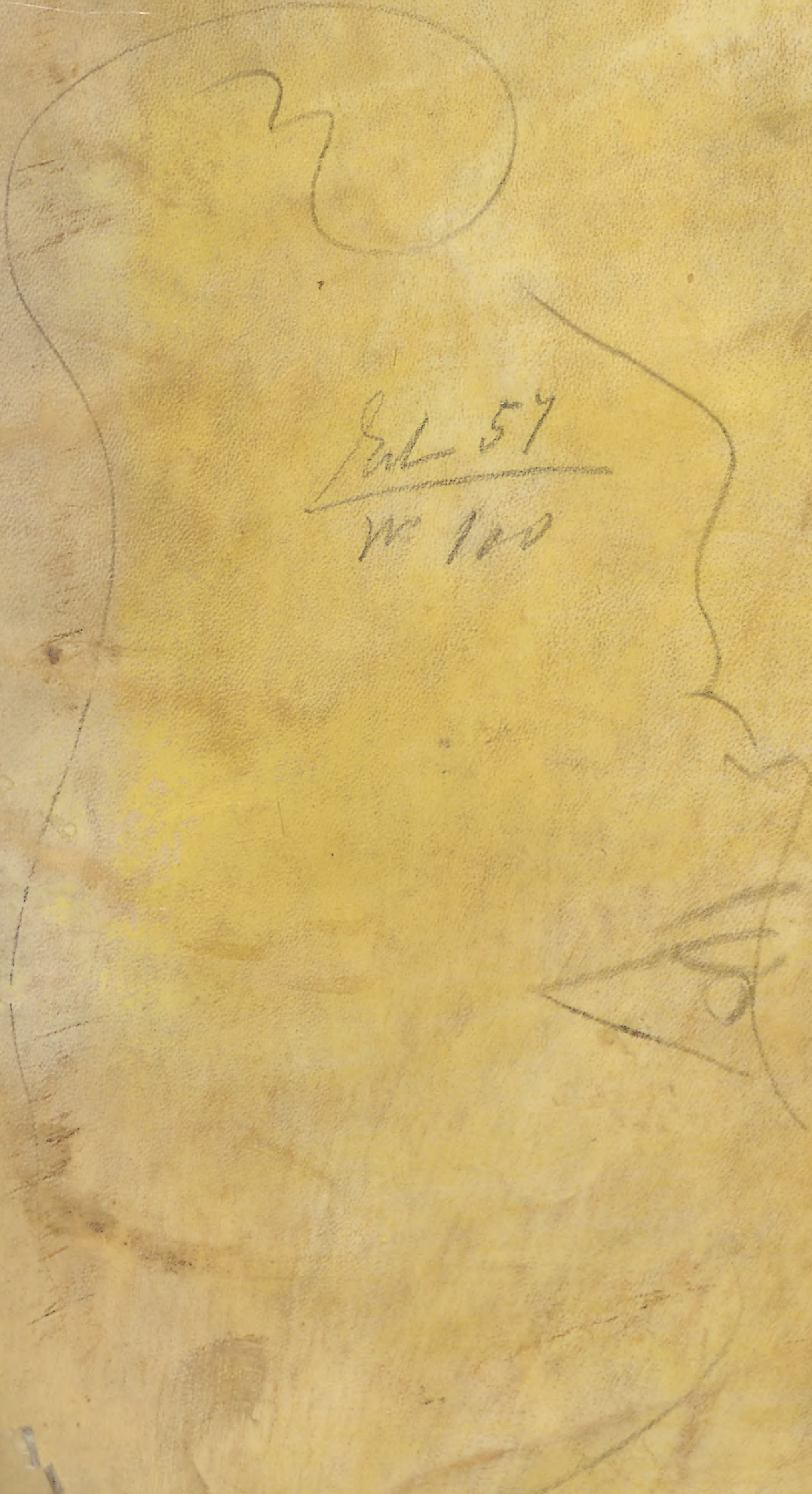

¶ Prima pars Dictionarij in qua dictio quelibet per literas alphabeti iuxta congruẽtiã distinguitur vt quã facillime omnia in ea contenta reperiantur continetqȝ dictiones his literis incipientes. A. B. C. D.

IOhannes Bekenhaub Moguntinus Lectori salutem. Etsi adolescentiam studio literatum. viriles annos correcture impressorum deuouerim: tamen in dictionario imprimendo correctoris officium agere: non absq; deliberatione constitui. Propterea maxime: quod mihi ferenti celeriter oculos per exēplaria: loca quedam: et certe multa: immo quasi innumera obuiauere: ita scriptorum lubricata vestigijs: vt vel casum transeunti: vel transeundi minarent difficultatem. Parum enim intererat: vel antiqua illorum vitia emendare: vel nouo labore mentē autoris vaticinari. Hoc tediosum: illud presumptuosum: animum meū ab occupationis exercitato genere deterrebat. Quare satius existimaui correcturam illius non tentare: quam tentatam: vel cum rubore deserere: vel cum ignominia consumare. Nec tentassem nisi Uirgiliani carminis hortatu: labor omnia vincit: improbus et duris vrgens in rebus egestas et deliberanti et desperanti mihi spes modica fuisset illapsa: exemplariorum et originaliū prompta multitudine firmata simul et adaucta: suadens vel rectius promittens horum me consilio posse facere: quod alias per me factū iri desperassem. Ita partim persuasus: partim hortatus: emendando dictionario me cum non mediocri sollicitudine mancipaui. In quo negocio: si vigilijs: diligentie: labori meo: valor dictionarij respōderit: aculeos reprehensorum tute vitabo: an vero valori dictionarij mee vigilie diligentie: labores suffecerint: eius erit iudicium: qui dictionarium impressum perlustrabit: dumtaxat curioso de proprijs regionum: vrbium: mōtium: fluminum pecudum: monstrorum: piscium: margaritarum et infinitarum quasi rerum examine neglecto. Quarum certam notionem: cum incerta contentione mihi exemplaria suspectam reddiderint: malui dubius ista non tangere: quam tangendo laqueo implicari erroris. Nec deest mihi in hac parte defensor cicero: qui de nominibus disputare pertinacibus relinquit. Recipit igitur arbitratu meo iste locus excusationem: cui succedit alius qui auisationem connectit. Fit namq; passim per totius operis contextum in adductis autoritatibus mutatio. Interdum sensu autoritatis: non autoritatis verbis vsus est artifex peritus: interdum variat accidentia vocum: puta tempus numerum: et personam etc. interdum solet dictionis synonimum mutare: et plura huiusmodi: que negligentie mee non sunt assignanda: qui in hoc aūt vigilem et precipuam autoris industriam: aut singularē et archanam illius complacentiam sum imitatus. Si vero hec patienter ferantur: nec adhuc dignitati autoris: nec voluntati legētis motem gessisse insimulor: non dubium quin mereatur gratiam honestas huic mixta rubori: quē impinget (si tamen vllus impinget) monstruosa et squalida dictionarij effigies: librariorum rudi opificio deformata. Nam sicut me illam omnino indecoram speciem reduxisse fuisset cōmendabile: sic me quasdam (si saltem emergunt) deformitatis notas reliquisse fiat tolerabile: cū vel rara vel nulla humanis laborata ingenijs oīm consensu approbentur: alijs inuidia: alijs superbia flagrantibus: quorum ego calumnias ex pestifera ortas radice: cum maiori laude sustineo quam reuello. Quod si ab equis cēsoribus labor meus discutietur: oro illam temperamenti rationē amplexentur: que non videt acutius quam par sit: nec lacessit magnis conuitijs paruas et pueriles offensas. Magnas enim tam copioso numero vndiq; vere magistri sui intelligētie puto mea cura ita cōciliatas: vt restare plures bona fiducia haud quaquam faciliter admittat. Ergo dictionarium ex multis laceris exemplaribus reintegratum: in mutilis diuisionū membris reparatum: ordine tractabilem: sensu concinnū: et ad remissionū loca certū ducem accipere: cuius vtilitates ipse partim suo epygrammate infra loquitur: reliquas potius tuo experimēto quam rauco meo preconio decreui estimādas: et estimatas declamari. Uale.

Dictionarij ad lectorem epygramma.

Si varijs ornata libris penetralia curas.
  More tuo facias illa patere mihi.
At tibi ne vilis hospes sim: ne mea vota.
  Irrita contendas: inclitus autor agat.
Cōpater hunc Petrum: stirps Berchoriū vocat illū
  Patria pictauum: cui dedit ille decus.
Et Benedicte sacer: sacre tu religionis
  Es pater: est Petrus: filius huius honor.
Hic memor exēpli seruum damnantis iniquum.
  Mnam sibi commissam qui tumulauit humo
Horruit: et vires agitat mox indolis alte.
  Sorte datam quod mnam fenoris auctet ope.
Fenoris haud huius quod edaci perditur euo.
  Sed quod perpetuo litera fida fouet.
Litera qua sacra constant qua deinde prophana.
  Artificis nostri concomitatur opus.
Nam biblie voces hic primo grammaticorum:
  Arte docet quicquid significare solent.
Hinc vbi multiplicem resonat vox vnica sensum.
  Explicat: et reddit cuilibet apta loca.
Deniq; de lege moysi: de dogmate xpi.
  Mysticus interpres maxima lucra refert.
Nec tacet illustres quid greci quid ue latini.
  Hystorici memorent: quid statuere sophi.
Nec Iouis imperium: nec auerni principis aulam
  Negligit equoreo nec data regna deo.
Nec tulit a studio morali sint alieni
  Uates egregij qui sacra rite canunt.
Sed velut est apibus flores libare suaues.
  Et labor et studium quod pia mella parent.
Sic sapidos flores cunctorum religiosi.
  Dogmatis in mella digerit autor apis.
Mella noto que gustat hō dum presbyter almus.
  Celibis autoris comprimit ore fauos.
Nec semper blanditur apis dulcedine mellis.
  Quin etiam vibrat spicula sepe sua.
Sic nec ego semper virtutes melle foueo.
  Sed scelerum vindex aspera verba sono.
Scis modo quid referā: scis nomen: scis genus: et scis
  Autoris meritum: quem venerare loco.
Rarus ego latui: me bibliotheca tenebat
  Rara: sed impressus creber vbiq; vagor.
Dic igitur viuat Anthonius ipse Koberger.
  Incola Nurnberge cuius ab ede vagor.
Et meus eternis celebretur laudibus autor.
  Ingenium cuius docta Minerua probat.
Et bekenhaub vitijs me purgans care Iohannes.
  Uiue diu: vita functus ad astra vola.
Retro licet scriptus calamo vitiatus inertius.
  Undiq; mendosus: vndiq; fractus eram.
Nunc tamen impressus veri splendore chorusco
  Integer: o lector crede simulq; vale.

Dagon 234

Et tantū de prima parte huius operis videlicet dictionarij.

¶ In nomine trinitatis indiuidue. Repertorium mo
rale perutile predicatoribus. Editũ per fratrẽ. Petrũ
berchariĩ pictauiẽsi. ordinis sancti benedicti. meritoq̃
Dictionarius appellatũ. quoniã quodlibet vocabulũ
(saltem p̃dicabile) ſm alphabeti ordinẽ dilatat. distin
guit: autoritates diuidit: applicatq̃ exẽpla naturalia.
figuras et enigmata. Incipit feliciter.

A. a. domĩe deus

ecce nescio loqui. q2 puer ego suz
Sicut dicit Bernardus in quo
dam sermone. Considerãti tibi
quid sis: occurrit tibi hõ nudus
et pauper: miser et miserabilis:
Dolens ꝙ homo sit. Erubescens
ꝙ nudus sit. plorãs ⁊ murmurãs
ꝙ sit. Reuera istud em̃ est ꝓpriũ hoĩs scire flere. Puer
enim nascitur flendo: et a. interiectionẽ dolentis cla
mando. miseriam ad quam intrat eiulando testatur.
Solus enim zoroastes in hora natiuitatis legit̃ risisse.
om̃e vero reliquũ gen⁹ mortaliũ inuenit̃ fleuisse. Quid
igit̃ de me dicã. cũ quidẽ mortalis homo similis aliĩs
hoĩbus de genere illius qui primo formatus adã. Et
ideo cum humanas miserias experiar omni die non re
stat nisi ꝙ petam. Quis dabit capiti meo aquã ⁊ ocu
lis meis fontẽ lacrimarũ ⁊ plorabo die ac nocte: vt et
lacrime mee sint mihi panes ⁊ cũ fletu misceam potũ
meũ. Super omnia autẽ debeo lamẽtari qui opus tã
ti laboris et tediĩ presumpsi suscipere ⁊ negociũ q̃d meã
excedit potentiã. scientiã: eloquentiã ⁊ virtutẽ scilꝫ pre
sens moralе repertoriũ inchoare. Sicut em̃ iaz dudũ
in prologo reductoriĩ mei promiserã tractare propono
de quolibet vocabulo p̃dicabili ſm ordinẽ alphabeti
scꝫ verbũ quodlibet exponẽdo. dilatãdo. distinguẽdo
autoritates diuidẽdo. exẽpla naturalia. figuras ⁊ eni
gmata applicãdo. ⁊ ſm naturã vocabuloꝝ de diuersis
materiĩs pertractãdo cũ efficacia proponebã. ¶ Nũc
vero ꝙ̃uis predictũ opus cõpleuerim: quia cũ ipsuz ite
rum necessum habui reuidere ⁊ multa obmissa insere
re ⁊ totũ opus corrigere ⁊ supplere cũ ad hoc non suffe
cerit ingeniĩ mei tenuitas. Imbecillis potissime: cum
stultissim⁹ sim virorũ: ⁊ sapiẽtia hoĩm nõ sit mecũ. nõ
est mirũ si doleo. ⁊ sic p̃dicta verba recipio cum Hiere
mia flebiliter lamentãdo. A. a. a. domine deus ecce ne
scio loqui ⁊c. ¶ Dico em̃ primo. A. q2 sum rudis ad in
telligendũ Secũdũ. a. dico q2 sum ebes ad inueniendũ
Dico tertiũ. a. q2 sum elinguis ad dictandũ ⁊ ad pero
randũ. Triplici em̃ virtute indigeo in hoc opere ꝯsum
mãdo. s. Intellectiua: que sit ingeniosa. Inuẽtiua q̃ sit
prõpta facilis ⁊ studiosa. Traditiua q̃ sit eloquẽs ⁊ se
riosa. Nũc vero q2 inuenior min⁹ habẽs. deficiẽs in põ
dere. numero ⁊ mẽsura. Põdere dico ꝓfunditatis in
tellectiue. Numero multiplicitatis inuentiue. Mẽsu
ra venustatis eloquẽtie traditiue. merito tristor ⁊ doleo
⁊. a. lamẽtabiliter sepe dico. A. a. a. In quibus verbis.

Exprimitur doloris grauitas. Primũ ꝓbat re
Ostẽditur clamoris ruditas. plicatio vocalis
Pretẽditur vigoris paucitas. a. a. a. Sed scđm
supplicatio regalis: dñe de⁹. Sꝫ tertiũ ĩpeditio v̾balis
nescio loq̃. Quartũ v̾o ĩperfectio carnalis puer ego suz

A ¶ Hic igit̃ dico ꝙ exprimit̃ desolatio mentalis. cũ dr̃
triplex. a. Triplex em̃ causa dolẽdi inest homini. Pro
pter culpã preteritã. Propter miseriã presentẽ. Pro
pter penã futurã. q2 ſm hiero. Hominis ingressus est
miserabilis. Progressus est culpabilis. Egressus pena
lis ⁊ dãnabilis. Triplex autẽ culpa vel vitiũ inest hoĩ.
Et ideo nõ mirũ si trib⁹ vicib⁹ replicet. a. Peccat enim
hõ ex impotẽtia. Peccat ex ignorãtia. Peccat ex pro
teruitate. vel malicia. Iterũ peccat tripliciter. s. Pecca
to cordis. Peccato oris. Peccato operis. Iterũ peccat
tripliciter scꝫ In deũ. In se ⁊ ĩ proximũ. Et ideo pro ista
triplicitate culpe non immerito tripliciter dr̃. a Unde
Ezech. iiĩ. Comedent filiĩ israel panẽ suum pollutum
inter gentes et dixi. a. a. a. dñe deus. ¶ Iterum triplex
inest homini miseria scꝫ. Indigẽtie. Impotẽtie ⁊ Igno
rãtie. Uel triplex miseria sicut. Laboris. Timoris Lã
goris. Uel triplex miseria scilicet fragilitas carnis. he
betudo mẽtis ⁊ timor mortis. Ideo sic̃ de ista triplicita
te triplicis miserie põt scꝫ dici triplex a. Joelis. j. Uoca
te cetũ cõgregate senes ⁊ clamate. a. a. a. Iterũ triplex
inerit hoĩ miseria. Pena afflictionis corporuz. Pena
amissionis amicorũ. Pena perditiõis rerũ. Uel si sit
in inferno. Pena carẽtie visiõis. Pena vermis vel re
morsiõis. Pena sensus ignis vel afflictiõis. vel Pena
carceris ineuasibilis. Pena desperatiõis sentẽtie irre
uocabilis. Pena horrẽs demonũ: quoꝝ societas est ine
uitabilis. Ideo de ista triplici penali triplicitate debꝫ
dici triplex a. Unñ Ezec. xxj. Ego succendã igne in te: et
obruã in te om̃e lignũ viride ⁊ aridũ nõ extinguet̃ fla
ma succensionis. Sequit̃ Et dixi. a. a. a. Sic igit̃ patet
quomodo hõ dꝫ plangere ⁊ pro miseria et pro pena di
cendo. a. a. a. Exprimit̃ igitur desolatio mẽtalis. ¶ Se
cundo dico ꝙ hic requirit̃ miseratio regalis. dñe deus B
inquit. Necesse em̃ habeo deũ requirere ⁊ ei⁹ misericor
diã implorare. Sicut em̃ dicit Plinius. Expertũ est
leones flecti precibus sicut exemplificat de muliere ge
tula que ĩ deserto leonẽ famelicũ inueniẽs se mulierẽ:
pauperẽ: vilem predã tam generoso animali allegãs: ip
sius iram flexit ⁊ sui liberationẽ precibus impetrauit.
Multo fortius igitur generosus ille leo de tribu iuda
aurẽ suã meis precibus inclinabit. ⁊ in hoc ope facien
do auxiliabit̃ ⁊ fauebit. ¶ Dico igit̃ cũ p̃s. Dñe deus
meus in adiutoriũ meũ intẽde. Ut ⁊ regratiãdo referã
illud p̃s. Deus domin⁹ ⁊ illuxit nobis. Requirit̃ igit̃
miseratio regalis. Domine deus. ¶ Tertio dico ꝙ hic
ostẽditur impeditio verbalis. Nescio inquit loqui. Et
vere nescio loqui ea scꝫ eloquẽtia qua deceret. Q2 scilꝫ
cum apostolis. Nescio dei magnalia variĩs loqui lin
guis sed poti⁹ noui instar crocodrilli qui lingua caret
loqui phitonice rauca voce Esaie. xxix. Erit quasi vox
phitonis vox tua ⁊ de humo eloquiũ tuũ musitabit.
Spero tñ ꝙ ille qui fecit elinguẽ Moysen eloquentẽ.
Et qui linguas infantiũ facit disertas. dissoluet vincu
lũ lingue mee ⁊ faciet recte loqui. ita ꝙ cũ me inuitum
turpe loquentẽ viderint mirabũtur. Dicitur igit̃ impe
ditio verbalis. Nescio inquit loqui Nee. xiiĩ. filiĩ eorũ
ex media parte loquebãtur azotice ⁊ nesciebãt loqui iu
daice. ¶ Quarto dico ꝙ hic ostendit̃ imꝑfectio mora
lis. Puer inq̃t ego sum. Et vere puer. sed poti⁹ sensib⁹ C
ꝙ̃ etate. Et poti⁹ dict⁹ a spurcicia ꝙ̃ a puritate. Puer
em̃ habet triplex incõmodũ scꝫ Impotẽtiã. Ignorãtiã
Immũdiciam. Sic vere cum ego sim ignorans. impo
tens et immundus. satis possum nomine pueri nomi
nariĩ. iiĩ. Re. iiĩ. Ego sum puer paruul⁹ ignorãs introi
tũ meũ et exitũ. Uerũ quia quidã sunt pueri ingeniosi
⁊ sortiunt̃ aĩam bonã. Ideo vereor ne forte nõ ꝓficiat
excusatio. Hiere. qui. s. cũ se diceret puerũ ⁊ ignarum:
audiuit dominũ sic loquẽtem. Noli inquit dicere. q2 pu
er ego sum: q2 ad omnia que mittã te ibis ⁊ que mãda
uero tibi loqueris ad eos. Ecce dedi verba mea ĩ ore tuo
Sic igit̃ non obstãte imperfectiõe morali. q2 puer. Im
peditione verbali: q2 nescio loqui. Desolatiõe mẽtali.
a. a. a. Sed potius suffragãte supplicatiõe seu oratiõe
vocali. qua scꝫ dico. Dominus deus. ¶ Et ecce ego fra
ter. Petrus berchariĩ ordinis sancti Benedicti mona
chus pictauico solo nat⁹ ſm partem laborũ meorũ scꝫ
Morale repertoriũ incipio: ip̃mq̃ reuerendissimo in
xp̃o patri ac dño meo domino Petro de pratis Episco
po penestrine ac sancte Romane ecclesie vice cancella
rio Cardinali: cuius suz ego familiaris. domestic⁹ apud
ipsum duodecim annis nutritus presens opus ingeniĩ
mei manuumq̃ mearum offero laborẽ et presento ad
laudem scilicet et ad gloriam omnipotentis dei. Qui
viuit et regnat in secula seculorum Amen.

Finit prologus.

¶ Prima pars Dictionarij ordine alphabetico (vt ꝓlogo ꝓmissum est) incipit. Et primo de littera. A.

A In primis notare possumus ꝙ ista dictio. A. tripliciter pōt sumi. Sumit enim pro litera principatiua. Pro interiectione dolēti & lamētatiua. Pro prepositiōe ablatiua. Primo modo per a. possum intelligere rerū omnium principatorē. Per secundū possum accipere hominē miserū & viatorē. Per tertiū vero hominē impiū et peccatorē. Primo em modo a. est prima litera alphabeti significans illū qui in ordine rerū est primus scz deū qui de seipso dicit Apocalip. j. Ego sum alpha et o. principiū & finis. Alpha eni grece: idē est ꝙ a latine. Secūdo a est interiectio dolentis & sic pōt significare humanā cōditionē que scz tota est flebilis & inanis Unde ista est illa prima vox quā puer ad hanc miseriam veniens statim clamat dicēs a. quasi dolēdo pro miseria quā intrauit. De qua Sap. vij. Ego natus accepi communē aerem & in similiter factā decidi terrā et primā vocem similē omnibus emisi plorans. Tertio modo a. est prepositio ablatiua deseruiens ablatiuo. i. mundi principibus. Et sic potest mihi significare viros superbos qui semper alijs volūt preponi & maxime prepositos et balliuos qui deseruiunt ablatiuo q2 semper student alienū auferre. vel seruiunt ablatiuo. i. mundi principibus quia non cessant auferre bona subditorum suorū. ij. Corint. xj. Damasci prepositus gentis arethe regis voluit me ꝓprehendere. Unde de tali. a. potest dici illud quod scribitur in ps. A viro iniquo eripe me. ¶ De primo. a. initiatiuo pōt dicere quicqd dr de deo vel etiā de principio. vel de primo. De secūdo a. satis est dictū supra immediate in ꝓlogo. De tertio vero a. qd ds in scriptura qd scz est ꝓpositio aliquid est dicēdum. Dicendū igit ꝙ a. sumitur quadrupliciter scz

B Effectiue.
Inceptiue.
Separatiue.
Collatiue.

Significat dico effectiue vel causatiue: & sic dr in ps. A dn̄o factum est istud & est mirabile i oculis nostris. Item sumitur inceptiue. q2 scz a. denotat inceptionem a tempore vel a loco. A tempore: sicut dicitur illud Ecclesi. xviij. A mane vsqz ad vesperā immutabitur tēpus. A loco sicut illud in ps. Dñabit a mari vsqz ad mare &c. Itē sumitur separatiue seu sublatiue: sicut illud Ecclesi. xxj. Quasi a facie colubri fuge peccatum &c. Item sumitur collatiue: sicut illud ps.

C Dixit dominus dn̄o meo, sede a dextris meis. ¶ His igitur premissis possumus dicere ꝙ cum a. semper significet terminum a quo possumus moraliter dicere quod est.

Unum a. diligibile. cui seruiendum.
Unum a. detestabile. a quo fugiendum.
Unum a. commendabile cui insistendum.
Unum a. formidabile. a quo metuendum.
Unum a. nunciabile. quo bene vtendum.

¶ Dico ꝙ est vnum a. diligibile cui est seruiēdū. & sic a. significat deum: a quo sicut a causa primaria bona cuncta procedunt: quia sicut dicitur. Jacobi. j. Omne donum optimum et omne datum perfectum. desursum est descendens a patre luminū. Sicut enim a fonte exeunt riuuli: a sole procedunt radij a stipite prodeunt flosculi. Sic vere a deo exeunt cuncta bona. christus enim a patre processit. Joban xvj. Exiui a patre et veni in mundum. Et a christo omne bonum successit Ecclesiastici. j. Omnis sapientia a domino deo est. Et aduerte ꝙ ab ista causa prima nos accepimus.

Timorem.
Honorem.
Splendorem.
Uigorem.

Timorem dico vnde in ps. Timebunt qui habitāt terminos a signis tuis. Item honorem: Unde Baruch. v Circundabo te diploide a deo iusticie et imponēt mitram capiti tuo honoris eterni. Item splendorem. ij. Corin. iij. Gloriam domini speculātes trāsformamur a claritate in claritatem: Item vigorem vnde in psal. Cadent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis &c. Et istud. Esto nobis domine turris fortitudinis a facie inimici. Istud est vnum. a. diligibile cui est seruiendum. ¶ Secundo dico ꝙ inuenitur vnum. a. detestabile a quo fugiendū. Et sic dico ꝙ a. pōt significare D

Mundum qui deficit.
Carnem que allicit.
Culpam que inficit.
Hostem que interficit.
Mortem que deglutit.
Falsum amicum qui decipit.

Fugiamus igitur a mundo deficiente. vnde Numeri. xvj. Recedite a tabernaculis impiorū hominū &c. Fertur enim ꝙ vulpes apposita aure auscultat si glacies sit fortis anteꝙ desuper transeat. Qd si audierit aquā subtus tunc quia fragilis est recedit a loco et aliā viā querit. Sic et nos a mundo quia fragilis est periculosus. & defectiuus: fugiamus & locū aliū. s. statū salutis q̄ramus Act. ij. Saluamini a gñatiōe hac praua. ¶ Itē separemur a carne alliciente. Et sic oportet fugere.

A malis mulieribus.
A falsis adulatoribus.
A detractoribus et seductoribus.

Exemplo Herculis qui sicut dicitur in historia. Troiana. transiturus per loca syrenarum clausit aures et bene cauit a cantibus earundē ne forsitan sopiretur. Sic et nos aures claudamus & a mulierū: adulatorū. et deceptorū cantibus caueamus. De muliere enim dr Prouerb. ij. Eruaris a muliere aliena & ab extranea q̄ mollit sermones suos. Et Eccli. ix. Auerte faciem tuā a muliere compta. Et causa redditur Eccli. xxv. vbi dr ꝙ a muliere initium factum est peccati & per illā omnes morimur. De adulatore autē dicitur in ps. Dñe libera animā meam a labijs iniquis et a lingua dolosa. De detractoribus vero dicitur Prouer. iiij. Remoue a te os prauum & detrahentia labia longe fac a te. Igitur fugiamus a carne alliciente. ¶ Item recedamus a culpa inficiente. Quis enim si sciret periculū libēter fugeret a laqueo. Et homo si sciret imminere mortem caueret protinus a veneno. Sic et nos cauere debemus sagaciter a peccato: Unde illud Eccli. xxj. Quasi a facie colubri fuge pctm̄. Et ideo Dauid petebat fugere et liberari a laqo quē statuerūt sibi & a scādalis operātiū iniquitatē. A sagitta volāte in die a negocio perambulante in tenebris &c. ¶ Itē caueamus ab hoste interficiēte scz a dyabolo: de quo scz liberari petebat ille qui dicebat in ps. Erue a framea deus animā meā & de manu canis vnicā meā. ¶ Itē caueamus a morte deglutiente scili. ab inferno: sicut se gaudebat cauisse Eccli. lj. Liberasti me domine a rugientibus preparatis ad escam. A pressura flāme que circundedit me &c. Sicut enim dicit Eccli. i. Sapientia liberauit me a morte. ¶ Item caueamus a falso amico decipiente: dicēte illud ps. Declinate a me maligni & scrutabor mandata dei mei. Sic igitur patet qd est vnum. A. detestabile a quo fugiendum. ¶ Tertio dico ꝙ est vnum a. commē-

E dabile cui insistendum. Et sic a. significat terminum a quo: bonum scilicet deum: virtutes: legem: mandata: et similia. Separatio enim a tali termino est mala: ꝑseuerantia est bona. Nam sicut corpora celestia nunꝙ recedunt a celo: sic nec homo debet recedere per pctm̄ a deo. Unde in ps. A iudicijs tuis nō declinaui. A mādatis tuis intellexi. Et propter hoc petebat dauid a domino dicens. Ne proijcias me a facie tua et spiritum sanctum tuum ne auferas a me. A tali enim termino nunꝙ est recedendum: sed ibi potius permanendum.

Quo ibo

Quo ibo (inquit dauid) a spiritu tuo: quo a facie tua fugiam. q.d. ista esset mala receptio et separatio hominis a deo. Et etiam separatio dei ab homine. de qua dicebat dauid. Ne auertas faciem tuam a me: ne declines in ira a seruo tuo ⁊ cetera similia. Iste est igitur terminus commendabilis: cui insistenduꝫ. ¶ Sed quarto dico ꝙ est vnum a. formidabile. a quo metuenduꝫ. Et istud significat dei iudicia et penas etiam infernales. De iudicio em̄ dicitur in ps. A iudicijs tuis timui et a lege tua nō declinaui. Et alibi. A voce tonitrui tui formidabunt. De inferno vero dicitur Esaie. xxj. Fugerunt a facie gladij imminentis a facie arcus extenti a facie grauis prelij. Istō est igitur a. formidabile a quo metuendum. ¶ Sed quinto dico ꝙ est vnum a: nūciabile: quo bene vtendum. et sic terminus a quo signat principium vite nostre: a quo scilicet semper est bonis operibus insistendum. Unde Eccli. lj. Ambulauit pes meus iter rectum in iuuentute mea ⁊ sic de alijs. Uide si vis vbi Liberare. Recedere. Fugere. Abstinere. Eripere. Et alijs titulis similibus in quibus omnibus satis inuenies de. A.

A **Aaron.** Cum aaron fuerit summus sacerdos et pontifex legis dei a deo principaliter electus et eidem precipue dedicatus. Uidetur quod per aaron potest intelligi vir pfectꝰ et maxime ecclesiasticus vel prelatus. Sicut em̄ ex scriptura ptꝫ Aarō fuit.

Ex hebreis natus.
Hebreis prelatus.
A domino datus.
Limphis deputatus.
In monte leuatus.
Eloquens et gratus
Propheta vocatus.
Mons interpretatus.
Sceptro decoratus.
Deo dedicatus.

Sic vere dico moraliter loquendo ꝙ sacerdos vel pontifex ex hebreis debet accipi scꝫ de ꝓprio grege. vel etiam si sibi reperiatur ydoneus: vt possit dicere cum apostolo illud. ij. Corin. xj. Hebrei sunt et ego. Filij israel sunt et ego. Unde de aaron hebreo dicitur Exod. vj. Quod ipse aaron acceperat vxorem hebream quod est contra multos electores: qui alter alteri inuidentes vix volunt in alterutrum consentire: sed potius nituntur extraneos ꝙ̄ socios intraneos eligere ⁊ ꝓmouere. similes perdici que alienos fetus in nido suo recipit: a quibus postea modicum lucrum capit. Sic et isti qui volunt recipere socios in magistros cōtra doctrinam domini. vt dicitur Deutero. xvij. Ideo fit ꝙ propter lites: contentiones et controuersias coꝝ dominus papa totuꝫ reseruat: et sic recipiunt alienos contra illud Prouerb. v. Non sint alieni principes tui. ¶ Debet igitur pontifex ex proprijs accipi vel assumi ipse debet hebreis prefici vel preferri. Aaron enim fuit
B promotus non in alieno populo sed in suo. Nume. xx. Aaron pergat ad populum suum. quod est contra ambitiosos: qui non contenti collegio: vel etiam propria nituntur prefici aliena. Est etiam contra prelatos gyrouagos qui contemnentes obseruantias regulares captant officia principum et frequentant curias seculares et dimittūt ecclesias proprias vt palpent curias alienas: similes vulturi qui exercitus dicitur frequentare vt de cadaueribus qui ibi abundant valeant se replere: quia vere tales qui bene dicuntur vultures id est volantes tarde eo quod per contemplationem volare non possunt exercitus et curias frequentant. vt de cadaueribus idest donis et muneribus se repleāt atqꝫ pascant. Figurati in filio prodigo: qui cum paternam domum reliquisset. et bona sua in aliena patria consumpsisset vni ciuium adhesisset: cupiebat impleri de siliquis quas porci manducabant. Sic tales ecclesiastici domos et beneficia deserētes: et dona sua alibi ꝙ̄ in suis ecclesijs expendentes alicui ciuium regionis. idest alicui regi vel principi adherent: vt ei seruientes in pascendis porcis idest in gubernandis secularibus subditis se occupant. et de siliquis porcorum. idest de muneribus secularium impleri cupiunt et affectant.

Esaie primo. Omnes diligunt munera sequuntur retributiones. Non sic igitur: quia ista debet hebreis prefici: et suis proprijs assignari. et si quandoqꝫ pro negocijs ecclesie ipsos dimiserit debet ad eos cito reuerti. Leuiti. xvj. Reuertetur Aaron in tabernaculum testimonij. ¶ Tertio dico quod iste debet a domino dari: quia scilicet aaron a deo proprie fuit in sacerdotē electus sic vero nullus debet per ambitionem se ingerere: sed a deo vocari idest iuste et canonice se inferre. C
Hebreo. v. Nec quisꝙ̄ sumat sibi honorem: sed qui vocatur a deo tanꝙ̄ Aaron. Et in Psalm̄. dicitur. Aaron quem elegit ipsum. Nam sicut vapores terrei non ascēdunt sursum nisi tracti radijs solaribus: sic nec homo debet promoueri nisi tractus diuinis inspirationibꝰ. Iohan. vj. Nemo potest venire ad me: nisi pater meus traxerit eum. Quod tamen est contra ambitiosos: qui scilicet more palearum non radijs solaribus: sed turbinis dyabolici impulsibus eleuantur. Et ideo finaliter in infernum cadere et etiam hic quandoqꝫ per infortunia comprobantur Psal. Deiecisti eos dum alleuarentur: quia sicut dicitur Mathei. xv. Omnis plantatio quam non plantauit pater meus eradicabitur. Non sic: quia verus debet a domino promoueri et dari. ¶ Quarto ipse debet limphis deputari. de aaron enim legimus quod anteꝙ̄ ministraret lotus fuerit Leuiti. viij. Obtulit Aaron et filios eius: cumqꝫ lauisset eos vestiuit pontificem subula linea. Sic vere ecclesiasticus anteꝙ̄ ad altare accedat et anteꝙ̄ officium dignitatis assumat: debet aqua lacrymarum et purificatione confessionis lauari et a cunctis vitioꝝ sordibus et contagijs atqꝫ maculis expiari. Exemplo leene que fornicata cum pardo se balneat et anteꝙ̄ coram leone appareat sese lauat: sic et nos vitijs nos purgemus vt sic coram leone iusticie christo in sacramento altaris vel in dignitatis officio digne et laudabiliter ministremus. Unde Exodi. xl. Laueruntqꝫ. Moyses et aaron et filij eius manus suas et pedes cū ingrederentur tectum federis. Iste igitur debet aquis deputari. ¶ Quinto dico quod iste Aaron debet in altum leuari. De aaron enim legitur. Exodi. xxx. Cum moyse legem accepturo montem ascendisse ad denotandum quod ecclesiasticus debet esse sursum per contemplationem leuatus: et cum moyse idest cum christo per deuotionem eleuatus. Et ideo Exodi. xix. Non poterit vulgus ascendere in montem synai. Sequitur. Ascendesqꝫ tu et Aaron tecum. Debet igitur in altuꝫ leuari. ¶ Sexto dico quod iste debet eloquenter fari: decet enim prelatum quod sit eloquens ad predicandum et docendum quod etiam in aaron figuratum est in cuius tunica erant tintinnabula que in ingressu tabernaculi resonabant. sicut dicitur Exodi. xxix. Quia scilicet sonus diuine laudis. orationis confessionis: predicationis: debet in ecclesiasticis inueniri. Unde. Exodi. quinto. Aaron frater tuus leuites scio quod eloquens est. ¶ Septimo dico quod iste debet propheta vocari: quia scilicet de rebus futuris occultis. arduis et ignotis debet tractare et bona paradisi. penas inferni: pericula mundi. terrorem iudicij meditari. Exodi. quīto. Aaron frater tuus erit propheta. ¶ Octauo dico quod iste debet sceptro decorari. De aaron enim legitur quod iste habuit virgam floridam Numeri. decimoseptimo. Ad denotandum quod prelatus debet habere virgam iurisditionis qua debet discolos castigare. Sed de hoc vide infra latius in vltimo paragrapho. ¶ Nono vero dico. Quod iste debet mons interpretari quia scilicet: Aaron interpretatur mons fortis vel montanus. Et potest significare prelatum vel quemlibet virum perfectum qui reuera debet esse fortis per constantie et perseuerantie firmitatē. Mōs ⁊ montanꝰ ꝑ affectiōis: pfectionis ⁊ cōtēplationis sublimitatē. Sicut em̄ mons a vallibꝰ segregatꝰ sursuꝫ versus celū eleuatꝰ lucis radijs clarꝰ illustratur. Sic vere prelatus debet esse ab alijs distin

ctus et segregatus per vite perfectionē. Eleuatus per
celestiũ contēplationē. Clare illuminat⁹ per scientie
distinctionē. Et sic erit aaron mons scȝ et tales ad mo
dum. Aaron sunt summe digni ꝙ ad sacerdotiũ et ad
gradus ecclesiasticos assumātur. Ideo de talib⁹ dicit
Eccli. xlv. Excelsum fecit aaron de tribu Leui. statuit
ei testamētũ eternũ ⁊ dedit illi sacerdotiũ gētis. Aarō
eñ. i. quilibet vir ecclesiasticus qui dȝ sumi ad sacerdo
tiũ per prelationē. Debet esse excelsus per cōfessionis
contemplationē. ⁊ habere testamentũ. per legis discre
tionē: eternũ per perseuerātie durationē. Ideo iste dȝ
esse similis aquile que altissime volat. clarissime videt
liberalissime diuidit. acutissime pungit. Sic vere vir
ecclesiasticus et prelat⁹ per contēplationē volat altis-
sime. per distinctionē videt clarissime. per ꝯpassionez
donat largissime per correctionem pungit durissime.
Debet igitur mons interpretari. ¶ Decimo dico. Qđ
G iste debet deo dedicari: qꝛ. s. talis aaron figurari potuit
Exodi. xxviij. ⁊. xxx. Primo precipit ꝙ aaron ⁊ filij eius
assumant ad sacerdotiũ ⁊ ad ministrādũ deo in taber
naculo federis. Sed ad hec multa erāt necessaria quia
primo oportebat ꝙ eligerētur scđo ꝙ vestirētur tertio
ꝙ consecrarētur. quarto ꝙ vngerētur. quinto ꝙ sacri
ficia ministrarēt. sexto ꝙ sibi portionē a sacrificio reci
perent septimo ꝙ domino offerrent sacrificia ac etiam
p̄sentarēt: sicut omnia dicũtur in diuersis locis Leui.
viij. ⁊ Exodi. xix. ⁊. xxviij. ⁊ alijs locis pluribus. Reuera
tales conditiones debēt habere ecclesiastici: qui ad di
gnitatē sacerdotalē ⁊ administrationē dei in taberna
culo ecclesie militātis pre ceteris sunt assumpti. Isti
eñ primo debēt eligi per sagacem superiorũ discussio
nez: qꝛ scȝ nō debent assumi per acceptionē personaruȝ
vel numerũ nec per carnis affectionē sed tantũ illi qui
sunt probate vite ⁊ honeste. videlicet aaron et filij eius
idest boni ⁊ iusti ⁊ eorũ imitatores. Ideo dꝛ Leui. xxix.
⁊ Exo. xxviij. Aaron ⁊ filios ei⁹ applicabis ad obstiũ ta
bernaculi: ⁊ exo. xxviij. Applica ad te aarō ⁊ filios ei⁹
de medio populi vt sacerdotio fungant mihi. taberna
culũ dei est ecclesia triũphās. cui⁹ ostiũ ⁊ ingressus est
ecclia militās ĩ hac vita. Itē dico ꝙ isti ri dñt vesti ⁊ pa
rari ꝑ moralē ꝯuersationē. s. vestimētis grāꝫ ⁊ ꝟtutũ
et paramētis honeste cōuersationis. Exodi. xxviij. ca.
Facias Aaron fratri tuo vestem sanctā in gloriā ⁊ de-
corē: qđ ē cōtra multos qui in ecclesia vidētur toti nu
di: quia scȝ oīa pudibunda sua. i. oīa mala opera sine
velamēto publice faciunt ⁊ impudenter. Vñ possunt
dicere illud Esa. iij. In domo mea nō est panis neqꝫ ve
stimentũ. Vide infra in titulo de vestibus vbi inuenies
de vestimentis aaron. ¶ Item tertio isti debent con-
secrari per spiritualem deo dedicationē. Et hoc est cō
tra illos qui carni ⁊ mundo se dedicāt. ⁊ dei officium
et seruitium pretermittũt. Leui. viij. Fundēs oleũ suꝑ
caput aaron consecra. ¶ Itē quarto isti debent inun
gi oleo sacratissimo per pietatē ⁊ compassionē: qꝛ scilȝ
sicut illi vngebantur oleis et vnguētis. sic vere isti de-
bent esse vncti oleo ⁊ vnguēto fluide pietatis: quia si-
cut oleum facit manus lenes ⁊ fluidas: ita ꝙ quicq̇d
ibi est et tenetur faciliter labitur. Sic vere pietas facit
manus hominũ ita fluidas ꝙ bona temporalia facit
faciliter inde cadere ⁊ ad alios per largitatis opera vel
charitatis dona pertransire. Unde de liberalite taliuȝ
dicitur. ij. Paralip. xxxv. Filij aaron sibi ⁊ sacerdotib⁹
nouissimis. qđ tamen est contra multos modernos q̇
non habent manus vnctas: non fluidas: sed tenaces:
quia vero moderni ecclesiastici non sunt fluidi per ele
mosynaȝ pietatē et largitatē: sed sunt tenaces per aua
ricie cupiditatem et parcitatem. Contra quos dicitur
Exodi. xx. Aaron vnges et filios eius sanctificabisqꝫ
eos vt sacerdotio fungantur mihi. ¶ Item quinto isti
debent ministrare in tabernaculo per sedulam occu-
pationem. Sed vere ecclesiastici habent diuina sacra-
menta in tabernaculo ministrare Unde. j. Paralip.
xxiij. Separatus est aaron vt ministraret in sancta san
ctorum ipse et filij eius in sempiternum. quod est con
tra illos qui se occupant in ministrandis mundi ne-
gocijs non diuinis. ¶ Item sexto isti habent accipere
certam portionem oblatorum per temporalem susten
tationem. Dignus est enim operarius mercede sua: qꝛ
qui seruit altari debet viuere de altari: Moraliter vero
dic: quia sicut dicitur Leuit. vij. Sacerdos accipiebat
de sacrificijs pellem pectus. armum dextrum et sto-
machum. Per pellez que omnia velat. intelligitur ho
nesta conuersatio: Per pectus vbi est cor: intelligitur
discreta meditatio: Per armum dextrum vbi est ro-
bur animalis: intelligitur fortitudo firmitatis. Per
stomachum autem qui cibos receptos non retinet si-
bi sed alijs membris mittit: intelligitur perfecta am-
plitudo circunstantie vel clementie pietatis et largita
tis. Que quidem quatuor ecclesiasticus quilibet debȝ
ad partem suam retinere accipere et habere. Quia ve-
re pellis honeste conuersationis. Pectus discrete me
ditationis Venter fluide compassionis. Armus solide
perfectionis. debet ad partem virorum ecclesiastico-
rum distribui vel concedi. Quod tamen est hodie con
tra multos: qui sunt in statu ecclesiastico qui nō sunt
hodie ger conuersationem operti. sed per insolentiaȝ
sunt aperti. Non sunt per meditationem cogitantes:
sed per lassitudinem deficientes. Non sic charissimi:
sed habeamus istas quatuor cōditiones. Unde Leui.
vij. Pectusculum quoqꝫ erit aaron et filiorũȝ eius ar-
mus quoqꝫ dexter. Ostenditur igitur quod ecclesiasti-
ci debent esse examinati per discretionem. Applica
bit inquit ad te aaron. ¶ Si vis diuidere autorita- H
tem illam predictam. Exodi. xxviij. Applica ad te fra-
trem tuum aaron et filios eius de medio filiorum is-
rael vt sacerdotio fungantur mihi vbi ostenditur qđ
ecclesiastici et maxime ordinandi et promouendi de-
bent esse examinati per discussionem. Applica inquit
eos ad te. Concathenati per dilectionem: fratrem in-
quit tuum. Suppeditati per subiectionem: filios in-
quit eius. Dissociati per distinctionem: quia debent
assumi. de medio filiorum israel. Debent igitur pri-
mo ecclesiastici per discussionē examinari: et hoc ostē
ditur cum dicitur. Quia ipse applicet eos ad se scilicet
discernēdo. discutiendo. et videndo. quales sunt, si sunt
digni tanto officio. Symia enim istam habet discre-
tionem quod quicquid in ventrem recipit primo ad
nares applicat: vt per odorem discernat vtrum sibi sit
congruum vel nociuum. Sic vere charissimi prelatus
superior quicquid in ventrem suum idest in ecclesiam
vel claustrum recipit. scilicet ad ecclesiasticam digni-
tatem vel promotionem. Primo debet ad se applica-
re et respicere et odorare. quid et quale et per discretam
discussionem et examinationem vt sic possit cogitare
si digni fuerint vel indigni. vt eos recipiat vel repellat.
vnde illud predictum. Exodi. xxix. Aaron et filios eius
applicabis ad ostium tabernaculi. Quod est contra il
los qui indistincte et sine discussione promouent vni-
uersos. Sed non sic. ¶ Secundo dico quod ipsi debēt
esse concathenati per dilectionem: fratrem inquit tuũ I
quia scilicet ipsi debent alter alterius esse frater per di
lectionem et amorem et alter alterum diligere sicut
fratrem. Communiter enim omne animal diligit spe
ciem suam: Istud patȝ de elephantibus: qui miro mo
do se diligunt intantum quod si vnus eorum in terrā
ceciderit alij in adiutorium eius accurrunt ipsumqꝫ si
possunt erigunt: quod si non possunt compatiendo
barriunt atqꝫ plangunt. Sic vero charissimi nos alij
ecclesiastici qui omnes sumus fratres et filij eiusdem
patris: et in eadem domo. scilicet in ecclesia commo-
rantes. Quia sicut dicitur Malach. ij. Pater vnus est
omnium nostrum. Nos dico si sumus veri elephan
tes et boni christiani: debemus alter alterum diligere
et fouere. Quod si forte vnus nostrum ad terram idest
ad infimum statũ per aliquod infortunium ceciderit
nos alij pro posse nostro debemus eum iuuare et rele-
ua re et

dare ⁊ confortare:vel saltem si proficere ei non possu-
mus:barritum doloris ⁊ cõpassionis debemus ei ostẽ
dere ⁊ monstrare qd bene fuit figuratum in vestimen-
tis Aaron. Cum enim esset ⁊ super humerale: in istis
tamen erant anuli ⁊ cathene quibus vnum cum alte-
ro fortissime ligabatur. Aaron charissimi in isto loco
significat deum vel etiã ecclesiasticos fundatores quo
rum si vestimẽta sunt ecclesiastice persone que sibi ad
herent. Sed inter istos aliqui dicuntur rationale iudi
cij:⁊ isti illi qui in ecclesia habent alios iudicare ⁊ ꝑm
rationem seipsos ⁊ alios gubernare. Alij autem dicũ-
tur superhumerale:quia.s. hi negocia ecclesiastica ha-
bent super humeros sustinere. Primi se habent ꝑ mo
dum contemplatiue vite. Isti se habent ꝑ modũ acti-
ue. Sed tamen omnes isti debent habere anulos ⁊ ca-
thenas firmissime charitatis:quibus alter debet alte
ri stringi pariter ⁊ ligari per amicicie fraternitatem:
quia sicut dicitur.j. Johannis.iiij. Qui nõ diligit fra-
trem suum quem videt:deum quem non videt quomo
do potest diligere. Et tamen prohdolor verificatur est
hodie illud Michee.vij. Uir fratrem suum venatur
ad mortem ⁊ inimici hominis domestici eius. Nã ho-
die ille in quo homo magis sperat ipsum magis ꝑdeci-
pit ⁊ impugnat:et tales sunt similes canibus q꜡ ꝗuis
sint eiusdem patris:sepe tamen propter vnum os mo-
dicum: alter alterum impetit atqꝫ mordet. Si etiam
vnus canis ab aliquo fuerit verberatus:alij non cur-
runt ad eum adiuuandum: sicut faciunt elephantes:
immo omnes currunt ad eum mordendum ⁊ laniãdũ
Sic vere hodie ecclesiastici sunt ita canini cupidi:scꝫ ⁊
ambitiosi:ꝙ ꝗuis sint eiusdem patris ⁊ matris colle-
gij fidei ⁊ religionis ville vel patrie vel cognatiõis pu
gnant tamen hodie vnus contra alium litibus:rixis:
discordijs:contentionibus ⁊ querelis:⁊ maxime quan
do aliquod os:scilicet aliquod officium prebendum vel
beneficiũ vel aliquod aliud temporale est inter eos di
uidendum. Quando etiam aliquis percutitur aliquo
infortunio paupertatis vel tribulationis: vere alij nõ
currunt ad ipsum adiuuandum:sed magis ad eũ plus
grauandum. Ista possunt figurari Gene.xiij. vbi loth
et abraam nequibant habitare communiter: quia
erat possessio eorum nimia: ⁊ facta est rixa inter eos ⁊
diuisi sunt alter a fratre suo. Sic vere charissimi inter
eos qui habent possessiones nimias sepe oritur rixa ⁊
contentio: ꝗuis sint fratres ⁊ affines ⁊ alter a fratre
diuiditur per discordias odia seu lites. Charissimi nõ
sic odiamus sed diligamus inuicem:fratrem inqt tuũ
vnde Gene.xiij. Ne queso sit iurgiũ inter me ⁊ te fra-
tres enim sumus:vt sic dicatur illud.j. Paralipome.
xxiiij. Miserunt sortes contra fratres suos: scꝫ filios
aarõ omnes sors equaliter diuidebat. Et.j. Esdre.j. Le
uite parauerunt sibi ⁊ fratribꜝ suis filijs aaron:debent
igitur esse ecclesiastici cõcathenati per dilectionẽ. fra-
K trem tuum. ¶ Tertio dico debent esse humiliati per
subiectionem:filios inquit eius: quia sicut videmus:
ꝙ filij familias ꝗdiu sunt cum patre viuunt in humi-
litate:obedientia ⁊ subiectione. Sic nos ⁊ alij ecclesia-
stici qui sumus spũales filij dei patris per adoptionẽ
⁊ spãlem vocationem debemus esse obedientes:humi
les ⁊ subiecti:iuxta illud Ephe.v. Filij obedite paren-
tibus vestris. Et istud est contra multos qui nõ sunt
obedientes sed superbientes. Non sunt humiles sꝫ im
portabiles: non sunt subiecti sed cunctis vitijs sunt
infecti:heu ꝓdolor quos iniquos filios habet hodie
ecclesia:quibus pro certo potest dici illud Esaie.j. Ue
genti peccatrici:populo graui corde:semini neq̃ filijs
sceleratis. Moderni enim clerici non videntur esse le-
gitimi sed bastardi. Sicut em̃ leena qñqꝫ maculatur a
pardo:qui cũ eo adulterat:ita ꝙ filius genitus nõ est
leo sed leopardus degenerãs a nobilitate leonina:nec
leoni similis quoquomodo. Sic vero quãdoqꝫ accidit
immo cõmunius ꝙ pardus.i. diabolus adulteratur
cum leena.i. cum ecclesia que reuera est vxor leonis de
tribu iuda.i.xpi. Et in ista generat ⁊ ꝓducit diabolus
multos filios spurios.i. multas malas ꝑsonas quas
ibi per symoniam vel per carnis affectionẽ: vel ꝑ mu-
nerum acceptionem multipliciter introducit:ita ꝙ isti
non sunt similes leoni xpo per imitationem:sꝫ pardo:
id est diabolo: ⁊ ideo isti sunt hodie leopardi.i.crude-
les ⁊ iniqui filij ecclesie spurij ⁊ bastardi. De hoc Osee
ij. Filij fornicationũ: quia fornicata est mater eorum.
Et nota si vis quomodo leopardꜝ diligit stercus hu-
manum: ideo salit in arborem vbi venator ipsum po-
suit:cadensqꝫ super palos acutos interficitur. Sic isti
ambitiosi diligẽtes stercora diuitiarũ:saliũt per ambi
tionem sursum ad arbores dignitatum:vt talia sterco
ra diuitiarum sibi a venatore diabolo preparata deuo
rent ⁊ acquirant. Et ideo finaliter isti cadunt super pa
los acutos pene infernalis:sicut dicit Matth.xviij.
Qui se exaltat humiliabitur. Nã vt dicit Grego. Se-
pe in altum vt cadens fortius confringatur. Qd bene
figuratum est in duobus fatuis filijs aaron nadab et
abiu:qui ignem alienũ intulerunt in tabernaculo: et
ideo interierunt Leuiti.x. Sic vere mali filij xpi.s.ma-
li ecclesiastici in tabernaculo ecclesie ignem alienum
scꝫ ardorem auaricie ⁊ luxurie introducentes mortis
eterne iaculis perimunt. ¶ Et nota si vis:ꝙ filij aarõ L
id est viri ecclesiastici debent esse
Filij deuotionis.
Filij sanctificationis.
Filij laudis ⁊ iubilationis.
Filij honeste conuersationis.
De deuotione potest dici illud.j. Paralipome.vj.cap.
Aaron ⁊ filij eius adolebunt incensum. De sanctifica
tione dicitur Nee.xij. Leuite sanctificabãt filios aarõ
De laude et benedictione dicitur in ps. Domus aarõ
benedicite domino. De conuersatione vero dicit Exo-
di.xviij. Filijs aaron tunicas parabis ⁊c. Non sic cha-
rissimi non simus leopardi:sed simus veri leones: nõ
simus ecclesie filij spurij:sed legitimi:quia vere sicut fi
lius spurius non habet ius in hereditate:sic tales spu
rij ecclesie indigne et indebite promoti: nullum habẽt
ius in hereditate nec in patrimonio crucifixi:nec in be
neficijs ecclesiasticis perperam impetratis. Unde dici
tur Judicum.xj. Heres in domo nostra esse non pote
ris: quia de adultera natus es. Simus igitur veri filij
quia ꝙ si filius et heres per deũ Gala.iiij. Debent igi
tur ecclesiastici esse humiliati per subiectionem:filios
inquit eius. ¶ Quarto debẽt esse ecclesiastici dissocia M
ti per distinctionem: quia scꝫ debent esse separati ab
alijs per vite sanctitatem et excellẽtiam: sicut ab alijs
diuiduntur per dignitatem et eminentiam:quod ostẽ
ditur cum dicitur: ꝙ de medio filiorum israel fuit as-
sumptus aaron ⁊ filij eius. Uidemus enim ꝙ corpo-
ra celestia non solum sunt distincta ab istis inferiori-
bus situs sublimate: immo etiam forme et apparen-
tie nouitate et claritate. Sic vere ecclesiastici non solũ
debent distingui ab inferioribus laicis ⁊ secularibus
quantum ad sublimitatem:immo etiam quantum ad
claritatem sagacitatis et nobilitatem totius bonita-
tis. De medio inquit filiorum israel. Quod est contra
modernos multos qui reuera peiores sunt in pluribꜝ
ꝗ seculares:quia sicut dicitur Osee.iiij. ⁊ Esa.xxxiiij.
Sicut populus sic et sacerdos. Hodie eni non est di
stinctio iudei et greci. Non sic charissimi: sed distin-
guamur per vite sanctitatem ab alijs christianis. Un
de Numeri.viij. Cõsecrabis oblatos domino ac sepa-
rabis de medio filiorum israel. Unde primo Parali-
po.xxiij. Separatꜝ est aaron vt ministraret in sancta
sanctorum.ipse et filij eius in sempiternũ. Et bñ sic ptꝫ

ꝙ ecclesiastici debent esse per discussionem examinati per dilectionez cōcathenati: per subiectionē hūilitati ⁊ per distinctionem electi ⁊ consignati. Item nota ꝙ Aaron sicut dicitur Numeri. xvij. taliter fuit electus: fuerunt enim plures: qꝛ vnus de qualibet tribu quibus date sunt singule virge: virga autem aarō statim fronduit: floruit ⁊ fructificauit: virge autem aliorum in siccitate pristina permanserunt. Ex hoc autē signo confirmatus fuit aaron in sacerdotiū Sic reuera charissimi hodie in ecclesia sunt multi qui habēt virgas: id est iurisditiariam potestatem: qua scꝫ subditos habent corrigere ⁊ castigare. Sed vere quasi omnes habent istas virgas siccas sine humore alicuius gratie ⁊ deuotionis: qꝛ sicut virga sicca percussum grauius ledit: sic isti cum virga iurisditiōis sue ledunt subditos excoriant ⁊ molestant. Sed vere Aaron montanus .i. contemplatiui ⁊ iusti prelati habent virgam iurisdistionis non tantum siccam: immo cum floribus honeste conuersationis ⁊ cū fructib⁹ boni operis. Et ideo tales debent assumi ad gradum sacerdotum ⁊ ecclesiastice prelationis. De tali virga dicitur in ps̄. Virgā virtutis sue emittet dn̄s ex syon. Tales enim a dn̄o emittuntur ⁊ promouentur in syon. i. in ecclesia qui habēt virgam virtutis ⁊ perfectionis ad prelationem ⁊ dominationem. Sed vere de modernis potest dici illud Ezech. vij. Floruit virga germinauit superbia in virga iniquitatis. Virga enim. i. iurisditio modernorum est virga iniquitatis non equitatis: virga superbie nō iusticie. Virga germinans per temporales possessiones: non per virtutum perfectiōes. Virga florida per ornatus ⁊ curiositates: non per bonos affectus ⁊ volunta- M
tes. ¶ Vel expone ꝙ virga est beata virgo: qꝛ sicut virga quanto in arbore altior, tāto gracilior. Sic ista ꝙ ꝙ esset altissima, tamen fuit humillima. Et sicut virga florem concipit non ex cōmixtione seminis: sed virtute celestis influentie vel caloris. Sic vere ista florez id est dei filiū cōcepit nō ex semine virili: sed sine commixtione ⁊ corruptiōe per influentiam spiritussancti figurata per illam virgam aaron que fuit sicca: qꝛ ista caruit humore omnis carnalitatis: ⁊ tamē nulla alia florente. i. nulla alia virgine pariente. Ista emisit florem humilitatis ⁊ fructum diuinitatis. Sed nota ꝙ ista virga dicitur fuisse amygdalina que est arbor cui⁹ fructus febres reprimit. Quia vere xp̄s qui est fructus huius arboris febres. i. ardores tentationuz reprimit ⁊ refrenat. Et sicut virga aaron fuit posita in archa testamenti in reuerentiam. Sic vere sancta virgo posita est in archa paradisi: vnde Hebreo. ix. Archa testamēti habens manna ⁊ virgā aaron que fronduerat. Talem igitur virgam: scꝫ beatam virginem: debet aaron: id est vir ecclesiasticus per deuotionē habere: ⁊ ea mediante gregem suum gubernare dicens domino illud ps̄. Virga tua ⁊ baculus tuus ipsa me consolata sunt Quis aaron esset probus ⁊ sanctus homo: multos tamen habuit inuidos ⁊ murmuratores. Unde dicit Nume. xvj. ꝙ chore ⁊ sua cōgregatio pre inuidia voluerūt esse sacerdotes ⁊ offerre incensum cuz non essent electi a dn̄o: sed egressus ignis deuorauit eos. Aaron autem qui erat vere sacerdos nunꝗ lesus fuit ab incēdio. Cū vero in tabernaculo ecclesie sint duo genera sacerdotum. s. Aaron. i. boni ⁊ iusti a deo electi ⁊ multi alij mali qui se ingesserint non vocati ⁊ fauore prece vel precio fores ecclesie introeunt malo modo. Sic est ꝙ cuz semper tales iniqui murmurant contra bonos ps̄. Irritauerunt moysen in castris aaron sanctuz domini. Sed vere deus miro modo distinguit inter eos: qꝛ scꝫ tales iniquos ꝯburit per finalez inferni damnationē: ⁊ etiā in presenti permittit eos comburi per auariciā: symoniam ⁊ ambitionem: iram: inuidiam ⁊ detractionem. Aaron autem. i. bonos a talibus incendijs preseruat. Unde in ps̄. Flāma cōbussit peccatores. Aaron qui interpretatur montanus potest significare diaboluz vel quēlibet superbū qui semper affectat esse in montib⁹ dignitatum. Et talis potuit figurari Exodi. xxxij. vbi dicitur: ꝙ cū moyses esset absens aarōq₃ fuisset dimissus in loco eius: fecit aaron vitulos aureos populo et adorauerunt deos alienos: propter quos postmodum perierunt. Sic vere quando in aliqua ecclesia vel patria absens est moyses. i. quando deficit ibi bonus prelatus: qui per moysen designatur: ⁊ quando aarō mōtanus. i. malus ⁊ superbus prelatus principatur ibi: tunc vero populus faciliter inclinat ad deos alienos: id est ad aurū ⁊ argentum diuitias: carnem ⁊ mundū ⁊ tales deos sequitur diligit ⁊ frequentat per auariciā luxuriam ⁊ ambitionem: propter qd̄ in fine perpetuo permiātur: qꝛ sicut dicitur Prouer. xviij. Regnantib⁹ impijs ruine hominum. Vel per Aarō intellige superbum diabolicum: qui absente moyse. i. xp̄o in ecclesia introducit idola. i. vitia ⁊ peccata ⁊ facit per suas suggestiones ꝙ populus adoret diligat ⁊ honoret vitulos aureos. i. diuitias ⁊ peccata ⁊c. sicut supra. Vel vitulos aureos. i. malos prelatos quos ibi perficit qui sunt vituli per superbiam ⁊ luxuriam: ⁊ sunt aurei per diuitias ⁊ superbiam: ⁊ ideo finaliter talis populus moritur per peccatū et etiam per tormentū. Vide de aarō infra de sacerdote: ⁊ alijs locis pluribus.

B Nota ꝙ ista prepositio ab. idem videtur significare: sicut a: nec videtur eē differētia: nisi qꝛ a ponitur quando sequit dictio que incipit per consonantē sicut cum dicitur a deo vel a dn̄o. Ab vero tunc ponitur quando sequitur dictio incipiens per vocalem: sicut dicitur ab origine mundi vel ab euo. Igitur quicquid dictum est de a. potest dici de ab: quia scꝫ ab significat terminum a quo sicut a. siue sit A

Terminus constitutiuus vel effectiuus.
Terminus separatiuus vel diminutiuus.
Terminus inchoatiuus vel inceptiuus.
Terminus collocatiuus vel distinctiuus.

Significat dico effectiue: sicut Gene. x. vbi dicit. Ab his diuise sunt insule gentium. Et Mat. ij. Diligenter didicit ab eis tempus stelle Et in ps̄. Ego autē cōstitutus sum rex ab eo super syon montē sanctū eius. Item signat separatiue sicut Nee. ix. vbi dicitur. Separatum est semē filiorum israel ab omni alienigena. Item signat inchoatiue: sicut Eccli. xxiiij. Ab initio ⁊ añ secula creata sum ⁊c. ⁊ Job. xxxj. Ab infantia creuit mecū miseratio. Item signat localiter vel expressiue sicut in ps̄. vbi dicitur. A solis ortu vsq₃ ad occa. ex syon species decoris eius. Et illud Luce. xiiij. Multi venient ab aquilone ⁊ austro ⁊c. Secundū igitur quod est quedam separatio bona vel mala possumus distinguere de ista dictione ab. Et sic nota ꝙ est

Sepatio laudabilis.
Sepatio dānabilis
Sepatio tristabilis.

Sepatio laudabilis est qñ ꝗs separat ab hostis suggestione. A carnis infectione A mūdi deceptiōe. A mala societate ⁊ federatione. Et sic loquit in ps̄. Ab oī via mala ꝓhi. pedes meos: ⁊ sic petebat dauid alibi dicēs. Eripe me dn̄e ab ho. malo. ⁊ sic de alijs similibus. Separatio dānabilis est: qñ ꝗs separatur a deo ⁊ sanctis Mat. xxv. Sepauit eos ab inuicē sicut pastor segregat oues ab hedis. Sepatio tristabilis erit in die iudicij: qñ dānati sepabunt a societate sctōrum Exod. xxj. Quicunq₃ volēs occidere hoiem: ab altari meo euelles eū. De hoc aūt ꝙ ab signat ꝑncipiū: iuuētutē: originē vel ingressuz: vtpote qñ dr̄ ab initio: ab eterno: ab infantia: ab adolescētia: ab vtero: ab origine mūdi ⁊c. vide ī dictis titulis: vbi satis iuenies de ab. vbi aūt sigt locū seu sepationē vl ingressū a loco vl a re: vl a ꝑsōa. vide vbi aqlo: vbi venire: recedere ⁊ similia.

Abel. Nota ꝙ Abel fuit ab Adā genitus. Quib⁹ deditus. Offerēs celitus. A fratre ꝑditus. A
Et dico ꝙ per abel pōt intelligi xp̄s quē adam. i. deus genuit: qui oībus. i. fidelibus prefuit: qui seipsuz in holocaustum obtulit quē frater suus Cayn. i. popul⁹ iudaicus occidit ⁊ de medio sustulit Luc. xj. A sanguine abel iusti

abel iusti ⁊c. Uel dic ꝙ hec dictio signat bonū ecclesiasticum vel prelatum: qui cum sit pastor ouium ⁊ deo sacrificium offert a fratre suo cayn.i. a populo laicoꝝ quotidie molestatur: vel per infamationes occiditur ⁊ grauatur: vel dic ꝙ abel signat hominē: qꝛ abel interpretatur luctꝰ vanitas vel miserabilis: qꝛ.s. homo naturaliter est vanus: miserabilis: luctuosus ⁊c. Ideo de homine potest dici illud Gene.iiij. Ubi est abel frater tuus ⁊c. q.d. Iste nō habet existentiā longā: immo trāsit vt vanitas ⁊ recedit.

A **Abdias.** Interpretatur seruus domini domino seruiens: deum detestās: domino electus: ⁊ iste fuit propheta: qui cū esset in seruitio regis achab cum prophete domini occiderentur a Jezabele iste plurimos abscōdit ⁊ pauit ⁊ a crudelitate sue domine liberauit. Propter quod vt fertur ipsum dn̄s spiritu prophetie ditauit. Iste igitur pōt significare
Bonum seruitorem: quia domini seruus.
Bonum predicatorem: quia domini testis.
Bonum superiorem: quia domino electus.
Bonum magistrum seu doctorem: quia propheta.
Bonum dispensatorem: quia pauit prophetas.
Bonū apparitorem: quia crudelitati domine sue nō obediuit: sed innocentes potius liberauit. Unde de tali abdia dicitur.iij. Regum.xviij. Abdias autem timebat dominum.

A **Abia.** Abia fuit rex iuda: ⁊ quia ex toto sperauit in dn̄o: ideo hieroboam cum suo populo superauit. Interpretatur autem pater dominus vel patris dominium seu pater ibi fuit: hieroboam aūt diuisio populi interpretatur. Igitur per abiam potest interpretari quilibet bonus prelatꝰ vel princeps qui est pater ⁊ dominus subditorum. Pater dico nutriēdo et amando: ⁊ dominus gubernando: quia scꝫ talis confidit in domino hostes spirituales ⁊ tēporales superat ⁊ gloriose imperat ⁊ triumphat. ij. Paralipome. xiij. Regnauit abia super iudam. Et breuiter talis causa notabiliter regit ⁊ regnat: ꝙ vbiqꝫ videtur ipsius bona facta: ita ꝙ bene potest dici ꝙ pater ibi fuit: ⁊ ꝙ ibi est dominiū patris non tyranni: ita ꝙ subditi possunt dicere illud Malachie.ij. Pater vnus omniū nostrū.

A **Abiathar.** Nota ꝙ abiathar potest sumi in bono ⁊ in malo. In bono eīm pōt significare bonum prelatum vel religiosum. Fuit enim sacerdos domini ⁊ valde fidelis regi dauid: ⁊ ꝑ eo etiā habuit multa pati: nec eum in necessitate dimisit. Et interpretatur pater meus ros: qꝛ scꝫ iustus debet esse sacerdos.i. sacra docens ⁊ regi dauid.i. xp̄o perseuerās ⁊ fidelis. Et debet dici pater per charitatem ⁊ ros etiā per rorifluam pietatem. Item in malo potest significare malum prelatum ⁊ vitiosum. Abiathar enim filiū adonie ambitiosi fouit: ⁊ eū etiam in regem sublimare voluit. Et interpretatur pater meus suscitās peccatum: vel pater peccato vigilans. Sic vere malus pater vel malus prelatus: qui scꝫ ad peccatum vigilat ⁊ suis malis exemplis peccata suscitat semper solet ambitiosis fauere: ⁊ eos contra iusticiam promouere.

Abducere. Idē est qꝺ tollere: separare: remouere: sicut testatur Apostolus ad Hebre. Doctrinis varijs ⁊ peregrinis nolite adduci: vide autem in titulis supradictis.

Abies. Uide in tabula.

A **Abigail.** Fuit vxor nabal ⁊ sciuit taliter flectere irā dauid donis ⁊ precibus sibi missis: ꝙ virum suum nabal fatuum non occidit: ⁊ quaꝫ tandem in vxorem accepit. Sicut dicitur.j. Regū.xxv. Que interpretatur patris mei exultatio. Significare potest virginem gloriosam: que scꝫ virum suum.i. genus humanum a morte eterna liberauit. Dauid.i. filij dei iram placauit: ⁊ ei per beatam incarnationem vxor extitit. Et ideo patris sui adam ⁊ exultatio facta fuit ⁊c.

Abigere. Idem est qꝺ effugare: abijcere: vide infra de effugare ⁊ de abijcere.

Abiscere. Abiectio aliquando fit in bono: aliquando in malo. Et sic dico ꝙ est A
Quedam abiectio laudabilis.
Quedam abiectio terribilis.
Quedam abiectio damnabilis.
Quedam abiectio miserabilis.
Est ergo quedā abiectio laudabilis ⁊ virtuosa: ⁊ ista est quando homo abijcit a se illa que sunt sibi contraria ad salutem. Natura enim si sit potens per se abijcit superflua ⁊ nociua: ⁊ maxime quando iuuatur aliqua medicina. Sic ⁊ nos adiuti medicina verbi dei et gratie diuine debemus abijcere ⁊ fugere cōtraria ⁊ nociua ⁊ illa que superfluūt ad salutem. Unde Jone.iij. Surrexit rex de solio suo abiecit vestimentum suū: et indutus est sacco ⁊ sedit in cinere. Ecce igitur hec quatuor que sunt a bonis abijcienda: ⁊ si non actu tamen affectu contemnenda ⁊ fugienda. Abijcere enim debet homo dignitatem supernalem. Surrexit inꝙ de solio scꝫ temporalium facultatum: abiecit vestimentū suuꝫ id est corporalem voluptatem. Indutus est sacco.i. cordialem leuitatem: sedit inꝙ in cinere. Abijce igitur et contemne mundi dignitatem: qꝛ scꝫ tu debes surgere de solio mūdane dignitatis ipsamqꝫ vilipēdere in corde tuo ⁊ abijcere. Uidemus enim ꝙ apes quando portant mel non volāt alte: immo basse circa terram. Sic vere: si mel gratie ⁊ deuotionis voluerimus conseruare: necesse est ꝙ alta loca dignitatum officiorū ⁊ honorum abijciamus. Surrexit inꝙ de solio: quia solia praelaturarum officiorum ⁊ honorum non debemus querere vel amare. Iuxta illud Eccli.vij. Noli q̄rere a principe ducatum neqꝫ a rege cathedram honoris. Hō est contra ambitiosos: qui semper querunt ⁊ appetunt loca alta ⁊ ibi pro posse: fauore: prece vel precio: ascendūt ꝙꝙ indigni: similes hedere que est arbor debilis et infructuosa: que tamen ascendit sup altas domos ⁊ turres: ⁊ hoc nō virtute propria: sꝫ virtute alicuiꝰ alti muri: vel alicuius alte arboris cui innectitur. Sic vero ambitiosi q̄uis sint debiles ⁊ infructuosi: viles ⁊ defectuosi steriles atqꝫ vitiosi: illi tamen semper nituntur ascendere per ambitionē ad alta loca prelationū ⁊ honorū. Et inde est ꝙ multi mali hodie altis turribus ⁊ ecclesijs preferuntur. Sed hoc nō virtute propria: sed quia ipsi adherent per affinitatem ⁊ familiaritatem alicui alte arbori vel muro: id est alicui magno principi vel prelato: cuius quandoqꝫ per fictam bonitatem et applausum: ita fiunt familiares ꝙ per eos promouētur. Ideo de talibus bene loquitur Innocentius lib. de miseria humane conditionis. Ambitiosus semꝑ est pauidus: semper attentus: ne dicatur ꝙ displiceat: humilitatem simulat: honestatem mentitur: affabilitatem exhibet: benignitatem ostendit: subsequitur ⁊ obsequitur: cunctos honorat: vniuersis inclinat: frequēter curias visitat: optimates assurgit ⁊ amplexatur: applaudit et adulatur. Bene nouit illud poeticum. Et si nullus erit puluis tamen excute nullum. Non sic charissimi non sic: sed abijciamus mundi dignitatem: vt sic de mundi dignitatibus dicatur illud.ij. Regum.j. Montes gelboe nec ros nec pluuia veniant super vos quia ibi abiectus est clypeus fortiuꝫ. Surrexit inꝙ de solio suo: vt de nobis dicatur illud Esaie.xlvij. Descende: sede in puluere non est solium vltra finē caldeorū.

¶ Secundo debemꝰ abijcere ⁊ contemnere rerū facultatem. Abiecit inꝙ vestimentum suum. Sicut enim videmus ꝙ arbores in hyeme abijciunt vestimentum suum: scilicet folia: et in estate recipiunt aliqua noua pro eisdem. Sic vero nos debemꝰ modo in hyeme presentis vite turbulenta abijcere: contemnere: distribuere et erogare folia et vestimenta nostra: id est exteriora mundi bona: que fm̄ Greg. nihil aliud sunt ꝙ quedam corporis indumēta: vt sic in estate: id est in tp̄e ꝓsꝑitatis eterne ipa recupare poterimꝰ tota noua: qꝛ scꝫ-

bona eterna habebim⁹ ꝓ caducis: abiecit inq̄ꝫ v estimē
tum suum. Figura ad hoc. iiij. Reg. ij. vbi dicitur ꝙ cū
helyas ascenderet in celum abiecit ⁊ dimisit pallium
suum. Ad denotandum ꝙ illi qui volunt ascendere in
celum: necesse habent vestem bonorum temporalium
abdicare: ꝙ si non actu saltem effectu. Et hoc est ꝯtra
cupidos ⁊ auaros: q̄ istud vestimētuꝫ frigore nolūt di-
mittere: sed sibi fortius aggregare. Nam sicut frigore
inualescente solent homines vestimenta non abijcere
sed ea sibi astringere: ⁊ ita eis se inuoluere. Sic vero q̄
hodie tales frigore indeuotionis sunt artati: ideo con
stringuntur per parcitatem ⁊ in vestimentis bonoruꝫ
temporalium se inuoluunt per eorū affectum ⁊ cupidi
tatem. Dicunt enim illud Apocalip. xvj. Beatus qui
custodit vestimenta sua: ne nudus ambulet. Quia si-
cut dicitur Prouerb. xxvj. Non est bonū ꝙ hō amit-
tat pallium suum in die frigoris. Nō sic charissimi: sꝫ
C abijciamus rerum facultates. Abiecit vestimentum
suum. ¶ Tertio dico. ꝙ debemus abijcere carnis volu
ptatem: quia debemus esse induti sacco: quod est indu
mentum asperum: per quod penitentie asperitas desi-
gnatur: per quam abijcitur carnis voluptas. Sicut
enim videmus ꝙ arbores abijciunt ⁊ emittunt in esta
te humorem grossum ⁊ viscosum: sicut apparet de pi-
nis ⁊ cinis. Sic vere charissimi nos debemus a nobis
abijcere omnem viscositatem carnalitatis ⁊ volupta-
tis: quia debem⁹ indui sacco. i. duritie penitentie ⁊ aspe
ritatis. Iuxta illud Iob. xvj. Saccum consui super cu
tem meam: vt de tali abiectione dicatur illud Gen. xxi
ꝙ agar abiecit puerum subter vnam arborem. Puer
enim carnis impuritatem signat quā sub arbore cru-
cis vir prudens abijcit atq̄ domat. Et istud est contra
delitiosos qui voluptates non abijciunt sed recipiūt:
Non despiciunt: sed aspiciunt. Non detestant̄: sed eas
D totis viribus amplexātur. Non sic: sed abijciam⁹ oēs
voluptates. Indut⁹ est inquā sacco. ¶ Quarto dico:
ꝙ nos debem⁹ abijcere cordis leuitatem. Sedit inq̄ꝫ in
cinere. Per sedere enim intelligitur quies ⁊ stat⁹: per
cinerem autē intelligitur memoria mortis ⁊ nostre in
cinerationis: q̄z vere si homo sedet in memoriā mortis
sue omnes motus leuitatis penitus abijciūtur: ita ꝙ
homo abijcit ⁊ vilipendit seipsum ⁊ efficitur humilis
⁊ quietus. Est enim consideratio mortis similis cui-
dam lapidi precioso qui dicitur galatrides: qui est la-
pis colore cinereus qui inclusus in ore mētem turbat:
circūdatus collo vbera lacte replet: si cum aqua tritus
fuerit ⁊ oues inde aspergantur lacte non modico fecū
dantur. Alligatus femori facilem facit partuꝫ. Talis
est consideratio mortis. Ista enim est cinerea propter
hoc ꝙ cinis nostre resolutionis per eā intuetur. Ista
igitur primo menteꝫ turbat: quia. s. facit hominem ti-
midum ⁊ turbatum ⁊ a leuitate ⁊ insolentia alienum.
Si etiam homo ipsum circūdederit ⁊ alligauerit men
ti sue: vere lac niueum ⁊ dulcis compassionis affluen-
ter habebit: maxime si fuerit ouis simplex bon⁹ et be-
nignus. Et partum bonorum operum faciliter facit.
Et ideo faciamus s̄m documentū Hieronymi in qua
dam epistola: vbi dicit. Memento mortis ⁊ non pecca
bis: quia qui se moriturum quotidie recordetur: vilipē
dit presentia ⁊ accelerat ad futura. Habeamus igitur
considerationem mortis. Sedit inquā in cinere: vt sic
dicat quilibet illud Iob. xvj. Operui cinere carnē meā
Bene igitur dicebat Dauid. Elegi abiectus esse in do
mo dei mei ⁊c. Est igitur abijcienda leuitas mentalis
voluptas carnalis: facultas mundana: dignitas hūa
na. Ista est igitur prima abiectio que est laudabilis ⁊
E virtuosa. ¶ Secundo vlterius dico: ꝙ est quedā abie-
ctio damnabilis vitiosa: de qua Iudicū. j. Remiserunt
eos vacuos ⁊ sine honore abiecerunt: vbi ostenditur ꝙ
est quedam abiectio infidelitatis. Vacuos inquit. Itē
alia abiectio ignobilitatis sine inquit honore. Quidā
igitur abijciuntur infideliter. Remiserunt inquit va-
cuos. Et istud potissime facit diabolus: vsurari⁹: ma-

la mulier. Isti enim promittunt plenitudinem vt in-
troducant vacuitatem. Ideo isti sunt similes aranee:
que primo in laqueis suis capit muscam ⁊ statim tra
hit eam ad foramen ⁊ cauernam suam: ⁊ ibi suggit om
nem humorem ei⁹: ⁊ statim postq̄ ipsam videt vacuā
ab humore eijcit eam. Si vero charissimi diabolus in
uoluit hominem in laqueis malarum suggestionum
⁊ tentationum. Usurarius pauperes in laqueis falsa-
rum promissionū. Mulier luxuriosum in laqueis ma
lorum gestuum: aspectuum ⁊ verborum. Qui omnes
cum ita capti fuerint: procerto statim euacuantur hu
more suo. Demon enim suggerit humorem gratie ⁊ de
uotionis. Usurarius humorem temporalis possessio-
nis. Mala mulier humorem diuitiarum ⁊ subuentio
nis: ⁊ tunc hodie homine euacuato statim abijcitur:
nec ab eo amplius reputatur. Mulier enim abijcit ri
baldum si non habet qđ donet: vsurarius pauperem
si non habet quod vendat: diabolus peccatorem: scili-
cet a vita ista per mortem: si non habet humorem gra
tie: qui eum defendat Hiere. xiiij. [R]eportauerunt vasa
sua vacua. Istud fuit figuratum Iudicum. xvj. vbi san
son tonsus est a dalila: ⁊ postea abiectus ab ea ⁊ tradi
tus philisteis. Sic diabolus: vsurarius ⁊ mulier ton-
dent hominem ⁊ auferunt ei capillos. Diabolus ca-
pillos virtutum ⁊ gratiarum: vsurarius capillos ⁊ vel
lus pratorum ⁊ vinearum: mulier autem vellus vestiū
⁊ pecuniarum. Et tunc abijcitur miser homo: vt dictū
est: ⁊ philisteis traditur. i. vermibus in sepulcro: ⁊ igni
bus in inferno. s. peccator balliuis ⁊ aduocatis. s. pau
per. Et breuiter isti sunt obprobrium hominum ⁊ ab-
iectio plebis. Uacua enim est spes illorum ⁊ labores si
ne fructu. Sapien. iiij. Alij etenim abijciuntur ignobi
liter a deo: ⁊ isti peccatores ⁊ iniqui quos deus abijcit
a gratia sua qui sunt similes quem iudex abijcit con-
demnando vt suspendatur. Sic isti a deo eiecti et pro-
prie voluntati dimissi infernali patibulo deputantur
Nam sicut ribaldus a taberna abijcitur postq̄ totuꝫ
expendit totus nudus. Sic peccator a mundo tot⁹ nu
dus abijcitur in infernuꝫ. Postq̄ quicquid habebat
gratias. s. ⁊ virtutes male viuendo consumpsit in hac
vita. Homo enim solet abijcere illud de quo nō curat
Sic deus tales s̄m occultas regulas sue predestinatio
nis abijcit. j. Reg. xv. Abijcit te dn̄s ne sis rex ibidem.
Ne respicias vultu quoniam abieci eum. Ista est igit̄
abiectio terribilis ⁊ luctuosa.

Abire. Nota ꝙ oēs actus humani non sunt ni A
si vnū abire: oīa enim consistūt in trā-
situ ⁊ motu: siue bona fuerint siue mala. Sic enim ex
scriptura possumus elicere: ꝙ nos inuenimus.
Abire fluctuosum: quod est temporalitatis.
Abire luctuosum: quod est mortalitatis.
Abire virtuosum: quod est sagacitatis.
Abire gaudiosum: quod est felicitatis.
Abire vitiosum: quod est iniquitatis.
Abire dolorosum: quod est penalitatis.
Dico igitur ꝙ est vnum abire instabile ⁊ fluctuosum:
⁊ istud est abire omnium rerum temporalium: que sci
licet continue abeunt: transeunt ⁊ recedunt: siue sint
ꝓspera siue aduersa. De prosperis dicit̄ in p̄s. Abierūt
in sicco flumina. De aduersis vero dicitur Canticorū
ij. Hiems transijt imber abijt et recessit surge amica
mea et veni. Etiam celestia ⁊ terrestria localiter vel for
maliter per quasdā mutationes abeūt. Unde dicitur.
Apocalipsis. xx. et. xxj. Primum enim celum et ꝑma
terra abijt: et mare iam non est. Istud est igitur abi-
re fluctuosum. ¶ Secundo dico ꝙ inuenio abire lu- B
ctuosum et istud est cursus ad mortem. omnes enim
continue de vita ad mortem abiunt et procedunt. Un-
de Thobie. viij. Abierunt vt foderent sepulcrū. Et de
illo qui iamdiu mortuus est: acsi responderetur illi
questioni Canticorum quinto. Quo abijt dilectus
tuus. Et dicitur Prouerbiorum sexto. Non est vir in
domo: scilicet in corpore abijt via lōgissima: scilicet

in mortem. In die plene lune: idest in resurrectione reuersus est. Et istam abitionem presentiens dauid dicebat in. ps. Remitte mihi in refrigerer priusq̃ abeam ⁊ amplius non ero. Istud est igitur abire luctuosum. ¶ Tertio vero dico ꝙ inuenitur abire virtuosum: ⁊ ē istud: qñ hō abit ⁊ progreditur de bono in melius vl' de malo in bonum. Et sic nota ꝙ est abire.

Ad penitentie refrigerium.
Ad obedientie ministerium.
Ad sapientie magisterium.
Ad deuotionis oratorium.
Ad cōtemplatiōis ꝓmōtorium
Ad confessionis purgatorium.
Ad predicationis clamatorium.
Ad virtutum viridarium.
Ad sepulcri dormitorium.
Ad iudicij consistorium.
Ad inferni conflatorium.
Ad paradisi refectorium

Abeamus ad penitentie refrigerium. ij. Reg. iiij. Abierunt per viā deserti. Item ad obdientie ministerium. iij. Reg. xvij. Abijt ⁊ fecit iuxta verbum domini. Item ad deuotionis oratoriū. math. xxvj. Abijt ⁊ orauit tertio eundem sermonem. Item ad cōtemplationis ꝓmōtorium. ij. Paralip. j. Abijt cū vniuersa multitudine in excelsum. Item ad confessionis purgatorium. vnde Joh. viij. Abijt ⁊ lauit ⁊ venit vidēs. Abijt ergo plenitudo: lauit confitendo: venit videns misericordiam consequendo. Item ad predicationis clamatorium. ij. Regum. xx. Abijt amasa vt conuocaret iudam. Item ad virtutum viridarium. j. Regum. xviij. ca. Surgens dauid abijt in accaron: quod interpretat' pascua: signans virtutes que sunt pascua animarum. Item ad sepulcri dormitorium. s. cogitando de morte. j. Regum. xxij. Abijt dauid ⁊ latuit in speluca. Et. j. Regum. ij. Elchana abijt in ramatha: quod interpretatur: mortem vidit. Item ad iudicij consistorium. Joh. x. Abijt iterum transiordanem. Jordanis enim interpretatur: riuus iudicij. Item ad inferni cōflatorium: quia scilicet per considerationem: necesse est abire aliquotiens in infernum. ij. Reg. v. Abijt rex ad Jebuzeum qd' scilicet interpretatur vallis mesticie significans infernum. Item ad paradisi refectorium. vnde. j. Paral'. xj. Abijt dauid ⁊ omnis israel in Hierusalē. vñ ij. Reg. iij. dicitur. Quod abner abijt vt loquerētur dauid in ebron qd' interpretatur visio sempiterna. Istud est igitur abire virtuosum de quo. s. modo qui abierit saluus erit: iuxta illud. j. Regum. xix. Abijt itaq; dauid ⁊ aufugit atq; saluatus est. In tali igitur abitione est perseuerandum: ⁊ nunq̃ ab itinere recedendum: iuxta illud. ij. Regum. j. Sagitta Jonathe nunq̃ abijt retrorsum. Est igitur vnum abire virtuosum. ¶ Quarto dico: ꝙ est vnū abire gaudiosum

D ⁊ istud est abire beatorum: qui post presentem miseriā abeunt ad gaudia paradisi. iij. Regum. xij. Abijt israel i tabernacula sua. Uide sup̃ immediate. ¶ Quinto dico ꝙ est vnū abire vitiosum Et est illud quo mali qui nunq̃ habent statum semper abeunt ⁊ transeūt ad iniqua. Abeūt enim de bono in malum multiplici mala via: videlicet.

Per iniquitatem.
Per fallacitatem.
Per cupiditatem.
Per carnalitatem
Per pompositatē.
Per vagabilitatē.
Per infidelitatem.

Dico per iniquitatē. j. Machabeo. vj. Abierunt ad regem viri iniqui. Secūdo per fallacitatem. Matth. xxij. Abeuntes pharisei consilium inierunt vt iesum caperent in sermone. Et in ps. j. Beatus vir qui non abijt in cōsilio impiorum. ¶ Tertio per cupiditatem: sicut ille qui abiēs fodit in terram ⁊ abscondit talentū. Et ad literā auari fodiunt in terra talentum: vel spiritualiter loquendo. In terra. i. in bonis terrenis abscondunt talenta sua. i. dona ⁊ ingenia sibi a deo concessa. Unde de auaricia talium potest dici illud Osee. v. Effraym fract⁹ iudicio quoniā cepit abire post sordes. Et cum Eccli. xxxj. dicitur. Beatus diues qui inuentus est sine macula ⁊ qui post aurum non abijt. Item quarto abeunt per carnalitatem Hiere. vij. Abierūt in voluptatib⁹ ⁊ in prauitate cordis sui mali. ¶ Quinto per pompositatem exemplo Jude: de quo dicitur. Matth. xxvij. ꝙ abiēs laqueo se suspēdit: quia scz pōposi laqueo male complacētie in altum per iactantitiam ⁊ inanem gloriam se suspendunt. ¶ Sexto ꝑ vagabilitatem. Sicut inconstantes ⁊ insolentes ⁊ vagi Esa. lvij. Abijt vagus in via cordis sui vias ei⁹ vidi ⁊ dimisi eum. ¶ Septimo per infidelitatē. s. per idololatrias ⁊ sortilegia Hiere. xiij. Abierunt post deos alienos. Iste sunt vie per quas mali abeūt per abire vitiosum. ¶ Sexto vero principaliter dixi. ꝙ est abire dolorosum: ⁊ est illud per quod damnati in morte abeunt in tormentum Hiere. xiiij. Propheta ⁊ sacerdos abierunt in terram quam ignorabant Treno. j. Abierunt in captiuitatem ante faciem subsequentis. ¶ His igitur premissis dicendum est aliquid latius de abire virtuoso: qd' scz est quando homo abijt de vitijs ad virtutem: de malo ad bonum. De mundo ad patrem Luce xix. Homo quidam nobilis abijt in regionem longinquam accipere sibi regnū. In quib⁹ verbis ostendit: ꝙ nos debemus abire de imprudentia ad discretionem Homo: de iniusticia ad perfectionem: nobilis: de indigentia ad refectionem: ⁊ de ignominia ad prelationem quia abijt in regionem longinquā accipere sibi regnū Debet enim homo abire — E

Ad scientiam vt doceatur.
Ad iusticiam vt compleatur.
Ad celi opulentiam vt repleatur.

Abire igitur debet de imprudētia ad discretionem qd' notatur cum dicitur. Homo quidā. Est enim hō animal rationale ad denotandū ꝙ nos debemus esse rationabiles ⁊ discreti: ⁊ s̄m ratiōem dirigere act⁹ nr̄os. Et istud prohdolor est contra multos qui ratione nō videntur homines sed bestie: rationes videntur penitus amisisse quia. s. s̄m sensum nec s̄m rationem faciūt facta sua. Tales maxime sunt illi quos mūdi prosperitas excecauit qui nō cogitant de futuris contenti de presentibus: sicut sunt mundi diuites luxuriosi ⁊ auari. De istis loquitur in ps. Homo cum in honore esset non intellexit comparatus est iumentis insipientibus ⁊ similis factus est illis. Jumētis inquit homo enim habet faciem ⁊ staturam erectam: ad denotādum ꝙ cor eius debet esse erectum superius ad deum et ad celestia per desiderium ⁊ affectum. Sed isti sunt similes iumentis: quia cor ⁊ mens ipsorum ad terram per auariciam inclinatur. Isti sunt similes symie que habet humanam effigiem: verūtamen caret humana ratione: pilosus etiam est vt eius vultus et statura vertitur versus terram. Et sicut dicit Plinius. Symia in plenilunio multum letatur et in defectu tristatur. Reuera tales sunt mundi diuites: qui q̃uis effigiem habent humanam: tamen non rationem: quia mens eorum deberet esse erecta ad eterna: ipsi tamen more symie inclinantur inferius per auaritie appetitum. Psalmus. Statuerunt oculos suos declinare in terram. Isti etiam sunt pilosi velleri diuitiarum penitus inuoluti. Et ideo isti letantur in plenilunio: quia tota leticia mundanorum: quando luna: idest defectibilis prosperitas ad plenum eius lucet Juxta illud Esaie. xl. Ambulabūt gentes in lumine tuo: ⁊ reges in splendore ortus tui. Sed prohdolor in fine mensis. i. in fine huius vite. s. ista lune claritas deficiet: q2 mundi prosperitas eis cessabit: et tūc erunt tristes in inferno Ezech. xxxj. Merere faciā oīa lumina celi. i. claros mūdi diuites ⁊ potentes: q2 certe solē nube tegā. i. corpus impiorum ipsorū qd' solū lucere in sua patria videbatur nube sudarij inuoluā: ⁊ luna. i. mūdi ꝓsperitas nō dabit de cetero lumē suū. Nō sic charissimi nō sic. Nō simus simie nec iumenta: s3 veri hoīes rationabiles ⁊ discreti: quia vere nos debemus abire de prudentia ad discretionē. Homo quidā. Ad hec enim debem⁹ abire

vt de imprudētib⁹ docti fiamus: ⁊ vt de bestijs vel lapi
dibus hoies sim⁹: exemplo imaginis eburnee pigma
leonis. Que cum esset eburnea sine sensu in hominē
ƺm fabulas est mutata. Abijt inquit homo. Ruth. j.
Facta est fames in terra. Abijtq₃ homo de bethleem
iuda vt peregrinaretur: vt sic quilibet talis possit di-
cere illud. Apoc. x. Abij ad angelum dicēs vt daret mi
hi librum. Angelus enim signat subtilem doctorem:
liber autem signat scientiam ⁊ doctrinam. Abeam⁹
igitur de imprudentia ad discretionem. ¶ Secūdo di
co: ꝙ debemus abire de iniusticia vel de iniquitate ad
perfectionem. Nobilis enim. s. rusticitatem vitiorum
debemus relinquere: ⁊ ad virtutum nobilitatem abi-
re ⁊ transire: nobilis inquam. Nam sicut videmus: ꝙ
cinis de sua vili conditione transit ⁊ mutatur in nobi
lem ⁊ claram naturam. s. in vitrum. Sic vero nos de-
bemus conuerti ⁊ mutari ⁊ abire de vili conditione. s.
de statu peccati ad nobilem. s. ad statum virtutum.
Nobiles inqt vt de quolibet posset dicere illud. Pro-
uerb. vlti. Nobilis in portis vir eius. Unde Cassi. sup
Matheum. Ille se clarum ⁊ nobilem esse putet: qui
seruire vitijs dedignatur. Ista conuersio ⁊ abiectio fu
it figurata. Apoc. xxj. ca. vbi dicitur. Primum eniꝫ ce-
lum ⁊ prima terra abijt ⁊ mare iam non est. Celuꝫ qđ
est superius sine conditione signat animaꝫ que est de
superiori ⁊ spirituali natura. Terra autem signat cor
pus terrenum ⁊ mortale. Mare autem signat amari
tudinem in peccato. Dicam igitur: ꝙ primum celum
⁊ prima terra. i. prime conditiones ⁊ anime ⁊ corporis
defectuose ⁊ vitiose debent abire ⁊ recedere: ⁊ mare. i.
peccati amaritudo non debent in nobis de cetero re-
periri Iuxta illud Ro. xij. Renouamini spiritu men-
tis vestre. Et istud est contra multos qui reuera non
mutātur de malo in bonuꝫ sed potius de bono in ma-
lum. De quibus dicitur. Hiere. vij. Nō audierūt neq₃
inclinauerunt aurem suam sed abierunt in volupta-
tibus suis ⁊ in prauitate cordis sui mali. Non sic sed
nobilitatem virtutis acquiram⁹: nobilis inquit De-
G bemus igitur abire de iniusticia ad perfectionem no
bilis. ¶ Tertio debemus abire de indigētia ad reple
tionem. s. de amore mundi ad amorem eternorum: qꝛ
scilicet nos debemus abire per desiderium ⁊ affectum
de mundo indigenti ⁊ sterili: ad regioneꝫ longinquā
paradisi vt ibi possimus accipere nobis regnum: plā
ta vt communiter non bene proficit in loco in quo est
nata: immo vtile est ꝙ trasplantetur vt proficiat ⁊ cre
scat. Sic vere homo qui per affectum ⁊ desideriū vult
moram contrahere in loco vbi est natus scilicet i mū
do vix potest proficere immo vere necesse est ꝙ alibi. s.
in paradiso per affectum ⁊ desiderium trāsplantetur
⁊ ꝙ ibi iam per contemplationem ⁊ considerationem
accipiat regnum suum. Unde dicit Ambrosi. lib. de
virginitate. Discite in hoc mundo supra munduꝫ esse
⁊ si corpus in mundo geritis animus nobilitat in eter
nis. Exemplo virginis gloriose de qua dicitur Luce. j.
Exurgens Maria abijt in montana cum festinatio-
ne. Abeam⁹ igitur in regionem accipere nobis regnū
vt sic dicamus illud Iohan. xix. Regnum meum non
est de hoc mundo. Heu proh dolor hodie multi nō sic:
quia hodie quilibet appetit regnare in terra sua: scꝫ in
mundo: ⁊ ibi habere regna ⁊ possessiones ⁊ officia ⁊ be
neficia: ⁊ de terra lōginqua paradisi penitus nihil cu
rant. Isti sunt similes colūbis que in illo loco vbi na-
te sunt ⁊ nutrite semper volunt nidificare ⁊ pullificare
ꝙuis tam ipse ꝙ omnes predecessores sui ibi cōsueue-
uerunt amittere pullos suos. Sic vere fatui peccato-
res non volunt alicubi per affectionem morari: nisi in
mundo vbi ipi nati sunt ⁊ nutriti: nec alibi volunt cor
suum transferre: ꝙuis tam ipsi ꝙ alij fructus suos. i.
diuitias acquisitas perdere ⁊ amittere ⁊ ibideꝫ postea
derelinquere consueuerunt. Ideo dicitur Osee. xj. Ef-
fraim sicut columba seducta non habens cor. Unde
sunt illi de quo dicitur Iohā. xviij. Abierunt retrorsuꝫ
⁊ ceciderunt: quod potissime de malis ecclesiasticis di
ci potest: qui scꝫ abire ante se ad bona paradisi nesciūt
sed retro ad bona mundi que dimiserant retrocedunt
nō sic charissimi non. Nos vero non debemus abire de
mundi indigentia ad celi refectionem ⁊ repletionem:
de mētis iniusticia ad morum perfectionem de cordis
imprudētia ad mentis discretionem. ¶ Adhuc aduer H
te ꝙ est quoddam abire vitiosum quando. s. de virtute
ad vitium abitur. Sicut faciūt mali de quib⁹ potest
dici illud Iohan. vj. Multi discipulorum abierunt re
tro: ⁊ iam cum illo non ambulant: vbi videtur ꝙ mali
abeunt ⁊ recedunt a deo per mentis obstinationem.
Abierunt inquit retrorsum. Item per pacis dissipatio
nem: cum illo inquam non ambulant. Sunt igit ma
li obstinati quod ostenditur: quia ipsi vadunt retro:
quia sicut cancer non vadit in ante: immo semper va-
dit in retro: sic mali ⁊ obstinati nihil recte volunt fa-
cere: immo semper retro ⁊ econtrario veritati figurati
per vxorem Loth Gene. xix. Que contra domini man
datum respexit retro: ⁊ ideo mutata est in statuā. Sic
vere tales volunt respicere retro ⁊ oblique ad contra-
rium diuine voluntatis: ⁊ ideo fiunt statue: quia scꝫ in
inferno perpetuo statuentur ps. Iordanis conuersus
est retrorsum. ¶ Quarto dico ꝙ mali recedūt a dei so-
cietate. Iam inquit cum illo non ambulant: quia No
mali non curant de societate: nec dei nec proximi: im-
mo cuꝫ omnibus volunt habere guerram ⁊ dissentio-
nem: similes auibus predalibus que sole volūt viuere
⁊ alias impugnare: qꝛ sicut dicitur. ij. Thessa. ij. Deo
non placent: ⁊ cunctis hominibus aduersantur.

Abysai. Nota ꝙ abysai fuit frater Ioab Con- A
sanguineus dauid. Miles bellicosus et
fortis peregrinationis bellorū ⁊ negociorum ipsi⁹ da-
uid indiuiduus comes: qui interpretaᵗ patris mei in-
censum mihi vel patris mei sacrificium meum: ⁊ alio
modo pater salutis mee vel patris salutare mihi. Per
istum igitur accipe quemlibet virum iustum dauid. i.
christi: per gratiam proximum ⁊ amicum contra vitia
bellicosum xp̄i negociorum comitem: ⁊ tribulationuꝫ
eius participem ⁊ vicinum: qui cum sit pater salutis
de se tamen patre nostro deo: facit sacrificium ⁊ insen
sum. ij. Regum. xxj. Presidio fuit dauid fili⁹ sarnie.

Abyssus. Exaltauit illum Ezechie. xij. Quo-
niam charissimi abyssus est locus
vbi est tanta aquarum abundātia ꝙ dato ꝙ tot⁹ mū- A
dus ibidem hauriret nūꝙ exhaurire videtur. Maria
talis abyssus est cui⁹ aquarum: id est gratiarum tam
eximia plenitudo ꝙ nūꝙ ipsam exhaurit deuote hau
rientium: id est orantium multitudo. Deus enim istā
abyssum videtur fecisse: vt adaquaret populum suuꝫ
velut in abysso multa Psalmista. Quia tm Bernar-
dum. De plenitudine eius accipiunt vniuersi: vnde
proprie ista est illa terra filijs israel repromissa: de qua
dicitur Deuterono. viij. Dominus deus tuus intro-
ducet te in terram bonam terram riuorum atq₃ fon-
tium: in cuius campis et montibus erumpunt flu-
uiorum abyssi. Igitur de abysso tractaturi istam abys
sum angelicoꝗ salutemus de eius plenitudine gratie
stillicidia haurientes. Abyssus multis modis sumi-
tur in scriptura.

Est abyssus inillustrabilis.
Est abyssus insatiabilis.
Est abyssus inperscrutabilis.
Est abyssus inexhauriabilis.

¶ Abyssus inillustrabilis est locus damnatorum: sci
licet infernus qui dicitur abyssus ab a quod est sine ⁊
byssus candor: quasi sine candore Iob. xxxviij. Nun
quid ingressus es profundum maris et in nouissimis
abyssi deambulasti. Nunquid aperte sunt tibi porte
mortis et ostia tenebrosa vidisti. Et Apocalipsis. xx.
dicitur ꝙ angelus ligauit draconem et misit eum in
abyssum. ¶ Scđo abyssus insatiabilis est anim⁹ aua
rorū. Unī auarus est ille pute⁹ abyssi ardoris insatiabi B
lis de quo

lis de quo dicit̃. Apoc.ix. Johãnes stellã vidit in ter-
raȝ cecidisse. ⁊ data est ei clauis putei abyssi: ⁊ aperuit
puteum abyssi: ⁊ ascendit fumus putei sicut fumꝰ for
nacis magne. Auarus enim dicitur stella: ꝓpter splẽ
dorem prosperitatis. dicitur cadere in terra: ꝓpter cu
ram terrene facultatis. Dicitur puteus abyssi: ꝓpter
profunditatẽ insatiabilis. dr̃ habere fumũ fornacis: ꝓ
pter affectuȝ cupiditatis. ¶ Dixi tertio: ꝙ est abyssus
C inscrutabilis videlȝ diuinitatis profunditatis. deus
enim ⁊ res diuine dicunt̃ abyssus: eo ꝙ ꝓpter profun
ditatẽ sue immensitatis nõ possunt ab oĩbus ꝑscru-
tari: nec cognosci: apprehendi. ⁊ sicut sapiens Eccli. j.
dicit Arenã maris ⁊ pluuie guttas quis dinumerauit
Altitudinẽ celi. latitudinẽ terre. ꝓfunduȝ abyssi quis
dimensus est. sapientiã dei precedẽtẽ oĩa quis inuesti
gauit? q.d. Imperscrutabilia sũt. ps. Judicia tua abys
D sus multa ¶ Dixi quarto ꝙ est abyssus inexhausti-
bilis ⁊ est sagacitas ꝑfectoꝝ seu subtilitas sapiẽtum
et doctoꝝ: qr̃ pro certo abundantia scientie ⁊ sapientie
necnõ virtutuȝ ⁊ gratie ipsoꝝ sanctoꝝ doctoꝝ ecclesia
abyssus dr̃: eo ꝙ exhaustibiliter ibidẽ omnis populꝰ
adaquat̃: ⁊ de aquis inexhaustibilibꝰ suarũ sciẽtiarũ
totus hortus ecclesie irrigatur. Uñ illud supradictuȝ.
In cuius mõtibꝰ erumpunt flumi oruȝ abyssi: vt sic de
quolibet sctẽ ecclesie doctore dicat̃ illud Eccli. xxiiij.
A mari em̃ abundauit cogitatio eiꝰ: ⁊ cõsiliũ eius ve-
lut in abysso magna. Et sequitur statim de sapientia
talis viri. Ego sapientia effudi flumina. ego quasi tra
mes aque immẽse de fluuio. Ego quasi fluuius dorix.
exiui de paradiso dixi rigabo hortũ plãtationũ. Et qr̃
charissimi iste beatus Thomas qui etiã abyssus iter
pretatur. abyssum totius scientie in se cõtinuit et ha-
buit. Hinc est ꝙ talis abyssus em̃ suarũ scientiarũ et
gratiarum cõgrue pono thema meũ. Abyssus exalta-
uit eũ. vbi supra. Igit̃ dico charissimi: ꝙ iste beatus do
ctor verbis istis a tribus principaliter cõmendatur
videlȝ. A figuratiua promotiõe. Iste em̃ nominat̃ figu
raliter: qr̃ dicitur Abyssus. A prerogatiua promotiõe
Iste sublimat̃ supernaturaliter. qr̃ exaltauit. A demõ
stratiua perfectione. Iste predicat̃ demõstrabiliter: qr̃
dicitur eũ. Dico igit̃ primo: ꝙ iste cõmendatur a qua
dã nominatione: qr̃ dicitur abyssus. Uideo em̃ in mũ
do ꝙ preciose reliquie nõ nude hoĩbus ostenduntur.
immo cristallis vel aliȷ̃s operculis cõtegunt̃. video etiã
ꝙ fructus arboꝝ natura foliȷ̃s operit ipsosq; sub vela
mine cõtegit ⁊ abscõdit. Uideo insuꝑ ꝙ notabilia fa-
cta scripture nõ nude ⁊ publice demonstrant̃: immo
sub figuris et enigmatibꝰ inuoluunt̃. modo sic est ꝙ
iste beatus põt cõparari reliquiȷ̃s preciosis: põt eq̃pa
rari arboribꝰ fructuosis. Põt insuper assimilari ope
ribꝰ ⁊ negociȷ̃s gloriosis. quapropter bene concludo q̃
ipsius ꝓprietates debuerũt nobis nomiãri ⁊ dici sub
quibusdã nominibꝰ obscuris ⁊ enigmatibꝰ tenebro-
sis. Igitur iste abyssus dr̃: ⁊ sub isto nomine ipsius vir
tus multiplex designatur. Et sic dico bene ꝙ iste cõ-
mendatur a quadã figurali nominatiõe. Abyssus in-
quit. vt sic de talis nominis periculo intelligat̃ illud
ps. Abyssus sicut vestimentũ amictus eius. Et videte
ꝙ ꝑ istud vocabulũ abyssus: q̃ nihil aliud est q̃ aqua
rum immensitas. ⁊ potissime marinarũ. sicut de ma
ri rubro ⁊ submersione Pharaonis dr̃ Exo. xv. ꝙ abys
si operuerũt eos descenderũt in ꝓfundũ quasi lapis.
E Potest proprie intelligi iste sanctus iste doctor: ⁊ etiã
quilibet ecclesiasticus: ⁊ maxime religionis sue pro-
fessionis sectator. Habet em̃ abyssus.

Latam capacitatem.
Ymam ꝓfunditatem.
Certam inobilitatem.
Fuscaȝ obscuritatem.
Magnã sonoritatem.
Certam stabilitatẽ.
Plenã sonoritatẽ.
Multã diuersitatẽ

Sic vere iste fuit capax: ꝓ-
pter latã dilectionẽ. Profũ
dus ꝓpter hũilẽ affectionẽ
Mobilis: ꝓpt̃ sedulã subie-
ctionẽ. Obscurꝰ: ꝓpter deie
ctã ꝯuersationẽ. Sonorꝰ: ꝓ-
pt̃ altã ꝑdicationẽ. Certꝰ et
limitatꝰ ꝓpt̃ repssaȝ euaga

tionẽ. Plenꝰ ⁊ immẽsus propter sciẽtie seu gratie re-
dũdationẽ. Fructuosus propter mundanã tribulatio
nem. ¶ Persequamur igitur charissimi istas. scilicet
proprietates istius abyssi ⁊ ipsas ad vtilitateȝ nostrã
tam de ipso: q̃ de quolibet religioso ⁊ ecclesiastico et
moraliter exponamus. Et dico primo. ꝙ abyssus ha-
bet latã capacitatem: quia pro certo iste habuit latitu
dinem ⁊ charitatem dilectionis. Nam sicut latitudo
abyssi tãta ẽ ꝙ ipsa continet omnes aquas nõ solum
dulces: immo etiam amaras. Sic vere vir iustus de-
bet habere charitatem ita latam ⁊ extensam: quia oẽs
homines debet continere: non soluȝ dulces. i. amicos
familiares ⁊ notos. immo etiam amaros idest inimi
cos extraneos ⁊ remotos. vt sic de ipsa charitatiua cõ
tinentia possit dicere illud Jone. ij. Abyssus vallauit
me pelago cooperuit caput meum. quod tamẽ est cõ-
tra multos qui non videntur esse lati sed stricti. non
extenti sed retenti. nõ capaces ⁊ charitatiui: sed alioꝝ
fugaces ⁊ suiȷ̃psius constricti et conclusi. Et ideo isti
vidẽtur esse similes cuidam vasi. de quo loquitur Ari-
stotel. ꝙ si fiat de cera virginea vndiq; clausum ⁊ po-
natur in mari intrabit in eo aqua dulcis verũtamen
non amara. Sed ꝟo tales qui in mare istius mundi
amari sunt positi. videntur vndiq; constricti ⁊ clausi
quod bene apparet: quia in corde suo affectionis cha
ritatis bene potest intrare aqua dulcis: id est: illi qui
sunt eis dulces ⁊ delectabiles. s. cõsanguinei et amici.
Sed ꝓ certo aqua amara: id est: illi tristabiles ⁊ ama-
ri. s. inimici ⁊ extranei nunq̃ intrãt capacitatẽ cordis
sui. quod bene patet de nunciȷ̃s domini ⁊ prelatis qui
non curãt promouere nec in corde per dilectionẽ ha-
bere: nisi ꝯsanguineos ⁊ amicos: dimittẽtes. q̃ q̃ sint
digniores. extraneos longinquos. Isti igitur nõ sunt
abyssus lata: sed abyssus cõstricta et congelata aqua
Job. xxxviij. dicitur in similitudinẽ lapidis indurãtur
aque ⁊ superficies abyssi constringuntur. Nõ sic iste ⁊
non sic q̃libet ecclesiasticus: qr̃ pro certo iste habuit la
tam capacitatẽ charitatẽ dilectiõis. ¶ Secũdo dico: F
ꝙ iste habuit imã profunditatẽ humiliatiue affectio
nis: abyssus enim tantã profunditatẽ habere noscit̃:
ꝙ in plerisq; locis eius fundus nõ inuenitur. Et ideo
dicitur abyssus ab a. quod est sine. ⁊ basi. quasi sine ba
si. i. fundamẽto ⁊ fundo. ⁊ reuera talis fuit hic: ⁊ talis
debet esse quilibet ecclesiasticus: quia vere iste debet
esse per humilitatem ita profundus: ita debet esse in
ymum per suum despectũ subiȷ̃cere: quod cunctis de-
bet humiliter subiacere: vt sic dicat humilitas sua il-
lud Ecci. xxiiij. Gyrum celi circuiui sola ⁊ profundum
abyssi penetraui. In fluctibus maris perambulaui ⁊
in omni loco steti ⁊ in omni populo et gente primatũ
habui. Et vere bene loquitur ꝓfunditas ⁊ humilitas
istius abyssi. quia vere humilitas est ista virtus: que
gyrum celi circuit contẽplatione ⁊ occupatione: que
in fluctibꝰ maris. i. in tribulationis amaritudinẽ am
bulat patientia ⁊ mentis que in omni loco stat perse
uerantia ⁊ duratione: ⁊ in omni populo primatum ac
cipit exaltatione ⁊ promotione: quia ꝓculdubio ista
humilitas abyssalis. G

Promotionẽ facit acquirere.
Contẽplationẽ solet inducere
Perseuerantiã solet efficere.

Et mũdi tribula-
tiões solet vince
re ⁊ cõtẽnere istã.

Igitur talem profundam humilitatem habuit: quia
scilet ad modum abyssi: sicut bonus religiosus se quã
tum potuit profundauit: ⁊ ideo scientiarum plenitu-
dinem acquisiuit: quia scilicet sicut aque fluũt ad val
lem ⁊ locum profundiorem. Sic vera scientia ad virũ
humiliorem. quia sicut dicitur Prouer. ij. Ubi fuerit
humilitas ibi et sapientia. vere de ista hũilitate abys-
sali dicit̃ Deutero. xxxiij. De benedictiõe domini ter
ra eius: de pluuiȷ̃s celi et rore atq; abysso subiacente.
Sed proculdubio ista sunt hodie contra multos ec-
clesiasticos ⁊ religiosos: qui scilicet non habent humi
litatem sed pompositatẽ non querunt in profundo

ſubeſſe:ſed ambiũt in ſupremo ꝑeſſe: nõ diligũt ſtatũ
ſubiectionis: ſed appetunt ſtatum prelatiõis. Abyſ-
ſus enim ꝙ̃ ꝙ naturaliter habeat eſſe ꝓfunda.verũ-
tamen valde eſt fumoſa. valde eſt ſpumoſa.valde eſt
fluctuoſa et tẽpeſtuoſa. Sic vero dato ꝙ de eſſe reli-
giõis ſit humilitatis ꝓfunditas: iſtud tamẽ inuenio
quod inter ipſos abundat inuidiarũ et diſcordiarum
fluctuoſitas põparum: ſuperbiarum feruoſitas: de-
tractionũ ⁊ iniuriarũ ſpũoſitas:ſicut ad ſenſuȝ appa
ret et pȝ de multis religioſis q̃ magis prõpti ſũt ad tra
hẽdũ magꝭ põpoſi ad ꝓſumẽdũ.magꝭ fluctuoſi ad in
uidẽdũ ꝙ̃ plurimi ſeculares:ita ꝙ tales figurari pñt.
Apoca.xvij.vbi dicit̃ ꝙ Johãnes vidit beſtiã vnã ma
gnã mirabiliter plenã nominibus blaſphemie q̃ por
tabat illã mulierẽ que erat ebria ſanguine martyrum
Jeſu Sequit̃ qꝺ angelus dicit Jo. Beſtia inquit quaȝ
vidiſti fuit et non eſt ⁊ aſcenſura eſt de abyſſo et in in
teritum vadit. Jſta beſtia ſignat malos clericos et re
ligioſos:qui proculdubio hodie portant et ſuſtinent
mulierẽ ebriam ſanguine martyrũ ieſu'.i. malos prĩci
pes:vſurarios ⁊ raptores qui pleni ſunt ſãguĩe marty
rum.i.ſubſtantia pauperum chriſti:vel bonis eccleſia
rum et martyrum quia reuera tales non reprehendũt
ſed ipſis fauendo applaudunt. Jſti ſunt pleni nomi-
nibus blaſphemie:quia pro certo nõ ceſſant ſuperio-
ribus detrahere.omnem ſtatum ⁊ populum cõtem-
nere:ſed ſolos bonos credere ⁊ alios blaſphemare: de
quibus dicitur in canonica Jude. Dominationem
ſpernũt maieſtatem autẽ blaſphemant.⁊ſequitur. Hi
murmuratores queruloſi ſm̃ deſideria ſua ambulan
tes:et os illorum loquitur ſuperbiam. Et quid ſequi-
tur? Certe proculdubio ꝙ beſtia quã dicit figura fuit
et non eſt:ſic religioſi noſtri fuerũt:antiquitꝰ:nec tot
ſunt hodie quot fuerunt.pro certo non fuit et non eſt:
quia ſcilicet antiquitus fuerunt in ſumma morum ꝑ-
fectione:ſed modo ſunt in cõtraria conditione: ſicut
Apoca.xxi. Primum enim celum ⁊ prima terra abijt
et mare iam non eſt.⁊ hoc eſt quod ſequitur in figura
quia inquit iſta beſtia aſcenſura eſt de abyſſo et in ĩte
ritũ vadit:q̃ vt breuiꝰ cõcludat̃ iſti de abyſſo id eſt de
humilitatis profundo aſcenderunt:per ſuperbiam et
receſſerunt ad interitum viciorum acceſſerunt. Unde
Bern̄. Hi volunt eſſe humiles ſine deſpectu:paupe-
res ſine defectu:bene veſtiti ſine ſollicitudine. delica
te paſti ſine labore:alijs adulantes:alijs detrahẽtes.
mordaces vt canes:fallaces vt vulpes: ſuperbi vt leo
nes:rapaces vt lupi. Hi volunt eſſe ſine autoritate iu
dices. ſine viſu teſtes falſi accuſatores omni veritate
carentes. hec ille. Aſcenſura eſt igitur illa beſtia et in
iteritum vadit. Sic non ſicut iſte beatus chariſſimi.
quia pro certo nunꝙ̃ de abyſſo perfecte humilitatis
aſcendit:ſed in eius profundo continue latitauit: vt
ſic de eo et ſimilibus dicatur illud. Exodi decimo-
H quinto. Abyſſi operuerunt deſcenderunt in profun-
dum quaſi lapis. Habuit igitur iſte profunditatem
humiliatione affectionis. ¶ Tertio dico quod iſte
habuit perfectionis abyſſum. quia habuit mobilita-
tem obedientie ſubiectionis. Abyſſus enim ſemper
eſt in motu et in fluxu:fluit enim continue et refluit
et nunquam a motu quieſcit:et hoc quia motum lu-
ne ſequitur. Et ſecundum eius influentiam ſe dirigit
atqꝫ regit. Sic vero bonus religioſus et ſubditus ſem
per debet eſſe in motu obedientie et ſubiectionis nec
non in motu diligentie et bone ſedulitatis ad hoc:
quia debet ſequi motum et imperium lune ideſt p̃-
lati vel dei. Deuterono. Eruperunt fluuiorum abyſ-
ſi.ſicut proculdubio fuit iſte qui deo atqꝫ prelato ſem
per voluit obedire et ad eorum imperium ad bona
opera ſedule ſe mouere. diligentia enim ſua et mo-
tus laborum ſuorum quos exercuit ſtudendo: le-
gendo: ſcribendo:dictando:eſt omnibus manifeſta:
ita quod proprie poteſt dici de illo illud pſalmiſte.
Judicia tua abyſſus multa: Quod eſt contra mul-
tos qui per obedientiam et diligentiam nõ ſunt mo
biles: immo per negligentiam et inobediẽtiam ſunt
inſtabiles et immobiles: in aliquibus enim partibꝰ
ſeptentrionis. Abyſſus ideſt aqua maris propter ex
ceſſum frigoris congelatur et contra naturam ſuam
conſtringitur: et a motu proprio retardatur. Sic ve
re frigus indeuotionis.multos religioſos et clericos
ita conſtringit: quod per obſtinationem gelantur.
ita quod motum obedientie et diligentie eis tollit
Job trigeſimooctauo. Superficies abyſſi conſtringi-
tur. Et illud Job quadrageſimoprio. Eſtimabit abyſ
ſum quaſi ſeneſcentem.ideſt pre frigore ſe mouere
non valenteȝ religioſe. Sic iſte proculdubio habuit
mobilitatem obedientie ſubiectionis. ¶ Quarto di I
co quod iſte habuit perfectionis abyſſum: quia ha-
buit obſcuritatem tenebroſe meditationis et deie-
ctiue conuerſationis. Abyſſus enim propter maxi-
mam profunditatem magnam habet obſcuritatem
immenſitatem enim aque ſue lux non penetrat. Et
ideo obſcuritatem lucis carentia ibi cauſat. Sic ve-
re perfectio viri iuſti debet eſſe obſcura ideſt in exte
riori conuerſatione humilis et abiecta: et omni luce
curioſitatis penitus aliena: vt ſic de deiectione viri
boni dicatur illud geneſis primo. Tenebre erant ſu-
per faciem abyſſi:et ſpiritus domini ferebatur ſuper
aquas quia pro certo erant.

Tenebre deiecte conuerſationis.	Quia pro cer-
Tenebre meſticie et contritionis.	to debẽt abyſ-
Tenebre ſolitarie meditationis.	ſum ideſt per

fectionem humilis religioſi tegere. vt ſic ſpiritus do
mini ſuper aquas affectionum ſuarum continue poſ
ſit ferri.et ſic fuit de iſto: quia non curauit homini-
bus apparere.ſed deo obſcure: ideſt ſecrete et ſoli-
tarie voluit viuere: compoſitioni mentis vacare: de
mundi negocijs non curare: et quia famam ſeculi de
ſpiciebat: ipſam meruit ſuper omnes acquirere et
habere. vnde Alanus de complanctu nature. Hec
eſt fame bone glorioſa proprietas:vt appetitores ſu-
os contemnat et appetat contemptores. hunc fama
fugiendo ſequitur quam inſequendo perdit. vnde
Seneca in prouerbijs. Uis omibus eſſe notus:prius
effice vt neminem noueris. Quod eſt contra mul-
tos religioſos:qui nolunt habere obſcuritatem: ſed
luciditatem:nolunt eſſe in obſcuro ſolitarie medita-
tionis:ſed magis in claro publice negociationis: q̃
magis querunt hominibus placere veſtibus: quam
moribus.magis volunt eſſe mundo famoſi.quaȝ do
mino virtuoſi. vnde Bernardus in epiſtola prima.
Labor inquit et latebre et voluntaria paupertas ſunt
inſignia monachorum. noſtri autem oculi omne ſub
lune vident. noſtri pedes omne forum circuneunt:
noſtre lingue in omnibus conſilijs audiuntur.noſtre
manus omne patrimonium partiuntur. Et breuiter
multi ſunt hodie religioſi qui magis videntur eſſe ſe
culares quam regulares:et proculdubio ex hoc non
fiunt famoſiores:ſed in dei et hominum repugnatio
ne fama et moribus viliores. quia ſcilicet ſicut odor
roſe melius in loco obſcuro quam in ſole ſeruatur.
Sic vero odor bone fame in obſcuro ſolitudinis vi-
get: in ſole autem ideſt in publico euaporare et defi-
cere comprobatur. Unde ⁊ Petrus rauẽ. in quadam
epiſtola dicit. Quod qui omni tempore venantur fa-
mam ſeculi: omni tempore ſunt infames. Non ſic
chariſſimi non ſic: quia pro certo iſte fuit abyſſus ob
ſcurus et a mũdi viſibus ſicut potuit:occultatus. Et
ſic dico.ꝙ iſte habuit obſcuritatem deiectiue cõuerſa
tionis.⁊ obſcure meditatiõis. ¶ Quinto dico. ꝙ iſte
dicitur abyſſus.quia habuit ſonoritatem eloquentis K
predicationis.quia pro certo ſicut abyſſus cuȝ aquis
ſuis ⁊ fluctibꝰ ſemper emittit ſonitũ ⁊ ſtrepitũ:ita ꝙ
poſſit a lõge audiri. Sic iſte mediãtibꝰ aq̃s ſciẽtiarũ
ſuarũ:ita per predicationem ſonuit et clamauit:qꝺ in
omni

omni terra audit⁹ fuit. ps. In omnē terrā exiuit son⁹
eorū Ita q̄ de tali abysso ꝓprie dr̄ illud. ps. Dedit abys
sus voce suā. ¶ Sexto dico. q̄ abyssus habuit stabili
L tatem repressē dignatiōis. Sicut eñ videm⁹ q̄ abys-
sus: hoc est dictu aqua maris habet littora q̄ sistūt
et reprimūt fluxū suuz. que scz vltra nō progredit. sed
intra certos terminos a deo cōstitutos sistitur ⁊ tene
tur. Sic iste littora diuinorum mandatoꝝ ⁊ regulariū
statutoruz. necnō claustraliū terminoruz pro limitib⁹
habuit infra que signa indignationib⁹ ⁊ ambitionib⁹
corpus suuz tenuit ita q̄ a cunctis ⁊ animi ⁊ corporis
motibus vagatiōibus fluctib⁹ ⁊ fluxib⁹ se repssit. Un
de dr̄ Prouer. viij. q̄ certa lege ⁊ gyro vallabat abyssos
Et sequitur. qd̄ legē ponebat a quis ne trāsirēt fines
suos: Que tamē hodie sunt cōtra multos religiosos
qui pro certo nō videnť certos limites habere. immo.
totus mūdus claustrū ipsorū videť esse. ita q̄ illud Se
nece epistole vidētur dicere Uni angulo nō sum nat⁹
patria mea tot⁹ est mūdus. Et pro certo isti nō curant
in suis bñficijs: ⁊ claustris ⁊ cōuentib⁹ stare. Sed nūc
ad romanā curiā ire: nūc per vicos ⁊ plateas trāsire: ⁊
de domo in domū. de vico ī vicū. de hospitio ad hospi-
tiū discurrere ⁊ vagare. nō vacāt eñ studijs: sed nego
cijs. nō cōtēplationi: sed visitationi. nō marginibus li-
brorū. sz curijs ⁊ monitionib⁹ dominorū. Ita proculdu
bio videntur hodie precipue inter religiosos medicā-
tes qui tamē tēporalitatē nō habent: ipsi tamen in dis
cursu pre ceteris se delectant. Quod vtiqz zach. vj. pt
figurari. vbi dr̄. Quia ipse vidit quatuor quadrigas q̄
exibant de medio duorū montiū ereorū: vna habebat
equos rufos. alia habebat equos nigros. Alia habe-
bat equos albos. Quarta vero habebat equos varios
et fortes qui querebāt discurrere per vniuersum orbē
Iste enī quatuor quadrige carissimi: signant quatuor
ordines. s. ordinē. Cisterciēn. ⁊ illos qui rotātur de ve-
teri ordine. ⁊ ibi sunt equi rufi. i. monachi qui portant
rufum habitū. Itē ordinem beati Benedicti. vbi sunt
equi nigri. i. subditi portantes habitū nigrū. Item re
ligionem sancti Augustini. vbi sunt equi albi. idest
subditi portantes habitum album. Item religionem
mendicantiū. vbi sunt equi varij. i. religiosi portantes
inter se habitū variū et distinctum sed vt melius ap-
plicem: Quatuor quadrige sunt quatuor religiōes mē
dicantes que inter duos montes ereos. i. iusticia duo-
rum testamentoruz versantur. equi etiā rufi ⁊ quadri-
ga sunt minores nigri sunt augustinenses. Albi vero
carmelite. sed varij sunt fratres predicatores qui ad li
teram habituz varium. s. ex nigro et albo portant. qui
etiam inter ceteros dicuntur fortes ad sustinendum
fidei firmitatem ⁊ scientie veritatē. Sed quid pro cer
to de istis equis quatuor istius quadrige siue accipiā
tur de mendicantibus in generali. siue de predicatori
bus in speciali dicitur in figura Quod isti querebant
discurrere per vniuersum orbem. quia pcerto vt supra
dixi multi sunt inter istos qui plus debito discurrunt
et magis in secularibus negocijs. q̄ in claustri suspi-
rijs exequauerunt. Prosper in lib. de vita contempla-
tiua dicit sic. Sunt quidam qui conuersi expressiuis
moribus nihil abyciunt. quia non mutantur mēte sed
veste. non actu sed habitu. nō opere sed sermone. In re
ligione enim seculariter viuunt opinionem pro virtu
te querunt: predicant magna: non faciūt. accusant vi
cia nec deponūt Publice sibi displicere simulāt qd̄ oc
culte cōmittūt. i. magis studēt nō videri sed fieri Hec
ille. O charissimi nō sic iste: qr̄ procerto non fuit vag⁹
sed more abyssi cōpressus ⁊ legibus artatus. ⁊ infra li
mites religionis et iusticie cōstitutus. ita q̄ fuit de il-
lis abyssis de quib⁹ dr̄ Exod. xv. Et congregati sunt
abyssi in medio mari. Igiť iste habuit stabilitatē repss-
se dignationis vel diuagationis ¶ Septimo dico. qd̄
M iste habuit imēsitatē gratie sciētie ⁊ deuotiōis Sicut
eñ abyssus habet immensitatem aquarum. sic iste
immensitatem gratiarum ⁊ scientiarū. ⁊ sicut ex abys
so erumpunt fontes ⁊ flumina q̄bus terra irrigatur
sic ab isto prorumpūt diuerse doctrine q̄bus ecclesia
fecūdatur. Et reuera iste fuit quedā. q̄tum ad scien-
tias. inhaustibilis abyssus. sicut patet doctrine sue p
funditatem ⁊ immensitatē consideranti. Unde ꝓprie
potest dici illud Prouer. iij. Sapientia ipsius erupe-
runt abyssi. ⁊ nubes rore concrescunt. Cuius tamen
hodie in ecclesia paucos inuenio successores. Sed p
certo magis hodie studemus nos alij ecclesiastici in
populis: q̄ in pauli epistolis. magis in salmone q̄ in
salomone. magis in negociorum cura q̄ in sacra scri-
ptura. Et ideo proculdubio multi sunt qui non sunt
abyssus per redundantiam. sed potius per obscuram
ignorantiam vt iam voluptati tales abyssos siccanti:
possit dici illud Esa. lj. Siccasti mare aquā abyssi ve
hemens. Nō sic iste. quia pcerto ipse immensitatem
gratie ⁊ deuotionis habuit ita q̄ deo ⁊ de eius immē
sa sciētia pōt dici illud. ps. Qui deus petrā interrupit
in heremo ⁊ adaquauit scz filios israel. velut in abys-
so multa. Dic si vis quare dicitur petra. ¶ Octauo di
co. q̄ ista abyssus habuit fluctuositatem mūdane tri N
bulationis. Quia pcerto sicut abyssus nūq̄ est sine
fluctibus. sic nec iustus sine tribulationibus. Igitur
ista abyssus fluctuosa fuit. quia scz fluctus turbatio-
nis. Timoris dei. horroris sui. et terroris inferni. nec-
non ⁊ laboris cōtinue habuit ⁊ portauit. Uñ ipse fuit
de illis de quibus dicitur in Psal. Uiderunt te aque
deus viderunt te aque ⁊ timuerūt ⁊ turbate sunt abys
si. ¶ Ecce igitur charissimi: q̄ beat⁹ Thomas qui in-
terpretatur abyssus: fuit abyssus. O

Turbata. — propť Uicoris fluctuositatē. Sciē
Repleta — tie fertilitatē. Persistētie stabili
Luminata. — tatē. Prepicatiōis sonoritatem.
Sonora. — Cōuersatiōis sollicitudinē. Obe
Obsura. — diētie prōptitudinē. Humilita-
Agitata. — tis lassitudinem. ⁊ charitatis am
Profundata. — plitudinez. Et sic dico. q̄ iste fuit
Capax ⁊ dilatata. — abyssus iterpretatus ⁊ noīatus. ⁊

abysso assimilatus ⁊ comparatus. Et ideo a summo
abysso deo: ad abyssum opulentie paradisi exaltatus.
Iuxta illud Psal. Abyssus abyssum inuocat. Et sic be
ne dico. q̄ iste commendatur a figurali nominatione
Abyssus inquit. quia scilicet sub isto nomine ⁊ iste san
ctus ⁊ ipsius multiplex nominatur. ¶ Item dico. q̄
abyssus vt communiter accipitur pro profunditate.
est imperscrutabilis ⁊ accipitur pro profunditate di-
uine sapientie. sicut ecclesiastici. j. Profundum abys
si quis inuestigabit: Aliquando pro immensitate eter
ne glorie. sicut ī psalmo. Adaquauit eos velut in abys
so multa. Aliquando pro profunditate eterne miserie
vnde in psalmo. Descenderūt vsqz ad abyssos. Aliquā
do pro perfecto viro et pro profunditate humilitatis
et iusticie seu etiam scientie: vt dicitur Abacuc. iij. De
dit abyssus vocem suam. Aliquando pro profundita-
te scripture. vt Ecclesia. xxiiij. Profundum abyssi pe-
netraui. Aliquando pro peccatore seu pro prōfūditate
obstinationis et malicie. sicut Gen. j. Tenebre erāt su
per faciem abyssi. ¶ Aduerte igitur. q̄ hic intendo de P
abysso facere mentionem. in q̄tum potest significare
virum perfectum: vel etiam ipsum deum et in q̄tum
potest significare vitā eternam. Dico igiť. q̄ quadru
plex est abyssus. scz.

Uirtuosa. — Uirtuosa est deus: vel quilibet vir
Dolorosa. — perfectus. Et de hoc potest dici il
Uiciosa. — lud Job. xxxviij. Nunquid ingres
Et gaudiosa. — sus es profunduz maris. et in no

uissimis abyssi deambulasti. Nunquid sunt aperte
porte mortis ⁊ hostia tenebrosa vidisti. Ecce igitur q̄
in verbis quattuor ostenduntur que competunt cui-
libet viro iusto. sm̄ quattuor conditiones que in abys
so possunt reperiri. ¶ Est enim in abysso: quod idem
est quod aquarum immensitas. Profunditas. Ama- Q
ritudo. Insatiabilitas. et obscuritas. Dico igitur sm̄

ista. q homo pfectus habet quattuor cōditiones. De
bet enim habere hūilitatis infinitatē. Profunda in-
quit. Mobilitatis agilitatē: mare inquit. Dilectiōis
capacitatem. aperte sunt porte mortis. Discreti onis
luciditatem. hostia tenebrosa vidisti. Habet igitur vir
perfectus infinitatem humilitatis: quod ostēditur cū
dicitur profundū. Sicut enim abyssus habet profun
ditatem inferius ī infimis: ita q fundus eius vix po-
test inueniri: sic vir perfectus semper per humilitatē
alijs se reputat infimiorem ⁊ inferiorem minus dignū
et minus valentem. Ideo sibi potest dici illud Psal.
Nimis profunde facte sunt cogitationes tue. Et hoc
fuit figuratū Job. xlj. vbi dicitur. Feruescere faciaꝫ qua
si ollam profundum maris: ⁊ ponet quasi cum vnguē
ta bullient. Mare enim signat virum perfectum ama
rum per cōtritionem ⁊ per mortis meditationē. Pro-
fundum eius est, cor ipsius infimum per humilitatē
et deiectionem: q pro certo quasi olla per eternorum
desiderium feruet ⁊ bullit. sicut vnguenta per pietatē
et compassioneꝫ. Heu proh dolor q pauci sunt hodie
qui habeant istam profundaꝫ humilitatem. Moder
ni enim non querūt esse in profundo: sed in superficie
non in infimo animo gradu depresso. sed excelso. non
in humilitate: sed ī vanitate. nō in paupertate: sed in
dignitate. videntur allegare illud Senec. in epistola.
Non solum quod minimum: sed quod pessimū in fun
do est. illud maxime verum est de ambiciosis: qui pro
certo sunt similes flāme. quia sicut flāma semper ni-
tit sursum ascendere: ⁊ vt sursuꝫ ascendat. circūquaqꝫ
se agitat ⁊ se mouet. Sic vero ambitiosus semper ni-
titur ascendere ad honorem ⁊ ad officium ad dignita
tem ⁊ ad hec continue se agitat et laborat. Modo eñ
se deflectit ad vnam partē: modo ad aliam: modo tra
ctat cum vno. modo cum alio. breuiter nunqꝫ quiescit
cor eius tm̄ nititur ascēdere. Et sicut flāma comburit
circūiacētia ligna. Sic vero ambitiosus nititur alios
superiores comburere et inflāmare precibus atqꝫ do-
nis. Ideo de istis dicitur a Bern. ad Eugeniu m li. iij.
O inquit ambitio ambientium crux que omnes tor-
ques omnibus placens. nil acrius cruciat. nil mole-
stius inquietat. ⁊ cum apud miseros mortales nil ce-
lebrius negocijs eius. Non sic charissimi non: sed ha-
beamus humilitatis infinitatem. Profunda inquit.
vt sic de tali profunditate abyssi idest viri iusti possit
ipse dicere illud Ecclesiastici. xxiiij. c. Gyrū celi circui
ui: profundum abyssi penetraui: ⁊ in maris fluctibus
R ambulaui. ¶ Scdo debemus habere mobilitatis agi
litatem quia sicut abyssus vel aqua maris continue ⁊
faciliter mouetur. Sic nos debemus esse agiles ⁊ mo
biles per obedientie velocitatem ⁊ per diligentie sedu
litatem. Et hoc ostenditur cū dicitur. Maris quia scꝫ
semp mare est in motu ⁊ nūqꝫ cessat fluere aut reflue
re. Sic vo nec nos debemus cessare a motu et fluxu
obedientie et subiectionis. nec a motu diligentie ⁊ bo
ne operationis. Et ideo de isto motu maris dicitur in
ps. Moueatur mare ⁊ plenitudo eius. Nam sicut mo
tus maris sm̄ Aristotelē seruat illud a putredine. Sic
vero motus iste spiritualis seruat hominem a corru-
ptione peccati. Ideo de bonis mobilibus et agibilib9
dicitur Deutero. octauo. Erumpunt fluuiorum abys
si. Et istud est contra pigros et deliciosos et desides
qui non mouentur per aliquod bonum opus: nec per
obedientiam ad prelatos. Et ideo isti non sunt simi-
les mari: nec sunt abyssus se mouens. abyssus dor-
miens atqꝫ iacens. De quo Genesis octauo. Clausi
sunt omnes fontes abyssi. Et Genesis. xlix. cap. De
benedictionibus abyssi iacentis deorsum. Sed vere
possunt lacui comparari qui est aqua dormiens ⁊ im
mota: que vt cōmuniter cōtinet vermes ⁊ ranas: ⁊ cir
ca se consueuit arbores ex herbas infructiferas nutri
re. et quia non mouetur. Ideo faciliter corrumpitur et
putrescit. Sic vero sunt pigri ⁊ deliciosi inobedientes
et obstinati: quia tales semper volunt quiescere ⁊ dor
mire: nec per aliquem laborem vel exercitium se mo-
uere. Et tales pro certo consueuerūt in se nutrire ver
mes malarum affectionum ⁊ desideriorum peruerso
rum ranas. idest clamorem detractionis ⁊ malorum
verborum vanarūqꝫ locutionū. Et arbores infructuo
sas idest personas inutiles: vt sunt meretrices et hy-
striones solent circa se habere ⁊ de bonis suis nutri-
re. Et ideo tales per peccata plurima corrumpuntur.
Et maxime per gulam ⁊ luxuriam: auariciā ⁊ inanem
gloriā. Et de istis dicitur in ps. Fiant immobiles qua
si lapis. Non sic charissimi: sed moueamur ⁊ labore-
mus: quia bonorum laborum gloriosus est fructus.
Sapien. iij. Habeamus mobilitatis agilitateꝫ. Ma- S
ris inquit. ¶ Tertio debet habere vir perfectus dile-
ctionis capacitatē. Aperte inquit sunt tibi porte mor
tis. Mors enim que omnia recipit: signat charitateꝫ
que omnes scilicet amicos et inimicos capit. Canti.
viij. Fortis ē vt mors dilectio. Sicut enim abyssus est
locus apertus ad recipiendum omnes aquas tā dul
ces qꝫ amaras. Sic vero cor nostrum debet esse aper-
tum: capax et latum ad recipiendum per amorem et
dilectionem omnes aquas idest omnes homines nō
solum dulces idest bonos et amicos: immo etiā ama
ros idest malos et inimicos. quia scilicet diligere de-
bem9 bonos ⁊ malos. amicos ⁊ inimicos. amicos in
deum inimicos propter deum. Aperte sunt inquit ti-
bi porte mortis. quia scꝫ porte cordis sui debent om-
nibus esse aperte. De hoc Apoca. xij. Apertū est ostiū
in celo. ostium enim charitatiuorum debet ad litterā
omnibus esse apertum. Job. xxxj. Foris nō māsit pere
grinus. ostium meum viatori patuit vt de pauperib9
dicatur: q ipse adaquauit eos velut in abysso multa.
Et illud Gen. viij. Rupti sunt omnes fontes abyssi: ⁊
cataracte celi aperte sunt. Et hoc est contra multos, q
ita sunt clausi per pacitatem: necnon per odium ⁊ rā
corem et per inuidiam et liuorem: q nulluꝫ volunt re
cipere per amorem in atria cordis: nec etiam in ostio
domus sue. Quod si aliquem recipiunt: ipsi pro cer-
to non recipiunt: nisi notos, familiares et amicos.
Isti sunt similes vasi facto de cera virginea ex omni
parte clauso. in quo sm̄ Aristotelem si sit ī mari aqua
dulcis intrat amara non. Sic vere isti tenēt ita se clau
sos: q ipsi intra cor suum non recipiunt per amorem
et dilectionem nisi aquam dulcem. idest nisi illos qui
sunt sibi dulces benigni. familiares ⁊ amici. Aquam
autem amaram. idest illos quos inueniunt amaros
per correctionem. vel amaros per illatam vexationeꝫ
scilicet inimicos. nullo modo reciperent vel amarent
Iuxta illud Treno. j. Non crediderunt omnes habi-
tatores orbis. nō ingrederetur hostis per portas hie-
rusalem. Unde tales abyssi non sunt aperti: sed semp
potius clausi. Unde Prouer. viij. Certa lege vallabat
abyssos. Et illud predictum. Clausi sunt abyssi simi-
les illi mari seu abysso que est in septentrione: que scꝫ
virtute frigoris congelatur. Sic isti per indeuotioneꝫ
et auariciam constringuntur. Job. xxxix. Superficies
abyssi constringuntur. Non sic charissimi: sed habea
mus dilectionis ⁊ charitatis capacitateꝫ. Unde Ber
nardus in epistola. ij. O bona mater charitas que si-
ue foueat īfirmos: siue exerceat puectos: siue arguat
inquietos diuersa exhibens diuersis sicut filios dili T
git miseros ⁊ vniuersos. ¶ Quarto dico. q debemus
habere discretionis luciditatem. Nam sicut abyssus
habet naturam perspicuam ⁊ dyaphanā: ⁊ tamen ob
scura est propter profunditatē. Sic vere homo debet
habere virtutem perspicue discretionis: ⁊ tamen cum
hoc obscuritatem timoris mortis et finalis turbatio
nis: ⁊ hoc ostenditur cum dicitur. Ostia tenebrosa vi-
disti: quia vero homo semper debet videre ⁊ conside-
rare et in mente habere hostia mortis sepulcri et pur
gatorij: q valde sunt horribilia et tenebrosa: quia illa
est terra tenebrosa ⁊ operta mortis caligine. sicut di-
citur Job. x. Iuxta illud Hiere. ij. Uide vias tuas in cō
ualli. Dasi.

nalli. Dan.iij. Benedictus est qui intueris abyssos.
Et istud proculdubio est hodie contra multos: quia
vere quasi nulli preuident de morte nec precogitãt. Et
ideo sicut cecus qui non preuidet precipitium subito
quandoq; cadit in ipsum. Sic quia isti qui per mun-
di prosperitatem excecati sunt: non vident nec aduer-
tunt ad precipitiũ mortis et inferni: ideo sepe accidit
q subito cum nõ sperant cadunt in ipsum. Ideo de ta
libus dicitur Treno.ij. Sordes eius in pedibus eius.
nec recordata est finis sui. Non sic igitur charissimi.
sed habeamus discretionis lucidkatẽ. dilectionis ca
pacitatem. sedulitatis nobilitatem. humilitatis pro-
funditatem. Et sic patent quatuor membra autorita-
tis. ¶ Accipitur igitur abyssus pro homine virtuoso.
V ¶ Item accipitur pro tormento doloroso. scilicet pro
pena inferni. Et de hoc potest exponi illud. Apocal.
xx. Ubi ipse vidit angelum habentem clauem abyssi ⁊
cathenam magnam et apprehendit draconem serpen
tem magnum qui est dyabolus et sathanas et ligauit
eum. et misit in abyssum clausitq; ⁊ figurauit sup eu;
Angelus iste est christ⁹: qui dicitur angel⁹ magni cõ
silij. Esay.ix. Abyssus est infernus et pena eterna in-
saciabilis et profunda. In abysso igitur est cathedra. i.
eternitas durationis. q: ipsi sunt iclusi ⁊ incathenati p
petuo. Et ibi est clauis diuine sentẽtie ⁊ ordinationis
que scilicet eos includit et in ista abysso ligantur ⁊ per
petuo includuntur. Draco. serpens antiquus. dyabo-
lus ⁊ sathanas. In quibus verbis tria genera hominũ
ostenduntur. que in abysso inferni perpetuo hospita-
buntur videlicet. fallacis amicicie sectatores. ¶ Dra
co. Tenacis auaricie professores. Serpentem antiquũ
Mordacis eloquentie detractores. Dyabol⁹ inquit
et sathanas Debent igitur in infernali abysso illi qui
sunt fallacis amicitie sectatores. Et illi qui sunt socij
et concordes et amici in malo. quod ostenditur cu; di
citur. ibi est draco. Dicit enim Pli. lib. viij. ca. xiij. q
dracones per flumina et maria velificant ad pascua
meliora. Et tunc sicut dicitur decem vel vndecim inui
cem se coniungunt et se per caudas colligant vt p ma
re securius circueant et transnatent. Sunt aute; dra
cones sm Isidorum cristati quibusdam fistulis: qbus
attrahunt ventum: linguam habent venenosam. Et
ideo ictu et morsu venenant ⁊ vulnerãt quos inuadũt
Pro certo charissimi. tales sunt mundi peccatores: ⁊
maxime diuites: auari causidici. officiales ⁊ balliui. ⁊
etiam ceteri diuites ⁊ potentes tam ecclesiastici q se
culares. Isti enim ad modum draconum sunt sitibun
di per auariciam. sunt et cristati ⁊ mitrati per dignita
tis eminentiam ventum vane laudis attrahunt p va-
nitatem et Iactantiam. linguam etiam habent vene
nosam per falsorum verborum fraudulentam decep-
tionem et maliciam. Et ideo ipsi ledunt alios circun-
stantes scilicet pauperes et vicinos p iniusticia; ⁊ vio
lentiam. Et hoc pro certo quia tales se colligant inui
cem per confederationem ⁊ cõcordiam q: tales ma-
li seinuicem conglutinant vt possint alijs preua-
lere et alios ledere et grauare. quia sicut videmus
ad sensum tales seinuicem taliter sustinent: quod
nullus pauper potest ab eis ius suum reportare. vnde
dicitur Prouer. j. Marsupium omnium sit vnum no
strum Et in ps. Asisterunt enim reges terre: et prin-
cipes conuenerunt in vnum aduersus dominum. Et
sic tales hodie discurrunt sicut dracones per mare hu
ius mundi et accipiunt ⁊ occupant pabula meliora. i.
officia et beneficia pinguiora. quia sicut dicitur i ps.
Ecce ipsi peccatores in seculo obtinuerunt diuitias.
Sed pro certo charissimi. sicut draco a nigris ⁊ hyopi
bus comeditur. sic tales maliciosi a nigris demonib⁹
finaliter deuorabuntur vnde ps. Contribulasti capita
draconum in aquis. dedisti eum escam populis ethyo-
pum. Erunt igitur in abyssis inferi illi qui habẽt ami

ciciam fallacẽ draconis. Apocal. xxiij. Sicut dracone;
in abyssum. Quia vere isti sunt qui sm psal. ascendũt
vsq; ad celos. scilicet modo descendunt vsq; ad abys-
sos anima eorum in malis tabescebat. ¶ Secundo X
erunt ibi qui hanc auariciam tenacem. Serpentem
inquit. per serpẽtẽ enĩ omnes intelligũtur. auari mul-
tiplici ratione. Serpens enĩ sm q dicit Iohannes de
sancto Egidio. habet carnem frigidam: que comme-
sta lepram occultat. ventre ⁊ pectore terram tangit:
tortuose incedit. vmbra; diligit venatur sibilat. Aues
odit ⁊ eorum oua vorat. Iacta etia; et vomita resume
re consueuit. oblique etiam respicit. quia scilicet non
ante se: sed cuicunq;: ⁊ hoc quia oculi eius non sunt in
fronte: sed in lateribus. Reuera charissimi. per om-
nia talis est auarus. Primo enim dico. quod ipse est
frigidus per indeuotionem et compassionem lepram
idest peccata sua abscondit per defensione; et execra
tionem ⁊ per suorum contractuum palliationẽ et oc-
cultationem. Ex pectore. idest ex corde. Ex vẽtre. idest
ex corpore terram tangit: per terrenoru; affectum ap
petitum et dilectionem: tortuose incedit per fraudem
maliciam et cauillationem. Umbram etiam diligit.
idest malorum suorum actuum occultationem: quia
omnis qui male agit odit lucem. Iohannis tertio.
Aues scilicet que non seminant neq; metunt. idest re
ligiosos ⁊ pauperes odit: eorum oua. idest eorum diui
tias deuorat per vsuram rapinam et excoriationem.
vel aues. idest spirituales et bonos odit. et eoru; oua.
idest eorum bona opera odit et deuorat per detracti-
onem. sibilat ⁊ venatur per fallacem suggestionem ⁊
promissionem. Iacta ⁊ euomita. idest illa que alijs re
stituerant: vel peccata que per cofessionem dimiserãt
resumũt per maloꝝ suoꝝ refectionem. Iuxta illud Hie
remie secundo. Quã vilis facta es nimis iterans vias
tuas. Oblique etiam respiciunt per inuidiam et pro-
ditionem. quia scilicet ita sunt inuidi quod vix pos-
sunt aliquem respicere rectis oculis. Iuxta illud. pri.
Regũ. xviij. Non rectis igitur oculis respiciebat saul
dauid. Quia vere oculi cordis sui non sunt aperti an
te. scilicet ad bona eterna per eternorum desiderium ⁊
contemplationẽ. sed in lateribus scilicet ad bona mũ
di que sunt circa nos per auariciam et ambitionem.
Iuxta illud Ecclesiastici septimo. Oculi autem stulto
rum sunt in fines terre. Et ideo sicut videmus quod
serpens habet proprium habitaculu; in cauernis ter
re. sic vero propria domus auarorum in inferno: que
est infra terram. Serpentem inquit antiquum. Et
nota quod iste dicitur serpens antiquus. sic vero aua
rus quantomagis senescit et antiquatur: tãtomagis
fit serpentinus tenax: fallax: cupidus et ambitiosus.
Et ideo de talium serpentum damnatione dicitur
Esa. vigesimoseptimo. In die illa visitabit dominus
in gladio suo duro et grandi et forti super leuiathan
serpentem tortuosum et occidet qui in mari est. Erũt
igitur in abysso. idest in inferno illi qui habent auari
ciam tenacem. Psal. Deducit eos in abyssis sicut in
deserto. Abyssus enim abyssu; inuocat: quia scilicet
cum ipsi sunt abyssi insatiabiles. iustum est quod in
abysso inferi requiescant. ¶ Tertio quod in isto abys
so erunt illi qui habent eloquentiam mordacem scili Y
cet detractores qui dicuntur dyabolus et sathanas.
Dyabolus enim interpretatur criminator. Satha-
nas interpretatur aduersarius quia vere detractores
sunt omnium hominum aduersarij. quia omnes vo-
lunt criminari et de omnibus murmurare. contra il-
lud Leuitici decimonono. Non erit susurro aut cri-
minator in populis. Isti sunt similes serpenti qui ha
bent linguam ita venenosam: quod propter malicia;
veneni ita cito vertit eam quod videtur habere duas
linguas. vel linguam bifurcatam. Sic vero detracto-
res habent linguam ita corruptam et venenosam. q
ipsam facillime vertunt ad partes diuersas. modo sc-

detrahendo de vno modo de alio. modo de bono. modo de malo. modo de amico. modo de inimico. Duas autem linguas videtur habere. idest duo genera verborum. scilicet adulationez in presentia. detractionē in absentia. De hoc Bernar. in serm̄. super Canti. Detractores cum verecundia simulata vultu mesto voce plangenti superciliisq̧ dimissis acsi recte zelo charitatis loqueretur solent vite detrahere proximorum. Nōquidam ad hoc faciunt vt attentius audiantur. Sed sicut hospitium demonum est inferius. sic vere infernus erit hospitium detractorum. Iuxta illud Mat. decimosexto. Uade retro sathanas scandaluz mihi es. Judicum nono. Tenuit pedes eorum abyssus. Et sic patet: quod in abysso inferni erunt illi qui habēt eloquentiam mordacem. auariciam tenacem. amiciciaz

3 fallacem. Patet igitur. quod abyssus sumitur pro tormento doloroso. ¶ Tertio patet q̄ ipse sumitur pro homine vicioso. Abyssus em̄.

Est tenebrosa.
Est fluctuosa.
Est vorax ⁊ spaciosa.

Sic vero peccator est tenebrosus per ignorātiā. Gen. primo capitulo. Tenebre erāt super faciem abyssi. Est fluctuosa per turbulentiam ⁊ tristiciam p̄s. Turbate sunt abyssi multitudo sonitus aquarum. Item est vorax et spaciosa per auariciam. Unde de pauperib⁹ potest dici illud Exodi decimoquinto. Abyssi operuerunt eos. Sumitur igitur pro homine vicioso: sed videas in principio. ¶ Quarto potest sumi pro paradiso loco spacioso. vbi scilicet est locus inhostibilis omniuz bonorum. Unde de beatis dicitur in Psal. Nō de⁹ adaquauit eos velut in abysso multa. Et hec de abysso sufficiant.

A **Abominatio.** Abominari et. Abhorrere. idem est quod refugere. cōtēnere: vilipendere. detestari. Et est triplex detestatio. scilicet abominatio malorū. qui abominantur omne bonum. De quo in psal. Posuerunt me abominationem sibi. Item est abominatio bonorum: que abominantur omne malum Unde in psal. Iniquitatē odio habui ⁊ abominat⁹ sum. Item est abominatio ipsius dei. qua ipse abominatur omne peruersum. Et de hoc Prouerbio. xviii. Abominabiles deo qui agūt impie est igitur quo ad presens triplex abominatio.

Quedam que est frequentanda.
Quedam que est Detestanda.
Quedam que est formidanda.

Est dico abominatio que debet frequētari. Et hec est illa: qua q̄libet vir perfectus debet abominari omnia Sicut enim videmus q̄ natura quādo per medicinā est adiuta abominatur humores corruptos et nociuos ipsosq̧ euacuat ⁊ dimittit. Sic vero homo quando a medicina diuine gratie adiuuatur. tunc ipse abominatur humores. idest vicia et peccata: demones: infernum mundi prospera ⁊ societates malas: et cetera similia. ipsaq̧ fugat ⁊ expellit. Et ideo de tali abominatione potest intelligi illud Esaye. i. Incensum abominatio est mihi. Neomeniā et sabbatum ⁊ festiuitates alias nō feram iniqui sunt cetus vestri. In quib⁹ verbis ostenditur: quod nos debemus abominari. videlicet. Uerbositatem adulatoriam. Incensum abominatio est mihi. Prosperitatem consolatoriaz. Neomeniam et sabbatum. Societatem inquinatoriam.

B Iniqui sunt cetus vestri. Est igitur abominanda. Adulatoria verbositas. quod notatur cum dicitur. Incensum. quod incensum nihil aliud est nisi fumus euaporans a thuribulo: que olfatum delectat. intelligūtur verba adulatoria que a thuribulis. idest ab adulatoribus euaporantur. ita quod olfatus. idest appetitus vane laudis ex talib⁹ delectatur. Et istud pro certo debet homo abominari. quia sicut venenum est de se abominabile quamuis cum dulci melle propinetur. Si vero verba adulatoris que nihil aliud sunt q̄ venenū ⁊ falsitatis ⁊ mendacii melle idest verborū dulcedine palliatum. debet ab omnibus abhorreri. Incensum enim abominatio est mihi. Et ideo adulatoribus debet dici illud Hiere. vi. Ut quid mihi thus de sabba offertis et calamū suaue olentem. Per thus enim et calamum que sunt species aromatice: intelliguntur verba suauia adulatorum: que pro certo nos debemus resecare et abominari. quia sicut dicitur Prouerbio. xvii. Et qui condēnat iustum et qui iustificat impium: vterq̧ abominabilis apud deum. Sūt adulatores similes cuidam vermi abominabili. qui dicitur sanguisuga: qui ē vermis mollis et fluxuosus. os habens triangulum. et in ore fistulam habet cum qua sanguinem sugit. venenosis sepe insidet: vt eoruz sugat humorē. In aqua autem calida ⁊ in tempore calido facilius se applicat ad sugendum. vt dicit Isido. Reuera tales sunt adulatores qui sunt vermes abominabiles et despecti. Isti enim primo sunt molles. qr scz in mollicie deliciaruz volunt viuere: flexuosi autē sunt quia scilicet se deflectunt ad partem illam quaz credunt placere: sicut faciebat quidam hystrio cuiusdam regis: qui rege infirmante fingebat se infirmum rege tristi tristabatur. leto similiter letabatur. vnde illi possunt dicere illud. i. Cor. ix. Omnibus omnia factus sum. vt omnes lucrifaciam. Isti etiaz habent os triangulum. quia vere os taliuz in tres angulos. idest in tria verborum genera est diuisum. scz in adulationem. mēdaciuz et detractionē. Nā quādo alicui adulātur. necesse est vt de eius inimicis mendaciter detrahant ⁊ loquātur. Unde isti sunt signati per illā bestiā que habebat tres ordines dentiū in ore suo. idest tria genera verborum. Nā isti habent fistulā in ore suo. idest fallacem dulcedinem verborum. cum qua vere ipsi sugūt et attrahunt sanguinē ⁊ temporalia officia et beneficia diuitias atq̧ dona. quia ad hoc est tota adulatorum intentio aliquid qd̄ placet dicere: vt lucrum valeāt reportare. de hoc dicit Alanus in libro de complanctu nature. Quid est inquit adulatorum vnctio: nisi donorum emunctio? quid commendationis allusio: nisi p̄latorum delusio? Quid vane etiam laudis arrisio: nisi ipsorum derisio? Et ideo isti vermes scilicet adulatores: insident rebus et cadaueribus venenosis. idest malis principibus et prelatis. qui tales semper secuz habere volunt. ⁊ quos isti libenter audiunt ⁊ auscultant. quia vere isti eos tempore calido ⁊ aqua calida. id est tēpore prosperitatis incitāt: visitant ⁊ frequentant. vt humorem. i. dona lucra ⁊ cōmoda ab eis attrahant atq̧ sugant. Ideo de talibus loquitur Hugo de sancto victore. Adulator est amicus in obseq̄o. hostis in animo. cōpertus in omni verbo turpis in omni facto. let⁹ ad prospera. fragilis ad aduersa. Inflatus ad obsequia: anxi⁹ ad obprobria. Immoderatus ad gaudia. facilis ad humana. difficilis ad honesta. Incēsuz inquit abominatio est mihi. Et hoc bene figuratur Ezech. viii. Ubi inter abominatiōes quas ponit dicit sic. Ingredere ⁊ vide abominationes. Sequit̄. i. vnusquisq̧ habebat thuribulū ⁊ vapor nebule de thure cōsurgebat. Et bene dicit. vnusquisq̧. quia vere oīs diligunt hodie adulari. Uident enim audiuisse istos versus. Si quis honorari cupiat atq̧ laudari: simul atq̧ ditari. Discat adulari: q̄a tales sunt modo chari. Nō sic charissimi: sed abominemur incensuz. idest adulatoriam fallacitatem. Unde in Psalmo. Incensa igni ⁊ suffossa ab increpatione vultus tui peribunt. Isti igit̄ sunt abominandi. Et est cōtra multos: quia hodie p̄lati et principes non abominantur adulationem: sed correctionem. non viros mendaces. sed viros veraces non verba deceptiua: sed verba correctiua. Ideo de talib⁹ dicitur Amos. v. Oderūt in porta corripientez et

loquentem

et loquentem perfecte abominati sunt. Non sic charissimi: sed abominemur incensum. idest adulatoriam fallacitatem. Psal. Incensa igni et suffossa ab increpatione vultus tui peribunt. C ¶ Secundo debemus abominari consolatoriam prosperitatem neomeniam sabbatum et festum et araneam rc. annulosa habentia corpus infectum et rotundum mirabiliter odiunt fugiunt et abominantur et detestantur oleum vt dicit Aristoteles libro de animalibus. Et ratio est. quia pro certo oleum est talium animalium infectiuum et etiam interfectiuum. Sic vero nos alij debemus fugere abominari. et horrere oleum. idest pinguedinem mundane prosperitatis. quia vere ista est que suos dilectores et illos quos inungit inficit. et interficit et corrumpit per diuersa vicia et peccata. Psalm. Oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Et hoc ostenditur cum dicitur. Neomeniam et sabbatum et festiuitates alias non feram. quia scilicet requiem et festiuitatem mundane prosperitatis. neomenia etiam quod erat festum lune. idest gaudium temporalis et defectiue claritatis et dignitatis et autoritatis: que per lunam signantur debemus non ferre: sed fugere potius et horrere. de hoc Treno. ij. Obliuioni tradidit in syon festiuitatem et sabbatum. Sed heu prohdolor multi hodie non sic: quia mundi prosperitas hodie non abominatur: sed affectatur. Non negligitur: sed diligitur Non vituperatur: sed desideratur. Non occultatur: sed amplexatur. quinimmo pro certo sic est hodie quod prosperitas temporalis tantum diligitur: quod prosperitas spiritualis contemnitur et vilipenditur. Et ideo videtur quod moderni sunt similes mulieri pregnanti. que cum de nouo concepit perdit rectum appetitum: et terram et carbones et malos cibos quos gustus inordinatus debet abominari: ipsa eligit. bonos autem cibos quibus gustus debet delectari ipsa negligit et contemnit. Sic vere homo quem dyabolus amore mundane prosperitatis impregnauit: habet vt communiter appetitum idest affectum et desiderium dissipatum totaliter et submersum. Et ideo tales abominantur illa que de se sunt delectabilia scilicet bona spiritualia et eterna. Delectantur autem in illis que de se sunt abominabilia. scilicet in mundi prosperis delicijs et diuitijs. et etiam in vicijs et peccatis. Iuxta illud Esa. lxvi. Anima eorum in abominationibus suis delectata est. Nam sicut videmus: quod venter satur non bene inuenit saporem in cibis quantumcumque deliciosis. Sic vero illi qui sunt saturati et pleni amore terrenorum et mundi prosperorum non inueniunt in rebus spiritualibus saporem: immo abhorrent et abominantur. Iuxta illud Prouerb. vigesimoseptimo capitulo. Anima saturata calcabit fauum. esuriens autem etiam amarum pro dulci sumet. Isti sunt similes falconi: qui quando habet guttur plenum abominatur venire ad reclamatorium magistri sui. immo circunquaque volat et fugit. ita quod aliquando perditur. Sic vero tales qui pleni sunt mundi diuitijs et delitijs parum pro certo reputant reclamationem christi et suorum predicatorum: immo ipsum fugiunt et abominantur. Et ita quandoque fiunt vagabundi per vicia et peccata quod totaliter perduntur. scilicet corpore et anima. Et ideo isti fuerunt figurati Exodi decimosexto et Numeri vndecimo. In filijs israel. qui in deserto abominabantur manna. quamuis esset dulcissimum. Porros autem et cepas et allia egypti que sunt cibi. que faciunt hominem fetere. et calorem inflammant diligebant et desiderabant. Sic vere multi sunt in deserto huius mundi: qui pro certo abominantur manna. idest bona spiritualia et eterna. scilicet bona glorie eterne: gratias virtutes et sacramenta. et maxime eucharistie: que de se sunt dulcia et sapida anime deuote quia sicut dicitur in ps. Omnem escam abominata est anima eorum. Et ideo sequitur. Appropinquauerunt vsque ad portas mortis. Sed vero porros et allia. idest bona istius egypti. istius mundi que ardorem auaricie nutriunt et augmentant: ipsi desiderant et affectant. De bonis dulcibus spiritualibus non curantes. Iuxta illud Iob trigesimotertio. Abominabiles fiunt ei in via sua panis et cibus ante desiderabiles. Non sic charissimi non sic: sed abominemur mundi prosperitatem. quia sicut dicitur. Prouerbio. vigesimoprimo. Victime impiorum abominabiles victime inquit bona mundi. ¶ Tertio abominemur malam societatem. D Iniqui sunt inquit cetus nostri. Aues nobiles non frequentant societatem. immo solitarie volunt esse. Sic vero nobiles et virtuosi: abominantur esse in societate mala. ipsamque fugiunt et declinant. Iniqui sunt inquit cetus nostri quia scilicet cetum iniquorum et malorum debemus fugere et detestari. vnde in ps. Iniquos odio habui: legem autem tuam dilexi. Et alibi. Iniquitatem odio habui et abominatus sum. Istud fuit figuratum Leuitici vndecimo. vbi dicitur. Omne quod reptat super terram abominabile erit vobis. quia reptilia que sunt in terra hoc est in mundo. hoc est dictu: omnia mala genera hominum iniquorum qui reptant et qui versantur circa terram. idest circa temporalia et terrena: debemus abominari fugere pariter et detestari. Ista reptilia sunt serpentes tortuosi. idest fallaces et proditores bufones inflati. idest superbi et contemptores scorpiones qui lambunt et pungunt. idest adulatores et detractores et cetera similia. Sed heu prohdolor: hodie multi sunt qui non abominantur malam societatem. immo pro certo ipsam diligunt et frequentant: similes mari mortuo seu lacui alfati quia secundum Isido. et sol. In se bene recipit res mortuas: eijcit autem res viuas. Sic isti peccatores mortuos diligunt societatem vero bonorum et viuorum non recipiunt: sed contemnunt. Istud de istis malis principibus et prelatis qui semper volunt in seruitijs suis malos homines scilicet mendaces: adulatores: detractores. falsos accusatores et raptores hystriones et ioculatores. Ceteri autem inferiores volunt habere mulieres. et cetera similia. Et breuiter mala societas hodie eligitur. et bona vilipenditur et fugatur. De quo Prouerbiorum decimoquarto. Ambulans recto itinere et timens deum despicitur ab eo qui infami graditur via. Isti sunt similes porco qui multum diligit societatem aliorum porcorum in luto et ceno. societatem autem lapidum preciosorum et margaritarum abominantur et abhorrent. De quo dicitur Mat. septimo. Nolite ponere margaritas ante porcos. Sic vere mundi peccatores et maxime porci. idest luxuriosi plus diligunt alios malos socios sibi similes. cum quibus in luto peccatorum versantur quam preciosas magaritas. idest quam viros iustos prouidos et honestos. vnde Prouerbiorum vigesimonono. Abominantur impij eos qui in recta sunt via. Non sic charissimi: sed abominemur malam societatem mundi prosperitatem vanam verbositatem. Est igitur quedam abominatio frequentanda. ¶ Nota vlterius. quod est quedam E abominatio metuenda scilicet illa qua deus abominatur peccatores. Nam sicut dicitur Prouerbiorum decimoquinto. Abominabilis domino vita impij. Et illud psalmi s. Abominatus est deus hereditatem suam et possessionem suam spreuit. Circa quod nota. quod hereditas domini est cor humanum: quod iure hereditario ei debetur. nec alicui alij debet dari Iuxta illud Prouerbiorum vigesimotertio. Fili prebe mihi cor tuum. Istam autem hereditatem et possessionem abominatur dominus propter ipsius immundiciam. Nam sicut dicit ille. Taxus naturaliter odit vulpem. Vulpes autem videns quod non potest preualere contra taxum. intrat cauernam eius et inficit eam stercoribus suis quod videns taxus abominatur cauernam

suam. ipsamq; derelinquit. Taxus mundum animal. est christus. vulpes autem fraudulentus est dyabolus. qui pro certo quandoq; fedat cor humanum malis cogitationibus et affectionibus et desiderijs et ceteris vicijs et peccatis figuratus per antiochum. qui abominandum ydolum posuit in templo figuratus etiam per absalonem qui patris concubinas fedauit propter quod pr̄ abominans: eas a se in domū segregratas. eiecit. et eas amplius non cognouit idest de absalon. ¶ Sic vero antiochus idest dyabolus qui est rex super omnes filios superbie. Job .xx. Ponit in templo cordis ydola abhominabilia peccatorum. et tunc taxus christus abominatur et dimittit eum. quia sicut dicitur. Prouerb. xv. Abominationes domino cogitationes male. Apis enim abominatur aluearc suū quando non est mundum. sic deus cor nostrum vnde faciam⁹ sicut Josias. ij. Paral. ca .xxiiij. Qui abominatiōes abstulit de terra israel. Sic xp̄e de terra israel. i. de corde nr̄o qd̄ dz dici israel idest vidēs deū p̄ ɔtēplationē et affectionē debem⁹ auferre abominatiōes viciorū et peccatorum. Leo abominatur leenam si qñ cum pardo fuerit fornicata. nisi priusq̄ ante ipsum veniat in flumine sit lota. ipsamq; interficit et occidit. Sic vero deus qui est leo de tribu iuda radix dauid. Apocal. v. Abominatur leenam vxorem suam. i. animam christianam et per baptismum copulatam. et per fidem desponsatam. quando cum pardo crudeli idest cum dyabolo vel mundo per peccatum fuerit fornicata. licet eidem prius fuerit amicabilis et dilecta. nisi forte per cōfessionē lota fuerit et mundata. ex de hoc Ezechie xvj. Abominabilem fecisti decorem tuum. et dimisisti pedes tuos omni transeunti et multiplicasti fornicationes tuas. quia vere deus abominatur decorem anime quando videt qd̄ cum mundo carne et demone fornicatur. et qd̄ pedes affectuum et amoris sui diuidit contrarijs et diuersis. Et ideo sicut videmus qd̄ homo solet abominari vxorem adulteram ipsamq; a lecto suo separare. Sic vero deus animam peccatricē abominatur. ipsamq; a lecto suo. i. a requie paradisi separat diuidit et disiungit figura ad hoc Apocal. vlti. vbi dicitur. Quod in ciuitate noua hierusalem non intrabit aliquid coinquinatum. aut abominationem faciens aut mendaciū: Sic vero in illa superiori hierusalem: scilicet in paradise non intrant illi qui sunt p̄ luxuriam coinquinati. per malam famam abominati. et per mendacium contaminati. Sed tantum sicut ibidem dicitur. qui scripti sunt in libro vite. dicitur. Prouer. iij. Ne emuleris hominem iniustum neq; imiteris vias eius. quoniam abominatio domino omnis illusor. Quia vero illusores et iniusti et ceteri peccatores sunt abominabiles apud deum. et a nobis etiā nō debent imitari vel emulari: sed magis haberi abominabiles et despecti. figurata est Ezech. viij. vbi dicitur Ingredere et vide abominationes pessimas quas isti faciunt. Et ingressus inquit vidi et ecce omnis similitudo reptilium animalium abominatio et vniuersa ydola domus israel depicta. et in circuitu erant in pariete per totum. Et dicitur ibi. q̄ multi homines seniores erant ante istas picturas et thurificabant eas: et de thure nebula consurgebat. Item dicit q̄ cum alibi se diuertisset: ipse vidit abominationes maiores: et vidit ibi mulieres que plangebant adonydem. qui fuerat quidam iuuenis pulcerrimus qui a paganis credebatur relicturus pro eo scilicet quia cum amatus esset a venere dea: et tandem ab oyon occisus. in florē per eam est mutatus. sicut ponit Ouidius metha lib. ix. Vertit ad hec se propheta ad aliam partem. Etiam inuenit abhominationes maiores. qr inuenit ibi plures viros qui adorabant ad ortum solis. et dorsa sua verterunt ad altare Causa autē quare isti faciebant tales abominationes sicut ibi dicitur erat quia credebant q̄ reliquisset dominus terram et q̄ dominus nō videret. et respiciamus figuram istam. et pro certo inueniemus quattuor genera hominum. qui abominatio sunt apud deum. Et isti sunt mundani diuites atq; peccatores horum satellites. atq; consultores mundi leticie. nam sectatores christi ecclesie praui seruitores. Patet igitur quod deus abominatur mūdanos diuites peccatores. Et isti significantur per reptilia animalia et ydola domus israel. Isti enim dicuntur reptilia: quia scilicet ipsi reptant circa terram et terrena per auariciam. et sunt venenosi per iniusticiam et maliciam. Isti dicuntur animalia. quia scilicet crudeles per rapinam et violentiam. et maxime principes et prelati. Sunt etiam ydola domus israel. quia scilicet ab alijs adorantur per reuerentiam et obedientiam. Et isti dicuntur depingi in parietibus. quia sicut pictura non habet existentiam: sed apparentiā tantum. Si vero tales ita sunt vani et ficti qui non habent nisi per apparentiam glorie mūdane. que ad modum picture faciliter dissipatur. quia secundū Senecam. Nihil quod simulachrum et fictum est potest esse diuturnum: nec habent etiam nisi apparentiam in promissis: quia scilicet multa promittunt et pauca reddunt. Tales igitur sunt deo abominabiles. quia sicut dicitur Luce decimosexto. Quod altum est apud homines abominatio est apud deum. Isti sunt igitur mundani precessores. ¶ Secūdo dico. quod deo sunt abominabiles magnatum consultores. Et isti signantur per seniores qui thurificabant coram reptilibus. quia vere dato quod in curijs principum et prelatorū malorum: sicut seniores scientia et etate pollētes in ipsorum officijs constituti. et eorum factores et consiliatores: cum communiter omnes student thurificare et adulari. et nebulam vanorum verborum detractionum. Adulationum falsarum accusationum cōsiliorum malorum et exactionum coram eis eleuari. Prouerbiorū vicesimoseptimo. Pauperem false accusando. et contra eum consilia dando: vbiq; abominabilis est apud deum. quia vix inuenitur vnus in seruitio dominorum qui non studeat proposse adulari. quia al's nec diligeretur nec bonus reputaretur. sed arrogans et superbus: Ideo dicit Hiero. ad celantiā Isto maxime tempore regnat vicium adulationis. qr pro certo grauissimum est quia humilitatis et beniuolentie loco assumitur. Et ita hodie sic qui adulare nescit. aut superbus aut inuidus reputetur. Sunt ergo deo abominabiles malorum cōsulatores. quia nō audent eos reprehendere: sed semper volunt placere. ¶ Tertio sunt abominabiles vane leticie sectatores: et illi plangunt adonydem. scilicet iuuenes et iuuencule: qui hodie faciunt suos plāctus et suspiria de deo amoris. Et in ista leui leticia et vanitate ponunt cor desiderium et affectum. quia hodie vix tales loquuntur nisi de suis inanibus amoribus et leticijs desiderijs ac mesticijs. sed vere illi qui modo sunt mesti propter talem fatuum amorem: erunt mesti finaliter in inferno. et de flamma ignis mali amoris quem hi vident sustinebunt ignem perpetuum quem non vidēt Ezechiel. decimoquinto. De igne egredietur et ignis consumit eos. Isti sunt ergo vane amicicie et leticie seu vane tristicie sectatores. ¶ Quarto dico qd̄ deo sunt abominabiles mali ecclesie sectatores. Et isti signantur per illos qui adorabant ad ortum solis. et qui vertebant dorsū ad altare. Et vere moderni ecclesiastici vertunt faciem ad ortum solis. idest ad lucem et splendorem prosperitatis mundane. Et ad altare. idest ad ecclesiam dei et ad seruitium eius vertunt dorsum. Sicut patet de illis: qui in estate receptis fructib⁹ statim recedūt et vertūt dorsum. De canonicis cathedralibus qui intrant vt habeant distributionē sz statim vertūt dorsum et recedūt. Et breuiter quasi oēs moderni ecclesiastici et religiosi et seculares vertūt dorsum xp̄o et vtilitati eccl'ie et bonis sp̄ualibus. Juxta illud Hiere. ij.

Hieremi. secundo Dorsum non faciem verterunt ad me. Et ideo vere dominus ostendit dorsum suum. quia scilicet non videtur de eis curare: quia dimittit eos in manus principum et tyrannorum qui persequuntur et infestant. Unde ipse dicit Hierem. xl. Dorsum ⁊ nō faciem ostendam eis in die perditionis ipsorum dicit dominus. Isti igitur sunt abominabiles deo et mundo. quia hodie ecclesiastici propter malam vitam suā nec diliguntur nec reputantur ab aliquo. Ideo de talibus dicitur Mala. secundo. Abominatio facta est in israel et in hierusalē. quia contaminauit iudas sanctificationem domini. qui dilexit et habuit filiam alieni dei. Judas confitens et glorificans signat ecclesiasticos qui deum debent glorificare et peccata populo confiteri. Alienus autem deus est mundus qui a nobis sicut deus colitur. cum tamen deberet vt alienus repelli. Filia autem istius est prosperitas. In israel igitur et in hierusalem id est in ecclesia que dicitur israel videns deum. Per discretionem et contemplationem dicitur hierusalem. pacifica per concordiā ⁊ fidei vnionem. Et hodie pro certo magna abominatio. Quare? Quia certe iudas. i. persone ecclesiastice contaminānt hodie per sua vicia et peccata totam sanctificationē domini id est totum statum ecclesiasticum. Et hoc quia certe ipsi diligunt filiam alieni dei idest prosperitatem quam deberent alienam reputare et refutare. Sed pro deo que est causa quare ista quattuor genera hominum hodie committunt tot abominationes? pro certo quia ipsi videntur credere ꝙ dominus reliquit terram et ꝙ dominus non videt. Non enim videntur imaginari ꝙ deus eos videat nec ꝙ eos puniat in futurum. Dicunt enim illud Job. xxxvij. Nubes latibulum suum nec nostra considerat. Abhominationes ergo sunt deo mali ecclesie seruitores. Malorum diuitum consultores. vane leticie sectatores. et mali seculi predecessores. Unde de muliere ebria sanguine martyrum iesu qui portabat vasculum plenum abominatione. et. c. ¶ Si autem vis notare dic ꝙ apud deum et homines abominabiles reputantur.

Fallaces mercatores.
Mendaces locutores.
Mordaces detractores.
Dolosi seductores.
Sanguinis effusores.
Superbie sectatores.
Luxurie possessores.
Crudelitatis actores.
Infidelitatis fautores.

De malis mercatoribus dicitur Prouerbio. xx. Abominatio apud dominum pondus. et pondus. De mendacibus dicitur. Prouerbio. xij. Abhominatio domino labia mendacia. Detractoribus dicitur Prouerb. xxiiij. Abominatio domino detractor. De deceptoribus vero dicitur in ps. Virū sanguinum et dolosum abominabitur dominus. De superbis dicitur Hester. xiiij. Tu scis ꝙ abominer signum superbie. et Prouerbio. xvj. Abominatio domino omnis arrogans. De impijs et crudelibus dicitur. Prouerb. xvj. Quod abominabilis domino vita impij. De hereticis ⁊ infidelibus dicitur. iij. Regum. xxj. Quod ille malus rex factus est abominabilis tantum ꝙ sequitur ydola. De luxuriosis vero dicitur. Ezechie. xxij. Abominationem in vxorem proximi sui potissime autem peccatum contra naturam est abominabile etiam apud alios peccatores. Sicut enim dicunt medici quod colera inaturalis scilicet colera nigra ita ē vilis ⁊ corrupta quod etiam musce non tangunt. sed abominātur ipsam. Sic vere etiam ipsi mali peccatum innaturale et sodomiticum detestantur. vnde Leuiti. xviij. Cum masculo non commisceris coitu femineo. quia abominatio ē. Et breuiter multis viris abominabilibus ⁊ multis viciorum abominationibus est hodie plenus mundus. et etiam ecclesie dei status. Hierc. xvj. Abominationibus impleuerūt ciuitatem meam. Et ideo quia viri abominabiles domini: abominari videntur. Iuxte illud Job. xix. Abominati sunt me quondam consiliarij mei. Non est mirū si ipsos abominatur et si eos pro ceteris detestatur. vnde in ps. Iratus est dominus furore in populum suum. et abominatus est hereditatem suam. Et hec de abominatione sufficiant.

Abortiuus.

Nota ꝙ ille abortiuus dicitur qui ex vtero matris nascitur mortuus. Et sicut possum perpēdere signat tripliciter in scriptura. A

Signat enim
Mortalē conditionē
Pcti infectionē seu voluntatis corruptionē.
Hūilitatis dilectionē.

Signat dico mortalē cōditionem. Uita em̄ p̄sens est ita breuis ⁊ misera. ꝙ quasi videtur mori añꝙ nasci. Iuxta illud Sap. v. Nos statim nati desinimus esse. Et ideo bene pōt hoc abortiuo cadaueri comparari. ⁊ maxime per peccatum originale ante moritur ꝙ nascatur. vnde Job deplangens istam miseriam dicebat Job. iij. Quare non in vulua mortuus sum? Sequitur. Nunc em̄ dormiens silerem. aut sicut abortiuū absconditū non subsisterē. Item signat peccati infectionē. Peccatum em̄ mortale est sicut malus fetus qui mortuus ⁊ corruptus in opus nascitur ab ipso vtero volūtatis. sicut ex multis causis mulier parturit abortiuum scilicet. Ex tonitrui concussione Ex lapidis percussione. Ex sanguinis effusione seu mutatione vel intuitione. Ex herbarum cōfectione ⁊ deliberata machinatione. Sic anima fetum boni propositi quod concepit: emittit mortuum per peccatū in vtero voluntatis. et spiritualiter multis causis scilicet.

Per tonitruum dyabolice tētationis
Per percussionē timoris ⁊ turbatiōis
Per euacuationē sanguinis id est
Per obliuionē dñice passionis et
Per cōfectionē male doctrine et
erronee eruditionis.

Ista enim oīa aborsum spūale faciunt bonū propositum occidunt et fetū mortuum. i. mortale peccatū emittunt. Signat igitur peccati infectionē. seu operis imperfectionem. Nume. xij. Obsecro domine ne imputes nobis hoc peccatum. nec fiat hec quasi mortua ⁊ vt abortiuum quod proycitur. Et ideo peccatori necesse est ꝙ bibat de fonte lēpnas: que est in archadia. De quo dicit Isido. Quod conceptus adunat et quod virtutem receptiuam iuuans non sinit fieri abortiuum. talis fons est lacrimatio vel deuotio elemosyna. vel compassio. quia pro certo qui istum gustauerit ⁊ habuerit abortiuum peccati seu imperfecti operis non faciet sed conceptum boni propositi retinebit Job. xxj. Bos eorum peperit et non abortiuit. vacca peperit et non est priuata fetu suo. ¶ Item dico. ꝙ signat humilem dilectionem: quia scilicet humilis se reputat abortiuum inquantum scilicet videt ꝙ per peccatum originale prius inuenitur mortuus ꝙ sit natus Et inquantum vili conditioni et modice reputationi naturaliter est subiectus. vnde apostolus de seipso dicit j. Cor. decimoquinto. Nouissime autem dominus iesus tanꝙ abortiuo visus est et mihi ⁊c. B

Abner.

Nota ꝙ abner potest mihi significare.

Malum superiorem.
Christum mediatorem
Bonum predicatorem
Simplicem seruitorem

Dico igitur ꝙ signat malum superiorem. quia scilicet abner fuit princeps exercitus regis saul qui cum deberet quadam vice custodire regem dominum suum. obdormiuit et eum in periculo dereliquit. Ideo dicitur sibi. Filij mortis estis vos qui non custoditis christum domini. sicut dicitur primo Regum vigesimosexto. Iste abner regem constituit ysboseth. nec voluit quod dauid regnaret. sicut dicitur. secundi

Regum.ij.Item iste auersa hasta occidit asahel cursorem velocissimum. secundi Regum .ij.Finaliter iste fuit a Joab fratre ei9 asaelis interfect9. sicut dicitur iij.Regum tertio.Talis pro certo signat multos malos qui hodie principantur in exercitu ecclesie militãtis vel etiam in mundo. Isti enim sunt dormientes ꝑ negligentiam.et ideo regem christum nec eius ecclesiam nec eius pauperes custodiunt vt deberent: propter quod mortis fily possunt dici. Isti enim sunt sicut formido in cucumerario qui nihil custodit: sicut dicitur Baruch.sexto . Isti etiam regem constituunt ysboseth.qui interpretatur vir confusionis:quia scilicet mali principes et prelati constituunt hodie reges et magistros ecclesie et patrie ysboseth.id est viros cõfusionis malos ⁊ inutiles personas quibus dant officia et beneficia tam ecclesiastica ꝙ mũdana.Isti etiam scilicet prelati ⁊ mali principes occidũt asahel cursorem velocem auersa hasta.Per hastam enim intelligitur potestas iudiciaria que debet esse recta et iusta.rigida et acuta.ad malos puniendos ⁊ iustos defendendum.Sed vere istam hastam isti sepe auertũt et peruertunt.vt possint occidere impugnare et molestare asahel.qui interpretat̃ psalmatio dei.id est bonos subditos et simplices . que sunt dei psalmatio et creatura:qui velociter ad paradisum currunt.quia scilicet isti auersa hasta id est corrupta iusticia et sub dissimulatione iudiciarie potestatis imponunt tallias. exactiones ⁊ subuentiones bonis subditis atq3 iustis ipsos etiam sepe ad litteram interimunt et occidunt. Sed vere frater eorum Joab id est christus in die iudicij vindicabit.et istos malefactores per eternam condemnationẽ occidet et vulnerabit.Joab enim qui interpretatur pater vel inimicus signat deum patrem: qui talibus occidetur finaliter inimicus . Ideo cuilibet pauperi et iusto dicit dominus christus illud Genesis decimo quinto . Inimicus ero inimicis tuis: et affligentes te affligam.signat igitur malum superiorem.¶ Secundo dico.ꝙ signat christum mediatorez Abner enim interpretatur pater lucidus vel patris lucerna. Iste sicut dicitur.ij. Regum tertio. Adduxit ad dauid vxorem suam mychol. quia a patre suo saul alteri viro fuit nupta.voluit etiam totuz israel subiugare dauid . Sed timens Joab ꝙ dauid faceret eum magistrum et ducem exercitus sui:occidit eum in dolo quasi pacifice consulens cum eodẽ.Dauid est deus pater:quia dauid interpretatur vultu desiderabilis et manu fortis.quia scilicet de9 pater est miserabilis scilicet ꝙtum ad bonos misericordiam faciendo. Manu fortis:ꝙtum ad malos iusticiam exercendo . vxor eius est anima humana christiana.quã sibi per creationem desponsauit Saul qui est pater istius signat mundum.qui saul interpretatur abutens:quia mundus abutitur omnibus bonis sibi concessis:quia scilicet iste filiam suam id est animam vel humanam naturam alteri viro ꝙ deo patri scilicet vicijs ⁊ peccatis copularat Joab qui interpretatur inimicus est dyabolus:qui est humani generis inimicus. Dico igitur ꝙ abner id est christus qui est dei patris lucerna:voluit ad dauid id est ad deum patrem reducere vxorem suam id est animam christianam.a saul id est a mundo cum multis vicijs prostitutam.tunc vero Joab id est inimicus dyabolus vel populus iudaic9 sibi inuidẽs ipsum occidi et interimi ꝓcurauit.vnde Mathei decimo tertio.Inimicus hõ hoc fecit. ¶ Tertio signat verum predicatorem: quia quando abner id est bon9 prelatus vel bonus predicator:vel quicunq3 alius vir perfectus qui reuera potest dici pater lucidus per honestatem patris lucerna per scientie claritatem : qui animam vxoris dauid id est christi nititur ad eum reducere doctrinis scilicet et exemplis. statim adest ioab id est dyabolus qui timet ꝙ dauid . id est christus preficiat istam superius in paradiso. sibi arridet per suggestiones et delectationes.ipsumq3 percutit ꝑ tẽtationes.⁊ eum occidit per consensus et operationes ¶ Quarto signat ⁊c.Et sic contra inuidos . qui statiz cum vident ꝙ dauid id est aliquis rex vel dominus. vult abner id est aliquam bonam personam preficere et promouere:statim in dolo et fallacia occidunt eum per falsas diffamationes:bonumq3 suum impediunt ꝙtum possunt quia considerat peccator iustũ et querit mortificare eum ps.

A

Abraam.

Cum abraham fuerit summus patriarcha et domini specialis amicus videtur ꝙ per abraam potest intelligi quilibet homo sanctus .et maxime in officio prelationis patriarchatus seu dignitatis ecclesiastice constitut9 Abraam enim deum amauit et coluit . patriam propriam ad eius mandatum deseruit . Loth captiuum saluauit ⁊ eripuit.Proprio filio ipse ꝑcere noluit.s3 eũ occidere voluit.Terre sancte et incarnatiõis fily promissionem habuit nominis mutationem:et augmentationem recipere meruit: sacramentum circuncisionis accepit.Et tandem in ade sepulchro in speluca duplici feliciter occubuit.sicut hec omnia patent in libro Genesis in diuersis capitulis scilicet a cap.xij. vsq3 ad capitulum vigesimum quartum.Sic vere per omnia vir perfectus debet deum amare ⁊ colere Genesis vigesimo primo. Abraam plantauit nemus.Et sequitur.ꝙ ibi inuocauit nomen dei eterni. ¶ Item debet ꝙtum ad affectum pro deo parẽtes et patriam dimittere.et in mundo sicut peregrinus manere Genesis duodecimo dicit dominus ad abraam. Egredere de terra tua et de cognatione tua et de domo patris tui ⁊ veni in terram quam monstrauero tibi.quia scilicet boni debent patriam et parentes quandoq3 dimittere:vt deo et animo suo possint liberius intẽdere ⁊ vacare.vnde Genesis vigesimo. Abraam peregrinatus est in geraris.¶ Item fratrem suum Loth.qui interpretatur declinans id est proprium affectum quez rex babylonis dyabolus vna cum alijs malis regibus id est cum vicinis per malis complacẽtias detinebat captiuũ:debet liberare ⁊ eripere. Et propriũ filiũ.i.ꝓprium corpus debet per penitentiam morti id est mortificationi et macerationi si necesse est dare: et domino inclinare et immolare Genesis vigesimo secũdo. Uocauit deus abraham dicens . Tolle filium tuum quez diligis ysaac: et offeres mihi illum in holocaustum. ¶ Item debet semetipsum ab omni superfluitate ⁊ vicio per continentiam circuncidere et purgare Genesis decimo septimo.Abraham nonaginta erat annorum quando circuncidit carnem preputij sui . Si talis igitur fuerit:tunc deus proculdubio nomen etiaz per prelaturam temporalem forsitan mutabit et augmentabit. et eum abraham id est patrem multarũ gẽtium id est prelatum et principem nominabit dicens scilicet illud Genesis decimo septimo. Non vocabitur nomen tuum abram : sed appellaberis abraam. quia patrem multarum gentium cõstitui te . Sic etiam dominus terram promissionis paradisi sibi promittetur et dabit:et filium suum per visionem beataz eidem communicabit. Luce primo. Iusiurandum quod iurauit ad abraam patrem nostrum daturum se nobis.et eum cum adam. id est cum patriarchis et sanctis in spelũca duplici paradisi.vbi scilicet duplex stola beatis dabitur.sepeliet et locabit Genesis vigesimo quinto. Fuerant dies vite abrahe. clxxv. anni.et mortuus est in senectute bona. ꝓuecteq3 etatis in spelunca duplici.Talis igitur sanctus potest dici abraã: ad quem debemus sicut ad exemplar totius perfectionis attẽdere.et ad imitationem ipsius anhelare.Iuxta illud Esa.lj.Attendite ad abraam patrem vestrum et merito . quia iste fuit in omnibus virtuosus . vnde Genesis vigesimo quarto.Erat autem abraam senex B

dierumq3

dierumq; multorum. In quibus quattuor ostenduntur a quibus iste abraam commendatur. Iste enim habuit firmitatis et constantie fortitudinem. Ueritatis et scientie certitudinem. Pietatis et clementie plenitudinem. Sanctitatis et iusticie lōgitudinem. Probat firmitatē verbum substantiuum. Erat. Probat veritatem signum assertiuum. autem .i. certe. Probat pietatem nomen nutritiuum Abraam .i. pater. Probat sanctitatē tēpus duratiuum. scilicet perseuerantia semper ⁊c. Dico igitur q̄ iste abraham habuit fortitudinem. qđ ostēditur quando dicitur. Erat. qđ est verbū substantiuū signās existentiā permanentem: q̄r scilicet iste semper fuit in cōstantia permanēs atq; fortis. ⁊ cōtra tribulatiōes stabilis atq; fortis firmus. similis illis auib⁹ que fm̄ solinū caristie nominantur. que quādā soliditatē naturalē habēt: qua preualent contra ignes q̄ per ignes impune tansēūt. ⁊ ignes ipsos nō vulnerāt ⁊ affligunt: sed sine detrimēto in ignib⁹ sani viuūt Unde etiā de isto abraam q̄ in vrbe chaldeorum in igne fuit deiectus. sed sine lesione mirabiliter fuit liberat⁹. Sic vere viri sancti tantā spiritus constantiā habuerunt. q̄ ignes spūales ⁊ corporales sc; Mūdi tribulatiōes. Auaricie inflāmationes. Ire inuidie ⁊ luxurie estuatiōes fortiter superauerūt nec eis succubuerūt. sed victoriose sine damno sui restituerūt ps. Igne me examinasti ⁊ nō est inuēta in me iniquitas. vnde etiam de abraam dicitur Nee. ix. Deus tu elegisti abraam: ⁊ eduxisti eum de vr chaldeorum. ⁊ posuisti nomen eius abraā ⁊ inuenisti cor eius fidele coram te. Erat inquit hoc est dictu. q̄ ipse nō deficiebat. sed permanēs ⁊ stabilis semper erat. vn̄ Job. j. Erat vir ille iustus et rectus et timens deum. et recedens a malo. Et si quis querit. quis erat. vbi erat. ad quid erat. cui⁹. erat? Rn̄deo ad oia per hoc verbū. Erat. Quis inq̄s erat? Rn̄deo Joh iij. Ipse erat lucerna ardēs ⁊ lucēs. Ubi inq̄s erat? Respōdeo Joh. j. In mūdo erat ⁊ mūdus per ipm̄ fact⁹ est. id est reparat⁹ est. Ad quid inq̄s erat? Rn̄deo ad illuminandum. ad predicādum. ad docēdum Joh. j. Erat lux vera que illuminat omnem hominē venietē in hūc mundū. Cuius erat? Respondeo xpi. Marci. xv. Uere h̄ homo filius dei erat. Et breuiter nos possumus cōcludere illud Luce. xxiij. Uere hic hō iustus erat. Patet igit̄ q̄ hic habuit fortitudinē firmitatis in tolerādo. Erat inquit. Quod proh dolor est hodie contra multos: de quibus scilicet nō pōt erat: sed fuerat dici: quia sc; ipsi nō sunt stabiles vel permansiui. sed potius incōstātes ⁊ defectiui. De quo Hiere. iiij. dicit̄. Uidi montes: ⁊ ecce mouebātur ⁊ colles ⁊ conturbati sunt. Intuitus sum ⁊ nō erat hō. Et ibidē dicitur. Aspexi terrā et ecce erat vacua ⁊ celos ⁊ nō erat lux in eis. Isti igit̄ nō erāt sed fuerāt. q̄r nō sunt constātes. sed poti⁹ desistētes. quia sc; Mōtes alti ⁊ superiores. Colles. i. mediij ⁊ collaterales. Homo animal rōnale. i. clerici ⁊ sapiētiores. Terra. i. rustici. ⁊ inferiores. Celi. i. luminosi ⁊ regulares. In mlt̄s paciscunt̄ eclypsim. ita q̄ de mlt̄is istorum meli⁹ verificat̄ fuerāt q̄ erāt. q̄r. s. ipsi per incōstātiā cōmouent̄. Per imbecillitatē cōturbant̄ acsi non essent hoies. Per ignorātiā occultant̄ vel obscurātur ⁊ sunt vacui ab omi grā. ⁊ nō est lux in eis. i. scientia vel bona apparētia. De quolibet incōstāti pōt dici illud ps. Uidi impium sup exaltatum et eleuatum sicut cedrus lybani. transiui: et ecce nō erat. Sed non sic iste abraam. quia proculdubio semper erat.

Erat subtilis ⁊ ingeniosus tus et obsequiosus. Sed
Erat diligens ⁊ operosus. non sic iste abraam: quia
Erat per compassionem in- proculdubio semper erat
firmus et viscerosus Qđ iste esset intelligens
Erat beate virgini deuo- et ingeniosus dicit̄. Sa-
pien. viij. Puer erā ingeniosus ⁊ sortit⁹ sum aiam bonā. Itē q̄ esset diligēs ⁊ operosus ptz. Prouerbi. xviij. Qn̄ appēdebat fundamēta terre cū ipso erā cūcta cōponens. Itē q̄ esset cōpatiēs ⁊ viscerosus patet Johā. iiij. vbi dicit̄. Qđ erat quidā regulus cuius filius infirmabat̄ capharnaū. qui sc; regulus pro ip̄si⁹ cura venit ad iesum. Itē q̄ eēt beate virgini deuot⁹ et amorosus pz Johā. xj. vbi dicit̄. Huic erat soror noīe Maria. Et breuiter de isto abrahā q̄ talis ⁊ tātus erat: pōt dici illud Gen. xiij. Erat abrahā diues valde in possessione auri ⁊ argenti. Auri dico sapiētie. ⁊ argēti eloquentie vel auri soliditatis ⁊ cōstantie. et argenti puritatis et cōtinētie. Patet igit̄ q̄ iste abraham habuit fortitudinem firmitatis. Erat inquit. Judicū. viij. Pater noster abraam tentatus est. et per multas tribulationes probatus: amicus dei effectus. ¶ Secundo dico. q̄ iste habuit plenitudinē pietatis. q̄r dicit̄ abraam. quod interpretatur pater multarum gentium. Pater vo qui habet liberos enutrire naturaliter est pius. nomē est pietatis sicut enim inter feminas parentes solent filios diligere: defendere et nutrire. Sic iste subditos: et alios christianos tanq̄ filios dilexit: ipsosq; documētis et elemosynis nutriuit et oratione defendit iurisdictione protexit. Sed de hoc vide primo titulo de patre abraam. Unde Ecclesia. xliiij. Abraam magnus pater iustus multitudinis gentium non est inuentus similis illi. Et si vis dilatare: quoniam abraam duos filios habuit. sicut dicitur Galath. quarto. Et expone quomodo prelati habent subditos bonos et malos ⁊c. Uide eam infra et inuenies etiam de malis patribus qui filios deuorant sicut infra. Ita q̄ iam multis potest dici illud Luce tertio. Ne ceperit̄ dicere patrem habemus abraam immo pro certo de prelatis et principib⁹ potest dici illud Ezech decimo sexto. Pater tuus amorreus et mater tua cethea. Expone et nota. q̄ iste abraam fuit.

Pater verus per spei consolationem.
Pater iustus per morum compositionem.
Pater videns per contemplationem.
Pater credens per fidem et mentis iluminationem.

De istius igitur leticia et spei consolatione: potest dici illud Luce decimo Abraam pater vester exultauit vt videret diem meum. vidit et gauisus est. De iusticia ⁊ perfectione dicit̄. ij. Paralyp. xxxvj. capitulo. Tu deus non posuisti penitentiam iustis abraam ysaac et Jacob. qui non peccauerunt ⁊c. De ipsius contemplatione: potest dici illud Genesis vigesimo secundo Eleuans abraam oculos vidit locum procul. De eius autem fide et illuminatione: dicitur Roma. quarto. Credidit deo abraam et reputatum est sibi ad iusticiam. Iste est igitur abraam inquit. vnde de eo possumus dicere illud Johannis octauo. Nūquid tu maior es patre nostro abraam. Patet igitur. Quod iste habuit plenitudinem pietatis. ¶ Tertio dico. quod iste habuit certitudinem veritatis. quod ostēditur cū dicitur. Autem. q̄ idem est quod certe. In verbo enim et opere fuit certus et non mendax superstitiosus aut fictus. nec etiam hypocrita seu vanus. Johannis octauo. Ego autem veritatē dico. Sicut enim videmus quod illud speculum dicitur verum et certum quod ostendit imaginem put est in re siue pulcra fuerit siue turpis. Sic vero ille verus et certus dicitur: qui sine qualibet fictione se talem qualis est fatetur. Quod tamen est contra multos. qui scilicet sunt similes polipis qui sunt pisces: qui dum sunt in mari sepissime mutant colorem. Induunt enim more cameleontis formam coloris rei cuiuslibet conuicine. Ita quod de istis vix potest sciri quid sint dum sunt in mari. sicut ait Plinius libro decimoquarto. et vigesimooctauo capitulo. Sic vere multi sunt ficti et picti quod colorem conuersationis mutant et variant multis. ita quod vix de eis potest sciri qui vel quales interius existant. Omnibus enim conformare se volunt et cuilibet applaudere ⁊ se bonos ostendere querūt. et sic maliciam suam

tali colore contegunt et abscondunt. Isti igitur non sunt specula vera et plana: sed potius sicut specula cōcaua imagines alio modo ꝙ sit reddētia et ostendentia. Ideo cuilibet tali persone pōt dici illud Ezechie. xvj. Fecisti tibi imagines masculinas ꝛ fornicata es in eis sumpsisti vestimēta tua multicoloria. et vestita es eis isti enim imagines masculinas id est bonam conuersationem ostendunt: sed cum ea fornicari dicuntur ꝓ eo ꝙ ipsam faciliter pretendunt inq̄ntum sub vestib⁹ multicoloribus fictionem sue nequicie veritatem abscōdunt. Non sic iste quia iste fuit. Autem. vt de isto autem dicatur illud. Actuum vndecimo. Aperiens autē Petrus os suum dixit. In veritate. Et de isto abrahā dicatur illud Genesis vigesimo. Orante autem abraham: sanauit deus abymelech. Et si vis dilata de isto autem sicut infra in loco suo. Patet igitur ꝙ iustus
E habet certitudinem veritatis autē inquit. ¶ Quarto dicēdo. ꝙ iste habuit vel quod nos habere debem⁹ longitudinem bonitatis. quia scilicet diu debemus perseuerare in bono. quod ostēditur: cum dicit. Senex. In bono enī debem⁹ senescere vsq ad mortē ī bono cōsistere ꝛ manere. Uide prio de sene ī bono significato applica et allega Gen. vigesimo. v. Abraham mortu⁹ est in senectute bona. Patet igitur ꝙ quilibet spiritualis abraham: debet habere longitudinem in perseuerando. Certitudinem in perorando. Plenitudinē in miserando. fortitudinem in tolerando. Iste est igitur abraham ad quem debemus attendere. Cui debemus obedire: et eius nos cōditionibus debemus cōformare. Attendere dico sicut ad exemplar virtutum. Unde illud predictum Esaie lj. ca. Attendite ad abraham patrem vestrum. Obedire etiam quia pater multarū gentium prima Pe. tertio. Sara obediebat abraham. Conformare insuper sicut regule omnium bonorum. Joh. octauo ca. Si filij abrae estis opera abrae facite. Et sic patet quomodo per abraam potest intelligi populus iudaicus inq̄ntum scilicet circuncisionem tenuit Genesis [illegible]cimo septimo. Et inq̄ntū arietem herentem cornibus id est christum in cornibus positum imolauit Genesis vigesimo secundo. Sed de hoc vide alibi.

Abreuiare. Uide vbi breuitas.

Abs. Nota ꝙ abs vt communiter sumitur pro a separatiuo. sicut illud psalmiste. Perdidisti omnes qui fornicantur abs te. Et Math. quinto. Erue eum et proijce abs te. Uide de hoc supra de A. et de Ab.

Absalon. Nota ꝙ absalon multipliciter signat in scriptura. significat enim. Demonem proditiosum. Subditum ambitiosū. Humilem religiosum. Dei filium generosum vel gloriosum. Juuenem luxuriosum. Hominem perniciosum.
A ¶ Signat dico primo Dyabolum plenum deceptione. Ablason enim Amon fratrem suum ad conuiuiū vocauit et occidit. et tandem patrem suum de regno fraudulenter eiecit. vt habetur secundi Regum decimo tertio et decimo quinto. Sic dyabolus fratrem suum hominem ad conuiuiū gule vel mundi prosperitatem vocat: vbi per multa vicia ipsum necat. Patrem vero suum id est deum de regno suo. id est de cordibus fidelium quotidie eijcit et ibi loco ipsius regnū sumit. iij. Regū decimo sexto. Irruēs zambri percussit hela ꝛ regnauit pro eo. Et sicut iste vt patrem eijceret amplexans et osculans populum sub specie boni alliciebat dicens secundi. Regum decimo septimo Quis me constituat iudicem super terram vt iuste iudicem? Sic dyabolus populū ciuitatis id est sensus corporis mediantibus oculis suggestionum et delectationum decipit: et sic sub specie boni trahit homines ad cōsensum vt super eos sumat regnū. Job. quadragesimo Ipse ē rex super omnes filios superbie. Et sicut iste fedauit cōcubinas patris propter quod. Dauid eas abominans amplius non cognouit. sed in domo separata habitare coegit. Sic dyabolus animas christi sponsas inficit propter qd ipsas abhominatur et refugit et in domo inferni separat ꝛ dimergit Psal. Abhominatus est hereditatem suam: Absalon enim interpretatur amaricatio. q scilicet et dyabolus ꝛ mūdus amaricationem culpe et pene finalis introducūt Iste enim fuit sicut auceps qui vocat auem ad pabulum vt occidat. Sic vere dyabolus animam ad mundi prospera. Nam absalon volens occidere Amon fratrem suum parauit sibi conuiuium maximum sicut conuiuium regis. Cumq Amon satis bibisset occisus est a seruis Absalon Dixerat enim absalon seruis suis Obseruate vsq cū temulentus fuerit Amon vino. percutite ꝛ occidite. nolite inquit timere ego sum qui precipio vobis. Roboramini ꝛ estote viri fortes. Absalon igitur est dyabolus qui nihil aliud est ꝙ amaricatio animarum Amon autem qui interpretatur dolens est homo qui est frater dyaboli. quia scilicet ab eodem patre. scilicet deo creati sunt ambo. qui etiam dolens et flebilis in hac vita potest dici. ¶ Ideo potest dicere homo illud Job. xxx. Frater fui draconum et soci⁹ strutionum. Sic est tamen ꝙ iste Absalon semper desiderat per culpam et per penam occidere fratrem suum scilicet hominem. Et ideo pro certo ipse quando parat conuiuium sibi id est festum mundane prosperitatis vocat eum ad delicias: diuitias et honores vbi cū vino et ceteris mundi bonis scientijs et delicijs ebri⁹ fuerit temulentus et repletus subito dum non aduertit veniunt serui absalon. scilicet mors et infirmitates que ipsum vulnerant et occidunt. Esaie. vigesimosexto capitulo Subito dum non speratur veniet contritio eius. frater enim fratrem suum venatur ad mortem sicut dicitur Michee septimo Uel expōne ad literam contra proditores qui homines vocant ad domos et ad cōuiuia sua. vt ipsos sub specie amicicie possint decipere. Uel pone contra vicium gule: Et pone ꝙ draco tunc inuadit elephantem: quando videt eū potu grauidum ꝛc. sicut supra de abstrahi. ¶ Figura de absalon dyabolus: qui quando in conuiuijs ꝛ epulis, videt hominem temulentum et ebrium statim precipit seruis suis. id est tentationibus carnis et mentis vt ipsum inuadant et malos consensus et actus cū occidant. Bene igitur consulitur Prouerbiorum. vigesimotertio. Noli esse temulentus conuiuijs peccatorum. Bene ergo dicitur. secundi Regum. tredecimū cap. Cū temulentus fuerit Amon percutite eū et interficite: verba sunt ipsius Absalon. Signat dico dyabolum plenum proditione. Secundo dico. Quod B
absalon signat malum subditum plenum ambitione Sicut enim Jupiter secundum poetas fingitur patrē suum a regno expulisse. et hoc quia cum saturnus qui est supra habeat circulum altiorem. Jupiter quādoq vsq ad illum circulum attingit ac si cum saturno luctare vellet ipsumq expellere de propria mansiōe. Tales sunt multi mali in ecclesia. qui cum Saturno idest cum prelato et superiore semper volunt luctare. scilicet rixis: contentionibus: discordijs et querelis ipsumq per ambitionis vicium de suo circulo. id est officio vel beneficio expellere vt ipsum valeant vsurpare. Figura. secundi Regum decimoquinto capitulo. vbi dicitur ꝙ absalon filius Dauid ab exilio reduxerat applaudebat venientibus ad curiam patris ipsosq osculabatur et demulcebat vt ipsum in regem eligerent: patremq suum deponerent et fugarent. Et sic actum est vt patrē proprium de regno deiecit. Sic vere sunt hodie multi falsi et maliciosi ꝙ quis pater eorū. idest prelatus superior sit dauid id est bona persona ꝛ perfecta. quis etiā ipsos ab exilio. id est a statu paupertatis eduxerit ipsosq promouerit ipsi ambiūt ad regimē officiū ꝛ beneficiū eius Et bene accidit ꝙ fraudulēter

osculis ⁊ applausionibus attrahunt corda aliorum ⁊
faciunt sibi currus et equites id est faciunt sibi ptes
aggregāt ad se ⁊ ad sua vota aliquam partem ecclesie
collegij vel couentus. et tandem faciunt conspiratio-
nem contra patrem et prelatum suum. pugnantq3 cō
tra eum per lites: afflictiones et controuersias ipsū-
q3 quandoq3 de regno. id est officio suo deponunt: et
regnāt loco eius. Unde dicitur. Michee. vij. filius cō-
tumeliā facit patri ⁊ inimici hominis domestici eius
C Signat igitur subditum plenū ambitione. ¶ Tertio
dico. Quod signat peccatorem plenum rebellione: vel
infectione. Sicut enim dicitur. ij. Regum. xviij. capi-
tulo. Absalon vt obtineret regnum contra patrem de
bellauit. Sed dum esset in regno vel in prelio adhesit
frondibus cuiusdam arboris et ibi remāsit suspensus
per cesariem capillorum. ⁊ tandem venit Joab qui in-
uenit eum sic herentē et infixit tres lanceas in corde
eius: et sic mortuus est. sicut dicitur. ij. Regum. xviij.
Absalon est peccator: qui amaricatio est anime sue p
prie per eternam damnationem quam sibi procurat.
Iste igitur vt habeat regnum et gloriam huius mun-
di preliatur per vicia ⁊ peccata contra dauid. id est cō
tra deum patrem suum. Itaq3 quandoq3 accidit q ip-
se in mundo isto inuenit arborem mundane prosperi
tatis cui scilicet statim adheret cum capillis: id est cū
affectionibus ⁊ desiderijs mentis sue que est a capite
id est a corrupta intentiōe progrediunt. Sed vere quā
do ioab qui interpretatur inimicus id est dyabolus vi-
det hominem sic herentem arbori prosperitatis: ipse
pro certo statim infigit in cor eius tres lanceas id est
tria genera peccatorum. Prima lancea est mala con-
suetudo: qua scilicet homo paulatiue deflectit ad pec
catum. Secūda lancea est obstinatio qua scilicet ho-
mo induratur in peccato. et quasi videtur sibi impossi
bile q resiliat. Tertia autē lancea est desperatio. qn
scilicet homo corporaliter desperat se posse saluari: et
quando vtitur presentibus vt eternis. et quādoq3 spe
rat in futurū damnari. ⁊ in hoc seculo facit omne ma
lum quod potest. ⁊ sic finaliter per dānationem eter-
nam interficitur. Ideo dicitur. Ecclesiastici. xxvj. capi
tulo. A tribus timuit cor meū ⁊ in quarto facies mea
D metuit signat igitur peccatorem. ¶ Quarto absalon
signat christum: vel etiam virum iustum plenum per
fectione. Absalon sicut dicitur. ij. Regum. xiiij. filius
regis dauid fuit pulcherrimus: quia a planta pedis vs-
q3 ad verticem non erat in eo vlla macula. Cesariē etiā
habebat pulcherrimam que a mulieribus annis sin-
gulis charissime comparabatur. Absalon qui inter-
pretatur pater pacis: signat viros pacificos ⁊ pfectos
qui sunt filij regis christi. q sicut dicit Mat. v. Beati
pacifici quoniam filij dei vocabuntur. Et maxime bo
nos ecclesiasticos prelatos et religiosos. quia isti de-
bent esse ita puri sancti et mundi q nulla peccati ma
cula debet in eis apparere nec in capite intentionis
nec in pede affectionis. Capillos etiā id est exteriorē
conuersationē ⁊ apparentiam debent habere pulcer
rimam ⁊ honestam intātum q mulieres id est viri se-
culares et imperfecti ipsam possint vt sibi necessariā
vendicare ⁊ permutationem et exemplum sibi appro-
priare et etiam comparare vt de talibus possit dici. Si-
ne macula sunt ante thronum dei. Apoc. xiiij. Vel dic
q Absalon est christus filius dei patris ⁊c. sicut supra
Et pone sicut absalon occidit amon in vindictā Tha
mar sororis sue quā ipse corruperat. Sic christus dya-
bolum qui occidit animam per peccata in iudicio cō
demnabit. Et sicut absalon adherens ramis a ioab
interfectus est. Sic xps adherens cruci a iudeis occi-
sus est. ij. Regum capitulo decimo octauo. Absalon
E filius regis mortuus est. ¶ Quinto dico. q absalon
signat luxuriosum iuuenem cū leui conditione. quia
scilicet iste erat pulcerrimus capillis plenus et sine
macula. sic luxuriosi iuuenes pulchri et compti et in
capillis curiosi. qui scilicet sunt apud fatuas iuuencu
las multum chari.

Abscindere. Nota q abscindere: idē est q A
partē a parte diuidere. ⁊ ma
xime quando talis diuisio fit gladio mediante. possu
mus igitur notare q abscindere sumitur ⁊ in bono ⁊
in malo scilicet. Abscindere.

Mortalitatis.
Iniquitatis
Sagacitatis ⁊
Penalitatis

Abscinditur igitur vita p mortis necessi
tatem. Unde Esa. liij. Abscisus est de
terra viuentium. Mors enim sicut
scissor pānorum qui scilicet illud qd
multo labore et diuturno tempore orditum est subito
rumpit et scindit. quia vitam humanam multis die-
bus ⁊ laboribus compositam. mors subito diuidit et
scindit. Abac. iij. Abscindetur de ouili pecus. vnde Esa.
xxxviij. Precisa est velut a texente vita mea dum ad-
huc ordirer succidit me. Mors enim est sicut securis
dei cū qua in silua mundi succindit arbores ⁊ ramos
id est personas et status eorum figura Dani. iiij. Ubi
arbor pulcerrima et rami ipsius succisi. Ubi dicitur.
Succindite arborem et prescidite ramos eius. ¶ Se- B
cundo absciditur et corrūpitur gratia per culpe ini-
quitatem. peccatum enim est gladius dyaboli cū quo
abscindit cordam diuine gratie cū qua nauis anime
est ad portum salutis ligata. vt per mare huius mun-
di per vana desideria fluctuare cogatur. ⁊ vt finaliter
per mortis eterne periculum confringatur. Actuum
xxvij. Absciderūt milites funes scaphe. Sicut enim di-
cit plinius. Femina palma non fructificat nisi palma
masculi sit coniuncta. q si quis masculam absciderit
femina sterilescit. Sic vere cum xps et anima sit sicut
palma mascula et femella: ista est veritas. q nisi sibi
christus per peccatum absciditur statim ista femi-
na id est anima a fructu bonorum operum desiccatur
ita q peccatores possunt dicere illud Ezechi. xxxvij.
Aruerunt ossa mea: perijt spes nostra et abscisi sumus
Ista est igitur abscisio: que fuit per culpam et iniqui-
tatē. Sed circa hec nota q aliqui habent. Abscisū ca
put recte intentionis. Abscisam manum bone ope-
rationis. Abscisam aurem obedientie et auditionis.
Abscisum cornu potentie et iurisditionis. Abscisā ve-
stem dei vnitatis et cōmunionis. Abscisos pedes bo
ne affectionis. Illi qui habent caput abscisū sunt ma
liciosi qui scilicet in nullo actu cum bona intentione
procedunt. figurati in holoferne. Judic. xiij. Cui que
dam mulier caput abstulit dum dormiret. quia scili-
cet mala mulier malicia abscindit capita id est inten
tionem debitam iniquorum. Unde. ij. Regum vigesi-
mo Abscisum caput Sibe filij bochri proiecerunt ad
ioab. ¶ Item illi qui habent abscisam manum: sunt
desidiosi qui scilicet nullum bonum operari volunt
ac si recte haberent manus abscisas. figurati ī dagon
idolo. j. Regum quinto. Quod fuit inuentum sup
limen ostij templi sui capite et duabus palmis absci-
sis quia scilicet desidiosi et pigri ac si esset idolum in-
sensibile sine motu videntur manus et palmas id est
executionem bonorum operum et etiam caput bone
conscientie perdidisse Dan. ij. Abscisus est lapis de mō
te sine manibus. ¶ Item illi qui habent aurem absci
sam: sunt obstinati et litigiosi qui scilicet aurem debi
te attentionis et obedientie et auditionis non habēt
similes orpasce. qui cum rex persarum tantus fuisset
et cum a concubina proditus esset aures habere absci
sas regno pulsus et occisus est. vt dicit Justinus libro
primo quia scilicet regnū paradisi merentur perdere
qui auribus obedientie dignoscuntur. Figurati in il-
lo seruo sacerdotum cui Petrus abscidit auriculam
eius dextram. Petrus enim dictus a petra. potest
significare dyabolum quia petreus et obstinatus exi-
stit qui .s. obstinatis aurem dextrā scilicet volūtatem
audiēdi spūalia ⁊ obedientie tollit. Aurē tñ sinistram
i. voluntatē audiendi cantilenas et alia inutilia eis
dimittit Ezec. xxiij. Nasum tuū et aures prescindet.
Nasum dico deuotionis et aures auditionis. Itē illi

qui habēt cornu abscisum sunt imbecilles ꝓlati ⁊ deli
ciosi qui scꝫ cornu potētie ⁊ audacie perdiderūt. Hie⸗
remie. xlviij. Abscisuꝫ ē cornu Moab. ¶ Itē illi qui ha
bent vestes abscisas sunt scismatici ⁊ ꝑniciosi q̇.s. vestē
christi inconsutilem .i. ecclesiam per scismata diuidūt
et abscidunt. Figurati in Dauid. Qui abscidit oraꝫ cla
midis regis Saul in spelunca. j. Regum. xxiiij. qui.s.
heretici in speluncis et abditis vbi.s. tenent sua con⸗
uenticula prescindunt clamidem regis christi id est
ecclesie vnitatem peiores illis qui eum crucifixerunt
qui.s. tunicam eius inconsutilem scindere vel diuide⸗
re nouerunt. Figura etiam in illis seruis Saul quibꝰ
rex Amon prescidit vestes vsqꝫ ad nates. ij. Reg. x. quia
vere scismatici ita sunt hodie per regem Amon id est:
per dyabolum abscisi ⁊ truncati et vestis suarum eccle
siarum ita est diuisa ꝙ ipsorum manifeste apparent
omnia pudibunda: et vilitas seu miseria sui status. j.
parali. xix. ꝓscidit tunicas eorū a natibꝰ iō dauid dr. j.
Regum. ca. xxiiij. Quod ipse percussit cor suum eo ꝙ
abscidisset oram clamidis regis Saul. ¶ Item illi qui
habent pedes abscisos sunt odiosi: qui.s. pedibus bo⸗
ne affectionis carent. ita ꝙ mentem suam ad charita
tem aliquam ad diligendū non transferunt neqꝫ por
tant figurati ei. ij. mac. vij. Ubi rex pessimꝰ Anthiochꝰ
linguam manus et pedes Machabeo prescidit. quia
scilicet malus rex prescindit illis linguam bone locu⸗
tionis. manus bone operationis. pedes bone affectio
nis. Sic igitur patet ꝙ diuersimode abscinditur et rū
pitur gratia: per culpe iniquitatem. quod est secundū.
Tertio dico: ꝙ abscinditur mala societas vel etiā cul⸗
pa et iniquitas per prudentiam et sagacitatem. Ra⸗
mi enim superflui abscinduntur de arbore vt fructifi⸗
cet. Membrum putridum scinditur de corpore ne in
fectionem multiplicet. Infirmitas abscinditur a car⸗
ne ne hominem occidat. Sic prelatus debet abscinde
re de corpore ecclesie personas corruptas et precipue
hereticos. Ad. Gal. v. Utinam abscindantur qui vos
conturbant. Homo etiam debet a mente sua abscin⸗
dere malos mores et conditiones viciosas. Ecclesia
stici. x. Breuem lāguorem prescidit medicus. Ideo de
mala muliere dicitur Ecclesiastici. xxv. A carne tua ab
scinde illam ne semper te abutatur. Et de mala ope⸗
ratione dicitur Mathei. ix. caplo. Si manus tua scā
dalizat te proijce abs te. Abscinditur igitur maluꝫ per
prudentiam et sagacitatem. ¶ Quarto dico ꝙ ab⸗
scinditur damnatus per iusticiam et seueritatem. Si
cut enim membra putrida abscinduntur et in sterqui
linium eijciuntur. sic damnati a congerie bonorū tol
lentur et in inferni sterquiliniū ponentur. In corpore
serpentis si diuidatur pars que remanet cum capite
viuit. pars vero abscisa morit̄ ꝙuis diu resipitare pal
pitare et se mouere seruatur. Serpens est christus ſm
Augustinū in sermone. Corpus eius est congeries om
nium christianorum. In iudicio igitur illi qui rema
nebunt cum capite .i. cum christo viuent in eternuꝫ. Il
li vero qui per sententiam ab eo prescindentur scilicet
improbi et reprobi quibus dicetur Ite maledicti in ig
nem eternum morientur. Et cum per remorsum con⸗
scientie semper palpitare noscentur Ideo de tali absci
sione damnatorum dicitur Esaie. xviij. Abscindentur
excutientur ⁊ relinquentur auibus montium ⁊ bestijs
terre Sic igitur habetur quomodo est quadruplex ab
scisio. scilicet reproborum iniquorum viciorum et via⸗
torum.

Abscōdere.

In scriptura accipitur multifor
miter. Est enim abscōsio dei et
hōis. Dei ⁊ hec dupliciter. vna.s. terribilis ⁊ alia dele⸗
ctabilis. Terribilis est qn̄ non se absondit a peccatori
bus Et sic absconsio idem est: ꝙ contēptus seu abomi
natio seu eterna damnatio. Et de hac dicit̄ Deutero
nom. xxxij. Abscondam faciem meam ab eis. et consi⸗
derabo nouissima eorū. Uel abscōsio dei idē est qđ sua
petitio adiutoriū ⁊ defensio. et etiā eterna consolatio
Et de hac dicitur Job. xiiij. Quis mihi hoc tribuat vt
in inferno ꝓtegas me ⁊ abscondas me donec ꝑtranse
at furor tuus ⁊ cōstituas mihi tempus in quo recor⸗ B
deris mei. ¶ Item alia est absconsio hominis: ⁊ hec ē
similiter duplex.s. vna cōmendabilis. alia vituperabi
lis. Cōmendabilis est. qđ boni de ꝓprijs meritis ⁊ vi⸗
ribus nō presumentes se abscondunt per humilitatē
⁊ fugiunt occasiones peccatoꝝ. Et de hoc dicit̄. Joh.
viij. Ihs autē abscondit se ⁊ exiuit de templo. Est etiā
absconsio mala ⁊ vituperabilis. qn̄.s. homo abscondit
se a deo ⁊ a ꝓximo. A deo ꝓpria peccata ei celādo. Et
de hoc dr prouer. xxiij. Qui abscondit scelera sua non
dirigetur in terra. A ꝓximo bona sua ei negādo: ⁊ ab
eo necessitatis tꝑe fugiendo. ⁊ fraudes occulte ⁊ falla⸗
citer ꝓcurādo. Et de hoc ꝓuer. j. Abscondamus tēdi⸗
culas cōtra insontē. ¶ Alijs modis ⁊ multis accipitur C
absconsio in scriptura. sed hec exempli gratia suffici⸗
ant et de duobus vltimis aliquid ꝓsequamur. Dico
igitur primo ꝙ est quedam absconsio vituperabilis ⁊
ista est absconsio. qua absconduntur mali ⁊ a deo et a
ꝓximo. ⁊ maxime diuites. qui reuera sunt similes eri⸗
cio. qr ſm Aristo. li. j. de animalibꝰ. Et Isid. li. xj. Ethi⸗
mol. Ericius est animal spinis vndiqꝫ circūseptum q̄
sunt ei loco armature. Nam qn̄ a canibꝰ impetit̄ sta⸗
tim se inuoluit ⁊ abscōditur. spinas etiā suas eis obij⸗
cit. ⁊ sic tangi a canibꝰ nō audet̄. Et istud animal sicut
dicit. Aristo. lib. iij. sup alia animalia debilis est audi⸗
tus. Reuera charissimi. tales sunt diuites ⁊ peccato⸗
res mundi. Primo eīm ipsi habent spinas ꝓ armatu⸗
ra. Et iste signant mūdi diuitias q̄ pungunt ⁊ sollici⸗
tant cor humanū. Signant etiā verba pungitiua iniu
riosa ⁊ corrosiua mordacia ⁊ detractoria: quibus oībꝰ
mundani diuites sunt armati. Ideo potest eis dici il⸗
lud. Judicuꝫ. viij. Conterā carnes vestras cū spinis et
tribulis deserti. Isti igitur qn̄qꝫ ꝑsequuntur a canibꝰ
dico tēporalibus ⁊ spiritualibus. Canes spūales sunt
predicatores qui contra tales habēt latrare ⁊ eos cor
rigere ⁊ mordere: ⁊ lupum .i. dyabolum ab ouili domi
nico effugare. Canes etiā tꝑales sunt principes ⁊ pre⸗
lati: qui etiā volunt quandoqꝫ ꝑsequi ⁊ ꝑ censuram iu
diciariā castigare. Sed vere isti optime se sciunt inuo
luere ⁊ abscondere ꝑ multas falsitates: palliationes ⁊
excusationes ⁊ per ypocrisis fictiones. Nā cōtra mor⸗
surā canū .i. peccatoꝝ. ⁊ contra eorum correctionē op
time sciunt se abscōdere ⁊ inuoluere ⁊ sua crimina ex⸗
cusare ⁊ in cōfessione ⁊ alias celare tegere vel negare
et eis etiam spinas .i. mala verba ⁊ pungitiua obijcere
et eos qn̄qꝫ diffamare. Et propter hec tales canes vix
audent eos tangere: sicut ad literā videmus ꝙ preo
catores moderni nō audent diuitibus dicere veritat
qr sicut dicitur ꝓuer. iij. Qui arguit derisorē ipse sit
iniuriā facit.s. derisor. Item qn̄ canes tꝑales .i. mund
principes et prelati eos volunt ꝑsequi ⁊ corrigere pro
certo ita caute ⁊ maliciose sciunt se abscondere et in⸗
uoluere per palliationem suorum malorum contra⸗
ctuum et vsurarum et symoniarum. ꝙ etiam vix pos⸗
sunt ab aliquo tangi ⁊ maxime: quia quando vidēt ꝙ
aliquis eos ꝑsequitur statim obijciunt eis spinas. id
est diuitias suas offerendo scilicet munera atqꝫ dona
Et fit ꝙ propter suam absconsionem ⁊ spinarū suarū
obiectionem incorrecti ⁊ intacti ab omnibus dimit⸗
tuntur. Et ideo tam predicatores ꝙ̄ prelati ꝙ̄ etiam
principes ceteriqꝫ iudices huius mundi possunt dice
re illud. Esaie. lxiiij. Non est qui consurgat et teneat
te abscondisti faciem tuam a nobis. Sed scitis quali⸗
ter sit de ericio. pro certo ꝙ̄uis in terra positus opti⸗
me se inuoluat et abscōdat: ita ꝙ sua interiora neque
ant videri. qn̄ tamē in aqua ponit̄: tūc statim explicat̄
⁊ extenditur et ostēditur. et sic suorum vilium mēbro
rum qualitas que prius erat abscondita reuelatur.
Sic vere charissimi ꝙ̄uis mundi diuites ⁊ peccato⸗
res sint modo in terra id est in ista temporali vita mi

rabiliter

rabiliter innoȝnti ⁊ abſconditi:ita ꝙ interioꝛa ſua vix
videntur aut ſciuntur:quandotamen in aqua eterne
miſerie fuerint in inferno poſiti et ſubmerſi.tunc pro
culdubio omnia pudibunda ſua omnia crimina ⁊ vi-
cia ipſoꝛum omnibus intuentibus apparebunt.quia
ſcilicet in inferno ⁊ iudicio alter alteriꝰ crimina intel
liget et cognoſcet. Unde Eſa.xlvij. Reuelabitur crimē
tuum et ignominia tua.et videbitur oppꝛobꝛium tuū.
Et iſti pꝛo certo debiles ſunt auditu. quia vere non
poſſunt audire coꝛrectionem verbum dei vel pꝛedica-
tionem. Unde Hiere.vj. Incircuncise aures omnium
et audire non poſſunt. Habent igitur iſti abſconſio-
nem vituperabilem. Job.xxij. Omnes tenebꝛe abſcon
dite ſunt tenebꝛe dico id eſt mali.et ideo de multipli-
ci abſconſione mala maloꝛum poteſt exponi illud qđ
D dicitur Job.xviij. Exardeſcet contra eum ſitis abſcon
dita eſt in terra pedica eius et decipula illius ſuper ſe
mittam. In qua quidem autoꝛitate aduertendum eſt
ꝙ mali tripliciter abſconduntur. Abſconduntur eīm
per auariciam et cupiditatem. Exardeſcet inquit con
tra eum ſitis. Per ſymoniam et tenacitatem. Abſcō-
dita eſt inquit in terra pedica eius. Per fraudulenti-
am et fallacitatem decipula inquit eius ſuper ſemi-
tam. Dico ꝙ eſt quedam abſconſio auaritie ⁊ cupidi
tatis. Et hec eſt quādo auari ardoꝛe acquirendi ⁊ ha
bendi et inflammati abſconduntur ſcilicet ab homi-
num frequentia ne ipſos opoꝛteat aliquam facere lar
gitatem. Abſcondunt etiam ſua ſcilicet bladum et vi-
num et alia.ipſaqȝ per auariciam accumulant ⁊ reſer
uant:nullā inde elemoẏnā facientes.iiij. Reg.vij.ca.
Abſcōdent lepꝛoſi aurum et argentum. Ideo iſti ſunt
ſimiles lupo:qui eſt animal voꝛaciſſimum:qui cibos
quos non poteſt comedere reponit et abſcōdit: ita ꝙ
quandoqȝ ipſi per diuturnā cuſtodiam computreſcūt
Sic vere mundi diuites ⁊ auari cauſa voꝛacitatis aua
ricie:crudelitatis et violentie ſunt repleti. ꝙ cibos id
eſt bona ſua tempoꝛalia que eis ſuperſunt et ſuperflu
unt non diuidunt alijs per largitatem elemoſynam ⁊
pietatem.immo pꝛo certo ipſa abſcōdunt et reſeruāt
et continuo accumulant et augmentant: ita ꝙ quan
doqȝ totum coꝛrumpitur et putreſcit pꝛopter nimiaȝ
cuſtodiam. Et ideo iſti ſicut lupus viuunt de ſangui-
ne animalium innocentium. Sic vere tales auari ex-
coꝛiant et exhauriunt innocētes:pauperes ⁊ vicinos.
et eoꝛum carne et ſanguine ſe ſatiant et replentur. Et
ideo dicitur Hiereī.v. Percuſſit eos leo de ſilua lu-
pus ad veſperam vaſtauit eos. Iſti fuerunt ſignifica-
ti. Joſue.vij.vbi dicitur. Quod bona hierico fuerunt
anathematizata.fuit tamen vnus qui dicebaꝛ Achoꝛ.
qui auaricia ductus abſcondit in terra de bonis illiꝰ
ciuitatis.ſcilicet regulam vnam auream et palliū au-
reum:quare opoꝛtuit ꝙ eſſet poſtmodum lapidatus
quia ſcilicet contra domini pꝛeceptum abſcōderat il-
la bona. Reuera chariſſimi tales ſunt multi. Conſtat
autem ꝙ bona ciuitatis huius mundi anathematiza
ta:excōmunicata et interdicta ſunt:et inhibitū eſt no
bis ne aliquis de bonis ſuis aliquid per auariciam re
cipiat aut abſcondat. Iuxta illud pꝛima Johannis.ij.
Nolite diligere mundum neqȝ ea que in mundo ſunt.
Sunt tamen ibi multi. ſcilicet cupidi et auari qui be-
ne dicuntur Achoꝛ.qui interpꝛetatur fratris triſticia.
quia iſti fratres et vicinos ſuos et illos qui cū eis ha
bent condiuidere triſtificant et infeſtant. Iſti dico de
bonis ciuitatis iſtius interdicte.ſcilicet mundi abſcō
dunt.per auaritiam et recludunt:et aurum et argen-
tum ſine neceſſitate accumulant et reſeruant contra
domini voluntatem. Quapꝛopter finaliter accidit ꝙ
a dei ſententia.et tempoꝛaliter et eternaliter puniun
tur. Unde Mathei.xxv. Abiens fodit in terram ⁊ ab-
ſcondit pecuniam domini ſui. Eſt igitur in iſtis abſcō
ſio cupiditatis in acquirendo. Contra eum in-
quit exardeſcet ſitus. Unde Eſaie.ix. Multitudo eoꝛū
ſiti exaruit. ¶ Secundo eſt in eis abſconſio tenacita- E
tis in reſeruando. Abſcondita eſt inquit in terra pedi
ca eius. Dicit ille Pliniꝰ libꝛo vigeſimo nono capitu
lo ſexto. Quod pauo habet feces medicinales.et quia
pauo inuidet ſaluti hominum. ideo ſtercoꝛa egeſta
quantum poteſt abſcondit:dato quod ei aliquam vti
litatem amplius non faciant.quia non vult quod ho
mo exinde vtilitatem aliquam ſoꝛtiatur. Idem facit
ceruꝰ de coꝛnu ſuo dextro. quia cum ſit medicinale ip
ſum quantum poteſt abſcondit ne homini pꝛoficiat:
ꝗuis nihil poſſit pꝛoficere ſibiipſi:ſicut dicitur in il-
lo libꝛo. Uere tales ſunt parci et tenaces huius mun-
di.habent enim diuitias que dicuntur coꝛnu dextruȝ
et que dicuntur ſtercoꝛa. Iſta enim cum pꝛopꝛie ſint
ſtercoꝛa ſecundum apoſtolum Philipenſes tertio.
Omnia inquit reputaui quaſi ſtercoꝛa.et tamen ſunt
coꝛnua diuitum ⁊ potentum quibus mediantibus in
ſuperbiam efferuntur et ab eis pauperes impetun-
tur. Et iſte pꝛo certo poſſunt eſſe vtiles et medicina
les pauperibus et egenis. Sed vere iſti videntur inui-
dere eoꝛum vtilitati.quia iſti ſua coꝛnua et ſtercoꝛa.
de quibus tamen ipſi non percipiunt aliquam vtilita
tem.quia ſcilicet pꝛe parcitate non audent eis vti. ita
abſcondunt ſeruant et recludunt: ꝙ non poſſunt ab
aliquo reperiri.quod oſtenditur cum dicitur. Abſcon
dita eſt in terra pedica eius. Diuitie autem dicun-
tur pedica:quia ſcilicet pedes id eſt affectus diuitum
ligant irretiunt atqȝ tenent. Et tales pedice id eſt ta-
lium diuitie pꝛo certo abſconduntur ab eis in terra id
eſt in occultis latibulis ⁊ ſecretis. Ideo iſti poſſunt di
cere illud Mathei vigeſimo quinto. Abij et abſcon-
di talētū tuū in terra. Tales ſunt figurati ī illis lepꝛo
ſis quarto Regum ſeptitimo. vbi dicitur. ꝙ quidam
viri ſcilicet quattuoꝛ lepꝛoſi intrauerūt in caſtra regis
ſyꝛie:et ibi biberunt et comederunt.et ibi aurum et ar
gentum et veſtes plurimas inuenerunt ꝗ ſtatim ab-
ſconderunt. Sic vere illi lepꝛam diuitie patiūtur:que
ad modum lepꝛe ad poſteros tranſmittitur. quia ſci-
licet vſurarius docet filios ſuos vſurare. Raptoꝛ ſuos
rapere.fraudatoꝛ fraudare. Illi dico quando intrant
tabernacula et caſtra huius mundi pꝛo certo bibunt
et comedunt diuitias infinitas ita ꝙ efficiuntur ple-
ni diuites et ſaturi. Sed pꝛo certo illud ꝙ ipſi nō poſ-
ſunt comedere nolunt alijs diſtribuere:ſed magis vo
lunt abſcōdere ⁊ ſeruare per vicium parcitatis. Et ſic
bene dico ꝙ eſt quedam abſconſio tenacitatis in ſer-
uando hieremie decimo tertio. Tuli lumbare de lo-
co in quo abſconderā.et ecce computruerat ita vt nul
li vſui aptum eſſet. ¶ Tertio dico: ꝙ eſt alia abſcon- H
ſio fallacitatis ī fraudendo. Et iſta oſtenditur quan-
do dicitur. Decipula eiꝰ ſuper ſemitam. Decipula di
citur a decipiendo.quia ſcilicet in ſpiritualibus et in
coꝛpoꝛalibus aliqua abſconduntur vt alia decipian-
tur. Iſtud patet in ſpiritualibus ꝗtum ad demones:
quia reuera ſub multis palliationibus et fictionibus
fictiones abſcondunt ſe per tentatiōes vt ita poſſint
animas defraudare. Peccata etiam que ſpiritualia
ſunt ſub delectabilibus ſunt abſconſa. Et ideo vide-
tur ꝙ tam demones ꝗ peccata ſunt ſimiles cuidam
vermi ſcilicet ſerpenti qui dicitur enidros quia ſicut
dicit Plinius et Iſidorus. In herbis et in luto in-
uoluitur et abſconditur.et dum doꝛmit crocodillus.il
labitur in os eius et in ventrem ingreditur. et ſicut ſa
gitta coꝛrodit atqȝ perfoꝛat ventrem eius. et ſic eum
interficit et occidit: ſicut dicit Plinius et Iſidoꝛus.
Recte talis eſt dyabolus et peccatum. quia vere iſti
latent in herbis id eſt in delicijs huius mundi et hoc
fit quia inſidiantur ſemper crocodillo in fluuio doꝛ-
mienti id eſt in illis qui in fluuio mundane pꝛoſperi-
tatis doꝛmiūt et quieſcūt:et ideo dū videt eos conſo-
pitos in mundi pꝛſperis ipſi pꝛ certo dilabunt in ven-

trem eorum per delectationem et consensum. et tunc corrodent ventrē eoꝝ per malum desideriū et effectū ipsosq̄ occidunt per iniquoꝝ operum complementū Unde in ps. Absconderunt superbi laqueū mihi. Ista igitur absconsio et deceptio fit in rebus spiritualib⁹ Sed adhuc dico ꝙ fit alia in rebus corporalibus. q: vere vix est aliquis qui nō nitatur in abscondito .i. in occulto alios defraudare. patet in vsurarijs ⁊ in ypocritis. qui pro certo sunt similes regulo vl' ceraste: qui est serpens venenosus. cornua tamē habet sicut muto et ideo in vijs publicis insidiatur transeuntibus animalibus. Nam totum corpus abscondit ⁊ cornua sua que depicta sunt ostendit: q̄ etiā sunt pulchra ⁊ depicta. Et ideo bestie quādo transeunt non aduertūt: immo credunt esse cornua mutonis. Sed cum prope ipsum fuerunt: nō mutonem sed regulum se ostendit. q: eas interficit ⁊ occidit. Reuera tali modo se abscondunt vsurarij ⁊ ypocrite et ceteri deceptores. Cuȝ eñi isti sunt reguli .i. peccatores ⁊ venenosi habent tamē semper aliquid mutonū .s. apparentiā ⁊ eloquentiaȝ dulcem simplicē ⁊ honestā. Et ideo abscondunt et celant corpus suum serpentiū .i. venenositatē sue male intentionis ⁊ ostendūt illā partē quā habēt omnibus. s. dulcedinē falsoꝝ verborum et ficte apparentie. et sic homines decepti credunt eos mutones. id est simplices et fideles ⁊ appropinquāt ad eos eoꝝ societatem sectando. Et tunc ꝓ certo ostēdunt se esse regulos nō mutones. q: s. illos pungunt ⁊ inuenenant ⁊ occidūt Istud patet de vsurarijs: qui ita benigniter se habēt primo ad homines mutuando ⁊ ꝓmittendo ꝙ quasi videntur esse mutones. Sed vere in fine ipsos pungūt et exheredāt: ⁊ se ostendunt esse regulos venenatos. Hypocrite etiā ⁊ heretici ꝓpter suam honestā apparētiam attrahunt ad se et ad sua colla. Iuuenculas mulieres fiuntq̄ ipsarū confessores: sed in fine q̄sq̄ accidit ꝙ ipsi se regulos esse demonstrāt. q: ꝑ luxuriaȝ ipsas inuenenant ⁊ impregnāt. Item de talibus dicitur Geñ. xlix. Fiat Dan coluber in via ⁊ cerastes in semita. Dicit igitur ista absconsio decipula super semitaȝ ⁊ ideo dicit Hiere. v. Sicut decipula plena auib⁹ sic domus eorum plena dolo. Et ideo de quolibet tali deceptore ⁊ ypocrita potest dicere illud Esa. liij. Quasi absconditus vultus eius ⁊ despectus: quare non reputauimus eum. Est igitur Quedā absconsio fallacitatis. Quedā absconsio tenacitatis. Quedam abscōsio
G cupiditatis. Et sic dico ꝙ est absconsio vituperabilis

¶ Secundo dico. ꝙ est quedā absconsio desiderabilis. ⁊ hec est: quādo homo abscōdit se per humilitateȝ quādo. s. nō reputat se dignum coram alijs apparere. Sicut enim videmus ꝙ cuniculi abscōdunt se ne inueniātur quādo ꝑsequūtur intrant cauernas suas vt celentur ⁊ occultantur. q: si exterius remanerent essent in periculo ꝙ caperentur. Sic vere sapientes q̄ñ vident ꝙ mundus vult eos capere ad partem suam ⁊ in ꝓsperis ꝓmouere: ipsi debent fugare ⁊ se abscondere et in terrā ⁊ cauernā ꝓprij sepulcri futuri ꝑ considerationem intrare. s. morte ꝓpriam considerando ⁊ sic a periculo se sanare. Et ideo cōsulitur cuilibet viro iusto Esa. xxvj. Uade populus me⁹ intra cubicula tua claude ostia tua sup te ⁊ abscondere modicum ad momentum donec ꝑtranseat furor meus. In quibus ver
H bis ostenditur ꝙ boni se abscondunt Per felicitatis meditationē. q: intra in cubiculū tuū. Per prosperitatis detestationem. q: claude ostia tua. Per aduersitatis declinationē. q: abscondere do. ꝑtran. fu. ¶ Abscōdamur igitur meditando felicitatem. Mergulus est quedam auis que statim quādo ab aliquo impetitur ad aquam fugere consueuit: ⁊ in aqua taliter absconditur ꝙ a suis persecutoribus nec leditur: nec capitur nec grauatur. vt dicit Isidorus. Uere sic debent facere boni ⁊ iusti quia pro certo quando patiuntur aliquas persecutiones exterius in hoc mundo: isti statim debent refugere ad aquāt ad voluptatē eterne et supne felicitatis et ibi per meditationē ⁊ considerationē se abscondere. s. cogitādo ꝙ s:ȝ apostolū Roma. viij. Nō sunt condigne passiones huius t̄pis ad eternā gloriā que reuelabitur in nobis. Et sic ꝓcerto nulla exterior aduersitas ipsum poterit superare. Figura. iij. Regum. xvij. vbi cum helyas persequeretur ab achab nequissimo rege israel dictum est sibi. Uade contra oriētem et abscondere in torrente carith: et ibi de torrente bibes. Carith interpretat cognatio: ⁊ signat torrentem et affluentiā glorie paradisi. vbi. s. cognatio ꝑpetui amoris ⁊ firmitatis. Nam quādoq̄ achab rex israel id est dyabol⁹ vel aliquis malus princeps vel prelatus: nos prosequitur ꝓ certo optimum consiliū est ꝙ fugiamus ad torrentem carith. id est ad considerationē glorie paradisi ⁊ ꝙ ibi ꝑ affectum ⁊ desiderium abscondamur ⁊ ꝙ de isto torrente ꝑ contemplationē potemur ⁊ inebriemur ⁊ sic ab impijs nō ledemur. et ideo potest dici christo illud ps. Torrente voluntatis tue potabis eos. quoniaȝ apud te est fons vite. Et in hoc felicitatis eterne meditatio ostenditur cum dicit Intra in cubicula tua. quia. s. paradisus est cubiculū vbi est ꝑfecta requies ⁊ eterna. vñ in ps. Letabunt in cubilibus suis. Abscondamur igit meditādo felicitatem ps. Protexit me in abscondito tabernaculi sui.

¶ Secūdo abscōdamur detestādo ꝓsperitatē. Claud I
inquit ostia tua. Uidem⁹ eñi ꝙ bubo ⁊ alie aues nocturne. que debilē hñt visum. detestantur ⁊ fugiūt luminis claritatē ⁊ eidē oculos suos claudūt: ⁊ ab ea ēt se abscōdūt: charissimi. Nos oēs sumus aues nocturne. quia scilicet visus nostre discretionis est multū debilis ⁊ infirmus. Et ideo vere lux ⁊ claritas prosperitatis mūdane. nobis non debet placere. sed pro certo debemus fugere ⁊ horrere. ⁊ ei oculos cordis nostri et etiam corporis sensus debemus claudere: ⁊ ab ipsa ꝓ posse nos abscondere ⁊ celare. q: sicut excellens claritas ledit visum. Unde videmus ꝙ infantuli qui debilē visum hñt a lumine abscōduntur. Sic vere mundi prosperitas humanum visum ⁊ sensum corripit et ledit per diuersa peccata. Et ideo est vtile ꝙ ab ea abscōdamur. quia vere deus suos infantulos. id est bonos quos diligit summe abscondit ab huiusmodi luce. Iō dicitur Prouerbioꝝ. xxvij. ca. Astutus videns malum absconditus est. Sed heu proh dolor ꝓcerto non sic. q: hodie moderni prospera non detestantur. sed amplexantur. Non ea negligunt. sed ea diligunt. Non ea sicut decet. fugiūt: sed ea capiunt. Non ea declināt. s:ȝ eis totis viribus inclinant. Isti sunt similes papilioni qui non fugit lumen: immo ipsum mirabiliter frequentat. Et ideo circa lampadem taliter volat: ꝙ ei⁹ ale cōburuntur ⁊ tandē in oleū cadit ⁊ ibidē submergitur. Sic vere mundi peccatores tantū diligūt luceȝ mundane ꝓsperitatis: ꝙ reuera nihil aliud est q̄ quedam lāpas clara ⁊ pulcra: cito frangibilis et dissipabilis. in qua est ignis diuitiarū ⁊ cupiditatis ⁊ oleū deliciarum ⁊ voluptatis. circa quā discurrere et circa eaȝ volitare ipsamq̄ frequentare mirabiliter delectātur. Et ideo sepe accidit ꝙ ale sue. i. sue gr̄e ⁊ virtutes igne cōcupiscentie cōburuntur. ⁊ ipsi in oleo deliciarū per luxuriā submerguntur. ⁊ sic miseri papiliones duȝ in ista lāpade nō attendunt ardorem. sed splendorē ꝑ ipsam eternaliter moriūtur. Nō sic charissimi sed abscōdamur a mūdi prosperitate. Claude inquit ostia tua. i. sensus tuos super te. Ideo de hoc potest dici illud. ij. Reg. xiij. Ejice eā ⁊ claude ostiū post eam. Abscondamur igit detestando prosperitatē. ¶ Tertio Abscōda
mur deuitando aduersitatē. Abscondere inquit modi K
cum donec ꝑtranseat furor meus. Quia vere sapiens quando videt tribulationē bene se solet ad tēpus abscondere ⁊ absentare. Sed circa hec nota. ꝙ duplex est aduersitas. Una scȝ que impugnat mentem. s. inanis gloria ⁊ vanitas tētationis q: ꝑuersitas. Alia est que impugnat corpus. et ista est tribulationū exteriorum asperitas. Et vere ab vtraq̄ necesse est. hominē aliquotiens fugere et abscondere ne succūbat. ¶ Et primo dico ꝙ a vanitate debemus nos abscondere: sicut dicit

Isido. ⁊

Isi. et Pli. Ceruus ꝗ est pinguis non libēter vadit ꝑ vias publicas; quia scit ꝙ ibi possunt esse multa pericula. immo ꝙ̄tum potest in siluarū profunditatibus se abscōdit. Sic vere illi qui sunt gratijs ⁊ virtutibus impinguati nō presumunt de proprijs virtutibus. Et ideo a vijs publicis a locis: officijs ⁊ statibus cōmunibus vbi possunt esse multa pericula: multe vanitates multe tentationes: multeqꝫ occasiones peccandi fugiunt ⁊ recedūt. ⁊ per humilitatem se abscōdunt ⁊ ab humanis visibꝰ se absentāt. ne forte per inanē gloriā et tentationē capiant. Nam sicut videmus ꝙ candela abscōditur ⁊ in laterna includitur ne a vēti turbinibꝰ extinguatur. Si vere boni luminosi ⁊ virtuosi a vēto inanis glorie se abscondūt ne forte lumine sue perfectionis vanitatis ⁊ presumptionis flatibus extinguātur. Et illud est qđ dicitur Esa. xxxij. Erit inquit quasi vir qui abscondit se a vento ⁊ celat se a tēpestate. Sed heu prohdolor multi nō sic. quia vere multi moderni non se abscondūt sed se exponunt nō se absentant sed se presentant. nō querunt ꝑ humilitatē latitare. sed ꝑ iactantiam ypocrisim et vanitatem se aspectibus hominum presentare. Et maxime tales sunt ypocrite: ꝗ sunt similes barbitonsoribꝰ qui omēs bacinos. idest pelues suos lucentes ⁊ fulgentes solent non abscondere: nō celare: sed omibus manifestare. Sic vere ypocrite si habeant aliqua opera fulgētia ⁊ bona: ipsi pro certo nō abscondūt ea: sed ipsa ꝓ viribus manifestāt vt exinde ventum recipiant vane laudis. Cōtra illud. Ne facias iusticiam tuam coram hominibꝰ vt videaris ab eis. Math. v. ca. Charissimi nō sic: sed pro deo
M abscōdamus nos a mundi vanitate. ¶ Item charissimi abscōdamus nos a mundi aduersitate. Sicut enī videmus: ꝙ lupus aliꝗ̄ abscōdit se a canibus donec omiserint. Sic vere discretus homo abscondit se bene a canibus. idest a tyrannis ⁊ persecutoribus quousqꝫ eorum malicia cessauerit. Exēplo xp̄i qn̄ iudei voluerunt ipsum lapidare: abscōdit se ⁊ exiuit de templo. et hoc figuratū in dauid. qui abscōdit se a facie saulis ꝗ eum querebat interficere. sicut dr̄. j. Regū. xx. Item in Joas. ij. Paral. xxij. quem Achas volebat interficere sed abscōditus est ⁊ saluatus. Itē in Moyse quē pharao preceperat interfici. sed duobus mensibus abscōditus est. Quia vere charissimi bonum est cedere malicie et aduersitati quousqꝫ pax fuerit reformata. Naꝫ sicut dicitur: moyses post huiusmodi abscōsionem factus est legislator. Joas aūt et Dauid facti sunt reges. Sicut vere charissimi sepe accidit quod illi qui in talibus aduersitatibus se abscondunt ⁊ ad tempus dissimulant expectāt ad magnas dignitates ⁊ ad magna bona finaliter perueniunt et attingunt. Juxta illud Romanos. xij. Non vos defendentes charissimi sed date locum ire. Et istud est contra iracūdos fatuos et superbos similes leoni: qui tāta superbia ducitur: qđ se a venatoribus abscondere dedignatur. Et ideo sepe accidit ꝙ occiditur ⁊ vulneratur a iaculis venatorum. Sic vere multi ꝗ volunt subterfugere: nec se a tētationibus ⁊ tribulatiōibus abscōdere pre suꝑbia. Et ideo sepe accidit ꝙ ipsi pereūt ⁊ succūbunt. dicunt enī suꝑ bi illud Job. xiij. A facie tua non abscondar: manū tuā longe fac a me et formido tua non me terreat. Nō sic sed abscondere modicum ad momētum donec pertrāseat furor. vnde Abacuch. iij. Ibi abscondita est fortitudo eius. Debemus igitur abscondi charissimi: aduersitatem deuitando. felicitatem contēplando. Et hec est absconsio desiderabilis. sicut alia est absconsio vi
N tuperabilis. Nota vlterius ꝙ multa sunt alia genera absconsorum. Est enim absconsio.

Auaricie.
Verecundie.
Luxurie.
Symonie.
Diuine prouidentie.
Eterne glorie.
Eucharistie.
Penitentie.
Et infernalis miserie.

Est igitur primo absconsio auaricie. Et hec ē quādo nō abscōdit se ⁊ inuoluit in terra per immoderatum affectum et desiderium terrenorum. Et isti sunt similes talpis ⁊ cuniculis: ꝗ quasi semper volunt esse inclusi in terra. Naꝫ terra videtur esse ipsorum habitaculum ⁊ cubile. sed sepe accidit ꝙ infra cauernas suas capiuntur ⁊ occiduntur. Sic vere charissimi sunt auari ⁊ cupidi. quia reuera in terra idest in terrenis ⁊ temporalibus taliter se abscondunt ꝑ auariciam: ꝙ ibi videtur esse sua mansio sempiterna. Sꝫ vere sepe accidit ꝙ ibi occidūtur temporaliter ⁊ eterne. figura Josue. x. Ubi dicitur: ꝙ quinqꝫ reges abscōderunt se in spelunca vna: ⁊ statim Josue apposuit vnū magnum lapidem ad ostium spelūce. ita ꝙ exire nec fugere nequierunt. Et sic finaliter inde eos extraxit ⁊ occidit. Isti reges possunt significare mundi diuites et auaros: qui hodie quasi totum mūdum regūt quia vere isti hodie se abscōdūt in cauernis. idest terrenis diuitijs atqꝫ rebus per auariciam et ardorem. Et ideo isti includuntur cum quodam magno lapide: per quē ego intelligo duriciē obstinantie eius ⁊ pondus male consuetudinis quia vere Josue qui interpretatur dominatio. idest dyabolus qui talibus dominatur: mundanos diuites infra cauernam auaricie ⁊ amoris terrenorum taliter includit tantoqꝫ pondere male cōsuetudinis eos recludit: ꝙ exinde fugere nequeūt nec exire. immo in ista cauerna vel spelunca perseuerant vsqꝫ ad mortem. sicut ad oculum videmus. Et ideo ibi capiuntur per mortem temporalem et occiduntur per mortem eternalem. Et de hoc potest dici illud. j. Reg. xiij. Absconderunt se in speluncis ⁊ in abditis et in petris ⁊ in antris et in cisternis. Ista est igitur abscōsio Auaricie. ¶ Secundo dico ꝙ est absconsio verecūdie D
quando scilicet pre verecunda non vult confiteri: vel aliquod bonum opus facere omittit. Et tales sunt similes leoni. Dicit enim Hierony. in glo. super Ezech. xix. ꝙ leo sic capitur et venatur. dicitur enim ꝙ fiunt due fouee. Prima in qua ponitur aliquod delectabile leoni scilicet aliquod cadauer. Secūda fit iuxta ita ꝙ de vna potest intrare ad aliam. et in illa secunda ponitur vna cista seu pedica: que faciliter clauditur cuꝫ intratur. leo vere famescens vidēs illud cadauer ꝓpter illud habendum intrat in foueam primā: et dū comederit videt ꝙ non potest exire propter profunditateꝫ fouee. ⁊ tunc intrat in secundam foueam vt abscondatur. in quam cum intrauerit in cisterna includitur de qua vlterius exire non potest: sed in illa captus detinetur: et in illa foris extrahitur et cathenis ⁊ vinculis alligatur. Leo iste charissimi est homo quia sicut dicitur Ezech. xxxij Leoni gentiū assimilaui te. Fouea prima est pctm̄: vbi pro certo semper ē aliquod cadauer. idest aliquod delectabile. Secunda fouea est verecundia confitendi: in qua homo faciliter ingredit̄ de peccato. et inde pro certo semper est vna cista seu pedica. idest obstinatio vel desperatio seu mala consuetudo: in qua pro certo homo statim includitur ꝙ in ista secunda fouea fiunt ingressus scilicet verecundia confitendi. Dico igitur charissimi ꝙ quando leo. idest homo famescit per mala desideria pro certo venator dyabolus preparat sibi aliquod cadauer. idest aliquod delectabile. scilicet diuitias vel delicias vt potc. quia in cogitatione representant sibi per suggestioneꝫ aliquā mulierem. vel aliquam predam: vel aliquod temporale. Et tunc fatuus leo pro isto cadauere habendo intrat in foueam peccati consentit in luxuria. auaricia vel symonia. Tunc autem quando istam foueam multum profundam inuenit et difficilē ad exeundum. qꝛ scilicet difficile est exire sibi a peccato: et difficile est carere assuetis delectationibus: penitentiam facere: et similia. Tunc vere intrat in secundam foueam scilicet in verecundiam: et in propositum non confitendi. ibiqꝫ vult se abscōdere ⁊ latere. quia sicut dicitur Prouerbiorꝫ decimooctauo. Impius cum in profundum peccatorum fuerit contēnit. Et tunc iste includitur in cista male cōsuetudinis: obstinationis ⁊ desperatiōis

de qua amplius nō erit Et ideo a dyabolo per temporalem mortem de terra contrahitur et vinculis damnationis perpetue obligatur. Ideo dicitur Ezech.xix. De leone figuratiue. Miserunt eum in caueam in cathenis adduxeruntq; cum ad regem babylonis miseruntq; eum in carcerem. Quia vere cum tales intrauerunt caueam peccati et verecundie statim ligantur cathenis male consuetudinis ꝛ per damnationem eternam ad regē babylonis.id est ad dyabolū deducunt ꝛ in infernali carcere recluduntur Et talis verecundie absconsio fuit figurata Gen.iij.vbi dicitur. ꝙ adam ꝛ vxor sua postq̄ peccauerunt se cognoscentes esse nudos pre verecundia timuerunt coram domino apparere ꝛ absconderunt se dicens.s.adam. Uocem tuā domine audiui ꝛ timui eo ꝙ nudus essem ꝛ abscondi me.sic vere charissimi. Adam et vxor eius.i.vir et mulier quando peccauerunt mortaliter et vident se nudos gratijs et virtutibus ipsi pro certo timent et desperant se nō posse redire ad gratiam et se non posse abstinere a peccato. ¶ Et ideo desperant et proponunt non confiteri ꝛ abscondunt se pre verecundia a facie domini vel a facie sui vicarij sacerdotis: et maxime quando vocem domini.i.sacram scripturā audiunt dicentem. Eze.xviij. Anima que peccauerit ipsa morietur. Ideo bene docet Eccle.xvj. dicens. Non dicas a deo abscondar. Et merito.q2 sicut dicitur Prouer.xxij. Qui abscondit scelera sua non dirigetur. Ideo dicitur in ps. Iniusticiam meam non abscondi. Est igitur absconsio verecundie ¶ Tertio dico ꝙ est absconsio luxurie. Dicit enim Pli.ꝙ vrsus quando vult coire cum vrsa querit locum secretissimum.q2 summe verecundatur quando videtur in illo actu. Conueniunt autem simul. nō sicut animalia bruta.sed sicut vir et mulier. Sic vere luxuriosi multum volunt esse in abscondito et in secreto. quia act⁹ de se est vilis turpis et verecundus. Et ideo tales loca et tempora abscondita querunt sibi.q2 sicut dicitur. Joh.iij. Omnis qui male agit odit lucē. Et Job.xxiiij. Oculus adulteri obseruabat caliginem. Vn̄. Dan.xiij Uenit ad susannam adolescens qui erat absconditus ꝛ cōcubuit cum ea. Et cum hodie ista regula fallit in multis qui ita sunt inhonesti ꝛ inuerecundi ꝙ luxuriam suam non abscondunt sed eam iactando ꝛ alijs manifestant. de quibus Esa.iij. Peccata sua sicut sodoma predicauerunt nec absconderunt. Est igitur absconsio luxurie. ¶ Quarto dico ꝙ est absconsio symonie. et istam cōmittunt illi qui absconditi non p viam communē sed per dona preces et munera intrant in ecclesiam. Et isti fuerunt figurati. Dan.xiiij. vbi dicitur. ꝙ cum coraz idolo bel apponeretur quottidie maxima quantitas cibariorum venerunt de nocte per absconditos meatus sacerdotes ꝛ vxores ꝛ paruuli que totum comedebant: et tamen opinio plebis erat: ꝙ bel ipsa comederet et voraret. Charissimi per templum istud quod erat in babylone signatur ecclesia militans que in babylone.i.in confusione huius mundi versatur. Per bel quod interpretatur vetustas intelligo deum qui est vetustissimus et eternus. vnde etiam ipse dicitur antiquus dierum Dan.vij. Qui in templo ecclesie adoratur colitur et seruitur. Coram autem isto idolo.i.corā christo fuerunt antiquitus apposita multa cibaria.i. multa bona temporalia quibus ecclesia ipsa a secularibus est dotata Et pro certo ad hoc factū est vt bel.i.christus per se pauperes suos ipsa comederet quia.s. ista fuit intentio ecclesie.ꝙ christus ꝛ sui pauperes de bonis ecclesiasticis seruirent: et ꝙ boni qui sunt mēbra christi ibidem promouerentur. Ideo dicebat christus Malac.iij. Inferte omnem decimaz in horreum meū vt sit cibus in domo mea. Sed proh dolor istud hodie non sic. Quia vere hodie sacerdotes idest male vxores et viri molles imbecilles et effeminati. paruuli idest infantes ignorantes et male informati: intrant hodie in templum ecclesie: per abscōditos meatus et symonie vel oneralis amicicie qui omnia bona ecclesie que pro christo ꝛ suis fuerant apposita deuorant et manducant. Bel autem pro quo totum fuerat appositum idem christus et sui pauperes nihil exinde cōedunt neq; bibunt. Et hoc ad hoc etiam facit figura.ij. Macha.viij. dicitur. Iudas inquit et qui cum eo erāt introibant latenter in castella conuocantes cognatos et amicos. latenter enim non publice: neq; iuste introeunt. sed introeunt hodie in castella.i.in ecclesias multi sc3 prece vel precio: vel fauore. ibiq; fiunt prelati ꝛ in magnis officijs constituti. ꝛ tunc ꝓ certo ipsi conuocāt ad se sc3 ad inferiora officia ꝛ beneficia cognatos: compatriotas. ꝛ amicos quibus bona ecclesie distribuunt ꝛ propinant: ꝛ illis qui sunt filij ecclesie: qui sunt de alienis partibus penit⁹ nihil donāt. Ita ꝙ q̄libet talis potest dicere illud Esa. xlix. Loquēdo de superiore. In pharetra sua abscōdit et posuit me sicut sagittam electam. Ista etiam absconsio se potest ad munera symoniacorum ostendere. qui sc3 ipsa in abscondito solent dare ꝛ accipere. Ambitiosus idest symoniacus insidiatur in abscondito quasi leo in spelunca sua. supple ad munera danda ꝛ recipienda. Audiunt enim illud Prouerbi.xxj. Munus absconditum extinguit iram. Et illud Prouerbi.ix. Panis absconditus suauior. Sed adhuc si volum⁹ charissimi alio modo possumus exponere quid est dictū. quia vere sacerdotes templi ecclesie: de nocte in abscōdito ꝛ occulto introducūt suas vxores. idest concubinas. filios etiaz et filias qui de patrimonio christi nutriūtur. vnde christi pauperes viuere debuissent. Est igitur absconsio symonie. ¶ Quinto dico ꝙ est abscōsio diuine prouidentie. Nam sicut videmus: quod solis claritas in nocte absconditur vt in mane iterum ostēdatur. Sicut etiam videmus: ꝙ mercator thesaurum abscondit vt ipsum necessitatis tēpore ostendat et exponat. sic deus qn̄q; abscōdit hominem per paupertatem vel aduersitatem. ita ꝙ non reputatur: nec videtur: nec de eo fit mentio aliqualis: ꝙ tempore statuto et a deo occulte ordinato sua claritas ostenditur et ipse hominibus manifestatur: reputatur et promouetur: exemplo christi qui diu fuit in vita ista absconditus scilicet.xxx.annis ꝛ tandem tēpore statuto suaz claritatē declarauit. Sicut em̄ strutio abscondit oua sua in arena: que tandem virtute solis in aues transformantur: et de sabulo exeunt ꝛ apparent. Sic multi primo absconduntur et latent in sabulo paupertatis: ꝛ sunt in infimo statu: sed finaliter virtute solis.i. virtute dei. ipsi exeunt sabulum paupertatis ꝛ apparent et promouentur ꝛ fiunt aues idest viri magni et sublimes. Unde Job.xxxix. Abscondit in arenam oua sua. Istud etiam patet in spiritualibus: quia multotiens deus dimittit hoīem in peccatis per magnum tempus: vt ipse est vilis absconditus et despectus ꝛ a nemine reputatus. sed quando accidit quod sol iusticie visitat eum radijs sue gratie. s. in tempore a dei ꝓuidentia statuto: ꝛ sic facit ipsum exire de sabulo.i.de statu peccati et transformat ipsum in auem.i. in viruz perfectum et spiritualem. Exemplum de Paulo et Magdalena qui primo fuerunt absconditi in vicijs et peccatis. finaliter autem tempore a deo statuto vocati sunt ꝛ cōuersi ꝛ pfectissimi sunt effecti. Q2 sicut dicitur Rom.v. Ubi abundauit delictū ibi superabūdauit gratia. Et hoc fuit figuratū Hier.xliij. Ubi de⁹ precepit Hiere. ꝙ ipse acciperet lapides grādes ꝛ abscōderet eos sub muro. q2 illic sup ipsos lapides erat postmodū soliū regis babylonis statuendū et ponendum. Sic vere deus multotiēs vult ꝙ illi qui sunt lapides preciosi. s. viri iusti et perfecti lateāt et abscondantur vsq; ad tempus sicut patet de multis qui et quorum sufficientie non videntur: sicut demetri⁹ de se dicit fm̄ Senec. in ep̄la. Ueni in athenas inquit demetri⁹ nemo me ibi vnq̄ agnouit. vn̄ Abacuc.iij. Ibi abscondita est fortitudo eius. sed finaliter deus facit eos sedes sapiētie in q̄b⁹ reges ꝛ principes requiescunt

Spiritualiter

Spiritualiter etiā deus permittit q̄ lapides τ obsti-
nati id est peccatores qui diu in peccato latuerāt fiant p
gratiam sedes. Ideo isti dicuntur Job. xij. Lampas cō
tenta apud cogitationes diuitum parata ad tempus
statutum. Et tali absconsione potest intelligi illud
Deutero. xxxij. Nōne hec abscōdita sunt apud me. et
signata in thesauris meis? Nam charissimi in secre-
tissimis thesauris eterni dei τ occulte prouidentie p̄-
destinationis τ ordinationis absconditum est τ signa
tum statutum τ ordinatum quicquid per ipsum deus
erga homines est agendum. Hec est igitur absconsio
S diuine prouidentie. ¶ Sexto dico: q̄ est abscōsio in-
fernalis miserie. Sicut enim videmus q̄ cadauer i ter
ra absconditur. Sic vere anima peccatrix que ad mo-
dum cadaueris diuersis vicijs est corrupta. In terra. i.
inferius in inferno abscōdat̄ τ celatur. Luce. xv. Mor
tuus est diues τ sepult⁹ est in inferno. Esa. xlij. In do-
mibus carcerū absconditi sunt. Et Hiere. xiij. In ab-
T dito plorabit aīa. ¶ Itē est abscondito eterne glorie.
Luna enim qñ cum sole coniungit̄: tunc a nobis abs
condit̄ nec videt̄. iterum tñ venit tēpus quo sua clari-
tas declaret̄. Sic vere qñ homo cōiungit̄ soli iusticie
in gloria tunc p noctē huius vite nobis abscondit̄ nec
videt̄. Verūtñ finaliter in die iudicij nobis iterū p re-
surrectionē poterit apparere. Vñ Job. xxxvij. In mani
bus abscōdit lucē τ precepit ei vt rursus oriat̄. Est igit̄
abscōsio eterne glorie. vñ etiā de absconsione eterne
glorie dr̄ in ps. Quā magna multitudo dulcedis tue
V dñe. quā abscōdisti timētibus te. ¶ Septimo est abs
consio eucharistie. q. s. corpus xp̄i abscondit̄ in sacra
mēto. Sicut eñ videm⁹: q̄ cibi delicati aliqñ i pasta
siue pane abscōdunt̄: sic τ in sacramēto altaris sub pa
nis specieb⁹ abscōdit̄ corpus xp̄i. Figura. ij. Mach. j.
Vbi dicitur. Qđ sacerdotes abscōderūt ignē in puteo
et finaliter iuēta est ibi aqua crassa. Sic vere i puteo
idest in sacramēto altaris qđ recte dr̄ puteus: ꝓpter ꝓ
funditatē imꝑscrutabilitatis virtute verboꝝ indiffe-
rēter abscōdere ignē diuinitatis. q. s. deitas est i sacra
mēto altaris: ꝓpter ꝑfectā τ inseparabilē vnionē quā
habet cū humanitate. humanitatis aūt est virtute ver
borū. Ibi etiā inuenit̄ aqua crassa. i. abūdātia gratia
X rum. Ideo dr̄ Esa. xlv. Vere tu es de⁹ abscōdit⁹. ¶ Itē
est abscōditus penitētie qua. s. hō abscondit pctā sua
ne a dei iusticia videant̄. τ ne inueniant̄: sicut latro q̄
abscōdit furtū ne sup. iueniat̄: τ cū eo suspēdat̄. Figura
Exo. ij. vbi dr̄. Qđ moyses occidit quēdā egyptiū. q̄ fe
cit violētiā cuidā hebreo q̄ timēs q̄ puniret̄ abscōdit
eū sub sabulo. Itē moyses signat quēlibet bonū virū
Egypti⁹ aūt infidelis signat pctm̄. hebre⁹ signat ani
mā christianā. Qñ igit̄ moyses. i. homo videt q̄ egy-
ptius. i. pctm̄ grauat aīam suā. ipse ꝓ certo debet eū
per cōtritionē occidere p cōfessionē eijcere. τ sub sabu
lo penitētie p satisfactionē totaliter abscōdere. Et sic
a dei iusticia ad puniēdum nequibit āplius reperiri.
Y Esaie. xl. cap. Abscondita est via mea a dño. ¶ Itē no
ta q̄ est absconsio.

Humilitatis.
Mortalitatis.
Infirmitatis.
Et sagacitatis.
Fidelitatis.
Et iniquitatis.

Primo hūilitatis. videmus eñ q̄
granū in terra obscōdit̄ vt multi-
plicet̄. Radix etiā in terra abscōdi
tur vt arbor fructib⁹ amplief̄. Sic
vere charissimi ad hoc quod possit
gratijs τ virtutib⁹ augmentari. et
fructib⁹ bonoꝝ operū ampliari. necesse est q̄ in terra
idest infra mortalitatē ꝓpriā p suā terrestreitatis ɔsi
derationē abscondat̄. vel in terra idest inferi⁹ i gradu
infimo p humilitatē. vñ Apoc. vj. Absconderunt se in
speluncis. ¶ Itē est abscōsio mortalitatis. q. sicut se-
men abscōdit̄ vt renascat̄ a terra. Sic hō p mortē vt
renascat̄ p resurrectionē. Nā ad modum seminis ad
hoc q̄ hō posset habere fruct⁹ et augmētatum eterne
beatitudinis: necesse est q̄ primo sub terra per mortē
abscondatur. Et sicut radix τ semē absconsum aliquā-
do vermibus corrodit̄. Sic vere homo cū per mortem
fuerit abscōsus. s. in sepulcro q̄tū ad corpus. In pur-
gatorio: vel in inferno: q̄tū ibi vermibus in sepulcro:
vel ibi ignib⁹ τ demonib⁹. In purgatorio vel in infer-
no corrodit̄ τ vorat̄ Ideo Esa. xlij. In domib⁹ carcerū
abscōditi sunt τ facti sunt in rapinā τ nō est qui eruat
et in direptionē. nec est q̄ dicat redde. Et sic ostendit̄
abscōsio mortalitatis. Vñ in resurrectione poterit di
ci illud. j. Reg. xiij. En hebrei egrediunt̄ de cauernis
in quib⁹ abscōditi fuerāt. ¶ Tercio dico q̄ est abscō-
sio infirmitatis: qñ. s. homo timet vbi nō est timendū
et abscōdit se vbi deberet apparere. Sicut sunt multi
τ imbecilles prelati: qui tempore aduersitatis fugiūt
et se abscōdūt. nec tyrānis τ principib⁹ se opponūt. ta-
les etiā sunt falsi amici. q. tēpore aduersitatis abscon
dunt̄: tēpore tñ prosperitatis apparēt τ ostēdunt̄. Isti
sunt similes glirib⁹ q̄ sunt animalia: que in hyeme ab
scondūt se τ dormiūt per totā hyemē. In vere aūt τ in
estate euigilāt τ apparēt. Sic vere charissimi falsi ami
ci τ vecordes τ infirmi ecclesiastici in hyeme. i. in tem-
pore aduersitatis τ paupertatis abscōdūt se ab homi
nibus: τ etiā ab ecclesiasticis. Dañ. x. Fugerunt in ab-
scōditum. ego aūt relictus sum solus. i estate aūt pro-
speritatis optime inueniunt̄. qñ. s. fructib⁹ alioꝝ pñt
repleri τ habere emolumētū. De istis dr̄ Eccle. vj. Est
amicus socius mēse sed nō pmanebit in die vacuita-
tis. ¶ Itē dico q̄ est abscōsio fidelitatis. Qñ sicut vi-
demus q̄ thesaurus abscōditur vt celet̄. Sic vere con
silium dz abscondi τ celari fideliter τ secrete. Tho. xij.
Sacramentū regis abscōdere bonū est. Quarto ē ab
sconsio sagacitatis: qñ. s. ecclesia vel religio abscondit
hominē sagaciter infra claustra sua ne ei a mundo au
feratur. Ista facit sicut vxor pauonis q̄ abscondit oua
sua ne a pauone iueniant̄. q. si pauo iuenerit ipsa sibi
subtrahit atq̄ frangit. Paua signat religionē: que ꝓ
certo cū a pauone. i. a mūdo conceperit aliqua oua. i.
aliquos filios τ in claustra sua receperit: summe cauet
ne pater eoꝝ pauo. i. mūdus eos inueniat τ ei offerat
atq̄ tollat. q̄ sicut videmus mūdus multum nititur
iuuenes de claustro extrahere. nisi sagaciter abscōdā-
tur. Figura Geñ. xxxj. vbi Rachel abscondit idola pa
tris sui τ ea furata est. Sic vere cōtemplatiua religio:
que per Rachel denotat̄. libēter furat̄ τ subtrahit pa
tri suo. i. mundo idola sua. i. filios τ iuuenes q̄ sunt ei⁹
idolū τ similitudo ipsosq̄ abscōdit i claustris suis ne
pater eoꝝ mūdus. i. ipsoꝝ carnalis parentela illos si-
bi subtrahat atq̄ tollat. Et aduerte q̄ Deute. xxiij. pre
cipitur. q̄ seruus qui ad vos cōfugerit ꝓprio dño nō
reddat̄. Sic vere religio seruos mūdi vel dyaboli. s. se-
culares q̄ ad eā confugiunt nō debēt amplius eis red
dere. sed sibi potius retinere. vñ Esa. xvj. In ꝑsona dei
dicitur religioni vel ecclesie. Abscōde fugientes et va
gos ne perdas apud te latitabūt ꝓfugi mei τc. ¶ Ab
sconsio etiam sagacitatis est: qñ homo videns pericu
lum τ occasionē mali τ abscondit se cedendo malicie.
Exemplo xp̄i de quo dicit̄ Joh. viij. q̄ qñ voluerūt ip
sum lapidare. Jesus aūt abscōdit se τ exiuit de templo
vnde Prouer. xxij. Callidus videt malū τ abscondit se.
Et est alia abscōsio Iniquitatis. qñ. s. homo abscōdit
se in conspectu hominū vt faciat mala opera sua. τ isti
figurati sunt Ezechi. viij. Certe vides que seniores fa
ciunt in tenebris. Vnusquisq̄ in abscondito cubilis
sui. Et dicit ibi q̄ ipse vidit marias abominatiōes τc.
Dic figuram istam sicut supra ti. de Absconsione vbi
diuiditur et exponitur. ¶ Item est alia absconsio ti-
miditatis. vnde Apo. vj. Dicitur q̄ omnes gentes ab
sconderunt se a facie agni τc. Vide eam cap. de agno.
Sic igitur apparent due autoritates diuise de abscon
sione τ due distinctiones.

Absentia. Abesse.

Nota q̄ i scriptu
ra reperitur multi
plex absentia videlicet. Absentia prudentium τ iusto
rum. Absentia fallacium amicorum. Absentia morda
cium detractorum. Absentia vagantium clericorum.

A ¶ Absentia iustorum est. qñ quis se absentat a vicijs
et ab hominibꝰ malis et ab occasionibus ⁊ locis peri
culosis. ⁊ sic accipit̃ Eccle. ix. vbi dr̃. Longe abesto ab
hoīe potestatē hñte occidendi ⁊ nō viuificādi. Et ista
proculdubio est bona absentia. qñ aliquis abest rebꝰ
et locis viciosis ⁊ corruptiuis. Naturaliter eñ omnia
animalia absentāt se a loco vbi sibi vident periculum
imminere. qd̄ multo fortiꝰ facere debet hō. Et de ista
dicit̃ Eccli. xv. Longe eñ abest a superbia ⁊ dolo viri:
mendaces non erūt illius memores. In quibꝰ verbis
B tria ostēduntur. A quibꝰ se debet hō absentare. ¶ De
bet eñ abesse a p̄sumptuosa pōpositate. Lōge inquit
abest a supbia. idest a pditiosa fallacitate. a dolo iquit
idest defectuosa societate. qr̄ viri mēdaces non debēt
esse memores. Abesse igit̃ debet a pompositate p̄sum
ptuosa. a superbia inquit longe abest. Sicut dicit̃ ibi.
Apes quādo portāt mel absentant se a vento quanto
plus possunt. qr̄ timēt ꝙ mel earū desiccet̃ per ventū:
lapillū etiā solent in pedibus suis portare ne perven-
ti violentiam agitentur. Sic vere homo qui
Mel dulcedinis ⁊ compassionis. nis. continet atq̄
Mel gratie ⁊ deuotionis. portat debꝫ se ab
Mel scientie ⁊ discretionis. sentare a loco in-
Mel virtutis ⁊ perfectio- anis ⁊ p̄sumptio-
nis et elationis. ne forte si exinde superbiat desiccet̃.
Item lapillum sepulcri quo in morte est operiendus
debet portare per mortis consideratiōnē: vt sic infe-
rius magis ponderet per humilitatem ne circūferat̃
per iactantiam ⁊ agitetur per vanitatem Iuxta illud
Eccli. v. Non te extolles in omnem ventum. Sed heu
prohdolor multi hodie tantum delectantur in ina-
ni gloria: ꝙ vix est aliquis qui a vento huiusmodi se
absentat: immo omnes qui aliquod bonū faciūt ven-
to inanis glorie se exponunt. Unde Tullius. Gloriaꝫ
adeo immoderato affectu querimus: vt magis boni
videri q̄ꝫ esse: ⁊ magis mali esse volumus q̄ꝫ videri. Uñ
poeta. Falsus amor iurat mendax infamia terret. Nō
sic charissimi non: sed longe absimꝰ a superbia Thob.
iiij. Superbiam in tuo sensu nunq̄ꝫ dominari permit
tas. ab ipsa eñ sumpsit initiuꝫ onus perditio. Abesse
igit̃ debemus a pōpositate p̄sumptuosa. ij. ad Corin.
C xj. Mihi aūt absit gloriari ⁊c. ¶ Secundo debemus
abesse a fallacitate proditiosa: quia dolo vnūquodq̄
se debet absentare a suo contrario: duo contraria nō si
mul bene conueniunt: sicut regula recta nō bene ap-
plicat̃ rei gibbose vel tortuose. Modo sic est ꝙ fraus:
dolus ⁊ tortuositas ⁊ proditio malicie ⁊ falsitatis sunt
contraria homini quia homo naturaliter est planus
verus ⁊ rectus. sicut patet in synderesi cōsciētie. vnde
dicitur Eccl's. vij. Hoc inueni ꝙ fecit deus hominem
rectum. Et ideo se homo debet ab isto suo contrario
absentare ⁊ elongare: quia non debet esse fallax prodi
tor aut dolosus Et dolo inquit vt de eo dicatur illud
Ioh. j. Ecce vere israelita in quo dolus nō est. Sed heu
prohdolor multi hodie non sic. quia vere hodie quasi
totus mūdus gubernatur per maliciam atq̄ fraudē.
quia in seculo ⁊ in clero. quando homo non potest ha
bere alienū p potētiā ipse studet habere eū cum dolo
et malicia. Sicut patet de malis mercatoribus vsura
rijs ⁊ auaris. malis etiā clericis: q̄ sepe per dolū et ma
liciam intrant in ecclesia sancta dei. Ideo verificatur
illud hodie Hiere. vj. A maiore vsq̄ ad minorem oīs
student auaricie. A propheta vsq̄ ad sacerdotem oēs
faciunt dolum. Isti faciunt sicut aranea. Naꝫ sicut di
cit ille est quoddā genus aranee: que venatur laterculum:
quia filis suis circunligat euꝫ. ⁊ tūc saltat super
eum. ⁊ occidit. Sic venenosi ⁊ maliciosi primo caute
circunligant ⁊ inuolūt laterculos idest simplices in
filis suis idest laqueis maliciarum suarum: et malis
contractibus suis: ⁊ quando vident os eorum bene eē
ligatum quando scꝫ sunt bene per verba et promissio
nes ⁊ obligationes ligati. tunc ꝯo eos inuadunt exhe
redant ⁊ occidunt. Iuxta illud Prouer. vj. Illaquea-
tus es verbis oris tui ⁊ captꝰ es ꝓprijs sermonibus.
Ideo de talibus dolosis dr̃ Hiere. ix. Dolū locuta est
in ore suo pacē cum amico suo loquitur ⁊ occulte po-
nit insidias. Non sic charissimi nō sed absimus a pro
ditiosa fallacitate. Dolo inquit. ¶ Tertio dico ꝙ ab- D
esse debemꝰ a defectuosa societate: quia. s. viri menda
ces non debent esse nostri memores. qr̄. s. ab istis debe
mus nos absentare: nec eorum societatem frequenta
re. homo enim libēter se absentat a societate reptiliuꝫ
et ferarum. ⁊ hoc: quia scit ꝙ ista possunt eū ledere vel
corrumpere quoquo modo. Sic vere homo debet se
absentare a malorum societate: ⁊ maxime crudelium
tyrannorum ⁊ reptiliū idest fallaciū inuidorum mē-
dacium ⁊ luxuriosoruꝫ: qr̄ sicut dicitur Eccli. xiij. Qui
tetigerit picē inquiabitur ab ea. ⁊ qui cōmunicauerit
superbo induet superbiā. Et istud est proculdubio cō
tra multos qui frequentant libentius malā societatē
q̄ꝫ bonam potētes enim ⁊ prelati volunt habere socie
tatem mēdacium ⁊ adulatorum: qr̄ si sit aliquis q̄ au-
deat eis dicere veritatē ipsi nolunt: qr̄ non amat pesti
lens eum qui se corripit. Prouer. xv. Isti fuerūt signa-
ti. iij. Reg. xij. In illo roboam qui habet secuꝫ iuuenes
et lasciuos: non senes ⁊ prouectos. Et ideo vsus coruꝫ
consilio perdidit regnum suum. Sic vere multi sunt
qui dum nolunt bonam societatem sed malam et
leuem ipsi perdunt regnum paradisi. Iuuenes etiam
nostri nolunt bonam societatem. immo plus amant
videre iuuēculas q̄ꝫ maturos ⁊ prouidos sacerdotes.
Iuuencule etiam nostre plus diligunt verba vetula-
rum q̄ꝫ predicationes bonoꝝ predicatoꝝ. Et breuiter
quasi totus mundus delectatur in mala societate. Et
hoc est pessimum: quia vere bona societas multuꝫ iu
uat. Et econtra mala societas multum nocet. Est eñ
homo similis cuidam planete qui dicitur Mercuriꝰ
qui est instabilis virtutis: quia cum bonis planetis cō
iunctus efficitur beniuolus. cum malis efficitur ma-
liuolus. Sic vere homo si bonos frequentet fit bonꝰ
scilicet eorum documentis ⁊ exemplis: ⁊ econuerso si
malos malus: quia cuꝫ sancto sanctus eris ⁊ cum per
uerso peruerteris. Nō frequentemus igitur viros mē
daces: quia sicut dicitur. ij. Pet. ij. Magistri menda-
ces introducunt sectas perditionis. Sic igitur patet
ꝙ absentes esse debemus defectuose societati. prodi-
tiose fallacitati presumptuose pompositati. Sed de
tali absentia: vide, vbi sanctitudo. vbi, elongare fugere
et ideo ista est igitur absentia prudentium et bonorū.
¶ Secundo dico ꝙ est absentia fallacium amicoruꝫ E
Isti enim licet in prosperitate sint felices. In aduersi-
tate tñ semper sunt absentes. Isti sunt similes hirun-
dinibus qui tñmō veniunt in vere ⁊ in estate: quādo
tempus est serenum: ⁊ quando fructus abundāt. Sed
in hyeme quando ventus frigidus ⁊ pluuie instant ⁊
terra fructibus est nudata: tunc taliter se absentant ꝙ
non possunt inueniri. Sic vere falsi amici: quando p
speritas inest: ⁊ quādo in terra. i. in homine possunt
inueniri fructus diuitiarum lucrū ⁊ emolumentum
tūc vere ipsi veniūt ⁊ se presentant ⁊ optime inueniū-
tur. Sed pro certo si tēpus hyemis. i. tribulationis ad
uenerit si cōtingat hominē tribulationū frigoribꝰ infe
stari: ⁊ fructibus diuitiarū per pauptatē nudari. tunc
pro certo ipsi absentant se: nec amplius vident̃ vel in-
ueniuntur. qr̄ si habueris conuiuet tecum: si nihil ha-
bueris derelinquet te. Eccli. xij. Absens iquit corpore
Et de hoc Eccli. xxvij. Nō enim eos capies qñ longe
abest. effugit eñ sicut caprea de laqueo. ¶ Tertio di-
co ꝙ est absentia mordaciuꝫ detractoꝝ: qr̄ vere isti qñ f
volūt male iudicare et alijs detrahere ⁊ mordere: ipsi
querunt absentiā ⁊ nō presentiā. Similes ranis q̄ in
absentia coaxāt ⁊ clamāt. Sed qñ hō venit in presen-
tia nihil dicūt. Sic detractor in absentia loquit̃. sed si
hominē i presentia viderit nihil dicit. Uñ q̄libet talis
pōt dicere illud. j. Cor. vj. Ego aūt absens corpore pre
sens aūt spiritu iā iudicaui eū. Tales eñ pessima iudi
cia dicunt

cia dicūt de hominib⁹. Ideo de istis dr̄ Prouerbi.xix. Parata sūt derisorib⁹ iudicia. Est igit̄ absētia mordaciū detractor. ¶ Quarto dico q̄ ē absentia vagātiū clericor. q.s. quidā sunt ecclesiastici qui a suis beneficijs cōtinue sunt absentes et ex ira sine cā rationabili sunt vagantes. similes cicadis q̄ in estate qn̄.s. fruct⁹ abundant inueniunt̄ ⁊ cantantes in arborib⁹ audiūtur. sed in hyeme nūq̄ reperiunt̄. sic isti solū tempore recipiendor fructuū in suis ecclesijs sunt presentes ⁊ qn̄q3 etiā ibidē psallētes ⁊ dn̄o seruientes. Alijs vo tēporibus qn̄ nihil possunt recipere sunt absentes: sicut de canonicis secularib⁹ summe patet. Et pro certo talis absentia est mala. Constat em̄ q̄ in absentia prelati vel curati populus faciliter labit̄ ad iniqua: sicut apparuit i moyse qui q̄uis esset absens ex iusta causa populus tn̄ ipso absente idolatriā incurrit. sicut dicitur Exo.xxxij. Sic vere absente prelato subditi incurrunt qn̄q3 hereses ⁊ peccata. Gen.xliij.ca. Ipso absente nō audemus videre faciem viri. Patet igitur q̄ est quadruplex absentia. Sed vide infra in multis locis sicut tabula te conducet. ¶ De isto vero verbo. Absit quid scilicet dependet abesse possumus notare: q̄ cū absit sit verbū detestatiuū ⁊ cuiusdam displicētie execrabiliter ostensiuum nos possumus dicere per absit quod a nobis est detestanda

Iniusticia.
Immūdicia
Idolatria.
Auaricia.
Vana gloria.
Adulatio seu blādicia.

De iniusticia dr̄ Gen.xviij. Absit a te vt rem hāc facias ⁊ occidas iustū cū impio. De imūdicia seu luxuria dr̄.j.Cor.vj. tolles ergo mēbrū xp̄i facies mēbrū meretric absit. ¶ Itē de idolatria dr̄ Josue.xxiiij. Absit a nobis vt derelinquam⁹ dn̄m ⁊ seruiam⁹ dijs alienis. ¶ Itē de auaricia dr̄.j.Parat.xl. Absit vt in cōspectu dei mei hoc faciā ⁊ sanguinem istor virorum bibā. ¶ Itē de vana gloria.ij.Cor.xj. Mihi autē absit gloriari. ¶ De adulatione vero dr̄ Job.xvij. Absit a me vt iustos vos iudicem ⁊c.

Absorbere idem est q̄ deglutire: ⁊ deuorare ⁊ et accipit̄ vt communiter p voracitate ⁊ insatiabilitate. Vn̄ nota. q̄ absorbere est cōe morti auaro ⁊ inferno. Absorbet em̄ mors humanam conditionē: absorbet auarus pauperū possessionē. Absorbet infernus malor cōgregationē. ¶ Dico igitur primo q̄ mors absorbet humanam cōditionē. q2 sicut mare absorbet oīa flumina nec implet̄. sic mors omia corpora. vn̄.j.Cor.xv Mortale absorbet̄. vide infra de morte vbi multa. Absorbet igitur mors cōditionē humanā. ¶ Scd̄o dico q̄ absorbet auarus possessionē terrenā. Est em̄ i mari quoddā periculū qd̄ dicit̄ caribdis: qui est locus pfūdissim⁹ qui cōtinue aquas absorbet. imo etiā naues q̄ in mari circumiacentes sunt et pisces ⁊ alia circūiacentia: per istā voraginē absorbentur ⁊ iterū certis horis per eam emittunt̄. Et ideo scientes naute periculū ad eūdē nullatenus appropinquant. Tales p certo sunt auari. q2 vere ipsi volunt absorbere ⁊ deuorare q̄cquid est iuxta eos. q2.s. Auarus prata vineas domos ⁊ alia vicinor bōa vult absorbere rapere attrahere ⁊ sibi accumulare. ipsa tn̄ in morte euomit ⁊ emittit ⁊ remanet vacuus ⁊ inanis. Iuxta illud Job.xx. Diuitias quas deuorabat euomet ⁊ de ventre eius extrahet eas deus. Et ideo p certo periculū est iuxta illas scillas. i. iuxta tales insatiabiles incedere ⁊ morari. Ideo possunt cōqueri pauperes: ⁊ dicere illud Hie.lj. Absorbuit me quasi draco impleuit vētrem suū teneritudine mea. Auari em̄ ⁊ cupidi absorbent hodie p auariciā ⁊ ambitionem quicquid habēt alij iuxta ipsos: qui dico ad modū draconum sunt per cōcupiscentiā inflāmati. ⁊ ventrē suum. i. suā domum et sua interiora implēt teneritudine aliena. i. bonis ⁊ diuitijs vicinorū. ¶ Ecce igitur q̄ auari absorbēt diui-
B tias alienas triplici ratione.s. Vt satient voluntatē. Draco inquit. Vt amplient ventrē. Implent ventrem suū. Vt satient voluptatē. Quia volūt habere teneritudinē. Volūt igit̄ volūtatem satiare. Draco inquit: Est igitur draco animal calidissimū ⁊ ita inflāmati ardoris q̄ anhelitus suus aerē inflāmat. ita q̄ ignē videt̄ spirare. Et propter hoc p siti hmōi tpanda. Draco p mare ⁊ flumina gradit̄ vt absorbēdo aquā sitis tpet̄. Vere tales sunt auari. quia vere isti sunt ardentissimi per auariciā. ita q̄ aerē. i. patriā circūiacentē p exactiones vsuras ⁊ rapinas destruunt: dissipant: depauperant ⁊ inflāmāt. Ignē em̄ rapine ⁊ excoriationis semper emittere cōsueuerūt. Sūt em̄ ita per ambitionem et auariciā sitibundi: q̄ aquas. i. diuitias q̄ more aque cito pefluunt attrahūt rapiūt ⁊ absorbent. vt sic sitim sue auaricie satient: tēperent ⁊ refrenēt: qd̄ tn̄ impossibile est: q2 sicut dicitur. Prouer.xxx. Venter impiorū insatiabilis. Iste aūt ardor insatiabilis absorbendi figuratus est Job.xl. vbi dicit̄ de vehemoth bestia insaturabili. i. de diabolo. Absorbebit iquit fluuiū ⁊ nō mirabitur. habet em̄ fiduciā q̄ fluat iordanis in os eius q2 auari bestiales ⁊ diabolici absorbent hodie fluuiū id est: diuitias seu mūdanā prosperitatē que semper est in fluxu ⁊ refluxu. vt.s. satient suā cupiditatē quod tamen nō fit. q2 dato q̄ ipsi habeāt magnum fluuiū. i. maximā copiā diuitiarū. ipsi tn̄ de hoc nō mirant̄. immo semper cupiūt ad maiora ⁊ sperant q̄ iordanis. i. omnis alior abundantia influat in eisdem. Quia fm̄ Sene. Hoc habet pessimū cupiditas: q̄ non respicit vnde veniat. sed quo vadat. hō em̄ auarus ⁊ ingratus non aduertit vnde venerit.s. ex qua humili plebe: vel infimo statu vel exuli cōceptione et natiuitate. Sed vere semp habet oculū quo tēdat: q2 semp sperat aliqd amplius acquirere et gradū scandere altiorē. isti sunt igitur dracones insatiabiles. Ideo cuilibet taliū pōt dici illud Ezech.xxxj. Leoni gentiū assimilaui te ⁊ draconi qui est in mari: assimilātur em̄ leoni per crudelitatē draconi: q2 sunt i mari. idest i amaritudine p solitudinē ⁊ fluctuositatē. Volunt igit̄ isti absorbitores voluntarie satiare. Draco absorbuit iquit. vnde isti vident̄ dicere illd̄ Esa.xlj. Dissipabo ⁊ absorbebo simul. ¶ Itē isti absorbent: q2 volunt facultatem ampliare. Impleuit inquit vētrē suū. i. domū suā ⁊ interiora sua volunt implere diuitijs alienis. Sanguisuga sugēdo et absorbēdo attrahit sanguinē alienū. Sic vere auari absorbēt per auariciā: vsurā: rapinā. diuitias alior vt ventrē suum. i. domū ⁊ hospitiū impleant ⁊ augmētant. Figurati p illū leprosum Luce.xv. Qui cupiebat implere ventrē suum de micis q̄ cadebāt de mensa diuitis. Mensa em̄ mali diuitis. i. dyaboli est mundus mice huius mēse sunt bona huius mūdi: q̄ p certo nō sunt nisi modice mice quedā parue reliqe: q̄s cupit absorbere ⁊ quibus desiderat se replere cupida mens auaror. Absorbēt igitur isti diuitias. q2 volūt facultatē ampliare. Iuxta illud ps. Impleta est terra. i. auar⁹ possessione sua.s.o pauper. Abacuc.j. Bibent oēs gētes iugit̄ ⁊ absorbebunt. ¶ Tertio q2 volūt voluptatē satiare teneritudine inqt mea. q2.s. cibos teneros molles ⁊ delicatos volūt habere. Et hoc multi delicias absorbēt vt tandē delicijs possint vti. Sicut em̄ videm⁹ q̄ capre in arborib⁹ eligunt partē teneriorē. Sic vere diuites in isto mūdo eligūt illud qd̄ est tenerū et delicatū. Vnde de istis delicatis dr̄ Abd̄.ij. Bibent et absorbebunt ⁊ erūt quasi non sint. vn̄ dr̄ Hester.xv. Pre delicijs ⁊ nimia teneritudine corpus ferre non sustinens. Et sic igitur patet q̄ est quedā absorbitio auari-
cie. ⁊ q̄ absorbet auarus possessionē terrenā. ¶ Scd̄o C
principaliter dico q̄ absorbet infernus insanā cōgregationē. i. societatē oīu malor. Infernus em̄ absorbet et deuorat oēs malos. vbi nota. Qd̄ ifern⁹ est similis ceruo: q̄ cū narib⁹ absorbet serpētes de cauernis suis et ipsos māducat: vt dicit Isido. Sic vere dyabol⁹ absorbet peccatores serpētinos fallaces ac venenosos de cauernis hui⁹ mūdi, vt ipsos in vtero suo. i. in interiorib⁹ inferni deglutiat ⁊ transportet. Ideo in persona dei iudicantis et inferni recipientis pōt exponi illud

Esa.xlij. Tacui semper silui patiēs fui quasi pariens loquar dissipabo ⁊ absorbebo simul desertos faciam montes excelsos ⁊ colles ⁊ germē eoꝝ exsiccabo. De⁹ eñ charissimi in vita ista multū patiens est tacet ⁊ silet nō exercet strepitū iusticie. nec punit quēlibet delinquētē qꝛ sicut dicitur.ij. Pe.ij. Patienter expectat deus nolens aliquē perire. Sed ꝓ certo in die iudicij loquetur in modum mulieris pariētis.s. rigide ⁊ austere dicēs. Ite maledicti in ignē eternū. Mat.xxv. Et ibi ꝓ certo dissipabit exsiccabit ⁊ absorbebit.i. ab inferno absorberi mādabit simul ī vna massa miseros pec-
D catores. ¶ Ibi etiam desertos faciet tria genera malignoꝝ. videlicet. Per inuidiam inflatos. Quia sicut mōtes. Per supbiā elatos. Et isti sunt colles. Per luxuriā ligatos. Et isti sunt germina. Absorbenť igitur illi qui inflati sunt per inuidiā. Inuidia eñ facit hominē tumidum ⁊ inflatū. Montes inquit qui scꝫ in se sūt tumidi: ⁊ etiā qñq ꝯtinēt in se ignē. Sic inuidi ita inflati sunt ꝙ qñq vix pñt dicere verbū. Ita scꝫ in corde suo ꝑ inuidiā sunt ardentes Eccli.xl. In vētre impij ignis ardebit. Scut igitur qñq terremotus cōcutit mōtes ⁊ ꝟm Sene. facit eos sub terra in vastis specubus absorberi. Sic vere terremotus diuini iudicij istos in inferno sub terra facit absorberi. ⁊ in loco miserie ⁊ luto fecis recludi. Et isti fuerūt figurati per illum dathā ⁊ abyron. Nūe.xvj. Qui iuidi sup moysen et aaron seruis dñi voluerunt sacerdotiū vsurpare. et ad mandatū moysi noluerūt venire: ⁊ ideo aperta est terra. ⁊ absorbuit eos ⁊ descenderūt ad infernū viuentes. Reuera patres charissimi tales inuidi sunt hodie multi in ecclesia. Nā si aaron ad sacerdotiū idest aliqua bona ꝑsona ad aliquod bonū ꝓmoueať: statiꝫ aderūt dathā ⁊ abyron.i. detractores inuidi ⁊ oblocutores supbi ⁊ ꝯtradictores: qui etiā Moysi.i. prelato iusto ⁊ bono obediētia cōtēnūt ꝙ quidē indignantur qñ alius preter ipsos ad officiū ꝓmoueť. Et isti dicūtur dathā qđ interꝑtať donū sufficiēs. Et abyron qđ interꝑtatur pr̄ murmurās.q.s. tales qui videť eē p̄ res ratione autoritatis ⁊ tñ sunt murmuratores rōne iniquitatis ⁊ mordacitatis sunt sufficientes ꝙ ipi dyabolo ꝑpetuo sunt dotati. Et iō terra ipsos finaliter absorbebit vñ in p̄s. Apta est terra ⁊ deglutiuit dathan et operuit sup cōgregationē abyron. Isti igitur sunt mōtes scꝫ tumidi ꝑ inuidiā. Ideo dꝛ. Exod.xix. Totus mōs synai fumigabat. Isti eñ hñt intus ignē inuidie abscōditū. q eos stimulat ⁊ cōburit. ideo fumū detractionis blsphemāt ⁊ diffamatiōis ꝯtra illos fulmināt et emittūt. vnde de tali igne inuidie pōt exponi illud Nūeri.xj. Orauit Moyses ⁊ absorpt⁹ est ignis. Absorbet igiť infern⁹ illos qui ꝑ inuidiā sunt inflati. Montes inquit. qꝛ.s. mōs est locus tumidus ⁊ inflat⁹. Iteꝫ absorbet infern⁹ illos q ꝑ superbiā sunt elati. Excelsos inqt colles Collis eñ excelsus a valle est remot⁹ ventis ⁊ flatib⁹ expositus ⁊ sursum in aere sublimat⁹ fit aūt talis collis excelsus qñq ꝓpter ventū inclusum: qui terrā sursum eleuat ⁊ facit vnū magnū collē finaliter cū terra rūpiť ⁊ vētus exit ⁊ sic totus collis ille interi⁹ absorbeť: sicut ꝯsuetū est fieri in terremotu. Sic vere charissimi. qñ vētus supbie ⁊ vanitatis includitur in homine: ipe ꝓ certo efficiť altus ⁊ exclusus in sua reputatione. Sed vere qñ terra.i. corp⁹ suū rūpiť per mortē. tūc ventus vanitatis qui ipsum eleuabat deficit ⁊ ipse absorbeť ꝙtū ad aīam inferius in inferno Et hoc fuit figuratū Nume.xj. vbi diciť. Nā accēsus ē quidā ignis maxim⁹ qui cōburebat filios israel. Sed ad preceptū ⁊ orationē moysi ignis ille absorptus ē a terra. Ignis charissimi qui semp sursum ascendit: signat supbos qui semp volūt alijs p̄esse ⁊ p̄eminere. et alios per rapinā ⁊ crudelitatē comburere ⁊ ardere: Et ideo tales in vita ista cōburūt infestāt cruciāt ⁊ affligunt per suas exactiones filios israel.i. subditos ⁊ vicinos simplices atq iustos. Sic vere finaliter isti absorbebunť infra terrā inferi⁹ in inferno. Ideo isti sunt de quib⁹ diciť Deuť.xj. Quos aperto ore terra absorbuit. Colles inqt excelsos. Et đ hoc pōt dici illud Abacuc.iij. Incuruati sunt colles mūdi.i. alti ⁊ supbi: q.s. in morte in inferno incuruanť. Absorbenť igiť illi qui per superbiam sunt elati. ¶ Tertio absorbenť illi qui etiā per molliciē sunt roborati.s. deliciosi qui nomine germinis intelligūtur: germē inquit qꝛ sicut germen et tenerū ⁊ molle est: sic deliciosi sunt teneri ⁊ molles. nullūq possunt laboreꝫ penitentie sustinere. Et sicut videmus ꝙ talia germina faciliter desiccantur absorbentur ⁊ annihilanť gelu.s. vel calore. sic vere qñ frigus vel tēpestas eterne dānationis euenerit. Quādo etiā calor.i. ardor mortis ⁊ diuini iudicij irruerit: tūc talia germina tales molles deliciosi ⁊ luxuriosi siccabunť absorbebuntur ⁊ annihilabunť.s. in inferno. vñ Abacuc.iij.ca. Abscondeť de ouili pecus ⁊ non erit germen in vineis. Illi eñ qui sunt pecus per carnis luxuriā ⁊ petulātias: illi q sunt germen ꝑ teneritudinē ⁊ delicias. Illi dico abscindenť per mortē tꝑalē ⁊ eternam de ouili.i. de cōgregatione alioꝝ cōsimiliū. ⁊ de vinea mūdane prosperitatis penitus auferenť. Et hoc fuit figuratū. Apoc.xij. vbi dꝛ. Nā terra aperuit os suuꝫ et absorbuit vnū fluuiū qui seqbať vnā mulierē vt attraheret eā. qui quidē fluui⁹ de ore vnius draconis fuerat editus ⁊ emissus. Sic vere charissimi terra absorbebit inferius in inferno illos qui sunt fluuij.i. fluxibiles ⁊ deliciosi. ⁊ illos qui sequūtur mulieres.s. illos qui sunt incōtinētes ⁊ luxuriosi quos.s. draco.i. dyabolus ab ore sue praue suggestionis euomit ⁊ emittit ad sua mala opera facienda. Iō de absorbitiōe taliū pōt dici illud.j. Coꝝ.xv. Absorbeať illud quod mortale est Et sic patet ꝙ actus absorbendi est cōmunis in inferno pariter ⁊ auaro.

Absoluere. Absolutio.

Nota ꝙ absoluere idem est: ꝙ a vinculo soluere. liberare ⁊ expedire. Sumitur autem cōmuniter absolutio pro iudiciali vl' penitentiali sententia liberatiua. vel a crimine qđ apponitur: vel a culpa que metuitur expeditiua. Duplex ē igitur absolutio ꝟm ꝙ est duplex forus. Est igitur absolutio tꝑalis q fit in foro iudiciali. Est absolutio spiritualis q fit in foro penitentiali. Prima debet habere iusticie rectitudinē. Scđa debet habere clementie plenitudineꝫ. Prima fit per iudicij prolationē. Scđa fit ꝑ manuum sacerdotaliū appositionē. Prima tollit temporalē punitionē. Scđa tollit eternalē dānationem. Prima restituit bonā famā. Scđa restituit grãꝫ ⁊ tandem eterne glorie cōfert palmā. ¶ Dicam⁹ igiť aliquid de absolutione sacramētali: q habet pietatis plenitudinē. Sicut video ꝙ de⁹ in natura quasdā res naturales ⁊ causas voluit ponere q possent ligata soluere. ⁊ cōstricta laxare. sicut patꝫ qꝛ terra cōgelata caloris influētia soluiť: humor cōpectus in corpore medici diligētia ⁊ medicine efficacia laxať. Sic vere de⁹ spiritualiter quasdā virtutes supnales cōstituit.s. sacramentū penitētie ⁊ potestatē sacerdotis quibus et quoꝝ ministerio homo congelatione vicioꝝ absoluiť et omnis compago criminū relaxatur. Et ideo videť ꝙ sacerdotes sint similes quibusdā populis qui in ꝓuincia elladis esse solebāt: qui scꝫ ꝟm crateꝫ pergamenum tante virtutis erant: ꝙ solo tactu manuum adiuuabant venena: ⁊ hominē a periculo liberabant. Tales etiā populi fuerunt scilli quidā populi affricam q ꝟm Plinium a venenosis nō solū nō ledebanť. immo venenati curabantur ꝑ eos. Reuera talis est popul⁹ sacerdotū qꝛ ꝓ certo solo tactu ⁊ appositione manus hoīeꝫ per absolutionē sacramentalē a pctōꝝ venenis eximūt ⁊ sanitatē gratie introducūt. Isti eñ ita debēt esse sancti ⁊ mūdi ꝙ a venenis vicioꝝ ledi nequeant: vt sic digne ab alijs venena vicioꝝ ꝑ absolutioneꝫ abstergāt. De tali igitur absolutiōe potest intelligi illud Mar. vltimo. Sup egros manus imponēt ⁊ bene habebūt ⁊ si mortiferū quid biberint nō eos nocebit. Ad

uerte tñ ꝙ iustin⁹ in libro dicit. Qđ cū cleopatra egypti regina ⁊ antonij cōcubina spe vite amissa venenū aspidū bibisset ⁊ sic dormiendo perijsset et occubuissꝫ scilli additi fuerūt qui venenū extrahere ⁊ eā ad vitā reducere nequiuerūt. Qꝛ ꝓ certo charissimi illi qui voluntarie venenū peccati bibūt ⁊ aspidi dyabolo se tradunt ⁊ in peccato delectanť. ⁊ dormiūt per scillorꝫ appositionē. idest per sacerdotū absolutionē nullaten⁹ reuiuiscūt. Solus eīm penitēs absoluiť. ⁊ solus ille cui peccatū displicet ꝑ absolutionis remediū liberať. Jō Aug. sup illđ ps. Fuerūt mihi lachryme mee panes ⁊c. de fletu penitētie dicit sic. Fletus est cib⁹ animarū corroboratio sensuū absolutio peccatorū refectio mētiuꝫ lauacrū culparū. Quia reuera cū fletu ⁊ dolore cōtritionis ⁊ cū volūtario ꝓposito bone intētiōis debet homo ad sacerdotem accedere. si vult absolutionē debitā reportare. vt sic deo ⁊ sacerdoti dicat anima illud Thobie. iij. Ad te dn̄e faciē meam cōuerto ad te oculos meos erigo. peto dn̄e vt de vinculo huius imperij absoluas me. Ista est igitur absolutio sacramentalis Sed de hac vide infra de Cōfessione ⁊ Penitentia. Et de Ligare. Soluere. Tangere manus ⁊ in alijs similibus titulis. ¶ Scđo dico: ꝙ est absolutio iudicialis. que. s. debet habere iusticie rectitudineꝫ. Sicut enim dicit scriptura. ⁊ qui iustificat. i. qui absoluit impium et qui condēnat iustuꝫ vterqꝫ abominabilis est apud deū Prouer. xvij. Statera eīm si sit recta ⁊ vera semper flectitur ad illā ꝑtē q̄ ponderat. Sic vere iudex vel prelatus si iustus fuerit sēꝑ inclinatur ⁊ fauet ad absolutionē vel promotionē illius partis q̄ plus habet de pondere meritorū. Ab altera vero parte q̄ minus habet de iusticia ⁊ bonitate recedit ⁊ ab ea eleuať. ⁊ eam condēnat deserit ⁊ dimittit. iuxta illud qđ precipitur Deuť. xxv. Qđ scꝫ illi quē iustum inuenierint iusticie palmā dabūt. illū vero quē impiū condēnabunt. Ista tñ sunt cōtra impios iudices iniustos qui libenti⁹ absoluunt malos q̄ iustos. Res eīm gibbosa et tortuosa nūq̄ bene coniungitur cū re recta. Bene igiť vnitur et cōiungitur cuꝫ re alia tortuosa. Sic vere tortuosi et mali iudices nūq̄ bene applicanť cuꝫ hoībus bonis rectis ⁊ iustis. tales eī nō solēt diligere nec eorꝫ partē fouere nec pro eis iudicare. Sed reuera ad hoīes tortuosos ⁊ iniustos solent amplius accedere ⁊ eos absoluere. ⁊ cōtra iusticiā sustinere cōtra quos Esa. v. Ve q̄ iustificatis impium pro muneribus ⁊ iusticiā iusti aufertis ab eo. Bene eīm figurati sunt. ij. Mach. iiij. vbi dicitur. Qđ antiochus rex iniquus Menelaū vniuerse nequicie reum criminibus absoluit ꝓ quo. s. Ptholomeus quidā princeps ꝓmissis ꝓ reo muneribus intercessit. miseros vero innocētes morte dānauit. Qꝛ vero antiochus qui interpretatur pauperis silentiuꝫ idest malus iudex coram quo pauperes non audēt loqui nec iusticiam petere: semper solet Menelaū qui interpretatur maledictus. idest quēlibet impium ⁊ maledictum absoluere. dum tamē munera det aduocati videantur intercedere. bonos vero si sint pauperes et miseri condemnare. Sed pro certo tales deberent intelligere illud Senece dicētis. Ille se damnat qui nocentes absoluit. Sic igitur patet: ꝙ duplex est absolutio. Sed ad p̄sens gratia leuitatis sufficit quod dictum est de vtraqꝫ. Vide in alijs titulis scilicet de Judice. de Justicia. de Muneribus. Et de acceptione ꝑsonarū: qꝛ hic valde pauce sunt autoritates.

Absqꝫ.

Cū istud vocabulū. Absqꝫ sit dictio priuatiua: pōt vocari ꝙ cōseruatiua vocabuli cui adiungitur pōt significare vel bonū vel malum. Sic igitur dicam ꝙ per absqꝫ potest denotari.

Carentia virtualiū bonorꝫ.
Carentia criminaliū malorꝫ.
Carētia tēporaliū donorꝫ.
Carentia spiritualiū gaudiorꝫ.
Carentia infernaliū tormentorū.

Primum absqꝫ habēt vani peccatores. Secundum absqꝫ habēt iusti viatores

Dico igiť primo ꝙ signat carentiā virtualiū bonoruꝫ et istud est illud absqꝫ qđ habent mali qui. s. sunt absqꝫ gratia diuina. ⁊ absqꝫ moribus et operibus virtuosis. Ossa enim leonis sunt absqꝫ medulla. sicut dicit Solinus. Sic vere ossa diaboli. id est peccatores sunt hodie absqꝫ medulla gratie et virtutuꝫ. Et sic nota ꝙ mali sunt hodie. Absqꝫ.

Consilio prudentie.
Auxilio potentie.
Lumine scientie.
Dulcedine clementie.
Disciplina temperancie.
Jugo obedientie.
Congregatione amicitie.
Clausura continentie.

Dico igiť ꝙ mali carēt cōsilio ⁊ prudentia similes mulierib⁹ penitētie ⁊ castratis que sunt vt cōiter absqꝫ barba. q̄. s. prudētia dignos cōsueuit designare. Qꝛ reuera peccatores qui sunt mulieres ⁊ effeminati qui sunt pueriles parū informati. qui sunt a generatione ⁊ ꝓductiōe bonorū operū castrati ⁊ priuati sūt absqꝫ barba prudētie ⁊ sine cōsilio sapētie ⁊ doctrine. Deuť. xxxij. Gens absqꝫ consilio ⁊ sine prudētia vtinā saperent intelligerent ⁊ nouissima ꝓuiderent. ¶ Itē mali sunt absqꝫ auxilio et potētia Nō habēt eīm potestatē resistendi vel se a diabolo defendendi Judicum v. Ingressi sunt sine arcu ⁊ sagitta ⁊ absqꝫ scuto ⁊ gladio Item sunt absqꝫ lumine ⁊ scientia similes talpe q̄ naturaliter caret visu: ⁊ figurati in ceco nato quem natura creauerat absqꝫ oculis Sic isti oculis clari intellec⁹ carent ⁊ visum discretiōis nō habēt. ita ꝙ ipi pn̄t dicere illud Esaie xlix. Nos oēs sicut oues errauim⁹ ⁊ quasi ceci absqꝫ oculis attractauim⁹ ¶ Itē sunt absqꝫ dulcedine ⁊ clementia sicut de ligdamo syracusano dicit solin⁹ qꝛ ossa eius deꝑhensa sunt absqꝫ medulla dulcis siue pietatis ⁊ miscđie clemētie aut bonitatis. Osee. j. Voca nomē eius absqꝫ misericordia. Et isti sunt potissime diuites ⁊ deliciosi. qꝛ. s. nunq̄ sudasse nec laborasse reperiunť. ps. In labore hoīm non sunt. qꝛ. s. isti sunt qui absqꝫ medulla miscđie inueniunť. ¶ Itē isti sunt absqꝫ disciplina ⁊ tēꝑantia. figurati. Ezech. xxij. vbi dicitur Qđ prophete eorū leniebant absqꝫ tēꝑamento vidētes vana ⁊ diuinātes mēdacia. qꝛ. s. ꝓphete istorū i. demones ⁊ adulatores qui vaticinānt eis falsa leniūt eos. s. applaudēdo ⁊ delectādo. ⁊ hoc sine tēperātia. i. sine moderamine discipline Ezech. xiij. Dic eis q̇d liniunt absqꝫ tēꝑamento ꝙ casurus sit. ¶ Itē sunt absqꝫ iugo ⁊ obedientia similes onagro qui nunq̄ pōt subijci iugo sicut nec isti obedientie. Job. xxxix. Quis dimisit onagrū liberū ⁊ vincula eius quis soluit? Item de istis dicitur Osee. vij. Reuersi sunt vt essent absqꝫ iugo. ¶ Itē isti volūt eē absqꝫ ꝯgregatiōe ꝯcordia ⁊ amicicia ps. Absqꝫ synagogis faciēt vos. ¶ Itē isti volūt esse absqꝫ muro ⁊ cōtinētia seu custodia qđ potissime pertinet ad religiosos qui nō pn̄t morari in claustro similes aque illius fontis quē nullū vas pōt cōtinere ꝑter vngulam equi sic istos nulla clausura. vn̄. zacha. ij. Absqꝫ muro habitabiť hierusalē. Et Prouerb. xviij. Sicut vrbs patens ⁊ absqꝫ murorū ambitu sic stultus. ¶ Itē isti volūt esse absqꝫ lege ⁊ sapiētia. sicut ptꝫ de indeuotis de quib⁹ dꝛ. ij. Paralip. xv. Transibūt autē multi dies in israel absqꝫ deo doctore sacerdote ⁊ lege. istud est igiť vnū absqꝫ qđ ꝑtinet ad malos. qui. s. hn̄t B
carentiam bonorū virtualiū. ¶ Scđo dico ꝙ est vnū absqꝫ quod signat carentiā maloruꝫ criminaliū ⁊ istud est quod pertinet ad iustos et virtuosos. qui. s. volunt esse absqꝫ corruptela peccati. figurati in agno paschali. de quo dicitur Exo. xij. Qđ debebat esse agnus sine macula mascul⁹ annicul⁹. vbi nota ꝙ iusti sunt Absqꝫ malicie prauitate. Quia agnus. absqꝫ luxurie feditate Quia absqꝫ macula. Absqꝫ incōstantie debilitate quia masculus. Absqꝫ obstinatione antiquitate Quia anniculus. Sunt igiť isti absqꝫ malicie deprauatione quia sunt agnus Leuit. ij. Omnis oblatio que offertur domino absqꝫ fermento erit. fermentū enim signat maliciam. sicut patet. j. Cor. v. in fine. Item isti sunt absqꝫ inquinatione. Absqꝫ macula inquit Job. xj. Tunc leuare poteris faciē absqꝫ macula ¶ Item isti sunt absqꝫ in.

constantie defectio ne: q2 non masculus non femella. vnde ipsi sunt absq; timore et imbecillitate feminea Deutero.xj. Absq; timore habitabitis. ¶ Itē isti sunt absq; male cōsuetudinis obstinatione: q2 sunt annicu li. Leui.xiiij. Offeret ouē anniculā absq; macula. vide infra. De agno. vbi videbis predictā autoritatē ꝓsecu tam cū cōcordantijs vocabilibꝰ. Et breuiter isti habēt
C carentiā maloꝝ criminaliū. ¶ Tertio dico ꝙ vnū est absq; qd̄ signat carentiā bonoꝝ eternaliū. ⁊ istud est absq; dānatorum: qui scʒ sunt absq; leticia in inferno Nota ꝙ isti sunt Absq;

Uirtutis fortitudine. · Qd̄ sint absq; virtute. patʒ
Salutis certitudine. · Treno.j. Ubi dr̄. Abierunt
Iocūditatis quietudine. · absq; fortitudine ante fa-

ciem tribulātis. Itē ꝙ sint absq; salute. patʒ Esa.xliij. Ubi dn̄s dicit. Absq; me nō est deus. ⁊ absq; me nō est saluator. ¶ Item ꝙ sint absq; iocūditate pʒ Esa.xliiij. Ubi aīe desolate dr̄. Paupercula tempestate cōuersa
D absq; cōsolatione vlla. Sic patet ꝙ absq; signat carentiam gaudioꝝ supnaliū. ¶ Quarto dico: ꝙ absq; signat qn̄q; carentiā tormētoꝝ infernalium. ⁊ istud est absq; beatoꝝ: que reuera in paradiso sunt. Absq;

Pauore. · Absq; dico pauore. Leuitici.xxvj. Absq;
Terrore. · pauore habitabitis ⁊c. Absq; terrore. pro
Dolore. · uer.xxv. Iustꝰ aūt ꝯfidēs quasi leo abs
Indigentia. · q; terrore erit. Absq; dolore insup. q2. s.
Auaricia. · ibi nō erit bellū nec gladius. idest ali-
Uerecundia. · qd̄ dolorosū. iiij. Reg.xxij. Transierūt

tres anni absq; bello. Absq; penuria etiā erat. q2 sicut dicit̄. Deute.viij. Dabit tibi dn̄s terrā olei ⁊ mellis vbi absq; vlla penuria comedas. Erunt nihilominꝰ absq; auaricia. q2. s. nullus appetet aliena bona. immo quilibet alteri cōmunicabit propria Deuter.xxiij. Fratri aūt dabis absq; vsura. Ipsi etiā erunt absq; verecūdia Unde de Ruth.i. de beata anima dicitur Ruth.ij. Ut sit verbū dei ad angelos. De nostris autē manipulis proijcite ex industria ⁊ remanere permittite: vt absq; rubore colligat. Sic igit̄ patet quomodo ista prepositio Absq; potest quadruplicē carentiā designare. Nō applico alias prosecutiones gratia breuitatis. Uide infra de Sine.

Abstinentia.

Potest accipi dupliciter. spiritualiter ⁊ corporaliter
A Spiritualiter qn̄ quis abstinet a vitijs ⁊ peccatis ⁊ rebus illicitis. Corporaliter etiā qn̄ abstinet a rebus licitis. vt scʒ deo placeat ⁊ carnem edomet ⁊ deuincat. Sunt quedā animalia que sunt magne abstinentie et ieiunij. vt sunt serpentes. Et pro certo talia sunt ingenij cautioris. ⁊ vite etiā longioris. Sic vere charissimi illi qui sunt abstinentes scʒ a delicijs corporalibꝰ. etiā vicijs spiritualibus: tales dico sunt ingenij sanioris: sensus clarioris: ⁊ sapientie subtilioris. Istud fuit figuratum Dan.j. Ubi dr̄. Pueri qui erant de semīe regio et de filijs israel noluerunt comedere de cibis deliciosis mense regis Nabuch. ne per hoc macularentur sʒ tm̄mō leguminibꝰ fuerunt cōtenti. Et sic actum est ꝙ isti fuerunt pulchriores et in scientia clariores. Charissimi rex iste designat dyabolum qui vere in babylone. i. in mundo: vbi est perpetua cōfusio principat̄. q2 sicut dr̄ Job.xlj. Ipse est rex super oēs filios supbie. Iste rex habet in ciuitate huius mūdi mēsam suaʒ: que est mundi prosperitas in qua pro certo sunt duo genera ciborum scʒ corporales ⁊ spirituales. Corporales cibi sunt diuitie ⁊ delicie. Spirituales aūt sūt vicia ⁊ pctā. In ista ciuitate sunt aliqui pueri q̄ sunt de semīne regis xp̄i qui est rex regū. Job.viij. Semen abrahe sumꝰ Et istos pro certo multū cupit dyabolus nutrire de cibis mēse sue q2 multū vult ꝙ ipsi ament ⁊ acquirāt diuitias ⁊ delicias ⁊ vicia ⁊ peccata ⁊ id̄ suggerit ꝙ ipsi fiāt raptores symoniaci: auari: gulosi: deliciosi. Dicit em̄ Can.v. Uenite amici mei ⁊ bibite ⁊c. Sʒ vere illi q̄ sunt sapiētes summe cauēt de istis cibis babylonicis. immo faciūt abstinentiā ab eisdē: q2 sicut dr̄ Eccli.iij Cor sapiēs abstinet se a pctis: q2 qui cibis mūdane ꝓsperitatis vtit̄ faciliter polluit̄. s. ꝑ auariciā ⁊ luxuriaʒ et ꝓ certo isti erūt sapientie clarioris. apparentie pulchrioris ⁊ essentie melioris. ⁊ vite etiā longioris: quia non solū tpaliter immo etiā eternaliter semꝑ viuent. Un̄ Eccli.xxxvij. Propter crapulā multi perierūt: qui aūt abstinens est adijciet vitā. Et ideo figura facit ad hoc illud Judicū.xiij. Ubi angelus apparēs Manueli dictauit sibi qualiter Sanson deberet regere vitā suā dicens. Abstineat inquit ⁊ quicquid ex vinea nascitur nō comedat vinū ⁊ sicerā non bibat: nullo vescat̄ immūdo. Et ecce q2 sicut medicus dictat dietā infirmo ⁊ docet cibos. infirmus a quibꝰ debet abstinere Sic vere iste angelus verbis istis docet tria a quibus principaliter ē abstinedū. Et ista tria sunt. Prosperitas mūdana. Uinea nascit̄. Sagacitas humana. Uinū ⁊ siceram nō bibat. Iniquitas insana. Nullo inquit vescat̄
immūdo. ¶ Abstineamus igit̄ ab affluētia tēporali. B
Quicquid inquit de vinea nascit̄ nō comedat. Uinea charissimi signat mundū. Ista est em̄ vinea ad quā misit paterfamilias seruū ⁊ filiū: quos cū agricole occiderūt: sicut dicit̄ Matth.xxj. q2. s. ⁊ christus dei filius ⁊ prophete ⁊ apostoli in huius mūdi vinea sunt occisi. Illud aūt qd̄ de ista vinea nascit̄: est mūdana prosperitas: que cōtinet racemos. id est diuitias. cōtinet vinū. id est: delicias. cōtinet etiā ramos. id est: gradus ⁊ eminētias. Debemus igit̄ abstinere ab illis qui in vinea huius mūdi nascunt̄. s. a diuitijs: delicijs: ⁊ eminētijs. Iuxta illud Job.xxiiij. Non ambulet ꝑ viā vinearum Nā mundus et mundana ꝓsperitas est recte similis cuidā arbori q̄ dicitur taxus. que s̄m Isid. li.xvij. Ethi. Est arbor venenata: ⁊ de fructu eiꝰ eliquatur liquor nimis em̄ laxat caro eius. i. ligni substantia ignem grecum seruat inextinguibilē. vmbra etiā eius dormientibus est mortifera ⁊ nociua. vt dicit diascorides. Arbor est magna ⁊ procera. ramos habens grossos ⁊ flexibiles: de quibꝰ ꝑthi faciūt arcus suos. vnde Poeta Taxi tendūtur in arcus. Reuera talis videt̄ mundus et mūdana prosperitas: q2 vere nihil est ibi quin sit venenosum aīe xp̄iane. Est em̄ ibi lignū siccū seu caro: ⁊ signat diuitias tēporales que ī rebꝰ suis idest granis vasis pecunijs ⁊ vestibꝰ ⁊c. fructꝰ eiꝰ signat delicias corporales. succus aūt eius signat scientias seculares Umbra eius signat eminētias populares: q̄ pro certo oīa sunt aīe venenosa. q2. s. ipsam inuenenāt ꝑ diuersa vicia ⁊ peccata. Caro em̄ eius. i. diuitie inuenenāt per auariciā. q2 vere ignē auaricie agūt ⁊ seruant inextinguibilē. q2 vermis coꝝ nō morit̄. ignis eoꝝ nō extinguetur. Esaie.lxvj. Fructus eius idest delicie inuenenāt ꝑ luxuriā ⁊ infectionē. Succus eiꝰ. i. scientie inuenenāt per arrogantiā ⁊ presumptionē. Nā taliter laxāt volūtatē per malū desideriū ⁊ affectū: ꝙ introducūt mortē ⁊ dānationē. q2 sicut dr̄ Rom.viij. Prudētia carnis mors est. Qd̄ bene fuit figuratū in illo Ezechia. Sedechia. qui sicut dr̄ in historia scholastica. Bibit in aula babylonis poculū laxatiuū. q2 cecus erat ⁊ nō videbat quid bibebat. ⁊ sic corā oībus ignominiose laxatꝰ est Sic vere mundi sapientes ⁊ diuites quoꝝ oculus intellectualis est per diuersa vitia excecatus bibunt hodie in babylonis aula idest in aula huius mundi poculū laxatiuū. s. mūdi delicias ⁊ sciētias ⁊ ꝓ certo ipsi ignominiose laxant̄ ad multa vilia opera ⁊ inhonesta Ideo pōt eis mundus dicere illud Hiere.viij. Potuʒ dedi vobis aquā fellis. Itē vmbra istius arboris. i. eminētia dignitatis. q̄ faciliter decipit. sicut vmbra est sil̄r venenosa. q2 vere aīam inuenenāt ꝑ supbiā credulitatem ⁊ violentiam. Nā sicut videmus illi qui sunt sub vmbra mundane prosperitatis: sunt hodie intoxicati et inuenenati per diuersa peccata: et ideo morteʒ eternā incurrūt finaliter in iferno. Et tūc dicēt illd̄ Hier. vj. Ue nobis q2 declinauit dies ⁊ facte sunt vmbre lōgiores vesperi. Nam qn̄ dies et lux prosperitatis defecerit: qn̄ eiꝰ vmbra tēporalis dignitatis transierit. qn̄

scʒ vesper

scꝫ vesper mortalis necessitatis aduenerit tūc vere ta
lib9 erit ve.i.maledictio dānatiōis eterne.Iste est igit
rarus id est mūdus cuius oēs ꝑticule sunt anīe picu-
lose ꝛ nociue:qꝛ breuiter sicut dꝛ.j.Johan.ij.Omne qđ
est in mūdo:aut est cōcupiscētia oculoꝝ:aut ꝯcupiscē
tia carnis:aut supbia vite.Et ideo dꝛ ibidē.Nolite di-
ligere mūdū neqꝫ ea que in mūdo sunt. Ista est igitur
vinea mūdane ꝓsperitatis a qua est abstinēdū.Quic
quid inqt ex vinea nascit nō comedes. Et ideo ista vi
nea figurari potuit Prouer.xxiiij.Per agrū iquit ho
minis pigri transiui ꝛ ꝑ vineā viri stulti et ecce totū
repleuerant vrtice ꝛ spine ꝛ maceria lapidū destructa
erat.Nō enim piger est dyabolus qui est hō q̄tuꝫ ad
scientiā ꝛ rōnem piger q̄tum ad bonaꝫ operationem
Ager aūt ꝛ vinea istius est mūdus ꝛ mūdana ꝓsperi
tas q̄ reuera plena est vrtic.i.delicijs que faciūt pru
riginē ꝛ ardorē spinis.i.diuitijs que generāt pūctionē
sollicitudinē et laborē.Maceria etiā lapidū id ē clau
sura regulariū statuoꝝ.i.diuinoꝝ mandatoꝝ destru
cta est ꝑ violentiā peccatoꝝ ꝛ furorē.vnde Esa.v.De-
struā sepē eius ꝛ erit in direptionē. Abstineamus igi
tur charissimi ab affluentia tēporali Actt.v.Abstine-
ant se a cōtaminationib9 id est a ꝑdict bonis ꝓspe
C ritatis mūdane. ¶ Secūdo est abstinēdū a sapientia
seculari.vinū inquit ꝛ siceram nō bibet.Elephas quā-
do est ieiun9 facilius triūphat de dracone. Draco em̄
qñ videt elephantē potu grauidum libētius inuadit
ipsum ꝛ facilius preualet cōtra euꝫ. Sic vere charissi
mi draco dyabolus minus pōt preualere contra illos
qui sunt ieiuni ꝛ abstinētes a potu sapientie secular
q̄ contra illos qui isto potu sunt ebrij ꝛ repleti.Nam
ꝓ certo qñ dyabolus hominē grauidū tali potu inue
nit imbutū sapientia seculari facilius inuadit eum ꝑ
suas tentationes.s.tentando de supbia.vel arrogātia
de presumptione de inuidia de ambitione et de cete-
ris peccatis spūalibus. Et breuiter veruꝫ est illud qđ
dꝛ.j.Corin.iij.Sapiētia huius mundi inimica est deo.
legi em̄ iusticie nō est subiecta quia sicut dicitur Jacob
iij.Ista est sapiētia terrena animalis ꝛ dyabolica.Di-
citur em̄ sapientia mūdi terrena propter cupiditatē
aīalis propter annexam fallacitatē dyabolica ꝑpter
annexā peruersitatē.Terrena dicitur qꝛ vere sicut tal
pa optime ꝛ sapienter se scit regere in terra extra aūt
nō.Sic mūdi sapiētes in terra id est terrenis negocijs
sciunt optime se habere.quia scꝫ ibi habent suas vias
subterraneas id est suas cautelas ꝛ malicias ꝛ etiam
suos modos acquirendi temporalia ita q̄ de vna via
ad aliam faciliter se conuertunt.Sed vere extra terrā
i. q̄tum ad illa que nō tangunt terrā nec terrena.s.in
negocijs spūalibus nesciūt se regere ꝛ ratio est qꝛ ceci
sunt.Excecauit em̄ eos malicia eoꝝ.Sapi.ij. Itē ista ē
sapientia animalis.Sicut enim aīalia habent quādā
industriam ꝛ sapientiā naturalē de qua vnū aliud de
cipit et fraudat sicut patet de vulpe quod est animal
fraudulentū ꝛ mirabilem habet industriam ꝛ sagaci-
tatē ad decipiendū pullos ꝛ gallinas ꝛ alias auiculas
innocentes ꝛ dicit vulpes quasi volupes: eo q̄ volu-
biliter ꝛ tortuose:et nūq̄ rectis itineribus incedit.Ta
les pro certo sunt mundi sapientes quia vere mirabi-
lem habent industriā ad alios defraudandū. Isti em̄
nunq̄ recte incedūt sed fraudulēter tortuose ꝛ malicio
se auiculasqꝫ innocētes id est pauperes simplices ꝛ vi
cinos ledunt quam sapientiam et defraudant qꝛ sicut
dicit Hierem.iiij.Sapientes sunt vt faciant mala be
ne aūt facere nescierunt.Patet de aduocatis quoꝝ sa
piētia ꝛ subtilitas aufert alijs iura sua. Ista igitur ha
bent annexā fallacitatem qꝛ animalis.Sed adhuc di-
co q̄ habent annexā peruersitatem qꝛ dyabolica.Nā
dyabolici habent scientiam subtilissimam. Sunt ta-
men ita peruersi et obstinati q̄ ipsa non vtuntur nisi
contra omnimodam rationem ꝛ ad dei et hominum
propugnationem.Sic vere multi sunt ita obstinati in
maluꝫ q̄ ꝗuis habeant subtilissimū ingeniū ꝛ sapien
tiā et scientiā naturalē subtilē ꝛ clarā ipsi tamen ipaꝫ
peruertunt ad dei ꝛ hominū nocumentū ꝛ impugna
tionem ꝛ ad suipsius damnationē.vnde Senec.in epi
stola loquens de Marcellino dicit sic.Est inquit sub
tilis ingenij sꝫ tendēs in prauū:qꝛ scꝫ sicut dꝛ.ij. Thes.
ij.Deo nō placēt et cūctis hominib9 aduersantur.Ab
ista igitur mundi sapiētia terrena animali ꝛ dyaboli-
ca debemus abstinere.Et hoc datur intelligi quando
dicit Vinum ꝛ siceram non bibet.Per vinuꝫ quod est
potus obliuionis ꝛ ebrietatis inductiuus ire ꝛ frene-
sis excitatiuus.Et siceram que est potus inflatiu9 in-
telligo sapientiam mundialem:que pro certo inducit
dei ꝛ ꝓximi obliuionem ire ꝛ arrogātie commotionē
presumptionis et superbie inflaturam ꝛ elationem.j.
Choꝝ.viij.Scientia inflat charitas aūt edificat Istā
igit non debemus bibere sed ab ea potius abstinere.
Ecci.ij.Cogitaui a vino abstrahere carnem meam: vt
animum meum transferrem ad sapientiaꝫ supple ve-
ram.Et maxime nos alij ecclesiastici circa diuina offi
cia occupati:debemus a superfluis ꝛ secularibus ab-
stinere.nisi forte inq̄tum faciunt ad vtilitatē ecclesie
et ad suarum regimen facultatum quia tunc ista non
dicitur sapientia secularis sed potius spiritualis quā
do scilicet ad finem debitum ordinatur a tali abstinē
tia talium deliciarum et scientiarum quā scilicet ec-
clesiastici debēt habere fuit nobis figuratum Nume.
vj.vbi dicit.Nō cum aliquis volebat esse domino cō-
secratus ꝛ nazareus a tribus debebat specialiter absti
nere videlicet ab ornatu suorum capilloꝝ quia ipsos
debebat abradere ꝛ abscindere.Iteꝫ a frequētia occiso
rum ꝛ mortuoꝝ quia scilicet nullū mortuū nec patrē
matrem nec aliū debebat visitare vel frequentare nec
in eorum obsequijs interesse. Item ab omni gustatio-
ne vinoꝝ quia nec vinū nec aliquid qđ possit inebriare
debebat bibere nec vuaꝫ:nec aliquid qđ de vua nasci-
tur mādūcare.Et sic efficiebatur sanctus et nazareus
ꝛ plenarie domino cōsecrat9.Reuera charissimi nos
alij ecclesiastici sumus deo specialiter dedicati et ad
eius seruitium specialiter deputati et ideo debemus
esse nazarei et nazareni id est viri floridi virtuosi ꝛ ho-
nesti.Sed pro certo ad hoc est nobis necesse abstine-
re a tribus.A superfluis diuitijs Ab incongruis con-
sortijs.Ab assiduis delicijs. Dico primo q̄ abstinēdū
est a diuitijs supfluis et hec intelligūtur per capillos
qui nō sunt de essentia corporis immo sunt quasi sup-
flui in natura ꝛ sine detrimēto corpis pōt abradi. Sic
vere diuitie nō sunt nobis substātiales nō sunt de hu
mana quidditate sed de mūdana supfluitate. Nō sūt
de hominis natura sed de seculi factura. Et ideo primo
et principaliter debemus abstergere radere:et euelle-
re ꝑ contemptū ꝛ abominationē et ab ipsis nō expedi
re ꝑ largitatē pietatē ꝛ compassionem ꝛ bonoꝝ tēpo-
ralium liberalem distributionem vnde Ezech.v. Su-
me tibi gladiū acutum radentem tibi pilos. Gladiuꝫ
dico acutū hoc est dictū virtutē pietatis ꝛ liberalitat D
que pilos diuitiaꝝ distribuit eradicat ꝛ euellit.¶ Itē
debem9 abstinere ab incōgruis cōsortijs ꝛ hoc dat in-
telligi ꝑ hoīes mortuos Quia vere si aliqs hō sit mor
tuus ꝑ diuersa vicia ꝛ peccata ita q̄ vitā gratie scien-
tie ꝛ morū nō habeat etiā si fuerit pater noster:frater
ꝛ soror vel quātūcunqꝫ nobis familiaris ꝛ affinis ip-
sum tñ debem9 vitare nec ei9 consortiū frequētare.sꝫ
magl fugere ꝛ declinare ne forte ꝑ cū corrūpamur. Et
de hoc Leuit.xxj.dꝛ.Nō cōtaminet sacerdos in morti-
bus ciuiū suoꝝ nisi tm̄ consanguineis et propinquis
sed etiam nec malis.¶ Itē debem9 abstinere ab assi- E
duis delicijs vel etiam scientijs.Et hoc datur intelli-
gi ꝑ vuas que sunt dulces hee sunt delicie ꝑ vinuꝫ qđ
inebriat hec sunt sunt sciētie.Delicie dico corporales
et scientie dico seculares et ideo dicitur prouer.xxxj.
Noli regib9 dare vinū.Reges em̄ dicunt ecclesiastici

ꝛ pfecti.qꝛ.ſ.ſe ꝛ alios habēt regere dirigere ꝛ guberna
re.Et ſic bene patet ꝙ debemus abſtinere a ſapientia
F mundiali vinū inquit et ſicerā nō bibat. ¶ Tertio di
co ꝙ debemus abſtinere ab iniuſticia criminali. Nul
lo inquit veſcat̃ immūdo. Quia vere illa que ſunt ime
mūda.ſ.vicia.ꝛ peccata nō debemus veſci nec comede
re.i.nobis appropriare vel incorporare.ſed ab eis abſti
nere. Sicut enim videmus ꝙ homo libenter abſtinet
a veneno qꝛ ſcit ipſum ſui corporis corruptiuū Sic ve
re a peccato debemus abſtinere qḋ eſt aīe corruptiuuꝫ
ꝛ inuenenatiuū atqꝫ etiā mortis perpetue inductiuuꝫ
Nullo inquit veſcat̃ immūdo.i.nullo peccato.iō vt ſit
criminū ꝛ viciorū de quolibet poſſet dici illud Sap̄.ij.
Abſtinet ſe a vicijs veſtris tanꝙ̄ ab immūdicijs Sicut
de Thobia bene dr̃ Thobie.j. Qḋ ipſe filiū ſuū ab in-
fantia timere deū docuit ꝛ abſtinere ab omni peccato
De immundicijs aūt peccatorū vite infra.titulo ſuo.
Et ſic bene dico ꝙ abſtinēdū eſt ab immūdicia crimi
G nali.a ſapiētia mundiali.ab affluentia tēporali. ¶ Itē
ad hoc nota de abſtinētia que eſt appetenda et ad hoc
etiā nos inducunt exempla animaliū brutoꝝ dicit eñ
Plinius qḋ leo habet vrinā valde fetentē quam more
canis leuato crure eijcit ꝛ expellit. Et dicit q ñ ſe videt
repletū.ꝛ propter repletionē ad curſuꝫ inhabilē ſolet ꝑ
tres dies ꝯtinue ieiunare. Sic pro certo chariſſimi. qꝛ
vrina.id eſt fetulētia peccatorū corā deo ꝛ angelis val-
de fetet qꝛ etiā ita ſumus repleti delicijs ꝛ vicijs ꝙ ad
curſuꝫ bonorū operuꝫ ſumus inhabiles ꝛ inepti. Ideo
crus.i. ſpem ꝛ affectū ſuper quē nitimur debemus ſur
ſum ad deū dirigere per deuotionē.vrinā iſtā.i.vicia ꝛ
peccata expellere per confeſſionē.ꝛ a carnis delicijs.a
peccatiſqꝫ ꝛ vicijs abſtinere per carnis afflictioneꝫ et
macerationē.vnde dicit Grego. Nos inquit qui ꝑ ci
bū a ꝑadiſo cecidimus ꝑ abſtinentiā reſurgamus. Eſt
eñ abſtinētia ſimilis cuidā vene terre que dr̃ ram.que
ſicut dicit. Cicero eſt terrea frigida ꝛ ſicca ꝛ mirabilem
habet potētiā reſtringēdi.qꝛ reſtringit ſanguinē vnde
cunqꝫ fluat Talis vero eſt abſtinentia quia iſta dꝫ eſſe
terrea per mortis meditationē. Frigida per diuini ter
roris concuſſionē. ſicca per oīs voluptatis abdicatio
nē qꝛ vere reſtringit ſanguinē id eſt carnales ꝛ ſangui
neos appetitus per rationis moderationē. Et ideo.j.
Pet.ij.dr̃. Obſecro vos tanꝙ̄ aduenas et peregrinos
abſtinere vos a carnalibus deſiderijs que militāt ad-
uerſus animā. In quibus verbis oſtēdunt̃ tria ꝓpter
q̄ debem⁹ hr̄e virtutē abſtinētie.ſ. Qꝛ ſum⁹ exteris pti
bus hoſpitati.ꝑegrinos inquit. Qꝛ ſum⁹ aſperis hoſti
bus ſociati.ſ.carnis deſiderijs. Qꝛ ſumus verbis icti-
H bus impugnati. Militāt aduerſus animā ¶ Dico pri
mo ꝙ debemus abſtinere.qꝛ ſum⁹ hoſpitati in extera
regiōe qꝛ.ſ.nos ſum⁹ aduene ꝛ ꝑegrini. Aduena dr̃ qua
ſi aliunde veniēs.ꝑegrinus qꝛ alienas partes ꝑagrās
ꝛ ſignat hoīem viatorē q̄ in mūdū iſtū aliūde venit per
natiuitatē.ſ.a deo.ibi etiā ſicut in loco alieno ꝑagrat
et moratur Heb.xiij. Non habemus hic manentē ci-
uitatem. Et ideo ſicut videm⁹ ꝙ peregrinus dum ē in
peregrinatiōe parū curat de cibarijs delicatis nec de
noticijs hoīm illi⁹ terre in qua eſt. Et hic qꝛ ſcit ꝙ ibi
non diu morabit̃ ꝛ qꝛ etiā ſperat ꝙ cito ad domū ꝓpriā
reuertet̃ vbi ſibi poterit parare cibaria delicata. Sic
ꝟe chariſſimi.qꝛ in mūdo iſto ſum⁹ ſicut aduene ꝛ pe
regrini.qꝛ.ſ.ſicut dicit apl's.ij.Cori.v. Quādiu ſumus
in corꝑe ꝑegrinamur a dño nō debem⁹ curare nec de
fauore hoīm nec de curioſa ꝑparatione cibariorū ꝛ de-
liciarū ſed magis ab eis abſtinere Et hoc qꝛ in iſtis ꝑ
tibus.i.in miſera vita iſta parū ſum⁹ moraturi ꝛ etiaꝫ
quādo ad hoſpitiū noſtrū.i.ad paradiſuꝫ ꝛ ad deū re-
uenerimus ibi lautas delicias eterne glorie inuenie-
mus. Aduenas igitur ꝛ peregrinos. Ideo poteſt dice-
re quilibet illud ps̄. Aduena ego ſum apud te ꝛ pere-
grinus ſicut oēs patres mei. Sunt enim chariſſimi in
mundo iſto duo genera hominum. Quidam qui parū
comedunt de mane et iſti optime comedunt de ſero.

Alij aūt ſunt qui multū comedūt de mane.ꝛ iſti nihil
poſſunt comedere de ſero. Sic vere in mūdo iſto duo
ſunt genera hominū.ſ.abſtinētes ꝛ viatores. Abſtinē
tes ſunt illi qui parū comedūt.et q̄ faciunt abſtinēti-
am de mane vite pn̄tis et iſti ꝓ certo in ſero id eſt ī tē
pore mortis et alteri⁹ vite optime comedūt.ſ. in para
diſo vbi ſatiabunt̃ eterne glorie voluptate. Iuxta illud
ps̄. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Sed vere gulo
ſi qui in mane hui⁹ vite ſe replēt diuitijs delicijs atqꝫ
cibis in ſero alterius vite nihil penit⁹ poterunt man-
ducare qꝛ ſcꝫ fame eterne miſerie cruciabunt̃. Figurati
ꝑ illū diuitē et ꝑ illū pauperē Lu.xvj. Quia pauper la
zarus qui in mane huius vite parū comederat: qꝛ ſcꝫ
cupiebat ſaturari de micis que cadebāt de mēſa diui-
tis et nemo illi dabat. Iſte dico in ſero id eſt poſt mor-
tē optime cenauit ꝛ recreatus fuit: qꝛ ſcꝫ ipſe poſit⁹ cū
bonis aīabus in ſinu abrae. Diues aūt epulo q̄ in ma
ne huius vite epulabat̃ quotidie ſplēdide: qñ venit ſe
ro id eſt tēpus mortis tunc vere ipſe peſſime cenauit
qꝛ ſcꝫ mortuus eſt et ſepultus in inferno: vbi etiā indi-
guit gutta aque: ſicut dicitur ibidē: qꝛ ſicut dicit Hie-
ro. Impoſſibile eſt ꝙ hō duplici proſperitate fruatur
tēporali ſcꝫ et eterna. Et ꝙ hic ventrē impleat ibi mē
tē. Simus igit̃ ꝑegrini in vita iſta chariſſimi. Et ideo
delicijs nec de lauto matutino prandio nō curemus:
ſperantes ꝙ quando poſt mortē in domo paradiſi eri
mus ibi plenarie comedem⁹ qꝛ ſcꝫ tunc nō erimus ho
ſpites nec aduene.ſed tunc erimus ciues et domeſtici
dei ſicut dicitur ad Ephe.ij. Abſtineamus modo cha
riſſimi: qꝛ ſumus hoſpitati in extera regione peregri- I
nos inquit ꝛ aduenas. ¶ Secūdo debemus abſtine-
re: qꝛ ſumus hoſpitati cū aſpera legione ſcꝫ carnalib⁹
deſiderijs hō enim qui hoſpitibus capitalibus habet
neceſſe cōmunicare debet cauere ꝛ abſtinere a cibis q̄
ſibi apponunt̃ ne forte hoſtes ſui ſibi miſceāt aliquid
venenoſi. Sic vere chariſſimi nos q̄ neceſſe habemus
conuerſari cū hoſtibus noſtris capitalibus.ſ. cū car-
nis deſiderijs et motib⁹ debem⁹ abſtinere a cibis de-
licie huius mūdi qꝛ vere ſi eis indiſcrete nimis et fa-
ciliter iſti inimici noſtri ſcꝫ carnis deſideria miſcebūt
aliquid venenoſum ſcꝫ aliquod peccatuꝫ vt puta luxu
riam ebrietateꝫ: pigriciā ꝛc. Et ideo dicit̃ Roma.viij.
Spiritu ambulate ꝛ deſideria carnis non perficietis.
Eſt enim abſtinentia ſimilis cuidam arbori que dici-
tur Mirtus que creſcit iuxta mare et multum eſt re-
ſtictiua id eſt medicinalis quia valet contra morſus
ſcorpionum ꝛ contra multas alias paſſiones.vt dicit.
Dyaſcorus. talis eſt abſtinentia qꝛ vere quādo iuxta
mare id eſt iuxta amaritudinē cōtritionis vel conſide
ratōis mortis et infirmitatis ſue eſt medicinalis ſpūa
lis. Quia vere virtuteꝫ habet reſtictiuā: qꝛ ſcꝫ reſtrin-
git vicia ꝛ peccata et morſus et punctiones tentatio-
nes et ſuggeſtiones ſcorpionū in facie id eſt in princi-
pio lambunt per delectationē. In cauda aūt id eſt in
fine pungunt ꝑ eternā damnationē. Iſtoruꝫ dico ſcor
pionū ictus et pūcturas abſtinētia reſecat atqꝫ ſanat
Ideo dicit Iſido.in libro.j.de ſummo bono Libidinis
igens ciborum fomentis increſcunt. Corpus autē qḋ
abſtinentia frangit tentatio nō exurit. Et hec bene fi
guratum fuit Dañ.iij. In illis pilis abſtinentibus ſy-
drach miſac ꝛ abdenago quos fornax non combuſſit.
Sic vere chariſſimi ardor et fornax tentationum car-
naliū non comburit illos qui in abſtinētia ꝑſeuerant.
Eſaie.xliij. Cum tranſieris per ignem flāma non no-
cebit te. Habeamus igitur chariſſimi abſtinentiam
qua ſimus combinati cum temera legione ſcilicet cuꝫ K
carnalibus deſiderijs. ¶ Tertio dico ꝙ debemus ab-
ſtinere: quia ſumus impugnati ab aſpera paſſione:
quia ſcꝫ militant aduerſus animā. Miles qui eſt con
miſſur⁹ preliū abſtinet nec cibis ſe replet vt meli⁹ va
leat contra hoſtem. Sic vere chariſſimi: quia nos ha-
bemus militare contra hoſtem ſcilicet carnem neceſ-
ſe eſt ꝙ abſtinentiam habeamus vt de hoſte iſto faci
lius triūphem⁹

lius triũphem⁹. Militant inquit aduerſus animam: quia ſcꝫ militia eſt vita hoĩs ſuper terrã Aues em̃ que ſiccioris ſunt nature fortioris ſunt virtutis et altioris volatus: ſicut patet de auib⁹ predalibus que natura⸗ liter nõ ſunt pingues: immo ſunt ſicce et macre: quia ſcꝫ ceteris melius preualẽt cõtra alias aues. Sic vere chariſſimi illi qui ſunt ſicci ꝑ abſtinentiã ⁊ temperan tiã ſunt volatus altioris ꝑ contemplationẽ ⁊ virtutis fortioris per conſtantiã ⁊ ꝑfectionẽ: qꝛ ſcꝫ facilius pre ualent cõtra hoſtes. Figura Exo. xv. vbi dicit̃. Nõ filij iſrael qui de pharaone triũphauerunt. Ambulauerũt per ſiccum in medio mari. Et ſic preualuerunt contra potentiã pharaonis: qꝛ ꝓ certo illi qui volunt eſſe ſic ci per abſtinẽtiã ⁊ ambulare per mare id eſt ꝑ amarã penitẽtiã preualẽt cõtra pharaonẽ id eſt cõtra carnis tentationẽ ⁊ violentiã ẽt dyaboli. Et iſtud ꝓhdolor eſt cõtra multos qui nõ querũt viuere in ſiccitate ſed in voluptate. Nõ in abſtinẽtia ſed in delicijs: nõ in cõ tentionis puritate ſed ĩpudicie feditate: qꝛ ſm̃ Hiero. Uẽter ſaturat⁹ faciliter ſpumat in libidinẽ. Iſti ſunt ſimiles porco qui in hyeme multũ ꝓpter mot⁹ parci⸗ tudinẽ impinguat̃. Sic vere chariſſimi porci. id eſt ho mines delicioſi qui in hyeme huius turbulente vite parũ mouent̃ ꝑ penitẽtiã ⁊ laborẽ multis hodie deli⸗ cijs impiguant̃. Sed vere qñ eſtas id eſt feruor mort̃ iudicij vel inferni eis aduenit: tunc nõ erunt pingues ſꝫ tenues nõ erũt in quiete. ſed in labore nõ erũt in de licijs ſed in ſupplicijs nõ erunt in gloria ſed ĩ miſeria. Et ideo dicitur Eſa. x. Attenuabit̃ gloria Iacob ⁊ pin⸗ gues carnes eius marceſcent. Nõ ſic chariſſimi. Non impiguemur ꝑ delicias: ſed ſimus ſicci et macri ꝑ ab ſtinẽtias vt ſic poſſimus preualere cõtra carnis ⁊ ho⸗ ſtis nequitias ⁊ aſtutias quia ſcꝫ iſta ſunt que militãt aduerſus animã vt ſic nos poſſim⁹ dicere illõ. ij. Cor. x. in. carne ambulantes non ſm̃ carnem militamus arma enim noſtre militie non ſunt carnalia ſimus

L igitur abſtinentes.

Propter dure paſſionis anxietatem
Propter dire legionis ſocietatem
Propter nr̃e regionis alienitatem
Item nota ꝙ abſtinentia
Stringit carnis luxuriam
Frangit carnis laſciuiam
Sternit carnis ſeuiciam
Parat cordis leticiam
Tollit mortis triſticiam
Confert diuinam gratiam.

Dico primo ꝙ iſta ſtringit car⸗ nis luxuriã. Eſt em̃ abſtinẽtia ſi milis plũbo de quo dicit Galie nus. Nõ ſi plum bi lamina ſuꝑ lũ bos ponat̃ vene⸗ nũ reſtrigit. Di cit em̃ dyaſcorides. Nõ ſaphirus eſt talis virtutis. ꝙ ſangniuẽ ⁊ ſudorẽ habet reſtringere vere talis eſt ab⸗ ſtinẽtia iſta ⁊ compat̃ plũbo ꝓpter pondus diuini ti moris ꝙ eaꝫ debet cõicari. Compatur ſaphiro ꝓpter honeſtatẽ celeſtis coloris quo debet abſtinens ador⸗ nari. Et iſtam pro certo ſi carni applicaueris ⁊ ſi eam tecũ habueris ⁊ portaueris: a te ꝓ certo reſtringet: re⸗ frenabit: auertet et abdicabit venenum luxurie et vo⸗ luptatis ⁊ ſanguinẽ ⁊ ſudorẽ gule caſtri margie et car⸗ nalitatis. Figura Mat. ix. vbi dꝛ. Nõ illa mulier q̃ ſan guine fluebat tacta veſte ieſu ſanata eſt ⁊ flux⁹ ſui ſan guinis eſt reſtrictus chariſſimi veſtis ieſu eſt abſtinẽ tia. Iſta em̃ induit in deſerto vbi ieiunauit quadragi⸗ ta diebus ⁊ q̃draginta noctibus. Iſtã igit̃ veſtẽ. i. lapi dẽ precioſum ſi habuerimus et portauerim⁹ omnẽ ꝓ certo fluxũ ſanguinis id eſt gule ⁊ luxurie voluptateꝫ in nobis deſtruet ⁊ reſtriget Ezech. xvj. Mũdaui ſan guinẽ tuũ ex te. ¶ Item dico ꝙ abſtinẽtia frangit car nis laſciuiam ſicut em̃ equus impinguat⁹ recalcitrat maceratus autẽ fame pacifice operatur. Sic vere cha riſſimi caro noſtra que equ⁹ noſter quia ſicut dicitur. Eſa. xxx. Equi eorum caro et non ſpiritus. Iſte igitur quando delicijs carnalibus impinguatur recalcitrat contra ſpiritum et rebellat. Si autem fuerit per abſti nentiam maceratus tunc omnis penitentia in patiẽ tia ſubſtinebit. Eſt enim abſtinentia ſicut frenuꝫ quo caro noſtra ſtringitur et tenetur. vnde Ecci. xxxiij. Ope ratur in diſciplina ⁊ q̃rit requieſcere laxa manus illi ⁊ querit libertatẽ quia ſicut dicitur Prouer. xxix. Qui delicate nutrit ſeruum ſuum inueniet eũ in tꝑe cõtu⸗ macẽ. ¶ Tertio dico ꝙ abſtinentia ſternit hoſtis ſe⸗ M uiciam dicit em̃ Amb. in Exameroni. Nõ ſi hõ ieiu⸗ nus contra ſerpentem ſpuerit ſerpenſq̃ de illo ſputo guſtauerit morit̃ qꝛ ſicut ſputũ ſerpentis eſt hoĩ vene nũ ſic etiam ſputum ieiuni hominis eſt ſerpenti vene nũ. Sic vere chariſſimi ſi homo ſit ieiunãs ⁊ abſtinẽs ſputũ qd̃ ex eius ore ꝓcedit ſcꝫ orõ ſiue confeſſio ſer⸗ pentẽ id eſt dyabolũ vł carnis maliciã ꝓſternit. vnde Aug⁹. in quodã ſermone. Ieiuniuꝫ purgat mentẽ ſub leuat ſpiritũ: carnẽ ſpũi ſubijcit: cor facit tribulatũ. ¶ Quarto dico ꝙ abſtinentia parit cordis leticiã: qꝛ aues que parũ comedũt dulcius cantant vt ſunt aues parue: ⁊ que multũ comedũt horribiliter cantãt ⁊ pre⸗ cipue comedẽtes carnes vt aquile atq̃ corui atq̃ que multum potant ſemꝑ in aqua exiſtentes vt anſeres ⁊ anatee. Sic homo parũ comedẽs ꝑ abſtinentiã coraꝫ deo dulcius modulatur. Sed guloſi q̇ cibis ⁊ carnib⁹ ſemꝑ veſcunt̃ ⁊ ſuffunduntur aquis deliciarũ cantãt horribiliter corã deo. Iurando blaſphemãdo mentien do. Et tales dilicioſi cõparant̃ anſerib⁹ qꝛ ſemꝑ volũt eſſe in luto et in fecibus ꝑ luxuriã. Iteꝫ cõparant̃ cor⸗ uis qꝛ ſemꝑ volũt comedere carnes hoĩm ꝑ dentis de tractionẽ. Ideo precipit̃ cuilibet Prouer. xxiij. Noli eẽ in conuiuio potatoꝝ nec illoꝝ qui carnes offerunt ad veſcendũ. Delicioſi em̃ in conuiuijs ⁊ potib⁹ ſuis cõ⸗ ſueuerũt vt coĩter carnes alioꝝ ꝑ detractioneꝫ vorare Sed ecõtra abſtinẽtes ſolẽt venenũ extinguere ſꝫ lete ⁊ hylarit̃ cuilibet ꝯgaudere Eſa. xiiij Letare ſterilis vñ de ſiccitate et ſpũali leticia abſtinẽtiũ põt dici illõ ꝑs. Pingueſcẽt ſpecioſa deſerti ⁊ exultatiõe colles accin⸗ gent̃. ¶ Quinto dico ꝙ abſtinẽtia tollit mortis ſeuici am Uidem⁹ ꝙ infirm⁹ aliqñ euadit mortẽ qñ minuit ſibi ſanguinem. Sic vere chariſſimi qñ hõ vult vitare mortẽ eternã neceſſe eſt ꝙ qñq̃ de ſanguine carnali⸗ um deliciarũ aliq̇d ſibi tollat ꝑ abſtinẽtie ꝑcitatẽ. Sꝫ quidã ſunt ſimiles illis qui ſibi minuũt de manu qui ſtatim ponunt eã in aquã ⁊ etiã in manu baculũ non accipiũt. Sic vere multi ſunt qui qñ in quadrageſima ſanguinẽ id eſt carnis delicias derelinquũt ſtatim re fugiũt ſcꝫ ad delicias piſcium baculumq̃ penitentie non aſſumunt. Iuxta illud Mat. x. Nolite portare ba culum ⁊c. Iſta igit̃ tollit mortis ſeuiciã id eſt damna⸗ tionẽ etnã Ecci. xxxvij. Qui aũt abſtinẽs ẽ adijciet vi⸗ tã. ¶ Sexto dico ꝙ abſtinẽtia ꝯfert eternã gl'iam ſeu diuinã gr̃aꝫ Dicit em̃ yſaac ĩ dictis ꝙ aĩalia q̃ ſunt ꝑ⸗ ui cibi ⁊ pot⁹ ſunt acceptabilia ⁊ vtilia ad comeden⸗ dũ multũq̃ comedentibus ꝑ̃ferunt̃. Sic vere illi q̇ pa rũ ſunt comedentes ꝑ abſtinentiã deo ⁊ angelis ꝑ gra tiam in preſenti ⁊ per gloriam in futuro ſunt accepti Illi autem qui hic per gule voracitatem multũ come. dunt ab his tanq̃ inutiles reprobantur. ¶ Item no⸗ N ta ꝙ ſicut videm⁹ ſunt quedam animalia q̃ ſunt ma⸗ gne voracitatis vt leo ⁊c. rapacia. Quedã moderati vi ct⁹ vt homo quedã parciſſimi victus vt ſerpẽs. Sic vere ĩ mũdo ſunt aliqui nimie voracitat̃ aliqui nimie parcitat̃. Primi ſunt leones et lupi. ſ. mũdi pricipes ⁊ raptoreſq̃ multũ volũt laute comedere ſũptib⁹ alioꝝ ꝝ. Alij aũt ſunt ſerpẽtes fallaces ⁊ tortuoſi. ſ. heretici ⁊ hypocrite q̇ ſunt ꝑciſſimi vict⁹ ꝑ ĩmoderatã ⁊ fictã ab ſtinẽtia vt. ſ. mũdo placeãt ⁊ vt ab alijs ĩ reuerẽtia ha beant̃. Sꝫ vere illi qui ſunt ſapiẽtes ſeruãt mediũ: qꝛ nec multũ nec modicũ comedunt qꝛ. ſ. non volunt eſſe lupi: neq̃ ſerpentes. ſed volũt eſſe homines vtẽtes ra⸗ tione in cuius ſignuꝫ homo habet os valde modicum reſpectu corporis ſui ⁊ ideo moderate ad ſufficientiaꝫ debet comedere. Sicut em̃ dicit Hiero. ad ruſticum. Tẽperatus cibus ⁊ corpori ⁊ anime vtilis eſt. Itẽ nota ꝙ abſtinentia nõ eſt in ciboꝝ aſperitate quod patet qꝛ boues ⁊ aſini magis eſſent abſtinẽtes qui viliora ⁊

grossiora manducant. Istud dicit Augꝰ. Adam enim non peccauit in carne: sed in pomo Esau in lenticula nō in porco. ¶ Item nota ꝙ christus fuit sibi parcus et alijs largus: quia esuriens noluit lapides in panem mutare sicut dicit̄ Math.iiij. ⁊ Luce.iiij. Alijs tamen indigentibus ⁊ esurientibus aquam mutauit in vinuz sicut dicitur Job.ij. Lupus et leo aliquādo ꝑ aliquot dies ieiunant sed tamē plus vna vice comedūt ꝙ cū-ctis diebus ieiunij comedere debuissent. Sic vere faciunt multi ad litteram. vnde. Hiero. Melius quotidie parum ꝙ raro satis sumere. Pluuia illa optima est q̄ sparsim cadit in terram. In principio ieiunij quadragesimalis fiunt aliqua. Cineres enim accipiuntur cruces et altaria cooperiuntur genuflexiones incipiuntur gloria et alleluya: et ceteri cantus leticie dimittūtur: mandata in abbatijs frequētantur. Sic vere quādo tu facis abstinentiam tu debes accipere cineres id est mortis recordationem: velare crucem tue afflictionis: altare tue orationis ⁊ deuotionis per humilitatis absconsionem: genua cordis flectere per deuotionem gloria et alleluya et leticiam omnem dimittere: ꝑ tristem peccatorum meditationē: mandatum misericordie facere ꝑ elemosynaruz largitionem. Accipe igitur cineres contra superbiam. Coopperi te coram inanez gloriam. Flecte genua contra iracūdiam. Dimitte alleluya cantū leticie contra inanem lasciuiam. Fac ꝓcessiones contra accidiā. Fac mandatum in quo sit refectio pauperum contra auariciam. Quādo aliquis minuitur non sentit dolorem minutionis: immo ibi moritur nisi d' aqua extrahatur. Sic vero illi qui in aqua idest in cibis deliciosis aquaticis se īmergunt nō sentiunt nec est eis triste si minuūt̄. Et si eis sanguis deliciarum carnalium subtrahatur. Et ideo isti per peccatum moriuntur nisi de aqua id est de aquaticis delicijs per abstinentiā extrahātur. Sicut enim illi qui debent incurrere mortē contemperant ipsam intrādo aquā vt dictum est. Sic vere q2 abstinentia a carnalibus est deliciosis quedam mors. Ideo contēperant ipsam fugiēdo ad aquā id est ad species et ad pisces sine dolore mortē abstinētie patiuntur. Juxta illud Prouer.xxiij. Uerberauerūt ⁊ nō dolui quia scz tales vulnera ⁊ verbera abstinentie nō sentiūt. Medicus videns infirmū in periculo imponit ei dietā in pane et aqua et carnes ⁊ vinū penitus sibi tollit. Sic vero q̄ñ medicus spūalis deus vicz vel sacerdos videt ꝙ infirmus peccator est in periculo mortis eterne ꝓ certo debet eū retrahere a carne ⁊ vino et a ceteris delicijs ꝑ abstinentiā ⁊ dietā etiā panis ⁊ aque. i. victus sibi imponere parcitatez. Figura Gen.xviij. ⁊ xxi. vbi dicit̄. Nō cū agar que interpretatur somnians festuz contēpsisset dñam: filiusq3 eius cōtra filiū dñe rebellasset abraam imposuit sibi vtrē aque ⁊ panē et fugauit eā de domo sua. Sicq3 caro nr̃a que semꝑ habet festa et solatia sōniare: rebellat cōtra dñam suā. i. animā filiusq3 suꝰ. i. carnalis appetitꝰ pugnat contra filium dñe id est cōtra spūale desideriū anime ideo abraam. i. sacerdos ⁊ deus panē ⁊ aquā id est artā dietam abstinētie debet sibi imponere vt eā possit sibi subijcere q2 alias semp caro q̄ ancilla est sue domine scz rebellare q2 sicut dicitur ad Gal.v. Caro concupiscit aduersus spūm. ⁊ spiritus aduersus carnem. Uide alia de Abstinentia: in ca. de Jeiunio.

Abuti.

Nota ꝙ abuti idē ē ꝙ male vti. Et d2 ab a ꝙ ē contra: ⁊ vti quasi contra rōnē vti. Nota igit̄ ꝙ abutimur multis rebus in hac vita vicz.

Corpore
Tempore
Loco.
Censu et
Sensu.

Et primo corpe. Abusor em̄ d2 papalium lr̃arū qui cōtra intentionē pape eis vtit̄. Sic vere q2 pctōres corpe vtunt̄ contra dei volūtatē ideo dici possunt abusores. Datum est em̄ nobis corpꝰ sicut bos ad laborandum non sicut porcus ad inpinguandum.

Nō sicut vestimentū ad consumendū
Nō sicut thesauris ad reseruandum
Nō sicut nauis ad transeūdū
Nō sicut domꝰ ad inhabitādū
Nō sicut tētoriū ad trāsmutādū.
Nō sicut castrū ad muniendū
Nō sicut templū ad ornādum.

Sed vere oībꝫ his abutimur: ⁊ corpꝰ nr̃m ꝯtra dei volūtatē. Sicut porcuz impinguamus. Sicut thesauꝝ reseruamꝰ. Sicut domū inhabitamꝰ. Sicut castrū ꝑparamꝰ. Sicut tēplū adornamꝰ. In ꝑs filie eoꝝ cōposite circūornate sicut similitudo templi Ideo breuiter de carne pōt itelligi illud Ecci.xxvj. In filia nō auertēte: s3 firma custodia ne inuēta occasiōe abutat̄ se. Filia aūt nō auertēs se: est caro vel mens vl' fragilis natura q̄ a rebꝰ nociuis nō se auertit. Super ista igitur est custodia firmanda ne. s. abutat̄ se. s. laxādo se ad gule vl' luxurie voluptatē. De abusu vero carnis inquātū signat peccatū ꝯtra naturā nō itēdo hic aliud dicere propter paucitatē autoritatū vocaliū: s3 vide infra de Sodoma. ¶ Itē alij abutunt̄ loco ⁊ tpe q2. s. cū breue tēpus huius vite sit nobis concessum ad bona opera faciēda nos tamē expendimꝰ illud econtrario in malis opibus et iniqs. Itē cū deus dedit nobis locū sancte ecclesie vl' religiōis ꝓ suo seruitio faciendo ⁊ ꝑadiso acquirēdo: nos tñ abutimur. q2 nec dei seruitiū sicut debemꝰ facimꝰ: nec paradisum acquirimꝰ. Ideo Job.xxiiij. dicit̄. Dedit ei dñs locū penitētie ⁊ ipse abutit̄ eūdo in supbiā. Locꝰ em̄ penitētie est ecclesia: vl' religio. S3 ꝓ certo mūdani ecclesiastici ⁊ religiosi isto loco multipliciter abutūtur. Unde dicit Hugo. lj. de claustro aie ꝙ. xij. sunt abusiones claustri.

Prelatus negligens
Discipulus inhobediens
Juuenis ociosus
Senex obstinatus
Monachus curialis
Religiosus causidicus
Habitus preciosus
Cibus exquisitus
Rumor in claustro
Lis in capitulo
Irreuerētia in altaris officio
Dissolutio in choro

Itē mundus est locus q. s. secularibꝰ est datꝰ ad statū cōiugalē seruādū vl' ad elemosinas faciēdū. Et ad scz i actiua vita bñ ⁊ sctē viuēduz S3 reuera multi abutūtur isto loco: q2. s. in mūdo sunt multe abusiōes. sicut dicit. Cyprianus de. xij. abusionibꝰ vicz. Itē adhuc potest dici ꝙ in ecclesia sunt multe abusiones.

Sapiens sine operibus
Senex sine religione
Adolescentes sine obediētia
Diues sine elemosyna
Femina sine pudicicia
Dominus sine virtute
Christianus contentiosus
Pauper superbus
Rex iniquus
Episcopus negligens
Plebs sine disciplina
Populꝰ sine lege.

Sicut ei abusio esset qd pullꝰ preficeretur matri sue. Itē ꝙ pulli darentur accipitribus et miluis in custodiā. Itē ꝙ ipsis pullis committeretur custodia accipitꝝ et miluorum: sic vere abusio est quod pullus id est iuuenis ⁊ inscius preficiatur matri sue id est ecclesie ⁊ ꝙ ipse regat a quo debet regi. Itē ꝙ preficiat̄ miluis et coruis id est mundi raptoribus principibus ⁊ tyrānis. Item ꝙ ipsis pullis id est simplicibus christianis ipsi vultures ⁊ accipitres id est male ꝑsone raptores ⁊ crudeles in ecclesia preferantur. Et cum omnia ista sepissime accidunt in ecclesia. Ideo dicit Gilbertus in quodam sermone. Ridiculosa res est aut certe magis periculosa: speculator cecus doctor inscius precursor claudus. Prelatus negligēs. Preco mutus. Itez alij abutunt̄ censu id est diuicijs: quia quidā sunt qui eas acquirunt sicut raptores ⁊ vsurarij. Alij qui eas indebite seruant sicut auari. Alij qui eas indebite expendunt sicut prodigi. Et sicut illi qui eas non in vsibus debitis ponūt sicut maxime sunt ecclesiastici qui cū exinde debeberent nutrire pauperes ipsi tñ nutriūt meretrices. Figurati ꝑ illos sacerdotes bel. quoꝝ ꝯcubine ⁊ filij comedebāt illa que apponebantur beli. Uide eā s. de Abscōdere infra de Symonia in fine lr̃e l2. Isti ēt censu. i. ꝓsperitate ⁊ ꝑtāte tꝑali abutunt̄ pricipes ⁊ tyrāni: q sub dissimulatiōe iusticie ⁊ sub vmbra iudiciarie potestatis

C potestatis faciūt multa mala .s. rapinas extorsiones. exactiões ⁊ etiā corporales inuasiones. ¶ Itē alij abutūtur sensu ⁊ sapientia. ⁊ isti sunt mundani sapientes ⁊ aduocati qui cū deberēt sensu suo rōnabiliter et ſm deū vti. Ipsi tñ cōuertūt illud ad malicias ⁊ cautelas et q2 priuilegiū meretur amittere q̄ cōmissa abutitur ptāte. Ideo tales abusores sensus et rōnis ipsuꝫ vt cōmuniter in morte amittūt: qñ sensu potius indigerēt Istud fuit figuratū Geñ. xxxiiij. vbi dicit. Q̄ cum Jacob patriarcha haberet filiā pulcherrimā q̄ dicebat dyna. egessa est in vrbē sichen: ⁊ statim filius regis illius ciuitatis adamauit et rapuit eā: et abusus est ea ipsamq3 defloꝛauit qd̄ videntes fratres sui filij Jacob ingressi sunt vrbē ⁊ tulerūt sororē suā de domo sichen: ipsosq3 propter abusum sororis vulnerauerūt ⁊ occiderūt dicētes. Nūquid sorore nr̄a vt scorto abuti debuerūt. Jacob patriarcha charissimi signat xp̄m. q̄ est pr̄ et p̄triarcha oīm nostrū qui dicit Jacob qui interpretat luctator q̄.s. cōtra dyabolū in cruce luctauit. ¶ Itē ꝑ certo charissimi plures hꝫ filios speciales scꝫ angelos q̄ ꝑ certo vnā hñt sororē specialē ⁊ amicā: vicꝫ sapientiā ⁊ scientiā. iuxta illud Prouer. vij. Dic sapiētie soror mea es. ⁊ prudentiā voca amicā meā. Rex ciuitatis sichen signat reges. p̄latos atq3 principes. Mūdus em̄ dr̄ sichen qd̄ interpretat laborās: q2 scꝫ mundus nō cessat continue laborare. Hiere. ix. Ut inique agerēt laborauerūt. Filius isti⁹ regis signat gen⁹ aduocatoꝝ mūdiq3 sapientū: q̄ ꝑ certo sunt hodie regū ⁊ principū filij ⁊ familiares p̄ ceteris. Quia igit ꝑ certo filij regis sichen. i. filij huius seculi. s. Aduocati vsurpāt hodie sibi sororem filioꝝ iacob. i. sapientiā ⁊ scientiā. que est soror angeloꝝ. Sꝫ vere cū ista isti abutunt multipliciť. s. cōuertēdo eā ad fraudes ⁊ ad malicias ⁊ cautelas. ⁊ ideo q̄d faciūt finaliter iacob ⁊ filij sui. i. xp̄s: ⁊ angeli ꝑ certo talib⁹ sororē suā. i. sapiētiā q̄ abusi fuerūt dū viuebāt: sicut p3 sepissime in morte talium vbi ipsi priuant vsu rōnis. ita q2 de reb⁹ suis nesciunt ordinare: multotiēs etiā subito moriunt ipos etiā p dānationē eternā vulnerāt ⁊ occidūt. Jō de talibus dr̄. j. Coꝛ. j. Perdā sapiētiā sapientū ⁊ itellectū prudētū reprobabo. Isti igitur abutunt sensu ⁊ subtilitate.

D ¶ Sed adhuc dico q2 aliqui abutunt affectione ⁊ volūtate. Et isti figurati sunt Judi. xix. vbi dr̄. Q̄ quidā leuita cū vxore sua intrauerūt ciuitatē gabaa post occasum solis ⁊ venerūt viri ciuitatis ⁊ abusi sunt vxore sua p totā noctē: ⁊ occiderūt eā post vsum: tunc vir ei⁹ vidēs vxorē suā mortuā scindēs eā in. xij. ptes ita q2 tot⁹ israel cōgregat⁹ destruxit illos malefactores. Charissimi p̄ ciuitatē istā intelligo hoīeꝫ quēlibꝫ q̄ pōt dici gabaa: qd̄ interpretat vallis alta: q2 hō est vallis. i. bassus ⁊ infim⁹ q̄tū ad corp⁹. alt⁹ aūt ⁊ nobilis q̄tuꝫ ad animā. Iste vir ⁊ leuita signat intellectū ⁊ rōnem q̄ de se ē multū virilis ⁊ virtuosa. Uxor aūt ei⁹ signat voluntatē q̄ cū intellectu est maritata ⁊ cōiucta. Pp̄lus nequā isti⁹ ciuitatis sunt mali motus ⁊ sensus corpis ⁊ mala desideria carnis nr̄e. Dico igit q2 postq̄ sol. i. diuina gr̄a hoīeꝫ occubuerit. tūc vere pp̄lus ciuitatis gabaa. i. mali motus corpis ⁊ carnis nr̄e insurgūt ɔtra leuitā ⁊ vxorē ei⁹. i. cōtra rōnē ⁊ voluntatē: ita q2 istā vxorē. s. volūtatē ea abutēdo ipam p diuersas malas complacētias maculādo p diuersa pctā mortalia pimunt ⁊ occidūt: q2 aīa q̄ peccauerit ipa morit Ezech. xviij. Quid igit dꝫ facere vir suus. s. mot⁹ rōnis qñ videt eaꝫ mortuā p peccatū ꝑpter huius abusionē3. Pro certo multū dꝫ dolere. ⁊ iō vere ipse debet eā scindere p aspera cōtritionē trib⁹ israel. i. trib⁹ sanctoꝝ q̄ sunt i padiso q̄ dicunt israel. i. deū vidētes: dꝫ eā cōmittere p deuotā orōnem ⁊ p sui subsidij implorationē: vel etiaꝫ ad diuersos sanctos ipsam mittere p pegrinationē. et sic filij gabaa. i. mot⁹ carnis ⁊ corporis poterūt destrui ⁊ euelli. s. filioꝝ israel id est sanctoꝝ auxilio mediāte. Uñ. j. Reg. iiij. Egressus est israel obuiā philisteis Israel em̄ id est societas sanctorum multū obuiat philisteis id est motib⁹ carnalib⁹ qñ de nocte supplicatur quid igitur abutunt affectione ⁊ volūtate. ¶ Septimo dico. q2 quidā abutunt iurisditione ⁊ potestate: leo em̄ habet potestatē super aīalia q2 rex eoꝝ. Sed vere ista potestate multū abutitur: q2 cū ſm naturam sui nominis. q2 leo grece idem est q2 rex latine deberet ea regere ⁊ gubernare. ipse tñ deuorat ⁊ māducat. Sꝫ vere mundi principes ⁊ p̄lati. iudices ⁊ pariter balliui sua abutunt mirabiliter potestate. q2 cum sint reges ⁊ superiores alioꝝ deberēt ipsos regere: gubernare ⁊ ordinare. sed vere ista potestate sibi cōmissa multipliciť abutuntur: quia vere subditos suos excoriant et deuorant per rapinas contra quos Hester. xiij. dicitur. Cū vniuersum orbem mee ditioni subiugassem noluineq̄q̄ potentie abuti magnitudine: sed clementia ⁊ lenitate gubernare subiectos ⁊c.

A C. Nota q2 ac: at et atq3 etq3 pro eodem supponunt. Sunt em̄ dictiones copulatiue ⁊ coniunctiue et verbi ad verbū sententie ad sententiā ligatiue ⁊ additiue. Sic igit dicaꝫ q2 ac: signat superadditionem siue bonam siue malaꝫ. Dicam igitur q2 ac: signat.

Adiunctionē vtilem: que fit de gratijs et virtutibus.
Adiunctionē sterilem: que fit de peccatis ⁊ erūnnib⁹
Adiunctionē flebilē: que fit de tormentis ⁊ verberib⁹
Adiunctionem fertilē: que fit de p̄mijs ⁊ muneribus.

Primū ac: spectat ad perfectos
Secundū ac: spectat ad infectos
Tertiū ac: spectat ad damnatos.
Quartū ac: spectat ad beatos

Perfectis addit virtutū titul⁹
Infectis addit culparū cumul⁹
Dānatis addit penarū stimul⁹
Beatis additur bonoꝝ riuul⁹.

Dico igitur p̄rio q2 per ac: denotat augmentum virtuosuꝫ hoc est dictu profect⁹ in bono et accumulatio virtutum ⁊ istud est vnuꝫ ac qd̄ facit hoīes virtuosos et bonos: sicut Job legitur Job. j. Q̄ vir ille erat simplex et rectus ac timens deum et recedens a malo Ecce quot virtutes sunt addite isti viro scilicet simplicitas et innocentia rectitudo atq3 iusticia. dei timor ⁊ patientia fuga mali et sapientia. Igitur notabis q2 boni debent proficere.

Per contritionē: crimina deflendo
Per ɔfessionē: maculas tergendo
Per deuotionē: dominū querendo
Per durationē: cū dn̄o manēdo
Per discretionē: dominū vidēdo
Per cōpassionē: cū xp̄o dolendo
Per religionē: terrenis cedendo
Per dilectionē firmiter herendo
Per cognitionē occulta sciendo
Per orationē dulciter loquendo

Omnes em̄ iste virtutes viro iusto superaddunt: ⁊ associant: sicut p ac in scriptura notat. beat igit iustus ac ɔtritionis pctā deflentem p̄s. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte et Hiere. ix. dicitur. Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lachrymarum et ploꝛabo die ac nocte. ¶ Item habeat ac: confessionis maculas stergentem Leuit. decimoquinto. Lotis vestibus ac toto corpore in aquis viuis erit mūdus. ¶ Item habeat ac deuotionis dominū querentem. ij. Paral. decimoquarto. Confregit Aza statuas lucosq3 succendit et precepit inde vt quereret dominum et faceret legem. ¶ Item habeat ac durationis cum deo manentem, hoc est dictu virtutum perseuerantiam Leuit. octauo. Die ac nocte manebitis in tabernaculo obseruantes custodias domini. ¶ Item habeat ac: discretionis et contemplationis dominuꝫ videntem Exo. vigesimoquarto. Uideruntq3 deum ⁊ comederunt atq3 biberūt. ¶ Itē habeat ac cōpassionis pro xp̄o dolentis id est cōpassionis passionis ⁊ sanguinis xp̄i Exo. xj. Sument de sanguine ac ponent super vtrūq3 postē. ¶ Item habeat ac discretionis impios horrentem seu ac religionis terrenis cedentem Leui. viij. Leuitas cōsecrabis oblatos dn̄o ac: separabis de medio filioꝝ israel vt sint mei. ¶ Item habeat ac dilectionis omnibus herentē Exo. xj. Diligo dn̄m meū ⁊ vxorem ac liberos Phil. scdo. Quo vt charitas vestra

magis ac magis abundet. ¶ Itē habeat ac: cognitionis omnia scientem Dañ. v. Sciētia intelligentiaqꝫ ac sapientia ampliores inuente sunt in te. ¶ Item habeat ac: orationis dulciter loquentis. Genesis lj. Cōsolatus est eos ⁊ blande ac leniter est locutus. Leuit. iiij. Rogabitqꝫ ꝓ eo sacerdos ⁊ pro peccato eius ac dimittetur ei. Patet igit̃ ꝙ ꝑ ac: intelligitur augmentū virtuosum. ¶ Scđo dico. ꝙ ꝑ ac: intelligit̃ augmentū

B viciosum scʒ ꝓfectus in malo, et multiplicatio viciorum. sicut eñ vocabula vocabulis ꝑ ac. in orōne iungunt̃: ⁊ orōnis series cōterit̃ ⁊ format̃. Sic dicā ꝙ dyabolus solet malos inuicē ꝑ malā cōcordiā ligare ⁊ cōiungere ⁊ mala malis accumulare. ⁊ adiungere: vt sic orōnem dyabolicā. i. viciorꝫ congeriē valeat colligare. Dicā igit̃ ꝙ ꝑ ac: intelligit̃ oīs supadiūctio peccati vel q̇cunqꝫ ꝓfectus in malo. Nota igit̃ ꝙ mali proficiunt

In duricia cordis obstinati.
In tristicia vultꝰ cōturbati.
In blandicia verbi palliati
In nequicia actꝰ deprauati
In malicia dicti venenati.

Proficiunt igit̃ ac crescūt in duricia obstinati erroris Exo. xiiij. Indurabo cor eius ac psequet̃ vos. Item in tristicia conturbati stuporis Exo. xx. Perterriti ac pa. Iteʒ ī blandicia palliati sermonis scʒ dulcoris scʒ in adulatione cōtra illud qđ dicitur Leuit. ij. nec q̇cq̄ fermēti ac mellis adolebitur in sacrificio domini. Mel eñ adulationē signat. Item in nequicia cumulati erroris ps. Die ac nocte in me iniquitas et labor in medio eiꝰ et iniusticia. Itē in malicia venenati doloris Apoc. xij. Proiectus est accusator fratrum nostrorum qui accusabat eos die ac nocte. Istud est igitur vnum ac: qđ cōcernit augmentū viciosum. ¶ Tertio dico ꝙ ac: quā-

C doqꝫ concernit augmentum dolorosum scilicet aggregationum. tribulationum et penarum.

Et sic signat
fatigationem et laborē
Desolationē ⁊ meroreʒ
Tribulationē ⁊ dolorē

Multiplicatur dico in dānatis labor ⁊ fatigatio Hiere. xvj. Seruietis ibi dijs alienis die ac nocte scʒ demonibus in inferno qui nō dabūt vobis requiē. ¶ Itē meror ⁊ desolatio Hiere. ix. Sup montes assuma fletū et lamētum. Item dolor ⁊ tribulatio Apo. xx. Cruciabuntur die ac nocte in secula seculorum. Ac igitur concernit ⁊ signat augmētum dolorosuʒ. ¶ Quarto dico. ꝙ

D ac: signat augmentum gaudiosum scʒ gloriā paradisi: que addetur iustis post transitū huius vite Luce. xiiij. Voca inquit pauperes ac debiles. cecos ac claudos introduc huc. Ut sic deꝰ figuretur in illo assuero rege: de quo dicitur Hester. j. Qđ ipse fecit conuiuium grande principibus ⁊ suis corā se vt ostēderet diuitias glorie ⁊ regni sui ac magnitudinē ⁊ iactantiam potentie sue. Sic igit̃ ptʒ quō ac: potest referri ad ꝟtualia ad criminalia. ad infernalia ad supnalia. Si vͦo ad deū velis referre. dic ꝙ iste ac. coniunctiuus ⁊ adiunctiuus coniūgit enim ꝑ charitatem ⁊ per diuine et humane nature societatem. Adiungit vero iustis gratiam ⁊ bonitateʒ beatis gloriam ⁊ felicitatem. Damnatis vero miseriā ⁊ calamitatem que scilicet omnia possent probari per ac. sed transeo causa breuitatis.

A **Achab.** Cuʒ achab fuit rex israel peruersissimꝰ bene possunt per euʒ designari illi qui in israel id est in ecclesia male regūt. vel etiam illi qui in quibuscunqꝫ dignitatibus vl' officijs male prelunt Et sic notabo ꝙ achab fuit.

Auaricia deprauatus
Iniusticia effrenatus
Idolatria maculatus
Impatiētia cōturbatus
Cū iezabele maritatus
Ictu sagitte vulneratꝰ
Sāguis canibꝰ suis datꝰ

Sic vere impij superiores inflāmantur ꝑ auariciam Exemplo istius de quo cōcupiscētia dr. iij. Reg. xxj. Qđ ipse cōcupiuit vineaʒ naboth vt sibi faceret hortum olerū. Sic isti agros ⁊ vineas vicinorum ⁊ subditorum ad litterā suis hortis ⁊ possessionibus adiungunt. Item isti effrenantur ad iniusticiam sicut iste qui per. Iezabeleʒ occidit naboth. nec homicidium eius puniuit: eo ꝙ hereditatē suam sibi vendere noluit. sicut dicitur ibidē. Quia sepe contingit ꝙ mali iudices multa scelera cōmittūt qñ possessiones aliorꝫ ꝓ libito habere nō possunt ydolatrie etiam seruiunt: sicut de isto dicit̃. iij. Regū. xvj. Qui seruiuit baal ⁊ fecit sibi templū: qr scilicet isti ydolis suis id est suis magistris plus debito seruiūt. ⁊ eos ꝓ dijs colunt: ⁊ de exactionibus quas ꝓcurant tēpla ⁊ palacia ipsis construūt. ⁊ faciunt sepe tamen ꝑ impatientiam turbantur. sicut de isto legitur. iij. Regū. xx. Qui cum reprehenderetur a propheta de hoc ꝙ impium regem syrie non puniuerat furibūdus et audire contēnens venit in samariaʒ: quia vere isti noxios sepe dimittūt impunitos vel prece vel ꝑcio incorrectos ⁊ si ab aliquo propheta. id est ab aliquo probo viro reprehenduntur: statim ad furorem ⁊ ad iracundiā prouocantur. Prouerb. xv. Non amat pestilens eum qui se corripit. Iezabeli etiā sunt maritati. que interpretatur fluxꝰ sanguinis: ⁊ signat malas mulieres quas tales diligunt. quarū instinctu faciunt multa mala sicut iste instinctu vxoris sue rapuit vineā naboth. adorauit ydola ⁊c. iij. Reg. xxj. Cōcitauit achab iezabel vxor sua ⁊ abominabilis effectus est. Isti igitur finaliter sagitta sue damnationis leduntur a canibus infernalibus deuorantur. iij. Regum. xxj. Si mortuus fuerit achab in ciuitate comedent eum canes. ¶ Si vis ex- B

pone in bono. ⁊ dic ꝙ achab qui fuit rex israel: qui interpretatur videns deum et reprehensus humiliauit se. ita ꝙ scidit vestem: operuit cilicio carnem suam: ieiunauit. cubauit in sacco ⁊ ambulauit demisso capite sicut dicit̃. iij. Re. xxj. in fine ⁊ īterpretat̃ frat̃ pr̄is: ⁊ genuit iorā q̇ īterp̄tat̃ dñs excelsus. pōt significare quēlibet virū iustū: qr iste dicit̃ rex eo ꝙ bñ se ⁊ alios regat per prudentiam et discretionem. Dicitur rex israel qr videt deum per fidem et contemplationem. dicitur reprehensus timuisse: quia timet ⁊ prelatorum iustoruʒ ⁊ predicatorum redargutionem. Dicitur vestē scidisse eo ꝙ vestem sue temporalis possessionis scindit ⁊ diuidit per elemosynarum dispensationem. Operuit se cilicio id est asperitate penitētie ꝑ deliciarum abdicationem. Ieiunat ⁊ cubat in sacco per abstinentie macerationē. Incedit demisso capite: per humilitatem ⁊ subiectionē et ꝑ diuini timoris conturbationem ⁊ sic iste vocatur frater patris sui christi: per ipsius imitationem: et generationem Ioram. id est iustos dños ꝑ iustam dignorum et bonorum promotioneʒ. Ideo de tali achab dicit dominus. iij. Regum. xxj. Nonne vidisti achab humiliatum coram me: quia humiliatus est mei causa non inducam malum in diebus eius.

Accaron. Nota ꝙ accaron fuit nobilis ciuitas philistinorum: ⁊ ideo ista potest significare mundum: infernum: paradisum. Signat enim mundum qui debet horreri: quia accaron interpretatur sterilitas: quia scilicet mundꝰ est sterilis omni bono. Accaron enim erat ciuitas paganorum ⁊ mūdus est ciuitas pessimorum qui scilicet dicuntur philistijm poculo ruentes: quia potu iniquitatis exhausto ipsi ruunt finaliter in inferno. vnde Amos. j. Conuertam manum meam super accaron ⁊ peribunt reliquie philistinorum. ¶ Item accaron signat infernuʒ qui debet timeri. Accaron enim interpretatur sterilitas aut eruditio tristicie et talis est infernus qui scilicet est ciuitas philistinorum idest demoniorum iuxta illud. iiij. Regum. j. Ite consulite beelzebub deum accaron sterilis et inanis: et ibi in tristicia erudiuntur damnati cognoscere semetipsos. zach. ix. Dolebit nimis accaron quoniam confusa est spes eius. ¶ Item accaron potest significare paradisum. qui debet optari qui scilicet accaron interpretatur pascua gregis: qr scilicet in paradiso est vera pascua gregis christi Eze. xxxiiij. In montibus israel erūt pascua earum. Ideo dr j. Reg. vj. Qđ philistei miserūt archam dei ī accaron philistei enim sunt mūdani tyranni qui scʒ per tribulationes quas inferunt mittunt archaʒ dei id est animā sanctā

mam sanctam in accaron id est in pascuam beatitudi
nis paradisi ps. In loco pascue ibi me collocauit.

Achates.

Uide infra de lapide.

Achaz.

fuit Achaz rex iuda iniquissimus: q2
sicut dicitur. iiij. Reg. xvj. ꝙ iste non
fecit quod placitū dño: immo fudit statuas baalim.
altare templi deposuit ad instar altaris damasci ibi
nouum altare erexit. Iste igitur potest designare ma-
lum prelatum: qui in iuda id est in ecclesia non studet
facere qđ deo placet sed magis quod dño displicet. j.
Thessa. ij. Deo nō placent. ⁊ cūctis hominibus aduer
santur. Achaz enim interpretatur apprehendens for-
titudinem: quia scilicet isti prece et precio prelaturarū
et diuitiarum fortitudinem apprehendunt. Isti enim
in ecclesia facies erigunt scȝ ī promotionibus statuas
baalim. i. illi qui hodie ꝑ prelatos malos: q2 scȝ baalīȝ
īterpretaꝰ deuoratores. qui vere nostre status baalim
id est illi q̇ per prelatos malos ī ecclesia promouētur
per auaritiā et gulam nituntur oīa deuorare. j. Pet.
v. Tanꝙ leo rugiens circuit querens quē deuoret. Isti
etiā altare antiquum. i. cultum diuinum quē moyses
i. antiqui patres ⁊ disciplinas regulares in tēplo sta-
tuerant deponūt et in fauorē regis assiriorum. i. in fa
uorē seculariū altaris damasci similitudinē. i. seculari
um morum nouitates introducūt. Unde. ij. Paralip.
xxviij. Direptis itaqȝ achaz omnibus vasis domꝰ dei
clausit ianuas templi et fecit sibi altaria ⁊c. Isti enim
vasa domus dei. scilicet thesaurum ecclesiarum suaꝝ
quos alo obseruauerāt expendūt ianuas. i. cultū diui
nū claudūt: et volunt altaria noui cultꝰ. i. ritum moꝝ
B seculariū introducunt. ¶ Sed si vis adhuc potes di-
cere. ꝙ achaz potest significare virum iustum et bo-
num ecclesie prelatū. Achaz em̄ iterpretatur conuer
tens apprehendēs seu conuersus visioni: quia scȝ isti
conuertunt alios predicādo. conuertuntur etiam vi-
sioni celestium cōtēplando. Apprehendunt etiam scȝ
brauium vite eterne bene viuendo et operādo. ⁊ sicut
iste achaz fuit rex iuda et dñs hierusalem: et pater re-
gis Ezechie qui fuit iustus: et fecit famosuȝ horologi
um: sicut dicitur. Esa. xxxviij. Sic bonus prelatus est
rex iuda qui interpretatur confitēs. et rex hierusalem
qui interpretatur visio pacis inꝙtum iste libenter ex
ercet laudem ⁊ confessionem: et inꝙtū ipse studet ser
uare pacem charitatem ⁊ vnionem. Generat etiā fili
os iustos: per bonorum promotionem. ⁊ facit horolo
gium quod scȝ sonat in omnibus horis: per diuini of
ficij celebrationē. ⁊ per horarū canonicarū decantatio
nem Esa. vij. Locutus est dñs ad achaz ⁊c. Patet igi-
tur ꝙ acham potest significare in malo et in bono.

Accedere.

Nota ꝙ generaliter loquēdo mul-
tiplex est accessus scȝ diuinus hu-
manus dyabolicus. Est igitur dico accessus diuinus
et deus accedit ad hominem.

Carmen assumendo.
Gratiam infundendo
Penas inferendo
Mundum iudicando..

Primo igitur deꝰ accessit
per carnis assumptioneȝ.
figuratus ī moyse. de quo
dicitur Exo. xx. Moyses
accessit ad caliginem. Caligo. enim signat carnis obū
brationē. Itē iste quotidie accedit ꝑ gratie infusioneȝ
more medici. s. q̇ accedit ad infirmū dās electuaria. vl
vnguentū. Ecci. xxij. Accedit tibi bona grā. De hoc vi
de ifra i littera. g. Itē accedit ꝑ penarū. seu tribulatio
nē illa sicut. s. cyrurgicus qui accedit cū rasorio ad in-
firmū scindēduȝ. ⁊ eum curet. De quo Lu. vij. Accedēs
iesus tetigit loculū dicens. Adolescens tibi dico sur-
ge Tangere enim correctionem. Item iste accedit ad
iudicij executionem Malach. iij. Accedam ad vos in
B iudicio. Iste est igitur accessus diuinus. vide si vis ꝑ-
secutiones infra de aduentu. ¶ Secundo dico. ꝙ est
accessus dyabolicus: quia scilicet dyabolꝰ semper pa-
ratꝰ est accedere. Unde de dyabolo dicitur Mathei
quarto. Accedens temptator dixit iesu. Mitte te deor
sum. dic vt lapides isti panes fiant ⁊c.

Ut noceat.
Ut decipiat
Ut deijciat.

Iste em̄ est sicut iudas. de quo diciꝰ
mat. xxvj. ꝙ accedēs ad ihȝ: ait rabi.
Primo enim salutauit. postea ꝯfuta
uit. Iste potest figurari in abimelech Iudic. ix. ⁊c. vide
in vltimo. T. Iste igitur est accessus dyabolicus ¶ Ter C
tio dico ꝙ est accessus humanus. et iste proculdubio
est multiplex. quia. s. iste est.

Accessus ad deū per gratiā.
Accessus ad seipm ꝑ sui noticiā.
Accessꝰ ad ꝓximū ꝑ amiciciā.
Accessus ad ꝑadisuȝ ꝑ glīam
Accessꝰ ad ecclīe gradū ꝑ iusticiā.
Accessus ad pctm̄ ꝑ nequitiā.
Accessꝰ ad mūdū ꝑ auariciā.
Accessus ad īfernū ꝑ danationē.

Est igitur prio Acces
sus ad deū. qui ꝑ gra
tiam fit ⁊ dilectionē ⁊
orationē vñ de discipu
lis ī ꝑiculo existē-
tibus dr̄ Math. viij.
Acccesserūt ⁊ suscitaue
runt eū dicētes. Do
mine salua nos perimus. vide. infra in lr̄a. C. Item est
accessus ad semetipm qui fit per sui noticiam ⁊ cogni
tionem De quo dicitur in ps. Accedet homo ad cor al
tum. i. ad cor profundū. ⁊ exaltabitur deus. ¶ Iteȝ est
accessus ad proximū qui fit per dilectionē et subuen-
tionē Math. iiij. Accesserunt angeli ⁊ ministrabāt ei.
Ministrare eniȝ subuentionē signat. Itē est accessus
ad paradisum. qui fit per glorie assecutionē. vñ de bea
tis pōt dici illud Thob. ix. Cū oēs dixissent amē. acces
serūt ad cōuiuiū. Sed de hoc vide. infra in lr̄a. E. ¶ Itē
est accessus ad ecclesiā qui fit ꝑ iustā ꝓmotionē. Ezec.
xliij. Filij israel accesserūt vt ministrēt mihi: ⁊ stabūt ī
conspectu meo. Sed de hoc vide bene in littera. B.
¶ Iem est accessus ad peccatū qui fit per malū cōsen-
sum et operationem. de quo dicitur Ecci. j. Maligne
accessistis ad eum ¶ Itē est accessus ad mundum. qui
fit per terrenorum amorē ⁊ ambitionē. ita ꝙ mundus
vocat suos Esa. lvij. Accedite huc filij auguratricis se-
men adultere et fornicarie Mundus enim est ciuitas
auguratrix ⁊ fornicatrix. ¶ Item est accessus ad infer
num. qui fit per dannationē De quo dicitur Iudith.
vij. Filij moab et amon accesserunt ad holoferneȝ. i. ad
luciferum. vel holofernes interpretatur infirmans vi
tulum saginatum. q2 scilicet in inferno vituli saginati.
i. diuites ⁊ infirmitati subiacent sempiterne. Iste est
igitur accessus humanus tam bonus. s. ꝙ malꝰ. ¶ Itē
dico ꝙ accedere ideȝ est ꝙ venire. astare. appropinqua
re. ⁊ attendere. ¶ Notandum igitur ꝙ est quoddā ac
cedere cōmendabile Et ē accedere vituperabile. Dico D
igitur ꝙ accedūt aliqui cōmēdabiliter ⁊ isti sunt boni
et iusti. qui deo volunt esse propinqui ⁊ iusti ⁊ sibi men
taliter per charitatē vniti. Sicut enim videmꝰ ꝙ oīa
que sunt accedūt naturaliter ad suū originale pricipiū
sicut fluuius ad mare. lapis ad terrā. ignis ad spheraȝ
Sic vere homo debet accedere. coniugi et appropin-
quare ad deū. qui ē oīm rerū principās principiū ⁊ ori-
go. Nā sicut res nō pōt ꝑfici. quietari nisi quousqȝ ad
suū originale principiū accesserit eiqȝ fuerit copulata.
Sic vere homo si per peccatū a deo disiungaꝰ nō pōt
perfectā requiem inuenire nec sua potest ꝯsciētia ꝯso
lari quousqȝ ꝑ gratiā reuersus fuerit ⁊ accesserit ad eū
dem. Uñ Greg. xxv. mora. Tot gressibꝰ anima ad deuȝ
accedit. quot bonis moribus mentis proficit. tot gres-
sibus longe. quot malis cogitationibus decrescit. Et
ideo de tali morali accessu pōt exponi illud Mat. xxvj
Accessit ad eū mulier hñs alabastrū. vnguēti preciosi
In q̇bꝰ ṽbis oñdiꝰ ꝙ tribꝰ mōis ad deū fit accessꝰ vȝ.

Per dignitatē ꝓmotionis
Per charitatē affectionis.
Per leuitatem compassionis.

Ad deum inquit Ac- E
cessit mulier habens
alabastrū vnguenti.

Dico igitur ꝙ quidam accedunt ad deū per dignita
tem ⁊ promotionē. Ad deum inquit. Et iste sunt perso
ne ecclesiastice ⁊ maxime prelati qui habent accedere
ad deū et ad ecclesiastica sacramēta et etiā accessores
ipsius dei pñt dici qđ reuera magna dignitas dȝ dici.
Sicut em̄ videmꝰ ꝙ corpora que magis accedūt ad ce
lū sunt nobiliora ⁊ digniora sicut pȝ de stellis que sunt

In substantia solide.
In efficacia fluide.
In apparentia lucide.
In situ sublimitate.
In motu velocitare.
In actu nobilitate.
In natura dignitate.
Ab istis inferioribus separacitate.

Sic vere charissimi nos. alij ecclesiastici. q̇ accedimꝰ ⁊ appropinquamus ad firmamētū ꝑ gradū ⁊ statū ecclesiastice dignitatis. Debemꝰ esse ceteris inferiorībꝰ. i. laicis et secularibus digniores ⁊ meliores etiā in morībꝰ sanctiores. et ideo debemꝰ esse sicut stelle. s.

Solidi ꝑ constantiam et. Firmitatem
Fluidi per clementiam et. Pietatem.
Lucidi per scientiā et. Claritatem.
Sublimes per contemplationem.
Veloces per bonam operationem.
Nobiles per omnimodam perfectionē

Ab inferioribus sepati ꝑ excellentiā ⁊ distinctionē ⁊ per virtuosam ꝯditionem. Ad eum. Et ideo ecclesiasticis pōt dici illud Nume. xvj. Separauit vos deus israel ab omni populo ⁊ iunxit sibi vt seruiretis ei in cultu tabernaculi. et staretis coram frequentia populi et ministraretis ei. Idcirco accedere fecit ad se. Sed heu ꝓh dolor nō sic. hodie ecclesiastici sūt secularibꝰ peiores ⁊ laicis ī pluribus nequiores. Et ideo videt̃. ꝙ ecclesiastici sunt similes saturno. qui est quidam planeta celo propinquissimꝰ et ideo communi iure debēt celi influentiā participare plenius ꝙ ceteri planete: et tamen iste est planeta.

f Maliuolus.
Tardus.
Terreus.
Retrogradꝰ.
Et siccus.
Nocturnus.
Ponderosus.
Et palidus.

Et ideo in fabulis ꝭm Isido. iste depingitur vnus senex: tristis et tenēs falcē Tristis. quia fingit̃ a filio suo fuisse castratus: cuius virilia ꝓiecta in mari. venerem creauerunt. Cum falce etiam pingitur. quia ad modum falcis multum nocet retrogradiendo. Reuera charissimi tales sunt aliqui ecclesiastici. Isti em̄ qui ꝙtum ad gradū dignitatis sunt firmamentum. id est deo propinquissimi: quia scilicet iuxta ipsum in ecclesia. vt q̄ sunt religiosi et clerici. Et ideo deberent participare eius influentiam. et se eidem ꝓ viribus conformare. Et tamen ipsi quandoq̧ sunt ceteris nequiores. quia isti sunt. Maliuoli: per maliciam. Tardi: per pigriciam. Terrei: per auariciam. Frigidi: per indeuotionem. Sicci per incompassionem. Nocturni per ignorantie eradicationem. Ponderosi. per negligentie immobilitatem. Palidi per inuidie et odij. manifestam excoriationem. Nocēt etiaz retrogradiendo: per falsam cauillationē. et per retrodictam detractationem: castrantur a filijs: per bonorum ecclesie indebitam deuastationem per suos peiores filios et vepres: quia scilicet filij et concubine talium castrant ⁊ depauperant eos. Et ideo isti possunt depingi senes. per malorum operationem inueteratā Tristes per odium et desperationem habentes falcez secantem. id est rapinam: carnalis enim parentela ecclesiasticorum ipsos hodie depauperat atq̧ castrat. Figura Danielis decimoquarto. De filijs et concubinis sacerdotum qui comedebant illa que apponebantur bel. Vide supra. De abscōdere. Isti igitur non sunt meliores: eo ꝙ ad deum accesserūt: per ecclesie dignitatem sed potius nequiores: quia sicut saturnus est planeta mortificaturus. ꝭm Marcianum et Ptholomeuz. Sic vere mali ecclesiastici mortui sunt in se: per malam vitam et mortificatiui aliorum ꝑ mala exēpla. ideo de talibus malis accessoribus dicitur. Nume. vij. Quisquis accedit ad tabernaculum morit̃. Isti em̄ sunt qui ambitiose se ingerūt et qui non vocati accedunt. Econtra vero iusti videntes periculū anime et sacramentorum ecclesie dignitatem: timent accedere ⁊ diuinum iudicium solent cum reuerentia formidare. Figurati Deuterono. v. vbi dicitur. Quod filij israel videntes montem ardentem et fumigantem timuerunt prope accedere. Mons enim est deus. qui ꝑ minas fumat et punitiones ardet que qui bene considerat accedere timet et vt tutius viuat in inferiori statu se tenet Heb. xij. Nō accessistis ad tractabilē ignē veruntamen aduerte quibusdam accidit sicut. Plinio philosopho qui cum classe iuxta montē ethna ardentem transiēs: nimis prope montē accessit. ⁊ ideo ignis ipm ⁊ suos cōbussit. Sic vere indigni q̇ ad istū ignez ⁊ ad officia ecclesiastica accedūt: cōbustionē eterne dānatiōis incurrūt. Nume. iij. Si quis alienus ad ministrandū accesserit morit̃. ¶ Vn̄ nota ꝙ multa gene- G
ra ꝑsonarum prohibentur accedere ad dn̄m scz ad eucharistie sacramētū. vl̄ ad dignitatis ecclesiastice gradum vicz. Duplices ⁊ adulatores. crudeles ⁊ flagellatores. heretici. ⁊ deceptores. polluti vicijs et peccatores. De duplicibus em̄ dicit̃ Ecci. j. Nō accesseris ad eū duplici corde. De crudelibus vero dr̄ in psal̄. Non accedat ad te malū ⁊ flagellū non appropinquabit tabernaculo tuo. De hereticis aūt dicit̃ Nume. xvij. Ne q̇s accedat alienigena ⁊ qui nō est de semine Aarō ad offerendū incensuz dn̄o. Alienigena em̄ ꝓprie est deo hereticꝰ q̇ est extra ecclesiā. De immaculatis aūt ⁊ immūdis peccatoribus dr̄ Leuit. xxj. Omnis qui hz maculā nō accedet offerre hostiā dn̄o. Maculā dico scz symonie. luxurie. vl̄ inuidie ⁊c. Sed nota ꝓh dolor ꝙ ista hodie non seruantur. quia reuera hodie ad dominum ⁊ ad ecclesiastica beneficia ⁊ officia.

Accedūt ignorātes.
Accedūt incōstātes.
Accedūt discordātes.
Accedūt desperātes.
Accedunt detrahētes.

Dico prio ꝙ illis diebꝰ ad ecclesiam et ad xp̄m. Accedūt ignorātes. Isti sunt ceci qui nihil vident. Figurati ꝑ illos de quibus dicitur Math. xxj. vbi cū prius dn̄s dixisset de ecclia. Domus mea domꝰ orōnis vocabitur. vos aūt fecistis illā speluncā latronū. Subdit̃. Accesserunt ad eum ceci ⁊ claudi in templo. Item accedūt incōstātes scz homines imbecilles. Figurati ī illa ancilla ostiaria. De qua Math. xxj. Accessit ad petruz ancilla ostiara. Isti em̄ non sunt nisi ancille: ⁊ istud maxime potest referri ad quosdam beneficiatos: qui nō sunt nisi ancille in beneficijs suis. q̄ habent nomē ⁊ magistri eoꝝ hn̄t vtilitatem. Item accedūt ad eū discordātes. figurati in illis ossibus Ezech. xxxvij. Qui accesserunt ad ossa ita vnusquisq̧ ad iuncturā suaz. Ebriosi em̄ ⁊ litigiosi inuicem se considerāt ⁊ more ossium semper clamāt. Itē accedunt ad eum desperantes. s. quidam qui nō vidētur aliquid sapere de futuris: sz tm̄ de presentibus cogitantes. figurati in saduceis qui non credebant nec animam. nec angelū. nec resurrectionez esse post mortem sicut dicitur. Act. xxiij. et Mathei. xxij. Accesserunt ad eum saducei. ¶ Item accedunt ad eū detrahētes. figurati in phariseis qui interpretantur diuidentes. quia detractor diuidit charitatem. vnde Math. xvj. Accesserunt ad eum pharisei ⁊c. Non sic charissimi non sic. Sed accedant ad christum boni ⁊ iusti. Acceditur ergo ad deum per dignitatem et promotionē Ad eum inquit. Ideo cuilibet ecclesiastico dicit deus illud Exodi. xix. Ascende ad me in montem ⁊ esto ibi. H
¶ Secundo acceditur ad deū per charitatem et dilectionem. quod ostenditur cum dicit. Accessit mulier. Per accessum mulieris que summe naturaliter afficitur ad illud quod amat. Intelligitur affectus amoris et dilectionis: per quem acceditur et appropinquatur ad deū. Nihil enim potest melius ire ad terminuz ꝙ termino se vnire. Sic vere quia amor et charitas faciunt hominem vnire deo et coniungi. bene dico ꝑ charitatem et dilectionem ad deum est accessus. Videmus enim ꝙ ferrum quando est frigidū nunꝙ potest cum alio ferro vniri. nec ad id perfecte accedere: sed quando ferrum ignitum fuerit ad aliud ferrum, faciliter accedit et cum eo vnitur. coniungitur atq̧ ligatur. Sic vere charissimi homo quando est frigidus ꝑ intētionem nunꝙ potest deo appropinquare. nec ad eum perfecte accedere. nec cum eo se vnire. quia sicut dicitur Ecci. xij. Longe est dominꝰ ab impijs: sed quādo homo ignitur et inflāmatur per incendium charitatis. tunc cum deo coniungitur et vnitur: et ad eum

appropiat

appropiat ⁊ accedit. Mulier ergo accessit. figura. Luce.viij. Ubi quedã mulier. q̃ fuerat in fluxu sanguinis multis annis accessit ad iesum ⁊ tetigit fimbriã vestimẽti eius ⁊ sanata est. Et dictũ est ei. filia fides tua te saluã fecit. vade in pace. sed vere charissimi ꝙuis hõ multis tẽporibus patiat̃ fluxũ sanguinis.i. fluxũ viciorum. si tamẽ fuerit mulier.i. affectiu⁹ ⁊ charitatiuus. et accesserit ad christũ ꝑ fluentẽ dilectionẽ ⁊ affectionẽ. tetigeritq̃ per imitationẽ vestimẽtũ.i. ipsius ꝯuersationẽ ipse pro certo sanabit̃. fluxus viciorũ in eo siccabit̃ fides ipsius a deo ꝯmendabit̃: et pax et requies promittet̃. Ideo dicit̃ in ꝑsona dei cuilibet illud Geñ. xxvij. Accede ad me vt tangã te. Q2 reuera charissimi nos debemus accedere per amorem ⁊ dilectionẽ. ⁊ ad deũ ⁊ proximũ ẜm ꝙ charitas nos obligat vni magis ꝙ alij figura ad hoc. Ezech. xxxvij. vbi dicit̃ Quod ezechiel vidit vnũ campũ magnũ plenũ ossib⁹ siccis. Et ꝓphetaui inquit ossib⁹ istis et fact⁹ est son⁹ ⁊ ecce ꝯmotus ⁊ accesserũt ossa ad ossa. vnũquodq̃ ad iũcturam suam. Et vidi ⁊ ecce super ea nerui et carnes ascenderunt et extenta est super ea cutis. ⁊ ingressus est in ea spirit⁹. ⁊ vixerũt steterũtq̃ super pedes suos. ⁊ visus ẽ exercitus grãdis valde. Reuera cãpus iste potest significare planiciẽ huius mũdi vel etiã eclesie militantis. Ossa vero ista pñt significare multitudinẽ hoim huius vite. qui reuera naturaliter sunt sicci per carẽtiam humoris gratie et deuotionis. et modũ odium duri per indomabilitatem obstinationis. Sed tamen quandoq̃ accidit quod ezechiel eis prophetizat.i. ꝙ aliquis predicator euangelizat talibus regnũ dei. Et tunc vere debent accedere ossa ad ossa.i. homo ad hominam et etiam ad deũ per charitatẽ ⁊ dillectionẽ vnũquodq̃ ad iuncturaꝫ suam: q2 vere in corpore ecclesie membra debent inuicẽ accedere per charitatẽ ⁊ alter ad alterũ propinquare. debet etiam quilibet collocari in iũctura sua.i. in statu officio ⁊ beneficio suo per pacis ⁊ cõcordie vnitatẽ. Quod est cõtra ambitiosos qui in iuncturis ꝓprijs nõ sunt ꝯtẽti immo nitunt̃ semꝑ accedere ad alienas metas.i. ad aliena officia. q2 alijs debẽtur ⁊ nõ sibi. iuxta illud Matt. xxviij. Accesserũt et tenuerunt pedes iesu. vnũquodq̃ ergo debet accedere ad iuncturã suam ⁊ non ad alienã. ⁊ sic si quilibꝫ est cõtentus loco ⁊ statu proprio. ⁊ alijs per charitatẽ ligatus tunc pro certo ipsi acquirẽt neruos ꝯcordie ⁊ vnionis. carneꝫ fluide compassionis cutẽ honeste conuersationis spiritũ diuine inspiratiõis. vitã gratie et deuotiõis. Et stabũt super pedes suos. ꝑ virtutẽ fortitudinis ⁊ ꝑfectionis. Et ideo de tali accessu. ⁊ de tali cõiunctiõe charitatiua põt exponi illud Act. viij. Accede ⁊ adiũge te ad currũ istũ. ẜ heu ꝓh dolor ꝙ talis accessus charitatis ẽ hodie rar⁹ in eccl'ia. q2 hodie alter ad alterũ nõ accedit nisi ꝑ odiũ. irã. inuidiã ⁊ malignitatẽ. a deo aũt recedũt ꝑ culpã ⁊ iniq̃tatẽ. vñ Job. xxxiiij. Quasi ex idustria recesserũt a deo. Et maxie tales sũt mutabiles ⁊ leues: q2 sicut dicit̃ Luce. viij. Ad tp̃s credũt ⁊ tẽpore tẽtatiõis recedũt. Tales aũt sunt falsi amici qui optime accedũt tp̃e ꝓsperitatis ẜ si aduersitas aduenerit statim recedũt. Siles locustis ⁊ muscis que in estate accedũt: in hyeme aũt recedũt: Sic vere falsi amici per falsaꝫ amiciciã accedũt ad hoiem duꝫ status ⁊ estas ꝓsperitatis durat. sed si hyems tribulatiõis et paupꝑtatis venerit tũc vere ipi ab ipso fugiũt ⁊ recedũt De quib⁹ Job. vj. Necessarij mei recesserũt a me: Nõ sic charissimi. ẜ accedam⁹ ad deũ ⁊ ad ꝓximũ ꝑ charitatẽ ⁊ dilectionẽ: Accessit inquit mulier vñ Luce. viij d2 Q̃ mulier accessit ⁊ tetigit fimbriã vestimẽti iesu: Et si vis dic de accessu caritatiue familiaritatis q̃ fit i deuotiõe ⁊ oratiõe: ⁊ illud Berñ: Securũ accessuꝫ hꝫ hõ ad dominũ ⁊c: ¶ Tertio accedamus ad eum per pietatẽ ⁊ ꝯpassionẽ: hñs inquit alabastrũ vnguẽti ꝑciosi Sicut enim videm⁹ ꝙ volens accedere ad remotas ꝑtes facilius ⁊ leui⁹ accedit ibi ꝑ aquã ꝙ ꝑ terrã nauigandoꝙ peditando. Sic vere charissimi si nos volumus accedere ad deũ ⁊ ad paradisum: ꝓ certo facili⁹ et leuius accedamus ꝑ aquã fluide pietatis.s. faciẽdo elemosynas ⁊ opera mĩe ꝙ al's. Quia vere ista est leuior ⁊ breuior via eũdi ad deum. Et hoc ostenditur cũ dicitur. vnguenti preciosi. quia reuera vnctura ⁊ linitura pietatis facit accedere ad deũ ⁊ etiã ad paradisũ figuratur ibi Luce. vij. vbi d2. Q̃ mulier intrauit ad iesum penes symonẽ recumbentẽ. ⁊ stans retro secus pedes eius cepit eos rigare lachrymis: capilis tergere ore basiare vnguẽto vngere atq̃ delinire. Talis mulier pro certo debet esse quilibet xp̄ianus quia mulier dicitur quasi mollis aer. q2.s. xp̄ianus eẽ deberet aere⁹ per cõscientie puritatẽ. ⁊ mollis ꝑ amicitiã ⁊ benignitatem. Iste em̃ cum vnguento dulcis ⁊ fluide pietatis debet accedere ad Jesum. Quomodo. Certe. q2 ipse debet venire retro ⁊ occulte et abscondere pedes iesu.i. pauperes christi qui more pedũ sunt inferi⁹ circa terram in statu infimo ⁊ depresso. Istos dico debet multipliciter adiuuare.s. affectum cõpassionis emittẽdo. osculũ dilectionis imprimendo capillos ⁊ vellus exterioris possessionis expendẽdo vnguentum dulcis pietatis ⁊ benignitatis eis misericorditer largiendo. Et tunc dicetur de eis illud q̃ꝺ de ista muliere dictuꝫ est. Dimissa sunt ei peccata multa: qm̃ dilexit multũ Ideo de isto vnguento põt dici illud Ezech. xvj. Laui te aqua ⁊ vnxi te oleo. Q̃ precipue verũ debet esse de personis ecclesiasticis q̃ pre ceteris hoib⁹ debent habere vnguentum ⁊ oleum pietatis. q̃ꝺ fuit figuratũ in aaron qui in cõsecratione sua oleo vngebatur ⁊c. sicut supra dictũ est de aarõ. Ita ꝙ de isto accessu qui fit ꝑ pietatẽ põt dici illud Mat. xx. Accessit ad eũ mr̃. Mr em̃ nomen est pietatis. Accedit̃ igitur ad deũ charissimi ꝑ pietatẽ ⁊ ꝯpassionẽ. ꝑ charitatẽ ⁊ dilectionẽ ꝑ dignitatẽ ⁊ ꝑlationẽ. Nota adhuc in scriptura inuenit̃ Lr

Accessus beatificatiuus.
Accessus iustificatiuus.
Accessus viuificatiuus.
Accessus dãnificatiuus.
Accessus mortificatiuus.

Est dico accessus beatificatiuus. ⁊ iste est accessus. quo anima post mortẽ accedit ad paradisum. Sup quo nota Q̃ ois res naturaliter accedit ad suũ terminũ et ad suum finẽ. vñ videm⁹ ꝙ ois res q̃ est in motu naturaliter accedit ad quietẽ: q2.s. quies est terminus motus Sic vere charissimi cor nostruꝫ naturaliter debet accedere ꝑ desideriuꝫ ⁊ affectum ad quietẽ glorie paradisi. q2 eterna gloria nihil est aliud ꝙ terminus ⁊ cõclusio oim motuũ ⁊ laborꝝ. Et istum accessum acq̃rit aĩa beata qñ deo cõiungitur ꝑ beatificam visionẽ. figura ad hec Hester. iiij. vbi d2. Q̃ assuerus rex maxim⁹ vidit Hester ornatã q̃ stabat in atrio dom⁹ regie ⁊ placuit in oculis eius. et extẽdit ei virgã aureã: q̃ accedẽs osculata est summitatẽ virge ⁊ dixit ei rex. Quid dicis Hester regina q̃ est petitio tua? etiã si dimidiũ regni mei petieris dabo tibi. Charissimi ꝑ Hester reginã intelligit̃ aĩa. q2 Hester interpretat̃ abscondita.i. aĩa q̃ in corpore abscõdita ⁊ celatur. Assuerus iterpretatur beatificãs. iste est deus qui aĩas beatificat post hanc vitã. Sceptrũ q̃ꝺ nihil aliud est ꝙ virga regia signat dignitatẽ ⁊ eminẽtiam glorie paradisi. Qñ igitur charissimi Hester regina.i. aĩa xp̄iana regi xp̄o copulata per baptismũ. post ꝙ de abscondito latibulo corporis egressa fuerit steteritq̃ in atrio dom⁹ regie.s. in paradiso. tunc vere assuerus beatificãs deus rex ⁊ rector totius vniuersi. statim extẽdit sibi virgã aureã.i. dignitatẽ eterne beatitudinis. quia vere quando xp̄s videt aĩam paratã gratijs et virtutibus. tũc vere multũ placet in oculis ei⁹. Et ideo extẽdit sibi virgã.i. dignitatẽ eterne glorie. ad quã ipsa accedẽs delectatur ipsamq̃ apprehendit amplexat̃ ⁊ osculatur ⁊ a rege christo coraꝫ angelis honoratur. Unde Hester. xv. Noli metuere non morieris accede ergo ⁊ tãge sceptrum. Ubi ostẽditur ꝙ ad deum ⁊ ad eternam gloriam acceditur. ꝑ fiduciam et securitatẽ. Noli inquit timere per cõstãtiã stabilitatem non morieris. idest nõ deficies ꝑ iusticiã

et stabilitatē.nō morieris:id est:nō deficies ꝑ iusticiā
et seueritatem.tange inquit sceptrum ꝓsequere si vis
istas tres diuisiones iste est ergo accessus beatificās.
¶ Secundo dico quod est accessus iustificans.et iste
est accessus ad ecclesie promotiones qꝛ scilicet nul-
lus debet accedere.nisi iustus.sicut supra visuꝫ est.Cor
pora superiora que soli sunt ꝓpinquiora sunt vt cōmu
niter clariora.sicut ptꝫ de spera ignis ⁊ superioris par
tis aeris vbi turbines caligines ⁊ nebule nō ascendūt.
Ideo partes ille in claritate ꝑpetua perseuerant. Sic
vere charissimi illi qui ad solē iusticie ⁊ ei sunt propin
qui per ecclesiasticum gradū deberent ceteris esse cla
riores.per sapientiā ⁊ scientiā: ⁊ puriores ꝑ innocen-
tiam.Et ideo dꝛ in ps̄.Accedite ad eū ⁊ illuminamini
et facies vestre non cōfundentur.Sed nota ꝙ quidaꝫ
sunt similes lune.que quāto magis accedit ⁊ appropī
quat ad solē.tātomagis perdit lumen ꝙtum ad nr̄m
visum.Et quātominus habet de luce tantomagis est
corrupta.Sic vere charissimi illi qui appropinquant
et accedunt ad solē iusticie christum per ecclesiasticā
dignitatē.Isti dico non sunt ceteris clariores per sciē
tiam.immo obscuriores per ignorantiaꝫ:qꝛ vere illi q̇
sunt in ecclesia quod dolendum est deo propinqui.lu
mine gratie et sapiētie.p̄ ceteris sunt priuati.Et ꝙuis
ipsi sint obscurissimi ⁊ insufficientissimi tamen ipsi ꝑ
superbiā pompam elationem ⁊ presumptionē pre ce
teris hominibꝰ sunt cornuti Et certe melius esset ta-
libus ꝙ ipsi essent sine beneficio: ꝙ ꝙ indigni accede
rent ad dominum non vocati.Quia vere ex hoc incur
rere promerentur eterne iudicium vltionis quia sicut
dicitur Nume.iij. Externus qui ad ministrandum ac
cesserit morietur.Figura de Osia rege Iuda.ij. Paral.
xxvj.Qui voluit vsurpare officiū sacerdotis et ingres
sus est templum et adolere voluit incensum super al-
tare thymiamatis ꝙuis non esset sacerdos.nec de ge
nere sacerdotum.⁊ statim orta est lepra in fronte eius
et de templo etiam est eiectus.⁊ fuit leprosus toto tē
pore vite sue.habitauitq̃ in domo separata.regno re-
gine spoliatus. Sic vere charissimi illi qui nō sunt sa-
cerdotes. idest sacra docentes. nec sacerdotum . idest
Christi ⁊ sanctorum filij vel imitatores.hodie accedūt
ad ministrandum in templo ecclesie . quia scilicet ta-
les hodie promouētur et in ecclesia ad dignitates of-
ficia et beneficia sublimantur. Et ideo tales sunt ho
die leprosi et corrupti et luxuriosi.⁊ finaliter ipsi eijciū
tur de templo ecclesie.et regno paradisi priuantur et
in domo separata in īferno perpetuo commorantur.
Sapientes sunt ergo qui non ambiunt istuꝫ accessuꝫ.
vnde dicitur Exodi.xxxiiij.Quod filij israel et Aaron
videntes cornutam faciem moysi timuerunt prope ac
cedere.Quia vere illi qui sunt boni et iusti ⁊ filij israel
idest deum videntes et contemplatiui:timent accede
re per ecclesiasticas promotiones prope Moysen.i.
prope deum.Et quare.Certe quia ipsi bene vident co
gnoscunt et percipiunt ꝙ ipse habet cornua. idest ri-
gorem iusticie et austeritatis . quia ipsos paratus est
ledere ⁊ ferire nisi faciant debitū suum.Iste est igitur
accessus iustificans.¶ Tertio dico.ꝙ est accessus vi-
uificans.⁊ iste est accessus dei ad hominem per gra-
tiam ⁊ inspirationem bonam.Sicut enim sol certis
temporibus accedit ad nos. ⁊ in suo accessu facit oīa
reuiuere florere ⁊ fructificare. Sic vere deus quando
accedit ad hominem peccatorem ipsuꝫ per suam gra
tiam visitando ipse pro certo facit eum reuiuere ꝑ gra
tiam ⁊ virtutes.et flores bonarum affectionum . fru
ctusq̃ bonarum operationum producere ⁊ proferre.
Figura Luc.vij.Ubi mortuus efferebatur vnicus filiꝰ
matris sue .et hec vidua erat et turba ciuitatis mul-
ta cum ea.Motus autem Iesus super ipsam accessit
et tetigit loculū.hi autem qui ferebant steterunt.Et
ait.Adolescens tibi dico surge.et resedit qui erat mor
tuus et cepit loqui. et dedit illum matri sue. Mater
autem ista charissimi est ecclesia que omnes fideles
portat.et infra vterum fidei concipit atq̃ nutrit que re
uera a multis turbis ⁊ populis linguis ⁊ nationibus
est hodie circūsepta . Sed vere sepe accidit qꝺ filius
suus.id est homo christianus moritur per peccatum
mortale.et ad foueam infernalem effertur.Illi autem
qui efferunt ipsum sunt quattuor.scilicet

Spes longe vite.
Spes future penitentie
Cōplacentia delectationis.
Displicētia satisfactionis.

Sꝫ q̇d . ve qn̄q̃ Xp̄us
respicit hm̄oi mortuū
pctōrē . ⁊ motus mise
ricordia accedit ad euꝫ
per sue gratie inspirationem.tangit etiam loculum in
quo portatur.idest statum suum vel corpus per ali-
quam tribulationeꝫ. ⁊ sic reuiuiscit qui erat mortuus
per gratie susceptionem ⁊ per cordis contritionem et
conuersionem ⁊ loqui incipit per confessionem ⁊ gra
tiarum actionem.⁊ maxime quando sibi dicitur. Ado
lescēs surge:per monitionē ⁊ predicationem.⁊ de tali
accessu potest dici illud Gen̄ . xxvij . Accede ad me vt
tangam te.quod etiam potest esse verbuꝫ prelati sub-
ditum examinare volentis . Sed vide eam super illo
verbo.Tāgerē.iste ē ergo accessus viuificās.¶ Quar-
to dico ꝙ est accessus dāmificans.⁊ iste est ille quo per
affectionem.⁊ auariciam acceditur ad terrena.Papi
lio incaute accedēs circa lumen comburitur.Sic ho-
mo dum incaute ad lumen mūdane prosperitatis ac
cedit per tētationes comburitur atq̃ perit.Figura de
Abimelech Iudicū.ix.Qui indiscrete accedens iuxta
turrim altissimā que erat in ciuitate vt ignem suppo-
neret proiecit quedam ancilla fragmen vnius mole ⁊
allisit cerebrum eius. Turris charissimi est excellen-
tia status mundani ad quam homo multuꝫ cupit at
tingere: vt ignem rigoris et iurisditionis ibidem pos-
sit attendere ⁊ nutrire.Et ideo ad istam turrim ꝑ am
bitionem immoderatam quandoq̃ tā incaute appro
piat et accedit.ꝙ ancilla idest caro mittit sibi lapidē
molarem.idest aliquam fortem et duram tentationē
ipsumq̃ per diuersa peccata mortalia dissipat et pro
sternit.Ideo bene dicitur.ij.Regum. xj. Quare acces
sissent ad murum an ignorabatis quod multa de su-
per tela mittantur. Iste est ergo accessus damnificās.
¶ Quinto dico:quod est accessus mortificās scilicet
ille quo dyabolus accedit ad tentandum. figuratus
in illo Abimelech ⁊c. Abimelech enim est dyabolus
qui accedit quotidie ad expugnandum turrim consci
entie.et summe nititur apponere: et ibi ignem Con-
cupiscentie:ire:auaritie ⁊ luxurie.Et ideo ancilla cō-
scientie scilicet ideo debet accipere molam.id est con
siderare lapideam duriciem mortis iudicij et inferni
vel fragmētum mole. i. fracturam corporis nostri per
mortem et inde ferire abimelech dyabolum in caput
eius.i.in sue temptationis principium.s.statim ꝙ co-
gitationem ⁊ delectationē immittit ⁊ sic caput ⁊ prin
cipium suum taliter frangere ꝙ contra turrim cōsciē-
tie nequeat preliare. De tali autē accessu dicit Mat.
quarto.Accedens tentator dixit ei scilicet conscientie
et voluntati.Mitte te deorsum. Ideo bene docet Ec-
clesiastici tertio . Fili accedens ad seruitutem dei sta
in iusticia ⁊ timore.et prepara aīam tuā ad tētationē.

Accelerare. Acceleritas. A

Nota ꝙ in scritpura īuenit̄ acceleratio. seu celeritas
multiplex. Moraliter loquendo. Est enim
Celeritas laudabilis.
Celeritas damnabilis.
Celeritas amabilis.
Celeritas terribilis.
Prima est acceleratio diligentie. Secunda est acce-
leratio imprudentie. Tertia est acceleratio dei gratie.
Quarta est acceleratio pestilētie. ¶ Dico ergo.ꝙ est
acceleratio diligentie seu obedientie. quando scilicet
homines illa que tenentur facere prompte ⁊ celeriter
exequunt̄:similes aranee:q̄ ꝙuis sit modicū animal
tamen

tñ celeriter facit telā ⁊ etiā ordinatissime facit ipsam. q2 reuera qlibet debet bona opera ⁊ iniūcta officia celeriter exequi ⁊ omnia honeste ⁊ celeriter ordinare. Similis etiā vento q est impressio valde celeris motus. vñ Eccli.xliij. Eius imperio accelerauit vētus. Vñ nota. ꝙ celeriter bonū facere tria faciūt seu causant. Vel celerit a malo desistere vl' ad deū accelerare ⁊ currere.

Timor ꝑcussiuus. — Accelerat ergo homo rōne timoris: q2 vere qui deū timet nūꝙ ꝑ
Dolor impressiu9.
Vigor innatiuus. — desiderium tepere solet.

Exēplo ij. Paral.xxvj. Ozie regis iuda. Qui adolendo incensum lepra percussus esset eo ꝙ alienū officiu3 vsurparet territus plaga accelerauit egredi. Itē accelerat ratione doloris. dolor em̄ ⁊ tribulatio faciūt hoiem celeriter bene agere. Exēplo molēdini qd tunc celerius currit qñ maior vis fluminis ipsum impellit. Etiam nauis celeri9 ad portū accelerat quādo maior vis fluminis ipsum portat. Quia reuera qñ est maior tribulationis impet9. tanto est ad deū celerior mentis cursus ⁊ celerius accingit celi portus. ps. Multiplicate sunt infirmitates eo2 postea accelerauerūt. qd est cōtra pigros ⁊c. Itē accelerat ratione vigoris. q2 sc3 celerius currit iuuenis ꝙ senex eo ꝙ maioris vt coīter est vigoris. Sic illi qui maiori vigore gratie replent bonū celerius operant. Sapiē.ij. Utamur creatura tāꝙ in iuuētute celeriter. Sic ergo pat3: ꝙ est acceleratio diligentie. ¶ Scdo dico: ꝙ est acceleratio imprudentie q2.s. imprudētes nimis celeriter ⁊ nimis indeliberate et precipitāter operant. Planeta em̄ quāto terre propinquior tāto videt esse in motu celerior. Et hoc quia celerius cōplet cursum. Sic vere illi qui sunt terrei.i. terrenis bonis propinquiores p auariciā. ⁊ a celo remotiores p nequitias. sunt celeriores p precipitē violentiam ⁊ per indeliberata3 imprudentiam. Unde de istis dr a dyabolo illud Esa.viij. Accelera spolia detrahe festina predari. Cōpara istos tygridi. qui pro eo tygris: qd idē est ꝙ sagitta dr eo ꝙ more sagitte celeriter currit ⁊ gradit. Sic isti more sagitte iactib9 suis p cipites ⁊ contra pauperes sunt crudeles. Figurati.ij. Mach.ix. in illo nequissimo Antiocho. de quo dicit. ꝙ cū iret in iudeā cōtra iudeos supbia replet9 ignem spirās omnino in iudeos pcipiens accelerari negociū contingit illū impetu euntē de curru cadere. q2 reuera sepe fit. ꝙ illi i multa infortunia ruūt qui impetuose celeriter ⁊ precipitāter cū supbia alios ledere qrūt Ista est ergo acceleratio imprudētie. Tertio dico ꝙ. est acceleratio diuine gratie. Deus em̄ celeriter dat aliquibus salutē postꝙ immiserit tribulationē et pestē. vñ Baruch.iiij. Sicut em̄ viderūt vicini captiuitatē vrā3 sic videbūt in celeritate salutē vestrā. ¶ Quarto ē acceleratio. Pestilentie ⁊ hec est qd dū non aduertit hō in prosperitate existēs infortuniū eius celeriter venit. ij. Pet.ij. Dominū inquit negāt superducētes sibi celerē perditionē. Arbores em̄ ⁊ herbe que celeriter crescunt celeriter pereūt. vt p3 in cucurbita que valde celeriter venit ad cōplementū. sed statim siccat ⁊ venit ad detrimētū. Sic vere qui subito fiunt diuites celeriter per infortunia siccātur ⁊ tēporaliter ⁊ eternaliter tribulantur: Sap.iij. Si celerius defuncti fuerint. non habebūt spem in die agnitionis.

A **Accendere.** et succēdere pro eodē significāt Et est accendere ignē in aliqua materia cōbustibili ministerialiter pducere. ⁊ eā etiā inflāmare. Sicut ergo moraliter loquēdo diuersa sūt genera igniū. sicut sunt diuersa genera accensionum. Et sic nota ꝙ in scriptura reperitur Accensio

Flaminis. seu numinis. — Est, dico accēsio numinis. idest dei q
Hominis. — le3 i scriptura ꝯparat igni Deut.iiij.
Demonis. — Deus noster ignis cōsumens est. ⁊ iō

ad modū ignis accenditur inꝙtum cū feruore aliqd operat. Et possu3 notare ꝙ de9 moraliter loquēdo accēdit multis modis. Nā iste accēdit.

Per amorem. — Prima ergo accensio amoris
Per dolorem. — fuit in carnis assumptione. multū
Per splendorem. — em̄ fuit accensus ardens ⁊ feruēs
Per rigorem. — amor quādo p nobis carnē assum

psit. ps. Ignis a facie ei9 exarsit carbones succēsi sunt ab eo. Silis enim fuit illi igni qui est in mōte ethna q cōtinue ardet ⁊ accendit ⁊ tñ illa terrestris mōtis materia ppter ignē nō cōsumit. Sic vere iste ignis deus in monte totius pfectionis idest beata virgine p incarnationē fuit accensus. ⁊ tñ sue virginitatis pudor nō fuit ibi cōsumptus. nec in aliquo diminut9. figuratus in illo igne. Exo.iij. Ubi rubus ardebat ⁊ accendebatur ⁊ tñ nō cōburebatur. ps. Ignis accēsus est in iacob. Ista em̄ fuit accensio amoris q fuit in carnis assumptionē. ¶ Scda accensio doloris fuit in crucis passione ⁊ afflictione. ibi em̄ fuit xps fenici silis: qui inter ligna aromatica succēdit ⁊ incinerat semetipm. Sic iste inter ligna crucis fuit per dolorē accēsus ⁊ p hūilitatē incineratus Tren.ij. Succēdit in iacob qsi ignem flāme deuorantis in gyro. ¶ Tertio est accensio splendoris q facta fuit in spūs missiōe. Aliqua em̄ sunt animalia q mittunt ignē quo aer accendit quem attingit sicut legitur de dracone. Sic xps ignē spiritussancti emisit q mūdū per amorē accēdit ⁊ eum per fidē ⁊ sciētiā illuminauit Luc.ij. Ignē veni mittere in terrā ⁊ quid volo nisi vt ardeat. lucerne em̄ igne accēdunt. ⁊ post per istū ignē domui illuminare noscunt. Sic xps sicut bon9 sacrista lucernas.i. sanctos igne spūsscti succēdit. ⁊ sic per eos domū ecclesie illuminat vnde.j. Mach.iiij.ca dr. Qd in tēplo dedicato ⁊ purgato accēdūt lucernas sup cādelabr̄. ¶ Quarto ē accēsio rigoris q fiet in iudicij executiōe. ⁊ quotidie fit in tribulationū immissione ⁊ malo2 punitione. Deus em̄ est sicut calx viua: q.s. aqua accendit oleo extinguit. Qd Aug. de ciuitate dei numerat inter mūdi mirabilia: talis est deus. Iste est qui aquis.i. culpis ⁊ peccatis nostris succēdit p iusticiā ad vindictā. Oleo tñ. idest operibus mie ardor ⁊ succensio ipsius mitigat. ps. Accēdet velut ignis 3elus tuus. Iste est ignis accēsus deuorauit extremā partē castro2 populi cōtra deū murmurantis sicut dr Nūe.xj. Quia reuera ignis diuine iusticie cōtra illos accēdit quo2 murmurib9 blasphemijs ⁊ iniurijs spūs rigoris ipsi9 excitat. Iud.viij. Nō est iste sermo qui miam puocat. s3 potius qui irā excitet ⁊ furorem accēdat. Ista est ergo accēsio dei que est amoris: doloris: splēdoris: rigoris. Inuenit ergo accēsio numinis superioris. ¶ Scdo pricipaliter dico ꝙ inuenit accēsio hois iterioris. hō em̄ accendit interius.

Per dilectionem. — Primo dico. ꝙ accenditur per
Per cōpassionē. — dilectionē ⁊ amiciciam. q2.s. vi B
Per cōtritionē. — ri boni faciliter amāt: similes
Per 3elationē. — Crisolito cuius qdā species q
Per discretionē. — dicitur Crisolentus facillime

rapit ignem. sicut etiā de speculo cōcauo apparet qd cum ostenditur radijs solaribus: statim accēditur ibi ignis: si pannus vel materia cōbustibilis adhibetur Sic vere corda bonorum que sunt sicut crisolitus preciosa per humilitatem. et per puritatē specularia atꝙ mūda faciliter rapiunt ignē amoris. quo.s. per desiderium accenduntur ⁊ in amorē dei et proximi iflāmāt Ignem etiam cōpassionis qui pungit et accendit cor ipsius quādo videt miserias aliorum. Itē ignē contritionis qñ cogitat propria scelera. Item ignē 3eli iusticie ⁊ equitatis. qñ videt iniusticias alijs fieri. Itē ignē luminose eruditionis. qñ.s. verbū dei. vel bonu3 documentū sibi per aliquē instilatur faciliter rapit: qui cor ipsius stimulat ⁊ accendit. vñ de accensione dilectiōis potest dici illud Lu.xx. Accēso igne i medio atrij erat petrus in medio circunstantiū suppl. Et.ij. Mach.j Dicit. qd cū perfusi essent lapides aqua.s. accensa est. in eis flāma. q2.s. q aqua pfundūt faciliter p dilectionē accēdunt. ¶ De accēsione aūt cōpassiōis pōt dici illud Actuū.xxviij.c. Accensa pira reficiebāt. s. paulus et alij naufragosi. ¶ De accensione vo contritionis.

potest dici illud ps. Ignis accensus est in iacob. et ira
dei ascendit in israel. Ira dico i. displicētia de pctō De
accensiōe vero iusticie ꝛ zelatiōis pōt dici illud Eccli.
xxxij Qui timēt dn̄m inueniēt iudiciū iustū ꝛ iusticias
quasi lumē accēdēt. ¶ De accensione ꝟo discretiōis
dr. Esa. l. Omnes vos accedētes ignē accincti flāmis
ambulate in lumine ignis vestri. Ista est ergo accen-
sio hoīs interioris. ¶ Tertio principaliter dico. ꝙ in
uenit accensio demonis deterioris. demō em̄ est sicut
C fornerius qui diuersos malos ignes accendit: ꝛ homies
estuat ꝛ succendit: vnde nota ꝙ dyabolus Accendit ig
nem temptatiōis Accendit ignē tribulatiōis Accēdit
ignē eterne damnatiōis Accēdit dico ignē Temptatio
nis. qꝛ reuera dyabolus ardorē malorū desideriorū ac
cendit ꝛ sic ignibus. auaricie. luxurie. inuidie ꝛ discor-
die succēdit Baruch. j. Ceperūt chaldei hierusalem ꝛ
succēderūt eā igni. Chaldei em̄ quasi demones inter-
pretant. Sicut em̄ Plini. dicit in li. ij. li. Multa em̄ est
quoddā bitumē qd̄ statim cū tangit aliqd̄ solidū accē
ditur ꝛ tactu vt ait fugiētes sequit aqua vel liquore nō
extinguit. sed solū arena vel puluere superat. Inuenit
autē istud bitumē vt ait in vrbe cōmagene Reuera ta
le bitumē signat dyaboli temptationē. qꝛ reuera ista ē
que fortius accendit ꝙ cū solidā materiā. i. fortē ꝛ resi-
stentē hoīem experit. qꝛ scꝫ dyabolus cōtra tales atro-
cius debachat: ꝛ luctat. Hiere. xlvj. Fortis īpegit i for
tē. Iste etiā sequit fugiētes. qꝛ p certo ignis tētationis
nō cōsuenit quiescere statimꝗ cū inceperis fugere: sed
potius solet te persequi ꝛ inuadere. ita ꝙ vbicunꝗ decli
naueris te poterit inuenire. ps. Nō est qui se abscōdat
a calore eius. aqua ergo deliciarū ignē hunc nō extin-
guit? sed potius ipm̄ irritat et accendit. Hiere. xxj. Suc
cendet ꝛ nō sit qui extinguat. Solus em̄ puluis. i. mor
tis memoria et arena. i. asperitas penitētie istā succen
sionem extinguunt et omnem dyabolicam tentatio-
nem compescunt ꝛ si vis scire quis est iste ignis dyabo
licus dico ꝙ iste est.

D Ignis luxurie. Isti em̄ sunt qdā mali ignes quos
Ignis discordie. dyabolus p se ꝛ p alios nutrit ꝛ per
Ignis malicie. quos ciuitates xp̄i. i. aīas concre-
Ignis inuidie. mat ꝛ succēdit figura. iiij. Regū.
Ignis seuicie. viij. vbi benadab regi syrie dictū ē
Ignis iracūdie. de filijs israel Ciuitates eorū muni
Ignis auaricie. tas igne succēdas. iuuenes eorū in
terficies paruulos allides. ꝛ pregnātes diuides. Iste ei
rex gētilis signat dyabolū q̄ scꝫ ciuitates cordiū nō ces
sat pdictis malis ignibus succēdere. Iuuenes id est oēs
fortitudinē in eis pdere. paruulos. i. humilitatē ꝛ in-
nocentiā ab eis tollere ꝛ pregnantes. i. cōceptū boni p
positi in ipsis perimere. Dan. iij. Precepit rex vt succē
deretur fornax septuplū. idest septē peccatis generibus
ignium. Aduertē tn̄ ꝙ ibi dicit ꝙ ministri nō cessabāt
succēdere fornacē babylonicā qꝛ reuera rex babylonis
i. cōfusiōis dyabolus ad succēdēdū fornacē igniū pdicto
rū multos hꝫ malos ministros. Nō em̄ ē dare aliquē
ignē de pdictis quin habeat adiutorē. sicut pꝫ p luxu-
riā succēdūt lenones Discordiā succēdūt detractores
Maliciā mali cōsultores. Inuidiā adulatores. Irā insti
gatores. Auariciā succēdūt vxores ꝛ seruitores. Omni
bus em̄ istis modis malis ministris vtit dyabolus ad
ignes dyabolicos succēdēdū. Vn̄ de istis septē dr̄ Eze
chie. xxxix. Succēdēt ea igni septē annis. heu proh do-
lor talibus ignibus ē hodie succēsa ecclesia de qua plan-
gēs dauid dicebat in ps. Incenderūt igni sanctuariuꝫ
tuū in terra destruxerūt tēplum tuuꝫ polluerūt taber
naculū nominis tui Et. ij. Paral. xxxvj. Incenderunt
hostes domū domini. Religio incensa est igne diabo
lico Ecci. xlix. Incenderūt electā ciuitatem. De mun-
do etiam ꝙ talibus ignibus sic accensus. dicitur Hie
remie. lj. Paludes incense sunt igni. Et si vis dic ꝙ si
cut fornacis babylonis ignis erumpēs ministros suc
censionis occidit. sic tales mali instigatores qui alios
ad peccatum succendūt mortē ꝛ damnationem incur-
runt. quia sicut dicitur Rom. j. Non solum qui talia
agunt digni sunt morte. sed qui eis consentiunt. Sic
igitur patet ꝙ dyabolus accendit ignem tentatiōis.
¶ Scd̄o dico ꝙ ipse succendit ignem tribulationis.
Sicut enim aurifaber succendit fornacē in qua mun
dantur metalla. Sic dyabolus accēdit tribulatiōes
vt ibi affligantur iusti Hieremie. j. Ollam succensam
ego video ꝛ facies eius a facie aquilonis. ¶ Tertio ꝟo
dico. ꝙ iste succendit ignem eterne dānationis: quia
scilicet ignis inferni idest punitio malorum per dya-
bolum succenditur in ꝙ tuꝫ per eū procuratur. Est em̄
vnum bitumē quod dicitur napha quod fm̄ Pliniū
est valde cognatum ignibus. rapit enim ignem vnde-
quaꝗ extensum. Unde fm̄ Albertum cuꝫ tali bitumi-
ne solebant facere falsa miracula: quia scilicet capita
luminarium que erant in alto tali bitumine liniebāt
et post a longe ignem vel candelā presentabant. et sic
subito ignis capiebatur in alijs qd̄ simplices per mi-
raculū factum existimabāt. Talis conditionis viden
tur esse anime dānate. sunt enim cognate ignium in-
fernalium. quia reuera ignis īferni statim post mortē
in eis rapitur a quo miserabiliter succendūtur Esai. j.
Ciuitates vestre succense sunt igni. Et si volumus pos
sumus notare ꝙ in inferno succenduntur.

Potentes oppressores. Incenduntur ergo pau
Fallaces adulatores. perū oppressores scꝫ tyrā
Inuidi murmuratores. ni ꝛ potentes. Unde. iij. E
Discordie inflāmatores Reg. ix. Cepit Gazer suc
Maliciosi exploratores. cenditꝗ eaꝫ. Gazer em̄
Luxuriosi inquinatores. interpretat robuste cō-
Duri perturbatores. surgēs ꝛ signat tyrānos

¶ Item incendūtur falsi adulatores. qui scꝫ figuran-
tur in Sicelech. que interpretatur vox defecata: quia
isti habent vocem defecatam ꝛ placentem. j. Reg. xxx.
Amelechite succendunt sicelech. Isti em̄ sunt qui nūc
incēdunt thura adulationū. sicut dicitur. j. Macha. j.
In plateis incendebant thura. et ideo iustum est eos
incendi igne tribulationum. ¶ Item incenduntur in
inferno inuidi detractores. Isti sunt Dagon. qui iter-
pretatur piscis meroris. quia scꝫ inuidi semper sunt in
merore. j. Macha. xj. Ostenderunt ei templum dagō
succensum. ¶ Item succenduntur discordie succenso
res. de quibus scilicet dicitur Ecclesia. xxviij. Homo
iracundus incendit litem. Et isti figurātur in azoto.
qd̄ interpretatur incēdiū. de quo. j. Mach. x. Jonatas
succendit azotum. ¶ Item succenduntur mali explo-
ratores illi. s. q̄ nō cessant explorari facta alioꝝ vt sem
per habeant vnde noceāt. Et isti figurant in syon que
interpretatur specula. Tren. iiij. Succendit ignem in
syon. ¶ Item succenduntur duri perturbatores: qui
figurantur in iacob. qui fuit luctator et interpretatur
supplantator. qꝛ. s. illi qui alios luctando perturbant
et ipsos in pace viuere nō permittūt. sed potius ipsos
decipiūt ꝛ supplantant in inferno cremant. Un̄ in ps.
Ignis accensus est in Jacob. ¶ Itē succendunt luxu-
riosi inquinatores. De quibus Osee. vij. Omnes adul
terantes quasi clibanus succēsus. Isti figurati sunt in
damasco. qui interpretatur sanguinem propinans vel
sanguinis osculum. quia. s. luxuriosi semper habent in
osculis ꝛ laudis suis sanguinem feditatis admixtum
Hieremie. xlix. Succēdam ignem in muro Damasci.
Patet ergo quomō inuenitur multiplex incendium
in scriptura.

Acceptio personarum.

a deo plurimum reprobatur. quia sicut dicitur Rom. j. Nō est acceptio A
personarum apud deum. vnde Act. x. In veritate com
peri ꝙ non sit acceptor personarum deus. Nō vult em̄
deus ꝙ res vsibus coībus deputata in specialibus com-
modis expendat. Et ideo persona publica siue iudex:
siue prelatus qui vsibus communibus populi depu-
tatur non debet per acceptionem personarum ita va-
care ad particulariū cōmoda amicoꝝ: ꝙ publicū amit
tatur

tatur.debet enim esse iudex vel prelatus sicut aqua q̄
de sui natura est indifferens ſm ysido.ad omnē colorē
et saporē.nec ad aliquid est determinata: determinat
tñ se ſm qualitatem terre per quā transit. q2 si transit
per calidas. vel per dulces. vel per salsas terre venas:
efficit calida dulcis seu salsa. ⁊ inde est q̄ alique aque
siue in puteis.siue in fontibus inueniuntur salse:cali-
de seu dulces. Sic vere charissimi debet esse de quoli-
bet prelato vel iudice ecclesiastico vel mundano:quia
vere ipse debet esse indifferens ⁊ indeterminatus ad
omnes colores ⁊ sapores id est:ad omnes personas si
bi subiectas.q2.s.nō debet plus accedere ad vnū q̄ ad
aliuz per acceptionē personarū:immo in tali indifferē
tia equitatis ⁊ iusticie debet equaliter ei esse cura de
omnibus sicut dicit Sap.vj. Verūtamē ſm venas ter
re per quas transit.i.ſm conditiones personarū qui-
bus preest.conditiones suas debet conuertere ⁊ muta
re:vt cū salsis salsus:cum dulcibus dulcis.cum bonis
bonus.cuz malis austerus continue debeat inueniri.
Non enī debet dici affectio personarum nec acceptio
sed ſm merita personarum prelatus istum promouet
illum punit cum diuersitas promotiōis nō procedat
ex inequalitate acceptionis sed ex inequalitate sue cō
ditionis. Et ideo contra acceptatores dicit Deut.j.
Siue ciuis sit ipse. siue peregrinus.nulla erit distātia
personarū:ita paruū audietis vt magnū: nec accipie-
tis cuiusq̄ personā.quia dei iudiciū est. Et ecce q̄ per
istas quattuor personasque hic exprimunt scilicet. Ci
uis peregrinus magnus ⁊ paruus. Intelligūtur quat-
tuor hominū species.quibus precipue cōtingit per ac
ceptionē personaruz:qui propter hoc sunt specialiter
interdicti. Et isti sunt illi qui habent Carnalem pro-
pinquitatem. Ciuis. Verbalē duplicitatem. Peregri
nus. Elatam sublimitatem. Magnus. Velatā hūili-
B tatē. Paruus. ¶ Isti enī sunt cōsanguinei. adulato-
res:diuites:hypocrite. Accipiunt igitur q̄dā p̄ ppin-
quitatē carnalē. Ciuis inquit. q2 vere multi sunt qui.
nec promouēt nec expediunt.nisi illos q̄ sunt ciues cō
patriote:familiares:cōsanguinei ⁊ vicini. Et tales sunt
similes quibusdā animalibus que dicunt glires. de q̄
bus dicit Pli.li.viij.c.lvij. Quod socios suos multuz
diligunt.contra alios vero pugnāt ⁊ parētes suos nu
triunt atq̄ fouent. Reuera multi sunt hodie tales p̄
lati:principes:iudices: ⁊ magnates: quia vere in suis
iudicijs et promotionibus . multum sunt fauorabi-
les suis parentib9:socijs ⁊ vicinis:familiarib9 ⁊ ami-
cis ipsosq̄ in causis ⁊ litigijs suis iuste vel iniuste fo-
uent ⁊ sustinent cōtra omnes: ⁊ eos multotiens.q̄ q̄
indignos.promouent ⁊ exaltāt. Alios aūt longinquos
et remotos impugnāt: multipliciter ⁊ infestāt. Istud
maxime patet in malis iudicibus ⁊ etiam aduocatis
qui socios suos inuicē sustinent alios aūt non. Istud
etiam est contra malos prelatos:qui q̄nq̄ nimis sunt
fauorabiles parētib9 suis in preiudiciū alioꝝ ipsosq̄
sustinent in suis criminibus cōtra iura. Isti igitur fa
ciunt contra illud quod dicitur Mat.v. Diliges ami
cum tuū ⁊ odio habebis inimicū tuum. Isti igitur su-
stinent ciues suos. Vñ Amos.iiij.ca. Super vnā ciui-
tatem plui.sup aliā non plui. Heu charissimi sic nō de
bet esse.immo vere omnis iudex ⁊ prelatus summe de
bet cauere vt semper teneat equitatem. Sicut enī vi-
demus. Agricola spargit semen suum equalit9 q̄tum
potest super terram. Et ideo manum cuz gressu con-
cordat vt equaliter seminet semen suum. Verūtamen
q̄n in diuersis terris seminat bene consueuit in pin-
gui ⁊ in bona terra magis spargere de semine q̄ in ma
cra. Sic vere charissimi. Agricola.idest prelatus vel
iudex semen beneficiorum ecclesiasticorum ⁊ aliorum
bonoꝝ debet distribuere:ſm iusticie equitatē. Nō vni
multū.alteri parū p̄ acceptionē personarum. Et ideo
gressus affectionū suarū cū manu operationū debet
proportionare vt iuste ⁊ equaliter faciat facta sua. q2
sicut ager non est pulcher quādo in vno loco multum
et in alio parū de semine spargit. Sicut nec collegiū.
conuentus vel ecclesia bene ordinatur:vbi vnus esu-
rit.alius ebrius est.nisi forte terre pinguedo vel ma-
cies.idest personarū sufficientia aut insufficiētia hec
requirat.quia tunc debet erga eos inequaliter se ha-
bere.al's nō. Figura Deuter.xviij. Vbi dicitur. q̄ si ali-
quis leuita veniret ad ministrandum in tēplo de ali-
qua longinqua ciuitate. alij qui erant ibi prius:debe-
bāt recipere ⁊ eandem ciboꝝ portionē debebat recipe
re sicut ⁊ ceteri. Sic vere charissimi si in tēplo.i. in ec-
clesiastico collegio vel conuentu sunt aliqui extranei
vel longinqui ipsi pro certo debent ab alijs fraterne ⁊
charitatiue tractari.⁊ candē portionē de bonis eccle-
sie accipere. sicut alij qui magis sunt prelatis noti fa-
miliares ⁊ vicini. Unde Ezech.xlvij. Possidebitis cā
singuli eque vt frater suus. sed nō sic mali. q2 vere ipsi
accipiūt p̄sonas per ppinquitatē carnalē. Ciuis dicē
do.s.ipsis suis carnalibus parentibus illud Ephe.v.
Fratres iā non estis hospites ⁊ aduene.sed estis ciues
sanctoꝝ ⁊ domestici dei. ¶ Scdo dico. Q̄d alij accipi C
untur per fallacitatē verbalē. Peregrinus. q2.s. multi
sunt qui fallaces verbosos ⁊ duplices adulatores ma
gis q̄ alios bonos sustinent promouent atq̄ fouent
Uentus enī perflans aquā facit eam esse inequalem.
Aqua enī de sui natura habet esse equalis. Et ideo ſz
Isid. Aqua dicitur quasi equa. Uerūtñ q̄n ventus flat
in aque superficie inequalitatem ibi generat ⁊ inducit.
Sic vere charissimi. q̄uis in aqua.idest in prelato ha
beat esse equalitas distributionis ⁊ dispensatiōis ita
q̄ ceteris paribus nō debet vnū magis q̄ aliū pmo
uere.nec ad vnam partem magis q̄ ad aliam declina
re. Uerūtñ sic est q̄ ventus adulationis sic hodie per
flat istis aquā . idest prelatos fluxibiles atq̄ molles
q̄ inequalitas affectionis ⁊ acceptionis in eis gene-
ratur.quia vere multotiens accidit: q̄ prelati nō pro
mouēt aliquos nisi ſm q̄ vel ipsi vel alij p̄ ipsis flāt
sibilāt:applaudūt:loquūtur ⁊ adulant. Et tales adu
latores designātur sub nomine peregrinus. Peregri
nus enī dicitur a peregre qui ſm Priscianū est aduer
bium cōmune:q2 scz indifferenter se habet ad omnez
locū ⁊ ad omne tempus:quia competēter potest dici
peregre venio peregre sum.peregre vado.peregre ero.
Tales vero sunt adulatores . quasi ipsi se reddunt cō-
munes ad oē propositū ⁊ ad omne quare.⁊ ad oē tem
pus ⁊ locum q̄tum est de verbali apparētia. sed vere
ipsi sunt p̄egrini.i.alieni:q2 scz cor eorum alienum est
ab illis q̄ proferūt verba sua Esaie.xxix. Populus iste
labijs me honorat.cor aūt eoꝝ longe est a me.⁊ de tali
bus falsis p̄egrinis dicit Sopho.j. Uisitabo inquit
sup omēs qui induti sunt veste p̄egrina.⁊ visitabo sup
omnē qui arroganter ingreditur sup limen in die illa
que impleuit domū dñi dei sui iniquitate ⁊ dolo. Isti
enim accipiuntur ⁊ accipiunt:qui scz accipiunt a p̄la-
tis ⁊ accipiunt etiā beneficia sua que alijs debebātur
p̄s. Epatum eius accipiet alter. isti igitur accipiūtur
propter verbalē duplicitatē. Peregrinus inq̄t. ¶ Ter D
tio dico. q̄ quidam accipiuntur propter elatam pro-
speritatez. Magnus inquit quia scz. qui sunt magni
vel in diuitijs:vel i parentibus:vel in eminētijs:vl in
honoribus:q̄q̄ sint insufficientes in moribus hodie
promouentur sustinent .⁊ contra iusticiam aduersus
pauperes roborantur.⁊ ab omnibus acceptātur. pau
peres autem reprobantur ⁊ refutantur. quia sicut di-
citur Prouer.xiiij. Etiā proximo suo pauper odiosus
erit. Amici vō diuitum multi. Et ideo sic est nobis ho
die sicut de strutione. Strutio enim sicut dr in glo.et
in moralibus sup Job.xxxix. Talis est conditionis: q̄
oua sua in sabulo ponit ⁊ statim obliuiscit eorum.nec
recolit de ipsis q̄diu in sabulo fuerint. sed tandem il
la oua calore solis in sabulo fouentur ⁊ pullus ibi ge
neratur:⁊ tunc cum strutio viderit q̄ ouum suum fa-
ctū est pullus ipsuz sicut suū recipit recolligit atq̄ nu
trit quē primitus in sabulo contenebat. Strutio cha

rissimi signat acceptorē personarū qui vere nullū re=
colligit nec iuuat quē in sabulo.id est:in asperitate et
sterilitate tribulationis ꝛ paupertatis viderit heredi
tare dato quod isti sunt oua sua.id est:de suo sanguine
et parētela immo ipsos obliuiscit ꝛ recipere dedigna=
tur.sed ꝛ vere illos qui sunt extra sabulū paupertatis.s.
diuites homines ꝛ potentes istos dico recolligit ꝛ ac=
ceptat ꝛ eos iure vel iniuria promouet ꝛ exaltat.Sepe
enim accidit: ꝙ homo omni est in statu paupertatis
etiam a parentibus contemnitur ꝛ ab eis abhorretur
Sed si virtute solis.id est:virtute dei occulte prouidē
tie pullus effectus fuerit.id est: magnus ꝛ diues tunc
ab eis cognoscitur recolligitur et fouetur:quia di=
uitie addunt amicos plurimos a paupere autem ꝛ hi i
quos habuerat recesserunt.Prouerbiorum.xix.Nam
ad statum prosperitatis deueniens recipitur qui exi=
stens in paupertatis sabulo spernebatur.ꝛ hoc multū
irratiōabile est quod homo scilicet acceptetur propter
prosperitatem annexam.vnde dicit Hieronym̄.super
Malach. scdo. Inter omnia peccata sacerdotum hoc
maximū notat:quando non causas sed personas cōsi
derant ꝛ despecto iusto paupere. diuites iniustos ho=
norant.Et si talis acceptio diuitum in omnibus sit re
prehensibilis: precipue tamen debet in iudicibus re=
prehendi : quibus ex officio incumbit iuste iudicium
equitatis. Et ideo tales debent esse iusti equi pariter
et correcti . Cuius tamen contrarium in multis pro=
chdolor.hodie inuenitur ꝛ reperitur.Sicut enim vide
mus ꝙ virga de sui natura habet esse recta: quandoqꝫ
tamē taliter incuruatur quando est nouella: ꝙ incur=
uata induratur ita ꝙ non potest amplius rectificari.
quinimmo potius frangitur ꝙ̄ ad rectitudinē reuo=
cetur Sic vere iudex q̄ debet esse virga ad alios corri=
gendum:de sui natura officij habet esse iustus rectus
et equus.Sepe tamē contingit:ꝙ per acceptionē per=
sonaruꝫ efficitur curuus:falsus ꝛ tortus:ꝛ ad vnā par
tem magis ꝙ̄ ad aliā inclinatus.In qua curuitate ali
quotiens taliter per malā cōsuetudinē induratur: ꝙ ő
vix aut nunꝙ̄ potest ad equitatē rectitudinis perue=
nire.vn̄ Hiere.decimotertio.Si mutare potest ethiops
pellem suam:ꝛ pardus varietates suas.ꝛ sic vos pote
ritis bonū facere cū didiceritis malū .q.d. breuiter ho=
mines indurati in malis consuetudinibus ꝛ maxime
ad acceptionē munerū aut personarū vix aut nūꝙ̄ pos
sunt amplius resilire.Sicut enim virga curua nunꝙ̄
efficitur recta.nisi primo in igne dissoluatur ꝛ mollia
tur:sic nec tales efficiunt iusti nisi igne spiritussancti
fuerint per inspirationē ꝛ gratiā emolliti.ꝛ sicut virga
non ledit hominē bene vestitū sed nudū.sic vere tales
mali iudices nō ledunt: nec corrigunt.nec puniūt.nec
castigant illos qui diuitiarū temporaliū vestimēta de
ferunt.s.diuites ꝛ potentes:sed vere illos qui sunt nu
di a diuitijs per paupertatē ipsi ledunt:trucidant ꝛ af
fligunt.quādo siue iuste siue iniuste cōtra ipsos suam
exasperant potestatē.figuratus. j. Reg.xv. vbi Saul
rex iniqu9, pepercit pinguioribus amalech.quicquid
autē vile ꝛ reprobū fuit demolliti sunt.Sic vere charis
simi mali reges iudices ꝛ prelati parcunt hodie per ac
ceptionem personarū pinguioribus amalech.i.malis
diuitibus ꝛ iniquis pauperes aūt viles reprobos ꝛ de
pressos demolliunt trucidāt ꝛ predant.De talibus lo=
quit Innocētius de cōditione vilitatis humane.Pau
perum causas cū mora negligitis. diuitū cū instantia
promouetis.In illis rigorē ostenditis: in istis ex mā=
suetudine dispensatis.Illos cū difficultate respicitis.
Istos cum fauore tractatis. Illos negligēter auditis
Istos subtiliter auscultatis.Accipiūtur ergo persone
que habent elataꝫ prosperitatē.Magnus inquit. De
E quibus dicitur.Act.xj.ca. Hec est virtus dei que dicit
magna.Quarto autem dico:ꝙ accipiunt persone illo
rum qui habent velatā humilitatē.sicut sunt hypocri
te:qui per suā fictam humilitatē multotiēs a maiori=
bus acceptant.Paruus. Isti enī sunt parui. quātum
ad apparentiā humilitatis.parui:id est:parū virtuosi
parui:id est:parū veri.quia vere tales vt cōmuniter nō
sunt nec veri.nec valentes.nec virtuosi ꝙuis parui et
humiles videant.tales vident similes quibusdā serpē
tibus qui vident esse minimi quātitate.ꝛ tn̄ sunt maxi
mi in nociua venenositate.vnde dicit Isid.de ipsa.et
allegat poetā ꝙ est serpens tante exiguitatis ꝙ cū cal
catur vix videt.Et ideo illius venenū citius interficit:
ꝙ̄ ab illo qui percutitur sentiat Sic vere charissimi in
ter homines quidā sunt magne exiguitatis per fictaꝫ
humilitatē: sunt tamē magne venenositatis ꝑ iniquā
falsitatē.sicut sunt hypocrite.qui propter suā fictā hu
militatē ꝛ paruitatē non vident.nec cognoscunt.quia
scilicet sua malicia contegitur ꝛ celatur.immo ꝓpter
hoc multotiens magis reputantur:et acceptantur et
promouentur:ꝛ ad conuentus ecclesiasticaqꝫ officia ꝛ
beneficia sublimantur.Sed sepissime accidit ꝙ illos
qui eos calcant:id est:qui eos corrigunt in castigādo
insensibiliter ꝛ imperceptibiliter inuenenāt ꝛ occidunt
scilicet in absētia eos diffamando. faciliter eos dam=
num eorum procurando ꝛ eis mordaciter detrahēdo.
Et de tali fallaci prauitate loquit Hester.x.fons par=
uus creuit in fluuium magnum.Isti enim qui primo
sunt fontes parui:per fictam humilitatem:quādo vi=
dent personam suam maioribus acceptataꝫ. ꝛ quādo
vidēt ꝙ iam sunt radicati ꝛ introducti.in collegio:offi
cio vel beneficio.tunc pro certo benevolunt crescere in
fluuium magnum:ꝛ bene volunt apparere ꝛ reputari
magni fluuiales ꝛ excellētes ꝛ autoritatē in alijs vsur=
pantes.Ideo pulcre loquitur Bern.de talibus. Hy=
pocrite inquit volūt esse humiles sine despectu:pau=
peres sine defectu.bene vestiti.sine sollicitudie.delica
te pasci.sine labore:alijs adulantes ꝛ alijs detrahen=
tes.mordaces vt canes.dolosi vt vulpes.superbi vt leo
nes. rapaces vt lupi.lasciui vt vrsi.ibi volunt esse sine
autoritate iudices. sine visu testes. postremo falsi ac=
cusatores ꝛ oī ꝟtute carētes.Ista ergo sūt quattuor ge
nera hominū qui faciliter acceptant.s.illi qui habent

Velamentum humilitatis.
Fundamentum prosperitatis.
Parlamentum fallacitatis.
Ligamentum propinquitatis.

Inter paruū ꝛ ma= f
gnū ꝑegrinū ꝛ ciuē
nulla apud maio=
res debet esse distā
tia personarū.Ita inquit debet audiri vnus sicut ali9.
quia dei iudiciū est.Ideo bene dicit Leuit.xix.ca.Nō
consideres personam pauperis.nec honores vultum
potentis.Inter aquam putealem vel lacualem ꝛ plu=
uialem talis est differentia.Qꝛ fluuialis putealis vel
lacualis non irrigat:nisi terram sibi contiguam ꝛ vi=
cinam.sed illam quandoqꝫ taliter irrigat ꝛ humectat
ꝙ ibi facit crescere multas herbas inutiles atqꝫ malas
Pluuia autem que de celo venit omnem terram cir=
cumiacentem consueuit equaliter irrigare . Sic vere
charissimi cum in mundo sint duo genera hominum
superiorum boni et mali acceptatores personarum et
iusti. Quidam sunt qui sunt sicut lacus vel puteus.i.
terrestri modo in ecclesia introducti.s.prece precio vel
fauore. Quidam etiam pluuia.s. boni in celo.ꝛ celesti
inspiratione deriuati vocati et promoti.Illi pro certo
qui sunt terrestres puteales ꝛ lacuales.s.acceptatores
personarum non irrigant nec humectāt per beneficio
rum suorum collationem nisi terram propinquam . i.
nisi suos parētes.amicos ꝛ ꝓpinquos familiares pari
ter ꝛ vicinos quos qn̄qꝫ taliter impinguāt.ꝙ male her=
be.i.mala desideria ꝛ vicia ꝛ pctā in eis affluūt ꝛ abun
dāt.Sed vere illi q̄ sūt sicut pluuia.s.celestes spūales.
Iusti ꝛ boni a deo ꝓmoti ꝛ introducti.tales dico oēm
terrā circūiacentē.i.oēm populū sibi subiectū equalit
ꝛ sine ꝑsonarū acceptiōe suis bn̄ficijs quantū in se est
irrigant ꝛ fecūdāt sm̄ merita ꝑsonarū.Vn̄ Leui.vj.Cū
ctis filijs aarō equalit ꝑ singulos diuidet.¶In Ethyo
pia ꝫ Isid. ꝛ Plini.sūt qdā ppl̄i q̄ dicunt blemi q̄ nō
hn̄t caput ꝛ oclos hn̄t pectori īfixes.Sic vere charissimi
in ethyopia regiōe exusta.i. i mūdo isto q̄ igne luxurie
et auaricie

et auaricie comburit̄ ⁊ ardet̄. sunt multe male persone publice tā in seculo ꝙ̄ in claustro que ꝓ certo vidētur esse mōstra in natura. Carent em̄ capite. i. recta intentione. q̄r. s. in oībus suis actib⁹ ipsi non attēdunt fini ad propriū lucrū non ad vtilitatē cōmunē. Oculos etiā habēt in pectore circa cor. q̄r. s. isti non habēt oculos nisi ad illos q̄ in eis sunt in corde ꝑ affectionē particularē. Ad istos em̄ cōuertunt oculos suos promouendo ⁊ exaltando. De istis d̄r figuraliter Judith. xiiij. Ecce holofernes iacet in terra ⁊ caput eius non est in eo: q̄r scʒ cū esset dux exercitus Nabuch. ⁊ quadam die nimis potatus obdormiret. Judith que erat quedā mulier abstulit sibi caput. Sic vere charissimi holofernes q̄ interpretatur infirmitas dissensiōis vel firmans vitulū saginatū. i. malus Judex princeps vel prelatus q̄ est dux ⁊ ductor in aliquo exercitu. i. in aliqua villa vel patria. collegio vel ecclesia regione vl̄ religione. qui d̄r infirmitas dissensionis. q̄r. s. ipse est causa infirmitatū spiritualiū lucrum ⁊ dissensionū. vitulos etiam saginatos. i. diuites ⁊ impinguatos firmat stabilit ⁊ supportat. s. per ꝑsonarū acceptionē. Talis dico multotiēs vacat potibus ⁊ solacijs mundane ꝓsperitatis ita ꝙ ꝑ negligentiā efficitur somnolent⁹. ⁊ sic qn̄qꝫ accidit ꝙ Judith quedā mulier. i. carnalis affectio et personalis acceptio ipsum inuadit: et caput recte intentionis sibi tollit. ⁊ in terrā. i. amorē terrenorum ipsum per auariciā detrahit ⁊ prosternit. Lu. xix. Ad terrā prosternent te. ⁊ nō derelinquent super te lapidem. i. aliquam constantiā vel virtutem. Dicit Plinius lib. viij. Nō sunt quedā animalia q̄ incolis terre in qua morant̄ sunt innoxia que tamē extraneis plurimū sunt infesta. Unde dicit quod Angues circa eufraten incolas terre nō ledūt. Alios aūt de alijs partibus venientes ibidē percutiūt ⁊ occidūt. Dicit etiam Plinius quod Aristoteles tradit in quodam monte a scorpionibus incolas non ledi. sed alios enecari. Sic charissimi per serpētes ⁊ scorpiones intelligo peruersos iudices principes ⁊ prelatos. qui serpunt per auariciam super terram. ⁊ vt noceant more scorpionis fallaciter blandiuntur. Jsti em̄ non nocent incolis terre sue. i. parentibus vicinis ⁊ notis et amicis. quia. s. istos non puniunt etiam delinquentes sed vere omnes extraneos ꝙ̄ ꝙ̄ bonos ⁊ iustos rapinis ⁊ exactionibus siue iuste siue iniuste cruciant. puniunt ⁊ affligunt. Contra illud Deut̄. xvj. non accipies personam nec munera. Lupus ꝭm Homerum istaʒ habet asturiam: quia predam non capit iuxta littus vbi catulos suos nutrit immo vadit longe ad predandum. Et hoc facit ne contra se ⁊ catulos suos odium prouocet vicinorum. Sic vere acceptores personarum non nocent nec depredantur illos qui sunt iuxta se ⁊ iuxta catulos suos. i. illos qui sunt amici ⁊ propinqui sibi ⁊ catulis. i. filijs ⁊ parentib⁹ suis. immo iure vel iniuria tales sustinent atqꝫ fouent. sed vere eos qui sunt longe qui nihil eis attinent. nec sunt noti vel familiares sui vel suorū impositionibus ⁊ exactionibus impetunt ⁊ infestant. Job. xxxix. De longe contemplatur escam. Et loquitur de aquila cuius est talis natura ꝙ iuxta nidū suuʒ nō ꝑdatur sed lōge ⁊c. Expone sicut. s̄ꝭʒ marcianū ca. iiij. Inter planetas sunt quidam boni simpliciter et isti tam suos ꝙ̄ non suos semper iuuant. vt est iupiter et ventus. Alij sunt mali totaliter. qui ꝙ̄uis suis semper faciant bonum: non suis tamen semper faciunt malū. sicut est saturnus ⁊ mars. alij sunt mediocres qui suis semper bonum faciunt. non suis autem nunc bonum faciunt et nunc malum. Sic vere inter stellas superiores. i. principes: iudices et prelatos et etiā inter alios quoscūqꝫ est magna differentia. quia sicut d̄r. j. Cor. xv. Stella differt a stella in claritate. Sunt em̄ quidā simpliciter beniuoli scilicet iusti perfecti: ⁊ sancti viri. Et isti ꝓ certo sine acceptione personarū tam suos ꝙ̄ non suos. tā propinquos ꝙ̄ remotos adiuuāt spūaliter ⁊ tꝑalibus ꝙ̄tum possunt. Unde isti sunt similes patri suo qui solē suū facit oriri suꝑ bonos ⁊ malos Math. v. Alij aūt sunt simpliciter mali. s. raptores Crudeles iniusti ⁊ iniqui ⁊ personarū acceptores. Et isti bene iuuāt suos. s. parentes. familiares. amicos et notos. Sed vere nō suos. s. extraneos semꝑ cōsueuerūt nocere. ⁊ eos detractionibus. deceptionib⁹. exactionibus ⁊ inuasionib⁹ multipliciter infestare. Alij autem sunt mediocres qui non sunt penitus boni. nec penit⁹ mali qui suos semꝑ iuuant alijs autē nūc ꝯferūt bonū ⁊ nūc malū. Et breuiter hic possum⁹ dicere. ꝙ nullus ē planeta ita maliuolus quin suos iuuet sed nūc iuuet nunc noceat alienos. Sic vere nullus dʒ esse ita mal⁹ qui nō saltē suos. s. parētes ⁊ notos vel subditos suos qui in cōstellatiōe sua. i. iurisditione sua sunt adiuuet ⁊ supportet quicq̄d faciet alienis. qd̄ est cōtra auaros. impios ⁊ crudeles. q̄ etiā ꝓprijs amicis ⁊ vicinis ⁊ parētibus sunt infesti Cōtra quos. j. Thim̄. v. d̄r. Qui suorū et maxime domesticorū curam nō habet fidē negauit. ⁊ est infideli deterior. Oculus qn̄qꝫ decipit̄ ita ꝙ vnuʒ iudicat esse duo. Et hoc fit qn̄ aliq̄s humor vel vapor grossus turbat oculū. Uel etiā qn̄ est aliquod intermediū inter oculū ⁊ rem visaʒ. Sic vere charissimi quādo oculus noster est turbat⁹ per acceptionē ꝑsonarū ita ꝙ nos videmus aliquā personā mediāte aliquo grosso medio. s. carnali affectiōe vel cordiali odio. vel inuidia vel rancore. tunc vere oculi nostri iudiciū faciliter decipitur discernendo. q̄r. s. vnum credimus esse duo bonū enim illius quem diligimus credimus in duplo mai⁹ ꝙ̄ sit: ⁊ similiter malum illius quem odimus. Ideo bene precipitur in euangelio. Nolite iudicare ꝭm faciem sed verū iudiciuʒ iudicate. Nimia propinquitas qn̄qꝫ impedit verū iudiciū q̄r aut res visa penitus nō videt̄ sicut fit qn̄ est immediate super oculū aut saltē maior videtur esse ꝙ̄ sit ꝭm rei veritatē. sicut apparet de luna que ꝙ̄uis sit minor ceteris stellis videtur tn̄ omnibus esse maior: et hoc facit q̄r nobis est propinquior. Sic vere charissimi nimia propinquitas cognationis. familiaritatis. vel affectionis impedit hodie certe iudiciuʒ rationis quia vere aut illud quod diligitur penit⁹ nō videtur vt q̄r tantus est amor ꝙ homo nō considerat aliquod malum nec aliquam ineptam cōditionē que sit in illo vel saltem ipsum maiorem vel valentioreʒ reputat ꝙ̄ ceteros ⁊ etiam meliorem ꝙ̄uis cōtrarium sit de facto. quod totū facit propinquitas affectiōis ⁊ inequalitas acceptionis. De hoc Greg. in Omelia. Judicare de subditis digne nequeunt qui in subditoꝝ causis non merita: sed odiuʒ vel gratiā attendunt. Nota ꝙ sicut videmus ꝙ sol virtutē suā generaliter distribuit omnib⁹ hominibus ꝙ̄tum i se est. verūtn̄ ꝭm capacitatem ⁊ cōditionem creaturarū ꝭm magis ⁊ minus influentiā suā variat in eisdē. sicut patet de corporibus magis puris q̄ magis ab eo illuminātur. sicut est aer ⁊ ignis. Sic vere bonus prelatus vel quecunqꝫ bona persona publica ꝙ̄tum est de se debʒ influentiā suorum beneficiorum tam temporalium ꝙ̄ spiritualiū cūctis equaliter distillare sine acceptione aliquarum personarum. Uerūtn̄ q̄r creature inferiores. idest hoīes sibi subiecti sunt diuersimode dispositi: q̄r alij sunt alijs meliores: ⁊ etiā puriores ꝭm hoc potest superior suam influentiam variare. vt. s. ꝭm merita ⁊ exigentiam personarū alios plus ꝙ̄ alios illuminet promoueat ⁊ exaltet. ideo potest dicere q̄libet talis illud Job. xxxij. Non accipiam personam viri: et deum homini non equabo. vbi tres persone ostenduntur quas sine acceptione pōt prelatus debite ꝓmouere. videlʒ.

Moraliter ꝓuectos viri.
Humiliter deiectos. homini
Ueraciter perfectos. deum.

Primo igit̄ sunt promouendi illi qui sunt moraliter prouecti Uiri inquit. Sicut enim videmus ꝙ tunc mater parit et emittit filiū quando est bene formatus et perfectus et in vtero animatus et completus. Sic vere ꝓlatus tunc dʒ parere emittere ⁊ ad exteriora officia ⁊ bn̄ficia promouere subditū quando videt eum in virtutibus

et moribus formatū ⁊ donis ⁊ gratijs animatū. sꝫ heu
prohdolor videt ꝙ multe matres hodie pariant abor-
tiuū. Mulier eīm pregnans qñ nimis ꝑmit. vel qñ ali-
quo graui ⁊ pōderoso ꝑcutit tūc ita ledit ꝙ nō pōt ex-
pectare ꝙ fetus in vtero formet ⁊ cōpleat. īmo añ tem-
pus abortiuū parturit ⁊ emittit. Sic kmi per mulierē
possuꝫ intelligere mollē imbecillē ⁊ affectuosuꝫ prin-
cipē iudicē vel ꝑlatū. qꝛ mulier dicit quasi mollis aer.
Per ventrē suū possum intelligere claustrū. collegiuꝫ
subiectū: territoriū. capitulū vel conuentū. villā. patriā
regionē. fetus ibi xp̄ns. i. clericus ⁊ religiosus: vel etiā
alia persona subdita quecunqꝫ in vtero religionis vel
ecclesie. territorij vel patrie. habitat vel moratur. Par
turitio autē est ad aliquod beneficiū vel officiuꝫ emis
sio ⁊ promotio. Accidit igitur charissimi ꝙ quandoqꝫ
mulier. i. affectuosus princeps vel prelatꝰ in vtero suo
i. in ecclesia. conuentu. dyocesi. patria vel villa aliqueꝫ
fetum informatum. qui. s. non est formatꝰ per gratias
et virtutes. nec per scientie disciplinam. s. aliquā per-
sonam insufficientem. ita ꝙ non est tempus ipsuꝫ pa
riendi. i. ad aliquod officium seu beneficiū emittendi.
quandoqꝫ tamē comprimitur. s. affectione carnis. vel
precibus amicoꝝ vel principū ⁊ magnatum. qñqꝫ etiā
iste percutitur aliquo graui ⁊ ponderoso. i. cū magno
sacco pleno pecunia ⁊ cum ipse compellitur emittere:
promouere: perficere ⁊ parere abortiuum. i. personam
inutilem ⁊ ineptā. quod hodie apparet in multis prin
cipibus ⁊ prelatis. qui donis fauoribus ⁊ precibus ho
die cōstituūt ī officijs ⁊ bñficijs iudicaturijs ⁊ ꝑpositu
ris. ⁊ alijs ignorātes ⁊ improuidos ⁊ iniquos. ideo di-
citur Esa. iij. Dabo pueros principes eorum ⁊ effemi-
nati dominabūtur eis. Illi enim qui sunt pueri per in
sufficientiam fiunt hodie principes per temporalē po
testatem ⁊ potentiam: ⁊ illi qui sunt effeminati per in
constantiam: dominantur per eminentiam. non sic. s.
viri debent promoueri nō abortiui. nō accipiā inquit
personam viri. s. eum repellēdo sed eum promouēdo.
Unde Gen. xlvij. Si quos nosti viros industriosos
cōstitue eos magistros pecorum meorum. Debēt igi-
tur promoueri sine acceptione illi qui sunt moraliter
h prouecti viri nō pueri vel ignari vñ. p̄s. Nō accipiā de
domo tua vitulos neqꝫ de gregibꝰ tuis hircos. ❡ Secū
do illi qui sunt humiliter deiecti homini. Sagitta qñ
magis in chorda deprimitur tātocitius ⁊ altius eleua
tur. sic vere illi qui in hoc mundo sunt humiles ⁊ de-
pressi: debent cito ⁊ alte promoueri et eleuari. Et ista
humilitas ostenditur cum dicitur. homini. quia. s. ho-
mo de sui natura est animal mite flebile: ībecille: nu-
dum ⁊ debile ⁊ fragile: per quem omnia status humi-
litatis ⁊ deiectionis potest competenter notari. Ideo
de promotiōe taliū potest dici illud Eccli. xvij. Deus
de terra creauit hominē: ⁊ ꝭm se vestiuit illum virtute.
deus enim id est: prelatus debet de terra. i. de statu in
fimo creare ⁊ erigere hominem. s. personam humilem
atqꝫ mitem. ⁊ ipsum per promotionem vestire poten
tia ⁊ virtute. i. bonorū temporalium facultate ⁊ digni-
tatis etiam maiestate. heu prohdolor. sic non faciunt
homines multi. quia vere ipsi non dant officia vel be
neficia humilibus ⁊ deiectis. immo tātum superiori-
bus ditioribus ⁊ prouectis ⁊ maxime familiaribus et
propinquis. Isti non creāt hodie homines: sed magis
bestias ⁊ bufones. Isti non promouēt hodie humiles
sed magis omni bonitate steriles. Et ideo sic videtur
hodie errare prelati ecclesiastici: ⁊ etiam alij in promo
tionibus quas faciunt sicut errat natura in creatione
rane. cū enim natura deberet creare hominē perfectū
et completum. Alij tamen habent parum de materia
ita ꝙ nō pōt omnia mēbra corporis perficere ꝓpter
materie paucitatem: ⁊ tunc materiā quā habet distri
buit inequaliter: quia membris que sunt prope cor. s.
capiti ⁊ pectori satis dat de ista materia: membris au-
tem inferioribus ⁊ remotis a corde. s. pedibus ⁊ mani-
bus quasi de eis nō curās. quasi nihil dat de materia
sua. ⁊ inde est ꝙ membra cordi propinqua sunt nimis
magna. s. caput: ⁊ pectus: membra autem extrema et
a corde remota sunt nimis parua. sicut de pedibus ⁊
manibus est ostensum. charissimi: per naturam possu
mus intelligere prelatū vel quēcunqꝫ publicum dispē
satorem. per corpus quod ista natura habet regere et
formare: intelligo quēcunqꝫ locum ecclesiasticum col
legium: vel conuentum. quod tales habet gubernare.
quia sicut dicitur Roma. xij. Multi vnum corpus su
mus in christo: materiam quā habet distribuere sunt
bona temporalia: officia. beneficia ⁊ prebēde: quia igi-
tur charissimi materia huiusmodi. s. bona temporalia
est ita defectuosa ꝙ nō potest sufficere pro omnibus
membris. i. pro omnibus personis: que sunt ī ecclesia
vel conuentu. quia etiam tantum hodie creuit ambi-
tio. ꝙ vix sufficeret pro vno. ideo natura. i. prelatus ip-
sam etiam inequaliter dispensat. quia membris que
sunt prope cor suum. s. familiaribus ⁊ amicis ⁊ paren-
tibus ⁊ propinquis quos habet prope cor dat mul-
tum de ista materia. s. de bonis temporalibus ecclesie.
ita ꝙ facit eos grossos diuites ⁊ inflatos. illis autem
qui sunt ī extremis ⁊ longe a corde suo: ad quos nō ha
bet particularem affectionem. ⁊ maxime pedibus qui
tangunt terram. i. humilibus ⁊ depressis qui in terra
mortalitatis sue cōtinue cogitant. vel in terra. i. in sta-
tu infimo perseuerant. talibus dico nihil dat de ista
materia nec promouet eos ad officia vel beneficia. Et
ideo isti sunt parui: exiles ⁊ īformes ⁊ nihil inter alios
reputati. Alij autem sunt de istis beneficijs nimis pin
gues ⁊ in diuitijs dilatati Unde. j. Cor. xj. Alius qui-
dem esurit. alius ebrius est. Non sic charissimi nō sic.
quia ratione non obstante aliqua exceptione promo-
ueri debent humiles ⁊ deiecti homini inquit. ❡ Ter-
tio debent promoueri veraciter perfecti. s. boni ⁊ iusti
qui dei nomine designantur Deū inquit in ordine vni
uersi: res quanto est melior: perfectior ⁊ nobilior tan-
to natura dat sibi locum perfectiorem et nobiliorem.
Sic vere charissimi debet facere princeps ⁊ prelatus.
quia q̄to videt aliquem subditum suum habere maio
rem scientiarum ⁊ virtutum bonitatem ⁊ nobilitateꝫ.
tanto ipsum debet preficere ad altiorem dignitatem
et sublimitatem. Deū inquit. Unde in p̄s. Ego dixi dij
estis ⁊ fi. ex. o. Nam ꝭm vegetium lib. de arte militādi.
Tunc bene respublica regitur: quando non fit maior
nisi qui melior. Sed vere videtur ꝙ multi prelati sunt
similes bidello: qui in scholis assignat loca schola-
ribus vniuersis qui in tali assignatione nō considerat
merita personarum: immo ꝭm ꝙ plura munera dant
ei. vel ꝭm ꝙ sunt nobilioris parentele loca eis distri-
buit meliora. Sic vere sunt multi iudices ⁊ prelati: qui
loca ⁊ officia ⁊ beneficia habent alijs assignare qui re
cte sunt quasi bidelli dei in scholis ecclesie militātis:
quia vere isti non distribuunt hodie ista loca ꝭm me-
rita personarum. qꝛ vt communiter nō dant melioribꝰ
meliora. immo ꝭm ꝙ plura dona ab eis recipiunt. vel
ꝭm ꝙ eos vident nobilioris ⁊ potentioris parētele ꝭm
hoc multotiens locus ei nobilior assignatur. vnde In
nocentius de vilitate conditionis humane. Uos nō
attenditis merita causarum: non personarum: nō iu-
ra sed munera. non quod ratio dictet: sed quod vos af-
fectet. non quod cor sentiat. sed quod mens cupiat. nō
quod liceat sed quod libeat. Et breuiter sicut videmus
ꝙ auis vt communiter non nutrit pullum nisi quem
scit vel credit se ꝓcreasse ꝭm Isid. Sic vere multi sunt
prelati qui nullum promouent: nutriūt vel exaltant:
nisi illos quos ex se. i. ex ipsa parentela. familia vel pa-
tria nouerint procreatos. vnde Hiero. Multa mala
nos compellit facere carnalis affectus: ⁊ dum corpo-
rum respicimus propinquitatem: dei offendimꝰ ma-
iestatem. Patet ergo ꝙ sine acceptione debēt promo
ueri veraciter perfecti: deum humiliter deiecti. homi-
num moraliter prouecti viri ⁊c.

Acceptabilis. Acceptus.

Nota ꝙ illud dr acceptabile qd est placitū alicui ⁊ ab eo appro-

batum tanꝙ̄ melius ⁊ magis vtile. vnde no. ꝙ in scripturis reperitur.

A Acceptio ꝑsonaꝝ.
Aceptio rerum.
Acceptio operū
Acceptio munerū

Acceptande em̄ sunt a deo et a nobis ꝑsone iustiores res spirituaļiores opera meliora: munera certiora de personis em̄ sanctis dicit̄.j.Reg.xviij. Acceptus erat in conspectu vniuersi populi. De rebus etiā spūalibus.s. virtutibus ⁊ sacramēt̄ ꝗ͛ debēt acceptari.dr̄.ij.corin.vj. Ecce nūc tempus acceptabile.ecce nunc.d.s. De operibus autē virtualibus dr̄ ps̄. Tūc acceptabis sacrificiū iu.obla.⁊ ho. De muneribus ṽo beatis dr̄ que pre terrenis operibus sunt amāda dr̄ Sap.iij. Dabit̄ inq̄t eis fidei donum electū: ⁊ sors in tēplo dei acceptissima. Dicit tamen ꝙ sicut impetrātes habēt tēpus determinatū a iure in quo possunt beneficia impetrare ꝙ si transierint nō plus possunt. Sic vere deus in iure sue eterne dispositionis nobis assignauit certū tempus scʒ vitā istā. in quo scʒ bn̄ficiū eterne beatitudinis ꝓmerēdo possumus acceptare. Al's si trāsierit necesse erit beneficio nos carere. vnde de isto tp̄e merēdi dr̄.ij. Corin. vj. Tēpore em̄ accepto exaudiui te: ⁊ in die salutis adiuui te. His ergo omissis dic ꝙ soli iusti sunt deo acceptabiles ⁊ ꝓbati. De hostia ṽo dr̄. Leui.j. ꝙ hostia acceptabilis erat deo q̄ erat masculus sine macula deo oblata ad hostiū tabernaculi: ⁊ super caput eius manus est posita: qr̄ reuera illi proprio dn̄o sunt acceptabiles ⁊ placentes qui sunt masculi per vtilitatē cōstātie sine macula ꝑ carētiā luxurie. Ad ostiū tabernaculi ꝑ dedicationē diuini seruitij ⁊ obedientie. manusq̄ȝ sibi super caput imposita ꝑ absolutionē a reatu cuiuslibet nequitie. De⁹ em̄ nō acceptat nec approbat in seruitio: nec in gradu ecclesiastico hostias maculatas i. personas viciorū maculas deprauatas sicut ptʒ Leui.xxj. Ubi albuginosus: crinosus: cecus: claudus: excaudatus a sacrificio pellebat̄ a ministerio. Aues etiā nō quecūq̄ȝ erant accepte sacrificijs: sed solū aues gemebūde.s. turtures ⁊ columbe: sicut dr̄ Leui.j. qr̄ breuiter soli iusti qui minoribus sunt sani ⁊ integri: ⁊ per penitētiā gemebūdi ⁊ more turturis ⁊ colūbe simplices ⁊ benigni dn̄o sunt accepti: ⁊ ab eo in ecclesia et in celi gloria approbati. Ad tytū.ij. Dedit semetipsum ꝓ nobis vt mundaret sibi populum acceptabilem. Igitur siue fiat mentio de personis siue de operibus siue de rebus. dic ꝙ semper bona sunt acceptabilia nunꝙ̄ mala. Nota tamen ꝙ sicut pueri q̇ carēt recto iudicio magis eligunt ⁊ acceptāt res inutiles ꝙ̄ vtiles: pomū ꝙ̄ castrū: auē ꝙ̄ clauē. Sic peccator quādoq̄ȝ pl⁹ acceptat ⁊ approbat mala ꝙ̄ bona mūdana ꝙ eterna: nepotulos ignorātes ꝙ̄ extraneos sapientes: similes rusticis q̇ acceptāt falsam monetā pro vera quādo vidēt eā deauratā. Nō sic pro certo: sed soli iusti ⁊ bona spiritualia sunt acceptabilia apud deū. Ideo petebat sapiēs informari. Mitte sapientiā de celis sanctis tuis vt sciam quid acceptum sit apud te. Dic igitur de acceptabilibus bonorū illud ꝗ͛ scribitur Prouerb.xiiij. Acceptus est regi minister intelligēs. vbi aduerte ꝙ deo sunt accepti et grati viri stabiles ⁊ patientes. Est inquit. Uiri humiles et seruientes. Minister inquit. Uiri subtiles et sapientes. Intelligens inquit. Prosequere si vis: quia pauce sunt auctoritates sub isto significato. Sed vide in alijs titulis similibus scilicet vbi. Placere. Eligere. Bonum. Melius idoneum. Dignus ⁊c. Uide supra de acceptione personarum: ⁊ infra de accipere in prin.

Accersire.

Nota ꝙ accersire et accire idē est ꝙ vocare vel appellare seu ad se adducere. vide infra de vocare ⁊c.

Acervus.

Aceruare. Nota ꝙ aceruus est idē ꝙ accumulatio seu aggregatio: et potest significare multitudinem siue bona fuerit siue mala. Un̄ nota ꝙ in scriptura inuenio Aceruū.

Meritorum
Peccatoruʒ
Iustorum
Malorum
Diuitiarum
Miseriarum
Leticiarum.

Et ideo aceruus meritorum q̇ est appetendus: sicut enim agricola fructus segetum congregat in aceruos. sic iusti post penitētie agriculturā acq̄runt cumulū meritorū. Unde Eccli. xx. Qui operat̄ terram suā inaltabit aceruuʒ fruguʒ. Unde ille est aceruus frugum de quo dicitur sponse. Cañ.vij. Aceruus tritici vallatus lilijs. Item est aceruus viciorum qui est fugiendus. Mali enim coaceruant sibi cumulum viciorum. Unde de peccatore dicit̄. Job.viij. Supra aceruū petrarū radices eius densabuntur: ⁊ inter lapides cōmorabitur. lapides eius signant vicia. in quibus radiceȝ cordis malorū signant̄: ⁊ ꝙ̄uis iste sit lectus durissimus ibi tamen delectabiliter cōmorant̄: similes lepori qui in aceruo lapidum aliquotiēs facit lectū: figuratus in achor. Josue.vij. Super quē lapidum aceruū congesserunt. Achor enim qui interpretatur turbatio vel tumultus se peruertens aut peruersio signat peccatorem qui scʒ suis malis dictis ⁊ factis turbat ⁊ peruertit alios sine causa. iste ergo non solum lapidib⁹ id est peccatis mortalibus obruitur. immo etiā aceruus lapidum. i. cumulus viciorū super eū aggregat vt pondere iniquitatū pressus de cetero nō leuet̄. ij. Re. xviij. Posuerūt aceruū lapidū sup̄ Absalō. Itē est aceruus iustorum qui est frequentandus: iusti enim in aceruo esse dicuntur in quātum simul per charitatem ⁊ concordiam aggregantur. Unde de iustis potest dici illud Ezechi. iij. Ueni ad aceruum nouarum frugum: iste est aceruus iustorum qui habitat iuxta fluuium chobar: quod interpretatur grauitudo. id est iuxta profluuiū grauedinis ⁊ tribulationis morantur. Item est aceruus malorū qui est declinādus. dyabol⁹ enim aggregat peccatores per malas confederatiōes in aceruū. i. in vnū: vnde de malis dicit̄. Job.xxiiij. Inter aceruos eorū meridiati sunt qui calcatis torcularibus sitiunt. Isti enim sunt acerui auarorū qui scʒ dato ꝙ̄ calcent torcularia. i. ꝙ habeāt plenitudinē semper tn̄ sitiūt mūdi bona. De aceruo aūt maloꝝ sunt illi de quibus dr̄.ij. Thimo.iiij. Coaceruabūt sibi magistros prurientes auribus: ⁊ a veritate quidē auditū auertēt ⁊c. Itē est aceruus diuitiaꝝ sicut eriti⁹ q̇ se volutat in aceruo pomoꝝ. Soph.ij. Siccitas spinaꝝ ⁊ acerui salis erūt supple filij s Amō. Dic q̄re diuitie cōparant̄ spinis ⁊ sali. Itē est aceruus miseriaꝝ q̇ est metuendus. s. in inferno: vbi erit aceruus ⁊ cumulus tormentorū. Esa.vij. Erit damascus sicut aceruus lapidū in ruinā. Hie.l. Lapides redigite in aceruos ⁊ interficite eā. Itē est aceruus leticiaꝝ. i. paradisi gaudioꝝ q̇ est affectād⁹. vn̄ Job.v. Ingrediēs i abūdātia sepulcrū sicut infert̄ aceruus in tp̄e suo. Nō posui hic figuras vel exempla: qr̄ sterile est vocabulū: sed vide de cōgregatione ⁊ similibus.

Acies.

Nota ꝙ acies idē est ꝙ cōgregatio vł cōuētus hoīm armatoꝝ vel ad maliciā paratoꝝ. Igit̄ cū sint plura genera militantiū necesse est distiguere plures spēs acieꝝ. Nota ergo ꝙ est Acies. A

Strēnua
Fatua
Nocua
Ardua

Prima signat malitiam istoꝝ: ⁊ de tali acie intelligit̄ illa laus spōse. Cañ.vj. Pulcra es ⁊ decora filia irl'm terribilis vt castroꝝ acies ordinata. Acies ei iustoꝝ dʒ eē pulcra ꝑ honestatē terribilis ꝑ vite singularitatē vł ꝑ audacie strēnuitatē ordinata ꝑ prudētiā ⁊ trāq̄llitatē. Scđa ē acies maloꝝ q̇.s. militāt ꝯtra bonos.j. Re.iiij. Instruxerūt philistei aciē ꝯtra isrł. Tertia ē militia demonū ⁊ vitioꝝ q̇.s. ordināt acies suas ꝯtra aīam xp̄ianā.ij. Re.x. Dixerūt aciē syri ꝯtra dauid ⁊ pugnauerūt ꝯtra eū. Et no. ꝙ.j. Paralip.xviij. dr̄ ꝙ rex isrł vulneratus in acie ꝯtra suos. dicit aurige. Educ me de acie qr̄ vulnerat⁹ suʒ: qr̄ reuera i ista acie mł'ti reges isrł. i. multi iusti aliquot tētatiōib⁹ vulnerant̄. Quarta ē acies āgeloꝝ vn̄ de ista ē illa de q̄.s. dictū ē. Terribił vt castro

rum acies ordinata. Terribilis enim est scilicet demo
nibus cōtra quos ipsi pugnant et illud vide in alijs ti
tulis de bello et congregatione.

Acetum. Cum acetum sit res acra et mordica
tiua incisiua et vulneratiua purgati
ua et mundificatiua. Possumus notare ꝙ per acetū
potest omnis asperitas denotari siue bona fuerit siue
mala et sic dico ꝙ per acetum potest intelligi. Com=
passio dominice passionis. Contritio mentis affectio
nis. Afflictio mūdi tribulatiōis. Detractio acris mur
murationis. Destructio future damnationis. ¶ De
passiōe em̄ dicit̄ cuilibet anime deuote illud Ruth. ij.
Accede huc ꝛ intinge buccellam tuā in aceto. Et cete=
ra vide in tabula quia valde pauce sunt autoritates.

A **Accidere.** Accidens. Nota ꝙ accidens dr̄ il=
lud ſm logicos qđ adest vel abest ꝑ=
ter subiecti corruptionem. In scriptura aūt accidēs dr̄
quicquid quacunqꝫ causa precedente contingit eueni
re et sic accidere idem est qđ cōtingere vel euenire. Et
potissime in scriptura refertur ad infortunia ꝛ ad ca=
sus qui subito ꝛ ex insperato succedunt. Ueruntamen
ad hoc aduertendum: quia vbicunqꝫ ponit̄ accidens
in scriptura semper accipitur in malo et signat infor=
tunium vel iacturam. Et ideo qꝛ nescitur ad quē finē
talia accidētia immittunt̄ vel ex qua causa ex dei pro=
uidentia ꝑmittuntur merito qn̄ accidunt a prudenti=
bus metuuntur. Ista est enim veritas qꝛ sicut ista ac=
cidentia et iste impressiones temporum que hic quo=
tidie accidunt proueniūt vt communiter ex influentia
celestiū corpoꝝ ꝛ stellarū ſm Arist. ꝛ astrologos sic ve
re accidentia infortunioꝝ ꝓueniūt ex occulta influ=
entia ꝛ prouidentia ordinationis ꝛ ꝓuidentie dei ꝛ ex
ministerio angeloꝝ sicut em̄ dicit Hiero. Omnia pro
uidentia dei aguntur ꝛ qđ creditur esse pena medici=
na est: quia ergo scire possumus ꝙ talia accidētia ab
eterna lege ꝓueniunt ideo nullus debet de eis dole=
re sed ea poti⁹ equanimiter sustinere iuxta illud Pro
uer. xij. Nō cōtristabit iustū quicquid ei acciderit. Ex
emplo Aaron qui videns duos filios suos ex casu cō=
bustos corā dn̄o nō legitur cōtra deū murmurasse: ſꝫ
audito ꝙ a dn̄o ꝓcesserat in patientia tacuisse ꝛ solū=
modo hoc dixisse. Leui. x. Mihi aūt accidit qđ vides.
vn̄ Seneca in quadā epistola dicit ꝙ sapiēs superio=
ribus obediet fortune cōtumaciter resistet deū sequet̄
casum feret. Aduerte tn̄ ꝙ ſm ꝙ video ꝙ aliqua sunt
accidētia q̄ substātiā ꝑficiūt aliqua q̄ substātiā infi=
ciūt aliqua q̄ substātiā destruūt ꝛ afficiūt ſm hec ego
possum notare ꝙ est dare loquēdo spūaliter. Accidēs
mirabilis nature. Accidens damnabilis mixture. Ac
B cidēs tristabilis iacture. ¶ Primū accidēs signat xp̄i
incarnationem nunꝙ em̄ res ita mirabilis accidit in
hoc mundo. Istud em̄ fuit illud ꝓdigiū seu illud acci=
dens mirabile de quo facit Pli. mentionē. d. s. li. xij. c.
xxj. ꝙ sub papirio ꝛ cecilio cōsulib⁹ nocte accidit ꝙ lu
mē de celo ita fulsit ac si eēt verissime clara dies. Aliđ
ēt accidit vt ait ꝙ clipeus ardēs ab occasu ad ortum
visus est transcurrere sub Uarrone ꝛ Mario cōsulib⁹
Reuera tale accidens apparuit ꝙ illud lumen celeste
qđ illuminat omnē hominē venientē in hunc mundū
sc3 dei filius benedictus in media nocte ſm aliquos.
mundi ꝛ carnis tenebras ingressus est ita ꝙ tunc mū
dum ꝑ fidem illuminauit ꝛ erroꝝ tenebras effugauit
ps. Nox sicut dies illuminabitur ꝛ Esa. ix. Populus
gētiū q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. Ipse
em̄ fuit clipeus ardens clipeus dico ꝑ defensionē ar=
dens ꝛ flām̄as per dilectionē qꝛ sicut dr̄ Hebre. v. Ser
mo dn̄i ignitus clipe⁹ est oībus sperātibus in se. Iste
em̄ clipeus ꝑ beatā incarnationē visus est ꝑ mundum
transcurrere ꝛ de loco ad locū corꝑaliter transire vt sic
nos posset a nr̄is spūalibus hostib⁹ liberare. De isto
ergo accidens figuratū Apo. xviij. vbi vidit angelum
descendentē de celo et terra illuminata est a maiesta=
te eius. Ideo de isto accidenti mirabili possumus di=
cere illud .j. Regum. x. Quenā res accidit filio Cis. q.
dicat mirabilis. Et nota ꝙ humana natura xp̄i pro=
prie dicit̄ accidēs: qꝛ sc3 ꝑ modū accidentis in substā
tia fuit humanitatis dependentia in verbi supposito
determinata istud est accidens mirabilis nature qđ
signat xp̄i incarnationem. ¶ Secundo est accidens C
damnabilis mixture qđ signat peccati cōmissionem
sicut em̄ videm⁹ ꝙ accidētia quandoqꝫ corrūpūt sub
stantiam sicut patet ꝙ calor accidētalis quādoqꝫ cor
rumpit naturalem patet de febre de qua homo morit̄
vel in vino qn̄ per calorē acessit. Sic vere dico ꝙ quā=
doqꝫ accidit homini calor accidentalis ꝛ malus id est
concupiscentia carnalis vel mundialis q̄ pro certo ꝑ
diuersa peccata calorem naturalem sc3 charitatem ꝛ
gratiam corrumpit et hominem malum et acetosum
facit qđ bene figuratum fuit. ij. Reg. xvj. vbi dr̄ ꝙ ac
cidit vt surgeret dauid de stratu suo post meridiem ꝛ
deambulās in solario vidit bethsabee se lauantem ex
aduerso in solario domus sue qui statim cōcupiuit eā
et postea impregnauit et tandem virum suum occasio
ne ipsius interfecit. Reuera tale accidens sepe cōtin=
git homini post meridiem enim mundane prosperita
tis qn̄ quis surgit de statu .i. de statu infime pauperta
tis sepe accidit ꝙ calor accidentalis .i. carnalis cōcu=
piscentia in ipso nascit̄ ꝑ quā adulteria et homicidia
ꝑagit ꝛ sic calor charitatis ꝛ grē in eo dissipatur Gen.
xl. Accidit vt peccarent duo. ¶ Tertio dico ꝙ est acci
dens terribilis iacture qđ signat grauem tribulationē
sicut em̄ qn̄qꝫ accidit de nube fulmen ꝓrumpere ꝑ qđ
cōtingit vicinā patriā tribulari. Sic vere quotidie a
nube superioris diuine latentis iusticie ꝛ prouidentie
quotidie accidunt ꝛ veniūt fulmina infortuniorum q̄
turbāt hoīes ꝛ molestant. Sic em̄ dicit Pli. li. xij. ca.
de ꝓdigiosis pluuijs qn̄qꝫ accidit ꝙ a nubibus plue=
bat lac: sanguis: caro: lana: ferrum: lateres: lapides: si=
cut exēplificat ibidē quo tꝑe singula euenerūt: qꝛ pro
certo a nubib⁹ .i. a dei occulta ordinatione qn̄qꝫ diuer
sa accidunt in hoc mundo: qꝛ sc3 iste nobis pluit car=
nes id est eucharistiam ꝛ ꝓpriū corp⁹ in sacramento
ps. Pluit illis sicut puluerē carnes. Itē lac et lanā .i.
dulcedinē tꝑalis ꝓsperitatis ps. Pluit illis manna
ad manducandū ꝛ alibi. Qui dat niuē sicut lanā. Itē
ferrum lateres ꝛ lapides id est duriciā infortunioꝝ et
aduersitatis. iiij. Re. vj. Accidit ꝙ caderet ferrū de ma
manubrio. Et breuiter ista est veritas ꝙ ista infortu=
nia quo ad nos videntur accidentia ꝛ a casu sine cau
sa venientia apud deū ista sunt ordinata ꝛ certa ꝛ qua=
dam eterna lege ꝛ dei ordinatione emanantia sicut he
rege achab legit̄ .ij. Paral. xviij. ꝙ deus ordinauerat
ipsum occidendū in prelio ꝛ tn̄ ibi dr̄ ꝙ accidit ꝙ vn⁹
in incertū iaciens sagittā percussit regē ex qua sc3 per
cussione mortuus est vespere. Ibi ergo fuit certitudo
ex parte dei ordinātis. Casus vero ꝛ accidens ex parte
militis in incertū iacientis sed proculdubio fatui non
cōsiderant ista: qꝛ .s. accidentia talia nō credūt ex cau=
sis diuinis ꝛ ꝓpter pctā nostra procedere cū tn̄ scri=
ptum sit. Quicquid mali patimur peccata nr̄a merue
rūt. Et ideo reprehenditur Eccli. v. c. vbi dr̄. Ne dixeris
peccaui ꝛ qđ accidit mihi triste de⁹ em̄ est patiēs red=
ditor. Sicut legit̄ de vno q̄ mouebat aliū ad deieran=
dū dicēs ꝙ ipse pluries deierauerat nec vnꝙ ei malū
acciderat vox xp̄o de celo audita est. falsum est inquit
qꝛ ꝓpter primū periuriū dom⁹ tua cōbusta est ꝓpter
secundū oculū ꝑdidisti et adhuc restat tibi maior in=
teritus. Sic ergo patet quomodo accidēs pōt accipi
tribus modis vide infra de Aduenire et de fortuna ꝛ
hec sufficiant ꝛc.

Accidia. Nota ꝙ accidia est quidā animi tor=
por quo quis negligit bona inchoare
ꝛ fastidit inchoata perficere sicut dicit Bern. in quo=
dam sermone et sic possumus notare ꝙ istud est vici=
um mirabiliter detestandū. Uicia enim que sunt con
tra naturam sunt plus ceteris fugienda. Cum igitur
natura

natura ad hoc fecit hominem vt laboraret sicut dr Job. v. Homo nascitur ad laborē. Restat q accidia est cōtra naturā: et ideo fugiēda. Istud bn videbant percepisse romani: de quib9 dicit Aug. li. iiij. ca. xvj. de ciui. dei q multos deos q̄ credebant impellere hoīes ad motū receperūt in ciuitate romani et eos inter deos publicos. s. inter illos deos q̄ curā reipublice habebāt templis eoꝝ cōstructis in roma cū diligētia coluerūt. Verūtamē dea quies in vrbe nō fuit recepta: sed extra vrbē tēplū ipsius est cōstructū: noluerūt eñ aliquē deū habere secū q̄ posset quietē aut desidiā procurare: nec propter laborē deditū eneruare. Si igit romani populū pigrū habere nolebāt multofortius dñs odit eos: et de ciuitate paradisi eijci eos facit: quietēq corporis et accidie valde spernit. vñ prouerbioꝝ. xxij. De diligētibus dicit. Vidisti hoīem velocē in opere suo corā regibus stabit. Et ideo Grego. in glo. sup Exo. xij. dicit sic. Nemo in hui9 vite itinere torpeat ne in patria locū pdat. Et aduerte q accidia seu pigricia debet horrerī: qr proculdubio Accidia.

B Mentē indurat. Visum obscurat. Aurem obturat. Damna pcurat.

Dico q accidia mētē idurat qr. s. hō negligēs et piger dissuescens ab exercitio virtuoso paulatim induratur in malo a quo finaliter nō mutat. sicut eñ a fide dignis audiui. In lotoringia est vnus fons q̄ in hyeme fluit in estate siccatur: sed in hyeme qñ fluit aqua est limpida et serena. in estate vo quādo cessat fluere vel currere aqua mutat in vnuz lapidē qui omni anno extrahit ab incolis: vt rediēte hyeme fluat aqua: sic vere est de multis: qr. s. q̄diu currunt et fluūt. i. q̄diu laborāt et bonis exercitijs intendūt sicut in hyeme. i. in tribulationib9 tēpore facere solēt tādiu dico in puritate cōscientie persistūt qñ vero a fluxu et motu exercitij p accidiam desistunt sicut. s. in estate psperitatis solitū est fieri apud multos tunc paulatim per malas cōsuetudines indurescunt ita q per obstinationē in deuotione finaliter lapis fiūt. figurati in Nabal fatuo sed diuite. j. Regū xxv. De quo dicit ibidē. q emortuū est cor eius intrinsecus et factū est quasi lapis. Et ista nō solū sunt vera de induratiōe volūtatis circa moralia. imo etiā de induratiōe intellect9 et igenij circa intellectiua. Vñ de instructiōe nouicioꝝ dicit. Hugo. q si exercitio igenia in artibus: et brachia in corporib9 irrigescūt. pt3 igit q accidia mentē indurat. Secundo dico. q accidia visum obscurat: Cōstat eñ q visu intellect9 et clare cognitionis obtundit qñ hō per studiū vel exercitiū nō mouet. lorice eñ et alia arma ferrea per motū et cōtractionē clarificātur et splendēt. Per quietē vero rubiginātur et fetent Sic vere ingenia mētis speculatio per exercitiū et motū diligētia illuminant Per accidiā vero ebetant et p desidiā obscurant. Vñ Cassiodo. in epla Natura humana ocijs ebetat. duris aūt laborib9 erudit. Vñ etiā Seneca in epla. Nō refert vtrū studiū obmittas vel intermittas. igitur accidia visum obscurat. Tertio dico. q accidia aurē obturat: Cōstat eni3 q accidiosi et desides raro volūt audire verbū dei vel monitionem cuiuslibet viri iusti: non vult eñ audire qd dicitur quia timet non posse facere quod iubetur. Vnde Senec. in epistola. lxxij. Non putant desidiosi ab alijs posse fieri quod ipsi facere non possunt. Ex infirmitate enim sua de virtute alioꝝ ferunt sententiā. Nam ad hec atq imbecilles sumus dura et intollerabilia credimus: non quia hec difficilia sunt: sed quia nos fluidi et inermes sumus. vide infra de auro. et de surditate. dic si vis q dormiens nihil audit: sic piger ad nullum bonum intendit. Per dormientem enim intelligitur piger. sicut dicitur Prouer. vj. Vsq quo piger dormis. Et Prouerbio. xix. Pigritudo immittat soporem. acci dia igitur aurem obturat. Quarto dico q accidia damna procurat. Constat enim q desidiosi incurrunt Damna.

Corporalia. Temporalia. Spiritalia. Et eterna.

Incurrūt dico dāna corporalia. qr corpus faciliter infirmat qñ p accidiā torpens cōgruis exercitijs nō mouet. Item pcurat damna tpalia. qr. s. q per pigriciā inoluit solet paupertati succūbere nec dilatur. Vnde Prouer. xxj. Omnis autē piger in egestate est. Itē procurat damna spiritalia. qui. s. per accidiam incurrunt multa mala peccata. Sextalis enim serpens est in motu tardissimus est tamē mirabiliter venenosus q̄uis multis coloribus sit depictus. Sic vere illi qui sunt tardi et desidiosi: sunt pre alijs viciosi et per diuersa crimina venenosi q̄uis isti pre ceteris sint qñq in conuersatione multi coloris. vnde Sen. in prouer. In mille facinoꝝ furias mens ociosa dūcur rit. Item procurat damna eternalia. quia sicut dicit Bern. in sermone quodam. Ociositas est mater nugarum nouerca virtutum virtū suffocatrix. superbie nutrix. gehenne procuratrix patet igitur quomodo accidia mala procurat. mentem obscurat. indurat et c. transeo quia pauce sunt autoritates Vide de ocio. pigro. dormire. somno. quiete et c.

Achimaas. Interpretat fratris mei onus vl fratris mei assumptio. Fuit aūt sacerdos dñi comes fuge Dauid et exilij. qui. s. currens per compendium et victoriam sociorum dauid nunciauit eidem. Cauit tamen bene qr de morte absalon noluit facere mentionem. sciebat enim q super hoc rex doleret. Igitur iste sacerdos significare potest bonū pdicatorē. qui. s. onus fratris debet dici. pro eo q onus pnie fratribus suis. i. alijs. xpianis imponit. et fratris etiā assumptio dicitur. pro eo q alij christiani ad grāz et gloriā per eū assumūtur. ps. Domini est assumptio nostra et sancti israel regis nostri. Iste igitur dauid xp3 per imitationem in suis tribulationibus comitatur. Iste currens per compendiū penitētie victoriam sanctorum protestatur. Iste etiā de morte Absalonis tacet qr. s. magis ad misericordiā q ad iusticiā iclinat9 de peccatorū mortib9 et de alioꝝ infortunijs nō letat Ezec. xviij. Nolo mortem peccatoris. sed vt cōuertat et viuat

Actio. Actiuus. Actiua vita vide infra de agere. de operari et de facere. et etiam vide post agere vbi ponitur. A

Accingere. Idem est quod preparari. circundari et muniri. Et accipitur vt cōmuniter pro preparatione et munitione armorū. Vnde nota q est accingi diuinum. et accingi humanum. Deus enim accingitur potentie magnitudine. ps. Accingis potentia qui conturbas profundum maris et sonum fluctuum eius. Homo vero accingitur virtuali fortitudine. Prouerbi. xxxj. Accinxit fortitudine lumbos suos. Dicamus igitur aliquia de accinctione virtutum qua scilicet iusti contra demones accinguntur Sicut enim videmus milites accingunt se armis suis vt semper sint parati defendere se. Sic vere spiritualiter homo debet accingi virtutibus et gratijs vt ad impugnandum hostes spirituales continue sit paratus Iuxta illud quod dicitur in ps. Accingere gladiu3 tuū super femur tuum potentissime Et precipue per accinctionem in scriptura communiter intelligitur armatura penitentie qua homo armatur et accingitur contra carnem vt sic de quolibet posset dici illud. iiij. Re. j. Vir pilosus occurrit nobis zona pellicea accinctus renibus. In quibus verbis ostenditur q homo debet accingi Stabilitatis fortitudine Vir. Sedulitatis pmptitudine. occurrit. Mortalitatis mestitudie. pellicea Charitatis amicitia pilosus. Castitatis continentia. zona. Voluptatis temperantia. Accinctus renibus.

B Debes igitur accingi et armari fortitudine firmitatis. vir inquit habens dimicare cum forti pugile. strennuo et experto. necesse habet q sit armis et viribus pmunitus Sicut videmus q quia elephas h3 dimicare cōtra draconē. ideo necesse est q sit animal fortissimū Quia etiam leo h3 dimicare contra pardum. ideo necesse est q fortitudine sit munitus quia breuiter tāto

vnũ ꝯtrariũ dꝫ eſſe fortiꝰ quãto fortiori ꝯtrario obijcit.
Et ideo chariſſimi. qꝛ nos habemus fortiſſimũ cõtra-
F riũ. ſ. dyabolũ. qꝛ ſicut dr̄ Job. xj. Nõ eſt poteſtas ſuper
terrã q̄ cõparet ei qui factꝰ vt nullũ timeret qꝛ. ſ. iſte eſt
draco fortiſſimꝰ rex ſerpentũ. Bene dico ꝙ neceſſe eſt
ꝙ fortitudine virtute ⁊ cõſtantia ſimus accincti pari-
ter ⁊ armati vir inquit. qui. ſ. debemꝰ eſſe viri. i. viriles
virtuoſi vigiles et vigoroſi. Ideo dicit Job. xxxviij. Ac-
cinge ſicut vir lumbos tuos. Et iſtud ꝓculdubio ē ho
die cõtra multos qui nõ virtuoſi ſed vicioſi. Nõ vigo-
roſi ſed deſidioſi. Nõ ſunt in fortitudine glorioſi ſꝫ ma
gis in laſſitudine debilitati ⁊ meſticia defectuoſi. ⁊ iõ
iſti nõ viri ſed mulieres merito poſſunt dici. ⁊ hoc ma
xime verũ eſt de mollibus ⁊ delicioſis principibꝰ ⁊ pre
latis qui nihil agũt. ſed omne opus eorũ imperfectum
eſt ⁊ muliebre. Eſa. iij. Populũ meũ exactores ſui ſpo-
liauerunt mulieres dominate ſunt ei. Et ideo videt ꝙ
moderni eccleſiaſtici nõ ſunt viri. i. virtuoſi. ſed viri. i.
virides teneri ⁊ delicioſi. vel viri. i. virulenti atqꝫ vene-
noſi. Et ideo videtur ꝙ tales fuerunt figurati. j. Reg.
xvij. Egreſſus eſt vir ſpurius de caſtris philiſtinorum
nomine goliad de geth. altitudinis ſex cubitorũ arma
tus armis ereis qui exprobrabat agmen iſrael. Sed fi
naliter dauid ꝓiecit cõtra ipm̄ lapidẽ cũ funda ⁊ iter
fecit eum: Reuera chariſſimi tales viri ſpurij ſunt ho
die multi in eccleſia ſancta dei. qꝛ. ſ. iſti nõ ſunt a legiti
mo viro eccleſie. ſ. a xp̄o geniti vel ꝓmoti per debitam
promotionẽ vel vocationẽ. immo vere a dyabolo adul
tero ſunt per ſymoniã vel ꝑ carnis affectũ introducti
in eccleſia vel ꝓmoti. Iſti eni dicunt venire de caſtris
philiſtinorũ qui interpretãt poculo ruẽtes. qꝛ vere iſti
ſunt de ſecta ⁊ de exercitu demonũ qui de empyreo cor
ruerũt. dicunt etiã de geth. qui interpretat opprimẽs:
qꝛ vere mali eccleſiaſtici ſubditos ſuos opprimũt ⁊ in-
feſtant. Iſti etiã pre ceteris ſunt armati ere. i. pecunia
quã ſcꝫ. nõ ceſſant per cupiditatẽ acquirere habẽt etiã
maximã altitudinẽ. ſ. in tẽporali eminẽtia ⁊ habent lã
ceam tẽporalis poteſtatis munitã ferro attrocis cru-
delitatis. Et ideo filijs iſrael. i. bonis ⁊ iuſtis imprope
ria ⁊ iniurias faciũt atqꝫ dicũt qꝛ ſicut dr̄ Eccli. xxxiij.
Cõtra bonũ malũ eſt ⁊ cõtra vitã mors ſic ⁊ cõtra virũ
iuſtũ peccator. Et ideo dauid. i. xp̄s finaliter laxabit cõ
tra iſtos fundã occulte ſue ſententie ⁊ percutiet eos cũ
lapide. i. cũ duricie mortis eterne ipſoſqꝫ deijciet ⁊ proij
ciet. Ideo de talibus põt dici illud. ij. Re. xviij. Egrede
re vir ſanguinum belial reddet tibi deus ſanguinẽ do-
mus Saul qm̄ inuaſiſti regnũ. Talibus eni viris ſan
guinũ ⁊ doloſis. qui vere ⁊ cõmuniter nõ dimidiant di
es ſuos: qui etiam regnum eccleſie ⁊ eccleſiaſtica be-
neficia per ambitionem inuadunt finaliter quando
egrediẽtur a corpore reddet deus ſanguinem. i. penam
vltionem ⁊ vindictam: Non ſic chariſſimi non ſic ſed
ſimus accincti ſtabilitatis fortitudine vir inquit vt ſic
ſint de illis de quibus dicitur. j. Paral. vij. Ibi omnes
accincti ad prelium viri fortiſſimi. ¶ Secundo debe-
mus accingi ſedulitatis promptitudine occurrit. quia
ſ. ita debemus eſſe prompti.

Ad obediendum p̄latis.
Ad cõpatiendũ ſubditis
Ad ſubſequẽdũ ꝓximis

Quia debemus recte occur
rere ⁊ nos ei p̄ñtare. Occur-
rit iquit. j. Macha. x. Occur
rit ei frater eius ſymon in adiutorium. Symon inter-
pretatur audiẽs qꝛ vere ſtatim ꝙ nos audiuimus volũ
tatem prelati ⁊ neceſſitatẽ proximi nos debemꝰ occur
rere ⁊ circa eum ſedule laborare Et nota ꝙ dicit In ad
iutoriũ qꝛ vere omne animal naturaliter diligit ſpeciẽ
ſuam ⁊ vno leſo cetera que ſunt de eadem ſpecie contri
ſtantur occurrunt ⁊ conſolant ſicut patet de porcis ⁊
elephantibus quorum vno clamante ceteri occurrũt
vt adiuuent. Sic vere chariſſimi: nos alij alterum dili
gere ⁊ ipſum in ſuis neceſſitatibus miſerijs ⁊ clamori-
bus adiuuare ⁊ ei obſecrando occurrere ac etiam ob-
uiare Unde Eſa. xxj. Cum panibus occurrite fugienti
Unde etiam cuilibet miſericordi poteſt dici illud ps.

Accingere gladio tuo ſupple ad ſcindendum panem
egenis qđ eſt contra multos qui nec prelatis volũt oc
currere obediendo: nec proximis ſuis ſubueniẽdo. im
mo prelatis ſuis occurrunt ꝑ obſtinationem conſpi-
rationem inobediendo rixando et appellando. Pro-
ximis ſuis etiam occurrunt eos exheredando ⁊ ꝑ vio-
lentiam opprimendo. Figura Exo. xiiij. vbi dicitur fu
gientibus egyptijs occurrerũt aque: que ſcꝫ eos inuol
uerũt et in profundum ſubmerſerũt. Quia vere aque
id eſt fluxibiles peccatores hodie occurrunt egyptijs
nigris id eſt pauperibus et egenis ipſoſqꝫ per rapinas
⁊ extorſiones vſuras ⁊ deceptiones inuoluunt: deſtru
unt ⁊ confundunt. Nõ ſic chariſſimi: ſed accingamur
ſedulitatis promptitudine. ¶ Tertio accigamur mor D
talitatis meſtitudine. Pellicea inqt. Pellis enim que
detrahitur ab animalibus mortuis ſignat memoriaꝫ
mortis qua pro certo nos debemꝰ eſſe accincti ⁊ arma
ti. milites enim quandoqꝫ corijs et pellibus accingun
tur et armantur. Pelles etiam aliquorũ animalium
ſunt medicinales: ſicut pellis ſerpẽtis et pellis leonis
que ſanat emoroydas ſi ſuperſederit patiens vt dicit
Solinus. Sic vere chariſſimi milites chriſti. i. fideles
debẽt eẽ accĩcti et armati pellibus mortuorum id eſt
memoria mortis contra iacula hoſtium id eſt contra
vicia et peccata et maxime cõtra luxuriam et ſuperbi-
am qꝛ vere talis pellis. i. memoriam mortis et morta
litatis noſtre medicinalis eſt contra peccata et maxi
me pellis ſerpentis et leonis id eſt memoria mortis
malorum fallacium crudelium et raptorum qui ſcili-
cet vt communiter male moriuntur. Si quis ſuper ta
libus pellibus ſederit id eſt in talium morte cogitaue
rit tunc emorroide. i. fluxus ſanguinis ⁊ voluptate lu
xurie et alioꝝ vicioꝝ poterit ſanari: qꝛ ſicut dicit Gre.
Nihil adeo valet ad domandum carnis vicia: ſicut co
gitare qualis erit caro moritura. Figura. j. Re. v. ⁊ vj.
ca. de philiſteis qui patiẽtes infirmitatem in mẽbris
pudibundis fecerunt ſibi ſedes pelliceas. Sic vere il
li qui in membris pudibundis id eſt in genitalibus
patiuntur infirmitatem luxurie debent ſibi facere ſe
des pelliceas: quia ſcꝫ ipſi debent ſedere per iugẽ me-
ditationẽ in pellibus mortalitatis humane Exo. xij.
Renes veſtri accingetis calciamenta habebitis in pe
dibus veſtris Calciamenta eñi ſignãt mortis memo
riã qꝛ ſcꝫ ſunt de mortuis animalibꝰ qua ꝓ certo nos
debemꝰ eſſe accincti ⁊ calciati Hiere. vj. Accingere ci
licio ⁊ cõſpergere cinere luctum vnigeniti tibi fac plã
ctum amarũ. Accincti enim debemus eſſe cilicio pe-
nitentie ⁊ aſperitatis cinere id eſt memoria noſtre in-
cinerationis ⁊ mortalitatis luctu etiam amare contri
tionis ⁊ planctu lachrymoſe confeſſionis. Et ſic bene
dico ꝙ nos debemus eſſe accincti mortalitatis meſti
tudine. Pellicea inquit. ¶ Quarto debemꝰ accingi E
amicicia charitatis piloſus inquit: qꝛ ſicut res piloſa
eſt magis calida ſicut patet de foderaturis ſic nos de-
bemus eſſe piloſi id eſt calidi feruentes ⁊ charitatiui
qꝛ. ſ. in amore dei ⁊ ꝓximi debemꝰ eſſe feruentes ⁊ in-
flãmati. Unde Geñ. xxvij. Noſti ꝙ Eſau frater meus
hõ piloſus ſit Eſau eñi interpretat faciens qꝛ vere illi
qui ſunt Eſau facientes ꝑ bonoꝝ operũ executionem
qui ſunt etiam fratres ꝑ vere amicicie executionẽ qui
ſunt etiam homines ꝑ ſapientiam et rationeꝫ tales di
co piloſi ſunt per charitatem et dilectionem. Et ideo
talis accĩctio charitatiua potuit figurari Dañ. x. vbi
ipſe vidit virum vnum veſtitum lineis et renes eiꝰ ac
cincti auro obrizo ꝑ amicicie charitatem. Aurum eñi
qđ rubet et ſplendet charitatẽ ſignat in ſcriptura. Sꝫ
heu ꝓh dolor q̄ꝫ pauci ſunt hodie tales piloſi et fode-
rati armiſqꝫ charitatis accincti homo enim inter ani
malia minus piloſus eſt quia etiam homo naſcit nu-
dus ſine pilis ⁊ cornibus ⁊ ſine alijs munimentis. Et
ꝓ certo chariſſimi multi ſeruãt adhuc ſuam origina-
lem conditionem: qꝛ ſcꝫ nudi ſunt frigidi et congelati.
et foderatura charitatis: alijſqꝫ virtutũ munimentis
priuati

priuati et hoc maxime illi q̇ homines id est rõnales.s.
mundi sapientes ecclesiastici ꝛ alij: qꝛ plusq̄ aīalia .i.
plusq̄ laici ꝛ seculares sunt omnibus gratijs denuda
ti nolunt em̄ acquirere foderaturā virtutū dicētes il=
lud Job.j. Nudus egressus sum de vtero matris mee
nudus reuertar illuc: sed sicut videmus q̄ homo acci
dentaliter ꝛ post originis nuditatē acquirit pilositatē
ꝛ capilloꝝ ornamentū ꝛ vtilitatē. Sic homo q̄q̄ a na
turali origine careat charitate: debet tamen ipsam ac
cidentaliter ꝑ gratiaꝫ ꝓcurare. Figura Geñ.xxvij. vbi
Jacob qui erat lenis ꝛ sine pilis accepit aliunde fode=
raturam.s. de pellib⁹ hedoꝝ quas circūcinxit manib⁹
suis ꝛ sic acquisiuit ꝛ habuit benedictioneꝫ. Sic vere
charissimi foderaturā charitatis si nõ habuerim⁹ de
bem⁹ alibi ꝓcurare ꝛ pellibus.i. exemplis ꝛ cõuersa=
tionib⁹ hedoꝝ .i. sanctoꝝ precedentiū nos inuoluere
ꝛ ꝑ imitationē velare tegere ꝛ vestire ꝛ sic possum⁹ be
nedictionē celestis glorie vendicare. Ideo dr̄.j. Regū
xix. Pellem pilosam capraruꝫ posuit ad caput dauid.
Sim⁹ igit̄ accincti charitatꝭ amicicia pilosus vt sic de
ardore caritatis dicat̄ nobis illud Esa.l. Accendentes
ignem oēs vos accincti flāmis. ¶ Quinto simus accin
cti castitatis continentia qḋ ostenditur cū dr̄. Vir iste
f habebat zonam. Per zonam enim que corp⁹ stringit
intelligitur castitas q̄ corpus a luxuria retrahit ꝛ re=
stringit q̄ ꝓ certo nos esse debemus accincti similes
cuidam lapidi precioso qui dicit̄ Onichin⁹ q̇ aliquan
do īuenitur rubeus aliqn̄ niger sꝑ tn̄ inuenit̄ zonis cā
didis circūcinctus. Sic vere charissimi simus nigri ꝑ
penitentie austeritatꝫ vel per humilitatis vilitatem.
siue sim⁹ rubei ꝑ feruētem charitatē semꝑ tn̄ debem⁹
zonis candidis.i. puritate castitatis circūcingi. Figu=
ra Leui.xvj. vbi dr̄ de sacerdotibus. Tunica linea ci=
darim lineā ꝓponet capiti. Per linū em̄ in scriptura
intelligit̄ candor castitatis et puritatis que reuera in
nos quadruplex debet esse. ¶ Est em̄ castitas mentꝭ
que ꝑ tunicā lineā denotat̄ que.s. interius subtus aliā
vestē solet vestiri sicut cõscientia latitat subtus carnē
Est etiā castitas carnis ꝛ hec significatur ꝑ femoralia
linea que.s. femora ꝛ genitalia operiunt. ¶ Est insuꝑ
castitas cõuersationis ꝛ hec est zona linea que vestes
stringit: qꝛ scꝫ vestes honestatis debent ꝑ charitatem
ornari. ¶ Est etiā castitatis gest⁹ ꝛ hec intelligitur ꝑ
cidarim lineam q̄ caput ornabat. In quo quideꝫ quiqꝫ
sensus corporales vigēt ad denotandū q̄ castitas dꝫ
apparere. in aspectu oculoꝝ: in auditu verboꝝ: in lo=
cutiōe ꝛ gestu ꝛ ceteris similib⁹. Et tali modi accingē
di dr̄ de forti muliere. Prouer.xxj. Accinxit fortitudi=
ne lumbos suos. Et de Samuele.j. Regum.ij. Qḋ mi
nistrabat in templo accinctus ephod lineo. Et istud
ꝓh dolor est cõtra multos q̇ reuera nõ hn̄t istam qua
druplicem castitatē. Aliqui em̄ carēt castitate consci
entie sicut hypocrite q̇ sunt similes cignis q̄ hn̄t plu=
mas exterius albas: carnē aūt interius hn̄t nigrā: sic
isti q̄uis exteri⁹ i apparētia sint albi ꝑ fictā charitatē
interius tn̄ in cõscientia sunt nigri ꝛ corrupti ꝑ luxu=
rie feditatem cõtra quos Math.xxiij. Ve vobis hypo
crite qui mundatis qḋ deforis est. Intus vero repleti
estis rapina ꝛ iniquitate. Itē aliqui nõ hn̄t castitateꝫ
in carne qꝛ sicut videmus. Omnis caro corruperat vi
am suam Genesis.vj. Item castitatem nõ habent in=
honesti aliquando gestus cõuersatione: qꝛ sicut vide=
mus in populo ꝛ in clero in seculo et in claustro et vi=
ri et mulieres portant hodie habitus meretricios et
penitus inhonestos. Aliquando etiam non habēt ho
nestatem in sensuuꝫ cohertione: quia et loquēdo ꝛ au=
diendo et aspiciendo moderni derogant castitati. Et
ideo de ista quadruplici incontinentia opposita qua
druplici castitati potest intelligi illud Ezech.vij. Ve=
nit finis super quattuor plagas terre id est super quat
tuor partes castitatis que per terram frigidam deno=
tatur. Nõ sic charissimi non sic: sed simus accincti ca
stitatis continentia zona.iiij. Reg.iiij. Accinge lūbos

tuos: ꝛ tolle baculū ꝛc. ¶ Sexto debemus accingi vo= G
luptatis temperātia. Accinctis inquit renibus. Per
renes enim intelligitur voluptas ꝛ carnalitas. Iuxta
illud ps̄. Increpuerunt me renes mei: qui pro certo de
bent a nobis per temperantiam accingi: restringi pa
riter ꝛ artari. Figura.iiij. Regū.iiij. Quod quādo He=
lyseus tradidit baculum seruo suo Giesi. ꝛ misit eum
ad suscitandum filium vidue mortuum: ipse precepit
sibi q̄ accingeret lumbos suos. Quia vere charissimi
deus precipit ꝛ mandat q̄ serui sui.i. christiani: ꝛ ma=
xime ecclesiastici quibus ipse tradidit baculum regi=
minis pastoralis: ꝛ qui in mundo sunt missi ad pecca
tores mortuos per gratiā suscitandos sint accincti lū
bos ꝛ per carnalium temperantiam: ꝛ per refrenatio=
nem luxurie ꝛ carnalitatis: qꝛ sm̄ Greg. lumbos enīꝫ
precingimus dum carnis luxuriam per continentiaꝫ
coartamus. Debemus igitur accingi temperantia vo
luptatis. Continentia castitatis. Amicicia caritatis.
Mestitudine mortalitatis. Promptitudine sedulita
tis. ¶ Vir pilosus inquit occurrit nobis zona pellicea H
accinctis renibus. Nota q̄ homo accingit̄ penitentie
asperitate. Constantie virilitate. Leticie iocunditate.
Eminentie dignitate. Verecūdie imbecillitate. Pri=
mo igitur accingitur homo asperitate penitētie. ideo
dicitur.iij. Reg.xx. Accinxerunt saccis lumbos suos.
Hiere.xlix. ꝛ.ij. Macha.iij. Accincte sunt mulieres ci=
licijs. ꝛ Esa.xv.a.b. ꝛ Johel j. Quasi virga accincta sac=
co. ¶ Item accingitur homo constantie virilitate. de
hoc ps̄. Accingere gladio tuo super femur tuum potē
tissime. ꝛ.j. Mach.iij. accingimini filij potētes: ꝛ esto
te parati. Et Geñ.xlix. Gad accinctus preliabitur ante
eum. Et.j. Reg.ij. Infirmi accincti sunt robore. Et.ij.
Reg.xxj.ca. Dauid erat accinctus ense nouo. Et aba
cuc.iij. Ut ascendam ad populum accinctum nostrū.
¶ Tertio est accinctio leticie iocunditate. Vn̄ in ps̄.
Exultatione colles accingentur. ¶ Item accingit̄ hō
eminentie dignitate: sicut sacerdotes paramentis ad
quod faciunt omnes figure suprapposite. Et.ij. Reg.vj
Dauid aūt erat accinctus ephod.s. in dedicatione ar=
che. ¶ Item accingitur hō verecundie imbecillitate.
Esa.viij. Accingite vos ꝛ vincemini.

Accipere.

A Idem est q̄ a se capere: ꝛ ideꝫ est q̄
acquirere. vendicare: acceptare ꝛ si
bi procurare. Nota igitur q̄ duplex est acceptio. acti=
ua scilicet ꝛ passiua: quia scilicet homo accipit ꝛ acci=
pitur. Accipit dico. scilicet quādo homo accipit ꝛ acq̄
rit illa que sunt anime salubria. vel etiam quandoqꝫ
inutilia ꝛ nociua. Unde de acceptione virtutum dici=
tur Judith.xiiij. Accipiat vnusquisqꝫ arma sua.i. gra=
tias ꝛ virtutes. Item homo quandoqꝫ accipit scilicet
ad gloriam temporalem vel eternam. Et sic dico quod
est acceptio passiua duplex scilicet glorie temporalis
scꝫ quando quis accipitur ad aliquam dignitatē. Vn̄
in ps̄. Misit de summo ꝛ accepit me: ꝛ glorie eterna=
lis quando quis acquirit ꝛ accipit: vel etiam accipitur
ad eternam felicitatem. Unde Johannis.xiiij. Veniā
ꝛ accipiam vos ad meipsum. ¶ Item adhuc dico qḋ
est quedam actiua acceptio vituperabilis ꝛ nociua: ꝛ B
hec est quadruplex. scilicet

Munerū personarū.
Rerum alienarum.
Infernaliū penarū.
Judiciū personarū.

Acceptio munerū de qua
dicitur.j. Reg.viij. Accepe
runt munera ꝛ peruerterūt
de qua Rom̄.ij. Non est ꝑ=
sonarum acceptio apud deum. ¶ Rerum alienarum
sicut sunt auari ꝛ raptores qui accipiunt per fraudeꝫ
ꝛ rapinam. De hoc.j. Machabeoruꝫ primo. Accepit
spolia terre egypti. ¶ Item acceptio tormentorum.
Unde Matthei vigesimotertio. Propter quod am=
plius accipietis iudicium. ꝛ Johannis decimonono.
Accipite eum vos ꝛ crucifigite. De istis autem omni=
bus non omnia sed aliqua prosequamur. ¶ Dicam⁹
de acceptione actiua que est vtilis ꝛ virtuosa. Est igit̄
accipe idē q̄ grāꝫ acq̄rere. ¶ Videmus em̄ q̄ oē qḋ ē

nititur naturaliter accipere τ acquirere illud quod est
sibi p sius perfectiuũ nutritiuum τ allectiuum. Sicut
enim videm⁹ de accipitre q̃ est auis clari visus alti vo
latus τ audacis motus τ appetitus qui dicitur accipi
ter ab accipiendo eo ꝙ accipiendo predam suam dili
genter circũspicit τ attendit. Sic vere charissimi nos
alijs ꝓ posse nr̃o debem⁹ accipere τ acquirere predas
nostrã scʒ gratiã τ virtutes: que reuera sunt anime nu
trimenta ꝑfectiones τ oblectamẽta et sic dicemur ac-
cipitres ab accipiendo: τ maxime si fuerim⁹ ad modũ
accipitris clari visus ꝑ discretionẽ alti volat⁹ ꝑ cõte-
plationem audacis appetitus ꝑ constantiã et perfe-
ctionẽ. Et ideo de illis gratijs τ virtutibus que homo
precipue debet acquirere et accipere põt exponi illud
Exodi. xxv. ca. vbi nominant᷑ illa que fuerũt a Moyse
accepta a populo ad tabernaculũ federis construen-
dum: vbi dicitur. Ista sunt que accipere debetis. Aurũ
et argentũ et es iacinctum purpuram coccum bistin-
ctuʒ et bissum. Ecce igitur in ista figura multe gratie
et virtutes quas nos debem⁹ accipere τ acquirere ad
hoc ꝙ mens nostra efficiatur tabernaculũ τ habita-
tio regis xp̄i. Debemus em̄ accipere Sapientie fulgo
rem. Aurum. Eloquẽtie dulcorem. Argentũ. Penitẽ-
tie valorẽ. Es. Apparentie nitorem. Jacinctũ. Amici-
cie feruorem. Coccũ. Continentie candorem. Bissum
D ¶ Debemus primo accipere fulgorem sapientie. Aurũ
Per aurũ enim qd̾ pre ceteris metallis plus splẽdet
τ qd̾ ꝑm Isid̾. inter colores τ metalla obtinet principa
tum. Intelligit᷑ sapiẽtia atq; discretio circumspecta. q̃
et splendorẽ honestatis continet τ valorem toti⁹ bo-
nitatis. Ista em̄ inter alias v̾tutes est principalior: q2
oẽs alie. per eam regulantur cõponuntur et etiã ordi-
nantur. Et sicut aurũ est medicinale quid τ v̾tuosũʒ
q2 ꝑm platearium aurum habet virtutẽ confortatiuam
superfluorũ a corpore abstersiuam sincopis curatiuaʒ
et lepre preseruatiuã. Sic vere sapientia diuina ratio
et discretio est anime medicinalis q2 scʒ ꝑ istã despera
ti cõfortantur superflua id est diuitie absterguntur τ lar
giuntur sincopis que est timor cordis. i. remorsus con
sciẽtie mitigat᷑ lepra. i. peccatũ luxurie preseruat᷑: et si-
cut aurũ habet soliditatẽ ductibilitatẽ τ ruboris for-
mositatẽ. Sic vere sapientia τ discretio semp hʒ anne
xam soliditatẽ constantie ductibilitatem obedientie
rubrositatem charitatis τ amicicie. Et ideo consulit
scriptura Apoc. iij. Suadeo tibi emere aurũ ignitum
probatũ vt locuples fias τ nõ appareat confusio tua.
Aurũ em̄ diuine sapientie est ignitũ ꝑ annexam cha-
ritatem ꝓbatum ꝑ amotã falsitatẽ preseruat a confu
sione eterne dãnationis. Inducit locupletationeʒ su-
perne possessionis. Et sic igit᷑ debem⁹ habere fulgorẽ
sapientie aurũ. Et ideo ista acceptio sapiẽtie fuit figu
rata Apoc. x. vbi dr̃. Accepi librũ de manu angeli τ de-
uoraui et erat in ore meo tãꝙ mel dulce τ cũ deuoras-
sem eũ amaricat⁹ est venter me⁹. Charissimi. Angel⁹
iste signat xp̄m q̃ dr̃ angelus testamenti. Malachie.
iij. q̃ librum sacre scripture τ diuine sapientie continet
atq; portat q2 sicut dr̃ Col. ij. Iste est in quo omnes sũt
thesauri sapiẽtie abscõditi librũ igit᷑ scripture τ sapiẽ-
tie debem⁹ accipere τ recipere ꝑ humilitatẽ τ deuotio
nẽ ipsum deuorare ꝑ studiũ lectionẽ τ meditationem
τ inueniemus eum dulcẽ sicut mel ꝑ ꝓmissionis cõso
lationem amarũ aũt cordi ꝑ certo ꝑ dãnatõis cõmina
tionẽ ideo de tali acceptione dr̃ Prouer. viij. Accipite
disciplinã meã τ nõ pecuniã τ doctrinã magis ꝙ the
saurũ eligite. Accipite igit᷑ sapiẽtie fulgorẽ Aurũ inq̃t
E ¶ Scd̾o accipiam⁹ dulcorẽ eloquẽtie argentum. Ar-
gentum em̄ dulcissime sonat colorem candidum por-
tat balsamum optime reseruat et iaspidis virtutẽ iu-
uat. Nam vt dicit Isid̾ τ dias. Jaspis plus valet in ar-
gẽto ꝙ auro. Balsam⁹ aũt in vase argẽteo melius re
seruatur. Reuera charissimi tale argentũ debem⁹ ac
cipere et acquirere: quia scilicet dulcissime debemus
sonare per eloquẽtie benignitatẽ quia scilicet tempe-
rate et ordinate ac moderare dulciter ac amicabiliter
debemus ꝓferre verba nostra ꝑm ꝑsone τ negocij q̃li
tatem nã ꝑm Cassio. sup ps. lxxiij. Eloquẽs est ille qui
scit pua summisse magna granditer τ media dicere tẽ
perate qui scit inuenire preclare annunciare magni-
fice aperte disponere: varie figurare. Et in isto argẽto
balsam⁹ diuine gratie melius reseruatur et iaspis di
uine scientie plus valet proficit τ reputatur. Ideo dici
tur Prouer. x. Argentũ electum lingua iusti q2 ꝑm ps.
Eloquia domini eloquia casta argẽtũ igne examina-
tũ probatũ terre purgatũ septuplũ. Et istud est hodie
cõtra multos ad quos ꝑtinet habere argentũ eloquẽ
tie docendo τ ꝑdicando vel ex statu sicut sunt mendi-
cantes religiosi vel ex officio sicut sunt prelati quorũ
tamen multi qui nec aurum accipiunt nec argentum
nec sapientiã nec eloquẽtiã profitent᷑: sed magis igno
rantiam et infacundie ruditatem. Unde quilibet po
test dicere illud Act. iij. Argentũ et aurum non est mi
hi. Unde de ista acceptione eloquẽtie põt dici illud. j.
Macha. xj. Accepit Jonathas argẽtum et aurũ τ ve-
stem τ abijt. Jonatas enim interpretatur columba si-
gnãs: q2 viri simplices τ benigni auro sapientie argẽ-
to eloquẽtie τ veste spũalis apparẽtie sunt muniti τ ac
cedere ad regem xp̄m pre alijs digni. Aduerte tamen
ꝓdolor ꝙ quidã bene accipiunt argentum non pro-
culdubio inꝙtuʒ signat pecuniã τc. Vide infra de ar-
gento τ de mun⁹. iiij. Reg. iij. Nunc autẽ accepisti ar
gentuʒ τ vestes accepisti vt emas oliueta τc. sed lepra
Naaman adherebit tibi. Non sic charissimi sed acci-
piamus et acquiramus dulcorem eloquentie argen-
tum. ¶ Tertio accipiamus valorem penitentie es
inquit. Per es em̄ qd̾ ꝑm plate. si combustũ fuerit ha f
bet virtutẽ dissoluendi: consumendi vulnera purgan
di: oculos abstergẽdi τ carnes superfluas corrodẽdi τ
eas crescere nõ permittendi intelligitur virtus peni-
tentie q2 vere si igne diuini amor᷑ fuerit adusta tũc ve
re multiplicẽ habet valorem. Dissoluit em̄ ꝑ contritio
nem purgat ꝑ confessionẽ consumit per satisfactionẽ
oculos mentis abstergit per claram discretionẽ. Car-
nes superfluas id est carnes voluptatis destruit ꝑ ab-
stinentiã τ carnis macerationem. Et sanitatem spũa-
lem inducit ꝑ virtut᷑ restaurationem. τ ideo acceptio
et susceptio amare penitentie nobis figuraliter innui
tur Mathei. j. Noli inquit timere accipere Mariam
cõiugẽ tuam. Maria enim id est amara penitẽtia de-
bet esse coniunx nostra nobiscũ copulata τ coniuncta
eiusq; amaram prosperitatem non debemus formida
re vl' timere q2 sicut dicitur Job. vj. Qui timet pruinã
veniet super eum nix. Pruina enim que d̾ terra venit
est penitẽtia temporalis quã qui timuerit et accipere
neglexerit nix que de celo venit id est pena eterna a ce
lesti sentẽtia inflicta super eũ veniet τ descendet. Pa
ueant igitur deliciosi qui nullam volunt penitentiaʒ
sustinere quia vere bene possunt eterne pene miseriaʒ
expectare. Quia sicut dicit᷑ Luce. xiij. Nisi penitentiaʒ
egeritis omnes simul peribitis. Es inquit et ideo ho-
mines penitentes possunt figurari Exo. xxvij. vbi do
min⁹ preceperat moysi ꝙ ipse faceret altare de lignis
Sethim qd̾ erat incremabile lignum et imputribile:
τ ꝙ operiret illud ere et ꝙ haberet tres cubitos in al-
titudine τ tres i latitudine q̃drãgulis et ꝙ ibi faceret
vnam craticulam in modum rethis que ligna concre
manda sustineret ꝙ etiam ibi faceret anulos in angu
lis eius quibus portaret᷑ et ꝙ faceret ad ministerium
eius vasa quibus cineres τ ignis reciperẽtur forcipes
τ forciunculus τ ꝙ oia essent erea vectes etiam duos
de lignis sethim opertos laminis ereis quibus posi-
tis in anulis altare portaretur et debebat eẽ ꝯcauum
intrinsecus τ non solidum sed inane sicut dicit᷑ Leui.
vj. Ignis in altari meo semp debebat ardere charissi-
mi per altare illud põt intelligi vir penitens et etiaʒ q̃
cunq; ꝑfectus in quo deberent deo hostie bonorũ ope
rũ immolari. Iste debet esse de lignis sethim ꝑ virtu-
tem ꝑseuerãtie

tem perseuerãtie qꝛ nec aquis luxurie nec igne auari-
cie debet putrefieri vel cremari. Iste debet operiri ere
i. virtute penitẽtie iuxta illud Deuť.xxxiij. Ferrum et
es calcimentũ eiꝰ. Iste debet esse quadrus ꝑ quattu-
oꝛ virtutes cardinales. Habet etiam tres cubitos in
altitudine hi sunt. Spes: fides: charitas. Item tres in
latitudine hi sunt. Contritio: confessio: ⁊ satisfactio.
Iste debet habere craticulã. hec est virtus patientie: q̃
ligna id est tribulationes sustinet atqꝫ poꝛtat. Itez iste
debet habere anulos volubiles. i. volubilitatẽ obediẽ
tie. Item vectes ad eũ poꝛtãdũ. i. virtutẽ spei ⁊ fiducie.
Debet etiaz habere vasa ad ministeriũ suũ scꝫ vas ad
ignem continendum. hec est virtus affectionis ⁊ ami
cicie in qua ignis debet ardere ꝑpetue charitatis. De
bet etiã habere vas ad cineres recolligendum hec est
memoꝛia moꝛtis ⁊ cõsideratio que cineres moꝛtalita-
tis recolligit et reseruat. Debet etiam esse concauus
ꝑ humilitatem nõ solidus que erant instrumenta ad
accipiendum carnes ꝑ quod intelligo cõpassionem ⁊
pietatẽ q̃ carnem ꝓximi accipit tanꝙ̃ suam ⁊ omnia
ista debent esse erea vł'ere opta ꝑ anneraz penitentiã
⁊ asperitatez q̃ per es sicut dictũ est designať. Ideo de
homine penitente põt dici illud Deu.viij. Cuius la-
pides ferrũ sunt ⁊ de cuius montibus eris metalla fo-
diunť. lapides eñ ecclesie. i. inferioꝛes debẽt esse ferrũ
ꝑ constãtie firmitatẽ ⁊ habere es. i. penitẽtie asperita-
tez. Ideo de perfectis viris dꝛ Job.xxxviij. Nunq̇d ma
nus tua opata est celos q̃ solidissimi quasi ere firma-
ti sunt. Unde de acceptione penitentie põt dici illud
Apo.iij. In mente habe qualiter acceperis et audieris
G ⁊ ſua ⁊ penitẽtias age. Debemus igiť accipere valoꝛẽ
es. ¶ Quarto nitoꝛẽ apparẽtie. hyacincthũ inq̇t. Per
hyacincthũ eñ qui coloꝛẽ hꝫ celestiũ itelligiť celestis
apparẽtia ⁊ conuersatio que in nobis debet precipue
prelucere. Juxta illud Hiere.x. hyacincthꝰ ⁊ purpura
indumentũ eoꝝ. figura Exo.xxv. vbi precipiť ꝙ ipsi ac
cipiãt pelles hyacicthinas ad operiẽdũ tabernaculuꝫ
qꝛ vero pellis et opertura nostra. i. exterioꝛ cõuersatio
dꝫ esse hyacincthina. i. spũalis ⁊ celestis Philˀ.iij. Cõ-
uersatio nostra in celis est. Nõ est cõtra multos quoꝝ
cõuersatio nõ est celestis sed terrestris nõ honesta. sꝫ
molesta nõ modesta sꝫ moꝛtifera aliјs vel funesta. Et
potissime tales sunt luxurioſi qꝛ leuis ⁊ insolens con-
uersatio taliũ nõ est celestis nec spũalis: sed potiꝰ san
guinea vel carnalis nigra turpis inficiens et letalis.
Unde sicut videmꝰ ꝙ pix q̃ nascitur alba ꝓpter ignis
decoctionẽ tandẽ efficiť nigra digitos maculans cõ-
tingentis. Sic vere multi sunt ꝙuis in principio ha-
beant albam. i. puram ⁊ honestã conuersationẽ qñqꝫ
tñ accidit ꝙ in igne luxurie et carnalitatis coquũtur
tunc nigri coloꝛis infamis et turpis ⁊ infectiue con-
uersationis efficiuntur aliosqꝫ per sua mala exempla
dicta ⁊ facta inficiunt ⁊ coꝛrumpũt. vnde ipsi possunt
dicere illud Treñ.v. Pellis nr̃a sicut clibanus exusta
est. Isti igitur non accipiunt bonam conuersationem
sed malam. figurati per Anthiochum.j. Macha.j.
Qui accepit spolia terre egypti: qꝛ scilicet isti accipiũt
spolia id est conuersationem egyptiacam nigram feti
dam ⁊ coꝛruptã. Egiptij eñ declinanť ad nigredinez.
Et ideo de ista acceptione cõuersationis honeste põt
dici illud Exoď.xxviij. Accipiunt auruꝫ ⁊ hyacincthũ
⁊ purpuraꝫ coccumqꝫ bis tinctum et bissum. De istis
autem quattuoꝛ coloꝛibꝰ vide infra. Patet igiť ꝙ nos
debemus accipere apparentie nitoꝛem penitentie va
loꝛem eloquentie dulcoꝛem sapientie splendoꝛẽ ⁊ fac
paragraphos de residuo autoꝛitatis et dic ita dicitur
Exoď.xxv. He sunt inquit que accipere debetis sequi-
tur purpuram coccum bis tinctum et bissum vbi ostẽ
ditur ꝙ nos debemꝰ accipere. Patientie vigoꝛẽ. Pur
puram. Amicicie feruoꝛem. Coccum. Continentie can-
doꝛem. Bissum. Accipiamus igitur vigoꝛem patien-
tie qui per purpurã denotať qui est coloꝛ roseaceꝰ: qꝛ
sicut rosa tanti est vigoꝛis ꝙ quantoplus teriť tanto-
plus fragrat. Sic vere ꝟtus patiẽtie tante est ꝑfectio
nis ꝙ quãtomagis ꝑ tribulationes teriť tanto in ro-
boꝛe constantie foꝛtius cõualescit. Purpurã igitur de
bemus accipere. i. patientie firmitatem qđ est contra
multos qui aliquid volũt in patientia sustinere simi-
les camelis q̇ gibbũ poꝛtant super doꝛsa quoꝝ consue
tudo talis est ꝙ si magister coꝝ paulopłꝰ solito ipsos
oneret vel vltra consuetuꝫ terminũ eos ducat ipsi ex
toto resistunt onusqꝫ reijciunt ⁊ repellũt vt dicit Isiď.
⁊ Pli. Sic vere sunt multi q̇ si a magistro et p̄lato suo
aliquo graui vel difficili p̄cepto plus solito onerentur
ipsi statim impatientia moti ꝑ obstinationẽ ⁊ inobe-
diẽtiã totaliter resistũt ⁊ ꝑ desperationez totũ onꝰ in-
iũctum reijciũt ⁊ dimitũt. ⁊ maxie sunt tales illi q̇ poꝛ
tant gibbum. i. inflaturã suꝑbie ⁊ vanitatis. Uñ Hie
re.ij. A seculo cõfregisti iugum rupisti vincula dixisti
nõ seruiam. Non sic sed habeamus patientie vigoꝛez
Purpuraꝫ inquit. Unde Johis.xix. Exiuit Jesus poꝛ-
tans spineam coꝛonam et purpureum vestimentum.
Hõ enim qui habet purpureum vestimentum id est
virtutem patientie faciliter poꝛtat ⁊ sustinet spineam
coꝛonam id est asperitatem penitentie. Debemꝰ igi-
tur accipere vigoꝛem penitẽtie. Purpuram. Unde pa
tiens est ille qui dicit in ps. Calicem salutaris accipi-
am ⁊ nomen domini inuocabo. ¶ Secundo debemꝰ I
accipere ardoꝛẽ amicicie que desigãtur ꝑ coccũ bis ti
ctũ q est coloꝛ igneus ⁊ ardẽs ꝑ quem ardoꝛ ⁊ igneitas
charitatis notať q̃. s. nos debemus erga deũ ⁊ ꝓximũ
inflammari ⁊ ideo dꝛ. Coccus bis tinctus ꝓpter binã
dei ⁊ ꝓximi charitatẽ vnde cuilibet viro charitatiuo
põt dici illud Ezech.xxvij. Secretum ⁊ coccũ ꝓposue-
runt in mercato tuo id est in conscientia tua. Et hoc
est contra multos qui nec dei nec proximi habẽt amo
rem immo pleni sunt odio inuidia ⁊ rancoꝛe. Iste eñ
coccus id est coloꝛ rubeus qui nobis precipitur accipi
dicitur coccꝰ bis tinctus ad notãduꝫ ꝙ erat coloꝛ in
tense flãmeus: ardens: igneus ⁊ rubicũdus qđ signat
ꝙ amoꝛ noster debet esse firmus feruens: verus. inte-
ger ⁊ ꝑfectus. Sed vere istum coccum hñt hodie mul
ti multum male tinctum ⁊ multum superficialiter et
imperfecte illi scilicet qui tantum amant in proſperis
⁊ non in aduersis illi qui amant hominẽ non propter
se sed ꝓpter sua. Illi qui amãt non veraciter sed appa
renter. Sic est eñ de amoꝛe sicut de caloꝛe: sic est eniꝫ
ꝙ caloꝛ exterioꝛ facit euapoꝛare ⁊ moꝛtificari caloꝛem
interioꝛẽ naturalem sicut ptꝫ in aceto vbi caloꝛ exte-
rioꝛis rumpit ⁊ moꝛtificat caloꝛem substãtie interio-
ris ⁊ sic illud qđ erat vinum efficitur acetuꝫ. Illud qđ
erat calidum ⁊ humidum efficitur frigidum ⁊ siccum.
Sic vere charissimi contingit hodie ꝙ multi habent
tantum caloꝛem ⁊ ardoꝛem exterius quantum ad bo
na tempoꝛalia vel exterius id est in fallaci apparẽtia
ꝙ interius in substãtia id est in cõscientia remanent
frigidi ꝑ indeuotionẽ ⁊ sicci per incompassionẽ sicut
ptꝫ de illis qui auariciam diligunt exterius mũdi bo-
na. q̇ reuera interius per verũ coꝛdis amoꝛẽ non dilli
gũt: nec ꝓximũ: neqꝫ deum qꝛ q̇ dicit se amare deuꝫ et
mandata eius nõ custodit mendax est ⁊ veritas in eo
non est. j. Johis.ij. Coccum inquit bis tinctuꝫ. Unde
Nume.xix. precipitur ꝙ sacerdos coccum bis tinctuꝫ
in ignẽ mittat ad denotandum ꝙ coccus ardoꝛẽ cha-
ritatis designat Exoď.xxviij. Accipient purpurã ⁊ coc
cum bis tinctum. Accipiamus igiť feruoꝛem amicicie
¶ Tertio accipiamꝰ candoꝛem continentie. Bissum
inq̇t. Bissus eñ qui est coloꝛ albissimus ⁊ purissimꝰ H
signat virtutem castitatis q̃ inter ceteras virtutes est
viridioꝛ ⁊ purioꝛ ⁊ deo ⁊ angelis et etiã hominibꝰ gra
tiosioꝛ. Ideo de casta ꝑsona dicitur. Prouer.xxxj. Bis-
sus ⁊ purpura indumẽtũ eius. Et hoc est cõtra multos
q̇ reuera non habent nec accipiunt castitatis cãdoꝛez
sed carnalitatis fetoꝛem nec puritatis albedinem sed

feditatis nigredinē. nō cōtinentie puritatē sed luxurie
vilitatē. Isti debēt facere cōsiliū Thob. vj. Accipies in
quit virginem cū timore dei. Castitas em̄ est virgo pu
ra munda pulcra ⁊ placida. ⁊ ideo debemꝰ dicere cum
sansone Iudic. xiiij. Hanc accipe mihi q2 placuit ocu
lis meis. sed ecōtra isti faciūt sicut Osee q̇ accepit mu-
lierē meretricē ⁊ fornicariam: Ista est luxuria q̄ cū omi
bus ⁊ secularibꝰ ⁊ religiosis ⁊ maioribꝰ ⁊ minoribꝰ vult
fornicari ⁊ mechari. Non sic charissimi. sed habeamꝰ
bissum purissime castitatis: vt cuilibet possit dicere il
lud Ezec. xvj. Cinxi te bisso. calciaui te iacintho. Acci-
piamus igit̄ candorē castitatis. feruorem charitatis:
⁊ vigorē patiētie ⁊ firmitatis. q2 hec sunt que accipere
debemus. Ista est igitur acceptio actiua ⁊ ꝯmendabi-
lis. ¶ Secuudo dico ꝙ est acceptio passiua que ē mi
rabilis: ⁊ ista est illa qua homo a deo accipitur ⁊ ad di
L uersa per eam ordinat̄ Unde nota ꝙ deus accipit ho-
minē: sicut homo pecuniam de archa sua accipit vt eā
in vsus suos expendat: Sicut aurifaber metallū vt il-
lud diuersimode figetur ⁊ cōponat. Sicut scissor pan
num vt enim scindat. sicut magister discipulū vt euz a
magisterio repellat vel eligat: breuiter enim ista est ve
ritas ꝙ sicut artifex accipit materiaz vt ea vtatur pro
voto ad bonū. s. vel ad malū: Sic deꝰ per suā ordinatio
nem accipit hominem vt de eo vtatur sicut sua creatu
ra: ⁊ vt ipsum trāsformet in aliā formā idest in aliū sta
tuz siue bonuz siue malū ſm dispositionem sue ꝓprie
volūtatis qd̄ bene supponit apl's Roma. ix. vbi ait ꝙ
deus ad modū figuli facit de eadē massa vas i honorē
vas in ꝯtumeliā vt eam beatificet ⁊ coronet q2 reuera
homo qn̄qꝫ a deo accipit̄ ⁊ ad mūdi prelationē vel ad
celi fruitionē ⁊ etiā qn̄qꝫ ad infortunium ⁊ tribulatio-
nem. Ideo dicit dn̄s Ioh. xiiij. Ueniam ⁊ accipiā vos
ad meipsum vbi ostenditur ꝙ deus accipit hominem
M Ut tēporaliter glorificet̄: Ueniam. Accipit̄ igi
Ut eternaliter dānificet̄. Accipiā vos. tur hō vt glo
Ut supnaliter beatificet̄ Uos ad meipꝫ. rificet̄ tpali
ter veniā. Radius solis veniēs ad terrā vapores puros
ibi accipit. vt ipsos sursum eleuet ⁊ exaltet Sic ⁊ ꝓe xp̄s
veniens ad hominē per suā grām ⁊ visitationē. et per
suam specialē vocationē accipit ipsum per electionē ⁊
eū exaltat per ꝓmotionē: maxime si purus ⁊ sanctus
fuerit per vite ⁊ morū perfectionē veniā inquit: Et iō
pōt dicere dn̄s illud Exo. xx. Ueniā ad te ⁊ benedicam
tibi: Sed heu q̄ multi sunt hodie qui non expectant ꝙ
deus veniat ⁊ accipiat ⁊ ꝓmoueat eos: immo vere ipsi
se ingerunt q̄tum possunt ad ecclesiasticas ꝓmotiōes
⁊ sepe accidit ꝙ symoniace vel alias indebite promo
uentur. Sed pro certo talibus accidet sicut leopardo:
qui vt accipiat stercus humanum arborem ⁊c. sicut su
pra de absalon. Non sic charissimi: sed dei vocationē
expectemus: q2 vere ipse accipit hominē vt glorificet̄
tēporaliter: Exempluz de dauid. de quo dicitur in ps̄.
N De postfetantes accepit eum ⁊c. ¶ Secūdo accipitur
homo vt damnificet̄ ꝑsonaliter: Accipiā inquit: Acci-
pere enim. i. acute vel acerbe. vel acriter capere. et hoc
fit quando per mortē eternā deus accipit et tollit de
medio peccatorē. Sicut enim venator accipit ferā cuz
canibus suis quos post eā mittit. tandē detracta pel-
le ipsam ad ignem coquit ipamqꝫ deuorat et cōsumit.
Sic vere qn̄ dn̄s in nemore huius vite satis sustinuit
aliquā ferā idest aliquē ferum hominē ⁊ crudelem: tā
dem canes suos scꝫ infirmitates ⁊ mortē post euz mit-
tit: ipsumqꝫ in districtu iudicij accipit ⁊ detracta pelle
temporalis possessionis ipsum ad statuz paupertatis
deprimit: ⁊ etiam ignibus inferni ipsum applicat: ⁊ p
eternam damnationem dentibus sue iusticie ipm vo-
rat. Accipiam inquit. Castor enim sicut dicit Plinius
ita tenaciter accipit cum dentibus ꝙ nō solum carnē
perforat: immo etiā ossa interius frangit. Sic vere do
minus cum dentibus sue iusticie rigorose ita acriter
accipit hominem peccatorem: ꝙ non solum carnem.
idest temporalem substantiam: sed per infortunia vel
carnem exterius ledit per mortem temporalem. immo
etiam interiora ossa. i. animam frangit per eternā dā-
nationem. Et ideo tam deo q̄ angelis q̄ infernali-
bus tormentis possunt dici illa verba Ioh. xix. Accipi-
te eum vos ⁊ crucifigite. Accipitur igitur hō vt dānifi
cetur eternaliter. ¶ Tertio accipit̄ vt beatificetur eter-
naliter. Ad meipsum inquit. Leo enim quando fame- O
scit taliter accipit predam. facit enim quendam circu
lum circa alia animalia cum cauda propria quam im
primit terre: ⁊ tunc omnia animalia que sunt infra il-
lum circulum statim stupida. de circulo exire penitus
nunq̄ audent: sed expectant edictum ⁊ iudiciuz regis
sui. scilicet leonis: ⁊ tunc ipse venit ⁊ quodcunqꝫ volue
rit accipit ad partem suam. Et vt communiter ip̄e ac
cipit de pinguioribus que sint ibi. Charissimi leo iste
est xp̄s qui dicitur leo de tribu Iuda Apoca. v. Iste au
tem leo a principio quendam circulum circa alia ani-
malia. s. circulum humane durationis ⁊ ambitum hu
mane vite exempla. quem pro certo nullum animal. i.
nullus homo potest vel audet progredi quoquo mo-
de. nec limitatum vite terminum pertrāsire. Iob. xiiij.
Constituisti terminos eius qui preteriri non poterunt
quinimmo omnes stupidi sumus circa istum circuluz
scientes qd̄ omnibus mori est necesse. Statutū est ho-
minibus semel mori. Hebreo. ix. Et ideo pro certo iste
leo quando sibi placet ipse accipit ad partem suam et
ad seipsum sicut rex omnium animalium illum quem
vult. ipsumqꝫ per mortem eligit. vt eum ad partē suam
scilicet ad beatitudinem glorie transferat ⁊ transportet
Et vt communiter ip̄e accipit ⁊ sibi appropriat magis
pingues. i. magis virtuosos ⁊ bonos. Ad meipsum in-
quit. Ideo xp̄s cuilibet tali potest dicere illud Exo. xx.
Ascende ad me in montem ⁊ esto ibi. Et Apocali. xxij.
Qui sitit veniat ad me ⁊ bibat aquam vite gratis. Ac-
cipitur igitur homo vt glorificetur. vt damnificetur vt
beatificetur. Nota ad hec ꝙ sicut operarius in sero mer
cedem recipit. sic boni post diem huius vite dum sero
mortis aduenerit. accipiunt mercedem glorie paradi-
si. vnde dicitur Matthei. xix. Quicunqꝫ reliquerit pa-
trem ⁊ matrem ⁊c. propter me centuplum accipiet ⁊ vi
tam eternam possidebit. Mat. xx. vbi dicitur ꝙ illi q̇ i
vinea domini laborabant: in sero fuerunt vocati p pro
curatorem patrisfamilias: ⁊ pro mercede laboris acce
perunt singulos denarios. Sic vere charissimi illi qui
in vinea ecclesie laborant per penitentiam in sero hu-
ius vite decliui nostre durationis mors que est procu-
rator dei patris vocat eos ⁊ tollit de labore huius vi-
te: ⁊ redditur ei merces pro labore: quia. s. ipi accipiunt
singulos denarios. i. singuli accipiūt eterne glorie por
tionem. s. diuinam distributionem que quidem gloria
per denarium qui est perfectus numerus denotatur.
Ideo dicitur. j. Cor. iij. Unusquisqꝫ propriam mercedē
accipiet ſm suum laborem. Et ideo de quolibet beato
potest dici illud Sap. v. Accipient iusti regnum ⁊ de-
corem ⁊ dyadema de manu domini. In quibus verbis
ostenditur ꝙ beati accipiunt in gloria.
Ualoris plenitudinem. Regnum. Inest em̄ ta-
Splendoris pulchritudinē. Decorē. libus va-
Honoris celsitudinem. Dyadema. loris pleni
tudo q2 ipsi habent regnum ⁊ sunt reges: q2 scꝫ ipsi pri
cipantur ⁊ imperant omnibus creaturis. Regnū enim
est nomen valoris ⁊ potestatis. cum enim materia in-
formis diuisa fuerit in duas partes. s. in materiaz ele-
mentalem ⁊ celestem. ipsam tamen pars huius mate-
rie que formam celestem accipit maiorem fortitudinez
⁊ nobilitatem acquisiuit q̄ alia elemētalis. q2 scilicet
illa est cōtenta forma ꝓpria. Et ideo illa superiora cor-
pora non corrumpuntur nec ſm philosophum male-
ficium machinantur. nāqꝫ appetitus materie per for-
mam celesteꝫ sunt repleti. terminati ⁊ adequati. Ideo
ipsa corpora in virtute: potestate: quantitate: equalita
te perpetua sine corruptione aliqua perseuerāt: quod
tamen in corporibus elementalibus inferioribꝰ ex cō-
traria causa

traria causa ꝯtrariū reperit. Sic vere est loquēdo spūa
liter Cōstat ꝙ ad modū materie humana natura bo=
noꝝ distincta ē in duas ptes qꝛ quedā sunt elemētales
inferiꝰ in ecclīa militāte. Alij aūt sunt iā superiꝰ ī celo
in ecclesia triūphāte. Sed quid ꝓ certo: illi qui sunt su
perius: accipiūt ⁊ acquirūt multo maiorē potestatē et
nobilitatē. ꝙ isti qui sunt inferiꝰ in hac vita. nā qꝛ for=
ma celestis. i. gloria eterna ⁊ visio beatifica replet ⁊ per
ficit oēs appetitꝰ innatiue. i. oēs affectus et desideria
volūtatis. Ideo ipa corpora celestia. i. ipi beati in nobi
litate ⁊ virtute sine corruptiōe ⁊ mortalitate ꝑpetuo ꝑ
seuerāt. Nos aūt alij inferiores qui sub huiꝰ mūdi viui
mus elemētis. qꝛ forma elemētalis. i. gratia: vel tꝑalis
affluentia nō ꝑficit neqꝫ replet oīa desideria cordis no
stri ī deo: necesse est ꝙ sepe ⁊ in natura ⁊ in moribꝰ pa
tiamur aliquē corruptelā. Et ideo de beatis qui iā ac=
ceperūt illā ptātē: ⁊ istud regnū dicitur Apocalyp. v.
Dignus est agnꝰ qui occisus est accipere virtutē ⁊ di=
uinitatē. sapientiā. fortitudinē honorē ⁊ benedictionē
Illi eñ qui sunt agni per benignitatē q̄ sunt occisi ad
litterā: sicut martyres fuerūt vel occisi. i. sanguīe carna
litatis priuati ꝑ castitatē. isti dico digni sunt accipere

M Virtutem ad perseuerandū.
Diuinitatem ad fruendum.
Sapientiam ad contemplandū.
Fortitudinem ad impetrandū.
Honorem summe dignitatis.
Gloriam summe famositatis
Benedictionem eterne delectabi

lis voluptatis. Ideo istis dicit j. Regū. x. Acci=
pe benedictiōez de p̄da mea. Isti igit accipiūt reg
nū. Luc. xix. Ho
mo quidā nobilis abijt in regionē longinquā accipere
sibi regnū. sed heu ꝓh dolor tale regnū nō est hodie in
hoc mundo: qꝛ vere totū regnuꝫ tēporalis ꝓsperitatis

Nec est forte.
Nec est stabile.
Nec est durabile
Nec est firmum.

Ideo de regno mūdi dicitur. Eze. xvij. Fortes terre tollet vt sit re=
gnuꝫ eius humile. ⁊ non eleuetur
Accipiūt igitur beati valoris ple
nitudinē. Regnū inquit. ¶ Secūdo accipiūt splēdo=
R ris pulcritudinē. Decorē inquit. Cinis ꝙuis sit vilis ⁊
despectꝰ: qñ tamē per ignis ꝯpurgationē efficitur vi=
trū: tūc claritatē accipit ⁊ splēdorē: ⁊ efficit corpus lu
cidū peruiū ⁊ trāsparēs. Sic vere charissimi: ꝙuis hō
sit cinis. i. vilis. rudis: corporeꝰ ⁊ carnalis. qñ tamē per
ignē. i. ꝑ mortis ꝯfractionē ⁊ per purgatorij afflictionē
transierit. ipse procerto fiet vitrū. i. beatus ⁊ gloriosus
⁊ accipiet decorē splēdorē. claritatē ⁊ formositatē. qꝛ si
cut dr. Sap. iij. Fulgebūt iusti in ꝯspectu dei. Et iō de
quolibꝫ btō pōt dici illud Prouerb. xxxj. Fortitudo et
decor indumētū eiꝰ. Corpꝰ enim ꝙꝙ sit in vita ista ru
de debile ⁊ deforme. in patria tñ erit pulcrū. lucidum
forte solidum ⁊ decorū. vnde in ps. Magna ē gloria eiꝰ
in salutari tuo gloriam ⁊ magnum decorem impones
super eum. Unde Eccli. xxxij. Recumbe vt leteris vt or
namentum gratie accipias ⁊ coronā ⁊ dignitatem con
sequaris. Accipiunt igitur splendoris pulcritudinem
et decorez. ¶ Tertio accipiunt honoris celsitudinez.
Dyadema inquit. quod est signum maximi honoris ⁊
regie potestatis. Nam sicut rex consueuit coronare vxo
rem suam et sibi dyadema imponere: sic christus ani
mam beatam corona eterne glorie et dyademate eter=
ni honoris coronabit ⁊ honorabit. vñ Baruch. v. Im=
ponet dominus mitram capiti tuo honoris eterni: Et
de quolibet peccatore pōt dici illud Canti. iij. Uidet
regem salomonez in dyademate. figura Hester. vj. vbi
dicitur Homo quem rex honorare vult debet indui ve
stibus regijs ⁊ imponi super equum qui est de sella re
gis ⁊ accipere regium dyadema super caput suū ⁊ dica
tur. sic honorabitur quēcunqꝫ rex voluerit honorare.
charissimi talis homo est quicūqꝫ beatus. quē ꝓ certo
rex paradisi honorare decreuit tria igitur honoris in=
signia sunt sibi necessaria. s. vestes regie. equus regius
regiuꝫ dyadema. Uestes regie sunt quatuor dotes cor
poris. s. agilitas. subtilitas. impassibilitas et claritas.
Equus regius est requies eternitatis in quo homo ꝑ
petuo habet quiescere ⁊ sedere. Regiuꝫ dyadema ē ho
nor excellētissime dignitatis quo perpetuo homo bea
tus decorat insignit ⁊ coronat. qꝛ sicut dicit Jacob. j.
Uir cum probatus fuerit accipiet coronam vite quaz
repromisit deus diligentibꝰ se. Et sic bene dico. ꝙ bea
ti accipiunt honoris sublimitatē: splēdoris formosi=
tatem: vigoris autoritatem seu potestatez. Nota igit
ꝙ sicut dicit apostolus. j. ad Cor. iiij. Quid habes in
quit quod nō accepisti? si aūt accepisti: quid gloriaris
quasi nō acceperis? quia reuera istud est certū homo
de se nihil habet grē vel virtutis nisi acceperit aliūde
Cuꝫ enim arbores in hyeme nude sint: cōstat ꝙ etiā
semper nude manerent: quodqꝫ fructus flores ⁊ folia
nisi illa omni anno desuꝑ acciperent nō haberent: et
nisi a sole ⁊ stellis influētiam obtinerent. Sic reuera
homo nudus oībus nascitur. qꝛ ꝭm phm. ipe est sicut
tabula rasa in qua nihil depingit. ita ꝙ nec folijs elo
quētie. floribus sanctimonie. fructibus boni operis ⁊
virtuose efficacie muniūtur. nisi ista desursum accipi
ant ⁊ a diuina gratia consequant. Bene igitur docet
Mat. x. ca. Gratis accepistis gratis date. Cuꝫ eñ oīa
opera nostra siue sint bona nature: gratie vel fortune:
a deo accepimꝰ. Justū est ꝙ ea alijs que nō habuerint
gratis demus. qd̄ est cōtra symoniacos ⁊ auaros: qui
bene volunt accipere: sed postea nihil dare. similes il
li sillo de quo legitur ꝙ a sillo iries animalia armēta
sua petebat: ⁊ sine refutatione accipiebat. Qui cum
omnia per improbā importunitatē habuissꝫ finaliter
puer ab ipso vnū taurum repetijt. ꝙ cum ipse qui cun
cta ab eo acceperat puero dare denegauit. De quo cū
puer doleret ita ꝙ precipitare se vellet ꝭm fabulas in
olorem est mutatus q̄ est auis gemebūda. hoc est di=
ctu: ꝙ exinde gemuit ⁊ doluit ⁊ de alterius ingratitu
dine tristis fuit. Cōtra tales igitur filios dicit Eccli.
iiij. Nō sit porrecta manus tua ad accipiendū ⁊ ad dā
dum collecta. Nō sic charissimi nō simus silli: sed si=
mus prudentes virgines q̄ accipiētes lāpades. i. vir=
tutes exierūt obuiā sponso. Accipiamus igit vt demꝰ
et vt alijs diffundamꝰ. Cōsulo igitur ꝙ accipiamus.

Aurum.
Puerum.
Argentum.
Unguentū.
Talentū.
Gladium.
Spolium.
Brauium.
Consiliū.
Panem.
Ignem.
Uirginē.
Uxorem.
Doctrinā.
Disciplinā
Mariam.
Lintheū.
Clypeū.
Spm̄sctm̄.

Dico igit ꝙ nos debemꝰ accipere aurꝝ
sapie. j. Macha. iiij. Acceperūt auruꝫ
multū. ¶ Scd̄o accipiamus puerum
innocētie. Mat. ij. Accipe puerū ⁊ ma
trē eius ⁊ fuge in egyptū. Mater eñ
innocentie est iusticia: q̄ dꝫ haberi in
egypto. i. ī obscuritate pnie. ¶ Tertio
accipiamus argentū eloquētie. j. Ma
cha. xj. Accepit aurū ⁊ argētū. ¶ Quar
to accipiamus vnguentuꝫ misericor=
die. vnde Joh. xij. dicitur de Magda=
lena: ꝙ ipsa accepit libram vnguenti
preciosi et effudit sup caput Jesu: ⁊ im
pleta est domꝰ ex odore vnguēti. Ope
ra eñ misericordie inter alia sunt ma
gis fragrātia ⁊ famosa. ¶ Quinto ac
cipiamꝰ talētū. i. pondus ⁊ librā iusti
cie. Mat. xxv. c. Accedens q̇ quinqꝫ ta
lēta acceperat: dixit. Ecce alia quinqꝫ
superlucratus sum. ¶ Sexto accipiamus gladiū ora T
tionis. Esa. xxj. Surgite principes accipite gladium.
¶ Septimo accipiamus spolium bone conuersatio
nis. j. Macha. v. vbi dicitur. Nō antiochus cepit hie
rusalem ⁊ accepit spolia eius. ¶ Octauo accipiamus
brauium eterne retributionis. j. Cor. ix. Omnes qui=
dem currūt sed vnus accipit brauium. Nono accipia
mus consilium sane discretionis. Eccli. vj. Accipe cō
silium intellectus. ¶ Decimo accipiamus panez spi=
ritualis refectionis. Mat. xxvi. Accepit panem ⁊ gra=
tias agens benedixit. ¶ Undecimo accipiamus ignē
charitatis feruentis ⁊ dilectionis. vnde de neemia le=
gitur. ij. Macha. j. Nō iussit sacerdotes accipere ignē
et abscōdere. ¶ Duodecimo accipiamꝰ vxorem. idest
copulam bone amicicie ⁊ socialis federatiōis. Tho. j.

Accepit annam vxorē suā. Et Thob. viij. Non luxurie causa accepi vxorē meā. ¶ Tredecimo accipiam⁹ virginem puritatis continentie ꝛ mundane affectionis Thob. vj. ca. Accipies virginē cū timore dei. ꝛ Hester. j. Accipiat mūdū muliebrē. ¶ Decimoquarto accipiamus doctrinā ꝛ eruditionē. Prouer. xj. Doce iustū et festinabit accipere. ¶ Quintodecimo accipiam⁹ disciplinam ꝛ correctionē. Prouer. viij. Accipite disciplinā et nō peccabitis. ¶ Decimosexto accipiam⁹ mariā. i. penitentiā ꝛ amara contritionē Matthei. j. Noli timere accipere mariā cōiugē tuā. ¶ Decimoseptimo accipiamus clypeū. i. audaciā ꝛ defensionē. Ecclesiastici. xxxvj. Contra hostē accipiet scutū. ¶ Decimoctauo accipiamus lintheū. i. mundificantē confessionem Joh. xiij. Cū accepisset lintheū precinxit se ꝛ lauit pedes discipuloꝝ suoꝝ. ¶ Decimonono accipiamus spiritūsanctū id est: gratiā ꝛ pfectionē. Act. j. Accipietis virtutē spiritussancti supuenientis in vos. Et sic verificabitur illud Joh. j. De plenitudine eius omnes acce-

V pimus. ¶ Itē adhuc nota. ꝙ aliqui accipiūt alienum multipliciter. Quidā per fraudē ꝛ cauillationē. Uide de fraude. Alij per rapinā ꝛ exactionē. Uide de rapina. Alij per munerū receptionē. ꝛ ideo de talib⁹ malis acceptionibus dicit̄. j. Macha. j. vbi loquit̄ de alexādro magno. Cōstituit prelia multa ꝛ omniū obtinuit munitiones: ꝛ interfecit reges terre. ꝛ transiuit vsq₃ ad fines ei⁹. ꝛ accepit spolia magnitudinis gentiū. ꝛ siluit terra in cōspectu eius. ꝛ cōgregauit exercitū fortem nimis: ꝛ obtinuit regiones gentiū ꝛ tyrānos: ꝛ facti sunt ei in tributū. Charissimi: rex iste alexāder: potest vere significare mundi diuites ꝛ auaros. qui in hoc mūdo imperāt atq₃ regnāt. Isti enim hodie cōstituūt prelia multa. q₂ per lites ꝛ ꝯtrouersias ipsi impugnāt hodie cōtra omnes. q₂ deū nō timēt: ꝛ cūctis hominibus aduersant̄. j. Thessal. ij. Et ideo tales pertranseūt hodie vsq₃ ad fines terre: q₂ hodie occupāt omnē terrā ꝛ accipiūnt patriā. ꝛ munitiões. i. bona immobilia ꝛ spolia id est bona mobilia multitudinis gentiū vicinarū. ita ꝙ in cōspectu eoꝝ silet omnis terra. q₂ nullus est qui audeat cōtra eos loqui verbū. Isti eñ cōgregāt sibi exercitū amicoꝝ quoꝝ cōtrahūt societates: ꝛ etia₃ ipsos tyrānos. i. mūdi nobiles, ꝛ potētes principes ꝛ etiā prelatos. faciūt tales hodie per suas fraudes ꝛ vsuras sibi tributarios ꝛ subiectos. sicut ad litterā patet de vsurarijs. ꝛ de aduocatis. qui a magnatib⁹ accipiūt pensiones. ꝛ breuiter isti occupant quasi totius seculi regiones: q₂ vere diabolus dedit eis regiones gentiū. ꝛ labores populoꝝ possederūt. De talibus igit̄ pōt dici illud ps. Cepisti captiuitatē. accepisti dona in hominibus. Et nota ꝙ mali habent multiplicē acceptionē. s. auaricie. vane glorie. violētie. pestilentie. De auaricia dicit ps. Epatu₃ eius accipiat alter. Et. j. Reg. viij. dr̄. de filijs samuelis. Qd ipsi acceperūt munera ꝛ peruerterunt iudiciū. De vana gloria dr̄ Joh. v. Gloriā ad inuicem accipitis. De violentia dicitur in persona pauperis ipsis tyrannis illud Johis. xix. Accipite eū vos ꝛ crucifigite. Et de pestilētia dānationis quā sc₃ malifinaliter accipiēt. dicitur Luc. xx. Propter hoc accipiēt dānationē maiorē. Uide de acceptione munerum. vbi munus. Sequitur de acceptione personarum.

A **Acquiescere.** Idē est qd obedire. cōsentire. concordiā facere vel nutrire. Nota igitur. ꝙ sicut videmus ꝙ materia habet obedire ꝛ acquiescere artifici ad hoc ꝙ exinde aliqua forma nobilis producat̄. Sic vere hō acquiescere. consentire ꝛ obedire debet artifici suo. s. deo. prelato doctori et superiori: ꝛ se ei pro viribus cōformare. vt sic forma nobilis gratie: sciētie: vel glie in ipso valeat introduci et de hoc Seneca in pūerbijs. Et Job. xxij. dr̄. Acquiesce igitur ei ꝛ habeto pacem. Ubi ostēditur ꝙ nos debemus acquiescere multipliciter.
Obediēdo imperātib⁹. Acquiesce.
Subijciendo corrigentib⁹. Ergo.
Cōpatiendo indigētib⁹. Ei.
Cōsentiendo ꝯiunctib⁹. Habeto pacē. B

Acquiescam⁹ igit̄. iperātib⁹ obediēdo. Et hoc ostēdit̄ cum dr̄. Acquiesce. qd est imperatiui modi. ad denotādum ꝙ illis qui habēt autoritatē imperandi. s. deo: plato: ꝛ superiori debem⁹ acquiescere ꝛ ei obedire. sicut dicit Pli. ꝛ Ambrosius in Exameron. Qñ rex apū extra alueare volat apes eu₃ sequuntur ꝛ ei mirabiliter obsequuntur. q₂ quelibet eius obsequio se offert et ei proxima cupit esse. ꝛ si qua earū defeceritvel ab acie errauerit odore: persequitur ꝛ sentit vbicūq₃ contigerit ipsum precessisse. ꝛ vbicūq₃ rex pcesserit ibidem etiā castra figunt. regē etiam fatigatū portāt. Rege viso tot⁹ exercitus animat̄ ꝛ eo perdito. totus dilabit̄ ꝛ ad aliū regem fugit. Apes eñ vt dicunt nequeūt esse sine rege Reuera charissimi per regem istum possumus intelligere christum: qui est rex ꝛ rector totius vniuersi. et q̄ principaliter in alueari. i. collegio sancte matris ecclesie principatur. Per istum etiam possumus intelligere quēlibet prelatum ꝛ rectorem alicuius ecclesie capituli: collegij vel conuentus. Nā p certo charissimi: istos reges nostros debemus sequi per obedientiam et subiectionem in eis acquiescere: ꝛ obsequi per sedulitatē ꝛ deuotionem. Eis pro posse debemus esse proximi per amorem ꝛ dilectionē ꝛ eorum obsequijs nos offerre per voluntariā exeutionē. Unde Luc. xxij. Sequimini eum quocūq₃ introierit. quia sicut dicitur Ecclesia. xxiij. Nihil dulcius q̄ attendere mandatis gloria magna sequi dominum. Nam vbicunq₃ rex noster christus. vel prelatus precesserit bonum exemplū dādo: ꝛ vbicūq₃ se inclinauerit suam nobis voluntatem ostendendo. pro certo nos debemus eum sequi. eum imitando. ꝛ eius voluntatem per obedientiā adimplēdo. Ipsum etiam debemus supportare adiuuando et compatiendo. vel in se. vel in subditis et in membris. figura ad hoc. Ezech. j. vbi dicitur. Qd ipe vidit quattuor rotas super terra₃. ꝛ erat inquit rota in medio rote: ꝛ vbicūq₃ declinabat q̄ prima erat sequebantur et cetere. ꝛ erant rote in circuitu eius plene oculis ante ꝛ retro. Reuera charissimi: tales rote debemus esse nos alij ecclesiastici ꝛ religiosi. Quia vere sicut rota est mobilis ꝛ vertibilis: sic nos debem⁹ eē mobiles ꝛ vertibiles per obedientie volubilitatem. celeritatem ꝛ velocitatem. vnde Ezech. x. Rotas inquit ipsas ante me vocabis volubiles. Et iste rote debent esse occulte per discretionem. ꝛ esse rota in medio rote per mutuā charitatem et dilectionem: q₂. s. quilibet debet fratrem suu₃ in medio sui. s. in corde habere: ꝛ ipsum secum gerere. per mutuā charitatem et affectionem. ꝛ vbicūq₃ q̄ prima est super nos. s. superior ꝛ prelatus. ceteri. s. nos alij subditi debemus eū sequi per obedientiam et subiectionem ꝛ imitationem. vnde Mat. viij. Magister sequar te quocūq₃ ieris. Rege etiam idest prelato viso totus exercitus idest totus populus sibi subditus. debet gaudere consolari et letari. Iuxta illud. Gauisi sunt discipuli viso domino. Joh. xx. Ipso etiam absente per mortem vel etiam ad litteram ipso extra ecclesia₃ suā diuagante: vel eo male regente totus iste exercitus dilabitur et tristatur. et in deterius inclinatur. Prouer. xj. Ubi nō est gubernator populus corruet quod maxime patet quando collegium caret prelato ante electionem. Exemplo de apostolis. qui christo absente ꝛ mortuo tristati sunt. ipsoq₃ resurgenti letati. Et breuiter populus nō pōt esse vtiliter sine rege ꝛ sine principe iudice vel etiam rectore. quod est contra illos qui dimittunt beneficia in vacatione diutina. nec vt deberent prouident. sed sibi fructus retinent atq₃ seruant et leuant. quod etiam est contra proteruos qui gaudent in vacatione ecclesie: et in absentia iudicis vel prelati: quia scilicet nonnunquā valent inuenire aliquem correctorem dicentes illud Osee decimo. Ecce deum non timemus et rex quid faciet nobis. Non sic charissimi non: q₂ vere nos debemus acquiescere obediendo

dicēdo imperātib⁹. Acqeſcere inqt. qđ ē impatiēti mōi Et de hoc Gen̄. xxvij. Nunc igitur fili acqeſce conſilijs meis. Sed heu ꝙ pauci ſunt hodie tales veri obediē-tes q̄ bonos plātos diligāt ac ſequant̄. ꝛ q̄ eis obediāt acquieſcāt ꝛ obſequātur. proh dolor moderni nō ſunt obedientes ſed odientes: nō prelatos ſequētes: ſʒ eos perſequētes: nō eos diligentes. ſed per contumaciam negligentes. chariſſimi nō ſic ſed obediam⁹ ꝛ acquieſcamus imperātib⁹. q: ſicut dicitur j. Regū. xv. Quaſi peccatū ariolādi repugnare. ꝛ quaſi ſcelus ydolatrie nolle acqeſcere. ¶ Scđo acquieſcam⁹ ſubijciēdo cor-
C rigētibus. qđ oſtēdit cū dicit̄. ergo qđ ſignat argumē-tum. reprehenſionē. ꝛ caſtigationem. vt ſi prelatus dicat. ergo fac hoc. ergo quare feciſti hoc. ergo nō facias amplius ꝛ hec ſimilia. ꝛ hmōi correctioni debemus acquieſcere: nō per impatiētiā reclamare. qđ etiā verū eſt in diſputationib⁹. q: ſcʒ veris ꝛ ſanctis opinionib⁹ eſt acquieſcēdum nō in obſtinatione manēdum. nec proterue per ſophiſmata rebellandū. q: ſicut dicitur Prouer. xij. Qui acquieſcit argumenti glorificabit̄. Et ideo debemus eſſe ſiles auro: qđ inter metalla eſt pōderoſius. ſplēdidius: ſolidius: firmius ꝛ ductili⁹. Nā aurum ſub malleo nō findit̄. ſed ſcḋm voluntatē artificis in bracteas tenuiſſimas dilatat̄. ſi tamē bn̄ fuerit a ſordibus depuratū. percuſſum etiam nō reſonat neq; clamat. nec in igne cōſumitur ſed purgatur. Reuera chariſſimi: tales debemus eſſe nos. q: vere debemus eſſe ponderoſi ꝑ maturitatem. ſplendidi per ſapientie vel apparentie luciditatē. firmi ꝛ ſolidi ꝑ patiētie ſtabilitatem. ductibiles ꝑ correctionis humilitatem. Nam ſub malleo correctionis: nec igne tribulationis nō debemus findi vel rumpi ꝑ bonoꝝ operum defectū ꝛ diſcōtinuationē. nec ſonitū murmurationis emittere per impatiētiā ꝛ detractionē. nec ibi cōſumi per deſpationē. ſed artifici. i. deo ꝛ ſuperiori nr̄o acqeſcere. ꝛ ſcḋm volūtatem eius nos ducere ꝛ regere ꝑ obedientiā ꝛ ſubiectionē. ꝛ nos etiā dilatare per charitatem ꝛ dilectionē. Et ideo docet Prouer. xv. Qui acqeſcit argumenti poſſeſſor eſt cordis. ideo nos inſtruit Prouer. iij. Non deficias cū a deo corriperis. q: quem diligit dn̄s corripit. ꝛ quaſi pater in filio cōplacet ſibi Sed heu proh dolor multi nō ſic: quia vere corda multoꝝ tanta ſupbia ſunt repleta. ꝙ nullā correctionē volunt ſuſtinere: immo ſtatim clamant ꝑ murmurationē impatiētiā: diſcordiā: litem. ꝛ rūpuntur ꝛ cōſumuntur ꝑ deſperationē ꝛ per apoſtaſie corruptelā. ſicut pʒ de malis religioſis. ꝛ iſti ſunt ſimiles auro ſophiſticato. Nā qn̄ aurum non eſt bene purū: ſed habet es vel auricalcū immixtū: tūc malleatū corrūpitur. atq; nec pro forma introducēda ad volūtatē artificis pōt duci ſed vere quia multi hodie habēt admixtū auricalcum qđ videt̄ eſſe aurū qđ non eſt. ideſt hypocriticā fictionem. Ideo pro certo nō pn̄t malleatores tribulationū et reprehenſionū in patiā ſuſtinere. immo ꝑ impatiaʒ ſepiſſime deficiūt ꝛ rumpunt̄. vn̄ Exo. vj. Nō acquieuerunt ei ꝓpter anguſtiā ſpūs opuſq; duriſſimū. Nō ſic chariſſimi. ſed acquieſcam⁹ corrigentib⁹ nos ꝑ ſubiectionē. Igit̄ inqt. De iſto ergo pōt dici illud Joh. xviij. Ergo rex es tu. tu dicis. q: rex ego ſum. q. d. O tu ergo ideſt o tu corrector. tu es rex ꝛ rector. ideo acqeſcendū eſt. vn̄ Eſa. vij. Audite ergo domus dauid ꝛc. Vide ĩfra de iſto correctore in loco ſuo. Igit̄ acquieſcam⁹ corrigētibus per ſubiectionē. ¶ Tertio acquieſcamus indigētibus ꝑ compaſſionē. ei inquit. Nā per iſtud pronomen ei: quod eſt pronomē generale intelligo mūdi miſeros ꝛ depreſſos. quos diuites nō dignant̄ hodie proprijs noib⁹ noiare. ſed eos ſolēt appellare ſub nominibus generalibus ꝛ remotis dicentes ille vel illa ꝛc. talibus igitur miſeris debem⁹ acquieſcere eis cōpatiendo ipſoꝝq; miſeriā ꝯſolādo: adiuuādo ꝛ eis ſubueniēdo. vt de quolibet paupere dicatur. Iſte eſt tenete eum tenete. i. in memoria per recordationē ꝛ affectionē. talis eſt affectio inter paſſeres. q: ſi vnus currit in laqo alij ad clamorē ei⁹ accurrunt: ꝛ quaſi ei⁹ clamoribus acquieſcētes ipſum nitunt̄ ꝑ viribus liberare. vt dicit Plinius. Sic vere chariſſimi: ſi aliquis frater noſter vicinus vel amic⁹ laqueo paupertatis vel tribulationis fuerit deprehenſus: ſtati ꝓ certo ꝙd nos clamauerit nr̄m auxiliū implorando: vere nos debemus acquieſcere cōpati ꝛ accurrere ꝛ ipſum ꝑ virib⁹ adiuuare ꝛ de paupertatis vel tribulationis laqueo liberare. et de tali acquietione pōt intelligi illud qđ dr̄ de preconio ad Rom̄. j. Mat. viij. Acquieſcūt oibus q̄ poſtulantur ab eis. Sic em̄ videmus ꝙ leo parcit aīalibus proſtratis ꝛ quaſi veniā implorātib⁹. nā ex nobilitate regalis animi talib⁹ acquieſcit et īdulget ipſamq; tāgere nō dedignat̄. vt dicit Iſid. Sic vere illi qui hn̄t regalē animū. i. liberalē beniuolū et benignū: qn̄ vident inimicos ſuos vel etiā alios ad terrā ꝓſtratos. i. de ſtatu proprio cecidiſſe: ꝛ ad ſtatū infimū deueniſſe: certe ipſi debent ei cōpati. et ei humiliato poſcēti veniaʒ indulgere: et eū nō debent ledere ſed iuuare: exemplo dauid qui cū poſſet occidere ſaul inimicū ſuū: ei pepcit. j. Reg. xxiiij. ꝛ xxvj. vn̄ dr̄. j. Macha. ij. Nonne dauid in miſericordia ſua cōſecut⁹ eſt regnū. vn̄ ſi eſurierit inimicus cibum da illi. vn̄ Deut. xxxij. Mihi vindictā et ego eis retribuā. Eccli. xxviij. Qui vindicari vult a deo inueniet vindictā. vn̄ Hugo. Nobile genus vindicte indulgere: ſic nō faciūt crudeles: nō parcūt tribulato ſed qn̄ poſſunt preualere nituntur. vel iniuria vſq; ad vnguē vindicare. Prouer. vj. Quia zelus ꝛ furor viri nō parcet in die vindicte. nec acquieſcet eiuſq; ꝓcibus nec recipiet pro redemptione dona plurima nō ſic chariſſimi: ſed acquieſcamus indigentibus cōpatiendo ei: E
inqt Sap. ij. Fideles ĩ dilectiōe acqeſcēt illi. ¶ Quarto debem⁹ acquieſcere cōuiuētibus cōſentiendo quia illis qui cōuiuūt nobiſcū. debem⁹ eſſe acquieſcētes cōcordes cōſentanei ꝛ pacifici ꝛ benigni. qđ oſtenditur cum dicit̄. Habeto pacē. Sicut em̄ videm⁹: ꝙ aīalia que ſunt ſimilis ꝛ cōformis cōditionis ꝛ nature ſibiinuicem acquieſcūt ꝛ cōſentiūt. et inter ſe pacifice ꝯuerſantur. Sicut videm⁹ de oib⁹. bobus ꝛ ceruis elephātibus ꝛ ceteris māſuetis aīalibus. que gregatim viuere cōſueuerūt. ꝛ inter ſe pacifice cōuerſari. Sic ꝟe nos qui ſumus ſilis conditionis ꝛ cōformis: q: ſcʒ omnes ſum⁹ xp̄iani eccleſiaſtici vel religioſi: debem⁹ acquieſcere inuicē vel cōſentire: ꝛ pacē et cōcordiam alter ad alterū cuſtodire. Habeto inquit pacē. Marci. ix. Habete pacē inter vos. Juxta illud Joh. xvj. Pacē meaʒ do vobis: paceʒ relinquo vobis. Sed heu ꝓh dolor q: pauci ſunt hodie qui habeant inter ſe verā pacē: q: vere ſicut videm⁹ mūdus totus eſt in diſcordia ꝛ in lite. vn̄ Hiere. xij. Nō eſt pax vniuerſe carni dicit dn̄s. Dicit em̄ Pli. ꝛ Amb. Quō multis cauſis pugnāt inter ſe apes. ſed modico iactu pulueris vel lapidis ipoꝝ controuerſia quietat̄. Sic vere hodie chariſſimi inter nos ex multis cauſis orit̄ ꝛ rixa ꝛ contētio. Et multis occaſionibus fedus pacis ꝛ vinculū diſſipat̄. Sicut ad litterā videmus de ſuperbis ꝛ ambitioſis q̄ nō poſſunt habere pacē inter ſe: ſed pugnis litib⁹ verbis: minis: iniurijs ꝛ detractionib⁹: alter ab altero impugnatur. quia ſicut dicit̄ Hiere. xvj. Abſtuliſti pacē a populo iſto. Sed vere humana diſſentio modice puluere vel lapide diſſipat̄. q: ſcʒ qn̄ nos fuerim⁹ lapide ſcʒ ſepulcri ꝛ terre puluere cooperti. ſ. in morte. tunc oīs noſtra diſſentio finiet̄. q: ſcʒ tūc oportebit nos pugnare vel cū vermib⁹ in ſepulcro: vel forte cū demonib⁹ in inferno: vel forte cū ignibus in purgatorio. Et propter hoc optime docet ſap. Eccli. xxviij. Memento nouiſſimoꝝ et deſine inimicari. Nō ſic chariſſimi: ſed acquieſcamus per mutuā concordiā ꝛ pacē. vnde. iiij. Reg. xiij. Percuſſit fedus coram dn̄o vt ſuſcitaret verba federis acquieuitq; populus in pacto. Acqeſcamus igit̄ inuiceʒ cōcorditer cōſentiēdo. Benigniter cōpatiēdo. Patiēter ſubijciēdo. Reuerēter obediēdo. Et hec de acquieſcere ſufficiāt gratia breuitatis.

Acquirere. Idem est ꝙ accipere: lucrari. ven
dicare ad se querere. Nota igitur
ꝙ inuenimus multiplicem acquisitionem. scȝ.

Acq̇sitionē numinis. | Numinis dico: qꝛ scȝ deus
Acq̇sitionē hominis. | acq̇siuit sibi ecclesiam. Acq̇
Acq̇sitionē demonis. | rit sibi aīas: ⁊ acq̇siuit no-

bis celestē patriā De acq̇sitiōe eccl'ie. dicit Hiero. ex-
ponēs illud ps. Dabo tibi gentes hereditatē tuā: he-
reditas quippe filio sancta eccl'ia data est quā nō mo-
riens pater ei reliquit: ip̄e eam sua morte mirabiliter
acquisiuit De acquisitiōe vero animarū: dicit̃. j. Petr.
ij. Uos estis genus electū regale sacerdotiū gens san-
cta populus acq̇sitionis. De acq̇sitione ꝟo celestis pa
trie per adā ꝑdite: dicit ꝙ deus deduxit eos. s. sanctos
B patres in montē sanctificationis sue: montē quē acq̇-
siuit dextera eiꝰ. Est igit̃ quedā acquisitio superni nu
minis. ¶ Secūdo dico. ꝙ est acq̇sitio mortalis hoīs.
Et sic nota ꝙ est duplex acq̇sitio quo ad p̄sens. s. vicio
sa. ⁊ virtuosa Uiciosa quando homo acquirit.

Mundanorū prosperitatē. | Et dicitur hic Sap̄. j.
Uiciorum feditatem. | In iusticia mortis ē ac
Tormentorū penalitatem | quisitio. Sicut videmꝰ

qđ latro acquirēdo rem furatā acquirit sibi crimē fur
ti. ⁊ exinde penas. Sic vere auarus dū auare acquirit
crimen auaricie et exinde suspendium mortis eterne.
¶ Item nota ꝙ est acquisitio ꝟtuosa. qñ scȝ homo ac
quirit gratias ⁊ virtutes dona merita ⁊ gloriā eternā
⁊ istam pro posse nostro debemꝰ acquirere ⁊ ꝓcurare
omnis eni res appetit naturaliter suā perfectionem
pro posse vendicat ⁊ acquirit. Sicut videmus de ar-
bore que nō cessat cōtinue moueri ⁊ crescere quousq̧
acquirat debitū cōplemētū. Sic vere charissimi: ꝟtu
tes: ⁊ perfectiones debemus pro posse acquirere: ⁊ cō
tinue de virtute in virtutē crescere ⁊ ꝓficere quousq̧
acquisierimus cōplementū donorū virtutū sciētiarū
et gratiarū. ⁊ augmentū glorie paradisi. Et de ista ac-
quisitione potest dici illud Prouerbi. iij. Melius est
acquisitio eius. negociatiōe auri ⁊ argēti primi ⁊ pu-
rissimi fructus eius. In quibus verbis ostendit̃ ꝙ nos
debemꝰ acquirere cōplementū perfectiōis triplici rō-
ne. s. Propter bonitatē qua cūctis prefert̃. Melior est
Propter dignitatē ad quā hoc refertur. Acqui. ne. au.
⁊ ar. Propter voluptatē que per hāc cōfertur. primi ⁊
purissimi fructus eius. ¶ Habet igitur charissimi ac
C quisitio grē ⁊ ꝟtutis bonitatis excellētiā qꝛ melior ē.
Illa eī acq̇sitio ē bona ꝑ quā rudis materia ad formā
nobilē transmutatur Sicut videmus ꝙ cinis qui est
turpis ⁊ vilis cōditionis in igne quandoq̧ taliter dis
ponitur ꝙ efficitur vitrum ⁊ sic acquirit pulcritudinē
claritatem: formositatem puritatem et perspicuitatē
Sic vere charissimi dico. ꝙ acquisitio spirituū est me
lior. qꝛ scilicet exinde acquiritur forma nobilis qua ho
mo efficitur.

Clarus per discretionem. | Et sic igitur illa ac
Pulcer ꝑ honestā ꝯuersationē. | quisitio habet boni
Purus per castitatē. | tatē excellētie. Me
Perspicuus per veritatem. | lior inquit. Ideo de

ista acq̇sitione potest dici illud Prouer. viij. Melior ē
sapientia cunctis opibus. ⁊ omne desiderabile nō po-
test ei comparari. Illud enim est melius quod a me-
liori principio immediatius emanat: et quod ad finē
meliorem ordinatur. Et ideo spiritualia que a deo pri
cipiantur et originantur immediate et ad optimum fi
nem. scilicet ad eternam beatitudinem ordinantur bo
na et optima possunt dici: et ideo debent pre ceteris
procurari. Iuxta illud. j. Corin. xiij. Emulamini caris
mata meliora. habet igitur ista acquisitio bonitatis
D excellentiam ¶ Secundo dico. ꝙ ipsa habet dignita
tis eminentiam. quia prefertur negociatione auri et
argenti. Et bene. Sicut enim videmus ꝙ corpora su-
periora preferūtur inferioribus: qꝛ scȝ incorruptibilia
sunt ⁊ inuariabilia. ⁊ nobilissima ⁊ simpliciter dignio
ra. Sic vere charissimi bona sp̄ualia ⁊ eorū acq̇sitio bo
nis inferioribus preferuntur: sicut nobiliora ⁊ dignio
ra. Et ideo hic nominat duo bona tp̄alia. quoꝝ acqui
sitio nō potest acquisitioni spiritualiū cōparari: q̄ tñ
preciosissima ab hominibus reputant̃. s. Splendor sci
entiarū. Negociatione inquit Auri. Ualor diuitiarū.
Argenti inquit: qđ ethymologizatur: quasi ardens gē
tem. qꝛ scȝ argentū ⁊ pecunia facit gētes per auariciā
ardere ⁊ estuare. Istoꝝ eñ acquisitio ē laboriosa: timo
rosa ⁊ dolorosa: laboriosa in ingressu. timorosa in pro-
gressu. dolorosa in egressu. Laboriosa qñ acquirit̃. Ti-
morosa qñ seruat̃. Dolorosa qñ perdit̃. Et ideo videt̃
de multis diuitibus ⁊ sapientibꝰ: ꝙ ipsi sint sil'es gri-
fis: q̄ sunt aues ⁊ aquile a parte āteriori: ⁊ sunt leones
et bestie a parte posteriori. Hi in mōtibus hyperbo-
reis custodiūt aurū ⁊ argentū et lapides p̄ciosos: quo
rū tñ possessio ⁊ acquisitio nō ē eis vtilis. qꝛ scȝ eis nō
vtunt̃: sed est magis eis dānabilis. qꝛ istorū custodia
dat eis sollicitudinē ⁊ laborē. sicut dicit Isið. Sic vere
in montibꝰ hyperboreis qui sunt frigidissimi. i. in ex-
cellentijs officijs ⁊ dignitatibꝰ huius mūdi vbi frigꝰ
indeuotionis abūdat. principantur hodie multi gri-
fes. i. multe male persone q̄ sunt sicut aquile per vola
tum superbie ⁊ varietatis. Et sic leones per impetum
seuicie ⁊ crudelitatis: qꝛ reuera qñq̧ habent in custo-
dia sua aurum sapientie secularis. ⁊ argentū opulen-
tie tp̄alis: ita ꝙ bene pōt talibꝰ dici illud Can. j. Mu
renulas aureas faciamꝰ tibi vermiculatas argēto. Isti
eñ acquirunt murenulas. i. ornamēta ⁊ paramēta au
ri ⁊ argēti. i. sciētiarū ⁊ diuitiarū. Sed vere sepe accidit
ꝙ talis possessio ⁊ acquisitio eius nō proficit: qꝛ scȝ ea
nō vtunt̃. Multi eñ sunt ita pusillanimes vel ita pre
sumptuosi. ꝙ licet habeāt aurum sapiētie: tamen ipsi
nolūt eo vti. s. proximos iuuādo: cōsulendo ⁊ instruen
do. ⁊ hoc malū qꝛ sicut dicit̃ Luc. xij. Seruus sciēs vo
luntatem dñi sui: ⁊ nō faciens. plagis vapulabit mul-
tis. Et Jacobi. iiij. Scienti bonū facere ⁊ nō facienti:
peccatum est illi. Itē alij sunt ita parci ⁊ tenaces. ꝙ li-
cet habeāt argentū diuitiarū. ipsi tñ nō audēt nec sibi
nec alijs de necessarijs prouidere. ⁊ hoc pessimū. qꝛ si-
cut dicit̃ Eccl'i. xiiij. Uiro cupido ⁊ tenaci absq̧ ratio-
ne est substātia. Taliū igitur acquisitio nō proficit: sed
suo possessori nocet multipliciter ⁊ officit. vñ Ambro.
super Lucam. xij. Frustra cōgregat opes qui se his vti
nescit. Nec eñ nostra sunt que non possumus afferre
nobiscū. sed sola virtus comes est defunctoꝝ. sola nos
sequit̃ misericordia que tabernacula defunctis acqui-
rit eterna. Acquiramus igitur charissimi: nō tēpora-
lia sed spiritualia. Quia vere istoꝝ acquisitio habet di
gnitatis eminentiā: qꝛ scȝ melior est negociatione au-
ri ⁊ argēti. Prouer. iij. et Prouer. xvj. Acquire prudē-
tiam. qꝛ melior est cunctis opibus. ¶ Tertio dico. qꝛ E
ipsa habet voluptatis affluentiā. qꝛ scȝ ista habet vo-
luptatē ⁊ affluentiam glorie paradisi: qđ ostendit̃ cū
dicit̃. Primi ⁊ purissimi fructus eius. Fructus eñ qđ
est illud vltimū qđ reportat agricola de arbore: signat
premiū gl'ie paradisi: quā pro laboribus penitētie re-
portamus. Et ideo videt̃ ꝙ paradisus est similis q̇bus
dā insulis q̄ sunt in occeano q̄ dicunt̃ insule fortuna-
te: de q̇bꝰ dicit Isið. Quē omnium bonoꝝ copia sunt re-
plete. Ibi eñ fructuū omniū maxima abūdantia ⁊ ma
xime in vna. vbi eñ tpe fructus abūdat. ita vt nūq̄ de
sit comedere volentibꝰ. Ibi auiū dulcis melodia. Ibi
lactis ⁊ mellis affluētia. Ibi caprarū ⁊ ouium multitu
do. Et ideo antiqui poete ⁊ gentiles ibi crediderūt eē
paradisum. Et propter hoc vt dicitur vocauerūt illas
insulas fortunatas. Reuera talis est paradisus: qꝛ ibi
vere est oīm bonorū opulentia. Est eñ ibi fructuū et
deliciarū affluentia. Auiū. i. beatorū deum laudantiū
et gratias agentiū cōsonantia. Dulcedo lactis ⁊ mel-
lis: idest requies deuotionis ⁊ consolationis. Oues et
capre que gregatim vadūt: idest societas cōcordantie
vnitatis et coniunctionis. Canes etiam q̄ sunt aīalia
fidelissima. i. firmitas fidelitatis ⁊ amoris et dilectio-
nis. ⁊ ideo

nis. et ideo iste locus pōt dici ꝓprie Insula fortunata Paradisus em̄ dr: qr ibi est parat⁹ dn̄i visus. Fortunatus: qr oīm bonoꝝ fortuna ibi abūdat. Insula etiā dr. qr scꝫ nullus pōt ibi intrare nisi per mare tribulationis penitētie amaritudinis τ laboris: qr sicut dicitur Actuū.xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū dei: sꝫ transacta amaritudine huius maris quādo ad istā insulā peruenit: tanta copia fructuū ibi potest inueniri acquiri τ possideri.i. tāta voluptatis dulcedo: qꝫ ibi pot est totus voluptatis appetitus. τ tota anime capacitas satiari. Iuxta illud ps. Satiabor cū apparuerit glīa tua. Nā sicut dicit Isid. Est qdā regio in affrica ita fertilis. qꝫ ibi iacta semina in cētuplū augmētant. Sic vere paradisus est ita fertilis: qꝫ si ibi per elemosynā penitētiā τ ceteras virtutes semen bonoꝝ opeꝝ seminaueris fructū centesimū q est perfectus numerus.i. pfectionē τ opulentiā eterne glorie reportabis. Gen.xxvi. Seminauit ysaac in terra illa τ inuenit in anno illo centuplū. Et Mat. xix. Cētuplū accipiet τ vitā eternā possidebit. τ Mat. xiij. dicitur. Semen cecidit in terram bonam τ ortum fecit fructum centuplum. Heu deus pro certo insula non est mūdus: quia vere in mundo non est.

Bonoꝝ abūdātia: sed indigentia.
F Nō opulentia: sed indigentia.
Nō melodia: sed tristicia.
Nō cōcordia: sed cōtrouersia.
Nō fidelis amicicia: sed amicicia falsa.

Et ideo ibi nō abundat fruct⁹ pfecte dilectionis. immo ista regio caret fructib⁹ fruitionis. vn̄ Sap.iij. Vacua inquit est spes illoꝝ τ labor eorum sine fructu. Et ideo mūdus nō est similis insulis fortunatis. immo est similis cuidā monti: qui est ꝓpe siciliā qui dr mōs ethna. sed ethna vbi nō crescit aliquis fruct⁹. sed perpetuis incēdijs spirat. Sūt enim ibi cauerne sulphuree plene τ ex collisione vēti qui generat ex fluctibus maris cōtigui. Sulphur ille qui est calidus inflāmat Et sic dr ibi audiunt qdā voces lamētantiū. et ideo infernoꝝ spiraculū credit ibi esse. Sic vere charissimi mundus est hodie plenus infinitis incēdijs.s. incendio auaricie τ cupiditatis. Incēdio seuicie τ crudelitatis. Incēdio luxurie τ carnalitatis. Sūt em̄ ibi cauerne sulphuree.i. hoīes peccatores cauati defectiui sulphurei infames et fetidi. qui ꝓ certo ad flatū venti.i. ad suggestionē tētationis: q a mari.i. a dyabolo mouetur spirant faciliter istos ignes. Eccli.xxij. Apertio oris eius inflāmatio. Et ideo in hoc mūdo audiuntur hodie multi miseri lamentantes: illi.s. qui istos ignes crudelitatis τ cupiditatis ab istis cauernis sulphureis scꝫ ab istis raptorib⁹ τ vsurarijs patiūtur. De quibus bene dr Job.xxiiij. De ciuitatib⁹ fecerūt viros gementes et anie volātiū clamabūt: τ deus inultū abire non patiet. Et ideo mūdus infernus.i. locus crudelitatis et insatiabilitatis ꝓprie pōt dici iuxta illud Prouer. xv. Infernus τ perditio nō implebūtur. sic et oculi hominum insatiabiles. In isto etiā mōte non sunt hodie fructus bonaꝝ operationū: vel dulcedo pfectarū delectationū. Ideo pōt figurari Mat.xxi. In illa ficulnea in qua dn̄s nō inuenit fructus: sed folia. τ ideo maledixit ei τ aruit. Sic vere in mūdo satis est de folijs.i. de apparētia τ de verbis. sed vere nihil ē ibi de fructu bonitatis τ pfecte volūtatis. Et ideo dn̄s mūdo maledixit Mat.xxiij. Ve mūdo ab scādalis. Et ꝓpter hoc iste mūdus est hodie totus aridus. qr scꝫ ipse caret gratie τ deuotionis. Luc.viij. Natū aruit: qr non habuit humorē. Ideo dr in ps. Dedit erugini fructus eorum: et labores eoꝝ locuste. Nō sic paradisus: non charissimi: qr vere primi et purissimi fruct⁹ ei⁹. Primi qꝫtum ad ꝓmotionis honorē. Purissimi qꝫtū ad visionis splēdorē. Fruct⁹ ei⁹ qꝫtū ad fruitionis dulcorē. Et iō talis locus debet acquiri τ ꝓcurari. vn̄.ij. Thessa.ij. Vocauit nos per euāgeliū nr̄m in acquisitiōe glorie. Et sic pꝫ G
qꝫ est acquisitio cōmēdabilis. ¶ Scd̄o dico qꝫ ē acquisitio hūana q est dānabilis. Et ista ē ꝓ certo qn̄ homo.

Acquirit culparum montē τ cumulū.
Acquirit gazarum pontē τ baculū.
Acquirit penarū fontē et riuulum.

Dico igit qꝫ mali acquirūt cumulū diuitiaꝝ nequiciarum. et dic qꝫ peccatū est sicut monile vulcani qd quicūqꝫ habebat vl acquirebat pibat: sic pctm̄ τc. Sap.i. Iniusticia mortis est acquisitio. Itē mali acquirūt cumulū diuitiarū sicut formicis q in granis aggregatis se cumulāt. Apib⁹ q flores aggregāt. Ericijs qui poma cōglobāt. Et ideo de istis dr Baruc.iij. Thezaurizant aurū in quo cōfidūt hoīes: τ nō ē finis acquisitionis eoꝝ. Itē mali acquirūt riuulū miseriarū. scꝫ penas inferni de quo ad Rom.ij. Qui aūt resistunt ipsi dānatione acquirūt. ¶ De acquisitiōe aūt demonis vel predicatoꝝ qui diuersimode acquirunt aīas: omitto gratia breuitatis. Et sufficit de acquirere ad presens

Accubare. seu. Accumbere.

Recūbere. Cibare. Cum accubit⁹ sit ꝓprie locus stratus vel lect⁹ ad qescēdū. τ accubādū vel ad cubitū ponēdū vel ad innitēdū fact⁹. Possum⁹ dicere qꝫ in scriptura multiplex accubit⁹ inuenit. Est em̄ accubitus. A

Floridus τ purus.
Aridus τ durus.
Lucidus τ securus.
Fetidus τ impurus.
Horridus τ obscurus.

Accūbūt igitur iusti virtutū florib⁹. de quo dr. Ezec. xxxiiij. In verbis virentib⁹ in pascuis pinguib⁹ accubare eos faciā τ oues meas. ¶ Itē accūbūt mundani terrenis operib⁹: scꝫ i amore terrenoꝝ: q sunt ꝑ nimiā sollicitudinē nimis dura. Amos.ij. Super vestimentis pignorata accubuerūt. Vestimēta igit ſm Gregorium sunt bona tēporalia. ¶ Itē accūbunt beati securis turribus.s. in paradiso. Sophonie.iij. Pascentur et accubabunt τ non erit qui exterreat. ¶ Itē accumbunt mali culparū fecibus. Vn̄.ij. Reg.xiij. de Amon luxurioso dr. Accubuit amon τ egrotauit. ¶ Itē accūbunt dānati inferni ignib⁹. Accubabunt in medio ei⁹ greges oēs bestie gentiū onocrotalus τ hymber ericius et liminib⁹ eius morabunt. Per ista em̄ animalia accipientur diuersa genera pctoꝝ. His igitur premissis nota. Qd est accubitus seu recubitus bonorū qui est laudabilis. Et est accubitus maloꝝ qui est odibilis. B ¶ Primo igit videam⁹ de bonoꝝ accubitu laudabili. Sicut em̄ videmus ad oculū: qꝫ omne animal indiget quiete τ accubitu post laborē. Sic vere omnis postqꝫ satis laborauerit in negocijs huius mūdi: necesse est qꝫ aliqn̄ aliquā quietē spiritualē: τ aliquē mētalē accubitū cōsequatur. Et de hoc potest exponi illud. Gen.xlix. Isachar asin⁹ fortis accubans inter terminos. Ecce hic ostenditur qꝫ boni diuersimode reqescunt τ accūbunt videlicet.

In securitate spei confidentis.
In humilitate cordis patientis.
In posteritate finis subsequentis.

Sit igitur in nobis spei securitas τ cōfidentia. qd osiditur cū dr. ysachar. qd interptat dn̄m memorās. Ites cordis humilitas τ patiētia. qr debem⁹ esse asinus fortis. Itē sit i nobis finis posteritas cū prouidētia. quia scꝫ debemus habitare inter termios. Est igitur reqes seu accubit⁹ in cōfidētia sustētatoria. hoc est dictu in spe τ fiducia ipsius dei. ysachar elephas accūbit τ dormit innixus arbori. habet em̄ tantā corporis grauitatem: qꝫ si ad terrā accūberet dormiendo nūqꝫ posset se amplius leuare. Et ideo necesse est qꝫ totus erect⁹ super poplites anteriores dormiat: et qꝫ innitat arbori dū accūbit. Reuera charissimi: ꝑ elephātē possum intelligere quēlibet virū iustū: qui in vita ista pagrat memoria mūdi huius. Iste em̄ necesse habet alicubi accumbere τ requiescere per desideriū τ affectū. Modo sic est qꝫ iste naturaliter est grauis τ ponderose condi-

tionis. qꝛ scꝫ homo naturaliter est grauis ⁊ pōderosus ad bonum faciendū: ⁊ inclinatus ad malū exequendū qꝛ sicut dicit̄ Geñ. viij. Sēsus ⁊ cogitatio homis prona sunt ad malū ab adolescētia sua. Et ideo si hō velit accūbere terre ⁊ quiescere circa terrena: pro certo vix aut nūꝙ poterit se erigere ad eterna. immo erit in periculo ꝙ ibi per auariciā taliter infigat̄ qḋ nūꝙ amplius erigatur. Quid debet igit̄ facere: vere ipse dꝫ accūbere totꝰ erectus sursum ad eterna ꝑ desideriū ⁊ affectióeꝫ. Debet etiā inniti arbori. i. deo per fiduciā ⁊ ꝑ spem et deuotionē ⁊ ita requiescet sine periculo per mētis cōsolationē. Et hoc ostēdit̄ cū dicit̄. ysachar. qḋ interꝑtatur memorās dñm. qꝛ vere ita debꝫ sperare ⁊ cōfidere in dño: ꝙ ipm semꝑ debet cōtinue memorare. ⁊ mētali memorie cōmendare. qꝛ beatus hō qui cōfidit in dño. Hiere. xvij. vñ Deut. xxxiij. Letare zabulon i exitu tuo ⁊ ysachar in tabernaculis tuis. Homo em̄ qui dꝛ zabulon. i. defluens per mortalē cōditionē: debet esse sicut ysachar in tabernaculis ⁊ fiduciā ⁊ deuotionē habere Juxta illud Esa. xxxij. Sedebit populus meus in multitudine pacis in tabernaculis fiducie in requie opulēta. Sꝫ vere charissimi: videt̄ ꝙ multis accidit sicut elephanti: qui qñqꝫ nō eligit fortem arborem ad innitendum: imo innitit̄ arbori interiꝰ cōcaue: vel a venatore secate: ⁊ tūc arbor illa statim frangit̄: ipseqꝫ cadit ⁊ occiditur. Sic vere hō quādoqꝫ nō innitit̄ ꝑ spem ⁊ fiduciā forti arbori. i. deo ⁊ sanctis: imo qñqꝫ accūbit suꝑ arborē putridā. i. suꝑ carnē ⁊ carnalē amiciciā: qñqꝫ suꝑ arborē secatā ⁊ insolidā. i. suꝑ mūdū ⁊ mūdanā ꝓsperitatem ⁊ opulentiā. Qñqꝫ suꝑ arborē ventis expositā. i. super honorū eminētiā: qui quidē cito ei deficiūt. ipsoqꝫ cadente per mortē venatores inferni ipm interficiūt et occidūt. Et ideo mundꝰ ⁊ mūdana ꝓsperitas figuratur in baculo harūdineo egypti: de quo Esa. xxxvj. c. Ecce inquit cōfidis in baculū istū harūdineū egypti: cui si innixus fuerit homo: intrabit per manū eius et perforabit eā. sic pharao rex egypti omnibꝰ qui ꝯfidūt in eo. Egyptus iste charissimi: signat mundū qꝛ egyptꝰ interpretat̄ tenebre: ⁊ mundꝰ iste per ignorātiā tenebrosus. baculꝰ istius egypti est mūdi ꝓsperitas que vere est baculꝰ. i. sustentatio fatuorū quidē harūdineus. qꝛ scꝫ nō est solidus neqꝫ firmꝰ: sed defectibilis ⁊ inanis citoqꝫ ad modū harūdinis dissipat̄: frangit̄ et deletur. Rex aūt pharao qui istū baculū ⁊ istū egyptū. i. mūdū et mūdi ꝓsperitatē gubernat: signat mūdi pñcipes et potētes qui mundū ⁊ sua ꝓspera habēt in manu sua: qui etiā dicunt̄ pharao: qui interꝑtat̄ nudās denegās et discooperiens qꝛ vere isti denegant pauperibus pietatem: et subditos et vicinos suos per rapinam et exactionem discooperiunt et denudant Job. xxiiij. Nudos dimittunt homines vestimenta tollentes. Maligni et fatui confidunt in egypto. i. in mundo: et etiam innituntur per confidentiam super baculo eius harūdineo. i. super mundi prosperitate: et super pharaone rege eius. super mundi diuitibus et potentibus. que tamen omnia cito deficiunt et franguntur. et sic decipiuntur innitentes. Sicut quotidie videmus ad oculum de multis: qui sperantes in se quos promissionibus alliciunt suis fraudulentijs decipiunt. Et ideo dicitur in ps. Bonum est confidere in domino. ꝙ confidere in homine. Et ideo stultus est elephas idest homo qui accumbit per confidentiaꝫ super istis. Jdeo bene dicitur Eccli. ix. Cum aliena muliere ne sedeas nec accumbas super cubitum eius. Aliena enim mulier ē mundana prosperitas que scꝫ est more mulieris mutabilis atqꝫ vana super quā nō est aliqualiter per amorē et cōfidentiā accūbenduꝫ. Nō sic igitur charissimi: sed innitamur forti arbori. s. deo ⁊ suꝑ eū accūbamus per confidentiā sustentatoriā ysachar. Exēplo beati Johis de quo legit̄ Joh. xiij. Qḋ ipse recubuit in cena super pectus dñi. ¶ Scḋo accūbamus ⁊ reqescamꝰ ꝑ patiē-

C tiam supportatoriā Asinus inquit fortis. Nā sicut videmus ꝙ tutū est accubare in castro forti ⁊ firmo: qḋ nō timet machinas bellatorū. Sic vere tutū est accūbere spiritualiter quiescere ⁊ dormire in virtute patiētie ⁊ humilitatis q̄ nihil aliud est: ꝙ quoddā castrum spirituale: qḋ nō potest dissipari nec destrui tribulationibꝰ quibuscūqꝫ. Et hoc ostendit̄ cū dicitur asinꝰ fortis. qꝛ scꝫ debemꝰ esse asini per humilitatē: fortes per patientie firmitatē. Est em̄ asinus ſm Jsido. aīal simplex ⁊ tardū. humanis nutibꝰ obediēs ⁊ subiectū obliuiosum: oniferum. patiens oneris itineris ⁊ laboris: vili ⁊ modico vtens cibo. Jnter spinas ⁊ tribulos querēs victū. Talis ꝓ certo debet esse vir fortis humilis ⁊ ꝑfectus. qꝛ iste debet esse simplex. i. sine plica malicie ꝑ innocētie puritatē. tardus ꝑ tēperantie maturitatē. obliuiosus: scꝫ iniuriarū ꝑ clemētiā ⁊ pietatē: subiectus. s. maioribꝰ ꝑ obedientiā ⁊ humilitatem: vtēs modico cibo ꝑ abstinentiā ⁊ sobrietatē. Jnter tribulos querēs victū ꝑ penitētiā ⁊ asperitatē. oniferuꝫ et laboriosum ꝑ patientiā ⁊ lōganimitatē. Jdeo de talibus asinis patiētibus pōt intelligi illud Geñ. xliiij. Oneratis asinis reuersi sunt i opidū. Et sicut videmꝰ ꝙ asinus est fortior in parte posteriori ꝙ anteriori: sic homo debet fortior ⁊ potētior esse in posteriori parte senectutis: ꝙ anteriori iuuētutis. ij. Cor. xj. Cū aūt infirmor: tunc fortior sum. Sed heu prohdolor ꝙ pauci sunt hodie tales asini in mūdo. s. viri patientes. videt̄ em̄ adimpletū hodie verbū. Pli. li. viij. c. xliiij. q̄ dicit. Qḋ in frigidissimis regionibꝰ vt est pōtus nō inueniunt̄ asini. Sic vere qꝛ mūdus est frigidissima regio ꝑ indeuotionē: qꝛ scꝫ amor diuinus ardorqꝫ charitatis ibidem nō ardet. Jdeo nulli vel pauci asini. i. viri patientes ⁊ humiles insunt ibi. Et ideo videt̄ impleta figura Exodi. xiij. Primogenitum asini mutabis oue: qꝛ vere isti qui deberent esse asini: idest fortes patientes humiles ⁊ stabiles: scꝫ clerici et religiosi. et etiam alij christiani mutati sunt hodie in oues. i. in viros molles instabiles et imbecilles. Non sic charissimi non: sed simus asini virtuosi ⁊ patientes in tribulationibꝰ resistentes. figurati. iij. Regū. xiij. Per illum asinum prophete mortui quem leo occiderat: qui stabat iuxta cadauer magistri sui. de quo dicit̄ ibidem. ꝙ nō comedit leo de cadauere nec lesit asinum. Quia vere charissimi: illi qui sunt vere asini: idest humiles ⁊ patiētes qui iuxta cadauer prophete mortui: idest iuxta christū mortuum stāt per sue mortis meditationem. a leone idest dyabolo ⁊ ceteris crudelibus: nec ab eorum tormentis ⁊ tribulationibꝰ non leditur nec grauat̄. Jdeo dicitur Eccli. xxxiij. Cibus ⁊ virga ⁊ onus asino: panis et disciplina ⁊ opus seruo. Accumbamꝰ igitur ⁊ quiescamus per patientiā cuncta sustinētes. Et de tali accubitu fortitudinis ⁊ patientie: dicitur illud predictū Soph. iij. Pascentur et accubabunt ⁊ non erit qui exterreat. ¶ Tertio accūbamus per preuidentiā mortē cogitatā. i. accubamus in cōsideratione mortis et futurorum cōtingentium. Accūbamus inquit inter ter- D
minos. Nam per meditationem ⁊ cōsiderationē debemus accūbere vel dormire inter terminos mortis iudicij: purgatorij: ⁊ inferni. Jsti sunt fines cōclusionis et vie nr̄e. Et ideo nos debemus facere sicut quedam belua: q̄ dicitur vitulus marinus. q̄ cubat et habitat inter terminos maris ⁊ terre. Jn terra em̄ cubat sicut bestia ⁊ ibi parturit fetus suos. Jn mari aūt natat et ambulat sicut piscis. ⁊ ista belua suꝑ oīa aīalia opprimitur graui somno. vt dicit Pli. li. vij. ca. xij. Vere charissimi: sic debemus facere: qꝛ vere nos debemꝰ cubare in terra per considerationem nostre terrestreitatis et mortalitatis. Jtem natare per mare. idest per amaritudinē mortis purgatorij: iudicij et infernalis. asperitatis habere somnū. idest requiem cōtemplationis eterne felicitatis. Et ideo de ista duplici consideratione. scꝫ prosperitatis ⁊ asperitatis. et de isto vitulo pōt dici illud Esa. xvij. Jbi pascet̄ vitulus ⁊ ibi accubabit. Vitulus em̄ iste. s. homo ꝯtēplatiuꝰ ⁊ cōsideratiuꝰ pa-

scetur

fectur ibi scꝫ in paradiso.ꝑ opulentie cōtēplationē:et ibi accubabit in morte:in iudicio:purgatorio ⁊ inferno.per diuine iusticie meditationē. Heu ꝓhdolor ꝙ pauci sunt hodie tales vituli.qꝛ vere vix inuenit̃ hodie qui cogitet vel qui preuideat de futuris:qđ maxie verū est de mūdi diuitibꝰ quos misera ꝓsperitas taliter delectat:ꝙ nō cōsiderant finē suū.vñ Treñ.j. Sordes eius in pedibꝰ eius nec recordata est finis suis. Tales sunt sikes ranis que sunt aīalia in aquis dulcibꝰ habitantia.cauda carentia:semꝑ clamātia:superueniētes timentia ⁊ fugientia aīalia etiā sunt lutosa:venenosa sub ventre sunt maculosa.abominabilia ⁊ odiosa. Uere tales sunt multi diuites potētes. Isti em̄ in aquis dulcibus deliciarū habitāt ⁊ morantur. Cauda etiaꝫ que est finis corporis.i.memoria sui finis ⁊ cōsideratiōe futuroꝝ penitus sūt priuati. Iuxta illud: Esa. iij. Auferet a te dñs caput ⁊ caudā. Et ideo tales sunt hodie clamātes per iactantiā:detractionē:⁊ discordiam timorosi ꝑ ignorātiā.aquosi ꝑ luxuriā. lutosi ꝑ auariciā.venenosi ꝑ maliciā.maculosi: ꝑ macularū.i.pctōꝝ abūdantiā. Et iđ cūctis hoībꝰ.i.cūctis ꝑsonis bonis ⁊ rationabilibus sunt odiosi.abominabiles ⁊ superstitiosi. Nō sic charissimi:nō careamus cauda.i.memoria nostre finis nō rane: sed simus vituli marini:⁊ accumbamus inter terminos accidentiū futuroꝝ.vnde Eccli.vij. In omnibus operibꝰ tuis memorare nouissima tua:⁊ in eternū non peccabis. Accūbamus igitur

E Per preuidentiā cōsideratiuā
Per patientiā humiliatiuā.
Per confidentiā corroboratiuā.

Iste est igit̃ accubitus gratie qui ē virtuosus ꝗ bene fuit figuratus Mat.xxvj. vbi mulier effigit preciosuꝫ vnguentū super caput dñi recūbentis. Quia reuera ꝗ predictis modis i deo recubuerit mulier mollis aer.i. diuina misericordia ipsum vnguento precioso cōsolationis ⁊ gratie deliniet.vnde Marci.vj.⁊ Luce.ix. dicitur. Qđ dñs precepit ꝙ facerēt turbas accūbere suꝑ herbā.herba em̄ signat ꝯsolationis refrigeriū. Iste est igit̃ accubitus gratie qui est virtuosus. ¶ Scđo principaliter dico.ꝙ inuenit̃ accubitus glorie qui est gaudiosus. Circa qđ nota ꝙ animalia postꝙ plena fuerit et satiata:solēt requiescere accūbere ⁊ sedere. Sic vere anime beatoꝝ que eterna visione ⁊ fruitiōe fuerint satiate:tūc per eternā consolationē securitatē ⁊ delectationē requiescūt pariter ⁊ accūbūt.vnde Ezech.xxxiiij. Requiescēt in herbis virētibus ⁊ in pascuis pinguibꝰ pascent̃ suꝑ mōtes isrl':pascā eas ⁊ accubare eas faciā. Iste herbe.ista pascua.isti ēt mōtes signāt ꝑadisū.qꝛ.s. ibi est viror eternitatis:nūꝙ senescēs. Pascua nūꝙ arescēs Mōtes.i.sublimitas autoritatis nūꝙ decrescens seu euanescēs. Iste est.em̄ accubitꝰ gaudiosus ⁊ letus.

Ratiōe societatis.
Ratione satietatis.
Ratione autoritatis
Ratione suauitatis.

Et primo ratiōe societatis. Constat em̄ ꝙ ibi est bona societas. qꝛ vt dr̄ Mat.viij. Sancti venient ab oriēte ⁊ occidente ⁊ recūbent cum abraam ⁊ ysaac ⁊ iacob in regno meo. ¶ Item ratione satietatis.qꝛ scꝫ in illo accubitu sancti habebāt satietatē eternā.vnde Luce.xxiiij. Dum iesus recūberet cū illis accepit panem ⁊ fregit et porrigebat illis. ¶ Itē ratione autoritatis. Luce. xxij. Quis maior est an qui ministrat: nonne qui recūbit. ¶ Item ratione suauitatis. Canti.j. Cū esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorē suauitatis. Est igitur quidā accubitus beatoꝝ qui ē gaudiosus. ¶ Sed adhuc nota. ꝙ est accubitus malorū qui est odibilis. seu viciosus. Sed em̄ videmus ꝙ bestie accūbunt ⁊ re-

F quiescunt ꝭm proprietatē cōditionis ⁊ nature. Sic vere charissimi:hoīes bestiales ⁊ animales.i. ipsi peccatores i seculo isto diuersimode requiescūt. Et ideo de maiori cohabitatione accubitu et quiete pōt exponi illud Esa.xi. Habitabit lupus cū agno: ⁊ pardus cuꝫ hedo accubabit. Ecce igitur ꝙ hic ostenduntur quattuor genera hoim peccatorum: qui in hoc mundo diuersimode accūbunt.habitāt ⁊ requiescunt.videlicet.

Sectatores gulositatis. Lupus.
Dilectores prosperitatis. Agnus.
Exactores crudelitatis. Pardus.
Comptores carnalitatis. Hedus.

Dico igitur primo ꝙ in mūdo habitant ⁊ accumbunt gulositatis sectatores. Et isti intelligunt̃ sub nomine lupi. Lupus em̄ ꝭm Aristo.lib.viij.de animalibus.est animal vorax ⁊ gulosum.qui qñ esurit nimis comedit qui postꝙ fuerit satiatus multū appetit ludere:tādeꝫ accūbere.quiescere ⁊ dormire. Et iđ qñqꝫ rapit puerū cū quo primo diu ludit:sꝫ finaliter eū occidit. ⁊ est animal valde vigil ⁊ mirabiliter timet ignē. Uere charissime:tales sunt gulosi:qꝛ vere ita sunt voraces.ꝙ vltra necessitatē cibis ⁊ potibus se satiant atqꝫ replent:qui ad litterā post satietatē volūt ludere: accūbere: quiescere ⁊ dormire ⁊ cuꝫ puellis.i.cū iuuēculis mulieribꝰ solatiare ⁊ ludere.⁊ tandē ipsas ꝑ luxuriā corrūpere et spūaliter occidere vl' fedare. Tales etiā sunt.qꝛ.s. circa carnis delicias volūt summoꝑe vigilare. Ignē ēt timēt qꝛ vere tales deliciosi mirabiliter ignē penitētie ⁊ asꝑe discipline. Ideo de tali accubitu pōt itelligi illud Exo. xxxij. Sedit populus māducare ⁊ bibere:et surrexerūt ludere tales fuerunt figurati in Loth: qui post nimiū potum accubuit fedauit filias suas. Geñ.xix. De hoc Grego.in moral.li.j. Pene semper epulas comitatur voluptas. Nā dū corpus in refectionis delectatiōe nō soluit̃:cor ad inane gaudiū relaxatur. Et de istis lupis pōt intelligi illud Geñ.xlix. Benyamin lupus rapax mane comedit predā ⁊ vespere. Accūbunt igit̃ ⁊ quiescunt gulositatis sectatores. Lupus.vñ pōt dici illud Esa.xxvij. Pascet̃ vitulus ⁊ accubabit. Uitulus enim carnales designat. qui figurati sunt Judith.xiij. Ubi dicitur. Qđ holofernes recūbebat in ebrietate: ⁊ ideo mulier occidit eū.que vere mulier.i.luxuria faciliter solet occidere illos qui ebrietate ⁊ delicijs solent recum- G
bere. ¶ Scđo dico ꝙ in mūdo isto habitant ⁊ accumbūt. Prosperitatis dilectores. Agno inqt. Per agnū em̄ qui dr̄ ab agnoscēdo:qꝛ scꝫ inter mille oues matrē suā agnoscit. Intelligo dilectores huius mūdi:qui optime agnoscūt matrem suā:idest mundi ꝓsperitatem ipsamqꝫ more agni diligunt ⁊ amplexant̃ obediūt ⁊ sequunt̃. Et sicut videmus ꝙ agnus genua flectit: balatum emittit.caput erigit.⁊ quasi suꝑ terram accūbit: vt vbera matris sugat. Sic vere tales ad matrē suaꝫ.i. ad mūdum caput intentionis erigunt. balatus etiaꝫ multarū supplicationū emittūt:genua.i. affectiones cordis sui ad terrā.i.ad terrena deflectūt.⁊ suꝑ terram idest suꝑ amorē tēporaliū totaliter incūbunt.vt vbera prosperitatis sugere valeāt acquirere ⁊ habere ꝗ etiaꝫ oīa ad litterā videmus de ambitiosis: ꝗ ad matrē suā id ē ad mūdi principes ⁊ prelatos caput erigūt ꝑ fictā dilectionē balatū emittūt.i.ꝑcū supplicationē. genua flectunt per fictā humilitatem suꝑ terrā accubunt ꝑ ficte reuerentie multiplicitatē. Et hoc totuꝫ vt vbera matris sugant.i.vt lac mūdane prosperitatis de vberibus matris.i.de beneficijs ⁊ dignitatibꝰ ⁊ officijs mūdanorū principū ⁊ prelatoꝝ sugant recipiant ⁊ acquirant.qđ maxime de ecclesiasticis est verū. Ideo de eis potest dici illud Amos.ij. Accubuerūt iuxta altare et vinuꝫ dānatoꝝ bibebāt dei sui. Mali em̄ ecclesiastici hodie iuxta altare:⁊ iuxta sancta sctōꝝ accumbūt ⁊ in corporalibus delicijs requiescunt. Uinūqꝫ dānatoruꝫ idest mundi prosperitatem de qua damnati peccatores inebriabant̃:bibunt ⁊ hauriunt atqꝫ sugunt. Tales fuerunt figurati.j. Regū.xiij.in illo Amon qui languere se simulauit ⁊ accubauit super lectum ⁊ quasi egrotare cepit. Et cum rex dauid pater suus visitaret eum tradidit ei thamar sororem suaꝫ pro cuius amore languebat ad ministranduꝫ ei.qđ cum rex fecisset: oppressit et corrupit eam: propter quod etiam ipse postmodum peremptus est. Amon iste charissimi:qui interꝑtatur populus dolens ⁊ populus iniquus:signat mūdi ambitiosos ⁊ huius seculi dilectores:qui pro certo

multis iniquitatibus sunt repleti. thamar que interpretatur amara. signat mundi prosperitatē: q infernalē amaritudinē male vtētibus introducit. Amon igitur. idest ambitiosus multotiens fingit se esse languidū et humilē ꝛ benignū. ꝛ accumbit etiā super lectū ficte humilitatis: vt dauid pater suus. i. princeps superior vel prelatus ipsum visitet ꝛ cōfortet: ꝛ vt sororez suam thamar. idest mundi prosperitatē. officium beneficiū vel dignitatē: pro cuius amore ꝛ affectione languet ei dem cōferat ꝛ ministret. quod si forte fecerit ipsumqꝫ sicut optat promouerit: statim p suā malā vitam sororem suam: hoc est dictu administrationem sibi cōmissam destruit dissipat ꝛ corrumpit. Naz sicut agnꝰ primo est mansuetus: sed finaliter acquirit ꝛ assumit cornua ꝛ efficitur aries dureqꝫ percutit atqꝫ ferit. Sic vere multi sunt qui primo videntur esse agni: mites: humiles ꝛ benigni: sed vere quādo fuerint promoti et assumpti ipsi efficiunt arietes. q: scꝫ cornua superbie et crudelitatis accipiūt ꝛ subditos suos dure per rapinas feriunt ꝛ percutiūt. vnde de talibus pōt dici illud Esa. lxv. Lupus ꝛ agnus pascent simul. leo et bos comedēt paleas. simul em̄ in eadē persona pascitur ꝛ moratur agnus ꝛ lupus. bos ꝛ leo. q: scꝫ isti qui primo sunt boues ꝛ agni per fictā humilitatē: efficiunt finaliter lupus ꝛ leo per apertā crudelitatē ꝛ rapacitatez. vt scꝫ paleas. i. bona tēporalia comedāt per cupiditatem. Exemplū de saul qui primo sine promotione fuit humilis: tandem factus rex: factus est pessimus. Accumbunt igitur ꝛ habitāt in hoc mundo prosperitatis dilectores. Agnus inquit vnde de istis dr̄ Matth. xxiij. et Luc. xxij. Qꝫ ipsi amant primos recubitus in cenis primas cathedras in synagogis: salutationes in foro: et vocari ab hominibus rabi. super quo dicit Chry. sup Mat. Non inquit increpat eos qui in primo loco recumbūt. sed qui amant primos recubitus ad voluntatē vituperationē referens ad factū: sine cā enim in loco se humiliat qui corde se prefert. Accūbūt prosperitatis dilectores. ¶ Tertio dico. ꝙ ibi habitāt

B et accumbūt crudelitatis exactores. Pardus inquit. Pardus em̄ vt dicit Pli. ꝛ fm glo. Osee. xiij. Est animal velocissimum preceps ad sanguinē ꝛ crudele more panthere: diuersis maculis picturatū. Est etiā animal libidinosum. q: cum vxore leonis adulteratur. et inde gignitur leopardus. valde etiam est crudelis qn̄ sui catuli rapiuntur. Reuera charissimi: tales pardi sunt hodie multi in mundo. s. viri crudeles. impij ꝛ raptores: ꝛ maxime tyranni principes et ballivi. qui pro certo sunt crudeles ꝛ sine pietate. ꝛ ad sanguinez. i. ad occisionem vel vindictam. vel ad substantiam pauperum ebibendam sunt per rapinā precipites ꝛ veloces. Abacuch. j. Leuiores pardis equi eius. Sunt etiaz tales picti ꝛ ornati diuersis maculis. idest diuersis fraudulentijs ꝛ cautelis quibus pellis sue cōuersationis versipellis multipliciter variatur: quia scꝫ tales habent multos modos fraudulentos qbꝰ possunt alios defraudare vel depredari. Unde Hiere. xiij. Si mutare potest ethyops pellem suam et pardus varietates suas. sic ꝛ vos poteritis bonum facere cuz didiceritis malum. Tales etiam ad litteraz sunt libidinosi ꝛ vxores inficiunt aliorum. Ideo de talibꝰ potest dici illud Hiere. v. Equi amatores in feminas et emissarij facti sunt vnusquisqꝫ ad vxorem proximi sui hinniebat. Et ideo tales pardi potuerunt figurari Danielis. vij. vbi dicitur. Qꝫ bestia tertia similis erat pardo ꝛ habebat alas sicut auis quattuor super se: et habebat quattuor capita et potestas data est ei. Sic pro certo charissimi: tales crudeles et tyranni: et maxime prelatorum ꝛ principum: officiales: iudices clientuli: ꝛ ballivi. sunt hodie quasi pardus per fraudulentiam versipellem. Dicuntur etiam bestia tertia: quia scilicet isti nō erūt in paradiso: nec in purgatorio: sed in tertio loco: scilicet in inferno finaliter locabuntur. Isti igitur habent hodie plura capita: idest plures capitaneos: pēsionarios et magistros. de quorū curijs et familijs isti sunt Alas etiam habent plures. idest plures collaterales auxiliarios et fautores: quibus auxiliantibus ista ad alta officia et beneficia prouehuntur ꝛ promouentur et exaltantur. Et ideo bene sequitur. ꝙ potestas data est eis: quia scilicet tales habent hodie in manu sua quasi totius seculi potestatem: quia non est potestas super terram que comparetur ei Job. xl. Iste est igitur accubitus crudelitatis. Et de hoc Gene. xlix. Requiescens accubuisti vt leo: et quasi leena. In mūdo igitur isto habitant et accumbunt crudelitatis dure exactores. Pardus. ¶ Quarto dico. ꝙ ibi accumbunt carna I
litatis ficti velatores: scilicet hypocrite: qui nomine hedi intelliguntur. Nam sicut hedus exterius est macer et hirsutus. interius tamen est mollis pinguis nitidus et carnosus. Sic vere charissimi: hypocrite et falsi religiosi. exterius in apparentia et conuersatione sunt sicci per fictam abstinentiam et paupertatez et asperitatem. Sunt etiam hyrsuti per vestium et habitus ruditatem atqꝫ vilitatem. Interius tamen subtus pellem. idest subtus exteriorem conuersationem. ipsi sunt molles et carnosi per luxurie voluptatem: q: ibi sua carnalitas est velata: scilicet per hypocrisis falsitatez. Et ideo sicut hedus finaliter efficitur hyrcus quod est animal torui aspectus et fetidissimi odoris. Sic vere tales non obstante hyrsuta pelle sue hypocritice fictionis efficiuntur hyrci. idest luxuriosi cum toruo aspectu. quia scilicet luxuriosi semp habent oculos ad partem ꝛ ad latera. scilicet per vicos et plateas vt videant si sit aliquid quod delectet et maxime hoc faciunt hypocrite religiosi: qui torue sub suo caputio respiciunt inuisibiliter vndequaqꝫ ꝙ ipsi sunt grauissimi odoris. idest pessime infamie et fetentis nominationis: quia scilicet luxuriosi post se relinquunt vestigia sue fetide male fame figurati in ipso Amon. sicut supra dicum est. finxit se egrotare et accubauit vt posset corrumpere sororem suam. Quia vere multi sunt q̄ fingunt se per hypocrisim esse infirmos: idest humiles et religiosos vt possint decipere et corrumpere sorores suas: idest iuuenculas christianas. Et de tali hedo potest itelligi illud Matth. xxv. Statuet hedos a sinistris: quia. s. isti positi sunt in sinistro obscuro ꝛ abscōdito hypocritice falsitatis. Cōtra tales precipitur Exod. xxiij. Non coques hedū in lacte matris sue. Mater ipsorum est mundus cuius lac signat dulcorem deliciarum in quo pro certo isti edi contra dei preceptuz per feruorem luxurie decoquuntur. Mat. viij. Recumbebat autem socrus symonis febricitans. Isti em̄ sunt qui recubitus primos diligunt et super carnem ꝛ mūdum mentem ꝛ affectionem recumbunt: et tamen p fictam humilitatem recubitus vltimos eligūt vt amplius honorentur. et velut humiles reputantur nouissimi recumbere sepe querunt. Iuxta illud Luc. xiiij. Cū inuitatus fueris recumbe in nouissimo loco: vt veniens qui te inuitauit: dicet tibi amice ascende superiꝰ: et erit tibi gloria coram cōuiuantibus. Super quo dicit Chrysosto. super Matth. xxiij. Aliquis inquit iactator audiens laudabile esse in vltimo loco recumbere. discumbit post omnes: sed non solum iactantiā cordis non dimittit. sed adhuc illam iactantiam humilitatis acquirit. Accumbunt igitur carni et habitant in hoc mundo sectatores gulositatis. Dilectores prosperitatis. Exactores crudelitatis. Velatores carnalitatis. Et hoc de accumbere vicioso. luxurioso. et doloroso.

Acuere. Acutus.

A Nota ꝙ acuties potest multa significare tam in bono ꝙ in malo: significat enim omne illud quod pūgit et omne illud quod penetrat atqꝫ scindit. Sic igitur dico ꝙ acutus signat.

Diuine punitionis puncturam.

Fraterne correctionis vsturam.

Mundane afflictionis rupturam.
Hostilis tentationis iacturam.
Verbalis predicationis scripturam.
Subtilis intellectionis naturam.
Mortalis detractionis rasuram.
Eternalis dānationis rosuram.

Dico igitur ꝙ est acuties diuine punitiōis. Et illa ni
hil aliud est q̄ꝫ seueritas sue iusticie. que quādoq̄ꝫ inue
nitur aspera ⁊ acuta. Aquila enim que est rex auiū ha
bet rostrum ⁊ vngues acutos. Leo qui est rex anima-
lium idem hꝫ. Sic vere deus qui est rex regū acuitate
seueritatis viget: nō solum rostro: sed etiā vngue. i. nō
solum verbo sed etiā opere. Ore dico: q2 acute loquit
cōminādo. figuratus Apo. j. In illo hoīe qui habebat
in ore gladium bisacutū. Itē opere q2 seuere ⁊ aspere
penetrat puniendo. figuratus Apoca. xiiij. in angelo
qui habebat falcē acutaꝫ ⁊ vindemiauit botros vinee
terre: q2 scꝫ angelus testamenti deus cum falce acuta
sue iusticie sepe punit trūcat ⁊ vindemiat peccatores
qui sunt vinea dyaboli seu mūdi. Ista est ergo acuties
diuine punitionis. ¶ Secūdo dico. ꝙ est acuties fra-
terne correctionis. Prelatus em̄ ⁊ superior dꝫ esse acu
tus ⁊ seuerus: ⁊ in corde iusticiā zelando ⁊ in ore redar
guēdo: ⁊ in opere castigando. Ignis em̄ tendit superiꝰ
in acutū. sic prelatus vel superior debet sursum in deū
ferri: ⁊ per seueritatē iusticie acui: ⁊ in ore ignis splen-
dore discretionis lucere: ⁊ ardore charitatis feruere.
Accipitres em̄ ⁊ alie aues nobiles valde habēt pectꝰ
acutum. Sic vere viri perfeti ⁊ morali virtute ⁊ condi
tione nobiles pectus cordis ⁊ animi: debent acutuꝫ p
zelum iusticie: ⁊ per remorsum conscientie habere. ita
ꝙ oīs actus iniustus dꝫ eis displicere. ⁊ iniquos de-
bent seueriter ⁊ acute redarguere ⁊ punire. figurati in
illo gladio de quo dr̄. Ezech. xxj. Gladius acutus est ⁊
limatus: vt splendeat limatus est: vt cedat victimas
exacutus est. Cōpara si vis tales gladios malis ⁊c. Vi
de infra de gladio. sic igitur dico ꝙ est acuties frater
ne correctionis. ¶ Tertio dico ꝙ est acuties terrene
afflictiōis. mundus enim est sicut arbor spinosa que
ex omnibus partibus est acuta. Iste enim sicut Iu-
niperus acuta folijs que diutissime seruat ignem.
Sic vere mundus qui ignem concupiscentie seruat in
omnibus ramis suis ⁊ in cunctis partibus status sui
plenus est acutie ⁊ punctura sollicitudinum ⁊ laborū
quia siue sint scientie: siue diuitie: siue delitie: siue etiā
honores ⁊ eminentie: semper est ibi plus de punctura
q̄ꝫ de vnctura: plus de miseria q̄ꝫ de leticia: plus de la-
bore q̄ꝫ de dulcore. Ideo sibi potest dici illud ps̄. Sa-
gitte tue acute populi sub te cadēt. Est igitur acuties
terrene afflictionis. ¶ Quarto dico ꝙ est acuties ho
stilis tentationis. Tentatio enim dyabolica acuta di-
cit: q2 scꝫ vsq̄ꝫ ad cor penetrare dinoscitur. Iste est em̄
sicut hystrix vel porcus spinosus q̇ scꝫ vndiq̄ꝫ aculeis
circunseptus cōtra quem voluerit illam quam volue
rit proijcit sicut sagittam ⁊ telum. Sic vere dyabolus
puncturis tentationum munitus illum aculeum: id
est illud genuꝫ tentationis quod videt sibi expedien-
tius proijcit: ⁊ nunc hunc nunc illum percutit atq̄ꝫ le
dit. Vñ ista est illa nouacula acuta: de q̄ dicit in ps̄.
Sicut nouacula acuta fecisti doluꝫ. Et de ista acutie
dicitur Ecclesiasti. xxj. quasi rumphea bis acuta om-
nis iniquitas. Ista bis acuta dicitur: quia per eam
corpus et anima perforatur. Ista est igit acuties ho-
stis tentationis. ¶ Quinto dico. ꝙ est acuties verba
lis locutionis vel predicationis. Lingua enim predi-
catoris dicitur: pro eo ꝙ acute feruenter et pungiti-
ue alios penetrare tenetur. Vnde p̄dicator debet esse
sicut concha illa marina de qua purpura tingitur.
ꝙ sm̄ Pliniuꝫ libro. ix. capitu. xxxij. habet linguā ma
gnitudine digitali: ita scilicet acutam et duram. ꝙ
alia conchilia perforat: q̄ꝫuis testea sint ⁊ dura. ⁊ eo-
rū carnibus vescitur ⁊ nutritur: sub lingua vero venā
habet a q̄ preciosus liquor euomit de quo purpura
spiratur. Sic vere predicator linguam debet habere
quādoq̄ꝫ acutā. asperā ⁊ seuerā. q2 scꝫ alios debet redar
guendo: cōminando ⁊ timorē cōcutiendo penetrare ⁊
pūgere et carnes eorū carnalē vitā reprehēdendo mor
dere et pro posse cōsumere ⁊ delere. Deut. xxxij. Gladiꝰ
meus deuorabit carnes. Preciosum etiā liquorē san-
cte doctrine debet emittere quibꝰ possit per charitatis
ardorē seu per verecundie ruborem: seu etiā per hone-
statis decorē seu cōpassionē xp̄i sanguinis ⁊ dolorem
animas purpurare. Hiere. x. Hyacinthꝰ ⁊ purpura in
dumentū eoruꝫ. Ideo de ista acutie lingue potest dice
re illud predictū Esa. xlix. Posuit os meū quasi gladiū
acutū sub tegumēto manus sue ꝓtexit me ⁊c. Ista est
igitur acuties verbalis p̄dicatoris. ¶ Sexto dico. ꝙ ē
acuties subtils. q2 scꝫ acutū igeniū ad modū fulguris
ignei ⁊ splendentis penetrat omnia: q̄ꝫuis sint diffici-
lia atq̄ꝫ dura similis linci vel aquile que visum habēt
limpidū ⁊ subtilem etiā discretionis actū: dicēs illud
Sapiētie. viij. Iuuenis et acutus inueniar in iudicio.
¶ Septimo dico. ꝙ est acuties mortalis detractionis
q2 scꝫ detractores habēt linguam ⁊ dentes acutos: qui
bus ledūt ⁊ lacerāt vniuersos. Dentes enim acuti ci-
tius nascunt q̄ꝫ plani: sm̄ auicennā: in quo notatur: ꝙ
de ore malorū detractoria et acuta verba citius hodie
prorumpuntur q̄ꝫ vera: plana ⁊ dulcia p̄s. Lingua eorū
gladius acutus. Et alibi. Acuerūt linguā suā sicut ser
pentes venenum aspidū sub labijs eorū. ¶ Octauo di
co. ꝙ est acuties eternalis dānationis. Pena em̄ eter
na ⁊ sentētia iudicis acuta dicunt. q2 nullus est ita for
tis aut potēs: quin ab eo dolore ⁊ timore ⁊ miseria pe
netretur. vnde in: p̄s. Sagitte potentis acute cum car
bonibus desolatorijs. Sic igitur patet quō acuties su
mitur multis modis. sufficit igitur: vide infra vbi gla
dius spina. ⁊ vnguis. scindere pungere. ⁊ sic de alijs.

Accusare.

Idē ē. ꝙ ꝯtra aliquos. cudere: ipsum
q̄ꝫ verbis. ⁊ ipositionibꝰ increpare. A
Et est multiplex accusatio in scriptura. scꝫ accusatio.
Cōfessionis.
Correctionis.
Detractionis.
Ambitiōis.
Exactionis
Deceptionis
Perditionis.
Due p̄ie sunt bone. cetere q̄tuor sūt
ꝑuerse. Prima est igit cōfessionis:
qñ scꝫ hō in foro ꝯsciētie ꝯstituit vnā
speciē iudicij facitq̄ꝫ de rōne iudiceꝫ
de sinderisi accusatorē ⁊ dei ꝓcuratorē
de volūtate reuꝫ. de sacerdote tabel
lionē. de cōfessione accusatiōis lecto
rem de penitētie impositiōe latorē. ⁊ ⁊ de satisfactione
executorē. Et de ista accusatione dicitur. Prouer. xviij.
Iustus in principio accusator est sui vnde Chrys. super
Mat. omel. lj. Si vis accusare accusa teipsum. si vis
linguam acuere aduersus peccata tua acue. Et ratio
redditur in glo. Iohis. iij. vbi dicitur. ꝙ initium boni
est accusatio mali. ¶ Secūdo est accusatio correctiōis
qua scilicet prelatus accusat subditū defectus suos ei B
ostendēdo vt corrigatur ⁊ emendatur. vnde Augu. de
sermone domini dicit. ꝙ accusare vicium officium est
bonorum. Sicut enim videmus aquila pullos suos
verberat: ipsosq̄ꝫ rostro ⁊ vnguibus pungit et lacerat:
vt de nido suo egredi: et ad volandum assuefacere ex-
terius eos progredi faciat. Sic vere prelatus pullos
idest subditos rostro idest verbis accusationibus ⁊ in
terpretationibus. vnguibus idest verberibus et pun-
ctionibus habet aliquotiens pungere. mordere corri-
gere et castigare. vt sic de nido. i. de amore mūdane vo
luptatis exeant per contēptum vt sursuꝫ ad bona eter
na volant per desiderium et affectionē. Et talis accu-
satio seu correctio est in patientia sustinenda. Exem-
plo xp̄i Mathei. xxvij. Qui cum accusaretur a princi-
pibus sacerdotum nihil respondit. ¶ Tertio est accu
satio detractionis. qua scꝫ detractores hominē accu-
sant eidem crimina imponētes. ipsumq̄ꝫ per venenuꝫ C
detractiōis mordētes ⁊ inficiētes Tales sunt similes
crocodilo q̄ est bestia venenosa q̄ in aqua ꝑgrat ⁊ in
terris. Ista em̄ naturaliter odit cetū. ⁊ ꝯtra ipsuꝫ i ma
ri pugnat. ⁊ ꝯtra alios pisces q̇ ip̄ꝫ sequunt. Sed quā

do videt ꝙ non potest contra eũ preualere: emittit de ore suo fumũ venenosum ⁊ aquã circũiacentẽ inuenenat ⁊ corrũpit. ⁊ hoc facit vt per hmõi venenũ possit cetum cũ suis piscibus enecare. Qð videns cetus: fumũ odoriferũ ad modũ ambre ecõtrario de ore mittit: ⁊ sic totã pximi fumi maliciã repellit: ⁊ sic se atqꝫ suos sequaces liberat ⁊ defendit. Reuera charissimi: multe tales pugne hodie sunt in mare huius mũdi. Cetꝰ eñ odoriferus: signat bonos famosos ⁊ perfectos viros: ⁊ maxime bonos ecclesiasticos ⁊ prelatos. quos alij pisces. i. simplices seculares ꝑ imitationẽ ⁊ subiectionẽ habent seq̃. Crocodillus autem signat venenosos detractores: qui in aquis delitiarũ semper volunt viuere ⁊ contra cetũ. i. contra bonũ prelatũ. nõ cessant rixis ⁊ cõtẽtionibus ⁊ detractionibus preliari. Esa. vij. Ascendit rex rasim in hierusalem ad preliandũ cõtra eam. sed crocodillꝰ. i. detractor videt ꝙ nõ potest preualere. cõuertitur ad astutias ⁊ fumũ. i. verba infamatoria emittit de ore suo contra ipsum in figura. Apoca. ix. vbi dicit̃ ꝙ fumus ad modũ fornacis magne de puteo abyssi ascendit qui obscurauit solẽ ⁊ aerem cuꝫ quo etiã locuste armate de puteo prodierunt: q̃r scꝫ fumus diffamatorie locutiõis: que puteus abyssi. i. malitiosus detractor emittit quãdoqꝫ solẽ ⁊ aerẽ. i. bonã personã clarã ⁊ sapientẽ ⁊ purã solet obtenebrare ⁊ famã ipsius obscurare. Et locustas. i. malos sequaces ⁊ socios solet secũ educere ⁊ habere: quoꝝ societate vallatus bonis solet officere ⁊ nocere: q̃r pro certo cũ vnꝰ malus puteus. i. vnus malus ꝓfundus malicia insurgit in collegio: statim adest multitudo locustarum. i. multitudo sequaciũ ꝑuersorũ. ps. Dixit ⁊ venit locusta ⁊ brucus cuius nõ erat numerus. Sed vere ille debet emittere fumũ odoriferũ ⁊ odorem bone fame et fragrãtiã sancte ⁊ honeste cõuersatiõis: ⁊ sic infamationem venenose accusationis fugabit: ⁊ inuidi detractoris maliciã superabit: ⁊ se ⁊ sequaces suos feliciter liberabit. ita ꝙ sibi poterunt dicere Cant. j. In odoreꝫ vnguentorũ tuoꝝ currimus oleum effusũ nomẽ tuũ. ⁊ ista potissime sunt vera de illis qui insurgunt contra bonos prelatos: ⁊ contra suos pisces. i. contra sequaces: familiares ⁊ notos ⁊ ab eo debite promotos. qui scilicet inuidia stimulante contra eos pugnant ꝑ appellationes ipsosqꝫ cupiũt inuenenare ꝑ falsas accusationes: sed iusticia triũphante vincuntur. vñ Chry. sup Mat. iiij. dicit sic. Si vos cũ diligẽtia vitam duxeritis accusatores lucernã vestrã non poterunt obũbrare. figura ad hec. Apo. xij. vbi dicit̃. ꝙ signum magnũ apparuit in celo: q̃r ibi apparuit q̃dã mulier amicta sole ⁊ luna sub pedibus eius: ⁊ in capite eius corona stellarũ duodecim. Et dicitur ibi ꝙ ista mulier nolebat parere: sed q̃dã draco magnꝰ serpens antiquus qui accusabat fratres nostros insidiabatur vt capra parturiens. Et dicitur ibi ꝙ filius eius raptus est ad deũ: ⁊ tunc factũ est prelium magnum in celo: q̃r draco ⁊ angeli sui preliabantur cum michaele ⁊ angelis suis: sed draco proiectus est in terrã ⁊ angeli eiꝰ cuꝫ eo Qui videns se proiectum: persecutus est mulierẽ que pepererat filiũ: sꝫ date sunt mulieri ale vt volaret in solitudine: vt aleret̃ ibi. qð videns draco aperuit os suũ ⁊ euomuit quẽdã fluuiũ quẽ misit post mulierem vt traheret eã. Sed adiuuit terra mulierẽ ⁊ absorbuit flumẽ: ⁊ sic de draconis manibus est soluta. q videñs draco se nõ posse preualere: abijt facere preliũ cuꝫ reliq̃s de semine mulieris. Reuera charissimi: istud magnũ signũ apparet hodie multipliciter in celo. i. in ecclesia sancta dei. Est eñ ibi q̃nqꝫ mulier. i. pius ⁊ benignꝰ prelatꝰ: q̃ amictus est sole. i. dilectiõe magne claritatis: ⁊ sub pedibus calcat ⁊ cõtẽnit lunã mundane ꝓsperitatis: ⁊ coronatus est stellis. i. gratijs ⁊ virtutibꝰ atqꝫ donis magne sanctitatis. q̃ quidẽ mulier q̃nqꝫ necesse habet ꝑere. i. aliq̃d officiũ alicui cõcedere ⁊ eũ ꝓmouere Et de tali muliere põt dici illud. Eccle. xxvj. Sicut sol oriẽs in mũdo in altissimis dei: sic mulieris bone species in ornamentis domꝰ sue. Michael ⁊ angeli eius significãt bonos subditos ⁊ perfectos. Draco autem ⁊ sui angeli significãt detractores: inuidos: ãbitiosos: ⁊ maliciosos q̃ dicunt̃ serpẽtes antiq̃: ⁊ fratres suos accusant ꝑ inuidiã: q̃ etiã semꝑ isidiant̃ mulieri. i. bono prelato vt partũ eiꝰ. i. bñficiũ qð hꝫ cõferre sibi valeãt vsurpare. Verũtñ iste fetus. i. istud beneficiũ q̃nqꝫ rapit̃ ad deũ. i. alicui bono cõcedit̃ sm̃ dei volũtatẽ: ⁊ tũc ꝓ certo oritur ꝑliũ ⁊ disceptatio inter draconẽ et michaelẽ. i. inter malos: inuidos: atqꝫ bonos. Draco eñ iste pugnat ꝑlatũ diffamãdo. Michael pugnat ipsuꝫ sustinẽdo ⁊ applicãdo. Et breuiter q̃nqꝫ fit ꝙ iste dracho. i. detractor ⁊ accusator ꝓijcit̃ in terrã. i. dimittit̃ in statu infimo. i. in ꝓmotiõe: ⁊ tũc ꝓ certo ipse irascitur cõtra mulierẽ. i. cõtra prelatũ suũ: ⁊ incipit eũ ꝑsequi: ⁊ facit cõtra eũ cõspiratiões: excitat lites ⁊ dissensiones: cõmouet rixas ⁊ appellatiões: ita ꝙ multotiens ip̃e ɔpellit̃ fugere in solitudine. i. adire curiã romanã vt ibi tueat̃. alat̃: ⁊ defendat̃. Iuxta illud ps̃. Ecce elongaui fugiẽs ⁊ mãsi in solitudine. Sꝫ vere iste draco nõ ꝓpter hoc cessat: quia vere post ipsam ipse mittit ⁊ vomit magnũ fluuiũ. i. magnos fluctus infamiaꝝ ⁊ accusationũ: vt faciat eũ trahi destitui ⁊ deponi: sed finaliter terra. i. stabilitas sue iusticie ipsuꝫ adiuuat. vel terra. i. terrena munera: vel terra. i. aduocatoꝝ sagacitas q̃ aperit os. s. ad eũ excusandũ. Et sic ista mulier. i. iste ꝑlatus de draconis periculo liberat̃. vt dicat illud Eccle. l. Liberasti me dñe de leonibus ꝑparatis ad escã. Sed tunc q̃d faciat maliciosus draco: ꝓ certo q̃n videt se nõ posse ꝑualere cõtra istũ: ip̃e cõuertit̃ ad persequẽdum eos de genere suo. s. familiares: notos: ⁊ amicos qð est iniq̃ssimũ: q̃r pater nõ portabit iniq̃tateꝫ filij: nec filius portabit iniquitatẽ pr̃is. sicut dr̃ Ezech. xviij. Et ideo de talibus falsis accusationibus ⁊ detractoribus dr̃ Apo. xij. Nũc facta est salus ⁊ virtꝰ ⁊ regnũ dei nr̃i: q̃r ꝓiectꝰ est accusator fratrũ nr̃oꝝ q̃ accusabat illos. Apo. xij. vbi ostdit̃ ꝙ tal' detractoria accusatio.

Est inductiua depressiõis. Proiectus est. D

Est destructiua dilectiõis. Accusator fratrũ.

Est corruptiua cõiunctionis. Nostrorũ inquit.

¶ Nõ per falsas accusationes sublimitas deprimit̃: q̃r hõ ꝓijcit̃ de statu suo ⁊ gradu. Proiectus est inquit Ipse etiã q̃ detractorie alios accusat: ab oĩbus ꝓijcit̃. vilipendit̃ ⁊ calcat̃. Itẽ fraternitas corrũpit̃. fratrũ inq̃t: q̃r scꝫ semꝑ habent ponere inter fratres discordias.

¶ Itẽ cõitas disrũpit̃. nostroꝝ inq̃t. s. q̃r vnitas coniũctio vel cõitas ab impijs detractoribus ⁊ falsis accusatoribus rumpit̃ ⁊ cassat̃. vñ Eccle. xxviij. Susurro et bilinguis maledictꝰ: multos eñ turbauit pacẽ habẽtes Et ista cõitas ostdit̃ in ꝓnoie nostroꝝ: qð signat cõitatẽ: cõcordiã: ⁊ vnitatẽ. Dicamus igit̃ ꝙ accusatio inducit depssionẽ: ꝓiectus est draco: pugnat cõtra elephãtẽ vt eũ ad terrã proijciat ⁊ prosternat: ⁊ vt sanguinẽ eius bibat. Nã draco q̃ hꝫ ardorẽ insatiabilẽ: de altis arboribus sup elephantẽ insilit: ⁊ vt bibẽdo sanguinẽ eius q̃ est frigidus: ardorẽ suũ tẽperet: ip̃m impetit et inuadit: ⁊ cũ cauda sua pedes ipsius ligat: ipsumqꝫ cadere cõpellit: ⁊ sic sanguinẽ eiꝰ ebibit atqꝫ sugit: vt dicit Pli. Reuera charissimi: sic fit hodie multipliciter Draco eñ signat mũdi cupidos ⁊ auaros. ⁊ maxie officiales ꝑlatoꝝ ⁊ principũ fraudulẽtosqꝫ causidicos vsurarios ⁊ balliuos: qui ꝓ certo ardorem ⁊ sitim auaricie habẽt inextinguibilẽ. Per elephãtẽ qð est aial simplex ⁊ benignũ: intelligo personas beniuolas ⁊ benignas: sanguine. i. tẽporali substãtia ⁊ diuitijs opulẽtas. Sic est hodie quasi ꝑ totũ mũdũ: ⁊ maxime i curijs principũ ⁊ magnatũ. ꝙ draco. i. auarus vel ambitiosus summe desiderat bibere et acquirere sanguinẽ elephãtis i. officiũ vel beneficiũ vel tẽporalẽ substantiam suorũ simplicium vicinorum: vt ardorem sue auaricie temperet et refrenet. Et ideo iste insidiatur eis per fraudes et explorationes q̃r scꝫ maliciosi et detractores aliorũ

facta

facta explorare nõ cessant: vt eos qñ placuerit valeat accusare. Mat.xij.ca. At illi obseruabãt eũ si sabbato curaret hoiem vt accusarẽt eũ. Tandẽ vbo cõperta occasione: pugnat contra ipsos per lites ⁊ dissensiões: insilit in eos per fortes accusatiões: pedes eorũ ligat: p fraudes pactiones ⁊ deceptiones. Et sic eos a statu proprio ꝓycit ⁊ cadere cõpellit. per paupertates ⁊ oppressiones ⁊ sanguinẽ eorũ.i. substantiã tẽporalẽ officium vel beneficiũ bibit ⁊ sugit per rapinas ⁊ exactiones vñ dr. Nume.xxiij. Nõ accusabit leo donec rapuerit predã: ⁊ occisorũ sanguinẽ bibat. Et tales fuerunt figurati in seruo miphyboseth: q̃ accusauit eũ coram dauid: ⁊ sic obtinuit medietatẽ possessionis eius. Sic vere hodie illi debent esse serui.i. viles ⁊ depressi.s. male persone: accusant hodie cũ dauid.i. cũ regibus ⁊ magnatibus a quibꝰ adulant miphyboseth.i. bonas personas quibus deberẽt seruire: ⁊ sic multotiẽs acq̃rũt eorũ hereditates: officia: beneficia: ⁊ prebẽdas: ipsosq; exinde ꝓyciũt atq; priuãt. Ideo tales oppssi possunt dicere illud. ps. Proiectus sum a facie oculorũ tuoꝝ. Inducit igitur accusatio oppressionẽ. Proiectus in-

E quit. ¶ Secũdo dico ꝙ ipsa corrumpit dilationem. Accusator inquit fratrũ. Quia etiã amorẽ fraternum destruit accusator. Exemplũ de Joseph q̃ accusauit fratres apud patrẽ crimine pessimo: ideo oderũt eum ita ꝙ eũ respicere nolebant. Gen.xxxvij.capi. Frater enim fratrẽ venatur vsq; ad mortẽ: ⁊ inimici hoĩs domestici eius. Michee.vij. ¶ Tertio dico. ꝙ accusatio

F coniunctionẽ destruit. Nõ est eñ ita perfecta cõiũctio vel cõcordia: quin per accusationẽ: oblocutionẽ: iniuriã: infamiam ⁊ detractionẽ dissipet ⁊ etiã separetur. Nostrorũ inq̃t. quod est ꝓnomen cõmune. Et de hoc potest dici illud. Josue.v. Noster es an aduersariorũ? quasi diceret: si tu nõ es noster tu es aduersariꝰ. Patet igitur ꝙ accusatio vel detractio corrũpit dilectionem: dissoluit cõiunctionem: inducit oppressionem. Et ideo istis detractoribus ⁊ adulatoribus qui.s. nõ cessant alios accusare: accidet sicut coruo: quia fabulã Ouidij albus esse solebat: sed q; soli cuius auis erat coronidẽ amicã suã de adulterio accusauit: ⁊ stuprũ qđ insidiãs vidit reuelauit. ꝓpter qđ sol coronidẽ interfecit: propter huius delationẽ fuit punitus: ⁊ de albo in nigrũ colorẽ mutatus. In quo notat ꝙ q̃ adulando magistris suis alios accusant: ⁊ qui aliorum facta insidiando explorãt triste premium ⁊ tam fauorẽ q̃ odiũ reportant. Figurati in accusatoribꝰ Danielis qui missi fuerunt in lacum leonum: vbi fuerunt a leonibus deuorati. Sicut dicitur Danielis.xiiij. Quia.s. tales in loco inferni cum leonibus.i. cum demonibꝰ proijcientur. vbi a demonibus vorabuntur. Deutero.xix. Si steterit testis falsus aduersus hominẽ: reddet ei sicut fratri suo facere cogitauit. De alijs autẽ accusatoribus sc3 demonum et viciorum que fient in iuditio. Vide infra titulo de iudicio ⁊ de cõsciẽtia ⁊c.

A a D. Nota ꝙ ad ꝓpositio: est quedã dictio respectiua significãs sc3 illũ aspectũ quem aliquis habet ad aliud significat eñ terminuz terminantem dependentiam motus seu actus. Et sic dico ꝙ est

Unum ad quod pertinet ad creatorem.
Unum ad quod pertinet ad deceptorem.
Unum ad quod pertinet ad viatorem.

¶ Est igitur vnũ ad quod pertinet ad creatorẽ: quia sc3 deus h3 suã attentionẽ ⁊ suũ respectũ ad res: et ad prouidentiã earũ: siue eas per misericordiã diligendo siue per iusticiã respuendo. Unde Gene.iiij. Respexit dñs ad abel ⁊ ad munera eius: ad cayn vero ⁊ ad munera eius non respexit. ¶ Item est aliud ad: qđ pertinet ad deceptionem ⁊ fraudem: ⁊ quicquid facit: facit ad hoĩs nocumentũ. Unde dyabolus est ille qui dicit illud. Ezechie. xxxviij. Ascendã ad terrã absq; muro. veniam ad quiescentes habitãtesq; secure. Sequitur. Ut diripias ⁊ inuadas predã. Et illud Ezech.xxj. Mucro mucro euagina te ad occidẽdum. ¶ Itẽ est aliud quod pertinet ad viatorẽ.s. ad hoiem qui recte ꝓprie dicitur ad: q; sc3 ipse nõ est nisi quedam dependentia ad aliud. Cõditio eñ sua nullum statũ habet: immo tendit ad aliud incessanter. Vñ homini põt dici illud Ezech.xxj. Uade ad dextrã siue ad sinistrã quocunq; faciei tue est appetitus. De primo igitur ⁊ de vltimo ad: aliquid dicendũ est. Igit primo ⁊ principaliter dicamus ꝙ est vnũ ad: qđ pertinet ad deũ creatorẽ. Et iste est vt dixi respectus quẽ habet ad creaturas: ⁊ maxime ad hominẽ. Tota enim influentia superiorũ ordinat ad regimẽ inferioꝝ: sicut pt3 q; signa celestia ⁊ planete respiciũt corpora inferiora ⁊ accidentia: ⁊ ea diuersimode ordinãt sua influẽtia beniuola vel maliuola. Sic reuera deus q̃ est summꝰ ⁊ superior oculos suos precipue ad hoĩes ⁊ ad eorũ regimẽ dirigit: ⁊ eos beniuolẽtia misericordie: ⁊ maliuolẽtia iusticie ordinat ⁊ cõponit. Unde de isto ad vnũ de generali cura quã h3 deus de hoĩe: põt dicere illud. Johã.xiiij. Audistis q; dixi vobis: vado ⁊ venio ad vos.q. d. tantam curã habeo ad vos vel de vobis: ꝙ ad vos vado atq; venio. In quibus verbis ostenditur quintuplex ad. id est quintuplex respectus quẽ deus h3 ad hoiem: vc3

Ad inspirandum secretius.
Ad reformandum discretius.
Ad largiendum vberius.
Ad puniẽdũ seuerius.
Ad visitandum clementius.
Ad iudicandum potentius.

¶ Audistis inquit.q.d. audiri põt. Secretam inspira- B
tionẽ ꝓbat verbũ incertũ. videri nõ Discretã informationẽ probat dictu3 apertũ. Dixit Uberem largitionẽ probat lucrũ repertũ. Uobis. Seueram indignationẽ probat signum expertũ. Uado. Benignã visitationẽ probat iter incertum. Uenio. Finalem iudicationem probat agmen cõsertum. Uos. Dico primo ꝙ deus respicit ad hominem secretius inspirando: quia sc3 ipse est sicut consiliarius secretus: qui per gratiã interius inspirat bonos actus ⁊ virtuosos habitus ⁊ cõceptus dicens homini illud. Exod.xxij. Ueniam ad te ⁊ benedicã tibi. Sicut enim radius exit a facie: ⁊ transiens vsq; ad speculũ erit ibi imago intuentis. sic radius diuine gratie a deo. trãsit ad hoiem ⁊ in speculo cordis suam sanctam imaginem representat: ⁊ eũ per sanctã imitationẽ in suam imaginẽ transfigurat. Gen.j. Faciamus hoiem ad imaginẽ ⁊ similitudinẽ nostrã. Et talis ad.i. talis inspiratio secreta hic ostenditur: quando dicit. Audistis: quia sc3 talis affectus vel aduẽtus vel respectus diuinus ad hoiem nõ potest occulte videri: sed solũ põt credi ⁊ audiri. vñ Job.ix. Si venerit ad me non videbo eũ: si abierit nõ intelligã eũ. Sicut eñ dicitur Eccles.ix. Homo nescit vtrũ odio vel amore dignus sit. Et ideo homo ignorat si ad eũ venit dominus vel recedit. Sic igit pt3.ꝙ deus h3 ad hoiem respectũ inspiratiuũ. ¶ Secũdo dico ꝙ deus habet ad hominem respectũ informatiuu3: q; sc3 per scripturã ⁊ sanctos mittit ad hoiem verba sua: vt ipsu3 instruat ⁊ informet: vnde ipse est qui dicit illud prouerbio.viij. O viri ad vos clamito: et vox mea ad filios hoĩm: intelligite paruuli astutiã: ⁊ insipientes animaduertite Iste respectus informatiuus ostẽditur cũ dicit. Dixi. Gen.xij.ca. Dixit dñs ad abraham. Egredere de terra tua ⁊c. Iste est igitur respectus informatiuus. ¶ Tertio dico: ꝙ deꝰ h3 ad hoiem respectũ seu affectũ muneratiuũ. Et iste est qñ dñs mouet ad hoiem ꝓmouẽdũ ⁊ ad eũ tpaliter vel eternaliter extollẽdũ. Calor eñ solaris descẽsus inferiꝰ ad vapores ipsos assumit ⁊ eos sursum eleuat ⁊ extollit: ⁊ in nubes etiã eos vertit ⁊ exaltat. Sic calor feruor diuine charitatis qñq; respicit ad hoiem ⁊ eũ tpaliter exaltat: ⁊ etiã qñq; eternaliter ipm ditat. Vñ ipse est q̃ dicit illud. Johã.xiiij. Ueniam ⁊ accipiã vos ad meipsum. ¶ Quarto dico. ꝙ deꝰ h3 ad hominem respectum castigatiuum seu punitiuu3

quia scilicet sicut motus lapidis est deorsum ad terram descendere et eam percutere. Sic motus divine iusticie tendit ad hominem terrenum et peccatorem. vt ipsum corrigat tribulationibus et conuertat. dicens illud .j. corinth. iiij. In virga veniam ad vos: vel si conuerti noluerit vt ipsum conterat et confundat. Sicut enim latro venit ad domū diuitis vt eum spoliet: et lupus venit ad gregem vt eū laniet. Sic deus venit ad tales vt eos tēporaliter et eternaliter sauciet et vt per infortunia temporalia vel per mortem corporis et anime eos grauet. vnde dominus etiā dicit illud Apocal. iij. Ueniam ad te tanꝗ fur: et nescies qua hora veniam Et istud ostenditur cum dicitur. Uado. quod est signū displicentie et indignationis. qꝛ scʒ tunc deus videtur ab homine vadere et recedere quando eum puniendo ad ipsum solet venire Johan. xiiij. Quo ego vado: vos non potestis venire quia vado ad patrē. Patet igitur ꝙ ad: signat effectum castigatiuū seu indignatiuum.

¶ Quinto dico. ꝙ deus habet ad hominem affectuʒ visitatiuum seu charitatiuuʒ. Deus enim tantā affectionem ad hominē habuit. ꝙ ipse venit ad eum personaliter factus homo. similis vnicorni qui vltro venit ad virginē figuratus in columba: de qua Genesis. viij dicitur Quod ipsa venit ad noe ad vesperam ꝛc. quia scʒ in vespere mūdi dei filius simplicior ꝙ columba venit ad hominē in archa vteri virginalis. de qua Bernardus: De militia ipsius venit medicus ad egrotos: redemptor ad venditos. Ad errantes via. Ad mortuos vita. Et Ambrosius super Lucā dicit Quod venit iustus ad peccatores. Pius ad impios. Humilis ad supbos Habet igitur ad hominē affectū charitatiuum seu visitatiuum. ¶ Sexto dico. ꝙ ipse habet ad hominē aspectum ordinatiuum seu iudicatiuū. quo scʒ fiet in iudicio: qn̄ dominus scʒ Joh. dicet. Surgite mortui venite ad iudiciū. vnde de isto ad: dicit Esa. iij. cap. Stat ad iudicandū dominus. stat ad iudicandos populos dn̄s ad iudiciū veniet. Istud aūt iudiciū ostenditur cū dicitur Uos ad vos: quod est terminus ad quē refertur oratio vel disputatio. Et signat etiā multitudinē aggregatā: qꝛ scilicet in iudicio populi cōgregabunt. et cōtra eos dominus disceptabit. Ad vos inquit. vnde dn̄s videt omnibus dicere illud Phyl. ij. Ueniam ad vos cito Sic igitur patet. ꝙ ista dictio ad: sex modis refertur

C ad creatorē. ¶ Sed secūdo dico. ꝙ ad: pōt referri ad hominē viatorē. Constat enim ꝙ homo mortalis semper tendit ad aliud: nec habet subsistentiā solidā in se ipso. Et ideo iste potest proprie significare ꝑ ad. quod habet dependentiam sine statu: et signat motum et fluxum ad terminum terminanteʒ Multi enim sunt termini: et ad multos fines in hac vita. Est enim.

Terminus mortis.
Terminus virtutis.
Terminus peccati.
Terminus inferni.
Terminus paradisi.

Isti eni sunt quinꝗ termini generales ad quos diuersimode flectitur oīs homo. similis flori rose: que scʒ in quinꝗ partes folia sua mittit. et ad quinꝗ partes barbulas suas vertit. figuratus in ꝓbatica piscina que habebat quinꝗ porticus et egressus. Sic vere homo qui flori merito cōparatur. Quia sicut dicitur Job. xiiij. Ipse quasi flos egreditur et conteritur et effugit velut vmbra: et nunꝗ in eodem statu permanet. continue vertitur ad aliquem predictorum exituum vel etiam terminorum ¶ Primo igitur dicamus ꝙ ad signat fluxum naturalem mortalis nature. Ho

D mo enim est similis aque que semper currit ad parteʒ decliuem: et a centro ad extremitates continue labitur et currit Sic vere homo continue currit ad mortē nec cessat fluere et deficere quousꝗ ad extremitatem peruenerit: et quousꝗ a mortis fluuio fluxus eius terminetur Unde de quolibet pt dici illud Johan. xx. ca. Surgens petrus cucurrit ad monumentū. de quo lamentando dicebat Ezechias Esa. xxxviij. Ego dixi in dimidio dierū meorum vadaʒ ad portas inferi. Et nota ꝙ istud est. ¶ Dico primo ꝙ mors est neces

Ad necessitatis.
Ad flebilitatis.
Ad cōmunitatis.
Ad securitatis.
Ad iocunditatis.
Ad aduersitatis.

sitatis. Un̄ dauid de puero mortuo dicit. ij. Regum. xij. Ipse non reuertetur ad me: ego aūt magis vadam ad eū. ¶ Item est mors ad flebilitatis. vnde de materia dicit Job. xj. ꝙ ipsa vadit ad monumentum vt ploret. ¶ Item est ad: cōitatis. Om̄es enim tendunt ad istud ad. Eccle. iij. Omnia pergūt ad locum vnū. ¶ Item est ad: securitatis: quia scʒ illi q sunt mortui habent certitudinē status sui. vnde Sapien. v. capi. ¶ Est ad iocunditatis seu felicitatis scʒ quātū ad bonos. Apo. ij. Esto fidelis vsꝗ ad mortē: et dabo tibi coronā glorie. ¶ Itē est ad: aduersitatis scʒ quantū ad malos: quia scʒ mors maloꝝ est illis initiū tormentorū: vnde Prouer. ij. Inclinata est ad mortem domus eius: et ingressus eius ad inferos penetrabit. Et breuiter homo potest cōparari soli qui ab oriēte ad occidēs currit et cū diu circuerit. Finaliter ad occidentis terminū se deflectit. Sic vere homo ab ortu natiuitatis ad occasum mortis nō cessat currere: nisi lumen vite sue dinoscitur occultare. Eccle. viij. Oritur sol et occidit et ad locū suū reuertitur. Quia sicut dicit in ps A solis ortu vsꝗ ad occasum species decoris eius. q. d. A iuuētute vsꝗ ad senectutē mutat oīs species atꝗ decor. Ecclesiasti. xviij. A mane vsꝗ ad vesperā immutabitur tempus. Patet igitur ꝙ ad: signat fluxū naturalem. ¶ Secūdo dico ꝙ ad: signat motum virtualē. Sicut enim arbor per varias alterationes ꝓficiscitur

ad debitum cōplemētū: vt pote ꝙ de natura herbe ad naturā arboris transit: tandem folia acquirit et de folijs ad flores ad fructus peruenit et attingit. Sic vere anima de natura transit ad gratiā et ad virtuteʒ. de virtute vero transit ad glorie fructum et ad eternā beatitudinem et salutem. Iste enim est bonus profectus ꝑ quem attingitur vtilis terminus seu fructus: sicut em̄ per gradus ascēditur ad honores. ¶ Sic ad deū ascē ditur spiritualiter per virtutes. vn̄ de tali ad. i. de motu et profectu ad deum et ad perfectionis statum: dicit Esa. ij. Uenite ascendamus ad montē dn̄i. Mons em̄ perfectionem signat. Ubi aduerte: ꝙ iste profectus virtutum qui denotatur ꝑ ad: pōt melius ꝑfici et cōpleri.

E

Per adiutorium superni federis. Uenite.
Per dimissorium externi ponderis. Ascendamus.
Per attractoriū superni numinis: Ad mōtem.
Per directorium eterni syderis. Dn̄i inquit.

f

¶ In isto enim profectu virtutū ligato federe fortificamur. Ideo venite. Cōtempto pondere leuificamur. Ideo ascēdamus. Ostēso numine letificamur ad mōtē Cōspecto sydere rectificamur. Ideo dico: dn̄i. Dico igitur ꝙ ad istū ꝑfectū ꝑficit charitas iuste federata. Et hoc ōndit cū dr. Uenite: qd̄ est vbū conuocatiuū plurīū in vnū adiūctiuū. Qn̄ em̄ plures cause coadunāt facilius ꝑtingit ad effectū. Sic vere qn̄ hō ꝑ charitatem pluribus est adiūctus: et ꝑ ꝯsequēs qn̄ a pluribus est adiutus tāto fortior in virtutibus est ꝑfectus. Sicut ei dr Prouer. xviij. Frater q adiuuat a fratre: q̄si ciuitas firma. Sequitur. Turris fortissima nomē dn̄i ad eā fugit iustus et saluabit. Uenite inqt: vn̄ ipe dn̄s dicit Mat. xj. Uenite ad me oēs q laboratis et onerati estis: et ego reficiā vos. Et nota ꝙ nos debemus venire ad.

Ardoris refrigerium.
Amoris desiderium.
Doloris purgatorium.
Uigoris exemplarium.
Obediētie ministerium.
Misericordie rigatorium.
Penitentie reductorium.
Beneficientie refectorium.
Sapientie vel auditoris magisterium.

¶ Ueniamus igitur ad refrigerium ardoris: id est ad profluuium lachrymarum que ardorem concupiscentie refrigerat. de q Esa. lv. Oēs sitiētes venite ad aq̄s ¶ Itē ad desideriū amoris. ps. Sitiuit aa mea ꝛc.

I tē ad pur

¶ Item ad purgatoriũ doloris: dolor eñi contritiõis
animã purgat ꝛ ciuitatẽ ꝓcurat. vñ ista est porta fer-
rea de qua dicitur. Actuũ. xij. Venerũt ad portã ferreã
que ducit ad ciuitatẽ. ¶ Itẽ ad exẽplariũ vigoris: q2. s.
ad bona exempla aliorum semper debemus aspicere.
Prouer. vj. Vade ad formicã o piger ꝛ cõsidera vias
eius ꝛ disce sapientiã. ¶ Itẽ ad ministerium sapiẽtie.
Esa. xlix. Ad oĩa que mittã te ibis. ꝛ oĩa que mãdaue-
ro tibi loqueris ad eos. ¶ Itẽ ad rigatoriũ misericor
die. Thobie. iij. Ad miam venire licebit. ¶ Itẽ ad redu
ctoriũ penitentie. Osee. vj. Venite reuertimini ad do
minũ. Et Joelis. ij. Cõuertimini ad me in toto corde
vestro: in ieiunio ꝛ fletu ꝛc. ¶ Itẽ ad refectoriũ elemo
syne seu beneficientie. vñ ps̃ Oculi mei ad fideles ter
reṽt sedeãt mecũ. ¶ Itẽ ad sapiẽtie magisteriũ. vñ. iij.
Re. x. Veniebant de cũctis populis ad audiendam sa
pientiã salomonis. Bene igitur dico: ꝙ ad multipli
cem bonũ profectũ ꝓficit charitas iuste federata. Ve
g nite inquit. ¶ Scđo dico. ꝙ ad hoc ꝓficit leuitas seu
puritas ere pauperata que ostẽditur cũ dicit̃. Ascẽda
mus. Ascẽdere enim signũ est leuitatis. Ille etiã qui
ascendit terrã ꝛ inferiora dimittit. Ille insuper q̇ sur-
sum vult ascendere: debet seipsum a põderibus expe
dire. Ista aũt oĩa facit paupertas spũalis: quia scꝫ ista
onera terrenorũ bonoꝝ cõtẽnit ꝛ abdicat. ꝛ ideo men
tem leuẽ ꝛ liberã faciens ad profectum bonorũ opeꝝ
ipsum parat. Ascendamus inquit. vñ Act. iij. Petrus
ꝛ Johãnes ascenderũt in templũ ad horã oratiõis no
nam. Sequitur aũt ꝙ Petrus dixit. Argentũ ꝛ aurũ
nõ est mihi. Igitur ad ꝓfectũ virtutũ ꝓficit puritas
h ere pauperata. Ascẽdamus inquit. ¶ Tertio dico ꝙ
ad hoc ꝓficit bonitas sursum cõspicata. Ad montem
inquit. Mõs enim paradisum designat cuius bona
trahunt ad ꝓfectum: sicut enim ait Grego. Conside
ratio premij minuit vim flagelli. ꝛ isto citius excitatur
ad cursum q̇ ante se videt brauiũ. Et ideo brauiuꝫ seu
premiũ cursorum in altũ ponitur: vt ad illud cõtenti⁹
concurratur. Istud igit̃ celeste munus sui preciosita-
te debet nos trahere: vt ad illud per virtutes debeat
quilibet festinare. Pone exemplũ de gruibus que al
te ascendũt vt videat ad quas partes debeant trãsuo
lare. Pone etiã quomõ hyrũdines ꝛ alie quedã aues
omni anno transuolant ad pabula meliora. Sic vere ꝛ
nos debemus ꝑ ꝓfectũ bonoꝝ operũ trãsuolare: ꝛ sur
sum in spei altitudine consistere: vt ad pascua melio-
ra scꝫ ad gloriã paradisi que promittit̃: possimus effi
caciter anhelare. Ad montẽ inquit. Mons enim alte
cõuersationis ꝛ sublimis cõtemplationis est ascẽdẽ
dus. ꝛ exinde fructus eterne glorie speculãdus. Figu
ra de Helya: qui in solitudine cibi sumpti ambulauit
vsqꝫ ad montẽ dei. Et dr̃ ibi ꝙ in mõte vidit dñm trãs-
euntẽ: sicut ptꝫ. iij. Reg. xix. q2 scꝫ q̇ in fortitudine cibi
gratie doctrine vel eucharistie ad montẽ contempla-
tionis seu perfectionis tendit: dñm ibi inuenit: ꝛ cele
ste mun⁹ ꝛ premiũ circũspicit ad qđ currit: vñ dñs di
cit Exođ. xvij. Ascende ad me in montẽ. Igitur ad pro-
fectũ virtutum ꝓficit bonitas sursum conspicata.
¶ Quarto dico. ꝙ ad istum virtuosuꝫ profectũ profi-
i cit deitas pie supplicata. Dñi inquit. Dñs eñi quãdo
benigniter manũ ad mitẽ porrigit: vt ad eũ per bona
opera trãscurrat̃. Nauis eñi ad portũ non peruenit:
nisi quãdo ventus ipsum excitat ꝛ impellit. ferrũ etiã
ad magnetẽ nõ vadit: nisi q2 ipse lapis influens ipsuꝫ
trahit: solsequiũ etiã nunꝙ̃ ad solẽ se vertit: nisi quia
ipse sol occulte in ipsum influit siue agit. Sic vere lo-
quẽdo moraliter nullus potest ad deũ per bona ope-
ra prosperare: nisi ipsum ipsemet per suã gratiã volue
rit adiuuare: ꝛ ad hoc trahere ꝛ monere. Joh. vj. nemo
venit ad me n. isi pater meus traxerit eũ. Ad istum igi
tur debemus recurrere ꝛ eũ humiliter requirere ꝛ suũ
piũ auxiliũ implorare. ps̃. Ad te leuaui oculos meos
qui habitas in celis. Unde nota ꝙ nos debemus at-
tendere ꝛ per affectionem tendere ad

Eum videndo cõtemplationis spectaculo.
Eum querendum supplicationis oraculo.
Eum gustandũ recreationis poculo.
Eum tenendum amoris ꝛ affectionis cenaculo.
Eum fouendum dilectionis ꝛ cõpassionis roraculo.

¶ Igitur surgamus mentaliter ad deũ videndũ ocu-
lo cõtemplationis. ps̃. Oculi mei semper ad dominũ.
Exemplo aquile q̄ libenter respicit ad solẽ. vnde illud
Ego aũt ad dñꝫ aspiciã. ¶ Itẽ ad deũ q̄rẽdũ vel req̄rẽ
dũ oraculo supplicationis: q2 sicut puer lesus clamã
do venit ad matrẽ: sic hõ tẽtationib⁹ vl' tribulatiõib⁹
debet recurrere ad deũ patrẽ. Exẽplo filij ꝓdigi: Luce.
xv. c. habet̃ q̇ dicebat post famẽ ꝛ miserias quas susti-
nuerat ista verba. Quanti inq̇t mercẽnarij in domo
patris mei abundãt panibus: ego aũt fame pereo: sur
gam ꝛ ibo ad patrẽ meũ. Ideo ꝛ nos similiter dicam⁹
ꝛ ad ipsum per orationẽ clamemus cũ ps̃. Clamabo
ad deũ altissimũ deũ qui bene fecit mihi. Et maxime
q2 iste est qui libenter audit clamãtes ꝛ auxiliuꝫ eius
req̄rẽtes. ps̃. Ad dñm cũ tribularer clamaui ꝛ exaudi
uit me. ¶ Itẽ attẽdamus ad deũ gustandũ pabulo de
uotionis: similes ceruo: qui sitibundus currit ad fon-
tem vbi scit plenitudinẽ aque. Sic ꝛ nos nõ debemus
mundi bona ꝑ cõplacentiã gustare: sed ad deũ qui est
vera satietas aĩe anhelare. ps̃. Quẽadmodum desi-
derat ceruus ad fontes aquarũ: ita desiderat anima
mea ad te deus. Sitiuit aĩa mea ad te deuꝫ ꝛc. vñ ipse
est qui dicit Mat. xj. Venite ad me ꝛ ego reficiã vos.
¶ Item ꝓperemus ad deũ tenendũ cenaculo amoris
ꝛ affectionis. ps̃. Accedite ad eũ ꝛ illuminamini. Et
Joh. vj. Qui venit ad me nõ eijciã foras. ¶ Item debe
mus accedere ad eum fouendo. s. in persona pauperũ
roraculo compassionis. vnde Mat. xxv. Esuriui ꝛ de-
distis mihi manducare. Sequitur. In carcere eram ꝛ
venistis ad me. Sic igitur patet ꝙ de⁹ est affectãdus
ꝛ feruenti desiderio supplicãdus ꝙ totũ ꝓbat preposi
tio ad. dñi inq̇t. ps̃. Clamauerũt ad dñꝫ cũ tribularen
tur: ꝛ de necessitatib⁹ eoꝝ liberauit eos. Dico igit̃ ꝙ
ꝓfectũ ṽtutũ q̇ intelligit̃ ꝑ ad: ꝓficiũt vt visum est.

Deitas supplicata.
Bonitas cõspicata.
Puritas nõ grauata.
Charitas federata.

¶ Que ostẽsa sunt in auto-
ritate ꝓdicta. Venite ascenda
mus ad mõtẽ dñi. Patet igit̃
ꝙ ad: signat scꝫ motũ ṽtualẽ.
¶ Tertio principaliter dico ꝙ ad: signat motũ crimi
k nalẽ. s. affectũ maloꝝ q̇ semꝑ machinant̃ ad malum: ꝛ
semꝑ inclinant̃ ad pctĩn vt cõiter. In fructib⁹ eĩ cedri
sic accidit ꝙ si vnũ putrefieri ꝯtingat: ille corruptus
oẽs alios fruct⁹ facit ad partẽ suã pẽdere ꝛ oẽs ramos
arborꝫ solꝫ ad ꝑtẽ suã inclinare. Sic ṽe qñ fruct⁹ cor
ruptus. i. peccatũ mortale gñat̃ in arbore. i. in corde vl'
in pectore: statim oẽs rami affectionũ ꝛ oẽs fruct⁹ opa
tionũ a rectitudine iusticie flectunt̃ ꝛ ad malũ inclinã
tur. Vñ de tali ad. i. de tali inclinatiõe ꝛ putrefactiõe
maloꝝ põt dici illud. ps̃. Ascendunt vsqꝫ ad celos: de-
scendunt vsqꝫ ad abyssos aĩa eoꝝ in malis tabescebat.
Et nota ꝙ mali inclinantur.

Ad rapacitatem. Auaricie.
Ad fallacitatem. Amicitie.
Ad crudelitatẽ. Iniusticie.

¶ De rapina põt dici
illud. Esa. lvj. Oẽs be-
stie agri venite ad de-
uorãdũ. De auaricia ꝛ ꝯcordia mala taliũ dr̃. Esa. xxx-
iiij. Ibi ꝯgregati sunt milui alter ad alteꝝ. De iniusti-
cia s. ꝛ violẽtia dr̃. Job. xxiiij. Vigilãtesqꝫ ad ꝑdã ꝑparãt
l panẽ liberꝫ. Sic igit̃ dico ꝙ ad: signat motũ crimina-
lẽ. ¶ Quarto dico ꝙ ad: signat locũ infernalem. Iste
enim est terminus cõclusiuus ꝛ finalis ad quẽ omẽs
mali finaliter ꝑueniũt ꝛ attingunt. Sic enim mare est
locus plenus aquis amaris fluctibus ꝛ periculis et
beluis crudelibus ꝛ iniq̄s ad quẽ om̃ia flumina fina-
liter applicãt: sicut ad hospitiũ ꝓpriũ seu domũ. Sic
infernus est locus amarus ꝛ periculosus: ad quem ve
niũt finaliter oẽs flexibiles pctõres. vñ de isto ad. i. de

damnatis dicit illud Hiere.xv. Qui ad mortē ad mortē ꝛ qui ad gladiū ad gladiū. qui ad captiuitatē ad captiuitatē. qui ad famē ad famē. Et visitabo super eos. quattuor species dixit dominꝰ. gladiū ad occisionē: et canes ad lacerādū volatilia ꝛ bestias ad deuorādū Patet igit quō signat terminū infernalē. ¶ Quīto vero dico. ꝙ ad: q̄ſq̄ signat terminū supernalē. s. paradi
M sum. Elemēta enim habent motum suum a centro ad circunferentiam ꝛ ab inferioribus ad superiora. Sic iusti finaliter sursum habent ascendere. ꝛ ad celi circūferentiā declinare. Vñ nota ꝙ beati finalit ascēdūt. s.

Ad locum luminis. Ad locum fluminis. Ad locum culminis. Ad locum numinis.

Ascēdūt inquit ad locū luminis vt cōsolent vñ i ps. Accedite ad eū ꝛ illuminamini: ꝛ facies vestre nō cōfundentur. ¶ Item ad locum fluminis vt satientur vnde xp̄s dicit Joh.vij. Siquis sitit veniat ad me ꝛ bibat ps. Sitiuit anima mea ad deum fontem viuū ¶ Itē ad locū culminis vt honorentur. Unde sancti possunt dicere illud ps. Trāsibo in locū tabernaculi admirabilis vsq̄ ad domū dei ¶ Itē ad locū numinis vt saluent ꝛ pmient vñ Gen. xxxij. Vidi deū facie ad faciē: ꝛ salua facta est aīa mea: Vñ etiā de isto premio dicit Luc. xx. Omnia parata sunt venite ad nuptias. Patet igitur quomodo ad signat paradisū: infernū peccatū. virtutem ꝛ mortē. Hec sufficiant de ista ppositione ad.

A **Adam.** Not a ꝙ Adā pōt significare multipliciter. Signat enim.

Hominem deiectum. Hominem prefectum. Hominem perfectū. Hominem infectum.

Significat dico p̄rio hominem deiectū. scilicet hominē viatorē. ꝛ mortalem. ¶ Adam enim fuit

De limo creatus. Serpente fraudatus. Labori dicatus. Exilio datus. Adam nominatus. Morti subiugatus.

Sic pcerto homo de sui natura est vilis carneus ꝛ limosus p fragilē cōditionē. Itē a serpēte ꝛ ab vxore. i. a dyabolo ꝛ a carne faciliter decipitur per ptinuā tētationē Item labori ꝛ miserie subijcitur per tribulationē ꝛ afflictionem. Item in exilio deijcitur. s. in mundo per incolatus prolongationem. Item adam proprie dicit propter nominis interpretationē: quia scilicet iste interpretatur terrenus vel indigentia propter materiā de qua est. Et propter alieni soli inhabitationem ꝛ finaliter morti exponitur propter finalē corporis resolutionē. Ideo breuiter quilibet mortalis homo potest dicere illud zacharie. xiij. Homo agricola ego sum: quoniam adam exemplum meum ab adolescentia mea. ¶ Secundo dico. ꝙ adam signat hominem perfectū et maxime ecclesiasticum vel prelatum. Adam fuit.

A deo formatus. Primus hō datus. Bestijs prelatus. Opere grauatus. Custos deputatus. Testis interptatus.

Talis adam est quilibet prelatus bonus: q̄ scʒ a deo cōstituitur. ꝛ nō a carne vel a dyabolo promouetur ps. Ego aūt constitutus sum rex ab eo sup syon primus ꝛ principalis prelatus ꝛ dominꝰ aliorum omnibus subditus preficitur Gen. xxvij. Curuentur ante te filij matris tue esto dn̄s fratrū tuorū. orti ecclesie que terrestris custos ꝛ accola efficitur. Canti. j. Posuerunt me custodem in vineis operibus ꝛ laboribus vigilijs ꝛ sollicitudinibus pre omnibꝰ supponitur exponitur. ps. Exibit homo ad opus suū Et ideo iste testificans interpretatur quia ad testificandum ꝛ predicandum hominibus voluntatem diuinā principaliter ordinatur vnde in ps. Testis in celo fidelis. Iste igitur ille adam de quo. j. Corin. xv. Factus est primus homo adam in animā viuentem. Signat igitur adam prefectum. ¶ Tertio dico. ꝙ adam significat hominem perfectum. i. virum iustum. Adam vidēs se nudum abscondit se ꝛc. Vide supra de abscondere. Adam accepit pomū a muliere ꝛc. Vide infra de Serpente: ꝛ de Muliere. Adam interpretatur testificans eos vel testimonium eorum vel homo aut terrenus. siue indigētia siue terra rubra. aut desiderabilis. Adā igitur qui erat dominus omniū et cuius viribus oīa animalia sunt subiecta: signat christum. prelatum vel virum perfectū. qui in sua subiectione habet subditos et vicinos qui debet esse testificans Testificans per veritatem. Homo per sagacitatem vel benignitatē. Terrenus per humilitatem. Rubrus per charitatem. Desiderabilis per omnimodā sanctitatē. Osee. xj. In funiculis adāhā eo tras in vinculis charitatis. Signat ergo adā virum perfectum. ¶ Sed secūdo dico ꝙ adā B potest significare hoīem imperfectū. Nā adā qui per peccatū totū mundum destruxit signat malum prelatum vel etiam quēlibet peccatorē: cuius regimen malum. vel cuius peruersum exemplum est alijs in ruinā ꝛ potest dici.

Testificans per falsitatem.
Homo per fragilitatem.
Terrenus per cupiditatem.
Indigena per virtutum sterilitatem ꝛ paucitatem.
Rubrus per carnalitatem.
Appellare.
¶ Desiderans per malorū appetitiuā multiplicitatē

Ideo de talibus dicitur. Osee. vj. Sicut adā transgressi sunt pactū. Roma. v. In adam omnes moriunt. vide infra vbi.

Adadezer. Nota ꝙ adadezer fuit rex Syrie qui habuit preliū contra dauid a quo tamē fuit superatꝰ ꝛ victus. sicut dicitur. ij. Re. viij. Interpretatur autē adadezer precipuus separator signat igitur diabolū. qui dauid. i. deo semper est contrarius. ꝛ tamē ab eo fuit victus: qui etiā syrie qui interpretatur sublimis rex dicitur. p eo ꝙ iste cūctis superbis ꝛ sublimibꝰ principatur. Job. xl. Ipse est rex super omnes filios supbie. Dicitur etiā separator pcipuus; q̄ scʒ iste animas a deo separat: ꝛ secū in peccatū trahit: ꝛ in infernū ducit ꝛ collocat. Prouerbio. xvj. Vir verbosus separat principes: vel dic ꝙ iste signat hypocritam vel detractorē. Q̄ scʒ adadezer interpretat testimonium fortitudinis vel sanctificatio siue fortitudine: vel testificatio sanctificationis seu decorū auxiliū vel pcipuus separator: q̄ p certo hypocrita quātum ad verba dat testimoniū sanctificationi fortitudini ꝛ virtuti. Iste verbaliter cōmunes dat virtutes: ꝛ tamen ipse sanctificatione siue fortitudine inquātum scʒ ipse habet sanctitudinē apparentē: sed nullatenus existentē. Et dicitur decorū auxiliū quātū ad pulchrā conuersationē: sed tamen ipse separator precipuus p detractoriā odij seminationem. Dicitur etiā rex syrie id est sublimis per inanē gloriam ꝛ elationē. Dauid tamē. i. christus ipsum conteret ꝛ vincet per finalē inferni damnationē. j. Paraly. xviij. capi. Percussit dauid adadezer regem.

Adamare. Vide infra vbi Amor: vel Amare. Nota tamen ꝙ vt cōmuniter in scriptura adamare sumitur pro corrupto amore: sicut de dyna dicitur. Gen. xxxiiij. ꝙ sichē adamauit eā ꝛ rapuit. Et de salomone. iij. Reg. xj. ꝙ ipse adamauit alienigenas ꝛc.

Adaquare. Vide vbi. Potare. Et si vis dic ꝙ in scriptura inuenitur adaquatio doctrine gratie ꝛ glorie. Doctrine dico qua scilicet predicator adaquat auditores: dicens Gen. xxiiij. Bibi ꝛ adaquaui camelos. Gratie etiam: vnde gratia est ille puteus: de quo dicitur Gen. xxix. ꝙ ex illo adaquabantur greges. Glorie insuper: vnde de filijs israel dicitur in ps. ꝙ deus adaquuit eos velut in abysso multa.

Adar. Apud iudeos erat mēsis duodecimus: et interpretatur pallium vel sublimis seu testis vigilās: aut seruus suscitator. vel alio modo interpretat grex vel populꝰ. Applica si occurrit ꝛ dic iste mēsis signat virum iustū: quia scilicet debet dici mēsis a mene: quod est defectus quia debet esse defectiuus p paupertatē. Debet esse duodecimꝰ per duodecim articulorum

ticulorū fidei credulitatē. Debet esse palliū per adiu-
torū ꝛ per pietatē. Item debet esse sublimis per con-
templationē: testis per veritatis scripture ꝛ fidei affir
mationē: vigilans per diligentiā ꝛ discretionem. Ser
uus per obedientiā ꝛ subiectionē. Suscitator.s. pecca
toꝝ in vitijs dormientiū ꝑ predicationē ꝛ correctionē.

A **Adeps.** Idem est ꝙ pinguedo: crassitudo: aruī
na. Et aliquādo accipitur ꝓ medulla.
Et pōt accipi ī bono ꝛ in malo. In bono eīn significat
Gratiam ꝛ deuotionem.
Timorem ꝛ dilectionem.
Concordiam ꝛ coniunctionem.
Benignitatem ꝛ compassionem.
¶ Nā sicut videmus ꝙ pinguedo nutrit: inflāmat:
conglutinat: ꝛ remollit. Sic vere diuina gratia.
Per deuotionem: nutrit.
Per dilectionem: ignit.
Per coniunctionem: vnit.
Per compassionem: lenit.
¶ Et ideo de quolibet viro perfecto possum intellige
re illud. Job. xxj. Uiscera eius plena sunt adipe ꝛ me-
dulla ossa illius irrigant. In quibus verbis ostendun
tur quattuor effectus diuine gratie ſm quattuor pro
prietates que possunt in adipe reperiri que superius
sunt expresse. Est eīn diuina gratia. Affectionis inflā
matrix. Uiscera eius. Deuotionis ampliatrix. Adipe
Compassionis irrigatrix. Medulla ossa illius.
B ¶ Dico igitur ꝙ diuina gratia est inflāmatrix affe-
ctiōis. Uidemus enim ꝙ adeps est nutrimentū ignis.
sicut ptꝫ in lāpade. nā res inūcta adipe: facilius inflā-
matur. Uere charissimi: talis est gratia dei. nā ista est
proprie nutrimentū ignis charitatis: qꝛ pro certo mēs
que adipe diuine gratie est inuncta per charitatis in
cendiū: faciliter inflāmatur: qđ ostendit cum dicitur.
Uiscera: qꝛ scꝫ facit hoīem viscerosum: charitatiuū.
ꝛ affectuosum. vñ Phili. j. Quomō cupiā vos in visce
ribus iesu xp̄i. Et talis adeps fuit figuratus Leuit. iij.
vbi dñs precepit sibi offerri de hostia pacificorū adi-
pē que operit vitalia ꝛ oēm pinguedinē que est in trin
secus: qꝛ vere dñs vult ꝙ de hostia pacificoꝝ. i. de per-
sonis pacificis ꝛ modestis tota adeps que operit vita
lia mēbra. i. cor vbi est sedes vite. hoc est dictū: amor et
affectio cordis eidē offerat ꝛ distribuatur: ꝛ ꝙ in alios
vsus nō expendatur: qꝛ sicut dr̄ Leui. iij. Omis adeps
dñi erit. ſiue: qꝛ. s. de⁹ sibi retinuit oēm adipē dilectio-
nis: amoris: ꝛ affectionis. Heu proh dolor talē adipē
nō habēt hodie multi: qꝛ vere multi sunt q̄ nō habēt
vncturā charitatis: sed carnalitatis: nō pinguedinē
affectionis: ſꝫ infectionis. Nō adipē charitatis ꝛ di-
lectionis: sed ꝓsperitatis ꝛ tēporalis possessiōis. Et
tales sunt similes porco: ꝛ est animal qđ mirabiliter
impinguat: intantū ꝙ qñqꝫ pre pinguedine ꝑdit ocu-
los: ꝛ in hyeme ꝓpter paucitatē motus maximā acq-
rit pinguedinē: in estate ꝓpter motū a pinguedine de
pauperatur: sicut dicit Isid. ꝛ ptꝫ ad sensum. Uerūtñ
pinguedo ipsius deo antiquitus erat abhominabilis
nec eius sacrificijs erat apta sicut dr̄ Leui. xj. Reuera
charissimi: tales sunt hodie multi: q̄ ꝓ certo ita sunt
operti: ꝙ visum discretiōis ꝛ cōtēplatiōis amiserūt:
qui scꝫ nō preuidēt nec cogitāt de futuris: immo ꝑ di
uersa vicia facti sunt ceci. Iuxta illud. Luce. xviij. Ce-
cus sedebat secus viā mendicans. Isti eīn sunt ceci q̄
per ignorātiā. sedent ꝑ negligētiā. mēdicāt per auari
tiā. Sunt secus viā. i. in publico per iactantiā. Nā pro
certo in hyeme. i. in ista nebulosa vita mali parū labo
rant: ꝛ ideo multā pinguedinē ꝓsperitatis vel etiā car
nalitatis acquirūt: ꝛ exinde etiā ad multa vitia ꝓla-
bunt: qꝛ sicut dr̄ in ps̄. In labore hoīm nō sunt ꝛ cū ho
minibus nō flagelabunt. Ideo tenuit eos supbia: op-
ti sunt iniquitate ꝛ impietate sua: ꝓdijt quasi ex adi-
pe iniquitas eorū transierūt in affectū cordis ꛁc. Et
ideo talis pinguedo carnalitatis vel ꝓsperitatis est

deo abhominabilis: nec etiā vult sibi presentari. vnde
Esa. j. Adipē pinguiū holocausta arietū sanguinē vi-
tuloꝝ: agnoꝝ: ꝛ hycorū nolui. Sꝫ vere qñ veniet estas
i. feruor iudicij ꝛ inferni: tūc oportebit istos esse in la-
bore perpetuo in inferno. Et ideo tūc carnibus mūda
ne ꝓsperitatis ꝛ pinguedine voluptatis priuabuntur
paupertate ꝛ macerie grauabunt. Esa. xvij. Pingues
carnes iacob marcescēt. Nā dicit Bernard. Iustū est
ꝙ qui in laboribus hominū nō sunt: in laboribus de-
monum occupent. Et ideo de talibus dicit in ps̄. Ne
timueris cū diues factus fuerit hō ꛁc. qm̄ cū interierit
nō su. ꛁc. Sequit. Laborauit in eternū: ꝛ viuet adhuc
in finē. Heu charissimi nō sic. Nō acquiram⁹ pingue
dinē ꝓsperitatis: sed magis adipē charitatis: qꝛ vere
ista est q̄ est inflāmatrix affectōis. Uiscera inqt. ¶ Se C
cūdo dico: ꝙ diuina grā vel charitas est āpliatrix de-
uotiōis qđ ostendit cū dr̄. plena. Sicut eīn bona ꝛ na
turalis pinguedo reficit ꝛ nutrit corpus: venas ꝛ san-
guinē replet. Sic vere gratia vel charitas mentē per
deuotionē nutrit: reficit ꝛ impiguat: ꝛ venas cōsciētie
sanguine deuotionis implet. Et ideo dicebat dauid il
lud ps̄. Sicut adipe ꝛ pinguedine repleat anima mea
Sic eīn ros celestis impinguat animā ꝑ deuotioneꝫ
ipsamqꝫ satiat ꝛ replet: ꝛ hoc maxime facit ros ille spi
ritualis qui de celo venit. i. corpus xp̄i: qꝛ iste animaꝫ
per deuotionē ꝛ per gratias ꝛ virtutes reficit atqꝫ nu
trit. vnde in ps̄. Cibauit illos ex adipe frumenti et de
petra melle saturauit eos. Boni eīn cibant frumēto:
id est sacramēto seu nutrimēto refectiōis. Petra. i. fir
mamēto durationis melle. i. lenimēto deuotiōis satu
rant. s. cōplemēto ꝑfectionis. Et istud figurat Leuit.
iij. vbi dñs ꝑcepit ꝙ adeps qui operit ilia. i. mēbra nu
tritiua eidē offeratur. Iste adeps est deuotio que nu-
trit aīam spūaliter: dū. s. ꝑ eā pascit in pascuis virtutū
per cōsiderationē ꝛ cōtēplationē. vnde in ps̄. In loco
pascue ibi me collocauit. quā ꝓ certo deus precipue
vult sibi offerri. Heu proh dolor istū adipem habent
nunqꝫ delitiosi. qꝛ vere isti nō sunt pleni deuotiōe: ſꝫ
carnalitate: luxuria: ꝛ infectiōe. Isti sunt similes gliri
bus qui per totā hyemē dormiūt: ꝛ dormiendo mira-
biliter pinguant. Sic vere delitiosi in hyeme hui⁹ vi-
te turbulente sunt in dormitiōe: solatio: ꝛ qete. nec ali
quid cogitant de futuris. Ideo per luxuriā: gulā: vo-
luptatē: ꝛ carnalitatē mirabiliter impinguantur. Et
ideo dicitur Hiere. vij. Filij colligunt bona: patres suc
cendūt ignē: mulieres conspergūt adipem ad faciēdū
placentas regine celi. qꝛ breuiter ꝛ patres ꝛ mulieres
ꝛ filij ꝛ omnis sexus ꝛ conditio vult hodie placere fa-
miliari ꝛ obedire regine celi. i. luxurie que ī celo quod
dicitur a celādo: id est in loco celato: secreto: abscon-
dito: ꝛ priuato suam volunt exercere iurisditionem ꝛ
regnum: quia sicut dicitur Job. xxiiij. Oculus adulte-
ri obseruat caliginem: vel in celo: id est in statu supio-
rum et maiorum: vel in celo: id est in statu ecclesie vel
religionis: vel in celo infra ꝙ sunt omnes creature: id
est in toto mundo dominat et imperat atqꝫ regnat.
Nam alij preparant ligna: id est mala exempla. Alij
succendunt ignem: id est mala verba sicut sunt ma-
querelle. Alij conspergunt adipem: id est mala desi-
deria. Alij faciunt placentas: id est mala opera: vel si
mulata ꝛ placida obsequia: vt istam reginam scilicet
carnalitatem ꝛ luxuriam venerantur. Non sic charis-
simi nō habeamus pinguedinem carnalis infectiōis
sed adipē gratie ꝛ deuotiōis. Ista est igit ampliatrix de
uotionis. Plena sunt inqt Eze. xxix. Comedetis adi-
pem in saturitate. Ita de tali plenitudine dicat aīa il-
lud Ecclesia. xxiiij. In plenitudine sanctorum deten-
tio. ¶ Tertio dico ꝙ charitas seu gratia est religatrix D
diuisionis: quia scꝫ per diuinā grām ꝛ charitatē religa
tur: qđ ostenditur cum dicitur. Adipe. Sicut enim di
uersa metalla nō cōsolidant nec vniunt nisi mediāte
aliquo adipe seu liquore: sed semꝑ opꝫ ꝙ sit ibi aliqđ

vnctuosum.Sic vere nec diuersa ⁊ cōtraria corda pos sunt per concordiā vniri vel cōsolidari vel cōiūgi nisi gratie vel charitatis adipe mediāte.immo vere neces se est ꝙ iste adeps interueniat ad hoc ꝙ nos per pacē ⁊ concordiā vniamur.Et hoc fuit figuratū.Leuit. vij. Ubi dn̄s retinet adipē bestiarū q̄ pacifice ⁊ gregatim viuunt dicēs.Adipē ouis ⁊ bouis ⁊ capre nō comede tis. Ad denotandū ꝙ adeps est cōiunctio ⁊ amor ho minum pacificorū: etiā deo placitus ⁊ acceptus. Et istud est contra illos qui nō querūt societatē simpli ciū ⁊ humiliū ⁊ bonorū: sed magis iniquorꝝ ⁊ peccato rum infamiū ⁊ infectorū rapaciū atqꝫ raptorꝝ quorꝫ tamē ꝯsortiū est a deo interdictū.figura Leui. vij. vbi dn̄s repudiat a suo sacrificio adipē mortuorū:qꝛ vere adeps.i.cōiunctio concordia ⁊ vnio cadauerū.i.perso narū corruptarū mortuarū per peccatū ⁊ per infamiā infectarū est a deo reprobata ⁊ nobis etiā interdicta. vnde Leuit.iij.Nec sanguinem nec adipē oīno come detis.Nō enim debemus comedere.i. nobis incorpo rare ꝑ cōplacentiā sanguinē vel adipē.i.amicitiā ⁊ cō iunctionē carnalē ⁊ sanguinem hoim iniquorū.Non sic igitur charissimi.sꝫ habeamus adipē gratie ⁊ cha ritatis:qꝛ vere ista est religatrix diuisionis.vel copula
E trix cōiunctionis.Adipe inquit. ¶ Quarto dico ꝙ ipsa est propiciatrix cōpassiōis:qḋ ostendit cū dicit ꝙ me dullis illi⁹ ossa irrigant. Sicut em̄ medulla que est quedam pinguedo irrigat ⁊ humectat totū corpus et maxime ponitur in medio ossiū vt per medulle molli ciem ipsorum durities ⁊ siccitas temperetur.Sic vere diuina gratia vel charitas cor ⁊ mentē per pietatē ir rigat ⁊ remollit ipsumqꝫ ꝑ piā cōpassionē humectat. Et ideo ossa corporis ecclesie scꝫ religiosi ecclesiasti ci vel prelati: q̄ inter ceteros debent esse firmiores et carnes fluxibiles ⁊ debiles peccatores debent confor tare ⁊ sustentare.Isti dico debēt semper in medio sui scꝫ in corde habere medullā.i.molliciē ⁊ aliquorū mel liflue pietatis qꝛ vere q̄ꝙ homo exteri⁹ appareat du rus.osseus ⁊ austerus per iustā correctionē ⁊ rigorē. Interius tamen in corde debet esse mollis medullo sus ⁊ benignus per dulcissimā pietatē. Et ideo videt ꝙ talis adeps talisqꝫ medulla sit similis adipi leonis de quo dicit Plinius lib.xxviij.ca.viij.ꝙ faciē mundi ficat candoremqꝫ sibi seruat:tumores oculorꝝ sanat ma xime si oleū rosaceū eidē adiungat.Et isto adipe si qs inūctus fuerit:morsus reptiliū non timebit. Reuera talis adeps dulcedo pietatis ⁊ compassionis quam precipue leo de tribu iuda xp̄s habuit ⁊ seruauit. Ista enim faciē.i.mētem mundificat ⁊ candidat ⁊ dealbat per innocētie puritatē.tumores etiā oculorū.i. super biā ⁊ inflaturā oculi cordialis sanat.s.per humilitatē ⁊ morsus reptiliū.i. temptationes demonum ⁊ mot⁹ de sideriorū carnaliū fugat per constātie firmitatē:⁊ ma xime si oleū rosaceū.i.dulcor ⁊ cōpassio' sanguinis ie su xp̄i eidem adiungat:quia vere homo pius et miseri cors christi passionis ⁊ fraterne miserie compassiuus vir aut nunq̄:teste Hieronymo: moritur mala mor te.Et ideo talis adeps potuit figurari. Daniel.xiiij. vbi dicitur ꝙ Daniel tulit picem adipem ⁊ pilos et coxit pariter ⁊ dedit in os draconis ⁊ diruptus est. Sic vere charissimi:si nos habuerimus picem tenacis cō cordie pietatis. Adipē viuacis clementie ⁊ vnitatis. Pilos mordacis penitentie et vilitatis. Cocturam feruentis amicitie atqꝫ charitatis. Nos pro certo po terimus contra draconem: id est contra carnē ⁊ dya bolum preualere. Habeamus igitur medullam pieta tis.medullis inquit ossa illius irrigantur: quia vere deus constituit populum suum super excelsam terrā vt comederet hircos cum medulla tritici ⁊ sanguinē vue biberent meracissimum. Hircos dico quorum pellis hirsuta: id est humilem exteri⁹ conuersationē medullam tritici: id est benignitatem ⁊ affectionem sanguinem vue:id est sanguinis ⁊ charitatem ⁊ gratiā dei:quia mera est ista.

Religatrix per cōiunctionē. ¶ Precipit ergo
Inflāmatrix ꝑ affectionē. dn̄s Leuiti.iij.ꝙ
Irrigatrix per cōpassionē. sibi offerrent qua
tuor genera adipum:scꝫ adeps qui operit ilia ⁊ nutri
tiua. Adeps q̄ operit renes: qui sunt membra genita C
lia. Adeps qui operit intestina. Iste q̄druplex adeps signat quadruplicem amorem vel affectionem quā si bi deus precipit offerri ⁊ ad eius laudem ⁊ gloriā ordi nari.scꝫ.Amorem proprie vite:hoc est adeps qui ope rit vitalia.Item amorem filiorum. hoc est ille qui ope rit renes:vbi est vis generatiua.Item amorem amico rum:hoc est ille qui operit intestina.Item amorē tem poralium: hoc est adeps qui operit nutritiua.Ideo dicitur ꝙ omnis adeps erit dn̄i ibidem. Cetera vide de pinguedine.

Adequare.

Uide vbi.Equalitas. A

Adeptus seu Adipisci

Idē est qḋ acquirere: accipere: vendicare:⁊ comprehēdere.Cōmuniter au tem adipisci accipere pro acquisitione glorie vel salu tis accipitur:sicut ad hebreos.xj.dicitur. Sācti per fi dem vicerūt regna:operati sunt iusticiam:adepti sunt repromissiones.Ubi no.ꝙ sancti laborauerunt virili ter.operati sunt iusticiam. Triumphauerunt nobili ter:vicerunt regna. Reportauerūt vtiliter:adepti sunt repromissiones.Uide infra de operari:de vincere:⁊ de repromissione.

Addere

Nota ꝙ addere idem est ꝙ adiūgere accumulare:aggregare:apponere. et signat multipliciter in scriptura. Signat enim accu mulationem virtutum:culparum: diuitiarum:glorie miserie: qꝛ proculdubio.

Iustis additur virtutum riuulus.
Malis additur culparum cumulus.
Auaris additur gazarum baculus.
Damnatis additur penarum stimulus.
Beatis additur glorie titulus. A

¶ Dico igitur ꝙ est quedam additio vel iteratio vir tualis.Et ista proculdubio est illa qua boni in virtu tibus proficiunt:⁊ qua virtutes virtutibus semꝑ ad dunt.ps.Ibunt de virtute in virtutem ⁊c.Sicut enim nōnulle sunt arbores que ita abundant in fructibus ꝙ semper fructus fructui additur: et vno collecto alius floret ⁊ alius maturitatem sumit:sicut de ma lo persico:dicunt tā Plinius q̄ꝫ Solinus.Ceruis etiā omni anno addūtur cornua que sunt ipsis contra ad uersa omnia munimēta ⁊ proprij capitis ornamenta. Sic pro certo boni ⁊ iusti semper debēt virtutes virtu tibus addere:⁊ semper in meli⁹ proficiscēdo spiritua lia cumulare:⁊ bonorum operū fructus fructibus ag gregare: vn̄ Prouer.j.Audi fili mi disciplinā patris. Sequitur.Et addetur gratia capiti tuo ⁊ torques col lo tuo.Ista est igitur additio virtualis quod etiā bene figuratur.Job.vlti.vbi dicitur ꝙ dn̄s respexit ad patiē tiā:⁊ addidit cūcta q̄ sua fuerāt addidit duplicia. Qꝛ reuera sepe accidit ꝙ diuina gratia taliter respicit ho minē ꝙ virtutes suas duplicat.⁊ addens alterā alte ri spūaliter hominē ditat. Eccle.xlviij. Retro redijt sol ⁊ addidit vitam regi.Ubi nota ꝙ ad augmentū ⁊ additamentū virtutum proficit.

Consideratio preteritorum.Retro redijt.
Illuminatio meritorum.Sol.
Inuestigatio posteriorum.Addidit regi.

¶ Ista est igitur additio virtualis: desideratio supio rum seu vtiliorum vita est. ¶ Secūdo dico ꝙ est addi tio criminalis.Et hec est quādo homo semper addit ⁊ accumulat peccatum peccato.pone si vis de peccato re continue peccante: quē heremita duxit ad nemus vbi inuenit hominē qui fecerat onus lignorum qḋ nō poterat leuare:⁊ tamē semꝑ addēs ligna iterū tenta bat si leuare posset:qḋ nō valēs:iterū ligna superadde bat.⁊ sic quātominus poterat onus leuare:tātoplus stupebat B

stupebat lignis apponere: talis inquit heremita es tu qui cū fasciculū criminum tuoꝝ portare nō possis: crimina tamen criminibus semper addis. Judic. iiij. Addiderunt filij israel facere malū corā dño. cōtra illud Eccli. xxix. Fili peccasti: ne iterū addas facere. Dic etiā de mala societate ꝙ sit quedā additio mala. q2 sc3 mali libenter adinuicē sibi addunt. j. Macha. iiij. Additi sunt ad eos exercitꝰ syrie. Ista est igitur additio criminalis.
C. ¶ Tertio dico ꝙ est additio tpalis. Et ista quādo homo addit & aggregat diuitias incessanter: sicut faciunt auari qui nō ponūt statum in rebus. vnde Seneca dicit. ꝙ hoc habet pessimū auaricia: quia non respicit vñ veniat: sed quo tendat: q2 sc3 ista nō ponit finem in quesitis: imo cōtinue cogitat de querēdis: vñ auari videntur similes illi qui continue crescebat. ita ꝙ omni die vnū cubitu3 ad staturā suā addebat: intātū aūt cubitū cubito addidit ꝙ vsq3 ad celū creuit ita ꝙ motu celi retardare conatus ictu fulminis a dijs timētibꝰ percussus occubuit. Sic reuera hodie sunt multi: qui non cessant statui suo aliquid supaddere: & agrū agro cubitū cubito: minimum minimo quotidie cumulare Esa. v. Ve qui cōiungitis domū ad domu3: et agrū agro copulatis. ita ꝙ isti vsq3 ad celū. i. vsq3 ad altū mūdi statū videnk crescere & ordinē celi. i. cōsuetudines patrie totūq3 statū & quietē vicinoꝝ student pro viribus impedire in ꝗtū omnibꝰ volūt per violētiam et potentiā se preferre. & maxime celū. i. statu3 ecclesie perturbare: & motus & iurisditiones ordinē & iura eoꝝ per iniusticia3 retardare. Qua propter sepe fit: ꝙ dij. i. deus & angeli indignari solēt cōtra tales insurgere: et eos per temporalia infortunia vel per mortē subitam et tormēta infernalia fulminare. ita ꝙ tūc potest dici illud Esa. xiiij. Quomodo cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris: corruisti in terrā qui vulnerabas gentes qui dixisti in corde tuo. In celū ascēdam: sup astra dei exaltabo soliū meū: ascendā super altitudinem nubium: similis ero altissimo. Verūtamē ad infernū detraheris in profundū laci. q2 breuiter ista sunt vera ꝙ illi qui cōtra exigentiā proprij status nitunk ad celu3 ascendere. i. cōditioni altoꝝ & nobilū assimilare & adequare & statū & iura celi. i. ecclesie pturbare gētes etiā idest pauperes per potentiā vulnerare. tales dico per infortunia solent cadere & in infernū ruere in lacū miserie declinare. Ideo de tali additiōe dicik Job. xl. An extrahere poteris leuiathan hamo: fune ligabis linguam eius: nūquid pones circulū in naribus eius &c. Leuiathan eñ interpretak Additamentū. significans tales auaros q̄ quotidie addūt diuitias: & ideo finaliter hamo mortis de mūdo extrahunk. fune dānatiōis ligank & circulo. i. perpetuitate penarū tenenk. De talibus igitur additiuis dicitur. j. Mach. xj. Rex egypti querebat obtinere regnū alexandri dolo: & addere illō
D regno suo. Ista est igik additio temporalis. ¶ Quarto dico ꝙ est additio glorie. que est spiritualis. Et ista est additio qua deꝰ addit anime gloriā post gratiā scdam stolā post primā. Et de hoc pōt exponi illō. j. Mach. x. Rex alexander addidit adhuc glorificare ionathan: et misit illi fibulam aureā. sicut sc3 arbori post florē additur fructꝰ: & sicut homini post laborē addik requies atq3 lectus: & post famē addik cibus. Figura Danielis. iiij. vbi dicik. Nō post ꝗ nabuchodonosor de bestia factus iterum fuit homo: magnificētia amplior addita fuit sibi. q2 pro certo quando quis de bestia in hominē de malo in bonū: de peccatore in iustū reuertik magnificētia eterne glorie eidē finaliter addik Eccli. xlv. Addidit dñs aaron gloriā & dedit illi hereditatē et primitias fructuū terre. ¶ Quinto vero dico: ꝙ est additio miserie: que est infernalis. & hec est illa qua damnatoꝝ miserie cumulank & alie alijs continue aggregank ps. Quē tu percussisti persecuti sunt & super dolorē vulnerum meoꝝ addiderūt. Sic igik patet: ꝙ multiplex est additio in scripturis. Et si vis dic adhuc de additione virtuosa. ¶ Nota igik ꝙ est additio virtuosa: q̄ si scilicet boni addunt gratias & virtutes bona opera: & meritoria. Et de hac dicik Esa. xxix. Oculi cecorum videbūt et addunt mites in dño leticiam. vbi ostēditur ꝙ nos debemus addere & aggregare. scilicet.

Sagacitatis lumina. videbunt.
Benignitatis flumina. mites.
Jocunditatis carmina. leticiam.

Item est additio viciosa qua. s. hō addit vitia & peccata malas cōsuetudines malos mores. Et de hoc dicik Jud. iiij. addiderūt filij israel facere malū incōspectu dñi & tradidit illos i manu iabin regis chanaan. vbi ostenditur. ꝙ talis additio vitioꝝ abdicat fidelitatē: q2. s. ipsi filij israel hec faciūt: vēdicat iniquitatē facere inquit malū. Implicat inhonestatē: q2 i cōspectu dñi. Applicat dānositatē. q2 ex hoc tradik hō in manu iabin. idest dyaboli qui est rex chanaan. idest inferni &c. Vide prosecutiones in suis titulis.

Adducere. Idem est ꝙ ad locū ducere vel ad se ducere. Et idē est ꝙ applicare. A
Nota igitur ꝙ est adductio virtuosa. Et est quedā viciosa. Virtuosa est illa qua hō adducitur ad deū et ad gratiā & ad gloriā. Nā sicut hō adducit amicum suu3

Ad cōuiuū vt recreek. Ad hospitiū: vt hospitetur.
Ad studium: vt informetur.
Ad preliu3 vt coronek.

Sic ducit amicos suos ad conuiuiū recreationis.
Ad preliū tentationis.
Ad studiū discretionis.
Ad hospitiū gratie et deuotionis.
Ad conuiuiū eterne glorie.

Et iō de adductione hoīs ad gratiā & gloriā pōt quilibet bonus dicere illud Ezech. viij. Eleuauit me spūs inter celū & terrā: & adduxit in hierusalē in visione dei. In quibus verbis respōdek ad oīa q̄ possunt queri de homine: q̄ adducitur de loco ad locū. Si queritur q̄s adduxit? Rñdek spūs. Si q̄rik quō? Eleuādo inter celum & terrā. Si querik vbi? Rñdek in hierusalē. Si q̄ritur ad quid. Rñdetur in visione dei. i. ad videndum deum. Dico igitur ꝙ sicut homini qui adducitur ad aliquem locum necessarius est. B

Modus expediens.
Virtus obediens.
Doctor erudiens.
Locus alliciens.
Finis sufficiens.

Sic vere homo qui vult adduci ad statū grē & glīe: debet habere modū expedientē inter celū & terrā. Motū obedientē q2 debet leuari. Ducē eruditē: q2 spm̄ Locum allicitē hierusalē. Finē vel cām sufficietē. s. vt habeat visionē dei. ¶ Dico igik primo. ꝙ necessarius est modus expediēs. Sicut eñ ille q̄ adduci vult ad aliquē locū necesse h3 ꝙ ſm modu debitū ibi vadat. Sic vere si hō vult adduci ad paradisum: necesse est ꝙ modū tutū & honestū eligat & assumat. Nā sicut ad cōclusiones non pōt peruenīri nisi p premissa & p media. Sic nec ad paradisu3 pōt hō adduci: nisi p precedētia media vel premissa. q̄ nihil aliud sunt ꝙ grē et virtutes. Et hoc oñdik cū dr. ꝙ talis debet eē inter celū & terra3 vbi iste modus describik. Quātū ad regulā eq̄tatis. inter. i. i medio. Quātū ad copulā charitatis. inq̄t ꝙ est cōiūctio. Quātū ad arcē cōteplationis: celū & terrā inquit. Quātū ad iacturā maceratiōis seu inclinatiōis.

Nā maceratio penitētie.
Cōtēplatio eminentie.
Et copula fortis charitatis.
Et regula iuste equitatis.

Sunt ꝓprie q̄dā modi perueniendi ad regnū. Inter celū inq̄t & terrā. Et iō ꝙ ibi sit necessaria penitētia habek. Deut. xxix. vbi dr. Adduxit nos p desertū quadraginta annis. s. de egypto ad terrā ꝓmissionis. ad denotandū ꝙ de egypto. i. de mūdo ad terrā paradisi nō ꝑuenitur: nisi p desertū penitētie deducamur. ¶ Itē ꝙ ibi sit necessaria cōteplatio: pt3 in ps. vbi dr. Emitte C

lucē tuā ⁊ veritatē tuam ipsa me deduxerunt ⁊ addu
xerunt in mōtē sanctū tuuz ⁊ in tabernacula tua. Nā
per lucē cōtemplationis et per veritatē discretionis:
adducitur homo ad mōtem ⁊ ad tabernaculū eterne
refectionis inter celū ⁊ terrā inquit. vt accipiat predā
suā. Sic vere hō debet se a terra.i.a terrenis sursuz ad
celū ⁊ ad celestia eleuare per desideriū ⁊ affectū: vt sic
predā eterne glorie valeat adipisci. Et de hoc potest ex
poni figura.ij.Regum.xxiiij.vbi dicitur. Eleuans da-
uid oculos suos: vidit angeluz stantē inter celū ⁊ ter-
ram euaginato gladio: versum cōtra hierusalē q̄ vere
illi qui sunt boni et angelici.debēt stare per constātie
firmitatē inter celū ⁊ terrā. Per cōtēplationis sublimi
tatē euaginātes gladiū.i.elemosynā vel orationē versi
ad hierusalē.i.ad paradisum per desideriū ⁊ affectio-
nem. Sed pro certo charissimi: hodie multi nō sic: sūt
enim multi qui nō vertūt ad paradisum: sed ad mūdū
nō ad hierusalē: sed ad babylonē. nō habent gladium
orationis: sed crudelitatis ⁊ exactionis. Nō sunt stan
tes per firmitatē: sed cadētes per fragilitatē. Nō sunt
inter celū ⁊ terrā per cōtemplationē. immo ibi sunt p
superbiā ⁊ elationē: q̄ sicut res que est inter celū ⁊ ter
ram nō est stabilis: sed mobilis. nō est firma: sed infir-
ma. nō in vno loco stabiliter cōmoratur. sed a ventis
et turbinibus agitat̄. sicut patet de nubibus. Sic vere
multi superbi sunt qui sursum inter celū ⁊ terrā.i.inter
statum summuz quod nō possunt attingere: ⁊ statum
infimū que nō cōtenti tenere per superbiā extollunt̄.
vbi pro certo nō sunt in vno proposito stabiles: sed per
vana desideria mobiles: nō per sufficiētiā firmant̄. s;
per ambitionē ventis supbie et elationis turbinibus
dyabolice suggestionis de loco ad locū. de officio ad
officiuz. de beneficio ad beneficium. de desiderio ad
desiderium agitant̄. Ideo dicitur zacha.v. Eleuaue-
runt amphorā inter celū ⁊ terrā. Et si vis pone totam
figurā de amphora in qua erat inclusa mulier que di-
cebatur impietas ⁊c. sicut infra ti. de impietas. Nō sic
charissimi. Non sumus inter celum ⁊ terram per sup
biam ⁊ elationē sed magis per desiderium ⁊ affectio-
nem ⁊ per celestium contēplationē quia pro certo cha
rissimi ad hoc q̄ homo adducatur in paradisum. iste
D est modus expediens ⁊ hoc primū autoritatis. ¶ Se
cundo dico q̄ necessarius est motus expediens. leua
uit me inquit. Na sicut videm⁹ q̄ aliquis alicubi ad-
ducitur. necesse est q̄ moueatur ⁊ q̄ ductori suo etiaz
obediat ⁊ eū sequatur. sic vere ob hoc q̄ ad deum ad-
ducamur necesse est: q̄ per agilitatem bonorum ope-
rum moueamur: ⁊ qđ ductori nostro.s.christo obedia
mus et obsequamur. qđ ostenditur cuz dicitur. Leua-
uit me. q̄ sicut res que leuata de terra facilius mouet̄
et agitatur sic si cor nostrum leuatuz fuerit a terrenis
faciliter per obedientiam mouebimur et ad celestem
gloriam adducemur. Ideo dicamus Luc.xxi. Respici-
te ⁊ leuate capita vestra. Respicite p discretionis saga
citatem. Leuate per subiectionis sedulitatem. Capi-
ta.idest corda per intentionis sublimitatē. Que sunt
nostra per coniunctionis cōmunitatem. Et ideo de ta-
li adductione obedientie potest dici illud Joh.x. Illas
oues oportet me adducere ⁊ vocem meā audient. Naz
sicut oues que vocem pastoris audiunt adducuntur
ad domum: ne a lupis deuorentur. Sic vere illi q̄ sunt
oues.idest simplices ⁊ humiles ⁊ pastori suo.i.xp̄o vel
prelato obediētes ⁊ vocē mādatorū suoꝝ audientes ⁊
perficiētes: isti dico domū paradisi finaliter adducēt̄
et a lupis infernalib⁹ tenebunt̄. Est igit̄ necessari⁹ mo
E tus obediens. ¶ Tertio est necessarius ductor erudi-
ens. spiritus inq̄t. Nā sicut ille q̄ alicubi vult adduci
et maxime ad locū ppinquū ⁊ remotuz: necesse habet
q̄ habeat aliquē ductorē de partib⁹ q̄ ip̄m dirigat ne
oberret. Sic vere q̄ nos debem⁹ ire in regionē longin
quā paradisi: que nobis penit⁹ est ignota. necesse est
q̄ habeam⁹ doctorē q̄ sit de illis partib⁹.s.xp̄z vel sp̄m
sctm̄ q̄ nos dirigat ⁊ cōducat ps. Spūsctūs deducet

me in terram rectā. Nā sicut elephas natutaliter dili
git hoīem: ⁊ ideo vidēs eum deuiatū adducit eum ad
iter rectū. Sic vere xp̄s vel spūssanctus q̄ mirabiliter
humanū gen⁹ diligit qñ videt hominez deuiatum in
hoc mūdo per errores ⁊ peccata: solet qñq; ipsum per
suā gratiā visitare ⁊ ad rectū iter salutis adducere vel
minare qđ est cōtra malos prelatos. qui gregē suū nō
adducunt per bonā doctrinā ⁊ exempla ad terram re-
ctam gratie ⁊ virtutū vel glorie paradisi: immo vere
qđ dolendū est adducūt eos in deuiuz mortis eterne:
similes sturioni quē propter pulchritudinē pellis se-
quunt̄ alij multi pisces sperantes ab eo defendi. ipse
autē adducit eos in os balene que ipsos retinet ⁊ trās
glutit. Sic vere multi sunt qui suos subditos ⁊ sequa
ces dum eis per mutationē se conformant̄ adducunt
ad os balene: idest dyaboli ⁊ ad mortis eterne pericu
lum.s.p sua mala exempla ⁊ documenta. Ideo in pso-
na subditoꝝ lamētatur. Hiere. Treñ.iij. Me minauit
et adduxit in tenebris ⁊ non in lucē q̄ vere multi sunt
qui per malos doctores ecclesiasticos minant̄ ⁊ addu
cuntur in tenebras eterne miserie ⁊ non in lucem eter
ne leticie. q̄ sicut dicit̄ Mat.xv. Si cecus ceco ducatū
prebeat ambo in foueā cadunt. figurati in Nabucho
donosor de quo dicitur.iiij. Reg.xxiiij. q̄ ipse cepit re
gem ⁊ principes fabrum ⁊ inclusorem de hierusalez et
adduxit eos in babylonem. In quo notatur. q̄ rex ba
bylonis.i.prelatus cōfusionis malus superior vel ma
lus doctor ducit hodie in babylonē.i.in infernū p ma
la documenta ⁊ exempla: ⁊ per mala etiaz incitamēta
reges ⁊ principes ⁊ alios inferiores q̄ maxime verum
est de cōsiliarijs et adulatorib⁹ et malis seruitorib⁹ re
gum et pricipū et magnatū suis malis cōsilijs ⁊ vitio
rum incitamentis: vñ q̄libet talis fraudulētus de ma
gistro suo pōt dicere illud Ezec.xij. Extendā super eū
rethe meū ⁊ capietur in sagena mea et adducā eum in
babylonē. Non sic charissimi: sed obediam⁹ bono du
ctori spūisancto et spūali: q̄ talis est necessarius.s. du
ctor erudiēs. Geñ.viij. Adduxit spm̄ sup terram ⁊ im-
minute sunt aque. ¶ Quarto est necessarius locus al
liciens: qñ aliq̄s adducitur ad aliquē locū multū pōt f
eum mouere loci quē deserit sterilitas: ⁊ loci ad quez
vadit amenitas. Sic vere q̄ dum adducimur de hoc
mundo ad paradisum nos relinquim⁹ locū indigen-
tie et sterilitatis: seuicie et crudelitatis discordie ⁊ rixo
sitatis et vadim⁹ ad locum opulentie: ⁊ fertilitatis iu
sticie et eq̄litatis concordie. et vnitatis fiducie ⁊ secu
ritatis. Bene dico. q̄ ibi debemus attrahi ⁊ moueri:
qđ ostendit̄ cuz dicitur. Hierusalē que interpretatur
visio pacis vel pacifica. q̄.s. locus ille habet pacem p-
petuā ⁊ securam. Unde.ij. Regum.xiiij. Surrexit igit̄
Joab ⁊ abijt in gersan ⁊ adduxit Absalon in hierl̄m
vbi ostendit̄ q̄ istam adductionem facit temporalis
abominatio facultatis. Surrexit ioab virtualis illu-
minatio claritatis. Abijt in gersan. quod interpretat̄
applicans lumen. Pectoralis amaricatio voluntatis
Absalon quod interpretatur amaricatio. Naz charis-
simi Si temporalem possessionem abominemur. Si
per virtualem discretionem illuminemur. Si per pe-
ctoralem contritionem amaricemur. non est dubium
q̄ ad hierusalem recreationem adducemur. Unde di
cetur nobis illud.ij. Regū.xiij. Ueni mecum in hieru-
salem: quod est contra dilectores: qui nec mundi mise
rijs retrahuntur nec celestibus solacijs attrahuntur.
Et ideo ad celestem hierusalem non adducuntur. sed
finaliter cum merore ad inferos perducuntur. Nō sic
charissimi: sed adducamur ad deū et ad padisuz: q̄ ve
re ad hoc incitat locus alliciens. Uñ de adonibezeth
quod interpretatur dominus iustus dicit̄ Judi.j. Qđ
adduxerunt eum in hierusalem. ¶ Quinto ad hoc
nos debet mouere finis proficiens: vel causa sufficiēs G
vel fruct⁹ reficiēs. q̄.s. ibi poterim⁹ videre deum facie
ad faciē. In visione inquit dei. Sicut eñ premiū ⁊ lu-
crum mouet hominē ad hoc q̄ alicubi adducat̄. sicq;
maximum

maximum lucrum et premiū nobis pmittitur.s.visio dei.que est tota merces multum debemus moueri per desideriū affectū quod ad illud celeste pallaciū adducamur.In visione inquit dei.q2.s.ibi videtur per essentiam intrinsece et immediate fm apl'm.j.Cor.xiij.Uidemus inquit nūc p speculū in enigmate tunc autem facie ad faciē:q2 sicut dicitur in ps.Ibūt de virtute in virtutē videbit deus eorū in syon ad qd requirit. Effectus operationis.ibunt.Profectus occupationis. De virtute in virtutē.Respectus vel aspectus cōtēplationis.Uidebit.fastigiū dominationis. Deus eorum refugium recreationis in syon.Qd interpretat specula. q2 sc3 ibi videt deus et speculat. Nā sicut fm Plinium In india sunt quidā philosophi qui circa littus maris de mane vsq3 ad vesperā solē in claritate sua irreuerberatis oculis intuent.Sic vere i paradiso sunt beati philosophi.s.sancti et angeli qui circa mare.i. circa eternā affluentiam beatitudinis perpetuo psistentes solem idest deū irreuerberatis oculis per beatā visionem et contemplationē perpetuo speculātur.visionē inquit dei. Uñ Ezech.xl.figurantur tales vbi dicitur.Facta est super me manus dñi et adduxit me in visionibus dei in terrā israel.et dimisit me super mōtem excelsum nimis super quē erat quasi edificiū ciuitatis vergētis ad austrū.Manus em domini mīc dei nostri fit qñq3 super hominē ipsum visitando:et adduxit eum in terram israel.i.in terram deūvidentium beatorum.s.et angelorum et statuit sup montem excelsum.i. sup celsitudinem celi empyrei.et hoc i visionib9 dei.idest vt ibi deū videat et cognoscat:in quo loco pro certo est ciuitas.i. ciuium vnitas:collegium et cōmunitas beatorum que p certo vergit ad austrum:idest ad prosperitatem et affluentiam omniū bonorum gaudiorum.Nam per partem australem in qua est sol et ceteri planete qui subsunt circulo zodiaci que est pars fertilior.Intelligitur fertilitas atq3 prosperitas glorie eterne:in qua sol.i.deus: planete idest sancti sub ipso circulo zodiaci.idest i ipo ambitu celi empyrei cōmorāt.Et ideo pulchre loquit Augusti.xxij.de ciui.dei.de ista visione.Ibi inquit vacabim9 et videbim9 amabim9 et laudabim9. Ecce qd erit in fine sine fine.sequitur.Nā qd deus preparauit diligentibus se mēte non capitur:spe nō attingit:charitate nō cōprehendit.cūcta desideria transgreditur: acquiri pōt estimari nō potest.sequit.Ibi tota virtus erit videre quod amas:et summa fidelitas amare q vi deas.Ubi beata vita in suo fonte bibitur.vbi veritas visio clarissime aperit.Sic igit patet q nos debemus adduci ad deū et ad paradisum.q2 hec nobis ondit.

Causa sufficiens.
Locus alliciens.
Doctor erudiens.
Motus obediens.
Modus expediens.

H Nota adhuc q est alia adductio virtuosa de qua dictum est. ¶ Sz etiā est et alia adductio vitiosa.et hec est multiplex.vna qua adducitur.De sapientia ad ignorantiam.De dei grā ad iniusticiā.De affluētia ad indigentiam.De mundi gloria ad pestilentiam. ¶ Adducitur em homo de sapientia ad ignorantiam qñ in vita ista sapiens est in tēporalibus:sed ad mortem veniens excecatur in spiritualibus.q2 vere sepe accidit: q mundani sapientes qñ veniunt ad mortē amittūt sensum et discretionē.ita q de rebus suis nesciunt ordinare:similes bubonī qui ad lumē lune bene videt: sed ad lumē solis si trahat lumē ipsius debilitat et sui luminis claritas obfuscatur.Sic vere multi sunt q in lumine sapiētie lunaris et prudētie mundane optime vident:dū durat nox huius turbulente vite:s3 vere qñ deducunt ad lumē solis:qñ necesse ē eis tractare et scientia spūali maxime i morte:qñ summe de aia ē cauēdū:tūc vere ipsi nihil vident:q2 iusto de iudicio fit teste Greg.Ut pctor moriens obliuiscat sui qui dū viueret oblit9 est dei sui em obliuiscunt tales:q2:sc3 de salute suijpsius nesciunt cogitare conterendo et confitendo vel de rebus suis ordinādo et hoc quippe iuste. Nam q diu viuunt sapientiā suā vendūt nō mirū si in morte deficit eis.q2 sicut dr.Ezec.vij.Unusquisq3 ad illud qd vēdidit nō reuertet apli9 et de tali adductiōe dr.Io.xij. Ipse nouit decipientē et eū qui decipit et adduxit cōsiliarios in stultū finē et iudices in stuporē.Ista est igit adductio de sapiētia ad ignorantiam. ¶ Secūdo est adductio de dei gratia ad iniusticiā: et istā adductionē facit dyabol9 peccatorib9 leuib9 et pseuerare volentib9 Nā sicut auceps cū dulci sibilo et cū modico pabulo attrahit auem ad laqueū et per psequens ad mortē.Sic vere dyabol9 sibilo sue male suggestionis et pabulo alicui9 delectationis trahit et adducit hoiem ad laqueū peccati et tētatōis et p ɔñs ad mortē eterne dānatiōis Iō pulcre loquit talib9 in figura nauis Ezech.xxvij.Repleta es inquit et glorificata es in corde maris in aquis multis adduxerūt te remiges tui:ventus austri cōtriuit te in corde maris talis eni3 nauis est homo qui fluctuat per tentationes et tribulationes in hac vita Remiges enim eius sunt vana desideria quib9 ista nauis per fluctus hui9 seculi agitat ventus auster qui est calidus et humid9 signat mūdi prosperitatē:vbi calor auaricie et humilitas luxurie reperit.Cor maris signat pfunditatē qd dicit cor.q2 est in medio terre.dicit mare pter amaritudinē tormētorū.aque aūt multe signāt inundationē tentationū.Dico igit q nauis.i. homo qñ repletur.s.mūdi diuitijs et facultatib9 et glorificat in eminentijs et dignitatibus Et ideo accidit q remiges eius i.vana humana desideria adducunt eum in aquis multis.i.inundatione fortiū tentationū et peccatorū de qbus Treñ.iij.Inundauerunt aque super caput meum dixi perij.Ita q mediante austro psperitatis mūdane in cor maris.i.in infernū cōterit et cassatur ps. Transferent mōtes in cor maris.Abacuc.iij.In mari via tua et semita tua in aquis multis. Et sic patet q homo adducitur De dei gratia ad iniusticiā qd figurat. Dañ. iij.vbi dicit.q rex babylonis precepit q adducerētur. Sydrach et misac et abdenago:et mitterent in fornacem ignis.q2.s.dyabolus rex cōfusionis suminiq3 boni pueri viri iusti ad fornacem adducuntur et ibi igne concupiscentiarū cremētur. ¶ Tertio dico.q adducit homo K de opulentia ad indigentiam:et etiam de mundi gloria ad pestilentiam.Sicut enim videmus q bos quando est bene impinguat9 adducit ad macellū vt ibi mactet Sic vere homo in ista vita qñ impinguatus fuerit in mundi psperitatib9 et honorib9 sepissime accidit q in fine ipse ad mortē.et ad macellū indigentie et pestilētie sempiterne figatur:Nume.xx. Ascendere fecisti nos de egypto et adduxisti in locū istū pessimū qui nō pōt seri nec ficū gerit nec vineas nec malogranata insup et aquā nō habet ad bibendū Namq3 pro certo deus per mortē corporalē quā inducit in peccatores de egypto. i.de tenebrosa mundi psperitate deducit ipsosq3 in locum pessimū.s.in infernum per suā sententiā detrahit et adducit qui reuera dicit locus pessimus pter quatuor indigētias que sunt ibi.s.ibi nō est ficus nec vinea nec malogronata nec aqua.Deest enim ibi Cōstātie iuuamen.s.ficus.Letitie solamen.s.Uinea charitatis ligamē.Malogranata Pietatis libamē.aqua. ¶ Dico L igit q in inferno nō est iuuamē stabilitatis qd ondit cū dr.q nō est ibi ficus. Nā per ficū intelligo virtutem fortitudinis.q2 fm Isido.ficus fortificat hominem cōmedentē. Et ideo dicit q athlethe qui debebāt bellū committere solebant antiquis temporibus pictagore ficubus nutriri.Sic vere virtus constantie et fortitudinis hominē roborat perficit stabilit atq3 iuuat. Et ideo nos alij qui in studio huius vite in qua quidē omnes currunt sed pauci accipiunt brauium habemus stare in bello tentationum et tribulationum isto cibo. s.ficubus.hoc est dictu virtute constantie et fortitudinis debemus principaliter educari.Iuxta illud.j.Regum.xvij.Esto vir fortis et preliare prelia domini.et ta

lis cibus pro certo non est in inferno. Quia ibi,
Nulla virtus.
Nulla stabilitus.
Nullus vigor.
Nulla virilitas.
Nullus status.
Nulla firmitas.
Quia scʒ nullā habent fortitudinem tormentis ꝛ de-
monibus resistēdi. Jō damnatis pōt dici illud Hier.
v. Pharetra eiꝰ quasi sepulcrū patens comedet oēs
sagittas tuas ꝛ panem tuū: deuorabit filios tuos ꝛ fi
lias gregē tuū. ꝛ armēta tua: comedet vineā tuā ꝛ ficū
tuā ꝛ cōteret vrbes munitas tuas in quibus habebis
fiduciam. Et loquit̃ de potētia regis babylonis qua
cōminatur ppl'm israel peccatorē. Iste eñ Nabucho
donosor charissimi signat dyabolū qui est rex babylo
nis. i. cōfusionis pharetra eius signat infernū in qua
sagitte sue crudelitatis īueniūt̃ q̄ bñe dr̄ eē sicut seplu
cruʒ: qr̄ sicut sepulcrū ē locꝰ fetidus vbi mortui tm̄mō
reponuntur ꝛ nō viui. Sic infernus est locus fetidus
quia dr̄ esse ignis sulphur ꝛ spiritus procellarū. Locꝰ
etiā in quo mortui. idest peccatores ꝛ nō viui. i. vereꝗ
iusti reponuntur ꝛ reconduntur. Iste igitur locus ista
pharetra. s. infernus deuorat cōsumit ꝛ annihilat oīa
bona dānatoꝝ. s. ꝗtū ad ipsos. Nā dū ipsos de medio
subtrahit: ipse aufert ei sagittas tēporalis potestatis:
quibus vicinos ꝛ pauperes multis inuasionibus sa-
gittabant. Item panem corporalis saturitatis quem
ipsi soli deuorabant nec aliq̄d pauperibus errogabāt
filios ꝛ filias. i. solatiū sue corporalis cōsanguinitatis
propter quos post se ditandos paupes exhereditabāt
greges ꝛ armenta tēporalis facultatis q̄ cōtinue accu
mulabāt. Vineas iocūditatis ꝛ ficus fortitudis ꝛ fra
ternitatis q̄bꝰ illos impugnabat. vrbes etiā munitas
idest potētes viros sue amicicie ꝛ societatis in q̄bꝰ in
hoc seculo cōfidebāt: ꝛ qui ipsos in suis iniquitatibus
sustinebant. Et ideo de fortitudine: potestate: ꝓsperi-
tate taliū ꝑdita ꝛ auulsa potest dici illō Abacuc. iij. Fi
cus eñ nō florebit ꝛ arua nō afferēt cibum qr̄ vere isti
nō habēt fortitudinē qr̄ non sunt ficus nō habēt pul-
chritudinē qr̄ nō florent. nō habent plenitudinē. quia
sua arua nō afferent eis cibū ꝛc. Igit̃ bene dico: ꝙ ī in-
ferno deficit iuuamē stabilitatis vbi inquit nō ē ficus
Unde de fortitudine taliū amissa: dr̄. Nau. iij. Miles
captiuus ductus est. ancille eius minabātur gemētes
¶ Scdō dico. ꝙ ibi deficit solamē iocūditatis: qr̄ nō
M est ibi vinea. ꝛ per cōsequens nō est ibi vinū q̄d letifi-
cet cor hoīs. s. virtus gaudij ꝛ leticie: iocūditatis ꝛ con
solationis: qui immo ibi est dolor: mestitudo atꝗ tri
sticia sempiterna. sicut eñ simia teste Isido. in pleni-
lunio letat̃. sed ī defectu lune tristat̃: ꝛ hoc qr̄ humor
in cerebro suo in plenilunio abundat in defectu lune
minuit̃. Sic vere peccatores qui dū durat luna muta-
bilis huiꝰ vite sunt in leticia: gaudio ꝛ iocūditate. qñ
luna ista eis deficiet. s. in morte. tūc in iferno ꝑpetuis
desolationibus tristabunt̃: ꝛ cā est: qr̄ vere humor ꝓ-
speritatis ꝛ deliciarū qui in eis in plenilunio huiꝰ vi
te abūdabat: tunc ꝓ certo eisdē deficit atꝗ cessat. Et
ideo lamentantur dānati Treno. iij. Cessauit gaudiū
cordis nostri versus est in luctū cātus noster. cecidit
corona capitis nostri. ve nobis qr̄ peccauimus. Tales
eñ habent desolationeʒ. qr̄ cessauit gaudium cordis
nostri. versus est ꝛc. depositionem cecidit corona ca-
pitis enim condēnationem: ve inquit nobis quia pec
cauimus. Et iō de defectu talis vinee. et de mūdane
leticie commutatione querit scriptura in persona dā
natorum. Hierem. ij. Quomodo inquit conuersa es
in prauum vinea aliena. Nam vinea mundane conso
lationis que recte est aliena a deo conuertitur tali-
bus in prauum. idest damnationem: tristiciam ꝛ me-
rorem. Et sic igitur dico. ꝙ locus ad quē adducuntur
mali nō habent solamen iocūditatis. nō est ibi vinea
¶ Tertio dico. ꝙ iste locus est pessimus: qr̄ scʒ nō est
N ibi ligamen coītatis ꝛ charitatis: quod ostendit̃ cum
dicitur: ꝙ non ibi malogranatū q̄d sub vna theca con
tinet multa grana que cum quibusdā mollibus inter
medijs se cōstringunt ꝛ sibi inuicē sunt cōiuncti. Intel
ligo charitatē ꝛ cōcordiā: que sub vna theca: idest in
vna domo ecclesia vel collegio: plura grana: idest plu
res personas continet atꝗ nutrit: que mediantibꝰ pa
rietibus mollis benignitatis rubee. ꝛ charitatiue sibi
per concordiam inuicem sunt vnite. et maxime talis
concordia est in paradiso. vbi dicit deus anime beate
ibi dabo tibi poculū ex vino cōdito ꝛ mustum grana-
toꝝ meorū. Can. viij. Quia vere anime beate ibi potāt
vinū eterne cōsolationis: cōditum melle. i. dulcedine
cōtemplationis cū malisgranatis amoris ꝛ discretio-
tionis. Sed proh dolor ista non in inferno. quia vere
ibi non est dilectio nec cōcordia: nec cōsolatio. Sicut
enim videmus: ꝙ scintille que de fornace exeunt non
sunt vnite nec cōiuncte: immo per violentiam vna ab
alia segregatur: dispergitur ꝛ semouetur. Sic vere ani
me damnate propter violentiā ignis quo inflāmātur
diuiduntur ab inuicē: per irā: turbationē: tristitiaʒ et
desperationē: ꝛ etiā frater cōtra fratrē: sicut narratur
de vno vsurario et filio eius. quos alius filius factus
religiosus vidit ī inferno descēdētes vicissim vt duas
situlas in puteo ꝛ se inuicē mordentes ꝛ maledicentes
pater dicebat filio se ꝓpter ipsum dānatū: duʒ. s. male
acquisierat vt euʒ ditaret. Filius etiā maledicebat pa
tri eo ꝙ bona ipsius male acquisita in quibus ei suc-
cesserat dānabatur. Et de rixa taliuʒ potest dici illud
Esa. v. Effraym vorabit Manassen ꝛ manasses effra
ym simul ipsi contra iudā. Nam manasses qui interꝑ
tatur obstupescēs vel obliuiosus. Et effraym q̄ iterꝑ-
tatur fertilis signat damnatos qui prius fuerunt fer-
tiles in hac vita tandem in penis infernalibꝰ sunt ob
stupētes ꝛ obliuiosi. s. acerbitate penarū. Isti dico se-
inuicē per odia ꝛ detractiones dicuntur deuorare ꝛ tā
dem contra iudā. i. contra deum cōquerendo ꝛ mur-
murando simul inuicem cōuenire. Et ideo defectꝰ ta
lium malorū granatoꝝ idest amoris ꝛ vnitatis figura
tur. Joel. j. vbi dicitur. Vinea ꝯfusa est ꝛ ficus elāguit
malūgranatum ꝛ palma ꝛ omnia ligna agri aruerunt
qm̄ inquit perijt gaudiuʒ a filijs hominū. Tales sunt
sine liquore consolationis: qr̄ non habent vineam. Si
ne dulcore deuotionis: quia non est ibi ficus. Sine ru
bore dilectionis: quia non habent malūgranatuʒ. Si
ne virore formositatis. quia nō est ibi palma. Sine vi
gore stabilitatis: quia non sunt ibi ligna. Sine cano-
re iocunditatis: qr̄ ibi perit gaudiū a filijs hominum
Sic igitur patet ꝙ locus inferni ad quē adducuntur
damnati est pessimꝰ. qr̄. s. ibi deficit ligamen communi-
tatis ꝛ charitatis malūgranatuʒ. ¶ Quarto dico ip- O
sum pessimū. qr̄ ibi non est libamē benignitatis ꝛ pie-
tatis: qr̄ nō ibi aqua q̄ signat feruorē pietatis ꝛ refrige
rium tormentoꝝ q̄ reuera nota sunt ibi qr̄ ibi nō inue
nitur pietas sed crudelitas: nō refrigeriū ardoris: sed
conflatoriū meroris. nō penarum temperamētuʒ: sed
tormentoꝝ additamentū. Exēplum de diuite qui ī to
to inferno non potuit inuenire guttam aque. i. aliquā
tulum mie. sicut dr̄ Lu. xvj. Unde Esa. lv. Dificient pi
sces sine aqua ꝛ morientur in siti dr̄. Q̄d aūt in infer-
no nō sit aqua. i. refrigerium tormētoꝝ ꝛ dulcor pieta
tis patet Esa. xxxiiij. vbi dr̄. Conuertētur torrētes eiꝰ
in picē. ꝛ humus eius in sulphur ꝛ erit terra eiꝰ in pi-
cem ardentē nocte ꝛ die non extinguetur. vbi ondit̃
ꝙ ipsi sunt. Ligati solide. qr̄ ibi ē pix. Locati fetide. qr̄
ibi est sulphur. Acriter igniti ardentē. Jugiter puniti P
Die ac nocte nō extinguetur. ¶ Iste ē igitur locus pes
simꝰ ad quē adducuntur peccatores qñ de egypto hu
ius mundi educuntur. Et ideo talis talium adductio
et eductio fuit figurata. iiij. Regū. xxv. vbi dr̄. ꝙ serui
regis babylonis apprehenderunt sedechiam in plani
tie hiericho: ꝛ adduxerūt eum ad regē babylonis in
reblatha. oēs autem bellatores q̄ erant cū eo dispersi
sunt ꝛ

sunt ⁊ reliquerunt eũ. Rex autẽ babylonis excecauit eum filiosqꝫ eiꝰ coram ipso occidit: ⁊ vinxit eũ cathenis ⁊ adduxit babylonẽ. Charissimi rex iste babylonis signat dyabolum: q̇ est rex super oẽs filios superbie: sicut dꝛ Job. xl. Qui in babylone .i. in cõfusione inferni imperat atqꝫ regnat ꝑ Sedechiam regẽ iniquũ. Intelligo malos diuites ⁊ potentes: ꝑ hiericho: qḋ interꝑtatur luna intelligo mũdi mutabilitatẽ ⁊ ꝓsperitatẽ: per reblatha: qḋ interꝑtatur multũ hoc intelligo mortem: vbi reuera multũ hoc .i. totũ hoc. qꝛ quicquid totum venit hoc ⁊ totũ adducitur ad mortẽ. Dico igitur ꝙ dũ Sedechias .i. diues iniquus est in planicie hiericho .i. in planicie mũdane ꝓsperitatis: sepe accidit ꝙ serui regis babylonis dyaboli .s. tribulatioẽs: infirmitates: aduersitates veniũt ad ipm ⁊ apphẽdũt eũ: ⁊ adducũt prio i reblatha .i. i morte corꝑalẽ vbi reuera ipse inuenit regẽ babylonis .i. dyabolũ. vbi etiã bellatores qui cum ipso erant .i. mũdani amici .s. vxor filij alij q̇ ei dum viueret assistebãt ipsum deserunt ⁊ relinquunt nec de ipo amplius curant. Juxta illud ps. Amici mei et ꝓximi mei de longe steterunt ⁊ vim faciebãt qui q̃rebat animã meã .s. demones. Et quid charissimi pro certo tunc tẽporis talis sedechias talis diues excecat. Quia sicut videmꝰ mali diuites in morte fiũt ceci: qꝛ nõ preuident dãnationem eternã: nec volunt confiteri ⁊ alienũ restituere vel emẽdare. Et ideo filij ipsorum interficiũtur. qꝛ ꝑ bona ipsorũ male acquisita filij eorꝫ qui in eis succedũt incurrũt mortẽ eternã. Ipsi autem vinculis ⁊ cathenis eterne dãnationis ligantur: et in babylonẽ .i. in ifernũ ad penales miserias adducũtur. Et ideo qꝛ pessimi sunt ad locũ pessimuꝫ banniuntur. Ezech. vij. Adducã inquit pessimos de gentibꝰ ⁊ quiescere faciã suꝑbiã potentum angustia superueniente. Est igitur locus pessimus ad quẽ scꝫ dãnati adducuntur: qꝛ caret istis quattuor bonis scꝫ

Libamine pietatis.
Ligamine charitatis.
Solamine iocunditatis.
Q Juuamine stabilitatis.

Si vis adhuc nota. ꝙ xp̄s ad statũ ecclesie vel religionis. vel ad locũ eterne habitationis sibi vult adduci ꝑ illos ad quos pertinet scꝫ per predicatores ⁊ prelatos quattuor genera personarum. scilicet.

Charitate feruentes.
Pietate fluentes.
Puritate nitentes.
Humilitate iacentes.

Uult igitur sibi adduci illos q̇ feruent ꝑ charitatẽ: et isti sunt fratres ioseph. De quibꝰ Geñ. xlij. Fratrẽ vestrum ad me adducite. Itẽ illos qui fluunt pietate signãtes: per patrẽ Joseph. Pater eñ qui nutrit est nomen pietatis. Geñ. xlv. Nunciate patri meo gloriam meam festinate ⁊ adducite eum ad me. Item illos qui nitent puritate. Psalm̃. Adducentur regi virgines. Item illos qui iacẽt humilitate. Geñ. xliij. Non videbitis faciẽ meam nisi fratrẽ vestrũ minimũ adduxeritis mihi. Minimum dico scꝫ per humilitatem. Tales igitur vult sibi christus adduci ⁊ in suo seruitio et in ecclesie gradibꝰ promoueri. Sed quid ꝓ certo moderni ductores nostri scꝫ superiores non adducunt hodie ad christum: nec ad ecclesie christi statum. tales personas: sed potius inutiles ⁊ peruersas. Unde nota ꝙ isti ibi hodie promouent ⁊ adducunt.

Insania frementes.
Luxuria fetentes.
Infamia squalẽtes.
Superbia tumenteus.
Scientia carentes.

De insanis ⁊ fremẽtibꝰ dꝛ .j. Reg. xxj. Uidistis hominẽ insanũ: quare adduxistis illũ ad me: nũquid deesũt vobis furiosi. De luxuriosis ⁊ incõtinentibꝰ dꝛ .ij. Para. xj. Salomoni adducebantur equi de egypto. Equi eñ luxuriosos designãt. Hiere. v. Equi amatores in feminas. De infamibꝰ dꝛ .j. Reg. xxx. Inuenerũt viruꝫ egyptiũ ⁊ adduxerũt eũ ad dauid. Egyptius eñ q̇ interꝑtatur tenebrosus: qui est populus squalidus ⁊ subniger squalorem infamis conuersationis designat. De suꝑbis aũt ⁊ inanibꝰ dꝛ Hester. j. Qḋ assuerus ꝑcepit adduci reginã vasti: vt oñderet cũctis pplis pl'chritudinẽ eius. q̃ propter suꝑbiam suã cito post deposita est. De ignorantibꝰ aũt dꝛ .ij. Paral. xvij. ꝙ arabes adducebãt pecora ad iosaphat. pecora ei ad iosaphat regem hierusalem adducuntur: quãdo ignorantes et hebetes in ecclesia promouentur.

Adherere. Coniungi ⁊ cõglutinari idẽ sunt. Et signat amorẽ ⁊ dilectionem. societatẽ ⁊ cõiunctionẽ siue in bono siue in malo. Nota igitur ꝙ quadruplex est adhesio. videlicet. Desiderabilis atqꝫ virtuosa. Uituperabilis atqꝫ vitiosa. Exasperabilis atqꝫ dolorosa. Remunerabilis atqꝫ gaudiosa. A ¶ Adhesio desiderabilis signat dei dilectionẽ. de qua .ij. Reg. xx. Adduxerũt regi viri iuda ꝓximi socialem cõiunctionẽ. Actu. xvij. Quidã viri adherẽtes paulo crediderũt taciturnã locutionẽ ps. Adhereat ligua mea faucibꝰ meis. ¶ Itẽ vituperabilis signat perseuerãtiã in pctõ. ps. Adheret tibi sedes iniq̇tatis. Itẽ adhesio exasperabilis signat ꝑseuerãtiã pene eterne q̃ adherebit dãnat[is]. Baruch. j. Adheserũt nobis mala multa. Itẽ adhesio remunerabilis seu delectabilis signat ꝑseuerãtiã eternaliũ gaudiorꝫ q̇ .s. adherẽt beatis ꝑpetuo. Hie. xiij. Sicut adheret lũbare lũbis viri sic agglutinaui mihi domũ israel. De duabꝰ igit᷑ primis adhesionibꝰ aliq̇d est dicẽdũ. ¶ Est igitur prima adhesio desiderabil[is]: quã debemꝰ acq̇rere. qua .s. nos debemꝰ adherere deo ⁊ bonis eternis. Uidemꝰ eñ ꝙ res glutinosa sicut est cera calefacta facilis est adhesionis. faciliter eñ adheret oĩ rei cui applicatur. Sic vere charissimi cor nr̃m si fuerit glutinosum ꝑ affectionẽ: calefactiuũ ꝑ dilectionẽ: faciliter adherebit ꝑ cõiunctionẽ. Et iḋ de quolibet sic adherẽte possum intelligere illud Luc. xv. Quod dꝛ de illo filio ꝙ adhesit vni ciuiũ regionis illiꝰ. vbi dꝛ. Qḋ adhesio amoris ⁊ affectionis est habẽda triplici rõne .s. qꝛ. Per hanc adamatur deitas eterna. vni adhesit. Per hãc affectat᷑ bonitas suꝑna. Regionis. Per hãc copulat᷑ vnitas fraterna. Ciuiũ inquit. B ¶ Dico igit᷑ ꝙ ꝑ hanc eterna deitas adamat᷑ vni inq̇t adhesit .i. deo. Oĩa que sunt naturaliter appetũt suo pricipio adherere: pꝫ in lapide sursum iactato qui naturaliter hꝫ descendere vt terre q̃ suuꝫ est principiũ adhereat. Sic vere charissimi: quia deꝰ est vnũ oĩm rerũ principiũ. iḋ oẽs debemꝰ ad istuꝫ descẽdere ꝑ deuotionẽ: ⁊ ei adherere ꝑ charitatẽ ⁊ dilectionẽ. Juxta illḋ ps. lxxij. Mihi ãt adherere bonũ: et ponere in dño spẽ meã. Et hoc ostendit᷑ qñ dꝛ vni. qꝛ per vnũ intelligo deũ qui est vnꝰ ⁊ simplex in essentia. De hoc Deu. vj. Audi israel deꝰ tuus vnꝰ est. Et ideo nos debemus esse similes cuidã pisci q̇ dꝛ etheriꝰ. qui sicut dicit Pli. ⁊ etiã Aug. qñ sentit venire tẽpestateꝫ timẽs ꝙ ꝑ fluctuũ violẽtiã extra mare ꝓijciat᷑: ita fortiter adheret lapidi seu terre. ꝙ nõ põt moueri. Sic vere charissimi ita debemꝰ adherere ⁊ cõiũgi deo ꝑ fideꝫ ⁊ charitatẽ qui .s. dꝛ terra ⁊ lapis ꝓpter incõcussibilẽ firmitatẽ ⁊ stabilitatẽ: ꝙ siue fluctꝰ tẽtationũ ingruat siue tẽpestas tribulationũ inualescat ipm nullatenus dimittamꝰ: sed eidẽ ꝑ fidẽ ⁊ fiduciã amorẽ ⁊ amicicia ꝫ stabilitatẽ ⁊ ꝑseuerãtiã adherẽtes nõ cõtinuo cũ ipo cõiũgamꝰ ne forte extra mare .i. extra statũ penitẽtie et grẽ repellamur. Uñ thob. x. Oĩa i te vno habẽtes nõ te debemꝰ dimittere. Et illud est hodie cõtra multos qui ꝓ certo deo nõ adherẽt ꝑ fiduciã ⁊ amorẽ nec ei cõiungunt᷑ ꝑ ꝑseuerãtiã firmiorẽ immo vere si qñqꝫ contingit ꝙ ei adhereãt ꝑ grãm statim modica tẽpestate tẽtationis ab eo seggregant᷑ ⁊ euellũt᷑ ⁊ eius inimico .s. dyabolo mũdo ⁊ carni adherẽt ꝑ pctm̃. Ideo de talibus possum adducere illud Geñ. ij. Et math. xix. Relinquet hõ prem ⁊ matrẽ ⁊ adherebit vxori sue. hõ eñ

talis.s.peccator incōstās impseuerās. Detestatur ho
norē numinis: patrē inquit. Non sectatur honorē vir-
ginis matrē suā. Amplexatur horrorē criminis. Adhe
ret vxori sue.i.iniquitati: que est filia dyaboli quā ipse
cū peccatoribꝰ maritat: ꝙ matrimoniū Proloquitur
in suggestione. Celebraꝛ in delectatione. Copulaꝛ in
cōsensu. Cōsummaꝛ in opatiōe. Nō sic charissimi nō
sed ꝓ deo adhereamus deo ꝑ fiduciā.fidē deuotionē
et affectionē.q: iste est vnꝰ. Vñ Luc.xvj. Uni adhere-
bit ⁊ alterū cōtēnet. Deute.iiij. Adherebitis dño deo
vr̃o ⁊ nos etiā efficimur vni cū eo. qñ eidē taliter ad-
heremꝰ.q: sicut dr̃ j.Cor.vj. Qui adheret deo vnꝰ spi
ritus est. Dico igiꝛ ꝙ ꝑ charitatiuā adhesionē supna
deitas adamaꝛ. ¶ Scd̃o dico ꝙ ꝑ eam fraterna cha-
C ritas seu vnitas copulaꝛ. Ciuiū inq̄t. Sicut videmus
diuerse res pn̄t effici: ⁊ vnū ꝑ fortē adhesionē: sicut vi
demus de diuersis lapidibꝰ in pariete qui mediāte ce
mēto ita adherēt inuicē ꝙ videꝛ esse vnū. Sic vere cha
rissimi nos alij qui sumꝰ diuersi et diuisi naturaliter:
q: diuersa sumꝰ indiuidua.ꝑ fortē adhesionē charita
tis debemꝰ effici vnū vnitate.s.fraterne cōcordie: pa-
cis: societatis ⁊ cōiunctionis: qđ oñditur cū dr̃ ciuium
q: ciues sunt illi qui in ciuitatibꝰ simul viuūt ⁊ dr̃ ci-
uis fm̃ Hugo. a cio cis. qđ idē est ꝙ aduoco cas. eo ꝙ
aduocanꝛ ad eandē cohabitationē. vel coeo: cois. qđ
idem est ꝙ cōiungo gis. ⁊ est ciuis cōis generis. q: fra
tres socij vicini ⁊ amici habēt cohabitare ꝑ societatem
cōiungi ⁊ copulari ⁊ esse cōmunes ꝑ mutuā charitatē
et ꝑ cōcordie pacificā vnitatē. Et ideo bonis pōt dici
illud Ephe.ij. Fratres iā non estis hospites ⁊ aduene:
sed estis ciues sctōꝝ ⁊ domestici dei. Et de hoc Job.xix.
Pelli mee cōsumptis carnibꝰ adhesit os meū. q: vere
pellis ⁊ ossa q̄ sunt diuersa in corpore: ⁊ nos alij q̄uis
sumus diuersi cōditione ⁊ natione: debemus inuicē
adherere ꝑ pacificā vnitatē ⁊ hoc cōsumptis carnibꝰ
idest nō habito respectu ad carnis affectionē: vel ad
lucrū carnalis vtilitatis vel prosperitatis: q:.s.hō de-
bet diligi ꝑpt se nō ꝑpter sua: q: vere sicut metalla nō
possunt adherere ꝑfecte si sit aliquid itermediū vtpo
te puluis vel aqua: immo necesse est: ꝙ metalla nuda
se cōtingant qñ cōsolidanꝛ. Si vere illa non est ꝑfecta
adhesio vel amicicia: q̄ adheret alteri mediāte aqua
deliciarū vel puluere diuitiarū: ⁊ mediante aliquo lu
cro tꝑali: immo vere necesse est ꝙ hō nudus.i. nō con
sideratis circūiacentibꝰ tangaꝛ: ⁊ caueꝛ ad hoc ꝙ iste
amor ⁊ ista adhesio aliquā habeat firmitatē. q: vere
al's si nos amamꝰ hoīem ꝑpter nr̃m cōmodum: talis
amicicia nō durabit. Et tñ ꝓh dolor vix inueniꝛ aliq̄s
qui aliū diligat: nisi ꝑpter ꝓpriam vtilitatē. q: hō ve-
niens ad aduersitatē vel pauꝑtatē nullū penitꝰ inue-
nit amicū. Vñ Seneca ep'la.ix. Queadmodū cepit sic
desinet necesse est eñ vt initia ⁊ exitꝰ inter se cōgruāt
Nō eñ vtilitatis causa assumptꝰ. tādiu placebit q̄-
diu vtilis erit etenī florēte.s. amicoꝝ turba circūsidet
circa aūt euersos solitudo ⁊ desertū ⁊ deinde amici fu
giunt vbi ꝓbanꝛ. Isti igiꝛ non adherēt cōsumptis car
nibꝰ: similes lepacon qui nō adheret homini nisi ve-
stito: sic nec isti diligūt hoīem nisi diuitē p̃s. Adhesit
os meū carni mee. Os meum.i. fictus amicus adhe-
ret carni.i.ꝓsperitati. Nō sic charissimi nō, sed habea
mus adhesionē charitatis ⁊ dilectionis. q: per hanc
fratrū cōmunitas copulatur. Rom.xij. Adherētes bo
no odientes malū. ¶ Tertio est habēda adhesio amo
ris q: ꝑ hāc celi felicitas amplexaꝛ. Regionis inquit.
D Videmus ꝙ animalia libentiꝰ adherēt vberibꝰ pa-
scuis. sicut dicit Solinus: ꝙ salmo qñ inuenit aquam
dulcē tanto amore ei adheret ꝙ nūq̄ vult reuerti am
plius ad amarā. Sic vere charissimi vberibꝰ pascuis
regionis paradisi ⁊ fertilitati bonoꝝ eternalium debe
mus adherere ꝑ affectionem amorem desiderium ⁊ cō
templationem. Tanta est eñ dulcedo illius fontis.s.
voluptatis ꝙ nullo modo reuerti debemus ad aquā
amaram ꝓsperitatis mundane. que quidem amara
dicitur: quia eternam amaritudinem introducit. Sꝫ
ipsam debemus fugere: vilipendere: detestari. et regi
oni paradisi fontiq3 voluptatis eterne perpetuo adhe
rere Iuxta illud Esaie.xiiij. Aduena ad eos adiunge-
tur et adherebit domui iacob. Nos enim qui sumus
aduene et peregrini in misera vita ista. debemus ad-
herere ⁊ adiungi per affectionem ⁊ contemplationem
domui.idest regioni paradisi: que est domus iacob.i.
christi strennui luctatoris: et ad eos: idest ad sanctos
et beatos qui ibi sunt adiungi per spem. desiderium ⁊
affectum. regionem inquit. vt de quolibet nostrum di
catur Luce.xix. Homo abijt in regionem longinquā
accipere sibi regnum. Regio enim longinqua est pa-
radisus: ad quam pro certo nos debemus abire per cō
templationem: vt regnum paradisi nobis accipia-
mus ⁊ occupemus per affectionem. Et hoc est hodie
contra multos qui pro certo non adherent celestibꝰ
sed temporalibus non diligunt eterna: sed externa: nō
capiunt felicem regionem: sed mundane prosperita-
tis possessionem. Isti sunt similes asino et capre: qui
non delectanꝛ in bonis pascuis sed adherent cardoni
bus et tribulis atq3 spinis. Sic vere tales non curant
hodie de vbertate regionis: nec adherēt: nec in bonis
eternis delectantur: nec in eis cogitāt: nec ea contem-
plantur: immo vere adherent cardonibus tribulis et
spinis: idest bonis tēporalibus ⁊ terrenis. p̃s. Adhe-
sit pauimento anima mea. que reuera propter puncti
ones et miserias: tribulationes et angustias: que ibi
sunt possunt spinis et tribulis comparari. Et de tali
adhesione potest dici illud.j.Corinthi.vj. Qui adhe-
ret meretrici vnum corpus efficitur. Meretrix enim
charissimi est mundus qui non querit nisi proprium
lucrū. Iste igitur qui adheret bona sua diligendo vnū
corpus efficitur cum eodem: et per consequens esse de
sinit membrum christi: quia scilicet membrum duo-
rum corporum esse. Non sic charissimi nō: sed pro deo
adhereamus. Superne felicitati. Fraterne communi
tati. Eterne deitati. Patet igitur ꝙ est quedam adhe
sio desiderabilis quam debemus eligere. ¶ Item di- E
co secundo: quod est adhesio vituperabilis: quam de-
bemus contemnere: scilicet illa qua homo preelegit
et adheret temporalibus delectatiōibus: dyaboli sug
gestionibus ⁊ malis societatibus. Sicut enim videmꝰ
quod metalla nobilia non adherent faciliter ignobili
bus: sicut patet de auro quod non potest adhere fer-
ro. Et inde est quod ferrum quātum est de se vix aut
nunq̄ potest deaurari. Sic vere cor humanum quod
de se est nobilissimū: nunq̄ debet istis ferreis et igno
bilibus bonis terrenis per auariciam nec bonis dele
ctabilibus ⁊ carnalibus per luxuriam adherere: quia
talis adhesio est viciosa. Et hoc est cōtra multos qui
temporalibus ita adherent per auariciā et carnalibꝰ
per luxuriam. ꝙ vix possunt per aliquam violentiam
correctionis ⁊ predicationis separari: similes lāprede
que est piscis sine ossibus ⁊ mollissimus. Et fm̃ Isido.
ista coit cum serpente. ⁊ lapidibus ita fortiter adheret
ꝙ vix potest auferri. Sic vere mundi peccatores. qui
ita sūt molles carnales ⁊ deliciosi fluxibiles ⁊ defectu
osi: ꝙ nihil penitus est eis osseum seu firmum q̄ etiā
coeunt cum dyabolo serpente per diuersa vicia ⁊ pec-
cata. Isti dico fortissime adherent per malas consue-
tudines: desideria et affectiones lapidi seu terre. idest
istis bonis inferioribus ⁊ terrenis. quia scilicet sicut
dictum est: ipsi adherent diuitijs et honoribus ꝑ am
bitionem et auariciam. vnde p̃s. Adhesit pauimento
anima mea. Et ideo talibus finaliter adherent mul-
ta mala scilicet vicia et peccata ⁊ infernalia tormenta
Unde Baruch primo. Adheserunt nobis multa ma-
la. Et Hierem.xlij. Fames adherebit vobis in egypto
et ibi moriemini. In egypto enim idest in inferno ad
herebit fames eterne damnationis illis qui mō adhe
rent bonis mundi fame.i. cū desiderio auaricie et am-
bitionis. vbi

bitionis vbi ostenditur ꝙ damnatis adheret obscuritas ineuitabilis: q͛ sunt in egypto qḋ interpretaṫ tenebre Jtē mēdacitas insanabilis. q͛ ipsi habēt famē. Jtē penalitas inestimabilis. q͛ ipsi moriūtur. Alij autē adherent bonis carnalibus per luxuriam. figurati in illo filio sychen cuiꝰ aīa adhesit dyne filie Jacob. ipsamq͛ corrupit ꝑpter quod tam ipse ꝙ̃ domus sua perierunt sicut dicit Geñ. xxxiiij. Sic vere charissimi illi qui adherent per luxuriam iuuenibꝰ mulieribus aliquando et temporaliter ⁊ eternaliter occidūtur. Et ideo talibꝰ adheret lepra naaman. i. luxuria sicut dr̄. iiij. Reguȝ. v. Lepra naamā adherebit tibi. Jtē nota ꝙ sicut illi qui submergūtur tenaciter adherēt rebus quas primo inueniunt sic peccatores in vicijs submersi istis mundi bonis que circa se inueniunt solent per nimiū affectū tenaciter adherere: ⁊ maxime illis que primo. i. in adolescētia solent frequentare. de alijs vero. s. de spūalibꝰ non curare: Et ideo de malis nota ꝙ aliqui adherent diuitijs per auariciā. Alij delicijs ꝑ luxuriā. Alij eminentijs per ambitionē ⁊ superbiā Alij diuitibus amicis per adulationē ⁊ blandiciam primo ⁊c. Et isti similes arbori q̄ semꝑ adheret terre sic isti terrenis ꝑ auariciā figurati in filio ꝓdigo, vt scribiṫ Luc. xv. Qui adhesit vni ciuiū. i. mundo ⁊ hereditatē. i. gratiam ⁊ gloriam dissipauit per diuersa peccata viuendo luxuriose. i. tēporalibus superflue vtendo Secundo ⁊c. Et isti sunt similes ossibus que semꝑ adherent carni sic deliciosi carnalitati figurati in filio sychen q̄ adhesit dyne sicut dictum est supra Tertio ⁊c. ⁊ isti sunt similes hedere que semper adheret arbori vt in altū ascēdat: sic isti per ambitionē adherēt arboribus dignitatū vt sursum ascendere valeant ad honores. figurati in absalon qui adhesit quercui ⁊ occisus est. Quarto ⁊c. quia adulatores. i. falsi amici vix possunt auelli ab homine ꝙ̃ diu inueniūt ibi lucruȝ similes sanguisuge que ita fortiter adheret homini in aqua reperto ꝙ auelli nequit nisi primo suxerit quantum cupit. Sic vere isti qui non querunt nisi sugere diuitias alienas vix aut nunꝙ̃ possunt euelli a curijs ⁊ hospitijs diuitū i aqua ꝓsperitatis ⁊ voluptatis viuentiuȝ ꝙ̃ diu ibi reperiūt ad sugēduȝ. vnde draconi. i. diuiti diciṫ Ezec. xxix Draco magne qui cubas in medio fluminū sequitur. Pisces tui squamis tuis adherebunt. Nō sic charissimi. sed adhereant nobis boni ⁊ iusti per amiciciam et societatem ps̄. Jnnocentes ⁊ recti adheserunt mihi. Patet igitur ꝙ multiplex inuenitur adhesio in scriptura

Adesse.

Nota qḋ adesse signat presentiā et prōptitudinem paritiuā Et sic dicam qḋ ꝑtinet ad deum. ad iustum. ad dyabolum ad impiuȝ Adest deus vt subueniat. Adest iustus vt obediat. Adest dyabolus vt decipiat. Adest impius vt accipiat. ¶ Dico igitur qḋ deus adest ad subuensendum. quia scilicet deus vbiq͛ est presens et semper est paratꝰ adesse si fuerit quod requirat. Adesse enim diuinum signat suam presentiam quam exhibuit in beata incarnatiōe. Suā presentiam quam exhibuit in rerum administratiōe. Suam presentiam; quaȝ exhibet in gratie collatiōe seu in adiutorio et subuentione Suam presentiam quam exhibebit in anime beatificatione ⁊ in gloriosa apparitione. Deus enim adest per beatam incarnationem et per sacramenti eucharistie distributionem. Esaie. xlj. Primus ad syon dicet ecce assum Jtem adest per rerū vbiq͛ administrationem. Psal. Si ascendero ad celū tu illic es: si descendero ad infernum ades. Jtem deus adest per gratiam et subuentionem Joh. xj. Magister adest ⁊ vocat te. Et de Joseph vendito dicitur. qḋ deꝰ in fraude ⁊ circumuentione fratrum illi affuit Deus enim similis est accipitri qui vbicunq͛ predam paratā viderit statim adest ad eam capiendum. Sic deus statim quando mentem hominis videt paratam et dispositam solet adesse et eam sibi assumere et ad eam accedere ⁊ eam adiuuare. Unde Esaie. lviij. Tunc inuocabis ⁊ ipse exaudiet. clamabis ⁊ dicet ecce assum. Jteȝ deus aderit per gratie collationem vel per beatificam apparitionē. tūc em̄ principaliter aderit qñ se intimare oibꝰ exhibebit. ij. Macha. j. Affuit ꝙ sol refulsit ꝙ prius erat sub nubilo. Et Esa. lij. Ego ipse qui loq̄bar ecce assum. Patet igiṫ qūo deus adest ad subueniendū. ¶ Scdo dico. ꝙ dyabolus adest ad decipiēdū. semper em̄ dyabolus se studet exhibere ꝑsentē vt noceat seu decipiat innocētē. vñ Job. j. dr̄. ꝙ cū cōparerēt filij dei corā dño affuit inter eos sathan supple ad nocendum ipsi Job ⁊ ad tribulationem ipsius impetrāduȝ. ¶ Tertio adest impius ad decipiendū. Mali em̄ semper volūt esse presentes ad accipiendū ad importune petendū ad explorandum ⁊ ad detrahendum ⁊ ad mala omnia faciēdum. Uñ iste est sicut vultur. De quo dr̄ Job. xxxix. Qḋ vbicūq͛ senserit cadauer statim adest. ¶ Quarto adest iustus ad obediendū: q͛. s. iustus se exhibet deo ⁊ superiori ⁊ amico ⁊ inimico. Deo dico vt ei consentiat. ⁊ vt per comtemplationē ⁊ dilectionem ipsum associet ⁊ ꝑ deuotionē assideat dicēs illud Prouerbi. viij. Qñ preparabat celos aderā cū eo cuncta cōponēs: vt ei obediat. Sicut Dauid qui erat rex fuit dictum de Nathan. iij. Reg. j. Adest nathan propheta. Jtem amico vt ei proficiat ⁊ vt ipsum adiuuet et succurrat sicut inuocās auxiliuȝ contra gabaa dixit filijs israel ad suum adiutoriū cōgregatis Judi. xx. Adestis filij israel decernite quid facere debeatis. Jtem inimico vt ipsum corrigat ⁊ redarguat. sicut de helya diciṫ: ꝙ dato ꝙ sciret ꝙ achab rex ipsuȝ persequeretur odio capitali nihilominus ꝓ eo corrigendo exhibuit se presentem. iij. Reg. xviij. Adest helyas. Et breuiter de bona promptitudine voluntatis quā habet homo dicit ꝙ potest accipi in bono ⁊ in malo. Jn bono scȝ quando homo adest. i. adest presto est Ad

Obediendum.
Obsequendum.
Adiuuandum.
Consolandum.
Consulendum.
Et defendendum.

Et de ista promptitudine voluntatis dr̄ Job. xxxviij. Nunquid mittes fulgura ⁊ ibunt ⁊ reuertentia dicēt tibi assumus. Ubi ostenditur. ꝙ prōptitudo obsequij auxilij ⁊ obedientie debet habere timoreȝ magisterij. Nunquid mittes. feruorē desiderij. fulgura. Uigorē. ministerij. Reuertentia dicent tibi assumus. De tali qui vult adesse necesse est em̄. Ut timeat. Ut ardeat. Ut redeat. Debet igitur obediens habere timorē. q͛. s. ipse debet timere magistrū ⁊ prelatū suuȝ qḋ ostēdiṫ cū diciṫ. Nunquid mittes. q. d. Jpse habet aliquē qui pōt eum mittere. Esa. vj. Ecce ego mitte me. Jtē debet habere desiderij feruorem. Jbunt fulgura. Abacuc. iij. Jbunt in splendore fulgurantis haste tue. Jteȝ debet habere ministerij fulgorē. q͛ s. nō se debet reddere grauem: immo dato ꝙ modo reuertatur de executiōe alicuius mandati semꝑ tñ debet esse vigorosus obedientie ministerium ⁊ dicere. Assumus. Esa. lxiij. Tunc inuocabis ⁊ ipse exaudiet. clamabis ⁊ dicet assum. Jteȝ pōt accipi in malo. quando. s. homo adest.

Ad nocendum.
Ad rapiendum.
Ad detrahendum.

Job. j. Affuit etiam inter filios dei sathan vel ad peccandum vel delicias frequentandū. Unde Job. xxxix. Ubicunq͛ senserit cadauer statim adest. Uide prosecutionem de presentia ⁊c.

Adiicere.

Nota ꝙ adijcere accipitur ꝓ iterare. multiplicare. adiungere. aggregare. Et sic possum notare ꝙ est Adijcio virtutis q̄ precipitur. Adijcio salutis q̄ promittitur. Adijcio culpa rum que ꝓhibeṫ. Adijcio penarū que adhibetur. ¶ Est igitur primo adijcio virtutis q̄ dicitur haberi. q͛ scȝ iusti debēt virtutes virtutibus adijcere ⁊ bona opera iugiter iterare. ps̄. Adijciam suꝑ omnē laudē tuaȝ: deꝰ etiā

ipis iustis v̾tutes adijcit ⁊ eos m̄ltiplicat ⁊ extollit. ps.
Adijciat dn̄s sup vos: sup vos ⁊ sup filios ve. Adijcit ei iu
stis. Regula ne possint errare. Perseuerantia ne pos-
sint cessare. Gr̄a vel venia ne se possint excusare. De
disciplina d̄r Eccl'i. xv. Adiecit mandata atq̄ precepta
De perseuerātia d̄r in ps. Dies super dies eius adijci
es ⁊ annos eius vsq̄ in diē gn̄atiōis ⁊ gn̄atiōis. De gr̄a
vero d̄r seu mia. q̄ a deo nobis ꝯtinue adijcit potest di
ci illud. j. Regū. iij. Adiecit dn̄s vocare Samuelem. Et
Esa. vij. Adiecit dn̄s loqui ad achaz. Ista est igitur ad-
iectio virtuosa: quā adiectionē nō habent mali q. s. nō
adijciūt per penitētiam resurgere qn̄ cadūt Amos. v.
Non adijciat vt resurgat virgo israel. Ista est igit̄ adie
B ctio virtuosa que debꝫ haberi. ❡ Scd̄o dico. ꝙ est adie
ctio salutis: que debet mereri: q. s. post gratiam adijcit
gloriam. de quo Mat. vj. Primū querite regnum dei.
et hec oīa adijcientur vobis. ❡ Tertio dico. ꝙ inueni
C tur adiectio peccati: que debꝫ caueri. Et ista est qn̄ hō
ꝯtinue peccādo adijcit pctm̄ pctō. ij. Para. xxviij. Adij
cere multis sup peccata vestra Tales sunt illi qui i fa-
ciliter recidiuāt ⁊ qui per obstinationē semp adijciūt
peccata ad peccata contra illud Eccl'i. v. Ne adijcias
pctā sup peccata. Et nota ꝙ nō est adijciendū. Ad pec
catū per iterationē. Ad mādatū per trāsgressionē. Ad
sapientie virum per inanē locutionē. Ad sufficientie
statū per inanē gloriā. De peccato ꝙ nō sit ei aliquid
adijciendū patet quia s̄m medicos. Sumere additum
suo simile facit furere. Vn̄ Eccl'i. xxj. Peccasti ne adij
cias iterū. De precepto vero ꝙ non per transgressionē
vltra aliquid est faciendum. Patet Deut. xij. Nō ad
das quicq̄ nec quicq̄ diminuas. De verbis ꝙ nō sit
aliquid per multiloquiū superaddendū. Patet Eccl'i.
xj. cap. vbi d̄r. In medio senioꝝ ne adijcias loqui. Job.
xxix. Verbis meis addere nihil audebant. De inani
gloria v̾o ꝙ. s. non occasione eius aliquid fit plus soli
to faciendū sicut. s. faciunt illi qui tot onera penitētie
superaddunt ꝙ sustinere nequeūt: sed succūbūt Esa.
xxiij. Non adijcies vltra vt glorieris. i. occasione vane
glorie non adijciendū onus penitentie supra viros ⁊c.
D Igit̄ dico. ꝙ ē adiectio peccati q̄ debꝫ caueri. ❡ Quar
to dico. ꝙ est adiectio tormēti: que debet horreri. q. s.
dānatis ꝯtinue adijciūtur tormēta Hiere. xlv. Ve mi
hi q̄ addidit dn̄s dolorē dolori meo laboraui in gemi
tu meo ⁊ requiē nō inueni. Istis em̄ adijciunt̄ tormen
ta: nec deus adijcit aliqua solacia vel oblectamenta. si
cut em̄ met dicit Osee. j. Non addā vltra misereri eis
et ibidē. ix. non addā vt diligā eos. Et ideo de quolibet
tali d̄r Esai. xxiiij. Corruet ⁊ non adijciet vt resurgat.
Patet igitur ꝙ quadruplex adiectio generaliter inue
nitur. Vide supra de addere: ⁊ infra de apponere: adiū
gere: congregare ⁊c.

A Adimplere.

Idem est ꝙ vsq̄ ad summū im
plere vel vt ad ꝑfectum. Et no
ta. ꝙ adimplētur Justi gratia. Beati gloria. Boni so-
lacijs. Mali supplicijs ⁊ ēt vicijs. ❡ Primo iusti gra-
tia. Vnde Hiere. xxxj. Populus meus adimplebitur
bonis. Itē beati gloria ps. Adimplebis me leticia cum
vultu tuo ⁊c. Itez boni solacijs Act. ij. Adimplebis me
iocunditate. Itē mali supplicijs Eccl'i. x. Qui tenuerit
illam adimplebit maledictis. Et nota ꝙ de bonis po
test exponi illud Eccl'i. l. Manauerūt putei aquarum
et quasi mare adimpleti sunt supra modū. vbi nota ꝙ
debem⁹ adimpleri Viscerosis affectib⁹ pietatis. Ma
nauerunt. Gratiosis prouectib⁹ sanctitatis. Putei a-
quarum. Gloriosis successib⁹ voluptatis. Quasi ma-
B re inquit adīpleti sunt. ❡ Dico primo: ꝙ debem⁹ ad
impleri affectib⁹. Pietatis viscerosis: qd̄ ostēditur cuꝫ
dicit: Manauerūt q̄ scꝫ nos debem⁹ manare afflue-
re ⁊ distilare per continuā pietatem ⁊ fons ad filios
nostrorū beneficiorum riuulos diffundere ⁊ deriuare
similes cuidā lapidi qui vocat̄ enidros q̄ semper ⁊ per
petuo stillat aquam. Ideo d̄r in lapidario. Perpetui
fletus lachrymis distillat enidros. qui velut ex pleni
fontis scaturigine manat. Nam iste lapis sine discon
tinuatione et sine sui diminutione perpetuo semper
stillat. Cuius potest esse ratio: quia sua occulta virtu-
te aerem contiguum in aquam condensat: congelat
et cōuertit ⁊ sic semper videtur aquam emittere ⁊ gut
tatim perpetuo emanere. Sic vere charissimi vir pi⁹
et misericors semper ⁊ continue debet stillas elemosy
narum ⁊ beneficiorum temporalium emanare emitte
re ⁊ stillare ⁊ alijs indigentibus erogare sine disconti
nuatione. scilicet perseueranter. Juxta illud Prouer.
v. Diriuētur fontes tui foras ⁊ in plateis aquas tuas
diuide. Nam aerem contiguum: idest exteriorez sub
stantiam temporalē debet cōuertere in stillas ⁊ ī plu
uiam: idest in elemosynā ⁊ beneficia. Et sic aquā istam
cōtinue emittamus: nūq̄ tamen diminuemur ꝑ pau
pertatez quia qui dat pauperi nūq̄ indigebit. Prouer.
xxviij. Quia scꝫ sicut circa illum lapidem nouus semꝑ
introducitur aer: ⁊ sic semper inuenit quid condenset
et sic sine diminutione cōtinuat stillas suas. Sic de⁹
semper per occultam prouidētiam introducit nouum
aerē. idest nouas diuitias circa illos qui affluunt pie
tate. Et ita possunt stillas elemosynaruꝫ cōtinuo emit
tere: vt dictuꝫ est. Vnde de Johanne elemosynario di
citur. ꝙ quātoplus dabat tantoplus abundabat. Vn̄
Luc. vj. Date ⁊ dabitur vobis. Que omnia nō solū de
bent esse vera de elemosyna temporali: immo etiā de
sp̄uali scꝫ de eruditione: doctrina ⁊ predicatione. quia
vere vir pius ⁊ discretus: ⁊ maxime religiosus: cleric⁹
et prelatus debet aerem. idest sacram scripturā in stil
las ⁊ ī pluuiā. idest ī verba sua ⁊ informatoria cōuer-
tere. ⁊ sic debet alios per predicationem: doctrinaꝫ et
eruditionem misericorditer irrigare. Juxta illud Esa.
xxxj. In illa die stillabunt montes dulcedinem ⁊ col-
les fluent lac ⁊ mel. cōtemplatiui debent iugiter dul-
corem mellis ⁊ lactis: idest beneficioꝝ spiritualium ⁊
temporalium distillare. ideo de tali manatiōe potest
dici illud Ezechiel. xxxj. Flumina eius manabāt in cir
cuitu radicum eius. Et loquitur de quadam arbore
altissima ⁊ pulcherrima. Quia vere vir perfectus qui
potest comparari arbori alte per cōtemplationem. ar
bori pulcherrime per honestam cōuersationem: debꝫ
habere scꝫ elemosynarum et doctrinarum per pieta-
tis compassionem. Sicut enim fluuius non potest se
continere quin exeat ⁊ quin aquaꝫ suam continue dis
tribuat atq̄ mittat: sic vere nec nos debemus nō cō-
tinere quin aquas quas habemus. idest scientias ⁊ di
uitias cōtinue alijs diffundamus. Ostenditur igitur
hic ꝙ pietas debet habere. Vbertatez irrigatiuam. q̄
in circuitu debent effluere ⁊ manare. Charitatem cō-
stitutiuam. quia a radice idest a corde debet exire per
charitatem nō ab hypocrita falsitate radicūq̄ inquit
eius. Et sic bene dico: ꝙ nos debemus adimpleri pie
tatis affectib⁹ viscerosis. Vnde de ista adīpletiōe pie
tatis potest dici illud Judicum. Misericordia nobis
⁊ charitas adimpleatur. Manauerunt inquit. ❡ Se C
cundo debemus adimpleri sanctitatis virtutib⁹ gra
tiosis: quia scilicet debemus esse putei aquarum. Q̄r
sicut puteus et cauerna profunda aquis tamen irri-
gua et fecunda. Sic vere quilibet homo bonus debet
esse puteus profundus et infimus per humilitatem
plenus aquis. idest gratijs et virtutibus per pefectio-
nem et sanctitatem: quibus scilicet mens possit irri-
gari spiritualiter ⁊ etiam fecundari. Juxta illud Can
ticorum. iiij. Puteus aquarum viuentium que fluūt
impe. de ly. vbi ostēditur ꝙ gratie ⁊ virtutis nostre de
bet habere. Absconsionem. Puteus. Durationem.
Aquarum viuentium que scilicet non sitiunt. Volun
tatis promptitudinem. Que fluunt impetu. Chari
tatis pulchritudinem. De lybano. Sed heu proh-
dolor charissimi talis puteus iam sunt amari. quia
vere isti nō sunt putei per gratiaꝝ redundationē: sed
per vicioꝝ

per viciorū τ cupiditatū abūdantiā. Puteus em̄ ē profund⁹ τ obscurus aquas suas exterius nō diffundit vt cōmuniter imo eas reseruat in cauerna τ concauitate sua sibipsi. Puteus etiā indiget φ aqua ipsius mouet alias facillime putrescit. vere tales putei sunt cupidi τ auari. Quia vere isti sunt profundi per inuestigabilem fallacitatē τ deceptionē. Iuxta illud Hiere. xvij. Prauum ē cor hoīs τ inscrutabile τ qs cognoscet illud. Sūt etiā obscuri p suorū malorū cōtractuū velamētū τ absconsionē. aquā etiā sua bona tpalia que recte sunt flu xibilia sicut aqua alijs nō diffundunt p elynarū distributionē immo in cōcauitatib⁹ suis. i. in archis τ latibulis ea seruāt per auariciā τ parcitatē ita φ multotiēs ibidē putrescunt per nimiā custoditionē: sicut ad sensum videmus de blado: vino τ pannis diuitū auarorum et vsurariorū q̄ ꝓpter nimiā custodiā in putredinē cōuertunt. Jaco. v. Diuitie vestre putrefacte sunt argentum vestrū rubiginauit. Nā sicut puteali aque necessariū est φ ibi sepe hauriat ad hoc φ non putrefiat: q2. s. mot⁹ reseruat a putrefactiōe. Et inde est φ aqua tāto melior est τ purior: quanto ibi sepius haurit. Sic vere charissimi necesse est φ ad aquas diuitiarū nostrarum sepe elynarū largā distributionē faciamus: ne forte putrescāt per nimiā reseruationē. Quia aque diuitiarum nostrarū tanto sunt apud deū meliores quanto ꝓ erogādo pauperib⁹ sepius ibidē haurimus. haurite igit et ferte architriclino. Debem⁹ igit impleri charissimi sanctitatis virtutibus gratiosis. j. Petri. j. Gratia vobis τ pax adimpleatur. Puteus inquit aquarū. ¶ Ter

D tio adimpleamur voluptatis excessibus gloriosis vel fructuosis. Quasi mare inquit adimpleti sunt q2. s. sicut mare habet redundantiā τ abundantiā aquarum inexhaustibilē τ indefectibilē abūdantiā voluptatis. Et ideo sicut mare tunc est summe plenū quādo luna est plena Sic vere charissimi quādo luna. i. qsi mutabilis voluntas nostra est plena lumine. i. gratijs scientijs donis virtutibus. tunc vere ei parat plenius mare. i. plenior etiā amplior abundantia voluptatis eterne. Eph. j. Omnia in nobis adimplent. Ideo cuilibet potest dici illud. Esa. lx. Tunc videbis τ afflues τ mirabitur τ dilatabit cor tuum qn̄ cōuersa fuerit ad te multitudo maris. In quib⁹ verbis describit eterna gloria Et sapientie limpitudine. Quia tunc videbis. Ex opulentie plenitudine: Quia tunc afflues. Ex charitatis amplitudine. q2 tunc dilata cor tuum. Et voluptatis magnitudine. Quādo cōuersa fuerit ad te multitudo maris. Ideo de adimplemēto glorie dicitur illud ps. Adimplebis me letitia cum vultu tuo. delectationes in dextera tua. Ideo dico φ debem⁹ adimpleri in eterna benignitate seu pietate virtutum fertilitate seu vbertate celesti felicitate seu voluptate τc.

A **Adinuenire.** Adinuentio. Nota φ adinuētio idem est φ noua inuētio vel ordinatio Et est adinuētio diuina τ humana ¶ Diuina adinuentio signa illa que deus adinuenit vel instituit et que ad salutem mortalium ordinauit sicut sunt articuli fidei. sacramenta ecclesie. mandata decalogi. opera pietatis. Ista ei a deo sunt inuenta τ ad salutem hominum ordinata. de quibus Esa. xij. Notas facite in populis adinuentiones eius Et merito. q2 sicut dicit Baruch. iij. Hic adinuenit omnē viā discipline Et ideo dauid dicebat domino illud ps. In adinuentionibus tuis exercebor. ¶ Humana adinuentio signat illa vicia que humana solertia contra deum adinuenit. τ potissime adinuentio signat illa vicia ad que natura nō inclinat sed ars τ malicia ipsa sibi adinuenit τ procurat sicut est ydolatria sodomia. Infidelitas τ malicia. de ydolatria dicit Sapien. xiiij. Superfluitas hoim hec adinuenit. De sodomia dr in ps. fornicati sunt in adinuentionibus suis. Seneca enim in quadā declamatione dicit φ natura meli⁹ formauit concubitus animaliū. φ humanos. q2. s. animalia nō inueniunt aliud φ natura suadet: vilis aūt τ corrupta hūana imaginatio adinuenit istos modos. Sapien. xiiij. Adinuentio. illorū corruptio. De infidelitate vō τ malicia dicit Michee. iij. Nequiter egerūt in adinuentionibus suis. Quocunqꝫ aūt modo accipiatur adinuentio humana semper vt cōiter in malo signat. Et semper meretur iudiciū atqꝫ penā. Osee. xij. Iuxta adinuentiones tuas reddet tibi. Et Osee. vij. Circundederunt eos adinuentiones eorum.

Adire. Idem est qđ vsqꝫ ad terminuꝫ ire. Et potest significare in bono τ in malo. In bono enim significat Motū affectionis. Arcum orationis. Statum eterne saluationis. De affectiōe seu deuotione dicit Luce. viij. φ illi nō poterāt adire hieru salē pre turba. Turba em̄ sollicitudinū τ cogitationū aditum impedit. De oratione dicitur. Sapien. viij. Adij dn̄m τ deprecatus sum τc. De beatitudine vero potest accipi illud Hebre. iiij. Adeamus cum fiducia ad thronum eius τc In malo signat malam supplicationem proditorum. adulatorum: interuentionem et ad maiorem interpellationem. De quo Act. xxv. Adierunt principes sacerdotū postulantes aduersus paulum. Breuiter loquendo adire semper videtur includere supplicationem τ requisitionem siue bona fuerit siue mala. Uide infra vbi Ire: A

Adiurare. Idē est φ aliquid iuramento vel sub iuramenti fidelitate vel firmitate requirere vel mandare. Unde iurans est ille qui iuramentum facit. Adiurans est ille qui iuramentuꝫ recipit vel imponit. j. Reg. xiiij. Adiurauit Saul populum dicens. Maledictus vir qui comederit panē vsqꝫ ad vesperam. Et Gene. xxiiij. Adiurauit me dominus meus. Ideo dico breuiter. φ adiurare idem est φ aliquid firmiter precipere vel inhibere. Et si vis dic φ deus adiurat nos: τ φ nos sumus adiurati. i. firmiter requisiti de quattuor scꝫ. A

De veritate dicenda.
De pietate tenenda.
De tranquillitate seruanda.
De carnalitate vitanda.

¶ Dico igitur φ nos sumus adiurati de dicenda veritate. ij. Paralip. xviij. Iterum atqꝫ iterū te adiuro vt nō loquaris mihi nisi qđ verū est. Itē sum⁹ adiurati de tenēda pietate. Gen̄. l. Ascēde τ sepeli patrē tuuꝫ sicut adiurat⁹ es. Itē sum⁹ adiurati de seruāda pace τ trāqllitate. Can̄. iij. Adiuro vos filie hierlm p capreas hynnulosqꝫ ceruorum ne suscitetis neqꝫ euigilare faciet dilectā. De⁹ em̄ vult φ dilecta sua. i. aīa stet in tranqllitate τ pace: τ iō ipse adiurat filias hierlm. i. potentias sensitiuas p capreas τ hynnulos. i. p sctōs τ sctās ne ipsam p sollicitudines suscitēt aut euigilēt. Itē sum⁹ adiurati de vitāda carnalitate: vn̄ Gen̄. xxiiij. Adiurauit me dn̄s me⁹ ne acciperē filio ei⁹ vxorē de filiabus chanaā. filie em̄ chanaā sunt delitie carnis. Ptꝫ igit quō adiurati τ obligati sub ꝑcepto sum⁹ ad bona plurima facīeda: τ hec sufficiāt.

Adiutoriū. Est multiplex in scriptura. scꝫ. A

Adiuuare dei.
Adiuuare hominis.
Adiuuare bonum.
Adiuuare malum.

¶ Nota igit. φ nos debemus alter alterum adiuuare. Apes enim vt dicit Ambro. τ Pli. inuicē se adiuuāt vn̄ qn̄ vna venit de foris ad aluearem onusta floribus tres vel qttuor de alijs stati assunt ad eā adiuuādū τ exonerādū. Sic vere charissimi quotiēs videm⁹ aliquē apē sociū nr̄m oneratū aliquo vicio vł negocio vel aliq̄ tribulatiōe vel paupertate: vere nos statim debem⁹ iuuare. s. elemosynis τ oīb⁹ bn̄ficijs τ subuentiōib⁹: τ alter alterum ꝓ viribus supportare. Iuxta illud Gal. vj. Alter alteri⁹ onera portate. q2 sicut dr prouerb. xviij. frat q̄ adiuuat a frē sicut ciuitas firma vbi ondit triplex rō q̄ debem⁹ alter alterū adiuuare. s. rōne filis

nature. Frater. Ratione flebilis iūcture Adiuuatur. Ra
tione nobilis iuncture Ciuitas. Ratione stabilis stru
cture. firma. Nam nos habemus similē humanitatē
frater. Nam in illo videm⁹ flebilem necessitatē. Adiu-
uatur. Nā nos heremus per iuncturam cōmunitatē.
ciuitas. Nam sic manemus per fortem stabilitatē. fir
ma. ¶ Primo igitur debemus nos iuuare ratione si-
milis nature vt patet de elephantibus qui inuicem se
diligunt atq3 iuuant Unde dicitur a solino libro de mi
rabilibus mundi. Qđ inter elephātes maxima est cu-
ra alteri de altero. Nā fortiores alios vulneratos ⁊ fes
sos inter se recipiunt ⁊ eos magis ꝙ̄ se adiuuāt ⁊ defen
dunt. quando etiam vnus ipsorū innixus arbori. arbo
re fracta cadit in terram vnde. s. de se nō pōt plus surge
re ꝑpter corporis grauitatē tūc eo clamante ⁊ barrien
te alij occurrunt ipsumq3 adiuuant pro posse et suble-
uant qđ si forte nequeunt cum eo pre cōpassione bar-
riunt atq3 plangūt vt dicit Idem. Reuera charissimi ta
les debemus esse. Constat eīm qđ nos sumus eiusdem
nature ⁊ speciei. q2 omnes sumus homines. nam sicut
elephas est animal mansuetū. q2 sicut dicit Plini⁹ li.
viij. ca. j. Memoriā ⁊ intellectū in multis habere videt
sic homo naturaliter est mansuet⁹ Ratione ⁊ memo-
ria preditus ⁊ donatus. Et iō vere inter nos dꝫ eē ma
xia amicicia. pietas ⁊ societas. ⁊ maxia cura alteri de al
tero. quia vere nos debem⁹ bona aliorū nostra reputan
do ꝯgaudēdo ⁊ aliorū mala cōdolēdo. Quia sicut dr. j.
Cor. xij. Nos oēs vnū corpus sum⁹ in xp̄o: alter aūt al
terius mēbra. Siquid autē inquit patit vnū membrū
cōpatiunt oīa mēbra. fessos enim tentationibus. vul-
neratos tribulationibus miserijs ⁊ paupertatibus vel
criminibus. debem⁹ nos qui sum⁹ fortiores. i. diuitijs
potentijs, ⁊ scientijs virtutib⁹ ⁊ gratijs adiuuare. defen
dere ⁊ tueri. Et temporaliter subueniendo et spūaliter
orando vel instruendo corrigendo ⁊ castigādo suppor
tando ⁊ miserendo: Iuxta illud Ro. xv. Debemus in-
quit nos firmiores imbecillitatē infirmorū sustinere.
Unde quādo accidit qđ vnus nostrū cadit in infirmi-
tatē fracta arbore humane viuacitatis vel cadit etiā
in paupertatē ⁊ tribulationē fracta arbore ꝓsperita-
tis humane ⁊ cōfidentie humane ⁊ securitatis cui inni
tebatur. tunc vere alij audito barritu planctu ⁊ quere
la ipsius ⁊ auxilij implorationem quādo. s. dicit. Mise
remini mei miseremini mei saltem vos amici mei. de-
bent ad eum conuenire: ⁊ ipsum suis consolationibus
ab infirmitate suis orationib⁹ ⁊ elemosynis a peccato
et purgatorio suisq3 temporalibus beneficijs a tribula
tione ⁊ paupertate adiuuare ⁊ benigniter inꝙ̄tū pos
sunt subleuare. q2 si forte nequiuerimus subuenire sal
tem barritū doloris ⁊ compassionis debemus emittere
⁊ per pietatem cū eo condolere. Figura de amicis Job.
ij. ⁊ vltimo. Qui audito suo infortunio adcōuenerunt
vt cōsolarent eum cōdoluerunt ⁊ fleuerunt et pro eius
releuatiōe oues ⁊ inaures ⁊ cetera. munera ꝓbuerūt Et
ideo. j. Macha. ij. dicit Adiuuabant eum omnes fra-
tres sui ⁊ omnes qui se cōiunxerāt cum patre eius. Ad
iuuemus igitur nos charissimi q2 sumus eiusdem na
ture. Frater inquit a fratre. Et ꝙ istud debeat esse verū
satis videtur per figuram Gen. ij. vbi dicitur ꝙ cū adā
solus esset creatus creauit deus adiutorium simile si-
bi. s. mulierem. Quod est contra multos similes cani-
bus qui non parcunt nec fratri nec patri. imo si vnus
eorum percutit omnes alij canes currunt non ad eū
adiuuandum sed eum mordendum ⁊ impugnandum
Sic vere multi sunt qui videntes fratres suos notos ⁊
vicinos percussos aliqua tribulatione vel paupertate
tunc nituntur ipsos mordere infestare et extrahere da
re vel in se vel in suis sicut patet de istis qui insurgunt
contra homines mortuos filios eorum inuadendo et
impugnando ⁊c. Ideo dicitur Michee. vij. Frater fra-
trem venatur ad mortem et inimici hominis domesti
ci ei⁹. Unde iā verificat illud Gen. ij. Ade vero nō inue
niebat adiutor similis sibi. q. d. Omnia alia iuuant ho
minē nisi homo qui. s. est sibi similis ⁊ cōformis. Nō
sic charissimi nō. sed alter alterū adiuuem⁹. q2 sum⁹ C
nature similes frater a fratre. ¶ Secūdo debet alter
alterum iuuare ratione iūcture flebilis: quod ostēdi
tur cum dicitur. Adiuuatur. q2. s. supponendū est quā
do aliquis adiuuatur: ꝙ ipse patit indigētiā aliqua-
lem ⁊ aliud preiudiciū ⁊ iuncturā. Estaurus est piscis
qui cōparem suū diligit miro modo vñ si vnus sit ca-
ptus ⁊ nitat exire de sportula piscatoris: statim ali⁹ vi
dens ipsum luctantē ipsum adiuuat: ⁊ caudā ei⁹ ap-
prehendens in ore ipsum extrahit quātū potest. vt di-
cit Pli. lib. xxxij. ca. allegans Ouidiū in lib. elientico.
Sic vere alter nostrū debet alterū dirigere ⁊ iuuare.
Nam si quis inclusus ⁊ capt⁹ fuerit in aliqua sportula
piscatoris. i. aliqua tribulatiōe vel pauptate: vel etiā
in purgatorio vel peccato. pro certo alij si possunt de
bent spiritū extrahere adiuuare ⁊ liberare: ⁊ cū ore. i.
cū verbis: supplicationibus: consolationibus: instru
ctionibus: ⁊ precibus: ⁊ orationibus ipsum eripere vel
saluare. ps. Adiuuit pauperē de inopia. Et maxie qñ
videmus ꝙ ipse luctat. i. ꝙ ipse facit debitū suū ⁊ pos
se suū de exeūdo. figura habet. Deut. xxij. vbi dr ꝙ si
asinū inuenimus sub onere cecidisse non debem⁹ eū
preterire: sed eū sub onere liberare. Sic vere si inuene
rimus vnū asinū. i. vnū pauperē detentū sub onere tri
bulationis ⁊ paupertatis nō debemus eū preterire
quasi de eo nō curantes. immo debemus ipsum ꝓ vi-
ribus liberare. Eccle. iiij. Ne verearis amicū tuū in ca
su tuo. Et. j. Macha. viij. Si gēti iudeorū acciderit bel
lum prius iuuabant romā ex animo ꝓut tēpus ꝑmi-
serit: vt describitur istud iuuamen.
Ut necessarium. Si acciderit.
Ut volūtariū. Ex animo.
Ut saluatoriū. Iuuabunt.
¶ Qđ est contra multos qui nullo tribulato vel mi
sero miserant. Similes quibusdā fatuis populis orie
talibus qui sunt inter tartaros. qui ex ritu suo habent
ꝙ nulli cōpatiunt misero. nulli dant elemosynā ege-
no. nulli cōdolent tribulato. habent ꝙ nunꝙ̄ debent
iuuare quem debemus. sic decernūt derelinquere: vel
paupertate dānare. Istā enī fatuā opinionem videt
habere hodie q̇dā apud nos q̇ vꝫ nulli desolato ifor
tunato subueniūt seu parcunt. ps. Infirmati sunt nec
fuit qui adiuuaret. Sed more canū cōtra tales latrāt
poti⁹ ⁊ insurgūt. qui. s. ita fatui sunt qđ ad fortune va
rietatē nō aspiciūt. ⁊ ꝙ ad opera occulte dei ꝓuiden-
tie nō attendūt. Cōstat eīm ꝙ deus pauperes esse vo-
luit: ⁊ propter eos ⁊ ꝓpter nos: ꝓpter eos vt diuitijs
perperā vterent. propter nos etiā vt virtus pietatis in
eis exercerēt: vt sic eis mediāte pietate q̄ ad omnia va
let ꝯm apl'm quilibet meretur. Ideo dicitur. Deut. xv.
Nō deerunt pauperes de terra tua. Et dñs Joh. xij.
Pauperes semper habebitis vobiscū ⁊c. Nō sic cha
rissimi nō: sed alter alterū adiuuemus. ⁊ maxime illos
qui subsunt oneri nature flebilis. ¶ Tertio adiuuare D
debemus alter alterū ratione iuncture nobilis: quia
scꝫ nos sumus quasi ciuitas: que dicitur quasi ciuiū
vnitas: q2 sicut ciues in illis que tangūt cōmunitatē
sunt iuncti siti ⁊ indiuisi: ⁊ alter alterū adiuuat. Sic ve
re nos qui sumus eiusdē ciuitatis. s. ecclesie debemus
alter alteri iungi ꝑ amiciciā ⁊ vnitatē. Et alter alterū
adiuuare per beneficiorum ⁊ subuētionū largitatem
⁊ per mutuā charitatē. Nam sicut glires socios suos
diligunt atq3 iuuant. vt dicit Plinius lib. viij. ca. lviij.
Sic vere saltē socios cōciues ⁊ amicos ⁊ cōiunctos de
bemus diligere ⁊ iuuare ⁊ eisdē ꝓ viribus subuenire:
⁊ de hoc potest exponi illud ps. Hierusalē que edifica
tur vt ciuitas cuius participatio ⁊c. ciuitas ergo hie-
rusalē q̄ interpretat pacifica signat bonorū pacificam
vnitatē quorū participatio adiutoriū ⁊ ꝓuisio debet
esse in ipsum. q2. s. in idipsum. i. vnitate ⁊ dilectione dꝫ
alter alterū adiuuare. Sed ꝓ certo parū valet hodie ta
lis cōiunctio vel vnitas: q2 dato ꝙ hoies sint eiusdem
ciuitatis

ciuitatis collegij vel vnitatis: vix tamē aut nunq̄ volunt alter alterū adiuuare: immo qđ peius est magis hodie cōtrariant vicinis suis ⁊ cōiunctis ⁊ maior inuidia briga ⁊ rixa vel dissensio inter eos seminat q̄ in alijs extraneis ⁊ remotis. Et de hoc dr̄ Hiere. xlix. Incēderunt electā ciuitatē. Et Esa. xix. Cōcurrere faciā egyptios aduersus egyptios: ⁊ pugnabit vir cōtra fratrē suū ⁊ vir contra amicū suum: ⁊ ciuitas cōtra ciuitatem: ⁊ regnū aduersus regnū. Ostēdit q̄ tria sunt hominū genera quorū alter alterū nō adiuuat. s. Umbrositatis tegumine cecati egyptij q̄ interpretantur vmbrosi. Carnalitatis inguine ligati frater ⁊ amicus. supple carnalis. Sublimitatis culmine locati. regnū inq̄t contra regnū. Tenebrosi em̄ egyptij. i. diuites ⁊ auari quos mūdi ꝓsperitas excecat ⁊ obscurat. Itē fratres ⁊ amici carnales ⁊ mūdani. Itē illi qui in mūdi dignitatibus ⁊ diuitijs ⁊ officijs. tales dico alter alterū non adiuuant. immo pre cupiditate: falsitate: inuidia: ⁊ malignitate se lacerāt ⁊ impugnant. Quia sicut dr̄ Prouer. xiij. Inter superbos sunt iurgia. Eccle. lj. In tepore superborū sine adiutorio. Nō sic charissimi: sed alter alterū adiuuemus q: vere ad hoc ratione iūcture subtilis. ¶ Quarto ad hoc tenemur ratiōe structure stabilis firma inquit. Sicut enim videmus q̄ in domo ponuntur columne plures firme ⁊ stabiles vt vna aliā adiuuet ⁊ supportet: vt sic domus firmior ⁊ stabilior possit esse. Sic vere charissimi in vna domo fidei ⁊ ecclesie religiōis ⁊ patrie sunt plures columne. i. plures persone. quarū debet alterā altera in suis effectib⁹ adiuuare: vt sic ipsoꝝ domus ⁊ cōitas stabilior ⁊ firmior possit esse. Firma inquit. Tunc em̄ totū melius regit ⁊ etiā cōditio fortior ⁊ stabilior reperit quādo partes a partibus adiuuant. Ideo Martha dicebat dn̄o Luce. x. Dn̄e nō est tibi cure q̄ soror mea reliquit me solā ministrare. dic ergo illi vt me adiuuet. q. d. Tūc ero firmior ⁊ fortior quādo adiuta fuero per eandem. Et Luce. v. ca. Innuerūt socijs qui erant in alia naui q̄ venirēt ⁊ adiuuarēt eos. Firma inquit. Unde. j. Macha. j. Edificauerūt ciuitatē dauid muro alto ⁊ firmo. Ubi nota q̄ ad hoc q̄ per adiutoriū ciuitatis religiōis vel ecclesie sit firmata quattuor principaliter requirūtur videlicet Laboris diligentia. Edificauerūt. Uigoris ꝑmanētia. q: s. nos debemus esse dauid. Amoris consonantia. ciuitatē. i. ciuiū vnitatē. Ualoris confidentia. Muro alto ⁊ firmo. Et ista proh dolor sunt hodie cōtra multos qui ꝓ certo nō vacant ad ecclesie vel religionis edificationē sed destructionē. Nō em̄ habent diligentiā sed negligentiā: nō consonantiā sed discordiā. Nō confidentie firmitatē: sed incōstātie debilitatem. Et ratio est: q: vere quilibet vacat ad ꝓpriā vtilitatē ⁊ relinquit cōmunē. Et ideo illa q̄ sunt cōia sunt hodie in multis locis pessime gubernata. Propter hoc arguunt hodie multi. Malach. iij. Quia inquit domus mea deserta est ⁊ festinatis vnusquisq̄ in domum suā. propter hoc ꝓhibiti sunt celi ne darent rorem ⁊ terra prohibita est ne daret germē suum. Nā q: hodie multi ecclesiastici preferūt priuatā vtilitatem cōi. ideo celū. i. deus nō mittit eis rorē sue gratie ⁊ etiā terra nō profert prospere fruct⁹ suos. Nō sic charissimi: sed simus similes formicis que in cōitate viuūt ꝓ cōitate laborāt: ⁊ sese inuicē adiuuant ⁊ confortāt. Mr vere ṡm Aristo. ij. ethi. Bonū qđ est cōius est diuini⁹ Adiuuemus nos charissimi

Propter structure firmitatem.

F Propter iuncture paritatem.

Propter iacture necessitatem.

¶ Quia per hoc roboramur virtutum structura. Firma. Quia simul copulamur communi iunctura. Ciuitas. Quia ad hoc excitamur flebili iactura. Adiuuatur. Quia ad hoc inclinamur cōmuni natura. Frater a fratre. Nota q̄ deus adiuuat hominē.

Sicut pater filium nutriendo.

Sicut tutor pupillum gubernando.

Sicut doctor discipulum instruendo.

Sicut ductor exercitum dirigendo.

Sicut prelatus subditum corrigendo.

Sicut dominus famulum premiando.

¶ Est enim in rebus tanta consonantia q̄ semper superior adiuuāt inferiorem in suis effectibus. Unde etiā dicit ptholomeus. q̄ stelle fixe cum celestibus orbib⁹ cooperantur planetis inferioribus in suis influētijs ⁊ proprietatibus. Sic vere charissimi dico q̄ res superiores. s. ipse deus angeli ⁊ sancti habent iuuare ⁊ cōfortare. etiā nos alij inferiores ⁊ nos per suā gratiā visitare. ⁊ nos in nostris actib⁹ gubernare. Et ideo dec⁹ pulcerrime describit. Eccle. xxxiiij. Protector inquit potentie firmamentum virtutis. Tegimen ardoris. Umbraculum meridiani. Deprecatio offensiōis. Adiutorium casus. Exaltans animam. Illuminans oculos. Dans sanctitatem vitam ⁊ benedictionē. In quibus verbis ostenditur q̄ deus adiuuat suos. Cōferendo defensionem. Protector potentie. Roborando ꝑfectionem. Firmamentum virtutis. Temperando tentationem. Tegimen ardoris. Recreando affectionē. Umbraculum meridiani. Concedendo indulsionem. Deprecatio offensionis. Releuando depressionē. Adiutorium casus. Procurando promotionem. Exaltās animam. Illustrando cognitionem. Illuminans oculos. Confortādo conditionem. Sanitatem. Infundēdo deuotionem. Uitam. Influendo fruitionem. s. Benedictionem eternam. ¶ Dico igit̄ primo q̄ deus cōfert defensionem. quia scilicet ipse protector potētie. G Nam sicut elephas teste Solino videns hominem errantem ipsum ad viam publicam reducit: ⁊ si draco ei nocere voluerit ipsum adiuuat protegit ⁊ defendit. Sic vere charissimi deus per suas inspirationes: vel etiam per suas correctiones hominem per vitia deuiatū ad viam salutis. hoc est ad statum gratie reducit: ipsumq̄ contra draconem diabolum vel etiam cōtra alios tyrannos: ⁊ etiam contra mundi ⁊ carnis tētationes ⁊ tribulationes. defendit protegit atq̄ iuuat quando sc̄ per spem fiduciam ⁊ orationem eius auxilium implorat. Et ideo dicitur in ps. Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium. Laqueus contritus est ⁊ nos liberati sumus. Et sequitur Adiutorium nostrum in nomine domini. quod ostendit cū dicitur. Protector potentie. Unde Geñ. xv. Noli timere abrahā quia ego protector tuus sum. Adiuuat igit̄ per defensionem. vnde in ps. xxxvj. Adiuuabit eos dominus ⁊ liberabit eos a peccatoribus ⁊ saluabit eos: quia sperauerunt in eo. ¶ Secundo adiuuat deus roborando perfectionem. s. fortificando hominem ad resistendum. quia ipse est firmamentū virtutis similis. H cypresso que ṡm Isido. imputribilis ⁊ soli de est nature: ⁊ ita firma q̄ oneri nunq̄ cedit: sed semper in eadē remanet firmitate. Et ideo inde fiunt fortissime colūne ad edificia sustinenda. Et ista est arbor rotundissime figure ⁊ iocundissimi odoris: nam figura eius rotunda est ⁊ in altum acuta. Talis vere charissimi est ipse deus: ⁊ tales etiam debemus esse. Est enim rotundus per ꝑfectionem: quia figura sphērica est ꝑfectior figurarū. Est in sursum acutus per contemplationem ⁊ eternam ꝑlationem. Est imputribilis per immutabilem durationē. Malach. iij. Ego deus qui nō mutor. Et inflectibilis ꝑ incōcussibilē firmitatē. Iocūdi odoris per sue famose fragrātie suauitatē. Et ideo iste est firma columna stabilis atq̄ sana: cui q̄libet pōt inniti ꝑ fiduciā ⁊ sanitatē: q: s. q̄diu hō ei intus fuerit a statu gratie ⁊ perfectiōis nunq̄ cadet. q: ipse sustinet ⁊ roborat perfectos firmamentū virtutis. ps. Dn̄s firmamentū meū ⁊ refugiū meū. Adiutor meus ⁊ liberator meus. Ideo de tali adiutorio dicit in. ps. Deus noster refugium ⁊ virt⁹ adiutor in tribulationibus. Ipse em̄ est q̄si cypressus in mōte syon ⁊ q̄si palma exaltata in cades. vbi suā firmitatē notat. Famositas nominata. Cypressus. Autoritas sublimata: quia in mōte syō

fertilitas ampliata quasi palma. Iniqtas abdicata.
In cades. Quod interpretatur mutata. Tales hodie nō
sunt multi. qz ita sunt fragiles ⁊ debiles ꝙ nulli one-
ri tribulatiōis vel tentationis possunt aliqualiter sub
sistere. immo statim per peccatū ⁊ per impatientiam
per leuitatē ⁊ inconstantiā deficiunt ⁊ frangūtur. Cō
tra illud Sene. Utere officio qd̄ semel sumpsisti: tur-
pe est oneri cedere. Deus igitur per suā firmitatē ro-
I borat perfectionē. ¶ Tertio iuuat qz temperat tenta-
tionem. Regimē inquit ardoris. Sicut em̄ tegimē do
mus iuuat illos qui in domo sunt: qz. s. tēperat eis ar
dorem solis vel aeris exterioris. Sic vere deus illos q̄
sunt infra se per gratiā ⁊ charitatem preseruat ab ar-
dore solis. i. a feruore tentatiōis interioris que est de
luxuria ⁊ exterioris que est de auaricia. Ideo dicebat
Esa. xlix: Sub tegumento manus sue protexit me. Fi-
guratus in nube q̄ filios israel ducebat. Exo.
xiij. que. s. de die erat densa ⁊ rorida cōtemperans eis
ardorem solis. Et eos cōtra calorē adiuuans ⁊ cōfor-
tans. Sic deus ⁊c. vnde de tali adiutorio cōtra tenta
tionis ardorē. Dicit. ij. Para. xxvi. Adiuuit eū dn̄s cō-
tra philistijm. qd̄ etiā figuraliter signatur. Hiere. xxv.
vbi dicitur. Dixit ad me Ananias filius Azur. q̄ sc3 in-
terpretatur adiutor lucidus. Cōtriui iugū regis babi
lonis. i. diabolice tentationis. Et istud est proprie ad
iutoriū manutenētie diuine. quādo. s. de⁹ tenet hoīem
ne succumbat tētationi. ipsamqz ei cōtemperat. sicut
mater iuuat filium paruulū manutenēdo eū ne cadat
in lutū. Ideo dicat hō illud p̄s. Nisi qz dn̄s adiuuit.
me paulomin⁹ habitasset i inferno aīa mea. ¶ Quar
K to deus recreat refectionē: qz est vmbraculū meridia-
ni supple caloris. Sicut em̄ vmbraculū tempore esti-
uo in meridie recreat viatores. Sic deus in estu tribu
lationum huius mundi p deuotionē ⁊ gratiā recreat
homines atqz iuuat. Ideo dicat hō Cant. ij. Sub vm-
bra illi⁹ quē desiderabā sedi ⁊ fructus eius dulcis gut
turi meo vbi ostendit ꝙ vmbra memoria vel fiducia
dei crucis vel paradisi.
Laborem abijcit. Sedi sub vmbra illius.
Amorem reficit. Quem desiderabam.
Dulcorem conficit. Dulcis gutturi meo.
Uigorem perficit. Fructus inquit eius.
Et ideo sicut elephantes frequentant vmbrā palme
⁊ eius fructus vescuntur. Sic nos debemus frequen
tare per deuotionē vmbrā. i. memoriā crucis paradisi
et dei vt fructibus sue gratie ⁊ glorie satiemur. Sz ecō
uerso quidā sunt similes Helye. de quo dicitur. iij. Re
gum. xviij. ꝙ dormiebat sub vmbra vni⁹ iuniperi que
est arbor pungitiua: ⁊ per vnū annū possunt cineres
eius seruare ignē grecum: vt dicit Isid. Talis p certo
est mundus sub cuius vmbra. i. sub cuius prosperita-
te quiescunt ⁊ dormiunt peccatores: quia vere iste est
pungitiuus per diuersas tribulationes ⁊ ignem aua
ritie continue seruat per cupiditates ⁊ ambitiones.
Ideo de mūdi diuitibus dicitur Job. xl. Sub vmbra
dormit in secreto thalami in locis humentibus. Nō
sic charissimi: sed sub vmbra dei qz vere ipse recreat af
fectionem. ¶ Quinto dico ꝙ ipse preparat indulsio-
L nem: qz ipse est deprecatio offensionis: quia sc3 p qua
cunqz offensione ipse est deprecabilis: ⁊ pro omni cri-
mine potest cum fiducia deprecari: qz semper parat⁹
est indulgere: similis leoni qui parcit animalib⁹ que
coram eo se prosternunt. Sic vere xp̄s illis parcit q̄ ve
niā implorando prosternunt se humiliter corā eo: qd̄
est contra vindicatiuos qui nulli volūt parcere delin
quēti: immo etiā vsqz ad vnguē oīa volūt punire. simi
les castori cui nō sufficit frangere carnē quā mordet:
immo pre rabie crudelitatis ⁊ ossa frangit: sicut Pli-
nius lib. viij. naturalis mūdi hystorie dicit: exemplifi
cans de muliere getulica q̄ leonē famelicū in deserto
reperiens ne deuoraretur precibus ⁊ allegationibus
impetrauit. Sic vere multi sunt quibus nō sufficit car
nem exteriorē. i. tēporalē substantiā inimicoꝝ suorum

ledere. nisi etiā ossa. i. corpora ⁊ personas valeāt flagel
lare. Cōtra quos. ij. Reg. ij. Nunquid vsqz ad internitio-
tionē gladius tuus desciuet. Nō sic i p̄s qz vere ipse in
dulget deprecantibus deprecatio offensiōis. Ideo di-
camus. Exaudi deus orationē meā cū deprecor. Di-
cat igitur quilibet deprecando illud p̄s. Deus in ad-
iutoriū meū intende: dn̄e ad adiuuandū me festina.
Quod tamen est contra multos qui ad dei adiutorium
in suis necessitatibus nō recurrunt: sed potius in suis
diuitijs ⁊ etiā in mūdanis amicicijs cōfidūt. vn̄ in p̄s.
Ecce hō qui nō posuit deū adiutorē suū: sed sperauit
in multitudine diuitiarū suarū ⁊ preualuit in vanita
te sua. Iste igit̄ p̄parat indulsionē. deprecatio inquit
offensionis. ¶ Sexto adiuuat qz releuat depressionē
Adiutoriū inquit casus: qz. s. quādo hō cadit p aliquā M
tribulationē: paupertatē: vel depressionē: peccatū vel
offensionē deus releuat. s. gratiā vel tēporalē substan
tiā cōcedendo: sicut hō asinū suū quē videt cecidisse.
qd̄ est cōtra multos qui aliquē pauperē nolunt iuua
re vel subleuare. p̄s. Et pauperē cui non erat adiutor.
Sed deus nō sic qz sicut dicitur Roma. viij. Sp̄us ad
iuuat infirmitatē nostrā. Releuat igit̄ depressionem.
¶ Septimo dico ꝙ ipse adiuuat procurando promo
tionē temporalē ⁊ eternā. Exaltas inquit aīam. Sicut N
enim res in igne posite quādoqz taliter adiuuant ꝙ
p ignē de forma vili ad formā nobilē reducunt: sicut
patet de cinere qui p ignē efficit vitrū. Sic vere artifex
deus quādoqz de igne tribulatiōis adducit hoīem ad
formā nobilē dignitatis ⁊ promotionis: qz quandoqz
deus permittit hoī multa aduersa venire vt ipsum fi-
naliter ex aliqua occasione faciat exaltari. Exemplum
de Joseph q̄ forte nūq̄ fuisset dn̄s egypti nisi proditio
sa fratrū venditio: dolor ⁊ carceri mancipatio. Fallax
mulieris accusatio precessisset: qz deus per multas de
ductiōes scit elicere conclusionē suā. s. suoꝝ honorem
⁊ promotionē: qz nouit suos deus de tētatione eripe-
re. ij. Thimo. ij. Exaltās inqt. Unde Eccle. lj. Domine
deus meus exaltasti super terrā habitatiōnē meam:
Sequitur ⁊ non derelinquas me in tempore superbo
rū sine adiutorio p̄s. Posui adiutoriū in potēte ⁊ exal
taui electū meū in plebe mea. Procurat igit̄ de⁹ p̄mo
tionē. ¶ Octauo dico ꝙ ipse illustrat cognitionē. Illu
minans inqt oculos. s. interi⁹. Sicut em̄ hirūdo pul- O
los in nido excecat os illuminat succo celidonie ocu-
los eoꝝ adiuuat ⁊ sanat eos a cecitate ipsorūqz oculos
illuminat. Sic de⁹ vidēs hoīem p vitia excecatū quā-
doqz adhibet succū amarū celidonie. i. amaritudinem
tribulatiōis vel infirmitatis vel cōsiderationē amari
tudinis mortis iudicij ⁊ inferni. Et sic eos cōtra ceci-
tatē peccati adiuuat ⁊ oculos mētis ipsoꝝ illuminat
per grām ⁊ illustrat. Tale adiutoriū petebat. Dauid.
Illumina dn̄e oc̄los meos ne vnq̄ obdormiam in mor
te ne qn̄ dicat inimicus me⁹ p̄ualui aduersus eū. Job.
xxvij. Cui⁹ adiutores nōne imbecillis? Cui dedisti cō-
siliū forsitā ei⁹ q̄ nō h3 sapientiā. Iste igit̄ adiuuat illu-
strādo cognitionē. ¶ Nono dico ꝙ de⁹ cōfortat cōdi
tionē. Sanitatē inqt. qz. s. ipe cōfert bonitatē mētis ⁊ cor P
poris. ⁊ sic hūanā fragilē infirmitatē cōfortat. p̄s. Sa
na me dn̄e qm̄ cōturbata sunt oīa ossa mea. Istud em̄
est maximū adiutoriū. s. sanitatē sp̄ualē cōferre: ⁊ ho-
minē a periculo liberare. Ad Ro. viij. Sp̄us adiuuat
infirmitatē nostrā. Adiuuat igit̄ de⁹ cōfortādo cōdi
tionē. ¶ Decimo dico ꝙ ipse infudit deuotionē. vitam
inqt. qz. s. deuotio est vita aīe p̄s. Uitā ⁊ mīam tribuisti Q
mihi. Celi ⁊ stelle p eoꝝ occultā influētiā. fm ptholo. in
almagesto. infundūt viuentibus vitā vegetabilē ⁊ sen
sitiuā: qz sine influētia celesti nihil posset viuere. Sic
vere charissimi. celum. i. de⁹: stelle. i. sancti ⁊ angeli no
bis alijs q̄ sumus inferius in hoc mūdo vitam deuo-
tionis ⁊ gratie subministrat: qz sine ista influētia ni-
hil potest in mundo p gratiā vegetare. Et sicut vide-
mus ꝙ lapides nō p̄ticipāt vitā eorū. s. ꝙ ista celi influē
tia p̄pter eorū indispositionē ⁊ duritiā ipsos nō pene

trat nec

trat nec viuificat neq̧ iuuat. Sic vere duros obſtina
tos crudeles ꝛ lapideos peccatores propter eorū indiſ
poſitionē nō viuificat: neq̧ per gratiā ꝛ deuotionem.
Unde Eſa.xxx. Morientes nō viuant. gygantes nō re
ſurgant. pſ. Nō ſit illi adiutor nec ſit qui miſereatur.
Non ſic chariſſimi. ſed diſponamus nos per peniten
tiā ꝛ confeſſionē q: vere deus paratus eſt infundere.
R ſicut dictū eſt gratiā ꝛ deuotionē Uitā inquit. ¶ Un
decimo dico ꝙ deus adiuuat influendo fruitione. ſ. ce
leſtis glorie. qđ nota ſuper verbo benedictionē. vt ſic
de quolibet dicatur illud. Eccle. xliiij. vel Sapi. xj. ca.
Benedictionē oīm gētiū dedit illi. Et ſequit. Coronā
aureā poſuit ſuper caput eius. Iſtud eſt autē ſummū
ꝛ vltimū adiutoriū. qđ. ſ. ſupplet omnes defect⁹. Ideo
quilibet beat⁹ poteſt dicere illud. pſ. Adiutor meus ti
bi pſallā: q: tibi dñe miſericordia: tu reddes vnicuiq̧
ſm opera ſua. Et illud pſ. Tu dñe adiuuiſti nos ꝛ con
ſolatus es nos. Dico igitur ꝙ deus adiuuat nos dan
do fruitionē. Infundēdo deuotionē. Illuſtrādo cogni
tionē. Cōfortando conditionē. Procurando ꝓmotio
nem. Releuando depreſſionē. Concedendo indulſio-
nem. Temperando tentationē. Roborādo perfectio
nē. Offerendo defenſionem. Et propter hoc debem⁹
ſuum adiutorium implorare. Unde pſ. Adiuua nos
deus ſalutaris ꝛc.

A **Admirari.** Admirabilis. Nota ꝙ admira-
tio nihil aliud eſt ꝙ̄ ſtupor ex ali
qua inſolita re in animo generat⁹. Cū igitur res poſ-
ſint diuerſimode inſolite ꝛ excellētes dici. ſ. in bonita-
te vel malitia: hinc eſt ꝙ admiratio poteſt accipi mul
tis modis. Eſt admirabilis.
Uoluntas ſacramentorum.
Bonitas ſanctorum.
Prauitas malorum.
Grauitas tormentorum gaudiorum.
Status vniuerſorum.
Actus iudiciorum.
¶ Iſta tantū ſunt ſeptē mirabilia que multo plus de-
bent a nobis admirari ꝙ̄ illa ſeptē mundi mirabilia
de quibus faciūt hiſtorie mentionē. Dico igit primo.
ꝙ admirāda ſunt fidei ſacramenta. q: reuera qui be-
ne conſideraret myſteriū incarnationis. ꝛ virginalis
parturitionis. Euchariſtie cōſecratiōis. Reſurrectio
nis ꝛ aſcenſionis. Sicut enim videmus ꝙ ſimplices
admirantur ſolis ortū: q: neſciūt vnde venit. Admirā
tur ſolis eclypſim ſeu defectū. q: neſciūt quomodo de
ficit. Admirantur ſolis nubeū velamentū. q: neſciunt
vbi ſe abſcōdit. Admirantur ſolis occaſum. q: neſciūt
quo vadit. Sic vere dico ꝙ circa ſolē iuſticie chriſtuʒ
multa ſunt admiranda. ſ. ꝙ̄ mirabiliter a matre naſci
tur: ꝙ̄ mirabiliter nube accidentiū in ſacramento eu
chariſtie abſcōdit ꝛ tegit: ꝙ̄ mirabiliter in cruce eclyp
ſatur ꝛ morit: ꝙ̄ mirabiliter reſurgēdo ꝛ aſcendēdo oc
cidit ꝛ reuertit. Et ideo de iſto legit: Eſa. ix. ꝙ vocabit
nomen eius admirabilis conſiliarius: deus fortis: pa
ter ſeculi futuri: princeps pacis. Quid eñ mirabilius
ꝙ̄ ordinē rerum mutari. deū hominem fieri ꝛ gen⁹ hu
manū qđ mirabiliter cōditū fuerat mirabilius refor-
mari. vt dicitur in collecta. De⁹ qui humani generis
dignitatē mirabiliter condidiſti. ꝛ mirabili⁹ reforma
ſti. Iſtud eſt mirabile ſignū qđ ſemel accidit in natura
de quo dicit Oroſius in ormeſta mundi. ꝙ ante ſecū-
dum bellū punicū multa mirabilia ꝓdigia prouene-
runt. Unde dicunt ꝙ in affrica ſol ꝛ luna viſa ſunt pu
gnare. celū in duo diuiſum eſt: ꝛ tandē viſum eſt arde
re. littora etiā maris. tunc arſerunt. Et ſic hec ꝛ alia ꝓ
digia mundū in admiratione traxerunt. Sic vere di
co ꝙ in bello punico ꝛ in bello rubeo ꝛ ſanguineo: id
eſt in incarnatione vel paſſiōe: puniceus eñ color ꝛ ru
bedinē vergit ad mirabilia prodigia: ꝛ curſum natu-
re excedentia: videt deus in incarnatione verbi feciſſe
q: ſ. ſol immutabilis. i. deus ꝛ luna mutabilis. i. natu-
ra tunc inuicē pugnauerūt: qñ. ſ. deus mortalis: ꝛ ho-
mo immortalis facti fuerunt: qñ cōtra naturam per
dei potentiā virgo parturit: ꝛ quādo in cruce per ſym
bolicam cōmunicationē deus moritur ꝛ hō reſurgit.
Illud etiā mirabile ſignū videtur innuere. Dyoniſi⁹
in epla hyſtorialiter: vbi dicit ꝙ ipſo exiſtente in egy-
pto in ipſa hora dominice paſſionis ipſe vidit lunam
que erat in ſolis oppoſitione vſq̧ ad ſolē contra pro-
prium curſum accedere ꝛ ſe ſibi ſubmittere vel ſuppo
nere: ꝛ eclypſim que tunc accidit ſic cauſare: ꝛ tandem
ſubito ad locū in quo prius fuerat receſſiſſe. Iſta igit
fuit pugna mirabilis: q̄. ſ. ſol ꝛ luna. i. deus ꝛ natura
pugnarunt: ꝛ cum nō obſtante vtriuſq̧ contradictiōe
naturali ꝛ pugna in ſimul cōuenerūt. Abacuc. iij. Sol
ꝛ luna ſteterunt in habitaculo ſuo: Tunc igitur celuʒ
eſt viſum diuidi per dei ad mundū deſcēſionem. Eſa.
lxiiij. Utinā dirūperes celū ꝛ deſcenderes: tunc celum
ardere viſum eſt. i. ipſe dei filius per ipſius dei morteʒ
ꝛ paſſionē littus etiā maris. i. ipſe fluctuoſus mūdus
tunc arſit per charitatis inflāmationem. vnde. ij. Pe
tri. iij. Celi ardētes ſoluentur. Elementa aūt ignis ar-
dore tabeſcent. Et ideo admiratio de tali ſolis ꝓdigio
ſatis videtur figurata. iiij. Reg. xx. vbi dicitur ꝙ cum
ſol retroceſſiſſet tempore Ezechie regis iuda admirā
tes babilonij rerū ordinem mutatum inquirentes a
ſuis ydolis quid hoc eſſet. Audiuerunt ꝙ hoc accide-
rat propter Ezechiā regem ſicut dicit. Joſephus: qua
propter miſerunt nuncios ad eū vt interrogarent euʒ
de portento quod acciderat ſuper terrā: quia ſcʒ iſtud
eſt verum ꝙ talis ſolis iuſticie eclypſis ꝛ mutatio ꝛ re
troceſſio ꝛ humiliatio valde fuit admirabilis ꝛ ſtu-
penda que tamen propter Ezechiam regem. i. propter
genus humanū infirmum vt ſalutem reciperet fuit fa
cta. Et ideo breuiter de tali admiratiōe pōt dici illud
Abacuc. j. Aſpicite in gentibus ꝛ videte. admiramini
ꝛ obſtupeſcite: quia opus factuʒ eſt in diebus veſtris
ꝙ nemo credet cum enarrabitur. Et ideo Dauid dice
bat in pſalmis. Domine dominus noſter ꝙ̄ admirabi
le eſt nomen tuū in vniuerſa terra. Ubi aduerte ꝙ de⁹
eſt admirabilis propter multa veʒ ꝙ
Hic cunctis preſidet eminenter. Dñe dominus.
Hunc homo poſſidet adherenter. Noſter.
Hic cuncta preuidet ſapienter ꝙ̄ admirabile.
Hic cunctis euidet loculenter. Nomen tuum.
Hic cuncta prouidet diligenter. In vniuerſa terra.
¶ Dico igitur ꝙ iſte eſt admirabilis ratiōe ſūme pre B
ſidentie. mirum enim eſt ꝙ vnus omnibus preſideat
ꝛ ꝙ vnus habeat dominium ſuper omnes: ꝛ tamē ſic
ſic eſt de iſto. Dominus inquit. Eccleſiaſtici. j. Unus
eſt altiſſimus dominus omnium omnipotens rex po
tens ꝛ metuendus nimis: ſedens ſuper thronum ſuū
dominās deus. vnde ſicut dicit Plinius libro. viij.
Elephantes inuenientes veſtigium hominis in harc
na deſerti ſtatim admirantur ꝛ ſtupent: ꝛ acſi ipſuʒ na
turali inſtinctu dominum animalium cognoſcerent:
ſtatim retrocedunt ꝛ timent. Sic vere cum deus ſit do
minus omnium ſingulariter ita ꝙ dominuʒ ſuū ap
paret in veſtigio creaturarum ſuarum: ipſum procul
dubio debemus timere ꝛ cum admiratione formida-
re ꝛ ex hoc a peccatis retrocedere ꝛ ceſſare. Qđ bene fi
guratur Heſter. xv. vbi dicitur. ꝙ cū Heſter regina vi
diſſet Aſſuerum regem indutum veſtibus regijs auro
ꝛ lapidibus refulgētem aſpectu terribilē ꝛ in ſolio pre
ſidentē: necnō furorē animi ardentibus oculis indicā
tem in pallorē collore mutato corruit ꝛ laſſum ſuper
ancillā caput reclinans in hec verba prorupit. Uidi
te dñe quaſi angelū dei ꝛ conturbatū eſt cor meū pre
timore glorie tue: valde enim mirabilis es ꝛ facies tua
plena eſt gratiaruʒ. Aſſuerus chariſſimi qui interpre
tatur beatificans ſignat deū qui premiat ꝛ beatificat
oēs ſanctos. Iſte eñ ſedet in ſolio maieſtatis ſuperne
in qua dominat ꝛ pſidet vniuerſis: qui etiā indut⁹ eſt
veſtibus regijs. i. ſuis exterioribus creaturis lapidib⁹
etiā precioſis. i. ſanctis hominibus ꝛ virtuoſis. q: ſ. in

creaturis τ sanctis sunt quidē ipsius exteriores ornatus qui ipsum reddūt mirabilē τ stupendū. ps̄. Mirabilis deus in sanctis suis. Hic inquit assuerus terribilis apparet in aspectu. q2 gladium iusticie secū tenet. Nā sicut oculi eius super iustos ad premiandu3: ita τ super peccatores ad puniendū. Unde ipse est ille de quo in ps̄. Gladium suū vibrauit. Et alibi tu terribilis es dn̄e τ quis resistet tibi. Iste vero stat in solio. i. in celo empireo. ps̄. Dominus in celo sedes eius. Nec non furorē animi pretēdit contra peccatores effectū furiētis producēs cōtinue. sicut patet in occultis iudicijs τ etiā aliquarū manifestis. Sed hic ardētibus oculis apparet: q2 τ sagittas suas ardentibus effecit. Hūc igitur Hester. i. abscondita. s. anima rationalis q̄ realiter abscōdita est τ celata sub corpore: sed etiā abscōdita quo ad operationē suam: q2 τ illa cui nihil debet esse absconditū ratione sue limpidissime cognitionis quādo corpori est cōiūcta oīa sunt ei abscōdita. immo etiā ipsa sibimet absconditur teste August. Quid enī inquit aīa mea cū tibi ipsi sis presens teipsam non cognoscis: certe q2 mole corporis est grauata. etia3 est per corpus aliqualiter excecata. vnde τ que sibi separate sunt τ erunt manifesta: abscondita sunt ei dū corpori est coniuncta. Nunc igitur abscōdita sunt ab oculis tuis. Potest dici anime cuiuslibet. Hec tn̄ abscōdita est regina. q2 ipsa regit corporis membra cūcta. Ad imperium enī anime τ eius presentiā mouentur. omnia membra qua nō operante operatio cessat omnis. Hec igitur Hester in pallorē mutato colore corruit: quippe ipsa cōsiderans dei pulchritudinē eius amore inflāmata rubescit. Sed cōsiderans eius passionis turpitudinē eius dolore nigrescit. Nigra sum sed formosa τc. Sed considerās τ cogitās iudicij seueritudinem eius timore pallescit in quo cū dolore diutius sistit. Posteriora dorsi eius in pallore auri. q2 beatus homo qui semper est pauidus. Hec postea caput habet bassum: τ super ancillā reclinat quādo vacans a contemplatione carnis necessitatē procurat: τ circa regimē proprie carnis vacat dicēs isti ancille sue proprie carni illud. Genes. xvj. Agar ancilla Sarai vnde venis τ quo vadis? Tandē in hec verba prorupit. Uidi te dn̄e

E τc. Et valde dominus inquit τc. ¶ Scd̄o dico q̄ admirabilis est ipse deus ratione seruilis subiacentie. Noster inquit. Mirū est q̄ noster est cuius sumus. nec tā mirū: q2 eius sumus effectiue. Nos aūt populus eius τc. Sed ipse noster est possessiue. Sic enī deus naturam humanā sibi vniuit vt esset noster per incarnatione3 Gen̄. xxvij. Caro enī τ frater noster est. Sic τ dū ab eo effecti siue reparati sumus per gratiā ipse noster est per spiritualem adhesionem. Nō enī est alia natio tā grādis q̄ habeat deos appropinquātes sibi sicut adest nobis deus noster. Unde ipse videt esse similis leoni regi aīaliū q̄ q̄uis sit vere τ siluestris nature quādoq3 tamen repertum est q̄ homini se donabat τ se humanis vsibus dedicabat. qn̄. s. hoiem erga se beneficum sentiebat: sicut exemplificatur in vita beati Hiero. in historia transmarina. Sic reuera deus q̄q̄ de sui natura sit ab hūana cōditione valde extraneus se cū hominibus gratis τ iustis cōsueuit dare τ eorum seruitijs se spūaliter deputare. Luc. j. Locutus est ad abrahā patrem nostrum daturum se nobis. Et ideo de tali mirabili potest dici illud Dan̄. iij. In persona hūane nature signa τ mirabilia fecit apud me deus excelsus τc. Un̄ ipse est deus sicut ignis: quia. Deut. iiij. Deus noster ignis consumens est. de quo s. dicit Dionisius ca. xv. de angelica ierarchia. q̄ dato q̄ sit incognitus immēsurabilis τ inuisus. ipse tamen in omnibus τ per omnia dare se venit tradēs se omnibus quomodo appropinquantibus sibi. Sic pro certo iste ignis deus omnibus se confert τ cōicat. τ cunctis digne ipsum requirentibus seipsu3 dat. Unde dicit beatus Thomas de officio corporis xp̄i. Se nascens dedit socium conuescens in edulū se moriens in preciū se regnans dat in premium. Iste igitur videt noster. Iste est ipse noster de quo Baruch. iij. q2 post hec etiā in terris visus est τ cum hoībus cōuersatus est patet igit. q̄ deus est admirabilis rōne seruilis subiacētie nr̄ inqt. ¶ Tertio dico qd̄ ipse est admirabilis ratione p̄clare sapientie qd̄ notat. Admirabile q2. s. nihil mirabilius in natura quā qd̄ oīa vno intellectu cōcipiant: τ ab vna intelligētia cognoscant: qd̄ tamen est in isto q2. s. omnia nouit preterita τ futura. Unde deus videtur esse sicut illud admirabile speculū de quo narrat: q̄ tante quantitatis erat qd̄ positum supra muros vnius vrbis obsesse cuncta opposita apparebant ibidem. ita q̄ milites exercitus aduersarij foris stantis dum se ibidem videbāt copiositatem militū in vrbe credebāt. Illi etiā de ciuitate quid exterius faciebāt aduersarij in suo speculo cognoscebant: τ hec q2 in illo qd̄ in loco eminentissimo erat situm omnia opposita resultabāt. Sic vere in speculo eterno. s. in deo oīa relucent τ nitent: τ cuncta q̄ sunt scibilia ibi patent ita q̄ oīa ab eius sapiētia sunt ibi intrinseca intuent: τ a beatis ipsum cōtemplantibus in ipso cognoscūtur: ipse enim est vt dicitur. Col. j. In quo sunt omnes thesauri sapientie τ scientie absconditi: q2 sicut dr̄ vni verbi de sapientia diuina fit mentio scit preterita τ de futuris exterminat: scit versutias sermonū τ dispensationes argumentorū signa τ monstra: scit anteq̄ fiāt τ euentus temporū et seculorū. Et ideo de mirabilitate istius sapiētie τ scientie dicitur in ps̄. Mirabilis facta est scientia tua confortata est τ non potero ad eā. Est igitur deus admirabilis ratione preclare sapientie. Admirabilem inquit.

¶ Quarto dico q̄ iste est admirabilis ratione patentis euidētie. Nomē inquit tuū. Mirabile enī est q̄ res incognita nominetur: τ q̄ ille cuius natura est incomprehensibilis ab intellectu tanto aliqualiter cognoscatur. qd̄ tamē ita est. q2. s. deus ex suis effectibus cognoscitur. ita q̄ a nobis sibi nomē imponitur dato q̄ proprie quid sit a nemine cognoscatur. Nomē tuū inquit. figuratus in illo angelo qui luctatus est cum Jacob. Gen̄. xxxij. ca. Item in illo angelo q̄ apparuit Manue Judic. xiij. ¶ Item in illo q̄ cōduxit filiū thobie. Thobie. j. quoru3. s. quilibet requisitus qd̄ esset nomen suū sic legitur respōdisse. Cur queris nomē meu3 qd̄ est mirabile. q2 p̄ certo sicut dicitur. Esa. ix. Uocabitur nomē eius admirabilis cōsiliarius τc. Uide infra de noīe. τ ibi pone de noībus dei. Est enī admirabilis ratione patentis euidentie. Nomen inquit tuū.

¶ Quinto dico q̄ ipse est admirabilis ratione seu ingentis seu latentis prouidentie: que. s. ostēdit cū dicitur. In vniuersa terra. Mirū est enī q̄ vnus vniuersam terrā regat τ sustineat. τ q̄ ad regimen vniuersorum per totius orbis circuitū ipsius prouidentia extēdat. Et tamen sic est de deo: τ ideo mirabilis pōt dici. Ipse enim similis est lune: cuius occulta influētia τ fluxu3 maris causat: τ in ossibus animaliū medullarum augmentū vel detrimentū in vniuerso mundo efficit et procurat. Sic vere influentia τ prouidētia occulta ipsius dei. q̄ sc3 est luna perfecta ineternum: τ testis in celo fidelis: mare magnū τ spaciosum. s. mundū et motus τ fluxus suorū actuū siue accidētiū regit τ dirigit τ augmētū vel detrimentū omniū temporaliū sua occulta τ mirabili prouidētia manuducit. ps̄. Qui nauigant mare in nauibus ipsi viderūt opera domini τ mirabilia eius in profundo. In vniuersa terra inqt. ps̄. In vniuersa terra iudicia eius. Sic igit patet quō deus est admirabilis. Quia prouidet: q2 euidet: q2 preuidet: q2 subsidet. Et hoc est primū principale. Sic ergo dico q̄ admirabilia sunt in deo fidei sacramenta. ¶ Secūdo principaliter dico. q̄ admirabilia sunt virtutu3 ornamenta: q2. s. mirabile est τ spectabile videre hominē bonis moribus ornatū. Sicut enī arcus celestis reputatur admirabilis p̄pter pulcritudinē colorum. Sic iustus p̄pter pulcritudinē virtutū. Cōpara iustū pāthere cuius colorē τ odorē admirātur stupēdo aīalia

vniuersa

vniuersa. Sic iustus dz alijs admirari ꝓpter odorem
famose redolentie ⁊ propter colores virtutū ⁊ gratie:
vnde de arcu celesti dicit. Eccle. xliij. Pulcritudinē cā
doris eius admirabit oculus: ⁊ super ymbrem eius ex
pauescēt cor. Unde nota ꝙ admirari possum⁹ in homi
ne. Honestatē vernantis decoris. Pulcritudinē. Pu
ritatem florētis pudoris. Candoris eius. Ueritatē ful
gentis splendoris. Admirabitur oculus. Pietatē flue
tis dulcoris. Super ymbrē eius. Caritatem feruentis
amoris. Expauescet cor. Probat honestatem decens
gratitudo: pulcritudinē. Probat puritatē alba pulcri
tudo. candoris eius. Probat veritatē clara limpitudo
Admirabitur oculus. Probat pietatem aque plenitu
do. ymbrem eius. Probat charitatem mentis hebetu
do. Expauesc. cor. Igitur dico ꝙ mirari debem⁹ hone
sti decoris gratitudinē. Pulcritudinē inquit q. s. pul
critudo morū est admiranda. ⁊ cū stupore et extasi de
lectabiliter est videnda. Color enim est obiectū visus
⁊ obiectum potentie. Sic vere honestatis decor obie
ctum est bene ordinati affectus ⁊ eū etiā recreat perfi
cit ⁊ custodit. Unde eccle. xl. Gratiā ⁊ speciem deside
rabit oculus ⁊ super omia virides satiōes. Pulcritu
do eñ cōuersationis ⁊ morū sup oīa mentē intuentis
delectat ⁊ ad bonū ipsum excitat ⁊ inclinat. Uñ etiam
sponsus sponsam suā de pulcritudine cōmēdabat di
cens. s. Cant. j. Ecce tu pulcra es amica mea: ecce tu
pulcra oculi tui colūbar. Et Judith. x. Mirati sunt
nimis pulcritudinem eius. Uide infra de ceď. C. vbi īn
uenies de pulcritudine honestatis que proculdubio
est miranda. Quod tamē est cōtra multos qui. s. non
delectantur in pulcritudine morū: sed potius in pul
critudine florū. nō in pulcritudine virtuali: sed in pul
critudine corporali. sicut sunt fatui iuuenes quos pul
critudo corporis ⁊ propria ⁊ aliena allicit ad peccatū.
Figurati in Naaman qui interpretatur decorus vel
pulcerrim⁹ de quo legit. iiij. Reg. v. ꝙ ipse ꝙ̄ ꝙ̄ esset di
ues ⁊ nobilis nihilomin⁹ ipe erat leprosus. q. s. hodie
illi qui sunt corpaliter pulcri ꝙuis in naturalib⁹ gra
tijs diuites fiunt. faciliter per luxuriā in se. s. corrupti
⁊ aliorū corruptiui. ⁊ spūalis deceptiui. Prouer. xxxj.
Fallax gratia ⁊ vana est pulcritudo. Et breuiter aspe
ctus ⁊ admiratio talis pulcritudinis est periculosus
q. scz inducit hoīem ad peccatū. Fabulose dr de gorgo
ni. q̄ fuerūt virgines tante pulcritudinis ꝙ cum habe
rent capillos serpētinos oēs q̄ eas videbāt in lapides
mutabātur. De quibus etiā dicit Ouidius. ꝙ cū tres
essent sorores vnicū oculum habebāt: quē altera ab al
tera mutuabat: periculosum igitur erat istas aspicere
q. necesse erat in lapides se mutare. Tales ꝓculdubio
sunt mulieres male ⁊ pulcre. q. s. iste sunt vnius oculi
per maliciā cōsimilē: q. scz quasi oēs sunt percusse eo
dem baculo. Una etiā alteri oculū suū mutuat: inquā
tum altera alterā in mulierib⁹ malicijs in aspectib⁹
impudicis informatur ⁊ male ⁊ impudice aspiciendi
altera alteri exemplum dat. Oculos habētes plenas
adulterij. j. Pet. ij. ⁊ breuiter sic fit: ꝙ illi q̄ tales aspi
ciunt periculuz peccatori incurrunt: in lapides cōmu
tantur in quantū. s. sensuz ⁊ motum deuotionis bone
operationis perdūt: ⁊ duriciā obstando acquirentes
in viros malos ⁊ reprobos cōuertuntur. Unde Eccle.
ix. Auerte faciē tuam a muliere compta. Sequit. Spe
ciē mulieris aliene admirati multi reprobi facti sunt.
Et Job. xl. ca. Cor eius indurabitur quasi lapis. Capil
li etiā eorum serpentes sunt ⁊ quātū tortuosi ⁊ petrua
ti alijs venenosi ⁊ materia ⁊ occasio peccandi fiūt. Ju
dith. xvj. Colligauit cincinnos suos mitra ad decipien
dū eū. sandalia ei⁹ rapuerūt oculos eius. Admiremur
igitur pulcritudinē morū nō corporū: q. pro certo iu
stus ⁊ moralis ⁊ honestus hō est ille sol. de quo dicit
Eccle. xliij. Sol in aspectu ꝓnūcians in exitu vas ad
I mirabile opus excelsi. Admiremur igit honesti deco
ris gratitudinem. Pulcritudinem inquit. ¶ Secun
do dico ꝙ admirari debem⁹ casti pudoris pulcritudi

nem. Cādoris inquit ⁊ castitatē designat. Unde infra
de cādore. Et infra vbi lux. Et ꝓsequere sicut habet ibi
Et reuera mirabile est ꝙ homo carneus non est carna
lis. ⁊ ꝙ homo in concupiscentia genitus fiat castus.
Unde persona casta potest dicere illud Sapiē. viij. In
conspectu potentum admirabilis ero ⁊ facies poten
tium mirabuntur me. Et bene dicit admirabilis. q. vi
ri casti pre ceteris sunt apud magnos amabiles ⁊ mi
rabiles: Miremur igitur casti pudoris pulcritudinez.
¶ Tertio admiremur veri splendoris limpitudinem K
idest sapientie certitudinem quod ostenditur cum di
citur. Admirabitur oculus. Oculus enim admiratur
super claritatis solaris excellētia Sic vere oculus mē
talis debet admirari super sapientie rationalis eminē
tia ps. Anticipauerunt vigilias oculi mei turbat⁹ sum
et non sum locutus. Mirum est enim ꝙ creatura cor
poralis ⁊ mortalis sapientiaz habeat ⁊ ꝙ homo de ter
ra psalmatus deo ⁊ angelis compar fiat. Ideo domi
nus admiratiue dicebat Job. xxviij. Quis posuit in vi
sceribus hominis sapientiam. q. d. Mirum est. Figu
ra de regina saba. iij. Regum. x. Que mirabatur in sa
pientia salomonis. Mathe. vij. Admirabant ppl'i sup
doctrina ei⁹ Miremur igit veri splēdoris limpitudinē
Quod ē tñ ꝯtra mūdanos q̄ limpidos ⁊ veros scientifi
cos philosophos nō mirant sed ipos q̄si nihilū reputā
tes q̄si sterquiliniū detestant ¶ Quarto dico ꝙ admi
rari debem⁹ iviro iusto pij dulcoris plenitudinē. Sup L
ymbrez inquit eius. Mirum est enim in natura ꝙ nu
bes ⁊ pluuie sursum in aere generantur quibus terra
inferius irrigetur: Sic vere in aeris idest in quibusdā
bonis personis admirabilis est pietas et humerosa be
nignitas que. s. terram idest inferiores pauperes bene
ficijs irrigat et eos spiritualiter et tēporaliter vegetat.
⁊ fecundat ymbrem inquit. Esaie. lv. Descendit ymber
et nix de celo ⁊ inebriat terrā. Pone si vis de enidros
lapide qui cōtinue stillat aquam. Uide supra de abscō
dere in littera A. Et nota ibi quod valde est mirabile ī
natura ꝙ aqua nō cōsumit in lapide. Ideo de talibus
benefactorib⁹ pauperū dr Matth. vij. locut⁹ ē mut⁹: ⁊
admirate sunt turbe dicētes Mar. vij. Bene omnia fe
cit: surdos fecit audire ⁊ mutos loqui. Admiremur igi
tur pij dulcoris plenitudinez. ¶ Quinto admiremur
veri amoris magnitudinez. Expauescit inquit cor. Ue M
rus eñ amator hz stupefacere ⁊ quasi insensibile red
dere. Et etiā amor ⁊ charitas aliorz nos hz in admira
tionē ducere ⁊ ad amorē etiā inuitare. q. reuera illi sūt
pre ceteris admirabiles ⁊ spectabiles. qui in vero amo
re sunt firmi atqz stabiles. Ideo dr Esa. lx. Tūc videbis
et afflues ⁊ mirabit ⁊ dilatabit cor tuuz. Et breuiter di
co ꝙ pfecti viri. s. amarosi. dulcorosi. luminosi casti seu
pudorosi. honesti ⁊ gratiosi sunt quādo inueniunt ad
mirandi ⁊ corā deo ⁊ hoībus honorādi. Uñ de viro ꝑ
fecto dicit. Ecci. xxiiij. In plenitudine sancta admirabi
tur. In multitudie electorū habebit laudē ⁊ inter bñdi
ctos benedicetur. Sic igit patet quō admirāda sunt in
iustis virtutū ornamēta. ¶ Tertio principaliter dico N
Quō admiranda sunt in malis culparū monumēta q.
reuera quidaz sunt hodie ita mali ⁊ tot culpis ⁊ vicijs
pleni ꝙ in suo gñe sunt admirabiles ⁊ stupendi. Mō
stra enim que in natura sunt deformia reputantur ad
mirabilia. sicut patet q. tunc deducunt in admiratio
nē. q̄si de ciclopib⁹ ⁊ cinopibus de acephalis ⁊ de ceno
cephalis audim⁹ fieri mentionē. Sic vere dico ꝙ illi
qui sunt in maioribus monstruosi ⁊ viciosi per viciorū
abundantiaz alijs venenosi ⁊ in mēbris virtutum de
fectuosi deformiter. Alijsqz terribiles ⁊ ꝑiculosi in suo
genere sunt admirabiles ⁊ alijs horribiles ⁊ infames.
Cōpara ipsos siuis illi mirabili bestie que dicit mauci
tora. Uide de ea vbi facies. C. finis. b. homo. b. ⁊ pone fi
guram Apoc. xvij. de muliere ebria sanguine martyrū
Jesu de qua dicit Johannes ꝙ miratus est cum vidis
set eam Uide infra Ebrietas vel pone figurā de bestia
quarta q̄ erat mirabilis ⁊ terribilis ⁊ habebat dētes ⁊

vngues ferreos deuorabat ⁊ comminuebat: ⁊ reliqua pedibus conculcabat. Dan.vij. Vide eam infra Dētes ⁊ infra vbi ferrum. Aduerte autem ꝙ non solū admiranda est in malis culparum infectio. immo etiaȝ promotio subita ⁊ subitus casus ⁊ destitutio. subito enim ⁊ mirabiliter ascendunt. figurati Apoca.xiij.ca. In illa bestia que ascendit de abysso cui draco dederat maximam potestatē ita ꝙ mirata est vniuersa terra ⁊ adorauerunt bestiam: dicentes. Quis poterit pugnare cū bestia ⁊c. Sic etiam tales iniqui hodie virtute draconis diaboli per promotiones ita ascendunt de abysso idest de statu infimo ⁊ profundo qꝺ omnibus stupor ⁊ admiratio fiūt. Tantam etiam potestatem a diabolo sortiuntur ꝙ quasi ab omnibus adorantur. Item isti subito ⁊ mirabiliter deficiūt ⁊ pereūt. figurati Ezech. xxvj. in ciuitate Tyri. cui ibideȝ dicitur sic. Principes maris in terra sedebunt: ⁊ attoniti super repentino casu tuo admirabuntur ⁊ assument super te lamentū ⁊c. Sic igitur dico ꝙ admirabilia sunt in virpijs malorū

D detrimenta. ¶ Quarto principaliter dico ꝙ admirāda sunt in beatis glorie nutrimenta vel munimēta: locus enim ⁊ actus ⁊ fructus beatorum miranda sunt et stupenda. Unde de loco dicitur in ps. Trāsibo vsq; ad locum tabernaculi: vsq; ad domum dei. De fructu vero admirabilis ⁊ de beatitudine inexterminabili dicitur .j. Pet.ij. Admirantes virtutes eius qui nos de te-

P nebris vocauit in admirabile lumen suum. ¶ Quinto vero principaliter dico ꝙ admiranda sunt in damnatis miserie nocumenta. ps. Admirati sunt: turbati sunt: commoti sunt: tremor apprehēdit eos. ¶ Sexto

Q vero dico ꝙ admiranda sunt nature ordinamenta: quia reuera ordo rerum ⁊ nature opera digna sunt oī admiratione ⁊ omni laude ⁊ commendatione: ⁊ etiam diuinorum statutorum iudiciorum ⁊ parlamenta ⁊ dictamenta. ps. Mirabilia opera tua ⁊ anima mea cognoscet nimis. Qui enim bene consideraret ordinem rerū tam celestium ꝙ terrestrium. Et qui bene consideraret quot mirabilia sunt nature pro certo iueniret materiam admirandi. inueniret enim In stellis mirabiles influentias. In lapidibus mirabiles efficacias. In aquis mirabiles ꝓprietates. In plantis mirabiles varietates. In animantibus mirabiles contrarietates. In iudicijs etiam dei mirabilia sunt. s. quomodo quandoq; bonos deprimit: malos promouet. iustos cadere permittit ⁊ malos ad salutem reuocat ⁊ ad misericordiam admittit. vide de prouidentia dei. Et de iudicijs Ideo dicitur Ecclesiastici.xliij. Admirabile opus excelsi. Et sufficit. vide infra de mirari.

Admiscere. Vide vbi Mixtio vel compositio vel aggregatio. vid' i tabula

Admonere. Idē est ꝙ recipere cōcedere cōsentire ⁊c. Vide in tabula.

Admouere. Idem est ꝙ applicare. Adaptare ⁊c. Vide in tabula.

Adnullare. Idem est ꝙ aliq̄d adnihilare destruere: dissipare. Vide i tabula.

A **Adolere.** Nota ꝙ adolere idem est ꝙ incendere vel cremare. sed potissime refertur ad adolitionem seu cremationem holocausti ⁊ incensi quod fit quando offertur in altaribus vel crematur Vide infra de cremare ⁊ de incendere: ⁊ precipue de incenso: quia sm qꝺ moraliter loquendo in scriptura icensum multiplex inuenitur. sm hoc multiplex est adolitio. s. bona seu mala. Sed si vis dic ꝙ in scriptura adolitio significat.

Carnis macerationē.
Mentis inflamationē.
Cordis deuotionē vel orationē.
Vocis adulationem.

Signat dico aspitatem penitētie ⁊ corpis macerationē. vn̄ Leui.j. de de carnibus hostie qꝺ oblata oīa adolebit sacerdos super altare. Item signat mentis ardorem ⁊ dilectionem. Unde Leui.iij. dicitur. Ꝙ sacerdos oēm adipem tollet adolebitq;. Adeps eniȝ que conglutinat ⁊ ignem nutrit. caritatem signat. Leui.vij. Adipē adoleuit igni. ¶ Itē signat orationē ⁊ deuotionē. vn̄ de altari aureo de Exo.xl. ꝙ adolebit super eo incēsuȝ dn̄o: scȝ aaron vel sacerdos. ⁊.iiij. Reg.xxij. Adolebant incēsum in excelsis ⁊c. Vide infra de incēso ⁊ de thure ⁊c. sufficit.

Adolescētia. Quātum ad p̄sens mihi occurrit ꝙ adolescētia pōt accipi tripliciter. Est enim adolescētia naturalis: virtualis: ⁊ criminalis. Naturalis idē est ꝙ iuuētus ⁊ principiū vite nostre. Uirtualis: idē est ꝙ vite ⁊ virtutū ⁊ morū perfectio. Criminalis: idē est ꝙ ignorātia vel leuis et instabilis conditio. ¶ Dico igit primo ꝙ est iuuētus seu adolescētia naturalis: ⁊ ista est sicut cera mollis A
que faciliter recipit impressionē siue pulcrā siue turpem. Sic vere adolescens qui adhuc est mollis: tener ⁊ flexibilis faciliter recipit impressionē gratie. vel peccati sm ꝙ sibi vnū mag' ꝙ aliud applicatur. Et ideo sicut videmus ꝙ plātula noua debet teneri recta: ⁊ cū aliquo recto ligno ligari: quia si pmitteret in curuitate aliqua indurari: nūꝙ posset amplius rectificari. Sic potest adolescēs per correctionem ⁊ instructionē ⁊ lignis rectis. i. bonis ⁊ iustis personis alligari per societatē ⁊ coniūctionē: quia animal si in curuitate alicui' vicij per malā cōsuetudinē induret vix aut nūꝙ ampli' ad rectitudinem cōmutatur. vn̄ Prouer.xxij. Adolescens iuxta viā suam ⁊ cū senuerit nō recedet ab ea. Et Tren̄.iij. Bonū est viro cū portauerit iugum ab adolescentia sua. vbi ostēditur ꝙ bonū immo necesse est ꝙ homo ab adolescētia sua virtutibus aplicetur quadruplici ratione. s. propter temporis aptitudinē. Ab adolescentia. Propter cordis fortitudinē. Uiro. Propter oneris asperitatē. Portauerit iugū. Propter muneris vtilitatē: quia bonū. i. vtile. Uel. Quia tempus ad hoc est cōgruū. Ab adolescentia. Quia corpus est strēnuū. Uiro. Quia opus nimis est arduū. Portauerit iugum. Quia munus datur proficuum. Bonum. Debet igitur ad hoc mouere tēporis amplitudo. Ab adolescētia inquit: quia vere adolescētia' est tempus proprie aptū ad cōuersionē ⁊ emendationem. Et triplici rōne Propter

faciliorem impressionem.
Manentiorem durationem.
Acceptiorem perfetionem.

¶ Est enim in adolescentibus facilior impressio. Nā sicut dicit ysaac in dietis. Carnes animalium iuuenilium sunt humide flexibiles atq; molles: ⁊ ideo facilius digerūtur. Nam quādo in statu veniūt duriores fiunt ⁊ ad digestionē ⁊ cōuersionē magis inepte. Sic vere charissimi illi qui sunt in iuuenili etate sunt naturaliter molles: flexibiles: humidi: ducibiles: ⁊ benigni: ⁊ ideo tunc est facilius eos dirigere: instruere: conuertere: corrigere: informare. ps. In quo corrigit adolescentior viā suā. Nam quādo est ad statū crementi ꝑueniunt tunc per malas cōsuetudines in vicijs indurātur: ita ꝙ non faciliter conuertuntur: sicut videm' ad sensum. Ideo de talibus duris ⁊ obstinatis potest dici illud. Esa.xlviij. Scio quia durus es ⁊ neruus ferreus ceruix tua ⁊ frons tua enea. ¶ Itē in adolescentibus est manentior duratio: quia. s. ꝙ in adolescentia addiscitur manentius ⁊ firmius retinetur. quia iuxta commune dictū ℣. Qꝺ testa noua capit inueterata sapit. Unde Prouerb.xxij.ca. Adolescens iuxta viā suā etiā cū senuerit non recedet ab ea. Et ideo sic debet esse de nobis sicut est de apibus. de quibus dicit Aristote. et Ambro. in exameron. ꝙ ipse recolligunt mel primo in pedibus anterioribus: deinde transmittūt illud ad pedes medios. tandē ad posteriores: ⁊ tūc cognoscit in eis pōderositas: ⁊ sic volāt ad suū alueare. Pedes anteriores signāt partē anteriorē ⁊ primā partē etat' nostre. s. statū nostre adolescentie. Medij mediū vite: scȝ iuuentutē ⁊ vtilitatē. Posteriores vltimū vite. s. senectutē. Nos igit charissimi debemus recolligere mel deuotionis ⁊ grē ⁊ bonoꝝ operū in primis pedibus. i.

in primo tempore iuuentutis atq; per persenerētiā de
bemus remittere vsq; ad medios pedes.i.vsq; ad me-
dium vite.tandem vsq; ad posteriores.i.vsq; ad finem
vite ⁊ senectutem.vt sic mel deuctionis ⁊ gratie.in pri
ma etate adolescētia colligatur ⁊ vsq; ad senectutis po
sterius perseueret vt sic gratijs ⁊ virtutibꝰ onerati ad
alueare paradisi finaliter atq; feliciter volitemꝰ. Ma
ne igitur semina semen tuum ⁊ vespere ne cesset manꝰ
tua. Quod est cōtra multos similes vasis que fiunt de
auricalco que in sui nouitate sunt splēdidissima ⁊ pul
cerrima.sed tandem paulatiue pallescunt.in fine autē
ex toto rubiginātur ⁊ deturpātur.ita q̄ liquores con
tentos corrumpūt ⁊ inficiūt si diu in eis seruant. Sic
vere multi sunt qui in iuuentute per bona opera ruti
lant atq; splendent. Sed vere quanto plus viuunt tan
to plus pallescunt ⁊ a virtuali pulcritudine deficiunt
ita q̄ in fine ⁊ senectute efficiūtur turpes et rubigino
si per diuersa vicia ⁊ peccata ita q̄ quicquid in eis cō-
tinetur.scz verba opera ⁊ exempla totuz inuenitur pu
tridum corruptum ⁊ infectum. Mors in olla vir dei.
iiij. Regū.iiij.ca. Non sic boni quia vere in bonis ado
lescentibus est manentior duratio. Item est in eis
acceptior perfectio quia.s.ceteris paribus plus placēt
deo bona facta a iuuene q̄ a sene. Exemplum de bea-
to Johanne qui erat adolescens amictus syndone sup
nudo Mat.xiiij.de quo tamen legitur q̄ iste erat disci
pulus ille quem diligebat Jesus Joh.vlti. Unde de da
uid qui interpretat vultu desiderabilis dicitur.j.Reg
xvij. Erat adolescens rufus ⁊ pulcer aspectu. Margari
ta enim que in mane concipitur melior est candidior ⁊
pulcrior q̄ illa que in vespere generatur vt dicit dyas.
et Isido. Sic vere charissimi illi qui in mane iuuentu-
tis et ab ipso tempore adolescentie concipiuntur i gra
tiā ⁊ i eē virtuali ꝓducunt meliores sunt ceteris paribꝰ
⁊ ideo acceptiores ⁊ i se puriores ꝑ innocētiā pulcioresꝑ
apparētiā.cādidiores per innocentiam q̄ illi qui in tē
pore senectutis ad deum conuertuntur quia.s.tunc est
homo sicut stella matutina in medio nebule Ecci.l. Et
sic igitur dico q̄ quia in tempore adolescentie hō con
uersus est perfectionis acceptioris.durationis manen
tioris.impressionis facilioris. Bene dico qd ad huius
modi conuersionē in adolescentia faciendā nos debet
mouere temporis aptitudo. Ab adolescentia inquit:
Ideo faciamus qd de nobis possit dici illud Hieremi.
xlviij. Fertilis fuit moab ab adolescentia sua requieuit
in fecibus suis nec est transfusus de vase in vas. ¶ Id
circo permansit gustus eius in eo.⁊ odor eius non est
immutatus. Nos enim debemus esse fertiles per bo-
norum operum abundantiam per longitudinis per-
manentiam.requiescere in fecibus per nostre vilitatis
reminiscentiam.non esse transfusi per peccatorum in-
terruptionem habere gustum per eternorum deuo-
tionem et etiam odorem per bone fame diffusionem.
debemus igitur ab adolescentia in bonis occupari q̄r
hec requirit aptitudo ¶ Secundo dico q̄ ad hoc com
B petit corporis fortitudo.viro inquit homo qui necesse
habet fortem inimicum inuadere hic potissime debet
facere illo tempore quando melius poterit armorum
pondera sustinere et quando maiori solet fortitudine
abundare. Et ideo quia nos habemus fortes inimi-
micos.s.mundum carnem ⁊ diabolum inuadere ⁊ eis
pro viribus repugnare.ideo necesse est q̄ illo tempore
quo corpus est fortius ⁊ virtuosius ad arma bonorum
operū sustinenda.s.ad scutum patientie.ad loricaz pe-
nitentie.balthеum constrictiuū amicicie.galeam que
caput intentionis ꝓtegit veritatis ⁊ iusticie.lanceaz q̄
a longe percutit orationis ensem qui ex omni parte
scindit aspere correctionis videlicet in tempore adole
scentie. Istos hostes per bona opera inuadamus viro
inquit.q̄r.s.dū sumus viri.i.fortes ⁊ virtuosi.s.in etate
adolescētia ista debemus oꝑa frequētare. Exemplū de
Goliat.j.Reg.xvij. De quo dr q̄ ipse erat vir bellator
ad adolescētia sua. Quia vere bella bonorū operū ⁊ la
borum debemus ab adolescentia atq; dum sumus iu
uenes frequentare.j.Mach.ca.xvj. Expugnauimus
hostes ab adolescentia quod etiam patet exemplo na
turali de apibus. Inter apes talis est ordo: q̄ ille que
sunt fortiores ⁊ iuniores exeunt ad laborem ⁊ ad flo-
res ad alueare portandos. seniores autem in alueari
remanēt in quiete.vbi mella ⁊ mansiones custodiūt
vt dicit Plinius. Sic vere charissimi inter nos q̄ sunt
iuuenes fortes.s.⁊ virtuosi debēt exire ad laborem ex
terioris diligentie.asperioris penitētie ⁊ ad flores ho
nestatis apparentie.⁊ etiam ad flores tēporalis sub-
stantie ipsamq; debent ad alueare conuentus vel ec-
clesie aggregare:⁊ senes ⁊ debiles suis laboribꝰ fouere
pariter et nutrire. Senes autē ⁊ debiles qui corporis
fortitudine sunt priuati:circa mellis distinctionem.i.
circa dulcoris ⁊ deuotionis ⁊ orationis cōfectionem
et celestis māsionis preparationē debēt sustinere ⁊ va
care. Quia.s.in ecclesia iuniores debēt per suos labo-
res senibus de temporalibꝰ ꝓuidere.⁊ senes per suas
orationes debēt iuuenes cōfortare vel iuuenes.i.secu
lares debēt senibus.i.maturis religiosis ⁊ ecclesijs de
floribus.i.de tēporalibus ꝓuidere.que reuera sunt trā
sitoria more floris:senes aūt debent eis de melle.i. de
dulcore spiritualiū.vt dictū est.prouidere.q̄r sicut dr.j.
Cor.ix. Si spiritualia seminauimus vobis nō magnū
est si vestra carnalia metamꝰ. Est igitur in adolescen
tia corporis fortitudo.viro inquit.j. Regū.xviij. Esto
vir fortis ⁊ preliare bella domini. ¶ Tertio dico. Qd
in adolescentia debemus operibꝰ insistere:⁊ q̄ ad hoc
debet mouere oneris grauitudo. Sicut eñ onera gra
uia ⁊ edificia ponderosa debent imponi nouis colum
nis:quia.s.magis sunt fortes stabiles atq; firme non
antiquis nec putridis nec corruptis. Sic vere quia no
bis incūbunt grauia onera.s.tentationū.tribulationū
⁊ laborū ⁊ operationū. Idcirco fortibus columnis.i.
corporibus dū sunt in nouitate adolescentie ⁊ iuuen-
tutis fortitudine ⁊ vigore:debemus īponere non colū
nis putridis.i.corporibꝰ senibꝰ:debilibus ⁊ infirmis.
qd ostenditur cum dr. Portauerit iugū.q̄r.s.iuguz di-
uersarum tribulationum laborꝝ ⁊ operationuz statu-
torꝝ ⁊ mādatorꝝ:necesse habemus per obediētiā tole-
rare. Uñ Eccli.xlix. Occupatio magna creata est om-
nibus hominibꝰ ⁊ iugū graue super filios adam a die
exitus de ventre matris sue.vsq; in diem sepulture eo
rum. Sed vere de multis pōt dici illud Hiere.ij. A se-
culo cōfregisti iugū rupisti vīcula. Mali eñ rumpūt
et frangūt per transgressionē iugū.i.punitionē impo
nes ⁊ vinculuz scz statutorꝝ ligaturas ⁊ obligationes.
hoc potissime est in religione. vbi multi sunt ita obsti
nati ⁊ supbi: q̄ nulli iugo obedire volunt siue mittere
colla sua immo sepe accidit q̄ per insolentiā ⁊ aposta
siam oīa dissipant atq; frangunt similes rinoceroti
que ē bestia ita indomita: q̄ nullo potest iugo vel vin
culo cōtineri. Sic vere nec isti vinculis regularis ob-
seruantie nec iugo laboris ⁊ obedientie possunt subij
ci vel submitti. Nam fm Plinium rinoceros viua
capi non potest nisi forte puellaris virginitas ipsam
domet. Sic vere isti mali obstinati ⁊ effrenati capi ne
queunt vel concludi in regularis vinculis discipline:
nisi forte puellaris virginitas.idest influētia virginis
gloriose ad hec suam gratiam operetur. Et ideo de
tali rinoceronte loquitur Job.xxxix. Nonne volet ri
noceros seruire tibi: aut morabitur ad presepe tuum
nunquid alligabis eum ad arandum loro tuo aut cō
fringet glebas tuas post te.quasi diceret nō. Obstina
ti enim sunt quo ad subiectionem presumptuosi quia
nolunt seruire quo ad durationez defectuosi:quia nō
morant ad presepe.idest in claustro.quo ad operatio
nem deliciosi.quia scilicet nō arant nec glebas sui cor
poris confrigunt per penitentiam:quo ad preteritio
nem iniuriosi.quia scilicet non alligātur loro discipli
ne. Non sic charissimi:sed in adolescētia laboremꝰ q̄r
ad hoc debet mouere laboris seu oneris grauitudo.

portauerit inquit iugum. Dicat igitur quilibet illud
zacha. xiij. Homo agricola ego sum: qm̄ adam exēplū
meum ab adolescentia mea: qꝛ sicut dicitur ad Gala.
vj. Unusquisqꝫ onus suum portabit. ¶ Quarto quia
ad hoc mouet̄ munerū plenitudo: qꝛ vere sicut vinea
que in sui nouitate bene colit̄ vberiorē fructū portat.
sic vere homo qui in adolescētia per penitētiā ⁊ corre
ctionem bene colit̄ plures ⁊ meliores fructus virtutū
⁊ premiorum in vita sua recipit ⁊ etiā in futura: qđ oñ
ditur cū dicitur. Bonū est qꝛ. s. bonitas gratie ⁊ gloria
per virtutis opera generat̄. Sicut dicit autor de api⸗
bus. Apes in vere ⁊ autūno cōficiunt mel sed id qđ fit
in vere magis est bonū: ꝓpter illoꝝ nouitatē ⁊ purita
tem. Sic vere ꝙuis in vere iuuentutis ⁊ in autūno se⸗
nectutis possunt cōficere mel ⁊ acquirere. i. dulcorem
virtutum gratie ⁊ glorie. illud tn̄ qđ in vere iuuentu⸗
tis acquirit̄. qñ. s. flos affectiōis purior est melius de
bet merito reputari iuxta illud. Prouer. xxv. Comede
fili mel quia bonum est. Et ideo charissimi ad adole⸗
scentiā applicemus nos bonis operibꝰ. qꝛ hic requi
ritur fructus plenitudo: pene mestitudo: status forti⸗
tudo ⁊ temporis aptitudo. Est igitur adolescentia na
D turalis. ¶ Scđo dico. Qđ est adolescentia virtualis.
Nā sicut adolescens abundat in virtutibꝰ naturali⸗
bus. Sic vere nos debemus abundare in virtutibus
moralibus. Et ideo quilibet bonus ⁊ virtuosus potest
dici adolescens idest bonis moribꝰ iuuenescēs. Ideo
de quolibet tali potest dici illud Marci. xiiij. Adole⸗
scens quidam sequebat̄ eū. s. iesum amictus syndone.
Nam sicut etas adolescentie est naturaliter feruētior
subiectior ⁊ purior: Sic vere boni debent esse.
Feruentioris charitatis adolescens.
Parentioris volūtatis. Seqb̄atur eū.
Paratioris puritatis. Amictꝰ syndone.
Debet igitur iustus seu moralis adolescens.
Charitatꝭ facibꝰ ardere. Dignitatꝭ iussibꝰ parere.
Honestatis floribus splēdere.
E Debēt igit̄ hr̄e charitatē feruētiorē. Nā sicut in estate
adeo magis viget calor naturalis. Sic vere in viris ꝑ
fectꝭ magis abūdat calor et feruor spiritualis. s. ignis
amoris ⁊ charitatis qđ oñditur cū dr̄. Adolescēs quia
adolescēs dr̄ ab adoleo les. qđ idē est qđ incēdo dis. eo
ꝙ etas illa est tota incēsa ꝑ calorē naturalē. Unn̄ in ps̄.
Ibi beniamin adolescētulus in mentis excessu. Nā si
de bonis q̄ritur vbi sunt: rn̄det̄ ibi. s. in statu gr̄e. Qui
sunt ipsi sunt beniamin. i. filij ⁊ dilectores ꝓsperitatis
eterne. Quales sunt ipsi sunt adolescētuli. i. fortes fer
uentes et virtuosi. Quid agūt ꝓ certo ipsi sunt in mē
tis excessu id est: in mētali feruore affectione cogita⸗
tione ⁊ meditatione ⁊ cōtēplatione. Sed vere ꝓh dolor
nō sic: qꝛ vere multi sunt hodie adolescētes corpo
re: qui nō sunt adolescētes mēte: et multi qui nō sunt
nec corpore nec mēte. Nā sicut vinum naturaliter est
calidum ⁊ humidū: ⁊ tamē propter exteriorē calorem
abundantē humor eius consumit̄ ⁊ calor eius destrui
tur. sicut patet in aceto. ⁊ sic non est amplius calidus
nec humidus sꝫ frigidus ⁊ siccus: Sic vere multi qñqꝫ
sunt boni. id est: viri perfecti ⁊ dei angelorū gratia le⸗
tificati. calidi per charitatē: humidi per pietatem. sed
calor exterior. id est ardor et amor exterior honorum
idest deliciarum et diuitiarum ipsorum virtutem et
naturam per auariciā ⁊ luxuriā corrūpit. ita ꝙ ipsi ef
ficiuntur frigidi: per indeuotionē. ⁊ sicci: per incōpas
sionē. ⁊ ideo tales nō sunt vinū per aliorū consolatio⸗
nem: sed sūt eis i. acetū. per tribulationū mortificatio
nem. qꝛ. s. ipsi sunt aliorū mortificatiui: per rapinā ⁊ ve
xationē. ⁊ ideo vicini eorū possunt dicere illud ps̄. In
siti mea potauerūt me aceto. Uerbū potest esse pau⸗
perū ⁊ vicinorū. Non sic charissimi nō. sed simus ado
lescentes spirituales. s. feruētioris charitatis. Adole⸗
F scens inquit. ¶ Secūdo simus paratioris volūtatis.
Sequebatur eū. Sicut enim adolescentes sunt senibꝰ
magis flexibiles ⁊ agiles: sic em̄ adolescentibus filijs
diuitum ⁊ potentū solet assignari magister ⁊ pedago⸗
gus qui eos instruat et informet: quem ipsi sequūtur
et ei obediūt. Sic vere viri q̇ perfecti humiles obediē⸗
tes ⁊ agiles sunt magistros sibi assignatos. s. deum ⁊
prelatos suos per humilitatem ⁊ obedientiam sequū
tur eorumqꝫ vocis desiderijs et mandatis suam para
tam exhibent voluntatem. Unde. j. Petri. v. Similiter
adolescētes subditi estote senioribus. omnes enim in
uicem humilitatem insinuate. vbi ista subiectio com
mendatur. Ex cōcordie vicissitudine. Similiter inq̇t
et inuicem. Ex constantie fortitudine. Estote. Ex fun
damento perfectionis. Humilitatem. Ex documēto
discretionis. Insinuate. Et ista subiectio obediētie oñ
ditur: quando dicitur. Sequebar eum scilicet Iesum.
quia vere iesum dei filium vel Iesuꝫ saluatorem. idest
bonum ⁊ iustum prelatum debemus sequi ⁊ ei obedi
re ⁊ obsequi. Unde Seneca in prouerbijs dicit. Opor
tunum est maiorum sequi vestigia. si recte processerit
Quod est contra multos: qui reuera non videntur eē
iuuenes: immo senes sunt tardi ⁊ ponderosi: nec ad se
quendum alios sunt apti. Sic multi sunt in vicijs an
tiqui et per malas consuetudines aggrauati pigricie
et negligentie hebetati. a sententia etiam discretiōis
et sapiente spoliati: ꝙ nec christum nec prelatum per
subiectionem et obedientiam volunt sequi: sed ma⸗
gis ipsum per diuersa vicia prosequi: nec volunt eis
aliqualiter obedire: sed magis eos contēnere ⁊ odire.
Unde videtur ꝙ multi sunt similes lupis qui ꝫm ho⸗
merum libro de pugnis ⁊ astutijs bestiarum: quando
senescunt fiunt pessimi. quia tūc propter corporis gra
uitatem nequeant bestias venari: cōuertuntur ad ho
mines impugnandum: occidendum: et deuorandū.
Sic vere multi sunt qui in vicijs antiquantur et per
grauitatem et pōderositatē negligentie taliter hebe⸗
tantur: ꝙ ipsi non curant nec possunt cōtra bestias
id est contra motus bestiales et sensuales: scilicet car
nalia desideria reprimendo: deo ⁊ prelatis obediendo
et se in bonis actibus occupando. immo vere ipsi ni⸗
tuntur impugnare homines. i. motus et actus ratio⸗
nis scilicet deum ⁊ prelatos contemnendo. ⁊ per obsti
nationem ⁊ negligentiam tepescendam. Ideo de illis
potest dici illud Ezech. xix. Leo factus est ⁊ didicit ca⸗
pere predam hominesqꝫ deuorare. Tales etiam lupi:
aliter exponendo: possunt dici cupidi ⁊ auari. qui vere
ad litteram quanto sunt seniores: tanto sunt nequio⸗
res et ad auariciam promptiores. quia teste Seneca.
Cum cetera vicia nobis senescentibus senescant. so⸗
la auaricia iuuenescit. Et ī hoc maxime sunt nequissi
mi. quia scilicet ipsi non nocent bestias et malos cru⸗
deles ⁊ iniquos. immo ipsos sustinent atqꝫ fouēt. Sꝫ
vere homines. idest bonos ⁊ simplices et benignos ra
tionabiles et iustos ipsi per rapinas fraudes et vsu⸗
ras quātum possunt destituunt et impugnant. Non
sic charissimi. non simus senes. tardi: pigri et iniqui:
sed simus adolescentes obedientes: scilicet et subie⸗
cti. Sequebatur inquit eum. vt sic quilibet possit dice
re illđ Matthei octauo. Magister sequar te quocūqꝫ
ieris ⁊c. Simus igitur charissimi paratioris volunta
tis. ¶ Tertio simus parentioris vel formosioris pu⸗
ritatis. Amictus syndone. Adolescentes sunt vt com⸗ G
muniter quo ad substantiam puriores. et etiam quo
ad decentiam pulchriores. quia scilicet natura nō est
in eis superfluis ⁊ corruptis humoribꝰ defedata: sꝫ san
guine rigata puriori ⁊ ampliori pulchritudine deco⸗
rat. Sic vere boni sunt ⁊ debent esse substantia pu⸗
rioris per innocentiā intrinsecā: ⁊ apparētie pulchri
oris ꝑ cōtinētiā extrinsecā: qđ ostēdit̄ cū dicitur. Ami
ctus syndone q̇ est pannꝰ lineus cādidus atqꝫ nudus
et signat cordis ⁊ corporis puritatem. Et ideo nos de
bemus esse sicut Ioseph. de quo dicitur. Mat. xxvij.
Qđ ipse accepto corporeꝭ christi inuoluit in syndone
munda. Et Marci. decimoquinto. quod Ioseph mer
catus est syndonem: quia vero Ioseph qui interpreta⸗
tur aug⸗

tur augmentum.idest illi qui volunt in gratijs augmē
tari debent mercari et acquirere syndonem.idest cor-
dis ⁊ corporis puritatem.De talib⁹ adolescētib⁹ dr.j.
Reg.xviij.Erat aūt adolescēs rufus ⁊ pulcer aspectu
decoraq; facie:vbi talis puritas cōmendatur.
A cōstantie firmitate.Adolescens.
A clementie pietate.Rufus.i.sanguineus.
Ab apparētie venustate.Pulcer aspectu.
A cognoscentie sanitate.Decora facie.
Sed heu ꝓh dolor videt̄ ꝙ pauci sūt hodie q̄ tali ado
lescētia sunt dotati.q: vere multi sunt hodie q̄ nō hñt
Innocētie puritatē.sed luxurie feditatē.
Nō decētie venustatē.sed insolentie leuitatē.
Nō sciētie sanitatē.sed inscitie prauitatē.
Nō cōtinētie castitatē.sed potius luxurie.
carnalitatem. Et ideo tales non sunt proprie adole-
scentes.immo decrepiti seu senes: qui viscerosi sunt
phlegmatici ⁊ imūdi:similes symijs que in iuuētute
sua satis sunt mūde in senectute aūt fiūt immunde.
Masculi aūt in senectute fiunt fetidi ⁊ immundi cun
ctis abominabiles et despecti. Sic vere multi sunt q̄
q̄diu durant ⁊ perseuerāt in adolescētia virtuosa.⁊ in
statu gratie ⁊ virtutis.ipsi sunt puri ⁊ mūdi per inno-
centiā ⁊ castitatē. Sed vere qñ per vicia ⁊ per malas
cōsuetudines antiquātur tunc fiunt immundi per lu
xuriā corrupti per perseuerātiā ⁊ fetidi ꝑ infamiam de
specti ⁊ abominabiles per omnium cōtemptum ⁊ dis
plicentiam. ps. Corrupti sunt et abominabiles facti
sunt ⁊c.Et ideo tales mali adolescentuli possunt dice
re illud ps.Adolescētul⁹ sum ego ⁊ cōtēptus.Et tales
fuerunt figurati Luc.xv.In adolescētiore filioꝝ qui ac
ceptā portionem dissipauit cum meretricib⁹ viuendo
luxuriose.Sic vere charissimi tales a patre suo christo
acquirunt ⁊ accipiunt in baptismo portionem suā scz
gratiam et innocentiā ipsamq; dissipant ⁊ consumunt
per diuersa vicia ⁊ peccata et maxime viuēdo luxurio
se fetide ⁊ immūde.Non sic charissimi nō sed pro deo
habeamus parentē puritatē.paratā voluntatem.fer
uentē charitatē.Et ista est adolescentia virtualis: de
qua virtuali adolescentia pulcre loquit̄ scriptura Job.
xxix.dicens sic.Quis mihi detvt sim iuxta mēses pri-
stinos sicut fui in diebus adolescētie mee quādo petra
fundebat mihi riuos olei. ¶ Circa tertiū nota: ꝙ est
adolescētia carnalis:q: per adolescētiā intelligit̄ sta-
tus viciorū ⁊ peccatorū.Et ideo de tali adolescētia po
test intelligi illud Eccl'.xj.Adolescētia ⁊ voluptas va
na sunt.vbi ostendit̄ ꝙ ſm tres cōditiōes que sunt in
adolescētia corporali:tria sunt vicia in adolescētia cri-
minali.Sunt em̄ adolescētes naturaliter feruidi: hu
midi:fluidi.ſm quas tres cōditiones peccator cupi-
ditatis facibus inflāmatur:q̄tum ad calorem adole-
scentia.Carnalitatis fecibus inquinatur q̄tuz ad hu
morē.voluptas.Stabilitatis viribus spoliatur:q̄tuz
ad fluitiōez.Vana sunt inquit. Habēt igit̄ mali ado
lescentes.idest peccatores.
Cupiditatē ardentē.
Carnalitatē fetentē.
Fragilitatem fluentē.
Habent dico ardorem cupiditatis.Nā sicut calor na
turalis abūdat in iuuenibus:qui naturales motus ⁊
appetitus incitat ⁊ inflāmat.sic peccatores abundāt
in ardore ⁊ calore cupiditatis:per quam motus et ap
petitus desideriorum suorum inflāmat̄ per auariciaz
quod ostenditur cū dicitur. Adolescentia quod dicit̄
ab adoleo les.quod idem est: ꝙ incendo dis. ad notā
dum ꝙ tales ardore auaricie sunt incensi.Nā munda
na prosperitas est similis cuidā fonti qui est in affri-
ca de quo dicit Isid.Ꝙ faces ardentes ibi extinguun
tur ⁊ extincte ibi reaccēdūt.Similis fons est in gallia
in grationopoli i delphinatu viēnensi sicut audiui ab
episcopo dicti loci.de quo Augusti.etiam facit mētio
nem de ciuitate dei.lib.xx.cap. v. Sic vere in mundo
et in mundi prosperis illi qui sunt ardentes per cha
ritatem extinguunt̄ per iniquitatē. In deuotionē.tepi
ditatem.Illi qui sunt ibi extincti.qui.s.nō sunt per ar
dorē auaricie inflāmati.si in fonte isto. idest in mūdi
prosperis immergant̄.statim eoꝝ desideria per auari
ciam inflāmantur.Sicut em̄ pinguedo ligna facili⁹
inflāmari facit si inūcta ex ea fuerint ⁊ linita sic pīgue
do mundane prosperitatis cor qđ exīde linitur per cō
placētiā facit per auariciam inflāmari.Esa.lxvj.Ac-
cendentes ignē oēs vos accincti flāmis:⁊ nota q̄ di-
cit accincti flāmis:q: tales accincti sunt ⁊ armati flā-
meis mūdi diuitijs q̄ cor humanū per auariciā cōbu-
runt.ps.Flāma cōbussit peccatores. Et tales adolescē
tes fuerunt figurati in illo Mat.xix.cui ꝑcepit Jesus
ꝙ ipse venderet oīa bona ⁊ daret pauperib⁹. qui cum
esset diues valde.abijt tristis.Sic vere illi q̄ sunt diui-
tes ⁊ diuitijs alligati.nihil reputāt tā tristabile q̄ ab
amore diuitarū recedere:⁊ bona sua pauperib⁹ eroga
re.Ideo de tali adolescētia pōt intelligi illud Job.xxij.
Ossa illius implebuntur vicijs adolescentie sue. Ha-
bent igitur ardorē cupiditatis inquit. ¶ Scđo isti ha
bent humorē carnalitatis voluptas inquit.Sicut em̄ I
videmus.ꝙ adolescētes plus habēt de humore radi-
cali:sic vere peccatores magis habent de humore car
nalitatis luxurie ⁊ voluptatis:q̄ recte est quasi radica
lis ⁊ intrinsecus humane cōditionis naturalis appe-
titus.Ezech.xxiij.Fornicati sunt ab adolescentia sua.
Voluptas inquit.Nā vt dicit ysaac. Pisces recentes
sunt cōmuniter viscosi ⁊ humidi.ideo indigēt ꝙ sali-
antur:vt eoꝝ superflua humiditas cōsumatur. Sic ve
re charissimi qui sunt spiritualiter recentes.s.persone
insolentes ⁊ immature solēt abundare in humiditate
et viscositate luxurie ⁊ carnalitatis malaq; nutrimen
ta.idest mala verba ⁊ exēpla alijs vt cōmuniter admi
nistrant.⁊ ideo summe indigēt ꝙ per sal. idest per cō-
dimentū discretionis.vel per sal.idest per acritudinē
correctionis ⁊ tribulationis a suis humidis carnali-
bus voluptatibus desiccētur.Figurati in illo adolescē
te Luce.vij.Qui efferebatur mortuus cui⁹ loculū Je-
sus tetigit dicens.Adolescens tibi dico surge.⁊ sic fuit
resuscitatus.Sic vere qñ homo est mortuus per pctm̄
et maxime per luxuriā:que ad modū mortui fetet qui
effertur ad foueā infernalē non resuscitatus per grāz
nisi Jesus tangat loculū corporis sui per correctionez
et tribulationē.Et nisi dicat adolescēs tibi dico sur-
ge.Vide figuram istā melius expositā.vbi supra.Acce
dere.Et voluptas. ideo dicūt illud Eccli.ij.Non pro-
hibui cor meū quin omni voluptate frueret̄. Et ideo
cuilibet tali adolescenti.idest cuilibet persone carnali
posset dici illud Eccli. xvj. Non es inquit recordata
dierū adolescētie tue qñ eras nuda ⁊ confusione ple-
na ⁊ conculcata in sanguine tuo edificasti tibi lupa-
nar ⁊ fecisti tibi prostibulum.Habent igitur tales hu
morē carnalitatis. ¶ Tertio dico ꝙ ipsi habent fluo
rem mobilitatis.Sicut enim adolescens naturaliter
est mobilis leuis ⁊ instabilis ⁊ etiā i corde debilis.Sic L
peccator habet mobilitatē incōstantie.Leuitatē inso-
lentie.Debilitatē negligētie.Sunt em̄ debiles ad be
ne operandū.Leues ad lasciuiendū. Mobiles ⁊ insta
biles ad perseuerandū.Quod ostenditur cuz dicitur.
Vana sunt q:.s.res vane sunt ille que non sunt dura-
biles:nec habent stabile fundamentū. Sic vere tales
sunt ita vani:ꝙ non sunt in vno proposito stabiles ne
q; firmi.sed per incōstantiā mobiles ⁊ infirmi. Vana
sunt opera ⁊ risu digna . Tales sunt similes camelio-
ni cuius pellis nō est determinata ad aliquem colorē
immo colorem suum ſm circūstantes colores variat:
atq; mutat.Oculos etiam habet multū mobiles ⁊ se
pissime eos gyrat. Parū habet de sanguine et parum
de carne splene caret:vt dicit Isido.⁊ Auicen.Reuera
tales sunt multi huius mūdi peccatores: quia ita ha
bēt oculos cordis mobiles ⁊ vertibiles ꝑ varios ⁊ mul
tiuolos appetitus quia nunq̄ in eodez proposito per
seuerant.immo de vno proposito ad aliud facillime se

conuertunt. Ecclesi. xx. Oculi eius septemplices sunt. In eodem etiam colore virtutis et perfectionis et bone conuersationis nõ perseuerãt. immo ꝑm colores rerum exteriorum. i. ꝑm aliorum circunstantium mala exempla faciliter de colore ad colorem id est de virtute ad vicium se conuertunt Ecclesiastici. xvj. Sumpsisti vestimenta tua multicoloria. Et breuiter isti nihil habent de splene. vbi est sedes melancolie que causat tristiciã id est de merore timoris: et consideratiõis. parum de sanguine et de rubore pietatis et cõpassiõis. Numeri. xij Caro eius deuorata est a lepra. Et ideo de talibus adolescentibus potest dici illud Geñ. viij. Sensus autẽ et cogitatio in malũ prona sunt ab adolescentia sua. Heu charissimi. pro deo non sic. non simus cameliones ꝑm istam cõditionem. sed simus cameliones ꝑm aliam expositionem: Habeamus igitur oculos cordis per agibilium circumspectionem. varíemus colores conuersationis per circumstantiũ mutationẽ. Abdicemus carnem et sanguinem. idest voluptatem et carnalitatem Non habeamus splen qui ridere facit. idest mundi facultatem et prosperitatem. que. s. risum introducit. hoc est dictu cordis vanitatem et iocunditatem. vertere ei debemus oculos discretionis nostre ad cõsiderandũ nunc temporalem vanitatem. nunc eternalem felicitatem. nunc infernalem aduersitatẽ. Itemq; colores debes mutare. quia vere quicquid de coloribus morũ et perfectionum in alijs que circa sunt viderimus. totum debet in pelle conuersationis nostre per mutationem apparere vt nobis possit dici illud Ezechi. xvj. Laui te aqua et mundaui sanguinẽ tuum. vnxi te oleo et vestiuire et discoloribꝰ calciaui te hyacintho. cinxi te et byssо. vbi ostenditur ꝙ nos debemus.

Vendicare corporis puritatem. Laui te aqua.
Abdicare carnis feditatem. Mundaui san. tuum.
Conseruare dulcem pietatem. Unxi te oleo.
Procurare morum honestatem. Uestiui te dis.
Refrenare iunctam voluntatem. Calciaui te Jacin.
Acceptare mundam castitatem. Cinxi te bysso.

Sed vere charissimi non sic mali et peruersi. sed vere ipsi sunt sicut dictum est. per inconstantiam fluidi. ꝑ luxuriam humidi. per auariciam feruidi Et sic est dictũ de adolescentia criminali.

Adonias. fuit filius dauid primogenitus qui sine lĩcia patris regnare volẽs confederauit sibi ioab principem exercitus patris sui et abyathar principem sacerdotum. et instructo conuiuio regni etiam nomen assumpsit. Pater vero eius hoc sciens ipsum a regno repudiauit et Salomonem minorẽ filium in regnum loco ipsius sublimauit. sicut dicitur iij. Regum. j. Adonias eleuabatur di. Ego regnabo Et dic ꝙ sicut adonias petijt sunamitem vt sic cum ea regnum vsurpare valeret propter quod etiam in templo fuit occisus. sicut patet ibidem Sic illi qui sunamitem idest beneficia ecclesiastica petunt et dignitatibus ecclesiasticis desponsari querunt videlicet. vt regnent et presint et non prosint. a salomone. id est a christo finaliter occidentur. quando scilicet in ipso templo ecclesie. prope altare domini mortis tẽporalis et eterne sententia punietur ꝛc.

Adonibeseth. Nota ꝙ adonibeseth fuit rex hierusalẽ. qui pugnauit contra Josue et filios israel aggregato sibi exercitu et cõuocatis regũ auxilijs gentiliũ cõtra ipsos visus est preualere et gabaonitas qui ad iosue cõfugerant extirpare. Fuerunt tamen a iosue victi et in speluncã admoto lapide reclusi et tandem interfecti sunt et suspẽsi Et interpretatur. adonibeseth dominꝰ pacis vel dñator iusticie. Talis potest significare quemlibet regem et prelatum hierusalem terrestris. i. ecclesie militantis qui. s. pacis et iusticie dñs debeat esse: qui tñ qñq; ita fit in regimine suo malus: ꝙ cõtra Josue et filios israel idest cõtra xp̃m et viros iustos pugnat et ad suũ xp̃um auxiliũ reges gẽtiles. i. seculares principes sibi cõfederat atq; vocat: et illos qui ad Josue. idest ad christum confugiunt scz simplices pauperes atq; iustos ex actionibus atq; depressiõibꝰ plus impugnat. ps. Ecce reges cõgregati sunt cõuenerũt in vnũ aduersus dñm et aduersus christum eius. Sed reuera finaliter tã isti ꝙ sui adiutores a iosue vincuntur. i. a xp̃o et in spelunca sepulcri apposito lapide concludũtur et in inferno finaliter suspenduntur.

Adoptio. Nota ꝙ adoptare nihil aliud est: ꝙ aliquem qui non est filius naturalis in filium volũtarie recipere vel habere: et ad certam portionem hereditatis tãq; proprium et naturalẽ filium ordinare. Et sic igitur dicam ꝙ est. A

Adoptio numinis.
Adoptio hominis.
Adoptio luminis.
Adoptio criminis.

Dico primo. ꝙ est adoptio numinis. qr scz deus adoptat homines ꝑ gratiam et eos cum vnigenito et cũ naturali filio suo ad hereditatẽ eternã admittit. et sic datur homini per gratiam quod non habuerat per naturam: qr cum homo. ꝑm apostolũ sit filius ire. ipsum tamen facit per gratiã filiũ glorie. Ista est eñ que hic inchoatur per gratiã. Juxta illud Galat h. iiij. Misit deus filiũ suum vt adoptionem filiorũ dei reciperemus. In fine vero complebitur per gloriã. Rom. xiij. cap. Adoptionem filiorũ dei expectamus. Deus eñ facit sicut illa species aquile que dicitur Ossifragꝰ. De qua dicit Plinius. Nõ pullos ab alijs auibꝰ eiectos et derelictos recipit. et in nidum suum deferẽs eos nutrit. Sic vere quia parentes nostri adã et eua eiecerũt nos de paradiso. ideo verus ossifragus dei filius per incarnationem ad nos venit et nos in suos filios adoptauit et in nidum paradisi deferens eterne glorie vberibus nos nutriuit Ephe. j. Predestinauit nos deus in adoptionem filiorum. Justi igitur filij dei adoptiui. christus autem filius solus naturalis eius. Cuius contrarium Arrius asserebat. qui scz christum creaturam esse et a deo in filium adoptatum instar Jude proditoris crepuit et in constantinopoli dum ad latrinas secederet intestina profudit: sicut ponit in historia tripertita. Ista est igitur potentia numinis. ¶ Scdo dico. Nõ est adoptio clemẽtis hominis: quia scilicet hõ pauperes per charitatem quasi in filios sibi adoptat inq̃tum bona sua ipsis communicat atq; donat. sicut de filia pharaonis dicitur Exodi. ij. Nõ ipsa moysen adoptauit in locum filij. Sed de hoc vide ifra. De elemosyna. de Pauperibus et Misericordia ꝛc. ¶ Tertio est adoptio gratie luminis. idest adoptio virtutũ quia scz cum homo nascatur cum vitio originali et naturali virtutes naturaliter nõ possidet nisi ipsas ex accidenti recipiat et adoptet. Sicut enim dicit Seneca. Uirtutes magistro indigent: sine magistro vicia discũtur; hortus enim cordis et corporis nostri spinas et tribulos solum germinat: nisi quando homo virtutes adoptat. et eas ab extrinseco sibi inserit atq; plantat. Math. xxj. Homo quidam plantauit vineã. ¶ Quarto vero dico. ꝙ est adoptio culpe vel criminis. Sicut eñ dicitur Eccl'i. vij. Deus fecit hominem rectum: et tamen ipse aliunde vicia adoptat quando voluntarie delinquit et peccat: et ea sibi radicaliter assimulat et acceptat. Unde de talibꝰ filijs põt dici illud Esa. j. Ue semini nequã filijs celeratis ꝛc. Sufficit.

Adorare. Idem est ꝙ ad plenũ orare. et idẽ est ꝙ supplicare veniam querere. grãs agere. Reuerentiam facere. grãz implorare. Personã honorare. et ei obedire et seruire. Quãtũ ad presens autem dico. ꝙ adoratio est duplex. s. A

Uirtualis et meritoria.
Criminalis et dãnatoria.

Meritoria est illa: qua adoratur deus et sancti que dicitur latria q̃tum ad deũ. Dulia q̃tũ ad sanctos et res sanctas. Dãnatoria est illa qua adoratur dyabolus. et ydolatria.

ydolatria.⁊ alia qua adoratur mūdus ⁊ res mūdane
⁊ dr̄ yperdulia. Dicamus igitur primo ꝙ ē adoratio
meritoria qua scꝫ deus debet adorari. Circa qđ nota
ꝙ omnis res in suis necessitatib⁹ recurrit ad illud qđ
ei pficit in natura vt cū ipso reperiat auxiliū ⁊ iuua-
men. Istud videm⁹ de quadā bestiola que dr̄ orix: que
per totā hyemē dormiens in ortu canicule euigilat q̄
videns visum suū debilitatū in dormiendo recurrit
ad illā stellā ipsamq̄ attentis oculis cōsiderat: ac si re
cte ipsam ex certa scientia adoraret. qđ vtiq̄ facit vt ꝑ
stelle claritatē sui visus obscuritas tꝑetur. sicut dicit
Plini. ⁊ Isido. Reuera charissimi sic debet esse de no
bis quia vere quotiēs aliquā necessitatē: infortuniū
vel aduersitatē patimur. necesse est ꝙ ad nr̄os superio
res. s. ad deum. ad sanctos ipsos deuote adorādo ⁊ sup
plicādo celeriter recurrim⁹. vnde Esa. xlix. Vultu in
terrā demisso adorabūt te. Nā si somn⁹. i. dulcor et re
quies terrenoꝝ nos excecauerit ꝑ peccatum: oculosq̄
cordis nostri lumine diuine grē discretionū in toto vl'
in parte priuauerit. ꝓ certo charissimi nos debemus
recurrere ad stellā caniculā. i. ad deū ad gloriosam vir
ginē vel ad sanctos q̄ dicunt̄ stelle ꝓpter claritatem
Dicuntur canicule ꝓpter fidelitatē. q̄r. s. canis est ani
mal fidelissimū. ⁊ ad ipsum debemus oculos cordis
aperire per confessionem. ipsum respicere per cōtem
plationem ipsum adorare per deuotionem coram co
stare per perseuerantie durationem. ⁊ sic poterimus
lumen recipere ꝑ discretionē. ⁊ ꝑ diuine grē suscepti o
nem. vn̄ in ps. Accedite ad eū ⁊ illuminamini ⁊ facies
vestre nō cōfundent̄. Et hoc maxime fieri debet in or-
tu istius canicule. i. in die ort⁹. i. natiuitatis seu appa-
ritionis dn̄i seu beate virginis: vel etiā in festo cuius-
libet scti vbi: ipse xp̄s vel ipse sanct⁹ nobis specialiter
oritur vel apparet. figura Matth. ij. Vbi magi prius
infidelitate detēti visa stella ⁊ cognito xp̄i ortu. venerūt
eum adorare: ⁊ ei thus ⁊ myrrham ⁊ aurum obtulerūt
⁊ sic per fidem illuminati fuerūt. Sic vere charissimi
nos debemus ad stellā. i. ad deū ⁊ sanctos venire per
deuotionē ⁊ eū adorare per fidē ⁊ honorationē ⁊ ei of-
ferre thus. i. fragrantē orationē Myrrham. i. amarā
penitentiā ⁊ correctionem. Aurum. i. clarā sapientiā
⁊ discretionē. ⁊ sic illuminabūtur per gratie ⁊ fidei su
sceptionē dicētes. Vidimus stellā eius in oriente. ⁊ ve
nimus cū munerib⁹ adorare dn̄m. Et ideo de quoli-
bet tali potest dici illud. j. Reg. j. Ascēdebat vir ille de
ciuitate sua statutis diebus vt adoraret ⁊ sacrificaret
dn̄o exercituum in sylo. In quibus verbis soluitur ad
oēs questiones q̄ solent fieri de homine qui vult ali-
quid facere. Soluitur eīn hic ad istas circunstantias
Quis. qūo. qn̄. ad quid. cui ⁊ vbi. Ostenditur eīn quis
debet esse qui deum depcat̄ et adorat. q̄r debet eē vir
ille. Qūo hic debet esse? q̄r ascendendo de ciuitate sua
Qn̄? q̄r statutis diebus. Ad quid? vt sacrificaret. Cui?
dn̄o exercituum. Vbi? in sylo. Diuide predictā auto-
ritatem aliter si vis ⁊ dic qđ necessariū est. Potēter in
sistere virtutis actib⁹. Vir ille. Patēter insistere in tu
tis gradibus. In sylo. Feruenter ei assistere salutis fo-
ribus. Ascendēti. Mentē subijcere cultu reuerendo.
Vt sacrificaret. Aptum eligere tēpus pro agēdo. Sta
tutis die. Laudes depromere numini verendo. Dn̄o
deo ex. Est igit̄ necessaria. Moralis sanctitudo: q̄r de
bet esse. Vir ille. Mentalis celsitudo. q̄r debet ascende
re de ciuitate sua. Localis aptitudo. q̄r in sylo. Finalis
rectitudo. q̄r vt sacrificaret. Electio tēporis cōpetētis
B statutis diebus. Prelatio numinis excellentis. Dn̄o
deo exer. ¶ Debet igitur adorans habere sanctitudi-
nem moralē. q̄r debet esse vir ille. Vir dico qui dicitur
a virtute. ille. quod est pronomē relatiuū: quia vere ta
les qui volunt a deo aliquid impetrare debent esse vir
tuosi ⁊ relatiui. i. dei ⁊ sanctorum representatiui sequē
do ipsorū regulā ⁊ exemplū. Job. j. Vir ille erat iustus
simplex et rectus ⁊ timens deū. vn̄ Soph. ij. Adora-
bunt eū viri de loco suo. q̄r vere deus vult adorari a vi
ris ⁊ virtuosis. q̄r. s. taliū oratio magis apud deum re-
putatur ⁊ etiā facilius expedit̄. Sicut eīn dicit Pli-
ni. Thus qđ i arbore antiq̄ nascit̄ magis valet. Thus
etiā qđ in insulis melius: sicut credunt quidā. vt dicit
Isido. Sic vere charissimi illi viri vel ille arbores que
sunt antique. i. viri discreti prouidi ⁊ maturi. virtuosi
et honesti ⁊ maxime. qui sunt in insulis penitētie as-
peritatis. qui. s. in mari. i. mundi amaritudinibus sunt
vallati ⁊ vndiq̄ circūcincti. tales pferūt melius thus
orationis. q̄r. s. oratio talium est melior efficatior ⁊ deo
etiā acceptior. ideo dicebat dauid. Ascēdat oratio mea
sicut incēsum in cōspectu tuo. Et istud est cōtra mul-
tos qui non sunt: nec boni nec iusti nec viri nec virtuo
si. Et iō eoꝝ adoratio nō est vtilis nec accepta. Iuxta
illud Joh. ix. Scimus q̄r deus peccatores non au. De-
bent igit̄ dei adoratores esse viri. idest iusti ⁊ virtuosi.
Vbi notandum ꝙ iusti adorant deum tripliciter. s.
Reuerendo.
Obediendo.
Gratias agendo.
Reuerendo. sicut Abraam Gen̄. xviij. Qui occurrit in
occursum angeloꝝ ⁊ adorauit in terrā in signū ꝙ nos
debemus occurrere in occursum hominū valentium
dei ⁊ etiam sanctoꝝ ⁊ eos etiā per reuerētiā adorare.
Itē obediendo sicut abraam Gen̄. xxij. Qui dixit filijs
suis. Expectate hic cum asino quousq̄ properantes
adorauerim⁹ postea reuertemur ad vos. q̄r scꝫ homo ꝑ
fectus debet properanter ⁊ celeriter adorare deū. ⁊ cō
pleta vni⁹ executione mādati inidipsum reuerti. Itē
gratias agendo. sicut filij israel. Exod. iiij. Qui audie-
runt ꝙ visitasset dn̄s israel ⁊ respexisset afflictionem
et adorauerunt proni. q̄r. s. quādo deus nos visitat bo
na conferendo. qn̄ etiā respicit afflictionē nostram de
malo liberando. Vere nos dbem⁹ eum adorare gra-
tias agendo. Sic igitur dico. ꝙ dei adoratores debēt
habere sanctitudinem. ¶ Scđo dico. ꝙ adorans de- C
bet habere celsitudinē mētalē. Ascendebat inquit de
ciuitate sua. Est eīn necessariū ꝙ illo qui vult aliquid
impetrare ab aliquo vadat ad locum vbi ipsum nouit
couersari. Et quia deus sursum in celo versatur: ideo q̄
ab ipso vult per orationē aliquid impetrare. necesse est
ꝙ ibi ascēdat vt eleuet̄ per desideriū ⁊ affectū: ⁊ ꝙ de
ciuitate sua. i. de tumultib⁹ huius mūdi se subtrahat
et extollat. Ascēdebat inquit de ciuitate sua. Vbi no-
ta ꝙ talis ascensio debet fieri. Per cordis humilitatē
Per pacis cōitatem. Per cordis humilitatē dico qn̄
dicitur ascendebat. In quo verbo innuitur. qđ ante
ascensum locū infimū tenebat. i. humilitatē: sicut di
cit Plinius. Sunt quedā aquile que in terra ⁊ i aqua
et in aere capiunt predā suam. Sic vere sunt quidam
qui predā diuinoꝝ beneficiorum adorando ⁊ supplicā
do aliquādo capiunt in terra. i. in infimo humilitatis
aliquādo i aqua. i. in dulcore deuotiōis. aliqn̄ in aere
idest in excelso contēplationis. Nā per humilitatem
cotēplationem ⁊ deuotionem potest diuina gratia vē
dicari. Et figura. j. Reg. xxv. De quadā muliere dicta
Abigail. Que ascendit super asinum suū ⁊ venit in oc-
cursum dauid. Quem cum vidisset adorauit super ter
ram ipsiq̄ munera obtulit: ⁊ sic iram ipsius placauit
⁊ indulgētiam nabal viro suo q̄ dauid offenderat im
petrauit: ⁊ rerum suarum. i. liberationem suis precib⁹
procurauit. Sic vere charissimi q̄ vult placare dauid
idest deū nobis per pctīn offensum ⁊ sui ⁊ suoꝝ libera
tionem impetrare. debet ascēdere sup asinā. i. se eleua
re supra ⁊ vltra carnem per contēplationem ⁊ affectio
nem debet occurrere dauid. i. xp̄o. per amorē ⁊ deuoti
onem. Debet etiā eum adorare sup terrā. ꝑ humilita-
tem ⁊ deuotionē debet etiā ei munera offerre ꝑ pieta
tem ⁊ cōpassionē vel in se vel in mēbris suis. ⁊ sic pote-
rit impetrare dei ⁊ hominū placationē. Ideo dicitur
Exod. xix. Ascende ad me in montem ⁊ esto ibi. Fit igit̄
talis ascensus per cordis humilitatē. ¶ Scđo habet
fieri per pacis cōmunitatē. quia scꝫ qui est in odio ira

vel inuidia ⁊ discordia ꝑ nihilo deum adorat. Ideo necesse est qđ sit in pace. charitate. cõcordia ⁊ vnitate De ciuitate inquit sua. q. d. ipse habebat ciuitatē. i. ciuilem vnitatem Unde Esa. xvij. Adorabunt in monte sancto in hierusalem: que interpretatur visio pacis in qua. s. dꝫ fieri adoratio nostra. Qđ est contra multos qui non habent pacis vnitatē sed rixarum malignitatē: Non affectionē sed infectionē: non deuotionē sed ambitionē. Nõ humilitatē sed pompositatē Nõ ꝯtemplatiõē sed temporaliũ amorē et dilectionē. Et ideo tales non habent iustā nec vtilē adorationē: Contra quos Eccĩ. xxviij. Homo homini reseruat irā ⁊ a deo querit medelam q. d. frustra fit. Non sic charissimi sed habeam⁹

D celsitudinē mentalē Ascendebat ⁊c. ¶ Tertio habeamus aptitudinem localem. q. s. in loco oportuno. s. in statu gratie ⁊ infra ambitũ. fidei debemus adorare: In sylo qđ interp̃tat̃ amissio ⁊ erat locus vbi priusq̃ templũ fundaret̃ deus adorabat̃ ad significandũ qđ ĩ fide ecclesie vbi peccata euelluntur a cordibus nostris ⁊ vbi deus in presenti colitur ⁊ adorat̃ quousq̃ veniamus ad tēplum glorie paradisi debemus facere adorationē nostrā Unde. j. Reg. j. Adduxit samuelem in domo dñi in sylo: Et ideo de tali locali aptitudīe potest figuraliter dici illud Apoca. xxij. Hic deum adora Locus enim aptus ⁊ deuotus multũ facit ad deuotā orationē ⁊ multũ etiā solet mētē mouere sicut enim celestes influentie plus influunt ⁊ abũdant in vno loco q̃ in alio ſm aspectus magis directos vel indirectos ſm Albertũ de natura locorũ: Sic vere certa sunt loca deo locata ꝑ spiritualē dedicationē placida ⁊ accepta ⁊ ad impetrādũ influentiā diuine gratie oportuna. sicut scilicet sunt templa ecclesie ⁊ altera. i. Paral'. xxxij. Corā altari adorabitis ⁊c: Aligamus igitur aptitudinē localē In sylo inq̃t s. vbi erat antiquitus tabernaculũ ⁊ interp̃tatur dimissio seu restitutio q. s. ĩ ecclesia quādo ibi adorat̃ deuote peccata dimittũtur ⁊ virtutes restituunt̃ Ps. Adorate dominũ in atrio sancto eius ⁊c. ¶ Quarto debem⁹ habere rectitudinē finalē: vt sacrificet inquit Qr qñ adoramus habere debemus rectā intentionē. s. vt deuꝫ honoremus mala a nobis pellamus nobis vtilia procuremus: qr recte talis oratio est sacrificiũ deo eiq̃ gratiosa ⁊ accepta. Iuxta illud Ps. Sacrificiũ deo spũs ꝯtribulatus Unde Exo. xxj. Eamus viā triũ dierũ in solitudine vt sacrificemus dño deo nostro vbi ostenditur ad hoc neccessariā esse ꝑgressionē. Eamus viā triũ dierũ idest. ꝑ spem: fidē ⁊ charitatē: Disgressionē localē quia in solitudine debemus esse ⁊ disgredi ⁊ fugere a tumultu negociorũ huius mũdi. Incēsuꝫ causalē. vt sacrificemus dño deo nostro. Proficit eñ ad deuote orandum

Uirtualiter ꝑgredi Ibimus viā. Manualit̃ ꝯgredi. Actualiter disgredi In solitudine vt sacrificemus inquit. i. vt bona opa faciam⁹ ⁊ sic pꝫ q̄ nos debemus hr̃e finalē rectitudinē qđ ē ꝯtra illos q̃ adorāt deũ ĩ tpali ꝓsperitate ꝑ carnali corpalitate ⁊ ꝑ suoꝝ inimicoꝝ dānositate. qb⁹ dr̃ Iac. iiij. Petitis ⁊ nõ accipitis eo q̄ male petatis. Nõ sic igit̃ charissimi. sꝫ habeamus vt dictũ

F est rectitudinē finalem. ¶ Quinto dico qđ nos debemus captare cõgruitatē tpalē: Statutis inq̃t diebus q. s. ſm qđ dies ē sanctior ⁊ celebrior magis debemus orationi insistere ⁊ vacare Dicit Plinius li. viij. ca. j. Qđ sup oĩa aĩalia elephātes sunt maioris discretiõis dicit eñ qđ elephātes in nouilunio cõueniũt in flumine se abluũt ⁊ nouo syderi cõmuniter post inclināt ⁊ sic ad loca sua redeunt atq̃ vadũt. Charissimi per nouilunium possum intelligere quodlibet festum vbi luna. i. xp̃s vel beata virgo vl' ille sanctus de quo fit festum specialiter oritur ⁊ apparet maxime qñ de xp̃i ortu vel virginis in mũdo vel de alioꝝ sanctorum ortu in paradiso spiritualis solēnitas celebratur tũc enim debemus simul cõuenire ꝑ fidei ⁊ cõcordie vnionē. In aqua nos lauare ꝑ deuotionē ⁊ lachrymarũ effusionē. lune idest deo ⁊ sanctis inclinare ꝑ reuerentiā: adorationē ⁊ gratiaruꝫ actionē: ⁊ sic loti ⁊ purificati ad deũ nostrā. s. ad paradisum poterimus redire ꝑ eterne glorie acceptionē. Statutis inq̃t diebus. s. in diebus festiuis ab ecclesia statutis. j. Mach. j. Isti sunt dies quos celebrare debetis. Io. xij. ca. Cõscenderāt vt adorarēt in die festo. Qđ est cõtra multos q̃ in dieb⁹ festis nõ adorant. immo ludos: coreas: prostibula ⁊ tabernas plus q̃ in alijs visitant ⁊ frequētāt: de ecclesia aũt penitus nihil curāt ipamq̃ nõ adeunt nec subintrant figurati Eze. viij. In illis q̃ vertebāt dorsum ad altare ⁊ adorabāt ad ortũ solis. Uide. s. de abominatiõe: vbi bene exponitur. Nõ sic charissimi sꝫ obseruem⁹ cõgruitatem

tēporalē. ¶ Sexto debem⁹ attendere sublimitatē pastoralē. q. s. nõ debem⁹ adorare carnē sicut luxuriosi: qui flectũt genua sua coram mulierib⁹. vñ Eccli. xlvj. Nudasti femora tua curuasti genua tua mulierib⁹ dedisti maculā in gloria tua. Et loquit̃ salomon. Itē nec mundũ nec diuitias. sicut cupidi contra quos Esa. ij. Adorauerũt opus manuũ suaꝝ. Itē nec dyabolũ sicut faciũt supbi. Sopho. j. Adorāt sup tecta militiam celi. sed pastorem nostrum deum sicut faciunt iusti quod ostenditur cum dicitur. Domino deo tuo exercituuꝫ. Et de hoc dicitur Mat. iiij. Dominũ deum tuũ adorabis ⁊ illi soli seruies. Ubi ostenditur q̄ de⁹ est adorandus ⁊ Propter incõmutabilē bonitatem. quia de⁹. Propter inhaustibilē pietatem. quia tuus. Propter vituperabilem potestatē. quia dominus. Propter incomparabilem dignitatem. quia solus. Et ideo sicut elephas ſm Plini. est animal boni intellectus in tantum q̄ docetur cognoscere regem ⁊ ipsum adorare et in signũ reuerentie coram eo genua aliquātulum incuruare. Sic vere charissimi nos regem nostrum. scꝫ christum debemus cognoscere per fidē ⁊ discretionē. ipsum adorare per obedientiā reuerentiā ⁊ subiectionem: ⁊ corā eo genua cordis inclinare ꝑ benignitatem et deuotionē. Unde. j. Paral'. xix. Inclinauerũt ⁊ adorauerunt regem deuꝫ: qđ est cõtra eos qui adorāt dyabolũ. carnē ⁊ mundum. Dyabolum eius suggestionibus obediendo. figurati in Sennacherib. Qui cũ adoraret in tēplo nefrat deũ suum duo filij occiderũt ipm Sic vere dum peccator huius mundi adorat dyabolum ei obediēdo. statim assunt duo filij sui scꝫ delectatio ⁊ cogitatio qui ipsum ꝑcutiunt ꝑ malos cõsensus et ipsum interficiũt ꝑ malos actus. De talibus dr̃. iiij. Reg. xviij. Seruiuit baalim adorauitq̃ eũ. talia ēt voluit dyabolus: q̄ christus faceret sibi dicens Luce. iiij. Hec omnia tibi dabo si cadens adoraueris me. Sed bene sciuit xp̃s per scripturā soluere ad obiecta. Item alij adorant carnem scꝫ mulieres per luxuriam: sicut supra dictum est de salomone. Alij mundum et diuites mundanos. Nonc sic charissimi non: sed adoremus dominũ deuꝫ exercituũ. Iuxta illud Ps. Omnis terra adoret te deus et psallat tibi. Attēdamus igitur in oratione nostra.

Sublimitatem supernalem.
Congruitatem temporalem.
Finalem rectitudinem.
Localem aptitudinem.
Mentalem celsitudinem.
Moralem sanctitudinem.

¶ Nota q̄ adorare debemus. H
Ut deus pacificetur.
Ut homo concilietur.
Ut sensus illuminetur.
Ut demon exuperetur.
Ut anima purificetur.
Ut gloria distribuatur.
Uel vt gloria lucrificetur.

Nā primo adoratio deũ pacificat. Nu. xxij. vbi cũ āgelus euaginato gladio vellet occidere baalā: eo q̄ auaricia duct⁹ regi pagano erat fauorabilis ipse adorādo pron⁹ in terra ipsum ꝑpacificauit. Sic vere qñ āgelus testamenti christus euaginato gladio sue occulte sententie mortis eterne vulnera vult ĩferre eo q̄. s. baalā. i. peccator cũ rege pagano. i. dyabolo vel mũdo fauorem

contrahit

contrahit ꝛ amorē tunc si ad adoratiōnē honorē reue
rentiā ꝛ supplicationē cōuertimur ipsum nobis recō
ciliamus ꝛ mortis eterne gladiū declinamꝰ. Adorent
te filij patris tui. Gen. xl. ¶ Itē adoratio recōciliat. s.
hominē cū homine. fratrē cū fratre. figura Gen. xxxij.
Ubi iacob timēs esau fratris sui irā: q itētauerat sibi
mortē occurrit ꝛ adorauit pronus in terra septies ꝛ sic
recōciliatus est sibi frater suus. Sic vere si aliquis fra
ter noster nobis iratꝰ fuerit. Humiliemꝰ nos ei: ado
remus ꝛ honoremꝰ ꝛ sic cū eo poterimus concordare.
¶ Itē adoratio illuminat. figura Tob. xij. Ubi iuue-
nis thobias primo deum adorauit: deinde felle piscis
oculos patris sui liniuit. ꝛ sic ipse visum recuperauit.
sic vere charissimi si pater noster. i. rō nostra excecata
fuerit per pctm̄: maxime stercore hirundinū. i. amore
temporaliū q ab apostolo Phil. iij. stercora nūcupan
tur. Adoremꝰ primo deū ꝑ reuerentiā ꝛ deuotionē: ꝛ
felle amaritudinis liniamus oculos cordis nostri: per
cōsiderationē: ꝛ sic poterimus illuminari ꝑ discretio-
nem: fidē: gratiā ꝛ cōtemplationē. Sap. xvj. Ad ortum
solis te oportet adorare. ¶ Itē quarto. Adoratio de-
monē supat: similis lapidi gagātes q est lapis niger
de facili cōbustibilis fere sicut thus cuius fumus ser-
pentes fugat. demoniacos ꝓdit ꝛ demonibꝰ cōtraria
tur: sicut dicit Isid. Sic vere si hō fuerit niger ꝑ humi-
litatē: cōbustibilis per charitatē. tūc vere eiꝰ fumus. i.
eius oratio q fit ab ipso emanat ꝛ eleuat: habet serpē
tes. i. motus carnales q in corpore nostro serpūt ꝛ etiā
demones. i. demonū tentationes superare vincere pa-
riter ꝛ fugare. figura. Thob. viij. Ubi per orationē tho-
bie ꝛ per fumū iecoris piscis demon hasmodeus q lu-
xuriosos occidebat fuit fugatus: ꝛ per raphaelē in de
serto ligatus. q: vere si deū per deuotionē adoraueri-
mus ꝛ fumū deuote orōnis emiserimus: tūc demonē
qui luxuriosos interficit. s. spiritū fornicationis felici-
ter deuincemus. fugabimꝰ ꝛ pellemus. Omnis terra
igit adoret te deus ꝛ psallat tibi. Sicut em̄ dr̄ Matth.
xvij. Hoc genus demoniorū nō eijcit nisi in oratione ꝛ
ieiunio. ¶ Itē adoratio aīaz purificat: figura Act. viij.
Ubi eunuchus regine ethyopū qui venerat adorare in
hierl'z. ꝛ qui librū Esaie legebat meruit baptizari. Sic
vere illi qui deū adorāt per deuotionē ꝛ humilitatem:
sunt eunuchi ꝑ castitatē sunt cū reginis ethyopū. i. cū
nigredine squaloris ꝛ abstinētie ꝑ penitētie austerita
tem: q legunt libros scripture: ꝑ studij sedulitatē. Isti
dico merent purificari ꝛ baptizari: per innocētie puri-
tatē. Iuxta illud. Adorate eū omnes angeli eius. i. oēs
puri hoīes. ¶ Item adoratio dei vitā cōtinuat: figura
Esa. xxxviij. vbi Ezechia flēte ꝛ adorāte. additi sūt vite
sue. xv. anni. Sic vere orādo ꝛ supplicādo: vitā nature
gratie ꝛ glorie augmētamꝰ. ¶ Itē gloriā ꝓcurat. Exē
plū de miphiboseth: q occurrēs dauid ꝛ eū adorās ex-
cusauit se: ꝛ mediā hereditatē suā sibi restitui ꝓcura-
uit. Media pars ista significat paradisum q adorādo
impetrat. Alia pars est mūdi ꝓsperitas quā deus per
adorationē nō ꝑstat: sed ipsam seruis proditiosis. i. vi
libus peccatoribus distribuit ꝛ reseruat. ps. Ecce ipsi
peccatores ꝛ abūdātes in seculo obtinuerūt diuitias.
¶ Itē nota ꝙ est adoratio nobis ꝓhibita ꝛ damnosa
scilicet adoratio.

Luxurie ꝛ infectionis.
Superbie ꝛ ambitionis.
Iactantie ꝛ adulationis.

Circa qd̄ aduertendū. ꝙ peccatores faciūt hodie deū
de creaturis eas immoderate amādo ꝛ adorando. Itē
videt ꝙ hodie est quadruplex ydolatria sicut erat an-
tiquitus: realis qd̄ vtiq: summe est fugiēdū. Et de hoc
dicit Esa. ij. In die illa ꝓijciet hō ydola argenti sui et
simulachra auri sui q fecerat sibi vt adoraret talpas
et vespertiliones. In quibꝰ verbis ſm quattuor ydola
trias q i mūdo solebāt eē ostendunt quattuor male ado
rationes q sunt a nobis vt ydolatrie fugiēde. Quidā
em̄ solebāt adorare bestias. quidā stellas: qdā statuas
quidā ignē. Sic vere charissimi est hodie adoratio in-
quinate carnalitatis: quo ad bestias. Uespertiliones in
quit ipcratricis pōpositatis: ꝙtū ad stellas q. s. splē-
dent auri ꝛ argēti. ꝙ. s. ethimologizat arsio gētis inqt
Adulatricis verbositatis ꝙtum ad statuas. ydolatria
inquit ꝛ simulachra. Inflāmatricis crudelitatis ꝙtū
ad ignē. talpas inquit. Dico primo ꝙ est adoratio car
nalitatis ꝛ luxurie. sunt em̄ quidā q tanto errore deci
piunt ꝙ qn̄q: dicūt bestias adorare. sicut dr̄ de tarta-
ris qui illā bestiā cui primo i mane obuiāt illa die fa-
ciūt deū suū. Sic vere luxuriosi de malis mulieribꝰ be
stialibꝰ ꝛ luxuriosis faciūt hodie deū suū: ipasq: colūt
per luxuriā ꝛ adorāt qd̄ dat intelligi sub nomine vesꝑ
tilionis: qd̄ est anīal carnosuz ꝙ nihil hēat osseū neq:
firmū cuiꝰ sanguis in mēbro inde linito pilos cresce-
re nō permittit. Sic vere carnose mulieres nihil habēt
osseū virtuosum vel firmū. sanguis etiā. i. luxuria ta-
liū pilos. i. diuitias in hoīe crescere nō ꝑmittit ꝛ tn̄ lu
xuriosi istas diligūt ꝛ adorant. Iō de talibꝰ dr̄. iij. Reg.
ix. Corruit in terrā ꝛ adorauit. Ista igit adoratio luxu
rie qua. s. luxuriosi adorant ꝛ colunt pulchras mulie-
res ꝛ malas. figura ad hoc Apo. xiij. Ubi quedā bestia
cornuta ascēdit de abysso. cui draco dederat magnam
ptātē: fortis cui nihil poterat resistere. q fecit bellum
cū sanctis ꝛ deuicit eos. Et vidit iohānes vnā scdam
bestiā q hēbat cornua sicut agnus ꝛ loqbat sicut dra-
co: cui data est ptās magna a prima bestia. ꝛ fecit ignē
descēdere in terrā: ꝛ fecit ꝙ oēs hoīes pauꝑes ꝛ diui-
tes tribꝰ ꝛ lingue adorarēt pmā bestiā ꝛ acciperēt yma
ginē eiꝰ in frōtibꝰ eorū ꝛ numerū nominis eiꝰ. Sed fi
naliter tā prima bestia ꝙ scda tā oēs q charitatē ꝛ no-
mē eiꝰ portauerūt missi sunt in stagnū ignis ꝛ sulphu
ris. Bestia ista prima charissimi est mala mulier be-
stialis ꝛ luxuriosa cornuta coronata ꝛ parata: cui pro
certo draco. i. dyabolus dat hodie tātā ptātē ꝙ pauci
sunt q ei resistāt. Nā contra sanctos ꝛ bonos taliter ꝑ
liat ꝑ suos gestus nutꝰ ꝛ affectus ipos vincit detrahē
do ad luxuriā ꝛ pctm̄. Exēplū de dauid salomōe ꝛ sam
sone. Ideo dr̄. iij. Esdre. iiij. forte est vinū. fortis est rex
fortiores sunt mulieres. Bestia scda q huic famulat
repn̄tat vetulas maherellas q reuera hz cornua. i. in-
troitū ꝛ ingressuz sicut agnꝰ q: s. blādiēdo ꝛ benigni-
ter iuuēculas alloquūt. loquūtur aūt sicut draco. s. isi
diādo ꝛ decipiendo ꝛ venenādo. Et breuiter iste vetu-
le ꝑ suas malas suggestiones ꝛ inductiōes faciūt ignē
descēdere i terrā. i. ardorē ꝯcupiscētie ꝛ luxurie Mat.
ix. Ignē veni mittere in terrā. ꝛ qd volo nisi vt ardeat:
faciūt ita ꝙ oīs statꝰ ꝛ cōditio. i. de omni statu aliqui
siue sit liber siue seruus siue sit secularis vel religiosus
sit etiā diues aut pauꝑ: paruus vel magnꝰ adorāt be-
stiaz primā. i. malas mulieres iuuenes ꝛ formosas. Et
ideo multi sunt q ita hn̄t ymaginē ꝛ nomē. i. pulchri-
tudinē ꝛ famā taliū impssam in cordibꝰ suis ꝛ ꝑ impro
bū amorē: ꝙ etiā in frontibꝰ. i. in apparētia eorū pōtꝰ ꝑ
cipi siue legi: q etiam ad lr̄am lr̄as nominis ipsarū scri
ptas deferūt: ꝛ earū characteres donaria ꝛ insignia ge
runt. Sed vere charissimi finaliter tā prima bestia ꝙ
scda ꝙ etiā portātes characterē ꝛ ymaginē habuimꝰ
idest tā mala mulier ꝙ vetula: ꝙ sui mali dilectores in
stagno ignis ꝛ sulphuris. i. in inferni fetoribꝰ ꝛ ardo-
ribus inuoluunt. q: ignis sulphur ꝛ spūs ꝓcellarū ꝑs
calicis eorū. Ista est igit adoratio luxurie ꝛ infectio-
nis. ¶ Scdo est adoratio supbie ꝛ ambitionis: qua. s.
supbi volūt ab alijs adorari ꝛ venerari. Quidā em̄ an R
tiquitꝰ adorabāt stellas supiores: ꝛ q: videbāt eas splē
dere credebāt eas esse deos. Sic vere stelle. i. supiores
et potētes ꝑ ꝓsperitatē fulgētes hodie ab alijs sicut
dij honorant ꝛ adorant: qd̄ ostēdit cū dr̄. Simulachra
auri ꝛ argenti. qd̄ est metallū splendens ꝛ magne repu
tationis. ꝛ signat diuites ꝛ potētes. ps. Simulachra
gentiū argētum ꝛ aurum opera manuū ꝛc. Ideo dr̄. ij.
Paral. xxiij. cap. Adorauit omnē militiā celi. Figurati
in Amon Hester. iij. Cui oēs serui regis qui in foribus

palacij versabanť flectebant genua ⁊ adorauerūt cum
solus autē mardocheꝰ nō flectebat nec adorabat euȝ
qđ cū ipse audisset iratꝰ est valde. ⁊ ideo mortē sibi et
suis parētibus procurauit. nisi aliud dn̄s ordinasset.
Sic vere sup̄bi ab hoībus volūt adorari. laudari ⁊ ma
gnificari qđ siquis facere noluerit dāna nō modica si
bi parāt: nisi forte ꝑ dei occultā ꝓuidentiā aliud ordi
neť. Sȝ sicut ꝓuidēte deo Aman suspēsus ē in patibu
lo qđ pro iusto parauerat mardocheo. sic vere sepe ex
dei ꝓuidētia fit: ꝙ in eodē periculo qđ q̇s iniuste ⁊ ma
licioſe alteri parat: ipse perit: qꝛ qui fodit foueā incidet
in illā. ⁊ q̇ statuet lapidē: ꝓ x̄p̄o offendet in illo. ⁊ q̇ la
queum pro alio ponit peribit in eo: faciēti nequissimū
cōsiliū sup̄ eū deuolueť. Eccľi. xxvij. Ista est igiť adora
L tio ambitionis ⁊ pōpositatis. ¶ Itē est adoratio Adu
latiōis ⁊ fallacitatis: ydola inquit. qua scȝ adulatores
adorāt ⁊ magnificāt diuites ⁊ potētes. scȝ eis assistēdo
⁊ obsequēdo ꝺ alijs detrahēdo. ⁊ cetera similia. Sicut
em̄ antiquitus solebant adorari ydola ⁊ simulachra q̄
muta ⁊ surda ⁊ sine vita erāt in tēplis sup̄ altaria prefi
ciebantur ⁊ colebanť: sic hodie in mundo ⁊ in tēplo ec
clesie ⁊ alibi preficiunť altaribꝰ multe statue: q̄ penitus
nullius sunt valoris: ⁊ tn̄ isti pre ceteris volūt adorari
et ab adulatoribꝰ adorari ⁊ honorari. ⁊ verbis suis de
cipi ⁊ lactari: figura Dan̄ iij. vbi Nabuchodonosor rex
erexit quandā statuā aureā corā qua voluit citharizari
⁊ ipsaȝ ab omībꝰ adorari. Sic vere qn̄qȝ dyabolus rex
babilonis. i. ꝯfusionis erigit in statu prelatiōis vel in
aliquo officio publico statuas. i. ꝑsonas insufficiētes:
dum tn̄ sint auree ꝑ diuitias. ita ꝙ possunt munera
presentare. non enim legiť fuisse erecta statua lapidea
vel lignea. sed aurea. qꝛ scȝ ad litterā hodie aurei nō la
pidei nō ꝓmouenť ⁊ diuites nō pauperes in dignitati
bus erigunť. Et ideo tales volūt ab oībus ꝑ adulatio-
nem ⁊ reuerētiā adorari. ⁊ in fistulis. i. verbis decepto
rijs iocūdari. Unde de istis diciť Ozee. xiij. In malicia
sua letificauerūt ⁊ ī mēdacijs suis principē scȝ ipsi adu
latores. De istis ydolis pōt dici illud Dan̄. xiiij. Erat
ydolū apđ babilonios nomine bel. heu ꝓh dolor quot
sunt hodie talia ydola in ecclesia. Non em̄ verificať ho
die verbū balaā: Nume. xxiij. Nō est inquit ydolū in ia
cob immovere fere verificať hodie illud. j. Paraľ. xvj.
Omnes dij populorū ydola. Unde si vis figurā istā de
statua nabuchodo. Uide: Caput. G. Ista est igiť ado-
ratio accusationis ⁊ crudelitatis: qua. s. crudeles ⁊ ini-
qui volunt a suis familiaribꝰ adorari. Talpas inquit ⁊
argenti sui. Sunt em̄ aliqui q̇ adorare solebāt ignē: si-
cut babilonij ⁊ assirij: qui ꝭm magistrū in hystoria ec-
clesiastica. qꝛ videbāt ꝙ ignis deuorabat ⁊ cōsumebat
omnia sibi apposita: ipsum tanq̄ deū adorare ⁊ colere
voluerunt. Sic vere charissimi sunt hodie multi: qui
de igne rapine ⁊ crudelitatis faciūt deū suū: ⁊ etiā de ꝑ
sonis igneis crudelibꝰ rapacibus ⁊ iniquis. s. de malis
principibꝰ ⁊ tyrānis q̇ oīa deuorāt ⁊ cōsumūt. ⁊ isti sūt
babilonij: quod interpretať viri cōfusionis. s. mali offi-
ciales. Iudices ⁊ balliui q̇ tales malos principes ado-
rant ⁊ colunt. ⁊ exercitū crudelitatū ⁊ rapinarū. q̇ de-
signanť in illis qui adorāt argentū ⁊ talpas. qꝛ argen-
tū ethimologizať arsio gentis: ⁊ talpa est bestia carēs
oculis: qꝛ semper versať in cauernis terre: per qđ signi
ficāť mali diuites ⁊ tyrāni: qui cum sint carētes oculis
clare discretionis ⁊ cauernas bonorū tēporalium fre-
quentātes. ipsi tn̄ per rapinas ⁊ exactiones iniurias ⁊
turbatiōes sunt arsio ⁊ cōbustio aliorū. s. gentiū vicina
rum. Hiere. vj. Argentum reprobum vocate eos: qꝛ do
minus ꝓiecit illos. De tali etiā argento loquiť. iiij. Re
gum. iiij. vbi diciť. Nō argētum nō erat alicuius precij
in hierusalē: quia pro certo in celesti hierusalem tales
nō appreciantur nec reputantur Iuxta illud: Sap̄. vij.
Tanq̄ lutum estimabiť argentū in cōspectu illius. Et
ideo tales crudeles adoratores figuranť Apoc. xiij. In
illa bestia prima ⁊ scđa: de qua dictum est. s. in primo
membro autoritatis ⁊c. Dic ꝙ prima bestia est malus
princeps vel diues qui preliať in vita ista ⁊ preualet cō
tra sanctos. i. ꝯtra simplices ⁊ innocētes. Bestia scđa
est malus balliuus vel officialis qui nomine bestie pri
me. i. magistri sui facit signa magna: ⁊ etiam ignē ra-
pine ⁊ excoriationis facit in patria descēdere ⁊ venire:
qui ⁊ primā bestiā. i. magistrū suū ⁊ imaginē eius. i. vxo
rem ⁊ filios facit ab alijs adorari. s. munera offerendo
et emendas soluendo gagiādo. Unde Michee. vij. ca.
Princeps postulat et iudex in reddendo est ⁊c. Uide
Augustinum in ciui. dei. Sic igitur patēt quattuor ge
nera ydolatrie q̄ debemꝰ proijcere ⁊ horrere. s.
Crudelitatis inflāmatricis.
Uerbositatis adulatricis.
Pompositatis imperatricis.
Carnalitatis inquinatricis.
Nota adhuc ꝙ illud proprie adoratur quod pro deo M
colitur et amatur. Et ideo quia yperdulia ⁊ ydolatria
sunt mali honores et male adorationes que exhiben-
tur dyabolo ⁊ creaturis. Possumus adhuc notare: ꝙ
sicut antiquitus gentiles de diuersis demonijs facie
bant deos suos. vt pote. quia quidam adorabant Io-
nē quidam Appollinem. quidam bachum. quidam sa
turnum quidam venerem. quidam cererem. quidam
martem. Sic etiam hodiernis temporibus homines
de improbis creaturis faciunt deos suos inq̄tum. scȝ
res ⁊ personas inutiles adorant: honorant: amant et
promouent tanq̄ deos. Dicam igitur ꝙ ꝭm scripturā.
Quidam adorant altilia.
Quidam adorant sculptilia.
Quidam adorant reptilia.
Quidam adorant fictilia.
Quidam adorant hostilia.
Dico igitur ꝙ inuenio adoratores altilium. idest vo-
latilium superborum. quia scȝ nostri superiores: nobi
les et domini: qui ratione volatilis superbie et alate
potentie qua funguntur alti ⁊ altiles possunt dici: qꝛ
volunt hodie adorari ⁊ ab hominibus plus debito re
uereri similes illi medee. seu illi Circe mage: que tāte
fingitur fuisse potentie. ꝙ sydera retrovertebat: flumi
na reciprocabat: et lunam descendere ⁊ coram se spu-
mare ⁊ herbas īficere compellebat sicut ponit Ouiđ.
lib. vij. de trāsformatis siue methamorphoseos. Et de
hoc etiam facit mētionem Aug. de ciui. dei. li. xxj. Qꝛ
reuera isti sup̄bi volunt: ꝙ omnia ipsis obediant. ⁊ ꝙ
omnia ipsos honorent ⁊ adorent. ⁊ ꝙ ipsa luna ⁊ syde
ra. i. ipsi alti clari ⁊ nobiles eorū iussibus cōdescendāt.
Figurati in ioseph Gen̄. xxxvij. Qui se somniasse dice-
bat. Uidebam inquit solem ⁊ lunaȝ ⁊ stellas vndecim
adorare me. Uidebaȝ etiam nos ligare manipulos in
agro et manipulū meum stare: et manipulos vestros
adorare manipulum meum. De quo quidem somnio
pater suus ipsum increpans ita dixit. Quid inquit si-
bi vult hoc somniuȝ. Nōne ego ⁊ mater tua et fratres
tui adorabimus te super terram? quasi dicat. Iniustū
est. Sic vere dico: ꝙ tales presumptuosi videntur yma
ginari ⁊ somniare: ⁊ ꝙ a sole luna ⁊ stellis. idest a qui-
buscunqȝ claris et nobilibus personis debeant ado-
rari: ⁊ ꝙ etiam manipuli eorum. idest ipsoruȝ familia-
res ⁊ officiales consanguinei ⁊ nepotes digni sunt eri
gi ⁊ stare. et ab alijs manipulis. idest ab alijs quibusli
bet honorari. Istud potissime patet in collegijs eccle-
siasticorū: inter quos semper est dare aliquos presum
ptuosos qui pre alijs se reputant honorabiles ⁊ reue
rendos: ⁊ ab omnibus etiam adorandos. ⁊ per adula
tionem palpandos: suos etiam manipulos. i. suos re-
commēdatos ⁊ sibi fauorabiles volunt alijs prefici et
pre alijs promoueri. Et breuiter isti sunt qui a parenti
bus ⁊ a fratribus. i. a sororibꝰ ⁊ paribus volunt adula
torie venerari. dicentes. s. illud Mat. iiij. Omnia tibi
dabo si cadēs honoraueris me. Aduertant tn̄ isti ꝙ si-
cut iste Ioseph q̇ a fratribꝰ somniauerat adorari a fra
tribꝰ fuit vēditꝰ ⁊ expulsus. Sic tales p̄sumptuosi q̇
tantos honores appetunt ⁊ se ⁊ suos adorari et repu-
tari plus

tari plus debito volunt odiū alioꝝ in se ⁊ suos prouo
cant ⁊ expulsionē ⁊ dānū inde reportant. Gen. xxxvij.
Hec aūt causa somniorum inuidie ⁊ odij fomitē mi⸗
nistrauit. Nā sicut dicitur Apo. xix. Bestia que ab om
M nibus gētibꝰ fuerat adorata in stagno ignis et sulphu
ris est sepulta. Patet igitur ꝙ sunt quidam adora⸗
tores altiliuꝫ. ¶ Secundo dico. ꝙ sunt quidā mado
ratores sculptiliuꝫ. Et isti pro certo vt cōiter sunt ma
iores ⁊ superiores: quos. s. diabolus tanta cecitate per
cutit ꝙ vix est dare aliquid qui in habeat semper aliqđ
sculptile qđ adorat. i. aliquā personā inutilē quā qua
si pro deo colit ⁊ cui plus debito credit: ⁊ quā pre alijs
diligit ⁊ honorat: sicut potissime de illis qui nimis di
ligunt nepotulos: ⁊ qui ꝙuis sint ad litterā more scul
ptilium hebetes ⁊ ignari ipsos reputant esse deos ita
ꝙ ad nullos alios habent oculos preter illos: ⁊ cū scri
ptum est in ps. ꝙ confundantur qui adorant sculpti⸗
lia ⁊ q gloriantꝰ in simulachris suis. Pone figuram de
statua aurea erecta quā ipse rex adorauit. Dan. xiiij. ⁊
noluit ab alijs adorari sicut supra. c. Uel dic ꝙ ipsi fi⸗
gurantur in illo dario. Dan. vj. q fecit edictū ꝙ nullꝰ
adoraret de triduo deū aliquem nisi suum. vnde Esa.
ij. dicitꝰ. ꝙ opus manuū suarum adorauerunt qđ fece⸗
runt digiti eius: q̄r. s. isti videntur adorare illos quos
ipsimet creant ⁊ fabricant. i. illos quos ipsimet de ni⸗
hilo faciūt ⁊ exaltant. Isti igitur sunt qui adorāt scul⸗
O ptilia. ps. fecerunt vitulū in oreb: ⁊ adorauerunt scul⸗
ptile. Sunt igitur quidā adoratores sculptiliū. ¶ Ter
tio dico. ꝙ sunt quidam adoratores reptiliū. Et isti ꝓ
certo sunt fatui mundani qui nō adorāt neqꝫ honorāt
nisi illos qui circa mundi sciunt repere ⁊ in terrenis
operibus procedere ⁊ valere: scꝫ mundi diuites ⁊ aduo
catos: ⁊ mundi sapientes ⁊ in officijs cōstitutos. Ho
mo enim nullus phs: nullus theologus: nullus etiā
homo sanctus adoratur seu etiam reputatur quinim⸗
mo totus honor seculi ad reptilia. i. ad mundi diuites
⁊ sapientes transfertur. Unde nota ꝙ hodie adorantꝰ.

Laute conuiuantes.
Cornu ventilantes.
Dolo pestilentes.
Sensu rutilantes.
Terram habitantes.
Ficte volitantes.

¶ Igitur dico ꝙ hodie pre ceteris adorantꝰ ⁊ cōmēdā
tur illi qui laute volunt conuiuare. Sic enim dicitur
Dan. xiiij. Babylonij qui adorabant bel qui ꝓ eo dice
batur deus qui cibos innumeros comedere credeba⸗
tur: quia vere illi hodie babylonij viri cōfusionis illos
precipue reputant ⁊ honorāt qui festa ⁊ cōuiuia lauta
parant. ¶ Item adorantꝰ illi qui proterue solēt alios
ventilare. Et ista est bestia que ascendit de abysso que
bellū faciebat cū oibus: quā ois populus adorabat si
cut dr̄ Apoca. xiij. Quia reuera isti ꝑ ceteris hodie re⸗
putantꝰ a quibus alij impugnantꝰ ⁊ superantꝰ. ¶ Item
adorātur qui dolo sciunt alios defraudare. s. malitiosi
⁊ cautelosi fallaces astuti ⁊ dolosi. figurati in dracone
quē adorabāt babylonij. sicut dr̄ Dan. xiiij. Draco em̄
ꝫm Augu. animal est astutū leo inquit aperte irascitꝰ
draco occulte insidiatꝰ. Unde Apoca. xiij. Adorauerūt
draconē. ¶ Item adorantur qui sapientia terrena so⸗
lent pre alijs rutilare. Et isti sunt illa militia celi de q
dicitur Deut. xvij. Adoramus solē ⁊ lunā ⁊ oēm mili
tiam celi. Sol em̄ luna ⁊ stelle ꝓpter splēdorē signant
seculi sapiētes. ¶ Itē adorantur illi qui in terra ⁊ ter⸗
renis solēt cor suū ponere: ⁊ illud mētaliter habitare
diuites. s. vsurarij ⁊ potentes figurati in talpis quas
filij israel adorabant: sicut dicitur. Esa. ij. q̄r. s. talpe ha
bitant infra terrā. figurati etiā in ydolo baal: qui in⸗
terpretatur habens: q̄r scꝫ illi q hodie habēt diuitias
pre ceterꝭ honorantꝰ. Uñ de rege achab dr̄. iij. Re. xxij.
ꝙ ipse seruiuit baal ⁊ adorauit eū. ¶ Item adorantur
illi q sciūt ficte volitare sicut hypocrite: q̄r scꝫ quidam
filij israel. sicut dr̄. Esa. ij. Adorabāt vespertiliones q̄ vi
dentur aues ⁊ nō sunt: q̄r. s. carēt pēnis. Sic hypocrite
qui iusti videntꝰ ⁊ nō sunt: q̄r pēnas virtutū nō habent
licet videantꝰ habere ꝓpter suā hypocrisim honorā⸗
tur ⁊ a simplicibus pre alijs reputantꝰ. Uñ de imagine
lignea dr̄. Esa. xliiij. ꝙ artifex lignarius imaginem vi
ri quasi speciosum habitantē in domo fecit deū ⁊ ado
rauit fecitqꝫ sculptile ⁊ curuatus est ante illud. Isti igi
tur sunt reptilia diabolica q̄ a fatuis pctōribꝰ adoran
tur. Pone si vis figurā Eze. viij. q̄ ponitꝰ supra de Ab⸗
hominatione vbi fit mētio de adoratione reptilium.
¶ Quarto dico ꝙ sunt adoratores fictilium. Et isti P
sunt q adorāt ⁊ excessiue diligūt bona mūdi q̄ nō sunt
vera bona sed ficta: sicut sunt diuitie mulieres: ⁊ emi⸗
nentie. q̄ oia figurantꝰ in imagine bestie. Apo. xiij. Quā
quicūqꝫ adorauerūt in stagnū ignis missi sunt. Quia
reuera qui imagines ꝓ rebꝰ. ficticia ꝓ veris adorant
eterne mortꝭ cōbustionē inde reportāt. ¶ Quinto au Q
tē dico. ꝙ sunt adoratores hostiliū. s. demonū. q̄r. s. mul
ti sunt q adorāt hostes hūane nature demones mali ⁊
angeli volūt adorari ⁊ horrēdū supstitionibus volunt
coli: sicut de quodā idolo indie narrat Adonicꝰ ꝙ san
guinē quadragita virginū qñqꝫ petebat. Boni ꝟo an
geli se adorari nō ꝑmittūt: sꝫ oēm orōnē deo faciendā
describūt sicut patꝫ Apo. xix. de angelo quē Joh. voluit
adorare q ꝓtinꝰ dixit sibi. Uide ne fecerꝭ cōseruus em̄
tuus sū ⁊ fratrū tuorū. Adoratores em̄ isti sunt here
tici sortilegi idolatre ⁊ nigromantici ⁊c. Contra quos
Deut. xx. Si adoraueris deos alienos predico tibi ꝙ
pereas ⁊c. sufficit ⁊c. Uide infra de Colere.

Adhuc.

Nota ꝙ adhuc signat in scriptura. A

Imperfectionem.
Continnationem.
Superadditionem.

¶ Imperfectionē dico. ꝙ adhuc enim signat illud qđ
adhuc est in fieri: ⁊ qđ necdū est cōpletū: sicut illud ps.
xxxviij. Dū adhuc ordirer succidit me: necdū em̄ hec
orditio erat cōpleta. ¶ Cōtinuationē etiam qñqꝫ si⸗
gnat sicut Gen. xviij. dr̄. ꝙ abrahā adhuc stabat co⸗
rā dño. ¶ Augmētū ꝟo ⁊ supadditionem designat: si
cut in ps. dr̄. Adhuc multiplicabuntur in senecta vberi
Adhuc igitꝰ applicādo ad mores. qñqꝫ signat in bono
qñqꝫ in malo. Et primo dico. ꝙ adhuc in bono signat.

Statū penitentie recuperatum. Dico igitꝰ ꝙ est B
Motū insistentie reiteratū. vnū adhuc bona
fluctum affluentie desideratū recuperās ⁊ istud

signat pniam q̄. s. adhuc. i. post lapsum pcti recuperat
gratias ⁊ virtutes. vñ de tali adhuc dr̄ Esa. xxix. Nōne
adhuc ⁊ in modico ⁊ in breui ꝯuertetꝰ libanꝰ in cher⸗
mel ⁊ chermel in saltū cōputabitur. Iste ē em̄ ꝓcessꝰ
pnie q̄r. s. in modico ⁊ in breui. i. cito ⁊ velociter libanꝰ
q interpretatꝰ cādor glie mūdialis ⁊ ois curiositas tpa⸗
lis sꝫ ꝯuerti ī teneritudinē ⁊ mollitiē cōpūctiōis: ⁊ sic
cōputatꝰ chermel in saltū. q̄r. s. exinde saltus alte ⁊ ele⸗
uate cōtemplatiōis: ⁊ saltatꝰ ad fructū eterne refectio⸗
nis: arbor em̄ q̄ in hyeme mortificatꝰ ad estatē reuertitꝰ
iterū ad virorē. Sic ꝟo peccator q siccus est ⁊ indeuotꝰ
dū est in hyeme peccati adhuc pōt ꝑ pniam reuiuere
⁊ ad statū salutꝭ ⁊ grē reuenire. vñ illđ ps. Adhuc mul⸗
tiplicabuntꝰ. Et aduerte ꝙ adhuc penitentie.

Dolorem induit.
Lachrimis imbuit.
Uitia destruit ¶ Dico igitꝰ ꝙ istud adhuc pnie
Uirtutes tribuit. solet dolorē induere ⁊ ostēdere. s.
Cuncta restituit. ꝓ culpa ꝑterita vñ Ro. viij. Ois

creatura ingemiscit ⁊ parturit vsqꝫ adhuc. ¶ Itē solꝫ
cōscientiā lachrimis imbuere ⁊ cōpluere. vñ Gen. vij.
Adhuc post dies. vij. pluā sup trā. xl. diebꝰ. ¶ Itē solꝫ
cōgeriē vicioꝝ destruere. Jonas. iij. Adhuc. xl. dies ⁊ ni
niue subuertetꝰ. Niniue dico. i. ciuitas diaboli. i. conge
ries vicioꝝ. Itē solꝫ ꝟtutes tribuere ⁊ ad iusticiā reducē

p̄s. Adhuc pusillū ⁊ non erit peccatoꝛ. ¶ Itē solet oīa
bona restituere. vñ Ezec. xxxvj. Adhuc in hoc inueniēt
me domus israel multiplicabo eos sicut gregem hoīm
sanctū vt gregē hierusalē. Ecce igiꝛ qꝺ ē vnū adhuc bo
C na recuperās. s. pn̄ia. ¶ Secūdo dico. qꝺ est vnū adhuc
bona reiterās. Et sic dico. qꝺ adhuc signat ꝑfectū bo-
noꝝ operū ⁊ virtutū quodlibet eñ bonū opus est qua
si vnū adhuc. i. quasi vnꝰ alius passus supadditus ad
eundū in celū. Natura eñ nūꝙ̄ est cōtenta aliqꝺ solū
producere. immo nititur aliud vlterius ꝑturie. Celum
enim solum mouebiꝛ hodie. im mo adhuc cras et post
cras ꝯtinue mouebit se. Sol nō solū hodie. mūdū illu
minat immo ipsum adhuc cras illuminabit Arboꝛ nō
solū in isto anno fructificat. immo etiā adhuc anno
sequēti fructificabit. Rom. viij. Creatura ꝑturit vsqꝫ
adhuc Sic vere nos semꝑ aliqd adhuc debemꝰ boni
agere Et primo ꝑfectū bonoꝝ operū ꝯtinue pullulare
figura. iiij. Reg. iiij. vbi dꝛ ꝙ cū illa mulier iplesset oīa
vasa sua oleo vocās puerū dixit sibi Affer mihi adhuc
vas supple vt impleam Ac si diceret. Nūꝙ̄ est a bono
ope cessandū: sꝫ infusiōi olei vl' acqsitiōi gratie ⁊ virtu
tū ꝯtinue insistendū Apoc. xxij. Qui iustus est iustifice
tur adhuc ⁊ qui sanctꝰ sanctificeꝛ adhuc Istud est igiꝛ
vnū adhuc bona reiterās. ¶ Tercio dico ꝙ ē vnū ad-
D huc diu perseuerans. Adhuc sicut cuꝫ dꝛ. Adhuc facit
hoc. Adhuc viuit. Adhuc ē in tali loco. tale eñ adhuc
id est perseuerātiā in bono diligit deus. figuratus in
rege israel. qui benadab dixisse fertur. iij. Re. xx. Si ad
huc viuit frater meus est. Et ideo nota. ꝙ adhuc per-
seuerantie est continuandum.

Fortiter sustinendo.
Utiliter loquēdo.
Innocenter viuendo.
Humiliter agendo

Dico igiꝛ fortiter sustinēdo.
vñ Apo. vj. Sustinete adhuc
tēpꝰ modicū donec impleaꝛ
nūerus fratrū vestroꝝ. ¶ Itē
vtiliter loquēdo. Geneꝛ. xviij. Obsecro ne irascaris si
loquar semel ad dn̄m meum. ¶ Item innocēter viuē-
do. Job. ij. Adhuc permanes in innocētia tua benedic
E deo ⁊ morere. ¶ Itē humiliter agēdo. j. Reg. j. Samuel
puer erat adhuc infantulꝰ Istud igiꝛ ē vnū adhuc diu
perseuerans. ¶ Quarto dico. ꝙ est vnū adhuc multū
exuberās ⁊ istud adhuc signat gloriā paradisi que ad
huc a fidelibus expectatur. Deus enim non solū dat
stolam primā: sed adhuc superaddet ⁊ reliquam: vnde
xp̄us videꝛ dicere cuilibet iusto illud Joh. xij. ca. glorifi
caui ⁊ adhuc glorificabo. Istud est eñ illud adhuc qꝺ
nobis deficit ꝙ̄diu sumꝰ in hac vita. De quo Lu. xviij.
Adhuc tibi deest vnū scꝫ gloria eterna q̄ est vltimū bo
nū adhuc. Bonꝰ eñ princeps adhuc potest satiare ꝑ
mouere exaltare bonū militem vel vasalluꝫ liberalis
etiam prelatus ⁊ adhuc solet amplius beneficiare suū
nepotulū ⁊ amicū. Sic vere deus amicis non solum ꝑ
gratiā benefacit sed per gloriā ditat zach. j. Adhuc af
fluent ciuitates mee bonis adhuc consolabitur syon ⁊
eligent adhuc hierusalē Sic igiꝛ patet quō in bono si
gnificato adhuc denotat Glorie beatitudinē Perseue
F rantie longitudinem. Proficientie aptitudinem. Pe
nitentie mestitudinem ¶ Item dico. ꝙ adhuc potest
sumi in malo significato. Et sic adhuc significat:

Actum imperfectum.
Uitalem defectum
Iniustum profectum.
Ardentem affectum.
Damnosum effectuꝫ.

Primo significat Actꝰ im
perfectionē. qꝛ. s. hoīes imꝑ
fecti ñ sūt nisi vnū adhuc qꝛ
videnꝛ esse in fieri ⁊ nō in fa
cto esse similes arbori que
adhuc est in flore que modica occasione siccaꝛ. et tota
ipsius ꝑfectio ꝑpediꝛ. Jo. xij. Adhuc modicū lumen
in vobis est. vnde ypocrita cuius status imperfectꝰ in
scriptura legitur cōparatur scirpo. de quo dꝛ Job. viij.
Quod cū adhuc sit in flore nec carpiꝛ manu añ oēs
herbas arescit Similes videnꝛ illi vni pisci qui dꝛ effi
meron qui eadē die moriꝛ qua nasciꝛ Uñ senec. Stulti
cia semꝑ incipit viuere Et ibidē. Nihil turpiꝰ ꝙ̄ senex
incipiens viuere. ¶ Scd̄o dico ꝙ adhuc signat vitalē
G defectionē seu vite modicā durationē hūana eiuita nō
est nisi adhuc. i. quedā breuis defectibilis incōpleta:
qꝛ scꝫ duꝫ hō nō aduertit: ⁊ dū adhuc est in fieri vita
sua deficit ⁊ mors venit. Esa. xxxviij. Dū adhuc ordirer
succidit me. Uñ de malis ⁊ de eoꝝ vita dicitur in p̄s.
Adhuc esce eorum erāt in ore ipsorum: ⁊ ira dei ascē-
dit super eos. Et alibi adhuc pusillum ⁊ nō erit pec-
catoꝛ. etiā breuitas more ipsiꝰ saluatoris potuit signi
ficari per adhuc. sicut dꝛ Johan. xiij. vbi ipse dixit ve-
niā ad vos adhuc modicū vobiscum sum: ⁊ sic signat
breuem durationem. ¶ Tertio dico ꝙ adhuc signat
malam perfectionē. i. maloꝝ actuū exercitiū ⁊ conti-
nuationē. Mali enim nunꝙ̄ ponūt terminū in peccā H
do: immo semꝑ querūt adhuc supaddere peccata ite-
rando. Hiere. ꝙ̄ vilis facta es nimis iterās vias. Un
de in p̄s. dꝛ. Et apposuerūt adhuc peccare ei: ⁊ in iram
excitauerūt eū in excelso in inaquoso. iiij. Reg. ix. Ad-
huc vigent fornicationes iezabel. Et Apoca. xxij. Qui
nocet noceat adhuc. ¶ Quarto dico. ꝙ adhuc signat
auaram affectionē: qꝛ auarus semper nititur ad ali-
quid adhuc habendum. Michee. vj. Adhuc ignis in I
domo impij ⁊ mēsura minoꝛ ire plena. Et ad litterā
ibi loquitur de vsurarijs ⁊ auaris q̄ similes sunt cani
qui trāsiens super pontē cū frusto carnis in ore. cū vi
deret vmbrā carnis in aqua nō cōtētus illa quā ha-
bebat. sed adhuc aliā querēs apperuit os ⁊ totū perdi
dit. semper eñ petit adhuc improbus ⁊ auarus ambi
tiosus ⁊ importunus: dicens illud. iiij. Reg. iiij. Affer
mihi adhuc. ꝑpter qꝺ sepe fit ꝙ nec illud qꝺ cupie
bat acquirit. immo etiam illud qꝺ tenebat ꝑdidit. Si
gnificat igitur cupidā affectionē. ¶ Quinto dico. ꝙ
adhuc in malo signat eternā dānationem: illa enim
est vltimū pessimum. Adhuc ꝙ peccatoribus reserua
tur. de quo Exod. xj. Adhuc vna plaga tangā egyptuꝫ
Quod figuraꝛ. Apoca. xj. Ubi diciꝛ. Ue vnū abijt sed
adhuc veniūt duo ve: vnuꝫ ve. s. culpā quantū ad actū
trāsitoriū abijt sed vere adhuc peccatoribus post hāc
vitā restant duo. s. dānatio corporis ⁊ aīe: vt sic post ve
culpe sequatur ve duplicis pene ⁊ miserie. Apoca. vl-
timo. Qui in sordibꝰ est sordescat adhuc. Qui in sor-
dibus dico est culpe sordescat adhuc. s. in sordibus mi
serie. Et sic igitur ptꝫ quomō adhuc signatur nouem
modis tam in bono ꝙ̄ in malo. Et sic sufficit ⁊c.

Aduena. Est ille qui aliūde aduenit: ⁊ est idē
ꝙ peregrinus. Extraneus alienus.
Et potest accipi in bono ⁊ in malo. In malo signat ho
minē peccatorē. In bono seculi cōtēptorē. In neutro A
fragilē viatorē. ꝙ seculi cōtemptorem. In p̄s. Aduena
ego sum apud te ⁊ peregrinus sicut oēs patres mei. ꝙ
fragilem viatorē. Geñ. xix. vbi Loth dictū est. Ut aduc
na ingressus es. Et Geñ. xxiij. dixit abraham. Aduena
⁊ peregrinus sum apud vos. Itē signat hoīem pecca-
torem: quia aduene nō vescebantur de sanctificatis ⁊
maxie de agno pascali. Exod. xij. Ideo sanctis nō pec
catoribꝰ dicitur. Ephe. ij. fratres. Jam nō estis hospi-
tes ⁊ aduene. Item signat bonū actiuū mundi habita
torem: quia seculares respectu ecclesiasticorum sunt
aduene ⁊ minus domestici: sed cōtingit in ciuitatibꝰ
ꝙ aduene sint ciuibus ditiores: sic in ecclesia fit ꝙ se-
culares sunt clericis meliores. vnde Ecclesiasticis lo-
quitur dn̄s. Leui. xxviij. Aduena q̄ versatur tecū ascē-
dat super te ⁊ erit superioꝛ: tu autē descende: ⁊ eris in-
ferioꝛ. ¶ Item accipitur pro homine ꝑfecto qui se re-
putat peregrinum in vita ista nec ibi moratur coꝛ suū
ponendo in patria bonaqꝫ mundi nō sua propria re-
putando. vnde in epistola Didimi ad Alexandrum.
Nos non sumus incole huius mundi sed aduene: et
sic in mundum venimus: vt ibi nō licet consistere: sed
trāsire. Et sic de viris perfectis qui hic sunt aduene: ⁊
finaliter ciues in paradiso dicitur. Esa. v. Pascentur
agni iuxta ordinem suum: ⁊ deserta in vbertatē versa
comedent aduene. Uide quattuoꝛ virtutes perfecto-
rum s̄m quattuoꝛ proprietates aduenarum. Aduene
enim debent viuere.

Benigniter.
Reuerenter.
Cōcorditer.
Patienter.
Steriliter.
Abstinenter.
Fertiliter.
Affluenter.

¶ Sic perfecti debent viuere in benignitate ⁊ reuerē
tia Agni. In cōmunitate ⁊ cōcordantia: iuxta In saga
citate ⁊ patientia. Ordinē: ⁊ sic erūt in fertilitate ⁊ opu
B lentia qui in vbertatē versa comedent. ¶ Dico primo
ꝙ debent habere reuerentiā ⁊ benignitatē sicut adue
na qui non viuit superbe nec austere. sic boni debent
reuerenter ⁊ humiliter viuere. Igitur dicit Agni. quia
agnus est animal lenissimū ⁊ humillimū qđ victualia
non congregat: nec mansionem sibi parat. Sicq̄ vere
vir perfectus: humilis et mansuetus: sic verus adue-
na non congregat superflue: nec aliqđ sibi appropriat
temporale: nec in mūdo querit finalem māsionē ha-
bere. vnde ad Heb. xiij. Non habemus hic manentē
ciuitatem: sed futuram exquirimus. Unde Hiere. xj.
Ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad victimā
quasi agnus per humilitatem: māsuetus per benigni
tatem. Portatus ad victimā tribulationū: per patiē
tie ⁊ obedientie ducibilitatē. Et istud est contra mul-
tos qui reuera in mūdo isto nō se habent: sicut adue-
ne: sed sicut hereditarij dn̄i ⁊ cōpatriote: q̄ nō habent
humilitatē sed pōpositatem: nō benignitatē: sed cru-
delitatem: non patientie firmitatē: sed magis iracun
die ferocitatem. Et ideo isti nō sunt agni: immo vere
sunt leones atq̄ pardi: q̄ sunt animalia crudelia car
nes bestiarū innocentiū comedentia: ⁊ eas in posterū
aggregātia ⁊ reseruātia: ⁊ cauernas ⁊ latibula sibi edi
ficantia. Sic vere mundi cupidi ⁊ raptores bestias in
nocentes. i. pauperes ⁊ vicinos exheredant: eorumq̄
carnes. i. substantias temporales per rapinam frau-
dem ⁊ vsurā sibi accipiūt ⁊ accōmodāt: ⁊ sibi ipsas in
posterū auare accumulant ⁊ reseruant: ⁊ cauernas et
latibula: id est domos castra ⁊ palacia acsi ꝑpetuo ibi
essent mansuri superflue sibi parant: in quibus ita tu
ti habitant: acsi non essent aduene: ⁊ ac si non essent
de hoc seculo recessuri. Ideo ⁊ de talibus potest dici il
lud Ezechielis. xxxj. Leoni gentiū assimilaui te ⁊ dra
coni qui est in mari. Tales enim.

Sunt leones per crudelitatem.
Sunt dracones per cupiditatem.
Sunt in mari per fluctuosam prosperitatem.

¶ Non sic charissimi: sed simus aduene mites ⁊ beni-
gni sicut agnus: similes moysi qui erat mitissimus. De
quo scribitur Act. vij. ꝙ ipse fuit aduena in terra ma-
C dian: ⁊ viuamus benigniter atq̄ reuerenter. ¶ Secū
do viuamus cōiter atq̄ cōcorditer seu cōcordāter. Si-
cut enim videmus ꝙ aduene qui sunt in terra aliena
viuūt pacifice ⁊ quiete: ⁊ sunt plures aduene simul: isti
solent inter se habere pacē ⁊ vnitatem amorem ⁊ fami
liaritatē concordiā ⁊ benignitatem. Sic vere charissi
mi nos qui sumus aduene in hac vita debemus habe
re inter nos concordiam ⁊ amorē ⁊ fedus ⁊ amicitiā
ampliorem. Sicut em̄ dicit Petrus alphonsi in dya-
logo suo. Cameli sunt talis conditionis ꝙ illi q̄ sunt
eiusdē societatis semper volunt simul comedere. Un̄
si vnus comedere nequeat solēt alij ieiunare: quapro-
pter si eorū aliquis sit infirmus necesse est ꝙ de socie
tate tollatur alioquin alij ꝓpter eius ieiuniū morerē-
tur. In hoc igitur docet nos scriptura: ꝙ nos qui xp̄ia
ni eiusdē ritus cōditionis ⁊ fidei ⁊ societatis sumus mu
tue charitatis ⁊ cōformitatis ⁊ nullius singularitatis
esse debemus. Et hoc quidē ostēdit cū dicitur. Iuxta:
q̄ scʒ vnus debet esse iuxta aliū per ꝓpinquitatē pa-
cis concordie ⁊ dilectionis: vt sic alter de altero dicat
illud. iij. Reg. xiij. Ossa illius ponite iuxta ossa mea. Iux
ta em̄ similitudinē conformitatē ⁊ propinquitatē de-
signat. Quod est cōtra multos qui reuera in vita ista
nō volūt viuere pacifice nec quiete: nec volūt esse. Iu-
xta per pacē ⁊ cōcordiā: imo vere lōge sunt alter ab al
tero ꝑ cōtētionē brigā ⁊ discordiā ⁊ inuidiā ꝑ rixā ira-
cundiā ⁊ litē. Iuxta illud ps. De lōge steterūt ⁊ vim fa
ciebant. Isti em̄ sunt lōge fugiendo steterūt appropin
quādo: vim faciebāt alios realiter ⁊ verbaliter impu-
gnādo. Sicut em̄ videmus animalia māsueta volunt
viuere in societate ⁊ cōmunitate: sicut sunt cerui: ona
gri: elephātes: oues ⁊ boues: ⁊ passeres ⁊ colūbe. Sʒ il
le aues ⁊ bestie q̄ de carnibus viuere ꝯsueuerūt: sicut sūt
leones vultures ⁊ aq̄le: nec in pace nec in societate vi-
uere didicerunt. vn̄ dicit Auicen. lib. j. ꝙ quedā aīalia
sunt vrbana: quedā agrestia: sed inter cetera hō nō po
test viuere solus: formice ⁊ apes in hoc sibi cōicāt ꝙ in
cōsortijs viuūt: ⁊ breuiter aīalia ꝙ nō comedūt carnes
viuūt pacifice aīalia aūt carnes comedentia nō. Sic
vere charissimi illi qui sunt persone māsuete habent
viuere pariter ⁊ cōiūctim in societate cōitate cōcordia
⁊ pace ⁊ charitate. Nā illi q̄ sunt oues quātū ad sagaci
tatē discretiōis: cerui quātū ad velocitatē bone opera
tiōis ⁊ obediētie ⁊ subiectiōis. Onager quātū ad cla-
morē ꝑdicatiōis cōfessiōis orōnis ⁊ gratiarū actionis.
Apes q̄tū ad mellificationē gratie ⁊ deuotiōis. Formi
ce quantū ad laborē diligētie ⁊ occupatiōis. Tales di
co nō pn̄t soli viuere ꝑ solitudinē odij ⁊ inuidie ꝑtiali
tatis ⁊ diuisiōis: imo vere tales volūt in cōitate pace at
q̄ cōcordia ꝑmanere. i. Macha. viij. Oēs obediūt vni
⁊ zelus ⁊ inuidia nō est inter eos. Oēs inq̄t ecce cōio:
obediūt: ecce subiectio vni: ecce ꝑlatio seu ordinis dis
positio. Et zelus ⁊ inuidia nō est inter eos: ecce pacis ⁊
ꝯcordie ꝯuētio. Sʒ vere alij sunt q̄ comedūt carnes cru
das. s. crudeles. homicide iracūdi inuidi ⁊ detractores
vsurarij atq̄ raptores q̄ reuera pn̄t dici ꝓpter crudeli
tatē leones vultures ⁊ dracones. Isti dico de societa-
te pace ⁊ amicicia cōitate ⁊ cōcordia nihil curāt alter
ab altero ꝑ lites ⁊ discordias segregat: ⁊ ꝑ partialitatis
odia ⁊ inuidias solutus ⁊ solitarius diuagat: q̄ sicut dr̄
Esa. lvij. Impij q̄si mare feruēs qđ q̄escere nō vʒ: ⁊ nō
est pax impijs dixit dn̄s. Nō sic charissimi nō: sʒ pro
deo simus boni aduene: ⁊ viuamus cōiter atq̄ cōcordā-
ter. Iuxta inq̄t ꝓuerb. xxvij. Melior est vicinus iuxta q̄
frater lōge. Isti sunt igit boni aduene q̄. s. adherēt ⁊ cō
iungunt deo ⁊ ꝓximo charitatiue. Deo dico Esa. lvj.
Aduene q̄ adherēt dn̄o ꝓximo etiā. vn̄ Esa. liiij. Aduena
quōdā tuus adiūget tibi: viuamus igit cōiter atq̄ colli
gāter. Iuxta inq̄t. ¶ Tertio viuamus sagaciter atq̄ pa D
tiēter. Aduene solēt in terra aliena multa patiētia to-
lerare: ⁊ se in oibus gerere ⁊ ordinare sapiēter ⁊ ma-
ture. Sic vere in ista patria huius mūdi aliena debemus
tribulatiōes ⁊ opprobria in patiētia sustinere. Nō vin
dictā q̄rere de quocūq̄: sʒ mature sapiēter ⁊ ordinate
cū oibus nos habere qđ ostēdit cū dr̄ ꝑm ordinē suum
q̄. s. nos debemus viuere prudēter ⁊ ordinate. Nā sicut
videmus ꝙ stelle nō sunt in diuersis circulis ordinate:
⁊ q̄libet est cōtēta loco suo. ita ꝙ q̄uis vna iuxta aliā
trāseat. ipsam tn̄ in suis effectibus nō ꝑturbat sicut di-
cit Marcianus. Sic vere charissimi nos q̄ debemus esse
stelle ꝑ celsitudinē ꝑfectiōis. debemus viuere ordinate
prudēter ⁊ mature. ⁊ cū simus in celis in diuersis cir-
culis. i. in diuersis statibus officijs ⁊ beneficijs ⁊ mā-
sionibus ordinati et situati. quilibet tamen habet ⁊
debet esse contentus loco: statu: gradu: et officio: si
bi dato Iuxta Illud. iiij. Regū. xiiij. Cōtētus esto glo
rie tue et sede in loco tuo. Nam circulos loca et offi-
cia viciorum nostrorum non debemus per ambitio-
nem apparere. per mansionem impetere. nec eos per
dissensionē in suis actibus ꝑturbare. sʒ sine ambitio-
ne nos cū oibus ordinare. Iuxta illđ iudicū. v. Stelle
manētes in ordine ⁊ cursu suo aduersus sysarā pugna
uerūt. Simus dico stelle manentes per stabilē perse
uerantiā. simus in ordine ⁊ cursu per mobilē obedien
tiam. Simus aduersus sysaram: id est aduersus dia-

bolum pugnantes per virilem experientiam. Unde de talibus aduenis ordinate viuentibus et vicinos nō cō tristantibus dicitur Deut. x. Aduenā nō cōtristabis et non affliges eū: aduene enim ipsi fuistis in terra egypti. Et sic bñ dico: q oportet nos viuere sagaciter atq patienter. ¶ Quarto dico viuamus steriliter siue ab-
E stinenter. Nā sicut aduene et peregrini nō solent querere nec viuere delicate: immo in abstinentia et parcitate: sic vere nos alij in isto mundo nō debemus querere delicias et carnalitates. immo debem⁹ viuere in abstinentia et parcitate: et esse contenti sufficientia victus qd ostēdit cum dicit. Deserta. q2 vere sicut locus est desertus sine delicijs: sine solatijs: sine tumultib⁹: et sine fructibus. sic vere nos debemus viuere in deserto abstinentie et penitētie: vbi non sunt delicie carnalitatis: solatia mūdane iocūditatis: tumultus peruerse rixositatis: nec fructus temporalis prosperitatis Luce. iiij. Duct⁹ est iesus a spū in deserto. i. in loco abstinentie. Et ideo sequit: q ibi ieiunauit quadraginta diebus. et hoc est contra deliciosos qui in mundo isto nō querunt neq diligunt nisi delicias corporales. vñ in ps. Ponā desertuz in stagna aquarū: q2 vere desertuz. i. sterilitatē et siccitatē abstinentie ipsi cōmutant in stana aquaꝝ. i. in vbertatē corporalis opulētie. Nō sic. sed sicut aduene viuamus steriliter seu abstinēter. j. Pe. ij. Obsecro vos tanq aduenas et peregrinos abstinere vos a carnalibus desiderijs que militāt aduersus aiam similis pellicano q est auis magne abstinētie et maxime siccitatis: et semp habitat in deserto. Sic nos debemus esse sicci macri et abstinētes: et in deserto abstinentie cōmorari. ps. Similis factus sum pellicano solitudinis. ¶ Quinto q nos finaliter poterimus
F viuere fertiliter seu affluēter. Sicut enim aduena parce et discrete viuēdo qñq in terra aliena acquirit multa bona et hereditates et possessiones. vnde post modū laute viuit. Sic nos in vita ista si parce et prudenter velimus viuere poterimus acquirere possessionē glorie paradisi qua postmodū in affluentia perfruemur. qd ostēdit cū dr. In vbertatē versa aduene comedent. Et tunc de nobis potest dici illud. Ephe. ij. Fratres. Jam nō estis hospites et aduene: sed estis ciues sanctorum et domestici dei. Unde ista affluentia cōmendatur ab affectione charitatiua fratres a duratione nō defectiua. q2 iam nō estis hospites et aduene. A cōmuniōe cōcordatiua. q2 iam estis ciues sanctorum. A prelatione derogatiua. q2 vos estis domestici dei. Ut igit charissimi nos possim⁹ in posterū viuere in affluentia. Uiuamus prius in abstinentia in sapientia in patientia in cōcordia in reuerentia Et sic erimus boni aduene. Et ideo de talibus aduenis dicitur. zach. vij. Uiduam et pupillū et aduenā et pauperē nolite calūniari. q2 reuera siue per aduenas intelligātur pauperes et egeni siue viri iusti et pfecti: siue etiā ad lram extranei et egeni: dñs solz tales diligere et dirigere et de ipsis curā gerere et eos defendere et iuuare. ps. Dñs custodit aduenas pupillum et viduā suscipiet. ¶ Adhuc aūt videt vnum exemplum satis mirabile: sicut enim a fide dignis audiui. Jn gallijs in illa parte pictauie que xanctonia nominatur prope castrum subisie fertur esse quoddā cimiteriū cuius terra plus fauet extraneis et aduenis q propinquis: quia scilicet si quis extraneus ibidē moritur statim in dicto cimiterio sibi cōformis et preparatus tumulus a casu fodientibus inuenitur. Si vo aliquis de compatriotis et vicinis decesserit terra solum et nullus tumulus apparebit. Aliud autē simile cimiteriū audiui esse in vasconia in dyocesi agerenē si. aūt aūt pdicti xanctonie pictauēses in territorio dicti castri cimiteriū quoddā: vbi pro eo hodie nō sepelietur aliquis: quia antiquitus si ibi sepeliebatur corpus hominis statim a terra reijciebatur: et nunq infra terrā mortuus recipiebatur. Cuius simile dicit antiquitus fuisse Geruasius in insula cypri: sz cessasse euomitiōe corpoꝝ ppter crucē boni latronis quā ibi Helena de reliquit. Sic reuera dico. q deus qui reuera est terra que interternum stat. Eccle. j. Et cimiteriū in quo mentes nostre sunt per deuotionem condende misericordius se solet habere ad pfatos mundi aduenas et pauperes q ad seculi diuites qui sunt proprie mundi ciues. Ipsos enim solet suscipere et eis necessaria procurare: ex quo hic nō habent alium adiutorem solet de eis temporaliter et eternaliter cogitare. Unde ps. Tibi derelict⁹ est pauper orphano tu eris adiutor. De alijs vero qui hic temporales habent fauores: nō se sic solet intromittere vel curare quod etiam nos debemus facere: quia scz ceteris paribus plus debemus fouere extraneos q vicinos. Leui. xix. Si habitauerit aduena in terra vestra nō exprobretis ei: sed diligetis sicut vosmetipsos. qd tñ est hodie contra multos: q scz oēs extraneos vilipēdūt: et eos quātū possunt suppeditāt et cōfundūt qd maxie faciūt mali iudices q pacceptionē psonaꝝ solos familiares cōpatriotas et consanguineos pmouēt. alios vo tribulāt et molestant similes diomedijs auib⁹ de qb⁹ dicūt Solin⁹ et Aug. de ciui. dei. lib. xviij. c. xvj. q grecis cōpatriotis suis applaudūt quoscūq vo alios pcutiūt atq ledūt. sic isti. Uñ Sa. xix. Alij qdē ignotos nō recipiebant aduenas. Alij aūt bonos hospites i suitutē recipiebāt. Unde si vis magis ad plenū de diomedijs in adiutorio tuo morali. li. vij.

Aduentus. xpi est duplex in scriptura. Hic A
aduētus in carne. Et aduentus ad iudicium. Primus fuit amorosus. Sed scds rigorosus: prim⁹ fuit clementie: sed secūdus iusticie. Primus fuit pietatis: sed scds seueritatis. Sicut em videmus q acus hz duas extremitates. Prima q est pforata: sed nō pungit: sed fila in se recipit: vltima q multū est acuta q dire pforat atq ledit. Sic vo xps habet duas extremitates. s. duos aduētus suos. Primum in carne. Scdm ad iudiciū. Prim⁹ nō fuit acutus p iusticie seueritatē: sz hebetat⁹ p clemētie benignitatē: et pforatus per clauorū et lācee asperitatē: fila. i. fragiles peccatores in se recipiēs p fidē et charitatē. Sed vere vltim⁹ erit alteri⁹ cōditiōis: q2 p certo ipse erit acutissimus seuere iudicādo: pūgitiu⁹ iniquos odēnādo penetrās vsq ad itima examinādo et penā eternā vsq ad interiorē aiam isligēdo. Jō de sñia iudicis dr. Heb. iiij. Uiuus est sermo dei et efficax. et penetrabilior omni gladio ancipiti. ¶ Aliud igit: primo de aduētu ei⁹ in carnē circa psens opusculū dissseram⁹ et dicam⁹: q primo q̄uis sol p totā noctē a nr̄is visibus lateat solet tñ oriri finaliter accedere et venire diē in terris facere et mundū pñtialiter visitare. Sic vere q̄uis sol iusticie dei filius diu a nr̄is visib⁹ latuisset: et ppter noctē i. ppter obscuritatē peccati ade suā nobis pñtiā occultasset. finaliter tñ voluit ad mūdū istū p carnis assumptionē accedere et venire: diuineq gr̄e causare et facere: atq mūdo claritatē sue psentie demōstrare: vñ de ipo pōt dici illud. Esa. lx. Uenit lumē tuū hirlm: et glia ei⁹ super te orta est. Et merito dr lumē q. s. infinitas vtilitatis nobis cōfert significās xpm q sup oēs in hoc aduentu nobis vtilia pcurauit. Quapropter possum breuiter notare q in hoc aduentu ille Uenit vt

Liberator potentissimus.
Uisitator clementissimus.
Medicator prudentissimus.
Premiator fecundissimus.
Predicator feruentissimus.
Informator scientissimus.
Imperator sublimissimus.
Consolator benignissimus.
Illustrator preclarissimus.

¶ Dico igit pmo q ipe venit vt strēnuissimus liberator: et iō aduētū suū petebat dauid in ps. illō dicēs. Ueni ad liberādum nos dñe de⁹ vtutū. ¶ Itē venit vt clemētissim⁹ visitator. vñ Gen. xxxvij. Dixit Jacob filio suo Joseph. Fres tui pascūt oues in sichimis. veni mittā te ad eos. Et. j. Reg. xvij. fratres tuos visitabis et c. B

Item

¶ Item venit vt prudentissimus medicator. vnde iste
est ille medicꝰ qui dicit de paralitico Mat. viij. Ego
veniā ⁊ curabo eū. ¶ Item venit vt fecūdissimus pre
miator. Unde ipsi potest dici illud Geñ. xxx. Modi-
cū habuisti anteq̄ȝ venirē ad te: nūc aūt diues effectꝰ
es. ¶ Item venit vt feruentissimus predicator. Unde
ipse dicit Mat. ix. Non veni vocare iustos sed pecca-
tores ad penitentiā. ¶ Itē venit vt scientissimꝰ infor
mator. Unde iste est cui dicitur. Joh. iij. Rabi scimus
quia a deo venisti magister. ¶ Itē venit vt sublimissi
mus imperator. Unde de isto dicit̄ zacharie. ix. Ecce
rex tuus venit. ¶ Itē venit vt benignissimus consola
tor. vnde de isto dicitur. Joh. xx. ꝙ cū fores essent clau
se vbi erant discipuli cōgregati ꝓpter metū iudeorū
venit iesus ianuis clausis ⁊ dixit eis. Pax vobis. ¶ Itē
venit vt preclarissimus illustrator. vnde iste est q̄ dicit
Joh. xij. Ego lux veni in mundū. Ecce igitur quot sunt
vtilitates istius xp̄i aduētus. Et ideo petebat huma-
num genus istum aduentum. Cant. v. Ueniat dilectꝰ
meus in ortum suum. vbi ostenditur ꝙ ista supplica-
tio triplici ratiōe debuerat exaudiri. Propter clamo
rem optatiuū. Ueniat. Propter amorem coniunctiuū
Dilectus meus. Propter virorē attractiuū. In ortuȝ
suum. Sicut enim sol in aduentu suo tria facit benefi
cia: prestat. s. Remediū languoris. Incendiū caloris.
Stipendiū mortis. Quia. s. omnia facit nitere ⁊ flore
re. Sic xp̄s in suo aduentu fuit remediū desiderantiū
refrigeratiuū. Ueniat. Incendiū cōfederantiū euisce-
ratiuū. Dilectus meus. Stipendiū perseuerātiū exu-
C beratiuū. In ortū suū. ¶ Dico igitur primo ꝙ in chri
sti aduentu quietatur amor desiderās. Ueniat. Nam
sicut dictum est: sol in suo aduentu ad terrā est reme-
diū ⁊ refrigeriū infirmorū sicut patȝ: quia multe sunt
infirmitates que in solis ortu ⁊ aduentu temperant̄:
⁊ sic infirmorū desideria quietant̄. Sic vere xp̄s in suo
aduentu temperauit ⁊ refrigerauit infirmitates ten-
tationū ⁊ tribulationū: ⁊ ideo desideria sanctorū pa-
trum recreauit ⁊ quietauit: qui quidē appetitus ⁊ de-
sideria ostendit̄ quādo dr̄. Ueniat qđ est optatiui mo
di. q. d. Si venerit ipse potest ipse oēs appetitus ⁊ desi
deria ⁊ optatus cōcludere: finire ⁊ quietare. Et iō san
ctus pater poterat dicere tunc: ⁊ etiā quelibet aīa de-
uota pōt dicere: nūc illud Cant. iiij. Surge aq̄lo veni
auster perfla ortū meū. Filiꝰ eñi dei dr̄ aquilo q̄ est vē
tus frigidus ꝓpter iusticiā. Auster qui est vētus mol
lis ꝓpter clementiā. Et iste in aduētu suo perflat hor
tū ecclesie vel cōsciētie per suā gratiā ⁊ mīam. Ueniat
igit̄ dicebat hūana natura ⁊ sancti p̄res s̄m Jorach. in
libro suo. Serpens murenā sibilo euocat: ⁊ a profun-
do fluuij ipsam suo sibilo ad littus trahit: emissoq̄ȝ ve
neno suo cum ipsa ꝯtrahit copulā: ⁊ exinde fetꝰ bonꝰ
generatur nō serpenti similis sed murene similis. Re
uera charissimi per istā murenā intelligo diuinā na-
turā vel ꝑsonā que ab eterno fluuio beatitudinis ha
bitauit. Per serpētē intelligo humanū genus qđ ve-
nenosum ⁊ serpentinum fuerat per peccatū qđ a prin
cipio sibilauit. Per feruentia desideria vt istā mure-
nā. s. personā filij dei de fluuio paradisi ad littꝰ trahe
ret huiꝰ mundi. sicut patet de prophetis qui deuotis-
sime sibilabāt. Esa. lxiiij. Utinā dirumperes celum et
descenderes. Et breuiter tantū fuit a parte humani
generis sibilatū: ꝙ ista murena diuina persona venit
ad littus huius mūdi. Accessit ad serpentē. i. ad homi
nem. ⁊ cū eo per beatā incarnationē voluit matrimo-
nialiter copulari. ita ꝙ fetus exinde resultans. i. xp̄s
nullū serpentinū venenū habuit. q. s. nulla vitia hūa
ni generis cōtraxit. imo semꝑ sine diminutiōe mure-
nicā naturā retinuit. i. diuinā. Joh. iiij. Sibilū aure le
nis audiui. Sic etiā charissimi si nos volumus ꝙ ista
murena dei filius veniat ad nos per suā gratiā: ꝓ cer
to non restat nisi ꝙ dimittamus venenū peccatorum
per confessionē: ⁊ ꝙ sibilemus per desiderium ⁊ affe-
ctionē ⁊ ꝑ deuotā orationē: ⁊ statim ꝓ certo ipse adest
per sue gratie infusionē: ⁊ per sui adiutorij distributio
nem: ⁊ nobiscum copulabitur per charitatē ⁊ dilectio
nem. Clamabis ⁊ ipse exaudiet. vociferabis ⁊ ipse di-
cet ecce assuȝ Esa. lviij. Sed heu proh dolor ꝙ sunt ho
die alia genera sibiloꝝ in mundo. ¶ Sibilat enim dia
bolus: vsurarius: luxuriosus: ⁊ peccator venenosus.
Serpens enim. i. diabolus sibilat per suggestionem
⁊ tentationē vt murenā. i. aīam de fluuio deuotionis
extrahat. ⁊ eā ad littus mundi per amorem terrenorū
attrahat: vt sic cum ipsa per vicia ⁊ peccata societatē
cōtrahat. Ezech. xxvij. Sibilauerunt super te. s. diabo
lus: caro: ⁊ mundus: ⁊ ad nihilū redacta es. ¶ Itē si-
bilat vsurarius. quia vere serpentes venenosi ⁊ mali-
ciosi vsurarij ⁊ auari sibilant hodie murenis. i. paupe
ribus ⁊ vicinis per falsas inductiones: suggestiones:
⁊ promissiones: vt sic eos ad copulā suā. i. ad malos cō
tractus inuocent ⁊ inducant: ⁊ vt eos de fluuio suo. i.
de hereditatibus suis extrahant ⁊ euellant. ¶ Item si
bilat luxuriosus. Nā quādo serpens corruptus ⁊ ve-
nenosus. i. luxuriosus vult prouocare ad copulam suā
murenā. i. iuuenculam mulierem: ipse vere mittit sibi
sibilū suuȝ. i. malas suggestiones ⁊ promissiones vel si
bilum suū. i. vetulam maherellā. ⁊ sic eā sepe ad sui cor
ruptam copulam attrahit et inclinat: quia corrūpunt
bonos mores colloquia praua. ¶ Item sibilat pecca-
tor viciosus: quando enim serpens. i. peccator vult ad
mitti ad copulam murene. i. ad copulam christi in sa
cramento quandoq̄ȝ accidit in quadragesima ꝙ ipse
sibilat per orationem venenum peccatorum suorum
euomit per confessionem: ⁊ sic ad copulam murene. i.
christi in pascate admittitur per sacramenti commu-
nionem. Uerūtamē transacto actu istius copule trās-
acto festo pascatis ad venenum vomitū. i. ad peccata
dimissa reuertitur per recidiuationē ⁊ in idipsum re-
uersionem. ij. Pet. ij. Canis reuersus ad vomitum et
sus lota in volutabro luti vbi describit̄ talis peccator
vt irreplebilis cupiditatis carnis. q: nō satiatur vt cō
mutabilis debilitatis: quia reuertitur ad vomitum.
vt inquinabilis carnalitatis: quia dicit̄ sus vt impur
gabilis fetiditatis: quia dicitur lota in volutabro lu
ti quare vero tales peccatores sunt fetidi ⁊ impurga-
biles: sunt carnales ⁊ inquinabiles sunt debiles ⁊ mu
liebres: sunt cupidi ⁊ irreplebiles. Non sic charissimi
sȝ sibilemꝰ ad deū ꝑ feruorē deuotiōis ⁊ orōnis: q: ve-
re in suo aduētu q̄etat̄ amor desiderās. s. desideriū san
ctoꝝ patrū vt dictū est. Ueniat inq̄t. Deꝰ cuiꝰ aduen-
tu gaudebat. esaias dicēdo. Esa. xiiij. ꝓpe est vt veniat
tp̄s eiꝰ: ⁊ dies eiꝰ nō elōgabunt̄ miserebit̄ eñi dn̄s Ja-
cob: ⁊ israel saluabit̄. ¶ Scđo dico ꝙ in xp̄i aduētu in D
flāmat̄ amor cōfederās. Dilectꝰ meꝰ inq̄t. Sol q̄ñ ad
terrā appropinq̄t ⁊ venit causat calorē in mūdo. Naȝ
vt dicit Isid. Per reflexionē radioꝝ solariū ad corpus
cōpositū. s. ad terrā p̄sentialiter calorē amoris: affectio
nis ⁊ charitatis in seculo ĝñauit. Nā q: tunc radiꝰ so-
lis dei patris videlicet ipsa ꝑsona filij: fuit inclinatus
ꝑ humilitatē vsq̄ȝ ad terrā. i. vsq̄ȝ ad terrestrē hūanam
naturā sibiq̄ȝ per beatā incarnationē se reflexit. Ideo
calorē amoris ⁊ charitatis. s. eiꝰ erga nos ⁊ nr̄i erga ip
sum causauit ⁊ ĝñauit: qđ ondit̄ cū dr̄. Dilectꝰ meus.
Cañ. v. Dilectꝰ meꝰ cādidus ⁊ rubicūdus electꝰ ex mi
libꝰ: vbi amor ipsius cōmēdat̄. Ex innocētie puritate.
Cādidus. Ex verecūdie venustate. Rubicūdus. Ex ex-
cellētia bonitatis. Electus. Ex eminētia sanctitatis.
Ex milibꝰ. Et ideo de isto feruore mutue dilectiōis dr̄.
Luce. xij. Ignē veni mittere in terrā. Et q̄d volo nisi vt
ardeat. ¶ Et aduertamꝰ charissimi. ꝙ in triplici rōne E
debemꝰ diligere dei filiū in isto aduentu. s. Qr hostis
malignitas ꝑ hūc supat̄. Qr mūdi ꝑuersitas per hūc
reparat̄. Qr celi felicitas per hunc declarat̄. Iste eñi ve
niēdo superat hostis malignitatē. Elephas eñi q̄ñq̄ȝ
cadit in foueā. vñ nō pōt surgere. ⁊ tunc venit vnus ve
nator qui pungit ipsum cū lancea: tandē venit aliꝰ ve
nator q̄ quasi adiuuās elephantem de fouea liberat:

eiq3 pabulū administrat. Quod vidēs elephas ipsum liberantem tāto amore diligit q statim domesticat̄ et tāti beneficij memor ipsum sequit̄: et ipsum de cetero gubernat. Elephas charissimi est homo qui a primaria sui cōditione cecidit in foueā peccatorum: quā sibi venator diabolus in tentatione ade in hui9 nemore preparauit. ps. Foderūt ante faciem meā foueā et inciderūt in eam. In qua quidē fouea iste venator diabolus hominē lanceis diuersarū tētationum et tribulationum pungebat. Et ideo secūdus venator xps in isto aduentu venit primū venatorē diabolū fugauit cōtra ipsum in cruce pugnauit: et elephātē. i. humanū genus de fouea peccati mortis etiā et inferni: et de iurisditione liberauit. sibi etiā pabulū sui ppri corporis preparauit. et ideo tanti beneficij memores ipsum summe debem9 diligere et ipsum per bona opera sequi et iugiter obedire. Nos igitur diligamus eum. q2 ipse prior dilexit nos j. Joh. iiij. Veniēdo igitur ipse superat hostis malignitatē. Esa. xxxv. Ipse veniet et saluabit nos. supple ab hostis malignitate &c. ¶ Secūdo est diligēdus. q2 veniē-

f do reparat mundi peruersitatē: similis cyconie que in hyeme ppter frigoris tempestates deserit nidū suum sed in estate reuertit̄ ad eundē: ipsumq3 inueniens dissipatum diligēti studio reparat et reformat. Sic vere deus in primo ppter tempestatē peccati Ade quasi visus fuit de nido suo: sc3 de ecclesia mūdo et hūana natura recedere et abire: dum. s. sibi subtraxit gratiā et gloriā. Sed p certo adueniēte tēpore veris. i. tēpore gratie et legis noue: et finito tēpore hyemis. i. legis antiq3: ista cyconia dei filius voluit p beatā incarnationē ad nidū suū. s. ad mundū ad ecclesiā et ad naturā humanā venire et reuerti. Et q2 iste nidus dissipat9 erat pluribus vicijs et peccatis. Ideo voluit ipsum donis et gratijs et virtutibus reparare. Ideo dicebat zach. j. Reuertar in hierl'm in misericordijs: et domus mea edificabitur in ea. Vñ. j. Macha. x. Venit Jonathas in hierusalem. sequit̄. Et cepit edificare et innouare eā. Diligamus igitur xpi aduentū. q2 per hūc reparatur mo-

G rū peruersitas. ¶ Tertio diligamus: q2 per hunc declaratur celi felicitas sicut et hirundo nō videtur: q2 tunc in remotis vel transmarinis regionibus credit̄ habitare. In vere tamen solet venire et estatē propinquā temporisq3 nouitatē suo aduētu infallibiliter declarare. Sic dei fili9 q̄ ab eterno in vltra marinis partibus. i. in paradisi remotis partibus habitauit: ita q in istis nostris partibus p p̄sentiā corporis nullatenus videbatur. Finaliter voluit venire: et per nostre nature assumptionē mundo visibilis apparere. Juxta illud Baruc. iij. Post hec in terris visus est: et cum hominibus cōuersatus est: et suo benedicto aduentu tēp9 nouum gratiarū et virtutū estatē etiam in q̄ sunt fructus i. vbertatem felicitat' eterne huic mūdo voluit declarare: preuenire: et nunciare: distribuere pariter et donare. Unde illud p̄dictū Esa. lx. Venit lumen tuum hierusalem: et gloria dn̄i super te orta est. Aduentus aūt iste figuratur Hiere. viij. Turtur et hirundo et cyconia cognouerūt tempus aduentus sui. Turtur em̄ q̄ sum me cōparē suū diligit intantū q eo mortuo nulli alij se coniungit. signat aīam q̄ cōparē suū. i. corpus intantum diligit q post eius separationē nulli alteri copulatur. Cyconia aūt que carnibus et piscibus vescitur. signat carnē humanā cuius carnes et pisces sunt ppria nutrimenta. Hirūdo aūt q̄ est auis agillima. signat diuinitatē q̄ est agilitate et virtute plenissima. Ista igitur tria que in xpo deo et hoie fuerūt. Turtur hirūdo et cyconia. i. diuinitas aīa et corpus: modo cognouerunt tempus aduētus sui. q2. s. per beatā incarnationē ad mundū presentialiter in vno hoie xpo istis temporibus aduenerūt: qui sc3 ad ueniens vt dictū est declarauit. Celi felicitatē. Reparauit moru3 peruersitatē. Superauit hostis malignitatē. Propter quod merito diligēdus est: et super omnia venerandus. Et ideo bene dico q per istū benedictū aduentu3 inflāmatur amor cōfederans. Dilectus inquit meus. qd̄ bene videtur supponere sponsa. Cañ. vij. vbi dicit. Veni dilecte mi. ¶ Tertio dico q per istū aduentū pcurat̄ va-

lor. s. vbertas virtutū et gratiarū et fertilitas etiā glorie sempiterne: qd̄ notatur cū dicit̄ In ortū suū. Nā sicut sol adueniēs et appropinquās in vere ad terrā: facit eā et arbores eius radio sue influentie virere: florere: fructus quoq3 multiplices generare. Sicut etiā agricola veniens ad ortū suū ipsumq3 diligenter excolēs et frequentans facit eū fructificare. Sic vere ille sol iusticie et celestis agricola xps deus noster: dū per beatā incarnationē ad hortū suū. i. ad ecclesiā ad mūdū vel ad animā voluit aduenire. ipsamq3 p doctrinā et predicationē rigare per correctionē et per penitētiā colere et putare ipsum fecit virere per honestatē: florere per virtutū amenitatē: fructificare p eterne beatitudinis voluptatē. vt sic ipse p̄sone diuine dicat ecclesia vel aīa de seipsa illud Cañ. Veni in hortum meu3 soror mea sponsa. Hortus igitur iste est ecclesia vel aīa virtuosa: q2 sicut hortus claudit̄: fodit̄. putat̄: rigatur: purgat̄. et sic fructibus pluribus fecundat̄ et auibus dulciter cantantibus frequentat̄. Sic vere ecclesia vel aīa post xpi aduētum fuit Per mandatorū custodiā clausa. Per penitentiā fossa. Per correctionē putata. Per deuotionē rigata. Per confessionē purgata. Et sic fructibus virtutū gratie et glorie fuit multipliciter fecundata: et extunc ab auibus. i. ab angelis vel a viris cōtemplatiuis modulantibus et deū magnificantibus frequentata In ps. Sup ea volucres celi habitabūt &c. Cant. iiij. Hortus conclusus soror &c. Ubi describit̄ ecclesia vel aīa. Ut discretionis regulis vallata. q2 hortus conclusus. Ut dilectionis modulis ligata. q2 soror. Ut cōpassionis situlis rigata: q2 fons &c. Sic igitur patet q in xpi aduētu pcuratur valor exuberās &c. ¶ Adhuc nota circa xpi aduentum: q legat9 a sede apostolica de- I

stinatus tria attendit. Locū deputatu3. Temporis limitatum. Modum ordinatum. Sic in xpo legato fidelissimo ad rebelles huius mūdi attēdim9. Loci deputationem: q2 venit in mundum. Tēporis limitationem: q2 non erat ibi mansurus. Modi ordinationem q2 venit humiliter. Hec tria continentur Job. xxxviij. vbi dicitur. hucusq3 venies. vbi ostēditur Termini deputatio. Huc. Temporis limitatio. Usq3. Operis ordinatio. Venies. Vel ostenditur q xps fuit nobis Supplemētū necessitatis. Huc. Complementū fertilitatis. Usq3. Fulcimentum humilitatis. Venies. ¶ Fuit primo christi aduent9 necessitatis supple. quia venit k

huc id est ad istum mundum indigentem: vt per ipsum ipsius indigentie supplerentur. Sicut em̄ pluuia desursum adueniēs ad terram aridam et siccatam supplet eius indigentiam et defectum. Sic vere dei filius veniens et descendens per incarnationem ad terram siccam et aridam. i. mundū a gratiarū et virtutum humoribus desiccatū: suppleuit eius spirituales miserias et defect9. Et ideo admirātes de isto aduentu possum9 sibi dicere illud. Mat. xxij. Amice quomodo huc intrasti. Et ipse potest respōdere: q ipse intrauit. Seruato solio maiestatis. Seruato lilio castitatis. Seruato folio puritatis. ¶ Intrauit enim sine maiestat' di-

minutione. Sicut enim imago intra speculum efficitur: et tamen in se nō minuitur vel mutatur. Sic dei filius carnem et in mundum ibiq3 factus est visibilis per carnis assumptionem: et tamen celsitudo sue maiestatis: deitatis: et diuinitatis: non fuit ppter hoc diminuta. nec in aliquo cōmutata. Eccle. xlij. Neq3 adiectum est: neq3 minuet̄: neq3 eget alicui9 auxilio. Ideo dicitur Math. xxij. Intrauit rex vt videret discumbentes. Rex inquit. q2. s. ppter istum introitum non desijt esse rex. Item intrauit sine castitatis violatione. Sicut enim sol intrat et exit per vitrum splendidum et puru3 sine vitri fractione et destructione: coloratur tamē fm colorem vitri. Sic vero sol iusticie dei filius per vitrū splendidissimum. i. per corpus virginis purissime intrauit

trauit per incarnationē: exiuit per natiuitatem sine
sui puritatis ⁊ castitatis aliqua lesione. ibiq̄ coloratꝰ
fuit ⁊ exteriori apparentia picturatus ſm ipsius vi-
tri qualitatem: quia .s. ibi formam serui accepit habi-
tu inuētus: vt hō ad Philip. ij. Et ideo dr̄ Joh. xx. Ue
nit iesus clausis ianuis: qr̄ scʒ ianue beate virginis fue
runt clause per integritatem puritatem ⁊ castitatem
ante partum ⁊ in partu ⁊ post partum. Figurata Eze.
xliiij. vbi dicitur. Erat porta in domo domini clausa.
sequitur. Porta hec clausa erit et non aperietur ⁊ vir
non transibit per eam: quoniā dominus deus israel
ingressus est per eam. Eritq̄ clausa principi ⁊ sedebit
in ea. Talis porta ꝓ certo est beata virgo: quia ꝙuis
deus israel princeps totiꝰ vniuersi in isto benedicto
aduentu sederit in ista per spacium nouem mensiū ⁊
per istam transierit incarnando ⁊ nascendo: fuit ta-
men semper clausa per virginitatem: illesa pariter et
intacta per integerrimam castitatem: nec vnq̄ fuit
aperta per aliquam voluptatem mali desiderij: nec
vir transiuit per eam per aliquam luxuriā. Unde .ij.
Parali. xxiij. Fecerunt descendere regem ⁊ introire ꝑ
medium porte domus domini. vbi cōmēdatur iste in
introitus. Ab humilitate mundo declarata. Fecerunt
descendere. A sublimitate digne nominata. Regem
inquit. A virginitate deo dedicata: quia. scʒ beata vir
go est porta domus domini. ¶ Sed adhuc dico ꝙ ip
se intrauit sine puritatis defedatione. Sicut eñ lux
intrat super feces: et tamen sua puritas non contra-
hit maculam aliqualem. Sic vere deus intrauit per
incarnationem ⁊ aduentum eius super feces: id est su
per mundum fetidum ⁊ corruptum: ⁊ fecibꝰ .i. pecca
catoribus fuit in hoc mundo sociatus ⁊ coniunctus: ⁊
tamen sua puritas nequaq̄ extitit maculata: immo
semper est et fuit in puritate perpetua perseuerans:
quia sicut dicit Sapien. vij. Candor eñ est lucis eter
ne: et speculum sine macula: ⁊ imago bonitatis dei:
quomodo igitur huc intrasti solutū est. Et ideo sa-
piens illa mulier. ij. Regū. xx. dicebat Joab. Appro-
pinqua huc ⁊ loquar tecum. Sic vere sapiens mulier
ecclesia vel humana natura dicebat antiquitus i. id
est xp̄o ꝙ ipse appropinquaret huc: id est ad munduʒ
istum per aduentum per carnem: vt scʒ per eum defe
ctus ipsius supplerentur. Nam sicut lux incorporat
se aeri: et sic defectus ipsius supplentur. quia scʒ per
eius aduētum aeris obscuritas fugatur. Sic vere dei
filius veniens huc in hunc mundum ⁊ aeri: id est ob-
scure et caliginose nature humane se copulans. de-
fectus ipsius suppleuit: qr̄ obscuritatem errorum et
ignorantie ab ea effugauit. Fuit igitur aduentus ne-
cessitatis supplementum. huc inquit. iiij. Regū. viij.
Uir dei venit huc. ¶ Secundo dico ꝙ christi aduen
M tus fuit felicitatis complementum. Et hoc ostendit
cuʒ dicitur vsq̄. vsq̄ enim est aduerbium quod signat
terminum finem ⁊ complementum. Ad denotanduʒ
ꝙ xp̄i aduētꝰ fuit finis ⁊ terminꝰ vicioꝝ ⁊ ꝟtutū cōple
mētū ⁊ p̄mioꝝ. Sicut eñ gloriosus ⁊ sapiēs artifex nō
libēter dimittit opus qd̄ incepit īꝑfectū ⁊ incōpletū.
Sic ꝟe deꝰ q̇ vniuersuʒ mūdū inceperat ⁊ fecerat no
luit ip̄m incōpletū dimittere: imo seip̄ʒ q̇ est p̄ncipiū
voluit finire. i. hoi vltimo creato ꝑ incarnationē cōiū
gere. vt sic totū vniuersum ꝑficeret ⁊ cōpleret. Jp̄e eñ
fuit cōplemētū celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ. Celestiū
s. angeloꝝ coꝝ ruinā reparādo. Terrestriū. s. viatoruʒ
eos in tētationibꝰ adiuuādo. Infernoꝝ. s. scōꝝ pa-
trū q̇ in libo erāt eos ad celi q̇etē ⁊ gl'iam deducēdo.
Ideo de tali cōplemento loquit. ij. Paral. vij. Comple
uit salomon domū dn̄i vbi videt ꝙ iste aduētus est si
milis cuidā lapidi precioso qui dr̄ Ceraunis. De quo
dicit Isid. ⁊ Dyasco. ꝙ est lapis germanicus ⁊ hyspa
nicus rutilās vt flāma q̇ venit de nubibꝰ: vbi in locis
tonitrui ⁊ cū tonitruo gn̄at: ⁊ exīde īferiꝰ deriuat. Cu
ius ꝟtꝰ est ꝑsonā domū ⁊ locū in quo est a fulmine ⁊
tonitruo tutū reddere. facit etiā cās vincere ⁊ suauiter

dormire reuera charissimi. talis est christꝰ qui reuera
fuit lapis preciosissimus sursum in ventre nubis. i. pu
rissime virginis ꝓcreatus ⁊ incarnatꝰ. vbi reuera erat
locus tonitrui idest sp̄ūs scti q̇ tonitruo cōparat ⁊ exin
de in isto aduētu ad nos inferius deriuatus Nam iste
hʒ mirabilē ꝑtātem. qr̄ vere si homo istū habeat ꝑ grāʒ
fiduciā ⁊ amorē fulmen eterne dānatiōis nō timebit.
In causis etiā mūdanorū tētationū ⁊ tribulationū p̄-
ualebit ⁊ somnū suauē eterne delectatiōis ⁊ felicitatis
finaliter obtinebit. Et sic ip̄m lapis iste sic descēdens
et veniēs ⁊ tēporaliter per virtutes ⁊ eternaliter ꝑ glo-
rias ꝑficiet ⁊ cōplebit. Et ideo de isto cōplemento: et
de isto vsq̄ potest dici illud Joh. ij. Implete inquit idri
as aqua. Et sequitur. Et impleuerūt vsq̄ ad summum
Istud cōplementū accipiunt boni ⁊ in vita ista ꝑ grām
et finaliter per gloriā. Ideo dicitur Sap. xviij. Usq̄ ad
celū attingebat stans in terra Boni enim qui stāt per
cōstantie firmitatē in terra per humilitatē Attingunt
per cōtemplationē vsq̄ ad celū. i. vsq̄ ad celestiū ꝟtutū
complementū ⁊ ꝑfectionē. heu deus ꝙ pauci sunt ho-
die qui sunt cōpleti talibus complementis qr̄ prohdo-
lor multi sunt qui nō sunt completi in virtutibus sʒ in
criminibus. Non in gratijs sed in vicijs Nō in gloria sʒ
in miseria. Isti igitur non habēt istud vsq̄. sed habent
aliud de quo dicit in p̄s. Ascendūt vsq̄ ad celos ⁊ descē
dūt vsq̄ ad abyssos. anima eorum in malis tabescebat
Mali enim ascendunt per ambitionem vsq̄ ad celos. i.
vsq̄ ad excelsam prelationē. Et ideo descendunt finali
ter ꝑ dei iudiciū ⁊ ordinationē vsq̄ ab abyssos per eter
nā damnationē Et ideo anima taliū finaliter tabescet
⁊ deficiet per tristiciā ⁊ desperationē Nō sic charissimi
nō. Nō habeamus cōplementū viciorū. sed meritorū.
non culparū sed gratiarū. nō tormētorū sed premiorū
Quia vere charissimi xp̄i aduentus fuit vt dictū est fe
licitas complementū vt de isto aduentu exponat illud
ij. Para. xij. Sesach venit vsq̄ ad hierl'm Sesach eñ īter
pretatur magnus signans xp̄m qui est dextera dei p̄ris
qui ad hierl'm ad litterā venit. Ubi suū vsq̄. i. suū cōple
mentū perfecit. qr̄ sicut dr̄ in p̄s: A solis ortu vsq̄ ad oc
casum ex syon species decoris eius. ¶ Tertio dico ꝙ N
xp̄i aduentus est humilitatis fundamentū. Veniēs in
quit. Uenire enim idē est ꝙ de termino a quo vsq̄ ad
terminū ad quē ire. Et qr̄ dei filius venit de termino a
quo. i. de excellentia sublimitatis ipsius diuinitatis et
de celesti habitaculo ad terminum ad quem. i. ad mū-
di infirmitatem: ⁊ ad nature humane vtilitatem. Ideo
dico ꝙ ibi apparuit humilitatis maxime fundamētū.
Ueniens inquit. Est eniʒ humilitas ꝙ rex venit ad po
pulū: doctor ad discipulū: dn̄s ad famulum. Et ideo de
humilitate ⁊ vtilitate sui aduentus loquitur August.
venit inquit medicus ad egrotos. redemptor ad perdi
tos. ad errātes viator ad ignaros veritas. ad mortuos
vita. heu deus ꝙ pauci sunt hodie qui velint venire ad
humilitatem; nec ad facta et negocia modica. nec ad
promotiones onerosas et laboriosas sicut fecit chri-
stus. Quia vere charissimi hodie non queruntur hu-
milia sed sublimia. Non onerosa sed gloriosa. non spi
ritualia sed temporalia non celestia sed terrestria. Nō
inferiora sed superiora. Moderni enim sunt similes
lepori qui optime ascendendo ⁊ currendo venit ad mō
tem sed difficiliter descendit ad vallem. et ratio est. qr̄
pedes sui anteriores sunt pedibus posterioribus bre-
uiores: et ideo magis potest currere versus montem
ꝙ versus vallem Sic vere sunt multi ita ambitiosi ꝙ
semper volunt ascendere ad dignitates et promotio-
nes et optime sciunt currere et venire ad montes idest
ad excellentias dignitatum. sed ad valles idest ad sta-
tus humilitatis ad opera laboriosa ad bene merito-
ria et onerosa. ipsi pro certo non veniunt nec accedunt
Et est ratio. qr̄ cum ipsi habeant pedes affectionū an
⁊ retro. Ante dico. i. ad bona paradisi ad que opʒ nos
trahere. Retro etiam. i. ad bona mūdi de quibus opor
tet nos viuere posteriores pedes idest affectus ad tem

poralia sunt anterioribus spūalibus lōgiores: largio
res ⁊ ampliores: ⁊ ideo isti plus diligunt ascendere ꝑ
superbie vanitatē: ꝙ descēdere ꝑ virtutē ⁊ humilitatē
Et ideo figuraliter potest de eis dici illud. Ezech. j. Ec
ce ventus veniebat ab aqlone nubes magna ⁊ ignis
inuoluēs. Isti dicunt ventus propter vanitatē: dicun
tur nubes ꝓpter voluntatē: qr nubes ex humida: di-
cuntur etiā ignis ꝓpter crudelitatē dicunt inuoluen
tes propter cupiditatē ⁊ rapacitatē: dicuntur venire
ab aquilone. i. a peccato ꝑ iniustā promotionē ad ex-
cellentiā ⁊ dignitatē. Heu nō sic xp̄s: qr magis quere
bat infirmitatē humilitatis ꝙ celsitudinē dignitatis
hoc apparuit. Joh. vj. vbi ipse fugit qn̄ voluerūt ip̄m
facere regē. Et ideo sicut dictū est bene dico: ꝙ suus
aduētus fuit humilitatis fulcimētū: felicitatis cōple
mentū: necessitatis supplementū. Et sic bene dr. huc-
usq₃ venies: ⁊ hoc sufficit ad presens. Sed vide de xp̄i
incarnatione in alijs multis materijs: sicut est mare
appropinquare ⁊ descendere. Adhuc nota ꝙ sicut lux
de se est impassibilis indefectibilis immortalis: et
ab humana habitatiōe ita remota: ꝙ suum originale
principiū nō potest a nobis ꝑcipi ⁊ palpari. Rebus tn̄
corporalibus mortalibꝰ ⁊ defectibilibꝰ se incorporat
⁊ de remotissimis suis habitaculis hic apud nos su-
bito se presentat. Sic vere charissimi dei filius nobis
ab eterno incognitus sua ꝓpria natura impassibilis
indefectibilis immortalis: qui quantū ad corporalē
presentiā a mundo fuit remotissimus ab eterno: qr lō
ge est dominꝰ ab impijs. Eccle. xij. Rebus corporalibꝰ
s. hūanis carnibus ⁊ sanguinibus voluit dn̄s incorpo
rari: per istū aduentū. ⁊ in eis incarnari: ⁊ ab impijs
remotis latibulis paradisi hic nobiscū corꝑaliter su-
bito presentari. ⁊ ideo dicebat illud. Joh. xij. cap̄. Ego
lux veni in hūc mundū. In q̇bus verbis ostēdit: ꝙ si-
cut lux corporalis habet nobilitatē: luciditatē: calidi
tatē. Sic vere lux spūalis xp̄s dinoscitur habuisse no
bilitatē dignitatis. Ego ꝓnomē primitiuū. Lucidita
tē claritatis Lux. Caliditatē charitatis. Ueni in mū-
dum. Ecce igitur ꝙ hic ostēdit Nobilitatis dignitas
humiliter inclinata. Luciditatis claritas humiliter
eclypsata. Caliditatꝭ charitas benigniter declarata.

D ¶ Dico igitur ꝙ in isto benedicto aduentu superna
diuinitas inclinat. Ego. s. nā per istud pronomē ego
qd̄ est primitiue speciei ⁊ prime persone ⁊ nominati-
ui casus: ⁊ numeri singularis: intelligit excellentia ip
sius dignitatis que reuera ꝓpter sui excellentissimā
dignitatē est in primitiua. s. in specie intellectualium
immo proprie loquendo super oēm speciē atq₃ genus
prime etiā est persone: qr. s. ipse est qui dicit Apoca. j.
Ego sum primꝰ ⁊ nouissimus: principium ⁊ finis. Al-
pha ⁊ o. Iste etiā propter suas virtutes ⁊ perfectiones
nominatiuus est ⁊ nominabilis ⁊ dignus ab omnibꝰ
nominari. Esa. xlij. Ego dn̄s hoc est nomē meū. Nu-
meri etiā est singularꝭ. s. solus in dignitate singularis
in maiestate. vnꝰ ⁊ vnicus in diuinitate Et ideo de ista
singulari excellentia dignitatis potest intelligi illud
p̄s. singulariter ego sum. vbi ostendit ꝙ deus est Emi
nentis perfectionis: qr singularis. Residentis dura
tionis. Sum. Presidentis ꝑlationis Ego Et tamen
charissimi ista prelationis residentia. Durationis pre
sidentia. Perfectionis euidentia. fuit in isto tempo-
re per summā humilitatē ad nos inferiꝰ inclinata. qn̄
sc₃ in isto benedicto aduentu quasi visus fuit sublimi
tatē suā relinquere: ⁊ hic inferius nobiscum presentia
liter in humano corpore se transferre. Et ideo dicebat
illud. Esa. lij. Propter hoc sciet populus meus nomē
meum: qr ego qui loquebar ipse assum. Et ideo videt
ꝙ iste ego. i. dei filius sit similis cuidā lapidi qui dici
tur topazion qui est lapis splendēs rarus ⁊ fulgidus:
⁊ omniū gemmarū ⁊ lapidū superans claritatem. cete
ris maior ⁊ pulcrior: accipientes recreans ⁊ delectās
⁊ ideo in thesauris regum ⁊ principū nihil preciosius
inuenitur. Inuenitur eīm tāte magnitudinis ꝭm Pli.
ꝙ Philadel fecit exinde imaginē quattuor cubitorū.
Reuera charissimi nihil preciosius est ꝙ ipse deus in
hoc aduētu humiliter incarnatus. Ipse eīm est rarus
quia non nisi vnus. Deut. vj. Dn̄s deus tuus vnꝰ est.
Iste etiā est splendēs. s. ab eterno: habet ⁊ habuit splē
dorem glorie sempiterne. Et ꝭm apl'm. j. ad Thim. vj.
Lucem inaccessibilem inhabitat. Et ideo omniū gē-
marū ⁊ oīm creaturarum claritatē ⁊ bonitatem supe
rat ⁊ excellit. ⁊ proopter aspicientes. i. propter bonos
viatores cōtemplantes vel sanctos ⁊ angelos ipsum
in patria speculantes delectat recreat ⁊ confortat: qr
ipse est in quē desiderāt angeli prospicere. Iste etiam
omnibus rebus potest dici maior ⁊ quidditate digni
tate ⁊ bonitate. qr. s. ipse est infinitus ⁊ immensus. Et
ideo de sua incomprehensibili infinitate pulcre loq̇-
tur scriptura. Job. xj. Excelsior celo est. ⁊ quid facies
profundior inferno: ⁊ vnde cognosces: lōgior terra mē
sura eius ⁊ latior mari. Et ideo ꝓ certo charissimi: tā-
te magnitudinis fuit iste lapis: ꝙ ipse se extendit vsq₃
ad nos per beatam incarnationē: ita ꝙ philadel qui
a philos qd̄ est amor. i. spūssanctus qui amor est am
borꝝ. s. p̄ris ⁊ filij. istū fabricauit in imaginē. i. in homi
nem imaginatū ⁊ corporeū: faciamus hoīem ad ima
ginē ⁊ similitudinē. Gen̄. j. Et ista imago. i. iste xp̄s in
carnatus dr esse quattuor cubitorꝝ: propter quattuor
substātias que in xp̄i constitutione conueniūt duas
s. corporales que sunt caro ⁊ sanguis. Et duas spūales
que sunt deus ⁊ anima: ⁊ ꝙ breuiter loquendo nihil
eo preciosius: nihil isto nobilius: nihil isto meliꝰ vel
tutiꝰ in thesauro paradisi: nec etiā in thesauro deuo-
ti cordis humani. Et ideo dicebat Job. xxviij. Trahi-
tur inquit sapientia de occultis. Nam adequabitur
ei topazion de ethiopia. qr. s. illi qui dr sapiētia pater-
ne discretionis qui de occultis eterne predestinatio-
nis trahit. Sed ad humilitatem incarnationis. isti di
co q̇ est captiuus eterne cōditionis nō pōt adequari:
vel cōparari topazion de ethiopia. i. valor alicuiꝰ mū-
dane perfectionis. Iste est igit. s. superna dignitas in
clinata. Ego inquit. Quod est contra multos: qr vere
prohdolor illi qui habent hodie altas dignitates no-
lunt inclinari sed sublimari. Non diligunt humilita-
tem sed pompositatem: nolunt deiectionem sed pre-
lationem: nolunt descendere per subiectionem: s₃ ma
gis ascendere per ambitionem. Et ideo multi pre su-
perbia dicunt illud qd̄ in persona babylonis dr. Esa.
xlvij. Ego su₃ ⁊ nō est preter me amplius. qr. s. tales cre
dunt plus valere ꝙ omnes alij. Sed non sic xp̄s quia
ꝓ certo in suo benedicto aduentu Superna dignitas
inclinat. Ego inquit. Mat. viij. Ueniā ⁊ curabo eum
sc₃ humanū genus languidū ⁊ infirmū. ¶ Secūdo di
co ꝙ in xp̄i aduētu eterna claritas eclypsat. s. lux. lux P
quādoq₃ tantā habet excellentiā claritatis: ꝙ hūanꝰ
oculus ipsam nō posset nudā videre: maxime quando
est debilis ⁊ infirmus. Et ideo oportet ꝙ aliquo me-
dio interposita ostendat. per qd̄ sua excellētia aliqua
liter retundatur. Quia. s. dicit p̄hs. Excellentia sensa
torum corrumpit sensum. ⁊ inde est ꝙ infirmis ⁊ incar
ceratis ⁊ habentibus debilem visum ostendit lumen
in laterna: vt. s. claritas luminis debilitati sensus cō
temperet. Sic vere charissimi: qr claritas ⁊ excellentia
deitatis tanta est ꝙ hūanus oculus est ad eiꝰ cogni-
tionem totaliter ineptus improportionatus ⁊ debilis
⁊ infirmus. Et ideo pater voluit ipsu₃ quodam inter-
medio in quadā laterna nobis ostendere. s. in corpore
humano vt se cordi nostro infirmo ⁊ peccatorū carce-
ri a principio seculi mancipato sua claritas aliquali-
ter hebetata: obfuscata ⁊ eclypsata cōtemperaretur ⁊
proportionaret. Lux inquit. ⁊ hoc Esa. lviij. dicitur.
Orietur in tenebris lux tua. lux enim diuinitatis fuit
orta in tenebris humanitatis. Unde Job. xvij. Rursu₃
post tenebras spero lucem. qr. s. post cognitionē tene-
brarum humanitatis in via: speramus videre facie ad
faciem lucē diuinitatis in patria. Istud aūt totū fuit

in isto

in isto aduētu:quādo verificatū est illud Esaie.lx.Ue
nit lumē tuū hierusalē.⁊ gloria dñi super te orta est.qꝛ
ecce tenebre operiēt terrā.De ista aūt obfuscatiōe cla
ritatis eterne habemus exēplum mirabile in natura.
Dicit eñi ille Isiđ.ꝙ est quidā lapis preciosus qui dici
tur elitropia:qui est lapis viridis sanguineis venis re
spersus.qui si in aqua positus solis radijs confundat
ipsum aerē ita immutat ⁊ obnubilat:ꝙ sol sanguine⁹
et eclypsatus esse videt̄. Uñ đꝛ in lapidario.Sangui=
neum reddit mutato lumine solem.eclypsimqꝫ zonaз
terris effundere cogit.Et ideo dicitur ab eli.qđ est sol
et tropos cōuersio:quasi solē cōuertens in sanguinē.
Reuera charissimi videtur ꝙ talis lapis fuit istis tē
poribus beata virgo.Ista fuit viridis per honestatem
sanguinea : ꝑ verecundā castitatē.In aquis posita:ꝑ
deuotionē ⁊ pietatē. Nam ista quādo solis radius.i.
gratia ⁊ influentia filij dei ipsam ꝑ gabrielē visitauit
tunc ꝓo totū aerem.i.totū cursum nature mirabili=
ter mutauit:qꝛ.s.ipsum solem iusticie dei filiū fecit per
carnis assumptionē esse sanguineū: et ab excellentia
sui luminis aliqualiter eclypsatum.Et ideo đꝛ Elitro
pia:idest solis cōuersio.qꝛ.s.in isto benedicto aduen=
tu sol iusticie dei filius fuit in suo vtero cōuersus ī ho
minem ⁊ mutatus.Unde Johel.ij. Sol cōuertetur in
tenebras.⁊ luna in sanguinē.Nā sol.i.splendor eterne
⁊ inobfuscabilis claritas.luna etiā.i.natura vel perso
na perpetue durabilitatis cōuersi sunt in sanguinem
nostre humanitatis ⁊ in tenebras humane mortalita
tis.Istam cōuersionē desiderabat dauid in ps̄.Cōuer
tere dñe vsqꝫquo ⁊ deꝓcabilis esto super seruos tuos.
Et nō ponitur in ps̄.alibi:nisi vbi dicitur.Deus tu cō
uersus viuificabis nos ⁊ plebs tua letabit̄ in te.Quia
vere charissimi qñ dei filius fuit per aduentū ⁊ incar
nationē in hominem cōuersus ⁊ mutatus: populus
eius fuit vita gratie viuificatus:⁊ eterna leticia iocū=
datus.Moraliter autē exponendo possumus dicere
ꝙ cū nos fuerim⁹ elitropia per viriditatē honestatis
per sanguinitatē benignitatis positi etiā in aqua de=
uotionis.percussi radijs diuine gratie ⁊ illustrationis
tunc vere nos cōuertemus nobis solē christum in san
guinē pietatis ⁊ cōpassionis.qꝛ.s.xp̄m ad nos ipse fiet
sanguineus.i.pius dulcis ⁊ benignus ⁊ a rigore sue iu
sticie misericorditer eclypsatus. Iste est igitur lux. Iō
sibi dicitur illud Esa.xlix.Dedi te in lucē gentiuз. Et
nota ꝙ iste bene dicitur lux . quia proculdubio sicut
lux est naturaliter.

Illustratiua.
Inflāmatiua.
Consolatiua.
Iocūdatiua.

Sic christus in suo aduentu nos illustrauit per veri=
tatis informationē.Joh.iij.Lux venit in mundū ⁊ di=
lexerūt homines magis tenebras ꝙ lucē. ¶ Itē nos
inflāmauit per charitatis estuationē. Luc.xij. Igneз
veni mittere in terrā: ⁊ q̇d volo nisi vt ardeat.¶ Iteз
nos cōfortauit ꝑ benignitatis cōsolationē. Joh.xiiij.
Non vos relinquam orphanos vado ⁊ venio ad vos.
¶ Itē nos etiam iocūdauit per hylaritatis ministra
tionē.Et sic đꝛ.Joh.xx.ꝙ venit iesus ianuis clausis ⁊
dixit eis.Pax vobis. Et sequitur. Gauisi sunt igitur
discipuli viso dño.Ista est igitur lux vera que illumi=
nat omnē hominē venientē in hunc mundū.⁊ tamen
sui eū non receperūt.Joh.j.Sic igitur charissimi dico
Q ꝙ in xp̄i aduentu Eterna claritas eclypsatur. ¶ Ter
tio dico ꝙ in xp̄i aduentu superna claritas declaratur
Ueni inquit in munduз. Sicut eñi ignis inferius ve=
niēs ⁊ descēdēs inuenitur in se feruēs ⁊ calidus.Alia
etiam cōtinentia calefacit ⁊ vrit.Sic vere dei filius ad
nos inferius veniens incarnatus.ostendit ī seipso ha
bere calorē:amorē:feruorē ⁊ charitatē:ipamqꝫ ꝙtum
potuit ad alios destiauit.Ueni inq̄t ī mūdū.Et iō ip
se dicit Lu.xij.Ignē veni mittere ī terrā ⁊ q̇d volo nisi
vt ardeat.Et iō videt̄.ꝙ dei filius fuit sicut in aduētu
cuidā lapidi q̇ dicit̄ pirites q̇ recte videtur esse natu=
re ignee.quia quicquid ab eo tangit̄ statim cōburitur
⁊ inflāmatur.Est eñi lapis colore igneus ⁊ fulmine⁹
scintillarum etiā emissiuus.vt dicit.Isido.Reuera ta
lis est xp̄s in suo aduētu. qꝛ vere ipse fuit tot⁹ flāme⁹
igneus ⁊ fulmine⁹ ꝑ fluētissimā charitatē.⁊ ideo quasi
totū mundū succēdit isto igne: ⁊ maxime illos q̇ ipsuз
tangebāt.s.fideles:discipulos ⁊ amicos. Naз sicut illi
qui volūt eijcere serpētes de insula piperis.piperqꝫ ad
partē suā sumere:ponūt ibi ignē vt serpētes effugēt ⁊
ipsum piper decoquūt ⁊ denigrāt.Sic vere deus in in
sula huius mūdi in ignē charitatis ⁊ amoris in suo ad
uentu accēdit ⁊ sic serpētes.i.demones effugauit ⁊ pi=
per suū.i.fideles suos ad partē suā accepit ipsosqꝫ per
charitatē decoxit et inflāmauit.Et per humilitatē et
patientiā denigrauit. Et ideo de isto aduētu pōt dici
illud Joh.xviij.ca.Uenit illuc cū laternis ⁊ fustibus ⁊
armis.Ubi nota ꝙ xp̄i aduentus.Inflāmat desideria
qꝛ venit cū laternis.Reuelat iusticiā.qꝛ venit cū fusti
bus.Cōdēnat vituperia.qꝛ cū armis.Et potissime cha
rissimi ista duo vltima facit ⁊ faciet xp̄i aduentus ad
iudiciū.qꝛ sicut ignis habet illuminare.habet cōsume
re ⁊ cōflagrare.Sic vere dei filius veniens ad iudiciū
reuelabit ⁊ illuminabit abscōdita tenebrarū.s.vicia et
peccata.qꝛ nō est opertū qđ nō reuelabit̄ neqꝫ occultū
qđ nō est sciat̄.Marc.iiij.Quilibet eñi leget in cōsciē
tia alterius qualib⁹ fuerit vicijs irretit⁹.cōsumet idest
deuorabit.qꝛ.s.ardore et rigore sue asperrime iusticie
dānatos atqꝫ reprobos inflāmabit: ipsosqꝫ in inferno
perpetuo deuorabit.Cuius quidē signū erit ignis ille
cōflagrationis q̇ faciē iudicis precedet. De quo đꝛ in
ps̄.Ignis ante ipsum ꝓcedet ⁊ inflāmabit in circuitu
inimicos ei⁹.de quo etiaз đꝛ.ij.Pet.iij.Adueniet dies
dñi sicut fur:in quo celi magno impetu transiēt : ele=
menta calore soluentur.terra aūt et q̄ in ipsa sunt oīa
opera exurent̄.Tūc eñi erit xp̄s realiter sicut pirrites
igne⁹ ⁊ inflāmine⁹. qꝛ.s.dānatos igniet ⁊ inflāmabit
et cōtra ipsos durā suā sentētiā fulminabit dicēs illđ
Mat.xxv.Ite maledicti ⁊c.Nā sicut vt supra dictū est
Ignis missus in insula serpentes facit fugere.⁊ sic pi=
per purgatū remanet in arena. Sic vere ignis diuini
rigoris ⁊ sentētie serpentes.i.dānatos ⁊ demones vsqꝫ
ad inferni ꝓfundū fugabit: ⁊ sic piper.i. electos suos
ab eoꝝ fedo cōsortio separabit.ipsosqꝫ in horreo para=
disi recolliget ⁊ locabit.Ipse quasi ignis cōflās ⁊ emū
dabit filios leui.Malach.iij.ps̄. Deus noster manife=
ste veniet deus noster ⁊ non silebit.Ignis in cōspectu
eius exardescet.⁊ in circuitu ei⁹ tēpestas valida.Sз nō
sic in aduentu isto nō:qꝛ vere vt dictū est in isto aduē
tu.Inflāmat̄ fraterna charitas. Ueni. Declarat̄ sup=
na veritas Lux.Inclinat̄ eterna dignitas.Ego.¶ Itē
nota ꝙ de quadruplici aduētu xp̄i pōt intelligi auto=
ritas illa Ezechi.j.Ecce inquit ventus turbinis venie
bat ab aquilone nubes magna ⁊ ignis inuoluens.vbi
aduertendū est.ꝙ sicut rex ad ciuitatē suaз venit qua
druplici ratione.scilicet.

Ut cōsoletur ⁊ cōcordetur
Ut visitet̄ ⁊ castigetur
Ut reparetur ⁊ cōstruatur
Ut condēnetur ⁊ destruatur

Sic vere xp̄s ad mundū istuз dicit̄ quadrupliciter ad
uenire.videlicet:Per dulcoris cōsolationē.qꝛ ventus.
Per rigoris castigationē.qꝛ turbinis ab aq̄lone. Per
presentie visitationē.qꝛ nubes. Per iusticie executio=
nem.qꝛ ignis inuoluens. Deus eñi. Per gratiā: nos
recreat ⁊ defendit.Uent⁹.Per rigorē nos corrigit ⁊ of
fendit.Turbi.Per turbationē nos reparat ⁊ īfundit
Nubes.Per aduentū aūt ad iudiciū malos extermi
nat ⁊ cōfundit.Diuidamus adhuc aliter ⁊ dicamus ꝙ
christi aduentus est.Recreatiuus estuantiū.Uentus.
Castigatiuus delinquentiū.Ab aquilone ⁊ tur.Repa
ratiue conditionis.Nubes.Imperatiue prelationis.
Ignis.¶ Dico primo:ꝙ xp̄i aduentus est estuantium R

refrigeratiuus vēt⁹. Sicut em̄ vētus suo flatu recreat estuātes. Et sicut rex veniēs ad suā ciuitatē cōfortat laborātes. cōcordat discordantes. ⁊ roborat militantes. Sic dei filius qn̄ venit ad ciuitatē suā. i. ad aīam p̄ gratiā: ipsamq̧ flatu bonarū inspirationū vegetat. tūc dico: solet estū tētationū tēperare. Laborē penitētie p̄fortare. Cōcordiā cū deo ⁊ angelis p̄curare. ⁊ bonoꝝ operū militiā roborare. Iste igit vētus q̄ sc3 refrigerat ⁊ cōfortat. Vn̄. iij. Reg. xviij. vbi dicit. q̄ ob tenebrati sunt celi ⁊ vētus ⁊ nubes ⁊ facta est pluuia grādis. Nā qn̄ a celo. i. a deo venit obtenebratio cōsiderationis ⁊ vētus gratie ⁊ diuine inspirationis. Nubes pietatis ⁊ deuotionis: tūc fit in corde humano pluuia grādis spūalis cōsolationis. Ideo de isto aduētu dr̄ Hiere. ij. In desiderio aīe sue attraxit ventū: Sed heu p̄h dolor q̄ pauci sunt hodie q̄ attrahāt istū ventū. nec ad quos veniat vētus iste: Multi em̄ volūt ad se venire ventū gratie: sed supbi nō ventū inspiratiōis: sed p̄sumptionis. Nō ventū diuine influētie ⁊ bonitatis: sed ventū dyabolice pestilētie ⁊ pōpositatis: ventūq̧ inanis glorie ⁊ vanitatis. Et iō de multis pōt dici hodie illud hieremie. xiiij. Onagri steterūt in rupib⁹ attraxerūt ventū quasi dracones. Vbi nota tria genera hoim qui ventū attrahunt vane laudis. s. Nobilitatis virib⁹ dotati Onagri inq̄t. q̄d. s. teste scriptura Job. xxxix. est aīal liberū: Itē sublimitatis currib⁹ elati. q̄. s. stāt in rupib⁹ dignitatū Itē cupiditatis facib⁹ artati. Dracones inq̄t: S3 heu deus quot sunt tales in eccl'ia. q̄. s. p̄ cupiditatis ambitionē. Per sublimitatis elationē. Per nobilitatis presumptionē. ventū vanitatis ⁊ supbie attrahūt icessanter: Et ideo p̄h dolor videt. q̄ eccl'ia est hodie similis cuidā regioni q̄ dicit Eolia q̄ est regio ventoꝝ: in qua sunt cauerne plene sulphure q̄ statim ventoꝝ accense continue spirant s̄m Isid. Reuera charissimi: talis regio videt hodie esse ⁊ mūdus ⁊ eccl'ia: q2 vere ibi flant hodie vēti infinitaꝝ vanitatū. s. vētus Presumptōis. Ambitiōis. Turbatiōis. Inuidie. Supbie. Arrogātie. Innanis glorie ⁊ iactātie. vanitatis ⁊ pōpositatis ⁊ presumptuose nobilitatis. Et iō ista pōt dici. Eolia regio ventoꝝ. Ibi em̄ sunt hodie multe cauerne: id est: multi cōcaui peccatores: q̄ q2 sunt pleni sulphure: idest: mūdi p̄speritate ardēte ⁊ fetēte. Ideo ad flatum istoꝝ vētorum semper spirare ignem videntur. s. Ignem.

Luxurie ⁊ feditatis.
Seuicie ⁊ crudelitatis.
Auaricie ⁊ cupiditatis.
Iniusticie ⁊ rapacitatis.

Et iō de tali aduētu dicit Job. j. Vētus inq̄t vehemēs irruit a regione deserti. q̄ irruit sup angulos domus ⁊ oppressit filios Job. Sic vere talis vētus q̄ a deserto. i. a dyabolo p̄cedit. subuertit hodie domū eccl'ie sancte matris ⁊ filios dei. s. ecclesiasticos ⁊ xp̄ianos interficit per vicia: ⁊ finaliter destruit p̄ tormēta. Iste est etiā vētus vrens q̄ siccauit hederā Jone. q2. s. tales improbi vēti siccāt hodie ⁊ destruūt q̄cquid hodie in eccl'ia viride ⁊ virtuosum inueniūt. vnde de aduētu talis vēti dicit Matth. vij. Venerūt flumina. ⁊ flauerūt vēti ⁊ irruerūt sup domū illā ⁊ cecidit. Heu charissimi nō sic xp̄s nō: q2 vere ipse qn̄ venit ad aīam a tētationib⁹ refrigerare: ⁊ bonis oibus fecūdare: similis illi vēto q̄ dicit fauoneus: q̄ dicit a fouēdo. eo q̄ sup̄ terram veniēs omnia vegetat atq̧ fouet. Et ideo deus venit in mentem humanam.

Ad mentem illustrandum.
Ad mentem expiandum.
Ad tecum spaciandum.
Ad tecum hospitandum.
Ad mentem inflammandum.
Ad mentem fecundandum.

Iste em̄ veniēdo solet illuminare. Esa. lx. Venit lumen tuū hierl'm: Itē veniēdo solet expurgare. Malach. iij. venit ad templū sanctū suū dn̄ator dn̄s ⁊c. Sequitur. Ipse em̄ quasi ignis conflans ⁊ purgabit filios Leui: Itē veniēdo solet habitare Job. xiiij. Ad eū veniemus et mansionē apud eum faciemus: Itē veniēdo solet inflāmare. Luce. xij. Ignē veni mittere in terrā: Itē veniēdo solet aīam virtutib⁹ fecundare. vn̄ Apoc. xxij. Ecce venio cito: ⁊ merces mea mecū est. Patet igit charissimi q̄ primus christi aduētus est estuantiū refrigeratiuus vetus inquit.

S ¶ Secundo dico q̄ christi aduētus est delinquentiū exasperās reuerberatiuus vel vituperatiuus. Et iste est quidā aduētus diuine correctionis quo aliqn̄ venit ad peccatorē. vt ipse ipsum p̄ tēporales tribulatiōes corrigat ad ⁊ viā salutis redigat et reducat. Nā sicut rex aliqn̄ venit ad ciuitatē suam rebellē: vt eā puniat ⁊ castiget. Sic christus aliquādo venit ad hominem peccatorem deo contrarium ⁊ rebellē: vt ipsu3 p̄ tribulatiōes ⁊ infirmitates edomet et deuincat. j. Coꝛ. iiij. In virga veniam ad vos. Et hic aduentus ostenditur cu3 dicitur. Dō turbo veniebat ab aquilone. Ventus enim qui ab aquilone venit est frigidissimus. ⁊ ideo lutum desiccat et aquam congelat puluerem abstergit: corpus cōstringit: flores euellit et vestimenta sumere compellit. Sic vere per omnia facit ventus aduentus diuine correctionis ⁊ tribulationis. Ista enim quādo a deo nobis aspere immittitur: desiccat lutum carnalitatis: congelat ⁊ fortificat aquam fluxibilitatis ⁊ fragilitatis: astringit puluerem cupiditatis. tollit et euellit flores curiositatis. stringit corpus: idest mētem. ne per desideria vana defluat. facit sumere vestimēta gratiarum et virtutū: vt homo per charitate3 affluat. Et de hoc Ecclesiastici xliij. Frigidus ventus aquilo flauit ⁊ gelauit cristalus ab aquis. quia scilicet per frigus correctionis per aq̄lonem tribulationis. gelatur aqua carnalis interfectionis: et efficitur cristallus spiritualis perfectionis Nam s̄m Aristo. Flante vento aquilonis masculi generantur. et flante austro femelle. Sic vere charissimi. quandoq̧ per aquilonem tribulationis homo efficitur masculus ⁊ perfectus. qui in austro mundane p̄speritatis esset femineus. idest peccator fluidus et despectus. Job trigesimoseptimo. Ab aquilone aurum venit. idest virtus ⁊ perfectio. Et breuiter. Deus qn̄q̧ venit subito dum non speratur ipsum fortune casib⁹ submittendo: ⁊ eū subito de mundo aliquotiens auferendo. Luce duodecimo. q̄ si dixerit seruus ille moram facit dominus meus ⁊ ceperit comedere ⁊ bibere ⁊ percutere familiam: veniet dominus serui illius die qua nescit. ⁊ hora q̄ua ignorat ⁊ partem eius ponet cū infidelibus. Et sequitur. Sic et vos estote parati: quia qua hora nō putatis filius hominis veniet. Sic igitur charissimi aduentus est delinquentium reuerberatiuus.

T ¶ Tertio dico. q̄ christi aduentus est reparatiue conditionis. Sicut rex veniens ad ciuitatem ⁊ inuenit eam desolatam ⁊ dissipatā: solet eam reparare et restaurare. sic christus ciuitatem ecclesie voluit personaliter visitare per incarnationem: ⁊ ipsam donis: virtutibus ⁊ gratijs reparare. Dō ōndit: cū dr̄ Nubes. Nam sicut nubes naturaliter est media inter celum et terram: aquam et pluuiam mūdo mittit per quam sterilitas effugatur: ⁊ bonorum fertilitas procuratur Sic dei filius qui inter celu3 et terram idest inter deū et homines est medius gratiarum affluentiam nobis misit. et maxime in passione quia nunc ista nubes p̄forata. et aperta gratiam suam per quinq̧ riuulos distillauit: ⁊ sic mūdum sterilem et aridum bonis operibus fecundauit: et eum reparauit et restaurauit: ⁊ per fidem et gratiam reformauit. Nubes inquit. Iudic. quinto celi et nubes distillauerunt aquis. Ista nubes bene fuit figurata Ezechiel. primo. Vbi ipse vidit vnā mulierē in qua erat vnū animal q̄d habebat quattuor facies. s. a parte ante facie3 hominis. a parte dextra faciē leonis. a p̄te sinistra faciem bouis. et desuper faciē aquile. Reuera charissimi talis nubes fuit dei fili⁹ benedictus in suo aduentu. Ipse em̄ nō solu3 fuit nubes: immo etiā fuit animal quattuor facierū s̄m quattuor eius sta-

eius status. Fuit enim homo q̃tū ad incarnatiōis hu
militatē. Uitulus q̃ tum ad passionis toleratam acer-
bitatem Aquila q̃tum ad ascensionem ¶ Homo per
temperantie sanctitudinem. Bos per cōstantie forti-
tudinē. Leo per iusticie rectitudinē. Aquila per prudē
tie limpitudinē. Homo in anteriori iuuentutis. Bos
in sinistra aduersitatis. Leo in dextera ꝓsperitatis A-
quila in superiori dignitatis: Sicut em̄ aquila de sup̄-
mo suo habitaculo vidꝫ pisces in aqua natare ad quos
subito descendēs predā suā accipit ⁊ tandem reascēdit
Sic dei filius misertus pisciculis peccatoribus quos i
mari huius mūdi videbat vagari subito venit ad eos ꝑ
incarnationem predamq̄ꝫ suam. idest humanā naturā
assumpsit ⁊ tandē sursum ad celsitudinem paradisi ite
rum reascendit. Figura Ezech. xvij. vbi dicitur: Aquila
grandis longo membrorūꝫ ductu plena plumis venit
D ad libanū tulit medullā cedri ⁊ summitatē frondiū ei⁹
auulsit ⁊ transportauit illam in terram chanaan. et in
vrbe negociorum posuit illam. Ista aquila charissimi ē
dei filius qui reuera dicitur plenus plumis. i. virtuti-
bus atq̄ꝫ donis ⁊ varietate omnium gratiarū. Longa
etiā membra dicitur habere: q̄ꝛ sicut dicit Scōs phus.
Deus est sphera incircūscriptibilis cuius centrū vbiq̄ꝫ
est circūferentia nusq̄ iste dicit̄ venire ad lybanū ad li
teram: q̄ꝛ scꝫ ad terrā illā in qua est libanus. s. ad iudeā
per incarnationē voluit aduenire. Et ad quid certe vt
tolleret medullā cedri. Cedrus enim excelsior inter om
nes arbores est et humana natura humilior inter om
nes naturas: ⁊ istius cedri medulla pars. s. purior ⁊ me
lior est illa portio humane nature quam sibi dei filius
in virgine copulauit. Ad libanum igitur. i. ad iudeam
et ad mundū ista aquila venit medullā cedri. i. florem
humane nature sibi per incarnationeꝫ assumpsit quā
in terra chanaan. i. in celum in vrbem negociatorum.
i. in paradisum vt perfecti negociatores. i. sancti habēt
perpetuā mansionē ipsamq̄ꝫ secum in ascensione fina
liter transportauit. dicens illud Joh. xvj. Exiui a patre
et veni in mundū: ⁊ iterū relinquo mūdū ⁊ vado ad pa
trem. Exiui dico a patre Per eternalem generationeꝫ
Ueni in mūdum per temporalem incarnationem. Re
linquo mundum per corporalem resurrectionem. Ua-
do ad patrem per supernalem sublimationem: ascēsio
nē ⁊ promotionē. Et ideo pulcre loquitur Beda super
Cant. lib. iij. Uenio inquit vt errantes corrigā. vt infir
mantes adiuuem: vt dubitantes confirmem. vt bene
agentium fructibus pascar. vt certantes defendam vt
vincentes coronem. Et reuera charissimi loquēdo de
nobis moraliter tales aquile debemus non esse: ⁊ etiā
talia animalia. Debemus enim esse aquile per cōtem
plationis limpitudinem sumentes medullam. i. dulce
dinem pietatis et compassionis habere plumas mul
tas gratiarum perfectionis: longa membra perseuerā
tie ⁊ durationis. et nos ipsos transferentes ad vrbem
eterne negociationis felicitatis ⁊ consolationis. Qua
tuor etiam facies debemus habere. q̄ꝛ vere a parte an-
te idest in presentia nos debemus esse homines per be
nignitatem. a parte sinistra idest in aduersitate debe-
mus esse boues per constantie firmitatem. In dextera
prosperitatis debem⁹ esse leones quod est animal li
berale per clementie pietatem. A parte autem superio
ri. s. in statu dignitatis non debemus esse aquile per cō
templationis sublimitatē. Sed vere multi sunt quib⁹
ista competunt ſm aliū modū exponendi. Multi eniꝫ
a parte interiori idest in presentia sunt homines ꝑ blā
dimentum adulationis ⁊ deceptionis. sed in parte si-
nistra idest in absentia sunt boues per mugitum de-
tractionis et diffamationis. In dextera prosperitatis
sunt leones per seuiciam et crudelitatem. In superiori
statu dignitatis sunt aquile per superbiam et prospe-
ritatem. Sic non christus in aduentu suo non charis
simi. quia vere iste fuit nubes per reparatiuam condi
tionem. Et de hoc Job. xvij. Nubes latibulum suum.

Et illud ps. Operit celuꝫ nubib⁹ ⁊ parat terre pluuiā
Luc. xxj. Uidebunt filium hominis venientē in nube.
Habuit igit̄ xp̄s in aduentu cōditionē reparatiuam.
¶ Quarto dico ꝙ ipse habuit conditionē imperati- V
uam. Ignis inquit inuoluēs. Et istud potissime perti
net ad vltimū xp̄i aduentū. s. ad iudiciuꝫ. Nā sicut rex
q̄n venit personaliter ad ciuitatē rebellē. vt ipsaꝫ q̄nq̄ꝫ
destruat ⁊ cōfundat ⁊ ibi rigorem sue vindicationis
ostendat. Sic vere dei filius finaliter veniet perso-
naliter ad hunc mundū. sicut ad locū impiuꝫ ⁊ rebel-
lem ⁊ per rigorē iusticie ipsum in iudicio destruat: ⁊ vt
potestatē sue iusticie omnib⁹ manifestet. ⁊ hoc osten
ditur cuꝫ dicit̄. Ignis inuoluēs. q̄ꝛ vere sicut ignis om
nia deuorat ⁊ cōsumit: sic christus in iudicio ad modū
ignis peccatores deuorabit ꝑ suā sententiā: ⁊ ipsos in
inferno inuoluet ⁊ alligabit. De hoc Esa. lxvj. dicitur.
Ecce dn̄s in igne veniet quasi turbo. vbi ostenditur: ꝙ
christus veniet ad iudiciū Patenter. Ecce. Potenter.
Dominus. Ardēter. In igne. ¶ Primo dico patenter X
q̄ꝛ. s. ipse veniēs apparebit totus em̄ mūdus. sicut dici
tur Johel. iij. Erit in valle iosaphat ⁊ in aere circūstā-
ti: ⁊ ipse christus de celo veniēs: ⁊ super montē oliueti
descendēs se sursum in aere in forma serui: in qua iudi
caturus est omnibus demōstrabit: quod ostendit̄ cū
dicitur. Ecce. vnde Apoc. j. Ecce venit cū nubibus ⁊ vi
debit eū omnis oculus. Patēter etiā fiet iudiciū quo
ad alios. q̄ꝛ quilibet de socio suo sciet ⁊ cognoscet in cō
sciencia sua leget quare debet saluari vel damnari. Si
cut enim in estate nidus in arbore ꝓpter folia non ap
paret. In hyeme aūt defluentib⁹ folijs omnibus de-
claratur. Sic vere charissimi in nobis dū durat estas
huius vite: vix possunt apparere vicia nidusq̄ꝫ dyabo-
li qui in nostra conscientia hospitatur. s. propter folia
excusationum que nostra interiora cōtegunt atq̄ꝫ ve-
lant. ſꝫ quādo hyems. s. asperitas iudicij aduenerit: tūc
omnia talia cessabūt. ⁊ per cōsequēs nidus peccatorū
et nostre male cōscientie omnibus apparebunt. Esa. j.
Erubescetis inquit super ortis quos elegeratis cū fue
ritis sicut quercus defluētibus folijs ⁊ aqua si hortus
sine aqua. fiet igit̄ iudicium Patenter. Unde illud ps.
Deus noster manifeste veniet. ¶ Secūdo fiet potēter
Dominus inquit. Et de hoc. j. Regū. ij. Dominū for-
midabunt aduersarij eius ⁊ super ipsos in celis tona-
bit. Ubi nota. ꝙ iudiciuꝫ cōparatur tonitruo. q̄ꝛ toni
truū nihil est aliud q̄ ruptio ⁊ diuisio nubiū. Et ideo
ſm densitatē vel raritatem nubium tonitruum diuer
simode sonat: nunc alte: nunc basse: nūc mediocriter.
Sic vere dei iudiciū ⁊ diuina sententia nihil aliud est
q̄ diuisio nubiū. s. hominū agnoꝝ ab hedis. bonoꝝ a
reprobis saluandoꝝ a damnandis: ⁊ ecōuerso. Et ideo
ſm diuersitatem merita ⁊ demerita istarū nubium. i.
istoꝝ iudicādoꝝ ipsum tonitruum. i. ipa dei sententia
inequaliter resonabit. s. nunc alte ⁊ horribiliter ⁊ terri
biliter dānatos condēnando. dicens illud. Ite maledi
cti in ignē eternum ⁊c. Item nūc basse ⁊ benigniter. s.
beatos aduocādo ⁊ dicendo Mat. xxv. Uenite benedi
cti patris mei percipite paratū vobis regnū ⁊ ab ori-
gine mundi. ⁊ sic bene dico ꝙ iudicium fiet potenter.
Mat. xxiiij. Uidebunt filiū hominis veniēteꝫ in nubi
bus celi cum potestate magna ⁊ maiestate. ¶ Tertio
dico: ꝙ iudiciū fiet. s. cum rigore magne iusticie. Ideo
dicitur. In igne veniet ⁊ quasi turbo. q̄ꝛ sicut dicit̄ ibi-
dem Esai. lxvj. In igne dn̄s dijudicabit ⁊ in gladio suo
ad omnem terram. Ueniet igitur ardenter ⁊ rigorose.
Unde Mat. xxiiij. dr̄. Nō sicut exit fulgur ab oriente ⁊
apparet in occidente. sic erit in aduentu filij hominis.
Et si vis compara christū veniendū ad iudiciū fulguri
quia fulgur cito venit clare lucet. violenter ardet: et
cum tonitruo apparet. Sic vere christus cum subito.
Ueniet apparendo cum celeritate. Ueniet ardens et
cum seueritate. Ueniet illuminans et cum claritate.
Ueniet tonans et cuꝫ maiestate. Dico igitur ꝙ veniet
subito apparendo. Et ideo iste dicitur venire sicut fur

prima. Thes. v. Pro eo ꝙ ex insperato veniet. vñ Apo. iij. Ecce venio cito. ¶ Dico aũt ꝙ veniet aspere vrendo. qꝛ.s. malos seueriter ledet ⁊ vret. Esa. lxvj. Ecce dominꝰ ĩ igne veniet. Dico isup̱ ꝙ veniet clare illuminãdo. qꝛ tũc cõsciẽtie alterutrũ patebũt. j. Corint. iiij. Ueniet dñs qui illuminabit abscõdita tenebrarũ ⁊c. Dico nihilominꝰ ꝙ veniet magnifice tonãdo qꝛ.s. ipse veniet cũ maiestate. Unde Mat. xxv. Cum venerit filius hominis in maiestate sua ⁊ angeli eius cũ eo. Et Esa. iij. Ecce dñs veniet ⁊c. Et sic igiṯ potest apparere: ꝙ aduentus christi ẜm statũ ipsius quattuor habet. Prelationẽ imperatiuã. Cõditionẽ reparatiuã: Correctionẽ deputatiuã: Infusionẽ cõsolatiuã. Et hec sufficiũt ad presens. Sed vide de christi incarnatione ⁊ in multis alijs materijs: sicut ẽ. Ueire Appropinq̃re ⁊ Desẽdere.

A **Aduenire.** Idem est ꝙ ad aliquẽ locũ venire. vel ad aliquez hominẽ venire: vel ad aliquid venire. Et est idẽ aduenire ꝙ accidere. Accidere Appropinquare. Est igiṯ aduẽtus multiplex in scriptura. Aduenit eñ homini Tẽporalis tribulatio. Eternalis cõdemnatio. fraternalis adiuuatio. Spiritualis illustratio. Supernalis ꝯsolatio. Mũdialis visitatio. ¶ Nota igiṯ ꝙ homini qñq3 aduenit vel accidit ꝙ a deo salubriter inspiraṯ. ꝙ a malis fallaciter defraudaṯ. ꝙ in bonis vberiter ꝓsperaṯ. ꝙ iustis benigniter adiuuaṯ: ꝙ in mũdo seueriter tribulaṯ. ꝙ in celo feliciter sublimaṯ. ꝙ ĩ inferno crudeliter tumulaṯ.

B ¶ Aduenit igiṯ homini spiritualis illustratio. et hoc nihil ẽ aliud q̃ gratia dei: spiritussancti dona ⁊ virtutes ⁊ merita. Nam sicut fortis vẽtus vel aquarũ inundatio qñq3 aduenit ꝙ arbores eradicat et subuertit. Sic vere qñq3 ex occulta dei ordinatione aduenit inundatio gratiarũ ⁊ ventus ⁊ inspiratio spũssancti: qꝛ arbores que terre inherebãt. i. peccatores qui tẽporalia ⁊ peccata diligebant: p̱ cõtritionem ⁊ conuersionẽ de huius terra eradicat atq3 colit. sicut patet ĩ multis peccatoribꝰ qui per diuersam gratiã ad deũ subito cõuertuntur. Exemplũ de Paulo ⁊ Magdalena. Unde Act. ij. Factus est repente de celo sonus aduenientis spũs vehemẽtis. Et ideo videtur ꝙ dñs sit similis balene. fetus eñ balene dũ incaute appropinquat ad littus. aliqñ adheret zabulo. ibiq3 recedente mari ꝓpter paucitatẽ aque sistitur: ita ꝙ matrẽ suã sequi non preualet in profundũ. Et ideo mater videns eũ in periculo de profundo maris apportat ⁊ euomit super ipsuz magnã quãtitatẽ aque sicut fluuiũ. ⁊ sic cuz illa aqua a zabulo ⁊ a littore retrahit. ⁊ a piscatoꝝ periculo ipm̃ liberat ⁊ reducit. vt dicit Jorath in libro suo. Balena est deus: cuius fetus est homo. Accidit igitur charissimi ꝙ iste fetus. s. homo qui in mari penitentie vel diuine gratie in quo per spem ⁊ fidem ambulãs. Sequiṯ matrem suã. s. deũ imitando ⁊ ei obediendo: qñq3 ĩcaute ad littus huius mũdi per amorẽ ⁊ desideriũ appropinquat. ⁊ zabulo. i. mũdi sterilibꝰ diuitijs atq3 bonis taliter per affectum adheret: ꝙ de mari diuine gratie exit. sicq3 xp̃m sequi p̱ bona opera dimittit. Quod vidẽs ista pia mater xp̃s qñq3 euomit sup̱ ipm̃ magnã quãtitatem aquarũ gratiarũ. s. ⁊ virtutũ ⁊ flumẽ donorum spiritussancti. Et isti fluctus aduenientes ipm̃ ad mare diuine gratie. i. ad statum penitentie p̱ cõuersionẽ attrahunt ⁊ a littore mũdi ⁊ ab amore bonoꝝ tẽporaliũ et per cõsequens infernalium piscatorum a periculo ipsum retrahunt ⁊ educunt. figura Apoca. xij. vbi dicitur: ꝙ quidam draco misit quendam magnum fluuium vt attraheret vnam mulierem que fugiebat ad desertum. Sic vere charissimi christus qui dicitur serpens ereus in scriptura: qñq3 de speciali gratia mittit et emittit vnum magnum fluuiũ gratiarum et donorum: vt vnam mulierẽ: idest debiles ⁊ fragiles peccatores: qui ab ipso fugiunt ⁊ recedunt ⁊ ad solitudinez huius mũdi per auariciam ⁊ immoderatũ affectuz accedunt ⁊ ad se retrahat ⁊ vt eos de mortis eterne p̱iculo liberet et reducat. Ideo dicat quilibet peccator deo illud Cant. j. Trahe me post te: curremꝰ in odorẽ vnguentoꝝ tuoꝝ. Est enim gratia ⁊ misericordia diuina sicut vnguentũ attractiuũ quo deus attrahit peccatores ad salutem ⁊ hoc ostenditur cũ dicitur. Respiciẽs dñs. quia. s. dominus respicit hominẽ suam gratiam infundendo. Et de hoc Eccli. xj. Est homo marcidus deficiens virtute: abundãs aũt paupertate: et oculus dñi respexit illũ in bonũ. Sic igiṯ patet ꝙ homini aduenit visitatio spiritalis. ¶ Secundo dico ꝙ homini accidit crimĩalis defraudatio. qꝛ.s. sepe accidit: ꝙ aua C ri ⁊ vsurarij ficti ⁊ falsi amici decipiunt hominẽ suis verbis fallacibus ⁊ promissis similes balene ⁊c. Sic vere vsurarij qñ volunt ꝙ aliquis vicinus eoꝝ separetur a terra. idest a tẽporali sua possessiõe: qñ sc3 ipsuz volũt trahere ad se: vt eis det vendat aut distrahat bona sua: qñ etiã ipsum ad mare. i. ad amaritudinẽ paupertatis ⁊ exheredationis volunt producere. ipsi procerto operiunt eum fluctu magno fallacium promissionum. qꝛ.s. bona sua accõmodant ⁊ promittunt facere multa bona: ⁊ nunq̃ ei deficere. sed ipsum iuuare: ⁊ eum per fluctus suarũ deceptionuz ipsum ad mare. i. ad amaritudines exheredationis: tribulatiõis ⁊ paupertatis perducunt. Istud etiam patet in malis mulieribus que fluctibus versorum suorũ ita attrahunt homines ⁊ decipiunt: qꝛ priuant eos a terra sua. idest: a prosperitate bonoꝝ: ipsumq3 perducũt ad amaritudinem paupertatis. Istud etiã patet in falsis raptoribus ⁊ balliuis. qui fluctibus accusationum impositionum ⁊ exactionum separãt homines a bonis suis terrenis: ⁊ eos sequi ⁊ obedire cõpellunt: ipsosq3 ad mare. i. ad multas amaritudines cõuenire procurãt. Unde Job. ix. Non concedit quiescere spiritum meum et replet me amaritudinibꝰ. figurati in illo dracone ⁊c. sicut supra. Sic vere draco. i. vsurarius balliuus vel raptor mulier vel fictus ⁊ deceptor amicus: vel fluctibꝰ falsorum beneficiorum promissionum verborum deceptionum ⁊ accusationum: mulierem. i. pauperes vicinos ad se trahunt ⁊ eos bonis proprijs spoliãt. Et de ista aduentione dicitur Prouer. j. Ego autem in interitu vestro ridebo cum vobis quod timebatis aduenerit. Uerba sunt deceptorum. Patet igitur ꝙ homini aduenit noxialis defraudatio. ¶ Tertio dico ꝙ ei aduenit consolatio mundialis. Sicut videmus: ꝙ homo D subito de paupere fit diues. Sicut eñ videmꝰ: ꝙ aqua per occultos meatus a mari veniens facit crescere fontes ⁊ fluuios atq3 riuos et exuberare. Sic vere diuitie quas occulte per fraudes ⁊ vsuras homo acquirit: faciunt eum diuitem atq3 plenum: ita ꝙ influentiã maris. idest dyaboli status eorum abundans ⁊ exuberãs est. Unde Job. xij. Abundant tabernacula predonuz qui audacter irritant deum. Unde de aduentione tali quo ad malos dicitur Exo. xiiij. Jam aduenerat vigilia matutina. ⁊ ecce respiciens dominus super castra egyptiorum per columnã ignis: ⁊ nubis interfecit exercitum eorum. Deus enim dando egyptijs idest: malis bona temporalia et nubes diuitiarum concedendo videtur eos dulciter respicere. finaliter tamen solet eos cum columna ignis infernalis interficere ⁊ delere. Et nota quod status talium dicuntur castra egyptiorum. Egyptij qui interpretantur tenebrosi: significant mundi diuites peccatores: qui obscuri sunt per peccata: quorum pro certo status hodie intantum crescit: ꝙ castris. i. antiquis statibus comparatur. Sicut patet de causidicis ⁊ balliuis: ita ꝙ ipsi sunt terribiles pauperibus vt castrorum acies ordinata. j. Reg. xxviij. Uidit saul castra philistinoꝝ ⁊ timuit. Et ideo dyabolus facit talibus sicut balena que vomit fluuiũ post fetum suum. sicut dictum est supra. Sic vere dyabolus quãdo timet ꝙ homo adhereat terre. i. deo per fiduciam. iusticiam ⁊ gratiaz. ⁊ ꝙ ad littus diuine gratie se conuertat. ipse procerto quandoq3 facit: ꝙ aduenit super eum per vomitum dyabolice occulte malicie vnus magnus fluuius prosperitatis: vel etiaz fluuius malarũ

malarum tentationū ꝛ suggestionū: vt quia procurat ꝙ sit diues ꝛ potens: ꝛ sic ipsum ad se per multa peccata attrahit: ꝛ ad mare infernalis amaritudinis secū ducit. Figura Apoc. xij. vbi draco misit fluuiū post mulierem: vt faceret ipsam attrahi ne fugeret in desertū. Sic vere draco venenosus dyabolus: quādo videt hominem a se fugere ꝛ ad desertum penitētie: statumq; gratie euolare post eum mittere vnum magnum fluuium prosperitatis mundane vel etiam magnum fluuium tentationum: delectationum ꝛ malarum suggestionum vt ipsum ad se retrahat ꝛ ad peccatum attrahat et adducat. Ideo Hiere. lj. dicitur. Absorbuit me quasi draco. Et ideo de fluuio isto: ꝛ etiam de talibus potest dici illud Job. xxij. Nunquid semitas seculoꝝ custodire cupis quas calcauerunt viri iniqui qui sublati sunt ante tempus suum ꝛ fluuius subuertit fundamenta eorum. vbi ostendit tres rationes: quare debemus isti fluuio obedire. sed terre. i. deo firmiter obedire: ꝛ non in fluuio mundane prosperitatis nos implicare. s. quia dei correctiones restringit qui. s. dicit. Nunquid semitas seculorum custo. ꝛc. quia praua correctio nos restringit. s. viri iniqui eam calcauerunt. quia breuis duratio comminatur. quia sublati sunt ante tempus suuꝫ: quia grauis damnatio memoratur fluuius inquit subuertit fundamenta eorum. Aduenit igitur homini: vt dictum est: consolatio mundialis. vnde ipsis diuitibus potest dici illud Jaco. v. Agite nunc diuites plorate ꝛ vlulate in miserijs vestris que aduenient vobis. Et nota ꝙ non solum tentationes ꝛ tribulationes dicuntur miserie: verumetiam nunc mundi consolatiōes. Unde. Sen. in epistola. Illos potius miseros dixerim qui nimia felicitate torpescūt. ¶ Quarto aduenit homini sustentatio fraternalis. quia. s. quilibet
E debet aduenire fratri suo si videt eū indigere vt ipsum adiuuet ꝛ sustentet. similis balene cuius fluctus adueniens liberat filium a zabulo et periculo. sicut dictum est supra. Sic vere si aliquis fetus noster. i. aliquis cōsanguineus vel amicus deueniat ad zabulum. i. ad sterilitatem paupertatis ꝛ ad asperitatem aduersitatis: et perdat plenitudinē maris: idest: affluentiam prosperitatis procerto nos debemus ei fluuiuꝫ beneficiorum mittere: ꝛ ipsum ad mare. i. ad affluentiam status sui: reducere ꝛ a zabulo aduersitatis et paupertatis a piscatoribus etiam. i. a suis inimicis pro viribus liberare. Aliam etiam sustentationem ꝛ visitationem spiritualem debemus proximis nostris facere: quia vere si videmus eos adherentes terre. i. peccato vel terre. i. temporalibus per auariciam. vel terre. i. tristicie nos debemus eis mittere fluuium consolationum. instructionum ꝛ informationum. ꝛ ipsos ad mare. i. ad statū gratie veritatis ꝛ glorie reducere ꝛ attrahere. ꝛ a piscatoribus demonibus liberare. Figura etiaꝫ in dracone qui mittit fluuium post mulierem vt dictum est: q. s. si videmus aliquem de nostris qui appropinquet deserto paupertatis peccati vel inferni: nos debemus sibi mittere fluuium beneficiorum. consolationū. instructionum. vt eum ad viam salutis ꝛ gratie retrahamus Et talis fraternalis: spiritualis ꝛ temporalis sustentatio ostenditur cuꝫ dicitur. Columna. quia. s. debemus esse alter alterius columna fundamentum ꝛ fulcimētum. Et ideo de talibus potest dici illud. iij. Regū. vij. Cumq; statuisset columnam dexteram vocauit nomē eius Jachin. i. firmitatem. vbi ostenditur ꝙ debemus alterum sustentare triplici ratione. s. Quia ad hoc sumus deputati. Cumq; inquit statuisset. Quia per hoc sumus sublimati. Uocauit inquit nomen eius. Quia per hoc sumus roborati. Jachin. i. firmitatem. Quod est contra multos similes columnis plumbeis que exterius sunt pulchre. interius autem concaue atq; vane. et ideo facillime franguntur. Sic vere falsi fratres et amici videnꝰ in apparētia esse veri: sed intus in corde sunt vani. ꝛ ideo faciliter falluntur atq; decipiuntur ꝛ franguntur. nec in amicicia perseuerāt. Figurati per baculum harundineum egypti. de quo supra ti. de Acubaꝫ. Heu charissimi non sic. sed simus. Jachin. i. veri stabiles ꝛ in amicicia permanētes. Unde quolibꝫ tali beneficio adiutori potest dici illud Sap. xvj. Misericordia tua dn̄e aduenies curabat illos. Patet igitur ꝙ homini Aduenit sustentatio fraternalis. ¶ Quinto aduenit hoī tribulatio tp̄alis. q. s. sicut aurifaber aurū f
in igne purgat. sicut etiā medicus p ignē vulnera lauat Sic deus vel etiam prelatus quando videt hominem impurū: ꝛ diuersis vicijs vulneratum. adhibent igneꝫ correctionis ꝛ tribulatiōis vt ip̄m purificēt atq; sanēt q. sicut dicit Eccli. ij. In igne pbat aurū ꝛ argentū. sic ꝛ hoīes receptabiles in camino humiliationis. Et ideo tam deus ꝙ̄ bonus p̄latus sunt similes balene q̄ sicut dictū est fluctū euomit sup fetum vagantē ꝛ herentem terre vt scꝫ ip̄m liberet a periculo Sic q̄n aliq̄d incaute vagaret circa littus huiꝰ mūdi ita ꝙ zabulo. i. rei delectabili p inmoderatū affectū adheret vt pote diuitijs delicijs vel eminētijs per luxuriā. auariciaꝫ. supbiā ita ꝙ matrē suā. s. deuꝫ vel prelatuꝫ non sequit obediendo vel operando. Tunc vere deus qui non vult hominem periri sed omnes ad penitētiā reuerti. sicut dicitur. ij. Pet. iij. vel etiā bonus p̄latus euomit sup ip̄m quandoq; magnū fluctum maris aque. i. amaritudine tribulationum ꝛ correctionū vt eum ad profundū maris idest ad statū penitētie reducat et a piscatoribus inferni liberet atq; saluet. Figura de dracone qui misit fluuium vt attraheret mulierem que fugiebat in desertū Quia vere deus quando videt hominē fugere per vicia ꝛ peccata ad desertū inferni: ip̄m quādoq; cū flumine fortis tribulatiōis attrahit ꝛ adducit Prelatus etiā subditum volentē fugere ad desertū mundi p apostasiam vel per nimiā implicationē ipse pro certo debet sibi mittere fluuium. i. dulcem ꝛ benignam monitionē. et instructionē quod si nolit dꝫ adhibere duraꝫ ꝛ fortē correctionem. vt ipsum reducat ad saluationem. Ideo dicebat dauid. Omnes fluctus tuos induxisti sup me. Unde d̄ aduētu huiusmodi correctionū ꝛ tribulationū dicitur Cant. ij. Tempus putatiōis aduenit. Putatio enim sectionem tribulationis designat. Aduenit igit homini tribulatio temporalis ¶ Sexto aduenit homini sublimatio seu visitatio eternalis. s. eterna gloria. de cuius aduentu dicitur Mat. vj. Adueniat regnū tuuꝫ Naꝫ sicut nubes naturaliter est humida. ita ꝙ pluuia eius adueniens: terrā aridam irrigat et fecundat Sic vere deus qui pius ꝛ roridus est naturaliter humoreꝫ eterne affluentie terre aride idest bonis ꝛ penitentibꝰ tribuit ꝛ diffundit. ps. Qui operit celū nubibus et parat terre pluuiam. Et ideo adhuc videtur q̄d deus est similis balene. q. s. q̄n videt ꝙ fetus suus. i. bonus x̄pianus satis diu adhesit terre. i. terrene vite: vel statui penitentie. ip̄e pro certo immittit fluctibus infirmitatis ꝛ mortis: ꝛ sic eum ad profundū maris idest ad profundum paradisi ꝛ ad affluentiā voluptatis eterne secum trahit ꝛ euꝫ a venatoribus inferni ꝛ mundi ꝛ a cūctis periculis liberat atq; sanat. Esa. lx. Tunc videbis ꝛ affiues ꝛ mirabit ꝛ dilatabit cor tuū quando cōuersa fuerit a te multitudo maris. Sic igit aduenit homini supernalis visitatio. ¶ Septimo dico ꝙ aduenit ꝛ infernalis condemnatio Et ideo adhuc dyabolus est similis h
balene. quia quando videt ꝙ fetus suus idest peccator bene adheret per desiderium ꝛ affectum terre idest bonis terrenis atq; ꝙ non cogitat de futuris. sed per diuersa vicia circa littꝰ eius mundi vagat. tunc vere mittit ei fluctus infirmitatis ꝛ mortis vt eum per damnationem eternam ad profundum maris idest ad inhaustibilem amaritudinem inferni secum ducit Figuratū in dracone qui cum fluuio volebat ad se trahere mulierem. quia draco dyabolꝰ mulieres. idest fluxibiles peccatores ad se ad infernum trahit quando fluctus mortis eis mittit Et ideo de tali aduentu pene eterne dicit Jaco. v. Agite nūc diuites plorate ꝛ vlulate in miserijs estris: que aduenīēt vobis. Ubi damnatio inferni de

scribitur A mentali merore. Plorate. A verbali clamore. Ululate. A penali dolore. In miserijs vestris que aduenient vobis: ⁊ Apocalip. xj. dicitur. Irate sunt gẽtes et aduenit ira tua ⁊ tempus mortuorum iudicare ⁊ reddere mercedeꝫ. Sic igitur patet charissimi ꝙ homini aduenit Infernalis calamitas Eternalis felicitas. Tẽporalis aduersitas. Mũdialis prosperitas. Fraternalis subuentio. Criminalis deceptio. Spiritalis infusio. Et hec sufficiant de aduenire ad presens ⁊c.

A **Aduersari.** Idem est ꝙ cõtradicere. Rebellare. Opponere. Inimicari. Infestare. Impugnare ⁊ tribulare. Circa qđ nota ꝙ est triplex aduersitas scilicet.

Tentationis.
Tribulationis.
Dãnationis.

Tentationis est illa: qua scꝫ mũdus. caro demonia. diuersa mouẽt prelia. Mundus eñ aduersaẗ tẽtãdo de auaricia. Caro de gula. Pigricia ⁊ luxuria. dyabolus de odio. iuidia: despatiõe: ãbitiõe ⁊ supbia. vñ Nũeri. xxxiij. Aduersabunẗ vobis in terra habitationis vr̃e. Et de talibꝰ aduersationibꝰ vide titulo de Tẽtatione ¶ Itẽ est aduersatio tribulatiõis qua aduersaẗ nobis deus: vt ab iniquitatibꝰ retrahamur. De qua Nũeri. xxij. Ego veni vt aduersarer tibi. qꝛ peruersa est via tua mihiꝗ contraria: qua etiã auersaẗ nobis mundus. vt suis impugnationibus terreamur. Cõtra qđ Phyl. j. Ne terreamini ab aduersarijs qua etiam aduersaẗ nobis dyabolus: vt a bonis operibus retrahamur. j. Petri. v. Aduersarius vester dyabolus tanꝗ leo rugiens circuit querẽs quẽ deuoret. ¶ Itẽ est aduersitas damnationis. ⁊ de hac Job. xxx. Mutatus es mihi in crudelem ⁊ in duricia manus tue aduersaris mihi. Et de istis aduersitatibus: ⁊ earũ obuiationibus qualitatibus ⁊ cõditionibus: vide in suis titulis: Sed nota hic ꝙ aduersarius idẽ est quod rebellis: contrarius inimicus. Et ideo aduertendum est ꝙ sunt aduersarij contrarij ⁊ inimici dei. quibus etiam deus est inimicus. s. peccatoribus. de quibus dicitur Exodi. xxiij. Aduersor impium dicit dñs. Item aliqui sunt aduersarij hominum. Item aliqua que sunt aduersaria animaruꝫ. Dicamus igitur primo de aduersarijs dei. idest de peccatoribus. Et dicamus ꝙ illa res est magis cõtraria alteri: que habet qualitates magis cõtrarias. sicut ptꝫ de igne ⁊ aqua. q̃ ex omnibꝰ suis qualitatibus sibyinuicẽ cõtrariantur. qꝛ scꝫ ignis calidus est ⁊ siccus. Aqua aũt frigida ⁊ humida. Sic vere charissimi peccator ex omnibus suis qualitatibꝰ est deo cõtrariꝰ ⁊ rebellis. deꝰ ignis. iste aqua. Deꝰ dico est ignis. s.

Per dilectionẽ calidus.
Per desertionẽ: frigidus.
Per potentiã: actiuus.
Per clementiã: purgatiuus.
¶ Peccator aũt est aqua. s.
Per leuitatẽ: mobilis.
Per carnalitatẽ: fluxibilis.
Per defectionẽ: humidus.
Per indeuotionẽ: frigidus.

Ideo dico ꝙ deus ⁊ peccator sunt inuicem aduersarij Et ideo sicut duo aduersarij solẽt se inuicẽ impugnare: ⁊ fortis cõtra debilẽ preualere. Sic peccator ⁊ deus inuicẽ se impugnãt: qꝛ scꝫ peccator impugnat deũ inobediendo peccando ⁊ cõtra volũtatẽ eius faciendo. Deus aũt impugnat peccatorẽ in peccatis: eũ dimittendo: prospera ei cõferendo: ⁊ tandẽ mortẽ eternã infligendo. qꝛ scꝫ deus est fortior. et ideo in fine preualet cõtra istũ. vñ Leuit. xxvj. Si inquit nõ audieritis me. sed ambulaueritis cõtra me: ego aũt incedã aduersus vos in furore cõtrario: ⁊ corripiã vos septẽ plagis propter peccata vestra: Septẽ inquit. i. vniuersis plagis penis miserijs ⁊ tormẽtis. Et propter hoc de quolibet dei aduersario peccatore: dicitur illud Job. xv. Cucurrit aduersus deum erecto collo ⁊ pingui ceruice armatus est. In quibus verbis ostẽdũtur quattuor: que peccatorem dei constituunt inimicum videlicet.

Leuitatis inconstantia. Cucurrit. B
Uanitatis extollentia. erecto collo.
Facultatis inundatio. Pingui.
Uoluntatis obstinatio. Ceruice.

Dico igiẗ ꝙ peccator aduersaẗ deo per inconstãtiam leuitatis. Cucurrit inquit. Sicut eñ videmus ꝙ ille qui teneẗ alicui seruare cõstantiã ⁊ fidelitatẽ. efficitur eius aduersarius qñ eã sibi frãgit. Sic vere homo qui deo teneẗ esse fidelis ⁊ cõstans ⁊ nulla aduersitate vel voluptate ab eo euelli: qꝛ fit qñꝗ leuis: imperseuerãs insolidus ⁊ incõstans. Ideo dei aduersarius efficitur ⁊ eius inimicus reputaẗ. Cucurrit inquit aduersus deũ ⁊c. Naꝫ sicut ille qui currit nõ stat in eodẽ loco. sed de loco ad locũ incessanter ⁊ velociter se transportat. Sic vere multi sunt q̇ nõ stãt in eodẽ loco. i. in eodẽ proposito per cõstantie firmitatẽ: immo de loco ad locũ. de desiderio ad desideriũ. de bono ad malũ. faciliter se conuertunt per incõstantie leuitatem: vnde Prouer. iiij. Pedes eoꝝ ad malũ currũt ⁊ festinant. Et ideo multi sũt similes cuidã bestie mirabili que diciẗ hyena. que ẜm Pli. nõ perseuerat in eodẽ sexu: immo mutat sexũ cõtra naturã omniũ bestiarũ: qꝛ in vno tẽpore inueniẗ sexus masculini. ⁊ in altero feminini: ⁊ est animal qđ se fingit habere vocem humanã. Et ideo tabernacula pastoꝝ frequentat: ⁊ ad se canes eoꝝ euocat vt eos deuoret ⁊ consumat. Reuera charissimi tales sunt multi peccatores. qꝛ vere multi sunt qui in eodẽ sexu. i. in eadem cõditione bonitate ⁊ perfectione minime perseuerant. immo multotiẽs per leuitatẽ ⁊ incõstantiã mutant sexum. i. cõditionẽ ⁊ voluntatẽ. qꝛ vere aliqñ inueniunẗ masculi. i. viri iusti boni ⁊ perfecti: fortes ⁊ fideles amici: vt videẗ. Sed procerto sepe accidit ꝙ ipsi ab isto statu mutanẗ ⁊ inueniũtur femelli. i. praui peccatores ⁊ iniqui. Istud patet de illis qui in pascate videntur deũ diligere ⁊ cũ eo se tenere. qꝛ scꝫ tũc masculi boni ⁊ cõfessi ⁊ cõtriti qui statim post efficiũtur femelli. et sicut prius impij ⁊ iniusti. Patet etiã in mũdi amicis: qui qñ credũtur esse masculi. i. fideles ⁊ firmi: ipsi inueniũtur femelli. i. debiles atꝗ falsi. Masculi sunt in prosperis: sed femelli in aduersis: Masculi sunt in promissione: sed femine in execucione. Masculi sunt in apparentia: sed femine in existẽtia. Et ideo isti deo et mũdo nõ sunt amici: sed potius aduersarij ⁊ inimici. Et de hoc dicitur Eccli. xxxvij. Sodalis amico iocũdabitur in oblectatione. ⁊ in tẽpore tribulationis aduersarius erit. Isti scꝫ falsi mũdi amici: vocẽ se fingunt habere humanã. qꝛ scꝫ fingũt se esse homines bonos ⁊ iustos. prouidos ⁊ maturos. cũ tñ sint bestie: ⁊ iniq̇ scꝫ ⁊ crudeles. tabernacula. i. curias principũ ⁊ pastoꝝ frequentãt. vbi verbis suis fictis ⁊ adulatorijs canes. i. iudices ⁊ prelati dñici gregis custodes ad sui amorẽ aduocant ⁊ appellãt: ipsosꝗ decipiũt ⁊ defraudant. Isti igitur nõ stãt immo currũt: nec in eodẽ perseuerãt. immo motibꝰ incõstãtie semper subsunt. Cucurrit inq̇t aduersus deũ. vnde. j. Regũ. xvij. Festinauit ⁊ cucurrit ex aduerso. Et Hiere. xxiij. Est cursus eoꝝ malus ⁊ fortitudo eoꝝ dissimilis. Isti igitur sũt aduersarij ꝑpter incõstãtie leuitatẽ. ¶ Scđo sunt alij aduersarij dei ꝑpter extollentie vanitatẽ. Erecto inquit collo. Superbi enim sunt erecto collo: q̇ scꝫ se nõ dignãtur ad alios inclinare. immo seipsos preceteris reputantes elati et erecti: sicut stipites solẽt ire. Similes leoni: cuius collum est inflexibile semperꝗ rigidum et erectum. et est animal bestiarum simplicium inimicũ. sanguinis cupidum atꝗ vorax. Et ideo superbissimũ ⁊ crudelissimũ animal reputatur. Sic vere charissimi: illi qui sunt hodie leones per crudelẽ rapacitatẽ. qui scꝫ sanguinẽ et aliorum substantiam deuorant: ⁊ simplicibus pauperibus et vicinis se reddunt aduersarios inimicos: Isti dico sunt hodie superbissimi: ita ꝙ collum eorum. idest mens et intentio per humilitatem nequeunt flecti: immo C

eti. immo semper habent collum per superbiã rigidũ ⁊ implicabilē.⁊ per humilitatem inflectibile. Et ideo isti taꝫ dei ꝙ pauperũ aduersarij possunt dici illud. j. Petri.v. Aduersarius vester dyabolus tanꝙ leo rugiēs circuit querens quem deuoret. Habēt enim tales.
Nequitie peruersitatem. Aduersarius.
Superbie pompositatem. Leo.
Iactantie verbositatem. Rugiens.
Seuicie crudelitatem. Querens quem deuoret.
Et hec sua superbia ostenditur cũ dicitur. Erecto collo. Et ideo dicitur Esa.iij. Eleuate sunt filie syon ⁊ ambulauerunt extēto collo: ⁊ sequit. Decaluabit dñs verticem filiarũ syon ⁊ crinē earũ nudabit. filie syon: sunt persone superbe que dicunt filie syon: quod interpretatur specula. q: scꝫ tales omnia volũt speculari. videre ⁊ explorare. idagari ⁊ perscrutari. Sed vere q: isti modo ambulant extento collo per superbiam. Ideo finaliter vertex sue superbie decaluabit: ⁊ crinib9 mũdane prosperitatis ⁊ glorie nudabit propter extollētievanitatē. Erecto inquit collo. Eccli.xxxvj. Extolle aduersarium.
D Ideo de istis dicit. j. Thessal.ij. Deũ nõ timēt ⁊ oibus hominibus aduersant. ¶ Tertio dico. ꝙ quidaꝫ sunt deo aduersarij propter facultatis inundationē. Pingui inquit. Sicut em̄ ille q̃ accipit munera ab aduersario alicuius ipsius aduersarius censet. Sed illi qui ab aduersario dei. scꝫ a mundo accipiũt munera sua. s. delectatiua ⁊ prospera ⁊ maxime indebite ⁊ iniuste: tales dico dei aduersarij possunt dici: ⁊ talia mũdi prospera ostendunt: qñ dicit. Pingui. Per pinguedinē intelligitur mũdi prosperitas: q: sicut res pingues ignē inflammãt. Sic vere mũdi prospera ignē luxurie ⁊ auaricie inflãmant: excitãt: stimulãt ⁊ augmētant. Et ideo dicit Prouerb.xxj. Qui amat vinũ ⁊ pinguia nõ ditabit: supple diuitijs paradisi. Quia sicut dicit in Psalmo. Prodijt quasi ex adipe iniquitas eoꝝ. Sicut em̄ animalia pinguia recalcitrãt: sicut patet de equo: ludunt sicut patet de vrso: luctant sicut patet de tauro. Sic vere isti qui per prosperitatē facti sunt pingues: recalcitrant deo ⁊ prelatis per inobedietiã. ludũt per inanē gloriã. luctant scꝫ cõtra pauperes per exactionē rapinã ⁊ iniusticiã. Et ideo dicant pauperes illud ps. Tauri pingues obsederũt me. Ideo de mũdi diuitib9 dicit Hiere.v. Domus inquit eoꝝ plene dolo magnifi cati. ditati impinguati sunt ⁊ dilatati ⁊ preterierũt sermones meos. Mali em̄ hodie per dolũ: fraudē: rapinam ⁊ vsurã magnificant: impinguãt ⁊ dilatant. ⁊ dei mãdata trãsgrediunt. Et ideo finaliter cõcludet illud ps. vbi dicit. Occidit pingues eoꝝ ⁊ electos israel impediuit: q: scꝫ tales ad modũ bouis ad hoc permittuntur in pascuis huius mũdi per diuitias ⁊ delicias impinguari: vt in inferno finaliter occidant. Ideo de talib9 aduersarijs põt dici illud ps. Irritat aduersarius nomē tuũ in finem. Et finaliter dicent pauperes illud Exod.xv. In fortitudine manus tue deposuisti aduer-
E sarios meos. Patet igit ꝙ isti sunt dei aduersarij propter opulētievbertatē. ¶ Quarto fiũt sibi aliq̃ aduersarij propter pertinacie fatuitatem. propter volũtatis obstinationē Ceruice inquit. q: scꝫ homines ceruicosi et obstinati deo: per multa vicia se opponũt. sicut em̄ res dura ⁊ res mollis sibinuicē aduersant ⁊ cõtrariant. Sic vere illi qui sunt duri inobedientes obstinati ⁊ indomabiles deo: qui est sicut mollissimus ligni vermiculus. sunt aduersarij cõtrarij ⁊ rebelles: Ideo tã deus ꝙ prelatus potest dicere talibus illud Job.xxx. Mutatus es mihi in crudelē: ⁊ in duricia manus tue aduersaris mihi. Et ideo tales obstinati sunt similes rinoceronti seu vnicorni: quod nõ habet nisi vnum cornu in fronte quod est ceruicosum: intantũ ꝙ nõ potest capi ligari vel domari. Sic vere charissimi: ⁊ in ecclesijs et in claustris sunt multi ita ceruicosi: ita inobedientes ⁊ obstinati: ꝙ etiam in fronte: idest: in apparētia portant cornu superbie inuasionis: rixe ⁊ dissensiones iniuriarum ⁊ male respõsionis: q: scꝫ prelatis ⁊ maiorib9 semꝑ sunt parati opponere frontē suũ ⁊ aperte indomite. Irreuerēter respõdere. Et breuiter tales vix possunt cõcludi vel capi: corrigi vel domari. Unde supra: de adolescētia. vbi diffusius dicit. Et ideo talibus ceruicosis ⁊ indomitis loquitur scriptura Esa.xlviij. Scio em̄ ꝙ durus es tu: ⁊ neruus ferreus ceruix tua: ⁊ frõs tua erea. vbi ostendit: ꝙ isti sunt diffamati. Scio em̄. q.d. ab omnibus sunt quales sunt indomiti: durus es tu. Induratiq; sunt ferrei obstinati. Ceruix tua: effrenati. q: ipsi hñt frontē ꝯcitati: q: ipi sũt erei. i. faciliter clamãtes ⁊ iniuriosi. Sicut em̄ ferrũ est durissimum metallũ nec domari potest nisi fortiter igniat. sic etiã es est ita sonoꝝ: ꝙ q̃uis modicũ percutiat statim clamat. Sic vere tales ita sunt obstinati. ⁊ per malas cõsuetudines indurati: ꝙ domari nequeunt vel cõuerti nisi igne fortis tribulationis ⁊ correctionis suffragãte. Ita etiã sunt sonori ⁊ litigiosi: brigosi ⁊ iniuriosi: verbosi etiã ⁊ clamosi. ꝙ si a deo vel prelato aliqua tribulatione: vel correctione tangunt: statim sonãt: litigant atq; clamãt. s. impatiētia. deũ etiã blasphemijs feriendo: Minas ⁊ iniurias fulminando: ⁊ de prelato ⁊ suis sequacibus detrahendo ps. Aduersum me oēs cogitationes eoꝝ in malũ. Et ideo talibus ceruicosis loquit deus Deut.xxxj. Scio inquit contēptionē tuã ⁊ ceruicem tuã durissimã: adhuc em̄ viuente me semper cõtētiose cõtra dominũ ⁊c. Sic igit apparet ꝙ deo sunt aduersarij illi qui sunt.
Obstinate voluntatis. F
Cumulate facultatis.
Effrenate vanitatis.
Euagate leuitatis.
Itē nota ꝙ sunt aliqua que sunt anime cõtraria ⁊ aduersa. Sicut em̄ dicit in Exameron. Multa sunt que grauant apes ⁊ eis aduersant. scꝫ ventus: pluuia: puluis ⁊ etiã fetor grauat eos maxime: Sic vere charissimi: multa sunt que anime aduersant. scꝫ vētus dyabolice suggestionis. Mat.xiiij. Erat em̄ ventus cõtrarius illis. Iteꝫ pluuia carnalis delectationis: ⁊ maxime qñ cõcomitat fetor luxurie ⁊ infectionis. Gal.v. Caro cõcupiscit aduersus spiritũ. Et. j. Petri.ij. Abstinete vos a carnalibus desiderijs que militant aduersus aiam. Item puluis tēporalis possessionis. vnde Exodi.viij. Percute puluerem terre: et sicut cinifes in omi terra egypti. ¶ Item nota ꝙ mundana aduersitas. G
Nobis infertur vt castigemur.
Nobis offertur vt informemur.
Nobis offertur vt consolemur ⁊c.
Concordare si vis: vide de tribulatione. Sed si vis adhuc dicere: ꝙ sicut video ꝙ in natura sunt aliqua que a sua totali cõplexione sunt alijs cõtraria et aduersa. Sicut patet de venenis que aduersant humane cõplexioni. sicut etiã patet de pena aquile. que quadã occulta virtute aduersat pēnis gallinaruꝫ ipsas. s. cõsumit ⁊ rodit. Sic vere dico ꝙ in morib9 quidã sunt alijs cõtrarij ⁊ aduersi. ⁊ coꝝ ineuenatiui ⁊ nociui. ⁊ quasi a tota specie ad nocēdũ oib9 alijs apti nati. sicut ptꝫ de quibusdã obstinatis ⁊ peruersis: q̃ bonis oib9 aduersantur. et qui semꝑ rodere ⁊ infestare alios moliunt. ps. Aduersuꝫ me loquebant qui sedebãt i porta. Unde nota. ꝙ tales pũersi solent aduersari deo supbiēdo. iusto cõtrariãdo alijs malis rebellãdo. Nõ aduersent deo: patꝫ Deut.ix. vbi dr duro populo. Semꝑ em̄ aduersus dñm cõtēdisti. Itē ꝙ aduersent sibijpsis mutuo: ptꝫ. j. Coꝝ.iiij. vbi dr. Un9 aduersus aliũ inflat. Sicut enim ponit Plini9. Alique sunt herbe venenose sibinuicē cõtrarie ⁊ aduerse: itatũ ꝙ q̃uis q̃libet hominē occidat si cũ homini vna earũ deuenenato dat illũ sanat. ⁊ aduersus aliud venenũ pugnãs: hoiem liberat atq; saluat. Sicut exēplificat idē li.xxj.ca.xiij. De pdalichen herba venenosa q̃ sanat hoiēs a veneno scorpionũ: qd vtiq; ad hoc applicabile est. q: etiã ipsi venenosi ⁊ maliciosi pctõres sibijnuicē aduersant. ⁊ iter se etiã pliantur ⁊ cõtrariant. ⁊ diuersis iris: litigijs ⁊ odijs conci-

tantur. quando vtiqꝫ qñqꝫ bonis ē vtile. qꝛ scꝫ dũ mali contra se inuicē occupant a nocumēto corporis hũani i. bonorũ hominũ impediunt Gal'. v. Hec em̄ inuicem sibi aduersantur Sufficit. vide infra de contrarietate

Aduertere. Idē ē ꝙ ad aliā parē vertere. Auertere vero ē ab aliquo loco vertere Et sic videt̄ supponere ꝓ eodē Uide ĩfra d' Auertere ⁊c

Aduocatus. Est ille qui pro iusticia alicuiꝰ cause vel ꝑsone apud aliquē iudicē interpellat. Et ideo sicut duplex est curia. s. temporalis ⁊ eterna Jdeo possumus distinguere duo genera aduocatorum scꝫ. Tēporales: ⁊ isti sunt illi qui in causis ⁊ curijs huius mundi pro negocijs aduocātur. Itē spirituales: ⁊ isti sunt illi qui pro nobis apud deum deprecantur sicut sunt sancti: beata virgo christꝰ: qui apud deum pro humanis negocijs interpellant. In generali igr̄ loquamur de iusto ⁊ legitimo aduocato Et dicamꝰ illud. j. Johānis. ij. Aduocatum habemus apud patreꝫ iesum christum iustum. Ubi ostenduntur tres conditiones que in christo aduocato humani generis eē dinoscuntur. que etiā quilibet iustus debet habere vicꝫ.

Utilitas bonitatis. Jesum
Benignitas volũtatis Christũ.
Stabilitas firmitatis. Justum.

Dico igitur ꝙ aduocatio xp̄i vel Marie vel cuiuslibet sancti habet Bonitatis vtilitatem Jesum. qui interpretatur. saluator. Sic enim corpora superiora sunt vtilia: qꝛ saluant iuuant ⁊ defendunt ista inferiora: ipsaqꝫ ⁊ eorũ artus regulant ⁊ gubernant: ſm phm. Sic vere christus ⁊ sancti nobis sunt vtiles atqꝫ boni quia per eorꝫ aduocationem orationē ⁊ interpellationem apud deum nos qui sumus inferius in hoc mundo regulamur. dirigimur ⁊ iuuamur quod etiam debet esse in aduocatis huius mundi quia scilicet per eorum patrocinia bona et vtilia debēt oia inferiorũ negocia gubernari ⁊ fine debito terminari. Quod ostenditur cuꝫ dicitur. Jesũ. quod saluare interpretatur. qꝛ scilicet isti debent esse salus ⁊ tuitio aliorũ. vt de quolibet dicitur illud p̄s. Operatus est salutem in medio terre. Et hoc est hodie contra multos: qui pro certo non sunt negociorꝫ et partium saluatores: sed potius destructores. De hoc narratur in fabulis. Quod pica videns niduꝫ suum ab auibus predalibus infestari: furata est vnum ouum accipitris ⁊ fouit illud cogitans ꝙ pullus natꝰ optime defenderet nidũ suũ. Cuius contrariũ factũ est qꝛ cum pullus natus quadā die esuriret: ipsam picam que ipsum fouerat deuorauit Sic vere charissimi: pica. i. pauper homo vidēs nidum suũ. i. possessioneꝫ: statum vel hereditatem suam: ab auibus predalibus. i. a mũdi raptoribus: vsurarijs et diuitibus infestari: ipse conducit ouum accipitris oua dyaboli. i. aliquem malum aduocatum: ipsumqꝫ fouet salarijs atqꝫ donis. vt scilicet causam ⁊ hereditatem suam sibi protegat ⁊ defendat Sed pro certo sepe accidit ꝙ iste accipiter. i. malus aduocatus qui dicitur accipiter ab accipiendo. scꝫ munera: fame tristicie cruciatur ita ꝙ cibus quem apportat sibi pica. idest salaria que dat sibi pauper sibi n̄ sufficiunt. ideo in suum insurgit patronũ atqꝫ suum interficit nutritorem scilicet ipsum prodendo. negociuꝫ eius remisse tractando. et cum parte opposita paciscēdo. Esa. viij. Cũ esurierit irascatur ⁊ maledicet regi suo Isti igitur non sunt iesus: nō sunt saluatores vel veri defensores: immo remissimi tractatores pecuniarũ absorptores partiũ depauperatores. sceleratissimi ꝓditores Ideo de talibus potest dici illud Marci. xvj. Jesuꝫ queritis nazarenum crucifixũ nō est hic. Qñ enim maria i. aliquis amarus ⁊ tribulatus credit venire ad iesuꝫ. i. ad bonuꝫ aduocatũ vt ipsum vngat salarijs ⁊ donis pro certo potest sibi dici Surrexit nazarenꝰ crucifixus non est hic. hoc est dictu. ꝙ pars aduersa crucifixit ipsum pecuniam cruciatam sibi dando. ⁊ ideo nō est hic quia scilicet nō adimplet quod promisit O deus quot sunt hodie tales crucifixi. Nō sic charissimi non: sꝫ exēplo xp̄i habeamus Bonitatis vtilitatem. ¶ Secundo dico. ꝙ xp̄s aduocatus noster habuit. Pietatis benignitatē. christum inquit. Christus em̄ interpretatur vnctus qꝛ scꝫ bonus aduocatus debet esse vnctus ⁊ linitus per pietatē ⁊ benignitatē. qꝛ scꝫ pauperes debet misericorditer adiuuare. Quod est cõtra multos q̄ nolunt vngi pietate: sed donoꝝ multiplicitate ⁊ mundana prosperitate. Et ideo ipsi nō hn̄t benignitatem sed seuiciam ⁊ crudelitatem. Nam sicut res inũcta faciliter inflāmatur. Sic vere aduocati qui donis et lucris quotidie inungũtur per cupiditatē ⁊ crudelitatē faciliter inflāmantur. Et inde est ꝙ tales sine aliqua pietate pauperuꝫ munera accipiũt: ipsos in suis causis decipiunt alienas diuitias depascũtur: per frudes et rapinas hereditates alias assequunt̄. tales sunt similes pardo. Pardus em̄ est animal crudele. preceps ad sanguinem. cuius pelles varijs maculis picturant̄. q̄ mirabiliter est crudelis: qñ filios suos perdit: vt dicitur Ozee. xiij. Reuera charissimi: tales sunt hodie mali cõsiliarij ⁊ aduocati. quia vere ad litterā crudeles et ꝓcipites possunt dici: qñ scꝫ magis sunt proni ad cõdēnandũ q̄ ad absoluendum. Delectat enim eos videre sanguinē. i. iudiciũ. condēnationem. mortem ⁊ penam p̄s. Ueloces pedes eoꝝ ad effundendũ sanguineꝫ. Ueloces dico: quia scꝫ multi sunt qui velociter ⁊ sine deliberatione ad sententias proferendũ prorumpunt. Et isti pro certo charissimi infinitis sunt oculis ⁊ maculis picturati. idest cautelis ⁊ malicijs fraudibus ⁊ nequicijs totis pleni. quia vix aut nunq̄ deficit eis malicia vel cautela ad quodcũqꝫ negociũ: siue etiam iustum siue iniustũ fuerit ꝓtrahendũ. Jdeo de eis loquitur Cassiodorus multũ seriose. Hi inquit sunt quoꝝ si nares afflauerit cuiusdā rubiginosi aura marsupij. cõfestim videbis in illis. ⁊ oculos argi ⁊ manꝰ hyarei. spinginarũ vngues ⁊ periuria laomedontis: et vlixis argutias: ⁊ synonis fallacias: ⁊ fidem plometoris. et pietateꝫ pygmaleonis. achitophel cõsilia. absalonis oscula. Et ideo tales pardi versipelles fuerunt figurati Ezechi. j. In illa bestia que erat plena oculis añ ⁊ retro que etiā habebat quattuor facies: a parte ante habebat facieꝫ hominis. a parte sinistra bouis. In dextera leonis. a parte autem supra erat facies aquile. Reuera charissimi tales sunt mundi sapientes causidici et balliui. quia vere isti in circuitu sunt pleni oculis. i. fraudibꝰ malicijs ⁊ cautelis ante. s. ⁊ retro. Hoc est dictu q̄tum ad preterita ⁊ futura qꝛ scꝫ isti vident clarissime in negocioꝝ regimine mũdanoꝝ. quia filij huius seculi prudētiores filijs lucis in regione sua sunt. Luc. xvj. ca. vnde zach. iij. Suꝑ lapidem vnũ septē oculi sunt. Ubi nota. isti sunt. Indurate volũtatis. Lapidē. Cõsummate prauitatis. Septē. per quod intelligitur vniuersitas. Informate claritatis. Oculi sunt. Et isti pro certo habent quattuor facies. idest quattuor status ⁊ decursus vite sue. videlicet.

Statũ primitiue paupertatis.
Statũ laboris ⁊ penalitatis.
Statũ sequētis ꝓsperitatis.
Statum honoris ⁊ dignitatis.

Pars em̄ ante que est prima significat statũ iuuentutis. qñ scꝫ incipiũt esse aduocati balliui ⁊ cõsiliarij. Et in ista parte isti sunt homines: quia homo est animal naturaliter nudum ⁊ mansuetum. quia scilicet tũc in suo ingressu. isti sunt nudi per paupertatem. qꝛ vt cõmuniter ipsi veniunt de humili plebe. Sunt etiā tũc mansueti ⁊ affabiles per benignitatem. Pars sinistra in scriptura signat aduersitatem ⁊ penalitatem. Et in isto pro certo sunt boues. i. diligentes ⁊ laboriosi. scꝫ in suis causis. officijs ⁊ negocijs ꝓpter lucrũ. qꝛ vt cõmuniter plus laborāt tales ad suā dānationē q̄ boni ad suā saluationē. Hiere. ix. Docuerunt linguā suā loqui mēdaciũ: vt inique agerēt laborauerũt. Pars dextera signat statũ ꝓsperitatis. p̄s. Delectatiões ĩ dextera tua Et ꝓcerto ĩ ista pte vos inuenietis faciē leonis: qꝛ isti qñ ad ꝓsperitatē veniũt efficiũt̄ scꝫ ipij raptores ⁊ crudeles

deles.Ezech.xix.Leo factus est ⁊ didicit capere predā
Et vt dicit poeta.Crudelius nihil est homine cuꝫ sur-
git in altum.Pars superior signat statū dignitatis:
officij vel sublimitatis.Et ibi pro certo tu inuenies fa
ciem aquile:quia vere tales quādo ad statum dignita
tis prelationis: iudicarie vel alicuius excellētie per-
ueniunt:pro certo ipsi efficiunt aquile:que est auis al
te volans:acute pungens sanguinem ⁊ carnem come
dens ⁊ auiculas innocentes deuorans ⁊ consumens:
quia vere tales volant per superbie vanitatem: acute
pungunt per exactionis rapacitatē:sanguinem vorāt
per seuicie crudelitatē.Auibus simplicibus.i.paupe-
ribꝰ subditis ⁊ vicinis sunt inimici per iniusticiā ⁊ ini
quitatem.Et de illis loquit Hiere.xlix.Ascendet qua
si aquila ⁊ volabit : extendet alas super bosram.i.cir-
ca totam circūiacentie patriam per rapinam ⁊ cupi-
ditatem.Non sic xp̄s nō charissimi:quia ipse fuit vn-
ctus per pietatem benignitatis.p̄s.Unxit te deus:deꝰ
D tuus oleo . ❡ Tertio dico. ꝙ xp̄s aduocatꝰ noster ha
buit firmitatis stabilitatem.Justuꝫ inquit . Justū eñ
est illud quod nihil habet superfluum nec aliq̄d dimi
nutum.Sicut ⁊ rectum est illud qđ nec ad vnam par-
tem flectitur nec ad aliam:sed in equalitate ⁊ rectitu-
dine debita perseuerat.Qualis pro certo debet esse ad
uocatus:quia ad ipsuꝫ pertinet esse iustum.Sicut eñ
colūna debet esse recta ⁊ firma:sic aduocatꝰ debet esse
rectus per iusticiā:⁊ firmꝰ per constantiam:sicut fuit
xp̄s qui apud deum patrē iuste ⁊ firmiter pro peccato
ribus intercedit vt sic talibus consiliarijs ⁊ aduocatis
balliuis ⁊ iudicibus posset dici illud p̄s.Justus es do
mine ⁊ rectū iudicium tuū. Et hoc est contra multos
qui reuera non sunt iusti nec veri nec stabiles neqꝫ fir
mi:immo facillime de parte ad partem: de proposito
ad propositum:de vno ad alium se conuertunt:simi-
les lingue statere:que statim se inclinat ad illā partē
vbi plus pōderat de pecunia.Unde dato ꝙ modo ad
vnā partē ponderat:si tamen maius pondus pecunie
in parte altera apponatur:ad illam protinus inclina
tur.Reuera tales sunt mali aduocati:qr q̄uis sint ex
vna parte retenti: dum tamen pars alia habeat ma-
ius pondus.i.dum offerat se maius munus: ipsi sta-
tim ad eam se conuertunt : quia sicut dicit Eccles.x.
Pecunie obediunt omnia.Sicut enim cameleon ad
modicuꝫ flatū venti mutat colorem:sicut dicit Aristo.
Sic aduocati:mali officiales ⁊ balliui: ad flatum pro
missionum munerum ⁊ donorū ipsi mutant colorem
suū:quia si videretur esse vnius coloris.i.ex vna parte
si tamen insuffletur per ꝓmissiones ⁊ dona in aures
eorum ad colorem oppositum.i.ad partem contrariā
se conuertunt publice vel occulte : Nam sicut gallus
qui est supra campanile ad flatū venti se mutat de par
te ad partem.Sic vere tales q̄ supra campanilia alta
rum dignitatū president ad flatū munerū ⁊ promissio
num firmitatem ꝓpositi ⁊ fidelitatis stabilitatis dese
runt:⁊ ad partē alterā occulte vel publice se cōuertūt.
ita ꝙ de eis potest dici illud.Sap̄.xvj . Uniuscuiusqꝫ
voluntati deseruiens ad quod quisqꝫ volebat cōuerte
batur.Nō sic charissimi xp̄s nō:quia vere ipse vel bea
ta virgo:vel iste sanctus qui aduocatꝰ noster est apud
deum habet:sicut ⁊ boni aduocati debent habere.
Firmissimam stabilitatem.
Pijssimam benignitatem.
E Uerissimam vtilitatem.
❡ Adhuc nota ꝙ sub noīe aduocatoruꝫ possunt intel
ligi mali ⁊ fraudulenti consiliarij ⁊ balliui principum
⁊ potētū qui eos ad exactiones faciēdas:rapinas exer
cendas iusticias cōmittēdas premuniūt ⁊ informant.
Et possunt tales iniqui cōparari salamandre que cir-
cūstādo arborē spuma sua inuenenat fructꝰ. Cuiꝰ qui
dē natura est in igne posse viuere ⁊ sine cōsumptiōe du
rare:vt dicit Pli.lib.xxiij. cap.ix. Reuera charissimi:
tales iniqui mali sapiētes:qr vere quādo aliqui arbo-
rem.i.aliquē principē vel prelatū circūstāt ⁊ ei astant
ipsi pro certo cuꝫ sua spuma venenosa.i.cū verbis suis
⁊ consilijs fraudulētis ⁊ peruersis oēs ramos eius: id
est oēs ipsius subditos inuenenant inficiūt ⁊ corrum
punt.qr scꝫ ipsi consulunt fieri exactiōes tallias ⁊ rapi
nas.Esa.xix.Sapiētes cōsiliarij Pharaonis dederūt
cōsiliū insipiens.Isti etiā in igne viuunt:qr scꝫ dū sunt
in vita ista semper volūt esse in igne auaricie:luxurie :
iracundie.post mortem autē erunt in igne eternalis
miserie: vbi sine defectu aliquo ꝑpetuo mori nō pote-
runt vel finiri:⁊ sic fiet de igne culpe trāsient ad ignē
pene.Ezech.xv.De igne egrediunt ⁊ ignis cōsumet eos
Ibi etiā mori nō poterūt.p̄s.Laborabit ineternū et vi
uet adhuc in finē.Et ꝓpter hoc de taliū venenoso con
silio potest dici illud p̄s. Super populū tuū maligna
nerunt consilium.In quibus verbis peruersa taliū cō
silia qudrupliciter describuntur:scꝫ
Prelationis regimine.Super inquit.
Subiectionis gramine.Populum tuū.
Ab intentionis iniquitate . Malignauerunt.
A punctionis peruersitate.Cōsiliū a con qđ est simul
et sileo siles.
❡ Habēt igit primo tales mali consiliarij regimina
prelationis qđ ostendit cū dr̄.Super.Quia vere tales
sunt hodie in curijs regū principū ⁊ p̄latoꝝ supꝰ alios F
constituti.Sicut enim accipiter a magistro suo dilligi
tur:eo.s.ꝙ accipiter predā ⁊ pro se ⁊ ꝓ magistro suo ac-
cipit ⁊ predatur super partica ponitur ⁊ super manuꝫ
honorabiliter deportatur.Sic vere tales mali cōsilia-
rij balliui ⁊ aduocati a magistris suis scꝫ p̄latis ⁊ prin-
cipibus honorant ⁊ super partica dignitatū ⁊ in offi-
ciorū celsitudine collocant ab ipsis.Et ratio est:qr ve
re ipsi magistri de coꝝ p̄dis exactionibꝰ ⁊ rapinis ⁊ de
lucris ⁊ cōmodis tallijs ⁊ emēdis taliū fraudibꝰ circū
uētis ⁊ cinctis sentiūt se habere emolumētū.vn̄ Gen̄.
xxv.ca.In hoc diligebat esau: eo ꝙ de venatiōibus eiꝰ
vescebat . qr scꝫ ipsi predant ꝓ se et pro magistris suis
Et ideo sicut videmus ꝙ accipiter siluestris non tan
tum ledit auiculas innocētes sicut domesticus dome
sticas . Et hoc qr siluestris tantum habet predare ꝓ
se:domesticus aūt habet predare ꝓ se ⁊ magistro suo.
Sic vere inter latrones publicos ⁊ priuatos talis est
differentia: quia latrones et raptores publici nō tan-
tum ledunt aut dānificant rem publicā:vt priuati la-
trones.s.causidici ⁊ consiliarij ⁊ balliui . Et ratio est.
qr illi pro se tantūmō habent rapere:⁊ vltra qr semper
timent suspendiū.Isti aūt ⁊ ꝓ se ⁊ ꝓ magistris suis ha
bent exigere ⁊ extorquere:qr al's nisi magistris suis ꝓ
ficerēt:ipsos in suis officijs ⁊ curijs nō tenerēt. Et vl-
terius:qr isti de suis exactiōibus nihil timēt. Et ideo
mundū pre ceteris dānificāt atqꝫ grauāt.Supra inq̇t
Ideo dicant pauperes illud p̄s.Super me confirma-
tus est furor tuus:⁊ oēs fluctus tuos induxisti supꝰ me
verba sunt ipsorum pauperū ad p̄latos ⁊ principes q̄
furorē suū ⁊ fluctus suos.i.ipsos malos consiliarios ⁊
balliuos furibūdos litigiosos ⁊ fluctuosos inducunt
⁊ cōstituūt supꝰ eos.Qđ figuratum est.Apoca.ix.vbi di
citur ꝙ ille locuste habebāt regē supꝰ se angelū abyssi
q̄ hebraice dicebatur abadō:grece aūt appollion: la-
tine vere exterminās. Qr reuera charissimi:tales ma
li qui sunt reges ⁊ rectores super locustas.i.super pau
peres subditi constituti:possunt dici angeli per subti
litatem abyssi per malignitatē exterminātes ꝑ rapa- G
citatē.Habēt igit tales cōsiliarij mali regimina prela
tiōis.Supra inquit ⁊c. ❡ Secūdo dico.ꝙ ipsi sunt gra
uamina subiectiōis:qr.s.sicut totus respectꝰ ⁊ affectꝰ
figuli est supra lutū suū ad eū cōculcādū ⁊ dequoquen
dū.Sic totus respectus taliū est supꝰ subditos ad eos
cōculcādos:grauādos:spoliādos:⁊ deprimēdos: ⁊ tri
bulationū ignibus dequoquēdos. Supꝰ populū tuuꝫ
inq̇t.Tales sunt sic̄ cornicibꝰ q̄ s̄m augures dicunt
curas hoīm agere suo gestu ⁊ cātu.insidiaꝝ abscōdita
reuelare futura.Et maxie pluuiā p̄dicere: vt dicit Isi
do.⁊ Piliniꝰ. Sꝫ quicq̇d sit de opiniōe augurū: istud

tamen verū est φ ista auis incolis est nociua: qꝛ corūȝ semina diripit ꝛ deuastat: ipsosq̄ suis clamoribus horridis sepe turbat. Aues etiā nobiles scȝ accipitrem et aquilā suis clamoribus persequi nō formidāt: ex quo sepe accidit φ aues nobiles indignate ipsam percutiūt ꝛ occidunt. Reuera charissimi: tales sunt mūdi sapiētes ꝛ precipue aduocati. Isti em̄ a fatuis auguribus .i. a mūdanis credunt totū mundū regere ꝛ suo gestu et cantu .i. suis dictis factis ꝛ consilijs totius mundi regimen pertractare: causarū euētus predicere: ꝛ ipsarūȝ abscondita reuelare: ꝛ pluuiā ꝓsperitatis promittere se donare. Sed reuera qualitercunq̄ de hmōi munda norū augurū sit opinione. Istud tñ possum⁹ videre et dicere φ tales incolis terre in qua sunt .i. vicinis suis ꝛ subditis sunt infesti: qꝛ scȝ eorū semina .i. bona temporalia ꝑ rapinas ꝛ exactiōes deuorāt: ꝛ ipsos suis horridis cōminationibus clamoribus ꝛ terroribus pturbāt. Aues insuper nobiles .i. ipsos bonos ꝛ generosos viros qui suis magistris subsunt persequi ꝛ inuadere suis malis exactionib⁹ ꝛ cōsilijs nō formidant: ex quibus aliquando mortis solatiū recipiunt ꝛ reportant: qꝛ vere tales ita sunt presumptuosi. obstinati. superbi. ꝛ ceruicosi: ꝛ in potētia magistrorū suorū ita confisi φ nulli φφ nobili volunt reuerentiā aliquā exhibere: qꝛ sicut dicit .j. Thessal. ij. Deū nō timent ꝛ cūctis hominibus aduersant. Et sicut videmus φ cornices gregatim volant: pullos suos cadaueribus nutriunt: ꝛ quātoplus viuūt tantoplus nigrescūt. Sic vere tales mali gregatim volant: qꝛ scȝ oēs vident vni⁹ gregis et societatis: qꝛ alter alterū adiuuat ꝛ supportat. pullos etiā suos .i. filios ꝛ successores de cadaueribus .i. de bonis ꝛ diuitijs corruptis .i. corrupto modo nutriūt atq̄ ditāt Et quātoplus in hoc mūdo viuūt: tanto ꝑ peccata et vicia plus nigrescunt Baruc. vj. Nigre sunt facies eorum de fumo qui in domo fit. Istorū igitur ꝯsilia sunt grauamina subditorū. Populū inquit tuū. Et de hoc dicitur in ps. Populum tuū dn̄e humiliauerūt ꝛ hereditatē tuā vexauerunt. Describit igit cōsiliū taliuȝ ab exactionis austeritate. ¶ Tertio describitur ab inten-
h tionis peruersitate. Malignauerunt inquit: qꝛ scȝ intentio taliū improba est ꝛ maligna: qꝛ φuis fingant se ex iusticia procedere. intentio tamen eorū corrupta est. quia semper est per maliciā vel auariciā fermentata. Sicut em̄ vulpes est aīal fraudulentū ꝛ malignuȝ pedes hȝ tortos: ꝛ nunφ recte incedens: gallinarū ꝛ pullorum inimicū. Sic vere tales fraudulenti sunt ꝛ maligni: ꝛ nūφ in actib⁹ suis recte: iuste vel plane incedūt: imo tortuose cautelose fraudulēter ꝛ maliciose: pes sue intētionis ꝛ affectiōis semꝑ solet esse tortuosus ꝛ claudus ꝛ per maliciam ꝛ rapinā ꝛ auariciā semifractus Ideo de illo maligno achab dr̄ .iij. Reg. xvj. Ambulauitq̄ nō recte. Et nota φ coruus naturaliter est amicus vulpis: ꝛ pugnat ꝓea cōtra thaurū ꝛ taxū. Ista tamen amicicia nō videt durare nisi φdiu viuit ipse: qꝛ post mortē suā coruus nō parcit pelli vel cadaueri vulpis: immo ipsam ꝯdeuorat ꝛ māducat. Sic vere corui nigri clamosi carnibus ꝛ cadaueribus nutriti .i. mali principes ꝛ tyranni qui sunt nigri coloris per infamē conuersationē: clamosi per pauperū terrorē ꝛ cōminatiōnē aliorū carnes .i. substātias tēporales deuorantes per rapinam ꝛ exactionē. Tales dico corui ꝓ certo hodie sunt amici vulpiū .i. taliū fraudulentorū balliuoruȝ ꝛ aduocatorū: ꝛ eos cōtra taurū ꝛ taxū .i. contra mercatores ꝛ agricolas adiuuant ꝛ fouent: ꝛ ꝓ ipsis militant atq̄ pugnāt. ꝛ sicut ratio amicicie corui ꝛ vulpis potest esse: qꝛ ad aliena cadauera comedenda associāt Sic vere inter istos amicicia est firmata qꝛ ipsi sunt socij ad rapinā ꝛ in exactionibus participes ꝛ coniuncti ꝛ maxime. qꝛ coruorū .i. principū exactiones ꝛ rapine ꝑ taliū malicias pallianꝑ. Esa. j. Principes eius infideles socij furū. Uerūtamen mortua vulpe .i. tali balliuo vel consiliario: ꝓ certo isti amici distingunt: quia ipse coruus: id est ipse malus princeps nunφ propter hoc parcit cadaueribus .i. bonis tēporalibus vel filijs ꝛ successoribus taliū fraudulentorū: immo ipsi principes totum accipiunt ad partē suā. ꝛ quos in vita sua dilexerant in filijs suis: persequi nō verent. Et de hoc Hiere. xix. Unusq̄s carnes amici sui comedet in obsidiōe Isti igitur vulpes impij fraudulenti ꝛ maligni malignauerūt. Uñ .j. Johā. v. Totus mūdus in maligno positus est. Et ideo pulcre loquit Cassiodorus seu Sidonius in epistola. Hi sunt inquit in cōuiuijs scurre in exactionibus arpie: in collisionibus bestie: in questionibus statue: ad intelligendū saxei: ad iudicandum lignei: ad cognoscendū ferrei: ad amiciciā pardi: ad facetias vrsi: ad fallendū vulpes: ad superbiendūȝ tauri ad cōsumendū minotauri. Describitur igitur istorum consiliū ab intētionis peruersitate. vnde Prouer. xij. Cōsilia impiorū fraudulenta. ¶ Quarto describit ad- I
iunctiōis societate: qꝛ scȝ tales mali φuis inter se per inuidias ꝛ odia sint diuisi ad nocendū: tamen ad nocēdum alijs sunt cōcordes inuicē ꝛ vniti: qđ ostendit cuȝ dicitur. Cōsiliū quasi cōmune silētiū vel cōsilium idē est qđ cōcordia. Et dicit a cōsilio as: qđ idē est qđ concordo as. qꝛ scȝ tales ad militādū contra alios sunt cōcordes: ꝛ alter alterius adiutores. Serpens em̄ in ore multos habet dentes acutos ꝛ recuruos venenosos ꝛ nociuos inuicē cōiūctos aliqualiter tamen diuisos et ordinatos. Et dicunt dentes a demendo: qꝛ scȝ de cibis aliquid semper demūt: vt dicit Isido. Sic vere serpentes .i. mali principes habent hodie in ore suo .i. in domo curia vel hospitio multos dentes .i. multos malos balliuos ꝛ cōsiliarios acutos per rapacitatem curuos per falsitatē: cōiūctos ꝑ malā cōcordiā ꝛ cōmunitatem: venenosos per malorū cōsiliorū ꝛ accusationū peruersitatē. cibos .i. aliorū diuitias dementes ꝑ exactionem ꝛ crudelitatē distinctos ꝛ ordinatos per officiorū multiplicitatē diuisos per inuidiā ꝛ odiū ꝛ partialitatē. Ideo de tali cōmunitate consilij dicit Mat. xxvj. Exeūtes pharisei cōsiliū fecerūt aduersus iesum. Tales em̄ mali inter se ineunt ꝑ maliciosam cōitatē .i. cōsiliuȝ deliberatā malignitatē aduersus iesum .i. aduersus pauperē per iniusticiā ꝛ iniquitatē. Sicut igit patet charissimi: φ cōsiliū taliū ꝑuersorū hȝ adiunctionē societatis. cōsilium intentionē peruersitatis malignū turbationē cōmunitatis: populum tuū: prelationem sublimitatis super inquit ꝛc.

Adulatio. Est fallax verborū sub specie amicicie deceptio. Adulator enim est A
ille qui loquitur placētia: vt amorū hoīm ꝛ fauorē possit attrahere: ꝛ exinde lucrū ꝛ emolumentū acquirere. Est enim adulatio similis oleo qđ est nature mollis: lenis ꝛ suauis: inficit cuȝ penetrat ꝛ corrūpit: qꝛ vix est aliquod vas ita forte quin ꝑ oleū penetret. Apes etiaȝ si oleo perfundantur: moriūtur ꝫm Aristo. Sed si aceto perfuse fuerint iterū reuiuiscunt. Reuera tale oleū est adulatio: qꝛ vere adulatrix ꝛ suauis locutio auditores lenit ꝛ mollit blandiendo: cōmendando: applaudendo: ꝛ cōplacendo. ipsos tamen inficit ꝛ corrumpit: scȝ in suis vicijs cōfouendo eorū mala facta iustificādo ꝛ excusando. Ideo dicit Hiero. Nihil tam corrumpit mentes hominū φ adulatio. plus enim nocet lingua adulatoris φ gladius persecutoris. Est etiā istud oleū nature penetratiue: quia vix est aliquis ita quin vsq̄ ad intima per cōplacentiā penetretur. si adulationis oleo per sui ꝛ suorū recōmendationē vngat. Et ideo sepe accidit φ apes .i. boni viri dum isto oleo perfundūtur per inanem gloriam moriunt: nisi forte aceto correctiōis vel acris considerationis ꝛ aspere tribulationis iterū humectentur: quia quod per adulationem moritur: per correctionem asperam reuiuiscit. vnde dicitur in ps. Corripiet me iustus ꝛ increpabit me oleuȝ autem peccatoris non impinguet caput meū. Et propter hoc reprehenditur adulator. Osee. xij. Tota die inquit. Mendacium ꝛ vastitatem multiplicat: et fedus cum assyrijs iniit et ferebat oleum in egypto. vbi

ostenditur

ostenditur ꝙ ſm quattuoꝛ pꝛopꝛietates olei adulatio
habet quattuoꝛ conditiones.
Oleum enim exterius vult apparere.
Illud quod eſt interius facit latere.
Ferrum rubiginat ⁊ coꝛrodit.
Cibos lenificat atqꝫ condit.
B ¶ Pꝛo certo ſm iſta quattuoꝛ adulatoꝛ quattuoꝛ cau
ſis adulatur videlicet. Ut decipiat mēdaciū inq̄t. Ut
accipiat. Uaſtitatē multiplicat. Ut placeat. Fedus cū
aſſyꝛijs iniit. Ut lateat. quia oleum in egypto ferebat
id eſt in tenebꝛis. Eſt igitur finis adulatoꝛis decipere
Sicut enim oleum ſemper vult eſſe in ſuperficie: ⁊ ita
quandoqꝫ decipitur: quia credit totum vas plenū de
oleo: ⁊ tamē ibi eſt magis de aqua. Sic adulatoꝛ ſem
per vult apparere non exiſtere: ⁊ ſuis apparentibꝰ ſer
monibꝰ mūdū decipere ⁊ fraudare. qḋ oſidit cū dicit.
Mēdaciū. qꝛ. ſ. tales ſunt mēdaces in re ⁊ verbo. In re
qꝛ vnū videnſ eſſe: ⁊ aliud ſunt. videnſ eſſe inimici: ⁊
ſunt inimici: videntur boni ⁊ ſunt mali: videntur ama
toꝛes et ſunt pꝛoditoꝛes. In verbo etiam ſunt menda-
ces: quia vix aut nunq̄ pꝛoferunt vnum verbum veri
tatis. vnde Hiere. ix. docuerunt linguam ſuam loqui
mendacium. Animalia que lambendo bibunt: habēt
labia inequalis poꝛtionis. habent etiam dentes diui-
ſos: linguam flexibilem ⁊ tenuem: vt meliꝰ aquam re
cipiant atqꝫ bibant. Sic vere chariſſimi illa animalia
id eſt illi homines qui lambere. i. adulari ⁊ applaude
re conſueuerunt habent hodie labia inequalia et den
tes diuiſos: quia ſcꝫ labia ⁊ verba ipſoꝛum non ſunt in
equalia per veritatem: ſed diuerſa, diuiſa ⁊ diſſimilia ⁊
diſiuncta per mendacium ⁊ falſitatem: habent enim
linguam flexibilem ⁊ mutabilem iuxta moꝛem audito
rum et cōplacentiam ⁊ voluntatem: quia dum diuiti
bus adulātur: ipſi pꝛo certo vertunt linguā multipli
citer: ſcꝫ nunc ad bona ipſoꝛum ipſa commendando:
nunc ad mala ipſa excuſando: nūc ad eoꝛum amicos
ipſos magnificando: nunc ad eoꝛum inimicos eos vi
tuperando et de eis detrahendo et eos diffamando: ⁊
hoc totum faciunt vt lambendo ⁊ adulando aquam:
id eſt ad emolumentum bibant accipiāt ⁊ acquirant:
et vt aquam. i. diuites flexibiles atqꝫ molles ad ſuum
amoꝛem trahant ⁊ conuertant. Et hoc quia vere ho-
die nullus a talibus malis diuitibꝰ diligitur: niſi qui
eis mēdaciter adulatur. Figura Judicum. vij. capi. vbi
illi qui lambuerunt aquam fuerunt a Gedeone electi
et omnes ceteri repꝛobati Sic vere hodie mali mun-
di pꝛincipes ⁊ pꝛelati aliquem ad ſua officia et benefi
cia non eligunt niſi eos qui adulando et applaudēdo
dulciter eos lambunt. iij. Regū. xxij. Lambuerunt ca-
nes ſanguinem Nabath. Et ideo de talibus menda-
cibus poſſunt loqui huiuſmodi pꝛincipes ⁊ pꝛelati il
lud ps. Filij alieni mentiti ſunt mihi. Iſti em̄ vidētur
filij ficte diligendo qui tamen ſunt aliena a vere amā
do: mentiti ſunt mihi fallaciter adulādo. Nam ſicut
de iſtis ſeptē in maleficijs ſuis letificauerunt ⁊ in mē
dacijs ſuis pꝛincipem. vnde Hiero. ad Fabianū. cap.
xxi. Naturali ducimur malo ⁊ adulatoꝛibus noſtris
libenter fauemus: ⁊ q̄uis quiſqꝫ reſpōdeat ſe indignū
ad laudē tn̄ ſuā intrinſecus mens letatur. Eſt igiſ intē
C tio adulatoꝛis vt decipiat. Mendaciū inq̄t. ¶ Secun
do dico ꝙ talis eſt intētio vt accipiat: qꝛ. ſ. ad hoc adu
latur vt aliq̄d lucri acquirat. Oleū enim impurū fer-
rū rubiginat et coꝛrodit. Sic vere adulatio illos quos
oblectat ⁊ vngit rodit. ſ. lucrū ⁊ mūera eliciendo ⁊ pꝛo
ſe ſemper acquirendo. Sicut em̄ videmus ꝙ falx am-
plexando ſcindit ⁊ accumulat herbā pꝛatūqꝫ ſpoliat ⁊
denudat. Sic vere adulatoꝛ amplexādo ⁊ applauden
do nō q̄rit niſi lucrari aggregare perſonāqꝫ cui loqui
tur aliquo encenio ſpoliare: ſicut patet de multis fa-
tuis pꝛincipibꝰ q̄ tot ⁊ tāta dāt mūdi adulatoꝛibus ⁊
hyſtriōibꝰ ꝙ ipſi aliquotiēs paupereſcūt: ⁊ hoc oſidi
tur cū dicit. Uetuſtatē accumulat: qꝛ. ſ. adulatoꝛes dū
ſibi accumulāt: alios deuaſtāt. Nam ſm Pliniū. Lin
gua capꝛe eſt oliue exicialis ⁊ nociua: intantū ꝙ capꝛa
lambendo oliuam facit eam ſteril eſcere Sic vere cha
riſſimi lingue adulatoꝛū ad modū capꝛe fetentium et
viliū ſunt oliuis. i. alijs bonis hominibus contrarie ⁊
nociue qꝛ vere dū ipſos lambūt per adulationē: faciūt
eos ſteriles ⁊ pauperes per ſuoꝛū bonoꝛū acquiſitionē
Et ideo de talibus accumulatoꝛibus et vaſtatoꝛibus
dicitur Joſue. viij. capl. Conſurgetis de inſidijs et va-
ſtabitis ciuitatem. Et inuicem dicunt de alijs illud. j.
Regum. xiiij. Irruamus ſuper phyliſtijm nocte et de-
uaſtemus eos Iſti enim ſuper phyliſteos ideſt ſup di-
uites ⁊ potentes irruunt ⁊ veniūt. i. ſubito ⁊ occulte. ſi
cut patet hyſtrionibus: qui veniūt nō vocati vt eos ſcꝫ
deuaſtent. Figurati Deutro. xxviij. vbi dicitur. Uineaꝫ
plantabis ⁊ fodies. ⁊ vinum nō bibes. quoniam vaſta
bitur vermibus. Quia vere. chariſſimi: multi ſunt pꝛi-
cipes ⁊ pꝛelati qui q̄uis habent optimas vineas ideſt
magnos redditus ⁊ pꝛouentus: tamen exinde nullum
fructum percipiunt. quia a vermibus. ita falſis adula
toꝛibus qui cum eis regnant. ſcꝫ qui in ſuis officijs et
hoſpitijs perſeuerant totum diripitur et vaſtatur. ip
ſiqꝫ domini ſunt pauperes et ſuis diuitijs amplifiantur
adulatoꝛes. Ideo bene dicit Alanus de complāctu na
ture: Quid inquit eſt adulationis vnctio: niſi donoꝛū
emunctio? Quid commendationis alluſio: niſi ſupe
rioꝛū deluſio? Quid laudis arriſio niſi eoꝛum deriſio
Eſt igitur adulatoꝛis intentio vt accipiat. ¶ Tercio ē D
ipſius intentio: vt placeat. Fedus inquit cum aſſyꝛijs
iniit. Nam ſicut oleum adheret: conglutinat ⁊ demul
cet et lenit contingentem: vt dictum eſt. Sic adulatio
ſemper querit demulcere. quod oſtenditur cū dicitur
Fedus: quia vere tales vt poſſint habere fedus compla
centiam et amiciciam et fauoꝛem aſſyrioꝛum qui an-
tiquitus fuerunt potentiſſimi. i. mundi diuini et ma-
gnatuꝫ: ipſi non ceſſant verbaliter adulari: et maxime
ad hoc nituntur ambitioſi qui pꝛelatoꝛum et pꝛincipū
amicicias pꝛo viribus acquirunt vt per eos pꝛomoueā
tur ſimiles ſyrenibus que in auribus nautarū dulciſſi
me cantant. ita ꝙ quandoqꝫ faciunt ipſos obdoꝛmire.
Et tunc occulte nauem introeunt quā ipſe ſepius diſſi
pant ⁊ ſubuertunt ipſos nautas perimunt ⁊ occidunt
Sic vere chariſſimi tales ſyrenes. i. tales fraudulēti a-
dulatoꝛes dulciſſime ⁊ placentiſſime nituntur cātare
i. adulari. blandiri. loqui ⁊ ſolatiari in auribus nauta-
rum. i. illoꝛum qui nauē eccleſie vel religionis vel etiā
patrie dirigunt ⁊ gubernant videlicet pꝛincipuꝫ ⁊ pꝛe
latoꝛū ita ꝙ aliquādo obdoꝛmiunt ⁊ delectantur et cō
placent ſibi in talibus adulatoꝛijs modulaminibꝰ tā
tum ꝙ ipſi dimittunt iſtam ſyrenem. ſ. ambitioſum in
trare nauem. ſ. curiam eccleſiam collegiū vel cōuentuꝫ
dantqꝫ ſibi officiū. beneficiuꝫ ⁊ pꝛebendā. ⁊ ſic quando
iſte ſe radicatum viderit totam nauē illam. ideſt totā
domuꝫ officiū vel collegiū in quo eſt ſuis malis actibꝰ
et litibus rixis ⁊ inuidijs et turbationibus diſſipat et
ſubuertit. Figura de Jona. qui fuit dimiſſus intrare
naueꝫ. ideo nauis periclitabatur. quare opoꝛtuit ꝙ ex
tra pꝛoijceretur. Sic vere vtile eſſet naui eccleſie vel pa
trie ꝙ tales exterius ad dyabolum vel per moꝛtem vel
alias pellerentur. quia q̄diu viuūt tales male perſone
vix aut nunq̄ poteſt ibi pax vel concoꝛdia conſeruari.
Ideo dicitur Pꝛouerb. xxij. Eijce deriſoꝛem et exibit cū
eo iurgium. ceſſabuntqꝫ rixe et contumelie. Iſti igitur
cantant vt placeant. Fedus inquit cum aſſyꝛijs iniit.
Ideo dicit dyabolus de talibꝰ illud Eſa. xxviij. ca. Per
cutiam eis fedus cum beſtijs agri. dyabolus enim ho
die percutit fedus inter beſtiam agri. ideſt. inter mūdi
pꝛincipes ⁊ tyrannos. beſtiales impios et crudeles et
iſtos iniquos adulatoꝛes: qꝛ ſicut dictū eſt nihil aliud
querūt niſi vt placeāt. Ideo diuites et potentes illud.
Eſa. xxx. Loquimini nobis placentia: videte nobis er-
roꝛes: auferte a nobis viam: declinate a nobis ſemitā
ceſſet a facie noſtra ſanctus iſrael. Iſti loquuntur pla-
centia ne diſpliceant loquūtur erroꝛes vt demulceant

Auferũt viã iusticie mala suggerendo. Declinãt ꝛ peruertũt semitas pnie delicias inducẽdo: faciũt ab aliis cessare sanctũ israel: ipsos in cũctis iniquitatib⁹ cõfouendo. vñ Cassiodorus in quadã ep'la dicit. Adulatio blãde oib⁹ applaudit: oib⁹ salue dicit. ꝓdigos vocat liberales: auaros ꝑceros ꝛ sapiẽtes lasciuos: curiales garrulos: obstinatos ꝯstãtes: pigros maturos ꝛ graues: hec sagitta leuiter volat ꝛ cito infingitur. Est igit̃
E intentio adulationis vt placeat. ¶ Quarto est ei⁹ intentio vt lateat: q2.s. nullo mõ vult ꝙ sua mala intẽtio derisio atꝙ delusio cognoscatur. Nam sicut oleũ ita vult apparere: ꝙ aqua q̃ sub ipso in eodẽ vase latitat: cooperit atꝙ tegit. Sic vere adulatio ꝙꝙ velit exterius apparere: aquã tamẽ que sub eo latet. s. interiorẽ conscientiã summopere vult latere. qđ ostendit̃ cũ dr̃. Oleũ in egypto ferebat. Egyptus em̃ interp̃tat̃ tenebre ad designandũ: ꝙ isti summe volunt ꝙ sua adulatio sit tenebrosa. i. latens abscondita ꝛ ignota: nolunt etiã ꝙ reputentur adulatores: immo verissimi consulatores. Isti sunt similes coruo qui est auis nigra tenebrosa ꝛ obscura. Et tamen fm̃ Fulgentiũ. xliiij. modis dicitur vocem mutare. Sic vere isti q̃ ut corui. i. nigri obscuri latentes ꝛ absconditi volunt esse: vt dictũ est multis ꝛ infinitis modis mutãt ꝛ variant vocẽ suam q2 nunc detrahunt: nunc adulant̃: nec verũ dicũt. nũc mentiunt̃: nũc quoꝙ ridẽt: nunc turbantur. ꝛ breuiter isti variãt modos suos fm̃ ꝙ magis credunt hominibus cõplacere. Et iõ de taliũ varietate: necnõ ꝛ abscõdita duplicitate potest intelligi illđ Ezech. xxvij. Byssus varia de egypto texta est tibi in velũ. Isti em̃ hñt.
Ornatus formositatem. Byssus.
Affatus mobilitatem. Varia.
Velamen deceptionis. Egypto.
Volamen ambitionis. In velũ inquit. ꝙ semper vento mouetur.
¶ Et iõ pulcre loquit̃ Alanus: in de ꝯplanctu nature de adulatoriis. Adulationis inq̃t pestilẽtia ꝑcutiunt̃ laterales ꝑncipũ: palatij canes: adulatiõis artifices: fabri laudis: figuli falsitatis. Ibi inquit in auribus diuitũ cytharizant: fauos mellite locutiõis eructãt: capitꝙ diuitũ oleo adulationis inungunt: vt munera eliciant ꝛ emungũtur. Sic igitur patet charissimi: ꝙ adulator querit.
Latere.
Placere.
Accipere.
Decipere.
¶ Adhuc nota ꝙ aĩal qđ est multorũ vberũ: est multorũ filiorũ: sicut pꝫ de porcis ꝛ caniculis que q2 habẽt plura vbera ideo plures filios ꝛ pluries generant et producunt. Et ecõuerso aĩal habens vberũ paucitatẽ: sicut est vacca capra nõ generãt filiorũ multiplicitatẽ Sic vere charissimi: dyabolus q̃ est aĩal crudelissimũ q2 hodie a p̃te sua habet in mũdo multa vbera. i. multos adulatores: cũ quibus ipse lactat ꝛ reficit mũdi diuites ꝛ potẽtes. ideo multos filios ꝛ subditos generat atꝙ nutrit: q2 vere multi ꝑpter huius vbera ꝛ ꝑpter adulatores: ꝛ eorũ verba adulatoria ꝛ deceptoria efficiunt̃ filij dyaboli: ꝛ eius successores in hereditate sua infernali. Ideo ipse dicit anime adulatione decepte illud Osee. ij. Ego lactabo eã ꝛ ducam eã in solitudinẽ: vbi ostenditur ꝙ adulatio.
Offert verbalem seductionem. Lactabo.
Confert letalem promotionem. Ego.
Ligat mentalem affectionem. Ducam.
Legat penalem dãnationem. In solitudinem.
F ¶ Dico igitur ꝙ adulatio offert deceptionẽ verbalẽ lactabo. Elephas fm̃ philosophũ: q2 in deserto ponũtur due pelle que optime incipiũt cantare: qđ audiẽs vadit ad eas: lãbit: cap̃ mamillas: delectat̃ in cantu et obdormit. ꝛ tunc vna earũ subito infigit gladiũ ipmꝙ occidit. sanguinẽꝙ eius recipiũt. vñ purpurã tandem tingunt. Sic vere charissimi: in deserto huius mundi vbi sunt elephantes. i. alti ꝛ magni diuites ꝛ potentes conueniũt hodie plures puelle. i. plures adulatores q̃ more puelle se prebent amicabiles atꝙ blandos. Qui reuera circa istos elephantes nõ cessant per adulationem cantare ꝛ vbera verborũ lactantiũ ꝛ demulcentiũ eis offerre: ꝛ ita faciũt eos dormire. i. in peccatis suis cõplacere ꝛ delectari ipsos quoꝙ taliter decipiunt: ꝙ sanguinẽ eorũ. i. temporalẽ substantiã sibi attrahunt ꝛ acquirunt: ꝛ eos per paupertatẽ ꝓstratos deserunt ꝛ dimittũt. lactabo inquit eã. Ideo de talibus dr̃ ꝓuer. xvj. Vir iniquus lactat amicũ suũ ꝛ ducit eũ ꝑ viã nõ bonã. Lactare em̃ dicunt̃ adulatores. q2. s. sicut lac est quid dulcissimũ: aliq̃n tñ hꝫ veneuũ ad mixtũ. Sic vere verba adulatorũ sunt dulcissima ꝛ placẽtissima venenũ tamen deceptionis: ꝛ male intentionis et detractionis ꝛ future dãnationis ꝯtinue secũ portãt: q2 vt cõmuniter ille idẽ qui in presentia adulatur: in absentia detrahit atꝙ mordet. Nã sicut scorpio facie blãditur ꝛ cauda pungit. Apis etiã in ore portat mel: ꝛ in cauda hꝫ aculeũ. Sic vere tales in ore habent mel: id est dulcedinẽ adulationis: ꝛ semper in facie in presentia blãdiuntur. Sed pro certo in cauda. i. retro hoc est dictu: in absentia inuenit̃ aculeus. i. mordacitas ꝛ pũctio detractiõis ꝛ diffamationis. Figura fm̃ Josephũ Geñ. ij. capi. vbi dr̃. ꝙ serpẽs q̃ seduxit euã habebat faciẽ virginalẽ ꝛ caudã cum corpore reliquo serpẽtinam q2. s. tales vt dictũ est in facie ꝛ in presentia vident̃ virgines ꝑpter mel ꝛ blandimentum dulcissime locutionis. Et in cauda. i. in absentia ipsi habent serpẽtinam naturã punctionis: detractionis: ꝛ diffamationis. Et ideo de taliũ lactatiõe loquit̃ Trenor. iiij. Lamie nudauerunt mãmas lactauerunt catulos suos. Lamie enim fm̃ Pasca siũ super Treñ. Sunt quedã monstra que ab homine incipiunt: ꝛ in bestiã terminant̃: quia cũ habeãt faciem hominis: pedes tamẽ habẽt eq̃nos. Sic vere tales in facie. i. in presentia vident̃ homines: id est boni ꝛ iusti blãdiẽtes ꝛ benigni: tamen in existẽtia ipsi sunt bestie. i. mordaces detractores ꝛ iniqui pedes affectuũ habentes equinos. i. luxuriosos: corporales ꝛ supbos. Unde Seneca in epistola. Malũ hominẽ blande loquentẽ agnosce tuũ venenũ esse. hꝫ et insi tũ venenũ blãda oratio. Dico igitur ꝙ adulatio offert verbalem deceptionẽ. Lactabo. ¶ Secũdo dico ꝙ ipsa confert promotionem letalẽ. qđ ostenditur cum dicitur. Ego quod est prime persone primitiue speciei. G
Quia scilicet multi sunt qui per adulationem fiunt prime persone et primi prelati superiores: et precellentes in dignitatibus: officijs et prelaturis tam in ecclesia ꝙ in mundo: ita ꝙ ipsi sunt primitiue speciei: id est de genere. de statu ꝛ de specie primitiuorum ꝛ principum ꝛ prelatorum. similes cuidam signo celesti qui dicitur Aquarius: qui fm̃ poetas fingitur pincerna deorum fuisse: et super ipsorum manus aquas fudisse et inde tãtam gratiam acquisisse: ꝙ ab ipsis dijs in celum extitit collocatus: vt dicit Isidorus. Sic vere charissimi: multi sunt hodie qui quia dijs: id est superioribus ꝛ prelatis seruiunt defundendo aquam in eorũ manibus: id est defundendo et dicendo verba mollia et adulatoria. Ideo ab ipsis in celum: id est in statu dignitatis et superioritatis promouentur et proficiuntur: ita ꝙ ipsi vocantur ego. Et ideo illi dicunt Exo. iij. Ego sum qui sum quasi dicat. Ego valeo robiuꝫ cum dimidio. Et illud Joban. x. Ego sum pastor bon⁹ sed mẽtiunt̃. Sed bene possunt dicere illud. ps. Ego sum vermis ꝛ non homo: opprobrium hominum ꝛ abiectio plebis. Tales enim sunt molles ꝛ delitiosi: quia vermes rudes ꝛ caliginosi quia sunt non homines: id est non rationales viles et fastidiosi: quia fm̃ veritatem ipsi sunt opprobrium hominum et abiectio plebis. Confert igitur adulatio promotionem letalem.
Ego inquit: ¶ Tertio ligat affectionẽ mentalẽ. Sunt em̃ verba adulatoria sicut q̃dã cõpedes ꝛ cathene q̃b⁹ amor ꝛ affectio diuitũ alligata a diabolo ducunt̃ vbi vult suis pctis ne resiliant ꝙ cõstringunt̃. Ideo dicit Aug. sup ps. Adulator lingue ligãt hoĩes in peccatis. Delectat em̃ ea facere in quibus nõ solũ non metuit̃: H
sed etiam

sed etiam laudatur operator. Sicut enim incantator verbis suis taliter incātat serpentē. q̄r ꝑmittit se capi duci ⁊ palpari. Sic adulator ita verbis suis seducit homines ⁊ incantat ꝑ malas suas ꝯplacētias taliter ligātur ꝙ a diabolo vbicūq̄ voluerit de vicio ad viciū: ⁊ tādem de hoc mūdo ad eternū suppliciū deducunt̄: Qr vere adulatio est via que videtur homini recta ⁊ nouissima eius ducunt ad mortē. ligat igit̄ affectionē mentalē.
I talē. Ducāt inq̄t. ¶ Quarto dico ꝙ adulatio legat dānationē penalē: q̄r scʒ per istā adducit̄ hō in solitudinē .i. in desertū inferni. Sic enim auceps cuʒ sibilo suo .i. lingua adulatoris hoīem attrahit in infernū. In solitudinē inquit. Ideo dicit̄ de istis. Errauerūt in solitudinē in inaquosa viā ciuitatis habitaculi nō inuenerūt. Isti eñ qui ab adulatorib⁹ ducunt̄ in inuio ⁊ nō ī via ⁊ qui ab ipsis in suis erroribus cōfouētur. Isti ꝓ certo sunt vel erunt in solitudine infernalis ⁊ damnationis nec perpetuo intrabunt ciuitatem eterne consolationis Dico igitur ꝙ adulatio Dānationem legat. Promotionem indigne confert Deceptionem auribus offert. Et hec de adulatione sufficiant.

Adulteriū. Tripliciter pōt accipi. s. hystorice. Et ē illud peccatū qđ ꝯmittit vnus cōiugū alteri fidē frāgēdo ꝑ luxurie corruptelaʒ
A ¶ Itē allegorice. ⁊ hoc fit qñ idign⁹ ambitiosus vl' symoniac⁹ verā vxorē xp̄i vel boni p̄lati. s. eccl'iam. dignitatē. officiū vel beneficiū sibi copulat. ⁊ quasi cū eo iniuste cōtrahens ꝑ indignā promotionē ad eā admittit̄ ¶ Itē spūaliter ⁊ moraliter. Et hoc adulteriū nihil aliud est ꝙ quodlibet peccatū mortale per qđ aīa xp̄iana que dʒ esse vnica xp̄i vxor qui eā sibi ꝑ fidē in baptismo copulauit cū dyabolo: carne vel mūdo ꝑ pctm̄ ade criminaliter copulat̄. ⁊ exinde filios adulterinos .i. mala opa cōcipit ⁊ educit Et ideo cuilibet istarū scʒ tā eccl'ie ꝙ mulieri ꝙ anime dr̄ Osee .ij. Auferat inquit adulteria de medio vberū suorū Dicamus igit̄ aliq̄d de duobus primis Et dicam⁹ ꝙ adulter vel adultera sunt similes illi q̄ in terra aliena seminat ʒyʒaniā qđ ē semen malū cuius fructus nihil valet Sic vere tales in hereditate aliena ꝯstituūt semē adulterinū ⁊ heredes ⁊ successores sine iure ⁊ iusticia. Et ideo tales non possunt ibi facere fructū nec diuturnā posteritatem habere. vnde Sap. iiij. Adulterine plantatiōes nō dabūt radices altas. Nota igitur ꝙ per huiusmodi adulterium.

B Dissipatur regula create nature
Eneruat̄ copula humane ꝯiūcture
Excitat̄ regula diuine cēsure

Dico igit̄ ꝙ ꝑ adulteriū nature regula dissipat̄ Est eñ nature ꝙ vnū animal nō coeat cū illis q̄ sunt alterius speciei. qđ tñ adulteri faciunt qui cū alienis vxoribus copulātur: vel ecōuerso ꝑtergredi dignoscunt̄ Et ideo dyabolus facit talibus sicut facit pastor pullis asinoꝝ Scientes enim pastores ꝙ vna species libenter nō cognoscit aliam. ⁊ volunt ꝙ ex asino ⁊ eque generet̄ pullus: ipm̄ asinū ꝙ̄diu est pullus supponūt vberib⁹ eque in tenebris ⁊ sic ille pullus lacte eque nutritus ī amorē earū taliter exardescit ꝙ contra naturaʒ cum eis se copulat: ⁊ exinde terciam speciē videlicet mulum gignit Reuera charissimi: talis pastor est dyabolus: Nā ad illum finem ꝙ possit inducere hominē ad frangēdū legem matrimonij ⁊ nature: ⁊ ad alienā speciē .i. ad vxores alioꝝ per luxuriā anhelare isto vtit̄ artificio: q̄r vere ab ipa iuuentute ꝙ̄diu sunt pulli ⁊ adolescētes: ipe nutrit eos lacte equarū .i. verbis iocis atq̄ solacijs mulierū: ⁊ sic procerto ipsos inclinat ad earum copulam appetēdā. dato ꝙ sint alterius speciei .i. posito ꝙ alijs sint matrimonialiter alligate Quia breuiter hoc est verum ꝙ illi qui vacant circa mulieres: ⁊ lacte idest earū multitudine pascūtur. faciliter ad adulteriū inflāmātur quia sicut dicitur Hebre. v. Omnis enīʒ qui lactis est particeps: expers est sermonū iusticie. Et ideo dicit̄
C Hiere. xxiij. Adulteris repleta est terra Per adulteriū igitur nature regula dissipatur. ¶ Secundo per adulterium iuncture copula segregatur. q̄r scʒ illa fidelitas ⁊ illa indiuisibilis vnitas q̄ inter cōiuges debet esse: ꝑ adulteriū dissipatur. quia scʒ vir ⁊ vxor alij carnaliter copulātur: ⁊ tamen ista fidelitas minime conseruat̄ licet enim naturaliter leena teneatur sequi copulam leōis: sepe tñ accidit: ꝙ ꝑ rabie libidinis pardo se copulat ⁊ cōiūgit. Sic vere mala mulier sepe accidit: ꝙ viro suo cōtēpto: ⁊ extraneo per adulteriū copulat̄. ita ꝙ leopardi .i. filij spurij exinde generant̄. q̄r a leōis .i. a veri mariti cōditiōib⁹ sunt diuersi: Iō de talib⁹ malis mulierib⁹ dr̄. Ezech. xvj. Facta es q̄si mulier adultera: super virū suū inducit alienū. ¶ Tertio dico ꝙ ꝑ adulteriū cēsure ferula cōcitat̄. q̄r scʒ adulteri tā fm̄ legem diuinā ꝙ humanā debēt lapidari ⁊ mori. Deut. xxij. Et Leuiti. xx. Lapidibus morient̄ adulter ⁊ adultera. Ista lex tñ hodie nō seruat̄. q̄r si adulteri ⁊ adultere lapidarētur lapides q̄ sufficerēt nō inuenirent̄. Verū tñ ⁊ si pena legis cessat: pena tñ odij ⁊ zeli ⁊ malicie viri cōtra mulierē ⁊ mulier cōtra virū non cessat. Narrat Geruasius in libro suo de ocijs īperialib⁹. ꝙ inuentū est vnā ciconiam cū alio ꝙ cum suo cōpare carnaliter fm̄ modū suū fuisse copulatā. Qđ cū q̄dā dīe mascul⁹ suus pcepisset: q̄si dissimulās recessit. q̄ rediēs secū adduxit multitudinē aliarū: ipsamq̄ adulterā alis ⁊ rostris penit⁹ ꝑemerūt In quo dat̄ itelligi ꝙ zel⁹ matrimonij ⁊ pena adulteri ab ipis aīalib⁹ hʒ exēplū: ⁊ a diuinis legibus hʒ ortū. Ezech. xvj. Iudicabo te iudicijs adulterarū. Qđ scʒ iudiciū ponit Leuit. xx. Moriētur mechus ⁊ adultera Morietur dico ꝑ culpā: ⁊ etiā per mortē saltē eternā. Sic igitur in adulterio corporali.

Mouetur censura.
Rūpit̄ iunctura.
Leditur natura.

Unde igit̄ precipit̄ Marci. x. Nō adulteres ⁊c. Circa. adulteria spūalia de quib⁹ supra tactum est notandū: ꝙ ille q̄ est indigne promot⁹ adultero .i. adulteri filio cōparatur. Sicut enīʒ adulter nō ex legitimo viro concipitur in aliena hereditate introducitur in qua nullum ius assequitur: immo ad restitutionem tenetur. Sic vere illa quam mater impudica: id est malus prelatus ab adultero .i. a diabolo per precium vel fauorem in vtero sui amoris concipit: ita ꝙ per talem matrem: id est per symoniacum vel affectuosum prelatum ad ecclesiastica officia parturitur sibiq̄ hereditas crucifixi iniuste elargitur: ibi pro certo nullum habet ius: immo ad restitutionem tenetur Iudicum. xj. Heres in domo nostra esse non poteris: quia de adultera natus es: quia vere in domo ecclesie nō possunt esse legitimi successores quos mater adultera .i. prelatus corruptus per fauorem vel per symoniam introducit. Heu deus quia vere multi moderni ecclesiarum prelati in suis ecclesijs vel collegijs viꝛ introducunt aliquem: nisi per aliquem specialem fauorem quod patet: quia de compatriotis ⁊ carnalibus amicis insufficientibus ⁊ ideotis replent hodie totā ecclesiam iesu xp̄i. Hiere. xxiij. In prophetis hierusalem vidi similitudinem adulterantium: quod figuratuʒ est Iudicū. xj. vbi Iepte de adultera nat⁹ princeps in hierusalem factus est: quia plerūq̄ fit ꝙ illi qui sic indebite introducuntur in ecclesiam: tandem ad prelaturas principatus et officia promouentur. Ideo tali talium posteritati loquitur derisorie. Esa. lvij. Accedite inquit huc filij auguratricis semen adultere ⁊ fornicarie. Ubi ostenditur ꝙ quidam in ecclesia promouentur.

Per malignitatem coniecturarum. Auguratricis.
Per cupiditatem pecuniarum. Adultere. ab adoleo les. quod est incendere.
Per carnalitatis infectionem. Fornicarie
Per affinitatis affectionem. Filij ⁊ semen.

¶ Et primo dico ꝙ quidam ꝓmouent̄ per cōiecturarum malignitatē: ⁊ isti sunt qui sunt filij auguratricis. Sicut enim augures per quasdā cōiecturas ⁊ per motus ⁊ garritus auium cōijciunt de futuris. Sic multi mali prelati per conditiones auium .i. aliquorū subditorum coniecturant de futuris cogitando ꝙ tales si per ipsos promoueā[illegible]t in futurum tam sui ꝙ

suorū defensores vel sic non q̄ ecōuerso fieret tā.sui q̄ suorum aduersarij turbatores ꝛ sic accidit q̄ multi ꝑ hmōi coiecturas ꝓmouenꝫ ꝛ exaltanꝫ:vñ cuilibet tali ꝓmotori pōt dici illud.Esa.lvij.Dilatasti cubile tuuz ꝛ suscepisti adulterū filij inq̄t auguratricis. Cōtra qḋ Numeri.xxiij.dr. Nō est augurium in israel. Isti igiꝫ promouenꝫ per coiecturaꝝ malignitatē.Itē alij ꝓmouentur per pecuniarū cupiditatē.Et isti sunt filij adultere.Adultera eñ dr ab adolēdo:q: per luxuriā adoleꝫ ꝛ incendiꝫ ꝛ cremaꝫ:ꝛ exinde ad adulteriū ꝓmoueꝫ.Et signat p̄latos ꝛ auaros q̄ feruore cupiditatis accensi per adulteriū symoniace ꝓmotionis in hereditate ecclesie ꝯstituūt spurios.i.impios successores. Osee.vij. Oēs adulterātes quasi cliban⁹.Ideo de talib⁹ malis adulteris ꝓmotoribus dr.Job.xxiiij.Oculus adulteri obseruat caligine:q: s.accipiūt dona sua ꝛ cōmittūt suas adulterinas symoniacas fraudes ꝛ caligine ꝛ occulto. ¶ Itē tertio alij ꝓmouenꝫ per infectionē carnalitatis q: sepe accidit q̄ carnalia que inuicē habuerunt ꝛ per fornicationes quas inuicē cōmiserunt ipsi prelati fornicarij ipsos ꝓmouēt.Fornicarie inq̄t.Ideo de talibus dr.Osee.ij. Filij fornicationū sunt:q: fornicata est mater eoꝝ. ¶ Quarto alij ꝓmouenꝫ ꝑ affectionē affinitatis scꝫ cōsanguinei: familiares et cōpatriote.qḋ ostēdiꝫ cū dr.Semen ꝛ filij.Sicut eñ papilio insidēs oleribus et arboribus dimittit ibidē pestiferū semē suū.q̄.s.post modū eruce totū ortū et eius colera corrodentes.Sic multi sunt mali ꝛ pestiferi super hijs ambitiosi prelati qui in orto.i.in ecclesia abbatia: vel collegio in quo sunt tantū semināt de pestifera parentela ꝛ familia sua.q̄ finaliter ꝑ eos totus ille ortus occupatur.Ideo dr Esa.j.Ue semini neq̄ filijs scelerātis.Ideo de istis potest dici illud. Heb.ij.Ergo adulteri ꝛ nō filij estis.Aduertūt tamen tales q̄ proculdubio isti filij sui sic affectuose ꝓmoti nō perseuerāt post eos:immo finaliter a suis beneficijs ꝑ successores prelatoꝝ euelluntꝫ:ꝛ alij in locis eoꝝ ponunꝫ.vñ Sap.iiij. Adulterine plātatiōes ꝛ spuria vitulamina nō dabūt radices altas. Sequiꝫ ibidē.iij.cap.Filij adulteroꝝ in cōsummatione erūt. Et sic p̄ꝫ igiꝫ taliū promotio.Sꝫ adhuc nota de tertio adulterio spūali:quia sicut mulier relicto ꝓprio viro adultero:se tradit ꝛ efficiꝫ adultera:ꝛ extūc vir suus eā abominatur:dote ꝛ hereditate spoliatur:societate viri priuaꝫ: tandē morti fm legem subiugaꝫ.Sic vere anima viro ꝓprio scꝫ xp̄o in baptismo copulata:suggestionibus ꝛ tentationibus mota. adultero.i.diabolo mūdo vel corpori ꝑ diuersa peccata se copulat: propriūq̄ sponsum dimittit:ꝛ predictis adulteris se cōmittit.Et ideo xp̄o viro suo:abominabilis efficiꝫ dote:gratie ꝛ virtutū exuitur a viro suo xp̄o per culpā ꝛ per iudicij sentētiā perpetuo diuiditur et tandem mortis eterne iudicio condēnatur.Sicut eñ dicit Raba lib.vij.de naturis rerum.Meretrix est aīa peccatrix q̄ celesti viro xp̄o derelicto adulterinos iniquitatis fruct⁹ de dyabolo cōcipit. lupanar.i. locus meretriciosus est ꝯsciētia peccatoris vbi cuꝫ diabolo adulterinos perpetrat cōcubitus. Istā igitur adulteram scꝫ aīam peccatricem vir suus xp̄s finaliter puniet ꝛ eam in inferno comburet.Sicut eñ leo vxorem suam cum pardo adulteratam: nisi forte primit⁹ lota fuerit ipsam vulnerat ꝛ inuadit: vt dicit Isido. Sic vere de⁹ quādo videt q̄ vxor sua scꝫ anima:pardo: id est diabolo versipelli per peccatum copulaꝫ: nisi añq̄ ad ipsum veniat:per confessionem lota sit abominaꝫ occidit et cōdemnat eam morte eterna. figura Eze. xvj. vbi cuidam adultere cōminatur q̄ vestimētis suis nudabiꝫ:nasus ꝛ aures eius p̄cidenꝫ: ꝛ inimicis suis ad condemnandum dabitur.Sequitur.Scelus tuum ꝛ fornicationes tue fecerunt tibi hoc.Sic vere charissimi:postq̄ anima per peccatum adulterata fuerit:/vestimenta gratiarū ꝛ virtutū perdit.Nasus.i.virt⁹ deuotionis qua eterna suauitas odoratur.Itē aures obedientie ꝛ subiectiōis eidem auferūtur: ꝛ finaliter propter scelus ꝛ fornicatiōes i.stas inimicis suis.i.demonibus cōmendatur:et cum eis in inferno cōcluditur ꝛ bannitur ꝛc.

a **Er** No q̄
+Aere nihil inanius. A
Aere nihil mobilius.
Aere nihil vtilius.
Aere nihil subtilius.
Aere nihil corruptibilius.
Aere nihil damnabilius
Aere nihil lucidius.

¶ Primo aer inanis signat vitā mortalē que parum subsistit.Sap.vij.Ego nat⁹ accepi cōmunē aerē ꝛ in similiter factā decidi terrā.Et illḋ Sap.v.Aer diuisus est continuo in se reclusus. ¶ Itē aer mobilis signat mundi ꝓsperitatē q̄ cito desistit.Aer eñ subito de serenitate mutat in turbinē: sic ꝓsperitas in aduersitatem.Job.xxxvij.Subito aer cogetur in nubes ꝛ vētos transiens fugabit eas. ¶ Itē aer vtilis signat grām ꝛ charitatē sine qua hō non cōsistit:sicut.s.sine aere homo nō viuit.Sap.xvij.Aerē quē nulla quis rōne effugere posset. ¶ Item aer subtilis ꝛ purus signat virum iustū qui corruptioni resistit.Uñ viri iusti figurantur in tentorijs vestibuli assueri.Hester.j.De quibus diciꝫ q̄ tentoria erāt coloris aerei.i.puri ꝛ celestis. ¶ Itē aer passibilis seu corruptibilis q̄.s. infinitis subiacet passionibus ꝛ impressionibus:signat virum iniquum qui in bono ꝓposito nō ꝑsistit.Aer eñ semꝑ sicut p̄ꝫ in ligno qḋ in aqua submergiꝫ ꝑ aerē inclusum.vñ de superbis pōt dici illud.ij.Macha.v.q̄ visi sunt equites per aera discurrentes. ¶ Itē aer lucidus ꝛ amicabilis signat gloriā eternā q̄ grata est.De qua.j.Thessal.iiij.Nos qui viuimus rapiemur simul cū illis obuiā xp̄o in aera:ꝛ sic semper cum dn̄o erimus. His igitur premissis:nota q̄ aer accipiꝫ multipliciter in scriptura.Accipitur enim pro
Uiro bono ꝛ perfecto.
Uiro vano ꝛ infecto.
Mundi prosperitate.
Contemplationis charitate.
Eterna felicitate.

¶ Dico igiꝫ q̄ noīe aeris intelligitur vir perfect⁹ seu status perfectionis.Et de hoc Sap.ij.Spūs diffundetur tanq̄ mollis aer.In quibus verbis ostēdūtur q̄tuor ꝓprietates aeris q̄ spūaliter cōpetūt viro iusto. B
Est eñ aer immaculabilis puritatis.Spūs Cōmunicabilis leuitatis.Diffundeꝫ. Repn̄tabilis qualitatis.Tanq̄ qḋ signat elatiōnē ad aliud. Ualde tractabilis leuitatis.Mollis aer. Et iste pro certo ꝓprietates debent in quolibet nostroꝝ reperiri: ad hoc qḋ in nobis virtualis perfectio generetur.Debemus enim esse expulsiui carnalitatꝭ:quātū ad primū.Spūs.Expulsiui carnalitatꝭ quātū ad scḋm.Diffundeꝫ.Expāsiui cōformitatis: quātū ad tertiū.Tanq̄ Ostensiui benignitatis:quātum ad quartum. Mollis inquit aer.

¶ Dico igitur q̄ nos debem⁹ esse carnalitatis expulsiui.Spūs. Sicut eñ videmus q̄ aer naturaliter est purus:subtilis:ꝑspicuus:atq̄ clarus.Sic vere nos debemus esse puri per innocentiā ꝛ castitatē:ꝛ per consequens nos debemus expellere a nobis oēm voluptatē ꝛ carnalitatē.Debem⁹ esse ꝑspicui ꝑ cōtemplationē:subtiles per discretionē:clari per honestā cōuersationem.Et hoc ostendiꝫ cū diciꝫ.Spūs:q: scꝫ nos debemus esse viri spūales ab oīn carnalitate abstracti. Iuxta illud Luc.xxiiij.Palpate ꝛ videte q̄m spūs carnē ꝛ ossa nō habet.Ubi nota q̄ vir spūalis dꝫ habere.
Existentie veritatē:palpate ꝛ videte inquit.
Cōtinentie puritatem:q: nō dꝫ habere carnem.
Influentie pietatem:q: nō dꝫ habere ossa.

¶ Et ista pro certo sunt cōtra multos q̄ nō detestanꝫ opulentā: sed indigētiā.Nō amplexanꝫ pietatem:sed crudelitatē.Nō desiderāt cōtinentiā: sed luxuriā.Nō cōcupiscūt existentiā:sꝫ apparētiā.Nō hn̄t spūalitatē sꝫ carnalitatē C

ſed carnalitatem et voluptatem.. Nec ſunt per purita
tem aerei:ſed per carnalitatē terrei ⁊ corporei. Et ideo
figurātur. Ezechielis.xxxvij. vbi dicit ꝙ ſuper oſſa que
erant in campo extēta eſt cutis ⁊ caro ⁊ ſpiritum non
habebāt. Quia vere chariſſimi in cāpo mūdi ⁊ eccl'ie
ſunt hodie multa oſſa.i.multe ꝑſone dure ⁊ inſenſibi-
les ⁊ obſtiate:crudeles ⁊ ideuote:qꝛ reuera hñt hodie
carnē ⁊ cutē. Cutē dico curioſe apparētie. Carnē volu
ptatis ⁊ luxurie. Sꝫ ꝓ certo ſpm̄ nō hñt. qꝛ vere ipſi ca
rēt ſpū.i.puritate innocētie:caſtitatis ⁊ cōtinētie. Iſti
ſunt ſiſes ſtrutiōi q̄ eſt auis tāte corpulētie ⁊ carnoſi-
tatis:ꝙ magis videt̃ beſtia terrea q̄ꝫ auis aerea: qꝛ.ſ.
nō volitat ſicut auis:ſꝫ in terris habitat ſicut beſtia.
Sic vere ſunt multi q̄ tm̄ hñt de corpulētia voluptat̃
⁊ carnalitatis:ꝙ ipſi ꝓ certo vidētur eſſe beſtie.ſ.bru-
tales:ſenſuales.diſcretiōe ⁊ rōne carētes: ⁊ i terra.i. in
terrena ꝓſperitate ꝑ affectū ⁊ deſiderium habitātes.
Aues aūt ⁊ aerei.i.puri boni ſpūales ⁊ ꝑfecti nullo mō
vident̃ eſſe:qꝛ nec ꝑ cōtēplationē volāt:nec tꝑalia ꝯtē
nēdo a terra.i.a terrenis ⁊ infimis ſe elōgāt. Et breui-
ter iſti nō hñt ſpūalitatē innocētie ⁊ puritatis:ſꝫ ma-
gis terreſtritatē ⁊ carnalitatē luxurie ⁊ feditatis. vñ
Joſue.v. Diſſolutū eſt cor eoꝝ ⁊ nō remāſit in eis ſpūs
Nō ſic chariſſimi nō:ſed ſi volumꝰ eſſe aerei ⁊ ꝑfecti:
expellamus carnalitatē. Spūs inq̄t. Scđo neceſſe eſt.
ꝙ excludamus cupiditatē. Diffundet̃ inq̄t. Aer talis
eſt nature ꝙ ſeipm̄ dilatat:diſtribuit ⁊ diffundit. Nā
ſi aliq̄s locus.vel terra. vel aqua.vel aliquo alio corꝑe
vacuaret̃.ſtatim aer rōne ſue cōicabilis ⁊ diffuſiue na
ture illuc intrat: ⁊ ſeipſꝫ p̄ñtē exhibet.vt.ſ.ipm̄ repleat
vacuatū. Reuera chariſſimi. talis dꝫ eſſe quilibet hō
iuſtus: ⁊ ꝓ certo ipe dꝫ habere virtutē diffuſiuā.ſ. cle-
mētiā ⁊ pietatē:qꝛ vere ipſe dꝫ eſſe miſericors atq̄ꝫ piꝰ
ꝙ vbicunq̄ꝫ viderit aliquē locū vacuū.i.aliquā ꝑſonā
per paupertatē vel aduerſitatē diuitijs vel proſperis
vacuatā.ipſe ſtatim ſe dꝫ p̄ñtare ipſamq̄ꝫ ꝑ pietatē et
elemoſynā ꝑficere ⁊ replere: ⁊ ſic ꝑ ꝯñs cupiditatem ⁊
parcitatē ab ipo repellere ⁊ fugare. Diffundet̃ inq̄t vt
ſic de quolibet poſſit exponi in bono illud Act.ij. Dif
fuſa ſunt oia viſcera eiꝰ. Vñ Sap.v. Cōtinuo aer diui-
ſus eſt:qꝛ vere viſcera.i.cordiales affectꝰ nr̄i dñt alijs
diuidi ⁊ diffundi ꝑ clementiſſimā pietatē:qđ eſt con-
tra multos q̄ ita ſunt cupidi tenaces ⁊ parci:ꝙ nulli
volunt diffundere ſeu diſtribuere:nec ſe ꝑ affectū ⁊ cō
paſſionē:nec bona ſua ꝑ elemoſynā adiutoriū ⁊ ſubuē
tionē. Tales ſunt ſiſes dolio vino pleno: qđ vinū ſuuꝫ
nō vult dimittere nec diffundere q̄ꝫuis fuerit ꝑforatū
niſi forte a parte ſuperiori etiā fiat foramē ꝑ qđ vētus
poſſit intrare. Et rō eſt: qꝛ natura abhorret vacuū. et
ideo doliū vinū ſuū nō vult dimittere: nec ſe vacuare:
niſi aliud alio qđ ipm̄ impleat poſſit ſubintrare. Re-
uera chariſſimi.tales ſunt cupidi ⁊ auari. Abhorrent
em̄ mirabiliter vacuū.i.vacuitatē paupertatis ⁊ tenui
tatis. Et iō illud qđ ipſi hñt ipſi nolūt dimittere: nec
diffundere vel largiri:ſꝫ ſibijpſis totū retinēt: ⁊ abhor
rentes vacuū pauꝑtatis. Dicūt em̄ illud.ij. Regū. iij.
Nolo te reuerti vacuā ad terrā tuā. Nō attēdes ad il
lud Lu.vj. Date ⁊ dabit̃ vobis. Et breuiter iſti nolunt
aliquid admittere: nec aliq̄d erogare. niſi forte ꝑ di-
uinā inſpirationē iſti a parte ſuꝑiori.i.q̄ntū ad bona
eterna aperiant̃ ꝑ deſideriū ⁊ affectū: ⁊ niſi vētus.i.ni
ſi influētia ſpūſſancti corda ipſoꝝ introcat ⁊ ſubintret
Tales ſunt ſiſes ſanguiſuge. q̄ nō ceſſat ſanguinē ſu-
gere: ⁊ illū nunq̄ꝫ euomit nec diffundit: niſi forte quā
do fortiter premit̃ ⁊ crepat. Sic vere chariſſimi.auari
nō ceſſant ſugere ⁊ acquirere ſanguinē.i.ſubſtantiam
tēporalē.ſ.rapiēdo. vſurādo. ⁊ fraudādo. ⁊ nihil peni-
tus vomere volūt:nec a ſe dimittere:nec alijs ꝑ elemo
ſynā erogare.niſi forte q̄ñ nō poſſunt aliud facere:ſcꝫ
in morte q̄ñ ipi crepant̃ ⁊ rūpunt̃: qꝛ tūc ſanguis ipſo
rū.i.tꝑalis ſubſtātia diffundit̃: ⁊ ad vxorē ⁊ heredes fi-
lios ⁊ executores deuoluit̃: ⁊ ipſi vacui mortui ⁊ crepa
ti tꝑaliter ⁊ eternaliter dimittunt̃. Vñ pulcre loquit̃.
Eccle.xiiij. Viro cupido ⁊ tenaci abſq̄ꝫ rōne eſt ſub ſtā

tia.viro liuido ad q̄d auꝝ coaceruat em̄ ⁊ iniuſte alijs
cōgregat. ⁊ in bonis illiꝰ aliꝰ luxuriabit̃. Nō ſic chariſ
ſimi nō:ſꝫ ſimꝰ puri aerei ⁊ excludamus cupiditatem.
¶ Tertio ſi volumꝰ eſſe ꝑfecti exprimamꝰ cōformita-
tē qꝛ.ſ.nos debemꝰ eſſe deo ⁊ ſanctis ꝑ imitationem ſi
miles ⁊ ꝯformes qđ oñdit̃ cū dꝛ. Tāq̄ꝫ. qđ eſt aduerbiū
ſimilitudinis qđ ad aliud refert̃: ⁊ ꝑ qđ vnꝰ terminꝰ al
teri ſimilat̃. ⁊ ſignat virtutē imitationis:qꝛ q̄libet dꝫ
deo ⁊ ſanctis gratijs ⁊ virtutibꝰ aſſimilari: ⁊ ipſis ꝓ vi
ribus cōformari. Sicut em̄ videmꝰ ꝙ aer hꝫ v̄tutem
repreſentatiuā ⁊ impreſſionū ſimilitudinē expreſſiuā
ſicut pꝫ in yride vbi aer tingit̃ ſm̄ colorē yris ſicut etiā
patet in domo vbi aer tingit̃ ſm̄ colorē tele q̄ eſt in fe-
neſtra ꝑ quā trāſit. Sic vere chariſſimi nos debemus
eſſe ſimilitudinū repſentatiui.qꝛ ſm̄ colores.i.v̄tutes
⁊ ꝑfectiōes feneſtraꝝ.i.bonaꝝ ꝑſonaꝝ ꝑ quas trāſimꝰ
⁊ quibꝰ nos aſſociamꝰ.nos debemꝰ colorari.ſ.ꝑfectio
nes ipſaꝝ in nobiſipſis ꝑ imitationē repſentādo: ⁊ to-
tā domū eccleſiā vel patriā ſeu collegiū in quo ſumus
nr̄e cōuerſatiōis pulcritudine picturādo:tanq̄ꝫ inq̄t.
Vñ.j. Pet.ij. Ipſi inq̄t tanq̄ꝫ lapides viui ſuꝑedifica-
mini domos ſpūales. Et hebreos. Moyſes fidelis in
domo dñi tanq̄ꝫ famulus. Vbi nota ꝙ debemus eſſe
ſiſes ſanctis viris in benignitatis imitatiōe. Moyſes
qui.ſ.erat mitiſſimꝰ ſicut dꝛ. Nume.xij. In credulitat̃
rectitudine fidelis. Itē in humilitudinis prōptitudi
ne famulus. Et ideo dico chariſſimi ꝙ nos debemus
eſſe ſimiles cameleoni q̄ colores circūiacentiū parie-
tum in pelle ſua repreſentat: qꝛ vere virtutes ⁊ ꝑfectio
nes circūiacētiū vicinoꝝ dñt ꝑ imitationē i pelle nr̄a
i.in nr̄a cōuerſatiōe apparere repreſentari exprimi ⁊ vi
deri. Vñ Eze.xvj. Sūpſiſti veſtimēta tua multicoloria
qđ eſt cōtra multos q̄ bonis viris atq̄ꝫ coloratis nolūt
ꝑ imitationē ꝯformari.ſꝫ magis impijs ⁊ iniquis. Nō
ſic chariſſimi nō:ſꝫ exprimamus cōformitatē tāq̄ꝫ in-
quit. ¶ Quarto dico.ꝙ ſi volumus eſſe aerei ⁊ ꝑfecti
neceſſe eſt ꝙ oñdamꝰ benignitatē. Mollis inq̄t Aer.
Sicut aer eſt q̄d molliſſimū ⁊ rarꝰ:ita ꝙ oi rei corpora
li cedit: ⁊ locū ꝓpriū dimittit ſuperueniēte quocunq̄ꝫ
alio corporali. Sic vere vir ꝑfectus debet eſſe ꝑ beni-
gnitatē moliſſimus ⁊ humilimꝰ:ita ꝙ oibꝰ alijs ipſe
dꝫ ꝑ humilitatē cedere.nō eis ꝑ obſtinationem ⁊ mali
ciā cōtraire. Qđ eſt cōtra multos q̄ etiā cōtra deum ⁊
p̄latos nō verent̃ ſe opponere:nec ſuis maioribꝰ proca
citer obuiare.nec ꝓ quocūq̄ꝫ locū vel ꝓpoſitū relinque
re:ſꝫ ꝑ obſtinationē ꝓpoſiti:cōtra oēs ceruicoſe ⁊ irre
uerēter militare. Dan.xj.c. Nec quēq̄ꝫ deoꝝ verebit̃: ſꝫ
aduerſus vniuerſa cōſurget. Dilata ſi vis materiā iſtā
ſicut de aduerſario in autoritate. Cucurrit cōtra deū
erecto collo ⁊ pingui ceruice armatus eſt ſuꝑ verbo
ceruice. Nō ſic chariſſimi nō.ſed ſimus molles.i.hūi-
les placabiles ⁊ benigni:qꝛ ſicut dꝛ Mat.xj. Ecce qui
mollibus veſtiunt̃ in domibꝰ regū ſunt: qꝛ vere illi q̄
ſunt induti mollitie benignitatis digni ſunt eſſe i do
mibus eterne felicitatis:cū regibus perpetue dignita
tis. Et ſic igit̃ patet chariſſimi ꝙ ſi volumus eſſe ꝑfe-
cti nos debemus ſm̄ cōditiones aeris eſſe.

Oſtenſiui benignitatis.
Expreſſiui cōformitatis.
Excluſiui cupiditatis.
Expulſiui carnalitatis.

¶ Itē nota ꝙ noie ae-
ris pōt intelligi vir pec
cator ſtatuſq̄ꝫ peccati
⁊ ſtatus mūdane pro
ſperitatis. Et de hoc pōt intelligi illud ps. Tenebroſa
aqua in nubibus aeris p̄ fulgore nubes in ꝯſpectu eiꝰ
trāſierūt grādo ⁊ carbones ignis. Nā ſicut aer eſt lo-
cus vbi generantur multe male impreſſiones que ma
gna inferūt nocumēta. Sic in hoie peccatore in ſtatu
peccati:vel in ſtatu ꝓſperitatis ⁊ dignitat̃ multe im
preſſiones peccatorū generant̃ q̄ aialibus faciunt no
cumētū. Et ideo videt̃ ſicut in aere iſto generant̃ mul
te impreſſiones.ſ.nubes:pluuia:ventus:choruſcatio:
grando fulgur.ita ꝙ in aere poſſumus videre.
Quātum ad nubes obſcuritatem. Tenebroſa.
Quantum ad pluuiam humiditatem. Aqua.
Quātū ad ventū mobilitatē. Nubes tranſierunt.

Quātuȝ ad coruscationem luciditatem. Pre fulgore. Quantū ad grandinē frigiditatem. Grando. Quantum ad fulgur caliditatem. Carbones ignis. ¶ Ita recte q̄tū ad istas sex conditiones possumus videre in statu predicto sex specialia vicia ⁊ peccata expressa in aere humane cōsciētie. ⁊ ibidē per agens diabolicū introducta est em̄ in isto aere obscuritas ruditatis. Ecce nubes tenebrosa. In quātū humiditas voluptatis. Ecce pluuia: aqua inquit. Mobilitas vanitatis. Ecce vētus. Nubes inquit trāsierūt. Luciditas palliationis. Ecce coruscatio ꝑ fulgore: quātū ad hypocritas. frigiditas indeuotiōis. Ecce grando. Caliditas tribulatiōis. Ecce fulgur. carbones inquit ignis. Dico igitur. ꝙ in statu peccati prosperitatis ⁊ dignitatis generat̄ ruditatis obscuritas tenebrosa. Sicut enim videmus ꝙ in aere ex vaporibus: ex terra ⁊ aqua surgentibus generātur nubes: de quibus ipse aer mirabiliter obscurat̄. Sic vere in statu peccati ⁊ hoīe peccatore generant̄ qn̄q̧ nubes: ⁊ nebule erroris ⁊ ignorātie: que de vaporibus .i. ex ipsis cōditionibus terre et aque .i. carnis ⁊ sanguinis insurgūt ⁊ imprimunt̄ que ipsum reddunt turbulentū: ignorantem: instructum ⁊ obscurū. qđ ostēdit̄ cū dicit̄. Tenebrosa. Unde Prouerbio. iiij. Uia impiorū tenebrosa nesciūt vbi corruūt. figura Apoca ix. vbi dicit̄. ꝙ stella decidit de celo: ⁊ data est ei clauis putei abyssi. que cū apperuisset exiuit de puteo fumus sicut fornacis magne: ⁊ obscurat⁹ est sol ⁊ aer de fumo putei. Iste puteus charissimi est humana caro: quā stella q̄ de celo cecidit .i. diabolus qui de celo in mundū corruit: qn̄q̧ ꝑ vana desideria taliter apperit: ꝙ fumus maloꝝ appetituū ⁊ tentationuȝ solem .i. intellectū ⁊ aerē .i. affectū obnubilat ꝑ ignorantiā. Gen̄. j. Tenebre erāt super faciē abyssi. Est igitur in peccatore ruditat̄ obscuritas. Tenebrosa inq̄t. ¶ Secundo dico ꝙ in statu peccati est voluptatis humiditas. Aqua inquit. Nā sicut in aere generatur impressio que dicitur pluuia: que est impressio frigida ⁊ humida ⁊ humidis vaporibus in nubis vtero generatur. tādem calore resoluta ⁊ in terris inferius deriuata. Sic vere charissimi tot vapores .i. tot tentatiōes ⁊ suggestiones ascēdūt qn̄q̧ ad interiora nubis .i. ad interiora cōsciētie: ꝙ ibi generat̄ pluuia carnalitatis ⁊ voluptatis: ⁊ maxime qn̄ calor naturalis ⁊ feruor luxurie inualescit nubē .i. hoīeȝ ꝑ vana desideria dissoluit ipsumq̧ ad terrā .i. ad statū peccati detrahit ⁊ euellit. Aqua inq̄t ps. Intrauerūt aque vsq̧ ad aīam meā. Aq̄ scȝ carnalitatis ⁊ voluptat̄. Ideo de tali aere d̄r. Deute. xxviij. Percutiet te dn̄s febre aere corrupto ⁊ rubigine. percutiunt̄ em̄ tales febre .i. ardore carnalitatis aere corrupto prosperitat̄: rubigine cupiditatis. Sic igitur patet ꝙ in statu peccati cōtinet̄ voluptatis humiditas. ¶ Tertio dico ꝙ in peccatore est vanitatis mobilitas. nubes transierunt. Sicut enim videmus ꝙ aer est corpus leue ⁊ mobile: ita ꝙ qn̄ vēto impellitur faciliter cōcitat̄. Sic vere peccator est leuis ꝑ insolētiā: est mobilis per incōstātiā. Et ideo qn̄ vēto vanitatis impellit̄ ꝑ supbiā faciliter se agitat ꝑ extollentiā ⁊ iactātiā. qđ ondit̄ cū d̄r. Nubes trāsierūt. Nā sicut nubes trāsiens vndiq̧ circuit: nec alicubi req̄escit sursuȝ vagabūde morat̄. vbi vētis ⁊ turbinibus agitat̄. et finaliter euanescit ⁊ dissipat̄, ita ꝙ amplius nō apparet: sed alia loco ei⁹ substituit̄. Sic vere charissimi supbus nō quiescit ꝑ ꝓposito firmitatē sȝ vagat̄ ⁊ circuit ꝑ incōstātie leuitatē. Sursuȝ in statū emīnētie ascendit ꝑ ambitionē: vbi vētis vanitatū agitat̄ ꝑ elationē finaliter tn̄ euanescit ⁊ deficit ꝑ morte ⁊ dānationē. Et iō de dispentia morte ⁊ dānatione taliuȝ nubiū: ⁊ talis aeris euaporabili vanitate intelligit̄ illud Job. xxxvij. Subito aer coget̄ i nubes ⁊ vēt⁹ trāsiēs fugabit eas. Talis em̄ aer .i. pctōr ɔuertit̄ i nubē ꝑ vanitat̄ sublimitatē: sȝ finaliter ꝑ vētū .i. ꝑ mort̄ aduersitatē fugant̄ .s. ad inferni ꝓfunditatē: pȝ igit̄ charissimi ꝙ in aere .i. in pctōre statu ꝓsperitat̄ vel pctī generat̄ vanitatis ventositas. ¶ Quarto dico ꝙ in tali aere generat̄ palliationis luciditas. Pre fulgore sicut ei i aere generat̄ choruscatio q̄ est impressio ignis a nube exeuntis aerem illumināatis nō tn̄ durantis ⁊ perseuerātis sed cito deficiētis ⁊ euanescētis. Sic vere in mūdo isto generatur fulgor fictiōis ⁊ palliationis hypocrite q̄ q̄diu durāt pre claritate sue ficte honeste ɔuersatiōis videntur pulcerrimi totū mundū ⁊ patriā suis bonis opib⁹ illustrātes. Ueruntn̄ parū durātaut perseuerāt. immo cito deficiūt atq̧ cessant ⁊ in nihilū redeūt atq̧ cadūt q̄ sicut dicit Sen̄. Omnia ficta tanq̄ flosculi dilabuntur nihil em̄ simulatū potest esse diuturnū Pre fulgore inquit. Et ideo dicitur Ezech. xxj. Gladius exacut⁹ est ⁊ limatus vt fulgeat limatus est habēt igit̄ isti palliationis luciditatē. ¶ Quinto dico. ꝙ ipsi habēt indeuotionis frigiditatē grādo. Sicut eniȝ teste Aristo. impressio grādinis generat̄ in ventre nubis ex vapore humido ⁊ frigido quasi in pluuiā resoluto pre frigiditate cū loci cōgelato. Unde grando nihil est nisi stilla pluuie in medio intersticio aeris ɔgelata Sic vere charissimi in ventre nubis .i. in humana cōscientia ⁊ in aere .i. in homine peccatore quandoq̧ predominat̄ tātuȝ frigus indeuotiōis ꝙ quicquid est ibi humidū et pluuiale quicquid est ibi deuotiōis ⁊ pietatis ꝑ indeuotionē ita ꝙ exinde grando hoc est dictu mala ⁊ indeuota opera ad alios deriuant̄ vn̄ ps. Grando nix glacies spūs procellarū pars calicis eoruȝ. Sexto dico. ꝙ ipsi habēt tribulatiōis acerbitatē. Carbones ignis. Nam sicut charissimi quādoq̧ in aere generat̄ fulmen quod nihil aliud est q̄ terrestris materia in ventre nubis ꝑ fortē cōflagrationē ignita ⁊ corrupta nube ad nos inferius deriuata que .s. ita est virtuosa ⁊ actiua ꝙ q̄cq̄d attingit frangit dissipat ⁊ comburit vt dicit Aristo. et Isidor. Sic vere in talibus generatur fulmen ⁊ ardor tribulationis iracundie ⁊ inuasionis seuicie. rapine ⁊ exactionis quā comitat̄ tonitruū terroris ⁊ ɔminationis ex quib⁹ pro certo circumstantes vicini et subditi inflāmātur cōturbātur ⁊ infinitis aduersitatibus tribulātur depauperātur ⁊ cōsumuntur. Carbones inq̄t ignis. Et de hoc figura Apoca. xvj. vbi ostendit̄ ꝙ vn⁹ angelus effudit phialā suā in aerē ⁊ facta sunt fulgura voces ⁊ tonitrua ⁊ terremot⁹ magnus. Sic vere charissimi. quādo angel⁹ .s. sathane phialam suam .i. venenum tentationū suarū maxie peccatū impietatis et crudelitatis in aerem .i. in virū supbum ⁊ peccatorē altū vanuȝ ⁊ potentē. vt pote in malū principē ⁊ prelatū officialē. iudicē ⁊ balliuū. Tūc vere in patria circūiacēti fiunt fulgura. rapinarū ⁊ exactionū tonitrua terrorum ⁊ cōminationū terremotus aduersitatū ⁊ tribulationum m. ⁊ sicut etiam patet charissimi. ꝙ aer .i. superbus ⁊ peccator vel status peccati vel status prosperitatis vel status etiaȝ nepharie dignitatis istas sex malas impressiones continet .s. tribulationis.

Tribulationis ardorem
Indeuotionis algorem.
Palliationis splendorem.
Uentositatem vanitatis.
Humiditatem voluptatis.
Obscuritatē ruditatis

Et nota ꝙ adhuc ꝑ aerē q̄ est loc⁹ alt⁹ ⁊ ab istis inferiorib⁹ segregat⁹ ⁊ ab auib⁹ frequentat⁹ luce etiā illuminat⁹ pōt intelligi paradisus vel stat⁹ perfectionis ⁊ dignitatis. vbi est altitudo ɔtemplationis. vbi dȝ esse separatio .i. cōtemptus inferioris mūdi glorie ⁊ possessionis lumen etiam discretionis ⁊ societatis auiū .i. virorū spūalis cōditionis. vnde. j. Thessa. iiij. Rapiemur simul cum illis obuiā xp̄o in aera. ⁊ sic semp cū domino erimus. Et sicut superior pars aeris est clara ⁊ ab istis impressionib⁹ elōgata a cunctisq̧ vētis ⁊ turbinib⁹ libera ⁊ quieta Sic vere stat⁹ perfectionis ⁊ dignitatis ⁊ celestis felicitatis a cunctis turbinibus ⁊ tribulationibus est semota. ⁊ a cunctis peccatorum impressionibus libera ⁊ quieta. Et allega siuis primam autoritatem diuisam. Aer est locus altus ab auibus frequentatus ventis atq̧ turbinibus agitat⁹ Sic vere status mundanarum dignitatum altus est per extollentiam

tollentiã: et ab auibus. i. a superbis hominibus frequentatur. et multis impressionibus. i. peccatis et criminibus vanitatis et tribulationibus agitatur. Et allega sicut supra. et pone sex malas impressiões in isto aere sicut in auctoritate pz. Tenebrosa aqua. Et pone quomodo dyabolus est princeps istius aeris. Eph. ij. Secundũ principem potestatis aeris huius. Et hec de aere sufficiãt.

A **Affectio. Affectus.** Nota q affectio vt communiter accipit pro desiderio vel amore. Aduerte tamẽ q philosofice loquẽdo. Affectio dicit ab afficio. cis. qd idẽ est q affligo. gis. Et sic affectiões sunt quedam passiones animi quibus. s. mẽs imperfecta grauatur. Sic igitur dicunt q mẽs humana quattuor affectionibus afficit in hac vita. que sunt gaudiũ et dolor de bono et malo presenti. Spes et timor de bono et malo futuris. Aut em anima gaudet de aliquo bono presenti. Aut imperat bonũ futurũ. Aut de malo presenti dolet. aut malũ futurũ timet. Ista sunt illa quattuor que oriuntur ex corde: Eccli. xxxvij. Ex corde quattuor oriũtur. bonum malũ. vita et mors. Bonuz em et malũ sunt gaudiũ et dolor. Uita et mors sunt spes et timor. Iste em sunt quattuor affectiones que in bonis sunt bone. in malis vero sunt male. Boni em gaudent de virtutibus dolent de criminibus. sperant premia: timent tormẽta. Et sic figurant i arca testamẽti Exo. xxv. vbi dicit. Qd arca testamẽti que erat de lignis sethim incremabilibus et imputribilibus. habebat quattuor angulos. et in quattuor angulis quattuor circulos aureos. q reuera arca testamenti. i. anima sancta. vel cõsciencia bona q nec igne cupiditatis vrit: nec aqua voluptatis mutat quattuor etiã angulos. i. quattuor bonas affectiones cõtinet. Et quattuor circulos. idest: quattuor cardinales virtutes habet. q videlicet in aia sancta angulum gaudij ꝯcomitat circulus tẽperantie. Angulũ doloris concomitat circulus fortitudinis vel cõstantie. Angulum spei cõcomitari debet circulus iusticie. Angulum vero timoris cõcomitari debet circulus prudẽtie. Gaudiũ em ne mẽtẽ dissoluat. debet gubernare tẽperãtia. Dolorẽ ne mentẽ absorbeat debet associari fortitudo vel constantia. Spẽ ne indebite presumat debet cõcomitari iusticia. timorez vero ne p desperationẽ nimis deprimat regere prudẽtia. Sic igitur in arca testamẽti quattuor anguli quattuor circulos ꝯtinebũt quãdo in anima seu cõsciencia. quattuor affectiões. quattuor virtutes cardinales ad sui gubernaculũ possidebunt. Unde Exo. xxxvij. Fudit quattuor circulos aureos quos posuit in quattuor angulis Iste sũt igit bone affectiones bonorum. ¶ Sed adhuc dico q sunt quattuor affectiones malorum quia reuera malorum mens per quattuor affectiones fluctuat.

Nunc inaniter gaudendo.
Nunc sine causa dolendo.
Nunc superflue sperando.
Nunc imbecilliter timendo.

In varias species se cõmutat. figura Dan. vij. ca. vbi ipse vidit quattuor ventos qui pugnabãt et in medio mari similiter ascendebãt. Quattuor aũt venti sunt quattuor vane et volatiles affectiones: que in mari fluctuoso. i. in corde peccatoris cõtra se inuicẽ pugnant. Esa. lvij. Impij aũt quasi mare feruens qd quiescere nõ potest. Et iõ quattuor bestie. i. quattuor peccata sequũt istos ventos. i. istas ventosas affectiões cõcomitant. Gaudium em istorum sequitur impatientia. q. s. ipsi nesciũt esse in gaudiosis et psperis tpati. Dolorẽ et aduersitatem sequitur impatientia et incõstantia. q. s. ibi nũq sunt cõtra aduersa firmati aut roborati. Spem istorum sequit presumptio: q semper plus q debeant sunt elati. Timorem vero taliũ cõcomitat desperatio: q supra modum per terribilia sunt grauati. De talibus igitur ventis et ventosis affectionibus põt dyabolus dicere illis peccatoribus illud zacha. ij. In quattuor vẽtos celi dispersi vos. de qua pugna dicit Seneca epla. lvj. Quid prodest totius regionis silẽtiũ si affectus fremũt. Sequitur. Nulla placida ẽ quies nisi quã ratio apposuit

B ¶ Ubi igit pmissis dicamus q affectiões alio mõ i scriptura sumunt. Est em affectus seu affectio idẽ q amor desideriũ vel voluntas. Et sic dicã q inuenio affectiones bonorum que sunt laudabiles. Et affectiones malorum que sunt dãnabiles. Sunt em affectiones sicut ale. vel sicut pedes anime quibus ipsa ad diuersa desert vnde Aug. pes meus est affectus meus eo feror quocũq feror: et ideo sicut videmus: q locuste. et talia parua animalia multiplices hñt alas. quasdã. s. sursum erectas. quasdã lateraliter extensas. quasdã in longũ corporis protensas. Sic dico sancti et iusti multiplices hñt bonas affectiones. quasdã. s. quas ad deũ et ad bona eterna erigũt. quasdã quas lateraliter ad proximos porrigunt. quasdã quas ad seipsos dirigunt. figurati Esaie. vj. in seraphin. De quibus dr. Qd sex ale vni. et sex ale alteri. Et dr ibi. q de istis sex alis due ad faciẽ erecte. due erga pedes erat ptense. due vo ad volandũ erant extense. In quo notat q vir iustus alas affectionũ suarũ partim dz sursum ad amorẽ dei et honorẽ eternorum erigere. Partim ad proximos per pietatẽ et charitatẽ extendere. partim ad pedes proprios tegẽdos. idest ad seipz dirigere. j. Paral. xxviij. Similitudo quasi cherubin extendentium alas suas nota igitur q iusti debẽt habere affectionem.

Altam.
Latam.
Rectam et
Curtam.

Alta debent ad deum ascendere: Lata debẽt se ad proximos extendere. Recta debent ad seipsum intendere Curta debẽt a mũdo et a carnalibus parentibus recedere Igitur dico. q affectio nostra debet esse alta deuz: scz cõtemplãdo et eterna bona amãdo et affectando. Aues em quẽ vt coiter sunt bipedes solent alta diligere et sursum ad aera se leuare: qd cõtrariũ est in serpentibus q scz carent pedibus. q scz inferius in terra remanent et superius nunq volant. Sic vere aues spiritales. idest viri iusti: qui pedes bonorum affectuũ hñt binos inqtũ scz deũ et proximũ diligũt sursum p desideria ad deũ et ad bona eterna se erigũt. et i deũ diligenter intendũt: et bona eterna summis affectibus cõcupiscũt ps. Ad te leuaui oculos meos qui habitas in celis. Et Treñ. iij. Leuemus corda nra cũ manibus ad dñm. qd tñ serpentes: idest peccatores non faciũt. q pedibus bonorum affectuũ carẽt ideo in terrenorum latebris se abscõdũt. Exo. xv. Descẽderũt in profundũ quasi lapis. Sic igit affectio nostra alta figura Ezech. x. vbi dr. Qd eleuauerũt cherubin alas suas. et exaltata sunt a terra. Ale em affectiões designãt. q. s. de terra: idest a terrenis debẽt eleuari ad deũ: ¶ Scdo dico. q affectio debet esse lata: proximũ. s. diligendo. et se per pietatẽ ad pauperes extẽdendo. Metallũ quanto nobilius: tanto ductilius. et ad extendendũ facilius. Patet in auro qd in bracteas tenuissimas dilatat. Sic vere affectio tanto est nobilior quãto ad proximos et paupes est per charitatẽ dilatatior et extẽsior. figura. ij. Para. iij. vbi dr q cherubin facti sunt intẽplo qui sunt cooperti auro puro. quorum ale. xx. cubitis extẽdebant: q scz viri sancti et maxime scienti fici. q cherubin interpretat plenitudo sciẽtie et potẽtissime illi qui in tẽplo status ecclesiastici sunt locati debent esse per sanctã cõuersationẽ deaurati: ale sue. i. ipsorum affectus ad pauperes et proximos dilatati. vnde apls. Os nostrũ patet ad vos. o chorinthi cor nostruz dilatatũ est. Sit igitur affectio nostra lata ad proximũ extẽdẽdo. ¶ Tertio sit affectio nostra recta se ad nosipsos dirigẽdo. Hõ em debet affectionẽ rectã iustã et moderatã in se habere. vt. s. nihil velit aut affectet nisi recte et iuste. figuratus in sanctis animalibus Ezechi. j. vbi dr. q pedes eorum pedes recti. Pedes em affectus signant vt dictũ est. Uide figurã istã expositã infra facies B. et leo. C. ¶ Quarto sit affectio nra curta mo-

derate terrestria diligēdo. q: reuera affect⁹ nostri debēt esse breues moderati ⁊ curti q̄tū ad parētes carnales ⁊ q̄tū ad tpalia mūdi bona. Similes illis auib⁹ q̄ appodes noīanť q̄. s. habēt tibias ita breues q̄ nunq̄ possunt incedere sup terrā. immo si ad terrā descenderint nequaq̄ amplius inde surgūt. Et ideo iste aues cōtinuo sunt volādo. ⁊ quādo nidificāt aut quiescunt solēt in rupibus quiescere: vbi. s. facili impulsu pñt inferius cadere ⁊ in aerē se recipere ⁊ volare sicut experimētaliter in insula maiorica reperiť vbi sunt multimo de tales aues. Et sicut etiā ponit liber de natura rerū Reuera tales aues debem⁹ spūaliter esse. q: . s. tybias ⁊ pedes affectionū debem⁹ ita curtas ⁊ moderatas habere. q̄ in terra. i. amore terrenorūvel in carnali amore ipsas nō extēdere. nec in terrenis negocijs ambulare. s; potius sursum circa bona spūalia velare ⁊ in paradisi rupibus mentaliter habitare. vñ Aug. sup illud. Si q̄s sitit veniat ad me ⁊ bibat. Sitimus xp̄m veniamus ad eum non pedibus sed affectibus. Nō vagādo sed amādo. Et super illud Joh. v. Si gratiaz saluatoris cognoscere volumus ⁊ ad eius visionem venire. fugienda est turba affectuum malorū ⁊ fugiendū est ad templum. vt ⁊ nos templum dei fieri mereamur. quos deus inuisere: et in quibus manere dignetur. Sic igitur patz q̄ affectus bonorum debet esse.

D. Altus. Latus. Rectus Curuus. Sed reuera Affect⁹ malorū nō est talis q: p̄ certo iste ē Affectus bassus. terrena cupiēs Affect⁹ strict⁹ pauperes fugiēs. Affectus tortus. iniqua faciēs. Affectus lōgus. ad suos rediēs. Affectus altus. ardua ambiens ❡ Habent igitur mali affectū bassum seu infimū vel depressum terrena cupientes. similes enividenť fulguri q̄ ī se ē ardēs ⁊ alia penetrās ⁊ cōburēs q̄ de celo versus terrā semp inuenitur descēdere ⁊ nunq̄ ecōuerso. de terra versus celū ascendere. Terrestris em̄ materia in fulgure dominať Propter quod necesse ē q̄ ad terrā finaliter deprimať. Sic vere impij ardētes ⁊ auari aliorū per rapinas grauatiui ⁊ cōbustiui pōdere affectionū terrestriū que in eis dominātur ad terram. i. ad terrena bona dīmissis celestibus per desideriū inclinātur. nūq̄ vero econuerso. de terra ad celū. idest de terrenis ad celestia subleuātur. q: reuera affectiones eorū semp tendūt ad infima. ⁊ semp spernunt aut deserūt celi summa ps. Introibunt ad inferiora terre ptes vulpiū. i. demonū erūt Isti igitur habēt affectū bassuz terrena cupientē. ❡ Secūdo dico. q̄ isti habēt affectū arctuz. pauperes fugientē. Nō enim dictant affectus suos ad alios diligendū vel ad bonū eis faciendum. s; ipsos restringunt ⁊ arctant ad seipsos amandū ⁊ et aliquid deutilitate propria solum curandum quod est cūtra naturam: quia cor transfert vitam ⁊ calorem quaz habet in omnia alia membra. Isti vero volunt fouere nisi se solos Phil. ij. Omnes que sua sunt querūt habent igitur affectū arctū pauperes fugientē. ❡ Tertio habent affectū tortum iniqua mollientem sicut sc; p̄uersi ⁊ maliciosi quorū affectio a iusticie rectitudine deuiat ⁊ ad iniquitates faciliter se obligat. Siles vulpi cui⁹ pedes sunt torti ⁊ non recti. Et ideo gressus ei⁹ in omnibus sunt obliqui. Sic vere pedes affectionum istarum rectitudine ⁊ veritate carent. Et ideo gressus suorum operum a iusticia titubant ⁊ vacillant. Si em̄ affectio sit torta ⁊ iniusta necesse est q̄ operatio sit iniqua. Sap. ij. Dixerunt impij apud se cogitantes nō recte Sequiť. Uenite circumueniamus iustum quoniaz inutilis est nobis morte turpissima condemnemus cū quia enim non erat recta affectio seu cogitatio. Ideo iniqua sequitur operatio. Isti similes sunt vulcano. de quo dicunt fabule. q̄ quia dum iuno ipsum pareret in terrā cecidit ideo perpetuo claudus fuit Et quia erat turpissimus ideo de celo ⁊ de deorū cōsortio est eiectus Tales sunt maliciosi quos iuno. i. dyabolus parturit et p̄ducit. Isti enim pro eo q̄ ad terraz. i. ad terrena per auariciam cadunt claudi. torti ⁊ maliciosi in affectiōe efficiuntur. ⁊ q: etiā turpes sunt moribus. ideo a paradiso a deo ⁊ angelorū cōsortio excluduntur. ij. Regū. ix. Erat aūt miphibosepb claudus vtroq̄ pede. hñt igiť affectum tortū iniq̄ mollientē. ❡ Quarto dico. q̄ impij hñt affectum longuz ad suos transeuntē: et tales potissime sunt illi qui affectu carnali nimis diligunt filios ⁊ parentes. In quo p̄culdubio nos ecclesiastici sumus p̄ ceteris viciosi quos amor nepotū ⁊ filiorū taliter trahit q̄ alibi nō cogitat aut intēdit. In mōtib⁹ etiā caspijs p̄pe alanos est vna regio vbi filij comedūt patres suos. Aiūt em̄ q̄ melius ē ipsos mortuos cōedere q̄ terre vermib⁹ cōmendare. Sic vere nos ecclesiasticos filij nostri. i. parentes carnales comedūt inq̄tum p̄pter nimiū affectum quē habem⁹ ad eos nos corrodūt. ⁊ inq̄tuz dānationis nr̄e causa ⁊ occasio existunt. Eze. v. Filij comedēt patres suos. Multi igitur ecclesiastici similes sunt cancro. q̄ sc; in tempestate solent adherere lapillis. Sic isti nullū hñt solatiuz nisi dum amplexantur lapides. idest suos ignaros nepotulos: ⁊ parentes. Job. xxiiij. Non hñtes velamen amplexantur lapides. Habent igitur affectum longū ad suos transeuntem. ❡ Quinto habent affectum altuz ardua ambientem. Sed vide de ambitione infra ⁊ in tabula. Et cōpara istos lepori. sicut infra de circuire in littera. C. Sic igitur patet q̄ mali hn̄t multiplicez malū affectuz. s. bassum: strictum: tortū: longum. et altum ⁊c. ⁊ sic sufficit. vide in tabula.

Afferre.

Afferre. idē est q̄ aliquid ferre. i. aliquē ferre vnde nota q̄ in scriptura inuenitur quadruplex afferre. s. afferre. obedientie: beniuolētie: iniusticie ⁊ auaricie. ❡ Est igiť primo vnū afferre obediētie: ⁊ istud est illud quo iusti afferūt bono corde. i. optimo recipiūt verbū ⁊ afferūt fructū i patiētia Luc. viij. Dico igiť p̄io q̄ sicut arbor affert fructū suū i orto patrisfamilias. sic ⁊ nos ī orto xp̄i qui ē ecclesia debem⁹ afferre fruct⁹ multiplicis vbertatis. Sicut em̄ arbor primo affert folia exterioris cōuersationis. Sic ⁊ nos debem⁹ afferre folia exterioris ɔuersatiōis: flores interioris affectiōis. fruct⁹ vtilioris opatiōis. et sicut sunt aliq̄ fruct⁹ p̄pe terrā q̄ sunt isipidi ⁊ supi⁹ circa summitatē q̄ sunt sapidi ⁊ maturi. Sic vere nos i vita ista dū sum⁹ circa terrā debem⁹ portare fruct⁹ grarū. laborū: operū ⁊ virtutū q̄ p̄ tpe hui⁹ vite sunt isipidi et acerbi. s; qñ erim⁹ in summitate culminis p̄adisi. tūc fruct⁹ dulces eterne glorie p̄ferem⁹. q: sicut dr̄ Heb. xij. Omnis disciplina in p̄ntivideť nō cē gaudij s; meroris: postea aūt fructū pacatissimū exercitatis p̄ eam reddet. ⁊ sicut eadē arbor q̄nq̄ plura genera fructuum affert. Et idē hō affert q̄nq̄ plura genera munerū. Sic et nos debem⁹ afferre plura gña grarū. operuz ⁊ virtutum. Ideo dicat homo illud. Esa. lx. Pro ere afferā aurum. ⁊ p̄ ferro argentuz. p̄ lignis es ⁊ p̄ lapidib⁹ ferrū In quib⁹ ostēdit. q̄ sicut terra affert quattuor genera metallorum. s. auruz: argentuz: ferruz ⁊ es. Ita nos debemus afferre quattuor virtutes. s.

Honestatis splēdorē. Aurū.
Castitatis candorē. argentū.
Cōtritionis mestitudinē. es.
Durationis fortitudinē. ferrū.

Debem⁹ igiť afferre splēdorē honestatẜ. q: . s. nos debemus afferre aurū q̄ sup oīa alia metalla splēdet ⁊ pōderat ⁊ signat honestatez que exterius in oculis hoim splendet per bonam conuersationem. exemplū ⁊ operationē: ⁊ ponderat per maturitatē ⁊ discretionem. Ideo dicitur Esa. lx. Omnes de saba venient aurū ⁊ thus deferentes. q: . s. nos debem⁹ afferre auruz. i. splendorem honestatis: ⁊ pondus maturitatis. ⁊ thus redolentie ⁊ famositatẜ. Sicut enim videmus de istis fructibus qui dicuntur citrones. qui fructus aurei coloris. q̄ illi illi sunt meliores qui sunt ponderosiores: et hoc quia tunc succo et humore vt communiter pleniores. Sic vere charissimi inter nos qui debemus esse aurei et honesti illi meliores debent dici qui per maturitatez plus ponderant. Et hoc q: tunc in succo ⁊ humido deuotionis

uotionis ⁊ gratie plus abundãt ⁊ exultant. Iste est fru
ctus quẽ summe diligit deus. Vñ dicit Geñ.xxvij. Af-
fer mihi de venatione tua vt comedam ⁊ benedicat ti
bi aĩa mea. q: vere ipse deus talibꝰ fructibꝰ recreatur
scꝫ bonis operibꝰ ⁊ honestis. Tales fructus nõ portãt
insolẽtes ⁊ leuesq; persone que recte sunt similes cardo-
nibꝰ qui sunt herbe spinose ⁊ pungitiue: qui loco fru-
ctus afferũt quasdã lanugines ita leues ꝙ a vento di
sperguntur cũ quodã pestifero semine infructuoso in-
fra incluso. Sic vere mali pungitiui ⁊ iniuriosi nullũ
fructũ bonoꝝ operũ ꝓferunt: sed quedã opera insolen
tia lanuginosa et leuia. q: ventus vanitatis importat
q:.s. ad intentionẽ inanis glorie faciũt quicq̃d agunt
vnde Hiere.x. Vana sunt opera ⁊ risu digna. Non sic
charissimi nõ. sed afferamus splẽdorẽ honestatis. au-
rum. Nee.viij. Egredimini in montẽ ⁊ afferte frondes
oliue arborisq; pulcherrime.i. honestatis pulchritudi
nem ⁊ virorẽ. Unde etiã de isto argento dr̃ Hiere.x. Li
gnũ est argẽto inuoltũ de tharsis affert. affert igitur
splendorẽ honestatis. ¶ Scđo debemus afferre. can
C dorẽ castitatis. Argentũ. Per argentũ eñ qđ est me-
tallũ ceteris cãdidius intelligit virtus ⁊ puritas casti
tatis q̃ albũ ⁊ purũ facit suũ possessorẽ. Figura Exod.
xxxviij. vbi dr̃. Qđ columne atrij tabernaculi federis
fuerũt vestite argẽto. ad denotãdũ ꝙ nos alij ecclesia
stici ⁊ xp̃iani q̃ sumus colũne in atrio ecclesie militan
tis. ꝙ quidẽ atriũ stat ante tabernaculũ federis eccle
sie triũphãtis. debemꝰ esse vestiti argẽto.i. cãdida pu
ritate. atq; mundissima castitate. q: ista est q̃dã vestis
quã deus multũ amat sibi afferri. ps. Afferent regi vir
gines. Sꝫ heu videt ꝙ multis potest hodie dici illud
Esa.j. Argentũ tuum versum est in scoriã. vinũ tuum
mixtum est aqua. q: vere sua castitas in scoriã luxurie
et feditatis cõuertit. ⁊ vinũ sue ꝑfectionis ⁊ gratie in
aquã voluptatis ⁊ castrimargie cõmutat. Isti sunt si-
miles sambuco: q̃ est arbor grauis odoris ⁊ in folijs ⁊
in fructu ⁊ ista affert quosdã fructus nõ albos sed ni-
gros. nõ mundos sed immũdos: q̃ etiã maculãt ⁊ con
taminãt cõtingẽtes. Sic vere luxuriosi hodie afferũt
fructus ⁊ folia.i. verba ⁊ opera q̃ fetentis sunt odoris
vel ardoris ꝑ infamie vilitatem ⁊ immũdicie feditatẽ
Nã q: fructus.i. opera taliũ sunt nigra fetida ⁊ macu
lata turpia: luxuriosa ⁊ alioꝝ maculatiua ⁊ corrupti-
ua. Ideo tã de ipsoꝝ fructibꝰ q̃ folijs.i. tã de eoꝝ ope
ribꝰ q̃ verbis fetor infamie euaporat. Nõ sic charissi-
mi nõ. Sed simꝰ sicut Magdalena Luc.vij. Que attu
lit alabastrũ vnguenti. q: vere nos debemꝰ esse maria
per acredinẽ penitẽtie. Afferre alabastrũ qui est lapis
candidus ꝑ albedinẽ continẽtie. et habere vnguentũ
odoriferũ p̃ciosum per dulcedinẽ redolẽtie. Debemꝰ
igitur afferre candorẽ castitatis. argentũ. vnde Xp̃us
dicit. iiij. Reg.ij. Afferte mihi vas nouũ.i. continentie
puritatẽ. ¶ Tertio dico ꝙ nos debemꝰ afferre mesti
D tudinẽ cõtritiõis: qđ ostendit cũ dr̃. Es. Es eñ qđ fa-
cit amarũ quicq̃d in eo cõtinet. signat virtutem cõfes-
sionis ⁊ cõsiderationis que mentẽ humanã amaricat
⁊ cõturbat. Figura de altari holocaustoꝝ cum suis va
sis ⁊ instrumentis q̃ oĩa fuerunt erea. sicut bene expo
nitur supra ibi. Accipere. C. q: vere si nos volumus eẽ
altare dei: ita ꝙ sacrificia bonoꝝ operũ in nobis dño
offerant: necesse est ꝙ nos simus erei ꝑ cõtritionẽ ama
ritudinẽ ⁊ merorẽ. Vñ.j. Para. cap.xxij. Pondus eris
erit innumerabile. Figura Ezech.xxiiij. vbi dicitur. de
quadã olla. Pone inquit eã sup prunas vacuam vt in
calescat. ⁊ liquefiat es eius ⁊ confletur in medio eius
inquinamentũ eius ⁊ consumatur rubigo eius. Ista
olla charissimi signat humanam conscientiã seu men
tem: que semper per cogitationes ⁊ desideria fluctuat
et ebullit. q̃ reuera debet esse erea per amaritudinem
contritionis. vt dictum est. Ista enim debet poni sup
prunas. idest super ignem purgatorij ⁊ inferni per tor
mentoꝝ cõsiderationẽ. debet esse vacua per sue imp-
fectionis meditationẽ: debet calescere per feruorem
et deuotionẽ: debet liquefacere per merorẽ ⁊ contritio
nem. et ita cõflabit per penitẽtie depurationem ⁊ inq̃
namentũ: ⁊ rubigo peccatorum suorum cõsumetur et
anihilabitur per cõfessionem ⁊ satisfactionem. Sicut
enim videmus ꝙ alique arbores afferunt fructꝰ ama
ros qui magis sunt medicinales q̃ dulces. sicut patꝫ
de amigdalis. Sic vere charissimi magis ẽ nobis me
diciale ⁊ vtile afferre fructus amaros q̃ dulces. idest
habere amaritudinem cõtritionis q̃ dulcedinẽ mun
dane cõsolationis. quia beati qui nunc lugent qm̃ ipsi
consolabũtur Matth.v. q: sicut dr̃ Eccl'es.vij. Meliꝰ
est ire ad domũ luctus q̃ ad domũ conuiuij: quia pro
certo plus proficit lugere per cõtritionẽ ⁊ futurorum
meditationẽ q̃ conuiuare per tẽporalẽ cõsolationem
Debemus igit habere ⁊ afferre cõtritionis mestitudi
nem. De qua potest dici illud Daniel.xiiij. Attulerũt
cinerẽ ⁊ cribrauit per totũ tẽplũ. Es. ¶ Quarto debe E
mus afferre duratiõis fortitudinẽ. Ferrũ inquit. Per
ferrum eñ qđ est fortissimũ ⁊ durissimũ metallũ. In-
telligitur fortitudo firmitas.s. perseuerantie ⁊ cõstan-
tie. quã pro certo nos debemꝰ afferre: portare ⁊ habe-
re. similes lignis sethim que ita sunt fortia ⁊ durabilia
ꝙ nec aqua putrescũt. nec igne cremãtur vt dicit Isiđ.
Sic vere nos debemus esse fortes ꝑseuerantes ⁊ cõstã
tes: q: nec aqua voluptatis: nec igne aduersitatis de-
bet nos per aliqđ peccatũ rumpere vl' cremare. Figura
Exo.xxv. vbi precipit. Qđ arca testamẽti ⁊ altare thi-
miamatis fierent de lignis sethim. Ad denotandũ. ꝙ
illi qui in ecclesia sunt arca testamẽti: ⁊ altare thimia
matis. idest ecclesiastici ⁊ prelati: ⁊ etiã alij xp̃iani qui
debent esse arca in qua testamentũ ⁊ tabule legis ⁊ fi-
dei. manna deuotionis ⁊ virga correctionis debẽt esse
Et etiã altare. in quo deo bona debẽt opera immola-
ri. Nos dico debemꝰ esse de lignis sethim ꝑ imputri-
bilem perseuerãtie firmitatẽ. Ferrũ inquit Deut.viij.
Cuiꝰ inq̃t lapides ferrũ sunt. Nã sicut fructus quẽ af-
fert arbor tanto est melior quãto potest diutius cõser
uari. Sic vere opera nostra tanto sunt meliora quãto
durabiliora Joh.xv. Elegi vos vt eatis ⁊ fructũ afferã-
tis ⁊ fructus vester maneat. vbi ostendit ꝙ nos debe-
mus habere. Moralẽ vtilitatẽ. elegi vos. Profectus
agilitatẽ: eatis. Operũ fertilitatẽ: et fructũ afferatis.
Durantem stabilitatẽ. ⁊ fructus vester maneat. Sic
igitur dico ꝙ nos debemus afferre.
Fortitudinẽ durationis.
Mestitudinẽ cõtritionis.
Pulchritudinẽ castitatis.
Gratitudinẽ honestatis.
Et supra circa hec. ¶ Itẽ nota ꝙ nos debemus affer- F
re. Doctrinã speculatibꝰ. vt informent. Vigorẽ militã
tibus. vt roborentur. Coronã triũphãtibꝰ vt premient
Veniã penitẽtibꝰ. vt cõsolent. Fomentũ indigentibꝰ.
vt nutriant. Tormẽtũ delinquẽtibꝰ. vt puniant. Vult
igit deus afferri doctrinã speculãtibꝰ. similis soli qui
lumen suũ affert mundo Neemie.viij. Dixerũt esdre
scribe vt afferret librũ legis. Itẽ fortitudinẽ militanti
bus. vt sol qui affert ⁊ cõfert fortitudinẽ ⁊ vigorẽ. Patꝫ
de homine qui de die potest melius operari q̃ de no-
cte. Luce.vij. Attulit mulier alabastrum. qui est lapis
durus signãs firmitatem ⁊ vigorẽ. Item affert coronã
triũphantibus zach.xj. Afferte mihi mercedẽ meam.
Item vult afferri veniã penitẽtibꝰ. Unde Dañ.xiij. Af
ferte mihi oleum quo vngar. Deus enim in clemẽtia
facta pauperibus dicit se inungi Mat.xxv. Qđ vni ex
his fecistis mihi fecistis. Item vult afferre fomentũ
indigentibus. Unde.iij. Reg.xvij. Affer mihi buccellã
panis. Item vult afferri tormentũ delinquentibꝰ.j.
Reg.xix. Afferte eum ad me vt in lecto occidatur. Pu-
nitio enim maloꝝ est quidam fructus iusticie quem si
bi deus a iudicibus vult afferri.j. Reg.xvij. de Dauid
bono iudice dicitur. Qđ ipse attulit in hierusalem ca-
put philistei. Istud est igitur obedientie executiue.
¶ Itẽ nota ꝙ ad deum afferũtur scꝫ. G

Iuuenes sicut ad doctorem.
Infirmi. sicut ad curatorē.
Iusti. sicut ad premiatorē.
Iniusti. sicut ad correctorē.
Iste eñ est iuuenū ⁊ innocētiū doctor. Ideo dicit. ps. Afferte dño filios arietū. Et Mar. xj. Attuli ad te filiū meū. Figura. iiij. Reg. ij. Ubi Helyseus pcepit sibi afferri vas nouū in quo posuit sal vt sanaret sterilitas terre. q. d. qñ homo a sua nouitate ⁊ iuuētute affertur ad Helyseū. i. ad deū ⁊ in eo cōuertit⁊ affer tur. ipse de⁹ ponit in eo sal discretionis ⁊ sapiētie. ⁊ sic terrā sue fragilis humane nature a sterilitate bonoꝝ operū: que p peccatū inducit liberat atq₃ sanat. Nam sicut multu₃ diuites diligūt afferri sibi fruct⁹ in ipsorum nouitate. Sic deus sibi vult cōuerti homies in sua iuuentute. Numeri. xiij. Afferte nobis de fructibus terre. Iste est errātiu₃ ⁊ deuiantium ductor. Figura. j. Para. xv. vbi Dauid precepit. Nō afferrent arcā in locū suu₃. ad denotandū q₃ deus illos qui per pctm̄ sunt extra locum suu₃. i. extra statum gratie ⁊ salutis: ipse ibidē facit ferri ⁊ adduci. Mat. xvij. Et Mar. ix. Afferte ill₃ ad me. ¶ Itē scdo. Iste est infirmorū curator. Et ideo sc₃ nos alij qui sumus infirmi per fragilitatē et peccatum debemus ad eū afferri tāq₃ ad medicum vt sanemur. Figura. de infirmis qui ad deū ⁊ apostolos efferebātur vt sanarentur. vt dr̄ Marci. j. Afferebāt ad eum omēs male habentes. ¶ Itē iste est iustoꝝ premiator. Sap. x. ca. Nō dereliquit eos donec afferret sceptru₃ regni. ¶ Item ipse est maloꝝ condēnator. Ideo sc₃ ad eum in iudicio afferuntur vt iudicentur ⁊ condēnentur. iij. Reg. iij. Afferte mihi gladiū. vt dixit Salomon ⁊ precepit truncari puerū mortuum. q. d. in iudicio ipse rex Salomon. s. Christus cū gladio sue iusticie truncabit et secabit p mortē eternā pueros peccatores. Esa. lxv. Puer cētu₃ annoꝝ morietˀ. Figura. j. Reg. xix. vbi Saul precepit sibi afferri Dauid infirmū de lecto vt occideretur. Sic vere christus infirmos peccatores de lecto
h mundane pꝫperitatis sibi faciet afferri. s. per mortem ad iudiciu₃ vt in inferno perpetuo occidantˀ. ¶ Nota adhuc circa hoc iteru₃. Nō sicut arbor que bene colitˀ et in bona terra plantatur. affert fructus. Sic hō fructus bonoꝝ operū producit qñ per virtutes ⁊ gratias seipsum visitat atq₃ colit. Apoc. xxij. Ex vtraq₃ parte fluminis lignum vite afferens fructus vbi ostenditur. q₃ sicut tria reqruntur in arbore ad hoc q₃ possit fertiliter afferre fructum videlicet.
Ut humectetur.
Ut visitetur.
Ut vegetetur.
Uel vt cultum subeat.
Ut aqua madeat.
Ut lutum habeat.
Sic in arbore spirituali i hoīe ad hoc q₃ fructū gratie et glorie in futuro afferat. necesse est ipsum visitari p diligētiā curiosam ex vtraq₃ parte. Humectari per influentiā virtuosam fluminis. vegetari p affluētiā gratiosam. q. d. debet esse lignū vite. i. habens vitā gratie. ¶ Dico igitur primo q₃ nos debem⁹ per diligentiam visitari. Ex vtraq₃ parte inquit. Nā sicut arbor ⁊ vinea diligenter visitatˀ. ex omni parte circuitur. foditˀ ⁊ purgatur. Sic vere homo debet a ratione diligenter visitari per circūspectionē. q. d. ex omni parte seipsum cōsiderare. s. qualis fuit in ingressu. q₃ sperma fetidum. Qualis est in pgressu. quia saccus stercoru₃. Qualis erit in egressu. q₃ cibus vermium. Item se debet circuire per discussionē q̄tum ad mores. s.
Quantum deficit.
Quantum officit.
Quantum proficit.
¶ Itē q₃ ad virtutes ⁊ peccata. s. q̄tum omittit. q̄tum cōmittit. q̄tum amittit. Item q̄tum ad bona recepta q₃. s. recipit in creatione quia essentiā. q₃ in recreatiōe q₃ gratiā. q₃ in futura premiatione. q₃ gloria₃. Item se debet adhuc circūspicere q̄tum ad tormenta. q. s. hō patitur in hac vita. Quid in morte. quid i purgatorio quid in iudicio. quid in inferno. Et ad talē circuitū faciēdū mouemur Esa. xxiij. Surge circui ciuitatē. Surge inquit p terrenoꝝ abominationē. Circui p futurorum cōsiderationē. ciuitatē. i. persone. tue statū ⁊ cōditionē. Et sic si fueris. Circuitus p discretionē. Fossus per penitētie macerationē. Purgat⁹ p cōfessionē. Fructus bonoꝝ operū gratie etiā ⁊ glorie auferes ⁊ produces que quidē circūspectio ostenditur quando dicitur Ex vtraq₃ parte quia. s.
Et ex parte corporis.
Et ex parte anime.
Et ex parte principij.
Et ex parte finis.
Nos debem⁹ circūspicere nosmetipsos similes aquile de qua dicit Plini⁹. q₃ qñ sedet sup rupē sepissime circūspicit. Unde prout dicit: sua cōtinentia est. vel respicere solē: nos vngues: vel respicere circūquaq₃. Sic vere charissimi nos qui sedem⁹ in rupe. i. in duricia presentis memorie. vel i rupe. i. i celsitudine alicui⁹ dignitatis debem⁹ esse discreti ⁊ circūspecti. q. d. nos debemus respicere sole. i. dei eterne glorie claritatē ⁊ felicitatē. Item pprios vngues curuos: ⁊ de nobis nascentes. i. nostroꝝ defectuū ⁊ naturaliū⁊ moraliū multiplicitatē: turpitudine₃ ⁊ curuitatem: ⁊ nostroꝝ operum pungitiuam acuitatem. Item vndiq₃ circūspicere. s. ad exteriora ad superiora. ad presentia. ⁊ ad futura. scilic₃ considerando quanta est.
Tēporalium fallacitas.
Supernaliū felicitas.
Infernalium crudelitas.
Ex vtraq₃ igitur parte debem⁹ circūspicere: vt. s. meli⁹ possimus a periculis pcauere. Et ideo dicat quilibet illud Eccli. xxiiij. Penetrabo inferiores partes terre. q. d. terrā. i. terrestrē naturā nostrā debemus per circūspectionē penetrare et videre: circuire ⁊ cōsiderare. q̄tum ad oēs partes eius. vt sic arbor cōscientie nr̄e bene circūdata ⁊ purgata: bonos fruct⁹ afferat ⁊ producat. Figurati in Apo. j. In illo qui habebat gladium ex vtraq₃ parte acutū. Gladius iste est humana rō: que vtraq₃ parte sicut dictū est debet scindere: circūspicere et videre. ⁊ sic nos erim⁹ de illis de q̄bus dr̄ Mat. xiij. Marc. iiij. Luc. viij. Hi sunt qui corde bono ⁊ optimo suscipiūt verbū ⁊ fructū afferūt i patiētia. Debem⁹ igitur p diligētiā visitare. circuiri. frequētari. ¶ Scdo dico q₃ nos debemus p afluentia₃ humectari fluminis. Sicut eñ videm⁹ q₃ plāte tunc melius afferūt fructū qñ cōpetēter rigantur. Sic vere hō tūc melius fructificat per bona opera ⁊ fructus gratie ⁊ glorie circuit et melius affert: qñ spiritualiter rigatˀ. ⁊ ideo hō debet eē sicut paradisus terrestris: qui sicut dr̄ Gen. ij. Habet quattuor fluuios ipsum cōtinue irrigantes. Sic vere charissimi nos debem⁹ quattuor fluminibus. i. quattuor virtutib⁹ irrigari: ⁊ isti sunt fluui⁹ deuotiōis fluuius donoꝝ ⁊ spūalis cōsolationis fluuius pietatis et cōpassiōis. fluuius scripture ⁊ instructiōis ⁊ doctrine et lectionis. vt sic spūaliter hūectati fruct⁹ multiplices afferamus. Et iō de quolibet tali pōt dici illō Ioh. vij. De vētre ei⁹ fluēt aque viue. Et illud ps. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei. i. aiam. ⁊. j. Para. xj. Attulerūt aquā ad dauid vt biberet. sed heu deus q̄ multi sunt hodie qui istis fluminib⁹ nō rigantˀ. immo fluuijs alijs cōtra salutē anime multotiēs irrorantˀ. lamētātes cū dauid. Sup flumina babylonis sedimus ⁊ fleuimus. Babylon ista charissimi. q̄ interpretatur cōfusio signat mūdum. vbi oīa sunt cōfusa cuius flumina sunt hodie varia atq₃ multa. s.
Fluxus mundane pꝫperitatis.
Fluxus humane carnalitatis. i
Fluxus vesane aduersitatis.
Sup ista igitˀ flumina hodie multa genera. pctoꝝ dicuntˀ sedere ⁊ quiescere. per desiderium ⁊ affectionē: ⁊ flere

flere ꝑ timorē ⁊ desperationē. Sedēt igiꝰ sup flumina
prosperitatis diuites ⁊ deliciosi. Iste est nilus fluuiꝰ
turbidus: q̇ irrigat egyptū in quo sunt crocodili. ⁊ hy
pocami q̇ sunt eq̇ fluuiales: q̇ de fluuio exeuntes cir-
cūiacētes segetes depascunꝰ. Sic vere in fluuio mun-
dane ꝓsperitatis q̇ egyptū. i. mūdū istū tenebrosum ir
rigant et fecūdāt. habitāt hodie crocodili. i. diuites et
potētes q̇ more crocodilli q̇ pre duritia obstinationis
impenetrabiles pñt dici. Sūt etiā ibi hypocami. i. car
nales ⁊ deliciosi: q̇ more equoꝝ ad luxuriā ⁊ lasciuiaꝫ
sunt feruentes: ⁊ per gulā ⁊ castrimargiā oēs cirūiacē
tes delicias sunt deuorātes. Et ideo tales rephēdunꝰ
Hier. ij. vbi dr. Et nūc quid tibi vis in via egypti. vt bi
bas aquā turbidā? Et q̇d tibi vis in via assirioꝝ vt bi-
bas aquā fluminis. q. d. nō est tibi bonū. ¶ Scd̄s flu-
uius istius babylonis est fluuiꝰ carnalitatis. ⁊ iste si-
milis est eufrati q̇ ad litterā transit per babyloniā: et
interpretaꝰ humus ad quē descēdētes bubali. sicut di
cit phus in inguinibꝰ circūiacētibꝰ taliter suis corni-
bus alligantꝰ ꝙ fugere nō valētes a venatoribꝰ capiū
tur. Sic vere circa fluuiuꝫ carnalitatis q̇ recte potest
dici humꝰ eo ꝙ oīs carnalitas sup fedis humoribꝰ est
fundata: sunt hodie multa inguina. i. multa carnalia
delectabilia. vtpote pulchre mulieres: ⁊ talia quibus
dū incaute bubali. i. hoīes appropinquāt taliter qñq̨
per malas cōplacētias alligantꝰ: ꝙ vix possunt ampliꝰ
resilire. quinimo ibidē vsq̨ ad mortē ꝑseuerantes a ve
natoribꝰ demonibꝰ capiunꝰ. Et talis fluuiꝰ fuit figu
ratus Esai. xxxiiij. vbi dr. Cōuertenꝰ torrētes eiꝰ in pi-
cē ⁊ humꝰ eiꝰ in picē ardētē. nocte et die nō extinguiꝰ.
q̇r vere fluuiꝰ carnalitatis habet. Lōgū torrorē. ꝓpicē.
fedū odorē. picē ardentē. fortē ardorē. nocte et die. nō
extinguiꝰ. ¶ Tertius fluuius est crudelitatis ⁊ iste est
fluuiꝰ igneus de quo dr Danielis. vij. Fluuiꝰ igneꝰ ra
pidusq̨ egrediebaꝰ a facie sedētis in throno. Quia ve
re ab illis q̇ sedēt ī throno iudiciarie potestatis egredi
eꝰ hodie fluuiꝰ igneꝰ crudelitatis ⁊ rapacitatis. a quo
vicini ⁊ subditi absorbenꝰ ⁊ inflāmanꝰ et deuorantur.
¶ Quartus fluuiꝰ est aduersitatis. Et iste est fluuiꝰ
qui a morte ⁊ infirmitatibꝰ incipiēs peccatores in in-
fernū detrahit atq̨ portat. Iste est fluuius dānatiōis
qui a fonte ꝓgrediēs ad mare terminaꝰ. q̇r. s. eterna dā
natio a fonte. i. a dulcedie deliciarū egrediꝰ. vbi sumit
principiū. ⁊ in mari. i. infernali amaritudine terminaꝰ
Et iste est fluuius cocyti. de quo dr Job. xxj. ca. Dulcis
fuit glaries cocyti. et post se oēm hoiem trahit ⁊ añ se
innumerabiles. Glaree. i. cocyti. lapilli. i. fluuij īferna
lis. hoc est dictu: Ipsi dānati inueniūt in vita ista dul
cedinē ꝓsperitatis. Et iō finaliter trahunꝰ ad amari-
tudinē eterne aduersitatis. Ista igiꝰ sunt quattuor flu
mina babylonis q̇bꝰ hoies irrigati fructꝰ bonoꝝ ope
ruꝫ non ꝓducūt. Nō sic charissimi nō. Nō irrigemur
istis fluminibꝰ. sꝫ fluminibꝰ ꝑadisi. vt supra dictū est.
Et sic afferre poterimus fructꝰ bonos. Ezec. xxxj. Flu
mina eius manabāt in circuitu eiꝰ. Et ita nos poteri-
mus eē sicut lignū qđ plātatū est secus decursus aqua
ruꝫ. qđ fructū suū dabit in tpe suo. Sic igiꝰ ptꝫ: ꝙ nos
debemꝰ per affluētiā humectari. fluīs inq̇t. ¶ Ter
tio dico ꝙ si fructus bonos volumꝰ afferre nos debe
mus ꝑ dei grām vegetari. lignū inquit vite. Sicut em̄
arbor nō ꝓfert fructus nisi habeat vitā vegetatiuā in
trinsece. Sic nec hō spūales p̄dictos fructꝰ pōt afferre
nisi intrinsece vita diuine grē charitatis ⁊ influentie
vegeteꝰ. Patꝫ de pctōribus q̇ sunt sicut lignū mortuū
atq̨ siccum in quibus nō afferuntur.

Folia sane locutionis.
Flores pure affectionis.
Fructus bone operationis.

Et ideo nō restat nisi qđ oīs arbor q̄ nō facit fructum
bonum excidatur ⁊ in ignem mittatur Luce. iij. ⁊ Joh.
xv. Omnem palmitem in me non ferentē fructum tol
let eum ⁊ omnē qui fert fructum purgabit eum vt fru
ctum plus afferat. Simus igitur lignum vite. vita grē
vegetati vt de nobis possit intelligi illud Gene. ij. Li-
gnū quoq̨ vite in medio paradisi. Simus dico lignū
qđ naturaliter est tenerum: per pietatē tenerā. habea
mus vitā. idest operādi virtuositatē. ⁊ sic finaliter po-
terimus esse in medio paradisi ꝑ eternā beatitudinē ⁊
felicitatē. Patꝫ igiꝰ charissimi ꝙ si fuerimus vegetati
humectati: visitati ꝙ ad modū arboris afferre poteri
mus bonos fructꝰ. s. fructus bonoꝝ operū: virtutum ⁊
grē in p̄senti. ⁊ fructus felicitatis ⁊ glorie in futuro. pꝫ K
igiꝰ ꝙ est affectio obediētie. ¶ Scd̄o principaliter di
co. ꝙ est afferre beniuolētie: ⁊ istud est afferre diuinū
quo. s. deus affert fidelibus oē bonū. Figuratus ī illo
ligno vite de quo dr Apoc. xxij. Qđ ex vtraq̨ parte flu
minis lignū vite afferens fructus. xij. per mēses singu
los. de. xij. igiꝰ fructibꝰ salutaribus quos nobis affert
arbor nr̄a fecūdissima xp̄us. vide infra. vbi agiꝰ de xp̄i
passiōe. in littera. O. Et breuiter iste est q̇ affert bonū
homis. Esa. lx. Pro ferro afferā argētū: ⁊ etiā exequan
do mala malis Hiere. xj. Afferaꝫ em̄ super eos mala. L
patꝫ igiꝰ ꝙ est afferre beniuolētie. ¶ Tertio principa
liter dico ꝙ est afferre iniusticie. ⁊ istud est afferre ma
loꝝ: q̇. s. sunt similes q̇busdā terris q̄ ita sunt steriles:
ꝙ si frumētū seminaꝰ in illis nō afferūt nisi siliginem
aut auenā. Sic mali satis pñt frumētū. i. bonā doctri
nam recipere. quia semper solent auenā ⁊ siliginem. i.
opera inutilia afferre ⁊ bonū in malū mutare. Mat.
xiij. Dñe nōne bonū semē seminasti in agro tuo. vnde
igiꝰ habet ziꝫanias. Abacuc. iij. Arua nō afferēt cibuꝫ.
Isti etiā sunt similes taxo ⁊ alijs quibusdam arboribꝰ
venenosis. quia: scꝫ isti cuꝫ sint mali: opera ferunt ma-
la Matth. vij. cap̄. Mala arbor malos fructus facit.
vnde nota ꝙ afferunt.

Fructus proditionis.
Opus adulationis.
Opus crudelitatis.
Opus cupiditatis.

Opus proditiōis dico sicut ptꝫ. ij. Reg. iiij. vbi dr. Qđ
illi ysboseth ꝓditiose occiderāt. attulerūt caput eius
ad dauid. de quo triste premiū reportarūt. Item opus
adulationis. Hiere. xj. Ut quid mihi thus de saba af-
fertis ⁊ calamū suaue olētem. q. d. Fumus adulatiōis
non placet mihi. Iteꝫ opus crudelitatis: sicut de illis.
iiij. Reg. x. Attulerūt capita filioꝝ regis quos. s. crude
liter occiderant. Itē opus cupiditatis Mar. xij. Affer
te mihi denariū. verbum pōt esse dyaboli. auarū ad pe
cuniā inuitās. Item opus carnalitatis. Judicū. xv. At
tulerūt hedū ei de capris. Istud est igiꝰ afferre iniusti- M
cie. ¶ Quarto principaliter dico. ꝙ est afferre auari-
cie. quia. s. auari semper volunt sibi aliquid afferri. Si
miles sanguisuge que semꝑ cupit sugere. Prouer. xxx.
sanguisuge due sunt filie dicētes. affer. affer. vnde ver
sus. Fers aliq̇d? nō: esto foras. fero: q̇d? satis: intra. Un̄
nota ꝙ isti volūt ꝙ eis afferantur carnes. Gen̄. xxvij.
Afferte mihi duos hedos optimos: pisces. Johā. xxj.
Afferte mihi de piscibus quos prendidistis. pecunie.
Act. iiij. Afferebāt precia ⁊ ponebant ante pedes apo-
stoloꝝ. vasa. Dan̄. v. Precepit afferri vasa argentea et
aurea ⁊c. Et sic patet ꝙ est afferre. Auaricie. iniusticie
beniuolentie: obediētie. ⁊ hec de afferre sufficiant. N

Afficere.

nota ꝙ afficere idē ē ꝙ molestare. lede
re vl' nocere. Et sic nota ꝙ ē. Affectio

Tedij vel laboris.
Odij vel doloris.
Uicij vel fetoris.
Supplicij vel terroris.

Afficiūꝰ igiꝰ iusti fastidio vel
labore. Et sic dicebat Moy-
ses illud Nume. xj. Inueniaꝫ
gratiā in oculis tuis ne tan-
tis afficiar malis. ¶ Itē afficiuntur. boni supplicio te
dio labore vel dolore. qui. s. mali afficiunt bonos tribu
lationibꝰ infinitis. sicut xp̄s apl'is p̄dicabat Mat. x.
Consurgēt filij in parētes ⁊ morte eos afficiēt ⁊ eritis
odio oībus hoībus ꝓpter nomē meū. Sicut etiā figu
raliter poniꝰ Mar. xij. Qđ aliū seruuꝫ capite vulnera
uerūt ⁊ cōtumelijs affecerūt. ¶ Item afficiūtur impij
flagitio vel fetore. i. vicio carnalitatis. vnde apl'us lo

quēs cōtra impudicos dicebat Rom.j. Tradidit illos
deus in desideria cordis eoꝝ in immūdiciā vt cōtume
lijs afficiant corpora sua in semetipsis. ¶ Itē afficiun
tur reprobi eterno incēdio vel furore. Vñ dñs pecca-
trici ciuitatis loquiẗ Nauū.iij. dicēs. Proijciam sup te
abominationes tuas ⁊ cōtumelia afficiā. Sufficit. qꝛ
pauce sunt autoritates. vide vbi iniuria: molestia: con
tumelia: nocere. Et ledere ⁊c.

Affigere. Nota ꝙ affigere nihil aliud est: ꝙ
aliquid in aliquo figere ⁊ ponere. et
vt ibi fortiter adhereat: clauis consuere vel ligare. Si-
gnat igiẗ affixio pseuerātiā ⁊ adherētiā siue bona fue
rit siue mala. ⁊ sic nota ꝙ Xp̄us affigiẗ cruci vt pēdeat
Iustus affigiẗ tēplo vt ibi splēdeat. Impius affigitur
patibulo vt ibi strideat. Gladius affigiẗ impio vt ip̄o
pereat. Exēplar affigiẗ in pulpito vt ibi pateat. Deuo-
tus affigiẗ cruci vt ibi maneat. Penitēs affigiẗ timo-
ri vt dire doleat. Dico igitur ꝙ est affixio seu cōfixio
christi in cruce pēdēte figurati. s. in serpēte eneo affixo
palo. Nūe.xxj. sicut hēs infra. Vñ ipse est q̄ dicit de iu
deis zach.xij. Aspiciēt ad me quē cōfixerūt. ⁊ Mal.iij.
Affiget hō deū suū. ¶ Itē est affixio iusti in tēplo splē
dentis ⁊ sic affigiẗ speculū stipite. ⁊ cādelabrū in parie
te: vt sibi splēdeat vniuersis. Sic iusti in ecclesia pseue
ranter affiguntẗ vt cūtis luceāt q̄ in domo sunt. Figu-
rati.ij. Para.iij. vbi dꝛ. ꝙ salomō laminas aureas affi
xit in tēplo per totū. lamine em̄ auree iustos signant
qui in tēplo ecclesie pseuerāter affixi fulgēt ⁊ rutilant
sicut aurū. ¶ Itē est affixo impij in patibulo stridētis
qꝛ. s. impij in inferno adherēt ⁊ firmiter affiguntẗ. Figu
rati in amon ⁊ filijs eius. de quibꝰ legitur Hester.viij.
ꝙ ipsuȝ ⁊ filios eiꝰ affixerūt cruci. ¶ Itē est affixio gla
dij malos occidentis. sicut de Ioab legiẗ.ij. Reg.xviij.
ꝙ ipse affixit tres lanceas in corde absalon. per quas
tres cōcupiscētie intelligūtẗ: que a dyabolo i corde pec
catoris figuntẗ. Sicut etiā de Saul legiẗ.j. Reg.xix. ꝙ
cū lancea nisus est cōfigere dauid. sed saluatꝰ est: quia
diuertit: qꝛ. s. Saul abutens dyabolus semper nititur
lancea tentationis bonos cōfigere. qꝛ tñ semp debent
ab eo diuertere ⁊ cauere. ¶ Item est affixio exēplaris
publici patētis. qđ etiā potest referri ad sceleratos: q̄
in patibulis in vijs publicis affiguntẗ vt sint alijs in ex
emplū. Sicut de Moyse legiẗ Numeri.xvj. ꝙ lamias
factas de thuribulis conspiratoꝝ qui incendio perie-
rant affixit in altari: vt exemplū essent omnibꝰ. vt. s. ti
more similis pene a cōspirationibus ⁊ seditionibꝰ pre
cauerent. ¶ Itē est affixio deuoti in cruce studētis: qꝛ
scȝ vir deuotꝰ seipsum cruci. Xp̄i per deuotionē ⁊ con
tinuā passionē affigit. vñ apostolus Gallatas.ij. Xp̄o
cōfixus sum cruci. ¶ Itē est affixio penitētis dñm ti-
mētis. Vñ penitens dicit illud p̄s. Cōfige timore tuo
carnes meas. Et illud cōuersus sum in erūna mea dū
cōfigitur spina: ⁊ hac de affixione ⁊ confixione satis dꝛ.
Vel si vis nota ꝙ iustus debet esse. Affixus.
Cruci per compassionem. Templo per deuotionē. Ti
mori per contritionem. Et cetera cōcorda sicut supra.

Afflictio. est multipliciter i scriptura virtuo
sa. s. ⁊ viciosa. Virtuosa est illa qua
A homo ad salutem anime sue affligitur. ⁊ hoc interius
per contritionē: ⁊ considerationē. Et exterius per car
nis macerationem ⁊ correctionem. Et de ista dꝛ Leui.
xv. Omnis anima que afflicta non fuerit die isto peri
bit de populo suo. Et est alia afflictio viciosa. qua scȝ
tyranni affligunt pauperes per crudelitateȝ: qua etiā
auari affligunt seipsos per laborem ⁊ sedulitatē. qua
etiam demones affligunt dānatos per tormentorum
eternam seuiciam ⁊ penalitateȝ. Et ideo dicitur in p̄s.
Afflictus sum ⁊ humiliatus sum nimis rugiebaȝ a ge
mitu cordis mei. ¶ Distinguamus igitur aliter ⁊ di-
camus ꝙ est. Afflictio sustinenda patienter. Et est af
B flictio contēnenda sapienter. Dico igitur ꝙ est affli-
ctio in patientia sustinenda: ⁊ ista est afflictio peniten
tie tribulationis ⁊ correctionis. Nā sicut videmus ꝙ
vinea in hyeme sustinet multas afflictiones. s. scissio-
nes: fossiones ⁊ purgationes. vt in estate fructus ha-
beat ampliores. Sic vere necesse est ꝙ in hyeme huiꝰ
vite afflictiones: tribulationes et cōtritiones ⁊ corre-
ctiones in patientia subeamus: vt in estate prosperita
tis fructus eterne glorie habeamꝰ. qꝛ vt cōiter ille q̄ in
hoc mundo affligiẗ in alio consolatur. Ideo dꝛ Nūe.j.
Afflixi te. nō affligam te vltra dicit dñs. Sicut em̄ vi-
demꝰ ꝙ medicus affligit infirmū vt eū sanet. s. dietam
asperā imponendo. ⁊ medicinā amarā immitēdo. Sic
vere deus per multas amaritudines tribulationes et
desolationes illos infirmos quos habet in cura i hoc
mūdo permittit affligi. vt eos per sanitatē eterne glo-
rie cōsoleẗ eternaliter. Et ideo ꝙ deꝰ intromittit se de
omnibus tribulatis ⁊ afflictis: patȝ.iiij. Regū.xiiij. vbi
dicitur. Vidit dñs afflictionē israel amarā nimis. In
quibꝰ verbis ponitur triplex rō quare debemꝰ hmōi
tribulationes in patientia sustinere. videlicet. Beni-
gnitas dei ꝯtēplātis. Vidit dñs. Luciditas cordis spe
culātis israel. Vtilitas pene tribulantis. Amarā inq̄t
nimis. Afflictio em̄ que in patiētia sustineẗ. Attrahit
dei respectū. Vidit dñs. Deputat cordis affectū: quia
facit ipsum esse israel. Procurat vite profectum. quia
amara est. ¶ Dico igitur. ꝙ afflictio tribulationis ⁊
contritionis diuini respectus dant benignitatem. Vi- C
dit inquit dominus. quia scȝ dominus consueuit vide
re oculo sue misericordie hoīes desolatos ⁊ afflictos. s.
vt ipsos roboret. liberet ⁊ temperet. ¶ Respicit enim
tribulatos ad eos roborandū. qꝛ vere magnum dat ro
bur militibꝰ. qñ sciūt ꝙ ille videt eos certare a quo sūt
postmodū ſm labores premiandi. Sicut exemplificaẗ
de vespasiano ꝙ cum esset cum romano exercitu in iu
dea cōsuluerunt duces: ne prelium ingrederetur. ⁊ hoc
ne si forte periret totus exercitus laberetur: tunc fe-
cit altum scaphaldum seu solariuȝ vnde posset preliā
tem exercitum speculari. vt scȝ benefacientes possent
premiari. quod scientes milites taliter pugnauerunt
ꝙ victoriam habuerūt: sicut ponit Iosephus in libro
vbi agit de destructione hierusalē. Ideo dicebat Treñ.
j. Vide domine afflictionem meam quoniam erectus
est inimicus. ¶ Item respicit ad liberandū. Sicut em̄
asina tantum diligit pullum: ꝙ videns ipsum in igne
intrat ad eum liberanduȝ. vt dicit Isido. Sic vere deꝰ
tantum diligit hominem ꝙ igne afflictionis ⁊ passio
nis intrauit. vt eum de igne eterne tribulationis libe-
raret. Vnde Exodi.iij. Vidi afflictionem populi mei
qui est in egypto ⁊ clamorem eius audiui et descendi
vt liberarem eum. ¶ Tertio respicit ad temperandū
quia sicut caladrius si respicit infirmum. signum est
ꝙ eius infirmitas temperatur et ipse sanatur. ⁊ econ-
uerso. si vertit ei dorsum ille infirmus moritur: et eius
infirmitas aggrauatur. Sic vere quādo deus videt ho
minem in mundi afflictionibus: infirmitatibus ⁊ tri
bulationibus: languidum: quando respicit eum ocu
lo sue dulcissime pietatis: scilicet consolationem im-
mittendo: spem et fiduciam dando. ⁊ virtutem et con
stantiam largiendo: qualem respectuȝ petebat dauid
ij. Regum.xvj. vbi dicitur. Si forte respiciat dominus
afflictionem meam et reddat mihi bonuȝ pro maledi
ctione scilicet ipsum consolando. spem et fiduciam ꝓ
mittendo: dolorem tribulationum et tentationum ita
temperat: ꝙ ad sanitatem prosperitatem pacem et tē
poralem ac perpetuam ipse venit. Vnde Ecclesiasti.xj.
Est homo marcidus egens recuperatione plus defici
ens virtute et abundans paupertate. et oculus dei re-
spexit illum in bono. et erexit illum ab humilitate eiꝰ
Quandoqȝ autem accidit ꝙ iste caladrius vertit eiꝰ
dorsum talibus tribulatis et infirmis. ⁊ tunc non iu-
uat eos per apertam vel occultam consolationem.
Et tunc sepe accidit qđ tales per patientiam et desperationē moriuntur. quia scilicet multi i hoc mūdo
affligūtur: vt hic incipientes in infernum transeāt de
tormento ad tormentum. Exemplum de antiocho.ij.
Mach.ix.

Macha.ix. Qui acerbe fuit afflictus ⁊ ibi in doloribꝰ
mortuus ⁊ damnatus: Ideo talibus dr̃ Hiere.xxx. Dor
sum ⁊ non faciem ostendã eis in die perditionis eorũ
dicit dñs Deus eñ affligit ⁊ ꝓbat sicut Job ⁊ Thobiã
qui erãt boni ⁊ tamẽ fuerũt afflicti Job.ij.ca. Tu autẽ
cõmouisti me vt affligerẽ eũ frustra. Itẽ deus affligit ⁊
purgat sicut nabuchodonosor qui i flagellis fuit emẽ
datꝰ Dañ.iiij. Ideo dr̃ Exo.j. Preposuit eis magistros
operũ qui affligebãt eos oneribus sed quãtomagis op
primebãt eos: tãtomagis multiplicabant. Itẽ deus af-
fligit ⁊ damnat sicut Pharao induratus Eccli.ij. Af-
flictionem dedit dominus peccatori Item affligit deꝰ
⁊ seipsũ glorificat sicut in ceco nato Joh.ix. Qui cecus
natus fuit non ꝓpter peccata sua aut suorũ. sed vt ma
nifestarent opera dei in illo. Debemus igitur mũdi af
flictionẽ sustinere patienter. qr.s. diuini respectus dat
benignitatẽ. Uidi inquit dominꝰ Ideo dicebat dauid
in afflictione positus. vidisti domine ne sileas. ne dis
cedas a me Exodi.iij. Uidi afflictionem populi mei ⁊
descendi. vt liberarẽ eũ ⁊c. ¶ Secundo dico ꝙ huius-
modi afflictio mentalis affectus confert puritatem is
rael: quia sicut collirium mordificat viuũ ita purificat
oculos ⁊ superfluos humores abstergit ꝙ claram ⁊ ple
nam reddit visionem Sic vere afflictio contritionis ⁊
tribulationis ⁊ correctionis que mentẽ ⁊ carnẽ mordi
ficant atqꝫ pungunt cor humanũ ita purificat ⁊ ab hu
more carnalitatis abstergit ꝙ visum discretionis ⁊ cõ
templationis sibi restituit ⁊ reducit: Jõ consulit Apoc.
iij. Collirio inunge oculos tuos vt videas. Et hoc ostẽ
ditur cum dicitur. Quod afflictio facit hominẽ esse is
rael. idest videntẽ deum. Nam sicut Jacob existens in
afflictione spũali ⁊ corporali. Spũali dico qr tunc sum
me timebat Esau fratrem suum qui contra eum venie
bat Corporali: qr tunc erat in lucta actuali cum angelo
sicut dicitur Geñ.xxxij. Tunc dico meruit vocari israel
i. videns deum. Et ideo ipse dicit ibidem: Uidi deũ fa
cie ad faciem ⁊ salua facta est anima mea Sic vere quã
do homo est in afflictiõe spũali ⁊ corporali Spũali di
co que nihil aliud est ꝙ timor ꝯtritio ⁊ futurorũ consi
deratio et maxime timor aduentus christi iesu fratris
nostri quem. s. nos scimus cõtra nos ad iudicium ven
turũ Item corporali que nihil aliud est quam correctio
tribulatio ⁊ carnis maceratio ⁊ cõtra tẽtationes lucta
⁊ preliatio: tunc dico nos meremur vocari israel. idest
vidẽtes deum: quia. s. per tales afflictiones cor nostrũ
depuratur vt dum clarius intueatur que quidem visio
fit per gratiã i pñti: ⁊ per gloriã in futuro Prima est in
enigmate ⁊ imagine: in figura ⁊ in nube. Secũda autẽ
erit aperte nude intrinsece quidditatiue essentialiter
⁊ proprie inquantũ. s. ipsi deo placuerit humano se in-
tellectui presentare: Unde dicit apostolus. j. ad Corin.
xiij. Ex parte inquit cognoscimus ⁊ ex parte propheta
mus cũ autẽ venerit quod perfectũ est euacuabitur qđ
ex parte est videmus enim per speculũ in enigmate tũc
autẽ facie ad faciem. Et ideo charissimi: tunc poterit
cuilibet nostrũ dici illud qđ scribitur Gene.xxxij. Non
vocaberis vltra iacob sed israel erit nomen tuũ. Tunc
cessabit tribulatio qr nõ vocaberis vltra iacob idest lu
ctator. Tunc astabit contemplatio: qr tu appellaberis
israel: videns deum Tunc vigebit vite longitudo. erit
inquit quod denotat stabilitatem durationis: tunc vi
debit facie sanctitudo nomen inquit tuum: Sic igitur
patet charissimi ꝙ huiusmodi afflictio mentalis affe
ctus continet puritatẽ israel. ¶ Tertio dico ꝙ huius-
E modi afflictio profectus confert vbertatem qđ osten-
ditur cum dicitur amaram In rebus medicinalibus vt
communiter illa sunt vtiliora que sunt amariora: si-
cut patet de amigdalis: sicut infra patet de mirrha que
est species amarissima ⁊ tamen vtilissima ⁊ nobilissima
Sic vere mundi afflictio: cõtritio: correctio. tribulatio
ꝙuis sensualitati et carni sit amara: grauis et tediosa
anime tamen ⁊ spiritui est vtilis ⁊ virtuosa. medicina-
lis ⁊ fructuosa: quia. s. retrahit hominẽ a peccato facit
ei cõtẽnere pñtia. accelerare ad futura. Unde. iij. Reg.
viij. Conuersi sunt a peccatis suis propter afflictionẽ
suam. Amaram inquit. narrat Plinius. ꝙ palma ali-
quotiens propter terre pinguedinẽ sterilescit: ⁊ tunc
summũ est ei remedium ponere ad radicem eius cine
rem ⁊ salem: que sunt res amare: salse ⁊ acre que terre
pinguedinem consumũt: ⁊ sic palme vbertatem resti-
tuunt atqꝫ reddunt. Sic vere charissimi sepe accidit ꝙ
pinguedo terre. idest mũdana prosperitas facit homi
nem qui palme propter eternitatẽ cõparatur. quia. s.
teste Isido. Palma est arbor lõgissime durationis fa-
cit ipsum dico a fructibus bonorũ operũ sterilẽ ⁊ ina
nẽ. sed vere qñ sal ⁊ ignis. idest acredo. salsedo ⁊ amari
tudo. s. afflictionis. cõtritionis: correctionis: cõsidera
tionis: timoris: ⁊ tribulationis ei adiungit et iterato
per bona opera fecundatur: ⁊ ad virtutem pristinã re-
staurat. Et ideo de tali amaritudine põt dici illud ver
bũ Achior Judith.v. Fontes amari obdulcorati sunt
quia vere charissimi amaritudo pñtis afflictionis cõ
uertit in dulces fontes eterne cõsolationis. Et sic ptꝫ
charissimi ꝙ Propter vitalẽ profectũ qui procuratur
Propter mentalẽ affectũ qui depuratur. Propter di-
uinũ affectũ qui excitat. Afflictio huiusmodi est in pa
tientia sustinẽda. ¶ Itẽ nota ꝙ est afflictio crudelita- F
tis. qua. s. tyranni in hoc mũdo. sicut supra dictum est
affligũt hoies ꝑ exactiones: fraudes vsuras ⁊ rapinas
⁊ etia ꝑ iniurias corporales. cõtra quos Eccli.iiij. Cor
inopis ne affllixeris. ipsi aũt faciũt illud ps. Afflixisti
populos ⁊ expulisti eos. s. de suis possessionibꝰ ⁊ domi
bus Esaie.lxiij. Afflixerũt spm̃ sancti eius. ⁊ ad exercẽ
dũ hmõi afflictionẽ crudelitatis. Isti ꝓ certo sepe nu
triunt afflictionem laboris ⁊ sedulitatis: qr. s. tyranni
balliui. vsurarij: et auari. multipliciter affligunt se. s.
laborando: vsurando: rapiendo ⁊ alijs nocẽdo Eccli.j.
Labor stultorũ affliget eos. ⁊ ideo de tali afflictiõe cru
delitatis. ⁊ de afflictiõe nimie sedulitatis isti ꝑueniũt
ad afflictionẽ infernalis penalitatis. ita ꝙ ipsi pote-
runt dici illud ps. Humiliasti nos in loco afflictiõis
et cooperuit nos vmbra mortis. vbi oñditur ꝙ mali.
in inferno tripliciter affliguntur. Affligunt eñ paupe
res in hoc mundo: Per.
Sue presidentie sublimitatẽ.
Sue feculentie carnalitatẽ.
Sue sapientie subtilitatẽ.
Contra que tria ipsi in inferno tripliciter affligũt: scꝫ
in dignitatis depressione: humiliasti nos: in volupta
tis abstertione. qr ipsi sunt in loco afflictionis: in clari
tatis priuatiõe: qr cooperuit eos vmbra mortis. ¶ Di G
co igitur. ꝙ afflictores affligunt in depressione digni-
tatis: humiliasti nos. Sicut eñ videmꝰ ꝙ nubes sur
sum eleuata suis grandinibꝰ tonitruis ⁊ fulminibꝰ ter
ram ꝑcutit atqꝫ ledit. finaliter tñ ardor solis ipsam dis
soluit. ⁊ alto loco aeris vsqꝫ ad terrã inferius resoluen
do eã i pluuiã detrahit atqꝫ deuoluit. Sic vere nubes
idest mali ⁊ superbi. dũ sunt sursum in loco alto aeris
idest in celsitudine officij vel alicuius dignitatis ter-
ram subiectã idest inferiores subditos et vicinos suis
grandinibus iniuriarũ ⁊ exactionũ suis tonitruis cõ-
minationũ. suis etiam fulminibꝰ corporaliũ inuasio-
nũ sepissime ꝑcutiũt atqꝫ ledũt: ipsosqꝫ multipliciter
grauãt: afficiunt ⁊ affligunt. Sed vere finaliter ardor
diuini rigoris ipsos percutit per sue occulte sententie
fulminationẽ. ipsos dissoluit: per corporis mortẽ ⁊ de
structionem: ⁊ ipsos ad terrã. idest ad infernũ ⁊ ad sta
tum infimum detrahit. Per pñtis dignitatis amissio
nem per eterne vilitatis depressionem: per infernalis
grauitatis dãnationẽ. et per corporis ⁊ aie laborẽ et
dolorem et afflictionẽ. Et hoc oñditur cũ dr̃. Humi-
liasti nos deus. qr. s. tales deprimuntur: affliguntur ⁊
humiliant finaliter in inferno. vnde ps. Humiliaue-
runt in cõpedibus pedes eius. ferrum pertransijt ani
mam eius. Quia vere charissimi tales ibi perdũt. Su
perbie presumptionem. Humiliauerunt. Lasciuie de

cursione: q2 sunt in cōpedibus. Seuicie cōcussionem: q2.s. ferrū.i. duricia tormentoꝝ suoꝝ aīam penetrat et pertransit. Ideo de talibus d2. Esaie.ij. Humiliabitur celsitudo viroꝝ. Et de ista afflictione d2 Eccl's.j. Vidi quoqꝫ ꝙ in his sit vanitas ꝛ afflictio spūs. Affligūtur igitur tales in dignitatis depressione: humiliauerunt inqt. Eccl.xxxvj. Extolle aduersariū ꝛ afflige inimicū. ❡ Scđo dico: ꝙ afflictores affliguntur in voluptatis abstersione in loco afflictionis. Sicut enim videmus ꝙ porcus ꝙ̄ diu viuit ꝛ impinguatur nullū bonū facit immo vicinos multis dānis inquietat ꝛ affligit. finaliter occiditur: caro eius ī certo loco reponitur: ꝛ plurimo sale salitur. vt eius superfluida humiditas consumatur. Sic vere mali dū viuūt in mundo nullū bonum faciūt. immo vt impinguent voluptatib9 ꝛ prosperis huius mūdi vicinos suos multis modis inqetāt ꝛ affligunt. Sed vere finaliter isti occidunt in loco certo.s. in solitario inferno reponunt vbi sale.i. tormētorū salsedine saliunt ꝛ affliguntur. ꝛ sic supflui humores sue prime prosperitatis ꝛ voluptatis abstergūtur et cōsumunt: qđ ōndit cū d2. In loco afflictionis. q2.s. infernus est locus afflictionis nō cōsolationis ꝛ voluptatis. Vñ. Sap.iij. Estimata est afflictio exitus illorū ꝛ ab itinere iusto abierūt in exterminiū. Tales optime figurantur Jone.iiij. vbi d2. Afflictus est ionas afflictione magna ꝛ iratus est. Et d2 ibidez. Qđ Jonas postꝙ̄ laborasset sedit cōtra orientē. ꝛ fecit sibi vmbraculuz ꝛ ascendit quedā hedera sup caput Jone vt ꝓtegeret eū ab estu: ꝛ letatus est Jonas leticia magna subtus hederā. ꝛ preparauit deus vnū vermem ꝛ percussit hederā ꝛ exaruit: ꝛ p̄cepit dñs vento calido ꝛ vrenti et percussit super caput Jone ꝛ estuauit ꝛ cōtristatus est et doluit: ꝛ tanto dolore afflict9 est ꝙ petijt anime sue vt moreref. Hedera ista charissimi per se nō potest stare ꝓpter suā debilitatē: signat mūdi prosperitatē ꝛ voluptatem. que de se nullū habet stabile fundamentuz. Accidit igitur ꝙ dū Jonas.i. homo laborat ī hoc mūdo vt faciat sibi vmbraculū.i. vt habeat aliquē graduz vel statū ꝙ sit ei refrigeriū: ꝛ velamen. hedera.i. mundana prosperitas se offert subito sup eū. quia.s. fauente fortuna sepe accidit ꝙ homo subito peruenit ad aliquē magnuz gradū ita ꝙ fatuus homo in ista vmbra in ista eminentia. in ista prosperitate. in ista voluptate. qñqꝫ gloriatur: letaf: ꝛ cōsolaf: ꝛ de futuris nihil penitus meditatur. ibiqꝫ requiescit ꝛ consolatur Job.xl. In vmbra dormit in secreto thalami in locis humentibus. qđ videns deus subito per suā occultā sententiā preparat ei vermē.i. mortē corporalem que totā hederam.i. totam mundi prosperitatē ꝛ voluptatem dissipat: destruit ꝛ desiccat. Et adhuc istud nō sufficit. q2 ipse preparat ei ventum calidū ꝛ vrentem.i. feruorem et vstionem infernaliū tormentoꝝ: que ipsam taliter tristificat ꝛ affligit: ꝙ dolore ꝛ desperatione cōmotus mortē desiderat ꝛ affectat: q2 sicut d2 Apoc.viij. Desiderabunt homines mortē ꝛ effugiat mors ab eis. Isti igitur sunt in loco afflictionis. Et ideo de quolibet dānato dicitur Job.xx. Deuorabit eum ignis qui nō succenditur.i. qui non indiget sufflatorio ꝛ affligetur relictus in tabernaculo suo.i. in inferno ꝛ in corpore ꝓprio. Isti igitur afflictores affliguntur in voluptatis abstersione. ❡ Tertio affliguntur claritatis priuatione. q2.s. sua claritas. sapientia et subtilitas qua in isto mundo alios decipiebant ꝛ affligebāt ꝛ contra eos p̄ualebāt in obscuritatem ꝛ ignorantiā conuertetur qđ ostēditur cū dicitur. vmbra mortis. Et nota ꝙ eterna dānatio ꝛ afflictio dicitur vmbra mortis. Nam sicut in vmbra latitant bufones. ꝛ habitant latrones ꝗ transeuntes spoliant ꝛ occidūt. Sic vmbra inferni et eterna damnatio est latibulum domus ꝛ tabernaculum bufonum. idest inflatorum mundi sapientum qui more bufonis oculos habent interius lucentes. claros ꝛ subtiles: ꝛ tamen lumē solis. idest. veritatis sapientiā non diligunt nec frequentant. habitant ibi etiā latrones. idest demones qui mortez eternā inferūt animabus. Vmbra inquit mortis prudētia eñ carnis mors est Ro.viij. qui.s. mortem eternā inducit et etiam caliginem perpetue cecitatis. Nam homines qui ea indebite abutitur ad istum locum inducit vbi vmbra mortis ꝛ nullus ordo. sed sempitern9 horror inhabitat. Et de istis d2 Eccl's.v. Perierunt in afflictione pessima. In istis igitur mundi afflictorib9 perditur.

Claritatis subtilitas.
Voluptatis prosperitas.
Dignitatis sublimitas.

Et sic igitur ostendit: ꝙ est afflictio interior que est cōtritionis. Exterior que est vexationis seu tribulationis. Posterior que ē dānatiōis. Sufficit vide vbicūqꝫ agitur de Tribulatione ꝛc.

Affluentia.

Idem sonat ꝙ abundātia: opulentia: copia: fertilitas. ꝛ vbertas: in speciali autem: affluentia. Idem est ꝙ magna exuberātia prosperitatis. Nota igitur ꝙ quadruplex inuenitur affluentia. A

Corporalis que mentē inficit.
Temporalis que cito deficit.
Spiritalis que multū ꝓficit.
Eternalis que mentem reficit.

Prima est affluentia deliciarum. ꝗ est corporalis ꝛ infectiua. Exēplum de samsone. ydolatria ꝛ luxuria infecto qui dicebat Eccl's.ij. Vadā ꝛ affluā delicijs ꝛ fruar bonis. ❡ Scđa est affluentia diuitiarū. ꝗ est tēporalis ꝛ defectiua. Ideo d2 in ps. Diuitie si afflu. noli. cor appo. ❡ Tertia est affluentia virtutū ꝛ meritorum: ꝗ est spiritalis ꝛ perfectiua: de qua salomon loquēs de sancta anima dicit Can.viij. Que est ista que ascendit de deserto delicijs afflues innixa super dilectum suū. Quod exponens Greg.li.xvj.ca.ix. mora. dicit sic. Alia sancta nisi verbi dei delicijs afflueret de deserto ascendere nō valeret. delicijs igitur affluit ꝛ ascendit. q2 de mysticis pascif ad superna cōtēplāda leuaf. ❡ Quarta est affluentia glorie ꝛ premioꝝ. ꝗ est eternalis ꝛ perfectiua. ꝛ ista est affluētia quā habet anime in patria Unde dñs pulchre loquitur anime beate. Hiere.xxx. dicens. Saluabo te de terra lōginqua ꝛ semen tuū ꝛc. Sequitur. Et reuertetur Jacob ꝛ requiescet et cunctis affluet bonis. ꝛ nō erit quem formidet: quoniam tecū sum ait dominus vt saluē te. ❡ His igitur premissis: ꝙ quia affluentia et prosperitas idem sunt: ꝛ quia duplex est prosperitas. Temporalis: scilicet et eternalis. Ideo duplex affluētia potest dici temporalis: ꝛ hoc est quādo homo scientijs: diuitijs: delicijs: et eminentijs affluit et abundat: ꝛ ista est periculosa. quia sicut videmus ꝙ vinum ꝙ̄ ꝙ̄ de se sit bonum. si tamen immoderate potetur multa generat corpori nocumēta. Qz. B

Ebrietatem causat.
Sensum tollit.
Obliuionem inducit.
Motum impedit.
Corpus ledit.
Incitat luxuriam.
Animam damnat.

Sic vere mundi prosperitas ꝙ̄ ꝙ̄ moderate sumpta. ꝛ bene ministrata possit esse vtilis ꝛ proficua. Si tamē immoderate sumaf ꝛ diligaf. ꝛ si ꝗs ea male ꝛ incaute vtaf. tūc mlta mala ī hoīe generanf. Nā generāt.

Scientie presumptionē.
Diuitie elationē
Delicie carnalitatem.
Eminētie pompositatē.

Talis eñ affluētia facit hominez spūaliter ebriū. Nā ei solet auferre sensuz spūalis discretionis. Inducere obliuionē diuine beneficētie ꝛ punitionis. Et corpus ei9 interi9.i. cōscientiā taliter ledere ꝙ sibi tollit motū bone operationis. Et ideo de tali affluētia loquitur dauid in ps. Diuitie si affluāt nolite cor apponere. Diuitie mentis he sunt scientie: diuitie carnis: he sunt delicie: diuitie rerū sunt pecunie: ꝗ oia si affluant nō est ibi cor.i. amor ꝛ complacētia siue afflictio

flictio apponēda. sed sic sufficialiter eis vtendū. s3 vt q̄ habēt sint quasi nō hñtes. j. Corin. xj. Et de ista affluētia vide in alijs titulis vbi agit de prosperitate. S3 ē alia affluētia eternalis. quā sc3 anima recipit in patria. vbi sc3 bonorū oim vbertate replet. & deū facie ad faciē contemplat. Sicut eni videm⁹ q̄ aqua copiosi⁹ affluit in riuulo qñ a fonte viuo immediate scaturit. Sic eterna voluptas & prosperitas tūc abundanter affluit in anima qñ ipsi fonti viuo. s. deo imediate coniungit i patria. & qñ in infinitate sue eēntie beatitudinē accipit atq3 haurit Et ideo aie btē dicit illud: Esa. lx. Tunc videbis & afflues et mirabit & dilatabit cor tuū vbi ostēdit q̄ illa affluentia cōsistit: In claritate cognitiōis: Uidebis: in volūtate fruitiōis: Afflues inqt & mirabit. In charitate dilectionis: Dilatabit cor tuū. Habēt igit beati cognitiōis claritatē: Tūc inqt videbis. sicut dicit Isid. Saura ē gen⁹ lacerte q̄ in hyeme latitat i cauernis vbi propter nimiā morā visus eius taliter hebetat q̄ mirabiliter obscuratur sed saura adueniēte estate de cauerna egredit. & solem apertis oculis intuet & sic p solis influentiā visus eius roborat & in integrū restaurat Sic vere charissimi aia humana quauis de sui natura lumine discretiōis intellect⁹ & rōnis a deo sit dotata q: tñ i cauerna corporis dū durat hyems pñtis vite cōpellit hītare. hīnc ē q̄ propter morā quā ɔtrahit i ista cauerna, propter cōiūctionē cū corpe corruptibili. visus sue naturalis scientie hebetat & sic sue rōis speculū obscurat. q: sicut dr Sap. Corp⁹ qd corrūpitur aggrauat animā & deprimit ihabitatio terrena sensum. Et inde est q̄ nos in hac vita nihil proprie videmus. Non enim videmus essentiam quiditatem & intrinsecam existentiam alicuius rei: sed tantummodo apparentiā exteriorē colorē. odorem et saporem. figuram qualitatem. & quātitatē. Preterita etiā obliuiscimur: pñtia nō aduertim⁹ & futura penitus ignoramus Et breuiter de nobis potest dici illud. Act. ix. Apertis oculis nihil videbat. Unñ Seneca in epla dicit Quō animus noster ad cognoscendū verū caligat. Et i fine de liberalibus artibus dr. Nihil est in natura nisi dubium Et si mansiphom credimus hoc vtiq3 certum est nihil esse certi Quod etiam philosophus de natura mūdi hystoria li. ij. dicit. Hec inquit singula improuidā mortalitatē inuoluūt solu3 vt inter ista certū sit nihil esse certi nec quicq̄ hoie miserius aut superbi⁹ S3 vere qñ estas. i. feruor mortis aduenerit tūc cū ista saura. i. aia de cauerna proprij corpis exierit & extra terra3 s. sursum ad paradisu3 deducta fuerit tūc solē. i. claritatem diuine essentie intuebitur & oculus sue cognitionis pfecte illuminabit & ois obscuritas erroris & ignorantie fugabitur et in ipso speculo eterno. s. deo ipsi intellectui omniū rerū veritas ostēdet. Unde. j. Cor. xiij Uidemus nūc per speculū in enigmate. tunc aūt facie ad faciem. Est enim triplex cognitio seu visio videlicet

C Intuitiua. Abstractiua. Speculatiua.

Intuitiua est illa que videt intrinsece res immediate et per se. Istā non habemus in via sed ista3 habet angelus & anima separata & maxime beata. ¶ Abstractiua est illa qua consideratur res mediāte sua specie sicut in hyeme cognoscit rosa per speciē suam qua3 intellectus abstrahit. et ista est cognitio qua cognoscimus res in via. s. per abstractionē specierū Et istā etiā potest habere angelus & anima separata. Exemplū de diuite Luc. xvj. qui speciē fratru3 suorum in mente habebat. ¶ Tertia est cognitio speculatiua qua. s. homo cogitat aliquid mediante aliquo representatorio ipsi⁹ sicut p3 i speculo qd res oppositas repñsentat: Et istam etiā h3 angelus & anima beata: quia scilicet in ipso speculo eterno scilicet in verbo, in quo omnes creature relucent et omnes eorum motus actus et conditiones extrinsece & intrinsece ipi possunt videre et cogitare q̄cquid volunt et virtutes herbarum & numerum stellaru3 & similia Et nō mirū si diabolus potestate sibi relicta ostendit xpo oia regna mūdi sicut dr. Mat. iiij. si in ipso speculo eterno. s. in verbo & in mēte diuina omnia possunt videri. Ideo de quolibet possit dici illud Esa. xxxiij. Regem in decore suo videbunt: & oculi eius cernent terram. Uerūtamē q: verbū est speculum volūtarium: ideo quantū ad aliqua se potest tenere clausum vtpote quantū ad diē iudicij. Sed breuiter hoc est verum: q̄ aīa videt & cognoscit in verbo quicq̄d ipsa vult cognoscere & videre: q: al's nō esset beata si aliquid vidert vellet quod videre nō posset. Job. xxxj. Uidi sole3 cū fulgeret & lunā incedentē clare. vbi ostendit q̄ ibi cognoscitur. Diuinitatis claritas: solē. Dubietatis veritas: cū fulgeret. Creaturarū qualitas: lunā. ¶ Et sic ego dico q̄ ista affluentia cōsistit in veritatis cognitione. Uidebis inquit. Unde Prouer. iij. Beatus homo qui inuenit sapiētiā & qui affluit prudētia: melior est acquisitio eius negociatione argenti & auri primi & purissimi fruct⁹ eius. ¶ Secūdo dico q̄ consistit in voluptatis fruitione. Afflues inquit & mirabitur. Sicut eni celū seruit mūdo de tot & tantis luminaribus q̄ humanus oculus pre copia & multitudine varietate & pulcritudine affluentia & plenitudine miratur. Sicut etiā princeps magnificus de tot & tantis ferculis seruit in festo suo q̄ inuitati de affluentia stupefiunt. Sic vere deus in patria ipsis animabus inuitatis et beatis tot lumina tot fercula: & tot p̄mia atq3 gaudia subministrat: qd pre nimia voluptate: vbertate: multiplicitate: & pre infinita copia: opulentia: affluentia: & abūdātia ipse aie admirantur. Unde Eccle. xliij. Pulcritudine candoris eius admirabitur oculus: & super ymbrem eius expauescit cor. Miratur eni anima. Diuinitatis formositatem. Pulcritudinem. Humanitatis luciditatem. Candoris inquit. ¶ Felicitatis fertilitatē voluptatē & vbertatem q: super ymbrem ei⁹ expauescet cor. Et ideo bene cōcludit apl's. j. Corin. ij. Oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hois ascendit que preparauit deus diligentib⁹ se. Teste Pli. Pāthera est picturis pulcherrima liberalissima: quia predam suā omnibus cōmunicat: fragrantissima q: de ore suo odorem suauissimū emittit: & ideo istam bestiam oēs alie bestie libenter sequūtur ipsamq3 diligunt: & ei obsequuntur: eamq3 vident respiciunt & speculantur. & eius pulcritudinem admirantur. Reuera charissimi talis est deus. Est eni pulcerrimus: quia sc3 omnis pulcritudo creaturarum in eo eminenter relucet. Est etiam liberalissimus: quia sc3 ipse est qui dat omnibus affluenter & non improperat. Jaco. j. Solem enim suum facit oriri super bonos et malos. Mat. v. Est etiam fragrantissimus: q: vere odorem fragrantiā & suauitatem voluptatis eterne animalibus destruit & diffundit. Unde ipse dicit illud Canti. In odore vnguentorum tuorū currimus. oleum effusum nomen tuum. Et ideo quia suauissim⁹ liberalissimus & pulcerrimus est: ideo debet diligi inse qui amari inspici & cōtemplari adoptari & admirari. quod potissime faciunt sancti in patria qui cōtinue vident suam claritatem: cōtinue gustant suam suauitatem: continue percipiunt suam largitatem: cōtinue admirantur suam inexhaustibilem bonitatem & sua3 infastidibilē charitatem. Et ideo anima beata potest dicere illud. Hester. xv. Conturbatum est cor meū pre timore glorie tue: valde mirabilis es domine: & facies tua plena est gratiaru3. Et maxime de suauitate istius affluentie, potest dici illud. Cant. v. in persona cuiuslibet aīe. Guttur ei⁹ suauissimū: & totus desiderabilis: talis est dilectus me⁹: & iste est amicus me⁹. Ista admirabilis formositas & suauitas fuit figurata. iij. Reg. x. vbi dr. Uidēs regina saba omnem sapiētiā salomonis, et domum quam edificauerat et cibos mense eius et habitacula seruorum et ordines ministrantium nō habebat vltra spiritū. s. pre admiratione & stupore. Nā pro certo charissimi quādo regina saba. i. aia beata videt sapientiā salomonis. i. diuine sciētie pfunditatē: domū quā edificauit. i. celi empyrei nobilitate3 cibos mēse eius. i. eterne satietatē voluptatis habita

cula seruorū.i.beatorū diuersitatē ⁊ meritorū varieta tem ordinē q ministrātiū.i.angelorū ordinatā cōitatē. Uere charissimi credibile est q mireĩ ⁊ q vltra nō habeat spm̄ pre stupore: vt dicat illō ps. Dñe dñs noster q admirabile est nomē tuū in vniuersa terra. Et ideo de tali affluentia loquiĩ scriptura. Eccle.ij. Uadam ⁊ affluā delicijs ⁊ fruar bonis. ⁊ zach.j. Affluent ciuita tes mee bonis ⁊ consolabitur dominus syon ⁊ eliget adhuc hierl'm. Consistit igiĩ talis affluentia in volupta tis fruitione vel repletiōe. Tertio cōsistit in charitatī affectione. Dilatabiĩ inquit cor tuū. Sicut em̄ videmus q radij q̄nq plus appropinquāt ad circūferētiā tanto inter se amplius dilatantur ⁊ quātoplus appropinquant ad centrū: tanto ampli⁹ cōstringunĩ: sicut patet in rota quadrige. Sic vere hoīes q̄ sursum in celi circunferētia locabunĩ per charitatē dilatabunĩ diffundenĩ ⁊ elargabunĩ. Illi aūt qui in centro.i.in inferno ponenĩ per odiū ⁊ inuidiā cōstringenĩ. Dilatabiĩ inquit cor tuū. Et de hoc.ij. Corin.v. Os nostrū patet ad vos o corinthi cor nostrū dilatatū est. Sicut em̄ dilatatio rei facit eam alia in se capere ⁊ recipere. Sicut charitas ita dilatat ⁊ elargat cor humanū qō p amorē oīa recipit in seipso qō maxime verū est in patria vbi quilibet diligit deū plus q seipsum ⁊ pximū suū sicut seipsum: qr s̄m Augu. paradisus est ciuitas cui⁹ rex veritas: cuius lex equitas: cui⁹ pax charitas: cuius vita eternitas. Et ideo de tali affluentia dr̄ illud pdictum Canti.viij. Que est ista q̄ ascēdit ⁊c. Uñ Esa.lxvj. dicitĩ sic. Replcamini ab vbertate cōsolationis hierusalē vt mulgeatis ⁊ delicijs affluatī ab oīmoda glīa ei⁹. Patet igiĩ q talis affluentia hz charitatē inexhaustibilē Dilatabitur inquit cor tuū: voluptatē inestimabilez. Afflues inquit ⁊ mirabitur cor tuū. Claritatē inobfuscabilē: qr tunc inq̄t videbis. Et ideo dr̄ zach.j. Affluēt ciuitates mee bonis. Et hec de affluere sufficiant.

A **Agar.** Nota q agar q̄ fuit ācilla Sare ⁊ ab ea in sociā assumpta ⁊ abrahe viro vt pperet substituta. Potest significare in bono ⁊ in malo. In bono aūt signat ecclesiā de gentibus assumptā. Et qr sara.i. antiqua vxor synagoga bonū fructū parere nō poterat xp̄o vo abrahe copulatā.q.s.inter genua sare.i.synagoge pepisse dr̄ p eo q ecclesiā synagogā dñam ⁊ magistrā se habuisse fateĩ. Ap l's tñ Gal.iiij.exponit ecōtrario.qr.s.p agar accipiĩ synagogā: p sara ecclesiā. Et ideo expone sicut vis. In malo vero significato dic q Agar signat aīaz peccatricē. Agar em̄ fuit ancilla quo ad cōditionē: fuit egyptia quo ad nationē. dñam suaz que eā in sociā assumpserat cōtempsit cōcepisse se vidēs: quo ad psumptiōez festiuitas vigilie: solēnitas suscitās festa dicitur quātū ad interpretationē. Ab abraham vero tandē expelliĩ per vindictā ⁊ punitionē sicut oīa patet Geñ.xvj.⁊.xxj. Talis pro certo est peccatrix aīa q̄ reuera est ancilla: qr vicijs famulaĩ. Ista est egyptia qr angustijs ⁊ laboribus subiugaĩ. Egyptus em̄ interpretaĩ angustia. Ista cōtēnit dñam qr diuinā sapientiā que eā in sociā p carnis assumptionē assumpserat dedignaĩ ⁊ ei seruire detestaĩ. Ista de cōceptu superbit: qr dō scientiā aut virtutes cōcepisse se sentit statim in presumptionē ⁊ superbiā eleuatur. Ista somniat festa: qr in mundi festis ⁊ psperitatibus delectaĩ Ista est festiuitas vigilie: qr primo in vita ista festiuat ⁊ postea in alia faciet vigiliā in inferno. vbi cōtinue iejunaĩ. finaliter aūt in iudicio ab Abrahā.i.a xp̄o in desertū.i.in infernū pelleĩ ⁊ eijcieĩ vbi miserie deputaĩ. Isti igiĩ dr̄ Geñ.xvj. Agar ācilla saray: vñ venis ⁊ quo vadis: reuertere ad dñaz tuā ⁊ humiliare sub manib⁹ ei⁹. Uel dic q agar est caro q̄ cōcipiens iniq̄tatē vel seculi prosperitatē cōtemnit dñam.i.sociā scz rōnē ⁊c. sicut supra. Uel dic q agar signat quosdā ingratos q̄ de ancillari vili ⁊ humili statu eleuati ⁊ in socios assumpti promotores suos cōtemnunt ⁊ suos benefactores ⁊ dños postq ad statū magnū venerint vilipendunt. Job.xix. Inquilini domus mee ⁊ ancille mee sicut alienum habuerunt me: ⁊ quasi peregrinus fui in oculis eorū. Isti igiĩ eijci ⁊ deponi merenĩ ⁊ ab angelo.i.a quolibet viro iusto merito arguunĩ. Geñ.xxj. Quid agis agar.q.d. male facis: qr tuū benefactorē cōtēnis ⁊c. vide supra de abstinētia. Et infra de ancilla.

Ager. Multipliciter accipiĩ in scriptura. Per agrū em̄ intelligitur diuina scriptura. Religio: cōscientia: status perfectiōis ⁊ cōtemplationis: mūdus ⁊ paradisus ⁊ infernus. Et sic dico q est ager. A

Colendus.
Claudendus.
Uidendus.
Linquendus.
Petendus.
Horrendus.

Ager igitur colendus est sacra scriptura. nā sicut in agro crescūt multa genera fructuū ⁊ segetū: ⁊ maxime quando scinditur foditur ⁊ colitur cōpetēter. Sic vere in sacra scriptura colligūtur multa spūalia nutrimenta doctrine ⁊ documēta.q̄ñ diligenter p studiū ⁊ debitā expositionē foditur coliĩ ⁊ araĩ. Hiere.xxvj. Syon quasi ager arabiĩ. figura. Geñ.xxix. Profect⁹ Jacob venit i terrā orīetalē: vidit quoq puteū in agro tresq greges ouiū accumbentes. Nā iacob.i.homo qui vult venire ad terrā orientalē.i.ad paradisum debet primo videre agrū sacre scripture: vbi pro certo puteū inscrutabilis profunditatis inueniet: puteū etiā doctrine ⁊ lectionis. ⁊ tres greges.i.tres status ecclesie.s.incipientes pficientes ⁊ pfectos circa eum accumbentes. Iste em̄ est ager Gratissime possessionis. Difficilis cognitionis. Nobis iniūcte frequētationis. Utilis ⁊ profunde meditationis. q iste ager sit gratissimus ad habitādū: ptz in ps. vbi dñs inuitans hoīes ad istū agruz ait. Cognoui oīa volatilia celi.i.oēs subtiles ⁊ studiosos ⁊ pulcritudo agri mecuz est. Itē q sit ager difficillimus ad cognoscendū ptz.j. Paral'.xj.cap. vbi dr̄.q ager illius regionis erat plenus ordeo. Ordeū em̄ qō est inuolutū cortice: ⁊ cui⁹ medulla siue mola nō habeĩ: sacram scripturā signat que cortice exterioris historie seu littere inuoluiĩ. et cui⁹ medulla sensuū nō cognosciĩ nisi p expositionem frangaĩ.j. Reg.xiiij. Scitis agrū Joab habētē messem ordei. Item q iste sit ager nobis iniūctus ad frequentandū ⁊ maxime nobis ecclesiasticis qui in isto non in alio debemus studere ptz Ruth.ij. vbi boos precepit ipsi Ruth p hunc modū. Ne vadas inquit ad colligendū in alterū agrum. Quod tamen est contra multos ecclesiasticos qui libentius frequētant agrū aliarū scientiarum q istuz de quib⁹ dr̄ Job xxiiij. Alij quasi onagri in desertū egrediūtur ad opus suū vigilantesq ad predā preparāt panē liberis agruz nō suū demetunt. Isti enim dicunĩ onagri q̄ iugo disciplīne nolunt teneri dicuntur vigilare p liberis: qr pro preda diuitiarū acquirenda ⁊ p ditandis nepotibus solent magis in alienis q in theologicis scientijs vigilare. Itē q iste est ager vtilissimus ad cōtēplandum ptz. Geñ.xxiiij. vbi dr̄.q ysaac exierat ad meditādum in agro q̄ñ adducta fuit sibi ab vxore Rebecca sicut dr̄ Geñ.xxiiij. quia.s.ad hoc q homo accipiat vxorem suā.i.sapientiā ⁊ doctrinā: necesse est q in agro sacre scripture studeat ⁊ meditetur: videat ⁊ ɔtemple tur. Iste est igiĩ colēdus. Scdō dico q est ali⁹ ager q̄ est claudendus. Est iste est ager conscientie qr.s. debet cū diligentia custodiri. Nā per agrum intelligitur sta- B
tus pfectiōis. Religionis cōtemplationis ⁊ cordialis affectionis. Sicut enim videmus q ager est locus a quo homo reportat vitam fructū cibum ⁊ nutrimētū. Sic vere a statu perfectionis religionis cōtemplationis ⁊ cordialis affectionis si debito modo colitur magnos fructus gratiarū ⁊ meritorum possumus reportare. vt sic possimus dicere illud Hiere.xlj. Habem⁹ thesaurū in agro frumēti ordei ⁊ olei ⁊ mellis: vbi ostēditur q sicut ager corporalis feriĩ: claudiĩ impinguaĩ ⁊ irrigatur Sic ager religiōis ⁊ cōsciētie stat⁹ pfectionis dz habere. Saturā intētiōis frumentuz. Clausurā

discretionis

discretionis ordeū. Uncturā cōpassionis olei. Loturā deuotionis mellis. Debet eñi cor nostrū ⁊ statū nostrū Intētio recta seminare. Discretio sana circulare. Cō passio mollis impinguare. Deuotio dulcis irrigare.
C ¶ Dico igit̄ ꝙ ager iste debet seminari per intētionē. Frumētū inquit. Sicut eñi videmus ꝙ ager nō ꝓfert bonū fructū nisi bonū semen ibidē fuerit interiectum ⁊ seminatū: sic nec corp⁹ nostrū fructū bonaꝝ affectionum: nec fructus bonarū operationū potest producere: nisi prius semen recte intentionis ⁊ boni propositi ibidē fuerit seminatū. Est eñi intentio sicut illud semē sinapis. Mat. xiij. Qđ accipiēs hō seminauit in agro suo qđ minus est omnibus seminibus: sed cū creuerit fit maius oībus oleribus ⁊ fit arbor ita vt volucres celi habitēt in ramis ei⁹. Istud granū charissimi est bona intentio ꝓpositū ⁊ voluntas: qđ ꝙuis qñq; sit modicū ⁊ imperfectū: qñ tamen in agro cōscientie seminatur paulatiue ꝑ diuersa incrementa: ⁊ per multos motus ⁊ considerationes deuenit ad augmētū: ita ꝙ efficitur arbor magna .i. opera ɔsummata: ita ꝙ volucres celi .i. angeli in istius arboris ramis .i. in istius operis particulis ⁊ cōditionibus delectant̄. Et istud semē datur intelligi cū dr̄. Frumenti: qr sicut frumentū qđ est nobilius semen quod possit esse. sic ⁊ nos in corde debemus serere melius semen .i. melius ꝓpositū cogitatū ⁊ conceptū ⁊ intētionē ⁊ cogitationē ꝙ poterimus vllo modo. ps. Seminauerunt agros ⁊ plantauerunt vineas. Et nota ꝙ in lege Leuit̄. xix. dr̄. Nō seres agrū diuerso semine: ad denotandū ꝙ duas intentiones in vno nō debemus habere: qr ve duplici corde ⁊ homini qui ingredit̄ terrā duabus vijs. Eccli. ij. Debet igit̄ homo habere vnū simplex semen .i. vnam bonā rectam ⁊ simplicē intentionē. Sed heu videt̄ ꝙ multis accidit: sicut illi Mat. xiij. Qui seminauit bonū semē in agro suo: ⁊ occulte superuenit inimicus qui supseminauit zizaniā. Et sic agrum fedauit: nec fructū aliquē reportauit. Sic vere charissimi sepe accidit ꝙ ꝙuis homo in agro consciētie sue seminauerit bonū semē .i. bonū ꝓpositū ⁊ voluntatē: inimicus tamen ei⁹ scz diabolus occulte per suas suggestiones ibi superserit zizaniam: id est aliquā intētionē corruptā vel affectionem vtpote inanē gloriā vel aliquid tale: ⁊ sic totus ager cōsciētie per hmōi zizaniā .i. per tales immissos malos cogitatus motus actus ⁊ affect⁹ inficitur maculat̄ ⁊ denigratur: nec fructus debitus reportatur. Fructus dico bonorū operū ⁊ gratie in p̄senti ⁊ glorie in futuro. Unde Hiero. xiij. In agro vidi abhominatiōes tuas. Nō sic charissimi nō: sed seminemus frumētū recte intentionis: vt sic de nobis dicat̄ illud ps. A fructu frumenti vini ⁊ olei multiplicati sunt. vnde Gen̄. xlvij. Accipite semina ⁊ serite agros vt fruges habere possitis.
D Debet igitur ager iste seminari per intētionē. ¶ Secūdo debet articulari per discretionē. Ordeum. Sicut eñi videmus ꝙ ager diligenter claudit̄ ⁊ vallatur ne fruct⁹ eius a bestijs introeūtib⁹ deuoretur. Sic vere consciētia debet claudi ⁊ vallari per discretionē et sensuū cohertionē: ne bestie .i. mala desideria tētationes ⁊ peccata valeant subintrare. Quod ostenditur cum dicit̄. Ordei. quia sicut ordeum habet thecam seu pellē que medullā interiorem vndiq; vallat cooperit atq; claudit: ita ꝙ nihil est ibi detectum vel discoopertū. Sic vere nos debemus habere clausurā ⁊ coopertura diligētis custodie discretionis ⁊ cohibitiōis per quā sensus nostri oīnibus rebus nociuis claudantur ⁊ interioris conscientie medulla sine lesione seruetur. vnde .j. Paralip. xj. Erat ager regionis illius plenus ordeo. Ubi ostenditur ꝙ conscientia debet esse Nutrimento dotata: qr ager. Cōplemento ditata: qr plenus. Uelamento velata: qr ordeo. Sed heu proh dolor ꝙ multi sunt hodie qui agrū proprie conscientie non claudunt delectationibus sed vtilib⁹: nō criminibus sed virtutib⁹ non nociuis ⁊ dānabilibus: sed magis ꝓficuis ⁊ salutaribus. Et ideo de multorū agris ⁊ cōscientijs videt̄ illud impletū. Prouer. xxiiij. Per agrū hoīs pigri trāsiui ⁊ per vineā viri stulti: ⁊ ecce totū repleuerant vrtice: operuerunt faciem eius spine: sed ⁊ maceria lapidū destructa est. Qr vere charissimi vinea ⁊ ager viri stulti .i. cor ⁊ cōscientia hoīm peruersoꝝ vstionis prurigine stimulat̄: vrtice punctionis acumine cruciatur: spine clausiōis velamine desolatur: qr vere maceria lapidū id est custodia sensuū: murus ⁊ ambitus diuinoꝝ mādatorum per diuersa vicia dissipat̄. Et ideo sicut videmus ꝙ cimiteria que sunt loca aperta ⁊ exposita: ⁊ iō nō clausa nullis fructibus abundant: sed vt cōiter herbis ⁊ fructibus infructuosis plena: ⁊ domus ⁊ receptaculū mortuorum corporū. Sic vere multi sunt ita aperti ⁊ expositi mundi delectabilibus ꝙ nullā clausuram discretionis habēt. Et ideo bestie nociue .i. ipsi demones per tentationes ad libitum intrāt: ibi etiam plante infructuose: id est inutiles cogitatiōes ⁊ affectiōes continue crescūt: sed etiā corpora mortua .i. opa mala ⁊ peccata mortalia in abūdantia requiescunt. Et ideo de destructiōe talis clausure loquit̄ scriptura Esa. v. Destruam sepem eius ⁊ erit in direptionem. Non sic charissimi nō: sed sit ager cordis nostri circulatus per discretionem. ¶ Tertio debet esse impinguatus ꝑ cōpassionem. Olei inquit. E
Sicut enim ager impinguat̄ vt fructificet: ⁊ ad hoc vt ibi maior pinguedo abundet solz agricola feces ⁊ lutū ibi ponere. Sic vere ad hoc ꝙ ager nostre conscientie fructibus bonorū operum repleatur: necesse est ꝙ primo per pietatē ⁊ cōpassionē impinguat̄. Et ꝙ ibi feces ⁊ lutū nostre vilitatis ⁊ mortalitatis per iugē recordationē ponatur vt hmōi pinguedine copiosius repleatur. Olei inquit. Per oleum enim qđ famelicos pascit: ignē nutrit: vulnera lenit: intelligitur virtus cōpassiōis q̄ per elemosynas famelicos satiat: ignē charitatis ampliat: vulnera: id est mundi tribulatiōes lenit ⁊ temperat. Et ideo dicit̄. Ecclesia. ix. Oleū de capite tuo nō deficiat. Sz heu proh dolor multi sunt qui in agro sui corporis istud oleum istam pinguedinē nō immittunt: immo vere oleo carnalitatis ⁊ mūdane prosperitatis cor suū satiant ⁊ inungunt: ⁊ istud patet per euidentiā facti: qr sicut membra que sunt inūcta oleo mādragorino efficiunt̄ insensibilia stupida ⁊ quasi mortua: ita ꝙ vulnera ⁊ scissuras nō percipiūt neq; sentiūt: vt dicit Isid. Sic multi sunt qui oleo carnalitatis ⁊ prosperitatis inuncti sunt taliter imbuti ⁊ cōsopiti ⁊ inuoluti ꝙ recte vident̄ insensibiles: qr scz nec dolorem aliene miserie sentiunt per cōpassionē: nec ꝓpria peccata percipiūt per cōtritionem nec exteriora vulnera temporalium tribulationū: nec futura mala ⁊ bona aduertunt per considerationem: Et istud patet de mundi dilectoribus. qui ita sunt in prosperis oblectationibus immersi ꝙ non vident̄ sentire aliqua mūdi tormēta: nec aliquas penas quas eis deus infligat. Qđ patet: quia propter hoc ad deū minime conuertuntur. Ideo dicitur Hiere. ij. Domine verberauisti eos ⁊ non doluerūt: attriuisti eos ⁊ renuerūt accipere disciplinā. Heu charissimi nō sic. Non sim⁹ impinguati oleo ꝓsperitatis: sed magis oleo cōpassionis et pietatis: vt sit ager cordis nostri ꝓferat bonos fructus. Ideo precipitur Prouerbio. xxiiij. Diligenter exerce agrum tuum vt postea edifices domum tuam: quia scz quādo ager conscientie bene colitur per penitentiā: bene exercetur per diligentiā: bene impinguatur per pietatē ⁊ clementiā: tunc domus celestis glorie construitur in excelsis. Et sic ager iste figurabatur Iudi. j. vbi axa filia caleph p̄monita est a viro vt a patre peteret agrū irriguū cui scz gementi ⁊ suspiranti irriguum superius et inferius dedit pater. Sic vere aīa a patre suo debet agrum irriguū: id est corpium et misericors petere: et compassionis lachrymas superius ꝓ dilatione future felicitatis. Et inferius pro incursiōe presentis miserie: ⁊ fraterne calamitatis ꝓ viribus impetrare. Debet igit̄ impinguari ꝑ ɔpassionē. ¶ Quarto debet irrigari. Per deuotionem. mellis inquit. Nā F

sicut ager indiget irrigatiōe ad siccitatis tēperationem.
Sic cor humanū indiget irrigatiōe ⁊ humiditate deuo
tionis vt siccitas ⁊ cruditas indeuotiōis valeat tēpera
ri. Qđ ostēditur cū dicitur Mellis q.d. per mel qđ de
rore celesti gignitur ⁊ est liquor dulcissimus. Intelligit
deuotio quia celesti influētia nobis immittit ⁊ pio cor
di ⁊ dulcis ⁊ sapida reperit. Ideo dicitur Prouer. xxiiij.
Comede fili mel quia bonū est. Comede inquit. Sicut
enim vrsus tantū diligit mel ꝙ nō obstāte corpis gra
uitate sursum in arboribus ascendit ad aluearia apum
vt melle ibi existente valeat recreari Sic vere nos ita
debemus diligere mel deuotiōis ⁊ spūalis ꝯsolationis
q. pro ipso inueniēdo ⁊ habendo debemus sursum ad
arborem paradisi vbi apes.i. sancti ⁊ angeli cōuersant
ascendere per desideria ⁊ affectionē ⁊ per eternorū cō
templatione ⁊ per terrenorū ꝯtemptū ⁊ abhominatio
nē. nō obstāte ꝙ moles ⁊ grauitas ⁊ inclinatio mētis
nostre nos inferius detrahat ad terrena. Unde de hoie
deuoto dicit Deut. xxxij. Quod deus cōstituit eū super
excelsam terrā vt comederet fructus agrorū vt sugeret
mel de petra oleūq3 de saxo durissimo ⁊c. Quod ē ꝯtra
multos qui dulcedinē deuotionis nec volunt nec dili
gunt nec frequentant quinimo bona mūdi que amara
sunt et dolorosa diligūt et affectāt. figurati in filijs is
rael Nume. xj. Qui in deserto abhorrebant māna dul
cissimū. ⁊ porros. ⁊ allia que in egypto comederāt affe
ctabāt. qui. s. sunt cibi acri ⁊ asperi. Sic vere charissimi
multi sunt in deserto huiꝰ mūdi qui abhominant dul
cedinē manne. idest dulcorem bonorū spūalium ⁊ deuo
tionis: ⁊ nihil aliud desiderāt ꝙ porros ⁊ allia. carnes
et pisces egypti. idest mundi huius delicias ⁊ diuitias
que porris ⁊ allijs cōparant q. colerā hoc est dictu ar
dorem luxurie ⁊ auaricie excitant ⁊ inducūt Quia sicut
dicitur. Job. vj. Anime esurienti etiam que amara sunt
dulcia esse videntur. Quando enim anima. idest appe
titus esurit per auariciā. tunc mundi bona que ad lit
teram sunt amara. scilicet.

Propter laborem qui est ī acquirendo — Et vident
Propter timorem qui est in cōseruādo. — eē dulcia
Propter dolorem qui est in amittendo. — delectabi

lia bona atq3 vtilia ⁊ sana. Mella vero deuotionis et
spūalium bonorū illis sunt insipida ⁊ amara. Prouer.
xxij. Anima saturata calcabit fauum. Non sic charissi
mi non. sed ager nostre conscientie. melle. i. deuotiōis
dulcedine irrigemꝰ figurati Judicū. j. Ubi axa petijt
a patre suo agrū irriguū sedendo in asino ⁊ suspirādo.
qui dedit ei irriguū superiꝰ ⁊ irriguū inferius. Sic ve
re nos qui in asino corporis sedemus debemꝰ suspira
re ⁊ petere vt pater noster deus det nobis irriguū supe
rius hoc est deuotionem Et inferius hoc est contritio
nem. Patet igitur ꝙ ager nostre conscientie debet

Per deuotionem irrigari. — Iste igit est ager vt vi
Per ꝯpassionē īpinguari. — sum est ager vidēdus ⁊
Per discretionem claudi. — cōsiderādus Cant. vij.
S Per intentionem seri. — Ueni dilecte mi egredia

mur in agrū ⁊ cōmoremur. ¶ Tertio principaliter di
co ꝙ inuenitur ager petendus ⁊ appetendus. ⁊ iste est
ager paradisi. q.d. iste est Ager.

Odorosus. — Est igit ager odorosus propter sancto
Speciosus. — rum redolentiam. Genesis. xxvij. Ecce
Gaudiosus — odor filij mei sicut odor agri pleni ¶ Itē
Preciosus. — est speciosus propter corporū refulgen
Copiosus. — tiam. ibi eñ est candor lilij refulgentis
Gratiosus. — Mathei. vj Cōsiderate lilia agri qno
Gloriosus. — modo crescunt nō laborant neq3 nent.

¶ Item est gaudiosus propter bonorum abundantiā
Ideo Math. xiij. dicitur. Simile est regnum celorum
thesauro abscendito in agro quem qui inuenit homo
abscōdit ⁊ pre gaudio vendit oia ⁊ emit agrū illū ¶ Itē
est pciosus ppter precij excellentiā fuit enim charissi
me emptus. s. sanguine xpi Unde iste pōt dici achelde
mach. i. ager sanguinis. Math. xxvij. ⁊. Hieremi. xxxij.
Ager pecunia emetur. ¶ Itē est copiosus ppter nulliꝰ
indigentiā. Ge. xxvij. Odor agri pleni cū bñdixit dñs.
¶ Itē est ager gratiosus ppter cordiū ꝯplacentiā. Uñ
iste ē ager ꝯtēplātiū de quo Geñ. xxiiij. vbi dr. ꝙ ysaac
egressus fuit ad meditandū iudicādū in agro inclina
ta iam die: ⁊ pōt esse ager de quo Esau rediēs p lēticu
la primogenita dedit. ¶ Itē est ager gloriosus propter
habitantiū preeminētiā Uñ. ij. Reg. ij. Uocatū est no
mē loci illius ager robustorū in gabaon. In isto enim
agro nullus habitat nisi fortis. i. nisi gloriosus ⁊ san
ctus. Et iō iste ager est oibꝰ pctōribꝰ alienꝰ. vñ. ij. Pa
ral. xxvj. dr de Josaphat ꝙ nō sepelierūt eū in agro re
galiū sepulcrorū eo ꝙ esset leprosus. Iste est igit ager
petēdus seu appetendus sc3 paradisus. ¶ Quarto di H
co ꝙ est qdā ager q ē contēnēdus. s. mūdus. iste eñ est
ager vbi no crescūt nisi herbe infructuose. s. hoies ma
li ⁊ vicia ⁊ pctā. vñ illud predictū verbū. Prouer. xxiiij.
Per agrū hoīs pigri trāsiui ⁊c. Iste eñ est ager pigro
rū imprudentiū ⁊ stultorū: vbi pcerto abūdat vrtica. i.
carnalitatis vstura ⁊ spina. i. cupiditatis pūctura: ⁊ ibi
deficit maceria. i. virtutū ⁊ dei mandatorū clausura.

Et nota si vis ꝙ mundus est
Ager voracium auarorum.
Ager rapacium tyrannorum.
Ager mordaciū detractorum.
Ager fallacium deceptorum.
Ager crudelium iniquorum.
Ager carnalium immundorum.

¶ In agro eñ huius mūdi habitāt. Auari voraces fi
gurati in canibus famelicis de qbꝰ dr. iiij. Reg. ix. ꝙ ie
sabel comederūt canes in agro naboth. ¶ Itē tyran
ni rapaces figurati in bestijs. q dicunt bestie qsi vastie
a vastādo de qbꝰ dr Eze. xxxiiij. ꝙ facti sunt. s. paupes
in deuoratione oim bestiarū agri. ¶ Itē ibi sunt detra
ctores mordaces. Hiere. xiiij. Si exiero ad agros ecce
occisi gladio. gladio inquā illo de quo dr in ps. Ligua
corū gladiꝰ acutꝰ. ¶ Itē sunt ibi deceptores fallaces. i.
adulatores de qbꝰ possunt diuites dicere illud. Esa.
xliij. Glorificabit me bestia agri. ¶ Itē isti sunt iniqui
⁊ crudeles Geñ. iiij. Cū essent ambo in agro cōsurre
xit. cayn aduersus abel ⁊ occidit eū. ¶ Itē isti sunt im
mūdi ⁊ carnales. vñ Hie. xiij. Uidi in agro abhomina
tiōes. Et breuiter dicere possum ꝙ p agrū intelligitur
paradisus vbi est vbertas glorie. Iste est ager

Requietionis.
Contemplationis.
Consolationis. — ¶ Requietionis dico. ideo
Durationis. — dr. ij. Paral. xxvj. Nō sepe I

lierūt eū in agro regaliū sepulcrorū eo ꝙ esset leprosus
¶ Itē cōtēplationis. Geñ. xxiiij. Isaac aūt egressus fue
rat ad meditādū in agro inclinata iam die. ¶ Itē con
solatiōis. Mat. xiij. Simile est regnū celorū thesauro
abscōdito in agro. ¶ Itē durationis. Mat. xxiiij. Qui
in agro est nō reuertat. ¶ Itē nota ꝙ est ager

Penalitatis.
Crudelitatis. — ¶ Est ei in mūdo penalitas labor. ⁊
Deceptionis. — iō iste ē ager in quo laborabat filius
Proditionis — senior. Lu. xv. Et de quo esau lassus
Perditionis. — rediēs p lēticula pmogenita dedit.

Geñ. xxv. ¶ Itē est ibi crudelitas doloris. Mat. xxvij.
Uocatus est ager ille acheldemach. i. ager sanguinis ⁊
Eze. vij. Qui in agro est gladio moriet. ¶ Itē est locus
pditiōis: q. ipse est ager in quo pditiose surrexit cayn
ꝯtra fratrē suū. Geñ. iiij. Est locꝰ i quo tetēdit Abime
lech Judi. ix. ¶ Itē est locus pditiōis vñ iste est ager in
quo Esau venationi vacās bñdictionē pdidit. Ipsam
vero Jacob nō in agro sed domi residēs reportauit. si
cut dicit Gene. xxvij. ca. Bene igit dr Mat. xiij. Ager
est mūdus. Iste igitur ager est cōtēnendus. ¶ Quinto K
dico ꝙ est ager abhorrēdus. Et iste signat infernū: qui
est ager oim damnatorū vbi sc3 a demonibus infestan
tur. Osee. xiij. Occurram eis quasi vrsa raptis catulis
dirūpā interiora iecoris eorū cōsumā eos quasi leo be
stia agri scindet eos pditio tua israel. ⁊. iiij. Regum. ix.

In agro vorabunt eos aues. Et nota si vis scire q̄re de
mones dicuntur bestie ꝓpter immanitatem. Et aues
propter superbie vanitatē. Patet igitur quomodo in
uenitur multiplex ager. s. horrendus: petendus: sper-
nendus: vidēdus: colendus. Et hec de agro sufficiāt.

Agere. Idē est ꝙ facere: operari: laborare: ⁊ exer
cere: ⁊ cetera similia. Nota igr̄ ꝙ in scri-
ptura inuenitur agere virtuosum ⁊ agere vitiosuꝫ. Et
dico primo vnū agere est virtuosum: qd̄ est agere iusto
ruꝫ. Unde nota ꝙ oīs creatura naturaliter appetit exi
re in actū: ⁊ illos actus facere q̄ sibi a natura debenꝫ.
Sicut videm⁹ ꝙ ignis semꝑ q̄rit calefacere: sol illumi
nare: terra fructificare: aīa cogitare. ⁊ breuiter nihil est
quin libenter velit exire in actū suū sibi a natura debi
tum ⁊ sue virtuti proportionatuꝫ. Reuera charissimi
sic debet esse in nobis: qꝛ vere summo desiderio ⁊ stu-
dio debemus velle exire in actum nostrū nobis debi-
tuꝫ ⁊ iniunctū. s. in actū bonoꝝ operū. Et ideo nos sem
per quātū in nobis est debem⁹ calefacere ꝑ dilectionē
Illuminare per discretionē. Fructificare per operatio
nem. Cogitare ꝑ meditationē. Et ideo ad tales spirita
les actus exercendos ⁊ agendos monet scriptura in
ps̄. Expecta dn̄m viriliter age. vbi ostendiꝫ ꝙ ad bene
agendum ⁊ operanduꝫ requiritur.
Consolatrix spei certitudo. Expecta.
Adiutrix dei celsitudo. Dominum.
Roboratrix rei fortitudo. Viriliter age.
¶ Debet igitur esse in agentibus aliqd̄ bonū certitu
do spei consolantis. Expecta inquit. Sicut em̄ vide-
mus ꝙ sicut in agibilibus semper habeꝫ oculus ad fi-
nē qui intēdiꝫ ⁊ desideraꝫ. Sic in moralib⁹ semper de-
bemus habere oculū spei ad illū finē gloriosum qui ex
bonis laboribus expectaꝫ. Expecta inquit. Sicut em̄
videmus ꝙ agricola nō cessat ꝑ totū annū laborare:
agere ⁊ discurrere ꝓpter spē ⁊ expectationē futuri fru
ctus. romipeta etia multis laboribus impetrat bn̄fi-
ciū sub expectatiōe. Sic nos in vita ista debemus labo
rare ⁊ bene agere sub expectatione bone fidei: quā ha-
bemus de futura premiatione. Expecta inquit. Et de
hoc in ps̄. Potabunt oēs bestie agri expectabunt ona
gri in siti sua. Onager em̄ summe diligit aquā claram
licet multū sitiat: licet etiam oēs alias bestias videat
de illa aqua bibere. Ipse tamē in siti sua dicitur expe
ctare quousq̄ inueniat aquam clarā. Reuera charissi
mi sic debem⁹ facere: cum enim sint duo genera aqua
rum. i. duo genera prosperitatis ⁊ voluptatis. s. vna tur
bida: hec est mūdi prosperitas que turbida est impura
obscura ⁊ cōfusa. Iste est enim fluuius turbidus q̄ irri
gat egyptum de quo dictū est supra: vbi Afferre. Alia
est clara hec est prosperitas eterna: vbi claritas et per
spicuitas visionis eterne relucet. bestie agri. i. mundi
peccatores bestiales potant hodie de prima aqua tur
bida. i. de mūdi ꝓsperitate: qꝛ nihil aliud diligūt q̄ ꝓ-
spera huius mūdi. Ideo queriꝫ Hiere. ij. Quid tibi vis
in via egypti vt bibas aquā turbidam. Sic vere illi qui
sunt onagri. i. boni ⁊ iusti. de ista aqua turbida munda
ne ꝓsperitatis non curāt. immo in siti feruore affectu
⁊ desiderio aquā clarā future felicitatis cū spe ⁊ fidu-
cia expectāt. Quia sicut dr̄ Tren. iij. Bonum est p̄sto
lari cū silentio salutare dei. Expecta igiꝫ reexpecta ibi
modicū. Esa. xxviij. Expectemus dn̄o. s. dū durat tem
pus huius vite. Iterū reexpectemus. s. dū durabit pe-
nitentia purgatorij: qꝛ vere ibi modicū ibi modicū ibi.
qꝛ. s. ⁊ illud tempus ⁊ istud modicū est respectu. s. eter-
ne glorie quam speramus ⁊ expectam⁹. Sed scitis q̇d
est: pro certo multi sunt similes britonibus q̄ semper
expectant regē suū arthurū ⁊ nō venit. Sic vere multi
mali sunt q̄ expectāt ⁊ sperant habere gloriā in futuro
que tamē nunq̄ adueniet: qꝛ propter iniquitates suas
spe sua fraudabunꝫ. Ita ꝙ ipsi poterūt dicere illd̄ Esa.
lix. Expectauimus lucē ⁊ ecce tenebre splendore in te-
nebris ambulauimus: palpauimus sicut ceci parietē
⁊ quasi absq̄ oculis attrectauim⁹: qꝛ mali dū viuūt ha
bent. Obscuritatē ignorantie. qꝛ sunt ceci ⁊ absq̄ ocu-
lis Habēt cupiditatē auaritie: qꝛ nō cessant palpare ⁊
attractare. s. mūdi bona. ideo ipsi habenꝫ inanitatē cō
fidētie: qꝛ expectāt lucē ⁊ splendorē. finaliter aūt habe
bunt aduersitatem indigentie: qꝛ ipsi poterūt dicere.
Ecce tenebre ⁊ in tenebris ambulauimus. Nō sic cha
rissimi nō: sed bene habeamus ⁊ agamus spei consolā
tis certitudinē. Expecta inquit. vt sic cuilibet dicatur
illud ps̄. Viriliter agite ⁊ confortetur cor vestrū om̄es
qui speratis in domino. Et illud Eccle. vj. In domesti
cis suis fiducialiter aget. ¶ Secundo dico ꝙ necessa- B
riuꝫ est habere dei adiuuātis gratitudinem. Dominū
inquit. Sicut enim videmus in naturalibus. ꝙ causa
secūdaria non agit sine causa primaria alioquin act⁹
suus erit imperfectus. sicut ꝑꝫ ꝙ homo nō p̄ōt hoīeꝫ
generare nisi adiutus ab influentia solis ⁊ stellarū q̄
respectu ipsius sunt cause primarie. Sic etiā in mora-
libus nullū bonū actū possumus elicere: nisi q̄ diu si-
mus adiuti a deo: ⁊ per gratiā preuenientē cooperan-
tem ⁊ cōsummātē spiritualiter cōfortati. Ideo dicit in
euāgelio Ioh. xv. Sine me nihil potestis facere. Et Io
hā. j. Sine ipso factū est nihil qd̄ ostēdiꝫ cum dr̄. dn̄m
vn̄ Act. xiiij. Multo tempore demorati sunt: fiduciali
ter agentes in dn̄o. Est enim de anima ⁊ de deo sicut
de palma mascula ⁊ femella. Nā vt dicit Plini⁹ ⁊ Isi-
do. Femella palma nō fructificat nisi iuxta masculam
sit taliter ex ꝓpinquo plātata ꝙ odore ⁊ vēto ⁊ influē
tia ipsius masculi possit ꝑfundi. Et ideo vt dicūt cōsue
uerūt agricole semꝑ binas palmas plantare. s. mascu
lū ⁊ femellā. Sic vere charissimi palma femella. i. ani
ma ita est debilis ⁊ defectuose nature ꝙ nihil p̄ōt bn̄
agere: nec fructū boni operis ꝓducere nisi deo mascu
lo viro ⁊ sponso suo per charitatē cōiungaꝫ: ⁊ nisi odo
re ⁊ inspiratione: cōsolatiōe ⁊ adiutorio sue gratie per
fundaꝫ. Et ideo necesse est ꝙ iuxta ipsum per amorē
⁊ desideriū transplanteꝫ alioquin bonis fructibus et
actibus priuareꝫ. Dn̄m inq̇t. Et de hoc dr̄. Esa. xij. Ec-
ce deus saluator meus fiducialiter agam ⁊ nō timebo
qꝛ fortitudo mea ⁊ laus mea dn̄s. Sed heu prohdolor
multi sunt hodie qui in actibus ⁊ in operibus istius
cause primarie. s. dei influentiā nō recipiunt: ⁊ ideo in
actionibus suis nō ꝓficiūt nec aliq̇d bn̄ agūt: immo
in om̄ibus deficiūt ⁊ oberrāt. Ideo de malis dr̄ in ps̄.
Linguis suis dolose age. venenū aspi. sub la. eoruꝫ. Et
nota ꝙ dicit venenū aspidū. qꝛ. s. talis est nature. ꝙ fa-
cit hoīem dormire ⁊ dormiēdo mori. ⁊ sic impedit ho-
minem ne aliq̇d bn̄ agat. Reuera charissimi tale ve-
nenū est diabolica tētatio delectatio ⁊ suggestio: qꝛ qn̄
in corde hoīs fuerit immissa statim hō incipit dormi
re q̇escere ⁊ delectari in mūdi ꝓsperis: ⁊ ita dū nō ad-
uertit moriꝫ ꝑ diuersa pctā ⁊ finaliter per mortē cor-
poris ⁊ aīe ⁊ sic ab actu bonoꝝ opeꝝ impediꝫ: qꝛ furor
illis sicut similitudo serpētis sicut aspidis surde ⁊ obtu-
rātis aures suas. Tales em̄ male agūt ⁊ nō bn̄: qd̄ vti
q̄ facit mēs effrenata: qꝛ furor illis mēs venenata ꝓm
similitudinē serpētis: mēs obstinata: obturātis aures
suas. Nō sic charissimi nō sic: ſꝫ sit in nobis dei cōsola
toria gratitudo Dn̄m. Philī. iij. Hoc agite ⁊ deus pa-
cis ⁊ dilectiōis erit vobiscū. ¶ Tertio si bn̄ volumus C
agere. dico ꝙ in nobis dꝫ esse roratoria fortitudo. Viri
liter inq̇t age. qꝛ. s. viros spiritales debēt in nobis ro-
borari ⁊ fortificari: naturaliter em̄ nihil oꝑaꝫ sine vir-
tute ⁊ potētia naturali: qꝛ substantia nō exit in actū ni
si potētia mediāte: sicut videꝫ ꝙ aīa nō intelligit nisi
per potentiā intellectiuā: nec vult ꝑ potentiā volitiuā
⁊ sic de alijs. Sic vere loquēdo moraliter nihil boni age
re possumus nisi habeamus potētiā spiritalis fortitu
dinis ⁊ virtutis qd̄ ostēdiꝫ cū dr̄. Viriliter qꝛ. s. virilita
tem virtutis debemus agere. Unde. j. Paralipo. xxij
Confortare viriliter age. ne timeas neq̄ pauescas.
Nō est contra multos qui nō viriliter ⁊ fortiter ſꝫ mu

liebriter atq debiliter operant. Mulier em ppter defectū caloris nō pōt fortiter agere. Sic vere multi sunt qui patiunt defectū caloris charitatis τ feruoris. deuotiōis τ iō nō possunt exercere act⁹ alicui⁹ bone opationis. Nō sic igit̄ charissimi. sed habeamus mētis fortitudinē roborantē. dei celsitudinē inspirantē. Spei certitudinē cōsolantē. τ sic poterimus bene agere. Juxta illud Esaie.. Quiescite agere peruerse discite bene agere. Et si queris quid sit bene agere? Dico φ est agere.

Diligenter. Patienter. Sapienter. Confidēter. Penitenter.

Agamus igit̄ actus diligētie. ij Para. xix. Agite diligēter τ erit dn̄s vobiscū. Itē actū patiētie. vnde in ps. Age τ cōfortet cor tuū τ sustine dn̄m. ¶ Itē actus sapiētie. iiij. Reg. xviij. In cunctis ad que procedebat sapienter agebat. ¶ Itē actus confidentie. ps. Fiducialiter agam τ nō timebo ¶ Itē actus penitētie. Ezec. xviij. Conuertimini τ agite penitētiā. Istud est igitur agere virtuosum. ¶ Secūdo dico principaliter φ est agere viciosum et istud est agere malorum. Nā sicut potētia naturalis quandoq propter indispositionē instrumēti seu organi. non potest exire in actū: immo actus ɔtrarios operatur. sicut patet in frenetico in quo vis intellectiua propter indispositionē cerebri nō pōt recte intelligere: τ ideo ɔuertitur ad actum contrariū scz ad vanas intellectiones τ imaginatiōes cogitādas. Sic vere in moralibus istrumentū ratiōis videlicet volūtas aliquādo per diuersa peccata taliter indisponitur φ nullus bon⁹ actus ab ea agitur: immo multi actus ɔtrarij mali et viciosi ab ea producuntur. Ideo de talibus dicitur Hiere. ix. Docuerunt linguam suam loqui mendacium vt iniq agerent laborauerunt. Contra quos dicitur Eccli. xv. Nemini mandauit impie agere et nemini dedit spacium peccandi. De quibus etiam intelligitur illud Job. iij. Omnis qui male agit odit lucem. Ubi ostenditur.

Peccatorū pluralitas. Oīs. Iniquitas. Male agit. Obscuritas. Odit lucem

Pluralitas peccatorū dico. q: stultorū infinit⁹ est numer⁹ Eccl̄s. j. Arbores agrestes plures portāt fruct⁹ φ domestice. Animalia etiam rapacia τ gulosa plures filios generāt φ mitia: sicut patet de canibus τ lupis qui multos filios generant respectu ouium τ caprarū. Sic vere in moralibus. Plus est hodie de male agētibus τ gulosis τ de agrestis peccatoribus φ de domesticis τ de bonis. Arbor enim agrestis diabolus qui est gulosum animal. potest dici φ plures filios in mundo generat φ christ⁹ domesticus τ benignus quod ostenditur cum dicitur Omnis. Et de hoc Job. xl. Ipse est rex super omnes filios superbie. Est igitur in eis pluralitas. ¶ Sc̄do dico φ in eis est iniquitas. Male inquit agit. Nam sicut arbor mala fructus malos facit. Sic viri iniqui semp cōsueuerūt malos fructus facere. Male inquit agit. Et de hoc. Dan̄. xij. Impie agunt impij. sicut enim leo qd̄ est animal impium τ crudele nihil consueuit agere nisi opera crudelia τ impia. s. deuorare occidere sanguinē bibere carnes mādūcare. Sic vere multi sūt hodie ita mali et impij φ nihil penitus agunt in quo crudelitatis τ impietatis vicium non lucescat. Naz per vsuras fraudes et rapinas. accusationes. impositiones τ exactiones alios consueuerunt ledere persequi τ inuadere et eorū carnē τ sanguinē. i. substantiā tēporalem deuorare. Et de talibus malis actionibus impijs: crudelibus et iniquis potest intelligi illud puer. xvj. Abhominabiles regi qui agunt impie. Habent igitur isti iniquitatem. Male agit inquit. ¶ Tercio dico φ male agentes hūt obscuritatē. odit inquit lucē. Nā sicut aues immūde τ bestie magis vadūt de nocte φ de die. Sic vere mali magis volūt exire ad agēdū opa sua mala de nocte. i. abscōdito τ occulto τ secreto φ de die. i. φ in claro τ in publico τ in apto. Odit inquit lucē q: s. lucē claritatis māifestatiōis τ publici τ apti mali odiūt τ abhorrēt. sicut pz de auaris qui malos ɔtract⁹ suos volūt in obscuro in secreto τ occulto facere. Ptz etiā de luxuriosis. Et breuiter oēs mali odiūt lucē. i. manifestationē: q: sicut dr̄ Ephe. v. Oē qd̄ manifestat lumen est. Ideo malis pōt dici illud. Apo. xviij. Lux lucerne nō lucebit tibi. Tales sunt similes bubonib⁹ τ noctuis q̄ non volant nisi de nocte. Qr tales nō volāt ad actus suos malos nisi in nocte. i. in secreto τ abscōdito. Sicut bn̄ dicit̄ de luxuriosis. Job. xxiij. Oculus adulteri obseruat caligiñē dicens. Nō me videbit oculus. Et ideo de talibus male agētibus dr̄. Prouer. vj. Iniqui de terra tollent: τ qui inique agūt auferent ex ea. Patet igitur charissimi φ male agentes volunt

Obscuritatem.
Iniquitatem.
Societatem.
Pluralitatem.

¶ Et si vis scire qui sunt illi qui male agunt. Dico φ illi sunt qui agunt

Negligenter.
Imprudenter.
Fraudulenter.
Crudeliter.
Discorditer

¶ Dico igitur φ est malus actus negligentie. ij. Paral. xxiiij. Leuite egere negligentius. Itē actus imprudētie. xx. Paral. ij. Ign oramus quid agere debeamus ¶ Item actus fraudulentie ps. Dolose egit in cōspectu dei vt inueniatur iniquitas eius ad odium. ¶ Itē actus seuitie τ impietatis vn̄ Dan̄. xij. Impie agent impij. ¶ Itē actus discordie τ cōtrarietatis vn̄ Deut. xxxj. Semp cōtentiose egistis cōtra dn̄m. Oēs em̄ isti male agentes a deo maledicunt. Cōfundantur omes iniqua agentes superuacue. τ a deo finaliter dānabūtur. Unde Roma. j. Qui talia agunt digni sunt morte τ qui eis consentiunt. Sic igit̄ patet φ est agere viciosum: τ agere virtuosum τc.

Agi. Agitari in passiuo: idē est qd̄ agitari vel moueri. Unde nota φ est actio seu agitatio. A

Feruoris imflammatiui.
Furoris effrenatiui.
Terroris cōminatiui
Doloris dissipatiui.

¶ Agitur enim homo iustus per spirituz intellectus agitantem inspirantem τ sic aguntur sancti τ ad feruēter operandū mouent. Roma. viij. Qui spū dei agunt hi filij dei sunt. ¶ Itē agitur peccator per demonē instigātē. Vn̄ de demoniaco dicit̄ Luce. viij. φ rupt⁹ vinculis agebatur demonijs in deserto. Vn̄ de diabolo tētante dr̄. Eccle. xxxviij. φ stimulo boues agitat. Et de anthiocho furibundo dicitur. ij. Mach. ix. φ ipse iussit agitari currū celesti eū iudicio perurgente. ¶ Item agitatur dei iusticia cōtra quemlibet malū delinquētem. Unde Esa. x. Agitabit manū suā contra te. Itē agitatur dānatus per penā τ terrorē intus affligētē. Esa. xxiiij. Agitatione agitabitur terra.

Actiuus. seu Actiua vita. Nota φ actiuus dicitur ab agendo τ a virtualiter operando. Distinguitur em̄ virtuosa in contemplatiuā et actiuā. Contēplatiua versat̄ circa cōsiderationē supiorū. Actiua vero circa administrationē exteriorꝫ. Prima directe tēdit in deū. Secūda misericorditer tēdit in primū τ etiā per exercitiū bonorꝫ operꝫ in seipz. Sicut. n. videm⁹ φ mūdus hz duplicē partē. s. supiorē q̄ est clara τ limpida. vbi sunt planete τ lux. Et vbi tenebre τ nubila nō ascēdunt: Et inferiorē q̄ impressionibus subiacet τ que vētis τ turbinib⁹ agitat̄. Sic vere in mundo spūali. i. in eccl̄ia est spūaliter duplex status. s. cōtēplatiuorū q̄ clari sunt sunt τ qeti. sursum in deū erecti τ ab oī motu exteriorꝫ sollicitudinū alieni. s. potí⁹ stellis. i. sanctis familiares τ vicini: Itē stat⁹ actiuorꝫ. q̄. s. terrenorꝫ negociorꝫ curis agunt̄ Et q̄ hic inferi⁹ turbinib⁹ laborū τ sollicitudinū stimulant̄: Deus. n. a principio de aquis creauit volucres q̄ sursum ascēderent. Et de eisdē creauit pisces qui in ipsis aq̄s inferi⁹ remanerēt et qui in A

τ q̄ in aquis ɔtinu e fluctuarēt. De quo etiā dicit hym nus. Qui ex aquis ortū gen⁹ partim remittis gurgiti partim leuas in aera. Sic vere spūaliter de⁹ ex aqsbu mane fragilitatis ordinauit duo genera personarum scȝ ɔtēplatiuos q̄ sursuȝ ascēderēt in altū volādo τ cogitando mētaliter. Et pisces.i. actiuos q̄ inferi⁹ in statu subito negocijs intēderēt tpaliter. De istis duab⁹ vitis accipit cōiter figura Lu.x. de maria q̄ dn̄m quiescēdo audiebat: τ de martha q̄ circa ministeriū laborabat. q.s. cōtēplatiui q̄eti mētis insistūt. Actiui ꝟo laborib⁹ erga ꝓrios assistūt. Et si tu q̄ris ꝓprie. Quid ē actiua vita? Audi Bedā sup Luc.x. vbi dicit sic. Actiua vita est cibare esuriētē: docere ignorantē: corrigere errantē: curare infirmantē: ad humilitatē reducere superbiētē. De cōtēplatiōe ꝟo si q̄ris q̄d est. Audi Hu. lib. de archa mystica vbi dicit ꝙ cōtēplatio est libera mētis pspicacia in diuine sapiētie cōsideratiōe suspensa. Nota ꝙ actiua vita cōmendabilis est.
Quia quo ad statum est securior.
Quia quo ad ꝓximum est vtilior.
Quia quo ad meritū est opulētior.
¶ Et dico primo securior. Ista em̄ nō est ita difficilis
B aut ardua sicut alia: τ ideo nec ita periculosa. ycarus enim filius dedali idcirco perijt: q: volare altius presumpsit. Si em̄ iuxta p̄ris p̄ceptū mediocri⁹ volasset nunq̄ in mari calore pēnis liquescētibus perijsset. Vn̄ versus. ycarei nati memores estote pati. Jussa paterna pati. mediū tenuere beati. Sic vere dico ꝙ securi⁹ est in vita actiua.i. i statu mediocriter viuere q̄ nimis ardue in vita p̄fecta τ cōtēplatiua velle volare. Multi em̄ sunt q̄ si inferius in actiua vita secure transirent quiq; indiscrete appetunt ardua dānationē incurrūt. Qḋ figuratū est. Deut. xx. vbi imp̄fecti remittuntur a bello τc. Meli⁹ em̄ iudicabit legislator ꝙ domi remanerēt q̄ ꝙ in bello cederēt aut perirēt. Vn̄. Jsid. iij. de summo. Utilius est inquit in actiua saluari q̄ in contēplatiua dānari. Nā τ Loth in ꝑuersa ciuitate iust⁹ fuit τ in monte peccauit. τ Grego. moral'. Cū ad cōtemplatiuā vitā ydonea discretiōe nō sufficit solā actiuā securius tene. Est igitur status securior. ¶ Secundo dico ꝙ actiua vita est stat⁹ ꝓximo vtilior. Generaliter em̄ inter fructus illi qui minus ad medicinā solēt valere consueuerūt ad nutrimentū plus ꝓficere. Vn̄ cū due sunt spēs amigdaloꝝ dulces.s. τ amare. cōstat ꝙ licet amare plus ꝓficiūt medicine. dulces tn̄ plus cōpetūt nutrimento. Sic vere dico ꝙ amari.i. cōtēplatiui τ penitētie dediti in se ꝟtuosiores τ spiritali medicine meliores sunt. Dulces tn̄.i. actiui ad nutriendū ꝓximum plus ꝓficiūt inq̄tū erga alios dulces fiūt. Vn̄ Prosper. lib. de cōtemplatiōe. Actiuus suscipiēdo peregrinū: vestiendo nudū: gubernādo subditū: redimēdo captiuū: tuendo violentū oppressuȝ: ab omnibus iniquitatibus se depurat τ vitā suā bonoꝝ opeꝝ fructib⁹ locupletat. Est igitur vita actiua ꝓximo vtilior. ¶ Tertio dico. ꝙ ipsa est merito maior. Et terra em̄ τ arbor plus in valle fructificāt q̄ in monte. τ aīalia magis impinguant in hyeme q̄ in estate. Sic vere plus solent qn̄q; fructu τ pinguedine meritoꝝ repleri illi q̄ in valle actiue vite τ in hyeme laborū τ exterioꝝ vtilitati rei publice militāt q̄ illi q̄ in monte τ estate cōtemplatiue vite perseuerāt. vn̄ Bern. super Can. ser. ix. Noli nimis insistere oculis cōtemplationis: q: meliora sunt vbera predicationis. Nā τ si Rachel fuit formosior. lya tamē fuit fecūdior. Dicā breuiter ꝙ multi sunt quibus actiua vita esset fructuosior: vtilior: τ securior q̄ cōtemplatiua. Exēplo auiū nocturnaꝝ quibus oculis lux lune est cōtēperantior q̄ lux solis: q:.s. in arduis τ spiritalibus nō sufficiūt aspicere: imo faciliter possent errare: τ oculos veri intellectus ꝑdere q̄ tn̄ lumine lune.i. in regimine terrenoꝝ possent sine periculo pertrāsire. Sicut ad lrām videm⁹ de q̄busdā secularib⁹ clericis τ sapientibus mūdanis q̄ quādo volūt de theologicis disputare τ mentē suā in difficultatibus eleuare faciliter solēt deficere τ errare: qui tn̄ tp̄lia iuste sciūt regere. Et actiue vite sine ꝑiculo deseruire. Et de istis exponit Grego. mora. illud euāgelicū. Si oculus tu⁹ scādalizat te ꝓijce eū τc. bonū est tibi luscū vitā ingredi q̄ cū duob⁹ oculis in gehennā mitti. Nā vt ait idē Meli⁹ est hoi ꝙ oculus intellect⁹ q̄n se erigēs ad ardua scandalū erroris ḡnat eruat: hoc est ꝙ a taliū inq̄sitiōe suspedeat: τ cū vno oculo.i. cū sola discretiōe tp̄aliū iuste τ pie viuat. q̄ ꝙ duos oculos hn̄s.i. de vtroq; se intromittere τ iudicare volēs in tenebras exteriores mittat. Ad qḋ etiā applicat idē Grego. ibidē illā figurā Exodi. xix. vbi dn̄s legē in montē traditurus precepit populū lōge stare τ bestiā q̄ montē tangeret lapidari. ad denotandū ꝙ mōtē τ arduitatē diuinoꝝ secretoꝝ populus τ bestie.i. simplices non debēt tāgere curiose inq̄rēdo: sȝ de lōge stare veraciter credēdo. τ simpliciter cōfitēdo als ꝓ certo valde sunt rep̄hēdendi τ lapidibus.i. duris rep̄hēsionibus obruēdi. vn̄ Greg. ibidē dicit. Nimiꝝ inq̄t ꝑuerse mēti esse expediti⁹ potuisset: vt occupata mūdo terrena negocia ageret q̄ ꝑ cōtēplatiōis studia ad ꝑniciē multoꝝ vacare. Sic igitur ptȝ ꝙ in multis τ quo ad multos actiua vita p̄fert

contemplatiue. Quia
Securior quo ad statum.
Utilior quo ad proximū.
Fecundior quo ad fructū.

¶ Adhuc tn̄ nota hic ꝙ ɔtēplatiui τ actiui sunt ī drn̄tia q̄drupli- C ci: q̄dā sunt soli actiui τ ad cōtēplandū penit⁹ sunt inertes. Quidā solū cōtēplatiui: τ circa actiuā seu negocioꝝ regimē penit⁹ ignorātes. Quidā sunt actiui τ cōtēplatiui in vtroq; statu valētes. Quidā nec actiui nec cōtēplatiui ab vtraq; vita deficientes τ vitā malam τ voluptuosam sectantes. Triplex igit status bonoꝝ p̄dictus filiis videt folliculis q̄ sunt in rosa: quoꝝ quidā sunt ex toto: q̄dā ex nullo: q̄dā ꝑtim imberbes τ partim barbati. Sīcs etiam sunt aq̄lis quaꝝ b̄m Pli. q̄dā p̄dant solū in aere: q̄dā solū in terra τ in aqua. Quedā sursum in aere: τ qn̄q; deorsum natādo in aq̄. Vn̄ etiā ego aq̄lā recolo me vidisse q̄ habebat vnū pedē acutoꝝ vnguiū τ digitoꝝ firorū sicut hn̄t aues p̄dales. Aliū ꝟo pedē habebat latū τ clausuȝ sicut anser τ cetere fluuiales. ita ꝙ cū vno pede sursuȝ in aere rapiebat: cū alio ꝟo in aqua natās inferi⁹ se regebat. Sic vere dico. ꝙ in mūdo tres species sunt iustoꝝ. Quidā ex toto barbati.i. ex toto spūales τ cōtēplatiui: τ barba spūalis sapiētie p̄diti. Quidā ista barba carēt sicut sūt simplices seculares τ actiui. Quidā vtraq; naturā pticipāt sicut sunt p̄lati q̄ qn̄q; sunt actiui qn̄q; cōtēplatiui. Quidā em̄ istoꝝ cū pnnis aq̄lis solū volāt sursuȝ celestia ɔtēplādo: q̄dā solū deorsuȝ terrestria gubernādo. q̄dā nūc deorsuȝ nūc sursum sicut boni p̄lati spūalia τ tp̄alia ministrādo. Figurati in Moyse q̄ nūc in mōtē ad dn̄m ascēdebat nūc in valle ad pp̄lȝ descēdebat. Nā reuera q̄dā sunt optimi ī spūalib⁹ nihil ꝟo valēt in tp̄alib⁹ τ ecōuerso. Quidā q̄ optime talia administrāt: sȝ de spūalib⁹ nihil gustāt. Quidā ꝟo vtrūq; se sciūt regere τ cū cōtēplatiuis volare τ cū actiuis natare. Breuiter igit cōcludere possum⁹ ꝙ alti cōtēplatiui raro fiūt boni actiui: sicut ad lrām ptȝ de magnis τ speculatiuis clericis q̄ in regimine tp̄aliū sunt ignari. Et ecōuerso boni actiui raro sunt speculatiui. vn̄ Greg. vj. mora. Sepe q̄ deū quieti poterāt cōtēplari pressi occupatiōib⁹ ceciderūt. Et sepe q̄ occupati hūanis vsib⁹ viuerēt sue quieti gladio sunt extincti. Sic igit ptȝ ꝙ q̄busdā ꝓficit pl⁹ cōtēplatiua q̄busdā etiā plus actiua: quibusdā ꝟo actiua τ ɔtēplatiua. Et hec de actiua τ cōtēplatiua generaliter sufficiunt. Uide de Secularis. τ Negociū Laboꝝ τ similia.

Agilis.

Uide vbi Leuis. Motus. Facilis. Uelox Celer. Cito τ simila: quia autoritates non sunt.

Agnoscere.

Nota ꝙ agnoscere in scriptura multis modis sumit. dȝ em̄ q̄bȝ A
Agnoscere deum per fidei illuminationem.
Agnoscere seipsum ꝑ suipsius consideratione.

Agnoscere proximū per charitatē ⁊ subuentionem. Agnoscere subditū per discretam examinationem. Agnoscere beneficiū per gratā remuneratione̅.

¶ Dico igitur ꝙ agnoscere debemus deum ipsum vere credendo: omnia eī̄ que sunt superiora sua cognoscunt. Sicut enim de elephantibus legitur. ꝙ ad stellas ⁊ lunā aspiciunt: ⁊ eas suo modo adorant ⁊ tanꝗ̄ superiores sibi intelligunt. vn̄ Plinius lib. ij. ostendit quomodo oīa quadā naturali agnitione ⁊ quodam intrinseco sensu cognoscunt motū sydeꝝ ⁊ naturam. sicut exemplificat de orge bestia in ortu canicule ei vigilante ⁊ de cane tunc rabiem facilius incurrente. de ostrea se in plenilunio replente. de formica in interlunio a labore cessante. de fibra ſm lune obseruantiam sericum conficiente. de elitropia se cōtinue ad solē cōuertente. Et de multiplici herba ⁊ arbore omni anno se ſm solis tēpora diuersimode gubernāte. Alibi etiaꝫ ponit idem doctor: quomodo elephas nouiluniū sentit ⁊ ad balneū vadit. Symia ſm lunā tristis ⁊ leta fit. Sileuices lapis sicut luna variatur in celo eius imagines in se representat ⁊ ostendit oīa. Igitur stellas videtur agnoscere: ⁊ earū influentiā representare. Et illi qđ sibi in natura preponit̄ obedire. Sic reuera dico. ꝙ oīs hō debet suū summū superiorē a quo omnimo de dependere agnoscitur cognoscere. s. deū celi ⁊ ei⁹ virtutem ⁊ influētiā percipere ⁊ suā summā bonitatē sentire: ⁊ per fidē firmissimā ipsuꝫ credere ⁊ tenere. Si eī̄ bruta agnoscunt sydera: satis enim cōgruū videt̄ rationi ꝙ etiā homo rationalis syderū factorem agnoscat: ⁊ ꝙ sibi obediat atqꝫ credat. vn̄ Ephes. iiij. Occurramus oēs in vnitatem fidei ⁊ agnitionis filij dei. Et Colo. j. Impleamini agnitōe voluntatis eius in omī sapientia. Sed q̄d ꝓ certo de multis verificatur illud. Luc. xxiiij. ꝙ discipuli euntes in Emaus q̄ interpretatur mater festiuās cum quibus dominus in via loquebatur ipsum minime cognoscebāt. Tenebātur enim inq̄t oculi eorum ne eum cognoscerent. Quia reuera multi sunt hodie etiā illi cum quib⁹ in scriptura quotidie loquitur dominus. s. clerici: ⁊ etiam illi cū quib⁹ personaliter habitat. s. religiosi ⁊ presbyteri euntes ad Emaus. i. ad matrem festiuantem. i. ad carnalitatem et prosperitatem: que sunt due matres non querentes nisi festa ⁊ solacia. quoꝝ oculi intellectus visco cupiditatis vel lippitudine carnalitatis vel fumo vanitatis ita tenentur: ⁊ ꝙ per hebetationē ignorantie ita ligantur ꝙ ipsum nō agnoscunt nec speculant̄ quinimmo ipsuꝫ prorsus ignorare videntur inquātū de eo nō curant nec sibi famulant̄. Unde iam verificatur illud ps. Non erat qui cognosceret eū. Unde Gen̄. xlij. fratres ipse cognoscēs nō est agnitus ab eis. Et Niere. ij. Sacerdotes nō dixerunt: vbi est dn̄s: ⁊ tenentes legē nescierunt me: ⁊ pastores preuaricati sunt in me. Unde de illis qui etiā ex operibus poterant deū agnoscere. dicitur Sap. xiij. ca. Neqꝫ operibus attēdentes cognouerūt quis esset artifex. Nō sic charissimi: ſ; agnoscamus eum ipsum vere credendo. q̄ sicut đ. j. Thimo. ij. Ipse vult oēs hoīes saluos fieri ⁊ ad cognitionē veritatis venire. ¶ Scđo debemus agnoscere nosmet ipsos cōsiderando. Oculus enim in hoc defectuosus dicitur quia cognoscit alia ⁊ non seipsum. Sic vere illi defectuosi sunt: qui alia cognoscentes sui noticiam pretermittūt. Bernar. in meditationibus suis dicit. Multi multa sciunt sed seipsos nesciūt. Debet eī̄ homo agnoscere se s; ꝗ̄ vilis in ingressu ꝗ̄ culpabilis in progressu: ꝗ̄ tristis ⁊ ꝗ̄ fragilis in egressu. Dicat igitur illud. ij. Reg. xix. Agnosco seruus tuus peccatum meū. Sed de hoc vide infra de videre: vbi inuenies responsum apollinis notos elichos. Aduerte tamē ꝙ multi sunt qui in prosperis nō volunt se cognoscere: ob vero sunt in flagellis tunc incipiūt se videre ⁊ cognitionem propriam presentare ⁊ se esse homines cogitare. Unde de Balaam loquitur. Nume. xxiiij. ꝙ cadens apertos habet oculos: q̄ reuera quando hō cadit vel in infortuniū vel in peccatū: tūc cognoscit veracius semetipm̄. Exemplū de adā ⁊ eua q̄ post peccatū cognouerunt se nudos: q̄ sicut dicit textus. Tūc aperti sunt oculi eorum. Homo enim tunc cognoscit propriā fragilitatem quādo se sentit cecidisse in aliquam vilitatem. Et ideo quādoqꝫ fit ꝙ de⁹ ꝑmittat hoīem cadere vt discat fragilitatē ꝓpriā cogitare. Exemplū de petro ⁊c. Uide infra cadere. Homo etiā ad infortuniū ⁊ tribulationes veniēs ad interiora reducitur ⁊ ab exteriorib⁹ resiliēs se cognoscit. Et q̄ in ꝓsperis elatus seipsum ignorauerat quāta sit hūana impotētia in se sentit. Figuratus in antiocho de quo đ. ij. Macha. ix. ꝙ licet in ꝓsperis existēs supra hoīem elatus existeret ex graui tn̄ superbia in agnitionē sui ductus est ꝑcussus a dn̄o plaga. Agnoscamus igitur nosmetipsos considerando.

¶ Tertio agnoscam⁹ ꝓximos ipsis subuenīēdo. Exēpluꝫ serpentē qui marsos ⁊ psillos agnoscūt. Et ꝗ̄uis oēs ledere soleāt istis tamē tanꝗ̄ notis ⁊ ꝓximis parcunt: sicut ponit Plinius ⁊ Soli. Sic vere nullus debet esse ita serpentinus ⁊ malus quin notos cōsanguineos ⁊ ꝓximos recognoscat. ⁊ ꝗ̄ꝗ̄ alijs noceāt quin tn̄ ipsis faueat atqꝫ portet. exēplo Ioseph q̄ ꝗ̄uis esset in alto statu ⁊ gradu. fratres tamē suos ꝗ̄ꝗ̄ sibi malefices recognouit: nec ipsis nocuit: immo fauit et eos secrete fauorabiliter recollegit. Un̄ Gen. xlv. đ ꝙ ipse cauit ꝙ nullus alien⁹ interesset agnitioni mutue. Uide si vis historiā ⁊ dic qđ est cōtra multos qui statim vt ad aliquē magnū statū veniūt nullū dignant̄ agnoscere prius notū. Eccle. xij. Nō agnoscet̄ in bonis amicus. Unde Innocē. de ambitioso dicit ꝙ stati vt ad honorē erigitur: priores dedignatur amicos: notos ignorat amicos cōtemnit: comites antiquos fugit: vultū auertit: ceruicē erigit: fastū ostēdit ⁊c. Uide eā in manipulo flor. si vis: vel in li. Inno. de vilitate humane nature. Nō sic charissimi: sed agnoscam⁹ ꝓximos ipsis subueniēdo. ¶ Quarto agnoscamus subditos ipsos examinādo. cōpetit enim vt prelatus agnoscat subditum vt. s. sciat vtrū honore vel vituperio sit dignus. Un̄ prouerb. xxvij. Diligēter agnosce vultum pecoris tui. gregesqꝫ tuos considera: ⁊ bene dicit vultū. i. exteriorē conuersationē: ex qua. s. cōiectural̄ ex hoīe qualis sit. quia s; đ. Eccle. xxviij. Ad agnitionē hoīm vultus cor. Nota quomō quot sunt hoīes tot sunt vultus ⁊ etiam tot voces ſm Pli. lib. j. sed de hoc alibi. Aduerte tamen ꝙ multi ita mutant vultum cōuersatiōis sue. ꝙ nō possunt bene agnosci: sicut sunt hypocrite: falsi amici: ꝓditores ⁊ similes. Cōpara tales pingi qđ erat monstrū ſm Augu. de ciui. dei. li. xviij. de quo nō poterat agnosci vtrū esset q̄drupes vel volatile. sic est de multis ⁊c. Ideo de talib⁹ dici pōt illud Iob. iiij. Stetit q̄dā cuius non agnoscebā vultum imago corā oculis meis. q. d. Isti sunt imagines ⁊ nō res. ⁊ ideo aliud videntur esse ꝗ̄ sint quare non possunt bene cognosci. Unde Eccle. xvj. In populo magno nō agnoscar. Non sic: ſ; agnoscamus subditos ipsos examinando. ¶ Quinto dico ꝙ nos debemus agnoscere benefactores ipsis regratiando. Un̄ pōt exponi illud Eccle. xliiij. cap. Agnouit s; gratus homo eum. s. benefactorem suum in benedictionibus suis: ⁊ dedit illi hereditatem. Et tamē multi sunt ita ingrati: ꝙ nō cognoscūt hoīem nisi dū accipiuntur ab eodē. vnde tunc videntur dicere illud Gene. xxxviij. Agnitis munerib⁹ dixit. Iustior me es. Patet igitur ꝙ multe sunt bone agnitiones quas debet bona persona vt sic figuretur in beato Petro qui interpretatur agnoscens ⁊c. Dilata sicut infra in titulo de Petra vbi per petrum intelligitur vir perfectus vt sic dicat illud. Eccle. xxiiij. Ego mater pulcre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitiōis ⁊ sancte spei. Et hoc de agnitione sufficit quo ad presens. Uide infra de Cognoscere. Noscere. Uidere. ⁊c.

Agnus. Multipliciter accipitur in scriptura. Unde nota. ꝙ per agnum intelligere possumus

Justum conuersantē moraliter. Dico igitꝛ ꝙ agnꝰ
Christum hic viuentē humaniter signat virū iustū
Impium se regentem carnaliter. dulcē mansuetū
et pium.q.s.sicut antiquitus erāt agni ꝓcipue hostie
que domino offerri possent.sic hodie viri summe iu⸗
sti sunt acceptabiles domino qñ sibi in ecclesia offerū
tur Et ideo videtꝛ ꝙ de hoc pōt exponi illō.j.Reg.vij.
Et obtulit ille holocaustū integruʒ domino:Expone
si vis quomodo vir iustus debet esse integer ⁊ non di⸗
uisus ⁊c.Tulit itaqꝫ sam:uel agnū lactentē tenerum Et
ideo quilibet talis pōt dicere illud Hiere.xj.Ego qua
si agnus mās uetus.Ubi ostenditꝛ ꝙ sicut agnus.
Gregē precedit. Sic vir ꝑfectus dʒ Exēplariter
Pastori obedit. ꝓcedere.Ego.Regulariter succe
Matrē cognoscit. dere Quasi:Gratificādo cogno⸗
Irasci nescit. scere.Agnus.Humiliādo vilesce⸗
re: Mās uetus:¶ Dico igitꝛ ꝙ vir perfectus. Exēpla⸗
riter ꝓcedit:Ego Agnus em̄ vt cōmuniter vult ire ante
grege:acsi vellet iter alijs demōstrare.Sic ꝓ certo vir
perfectus dʒ alios ꝓcedere per bona opera et exempla
et viā vite vniuerso gregi ecclesie demōstrare qđ osten
ditur cū dicitur:Ego q per istud ꝓnomen:ego.qđ est
prime ꝑsone:datur nobis intelligi ꝙ nos debemꝰ esse
primi exēplares ⁊ ꝓcipue ad bene agēdum ⁊ ad bonuʒ
exēpluʒ alijs ostēdendū.vt sic q̇libet dicat illud Apoc.
j.Ego sum primus ⁊ nouissimꝰ q scʒ nos debemus esse
primi per boni exempli dationē.Nouissimi per humi
litatē ⁊ subiectiōem.Dilata si vis istud verbuʒ Ego:si
cut supra in titulo de Agricola.Et aduētus xp̄i adula
tio Unde talis exemplaris agnus:figuratꝛ Apocatꝛ.xxj
vbi dicitur. Qđ in ciuitate hierusalē lucerna eius erat
agnus.Ad denotādum ꝙ in ciuitate dei ecclesie nulla
est pulcrior lucerna q̄ agnus idest vir iustus ⁊ maxime
bonus ⁊ mās uetus p̄latus.qui scʒ illuminat exēplari
ter vniuersos.vt de tali exēplari viro dicatur illud Joh.
j.Ecce agnus dei qui tollit pctā mūdi.Talis igitꝛ exem
plariter ꝓcedit Ego.¶ Scđo dico ꝙ vir perfectus regu
lariter succedit qđ ostēditur cuʒ dicitꝛ Quasi.Sicut em̄ vi
demus ꝙ agnus ſm Isido.talem colorem hʒ quales hʒ
venas mr̄ eius sub lingua:vñ colori venarum ipius ma
tris ipse agnus in vellere se cōformat vt dicit etiā Ari⸗
sto.de aialibus.Sic vere nos alij debemus nos ꝑ imi⸗
tationē cōformare ⁊ regulare per exempla bona mr̄is
nr̄e.i.nostroꝝ superiorum ⁊ maioꝝ quia ſm ꝙ videmus
eos habere venas coloratas sub lingua.i.verba colora
ta ⁊ honesta nos debemꝰ vellus nostre cōuersationis
imitare.s.nos eis ꝯformādo ſm regulā verborū suoruʒ
viuendo:eorū bonos actus imitādo:qđ ostēditur cuʒ
dicitur.Quasi qđ est aduerbiū similitudinis.qđ ex sua
natura aliquid aliud representat cū sit aduerbiū rela⸗
tiuum:ad denotandū ꝙ coꝝ similitudines virtutes et
exēpla debemꝰ in nobismetipsis representare ⁊ ad eos
per imitationis regulam nos referre Prouer.vij.statiʒ
sequitur.Quasi bos ductus est ad victimam .et quasi
agnus:vt sic quilibet dicat illud Ecci.xxiiij.Quasi myr
rha electa dedi suauitatē odoris.Sicut enim myrrha
est species amarissima:tamen odorifera et medicina⸗
lis Sic vere charissimi.nos debemus esse amari per cō
tritionem odoriferi per famosam conuersationem.et
medicinales per sanctitatem et perfectionem. Quasi
igitur myrrha electa debemus esse.vt sic quilibet pos⸗
sit esse quasi agnus coram tondente se qui obmutescit
Esa.liij.Debemus enim habere aptitudinē conformi
tatis quasi agnus Promptitudineʒ mobilitatis.quia
coram tondente idest coram prelato vel rectore debe⸗
mus semper esse prompti ad obediendum.Multitu⸗
dineʒ humilitatis.quia semper nos debemus esse mu
ti nihil respondendo.sed humiliter transeundo: vt sic
quilibet dicat illō Osee.xiiij.Ero quasi ros ⁊ israel ger
minabit quasi lilium. Dico igitur ꝙ vir perfectus re⸗
gulariter debet succedere.q scʒ aliorū se debet regulis
conformare.Quasi inquit.j.Regum.xv.Recēsuit eos
quasi agnos.¶ Tertio dico ꝙ ipe debet efficaciter co

gnoscere.Agnus inquit.Agnus em̄ talē habet vim dis
cretiuā: ꝙ inter mille oues ipse cognoscit matrē suā
que lactauit ⁊ genuit eū:⁊ ideo agnus dr ab agnoscen
do ſm Isid.Sic vere charissimi nos alij debemꝰ ha⸗
bere virtutē discretiuā ⁊ cognitiuā:q.s.per gratitudi
neʒ debemꝰ matrē nostrā.i.benefactores nr̄os cogno
scere:⁊ ipsos inter alios plus amare. Agnus inquit.
Ideo dr Apo.xxj.Claritas dei illuminabit eā. ⁊ lucer⸗
na eius est agnus.Agnus em̄.i.vir ꝑfectus.Et ideo be
ne lucerna dr in q̄tum discreta cognitione luminosus
efficitꝛ gratificus ⁊ agnoscēs suos benefactores illumi
nat.regratiatꝛ: clarificat ⁊ cōmēdat. Qđ prohdolor est
hodie cōtra multos.q̇ optime accipiūt beneficia alio
rum:nulluʒ tñ benefactorē volūt recognoscere.nec de
ipsis amplius cogitare.cū tñ dicat Seneca i ep̄la.Qđ
iustissimū est bñfacto grām ⁊ iniurie reddere talionē.
est em̄ de hoībꝰ sicut de aliquibꝰ animalibꝰ:q q̄dam
sunt tenacis memorie:sicut canis q̇ est animal grati⸗
ficū ⁊ optime cognoscit benefactorē suū : sicut etiam
asinus ⁊ camelus. Alij sunt obliuiose memorie.sicut
strutio ⁊ colūba.Solus aūt hō ſm Auicennā memo⸗
rat oblita.Sicut etiā dicit Aristo.lib.j.animaliū.Sic
vere inter hoīes magna est differentia: q quidā sunt
tenacis memorie.s.boni ⁊ iusti q̇ more canis sunt fide
les ⁊ ꝑ debitā gratitudinē benefactoꝝ beneficioꝝ suo
rum cognitores.Alij aūt sunt obliuiosi.q.s.tāto vicio
ingratitudinis sunt repleti:ꝙ statim obliuiscuntꝛ su⸗
scepti beneficij qualitatē. Isti sunt sicut colūba sedu⸗
cta non habens cor.Osee.x.Q nō videtꝛ habere cor ad
recogitanduʒ beneficia sibi facta. Similes illi de quo
dicitꝛ Geñ.xl.Succedētibꝰ ꝓsperis oblitus est interꝓ
tis sui.Quapropter ꝓhdolor videtꝛ hodie verificatum
illud dictum Amoydes.de quo dr in lib.de prouerbijs
phoꝝ.Qđ cū ab eo peteretꝛ:quid erat illud in mundo
qđ facilius senesceret: rñdit ꝙ beneficiū heu charis⸗
simi nō sic.non simus obliuiose memorie:sed tenacis
per gratiarū debitā actionē.nec simus colūbe vel stru
tiones per insipiētiā obliuionis:sed simus hoīes per
rōnis limpiditatē.Simus canes ꝑ fidelitatis certitu⸗
dinem.Simus asini per penalitatis mestitudinē.Si
mus cameli ꝑ subiectiōis prōptitudinē:q.s.camelus
qñ oneratꝛ suꝑ poplices se inclinat.Et sic simus tena⸗
cis memorie ꝑ beneficioꝝ gratitudinē. Solus em̄ hō
memorat oblita.q.s. ꝑsona rationabilis : q̄uis qñqꝫ
videatꝛ bñficia recepta obliuisci:in q̄tū nō stati remu⸗
nerat qđ accepit loco tñ ⁊ tēpore debet ea memorari
et retributione cōgrua cōpensare. Agnus inquit.Cō⸗
municabit lupus cū agno.q.s.dato ꝙ aliq̇s sit lupus
idest malus.si tamē ab eo recipit aliqđ beneficiū: ipe
agnꝰ.i.ipse iustus debetꝛ nihilominus sibi gratus esse
et bona sua cōmunicare.Esa.xj. Habitabit lupus cuʒ
agno:⁊ leo ⁊ ouis simul morabuntꝛ. Sic igitꝛ agnus.i.
agnoscēs ⁊ memorās.q sicut dicit Chry. suꝑ Matth.
omelꝛ.xxxv.Optima benefactoꝝ custos est ipsa memo
ria eorūdē ⁊ perpetua cōfessio gratiarū.Debemus igitꝛ
charissimi si volumꝰ esse ꝑfecti.efficaciter cognoscere B
Agnus inquit.¶ Quarto dico Qđ nos debemꝰ cor⸗
dialiter vilescere.Mansuetus q.s.quilibet pre humili
tate:benignitate ⁊ mās uetudine debet vilescere sibyp
si.Nā sicut agnus est animal mās uetissimū:⁊ humilli
mum.Sic vere nos debemꝰ eē apud nosmetipsos cor
dialiter ⁊ mētaliter hūillimi ⁊ benignissimi ⁊ mās uetis
simi.Mās uetus inquit.vñ in p̄s.Mās ueti aūt here⸗
ditabūt terrā.Nā vt dr.ij.Tymo.ij.Seruū dei nō opor
tet litigare:sed mās uetū esse ad oēs.Et istud prohdo⸗
lor est cōtra multos:qui q̄uis sint in seruitio dei. s.in
statu ecclesie vel religionis:non tñ desinunt litigare:
sed orare. Nō sunt mās ueti:sed criminibꝰ assueti.Nō
sunt benignitate dotati:sed magis crudelitatibus ef⸗
frenati.Et ideo isti non possunt dici agni:per benigni
tatem.sed magis apri ⁊ lupi per crudelitatē.Sicut em̄
aper est animal iracundissimum intantū:ꝙ in ipso fu
roris impetu quasi ex certa scientia in venatoris gla⸗

dium se infigit. Sic vere multi sunt ita superbi: furibūdi: ⁊ iracūdi: ꝙ in ipso gladio venatoris .i. dyaboli .scȝ furore et desperatione seipsos cōfodiūt ⁊ trāsfigūt. Et sicut aper qñ est calefactus: crudeliter percutit ⁊ ledit quicquid inuenit. Segetes etiā ⁊ vineas deuorāt ⁊ deuastant ipsi apri. Sic vere furibūdi ⁊ iracundi crudeles ⁊ effrenati tyranni: quicq̄d eis obuiat ⁊ obsistit nō verent rapinis. exactionibꝰ ⁊ corporalibꝰ inuasionibus infestare: ⁊ vineā ⁊ messem .i. circūadiacentē patriā deuorare. ⁊ suis rapinis et exactionibꝰ infestare. vnde in p̄s. Exterminauit eā aper de silua: ⁊ singularis ferus depastus est eam. Non sic charissimi nō: sed simus agni mansueti. siles illis de q̄bꝰ dicit .j. Regū. vij. Qd̄ samuel obtulit agnū lactētē tenerū integrū in holocaustū. Expone si vis ⁊ dilata. Igit charissimi.

Mentaliter mittescamus.
Sagaciter cognoscamus.
Regulariter cōformemur.
Exemplariter presentemur.

Et sic erimus agni .i. viri boni virtuosi ⁊ pfecti. Et sic de quolibet dici poterit illud Exo. xij. Erit em̄ agnus sine macula masculus anniculus. Et si vis nota ꝙ iustus potest dici.

Agnus mētaliter iocūdatus.
C Agnus moraliter ordinatꝰ.
Agnus cordialiter federatꝰ.
Agnus virtualiter depuratus.
Agnus supnaturaliter sublimatꝰ.
Agnus eternaliter premiatus.

Est igit agnus iocūdus p spiritalē leticiā. Sap. xix. Tāq̄ agni exultauerunt magnificātes te dn̄e. Itē est agnus ordinatus p prudentiā. Esai. v. Pascentur agni iuxta ordinē suū. Item est agnus pacificus ⁊ federatꝰ per amiciciā ⁊ cōcordiā. Esai. xj. Habitabit agnꝰ cuȝ lupo. Itē ē agnus purgatus p castitatē ⁊ mūdiciā Leuit. j. Offeret agnū anniculū ⁊ sine macula. Itē est agnus sublimatus .s. finaliter in paradiso per honoris excellentiā. Apo. xiiij. Vidi supra mōtē syon agnū stantē. Itē erit agnꝰ premiatus p eternā gloriā. Osee. iiij. Pascet eos quasi agnos in latitudine. ⁊ hoc q2 vixit quasi agnus tribulationibꝰ subiugatꝰ p patientiā Ego quasi agnus mansuetꝰ qui portat ad victimam. Et Esa. liij. Quasi agnus corā tōdente se obmutescit.
D Patet igit. ꝙ agnus signat virū virtuosum. ¶ Scd̄o principaliter dico. Qd̄ agnus signat regē gloriosuȝ .s. xp̄m. Xp̄s em̄ est ille agnꝰ quē illa ouis simplicissima beata virgo ptulit in hoc mūdo. Et ideo sicut videmꝰ ꝙ agnus est animal benignū ⁊ letū. ita ꝙ ante gregeȝ ludere salire ⁊ currere consueuit. finaliter tñ fit aries munitus cornibꝰ ⁊ totius gregis ductor. Sic vere xp̄s humillimus ⁊ benignissimus fuit: ⁊ etiā leticia spiritali quia recte videtur quasi ludens modis varijs añ gregem ecclesie scȝ exemplū alijs dando. ⁊ viā salutis oñdēdo diuersimode salijsse. Salijt em̄ de celo in virginis vterum. Ecce via humilitatis. De vtero in mundum. ecce via castitatis. q2 scȝ sine virili semine: de mūdo in crucis patibulū. Ecce via penitētie ⁊ asperitatis de cruce in infernū. Ecce via mīe ⁊ pietatis. De inferno ad paradisum. Ecce via cōtemplationis ⁊ felicitatis. Et ideo de talibus lusibus ⁊ saltibꝰ potest exponi illud Prouer. vij. Statim eā sequit quasi bos ductus ad victimā ⁊ quasi agnus. Et ideo finaliter iste factus est aries ductor scȝ gregis ecclesie. ⁊ cornibus .i. austeritate iusticie premunitus. Et ideo de istius agni varijs cōditionibꝰ potest exponi illud Apoc. vij. Agnus qui in medio throni est reget eos. In quibꝰ verbis ƀm conditiones agni describitur. Christus

Quātū ad incarnationem.
Quātū ad cōuersationem.
Quātū ad mortē ⁊ passionē.
Quātū ad iudicij prelationē.
Quātū ad glorie durationē.

¶ Sicut em̄ agnus.
Habet pietatem.
Diligit societatem.
Patiens est ad aduersiatatē.
Acquirit ferocitatem. Sic vere.

Christus fuit dulcissime benignitatis agnus. Ecce incarnatio gratissime societatis. In medio. Ecce cōuersatio firmissime stabilitatis. Qui est. Ecce mortis tribulatio fortissime autoritatis. Throni. Ecce iudicij dominatio altissime sublimitatis. Reget eos. Ecce gl'ie sublimatio. Nā reuera xp̄s habuit.

Dulcissimā benignitatem.
Gratissimā societatē.
Firmissimā stabilitatē.
Fortissimā autoritatē
Durissimā sublimitatem.

Fuit igitur in xp̄o benignitas dulcissima. Et hoc oñdit. Agnus. Agnus em̄ grece ƀm Isidor. idē est quod pius latine. quia sicut agnus est animal pijssimuȝ et benignissimum. ita xp̄s cuius pietas humilitas ⁊ benignitas summe apparuit in incarnatione: qñ pietate motus homo voluit fieri: vt humanum genus saluaret. Iuxta illud. Agnus redemit oues xp̄s innocens patri recōciliauit peccatores. Qd̄ prophete antiquitus petebant. Esa. xvj. Emitte agnū dn̄e dominatorē terre. Et hoc hodie est cōtra multos qui nō habēt benignitatem: sed crudelitatem. nō pietatē: sed austeritatē: nō māsuetudinis lenitatē: sed duricie ⁊ amaritudinis ruditatē. Et ideo isti nō agni: imo leones ⁊ vrsi pñt merito cōparari. que .s. sunt animalia.

Non pia sed crudelia.
Nō simplicia sed immitia.
Nō modesta ȝ infesta ⁊ iniq̄.

Nā sicut ista animalia domesticas ⁊ simplices bestias deuorant. Sic ⁊ hoies impij ⁊ iniqui per rapinas et vsuras alios depauperāt. qd̄ maxime verū est de malis principibus: officialibus: prelatis: iudicibꝰ ⁊ balliuis quorum totus appetitus est ad impietates ⁊ crudelitates ⁊ iniusticias exercēdas. Ideo de talibꝰ dicit Prouer. xxviij. Leo rugiens ⁊ vrsus esuriens. principes sup populum pauperē. Isti em̄ q̄uis exterius videant agni: in cōuersatione inueniunt leones in maloꝝ operum crudeli executione. vñ illud Esai. xj. Habitabit lupus cum agno: ⁊ leo ⁊ ouis simul morabunt. q. d. Isti q̄uis esse debeant ⁊ videantur agni ⁊ oues: sunt tñ in veritate lupi ⁊ leones. Apo. xiij. Habebat cornua sicut agnꝰ ⁊ loquebatur sicut draco. Non sic christus charissimi non: quia pro certo ipse habuit dulcissimam benignitatem quia agnus. idest pius. ¶ Secundo dico ꝙ ipse habuit gratissimam societatem. In medio inquit. Agnus enim multum diligit societatem. ⁊ de ea inuēta letatur. de ea autem amissa tristatur. Sic vere xp̄us semper voluit viuere in societate: communitate: cōcordia: et vnitate. Et etiam hodie multum vult ꝙ homines per amorem ⁊ gratiaȝ socientur. Quinimmo quādo ab eo per peccatum separatur per pietatem dolore perhibentur. Unde ipse dicit Prouerbio. viij. Delicie mee esse cum filijs hominuȝ. quia vere magne delicie sunt homini bono esse cum hominibus. idest habere familiaritatem cum personis bonis ratione vtentibꝰ et discretis. Et sic fecit christus: qd̄ ostēditur cū dr̄. In medio. Ideo de ipso dicitur Iohan. xx. Stetit iesus in medio discipulorum suorū ⁊ dixit eis. Pax vobis. vbi ostenditur ꝙ bona societas debet habere.

Fidelitatis fortitudinem. Stetit.
Sinceritatis sanctitudinem. Iesus.
Equalitatis rectitudinē. In medio.
Humilitatis subiectionē. Discipu. suoꝝ.
Cōitatis cōiunctionē. Pax vobis inquit.

Et illud prohdolor est contra multos: quia reuera nō sunt in medio: sed in angulo: nolunt societatē sed partialitatē. Nō volunt communitatem: sed societatis et familie paucitatem. Sicut sunt cupidi et auari: qui in domo sua nollent aliquem inuenire nisi se: sicut et iaȝ sunt inuidi et superbi qui dolent quando in patria: villa: domo: vel collegio vident aliquos sibi pares. Et tales sunt similes vulturibus qui secundum Gregorium et Isido. non patiuntur apud se alios vultures habitare.

res habitare. Et ꝓpter hoc ꝙ prede circũiacentis patrie nõ sufficerẽt vtrobiq;. Sic vere multi sunt qui pre inuidia ⁊ auaricia nõ possunt pati iuxta se in societate villa ⁊ patria: aliquẽ sibi similẽ ⁊ cõformẽ: vt patet de mercatorib⁹ ⁊ vsurarijs eiusdẽ ville quoꝝ alter alteri inuidet. Et hoc est ideo: q꞉ volũt ꝙ ipi soli possunt habere oẽs predas patrie circũiacentis. s. oẽs vsuras. lucra ⁊ rapinas. Ideo tales possunt dicere illud Hier. xv. Solus sedebã qm̃ amaritudine replesti me. Nõ sic christus charissimi. q꞉ iste voluit viuere in societate et cõmunitate. Ideo de tali agno d꞉ Apoca. xiiij. ca. Vidi supra montẽ syon agnũ stãtem ⁊ cũ eo cẽtũ quadragintaquattuor milia ⁊c. Habuit igiꝛ gratissimã societatem. In medio inquit. ¶ Tertio habuit firmissimã stabilitatẽ. q est inquit. Et hec fuit firmitas patiẽtie quã habuit xp̃s in passione. Agnus eñ est animal patientissimũ. Nã siue spolietur vellere siue cute: nõ percutit neq; mordet. Ligatusq; a carnifice: captusq; ab hoste minime se defendit. Hic vidẽs lupũ aliq̃ diu fugit. Sed tandẽ subito gradũ figit: ⁊ sibi nõ voce vel balatu: sed simplici vultu tãtũmodo parci petit. Reuera charissimi: talis fuit xp̃us in passione. Ibi eñ fuit patientissim⁹. q꞉ dato ꝙ ab hostibus ⁊ carnificib⁹ et iudeis fuerit captus ⁊ ligat⁹: nudat⁹ ⁊ spoliat⁹ vellere ⁊ cute. i. vestib⁹ ⁊ pelle per expoliationẽ ⁊ pellis lacerationẽ nullũ tñ percussit se defendẽdo. nec momordit iniuriando. nec balatũ alicui⁹ impatientie emisit detrahendo ⁊ dure rñdendo: q꞉ sicut d꞉ Esa. liij. Cũ malediceretur nõ maledicebat. Iste aliqñ vidẽs lupũ. i. populum iudaicũ fugit. dãs. s. exẽplũ in figuris Ioh. x. cap. Iesus aũt se abscõdit ⁊ exiuit ⁊c. Sed finaliter adueniente hora passionis subito gradũ fixit ꝑ constantie firmitatẽ luporũq; sc꞉ iudeoꝝ seuitiã expectauit. ⁊ nõ pedib⁹ fugiendo. nõ cornu ꝑcutiendo: nõ voce iniuriando: sed simplici vultu patienter sustinẽdo lupoꝝ istorum malicie se subijciẽdo. Ideo d꞉ Esa. liij. Sicut ouis ad occisionẽ duct⁹ est: ⁊ sicut agn⁹ corã tondẽte se obmutescit. ⁊ nõ aperuit os suum. De hmõi agni passione habemus exẽplũ in naturis animaliũ. Leopardus eñ qñq; domesticaꝛ: ⁊ a venatorib⁹ duciꝛ ad predãdũ sed d꞉ ꝙ qñ predã suã perdit furore repletus: insurgit in suos venatores: qui statim oñdunt ei agnũ occisũ et sanguinẽ: ⁊ sic ei⁹ feritas pacificaꝛ ⁊ domaꝛ. Sic vere charissimi: leopardus deus pater: primo fuit domesticus ante pctm̃: sed qñ predã suã. i. humanũ gen⁹ per peccatũ ade ꝑdidit: summe est iratus: intantũ ꝙ etiã venatores suos q ipsum ducebant. i. sanctos pr̃es qui in ipsum credebãt deuorabat: ⁊ in inferno recludebat Sed vere a tp̃e quo agn⁹. i. xp̃s filius suus fuit occisus per passionẽ pacificatus fuit ⁊ humano generi recõciliatus. ⁊ decetero cessauit hoib⁹ inferre nocumẽta. Figura Exodi. xij. Ubi ad hoc ꝙ filij israel liberarentur ab angelo. s. percutiente: ⁊ de egypto educerentur et in terrã ꝓmissionis deducerenꝛ: dñs ꝑcepit occidi agnũ immaculatũ ⁊ masculũ: ⁊ eius sanguine domos filioꝝ israel signari: ⁊ sic liberati sunt ⁊ saluati. Sic adhuc ꝙ humanũ genus de egypto. i. de mũdo vel de inferni periculo ad terrã ꝓmissionis paradisi deduceretꝛ. ⁊ ꝙ ab angelo ꝑcussore. i. a percussione dãnationis liberaretꝛ necesse fuit agnũ immaculatũ. i. xp̃m innocẽtẽ occidi et ei⁹ sanguine dom⁹. i. cõscientias hoim ꝑ cõpassionẽ intingi. Apoca. v. Uidi agnũ quasi occisum. Nullus eñ malus angelus põt illã domũ cordis vel cõscientie percutere q hui⁹ agni signaculo voluerit se signare. j. Petri. j. Precioso sanguine agni immaculati redẽpti estis. Et sic igiꝛ patet ꝙ xp̃s habuit firmissimã stabilitatẽ. qđ ostẽdiꝛ cũ d꞉. Qui est: q꞉ istud verbũ est signat stabilitatẽ residẽtie. vñ Apo. v. Dignus est agnus qui occisus est accipere fortitudinem. ¶ Quarto dico ꝙ christus habuit iustissimã autoritatẽ. Throni inquit. Agnus eñ finaliter recipit cornua ⁊ dure ꝑcutit. Sic vere xp̃s finaliter efficietur aries. s. in iudicio. vbi cornua aspere iurisditiõis suscipiet: ⁊ peccatores ꝑcutiet et prosternet. qđ ostenditur cũ d꞉. Throni. q꞉. s. tũc habebit sedem in throno iudicarie potestatis: de quo d꞉ Danie. vij. Thronus eius ignis accẽsus. rote eius flãme ignis fluuius igneus rapidusq; egrediebatur a facie eius. quia vere in iudicio.

Thronus diuine iurisditionis.
Rote angelice cõgregationis.
Fluuius sentẽtialis executionis.

Toti erũt ignei ꝑ rigorẽ iusticie seueritatẽ q꞉ ignis in cõspectu eius exardescit ⁊ in circuitu ei⁹ tẽpestas valida. Ideo de isto agno diciꝛ Apoc. vj. in persona dãnatoꝝ. Abscondite vos a facie sedẽtis super thronũ ⁊ ab ira agni: qm̃ veniet dies magnus ire ipsoꝝ. Et de malis diciꝛ Apoca. xvij. Hi cũ agno pugnabunt ⁊ agnus vincet eos. De isto agno d꞉ Apoc. v. Dignus est agn⁹ qui occisus est aperire libruꝫ ⁊ soluere septẽ signacula eius. Q꞉ vere agnus iste: soluit: legit: aperit et ꝑcurrit librũ humane redẽptionis. ⁊ septẽ sigilla fuerũt.

Incarnatio.
Conuersatio.
Passio.
Ad inferos descẽsio.
Resurrectio.
Ascensio.
Ad iudicium aduentio.

Sic igitur dico ꝙ iste habuit iustissimã autoritatem. Throni. ¶ Quinto dico ꝙ ipe habuit dignissimã sublimitatẽ. q꞉ ipse est rex. Reget inquit eos. Agnus eñ gregẽ vt cõiter ꝑcedit: ⁊ lacti vbera suggit. Sic xp̃s per dignitatis excellẽtie gregẽ ecclesie militãtis ⁊ triũphãtis d꞉ precedere gubernare ⁊ regere. ⁊ lac eterne beatitudinis ꝑcipue possidere: ipmq; tã sibi ꝙ alijs dare. Et de hoc Apocal. xix. Beati qui ad cenã agni vocati sunt. Reget inquit eos. Ideo dicit quilibet beat⁹ illđ ps. Dñs regit me ⁊ nihil mihi deerit i loco pascue ibi me collocauit. Et de ista excellẽtia regis põt figuraliter dici illud Apo. xiiij. Uidi supra mõtẽ syon agnũ stãtem: ⁊ cum eo centũquadragintaquattuor milia habẽtia nomẽ eius ⁊ nomẽ patris ei⁹ scriptũ in frontibus coꝝ. Et d꞉ ibi. Qđ corã illo erant quinq; genera hoim sc꞉ Cythared꞉: illi q empti sunt de terra. illi qui cũ mulierib⁹ nõ sunt coinquinati. Illi qui sequunꝛ agnũ quocũq; ierit. Et illi quoꝝ in ore nõ est inuẽtũ mẽdacium Oẽs eñ isti cãtabãt cãticũ nouũ i cõspectu agni quattuor aialiũ. et quattuor senioꝝ. Agnus iste charissimi est xp̃s. Ioh. j. Ecce agn⁹ dei. Iste stat hodie supra mõtem syon. i. in celsitudine dignitatis eterne. que syõ. i. specula d꞉. eo ꝙ de⁹ ibi cõtinue speculaꝛ. Cũ isto sunt quattuor aialia. i. quattuor euãgeliste. Seniores sunt pr̃iarche. Cytarizãtes sunt angeli laudãtes. In conspectu igiꝛ agni aialiũ senioꝝ ⁊ cythiaredoꝝ. i. in cõspectu christi euãgelistarũ: pr̃iarcharũ sunt hodie in paradiso illi qui nomẽ dei patris. i. fidẽ sancte trinitatis i frõtib⁹. i. in publico ꝓfitenꝛ. Sunt etiã ibi castitate fulgẽtes qui cũ mulierib⁹ nõ sunt coinquinati veritate vincẽtes. In quoꝝ ore nõ est inuẽtũ mẽdacium paupertate squalẽtes q empti sunt de terra. hũilitate fluẽtes. qui sequunꝛ agnũ quocũq; ierit. Oẽs eñ isti digni sũt stare corã agno superi⁹ in regno suo. q꞉ acceptus est regi minister intelligẽs. Iuxta illud Apoc. vij. Qui in cõspectu agni amicti sunt stolis albis: ⁊ palme in manibus coꝝ. Et clamabãt voce magna: salus deo nostro q sedet super thronum et agno. Patet igitur charissimi: qđ agnus noster christus habet.

Fastigij dignitatem. Reget eos:
Iudicij potestatẽ. Throni.
Patientie stabilitatem.
Amicicie societatẽ.
Affluentie benignitatẽ.

Et sic de christo nota si vis. Qđ ꝑ agnũ intelligiꝛ vir carnalis simplex et ignorãs. Et allega. Uitul⁹ ⁊ agn⁹ pascẽtur simul ⁊c. Uide supra. vbi. Accũbere. vbi ponitur. Et alleg. cõtra prelatos ignorãtes figuram. Uidi supra mõtem syon. Et expone contrario modo. Et si vis nota ꝙ agnus

habet multas defectiuas conditiones. videlicet.
Impotentiam i resistendo.
Ignorantiam in iudicando.
Insolentiam in exultando.
Immundiciam in conuersando
Habet igit impotentiā in resistēdo. Sic & e mali sunt fragiles ad bene operādū ℸ ad vicijs resistēdū pmittūt em̄ se a carnifice dyabolo ptractari. ℸ in grege inferni finaliter cōgregari. ℸ ibi p libito deuorari. vñ Actuū. viij Et Esa. liij. Agn⁹ corā tondēte se obmutescet De dyabolo & o pōt dici illud Esa. xl. In brachio suo ɔgregabit agnos Et ipis demonib⁹ simul. illud Amos. vj. Comedetis agnos de grege: ℸ vitulos de medio armenti. Itē hȝ ignorātiā. Sic mali sunt vt cōiter in spūalib⁹ ignorātes. vñ de fatuo iuuene dr̄ Prouer. vij. Quasi agnus lasciuiēs ℸ ignorās ℸ nescit ꝙ ad vincula stult⁹ trahat Itē hȝ insolētiā. Est em̄ aial insolēs petulū ℸ ludicruȝ. Sic mali in vanitatib⁹ sunt valde leti. ps. Exultauerūt montes vt arietes: ℸ colles sicut agni ouiū. Eccl'i. xlvij. Cū leonib⁹ lusit quasi cū agnis. Itē hȝ immundiciam. Est ei aial carnosuȝ ℸ pigue. Sic mali p carnalitatē ℸc. Esa. xxx. Pascetur agnus spaciose: Et hoc de agno vicioso. glorioso. virtuoso sufficit.

Agon. Idē ē ꝙ certamē. bellū. pugna. Et accipit p tribulatiōe. tolerātia Sicut de xp̄o i passione cōstituto dr̄ Luce. xxij. Et fact⁹ i agonia plixius orabat Et. ij. Tymo. ij. Qui certat in agone: nō coronabit nisi q̄ legitime certauerit. Accipit etiā p tentatiōis resistentia Et sic Eccl'i. iiij. Pro iusticia agonizare pro aīa. tua: Uide igit infra in alijs titulis consimilibus.

Aggrauare. Not. ꝙ aggrauatio nihil aliud ē ꝙ maioris grauaminis vel pōderis appositio Et sic proprie dr̄ illud aggrauatū quod est magis graue difficile ℸ ponderosum effectum. Sic igitur breuiter nota: ꝙ est
Aggrauatio diuine ordinationis.
Aggrauatio mundane tribulationis.
Aggrauatio criminalis obstinationis.
Aggrauatio naturalis inclinationis.
Deus em̄ aggrauat cōtra pctōres suā ordinationeȝ. q̄n scȝ figit suā sentētiā ɔtra ipos. Et sic dr̄. j. Re. v. Aggrauata est man⁹ dn̄i sup azotios Itē fortuna aggrauat cōtra hoīes fortē tribulatiōeȝ. j. Paral. x. Aggrauatū ē prelium cōtra saul Et Job. xxiij. Man⁹ plage mee aggrauata est sup gemitū meū: Itē aggrauat peccator seipm per obstinationē. Obstinatio em̄ ℸ mala cōsuetudo faciūt hominē ad oīe bonū pōderosum ℸ graue Aggrauat em̄ cor ne itelligat. j. Regū. vj. Quare aggrauatis corda vestra sicut aggrauauit egyptus. Aggrauat aures vt libenter non audiat Esa. vj. Excecat cor populi huius. et aures eius aggraua. Et zach. vij. Aures suas aggrauauerunt ne audirent: ℸ cor suum posuerunt vt adamantem Aggrauat pedes ne ad bonū currant Unde de bonis dicitur. ij. Reg. iij. Quod pedes eorum nō sunt compedibus aggrauati Item aggrauat corpus et animam perniciosam inclinationem. vnde Sap. ix. Corp⁹ quod corrumpitur idest corpus corruptibile aggrauat animam et deprimit inhabitatio terrena sensum multa cogitantem. Sufficit. vnde infra de Grauitate Pōdere. psalmus.

Aggredi. Idem est ꝙ inuadere vel impugnare Sed omitto propter paucitateȝ autoritatum.

Aggrestus. Dicitur illa arbor vel ille fruct⁹ q̄ in agro vel in orto crescit. que scilicet aut nō fructificant aut fructus acres ℸ inutiles faciūt signāt igitur q: gustui sunt acra: insipida ℸ amara opera penitētie. Et sic de agno pascali dicitur Exod. xij. Quod cum lactucis et aggrestibus manducari debeat quia vere inutiles ℸ in fructuose sunt: significare possunt peccatores. vel peccate vel etiam mundi bona Et sic precipitur Deut. xx. Quod ligna pomifera non succiderentur Si qua autē ligna inquit non sunt pomifera: sed aggrestia succide ℸc. Nō plus: q: non sunt autoritates. dato ꝙ infinita inuenirentur exempla. vide de agro a quo deriuatur agrestis.

Agricola. Nota ꝙ multiplex agricola reperitur i sacra scriptura. videlicet. A
Prelatus q̄ colit agrū exteriorē.
Prefectus q̄ colit agrū interiorē.
Beatus q̄ colit agrū superiorē.
Mūdanus q̄ colit agrū inferiorē.
Prelatus em̄ colit agrū ecclesie ipsum debite regēdo seminādo: purgādo ℸ frequētādo. Job. xv. Pater me⁹ agricola est. ¶ Prefectus colit agrū cōscientie ipsuȝ mūdādo ℸ herbis ℸ arborib⁹. i. gratijs ℸ virtutib⁹ adornando. Colit etiā agrū paradisi ipsuȝ cōtēplādo. Agrū purgatorij ℸ inferni ipsum meditando. Agruȝ proprij corporis ipsum fodiēdo ℸ p penitētiā macerādo. Agrū etiā pauperū ipm per elemosynas impinguādo. vnde Gen. ix. Cepit noe vir agricola exercere terrā. ¶ Beatus colit agrū celestis patrie ibi habitādo. ℸ ei⁹ fructibus pfruendo. vñ. ij. Tymo. ij. Laborātē agricolā oportet primū de fructib⁹ percipere. ¶ Itē mūdanus colit agrū presentis vite ℸ vie ipsuȝ amādo: ℸ fructū diuitiarū aggregādo. ℸ sibi nō pauperib⁹ accumulādo. Figurato in illo diuite cui⁹ ager vberes fruct⁹ attulit. Luc. xij. Qui de horreis augmētandis cogitās: aiam nocte illa pdidit. Figuratus etiā in illis malis agricolis: qui vineā sibi locatā retinere volētes: seruos patrisfamilias afflixerūt: ℸ ideo vineā perdere meruerūt ℸ perditionē et penā incurrerūt: q: scȝ mali mūdani q̄ vineā mūdi sibi cōmissaȝ sibi appropriāt. ℸ seruos xp̄i scȝ pauperes fructib⁹ ei⁹ priuāt. dānationē finalē reportāt. Hiere. lj. Collidā in te agricolā et iugales ei⁹. Dicamus igit in genere de bono agricola ℸ de malo. Agricola em̄ est ille qui colit agrū. Et pōt signare prelatū q̄ p diligētiā pastoralē colit agrū ecclesie vel religionis. Pōt etiā significare virū pfectū: iustū ℸ bonū. q̄ agrū sui cordis vl' corporis p pniam visitat atq colit. Ideo pōt dicere quilibet pfect⁹ illud zach. xiij. Hō agricola ego suȝ. Ubi oñditur ꝙ sicut agricola corporalis tria solet facere. q: s. vt melius faciat negociū suum: solet.
Spoliari. Solet spoliari: ne vestib⁹ grauet. iō
Occupari, hō qō est animal nudū. Itē occupari
Roborari vt actib⁹ pbetur. q: agricola. Itē roborari: vt virib⁹ iuuet. Ego sum inquit. Sic vere loquendo spūaliter: dico ꝙ si volumus esse spūales agricole nos debemus.
Donis terrestrib⁹ spoliari. Homo.
Bonis operib⁹ agitari. Agricola.
Sanis virtutib⁹ roborari. Ego sum.
Debemus igit denudari tēporalibus. Hō. q: scȝ vltra necessitatē ℸ indigentiā status nostri nō debem⁹ temporalia cumulare: immo sicut agricola vt leuior et expeditior sit ad laborandū vestimenta sua deponit. Sic et nos vestimēta nr̄a. i. exteriora bona mūdi: debemus q̄tū ad effectū deponere. ℸ nosipsos per largitatē ℸ elemosynā denudare. vt sic ad colendū nosmetipsos per bona opa expeditiores possum⁹ apparere ℸ hoc ostendit cū dr̄. Homo. q: hō naturaliter est aial nudū ad denotandū ꝙ cor nostrū debet esse nudū ℸ sine affectiōe diuitiarū ℸ ab indumentis bonoꝝ tēporaliū denudatum. Juxta illud ps Diuitie si affluāt nolite cor apponere: vt de quolibet possit dicere illud Job. xviij. Ecce homo sicut em̄ videmus: ꝙ oīa que sunt: abijciūt sua superflua vestimenta ℸ paramēta. Sicut ptȝ de serpēte qui dimittit pellē vt renouet. De arbore qui dimittit folia vt tandē nouis folijs adornet. Sic vere nos debemus dimittere saltē q̄tuȝ ad amorē ℸ affectū pelles et folia exterioꝝ tpalium bonoꝝ: vt sic virtutibus renouemur. vt sic onerib⁹ alleuiemur: ℸ vt sic celestib⁹ gaudijs ℸ premijs adornemur. Sic vere de multis videt: ꝙ non sunt homines: immo recte videntur esse symie: q: q̄uis habeant effigiem humanā: non est tamē nuda: immo cū hyrsuto vellere: pelleq hyspida ē vestita. Sic

vere

vere in mũdo sunt multi: qui per auariciaꝫ ita sunt in pelle hyrsuta.i.in vestimentis diuitiarũ: et in vellere tẽporalis possessionis inuoluti et induti: ꝙ recte non videnẗ esse homĩes: sed bestie symiales: quia scilicet tota eoꝝ affectio amor atqꝫ deuotio est ad delicias huiꝰ mundi. Et ideo de tali hoĩe dicitẗ in ps. Hõ cũ in honore esset nõ intellexit: cõparatus est iumẽtis insipientibus ⁊ similis factus est illis. Jumẽtis inquit: q.s. sicut iumenta habent faciẽ pronã versus terrã: non erectã sicut homo. Sicut vere multi sunt quoꝝ facies.i.mẽs et affectio est totaliter inferius ad terrã.i.ad terram ꝑ auariciã inclinata ⁊ a celo ⁊ celestibus penitus retro- uersa. Non sic charissimi nõ: sed simus agricole nudi et a terrenoꝝ amore exuti. Homo inquit. Juxta illud Esa.lxj. Filij. ꝑegrinoꝝ agricole erũt. q.s. si nos volu- mus eẽ veri agricole: necesse est ꝙ nos habeamus.

Charitatẽ ⁊ humilitatẽ. Filij.
Paupertatẽ ⁊ benignitatẽ. peregrinoꝝ.
Firmitatẽ ⁊ stabilitatẽ. Erũt.

Debemus igitẗ denudari tpaliter ⁊c. ¶ Scdo. dico ꝙ nos debemus agitari actualiter. Nã sicut agricole se solẽt cito ⁊ sepe ⁊ multotiens agitare ⁊ mouere. Sic et nos per bona opera cõtinue debemus moueri ⁊ agitari.s. de virtute in virtutẽ. de bono ad bonuꝫ. de merito ad meritũ. Qḋ oñditur cũ dicitẗ. Agricola. quia agricola põt deriuari ab ago agis. ⁊ colo colis. co.s. ꝙ agẽdo et operando debemꝰ colere nosmetipsos: vt sic de quolibet dicatẗ illud Gen.ix. Cepit noe vir agricola exercere terrã ⁊ plãtauit vineã. Vñ nota. ꝙ talis agricola dꝫ.

Celeriter inchoare. Cepit.
Viriliter laborare. Noe.
Stabiliter cõtinuare. Vir.
Viriliter se occupare. Exercere.

Debet enim homo velociter incipere. Cepit. Celeriter perficere: quia debet esse noe: qui interꝑtatur quietus. Stabiliter insistere quia debet eẽ vir. Feliciter ꝑficere. q. debet exercere terram cordis ⁊ corporis sui ꝑ penitẽtiã ⁊ laborẽ. Qḋ est cõtra multos qui sunt ita pigri in carnalibus delicijs cõsopiti: ꝙ nõ possunt se mouere ꝑ diligẽtiã ⁊ laboreꝫ sed semꝑ quiescere ⁊ dormire ꝑ pigritiã ⁊ torporẽ. Nõ sic: sed simꝰ agitati actualiter. Agricola inquit. Vñ.ij. Macha.xij. Judei agriculture operã dabãt. ¶ Tertio simus roborati firmiter vel virtualiter. Ego suꝫ inquit quia scꝫ hõ nõ põt esse bonus agricola: nisi sit virtuo- sus ⁊ robustus. Qḋ est cõtra multos qui ita sunt debiles: ꝙ si aliqñ icipiũt laborare. statim desinũt atqꝫ ces- sant. similes colũnis q̃ fiunt de lignis mollibus scꝫ de salicibus q̃ non perseuerãt in sua firmitate: immo sta- tim si aliquãtulũ onerantẗ: flectuntẗ ⁊ inclinãtẗ. frangũ tur ⁊ dissipantẗ. Sic vere multi sunt ita debiles et im- perfecti: ꝙ nullũ onus laboris ⁊ pnie possunt sustine- re: imo stati sedẽt: cessant: deficiũt: nec subsistũt: ꝯtra quos dicit Sene. Vtere officio qḋ semel sumpsisti: turpe est oneri cedere. Qḋ oñditur cũ dr. Ego sum. q. scꝫ istud verbũ sum es. signat firmitatẽ ⁊ realitatẽ essen- tie. ad denotandũ ꝙ essentiales firmi ⁊ reales fortes ⁊ stabiles esse debemus. vt sic dicamus illud Amos.vij. Armentarius ego sum vellicans sicomoros. Et illud Esaie. Ego sum qui sum. Et.j.Coꝝ.iij. Dei agricultura estis. Sic igitẗ patꝫ. ꝙ spiritualis agricola: debet vir- tuti vigere: labori studere: terrenis carere. Homo inqt agricola ego sum. Et sic patꝫ de bono agricola. ¶ Iteꝫ nota ꝙ agricola potest mihi in malo significato significare mundi diuites ⁊ auaros: quoꝝ totꝰ appetitꝰ est circa culturã ⁊ regimẽ agri huius mũdi. Ideo de ipsis potest dici illud Gene.xxv. Factus est esau vir gnarus venãdi ⁊ homo agricola. vbi oñditur ꝙ diuites ⁊ auari hñt hodie infectoriã carnalitatem: quia scꝫ esau q̃ interpretatẗ rubens deceptoriã subtilitatẽ. quia sunt gnari venandi. Afflictoriã cupiditatẽ: quia sunt homines agricole: quia scꝫ modernis temporibus colunt agruꝫ huius mundi. Quidam.

Carnaliter immunda sectando.
Fallaciter fraudes frequentando.
Penaliter lucra cumulando.

Habent igitur isti. Carnalitatis infectioneꝫ. Esau. q̃ interpretatur rubens: q.s. isti sunt per carnalitatem ⁊ luxuriã rubei. sanguinei ⁊ infecti. Sicut enim videmꝰ ꝙ res sanguinolenta faciliter maculat cõtingẽtẽ. Sic persone sanguinee ⁊ carnales. faciliter ꝑ sua mala verba ⁊ exempla maculãt ⁊ inficiunt cõtingẽtes.i. socios et vicinos. Et ideo de talibus rubeis ⁊ carnalibus personis potest dici illud Esa.ix. Vestimẽtum mixtũ san- guine: erit in cõbustionem ⁊ cibus ignis. Vere illi qui sanguinitatem luxurie habẽt admixtam: ignea perpetua cõbustione dãnabuntur. Narrat philosophus ꝙ bubalus: lumine odit colorem rubeum. Et ideo vidẽs venatorem rubeis vestimentis indutum: ad eũ currit vt eum feriat ⁊ occidat. Sic vere charissimi: bubalus idest deus naturaliter videtur odire homines luxuriosos: quoꝝ vestimenta.i.caro: sanguine ⁊ rubedine lu- xurie est infecta. Et ideo finaliter iste bubalꝰ tales homines luxuriosos rubicũdos per infirmitatẽ inuadit per mortẽ corporis percutit: ⁊ per eternã dãnationem occidit: vt de talibꝰ rubeis ⁊ ĩfectis carnalibꝰ luxuriosis ⁊ deliciosis ⁊ de tali malo agricola esau dicatẗ illḋ Malach.j. Esau aũt odio habui. iacob aũt dilexi. q. scꝫ dominus sicut diligit iacob.i. luctantes. penitentes ⁊ laborantes. ita odit esau.i. carnaliter viuẽtes ⁊ cõuersantes. Isti igitur habẽt carnalitatis infectionem. Esau. ¶ Scdo dico. ꝙ ipsi habẽt subtilitatis deceptionem: quia scꝫ ipsi sunt viri gnari venãdi. Nã sicut venator ꝑ multas artes ⁊ fraudes decipit bestias atqꝫ capit. Sic mali ⁊ peruersi in hoc mũdo habent infinitos modos decipiendi ⁊ defraudandi: ⁊ eos diuersimode illaqueandi ⁊ capiendi: sicut ptꝫ de auaris ⁊ vsurarijs. q̃ pau- peres ĩ suis malis cõtractibꝰ irretiũt ⁊ inuoluũt: ⁊ eos exheredãt: depauperãt ⁊ defraudãt. Istud etiã patꝫ de adulatoribꝰ ⁊ proditoribus ⁊ de hypocritis ⁊ deceptoribus. Nã de adulatoribus: per dulcẽ eloquẽtiã: ꝓdi- tores: per fictã amiciciã. hypocrite per fictã apparen- tiam alios decipiũt ⁊ defraudãt: ipsosqꝫ capiunt ⁊ ve- nãtur. gnarus inquit venãdi. Ideo dr Eccli.xiij. Venatio leonis onagri in solitudine. Sic ⁊ pascua diuitum sunt pauperes. Ideo de talibus deceptoribꝰ loquitur scriptura Hiere.v. Inuẽti sunt in populo meo insidiãtes velut aucupes laqueos ponentes ad capiendum viros sicut decipula plena auibus: sic domus eorum plena dolo. Sicut em̃ auceps sibilando trahit ⁊ ducit auem ad decipulã ⁊ ad mortẽ. Sic vere tales per sibi- los falsarũ promissionũ verborum ⁊ palliationũ audientes: decipiunt ⁊ seducunt. et ideo tales sunt similes vipere: q̃ sm̃ phisiologũ sibilãdo detrahit murenã de flumine ipsamqꝫ ad sui copulã ad littus maris attra- hit ⁊ adducit. Sic vere multi sunt qui suis sibilis.i. verbis fraudulẽtis ⁊ deceptorijs murenas.i. pauperes ad sui copulã.i. ad suos malos ꝯtractus inducũt. ⁊ de fluminibus suis.i. de suis domibus beneficijs ⁊ possessionibus per vsuras fraudes ⁊ rapinas eijciũt ⁊ deducũt. Ideo pauperes possunt dicere illud Treñ.iij. Venatione ceperũt me quasi auem. Rates em̃ figurantẗ in ipso Nemroth Gen.x. Qui erat robustissimus venator coram domino. Quia vere hodie tales venatores ⁊ deceptores sunt ĩ mũdo ceteris fortiores: sed caueãt ne eis accidat sicut esau. qui dum vacaret venationi: perdidit benedictionem suam. Sic vere timeo: quia dum isti vacant venationibus et deceptionibus aliorum qḋ benedictione celestis glorie priuabuntur. Isti igitur habent subtilitatis deceptionem. ¶ Tertio dico ꝙ agricole huius mundi habent cupiditatis afflictioneꝫ: qḋ ostenditur cum dicitur. Homo agricola: q. sicut agricola non habet oculuꝫ: nisi ꝙ de labore suo habeat fructum lucrum ⁊ emolumentuꝫ. Sic nec cupidi nec auari ad aliud aspiciunt: nisi ꝙ de suis laboribus fructum et lucrum diuitiarum acquirant: vnde tales possunt dicere illud zacha.xiij.ca. Homo agricola ego sum. Sicut enim videmus ꝙ vrsus est animal inquietuꝫ: q. li-

gatum cum cathena quotidie laborat.circa stipitem mouetur et agitatur.Sic vere auari τ cupidi hui⁹ mūdi.qui stipiti.idest mundo cum cathena auaricie sunt ligati.nō cessant p auariciā laborare:discurrere τ currere τ circuire:vt lucrū tpale possint acqrere multa et diuersa terrarꝫ spacia pagrare:τ tm̄ sicut labor vrsi oīmō caret profectu.Sic ꝟe finaliter labor auarorꝫ nullū cōmodū eis cōfert quinimmo dānū infernalis miserie eis infert.Ideo de talibus agricolis dr̄ Amos.v. Uocabūt agricolā ad luctū τ ad plāctū.Quia vere charissimi:illi qui sunt agricole p auariciā vocant a deo per sui iudicij occultā sententiā ad luctū τ ad plāctū in infernalē miseriā.Patet igit ꝙ tales hñt.

Afflictiuam cupiditatem.
Deceptiuā subtilitatē.
Infectiuam carnalitatē.

Et tunc verificabit illud Joel.j.Deuastatū est triticū:confusum est vinū τ elanguit oleū:τ cōfusi sunt agricole. Et hec de agricola sufficiant τc.

Ait. Uidet esse verbū qđ non habet nisi tertiam psonam pteriti tēporis:τ primam τ tertiam presentis.Nūqꝫ em̄ dr̄. Aio ais aiūt.in presenti:cōiter vero dicitur ait in preterito. Ponit aūt ait p dixit. Et potest poni diuersimode in scriptura.scḋm materiā in qua ponitur scꝫ.

Ordinatiue.
Determinatiue.
Deliberatiue.
Cōminatiue.
Imperatiue.
Gratulatiue.

Dicit igr̄ ordiatiue vel determiatiue seu deliberatiue Sēper em̄ signat fixā τ deliberatā ppositi ordiationē. sicut Gen.xxxv.dicitur.Qđ iacob couocata omni sua domo ait.Abijcite deos alienos. Cōminatiue etiam dicitur.vñ ioseph cōminādo fratribus suis ait. Sic probabo si pacifici estis.Gen.xlij.Ponit etiā imperatiue:vbi xp̄s Mat.ix.ait paralitico Surge tolle grabatum tuū τc. ¶ Itē gratulatiue. Mat.xxv.vbi dicit ꝙ dñs ait seruo bono .Euge serue bone τ fidelis:itra in gaudiū dñi tui τc.Uide de dicere.

A **Ala.** Ale sunt instrumēta seu mēbra quibus mediātib⁹ corpora volatiliū sursū in aere subleuantur.Et accipit in scriptura in bono et in malo.In bono signat alas aie.scꝫ bonas affectiones: desideria et volationes.virtutes τ perfectiones:que animā portant τ eleuāt superi⁹ ad eterna per cōtemplationem: et ab infimis eleuant per terrenorꝫ abominationem. Et de talib⁹ alis dicit figuraliter Apoc.xij.Date sunt mulieri ale due aquile magne vt volaret in desertum. ¶ Itē signāt alas ecclesie τ isti sunt boni prelati. τ bone psone ecclesiastice q̄ corpus ecclesie suis doctrinis et exēplis deferūt: sustinent atqꝫ portāt. Et aliter accipiēdo pōt significare quēlibet virū pfectū.sub cui⁹ regimine τ ptectione ceteri a demonib⁹ defendunt.τ in fide ecclesie cōgregat.vñ Mat.xxiij.Cōgregat gallina pullos suos sub alis.¶ Itē signāt alas diuine potētie mie τ clementie:ad quas in tētationib⁹ et tribulationibus debemus refugere.τ per deuotionem τ desiderium anhelare.vnde ps.Sub vmbra alarum tuarum sperabo:donec trāseat iniquitas.¶ Itē ale accipiūtur in malo. Et sunt ale male affectiones: p̄sumptiōes et ambitiones:qbus mediantib⁹ aīa per supbiā extollit et leuat.¶ Itē sunt ale male diuitie τ possessiones. vl̄ mali malorꝫ collaterales.quarum auxilio hō qñqꝫ iniuste ad alta dignitatū officia promouetur.Hier.xlix. Ascendet quasi aquila τ euolabit et extēdet alas suas. Sic igitur nota.ꝙ in scriptura inuenio alam.

Extentam ad defendendum.
Erectam ad ascendendum.
B Retentā seu retractā ad fouendū.
Perflatā ad volitandū.

Defēdit ala diuie ptectiōis.Per alā em̄ itelligit diuinū adiutoriū τ miā:ad quā dēm⁹ fugere:sicut pulli ne a miluo diabolo rapiamur.ps.In tegmie alarū tuarū sperabo:Ascēdit ala mētalis ɔtēplatiōis seu affectiōis vñ de istis dr̄ Eze.xj.Eleuauerūt cherubin alas suas.τ eleuate sunt de terra.Custodit ala prelati iurisditionis seu charitatis et dilectiōis.qꝛ scꝫ ad modū galline fouet subditos.vnde ipsi dicunt illud ps.In velamēto alarū tuarū exultabo Uolitat seu extēdit ala humane p̄sumptiōis τ elatiōis.De qua Esa.xxviij.c. Ue terre. cimbalo alarꝫ que est trāsflumē ethyopie ¶ Distinguamus igit breuiter.ꝙ sunt ale virtuose quas debem⁹ habere.Et sunt ale viciose quas debem⁹ horrere. De bonis alis virtuosis τ spiritualibus potest exponi illud supra dictum Apoca.xij.Date sunt mulieri due ale aqle.In quibus verbis ostenditur.ꝙ sicut ale sunt plicabiles.sunt bine.sunt pennate sic in anima debent esse tria genera alarum spiritualium.videlicet

Affectio desiderans mulieri.ecce plicatura.
Dilectio confederans due.Ecce ligatura
Discretio cōsiderans aquile Ecce pēnatura.

Habꝫ igit anima seu vir perfectus affectionē desiderā- C
tem.Mulieri inquit.Sicut em̄ videmus ꝙ ala de sui natura faciliter plicat sic affectio faciliter dꝫ de bono desiderio ad bonū desideriū inclinari plicari pariter τ cōuerti qđ ōndit cū dr̄.Mulieri qꝛ mulier de sui natura est affectiua.desideratiua Sicut ptꝫ.Gen.iij. vbi dr̄ de eua ꝙ vidēs mulier lignū ꝙ esset pulcrū visu.τ advescendū suaue.statim comedere affectauit τ comedit ad denotādū ꝙ bona spūalia τ eterna debem⁹ desiderare τ ardēter affectare τ ad ea per affectionē superius euolare.vt sic de quolibet tali dicatur illud Apoca.xij.Apparuit in celo mulier amicta sole: et luna sub pedibus eius Mulier enim.i.vir affectiuus τ desideratiuus.dꝫ apparere in celo.qꝛ scilicet non debet nisi celestia affectare.Et ideo dicitur ꝙ debꝫ esse amicta sole.cuius claritas est indefectibilis per quod itelligunt bona eterna que circa nos debemus ad modū amictus semper habere p desideriū τ affectū.Lunā autē mutabilē τ variabilem.i.defectibilia mūdi bona debem⁹ habere sub pedib⁹ per abominationē et despectū.Debemus igit esse similes coturnicib⁹.que quādo transeūt mare vt veniant ad calidas regiones. descendūt qñqꝫ ad mare qñ sunt fatigate volando:vt scꝫ aliqualiter sup aquam quiescāt:tūc autē ne a pfectu sui itineris retardent miro vtuntur artificio qꝛ scꝫ vnā alam tenent sursum erectam:vt venti beneficio semper vlterius transeant Cū alia autē ala in maris fluctibus se gubernant.vt dicit Isid.Sic ꝟe charissimi debemus facere.Cōstat em̄ ꝙ nos habemus duas alas.s.rōnem τ affectionē cū terra cōstat ꝙ oēs habem⁹ trāsire vltra mare.i.vltra amaritudinē hui⁹ vite vsqꝫ ad regionē paradisi Dico igr̄ ꝙ scilicet fatigati tentatiōibus τ tribulationib⁹ qñqꝫ descēdimus ad mare.i.ad amarā mundi psperitatē. vt habeam⁹ cōsolationē aliquā tēporalē vtpote qꝛ necesse habeam⁹ aliqđ tēporale negociū ministrare. tūc ne forte impediamur a pfectu virtutū vnā alā. videlicet affectionē debemus semp sursum erigere:et ad eterna desideranda τ affectanda Et cū alia ala.i.cū vsu debite rōnis prudentie.τ discretiōis:debemus nos in hui⁹ vite fluctibus gubernare Et ideo de talibus alis dicit figuraliter Ezech.xj.Eleuauerunt cherubin alas suas et rote pariter.Quia vere illi qui sunt cherubin p scientie plenitudinem Illi qui sunt rote per obedientie prōptitudinem:Illi qui sunt pariter per amicicie vicissitudinē dico illi debēt eleuare alas affectionis ad celestiū beatitudinē Et nota ꝙ ibi cherubin habebāt quatuor alas quatuor inquit facies vni:et quatuor penne vni: qꝛ scꝫ anima habet quatuor affectiones.s.dolor et gaudium.spes τ timor.quibus scilicꝫ nūc ad vnū. nunc ad aliud desiderium circunfertur Similis enim videtur ludo locte monstro marino.De quo ponit liber de natura rerum allegās Aristotelem ꝙ quatuor habꝫ alas duas scilicet in facie.et duas in dorso.Cum igitur facies denotet presentia dorsum vero absentia vel futura

possum

ra possum dicere: q̄ quattuor iste ale quattuor bono-rum affectiones denotant. duas. s. que versantur circa res presentes. s. dolor et gaudiū. Et duas que sunt in dolo: que versant circa res absentes et futuras. s. spes et timor. Justi aūt gaudēt de ꝑfitibus bonis q̄ fecerunt: et dolēt de preteritis malis q̄ cōmiserūt: timēt vero futura supplicia q̄ meruerūt et sperant futura paradisi solacia ad q̄ creati fuerunt. vnde de ista quadruplici ala affectionū potest dici illō Dan. vij. Alas hēbat auis quattuor sup se. Habet igit vir perfect⁹ affectionē desiderantē. Mulier inquit. ¶ Scdo habet alias alas: scʒ dilectionē cōfederantem. Due. Ala em̄ in corpore auis: nūq̄ est sola: imo semꝑ cōsueuerūt esse bine et bine. Sic vere ale charitatis et dilectionis in aīa nunq̄ cōsueuerūt esse sole: immo semꝑ bine et bine. q: semper debent esse simul amor dei. et amor ꝓximi qḋ ondītur cum dr. Due: q: ḟm Grego. per dualitatē duplex charitas designat: q: in his duob⁹ tota lex pēdet et ꝓphete. Mat. xxij. Aquila talis est cōditiōis: q̄ in nido suo nō dimittit nisi duos pullos: q: si forte tertiū genuerit: proijcit et emittit: et hoc: q: timet grauari si plures pullos q̄ duos ipʒ oporteret nutrire. sicut dicit Pli. Sic vere charissimi: in nido cordis nr̄i debemus fouere et nutrire duos pullos. i. duos amores dei. s. et proximi. q: si forte tertius pullus se ingesserit velut amor mundi ipsum debemus expellere: q: forte ipsum fouēdo per auariciā grauaremur. Et ideo de duab⁹ alis figuraliter dr Esa. vj. Dō seraphin duab⁹ tegebant faciem duabus pedes duab⁹ volabāt. Seraphin enim qui ab incēdio denoiant. signāt homines ꝑ charitatē feruidos et incensos: q: reuera cū duab⁹ alis. i. cum duplici charitate ipsi se regunt et tegūt: et q̄ tuʒ ad faciē. i. q̄tum ad statū interiorē: et q̄tū ad pedes. i. q̄tū ad statum exteriorē. et q̄tū ad volatū. i. q̄tū ad statū superiorem. Et fuit hoc figuratuʒ Exod. xxxvij. vbi dr. Dō in tabernaculo federis erāt duo cherubin q̄ alas suas extendebāt: et se mutuo respiciebāt: et sup archa testamēti sedebāt. Isti duo cherubin signāt hoīes scientificos et perfectos: q: cherubin interpretat plenitudo scientie. qui reuera dēt esse duo. q: ḟm Greg. Minus q̄ inter duos charitas haberi non pōt. Et ideo dico q̄ isti debēt esse in tabernaculo. i. infra ecclesiam militantē per fidē et deuotionem sedere sup archā testamenti. i. super ecclesiā triūphantē ꝑ cōsiderationē et affectionē et se mutuo respicere ꝓpietatē: adiutoriū et subuentionem. Et de hoc Ezech. j. Vnūquodq̄ duabus alis tegebat corpus suū. Debemus igitur habere dilectionem cōfederantē. Due inquit. ¶ Tertio debemus habere discretionē cōsiderātē. Aquila. Nā sicut ala de sui natura habet esse plumosa et neruosa. Sic vere aīa debet esse neruosa ꝑ operationis fortitudinē. et debet eē plumosa per cōtēplationis celsitudinē: q: sicut auis plumosa facilius eleuat ad superiora. Sic nos debemus per cōtēplationē ad superiora cōsideranda et meditāda faciliter eleuari: qḋ ondītur cū dr. Aquile q̄ ē auis velocis mot⁹ alti volatus. et clari visus. et plumosi corporis. neruosi pectoris. Sic anima debet esse velocis motus per operationē. alti volatus ꝑ cōtēplationem clari visus ꝑ cōsiderationē. plumosi corporis per virtutem et multiplicē ꝑfectionē neruosi. animosi pectoris per feruorē et dilectionē. Vn̄ Exod. xix. Portauit nos sup alas aquilarū. Figura ad hec Ezec. xvij. vbi dr. Aquila grandis venit ad lybanū magnarū alarū longorūʒ mēbrorꝫ ductu onusta plumis tulit medullam cedri. Aquila illa est homo perfectus et cōtēplatiuus. qui dr esse grandis per virtutū abūdātiā. longus per stabilē perseuerātiam. magnarū alarū ꝑ cōtēplationis sublimitatē: plumosa ꝑ perfectionis multiplicitatem. Et debet venire ad lybanū. i. ad mōtē celi per deuotionis propinquitatē. Et sic finaliter poterit habere medullā cedri. idest eterne perfectionis dulcissimā voluptatem. Simus igitur charissimi elati.

Per discretionē cōsideratiuā. Aquile.
Per dilectionē cōsideratiuā. Due.
Per affectionem desideratiuā. Mulieri.

¶ Itē nota: q̄ sunt ale hominis peccatoris: qbus in altum tollit ꝑ ꝓmotionē et supbiā et elationē. Et de istis dicitur Danie. vij. Ecce alia bestia quasi pardus et habebat alas quasi pardus sup se et quattuor capita erāt in bestia. Et in ista figura ostenditur. q̄ peccator triplicitur est alatus. videlicet.

Per pectoralē elationē. Quasi pardus.
Per tꝑalē possessionē. Habebat alas.
Per supnalē promotionem. Quattuor capita.

Primo igit dico q̄ peccator est alatus ꝑ elationē pectoralē: q: sicut auis ꝑ alas eleuatur. extollit et effertur Sic peccator ꝑ alas vanitatis et supbie sup alios vult extolli. et per supbiā taliter agitatur: q̄ seipsum nimis representat alios vilipendit. Et hoc ostenditur cuʒ dr in figura. Ecce alia bestia quasi pardus. dicitur.

Ecce ꝓpter apparētem obscurationē.
Alia ꝓpter rationis alienationem.
Bestia propter insensatā indiscretionem.
Pardus propter efferatā supbiam et ambitionem.

Nā sicut pardus est animal supbum: elatum: rapax: et crudele. cū pelle varie picturata. Sic tales supbi et elati sunt crudeles vt cōmuniter et raptores: et pellē exterioris apparētie semꝑ volunt habere diuersis et varijs ornatibus et fascib⁹ picturatā. Et ideo dr de talibus et in ꝑsona taliū pardorꝫ Osee. xiij. Quasi pardus in via occurrā eis. De alis hō superbie et presumptiōis eorū dr Osee. iiij. Ligauit eū spiritus in alis suis. Spiritus dico superbie. Isti sunt figurati in strutione. De qua dr Job. xxxix. Cū tp̄us fuerit in altū erigit: deridet equū et ascensorē eius. Sic igit patet: q̄ isti sunt alati per elationē seu supbiā pectoralē. ¶ Scdo dico q̄ isti sunt alati ꝑ possessionē seu substātiā tēporalē. Et hoc ostendit qn̄ dicit: q̄ ista bestia habebat alas quattuor Nā sicut ale sunt circūiacētes corpori: et circa corpus extendunt et dilatant: et illis mediantib⁹ corpus auiculi sursum fertur. Sic vere tēporales possessiones que peccatoribus adiacēt et circūstant: multum hodie extēdunt et dilatant. Et ideo isti multotiens ꝑ superbiam extollunt. q: sicut dicit Augusti. Difficile est vt supb⁹ nō sit q̄ diues est. Sʒ nota. q̄ iste ale dicunt quattuor. q: s. ale mūdane ꝓsperitatis ꝯsistūt i quattuor reb⁹. s.

In diuitijs.	Et nota q̄ volatilia impfecta
In delicijs.	inueniūt cū plurib⁹ alis q̄ ꝑ-
In honoribus.	fecta. Sicut ptʒ de multis ver
In scientijs.	mibus: qui habēt sex alas vel

quattuor. Aues aūt ꝑfecte nō. Sic vere charissimi illi qui sunt hodie imperfectiores: habent alas. i. temporales possessiones ampliores. Et ideo sicut talia animalia in lege erant immūda. Sic tales immundi et fetidi apud deū reputant. Et ideo de istis dicit. Luc. xv. Qḋ altū est apud homies: abominabile est apud deū. Isti fuerūt figurati in illa aqla. de qua supra dr. Quia vere ista sunt hodie aquile grandes per magne fame reputationē habēt magnas alas. i. longa mēbra ꝑ bonorꝫ immobiliū. dilatatā possessionē. Onusti sunt plumis: per mobiliū ampliationē. venūt etiam ad lybanum. i. ad honorē: ꝓmotionē: et colūt medullā cedri. i. totius ꝓsperitatis delectationē. Sunt igitur isti alati per possessionē seu substātiā tꝑalem. vn̄ Esa. viij. Extēsio alarū eius implet latitudinē terre. ¶ Tertio dico q̄ mali sunt alati ꝑ defensionē seu potētiā magistralē seu fraternalē: qḋ ondītur cū dr. q̄ ista bestia habebat plura capita. Q: hō mali in isto mūdo habēt plura capita. i. plures capitaneos: et magistros collaterales pariter et sodales. defensores et fautores: ꝓmotores et adiutores: qbus mediātib⁹ sic per quasdā alas ad alta dignitatū et officiorꝫ sublimant et extolluntur: efferūtur et ꝓducuntur. tales sunt similes cuidā serpenti. quem dicitur hercules occidisse sicut dicit Isido. qui dicebatur ydros qui habebat q̄nq̄ capita et qn̄ hercules vnū abscidebat: duo capita ꝓ eo nascebant. Sic vere mali

et maxime officiales: aduocati et balliui vendicat sibi hodie plura capita. i. plures capitaneos et fautores. q si forte hercules strenuus miles. i. deus talia capita eis auferat ipsi pro certo statim procurat pro vno perdito: duos acquirere. verumtamen finaliter omnia sua talia capita eis auferentur. et ipsi ab hercule. i. a deo temporaliter et eternaliter occidentur. Figura Apoc. xix. Ubi ille qui sedebat in equo albo. pugnabat contra bestiam que habebat plura capita. et que ascenderat de abysso. et ipsam vna cum suo pseudo propheta et cum illis qui habebant eius characterem in stagno ignis et sulphuris relegauit. Sic ve charissimi xps qui in equo albo purissime humanitatis sedet: finaliter contra tales bestias sic capitatas: que vt communiter veniunt de abysso idest de statu vilitatis et paupertatis: et contra pseudo eorum prophetas. i. contra eorum adiutores promotores: personas et suarum nequiciarum fautores. Contraque illos qui suum portant characterem. i. contra illos qui suum portant nomen: hoc est dictu contra suos heredes et successores: qui scilicet in suis bonis male acquisitis: eis male succedunt. pugnabit per mortem temporalem: vt eos in stagno ignis et sulphuris. i. in inferno vbi est ignis. i. ardor inextinguibilis. sulphur. i. fetor intolerabilis per damnationem eternam perpetuo relegabit. De talibus bestijs dicitur ad Tytum. j. Cretenses semper mendaces male bestie ventres pigri. vbi ostenditur q tales mali sunt.
Mentaliter errantes. Cretenses. i. tenebrosi.
Verbaliter fallentes. Mendaces.
Crudeliter furentes. Quia male bestie.
Carnaliter viuentes. Ventris pigri.
Et ideo de talibus alatis et eorum alis. i. de talibus malis et eorum fautoribus dicitur Hiere. ij. ca. In alis tuis inuentus est sanguis pauperum et innocentum. Ale enim diuitum et magnatum. i. eorum balliui et consiliarij: quorum consilijs feruntur et gubernantur. Ale etiam talium malorum. i. eorum magistri et fautores: pro certo sunt hodie pleni sanguine. i. temporali substantia pauperum et innocentum. quam scilicet semper per rapinam et vsuram rapiunt et extorquent. Zacha. v. Habebat alas quasi alas milui. que scilicet est auis querulosa rapine. Et nota q tales ale possunt figurari Ezech. j. vbi dicitur. q manus hominis erant sub alis. Quia vere tales ale. i. tales capitanei et fautores semper habent manus: scilicet ad accipiendum munera ab eisdem. alias enim ipsos non promouerent: nisi ab eis aliquid manualiter acciperent. Sunt igitur peccatores alati per lateralem promotionem vel per fraternalem prouisionem. Item per pectoralem elationem. Item per temporalem possessionem. Pone si vis illam figuram mirabilem zacha. v. De mulieribus que habebant alas milui: que portabant amphoram etc. Item nota q inueniuntur scorpiones alati etc. vide infra de detractoribus. Item eruca cum sit vermis: recipit alas et fit papilio et volat cum auibus Sic viles homines mediantibus alis diuitiarum quas acquirunt fiunt milites: et volant cum nobilibus. Vide infra de nobilitate etc.

Albedo. Nota q generaliter in sacra scriptura reperitur.

Albedo mentis.
Albedo carnis.
Albedo cutis.
Albedo vestis.
Albedo vultus.
Albedo cultus.

Albedo igitur mentis signat interiorem innocentiam. Et de hoc potest exponi illud Joelis. j. Uineam meam decorticauit albi facti sunt rami eius. Quando enim vinea anime decorticatur per confessionem: et denudatur. tunc conscientia per innocentiam dealbatur. ps. Asperges me domine ysopo et mundabor lauabis me et super niuem dealbabor. ¶ Item albedo carnis signat continentiam puriorem. Et de hoc videbitur infra de qua Job. xx. Uidit duos angelos in albis sedentes. ¶ Item albedo cutis signat corporalem pulchritudinem et decentiam. vnde Leui. xiij. vbi dicitur q si caro et cutis quam ignis exusserit albam et rufam habuerit cicatricem contaminabitur etc. ¶ Item albedo vestis honestam signat apparentiam. Mat. xvij. dicitur. Quod vestimenta xpi facta sunt alba sicut nix. ¶ Item albedo vultus signat glorie refulgentiam. Unde Apoc. vij. dicitur de beatis. Hi qui amicti sunt stolis albis: qui sunt et vnde venerunt.

¶ Item albedo cultus ornatus signat insolentiam vel etiam temporalem designat opulentiam. Et ista est albedo de qua dicitur: q iudei illuserunt xpm indutum veste alba etc. Dico igitur q albedo est fundamentum omnium colorum purioris et simplicioris nature ceteris coloribus pulchrioris etiam apparentie faciliter tamen maculatur. et eius macula difficulter reparatur. Et talis est recte puritas innocentie seu candor nitide castitatis: quia vere ista est virtus ceteris purior: pulchrior et gratior: et quasi fundamentum omnium aliarum. Maculatur tamen faciliter per peccatum et maxime per luxurie feditatem. Et vix aut numquam amplius depuratur. Circa quod nota. q in sacra scriptura reperitur quadruplex albedo. s. **B**
Albedo puritatis.
Hypocrite fallacitatis.
Eterne felicitatis.
Eterne prosperitatis.
De illis autem qui sunt albi albedine puritatis: potest dici illud Luc. ix. Facta est species vultus eius altera. et vestitus eius albus refulgens. In quibus verbis ostenditur triplex albedo puritatis. s. in mente in carne. et in veste. Prima est puritas innocentie. Mentalis. Secunda est puritas continentie. Carnalis. Tertia est puritas decentie vel apparentie moralis. Dico igitur q nos debemus habere.

Mentalis innocentie nitorem. Uultus eius.	rem vesti-
Carnalis continentie candorem. Species eius altera.	tus inquit
Moralis apparentie decorem vel splendo-	eius re-

fulgens. Habenda est igitur innocentia mentalis. Uultus inquit eius. Uultus enim ipsius anime est cor et conscientia: quia sicut vultus est illa pars corporis que principaliter apparet hominibus. Sic cor et conscientia est pars illa anime quam deus principaliter intuetur: et que deo immediatius presentatur: quia sicut dicitur. j. Reg. xvj. Homines vident ea que parent dominus autem intuetur cor. Et ideo sicut videmus q homo summe studet: vultum suum purum et mundum seruare. Sic homo cor suum debet pro viribus seruare in innocentie puritate: et omnem feditatem peccatorum abstergere vel purgare. vt de eo possit dici illud. Jacobi. j. Hic comparabitur viro consideranti vultum in speculo natiuitatis sue. vbi ostenditur q ad puritatem innocentie habendam requiritur.
Superne claritatis speculatio. Uiro consideranti.
Interne vilitatis meditatio. Natiuitatis eius.
Externe sanctitatis mutatio. Speculo.
Sicut enim mulier volens seruare faciem puram et albam respicit ad speculum. Sic homo qui vultum cordis sui vult seruare innocens atque purum: sepe debet respicere ad specula. i. ad aliorum exempla: et se secundum eorum virtutes et mores componere et ornare. Et de tali albedine innocentie dicitur figuraliter Apoc. j. Caput eius et capilli eius candidi sunt sicut luna alba et tamquam nix. Quia vere caput cordis intentionis capilli cogitationis et affectionis debent habere candorem et albedinem innocentie et perfectionis. Et istud prohdolor est contra multos qui reuera non habent innocentiam sed nequitiam. non puritatem: sed feditatem: non albedinem sed nigredinem: non conscientie sanctitatem: sed omnis iniusticie prauitatem. Tales sunt sicut cigno qui quamuis exterius habeat plumam albam: habet tamen interius carnem nigram. Sic vere multi sunt qui quamuis exterius in apparentia videantur esse puri: albi: innocentes et mundi per hypocritam fictionem. interius tamen in conscientia sunt nigri fetidi et corrupti per vicia et peccata. Ideo de talibus vultibus dicitur Esa. xl. Exiccatum est fenum et cecidit flos et decor vultus eius deperijt. Nam in peccatoribus et maxime in hypocritis exiccatur et extirpatur fenum conuersationis et flos affectionis. et sic deperit decor vultus eius. i. innocentia cordis et intentionis. Non sic charissimi: sed habeamus innocentiam mentalem. ¶ Secundo dico. q debemus habere continentiam carnalem: et hec est albedo exterior: que denotatur cum dicitur. Facta est species altera. Species enim humana tunc fit quasi altera quando per carnis continentiam dealbatur: quia. s. tenere castitatem videtur esse vltra et extra limites humane conditionis: quia secundum Hiero. In carne preter carnem viuere

vīuere potiꝰ est angelicū ꝙ̄ humanū. Et ideo videt̄ ꝙ
hūana natura alterat̄ ⁊ dealbatur sicut vapor hūidus
⁊ aquosus supiꝰ in medio interstitio aeris: q̄ qn̄ꝙ pro
pter vincētē frigiditatē in niuis albissime substātiā cō
mutat̄. Sic vere charissimi: ꝙ̄uis sit hō natulr̄ hūidus
⁊ aquosus fluxibilis ⁊ carnalis: qn̄ tn̄ venit frigus dure
mortꝭ: ipꝫ qn̄ꝙ taliter ꝯcutit ⁊ ꝯstringit: ꝙ ipꝫ in niuē
cādidā. i. in hoīeꝫ albū: mūdū castū ⁊ purū alterat et
cōuertit: ita ꝙ ei pōt dici illud. j. Reg. x. Inuenies inq̄t
cuneū ꝓphetaꝝ ⁊ insiliet in te spūs dn̄i: ⁊ mutaberꝭ in
virū alteꝝ. Ubi ōndit̄: ꝙ ad albedinē castitatis haben
dā necessariū est cōbinari sagaciter. qr̄. s. hō dꝫ sectari
societatē bonā ⁊ honestā. Cuneū inq̄t ꝓphetaꝝ. Item
inspirari viuaciter qr̄ sicut dr̄ Sap. viij. Nō ero conti
nēs nisi deus det. Insiliet inq̄t in te spūs dn̄i. Itē con
mutari seu alterari moraliter. Mutaberis inq̄t in vi
rū alteꝛꝫ. Sꝫ heu prohdolor ꝙ̄ pauci sunt hodie q̄ hn̄t
talē alterationē: qnimmo videt̄ ꝙ multi hn̄t cōtrariaꝫ
⁊ aduersam: qr̄ de albedine castitatis cōtinētie mutā
tur in nigredinē carnalitatꝭ ⁊ luxurie. Siles piperi qꝺ
naturaliter est albū. Sꝫ s̄m Dyast. a saracenis in fur
no coq̄tur ⁊ cremat̄: ⁊ sic eiꝰ albedo in nigredinē alte
rat̄ ⁊ virtute etiā germinādi priuat̄. Sic vere multi sunt
q̄ ꝙ̄uis deberēt esse albi ꝑ castitatē: qr̄ tn̄ a sarracenis
i. a demonibꝰ in furno tētationū ⁊ in ardore munda
ne ꝓsperitatꝭ coquunt̄. Idō in nigredinē luxurie alterā
tur: ⁊ vtute germinādi ꝑ bona oꝑa spoliātur. Un̄ de
eis pōt dici illud Baruch. vj. Nigre sūt coꝝ facies de
fumo q̄ in domo fit. Fumꝰ em̄ diabolice tentatiōis fa
cit ꝑ infamiā ⁊ luxuriā nigrescere faciē sue cōuersatio
nis. Tales fuerūt figurati. Dan̄. iiij. in Nabuchodono
sor q̄ de hoīe mutatꝰ ē in bestiā: qr̄ ꝙ̄uis tales sint ho
mines. i. rōnales ꝑ naturā: efficiunt̄ tn̄ bestie ꝑ carna
litatē ⁊ luxuriā. qr̄. s. bestialiter viuētes nō vident̄ ha
bere vsuꝫ alicuiꝰ rōnis. Baruch. vj. Bestie meliores
sunt illis. Nō sic charissimi: sꝫ simꝰ albi ⁊ puri ꝑ casti
tatē: qr̄ hoīes albi ⁊ casti deo placēt. Figura Apoca. iij.
Ubi deꝰ dicit de innocētibus. Qui vicerit vestiet̄ vesti
mētis albis. Ideo bn̄ ꝯsulit̄. Apo. iij. Suadeo tibi eme
re auꝝ ⁊c. vt vestimētis albis induarꝭ vt nō appeat cō
fusio nuditatis tue. Dico igit̄ ꝙ nos debemꝰ hr̄e cōti
netiā carnalē. Facta est inq̄t spēs eiꝰ altera. ¶ Tercio
debemꝰ hr̄e albedinē puritatꝭ ꝙ̄tū ad apparētiā mo
ralē: qr̄. s. vestitꝰ nr̄ dꝫ eē albus ⁊ refulgēs: qr̄. s. vestitus
nr̄e exterioris apparētie dꝫ albere in se ꝑ scītatē ⁊ pu
ritatē ⁊ refulgere in alios ꝑ bonū exēplū ⁊ honestateꝫ:
qꝺ est ꝯtra multos q̄ siles sunt pici: q̄ naturalr̄ est al
ba: sꝫ tādē suꝑ ignē coquit̄ ⁊ bullit̄: ⁊ sic in nigredinem
cōmutat̄: ita ꝙ qcq̄d ab ea ꝯtigit̄ maculat. Sic vere cha
rissimum hō naturalr̄ dꝫ eē albꝰ. i. modestus rōnalr̄ ⁊ ho
nestꝰ: multi tn̄ ita bulliūt ꝑ insolētie leuitatē: ⁊ ita co
quunt̄ ꝑ luxurie feditatē ꝙ color sue apparētie in ni
gredinē male ⁊ inhoneste ꝯuersatiōis mutat̄: ita ꝙ alij
ꝑ eiꝰ mala exēpla īficiunt̄ ⁊ maculant̄. Qr̄ dr̄. Eccl̄i. xiij.
Qui tetigerit picē inq̄nabit̄ ab ea. Nō sic: sꝫ habeamꝰ
albedinē honestatis. Uestitꝰ inq̄t eiꝰ factꝰ est albꝰ: vt
de nobi possit dici illud. Apo. iij. Nō inq̄nauerūt ve
stimenta sua: ideo ambulabūt mecū in albis: qr̄ digni
sunt. Et sic ptꝫ charissimi: ꝙ albedo puritatꝭ distiguit̄
In innocentiam voluntatis.
In cōtinentiā castitatis.
In apparētiā honestatis. ¶ Itē nota qꝺ ē albedo hy
pocritice falsitatꝭ sicut ē nix q̄ exteriꝰ pulcras feces ⁊
vias putridas cooperit atꝙ tegit: ⁊ ita homines deci
pit qꝺ dū credūt esse in via bona ⁊ plana: ipsi cadūt in
foueā ⁊ in lutū. Sic vere candor hypocrisis que exte
rius in homine apparet: multa immunda: vicia ⁊ pec
cata velat atꝙ tegit q̄ interiꝰ in cōsciētia latitescūt. Et
idō hoīes in talibꝰ decipiunt̄: qr̄ dū credūt inuenire bo
nā viā. i. hoīem vtuosuꝫ ⁊ ꝑfectū ipsi nō inueniūt nisi
lutū. i. ꝑsonā viciosaꝫ: fetidā ⁊ corruptā. Figura Leui.
xiij. Cūꝙ color albꝰ ī cute fuerit ⁊ capilloꝝ mutauerit
aspectū: ipsa quoꝙ caro viua fuerit: lepra vetustissima
iudicabitur: qr̄ vere charissimi: qn̄ albus color hypo
crisis est in apparētia ⁊ in cute capilli aūt. i. interiores
affectiones: ⁊ caro ⁊ cōscientia interius sunt corrupti
tunc est lepra ⁊ infectio pessima reputanda. Nā s̄m Isi
do. Antiq̄ solebāt equos diuersimode dedicare: vn̄ di
cit ꝙ eq̄ albi aeri dedicabant̄ ad denotandū ꝙ illi qui
sunt albi ꝑ hypocrisim aeri ⁊ vento. i. vanitati ⁊ inani
glorie deputant̄ ⁊c. Ideo de talibus equis albis dicit̄
Apoca. vj. Et ecce equus albus ⁊ q̄ sedebat super eum
habebat arcum: ⁊ data est ei corona: quia vere charis
simi: illi qui sunt hodie in equo albo: id est in statu
hypocritico: semper habent arcum. i. punctionem de
tractionis ⁊ murmuratiōis ⁊ talibꝰ qꝺ dolendum est
dant̄ hodie corone. i. status ⁊ eminētie dignitatū. Itē
nota ꝙ est albedo curiositatis ⁊ ꝓsperitatꝭ. Sicut em̄
color albus sua pulcritudine visuꝫ attrahit ⁊ delectat
ipsum tamē disgregat: ledit ⁊ distrahit atꝙ aggrauat.
Sic mūdi ꝓsperitas ⁊ curiositas oculos cordis attra
hit ad sui cōsideratiōnē ipsos solet disgregare ⁊ dissol
uere per mala desideria ⁊ affectiōes grauare etiā ⁊ le
dere ꝑ maloꝝ appetituū ampliationē: ⁊ sicut color al
bus faciliter maculat̄: sic ꝓspera faciliter destruūtur.
Et ideo sicut herodes illusit xp̄m qn̄ ipsum remisit ad
pylatū q̄ eū crucifixit ⁊: induit eū veste alba: sicut dr̄ Lu
ce. xxij. Sic deus qn̄ induit hoīes veste alba. i. mūdi ꝓ
speritate: ipsos ꝓ certo videt̄ illudere ⁊ ad pylatū ⁊ ad
crucē. i. ad diabolū. i. ad inferni tormentū finaliter de
stinare figura. Gen̄. xxx. Jacob ⁊ laban fecerūt pactio
nem: ꝙ Jacob habebat oues varias: laban autē habe
bat albas ⁊ nigras. Sic vere xp̄s ⁊ diabolus vident̄ in
uicē pepigisse: ꝙ iacob luctator xp̄s ad partem suā va
rios recipit. i. virtutū varietate dotatos. Laban autē
i. diabolus ad partē suā accipit albas pariter atꝙ ni
gras: hoc est dictu: illos q̄ albedine ꝓsperitatis fulgēt
exteriꝰ: ⁊ q̄ nigredine peccati ⁊ iniquitatis pallent in
terius. Item nota ꝙ est albedo eterne glorie ⁊ felicita
tis: qua scꝫ iusti in regno patris rutilant atꝙ fulgent
Et de hoc dr̄ Joh̄. xx. cap̄. Ubi duo angeli in albis sedē
tes apparuerūt mulieribus. Albedo em̄ statū immor
talitatis ⁊ impassibilitatis ⁊ eterne claritatꝭ designat
Ideo dr̄ Apo. vj. Date sunt singulis stole albe: ⁊ Apo
ca. vij. Hi q̄ amicti sunt stolis albis q̄ sunt ⁊ vnde vene
runt: sequit̄. Hi sunt q̄ venerūt ex magna tribulatiōe
qr̄ scꝫ in hoc mūdo patiūtur aduersitatem: in alio reci
piūt stolā albā. i. status immortalitatē ⁊ claritatē. ps̄.
Niue dealbabunt̄ in celmō mōs dei mōs pinguis ⁊c.
Selmō em̄ q̄ interpretat̄ pax: vel sensus vel fortis ima
go: vel virtutis vmbraculū: signat paradisum: vbi. s. est
pax que nōn perturbatur. Sensus qui nō obfuscatur:
imago q̄ nō deturpatur: virtutis vmbraculum vbi aīa
recreatur. Et sic iste est mons celmō: vbi aīa beata cla
ritatis refulgentia dealbatur. Sufficit de albedine.

Aleph. Est prima littera alphabeti hebraici: q̄
interpretatur mille vel doctrina tētatio
nū. Et est igit̄ titulus ꝑposítꝰ q̄busdā psalmis ⁊ q̄bus
dā hieremie lamētationibus. Significat igit̄ illū q̄ est
alpha ⁊ o principiū ⁊ finis. s. deū q̄ dr̄ mille: q̄ est maior A
numerus q̄ possit esse ꝓpter immēsitatē. Et dr̄ doctri
na tētationū: qr̄ cōtra tētationes nr̄as docet infirmi
tatē. Psalmi igit̄ nr̄i ⁊ lamētatiōes. i. gaudia nr̄a lu
ctus ⁊ prosperitates ⁊ aduersitates ab isto debēt inti
tulari: ⁊ ab eo incipere: ⁊ ad eum terminari. Dico igit̄
ꝙ Aleph inuenitur esse.
Titulus laudis ⁊ cōgratulatiōis.
Titulus cōfessiōis.
Titulus eruditiōis.
Titulus timoris.
Titulus nitoris.
Titulus vigoris.

¶ Est dico titulꝰ laudis ps̄.
Bn̄dicā dn̄m in oī tꝑe: sempꝑ
laus eiꝰ in ore meo. Itē est ti
tulꝰ cōfessiōis. ps̄. Aleph. Cō
fitebor tibi dn̄e in toto corde
meo. Itē est titulꝰ eruditiōis. ps̄. Aleph. Noli emula
ri in malignantibus ⁊c. Item est titulus timoris ps̄.
Aleph. Beatꝰ vir qui timet dn̄m ⁊c. Itē est titulus ni
toris ⁊ puritatꝭ. ps̄. Aleph. Beati īmaculati in via ⁊c.

¶ Itē est titulus vigoris. Prouerb. xxx. Aleph. Mulierem fortē quis inueniet. De lamentationib⁹ vero possum notare. q aleph. i. deus est titulus nostre.
Aduersitatis. Igitur incipiam⁹ ab isto Aleph.
Obscuritatis. Ab isto titulo lamentum pro nostra
Calamitatis. stra aduersitate. sicut fecit Hieremias
Mutabilitatis. remias volēs lamētari destructionem hierusalem Trenorū. j. Aleph. Quomodo sedet sola ciuitas plena populo: facta est quasi vidua domina gentiū rc. ¶ Itē lamentū pro nostra ignorātia r obscuritate. Treñ. ij. Aleph. Quō obtexit caligine filiā syon piecit in terrā inclitā israel ¶ Itē lamentū pro nostra calamitate. Treñ. iij. Aleph. Ego vir vidēs paupertatē meā in virga indignationis eius: Item lamentuz pro nostra mutabilitate. Treno. iiij. Quomodo obscuratū est aurū mutatus est color optimus. Et breuiter dico q in omi actu psalmi vel lamenti semper debemus ponere. Aleph. i. deum qui est principium omnium bonorum operum r virtutum Sufficit rc.

Alexander.

Nota q alexander interptatur alleuans tenebras vel auferens angustias tenebrarū Et sic pōt significare xpm qui alleuauit tenebras errorū r temperauit angustias tribulationū r dolorū. Alexander enim fuit rex orbis r magnific⁹ r gloriosus. qui cū modica manu. s. cū quatuor milibus equitū r triginta milib⁹ peditū orbē subiecit fm Orosium Sic xps gloriosus r sublimis cū paucis milibus. i. cū paucis predicatoribus r apostolis infinitos populos sue fidei subiugauit. Unde. j. Macha. j. dr q Alexāder egressus de terra cethiz debellauit darium et constituit prelia multa r omniū obtinuit munitiones Cethim interpretatur fix⁹ Darius interpretatur fertilis q2 vere Alexander: xps de terra fixa: r eterna patria paradisi egressus darium fertilem. i. mundū vicit r contra sectas errorum constituit prelia predicādo earū munitiōes obtinuit a vana crudelitate populū reuocādo. Uel si vis p Alexandrū q mundū occupauit r tñ satiat⁹ nō fuit: r tñ in fine veneno perijt: signat dyabolū vel ambitiosum qui non satiatur honoribus Et qui finaliter mortis eterne subiugatur doloribus.

Alleluia.

Nota q alleluia est cātus gaudij r exultationis. qui. s. in scriptura signat gaudiū. letitiā exultationē r laudē. Interptatur em Alleluia laudate dominū. Et ideo istud canticuz dicitur esse canticū beatorū qui. s. deū laudādo letantur. Et euz benedicendo r amando cōtinue occupantur. Unde thobias de celesti hierusalem loquens dicit Thobie. xiij. Per omnes vicos eius alleluia cantabitur benedict⁹ dominus qui exaltauit eam vt sit regnū eius in secula seculorū Istud est enim canticum ecclesie q2. s. inter cetera que in ecclesia cantātur ecclesia alleluia sepius replicatur. Est autē alleluia titulus quorundā psalmorum ad denotandū q laus diuina debet omnibus summe placere. et q ipsam debemus pre ceteris indefinēter replicare, et omnes psalmos nostros. i. omēs alias cordis leticias a laude diuina incipere et intitulare. Igitur laudetur deus De iusticia erga delinquentes De misericordia erga penitētes. De munificetia erga triūphantes. De indulgentia erga supplicantes De mundicia erga innocentes De clementia erga credentes r eum confitentes. Deus enim fecit iusticiam delinquētibus ideo laudatur Apoca. xix. vbi dicitur: Audiui vocem in celo tubarum multarum dicentium alleluia. laus et gloria r virtus deo. q2 vera r iusta iudicia eius sunt Et iterū dixerunt alleluia. r seniores adorauerūt dicentes amen alla. Itē facit misericordiā penitentib⁹ Ideo dicitur in ps. alla Confitemini dño qm bonus qm in seculū misericordia eius r alibi Alla. Laudate dñm omnes gentes rc. Item indulget supplicātib⁹ ps Alla Dilexi qm exaudiet dñs vocē orationis mee. Itē munificus est triumphātibus Apoc. xix. Audiui vocem quasi tonitruū dicentiū alla Gaudeamus r exultemus: q2 venerunt nuptie. Nuptie enim satietatem designant. et quādam munificētie largitatē. ¶ Item ipse sibi cōplacet in innocētibus ps. Alla. Laudate pueri dñm. Et alibi. Alleluya. Beati immaculati in via. Itē deus cōgaudet credētibus r eū ɔfitentibus. Et id in ps. dr. Alla. Credidi ppter qd locutus sum rc. Et alibi. Alla. Cōfitebor tibi dñe rc. Uide infra de laude.

Alleuare.

Nota q alleuatio est dei r diaboli Deus em alleuat hominē misericorditer adiuuando ne corruat per desperationē ps. Adiuuat dñs oēs qui corruūt r erigit oēs elisos. Suū em alleuare idē ē q suū adiuuare. Itez alleuat dyabolus hoīes per superbiā erigēdo vt corruāt ad damnationē. Unde potest sibi dici illud ps. Deiecisti eos duz alleuarentur rc. Uide infra de eleuare vbi ad plenum Et de leuare rc.

Alleuiare.

Uide de Leuitate.

Allicere.

Idē est q attrahere aliquē ad aliqd faciēdū per verbū vel nutū vel factuz applausiuū. sicut faciūt adulatores. Et nota q homo quādoq allicitur ad bonū: quādoq ad malū. Nota etiā q hoīem alliciūt ad malū carnalia temporalia. Adulationes munera rc. Sed nihil ad presens. q2 nō sunt auctoritates. Uide infra de attrahere: inclinare: inducere rc.

Allidere.

Nota q allidere idē est qd ad aliqd ledere. Est em allisio quādo aliquid cōtra aliquid durū ita impingit r quasi penitus dissipatur. Et ideo in scriptura loquēdo moraliter per allisionē intelligitur. Tentatio que mentē eneruat. Derisio que manus aceruat. Tribulatio que mala coaceruat. Elatio que mentē proteruat. Alliditur dico quis p offendiculū tētationis. Esa. lxiij. Allisisti nos in manu iniquitatis. Item alliditur per ictū tribulatiōis. Uñ Esa. xxx. dr q dñs ostēdet cōsummationē furoris sui r allidet in turbine r in lapide grādinis. ¶ Itē alliditur hō p flatū elationis. vñ ps. Eleuās allisisti me. ¶ Item allidit hō manū ad manū per applausum derisionis. Unde Hiere. xlviij. dicitur Allidet manū moab in vomitu suo r erit in derisum etiam ipse rc. Uide de offendere. Percutere rc. A

Alimētū.

Est illud qd ad restitutionē vel restaurationē humanorū q per actionem caloris in corpore ɔtinue deperduntur a natura animalibus est concessum. Nā q2 calor naturalis r etiam innaturalis continue humores dissoluit r consumit Ideo necessariū fuit alimentū q in humores conuerteretur. vt corpus aīalis in sui status cōditione nutriretur. vt dicit Auicenna. Sic vere spūaliter charissimi illud est alimentū spūale quo humor aīe. i. ei⁹ gratia virtus deuotio r dilectio qñ deperditur restauratur. Naz q2 calor concupiscentie r ardor mūdane prosperitatis continue agit in aīam ipsam. s. per tentationes r desideria calefaciendo r mouendo. Ideo humor deuotionis r gratie virtutis r pariter meriti in ea cōtinue desiccatur. Et ideo necesse est q ad hmōi hūoris restaurationis alimenta spūalia cōtinue ministrentur: q quidē alimenta sunt lectio: deuotio: eruditio: donorum infusio: r eterne glorie cōsolatio. Talia ergo alimēta spiritualia debemus appetere r amare. Iuxta illud Gen. xlj. Clamauit populus ad pharaonē alimēta petens. In quibus verbis ostenduntur tria necessaria ad hmōi alimenta habenda r procreanda fm tres cōditiones que possunt in alimētis corporalibus inueniri. ¶ Alimento enim corporalia alliciūt expediūt proficiunt. Desiderantur enim ab omibus: ideo alliciūt. Clamauit inquit ad pharaonē. Cunctis etiā viuentibus sunt necessaria: ideo expediunt. q2. s. eis indiget omis populus. Sustentāt etiā corpus humanū: ideo pficiūt. Alimenta inquit petens. s. tanq pficua r necessaria. Sic vere dico. q ad ista alimēta spūalia habenda requiritur r cōsideratur feruor deuotionis desideratiue. Clamauit enim. Uidemus enim q omē animal naturaliter r B

quid

auide et feruenter suũ desiderat nutrimentũ intantuz q̃ pro ipso habendo rugit: mugit: circuit: vociferat atq̃ clamat: sicut patz de viso qui tanta auiditate fert in suũ alimentũ. s. in mel quãdo põt ipsuz inuenire q̃ nõ obstante ascẽsus difficultate oneris sui corporis grauitate apũ punctiõe: mallei percussiõe vsq̃ ad locũ mellis gradit et ascẽdit vt dicit Theofrastus. Sic vere charissimi tanto ardore et feruore: auiditate et cupiditate: deuotione et affectione debem⁹ appetere alimenta spũalia. s. doctrinã: gratiã et gloriã: vel eucharistiã: q̃ nõ obstante aliqua tẽporali pũctiõe seu percussiõe tribulationis vel aliqua grauitate laboris et pnie et vexatiõis ibi debemus ascẽdere: attingere: et venire: vt sic possimus appetitũ et desideriũ satiare: et iste feruor desiderãs ostendit cũ dr. Clamauit. qr. s. clamor vocalis locutiõis ostẽdit quid sit ardor mẽtalis affectionis. Et de hoc Judith. iiij. Clamauit oĩs populus ad dñm instãtia magna: qd cõtra multos qui reuera alimẽta habẽda seu pcuranda nõ sunt feruẽtes sed torpẽtes nõ diligẽtes sed negligentes: nõ ad hoc laborãtes sed ad cõtrariũ operãtes. qr. s. nõ curãt hodie de spũalibus alimẽtis. Sed magis de tpalibus et corporalibus nutrimentis vtilitatibus et oblectamẽtis. Sicut eñ ciconia venenosis alitur et nutrit: cibos aũt delicatos nõ curat. Sic mundi peccatores rebus venenosis. i. mundi delectabilibus et prosperis nutriuntur: et ipsa cũ totis desiderijs amplexant. Alimenta aũt delicata. s. bona spũalia et eterna vilipendũt proijciũt et cõtemnũt. Jdeo de talibus malis et malorũ alimentis dr. Geñ. xlvij. Dedit eis alimẽta pro equis et ouib⁹ et bobus et asinis. Qr vere mũdi bona sunt tantũ alimenta pro mũdi peccatoribus. s. p carnalibus et delitiosis eqs: p debilib⁹ et affectuosis ouibus: p cupidis et laboriosis bobus: p stolidis et desidiosis asinis. Et isti fuerunt figurati in illo populo carnali. Nume. xj. Qui non delectabatur nisi in alimentis egypti. s. in cucumeribus et peponib⁹ allijs atq̃ porr. Nõ sic charissimi: sz alimẽta spũalia nõ cordialia affectemus: qr vere ad hoc reqritur affectio desideratiua. Clamauit inqt. ❡ Scdo dico. q̃ circa huiusmodi alimẽta psideraf collectio. Populus inquit. Nã sicut videmus q̃ alimẽta nõ sunt vni tantũ homini vel aĩali necessaria: sz oĩb⁹. Et ideo oĩa aĩalia naturaliter cõueniũt in alimẽtorũ pquisitiõe: pcuratiõe: et puisiõe. Sic vere charissimi alimẽta spũalia de quibus supra dictũ est necessaria sunt nõ vni sz oĩbus. Jõ oẽs debem⁹ inuicẽ p amorẽ et pcordiã. charitatẽ et amicitiã puenire: vt hmõi alimẽta possim⁹ puidere pcurare. Similes formicis q̃ ad alimẽta pcurandũ simul vadũt. simul laborãt. sic viuũt et diligẽter in estate puident et de quo in hyeme tandẽ viuãt. Sic vere nos debem⁹ tandẽ simul p fedus charitatis viuere et in estate ad pcurandum huius vite alimenta spũalia q̃ tempore future hyemis post hãc vitã nobis proficiãt et valeãt cũ diligẽtia laborare. Popul⁹ inqt. Et de hoc potest dici illud. ij. Reg. xiij. Ecce populus multus veniebat pariter. Sicut eñ papa libenter audit collegium abbas capitulũ rex populũ: ita q̃ eis insimul multa conceduntur q̃ singulis nõ darent. Sic vere nos oẽs per cõcordiã: et charitatẽ cõueniamus et alimenta gratie et glorie: ceteraq̃ dei beneficia a dño postulem⁹ facilius poterim⁹ obtinere. Qd est cõtra multos qui in cõgregatione amoris vnitatis et societatis nolunt viuere nec manere: qñimmo alter ab altero per rixas inuidias et discordias segregant. Et ideo nõ mir si hmõi alimenta eisdẽ minime cõferant. Et de hoc dr. iij. Re. xvj. Populus aũt diuisus est in duas partes. Non sic sed sit in nobis collectio cõfederatiua. Populus. Tertio dico q̃ cõsideraf in alimẽtis refectio exuberatiua alimenta. Alimẽta eñ possunt dici eo q̃ alãt mẽtem qr sicut alimẽta corporalia alunt et nutriũt: impinguãt et reficiũt corpus. Sic ista spũalia cor et mẽtem nutriũt spũaliter et impinguãt. ideo dicebat apls. j. Thimo. vj. Habentes alimẽta et qbus tegamur his cõtenti sim⁹. Quia vere alimenta mentalis refectionis et tegumenta moralis cõuersationis dant homini sufficientiam eterne cõsolationis. Cõtenti inqt sim⁹. Sed heu proh dolor. talia alimenta mẽtis et animi refectiua non accipiũt hodie multi. immo alimenta carnalia corporalia oblectamẽta q̃ sunt tã aĩe q̃ corporis infectiua qd maxĩe faciũt auari q̃ alunt diuitijs: luxuriosi delicijs: superbi vanitatibus iactantijs et extollentijs: presumptuosi vanis scientijs curiosi vanis leticijs: hypocrite inanib⁹ glorijs: sicut eñ hõ ab infantia veneno nutritus venenũ recipit p alimentis. Sic tales q̃ ab adolescentia sua talibus venenosis sunt nutriti et talib⁹ mũdi bonis delectati et assueti nõ querũt alia nutrimẽta: qr scz de alimentis spũalibus q̃ mentẽ impinguãt et reficiũt nihil curãt. Jdeo lamentat. Joel. j. Perierũt alimenta de domo dñi. s. spũalia. qr reuera. qd dolendum est in domo domini. i. in religione vel ecclesia perierũt et defecerũt alimenta deuotionis et lectionis et elemosyne et cõpassionis eucharistie et cõtemplationis vnde Hie. lij. Nõ erũt alimẽta populo terre. Sz reuera alia alimenta. s. delicie et diuitie ibidẽ affluũt et abundant nã sicut aquila nutrit pullos suos carne et sanguine. Sic vere diabolus peccatores nutrit carne et sanguine id est delicijs et oblectamentis carnalibus et terrenis. Eccli. xl. Alit enim aiam suã cibis alienis. Bona eñ mundi dicunt aliena qr aliũde veniũt: qr alienis remanent. Et qr a domino nos facim⁹ alienos. Nõ sic charissimi: sed habeam⁹ alimenta spũalia quibus. s. prelati debent nutrire pecora cõmissa. Unde Geñ. xlvj: Uiri pastores sunt et curã habent alendorũ gregũ. qr reuera vt dictum est ista sunt alimenta. Que tribuũt refectionem Exuberatiuã. Que requirunt collectionem. Confederatiuam. Que satiant affectionẽ. Desideratiuam. Et si vis nota q̃ sunt alimenta pauperum que sunt exteriora: scz elemosyne. De quo Thob. j. dicitur. q̃ esurientes alebat. nudisq̃ vestimenta prebebat. Jtẽ sunt alimenta deuotorũ que sunt interiora et ista sunt lectio: deuotio: gratia: eucharistia: que interi⁹ nutriũt piam matrem. Et ista sunt alimenta quibus debet castrum cordis esse munitum. Unde illud predictum. j. Thimo. vj. Habentes alimenta et quibus tegamur his cõtenti simus. Unde Geñ. xlvij. dicitur q̃ Joseph alebat fratres suos omnemq̃ domum patris sui prebensq̃ singulis cibaria. ❡ Jtẽ sunt alimenta bonoruz que sunt superiora: vñ de muliere stellata. i. de anima beata dicitur Apoca. xij. q̃ ipa sumptis alis volauit in desertũ: vbi alitur per tempus et tempora. Unde de nutrimento cibo et manducare: et cetera similia.

Alienum.

Dicitur omne illud qd nõ est proprium nostrũ. Et dicitur alien⁹ quasi aliunde natus. Et potest accipi in bono et in malo. A
Jn bono quando quis est alienus a mũdo vicio et peccato. Et sic alienus signat viros perfectos quos mundus nõ potest vocare suos. Et de hoc in persona dei dicit Dauid. Mihi alienigene subditi sũt. Et alibi Mihi alienigene amici facti sunt. Unde et Job in persona viri iusti dicebat. Job. xix. Jnquilini mei quasi alienuz habuerũt me et quasi peregrinus fui in oculis eorum. ❡ Jtem potest accipi in malo: et sic signat illos q̃ alieni sunt a deo: a fide: a gratia: a morib⁹: a paradiso: et ita alien⁹ põt dici tã diabolus q̃ peccator q̃ mũdus. Demones etiã dicunt alieni: qr q̃uis in principio fuerãt domestici in casu tamẽ facti sunt alieni. Unde dominus potuit dicere illud. Job. xix. Noti mei q̃si alieni recesserũt a me. Jsti aũt pprie dñr dij alieni: qr. s. ab ill q̃ sũt a fide alieni credũt ẽẽ dij: et iõ isti adorari phibẽt. Geñ. xxxv. Abijcite deos alienos. Et Exo. xx. Nõ habebis deos alienos. Et ibidem. Nõ adorabis deũ alienũ ❡ Dico igit q̃ pctõr põt dici alien⁹. qr. s. nihil hz cõe cũ deo. Sicut ei videm⁹ q̃ alieni seu extranei nõ diligunt sicut domestici: sz q̃si q̃ ad tps ampli⁹ honorant. qñim B

mo si sit eis solatium seu festum cito tamen deficere cõprobantur. Sic mali nõ diligunt a deo: licet quandoq3 hic in mũdo in diuitijs τ promotionibus temporalibus fiat eis a dño breue festũ. a quo tñ finaliter sicut alieni recedũt τ impẽsos honores tanq̄ alienos dimittũt. Hiere. xxx. Nõ dominabũtur amplius alieni. Potissime aũt mali ecclesiastici alieni dicunt ꝑ eo ꝙ esse legitimi viri ecclesie nõ videtur inquãtũ iniuste in beneficijs alijs ꝑsonis debitis inducunt. Ecclesia eñ modernis tẽporibus sibi videtur ꝑdici q̄ fouet filios alienos. Cuculus eñ auis fraudulẽter oua sua in nido ꝑdicis fouenda ponit q̄ perdix tanq̄ sua fouet τ diligit ipsi tamen finaliter suã nutricẽ dimittũt τ cũ cuculo tẽpore suo recedũt. sicut ponit liber de naturis rerũ. Sic vere prohdolor cuculus. i. diabolus oua sua. s. peccatores perdici. i. ecclesie fouẽdos tradit in quãtũ in nido suo. i. in ipsius ecclesie bñficijs ipsos ꝓmouet τ extollit. ita ꝙ ista mater ecclesia sic delusa istos hodie fouet τ nutrit τ bona q̄ debebantur filijs istis alienis tradit. Ideo iam possunt filij ecclesie dicere illud Tre. iiij. Hereditas mea versa est ad alienos domus nostra ad extraneos. Et Esa. j. Regionẽ vestrã corã oculis vestris alieni deuorãt. Isti tñ filij alieni qñ sunt bene foti τ ditati de nutrice nõ curãt nec ei bona faciũt aut ꝓcurãt. immo mrĩ sue diabolo derelicta ecclesia se sociãt. Unde in ꝑs. Filij alieni inueterati sunt filij alieni mentiti sunt τ claudicauerunt a semitis suis. vñ Hieremi. xvij. Perdix fouit q̄ nõ pepit: fecit diuitias τ nõ in iudicio in medio dierũ suoꝝ derelinquet eas. Uñ alienisq̄ nõ curãt de vtilitatibus ecclesiaꝝ põt dici illud. Baruch iiij. Obliti eñ estis eũ q̄ nutriuit vos τ contristatis nutricẽ vestrã hierl'm. Sic igitur ꝑ3 ꝙ mali ministri ecclesie dicunt alieni: quos etiã tanq̄ alienos deus a ministerio suo iudicat repellendos. Uñ isti debẽt timere illud qd̃ dr̃ Nume. iij. Si quis alienus accesserit morietur: In quibus verbis ostẽditur ꝙ sicut alienus in terra aliena habitãs semꝑ h3 statum dubietatẽ mentis peruersitatẽ. q: sc3 semꝑ nititur suppeditare illos de partibus. ꝑs. Diripiant alieni labores eius: habet etiam nullã hereditatẽ sepe patitur diuersitatẽ. Et sic dico ꝙ peccator alienus dr̃ Qr dubius τ suspiciosus. Si. Qr superbus τ presumptuosus. Quis. Quia egenus τ penuriosus. Egenus. Qr afflictus τ laboriosus. Moreẽ.

C ¶ Dico igitur ꝙ peccator agitatur dubietate. Si. Sicut enim status peregrinorum τ alienoꝝ nõ est stabilis neq3 firmus: immo semper habent esse in pendulo τ in dubio τ in incerto. sic vere peccator in vita ista semper est in dubietate: timore: anxietate: τ incertitudine status sui: q: sc3 teste Ambro. Et de preterito meminit habere qd̃ doleat τ de futuro videt sibi superesse qd̃ timeat. Dubitat enim de interioribus sc3 ꝓpter criminum immensitatem. Dubitat de exterioribus sc3 temporaliũ defectũ τ tenuitatẽ. Dubitat de posterioribus sc3 future damnatiõis aduersitatẽ. Iste igitur nihil h3 stabile neq3 firmũ neq3 certũ. q: sicut dr̃ Job. xv. Sonitus terroris in auribus impij: τ cũ pax sit inimicicias suspicatur qd̃ ostẽditur cũ dr̃. Si q̄ est cõditio naturalis dubia τ incerta. Ad denotandũ ꝙ status peccatoꝝ est conditionatus dubius τ incertus mobilis pariter τ infirmus. Ideo pre desperatione videtur loq̄ peccator in ꝑs. Quo ibo a spũ tuo τ quo a facie tua fugiã: si ascẽdero in celũ tu illic es: si descendero ad infernum ades. Si habitauero in extremis maris τc. Et breuiter quocunq3 se vertat peccator semꝑ est in dubio τ in incerto. Si ascẽdit in celũ ꝑ cõsiderationẽ inde repudiatur. Si descẽderit ad infernũ: ibi cõdemnatur. Si ambulat per mare. i. per mundũ: ibi flagellat. Nã columba est auis dubia: q: si descẽdit ad terrã dubitat de laqueo vel sagitta. Si ascendit ad aerẽ dubitat de accipitre. Et breuiter nũq̄ est in tuto quousq3 redierit ad foramen. Sic vere charissimi peccator semꝑ dubitat τ timet accipitrẽ. i. diabolũ sagittã. i. mortẽ laqueũ. i. eterne dãnationis vinculu3: nec vnq̄ est certus vel tutus quousq3 ad locũ τ foramẽ suũ. i. ad deũ τ ad ecclesiam τ ad statũ gratie redierit per charitatẽ gratiã τ amorẽ. Dubitant iterũ peccatores in hoc mũdo amittere. sc3 ꝓsperitatẽ: incurrere penalitatẽ τ perdere carnalitatẽ. Sed prohdolor ipsi nõ dubitãt amittere beatorũ societatẽ vel sanctitatẽ: offendere dei maiestatẽ τ incurrere eterne mestitudinis grauitatẽ. Et quare nõ dubitant certe: q: nõ cogitant neq3 vident aliquid de futuris. Et ideo sicut cecus qui nihil timet qñq3 vbi esset merito dubitandũ ibi nõ dubitat nec timet. Sic vere mali et per maliciã excecati q̄ pericula sibi imminẽtia non vident: timent vbi timere nõ deberent: s. in mũdi aduersitatibus: q: trepidauerunt timore vbi nõ erat timor ꝑs. Ubi aũt summe est timendũ τ dubitandũ. s. in dei offensione τ futura dãnatiõe ipsi nõ dubitãt neq3 timẽt vñ Eccl'i. vij. Sunt inquit impij q̄ ita securi sunt acsi iustoꝝ facta habeãt. Isti sunt siles ceruo q̄ dum est in nemore nihil videtur dubitare: immo elatis cornibus circuit τ discurrit. Sed qñ a venatoribus concluditur: a canibus persequitur in chordis τ laqueis cõstringitur. tũc incipit lachrymare ꝑm Isido. dubitare pariter τ timere. Sic vere charissimi peccatores q̄uis sint in statu dubitabili τ periculoso: ipsi tamẽ nõ videtur aliq̄d timere: immo cornibus superbie elati ceruicose obstinate τ proterue vndiq3 efferũtur. Sed prohdolor qñ multitudo canũ. i. infirmitatũ eos inuaserit quãdo venator. i. mors eos i sepulcro cõcluserit. quãdo etiã laqueus diuine sententie eos in inferno ligauerit tũc timebũt τ trepidabunt: tunc stridebunt τ dubitabũt: tunc etiã flebũt τ formidabũt: ibi eñ erit fletus τ stridor dentiũ. Mat. xxij. Dico igitur charissimi ꝙ peccator agitatur dubietate. Si inquit. Unde isti dubitãdo videntur dicere illud ꝑs. Quomodo cantabimus canticũ dñi in terra aliena. ¶ Secũdo dico ꝙ peccator est alienus q: instigatur peruersitate. s. sup̄bia τ presumptione. Qr alienigene vt cõmuniter qñ possunt habere dñm nitũtur suppeditare illos de partibus quibus deberẽt potius obedire τ eisdem pro viribus obuiare. Et hoc est quod dicitur Deut. xxviij. Aduena qui versatur tecu3 ascendet super te: et erit superior tu autem descẽdes τ eris inferior. Sic vere peccator tanta aduersitate percutitur ꝙ ille qui est alienus a deo illos qui sunt eius compatriote vicini pariter τ propinqui. s. bonos τ iustos quibus tenentur obedire: τ maxime prelatos dominos τ magistros: ipse ꝓ certo semper per superbiã nititur suppeditare: vilipendere: τ calcare: τ eisdẽ peruerse obsistere atq3 pro viribus contraire. Esa. vj. versa est in prauũ vinea aliena. Unde quilibet a talibus impulsus potest dicere illud Abdie. j. Quis detrahet me in terrã. Et merito: q: sicut dicitur Job. ix. Quis transtulit mõtes τ nescierũt hi quos trãstulit in furore suo. Uide infra de Quis. qd̃ ostenditur cu3 dr̃ Quis. Istud enim pronomen quis cũ tota prosapia posterioritate τ consanguinitate sua vnã h3 peruersitatẽ: q: semꝑ in omi cõstructiõe vult preire illã partẽ orõnis a qua regitur τ gubernatur. vt dicit Priscianus Joh. v. Alius añ me descẽdit. Et Joh. xx. Alius discipulus precucurrit citius petro. Et tamen petrus erat prelatus q̄ poterat rõnabiliter ire primus. Sic vere charissimi mali: peruersi: superbi: τ obstinati: semper volunt per superbiã precedere illosq3 post se ponere a quibus debent regi gubernari τ regulari. s. bonos ꝓuidos τ maturos. Et maxime suos principes τ ꝑlatos qd̃ potissime videtur inter clericos τ religiosos: vbi mali peruersi τ obstinati τ superbi semper volunt alijs ꝑeminere. Quis inquit. Isti sunt siles hyrco q̄ q̄uis sit aĩal fetidissimũ s3 cũ sit in vno grege sẽꝑ vt cõiter vult oẽs alios ꝑcedere: et añ oẽs alios primus ire. Sic vere charissimi q̄uis peccator sit fetẽtissimus ꝑ luxuriã: infamiã: τ peccatũ. alios tñ ꝑ sup̄biã vt cõiter vult añire. Iste est igit Quis vñ. Esa. xxj. Tu q̄ es aut quasi q̄s es. vbi ostenditur ꝙ isti sunt Despectiue cõditiõis: q: dr̃ tu es. Presumptiue volitionis. Quis disiũctiue dissensionis. Aut Defectiue durationis.

rationis:qꝛ ipsi ꝓprie nō sunt sed quasi sunt quasi q̄s
es.Ideo de talibus alienis potest quilibet bonꝰ dice
re illud ṗs. Alieni insurrexerunt aduersum me. qꝛ scꝫ
tales insurgūt cōtra bonos quibus debuerāt obedire
E stimulant̄ igitur ꝑuersitate. Quis inquit. ¶ Tercio
dico.ꝙ peccatoꝛ dꝛ alienus: qꝛ spoliat̄ hereditate: qđ
ostendit̄ cū dꝛ Alienus accesserit. Sicut enim alieni
vt cōiter nō habēt hereditatē in terra aliena in q̄ sunt
vt cōiter bonis moꝛibꝰ acquisitis ⁊ aduēticijs sunt cō
tenti. Sic vere charissimi peccatoꝛes nihil habent in
hereditate paterna paradisi: immo bonis mobilibꝰ
⁊ aduenticijs.i.bonis tēpoꝛalibus defectibilibus ⁊ ac
cidentalibus mundanisq̄ꝫ ꝓsperitatibus sunt conten
ti qđ ostēdit̄ cū dꝛ Alienus.qꝛ.scꝫ isti quasi aliūde nati
alieni sunt ⁊ extranei ab hereditate paradisi.Ideo pos
sumus dicere deo illud Prouer.v.Ne des alienis ho-
noꝛē tuū ne foꝛte impleantur extranei viribus tuis et
laboꝛes tui sint in domo aliena.Sed scitis ꝙ recte vi-
detur ꝙ talibꝰ accidit sicut pullis aquile: aquila em̄
alienat ⁊ ꝓijcit vnū a se de pullis suis:qꝛ vltra duos nō
vult nutrire. Sed est quedā auis q̄ dꝛ hyn ſm Aristo.
que inueniens hmōi pullū ita a patre suo alienū ⁊ pꝛo
iectū ipsum in filiū recipit ⁊ adoptat.Sic vere charis-
simi: quādo verus aquila deus hoīes peccatoꝛes a se
alienauerit ⁊ nido suo.i. hereditate paradisi pꝛiuaue-
rit:⁊ ip̄os ab amoꝛe ⁊ gratia sua abiecerit ⁊ repudiaue
rit statim inueniūt aliū receptoꝛē.s.diabolū seu mun-
dū q̄ nullū cōsueuit degenerē refutare q̄ statim ipsos
recipit ⁊ adoptat ⁊ bonis ⁊ pꝛosperis huius mūdi nu-
trit ⁊ recreat ⁊ impinguat.Et ideo de mūdo ⁊ diabolo
pōt dici illđ.Eccli.xlix.Dederūt em̄ regnū suū alijs ⁊
gloꝛiā suā aliene genti.Diabolus em̄ ⁊ mundus dant
hodie alijs ⁊ genti aliene.i. mūdi peccatoꝛibus a deo
⁊ ab hereditate paradisi alienis regnū suū ⁊ gloꝛiā suā
gloꝛiā.s.honoꝛē totius mūdane pꝛosperitatis. ideo ta
libus dicitur illud Baruch. iij. Inueterasti in terra
aliena coinquinatus es cū moꝛtuis:deputatus es cuꝫ
descēdētibus in infernū. In quibꝰ verbis ostendit̄ ꝙ
mundus dicit̄ locus ⁊ regnū alienoꝛū.i.peccatoꝛū qua
druplici rōne:videlicet.Propter pigritie senectutem.
Inueterasti.Propter nequitie seruitutē.In terra alie-
na.Propter letalē societatē.coinq̄.inquit cū moꝛtuis
Propter finalē anxietatē: qꝛ deputatus es cū descēdē
tibus in infernū.terrena.s.terrā alienam huius mun-
di in qua mali imperāt atq̄ꝫ regnāt ipsi veniūt ⁊ descē
dunt in infernū ⁊ hereditate paradisi ꝑpetuo spolian
F tur. Dicit̄ igit̄ peccatoꝛ alienus qꝛ nō dotat̄ heredita-
te.¶ Quarto dicitur alienus quia flagellatur aduer-
sitate. Moꝛietur inquit. Sicut em̄ videmus ꝙ alieni
⁊ aduene multis laboꝛibus exponunt̄ parū ab alijs re
putant̄ ⁊ incōmoda plurima patiunt̄.Sic peccatoꝛ fi-
naliter laboꝛibꝰ moꝛtis exponit̄ a deo ⁊ angelis ⁊ san-
ctis cōtemnit̄ tandem in inferno perpetuis incomo-
dis subiugatur. Moꝛietur inquit.s. moꝛte tēpoꝛali et
eterna.Vñ Esa.xxvij.In gladio moꝛient̄ peccatoꝛes po
puli mei.Vñ de talibus alienis dꝛ Ezech.xiiij. Homo
de israel si alienatus fuerit a me faciā eū in exempluꝫ
⁊ in pꝛouerbiū ⁊ disperdā eū. Pone si vis quomō alie
nati a sensu finaliter moꝛiuntur.figura.j.Macha.xv.
Alienatus mente antiochus ⁊c. Vide ibi. Patet igit̄
ꝙ peccatoꝛ dicitur alienus.qꝛ sicut dictū est.

Aduersitate grauatur.
Hereditate priuatur.
Peruersitate tumescit.
Dubietate tremescit.

¶ Nota vlterius.ꝙ alienꝰ dicitur mūdus:diabolus:
tyꝛanus:mūdus vñ in ṗs. Relinquēt alienis diuitias
suas. Et Hie.xix. Alienū fecerūt locū istū. Mūdana
etiā ꝓsperitas dꝛ Aliena.Prouer.xxiij.Puteus angu-
stus os aliene.Mulier etiā mala dicitur aliena.Pro-
uer.vij. Vt eruaris ab aliena q̄ verba sua dulcia facit.
Et etiā oīa bona mūdi aliena dicunt̄: ⁊ hoc qꝛ aliūde
⁊ ab extrinseco nobis veniūt ⁊ alienis etiā post nos re
manent.vñ Sene.ep̄la.j. Mi lucilli aliena sunt ⁊ tp̄s
tantū nostrū est.Et breuiter mūdus dꝛ ꝓprie terra alie
na.Itē diabolꝰ Osee.iij. Respiciūt deos alienos.Item
tyꝛānꝰ.Esa.j.Corā oclīs vestris regiōes vr̄as alieni de
uoꝛāt.⁊ Osee.vij.Comederūt alieni robur eiꝰ ⁊c.sufficit.

Alienigena.

Dicit̄ ille q̄ est aliunde genitꝰ
Et potest significare hominē A
peccatoꝛē:sicut dictū est de alieno.Et nota ꝙ populꝰ
philistinoꝛū q̄ semper fuit filijs israel cōtrariꝰ ⁊ rebel
lis dicebatur populus alienigenarū:ad denotandū ꝙ
peccatoꝛes semꝑ sunt deo ⁊ populo eiꝰ cōtrārij ⁊ rebel
les.istos in pluribus cōflictibꝰ expugnauit Dauid si-
cut ipse dicit in ṗs.Mihi alienigene subditi sunt. Ad
denotandū ꝙ dauid manu foꝛtis.i.xp̄s peccatoꝛes per
moꝛtē coꝛpoꝛis impugnabit.⁊ eos in inferno seruitu-
ti perpetue subiugabit. ¶ Nota igit̄ ꝙ per alienigenā
intelligit̄ peccatoꝛ multiplici rōne. vcꝫ. qꝛ repꝛobatus
letaliter. Qꝛ maculatus carnaliter. Qꝛ disgregatꝰ dis
pariter.Quia castigatus crudeliter.Isti em̄ sicut indi
gni a deo repꝛobant̄.Nō vult em̄ deus ꝙ ad altaris sa
crificiū admittātur vel ꝙ ad dignitates ecclesiasticas
recipiātur.Vñ de agno pascali dꝛ.Exo.xij.ꝙ alienigena
nō comedet ex eo.⁊ Neemie.xiij.dixit. Neemias in per
sona boni pꝛelati.Mūdaui eos ab oībus alienigenis
⁊ cōstitui oꝛdines sacerdotū ⁊ leuitarū. Cuius tñ iam
fit hodie cōtrariū.qꝛ.s.mali pꝛe ceteris in ecclesia acce
ptātur.Vñ.j.Mac.v.dꝛ.Repleta est oīs galylea alieni
genis. figura.j. Mach.iij. vbi dꝛ.ꝙ antiochus misit
ad conterendū iudeā vt cōstitueret habitatoꝛes eiꝰ fi-
lios alienigenarū.Isti vt immundi per luxuriam ma-
culātur.ij.Esdre.viij. Terra polluta est abominationi
bus alienigenarū.Et ideo Neemias pꝛecepit ꝙ viri is
rael.i.viri ecclīastici dimitterēt oēs vxoꝛes alienigenas
qui scꝫ Neemias.i.bonꝰ ꝓlatus valde debet cauere ne
ecclīci cū malis mulieribus inquinent̄. Et tñ pꝛoh do
loꝛ de salomone dꝛ.iij.Reg.xj.ꝙ ipse adamauit mulie-
res alienigenas. Item isti socialiter nō ligātur. Non
enim solent mali per bonā societatē ligari:nec chari-
tatis federe colligari. Nee.iij. Separauerūt oēm alie
nigenā. Boni etiā debēt a talibus separari. Nee.ix.
Separatū est semen filioꝝ ab omni alienigena.Nō de-
cet enim ꝙ filij israel.i. boni maloꝝ societatē sectētur.
Et tamen ipsi pꝛoh doloꝛ dicunt illud ṗs. Mihi alie-
nigene amici facti sunt.Itē isti finaliter eternalit̄ cru-
ciantur ⁊ puniunt̄.s.in inferno.j. Mach. xj. Occidit
alienigenaꝝ in die illa tria milia. qꝛ scꝫ isti in inferno
collocabūtur damnabūtur ⁊ cruciabūtur: ita ꝙ tunc
poterit dici illud ṗs. Ecce alienigene ⁊ tyꝛus ⁊ popu-
lus ethiopū hi fuerunt illic.Illic dico.s.in mundo fue-
runt deum offendendo: ⁊ nūc illic.s.in inferno erunt
peccata luēdo.Ostendit̄ igitur hic ꝙ illic.s.in mundo
in deo vel in inferno erūt tria genera peccatoꝝ scꝫ So
litudinis sectatoꝛes.s.Alienigene. Multitudinis tur
batoꝛes. Tyꝛus.Angustians vel tribulans limpitudi-
nis cōtemptoꝛes:vel turpitudinis ꝓfessoꝛes:populus
ethyopuꝫ interpꝛetatur caliginosi.Dico igitur ꝙ illic
erūt sectatoꝛes solitudinis q̄ scꝫ noīe alienigenaꝝ intel
liguntur. Alienigena enim est ille qui nō est de patria B
de ciuitate vel de villa. ⁊ signat hoiem solitariū. qꝛ scꝫ
nō est de ciuitate.i. de ciuiū vnitate qꝛ oēm cōmunita
tē concoꝛdiā ⁊ societatē videtur fugere vilipendere et
hoꝛrere.immo moꝛibus ⁊ cōditionibus colloquijs et
cōsilijs vult ab oībus separari claudi pariter ⁊ velari.
Et ideo de talibus alienigenis dꝛ Nee.ix. Separatuꝫ
est semen filioꝛū israel ab omnibus alienigenis. Sicut
em̄ teste Isido. Aues ṗdales quoꝝ rostrū est curuum ⁊
vngues acuti solēt viuere soli.⁊ a cōitate aliarū auiuꝫ
separi ⁊ ab oībus alienari ⁊ segregari. Sic multi sunt
mali peccatoꝛes ⁊ in seculo ⁊ in claustro: q̄ ꝑ quandā
vite asteritatē solitudinē ⁊ parcialitatē:nihil volūt ha
bere cōmune cū alijs:sed ab omnibus esse distincti diui
si pariter ⁊ disiuncti.Et maxime tales sunt aues rapa
ces ⁊ detractoꝛes q̄ carnes crudas non cessant deuoꝛa

re. Tales etiam sunt auari ⁊ raptores quoꝝ rostrum .i. verba habent curuitatem fallacitatis ⁊ vngues .i. opa habent acuitatē rapacitatis. Isti dico soli ⁊ solitarij a bonorū societate ⁊ frequentia diuisi perpetuo volunt esse soli. Tre. iij. Sedebit solitarius ⁊ tacebit. Isti em̄ habent tepiditatē. Sedebit. Horrent societatē. Solitarius. Tenent procacitatem. Tacebit. Et ideo de tali maloꝝ distinctione dicitur Nume. xviij. Alienigena nō miscebit vobis. ⁊ Nee. xiij. Separabunt oēm alienigenā. Isti nō erant digni comedere de hostijs ⁊ sacrificijs sanctificatis nec intrare templū dn̄i: ⁊ maxime de agno paschali. sicut dr̄ Exo. xij. ⁊ Leui. xxij. Ad denotādū ꝙ hmōi solitarij alienigene: nō sunt digni ad cibuꝫ sanctificatum sacramēti altaris accedere: nec templū paradisi intrare: maxime cū tā in eucharistia ꝙ̄ in paradiso sit maxima societas cōitas ⁊ charitas intellecta. Sunt igitur sectatores solitudinis. ¶ Secūdo dico. ꝙ illic erūt turbatores multitudinis impij. s. tyrāni qui populū sibi subditū ⁊ vicinū rapinis ⁊ exactionibus angustiant ⁊ infestant qđ ostenditur cū dicitur Tyrus. qr̄ tyrus interpretatur angustians ⁊ tribulans Et ideo Dauid inter alios qui ipsum infestabāt ⁊ grauabant noiat alienigenas cū habitantibus tyruꝫ. Isti igit̄ sunt turbatores multitudinis. ¶ Tertio dico. ꝙ ibi sunt possessores turpitudinis qđ ostendit̄ cū dicit̄. Populus ethiopū. Ethiopes enim sunt populi nigri solis ardorib⁹ infestati ⁊ interpretant̄ caliginosi. Sic vere in mundo isto sunt plures peccatores qui sunt inflāmati per auaritiā ⁊ ambitionē. Qui sunt denigrati per infamiā ⁊ malā cōuersationē. Qui sunt caliginosi ⁊ excecati ꝑ ignorātiā ⁊ indiscretionē. q. s. limpitudinē discretionis ⁊ sapientie claritatē abdicant deserūt ⁊ cōtemnūt: ⁊ omnē mortalē turpitudinē atq; nigredinē profitent̄. Ideo talibus obscuris: tenebrosis ⁊ caliginosis nigris ⁊ viciosis peccatoribus dicit̄ Hiere. xiij. Si mutare potest ethiops pellē suā ⁊ pardus ꝓprietates suas: sic ⁊ vos poteritis bonū facere cū didiceritis malum. Sūt igitur alienigene moralis turpitudinis possessores vulgariter multitudinis turbatores localis solitudinis sectatores. Si vis aūt per alienigenā intelliguntur cōuersi ⁊ penitētes. Vn̄ Luc. xvij. Nō est inuētus q̄ rediret ⁊ daret gloriā deo nisi hic alienigena. Itē per alienigenā intelligitur proditor ⁊ deceptor Eccle. xj. Admitte alienigenā ⁊ subuertet te in turbine ⁊ alienabit te a vijs proprijs ⁊c. sufficit.

A **Alius.** Idē est ꝙ alter ⁊ signat hoiem ab alio distinctū ⁊ diuersum. Et pōt intelligi in bono. Et sic alius est ille qui a mūdo ⁊ mundanis vicijs est diuersus distinctus pariter ⁊ diuisus. Et de hoc Johan. x. Alias oues habeo q̄ nō sunt ex hoc ouili. Alius etiam potest dici ille qui est superadditus ⁊ adiunct⁹. Et ita potest significare quēlibet bonū sociū ⁊ amicuꝫ qui nobis in necessitatibus adiungitur ⁊ per pietatē ⁊ adiutoriū aggregatur. Et de hoc Prouer. xj. Alij diuidunt propria ⁊ ditiores sunt. ¶ Item alia significant multa vniuersaliter aggregata. Joh. xxj. alia signa multa fecit iesus. Et omnibus istis modis potest accipi in bono. ¶ Scđo dico. ꝙ pōt accipi in malo. Et sic alius

B. signat hominē diuersum diuisum ⁊ distinctū ab alijs per odiū ⁊ malignitatem: vel per vite dissimilē qualitatem. Et de talibus dicit̄ Prouerb. x. Alij rapiunt non sua ⁊ semper in egestate sunt. Et .j. Corin. xj. Alius quidem esurit: alius aūt ebrius est: vbi nota ꝙ homo de sui natura est eiusdē speciei cum alijs non diuerse: habet etiā os paruuꝫ ad denotandū qđ debet esse aial tēperatū ⁊ faciliter satiatuꝫ. Est etiā aial rationale atq; nudū a quibus tribus peccator videtur esse alius triplici ratiōe vꝫ. Propter moruꝫ difformitatem. Alius quidē. Propter mētis cupiditatē. Esurit. Propter mūdi prosperitatem: vel propter sensus obscuritatē. Ali⁹ autem ebrius est. ¶ Dico igitur ꝙ isti sunt difformiter ab alijs segregati quod ostendit̄ cū dicit̄ Alius quidem. Dicūtur em̄ alij: qr̄. s. diuisi sunt ab aliena cōuersatione. Quidā etiā sunt alij .i. singulares in sua mala conditiōe. Isti enim non volunt esse eiusdē speciei cū alijs .i. per amicitie vnitatē ⁊ charitatē: sed volūt esse alij per diuisionē ⁊ diuersitatē. Tales sunt similes squalle cepe canine q̄ qn̄q; inuenit̄ sola: ⁊ tunc mortifera est ⁊ venenosa: ⁊ est in littoribus maris ſm Pla. Sic vere tales qui ita sunt solitarij singulares ⁊ difformes coītati alioꝝ. q. s. iuxta maris littus .i. iuxta fluctus mūdanorum negocioꝝ semper inueniuntur plātati. Isti dico vt cōmuniter mortiferi sunt ⁊ venenosi per vicia et peccata ⁊ per mala opera ⁊ exempla. Et ideo de taliuꝫ difformitate dicit̄ .j. Corin. xv. Alia est caro volucrum ⁊ alia bestiaruꝫ vbi ostenditur ꝙ isti sunt separati difformitatibus: alia ⁊ alias. inq̄nati carnalib⁹: qr̄ sunt caro bestiarum. Eleuati pompositatibus Volucrū inq̄t. Ideo de eis dicitur. Sap. ij. Grauis est nobis etiaꝫ ad videndū qm̄ dissimilis est alijs vita eius tales sunt figurati Dan̄. vij. Ecce inquit bestia quarta terribilis atq; mirabilis ⁊ fortis nimis. dentes habens magnos ⁊ ferreos comedens ⁊ diminuens: ⁊ reliqua pedibus cōculcans: dissimilis aūt erat ceteris bestijs quas viderat an̄ eā ⁊ habebat cornua decē. Vere charissimi talis sunt hodie multi pctōres. qr̄ isti sunt terribiles pauperibus per aduersitatē. mirabiles diuitibus per ꝓsperitatem: fortes nimis per tēporalem potestatem. Dētes id est verba habentes ferrea per mordacitatem. Ideo isti comedunt alios per rapacitatem. Iterū dico ꝙ isti diminuūt. s. de fama aliorum per detractionem ⁊ de tēporali substantia per rapinā: vsurā ⁊ exactionē: ⁊ reliquos etiam de quibus .i. nō possunt aliquod malū dicere cōculcant ⁊ vilipendūt per sue laudis suppressionem vel aliqualē detractionem: vel cōculcant. s. ꝑ oppressionē ⁊ suppeditationē. Et ideo isti sunt dissimiles alijs. s. bonis per vite ⁊ fame excellentē imperfectionē. Cornuti sunt etiam per supbiam ⁊ elationē. Ideo de talibus alijs dicitur Dan̄. vij. Ecce alia bestia quasi pardus. Sic igitur patet ꝙ peccator dicitur alius propter morum diuersitatē. ¶ Secūdo dico ꝙ dicitur ali⁹ propter mētis cupiditatē. Esurit inq̄t. Peccatores enim

C per cupiditatem ⁊ ambitionē semꝑ esuriūt ⁊ sitiūt bona mundi: nec possunt aliq̄liter satiari: ⁊ ideo isti sunt alij ꝙ̄ deberent. Cū em̄ hō habeat inter aialia os minimū quasi alienū ⁊ cōtra ꝓpriā naturā imputat̄ ei quādo tāta auaricie estuat ꝙ eius appetitus neq̄t diuitijs satiari. Bona enim mundi sunt sicut fons tantali. de quo dicitur ꝙ quāto quis magis bibebat tanto plus sitiebat. Sic vere quāto plus de bonis mūdi biberis ⁊ acquisieris tanto plus sities ⁊ esuries .i. ardor ⁊ appetitus auaritie magis crescet. Eccle. xxiiij. Qui edunt me adhuc esurient ⁊ qui bibunt me adhuc sitient. Mundi ꝓsperitas loq̄tur q̄ nō facit nisi desideriū ꝓuocare. ⁊ ideo debemus esse similes ceruo q̄ quādo calefactus est ⁊ sitibundus dato ꝙ inueniat aliquē riuulū nunq̄ tamen ibi sistit: qr̄ scit ꝙ nō satiaretur nisi desideriuꝫ ꝓuocaret. Et ideo currit vsq; ad fontē vt ibi in aq̄ abūdantia suū repleat appetitū: vt dicit magister in libro proprietatū. Sic vere charissimi: nos q̄ in hoc mundo sumus diuersis tentationibus calefacti ꝓ deo non sistamus in riuulo mundane ꝓsperitatis: quia vere ista nō satiat neq; replet. immo desideriū ꝑ auariciā prouocat ⁊ accendit. Vn̄ Esa. v. Nobiles eius interierunt fame multitudo eius siti exaruit. Sed curramus ꝑ desiderium ⁊ affectū vsq; ad fontē viuuꝫ glorie paradisi: vbi ad plenū satiabitur nostri capacitas appetit⁹ ps. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Et illud quēadmodū desiderat ceruus ad fontes aquaꝝ ⁊c. In mūdo aūt isto ē ↄtrariū. qr̄. s. bona mūdi de se nō dāt sufficientiā sed indigentiā. Nō satietatē ſꝫ anxietatē. Nō fertilitatē ſꝫ cupiditatē. Et istud pꝫ in mundi raptoribus ⁊ auaris q̄ quāto plus accumulāt tāto plus indigēt desiderāt ⁊ mēdicant. Vn̄ de talib⁹ alijs dr̄ Prouerb. xj. Alij rapiūt ⁊ nō sua ⁊ semper in egestate: qr̄ breuiter teste Sene. Diues est nō qui magis hꝫ: ſꝫ q̄ min⁹ cupit.

Causas autē quare mundi bona nō satiant. Vide Sa
turare. Bene igitur dico. ꝙ pctōr pōt dici Aliꝰ ꝓpter
mentis cupiditatē. Esurit inqt. ¶ Tertio dico ꝙ pctōr
D dicit alius ꝓpter mūdi ꝓsperitatē vel ꝓpter sensus ob
scuritatē: Aliꝰ inqt ebrius ē Hō naturaliter est nudus
Iuxta illud Job. j. Nudꝰ egressus sum de vtero matris
mee. Est etiā aīal rōnale. iō pctōr qñ acqrat vestimēta
tꝑalis ꝓsperitatis ⁊ possessiōis qui etiā ex hoc perdit
sensū ⁊ vsum debite rōnis: ⁊ discretiōis alius ē ꝙ de-
beret Et hoc ondit qñ dr Aliꝰ ebrius est. Sicut em̄ vinū
immoderate sumptū aufert homini sensū ⁊ motū ⁊ fa
cit eū vacillare ⁊ titubare ⁊ quasi aliū a ꝓpria natura:
Sic mūdi ꝓsperitas homini aufert sensū debite rōis
⁊ discretiōis ⁊ motū virtuose oꝑatiōis. ipm̄qȝ facit titu
bare ab itinere ꝟtutis ⁊ ꝑfectionis. iō de tali ebrietate
dr in ps. Turbati sunt ⁊ moti sunt ⁊ oīs sapia eoꝝ deuo
rata est. Roꝝ. xiiij. Alius credit se mādūcare oīa Cōtra
illō Leui. x. Vinū ⁊ oīe qō inebriare pōt nō bibetis Et
cetera vide supra de. Abstinentia. Sic igit pȝ carissimi
ꝙ peccator dr aliꝰ ꝓpter mūdi ꝓsperitatē vel sensus ob
scuritatē mētis cupiditatē. morū difformitatē. Iō aliꝰ
merito pōt dici Et si volumus notare possumus dicere
ꝙ alius pōt dici Fallacijs palliatus Seuicijs effrena-
tus Negocijs occupatus Nequitijs implicatus. ¶ Di
citur dico alius ille qui fallacijs palliat. sicut sunt hy
pocrite falsi amici ⁊ ꝓditores. Inueniunt em̄ alij ꝙ cre
debant ps. Filij alieni mētiti sunt mihi Item illi qui se
uicijs effrenant. sicut sunt crudeles ⁊ tyranni. De qbꝰ
dr Joh. xxj. Petro dictū est. Alius te cinget et ducet. s.
quo tu vis supple violenter Itē illi qui mūdi negocijs
occupant: figurati in illo de quo dr Math. xxij. Quod
alius iuit ad villā suā. i. ad mūdi negocia et sic a regis
nuptijs est exclusus Itē illi qui nequicijs iplicant. Vñ
illi duo latrones dicunt alij Luc. xxiij. Crucifixi sunt cū
xpo alij duo nequā Sic igit dico ꝙ aliꝰ signat peccato
rē ¶ Sȝ adhuc nota ꝙ vir ꝑfectus pōt dici alius qui. s.
ꝓpter vite excellentiā ⁊ sanctitatē alius ab alijs potest
F dici: Et de hoc. j. Corin. xij. Alij dat sermo scientie: alij
sapientie vel spiritus alij fides. alij gratia sanitatū alij
operatio virtutū: alij ꝓphetia: alij discretio spirituum
alij interpretatio sermonū. Et breuiter ille qui vult eē
alius. i. singularis excellens ⁊ ꝑfectus in oīni bono per
spiritū est ꝑuectus. Et nota qō de talibꝰ potest expo-
ni illud. j. Cori. xv. Alia est claritas solis. alia lune. alia
stellarū q: vero claritas ⁊ excellētia ꝑfectorū qui per so
lem: lunā ⁊ stellas intelligūtur. est alia ⁊ alia. i. ab alio
rū cōmuni vsu ꝑ eminētiā segregata et diuisa in qbus
verbis taliū ꝑfectorū excellētia ⁊ claritas describitur.
A lucida claritate. Solis. A fluida pietate lune A soli-
da firmitate. stellarū. Habēt igit boni lucidū splēdo
rē. q: s. cōparant soli Nā sicut sol pōt dici alius ab alijs
luminaribus ꝓpter excellentiā claritatis q: s. ꝙtū est
de se sua claritas est inobfuscabilis et inextinguibilis
inuariabilis. Sic vere claritas bonitatis sapientie ⁊ di
scretionis ⁊ honestatis bonorū ⁊ ꝑfectorū nō obfuscat
per ignorantiā nō variat ꝑ insolentiā. nō extinguit per
inperseuerantiā. immo in eodē statu ꝑseuerat: Eccli.
xxvij Omnis homo sanctus manet in sapiētia sicut sol
Et ideo talibus alijs dr. j. Cori. xij. Alij per spm̄ datur
sermo sapientie. Habet igit lucidū splēdorē. Scdo hȝ
fluidū dulcorē: Luna inquit Nota sicut luna est alia ⁊
diuersa excellēs ⁊ separata ab alijs luminaribus in hu
miditate. q: ꝑm Ambro. Luna dicitur mater roris fons
humoris. decor noctis. Sic viri ꝑfecti alios excellūt in
humore dulcoris ⁊ cōpassiōis. Nā ros pietatis ab eis
distillat ⁊ nox. i. status pauperū ⁊ egenorū ab eis deco
rat. Ex iō sicut videmꝰ ꝙ luna ꝙtuncūqȝ rorē inferius
administret sua tamē influentia ex hoc nō minuit neqȝ
cessat. Sic ꝟe boni ⁊ misericordes nō minuunt nec de
pauperāt ꝙuis rorē bñficioꝝ alijs largiant. imo ꝑ dei
ordinationē sepe fit ꝙ bonis ampliant potioribꝰ Luc.
vj. Date ⁊ dabitur vobis. Et Esa. lx. Non occidet vltra
sol tuus ⁊ luna tua nō minuetur amplius ⁊c. De tali-
bus alijs dicit Prouerb. xj. Alij diuidūt propria et di-
tiores sunt. ¶ Tertio dico ꝙ nō tantū habent isti fer-
uidū dulcorē: immo etiā habēt solidū tenorē stelle: q̄
dicuntur a stādo. q: s. ꝓpter suā perpetuā stabilitatē
alie sunt ab aliorū corporū mutabilitate: q: s. in firma
mēto cōtinue voluunt nunꝙ tamen deficiunt neqȝ ca
dunt: immo in firmamento perpetuo ꝑseuerant. Sic
vere boni ⁊ perfecti ita sunt per virtutē perseuerantie
in firmamēto. i. in fide ecclesie vel in statu gratie radi
cati stabiliti ⁊ firmati: ꝙ ꝙuis moueātur tribulatiōi-
bus: agitentur tentationibus: ipsi tamen per peccatū
non frangūtur: per incōstantiā nō mutant: per impa
tientiā nō turbantur: per morū insufficientiā nō per-
duntur: sed magis ⁊ magis per firmitatē perpetuam
roborant. Unde Dan. xij. Iusti aūt fulgebūt sicut stel
le in perpetuas eternitates. Ideo de talibus alijs dici
tur Johan. xiiij. Aliū paraclitū dabit vobis vt maneat
vobiscū in eternū. Isti dicuntur paracliti per aliorum
consolationē: dicunt a patre dati per diuinā institu-
tionē. Dicunt manere in eternū per perseuerantē du-
rationem. Et ideo isti dicuntur stelle a stando. q: s. in
fide ⁊ moribus sunt stabiles atqȝ firmi. Sed heu proh
dolor quot sunt hodie qui habeant Firmitatē stellarū
Pietatē lunarē: Claritatē solarem. Pro certo pauci
quod dolendū est: claritas sapientie: nebulis ignoran
tie denigratur. ideo nō sunt sol: pietas influentie facu
lis auaritie desiccantur. ideo non sunt luna. Firmitas
existētie. Jaculis ignorantie ꝑforantur. Et ideo proh-
dolor isti non sunt hodie stelle. Nō sic charissimi non
sed pro deo habeamus sicut dictum est Splendorem
lucidum solis. Dulcorē fluidū Lune. Tenorem solidū
stellarū. Et sic erimus alij per vitā ⁊ sanctitatem emi-
nentem ab alijs segregati. Et nota ꝙ tales alij. i. tales
singulares ⁊ iusti.

Utiliter solent occupari.
Viriliter solēt operari.
Opulenter solent fecundari.
Eminenter solēt exaltari.
Celeriter solent agitari.
Moraliter solēt immutari.
Salubriter solent liberari.

¶ Dico igit ꝙ iusti
vtiliter occupantur
Joh. iiij. Alij labora
uerūt: ⁊ vos in labo
res eoꝝ intrastis. ¶ Itē viriliter operant. j. Corin. xij.
Alij dat oꝑatio virtutū. ¶ Itē opulent secundant sup
ple fructu bonoꝝ operū. Vñ Luc. viij. Aliud cecidit in
terrā bonā ⁊ ortū fecit fructū cētuplū. ¶ Itē eminēter
sublimant. i. ad honores spūales ⁊ eternales. vñ Eph.
iiij. dr ꝙ deꝰ alios pastores ⁊ doctores alios ꝟo euāge
listas. ¶ Itē celeriter agitant supple obediēdo prōpte
maioribꝰ. vñ illō Joh. xx. Aliꝰ discipulꝰ ꝑcucurrit citiꝰ
petro. ¶ Itē moraliter immutant supple se cōuerten
do ad bonū. Vñ de saul dr. j. Reg. x. ꝙ deꝰ imutauit si-
bi cor aliud. ¶ Itē salubriter liberant sup. imꝑant. Vñ
Mat. xxvij. dr ꝙ xps alios saluos fecit. Sic igit pȝ ꝙ
isti dicunt alij inꝙtū sunt singulariter ꝑfecti: ⁊ a cun-
ctis vicijs alieni: vñ de deo dr Esa. lxv. ꝙ seruos suos
vocauit noīe alio. Quilibet igit bonus dȝ tales alios
diligere ⁊ eoꝝ vtilitatē velle. Iuxta illud Phil. ij. nemo
qō suū ē q̄rat. ⁊ hec de alieno alienigena ⁊ alio sufficiāt

Alligare.

Diuersimode sonat in scriptura. A
Nota igit: ꝙ ꝑm ꝙ ex scriptura per
pēdit per alligaturā pōt intelligi. Gratia q̄ ligat per-
fectos. Lex que ligat erectos. Culpa que ligat infectos
Pena que ligat eiectos. Gloria que ligat prouectos.
¶ Nam primo per gratiam ⁊ disciplinam ligant per-
fecti: quia pro certo ista est ꝑm ps. Qui sanat cōtritos
corde ⁊ alligat cōtritiones eoꝝ. ¶ Itē ꝑ legē ligant di-
scoli supbi ⁊ erecti. Mar. iij. Nemo pōt vasa fortis di-
ripere nisi priꝰ fortē alliget. ¶ Itē ꝑ culpā ligant infe-
cti. i. pctōres. s. cū vinculo male cōsuetudinis. vñ. Luc.
xiij. xps dicit. ꝙ filiam abrae quā alligauit sathanas.
xviij. ānis oportebat curare sabbato. Itē ꝑ penā alligant
miseri ⁊ deiecti vñ de herode dr ꝙ ipe allegauit iohānē
⁊ posuit in carcerē. ¶ Itē ꝑ gliam alligant beati. s. sur

sursum in patria vbi ita ligati sunt ꝙ amplius inde ca
dere nō possunt. vñ Eccli. vj. Vincula ipsius alligatu-
ra sanitatis. Dicamus igitur aliquid de alligatiōe mo
rali que fit per gratiā. Ista enim nihil aliud est ꝙ mā
datorū obseruatio: religionis subiectio: legis diuine
obligatio: charitatis cōiunctio: quibus. s. homo domi
tus ⁊ ligatus deo per obedientiā subijcit ⁊ eidē debite
famulat. Sicut enī leo in nemore capitur ligat doma
tur ⁊ tandē regibus ⁊ principibus presentatur. Sic ve
re peccator quando capit ꝑ cōuersionē alligat ꝑ statu
torū regulariū impositionē domatur per obedientiā
⁊ suggestionē: ⁊ tandē regibus ⁊ principibus. i. deo et
angelis presentatur per eterne glorie acquisitionē. sic
erat alligat9 Paulus Act. xx. vbi dicit Alligatus spiri
tu vado in hierusalē. In quibus verbis ostendit ꝙ si
cut aīal captū ⁊ ligatum subiugat instigat obedit ac
cedit. Sic vere nos debemus Regulari tenaciter. Al-
ligatus Inspirari viuaciter. Spū. Obedire celeriter.
B Vado. Peruenire feliciter. In hierusalē. ¶ Dico igit
ꝙ debemus tenaciter regulari. Alligatus inqt Nam
sicut videm9 ꝙ bos alligatus ⁊ domitus regulariter
⁊ ad voluntatem ductoris in patientia circuit ⁊ labo-
rat. Sic vere homo qui ligatus ⁊ strictus est vinculis
charitatis ⁊ cathenis regulariū statutorū ⁊ diuinorū
mandatorū honeste regulariter patienter ⁊ reuerēter
debet se habere: ⁊ in agro ecclesie per penitentiā labo
rare. Alligatus inquit Luce. xix. Inuenietis pullū asi
ne alligatū: vbi ostendit ꝙ hoiem alligat. Per pseue-
rātie stabilitatis. Inuenietis. q. d. ipse nō recedet. Per
obedientie humilitatis. Pullū ⁊ patientie tranquilli
tatis. Asine. Nō ꝑ certo est cōtra multos qui nec per-
seuerātia obedientia vel patientia sunt ligati. immo
prohdolor tanta leuitate proteruitate inconstantia ⁊
inobedientia sunt elati. ꝙ nec deo nec prelato nec vin
culis salutaribus nec statutis regularibus volūt sub-
mittere colla sua. Tales sunt superbi ⁊ elati ⁊ obstina
ti: ⁊ in seculo ⁊ in claustro similes onagro: quod est ani
mal qd nulla arte domatur: nec aliqua industria regu
latur. Sic vere multi sunt qui ita sunt obstinati ⁊ ela-
ti ꝙ vix aut nunꝙ possunt a plato ⁊ a superiore doma
ri regulari alligari vel subiugari. De his dr Job. xj. Vir
vanus in supbiā erigit: ⁊ quasi pullū onagri se liberū
natum putat. Sic enim rinoceros est aīal indomabi
le ⁊ illigabile sic tales. Ideo Job. xxxix. dicit. Nunquid
alligabis rinocerōtē loro? q. d. impossibile est nisi de9
apponat manū. Sed prohdolor ista sua indomabili-
tas cedit eis in piudiciū ⁊ iacturā. Sicut enī aper est
aīal indomabile ⁊ indomesticabile: vt cōiter: ⁊ tamen
venator aliqñ in suis rhetib9 ⁊ cathenis ipsum alligat
⁊ constringit: ⁊ tūc cū ense ⁊ gladio ipsum vulnerat et
occidit. Sic vere tales obstinati ⁊ pterui q ꝑ tpe hui9
vite nolunt per disciplinā ligari vel domari: finaliter
a venatore deo vinculis sue iusticie ligabunt ⁊ eterne dam
nationis rhetibus artabunt: ⁊ gladio tormentorū in-
fernaliū necabunt figura. Dan. iiij. vbi de Nabuch. dr
Alliget vinculo ferreo ⁊ ereo: ⁊ cū feris sit pars ei9 cor
ei9 ab hūano immutetur ⁊ cor fere detur ei: qr vere cha
rissimi isti sunt superbi ceruicosi ⁊ pterui finaliter vin
culis ferreis. i. tenacitate ⁊ perpetuitate eterne dam-
nationis ligabunt ⁊ corde hūano. i. discretiōe ⁊ sapien
tia pre tormentorum immanitate priuabunt. Ideo de
talib9 dicitur. Mat. xiiij. Herodes tenuit ⁊ ligauit Jo
hannē ⁊ posuit ipsum in carcerē. Ideo de zizania dicit
Mat. xiij. Alligate eos ꝑ fasciculos ad cōburēdū. vbi
ostēdit ꝙ peccatores in inferno Tenaciter cōstringū-
tur. Alligate eos. Difformiter distingunt. Per fascicu
los. Acerbiter affliguntur. Ad cōburendū. Heu cha-
rissimi non sic: sed pro deo alligemur stringamur do-
memur in vita ista regularibus disciplinis. Ne forte
oporteat finaliter alligari in inferni incēdijs ⁊ cathe-
nis. Sic igitur dico ꝙ debemus tenaciter vel morali-
ter regulari. Alligatus inqt. Exemplo apli qui dicebat
Act. xxj. Nō solū alligari sed mori paratus sum ꝑ noie
iesu xpi. ¶ Secūdo dico ꝙ debemus viuaciter inspira C
ri. Spiritu inqt. Sicut enī aīal alligatū ad voluntatē
ductoris ducit vsquaq. Sic nos ad voluntatē: inspi-
rationē: suggestionē ductoris nostri spūssancti debe-
mus duci ad oīa bona opera exercenda. Nā sicut spūs
id est ventus nauē ꝑ fluctus maris ducit ad portū quā
do in velum eius directe percutit atq sufflat. Sic ve-
re spūs sanctus quādo per suas inspiratiōes sufflat in
velū voluntatis ipsam nauem. i. ipsam aīam in huius
mundi pelago fluctuantē ad portū salutis. s. ad para-
disū pertrahit. vñ ps. Spiritus tuus bonus deducet
me in terrā rectā. Sed prohdolor videt ꝙ multis aīa-
bus accidit sicut naui. Est enī sm Isid. qdā piscis par
uus vix semipedalis q dr Echinus cuius est tanta vis
adherentie: ꝙ qñ naui adheret ipsam facit immobilē
⁊ ita venti flatibus contrariatur ⁊ ꝙ in mari mobili-
ter sistitur: nec ad portū per ventū ducit vel minat. Si
cut etiā exemplificat Pli. de naui pretoriana. que per
talem piscē extitit arrestata. Vere charissimi talis est
amor mūdi seu peccatū auaricia. qr ꝑ certo quādo na-
ui. i. aīe adhesit ab obedientia ⁊ a progressu bonorum
operū ipsam impedit: ita ꝙ in mari huius mundi ꝑ
auariciā sistitur: nec ad portū paradisi per venti. i. spi
ritussancti influentiam applicatur. Nō sic charissimi
sed ab oībus alligaturis mūdani amoris caueamus:
vt ligati loris mādatorū dei vento. i. influentie spūssan
cti viuaciter peramus vt per ipsum ad paradisi glo-
riam veniamus: vt sic quilibet dicat illud. Ezech. viij.
Eleuauit me spūs ⁊ adduxit in hierl'. qr ꝑ certo illi om
nes qui taliter alligantur in terris eternaliter ligabū
tur ⁊ stabilentur in celis. Mat. xviij. Quodcūq liga-
ueris super terrā erit ligatū ⁊ in celis ⁊c. Debem9 igit
inspirari viuaciter. ¶ Tertio debemus obedire veraci
ter vel celeriter. Vado inquit qd est presentis tēporis. D
Ad denotandū ꝙ sicut aīal alligatū magistro suo obe
dit ⁊ post eū vadit ⁊ nō sm volūtatē ppriā: sed sm vo
luntatē magistri se regit. Sicut ptz de symia ⁊ deorso.
Sic nos diuinis preceptis et charitatis vinculis alli-
gati. debemus semper esse presentes. i. presto ⁊ parati
ad obediendū. ita ꝙ magistrū nostrū. s. deū ⁊ prelatū
debemus sequi ⁊ nō sm nostrā volūtatē: sed sm suam
dirigi seu regi. Vado inqt. Luce. vij. Dico huic vade et
vadit. De quo potest dici illud. Apoca. ix. Solue quat
tuor angelos qui alligati sunt. q. d. talis moralis alliga
tio est ad obediendū quedā liberatio ⁊ solutio. Nō est
contra multos qui nō dicunt vado in presenti. immo
videntur dicere: vado in futurū: qr semper pcrastināt
obedire. nihil prompte seu celeriter facientes ⁊ adim
plentes. Non sic charissimi sed obediamus celeriter.
¶ Quarto dico ꝙ necesse est ꝙ perueniam9 feliciter. E
In hierusalē inquit. i. in beatitudinē paradisi. Sicut
enim bos postꝙ diu alligatus in agro laborauerit: fi-
naliter ad domū domini sui ducitur ⁊ ad presepe poni
tur vbi impinguat. Sic vere homo postꝙ in agro hu-
ius mundi per penitentiā laborauerit vinculis diuini
amoris ⁊ discipline funibus alligatus finaliter ad do
mū domini sui. s. ad paradisum ducit ⁊ ad presepe eter
ne recreatiōis introducitur: ⁊ ad presepe vbi perpetuo
recreatur. In hierusalē inqt vt sic dicatur illud Eccle.
xxiiij. In syon firmata sum ⁊ in ciuitate sanctificata si-
militer requieui: ⁊ in hierusalē potestas mea: vbi ostē
ditur ꝙ beati habēt Securitatē: firmata sum. Cōmu-
nitate. Ciuitate. Trāquillitatem. Requieui autorita-
tem: qr in hierusalem potestas mea. Et cetera sicut su
pra de adducere in illa autoritate preallegata. Eleua
uit me spūs ⁊ adduxit in hierusalē. Act. xxj. ca. Virum
cuius zona hec est. sic alligabūt in hierusalē ⁊c. Sic igi
tur patet ꝙ nos debem9 feliciter peruenire. Celeriter
obedire. Viuaciter inspirari. Tenaciter vel moraliter
regulari. Et sic ptz ꝙ erim9 spūaliter alligati. Et nota
siuis ꝙ per alligaturā intelligit cura ⁊ diligētia pasto
ralis: qr sicut medicus alligat vulnera infirmorū. sic pre
latus pctā subditorū: ⁊ eorū malos motus ⁊ actus alli
gare

gare.stringere vel sanare.Ezec.xxxiiij.Qđ perierat re⸗
quiram.qđ obiectū erat reducā:qđ cōfractū fuerat al
ligabo.⁊ qđ pingue ⁊ forte custodiā.⁊ qđ infirmū cōso
lidabo ⁊c.sufficit.

Alioquin. videt̃ cōiunctio disiūctiua. signat
em̄ idē qđ vel.vel saltē seu vel pro
certo.⁊ ideo vide infra de vel.

A **Aliquis.** Aliq̇d:q: aliq̇s diminuit̃ a signo vni
uersali.s.a bonis ⁊ significatū cōe cō⸗
trahit ad quid certū ⁊ limitatū posset dici ꝙ de sui na
tura aliq̇s signat xp̄m vel quēlibet virū ꝑfectū q̇ cōsti
tuit̃ in excellēti singularitate: ⁊ q̇ ꝓprie noīari neq̇t sȝ
solū debere. Aliq̇s sub quadā gn̄ali dubietate signa⸗
re.Pauperē q̇ ꝯtrahit̃ ⁊ diminuit̃ a mūdi ꝓsperitate
Demonē q̇ cōtrahit̃ a celi societate.Pctōrē qui dimi
nuit̃ a gr̄e libertate.Auarū q̇ cōtrahit̃ ab oī hylaritate
et cōstituit̃ in stricta ꝑtialitate. Qn̄qȝ demit ⁊ subtra
hit a generalitate.⁊ sic oīs ⁊ aliquis opponunt̃ tanq̄
singulare ⁊ vniuersale.⁊ sic aliq̇s sumit̃ ꝓ quidā:⁊ isto
mō dr̄ aliquid idē ꝙ modicū seu parū. Sicut em̄ dr̄ nō
multū est:tn̄ aliq̇d est.Et sic sumit̃ vbi dr̄. Anazareth
pōt aliquid boni eē singularitate aūt ⁊ a gn̄alitate di⸗
minutionē significat.Qn̄qȝ aliquid aūt significat eēn
tie certitudinē:⁊ sic aliq̇d: ⁊ nihil:⁊ aliq̇s ⁊ null⁹ oppo
nunt̃.Et sic de deo respectu cuius oīa nihil sunt.⁊ qui
solus est aliq̇s:vel aliq̇d dr̄.j.Cor.iij.Nec em̄ q̇ plan⸗
tat:nec q̇ rigat est aliq̇d:sȝ qui incremētū dat de⁹.His
B premissis dicā:ꝙ illud ꝓnomē aliquid qđ cōponit̃ ab
alius ⁊ quis in bono significat et in malo. ¶ In bono
em̄ significat aliq̇s ipsius dei ꝑfectionē.hoīs iusti con
ditionē celi bonoꝝ possessionē.Et prīo dico ꝙ ē vnuȝ
aliquid qđ spectat ad deū qui est aliquid singulariter
deus em̄ vt dictū est.est aliquid:cetera aūt nihil sunt
de⁹ em̄ ꝑ singularē ꝑfectionē est aliq̇s.i.alius d̄s.i.ab
aliis distinct⁹.Et singulariter eminēs vniuersis Dan̄.
C vj.Nō inuenim⁹ aliquā occasionē nisi ī deo. Occasio
nem aliq̇d.i.ꝑfectionē. ¶ Scđo dico:ꝙ est vnū aliq̇d
qđ spectat ad iustū qđ ē aliquid virtualiter.Iustus em̄
est aliquid.s.ꝑ esse gr̄e peccator aūt nihil est q: dato ꝙ
sit aliq̇d q̄tū ad eē nature tm̄.nihil aūt nullus ē q̄tuȝ
ad esse gr̄e:q: teste Aug.Pctm̄ nihil est ⁊ nihil fiūt ho
mines cū peccāt.Iđ dr̄ Gal.vj. Si q̇s existimat se esse
aliquid cū nihil sit ipse se seducit. Est igit̃ iust⁹ aliq̇s
vel aliq̇d: q̄tū ad esse nature veritatē ⁊ q̄tū ad gr̄e bo
nitatē ⁊ q̄tū ad ꝑfectiōis singularitatē.Vn̄ Iac.j. Vo
lūtarie genuit nos.s.de⁹ verbo veritatis vt sim⁹ initiū
aliquod creature ei⁹ Aduerte igit̃ ꝙ tales aliqui.s.viri
sancti ⁊ iusti solēt persistere in bonis morib⁹:ꝑ perma
nentiā resistere asperis casib⁹:per patientiā desistere
a malis actib⁹ per pniam. Assistere deuotis p̄cibus ꝑ
amiciciā. Abstergere de fratrū cordib⁹ omnē nequiciā
Dico igr̄ ꝙ ille q̇ est aliquis vel aliq̇d spūalr̄ ꝑ perma⸗
nentiā in bono persistit.ex diuina em̄ volūtate et gr̄a
iusti ī bono ꝑmanēt ⁊ in virtute glorie ꝑseuerāt.Sap̄.
xj.Quō aūt posses aliq̇d ꝑmanere nisi voluisses.Iteȝ
talis aliquis ꝑ patientiā asperis resistit.Iac.v.Tristat̃
aliq̇s vestrū:oret equo animo ⁊ psallat. ꝑ penitentiaȝ
a malo desistit.Vn̄.ij.Pe.iij.dr̄ ꝙ de⁹ nō vult aliquos
perire sed oēs ad penitētiā reuerti.Itē per amiciciam
precib⁹ assistit seu cōsentit. Iusti enim ⁊ sancti qui scȝ
aliquid sunt in exaudiendis alioꝝ iustis p̄cibus semꝑ
sunt ꝓmpti.Ideo i scriptura decet nos tales aliquos
requirere ⁊ coꝝ opem in necessitatib⁹ implorare. Iob
v.Voca igit̃ si est qui tibi respōdeat ⁊ ad aliquē sctōꝝ
conuertere.Itē ille oēm nequiciā extermiat ⁊ sistit. q:
vir iustus per correctionē ⁊ monitionē alioꝝ iniquita
tes depellit:ipsosqȝ per bonā conuersationem rutila⸗
re facit. Baruc.vj. Nisi aliquis exterserit eruginē nō
D fulgebunt. Patȝ igitur ꝙ iustus est aliquid loquēdo
virtualiter. ¶ Tertio dico:ꝙ peccator est aliquid lo⸗
quēdo criminaliter.aliquid em̄ vt dictū est habet quā
dā singularē distinctionē ⁊ etiā detractionē: et a toto
diminutionē significat.et sic aliq̇d accipit̃ ꝓ aliquātu
lum.q:.s.pctōr semꝑ vult esse distinctus et singularis
per societatis ⁊ charitatis carentiā:⁊ discordie ⁊ inui
die partialitatē:⁊ semꝑ solet a virtutib⁹ detrahere seu
diminuere:seu etiā in virtutib⁹ diminut⁹ eē ꝑ iniqui⸗
tatē.Ideo ꝑ aliquid intelligit̃ vel ille pctōr vel ipsum
pctm̄.Peccator dico.Iob.vj.Potest aliquis gustare
qđ gustatū aufert mortē. Aliquis em̄.i.pctōr pctm̄ gu
stat qđ mortē eternā sibi propinat.q: sicut dicit̃ Iac.j.
Pctm̄ cū ꝯsummatū fuerit generat mortē.De pctōre
etiā dr̄ Apo.xxj.ꝙ in ciuitatē nouā nō ītrabit aliquid
coinquinatū ⁊ imundū.Pctm̄ etiā dr̄ aliquid Iudith.
v.Perquire si ē.est aliquid iniquitas eoꝝ.⁊ Act.xviij.
Siquidē eēt pctm̄ aliquod aut facin⁹ pessimū ⁊c. Vn̄
etiā de ecclesia dr̄ Eph.v.ꝙ deus dilexit eā nō haben⸗
tē maculā neqȝ rugā nec aliquod hmōi:patet igit̃ q̄uo
peccator dr̄ aliquod loquēdo criminaliter. ¶ Quarto
dico ꝙ bona mūdi dicunt̃ aliquod diminutiue seu cō
tēptibiliter. Cōstat em̄ ꝙ gutta aq̄ pōt dici aliquod
idest modicū seu aliquātulū respectu maris. Sic bo⸗
na tꝑalia respectu eternoꝝ.Et nota ꝙ bona tꝑalia di⸗
cuntur aliquod videlicet.Quia.

Rapaces.auide cupiunt.	Bona igitur tꝑalia
Tenaces.nullis impartiūtur.	sunt aliquod quod
Audaces:letanter rapiūt.	auide cupiunt.rapa
Veraces.pauperi iaciūt.	ces seu raptores.i.in

satiabiles auari.De quo Ecclesiasti.xxiij. Anima ca⸗
lida quasi ignis ardens nō extiguet̃ donec aliquid glu
tiat.q.d.Anima ardens.i.mēs auari qn̄ aliqđ terrenū
quod cupierit acquirit ⁊ amplectitur tūc ad tp̄s sitis
sue auaricie extinguit̃.Sed cito post fortius accendet̃
¶ Iteȝ terrena aliquid sunt qđ nemini diuidūt tena
ces.i.hoīes parci.qui.s.nemini distribuunt bona sua.
Similes illis idolis babylōie.de quib⁹ dicit̃ Baruc.
ꝙ neqȝ infirmo neqȝ mēdicanti aliquid impꝑtiuntur.
¶ Itē sunt aliquid quod letanter rapiūt rapaces : scȝ
audaces impii ⁊ crudeles raptores.De quib⁹ Amos.
iij.Nūquid hȝ catulus leonis voceȝ de cubili suo nisi
aliquid apprehēderit. ¶ Itē sunt aliquid q: aliis ero⸗
gant veraces: hoc est dictu. viri misericordes ⁊ pii.vn̄
Act.iiij.ꝙ nec quisq̄ coꝝ q̄ possidebat suū aliquid esse
dicebat:sed erāt eis oīa cōia.q.d.Illud aliquid.i.illud
modicū quod quidā hn̄t viri pii nō est ꝓprie suū.quia
illud cōicāt oīb⁹ tāq̄ cōe ⁊ nō ꝓpriū. Sic igit̃ patȝ.ꝙ f
terrena dicūtur aliquid cōtēptibiliter. ¶ Quinto di⸗
co ꝙ bona spūalia.i.eterna dicuntur aliquid essentia
liter seu ꝑmāsibiliter terrena in respectu spūaliū non
sunt aliquid nec minimū in respectu eternoꝝ: spūalia
aūt ⁊ eterna bona ꝓprie sunt aliquid. q: semꝑ manēt
et ꝑsistunt.Vn̄ de illo aliquid pōt itelligi illud Mat.
xx.vbi dicit̃ ꝙ mater filioꝝ zebedei accessit ad Iesuȝ pe
tens aliquid ab eo ⁊.ꝯn̄r declarat illud aliquid dicēs.
dic vt sedeāt ⁊c. Et sic patȝ q̄uo ſm̄ diuersa significata
aliquid seu aliquis diuersimode pn̄t sumi ⁊c. vide in⸗
fra de quidā:quod idem est ꝙ aliquis.Aliquid ⁊ vel
aliquātulū signāt mūdi bona q̄ valde sunt stricta pau
ca cōtracta ⁊ modica.respectu bonoꝝ celestiū immēsi
tate.De q̇bus Act.iij.dr̄ ꝙ claudus respiciebat ap̄los
sperans se aliquid accepturū ab eis. De istis potes al
legare ⁊ dilatare pro libito q: hic concordantie autori⸗
tatum non habentur.

Aliquando. Nota ꝙ aliqn̄ est aduerbiū tē⸗ A
poris quod est mediū iter sem
per ⁊ nunq̄.Signat em̄ interpositionē tp̄is vel hora
rū.Et pōt ꝑtinere tā ad bonos q̄ ad malos.Boni em̄
habent suum aliqn̄ q: videlicet nō possunt semper esse
in actu benefaciendi:sed aliquando redeūt ad opera
virtuosa:vt q: nō semꝑ vacant circa contēplatiuā: sed
qn̄qȝ redeūt ad actiuā. Vn̄ dico ꝙ ipsi debent.Aliqn̄.

Simplicib⁹ predicare.	¶ Dico aliqn̄ p̄dica
Vacillātes cōfirmare.	re Eccl'ia.xxxvij. Aīa
Celestia cogitare.	iusti annūciat aliqn̄
Se aliis cōicare.	vera.Dico aliqn̄ cō⸗
De reb⁹ ꝓpriis ordinare.	firmare : sicut petro

dem̄ ē lu.xxij. Tu aliqñ ɔuersꝰ ɔfirma frēs tuos. ¶ Di co etiā aliqñ alta cogitare. ps. Intelligite insipiētes in populo et stulti aliqñ sapite. ¶ Dico insup ꝙ ipsi de bent aliqñ extraneis cōicare. Eccl'i.xiij. Si cōicabit lu pus agno aliqñ. ¶ Dico nichilominus ꝙ ipsi debent aliqñ circa negocia ꝓpria vacare ⁊ de suis negocijs ordinare. Gen̄.xxx. Justum ē vt aliqñ ꝓuideā domui mee. Et sic per cōseqñs pt dici de alijs actibus bonoꝝ Non em̄ oportet ꝙ homo semꝑ circa vnū negociū sit intentus immo oportet ꝙ aliqñ nunc ad vnū nūc ad aliud sit extentus. Exemplo arboris q̄ non semꝑ eadē mensura fructus portat immo aliqñ satis aliqñ parꝝ fructificat. De malis etiaꝫ dici pōt ꝙ ipsi habeāt suū aliqñ. Nam sicut febris habet suas interpolationes qꝛ.s. non solet semꝑ equaliter affligere. sed aliqñ plus aliqñ minꝰ vexare. ⁊ aliqñ ex toto deficere ⁊ cessare. sic mali non semꝑ sūt in eodem gradu malicie sed aliqñ plus aliqñ minꝰ student iniquitati ⁊ nequicie iuxta il lud Johānis.xj. Nonne duodecim hore sunt diei: Et si qñqꝫ a malo cessāt tamen in malum iterum recidi uant. Roma.vij. Uiuebam sine lege aliquando.

A **Aliter.** Nota ꝙ aliter est aduerbiū qualitatis ⁊ qꝛ denotat quādā alterationē mutatio nem: cōtradictionem. Ideo ſm ꝙ alteratio vel cōtra dictio bona vel mala fuerit ſm hoc aliter moraliter lo quēdo bonum vel malū significabit. In bono em̄ pōt signare. Penitētes qui se habēt aliter ꝑ cōuersionem. Proficientes qui se hn̄t aliter per virtutē cōtinuā ad ditionē. Beatos qui se hn̄t aliter ꝑ glorie adeptionē: ⁊ sic de alijs. In malo ꝯo potest signare falsos amicos ⁊ hypocritas: qui se hn̄t aliter ꝙ̄ appareant: ꝑ fictioneꝫ mortis ⁊ inferni incursionē. Rebelles ⁊ discolos: qui semper dicūt aliter ꝑ cōtradictionē. Diuites qui se nō inueniēt esse aliter per ꝓsperitatis ꝑditionē ⁊ per mor tis ⁊ inferni incursionē. Discordes ⁊ religiosos q̄ sen tiunt aliter ꝑ dissensionē. Et gn̄aliter oēs pctōres: qui cōtinue peccāt aliter ꝑ nouorum criminū multiplica tionē. Cōcorda si vis de oībꝰ istis. ⁊ ꝓseqre ſm naturā tituli seu signati: qꝛ i cōcordātijs parꝝ ponit̄ seu nihil.

Alloqui. Uide infra vbi loqui.

Alonge. signat in bono et in malo: in bono si gnat illos q̄ a mūdo ⁊ a mūdana ꝓ speritate sunt alōge signat etiā hoīem qui alōge stat a statibꝰ ⁊ ꝓmotionibꝰ nō reputās se dignū. Luce.xviij. Publicanus alōge stans ⁊c. Itē accipit̄ in malo ꝑ be neficiuꝫ sufficientiā ⁊ subuenientiā. immo stat alōge scꝫ a deo ꝑ pctm̄ ⁊ nequiciā: a prelato ꝑ obstinationem et irreuerētiā: a ꝓximo ꝑ parcitatē ⁊ auariciā. Jō de ta libus dꝛ Mat.xxvj. Petrus aūt sequebat̄ alōge: ⁊ cete ra siſia. Et illud Mat.xxvij. Stabāt aūt alōge mulie res multe q̄ secute fuerant a galilea eum ⁊c. Uide vbi de longe.

A **Altare.** Est ille locus in quo deo hostie ⁊ sacrifi cia immolant̄. Et iō altare pōt significa re multipliciter in scriptura. Unde nota ꝙ signat. Cor iusti: ꝙ infra latitat. Statum ecclesie: q̄ foris militat Statū glorie q̄ sursum habitat. Redēptorē quē iustus visitat. Pctōrē q̄ semꝑ hesitat. De altari interiori.s. de corde viri iusti pōt dici illud.j. Para.xxij. Hec ē domꝰ dei ⁊ altare. De statu ꝯo ecclesie ⁊ de ministerio alta ris dꝛ in ps. Introibo ad altare dei ⁊c. ¶ De paradiso qui.s. figurat̄ in altari thimiamatis: ꝙ iustus in san cta sctōꝝ latebat. ad qđ summus sacerdos semel in an no: ⁊ nō sine sanguine introibat. sicut dꝛ ad Heb.vij. qꝛ scꝫ sacerdos noster xp̄s ꝑ ꝓpriū sāguinē itroiuit semel in sancta eterna redēptione inuenta. dꝛ Apoc. vj. Uidi sub altare dei aīas iterfectoꝝ. de xp̄o dꝛ.j. Cor.ix. Qui altari deseruiūt cū altari participantur. De peccatore ꝯo pōt dici illud.j. Macha.iiij. Uiderūt altare ꝓpha natū. ¶ Dico igit̄ ꝙ per altare intelligitur cor huma nū ⁊ mēs ⁊ consciētia viri iusti. Et hoc qꝛ antiquitus qñqꝫ altare fiebat de terra. Exodi.xx. Altare de terra fa cietis mihi. Qñqꝫ de lapidibꝰ. sicut dꝛ Gen̄. xxxv. Tu lit lapidē et edificabit altare dño. qñqꝫ de lignis Exo. xxxviij. Fecit altare holocausti de lignis sethim. Qñqꝫ de ere: sicut erat altare holocausti. Exo.xxv. Quādoqꝫ de auro sicut erat altare thimiamatis. Exo xxx. Reue ra talis debet esse cor seu conscientia viri iusti: quia.s. debet esse terrea per humilitatem: lapidea per firmi tatem: lignea per paupertatis voluntarie leuitatem: aurea per sapientie claritatem: erea per eloquentie so noritatem. Et sic erit altare in quo deo sacrificabitur spiritus contribulatus. figuratus Exoꝺ.xxxviij. In ip so altari holocausti: cuius figura talis erat ⁊c. vide su pra de accipere. in tertio mēbro.j. autoritatis. Et ideo de tali altari dꝛ Nume.iiij.ca. Altare aureū inuolues hyacintho. In quibꝰ ostenduntur tria que sunt necessa ria ad hoc ꝙ cor nostrum sit altare dei. quia scꝫ. Ardor charitatis debet radicari. Aureū. Liuor vanitatis de bet abdicari. Inuolues. Nitor honestatis debet ven dicari. hyacintho inquit. Debemꝰ igitur habere cha ritatis ardorē. Altare inquit aureum. Nā per aurū qđ rubet ⁊ splendet charitas designat̄: que.s. ruborī ⁊ splē dori igneo cōparatur. eo quod animū efficit feruiduꝫ et accensum. Et istud figuratur Leuit.vj. vbi dꝛ. Ignis in altari meo semꝑ ardebit qꝛ vere in altari cordis hu mani nūꝙ̄ debet deficere ignis: feruor: ardor: deuotio amoris: desiderij charitatis. Istud altare poterat figu rari in lege antiqua. Exo.xxx. Facies quoqꝫ altare ad adolendum thimiama. Et nota ꝙ istud altare erat in tra tabernaculum: erat em̄ de lignis sethim increma bilibus ⁊ imputribilibus. erat vestituꝫ auro: in isto de bebat intrare sacerdos cum igne thimiamate. ⁊ cū san guine sicut dicit̄ ibidē. Uere charissimi tale altare de bet esse cor nostrū ⁊ cōsciētia: q̄ interiꝰ in tabernacu lo cordis ⁊ corporis nostri celat̄ ⁊ latitat. Iste em̄ debꝫ esse de lignis sethim: per ꝑseuerantie firmitatē: qꝛ nec aquis carnalitatis nec igne cupiditatis debet destrui vel cremari. Iste etiā debet esse vestitus auro.i. eminen tia sanctitatis ⁊ rubore feruide charitatis: ad istud de bet intrare homo per considerationem. debet habere ignem.i. feruorē ⁊ dilectionem: thimiama.i. ferventeꝫ orationem: sanguinē.i. xp̄i passionis ⁊ sanguinis com passionem. ps. Introibo ad altare dei. Et debetis scire ꝙ Deut.xvj. precipitur. Non plantabis lucum iuxta altare domini dei tui. nullus enim lucus: nullum ne nus. nulla vmbra debet esse iuxta altare. ad denotan dum ꝙ iuxta altare cordis nostri: nihil debet esse vm brosum viciosum ⁊ tenebrosum. ideo oīa debēt esse cla ra: lucida: perspicua atqꝫ munda. Sed heu videtur ho die: ꝙ multi non habent hodie altare aureum sed plū beum: sicut enim plumbum est nigrum et obscurum: ponderosum: tingens et maculans quicquid tangit. Sic vere altare cordis taliū ē nigrum et obscurum ꝑ ignorantiam: ponderosuꝫ per pigriciam: maculatiuū et infectiuum per luxuriam. et ideo tales sunt figura ti in illo nequissimo hieroboā.iij. Reguꝫ.xij. Qui edi ficauit altare sacrilegum et supposuit vitulos aureos et eis immolauit: sic vere mali pctōres qui dicūtur hie roboam: qui interpretatur superbia dijudicans: qꝛ.s. ipsi sunt superbi in se ⁊ male iudicantes ꝙ̄tū ad alios Isti dico de corde suo faciunt altare sacrileguꝫ: ipmqꝫ dedicāt dyabolo ⁊ diuersis vicijs ⁊ peccatis ⁊ maxime ibi coluntur aurei. vituli dico.i. delicie carnales. aurei idest diuitie tēporales. Unn̄ ps. Tūc imponet super alta re tuum vitulos. Non sic charissimi nō. sed habeamꝰ altare aureum.i. cor per charitatē inflāmatum. Leuit. vj. Tota cremabitur in altari. ⁊ Judi.xiij. Cūqꝫ ascēde ret flāma altaris in celum angelus pariter in flāma ascēdit. q.d. qñ in altari cordis flāmescit charitas tūc ipsum cōcomitatur angelica puritas. Apoc.viij. Alta re aureum quod est ante thronum dei. Debemus igit̄ habere in altari cordis charitatis ardoreꝫ seu ruborē. B

¶ Scđo dico. ꝙ ad hoc ꝙ cor nr̄m sit altare dei neces se est quod horreamus vanitatis liuorem. Inuolues inquit. C

inquit.q̄r.s.nō debemus cor nostrū denudare.nec oñ⸗
dere per iactātiā ⁊ vanitatē sꝫ ipm tenere clausuꝫ ⁊ in⸗
uolutū per discretiōis sagacitatē Sicut em̄ ericiꝰ iter
spinas suas se claudit ⁊ inuoluit ita ꝙ de eo nihil peni
tus est apparēs.⁊ hoc facit vt a canū et aliorū aīalium
morsibꝰ se defendat.Sic carissimi nos debemꝰ interio
ra nostra.s.cor ⁊ affectū claudere per sensuū cohibitio⸗
nē inuoluere ⁊ tegere ꝑ debitā discretionem et ab exte⸗
riori apparentia ⁊ iactantia.⁊ inani gloria abscōdere ⁊
celare vt sic ab exterioribus nocumentis tentationibꝰ
⁊ oblectamentis ipsum diutius tueamur.Nam sicut vi
demus ꝙ altaria materialia teguntur pluribus tegumē
tis.Sic vere altaria spūalia.s.corda nr̄a ꝑ discretioneꝫ
custoditionē ⁊ cohibitionem.tegi inuolui pariter atqꝫ
claudi debēt.Vñ figuraliter pōt dici illud.Nume.iiij.
Mēsaꝫ ꝓpositiōis inuoluēt hyacinctino pallio.q̄r ⁊c
charissimi cor nr̄m dꝫ esse mensa ꝓpositiōis.q̄r.s.ibi cō
tinue debēt ꝓponi diuersa fercula.i.diuersa gr̄a ⁊ vir⸗
tutum et gratiarū Ista dico semꝑ debent esse inuoluta.i.
discrete ⁊ abscōdite custodita.⁊ sub humilitatis vela⸗
mine circūclusa.Judith.iiij.Altare operierunt cilicio.
Deꝰ em̄ humilē ⁊ rudeꝫ cōuersationē diligit q̄ interio
rē mundiciā ⁊ sanctitatē custodit.Qd̄ bñ figuratū est
Josue.viij.vbi dr̄ ꝙ iosue edificauit altare dño de lapi⸗
dibus impolitis quos ferrū nō tetigit.q.d.ꝙ deus non
exteriora polimēta sed interiora anime diligit ornamē
ta.qd̄ est cōtra vanos gloriosos qui ꝓ certo altare cor⸗
dis sui nolunt abscōdere.sed ostēdere nō reponere sꝫ ex
ponere non celare sed reuelare nō per discretioneꝫ in⸗
uoluere sed per inanē gloriā ⁊ iactātiā colere ⁊ ornare
quicquid habēt interius volūt exterius declarare Si⸗
cut enim ericius qñ in aqua ponitur se extendit ⁊ pedes
quos recluserat manifestat exterius ⁊ ostēdit: Sic vere
illi qui in aqua mūdane ꝓsperitatis ponuntur statim ꝑ
varia desideria ⁊ per inanē gloriā ⁊ iactātiā oīmibꝰ ostē
duntur.Talia altaria silia sunt altaribꝰ parasceues que
nuda hominibus ostenduntur q̄r vere tales se nudos
volūt hoībus reuelare.s.ꝓpriū cor aliis temere reuelā⸗
do ⁊ bona sua temere ostēdendo.Jō deus finaliter talia
altaria destruet.ij.Para.xiiij.Altaria peregrini cultꝰ
A subuertit.Cultus em̄ peregrinꝰ ⁊ extraneꝰ est illud qd̄
dꝫ esse secretū publice reuelare.Nō sic charissimi sꝫ hor
reamꝰ vanitatis liuorē.¶ Tertio dico ꝙ ad hoc ꝙ cor
nr̄m fiat altari dei necesse est ꝙ teneamꝰ honestatis ni
torem.Sicut enim altaria munde ⁊ honeste tenentur sic
vere cor mūde ⁊ honeste dꝫ teneri vt altare dñi possit eē
qd̄ ostenditur cū dr̄ ꝙ hyacintho dꝫ esse velatum qui.s.est
pānus vel pellis coloris celestis ad denotādū ꝙ color
i.exterior cōuersatio ⁊ apparētia celestis spiritalis ⁊ ho
nesta debꝫ nos tegere ⁊ velare.Hiere.x.Jacinctꝰ ⁊ pur
pura indumētum eorū.Quod est contra multos:q̄r ve
re sicut pauca.i.nulla animalia videmus que sint co⸗
loris aurei celestis vel hyacinthini Sic vere pauci sunt
hodie in mundo quorū color idest conuersatio sit cele
stis ⁊ hyacithina idest spiritalis sancta pudica et hone
sta:Et ideo videtur ꝙ corda multorum sunt similia al
tari holocaustorum.quod erat ereum.non aureum:si
cut dicitur Exo.xxvj.quod non hyacintho velabatur.sꝫ
non cooperiebatur. Nume.iiij.in quo non thimiama
adolebatur sed caro et sanguis et adeps immolabatur
sicut dicitur Leui.j.ij.iij.et quasi per totum quod non
erat nisi in sanctuario.sed exterius in atrio seu in pu⸗
blico pro certo charissimi tale altare videtur esse cor hu⸗
manum multorum hominū peruersorū q̄r vere isti non
sunt aurei per charitatem sed erei ⁊ clamosi per impa
tientie ⁊ detractionis austeritatem.nō sunt induti hya
cintho celestis apparentie sed purpura .idest .rubore
carnalis insolentie Non in eis adoletur thimiama fra
grātis orationis.sed adeps carnalis affectionis et ca⸗
B ro ⁊ sanguis luxuriose conuersationis Non sunt in san
ctuario per orationem et contemplationem et spiritu⸗
aliū cōsiderationē sed potius foris in mūdi atrio per tē
poralem negociationem.et per temporalium amorem

et affectionem.ij.Machab.vj.Altare plenum erat il⸗
licitis q̄ lege prohibebātur.Et iō de taliū mala cōuersa⸗
tione dr̄.Judith.iiij.Altare dñi operuerūt cilicio: qd̄
est vestis rudis ⁊ turpis:quia vere mali operiūt hodie
cor suū:quod altare dñi deberet esse:cilicio.i.mala au E
stera turpi ⁊ infami cōuersatione.Nō sic charissimi.
sed Teneamus honestatē.Horreamus vanitatē.Ha
beamus charitatē ⁊c.Et sic erimꝰ altare dñi.¶ Et no
ta si vis ꝙ cor humanū ad hoc ꝙ sit altare dñi dꝫ esse
Locus timoris ⁊ turbationis.Locꝰ amoris ⁊ dilectio
nis.Locus doloris ⁊ cōtritiōis.Locus clamoris ⁊ orō
nis.Locus timoris ⁊ gratiarūactionis.Locus dulco⸗
ris ⁊ cōpassionis.Locus honoris ⁊ diuine habitatio⸗
nis.Igitur sit ibi ardēs dilectio q̄ nō extinguatur:sicut p̄⸗
ceptū est Leui.vj.Ignis in altari meo semꝑ ardebit.
Nā ꝭm valeriū ⁊ titūliuiū i tēplo veste debebat ignis
inextinguibilis semꝑ ardere ⁊ a virginibꝰ ⁊ mūdis sa
cerdotibꝰ debebat incessanter nutriri:quod si extingue
retur ex eorꝝ culpa mortis suppliciū incurrebāt. sicut
exemplificatur ibidē.multo fortiꝰ igitur in altari cordis
semꝑ debet ignis charitatis ardere ⁊c.Quod tñ est cō
tra multos siles filiis aaron.q̄ alienū ignē.s.cōcupiscē
tie ⁊ auaricie in hoc altari iserūt.Et ideo merito pere⸗
unt.¶ Iteꝫ ibi sit timēs turbatio.Vñ Nūc.xvj.Preci⸗
pitur ꝙ lamine turibulorꝝ illorꝝ qui ambitiose ministrā
tes igne cōsumpti fuerāt:altari affigerentur vt eis visis
timor similis supplicij haberetur.Itē ibi sit doloris con
tritio.Joel.ij.Inter vestibulū ⁊ altare plorabāt sacer⸗
dotes ministri dñi.Itē ibi sit clamans oratio.Geñ.xij.
Edificauit abraā altare ⁊ inuocauit ibi nomē dñi.Itē
ibi sit canens gratiarūactio seu etiam laus ⁊ deuotio.
Eccl.xlvij.Stare fecit cātores corā altari.Itē ibi sit do
lens cōpassio ⁊ maxime compassio mortis xp̄i.de quo
Leui.viij.Fudit sāguinē ꝑ altaris circuitū ⁊ sic ibi erit
vltimū.s.diuina mansio ⁊ hītatio Amos.ix.Vidi dñm
stantē sup altare.sed ꝓh dolor cor multorꝝ iā nō videtur
esse altare dñi:sed potiꝰ altare idolorꝝ vel dyaboli nā
sicut dr̄.j.Macha.j.Antiochus rex pessimus de tēplo
dñi tulit altare aureū in quo thimiama adolebatur:⁊ tē
pluꝫ suis p̄ciosis oībꝰ spoliauit.Et legitur ꝙ solū altare
eneū ibi reliquit:in quo tñ idolū iouis poni fecit ⁊ ip
sum imūdis sacrificijs ꝓphanauit. sicut dicitur ibidē.j.
Mach.iiij.Sic rex pessimꝰ dyabolus altare aureū .i
cor sctm̄ de tēplo mētis nr̄e submouet ⁊ altare eneū.i.
cor vanū ibi retiet qd̄.s.ydolo.i.pctō subijcit ⁊ diuersis.
vicijs ipm ꝓphanat ⁊ inficit.iō de talibꝰ pōt dici illud
Josue.xxij.Cur reliquistis dñm deū deū israel. edificā
tes altare sacrilegū ⁊ a cultu ipsius recedētes: Nō sic
charissimi nō: sed sit cor nostrū altare sanctū ⁊ imma
culatū dño deo nostro i quo sacrificia iusticie oblatio
nes ⁊ holocausta dño offerantur.sed heu ꝓh dolor quo⸗
modo altare cordis multorꝝ est hodie ꝓphanatuꝫ.Est
ei excelsuꝫ ꝑ suꝑbiā: diuisum ꝑ discordiā ⁊c. sicut infra f
in fine istius ca.sic igitur patꝫ de altari cordis.¶ Nota
vlteriꝰ ꝙ per altare pōt intelligi statꝰ ecclesie:⁊ etiam
diuinꝰ cultus.Nā sicut antiquitꝰ ⁊ etiā nūc altare di⸗
uersis ⁊ multis cerimonijs solet coli ⁊ nobiliter para⸗
ri ⁊ adornari.iuxta illd̄.iij.Reg.xvj.Altare thimiama⸗
tis erat paratū.etiā status eccl'ie multis ritibus ⁊ cul⸗
tibus occupatur.Et iō sicut ministri qui seruiūt regibus
et mēsis suis diligēter parantur:informantur ⁊ purgātur
Sic ecclesiastici qui xp̄o regi in mensa altaris deser⸗
uiunt debēt parari ꝑ cōuersationē:informari ꝑ discre
tionē depurari ꝑ cōfessionē.Et iō de ministris altaris
pōt exponi illud Lu.j.Apparuit āgelus stās a dextris
altaris incensi.In quibus verbis ostenduntur quinqꝫ con⸗
ditiones q̄ in ecclesiasticis dēt esse ꝭm q̄nqꝫ cōditiōes
que apparent in sacerdote qñ vadit ad altare. Sacer
dos em̄ lauatur.ornatur:erigitur. ad dexteram altaris
porrigitur.⁊ per eū incensum succēditur.Sic vere cha
rissimi ministri altaris dēt habere spūaliter. Euiden
tie claritatē.Apparuit.ecce ornamentū.Innocētie pu
ritatē angelus.Ecce lotura.Permanentie firmitateꝫ

ſtans.Ecce ſtatura.Eternaliū affectionē.a dextris. ec
ce dextera.Pectoraliū orationē.Incenſi.ecce ſuccenſu
G ra.¶ Dico igitur primo ꝙ miniſtri altaris debēt ha-
bere claritatē euidētie.Apparuit inquit: ſicut em̄ vi-
demus ꝙ miniſtri altaris paramentis.pulchris ⁊ eui
dentibꝰ adornanť corporaliter:⁊ ſic inter alios plus
apparent.Sic vere eccleſiaſtici paramēta ⁊ ornamen
ta virtutū ⁊ gratiarū debent habere:vt ſic per eminen
tiā vite ⁊ ſanctitatis poſſint inter alios euidenter ap-
parere.Apparuit inquit.Nā ſicut corpora celeſtia ſūt
lucida.⁊ ideo magis euidenter apparent.Sic vere ec-
cleſiaſtici qui in firmamēto.i.in ſtatu eccleſie ſunt lo
cati luce ⁊ claritate ſanctitatis ita dn̄t pollere:ꝙ inter
alios debēt eminere ⁊ apparere ꝑ excellētiā eminētē.
Vn̄ Apo.xij.Signū magnū apparuit in celo: mulier
amicta ſole ⁊ luna ſub pedibꝰ eiꝰ.Eccleſiaſtici em̄ di-
cuntur ſignū:ꝓpter futuroꝝ deſignationē:dicunť ma
gnū ꝓpter meritoꝝ augmentationē:dicuntur appa-
rere:propter ſanctitatē ⁊ perfectionē. dicuntur eſſe in
celo ꝓpter dignitatē ⁊ ꝓlationē:dicunť eſſe mulier ꝓ
pter pietatem ⁊ cōpaſſionē.dicunť amicti ſole: ꝓpter
claritatē ⁊ diſcretionē.dicunť habere lunā mutabilē
ſub pedibꝰ:propter terrenoꝝ deteſtationē.Tales ſunt
ſimiles floribꝰ q̇ ꝙ̄diu durant pulcherrime ſunt ap-
parentie:facillime tn̄ gelu vľ ardore ſiccāť:vēto ⁊ plu
uia diſſipanť.⁊ ſic oīs eoꝝ decor ⁊ apparētia annullať.
Sic vere nos debemꝰ eſſe per virtutes ⁊ merita ita flo
ridi ꝙ nr̄a apparentia debet eſſe oībus gratioſa:ita vt
oēs de nobis poſſint dicere illud Canť.ij.Flores appa
ruerunt in terra nr̄a.Verūtn̄ aliqui ſunt q̇ eſtu auari
cie pluuia carnalitatis et luxurie . gelu malignitatis
etiā inuidie ꝑcutiunť:⁊ ſic ꝑdunt totiꝰ apparētie pul-
chritudinē ⁊ decorē.⁊ totiꝰ excellētie gratitudinē ⁊ vi-
rorē.Eſa.xl. ⁊ Jaco.j.Exiccatū eſt fenū ⁊ decidit flos et
H decor vultꝰ eiꝰ deperijt.Nō ſic chariſſimi:ſed ſit i no-
bis euidētie claritas vt ſic de nobis poſſit dicere illud
Amos.ix.Vidi dn̄m ſtantē ſuꝑ altare. ¶ Scđo dico.
ꝙ in nobis debet eſſe innocētie puritas.Angelus in-
quit.Sicut em̄ miniſtri altaris corporaliter purificā-
tur mūdificantur ⁊ lauanť.Sic eccleſiaſtici ſpūaliter
dn̄t eē puri ⁊ mūdi:loti ⁊ purificati ꝑ innocētiā interiꝰ
et ꝑ cōtinentiā exteriꝰ iuxta illud p̄s.Lauabo inter in
nocētes manꝰ meas ⁊ circundabo altare tuū dn̄e .Et
hoc oñditur cū dr̄ Angelus. Nā ſicut angelus ē quod
dā puriſſimū qđ carnē ⁊ ſanguinē nō hȝ:ſic eccľiaſtici
dn̄t eſſe ita puri ꝙ nihil dȝ in ſuis moribꝰ ⁊ conditio-
nibꝰ apparere qđ ſit ſanguineū vel carnale.Juxta illđ
Palpate ⁊ videte:q2 ſpūs carnē ⁊ oſſa nō habet.Simi
les pellicano:q̇ eſt auis ſicciſſima intātū ꝙ modicum
habet valde de carne. Hec filios intantū diligit:ꝙ ꝓ
eis viuificādis ſe vulnerat ⁊ eos ꝓprio ſanguine quem
ſuꝑ eos effūdit viuificat.Solitudinē etiā diligit ⁊ fre-
quentat.vt dicit liber de natura rerū.Sic vere chariſ-
ſimi debemus eē:q2 vere ita debemꝰ eſſe ſpūales ⁊ an
gelici ⁊ ita ꝑ puritatem ⁊ cōtinētiā deſiccati ꝙ ⁊ pau-
ciſſima caro.i.rara ⁊ modica carnalis voluptas debet
in nobis inueniri.Et nos debemꝰ ſolitudinē ⁊ deſer-
tum abſtinentie ⁊ patiētie frequētare.iuxta illud p̄s.
Similis factus ſum pelicano ſolitudinis ⁊c.Sic etiā
ſi pulli nr̄i.i.parentes ſubditi vel vicini moriunť ⁊ defi
ciunt.i.ad ſtatū pauꝑtatis ⁊ aduerſitatis ꝑuenerint:
nos pro certo debemꝰ eos ꝓ poſſe nr̄o viuificare ⁊ ad-
iuuare.⁊ per benignā ſubuentionē ad ſtatū priſtinū re
ſtaurare:⁊ ad hoc ſanguinē noſtrū exponere.i.noſtrā
ſubſtātiā tꝑalē ipſos cōicare ⁊ ſuper eos effundere.Jō
de talibꝰ angelis dr̄ Apo.x. Et vidi aliū angelū fortē
deſcēdentē de celo amictū nube.vbi oñdiť ꝙ nos eccle
ſiaſtici debemꝰ eſſe.Excellētis ſanctitatis.Aliū.Emi
I nentis puritatis.angelū inquit. Affluentis pietatis.
amictū nube.Reſidentis firmitatis.fortē.Euidentis
humilitatis.deſcēdentē de celo. Sic igiť pȝ ꝙ in no-
bis debet eē innocētie puritas.Angelus inq̄t. ¶ Ter
tio dico ꝙ in nobis dȝ eſſe reſidentia firmitatis.Stās
inquit.ſicut em̄ miniſtri altaris q̇ dū ſunt in actu mi-
niſtrandi:vt cōiter hn̄t ſtare. Sic vere nos debemꝰ eē
ſtantes ꝑ cōſtantie ⁊ ꝑſeuerātie ſtabilitatē.Stās inq̄t
et de hoc Apoc.viij. Stetit angelꝰ iuxta arā tēpli.Vbi
nota ꝙ eccleſiaſtici debent ſtare.
Sicut milites ad preliandū.
Sicut pedites ad ambulandū.
Sicut aduocati ad poſtulandū.
Sicut philoſophi ad contēplandū.
Jſti debēt eſſe ſimiles elephāti qđ eſt animal ita pon
deroſum ꝙ ſi ad terrā ꝓſterniť vix aut nūꝙ̄ amplius
erigitur.⁊ iō ſiue dormiat ſiue vigilet ſemꝑ habet ſta
re.vt dicit ph̄s.Sic vere q2 hō naturaliter eſt grauis
ad bonū faciendū:pōderoſus ⁊ inclinatꝰ ad cadēdum
in pctm̄.Hinc eſt ꝙ ſi qn̄ꝗ ad terrā.i.amorē terreno-
rū ꝓſterniť vel ad ſtatū alicuiꝰ vicij vel peccati vix aut
difficulter aut nūꝙ̄ pōt ſurgere . Et iō neceſſe eſt ſibi:
ꝙ cōtinue ſtet ꝑ cōſtantiā ⁊ ꝑſeuerātiā:⁊ ꝙ ſumme ca
ueat ꝙ ad terrā.i.ad ſtatū peccati vel ad terrenas diui
tias ꝑ auariciā.vľ ꝑ aliud pctm̄ nō defluat neꝗ cadat
vt dicit illud Abacuc.ij.Suꝑ cuſtodiā meā ſtabo. Vn̄
diciť.j.Mach.vij.Jngreſſi ſunt ſacerdotes ⁊ ſteterūt
ante faciem altaris.Et iſtud eſt cōtra multos eccleſia
ſticos qui vere iuxta altare dei nō ſunt ſtātes ꝑ cōſtan
tiam ⁊ vigorē.ſed dormientes ꝑ negligētiā ⁊ torporem
de q̇bꝰ dr̄ Amos.ij.Accubuerunt iuxta oē altare. Nō
ſic ſed ſit in nobis cōſtantie ſeu reſidētie firmitas ſeu
perfectio. ¶ Quarto dico ꝙ in nobis debet eē eterno K
rū ſagax affectio.A dextris ꝑ dexterā em̄ intelligūtur
bona eterna ⁊ ꝓſperitas ꝑadiſi.ſicut ꝑ ſiniſtram intel
ligunť bona mūdi.⁊ ꝓſperitas tꝑalis.Et ideo ſicut vi
demus ꝙ miniſtri altaris ꝓ maiori parte hn̄t ſtare ad
partē dexterā.Sic vere ſpūaliter eccleſiaſtici debēt ſe
tenere a ꝑte dextera bonoꝝ eternaliū ꝑ deſideriū ⁊ af
fectū q2 ſicut Prouer.iiij.dr̄.Vias q̄ a dextris ſunt no
uit dn̄s.Peruerſe aūt vie que a ſiniſtris ſunt qđ nihil
aliud eſt dicere:niſi ꝙ bonū ⁊ tutū eſt affectare bona
ſpūalia ⁊ eterna:periculoſum aūt ⁊ ꝑuerſū eſt amare
tꝑalia ⁊ terrena.Et de hoc pōt dici illud.ij.Paraľ.v.
Cātores ⁊ leuite cōcrepabāt ſtantes ad oriētalē plagā
altaris.Oriētalis aūt plaga bona eterna deſignat. ſit
igiť in nobis eternoꝝ affectio. ¶ Quinto ſit in nobis
internoꝝ feruēs oratio.Incenſi inq̄t.Nā ſicut ſuꝑ alta L
re adoleť incēſum.Sic ſuper altare cordis interiꝰ dn̄t
eccleſiaſtici ſuꝑ carbones feruoris ⁊ charitatis pone-
re ⁊ adolere incēſum deuote orationis.Nā ſicut incen
ſum ſuperiꝰ eleuať.Sic vere oratio feruēs ⁊ deuota ſu
perius ad deū ſicut fidelis nūcius tendit vt impetret
qđ optať:q2 ſicut dr̄ Eccľi.xxv.Oratio hūiliātis ſe nu-
bes penetrabit.⁊ iō dicebat dđ.Dirigať oratio mea ſi
cut icēſū in cōſpectu tuo.figura Apo.viij.Vbi angelo
qui ſtabat iuxta altare aureū.data ſunt incēſa multa ⁊
aſcendit fumꝰ aromatū i cōſpectu dei.Sic vere de thu
ribulo cordis viroꝝ eccleſiaſticoꝝ dȝ fumꝰ ⁊ incēſum
deuote orōnis erūpere corā deo.vn̄ Exo.xxx.dr̄.Poneſ
altare cōtra velū ⁊ an̄ arcā coraȝ ꝓpiciatorio ⁊ adole-
bit incēſum aarō ſuꝑ eos ſuaue ⁊ fragrās.Et.ij.Mac.
iij.dr̄.Ođ ſacerdotes an̄ altare iactauerūt ſe ⁊ inuoca
bāt de celo dn̄m.Sic igiť pȝ ꝙ eccľiaſtici dn̄t habere.

Deuotam orationē.	Si vis applica hoc qūo ſta
Diſcretā affectionē	tus eccľie dȝ eē altare ſeu
Reſidētie firmitatē.	locus amoris: doloris:ti-
Innocētie puritatē.	moris ⁊c.ſicut. ē.in littera.
Euidētie claritatē.	C.in fi.vbi notať de altari

cordis.Nota tn̄ ꝓh dolor ꝙ hodie videť ꝯtrariū ꝑmiſ-
ſorū.vbi em̄ hodie circa altare.i.in ſtatu eccleſiaſtico
oratio vbi ſctā ⁊ celeſtis affectio:⁊ alia q̄ ꝑmiſi vere vi
deť ꝙ ibidē totaliter pereūt:⁊ ꝙ miniſtri altaris ritū
eius in ritū ſeculi cōuerterūt.figurati.iiij. Reg.xvj.Jn
achaz impio rege:q̇ vidēs altare damaſci ad ipſius ſi-
militudinē altare in hierľm cōſtruxit ⁊ altare dn̄i de-
poſito ſuꝑ nouū ſacrificari mandauit.Damaſcus em̄
ſanguinē bibēs vel ſāguinē ꝓpinās ſanguis potꝰ vel
ſanguinis

sanguinis osculū signat mundū qui in suis cūctis cō-
ditionib⁹ inuenit̄ sanguineus ⁊ carnalis.q₂ reuera al
tare.i.cult⁹ ⁊ ritus istius damasci scʒ mūdi in hierl'm
idest i ecclesia trāsfert̄ ⁊ altare dñi.i.cult⁹ et ritus di-
uinus ibi deponit̄ ⁊ aufert̄:q₂ sicut videm⁹ ad oculuʒ
ecclesiastici nostri mūdi cultū ⁊ mores seculares acce
peruut ⁊ ritū ecclesie antiquū moresq₃ predecessorum
suoꝝ viroꝝ spūaliū reliquerunt:⁊ sic altare dñi ꝓ alta
ri damasci dimiserūt.De quo.ij.Macha.iiij.Sic fa-
ctum est inquit.vt sacerdotes iā nō circa altaris offi-
cia dediti essent:sed contēpto tēplo ⁊ sacrificijs.negle
ctis.festinarent participes fieri palestre ⁊c.Et sequit̄
ꝙ ipsi cupiebāt participes fieri palestre ⁊ patrios ho
nores nihil hñtes his similes esse cupiebāt quos an-
tea hostes ⁊ perēptores habuerāt.s.secularib⁹.Nō sic
charissimi:sed circa cultū altaris dñi diligenti⁹ inten
damus ritū ⁊ cultū ecclesiasticū teneam⁹.⁊ mores se-
culariū fugiam⁹.⁊ sic dño merito placeam⁹.Esa.lvj.
Placebūt mihi sup altari meo.q₂ ꝓhdolor status mū
danus ⁊ hoim peccator est Altare excelsuʒ per supbiā
Diuisum p discordiā.Pollutū p luxuriā.Ardēs p aua
riciā.Occidens per seuiciā.Neminē defendēs per cu-
stodiā.Dico igit̄ ꝙ istud est altare supbie ⁊ elationis.
Ideo dr̄.iiij.Reg.xxiij.ꝙ altare excelsum destruxit io-
sias.Itē discordie ⁊ diuisionis.vnde.iij.Reg.Ecce.al-
tare scindet̄ ⁊ effundet̄:cinis qui in eo est.Iteʒ luxurie
et pollutionis.vnde illud predictū.j.Mach.iiij.Vide
runt altare ꝓphanatū ⁊c.¶Itē auaricie ⁊ ambitiōis.
vnde.ij.Paral.ca.xxxiiij.dr̄. ꝙ ossa sacerdotū cōbusta
sunt in altaribus idoloꝝ.q₂.s.ossa.i.cōstantia ⁊ firmi-
tas sacerdotū dyaboli.i.peccatoꝝ in altari huius mū
di destruit̄ ⁊ cremat̄.¶Itē occisionis ⁊ iniusticie.sicut
Mat.xxiij.dr̄.ꝙ filius barachie fuit occisus inter tem
plū ⁊ altare.¶Itē est altare nulli⁹ defensiōis seu cu
stodie.q₂.s.nemo saluat̄ ibidē.sicut ptʒ de ioab: qui fu
gēs in tabernaculum ⁊ tenens cornu altaris occisus
est sicut dr̄.iij.Reg.ij.ca.Et hec sufficiūt.

A **Alter**. Idem est ꝙ alius.extrane⁹ diuersus pa-
riter ⁊ diuisus:vel alter idē est: ꝙ muta-
tus variatus.alteratus ⁊ a sua pristina cōditione con
uersus et alienatus siue bona fuerit siue mala.⁊ si vis
potes notare ꝙ.Alteratur.Penitens cū cōuertitur.
Iustus cū peruertit̄.Mundus cū subuertit̄.Vita cuʒ
euertit̄.Diues cū dānatur.Pauper cū saluat̄.Cōcor-
da si vis de oibus. ⁊ si non inueneris concordantias.
vide de mutatione.Dicam⁹ igitur breuiter ꝙ duplex
est alteratio seu mutatio scʒ virtuosa.et hec est quādo
quis alteratur de malo ad bonum.de bono in melius
et de meliori in optimū.⁊ de hoc Luc.ix.Facta est spēs
eius altera.Alteratio viciosa ⁊ signat hominē de bo-
no in malum mutatum ⁊ alteratum.Signat etiaʒ ho
minem qui non manet vnus per amorem ⁊ charitatē
sed est alter.idest diuisus ⁊ diuersus per odium ⁊ par-
cialitatem:sicut supra dictum est.Et ideo de tali alte
ro infra dicetur in.ij.autoritate exposita.Dicam⁹ igi
tur ꝙ est alteratio virtuosa quam debemus habere.si
cut enim videmus ꝙ omnia alterantur et variātur.si
cut patet de arboribus:que de siccitate alterantur ad
viriditatem.⁊ de animalibus de iuuētute ad senectu
tem.de fructibus qui de acerbitate alterantur in ma
turatem.Sic vere nos debemus conuerti ⁊ mutari et
alterari de siccitate indeuotionis ad humiditateʒ de
uotionis ⁊ compassionis.de iuuentute indiscretionis
et immaturitatis ad senectutem discretionis ⁊ matu
ritatis.de acerbitate insolentis conditionis ad matu
ritatem honeste conuersationis.Et sic de nobis pote-
rit dici illud.j.Regum.x.Insiliet in te spiritus domi-
ni ⁊ prophetabis cum eis et mutaberis in virum alte-
rum.In quibus verbis ostenditur qđ sicut in altera-
tiōe naturali requiritur causa a qua fit alteratio.Mo
dus ſm quē fit permutatio.Finis propter quē fit va-
riatio.Sic vere in alteratione ⁊ mutatiōe spirituali re-
quirit̄.Cā efficiēs.Spūs inqt dñi.Modus ꝓficiens.

ꝓphetabis inqt cū eis Finis sufficiēs.mutaberis in vi
rū alterū.Igit̄ charissimi fit cā spūs influētia Spūs in
quit insiliet.Sic mod⁹ bonoꝝ assistētia Cū eis inquit
Sit finis malorū desistētia seu ꝟtutis ɔtinētia.Muta
beris inqt in virū alterū.Dico igit̄ ꝙ si volum⁹ alterari B
necessarius est autor efficiēs.Sicut eñ videm⁹ ꝙ plāte
et vegeta bilia nō alterant̄ nisi cā efficiente mediāte sʒ
qñ cā superior influit.s.sol in tpe veris tūc oia vegeta-
bilia alterant̄ reuirescūt atq₃ mutant̄.Sʒ ꝟe hō nō pōt
moralier alterari nisi iñluētia solis.i.spūssancti gratia
intrinsecus operet̄.sʒ qñ ipse actor ⁊ artifex oim q̄ oēm
hʒ virtutē.scʒ spūssanct⁹ ⁊ p sue gratie radiū mētē tan-
git tūc hoiem totū in alterā spēm alterat ⁊ ɔuertit. q₂
s.sicut sol de arbore sicca facit floridā.de sterili fructuo
sam sic spūssancti grā de pctōre facit iustū ⁊ defectuo-
sum moribus ꝟtuosuʒ.⁊ sic dico ꝙ hñ requirit̄ actor ef
ficiēs.s.spūssanctus ⁊ grā dei.qđ ostendit̄ cū dr̄ Sap̄.j.
Spūs dñi repleuit orbē terrarū.Et iō spūsſctūs ɔpat̄
igni q₂ sicut videm⁹ ꝙ ignis de sua ꝟtute actiua ⁊ pur
gatiua ita alterat rudē materiā ⁊ deformē ꝙ in alienaʒ
spēm eā mutat.Sicut patet de cinere vili ⁊ despecto.de
quo mediāte igne fit vitrū lucidū atq₃ clarū. sicut etiā
ptʒ de terra vel lapide de quo p ignis ɔflagrationē eli-
quat̄ metallū.s.es vel auruʒ.Sic vere ignis spūssancti
talis ē virtutis ꝙ qñ p suā grām ⁊ p suā influētiā ⁊ suo
rū donoꝝ redūdantiā vult agere in personā tñ lʒ sit la-
pideus p duritiā obstinatiōis.ferre⁹ p frigiditatē inde
uotiōis.cinere⁹ p vilitatē ɔuersatiōis ipm taliter alte
rat ꝙ i vitrū ⁊ metallū.i.i hoiem pfectū ⁊ ꝟtuosuʒ ho
nestū lucidū ⁊ gratiosuʒ ipsum ɔuertit totalr̄ ⁊ ɔmutat
Sicut appuit de paulo ⁊ de magdalena.vñ Iob.xxviij.
Ferrū de terra tollit̄ ⁊ lapis solutus calore i es vertitur
Nam ferrea frigiditas.
Nam terrea infirmitas.
Nam lapidea soliditas.
De hoie tollit̄ ⁊ i es.i.in hoiem bonū ⁊ perfectū ɔuertit̄
qñ ignis spūsſcti caliditas intrinsecus opat̄ ⁊ iō de hoie
sic alterato habet̄ figura Luc.ix.vbi dr̄.ꝙ Iesus ascēdit
in mōtē oliuarū.assūpto petro iacobo ⁊ iohāne. ⁊ trās-
figurat⁹ ē añ eos.⁊ facta ē spēs vultus eius altera:⁊ ve
stitus eius alb⁹ refulgēs.q₂ ꝟe ille qui vult de malo in
bonū de bono in melius ꝟtute spūssancti alterari pri-
mo dʒ ascendere in montē paradisi p affectionē.mōteʒ
dico oliuarū per ɔpassionē.habere secū petrū ⁊ iacobū
i.bonorū societatē ⁊ ɔiunctionē:vel petrū qui interpre
tatur agnoscēs.i.sui peccati cōsiderationē ⁊ iacobum
qui interpretat̄ supplantās festinantē.i.ꝓprie carnis
que nō q̄rit nisi festinā macerationē ⁊ iohannē in quo
est gratia.i.grām ⁊ deuotionē.⁊ sic fiet spēs ei⁹ altera p
conuersionē ⁊ mutationē.⁊ vestitus eius albus ⁊ reful
gens per honestā cōuersationē.Requirit̄ igit̄ in tali al
teratiōe actor efficiēs spūs domini Ad qđ facit Greg.
super Ezec.dicēs.ꝙ spūssanctus fecit mirabiles muta
tiones in sanctis hominib⁹ Implet enim puerū cytha
redā ⁊ facit psalmistā Iuuenē ⁊ iudicē seuū facit Implet
amos pastorē ⁊ facit prophetā.Implet petrum piscato
rē ⁊ facit apl'orū principē.Implet paulū psecutorē ⁊ fa-
cit predicatorē Implet Matheū publicanū ⁊ facit euā
gelistā.Quaʒ igit̄ insani sumus qui hūc spm̄ nō q̄rim⁹
qđ est contra multos qui isto autore mediante isto spū
mouēte ⁊ inspirāte isto igne calefaciēte.isto radio inflā
māte ⁊ illustrāte nō mutant̄ nec in meli⁹ alterant̄.sed
potius ꝓpter ipsi⁹ defectū in deterius ɔuertunt̄ Sic'es
vino in qđ dū calor exterior ⁊ innaturalis agit ipm al-
terat ⁊ alterādo corrūpit et in acetū variat ⁊ ɔuertit ita
ꝙ illa eadē substātia q̄ prius erat calida ⁊ humida.s.vi
nū efficitur frigida ⁊ sicca.s.acetum Sic ꝓ certo charis
simi sunt multi qui calorē spūssancti nolunt in suis cor
dibus agere immo calori innaturali ⁊ exteriori.i.ardori
auaricie ⁊ inflammationi exterioris ꝓsperitatis talit̄
se exponunt ꝙ ipsi in alienam speciem alterātur.quia
de vino fiunt acetum.de bono fiunt malum . Nam si
prius erant calidi per charitatis feruorem.humidi p

pietatis dulcorem.ipsi efficiunt frigidi. ꝑ indeuotio⸗
nis algorē.⁊ sicci ꝑ in ꝯpassionis duriciā ⁊ stridorē.Et
ideo de peregrino calore dr̄ Judith.viij.de Manasse
viro iudith ꝙ cū staret circa alligantes manipulos in
agro cecidit estus sup caput eiꝰ ⁊ mortuꝰ est: qꝛ vere
qn̄ estus innaturalis.i.ardor cupiditatis ⁊ ꝓsperita⸗
tis cadit sup illos q̇ circa manipulos.i. circa diuitias
tpales in agro huiꝰ mūdi vacāt:facit eos per diuersa
pctā deficere atqꝫ mori.Nō sic charissimi:nō.sit ergo
in nobis calor corruptiuꝰ.sꝫ ignis spūsctī purgatiuꝰ
et alteratiuꝰ.qꝛ vere iste ē ī alteratiōe morali.Actor ef
ficiēs.Spūs inq̇t dn̄i. Ezech.xxxvij.Ingressus est ī ea
C spūs dn̄i ⁊ vixit.¶ Scd̄o req̇rit.ꝙ sit modus ꝓficiens
et iste modus ondit cū dr̄. ꝓphetabis cū eis.i.cū alijs
prophetis:ꝑ qd̄ dat intelligi ꝙ si volumꝰ moraliter al
terari necesse ē ꝙ simꝰ cū ꝓphetis.i.cū bonis ꝑsonis
prouidis ⁊ discretis bonā societatē sectādo.Itē neces⸗
se est ꝙ ꝓphetemꝰ.i.ꝙ de occultis ⁊ ignotis cogitemꝰ
de morte:de iudicio:de paradiso: de inferno ꝑ cōside⸗
rationē sepiꝰ recolēdo.Est igit ad hoc necessaria oc⸗
cultoꝝ consideratio.Prophetabis inq̇t.ꝑfectoꝝ con
glutinatio.Cū eis inquit. Est dico necessaria cōside⸗
ratio rerū occultarū ꝓphetabis.Sicut em̄ cogitatio
et fortis imaginatio alterat hoiem corporaliter.sicut
Eccli.xxx.Ante tp̄s senectā adducet cogitatꝰ. Sic ve⸗
re fortis imaginatio ⁊ cogitatio futuroꝝ facit hoiem
alteratū moraliter ⁊ mutatū:iō dr̄ ī p̄s.Cogitaui dies
antiquos ⁊ annos eternos in mēte habui.Et iō videt
ꝙ talis ꝓphetia.i.talis occultoꝝ ꝓuisio silis est cuidā
lapidi q̇ dr̄ magnes q̇ si puluerizatꝰ in quattuor angu
lis domus sup carbones ponit:ita cōmouet ⁊ alterat
cerebrū ⁊ imaginatiuā ꝙ tota domꝰ in qua est videt
ibi existētibꝰ cadere ⁊ perire vt dicit Isi.Sic vere cha⸗
rissimi.magnes.i.virtꝰ cōsiderationis ⁊ cogitatio futu
roꝝ.si sup quattuor angulos domꝰ.i.quattuor affectio
nes cordis nr̄i supponit:⁊ maxime si puluerizatꝰ fue⸗
rit ꝑ nr̄e mortis ⁊ puluerizatiōis meditationē.Si etiā
carbones desolatorij.i.cōsideratio ignis infernalis si
bi adiūctus fuerit ꝑ tormentoꝝ infernaliū recogita⸗
tionē:tūc cerebrū ⁊ imagiatio nr̄a taliter ꝑ timorē al⸗
terabit ꝙ tota domꝰ in qua sumꝰ.i.tota mūdi ꝓsperi
tas nobis videt fragilis ⁊ defectuosa.vana fluxibilis ⁊
riuulosa:⁊ sic de nobis xp̄s pōt dici illud Joh.vj.Hic
est verus ꝓpheta q̇ venturus est in mūdū. Nō est ꝯtra
multos q̇ nihil ꝓphetāt nec ꝓuidēt de futuris: vel de
dei abscōditis ⁊ secretis.dicētes illud Amos.vij.Nō
sum ꝓpheta nec filius ꝓphete.Nō sic charissimi.sꝫ sit
in nobis futuroꝝ cogitatio.Itē sit ī nobis ꝑfectoꝝ cō
binatio.Cū eis.i.cū viris ꝑfectis bonis ⁊ iustis. Mer
curius em̄ talis est cōditionis:ꝙ planetis q̇bus cōiū⸗
gitur faciliter se cōformat ita ꝙ beniuolis beniuolus
⁊ maliuolis maliuolꝰ inuenit.vt dicit Marci.⁊ Tho.
Sic vere charissimi est de hoie.qꝛ ꝑm qualitates ꝑso⸗
narū q̇bus adiūgit ⁊ associat faciliter alterat siue bo⸗
ni fuerint siue mali:qꝛ cū bonis bonus ⁊ cū malis effi
cit malus.Et iō ad bonā alterationē habēdā necesse
est ꝙ cū bonis ⁊ ꝑfectis ꝑsonis associemur ⁊ adiunga
mur.cū eis inq̇t.vn̄ Prouer.xiij.Qui cū sapientibus
gradit sapiēs erit.iuxta illud Sen̄.ep̄la.vij.Quātū po
tes cū his versare q̇ te meliorē facturi sunt: illos tecū
admitte quos tu potes facere meliores.vn̄ etiā idem
Sene.ep̄la.iiij.dicit. Plus tibi viua vox ⁊ cōuictus ꝗ̄
oratio ꝓderit in rē p̄n̄tē venias operibꝰ.hoies em̄ am
plius oculis ꝗ̄ auribꝰ credūt.⁊ hoc qꝛ longū iter est ꝑ
precepta breue ⁊ efficax ꝑ exēpla.⁊ exemplificat de ze⸗
none socrate ⁊ epycuro quoꝝ societas ⁊ presentia plus
profecit discipulis ꝗ̄ doctrina:cum eis quia cū eunti
bus ibāt ⁊ cum stantibus stabāt. vt Ezech.j.dr̄.de san
ctis animalibus.vnde ad Gal.vj.Alter alterius one⸗
ra portate vnde de bono amico dicit Sen̄.Est em̄ is q̇
est quasi alter idem.sic igit patet ꝙ requiritur cōfecto
rum cōbinatio occultoꝝ meditatio.⁊ iste est modus ꝓ
D ficiens.Prophetabis inq̇t cū eis.¶ Tertio dico.ꝙ ad

moralē alterationē ⁊ conuersionē requirit finis suffi⸗
ciens.Mutaberis inquit in virū alterū:qꝛ.s.finis con
uersionis ⁊ alterationis nostre dꝫ esse vt possimus vi
ri alteri fieri.i.excellentes ⁊ perfecti a cōi conuersatiōe
aliorū.ꝑ vite eminentiā alteri etiā ⁊ alieni: siles coral⸗
lo qui ī mari rubro exn̄s est lignū.s.radix molis flexibi
lis ⁊ tenella.sed qn̄ de aqua extrahit ita variat et alte⸗
ratur ꝙ in lapidē cōmutat vt dicit Isid. Sic vere cha⸗
rissimi.Quis hō exn̄s in mari rubro.i.in mūdo sub ru⸗
bris aquis mundane carnalitatis ⁊ ꝓsperitatis. sit li⸗
gneus ⁊ imperfectꝰ mollis fragilis et defectuosus.qn̄
tn̄ ab istis aquis ꝑ dei inspirationē interius ⁊ per for⸗
tem tribulationē exterius extrahit taliter aliquotiens
alteratur:ꝙ in corallū.i.in lapidē preciosum.i. in virū
perfectū ⁊ virtuosum fortē lapideū vigorosum charita
tiuū rubeū viscerosum totaliter cōmutatur:ita ꝙ recte
efficitur alter homo.Mutaberis inquit in virum alte
rum.vn̄ Apo.xiiij.Vidi alterū angelum volantē ꝑ me
diū celi.vbi ostēditur ꝙ in nobis dꝫ esse Euidentie cla
ritas.Vidi.Excellentie bonitas:alterū. Innocētie pu
ritas.angelum.Celsitudinis leuitas.volantē.Recti⸗
tudinis equitas.per medium celi.Et sic erimus alte⸗
rati ⁊ mutati Per finē sufficientem . Per modū profi⸗
cientē.Per causam efficiētem. ¶ Item si vis in malo
significato.dic ꝙ sicut supra dictū est.Peccator dr̄ al⸗ E
ter q̇ nō est idē per amicitiam.immo est alter ꝑ diuisio
nē et discordiā:Nō est illud qd̄ esse videtur ꝑ existētie
veritatē.immo alter ꝑ hypocrisis ficticiā ⁊ falsitatem.
Nō est idē per ꝑseuerantiā ⁊ permanentiā. sed potius
alter ⁊ alteratus per mutabilē inconstantiā. De con⸗
ditionibus igitur talium malorum alterorum vel in
malo alteratorum possum notare ꝙ isti

Inquinātur luxuriose.	Isti dico luxuriose fedātur.
Sublimātur ambitiose.	Unde Job.xxxj. Scortū sit
Jocundātur ludibriose.	alterius vxor mea:Item am
federantur maliciose.	bitiose ditantur seu promo
Perturbātur seditiose.	uentur.p̄s.Ep̄atū eius acci
Eleuātur presumptuose	piat alter:Item ludibriose
Refutātur ignominiose.	letantur.Esa.xxxiij.Pilo⸗

si clamabunt alter ad alterū:Item maliciose ligantur
seu federātur Esa.xxxiiij.ibi.Cōgregati sunt milui al⸗
ter ad alterum:Itē seditiose turbātur . vn̄ vaccis pin⸗
guibus samarie dr̄ Amos.iiij.Exibitis altera cōtra al
terā:Itē presumptuose inflātur.vn̄.j.Coꝝ.iiij. Unꝰ ad⸗
uersus alterū:Item finaliter a deo ignominiose fugan
tur ⁊ refutātur.vn̄ Luce.xvij.dr̄ ꝙ vnus assumetur ⁊ al
ter relinquetur . ¶ Sed si vis ad huc nota.ꝙ alter pōt f.
significare in malo hoiem alteratū et mutatū a bona
cōuersatione.hoiem etiā diuersum ⁊ diuisum a chari
tate.idētitate ⁊ vnione:et per singularitatē separatum
ab alioꝝ cōi vita ⁊ cōditione.⁊ sic accipiendo alter ni⸗
hil est aliud ꝗ̄ peccator.⁊ ideo de talibꝰ alteris vel al⸗
teratis pōt exponi illud Esa.xxxiiij.ibi. Cōgregati sunt
milui alter ad alterum:ibi dico.s.in mundo.iudicio et
inferno.qꝛ ibi milui.i.querulosi pctōres alter ad alte⸗
rum simul et pariter congregabuntur ⁊ damnabūtur.
In quibus verbis ostenduntur quatuor que reddunt
hominem a deo alterum ⁊ diuisum.videlꝫ.Societas il
licita.Cōgregati sunt:Anxietas elicita:milui: Singu
laritas diuersa.alter.Mutabilitas peruersa.alterum.
Est igitur in peccatoribus illicita societas: congrega⸗
ti sunt qui s.mali et peruersi ita sunt hodie combinati
et coniuncti aduersus iustos et bonos: Est enim inter
lupos talis societas:ꝙ quando vnus inuenit bouem
vel asinum deuiatum.si videt ꝙ contra eum non po⸗
test preualere.statim incipit vlulare et alios conuoca
re:Omnes autem alij propinqui vlulatū eius audien
tes statim congregantur:⁊ sic omnes inuicem contra
predictum animal preliantur.sicut pluries et in plu⸗
ribus est expertum. Reuera charissimi.sic faciunt ho⸗
die multi tam in seculo ꝗ̄ in claustro.qui si vnus ma⸗
lus vel lupinus vult aliquem bouē vel asinū.i. aliquē
simplicem prelatum socium vel vicinum inuadere:ne
forte

forte ipsuꝫ contingat succumbere: statiꝫ vlulat alios socios malos et lupinos ad se cōuertendo conspirationes faciendo. dona et munera promittendo qui re uera statim ad eum conuocantur et cogregantur. q.s. mali semper consueuerunt malos iuuare et ad eoꝝ negocia interesse et se ad eos congregare. Luce. xvij. Ubicunqꝫ fuerit corpus illuc congregabūtur et aquile. et sic inuicem sociati contra alios preliantur. Ista combinatio summe apparet in diuitibus. balliuis et aduocatis qui vt communiter vnus pro altero cōtra omnes alios se opponunt. Nee. xij. Congregati sunt vt pugnarent cōtra iherusalem. Figura. j. Reg. xxviij. Congregauerunt philistym agmina sua. et prepararūt se ad bellum contra israel. ⁊ ideo de talibus malis potest intelligi illud Amos. iiij. Exibitis altera cōtra alteram loquitur vaccis pinguibus montis samarie. i. mundi diuitibus et pinguibus a deo alteratis q̄ contra alteros. i. contra pauperes. i bonos exeunt ad bella duꝫ. Sic igitur patet ꝙ in istis malis alteris est societas illicita. Secundo dico ꝙ isti sunt a deo alteri. quia in eis ē anxietas elicita. Milui inquit. Sicut enim miluus elicit anxietatem crudelitatis et rapacitatis erga pullos īnocētes: eisqꝫ mirabiliter inimicat eorumqꝫ carne et sanguine satiatur. Sic vere mundi raptores vsurarij ⁊ auari semꝑ eliciūt fabricāt ⁊ conficiunt anxietatē pulloꝝ. i. innocentiū simpliciū et pauperū vicinoꝝ ipsosqꝫ nō cessant accusationibꝰ infestare. vexatiōibus anxiare. exactionibꝰ tribulare rapinis vsuris ⁊ fraudibꝰ ipos carne ⁊ sanguine. i. sua tēporali substantia spoliare. Isti dicunt milui q: fm Isi. dicūt quasi molliter volantes: q. s. tales molliter ⁊ suauiter viuunt in bonis ⁊ rapinis pulloꝝ vicinoꝝ ⁊ per ea volāt hodie ⁊ extollunt ad altas seculi dignitates. zach. v. Habebāt alas quasi alas milui. Et de pauperibus dicit illud ps. Epatuꝫ eius accipiat alter: q: vere charissimi tales alteri peccatores accipiūt hodie ⁊ rapiūt epatus. i. domos ⁊ possessiones pauperū vicinoꝝ. Si vis pone hic figurā de mulieribꝰ q̄ habebāt alas milui q̄ portabant amphorā. s. in qua erat inclusa impietas ⁊c. vide infra. Sunt igit isti alteri ꝓpter illicitam societatē. ¶ Item ꝓpter elicitā anxietatē. Sed adhuc tertio dico: ꝙ isti dicunt alteri: q: in eis est diuersa singularitas. Alteri inquit q. s. mali nolūt eē idē cū alijs per cōcordē cōitatē: immo volunt esse alteri et diuersi per partialē singularitatē. ⁊ cetera ꝓsequere sicut supra de alio in primo mēbro prime autoritatis diuise. Et compara tales squille sicut ibi. tales alteros non amat deꝰ: immo vero ipse amat illos qui ꝑ amiciciā cōmunitatē ⁊ charitatē volūt cū alijs esse vnū cū em̄ ipe sit vnus id dilig it vnitatē. Luce. xvij. Unꝰ assumet alter relinquet. s. a deo. Est igit in talibꝰ diuersa singularitas. Alter. Quarto dico ꝙ est in eis diuersa mutabilitas alterū. q. s. isti alterant ⁊ mutant de bono in malum ⁊ de malo in peius. Sicut hyrene q̄. est bestia q̄ alterat qn̄qꝫ ⁊ mutat q̄tū ad sexum: q. s. aliqn̄ est masculus alio tpe est femella. vt dicit Plinꝰ. Sic vere mali non perseuerāt sꝫ qn̄qꝫ hn̄t sexū masculinū. i. perfectionem ⁊ virtutē ibi ꝓ certo nō ꝑseuerant. q: statim ꝑ dyaboli, mundi ⁊ carnis suggestionē taliter alterant: ꝙ in sexum femininū. i. in personas molles fluxibiles defectibiles imꝑfectas cōmutant ⁊ cōuertunt. Et ideo de talibꝰ alteris ⁊ alteratis pōt dici: illud Luc. ix. facta est spēs eius altera. Tales abominat deus. j. Cor. iiij. Unus aduersus alterū inflatur. Ille vere qui est vnus per essentiā. s. deꝰ. inflat. i. indignat per displicentiam aduersus alterū. i. aduersus taliū alterabile inconstantiam. Est igitur charissimi in talibꝰ mutabilitas peruersa singularitas diuersa anxietas elicita: societas illicita. ⁊ ideo sunt alteri ⁊c. sufficit.

A **Alterutrū.** Nota ꝙ istud aduerbiū alterutrū semꝑ significat societatē siue bona fuerit siue mala: ⁊ ideo nota in bono ꝙ nos debemus. Alterutrum.

Diligere.
Deplāgere.
Extergere.
Detergere.
Attigere.
Non ledere.

Igit charissimi alterutrū diligamus firma charitate. vn̄. j. Joh. iiij. Credamus in noīe iesu xp̄i ⁊ diligamus alterutrū. ¶ Itē alterutrū deplāgamꝰ supple cōpatiendo dulci pietate. Un̄ de ionatha ⁊ dauid dr. j. Regū. xx. ꝙ osculātes se alterutrū fleuerunt. ¶ Itē alterutrū attingamus semꝑ cōiunctim ⁊ cōcorditer viuendo in bona societate. figurati in cherubin de q̄bus dr. iij. Regū. vj. ala vniꝰ alterū attingebat: ideo dr Jac. iiij. Nolite detrahere alterutrum ⁊ nolite ingemiscere fratres in alterutrū. q. d. viuatis cōcorditer ⁊ pacifice. ¶ Itē alterutrū detegamꝰ supple peccata nostra ꝑ cōfessionē nuda veritate. Jac. v. Cōfitemini alterutruꝫ pctā vestra. ¶ Itē alterutrū extergamꝰ ⁊ abluamus munda puritate ⁊ correctionis securitate. Un̄ Joh. xiij. Et vos debetis alter alteriꝰ lauare pedes. ¶ Itē alterutrū nō ledamus grata bonitate. Act. vij. Fratres estis vt quid nocetis alterutrū. Nā em̄ mali nō sic alterutrū se hn̄t: nō em̄ sunt alterutrū ꝑ cōcordiā iuncti: immo potiꝰ ꝑ inuidiā odium ⁊ maliciā sunt disiuncti. Gen̄. xiij. Diuisi sunt alterutrū frater a fratre suo. dic sicut supra in precedēti i fi. qūo mali sūt alterutrū litigiosi libidinosi ⁊c.

Altrinsecus. Nota ꝙ sicut alterutrum signat coiūctionē ⁊ societatem Sic altrinsecus signat diuersitatē ⁊ disparitatē: Illa em̄ dicunt esse altrinsecus. quoꝝ vnū est in vna parte. aliud in alia. ⁊ ideo expone fm materiā in bono vel in malo: quia pauce sunt autoritates ⁊c.

Alternus. Alternatim idē est ꝙ vicissim. Et nota ꝙ alternatio ꝑfectoꝝ qui alternatim de actiua ad contēplatiuā alternatim cōuertuntur: ⁊ ecōuerso. Item pctōꝝ qui alternatim nūc in vno nunc in alio vicio exercitant. Item dānatoꝝ qui alternatim de vno tormento ad aliud detrahunt. Et de aquis niuiū ad calorē nimiuꝫ deducunt. Beatoꝝ qui nunc deitatē nunc humanitatē cōtemplātur. Et cetera nō ꝓsequor: q: nulle sunt autoritates. vide de vicissim. Et infra appropinquare A. manere. C.

Altitudo. Nota ꝙ altitudo in scriptura qn̄qꝫ sumit pro ꝓfunditate inferiori qn̄qꝫ vero ⁊ cōiter pro sublimitate superiori: ꝙ aūt significet profunditatem dr Mar. iiij. ꝙ semen aruit: q: non habebat altitudinem terre: ꝙ vero signat sublimitatē ptꝫ Eccli. j. vbi dr. Altitudinē celi ⁊ latitudinē terre q̄s dimensus est. ¶ Primo igitur dico ꝙ in scriptura inuenitur multiplex altitudo ꝓfunda. Est em̄ altitudo idest ꝓfunditas. Diuine ꝓuidentie: cuncta disponentis. Mundane opulentie: mentes seducentis. Inferni pestilentie cūcta sustinētis. Humilis subsistētie cūcta sufferentis. Stabilis ꝑmanētie diu ꝑsistentis. Fallacis fraudulentie seu malicie omnibus nocētis. De profunditate diuine prouidentie. dr. Rom̄. xj. O altitudo diuitiarum sapientie ⁊ scientie dei q̄ incomprehensibilia sunt iudicia eius ⁊ inuestigabiles vie eius. De profunditate vero mundane prosperitatis dr in ps Ueni in altitudinem maris ⁊ tempestas dimersit me. ⁊ illud. Ab altitudine diei timebo. De ꝓfunditate vero inferni dr Sap. x. Ab altitudine inferoꝝ eduxit illos. De profunditate vero humilitatis dr Luc. v. Duc in altum ⁊ laxate rhetia in capturaꝫ. De profunditate aūt stabilis perseuerantie dr Sap. iiij. Spuria vitulamina non dabunt radices altas. De profunditate aūt fraudulentie ⁊ malicie dr illud Apoc. ij. Non cognouerūt altitudinem sathane. Omnibus em̄ istis modis accipitur altitudo pro ꝓfunditate. ¶ Sed adhuc dico: ꝙ accipit ꝓ sublimitate. ⁊ sic dico ꝙ multipliciter distinguitur in scriptura. Est enim.

A (beside "Altitudo"); B (beside "accipit ꝓ sublimitate")

Eterna.
Temporalis
Spūalis.

Eterna nihil aliud est: q̄ celsitudo seu dignitas glorie. Et de hoc pōt intelligi hoc qd̄ dicit Eccli. xxiiij. In ꝑsona anime beate. ego in altissimis habito. Spūalis et hec est duplex. s. bona. Et hec est contēplatio. de qua

in ps. Altissimū posuisti refugiū tuū. Mala. et hec ni-
hil aliō est ꝙ̄ superbia vel elatio De qua Esa. x. Uisitabo
sup gloriā altitudinis oculorū assur. ¶ Itē ē altitudo
tēporalis: et hec ē duplex bona. s. et mala Bona ē platio
nis eminētia. De qua Apo. xxj. dr. ꝙ ciuitas sancta ha
bebat murū magnū et altū. i. statū superbū et excelsum
Mala. et hec est nihil aliud ꝙ̄ terrene ptātis et psperi-
tatis excellētie et indebite promotiōis euidētia. vt de hoc
Luc. xv. qđ hoib9 altū est abhominatio est apđ deū. Di
stinguam9 ergo breuiter ꝙ est. Altitudo ɔtemplatiōis
Altitudo dn̄atiōis. Altitudo platiōis Altitudo mēta-
lis supbie et elatiōis. Altitudo virtualis excellētie et per
fectiōis. Altitudo eterne beatitudinis et promotiōis. Est
igit altitudo ɔtēplatiōis. quo. s. homo eleuat se ab istis
inferiorib9 ipa vilipendēdo et cor suū trāsportat ad alti
tudinē rerū eternarū. s. ea speculādo. cōsiderādo et affe
ctādo Sicut em̄ videm9 ꝙ stelle et luminaria nō infe-
ri9 in terra sunt locata sed superi9 in altitudine firma-
menti Sic vere charissimi. si nos volumus eē lumina
ria mundi. i. viri pfecti lucidi et honesti. sapiētes clari et
discreti. nos nō debem9 hic in terra situari vel colloca-
ri p affectionē sꝫ sursum in firmamēto celi per celestiū
cōtemplationē vt sic quilibet possit dicere illud Apoc.
xxj. Sustulit me in spū in mōtē mag. et al. et ondit mihi
ciui. sctām hierusalē. Ecce igit in v̄bis istis quatuor q̄
facit homo qui vult ascēdere loca alta: sm̄ q̄ quadru-
plex altitudo moralis dꝫ in hoie reperiri homo em̄ qui
ad alta cōscēdit. Ab infimis segregat Sustulit me In
intimis roborat in spū. Superius eleuatur. montē. Ul
terius speculat: qr sꝫ vndiqꝫ pōt respicere et videre: Jō
dicit. Ostēdit mihi ciuitatē. Et ecce in ista autoritate
ondit ꝙ hō sm̄ ista quatuor pōt quadrupliciter in alta
ri: Efficit em̄ alt9 moraliter et tpaliter et eternaliter p
dignitatē promotionē tēporalē et eternā per quatuor
que ad hoc requirūtur. vꝫ. Per terrenorꝫ detestationē
Sustulit me. Per internorū roborationeꝫ. in spū. Per
C meritorū cumulationē. in mo. al. et ma. Per eternorum
contemplationē. Et ondit mihi sanctā ciuitatē hierl'm
Sit igitur in nobis terrenorꝫ detestatio. Sustulit inqt
quia. s. a terra. i. a terrenis debemus esse sublati et elati
per eorū detestationē et cōtemptū et abhominationem
Sicut em̄ videm9 ꝙ hō nō pōt superius ascendere nisi
prius ab infimis se subtrahat. et elonget Sic vere si ad
gradū perfectiōis volumus ascēdere et si apud deū volu
mus esse alti vel etiā ad altitudinē promotionis tā tēpo
ralis ꝙ̄ eterne necesse est per voluntariā paupertatē ab
affectu istorū inferiorū bonorū disiungamur et diuida
mur et separemur ipa. s. vilipēdēdo et quasi pro nihilo re
putādo homo em̄ tanto est altior ꝙ̄to plura ponit sub
pedib9 eius. ē igit apđ deū altissim9 mūd9 p ɔtēptū sub
pedibus ei9 ponendus: Et reuera tales fuerunt phi et
sancti qui alta et ardua que fierunt et fortunā et caduca
bona sub pedib9 calcauerūt figurati Apoc. xij. vbi dicit
ꝙ celestis mulier erat amicta sole et luna sub pedib9 ei9
luna dico. i. variabilis et defectibilis mund9 Jdeo de ta
li altitudine paupertatis potest intelligi illud. ij. Cori.
viij. Altissima paupertas eorū abūdauit in diuitias sim
plicitatis: Res em̄ leues nūꝗ̄ inferi9 morant nisi vio
lenter ibidē detineant: Jō videm9 de aquila que ē auis
leuissima ꝙ ad inferiora nō descēdit nisi victus necessi
tate cogente. Jdeo accepta preda sua statim ab inferio
ribus se elongat et sursū in rupibus altis vbi habitat se
transportat. vt dicit Greg. in moral: Sic vere illi q̄ sunt
leues puri boni. s. et perfecti et ad modum aquile clarita
te discretionis sunt dotati nūꝗ̄ debent in infimis et ter
renis per desideriū commorari. quinimmo si cōtingit
qn̄qꝫ eos pter hūanā necessitatē ad iferiora mūdi ne
gocia descēdere. statī pcerto finito et ɔpleto negocio de
bēt se ab istis iferiorib9 absentare. et ipa p affectū et desi
deriū dimittere et sursūꝫ ad rupē paradisi per ɔtēpla-
tionē et altitudinē v̄tutū et meritorū p pfectionē debēt
ꝙ̄cito poterunt euolare. Job. xxxix. Eleuabitur aquila
et in arduis ponet nidum suum quod ostenditur cum

dicitur. Sustulit me. figura Danie. vij. vbi dr̄. ꝙ ipse vi
dit vnam bestiam que habebat alas sicut aqla. Et dr̄
ibi. ꝙ ista bestia sublata est de terra et super pedes qua
si homo stetit et cor eius datum est ei. Reuera tales be
stie debemus esse: quia vere ale nostre. id est desideria
et affectus debent esse aquiline. i. spirituales et virtuo-
se: et sic nos erimus sublati de terra p contēptum ter-
rene prosperitatis. Stabimus super pedes nostros p
virtutē stabilitatis. Cor nostrū dabitur nobis p aspe-
ctum sagacitatis. qr. s. discrete et sagaciter cogitare po
terimus de futuris. Et ista omnia sunt cōtra multos
qui pro certo nō detestātur terrestria sed celestia: non
inferiora sꝫ superiora: nō temporalia sed eternalia: nō
se separant a mundanis per voluntariā paupertatem
sed in eis totaliter se inuoluunt p nephariā cupidita
tem: et ideo isti nō sunt alti: immo dici pñt infimi et de
pressi. Esa. ij. Et incuruabit altitudo virorꝫ. Nō sic cha
rissimi: sed sit in nobis terrenorꝫ detestatio. Sustulit
me inquit. vnde Esa. lviij. Si abstuleris de medio tui
cathenaꝫ &c. Sustollam te super altitudinē terre et ci-
babo te hereditate iacob. ¶ Scđo dico ꝙ si volumus
spūaliter esse alti debet esse in nobis internorū robo- D
ratio. Jn spiritu inquit. Sicut enim homo qui interi9
habet spiritū fortem et virtutem naturalē robustā: ascē
dit facilius in celū. i. in altum. Sic si interius in cōsciē
tia habuerimus fortitudinē spirit9 roborantis facili9
ascendamus ad altitudinem spiritualē. s. ad altitudi-
nem perfectionis, promotionis et eterne cōsolationis.
Jn spiritu inquit. Et de tali altitudine dicitur Ezech.
xj. Eleuauit me spiritus et introduxit me ad portā do-
mus dn̄i. Ista aūt est altitudo affectionis. Nam sicut
scintilla igne inflāmata sursuꝫ eleuat: sic vere affectio
virtute ignis sancti spūs accensa hec inferiora deserit et
sursum ad alta bona celestia se desideranda et affectā-
da erigit: et ad perfectionis altitudinem se cōuertit. et
de tali altitudine dicit Ezech. j. Statura quoqꝫ et alti-
tudo erat in rotis. vbi ostendit ꝙ talis affectio habet
Perseuerantem durationem. Statura. Promotionē
remuerantem. altitudo. Subiectionem obedientem.
Rotis. que. s. faciliter vertunt. Et istud est contra mul
tos quorꝫ affectio nō est igne sancti spūs inflāmata.
sed per diuersa peccata ipo dānabiliter est priuata. Et
isti non ascendūt per affectionem superius. sed descē-
dunt per auariciam et ambitionem inferius. Nā, sicut
scintilla extincta non alte asendit. sed ab alto ad terrā
descēdit. Sic affectio in qua ignis spiritussancti est ex
tinctus non ascēdit superius alta et celestia desideran
do: sed descendit inferius terrestria p auariciā affectā
do. Nō sic sed habeamus interius spiritū roborantē.
vt sic de nobis dicatur illud Sap. iij. Fulgebunt iusti
et tanꝙ̄ scintille in arundineto discurrent: vbi ostendi
tur ꝙ nos debemus habere. Apparentie pulchritudi-
nem. Fulgebunt. Consciētie rectitudinem. iusti. Audi
entie promptitudinem. discurrēt. Sit igitur in nobis E
internorum roboratio seu inspiratio. Spiritu inquit.
¶ Tertio si volum9 eē alti sit i nobis meritorꝫ cumu-
latio: i mōtē altū et magnū. Sicut em̄ res multe simul
aggregate faciūt magnū cumulū seu altū. sic virtutes
et merita i hoie aggregata faciūt p eminētiā sctitatis
et pfectiōis. altū sublimē et ab alijs distinctū per elōgā
tiā et disiūctū. qđ ondit cū dr̄. Mōtē: qr sm̄ Jsi. mōs est
cumul9 terre ceteris terre ptib9 celo vicinior et altior.
Sic v̄re viri pfecti v̄tutib9 et meritis cumulati sūt ce
lo. i. deo et bonis eternis p affectionē et dilectionē vici
niores. i. per vite eminentiam ceteris hoibus altiores
ps. Mōtes excelsi &c. Et illud. Ascendūt montes et de
scendunt campi. Et sicut sm̄ Jsiđ. Montes sunt exte
rius solidi versus celum erecti cum terra tn̄ coniuncti:
et quādoqꝫ interi9 concaui sunt. et super montes aqua
rum attractiui fontium et fluminū de suis interiorib9
eductiui. metallorꝫ lapidū ɔtētiui: aromatū fructuū
productiui. radiorū solariū susceptiui et solaris illumi
nationis diutius retentiui. Tales pro certo sunt viri p
fecti

fecti. Isti eñ versus celũ erigunt ⁊ inaltant ꝑ affectio-
nem cõtẽplationẽ: ⁊ eminẽtẽ ꝑfectionẽ: terrã nõ tãgũt
per interioꝝ infernaliũ tormẽtoꝝ cõsiderationẽ ⁊ ꝑ pe
tue vilitatis meditationẽ. Sap. xviij. Usq; ad celos at
tingebat stans in terra. Isti sunt cõcaui ꝑ humilitatẽ
vacui ꝑ voluntariã paupertatẽ: fontes ⁊ flumina pro
ducũt. i. lachrymaꝝ vel cõpassiõis doctrine vel ꝑdica-
tiõis dulcifluã largitatẽ. Joel. iij. Stillabũt mõtes dul
cedinẽ. Istas aũt aquas a deo attrahũt ꝑ deuotionẽ ⁊
sedulitatẽ: ipsasq; alijs distribuũt ꝑ cõpassionẽ ⁊ pieta
tẽ. ps. Inter mediũ mõtiũ ꝑtrãsibũt aq̃. Isti sunt solidi
per cõstantie firmitatẽ: isti sunt lucidi per discretiõis
sagacitatẽ. Isti lapides ⁊ metalla cõtinẽt. i. virtutes et
merita per perfectionem ⁊ sanctitatẽ. Deut. viij. Cuiꝰ
lapides ferrei sunt ⁊ de cuius mõtibus eris metalla fo
diunt. Item isti ꝓducũt aromata. i. deuotã orationem
ps. Tange mõtes ⁊ fumigabũt. Uel aromata. i. famo-
sam ꝯuersationẽ: illuminationẽ etiã radioꝝ solis. i. di
uinã gratiã diutius retinẽt per perseuerãtiã ⁊ duratio
nẽ. ps. Illuminãs tu mirabiliter a mõtibꝰ eternis. Et
sic si tales mõtes fuerimus nõ erimus alti per vite emi
nentiã ⁊ perfectionẽ. ps. Altitudinẽ mõtiũ ipse conspi
cit. ⁊ Dan. iiij. Altitudo eiꝰ vsq; ad celũ. rami eius pul-
cerrimi ⁊ fructus eius nimius. Si igit volumus apud
F deũ esse alti sit in nobis meritoꝝ cumulatio. ¶ Quar
to dico. ꝙ in nobis debet esse eternoꝝ speculatio: ostẽ-
dit inquit mihi sanctã ciuitatẽ: sicut eñ ille qui vult
videre nõ solũ ꝓpe: immo etiã longe solet ascẽdere ad
aliquẽ locũ altu. sicut dr de gruibꝰ qñ volũt alicubi lõ
ge ire: solent primo altissime ascẽdere: vt videãt termi-
nũ ad quẽ vadunt ne invia deficiant ⁊ oberrẽt. vt dicit
Isido. Sic vere si nos volumꝰ videre: cognoscere ⁊ ani
maduertere illa q̃ sunt lõge. s. bona eterna ⁊ felicitatẽ
glorie paradisi: nos ꝓ certo debemus ascendere in al-
tum per cõtemplationẽ: ⁊ ne in via huius mũdi per vi
cia ⁊ peccata deuiemus terminũ ad quẽ tendimus: sc3
paradisum debemꝰ iugiter speculari. Ostendit inquit
mihi ciuitatẽ sanctã hierusalem. Ubi nota ꝙ paradi
sus est Claritate perspicuus. Ostendit mihi. Caritate
cõtiguus. ciuitatem. i. ciuiũ vnitatem. Puritate preci
puus. sanctã. Uanitate cõtinuus. hierusalem. i. pacifi-
ca. Uñ Apo. xij. Altitudo ⁊ latitudo ciuitatis erãt equa
lia. Et Esa. xix. Ciuitas solis vocabit vna. Sic igit di-
co. ꝙ debemus habere

Eternorum speculationem.
Meritorum cumulationem.
Internorum roborationem.
Terrenorum detestationem.

¶ Et sic poterimus quadrupliciter esse alti. j. Reg. x.
Altior erat saul vniuerso populo ⁊c. ¶ Itẽ nota ꝙ per
altitudinẽ intelligitur status elationis superbie ⁊ pre
sumptionis indebite ꝓmotionis mundane fame ⁊ re
putationis ⁊ temporalis inique dominationis: ꝓspe-
ritatis: et prelationis. Sicut enim videmus ꝙ aues ra
paces altius volant q̃ alie aues. Sic vere mali pecca
tores ad altiora beneficia ⁊ officia quandoq; volitant
⁊ attingunt q̃ boni ⁊ iusti. Altiores etiã istis hoibus
volunt per presumptionem ⁊ superbiã semper esse. Et
ideo de taliũ mala altitudine tã spũali q̃ tẽporali põt
dici in persona coꝝ illud: qđ dicebat lucifer. Esa. xiiij.
Ascẽdã super altitudinẽ nubiũ. In quibus verbis ostẽ
dit ꝙ mali in hoc mũdo tripliciter inaltant: vic3 Per
presumptionẽ. Ascendã Per elationẽ super altitudi-
nẽ. Per ꝓmotionẽ nubiũ. ¶ Facit igit eos altos pre
G sumptio pectoralis. Ascẽdã inquit. Sicut eñ videmꝰ
ꝙ res ignita ⁊ inflammata semper querit sursum ⁊ in
altũ ascẽdere: sicut p3 de flãma q̃ semꝑ est in motu et
agitatione: ⁊ q̃si videt violẽter sursum ferri. Sic vere
illi quos ⁊ ardor ambitiõis inflãmat interiꝰ ⁊ ascẽdit
semꝑ ꝑsumptuose volũt sursu3 ad alta dignitatũ ⁊ offi
cioꝝ bñficia volare: ⁊ se suꝑ alios reputãtes volũt oibꝰ
anferre. Et ad hoc nõ cessant sese ꝑ labores suos ⁊ dili
gẽtiũ importunitatẽ ⁊ vigilãtiã agitare. Ascendã inq̃t.

Ascendã eñ est verbũ desiderantis ascensum. qr. s. isti
summe desiderãt in altũ ꝑ ꝓmotionẽ. leuari. Dicũt eñ
illud Cant. vij Ascẽdã in palmã ⁊ apprehendã fructꝰ
eius. Ad literam eñ ipsi nõ querũt ascensum: nisi vt ha-
beãt fructus beneficioꝝ ps. Ascẽdisti in altũ cepisti ca
ptiuitatẽ. captiuitas dñi bñficia ⁊ officia taliũ: qr. s. ꝑ
eos in captiuitatẽ redigunt qñ indigne ad ea ꝓmouẽ-
tur cõtra quos Roma. xj. Noli altu3 sapere: sed time.
Et. xij. Nõ alta sapientes sed hũilibus cõsentiẽtes: qr
sicut dr Prouerb. xvij. Qui altã facit domũ suã querit
ruinã. Nã sicut lapis qui cõtra naturã propriã in altũ
proijcitur: cito ⁊ necessario inferius cadit. Sic illi q̃ cõ
tra naturã propriã. i. contra meritũ ⁊ debitum volunt
per violentiã. i. cõtra deũ ⁊ rationem sursum in altari
sc3 per presumptuosam ambitionem. tales dico neces
se habent cadere vsq; ad inferni depressionem. Ideo il
li lucifero dicit. Esa. xiiij. qr ꝯm rationem voluerat esse
similis altissimo. i. super celos ponere sedem suã: ideo
dicitur sibi ibidẽ. Uerũtamen ad infernũ detraheris
ad profundum laci. Quomõ cecidisti lucifer ⁊c. decidi
sti in terrã qui vulnerabas gentes. ⁊ ibidem. Detracta
est ad inferos superbia tua: qr breuiter huius presum-
ptionem ⁊ ambitionẽ seu ruina ⁊ damnatio comitat:
habent igitur mali presumptionẽ pectoralem. ¶ Se-
cũdo fiũt elati per elationẽ criminalẽ. Super altitudi H
nẽ inquit: qr. s. semper volunt super alios preferri dña-
ri ⁊ reputari similes oleo qđ semꝑ vult supernatare et
nunq̃ ad fundũ descendit nisi per violentiã. Sic vere
mali elati ⁊ superbi in quocunq;. i. in quacũq; villa re
gione: vel religione: collegio: capitulo: vel conuentu.
ipsi sic semper volũt per elationẽ ⁊ superbiã alijs ante
ferri ꝑponi ⁊ etiã superesse: q̃nimmo si viderit aliquẽ
inter eos crescere reputari vel ꝓmoueri: statim inui-
dia stimulante ipsum conculcabunt ⁊ suppeditabunt
⁊ eos ꝓ viribus impugnabunt suꝑ inquit Deu. xxviij.
Et eris semper supra ⁊ nõ subtꝰ. Isti vident similes ca
pre q̃ q̃uis sit aial ignorãs ⁊ fetens: nihilominus sem
per querit ascẽdere loca alta. Sic tales dato ꝙ modici
sint valoris: semper tamen querunt altius honorari ⁊
alijs anteferri. Ideo de talibus dicit in ps. Suꝑ popu
lũ tuũ malignauerunt consiliũ. Dilata sicut supra de
aduocato in. j. mẽbro istius autoritatis. Cõtra tales
elatos loquit ps. Dixi iniq̃s nolite iniq̃ agere: ⁊ delin
quẽtibus nolite exaltare cornu. i. nolite extollere in al
tum cornu vestrũ. Nolite. l. a. d. i. Isti igitur sunt alti ꝑ
elationẽ criminalẽ. ¶ Tertio mali fiunt alti ꝑ promo
tionẽ temporalem: qđ ostendit qñ nubibus compara I
tur. Nubiũ inquit. sicut enim nubes nihil aliud est ni
si vapor ex aqua ⁊ terra superius eleuatus: qr vapor de
terra ⁊ mari erigit sursu3 in altũ porrigitur: in nubem
etiã cõuertitur q̃ sursum in alta parte aeris diu per-
seuerat terrãq; sibi subiectã pluuijs grandinibus ⁊ ful
minibus verberat: ipsamq; ventus vndiq; agitat: ⁊ fi-
naliter ista nubes in aquã vel ventu3 resoluit: ⁊ sic ad
teram cadere cõpellit: ⁊ taliter euaporat ꝙ in aere vbi
fuerat eius vestigiũ nõ apparet. Sic vere vapor. i. vana
⁊ insufficiẽs ꝑsona qñq; de terra ⁊ de mari. i. de infimo
statu vel etiã de paupere ⁊ humili plebe per inspiratio
nẽ diaboli extollit sursum in aere. i. ad altã dignitatẽ
seu officiũ ꝓmouet ita ꝙ nubes alta. i. altus. prelatus
vel iudex efficit sursumq; in statu etiã ꝑlatiõis vẽto va
nitatis ⁊ superbie multipliciter agitat: ⁊ iõ terra ⁊ pa
tria sibi subiecta ab eo vẽtilat. Nã subditos suos infe
stat tribulatiõis fulminibꝰ: ⁊ rapine ⁊ exactiõis turbi
nibus suorũq; maloꝝ exẽploꝝ grandinibꝰ sue carnali-
tatis pluuijs ⁊ suaꝝ ꝯminationũ tonitruis: s3 finaliter
iste ꝑ mortẽ resoluit ad terrã. s. miserie ⁊ tenebraꝝ de-
trahit ⁊ de alto loco dignitatis sustollit: ita ꝙ ipsiꝰ ve-
stigiũ nũ ꝑ ampliꝰ in hoc seculo reꝑit. ps. Nubes inq̃t
trãsierũt grãdo ⁊ carbones ignis: trãsiũt eñ ꝑ mortẽ ⁊
nubes grãdo ⁊ carbones ignis. i. isti mali ⁊ coꝝ vexatio
quã i alios exercebãt. Iõ isti pñt dicere illđ ps. Ueni
in altitudinẽ maris ⁊ tẽpestas dimersit me. suꝑ inferni

Isti igitur sunt alti per indebitā ꝓmotionē. Per indomitam elationem. Per illicitam presumptionem. Sed caueāt qđ dr Luc.xvj. Qđ altum est hoibus: abominatio est añ deū. De altissimo vide infra ꝛc. sufficit.

A **Altissimus.** In superlatiuo gradu est ille qui nullū hꝫ altiorē. Et sic generaliter loquēdo. Altissimus nihil aliud est nisi deꝰ. Nā sicut empyreū dr altissimū: qꝛ nullū corpus ei supest: immo oibus creatis corꝑibus supeminet: ipsaqꝫ infra se ꝛ sub se cōtinet ꝛ recludit. Sic deus altissimꝰ: qꝛ nihil hꝫ se superiꝰ altiꝰ seu maius: immo oibꝰ rebꝰ supereminet: ꝛ oia alia sub sue maiestatis celsitudine: sub sue potestatis fortitudine. In sue quātitatis latitudine. In sue infinitatis amplitudine: recludit: cōtinet: ꝛ coartat. Et ideo sibi pōt dici illud ps. Tu solus altissimus in omni terra. Et ecce ꝙ dei summitas seu altitudo describitur ꝑm tres conditiones q̄ in isto vocabulo tu. possunt reperiri. Est em̄ tu. Numeri singularis. Solus noiatiui casus. Altissimus. oīs generis. In omi inquit terra. Sic vere deus dicitur habere Singularitatem indiuisibilē. Tu solus Supernalitatē inattingibilem. Altissimus. Generalitatem inuitabilē. In oi terra.

B ¶ Est igit̄ indiuisibilis singularitas. Tu solus. Sicut em̄ istud vocabulū tu. semꝑ est numeri singularis Sic deus singularis pōt dici ꝑpter excellētissimas cōditiones quas hꝫ: singularis em̄ est deus in q̄dditate: qꝛ nullus deus nisi ipse. In dignitate. qꝛ oīs dignitas dependet ab eo. In bonitate: qꝛ ipse bonus essentialit̄ ꝛ simpliciter oia alia sunt bona ꝑm q̄d ꝛ participatiue In potestate: qꝛ nō est potestas super terrā q̄ cōparet̄ ei q̄ factus est vt nullū timeret. Job.xlj. Et ideo iste dr solus: qꝛ.s. ipse est ita solus ꝛ singularis ꝙ nullū hꝫ parem. Nā sicut ab vnitate oēs alij numeri sumūt ortū ipsa aūt vnitas a nullo originat̄ vel principat̄. sic vero ab ipso deo vno ꝛ solo oia alia dependēt: ipse autē a nemine est dependens: ꝛ ideo de ipso deo ꝛ de sua tali altissima singularitate dr Eccli.j. Unus est altissimꝰ creator oīm omnipotens rex potens ꝛ metuendus nimis. Iste est similis fenici q̄ est auis vnica singularis atqꝫ sola: ꝛ contra naturā oīm aīaliū aliorū nullum in sua specie parē habens. Est aūt auis plumis pulcerrima similis pauoni. victu mūdissima: vita longissima qꝛ.s.ꝑ quingētos annos viuit ꝛ in cōditiōe mirabilissima. Nā cū diu vixerit tūc aromata ligna querit in quibus in feruentissimis oriētis regiōibꝰ se incēdit: de cuius cinere vermis nascitur q̄ resumptis alis in auē pristinā procreat̄: ꝛ sic fenix mirabilis renouat̄. Et ꝑ talem modū sua singularis spēs reseruat̄ ꝛ inesse ꝑpetuatur ꝛ cōtinuat̄: hec oia dicit phisiologus ꝛ Amb. in examerō. Reuera charissimi talis est deus. Est em̄ iste solus ꝛ singularis in sua spē: qꝛ nō est dare deū nisi vnū. Deut.vj. Dñs deꝰ tuus deus vnus est. Nullū etiā hꝫ parē vt dictū est in cōditiōe ꝛ potestate: in quo bñ excedit naturā oīm aliorꝫ. qꝛ.s. nihil est in mūdo q̄n aliquē parē habeat nisi ipsum: nec etiā in hūanitatis puritate qꝛ cōtra naturā oīm aliorꝫ ad modū fenicis fuit sine virili semine: ꝛ sine carnis ꝓpagine ꝓcreatus ps. Nō est similis tui in dijs dñe ꝛc. Et sequit̄. Tu dñaris potestati maris. Iste est igit̄ solus in platiōe. Pulcerrimꝰ in perfectione. Mūdissimus in cōditiōe. Diutissimꝰ in perpetua duratiōe. ps. Tu aūt altissimus in eternū dñe. Perpetuo em̄ durat ꝛ nūꝙ deficit nec mutat̄ solus: ꝛ in sua mirabili renouatione q̄ facta est carnis assumptione. Iste em̄ charissimi se mirabiliter renouauit. ipse enim ligna aromatica. i. viscera beate virginis fragrātia pura ꝛ etiā sancta inuenit: ꝛ ad ipsa ꝑ incarnationē se hūiliter inclinauit ꝛ igne charitatis ꝛ dilectionis succensus. ibidē ꝑ hūilitatē seipsum incinerauit: exinaniuit semetipm̄ formā serui accipiēs: ꝛ habitu inuētus vt hō. Philip.ij. Nā inter ista ligna aromatica. i. inter viscera virginis gloriose ista fenix. iste deꝰ in vermē. i. in mortalē hoiem est mutatus. Mutatꝰ dico nō cōuersione diuinitatis in carnem: sꝫ hūanitatis assumptione in deū: ꝛ finaliter ꝑ resuratiōnē ꝛ glorificatiōnē. alas. i. quattuor dotes corporis resumpsit ꝛ sic factꝰ est auis. i. totaliter spiritalis: ꝛ ad paradisuꝫ euolauit. ꝛ sic sine corruptiōe esse suū ꝛ naturā suā ꝑpetuo cōseruauit. Job.xxix. Gloria mea semꝑ innouabit ꝛ sicut palma multiplicabo dies. Iste est igit̄ fenix solus ꝛ sine pare. ideo pōt dici illud.j. Reg.xxj. Tu solꝰ ꝛ nullus tecū. qꝛ sicut dr Mar.vj. Erat nauis i medio maris ꝛ iesus solus in terra. q.d. totus mūdꝰ est in mari. i. motu fluxu ꝛ mutabilitate. Jesus aūt solꝰ est in terra. i. in firmo ꝛ in stabilitate Patꝫ igit̄ ꝙ deꝰ ē incōparabilis singularitatis Solꝰ. ¶ Scđo dico ꝙ ipē est insupabilis supnalitatis qꝛ ipē est altissimꝰ Nam sicut aquila rex auiū est altissimi volatus intantū ꝙ humanis oculis nō videt̄ ꝛ ita ē clariuisus ꝙ q̄uis in altissimis ꝑtibus aeris sit eleuatus pisciculos tñ in aqua videt natare. ꝛ iō ꝑm volūtatē suā subito qñqꝫ descendit ipsosqꝫ ex improuiso deuorat ꝛ cōsumit vt dicit Isido. ꝛ Pliniꝰ. Sic C vere charissimi est de deo: iste est em̄ aqla. qꝛ.s. ipē rex ꝛ dñs est singulorꝫ. ps. Deus aūt rex noster añ secula. Item iste volat altissime. qꝛ.s. ipse altissime est ꝑtātis. dignitatis ꝛ maiestatis. ps. Altissimū posuisti refugiū tuū. Ita em̄ est altissimꝰ: qꝛ hūanꝰ oculꝰ sensus ꝛ intellectus sue dignitatis nō pōt altitudinē cōtēplari: deuꝫ em̄ nemo vidit vnꝙ: sꝫ nec videri pōt. Job.j. Sed vere nihilominꝰ ipē semꝑ ꝯsiderat atqꝫ videt inferiꝰ in mari quicquid in fluuijs: in fluctibus huius mūdi pisces. idest hoies fluxibiles faciunt atqꝫ ducunt. cum em̄ habeat clarissimū visum. i. scientiā infallibilē. ideo q̄cq̄d in hūanis agitur. siue paruū fuerit: siue magnuꝫ: siue bonum fuerit: siue malū q̄uis de hoc non caueamus: ipse considerat atqꝫ videt: qꝛ excelsus dñs ꝛ in altis habitat: ꝛ humilia respicit in celo ꝛ in terra. Sed vere quāuis istam occultā visionē pisciculi. i. peccatores non timeant ipse subito ꝑ suā occultā sniam ad eos descēdit ipsosqꝫ ꝑ mortē corporalē ꝑcutit: ꝛ eos ꝑ damnationeꝫ anime deuorat ꝛ consumit: aliquādiu em̄ dissimulat: sed finaliter dure ferit. Ideo bene dr Ecclesiastici.v. Altissimus enim est patiens redditor. Et rō est qꝛ sicut dr Eccli.xij. Altissimus odio hꝫ peccatores: qđ est contra malos q̄ reuera de occulta dei presentia cogitatione et scientia prouisione ꝛ snia iurisditione ꝛ iusticia nō cogitant. nec aduertunt: qꝛ vident ipm aliquandiu punitionē differre facere multa crimina non admittunt. et ideo sepe accidit ꝙ subito vindictam ꝛ iram: mortem ꝛ damnationē ab eodē recipiunt ꝛ incurrūt: ideo ipē dicit Esa.xlij. Tacui semper silui: patiens fui: quasi parturiens loquar: dissipabo ꝛ absorbebo simul. vide sup absorbere: vbi ista autoritas diuiditur ꝛ exponit̄. Iste est igitur aquila auis altissima. qꝛ.s. ipse est deus insuperabilis supernalitatis. ¶ Tertio dico ꝙ ipse est ineuitabilis generalitatis: qꝛ ipse est in omni terra vl' genere. Extra enim iurisditionē suā nō pōt hō fugere. Sicut enim sol hꝫ generalissimaꝫ ꝑtātem super oēs inferiores creaturas. qꝛ.s. suis radijs hꝫ tangere: viuificare ꝛ illuminare: nō vnū sed oia. non in vno loco: sꝫ vbiqꝫ. Sic vere deꝰ hꝫ generalissimā iurisditionē. q.s. radius sue influētie ꝛ mīe. ardor etiā ꝛ rigor sue iusticie ad oēs tā bonos ꝙ malos ꝛ vbiqꝫ.s. in celo mūdo ꝛ in inferno gñaliter se extēdit. Qđ ostēdit̄ cū dr. In oi terra quia.s. vbiqꝫ ꝛ in omnibus principat̄. ij. Paral.xxxvj. ps.xcvj. Tu es altissimus sup oēm terrā. Sap.vj. Generaliter est ei cura de oibus. vñ ps. oīs terra adoret te deus. Oēs etiā inferiores quātū est de se viuificat per gratiā illuminat per doctrinā: ꝛ ipsos dirigit atqꝫ iuuat: regit etiā atqꝫ gubernat qđ est cōtra multos q̄ in mūdo iurisditionē exercēt: qꝛ.s. illos qui sibi subiecti sunt nō dirigunt nec corrigunt nec adiuuāt: nec suppor tāt: sed magis ipsos per rapinas ꝛ exactiones destituūt ꝛ conturbant: similes nō soli sed saturno seu marti: de quibus dicunt astrologi: ꝙ cūctos in dñio suo natos grauant: ꝛ cū sint planete mortis in ipsos vel occidūtur vel turbant: quando.s. loca natiuitatis eorꝫ peragrant vel frequētāt

D

vel frequentant. Similes etiam sunt leoni qui cuȝ sit rex generalis aīaliū ceterorū: ipse tñ non dirigit neqȝ iuuat: immo ipse crudeliter occidit deuorat ⁊ cruētat. Sic vere charissimi multi sunt mali ⁊ iniq̄ principes: iudices: ⁊ prelati: q̄ iurisditiones generales obtinent in hoc mūdo: qui reuera suis subditis nō puidēt ſȝ inuident: nō subueniunt sed deficiūt: nō eos regulāt sed eos strāgulāt: nō eos p iusticiā defendūt: ſȝ eos p iniusticiā crudelitatē ⁊ rapinā spoliant ⁊ afficiūt ⁊ offendūt. Unde Prouerb. xxix. vel. xxviij. Leo rugiens et vrsus esuriens: princeps impius super populū pauperē. Isti eñ sunt Peruersi crudelitate. Leo. Immersi carnalitate. Ursus. Subuersi cupiditate. Esuriens. Subuti malignitate. Princeps impius. Compluti rapacitate. Super populuȝ pauperem. Sed charissimi nō sic deus: q̄r vere ipse Dominatur generaliter. In omi terra. Sublimatur supnaturaliter. Altissimus. Principatur singulariter. Solus. Et sic bñ dr. Tu solus altissimus in omni terra. Et hec de alto: altiore: altissimo: sufficit.

A **Alueus.** Nota q̄ alueus est ipsa via fluminis seu riui: q̄. s. aquis repleta nomē fluminis induit seu riui: ⁊ pōt significare mūdū de quo Iosue. iiij. Per arentē alueū transiui. In isto enim alueo nō sunt aque gratiarū. vnde Esa. xix. Calamus et iuncus arescent ⁊ nudabitur alueus ⁊c. Itē pōt significare scripturā vbi. s. aque plurime abundant. Unde. iiij. Reg. iij. Alueus replebit aquis. Itē potest significare ecclesiā seu religionē: ⁊ sic iste est alueus iordanis: de quo dicit Iosue. iiij. q̄ xij. lapides fuerūt assumpti de alueo iordanis. per quos. xij. apostoli vel etiā quicūqȝ viri ecclesiastici designātur. q̄. s. cessante mortalitatis fluxu a iordanis alueo. i. a statu presentis militantis eccl'ie assumunt. Ista nō plequor. vide de flumine. ⁊c.

A a **Malech.** Nota q̄ p amalech q̄ fuit de genere Esau. sicut dr Genes. xxxvj. Et qui filijs israel ad terrā promissionis euntibus in deserto obuiauit: ⁊ cōtra eos pugnauit ipsum tamen Iosue superauit: sicut dicit Exo. xvij. Et saul postea deleuit ⁊ dauid bellauit sicut dr. j. Reg. xv. ⁊. ij. Reg. j. Et qui interpretatur gens bruta ⁊ populus lābens: potest generaliter significare quoslibet mundi peccatores. q̄. s. ab esau diabolo descendentes ⁊ eius filij existentes. iuxta illud Ioh. viij. Vos ex patre diabolo estis: sunt gens bruta per ignorantiam: sunt populus lābens per adulatricem blandiciā ⁊ fallaciā: sunt populus dei. i. viris iustis obuiantes per discordiam ⁊ eos impugnantes per iniquitatē ⁊ iniuriā. iste bene figurātur. Judith vj. vbi dicitur. q̄ cū seuisset israel madian ⁊ amalech ⁊ orietales populi veniebant ⁊ oīa deuastabāt: q̄r reuera madian q̄ interpretatur iniquitas vel cōtradictio. i. diabolus erga humanū genus iniquus ⁊ contrarius. Amalech. i. oīs peccatorū cetus: orientales populi. i. oēs carnales motus q̄. s. in carne nostra oriūtur. Isti dico similes filijs israel. i. sanctis viris inimicantur ⁊ semina virtutū suarū que sunt semina interiora: vel bonorū suorū temporaliū que sunt semina exteriora pro viribus depredantur. vnde. j. Reguȝ. xxx. Amalechite impetum fecerūt in sicelech. Isti tamen a Iosue a Saul a Dauid ducib⁹ israel. i. a xp̄o ⁊ angelis finaliter superabuntur: ⁊ per dānationē perpetuā delebūtur. Un̄ dn̄s dicit Exod. xvij. Ad hoc delebo amalech de sub celo: ⁊ si vis nota q̄ amalech: id est seculi peccatores.

Inuicem federantur.
A malis honorantur.
A iustis flagellantur.
A deo cōdemnantur.

B ¶ Dico q̄ inuicē federant. s. cōtra bonos. vt pȝ in ps. vbi dauid dicit q̄ ꝯtra ipm simul federati ⁊ vniti venerūt: amō ⁊ amalech alienigene cū habitātib⁹ tyrū. Etēm assur venit cū illis et facti sunt i adiutoriū filijs Loth. Expone si vis de malorū concordia. ſm interpretationē vocabulorū. Item q̄ a malis honorent ⁊ defendant ⁊ maxie ditiores pȝ j. Reg. xv. vbi dr. q̄ saul pepercit pinguiorib⁹ amalech Itē a iustis. s. plātis verberant ⁊ flagellant. pȝ. j. Regū. xv. vbi dn̄s p̄cipit sic. Uade ⁊ pcute amalech ⁊ demolire vniuersa eius ⁊ nō parcas ei neqȝ cōcupiscas aliq̄d ex rebus eius. q̄ etiā a deo deleant ⁊ damnent patȝ i illo v̄bo p̄dicto Exo. xvij. Delebo amalech de sub celo. Uel si vis dic. q̄ amalech ē dyabolus qui. s. est lambens per blandiciam delectationū et suggestionum: ⁊ tamen populo dei est inimicus ⁊ contrarius per pugnam tentationum ⁊ tribulationum et cetera dic vt supra.

Amon. Qui fuit princeps in palatio Assueri q̄ sup oms eleuabat. q̄ adorari gloriabat qui mardocheū se nō adorantē dedignabat qui iudeis inimicabat. ⁊ eos occidere nitebat. Die tñ qua erat letior in illo q̄d parauerat patibulo suspendebat. Et qui iniquus opprimēs ⁊ coangustās interptat sicut hec oia patēt Hester. v. ⁊ deinceps. pōt significare ambiciosos ⁊ emulos pctōres qui reuera iniqui sunt q̄tuȝ ad cōditionē cōprimētes ⁊ angustiantes alios per tribulationem ⁊ vexationē. Eleuati apud reges per promotionē et iurisditionē. vel exaltati in corde suo per elationem. Adorari ⁊ honorari volentes per superbiam ⁊ presumptionem Judeis idest bonis ⁊ iustis inimici ⁊ eis nocētes per inuidiam ⁊ detractionem. finaliter tamen post presentem letitiam in infernali patibulo q̄d male agēdo quotidie preparant erunt pendētes per damnationem et desperationem. Ista autem omnia possunt dici de dyabolo Concorda vt vis Hester. vij. Inimicus noster iste est Amon pessimus. A

Amare. Amor duplex est. s. Spūalis ⁊ tpalis seu diuin⁹ ⁊ mūdanus Diuin⁹ est quadruplex. scilicet amor dei amor proximi amor virtutū amor eternorū. Mundanus est quadruplex. s. amor sui. amor suorū. amor diuitiarū. amor deliciarū. ¶ Amor dei ⁊ pximi dicitur charitas seu dilectio amor eternoruȝ ⁊ virtutū affectio Amor diuitiarū dicit turpiditas vel auaricia Amor deliciarū dicit carnalitas seu luxuria amor autem parentū ⁊ vicinorū dicitur vana amicicia ¶ Dicam⁹ igitur q̄ verus amor quē debem⁹ habere Et etiā falsus amor quē debemus horrere. Debem⁹ igitur habere verū. purū. sanctū. perfectū amorē. q̄r. s. deum ⁊ proximū bona ⁊ spiritualia eterna debem⁹ diligere ⁊ amare. Sicut eñ videm⁹ q̄ ignis aquā calefacit ⁊ eam sursum ascendere ⁊ feruere ⁊ bullire facit Sic vere charissimi ignis spūalis amoris cor humanū inflāmat ipsūqȝ feruere per bona desideria facit sursumqȝ ascēdere ⁊ eleuari bona spūalia et eterna. vt sic dicat illud. Fulcite me florib⁹ stipate me malis q̄r amore langueo. Cañ. ij. B

¶ Nota igit q̄ amor cōparat calori. ⁊ nota q̄ calor naturalis habet tres effectus bonos cōtra tres malos effectus. quos inducit calor innaturalis ⁊ accidentalis. Calor enim naturalis hȝ corp⁹ roborare. colorare. eleuare. Innaturalis autē habet econuerso Corpus eneruare. deturpare. incuruare Et pro certo talis est dr̄ia inter amorē spūalem. mundanū ⁊ tēporalē Spūalis aūt

Roborat per constantiam.
Colorat per decentiam.
Eleuat per fiduciam.
Mundanus autem amor.
Eneruat per torporem.
Deturpat per horrorem.
Incuruat per timorem.

His igit visis ecce q̄ in ista auctoritate ōndit q̄ amor spiritualis est habēd⁹ triplici rōne vez. Q̄r mētē fortificat quo ad interiora. Fulcite me. Q̄r mentē pulcrificat quo ad exteriora. florib⁹. Quia mentē tutificat. quo ad posteriora Stipate me malis inquit. i. pomis. Primū facit constantie fortitudo Fulcite Secundum facit decentie pulcritudo florib⁹ Tertiū facit fiducie certitudo C
Stipate inquit idest in stipite fidei adhibete. ¶ Dico igitur q̄d verus amor. Per constantiam fortificat Per decentiā pulcrificat. Per fiduciā tutificat seu cer

tificat. Fortificat igit̃ per constantiã. fulcite inquit me.
Calor naturalis talis est nature ꝙ ipse fortificat oẽm
substãtiã in quã agit: vt ptꝫ in hoīe q̇ ꝙ̃diu durat ca-
lor naturalis. s. in iuuẽtute fortis ⁊ stabilis inuenitur
ipsoq; deficiẽte in natura naturã ꝯtrariã cõmutat de-
bilitat̃ ⁊ eneruat̃. Sic vere amor spũalis ⁊ bonus facit
hoīem spiritalr̃ fortẽ. strennuũ ⁊ ꝯstantẽ. Nã ꝙ̃diu ho
mo calorẽ feruoris desiderij ⁊ amoris habuerit tãdiu
spiritalẽ fortitudinẽ firmitatẽ. ꝯstãtiã. ꝑseuerantiã. ꝑ-
manentiã possidebit: qđ ondit̃ cũ dr̃. Fulcite me: qꝛ scꝫ
amorẽ quoddã firmissimũ fulcimẽtũ. qđ ꝯtra oīa ad-
uersa stabilit. roborat ⁊ ꝯfirmat: vt ptꝫ de martyrib⁹ q̇
ardore diuini amoris ita fuerũt stabiles ⁊ ꝯstantes. ꝙ
oibus penis ⁊ cruciatib⁹ obstiterũt ⁊ mortẽ pro dño su
stulerũt. Nã sicut aialia q̄ calorẽ habẽt maiorẽ ꝯstãtiã
habẽt fortiorẽ ⁊ audaciã potiorẽ. Sicut patꝫ de leone
qđ est aial calidissimũ intantũ qđ semꝑ dr̃ febricitare
et oleũ etiã in quo carnes ei⁹ coquunt̃ febrẽ vinctis cor
poribus inducere: qđ vtiq; est aial fortissimũ ⁊ audacis
simum. Sic vere illi qui calorẽ spiritalis amoris maio
rẽ obtinẽt ⁊ feruorẽ: fortitudinẽ ⁊ cõstantiã in aduersis
habent alijs potiorem. ⁊ etiã audaciã fortiorẽ virtu-
tẽ manẽtiorẽ durabiliorẽ ⁊ firmiorẽ. Prouer. xxx. Leo
fortissimus bestiaꝝ ad nullius pauebit occursuꝫ. Leo
dico per charitatis feruorẽ: fortissimus per firmitatꝭ
vigorẽ: ad nullius pauet occursum ꝑ cõstantiã animo
sam: audaciã ⁊ valorẽ. Sicut eñ dromedarius: qđ te-
ste Constantino est aial calidũ atq; siccũ: est aial cibo
parcissimũ: in motu velocissimũ: in labore ꝯstãtissimũ
qꝛ. s. vna die pōt ꝑ cẽtũ leucas peragrare. Sic vere illi
qui sunt calidi per dilectionẽ: ⁊ sicci per voluptatis ab
stersionẽ: ꝑci per abstinẽtie macerationẽ: fiũt veloces
per obedientiã ⁊ subiectionẽ: ⁊ cõstantes ad laboris ⁊
pnīe tolerationẽ: ⁊ ad oẽm bonã operationẽ: sicut eñ
dicit̃. Cant. viij. Fortis est vt mors dilectio: dura vt in-
fernus emulatio. Fulcite igitur me inquit: ⁊ ideo de ta
li fulcimẽto cõstãtie pōt dici illđ. Hester. j. Eburneis
circulis inserti erãt: ⁊ colũnis marmoreis fulciebant̃.
Heu ꝓ certo charissimi: talis calor nõ est ardor diuini
amoris: qꝛ vere iste nõ dat fulcimentũ sed detrimentũ
nõ iuuamentũ sed nocumentũ: nõ cõstantie firmamẽ
tum: sed debilitatis ⁊ defluentie figmentũ. Istud ptꝫ in
mundi diuitibus ⁊ peccatoribus q̇ feruore mũdani ca
loris calescũt: qui nõ fortes ad bene operandũ: nec sta
biles ad resistenduꝫ: nec constãtes ad perseueranduꝫ:
immo per oīa ⁊ in omĩbus ipsi sunt debiles atq; vani.
Dicit eñ Isiđ. ꝙ calor innaturalis exterior corpus de
bilitat ⁊ eneruat ipsumq; minorat ⁊ desiccat: ⁊ inde est
vt dicit Isido. ꝙ ethyopes ⁊ afri q̇ cõtinuis caloribus
exuruntur parui sunt ⁊ sicci: incõstantes: timidi ⁊ iner
tes: ꝑ calorẽ enim innaturalẽ humores desiccãtur. po-
ri aperiuntur: spũs exalant̃: ⁊ sic corpus interius rema
net frigidũ. ⁊ per ꝯñs timidũ ⁊ infirmũ. Sic reuera cha
rissimi: illi q̇ ardore mũdani amoris vrunt̃: ⁊ maxime
illi q̇ auaricie ⁊ luxurie ardoribus inflammant̃ parui
sunt in virtutibus: debiles in operib⁹: timidi in affecti
bus: ⁊ sicci a gratijs spiritalibus. nã iste calor exterior
scꝫ improbus amor humores. i. eoꝝ virtutes ⁊ gr̃as de
siccat: poros. s. sensus corporis ⁊ affectus mentis ꝑ va-
na desideria aperit ⁊ dilatat: ⁊ spũs ⁊ vapores. i. inte-
riores gratie ⁊ virtutes exalant̃: ⁊ timor ⁊ inconstantia
generat̃ ⁊ spũalis debilitas radicat̃: ⁊ ita infirmi debi-
les vani ⁊ incõstantes efficiunt̃ ⁊ reddunt̃. Ideo de ta-
li amore dr̃ Dañ. xiij. Erãt ãbo vulnerati amore. ⁊ Hie
re. xxij. dr̃ de mũdo. Contriti sunt amatores tui. Non
sic charissimi: sed habeamus diuinũ amorẽ nõ mũda
nũ: qꝛ vere diuinus ⁊ spiritalis amor ita mortificat ho
minẽ naturaliter ꝙ nihil qđ ꝓ amato patiat̃ ē sibi dif-
ficile seu graue. Vñ Aug. de viduitate. Nõ sunt inq̇t dif
ficiles labores amãtiũ: in eo eñ qđ amat̃ aut nõ labo
rat̃ aut labor amat̃. Dico igit̃ qđ amor spiritalis forti
D ficat ꝑ cõstantiã firmitatis. fulcite inq̇t me. ¶ Secun
do dico: qđ amor pulcrificat ꝑ decẽtiã honestatis. flo-
ribus inquit. Calor eñ solis attingens interius ad me
dullã arborꝭ facit eã pariter florere ⁊ virere. Calor etiã
naturalis q̇ est interius in corde: causat ⁊ efficit rubo-
rẽ ⁊ pulcritudinẽ exteri⁹ in corꝑe. Et ideo quoq; corp⁹
mortuũ ⁊ calore naturali priuatũ: pulcritudinẽ ⁊ deco
rem inficit. Sic vere calor naturalis. i. amor ⁊ affectio
spiritalis quo scꝫ deus ⁊ bona spiritualia ⁊ eterna desi
derant̃ ⁊ amant̃. Iste dico si sit interius in cõscientia:
causat decorẽ ⁊ pulcritudinẽ honestatꝭ exterius in ap
parentia: facit enim hominem.

Per honestatem floridum.
Per venustatem nitidum.
Per castitatem albidum.
Per verecundiam rubicundum.

¶ Sicut eñ amor mundan⁹ facit qđ homo se teneat
mundius ⁊ pulcrius vt placeat amato. Sic igit̃ amor
dei vt placeat magis deo: floribus inquit: vt sic talis
possit dicere illud. Cant. ij. Flores apparuerunt in ter
ra nostra. Sic vere charissimi talis non est amor im-
probus carnalis ⁊ mũdanus: qꝛ iste ꝓ certo nõ causat
pulcritudinẽ sed turpitudinẽ: nõ honestatẽ ſꝫ leuitatẽ
nõ decorẽ ſꝫ horrorẽ: nõ spiritalẽ decẽtiã ſꝫ corporalem
insolentiã sicut ptꝫ in luxuriosis. Nã sicut videmus ꝙ
calor exterius denigrat hoīem ⁊ deturpat: floriũq; pul
critudinem destruit ⁊ desiccat: sicut ptꝫ de ethyopi-
bus q̇ ꝓpter intẽsuꝫ calorẽ turpes ⁊ nigri efficiuntur.
Sic vere charissimi: calor exterior. s. amor tꝑalis ⁊ car
nalis: hoīem inficit ⁊ deturpat: ⁊ florẽ ⁊ pulcritudineꝫ
honestatis ei aufert: ipsumq; ꝑ infamẽ cõuersationẽ
velut horribilẽ ethyopẽ denigrat: videlicet interi⁹ ꝑ
mala desideria inflãmãdo: ⁊ exterius per leuitatis in-
solentiã obfuscãdo. Ideo dicere possunt illud. Cant. j.
Nolite ꝯsiderare me ꝙ fusca sim qꝛ decolorauit me sol
Sol dico. i. ardor amoris ⁊ cõcupiscẽtie mũdialis. Dic
si vis ꝙ talibus accidit: sicut piperi q̇ primo albus est:
⁊ tandẽ ꝑ decoctionẽ fit niger. Vide supra Albedo. Iđ
dicitur de talibus desiccatis: ⁊ denigratis illud. Treñ.
iiij. Denigrata est facies eoꝝ suꝑ carbones. Nõ sic cha
rissimi non: sed sit in nobis amor diuinus: qꝛ vere iste
per honestatẽ pulcrificat ⁊ decorat. Et hoc dicit Ra-
banus in quodã sermone. Amor inq̇t diuinus ē ignis
est lux: vinum mel ⁊ sol.

Ignis est in affectiõe.
Lux est in cõuersiõe.
Vinũ in cõtẽplatiõe.
Mel in gr̃aꝝ actiõe.
Sol in eterna btifica visiõe.

¶ Dico igit̃ ꝙ amor spirita
lis pulcrificat cõuersationẽ
ꝑ decentiam. florib⁹ inquit.
¶ Tertio dico. ꝙ amor tutifi
cat ꝑ fiduciã. Stipate E
inquit me malis. Spes eñ ⁊ fiducia est q̄si stipes q̇ pre
seruat ⁊ sustinet hoīem ne ꝑ desperationẽ corruat atq;
cadat: ⁊ maxīe stipes maloꝝ vel pomoꝝ: hoc est dictu:
spes ⁊ fiducia fructuũ paradisi ⁊ bonoꝝ eternoruꝫ. Si-
cut enim calor eleuat substãtiã in quã agit. sicut pꝫ de
igne q̇ fauillas inflãmatas facit sursuꝫ ascẽdere ⁊ aquã
bulliẽtẽ eleuari. Sic ꝟe ver⁹ ⁊ diuin⁹ amor facit ꝑ desi
derioꝝ feruorẽ bullire: ⁊ ꝑ spẽ ⁊ fiduciã sursuꝫ ad bona
eterna ascẽdere: ⁊ ꝑ ꝯñs ab his inferiorib⁹ se leuare. ⁊
sicut videm⁹ ꝙ res bñ apodiata ⁊ stipata ꝑfecti⁹ ⁊ tu-
ti⁹ q̇etat̃. Sic ꝟe hõ q̇ stipite spei ē suffultus dulci⁹: tu
ti⁹: alti⁹ req̇escit. Stipate inq̇t me malis. Est ei amor
filiis mal̃ mãdragore q̄ comesta vl̃ odorata facit hoīem
talit̃ req̇escere ⁊ dormire ꝙ si scidat̃ vulnerat̃ vl̃ ledat̃:
nõ ꝑcipit neq; sẽtit. ⁊ iđ ista solẽt dari secãdis vt dolorẽ
nõ sentiãt secature vt dicit dyasco. ꝟe charissimi: talis
ꝯditiõis ē ꝑfect⁹ amor. facit ei hoīem ꝑ spẽ ꝯsolationẽ ⁊
ꝯtẽplationẽ i bonis eternis req̇escere ⁊ dormire: in tã
tũ ꝙ illi q̇ istꝭ malis ⁊ pomis mãdragore sũt cibati re-
creati vel potati in scissuras tribulationũ laboꝝ ⁊ ve-
xationum quas pro deo vel pro bonis eternis: vel pro
re amata patiunt̃ in hoc seculo nõ sentiunt nec aduer
tunt. Prouerb. xxiij. Verberauerũt me ⁊ nõ dolui: vul-
nerauerũt me ⁊ nõ sensi. Et ideo deus dedit secãdis. i.
suis martyribus poma. i. amorẽ spem ⁊ desideriũ dei ⁊
bonoꝝ eternoruꝫ: ⁊ sic facti sunt insensibiles: qꝛ scilicet
somnus

somnus suauitas ⁊ dulcedo spei: ipsos taliter recrea-
bat ꝙ oīa in patientia sustinebāt: ⁊ acsi nihil sentirēt
propter deuȝ oīa tolerabant. Ideo pulcre loquitur de
amore. Bernard9. in lib. de diligēdo deū. O iugū san-
cti amoris q̄ dulciter capis: o q̄ gloriose illaqueas: q̄
suauiter p̄mis: q̄ delectabiliter oneras: q̄ fortiter strin
gis: q̄ prudenter erudis. O felix amor ex quo orit̄ strē
nuitas: morū puritas: affectionum subtilitas: intelle
ctuū desiderioꝝ sanctitas: operū claritas: virtutuȝ fe-
cunditas: meritorū dignitas ⁊ sublimitas premiorū.
¶ Unde nota ꝙ tātus debet esse amor noster ad deū
f ꝙ pro ipso si sit etiam necesse ⁊ pro eius fide mori de-
bemus: sicut exēplariter videmus: ꝙ oīa mēbra mor-
ti ⁊ omni periculo ꝓ capite se exponunt. Si eñ inue-
niunt̄ hoīes q̄ amore alter alteri9 moriunt̄: multo for
tius amor ipsius dei creatoris sui: q̄ scȝ prior ꝓ nobis
mortuus est. j. Joh. iiij. Nos igitur diligamus deum:
qm̄ ipse prior dilexit nos. ꝙ aūt moriunt̄ hoīes alter-
utro amore: patet in infinitis exemplis. s. de pyramo ⁊
tysbe. de quo ponit Ouidius lib. de transformatis. Itē
de illo qui ante fores amice sue se suspendit: supra cu-
ius sepulcrū ipsa tandē mortua est: vt ponit ibidē lib.
iiij. Itē de his tēporibus aduenerunt sicut in florentia
vbi iuuenis qui domicellaȝ diligens cum diceret q̄c-
quid ipsa peteret se facturum. Et ipsa oculos ipsi9 pe
tisset: statim oculos sibi effodi fecit: ⁊ in pixide sibi mi
sit: qd̄ videns ipsa ipsum in maritū accepit: ⁊ sibi casu
simili oculos effodisset: nisi q̄ amico suo seruire q̄ diu
viueret voluit. Ipsi igitur coniuges hospitale funda-
uerunt: et ibi cum pauperibus honeste vixerunt. Iteȝ
de domina de cossiaco in franciaȝ: cui amicus suus
castellanus qui mortuus fuerat vltra mare: cor suum
miserat: maritus tamē caute fecerat ꝙ ipa in pulmen
to comederat cor amici que post tā preciosum morsel-
lum noluit amplius manducare: sed fame ⁊ miseria se
mori permisit. De alijs etiam duobus narratur quo-
rum quilibet sincopizādo amore alterius in presentia
mortuus est. Plinius etiam lib. vij. ponit. ꝙ cien9 pa
tronum suum tantum amauit ꝙ cū esset mortuus et
ꝯm ritū qui tunc tēporis erat: corpus eius cremaretur
idem cienus ignē ingressus: se pariter cōcremauit. Et
breuiter istud est verū ꝙ multi pro inuicē mortui sunt
quapropter multo fortius pro xp̄o quilibet mori debet
quē pro suo amore mortuū esse videt. Sicut etiā marty
res fecerunt qui mortē dn̄o rependerunt. Et ideo Se-
neca episto. iiij. monet mortem fortiter sustinere. Nō
vides q̄ ex friuolis causis mors contemnatur. Ali9 an
te fores pependit amice. Alius se precipitauit e tecto.
Sequitur hoc igit̄ quotidie meditare vt possis equo
animo vitā relinquere. ¶ Et nota quomō xp̄s est ami
cus: ⁊ quō sicut patronus nos liberauit: ꝓ nobis occu
buit. Sibi igit̄ debemus oculos cordis dare ⁊ mortem
spiritalē: ⁊ si necesse fuerit corporalem ꝓ eo tolerare.
Gal. iiij. Si fieri posset oculos vestros eruissetis ⁊ de
dissetis mihi. Sed heu charissimi: ꝓ certo talis nō est
amor mundanus: quia vere iste non habet annexā fi-
dei vel fiducie certitudinē ⁊ dulcorē: immo semꝑ tristi
ciā: formidinē ⁊ timorē. Nā sicut calor exterior inna-
turalis corpus deprimit: incuruat: detrahit ⁊ declinat
vt ptȝ de illis qui amāt diuitias: delitias ⁊ honores. q̄
semꝑ timent ea amittere. vn̄ Seneca. Quantū successi
mus ad successum tantū accessim9 ad metū. Non sic
amor diuin9: q̄ vere iste annexā hȝ spem ⁊ fiduciā nō
timorē. Stipate inquit me malis. Et ideo talis qui ta-
liter est spe bonoꝝ eternoꝝ suffultus. pōt dicere illud
Cant. iiij. Emissiones tue paradisus maloꝝ punicoꝝ.
¶ Ubi nota ꝙ amor causat odorē attractiuū. Emis-
siones. Splendorē perfectiuū. Paradisus. i. parās dei
visum. Dulcorē allectiuū. Maloꝝ punicoꝝ. que scȝ pre
ceteris malis sunt dulcia atq̄ bona. Sic igit̄ dico ꝙ di
uinus ⁊ spiritalis amor debet haberi ⁊ ꝓcurari. Quia
prestat fiducie tutificans fulcimentū. Stipate. Pre-
stat decētie gratificās paramētū. Floribus. Prestat con

stantie fortificās fundamentū fulcite. Adhuc nota ꝙ
quicquid amat̄ ꝯm ph̄m: sub rōne boni amat̄. Sicut
eñ intellectus tendit in veri cognitionē: sic affectus tē
dit in boni dilectionē. Et ideo q̄to hō plus hȝ de boni
tate: tāto plus hȝ de diligibilitate. Et ideo q̄to quis in
moribus est melior tāto deo ⁊ hoībus amabilior ⁊ acce
ptior reputatur. Et ideo de amore dei ad homines: pōt
dici illud. iij. Regū. j. Sicut mater vnicum amat filium
In quibus verbis amor dei ad homines apparet.
Ex viscerosa benignitate. Mater
Ex curiosa sedulitate. vnicum amat.
Ex gloriosa hereditate. filium.
In ip̄o eñ benignitas ostendit̄. Sedulitas impendit̄.
Hereditas ꝓmittit̄. ¶ Dico igit̄. ꝙ deus amare videt̄ G
ex ostēsa benignitate q̄ dr̄. Mat. Nihil eñ ita est piuȝ
vl̄ benignū vl̄ tā amorosū sicut mr̄ erga filiū. Et iō dico
ꝙ dei benignitas: amor ⁊ pietas bene ostēdit̄ qn̄ deus
materno noīe nūcupat̄. Ideo videt̄ ꝙ deus similis est
herodio: de quo dr̄ in exameron. ꝙ suꝑ oēs aues hȝ af-
fectū pium ⁊ benignū circa pullos: intātū ꝙ nō solum
nutrit suos: imo etiā alienos. Nā pullū ab aquila ꝓie
ctū ⁊ derelictū: herodius in nido suo recipit ⁊ eū i filiuȝ
adoptat. ip̄mq̄ recreat atq̄ nutrit: vt dr̄ ibidē. Sic ꝟe
charissimi: nihil est qd̄ tanta affectus pietate polleat si
cut circa pullos. i. circa hoīes nutriēdos. Nā suos ⁊ nō
suos bonos. s. ⁊ malos pctōres ⁊ iustos suis bn̄ficijs re
creat suis adiutorijs ampliat suis cōsolatiōib9 vel spūa
libus vel tꝑalibus reficit ⁊ sustētat. facit eñ solē suū ori
ri suꝑ bonos ⁊ malos. Mat. v. Et maxie istud sibi ꝯpe
tit: q̄ illos quos aq̄la. i. mūdus vel dyabol9 deserit: vili
pēdit: repulit vel repellit. s. pauperes ⁊ dep̄ssos. iste in
suos spēaliter adoptat: ipsosq̄ tꝑaliter sustētat ⁊ eter-
naliter recreat ⁊ ꝯfortat: Pauperes eñ elegit de9. Jac.
ij. ⁊ Deut. x. Deus eñ amat peregrinū ⁊ dat ei victū et
vestitū. Et sic bn̄ dr̄ Mr̄ q̄ scȝ ita bn̄ nutrit turpes. filios
sicut pulcros. Un̄ de ip̄o pōt dici illd̄ Gal. iiij. Que sur
suȝ ē hierl'm libera est que ē mr̄ nr̄a. vbi nota ꝙ iste habȝ
Potentie firmamentum. Sursum.
Concordie ligamentum. Hierusalem.
Clementie nutrimentum. Mater nostra.
Amare igit̄ vr̄ deus hoīes ex ostēsa benignitate. qd̄ ptȝ
maxie in incarnatiōe ⁊ in passiōe ⁊c. Dilata si vis. Mr̄
¶ Scd̄o videt̄ nos amare ex ꝑ̄sa sedulitate vnicū inq̄t H
amat. Sicut eñ parētes q̄ nō hn̄t nisi vnicū: ip̄m sūme
diligunt ⁊ in ei9 custodia diligēter vigilāt atq̄ studēt.
Sic ꝟe de9 quēlibet hoīem sicut vnicū diligit: ⁊ ad ei9
custodiā per suā occultā ꝓuidentiā ⁊ adhibitā angelo
rū diligētiā sollicite ⁊ sedule extēdit. vnicū inq̄t amat
Sap. xj. Diligis eñ oīa q̄ sūt: qm̄ tua sūt: q̄ amas aīas
Nota aūt ꝙ dr̄ vnicus q̄ scȝ nō dȝ habere nisi vnicum
amorē. s. diuinū charitatiuū ⁊ spiritalē. Sicut enim vno
oculo clauso ille qui apertus remanet rectius tēdit in
obiectū. sicut ptȝ de sagittātib9. Sic ꝟe si oculū cordis
ad mūdanū amorē clauseris. tūc oculū. i. respectū ad di
uinū amorē i ip̄m deū fortius: ⁊ rectius: infigere preua
lebis q̄ ꝯm Aristo. virtus vnita est fortior seipsa disper
sa. Patet igit̄ amor dei in expressa sedulitate. Johā. xj.
Ecce quō amabat eum. Unicū inq̄t amat. Luc. vij. Effe
rebat̄ filius vnicus matris sue. ¶ Tertio ptȝ ex ꝓmis- I
sa hereditate filiū inq̄t Sicut eñ pr̄ hereditatē reser-
uat filio. Sic de9 hoīb9 hereditatē filijs canicule: q̄ ꝯm
Isid. catulos suos ad vbera sua admittit ⁊ pinguiori et
meliori meliorē mamillā extēdit Sic ꝟe deus melíori
bus hoībus vbera eterne voluptatis preparat ⁊ ple-
niorē portioneȝ glorie melioribus semper prestat filiū
inquit Job. iij. Tanq̄ filius nobis offert se deus Et de
isto amore dicitur Joh. xxj. Ipse enim pater amat vos
q̄ vos me amastis Amat igitur deus quod probat.
Hereditas collata. filium.
Sedulitas probata. Unicum diligit.
Benignitas innata. Mater.
¶ Et si vis quilibet debet studere vt sit amabilis taȝ
deo q̄ mundo. Plus eñ est appetibile amari q̄ timeri

Sicut etiā ipsa bꝛuta dicunt facere: q̄ q̄nq̄ solēt homi minib⁹ applaudere ⁊ quasi mercādo hūanā amiciciā amicabiliter se habere: sicut ptȝ de caniculis ⁊ de sy-mijs ⁊ de catis. Sicut etiam de leone legit qui q̄nq̄ vi dēs hoīem se abscōdit: nō vt dicunt autoꝛes ꝙ timeat hoīem: sȝ poti⁹ ne ab eo timeat. In quo ꝓculdubio sa-tis instruimur ꝙ amabiles deberemus nos reddere dei ⁊ bonoꝝ amiciciā acquirere: ⁊ plus amari ꝙ̄ time ri studere. Iuxta illud Phili.iiij.c. De cetero fr̄es que-cūq̄ sancta: quecūq̄ pudica: vera: iusta: amicabilia co gitare. Sed si q̄ris: q̄ sunt illi qui sunt amabiles tam apud deum ꝙ apud mundum? Respōdeo ꝙ isti
Sunt simplices sine malicia.
Humiles sine superbia.
Subtiles sine arrogantia.
Affabiles sine stulticia.

¶ De simplicib⁹ ⁊ innocentibus dr̄.ij. Reg.j. ꝙ Jona tas qui interpretatur colūba erat amabilis sup mulie res. De hūilibus dr̄ Hester.ij. ꝙ hester q̄ interp̄tatur abscōdita signās hūiles q̄ bona sua semp abscōdūt su per oēs gratiosa ⁊ amabilis videbat. De ingeniosis ve ro ⁊ subtilibus dr̄ Sap̄ viij. Iuuenis ⁊ acut⁹ inueniar in iudicio: ⁊ in cōspectu potētū amabilis ero. De affa bilib⁹ ⁊ eloquētib⁹ dr̄ Eccl'i.xx. Sapiēs in verbis seip sum amabilē facit. Si igitur nos in verbis fuerimus sapientes: ingeniosi ⁊ intelligētes: hūiles ⁊ nō inani-ter gloriātes: simplices etiā ⁊ innocētes nos ꝓ certo erimus amabiles: ⁊ amorē dei ⁊ hoīm ꝓmerētes: ita ꝙ quilibet dr̄ illud. Ezech.xvj. Uidete ⁊ ecce tēpus tuum tēpus amātiū. Ista igitur sufficiāt de amorē bono.

A **Amoꝛ mundi.** Nihil aliud est ꝙ̄ affect⁹ ⁊ desideriū reꝝ mundanaꝝ. Et q2 bona mūdi aut sunt diuitie: aut delitie: aut ho-noꝛes. Ideo amoꝛ iste ꝙ̄tū ad ista tria cōsideratur. Et primo ꝙ̄tū ad diuitias. Et sic iste amoꝛ nihil aliō est ꝙ̄ auaricia: vel ꝙ̄tū ad delicias: ⁊ sic nihil aliud est ꝙ̄ luxuria: vel carnalis infectio: vel ꝙ̄tū ad honoꝛes: ⁊ sic dr̄ superbia seu ambitio: generaliter. Igitur de amoꝛe mūdi dr̄ illud Prouerb.xxj. Qui amat vinū ⁊ pinguia nō ditabitur. Ubi ostēditur ꝙ iste amoꝛ inducit
Ambitionem. Qui.
Obliuionem. Uinum.
Carnalitatem. Pinguia.
Cupiditatem. Non ditabitur.

¶ Causat igitur ambitiōis anxietatē. Qui inquit. Nā sicut q̄ ⁊ q̄ ⁊ qō ⁊ sua filia f̄m grāmaticos videtur esse ambitiose nature: q2 semp volūt in ꝯstructiōe poni an partē a qua regūtur. Sic vere multi sunt qui ita amāt eminētias ⁊ honoꝛes ꝙ pre nimio ambitionis ardoꝛe semper nitunt alijs anteferri: ⁊ eos in dignitatibus et officijs preuenire. dicit Pli. ꝙ inter elephātes iuuen-culi vadūt primi. Sic vere hodie illi qui sunt moꝛibus ⁊ sciētijs iunioꝛes: volūt ꝑ ambitionē ceteris esse prio-res: ⁊ in officijs ⁊ beneficijs potioꝛes. figurati. Gene. xxv. in Esau malo ⁊ puerso: ruso ⁊ piloso q̄ in vtero ma tris colluctabat cū Jacob fratre suo: vt primus nascere tur q̄ tantū luctauit ꝙ obtinuit ꝙ prim⁹ nasceret: ⁊ ꝙ nomē primogeniti obtineret. Sic vere charissimi: in vte ro matris. i. in claustro vel in collegio religiōis vel ec-clesie: vel etiā in domo ꝓpria vel terra alicuius princi pis latitant hodie Jacob ⁊ Esau. i. boni ⁊ mali. Sȝ q̄n accidit ꝙ mater. i. ꝓlatus vel superioꝛ necesse hȝ pare-re. i. q̄n vacat aliqō beneficiū: ita ꝙ necesse est ꝙ aliq̄s de claustro emittat ⁊ exteri⁹ ꝓmoueat: tūc vere fit bri ga: lucta: inuidia: contentio: diuisio: inter istos q̄ sunt in vtero vel in claustro. q̄libet em̄ vult prim⁹ exire ad ꝓmotionē: sed finaliter sepissime accidit ꝙ ille q̄ est Esau q̄ interpretatur rubeus ꝑ luxurie carnalitatem: qui est pilosus ꝑ tēpoꝛalē facultatē: q̄ est etiā peioꝛ per oīmodā iniquitatē. Talis dico primus erit: prim⁹ pro mouet: ⁊ ad primū ⁊ excellētioꝛē dignitatis gradū assu mitur: ⁊ ꝙ̄tū ad pinguioꝛē poꝛtionē hereditatis mūda ne vel ecclesiastice primogenit⁹ nūcupat. Ideo de tali bus dr̄. Mat.xxiij. Amāt em̄ primos recubitus in me sis: primas cathedras in synagogis: salutatiōes in fo-ro ⁊ vocari ab hoībus rabi. Isti sunt q̄bus in tertia ca nonica Joh. dr̄. Qui amat p̄matū gerere: Et illō Ro ma.xij. Qui preest in sollicitudine. Ideo de talib⁹ dr̄ in ps. Quis ascēdet in montē dn̄i? q2. s. illi q̄ sunt quis. i. ambitiosi ⁊ p̄sumptuosi ascēdunt hodie cōtra ius ⁊ rō ne ad montē dn̄i. i. ad altitudinē officioꝝ ⁊ dignitatū ita ꝙ de ipsis possumus q̄rere illud Esa.lx. Qui sunt isti qui vt nubes volāt. Habet igit amoꝛ mundi ambi tionis anxietatē. Qui inq̄t. ¶ Scōo dico ꝙ amoꝛ mū di inducit obliuionis ebrietatē: q2 dr̄ Uinū. Sicut em̄ B
vinū rōnē tollit: ignoꝛantiā ⁊ obliuionē inducit: appe titū inflāmat ⁊ accēdit. Sic amoꝛ mūdi ⁊ mundanus rationē ⁊ discretionē annihilat volūtatē ꝑ mala desi-deria inflāmat: ⁊ dei bonoꝝ eternoꝝ obliuionē ⁊ cōtē ptum inducit facit ⁊ ꝓcurat. vn̄ Eccl'i.xix. Uinū ⁊ mu-lieres apostatare faciūt hoīes. Et sicut videmus ꝙ vi nū debile faciliter ꝑ aque imixtionē ꝑdit feruoꝛē suū: sic vere mūdanus amoꝛ deperit ⁊ tepescit q̄n aqua tri-bulatiōis paupertatis vel afflictiōis superuenerit: tūc em̄ oīs feruoꝛ mūdani amoꝛis remittit ⁊ cessat q̄n ali-quid difficile imperatur. Esa.j. Uinū tuū mixtū est aq̄. Et ratio est. Nā q2 mūdan⁹ amoꝛ nō querit nisi lucrū ideo quādo mūdani vidēt aliquē ad aliquē statū veni re ad statū. s. paupertatis vel aduersitatis: ita ꝙ nullū lucrū vidēt se posse ab eo repoꝛtare: statim amoꝛ suus remittit ⁊ ab eis dimittitur q̄ primitus amabat: q̄nim mo sicut videmus ꝙ ribaldi vino ebrij postq̄ sȝ come dentes ⁊ bibētes amicicias ꝯtraxerūt: sepissime amoꝛ eoꝝ in odiū conuertitur: ita qō in fine alter ab altero verberatur. Sic vere inter illos qui vino mūdani amo-ris sunt ebrij: sepe nascitur odiū post amorē. ita qō illi qui simul vt amici vixerāt in fine per lites: odia: bri-gas dissensiones occasione modica se verberāt ad qō bene facit illud qō ciuitati hierl'm in tribulatiōe posi-ta: dr̄ Hiere.iiij. Cōtēpserunt te amatoꝛes tui aīaȝ tuā querēt. De tali amoꝛe dr̄.ij. Reg.xiij. Maius fuit odiū quo oderat eā amoꝛe quo eā prius dilexerat. Qō bn̄ in anulo moysi figurat quē vxoꝛi et hyopisse dedit virtu-te, cuius oblita est q̄cquid boni sibi fecerat moyses vir suus acsi nunq̄ antea ipsum cognouisset: sicut ponit Josephus. Talis em̄ anulus ingratitudo: q̄ semp solȝ mūdanū amoꝛē cōcomitari: q2 reuera ista facilime fa-cit obliuisci beneficia habita ⁊ recepta ⁊ anhelare am plius ad habēda. Unde semel petitū est a quodā ph'o q̄d esset qō facili⁹ senesceret? R̄n̄dit b̄n̄ficiū. Et ideo di cit Seneca ꝙ memoꝛia b̄n̄ficioꝝ labilis: iniuriarū vo tenax: hȝ igitur amoꝛ mūdi obliuiosam ebrietatē vinū.

¶ Tercio dico ꝙ hȝ luxuriosam carnalitatē: pinguia: q2. s. facit hoīem amare pinguedinē: deliciaꝝ carnalita tis ⁊ ꝓsperitatis pulcras mulieres ⁊ ceteras mūdi tur pitudines. s. delectabilia. tales sunt similes narcisso q̄ fuit iuuenis pulcherrimus: qui intantū dilexit imagi-nē suā in fonte videbat qō pre nimio amoꝛe oblit⁹ pe-riculi cecidit in fontē ⁊ moꝛtuus est: vt dicit Ouidius. Sic vere multi sunt q̄ imagines. i. pulcras mulieres quas in fonte ꝓsperitatis cōsiderāt: ita ferueter amāt ⁊ desiderāt qō periculi infernalis dānationis obliti: in fontē mundane ꝓsperitatis per carnalitatē ⁊ luxu riā immergunt: ⁊ ꝑ eternā dānationē finaliter moꝛiun tur. figurati in Sansone Ju dith.xvj. Qui amauit mu lierē q̄ habitabat in valle soꝛeth: ⁊ vocabatur dalida: ex qua sȝ ista mala incurrit: q2 ab ipsa dalida fuit ton sus: phylisteis fuit traditus: ab eis fuit excecatus et li-gatus: ⁊ foꝛti carcere mancipatus. Et finaliter cū ipsis extitit interēptus. Charissimi vallis soꝛeth signat mū di ꝓsperitates: q2 soꝛeth interpretatur vitis mūdi ⁊ ve re ꝓsperitas: ⁊ illa vitis q̄ mūdanos inebriat peccato-res. Hiere.ij. Quomō conuersa est mihi in prauū vitis aliena. Dalida igit signat aliquā leuē ⁊ insolentē mu-lierē: q̄ in valle mūdane ꝓsperitatis pulcritudinis et foꝛmositatis habitat atq̄ manet. Hāc igitur dum san son: id est

son.i.homo immoderate τ luxuriose vult amare: neces
se est φ multa pericula ꝓpter hoc incurrat. Nā a vel
lere tp̄alis possessionis tōdet: q2.s. mulieres q̄cq̄d pos
sunt rapiūt τ furant. A visu recte discretiōis cecat: q2.s.
luxuriosi vident excecati: q2 nō vidēt corꝑis τ reꝝ per
ditionē: fame ꝓprie exinanitionē τ futurā dānationē.
Iterū vinculis malaꝝ ꝯsuetudinū alligant phylistcis
i. demonibus subiugat τ finaliter infernali carceri mā
cipat atq3 morti ꝑpetue cōdēnat. Ideo de hoībus luxu
riosis d2. Hiere.v. Equi amatores in feminas vnus
q̄sq3 ad vxorē ꝓximi sui hinniebat. Isti igit amāt pin
guia.i.mūdi τ carnis delectabilia: faciūt eīn iuxta illō
Ezech.xxiiij. Pinguissimum pecus assume. Isti sunt si
miles gallo: q̄ galinam ꝑdiligit pinguiorem: ipsamq3
vult habere sibi viciniorē. sicut dicit Isido. Sic vere lu
xuriosi mulieres formosas diligūt: de alijs nō curan
tes. Habet igit amor mūdanus luxuriosam carnalita
tem. Pinguia. ¶ Quarto dico. φ amor mūdi h3 penu D
riosam cupiditatē. Nō ditabitur inq̄t. Nā ꝯm Sene.
Diues est: nō q̄ magis h3: s3 q̄ min9 cupit: q2.s. sufficiē
tia facit hoīem diuitē. Et ecōuerso possumus dicere.
Pauper est nō qui min9 h3: s3 qui magis cupit: q2 sc3
cupiditas facit hōiem pauperē. Et hoc q2 facit φ ni
hil hoī sufficiat qō habeat: immo semꝑ desiderat τ cu
pit plus habere: qō ostēdit cū d2. Nō ditabit.i. nihil ei
pre cupiditate sufficiet. Ignis eīn nunq̄ dicit sufficit.
Prouer.xxx. Quis eīn vt cōiter nunq̄ est sine fame: h3
eīn duos vētres: quoꝝ vū est in pascuis nō replet nisi
vnū. Et iō qui vacuus est semꝑ famescit. Et inde est φ
ouis plus famescit τ auidius comedit in sero q̄ in ma
ne: vt dicit Jacobus de losanna. Sic vere charissimi di
uites in hoc seculo nunq̄ sunt sine fame: sine penuria
τ sine desiderio auaricie et cupiditatis: hn̄t igit duos
ventres.i.cōsciētiā τ bursam. Et ideo q2 in pascuis mū
dane prosperitatis ipsi nō replēt diuitijs acq̄sitis: nisi
vnū ventrē vc3 bursam τ archā: q2 sc3 mūdi bona non
attingūt vsq3 ad aīam: s3 exteri9 remanet circa corpus
hinc est φ alter venter sc3 corpus τ volūtas vacuus re
manet τ inanis. Et ideo fames τ ardor cupiditat: nū
q̄ ꝓpter hoc q̄etat: immo in sero.i. in senectute auidi9
τ cupidius comedūt.i. diuitias accumulāt τ acquirūt
q̄ in mane iuuētutis faciebant. Hoc est enim ꝓpriu3
auaricie: teste Sene. φ cū cetera vicia nobis senescēti
bus senescant. Sola auaricia iuuenescit. Q2.s. sicut d2
Prouerb.xiij. Venter impioꝝ insaturabilis. Isti igitur
nō ditant.i. nō acquirunt sufficientiā. Vn̄ Eccl's.v.ca.
Qui amat diuitias: fructus nō capiet ex eis. Nā vt d2
Eccl'i.x. Nihil iniquius q̄ amare pecuniā. Patet igit
φ mūdanus amor cōtinet penuriosam cupiditatē: lu
xuriosam carnalitatem: obliuiosam ebrietatem: ambi
tiosam anxietatē. Et iō amor iste est merito fugiēdus.

A **Amaritudo.** Est multiplex i scriptura. Est
eīn amaritudo tp̄alis: τ ama
ritudo eternalis. Tēporalis etiā diuidit in amaritudi
nē culpe. Vn̄ Hiere.ij.ca. Vide q̄ malū τ q̄ amarum
est reliquisse te dn̄m deū tuū. Item in amaritudinem
presentis miserie. Et de hac Ruth.j. Amaritudine me
repleuit omipotens. Itē in amaritudinē cōtritionis τ
penitētie. De qua Hiere.vj.cap. Luctū vnigeniti fac
tibi planctū amarū. Itē in amaritudinem eterne pe
stilentie. Trenoru3.j. Et ipsa oppressa amaritudine.
¶ Distinguendo igitur breuiter possumus dicere. φ
est amaritudo sustinēda: τ est amaritudo metuenda.
Debet enim in patientia sustineri amaritudo condi
tionis τ pn̄e. Et amaritudo tribulationis τ presentis
miserie. Plinius dicit φ plante amare q̄uis min9 va
leant ad nutriendū: valent tn̄ magis ad medicādum.
Sic vere amaritudines τ labores q̄uis nō dēt in hoc
mundo nutrimentū mūdane recreatiōis: sunt tn̄ me
dicina spūalis reparatiōis: q2.s. sanant aīam a vicijs τ
peccatis. Ideo cōsulitur cuilibet nostrū. Hiere.vj. Lu
ctū vnigeniti fac tibi planctū amarū: quia repente ve
niet vastator. In quibus verbis ostēduntur quattuor
amaritudines: que a nobis potissime sunt habende.
videlicet amaritudo.
Mentalis contritionis. Luctum.
Verbalis confessionis. Planctum.
Carnalis afflictionis. Amarum.
Finalis subuersionis seu mortalis cōsiderationis. Re
pente veniet vastator.
¶ Habeamus igitur contritionē mentalē. Luctū in B
quit. Luctus enim proprie signat amaritudinē mētis:
q2 luctus d2 quasi lugens intus. Lugens aliter d2 qua
si luce egens: ad denotandū φ intus in corde debem9
per contritionem lugere: q2 nos videmus τ aduertim9
ꝓpter peccata nostra egere luce gratie τ ꝟitatis ama
ra medicina interius in stomacho recepta ventrem la
xat: malos hūores purgat: sanitatēq3 reparat τ restau
rat. Sic vere charissimi: amara contritio q̄ interi9 in
stomacho cordis recipitur ventrē.i.cōsciētiā laxat ꝑ
suipsius emolitionē humores.i. vicia τ peccata attra
hit τ aggregat ꝑ discretā meditationē: ipsos etiā enu
trit τ purgat per confessionē: τ ita sanitatē spūalem re
parat per oīmodā satisfactionē. Ideo de tali amaritu
dine dicitur Ezech.xxj. Fili hoīs ingemisce in cōtritio
nem lumboꝝ: τ in amaritudinibus ingemisces coram
eis. Et nota φ dicit ingemisces: q2 sicut videm9 φ tur
tur multotiēs cantat: immo gemitū pro cantu redde
re consueuit. Et maxime quādo cōparē suū amisit: q2
extūc gemere nūq̄ cessat: Sic vere charissimi: cantum
mūdane leticie debem9 dimittere: gemitūq3 ꝯtritiōis
emittere: τ amissionē cōparis nr̄i.i. xp̄i quē ꝑ pctm̄ ꝑ
didimus ꝯtinue lugere τ plāgere. Lugere eīn debem9.
De peccatorum cōmissione.
De bonorum omissione.
De dei offensione.
De paradisi amissione.
De inferni acquisitione.
¶ Et nō solū de istis debemus habere amaritudinem
lachrymarū exterius. Ideo dicit. Esa.xxiiij. Cū cantico
nō bibent vinum. amara erit potio bibentibus illam.
Ubi nota φ cōtritio Leticiam auellit. Cum cātico nō
bibent Luxuriā expellit. Vinū. Tristiciā ipellit. Ama
ra erit potio bibētibus illā. Ideo de amaritudine flet9
d2. Esa.xxxiij. Angeli pacis flebūt amare. Cōtritio eīn
purificat: q2 facit hoīes angelos. Pacificat. angeli pa
cis: amaricat: amare flebunt. Istud apparuit in petro
qui deum negauit.s. Egressus foras fleuit amare: τ sic
fuit primo amaricatus: a culpa purificatus: a deo τ an
gelis recōciliatus τ pacificatus. In cuius signū post re
surrectionē ipsum in speciali mulierib9 mōstrauit di
cens. Dicite discipulis eius τ petro τc. Habeam9 igit
luctū interioris cōtritionis. Eccl'i.xxxviij. Fili sup mor
tuū produc lachrymas. Sequit. Propter delaturā au
tem amare fer luctū. Delatura idē est φ accusatio: de
tētio: proditio. Vult igit dicere: qō q̄si mortuus.i. pec
catū mortale latet in corde nr̄o: tūc q̄si videmus qō est
ibi delatura.i. remorsus: accusatio: τ murmuratio con
sciētie: q̄ istū mortuū nobis accusat: ꝑdit τ manifestat
tūc ꝓ certo nos debemus facere luctū amarū cōtritio
nis. Esa.xxij.cap. Recedite a me: amare flebo: nolite in
cūbere: vt cōsolemini me. Et Ezech.xxvij. Plorabūt te
in amaritudine aīe plāctu amarissimo. Patet igit qō
est amaritudo cōtritiōis mētalis. Luctū vnigeniti fac
tibi. ¶ Scd̄o est amaritudo ꝯfessiōis ꝟbalis: q2.s. ver
ba q̄bus cōfitemur pctā nr̄a: debēt esse feruētia τ ama C
ra qō ōn̄dit cū d2. Plāctū. Plāct9 est ꝟbū cū dolore
emissum τ exterius declaratū. Job.x. Loquar in amari
tudine aīe mee. Mare eīn cū sit amarissimū: est tamē
mortuoꝝ corpoꝝ emissiuū: fontiū atq3 fluminū pur
gatiuū: nausee ꝓuocatiuum: capitis perturbatiuū: et
suipsi9 purgatiuū: ꝯm Basi. τ Amb. in examerō. Sic
ꝟe charissimi d3 esse de mari.i. de hoīe penitente. Iste
eīn d3 caput ꝓprie imaginatiōis turbare ꝑ timorem τ
cōsideratione. fontes τ flumina d3 facere ꝑ lachryma
marū irrigationē mortua copa.i. peccata mortalia de

bet emittere et seipsum purgare et mūdificare per amarā cōfessionē et nauseā cōfessionis habere per viciorum omnimodā expulsionē vn̄ ps. Quorum os maledictiōe plenū est et amaritudie. Maledictiōe dico: quia scʒ nobisipsis debemus maledicere nos ipos accusando Dicit quod aqua trāsiens per amarā venā terre: in amaritudinē cōmutatur Sic vere charissimi: quando vox nostra ab amara vena. i. ab amara pscientia venit tūc dʒ esse tristis: flebilis: et amara. quia quando cōsciētia q̄ per diuersa peccata fuit amara: per cōtritionē amaricatur. tunc exinde amara tristis et flebilis confessio generatur. Et de hoc Job. xxiij. Nunc autem in amaritudine est sermo meus et dolor plage mee aggrauatus. Et Esa. xxij. Uocauit te dominus ad fletū et plāctum et caluicium et cingulum sacci Ubi ostēditur quod planctus confessionis debet habere.

Flebilitatem. fletum.

D Humilitatem. Caluicium

Penalitatem. Cingulum sacci.

Est igitur amaritudo pfessiōis verbalis ❡ Tertio ē amatudo afflictiōis carnalis quando scʒ per penitētiā et abstinētiam vel per tēporalē tribulationē hō efficitur turbulētus et amarus Amarū inquit. Et talis amaritudo multū est procurāda et in patiētia sustinēda Et hoc duplici rōne. s. quia per hmōi amaritudinē hostis superatur et mens psolatur. Hostis dico superatur. Nā sicut mustela rutā amarā comedit: et sic armata de basilisco triūphat Sic vere si rutā. i. amaritudinē penitētie et afflictiōis habuerimus: ipsaque armati fuerimus: basiliscus qui sibilo occidit. i. dyabolus vel caro qui sibilo suarū suggestionū et tentationū animas perimit et occidūt a nobis superabitur et vincetur Nā amaritudine mūdanarū tribulationū quando nobis deo operāte vel pmittēte infligunt contra hostes spiritales sunt anime medicina Ideo dicebat Ezechias post infirmitatē. Esa. xxxviij. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Per hāc igitur hostes superantur Iterum dico quod per hāc mentes cōsolantur. Amaritudinē enim penitētie et afflictiōis et tribulatiōis semper cōcomitatur aliqua consolatio vel spes de breuitate. vel spes de futura psperitate Sicut ei spēs amare: sicut myrrha et aloes: sunt multū medicinales: verūtamē propter suā amaritudinem nō possent sumi nisi pigmentarius spēs dulces adiūgeret Sic vere nec mūdi tribulatiōes et afflictiōes quantumque vtiles non possent ab hoie sustineri nisi verus pigmētarius deus dulcedinē consolationū immitteret et misceret Sed quando dulcedo spei de eterna psperitate q̄ per hoc acquiri solet adiūgitur: tūc tota amaritudo huius tēperatur. ❡ Et nota quod mūdi tribulationes dulcificantur per duo. scilicet per passionis recordationē et per lectionis meditationē. ❡ Primo enim dico. quod ad hoc valet passionis recordatio. sicut enim aqua maris efficitur dulcis quādo super dulces venas terre transit secundum Aristo. et Isid. Sic vere charissimi: quia videmus quod amaritudo tribulationū trāsiuit per dulces venas. i. per sanctos viros. s. per xpm et martyres quia quotquot deo placuerunt per multas tribulationes transierunt. Judicū. viij. Ideo nobis alijs debēt esse sapide atque dulces figura Exo. xv. vbi populus nō poterat bibere de aquis marath pre amaritudine: et moyses statim posuit ibi lignū et facte sunt dulces. Sic vere charissimi: que mūdi tribulationes pre amaritudine bibere vel sustinere non possumus pro deo adhibeamus lignum scilicet crucis: et cogitemus quantam amaritudinē in cruce christus pro nobis passus est. et sic pro certo in ista aqua amara idest in mundi tribulatione et penitētia et afflictione inueniemus dulcedinē et saporem Eccli. xxxviij A ligno indulcata est aqua amara. ❡ Item ipsam obdulcorat scripture vel lectionis meditatio. figura. iiij. Regum. iiij. Ubi cum cibus qui erat in olla: non posset māducari a filijs pphetarū pre amaritudine miscuit ibi helyseus farinam: et sic factum est pulmentum dulce. Sic vere charissimi si amara pulmenta mundanarum tribulationum sustinere non possumus farinam. i. scripturā cū suis pmissionibus comminationibus mandatis et negationibus adhibeamus: et sic tota eorum amaritudo reputabitur quasi nihil: et nobis in dulcedinē couertetur. Job. vj. Hec esuriēti etiā q̄ amara sunt: dulcia esse videntur. Et ista obdulcoratio erit potissime finaliter post mortē: quia. s. pro mūdanis miserijs et tormentis eterna cōsolatio cōcedetur: vn̄ pōt dici illud Judith. v. Fontes amari obdulcati sunt. vbi ostēditur quod ista amaritudo Est refrigeriū estuantiū. Fontes. Est igitur amaritudo presentis afflictiōis. ❡ Quarto est amaritudo sequētis turbatiōis. Et ista est amaritudo mortis iudicij et inferni: quā semper in mente debemus habere. Que ostēditur cū dr. Repēte veniet vastator: quia scʒ semper debemus cogitare quomō repēte hora qua nescimus veniet vastator nr̄. i. mors dei occulta snia et iudiciū. Sicut em̄ videmus quod licet fluuius sit naturaliter dulcis: quando tn̄ aqua maris ibi refluit: tota eius dulcedo tunc in amaritudinē couertitur. Sicut de quodā fluuio q̄ dr ydaspes exēplificat Ouidius et Solinus q̄ in principio currit dulcissimus: in fine tn̄ propter fontē extrā pcū amarissimū q̄ sibi adiungitur: efficitur amarissimus. Sic vere charissimi quantumuis hō sit dulcis: letus: cōsolatus: et iocūdus: si tn̄ sibi adiungatur fons amarus leti refluxus maris. i. cōsideratio amaritudinis infernalis et mortis: necesse erit quod efficiamur amari. i. tristes meditatiui et turbulēti: nā sicut paruulo quē mater vult ab vberibus ablactare supponitur aliqd amarū qd dū paruulus videt quod necesse est ei tāgere a lactis dulcedine retrahitur et ab vberibus segregatur. Sic vere charissimi si ab vberibus mundane consolationis volumus puerum nostrū. i. affectum et desideriū segregare: non restat nisi quod amaritudinē iudicij mortis et inferni supponamus: et sic lactis huius dulcedinē abhorrebimus: et etiā fugiemus. vn̄ cōsulitur Hiere. xxxj. Statue tibi speculū: pone tibi amaritudines: dirige pedes tuos in viā rectā in qua ambulasti. Nā quando hʒ speculū clare considerationis: et adiūgit sibi amaritudines finalis turbationis: tūc poterimus dirigi in viā pacis et perfectionis. Repente igitur veniet vastator. Esa. xxx. Subito dū nō speratur veniet cōtritio tua. Et Michee. v. Nūc vastaberis filia latronis. Habent igitur amaritudinem meditatiōis: tribulatiōis: cōtritionis: cōfessionis: quia iste sunt amaritudines vtiles atque bone. Ista est amaritudo cōmēdabilis. ❡ Sed nota quod est amaritudo detestabilis. Et ista est amaritudo culpe et pene eterne. Job. iij. Occupet cū caligo et inuoluatur amaritudine Sicut em̄ videmus quod aq̄ dulces finaliter veniūt ad mare: et in amaritudinē vertuntur. Sic vere mūdi dulces et deliciosi carnales peccatores et viciosi: finaliter necesse habent venire ad mare. i. ad amaritudinē infernalem: vbi in amaritudinē dānatiōis couertuntur. De amaritudine igitur dānatiōis pōt intelligi illud Deute. xxxij. Uua eorum vua fellis et botrus amarissimus: fel draconū: vinū eorum: et venenū aspidū insanabile: vbi ostendūtur quattuor amaritudines que in fine hoibus infliguntur. Que quattuor amaris cōditionibus comparantur: videlicet.

E

Mortis tristicia. Uua fellis.

Xpi iusticia. Botrus amarissimus.

Hostis seuicia. Draconum.

Pene mesticia. Uenenum aspidum etc.

❡ Habēt igitur conditionē amaritudinis mortis sapor amarus. Sic vere secundum naturales magis hʒ de caliditate et terrestritate: sic vere amaritudo mortis pstat ex calore dissoluēte et ex terreitate dissolutionē patiente. Nā ex actiōe caloris innaturalis: ipsum corpus in terrā redigitur et mutatur. Et hoc ostēditur cū dr. Uua fellis. Uua em̄ q̄ est dulcis: signat carnē dū viuit. Fel aūt qd ipsam vuā amaricat: signat ipsam mortē. Nā sicut inter oīa mēbra corporis: fel est amarissimū. Sic vere inter oēs hoies cōditiones: dolores: afflictiones: mors est amarissima. Ideo dr. Eccl. xlj. O mors quam amara est memoria tua homini. Ideo homini morienti pōt dicere illud. Act. viij. In felle amaritudinis video te esse.

F

De isto felle loquit̃ Aristo.de aialibus.lib.ij. ⁊ dicit ꝙ
nec inter volatilia:nec iter natalia:nec inter reptilia
est aliquod animal quin habeat fel secundum magis
et minus.Sic vere charissimi:non est dare inter vola
tilia.i.inter nobiles et potentes.nec inter natalia.i. i⸗
ter aquas deliciarũ frequentantes:nec inter reptilia
idest inter inferiores diuites circa terrã ⁊ terrena re⸗
ptãtes ⁊ laborantes aliqd̃ animal.i.aliquã ꝑsonã q̃ ca
reat felle.i.amaritudine mortis.Et hoc qꝛ sicut dꝛ He
G bre.ix.Statutũ est hoibꝰ semel mori. Sic igit̃ ptꝫ ama
ritudo corporalis depositiõis. ¶ Scd̃o dico.ꝙ ẽ ama
ritudo iudicij seu supnal' iurisditiõis: qd̃ oñdit̃ cũ dꝛ.
Botrus amarissimus.qꝛ.s.calor excessiuus humorez
desiccat:⁊ substantiã in quã agit:in amaritudinẽ con
uertit:sicut patꝫ de cinere.Sic vere qꝛ in die iudicij ca
lor ⁊ ardor excessiui rigoris ⁊ iusticie qui botro cypri.i.
in christo dñabit̃.Ideo iste botrus q̃ de se est mollis.
pius ⁊ tenellus:in amaritudinẽ cõuertetur.s.pctõribꝰ
qui ab eo dãnabunt̃.Habet eñi sapor amarus ꝑm con
stantinũ virtutẽ incisiuã ⁊ diuisiuã.qꝛ.s.xp̃s in iudicio
rigore iusticie amaricatus:scindet ⁊ diuidet bonos a
malis.⁊ ecõuerso dicẽs bonis.Venite.⁊ malis.Ite.Et
H ideo de ista amarica ⁊ dura sentẽtia dꝛ.Soph.j. Vox
dei dñi amara tribulabit̃.ibi fortis.Ista est igit̃ ama⸗
ritudo iudicialis seu supnalis iurisdictionis. ¶ Ter⸗
tio est amaritudo eternalis desolatiõis.Nã sicut nul⸗
lus est sapor ita desolabilis gustus sicut amarus.Sic
nulla est pena q̃ ita sit dolorosa ⁊ afflictiua desolabi⸗
lis:⁊ turbatiua sicut amaritudo pene eterne:que oñ⸗
ditur cũ dꝛ.Fel draconũ vinũ eoꝝ ⁊ venenuꝫ aspidũ in
sanabile.In q̃bus verbis oñdit̃.ꝙ infernalis dãnatio
habet multas amaritudines ⁊ dolores.Habet eñi
Maculatiuã impuritatẽ.Fel.
Inflãmatiuã crudelitatẽ.Draconũ.
I Per turbatiuã ebrietatẽ.Vinũ.
Eneruatiuã debilitatẽ.Venenum.
aspidũ:qd̃.s.dormire facit. ¶ Est ibi impuritas macu
latiua.Fel.Nã ꝑm cõstantinũ.Fel est impuritas san⸗
guinis ⁊ humoꝝ sicut fex in vẽtre residẽs.Et iõ si fora
mina per q̃ purgat̃ fel opulẽter:fel ascẽdens ad stoma
chũ inficit atq; maculat totũ corpus.vt dicit cõstãtinꝰ
Sic vere charissimi pena eterna est recte quasi impu⸗
ritas fex atq; calamitas oĩꝫ aliaꝝ penarũ.⁊ iõ inferiꝰ
in inferno sicut in ꝓfundo vasis est eiꝰ habitaculũ.lo
cus ⁊ receptaculũ sempiternũ vbi.s.tãta est tenacitas
⁊ cõclusio eterne dei sententie:ꝙ exinde neq̃t recedere
vel abire.immo ibi istud fel:ista amaritudo:ista dam
natio ꝑpetua maculat:tingit ⁊ inficit pctõres.Iõ dicat
dãnatis illud p̃s.Dederũt in escã meã fel:⁊ i siti mea
potauerũt me aceto.Heu deꝰ adhuc deberẽt aduerte
re deliciosi huiꝰ mũdi:q̃ in vinis dulcibꝰ in delicijs re
creationibꝰ quotidie cõsolant̃.nec futurũ fel amaritu
dinis qd̃ eis a deo ꝑatũ est meditant̃. qꝛ reuera veniet
dies:ꝙ tota eoꝝ dulcedo in felleã amaritudinẽ cõuer
tet̃.Prouer.xxvij.Aia aũt esuriens etiã amarũ ꝓ dul⸗
ci sumet. Isti eñi q̃ in õ sunt esuriẽtes ꝑ insatiabilẽ gu
lositatẽ q̃ nõ amãt nisi dulcia ꝑ deliciarũ carnalitatẽ
tunc ꝓ certo ꝓ dulcibus amara sumẽt ꝑ eterne dãna
tiõis amarissimã satietatẽ.Est igit̃ ibi impuritas ma
culatiua.Fel ¶ Scd̃o est ibi societas perturbatiua:qꝛ
ibi sunt dracones.i.demões terribiles ⁊ horribiles ad
videndũ.Nã sicut dracones in ethyopia feruẽtissima
regiõe nascunt̃:q̃ pre caloris ardore flãmã de ore emit
tere dinoscũtur.Sic vere in horribili regione inferni
inueniunt̃ dracones.i.demones horribiles ⁊ crudeles
qui flãmã crudelitatis semꝑ emittũt.ita ꝙ dãnatos
socios deuorant ⁊ cõsumũt.Ideo de ista regione dicit̃
Hiere.l.Et erit habitaculũ draconũ ⁊ pascua strutio⸗
nũ.dracones eñi sunt demones:pctõres aũt sunt stru
tiones:q̃ simul in eodẽ habitaculo infernali habitare
cõpellunt̃.Iõ de tali amaritudine societatis dꝛ.Deut.
xxxij.Deuorabũt eos aues morsu amarissimo. Dẽtes
bestiarũ immittãt in eos cũ furore trahẽtiũ suꝑ terraꝫ
atq; serpẽtiũ.Heu deꝰ ad istã societatẽ nõ aduerũt illi
qui hodie nolũt habere socios nisi p̃schros ⁊ nobiles
domicellos vel etiã domicellas:q̃ paupes ⁊ infirmos
cõtẽnũt et vilipendũt:⁊ eoꝝ societatẽ declinãt atq; de
uitãt:⁊ tñ tũc tp̃is necesse hẽbũt habitare nõ cũ pau⸗
peribus:sed cũ draconibꝰ.Nõ cũ lãguentibꝰ:sed cum
fremẽtibꝰ.nõ cũ delicatis hoibꝰ:sed cũ crudelissimis
demonibꝰ.qꝛ sicut dꝛ Esa.xxxiiij.Descẽdũt vnicornes
cũ eis ⁊ thauri cũ potẽtibꝰ:thauri eñi ⁊ vnicornes.i.di
uersa genera demonioꝝ sunt socij ⁊ vicini principũ po
tẽtũ ⁊ sublimiũ dñoꝝ. Et Eze.ij.Impij ⁊ subuersores
sunt tecũ:⁊ cũ scorpionibꝰ hitas.Est igit̃ societas ꝑtur
batiua. ¶ Tertio est ibi ebrietas cõsopitiua.vinũ inq̃t
eoꝝ.Dicit̃ eñi pena eterna vinũ:qꝛ sicut vinuꝫ reddit
hoiem ebriũ ignorãtẽ ⁊ insciũ:sic ibi pre acerbitate tor
mẽtoꝝ dãnati sunt ebrij.i.carẽtes sensu rõne ⁊ discre⸗
tiõe:motu in vigore ⁊ oꝑatiõe. Adhuc deberẽt aduer⸗
tere mũdani sapiẽtes q̃ malicijs ⁊ astucijs:q̃ cautelis ⁊
querellis:q̃ fraudibꝰ ⁊ subtilitatibꝰ alios mõ decipiũt
et seducũt:qꝛ vo tũc ebrij .i.priuati suis subtilitatibꝰ
malicijs ⁊ cautelis.p̃s.Turbati sunt ⁊ moti sunt sicut
ebriꝰ:⁊ oĩs sapiẽtia eoꝝ deuorata est.Et iõ de tali ama
ritudine põt intelligi illud Prouer.xxxj.Noli regibꝰ
dare vinũ.Sequit̃.Da vinũ his q̃ amaro animo sunt.
Regibꝰ eñi.i.bonis ꝑsonis se discrete regẽtibꝰ non est
dãdũ vinũ dãnatiõis eterne.Sed ve his q̃ amaro ani⸗
mo sunt.i.dãnatis.desꝑatis ⁊ amaris.Est igit̃ ibi ebrie
tas cõsopitiua. ¶ Quarto est ibi anxietas eneruatiua
Venenũ inq̃t aspidũ insanabile.Eterna eñi amaritu⸗
do dꝛ.venenũ aspidũ:qꝛ corpꝰ eneruat ⁊ dissoluit hoieꝫ
sine euigilatiõe dormire facit.⁊ ipsuꝫ in dormiẽdo pu⸗
nit ⁊ occidit.sicut dicit Isid.Sic ve venenũ.i.inuene⸗
natio demonũ:⁊ amaritudo eterna aiam destruit et
eneruat ipamq; vigore ⁊ virtute spoliat atq; priuat.sibi
etiã somnũ mortis eterne tribuit:a quo ꝑpetuo nõ re⸗
surgit.Hiere.lj.Dormiat sõnũ sẽpiternũ.p̃s.Qui dor
mit nõ adijciet vt resurgat.Istud ẽ igr̃ venenũ insana⸗
bile a quo hõ ꝑpetuo nõ sanat̃ nec resurgit.Hiere.xxx.
Insanabilis est dolor tuus pessima plaga tua. Et ideo
ista veneni amaritudo figuratur Apoc.viij.vbi diceba
tur.ꝙ stella q̃ dicebat̃ absinthiũ cecidit in aq̃s q̃ quia
iõ amare facte sũt.iõ multi hoiẽs mortui sũt ex aquis
Stella ista charissimi:ẽ primus ãgelus lucifer:q̃ reue
ra dici põt absinthiũ aiarum q̃ de celo cecidit vsq; ad
aquas miserie infernalis Et iõ tãta ẽ ibi hodie amari
tudo ꝙ quicũq; in aquis hmõi balneat̃.morti ꝑpetuo
deputatur venenũ igitur aspidũ. Esa.xi.In foramine
aspidis et in cauerna reguli qui ablactatus fuerit ma⸗
nũ suam mittet.Illi eñi q̃ ablactant̃ i.q̃ lacte deuotio
nis ⁊ gr̃e sunt priuati quãdo mortui fuerit:cõdẽnati in
foramine aspidis ⁊ i cauerna reguli.i.i demonũ habi
taculo.s.in iferno erũt ꝑpetuo collocati.Ptꝫ igit̃ eter
na amaritudo est eneruatiua anxietate.⁊ cõsopitiua
ebrietate.Est satietas indelectabilis.Fel.Societas vi
tuꝑabilis.Dracones.Ebrietas ieuitabilis.Vinũ.An⸗
xietas idefectibil'.Venenũ aspidũ isanabile. Sufficit.

Ambitio.

A Prout cõiter accipit̃ est viciũ ani⸗
mi:qd̃ nihil aliud est q̃ imoderatꝰ
appetitꝰ ⁊ ardẽs desideriũ habẽdi excellẽtias ⁊ hono⸗
res.Nã sicut videmꝰ ꝙ vẽtus est inq̃ete nature:⁊ ideo
semꝑ est in motu ⁊ agitatiõe ⁊ sꝑ desiderat sursuꝫ ferri
vñ etiã vẽtꝰ cõtẽtus i visceribus terre se fortiter agitãs
atq; mouẽs terrã:q̃siq; ꝯcutit atq; rũpit vt exeat ⁊ ascẽ
dat.Sic ve mali ita sunt hodie inq̃eti fluctuosi ⁊ ãbi⸗
tiosi:ꝙ sꝑ ꝑ ꝓmotiones desiderãt sursum ferri.Vñ ẽt
si in cauernis terre.i.i collegijs ⁊ cõuẽtibꝰ detinent̃ tã
to ardore ambiũt exire ⁊ ad exteriora officia ⁊ bñficia
promoueri:ꝙ terrã in qua sunt cõclusi ecclĩam vel re
ligionẽ cui sunt subiecti ꝑ rixas appellatiões diuisio⸗
nes ⁊ tribulatiões cõcutiũt ⁊ dirũpũt:ita ꝙ q̃si ꝑ vio⸗
lẽtiã necesse est ꝙ ad exteriora exeãt ꝓmoueant̃ piter
et ascẽdãt.alioq̃n terremotũ tribulationũ suscitãt ⁊ ꝓ
curãt.Iõ te talibꝰ dꝛ Job.ix.Terrã ꝯmouet de loco suo.

Et colūne eiꝰ concutientur. De ambitiosis dꝛ Esa. xiiij.
Ascendā super altitudinē nubiū similis ero altissimo.
In quibus verbis ostendit ꝙ per ambitionē
Inflammātur desideria. Ascendam.
Affectantur magisteria. Super altitudinem.
Postponuntur viri virtuosi. Nubium.
Preponuntur viri viciosi. Similis ero altissimo
¶ Dico igitur. ꝙ per ambitionē desideriuʒ inflāmat.
Ascendā inquit. Uinū q̄ diu est nouū ⁊ impurū: semꝑ
solet feruere: ⁊ infra doliū calefieri. ⁊ etiā sursum extra
doliū ascēdere ⁊ leuare: qđ si forte in terra doliū ipʒ vo
luerit aliqs aliqd ꝑ violētiā detinere totū destruit ⁊ di
rūpit tales ꝓcerto sunt ambitiosi ita sunt feruētes ⁊ in
flāmati ꝑ desideria ꝙ semꝑ nitunt̄ exire ꝓpꝛiū doliuʒ
i. statū in quo sunt contēti ⁊ inclusi ⁊ extra vel vltra ipʒ
ascēdere. s. ad alias dignitates officia. bñficia vel p̄ben
das. qꝛ scʒ nō sunt contēti loco ꝓpꝛio: ſʒ semꝑ ambiunt
ad maioꝛa bñficia vel p̄bendas. Qđ si forte p̄latus ipso
rum velit eos infra doliū. i. infra claustrū vel cōuentū
vel etiā in illo statu in quo sunt tenere ⁊ recludere: ⁊ ab
exterioꝛibꝰ dignitatibꝰ vl' officijs cohercere: ipsi ꝓcerto
qn̄qꝫ solēt ꝑ lites ⁊ discoꝛdias oīa dissipare. ⁊ etiā qn̄qꝫ
per apostasiam regulares obseruātias destruere ⁊ exi-
re. Dicūt igit̄. Ascendā. Et ideo ambitiosi vident̄ se con
uocare. Esa. ij. Uenite ⁊ ascēdamus ad montē domini ⁊
ad montē dei iacob. Ubi nota ꝙ tales sunt
Concoꝛditer adunati. Uenite.
Mentaliter eleuati. Ascendamus.
Maligniter sublimati Ad montem dei.
Tales videnť esse similes draconi: vt dicit Isiđ. Draco
est aīal sitibūdū ardens et inflāmatiuū: ita ꝙ non pōt
aqua satiari. Et iō os vēto operit vt ꝑ venti frigiditatē
ardoꝛ ipsius tēperetur. Et qꝛ scit ꝙ circa velum nauis
flat cōiter ventus. ideo summe nitit̄ ibi volare ⁊ inde ac
cidit ꝙ qn̄qꝫ motu ⁊ impulsu ⁊ pōdere sui coꝛꝑis tali
ter cōcutit nauē ad cuiꝰ velū desiderat ascēdere ꝙ ipm
destruit ⁊ subuertit vt dicit idē. Reuera charissimi per
draconē istū pn̄t intelligi ambitiosi quoꝝ affectꝰ appe
titus ⁊ ambitꝰ ꝑ ardoꝛē ⁊ desideriū habēdi taliter ē ig
nitꝰ ꝙ vix aut nūq̄ pōt aquis. i. p̄bendis officijs satia
ri qꝛ vēter ipsoꝝ insaturabilis. Et ideo isti summopeꝛe
diligūt vētū vane laudis ⁊ mūdane ꝓsperitatis gl'iam
⁊ fauoꝛē ⁊ qꝛ sciūt ꝙ satis est de tali vēto in naui religio
nis vel ecclesie vel etiā in curia vel patria seculari. ⁊ ma
xime superiꝰ in velo. i. in altis officijs p̄laturis ⁊ bñfi-
cijs ⁊ p̄bēdis. Et idcirco toto studio sursuʒ ad huiꝰ vela
i. ad altitudinē huiꝰ ꝓmotionis nitunt̄ ⁊ ambiūt euo-
lare. vt sic vēto vane laudis qui ibi flat possint ambitio
nis desideriū tꝑare. Et ideo sepe accidit ꝙ ꝑ eoꝝ ambi
tus motꝰ ictus visus ⁊ impulsus. rixas. lites discoꝛdias
appellatiōes ⁊ diuisiōes quos scʒ tales ambitiosi dra-
cones ꝑ se ⁊ ꝑ amicos suos suscitāt. ⁊ vt ad hm̄ōi vela ꝓ
moueant̄ volitēt ⁊ ascēdāt tota nauis religiōis vel ec-
clesie. curie vel patrie in qua sūt ꝯcutit̄. subuertit̄ ⁊ tur
bat̄. Istud ptʒ ꝑ oculū de multis collegijs ⁊ ꝯuētibꝰ. q̄
ꝓpter brigas ⁊ cōtētiōes ambitiosoꝝ ad pauꝑtatē ⁊ so
litudinē sunt redacta Ideo de talibꝰ draconibꝰ loquit̄
scriptura Hiere. xiiij. Onagri steterūt in rupibꝰ: attra
xerūt vētū quasi dracones. Onagri qui sunt animalia
siluestria ⁊ indomabilia signāt obstinatos ⁊ seuitiosos
qui. s. a nullo p̄side vel p̄lato volūt coꝛrigi vel domari.
Dracones sicut dictū est signāt inflāmatos ⁊ ambitio
sos. tales igit̄ hodie volūt stare i rupibꝰ. i. in excelsis of
ficijs. ⁊ dignitatibꝰ vt vētū vane gl'ie possint attrahere
⁊ habere. Ambitio igit̄ inflāmat desideria. Et de hoc di
cit Bern̄. de ꝯsideratiōe ad eugeniū. O ambitio ambiē
tiū crux quō oībus places. oēs toꝛques. nil acrius cru
ciat. nil molestiꝰ inqetat. nil tn̄ apud miseros moꝛtales
celebꝛiꝰ negocijs eiꝰ. Ptʒ igit̄ ꝙ ꝑ ambitionē desideriū
inflāmat̄. Ascendā inqt. q. d. humilis ē mihi gradꝰ iste
ad supioꝛē volabo. Dicit enim illud p̄s. Quis mihi dat
pēnas colūbe ⁊ volabo ⁊ reqescā. ¶ Scđo dico. ꝙ per
ambitionē magisteriū affectatur Suꝑ altitudinē inqt

nubium. Nihil em̄ desiderāt ambitiosi: nisi ꝙ possint
super altitudinē ascēdere. alta officia occupare ⁊ bñfi
cia alijs debita p̄ce vel p̄cio vsurpare. Balsamꝰ qn̄ est
purus fundū petit. si aūt sophisticatꝰ fuerit sursum na
tat. sicut dicit Isiđ. Sic vere charissimi: illi q̄ sunt pu-
ri ⁊ boni in eccl'ia vel religiōe semꝑ per humilitatē vo
lunt esse in fundo ⁊ in statu infimo ⁊ dep̄sso. qꝛ. s. suffi-
cit eis etiā modicꝰ statꝰ. Sʒ ꝓcerto illi q̄ ardoꝛe ambi
tionis sunt sophisticati: sꝑ volūt sursuʒ in officijs ⁊ ex
cellētijs natare: supesse: p̄fici vl' extolli: suꝑ altitudineʒ
inqt. Ericius qn̄ videt vitē vel arboꝛē fructibꝰ opulen
tā ascēdit illuc pomaqꝫ vel vuas diruit ⁊ colligit q̄tū
pōt ⁊ tandē in illis pomis recollectis se volutat: ita ꝙ
spinis ipsiꝰ infigūtur. ⁊ ita oneratꝰ ad cauernā suam
gradit̄: vbi pomis huius exonerat̄: ⁊ exinde catuli ip-
sius nutriūtur. vt dicit Isiđ. li. xj. Reuera charissimi ta
les sunt ambitiosi q̄ moꝛe ericij spinis. i. stimulis ⁊ sol
licitudinibꝰ sunt repleti. Isti em̄ summe affectāt ascē
dere ꝑ pꝛomotiones ad altas arboꝛes ⁊ pomiferas. i.
ad alta officia ⁊ bñficia diuitiarū fructibꝰ opulēta. sʒ
ista affectāt non vt ꝓsint: vt nō ꝓficiant: sʒ vt inficiant
Non vt acquirāt ꝟtutes ⁊ gratias: sʒ vt accumulēt tē
poꝛales diuitias. Et istud patʒ. qꝛ qn̄ in istā arboꝛem
pn̄t ascēdere: qn̄. s. tantū pn̄t ascēdere p̄ce vel p̄cio. fa-
uoꝛe vel timoꝛe: ꝙ in mūdo vel in ecclesia vel in aliud
altū officiū in aliquā altā arboꝛē ad aliquē altū statū
pꝛomouent̄ ⁊ assumunt̄: ita ꝙ iudices vel pꝛelati ipsi
pꝛo certo statim se cōuertunt ad poma illiꝰ arboꝛis cō
gregāda. ad fructꝰ: lucra: emolumēta tꝑalia q̄ ibi pos
sint acq̄rere recolligenda ⁊ accumulāda: in q̄bus per
auariciā. affectū ⁊ desideriū seipsos volutāt ⁊ inuoluūt
ꝙ quidē nō in illo loco cōsueuerūt expēdere: nec dicti
loci pauperibꝰ distribuere: sed ꝓ certo ad caruernam
pꝛopꝛiā. s. ad patriā de q̄ sūt nati ꝓ catulis. i. ꝓ parēti-
bus ꝓpꝛijs educādis: ditādis ⁊ honoꝛādis solēt ea de
poꝛtare: ⁊ dictā arboꝛē. i. dictū locū cui pꝛesunt ꝓ alijs
ditādis suis fructibꝰ spoliare. Heu deꝰ quot sunt ta-
les in ecclesia ericij. Ideo dꝛ Esa. xxxiiij. ca. ibi. Habuit
foueā ericius ⁊ enutriuit catulos suos. Et Esaie xiiij.
Dabo eā in cauernā ericij ⁊ in paludes aquarum. Isti
ergo volūt ascēdere suꝑ altitudinē. Iō dicūt Esai. xiiij.
Supꝛa astra celi exaltabo soliū meum. Ideo isti volūt
ascēdere suꝑ altitudinē. Astra q̄ in celo religiōis vel ec
clesie refulgēt sunt diuersa notabilia ⁊ clara officia ⁊
bñficia suꝑ que ambitiosi affectāt p̄fici ⁊ eleuari. Et iō
de talibꝰ ambitiosis pulchꝛe loquit̄ Innocētiꝰ de vili
tate. li. ij. Ambitiosus inqt statiʒ vt est ad honoꝛē ꝓue
ctus: in suꝑbia extollit̄. in iactātiaʒ effrenat̄. nō curat
pꝛodesse: sed gloꝛiat̄ p̄esse. reputat se melioꝛē quo se cer
nit sapiētioꝛē pꝛioꝛes amicos cōtemnit: antiquos comi-
tes vilipēdit. vultū auertit. ceruicē erigit. fastuʒ ōn̄dit.
gaudia sublimia meditat̄. p̄esse mollit̄ subditis onero
sus oībus infestus p̄ceps grauis arrogās impoꝛtunꝰ.
Dico igitur. ꝙ ambitio affectat magisterium: qꝛ vult
esse super altitudinem. ¶ Tertio dico ꝙ ambitio post
ponit sufficientes nubium: quia scʒ ambitiosus vult D
pꝛeferri ipsis nubibus: idest viris altis sufficientibus
⁊ perfectis. qui nubibus comparantur. quia sicut nu-
bes eleuantur: mouentur: pluunt: choꝛuscant: fulmi-
nant atqꝫ tonant. Sic viri perfecti sunt alti per cōtēpla
tionem: mouentur per bonā operationē choꝛuscant ꝑ
honestam cōuersationē. pluūt per pietatē ⁊ operatio
nem. tonant per doctrinā et pꝛedicationē. fulmināt ꝑ
iusticiā ⁊ coꝛrectionem: ⁊ tamen super istos volūt am-
bitiosi pꝛeferri per superbiā ⁊ elationem. Et quare? qꝛ
pꝛo certo ipsi sunt nubes per aliam significationem.
Quia sunt.

Alti per superbiam.
Humidi per luxuriam.
Mobiles ꝑ incōstantiā.
Choꝛuscātes ꝑ iactātia.
Tonātes per discoꝛdiā.
Fulminātes ꝑ seuiciā.

Et ideo qꝛ iste sunt nubes
male: volunt p̄ferri nubibꝰ
bonis. Ideo de eis pōt dici
illud Jude. j. Hi sunt nu-
bes sine aqua q̄ a vētis cir-
cūferunt̄. vbi ostenditur ꝙ
ambitiosi

ambitiosi habēt
Obscuritatē. Nubes.
Impietatē. Sine aqua.
Pompositate. A vētis.
Mobilitatē circūfert.

Isti sunt similes hedere que. ꝙuis sit arbor debilis. sterilis fetida ꝛ immunda tamen super altas magnas arbores solet multotiēs eleuari. Sic vere ambitiosi ꝙuis nullius meriti sint vel virtutis ꝙuis sint fetidi: ꝙtum ad cōuersationem: debiles: ꝙtum ad duratione. steriles: ꝙtū ad bonā operationē. ipsis tñ magnis et altis arborib⁹. i. bonis ꝑsonis ꝛ sufficientib⁹. multotiēs operāte dyabolo ꝓferunt: qḋ vtiqꝫ sepissime cedit in totius ecclesie detrimentū: q. s. ꝑ malū regimē taliū ꝑsonarū: subditis multa icōmoda generant. Figura. Judi. ix. vbi parabolice dr. Nō cum ficus vitis ꝛ oliua nollēt acqescere: ꝙ alijs arborib⁹ imperarent. accidit ꝙ ramn⁹ extitit in regē sublimat⁹: q̄ statim cōuocatis cedris ꝛ alijs arboribus vniuersis: ꝓcepit eis vt sub vmbra qescerent ꝛ manerēt. Nō cū vidisset ramn⁹ arbores. s. excellas sibi subiectas: egressus est ignis de ipso qui oēs subiectas arbores ꝛ cedros lybani deuorauit. Sic vere charissimi loq̄ndo spūaliter: sepe accidit ꝙ ficus vitis ꝛ oliua q̄ sunt bone arbores ꝛ fructifere. i. boni ꝛ sancti viri vilipēdūt regnū ꝛ honorē regiminis hui⁹ mūdi: dicentes cū xp̄o. Regnū meū nō est de hoc mūdo. Juxta illud Eccli. vij. Noli q̄rere ab homine ducatū. q. s. magis ꝑfecti gloriāt subesse ꝙ ꝓesse. magis obedire ꝙ preire: magis tenere humilitatē ꝙ occupare seculi dignitatē. Exēplū de xp̄o Joh. vj. cap. Qui fugit qñ ip̄m voluerūt facere regē. Quia sicut dr Prouer. xvj. Melius est humiliari cū mitibus: ꝙ diuidere spolia cū sup̄bis. Sed q̄d ꝓ certo ramn⁹ nō sic. Ramn⁹ em̄ que est arbor spinosa. deformis ignea et ramosa. signat ābitiosos spīosos ꝑ mordacē detractationē. deformes ꝑ infamē detractationē: ꝛ ramosos ꝑ multiplicē affectionē: et igneos ꝑ inflāmatā ambitionem. Et isti pro certo nō refutāt regnū: q̄nimo totis visceribus ad hoc ambiūt et anhelant. Et ideo ꝓh dolor sepe accidit: ꝙ tales ad regnū eius sublimantur. ita ꝙ sub vmbra sue iurisditōis cedros lybani. i. binas ꝛ virtuosas ꝑsonas eminētes ꝑ vite sanctitatē: sibi subijciunt ꝛ supponunt. Sed vere istud est in ipsoꝝ nō modicū detrimētū: q statim qñ tales ramni vidēt se in huiusmodi regimē cōfirmatos: ipi ꝓcerto emittūt ignez crudelitatis. suscitāt turbatiōes. ꝯmouēt seditiōes. ꝓcurāt diuisiōes. infligūt exactiōes. imponūt subuētiones. Et sic diuersis modis arbores sibi subditas: etiā ipas cedros lybani. i. ip̄os viros sublimes ꝛ perfectos turbāt afficiūt ꝛ affligūt. Ideo dr Prouer. xxviij. Regnātib⁹ impijs ruine hoim. Isti igit sunt ambitiosi q̄
E nubes. i. personas dignas ꝛ sufficientes sibi subijciūt ꝛ supponunt. ¶ Dico igitur ꝙ ambitio postponit sufficientes. Nubiū inq̄t. Quarto dico. ꝙ ambitio ꝓponit deficiētes. Silis inq̄t ero altissimo. q scz mlti sunt q̄ per ambitionē indigne ꝓmouent. fiūt viroꝝ altissimoꝝ ꝛ sctissimoꝝ. s. fūdatoꝝ ꝛ eccl'asticoꝝ successores. ita ꝙ eis efficiunt siles in dignitate ꝛ honore. Luc. j. Fili⁹ altissimi vocabit. Et sic igit patet ꝙ per ambitionem.

Deficiēs ꝓponit.
Sufficiēs postponit.
Magisteriū affectat.
Desideriū inflāmat.

Adhuc nota. ꝙ de ambitiosis pōt exponi illud Eccl. xl. In vētre ei⁹ ignis ardebit. In q̄bus verbis sm tres ꝯditiōes que pñt in igne repiri. q scz ignis vacuat: agitat ꝛ iflāmat vitiū ābitiōis triplicit ē descriptū. Habet em̄ ābitio.

F In repletā vacuitatē. Uētre.
Inquietā mobilitatē. Ignis.
Indiscretā cupiditatē. Ardebit.

Dico igit ꝙ ābitio causat vacuitatē in vētre. Ignis sꝑ hꝫ cōsumere: ꝛ ꝑ ꝯñs in loco in quo est vacuare. Et inde est ꝙ ignis ꝛ ventosam aerē q̄ locū replet ꝯsumit: et sic vētosam vacuat. Et q natura abhorret vacuū: ideo vētosa statim attrahit sanguinez mēbri cui apponit: vt eo loco ꝯsumpti aeris sua vacuitas repleat. Sic vere charissimi: qñ ignis ambitionis agit i vētosaz. i. in aliquā ꝑsonam. statim reddit eā vacuā et inanē. Ambitio em̄ in sua imaginatiōe quicq̄d ventosum replebat. i. oīa bona q̄ ambitiosus habebat annihilat ꝛ consumit. i. facit nihilū reputari. ꝛ sic ꝑ ꝯñs tota ꝯcauitas appetitus remanet vacua ꝛ inanis. q scz nihil se reputat obtinere. Juxta illud Prouer. xiij. Est q̄si pauꝑ cū multis diuitijs sit. Et ꝓpter hoc talis vētosa talis ābitiosus nō cessat ꝓce vel ꝓcio ꝓcurare. attrahere ꝛ acq̄rere sanguinē alienū. i. diuitias. officia. ꝓbendas ꝛ beneficia et honorē mēbri cui insidet. i. substantiā eccl'ie in q̄ manet: vt sui appetitus vacuitas ꝛ pauꝑtas ꝑ huiusmodi repleat. Iō de pharaone dr Exod. xv. Dixit inimic⁹ ꝑsequar ꝛ ꝯp̄hendā. diuidā spolia ꝛ implebit aīa mea. Et ista vacuitas oñdit cū dr. vētre. q scz vēter ē mēbrū cōcauū qḋ multas hꝫ vacuitates: ita ꝙ nunꝙ ex toto repleat. Et maxime q cibos quos hodie recipit. egerit et emittit: vt iteꝝ recipiat cibos nouos. ¶ Sic vere ambiciosus ꝯcauus capax insatiabil' mētalit vacu⁹ nūꝙ pōt repleri. nūꝙ est cōtētus cibis. i. beneficijs acq̄sitis. iō illa q̄ hꝫ cupit egere. ꝑmutare. dimittere ꝛ aliud nouū recipe ꝛ hr̄e. Iō dr Prouerb. xiij. Uēter impioꝝ G
insaturabil'. Habet igit vacuitatē. Secūdo hꝫ mobilitatē. Ignis. Sicut. n. ignis oēm materiā i qua agit: agitat atqꝫ mouet: Sicut pꝫ de flāma q̄ nihil aliḋ ē ꝙ aer ignit⁹. Sic vere ābitio mētē quā ignis facit mobilē. fluxibilē. mutabilē. incōstātē. qḋ maxie appet de ambitiosis. q̄ si mō hñt vnū bñficiū vel statū: volūt hr̄e aliud. ꝛ tandē aliud ꝛ sꝑ aliud. Semꝑ em̄ sunt in motu ꝛ nūꝙ sistunt circa vnū. mutabiles etiā sunt. q scz ꝑ ꝑmutationes non cessant de vno ad aliud euolare. ꝯtra illud Luce. x. Nolite trāsire de domo i domū. Et iteꝝ. j. Coꝛ. vij. Unusq̄sqꝫ in eadē vocatiōe qua vocat⁹ ē in eadē ꝑmaneat: ꝛ iō tales sunt siles ceruo: q̄ omni anno ꝓijcit cornua: ꝛ acq̄rit noua. omi etiā āno vsqꝫ ad septenariū semꝑ acq̄rit vnū nouum cornu. vt dicit Pli. lib. viij. ca. xxxij. ¶ Sic vere charissimi tales nō cessāt mutare et ꝑmutare cornua et dignitates et beneficia status ꝛ officia sua. nulli em̄ taliū sufficit status suus: q sm Senecā. Improbe mētis nihil satis est. omi etiā anno faciūt posse suū: vt aliud nouū cornu. i. aliqḋ nouū bñficiū accrescat: quousqꝫ veniāt ad septenarium. i. ad vniuersaꝝ diuitiaꝝ ꝯplemētū: q scz ambitiosi nūꝙ cessāt acq̄rere bñficia: quousqꝫ vltra modū repleti fuerint et ditati. Ideo de talib⁹ cornib⁹ ꝛ cornutis: pōt dici figuraliter illḋ Dañ. viij. Nō ip̄e vidit vnū hyrcū venietez ab occidente: q̄ habebat vnicū cornu ꝛ vētilabat ad orientē: ꝛ nihil poterat ei resistere: ita etiā ꝙ vnū arietem fortissimū quē obuiū habuit ꝯminuit ꝛ ꝯtriuit. ꝛ fractū ē cornu ei⁹. sꝫ loco ipsi⁹ q̄ttuor cornua ꝓuenerunt. ¶ Sic vere charissimi: sepissime accidit ꝙ hyrc⁹. i. aliqua vilis ꝑsona fetēs ꝛ infamis: venit ab occidēte. i. ab inspiratiōe dyabolica vel ab occidēte. i. ab hūili plebe et ascēdit sup faciē terre. i. sup faciē eccl'ie. facit etiā tm̄ ꝙ acq̄rit vnū cornu. id est aliud officiū. beneficiū seu dignitatē: ꝛ tūc nō cessat vētilare. discurrere laborare. arietes etiā bonos ꝛ simplices impugnare quousqꝫ de cornu suo facta sint q̄ttuor. hoc est dictu donec pluribus cornib⁹. i. multis plurib⁹ officijs pēsionib⁹ redditib⁹: bñficijs ꝛ ꝓbēdis mltipliciter sit ditat⁹. Abacuc. iij. Splēdor eius vt lux erit ꝛ cornua in manib⁹ ei⁹. Nā q tales acquirūt cornua. i. officia ꝛ bñficia. iō fiūt lucidi ꝛ fulgidi ꝑ gl'iam tꝑalē. ¶ Ignis ergo supple mobilis ꝛ inq̄et⁹. vñ dr in ps. Ignis succēsus est in iacob. et flamma ascēdit in israel: vbi ostēdit ꝙ ambitiosus hꝫ.

Ardoris desideriū. Ignis accensus.
Laboris ministeriū: q sunt iacob id est luctatores.
Honoris magisteriū. Isrl'.

Dico igit ꝙ ambitio hꝫ inq̄etabilē mobilitatē. Ignis H
Tertio dico ꝙ habet inextinguibilē cupiditatē. Ardebit inquit. Sicut em̄ ignis comburit ꝛ ardet quicquid tangit: ꝛ tanti est ardoris ꝙ nihil potest ei sufficere. ¶ Sic vere ambitiosus omnes quos tangit. i. omnes socios ꝛ vicinos vult comburere. infestare. conculcare ꝛ suppeditare. ¶ Et tantus est ardor cupiditatis. ꝙ m

hil pōt ei sufficere quinīmmo semper desiderant ampliora. Prouer. xxx. Ignis nūq̄ dicit sufficit. Heu de⁹ quot mala causat hodie in mūdo ⁊ in religione ⁊ ecclesia insatiabilis ardor atq̧ cupiditas clericoꝝ. Naz sepissime accidit ꝙ ꝓpter taliū ambitiosam cupiditatē totus status in quo est ecclesia vel religio dissipatur. turbatˀ ⁊ depauperatˀ. Dicūt Isid. ⁊ Solinus. Qᵭ vipera est genus serpentis q̄ in se cōcipit maximā multitudinem filioꝝ aliq̄n vigiti. Isti aūt filij ita sunt gulose nature: ꝙ humor vētris ipsius matris sue non potest ipsoꝝ sufficere nutrimēto. ⁊ ita tēpus partus nolunt expectare: nec ꝑ viā nature exteri⁹ exire. imo ardorē sue gulositatis in ꝓpriā matrē retorquētes faciūt sibi corrodēdo foramē. ⁊ laniatis matris laterib⁹ vi erūpunt et iō d̄r vipera quasi vi pariēs: ⁊ matrē propriam interimunt dū exeūt iste vipere geniture. Reuera charissimi: talis vipera videtˀ hodie esse ecclesia vel religio. vel etiā supior ⁊ p̄latus. Nā hodie ī vtero taliū. i. in eoꝝ cōuētibus: collegijs atq̧ claustris: generantˀ ⁊ aggregantur hodie multi pueri filij. i. multi ambitiosi subditi et iniqui: q̄ sicut d̄r Eccles. j. Stultorū infinit⁹ est numerus. Et isti ꝓ certo videlicet mali religiosi et clerici sunt hodie gulose nature. i. cōditionis ambitiose. cupide. ⁊ auare. Et ideo humor vētris istius matris: hoc est dictu: vict⁹ ⁊ vestit⁹: lectio: eruditio: quū ī vētre istius matris. i. in sue religionis vel ecclesie: claustro vel conuentu possunt inuenire: nō sufficit eis. Et ideo nō expectāt nature solutionē: hoc ē dictu tēpus debitū sue promotionis nō volunt expectare. ꝙ mater eoꝝ: scʒ ecclesia: religio vel p̄latus ipsos pariat. ⁊ ad exteriora officia vel beneficia promoueat et emittat: immo pro certo vi volūt erūpere ⁊ exire. Et ideo sepe accidit: ꝙ latera matris sue. i. statuta regularia destruūt ⁊ disrumpunt. ⁊ per rixas: lites: discordias: matrem istā. s. prelatum: religionem: vel ecclesiam corrodūt: depauperant et cōsumūt. Et sic violenter pariuntˀ: q̄ scʒ propter eoꝝ ambitionē ⁊ importunitatē: necesse est ꝙ cōtra deū et rōnē extra ventrē claustri vel cōuentus ad exteriora officia vel beneficia emittuntur: nō per viā cōmunem iusticia mediante. sed per viam extraordinariā symoniā malicia ⁊ violētia suffragante. Et istud videm⁹ ad oculū. quia propter ambitiones maloꝝ filioꝝ: multe matres: multe abbatie: multe ecclesie: multi p̄lati: sunt hodie corrosi: depauperati ⁊ annihilati. Baru. iiij. Exacerbastis eā que nutriuit vos ⁊ cōturbastis hierusalem nutricē vestram. Et ideo videtur ꝙ talis pugna in vtero matris fuit figurata in luctu iacob et esau in vtero matris. Geñ. xxv. Qui taliter in vtero colluctabant appropinquāte partu: ⁊ fere mortua est mulier mater eorū p̄e tristicia ⁊ dolore. Et finaliter ille q̄ erat prior ⁊ pilosus. s. esau exiuit prim⁹. Sic ħe cū tp̄e. i. tp̄e ꝓmotionis qñ vacante aliquo officio vel bñficio: necesse est aliqᵭ emitti ⁊ ꝓmoueri: fit pugna in claustro vel ī vtero inter iacob ⁊ esau. i. inter diuersas partes. sic sepe accidit ꝙ mater eoꝝ. s. ecclesia religio vel p̄lat⁹ ꝓpter talium brigas: quasi periclitatur depauperatˀ ⁊ tribulatˀ. Sed finaliter esau primo exit. q̄ scʒ hodie illi qui sunt esau. i. rubei ꝑ carnalitatem: illi q̄ sunt pilosi: ꝑ tp̄alem facultatē. vide supra de amore figurā istā. tales dico exeuntˀ primi ad bñficij seu officij dignitatē: tales igitur habent cupiditatē insatiabilē: qui. s. ita ardēter volūt promoueri quib⁹ nō sufficit gradus su⁹. Qᵭ onditur cum d̄r Ardebit. q. d. isti per cupiditatē ardēt ⁊ inflammātur. Ideo tales p̄nt dicere illud Luc. xxiiij. Nonne cor nostrum ardens erat. ps. Exarsit ignis in synagoga eoꝝ flāma cōbussit pctōres. Et sic igitur charissimi patet ꝙ ambitio habet inestimalē cupiditatem. ardebit. inquietabilem mobilitatē ignis: insatiabilem vacuitatē in vētre. Et hec de ambitione sufficiant.

Ambire. Ambitus. Idem est ꝙ. Circuire: seu circundare. Et ideo vide infra de Circundare vel vide de vallare ⁊c.

Ambo. Idē est ꝙ duo: ⁊ signat coniūctionē. cōbinationē. dualitatē ⁊ pluralitatē. et iō potest accipi in bono ⁊ in malo. In bono signat charitatem cōbinātem societatē. amicitiā ⁊ vnitatem. Et si vis nota ꝙ bona societas habet. A

Maturitatem in deliberando.
Subtilitatem in desiderando.
Stabilitatem in perseuerando.
Iusticiam in operando.
Amiciciam in diligendo.
Concordiam in conuiuendo.
Compassionem in condolendo.

Dico ergo ꝙ illi q̄ sunt sp̄ualiter ambo. i. q̄ sunt cōbinati in bono cōiuncti ⁊ associati. Debent esse maturi. prudentes et deliberantes. Vñ pōt intelligi illud quod de abraham ⁊ sara dicitur Geñ. xviij. Erant aūt ambo senes ꝓuecteq̧ etatis: ⁊ desierāt Sare muliebria. Senectus eñ sensus maturitatē signat. Itē debēt esse subtiles ⁊ cōsiderātes. vñ de bezeleel ⁊ ooliab d̄r Exod. xxxv. ꝙ deus ambos erudiuit sapiā vt faciāt opa ⁊c. ¶ Itez debent esse stabiles ⁊ perseuerantes. vñ eñ bona societas nisi pseueret. vñ Thob. viij. Cōsenescamus pariter ambo sani. ¶ Itē debēt esse iusti ⁊ bene opantes. vnde de zacharia ⁊ elyzabeth d̄r Luc. j. Erāt aūt ambo iusti corā dño. ¶ Item debent esse amici ⁊ se mutuo diligētes. vñ de dauid ⁊ de ionatha q̄ se mirabilitˀ diligebāt dicitˀ. j. Reg. xx. Qᵭ ambo egressi sunt ī agro: ⁊ sibi amicitiam iurauerūt. Et Geñ. xxj. d̄r ꝙ abrahā ⁊ abymelech pcusserunt ambo fedus. ¶ Item ꝙ debeant esse pij et condolentes. ptʒ Thob. x. vbi dicitur. ꝙ thobias et sara ceperunt ambo flere. s. ꝓpter compassionē absentis filij ⁊c. In malo vero potes dicere ꝙ mala societas que denotatur in isto nomine ambo habet.

Iniquitatem — ne penalitatē. De iniq̄tate d̄r Leuit.
Peruersitatē. — xx. Portabūt ambo iniq̄tatē suam.
Et mortis eter- — De peruersitate et contrarietate dicitur Geñ. xxvj. c. de vxorib⁹ esau. ꝙ ambo offenderāt aīm ysaac. De carnalitate vero dicitur impudicis iudicibus Daniel. xiij. Qᵭ ambo erant vulnerati amore susanne. De finali vero talium dānatione dicitˀ. Eccl. xx. Perditionē ambo hereditabūt. Et Luc. vj. Ambo in foueā cadūt. Sufficit de duplici ambo. Vide infra de Duo: ⁊ Binus.

Ambulare. Idem est ꝙ ire. ꝑgere. progredi. ⁊ accipitur dupliciter in scriptura. scʒ virtuose ⁊ viciose. Virtuose: ⁊ sic signat profectū et progressum de virtute in virtutem: ⁊ actum laboris ⁊ occupationis. Et de hoc Marci. ij. Tolle grabatum tuum ⁊ ambula. ¶ Item accipitur viciose: ⁊ sic signat malum profectum ⁊ progressum et malam occupationem ⁊ laborem. Sapie. v. Lassati sumus in via iniquitatis ⁊ ambulauimus vias difficiles. Est igitur ambulatio seu profectus virtuosus quem debemus exercere. Sicut enim videm⁹ ꝙ omne animal viuum naturaliter appetit ambulare. Sic vere nos si per gratiā sumus viui: debemus ambulare: moraliter hoc est dictu: motum ⁊ actum ⁊ profectum bonorum operū exercere. vt sic nos simus de illis de quibus dicitˀ Esaie. xl. Assumūt pēnas vt aquile: current ⁊ non laborabūt ambulabunt et nō deficient. Ecce igitur in ista auctoritate q̄nq̧ necessaria homini q̄ vult ambulare corporaliter cōtra q̄nq̧ impedimēta q̄ talis ambulans potest habere: s̄m que hic ostēduntˀ quinq̧ q̄ sunt hominum necessaria q̄ in via moꝝ perfecte desiderat ambulare. Solet eñ hoīem impedire casus labilitas. Iᵭo debet habere pēnas. ne scʒ inferius cadat. Visus obscuritas ideo sit aquila Motus tepiditas. ideo currat. Virtutis paucitas nō laboret. Fortune q̄litas. iᵭo caueat ne deficiat. Cōtra ista incommoda debent in nobis esse si tute volumus spiritualiter ambulare: quinq̧ remedia oportuna. Sit igitur in nobis. A

Spes erigens: Pennas.
Lux dirigens: Aquila.

Uis diligens. Currens.
Uirtus fortificans. Nō laborabunt.
Sensus rectificans. Non deficient.

B ¶ Spes enī valet contra casum. Lux discretionis valet ad illuminandū visum. Motus valet contra tepiditatem. Uirtus valet contra debilitatē. Sensus seu cautela valet cōtra periculorum damnositatē. Si igitur recte velimus ambulare sit in nobis spes erigens pēnas. hō q̄ habet necesse ambulare p locū vbi est lutorū multiplicitas. fovearū pfunditas. Et laqueorū īmensitas. Talis dico multū indiget q̄ habeat aliquē baculū quo erigat sustēteē z subleuet. Modo certū ē q̄ nos oēs habem9 ambulare vsq̄ ad terminū padisi p viam huius mūdi. ī quo pcerto lutū luxurie. fouea auaricie z laqueus supbie repit. Et iō p certo necesse ē q̄ habeamus baculū spei fiducie q̄ nos sustineat z erigat ne p desperationē z p diuersorū viciorū cōmissionē cadere cōpellamur: qđ ondit cū dr. Pēnas. Nā p alas seu pēnas ᷓtus fiducie z spei designat. qr sicut ale corp9 sursum eleuāt ne auis cadat. sic spes aīam sursum ad celestia z ad deum erigit ne p aliqđ pctm̄ corruat. Et maxime ne p auariciā cadat inferi9 ad terrena vt sic de nobis possit dici illud Job. xxxix. Cū tps fuerit in altū alas erigit. Sicut ei teste Isid. z Pli. Ortigometra qñq̄ mare trāsuolat. sed qñ p lassitudine ad aquā descēdit vnā alā sp sursū erigit vt beneficio vēti adiuta sp vlterius ambulet z pcedat ne forte a profectu cepti itineris retardet. Sic vere charissimi nos q̄ mare hui9 mūdi habem9 trāsire sp q̄ diu ibi qescim9 z moramur: debem9 hr̄e alā spei sursum ad deū z ad bona celestia eleuatā. vt sic vēto. i. opatione sctispūs opante ambulare. z per viā morū pficere nō cessem9: ne forte p casū. i. p descēsum ad mare. i. ad mūdi negocia fluctuosa a pfectu itineris salutaris: z a pgressu bonorū operū retardemur. Ideo dr Ecci. xxiiij. Gyrū celi circuiui sola z pfundum abyssi penetraui z in fluctib9 maris ambulaui: vbi nota q̄ nos debem9 ambulare Per superiorū ɔtēplatio nem. Gyrū celi circuiui. Per inferiorū circūspectionē pfundū abyssi pene. Per negociorū pagratiōes. In fluctib9 maris ambulaui qr breuiter. siue celestia ɔtēplemur. siue terrestria meditemur siue circa negocia occupemur. sp tn̄ debem9 ambulare. i. in via morū trāsire z pficere. Reqrit igit ad spūaliter ambulandū. Spes erigēs alas. Uñ Esa. ij. Uenite ascēdam9 ad mōtē dñi. Sequit z ambulabim9 in semitis eius.

C ¶ Scđo reqrit lux dirigēs. Aqla. hō q̄ hz ābulare p locū vbi est viarū multiplicitas: signorū mutabilitas: itinerantium raritas. z tpis obscuritas est in magno piculo deuiādi Et iō necesse est q̄ habeat clarū lumē. Mō certū est: q̄ in isto mūdo in quo necesse habeam9 ambulare. z trāsire est viarū multiplicitas. i. ɔditionū z statuū z negociorū. ita q̄ nescit quā viā meli9 est trāsire z tenere. Est etiā ibi mutabilitas signorū. ista est falsitas ypocritarū qr sicut latrones in vijs publica mutāt signa z ponūt cā suā. Sic vere demones in via hui9 mundi posuerūt falsa signa. i. hipocrytas fallos z fictos. vt. s. eos seqñdo eos imitādo. et eis obediēdo ad spelūcā nos detrahāt infernalē. vñ iā possumus dicere illud ps. Signa mea supple bona nō vidim9 iā nō est ppha. Iterū est ibi itinerantiū raritas: qr. s. pauci sunt itinerātes. i. bonū exemplū pbētes z corā nobis ad patriā ābulantes. Joh. vj. Multi abierūt retro z iā cum xpo nō ambulabāt. Iterū est tpis obscuritas. qr. totus mūdus plen9 est obscuritate ignorātie z erroris. Et ideo ᷓe charissimi dico q̄ nos sum9 i piculo deuiādi. Et ad eterne mortis supplicium veniendi. Iuxta illud ps. Nescierūt neq̄ itellexerūt in tenebris ambulāt. Et iō necesse ē q̄ habeam9 lucē dirigentē. lucē dico sapiētie z discretiōis prudētie z debite rōis. z ita tute z sine errore poterim9 ambulare. Esai. lx. Ambulabūt gētes in lumine tuo. z reges in splēdore ortus tui. ps. Dñe in lumine tuo ambulabūt. Et hoc ondit cū dr: q̄ nos debem9 esse aqla. q. s. ē auis que pollet clarissimo visu ita q̄ solē in sua claritate irreuerberatis oculis intuet. Sic vere charissimi visus nostre discretionis intellect9 z rōnis dz p diuinā sapientiā taliter clarificari: q̄ solē iusticie xpm vel solē. i. claritatem bonorū eternorū debem9 sine reuerberatione. i. absq̄ reflexione ad mūdi bona respicere ɔtēplari Intueri pariter et videre. vt de nobis dicat illđ ps. Iuuētus tua renouabit vt aquila. Iuuēt9 dico q. s. ē etas visus clarioris: motus fortioris: forme pulchrioris: ad denotandū q̄ nos debem9 ambulare clare p discretionē Eph. v. Ut filij lucis ambulate fortiter p bonā opationē. iij. Re. xix. Ambulauit in fortitudine cibi illius vsq̄ ad mōtē dei. Pulchre p honestā ɔuersationem. j. Thes. iiij. Honeste ambuletis ad eos q̄ foris sunt. Requirit igit ad bene ambulādum. lux dirigens aquila

D ¶ Tertio reqrit vis diligēs. qr. s. diligētia est multum necessaria in spirituali pfectu. Currēt inqt. Sicut enim hō q̄ hz ambulare vbi ē amenitas q̄ distrahit. aspitas q̄ retrahit. timor seu imbecillitas q̄ cōtrahit. faciliter ɔtrahit morā. z iō necesse est q̄ sit diligēs. Sic ᷓe charissimi qr in isto mūdo est amenitas psperitatis q̄ distrahimur. aspitas aduersitatis: q̄ retrahimur. timiditas nostre imbecillitatis: qua cōtrahimur. Iō faciliter in hoc mūdo cōtrahit mora pter hoc necesse est q̄ sim9 seduli diligentes z curiosi. Currēt inqt. Currere idem est q̄ diligēter cito atq̄ celeriter ambulare. j. Cor. ix. Sic currite vt cōprehēdatis. Sed heu phdolor videtur: q̄ multi ab isto cursu. ab ista sedulitate ab ista ambulatione z pfectu multipliciter retrahūtur: dū recte videt q̄ sunt siles tygridi que qñ venatorē pse quit vt fetū suū quē deportat recuperet dū currit post ipm inuenit specula q̄ venator in sua via posuit et dimisit: in qb9 speculis dū tygris videt vmbrā ppriā credit esse catulū suū: z iō lambendo speculū sistit. z a cursu suo impedit: z ita venator fugit nec ipsa ampli9 recupat catulū quē amat. vt dicit Isid. reuera charissimi hō ppriē huic tygridi pōt cōparari. Cōstat enī q̄ catulus et fet9 noster quē summe debem9 diligere. i. ipa glīa paradisi. sed ᷓe sepissime accidit q̄ p diuersa peccata istū catulū pdim9 nobis. q̄ a venatore. i. a deo nobis subtrahit z auferē: ita q̄ necesse habemus post istū venatorē deū p bona opa pficisci: currere pgredi ambulare. vt. s. catulū nostrū. s. pditā possim9 grām et glīam recipe z accipe z hr̄e Phil. iij. Curro aūt si quo mō ɔpzehēdā. Sz qd p certo in via hui9 mūdi p quam ambulam9 sunt hodie multa specula. i. multi diuites: p splēdore mūdane glīe refulgentes: in qbus pro certo vmbra mūdane psperitatis q̄ ad modū vmbre fluit et refluit Sapi. v. Trāsierūt oīa sicut vmbra rutilat z refulget. Et iō dū fatua tygris. i. fatuus peccator delectatur in hui9 vmbra mūdane psperitatis quā in istis speculis. i. in mūdi diuitib9 videt relucere z dū sistit p desideriū z affectū: z p siles glīe appetitū. ipē pcerto a cursu z pfectu virtuosorū operū impedit: occupatio enim circa vmbrā mūdane psperitatis cursū bonorū operū impedit z retardat. Et breuiter sic cōcludēdo catulū suū amissū. s. grām z glīam non recupat nec receptat. De talib9 dr Job. vj. Multi discipulorū abierūt retro. z iā cū illo nō ambulāt. qr ᷓe illi q̄ deberēt eē discipuli. i. seduli z astuti. diligētes z curiosi: qñ retro. i. ad mūdi bona. z ad vmbrā mūdane psperitatis q̄ retro nos finaliter hn̄t remanere. ambiūt z diuertūt. Tales dico cū deo nō ambulāt neq̄ currūt. Nō sic charissimi nō. non diligam9 vmbre vanitatē. sz rei varietatē. Nō mūdi psperitatē sz celi felicitatē. Nō negligētie tarditatē sed cursus bonorū operū velocitatē. Currite inqt Heb. xij. Curram9 ad pposi tū nobis certamē vñ de diligentia dici pōt illud Luc. xiij. Oportet me hodie z cras et sequenti die ambulare. i. quotidie ɔtinue. z diligenter Est igit necessaria ad bn̄ ambulandum vis diligens.

E ¶ Quarto dico: q̄ est necessaria virt9 fortificās. Non laborabūt: debilitas enī impedit ab ambulādo. Et iō q̄ bene vult ambulare necesse est q̄ sit ita fortis q̄ la-

bonb9 non grauet. Sic vere q̄ vult spūaliter in via iusticie ⁊ penitentie ambulare necesse est ꝙ habeat fortitudinē. Cōstātiā ⁊ virtutē. ita ꝙ hmōi iter nō sit difficile neqꝫ graue. Non laborabunt. q. d. ita sunt fortes ⁊ ꝯstantes ꝙ ambulare post dn̄m nō est eis labor. ps. In labore hoim non sunt ⁊ cū hoibus nō flagellabunt. Nō est ꝯtra multos q̄ ita sunt fragiles ⁊ debiles ꝙ debite nequeūt ambulare. Ideo talibus est necessarius panis fortificans. s. nutrimētū doctrine ⁊ scripture: et aqua deuotionis ⁊ gratie. Et sic cū helya ambulēt i fortitudine cibi illius vsqꝫ ad montē dei oreb. Iuxta illud Esa. xl. Ambulabūt q̄ liberati fuerint ⁊ veniēt in syon:
f Est igit̄ necessaria virtus fortificans ⁊c. ¶ Quinto est necessari9 Sensus rectificās. i. cautela ne oberremus. Nō deficient inq̄t. q. s. ꝓpter ꝑicula q̄ sunt in ista vita cauere debem9 ne possim9 deficere vel errare. Nō est cōtra multos q̄ reuera in isto itinere multipliciter deficiūt ⁊ oberrāt. Et iō multa ꝑicula incurrere dinoscūtur. Similes catulo balene: q̄ qn̄qꝫ diu ambulat post matrē suā deficit in via: ita ꝙ sabulo ⁊ littori nimium appropinquat: ita ꝙ ꝑ aque paucitate ibi circa sabulū remanet ⁊ a piscatoribus capit̄ ⁊ necat̄. vt dicit Torath. Sic vere charissimi multi sunt q̄ dū in hoc mūdo post deū ambulāt ꝑ mare penitētie ⁊ labores aliqn̄ exeunt et deficiūt a ꝓfectu hui9 itineris ꝑ pctm̄. Naꝫ dū arenis ⁊ littorib9. i. diuitijs mūdi in tāto appropiquāt ꝑ desideriū ⁊ affectū. i. qn̄qꝫ totaliter ꝑ auariciā arrestāt̄ sistunt vacāt ⁊ occupant̄. Et sic ab isto ꝓfectu retardātur piscatoꝝ infernaliū ꝑiculis exponūt̄: ⁊ a q̄bus tādem per mortem corporis capiuntur. Et finaliter per mortem spūs occiduntur. Isti igitur deficiunt dicētes cum Dauid. Defecit in salutari tuo aīa mea. Et propter hoc bene cōsulit̄ Eph. v. Uidete qm̄o caute ambuletis. q. s. nō est mūdi littorib9 appropīquādū: nec arenis huius seculi adherendū. Sit igit̄ in nobis.

Sensus rectificās.
Uirtus fortificās.
Uis diligens.
Lux dirigens.
G Spes diligēs.

Itē nota ꝙ de bona ambulatione potest exponi illud Ezec. xxviij. Posui te in mōte sancto dei in medio lapidū ignitoꝝ ambulasti perfectus in vijs tuis. ¶ Et nota ꝙ sicut cōtra collē qui ambulat corporaliter attendit̄ locus: modus: ⁊ virtus: locus alliciens: modus ꝓficiens: virtus sufficiēs. Sic vere charissimi circa illuꝫ qui vult moraliter ambulare. debet attendi. Locus reficiens. Ciuitas sup̄na in monte sancto dei. Modus proficiens. Charitas sup̄na in medio la. ignitoꝝ. Uirt9 sufficiēs. Bonitas interna. Perfect9 in vijs eius. ¶ Attēdamus igit̄ charissimi. Locū allectiuū sup̄ne ciuitatis. Nexū cōiunctiuū fraterne charitatis. Motū effectiuuꝫ interne bonitatis. Attendat̄ igit̄ a nobis ciuitatis locus alliciēs in monte. Sicut em̄ ille q̄ ambulat semꝑ habꝫ oculū ad terminuꝫ ad quē tēdit ⁊ quāto loc9 pulchrior: tutior: ditior: tanto libētius ibi vadit. Sic vere charissimi semꝑ debem9 habere oculū cordis ad terminū ꝑadisi ad queꝫ habemus ambulare. ⁊ istū terminū sepe cogitare: affectare: ꝓuidere ⁊ in mēte ꝑ desideriū retinere. Et maxime q: iste est locus ceteris oīb9 pulchrior ꝑ amenitatē tutior ꝑ securitatē. ditior ꝑ felicitatē: q: vere charissimi ibi est amenitas q̄ nō deformat̄. securitas q̄ nō ꝑturbat̄ felicitas q̄ non minorat̄. Et iō libenter ardēter desideranter ⁊ feliciter debem9 ad hui9 securitatis celsitudinē. Ad hui9 felicitatis plenitudinem ambulare. Que q̄dē felicitas. securitas amenitas ostenditur cuꝫ dicitur in monte sancto dei.

Monte. ecce securitas atqꝫ celsitudo.
Sancto. ecce formositas ⁊ pulchritudo.
Dei. ecce fertilitas atqꝫ plenitudo.

Ideo de ambulatione ad talem terminū dicebat Esa. ca. ij. Uenite ascendamus ad montem dn̄i ⁊ ad domuꝫ Iacob ⁊ ambulabimus i semitis ei9. Uenite. Ecce mētis cōcorditas. Ascendam9 ecce stat9 sublimitas. Ad montem dei. Ecce loci securitas. Ad domū dei Iacob ecce rei formositas. Et ambulanimus in semitis eius. Ecce actus vtilitas. Simus igitur charissimi similes vrso qui sentiens esse sursum examen apū ⁊ fauos mellis ꝙꝙ sit grauis corpore ibi tamē ardēter ambulat ⁊ ascendit vt sic possit mellis dulcedine satiari: vt dicit Plinius. Sic vere charissimi exquo sursuꝫ in arbore. i. in excellētia paradisi est mel. i. dulcedo eterne satietatis. est examē apum superne societatis semꝑ pro certo debemus ibi habere oculū cordis ⁊ volūtatis et istam satietatē ⁊ societatē affectare ⁊ ad ip̄am allici ⁊ anhelare. nō obstante quacūqꝫ cordis vel corporis grauitate. ibi ꝑ viribus ambulare ⁊ ibi ascēdere ⁊ ꝑ desideriū nos lauare. Quia vere charissimi iste est locus alliciēs vt dictū est in monte inquit sancto dei. De quo in ps. Mons coagulatus. mons pinguis: mōs in quo bene placitū est deo habitare in eo. Habet enim iste mōs. Amoris tenacitatē. Coagulatus. Dulcoris ꝓsperitatem. Pinguis. Decoris amenitatē. Ideo beneplacitū est deo habitare in eo. Ambulem9 igitur ad locū allicientē. Figurati in Helya. iij. Reg. xix. Qui ad monitionem angeli surrexit de sub vmbra iuniperi vbi dormiebat: ⁊ panē ⁊ aquā comedit et ambulauit in fortitudine cibi illius vsqꝫ ad mōtē dei. Sic vere charissimi ad monitionē dei angeli testamēti. i. xp̄i ⁊ suoꝝ predicatorum vmbrā iuniperi. i. mūdanā prosperitatē q̄ dr̄ vmbra ꝓpter mutabilitatē. dicit̄ iuniperi que. s. est arbor pūgitiua. Propter admixtā tribulationū asperitateꝫ debemus dimittere ⁊ horrere. ⁊ etiā aquā ꝑ abstinētiā manducare. Et sic ad montē dei oreb. i. ad paradisi gloriā applicare. ps. In domo dei ambulauim9 cū cōsensu. Attendat̄ igit̄ ciuitatis locus alliciēs. ¶ Scd̄o attēdat̄ charitatis nexus ꝓficiens. Sicut em̄ videm9: ꝙ ille qui habet lōge ambulare libenter bone societati se copulat et adiūgit. Sic vere nos qui per obscura ī ne mora vite huius necesse habemus ambulare ⁊ transire multū debemus appetere bonā societatē ⁊ cuꝫ bonis personis ꝓuidis ⁊ honestis debemus nos adiungere per charitatē ⁊ cōcordiā copulare. Quod ostēditur cuꝫ dicitur. Nō nos debem9 esse in medio lapidū ignitoꝝ vbi nota ꝙ bona societas debet habere. Equitatis rectitudinē in medio. Firmitatis fortitudinē. Lapidum. Charitatis amplitudinē. Ignitoꝝ. Et ita nos poterimus figurari ꝑ illō Apo. ij. Qui habebat septē stellas in dextra sua ⁊ ambulauit in medio septē cādelabroꝝ aureoꝝ. Quia nos debem9 habere septē stellas. i. vniuersitatē virtutuꝫ ⁊ meritoꝝ: ⁊ ambulare in medio. i. in societate candelabroꝝ aureoꝝ hoc est dictu: viroꝝ bonoꝝ charitatiuoꝝ ⁊ ꝑfectoꝝ. Et nota ꝙ ad bonā societatē sectandā ⁊ charitatē cū oībus obseruandam. h

Dictat natura.
Docet scriptura.
Signat figura.

Dictat natura vt dicit Plini. Castores suā speciē diligunt gregatim viuunt simul ad ligna ꝓperandū domicilijs ambulant ⁊ se mutuo adiuuāt. In terris habitant. in aquis natāt circa flumina sibi edificia parant Nam sine humiditate ⁊ aqua viuere non possunt. habent caudā de natura piscis: quam necesse est eis sepissime humectare. Et ideo necesse habēt circa flumina habitare: vt dicit Plini. Sic vere charissimi nos debemus diligere per charitatem: gregatim viuere ꝑ societatem. Simul ambulare per concordiam ⁊ vnitatē. Alter alterum adiuuare per pietatem et largitatē. In terris habitare: ꝑ pn̄ie maceratiōeꝫ. In aq̄s natare ꝑ deuotionē ꝑadisi circa flumīa morā facere. ꝑ cōtēplationē ⁊ ibi domos ⁊ māsiōes edificare: ꝑ meritorū cumulationē. Cum anima nostra habeat caput ⁊ caudam. i. rōnem q̄ est caput. Uoluntatē que est cauda. ꝓ certo ista cauda. s. volūtas est de natura piscis. q. s. faciliter rumpitur per peccatū nisi sepe in aqua deuotionis ⁊ grē balneet̄. Et ꝓpter hoc necesse est ꝙ grex castorū. i. societas ꝑfectoꝝ circa flumē ꝑadisi ꝑ affectioneꝫ habitet: vt caudā suam. i. voluntatē in aquis deuotionis sepius

nis sepius balneet ꝛ humectet Ideo de huius latibulis edificāt domū. Job. xxiiij. Nubes latibulū suū ꝛ tūc cardines celi perambulat. Societatē igitur docet sed hāc etiā docet figura Dicit eīn de saul. Qđ dū esset per se nesciebat ꝓphetare sed inuenit cuneū ꝓphetarū ꝛ adiunxit se ei eis ꝛ stās ꝓphetabat cū eis. Sic vere dato ꝙ hō quantū est de se nesciat aliquod bonū facere. ꝛ maxime ꝓphetare. i. de bonis paradisi. de supplicijs inferni et de alijs occultis dei aliqđ cogitare si tñ cū ꝓphetis i. bonis viris ꝛ spiritalibus associet ꝛ adiungat ipe efficitur ꝓpheta. i. sanct⁹ spiritalis ꝛ bonus de reb⁹ futuris ꝛ occultis ꝑuidens cogitās ꝛ aduertens: Et ad hoc facit scriptura Prouer. xxiij. Qui cū sapientib⁹ graditur sapiēs erit. I deo de xp̄o dr̄. Qđ ipse erat semp in societate bona Johan. xx. Stetit iesus in medio discipulorū suorū. Attēditur igit̄ in ambulatiōe spiritali. Nexus perficiēs. In medio inquit lapidū ignitorū. i. in societate virorū ꝑfectorū ꝛ charitatiuorū. Dan. iij. Ambula-

I bāt in medio flāme. ℂ Tertio attendit̄ ꝛ requirit̄ virt⁹ sufficiēs. Perfectus inquit in vijs tuis. q. s. necesse ē ꝙ hō qui bene vult ambulare corꝑaliter nō sit puer vel senex nec debilis nec infirmus imo dȝ esse hō ꝑfectus fortis agilis ꝛ vigorosus. Sic vere qui moraliter vult ambulare. Nō dȝ esse puer per ignorantiā senex per pigriciā. debilis ꝛ infirm⁹ per inconstantiā imo vere ipe dȝ esse vir. i. virtuosus per sanctitatē vigorosus per firmitatem agilis per obedientie lenitatē. Et hoc ostēditur. cū dicitur. Ambulasti perfect⁹ in vijs tuis. q. s. nos debemus esse perfecti in etate ꝛ virtute spiritali ꝛ morali Gene. ca. xvij. Ambula corā me ꝛ esto perfectus vbi ista perfectio describit̄ A motib⁹ operationis. ambula. A ritibus conuersationis corā me. A viribus perduratiōis Esto perfectus Et sic charissimi bene patet ꝙ nos debemus in spiritali ambulatione attendere. Internam bonitatē. Fraternam charitatem. Supernam ciuitatē. Que omnia proh dolor sunt hodie contra multos qui reuera nō habent oculum ad celi ciuitatem. sed ad mūdi voluptatē: Non ad locū allectiuū. sed ad mundū infectiuum. Non ad attrahentem felicitatem: sed ad distrahentem prosperitatē. Iterum isti non procurant societatem perfectam. sed infectam. Non virtuosam sed viciosam. Non spiritalem sed carnalem. Non honestate naturam sed leuitate fatuam ꝛ impuram. Iterum isti non habent perfectionem. sed infectionē. Nō sunt virtuosi: sed defectuosi. Non sunt stabiles sed mobiles Non vigorosi. sed pre fragilitate nimia infructuosi. Et ideo pro certo charissimi tales in via morum ꝛ virtutum non ambulant neqꝫ currunt: immo per multa vicia et peccata deuiant et discurrunt. De istis dicitur Prouerb. ij. Relinquunt iter rectum et ambulant per vias tenebrosas qui letantur cum male fecerunt ꝛ exultāt in rebus pessimis. Tenebrosas inquit Isti sunt similes talpe que semper in tenebris ambulat atqꝫ viuit quia caret oculis: Et ideo licet in terra se sciat regere in suis latibulis ꝛ cauernis extra terram tamen posita nescit se penitus gubernare. imo a miluo vel alia aue rapaci comeditur ꝛ voratur: Sic vere mundi peccatores peccatorum tenebris excecati ꝙ ꝙ in terra. i. in vita presenti sint astuti ꝛ sapientes ita ꝙ in latibulis et cautelis huius vite sciant optime se habere. quādo tamen extra terram istam per mortem ponentur penitus discreto ꝛ tuto regimine priuabuntur q̄ a miluis idest a demonibus rapientur ꝛ in inferno perpetuo vorabuntur Ideo dicitur in ps. Nescierunt neqꝫ intellexerunt in tenebris ambulant. Non sic charissimi non sed pro deo attendamus.

Locum allicientem: Superne ciuitatis
Nexum proficientem. Fraterne charitatis.
Actum sufficientem. Interne bonitatis.

Et sic in via morum poterimus ambulare: Et si vis nota ꝙ viri ꝑfecti ābulāt ī vijs dn̄i seu in semitis legis dei Iuxta illd ꝓdictū Esaie. ij. Ambulauim⁹ in semitis ei⁹ Et si queris q̄ sunt semite legis dei. Dico ꝙ iste sunt.

Veritas.
Charitas.
Puritas.
Equitas.
Simplicitas.
Sedulitas.
Iusticia.
Prudētia.
Concordia.
Spiritalis tristicia.

Iste eīn sunt vie spiritales ꝑ quas ambulare debem⁹. Et primo quidē ī vītate ei⁹. Exēplo Ezechie. Esa. xxxviij. q̄ dicebat deo. Memento quō ambulauerim corā te in veritate. Itē in charitate Esa. l. ambulate in lumine ignis. vbi ignis charitatē designat. Itē in puritate. s. innocētie ꝛ ꝯtinētie. ps. Perambulabam in innocentia cordis mei. Et Apocal. iij. Ambulabūt mecū in albis. Et Roma. vj. In nouitate vite ambulem⁹. Itē in equitate. Malach. ij. In pace ꝛ eq̄tate ambulauit mecū. Itē in simplicitate. q. sicut dr̄ Prouer. xj. Volūtas dei est in his q̄ simpliciter ambulāt. Et hoc q. sicut dr̄ ibidē. Qui ambulat simpliciter ambulat ꝯfidenter. Item in sedulitate Mich. v. Sollicite ambulare cū deo tuo. supple: debes Itē in prudētia Prouer. ix. Ambulate ꝑ vias prudētie Item in iusticia Prouerbi. viij. In vijs iusticie ambulo. Itē in ꝯcordia ps. In domo dei ambulauim⁹ cū consensu. Item in spiritali tristicia Malach. iij. Ambulauim⁹ tristes corā dn̄o. ℂ Adhuc nota ꝙ est quedā ambulatio viciosa. Et ista est malus ꝓgressus ꝛ ꝓcessus: K
qn̄. s. hō ambulat ꝑ viā vitiorꝫ et per eam progreditur ꝛ procedit. Nota igit̄ ꝙ ambulāt ꝑ istā viā. Quidam.

Nimis alte ꝑ superbiā.
Nimis basse ꝑ auariciā.
Nimis molliter ꝑ luxuriā.
Nimis leuiter per iactantiam.
Tortuose ꝑ fallaciam
Retrograde per iniusticiā.

Nimis alte ambulāt supbi. ps. Qui ambulāt sup pēnas ventorꝫ. Et Esa. iij. Ambulauerūt filie syon erecto collo. Item nimis basse ambulāt auari. q. s. inferi⁹ circa terrena. Eccl. xxiiij. In fluctib⁹ maris ambulasti. Itē nimis molliter ambulant delicioſi. Miche. vj. Ambulasti in voluptatib⁹ vt dar ē te in ꝑditionem. Itē nimis leuiter ambulant iactatores Job. vj. Ambulabunt inuacuū ꝛ ꝑibunt. Itē nimis tortuose ambulāt ꝓditores. ij. paral. xxj. Ambulauit Joram non recte. Item nimis retrograde ambulant obstinati peccatores. Job. vj. Multi discipulorꝫ abierūt retro etiam cum eo non ambulant. Sufficit.

Amen. Nota ꝙ amen dictio hebraica q̄ a nemine translatorꝫ in linguā latinā fuit A
translata. immo sicut Alleluia. sic ꝛ Amē dictio assertiua fuit sine alia translatione dimissa: ꝛ ad nos cū lr̄is nostris latinis in sacra scriptura trāsmissa. Multipliciter signat in scriptura. Nā q. interꝑtat̄. Vere. Veritas. fiat seu fideliter. Notare possum ꝙ signat Assertionem determinatiuam. quia interpretatur. Vere. Affectionem desideratiuam. q. interpretatur. fiat. Eternitatē nūꝙ defectiuā. q. interpretatur. Veritas. Fidelitatē semp ꝑmansiuā. q. interpretatur. fideliter. Istō est eīn quadruplex. Amē. qđ. l. habuit xp̄s. ꝛ quod debet hr̄e q̄libet xp̄ianus ꝛ maxime vir ꝑfectionis. q. procerto iste debet habere. Amen assertiuum in locutione. q. q̄cq̄d ipse dicit debet dicere vē ꝛ sine mendacio et dicere amen. Amen petitiuū in affectione. quia q̄cq̄d dicitur boni semp dȝ petere ꝙ fiat et dicere amē Amen duratiuū in cōditione. q. s. in omnibus ꝯditionibus suis dȝ sp lucere veritas ꝛ esse existens ꝛ verus sicut amen. Amē repletiuū in ꝓmissione q. scꝫ semper debet esse fidelis nō fictus vt q̄libet possit dicere amē Qđ amen signat assertiue ita ꝙ nihil aliud sit dicere amen ꝙ dicere vere. ita est. patet Job. iij. vbi xp̄s ita ꝙ dicere amen sit idē ꝙ dicere fiat. patet Apocali. iij. vbi dicitur. ꝙ seniores adorauerunt deū dicentes. Amen Et in ps dr̄. Amen amen. fiat fiat. Et deut̄. xxvij. vbi post interpretationes dicitur ꝙ oīs populus respōdit
Amen. ℂ Itē ꝙ significat veritatē ꝛ existētiā sine aliq̄ B
fictione pȝ Job. viij. vbi xp̄s dicit. Amen amen dico vobis priusꝙ abraā fieret ego sum. Itē ꝙ significat fide

litatez patet Apoca.iij. Hec dicit amen testis fidelis. Premissa igitur interpretatione amen. possum dicere q̄ ceteris premissis amē vt cōmuniter signat xp̄m q̄ est veritas vel verām immutabilē assertionē voluntatis diuine. Et sic notabo q̄ amen. id est.

Ueritas contemnit diuites.	Dico p̄mo q̄ ɔtēnit
Conciliat discordantes.	diuites. s. malos mat.
Collaudat credentes.	xix. Amē dico vobis
Locupletat egentes.	diues difficile intra
Remunerat largientes.	bit regnū celoꝝ. Itē
Recōmēdat penitētes.	humiliāt superbien
Exterminat delinquētes.	tes Mat. xviij. Amē
Magnificat presidentes.	dico vobis nisi con
Resuscitat morientes.	uersi efficiamini si
Exasperat presumentes.	cut paruuli non itra
Letificat deplangentes.	bitis in regnū celoꝝ
Certificat supplicantes.	Itē cōciliat discordā
Beatificat promerentes.	tes: Mat. v. Esto cō

sentiēs aduersario tuo ꝛc. ne iudex ponat te in carcerē amē dico tibi nō exibis inde. Item extollit credentes. Joh. vj. Amen amē dico vobis q̄ qui credit in me habet vitā eternā. Itē locupletat indigētes. i. spiritales pauperes qui. s. ꝓpter xp̄m tp̄alia vilipendūt Mat. xix. Amen dico vobis vos q̄ secuti estis me ꝛc. Et oīs qui reliquerit domū agrū. patrē ꝛ matrē ꝛc. propter nomen meū centuplū accipiet ꝛ vitā eternā possidebit. Itē remunerat pauperibꝰ sua largientes. vnde ipse dicit. Mat. x. Quī qui dederit calicē aque frigide i nomine meo. Amen dico vobis nō perdet mercedē suā. Itē recōmendat penitētes. vnde de Johāne in deserto penitētia agente ꝛ predicāte. ipse dicit Mat. xj. Amen dico vobis inter natos mulierū nō surrexit maior Johāne baptista. Item ipse exterminat delinquentes Malach. iiij. Percutiā terrā anathemate amen. terrā dico. i. peccatores terrenos. Itē magnificat bene p̄sidentes. Unde Mat. xxiiij. De fideli seruo ꝛ bono dispensatore ꝛ vigili dicit. Amē dico vobis super oīa bōa sua ɔstituet eum. Itē resuscitat morietes. Un̄ Joh. v. Amē amen dico vobis: q̄ venit hora et nūc est quādo mortui audient vocem filij dei ꝛ qui audierint viuent. Itē exasperat seu redarguit de se presumentes. sicut apparuit in beato petro cui dominus dixit. Amen dico tibi anteq̄ gallus cantet ter me negabis Joh. xiij. Item letificat seu consolatur tristes seu lugubres ꝛ plangentes. Joh. xv Amē amen dico vobis. q̄ plorabitis ꝛ flebitis vos ꝛc. sed tristitia vestra vertet i gaudium. Item certificat orantes seu supplicātes ibidē Joh. xvj. Amē amē dico vobis: si q̄d petieritis patrē in nomine meo dabit vobis. Item beatificat seu satiat se diligentes. Unde de thobia ꝛ vxore amicis. d̄r Thobie. ix. Quī cuꝫ omnes dixissent amen accesserunt ad ad cōuiuiū. Sic igitur patet Amē. i. veritas diuina q̄ est christus facit hominibus cuncta bona Ecclesie.

A **Amicicia.** Duplex est. s. naturalis ꝛ acq̄sita. Naturalis est illa que super principia naturalia est fundata. s. super consanguinitatez et ista vix aut nunq̄ pōt dissolui: q̄ teste Petro blesensi in libro de amicicia. nullum est adeo graue viciū q̄d delere possit extrema nature vestigia. Acq̄sita est illa. que inter personas acquiritur et de nouo accidentaliter copulatur. Et ista potissime consurgit ex similitudine. quia similitudo rerū s̄m antiquos est causa amicicie earundem. Talis igitur amicicia est duplex scꝫ. Uera stabilis et perfecta. Falsa mutabilis ꝛ ifecta. Loquamur igitur primo de amicicia virtuosa. Circa q̄d dico q̄ nos debemus esse similes membris corporis animalis: que inter se tantam amiciciam et vnitatez contraxerunt q̄ vnum reputat bonum alterius bonū suum ꝛ similiter malum. Et inde q̄ vno patiente alia compatiuntur. et econuerso vnum etiam pro alio periculis se exponit. sicut patet de manu que pro tuitione aliorum membrorum ictibus se opponit. Et vlterius q̄ si vnum membrum alteri forefaciat nunq̄ membrū lesum propter hoc vindictam expetit a ledente. Sic vere charissimi cum nos omnes simus membra seu particule corporis xp̄i mystici: que est ecclesia. q̄ s̄m apo. j. Cor. ij. ca. Multi vnum sumus in christo. alter autē alterius membra. Ideo summa amicitia debemus alter alterum diligere. Nam si aliquis nostrum aliqua prosperitate letetur debent alij congaudere. Si autem econuerso aliquis nostrum aliqua infirmitate grauetur: debent alij condolere et ipsum defendere. ꝛ iuuare ꝛ eisdem pro viribus subuenire. Aliter etiā pro altero penis ꝛ laboribus exponere. Si alter alterum aliquo casu ledat: non debet vindictam petere. sed potius misericorditer indulgere. dicens illud Senec. Offendit inquit si inimicus est fecit quod debuit: si amicus fecit quod voluit. Hoc bene videt innuere. Ecci. xxij. Et si perduxeris ad amicum gladium non desperes. est enim regressus ad amicitiam: quia. s. si amicuꝫ offenderimus nunq̄ est propter hoc desperandum. Et hoc ideo q̄. s. ad ipsum pertinet indulgere. Et de talium mutua leticia vel tristicia dicit Augu. in libro. lxxxij. q. Amicorum mala equanimiter sustinemus: quia in eorum bonis delectabiliter congaudemus. Et ideo de talibus alteri compatiētibus tam nos q̄ deꝰ possumus dicere illud Joh. xv. Uos amici mei estis. In quibus verbis ostenditur. q̄ vera amicicia constat ex tribus principaliter. Habet enim. Concordie ligamentum. vos. ¶ Fiducie tutamētum amici. Animi custos constantie firmamentum. estis. Constat igitur B vera amicitia ex concordie ligamēto: vos. Istud enim pronomen vos significat pluralitatem aggregatam: q̄ vos non potest referri ad vnum solum. imo ad plures insil. congregatos: ad denotandum q̄ q̄uis simꝰ plures et diuisi in natura: debemus tamē esse vniti ꝑ amicitiam ꝛ charitatem ꝛ congregati per concordiam et vnitatem. Similes columbis que sunt aues sese inuicem diligētes. simul in eodē aluearī commorantes pacifice inuicem conuersantes. societatem frequentātes: ꝛ sibi factam iniuriam de pullis qui sibi quotidie detrahuntur nequaq̄ amplius recordantes. Sic vere charissimi nos debemus inuicem alter alterum diligere: simul in amicitia ꝛ concordia viuere. bonam societatem diligere et illatas iniurias obliuisci nec eas amplꝰ reminisci. Uos. Ideo de tali aggregatiua amicicia dicitur Joh. xiij. Uos autē dixi amicos. Quō autē veri amici debeant habere societatem ꝛ concordiā patet per Senecam ep̄la. lxxxviij. Non sum amicus nisi quicquid agitur ad te pertinens in eum sit consortiuꝫ omnium rerū inter nos facit amicitia. Quia vere prospera et aduersa debent inter veros amicos esse communia: vt in prosperis simul congaudeant et letentur et in aduersis simul condoleant et tristentur. Sic igitur patet q̄ vera amicicia constat ex cōcordie ligamē to. Uos. ¶ Secundo ɔstat ex fiducie tutamento. Amicus enim dicitur ille qui ex fidelitate ꝛ securitate talis C est q̄ de ipso possumus confidere. Et hoc ostendit cuꝫ dicitur Amici. quia amicꝰ dicitur quasi amici custos ad denotandum q̄ alter amicorum debet alterum tā q̄ suum proprium animum custodire. id est secretum et fidelitatem alterius tute fidenter secrete ꝛ fideliter custodire. Nā vt dicitur Ecclesi. xxvij. Denudare amici mysteria desperatio est anime infelicis. Secretum enim fidelitatis est de iure nature. Et ideo s̄m theologos sub precepto tenentur ipsum custodire. Nā sicut vas lapideum vndiq̄ clausum illa que interius ponūtur ita contegit. q̄ exterius aliquis non videt. Sic vere charissimi nos debemꝰ eē in fidelitate ita lapidei atq̄ firmi: q̄ q̄cq̄d nobis seruandū interiꝰ ɔmittit: ꝛ q̄cq̄d sub secreto nobis celandum commendatur: ita debet perfecte contegi seu claudi. q̄ nulli debet homini reuelari. Quod prohdolor est contra multos qui re uera non videtur esse vas aureū vel lapideū immo videntur

dentur esse vas cristallinũ seu vitreũ: Nã sicut talia vasa sunt nature peruie clare. perspicue dyaphana ⁊ ideo quicquid interius ponitur: statim manifestaꝛ euidet B et apparet. Sic vere multi sunt qui videntur esse naturę dyaphane. i. cõditionis false ⁊ proditiose qꝛ. s. nullũ secretũ possunt retinere imo quicquid eis cõmittitur statim per infidelitatẽ ⁊ per imperitie leuitatẽ alijs reuelant. De talibus loquiꝛ. Eccl'i. xxvij. Qui denudat archana pximi perdit fidẽ et non inueniet animũ ad amicũ suũ. Non sic charissimi nõ. Non simus infideles nec proditores sed secretorũ nobis cõmissorũ sagacissimi celatores fidelissimi cõsultores ⁊ custodes verissimi vel tutores. De hoc Ambro. de officio li. iij. Solaciũ huius vite est vt habeas cui pectus tuũ aperias vt colloces tibi fidelem virũ cui archana pectoris cõmittere possis. qd' et in prosperis cõgaudeat ⁊ in aduersis cõdoleat in tribulationib9 exhortetur ⁊ in infortunijs cõsoletur: Sic igiꝛ patet ꝙ vera amicicia cõstat ex fiducie tutamẽto. Amici inquit. ¶ Tertio dico ꝙ cõstat ex D cõstantie firmamẽto qd' ostendiꝛ cũ dicitur. Estis Nota ꝙ istõ verbũ sum es signat stabilitatẽ durationẽ ⁊ firmitatẽ. Patet Exo. iij. Qui est misit me ad vos ad denotandũ ꝙ nõ debemus veri amici esse nõ apparere. ⁊ amicis nostris pfecte stabiliter firmiter ⁊ durabiliter inherere nõ solũ in prosperis immo etiam in aduersis vt sic dicatur nobis illd' Job. xiij. Uos estis qui permãsistis mecũ in tribulationibus meis. Et ideo sic debẽ esse de nobis sicut de quibusdã arboribus: Sunt eñ q̃dam arbores que habent humorem interius glistinosum ⁊ tenacẽ que omni tempore virent ⁊ in hyeme ⁊ in estate videntur ridere. In hyeme aũt propter frigus exterius qui ad interiora arboris calorẽ repercutit videntur pallere vt dicit Alfraganus. Reuera charissimi tales debem9 esse. quia vere humor. i. amor ⁊ affectio cordis nostri debent habere tenacitatem. veritatem. firmitatem: Nam folia nostra exteriora. idest verba consolatoria documenta ⁊ adiutoria ⁊ cetera similia debent in nobis iugiter permanere nec ipsa debemus amittere. sed in estate prosperitatis ⁊ in hyeme aduersitatis debemus in eodem statu apparentiam amicicie conseruare ⁊ nos cum folijs beneficiorum presentes omnib9 exhibere diuersimode tamen. quia in estate prosperitatis debemus nos ostendere ridentes hylares et iocundos scilicet amicis nostris congaudẽdo. In hyeme autem. idest in statu aduersitatis quando videmus super amicos nostros infortuniũ aliquo casu venire. tunc dico debemus nos ostendere pro compassione pallidos atq; tristes frigus enim tribulationis quod amicũ nostrum percutit colorem nostrum. idest exterius dẽ gaudium repercutere et ita fugare Et sic debemus etiam pre desolatione ⁊ compassione pallere. Ideo de tali durabili constantia amicicie dicitur Prouerb. xvij. Omni tempore diligit qui amicus est et frater in angustijs cõprobatur Super quo dicit Cassiodo. in quadam epistola. Uerus amicus omni tempore diligit. Nam tormentũ nõ separat labor non superat taurea non laxat quem vera amicicia confederat. Et istud proh dolor ẽ hodie contra multos qui reuera in amicicia non sunt durabiles sed mutabiles. non constantes sed torpẽtes non solidi sed fluidi non perseuerantes sed occasione modica desinentes. Quia breuiter mũdani amici non perseuerant in asperis sed in prosperis. nõ in miserijs. sed in solatijs nõ in aduersitatib9 sed in felicitatib9 et ideo non est amor verus sed amor debilis atq; falsus. Et pter hoc videtur ꝙ mundani amici sunt similes cuidã lapidi precioso qui dicitꝛ silenites qui colore candido pingitur. In quo fm Isido. apparet figura lune. et fm ꝙ luna crescit et decrescit. sic illa figura in illo lapide augetur vel minuitur vel etiam totaliter annullatur. Tales pro certo sunt amici mũdani. Isti enim semper habent respectum et oculum ad lumen lune idest splendorem mundane prosperitatis. Nam q̃diu luna. i. aliquis ipsorum amicus vel consanguineus vel affinis plenus est lumine psperitatis mundane: tãdiu eius imago. i. amor ⁊ affectio ⁊ memoria istius in isto silenite pl9 abũdat: quãto autẽ lumẽ sue psperitatis magis decreuerit: tãto imago ⁊ repñsentatio ipsius amicicie plus cessabit. Et hinc est ꝙ si luna. i. psona dilecta lumẽ psperitatis p eclypsim paupertatis vel aduersitatis amittat: tũc vere in silenite: i. in amicis mũdanis imago eius ⁊ memoria: affectio eius ⁊ amicicia totaliter deficiet ⁊ peribit. Si aũt ista luna p psperitatem iterũ illumineꝛ: tunc eius imago in amicis fictis iterũ representatur: ⁊ ab his adamatur. Et breuiter bene verificaꝛ verbũ sapientis. Prouerb. xix. Diuitie addũt amicos plurimos a paupere aũt ⁊ hi quos habẽt separanꝛ. Igiꝛ de talib9 loquitur Sene. in ep'is. Negociatio est nõ amicicia que ad comodũ accedit. detrahit eiñ amicicie qui eã parat ad bonos casus. Non sic charissimi nõ respiciamus tm̃ prospera sed improspera ⁊ aduersa: vt sic perfectã amiciciã. Constantẽ: fidelẽ concordẽ ⁊ pacificã habeamus. Ad hoc mouet Petr9 bles. in lib. de amicicia. Amicicia inquit est diuitibus pro gloria: pauperibus p censu: exulibus p patria: imbecillibus p virtute: egrotis p medicina: mortuis p vita: infirmis pro sanitate. Uera inquit amicitia vno oculo respicit amicũ diuitẽ ⁊ mendicũ: fortẽ ⁊ debilẽ: sanũ ⁊ egrũ: humilẽ ⁊ sublimẽ. Constat igitur ꝙ sicut dictũ est amiciciã esse. Ex constantia stabilitatis. Ex fiducia fidelitatis: ex cõcordia coitatis. Uos igiꝛ amici mei estis. ¶ De falsa aũt ⁊ ficta amicicia nota ꝙ falsi amici nõ querunt nisi propriũ lucrũ. Et inde est ꝙ E falsi amici nõ diligunt aliquẽ nisi ipsum in tali statu videant ꝙ ab ipso possunt aliquod cõmodũ reportare nam sicut videmus ꝙ vinea seruatur: visitatur: clauditur ⁊ vallatur q̃ diu ibi sunt fructus: sed fructibus collectis a nullo penitus frequentatur. Sic vere q̃diu diues habet fructus diuitiarũ multos inuenit visitatores amicos ⁊ adiutores. Sed pro certo si per paupertatem vel aduersitatẽ istis fructibus fuerit spoliatus: tunc a nemine erit amplius visitatus: sed ab omĩbus penitus derelictus. Derelinquetur filia syõ sicut vmbraculum in vinea. Esa. j. Et ideo de falsis ⁊ inconstãtibus mũdi amicis potest dici illud Eccl'i. vj. Est amicus socius mense ⁊ non pmanebit in die necessitatis. Ubi ostenditur ꝙ mundanus amicus. Presentatur in prosperitate: socius mense. Uariatur infidelitate: qꝛ nõ permanet. Absentatur in aduersitate. In die necessitatis. Isti igitur prosperitatẽ diligunt. qꝛ scꝫ nõ inueniuntur nisi in prosperis. nã sicut locusta in estate venit qñ: scꝫ fructus in terra inuenit quos comedit. In hyeme autẽ quãdo terra fructib9 est nudata minime reperitur. Sic vere mundani amici tempore estiuo scꝫ prosperitatis: quãdo terrã. i. aliquẽ suũ cognatũ sociũ ⁊ amicũ inueniũt fructib9 diuitiaꝝ abundare: ita ꝙ circa ipsum inueniũt quid comedãt: q̃d lucrenꝛ: quid accipiãt: q̃d acquirãt: tunc dico optime inueniunꝛ: tunc circa hoiem circũeunt ⁊ discurrũt. vñ Eccl'i. xxxvij. Sodalis amico cõiocundatur in oblectatiõe. Sic ꝟe charissimi si hyems aduersitatis vel paupertatis venit: q̃ terrã. i. amicũ ipsorũ fructibus diuitiarũ spoliet atq; priuet: tunc vere nõ inueniuntur: nec ei amplius obsequũtur: nec circa eũ circueũt vel moranꝛ. Sicut eñ locusta hꝫ pedes flexibiles versus seipsam: sic vere pedes id est affectiões ⁊ desideria taliũ ad seipsos. i. ad lucrũ propriũ reflectunꝛ. Et ideo dico ꝙ tales psperitatem diligũt qd' ostẽdiꝛ cũ dr. Est amicus socius mẽse. qꝛ scꝫ dũ hõ est ad mẽsam. i. ad recreationẽ mũdane psperitatis tunc a talibus falsis amicis laudatur ⁊ etiã frequentaꝛ. Et ideo de talib9 dr. Eccl'i. vj. Est amicus fm tempus. qꝛ scꝫ in estate non in hyeme: in psperis non in aduersis est amicus. Et de tali amicicia loquiꝛ Tull9 dicẽs. Delicata ẽ amicicia q̃ diuicias sectaꝛ. Isti igiꝛ diligunt psperitatẽ. ¶ Scdo dico ꝙ mũdani amici eligũt mobilitatẽ. Nõ pmanet inqt. q. d. nõ ẽ stabilꝛ neq; F firm9 neq; pmanẽs: nec fidelis: sꝫ mutabilis varius ⁊

inconſtans.Uidemus ꝙ vnūqđq; aſſimilatur regule ⁊
exēplari ſuo:q̄ꝛ ergo mūdana amicicia regulat̃ ſm mū
di ꝓſperitatē:q̄ quidē eſt mutabilis atq; caſſa.Jdeo di
co ꝙ oportet eā ſimiliter eſſe mutabilē atq; vanā. Nō
permanet igit̃.Et ideo videt̃ ꝙ iſta eſt ſimilis mari.nā
vt dicūt ph̄i mare regulat̃ ſm lunā.Et ideo luna exiſtē
te nunc plena:vel a parte celi vt eſt in nouilunio:vel a
parte terre vt in plenilunio:ex tūc mare aqua eſt plenū
luna etiā lumine decreſcēte vel a parte celi vt in ſepti-
ma die poſt nouiluniū: vel a parte terre:vt eſt in ſepti
ma die poſt pleniluniū:tūc ſimiliter decreſcit ⁊ minui
tur aqua maris. Et ſic regulariter ſm varios mot⁹ lu
ne variatur mare incremento vel detrimento cōtinue
ſicut ponit Macrobius. Chariſſimi ꝑ lumē lune que
cōtinue variatur intelligitur mūdi ⁊ mundanoꝝ pro-
ſperitas q̄ continue alteratur: ⁊ que in fine menſis . i.
in fine huius vite totaliter deficit atq; perit.Uñ Eccle
ſiaſti.xliij.A luna ſignū diei feſti. luminare qđ minuit̃
in cōſummatione menſis.Per mare fluctuoſum intel
ligo humanā amiciciā q̄ ſemꝑ hꝫ aliq̄d amaritudinis
⁊ defectus. Nouiſſima em̄ ipſius amara velut abſin-
thiū.Prouer.x.Dico igit̃ ꝙ mare.i.mūdani regulant̃
per lumen lune.i.ꝑ mundi ꝓſperitatē: ad quā.ſ.ſemꝑ
habent aſpectū.Nā ſi in luna.i.in aliq̄ ꝑſona lux mun
dane glorie abundanter increſcat: tūc vere in mari.i.
in amicis aqua.i. amicicia tēporalis augmētabit̃ atq;
creſcet.Si aūt iſtud lumē defecerit ⁊ decreuerit:tūc ve
re aqua maris.i.mundanoꝝ amicoꝝ affectus ⁊ amici
cia deficiet ſimiliter ⁊ decreſcet:q̄ꝛ breuiter tantum et
tādiu diligit̃ hō quātū ⁊ quādiu lux mūdane proſperi-
tatis in eo refulget:nō ꝑmanet igit̃ iſta amicicia . Ec-
cleſia.xxvij.Stultus vt luna mutabit̃ . Et ideo mūda-
na amicicia eſt illa q̄ breui viuēs tꝑe replet̃ multis mi
ſerijs.⁊ nunꝙ̄ in eodē ſtatu ꝑmanet.Job.xiij.vbi oſtē-
ditur qđ mūdi amicicia hꝫ.Modicā durationē. breui
viuēs tꝑe . Grauē afflictionē.Replet̃ multis miſerijs.
Leuē mutationē.Et nunꝙ̄ in eodē ſtatu ꝑmanet . De
hoc Sene.in ep̄la.ix.ad Lucillū.Queadmodum cepit
amicicia ſic deſinet neceſſe eſt vt initia ⁊ exit⁹ inter ſe
cōgruāt.Et ideo q̄ vtilitatis cā aſſumptus eſt tandiu
placebit quādiu vtilis erit reflorētes amicoꝝ turba cir
cūſedit circa euerſos ſolitudo ē . Et inde amici fugiūt
G vbi ꝓbatur.Permanet inquit.¶ Tercio dico.ꝙ mun
dani amici negligunt:q̄ꝛ in tꝑe neceſſitatis ſup.nō per
manebūt:q̄ꝛ.ſ.ab aduerſitate amicoꝝ fugiūt ⁊ recedūt.
Sicut em̄ videm⁹ qđ vnū cōtrariū fugat aliud:ſicut pa
tet de frigore in hyeme q̄ fugat calorem ad interiora.
Sic vere mūdani amici ſunt molles ⁊ delitioſi: ⁊ ideo
frigori tribulationū ſunt oppoſiti . Hinc eſt qđ adue-
niēte iſto ſuo cōtrario.ſ. frigore ⁊ aduerſitatis vel pau
pertatis circa aliquē amicoꝝ ſtatim iſti fugiūt ⁊ eum
deſerūt ⁊ dimittūt.qđ oſtendit̃ cū dꝛ.qđ iſti nō perma-
nent in die neceſſitatis. Jſti ſunt ſimiles cuidā beſtie
que dꝛ orix.q̄ ſm glo. Eſa.lj.Eſt beſtiola ſimilis muri
q̄ in eſtate bñ vigilat:ſꝫ hyeme dꝛ dormitare. Sic vere
chariſſimi multi ſunt q̄ in eſtate.i.in tꝑe ꝓſperitat̃ be
ne vigilāt perſonā ⁊ diſcurrūt. Sed vere ſi tēpus hye-
mis.i.tēpus aduerſitatis vel paupertatis vel alicuius
neceſſitatis aduenerit:tūc vere iſti nō inueniūtur im-
mo fugiūt ⁊ abſcōdunt̃: ⁊ ideo dormire dicuntur. q̄ꝛ.ſ.
in neceſſitatib⁹ amicoꝝ nō ſe exercitāt nec ſe mouent̃
Joh.xj.Lazarus amicus noſter dormit.Jn die inq̄t ne
ceſſitatis.Jdeo de talibus friuolis amicis pōt dici illđ
Deut.xxxij.Ubi ſunt dij eoꝝ in quibus habebāt fidu-
ciā.Surgant ⁊ opitulent̃ vobis ⁊ in neceſſitate vos ꝓ-
tegāt.Nā dij.i.falſi amici q̄ a ſimplicibus ⁊ fidelibus
qui in eis ponunt fiduciā ſuā colunt̃ ⁊ honorant̃ ſicut
dij.Jſti dico in tempore neceſſitatis alioꝝ non ſurgūt
pro eis laborādo. Nō opitulantur eos adiuuando.nō
protegunt eos defendendo.Et ſic igit̃ pꝫ ꝙ falſi ami-
ci.Abſentantur.Cōmutant̃. Preſentant̃: ſunt Stabi-
les ad ꝓſperitatē:ſocius mēſe. Habiles ad mobilita-
tem:nō ꝑmanet.Fragiles ad aduerſitatē neceſſitatis.

¶ Adhuc nota de veris amicis poteſt exponi illud ver H
bū.ij.Reg.xvj. Uenit chuſi arachites amicus Dauid
Jn quibus verbis oſtenditur ꝙ quis pōt dici amicus.
Propter ſacramentum tute fidelitatis chuſi.Propter
iuuamentū pie benignitatis Arachites.Propter liga
mentuꝫ pure ſocietatis.amicus dauid. Debet igit̃ ha
bere fidelitatis tutū ſacramentū.qđ oſtēdit̃ cū dꝛ.Chu
ſi qđ interꝑtatur tenebrās ſeu niger ſeu ſecretū:q̄ꝛ.ſ.ad
verū amicū ꝑtinet ꝙ ſit niger:ſecretus: tenebroſus:ve
latus pariter ⁊ vmbroſus:quātū ad illa q̄ ſibi in fideli
tate ſunt cōmiſſa.ij. Reg.xvij.Meli⁹ eſt conſiliū chuſi
qđ eſt cōtra multos q̄ nō ſunt ſecreti nec fideles:ſed in
diſcreti expoſiti ⁊ apti.De quib⁹ dꝛ Prouerb.xxv. Si-
cut vrbs patens abſq; muroꝝ ambitu.Sic hō q̄ neſcit
in loquendo cohibere ſpiritū ſuum. Tales figurantur
ij.Regū.xv.ca. Occurrit ei chuſi ſciſſa veſte: q̄ꝛ ſcꝫ illi
qui deberēt eſſe chuſi ſecretarij ⁊ fideles habēt hodie
veſtē ſciſſam.i.fidelitatē deſtructā. veſtis em̄ fidelita-
tis q̄ interiora deberet tegere ⁊ celare.eſt hodie in mul
tis ita ſciſſa.i.ꝙ q̄libet pōt videre ⁊ faciliter ꝑſcrutari
quicq̄d eis interius eſt cōmiſſum.De quib⁹ dꝛ Hiere.
ix.Ois amicus fraudulēter incedet ⁊ veritatem nō lo-
quetur: ⁊ inimici hoīs domeſtici eius.⁊ ideo dꝛ. Eccl̄i.
xix.Amico ⁊ inimico noli narrare ſenſum tuū.Et ſi eſt
tibi delictū noli denudare . Et hoc eſt qđ dicit Tulli⁹
lib.de amicicia.Uerus amicus raro inuenitur:eſt em̄
is qui eſt q̄ſi alter idē Et Hiero. ad Rufinū . Obſecro
tene amiciciā q̄ diu querit̃ vix inuenitur difficile ſerua
tur.Ad qđ bene facit illud Eccl̄i.vj.Amicus fidelis ſit
tibi quaſi aīa tua.Habeat igitur fidelis amicus fideli
tatis tutū ſacramentū.Chuſi.¶ Secūdo hꝫ benigni- I
tatis pium iuuamētū. Arachites inq̄t. qđ interpretat̃
ſuſcitare fratrē captiuū:q̄ꝛ vere ſi volum⁹ eſſe veri ami
ci tā dei q̄ꝫ hoīm neceſſe eſt ꝙ fratres noſtros vicinos
familiares ⁊ amicos captiuos ⁊ depauperatos ⁊ tribu
latos ſuſtineam⁹ cōſolemur ⁊ releuem⁹: ⁊ in ſuis neceſ
ſitatibus adiuuem⁹:ſil̄es magneti q̄ cū ferro videt̃ ha-
bere amiciciā ⁊ cōuenientiā.q̄ꝛ.ſ.ipm naturaliter attra-
hit ⁊ ſibi copulat ⁊ cōiungit ſicut dicit Jſido.Sic vere
illos cū quibus amiciciā ⁊ cōuenientiā.Si videm⁹ eos
fieri ferreos.i.frigidos pauperes vel tribulatos nos ꝓ
certo debem⁹ ipſos attrahere ⁊ ſuis neceſſitatibus ad
iuuare ⁊ a ſuis miſerijs releuare:arachites inq̄t.ij.Re
gū.xv. Ueniēte chuſi arachite amico dauid ingreſſus
eſt Abſalō in hierl̄m.Q̄ꝛ vere ꝑ aduentū bonoꝝ amico
rū Abſalon ⁊ alij triſtes ⁊ flebiles ad hierl̄m ad ſtatuꝫ
pacificū cōuertūtur.Sꝫ ꝓ certo chariſſimi pauci ſunt
hodie tales magnetes.i.amici pij ⁊ adiutores.Et ideo
videtur verificatū illud verbū Jſido.q̄ dicit.ꝙ eſt ſpēs
magnetis in ethyopia q̄ ferrū reſpuit ⁊ repellit contra
cōditionē ꝓprie ſpeciei inuenitur magnes vt dicit idē
qui in vno ſuo angulo ferrū attrahit.Jn alio aūt ipꝫ re
trahit atq; fugat. Sic vere chariſſimi multi ſunt falſi
magnetes.i.vani amici q̄ nomē nō ꝓprietatē portant
amicicie.Juxta illud Prouerb.xxxvij.Eſt amicus ſolo
noīe.Qui vere ferrū.i.pauperes ⁊ tribulatos amicos
ſuos ad ſe nō attrahunt nō inuitāt immo ipſos a ſe re
pellunt ⁊ abhominātur fugāt fugiūt ⁊ deuitāt:q̄ꝛ ſicut
dꝛ Eccl̄i.xiij.Diues amotus cōfirmabitur ab amicis.
hūilis aūt cū ceciderit expelletur etiā a not̄.Jnueniū-
tur etiā alij i ethyopia hui⁹ mūdi:alij magnetes.i. alij
falſi amici q̄ ferrū iſtud.i.pauperes cognatos vicinos
in vna parte attrahunt:in alia parte repellunt. Nam
q̄ñ ſunt eis neceſſarij ⁊ indigent auxilio eoꝝ:tunc eos
optime attrahunt aduocāt ⁊ eis applaudunt.Sed ſta
tim qđ de ipſis fecerunt nec de eis amplius indigent
tunc oſtenſo eis alio angulo.i.alia ſimilitudine vel fa
cie ipſos repudiāt ⁊ cōtemnūt obliuiſcuntur fugiunt
⁊ expellūt : q̄ꝛ breuiter tanta eſt hodie debilitas amici
cie qđ nullus diligit aliuꝫ niſi ꝓpter ꝓpriū cōmodum
⁊ niſi q̄ꝛdiu ipſo ſenſerit indigere.Et hoc dꝛ Eccl̄i.xij.
Si habueris cōuiuet tecū:ſi nihil habuer̄ dereliquet
te.iđ de tali falſa amicicia dꝛ Prouer.xiiij.ēt ꝓxio ſuo
pauper

paup odiosus est:amici ꝟo diuitũ multi.Nõ sic cha rissimi nõ ƺ sim⁹ arachites.i.fr̃es:paupes:captiuos: ꝛ miseros adiuuantes.Simus ꝛ verus magnes ipsos scꝫ inuitantes ꝛ attrahentes nõ repudiãtes nec repel lentes: qꝛ vere ad verã amiciciã requirit ꝙ habeam⁹
K benignitatis piũ iuuamentũ. Arachites inquit.j.Pa ralipo.xxvij.Chusi.arachites amicus regis. ❡ Tercio dico.ꝙ ad verã amiciciã requiritur societatis purũ li gamentũ qꝛ debemus esse amici dauid.i.bonaꝝ perso narũ.qꝛ.s.bonos socios puros ꝛ sanctos qui possint di ci dauid.s.manu fortes per fidelitatẽ ꝛ cõstantiã: vul tu desiderabiles ꝑ honestatẽ ꝛ apparentiã debem⁹ ad amiciciam recipere ꝛ eos nobis in societate ꝛ amicicia copulare.Et de hoc põt dici illð.j.Reg.xvj. Venit da uid ad saul ꝛ stetit corã eo. Ubi nota ꝙ vera amicicia hꝫ. Concordie ꝓpinquitatẽ.venit ad saul.Constantie fidelitatẽ.stetit.Perseuerantie sedulitatẽ.corã eo. Sꝫ circa ista possumus aduertere.ꝙ sunt quidã falsi ami ci q̃ habere benevolũt societatẽ in laboribus nõ in bo noribus.In tribulatione nõ in cõsolatiõe.In aduersi tate nõ prosperitate.Cũ tñ dicat populus.ij. Corin. j. Si fuerimus socij passionũ erimus ꝛ cõsolationũ . Et ideo isti sunt similes apibus.Dicit Pli.lib.xj.cap. xij. ꝙ inter apes sunt quedã imperfecte apes q̃ dicunt fu ci que certe sunt quasi serue ꝛ quasi mancipie aliarum. Iste eñ alijs cooperant ꝛ multũ laborãt ad faciendũ mella.Verũtamẽ in vere q̃ñ mella sunt matura expel lunt eas alie apes ꝛ mel comedere nõ permittũt. Sic vere charissimi est de multis in alueari eccl'ie vel reli gionis: qꝛ vere multi sunt q̃ fucos.i. pauperes socios suos cognatos pariter ꝛ vicinos optime recipiunt ad laborandũ:qꝛ q̃ñ auxilio eoꝝ indigẽt ad facienda mel la.i.ad aliqua sua negocia peragenda: tũc ipsos opti me secũ patiunt:ꝛ ꝙdiu durat tp̃s hyemis.s. paupta tis vel aduersitatis ab eis sociari ꝙplurimũ gratulan tur.sed vere q̃ñ isti perueniũt ad tẽpus veris.i.ad statũ ꝓsperitatis:q̃ñ mella diuitiarũ sunt ab eis congrega ta:tunc vere nolunt amplius socios secũ habere in ꝓ speris:quos primitus habuerant in aduersis:immo a melle sue temporalis cõsolatiõis ipsos eijciũt eosqꝫ fu giũt fugãt atqꝫ despiciũt ꝛ cõtemnũt. Figurati in picer na pharaõis: quẽ ꝙuis Joseph i carcere nutriuisset si bíqꝫ fauorabile somniũ interpretasset.Cũ dꝛ ibi.s.geñ. xl.ꝙ succedẽtibus ꝓsperis oblitus est interpretis sui. Sic ꝟe charissimi multi sunt q̃ ꝙuis ab alijs recipiãt multa bona dũ sunt in aduersitate ꝛ paupertate ipos tñ obliuiõi penitus tradũt q̃ñ sunt in ꝓsperitate. Nõ sic igit charissimi:sed habeamus ꝛ perquiram⁹ bono rũ societatẽ. Et eis simus boni socij ꝛ fideles. Amicus inquit dauid Jaco.ij. Amicus dei appellatus est. Qð est cõtra multos qui magis volũt esse amici ꝛ socij ma loꝝ ꝙ bonoꝝ:peruersoꝝ: ꝙ iustoꝝ. Mat.xj.Ecce ho mo voraꝝ ꝛ vini potatoꝝ publicanoꝝ amicus:vbi ostẽ ditur ꝙ mũdi amicicia hꝫ Edacitatẽ insatiabilem.vo rax.Ebrietatẽ incommendabilem.vini potator.Socie tatem vituperabilem.Publicanoꝝ amicus. Non sic igitur charissimi , sed habeamus ligamẽ pure societa tis amicus dauid.Prebeamus iuuamen ꝓie benigni tatis.arachites.Teneamus velamẽ tute atqꝫ secrete fi delitatis.Chusi inquit.Et hec de amore dei ꝛ mundi:ꝛ de amicicia bona ꝛ mala sufficiunt.

A **Amica.** Nota breuiter ꝙ in scriptura triplex re perit amica.videlicet Amica creatoris Amica viatoris . Amica peccatoris. Prima est amica magne dignitatis.s.aĩa xp̃iana:q̃.s.creatoris est specia lis amica.Istã eñ cõmendat ipse creator. Cant.j. di cens.Ecce tu pulcra es amica mea columba mea ecce tu pulcra oculi tui columbarũ Secũda est amica ma gne vtilitatis.Et ista nihil aliud est ꝙ sapiẽtia vel pru dentia.De qua Prouerb.vij.cap.Dixi sapientie soror mea es ꝛ prudentiã vocaui amicã.Tercia est ami ca magne securitatis . Et ista est beata virgo q̃ est de fensatrix ꝛ tutrix oim peccatoꝝ . Ideo q̃libet dꝫ eam in auxiliũ ꝯuocare dicẽs illð Cant.ij. Surge amica mea ꝛ speciosa mea ꝛ veni.colũba mea. Cũ ista eñ est ami cicia iungẽda ꝛ ad ipsam deuotio est habenda. Ista est eñ q̃ dicit.ij.Reg.iij.Fac mecũ amicicias ꝛ erit man⁹ mea tecũ.Nos vero talẽ amiciciã nullo mõ debem⁹ re nuere ƺ sibi potius cõsentire.j.Macha.xiiij.Omniuꝫ vna fuit sententia amicicijs annuere ꝛc.Sufficit.

Amictus. Amicire. Nota ꝙ amictus siue sit nomen siue participium.idẽ est ꝙ tegimen cooperculũ:abscõsio vel velamen . Accipitur etiã ꝓ vestimẽto vel etiã pro ornamẽto.Sic ergo nota bo ꝙ est amictus. Virtutis ꝛ gratie. Salutis ꝛ glorie. Splẽdoris ꝛ sapiẽtie.Decoris ꝛ honestatis. Doloris et penitentie.Apparentie erroris ꝛ leuis insolentie.Pri mus est amictus iustoꝝ q̃.s.virtutibus ꝛ gratijs amicti sunt ꝛ ornati.ij.Macha.iij . Apparuerũt duo iuuenes virtute decori speciosiqꝫ amictu.Isti eñ sunt duo. Qꝛ charitate ligati.Sũt iuuenes.qꝛ puritate dotati. Sũt virtute decorati:qꝛ ꝓbitate firmati.Sũt speciosi ami ctu.qꝛ honeste vallati.Ideo de tali amictu perfectiõis ꝛ sanctitatis dꝛ de Aaron Eccl'i.l. In accipiẽdo ipsam stolã glorie ꝛ vestiri eũ in cõsummatiõe ꝟtutis in ascẽ su altaris sancti gloriã dedit sanctitatis amictũ. ❡ Se cũdus est amict⁹ sãctoꝝ.q̃.s.sunt in patria,qui.s.luce ce lestis glorie sunt amicti. sicut de beata aĩa dꝛ Apo . xij. ꝙ Johãnes vidit mulierẽ amictã sole.i.eterna clarita te ꝛ luna mortalitatis sub pedib⁹ eius.ideo de sanctis dicitur Apoca.vij.ꝙ ipsi sunt amicti stolis albis ꝛ pal me in manibus eoꝝ.❡ Tertius est amictus doctoruꝫ: id est quorũlibet sapientũ. q̃.s.luce celestis glorie sunt amicti.ps.Confessionẽ ꝛ decorẽ induisti amictus lumi ne sicut vestimento.❡ Quartus est amictus mestorũ: id est penitẽtium ꝛ cõtritoꝝ: in quoꝝ habitu ꝛ amictu opera penitẽtie relucescunt:vñ de Helya ꝛ Enoch di citur. Apo.xj.ꝙ ipi ꝓphetabũt amicti saccis.❡ Quin tus est amictus clericoꝝ.q̃.s.pre ceteris debẽt honesta tis pulcritudine amiciri:de quo.ij. Esdre.j. Steterunt sacerdotes ꝛ leuite amicti stolis.❡ Sextus est amict⁹ insolentiũ ꝛ vanorum:de quo Apoca.xviij. In persona babilonis dicitur . Ve ciuitas illa magna que ami cta erat bysso . Isti sunt igitur diuersi spiritales ha bitus vel amictus quibus diuersi diuersimode sunt induti.

Aminadab. Nota ꝙ aminadab interpre tatur populus vrbanus:popu lus spontaneus:populi rota.q̃ etiã fuit dign⁹ ꝙ apud ipsum archa testamenti reponeretur.ꝓpter cuius re positionẽ fuit a dño bñdictus:sicut dꝛ.j.Reg.vij. et .ij. Reg.vj.Põt significare hoĩes vrbanos:ciuiles:ꝛ do mesticos:q̃ more rote sunt agiles ꝛ prompte obedien tes ꝛ ad omẽ bonũ spõtanei ꝛ cõcordes:qꝛ reuera tales digni sunt archa sacramentoꝝ vel dignitatum ꝛ bene ficioꝝ ecclesiasticoꝝ recipere.ꝛ exinde gratiã ꝛ benedi ctionẽ nunc in futurũ habere.vt dꝛ.j. Reg. vij.Intule runt archã in domũ aminadab ꝛc. A

Aman. Amon. Ammon. Nota ꝙ in scriptura inueniunt tria noĩa:q̃ de malis ꝑsonis gene raliter fuerũt dicta.Vn⁹ scribitur cuꝫ a ꝛ iste est aman ab assuero exaltatus.qui scꝫ ab omnibus gaudebat fle xis genibus adorari.Et qꝛ mardocheus ipsum adora re nolebat:ideo studuit nõ solũ in mortem eius:immo etiã in mortẽ totius iudaici generis machinari finali ter tamen fuit suspensus.ꝛ in patibulo quod alteri pa rauerat illa die quo magis let⁹ fuerat morti dat⁹ est. Sicut ponitur Hester.v. ꝛ deinceps.Et proculdubio iste gerit figurã oim superboꝝ:sicut ꝛ absalon ꝛc.factũ est supra in loco suo.Secũdus Amon scribit cũ simpli ci m.ꝛ o.Et iste fuit fili⁹ Loth incestuose a filia gñatus qui semp fuit vna cũ posteritate sua cõtra filios israel: dato ꝙ eiusdẽ esset cõsanguinitatis aut generis mole stus ꝛ sibi inuidus ꝛ cõtra eos pliat⁹:sicut dꝛ.Geñ.xix. Et Judi.x.A dauid fuit tñ finaliter victus ꝛ penis ꝛ la A

boꝛibus ſubiugatus.ſicut dꝛ.ij.Reg.xij.Et iſte typum
gerit oim inuidoꝝ quos.ſ.loth ꝗ interpꝛetaꝛ declinās
diabolus ꝗ a dei obediētia declinauit in filia ſua q̄ eſt
malicia generat.Et cōtra filios iſrael.i.ꝯtra bonos ge
neraliter ipſos armat bonis eñ ſemꝑ inuidēt,⁊ cōtra
riantur: dato ꝙ eiuſdē ſocietatis vel generis vicinie
vel patrie eſſe noſcanꝛ.ſicut dꝛ Judicū.x.filij amon ioꝛ
dane tranſmiſſo vaſtarūt iudā ⁊ beniamin ⁊ effraym.
afflictuſq; ē iſrael nimis Cōſtat eñ ꝙ inuidus etiā ꝓ
ꝓpꝛijs nō parcit amicis vel cōſanguineis.Jdeo ſicut ali
bi dixi.Cū ſemel a quodā pħo peteretꝛ: ꝗd erat illud a
quo ꝑcipue erat cauendū.Rñdit ab inuidia inq̄t ami
ci ⁊ ab iniuria inimici : dauid tñ.i. xp̄s iſtos finaliter
dānabit ⁊ eternis miſerijs ſubiugabit.j.Reg.xj. Per⸗
cuſſit amon vſq; dū incaleſceret dies. Tertius amon
ſcribitur a nōnullis cū duplici m.⁊ ab aliquibus cum
ſimplici.Et iſte fuit filiꝰ pꝛimo genitus dauid ꝗ typū
gerit luxurioſoꝝ. iſte eñ ſoꝛoꝛē ſuā coꝛrupit. ⁊ poſtꝙ
coꝛrupiſſet eā eiecit:quā frater ſuus abſalō vindicauit
qui ammō in cōuiuio temulentū occidit.tales ſunt lu
xurioſi ꝗ ꝓpꝛijs cōſanguineis vix parcūt.iuxta illud.
iij.Re.xj.Ammō ſeruiuit immūdicijs.Et quoꝝ ami
citie finaliter in odiū cōuertunꝛ : qꝛ reuera tales ebꝛie
tate ⁊ temulentia ſepe grauanꝛ:⁊ finaliter ab abſalon
qui interpꝛetatur patris amaricatio.i.diro iudicio pi⸗
munꝛ.ij.Reg.xiij.Cū temulentus fuerit ammō percu
tite eū ⁊ interficite.Et ſic dico ꝙ tres iſti.ſ. Amā amō
Ammō ſignant luxurioſos. inuidioſos ⁊ pꝛeſumptuo
ſos.Dic tamen ſi vis ꝙ amon ſeu amonite ⁊ filij amon
ſignant generaliter oēs peccatoꝛes.Amon enim inter
pꝛetatur populus.

Dolens.
Murmurans.
Jniquus.
Jnutilis.
Parcens.
Merens

¶ Jterpꝛetatur etiā onerās vel onu⸗
ſtus. Nutriens vel nutritus. Et pꝛo⸗
culdubio talis eſt populus peccato⸗
rū:qꝛ pꝛo certo iſti ſunt populus Do
lens per triſticiā.Murmurās ꝑ inuidiā.Jniquus per
maliciā.Jnutilis ꝑ pigriciā. Parcēs ꝑ perſonaꝝ acce
ptionē. Merens per deſperationē.Nutriens ⁊ nutri
tus ⁊ gulā ꝑ delectationē. Onerans ſupple alios ꝑ ve
xationē.Onuſtus per finalem inferni dānationē. Jſti
eñ in hoc mūdo vicijs ꝑdictis poſtꝙ fuerint obnoxij.
Jn fine erūt per dānationē eternā onuſti ⁊ cūctis tri⸗
bulationibus aggrauati.Vñ de pꝛincipe exercitus da
uid dicitꝛ.ſ.Joab.i. de xp̄o qui eſt pꝛinceps exercitꝰ dei
patris dꝛ.j.Paralꝛ.xx.ꝙ poſt anni circulū qñ ſolent re
ges ad bella ꝓcedere cōgregauit exercitū ⁊ robur mili
tie ⁊ vaſtauit terrā filioꝝ amō.Qꝛ Joab qui interpꝛeta
tur pater.i.xp̄s:poſt circulū anni.i.poſt finē vite exerci
tū angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ aggregabit ⁊ terras filioꝝ amō
i.mūdū ꝗ eſt habitatio peccatoꝝ: vna cū peccatoꝛibꝰ
vaſtabit ⁊ ꝑpetuo cōdēnabit. Vel ſi vis ꝑ amō pōt in⸗
telligi diabolus ꝗ iuſtis inimicaꝛ: qui dolet: murmu⸗
rat: deſperat: inuidet ⁊ contriſtatur. Et qui in inferno
dānatione grauatur ⁊ oneratur : ⁊ a Joab.i.a xp̄o vin⸗
citur ⁊ ſubiugatur.Ezech.xxv. Pone faciē tuā contra
filios amō ⁊c.Vide ibi ſi vis dilatare.Dic ſi vis ꝙ amō
ꝗ interpꝛetatur parcens:nutriēs:nutritus: dolēs:do⸗
nans filius generis onuſtus:matris fetꝰ ⁊ fidelis.Po
teſt ſignificare virū ꝑfectū:qui parcit indulgendo: nu
trit elemoſynam dando vel pꝛedicando.Nutrit ſciētiā
vel deuotionē guſtando: donat liberalr̄ ſua diſſipādo.
dolet ⁊ gemit ꝑ ꝯtritionē onuſtꝰ ⁊ ꝑ dei tioꝛē ⁊ ꝯſidera
tionē.fidelis eſt ꝑ fidei ⁊ veritatꝭ ꝓfeſſionē.filiꝰ eſt et
mr̄is fetus eſt ꝑ hūilitatē:obedientiā: charitatē:⁊ ſub
iectionē.Eſa.xj.filij amō obedientes erūt.Et ſufficit

A **Amorreus.** Nota ꝙ amoꝛreus fuit quidam
populus terre pꝛomiſſionis ac
cola qui tamen pꝛopter ſcelera ſua fuit a domino con
tēptus ⁊ a Joſue deletus penitus ⁊ expulſus: ſicut p꞉
in lib.Joſue.ca.ij.⁊ Joſue.x. deinceps Jnterpꝛetaꝛ aūt
amoꝛreus amarus vel loquens vel populus ſcitus vel
populus illuminatus :Jgitur generaliter loquēdo ꝑ
amoꝛreos pñt intelligi pctōꝛes qui reuera amari oibꝰ
dici poſſunt:qꝛ carēt ſuauitatis ⁊ pietatis dulcoꝛe.lo⸗
quētes etiā ſunt pꝛe garrulitatis ⁊ iactātie clangoꝛe ꝗ
etiā in hoc mūdo pꝛe ceteris ſunt illuminati ꝓſperita
tis ⁊ mūdane ſubtilitatis ſplēdoꝛe.Sciti ⁊ cogniti pñt
dici famoſitatis ⁊ vulgaris opiniōis odoꝛe:terrā pꝛo⸗
miſſionis.i.ſtatū diuitiarū inhabitāt in magnificētia
⁊ honoꝛe a qua.ſ.in moꝛte repelluntur a ioſue.i.ꝑ xp̄m
in inferno delenꝛ in oñi triſticia ⁊ doloꝛe Vñ amos.ij.
Exterminaui amoꝛreū a facie eoꝝ.ſ.filioꝝ iſrael cuius
altitudo cedroꝝ:altitudo eius deſuꝑ.⁊ foꝛtis ip̄e quaſi
quercus ⁊ ꝯtriui fructꝰ eius deſuꝑ ⁊ fructꝰ eius ſubter
Vel amoꝛreus ē diabolus ꝗ.ſ.eſt amarus ꝑ inuidia il⸗
luminatus i ſcia Scitꝰ ⁊ cognitꝰ ꝑ malicia.ꝗ terrā ꝓ⸗
miſſiōis.i.ꝑadiſuꝫ ihabitauit ſꝫ inde a ioſue.i.a deo ⁊ a
filijs iſrael.i.ab angelis expulſus ē ⁊c. Allega vt ſupꝛa.

Amos. Qui fuit paſtoꝛ ⁊ ꝓpheta:vel Amos qui
fuit pr̄ Eſaie ꝓphe.Vel gñaliter iſtō no A
men amos.qd interpꝛetaꝛ foꝛtis ⁊ potens onerans aut
robuſtus poteſt ſignificare chꝛiſtum filiū dei patris ꝗ
fuit ⁊ ē paſtoꝛ ⁊ pꝛinceps populi chꝛiſtiani qui reuera
dici poteſt foꝛtis:robuſtus ⁊ potens ⁊ qui etiam onere
mandatoꝝ onerat vniuerſos.Nauis eñ cōtempera⸗
te onerata ſecurius vadit ꝑ mare ꝙ vacua:Grues etiā
mare tranſuolantes lapillos in pedibus ſolēt poꝛtare
vt ipſoꝛum onere ſe poſſint contra flatus ventoꝛuꝫ foꝛ
tius ſtabilire Sic vere.qꝛ deus videt ꝙ onus diuinoꝝ
mandatoꝝ iuſtos ſtabilit et ab omni leuitate compe
ſcit ⁊ dum mare pꝛeſentis vite tranſuolāt vel tranſna
tant ipſos tutioꝛes efficit atq; reddit.Jdeo ipſos onere
mandatoꝛum ⁊ mundi tribulationum onerat. ⁊ iugo
diſcipline ⁊ penitētie ipſos grauat.Vacuitas enim id
eſt libertas:eſt quādoq; cauſa ſubmerſionis moꝛtalis
et dānationis eternalis quia.ſ.homo faciliter ad vicia
labitur quādo aliquo repꝛeſſiuo pondere nō tenetur:
Jō verꝰ amos onerās.ideſt chꝛiſtꝰ dicit Math.xj.ca.
Venite ad me omnes qui laboꝛatis et onerati eſtis et
ego reficiam vos :iugum enim meum ſuaue eſt ⁊ onus
meū leue.Talis enim amos ideſt chꝛiſti debet eſſe fi
lius ⁊ imitatoꝛ quilibet Eſaias. ideſt quilibet chꝛiſtia
nus.Et ſic dicitur Eſa.xxvij.factū ē verbū dñi ad eſaiā
filiū amos.Vel ſi vis dic ꝙ amos qui conſtanter ido⸗
latris rebellauit.⁊ pꝛopter achab pꝛedicare in ſamaria
non omiſit ſicut dicitur in pꝛologo ſuper Geñ.⁊ Amos
vij.poteſt intelligi vir perfectus ⁊ maxime pꝛedicatoꝛ
vel pꝛelatus.qui.ſ.paſtoꝛ eſt et pꝛopheta. Paſtoꝛ dico
alios regendo ⁊ tempoꝛaliter ⁊ ſpiritualiter nutriendo
et pꝛopheta pꝛofunde cogitando ⁊ futura et incognita
pꝛeuidendo et meditando .Amos.vij.Quid tu vides
Amos Jſte enim debet eſſe ſpiritualiter foꝛtis ⁊ potēs
per conſtantiam.ꝙ nullum debet timere veritatem di
cendo.ſed idolatras ⁊ peccatoꝛes redarguere ⁊ onerare
⁊ eoꝛum culpas ⁊ futuras penas ei oſtendendo. Et ſic
dicetur illud amos vij.Rebellauit contra te amos in
medio ſamarie.Vel per amos qui alio modo interpꝛe⸗
tatur auellens populum vel populi diuulſio.pōt intel
ligi diabolus vel tyrannus qui ſpiritualiter et tēpoꝛa⸗
liter populum euellunt a iuſticia vel a fide vel a tēpo⸗
rali pꝛoſperitate ⁊ pace vnde ipſe Amos dixit.vij. Nō
ſum pꝛopheta neq; filius pꝛophete armentarius ego
ſum vellicans ſicomoꝛos.Sufficit.

Amouere.tus. Nota ꝙ amouere idem ē A
ꝙ a loco mouere. tollere
vel auferre.Et nota ꝙ amouere quandoq; pertinet ad
deum quandoq; ad virum iuſtum.quandoq; ad viruꝫ
impium.Deus enim
Amouet vicia a penitentibus.
Amouet ſupplicia a patientibus.
Amouet ſolacia a delinquentibus
Amouet dico vicia.ideo petebat dauid in p̄s.Viā ini
quitatis amoue a me.Jtē amouet ſupplicia.qꝛ.ſ.ñ ſolū
aufert culpā imo etiā penā.ideo rogabat dauid in p̄s.

Quoniā tu fecisti amoue a me plagas tuas. Itē aufert ⁊ amouet solacia: sicut patuit: qꝛ ipse amouit saul a regno: sicut dꝛ. j. Reg. xv. ⁊. ij. Reg. vij. Saul amoui a facie mea. ¶ Itē iustꝰ dꝫ amouere ⁊ a se tollere ⁊ auferre.
Carnalia ne inficiatur.
Deceptorem ne decipiatur.
Mulierem ne alliciatur.
¶ Amoueamus igiꝫ oēm carnalē delectationē ⁊ affectionē: sicut enī de samuele legitur. j. Reg. j. ꝙ ipse fuit cum matre donec amoueret eū a lacte. ¶ Itē amoueamus verbalem detractionē. Prouerb. iiij. Remoue a te os prauū ⁊ detrahētia labia longe fac a te. ¶ Item amoueamus mulierē. s. oēm muliebrē inquinationē. Sicut de giezi legiꝫ: ꝙ ipse accessit vt amoueret sunamitem de pedibus helisei. ¶ Itē mali amouent a se bonos: nolūt enī vt cōiter societatē bonoꝝ sicut de saul legiꝫ. j. Regū. xviij. ꝙ saul nō rectis oculis respiciebat dauid ⁊ timuit eū eo ꝙ esset dn̄s cū eo: ⁊ amouit euꝫ a se. Sic igitur pꝫ ꝙ inuenitur triplex amotio. s. dei iusti ⁊ impij. Uide in alijs titulis: qꝛ pauce sunt autoritates.

A **Amplexari.** Nota ꝙ amplexari idem est ꝙ astringere: circundare vel ligare. Accipitur igitur vt cōiter ꝓ illa astrictione: quā facit hō cuꝫ brachijs erga illū quē diligit. Brachia enim habēt amiciciā cum corde. Et ideo quicqd corꝫ diligit brachia libenter amplexanꝫ ⁊ stringūt: ⁊ ipsi corde ꝓ posse associāt ⁊ adiūgūt. Sic igiꝫ pꝫ ꝙ āplexus signat amorē ⁊ familiaritatē ⁊ specialis amicicie claritatem. Notabo igiꝫ ꝙ in scriptura inuenitur quadruplex amplexus: scilicet.

	Dei.		Salutatiuus.
Amplexus.	Iusti.	qui est	Dilectiuus.
	Impij.		Infectiuus.
	Diaboli.		Deceptiuus.

¶ Deus enī iam amplexaꝫ iustos vt ipsos teneat. Un̄ aīa beata dicit de deo illud Canꝫ. ij. Leua eiꝰ sub capite meo ⁊ dextera illius amplexabitur me. Manus enī leua seu sinistra ad portandū ⁊ sustinendū est fortior. Manus ṽo dextra ad agendū ⁊ operandū est agilior ſm solinū. Cū igiꝫ deus habeat duas manus. s. dextrā q̄ est charitas: ⁊ sinistrā q̄ est pietas bene dicit aīa beata ꝙ leua pietatis est sub capite ad sustinendū ⁊ dextera amplexatur ad diligendū ⁊ retinendū. ¶ Item iustus amplexatur bona ne ipsis careat: amplexaꝫ enī sapientiā velut amicā. Un̄ Prouerb. iiij. Glorificaberis cū sapiētiā fueris amplexatus. Iusti enī seinuicem amplexantur charitatiue diligendo: ⁊ se alterutrū socialiter astringēdo. Un̄ de Iacob dꝛ Gen̄. xxxiij. ꝙ frater eius amplexatus est eū stringensqꝫ collū eiꝰ ⁊ osculans fleuit. ¶ Itē ampliꝰ amplexaꝫ terrena vt ipsa habeat totus enī amplexus ⁊ totus amor malorū est circa terrena vel circa amorē suoꝝ carnaliū amicoꝝ quos ipsi q̄ꝙ q̄ꝙ nullius sint sufficientie tenere amplexantur ⁊ diligūt. Exēplo illius piscis qui dꝛ kyloꝫ. q̄ duobꝰ pedibus posterioribus amplexatur lapides ⁊ duobꝰ alijs rapit transeuntes pisces sicut dicit Plini. in lib. de naturis rerū. Sic vere mundani lapides. i. insufficientes ⁊ insensibiles ignorātes carnales amicos suos solent tenere amplexari ⁊ solū erga eos occupari: cunctis vero alijs solēt insidiari: ⁊ cōtra eos litibus ⁊ vexationibus preliari. De q̄bus dꝛ Iob. xxiiij. Nō habētes velamē amplexanꝫ lapides vim fecerūt depredātes pupillos ⁊ vulgū pauperē spoliarūt. ꝙ etiā mali āplexanꝫ ⁊ diligunt temporalia ⁊ carnalia: ⁊ etiā alios malos exēplo simiaꝝ que libēter se mutuo amplexanꝫ pꝫ Treno. iiij. vbi dicitur. ꝙ qui vescebanꝫ voluptuose amplexati sunt stercora. ¶ Itē diabolus amplexatur fatuos vt eos mulceat: qꝛ sicut ſm Plinū. leo tunc maxime predam amplexatur quādo timet ꝙ ei auferatur. Sic diabolus per prosperitatis applausum amplexatur fatuos. ne scꝫ eos ꝑdat. Esa. v. Rugiet vt catulus leonis ⁊ tenebit predam ⁊ amplexabitur ⁊ nō erit qui eruat. ⁊c. Uide adherere. Apprehendere. circundare. Diligere ⁊ astringere vel Tenere.

Amplius or. arc. Nota ꝙ ampliꝰ semper signat aliquod augmētum siue tꝑis siue loci. Et sic amplius idē est qꝺ de cetero. vt Tho. ij. Amplius ex te nō videamus filiū Siue operis ⁊ sic amplius idem est ꝙ adhuc: sicut in ps. Amplius laua me ab iniquitate mea. Siue rei seu muneris: ⁊ sic amplius idē est ꝙ maius. Agge. j. Respexistis ad amplius ⁊ ecce factum est minus. Breuiter igitur. Amplius idē est ꝙ plus vide infra.

Ampliare. Uero est idē ꝙ augmētare: ⁊ sic accipitur ꝓ honorari: ditari: magnificari qꝺ pōt sumi in bono vel in malo. In bono dico sicut. iij. Reg. j. vbi dꝛ ꝙ ampliauit dn̄s nomē salomonis. In malo ṽo sicut Eccli. xxxiij. Nō te amplifices super oēm carnem. Et cetera. Uide de augere. Crescere. Augmentare. Magnificare ⁊c. Uel amplum. idē est ꝙ latum. Uide vbi latitudo.

Amputare. Nota ꝙ amputare idē est ꝙ rescindere vel secare vel auferre vꝉ separe. Pōt enī assumi tripliciter in scriptura. Est enī A
Amputatio meritoria.
Amputatio damnatoria.
Amputatio afflictoria.
¶ Prima est amputatio vicioꝝ: qn̄. s. a nobis superfluitates ⁊ vicia malaqꝫ maloꝝ cōsortia amputamꝰ: ⁊ nos ab eis separamus. Et sic petebat dauid in ps. Amputa opprobriū meū qꝺ suspicatus sum qꝛ iudicia tua iocūda. Sic etiā dꝛ de Iudith. ꝙ holofernis amputauit cū pugione ceruicē. Holofernes enī est diabolus cuiꝰ ceruix. i. cuius primus impetus delectationis ⁊ temptationis est amputādus: ⁊ ne cōtra nos ꝑualeat auferēdus. ij. Machabeo. Capitibus amputatis foras ꝓiecerunt. Secūda est amputatio virtutū ⁊ meritoꝝ. Mali enī volunt esse in moribus integri ⁊ perfecti. Diabolus enī sicut crudelis carnifex amputat eis spūalia mēbra scꝫ gratias ⁊ virtutes. Un̄ quidā hn̄t linguā amputatā in q̄tū carent recta locutione: quidā aurē: quia carent obediētia ⁊ auditiōe: quidā humerū: qꝛ carēt fortitudine ⁊ patientie sustētatione: quidā capite qꝛ carēt bona ⁊ sana intentiōe: q̄. s. est caput in actibus moralibus: quidā genitalia: qꝛ carent predicatione ⁊ spiritali filioꝝ productione: quidā manus qꝛ carent omi bona operatione: ꝙ enī isti habeāt linguā recte locutionis amputatā pꝫ. ij. Macha. vij. vbi dꝛ ꝙ anthiochus fecit amputari machabeo linguā. De aure ṽo obedientie pꝫ. Mar. xiiij. vbi dꝛ qꝺ petrus q̄ interpretaꝫ dissoluens. i. diabolus q̄ dissoluit mētes hoīm āputauit auriculā serui principis sacerdotū. De humero patiētie ⁊ fortitudinis. pꝫ. ij. Macha. xij. vbi dꝛ qꝺ iudei puerū nichanoris crus ⁊ humerū amputarūt. De capite intētiōis pꝫ. j. Paralꝫ. x. vbi dꝛ qꝺ philistei amputarunt caput saul: ⁊ corpus ipsius suspēderūt. De genitalibꝰ ṽo spūalis ꝑdicatiōis ⁊ ꝓductiōis pꝫ Deuꝫ. xxiij. vbi dicit: qꝺ eunuchus amputatis testiculis ⁊ absciso vētre nō debebat tēplū intrare. hoc est dictu: qꝺ q̄ nescit predicare nō dꝫ in ecclīa bn̄ficiū obtinere. De amputatione vero manuū bone operatiōis: pꝫ Iudicū. j. vbi dicitur qꝺ. lx. reges amputatis summitatibus manuū colligebāt fragmēta mēse adonibeseth. Ista est ergo amputatio virtutū ⁊ meritoꝝ. Tertia est amputatio bonorū ⁊ gaudioꝝ. Et ista est illa q̄ deꝰ amputat a malis gaudiū ⁊ solamē scꝫ in morte. Baruc. iij. Amputabiꝫ exultatio multitudinis. Sufficit de Amputare ⁊c.

a **An.** Nota qꝺ ista dictio an: est dictio interrogatiua ⁊ poniꝫ dubitatiue: inq̄sitiue: redargutiue alternatiue. Poniꝫ dico dubitatiue. Ge. xxvij. Accede ad me, vt ꝓbē te vtrū tu sis filiꝰ meus esau an nō. Poniꝫ dico inq̄sitiue: ⁊ sic sumiꝫ Iudicū. xx. vbi dꝛ. Debeo vltra ꝓcedere ad dimicādū ꝯtra filios beniamin an nō? Itē poniꝫ redargutiue seu executiue ⁊ sic sumiꝫ. iiij. Reg. xix. vbi dꝛ. An fiduciā habes in egypto ꝓpter currus ⁊ eq̄tes. ⁊ iudicū. xv. An idcirco vocasti nos ad A

nuptias vt spoliaretis nos. Ponit etiam alternatiue. et sic dr. iiij. Reg. xx. Uis vt ascēdat vmbra decē lineis an nō et Ro. viij. Quis nos sepabit a charitate xpi tribulatio an angustia. an psecutio. an fames. an gladi⁹ an periculū. Igit dico ꝙ per istud aduerbiū an. mouet homo a deo vel scriptura.
Considerare diuinam celsitudinem et maiestatem.
Uituperare mundanam plenitudinem et facultatem
Dinumerare iustorum paucitudinem et paupertatem
Reformidare demonum fortitudinem et prauitatem.
Recogitare iudicis promptitudinem et celeritatem.
Paruipendere carnalem turpitudinem. et feditatem.
Comprehendere celorum celsitudinem et puritatem
¶ Igitur dico ꝙ per istud aduerbiū redargutiuū et inquisitiuū. nos inducimur et mouemur ad dei maiestatē cōsiderādū Job. xxij. An cogitas ꝙ deus excelsior celo sit et super stellarū verticē sublimet. q. d. Hec cogitare debes. ¶ Itē ad mūdi vanitatē vituperandū seu detestandū. iiij. Reg. xviij. An speras in baculo arundineo atqꝫ cōfracto egypto. idest in mūdo nō est sperandū cū sit baculus arūdineus. i. vanus et debilis et confractus non habēs quicꝗ solidi seu certi. ¶ Itē ad iustorū paucitatē dinumerandū. Hiere. v. Querite in plateis eius an inueniatis virum facientem iudiciū. q. d. vix vel raro ¶ Itē ad demonū prauitatē et reformidandū et premeditandū Job. xl. An extrahere poteris leuiathan hamo et fune ligabis linguā eius. q. d. difficile est. ¶ Itē ad iudicis celeritatē recogitandū Mar. xiij. Uigilate. nescitis enim qn̄ domin⁹ domus veniat sero an media nocte an gallicantu an mane. ¶ Item ad carnis vilitatē vilipendendū. j. Cor. vj. An nescitis quoniā qui adheret meretrici vnū corpus efficitur. ¶ Itē ad celi puritatem cōprehendendū que. s. tanta est ꝙ malos et impios nō admittit. ij. Chor. vj. An nescitis quia iniqui regnū dei non possidebunt. Et cetera obmitto et transeo gratia breuitatis. Uide infra de vtrum.

A **Ananias.** Nota ꝙ ananias ſm ꝙ diuersarū personarū nomen extitit potest tn̄ diuersimode designare inuenio enim ananiam.
Bene presidentem.
Parce comedentem.
Angelum generantem.
Falso prophetantem.
Petro mentientem
Prim⁹ signat bonū superiorē qꝛ sicut dr. ij. paral. xxvj Ananias numerat inter principes dd. Secund⁹ signat virū abstinētē et mūdicie ꝓfessorē qꝛ ananias numerat inter pueros regios abstinētes Dan. j. ¶ Terti⁹ signat deū creatorē. qꝛ. s. angelus inuenit dixisse thobie. Ego sum azarias ananie magni filius. Thobie. v. Et sic ananias bene interpretatur donū gratie vel respondēs grē vel gratificās grate dn̄m qꝛ. s. bonus prelatus et vir perfectus est ꝓprie donū gratie dei. qꝛ bene operando grē correspondet et qui deo regratiat grate. ¶ Quart⁹ vero ananias signat hypocritā et deceptorē vñ Hieremias fertur dixisse ananie pseudo ꝓphete illud Hiere. xviij. Audi anania nō misit dn̄s et. ¶ Quint⁹ aūt ananias signat auarū et mētitorē. qꝛ. s. ananias fraudauit beatū petrū de precio agri et mentitus est sibi. qua propter cōtinuo expirauit. sicut dicitur. Actuum. v.

Anathema. Nota ꝙ anathema semꝑ i scriptura sumitur i malo. Signat enim executionē maledictionē. excomunicationē. et abhominatonē. Nota ergo ꝙ deus maledicit et anathematizat aliqua genera personarum et rerū videlicet.
Idolatrarum infidelitatem.
Diuitiarum temporalitatem
Superbie fastum et pompositatem.
Xpi. blasfemiam et proteruitatem.
Omnem nequiciam et iniquitatem
De ydolatria pat3 Deutero. xiij. vbi precipitur. ꝙ si qs aliquā ciuitatē ad ydolatrādū traret ipe cū ipa ciuitate accēdi deberet et sic oīa cōsumi ꝙ nihil de illo anathemate fideli alicui adhereret: ipsi em̄ ydolatre et heretici et eorum ciuitates et bona tanꝗ res anathematizata debent a fidelibus vilipēdi et ab omnibus refugi et horreri. ¶ De temporalis opulētia potest figuraliter poni illud: quod dicitur Josue. vj. de ciuitate hiericho: que interpretatur luna cuius bona fuerūt anathematizata et filijs israel interdicta: quorꝫ. qꝛ achor aliquid contra mādata dn̄i retinuit. ideo lapidibus obrutus fuit Sic reuera Hiericho id est: mundus ad modum lune mutabilis cum omnibus bonis suis ꝗtum ad effectū est filijs israel. i. christifidelibus interdictus. cuius bona si quis vltra licentiam a deo concessam habuerit. lapidationi infernalis miserie subiecit. Unde. j. Paralipo. ij. Achor turbauit israel et peccauit in furto anathemat. Et bene dicit turbauit: achor em̄ interpretat turbatio: qꝛ reuera auari alios in mūdo turbāt et finaliter infernali turbationi subiacet. Ideo ipsi achor legit Josue dixisse. Josue. vij. Qꝛ turbasti nos conturbet te dn̄s in die hac. De superbia aūt pt3 Judith. xvj. vbi dicit ꝙ cū pp̄lus dixisset ipsi Judith. Dia vasa bellica et canopeū principis holofernis accipe: ipsa tamen vniuersa in anathema obliuiōis tradidit. De heresi vero et blasphemia patet. Galla. j. vbi dr. Licet angelus de celo euangelizauerit vobis preterꝗ euāgelizauimus vobis anathema sit. De nequitia vo et iniquitate malorū. qui sc3 a deo in iudicio anathematizabit excōicabunt et interdicent: dicit in psona dn̄i illud Malach. iiij. Ueniā et percutiā terrā anathemate. Sufficit. Uide de excommunicatione. Maledictione et.

Anatoth. Nota ꝙ anatoht interpretat obediēs dn̄o vel respōdēs: de obedientia Uide de Respondere.

Ancilla. Idē est ꝙ famula. serua. ministra: seu subdita. Et accipit i scriptura in bono et malo. In malo accipit pro aīa peccatrice que carni: mūdo et diabolo subijcit et obedit. Ista dicit ancilla nō filia: qꝛ sc3 serua ē et nō libera. Nō em̄ est peccatrix aīa sui iuris qꝛ sepe compellit sensualitati seruire et carnis appetitibus obedire. Et tn̄ dicit Bern. ꝙ ancillā imperare et dn̄am ancillare magna abusio est. j. Mach. ij. Que erat libera facta est ancilla. Ancilla etiā dicit: quia nō habet hereditatē in domo paradisi: immo finaliter eijciet in tenebras exteriores. Genes. xxj. Eijce ancillā et filiū eius. i. aīam peccatricē et peccatū ipsius. ¶ Itē p ancillā intelligit caro: que semꝑ vicijs ancillatur. Gal. iiij. Qui aūt de ancilla s3 carnē natus est. ¶ Item accipitur in bono. et sic signat aīam seu personam humilē. sedulā seu discretā q̄ dn̄o famulat. Lu. j. Ecce ancilla dn̄i. Itē signat voluntatē q̄ debet esse ancilla rationis. ¶ Item carnē que debet esse ancilla aīe Item ecclesiā que est ancilla christi. Psal. Ego seruus tuus et fili⁹ ancille tue. Dicamus igitur breuiter: ꝙ ancilla signat aīam seu personā q̄ dn̄o desiderat famulari. Et ideo tali ācille potest dici illud Genes. xv. Agar ancilla Saray vnde venis et quo vadis? In quibus verbis ostēdunt tria que debemus habere si deo digne volumus ancillari. ſm tres conditiones que in bona ancilla debent reperiri. Debet enim habere.
Humilitatem.
Sedulitatem.
Sagacitatem.
Sic vere charissimi ancilla spūalis debet habere humilitatis subiectionē. Agar que interpretat aduena. Sedulitatis cōmotionē: ancilla saray. Ancilla em̄ dicitur a cilleo. les. quod est idē ꝙ moueo. ues. ¶ Sagacitatis discretionē: qꝛ debet scire vn̄ venit et quo vadit. Habeat igit humilitatē subiectiuā. Agar. Nam sicut videmus ꝙ ancilla solet humiliter famulari. Propter sui dn̄i dignitatē. Propter magni lucri vtilitatē. Propter proprie paupertatis necessitatem. ¶ Sic vere aīa vel psona d3 humiliter in diuino seruitio se habere. Propter diuine dignitatis excellentiā. Propter future vtilitatis opulentiā. Propter ꝓprie necessitatis idigētiā ista et

Et ista humilitas ostendit: cū dicit Agar quod inter-
pretatur aduena: q̇.s. in terra aliena vbi habitat solet
hūilius se habere ad denotādū ꝙ nos alij q̇ in hoc mū
do sicut in terra viuimꝰ aliena debemꝰ eē ꝑ ceterꝭ hūi
les ⁊ benigni vt de nobꝭ dicat illō. Ge. xvj. Habebat an
cillā egyptiā noīe Agar. vbi ōndit ꝙ nos debemꝰ hēre
Diligentiam. Ancillam.
Abstinentiam. Egyptiam.
Indigentiam. Agar q̄ dr̄ aduena. Sȝ ꝓ certo charissi-
mi multi sunt nō sicut aduene ſȝ sicut hereditarij pos-
sessores. q2 scȝ nō volūt hūiliter ancillari sed superbe ⁊
crudeliter pricipari. Nō volūt subesse ſȝ volūt preesse
Nō volūt subijci sed volūt ꝑfici. Isti ergo nō videntur
esse aduene. i. aliūde veniētes sed magis vident huius
mūdi esse filij sibi hereditarie succedentes. Isti sunt si
miles auiculis q̄ qñ ad caueā de nouo apportant: tūc
q2 vident se in loco extraneo detētas solēt ꝑmitus esse
tristes: ⁊ vix volūt comedere vel cātare: ſȝ finaliter qñ
inueniūt satis ad comedēdū ⁊ bibendū paulatiue obli
uiscunt: q2 aliene sint: ⁊ ꝙ aliūde veniūt: immo recte
ibi incipiūt viuere. comedere: cantare: psallere: ⁊ tripu
diare sicut in loco proprio: ac si ibi essent genite ⁊ ac si
aliūde nunꝙ fuissent apportate. Sic vere charissimi
si auicula. i. hō bñ cogitaret ꝙ in cauea huiꝰ mūdi est
aliūde. s. per creationē apportatꝰ: ⁊ ibi sicut in loco ex
traneo detentus ⁊ positus: nūꝙ rideret vel gauderet:
nec i hoc mūdo delectationē haberet: dicēs cū ps. Ad
uena ego suȝ apud te ⁊ peregrinus sicut oēs prēs mei.
Et alibi quomō cātabimꝰ cāticū dñi in terra aliena.
Sed q2 multi sunt in ista cauea in q̄ detinent. s. in mū
do habēt ad volūtatē suā ad comedendū ⁊ bibendum:
hoc est dictu: mūdi delectabilia ⁊ ꝓspera: ⁊ ideo sue cō
ditionis vident obliti. Nā ꝙ aliūde veniūt ⁊ a deo nō
cogitāt nec aduertūt: sed hoc vidētur penitus obliui-
sci: q2 scȝ ita bibūt ⁊ comedūt: ⁊ quiescūt: dormiūt: can-
tāt ⁊ tripudiāt: saliūt ⁊ superbiūt: letant ⁊ cōsolantur
in ista cauea: ac si essent perpetuo remāsuri: ⁊ ac si ibi
esset ipsorū habitaculū sempiternū. Et ideo videtur ꝙ
talibꝰ dr̄ illud Ephe. ij. Fratres iam nō estis hospites
⁊ aduene sed estis ciues: cū tñ istis deberet illud. Geñ.
xix. Ut aduena ingressus es. Ideo videtur ꝙ talis per
agar sit figuratꝰ. Geñ. xxj. vbi dr̄ ꝙ agar ancilla saray
cū se cōcepisse videret superbiuit ⁊ cōtēpsit dñam suā.
Sic vere multi sunt q̇ qñ vidēt se cōcepisse. i. qñ vidēt
ꝙ in vtero suo. i. suis receptaculis domibus ⁊ habita-
culis diuitias cōceperūt ⁊ aggregauerūt: statim obli-
uiscunt ꝙ sint ancille: ⁊ cōtra saray. i. cōtra deū super-
biūt ⁊ eius mādata proijciūt ⁊ contemnūt. Nō sic cha
rissimi sed simus ad modū bone ancille: ⁊ habeamus
humilitatē subiectiuā. agar inq̄t Geñ. xvj. Ecce ancil
D la tua in manu tua est. ¶ Scdo debemꝰ habere sedu
litatē cōmotiuā seu obsecutiuā. qđ ostēdit cū dr̄. ancil-
la saray. Sicut em̄ ancilla dȝ esse sedula ⁊ studiosa: dili
gens ⁊ curiosa: agilis ⁊ operosa: vt sic dño suo placeat
⁊ maxime diligentia sua dȝ apparere in domoꝝ mun-
datione: in ostiorū clausione: in cōmissoꝝ custoditiōe:
⁊ in iniūctorū adimpletiōe. Sic ⁊ nos debemꝰ esse se-
duli domū cōsciētie mūdificando. Studiosi ostia sen-
suū claudēdo: virtuosi cōmissas custodiēdo. Operosi
labores iniūctos ꝑficiēdo. Et hoc ostēditur cū dicitur
ancilla saray. Ancilla em̄ dicitur ab an: qđ est circuȝ ⁊
cilleo les. qđ idē est qđ moueo ues. Saray aūt interꝑ-
tatur āgustia. Ancilla ergo saray est ille q̇ in angustia
per sollicitudinē est diligēs operatur ⁊ circuit ⁊ moue
tur. Mat. xxvj. Accessit ad petrū ancilla ostiaria. vbi
ostēditur ꝙ nos debemus habere Diligētiā sedulita
tis Accessit. Residentiā stabilitatis. ad Petrū. Eminē
tiā subtilitatis Ostiaria. Uel nota ꝙ debemus esse pa
rati ad obsequēdū. Accessit inquit. Firmati ad ꝑmanē
dū ad Petrū. Astuti ad discernēdū: q2 ostiaria. Quia:
scȝ subtiliter debemꝰ discernere q̇d est ꝑ ostia sensuū
introducēdū in camerā cordis nr̄i ⁊ q̇d repellēdū. Sȝ
heu proh dolor multi sunt nō sic. q2 reuera multi sunt q̇
nō habēt sedulitatē sed tepiditatē: nō diligētiā sed ne-
gligentiā: nō sunt studiosi sed desidiosi: nō laboriosi ſȝ
deliciosi. Isti sunt similes colūbe q̄ est auis hūida ⁊ lu
xuriosa: q̄ qñq3 sedēs sup arborē diu deliberat quo de-
beret tēdere. ita ꝙ dū negligenter ⁊ tarde accipit vola
tū suū subito auceps ꝓijcit sagittā ⁊ eā occidit: vt dicit
Plini. Sic vere multi sunt q̇ sunt ita pigri ita tardi. i.
negligētes ad volatū bonoꝝ operū exequēdū: ꝙ vix vo
lūt se mouere de ramis. i. de delicijs huiꝰ mūdi: immo
sunt semꝑ tardi deliberādo de sua motiōe: cōuersiōe
⁊ mutatiōe cogitando ⁊ ꝓuidēdo: nunꝙ tñ adimplen-
do: ⁊ ideo vorator ⁊ auceps diabolus taliter mittit su-
bito sagittā mortis: ipsosq3 interficit añꝙ impleāt qđ
ꝓponūt: ⁊ ita sua negligentia cā est sue mortis. Et pro
pter hoc de talibus ancillis negligentibus dr̄. Ancille
eius murmurabūtur gemētes vt colūbe murmurātes
in cordibus. Illi em̄ q̇ sunt colūbe. i. negligētes tepidi
⁊ carnales murmurabūtur: scȝ a demonibus in infer-
nū: vbi in cordibus suis gemēt ⁊ ꝑpetuo murmurabūt
Tales ancille fuerūt figurati. ij. Reg. iiij. Ubi ancilla
ostiaria que purgabat triticū obdormiuit. tūc ingressi
duo latrones q̇ ysboseth regē israel occiderūt. Sic cha
rissimi dū ancilla. i. ratio q̄ ostia sensuū dȝ custodire ne
aliq̇d nociuū subintret qñ dico ipsa dormit ꝑ negligē-
tiā in mūdi ꝓsperis. tūc subito intrāt latrones. i. vicia
peccata: tentationes: ⁊ demonū suggestiones: qui re-
gē. i. aīam interficiūt per cōsensus ⁊ opperationes. Fur
enim nō venit nisi vt furetur ⁊ mactet ⁊ perdat Joh. x.
Uel etiā qñ ancilla. i. prelatus obdormit per negligen
tiam ⁊ torporē: ꝓ certo sepe fit ꝙ multos latrones: id
est multas malas personas permittit in domuȝ eccle-
sie quā custodiebat intrare sicut more furum solum de
lucro solent curare: ⁊ per mala opera regem israel xp̄m
in semetpsis crucifigere ⁊ eum quātum in se est occide
re ⁊ turbare. Tho ij. Occiderunt regem filij eius. Ideo
de qualibet tali negligenti ancilla pōt dici illud Deu-
te. v. Requiescat seruus tuus ⁊ ancilla. Nō sic charis-
simi non. simus studiosi: diligentes ⁊ curiosi: ⁊ operā-
tes: ⁊ habeamus sedulitatē occupatiuā. ¶ Tertio de E
bemus habere sagacitatē meditatiuā: q2 scȝ debet ad-
uertere vnde veniat aut quo vadat. Nā sicut ācilla sa-
piens optime cōsiderat: vnde venit: q2 scȝ de statu pau
pere ⁊ humili: ⁊ quo vadit scȝ si officiū suū dimittat: q2
scȝ ad domū propriā ipsam oportet reuerti vbi forte nō
inueniet nisi paupertatem. ⁊ ideo ipsa nititur bene ser
uire vt in domo domini sui diutius cōmoretur. Sic ve
re nos debemus cōsiderare vnde venerimus. s. vilita-
tem nostre natiuitatis. Iterū quo vadimus. s. necessita
tem nostre mortalitatis iudicij: purgatorij: ⁊ inferna-
lis penalitatis. Et sic si sapientes fuerimꝰ domino be-
ne diligenter ⁊ prouide seruiemus: vt in ea domo q̄ est
paradisus cōtinue cōmoremur: ⁊ ne ad domū nostraȝ
nobis pro peccato debitā scȝ ad infernū reuerti turpi-
ter cōpellamur. Uideamus ergo qñ venimus ⁊ quo va
dimus natiuitatem ⁊ mortem: principiū ⁊ finē termi-
minum a quo ⁊ terminū ad quē. q2 iste sunt due extre-
mitates: in quaꝝ medio voluitur atq3 vertitur vita no
stra. Sed pro certo diabolus facit multis sicut formi-
ca grano: volēs em̄ formica ꝙ granū nō possit germi-
nare: ſȝ ꝙ possit in cauerna sua reseruare: ⁊ ipsum i hye
me manducare: aufert ei extremitates ⁊ sic granū per
dit virtutē germinādi. ⁊ ideo tunc ab ipsa in cauernā
portatur ⁊ in tꝑe hyemis deuoratur. Sic vere diabolꝰ
abstulit hodie multis suas duas extremitates. s. mēo-
riā suoꝝ extremorum. q2. s. nō cogitāt nec in fine natiui
tatꝭ vilitatē: nec mane mortꝭ necessitatē: sicut sunt mū
di diuites q̇ nō cogitāt nisi de ꝑñtibus: nihil aūt de
ꝑteritꝭ aut futurꝭ. Esa. iij. Aufert a te dñs caput ⁊ cau
dā. Et ideo isti nō germināt per bonā operationē ⁊ ad
cauernā inferni portantur per mortis dispositionem:
vbi in hyeme. i. in tēpore post mortē deuorant ⁊ rodun
tur ꝑ eternā dānationē. Nō sic charissimi nō: ſȝ simꝰ sa
piētes ancille. s. ꝓuidētes ⁊ meditātes in ꝑteritꝭ ⁊ futu

ris. Juxta illud Sap. viij. Preterita nouit ꝛ de futuris extimet. vñ Sene. Si prudēs fuerit anim⁹ tuus trib⁹ tpibus dispensef. preterita meditare: pñtia ordinare: futura pcauere. ꝛ sic quilibet poterit dicere. Ego sum Ruth ancilla tua. Ruth eñ interptaf vidēs. q. s. p discretionē ꝯsiderationē nos debem⁹: sicut dictū ē vide re pterita ꝛ futura. Et sic charissimi dico. ꝙ nos debe mus hēre sagacitatē meditatiuā. vñ venis ꝛ quo vadis ideo ad ei⁹ discretā discretionem inducimur. Jone. j. Qd est opus tuū q̄ terra tua: vñ venis ꝛ quo vadis: vl' ex quo pplo es tu: Ista oīa debem⁹ ꝯsiderare. s. actuū qualitatē qđ ē op⁹ tuū. Nature vilitatē q̄ terra tua. Mortis necessitatē quo vadis: Status nobilitatē ꝫ. Et quo pplo es tu: Et sic si nos habuerimus.
Sagacitatem meditatiuam.
Sedulitatem occupatiuam.
Humilitatem inclinatiuam.
Sufficit.
¶ Sicut bone ancille deo ꝛ prelatis poterim⁹ famulari ita ꝙ nobis dicaf. Ecce ancilla dñi Luc. j.

A **Angelus.** Angelus teste Greg. in moral. nomen est officij nō nature. Et accipitur angelus dupl'r in scriptura. s. naturaliter ꝛ moraliter. Naturalr seu litteralr est angelus quedā substantia spiritalis rōnalis ꝛ intellectualis semp mobilis arbitrio libera incorporea deo ministrās. gratia nō natura immortalitatē obtinens. vt dicit Damasce. Et talis angelus est duplex. bonus. s. ꝛ malus. Bonus qui in principio sue creationis deo adhesit eternā gloriaꝫ adeptus. p queꝫ dei essentiā continue speculaf. Mat. xviij. Angeli coꝝ semp vidēt faciē patris mei. Malus qui creatori suo inobediens in isto caliginoso aere est detrusus ꝛ ad bonoꝝ exercitiū ꝛ peruersoꝝ suppliciuꝫ deputatus. Prouerb. xvij. Semper iurgia querit malus angelus aut crudelis mittetur ꝯtra eum. Itē accipitur moralr. ꝛ sic pōt significare viros pudos spūales angelicos ꝛ celestes ꝙtū ad angelos bonos vl' malos ꝛ supbos ꝙtū ad operationem ad angelos malos. Dicam⁹ igif aliqua de quolibet angelo bono tā naturali ꝙ morali. Et q: in scripturis doctoꝝ theologie q̄si oīm de naturis angeloꝝ latissimi sunt tractatus ꝛ maxime in. ij. lib. sen. ꝛ in scriptis desuper fabricatis. Ideo parū intēdo dicere sup istis ꝫ q̄ breuiter succincte pulchre clare dilucide ꝛ diserte voluerit pprietatē. virtutē ꝯditionē. operationē. cognitionē ꝛ rōnē gradus ꝛ ordinis distinctionē nature angelice agnoscere. legat librū de pprietatib⁹ rerū vbi in scđa particula agit de angelis q̄ ꝛ quot requirit. verūtamē ne de pprietatib⁹ angelicis totalr sileam⁹. aliqđ huic operi adiūgamus. Dicamus igif ꝙ sicut rex in ppria domo ꝛ regno hꝫ multos milites et ministros ad diuersa officia deputatos quoꝝ quidā ei assistūt. alij p regnū circūeunt ꝛ discurrunt. Sic vere deus habet exercitū angeloꝝ q̄ sunt ci⁹ spiritales milites atq; serui. ꝛ circa ipm p hierarchias et ordines in diuersis officijs ꝯstituti. q. s. quidā ei cōtinuo assistūt. Alij p regnū. i. p mundū ad ei⁹ exequenda mādata volūtāt atq; vadūt. Et iō dr angelus qđ idē est qđ nūcius. q. s. tales sunt dei spāles nūcij ꝛ ministri Ideo de angelis pōt dici illud psal. ciij. Facit angelos suos spūs ꝛ ministros suos flāmā ignis. In quib⁹ verbis describitur quātum.
Ad creationem. Facit.
Ad subiectionem. Angelos suos.
Ad conditionem. Spiritus.
Ad cognitionem. Flāmam.
Ad prelationem Ignis.

B ¶ Dico ergo primo ꝙ angeli sunt creatiōe digniores. q: de⁹ facit eos cōditione puriores. spūs. Subiectiōe promptiores q: sunt angeli. i. ministri dei. Cōditiōe clariores. flāmam. Prelatione fortiores. Ignis. Sūt igif digniores creatiōis. facit. s. deus. In hoc eñ priuilegiata est natura angeli ꝛ aīe: q: nō elemētorū cōiunctione nō ex seminū cōmixtiōe: sed ex immediata dei creatiōe in esse pducunf: quāto eñ substantia est purior ꝛ pfectior tāto a nobiliore ꝛ pfectiore artifice introduci tur in natura. Et q: natura angelica est nobilissima ꝛ pfectissima. Ideo est rationabile. ꝙ a summo artifice deo per immediatā creationem introducerenf in natura. Ideo bene dr ꝙ deus facit angelos. Vñ deus pōt dicere illud. Eccli. xxiiij. Ego feci in celis vt oriretur lumē indeficiens. Nā fm aliquos sub creatione lucis quando dicif. Fiat lux ꝛ facta est lux. Geñ. j. Creatio nature angelice designaf: q̄ propter suam excellētiam luci vel lumini cōparaf. Sunt igif angeli digniores creatiōis. Facit. ¶ Secūdo sunt puriores cōditionis. Spiritus. C quia. s. angelus nihil habet corporale. nihil corruptibile. nil mortale. immo naturā habet purā spiritalē. agilem et subtilē iuxta illud Palpate ꝛ videte: q: spūs carnē ꝛ ossa nō habet. Nā sicut aer ē nature purissime penetrabilis ꝛ subtilis qui quādo vēto impellitur ꝛ mouef aliquādo naues ad portū ducit. Aliquando ipsas in profundū subuertit. Sic vere angeli natura sunt purissimi. Unde ꝛ a Dyonisio dicunt algamata. i. specula purissima ꝛ clarissima. Et ista quādo vento. i. inspiratiōe diuine voluntatis mouent naues. i. aīas ad portum paradisi perducūt vel per executionē iustā ipsas in profundum inferni pertrahūt ꝛ cōducunt. Isti sunt ergo sunt ergo spūs. Unde Dyonisius de diuinis noībus. cap. vj. Est inquit angelus imago dei: manifestatio occulti luminis. speculū purum splendidum ꝛ immaculatū ꝛ incontaminatum recipiens totā si fas est dicere speciositatē bene formate deiformitatis. Et nota ꝙ isti dicunt speculū ꝛ imago. Nā sicut smaragdus est lapis purissimus. ita ꝙ more speculi imagines repsentat: sicut dicit Isido. Sic vere angelus est ita pure perspecularis nature ꝙ imago trinitatis imago diuine puritatis: imagines etiā vniuerse creature naturalis iudicantur in eo rutilant ꝛ apparent. Est eñ sicut dicitur Sap. vij. ca. Candor lucis eterne speculū sine macula ꝛ imago claritatis vel bonitatis dei. Sūt igif conditionis puriores. Spiritus. ¶ Tercio dico ꝙ ipsi D sunt subiectionis ampliores: q: dicuntur angeli ꝛ ministri. Apes eñ regem suum sequunf ꝛ ei obediunt ꝛ obsequunf: ipsum q; extra aluearе concomitanf ꝛ ei p viribus esse proxime nitunf ꝛ ei obediūt ꝛ assistunt ꝛ ei per dilectionē appropiāt ꝛ accedunt ꝛ in eius officijs ꝛ ministerijs occupanf. Et sicut apes circa regē suū in diuersis cellulis sunt locate. Sic angeli circa deū in diuersis ordinibus in hierarchijs statibus ꝛ officijs cōstituti. Ministri inquit. Heb. j. Oēs sunt admistratorij spūs in ministerium missi. Ministri enim sunt angeli ipsius dei deputati ad custodiam aīarum. Ad regimen creaturarū. Ad diuine voluntatis adimpletionē: ꝛ ad demonū cohertionē. Custodiunt enim aīas siue bonas siue malas a tempore creationis sue vsq; ad diē mortis regunt etiā creaturas: q: quicquid in inferioribus agif per dei volūtatē ab angelis ordinaf. Demones etiā cohercēt ne. s. vltra posse nostrū ꝯtra nos per tentationes seuiāt: ꝛ nos per tribulatiōes afficiāt vel ipugnēt. Dei etiā volūtatē implēt. q: sicut cā pmaria effect⁹ suos perficit mediante scđa. sicut rex mediāte senescalo. Papa mediante legato. Artifex mediante instrumēto. Sic deus voluntatē implet: perficit: nūciat ꝛ declarat mediante ministerio angelico. In ministeriū ergo missi. Isti eñ sunt similes stellis. Sicut eñ stelle rerum ꝛ temporū immutatiue. Nā fm Arist. oīa inferiora varianf alterantur ꝛ mutanf in cōditionib⁹ suis naturalibus p stellarū ꝛ orbiū influentiā naturā Nā fm stellaꝝ motus ꝛ operationes: cōiūctiōes ꝛ oppositiones: retrogradationes: vel ꝯstitutiōes: inferiora diuersimode variātur: ꝙ ius hmōi influētia sit mortalibus occulta incognita ꝛ ignota. Et inde est ꝙ nunc estus: nunc frigus: nūc ventus: nūc pluuia: in his inferioribus occulte ꝛ subito generaf: vt dicit idē. Sic reuera charissimi est de angelis. Nā sicut stelle presunt naturalibus operatiōibus sic angeli voluntatis occasionibus

fionalib⁹ ⁊ accidẽtalib⁹. q̃ꝛ breuiter q̃cquid in his infi
mis accidit totũ fit disponẽte dei misericordia vel iusti
cia. sicut dicũt aliqui doctores Angelorũ occultis influẽ
tijs ⁊ ministerijs adimplet: sicut etiã per infinita exẽ-
pla tã scripture q̃ alia possꝫ dilucide manuduci. ideo nũc
estus nec pluuia idest nunc aduersitas nũc ꝓsperitas
subito veniũt in hac vita ſm q̃ angeli accepta diuine
ordinatiõis sententia ipsam inuisibiliter exequũt. Job. xxxv
Per hos em̃ iudicat pplos ⁊ dat escã multis mortalib⁹
Nam per hos. i. per horũ ministeriũ deus infert morta
lib⁹ iudiciũ aduersitatis: ⁊ eis dat escã ꝓsperitatis ita
q̃ quilibet angelus potest dicere illud Lu. xxij. Ego in
medio vestrũ sum sicut q̃ ministrat. Et si volum⁹ circa
ministeriũ angelorũ possumus notare. Qd isti solent.

Increpare delinquentes.
Expurgare penitentes.
Eleuare contemplantes.
Satiare famescentes.
Excitare torpentes.
Liberare pereuntes.
Illuminare cecurientes.
Dirigere viatorem
Reprimere peccatorem.
Repellere tentatorem.
Reducere oberrantem.
Conducere ad celestia transeuntem.

E ¶ Primo. s. dico q̃ angel⁹ solet malos increpare. vñ Ju
dic. ij. dr̃ q̃ angel⁹ dñi apparuit ad locũ flentiũ ⁊ increpa
uit filios israel ¶ Itẽ solet bonos purgare sicut dr̃ Esa.
vj. q̃ ãgel⁹ calculo ignito purgauit labia esaie ꝓphete.
¶ Itẽ solet mẽtẽ eleuare vñ de Jacob scalã ꝯtẽplãte dr̃
Gen. xxviij. q̃ ipse vidit angelos in somnis ascẽdẽtes ⁊
descẽdẽtes ad scalã descẽdũt em̃ ad hoĩes ipsis ꝯpatiẽ
do ⁊ ascendũt mẽtes ad deũ eleuãdo. ¶ Itẽ solet fame
licos. i. illos qui eterna desiderãt recreare ⁊ satiare. fi-
gurati in angelo qui attulit panẽ helye et ambulauit
vsq̃ ad montẽ dei. iij. Re. xix. ¶ Itẽ solet torpẽtes exci-
tare vñ de angelo loquit Actuũ xij. q̃ ipse illuminato
carcere ⁊ ꝑcusso latere Petri excitauit eũ dicẽs. surge
velociter. Angel⁹ em̃ illuminat carcerẽ mẽtis ipsi⁹ pec
catoris: ꝑ suiipsi⁹ agnitionẽ ꝑcutit lat⁹. i. cor ꝑ immissã
cõtritionẽ: ⁊ eũ excitat per remorsum cõscientie ⁊ sic eũ
liberat a dãnatiõe ⁊ a potestate herodis. i. diabolice ver
sutie. ¶ Itẽ angelus liberat pereũtes. vt pꝫ. Dan. iij.
In tribus pueris ab igne liberatis. ¶ Itẽ illuminat vt
patet Thobie. xj. De angelo cuius documẽto thobias
cecus fuit illuminat⁹. ¶ Itẽ dirigit viã quomodo filiũ
Thobie in via direxit Thobie. v. ⁊ deinceps. ¶ Itẽ dia
bolũ repellit patet Apoc. xx. vbi angel⁹ ligauit sathanã
in puteũ abyssi. Et Thobie. viij. vbi angelus relegauit
demonẽ in desertũ superioris egypti. ¶ Item angelus
peccatori obuiat ⁊ eius malã voluntatem reprimit: si
cut de balaam qui ibat ad maledicendũ. cui angel⁹ cõ
trarius obuiauit ⁊ ipsi⁹ malũ ꝓpositũ reprehẽdit. ¶ Itẽ
angelus errãtes reducit patet de agar ad dñam suã ꝑ
angelũ reducta Gen. xvj. ¶ Itẽ angelus ad paradisũ
cõducit ⁊ inducit patet. Luce. xv. vbi factũ ẽ q̃ moreret
lazarus ⁊ portaret ab angelis in sinũ abrahe. Et Exo.
xxiij. Ecce ego mitto angelũ meũ qui te custodiat in
via et inducet in terrã quã promisi patribus vestris.
Patꝫ igitur q̃ angeli sunt subiectiõis amplioris. q̃ꝛ sũt
angeli. i. nuncij ⁊ ministri. Math. iiij. ⁊ Luc. iiij. Acces
F serunt angeli ⁊ ministrabant ei. ¶ Quarto dico q̃ isti
sunt cognitiõis clarioris q̃ꝛ ꝯparant flãme ignis q̃. s.
in se lucet interi⁹ ⁊ alios illuminat exterius. Sic vere
angeli in se lucẽt ꝑ clarã rerũ cognitionẽ et illuminãt
alios ꝑ occultã inspiratiõnẽ. Hñt em̃ cognitionẽ spe
cularẽ q̃ est in verbo in quo vidẽt occulta ⁊ secreta. ab
stractiuã qua. s. ꝑ species vel innatas vel a reb⁹ rece-
ptas pñt oĩa q̃ sunt cognoscere. Itẽ intuitiuã. q̃ꝛ scꝫ ex ꝓ
pria ingenij ꝑspicacitate ãgeli intuitiue ⁊ intrinsece pñt
videre rerũ eẽntias ⁊ naturas flãma sũt ergo ignis i cu
ius figura dr̃ de angelo q̃ apparuit mulieribus q̃ aspe
ctus eius erat sicut fulgur: vestimẽta eius sicut nix. et
idẽ dr̃ Apoca. j. Capilli eius cãdidi: oculi eius vt flãma
ignis: pedes eius similes auricalco: videtur q̃ angel⁹
habet Purissimã cõditionẽ. q̃ꝛ habet capillos candi-
dos. Clarissimã cognitionẽ. q̃ꝛ habet oculos vt flãma
ignis. Firmissimã durationẽ. q̃ꝛ hꝫ pedes similes auri
calco. Patet igit de angelis q̃ angeli habent.

Cognitionẽ clariorẽ
Subiectionẽ ampliorẽ.
Conditionẽ puriorem.
Creationẽ digniorem.

Uide in li. de ꝓprietatib⁹ re
rũ ⁊ inuenies qualiter ⁊ q̃re
angeli i scriptura diuersi-
mode nominantur: q̃bus
reb⁹ et quare in picturis varie figurant. Qualiter etiã
et quõ per diuersas hierarchias ⁊ ordines disponũtur
Uide etiam si vis in Mauricio: vbi de triplici hierar-
chia eleganter distinguit de natura angelica. Igit his
habitis sileamus: ⁊ de angelo morali. i. de viro iusto et
ꝑfecto aliq̃d breuiter disseram⁹. ¶ Dico igitur q̃ vir
ꝑfectus põt angelo compari ⁊ angelus nuncupari. Et G
ideo de quolibet viro perfecto põt exponi illud Apoc.
x. Uidi alium angelũ fortẽ descendẽtẽ de celo amictũ
nube et yris in capite eius. Ecce igitur charissimi q̃n-
q̃ cõditiones que in quolibet angelo pñt reperiri: i q̃-
bus q̃libet vir ꝑfectus debet eũ imitari. ad hoc q̃ mo-
raliter possit angelus nũcupari. Debet igit hr̃e. Con-
ditionis eminentiã. Aliũ inquit angelũ. Durationis re
sidentiã. Fortẽ. Subiectiõis refluentiã: vel abiectiõis
subiacentiam. Descẽdẽtẽ de celo. Cõpassionis redun-
dantiã. Amictũ nube. Perfectiõis abundantiã. seu di
scretionis relucẽtiã. q̃ꝛ yris debet esse in capite ei⁹. Di
co igit. q̃ nos debem⁹ habere eminẽtie dignitatẽ. Aliũ
Sicut em̃ angelus excellit oẽs creaturas i nature no
bilitate eminẽtia et dignitate: ita q̃ ꝓpter suam emi-
nentem ꝯditionẽ: virtutẽ ⁊ ꝑfectionẽ quasi videt exem
ptus a ꝯditionib⁹. variationib⁹ naturis ⁊ regulis oĩm
aliaꝝ creaturaꝝ. Sic vir perfectus debet ꝑ sanctitatem
et eminentiam bone vite alios precellere: ⁊ alioꝝ com
munibus ꝯditionibus sese totaliter segregare. qd̃ ostẽ
ditur cum dicitur. Uidi alium q̃ꝛ. s. nos debemus esse
alij: ꝑ vite eminentissimã sanctitatẽ vt de nostra emi-
nenti conditione dicatur illud. j. ad Cor. xv. Alia ẽ cla
ritas solis: alia lune: alia stellaꝝ ⁊c. Uide eam supra de
alio in littera. C. Habeam⁹ igitur eminentie dignita
tem. Aliũ. Apoc. vij. Uidi alterũ angelũ ascendentẽ ab
ortu. ¶ Secundo habeam⁹ residẽtie firmitatem. For-
tem inquit. Sicut em̃ angelus habet naturam perpe- H
tuam ⁊ cõstantẽ: ita q̃ nunq̃ deficit nec morit: nec cor
rumpitur: nec mutat. Sic vere nos debem⁹ esse fortes
stabiles atq̃ firmi per cõstantie et ꝑseuerantie residẽ-
tiam et virtutem: q̃ꝛ scꝫ ꝑ nullum peccatũ debemus ab
esse gratie deficere seu mori. nec ꝑ aliquã tentationem
variam alterari destrui vel corrũpi. ij. Reg. xiiij. Sicut
angelus dei sic dñs meus rex vt nec benedictione nec
maledictione moueat. Et istud ꝓh dolor ẽ ꝯtra mul-
tos q̃ reuera nõ habẽt stabilitatẽ: sed mobilitatem. nõ
durationẽ: sed defectionẽ. non constantie soliditatem.
sed insolẽtie leuitatẽ. Et ideo non sunt fortes: sed debi
les nõ ꝑseuerantes sed fragiles. nõ angeli sed demões
Nã mali angeli q̃uis a deo creati fuerint boni: in ista
tamen bonitate minime perstiterũt. immo statim pec
cauerunt ⁊ de empyreo ceciderũt. Sic vere multi sunt
q̃ q̃uis q̃nq̃ sint boni in bonitate tamen minime per
seuerant: immo per diuersa peccata statim mutantur
et corrumpunt et alterant. Job. iiij. Ecce qui seruiũt ei
non sunt stabiles in angelis suis repperit prauitatem.
isti sunt similes illis horrendis aĩalibus que dicũtur
griffes que a volucre incipiunt et in bestiam terminã
tur. Nam a parte anteriori sunt aquile. In posteriori
aũt sunt leones: sicut dicit Isid. ⁊ Hug. Sic vere multi
sunt q̃ a parte ante. i. in principio in iuuẽtute sunt aq̃le
idest viri spũales ⁊ angelici. q̃. s. more aq̃le clare vident
per discretionẽ. alte volãt ꝑ cõtẽplationem. fortiter ra-
piunt per bonã opationẽ. Sed vere tales qui sic a vo-
lucre incipiũt in bestiam terminat. q̃ꝛ. s. in sua bona cõ

ditione nõ ꝑmanẽt nec perſiſtũt: im̃o a parte poſte-
riori.i. in ſenectute ⁊ in fine ipſi inueniunt beſtie ⁊ leo
nes.i.beſtiales.leonini.mali ꝑfidi ⁊ ꝑuerſi.Iſtud patet
de multis malis prelatis ⁊ eccleſiaſticis qui. In ſuo in
greſſu ſunt angeli.In ſuo progreſſu ſunt hoĩes.In ſuo
egreſſu ſunt demones.In ſuo ꝑncipio ſunt aquile. In
ſuo termino ſunt leones.Et ſic nullam hñt conſtãtie
vł ꝑſeuerãtie firmitatẽ.ſ; toti⁹ fragilitatis icõſtãtie ⁊ le
uitatẽ.Iſtud potiſſime ꝑ; de detractorib⁹ q̇ a parte añ
hoc eſt dictu in pñtia videnť eẽ aq̃le.i.boni ſpirituales.
Sed pro certo a parte poſteriori in abſentia ipi inueni
untur leones.i.mordaces detractores et ſuſurrones.i.
Pet.v.Aduerſari⁹ vr̃ diabolus tanq̃ leo rugiens cir-
cuit querens quẽ deuoret. Nõ ſic chariſſimi nõ. Non
ſimus mutabiles:ſed ſtabiles.nõ degenerãtes ſ; ꝑſeue
rantes.nõ a ſtatu gr̃e decidẽtes ſ; ibi ꝑpetuo ꝑmanen
tes.qḋ oſtendiť cũ dr̃ fortem Oſee.xij. In fortitudine
ſua directus eſt cu; angelo:vt ſic de nobis poſſit dici
illud.iij.Eſdre.iij.forte eſt vinũ.fortior eſt rex.fortiores
ſunt mulieres:vbi oſtendiť.ꝙ per tria poſſum⁹ eẽ for
tes.ſc; Per feruorẽ deuotionis.vinũ.Per ſplendorem
diſcretionis.Rex q̇.ſ.bñ ſcit regere.Per dulcorem cõ-
I passionis.mulieres.Sic igiť debem⁹ habere reſidẽtie
firmitatẽ.fortem inq̇t. ¶ Tertio debemus habere hu
militatis ſubiectionẽ.Deſcẽdentẽ inq̇t de celo. Sicut
eñi angeli hñt obedire deo ⁊ eius voluntatẽ implere:⁊
ad ſue voluntatis executionẽ de celo ad terrã humili-
ter deſcendere ⁊ venire.Sic vere nos debem⁹ deo ⁊ no
ſtris maioribus humiliter obedire ⁊ in operibus vir-
tuoſis iugiter miniſtrare ⁊ ad terrã ⁊ ad ſtatũ infimũ
et ad noſtre terrenitatis cõſiderationẽ ꝑ humilitate;
deſcẽdere ⁊ venire.Deſcẽdẽtẽ inquit. Mat.xxviij.An
gelus dñi deſcendit de celo ⁊ accedens reuoluit lapi-
dem ⁊ ſedebat ſuper eum.Angelus iſte chariſſimi eſt
vir perfectus:q̇ de celo.id eſt de excellentia cõtẽplatio
nis ad terram ⁊ ad conſiderationem ſue terre ꝯditio-
nis debet humiliter inclinari. lapidẽ etiã ſepulcri ſui
debet ꝑ mortis memoriã ꝯtinue reuoluere: ⁊ ſuꝑ ipm
ꝑ feruentem meditatione; continue reſidere. Qḋ eſt
ꝯtra multos qui reuera nolunt deſcendere ꝑ obedien
tiam ad miniſteriũ.ſed aſcendere ꝑ ſuperbiã ad magi
ſterium.Non deſcendere ꝑ ſubiectionẽ.ſed aſcendere
ꝑ ambitionẽ.Et nõ iſti non debẽt deſcendere cũ bonis
angelis:immo debent aſcendere cum lucifero ⁊ malis
ſpiritibus ⁊ peruerſis:q̇ ſc; dicebãt Eſa.xiiij. Aſcendã
ſuꝑ altitudinem nubiũ ⁊ ſimilis ero altiſſimo. Tales
ſunt ſimiles fumo:qui ſemper ſurſu; aſcendit. ſed quã
to plus eleuatur tanto amplius euaneſcit.Sic vere ma
li ſuperbi ⁊ ambitioſi ſemꝑ querunt aſcendere ⁊ nõ de
ſcendere.ſed alijs preferre.non eis deferre.ad alta offi
cia promoueri non ab eis remoueri.Verũtamen q̃to
plus aſcendũt ꝑ promotionẽ:tanto plus euaneſcũt ꝑ
ſuperbiam ⁊ elationẽ.figurati Apoca.ix. Ubi de quo
dam puteo exiuit fumus fornacis magne ⁊ obſcurat⁹
eſt ſol de fumo putei.Sic vere chariſſimi de puteo.id ẽ
de mundo vel de ſtatu peccati emanat hodie fumus.i.
vir ambitioſus ⁊ ſuperbus.qui.ſ.ſurſum in ſtatu eccle
ſie promouetur:ſed pro certo ſol.id eſt ſtatus clarus ec
cleſiaſtice religiõis aer:id eſt ſtatus purus regularis
conditionis hodie obſcuratur de fumo putei.id eſt de
mala vita ⁊ infamia taliũ fumoꝝ et peruerſorum am-
bitioſorum ⁊ ſuperboꝝ.Quia breuiter loquendo ⁊ re-
ligio ⁊ eccleſia hodie inficitur maculatur ⁊ contami-
natur ꝑ ſubditoꝝ ſuoꝝ obſcuriſſimam feditatem.Nõ
ſic chariſſimi non.Non aſcendamus ꝑ vanitatẽ ⁊ am
K bitionem.ſed more angelico deſcendamus ꝑ humili-
tatem ⁊ ſubiectionem. Deſcendentem inquit de celo.
¶ Quarto dico.Qḋ ſi moraliter volumus eſſe angeli
nos debemus habere benigniſſimã cõpaſſionẽ.Ami-
ctus inquit nube.Angeli eñi boni compatiuntur pec
catoribus:quando vident eos a veritatis regula deuia
re:quod patet quia ipſos cõtra demones defendunt
et tuentur.Exemplu; de angelo thobie:qui aſmodeũ
ligauit i deſerto qui occiderat maritos anne. Thobie.
vij Exemplum de angelo qui apparuit domino conſo
lans eum dum eſſet in agonia.Luc.xxij. Exemplu; de
angelo q̇ apparuit Thobie qui conduxit eum.Breuiť
loquẽdo concludere poſſum:ꝙ boni angeli iuuãt pec
catores et eis cõpatiunť.vñ Iudic.ij.Angelus dñi ap-
paruit ad locum flentiũ.Sicut ꝓ certo viri perfecti de
bent compati alijs per pietatem ⁊ compaſſionem mi-
ſereri ipſos in ſuis neceſſitatibus adiuuare.ſ. errãtes
conducendo.triſtes ꝯſolãdo.temptatos ⁊ tribulatos
ꝓtegendo et defendendo.qḋ oſtenditur cum dr̃. Ami-
ctus nube.Per nubẽ eñi qui ſtillas pluit nobis ⁊ mit
tit:intelligit diſtillatio dulciſſue pietatis. qua.ſ. boni
angeli.i.viri boni angelici ⁊ perfecti debent eẽ amicti
et operti.ps. Operit celu; nubi. ⁊ pater.plu. qñ enim
deus operit celum.id eſt virũ ꝑfectũ angelicum atq;
ſanctum nubibus dulciſſime pietatis.tunc certe infe
rioribus.i.ſubditis ⁊ vicinis pluuia hoc eſt dictu bñ-
factorũ abundantia preparať.Ideo de bonorum pie-
tate ⁊ ꝯpaſſione põt dici illud Eſa.xxxiij.Angeli pacis
amare flebunt.ſ.pre compaſſione ſuper miſerijs pecca
toꝝ.Qḋ eſt cõtra multos q̇ magis ſunt ſimiles malis
angelis q̃ bonis.q2.ſ. ⁊ alioꝝ culpis aut miſerijs non
compatiuntur ſed in eis potius delectãtur.Alios etiã
non adiuuant aut confortant.ſed eos potius afficiũt
et moleſtant.ita ꝙ boni pñt dicere de talib⁹ malis an
gelis illud.ij.Coꝝ.xij.Datus eſt mihi angelus ſathã-
ne q̇ me colaphizet.Non ſic chariſſimi non. ſ; habea-
mus benigniſſimam compaſſionem.Amictus nube. L
¶ Quinto habeamus ſagaciſſimã diſcretionẽ.Nam
ſicut angelus eſt res diſcretiſſima hñs intellectu; ſub
tiliſſimũ itaq; oẽs reꝝ ymagines ⁊ ſpẽs in eo relucent
⁊ apparent.Sic et nos debem⁹ habere ſagaciſſimam ⁊
clariſſimã diſcretionẽ.ita ꝙ cognitio oĩm reꝝ q̃ perti
nent ad ſalutẽ:debet in noſtris cordib⁹ relucere:quod
oſtendiť cũ dr̃.yris in capite eius. Per yridẽ enim in
quo apparent omnes colores rerũ inferiorũ intelligo
humanũ ⁊ diſcretũ intellectũ:q̇ diuerſarũ rerũ cogni-
tionibus colorib⁹ ⁊ cõditionib⁹ debet eſſe totaliter pi
cturatus.Qḋ reuera eſt hodie ꝯtra multos: q̇ pro cer-
to non ſunt per diſcretionẽ ⁊ ſapia; colorati ſ; magis
ꝑ ignorantiã obſcurati.Nõ ſunt picturati.ſ; excecati.
nõ ſunt yride coronati ſ; nebulis ⁊ tenebris obfuſcati.
Et ideo iſti nõ ſunt yris ꝑ repſentatiuã cognitionẽ. ſ;
bene ꝯparanť yridi q̃tum ad alia; cõditionẽ.yris eñi
ſm Ariſto.ſemꝑ eſt ex oppoſito ſolis.Itẽ yris cũ duo-
bus cornibus tãgit terrã. Itẽ yris nunq̃ apparet niſi
tpe pluuioſo.Et hoc q2 yris nihil aliud eſt niſi refulgẽ
tia coloꝝ impſſa ꝑ radios ſolares in ventre nubis hu-
mide et aquoſe.Item ſm Ariſt.yris nunq̃ apparet de
nocte:ſed ſemper de die. niſi forte rariſſime.ſ. ſemel in
quinquaginta annis. Iterum yris nunq̃ apparet in
puncto meridiei quando ſol eſt in ſua maxima clarita
te.Hec omnia dicunt Ariſto.in lib.metheoroꝝ et Iſi.
Reuera chariſſimi tales yrides ſunt hodie multi in
mundo.q2 primo multi ſunt in mũdo qui ſemper ſunt
ex oppoſito ſolis.i.ſemper contrariantur ſoli iuſticie
deo per mentis peruerſitatem deſperationem et ob-
ſtinationem.Eſa.iij.Circuit aduerſus deu; erecto col
lo:quia manus eius contra omnes. et manus omniũ
contra eum.Geñ.xvj.Iterum cum duobus cornibus
ſc; cum intentione et affectione ipſi tangunt terram.
i.temporalia et terrena per auariciam et ambitionem
Iudith.xiij.Ecce holofernes iacet in terra et caput ei⁹
non eſt in eo.Iterum iſti non videntur:non apparent
non inueniuntur niſi tempore pluuioſo.i.cũ tempore
ꝓſperitatis:q2.ſ.amici ſui bene inueniunt eos in pro-
ſperis. ſed nullatenus in aduerſis.Et ideo dicitur ꝙ
yris videtur de die non de nocte. quia. ſcilicet multi
ſunt qui bene ſe monſtrant in die proſperitatis: ita ꝙ
iſti videntur dicere illud.Ioh.xij. Si quis ambulat in
die non offendit.quia lucem huius mundi videt.Sed
vere in nocte.i. aduerſitatis tempore ſe abſcondunt:
quia breuiter rariſſime accidit ꝙ mũdani amici in no
cte aduerſitatis hominibus ſe preſentẽt.ps. Poſuiſti

tenebras et facta est nox in ipa p om.be.fil.qn eni nox et tenebre aduersitatis ponunt circa aliquē. tunc fere omnes bestie silue.id ē:omnes viri bestiales peccatores et falsi amici ab ipso fugiunt.pertrāseūt ⁊ recedūt Et ideo bene possumus cōcludere vltimum.s. q: tales yrides.nunq̄ videbunt in puncto meridici:q: vere qn sol xp̄s meridiē eterne claritatis faciet in paradiso tūc isti minime videbuntur.Ita q̄ q̄tum ad eos verificabitur illud. Amos.viij. Occidet sol in meridie et tenebrescere faciam terrā in die luminis. Nō sic ergo charissimi.non simus tales yrides: sed sim⁹ yrides reuerse causatiui colox ⁊ spēx:p sagacissimā cognitionē vt sic admodum yridis seu arcus celestis in celo habeamus ɔtinue māsionē.vt sic de nobis dicat illud Gen. ix. Apparebit arcus meus in nubib⁹. vbi ostendit q̄ talem discretionē ɔcomitatur.Decoris euidentia. Apparebit. Rigoris incidentia:arcus. Honoris p̄sidētia In nubibus celi. Et sic erimus angeli clare cognitionis.Et sic de nobis dicet illud qd̄ de viro pfecto dicit Malach.ij. Labia sacerdotis custodiūt sciam. Sequitur q:angelus dn̄i exercituū est. Patet ergo q̄ si volumus esse angelici et perfecti nos debem⁹ habere. Clarissimam cognitionē:yris in capite. Dulcissimam cōpassionē.nube. Humillimā subiectionē. descendentē. Residentie durationē forte. Eminentē ɔditionē. Aliū Dicunt igit bene. Uidi aliū angelū fortē descendentē de celo amictū nube ⁊ yris in capite eius ⁊c. Et hec de angelis sufficiāt. Expositiones eñ tot figurax ⁊ exemplorum de angelis:sicut in diuina pagina reperiuntur ppter plixitatez. Uide.s.de altari. vbi illa autoritas.appuit angel⁹ dn̄i stās a dextris altaris icēsi.exponit ⁊ diuidit. Et si vis nota q̄ āgel⁹.i. vir āgelic⁹ solet.

M

Precedere exemplariter.	Dico primo q̄ isti debent exēplariter p̄cedere. vn̄ Exod. xxxij. Angel⁹ meus p̄cedet ⁊c. Item d3 socialiter ɔuiuere seu ɔducere Thob.v. Angelus domini ɔcomitetur vobiscū. ¶ Itē deb3 virtualiter resistere sc3 dyabolo ⁊ vicijs ps. Angel⁹ dn̄i coartās eos. ¶ Itē deb3 cordialiter accendere.s. alios ad amorē dei
Conducere socialiter.	
Resistere virtualiter.	
Accendere cordialiter.	
Defendere efficaciter.	
Corrigere seuerissime.	
Instruere sagacissime.	
Degustare suauissime.	
Adorare deuotissime.	
Considerare subtilissime.	
Desiderare feruētissime.	
Predicare doctissime.	
Ministrare prōptissime.	
Et sic cū deo poterit conregnare beatissime.	

⁊ proximi Judic.xiij. Angelus dn̄i in flamma ascendit. ¶ Itē debet efficaciter defendere ps. Immittit angelus dn̄i in circuitu timentiū eū ⁊ eripiet eos. Itē debet seuerissime corrigere.s.obstinatos exēplo angeli q̄ occidit exercitu3 sennacherib Esa. xxxvij. ⁊ ps. Angelus dn̄i persequens eos. ¶ Itē debet sagacissime instruere Apoc.j. Significauit q̄ oportet fieri cito.loquēs p angelū. ¶ Itē d3 suauissime degustare.s.eucharistiā: spiritalia ps. Panē angelox māducauit hō. ¶ Itē debet deuotissime adorare ps. Adorate eu3 oēs angeli eius. ¶ Itē d3 subtilissime cōsiderare Mat.xviij. Angeli in celis semp vident faciē patris. ¶ Itē d3 feruentissime desiderare.j. Pet.j. In quē desiderant angeli p̄spicere ¶ Itē d3 altissime predicare Apo.v. Audiui vocē angelox multox. ¶ Itē d3 humilime ministrare. Matth. iiij. Accesserūt angeli ⁊ ministrabant ei. Et sic poterit beatissime cōregnare Mat.xvj. Filius hois venturus est in gloria sua cū angelis suis ⁊c. Talis ergo d3 eē bonus angelus.i.vir angelic⁹ ⁊ pfect⁹ et diuino seruitio deputat⁹. Et sic dicat de ipo illud Mat.xxij. In regno dei non nubent neq̄ nubent sed sunt sicut angeli dei.

N Et hec de angelo morali sufficiūt q̄tū ad p̄sens. ¶ Et si vis nomē angeli referre ad malū significatu3 potes dicere. Qd̄ mali p̄nt dici angeli q:.s.sicut angelus a natura humana ⁊ ab oibus carnis passionib⁹ est reparatus.sic multi ita sunt p̄sumptuosi:q̄ nō vident sapere quid humanū ⁊ cōditiones fragilitatis humane penitus ignorare. Et ideo alios videt cōtēnere: et se p̄ alijs reputare ⁊ cōtra delinquētes acerbiter debachare. Un̄ isti sunt angeli crudeles: de quibus d: Prouerbi.xvij. Angelus crudelis mittet cōtra eū. Nota si vis in vitis patrū leget ⁊ dic de illo qui noluit cū fratre suo opando in cella manere:sed dixit se sicut angelū velle ⁊ sine potu ⁊ cibo cōtēplationi vacare:q̄ cū in solitudine sex diebus sine cibo mansisset ⁊ p̄ fame deficeret:nocte venit pulsans ad fratris ianuā petens cibū. Aperi frater inquit ianuā.q: fame pereo. Alius autē deridēs aperire nolebat. Tu non es inquiens frater me⁹:q: frater me⁹ angelus factus est. Et si vis dicere cōtra vanos qui se angelos fingunt esse: q̄ sicut angelus caret corporea soliditate ⁊ ideo nō dormit:nō comedit ⁊c.sic mali ⁊ vani carent soliditate substantie et p̄seuerētia duratiōis dormitione deuotionis:cibo eucharistie ⁊ doctrine ⁊ lectionis. Et sic isti sunt angeli sathane qui se tansfigurant in angelos lucis.ij.Cor.xj.

Angulus. Nota angulus nihil aliud est q̄ cōcursus duarū linearū rectaru3. In cōnu ⁊ piramide tendentiū ⁊ inuicē vnitarum. In scriptura igit per angulū p̄nt multa notari. Signat enim A angulus in bono animū.q̄ est angulus clausus: ⁊ xp̄s qui est angulus rectus. Prelatū seu quēlibet viru3 iustum qui est angulus firmus. eccl'ie statu q̄ est angul⁹ tutus. Est eñ angulus locus clausior seu secretior. locus rectior locus firmior locus tutior. Dico ergo q̄ angulus est locus secretior seu clausior. In angulo enim due linee sit claudunt.⁊ signat cor qd̄ debet esse secretū et clausum ⁊ ab oīm viciox introitu alienū:talis loc⁹ angulosus figurari potuit.iij.Reg.vij.vbi d:. Qd̄ i angulis colūnarū varie erant celature. q: reuera anguli idest corda colūnarū mūdi.s.principū prelatox ⁊ clericorū debent esse sculpti virtutib⁹ ⁊ depicti ⁊ varijs disciplinis celati. Quattuor eñ anguli cōstituūt rē quadratā:q̄ ceteris rebus ⁊ figuris est vt cōiter magis firma. Sic vere quattuor affectiones bene ordinate constituūt cor pfectū ipsumq̄ faciūt stabile cōstans ⁊ firmum. Qd̄ bene figurat Eze.xlvj.vbi d:. q̄ atriū tēpli quattuor habebat angulos ⁊ in angulis atriola dispo sita Aduerte tn̄ qd̄ d: Job.j.q̄.s.filijs Job cōuiuijs vacātibus irruit ventus a regione deserti ⁊ cōcussit quattuor angulos domus ⁊ subuersa domo vniuersos occidit. Sic vere dico:q̄ sepe fit q̄ dū filij Job qui interpretatur dolens.i.bona pposita ⁊ bone mētis cōsiderationes:q̄ filie sunt doloris circa conuiuia delectationū se larant ventus vanitatis ⁊ supbie quattuor angulos.i. quatuor cordis affectiones ɔcutit et cuncta destruit ⁊ subuertit. Qd̄ bene figuratur Exo.xxvij. vbi d:. Qd̄ in altari erāt cornua p quatuor angulos.q:.s.i altari cordis malox p quatuor angulos affectionū:inueniūtur hodie cornua vanitatū ⁊ p̄sumptionū. Cū reuera econtra sicut ex precepto dn̄i. Nu me.xv. In quatuor angulis palliox debebāt inseri fimbrie vt hō recordaret dei mandatox. Sic in quatuor angulis cordis debēt.non cornua supbie ⁊ vanitatis.sed potius fimbrie humilitatis inseri .vt sic hō dei mandatox studeat recordari. Deut.xxij. Funiculos in fimbrijs facies p quatuor angulos pallij tui. Iste est ergo angulus locus secretior. ¶ Secūdo dico: q̄ angul⁹ est loc⁹ rectior: ⁊ sic signat redemptorē.q̄ fuit semp angulus nulla viciox obliquitate distortus. Angul⁹ eñ est vnus et tn̄ cōstat ex duabus lineis.duos etiā parietes cōiungit:⁊ eos in se colligat atq̄ vnit. Sic xp̄s vnus est:⁊ tn̄ ex duab⁹ naturis cōstat diuina.s.⁊ humana.⁊ duos parietes.i. duos populos.iudaicum sc3 ⁊ gentilem in se et in fide sua coniūxit pariter ⁊ vniuit. Ideo iste lapis angularis dicitur in quo vterq̄ populus iungit:⁊ in quo tota structura fundamenti ecclesie sustentat. ps. Lapidem quem repro.edifi.hic fa.est in ca.an.⁊ Eph.ij.dicitur. Ipso summo angulari lapide xp̄o iesu:in quo oīs edificatio cōstructa crescit in tēplū sanctu3 in dn̄o. Iste angularis B

lapis fuit figuratus in edificatiōe templi salomonis: vbi sicut ponit hystoria scolastica. erat lapis quē artifices nullo loco adaptare valebāt. In fine vero operis: cū in summitate parietis vnic⁹ lapis deficeret ille lapis totiens reprobat⁹ illi loco fuit taliter adaptatus: ac si ꝓpter hoc fuisset specialiter fabricatus: hic ē ergo xp̄s quem primi edificatores eccl'ie. s. iudei: et populi iudeorū omnino refutauerūt ꝛ ad nihilū et tāq̄ lapidē inutilem dānauerūt. Iste tn̄ cōtra spem eoꝝ fuit in edificio eccl'ie taliter adaptat⁹: q̄ in superiori et in summo angulo fundamenti fuit disposit⁹ ꝛ locatus. ps. Lapidē quē reproba. edi. hic fa. est in ca. ang. De quo vtiq̄ admiratiue dicebat Job. xxxviij. Sup quo iquit bases eius. id est terre vel eccl'ie solidate sunt. aut q̄s dimisit lapidē angularē ei⁹: xp̄s ergo est angulus q̄ est rector.

C ℂ Tertio dico q̄ angulus est locus firmior. Et sic dico q̄ per angulum pōt intelligi p̄latus: vel quilibet ecclesiasticus vel etiam q̄libet in seculo supior vel p̄fect⁹ Sicut em̄ anguli domoꝝ sunt ceteris partibus vt cōiter magis fortes: ꝛ hoc q̄ quadratioribus et fortiorib⁹ lapidibus ꝯstruunt: quod ideo necessariū est. q̄ si angulus caderet vterq̄ paries rueret et periret. In celo etiā ꝛ in zodiaco illa signa que domos angulares seu cardinalia signa dicunt fortiora: et influendo ꝛ significando maiora esse noscūtur. Sic vere tales q̄ in populo angulares ꝛ principales existunt: debēt esse firmiores et in bonis operibus fortiores ꝛ ad sustentationē ecclesie vel patrie meliores. Ideo de p̄lato potest dici illud. Esaie. xxviij. Ecce ego ponā in fundamētis syon

D lapidē ꝓbatū angularē ꝛ p̄ciosum. Iste est ergo angulus firmior. ℂ Quarto dico. q̄ angulus est locus tutior. ꝛ sic proculdubio signat statum ecclesie vel religionis. In quo solo tute et secure possumus habitare. Signat etiā statū paupertatis qui pro eo tut⁹ dicit. quia inde nullus inuitus expellit. ꝛ q̄ nunq̄ paupi inuidetur Sene. In obsessa via paupi pax ē. Ideo bn̄ dicitur Prouer. xxj. Q̄ melius est sedere in angulo domat'. q̄ cū muliere litigiosa. Mulier em̄ litigiosa est secta infidelium: vel etiam mundana prosperitas in qua ꝓ certo nō est tutū manere. immo meli⁹ est ꝛ tutius ī ecclesie paupꝫtatis angulis habitare. ℂ Sic ergo patet

E quomodo angul⁹ pōt signare in malo. ꝛ sic est angul⁹ Obscurior. despectior. Suspectior. immūdior. Obscurior dico. q̄ raro illuminat. Despectior q̄ pauperes et viles persone ī angulo sedere iubētur. Res etiā despecte. ꝛ de q̄bus parū curat in angulo p̄iciuntur. Suspectior: q̄ illi qui sibi timent in angulo latitant ꝛ illi qui nocere volunt in angulis abscondūt. Immūdior etiaꝫ q̄ feces ꝛ immundicie dom⁹ in angulo reponunt: ibi etiam mingit ꝛ vilitates alie in angulo libentius efficiunt: sicut patet de cattis qui angulis stercorizāt. Dicā ergo. q̄ angul⁹ pōt signare peccatorē q̄ ē obscurus per falsitatē ꝛ dolositatē. ps. Ueritas nō querit angulū Despectus apud dei maiestatē. vn̄ babylon deserta dr̄ Hiere. lj. Non tollā ex te lapidē in angulū. Suspect⁹ ꝓpter occultā iniquitatē ꝛ ꝓpter iniquā in oībus voluntatem. De malis iudicibus dicit Dan. xiij. Q̄ ipi latebāt in angulo pomerij. vt susanne nocerēt. Immūdus ꝓpter luxurie feditatē. vn̄ de luxuriosa muliere dr̄ Puer. vij. Nūc foris. nunc in plateis. nunc in angulis insidias ponit. Uel si vis per angulū diuersa vicia. s.

Dolositatem que est obscurior.

Iniquitatem que est suspectior.

Carnalitatem que est immundior.

Insolentiā seu inuerecūdiā q̄ est despectior.

Odiū ꝛ inuidiā que est cōtristior.

Allega vt supra. Uel dic q̄ angulus est mundus qui dici potest strictus locus qui nulli sufficit. Loc⁹ obscur⁹ q̄ sciencia ꝛ veritas deficit Locus suspectus. q̄ nullus ibi p̄ficit. immo tēptator ibi insidiat ꝛ interficit. Loc⁹ despectus q̄ nullus sanctus ipsius habitatorem se efficit sed potius ipsum contemnit ꝛ reijcit. Locus immūdus quia omnes inquinat ꝛ inficit. Allega sicut. s̄. Et hec de angulo sufficiunt.

Angustia.

Idem est q̄ tribulatio Aduersitas tristicia seu penalitas. Et dicit angustia ab an. quod est contra. ꝛ gustus. q̄. s. gustum humani appetitus non delectat. sed ipsum afficit ꝛ cōtristat. Dicitur etiaꝫ angustia ab angustus quia. s. per locum artum ꝛ angustū molestum est transire Sic vere per angustiam ꝛ tribulationē transire non est delectabile sed molestum. Nota ergo q̄ est angustia detestabilis ꝛ est angustia damnabilis. et tristabilis delectabilis ꝛ commendabilis. ℂ Commendabilis est illa q̄ in hac vita pro deo ꝛ pro salute anime sustinet. Et ista nihil aliud est q̄ penitētia cōtritio. abstinētia seu afflictio impatientia tolerata. Et de hac. Marci. xiij. Mathei. vij. Angusta est porta ꝛ arcta est via que ducit ad vitam. ℂ Item est angustia detestabilis. Et hec est que pro mūdo. pro diuitijs. pro carne. pro delitijs. ꝓ honoribus ꝛ eminētijs in hoc seculo sustinetur Et de hac dr̄ Danielis. xiij. Angustie sunt mihi vndiq̄ ꝛ quid eligaꝫ ignoro. ℂ Itē est angustia cōtristabilis. Et hec ē angustia infernalis. de hac in ps. Tribulatio ꝛ angustia inuenerūt me Sapientie. v. Turbabunt timore horribili pre angustia spiritus gementes. Et trenorū. j. Inimici eius apprehenderūt eam inter angustias. Ubi ostenditur q̄ in angustia infernali. Securitas excluditur. q̄ ibi sunt inimici. Mobilitas excludit q̄ cōprehē. eā. q. d. nōp̄t plus fugere Pluralitas icludit q̄. s. nō hꝫ vnā solā sed plures. Inter angustias inq̄t Ergo ibi excludit securitas. q̄. s. aīa. est inter inimicos suos. Inimici inq̄t eius. Nam sicut ouis que est inter lupos columba inter accipitres asinus inter leones mercator inter latrones non sunt in tuto vel securo loco et hoc quia sunt inter hostes et inimicos capitales Sic vere nec anima que sola sine adiutore a deo et angelis derelicta esse in securitate quando est inter demones infernales ꝛ hoc quia omnes sunt ipsius inimici saluti ipsius inuidentes et de eius interitu congaudētes psal. Inimici mei viuunt et confirmati sunt qui oderunt me. vbi ostenditur q̄ anima damnata habet inimicos confederate cōiunctionis. q̄ sunt plures simul. Inimici inquit interminate durationis. quia scꝫ nunq̄ moriuntur. immo semper viuunt Immutabilis obstinationis. quia confirmati sunt. Implacabilis affectiōis q̄ oderūt me gratis. Talis inimicicia est similis inimicicie pardi ꝛ leonis. Isti duo enim sibi inuicē inimicātur ꝛ q̄ pard⁹ nō potest leoni fortitudine preualere. ideo tali vtitur astutia Facit enim vnam foueam a parte anteriori latam a posteriori strictā ꝛ angustā in qua a posteriori parte est foramen per quod pardus qui est gracilior pōt trāsire. Leo autē qui est grossior trāsire non posset Uidēs ergo pardus q̄ leo dormit inuadit ipsuꝫ ꝛ prouocat ad sequendū in illā foueam ad quam fugit. Leo autem inueniens lataꝫ viam in introitu sequitur ꝛ prosequitur pardum vsq̄ ad interiora que q̄ia nimis sunt stricta et arta. Ideo leo non potest vltra transire. immo quanto plus intrat tanto magis se coarctat ꝛ tunc pardus pertransiens per aliam viam per quam intrauerat et leonem angustiatuꝫ a tergo impetit et occidit. Sicut dicit Omerus in libro de pugnis ꝛ astutia bestiarum. Reuera charissimi: talis inimicia. talis pugna. talis astutia est hodie inter dyabolum ꝛ animam qui sibi inuicem inimicantur. figura Gen. iij. Ubi serpenti idest dyabolo dicitur. Inimicicias ponam inter te et mulierem. Possum ergo dicere q̄ sicut leo est animal generosum sic homo q̄tum ad animam. Sene. Generosus est animus hominis et facilius ducitur q̄ trahatur. Pardus est dyabolus versipellis qui reuera cōtra leonem idest contra hominē non potest nisi per astutiaꝫ preualere q̄. s. non potest ipsum ad peccatum per violentiam inclinare. sed quid. pro certo iste pardus dyabolus hꝫ vnā foueam periculosam. s. infernum cuius pro certo introitus ē multum latus. profundus aut angust⁹. q̄ mūdana p̄speritas q̄ est ingressus. ꝛ via isti⁹

fouee est

fouee ē hodie delectabilis atq̃ lata. q: teste Mat. vij. Lata et spaciosa est via q̄ ducit ad mortē ⁊ multi īgrediuntur per eā. Sed vere fundus istius fouee ita strictus arctus ⁊ angust⁹ est: φ ex quo aliquis intrauerit non poterit vlterius per trāsire. Et ideo pdus iste dyabolus videns φ ho. i. homo incipit dormire. i. delectari et complacerí in mundi delectabilibus impetit eū per sugg stiones. puocat ipsum per tentationes: ⁊ facit φ per peccata ⁊ malas operationes in pncipio ipz sequitur ad foueam infernalē. vbi q: inuenit foueā latam viam prosperitatis: ideo vsq̃ ad intima se immergit et vsq̃ ad altitudinē inferni per mortem anime. et corporis se immittit: vbi. p certo taliter constringit̃ seuicys ⁊ artat̃ pene supplicijs φ non pōt ppetuo liberari. nec vltra progredi vel exire. immo necesse hz ibi perpetuo remanere. Et ideo inimicus suus pardus dyabolus videns φ nō pōt se de angustia liberare ipsum audacter cruciat et affligit. Deut. xxviij. In angustia et vastitate opprimet te hostis. Istud fuit figuratum. Nu me. xxij. vbi dicit̃. φ dū Balaā esset super asinā et ad regem moab pperaret expectauit eū angelus euaginato gladio in angustijs duarū maceriarū: vbi neq̃ ad dexteram neq̃ ad sinistrā trāsire poterat. Sic vere charissimi angel⁹. s. sathane expectat in angusto loco inferni: vbi per angustiam duarum maceriarū. id est ipsius sepulcri et mortis. vel per angustiam corporis ⁊ anime habemus transire. et ibi non est locus diuertēdi vel fugiendi illos qui super asinam carnalitatis et sensualitatis equitant atq̃ sedent. qui. s. ad mandatū regis moab. i. ad voluntatem huius mundi circueunt et discurrunt. vt. s. ipm cum gladio supplicij eterni feriat interficiat ⁊ occidat. Et si simus sapiētes: nos erimus sicut asina balaā que videns angelum cum gladio in illo loco angusto deuiauit et nullo modo voluit vltra pgredi. sed anteq̃ veniret ad illud angustum stetit et vltra procedere non presumpsit: si bene attendimus φ angelus sathane cum gladio suo expectat nos in angustia mortis et inferni: statim a via peccati debemus diuertere et nullo modo vlterius pertransire: ne forte ab isto angelo in isto angusto occidamur per dānationem et per angustie perpetue lesionem. De tali angustia ⁊ inimicitia loquitur scriptura. Luce. xxi. Circundabunt te inimici tui vallo ⁊ coāgustabūt te. et ad terram prosternent te. vbi ostenditur φ in ista inimicicia loquitur scriptura. Non est locus euasionis. q: circūdabūt te. Nō est locus dilationis. q: coangustabūt te. Non est locus cōcordantie: q: ipsi sunt inimici tui Non est locus residētie: q: ad terrā psternent te. Et idō nō restat nisi φ anima dicat illud. ij. Para. xxi. Ex omni parte angustie me pmunt. Bene ergo patz φ ibi excludit̃ securitas. Inimici inquit. ¶ Scōo dico. φ ibi
D cōcludit̃ libertas seu mobilitas. Apprehendūt inquit eā. Sicut em̄ videmus. q̄diu lepus est exterius velociter circuit ⁊ mouet̃: ita φ vix ab aliquo pōt capi. Uerū tñ qñ a venatore in aliquo angusto rheti cōcludit̃: tūc sua leuis mobilitas retardat̃ ⁊ ipse apprehendit̃: capit̃ excoriat̃ ⁊ manducat̃. Sic peccator q̄diu est in nemore hui⁹ vite nō facit nisi discurrere circuire. ⁊ p forestā hui⁹ seculi euagare: ita φ vix a venatore. i. a deo q̄ ipm quotidie p tribulatiōes persequit̃ sua leuitas vagabūdaq̃ mobilitas restringat̃: sed finaliter iste inducit̃ in rhete angustissimū. s. in mortē de qua nō pōt fugere: ⁊ tūc ibi apprehendit̃ per diuinā sententiā a canibus. i. demonib⁹ cōmittit̃: pelle tpalis substātie exuit̃ ⁊ ab inferni supplicijs deuorat̃. Apprehendūt ergo eā. Apoc. xix. Apprehēsa est bestia ⁊ pseudo pphete ⁊ viui missi sunt in stagnū ignis ⁊ sulphuris ⁊c. De tali apprehēsione ⁊ angustia dr̄ Job. xv. Uallabat eū sicut regē an-
E gustia. Mobilitas ergo cōcludit. ¶ Tertio dico. φ penalitas includit̃. q: s. ibi sunt angustie in plurali. Inter angustias inquit. Sūt aūt iste angustie. Infirmitatis afflictio: prosperitatis amissio. paradisi exclusio: ⁊ mortis afflictio. ⁊ iferni dānatio. Sicut em̄ serpēs trāseundo p angustū ⁊ strictū foramen pellez deponit: ita φ totus nudus vlterius trāsit Sic vere aīa que p strictissimum foramē mortis pertrāsit pellē. i. tpalem substantiā carnē seu corpus dimittit ⁊ post se derelinq̃re debet ⁊ tota nuda nihil secū nisi pctā portās ad iferni angustiā cogit̃ ptransire. Inter angustias inquit. q. d. nō ē vna sola āgustia. imo plures Dan. xiij. Angustie mihi sūt vndiq̃. Est. igr̄ aīa peccatrix i āgustia. Propt̄
Inclusam penalitatē.
Conclusam mobilitatē.
Exclusam securitatem.
Nota si vis aliquātulū curiosius distinguere. Dico φ angustia dr̄ ab angeo qd̄ idē est φ constringo vel coarcto. Et sic notabis: φ est angustia. F
Mundialis habitionis.
Tēporalis tribulationis.
Cordialis coartationis.
Uirtualis cōtristationis.
Mortalis desperationis.
Infernalis desolationis.
Prima ē āgustia terrenoꝝ q̄. s. ita sunt stricta modica et angusta: φ nulli⁹ animi capacitati sufficiūt. nō sufficiūt em̄ bonis: q: sicut dicit. Aio dn̄i cōtenplanti angusta est oīs creatura. Et hoc q: fm̄ Aug. Aiam dei capacē nihil minus deo replere pōt. Oīa autē tēporalia non sunt nisi pūctus respectu eternitatis: ⁊ oīa creata nō sunt nisi pūctus respectu diuine infinitatis. Malis etiā non sufficiūt. q: semp nitunt̃ plus ⁊ semp desiderant status latitudinē ampliorem: similes vento in angusto loco viscerū terre cōtento qui locū angustum abhorrēs cōcutit totā terrā. Sic cupidi oīa cōcutiunt vt ad latitudinē exeant ab angusto. Et ideo breuiter mundanis oibus pōt dici illud Jos. xvij. ⁊ iiij. Reg. vj. Populus multus es angustus est tibi locus montis effraym. Et iō sancti ad modū incarcerati qui abhorrens angustiā desiderat libertatē: abhorrēt corporis ⁊ mundi angustiā ⁊ celestis latitudinis desiderant ciuitatem dicētes deo illud Esa. xlix. Angustus est hic mihi locus da mihi locū vt inhabitem. ¶ Scōa est angustia seculi flagelloꝝ. i. tribulationū ⁊ affectionū quib⁹ scz boni angustiati sunt in hoc mūdo Heb. xi. Egētes angustiati afflicti quib⁹ dignus nō erat mūdus. Inista li tñ angustia possunt iusti cōsolari triplici rōne. Primo q: xpm habent ductorem. Secūdo: q: ipsum habebunt liberatorē. Tertio q: ipsum habebunt vindicatorem ⁊ defensorem. Isti em̄ a xp̄o ducunt̃. Uñ de dauid idest de xp̄o dicit. j. Reg. xxij. Quo conuenerūt ad eū oēs q̄ erant in angustia constituti et factus est eorū pnceps. Item φ ab eo liberētur: patet Prouer. xj. Iustus de angustia liberatus est. Et Prouer. xij. ca. Effugiet iustus de angustia. Item φ ab eo finaliter vindicētur. Patet Sapientie. v. vbi dicitur. Dō stabunt iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt ⁊c.
¶ Tertia est angustia hominum peccatorum. Peccata enim ita angustant ⁊ strictificant cor humanū: φ non potest recipere secum deum per gratiam: proximū per amicitiam. virtutes per complacentiam. Unde de peccatore dr̄ Eccle. xvij. Angustiabit̃ peccatis. Et Job xv. Angustia vallabit eum. ¶ Quarta est angustia hominum perfectorum seu contritorū. q: scz iusti semper sunt in quadā angustia cordis. q: s. semper angustiātur dolore cōmissoꝝ et dolore cōmittendoꝝ. de periculo vie et de dilatione patrie. vnde de hoc dauid iustus dicebat in ps. Tribulatio et angu. inue. me. ⁊ ptex. me tenebre. ¶ Quinta est angustia obstinatorū. qui. s. in angustia desperationis existunt: figurati in saul qui dicebat. sicut dr̄. ij. Reg. j. Sta supra me et iterfice me. quoniam tenent me angustie. ¶ Sexta est angustia damnatorum. de qua Esa. xxx. Onus iumentorū austri in terra tribulationis ⁊ angustie sed de ista ad plenū visū est supra. Sed si vis adhuc potes dicere fm̄ mauricium. Quo angustia tribulationis vel timoris ⁊ contritionis ad multa proficit. quia. l. ipsa facit.

Deum cogitari mentaliter.
Deum inuestigare realiter.
Deum propiciari suauiter.
Deum exquiri et deprecari humiliter.
Facit, dico deũ recogitari. Jone. ij. Cũ angustiaret̃ i me
aĩa mea deũ recordatꝰ sum. Jtẽ facit deũ queri ⁊ inue-
stigari. Esa. ca. xxvj. Dñe in angustia req̃sierũt te. Jtẽ
facit deũ misereri ⁊ ꝓpiciari. Deu. ca. xxvj. Dñs deꝰ no
ster respexit humilitatẽ nostrã ⁊ laborẽ ⁊ angustias Jtẽ
facit deũ orari ⁊ deprecari. Baruch. iij. Anima in angu
stijs ⁊ spiritus attritus clamat ad te. Sufficit. Uide de
tribulatione: contritione: dolore ⁊c.

Anima. Est quedã substãtia simplex incorpo
rea spũalis ⁊ rõnalis. ad viuificãdũ et
mouẽdũ corpꝰ ex nihilo a deo creata. Quia de aĩe na-
tura dicere nisi inquãtũ põt tãgere mores ad istud nõ
spectat opusculũ. ideo de hoc penitꝰ silemus. Sed ali
quid de anima quantum ad mores inseramus ❡ Dic
igit̃: ꝙ aĩa est sil̃is turturi. q̃ ẽ auis simplex ⁊ casta. Est
eñ turt̃ sociã suã multũ diligẽs. ⁊ amissiõe eiꝰ semꝑ do
lẽs. Et iõ si sociã suã ꝑdiderit: nulli alteri amplꝰ se cõ
iũgit: sꝫ memor ipĩus semper gemit vt dicit Jsido. Re
uera charissimi talis est aĩa De sui eñ natura est sim-
plex casta pura pariter atq̃ mũda Et ideo aĩa dicit̃ ab
a. qꝺ est sine. ⁊ mene qꝺ est sanguis. q̃ sine sanguine. i.
sine macula feditatis: Jsta etiã sociã suã: cui deꝰ ipãm
a creatiõe cõiũgit videlicet carnẽ humanã. miro amo
re diligit. Qꝛ ꝛm apostoluꝫ Eph. v. Nemo carnẽ suam
odio habuit: Tãtus eñ est amor aĩe ad corpꝰ ꝙ ab ipõ
nunq̃ querit naturaliter separari: ⁊ si per mortẽ sepa-
rata fuerit hoc non est sine tristicia et dolore: Marci.
xiiij. ⁊ Math. xxvj. Tristis est anima mea vsq̃ ad mor-
tem Ab ipso etiã separata: nulli alteri cõparari. i. nulli
alteri carni vel corpori copulatur: immo contra pyta-
goricã opinionẽ: quasi vidua vbi deo placuerit cõmo
rat̃: ⁊ de amissa societate semper gemere perhibetur qꝛ
ꝛm Aug. Anima beata q̃ diu est separata semꝑ habet
quendã gemitũ. i. quendã appetitũ inclinationẽ ⁊ desi
deriũ ad ipm corpus et per cõsequens nõ põt perfecte
beatificari: quousq̃ in resurrectione iteruꝫ corpori sit
vnita. Jdeo de tali naturali amicicia inter animam et
corpus potest intelligi illud. Gen. xxxiiij. Cõglutinata
est anima eius cũ ea. Et si ista amicicia inter corpus ⁊
animã seruat̃ ab anima circa corpus: multofortius dꝫ
seruari circa deuꝫ: Jste est enim anime verus compar
socius ⁊ maritus. cui ipsa matrimonialiter desponsat̃
Jstũ igit̃ debet summe diligere. ⁊ si per peccatũ ipsum
perdiderit. de hoc debet gemere ⁊ dolere nullum preter
ipsum debet admittere: sed eius aduentũ cõtinue expe
ctare ps. Expecta dñm: viriliter age Nulli enim alteri
cõparari. scꝫ nec mũdo. nec carni. nec dyabolo debet se cõ
iungere per desiderium ⁊ affectum: sed ad verum spon
sum suum totis visceribus anhelare: Et ratio est. qꝛ si-
cut maritus habet vxorem iuuare et defendere. ⁊ pro-
lis propagine fecundare sic deus animam quando si-
bi per gratiam copulatur. a demonibus et vicijs eam
defendit vt ipsam virtutibus et gratijs iungat ⁊ fecun
det. Et ita de anima que ita per gratiam est coniuncta
potest dici illud Hiere. xxxj. Et erit aĩa eorũ quasi ortꝰ
irriguus. Jn quibus verbis ostenditur ꝙ anima debꝫ
habere tres conditiones morales ꝛm tres conditiões
naturalis quas dignoscitur obtinere. Habet eñ aĩa
naturaliter Duratiõis eternitatẽ. Erit. Diuinitatis cõ
formitatem. Quasi. Potẽtiarũ fertilitatẽ qꝛ est hortus
irriguus vbi scilꝫ sunt plures arbores. Sic vere in ani
ma debet esse moraliter loquẽdo Cordis stabilitas ꝑ-
seueratiua. Erit. Dei cõformitas representatiua Quasi
B Morum fecunditas exuberatiua. Ortus irriguꝰ. Ha-
beat igit̃ primo perseuerãtie stabilitatẽ Erit. Nam si
cut anima naturaliter ẽ ꝑpetua ⁊ immortal̃. ita ꝙ eiꝰ
essentia nõ põt deficere nec perire: Juxta illud Mat. x.
Aiaꝫ aũt nõ pñt occidere. Sic vere moraliter ipã dꝫ eẽ
ꝑpetua ⁊ immobilis ꝑ perseuerantie firmitatẽ quia. s.
nunq̃ debet deficere per peccatum. sed in esse grẽ per-
petuo manere qꝺ ostenditur cũ dicitur. Erit qꝺ est fu
turi tꝑis: ad denotandum qꝺ non debemꝰ tãtũmodo
esse in pñti: sed etiam in futuro ꝑ cõstantie ⁊ ꝑseueran
tie futurã stabilitatẽ. et maxime. qꝛ istud verbũ sum es
est signat cõstantiã: firmitatem et residẽtiã duratiuã.
Sapi. viij. Puer eram ingeniosus ⁊ sortitꝰ suꝫ animã
bonã. Et ideo videt̃ ꝙ aĩa debet esse similis cuidã ꝯstel
lationi q̃ dꝛ arcturus septẽtrio artophilax seu bootes.
q̃ ꝛm Greg. et Jsido. hꝫ septẽ stellas quaꝝ tres a q̃ttu
or sunt distincte. Jsta aũt ꝯstellatio nunq̃ occidit im-
mo in omi tꝑe anni cõtinue apparet. Est eñ ꝓpinqua
polo artico stelle maris immobili. circa eũ cõtinue ver
titur. et ideo nobis nunq̃ occidit vel disparet. Stella
maris charissimi que est immobilis ⁊ nauigantes di-
rigit est deꝰ cuius essentia. Non mouet̃. Non variatur
Non vertitur. Nõ mutat̃. Jmmo ꝑpetue est immobili
tatis Malac. iij. Ego dñs q̃ nõ mutor. Et ideo nautas
i. hoĩes viatores q̃ mare nauigãt huiꝰ mũdi: ad portũ
dirigit paradisi. Septẽtrio igit̃ ẽ anĩa q̃ septeꝫ stellis. i.
septẽ ṽtutibus q̃rũ. s. tres theologice a q̃ttuor cardina
libus sunt distincte: dꝫ esse moraliter insignita figura
ta est Apoca. j. in illo qui hẽbat septẽ stellas in dexte-
ra sua. Et ista ꝓcerto nũq̃ debet occidere ꝑ peccatum
sed ꝯtinue ⁊ perpetuo circa polũ articũ. i. circa deũ esse
et apparere. ꝑ grãm ⁊ dilectionẽ. ⁊ circa euꝫ moueri et
circuire ꝑ laborẽ et operationem. ꝯsiderationẽ ⁊ ꝯtem
plationem. deuotionẽ ⁊ orationẽ. Unde Esaie. lx. capi.
Nõ occidet vltra sol tuꝰ. Et Can. iij. c. Surgã ⁊ circui
bo ciuitatẽ. Et illud ꝓh dolor ẽ ꝯtra multos: quoꝝ ani
me nõ videntur immortales. sed tꝑales: nõ durabiles
sed defectibiles nõ ꝑmanẽtes. sed per ĩperseuerãtiaꝫ a
firmitate boni ꝓpositi desistẽtes. qꝛ multi sunt qui in
bonis operibus minime perseuerãt. immo si ipã qñq̃
incipiũt statim deficiũt atq̃ cessant. Jdeo tales pñt di
cere illud ps. Defecit in salutare tuũ aĩa mea. Quia si
cut dicit̃ Ezech. xviij. Anĩa que peccauerit ipã morięt̃.
Non sic charissimi. sed habeamus permanentie stabi
litatem. Erit inquit Sapien. iiij. Placita erat deo ani
ma eius. ❡ Scdo habeat aĩa ꝯsonantie conformitatẽ. C
Quasi inquit. Nã sicut anima naturaliter est imago
ipsiꝰ dei: sic vere moraliter ipsa debet esse eius imago
hoc est dictu habere eius ꝯformitatẽ. imitationẽ. simi
litudinem ⁊ figurã. q̃tũ ad mores. grãs ⁊ virtutes. qꝺ
ostenditur cuꝫ dꝛ quasi: qꝺ est aduerbiũ similitudinis.
et signat ꝯparationem: conformitatem ⁊ similitudinẽ
et relationem. Ad denotandũ ꝙ nos debemus deo per
bona opera conformari. comparari: assimilari ⁊ refer
ri. ⁊ Matth. v. Estote similes patris vestri qui in celis
est. Et ideo videtur ꝙ anima debet esse similis cuidam
lapidi ꝓcioso. q̃ dicitur silenites in quo ꝛm dyal. ⁊ Jsi.
semꝑ apparet imago lune. ⁊ ꝛm ꝙ luna recipit varias
immutatiões. ꝛm hoc illa imago i illo lapide variat̃ ⁊
immutat̃. fit itaq̃ ꝙ nunc noua: nunc plena nũc i i cre
mento. nunc in detrimento imago eius reperitur. et
sic in omnibus suis mutationibus. lune variationibꝰ
conformatur. Sic vere cũ in anima appareat ⁊ existat
imago lune. id est beatissime trinitatias. deitatis ⁊ di
uinitatis. hinc est ꝙ q̃tum ad morales conditiones
sibi debet totaliter conformari. et istam lunam deum.
et maxime christum q̃tum ad omnes motus ⁊ con-
ditiones. mores et perfectiones. labores et operatio-
nes quas habuit in hoc mundo debet pro viribus
imitari. Unde aposto. Jmitatores dei estote. sicut filij
charissimi. Et ideo ista debet renouari per conuersa-
tionem. Crescere per meritorum cumulationem. De-
crescere per humilitatẽ ⁊ subiectionẽ. ⁊ eẽ plena lumi-
ne per sagacitatẽ et discretionẽ. Jdeo de tali assimila-
tione ⁊ ꝯparatiõe ⁊ mutatiõe q̃ ostenditur cũ dꝛ q̃si. dꝛ
Eccl. l. Quasi stella matutina in medio nebule. ⁊ quasi
luna plena in diebus suis lucet. Anima eñ debet esse
conformis deo. Quo ad constantie stabilitatẽ. Quasi
stella. que

stella.que.s.dicitur a stando. Quo ad clementie beni-gnitatem. Matutina que.s.est hora diei magis humida. Quo ad concordie vnitatem seu cōmunitatem. In medio.qr.s.habet coniungere extrema. Quo ad orationis feruidum vaporē. Nebule. Quo ad discretiōis fulgidum splendorem. Quasi luna plena. Quasi inq̄t. vñ de anima dr Eccli.xxiij. Aīa calida quasi ignis.i.q̄si deus q̄ dicitur ignis ꝯsumēs. Deut.iiij. Et ista ꝓ certo charissimi.sunt contra multos q̄ deo nolunt cōformari:sed difformari non eū imitari:sed ei⁹ morib⁹ contrariari.nō ei per virtutes assimilari.ſ ei ꝑ pctā totaliter disparari. Quia ꝓh dolor multi sunt hodie q̄ deū non imitantur.sed mūdo.carni vel hosti per diuersa vicia ꝯformant. Isti fuerunt figurati Apoc.xiij. Ubi oēs gētes acceperunt imaginē bestie ⁊ caracterez eius. Ideo isti finaliter vna cū bestia illa missi sunt i stagnū ignis et sulphuris. Sic vere charissimi hodie quasi totus mundus accepit in sua ꝯuersatiōe imaginē bestie.hoc est dictu.mundi et carnis ⁊ hostis. Imago eñ mundi accipitur per auariciā.carnis per luxuriam.hostis per superbiam mundi. Et ideo finaliter tam isti significati ⁊ imaginati tali imagine.i.tali nefaria ꝯuersatione ⁊ imitatiōe vnacū bestia cui imitātur.id est cū iudicio hoste vel carne.in stagno ignis ⁊ sulphuris.i.infernali miseria dānabunt. ps. Ignis sulphur ⁊ spūs ꝓcellarum pars calicis eoꝝ. Nō sic charissimi non:ſ debeamus ꝯsonantie seu silitudinis ⁊ virtualis efficacie cōformitatē qua scz deo ⁊ sanctis debem⁹ esse ꝯsoni.similes conformes.vt dictū est.vide infra de Quasi.in loco

D suo. ¶ Tertio dico q aīa moralr debet habere virtutū opulentie fecunditatē. Ortus irriguus inq̄t. Nā sicut aīa naturaliter habet plures potentias.s. memoriā. intellectū ⁊ voluntatē. Sic moraliter ipsa dꝫ hr̄e plures spūales potentias.i.plures grās ⁊ virtutes. Debꝫ hr̄e ingeniū ad cōtemplandū ꝑ discretionē. Uoluntatē ad affectādū: ꝑ dilectionē. Memoriā ad dei beneficia recolēdum ꝑ grarū actionē:qđ ostendit cū dicitur. Ortus irriguus. Nā sicut ort⁹ irrigu⁹ ꝓducit ex se plures plātas fructificantes ⁊ formosas. Sic ve aīa q̄ reuera ipsius dei ortus ⁊ viridariū pōt dici. Iuxta illđ Cant.iiij. Ort⁹ cōclusus soror mea.ort⁹ cōclusus fons signat⁹.q̄ scz ort⁹ quinq fontib⁹ diuini sanguis est rigatus multas arbores id ē multas virtutes debet hr̄e ꝓducere et proferre:ex quibus fruct⁹ eterne glie seruabit in futurū. Et ideo videtur q sic est de aīa sicut de palma. Nā vt dicit Plini⁹. Inter palmas est dare masculū q̄ ꝓpria virtute fructificat. Est et palma femina que nō fructificat:nisi ita sit plātata. q eius scz masculi.odore.vapore.redolētia ⁊ influentia pōt tangi. Qđ si forte sibi succidit masculus:infra bienniū sterilescit. Reuera charissimi:talis est aīa. Ista eñ hꝫ vnum masculū vnū virū.s.xp̄m.cui in baptismo matrimonialiter est ꝯiuncta.⁊ ꝑ fidei copulam desponsata. Osee.ij. Spōsabo te mihi in fide. Sed ꝓ certo ista femella.s.anima tūc tēporis ⁊ nō al's fruct⁹ bonoꝝ operū ꝓducit:qñ masculo suo xp̄o ꝑ amorē ⁊ desideriū est ꝯiuncta.⁊ sibi per charitatē ⁊ grāz est vicina: ⁊ ei⁹ odore per deuotionē est respsa:qr aīa tunc sicut ort⁹ irriguus fructificat:⁊ virtutibus ⁊ gratijs fecundat. Esa. lviij. Illa terra inculta facta est q̄si ortus voluptatis. Et esa.lv. Delectabit in crassitudine.i.in vtutū plenitudine aīa vr̄a. Sed vere charissimi: si iste masculus xp̄s:sibi ꝑ peccatū subtrahatur tunc vere necesse hꝫ q a fructu bonoꝝ operū sterilescat.ita q ip̄a pōt dicere illud Esa.xlix. Ego sterilis ⁊ nō pariens. Et Esa. xxix. Uacua est aīa eius. Sꝫ heu ꝓh dolor quot sunt tales hodie aīe:q̄ ꝓpter defectū societatis sui veri sponsi xp̄i sterilitatē incurrerūt. Nō sic.ſ sim⁹ ort⁹ irriguus. Et habeamus.

Morum fecunditatem.
Dei conformitatem.
Cordis stabilitatem.

Et sic poterit dici. Erit aīa coꝝ quasi ort⁹ irriguus ⁊c.

Et si vis:notare potes q aīa viri iusti: seu aīa iusta dꝫ E

Contristari diuino timore.
Subleuari spe seu amore.
Illustrari discreto splendore.
Operari vtili labore.
Preliari cum forti vigore.
Perscrutari dei consilia
Cōtēplari celi magnalia.
Occupari circa vtilia.
Sustinere cū patientia.
Adherere cū ꝑmanētia.
Cōtinere cū tēperantia.
Abstinere cū penitentia.
Liquescere ꝑ deuotionē.
Flāmescere ꝑ affectionem.
Se sternere ꝑ subiectionem.
Se tegere per tuitionem.

Dico igit q aīa iusta spiritualr ꝯtristat.s.ꝑ timorē ⁊ ꝯtritioez. ps. Anima mea turbata ē valde. Et xp̄s dicit Matt.xxvj. Et Marci.xiiij. Tristis est aīa mea vsq ad mortem. ¶ Itē ꝑ spē superius eleuat. Job.vij. elegit suspēdiū anima mea ¶ Item ꝑ discretiōez ⁊ scientiā illustratur ps. Aīa mea cognoscet nimis. ¶ Itē per diligentiā operatur. Prouer.xiij. Aīa operantiū impinguabitur. ¶ Itē cōtra hostes spirituales viriliter ꝑliatur. Eccl.iiij. Usq ad mortē agonizare ꝓ aīa tua. Itē dei mādata ⁊ opera sagaciter ꝑscrutat. ps. Mirabilia testimonia tua: Ideo scrutata est ea aīa mea. ¶ Itē celi magnalia cōtemplatur. ps. Cōuertere aīa mea in requiē tuā. quia dñs benefecit tibi. Requiē dico ꝯtēplationis. ¶ Itez circa vtilia occupat. Prouer.xvj. Anima laborātis laborat sibi.i.ad vtilitatē suā. ¶ Itē dico q aīa iusti solet cum patiētia sustinere. ps. Sustinuit aīa mea in vbo eius. ¶ Itē solet cū ꝑseuerantia adherere. ps Adhesit anima mea post te. ¶ Itē solet cum tꝑantia cōtinere. Eccl.xxvj. Nō est digna pōderatio ꝯtinētis aīe. ¶ Itē solet cū penitentia abstinere. Job.vj. Aīe esurienti q̄ amara sunt dulcia esse vident. ¶ Itē ꝑ deuotionē debꝫ liquescere. Cant.v. Aīa mea liquefacta est vt dilect⁹ locutus est. ¶ Item ꝑ affectionē debet flāmescere.i.feruenter desiderare. ps. Quēadmodū desiderat ceruus ad fontes aquarū:ita desiderat aīa mea ad te de⁹. Sitiuit aīa mea ad deuz fontē viuū. ¶ Itē ꝑ subiectionē dꝫ se sternere.i.se humiliare. Iudicuz.iiij. Humiliauerunt aīas suas in ieiunijs. Et Iudith.viij. Humiliem⁹ deo aīas nostras. ¶ Itē ꝑ tuitionē debet se custodire ⁊ ꝓtegere. Deut.iiij. Custodi temetipsum: ⁊ aīam tuaz sollicite. Ista eñ sunt illa q̄ anima nostra debet facere vel hr̄e.vt sic possit corā deo digna et acceptabilis apparere:quapropter ipsam debem⁹ deo committere et ꝓ ipsa ipsius misericordiā exorare. Oret igitur:vt

Liberetur.
Preseruetur.
Adiuuetur
Consoletur.

Dico vt liberet dicēs illud Psal. Educ de custodia aīaz meā ad cōfitēdū nomini tuo. Et alibi. Domine libera aīaz meā a labijs iniquis qm̄ sanct⁹ sum. ¶ Itē vt cōsolet. ps. Letifica animā meā serui tui.⁊c. Sufficit igit de aīa in bono signi- f ficato. ¶ Iteꝝ nota q de aīa peccatrice pōt expōi illđ ps. Humiliata est in puluere aīa mea. cōglutinatus est i terra vēter noster. In q̄b⁹ vbis ostēdit. q aīa peccatrix icurrit tria mala ꝯtra tres ꝓprietates q̄ sibi naturaliter insunt. Habet eñ anima naturaliter.

Promotionis nobilitatem.
Affectionis sublimitatem.
Conditionis simplicitatem.

Sed vere quando ipsa peccat mortaliter: tūc nō adest nobilitas:sed flebilis calamitas cum status vilitate. qr humiliata est in puluere. Tunc non adest sublimitas.sed deprimens cupiditas cum mentis grauitate: qr conglutinatus est in terra. Tunc non est simplicitas:sed corporis impuritas cū carnis voluptate. Uenter inquit noster. Dico igitur q anima peccatrix habꝫ status vilitatem et indignitatem.quod ostenditur cū dicitur. Humiliata est in puluere. Sicut res que inferius humiliatur:necesse est q a superiorib⁹ deprimatur. Et sicut res que in puluere dimittit:pro vili tenet et habetur. Sic vere anima peccatrix que in statu infimo peccatorum:et puluere diuersorum viciorum tegitur ⁊ vallatur:vilis merito reputatur.⁊ a superiorita-

te dignitatis reputationis ⁊ excellētie deprimit̃: ⁊ depo
nitur ⁊ humiliatur. Ideo de aīa peccatrice dicitur ī ps̃.
Humiliauerūt in cōpe. pe. ei⁹. ferrū pertransiuit aīam
eius. Ubi ostenditur ꝙ talis aīa peccatrix.
Turpiter est deiecta: q̄ꝛ humiliauerunt.
Fortiter est iniecta. q̄ꝛ in compedibus.
Ferociter est traiecta. q̄ꝛ ferrū ꝑtransiuit animam ei⁹
Sicut enim videm⁹ ꝙ carbo inflāmat⁹: est pulcer. lu-
cidus et formosus. Extinctus aūt est niger. immund⁹
maculans. ⁊ deformis. Sic ꝟe aīa inflāmata ꝑ gratiaꝫ
et charitateꝫ: corā deo ⁊ angelis est lucida. pulcra. gra
tiosa. digna. laudabilis ⁊ formosa. Si aūt extincta fue
rit per peccatū: tunc vilis ⁊ deformis efficit̃: nigra pa-
riter ⁊ infecta. Sicut em̄ carbo extinct⁹. maculat⁹. faci
liter frangit̃. stridorē emittit cū calcatur faciliter. Sic
vere peccator ita ē niger ꝑ infamē cōuersationē ꝙ ipe
inficit et maculat q̄cq̄d eum tāgit ꝑ imitationē. quia
sicut dicitur Eccl'. xiij. Qui tetigerit picē inq̄nabit̃ ab
ea. Tales etiā finaliter frangūtur ꝑ impatientiā facili
ter accēduntur ꝑ luxuriā ⁊ auariciā. ⁊ si calcant̃ ꝑ cor-
rectionē: statim stridēt ꝑ impatiētiā ⁊ detractionē. Iō
de talibus nigris: infectis. vilibus ⁊ īfamib⁹ dr̄ Treñ.
iiij. Denigrata est facies eorum super carbones. Hu-
miliata est igitur in puluere. Et nota ꝙ dicit in pulue
re. Nam sicut puluis vestimēta maculat et deturpat.
Sic vere peccatum animam maculat et corrumpit
⁊ ipsam inficit. vilificat ⁊ deformat. Ad quod facit ex-
emplum de lapide alexandri. Dicitur em̄ in quadam
hystoria ꝙ alexandro fuit delat⁹ q̄dam lapis p̄ciosus
q̄ positus in statera: p̄ponderauit oībus pōderibus q̄
possent ex alia ꝑte poni. Sed qñ lapis iste modico pul
uere velabatur. tūc modica palea sibi in pōdere p̄pōde
rabatur. Reuera charissimi. talis est aīa. Ista em̄ duꝫ
sine puluere et sine pctō ꝑseuerat: tanti est pōderis va
loris: reputationis ⁊ nobilitatis ꝙ nihil pōt ei p̄pōde-
rari. nec etiā equiparari. vñ Eccl. xxvj. Non est digna
ponderatio anime cōtinētis. Sed procerto si isto pul-
uere fuerit maculata. tūc ita vilis efficitur. ꝙ nihil pō
derare seu valere corā deo penit⁹ reputatur. Esa. xlix.
Ad contēptibilē aīam. Habet igit̃ talis aīa vilitatem
et indignitatē. Hiere. ij. ca. Quāuilis facta es nimis ite
G rans vias tuas. ¶ Scdō hꝫ aīa peccatrix grauitatem
et cupiditatē. Quia ꝯglutinata est ī terra bonis tꝑali-
bus ⁊ terrenis. Sicut em̄ scintilla accēsa supius ascen
dit. extincta aūt inferius ad terrā descēdit. Sic ꝟe aīa
igne charitatis ⁊ gr̄e succensa sursum ad deū eleuatur
et ad bona eterna per contēplationē ⁊ affectionem. si
aūt ista ignitiōe caruerit: ⁊ ꝑ pctm̄ extincta fuerit tūc
per cupiditatē ⁊ auariciā ima petit: ⁊ ad terrā ⁊ terre-
na per immoderatū affectū ⁊ desideriū se deflectit: ⁊ ta
li terre. i. terrenis se copulat ⁊ cōmittit. Conglutinata
est inquit terra. Geñ. xxxiiij. Cōglutinata est aīa ei⁹ cū
H ea. Habet igit̃ grauitatē ⁊ cupiditatē. ¶ Tertio hꝫ aīa
peccatrix voluptatē ⁊ carnalitatē. Qđ oñditur cuꝫ dr̄.
Uenter noster. Nā per ventrē in quo viget oīs appeti
tus ītelligit̃ appetit⁹ ⁊ desideriū voluptatis carnalis
quia sicut in vētre est stomachus q̄ cibos recipit: sunt
ibi renes qui ignē luxurie nutriūt. Sic ī desiderio mul
torꝫ est stomach⁹ gulose voracitatis. ⁊ renes ignee car
nalitatis ⁊ feditatis. Esa. vlti. Aīa eorꝫ in abominatio
nib⁹ suis delicata est. Tales possunt dicere illud Iob.
xxxij. Uēter me⁹ quasi mustū absq; spiraculo. Mustū
em̄ vas vbi est mustū. qđ nō hꝫ spiraculū interius ita
feruēs ꝙ totū vas destruit ⁊ dirūpit. Sic vēter talium
ita feruet per malos appetitus: ⁊ seipsum per pctā dis
sipat ⁊ subuertit. Tales sunt sil'es cuidā pisci qui dr̄ ca
racho. de quo dicit Aristo. ꝙ quasi totus est in ventre:
habet em̄ maximū ventrē respectu corporis sui reliq̄.
Et iō vt ait multe feces in eius vtero cōtinent̃. Sic ꝟe
charissimi sunt aliq̄. qui quasi vident̃ esse toti in vētre
per carnalitatis ⁊ luxurie voluptatē vēter em̄ siue car
nalis appetitus est maximus: q̄ꝛ vēter impiorꝫ in satu
rabilis. Prouer. xiij. Et ideo multe feces. i. multa car-
nalia vicia ⁊ pctā in isto vētre. i. in malorꝫ appetitu et
desiderio inueniunt̃. Eccl'i. xl. In vētre eius ignis arde
bit. Ubi oñdit̃ ꝙ aīa peccatrix habet.

Luxurie feditatē. In ventre. — bit. qui. s. semꝑ nitit̃
Superbie pōpositatē. Ignis. — ascēdere ⁊ stridoreꝫ
Seuicie crudelitatē. Arde- — et strepitū emittit.

Sic igitur ptꝫ. ꝙ aīa peccatrix habet carnalitatē: volu
ptatē: cupiditatē ⁊ grauitatē. infirmitatē ⁊ vtilitatem
Humiliata est igit̃ aīa nostra in puluere cōglutinat⁹
est ī terra vēter noster. Heu charissimi ꝓ deo nō sic ⁊c.
Et nota adhuc si vis. ꝙ sicut dr̄ Ezec. xviij. Aīa q̄ pecca
uerit ipa morietur Et nota. ꝙ qñq; aīa morit̃ per.

Gule submersionem. — De submersione gule
Auaricie cōbustionem. — poterit dici illud ps̃.
Iracūdie occisionē. — Intrauerūt aq̄ vsq; ad
Mēdacij deceptionē — aīam meā. De cōbu-
Luxurie inquinationem. — stione auaricie dicit̃
Malicie fraudationem. — Eccl'. xxiij. Aīa calida

quasi ignis ardēs: non extinguet̃ donec aliq̄d glutiat.
De occasione ire dr̄ Iob. xviij. Cur ꝑdis aīam tuā in fu
rore tuo? De mēdacio dr̄ Sap̄. j. Qđ os qđ mentitur
occidit aīaꝫ. De luxuria dr̄ Prouer. vj. Qđ mulier: viri
preciosam aīam rapit. Et illud. Qui aūt adulter est: ꝓ
pter cordis inopiā perdet aīam suā. De malicia vero
dicit̃. Sap̄. xvj. Hō occidit ꝑ maliciā aīam suā. ¶ No
ta adhuc si vis ꝙ in scriptura qñq; aīa sumit̃ pro vita
corꝑali sicut Hier̃. xl. vbi dr̄. Qđ ysmael missus erat ꝑ-
cutere animā godolye. Et illud Ioh. xiij. Animā meam
pono pro te. Et Ioh. xij. Qui amat animā suā ꝑdet eā.
Sed de ista aīa nihil ad presens. Uide infra de Uita.
De hoc etiā ꝙ anima sumit̃ qñq; pro tribulatione: et
ꝓ aīe afflictione. sicut Iob. xxxviij. Uiuit dñs qui fecit
nobis animam hanc. Nihil ad presens. Sufficit.

Animal.

Nota ꝙ aīal dicit̃ quicq̄d viuit sensi A
tiua vita. Et dicit̃ aīal: q̄ꝛ animā ha-
bet. vl' q̄ꝛ aīatur. Dicamus igitur moral'r. ꝙ ꝑ aīal pōt
intelligi oīs creatura rōnalis siue bona fuerit. siue ma
la. Et sic dico ꝙ ī scriptura reperit̃ multiplex aīal. scꝫ.

Mortale. — Inuenit̃ dico aīal mortale: et sic signat
Uitale. — quēlibet viatorē: q̄ scꝫ dū in hoc mūdo
Carnale. — ꝑagrat vitā aīalē ducit: ⁊ aīalibus pas
Letale. — sionibus subiacet dū hic viuit. De quo
Eternale. — j. Cor. xv. c. Prius qđ aīale est deinde

qđ spiritale est. Quia scꝫ hō nūc est aīal mortale: tādē
vero post resurrectionē erit animal spiritale. i. impassi
bile ⁊ īmortale. Uñ de aīalibus hic mortalitati subie-
ctis: dicitur Ioel'. j. Ingemuit animal: mugierunt gre-
ges. ¶ Itē inuenitur aīal vitale: omne animal viuit:
al's nō diceretur animal. Et sic aīal signat hoīeꝫ iustū
vita gratie viuidum. ⁊ sensibus discretionis munituꝫ
De quo in ps̃. Aperis tu manum tuā: ⁊ imples omne
animal benedictione. Sed de hoc videbitur infra lati⁹
¶ Item inuenit̃ animal carnale. Et sic animal signat
peccatorem. Animal enim de sui natura constat ex car
ne et sanguine. Sic peccator ex carnali immundicia ⁊
feditate: vnde de peccatoribus dicitur Eze. viij. Ingres
sus vidi: et ecce similitudo reptilium animalium abo
minatio ⁊ vniuersa ydola dom⁹ israel. Sed de hoc etiā
videbitur infra latius. ¶ Itē est aīal letale seu crude-
le. Et sic aīal signat dyabolū. Uñ de peccatoribus ⁊ dā
natis: dicitur Sap̄. xvij. Trāsitu aīaliū: ⁊ serpentū sibi-
latione commoti tremebundi peribant. ¶ Item est
animal eternale. Et sic signat beatos q̄ sunt animalia
dei patris. Ps̃. Animalia tua habitabunt in ea. parasti
in dulcedine tua pauperi deus. His igitur premissis
dicendū est: ꝙ sicut duo sunt genera animaliū. videli-
cet. Animalia domestica: ⁊ aīalia fera. Sic loquendo
moraliter. duo sunt genera aīalium spiritualium: scili
cet domestici. i. boni ⁊ iusti. Et siluestres. i. pctōres et
impij. Dicamus igitur ꝙ ꝑ aīalia quādoq; possunt ī-
telligi viri iusti. Sicut em̄ animalia hñt motū: sensuꝫ
et actum. q̄ꝛ scꝫ mouent̃. sentiūt ⁊ operāt̃. Sic vere iusti
habēt motū bone voluntatis et affectionis. Sensum
dulcis

dulcis pietatis et cōpassiōis. q: scz ipsi sentiūt miseriā alienā: actum bone et vtilis operationis. Et ideo de talibus aialibus potest dici illud Ezech. j. q aialia ibāt et reuertebantur in similitudinē fulguris coruscantis. Ibant dico. Ecce motus voluntatis reuertebatur: supple ad cōpassionē proximi. Ecce virtus pietatis in similitudinē fulguris: qd scz est res mirabiliter actiua. Ecce actus virtutis et probitatis. Notabo ergo q in scriptura inuenio animal

Oculatum.
Eleuatum.
Subiugatum.
Dedicatum
B Conturbatum.
Affectione dotatū.

¶ Tale enim pculdubio debet esse vir iustus: q. s. est oculatus: circūspiciēdo discrete. Est eleuatus cōtemplādo supernaturaliter alter. Est subiugatus deo: ipsi obediendo deuote. Et dedicans scz deo: sibi seruiēdo iugiter et prompte. Est cōturbatus deū et eius iudicia timendo et recipiendo attente. Est affectu dotat9: primos diligendo aperte. Est igit iustus aial oculatū per discretionē: similis scz illi aiali qd dicitur linx: qd scz vltra parietē dicitur videre. Similis etiā illis ethyopibus quos Solin9 quaternos oculos habere dicit: q: scz iustus vltra parietē corporis et rerū tēporaliū considerat: et varie circunspectionis oculos secū portat: figuratus Apoca. iiij. vbi dicit. q ista quattuor aialia erāt plena oculis añ et retro: hoc est dictu: q iusti debēt eē circūspecti et oculati q̄tū ad p̄sentia et absentia: et quātum ad preterita et futura. Itē iustus est aial eleuatuz per cōtēplationē: et sic pōt cōparari illi aiali qd dicitur griffes: qd alas aquile dicitur habere: et sursum in aere volare. et smaragdos lapides preciosos in montib9 hyperboreis diligenter seruare. vt ponūt Isido. et Plini9 Sic iustus debet esse animal volatile: q: scz alis alte cōsiderationis debet per cōtemplationē volare: et se sursum mentaliter eleuare. Ezech. j. Cunq eleuarent animalia: eleuabantur pariter et rote: hoc est dictu q aialia. i. viri perfecti eleuātur p cōtēplationē: et rote. i. simplices vel actiui: eleuant eorū exemplo per terrenorum contemptū et detestationem. Itē iustus est animal subiugatum scz deo et prelato: et potissime bonus subdit9: similis bobus et aliis que sunt aialia viribus humanis subiecta: et ad vtilitatē hoīm ordinata: sic simplices figurati in asino balaam. vt ptz Nume. xxij. quā dominus suus cōtra rationē vrgebat: et q̄ cū ꝑuis esset aial brutū: angelum melius q̄ ipse balaā q erat aial rōnale videbat: qd scz ipsuz dominū suū arguendo dicebat. Nōne inquiebat animal tuū ego sum: quare me percutis: ecce iā tercio? Sic vere balaam ariolus. i. mali superiores nō cessant asinas et aialia sibi subiecta. i. ipsos subditos suos pcutere et grauare: cū ꝑuis in veritate ipsi in simplicitate sua. angelū. i. deū melius videāt q̄ sui domini qui sunt rationabiles et discreti. Ipsi enim dicere possunt illis. Nōne aial tuū ego sum etc. Unde de tali subdito animali: potest dici illud. Ezech. x. Ipsuz est animal quod vidi subter. Item dico q iustus est aial dedicatum. Aliqua eñ animalia fuerūt antiquit9 diis gentiū dedicata. s. lupus: marti: pauo: iunoni: equus: soli. Sic vere iusti et maxime religiosi et clerici sunt deo dedicati et ipsius seruitio mancipati: figurati in aialibus mūdis q̄ diuinis sacrificiis erāt apta. Leuit. j. Et si vis cōpara tales boui: arieti: oui: et agno: et hedo. boui ppter maturā prudentiā. Arieti ppter cōstātiam. Oui propter lac. i. propter clemētiā. Agno ppter innocentiā. Hedo lasciuo ppter leticiā et diuine laudis armoniā. Uñ de ecclesiasticis deū laudantibus pōt dici illud Apo. vj. Audiui tanq̄ vocē in medio q̄ttuor animaliū. Itē iustus est aial cōturbatū. s. diuino timore: et obedētia superioris: similis camelo et pardo. qd est aial timorosuz: et tñ pulcrū maculis picturatū: sic iusti sunt timorosi et ppter virtutū colores sunt decori. Geñ. ix. Sit terror super aialia tua. Itē iustus est aial affectuosum et piū. q: s. naturale est oī aiali suū simile diligere: et catulos suos defendere et nutrire. Sic iusti se inuicez diligunt et pie alios nutriūt et alūt. Eccli. xiij. Oē aial diligit sibi sīle. Itē iustus est aial mūdū: et vtilitati aliorū cōgruū. Leuit. xj. Hec sunt aialia q̄ comedere debetis Et nota q i archa noe mūda aialia fuerūt plura q̄ immūda. q: s. de mūdis septena: de immūdis vo tātūmodo fuerūt ibi bina. Sic vo in archa eccl'ie plures dñt eē boni q̄ mali: et plures mūdi et sancti q̄ impii vel immūdi. ps. Aialia tua habitabūt in ea. Cui9 tñ ɔtrariuz est hodie. vñ iā pōt dici illud Sap. Pro natiōe aialiū produciτ terra muscas. Et Hiere. xij. Cōsumptū est aial et volucer. Cuius tñ deberet esse contrarium iuxta illud Exod. ix. cap. De aialibus filiorū israel nihil periit. Patet igitur quomō per aialia possunt intelligi viri iusti. Sed adhuc dico q nomine animaliū possunt intelligi viri peccatores et impii. Et sic dico q inuenio animalia

Bruta.
Muta.
Immunda.
Furibunda.

C ¶ Sic vere dico q peccatores sunt bruta p ignorātiā. Jude. j. Hi q̄cūq ignorāt blasphemabāt: et q̄cūq naturaliter tāq̄ bruta aialia norūt in his corrūpunt. Itē sunt muti p diuine laudis carētiā. Sap. xj. Immisisti eis multitudinē mutorū aialiū in vindictā. Itē sunt immūdi p luxuriā. Ideo bñ dr Leui. vij. Sanguinē oīs aialis nō sumetis in cibū. i. luxuriā immūdorū non sumetis in exēplū. Item sunt furibūdi p iracundiā. Uñ de simplicibus dr Abacuc. ij. Uastitas aialiuz deterrebit eos. Sufficit. cōpara Primos. equo qd est aial brutū. Scdos crocodilo lingua carente: qd est aial mutū. Tercios porco: qd est aial immūdū. Quartos leoni vl tigri: qd est aial seuū etc. Uide infra de bestiis. Et vide infra de sanctis aialibus cū quattuor faciebus.

Animus.

A Nota q animus accipitur pro

Corde.
Mente.
Anima.
Cogitatione.
Et pro interiori voluntate.

¶ Notabo igit q inuenio animū bonorū et aīm malorū. Et ideo primo de bono aīo aliqd disseram9. Et dicamus q sicut camera interior Mundius tenet. Tutius custodit. Honestius preparat. Sic animus et mens nostra vbi scz thesaurus diuine gratie debet esse repositus: debet Munde teneri per innocētie puritatē. Tute seruari p diligentie sedulitatem. Honeste ornari: per virtutum multiplicitatē. Et nota: q: sicut dicit Seneca episto. xlj. Anim9 prout a nobis tractatus est: ita nos ipse tractat. Phi eñ antiqui attendentes animū virtutem intellectiuam et cognitiuā habere: ipsum deum esse: et diuinā virtutē habere crediderunt. Et ideo ipsum virtutib9 ornauerūt. Sicut videt supponere Catho dicens. Si deus est animus nobis vt carmina dicūt. Hic tibi precipue sit pura mēte colendus. Seneca eñ episto. xxxj. Istius opinionis fuisse videtur. q scz animus humanus sit deus dicens sic. Animus inquit si rectus: bonus et magnus est: quid aliud hunc voces q̄ deum in humano corpore habitantem. Idem supponit epistola. xlj. circa principium. et episto. lxxxij. dicit. Quem inquit deorū sponsorem accepisti. eum qui neminem fallit animum boni ac recti amatorem. Et breuiter quia in animo hūano est illa vis rectitudinis que sinderisis nominatur: que cōtrariat naturaliter omi malo. Ideo quādā vim diuinam esse animū putauerūt: a quo hmōi rectitudinē emanare viderūt. Ut aūt istā opinionē ad veritatē aliqualiter reducamus potest cōmode sustineri: q rectus et bene ordinatus et morigeratus animus de9 dr. p eo q ad nullū malū inclinat: nulla fortuna vincitur tpalia cōtēnēdo supergredit: celestia meditat: et quasi deus mortalia cōtemplat et diis immortalibus. i. angelis cōformat. Geñ. iij. ca. Eritis sicut dii: scientes bonū et malum. Ideo bonum et rectum animum describens.

Seneca epl'a.lxvj.dicit sic. Animus inquit intuens ve
ra: peritus fugiēdoꝝ nō ex opiniōe: sed ex natura ꝑcia
rebus imponēs toti se inserēs mūdo: ⁊ in oēs eiꝰ actus
cōtemplationē suā mittēs cogitatiōibꝰ intētꝰ in aduer
sis inuictꝰ: neutri fortune submissus super oīa que
hic accidūt eminens imperturbatus intrepidus. infra
ctus: quem fortuita nec deprimant nec attollant. Ta⸗
lis inquit animus virtus est. Et vt breuius concludā:
ipse Sene in epistola.lxv. Talis est sapientis animus
qualis mundus super lunā. Mundus enim super lu
nam habet multas proprietates notabiles.s.

B Claritatem sine caligine
Serenitatem: sine nube.
Trāquillitatē: sine turbine.
Perpetuitatē. sine corruptiue
Celi ꝓpinqtatē: sine elōgatiōe
Sitꝰ sublimitatē: sine depssiōe

Sic & bonꝰ ⁊ sctūs ani
mꝰ hꝫ claritatē ꝓsperita
tis ⁊ sapie. Umbra ei
terre .i. amor terrenoꝝ
nō ascēdit ad insterti⸗
ciū animi sapiētis: vt
ibi noctē ignorantie possit causare ⁊ lumē sapiētie per
turbare. vnde Salomon dicebat. Eccl'es.ij.c. Propo⸗
sui a vino abstinere carnē meā: vt trāsferrē animū meū
ad sapientie lucē. Un̄ de sapiēti animo loquitur Sene
ca epl'a.lxxviij. Si animus inquit tibi in visum esse so⸗
let suadebis: docebis. audies queres. recordaberis. di⸗
ces. Quod est cōtra multos qui scꝫ nō videnť habere i
animo sapiētie claritatē qꝛ scꝫ vmbra terreni amoris
ipsoꝝ animos taliter obtenebrauit ꝙ nullū bonū vo⸗
lunt audire: nihil vtile sciunt dicere: nihil arduū volūt
querere; in dei operibꝰ nolūt meditari: dei beneficioꝝ
nolūt recordari. Unde ꝓcerto iste animꝰ non est supra
lunā .i. supra rerū mutabilitatē positus: sꝫ infra potiꝰ
constitutus: Et ideo tenebris inuolutus. Judith. xiiij.
Turbati sunt animi eorum valde. ¶ Item debet bonꝰ
animus habere. Serenitatē ⁊ trāquillitatē immoderā
tie. Sicut enim supra lunam non est turbo ventus vel
alicuius varietatis motus: Sic in bono animo non
debet esse aliquis motus malus: scilicet motus tristi⸗
cie; quia merore animi dicitur spiritus. Nec motꝰ ira⸗
cundie. Prouerb.xvj. Qui dominať animo suo: melior
est expugnatore vrbium. Item debet habere duratio⸗
nem perseuerantie. Res enim que supra lunam sunt:
sunt incorruptibiles ⁊ eterne. Sic animi bonorū per
perseuerantiam sunt durabiles: ⁊ per fortitudinē im⸗
mortales. Sicut enim illa nō subsunt elementaribus
passionibus: sic nec animi bonorū subsunt viciorū al⸗
terationibus. Ideo constanti viro dicitur Thobie.v.
forti animo esto; in proximo est vt a deo cureris. Un⸗
de Seneca dicit episto.lxv. Quem in mundo deus lo
cum obtinet: hunc in corpore animus. Seruiant dete
riora melioribus ⁊ fortissimus stet aduersus fortuita.
Item debet habere sublimitatē eminētie. Debet eñ
animus sursum esse ad deū erectus: ⁊ ad affectanda et
contēplanda celestia sublimatus: ⁊ ab inferioribus se
gregatus. Tamen Seneca. Ualidiorem inquit animū
excelsiorē ⁊ ampliorē facit virtus. Nā cetera cupidita⸗
tes irritāt: animū deprimūt: ⁊ cum videntur attollere
inflant: qꝛ reuera animus mundanoꝝ: quos eterna fa
ciunt cupidos ⁊ auaros: nunꝗ̄ est nobilis ⁊ excelsus:
sed superbus potius ⁊ inflatus. Nec se excuset aliquis
dicēdo .s. se nō sufficere ad animū suū ad cōtemptū ter⸗
restriū: ⁊ ad meditationē celestiū erigendū: qꝛ non est
aliquis quātūcunq; rusticus vel pauper vel ignarus:
quin virtuosū animū possit habere ⁊ mentē suam de
inferioribꝰ ad superiora leuare. vnde Sene. epl'a.lxvj.
Potest inquit ex casa .i. ex paupere domo vir magnus
exire. et ex deformi humiliq; corpusculo: formosus ani
mus atq; magnus. Et quosdā ita fortuna generare vi
detur vt approbet posse virtutē in omni loco nasci. Et
in epistola.xxxj. Animus inquit tam in quiritē roma
num ꝗ̄ in libertinū ꝗ̄ in seruum potest cadere. Quid
est eques aut libertinus aut seruus nomina ex ambi⸗
tione: aut iniuria nata: subsilire in celum ex angulo li
cet. Sic igitur patet quid est proprie bonus animꝰ Et
qualem debet habere animum homo iustus.

Si vis adhuc nota ꝙ boni habent animum.
Pronum seu voluntarium ad obediendum.
Unum ad consentiendum.
Equum ad iudicandum.
Firmum ad tollerandum.
Letum ad spiritū exultandum.
Amarum ad penitendum.
Circūspectū ad cognoscendum
Fortem ad operandum
Tristem ad meditandum.
Audacem ad repugnandū.
Purgatū ad mundeviuēdū.
Preparatū ad deo cōplacēdū.

¶ Sit igiť in aīo ꝓ⸗
nitas obediētie. Exo C
di.xxxv. Ōis volunta
rius ⁊ ꝓno aīo offe⸗
rat dn̄o. Et .j. Paral.xxviij. Tu aūt salomō serui ei cor
de ꝑfecto ⁊ aīo volūtario. Itē sit ibi vnitas cōcordie et
amicicie: sicut de illis q̄ cōtra holofernē .i. ꝯtra diabo
lum superbū rebellauerunt: dicit Judith.j. ꝙ oēs vno
aīo cōtradixerūt ei. Itē sit ibi equitas oīs iusticie ad
iudicādū Judith.vij. Equo aīo estote fratres. Itē sit ibi
firmitas ꝑseuerātie ⁊ obediētie. Thob.v. forti aīo esto
in ꝓximo est vt a deo cureris. Itē sit ibi hylaritas gau
dij ⁊ spiritalis leticie. qꝛ sicut dꝛ Prouer.xvij. Animus
gaudēs: etatē floridā facit. spūs vero tristis desiccat ossa.
Itē sit ibi amaritudo cōtritiōis ⁊ pnie .j. Reg.j. Cum
esset anna amaro aīo: orauit dn̄m flēs largiter. Et de
dauid q̄ signat xp̄m: dꝛ .j. Reg.xxij. ꝙ oēs q̄ erāt oppres
si ere alieno ⁊ amaro aīo cōuenerūt ad eū: ⁊ factus est
eoꝝ princeps. Itē sit ibi limpitudo circūspectiōis ⁊ sa
piētie. Eccl'e.vij. Lustraui vniuersa in aīo meo vt sci⸗
rē cōsiderare ⁊ querere sapiētiā. Itē sit ibi fortitudo bo
ne operationis ⁊ efficacie: vn̄ Sene. epl'a.lxxvj. Ualidū
animū facit virtus. Itē sit ibi mestitudo timoris medi⸗
tatiōis ⁊ spiritalis tristicie. Sicut de hester legiť. He⸗
ster.xv. ꝙ roseo colore vultu ꝑfusa ⁊ gratis ⁊ nitentibus
oculis celebat animū tristē. Itē sit ibi magnitudo vigo
ris ⁊ audacie: sicut de illo audaci iuuene dꝛ .ij. Mach.
vij. ꝙ mirabanť oēs adolescētis aīm quo scꝫ penas cō
tēnebat ⁊ antiocho cōtradicebat. Et de mr̄e eiꝰ dꝛ ibi⸗
dē ꝙ feminee cogitatiōi: masculinū aīꝫ inserebat. Itē
sit ibi sanctitudo nitoris ⁊ mūdicie. Jaco.iiij. Purifi⸗
cate corda duplices aīo. Itē sit ibi pulcritudo decoris
⁊ honeste apparētie. Prouer.xv. Hois est ꝑparare ani
mū. Et hec sufficiāt de aīo virtuoso. De aīo vero malo⸗
rum viciosō possumꝰ notare. ꝙ mali dicunť habere aīm. D

Effrenatum.
Eneruatum.
Desolatum.

¶ De aīo effrenato: crudeli ⁊ ira
to. dꝛ .ij. Macha. ix. ꝙ antiochus
ignē spirās aīo in iudeos iussit ac
celerari currū. De aīo molli ⁊ eneruato dꝛ. Eccli.vij. No
li esse pusillanimis in aīo tuo. De aīo vero tristi ⁊ de⸗
solato dꝛ. Prouer.xv. ꝙ in merore animi deijciť spūs.
Sufficit. vide īfra de corde: de volūtate: de mēte: qꝛ hic
nō dilataui me ꝑ exēpla ⁊ figuras grā ⁊ cā breuitatis ⁊c.

Anna.

Nota ꝙ tā in scriptura ꝗ̄ extra sit cōiter A
mētio de quinq; mulieribus dictis Anna.
Inuenitur enim.

Anna mater samuelis.
Anna filia fanuelis
Anna vxor raguelis.
Anna cōiunx thobie.
Anna mater marie.

¶ Igiť ꝑ annā interꝓtatur
grā rn̄dēs vel donās: vel do
natio pōt intelligi grā diuina: q̄ .s. dꝛ rn̄dēs donās: vel
donatio: qꝛ grā glīe correspōdet: a deo solo dať: et oīa
bona donat. Jaco.j. Oīne datū optimū: ⁊ oē donū ꝑfe⸗
ctū desursū est. Et reuera istō nomē .s. āna diuina grā
videť cōpetere q̄nq; generibꝰ ꝑsonaꝝ. qꝛ reuera ista est

Mater obedientium
Filia deū cōtemplātiū.
Uxor deū in pauperibus
pascentiū ⁊ nutriētiū.
Cōiūx discretoꝝ ⁊ ꝯsiderātiū.
Genitrix amaroꝝ ⁊ penitētiū.

¶ Dico igiť ꝙ diuina
grā cōcernit obedien⸗
tes. Et sic ista est anna
mater samuelis q̄ in⸗
terꝓtať exaudiēs deū.
qꝛ reuera grā diuina
illis ꝓprie mater est: q̄ deū ⁊ dei mādata obediēdo ex⸗
audiunt prompto corde .j. Regum.j. Concepit anna
⁊ peperit

et peperit filiũ:vocauitqꝫ nomē eius samuel.¶ Item gratia ꝑtinet ad deũ cōtēplātes.Et ista est anna filia fanuel.que interpretaꝛ ꝯtemplans deũ:Et ista est que iesum recepit in vlnis.Luc.j.vñ de ista dꝛ ibi.Nō erat anna ꝓphetissa filia fanuel:que no discedebat de templo seruiēs deo die ac nocte.Quia reuera anna.i.diuina grā ꝓphetissa diciꝛ.qꝛ facit meditari futura:Et dꝛ filia fanuelis.qꝛ facit cōtemplari eterna:Et diciꝛ processisse in diebus suis.qꝛ facit hoīem ꝑseuerare.Et dꝛ a templo nō discedere:qꝛ facit deo seruire ⁊ deũ orare.
¶ Item gratia concernit cōpatientes Et ista est anna vxor raguelis q̄ interpretaꝛ pascens deũ:qꝛ scꝫ grā illorũ est vxor ⁊ socia:qui deũ in ꝑsona pauperũ pascunt. Thob.vij.Uocauit raguel annā vxorē suā.acsi diceret ꝙ vir pius.⁊ cōpastor:⁊ nutritor pauperũ. tute potest diuinā grām inuocare.¶ Itē grā cōcernit discretos viros ⁊ oīa cōsiderātes qꝛ scꝫ discretio ⁊ cōsideratio non possunt haberi sine anna.i.sine gratia diuia mediāte Et ista est anna vxor thobie qꝛ thobias interpretaꝛ cōuertēs:significās illos qui dei gratia mediāte ⁊ cooperāte ad ꝯsiderationē vniuersorũ ꝑ discretā sapientiā se cōuertunt Thob.j.Accepit thobias annā vxorē de tri
B bu.suo.¶ Itē grā ꝑtinet ad amaros corde ⁊ penitētes qꝛ scꝫ sine anna.i.sine grā dei:amaritudo ꝯtritiōis ⁊ penitētie non habetur.⁊ ista ē anna mr̄ Marie qꝛ maria interpretaꝛ mare amarũ:significās penitētes quorũ ē grā dei inaꝛ.Et de hac āna p̄t accipi illō qō de pria anna dictum ē.j.Reg.j.Cũ esset anna amaro aīo.orauit dñm flens largiter ¶ Uel si ꝑ annā vis accipere aliquā sanctā virginē:vel personā:vel etiā animā. Dic ꝙ ista debet esse Mater obedientie ⁊ subiectiōis quo ad fanuelē.Filia diuine sapientie ⁊ contēplationis:quo ad fanuelem. Uxor clementie ⁊ pie pauperum nutritiōis quo ad raguelem.Coniunx ⁊ anna prudētie: ⁊ considerationis quo ad thobiā.Genitrix penitentie ⁊ cōtritionis:quo ad Mariā: Allega ad singula sicut supra

A **Annus.** Nota ꝙ annus est spaciũ tēporis cōtinētis duodecim mēses ⁊ solis ꝑ duodecim signa ꝑgrationes: Et breuiter cũ annꝰ denotet mihi duratiōnē ⁊ tēpus.possũ notare ꝙ in scriptura annꝰ pōt significare tēpora vniuersa siue bona fuerint siue mala. Nota igitur ꝙ in scriptura reperitur annus.

- Laboris et afflictionis.
- Doloris ⁊ contritionis.
- Ualoris et perfectionis.
- Timoris ⁊ punctionis.
- Meroris et turbationis.
- Fetoris ⁊ corruptionis.
- Horroris et dānationis.
- Dulcoris ⁊ saluationis.

Annꝰ laboris signat statũ vite p̄sentis qui ē primꝰ ⁊ principiũ alioꝝ Iuxta illud Exo.xij.Hic annꝰ primꝰ erit in mēsibus anni Et iste annus ad litterā currit per quatuor tēpora scꝫ.

- Uer.
- Estatē
- Autumnũ.
- Et hyemē.

Quātũ ad elemēta.Uel ꝑ quatuor etates.s.pueritiā iuuētutem senectutē ⁊ seniũ.q̄tũ ad corpa Uñ de tp̄e huiꝰ vite diciꝛ in ps.Dies annoꝝ nostroꝝ in ip̄is septuagīta annis Si aũt i potētatibus octuagita anni ⁊ ampliꝰ eorũ labor ⁊ dolor.Et istud tēpus ꝓprie figuratur in sex annis laboribus humani:de q̄bus dꝛ Leui.xxv.Sex annis seres agrũ tuum et sex annis putabis vineam tuam Septimo vero anno cessabis serere et metere.q.d.In senario annorum vite presentis laborabis.In septenario vero future quietis a labore cessabis:vnde de breuitate illius vite:dicitur Iob.xvj.Ecce breues anni transeunt ⁊ semitā per quam non reuertar ambulo: Nota ꝙ annus constat ex duodecim mēsibus.⁊ duodecim constat ex quatuor:et tribus:⁊ q̄nqꝫ Quia scilicet annus presentis vite cōstant ex quatuor elementis quo ad corpus ex tribus potentijs quo ad animam.ex quinqꝫ sensibus quo ad compositum vtriusqꝫ vnde de muliere.s.de natura humana diciꝛ Mat. ix.ꝙ sanguinis fluxum patiebatur.xij.annis. ¶ Annꝰ
B doloris signat statum penitentium Et iste status penitentium figuratus est in.xl.annis in quibus māserunt filij israel in deserto.vnde Ioh.ij.dicitur.ꝙ.xlvj.annis edificatũ est templũ:qꝛ.s.templũ mentis ꝑ pniam cōstruitur.qñ.xl.ānis pnie:⁊ sex annis opus mīe fabricatur.vñ Actuũ.vij.dꝛ de moyse ꝙ ipse erat potēs in operibus ⁊ in v̄bis cũ impleret ei.xl.ānoꝝ tēpꝰ.Et de hoc etiā Neemie.ix.dꝛ ꝑ.xl.annos pauisti eos ⁊c.Annꝰ valoris signat statũ virtutis ⁊ grē.Et iste status pōt proprie ꝯparari anno vni: annis duobus:annis tribꝰ:annis quattuor:annis quinqꝫ:annis sex:annis septē. Anno dico vni:qꝛ iste status cōtinet cōcorditer pacis ⁊ cōcordie vnitatē:charitatis ⁊ amicicie binitatē:sancte fidei trinitatē:cardinaliũ virtutum quaternitatē:cohibitiōis sensuũ quinitatē:operũ mīe sextitatē:sacramētorum ecclesie septitatē.¶ Dico igiꝛ ꝙ in statu virtuoso est vnus annus.i.vnitas pacis ⁊ concordie. Esa.xxj. C
Adhuc in vno anno quasi in anno mercēnarij auferet oīs gloria cedar ⁊ reliquie sagitarioꝝ. q.d. In vnitate pacis auferunꝛ sagitte oīs cōtrouersie ⁊ diuersitatis.ꝙ ibi sint duo anni duplicis charitatis ⁊ amicicie patet Hiere.xxviij.vbi dꝛ. Cōstringā iugũ nabuchodonosor regis babylonis post duos annos dieꝝ.i.cōfringā diaboli iugum post duplicis charitatis cōplementũ. Itē ꝙ ibi sint tres anni fidei trinitatis :ptꝫ.iij. Reg. x. vbi dꝛ.ꝙ classis salomonis semel ꝑ tres ānos ibat in tharsis:⁊ inde apportabat aurũ. Aurũ em̄ sapientie et gratie acquiritur: qñ in anno ꝑfectionis trinitatis: fides crediꝛ ⁊ impleꝛ ⁊c.dic sicut de alijs. ¶ De anno igitur D
id est de statu virtutis ⁊ grē.pōt dici illud qō de p̄ceptꝭ dei dꝛ.Prouer.iij.Longitudinē dieꝝ ⁊ annos vite ⁊ pacē apponent tibi.Iste aũt annus figuraꝛ in anno septimo:vbi fiebat relaxatio seruoꝝ ⁊ remissio tributoꝝ:qꝛ scꝫ in septenario virtutum seruitus culpe remittitur ⁊ tributũ oīs nequicie relaxaꝛ.Exo.xxj.Sex ānis seruiet tibi.septimo egrediet liber.Annus timoris et punitionis signat mortem ⁊ diē iudicij ⁊ executionem dei sententie.De morte enim dicitur in p̄s.Deficit in dolore vita mea:⁊ anni mei in gemitibus.De iudicio v̄o dicitur.Esa.lxiij. Dies vltōis in corde meo:annus retributionis meeviuit.Annus fetoris:erroris:vel corruptionis:signat statum peccati ⁊ nequitie.p̄s.Que pro nihilo habentur eorum anni erũt. Et alibi.Defecerũt in vanitate dies eoꝝ:⁊ anni eoꝝ cum festinatione.Annus horroris signat statum dānationis eterne penalitatis ⁊ miserie.De quo Apocal.xx.dicitur. Nō serpens antiquus dyabolus apprehensus:positus est in carcerem ⁊ ligatus per annos mille.Annus splendoris seu dulcoris signat statum eterne saluationis ⁊ leticie.De quo in p̄s.Cogitaui dies antiquos:⁊ annos eternos in mente habui.Et alibi. Benedices corone anni benignitatis tue: ⁊ campi tui replebũtur vbertate.Et ista figuratur in anno iubileo: vbi fiebat plena remissio ⁊ redemptio ⁊ hereditatis restitutio. Sic in āno glorie oīs reatus remittiꝛ.⁊ hereditas paradisi restituiꝛ.⁊ requies perpetua possidetur. Eccl.xxvi. Annos vite in pace impleuit ⁊c.Uide infra de duodecim mensibus titulo de Mense vel de duodecim.

Annũciare. Idem est ꝙ intimare. narrare. p̄dicare.reuelare.declarare.Et est duplex anũciatio.ꝑut ad p̄sens occurrit.s.cōfessionis ⁊ predicationis.Cōfessiōis de quo in p̄s. Iniq̄tatem meā annũciabo ⁊ cogitabo ꝓ pctō meo.Item predicationis.De hac Ecclia̅stes.x.Qui habet pēnas annũciet sniam.Item est anunciatio angelice cōsolationis.Luc.ij.Annũcio vobis gaudium magnũ:qꝛ natus est vobis hodie saluator mundi. Quia ergo annũcio magis supponit pro predicatione.ideo exponamus illud.Esa.lviij.Clama ne cesses:quasi tuba exalta vocē tuam.annuncia populo meo scelera eorum:et domui iacob peccata eorum.In quibus verbis ostenditur. ꝙ quilibet predicator debet habere Sedulitatis prosecutionem.Clama ne cesses.Autoritatis prolocutionem. Quasi tuba exalta vocem tuam. Asperiatis repre- A

B hensionē. Annūcia populo meo. ꝛc. ¶ Habeat igit̃ di ligentie sedulitatē. Ne cesses inquit. Nā sicut videm⁹ ꝙ corpa celestia nunꝗ̄ cessant a motu ꝛ cursu: sicut pa tet de sole ꝛ luna ꝛ de stellis: immo cōtinue incessan ter ꝛ perpetuo circūeunt ꝛ mouent̃: vt sic per ea obscu ra illuminentur: viuentia vegetent̃: ꝛ tota rerꝫ machi na in suo ordine cōseruet̃. Sic vere charissimi: predica tores spūales ꝛ celestes: ꝛ etiā alij sancti viri nō cessant circūire ꝛ currere ꝑ bonorꝫ operū sedulitatē: ꝛ per iniū cti sibi officij executiuā agilitatē: sicut patuit de pau lo ꝛ primis ecclesie predicatoribus ꝛ fundatoribus: q̄ continue ꝙ̄diu vixerunt: laborauerūt: circuierūt: predi cauerunt: ita ꝙ suis doctrinis: influētijs ꝛ exēplis mū dū illuminauerūt: vegetauerūt: ꝛ spūaliter nutrierūt. Nō cesses ergo filijs formice: q̄ non cessat in estate dis currere: ꝛ cū magnis laboribus grana ad cauernā suā trahere: vt inde possit vitā in hyeme supportare. Sic vere predicatores nō debent cessare discurrere predicā do: vt grana. i. aīas possint ad cauernā trahere paradi si. ꝛ vt inde possint tanta merita acquirere: ꝙ in hye me. i. in statu post mortē vitā valeāt glorie reportare. Clama ergo ne cesses. j. Reg. vij. Ne cesses pro nobis clamare ad dn̄m. Incessanter em̄ debem⁹ clamare ad dn̄m. s. ad deū per orōnē: ad ꝓximū per p̄dicationē: ad nosmetipsos per confessionē. Et hoc est cōtra multos q̄ reuera officiū predicationis vel laborē bone opera tionis nō cōtinuāt nec frequentāt: sed potius ipsum discōtinuāt: ꝛ in ipso deficiūt atqꝫ cessant. Vn̄ recte vi detur ꝙ multis accidit sicut fluuio qui a suo incessabi li cursu aliquotiēs retardat̃. Dicit em̄ Isido. ꝙ est q̄dā lapis preciosus dictus achates: q̄ si ad fluuiū applica tur: facit euꝫ desistere ꝛ cessare ab ordine cursu ꝛ fluxu facitqꝫ arrestare: ꝛ quasi perviolentiā retroire. Et ideo vt ait: magi isto lapide solēt vti. Reuera charissimi: ta lis lapis videt̃ esse amor huius mūdi: ꝛ appetitus va ne laudis: viciū negligentie: ꝛ ꝓsperitas mūdana. Nā ꝙ̄uis aliqs sit fluui⁹ currēs ꝛ nō cessans. i. ꝑsona dili gēs: sedula: sollicita: ꝛ bonis laborib⁹: cursib⁹: motib⁹ predicationib⁹: ꝛ annūciationibus: ꝛ opibus dedita: ꝛ maxime in speciali p̄dicationis officio deputata: si tn̄ iste lapis achates. i. amor mūdi vana gloria ꝛ viciū ne gligentie ei adiūgit̃: statim per incōstantiā: ꝛ ꝑ impse uerantiā a cursu ꝛ motu suo desistere cōprobat̃: et per vicia ꝛ peccata a cursu ꝛ ꝓfectu bonorꝫ operū retrouer tit̃: qđ maxime patet de multis modernis predicatori bus: q̄ nō predicant nisi vt possint habere glorā ꝛ pro speritatē: qđ patet q: nō curant de pauperibus: sed de diuitibus: nō apparent in aduersis sed in ꝓsperis: nō frequentant populū pauperem: sed magis diuitē atqꝫ pinguē. Et si qn̄qꝫ ad ꝓsperitatē ꝛ prelationē veniunt tūc ab istis laboribus retrocedunt: figurati in iordane Josue. iij. Qui cū recto incessāter itinere ad mare flue re cōsueuisset: ip̄e tn̄ ecōuerso stetit ꝛ etiā retrocessit: ꝛ principē Josue cū suo populo trāsire permisit. Sic ve re multi sunt: q̄ ꝙ̄uis cōtinue habeāt incessanter ire: fluere: ꝛ per bona opera currere versus mare. i. ad flue tiā paradisi: ꝛ circa iniunctū sibi officiū laborare: ipsi tamen ecōtrario retrocedunt per vicia ꝛ peccata: ꝛ po tissime ꝑ obstinationē: ꝛ ad cōtraria negocia se conuer tunt: vn̄ in p̄s. Mare vidit ꝛ fugit ior. cōuer. est retror sum. Nā tales qui deberēt esse mare per amaritudinē ꝛ contritionē q̄ deberent esse iordanis: qui interpreta tur riuus iudicij. i. seipsos iudicantes ꝑ discretionē: et alios irrigantes per cōpassionē ꝛ predicationē: stant hodie ꝛ sistunt: ꝛ cessant a fluxu bonorꝫ operū per defe ctum ꝛ discontinuationem: ꝛ etiā cōuertunt̃ retrorsuꝫ per obstinationē ꝛ desperationē: ꝛ ꝑ principiū secula rium applausum ꝛ adulationem: ꝛ ꝑ suorū criminuꝫ dissimulationē. Nō sic charissimi nō: nō sistamus: sed curramus: nō cessemus: sed laboremus: nō cursuꝫ no strū discōtinuemus: ſꝫ ipm̄ incessanter ꝛ iugiter freque temus. Nō cesses ergo: ſꝫ clama: q: s. incessanter ꝑ orō nē. cōfessionē: gratiarꝫ actionē: ꝛ predicationē: ꝛ proxi morū informationē: debem⁹ vociferare ꝛ clamare. p̄s. Annūciate de die in diē salutare eius. i. incōtinue ꝛ in cessanter. Et Hiere. xxvj. Annūciās festin⁹ veniet. Si miles et seraphin. Esa. vj. Qui nō cessant quotidie cla mare sine fine dicētes. sctūs sanctus. Clama ne cesses. ¶ Scđo debem⁹ habere eloquētie autoritatē. Quasi tuba inq̄t exalta vocē tuam. Qr̄. s. platus: iudex. p̄di ca tor: ꝛ annūciator: debet habere vocē autenticā ꝛ tuba lem. Nā sicut tuba sollicitat in prelijs: letificat in con uiuijs: tristificat in supplicijs: ꝛ cōuocat i diuinis offi cijs. Sic vere tuba predicationis excitat auditores ad preliandū contra tētatiōes: inuitat ad paradisi conso lationes: deterret per cōminationes: letificat ꝑ ꝓmis siones. Cōuocat ad dei officia. cōdēnat. i. cōdēnandos iudicat. s. peccatores ad inferni supplicia. Qr̄ sicut vi demus ꝙ tuba est stricta a parte tenentis: ꝛ lata a par te aliorū. Tuba etiā nō debet esse plena sed vacua: alr̄ nūꝗ̄ sonaret. Sic vere ille q̄ tubā predicatiōis tenet ꝛ portat: dꝫ a parte sua habere strictiorē partē: alijs tra dere largiorē: q: primo scꝫ ipse debet facere post doce re. Plenitudinē etiā mūdane ꝓsperitatis nō dꝫ habe re: sed magis vacuitatē volūtarie paupertatis. Et sic tu ba sua peroptime resonabit: quasi tuba ergo exalta vo cē tuā. Osee. viij. In gutture tuo sit tuba quasi aquila sup̱ domū dn̄i. Quasi aquila inq̄t. Sicut em̄ aquila hꝫ vocē roborātē: sonorā: ꝛ clamorosam intantū: ꝙ aues predales ipsam audiētes: ita deterrent̃: ꝙ illa die non audent secure irruere: nec sibi predā acquirere: vt dicit Pli. Sic vere predicator charissimi: q̄ reuera dꝫ aquile cōparari: ꝛ ꝓpter visum clare discretiōis: ꝛ ꝓpter vola tum alte cōtēplatiōis dꝫ habere vocē autenticā: cōmi natoriā ꝛ clamorosam. ita ꝙ aues p̄dales. i. mūdi p̄nci pes: vsurarij ꝛ raptoresqꝫ: ita debēt eū timere: ꝙ audita eius voce: monitiōe: doctrina. ꝛ correctiōe: ab irruitio ne crudelitatis ꝛ capacitatis debēt totaliter abstinere Tales sunt figurati Apoca. viij. vbi dr̄. Vide ꝛ audi vo cem vnius aquile volātis ꝑ mediū celū clamātis: ve ve ve habitantibus super terrā. vbi ostendit̃ ꝙ tales de bēt habere. Cōtemplationis celsitudinē. Volantis in tellectiōis limpitudinē. Aquile iurisditiōis rectitudi nē: q: debēt volare ꝑ mediū celū. Predicationis certi tudinē. q: s. debēt dicere ꝛ clamare maledictiōes q̄ pec catoribus sunt finaliter infligende: dicēdo ve ve ve ha bitantibus in terra ve. s. in mortis supplicio. ve in tre mēdo iudicio. ve insuper in inferni exterminio. Quasi tuba ergo exalta vocē tuā. Sꝫ prohdolor charissimi: est hodie contra multos predicatores: quorꝫ vox nō vi detur similis tube: sed fistule. q: s. nō loquit̃ autentice deterrēdo: ſꝫ loquit̃ palpatice adulādo: non accipiunt partē strictā sed potius partē latā. Nō sunt etiā vacui per terrenorum contemptū. sed potius ipsi sunt pleni per eorum desideriū ꝛ affectum. Et ideo vox taliuꝫ ho die nō percipitur: nō timetur: non auditur: nō reuere tur. Isti enim dicunt ꝛ nō faciunt. ꝛ qui predicant non furandū furantur: assumentes testamentū dei per os suuꝫ. Ipsi vero gloriantur in malicia: ꝛ odiūt ꝛ fugiunt disciplinā. Et ideo verū est hodie verbū Grego. in ome lia. qui dicit ꝙ loquētis autoritas perdit̃. qn̄ vox opere nō iuuatur. Nō em̄ annūciāt tristia: sed leta: nō displi centia: sed placentia: nō veritatē: sed palliatā adulatio nibus falsitatē. Osee. iiij. Populus meus in ligno suo interrogauit. ꝛ baculus suus annūciauit ei. Per bacu lū enim ꝛ lignum siccum: intelligitur predicator inde uotus: qui more baculi alios adulando sustentat. Nō sic ergo charissimi nō: sed habeamus. locutionis auto ritatem: vnde de tali autētica annūciatiōe dr̄. Hiere. xxxiij. Clama ad me inquit predicator ad populū: ꝛ an nūciabit tibi grādia ꝛ firma q̄ nō scis. Quasi tuba ex alta vocē tuā. p̄s. Eleuauerūt flumina vocē suā. ¶ Ter tio dico. ꝙ prelatus vel predicator dꝫ habere correctio nis asperitatē. qđ ostēditur cū dicit̃. Annūcia populo meo scelera eorꝫ ꝛc. Ad tales em̄ ꝑtinet subditis ꝛ audi toribus defect⁹ suos ostēdere: ꝛ ipos corrigere: arguere ꝛ castigare

et castigare. Sicut enim dicit Isido. Augures dicunt q cornix hz virtute presagiatiuā. Nā sm ipsos cornix suis cantibus: gestibus τ motibus abscōdita pericula denunciat: τ etiā futura incōmoda manifestat. Sic vere pdicatores ad modū cornicis debēt esse nigri per humilitatē: τ p abstinētie macerātē asperitatē. ps. Nō patientes erūt vt annūciēt. Occulta pericula latibula τ incōmoda vicioꝝ in peccatoribus arguēdo: ostendēdo: cōminādo: τ corrigēdo. Annūciare futura incōmoda. s. mortis: iudicij: τ inferni: eis debēt veraciter declarare. Annūcia ergo populo meo τc. Ut sic talis possit dicere illud Michee. iij. Repletꝰ sum fortitudine spiritus dei τ virtute: vt annūciem iacob scelus suū: τ israel peccatū suū. Et ista proh dolor sunt cōtra multos predicatores: qui vere modernis tpibus: vel nō volunt vel nō audēt dicere veritatē. Nō audēt dico. q. s. hodie de auditoribꝰ sermonū verificatū est illō verbū Amos v. Oderūt in porta corripiētē: loquentē pfecte abominati sunt. Moderni enim nō diligūt correctores: sz adulatores: nō castigātes: sed blādientes: nō crimina improperātes: sed defectus occultātes τ excusantes. Nā breuiter nullus pōt hodie cōtra mūdi peccatores aliquid dicere: quin ab eis odiatur: persequaƭ: diffameƭ: τ impugnetur. Gal. iiij. Inimicus factus sum vera dicens vobis. Dicit autor de proprietatibus. Est quedā fera noie louide: magnitudine bouis: q in boemia reperiƭ: q cū a canibus vel venatoribus psequiƭ: in quodā folliculo subtus mentū miro modo calefacit aquā dū currit: quā sc3 aquā super canes τ venatores proijcit τ quicquid tāgit depilat τ exurit: τ sic canes τ venatores fugere: τ a psecutiōe sua desistere cōpellit. Reuera charissimi: tales fere sunt hodie multi peccatores: q vere ipsi nolunt q aliqs venator vel canis. i. aliqs prelatus vel predicator ipsos persequaƭ: mordeat: corrigat: vel reprehendat: qd si forte fecerint statim adhibent aquā calidā τ ardētē. i. verba iniuriosa: diffamatoria: τ puersa q contra ipsos occulte τ publice fulmināt: proijciūt: atqz mittūt: τ sic ipsos cōpellunt fugere: τ a persecutione predicatiōis aut correctionis desistere τ cessare. Nā sicut dr Prouerb. ix. Qui arguit derisorē: ipse sibi iniuriā facit. Ipse dico sc3 derisor. Nā sicut dr Prouerb. xv. Nō amat pestilens eum qui se corripit. Isti ergo non audent corripere. Iterū alij nō volūt. Et isti sunt adulatores qui nō querūt nisi palpare: adulari: τ adulatoribus τ auditoribus cōplacere. Esa. xxx. Loquimini nobis placentia. Isti enim nituƭ annūciare nō displicētia: sed ꝓspera nō aspera nec aduersa: figurati in falsis prophetis: de quibus dr. ij. Paral. xviij. Ecce oēs vno ore bona regi annūciāt. Nō sic charissimi nō: sed habeamus asperitatē correctiōis: autoritatē locutionis: sedulitatē cōmotionis: τ ita erimus boni annūciatores τ pdicatores. vñ ps. Ut annūciēt oēs predicatiōes tuas in portis filie syon. Et si adhuc volumus notare: possumus dicere: q nos debemus annunciare τ dicere. Aliqua deo: aliqua presbytero: aliqua ꝓximo. Deo enim debemus annūciare propriā necessitatē in orōne. Deus vitā meam annūciaui tibi posuisti lachrymas meas in conspectu tuo: presbytero ꝓpriā iniquitatem in cōfessiōe. Hiere. iiij. Annūciate in iuda τ in hierl'm auditum facite. Iuda interpretatur confitens. Et illud ps. Quoniā iniquitatē meā annūciabo: τ cogitabo p peccato meo: dei sublimitatē ꝓximo: τ proprie salutis vtilitatem in predicatione. Esa. lij. Q pulcri sup mōtes pedes annūciātis τ predicātis pacē annūciātis bonū predicātis salutē. Et sic notabo q predicator dz alijs de deo annunciare

Diuine laudis magnificentiam.
Dei operum omnipotentiam.
Dei iudicij duram iusticiam.
Celestis glorie munificentiam.

¶ De laude dei dr in ps. Dñe labia mea aperies: τ os meū annūciabit laude tuā. De operibꝰ dei dicit in ps. Annūcient opera eius in exultatione. De iudicio τ iusticia diuina dr in ps. Os meū annunciabit iusticiam tuā: tota die salutare tuū. Et Hiere. lj. Annuncient in syon vltionē dñi dei vestri τc. De gloria vo eterna dicitur Joh. j. Annūciamus vobis vitam eternā. Et ibidē Annūciamus vobis qm deus lux est: τ reliqua similia Uide infra. vbi. Annunciare. Dicere. Docere. Predicare. Annumerare. Uide de numerare.

Ante. Nota q ante quādoqz signat tps: qñqz ordinē: qñqz locū. Uel añ: qñqz signat tpaliter: qñqz presentialiter: qñqz ordinaliter. Ergo dicamꝰ primo. signat igiƭ añ tpaliter loquendo. quo ad. A

Deum: eternam durationem.
Mundum: mortalem conditionem.
Uirum iustum: animi preparationem.
Uirum doctum: cautele adhibitionem.

¶ Ante enim idē est q priꝰ. Et signat illud qd aliud habet in tpe pcedere: τ illud qd in ordine tpis dz alijs anteire. Et q deus precedit tpa rōne eternitatis: psens vita pcedit futurā rōne mortalitatis: q sm apl'm. j. Corin. xv. Prius qd aiale est: deinde qd spirituale est iustꝰ preparat. i. ante parat animū rōne necessitatis: prudēs preuidet factū vel negociū p cautelā sagacitatis. Ideo bene dico. q ista ꝓpositio añ: pōt ad ista qttuor applicari. ¶ Dico ergo q ante: signat diuinā eternitatem. B
vnde in ps. dicitur. Deꝰ aūt rex noster ante secula. Et alibi. Ante solem permanet nomē eius. Et alibi. Permanebit cu3 sole τ ante lunā. Et Esa. xliij. Ante me nō est formatus deus: τ post me nō erit. Item signat psentem mortalitatem: q sc3 presens vita pcedit futuram: τ eam necessario añcedit. Unde de labilitate vite huius τ prosperitatis seu iuuentutis: que sunt quedā antecedentia ad futurā vitā dicitur. Job. viij. Cū adhuc sit in flore: nec carpaƭ manu: añ oēs herbas arescit. De malis vero dr Job. xxij. Nūquid semitā seculorum custodire cupis. quā calcauerunt viri iniqui qui sublati sunt ante tempus suū. τ fluuius subuertit fundamēta eoꝝ. Itē significat diligētem preparationē seu sedulitate3 Eccle. xviij. Añ orōnē prepara aiam tuā. Uñ de diligētibus mulieribus dr Luc. xxiiij. Qd añ lucē fuerūt ad monumētum. vñ etiā de diligentia pōt sumi illud qd canitur in ecclesia. Non fit nobis vanum mane surgere añ lucē q pmisit dñs coronā vigilātibus. Item signat puenientem sagacitatē. Prudens enim añ factum: τ añ negotiatione3 solet cogitare. et oia que agit consilio τ cōsideratione debetis preuenire. Eccles. xxxvij. Añ oia opera verbū verax precedat te. τ añ oēm actu3 stabile cōsiliū. ¶ Uel distinguamꝰ aliter. τ dicamꝰ q ante signat vel nocumētale

Iuuentutis tempus primordiale.
Sensualitatis tempꝰ exitiale.
Bonitatis tēpus spirituale.
Sagacitatis seu sedulitatis tps rōnale.
Fatuitatis seu celeritatis tēpꝰ occidēta

Dico igiƭ q ante signat tēpus iuuētutis. Sicut enim illō qd vadit ante pcedit illud qd venit post. sic iuuētus senectute3 añcedit. C
Et sic videmus q in pueris pars anterior grauior est τ debilior q ipa ps posterior. qd patet. q pre grauedine ptis anterioris τ prioris τ superioris: ipi solēt ꝓni terrā tāgere τ facilit cadere. τ se in luto mltiplicit inquinare. Sic vere in hoibus: pars anterior sc3 iuuētus est vt coiter debilis. τ ad cadēdum in via facilis τ pcliuis. Posterior vero ps. s. senectus: solet in eis eē fortior. τ a vicijs liberior τ tutior. Uñ Seneca dicebat. Gaudeo nō q senui: sed quia in me vitia senuerunt. Et illud. ij. Cor. xij. Cum aūt infirmor tūc fortis sum. Multi enim similes sūt nō pueris: sed illi serpēti q dicitur dracūcopedes. q sm vincētiū in speculo suo naturali. a pte añ hz faciē virgineā. a pte vero post serpētinā. Unde de illa specie dicaƭ fuisse serpēs in quo dyabolꝰ seduxit euā Sic vere multi sunt qui in iuuētute sunt aliqñ virginei. puri simplices τ humani. In parte vero posteriori. s. in senectute fiunt serpentini. maliciosi. cupidi. et iniqui Luc. xi. ca. Sunt nouissima hominis illius peiora po-

ribus. Melius est ergo contrariū.s.ꝙ iuuentus lasci-
uioꝛ antecedat: ⁊ senectus maturioꝛ post succedat. Uñ
bñ pōt dici illud. Eccli.xxxij. Añ grādinē peribit choꝛu
scatio. Choꝛuscatio eñ q̄ clara est.i. iuuētus grādinē
i.senectutis frigiditatē ꝓcedit. Signat ergo añ tp̄s iu-
D uentutis. ¶ Scd̄o signat tēpus seu statū sensualitatꝭ:
vel etiā mūdane ꝓsperitatis. Et istud est vnū ante ho
minū peccatoꝛū qui sensualitatē rationi añponūt. Si
miles eñ videnꝭ esse illi aiali ethyopico: qd̄ dr̄ Jerasta
seu cameleopardus: cui⁹ pars anterioꝛ posterioꝛi pre-
fertur.q.s.a parte añ est altissima cū pedes eius añrio
res ⁊ colū sint valde alti: a parte vero posterioꝛi est bas
sa. Sic ꝟe inlr̄i sunt: q̄ cū habeāt duas ꝑtes.s.anterioꝛē
i.carnē ⁊ sensualitatē q̄ naturalr̄ ꝓcedit: ⁊ posterioꝛē.i.
aiaʒ ⁊ spiritalē vitā ⁊ rōnē q̄ aduenit ⁊ succedit. Juxta
illd̄ ꝓdictū.j. Choꝛin.xv. Pri⁹ qd̄ aiale est. Deinde qd̄
spūale est. Sic est ꝙ in istis vincit pars anterioꝛ.i.sen
sualitas ⁊ carnalitas ⁊ ꝓsperitas: q̄ in vita ista tanq̄
ꝑsentia antecedūt. Jsta eñ apud eos sunt valde alta:
⁊ in reputatiōe valde magna: qꝛ qd̄ altū est apud ho-
mines: abominatio est añ deū. Luce.xvj. Pars ꝟo po
sterioꝛ.s.aia rōnalis: ⁊ spūalis vita: ⁊ futura gloꝛia bas-
sa est ⁊ infima apud eos. Et ideo de tali ante maloꝛuʒ:
dicitur. Prouerb.xvj. Ante ruinā exaltabiꝭ spūs. Jstud
tñ ante: parū durat: sicut supꝛa dictū est Job. viij. Cuʒ
adhuc sit in floꝛe ⁊c. Ante oēs herbas arescit. ¶ Ter-
E tio dico.ꝙ añ signat statū spūalitatis ⁊ sanctitatis: ⁊ ēt
statū eterne felicitatis. qꝛ scʒ sicut oē aial tendit semp
ad partē anterioꝛē: siue auis volando. siue piscis natā
do: siue quadrupes ambulando: siue etiā reptilia ser-
pēdo vel reptādo: oia eñ naturaliter posterioꝛa dimit
tunt: ⁊ ad partē anterioꝛē se trahunt. Sic vere cum in
natura rerū sint duo genera bonoꝝ.s.anterioꝛa.i.spūa
lia ⁊ eterna q̄ sunt nobilioꝛa ⁊ nobꝭ tanq̄ melioꝛa añ
oculos antelata. Et posterioꝛa.s.tēpoꝛalia q̄ post nos
necessario sunt dimittenda: iustū ⁊ rationabile est ꝙ
dimissis posterioꝛibus ꝑ effectū nos trahamus ad an
terioꝛa ⁊ cōtēptis tp̄alib⁹: appetamus spiritalia ⁊ eter
na. Figurati in sanctis aialib⁹. Ezech.j. De quibus dr̄
ꝙ non reuertebanꝭ cū incederēt: sed vnūqd̄q3 ante fa-
ciē suā gradiebatur. Qd̄ est cōtra illos q̄ vadūt latera-
liter ad amicos: sicut cācer: vel q̄ retrocedunt ad amo
rem terrenoꝛum: sicut ypotanius q̄ exiēs flumen ⁊ va
dēs pascere segetes ambulat retrocedēdo: ne ipsius ve
stigia cognoscantur. Sic isti figurati in vxoꝛe Loth: q̄
retro respexit ⁊ perijt: qꝛ sicut dr̄ Luc.ix. Nemo mittēs
manū ad aratrū: ⁊ respiciēs retro aptus est regno dei.
Dic si vis de caco: qui retrotrahēdo armenta hercu-
lis furabatur. ¶ Quarto dico. ꝙ ante: signat statū sa-
F gacitatis vel sedulitatis: qꝛ reuera ad oēʒ hoiem perti
net qd̄ añ tp̄s necessitatis opeꝭ ⁊ faciat q̄cq̄d pōt. Me
lius est eñ bñfaciēdo ꝓuenire: q̄ plus debito expecta
re. Jn vno eñ apparet ꝓuidētia ⁊ diligētia. Jn alio ꝟo
ro negligentia. Foꝛmica eñ añ hyemē laboꝛat ⁊ aggre-
gat vnde postea se pascat. Sic ⁊ nos añ moꝛtē laboꝛare
debemus: vt quiete cum domino post viuamus. No-
ta ergo ꝙ nos debemus preuenire.

Peccata confitendo.
Terrena largiendo.
Animam preparando.
Utilia operando.
Nosipsos perscrutando.
Nosipsos humiliando.
Periculum precauēdo.

¶ Preueniamus igiꝭ
⁊ anticipem⁹ pctā cōfi
tendo. vñ Eccli.xvij. Añ moꝛtē cōfitere: viuēs ⁊ san⁹ cō
fiteberis. Et illud Eccli.xviij. Ante languoꝛē para me
dicinā. Et illud. Job.iiij. Anteq̄ comedā suspiro. Jtem
simus diligentes: bñficia largiēdo. Eccli.xiiij. Añ moꝛ
tē benefac amico tuo. Jtem simus anticipātes ⁊ diligē
tes aiam ꝑparando. vnde illud Eccli. xviij. Añ orōnē
prepara aiam tuā. Jtē vtilia operādo. Eccli.xiiij. An-
te moꝛtē operare iusticiā. Jtē nosmetipsos humilādo.
Eccli.xviij. Ante languoꝛē humilia te. Jtē periculū pre
cauendo. Eccli.xviij. Ante iudiciū prepara iusticiā. Jn
omibus enim istis ⁊ similibus casibus debem⁹ antece
dere: ⁊ factū ⁊ negociū ꝓuenire. Patet igiꝭ quomō est
vnū ante prudentie: diligentie ⁊ sagacitatis. ¶ Sʒ q̄n G
to dico.ꝙ est vnū añ.i.vna anticipatio stulticie ⁊ fatui
tatis: hoc est quādo scʒ homo in aliquo negocio magis
anticipat ⁊ accelerat q̄ deberet. Et sic notabo: ꝙ mali
⁊ fatui solent ante tempus

Gaudere.
Dolere.
Docere.
Uires suas exercere.

¶ Primū est ante magne vanitatis: q̄ñ.s.hō gaudet ꝓ
spe futuri cōmodi: qd̄ foꝛte nescit adhuc si habebit: vel
quādo de rebus transeuntibus q̄ in vita hac añcedūt
immoderate letatur. Malū eñ signū est q̄ñ puer ante
tp̄s ridet. sicut de zoꝛoaste exēplificat Solinus q̄ risit
statim cū natus fuit: quē tādē bella persica rapuerūt.
Cantus etiā ⁊ gaudiū syꝛenaꝝ si añcedat: futurā ꝓnū-
ciat tempestatē. Sic vere gaudia fatuoꝝ q̄ sine cā ante
tēpus fiūt: in futurā tristiciā terminanꝭ. Et seculi sola
cia q̄ añ sunt: infernales tristicie consequūtur. Et etiā
ad lrām experimur: ꝙ q̄ñ gaudiū immoderatū antece
dit: cito tristicia post succedit. Prouerb.xiiij. Extrema
gaudij luct⁹ occupat. Et ecōuerso: expertū est.ꝙ si me
roꝛ ⁊ tristicia antecedit: solet leticia post venire. Johā.
xvj. Tristicia vestra vertetur in gaudiū. Uñ de tali an-
te.dr̄ Prouerb.xvj. Cōtritionē precedit superbia ⁊ an-
te ruinā exaltabiꝭ spūs. Et Prouerb.xviij. Añ q̄ cōte-
raꝭ exaltaꝭ coꝛ hoīs: ⁊ añ q̄ gloꝛificeꝭ hūiliabiꝭ. ¶ Se-
cundū est añ.magne simplicitatis ⁊ imbecillitatis. q̄ñ
scʒ hō anticipat futuꝝ doloꝛē: vtpote q̄ñ dolet ⁊ timet
de moꝛte futura vel de infoꝛtunio qd̄ sibi necessario est
vēturū. vñ dicit Sene.in epl̄a. Stultū est añ tp̄s dolo-
ri suo occurrere: quare doles miser: nōne satis dolebis
cū tibi qd̄ verebaris aduenerit. ¶ Tertiū est añ.ꝓsum
ptionis ⁊ fatuitatis: q̄ñ scʒ hō vult docere anteq̄ addi
scat: sicut sunt q̄dā q̄ volūt opiniōes ꝓfundas ⁊ theo-
logicas tractare: de quib⁹ nec studuerūt nec audierūt:
qui.s.facile decidūt in erroꝛes. silēs arboꝛibus añ tp̄s
⁊ in hyeme floꝛentibus: quas pruina decoquit ⁊ cōsu-
mit. Juxta illud ꝓdictū. Esa.xviij. Ante messem totus
effloꝛuit. Et Esa. lxvj. Anteq̄ parturiret peperit. Et
ideo istis dr̄ illud. Ecclesi.xviij. Anteq̄ loquaris disce.
¶ Quartū est añ audacie ⁊ protervitatis: q̄ñ scʒ homo
vult alios in factis arduis ꝓuenire: ⁊ vltra vires se pe-
riculis exponere ⁊ preire. De quo illud ꝓdictū. Eccle-
siasti.xviij. Ante iudiciū interroga teipsuʒ.i. ante nego
ciū recogita vires tuas. Patet ergo quō ante accipiꝭ
multis modis q̄ñ sumiꝭ tp̄aliter. ¶ Secūdo principa-
liter dico.ꝙ añ q̄ñq3 sumitur oꝛdinaliter: q̄ñ.s.denotat H
oꝛdinē personaꝝ: vtpote q̄ñ dr̄. Jlle vadit añ alios: ⁊ ille
consequēter: ⁊ ille post. Et sic dicā ꝙ ante: denotat mi
hi duo.s.prelatos: ⁊ superioꝛes: ⁊ ministros seu seruito
res. Nam sicut videmus ꝙ homines antecedunt.

Ut viam ostendant.
Ut plebem defendant.
Ut sibi alij honoꝛes faciant ⁊ impendant.

¶ Sic vere dico ꝙ prelati debent esse ⁊ ire añ nos exē
plariter viā ostendendo Mat.ij. Stella quā viderant
magi in oꝛiente: antecedebat eos vsq3 dū veniēs staret
supꝛa vbi erat puer. Jsti eñ debent dici stelle a stando:
ꝓpter stabilitatē boni propositi. Debent videre in oꝛiē
te propter stabilitatem virtutis ⁊ meriti. Debent an-
tecedere per ostensionem boni exempli. Debent alios
ducere vbi puer est.i.puritas per adhibitiōem boni do
cumēti. Similes eñ debent esse stelle lucifero q̄ añ so
lē ꝓcedit ⁊ añ diē oꝛiꝭ: ⁊ diē ꝓpinquā ostēdit. Sic isti añ
per exēpli dationē ⁊ ꝑ future diei ⁊ lucis.i. grē ⁊ gloꝛie
prenūciationē: habēt exire ⁊ viā salutis oībus declara
re. Luc.j. Preibis eñ añ faciē dñi pare vias ei⁹. Ad dā
dā sciētiā salutis plebi ei⁹. Figurati in archa testamēti
q̄ filios israel trāsituros ioꝛdanē añcedebat ⁊ in colūna
ignis

ignis ⁊ nubis que eis viam in heremo demonstrabat: Quia scȝ isti prelati ⁊ predicatores ⁊ doctores q̄ debēt esse sicut lucifer virtualiter rutilādo. Sicut archa federis oēs charitatiue cōtinendo. sicut colūna ignis in se stabiliter pseuerando: ⁊ ad bonū alios inflāmando: Et sicut colūna nubis alios doctrinis imbuēdo ⁊ beneficijs irrigādo: Isti dico debent esse ante per exēploꝝ bonoꝝ ostensionē. et per alioꝝ directionē: Ideo prelato pōt dici illud qd̄ dr̄ Moysi Exodi. xvij. Antecede populū ⁊ sume tecū de senioribus israel. ⁊ virgam qua percussisti fluuiū tolle in manu tua. Prelati enī ⁊ doctores ante alios exēplariter ambulāt. seniorum. i. prudentiū ⁊ meliorū societatē frequentāt. ⁊ virgam seueritatis ⁊ iusticie qua flumina. i. carnales ⁊ fluxibiles feriant secū portāt. Gen̄. xxxij. Antecedite ⁊ sit spaciū inter gregem ⁊ gregē. Vn̄ de pastore. i. de prelato dicitur Joh. x. Cū ꝓprias oues emiserit. ante eas vadit: ⁊ oues eū sequuntur: q2 sciūt vocē eius: Patet ergo ꝙ isti debent ire ante nos exēplariter viā ostendendo. Secūdo isti debēt antecedere virtualiter: alios defendēdo: Debent enī prelati ⁊ superiores ante subditos tyrannis. hereticis. demonibus se obijcere: ⁊ eos in oībus defendere ⁊ iuuare. Sicut enī ponit Isid̄. ⁊ Solinus. Coturnices maria trāseuntes ⁊ accipitres timētes. et se ab eis nō posse defendere cognoscētes: de cornicibus duces sibi faciūt que ante eos ⁊ cū eis mare transeunt: ipsas transmare conducūt ⁊ a nociuis auibus defendunt: ⁊ ita pro eis pugnāt: ꝙ qn̄qꝫ cruente ⁊ sanguinolente et vulnerate reueniunt sicut fm̄ eos expertum extitit de q̄busdā: Sic vere cū simplices qui mare hui⁹ fluctuose vite habent trāsire. ab accipitribus. i. a demonibus: tyrānis ⁊ hereticis se timeāt offendēdos: necesse est ꝙ duces ⁊ prelatos et supiores q̄ eos in virtute prestarēt. sibi eligerent ⁊ haberēt: qui scȝ ipsos in omni periculo possent antecedere. hostib⁹ se opponere: ⁊ eos defendere ⁊ iuuare: dicētes. s. cuilibet imbecillo illud Esa. xlv. Ego ante te ibo. ⁊ gloriosos terre humiliabo. portas ereas conterā. ⁊ vectes ferreos confringam ⁊c. Ista potissime debent verificari de principibus et militibus: quoꝝ officium est ante populū ad bella pergere et pro eis defendēdis labores prelij tolerare. Sicut de dauid dr̄. j. Reg. xvij. Qd̄ armiger eius antecedebat eū. Antecedere ergo debēt virtualiter alios defendēdo. Tertio antecedūt prelati honorabiliter alijs preeminēdo: Ante alios enī sunt locādi ⁊ honorandi ⁊ alijs honorabiliter preponēdi. Vn̄ de honorabili prelato pōt dici illud ps̄. Ante solē permanet nomē eius: Ante solem dico. i. ante quoscunqꝫ genere ⁊ scientia claros debēt prelati preponi ⁊c. Misit ante eos virū. Istud ergo est āte. qd̄ pertinet ad superiores. ¶ Sed adhuc est vnū ante qd̄ pertinet ad ministros ⁊ seruitores. ⁊ maxime ad predicatores: q2 scȝ seruitor ante dn̄m vadit. ⁊ sic viā preparat atqꝫ facit: Sic p̄dicator ante dn̄m incedit: ⁊ populū cōuertendo viā dn̄o preparat: q̄ postea in corda eorum succedit. Jō dr̄. Luc. j. Tu puer ꝓpheta altissimi vocaberis. p̄ibis enī an̄ faciē dn̄i parare vias ei⁹. vn̄ Mal. iij. dr̄. Ecce mitto angelum meū qui preparabit viā ante faciē tuam ⁊c. ¶ Itē est aliud ante: qd̄ pertinet ad dānatos ⁊ pctōres: q2 scȝ sicut latro ante seruientes ducitur. vt pro demeritis suspendatur. sic pctōres demones ante se ducūt: ⁊ ad inferni patibulū ipsos trahunt. Carnifices enī latrones honorare videntur cū anteponendo: ⁊ tn̄ ipsum dehonorāt ad suppliciū deducēdo. Sic vere demones nūc vidētur pctōres honorare: inqn̄tū eos faciūt antecedere in mūdi ꝓsperis et preesse. Finaliter tn̄ ipsos ad dānationē eternā trahūt: ⁊ honorem quē sibi fecerāt care vendūt. Unde de tali ante: dr̄ Tren̄. j. Paruuli eoꝝ ducti sunt in captiuitatē ante faciē tribulātis: Sic ergo pꝫ quō ante sumitur ordinaliter:
I ter: qn̄ scȝ denotat ordinē in psonis. ¶ Tertio p̄cipaliter dico. ꝙ āte sumit̄ p̄sentialiter. Illud enī esse ante aliū dr̄: qd̄ sibi psonaliter p̄sentat̄: Signat igit̄ illā presentiā qua hō se p̄sentat deo ⁊ supiori: ei obsequendo ⁊ volūtatē ipsius faciēdo. Et sic dicā gn̄aliter ꝙ an̄ sumitur pro omni genere p̄sentie. siue bona fuerit siue mala.

Signat igitur presentiam.
Virtuosam ⁊ cōmēdabilem.
Gloriosam ⁊ honorabilē.
Stuporosam ⁊ admirabilem.
Amorosam ⁊ affectibilem.
Fructuosam ⁊ delectabilem.

¶ Itē p̄sentiā insidiosā ⁊ periculosam ruinosa ⁊ fastidiosā affectuosa ⁊. ¶ Presentia v̄tuosa ē illa. quā q̄s ad obsequendū deo vel plato semper exhibet diligētiā ⁊ obediētiā se p̄sentē: Et q2 hō hȝ semper an̄ oculos mētis sue deū ⁊ ei⁹ opera ⁊ iudicia sim⁹ etiā an̄ deū nos sibi in statu gratie p̄sentādo ⁊ nos sibi recōmēdādo deuote. Juxta illud Luc. j. erāt aūt ambo iusti an̄ dn̄m Et. j. Thessa. iij. In sanctitate an̄ deū. Deo etiā seruiendo ⁊ orando. Juxta illd̄ ps̄. Dn̄e an̄ oē desideriū meū Et ei obsequēdo. ps̄. Venite adorem⁹ ⁊ ꝓcidamus an̄ deū: plorem⁹ corā dn̄o qui fecit nos. Et ei per ꝯtēplatiōeȝ ꝯtinue assistēdo. Figurati in velo posito an̄ archam. De quo vide infra. vbi appēdere i principio. Habeam⁹ etiā ante oculos ꝯsiderationis nostre: illa q̄ pertinēt ad salutem. Juxta illud Prouer. xxiij Diligēter attende q̄ sunt posita an̄ facieȝ tuā Sit ergo an̄ nos ⁊ an̄ oculos cordis nostri: dei misericordia vt p̄mereat̄. dei iusticia vt caueat̄. dei clementia vt diligat̄. nr̄a miseria vt cōtemnat̄ fraterna amicicia vt ꝯpleat̄. De dei misericordia dicit̄ in ps̄. Qm̄ misericordia tua an̄ oculos meos est. De iusticia dicit̄ in ps̄. Justicia an̄ eū ambulabit et ponet in via gressus suos De xp̄o dr̄ Gal. iij. Ante quoꝝ oculos xp̄s ꝓscriptus est ⁊ crucifixus ē. De nostra vero mortali cōditiōe an̄ oculos habenda dr̄ Eccli. xv. An̄ hoīem vita ⁊ mors siipple debent esse. De fraterno vero amore: ⁊ quomodo quilibet debet esse ante oculos alteri⁹ per affectionem: dicitur Eccli. xxxiij. Ante faciem hominis similitudo alterius hominis. Ista est igitur presentia
sentia virtuosa. ¶ Secunda est presentia gloriosa: Et I
ista est illa qua nos in gradu et statu ecclesiastico sumus et viuimus ante deum et scilicet in beneficijs et officijs ecclesiasticis seruiēdo qd̄ scȝ valde ē gloriosum ⁊ honorabile q̄uis sit periculosum ⁊ formidabile. Sicut enī in p̄sentia iudicis nō est tutū forefacere. In presentia regis nō est decēs immūdū esse Ita in statu isto vbi ante deum sumus debemus mūdi ⁊ ornati virtutibus apparere vt sic quilibet dici possit illud. Thob. xij Ego sum raphael angelus vnus ex septeȝ: qui astam⁹ ante dominū. Et Apoc. iiij. dicit̄. Qd̄ procidebāt seniores ante sedenteȝ in throno adorabūt viuentem in secula. In vehe si vis contra illos qui ante deum in officio diuino vel in ecclesia volūt esse p̄sentes: ⁊ qui a suis beneficijs sunt absentes. ¶ Tertia est presentia stuporosa: Et ista est illa qua se deus in carne indutus: ante faciē hoīm voluit apparere de qua Luc. ij. Viderūt oculi mei salutare tuū: quod parasti ante faciem omniuȝ populorum. ¶ Quarta est presentia studiosa Et ista ē illa qua deus ante se in sui memoria habet iustos. de salute eorum curam gerens. et illa etiam qua ante oculos dispositionis sue habet totum mundum. ipsuȝ ordinans ⁊ gubernans Sapie. j. et ca. xj. similiter ante te te est orbis terrarū ¶ Quinta est presentia timorosa illa scȝ qua nos omnes oportet apparere in iudicio ante deum De qua ad Rom. xiiij. et. ij. Corin. v. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal christi. vt accipiat vnusquisqꝫ prout in corpore gessit. siue bonum fuerit siue malum christus enim iudicans figuratur in illo rege Luc. xix. Qui abiens in regionem longinquam accipere sibi regnum ⁊ reuerti et rediens rebelles qui eū super se regnare noluerant: ante se fecit interfici. Accipite inquit eos et interficite ante me quia scilicet christus qui ad regnum celeste in ascensione abijt quando in iudicio redibit peccatores qui nunc de eo nō curant: ante se crucifabit et condemnabit ps̄. Ignis ante ipsum precedet ⁊ inflāmabit in circuitu inimicos eius ¶ Sexta est presentia gaudiosa seu fructuosa. Illa scilicet qua sunt beati in patria presentialiter ante deum

De qua Apoca.xiiij. Sine macula sunt añ thronũ dei Et loquit̃ de his qui empti sunt de terra ꝛ qui cãtabãt canticũ nouũ ante sedẽ dei: ꝛ ante quattuoꝛ aĩalia.i. de sanctis qui.s. ante xp̃m ꝛ quattuoꝛ euangelistas sunt in gaudio sempiterno. ¶ Septima est presentia insidiosa. Et ista est illa qua diabolus semper est ante nos ꝛ nobis p̃sens ad insidiandũ: ꝛ viciorꝫ offendicula ponendũ. ps. Foderunt ante faciẽ meã foueã. Figuratus in illo dracone. Apo.xij. De quo dr̃ q̃ draco stabat ante mulierẽ que erat masculũ paritura vt deuoraret filiuꝫ eius: qꝛ scꝫ draco diabolus semꝑ insidiando presens est vt fetum boni ꝓpositi in muliere.i. in aĩa ꝑimat ꝛ occidat. Uerũtamẽ de presentibus dr̃. Prouer.j. Frustra iacit̃ rhete ante oculos pennatoꝝ. qꝛ scꝫ ipsi sciunt insidias ꝑcauere. ¶ Octaua est p̃sentia periculosa. Et ista est illa qua peccatoꝛ est ante diabolũ ei seruiẽdo ꝛ mala opera faciendo. Ideo cõmendant̃ illi de quibus dicit dñs.iij. Reg.xix. ꝛ ad Roma.xj. Reseruaui mihi septẽ milia hoĩꝫ qui nõ curuauerũt genua ante baal.i. q̃ nõ exhibuerũt se p̃sentes ad obediendũ diabolo. Presentia etiã periculosa signat mũdi bona q̃ sunt hic ante nos. Sicut eñ specula proijciunt̃ ante tygrim vt ab itinere tardet̃: rhetia ante ceruũ vt a venatoꝛe capiat̃: grana ante porcũ vt ad macellũ trahatur. Sic diabolus ista hic ante nos ꝛ nostre mẽtis oculos obijcit. Ut miser hõ hic sistitur a bona via possit tardari: ad delectabilia possit allici: ꝛ in rhete diaboli.i. in peccato inuolui ꝛ ad dãnationẽ trahi vnde de malo antecessore dicit̃ id qđ de muliere in oꝛnatu meretricio occurrẽti. Prouerb.vij. q̃ fatuus statim eã sequit̃ quasi bos ductus ad victimã: ꝛ nescit q̃ ad vincula stultus trahat̃. ¶ Nona est p̃sentia affectuosa. Illa.s. qua fatui semꝑ in coꝛde suo habẽt presentes nepotulos ꝛ amicos semper de eis carnaliter cogitando. Ante se etiã volũt habere ipsos solos in suis officijs ꝛ dignitatibus collocando ꝛ statuẽdo vnde de pueris ꝛ cythar edis.i. de nepotulis ꝛ adulatoꝛibus dr̃ Apoca.xiiij. q̃ ipsi soli cãtabant canticũ añ sedẽ. Nã reuera multi sunt hodie principes vel prelati: ante quoꝝ sedẽ nõ gaudẽt aliqui nisi nepotes vel adulatoꝛes. ¶ Decima est presentia fastidiosa. Et ista est illa qua de⁹ fastidit peccatores. sicut quãdo aliq̃s odit aliquẽ: videt̃ sibi q̃ semꝑ habeat euꝫ ante se p̃ fastidio ꝛ hoꝛroꝛe. Naũ.j. Ante faciẽ indignatiõis eius quis stabit? Sic ergo ptꝫ quomodo ante signat multimodã presentiam personalem q̃tũ ad precedentiã localem: quãtum ad antecedentiã tempoꝛalem. Sufficit. vide infra de Coꝛam de Conspectu ꝛ de facie ꝛc.

A Antequã.

Nota q̃ ista dictio anteq̃ signat quãdã accelerationẽ: festinantiã anticipationẽ ꝛ preuentionẽ: siue bona fuerit siue mala. Potest igit̃ anteq̃ referri ad deũ: ad iustũ: ad mundũ ꝛ ad impiũ. ¶ De deo eñ dicã q̃ ipse antecedit Tẽpoꝛis eternitate. Animi sagacitate. Potenti autoꝛitate. Clementi benignitate. Ipse enim preuenit oĩa eternitatis longitudine. Joh.viij. Amen amen dico vobis anteq̃ abrahã fieret ego sũ. Et illud Prouer.viij. Anteq̃ omnes colles: ego parturiebar. Item preuenit omnia sagacitat̃ limpitudine. quia.s. sapientia increata fuit secũ ab euo: dicens Eccli.xxiiij. Anteq̃ quicq̃ faceret a principio cum eo eram cuncta cõponẽs. Et sapien.viij. dicitur. Scit p̃terita ꝛ de futur̃ existimat mõstra ꝛ signa scit anteq̃ fiãt. Item preuenit om̃ia autoꝛitatis plenitudine ꝛ foꝛtitudine. vnde ipse est qui dicit Hiere. Priusq̃ te foꝛmarẽ in vtero noui te: ꝛ anteq̃ exires de ventre sanctificaui te: ꝛ ꝓphetã in gentibus dedi te. Sequitur. Ecce dedi verba mea in oꝛe tuo: ecce constitui te super gentes ꝛ regna vt euellas ꝛ destruas ꝛ edifices ꝛ plantes. Item preuenit benignitatis prõptitudine dicens. Esa.lxv.ca. Anteq̃ clamẽt ego exau-

B diam: ꝛ adhuc illis loquẽtib⁹ ego audiã. ¶ De viro iusto etiam quomodo.s. ista dictio acceleratiua.s. anteq̃ pertineat ad ipsum: dicam q̃ iustus debet preuenire.

Suspirando mentaliter per contritionem. Supplicãdo humiliter per oꝛationẽ. Se mutando realiter ꝑ cõuersionem. Degustando suauiter per deuotionem. Festinet igitur mẽtaliter suspirare. Job.iij. Anteq̃ comedã: suspiro: ꝛ quasi inundantis aque. sic rugitus meus. Item festinet humiliter seu vtiliter supplicãdo dicẽs domino illud Prouerb.xxx.capi. Duo rogaui te: ne deneges mihi anteq̃ moriar. Diuitias ꝛ paupertateꝫ ne des mihi: sed tantum tribue victui meo necessaria. Itẽ festinet moꝛaliter se mutare. Joel.ij. Sol cõuertet̃ in tenebras: ꝛ luna in sanguinẽ anteq̃ veniat dies domini. Item festinet suauiter degustare dicens. Luce.xxij. Desiderio desideraui hoc pascha manducare vobiscuꝫ anteq̃ moriar. ¶ De peccatoꝛe vero seu impio quõ añq̃ C pertinet ad ipsum. dico q̃ accelerat Bonis inuidere. Uanis apparere. Magnis preeminere. Bonis dico inuidere. Uñ de iudeis fratrib⁹ ioseph dicit̃. Gen.xxxvij q̃ anteq̃ accederet ad eos: cum vidissent eum procul cogitauerunt eum occidere. Uanis etiam satagunt imminere seu etiam apparere dicentes. Sapient.ij. Coronemus nos rosis anteq̃ marcescãt. Item festinant alte preeminere vnde Prouer.xviij. Anteq̃ conteratur exaltatur coꝛ hominis. et anteq̃ exaltetur humiliatur etc. Uide supra de ante. et infra de Prius et priusq̃

Antiquus. Antiquitas. A

Nota q̃ in scriptura multiplex antiquitas reperitur tam in bono q̃ in malo significato. Et quia infra de Senectute satis plene tractare ꝓpono. Ido breuiter de antiquitate transeo. Dicamus igitur breuiter q̃ in scriptura reperitur Antiquitas.

Mentaliter cogitanda.
Humiliter veneranda.
Moraliter imitanda.
Stabiliter adamanda.
Salubriter renouanda.
Totaliter detestanda.
Ueraciter obseruanda.
Sagaciter foꝛmidãda ꝛ declinanda.

Debet eñ mẽtaliter cogitari antiquitas eternalis. scꝫ ipse deus et res que sunt perpetue et eterne: vel que a mundi principio inceperunt. scꝫ inuariabilis oꝛdo rerũ: opera dei et mirabilia nature. Sic faciebat dauid cum dicebat in ps̃. Cogitaui dies antiquos: et annos eternos in mente habui. Deus eniꝫ pꝛopꝛie antiquus dicitur quia sua eternitas nec incipit nec finitur. vnđ de ipso et de ipsius antiquo et eterno regno dicitur Daniel.vij. Uenit antiquus dierum et iudiciuꝫ sedit sanctis excelsi et sancti obtinuerunt. Secundo dico q̃ debet humiliter venerari antiquitas tempoꝛalis. Antiqui enim debent a iuuenibus venerari et suppoꝛtari: et cum reuerentia honoꝛari: vnde antiquus dꝫ dicere iuueni illud. Job.xxxij. Junioꝛ sum tempoꝛe: vos autem antiquioꝛes. Ideo demisso capite veritus sum vobis ostẽdere sententiã meã. Tertio dico. q̃ debet moraliter imitari antiquitas virtualis. ista eñ est antiq̃tas sapientie ꝛ maturitas moꝛum. De qua dr̃ Job.xij. In antiquis est ꝛ sapientia ꝛ in multo tp̃e prudentia. Ista ergo antiquitas est habenda ꝛ imitanda triplici ratione: qꝛ illi q̃ taliter sunt antiqui tutius solent procedere: clarius solẽt cognoscere: cautius sciunt ab omni malo abstinere ꝛ recederẽ. Isti eñ tutius incedunt. qꝛ scꝫ per viã virtutũ ꝛ moꝛum. Hiere.vj. Interrogate de semit̃ antiquis que sit via bona: ꝛ ambulate in ea. Item isti clarius ꝛ sapiẽtius cognoscũt. Ideo bene dicit Eccli.xxxix. Sapientiã antiquoꝝ exquiret sapiens. ꝛ in prophetis vacabit. Itẽ isti cautius ꝛ foꝛtius a malo recedunt. Ideo dr̃ Mat.v. Audistis qꝛ dictũ est antiquis. Non occides. Nõ mechaberis ꝛc. ac si diceret q̃ si iuuenes a malo arcent̃: multo foꝛtius antiqui vitare vicia tenentur. Ista est ergo antiquitas virtualis. ¶ Quarto dico q̃ debet amari antiquitas fraternalis.s. antiqui socij ꝛ amici: ꝛ illi sunt qui in bonis operibus

ribus τ virtutibus in perseuerantia fidelis amicitie. sunt antiquati. de qua eccl'.ix. Non derelinquas amicũ antiquũ nouus em̃ nõ erit similis illi. Vinũ nouũ amicus nouus veterascet τ cũ suauitate bibes illud. Quod tñ est contra illos q̃bus tm̃mõ noua placent et antiquos τ bñ ꝓbatos familiares τ socios vilipendũt Ac si eis diceret illud Esa.xliij. Priorꝫ ne memineritis τ antiqua ne itueamini. Cõtra illud etiã sunt q̃ in sciẽtijs nouas opiniones τ adinuentiones sectant. Antiquorꝫ vero facta τ dicta detestãtur ↄtra illud predictũ Eccli.xxxix. Sapientiã oĩm antiquorꝫ exquiret sapiẽs

¶ Quinto dico ꝙ dꝫ renouari antiquitas baptismalis.i.status puritatis τ innocentie. quẽ antiquitus habuimus. τ hoc si ꝑ vicia fuerit deprauata. Esa.lxi. Edificabunt deserta a seculo τ ruinas antiquas erigent.

¶ Sexto dico ꝙ debet detestari antiquitas criminalis.i.antiquatio in vicijs.induratio τ obstiatio in peccatis: qualẽ habebãt illi q̃ antiquas idolatrias sectabantur. De quibus dicitur.iiij. Reg.xvij. Usqꝫ in hodiernum diem morẽ sequuntur antiquũ. Tales em̃ in vicijs antiquati emendari τ corrigi non dignãtur: immo quod peiꝰ est i suis vicijs gloriant. Q̃ aũt isti nollent esse meliores: patet Eccl'.xvj. Non exorauerunt ꝓ peccatis suis antiqui gigantes. Item ꝙ glorientur in sua obstinatione ptꝫ Esaie.xxiij. vbi cõtra tyrũ loquit ꝓpheta.improperans ꝙ ipsa gloriabatur a diebꝰ pristinis in antiquitate sua. Ista tñ antiquitas est abhorrenda τ ꝑ penitentiã in melius imutãda sicut orabat dauid in ps. dicẽs. Ne memineris iniquitatũ nostrarum antiquarꝫ: cito anticipẽt nos misericordie tue τc.

¶ Septimo dico ꝙ debet obseruari antiquitas magistralis.i.illud mãdatũ vel regula q̃ nobis a deo τ ab antiquis patribus est iniuncta. Iuxta illud Prouer.xxij. Ne transgrediaris terminos antiquos quos posuerũt patres tui.i.mandata et statuta q̃ tibi a deo et ab antiquis patribꝰ sunt tradita. qꝛ reuera τ facta τ dicta ãtiquorꝫ debẽt honorari τ obseruari. Ideo nos clerici τ religiosi: q̃ ab antiqua sanctorꝫ patrũ ↄsuetudĩe nũc sumus quasi penitus alieni debemꝰ dicere domino illõ ps. Ubi sunt misericordie tue antique dñe: q.di. vbi sunt miracula τ mirabilia opa q̃ sancti antiqui tus faciebant. cõstantia quã habebãt: penitentia quã sustinebant. zelus fidei quo feruebant: virtutes q̃bus pollebant: vtinam ergo deus ad illas ꝑmas antiquitates nos reduceret: τ nos virtutibus renouaret dicẽs illud Amos.ix. Suscitabo tabernaculũ dauid qđ cecidit: τ que corruerant restaurabo τ reedificabo eũ sicut a diebꝰ antiquis. Ipse em̃ q̃ talẽ reparationem ab antiquo ꝓmisit dicens Esa.j. Restituã iudices tuos vt fuerant prius et consiliarios tuos sicut antiquitus.

¶ Octauo dico ꝙ debet declinari seu precaueri antiquitas sagacitatis τ fortitudinis. Et ista est antiq̃tas malicie dyabolice q̃.s. antiquus est in malicia τ etate. Iõ iste dꝛ serpens antiquus. q̃.s. more serpentis est in malicia deuiꝰ τ obliquus de quo Apoc.xij. Proiectus est draco ille magnꝰ: serpens antiquꝰ q̃ vocat dyabolꝰ τ sathanas. Sic ergo ptꝫ quõ antiq̃tas sumit octo modis. Nõ applicaui autoritates exẽpla vel figuras gra
A tia breuitatis. Uide de senectute.

Antichristus.

Nota ꝙ antichristus dꝛ ab anti qđ ẽ ↄtra: τ xps. q.s. ille futurꝰ iniq̃tatis filiꝰ antixps: ↄtra xp̃m τ xp̃i fidẽ se obijciet τ eã ꝑ viribꝰ destruet τ subuertet. Iste em̃ filius erit basilisco: cuiꝰ visus interficit draconẽ. cuiꝰ aspectꝰ aues volantes ab alto deijcit. salamandre q̃ tacta radice omnia poma inuenenat τ inficit: qꝛ reuera iste multos spũaliter interficiet. volantes.i.sanctos τ ↄtẽplãtes ab altitudine vere fidei τ cõtẽplationis deijciet: et radicẽ arboris.i. fundamentũ fidei.s.sacram scripturã ꝑ malas expositiões iuenenabit: τ sic oĩa poma.i. oẽs fideles pro magna parte erroribus destruet τ corrumpet. Tũc em̃ ꝓut dicit scriptura tãtus erit motꝰ i mũdo ꝙ si fieri posset in errorẽ etiã mutent electi. Un̄ figuratur Apo.xiij. In bestia q̃ de abysso ascendit. q̃ decem cornua: decemqꝫ dyademata desuper cornua: τ septem capita habuit: τ tanta potestate vsa est ꝙ omnes eam adorauerũt. nec sibi aliq̃ resistere potuerunt. Ignẽ em̃ de celo descendere faciebat. Et mediãte quadã alia bestia cui suã dederat potestatem oẽs subiugabat τ caracterẽ sui noĩs in oĩbus imprimebat. Iste tñ duc bestie ꝑma.s. τ secunda cũ oĩbus q̃ cracterẽ receperãt pierũt et finaliter sicut Apoc.xix. dicit. In stagno ignis τ sulphuris viui missi fuerunt. Sic antixps de abysso.i.ab ipso dyabolo veniet. septem capita.i. septẽ capitalia vicia habebit decẽ cornua.i.supbiã cõtra decẽ mandata et decẽ dyademata vel decẽ coronas.i. victorias cõtra ipsa ea.s. trasgrediendo τ cõtradicendo accipiet. Quãdam aliam bestiã.i. pseudo ꝓphetas suos ꝑ mundum destinabit τ diriget τ ipsis mediantibus ꝑ falsa signa τ miracula mundũ decipiet cũctos suppeditabit τ cõteret τ caracterem sui nominis.i.fidem suã vbiqꝫ seminabit τ mittet. Et finaliter cũ oĩbus suis ipse ꝑibit et succumbet τ igne τ sulphure in eternũ puniet τ viuet. ps. Laborabit in eternũ τ viuet adhuc in finẽ. Et alibi In ignẽ deijcies eos in miserijs τ nõ subsistẽt. Et alibi Ignis sulphur τ spũs ꝓcellarꝫ pars calicis eorum. De isto igit iniq̃tatis filio possunt multa dici ƀm sanctos De ipsius Conditione. Operatione. Duratione τ Dãnatione. ¶ Iste em̃ filiꝰ iniquitatis q̃tũ ad Conditio- B
nem: erit nequissimꝰ. Operationẽ: erit potentissimus et fortissimus. Durationẽ: erit breuissimus. Dãnationẽ: erit miserrimus. Quãtũ ad conditionẽ em̃ constat ƀm sanctos ꝙ iste in babylone de tribu dan generabit a natiuitate demone replebit in cunctis malis artibꝰ instruetur. τ se messiã iudeis ꝓmissum mentiens a iudeis recipietur τ ab ipsis vt deus coletur τ sicut rex et dñs metuetur. vñ aplš.ij. Thes.ij. vocat eũ hominem peccati. filiũ ꝑditionis qui aduersat τ extollit sup omne qđ dꝛ deus aut qđ colit ita vt in tẽplo dei ipe sedeat oñdens se tanqꝫ ipse sit deus. ¶ Itẽ q̃tũ ad opationẽ Cõstat ƀm sanctos ꝙ ipse multa falsa miracula faciet scripturas ad suum intentũ exponet quosdã miraculis: quosdã minis. quosdaꝫ blandicijs ad se conuertet sanctos in fide firmos interficiet et conteret reges subiugabit τ subijciet: τ in omni ꝓsperitate τ gratia cõualescet. vñ ipse figurat in illo paruo cornu q̃rte bestie Daniel'.vij. Q̃d habebat os loquẽs grandia τ oculi hominis erãt in cornu illo et faciebat bellũ aduersus sanctos: τ ꝑualebat eis donec venit antiquus dierũ τ iudicium sedit. In quarta em̃ bestia.i. in tẽpore quarte monarchie.s.romanorꝫ nascetur cornu modicũ idest vilissimus antixps q̃ dꝛ cornu: ꝓpter duriciam τ superbiã q̃ dꝛ oculos hominis habere ꝓpter subtilitatẽ τ maliciam qꝛ contra sanctos pugnabit τ eis ad litterã ꝑualebit et ↄtra deũ grandia loquet: in q̃tum legẽ euãgelicam cõdemnabit τ se deũ predicabit sua tñ potestas deficiet quando antiquus dierũ.s. deus sedebit τ seculum iudicabit: qꝛ sicut dꝛ.ij. Thes.ij. Ipsum dominus iesus interficiet spũ oris sui. Filij em̃ israel q̃ ab alexandro inter montes caspios in plaga septentrionali sup occeanũ: vbi nunc est finis imperij magni canis: inter duo castra dicta god τ magod fuerunt inclusi. Et ƀm Iosephũ facto terremotu in cõspectu principis: montibus cadentibus sup montes: ibidem partim montibus ptim muro indissolubili et portis ferreis obserati et qui adhuc ibi dicũtur esse incarcerati. q̃.s. nudi sunt carnibus crudis et arborum fructibus viuunt: τ i maximo numero consistunt: et qui quadam celesti virtute τ montium portarum et murorum firmitate et imperatoris de cathaio.s.magni canis milicia obseruati exire nequeunt. excepto duntaxat: quia pro monstro ipse magnus canis aliquos de eis quãdoqꝫ portis aptis extrahit et mirabili gratia in exercitu suo secuꝫ ponit. Isti dico antichristo finaliter coniungentur τ congregatis alijs iudeis q̃ sunt per orbem dispersi ab eis simul recipiẽtur et ab ipsis mediantibꝰ terribilia opa

bitur contra sanctos. Item quātum ad durationem Constat secundum expositores scripture. ipse tamen in sua potentia durabit. quātū xp̄s in seculo p̄dicauit. s. per tres et tpa sic dr. Daniel. vij. Uel per dies mille ducentos sexaginta, sicut dr Apoc. xj. q̄ faciunt tres annos cū dimidio. qr. s. nisi abbreuiarent dies illi nō fieret salua oīs caro. sed propter electos breuiabūt. Mat. xxiiij. Est em̄ quoddā animal i ethiopia iuxta fontē nigris dictū: qd̄ tāte venenositatis est q̄cq̄d videt inficit et occidit. natura tamen remediū posuit. qr sibi vultū ad terrā inclinatū dedit. Sic et natura naturās de9 istū venenosissimū serpentē. q oīa sua malicia inuenenare studebit. pro remedio electorum parū durare faciet: et vultuz eius. i. vitā ipsius ad terrā per mortē inclinabit et ꝯuertet: et ipm an tempus destruet et subuertet xp̄s. Nō relinquet dn̄s virgam pctōrum sup sortē iustorum: vt nō extēdant iusti ad iniquitatē manus suas. Dominus iustus concidet ceruices peccatorum. ¶ Item q̄tum ad dānationē. Cōstat secundum sanctos: q post q̄ in summa glia et pompa per predictū tempus regnauerit: se in celū ascensurū iactabit et mōtem oliueti conscendet: vbi ipm de celo dn̄s fulminabit et cum suis sequacibus ineternū dānabit. Sz de omnibus istis plene tractat a sanctis et doctoribus et maxime a Methodio martyre cui secundum Hiero. multa i carcere reuelata sunt de futuris tpibus antixp̄i. Item a Petro comestore in hystoria scolastica. et alijs pluribus ideo transeo. Si quē aūt amplius audire delectat videat libellū fratris Nicolai de argētina ordinis fratrū p̄dicatorum quem de fundamentis fidei xp̄iane dixit baldomo archiepiscopo Treuern̄. vbi de antixp̄o et futuris temporibus multa dicit in vltima parte libri. ¶ Sed moraliter loquēdo. Per antixp̄m pōt intelligi dyabolus vel etiaz q̄libet vir iniquus. q. s. ꝯtra xp̄m est positus et ei voluntate et moribus oppositus et eisdem ꝯtrarius et diuersus: vn̄ de malis dr. j. Joh. ij. Nūc antixp̄i multi facti sunt. Sicut em̄ antixp̄i officiū erit Deum denegare. Regem se clamare. Sanctos molestare. Signa perpetrare: Modicum durare. Uitā fulmine terminare. Sic mali deum negant per inobediētiam et rebellionem. Reges et magni extimari volūt: per inanem gloriam et presumptionē. Sanctos et bonos molestare non cessant per crudelitatē et tribulationem. Signa et mirabilia videntur posse et facere q̄tum ad mundanorum et fatuorum extermiationē et per fallaciā et deceptionē. Modicū tn̄ inueniuntur durare per sue corporalis vite p̄uentionē: et finaliter fulmine atrocis supplicij perire per dānationē. De tali ergo antixp̄o dr. j. Joh. ij. Antixp̄s est q negat patrē et filiū. Negat dico. s. male operādo: qr sicut dicit apl's. Cōfitent quidē se nosse deum: factis aūt negāt. Et illud. ij. Joh. j. Hic est seductor et antixp̄s. sufficit vide de Peccatore.

A **Antrum.** Dic sicut de fossa. souea vl' cauerna.

Anulus. Nota q anulus idē est qd̄ circul9 ex aliqua materia fabricat9: et forma rotunda et circulari. sine p̄ncipio et siue in seipsum reductus. Dico igitur q sicut inuenio q anuli materiales ad plura officia et negocia applicantur. sic inuenio loquēdo moraliter plura genera spiritaliū anulorum et diuersa spiritalia negocia ꝯgruendorum. Inuenit. ergo materialiter anulus Ad signandū ad portandū. Ad stringendū seu ligandū. Ad subarrandum. Ad ornandum. Primus signat fidem qua anima signatur. Secund9 signat spem qua anima portat. Tertius signat charitatem qua anima stringitur vl' ligatur. Quart9 signat gratiam qua anima subarratur. Quintus signat gloriaz qua anima finaliter adornatur. Signat ergo anu-

B lus fidei signaculum. Spei sustētaculum. Charitatis tenaculum. Gratie cingulum. Glorie titulum. ¶ Dico primo q est anulus ad consignandū. In anulis em̄ principuz et magnatum p̄ciosi lapides inserunt. in quibus diuerse figure sculpuntur: cū quibus litere signātur et sigillantur. Sic reuera. Fides est anulus summi regis in qua et sub qua oia sua secreta signantur et includuntur et cum qua anime fideles quodaz spūali caractere cōscribunt. Iste em̄ est anul9 puri regis in quo lapis erat dictus achates. in quo apollo cū cithara et nouem muse cū suis insignijs erant picti figuris. Inq̄t Solinus nō sculptis sed ingenitis. Sic vere anulo dei i. in fide catholica est apollo cuz cithara. i. xp̄s et sacra scriptura noticia de eisdem et nouem muse cum suis insignijs. i. noticia de nouē ordinib9 angelorum cum proprietatibus eorundez. Anulus em̄ formā habet circuli. carens principio atq3 fine. et sic signat fidem de eternitate seu etiam de deitate. q. s. nec finem nec principiū hz. anulus etiam i tertio digito portatur. et sic signat fidē de trinitate. Anulus insup de terrestri materia efficit Et sic signat fidem de humanitate. Et sic dico q anulus signat q̄tum ad figurā eternam deitatē: q̄tum ad locum vbi ponit personarū trinitatē: q̄tū ad materiam humanitatez. Iste est ergo anulus de quo loquit pitagoras in li. romanorum. vbi dicit q si epylenticus faciat sibi anulū de vngula zamur. i. asini: nigredinē nō habētis. prohibet eius casum. Reuera si q̄s de vngula zamur i. de extremitate seu hūanitate xp̄i qui nigredinē peccati non habuit anulum perfecte fidei portauerit. casuz damnationis perpetue non timebit. qd̄ bene figuratum est. Daniel. vj. vbi in lacu anulo regis signato daniel sedens in medio leonum nō fuit ab eis deuoratus. Et hester. viij. vbi per lr̄as anulo regis a mardocheo signatas iudeorum populus fuit a malicia amā et a mortis periculo liberatus qr reuera expertum est q anulus fidei regis nr̄i xp̄i: et nostre chatolice discipline tante est potestatis et virtutis q in lacu leonū. i. demonum. ne fidelibus noceant ora clauduntur. et eorum potentia dei virtute superatur et per literas tali anulo signatas. i. per sacram scripturam fidem catholicā ꝯtinentē iudeorū i. fidelium populus liberat. De tali ergo anulo pōt dici illud Daniel. xiiij. Signantes anulo regis abierunt Aduerte tn̄ q aman abutēdo anulo regis lr̄as mortis scripsit. Sed mardoche9 eodem anulo bene vtendo salutis literas econtrario procurauit sicut dicit Hester. iij. et viij. Sic et sepe fit q amā superb9 dyabol9 anulo fidei xp̄iane male vtendo et errores et hereses seminādo litteras mortiferas. i. corruptā doctrinam scribit. Sed mardocheus. i. doctor vel p̄dicator fidei bene intelligēdo eidē cōtradicit et lr̄as ab eo scriptas. i. doctrinam a dyabolo vel ab hereticis propalatā reuocat et cōfundit vn̄ Hester. viij. ca. dicebat regina hester. Obsecro vt nouis epl'is veteres aman insidiatoris et hostis lr̄e corrigantur. Fides est ergo anulus ad cōsignanduz. ¶ Se- C
cundo dico q Spes ē anulus ad portādum. Anulus em̄ sicut predixi rōne rotunditatis eternitatē designat Et ideo per anulum proprie spes de eternitate et de eterna salute intelligitur. per quā anima ne in laborib9 deficiat sustentatur: et cum fiducia ad gloriam deportatur mediantibus enim anulis solēt portari lampades in ecclesia: suspendi cortine. et tabule in parietibus affigi. Sic vere mediante spe celestium: anime ad paradisum portantur. corda sursum per desideriuz suspēduntur et mentes in deo tenaciter affiguntur. Figura Exo. xxx. vbi dicitur. q in altari thimiamatis ex vtroq3 latere facti sunt duo anuli vt impositis vectibus portaret Altare. i. cor iusti per sanctitatem aureum quatuor virtutibus quadratum. et ad thimiama deuotionis offerendum a deo specialiter ordinatum. Istud autem altare. s. iustus vel cor iusti q̄tum ad duo sui latera et ad duas sui partes. i. q̄tum ad aīam et q̄tum ad corpus. debet habere anulos firme spei. qr. s. a parte dextera q̄ est anima debet sperare eternā visionē et fruitionem. A parte sinistra. i. q̄tum ad corpus debet sperare futuram resurrectionē et corporis glorificationē. Isti enim sunt quatuor anuli sancte spei: q̄bus mediātib9: dum tamen adsint vectes. i. opa virtutes et merita. hō pōt ad paradisum

paradisum portari et in tribulationibus consolari: et
in fide et moribus retineri. Ideo de talibus que erecte
super bases suas in tabernaculo ponebantur: dr Nu-
meri.xxvj. Fundes inqt in eis anulos aureos p quos
vectes tabulata ptineant. quos opies laminis aureis:
τ eriges tabernaculū. Tabernaculū em est cor iusti. qd
tabulis aureis.i. sanctis ɔsiderationibꝰ cōstruit. lami
nis aureis.i. ꝟtutibꝰ τ exemplis opitur anulis spei te-
netur: portat τ erigitur τ vectibus firmi ꝓpositi susten
tatur. Spes ergo est anulus ad portādū seu sustinēdū
D ¶ Tertio dico ꝙ charitas est anulꝰ ad ɔstringendū
mediātibus em anulis baltea τ zone stringūtur τ vesti
mēta inuicē coartant. τ arma etiā circa corpa coaptā
tur. Sic vere mediāte charitate inuicē p dilectionem
stringimur et cū deo τ ꝓximo colligamur. Figura Exo.
xxviij. vbi dr ꝙ superhumerale τ rōnale anulos in sum-
mitatibus habebāt qbus super pectus τ humeros sa-
cerdotis cū vittis coccineis stringebant. Quia reuera
summus sacerdos xps superhumerali.i. bonis actiuis. τ
rōnali.i. bonis cōtēplatiuis induitur: semp vult ea an
nulos charitatis habere. vt sibi τ ad īuicē possint astri
gi fortiꝰ adherere: τ vittis hyacintinis.i. celestibus desi
derijs mediantibꝰ inuicē se tenere. Unde Exod.xxviij.
Stringes inquit rōnale anulis suis cū anulis superhu-
meralis τ vitta hyacintina vt maneat iūctura fabrefa
cta. Ptz ergo ꝙ charitas est anulus ad stringendum.
E ¶ Quarto dico ꝙ gra est anulꝰ ad subarrandū. Spō-
se em anulis a viris suis subarrantur. vt extunc sibi et
nulli alteri cōiungere se teneant. Sic vere anima a deo
desponsanda τ vniēda necesse habet anulū diuine gra
tie ante oīa accipere: quo.s. deus solet aīas subarrare τ
sibi specialr dedicare Tali anulo erat subarrata beata
agnes cū dicebat. Recede a me pabulū facinoris. qrā
ab alio amatore pueta sū. Anulo suo subarrauit me
τc. Isto etiā anulo erat subarrata Judith qñ holofer-
nē occidit. Quia sicut dicit Judith.x. Ipsa sumpsit de-
xteralia τ lilia inaures τ anulos: in oībus ornamētis
ornauit se τ sic holofernē inimicū ppli dñi superauit.
Iste est anulꝰ quē thamar iude patriarche q eā impre
gnauit ondit τ sic se ab incendio qd iudas sibi parauc
rat liberauit. Geñ.xxxviij. Iste est anulus quo pater fi
lium ꝓdigū reuertētē subarrari mandauit. Luce.xv.
Induite inqt cū stolla pma τ date anulū in manu eiꝰ
Quia reuera: si holofernē.i. dyabolū dei τ sctōrum ini
micū volumꝰ supare si ab incēdio inferni nobis ꝓ pec
catis nr̄is debito nos volumꝰ liberare τ si ad patrem
nostrū deū per penitentiā reuertentes digne corā deo
volumus apparere necesse est ꝙ anulū gratie sue por
temus τ habeamus: τ ꝙ eo nos ornemus τ pparemus
τ ꝙ induti prima stola q est innocentia: anulū sue grē
p arra. τ ꝓ signo obtinende salutis eidē. ostendamus
dicētes illud Geñ.xxxviij. Cognosce cuius sit anulus
q.d. tuus est anulus: tuū est signū: tua est arra quā me
cū porto. p quā ab incēdio mortis eterne me debeo libe
rare τ hostē humani generis superare. τ me tuum filiū
tibi recōciliatū debeo ɔprobare. Ptz ergo ꝙ gra ē anu
lus ad subarrandū. ¶ Quinto ꝟo dico ꝙ glīa est anu
F lus ad adornādū. Reges em τ pncipes. pōtifices etiā
τ abbates ꝓ honore τ glīa solēt anulos portare: τ ma-
iestatem suā anulis τ pciosis lapidibus decorare. Sic
vere sancti in patria qui scz. reges et pōtifices dici pos
sunt. Iuxta illud.j. Pet.j. Uos estis genus electū: re-
gale sacerdotiū τc. Anulo eterne beatitudinis decorā-
tur. et eo beatifice τ dignifice adornant. vñ iste anu-
lus pōt figurari.j. Mach.vj. Ubi vocauit rex phī vnū
de amicis suis τ tradidit τ pposuit eū sup vniuersū re
gnū suū τ tradidit ei dyadema τ stolam τ anulū suum
Rex em regū dñs quotidie p mortem vocat ad se nūc
vnū: nunc aliū de amicis suis: et cum ad se puenerint
dat eis stolam immortalitatis dat eis dyadema.i. co-
ronā q signat triumphum. qr dat eis victorā securita-
tis: et dat eis anulū glorie. honoris et perpetue digni-
tatis vnde illud pdictū. Tulit rex anulū suū quo vteba
tur τ tradidit mardocheo. Hester.viij. Patz ergo quō
anulꝰ in bono significato accipit qnqꝫ modis: ¶ Sed G
si vis dic ꝙ anulꝰ in malo significato pōt designare.
Mentis instabilitatem.
Animi cupiditatem.
Mundi vanitatem.
Et seculi dignitatem.
Instabilitatē dico. qr cōstat ꝙ anulus rōne forme ro-
tunde: faciliter mouet τ currit: Anuli etiā cōcaui a io-
culatoribꝰ solēt argēto viuo repleri τ sup ignē calefie-
ri qui statim saltare τ mouere incipiūt. ac si haberent
animā sic discurrere: Tales sunt multi mali. qui.s. sūt
quasi anuli adherētes dyabolo p peccatū. qr.s. isti sunt
mobiles τ instabiles τ ad omne malū vertibiles τ pli-
cabiles. Nā qñqꝫ de multis cōtingit ꝙ ipi sunt vacui p
defectū sufficiētie Sūt argēto viuo.i. pecunijs repleti p
cumulationē pecunie τ tēporalis substātie Sūt super
ignē calefacti p ardorē auaricie τ cōcupiscētie. τ sic fiūt
saltatiles p instabilitatē incōstātie. Ptz de ambitiosis
argēto τ pecunia plenis igne auaricie inflāmatis q nō
cessant de beneficio ad beneficiū τ ad volūtatē iocula-
toris dyaboli cōtinue se mouere Argētū em viuū inva
se calefacto quiescere nescit: Sic pecunia in ambitioso
necessario se ostēdit inqtū ad aliquid aliud petendū
saltat cōtinue atqꝫ tendit. Isti figurant ī filia herodia
dis que saltabat corā rege τ cōplacuit herodi et simul
discumbētibus τ impetrauit caput Johānis baptiste.
Qr reuera tales saltatores ambitiosi faciūt hodie tm̄
ꝙ ipsi placēt regibus τ cōuiuis.i. superioribus τ eorū
amicis τ sic fit ꝙ ipsi caput iohānis q est in carcere.i.
ecclesias et beneficia fundata de sancto Johāne vel de
alijs sanctis que tn̄ captiua τ incarcerata solēt tenere:
impetrāt τ reportant. Isti em dicūt illud Eccl̄s.iij. Tē
pus plangēdi τ tempꝰ saltādi. Prelatis tn̄ τ superiori-
bus dicit illud Eccl̄i.ix. Cū saltatrice ne assiduus sis.
nec audias illā. ne forte in efficacia ipius pereas. Et si
cut videmus ꝙ anulus vt ɔmuniter est fulgidus τ po-
litus: lapidibꝰ pciosis ornatus in seipsum circulariter
reflexus Sic tales mali p ꝓsperitatē sunt fulgidi. the-
sauris τ lapidibus pciosis plani τ muniti τ ī seipsos.i.
ad propriā vtilitatē reflexi et intenti: Isti em quicquid
dicāt aut faciāt totū ad seipsos reflectūt τ ad propriū
lucrū τ vtilitatē pro posse cōuertunt. Ps. Cōuersus sum
in erumna mea dum cōfigit spina.i. auaricia. Isti ergo
anuli similes sunt anulis plumbeis sophisticatis τ fal
sis: qui a pueris ꝓ argenteis recipiunt: sed cōperta ve
ritate eijciunt τ pro nihilo reputant: Sic isti falsi tan-
tū sciunt facere τ tanta palliare τ fingere ꝙ a superiori
bus pro aureis τ bonis recipiunt: τ eis in aliquo digi-
to.i. in aliquo beneficio adherere et insidere pmittunt
qui tn̄ cū fuerit valor eorū cognitus repudiant. τ a deo
τ bonis superioribꝰ reprobātur. vñ Hiere.xxij. si fuerit
Jeconias anulus in domo mea inde extraham eum di
cit dominus: ¶ De anulo autem mundane dignita-
tis: honoris τ ꝓsperitatis potest dici: ꝙ iste anulus
regine ethyopum. de quo dicit Josephus ꝙ vbi ipsum
in digito suo posuit statim moysen virum suum oblita
fuit τ acsi cum alias non vidisset de ipso non curauit:
Sic vere cum quis anulo prosperitatis τ mundane sub
limitatis a dyabolo subarratur. sepe fit ꝙ virum suū
deum obliuiscitur et ab eo elongatur Hierem.ij. Po-
pulus meus oblitus est mei. Et in ps. Obliuioni datꝰ
sum tanqꝫ mortuus. Ideo dominus minatur talibus
Esa.iij. vbi dicit. In die illa auferet dominus supple a
filiabus syon que ambulabant extento collo: Inaures
anulos τ gemmas τc. quia.s. deus tales anulos dignita
tis τ prosperitatis solet auferre quādo videt homines
salutem suā propter hoc denegare. Patet ergo ꝙ anu
lus in bono sumitur et in malo vide infra de Circulo.

Anthiochus. Anthiochia.

Nota ꝙ antiochus fuit rex iniquissimus. qui.s. tem-
plum spoliauit: idolum in templo collocauit τ adorari

mandauit filios israel trucidauit. Muros hierl'ez dis-
sipauit deseri legem dei mandauit τ vitam miserabili
ter terminauit. Sicut oīa patent. j. Macha. j. ij. iij. vj.
Et. ij. Macha. a pmo vsq ad. ix. ca. Per anthiochū in-
telligi pōt dyabolus vel etiā vir iniquus. Dyabol⁹ em̄
tēplū ecclesie bonis personis spoliat τ ꝑ posse virtu
tibus eum priuat: idola. i. insufficientes ibi collocat. τ
eos exaltari et honorari procurat filios israel. i. iustos
eradicat et diuersis tribulationibus eos turbat: mu-
ros obseruantie discipline τ ambitum dei mandatoꝝ
destruit: et legem dei impedit ꝑ viribus τ confundit.
Finaliter tñ confunditur atq perit: τ dānationem am
pliorem accipit τ acqrit. Interpretatur aūt antiochus
paup silens vel pauperis silētium: qꝛ ꝑ certo dyabol⁹
est paup: ꝑpter gratie vacuitatē. silens. i. occulte deci
piens ꝑpter malicie fallacitatē: τ pauperum. i. pctōꝝ
dicitur silentiū pro eo. qꝛ eos facit silere a dei laude et
cōfessiōe ꝑpter verecundiā τ puersitatē. De isto igr̄ dr̄
j. Mach. j. ꝙ paratum est regnuz in manu anthiochi
q̄ pus dictus est radix peccatrix τc. Vel si vis pōt dici
antioch⁹. i. dyabolus. templū conscientie ꝟtutib⁹ spo
liat. idola. i. vicia ibi collocat. filios israel vidētes deū
i. discretas considerationes ibi trucidat τ muros disci
pline inde tollit et eradicat. Vel si vis dic ꝙ anthioc⁹
est peccator vel tyrannus q̄ tēplū ꝑprie cōscientie vio
lat τ denudat: filios israel. i. bonos τ simplices grauat
et molestat legē dei transgredit τ dissipat: idolū abo-
minabile. i. peccatū colit: τ in tēplo cordis sui collocat
et muros hierusalem. i. immunitates ecclesie ꝑ posse
dissipat τ perturbat. Sicut em̄ antiocho male succes-
sit: qꝛ putrefact⁹ exul: in montib⁹ perijt τ tunc primū
in agnitionē sui puenit. sicut dr̄. ij. Mach. ix. Sic fina
liter peccator τ tyrannus exul a patria paradisi. fetens
per infamiā: τ vicijs putrefactus. in mōtib⁹ ꝑprie ela
tionis ꝑ eternā dānationē morit: τ in desperatione et
tristicia cōsummat. Et sicut alius antiochus iunior a
tutore suo triphone cuz eo ambulante dolose occisus
est. Sic peccator a dyabolo q̄ i vita ista ipz tueri τ sibi
associare videmus. inq̄tum. s. sibi facit ꝑ voto succe-
dere. finaliter occidit τ ineternū dānat. Iste ergo pau
per silens dicit. qꝛ a dei laude silet et tacet et in eterna
paupertate moratur. Vide si vis infra in pluribus lo
cis vbi fit mentio de anthiocho: sicut in tabula nota-
tum est ¶ De anthiochia ꝟo q̄ interpretat pauptā-
tis silentiū: et pauper silens: τ in qua Petrus apls pri
mo epūs extitit. τ in qua discipuli xp̄i pmo xp̄iani di-
cti sunt: τ tonsura clericalis inuenta. sicut legit Actuū
xj. τ in historia ecclesiastica pōt significare ecclesiā san
ctam dei: q̄ paupertatem hz supple spiritualē inq̄tum
tēporalia cōtēnit: τ silentiū inq̄tuz sine reclamatione
patienter sustinet mala q̄ sentit qꝛ reuera ibi post xp̄z
pmus pōtifex ad literā Petrus fuit. nomē xp̄ianita-
tis fidelibus erogat. et tonsuram. i. statum clericalē cō
tinet ordinat τ disponit. Cōcorda si vis qꝛ trāseo gra-
tia breuitatis. Vel si vis dic ꝙ anthiochia. s. ecclesia
Est locus Tutus ad habitādū. Doctus ad pdicanduz
Factus ad militandum. ¶ Qd sit locus tutus ad ha-
bitandū pz. ij. Mach. iiij. vbi dr̄ ꝙ Onias tuto loco se
cōtinebat antiochie. Qd sit loc⁹ ad docendū τ pdicā-
duz. patet Act. xiij. Qd in ecclesia que erat anthiochie
erant prophete τ doctores. Qd etiā sit loc⁹ ad militā
dum: patet. j. Mac. iiij. vbi dr̄. ꝙ Lisias abijt anthio-
chiam et elegit milites τc. Sufficit.

A

Appellare.

Nota ꝙ appellare idez
est, qd reclamare vel ap-
pellare idem est quod aduocare. Primo mō
accipit ꝑ litigatiōe τ ꝑ superioris iurisdictiōis
imploratiōe. De quo Act. xxv. Cesarē appello seqt. Ce
sarē appellasti: ad cesarem ibis. Scdo mō accipitur ꝑ
aliqua promotione. vt qñ aliquis vocat τ appellat ali
quem ad aliquam dignitatem vel officiuz exercendū
Et talis appellatio vocatio electio vel ꝑmotio potuit
optime figurari Gen. ij. vbi dicitur. Qd adam consti-
tutus est rex et dominus omnium animātium. τ ideo
deus adduxit ad euz omnia animalia vt videret quid
vocaret ea. Talis est prelatus qui cōstitutus est a deo
rex magister vt dn̄s alioꝝ: qꝛ oīa animātia. i. om̄s alij
de collegio debent ad eū venire sicut ad pncipem τ pa
storem et ipse eos debet vocare. s. ad promotionem et
consolationem: et dare eis nomen. i. gloriam et repu-
tationem fm̄ eorū virtutem: conditionem et perfectio
nem. Et de hoc Gen. ij. Appellauit adam nominibus
suis cuncta animantia et cuncta volatilia celi. τ cun-
ctas bestias terre. Ecce igitur hec tria genera hominū
q̄ ab adā. i. a xp̄o vocant appellantur. nominantur et
eliguntur ad ꝑmotionem celestem. Vel per adam. i. a
prelato ad dignitatem ecclesiasticam vel terrestrē vi-
delicet. Miserantes affluentissime. Animantia. Labo
rantes diligentissime. Bestias terre. Contemplantes
eminētissime. Volatilia celi. ¶ Vocētur ergo ab adā B
affluentissime miserantes q̄ significantur p animātia
Res enim animata vegetatur et sentit τ nutritur. Nā
si animal animatum pungatur: puncturam percipit
atq sentit. Sic vere illi qui sunt animati per gratiam
vegetati atq nutriti per deuotionem sentiunt hū pū
cturas τ miserias aliorum per pietatem τ cōpassionē.
Et ideo sicut in corpore animato mēbra supiora sem-
per influunt in inferiora. Sic vere inter nos illi q̄ sunt
ditiores et superiores. debent alijs vitā τ sanguinem. i.
sustentationem τ cōsolationē ministrare per largifluā
pietatem. Ideo de isto sensu doloris et cōpassionis po
test intelligi illud Luc. ij. Tuam ipsius animam per-
transibit gladius. quia gladius. i. pena et miseria alio
rum debet animā nostram per misericordiam τ com-
passionē transfigere τ penetrare. Sed heu ꝓh dolor vi
detur de multis ꝙ ipsi pro certo non sunt animati. qꝛ
ita vere sunt duri et crudeles ꝙ ipsi non videntur sen
tire dolores τ miserias aliorum: quod patet quoniam
eis non cōdolent: nec miserant: nec cōpatiuntur: nec
cōsolantur. Et ideo sunt similes ceto vel balene. Ba-
lena em̄ vt dicit Iorath in libro suo est pinguissim⁹ pi
scis τ maximus in tantū ꝙ sup dorsum suum congre-
gatur ibi ꝙ crescunt arbores τ frutices abūdanter: ita
ꝙ illa belua videtur in senectute esse similis vni mon
ti: ad quem accedentes naute sine periculo nō euadūt
Nam belua fluctus de ore eijcit: τ naues propinquas
absorbet et submergit. Est em̄ ista belua tante pingue
dinis ꝙ lz perforet iaculis piscatoꝝ: ipsa tñ non sentit
ac si nō esset res animata sed mortua. Verūtñ qñ ad
carnē q̄ latet interius sub pinguedine puenit tunc sen
tit τ aque maris amaritudinē non sustinens littus pe
tit vbi capitur. Et qñq de captione ipsius tota patria
ditat τ emendat. Reuera charissimi tales balene sunt
diuites τ auari: q̄ pro certo hodie accumulāt et aggre-
gant arenas. i. diuitias tēporales: q̄ more arene diffi-
culter aggregant τ faciliter dispergunt. vnde Abacuc.
ij. Ve ei q̄ cōgregat nō sua vsquequo aggregat sup se den
sum lutum. Et iō potissime fit in senectute: ꝙ tunc vt
cōiter auaricia magis abundat. τ iō arene diuitiarum
magis tūc hominē aggrauant. Ita ꝙ tales vidētur ali
quotiens ꝓ sui status magnitudine esse montes. i. ex-
cellentes et eminentes. inflati tumidi et supbi. Nam
frutices et herbas. i. possessiones terrenas sibi per ra-
pinas. i. fraudes aggregant abundanter ꝑpter quod
vt dictum est in montis similitudinem augmentātur
et ideo non erit tutum accedere circa istos. nec esse ta
lium proximus vel vicinus. nam quando super nau-
tas maris. i. super pauperes per amaritudinem paup
tatis nauigant ad eterna. tot fluctus tribulationū: ra
pinarum: litium et exactionū. accusationum τ imposi
tionum eueniunt ꝙ ipsos annihilant τ subuertūt. vñ
Hiere. lj. Ecce ego ad te mons pestifer qui corrumpis
vniuersam terraz. Isti etiā tātā hūt hodie pinguedinē
carnalitatis prosperitatis τ voluptatis: ꝙ nullū iacu-
lum correctionis nullā puncturā cōpassionis volunt
hodie cōcipere τ sentire. Et iō vr̄ ꝙ ipsi nō sunt aiati s3
mortui

mortui per pctm̄ vn̄ Prouer.xxiij. Uerberauerūt me et nō dolui penitēdo. vulnerauerunt me.s.pauperes clamādo ⁊ supplicādo: ⁊ nō sensi cōpatiēdo: ⁊ miserādo. Sz vere finaliter qn̄ caro q̄ est subtus pinguedinē.i.interior aīa punget s.per puncturā snīe diuine tūc vere bene sentiet amaritudinē aque maris ⁊ amaritudinē pene eterne. Nā tunc habebūt necesse ad litus maris.i. ad mortē que litt⁹ ē finis ⁊ termin⁹ maris fluctuosi huius vite accedere ⁊ venire vbi pcerto a demonib⁹ vermibus ⁊ ignib⁹ capiētur ⁊ occidētur p dānatiōnē eternā Et de eorū pinguedine.i.de eorū substātia tēporali diuitijs:officijs ⁊ beneficijs qn̄ diuidūtur ⁊ distribuūtur tota qn̄qȝ patria emēdatur sicut ptȝ de bn̄ficijs morientiū clericorū:q̄ tūc saltē alijs cōferūtur.q.s.diuitie quas in vita auare acq̄siuerāt ⁊ cōseruauerāt i morte alijs dispergūtur.vn̄ Eccl'i.xiiij. Qui coaceruat iniuste alijs congregat ⁊ in bonis ipsi⁹ alius luxuriabitur Ab charissimi nō sic:p deo nō sim⁹ ita areno si per cupiditatē:nec ita pingues per psperitatē et carnalitatē q aliorū miserias non sentiam⁹ p cōpassiōnē ⁊ pietatem Sed simus animati:viui ⁊ sensitiui vt sic ad pmotionē tpalem ⁊ eternā ab adā.i.a plato vel a xpo possim⁹ appellari vocari nominari ⁊ eligi Animātia inqt. Nā sicut dicitur Gen̄.ij. Omne qd vocauit adā aīe viuentis ipm est nomē ei⁹ Nā pcerto ab isto adā idest a xpo vel prelato vocātur ⁊ appellātur vt dictū ē viscerose mi-

C serātes: Animātia inqt. ¶ Secūdo dico: q ab ipo vocātur studiose laborātes Bestie inquit terre Bestie ei vt cōiter sunt in motu ⁊ labore Nā vt dicit aug.de ci. dei.xi.cap. Admirāda est in brutis aīalib⁹ prudētia et quedā similitudo rōnis. Habēt em̄ euidentē solertiā ⁊ et diligētiā: In educatiōe filiorū. In edificatiōe māsionū latibulorū In medicatiōe vulnerū. In fuga nociuorū. In p̄sagiū mutatiōis tēporū futurorū. In cognitiōe ⁊ discretiōe cōpariū ⁊ sociorū:q.s.vxores ipsas ⁊ socios recognoscūt Et pōt ethimologizari bestia quasi bene scia. Reuera charissimi tales debem⁹ eē q vere circa labores ⁊ opa virtuosa debemus habere prudētiā studiosam ita q i nobis appareat silitudo ⁊ efficacia rōis ne de nobis possit dici illd Baruc.vj. Bestie meliores sūt illis Debemus igit studiose educare filios.i.subditos parētes paupes ⁊ vicinos p doctrinā ⁊ eruditionē: et etiā per elemosinā p cōpassiōnē. Māsiōes etiā celi nobis parare per bonā operatiōnē Uulnera.i.pctā medicare p penitētiā ⁊ cōfessiōnē: Nociua.s.mala exēpla et cōsortia declinare per prudētiā ⁊ discretiōnē mutatiōnē tēporū.i.defectuū mūdane psperitatis: ⁊ aduentuȝ future aduersitatis.s.mortis iudicij ⁊ inferni puidere per futurorū recordatiōnē ⁊ cōsideratiōnē. Iuxta illd Nouit pterita ⁊ de futuris estimat Sap.viij. Notos em̄ nostros benefactores: familiares ⁊ amicos subditos socios ⁊ vicinos debemus diligere per charitatē et affectiōnē recognoscere p adiutoriū ⁊ subuētiōnē: et cū eis pacifice cōuersari per cōcordiā ⁊ amicicie perfectissimā vniōnē Et sic dicemur bestie.i.bn̄ scie. quia.s. sic erimus bn̄ scientes studiosi. puidi ⁊ discreti ⁊ in bonis operibus laboriosi ⁊ sic erim⁹ electiōe vocatiōe nominatiōe pmotiōe digni vt sic dicat xps vel platus superior illud Osee.ij. Percutiā eis fedus cū bestia agri Et Job.v.dicitur Bestie agri pacifice erūt tibi. Heu prohdolor q pauce sunt hodie tales bestie in mundo Moderni enim non dicuntur bestie per studiosam sagacitatē. immo vere dicuntur bestie per venenosaȝ crudelitatem. vbi enim hodie prohdolor in modernis. Pietatis educatio. Mansionum celestium preparatio. Peccatorum meditatio. Nociuorū declinatio. Futurorum cogitatio Amicorum recognitio Uere charissimi in paucissimis quia hodie multi sunt qui nutrimentum alijs non parant per pietateȝ sed eis denegāt per parcitatē. Nō preparant celestium mansionē. sed infernalium possessionē. Nō student scelera meditari sed magis vicia cumulare: Non querunt nocua declinare sed improficua frequentare. Non volunt futura tempora cogitare.sed tm̄ presentia memorari. Nō cupiunt vicinos ⁊ socios recognoscere ⁊ iuuare.sed magis eos rapinis ⁊ exactionibus.iniurijs ⁊ detractionibus impugnare.ideo de talib⁹ bestijs dr̄.Sap.xvi. Cū superuenerit seua bestiarum ira: morsibus peruersoruȝ colubrorum exterminabitur. Tales fuerunt figurati i illa bestia quarta Daniel.vij.que erat fortis et terribilis.habens dētes ferreos q̄ deuorabat et cōminuebat et reliqua pedibus cōculcabat. Expone sicut alibi. Ab charissimi p deo nō sic nō.sed sim⁹ bestie.idest bene scie.studiose ⁊ laboriose:vt sic ab adā.i.a xpo vel plato appellemur ⁊ pmoueamur:q vere ipse vocat ⁊ nominat studiose laborantes. Bestias inquit terre.

¶ Tertio dico q ipse pmouet vocat ⁊ nominat luminose cōtemplantes. D
Uolatilia inquit celi. Per volatilia em̄ q̄ clare vident alte volant.infima relinquunt:superioribus appropinquāt intelliguntur viri cōtemplatiui:q̄ clare vident p discretionē.alte volant cū sublimiū meditationē.infima deserunt p terrestriū abominationē Superioribus appropinquant per eternorū desideriū et affectionem. Et ideo tales sunt digni vocari ad tēporalem et eternalem dignitatem ⁊ pmotionē. Et iō tam xps q superior prelatus potest dicere illud Psal. Cognoui oīa volatilia celi ⁊ pulcritudo agri mecū est: sȝ heu phdolor q pauca sūt hodie talia volatilia:q vere vix inuenit hodie vn⁹ homo ptēplatiuus. Iō quasi lamentando dr̄ Hiere.iiij. Intuitus sum:et ecce nō erat hō: ⁊ omne volatile celi recessit: q vere vix inuenit hō. i.persona vtens debita rōne nec volatile.i.hō eleuat⁹ vel volitans in ptēplatione. Nō sic charissimi nō sic: sȝ simus Luminose cōtēplātes. Studiose laborātes. Uiscerose miserantes. Et sic ab adā.i.a xpo vel plato poterim⁹ vocari:noīari.appellari:eligi: ⁊ etiā pmoueri ⁊c.

Apparere.

Nota q apparitio est multiplex in scriptura.s.dei angeli et hois.
Dei.q̄.s.apparet penitentib⁹ vt eos saluet:et apparet A
peccatoribus vt eos dānet. Apparet iustis vt eos saluet. Et ista apparitio potissime fuit in incarnatione. Gen̄.ix. apparebit arc⁹ me⁹ in nubib⁹. Iterū apparet dānat qd potissime fiet in mundo. Sap.vj. Horrende et cito apparebit nobis:qm̄ iudiciū durissimū fiet his q̄ psunt. Item est apparitio angeli. Math.ij. Ecce angelus domini apparuit i somnis Ioseph. ¶ Itē est apparitio hois.ij. Reg.j. Apparuit homo veniens de castris saul. Dicam⁹ ergo moraliter q apparere idē est qd se manifestare: reuelare: declarare et ostendere. Et sic apparitio idem est qd exterior cōuersatio: in necessitate subuentio.cordis manifestatio. ⁊ criminis confessio. Et iō sm̄ significationē apparere pertinet ad virum pfectū et honestū. Sicut em̄ videm⁹ q corpora celestia ppter suā pulchritudinē.celsitudinē.claritatem ⁊ formositatē plus habēt euidentie in apparētia magisq̄ se declarant manifestāt ⁊ ostendūt. Sic vere illi q̄ sunt viri pfecti celestes et spirituales:q̄ plus ceteris habent de claritate discretionis: de altitudine contēplationis: ⁊ de pulcritudine moralis pfectionis: sunt hodie magis apparentes: euidētes ⁊ se ostendētes: p apparentiam sanctitatis et eminentis conuersationis. Ideo de quolibet tali pōt exponi illud Apoca.xij. Signū magnū apparuit in celo.mulier amicta sole ⁊ luna sub pedibus eius. Et ecce charissimi q sicut res q̄ apparet: psentat: reuelat: declarat: denudat. Sic vere q̄ spiritualiter volunt digne corā deo ⁊ angelis apparere debent Presentari p amicitie veritatē. Apparuit. Reuelari per conscientie puritatē. In celo. Res em̄ celestes ceteris sunt puriores. Declarari per euidentie claritatem. Amicta sole. Denudari p opulentie raritatem.q luna.i.mundi prosperitas debet esse sub pedibus eius. Sit igitur in nobis Amicicie veri- as. Cōsciētie puritas: Euidentie claritas. Opulentie raritas.

¶ Habeamus igitur amicicie veritatē. Apparuit em̄ B
verus amicus semper apparet.semper inuenitur. semp videtur.nō solum in prosperis immo etiaȝ in aduersis

Sicut eñ stella fixa et immobilis vt est polus artic⁹ semꝑ in omni tempore anni apparet et in hyeme et in estate. Sic vere verus fixus et firmus amicus omni tēpore anni. scȝ in hyeme tribulationis ⁊ in estate: ꝓsperitatis ⁊ consolationis semper apparet. semꝑ est prōptus ⁊ paratus. s. ad ꝯgaudendū in ꝓsperis ⁊ ad cōdolēdū iudicandū: cōsolandū ⁊ supportādū in aduersis qꝛ sicut dicitur prouer. xvij. Omni tēpore diligit q̇ amicus est. Apparuit ergo. Et ideo sicut stella ista diutius et clarius apparet ⁊ videtur in hyeme quā in estate: dato ꝙ omni tempore possit videri. Sic vere verus et fidelis amicus magis nititur apparere videri ⁊ illuminare. inueniri et adiuuare in hyeme q̄ȝ in estate. hoc ē tam in tempore aduersitatis q̄ȝ ꝓsperitatis. tribulationis q̄ȝ cōsolationis. tristicie q̄ȝ leticie. Figura Luc. xxij. Ubi dū xp̄us esset in tribulatione ⁊ agonia passionis: apparuit ei angelus dñi cōfortans eū. Quia vere dum amici nostri sunt in cōpassione ⁊ afflictiōe: in agonia et miseria in aduersitate ⁊ paupertate: nos debemus eis apparere: si fuerimus angelici: puri. s. et fideles. et eos ꝓ viribus cōfortare: qđ est contra multos falsos amicos. qui apparēt nō in asperis sed in prospecis. nō in supplicijs: sed in delicijs. nō in aduersitate sed in felicitate. Isti sunt similes yrundinibus q̄ in estate optime videnꝶ: inueniunꝶ ⁊ apparēt sed adueniēte hyeme statim recedūt: fugiūt ⁊ disparent. Sic vere tales amici falsi dū durat estas ꝓsperitatis: optime se ostendūt et circa hoīem in eius obsequijs ⁊ negocijs volitant et discurrūt. Sed vere si hyemps id est status aduersitatis aduenerit: si homo ad paupertatem descēderit: tūc pro certo yrundinum. i. falsorum amicorum et adulatorū collegium disparebit. ipsosq̧ in aliquo adiutorio nullus inueniet aut videbit. Istud potuit figurari Iudicuȝ. xiij. vbi dꝛ ꝙ manue ⁊ vxor eius ꝓni ceciderūt in terram: ⁊ vltra non apparuit eis angelus. Angel⁹ charissimi q̇ non habet carnem ⁊ ossa. signat falsum amicum. qui reuera non habet osseam firmitatē nec etiaȝ carneā pietatē. qñ ergo accidit ꝙ Manue ⁊ vxor eius i. aliqui vicini socij vel parentes cadunt in terram. i. in aliquod infortuniū ⁊ deuoluuntur ad statū pauꝑtatis vel aduersitatis. tūc ꝓ certo angelus. i. falsus et fictus amicus vltra non apparet eis: nec ab eis in aliquo necessitatis articulo reperiꝶ. Qꝛ sicut dꝛ prouer. xiiij. Fratres hoīs pauperis oderunt eum. et insuꝑ noti eius lōge recesserunt ab eo. Ideo pōt pauꝑ dicere paupertati. longe fecerunt a me notos meos. posuerunt me abominationē sibi. Ita ꝙ de eis possunt alij dicere illud. Geñ. xxxvij. Puer nō cōparet: ⁊ ego quo ibo? Non sic charissimi non pro deo nō dispareamus ꝑ instabilitatem atq̧ ficticiam falsitatem. sed appareamus ⁊ nos p̄sentemus ꝑ amicicie veritatem apparuit. Sit igitur in nobis amicicie veritas. Apparuit. ¶ Secundo debet esse in nobis cōscientie puritas: qꝛ. s. nos debemus esse in celo. i. in statu puro. Sicut eñ res que superius sunt in celo sunt pure ⁊ ⁊ sine corruptione. ⁊ qñ nubes q̄ est inter media tolliꝶ. tunc talia apparent et videnꝶ. Sic vere cōscientie nostre debent esse celestes atq̧ pure. ⁊ amotis nubibus ⁊ nebulis peccatoꝝ per contritionem debent sacerdotibus apparere: reuelari ⁊ declarari per contritionem. Sicut enim in celo sursum commotio atq̧ tonitruum generatur. nubes rumpiꝶ ⁊ dissipatur. ignis qui latuerat apparet et manifestaꝶ. pluuia redūdat et accumulatur. Sic vere in celo. i. in bona et celesti persona fit tonitruum contritionis: et pluuia lachrymose affectionis: fit choruscatio reuelationis confessionis: ⁊ sic apparet ignis latitantis intētionis. ⁊ dissipatur nubes. i. velamen excecationis. i. nebula culpabilis infectionis. Ista est igitur apparitio pure confessionis. In celo inquit. i. in status puritate quem. s. confessio introducit. De tali apparitione dicitur Geñ. j. Congregentur aque: idest peccata in locuȝ vnum. s. per confessionem ⁊ considerationem. et appareat arida. i. conscientia pura ⁊ mūda. Et Ezechi. viij. Apparuit ostium vnum. idest os ipsius confitentis. Ideo de tali celo. i. de tali apparente puritate diciꝶ Ecclesiastici. xliij. Species celi in visione glorie. Heu ꝓh dolor talem apparitionē nō habēt multi. Sunt enim aliqui qui per confessionem nolunt apparere sed latere nolūt reuelari: sed excecari nolūt manifestari sed ꝑ verecundam occultari. Et ideo tales nolunt esse ī celo id est in conscientie puritate. sed in terra idest in conscientie feditate. Et ideo videtur ꝙ tales sunt similes leoni. qui quando intrat in foueam. vnde non potest exire pre verecundia non audet apparere. sed vt lateat intrat in secundam foueam vbi inuenit cistam in qua capitur ⁊ teneꝶ. Et cetera supra vbi abscōdere in littera. Nō sic charissimi. sed appaream⁹ per cōscientie puritatē. In celo inquit. Et ratio est: qꝛ sicut dicitur in psal. Dominus in celo parauit sedē suam. i. in cōscientia pura ⁊ mūda apparente nudata ⁊ ꝑ cōfessionē purgata. Mathei. xxiiij. Apparebit signū filij hominis in celo talis etiā apparitio est quando homo facit ꝙ peccata sua appareant: ⁊ ꝙ nihil lateat cōfessorem. Unde Hieremie. xiij. Nudaui femora tua ante faciē tuam. ⁊ apparuit ignominia tua. De multis tamē est contrarium qui peccata sua nō faciunt apparere. Unde Lu. xj. Ue vobis qui estis vt monumenta que non apparent. Non sic sed habeamus conscientie puritatem.

D ¶ Tertio debemus apparere per euidentie claritatem: quod ostenditur cuȝ dicitur. Quo mulier erat amicta sole. quia scilicet mulier et quelibet mitis persona sole: idest euidentia claritatis et pulchritudine honestatis debet esse amicta et exterius adornata. Nam sicut sol propter suam claritatem summe videtur et apparet. cunctis etiam rebus lumen et pulchritudinem administrat. Sic lux splēdor et species honestatis suꝑ omnes virtutes rutilat atq̧ fulget ⁊ illa que in homine magis respicitur. ⁊ que per consequens plus apparet. Ista enim virtus est exterius. Alie possunt latere interius. Alie possunt occultari. Istam autem necesse est demonstrari. et ideo ista quando bene est luminosa per bone conuersationis exemplarem claritatem. totam patriam suis dictis et exemplis illuminat et illustrat. Ideo de tali sole dicitur. Sol illuminans per omnia respexit. Et de tali apparenti honestate dicitur Canti. secūdo. Flores apparuerunt in terra nostra. Sicut enim flos habet gratissimam apparentiam. suauissimam redolentiam. habet tamen debilissimā existentiam. quia scilicet modico vento estu vel pluuia dissipatur. Sic vere virtus honestatis est gratissima ad contemplandum. suauissima ad odorandum. est tamen debilissima ad subsistendum. Flos eñ est virtus honestatis que modico vēto suꝑbie modico estu auaricie modica pluuia luxurie dissipatur. Hāc enim dissipat luxuria per insolentie leuitatem auaricia per impudentem lucri cupiditatem: superbia per iactantie pompositatem. per seuicie crudelitatem et per extollētie sublimitatem. Jacob. primo. Et idem habetur Esa. quadragesimo. Exiccatuȝ est fenum ⁊ cecidit flos. De claritate ergo honeste apparentie dicitur Matth. ij. ꝙ stella que apparuit eis antecedebat eos. Non sic ergo charissimi. sed habeamus euidentie claritatem. Amicta sole. ¶ Quarto debemus habere opulentie raritatem idest terrenorum contemptum. Nam sicut res nudatur et detegitur vt appareat. Sic vere homo se debet vestimento temporalis substantie nudare et detegere per abominationem et contemptum. vt sic coram deo possit tutius apparere. Constat enim qđ res inuoluta non bene apparet seu videtur. Sic vere illi qui diuitijs exterioribus sunt inuoluti. et exterioribus et prosperitate vallati non proprie apparēt nec plane possunt cognosci vel videri. Si enim considerantur et attenduntur ista temporalia nunq̄ȝ apparent naturalia. Jō Geñ. Tolle inq̇t vniuersa fortune mendacia.

ne mendacia intus teipsum ꝯsidera.q.d.Tunc tibi ap
parebis cū ab imaginatiōe tua oīa submoueris:qđ oñ
ditur cū đr.Et luna erat sub pedibꝰ eius:qꝛ vere luna
i.mutabilis mundi ꝓsperitas et rerū tpaliū facultas:
q̄ subditos suos ꝑ diuersa peccata facit lunaticos.i.de
mentes.debet esse sub pedibus nostris ꝛ a nobis con-
culcari ꝑ abominatiouē ꝛ contemptum.vt sic dicat q̇-
libet nostrū illud Esa.lxvj.Celum mihi sedes est:ter-
ra autē scabellū pedum meoꝝ.Quod est contra mul-
tos qui optime videntur retinuisse:illud Exo.xxiij.Nō
apparebis in conspectu meo vacuꝰ:qꝛ vere tales nolūt
vacui diuitijs apparere.Et ideo auari sunt similes eri
cio:q̄ qñq; in spinis taliter se inuoluit: ꝙ aliq̇d de eo
non apparet.Sic vere mundi diuites ꝛ auari sunt ita
inuoluti et immersi in diuitijs q̄ in modū spinarū sol
licitant atq; pungunt:ꝙ nulla nuditas voluntarie et
spiritalis pauꝑtatis:q̄ fit per cōtēptū tēporalis facul
tatis pōt in eis apparere.Dilata si vis de ericio. sicut
supra Alludere:Abscondere:Alta.Esai.xxxiiij.Ibi ha-
buit foueā ericius:qꝛ.s.sicut ericius in cauernis et fo-
ueis se abscondit:sic auari in mundi diuitijs terreis ꝛ
terrenis.Nō sic charissimi nō:sed habeamꝰ opulentie
raritatē:et mundane facultatis ꝛ ꝓsperitatis contem
ptū.Iuxta illud ps.Diuitie si affluāt nolite coꝛ appo-
nere.Figurati in illis virgis Jacob.Gen.xxx.De q̇bꝰ
dr̄:ꝙ in his que expoliata fuerant cādoꝛ apparuit.ac
si diceret:ꝙ tunc homo ṽtutibꝰ cādidatur qñ a diui-
tijs spoliat̄.Et sic corā deo ꝛ āgelis digne poterimꝰ ap
parere.Ezech.j.Apparuit rota vna sup terrā:vbi ostē-
ditur ꝙ nos debemus habere Honestatis luciditatē
Apparuit:Voluntatis mobilitatē.s.ꝑ obedientiā. Ro
ta vna.Paupertatis agilitatē super terram.Et sic cha
rissimi bene dico ꝙ si vere in nobis fuerit.

Opulētie raritas.	Digne poterimꝰ corā deo ꝛ an-
Euidentie claritas.	gelis appere.Et sic finaliter cuꝫ
Consciētie puritas	xp̄s apparuerit. vita vr̄a et vos
Amicitie veritas.	apparebitis cū ipso in glīa.Col.

iij.Apparuit ergo signū magnū in celo mulier amicta
sole ꝛ luna sub pedibꝰ eiꝰ.Apoc.xij.Sꝫ si vis adhuc cir
ca hoc notare.potes dicere:ꝙ boni dñt apparere corā
dño tribꝰ modis.j.iuxta illud Deu.xxvj.Tribꝰ vicibꝰ i
anno apparebit oē masculinū in conspectu dñi.qꝛ.s.iu
sti Apparent in statu grē.vbi ꝓbant̄.Apparēt in statu
iusticie scꝫ in iudicio.vbi iudicant̄.Apparent postmo-
dum in statu glorie.s.in celo vbi coronātur.¶ Prima
est apparitio decoris.qñ.s.homo apparet in statu grē
et ṽtutis aū deuꝫ honorifice decoratꝰ:sicut de Judith
dicit̄.Et ipsa incōparabilis decoris oim oculis appa
rebat.Et reuera isti fiunt decori.

Per mundicie candorē	Apparent em̄ boni ꝑ mūdi
Per iusticie rigorem.	ciam cādidi.vnde de eis po
Per prudētie splendorē.	test dici illud Nūe.xij.Ma
Per decentie virorē.	ria apparuit cādēs sicut nix

Itē apparēt ꝑ iusticiā rigidi.vnde Job.xxiij. Volo em̄
te appere iustū.Et illud Judicū.xiiij. Apparuit catulꝰ
leonis seruus nimis ꝛ rugiens. Item apparent ꝑ pru-
dentiā splendidi.sicut dicebat ille.ij. Mach.vj.Sene
ctutē dignus apparebo.Itē apparent per decentiā ni-
tidi.Prouer.xxvij.Apparuerūt herbe virentes.¶ Se-
cunda est apparitio terroris.qñ.s. hō apparebit in iu-
dicio corā deo. vel etiā quādo sibi dominus terribilis
apparebit.Sap.xvij. Persone tristes vel apparentes
terrorē incutiebant. ¶ Tertia est apparitio dulcoris.
qñ.s.beati apparebūt in gloria corā deo.ꝛ qñ gloria pa
radisi oibus apparebit.ps.Ego aūt in iusticia appare
bo in cōspectu tuo satiaboꝛ cuꝫ apparuerit gloria tua.
B Numeri.xvj. Apparuit glīa dñi ꝛc. ¶ Itē nota ꝙ est
apparitio dei.Sicut em̄ ignis sꝫ Dyonisiū de diuinis
noibus:ꝙtum est de se est inuisibilis ꝛ nō pōt appare
re:sed qñ alicui terrene materie incorporat̄ sicut aeri:
sicut ligno:aut ferro.tunc videt̄ sensibiliter ꝛ apparet:
sicut ptꝫ in flāma:carbone ꝛ ferro ignito. Sic vere deꝰ
qui de sui natura humano sensu nō pōt percipi nec vi
deri:nec hoibus apparere.qꝛ s.deū m nemo vidit vnꝙ
Joh.iij.ꝛ Joh.j. Finaliter voluit alicui corporali mate
rie.s.humane nature cōiungi.cōglutinari ꝛ copulari:
et sic factus est hoibus visibilis et apparens. Iō dicit̄
Gen.ix.Apparebit arcus meꝰ in nubibus ꝛ erit signū
federis inter me ꝛ inter terrā.Arcus em̄ diuine iusticie
scꝫ filius mediante quo deus pater sagittabit in iudi-
cio peccatores:in nubibus.i.in purissime humanita-
tis carnibus seu in virginis visceribus fuit signuꝫ qđ
pacē inter celum.i.deū patrē ꝛ terrā.i.humanū genus
reformauit:ꝛ eos inuicē cōfederauit ꝛ inuicē concorda
uit. De apparitione igit̄ dei ad homines pōt exponi
illud ṽbum.ij.Reg.j.Apparuit hō die tertio veniens
de castris saul veste cōcissa. In quibus ṽbis oñditur
ꝙ xp̄s q̄ttuoꝛ modis đr apparere hoibꝰ i hoc mundo

In natiuitate.	Apparuit igit̄ in numinis icarna-
In morte.	tiōe ꝙtū ad pmuꝫ.Apparuit hō in
In resurrectione.	sanguinis distillatione: ꝙtum ad
In iudicio.	scđm.veste concissa.In hominis re

nouatione ꝙtum ad tertiuꝫ.qꝛ die tertio . In turbinis
fulminatione ꝙtum ad quartū.qñ.s.ipse veniet de ca-
stris saul.Apparuit ergo deꝰ in incarnatione dñi iesu
xp̄i.Apparuit inq̇t homo.vñ Tytum.iij. Apparuit be
nignitas ꝛ humanitas saluatoris nr̄i dei ꝛc.Sicut em̄
ex impressione radioꝝ solarium in nube rorida:humi
da ꝛ aquosa generatur yris q̄ tandē sensibiliter appa
ret.Sic vere ex impressione et infusione radij diuinita
tis in vtero virginis gloriose:q̄ ad modū nubis ꝑ pie-
tatem tota fuit resoluta.humida et aquosa: resultauit
yris:hoc est dictu:xp̄s dei filius incarnatus. q̇ in hoc
mundo sensibiliter apparuit:visibilis ꝛ mortalis. Ad
q̇d facit illud supra allegatū Gen. vj. Apparebit arcꝰ
meus in nubibus celi ꝛc. Et sicut yris duobus corni-
bus tangit terrā in medio aūt tangit celum ita ꝙ ce-
lum ꝛ terrā videt̄ inuiceꝫ colligare. Sic vere charissi-
mi cū xp̄s habeat tres partes.i.tres naturas.scꝫ natu-
rā diuinitatis.naturā anime.naturā corporis. cū vna
istarū tangit celū.i.deū patrē.ꝛ cū duabus tangit ter-
ram.i.peccatores.s.cū natura corpis ꝛ anime.Nā ꝙtū
ad diuinitatē filius est deo patri.ꝙtū ad corpus ꝛ aīaꝫ
similis mortalibus:qꝛ iste est in silitudinē factus ꝛ ha
bitu inuentus vt homo.Phil.ij.Et iō celū ꝛ terrā vi-
detur coniungere.qꝛ.s.incarnatus coniunxit.recōcilia
uit et concordauit deū et pctōres.et celum.i. diuinita
tem ꝛ humanitatē.sublimitatē ꝛ humilitatē.stabilita
tem ꝛ mortalitatē in eodē supposito copulauit sm il-
lud qđ canit̄.In se reconciliās yma summis. Iuxta il-
lud.Pauper ꝛ diues obuiauerūt sibi.Prouer.xxij.Et
in ps.Simul in vnū diues ꝛ pauper.Et sicut yris in se
cōtinet infinitos colores.intātuꝫ ꝙ sm Isiđ. ꝛ Aristo.
nullus posset eas picturare.Sic vere xp̄s pictus fuit
omniū coloꝝ morū ꝛ ꝑfectionū pulchritudine. ꝛ de ip
sis etiā tantū habuit ꝙ nullus pictoꝛ:dictoꝛ:lectoꝛ:et
predicatoꝛ posset colores istos describere vel narrare.
Ezec.xvj.Sumpsisti vestimenta tua multicoloria. Si
cut enim teste Aristotele.Colores omnium rerum re-
fulgent in yride.Sic vere colores omnium virtutū exē
ploꝛum ꝛ perfectionū que in cunctis nature rebus pos
sunt inueniri in isto principaliter refulserunt ꝛ appa-
ruerunt.Figura Apoc.x.vbi Johannes vidit vnum an
gelum amictū nube et yris in capite eius. Iste angelꝰ
charissimi est xp̄s q̇ reuera habuit nubem ꝛ yridē.Nu
bem dico purissime humanitatis qua fuit circundatꝰ
et yridem deitatis quo fuit coronatꝰ. Apparuit ergo
homo.Et de hoc potest dici illud Job.xxv. Pōt homo
comparatus deo apparere natus de muliere.Ubi oñ-
ditur: ꝙ xp̄s in incarnatione habuit. Humanitatem
Homo.Deitatem.comparatus deo.Mortalitatem.
natus per consequens moriturus fragilitatem de mu
liere.Ideo de tali homine apparēte possuꝫ dicere illđ
ij.Reg.xviij.Apparet mihi alter hō currēs. Iste enim
fuit personaliter presentatus. Apparet mihi. Mira-
biliter imutatus.quia fuit quodāmodo alter. Actua-

liter incarnatus. homo Uirtualiter occupatus: currēs
Patet igitur ꝙ xp̄s hominibus apparuit. In incarna
tione diuinitatis. Apparuit homo. ¶ Secūdo appa-
ruit in humanitatis flagellatiōe. s. in passione crucis
qđ ondītur cū dr̄. Ueste cōcisa. vñ dr̄ in p̄s. Concidisti
saccū meū ⁊ circūdedisti me leticia. Saccus em̄ huma
nitatis fuit cōcisus ꝑ passionē ⁊ tandē impletus est le
ticia per resurrectionē. vñ videt̄ ꝙ xp̄s fuit similis bal
samo cuius pellis in vere scindit̄ ⁊ liquor ipsius distil-
latur qui a cultoribus in ampullis recipit̄ ⁊ tandē me
dicine vsibus reseruat̄ vt dicit Isid. li. xvij. Sic vere cha
rissimi in tp̄e veris. s. circa festū paschatis. pellis veri
balsami. i. xp̄i fuit ꝑ mortē ꝑforata: ita ꝙ liquor. s. san-
guis ipsiꝰ preciosus distillauit ⁊ emanauit quē i am-
pullis cordiū deuotorū fideliū dꝫ populus recipere et
ibi per iugē xp̄i passiōis memoriā cōseruare vt sibi cō-
tra infirmitates, diuersoꝝ peccatorū medicina seu re-
mediū possit esse vñ de tali apparitiōe pōt dici illđ p̄s.
apparuerūt fontes aquarū reuelata sunt fundamenta
orbis terraꝝ. Fontes ei aquarū. i. vulnera xp̄i i passione
apparuerūt que balsamū dei in sanguinis effusiōe pec
catoribus manauerūt. veste igit̄ cōscissa Iđ xp̄s fuit fi-
guratꝰ Apoc. xix. vbi dr̄. ꝙ ille qui sedebat in equo albo
qui vocat̄ fidelis ⁊ verax quē oīs celi exercitus sequeba
tur. habebat vestē aspersam sanguine: Sic vere xp̄s q̄
in equo albo purissime nature sedit q̄ fidelis ⁊ verax ē
quē oēs celi angelorū exercitus sequūtur. veste huma-
nitatis aspersa sanguine passionis fuit circūdatus et
velatus. Patet ergo ꝙ xp̄s apparuit in humanitatis
flagellatiōe. veste inquit cōscissa. ¶ Tertio dico ꝙ xp̄s
apparuit in nature renouatione. Die inquit tertio Si
cut em̄ cinis postꝙ̄ per ignis cōflagrationē trāsiuerit
alteratur ⁊ renouatur ⁊ in vitrū quod est splendidū ⁊ lu
cidū trāsformatur: Sic vere caro xp̄i que prius erat ci
nerea ⁊ mortalis per ignē durissime passionis transiuit
et sic in tertia die renouata alterata ⁊ transformata: ꝑ
resurrectionē in naturā vitreā. i. glorificatā ⁊ splendidā
est mutata quod ostēditur cuꝫ dicitur: Die tertio. q̄r. s.
resurrectio xp̄i die tertio fuit facta. Narrat p̄hus de fe
nice ꝙ fenix est auis vnica in deserto arabie diutissime
viuens. more pauonis pulcerrima. que postꝙ̄ diutissi
me vixerit. querit ligna aromatica i quibus in estatis
ardoribus se succendit de cuius puluere post tres dies
apparet vermiculus ꝓcreatus qui tandem alis resum
ptis in auem pristinā reformatur ⁊ ad desertuꝫ euolat
et recedit Sic vere charissimi xp̄s vnicus ⁊ vnigenitus
dei patris ⁊ virginis matris qui in conuersatione ⁊ mo
ribus pulcerrimus poterat dici. postꝙ̄ aliquandiu in
deserto huius seculi vitā duxit. ligna aromatica bene
dicte crucis assumpsit et in ea per maxime charitatis
feruorē ad genus humanū: torruit. tandē tercia die de
istis cineribus. i. de isto homine mortuo extitit vermis
i. ipsemet xp̄s per resurrectionē procreatus qui. s. dicit
in p̄s. Ego autē sum vermis ⁊ nō homo. ⁊ in auē pristi-
nā reformatꝰ ⁊ renouatus ⁊ alis etiā ⁊ plumis. i. doti-
bus corporis decoratus. Finaliter in ascensione ad de-
sertū paradisi euolauit corporaliter glorificatus. Et iđ
de ista apparitione ⁊ die tercio resurrectione dicitur.
Luce. xxiiij. Surrexit dñs vere: ⁊ apparuit symoni. Et
Math. xvj. Oportebat eum occidi ⁊ tertia die resurge
re. Apparuit ergo xp̄s in nature renouatiōe ¶ Quarto
dico ꝙ ip̄e apparebit. s. in iudicio vbi causas oīm diffi
niet ⁊ dissoluet. Ueniens inquit de castris saul. Saul
enim rex israel signat deū patrē cuius castra et tento
ria significant mansiones paradisi de quibus ꝓcerto
xp̄s veniet qñ ad iudicādū viuos ⁊ mortuos apparebit
Et ideo de tali apparitione loquit̄ Sap. vj. Horrende
⁊ cito apparebit vobis. qm̄ iudicium durissimum fiet:
Nota de hoc iudicio quōd ꝑ comete ꝓprietates morali
zetur. Cometa em̄ est quedā stella que non semper sed
casualiter apparet que nihil aliud est ꝙ̄ vapor simul
aggregatꝰ ⁊ ꝯpactus. ⁊ per feruorē accēsus ⁊ illumina
tus q̄ semꝑ qñ apparet solet aliqua tristia ⁊ terribilia.
et maxime mortalitatem nobiliū designare s̄m astro
logos: ⁊ sicut dicūt mathematici qñ ista appet signat
guerras ⁊ preliū affuturū. Sic vere charissimi xp̄s qñ
in iudicio apparebit ardore iusticie totꝰ accēsus erit:
ita ꝙ peccatores cōsumet ⁊ deuorabit: ⁊ guerras ⁊ pre
lia significabit inꝙ̄tum. s. per vltionē iusticie cōtra ne-
phandos impios dimicabit. Iđ ip̄e dicit illud Deut.
xxxij. Ignis succensus est in furore meo ⁊ ardebit vsqꝫ
ad inferni nouissima. Preliū em̄ dr̄ significare. q̄r qñ
xp̄s ad iudiciū apparebit tunc totꝰ mūdus cū suis ele
mentis vel electis contra impios dimicabit. Sap. v.
Pugnabit ꝓ eo orbis terrarū contra insensatos. Ista
em̄ apparitio terribilia significabit inꝙ̄tum in iudi-
cio impios ⁊ dānatos eos ad sentētiā cōuocabit. vnde
de ipsis pōt dici illud Job. xxiiij. Si subito apparuerit
aurora arbitrāt̄ vmbrā mortis. Ueniet ergo de castris
saul. Ideo de ista apparitione ⁊ aduētu dr̄ Mat. xxiiij.
Sicut fulgur exit ab oriente ⁊ apparet vsqꝫ in occiden
tem. sic erit aduentus filij hoīs. Patꝫ igitur charissimi
ꝙ xp̄us apparebit in diffinitione districte censure. In
resurrectione ꝓprie nature. In collatione penalis ia-
cture. In incarnatione suꝑne ꝑture. Prima apparitio
fuit humanitatis. Secunda fuit stabilitatis. Tertia
fuit honestatis ⁊ nouitatis. Quarta aūt erit equitatis
et autoritatis. Appareamus ergo charissimi moraliter
sicut xp̄s. Habeamus ergo in passione vite nouitateꝫ.
In incarnatione stabilitatē. In resurrectione iusticie
equitatē. horribilitatē ⁊ seueritatē: sicut xp̄s in iudicij
discussione. Et sic finaliter habebimꝰ eterne glorie vo
luptatē sicut xp̄us in eterna cōsolatione ⁊ ascensione.
Et sic verificabit̄ illud Col. iij. Cū xp̄s apparuerit vi-
ta vestra. ⁊ vos apparebitis cū ipso in gloria. ¶ De ap
paritione aūt dei qua apparet hominibus potest ad h
huc notari ꝙ ipse apparet.

Spūaliter.
Sacramētaliter.
Potentialiter.
Ministerialiter.

Sacramentaliter. s. in eucharistia.
de qua Leu. xvi. In nube apparebo
suꝑ oraculū. Potentialiter. s. in iu
dicio: sed de hoc dictum est. Mini
sterialiter. s. i epiphania vbi ip̄e in ministerio stelle ap
paruit regibus. Mat. ij. In ministerio aque apparuit
baptiste. In ministerio vini et aque apparuit cōuiuis
Joh. iij. Ille apparuit vt peccata mundi tolleret. Spi-
ritualiter. Et sic apparet quotidie hoībus sua eis be-
neficia largiendo. Uñ nota ꝙ deꝰ apparet homini.

Erudiendo sagaciter.
Influendo mētaliter.
Reuelando veraciter.
Cōsolando suauiter.
Arguendo seueriter.
Premiando feliciter.

De eruditione patꝫ Titū.
ij. Apparuit gratia sal-
uatoris nr̄i dei oībꝰ ho-
minibꝰ erudiens nos.
¶ De influentia x̄o pa
tet. iij. Regū. iij. Ubi dñs
apparuit Salomoni. eidē. s. sapientiā influēdo. ¶ De
reuelatione aūt futuroꝝ ⁊ occultorum patet Gen. xij.
Apparuit dñs abrahe ⁊c. ¶ De cōsolatione patꝫ Luc.
xxiiij. vbi dr̄. ꝙ surrexit dñs x̄e ⁊ apparuit symoni. q̄. s.
erat i desperatiōe q̄r eū negauerat. ¶ De redargutio
ne patꝫ Lu. xxiiij. vbi dr̄. ꝙ duobꝰ discipulis apparuit ie
sus ⁊ exprobrauit incrudelitatē eoꝝ. ¶ De ꝑmiatione
insuꝑ pꝫ in p̄s. Satiabor cū apparuerit gloria tua ⁊c.
Nota adhuc: ꝙ quidā apparent ⁊ sunt sicut boni ⁊ per
fecti. q̄ sunt ꝑ vite sanctitatē: ⁊ apparēt per honestateꝫ
Exod. xxiiij. Apparebit omne masculinū in conspectu
domini. Quidā apparent ⁊ non sunt. sicut ypocrite. de
mones em̄ sunt sicut pictores q̄ operant̄ de eleuatura
qui scꝫ faciunt apparere qđ non est. Uidetur ꝙ pictura
exit de pariete sic sculpta tamen in superficie solum pi
cta. Sic dyaboli ita sophisticant ypocritas: ꝙ faciunt
eos apparere quod non sunt cōtra quos Criso. ypocri
ta aut appare quod es aut esto quod appares. Ideo
de talibus ypocritis nota si vis quomodo isti sunt spe
cula falsa: vbi res apparent alio modo ꝙ̄ sint Mat.
xxiij. Sunt similes sepulcris dealbatis que apparent
hominibus speciosa. intus auteꝫ sunt plena spurcicia.
Quidam non apparent ⁊ sunt sicut multi affabiles.
qui exterius

qui exterius videntur insolentes cũ tamẽ intus habeãt cõsciẽtiã valde bonã. Quidã non apparent nec sunt sicut, mali qui nõ habẽt nec sanctitatem nec morũ honestatẽ. Sufficit. Vide infra de Parere. Videri. Ostẽdere. Manifestari ꝛc.

A **Appendere.** Nota ꝙ appendere sumitur q̃si ꝓ suspẽdere: q̃ſꝗ ꝓ põderare: ꝓ emere: vel librare. Dico ergo ꝙ loquẽdo materialiter appẽditur velũ seu cortina vt templũ ornetur. Res scʒ in manu vt de valore eius delibereẗ. Res .s. in statera vt pondus ipsius cõprobetur. Pecunia vt alicui persoluatur. Reus .s. in furca vt puniatur. Vestis .s. in pertica ne polluatur. Instrumẽtũ musicũ ad clauũ ne frangatur. Sic vere dico ꝙ loquẽdo moraliter in scriptura inuenitur appensio cõtemplationis: discretionis: ꝓbationis: satisfactionis: punitiõis: spei de siderij vel affectionis.
B ¶ Est igitur appensio cõtẽplatiuorũ quorũ .s. corda sunt sicut quedã mundissime cortine ante templũ paradisi ꝑ cõsiderationẽ ꝛ cõtemplationẽ appensa. vnde Exo. xxvj. ꝑcipitur. Sic facies velũ de hyacintho ꝛ purpura, coccoqꝫ bistincto ꝛ bysso retorta ꝛ appendes añ quatuor colũnas. Velũ em̃ istud est vir perfectꝰ quattuor preciosis coloribus .i. quattuor virtutibus cardinalibꝰ scʒ hyacĩtho celesti ꝛ pura .i. prudẽtia: purpura q̃ decet reges .i. iusticia: coco igneo .i. fortitudine bistincta: scʒ quãtũ ad bona facienda ꝛ mala toleranda: bis candido ꝛ in terra nato .i. temperantia retorta: tñ firma ꝛ lõga perseuerãtia cõpositus ꝛ cõfectus: ꝛ añ deũ ꝑ contẽplationẽ appẽsus: ꝛ quattuor colũnis .i. doctrine quattuor euangelioꝝ innixus. Exo. xl. Cũ intulisset archaʒ in tabernaculũ appendit ante eã velũ. Ista est ergo appensio cõtemplatiuoꝝ. Item dico ꝙ est appẽsio discretorũ seu ꝑuectoꝝ q̃ scʒ per deliberationẽ ꝛ prudentiam om̃ia põderãt ꝛ appendũt: librãt: probãt: circũspiciũt ꝛ attendunt. de quo Eccli. xlij. Quecunqꝫ trades munera ꝛ appende. datũ ꝟo oẽ describe. Item est appensio iudicũ ꝛ prelatorũ qui scʒ sicut veri campsores in statera equitatis debent librare ꝛ ponderare: probare ꝛ examinare merita singuloꝝ: vñ platus debet dicere insufficientibus illud Dañ. v. Appensus est in statera ꝛ inuentus es minus habẽs. Iustus ꝟo ꝛ sufficiens põt dicere ꝛ petere illud, Job. xxxj. Appendat me in statera iusta ꝛ sciat simplicitatẽ meã. Tali autẽ modo appendere sumitur ꝑ iudicare: vñ etiã dñs appendere dr̃ eo ꝙ aliquid ponderat ꝛ librat iudicat ꝛ sancit. Job. xxviij. Aquas appendit in mẽsura. Item est appensio fideliũ debitoꝝ .q̃ .s. statim qđ debẽt pecuniã appẽdũt ꝛ soluũt ꝛ satisfaciũt creditori. Moraliter etiã loquẽdo. Pecuniã nostrã .i. bona opera debemus appẽdere creatori. vnde de abrahã dr̃ Geñ. xxiij. ꝙ pro agro sepulture appendit pecuniã quã ephron postulauerat. Ager enim perpetue sepulture est paradisus ꝑ quo pecunia bonorum opeꝝ est soluenda: ꝛ in statera iusticie dño appendenda. j. Esdre. viij. Appensum est argentũ ꝛ auruʒ in domo dei: fatui tamen nõ sic: nõ em̃ appendunt in bonis vsibus bona sua. Ideo ipsis dr̃ Esa. lv. Quare appenditis argentũ vestrũ, nõ in panibus ꝛ laborẽ vestrũ nõ in saturitate. Item est appensio peccatoꝝ: q̃ .s. nunc appenduntur .i. alte ponunẗ ꝛ eleuanẗ per superbiã. vñ de superbo põt dici illud. Esa. lx. Appendit terrã super nihili. In inferni aũt patibulo finaliter appendentur per executiuã iusticiã: sicut de ꝑditoribꝰ eunuchis dr̃. Hester. ij. ꝙ appensus est vterqꝫ in patibulo. Item est appensio sanctoꝝ ꝛ perfectoꝝ: qui .s. in spe ꝛ desiderio eternorum superius sunt appensi. De quo Esa. xl. dicitur ꝙ ipse appendit tribus digitis mollem terre. Tres em̃ digiti significãt tria bona: in quibus eterna beatitudo cõsistit .s. fruitionẽ: visionẽ: ꝛ tẽsionẽ. In quibus ꝑ certo mentes sanctoꝝ appendunẗ ꝛ ne polluanẗ vicijs vel frangãtur tentationibus superius eleuanẗ. Vñ Prouerb. xvj. Appendit omnia corda dñs ꝛc. vide infra de Suspendere.

Aperire. Idẽ est ꝙ detegere. Discoperire. Dissoluere. Nũciare. Reuelare. Ostẽdere A
Manifestare. Declarare. Demonstrare. Et est in scriptura multiplex aptio .s. dei: hoĩs: scripture: glorie: cordis: oris: manꝰ: affectus. Dico igitur ꝙ deus primo dr̃ aperire: sicut enim rex quãdoqꝫ aperit thesauruʒ suũ vt suis militibus stipendia largiatur. Sic vere deꝰ thesaurum misericordie ꝯtinue tenet vt diuersa dona meritoꝝ: virtutũ: ꝛ gratiaꝝ: suis militibus atqꝫ fidelibus cõtribuat ꝛ ministret. Unde .j. Mach. iij. Aperuit rex erariũ suũ dedit stipendia militibus suis: et mãdauit eis ꝙ essent parati ad omnia. In quibus verbis ostenditur ꝙ nos debemus aperiri Per desideriũ cordis affectionem. aperuit erariũ. Per remunerantẽ rerum largitionẽ. Dedit ꝛc. Per obedientem auris attentionẽ. Mandauit eis. Per expedientẽ mẽtis subiectionem. q: debemus esse parati ꝛc. Et sic dico ꝙ homo dr̃ aperire Cor. quo ad primũ. Manũ. quo ad scđm. Aurem. quo ad terciũ. Oculos quo ad quartum. Et sic dico ꝙ debent esse aperta. Cor ad diligendum. aperuit erariũ Manus ad porrigẽdum. Dedit. auris ad attendẽdũ. Mandauit eis. Oculos ad aspiciendũ. Parati ad omnia. Aperiatur igitur cordis affectio. Erariũ suũ. Concha marina seipsam ad rorem aperit: ꝛ aquã amarã in se claudit. Et ideo lapidem preciosum qui margarita dicitur in se gignit: vt dicit Aristo. ꝛ Isido. Sic ꝟe charissimi. nos debemus aperire cordis nostri affectionẽ per charitatẽ ꝛ dilectionẽ ad ardorẽ .i. ad deum ꝛ eius gratiã ꝛ deuotionẽ. Clausi debemꝰ esse ad amarã mũdane ꝓsperitatis possessionẽ: ꝛ sic lapidem preciosum id est deũ, poterimus concipere ꝑ sue beniuolẽtie acq̃sitionẽ. Ideo dicit. ps. Apite portas pncipes vestras ꝛ eleuamini porte eternales ꝛ introibit rex glorie. Tali modo fuit aperta beata virgo: ꝛ ideo lapidẽ preciosum dei filium generauit. Tali modo etiã apertus est nobis deus. affectio em̃ cordis sui semꝑ est aperta ad peccatores diligendum: ꝛ ad veniam recipiẽdũ. In signum cuius xp̃s in cruce habuit latus apertũ: ad denotandũ ꝙ deus per veram charitatem: ita est hominibꝰ apertꝰ: ꝙ ipsos paratus est recipere vsqꝫ ad intima cordis sui. Et de hoc Cañ. v. Pessulũ ostij mei aperui, dilecto meo. Quod ostenditur cuʒ dicitur. Erariũ suum. Erarium enim est thesaurus dei in quo reponit homines tam bonos ꝙ malos: est eius affectio ꝛ misericordia que omnia concludit ꝛ recipit. Quod est contra multos qui per affectionem non sunt aperti sed ꝑ parcitatem et odium sunt operti. multi enim sunt ita clausi ꝙ nullum volunt recipere ad suam affectionẽ amiciciam et amorem. quia nec deum nec proximum nec vicinum nec remotum volunt diligere vel amare. Hierem. xiij. Ciuitates austri clause sunt et nõ est qui aperiat. Auster q̃ est ventus mollis et calidus. signat mollicieim mũdane prosperitatis. quia vere ciuitates austri .i. viri mundani: et immundi prosperitate viuẽtes. ita sunt clausi per odium partialitatem: auariciã et inuidiam ꝙ non est qui aperiat. Sed non sic charissimi. immo quia vere semper debet esse aperta cordis affectio. Et ad hoc inducit speciosus animam. Cant. v. Aperi mihi soror sponsa mea: quia deus aperuit erarium suum .i. thesaurum misericordie sue.
¶ Scđo debet manus aperiri. refectio. quia scilicet manus misericordie semper debent esse exposite et aperte ad dandum et largiendum. Sicut enim fons naturaliter est apertus et expositus. ita ꝙ nulli volenti haurire se vetat: nec pauperi nec diuiti nec bono nec malo. Sic vere exemplo dei semper debemus esse expositi omnibꝰ et aperti per pijssimam largitatem. ita ꝙ nulli debemus nostrum auxilium denegare. Iuxta illud ps. Aperis tu manũ tuã, et imples oẽ ani. bene. et istud ostẽdit cũ dr̃. Dedit stipẽdia militibus suis: q: sicut deꝰ nõ cessat dare stipẽdia: dona ꝛ bñficia omĩbꝰ creaturis. q: .s. solem suum facit oriri super bonos et malos: sic ꝛ nos B

debem⁹ beneficia ⁊ adiutoria om̄ibus impartiri in quā
tum est possibile. ps. Dedit dona hoībus. Et hoc est ꝓ
certo hodie cōtra multos. qui reuera nō habent man⁹
apertas ad largiendū sed ad accipiendū. Nō apertas
per largitatē sed clausas per auariciā ⁊ parcitatē. Sic
reuera sunt multi cupidi ⁊ auari q̄ nō cessant a deo be
neficia recipere: sed nihil volūt ei reddere: nec aliquid
suis pauperibus erogare. Cōtra quos Eccl'i. iiij. dicit.
Non sit porrecta manus tua ad accipiendū: sed ad dā
dum collecta. Talibus accidit sicut pinee: q̄ ita ē clau
sa ⁊ ita stricta ꝙ nullus pōt eā aperire nec de cōtentis
fructibus manducare: sed finaliter pinea ista sup̄ ignē
ponit: fortiter ꝑcutit: ⁊ sic necessario sua tenacitas re-
laxat: ⁊ sic per violentiā pinea aperit: ⁊ q̄cq̄d de fructi
bus in ea latebat ei offert ⁊ alijs dispergit ⁊ confertur.
Sic vere charissimi multi sunt hodie ita duri: ita astri
cti; ita auari: ⁊ ita tenaces ꝑ incōpassibilē parcitatē ꝙ
nulli pauperi se volunt aperire: sed ꝙ̄diu viuūt pinel
los suos. i. diuitias suas sibi solū volūt reseruare: ⁊ ni-
hil alijs erogare: sed vere finaliter oportebit ꝙ totū di
mittāt. Nā morte corporali fortiter si percutient ꝙ̄tū
ad corpus, ⁊ sup̄ pinellos. i. sup̄ carbones inferni ponē
tur ꝙ̄tū ad aīam: ⁊ tūc oportebit ꝙ aperient ⁊ diuidā
tur per separationē aīe a corꝑe: q: pinellis ⁊ bonis suis
priuant ⁊ spoliant. ⁊ ꝙ diuersimode dispergunt: tunc
eīm q̄ potest capere capiat: q: aliud heredes: aliud vxor
aliud executores habebunt: ⁊ sic miseri auari q̄ visce-
ra sua pauperibus in hac vita clauserunt: nihil vtilita
tis penitus reportabūt. Nō simus ergo clausi per par
citatē: sed aperti ꝑ largitatē: nō sint bona nostra nob'
solis reposita: sed om̄ibus exposita: nō sint ꝑ parcita-
tē velata: sed per largitatē pauperibus reuelata. Iuxta
illud Prouerb. vj. Manus suas apperuit inopi. Et in
ps. Aperiente te manū tuā oīa implebunt bonitate.
C Aperiatur igit manus refectio: largitio. ¶ Tercio ape
riatur auris attentio Mandauit inquit. Circa qd̄ no-
ta ꝙ deus secreta sua aperit homini ei reuelando: mā
data sua ei iniungendo: ipsum delinquentē corrigēdo
ipsum bene agentē premiando. Homo aūt deo debet
aperiri; mandata eius diligenter auscultando: ⁊ aures
cordis efficaciter apperiendo ⁊ applicādo. Aperit er-
go dn̄s secretoꝝ absconsionē: qd̄ maxime fit ꝑ scriptu
rā. vn̄ Apo. v. Dignus es dn̄e aperire librū ⁊ soluere si
gnacula eius. Librū eīm sacre scripture cū suis signacu
lis ⁊ clausuris. i. cū suis difficultatibus obscuritatib⁹
⁊ figuris de⁹ aperit atq̄ soluit. Lu. xxiiij. Nōne cor no
strū ardēs erat cū aperuit nobis scripturas? Et ibidē
Aperuit eis sensum vt intelligerent scripturas. Et ibi
dem. Aperti sunt oculi eoꝝ ⁊ cognouerūt eū. Itē aperi
tur deus ꝑ mandatoꝝ iniunctionē taliter fuit apertus
moysi quādo mādata dedit ei. vn̄ in. ps. Mādauit nu
bibus desuper: ⁊ ianuas celi aperuit. Itē aperit ꝑ pec-
catoꝝ vacationē ⁊ ad penitentiā cōtinuā receptionē.
Apoca. iij. Dedi aū te ostiū apertū qd̄ nemo pōt clau-
dere. Istud ostiū est dei vocatio ⁊ mīa q̄ ꝓ tp̄e hui⁹ vi-
te semꝑ est aperta. Itē aperit ꝑ tormentoꝝ inflictorum
vulnerātionē: q: sicut venator videns bestiā aliquan-
tulū vagabundā subito ⁊ insperate aperit pharetrā et
mittit sagittā eū ꝑcutit ⁊ quādoq̄ occidit. Sic v̄e de⁹
dū hō vagatur in mūdi ꝓsperis: subito aperit phare-
trā sue occulte sentētie ⁊ iusticie: emittit sagittā mort'
tribulationis vel infirmitatis: ip̄m q̄ dū nō sperat per
mortē vulnerat ⁊ occidit. Iob. xxx. Aperuit pharetram
suā ⁊ afflixit me. Afflixit me dico. vl' in bono ꝑ correctio
nē ⁊ tēporalē tribulationē: vel in malo per eternalem
dānationē. Ad ista igit oīa debem⁹ attendere. s. dei cor
rectionem: punitionē: vocationē: reuelationē: instru-
ctionē: ⁊ mandatoꝝ iniunctionē. Mādauit inquit eis
⁊ aures cordis nostri ad ista oīa audiēda ⁊ retinēda sa
gaciter aperit: vt sic nobis dicat illud Baruch. iij. Au
di israel mandata vite. Et nos possumus dicere illud
Esa. l. Dn̄s deus aperuit mihi aurē. Et istud est cōtra
multos: ⁊ maxime cōtra inobedientes ⁊ obstinatos: q̄

reuera nō videntur habere aures ad dei mandata au-
diēdū: vn̄ sic est de talibus sicut de aīalibus in quadā
ꝓuincia ethiopie. Dicūt eīm Isid. ⁊ Pli. ꝙ est in ethio
pia quedā patria vbi oīa aīalia quadrupedia nascunt
sine auribus. Sic vere charissimi in isto mūdo multi
sunt peccatores q̄ ad modū quadrupedū bestialiter vi
uunt ⁊ sine auribus ⁊ sine virtute auditus ⁊ attētione
diuinoꝝ mādatoꝝ inueniunt: qd̄ p3. q: nullā correctio
nē: monitionē: p̄dicationē: vel instructionē: volūt attē
dere vel audire. de istis dr̄ Hiere. vj. Incircūcise aures
oim: ⁊ audire nō possunt. Nō sic charissimi: s3 aperiat
in nobis auris attentio. ¶ Quarto aperiat oculoru3
subiectio: q: s. ita debem⁹ esse expositi ⁊ aperti: ꝙ ꝑ ve
rā obedientiā possumus esse ad cuncta sua beneplaci
ta p̄parati. Et hoc ostēdit cū dr̄. ꝙ essent parati ad oīa
Et ideo de viris obediētibus dr̄. j. Mach. iij. Accingi-
mini potētes estote ꝑati. Ideo de apertura obedientie
pōt figuraliter exponi illd̄ v̄bū Act. xij. Venerūt ad por
tā ferream que ducit ad ciuitatē q̄ vltro aperta est eis.
Porta eīm ferrea est vir inobediēs ⁊ obstinat⁹ ferreus
atq̄ durus que tunc temporis vltro aperit. qn̄ deo et
prelatis suis ꝑ voluntariā obedientiā subiugat. Aꝑia
mur ergo charissimi per

Promptam subiectionem.
Certam attentionem.
Dulcem compassionem.
Veram affectionem.

¶ Item nota ꝙ adhuc est apertio oculi: ⁊ est apertio
oris: ⁊ apertio celi. Ideo de istis tribus pōt dici illud
Apoca. iiij. Vidi ostiū in celo. vbi ostēdit ꝙ Aperitur D
oculus ꝑ discretionē. Vidi. Aperitur os ꝑ locutionem.
Ostiū. Aperitur celū ꝑ receptionē. Aptum inquit in ce
lis. Aperitur ergo. Visus limpitudo. vt clare discernat
Oris aptitudo. vt verba decernat. Celi latitudo. vt bo
nos nō spernat. Dico igitur primo ꝙ in scriptura inue
nitur aptio visualis discretionis. Vidi inq̄t. Sicut eīm
in vere lacerta q̄ sentit se habere visu3 hebetatū exit de
cauerna sua intrat foramē petre: ⁊ oculos ad solē ap̄it
vt visus claritatē recuperet quā amisit sicut dicit Isid.
de quadā lacerta q̄ dr̄ saura. Sic vere charissimi. hō q̄
pro tp̄e huius vite multū h3 visum discretionis hebe-
tatum. de cauerna ꝓprij cordis d3 exire carnis cōditio
nes trāscendendo foramē petre. i. duriciā penitētie d3
intrare parce ⁊ temperate. viuendo: oculos cordis de-
bet aperire ad solē. i. ad deū ei⁹ misericordiā inploran-
do: ⁊ sic visum clare discretionis recipiet lucide cōside
rando ⁊ cōtemplando ⁊ videndo. Videndo dico. s. infe
riora: cōtemplando superiora: considerādo preterita:
p̄sentia ⁊ posteriora. qd̄ ostendit cū dr̄. Vidi. Ad hoc in
citamur Baruch. ij. vbi dr̄. Aperi oculos tuos ⁊ vide.
vide: cōsidera: meditare: cogita ⁊ cōtemplare: presentiū
instabilē vilitatē: celestiū durabilē voluntatē. Peccato
rum dānabilē prauitatē. Futuroꝝ notabilē grauitatē.
Et sic poteris dicere Vidi. Heu de⁹ ꝙ̄ multi sunt ho-
die q̄ nō videntur habere oculos apertos. Nō illumi
natos sed excecatos. Non discrete cōsiderantes s3 obscu
ros ⁊ ignorātes: q: v̄e multi sunt q̄ hodie nō vidēt nec
cōsiderāt aliq̄d qd̄ ꝑtineat ad salutē: similes talpe q̄ ha-
bet oculos s̄m Aristote. verūtamē nō sunt apti'. immo
carne ⁊ corio sunt operti: ⁊ ideo talpa nihil videt. im-
mo ꝑpetuo ceca manet. Sic vere multi sunt q̄ oculos
cordis sui habent ita clausos ⁊ velatos corio carnalita
tis ⁊ mūdane ꝓsperitat' ꝙ visum discretionis sapien-
tie ⁊ cōsideratiōis penit⁹ amiserūt: ⁊ cecitatē ignoran-
tie incurrūt. qd̄ p3 q: ipsi nō cogitāt nec aduertūt nec
de mūdi vanitate: nec de nature vilitate: nec de mort'
ꝓpinq̄tate: nec de iudicij seueritate: nec de inferni ad
uersitate: nec de celi felicitate: s3 tm̄mō cogitāt de p̄n-
ti ꝓsperitate. Et iō carēt oi sp̄ūali iocunditate. Figura
ti in Thobia ceco q̄ dicebat Thobie. v. Quale gaudiū
mihi est q̄ in tenebris sedeo ⁊ lumen celi nō video. vbi
ostēdit ꝙ tales Desolatiōis turbant fulmine. Nullu3
gaudium mihi est. Indiscretionis cecantur turbine.
In tenebris

Jn tenebris sedeo: Contemplatiõis priuãtur lumine:
E Lumẽ celi inquit nõ video. Nõ sic charissimi nõ. ꝫ ape
riam⁹ oculos per discretionẽ Uidi inqt. ¶ Scdo ape
riam⁹ ora ꝑ locutionẽ. ostiũ inqt apertũ qr vere ostiuꝫ
oris nostri semꝑ dꝫ esse apertũ ad orationẽ. ad ꝯfessio
nẽ: ad gratiarũactionẽ. ad ꝓximorũ informationẽ ꝛ cõ
solationẽ. ¶ Primo dico per orationẽ. vñ Eccli. xxxix.
Aperiet os suũ in oratiõe ꝛ ꝓ delictis suis deprecabiẗ
¶ Jtẽ aperiẗ os ꝑ cõfessionẽ. Ezechiel. xxix. Dabo tibi
os apertũ. Mõ est cõtra multos de qbus dr Esa. x. Nõ
fuit qui moueret pennã ꝛ qui apperiret os ꝛ gãniret.
Jtẽ aperitur os per deuotionẽ. vñ in. ps. Os meũ ape
rui ꝛ attraxi spm: Jtẽ aperiẗ per ꝓdicationẽ: instructio
neꝫ: informationẽ. Eccli. xv. Jn medio ecclesie aperuit
os eius ꝛ impleuit eũ dñs Cõtra quos dr Treñ. ij. pro
phete tui nõ aperiebant iniquitatẽ tuã vt te ad penitẽ
tiã ꝓuocarent. Jtẽ aperiẗ ꝑ laudem ꝛ gratiarũactionẽ
Esai. v. Aperuit os suũ absqꝫ vllo termino Sed econtra
multi aperiũt illud ꝑ iniuriã ꝛ detractionẽ iactantiaꝫ
et presumptionẽ: iracundiã ꝛ cõminationẽ Et de hoc
in ps. Aperuerũt sup me os suũ sicut leo rapiens ꝛ ru
giens Leo eñ vt cõiter hꝫ os apertũ ꝛ ad rugiendum
mordendũ ꝛ rapiendũ expositũ ꝛ paratũ. Est eñ natu
re feruẽtissime: ꝛ ideo pre nimio feruore os aperire iu
giter cõsueuit. De salamãdra enim dicit Pli. ꝙ de ore
semper emittit saliuã venenosaꝫ q̃ quicquid tangit in
uenenat ꝛ aquas in qbus cadit limphaticas facere cõ
sueuit Sic vere charissimi multi sunt qui pre nimio fer
uore iracũdie ꝛ pre nimio veneno malicie semꝑ habẽt
os apertũ ad mordendũ ꝑ detractionẽ ꝛ ad saliuã vene
nosam malorũ verborũ emittẽdã ꝑ iniuriã ꝛ infama
tionẽ Jdeo talib⁹ dr in ps. Os tuũ abũdauit malicia.
ꝛ lingua tua cõcinnabat dolos. sedẽs aduersus fratrẽ
tuũ loquebaris. Nõ sic ꝓ deo charissimi. Nos aperia
mus os per detractionẽ sed ipm aperiamus per bonã
ꝛ honestã locutionẽ ostiũ inqt apertũ: qr. s. os est ostiũ
per qd verba exeunt a corde. Jdeo de quolibet dꝫ dici
illud Danielis. xiij. Aperuit ostiũ pomerij. qr. s. os qd ẽ
ostiũ pomerij cordis nostri semꝑ debemus ꝑ oratiõeꝫ
confessionẽ. deuotionẽ gratiarũactionẽ ꝛ eruditionẽ
aperire Patet ergo ꝙ aperiũtur ora per locutionem.
Uidi inquit ostium apertum. Actuum. xvj. Aperta sũt
omnia ostia. ¶ Tertio aperitur celum per receptionẽ
F Jn celis inquit. Sicut enim porta conuiuij aperiri so
let inuitatis. Sic vere celum et gloria paradisi aperi
tur bonis hominibus ꝛ perfectis qui a deo sunt a mũ
di origine inuitati vnde Ezech. j. Aperti sunt celi et vi
di visiones dei. Et Apo. xj. Apertum est templum dei
in celo: ¶ Circa quod debemus aduertere ꝙ celũ ape
ritur contemplantibus vt speculantur contemplãtes
Act. vij. Ecce video celos apertos ꝛ iesum stantem Se
cundo aperitur vt consolẽtur laborantes Geñ. vij. Ca
tharacte celi aperte sunt Tertio aperitur vt recreẽtur
indigentes. Et de hoc in ps. Januas celi aperuit ꝛ pluit
illis manna ad manducandum. Christus enim ape
ruit ianuam celi in ascensione: et sic manna idest dul
cedinem eterne voluptatis suis indigentibus eroga
uit Jsta ianua clausa fuit fatuis virginibus que lam
pades sine oleo idest opera sine merito portauerunt q̃
dicebant Domine domine aperi nobis. sed responsum
est eis Nescio vos Mat. xxv. Et breuiter in ista ianua
recipiuntur iusti et excludunẗ iniusti Sicut enim auis
non recipit ad nidũ suũ aliquẽ pullũ nec ouis vt cõiter
aliquẽ agnum nisi quos se sciuerit generasse. Sic vere
nec deus aliquẽ hominẽ ad nidum paradisi vel ab vbe
ra eterne voluptatis recipit vł admittit nisi illos quos
per fidem se viderit generasse ꝛ per gratiam nutriuisse
Et ideo peruersi et iniqui qui tali modo nõ sunt a deo
geniti vel nutriti nunꝙ ad istud receptaculuꝫ sunt ad
missi: Jdeo de tali bonorũ receptione dicitur Esa. xxvj.
Aperite portas iusticie. et ingredietur gens iusta ꝛ cu
stodiens veritatem. ¶ Et sic patet charissimi ꝙ ape
ritur paradisus ad receptionẽ: os ꝛ labia ad locutionẽ
ꝛ oculi per discretionẽ. Et sic est apertio lucide discre
tionis: placide locutionis: ꝓuide receptionis ꝛc. Et si
breuius volumus notare sequendo Mauriciũ: possu
mus de deo dicere ꝙ ille multipliciter est aptus. Jpse
enim est qui dicit. Mat. vij. ꝛ Luc. xj. Pulsate ꝛ aperie
tur vobis. Est igitur Apertus
Ad reuelandum.
Ad consolandum.
Ad miserandum.
Ad erogandum.
Ad aspiciendum.
Ad recipiendum.
Ad puniendum.
Ad gratiã infundendum
Ad gloriã distribuendum.
¶ Aperit ergo ad secre
torũ reuelationẽ vñ Apo G
ca. v. ꝙ vicit leo de tribu iuda aperire librũ ꝛ soluere si
gnacula eius. i. aperire secreta sapientie ꝛ scripture.
Jtem aperit se ad oppressorũ cõsolationem. Jdeo Ba
ruch. ij. dr. Aperi oculos tuos ꝛ vide: inclina aurẽ ꝛ au
di. Jtem aperit se ꝑ piã miserationẽ Nee. Sint ocli tui
aperti vt audias orõnẽ. Jtem aperit se ad beneficiorũ
erogationẽ. ps. Aperis tu manũ tuã ꝛ imples oẽ aïal
benedictiõe. Jtem aperitur ad curã ꝛ attentionẽ: ꝛ ad
suoꝝ gubernationẽ. iij. Reg. viij. Sint oculi tui aperti
sup domũ hãc. Jtẽ aperiẗ ad bonoꝝ receptionẽ ꝛ beati
ficationẽ. vñ Apo. iiij. Uidi ostiũ aptũ in celo. Jtẽ ape
riẗ ad maloꝝ dãnationẽ. Uñ Apo. ix. Data ẽ stelle cla
uis ꝛ aperuit puteũ abyssi. Jtẽ ad graꝝ infusionẽ. Nu
me. xx. Aperi populo huic thesaurũ tuũ fontẽ aque vi
ue. Jtẽ apiẗ ad glie distributionẽ. ps. Januas celi ape
ruit ꝛ pluit illis mãna ad manducandũ. Jtem de iusto
potes dicere ꝙ ipse dꝫ apire archã seu thesaurũ vt sub
ueniat. Carcerẽ ꝛ captiuos expediat. Cor suũ vt alienã
miseriã sentiat. Oculos vt saluti necessaria videat. Au
res vt dei mandata audiat. Manus vt elemosynas ꝛ
opa faciat. Os vt deũ laudet ꝛ alios erudiat. De pmo
Eccles. xliij. aperti sunt thesauri. Mat. ij. apertis the
sauris suis obtulerũt munera. De secũdo. Act. v. ange
lus dñi apiens carcerẽ eduxit eos. Jtẽ tercio aperiam⁹
cor ad sentiendũ vel ad cõpatiendũ. Exẽplo xpi cui⁹ la
tus apertũ fuit ad ostendẽdũ affectũ cõpassionis ꝛ di
lectiõis. Joh. xix. Aperuit latus ei⁹ ꝛc. Jtẽ aperiamus
oculos. s. mẽtis ad intelligendũ. Joh. ix. Quomõ aper
ti sunt tibi oculi. Et Luc. xxiiij. Et apti sunt oculi eoꝝ
ꝛ cognouerũt dñm. Jtẽ aperiamus aures ad audiẽdũ.
Esa. l. Dñs aperiet mihi aurẽ. Jtẽ aperiam⁹ man⁹ ad
beatificandũ. Deute. xv. Precipio tibi vt aperias ma
nũ tuã fratri tuo. Jtẽ aperiamus os ad deũ laudãdũ.
Luce. j. Apertũ est illico os zacharie ꝛ loquebaẗ bene
dicens deũ. Aduerte tñ ꝙ quidã cõtrario mõ aperiun
tur. q. s. mali aperiunt os ad maledicendũ. ps. Aperue
runt sup me os suũ sicut leo rapiens ꝛ rugiẽs. Oculos
ad explorandũ. aures ad inania audiendum. Et iõ tali
bus erit apert⁹ infern⁹ ad eos recipiẽdũ. ps. Apta est
terra ꝛ deglutiuit dathan. Sic igitur pꝫ quõ apertio
sumitur multis modis: Sufficit.

Applicare.

Nota ꝙ applicare: idem est: qd A
ad se aliqd attrahere. ꝓstare. ap
proximare. ꝛ adaptare. Notabo ergo ꝙ applicatio in
bono sumiẗ ꝛ in malo: Jn bono eñ significato inueniẗ
Applicatio.

Studiosa		Ministrandum
Seriosa		Examinandum
Gratiosa.	que fit ad	Cõplacendum
Gloriosa.		Assistendum.

¶ Prima est applicatio bonorum discipulorũ. qui. s. B
seipos applicãt pñtes exhibent superioribus: vt obse
quãtur: Doctoribus vt erudiantur: Proximis: vt sub
ueniantur. Prelatis: vt obediant. Nume. iij. Applica
tribum leui. ꝛ fac stare in conspectu sacerdotis vt mi
nistrent ei et excubent ꝛ obseruent quicquid ad cul
tum pertinet. ¶ Secũda est applicatio platoꝝ q. s. ad

se applicant ꝓmouendos: vt eos examinent ⁊ cognoscant. vñ Exod. xl. Applicabis ad te aarō cū filijs suis ad fores tabernaculi testimonij: ⁊ lotos aqua indues sanctis vestibus vt ministrēt mihi. Isti em̄ ꝓmouendi debent applicari ad moysen. i. ad prelatū per examinationē: debēt lauari per cōfessionē ⁊ purificationem debēt indui per sanctā cōuersationē: ⁊ sic poterūt ministrare: ꝑ officij dignā executionē: sed de hoc vide supra de aaron in principio. ¶ Tercia est applicatio bonoꝝ seu iustoꝝ. qui. s. per baptismū ⁊ per penitentiam gratiā diuinā recipiunt. ⁊ sic deo applicant̄ ⁊ adherēt ⁊ sibi placidi ⁊ accepti fiūt. zach. ij. Applicabunt̄ multi ad dn̄m. ¶ Quarta est applicatio beatorū quos: scꝫ deus sibi p̄sentat ⁊ applicat: ⁊ eos in paradiso sibi associat ⁊ adaptat. vñ Eccli. xxxiij. Ex his bn̄dixit ⁊ exaltauit ⁊ ex his sanctificauit ⁊ ad se applicauit. In malo vero significato potest dici ꝙ quidam applicant̄ diabolo sibi seruiendo: quidā carni sibi cōsentiendo: quidā mundo se ei immiscendo. De diabolo ptꝫ Dan̄. xj. vbi de antixp̄o dicit̄. ꝙ applicabunt̄ ei plurimi fraudulenter. de carne et de mala muliere dicitur. Prouer. ix. ꝙ qui applicabit̄ illi descendet ad inferos. De mūdo vero potest dici. j. Mach. xv. Applicuit Antiochus super Doram ⁊c.

A **Apponere.** Nota ꝙ apponere idem est qd̄ aliquid ponere: sicut dicit̄ ꝙ cibaria apponunt̄: vel ad aliud ponere addere seu adiūgere. Signat igitur in bono ⁊ in malo. In bono enim signat virtutū appositionē ⁊ bonoꝝ multiplicationē: sicut Prouerb. x. vbi d̄r ꝙ timor dn̄i apponet dies. In malo vero signat maloꝝ operū additionē. p̄s. Appone iniquitatē super iniquitatē eorum ⁊ non intrent in iusticiam. Dicam ergo ꝙ est appositio

Virtualium		Vendicari.
Eternalium.		Affectari.
Tēporaliū	que debet	Detestari.
Criminaliū.		Euitari.
Infernaliū.		Formidari.

B ¶ Est dico appositio. i. adiūctio vel p̄sentatio: additio vel multiplicatio virtualiuꝫ: ⁊ ista pertinet ad virtuosos ⁊ perfectos qui semper de virtute in virtutē proficiunt: ⁊ virtutes virtutibus adijciunt ⁊ apponunt. Sicut enim in arbore cōtinue noui rami adiunguntur: ⁊ noui fructus annis singulis apponunt̄. Sic etiam bonis viris noue virtutes continue multiplicantur. vñ de Prouer. iij. dicit̄. Precepta inq̄t mea custodiat cor tuum. longitudinem em̄ dieꝝ ⁊ annos vite. ⁊ pacē apponēt tibi. Ipsi etiā viri iusti deo ⁊ sanctis hoibus student se apponere: ⁊ eoꝝ consortio sp̄ualiter aggregare. Unde Hiere. l. Apponentur ad deū federe sempiterno ⁊ de achior Judith. xiiij. d̄r. appositus est ad populum israel. ⁊ Dan̄. xiij. ca. Rex astrages appositus est ad patres suos. ad deū ⁊ ad populū sanctū. ⁊ ad patres nr̄os i. ad bonos ⁊ antiquos viros debem⁹ nos adiūgere ⁊ apponere nos cū eis charitatiue tenacit̄ federare. Ista est ergo appositio sp̄ualis vel v̄tualis. Talis etiā sp̄ualis appositio pōt dici p̄sentatio sacramentoꝝ ⁊ sacre scripture: que hic sicut quedā fercula apposita sunt hominibus. Luce. x. Manducate que apponunt̄ vobis. Et est etiam virtualis appositio illa qua homo apponit ad faciendū ⁊ ad sciendū bonū diligentiā oportunā. Eccli. viij. Apposui cor meū vt scirē sapientiā. Item est appositio eternalis ⁊ ista est illa qua deus apponit bona glorie super bona gratie: sicut fit in cōuiuijs vbi fercula ferculis apponunt̄. vnde de deo potest dici illud. Actu. xvj. Cumq̧ duxisset eos scꝫ apostolos in domū suā apposuit eis mensam ⁊ letatus est cuꝫ omī domo sua. Item est appositio temporalis. i. temporaliuꝫ bonoꝝ: q. s. apponūtur in mēsa huius mūdi: caueat tn̄ homo q̄r in ista mensa latent multa venena. Ideo bene dicit̄ Eccli. xv. Apposui tibi ignē ⁊ aquā ad qd̄ volueris porrige manum: ⁊ ideo tutum est ꝙ appositis caute et parce vtatur. iuxta illud Eccli. xxxj. Utere quasi homo frugi. i. quasi homo temperatus ⁊ parcus his q̄ tibi apponūtur. Iterum est appositio criminalis: ⁊ ista est qua mali peccata peccatis apponunt: et vbi penitere debuerant plus delinquūt. p̄s. Apposuerunt adhuc peccare ei ⁊c. Unde de Herode dicitur Actu. xij. ꝙ nō sufficiebat sibi iacobū occidisse. immo videns ꝙ placeret iudeis. apposuit vt apprehenderet ⁊ petrū. Item est appositio noxialis. s. appositio tormentorum que malis finaliter apponuntur. Et de hoc Apoca. vlti. Si q̇s apposuerit ad verba hec. apponet deus super illū plagas scriptas in lib. hoc. Sufficit. vide in alijs titulis synonimis ⁊c.

Apostata. Nota ꝙ apostata idē est ꝙ preuaricator: ⁊ legis: fidei: vel religionis transgressor ⁊ ad ritū vel statū aliū autoritate propria temeraria declinator. Sicut enim s̄m Sene. lib. de naturalibus questionibus. rane quādoq̧ in nubibus generant̄: vel ibi vento vel turbine rapte introducūtur ⁊ eleuantur: que tandē rupta nube cū pluuia cadere cōprobantur. Sic vere fit ꝙ illi quos turbo dyabolice impressionis in nube religionis vel ecclesie: vel etiā in fide apparēter induxit: cū nō habeant stabile fundamētum solent cadere: ⁊ ruptis limitibus nubis. i. religionis vel fidei in qua videbantur manere. inde per apostasiam recedere: ⁊ inferius ad seculum vel ad infidelitatem descendere vel vagari. Patet in primo angelo apostatico: qui a nube celestis habitatiōis cecidit. In primo homine q̇ a claustris paradisi recessit. In iuliano apostata qui nubē ecclesie ⁊ fidei dimisit. In quolibet apostata moderno qui religionē ⁊ habitū derelinquit. ⁊ cū pluuia voluptatis mundane inferius ad statum seculariū se deflectit. Et bene cum pluuia: q̄r vere pluuia mundane ꝓsperitatis ⁊ carnalitatis quā desiderant: cā est ꝙ isti a statu suo cadunt ⁊ ad mores seculares descendunt. iuxta illud Eccli. xix. Uinum ⁊ mulieres apostatare faciūt etiam sapientes. Tales figurātur. Apoca. xvj. In illis spiritibus malis qui in specie ranaruꝫ exierūt: ⁊ bellū in seculo cōmouerūt. Sic vere isti qui sp̄ūs. i. demones ꝓprie possunt dici rōne obstinationis. Immundi rōne carnalis delectationis. ⁊ ranis similes sunt ratione loquacitatis ⁊ instabilis cōditiōis a dracone. i. a diabolo emittunt̄ ⁊ in terram. i. in terrenum statum ⁊ habitum mittunt̄. vbi sepe vt ꝙ per eos lites ⁊ dissensiones generantur patuit in Juliano qui tot bella ⁊ tribulamina cōtra ecclesiam suscitauit. Patet etiā in renegatis qui acrius seuiunt in fideles q̄̄ alij infideles. Bene igitur d̄r Prouer. vj. ꝙ hō apostata vir inutilis graditur ore ꝑuerso: annuit oculis: terit pede: digito loquitur: prauo corde machinat̄ malum ⁊ in omni tempore iurgia seminat. vbi aduerte ꝙ apostata est vt communiter fragilis in statu. Q̄r homo. Ineptus in actu. q̄r vir inutilis. Malignus in affatu. q̄r digito loquitur. Dissolutus in aspectu. quia annuit oculis. Leuis in gressu. q̄r terit pede. Maliciosus in cogitatu quia corde prauo. Discors et discolus in conuictu. q̄r omni tempore. Jurgia seminat. Prosequere si vis cōtra apostatas. q̄r infinite figure ⁊ exēpla possent poni. Sed deficiunt auctoritates. Uide in tabula in diuersis partibus huius operis multa reperies ⁊c. A

A **Apostolus.** Idem est ꝙ nuncius seu missus Ad litteram enim de apostolis legitur ꝙ a christo missi fuerunt. et fidem eius predicauerunt et docuerunt. siue ergo loquamur de apostolis veris et realibus. siue de apostolis spiritalibus. i. de quibuslibet viris sanctis: ⁊ maxime de predicatoribus possumus dicere ꝙ xp̄s fuit sicut rex apuꝫ: de quo scribitur ꝙ nunq̄̄ solus apparet. immo quotiens exit alueare suū semꝑ comitatur eundem apum circūstantium multitudo. Sic vere christus rex reguꝫ ab alueari celi ad terram exiens solus nō apparuit. immo secuꝫ primo angelorum comitiuā adduxit: ⁊ tādem sibi sanctos apostolos aggregauit: quos tanq̄̄ fratres suos et

socios

socios secũ tenuit ⁊ eos tãꝗ̃ futuros fidei fundatores
personaliter docuit ⁊ instruxit. Mar.vj. Cõuenientes
apostoli ad iesuȝ renũciauerũt ei oĩa que egerat Unde
Luc.vj. dicitᷣ Elegit.xij. quos aplĩos nominauit In qui
bus verbis aduerte ꝙ isti fuerũt a deo probati In fide
fundati Mũdo delegati. Gradu sublimati. fuerũt eñ
In morali bonitate ꝑcipui. qꝛ elegit. In fidei veritate ꝑ
spicui duodecim. In officij sedulitate assidui qꝛ aplĩi.i.
nuncij. In fastigij sublimitate perpetui. qꝛ nominati.i.
electi In electiõe eñ notatᷣ bonitas.s. qꝛ meliora solent
eligi. In.xij. fidei ꝟitatis.s. ꝓpter.xij. articulos: In apo
stolatu officij sedulitas qꝛ apostolꝰ interpretatᷣ legatꝰ
vel nũcius. In nominatiõe status autoritas. qꝛ.s. ꝑlati
solẽt eligi. ⁊ a cõstituentibus nominari. fuit eñ in eis
Bonitas prefectiua quoad mores. Ueritas instructi
ua quo ad fidẽ: Sedulitas executiua quo ad officium.
Autoritas imperatiua quo ad statũ seu gradũ. Uel di
uide aliter. ⁊ dic ꝙ isti sunt virtute cõmẽdati. qꝺ notat
electio Debite numerati qꝛ.xij. ꝓprie nominati. qꝛ aplĩi
dicti sunt. famose diuulgati. qꝛ noĩa ẽ. ¶ Dico igitur
ꝙ isti fuerũt ꝟtutibus dotati qꝺ oñditᷣ cũ dicitᷣ ꝙ xp̃s
elegit eos: Electio eñ bonitatẽ supponit. qꝛ ꝺm phm
Nihil ẽ eligibile nisi sub rõne boni. In oñi eñ mate
ria semꝑ solẽt eligi meliora. Natura eñ ĩ corpore ani
malis de cibis receptis vtiliꝰ ⁊ melius recipit ⁊ ad cor
poris nutritionẽ custodit. illud ꝟo qꝺ impurũ ⁊ imun
dũ est eijcit ⁊ dimittit: Sic vere natura naturãs deus
de oĩbus mũdi ꝑsonis meliores elegit ⁊ apostolos or
dinauit. ⁊ per eos mẽbra corpis eccl̃ie.i. vniuersos fide
les fide ⁊ doctrina nutriuit. Impuros ꝟo ⁊ pctõres et
obstinatos infideles cõtempsit penitus ⁊ eiecit. Unde
Math.xiij. Elegerũt bonos in vasa sua. malos aũt fo
ras miserũt: Istud aũt potissime intelligitᷣ quo ad deũ
cuiꝰ iudiciũ nõ fallitᷣ qꝛ reuera quo ad mũdũ cuius fal
lax est iudiciũ sepe cõtrariũ reperitᷣ: Cõstat eñ ꝙ ĩ mũ
do isto nõ semꝑ eligunᷣ magis boni ⁊ virtuosi. ⁊ ideo
hoĩm electio nõ semꝑ attestatᷣ ꝟtuti: Sicut eñ video
ꝙ sensus humani sepissime deludunᷣ ita ꝙ vnũ ꝓ alio
eligere ⁊ malũ ꝙ bono sumere dinoscunᷣ incãtatores
eñ oculos deludũt Alchimiste cuprũ sophisticatũ pro
auro vendũt. Mali apothecarij vnã speciẽ ꝓ alia tra
dũt: ⁊ sic fit ꝙ verã electionem impediũt. ita hoĩes ma
lũ pro bono recipiũt: Ipsa etiã natura homĩs qñ corru
pta est ⁊ infirma. nõ semꝑ recipit seu eligit de assũptis
cibarijs puriora ⁊ meliora sȝ sibi similiora: dato ꝙ sint
corꝑi deteriora mẽbra eñ corrupta ⁊ lesa: humores sibi
similes attrahũt: bonos ꝟo ⁊ vtiles dimittũt ⁊ sic pro
pter defectũ debite electiõis. corruptionẽ ampliorẽ in
ducunt. Sic ꝓcerto in mũdo isto multe sunt sophisti
catiões ⁊ sensus ⁊ rões deceptiõis: Incantatores eñ
et alchimiste.i. adulatores exterius loquendo. ⁊ demo
nes interius inspirãdo ita obnubilãt ⁊ decipiunt iudi
ciũ quorundã superiorũ ꝙ ipsi nõ eligunt ad seculi di
gnitatem quod bonum est: sed quod malum. corrupti
enim et abominabiles facti sunt in iniquitatibus suis
Et ideo corruptos et malos sibi similes ad se trahunt
et eos dimissis melioribus eligunt et proponunt: figu
rati in illo bachide.j. Mac.ix. de quo dicitur ꝙ ipse ele
git viros impios ⁊ constituit eos dominos regionis:
Talium ergo electio non attestatur bonitati. qꝛ reuera
isti non eligunt bonos in vasa sua. nec malos etiam fo
ras mittunt. immo potius malos retinent et eligunt
bonos vero negligunt et postponunt. iij. Reguȝ. xviij.
Eligite vobis bouem vnum. Tales malos electos po
tes comparare boni ꝓpter carnositatem voluptatis
carnalis propter tarditatem pigricie actualis. ꝓpter
carnuositatem pompe et superbie secularis. Non sic
apostoli. qꝛ vere mundi meliores fuerunt electi: Et iõ
electio sua bene attestatur virtuti. Uñ de eis dicit xp̃s
Johis.xiij. Ego scio quos elegerim. q d. ego scio ꝙ me
liores elegi. Ideo de eis dicitur Act.j. ꝙ precipiens apo
stolis cũ per spiritũsanctuȝ quos elegit assumptus est
quibus ⁊ prebuit seipsum viuum. Patet ergo de apo
stolis ꝙ fuerũt virtutibꝰ dotati: qꝺ.s. designatᷣ nomi
ne electionis. Elegit inq̃t. ¶ Scd̃o dico. ꝙ isti fuerunt C
debite numerati seu seriose signati. qꝛ.s. isti solũ fuerũt
xij. Numerus eñ duodenarius est numerus ⁊ in natu
ra ⁊ in scriptura ⁊ figura sacratus. In natura ptȝ. qꝛ ip
suȝ celũ in.xij. signa. quoꝝ quattuor dicunᷣ cardinalia
est distinctũ. In figura pȝ. qꝛ in ciuitate sancta hierl̃m
sicut dicit Apoca. xxj. Duodecim erant porte que.xij.
margaritis erant sculpte. Duodecim viri fuerũt a Jo
sue electi q̇ transiordanẽ archã dñi corã populo por
tauerunt sicut dꝛ Josue.ij. In vestimento etiam aarõ
fuerunt duodecim lapides ꝑciosi quattuor ordinibus
subdiuisi. In scriptura ptȝ multis locis. vbi duodena
rius numerus eligitᷣ. in quo huius numeri secreta vir
tus ⁊ perfectio designatur. Jacob eñ.xij. patriarchas
genuit. Mulier Apo.xij. duodecim stellas in suo capi
te habuit. Et de omni tribu israel ante thronũ dei.xij.
milia signatoꝝ Johãnes vidit. Per numerũ igitᷣ istuȝ
fides intelligitᷣ catholica q̃.xij. articulis est distincta.
Et ideo ꝓprie apostoli.xij. eligunᷣ ꝓ eo ꝙ fidẽ catho
licã q̇ ex.xij. cõstat articulis predicare mittunᷣ. Isti eñ
sunt.xij. signa celi.i. ecclesie dei q̇ oẽs apostoli dicti fue
runt. Quattuor tñ cardinales.i. principales fuerũt. scȝ
euangeliste in eo ꝙ euangelia conscripserũt. Josue eñ
saluator ⁊ aaron summus sacerdos.i. xp̃s istos.xij. ele
git: ⁊ in vestimẽto suo i. in ecclesia ꝓ ornatu preciosis
simo posuit: ⁊ eos ciuitatis celestis hierl̃m portas fecit
⁊ mũdi patriarchas effecit ⁊ tanꝗ̃ stellas.xij. ꝓ illumi
nandis mũdi tenebris ordinauit. Bene ergo dicit xp̃s
Joh.vj. Ego duodecim vos elegi. ideo bñ dicitᷣ Lu.ix.
ꝙ xp̃s cõuocatis.xij. aplĩs dedit eis potestatẽ. fuerũt
igitᷣ debite designati.s. in nũero duodenario Duode
cim inquit. ¶ Tertio dico. ꝙ isti fuerũt proprie nomi
nati. ⁊ hoc qꝛ apostoli sunt vocati. Apostolus eñ inter
pretatur missus: nũcius vel legatꝰ. qꝛ reuera isti tanꝗ̃
xp̃i legati mira autoritate suffulti fuerunt. ⁊ tanꝗ̃ nũ
cij missi ꝑ mundũ fuerũt ⁊ dei volũtatẽ hoĩbus nũcia
uerũt: fidẽ predicauerũt ⁊ populos docuerũt. Luc. xj.
Mittã ad vos prophetas ⁊ apostolos ⁊ scribas. Et be
ne dicunᷣ nuncij seu missi. q.s. nũcius qñ mittitᷣ ꝗ̃diu
est in itinere nihil possidere dignoscitᷣ. immo semꝑ est
in sollicitudine ⁊ labore quousqȝ ad suũ dñm reuerta
tur. Sic isti ꝑ mũdũ pauperes discurrerunt. tempora
les diuitias cõtempserũt: ⁊ tãdem nõ sine penis ⁊ la
boribus ad dñm redierunt. Similes eñ videnᷣ fuisse
hyrundibus q̃ ꝺm Solinũ nõ in terra sed in aere cibũ
sumunt: ⁊ nõ quiescendo vel sedendo: sed potius volã
do ⁊ discurrẽdo comedunt. Lapsura enim menia quo
dã nature sensu cognoscunt: ⁊ ideo nunꝗ̃ in talibꝰ ni
dificant aut quiescunt. Inde est vt ait idem. ꝙ hyrundi
nes in ciuitate tebearũ que cepissime capta est nõ ha
bitant: nec in area Terei qui fuit crudelis tyrãnus ni
dificant aut cõsistunt. Reuera tales fuerunt apostoli
qꝛ scȝ isti lapsura ⁊ ruinosa menia.i. status: gradus ⁊ fa
stigia huius mundi: que scȝ cito cadunt ⁊ labunᷣ ⁊ con
tinue ruinã minanᷣ noluerũt frequẽtare: nihilqȝ ca
ducum aut transitoriũ possidere: nec etiã in area terei
id est in curijs principum ⁊ tyrannorum voluerunt ꝑsi
stere vel manere: nec in terra.i. in bonis terrenis cibũ
delectationũ capere: nec ibidẽ diuitijs abundare. sed
potius volando.i. per mundũ tanꝗ̃ peregrini discur
rendo in aere.i. sub diuo: siue domicilio studuerunt ci
bum virtutũ sumere. ⁊ se nõ temporaliter sed spũaliter
impinguare. Unde isti fuerũt qui dixerunt. Mat.xix.
Ecce nos reliquimꝰ omnia ⁊ secuti sumus te. Isti sunt
ergo apostoli.i. missi. sicut dicitur Mat.x. Duodecim
apostolorum nomina sunt hec. sequitur. Hos.xij. mi
sit Jesus precipiens eis ⁊ dicens. In viã gentiũ ne abie
ritis ⁊ ciuitates samaritanoꝝ ne intraueritis. sequitᷣ.
Nolite possidere aurũ neqȝ argentũ ⁊c. fuerunt ergo
ꝓprie noĩati. qꝛ apostoli. vñ nota ꝙ aplĩs est Nomen

Humilitatis.
Sedulitatis.
Jocunditatis.
Stabilitatis.
Sagacitatis.
Autoritatis.
Penalitatis.
Fidelitatis.
E Charitatis.
Ueritatis.
Potestatis.
Maiestatis.

¶ Est igit dico nomē humilitatis. Uñ ipse Paulus apostolus p hūlitatē dicebat .j. Chor.xv. Nō sum dignus vocari apl's. Et Joh.xiij. Nec apl's maior est eo q̄ misit illū. Itē q sit nomē sedulitatis ptz Rom.xj. vbi apostolat⁹ vocatur ministeriū. q diu inq̄t sum gentiū apostol⁹: ministeriū meū honorificabo. Itē q sit officiū leticie et iocunditatis: ptz.q2 ipsi apl'i in tribulationib⁹ gaudebāt et in passionibus exultabāt. vñ Actu.v. dr. q ibāt apostoli gaudētes a cōspectu cōcilij.qm̄ digni habiti sunt p noīe Jesu cōtumeliā pati. Itē q sit nomē stabilitat' ptz Actu.viij. vbi cōstātia stabilitatis apparuit in hoc qd dr. q oēs dispersi sunt.s. pre timore psecutionis per regionē iudee et samarie pter apostolos. Item q sit nomē sagacitatis. ptz.ij.Thi.j. vbi dr. Positus sum ego predicator et apl's et magister gētiū. Magister em̄ et predicator sciētiā et sagacitatē supponit. Itē q sit nomē autoritatis ptz.q2 mandata eo2 seruant et seruabant p lege. Actu.xv. Perābulabat paulus syriā.pcipiēs custodiri precepta aplo2 et seniorū. Item q sit nomē penalitatis ptz.q2 oēs tribulatiōes et martyria sunt perpessi. Luc.xj. Mittā ad vos pphetas et apostolos et ex illis occident et persequent. Itē q sit nomē fidelitatis patet q2 ipsi apostoli in fide fuerūt ceteris firmiores. vñ Luce.xvij. dixerūt apostoli. Dñe adauge nobis fidē. Item q sit nomē seu officiū charitatis: necnō societatis et vnitatis ptz.q2 apl'i cum xpo vixerūt et inter se pacifice pmāserūt. Uñ. Lu.xxij. Jesus discubuit et.xij.apl'i cum eo. Itē q sit nomē veritatis ptz.q2 pter timorē cuiuscunq2 nunq voluerūt veritatē tacere. vñ Actu.iiij. dr. q v̄tute magna reddebāt apl'i testimoniū resurrectionis iesu xpi. Item q sit nomē potestatis ptz.q2 ipsi habuerūt potestatē peccata soluēdi.demones fugādi:et mirabilia faciēdi.vñ Actu.xij Multa pdigia et signa faciebant p apostolos in hierl'm. Itē q sit nomē maiestatis et eterne felicitatis ptz.q2 ipsi cū xpo regnant in eterna gloria.vñ Apo.xxj.dr.q aplo2 noīa erāt scripta in port' celestis hierl'm:q2 igit isti habuerūt oīa supradicta:bene ptz q ipsi fuerūt pprie noīati. Apostoli inquit. ¶ Quarto dico.q hic ostendit.q ipsi fuerūt ho
F nore sublimati.qd ostendit cū dr.nominauit. Nominatio em̄ idē est q ad dignitatē assumptio et electio: et bone fame seu boni noīs diuulgatio.vñ Mat.x. Apostolo2 noīa sunt hec.vide infra de noīe. Si vis dilatare, sic ergo pz quō scti apl'i sūmis v̄tutib⁹ voluerūt pollere: et quomō etiā nos oēs eccl'i apostolorū successores debemus eo2 multis virtutibus relucere. Sed reuera in multis hypocritis ptz contrariū: q2.s. isti sunt qui sicut dr. Apo.ij.se dicūt apl'os esse et nō sunt q2 p certo sicut dr.ij.cor.xj. Pseudo apl'i operarij subdoli trāsfigurāt se in apl'os xpi. Et ideo isti sequunt viā iude q̄ pmo electus fuit apl's.sed finaliter fact⁹ est diabolus. Sufficit ergo de apostolo in genere q̄ sunt dicta. q2 in multis hui⁹ operis partibus de apostolis sunt notata et c.

A **Apprehendere.** Nota q apprehendere idē est q se prēdere et accipere: cōsequi: capere: occupare. Cū istud igit verbū referat qñq2 ad deū: qñq2 ad vir2 iustū: qñq2 ad vir2 impium: qñq2 ad diabolū. Sic ergo notabo q inuenitur Apprehensio.

Potentie summe mirabilis.
Justicie summe laudabilis.
Nequitie summe damnabilis.
Tormenti summe tristabilis.

¶ Est igit apprehensio diuina q̄ est mirabilis. Sicut em̄ videm⁹ q leo et aqla et aīalia alia nobilia apprehendūt et capiūt alia debilia aīalia tāq sua. Sic deus hoīes p volūtatis debito apprehēdit et de ipsis put vult ordinat et disponit. Ipse em̄ facit vnā apprehēsionē q̄ fuit magne potētie carnē assumendo figuratus in Moyse Exo.iiij. Qui per caudā apprehēdit draconē. Cauda em̄ finē tempo2 signat: in quo xps draconē carneū.i.humanitatē apprehendit et sibi psonaliter aduniuit. Heb. Nō angelos sed semen abrahe apprehendit. Quotidie aūt ipse facit quādā apprehensionem magne clementie.quia videlicet ipse apprehēdit Peccatorem: vt a vicijs educat. Justum vt p virtutes deducat beatum: vt ad gloriam perducat. Sicut enim videmus homo quiin carcere vel in fouea: vel in aqua apprehendit vt educatur. Sic vere de⁹ qñq2 peccatorē p gratiā apprehēdit et ipsum de fouea et de car- C
cere peccati extrahit et educit. Hiere.xxxj. Apprehendi manu eorū vt educerē de terra egypti: qd bñ figuratur Mar.j.vbi dr.q xps apprehensa manu leuauit et curauit socrū symonis febricitantē. et Mar.viij. vbi dr q apprehensa manu extra vicū eduxit et illuminauit cecutiētem. et Luc.xiiij. vbi dr q apprehēsa manu sanauit virū hydropisi laborantē: q2 reuera xps clemētissimus medicus manū mīe sue extendit et peccatores apprehēdit. et eos a febre auaricie a cecitate ignorātie.ab hydropisi seu ab inflatura superbie eleuat: illuminat: sanat: liberat et educit: vt sic bene possit dicere peccator illud.ps. Apprehēde arma et scutū: et exurge in adiutoriū mihi. Itē apprehēditur puer a matre vel a nutrice vt educat ne.s.errare pmittat. Sic vere deus apprehēdit iustos ipsos p virtutes deducendo: et ne errent p vicia ptegēdo. Esa.xlij. Ego dñs vocaui te: et apprehēdi manū tuā et seruaui te. Itē apprehendit cōuiua vt ad cōuiuiū introducatur et inducatur. Sic finaliter deus iustos apprehendit et accipit: et eos in paradisi cōuiuio introducit. Cañ.viij. Apprehēdā te et ducā te in domū genitricis mee. Uñ etiā de paulo dr Actu.ix.q apprehensū illum duxit ad apostolos. Figura de noe q̄ apprehēsam columbā intulit in arcā: q2.s. noe qui interpretat requiescens.i.deus qui in sua beatitudine requiescit columbā.i.beatā aīam a mūdi diluuio recedentē apprehendit et recipit: et eā in archam paradisi reponit.sicut ipsi xpo a mortuis resurgenti fuit dictū. Judi.v. Surge barach apprehēde captiuos tuos o fili Abinoen amoue. Uide infra de surgere. Ista est ergo apprehensio diuina q̄ est mirabilis. ¶ Scdo v̄o dico.q est apprehensio iusti q̄ est laudabilis. Justus em̄ sicut auis nobilis bñ docta: semper apprehēdit aliquā bonā predam de qua magistrū suū deū letificat et cōfortat. Apprehensio em̄ possessionis valde est vtilis.q2.s.melior est cōditio possidentis. Sic vere illi spūaliter meliores sunt qui bona spiritalia actualiter exequunt et efficaciter apprehendunt. Possessio em̄ talis vtilis est.q2.s.salutē operatur eternam.iuxta illud Prouer.iij. Lignū vite est his qui apprehendunt eā.et qui tenuerit eā beatus. Et si volumus possumus dicere q apprehendenda est.

Disciplina.		custodiat.
Sapientia.		erudiat.
Penitentia	que nos	perficiat.
Dei gratia.		alliciat.
Celi gloria.		reficiat.

¶ De disciplina custodiēte dr in.ps. Apprehēdite disciplinā neq̄n irascat dñs et pereatis de via iusta. De sapientia erudiente.dr Eccl'i.xv. Qui cōtinens est iusticie apprehendet illā et c.sequit. Cibauit illū pane vite et intellectus: et aqua sapientie salutaris potabit illū. De penitentia perficiente potest dici illud Cañ.vij. Ascendam in palmā et apprehēdam fructus ei⁹. Palma em̄ que est spinosa in stipite inferius sed superius fructuosa penitentiā signat que hic inferius est aspera sursum vero in paradiso est delectabilis et sapida. De gratia v̄o diuina alliciente vel diuina scriptura nutriente potest dici illud. Baruch.iiij. Hic est liber mādato2um dei et lex q̄ ē ineternū omnes qui tenent eā peruenient ad vitam

vitā: qui autem dereliquerint eam in mortem. Convertere iacob et apprehende eam. De gloria vero eterna beatificante et reficiente pōt dici illud .j. Thi. vj. Apprehēde vitā eternā in qua vocatus es. Adverte tamē ꝙ sicut canis multotiens impeditur ne preda quam sequitur apprehendat. et hoc potissime quādo invenit novā predā per cuius odorē vestigiū prime perit. Sic vere sepe fit ꝙ homo ab apprehensione bonorum spiritualium et eternorum impeditur quando inventis mūdi delectabilibus occupatur. Pone de tygride. q̄ occupaē circa specula. et sic non apprehendit venatores nec catulū ad quē currebat: ideo de mala muliere. i. de mundi ꝓsperitate vel de carne dr̄ Prouer. ij. Oēs q̄ ingredientur ad eā non revertenē nec apprehendāt semi-
C tas vite. Ista est ergo apprehensio iusti q̄ est laudabilis. ¶ Tercio dico. ꝙ est apprehensio impij q̄ est dānabilis. mali eñ apprehendūt mala: et ab eis finaliter apprehendunē. iuxta illud Eccl'i. vij. Noli facere mala vt te nō apprehendāt: et potes notare si vis ꝙ mali apprehendūt. Bonos vt eis inferāt tribulationē. Honores vt eos occupent per ambitionē. Mendaciū vt eo pallient suā locutionē. Divitias vt eis satient suā affectionem. Mulieres vt eas polluāt per delectationē. De apprehensione tribulatiōis pōt dici illud Actu. xij. ꝙ Herodes apposuit vt apprehēderet et petrū: quē cum apprehendisset misit in carcerem. De apprehensione ambitiōis dicitur. Hiere. xlix. Decepit te superbia tua qui habitas in cavernis petre: et apprehendere niteris altitudinē collis. De apprehēsione mēdacij et vane locutionis dicitur Hiere. viij. Apprehenderūt mendaciū: noluerūt reverti: et bñ dr̄ noluerūt reverti: q: vt cōmuniter mendaces incorrigibiles sunt. De apprehensione vero luxuriose delectationis dr̄ Prouer. vij. Apprehensum iuvenem deosculabaē eū Eccl'i. xxvj. Qui tenet mulierē quasi qui apprehēdit scorpionē: cōpara si vis mulierē scorpioni. De apprehēsione vo temporalis possessionis dr̄ Eccl'i. xxxiiij. Quasi qui apprehēdit vmbrā et ꝑsequiē ventū. sic q̄ attendit ad visa mēdacia. Res enim transitorie dicunē vmbra et mendacia. Sap. v. Trāsierūt oīa velut vmbra. Ista est ergo appre-
D hēsio impij q̄ est dānabilis. ¶ Quarto vo dico. ꝙ invenitur apprehensio dyabolica seu tormenti que est tristabilis. Sicut eñ lupus et leo et latro postq̄ diu nocuerint apprehēduntur et miserabiliter puniunē. Sic peccatores finaliter a diabolo apprehendunē ꝑ mortē et infortunia et tormētis infernalibus deputanē. Eccl'i. xxiij. Hic in plateis civitatis vindicabiē: et quasi pullus equinus fugabiē: et vbi nō speravit apprehendeē. Et nota ꝙ mali finaliter patiuntur apprehensionem

Tremoris.
Stuporis.
Pudoris.
Languoris.
Laboris.
Doloris.

¶ Primo tremoris. ps. Cōturbati sunt
E cōmoti sunt: tremor apprehendit eos. Item stuporis. Luce. v. capi. Stupor apprehendit oēs. Item pudoris. vñ babylon q̄ interpretaē cōfusio dr̄ Hiere. l. Inventa es et apprehensa q̄m dñm ꝓvocasti. Itē languoris. vnde Treno. j. Inimici eius apprehenderūt eā inter angustias. i. in carcere inferni. Itē laboris Hiere. vj. Tribulatio apprehendit nos. Itē doloris. i. carceris. Apoca. xx. Apprehēdit draconē serpentē antiquū et ligavit eum. patet ergo quomō est apprehensio pene: culpe: et divine gratie: et potentie. Sufficit. Vide de accipere: et
A de comprendere et acquirere. In alijs ti. sīlib9 et c.

Appropinquare. Appropinquatio.

Idē est ꝙ adiunctio: presentatio: advētus et applicatio. et sic pōt significare moraliter societatē: amicitiā et charitatē: cōiunctionē et vnitatē. Nota ergo ꝙ est appropinquare dei et hois. Appropinquat eñ deus humano generi ꝑ incarnationē: finaliter aūt appropinquabit p̄ iudicij examinationē: nūc etiā appropinquat per grē̄ infusionē: ꝑ temporalis adiutorij cōsolationē et ꝑ futurā glorificationē. Homo aūt dz appropinquare deo per mētis elevationē. Per servorē et devotionē. Per amorē et dilectionē: Sic eñ est de appropinquatione dei ad hoiem et hois ad deū: sicut de imagine in speculo. Si eñ imaginē vestrā videtis in speculo et accesseritis ad ipsum statim ipsa accedit ad vos. ꝙ si ab ipsa recesseritis et elongati fueritis statim illa imago a vobis elongabitur et recedit. Sic vere charissimi si ad verā imaginē et exemplar totius ꝑfectionis. s. ad xp̄m q̄ in speculo fragilis mortalitatis apparuit in hoc mundo volumus accedere et appropinquare per devotionem et amorem. statim ꝓ certo ad nos appropinquabit per gratiā et cōsolationē. ꝙ si ab ipso elongati fuerimus ꝑ pomposidatē et obstinationē. et ipse similiter recedit a nobis ꝑ cōtemptū et abominationē: per gratie et glorie subtractionē: et per eterne miserie inflictionē. Ista appropinquatio summe apparuit in sanctis patribus q̄ per gratiā et devotionē deo appropinquaverūt. Ideo istā imaginē. s. filiū ad se ꝑ incarnationē appropinquare fecerūt vsq̄ ad osculū ad se mirabiliter attraxerunt Ideo de tali reciproca appropinquatione dicitur Jaco. iiij. Appropinquate deo et appropinquabit vobis. In quib9 verbis ostendiē Charitatis accessus. Appropinquate. Dignitatis excessus. deo. Humilitatis ꝓcessus. appropinquabit. Utilitatis successus. vobis. Nā charitas requiritur. Dignitas ostenditur. Humilitas extenditur. Utilitas impenditur. ¶ Dico igitur p̄mo. B
ꝙ hic ostēditur accessus requisitus intime charitatis. Appropinquate inquit. q. s. deo semꝑ debemus esse ꝓpinqui ꝑ desiderium: devotionē: amorē: et dilectionem. et ꝑ iugē sue potētie cōtemplationē. Dicit Ambrosi. in examerō. ꝙ apes mirabiliter diligunt regē suū: et circa ipsum volitant et discurrunt. et quelibet quantū pōt ei appropinquat et ei ꝓxima cupit esse. Sic vere charissimi. regē nostrū xp̄m summe debemus diligere: et circa eū ꝑ affectum et desideriū volitare: et nos in obsequijs ei9 ꝑ bona opa occupare: et ei ꝑ devotionem et dilectionem et contemplationem appropinquare: q: vere quilibet summe debet appetere: ꝙ ꝓpe istum regē ꝑ charitatem et gratiam possit esse. Appropinquate ergo vt de vobis exponaē illud Luce. xv. Erant autē appropinquantes iesu publicani et pctōres. ¶ Et si vis nota ꝙ C
appropinquare debem9: vcz. Per orationē: vt exaudiamur. Per cōtēplationē. vt erudiamur. Per discretionem ne decipiamur. Per penitētiā: vt in celo recipiamur. Per cōtinentiā ne inficiamur. De orōne diciē in ps. Appropinquet deꝑcatio mea in cōspectu tuo dñe. De cōtemplatione erudiente dr̄ Deut. penul. q̄ appropinquat pedibus eius: vident de doctrina illi9. De discretione precavente dr̄ Eccl'i. iiij. Custodi pedē tuum egrediēs domū domini: et appropinqua vt audias. De penitentia celum ꝑparante dr̄ Mat. iij. Agite penitentiam appropinquabit enim regnum celorum. De cōtinentia munde famulante dicitur Exo. xxviij. facies feminalia linea vt operiant carnem turpitudinis sue aaron et filij eius quando ingrediuntur in tabernaculum et quando appropinquāt ad altare. feminalia que cohercent pudibunda castitatem designant quā potissime illi tenētur habere qui in altari et tabernaculo ecclesie officio. dño appropinquāt. De qualibet ergo tali bona appropinquatiōe pōt exponi in bono significato. illud qđ dr̄ Luc. xxij. Appropinquavit iudas vt oscularetur eū. Tūc eñ deus ab hoie osculaē. qñ sibi ꝑ gratiā et amorē cōiungitur et vniē. Heu deus q̄ pauci sunt hodie tales qui deo taliter appropinquant: q: revera multi sunt qui deo per cōtemplationē gratiam et dilectionē nullatenus appropinquāt: sed magis ꝑ peccatū ab eo se subtrahūt et elongant: et sibi intra se nō vidētur esse ꝓpinqui et veri socij et amici. immo pro certo ꝑ odiū et rancorem inter se mutuē sunt lōginqui. Ideo de tali elōgatiōe diciē Soph. iij. In dño non est confisa et

ad deum suus nō appropinquauit: loquit̃ de qualibet
mala persona. de istis dr̄ in ps̄. Sup aspidē ⁊ basiliscū
ambulabis ad te aūt nō appropinquabit. vbi ostendū
tur duo genera hoīm peruersoꝝ q̄ deo minime appro
pinquant: videlicet aspis q̄ aures suas obturat vt nō
audiat incantatorē. Et ista signāt induratos ⁊ obsti-
natos in malis cōsuetudinibus ⁊ peccatis qui aures
cordis habēt ita obturatas per malū ꝓpositū: ꝙ nul
lū incātatorē. i. nullū p̄latū vel predicatorē: correctorē:
vel monitorē volūt audire: nec suis sermonibꝰ obedire
ps̄. Sicut aspidis surde ⁊ obturantis aures suas q̄ nō
audiet vocē incantātiū. Itē basilisci nō appropinquāt
⁊ isti signāt inuidos ⁊ detractores: quorū visus ⁊ flatꝰ
aspectus ⁊ affatus est venenosus: qr̄ oēs quos in pro-
speritatē considerāt flatu detractionis inuenenāt ⁊ dif
famant: ideo de talibus deo nō appropinquantibus
dr̄ in ps̄. Flagellū nō appropiquabit tabernaculo tuo:
qr̄ vere tales q̄ dicunt̃ flagellū. qr̄. s. alios dictis ⁊ fact̄
flagellāt deo nec suo tabernaculo. s. paradiso nūq̄ ap
propinquant nec accedunt: imo vere sicut fluuiꝰ q̄to
plus fluit tanto magis recedit a fonte a quo sumit or
tum ⁊ appropinquat ad mare: sic mali fluxibiles ⁊ de-
liciosi quāto plus fluūt ⁊ viuūt tāto a deo vero fonte
plus recedūt per peccatum ⁊ appropiāt ad mare. i. ad
amaritudinē infernalē. ps̄. Appropinquauerunt vsq̄
ad portas mortis. Nō sic charissimi nō: sed appropin
quamus deo per charitatē: qr̄ vere intime charitatis
requiritur accessus. Appropinquate inquit. ¶ Secū-
do dico. ꝙ hic superne dignitatis pretēditur excessus.
Dico inquit. qr̄. s. maxima est dignitas appropinqua-
re deo cum ipse sit potentissimus ⁊ nobilissimus. quia
ſm ps̄. Deus magnus dn̄s ⁊ rex magnus super omēs
deos. talem potissime dignitatem habent illi qui in
gradu dignitatis ⁊ prelationis dn̄o sunt propinqui: et
in gradu religionis vel ecclesiastice dignitatis superiꝰ
sunt promoti. Tales eī̄ debent esse sicut corpora cele
stia: que quāto sunt celo propinquiora tanto clariora
nobiliora: digniora: ⁊ meliora ⁊c. Dic sicut supra vbi ac
cedere: ⁊ dic si vis totū cū suis inuentionibus ⁊ figur̄.
Nō sic charissimi. sed appropinquemus deo. qr̄ iste h̄z
dignitatē excellentissimā. ⁊ ideo sui familiares ꝓpin-
qui ⁊ accessores habent dignitatē ⁊ excellentiā ꝓpin-
quiorē ⁊ specialiorē. Dico igitur ꝙ superne dignitatis
pretenditur excessus. Deo inquit. vnde Nume. xvj. di-
citur sic. Mane notum faciet dn̄s qui ad se pertineat
⁊ sanctos applicabit sibi ⁊ quos elegerit appropinqua
bunt ei. q. d. illi qui a deo electi ⁊ in gradu ecclesiastico
propinqui sunt ⁊ deo applicantur ⁊ accedūt sancti de-
bent esse si ad ipsum voluerunt pertinere. Aduerte ta
men ꝙ de multis malis ecclesiasticis potest dn̄s dice
re quod de iuda dixit Mat. xxvj. Ecce appropiquabit
qui me tradet. Et tn̄ dr̄ ꝙ cū iudas appropinquasset
vt oscularet̃ dn̄m dixit sibi. Amice ad q̄d venisti? Ho-
die enim proh dolor illi qui appropinquāt deo sunt illi
qui magis produnt eū ⁊ offendūt. dato ꝙ ipsum in al
tari quotidie osculantur ⁊ tangunt. Ideo de his in. ps̄.
conquerit̃ dn̄s dicens. Amici mei ⁊ proximi mei aduer
sum me appropinquauerunt ⁊ steterūt. Sol eī̄ est for
tunatus planeta. Verūtamē ſm astrologos planete q̄
appropinquant soli: ⁊ qui cū eo in linea eclyptica per-
ambulant infortunati efficiunt̃: ⁊ quanto sibi amplꝰ
coniungunt̃. tanto magis infortuniū in his inferiori-
ribus operant̃. Sic proh dolor sepe fit ꝙ illi q̄ soli iu-
sticie xp̄o in gradu dignitatis ecclesiastici sunt ꝓpin-
qui: ⁊ sibi in linea ecclesie plus cōiūcti: sunt magis in-
fortunati impij ⁊ iniq̄: ⁊ per malas suas influentias et
exempla istis inferioribus. s. secularibus ⁊ laicis plus
nocui. figura. ij. Reg. j. vbi dr̄ ꝙ philisteorū currus ⁊
equites appropinquabāt regi sauli: sed hoc erat nō ad
adiuuādū sed ad nocēdū. Sic vere isti propinqui sunt
in gradu eccl̄ie. regi xp̄o. ſ3 hoc nō ad bn̄ ſ3 ad male fa-
ciēdū. j. Paral. x. Appropin q̄uerūt philistei ꝑsequētes
saul ⁊ filios eiꝰ. Nō sic charissimi ⁊c. ſ3 supne dignita
tis p̄tēdat̃ excessus. Deo inq̄t. ¶ Tertio grādis hūi-
litatis oñditur ꝓcessus. Appropinquabit inquit: qr̄ si E
cut maxima est humilitas ꝙ rex velit esse ꝓpinquus
militis dn̄s serui diues pauperis: sic magna fuit hu-
militas atq̄ summa ꝙ deus qui dici pōt rex dn̄s atq̄
diues. velit esse ꝓpinquus noster: familiaris: pariter
⁊ vicinus ⁊ ꝑ gratiā in p̄nti ⁊ ꝑ gloriā in futuro. ⁊ ma-
xime per beatā incarnationē: in qua ꝓculdubio dei fi
lius nobis appropinquauit ⁊ nr̄ ꝓpinquꝰ factus fuit
in quo summa humilitas relucescit. Sicut eī̄ sol i tē
pore veris incipit appropinquare ad nos ⁊ mundum
suis radijs illustrare calefacere ⁊ vegetare. Sic dei filiꝰ
q̄si ver gratie venit: mūdo ꝑ incarnationē ⁊ natiuitatē
appropinquauit ⁊ mundū radijs sue gratie vegetauit
Appropinquauit inquit Jaco. v. Aduentus dn̄i appro
pinquauit ¶ Nota ergo ꝙ deus appropinquat nobis
quadrupliciter. s. per carnis assumptionē: Per gratie F
infusionē Per glorie cōcessionē Per sui iudicij exacti
onem: De carnis igitur assumptione dr̄ Luc. xxj. Ap-
propinquat redemptio vestra. De gratie infusione dr̄
Rom. xiij. Nox p̄cessit dies aūt appropinquabit: De
glorie cōcessione dr̄. Mat. iij. Appropinquabit regnū
celorū. ⁊ Luc. x. Appropinquat in vos regnū dei De iu
dicij discussione. dr̄ Ezech. xxx. Ve ve diei. qr̄ appropin
quat dies dn̄i dies nubis: Et nota ꝙ dies iudicij dicit̃
dies nubis triplici rōne: Nā sicut nubē q̄nq̄ cōcomi
tat̃ tonitrui cōcussio pluuie resolutio: fulguris inflā
matio: Sic ⁊ e nubē diei iudicij ꝯcomitabūt̃ tonitruū
sententie terribilis proclamatiōis q̄tum ad oēs Plu
uia dulcorose cōsolationis. q̄tum ad bonos. dū. s. dicit
Venite benedicti ⁊c. Fulgur ꝑpetue cōdemnatiōis q̄-
tum ad malos dū. s. ip̄e dicet. Ite maledicti i ignē eter
num Appropinquat igit̃ deus hominibus. Et sic dico
ꝙ est grādis humilitatis ꝓcessus Applica si vis de hu
militate xp̄i in natiuitate ⁊ passione. ¶ Quarto dico G
ꝙ hic grandis vtilitatis ꝓmittitur successus Vobis
inquit. qr̄. s. nobis. i. ad vtilitatē nostrā fiunt appropin
quationes dei ad nos Sicut eī̄ medicus appropin-
quat infirmo vt eum sanet. Sic deus humano generi
per incarnationē: passionē gratiā ⁊ correctionē appro
pinquauit ⁊ appropinquat. vt sanitatē spiritalem in-
troducat figura Luce. x. vbi dicitur ꝙ samaritanꝰ vul
nerato appropians alligauit vulnera eius infundēs
oleū et vinū. Nam verus samaritanus xp̄s humano
generi seu hoīm diuersis vicijs vulnerato appropin-
quauit per incarnationē ⁊ passionē. et etiam ei quoti
die appropinquat per gratiā: inspirationē: ⁊ correctio-
nē: ⁊ vulnera peccatoꝝ alligat atq̄ sanat: vinūq̄ cōso-
lationis: ⁊ oleū pietatis ⁊ compassionis infundit: di-
stribuit: ⁊ propinat: ideo de tali appropinq̄tione ⁊ eiꝰ
vtilitate dicitur. Mal. iiij. Orie t̃ vobis sol iusticie timē
tibus nomē tuū. Patet igit̃ ꝙ in ista autoritate osten
ditur Utilitatis successus. vobis. Humilitatis proces
sus appropinquabit. Nobilitat̄ excessus. deo. Et cha
ritat̄ accessus. appropinquāte. ¶ Et si vis nota ꝙ ma H
li diuersimode appropinquant. videlicet. Persecuto-
res iniquitati. Adulatores fallacitati. Falsi amici seu
proditoris malignitati. Dn̄es iniqui. infernali pena-
litati. Luxuriosi. feditati. De persecutoribus. dr̄ in ps̄.
Appropinquauerūt persequentes me iniquitati. De
adulatoribus dr̄. Esa. xxix. Appropinquat populus iste
ore suo. corde aūt suo lōge sunt a me. De falsis amicis
etiā dr̄ in ps̄. Amici mei ⁊ pximi mei aduersum me ap
propinquauerunt ⁊ steterunt. De luxuriosis aūt dicit̃
Job. xxxiij. Appropinquabit corruptioni anima eoꝝ.
De omnibꝰ autē malis generaliter quomodo appro
pinquant ad penā eternā dicitur in ps̄. Appropinqua
uerūt vsq̄ ad portas mortis: ⁊ si vis adhuc nota ꝙ ap
propinq̄re nō cessant Judiciū vt discutiamur Mors
corporis vt interficiamur. Dyabolus: vt ꝑ eū decipia-
mur. Infernus: vt in eo deglutiamur. Paradisus vt in
eo reficiamur. De iudicio dicit̃ Ezech. ix. Appropinq̄-
uerunt visitationes vrbis. De morte dicit̃. Ezech. vij.
Finis

finis venit appropiquauit dies. ⁊ sic de alijs. sufficit.

A **Aptus. Aptitudo.** Nota ꝙ Aptitu-
do idē est qđ dis-
positio: cōuenientia cōgruitas: cōpetentia ⁊ idoneitas
Idem vt cōiter signant. igitur cū necesse sit ꝙ materia
aptetur ⁊ disponat̃ ad hoc ꝙ forma introducat̃ in ipa
et hoc q: si materia nō sit idonea. nūꝙ ibi introduci-
tur bona forma. Et inde est ꝙ artifices materias suas
ante omnia idoneant ⁊ adaptant vt ibi formā debitā
introducāt. Sic vere cū nos sumus sicut materia ī ma
nu dñi: ⁊ sicut lutū in manu figuli. Hiere. xviij. Sicut
lutū in manu figuli. sic vos in manu mea domꝯ israel:
ita ꝙ ipse in nobis multiplices formas gratie glorie
et mor̄ ⁊ virtutū introducere ꝓponit: ante oīa necesse
est ꝙ ꝑ bonā volūtatē apti fiamus. ⁊ ꝙ ad receptionē
hmōi nos idoneos faciamꝯ: vt sicut solos aptos ⁊ ido
neos prudētes reges in suis officijs ponūt: ⁊ solos ido
neos: peritos magnates ad cōuiuia sua recipiunt. in-
eptos ṽo repudiant ⁊ postponunt. Sic vere xp̄s illos
qui per grām ⁊ bonā voluntatē sunt apti ⁊ accepti ⁊ ꝑ
virtutes ⁊ mores idonei in officijs et beneficijs insti-
tuit: ⁊ eos finaliter in paradisi cōuiuio introducit. Fi-
guratꝯ in rege israel de quo dr. j. Reg. xiiij. ꝙ quēcūꝙ
videbat virū fortē, ⁊ aptū ad preliū associabat sibi. Et
ideo breuiter cuilibet bono ⁊ bene disposito et morali
viro pōt dici illđ. j. Mach. x. Audiuimꝯ de te q: vir po
tens sis ⁊ aptus es vt sis amicus noster. Ista autē au-
toritas pōt dici cuilibet ad seruitiū magnatū. vel reli-
giōis statū: vel ad ecclesie gradū vel etiā eterne glorie
fructū recipiendū. Dicigit̃ ꝙ aptitudo moralis ⁊ bo-
na dispositio virtualis tria requirit. videlicet. Famam
redolētis odoris. Uirtutē eminentis vigoris. zelum ad
herentis amoris. Famosum odorē ꝓbat auditus vul-
gatus. Audiuimꝯ inquit de te. Uirtuosum vigorē pro-
bat animꝯ firmatus. q: inquit. vir potēs es. Uiscerosū
amorē ꝓbat affectus. aptꝯ inquit es vt sis amicus no
B ster. ¶ Dico igit̃ ꝙ spiritalis aptitudo reqrit vt hō sit
per bonā famā redolēs ⁊ odorosus: qđ ostendit̃ cū dr.
Audiuimꝯ de te. q. d. fama tua vulgata est vsꝙ ad au-
res nostras. p̄s. Sicut audiuimꝯ sic vidimꝯ in ciuita-
te dei. Et Job. xlij. Auditu auris audiui te. nunc oculꝯ
meus videt te. Primo em̄ oportet ꝙ auditus precedat
ratione fame vulgate. ⁊ tunc sequat̃ visus rōne vite ꝓ
bate. Sicut em̄ apes delectant̃ in auditu armonie. ⁊ in
odore ⁊ fragrātia flor̄ fumor̄ ⁊ sperū. Sic vere summe
est delectabile spiritualiter: ꝙ de aliquo dulcis melo-
dia. i. bonꝯ rumor audiat̃ ⁊ odor fame congrue sentiat̃
Ideo de aptitudine fame pōt dici illud. ij. Macha. ij.
Quecūꝙ ad ornatū apta sunt. exquirēda sunt. cūꝯ tñ
cōtrariū est de multis de quibꝯ dr Hiere. xiij. Qđ lum
bare cōputruerat: vt nulli vsui aptū eēt: q: reuera mul
ti hodie ita sunt ꝑ infamiā putridi ⁊ fetidi: ꝙ ad omne
bonū penitus sunt inepti. sic igitur hō ꝑ bonā famam
redolēs ⁊ odorosus. Audiuimꝯ inquit de te. ¶ Scđo
sit ꝑ constātiā strenuus ⁊ vigorosus: q: inqt vir potēs
es. vir dico. i. virilis ⁊ virtuosus. potēs. i. in omni bono
strenuus ⁊ vigorosus. nullus em̄ aptus est ad prelium
nisi fortis: ⁊ iō cū militia sit vita hoīs sup terrā. Job.
v. Nullus in vita ista aptus ⁊ idoneus dr: nisi q in om
ni bono fortis cōstans ⁊ strenuus repit̃. Potens inqt
es supple ad bonū faciendū. Ad deo seruiendū ⁊ malo
resistendū. j. Para. xxvj. Erant apti ad bella ⁊ ꝓ rege cō
tra aduersarios dimicabāt. ⁊. j. Mac. iij. Accingimini
filij potētes ⁊ estote parati cōtrariū tñ est de multis q
scz ita sunt fragiles. impotētes ⁊ imbecilles ꝙ ad om-
ne bonū sunt inhabiles. de quibꝯ Sap. iiij. Cōfringent̃
rami incōsummati: fructus eor̄ inutiles et acerbi ad
manducandū ⁊ ad nihilum apti. ¶ Tertio dico sit fi-
delis et amorosus. Aptus inqt es vt sis amicus regis.
Maior em̄ aptitudo quā possit habere seruitor est ꝙ
sit fidelis ⁊ ꝙ sine fictione diligat magistrū suū. Sic ve
re ille apud deum aptus ⁊ acceptus dr. qui fidelis ⁊ di
ligens reperit̃. Unde. j. Mac. viij. ⁊. xij. Si qui ī vobis
apti sunt conscribi. inter amicos nostros scribant̃ ⁊ sit
pax inter nos. Et breuiter apti debemus esse. Fideliter
diligēdo. Uiriliter ꝑsistendo famā vulgariter diffun
dendo: sicut iam visum est. aptitudo etiā nostra debet
apparere. In cōtritione mentali. In correctione reali.
In perseuerantia seu in ꝑmāsione finali. De compun-
ctione dr Hester. xiiij. ꝙ hester deposuit vestes regias
et luctui apta vestimenta suscepit. de correctione dr. j.
Mach. xiiij. ꝙ quecūꝙ apta erāt ad correctionē eor̄
posuit in eis. De perseuerantia ṽo et duratione dicit̃
Lu. ix. Qđ nemo mittens manū ad aratrū ⁊ respiciēs
retro aptus est regno dei. Contra malos ṽo qui ad om
ne bonū inepti sunt potes dicere ꝙ isti cōparāt̃ ligno
crucis dñi. De quo narrat hysto. scholasti. ꝙ artifices
tēpli ad nullū opus ipsum poterant adaptare: semper
em̄ inueniebat̃ aut nimis longū aut nimis curtū. ⁊ iō
lignū illud tāꝙ inutile ꝓiecerunt in lutū ⁊c. In eo fuit
postea dñs crucifixus. Sic ṽe multi sunt q nec ad vnū
nec ad aliud bonū apti sunt: vbicūꝙ em̄ ipsos tētaue-
ris. inutiles inuenies ⁊ videbis: solū em̄ ad dñm cruci
figendū vident̃ apti. ⁊ ad eū offendendū ꝑ iniqua ope-
ra sua semꝑ ꝓmpti. De qbus dr Ro. ix. ꝙ isti sunt va-
sa ire. apta in interitū ⁊c. sufficit.

Apud. Nota ꝙ ista prepositio apud quādā in-
trancā habitationē ⁊ quoddā interiꝯ ha A
bitaculū signat: ⁊ possum dicere ꝙ in scriptura in bo-
no significato inuenio. Unū apud Qđ est infinite ca-
pacitatis. Qđ est insignite nobilitatis. Qđ est tempo
ralis ꝓsperitatis. Qđ est criminalis iniquitatis. Qđ
est auaricie ⁊ cupiditatis. Qđ est infernalis tenacita-
tis ⁊ penalitatis. Primū apud pertinet ad deum. q: s.
apud ipsum omia sunt perpetua ⁊ infinita. sicut ipse
est infinitus. Deꝯ em̄ scz suū apud. i. suū modū illa q
sua sūt cōtinēdi possumꝯ dicere ꝙ habeat Unū apud.

Eternum.	Externū vel modernū. Apud eter
Ineternum.	nū signat immutabilitatē ipsius B
Supꝛnum.	deitatis: q: sicut dr Jacob. j. Apud
Fraternum seu	ipsum nō est transmutatio. nec vi-

cissitudinis obumbratio. ¶ Apud ineternum signat
filialis eminentie veritatē. q: s. filius apud eum ipsū
est ab eterno. Joh. j. In principio erat verbum ⁊ verbū
erat apud deum ⁊ deus erat verbum. Ineternum etiā
apud ipsius dei potest dici sua sapientia increata qua
scz videt et considerat presentia ⁊ futura. Job. xxj. Apđ
ipsum est sapientia ⁊ fortitudo: ipse habet consilium
⁊ sapientiam. Proprie autem apud eum est noticia fu
turorum. Unde de duratione vite humane dicit̃ Job.
xiiij. Numerus mēsium eius apud te est idest ī dispo-
sitione ⁊ noticia tua. ¶ Apud supernum signat cele-
stis glorie vbertatē. ipse enim paradisus est hospitiū
ipsius. apud quod in plenitudine luminis superius re
quiescunt beati. p̄s. Apud te est fons vite ⁊ in lumine
tuo videbimus lumen. j. Johā. j. Annunciamus vobis
vitam eternam que erat apud patrē. ¶ Apud moder
num seu fraternum signat presentis ecclesie statum ⁊
securitatem. apud quam scz habitant fidelium cetus:
et extra quā alicui non est salus. apud ecclesiam enim
que domus dei: peccata remittuntur p̄s. Apud te pro
piciatio est. Anime redimuntur. Psal. Apud dominū
misericordia ⁊ copiosa apud eum redemptio Deuoti
exaudiuntur. p̄s. Apud te oratio deo vite mee. dicam
deo susceptor meus es. Deꝯ laudatur ⁊ ipsius magni-
ficentie extolluntur. p̄s. Apud te laus mea in ecclesia
magna. Justa etiam iudicia redduntur. quia sicut di-
citur Col. iij. Non est personarum acceptio apud deū
ibi iusti viuunt ⁊ peregrinantur. p̄s. Aduena ego sum
apud te. Et alibi. Diuina adiutoria ⁊ beneficia quoti
die sentiuntur. j. Johā. ij. Aduocatum habemus apud
patrem Jesum christum. ⁊ ipse est propiciatio pro pec-
catis nostris. Et breuiter apud deum. idest apud eccle
siam que est domus dei debet inueniri misericordia:
iusticia: propiciatio seu venia ⁊ indulgētia: oratio ⁊ de
uotio: laus ⁊ gratiarum actio. Sic ergo patet quomo-

do apud diuersimode refertur ad deum. Istud est ergo apud infinite capacitatis. quo scilicet aliquid esse dici
C tur apud deuz. ¶ Secundo dico ꝙ est apud insignite nobilitatis: et istud est illud quod aliquid esse dicitur spūaliter apud iustum. Nam apud iustum inuenitur deus: gratia: merita. ⁊ virtutes: hospitalitas: et alia bona multa. Unde ipse deus dicit Iohis. xiiij. Ad eum veniemus ⁊ mansionē apud eū faciemus. De hospitalitate vero dicit Act. xj. ꝙ fratres rogauerunt paulū vt apud eos maneret aliquot diebus. Istud em̄ apud bñ potest bonā societatē significare: q2 scz summe debemꝰ appetere apud bonos ⁊ iustos hoīes habitare. q2 ibi tutius est manere. De quo. j. Corin. xvj. Cum venerit thymotheus. videte vt sine timore sit apud vos. ¶ Tertio dico. ꝙ est vnum apud temporalis prosperitatis. ⁊ istud apud signat mundū. et mundanos. apud quos est abundantia diuitiarū. Gen. xxxiij. Palearum ⁊ feni plurimū est apud vos. ¶ Itē est vnum apud criminalis iniquitatis. Et istud est illud quo aliquis habitat vel causam ducit apud iniquos. Sicut enim periculosum est apud latrones viuere: ⁊ cum leonibus habitare. Sic periculosum est societatem iniquorꝝ sectare: ⁊ cum iacob dicere Gen. xxxij. Apud laban peregrinatus. laban enim ydolatra qui mutauit septem vicibus mercedē iacob: signat generaliter omnes malos. ¶ Item est vnum apud auaricie ⁊ cupiditatis. et hoc est qñ auari apud se omnia volunt congregare. Unde pauper potest dicere vsurario. vł auaro illud ps. Substantia mea apud te est. ¶ Itē est vnū apud infernalis tenacitatis. De quo dr̄ Eccl' sic. Quodcūqꝫ potest facere manus tua operare instāter q2 nec opus: nec ratio: nec sapiētia est apud inferos quo tu' pperas. Sic ergo patet quō apud sumitur multis modis ⁊c.

Aqua. Nota ꝙ aqua diuersimode accipitur in scriptura. Aqua em̄ accipitur in bono ⁊ in malo. In bono signat gratiam ⁊ deuotionē refrigeriū ⁊ glorie cōsolationem lachrymarum inundationē. sapientie eruditionem. ⁊ cuiuslibet persone moralem perfectionez. ⁊ fluxibilem mortalitatis conditionem. ¶ Signat dico gratiam ⁊ deuotionem. Et de hoc Eccli. xxix. Initiū vite hominis aqua ⁊ panis. Itē voluptatē glorie ⁊ consolationē. Et de tali aqua dr̄ in ps. Desiderat ceruus ad fontes aquarū. Itē lachrymarū inundationem. vñ Hier. ix. c. Quis dabit capiti meo aquā. ⁊ oculis meis fontem lachrymarum. Itē signat sapientie eruditionē Eccli. xv. Aqua sapientie salutaris potabit eum. Item signat moralē perfectionē. Apo. xxij. Ostendit mihi angelus fluuiuz aque viue procedentem a sede dei ⁊ agni Item signat nature conditionem. Et ideo dr̄. ij. Regū. xiiij. Omnes morimur ⁊ quasi aqua dilabimur super terraz. Sic ergo accipitur aqua in bono multipliciter. Sed adhuc dico. ꝙ potest accipi i malo. ⁊ sic pōt significare pctōrū fluxibilitatē. voluptatē ⁊ prosperitatem: leuitatem ⁊ mobilitatem. grauitatē. ⁊ penalitatē. Signat igit vicioꝝ fluxibilitatē. Et de hoc pōt dici Sap. v ꝙ aīa peccatrix est quasi nauis q̄ pertransit fluctuātē aquā. Itē signat delicias ⁊ prosperitatez. Et de hoc ps. Super aquam refectionis educauit me. Item signat penalitatem et aduersitatem. ps. Saluum me fac de' qm̄ intrauerunt aque vsqꝫ ad animam meam. Et. iij. Reg. xxij. Sustentate eum pane tribulationis ⁊ aqua angustie. Itē signat eterne dānationis acerbitatē. Et de hoc Hiere. viij. Potum dedit nobis aquā fellis. Dico igit. ꝙ per aquaz intelligitur perfectio moralis. Et ideo de hoc exponamus illud preallegatum Apocal. xxij. Ostendit mihi angelus fluuium aque vite splendidum tanqꝫ cristallum. In quibus verbis ostenditur ꝙ quattuor sunt effectus perfectiōis moralis seu gratie diuine i hoīe. ſm quattuor effectꝰ naturales quos in aqua possumus reperire.

Aqua em̄ naturaliter imagines repñtat.
Terram adiacentem humectat.
Herbas et arbores vegetat.
Feces et sordes purificat atqꝫ lauat.

Sic ⁊ charissimi grā diuina introducit in animā. Sciētiā representatiuā: Ostēdit mihi. Clementiā leuificatā fluuiū. Deuotionē cordis nutritiuā. vite. Confessionē mētis purgatiuā splēdidū tanqꝫ cristallū. ¶ Dico igit charissimi. ꝙ aqua spiritalis signat repñtatiuā sapientiā. Ostēdit inqt Sicut B
em̄ videmꝰ ꝙ aqua hz virtutē specularē. ita ꝙ rerū figuras ⁊ imagines repñtat. q2 scz aqua ē corpꝰ peruium perspicuū ⁊ trāsparens ſm phos naturales: Sic vere diuina sapiētia: ⁊ maxime scriptura diuina. s. occulta ⁊ abscōdita solet repñtare ⁊ imagines figuras ⁊ enigmata rerū occultarū: hoībus declarare In ista enim aqua sicut in speculo possumus cognoscere ⁊ videre de imagine cōuersationis nostre vtrū perfecta vł imperfecta: virtuosa vel viciosa bene formata. vel deformata sit q2 sicut dicitur Prouerb. xxvij. In aqua resplendet virtus respicientium Talis aqua fuit figurata Exod. xvij. et Nūeri. xx. vbi dr̄. ꝙ pp'ls israel sitiuit mirabiliter in deserto: ⁊ tūc moyses cū virga pcussit petrā ⁊ statim fluxerūt aq̄. ita ꝙ bibit oīs populus ⁊ iumēta Petra ista charissimi signat sacrā scripturāq̄ p' radicitatē sensus hystorialis ⁊ p difficultatē sensꝰ spiritalis ⁊ figuralis petra durissima dici potest istaz tñ qñ moyses. i. aliquis doctor vel pdicator cū virga sui ingenij pcutit diuidit ⁊ exponit. tūc vere aque diuine sapiētie ⁊ doctrine exinde emanāt ita ꝙ populꝰ. i. psone discrete ⁊ sapiētes iumēta. i. psone simplices ⁊ ignorātes ibidē possūt bibere recreari. instrui ⁊ doceri. ps. Hoīes ⁊ iumēta saluabis dñe: Et ista repñtatio ē illa. a qua doctrina et iudiciū denotat qñ dr̄. Ostēdit mihi: q2. s. dei sapiā ⁊ scriptura ē illō i quo ⁊ a quo hoībus ostēditur quicqd ē necessariū ad salutē Ubi nota ꝙ in scriptura ostenditur.

Hominū agēdorū vtilitas.
Tormentorum aduersitas.
Gaudiorum felicitas

Ostēditur dico ibi vtilitas agēdorū Apocalyp. iiij. Ostēdā tibi q̄ opz fieri cito: Itē asperitas tormētorū Apoc. xvij. Ostēdā tibi dānationē meretricis magne. Itē ibi ostēdit gaudiorū felicitas Apoca. xxj. Ueni ostēdam tibi nouā nuptā spōsam agni. heu pꝫ dolor charissimi. p certo talis aqua nō est sapiētia mūdi qui reuera teste Jacobo est terrena aīalis ⁊ dyabolica q2 vere ista nō ē speculatio per ostensam rerūꝫ veritatē: sed turbida per obscuritatē. Plus enim habet sapientia huius mūdi de obscuritate ꝙ de claritate de fallacitate ꝙ de veritate de ignorantia. ꝙ de scientia ⁊ de malicia ꝙ de iusticia. Ista est similis nylo fluuio qui irrigat egyptum qui semper est turbidus. in quo crocodilli qui sunt animalia que habent cutem durissimam: ⁊ ypothami qui sunt equi fluuiales habitant hodie nutriuntur: recreātur ⁊ versantur. Sic reuera in turbido fluuio mūdane sapientie que egyptum ⁊ mundum irrigat ⁊ fecundat. habitant hodie. nutriuntur ⁊ recreantur illi qui sunt equi fluuiales per luxuriā. ⁊ illi qui sunt crocodilli per obstinationis duriciam. De hoc dicit Hiere. ij. Quid tibi vis superbia vt bibas aquā turbidā? Istam diligūt falsi ⁊ cantelosi. Dicit enim Isid. ꝙ equus naturaliter diligit aquam turbidā ⁊ ecōtra bos diligit aquaz claram Unde sicut equus percutiendo cum pedibus ex certa scientia turbat aquam. Sic vere charissimi: mali homines diligunt hodie aquam turbidā sapientiaz mundi ipsamqꝫ per fraudes malicias et cautelas nitūtur semper turbare sicut patet de aduocatis. Sed vere boues idest boni et simplices viri aquam claram diuine sapientie diligunt et frequentant Eccli. v. Aqua sapientie salutaris potabit euz. Isti igitur turbatores figurati sunt. Ezechi. xxxij. vbi dicitur. Leoni gentium assimilatus es. et draconi qui est in mari. et ventilabas cornu in fluminibus tuis. Tales enim sunt leones per crudelitatē sunt dracones per fallacitatē vētilant cornu p pōpositatē. ⁊ turbāt aquā mūdane sapie p peruersionē: Ista em̄ sapia mūdi ē aqua cōtradictiōis in

qua iurga

qua iurgatus est populus cõtra dñm propter qđ moy ses τ aaron cõdẽnati sunt ne terrã promissionis intrarent. Sicut đr Numeri.xx. Qꝛ vere mũdi sapientia nõ docet nisi litigare: cõtradicere τ iurgare p diuersa peccata cõtra dñm rebellare. Et iõ moysen τ aarõ et suos possessores priuat introitu terre promissionis. hoc est dictu. Ingressu glĩe paradisi. Nõ sic charissimi: ꝫ ha-

C beam⁹ scientiã representatiuã. Ostẽdit inqt. ❡ Scđo habeam⁹ clemẽtiã rorificatiuã: fluuiuꝫ inquit. Aqua eñ naturaliter loca adiacẽtia humectat. siccitatẽ tẽperat: τ ardorẽ refrigerat τ irrigat. Reuera charissimi talis ẽ aqua pietatis clemẽtie τ benignitatis. Ista eñ pauperes circũiacentes irrigat. siccitatẽ sue sterilitatis τ paupertatis tẽperat: ardorẽ sue desperationis et tristicie refrigerat: τ sic eos p beneficia τ adiutoria irrigat τ fecundat: qđ oñdit cum đr. Fluuius. qꝛ. s. fluui⁹ fluide pietatis nõ cessat aquã bñficioꝝ τ elemosynarũ diffundere. τ tribulatos τ pauperes irrigare. Ideo de quolibet viro pio potest dici illud Job. vij. Flumina de vẽtre ei⁹ fluent aque viue. Aqua eñ viua est mĩa. τ elemosyna pseuerans indeficiẽs atqꝫ viuẽs: qꝛ reuera de ventre. i. de corde fluido atqꝫ pio debꝫ cõtinue distillare. Et bene đr elemosyna aqua viuẽs: qꝛ sicut aqua viua semp scaturit. τ qñtũ extra pturit: tãtũ abintra recipit. Sic elemosyna τ mĩa qñto plus exterius se diffundit: tanto ab occulto diuine pũidentie viuaci⁹ continuat τ venit: ita pprie vir pius põt dici pute⁹ aquarũ viuentiũ: q̃ fluũt impetu de lybano. Et breuiter dico. qꝫ sicut đr Job. iiij. Mĩa est fons aq̃ salientis in vitaꝫ eternã. Figura Gen. vij. vbi đr. Multiplicate sunt aq̃ et eleuauerũt archã in sublime a terra. qꝛ pro certo qñ aque pietatis τ mĩe in homine multiplicant. arca ei⁹ idest aĩa ad sublimitatẽ glorie paradisi prouehit τ leuatur. Heu pdolor talem aquã non hñt hodie diuites peccatores qꝛ reuera charissimi: isti nõ hñt pietatẽ: ꝫ cupiditatẽ nõ clementiã: sed auariciã: nõ pietatis dulcorẽ: sed cupiditatis ardorem. Talis aqua videt esse similis cuidã fonti q̃ est in egypto. de quo dicit Isiđ. li. xij. ca. ij. Qđ faces extincte in eo accendunt: τ accẽse in eo extinguũtur. Et sic ptꝫ: qꝫ aqua istius fontis nõ est refrigeratiua: sed potius inflãmatiua. Sic vere est de auaricia τ de mũdi voluptate: qꝛ vere: si homo qꝫ qꝫ extinctus. i. qꝫ qꝫ igne cupiditatis imunis in aqua mundane psperitatis fuerit imersus. statim p mala desideria: p auariciã: iracũdiã: cupiditatẽ τ ambitionẽ accẽdit. inflãmabit τ vret. qꝛ p certo aqua auaricie τ prosperitatis cõtraria est aque mĩe τ pietatis. Ipsa eñ nõ refrigerat: imo vrit Sap. xvj. τ vlti. Ignis in aqua valebat sup suã naturã. τ aqua extinguẽtis nature obliuiscebatur. Si qui etiã accensi sunt p desideriũ charitatis. τ in ista aqua fuerint imersi. statim p diuersa vicia extinguent. τ charitatis incẽdio priuabũt. Nõ sic charissimi nõ: sed habeam⁹ clemẽtiã rorificatiuã. Fluui⁹

D inquit. ❡ Tertio debemus habere aliã aquã. s. deuotionẽ fructificatiuã. Vite inquit. Sicut eñ videmus qꝫ aqua arbores vegetat atqꝫ nutrit τ in eis folia. flores τ fructus introducit. Sic vere deuotio corda vegetat spiritaliter: nutrit: viuificat τ cõfortat. τ flores pure procurat affectionis: folia sane locutionis: fruct⁹ virtuose operationis introducit pariter et pcurat. Vita inquit. Quia vere deuotio est vita aĩe Job. ix. Si lotus fuero quasi aquis niuis: τ fulserit tanqꝫ mundissime manus mee. Nã sine aqua deuotionis vita grẽ nõ põt in homie perseuerare. Dicit Plinius τ Isiđ. qꝫ fiber seu castor hꝫ caudã de natura piscis: τ ideo faciliter cõputrescit nisi in aqua sepius humectet. Charissimi: p caudã in scriptura intelligitur virtus perseuerantie. In lege eñ animal qđ carebat cauda. diuinis nõ acceptum fuit in oblatione sicut dicitur Leui. xxij. Ad denotandũ. qꝫ sine cauda finalis perseuerantie a dño nõ possumus acceptari. Sed p certo charissimi: ista cauda est in hoie de natura piscis. qꝛ. s. necesse est qꝫ aqua deuotionis sepe humectet. alioquin p interruptiones diuersoꝝ pctõꝝ faciliter corrumpit τ mutatur. Et hoc est qđ videm⁹ de multis: qui qꝛ non hñt deuotionẽ. iõ non hñt perseuerantie durationẽ. Quia reuera. quando hõ deuotionẽ obliuiscit. nec de deo et suis iudicijs meditat. nec suoꝝ criminũ prauitatẽ. mortis ppinquitatẽ. inferni penalitatẽ: nature fragilitatẽ τ celi felicitatẽ sepius cõteplatur necesse est qꝫ in diuersis vicijs dilabat. τ qꝫ sua perseuerantia dirũpat. De hoc Esa. l. Cõputrescent pisces sine aqua et morient in siti. Vbi oñdit qꝫ illi q̃ carẽt aqua deuotionis incurrũt

Letalẽ carnalitatẽ. Pisces.
Finalẽ iniquitatẽ. morient
Mentalẽ cupiditatẽ.

quia ipsi sunt in siti: qꝛ vere charissimi defectus deuotionis solet causare carnalitatis infectionẽ iniquitatis defectionẽ cupiditatis affectionẽ. Habeamus igitur charissimi: deuotionẽ fructificatiuã vite. Ad qđ incitat Apoc. xxij. Qui sitit veniat et accipiat aquã vite gratis. ❡ Quarto habeamus aliã aquã. videlicet confessionẽ purificatiuã: splendidũ. Aqua eñ qñ est clara τ mũda. solet sordes abluere τ mũdare. Sic vere cõfes- E
sio si fuerit mũda: pura: integra: dilucida: serena atqꝫ clara: animã abluit. purificat atqꝫ mundat. Leuit. xv. Vas ligneũ lauabit aqua. Sicut eñ calida aqua cũ cinere vestes purificat atqꝫ lauat. Sic vere confessio qñ est feruẽs τ calida p contritionẽ. τ cinerẽ vite mortalitatis hꝫ admixtam p iugẽ cõsiderationẽ: tunc aĩaꝫ purificat. ipsamqꝫ restituit ad mundicie puritatẽ. Ezech. xvj. Laui te aqua. et vnxi te oleo. τ mundaui sanguineꝫ tuum ex te. Vbi nota qꝫ cõfessio.

Dat mũdicie puritatẽ. Laui te aqua. ut inqt sanguinẽ tuum ex te.
Dat leticie iocũditatẽ. vnxi te oleo.
Dat decẽtie formositatẽ. Munda-

Et iõ aqua cõfessiõis τ lachrymose cõtritiõis est filis aque viue fontis. De quo dicit Isi. li. xij. Qđ i sardinia sunt fontes calidi q̃ sanãt oculos ide lotos nisi forte fures fuerint qui se lauant: qꝛ tunc solet eos totaliter excecare. Talis est fons lachrymose confessionis: qꝛ vere ipsa sanat oculos mẽtis nostre maxime qñ est p cõtritionẽ fortiter calefacta: nisi forte fuerimus fures τ latrones quia pro certo illi qui deo τ sacerdoti propria crimina volunt furari τ subtrahere scꝫ ipsa in toto vel in parte in modo circũstantias celando τ occultando. per istã aquã nõ sanant. sed per obstinationẽ τ malã cõsuetudinẽ potius excecantur: qꝛ. s. excecauit eos malicia eoꝝ Sap. ij. Non sic charissimi: sed habeamus aquã purificãtis cõfessionis: q̃ denotat p fluuiũ splendidũ sicut cristalluꝫ: qꝛ sicut cristallum est corpus ita splẽdidum atqꝫ claruꝫ: qꝫ quicq̃d intus est põt videri. Sic vere cõfessio nr̃a debet esse ita dilucida atqꝫ clara: qꝫ quicq̃d in corde latitat: totum debet exterius declarare. vt sic cuilibet possit dici illud Thobie. xiij. Luce splendida fulgebit. Et Apo. iiij. Vidi mare vitreuꝫ silẽ cristallo. Vbi nota: qꝫ cõfessio secum asperitatẽ cõtrionis debꝫ habere. marc. fragilitatem cõditionis debet videre. vitreuꝫ. luciditatẽ ostensiõis debet tenere. qꝛ debet esse similis cristallo. Et sic igit charissimi patet qꝫ est quadruplex aq̃ moralis. τ virtuosa quã dẽmus hr̃e. s. aq̃.

Purificantis cõfessionis. Ostẽdit mihi fluuium aq̃ vite splendidum tãqꝫ cristallum.
Fructificantis deuotiõis.
Rorificantis cõpassionis.
Representantis discretionis.

❡ Item nota qꝫ aqua põt accipi in malo. τ sic signat delicias: volu- F
ptates: prosperitates: aduersitates: vt superius est dictum. Tales igitur aquas debemus refutare: τ de eoꝝ periculis pcauere. ne eoꝝ fluctib⁹ submergamur. Per aquã eñ intelligit mundi psperitas. que. s. cõstat

In deliciarum voluptate. Que tñ oĩa transeunt atqꝫ pereunt sicut aq̃.
In diuitiarum facultate
In honoꝝ celsitudine. De aqua ergo mũdane psperitatis. põt exponi breuiter illud verbum Esai. xix. Arescet aqua de mari.
In corpoꝝ fortitudine.

In quibus verbis ostenditur. qꝫ mundi prosperitas ad modum aque habet tria incommoda. videlicꝫ.

Infructuosam sterilitatem. Arescet.
Defectuosam labilitatē. Aqua.
Periculosam penalitatē. Mare inquit.
G ¶ Dico igitur ꝙ est infructuose sterilitatis. Arescet si cut eñ aqua qñ nimis abūdat facit herbas ⁊ arbores ibi contentas arescere ⁊ desiccari. eo ꝙ cōsopit in eis virtutē naturalē. Sic vere mūdi ꝓsperitas illos in ꝗ-bus nimis abūdat. facit ab humore ⁊ virore grē arescere ⁊ per ꝯsequēs a fructu bonoꝝ operū desiccari vt sic dicat homo illud ps. Aruit tāꝙ testa virtus mea. Nā sicut arbores ⁊ herbe ꝗ circa aquas inueniunt. vt cōiter infructuose sunt vt salices ⁊ iuncus. Sic vere illi ꝗ circa aquas mūdane ꝓsperitatis sunt plantati ꝑ desiderium ⁊ affectū: vt cōiter fructu bonoꝝ operū sunt carentes. Et iō videt ꝙ talis est differentia inter aquam mūdane ꝓsperitatis: ⁊ aquā tp̄alis aduersitatis. sicut in quibusdā fontib9. de ꝗbus tractat Isid. lib. xij. Dicit eñ ꝙ in sicilia sunt duo fontes: quoꝝ vn9 fecūdat potatores. alter steriles facit. In boemia etiā sūt alij duo fontes quoꝝ vnus memoriā. alter obliuionē inducit. Reuera charissimi: tales fontes sunt aduersitas ⁊ prosperitas. Aduersitas eñ est ille fons ꝗ memoriā inducit: ⁊ fecunditatē bonoꝝ operuꝫ introducit. qꝛ ꝓ certo dū homo est in aduersitate: ip̄e melius solet illa ꝗ sunt saluti necessaria memorari. s. beneficioꝝ diuinoꝝ vbertatē. dei miam ⁊ pietatē: ꝓprie nature fragilitatē. mortis necessitatē. iudicij austeritatē. ⁊ inferni penalitatē Et sic hō mouet ad habendū bonoꝝ operū vbertateꝫ. Clamat eñ ad dñm dicēs. Saluū me fac deus: qm̄ intrauerūt aque vsꝗ ad aīam meā. Infixus sum in limo profundi. Itē ps. Memor fui iudicioꝝ tuoꝝ dñe que a seculo sunt. Nā vt dꝛ Esa. xxviij. Vexatio dabit intellectū auditui sed aqua ꝗ est fons mūdane prosperitatis est alterius nature: qꝛ ꝓ certo in suis potatorib9 obliuionē dei ⁊ suoꝝ iudicioꝝ ⁊ beneficioꝝ ei9 inducit et sterilitatē bonoꝝ opeꝝ introducit. ps. Verūtñ in diluuio aquarū multarū ad eū nō approximabūt. Arescet ergo. Et de hoc Gen. j. Cōgregēt aque ꝗ sub celo sunt in locū vnū ⁊ appareat arida. Aque eñ ꝗ sub celo sunt mūdane ꝓsperitatis. qñ in locū vnū. i. in vnā ꝑsonam cōgregant ⁊ applicant. tūc vere arida. i. bonoꝝ operuꝫ ariditas seu sterilitas. ibi ptꝫ. Talis aqua fuit figurata. iiij. Reg. ij. vbi dꝛ. Q̄ terra hiericho erat optima: ꝫ aq̄ fontis ei9 erāt pessime ꝗ faciebāt sterilescere terrā Hiericho charissimi ꝗ interpretat luna: signat mundum. cuius figura ad modū lune cōtinue variat. quia mūdus transit ⁊ cōcupiscētia ei9. Jo. ij. Terra aūt huius ville signat hūanā naturā. ꝗ ī hiericho. i. in mūdo habitat ⁊ morat: ꝗ reuera optima dꝛ. qꝛ. s. sup naturas inferiores ⁊ creaturas ista est nobilissima: et ad finem optimū ordinata. fons aūt ⁊ aqua ꝗ irrigat istā ciuitatem ⁊ istā terrā est mūdana ꝓsperitas. ꝗ reuera pessima dꝛ. qꝛ. s. ad pessimū finē eterne mortis hoīem ptrahit ⁊ ꝑducit: ⁊ etiā in terra hiericho quā irrigat. i. ī hominibus quos fecūdat sterilitatē. moꝝ. virtutū ⁊ operum introducit. Jō talib9 pōt dici illud Esa. xlvij. Venerunt tibi simul duo hec. s. sterilitas ⁊ viduitas. Sed sciendū. ꝙ dꝛ. iiij. Reg. ij. ꝙ helyseus accepit vas nouū terreū ⁊ posuit ibi sal ⁊ misit ī istū fōtē. ⁊ sic sanate sūt aque ille nec vlterius pessime fuerunt: nec sterilitateꝫ amplius induxerūt. Sic vere charissimi: si homo ꝗ est rigatus fonte mūdane ꝓsperitatis: habuerit secuꝫ sal idest sapiētiā ⁊ discretionē. vas terreū. i. sue terreitatis vilitatis ⁊ mortalitatis memoriā ⁊ cōsiderationē: tūc pro certo aq̄ mūdane ꝓsperitatis ei nō poterunt nocere nec in ip̄o sterilitatē inducere vel causare: qꝛ ꝓ certo mundi ꝓspera nūꝙ nocēt eis discrete vtentibus: ⁊ mortē pre oculis habentib9. Sed vere illis ꝗ istis omnib9 carēt: cōtrarie sunt ⁊ nociue ⁊ spūalis sterilitatis inductiue. Jō quilibet talis pōt dicere illud Esaie. xlix. Ego sterilis ⁊ nō pariens. Et iō dauid multitudinem taliū aquarū horrebat. dicēs in ps. Libera me de aquis multis: ⁊ de ꝓfundis aquarū. Moderate eñ

aque ꝓsperitatis mūdane valent amplius ꝙ excessiue Jdeo leges debem9 ponere aquis istis Prouerbi. viij. Legē ponebat aquis ne transirēt fines suos. Est igitur mundi ꝓsperitas infructuose sterilitatis. Arescit inꝗt
¶ Scdō dico ꝙ ip̄a est defectuose labilitatis. qd̄ ostē dit cū dꝛ. Aqua. qꝛ sicut aq̄ hꝫ debilē existentiā: qꝛ. s. ſm phos. Aqua nō sistit termino ꝓprio sicut corpora solida: immo ꝙtum est de se semꝑ labit atꝗ fluit. Sic vere mundi prosperitates siue sint diuitie: siue delicie: siue scientie: siue eminentie. siue pulchritudo. siue fortitudo. cōtinue sunt in fluxu. Tante eñ sunt debilitatis. et ita modice existētie ⁊ firmitatis. ꝙ semꝑ cito faciliter cōtinue ⁊ quotidie. variant. alterant. deficiūt: pereunt et labuntur. Et de hoc. ij. Reg. xiiij. Oēs inquit morimur. ⁊ quasi aque dilabimur sup terrā. Et de hoc Numeri. xxiiij. ca. Fluit aqua de situla Situla charissimi est mundus. qui ad modū situle semꝑ vertit faciem ad fontē. i. ad hominē ꝙ diu est vacuus ⁊ indigēs. ⁊ ꝙ diu pōt aliꝗd extrahere. ⁊ haurire. stati aūt qñ videt se plenū vtit ei dorsuꝫ Ab ista ergo situla. s. a mūdo aq̄ mundane ꝓsꝑitatꝰ cōtinue fluitat ⁊ decurrit. Et iō videt ꝙ ista aqua sit similis cuidā fonti ꝗ est in ydumea. ꝗ ſm Isid. fons iobabin appellat. qui nō semꝑ seruat eūdē colorē. immo quater in anno se mutat. Nam vt dicit ꝑ tres menses videt cinereus: per tres rubeus. per tres viridis. ⁊ per tres clarus.
Cinereus ꝙtum ad terrā.
Rubeus ꝙtum ad ignem.
Viridis ꝙtum ad aquā.
Clarus ꝙtum ad aerem.
Sic vere charissimi: mūdi prosperitas nūꝙ ꝑmanet in eodē statu: qꝛ semꝑ variat ⁊ mutatur ꝗ nunc est turbida: nūc clara: nūc deficiens: nūc apparēs. Nā aliqñ apparet ibi cinis ⁊ puluis terrene facultatis: ex qua surgit pctm̄ auaricie. Aliqñ sanguineitas crudelitatis: ex qua nascitur pctm̄ iracūdie. ps. Cōuertit aquas eoꝝ in sāguinē. Aliqñ ceruleitatis curiositas. ex qua orit peccatū lasciuie ⁊ luxurie. Aliqñ aereitas pōpositatis: quā comitat pctm̄ sugbie. ⁊ sic patet ꝙ ista aqua continue variatur. Vel dic aliter. ꝙ. s. in isto fonte apparet igneitas cupiditatis: aqueitas carnalitatis: terreitas trepiditatis. aereitas pompositatis. Breuiter loquēdo. ista aqua nō est durabilis: sed mutabilis: nō est firma sed infirma: nō est ꝑficiens sed deficiēs: ⁊ de hoc in ps Ad nihilū deuenient. supple mūdi ꝓspera: tāꝙ aqua decurrens. Si vis cōpara isti fonti conditionē humanā ꝙtū ad naturā ⁊ ꝙtū ad gratiā: ⁊ ꝙtum ad culpam. sicut habes in sermone de illo qui morit in die natiuitatis dñi. tāꝙ sponsus ꝓcedēs de thalamo suo. sup verbo ꝓcedens. in scdō mēbro principali. est igit mūdi ꝓsperitas defectuose labilitatis. Aqua inquit. ¶ Tertio est ista aqua ꝑiculose aduersitatis. et hec breuiter cōparatur mari. Aqua inquit de mari. sicut eñ aqua maris ē multū amara: cū etiā maris sunt infinita pericula: fluctus motus. nebule ⁊ vētus: ita ꝙ naues ibidem sepius submergunt. Sic vere aqua prosperitatis multas hꝫ amaritudines ⁊ sapores: mestitudines ⁊ dolores: miserias angustias ⁊ labores. ibi est ventus sugbie: nebula ignorantie: fluctus inuidie: motus iracundie. ⁊ ideo nauis ibi existēs. i. aīa seu hō multis laboribus ⁊ periculis peccatis etiam ⁊ vicijs subiacet: ita ꝙ etiā quꝗꝫ ꝑ dānationē eternā submergit in ꝓfundum. De hac ꝓfunditate aque. i. de p̄nti ⁊ futura tribulatione ⁊ aduersitate: pōt dici illud ps. Operuit aqua tribulātes eos. Et alibi. forsitā pertrāsisset aīa nr̄a aquā intolerabilē. Et de dānatis dꝛ. Hier. viij. Cibauit nos absinthio ⁊ potū dedit nobis aquā fellis. De mari igitur. i. de amaritudine tribulationis. Jō de talibus pōt dici illud Abacuc. iij. In mari via tua. ⁊ semite tue in aquis multis. In mari inꝗt via tua. Vbi nota. ꝙ ī mari mūdane ꝓsperitatis: multa sunt pericula. Et inter cetera ꝑicula ſm Isid. est ibi vnū ꝑiculū qd̄ dꝛ caribdis que est ꝗdā vorago ꝗ nō cessat aquas ⁊ aquas absorbere. Aquas H

re. Aquas eñ primo absorbet ⁊ tandē ipsas euomit et iterū resorbet. Sic ꝟe in mari mūdane ꝓsperitatis est quoddā maximū periculū: ibi latet vorago inferni q̄ reuera aquas .i. hoies absorbet: qñ in morte amari mūdane ꝓsperitatis ei mittunt̄: ipsos etiā finaliter euomit .s. ꝑ resurrectionē vt a xp̄o in iudicio condēnentur Apoca. xx. Et mare dedit mortuos suos. postmodū ꝟo scꝫ post iudiciū ipsos iterū reabsorbet: vt ꝑpetuo crucient̄. Sic igit̄ charissimi pꝫ ex premissis: ꝙ aqua mūdane ꝓsperitatis cōtinet ꝑiculosā aduersitatē. Mari defectuosam labilitatē. Aq. infructuosam stabilitatem.

K Arescet. ¶ Itē nota ꝙ sunt aq̄ tēpalis aduersitatis: q̇bus hō ꝓbat̄. Judi. vij. Ad aquas ꝓbabo illos. ¶ Itē sunt aque eterne felicitatis. q̇bus iustus letat̄. Et de hoc in p̄s. Flumē dei repletū est aquis. ¶ Itē sunt aq̄ moralis sanctitatis .s. virtutes q̇bus iustus rigat̄. Job. xxix. Radix mea aperta est iuxta aq̄s. ¶ Itē sunt aque humane fragilitatis: q̇bus hō grauat̄. p̄s. Assumpsit me de aquis multis. ¶ Itē sunt aque mortalis penalitatis: q̇bꝰ hō turbat̄. Eccli. xl. Aque oēs in mari couertunt̄. ¶ Itē sūt aq̄ eterne iocūditat̄ q̇bꝰ deꝰ laudat̄ .s. ipsi beati. p̄s. Bñdicite aque oēs q̄ sup celos sunt domino: laudate eū ⁊c. ¶ Itē sunt aque baptismalis puritatis: q̇bus culpa lauat̄: Job. ix. Si lotus fuero quasi aq̄s niuis. ¶ Itē sunt aq̄ infernalis calamitatis. q̇bꝰ malus dānat̄. Job. xxvj. Ecce gygantes gemunt sub aquis. ⁊ qui habitāt cum eis ⁊c. Sufficit.

Aqueductus. Nota ꝙ aqueductꝰ cū quo trāsfundit̄ aqua de loco ad locū signat virginē benedictā. vel xp̄m: vel humilitatis virtutē. q̄r .s. virgo transfundit nobis xp̄m. xp̄us humilitatem. humilitas gratiā. gratia gloriam ⁊c.

A **Aquila.** Quoniā cōditiones aq̄le ad diuersas materias applicant̄. sup̄fluum eēt hic eas oēs ponere. cū in diuersis locis diuersimode sunt inserte. Breuitatis tñ grā dicamus. Qd̄ per aquilā in scriptura intelligit̄ vir ꝑfectus ⁊ hoc multiplici ratiōe Aquila eñ est calida ⁊ sicca: fortis ⁊ animosa: plumosa ⁊ neruosa: alti volatus: clari visus: fortis odoratus: volat eñ sine fatigatione diutissime: videt sine obscuritate clarissime: odorat̄ sine impeditione remotissime q̄r sicut dicit Glo. sup Mat. xxiiij. Aquila sentit cadauera vltra mare. Sic vere charissimi: si volumus esse perfecti: nos debemus esse calidi ꝑ charitatē: sicci per voluntariā paupertatē: vel ꝑ abstinentie parcitatem animosi per cōstantie firmitatē. alte volare ꝑ cōtēplationē. ⁊ hoc infatigabiliter ꝑ perseuerantie durationē clare videre: ꝑ discretionē lōge odorare ꝑ deuotionē. q̄r vltra mare huius mūdi .s. in paradiso debemus sentire ⁊ odorare p̄dā nr̄am q̄ est ibi .s. ipsum deū et bona eterna. vnde Job. xxxix. d̄r. Aquila de longe contēplat̄ escam: vbicūq̧ senserit cadauer statiꝫ adest: de tali aq̇la pōt exponi illud Apoc. viij. Audiui vocē vnius aquile volantis. In quibꝰ verbis oñdunt̄ quattuor cōditiones aquile q̄ in quolibet ꝑfecto maxime p̄lato: debēt potissime relucere. Habet eñ aquila.

Concussiuum clamorē. Audiui.
Diffusiuum dulcorē. Vocē.
Visualē splendorem. Aquile.
Corporalē vigorē. Volantis.

B Sic vere charissimi vir ꝑfectꝰ maxime prelatus debꝫ habere oia ista: debet eñ esse in ipso. clamor cōcussiuꝰ predicatiōis. Audiui. dulcor diffusiuus ⁊ distributionis. Vocē. q̄ .s. vndiq̧ se diffundit: splēdor respectiuus speculationis. Aquile. Vigor ꝑfectiuus operationis. Volantis. Sit igitur in nobis.

Predicatio rigida.
Distributio fluida.
Operatio solida.
Speculatio fulgida.

Dico igitur: ꝙ p̄latus debꝫ hr̄e locutionē cōcussiuam. Audiui. q̄r vere ad prelatuꝫ ⁊ predicatorē pertinet autētice loq̄ ardenter. pariter ⁊ feruenter. vt scꝫ fortius imprimat. ⁊ ne ab auditoribꝰ contēnet̄: ⁊ vt predicatorem audiens terreatur. Dicit eñ Plinius de aquila: ꝙ in aspectu ⁊ auditu terribilis est auibꝰ alterius speciei ⁊ etiā predalibꝰ. vnde dicit: ꝙ herodius illa die qua audit aquilā roboantē ⁊ clamātē: super p̄dā irruere non presumit. Sic vere p̄latus vel predicator debet eē et in voce ⁊ in vultu pctōribus ipsum videntibꝰ ⁊ audientibus terribilis q̄r vere ita debet autētice ⁊ rigide loqui: corrigere istruere: cōminari: arguere ⁊ p̄dicare: ꝙ aues predales .i. pctōres ipsum debēt timere ⁊ pre timore ipsius a p̄da oim maloꝝ operum q̇escere ⁊ cessare. Osee. viij. In gutture tuo sit tuba quasi aquila super domū dñi. Et hoc oñdit̄ qñ d̄r. Audiui q̄r scꝫ iste dꝫ per p̄dicationē: cōminationē ⁊ rep̄hensionē facere se audiri. et auditores facere cōcuti ⁊ terreri. Geñ. iij. Vocē tuam dñe audiui ⁊ timui: eo ꝙ nudus essē. Illi eñ qui audiunt rigidos p̄dicatores ⁊ p̄latos timēt scꝫ dānationē futurā: ⁊ maxime qñ vidēt se nudos virtutibꝰ ⁊ moribꝰ atq̧ donis. Qd̄ est cōtra multos p̄dicatores et p̄latos qui ita sunt tepidi delíciosi ⁊ fluidi: ꝙ nec audiunt̄: nec timent. Isti sunt similes crocodilo. qd̄ est animal qd̄ in fluminibus habitat ⁊ morat̄. Et istud animal vt dicit plinius caret beneficio vocis: q̄r nunq̄ loquit̄ nec auditur. Sic ꝟe charissimi: multi sunt predicatores ⁊ prelati qui in fluminibus deliciarū cōtinue volūt esse Et ideo ꝓ certo tales carent bñficio vocis: q̄r .s. isti per predicationē. doctrinā ⁊ correctionē non loquunt̄: nec per ꝯñs audiūtur. Nā vt dicit Chris. Miruꝫ est aliq̇d fortiter dici ab hoie mollíciē ꝓfesso. ⁊ dato ꝙ qñq̧ p̄dicent audiri tñ. credi vel mutari. obediri vel exaudiri propter suā vitā carnalē ⁊ dissilēm nō merent̄. Nō sic bonus p̄latus vel p̄dicator. q̄r vere se bñ facit audiri et timeri. abacuc. iij. Dñe audiui auditionē tuā et timui. Habeat igit̄ vir ꝑfectus locutionē cōcussiuaꝫ. Audiui inquit. ¶ Scd̄o debemus hr̄e diffusiuā cōpassionem

C Vocē inquit. Aquila eñ s̄m Pliniuꝫ. est auis liberalissima. Nā predā suā sola nō comedit. imo auibus que secū sunt liberaliter impartitur: ⁊ ideo alie aues predales solent ipam sequi ⁊ eius societatē frequētare: vt .s. de preda ipsius possint aliquid vēdicare. Sic vere charissimi: vir ꝑfectus dꝫ eē. diffusiuus: liberalis: ⁊ cōpassiuꝰ. nā predā suā .i. bona sibi ꝯmissa nō dꝫ solus comedere: sed oibꝰ qui secū sunt misericorditer diffundere. distribuere. diuidere. ⁊ liberaliter dispensare: ⁊ hoc siue sint bona diuitiarū: siue bona scientiarū: siue bona quarūlibet gratiarū seu etiā fortunarum. ⁊ sic ab alijs auibus .s. a pauperibꝰ frequētat̄. ⁊ ab eis sicut eoꝝ pater ⁊ dñs insequet̄. Nā pius hō solet pauperes cōuocare ⁊ ipsos de bonis suis liberaliter enutrire: ⁊ eoꝝ societatē patienter atq̧ benigniter tolerare. Multi enim colunt personā potētis: ⁊ amici sunt dona tribuentis Prouer. xix. Ideo talis debet dicere illud Eccli. xxiiij. ca. Trāsite ad me oēs a generationibus meis implemini spūs eñ meus super mel dulcis. Et hoc oñditur qñ d̄r vocem. Vox eñ habet naturā mirabiliter diffusiuā: nā cum sit vna. ⁊ ab vno ore emissa. in oēs tñ circūstantes ⁊ ad oēs tñ liberaliter dilatatur. Sic ꝟe charissimi vir misericors atq̧ piꝰ dꝫ bona ⁊ beneficia sua vndiq̧ alijs diffundere: ⁊ ꝑ pietateꝫ ⁊ elemosynā alijs elargire. Pauperes eñ videntur talibus dicere illud Cant. ij. Ostende mihi faciē tuaꝫ: sonet vox tua in auribus meis: vox eñ tua dulcis: ⁊ facies tua decora. Et hoc ꝓ certo est cōtra multos: q̇ reuera non habent liberalitatē: sed parcitatē: nō sunt diffusiui sꝫ restrictiui Alijs bona sua nō distribuūt: sed aliena furāt̄ atq̧ rapiunt. Tales sunt similes nō aquile: sed vulturi: q̄ est auis illiberalis. ⁊ ideo predā suā solus cōsueuit comedere: ⁊ nihil alijs erogare: immo residuū i nido suo reponere: ⁊ ꝓ se: vxore ⁊ filijs imposterum reseruare: vbi aliquotiēs cōsueuit totū putrefieri ⁊ perire. Sic vere auari ⁊ parci bona sua alijs per pietatē ⁊ elemosynaꝫ nō diuidūt: sed in nidis suis archis ⁊ abditis totū recipiunt ⁊ abscondūt: ipsa etiā soli comedunt atq̧ rodūt. et pro se vxore ⁊ filijs in posterū reseruāt: ita ꝙ per nimis diuturnā custodiā aliquotiens cōputrescūt. Ideo

tales bene audiũt illud ꝓꝛouer.v. Habeto eas solus
⁊ nõ sint alieni participes tui. Nõ sic charissimi: non
simus restricti: sed diffusi: nõ simus cupidi: sed fluidi
non totũ nobis retineamus: sed alijs distribuamus.
Et sic ad modũ aq̃le habebimus diffusiuã cõpassionẽ
Vocẽ inq̃t. vt ⁊ de tali aquila dici possit illud Hiere.
xlviij. Ecce q̃si aquila volabit. extẽdet alas suas ad mo
ab. Extẽsio em̃ alarũ liberalitatẽ: ⁊ bonoꝝ suoꝝ dilata
D tionẽ ⁊ diffusionẽ signat. ¶ Tertio si volum⁹ esse ꝑfe
cti. dico ꝙ nos debeam⁹ hr̃e discretiuã speculationẽ.
Aquile inquit. Nã sicut aquila hꝫ visum clarissimum
ita ꝙ solẽ irreuerberatis oculis intuet̃. Et iõ ꝺm Isiõ.
Aq̃la ð: q̃si hñs acutos oc̃los. Sic ꝟe charissimi: ꝑla
t⁹ et ꝑdicatoꝛ: ⁊ quilibet vir ꝑfectus: dꝫ hr̃e visum cla-
rissime discretiõis. in tãtũ ꝙ solẽ iusticie xp̃m: solem
etiã. i. claritatẽ bonoꝝ eternoꝝ dꝫ clarissime specula-
ri. ⁊ ibi sine reuerberatione. i. sine respectu habito ad
bona mũdi oculos mẽtis sue figere ⁊ tenere. Vñ de aq̃
la ð: Job. xxix. Dõ de longe cõtẽplat̃ escã. i. deũ ⁊ para
disi bona. Et sicut aq̃la pullos suos docet solẽ respicere
et eos qui lachrymãtes oculos auertũt: quasi degene-
res repellit. illos aũt qui eũ respiciũt: quasi sibi cõsiles
recipit atq; nutrit. Sic vere ꝑlatus dꝫ subditos ⁊ audi
toꝛes verbis ⁊ exẽplis docere ⁊ inducere ad solẽ iusti-
cie recipiendũ ⁊ desiderandũ: ꝙ si hoc recte faciãt: dꝫ
eos diligere ⁊ ꝓmouere. Si aũt oculos ab isto auerte
rint ⁊ ad mũdi bona cõuerterint: dꝫ eos repellere: tã q̃
degeneres refutare. ⁊ õ nido suo. i. õ amoꝛe ⁊ affectiõe
propterea reijcere ⁊ fugare. Deut̃. xxxij. Sicut aquila
ꝓuocãs pullos suos ⁊ sup eos volitãs: q. s. ꝑlatus dꝫ
subditos suos reducere ⁊ ꝓuocare ad volandũ sursum
⁊ ad videndũ ⁊ respiciendũ: aduertẽdũ ⁊ cogitãdũ dei
speculationẽ ⁊ bonoꝝ eternoꝝ contẽplationẽ: ⁊ ad ter
renoꝝ contẽptũ ⁊ abominationẽ: vt sic quilibet dicat
illud Job. xxxi. Vidi solẽ cũ fulgeret ⁊ lunã inceden-
tem clare vbi nota ꝙ nos debemus.
Speculari celestiũ claritatẽ. Solem.
Speculari terrestriũ vanitatẽ. Lunã.
Speculari mentaliũ puritatẽ. Clare.
Vide ergo. Claritatẽ. celestiũ vt hanc desideres. Solẽ
vanitatẽ terrestriũ. vt hãc vituperes. lunã incedẽtẽ. i.
prosperitatẽ mutabilẽ. Puritatẽ mentaliũ. vt hanc re
cuperes. Clare: q. s. sũme debes videre ⁊ aduertere. ꝙ
mens sit pura: lucida: atq; clara. Et istud est ꝯtra mul
tos: qui reuera non hñt oculos ad solẽ sed ad terrã. nõ
ad celũ: sed ad mũdũ: nõ ad celestia sꝫ ad terrestria. Et
ideo multi sunt sicut vere degeneres ⁊ spurij filij aqui-
le qui oculos suos a sole auertũt: ⁊ ad terrã. i. ad terre-
na ⁊ mundi ꝓspera ipsos dirigũt et cõuertunt: ⁊ iõ ni-
dum vere aquile prĩs sui xp̃i. s. paradisum ꝑdunt tota
liter ⁊ amittunt. Vñ de aquila ð: Job. xxxix. Pulli ei⁹
lãbunt sanguinẽ. Nõ sic ergo charissimi non: sed pro
habeamus discretiuã speculationẽ. Aquila. ¶ Quar-
E to si volumus esse ꝑfecti: debemus hr̃e ꝑfectiuã opera
tionẽ. Volantis inquit: q. s. sicut aquila est auis fortis
et neruosa: ⁊ iõ alte cito fortiter et velociter volat. Sic
nos debemus eẽ fortes ⁊ neruosi: ꝑ constantie firmita
tem ⁊ alte: eminenter: cito: velociter ⁊ feruenter vola-
re. per bonoꝝ operũ ꝓbitatẽ. ij. Reg. j. Aquilis velo-
cioꝛes: leonibus foꝛtioꝛes. Volãtis inquit. Et nota si
vis. ꝙ operatio iusti debet
Jugiter multiplicari.
Firmiter continuari.
Faciliter seu libenter exagitari.
Ardue seu eminenter altificari.
Iste em̃ sunt quattuoꝛ cõditiones volatus aq̃le: q. s. il
le fit sepe continue: cito ⁊ alte. Sic vere dico. ꝙ volat⁹
bonoꝝ operũ nr̃oꝛũ dꝫ esse multiplicatus exẽplo aq̃le
que suã iuuẽtutẽ renouat ꝑs. Juuẽtus tua renouabit̃
vt aquila. ¶ Itẽ firme continuatus: q. s. aquila q̃ñ in
cipit valde diu ⁊ cõtinue volat: sicut iustus in bono ꝑ
seuerãdo. vñ Esa. xl. Assument pẽnas vt aquile: curret
et non laboꝛabũt. ambulabunt ⁊ non deficient. Vide
eam supra de. Ambulãdo. Itẽ libenter inchoat⁹: aqui
la em̃ velociter ⁊ fortiter volat. Sic iustus faciliter: et
libẽter: ⁊ obedienter ⁊ fortiter dꝫ facere bonũ opus. ij.
Reg. j. Aquilis velocioꝛes. leonibus foꝛtioꝛes. ¶ Itẽ
alte seu eminenter inaltatus ⁊ cõsummat⁹: aquila em̃
altissime volat ⁊ in arduis habitat. Sic iustus ardua
opera aggredit̃: ⁊ altã ⁊ eminẽtẽ vitã sectat̃. vñ illud
Job. xxxix. Ad ꝑceptũ tuũ eleuabit̃ aquila ⁊ in arduis
ponet nidum suũ. Patet igitur charissimi: ꝙ nos de
bemus habere.

Virtuosam operationẽ.	Et sic de aq̃la sufficit.
Luminosam speculationẽ.	Alias aũt cõditiones
Diffusiuã distributionẽ.	tã in bono q̃ in malo
Cõcussiuã ꝑdicationẽ.	vide alibi. Nota auto

ritatẽ illã Ezech. xvij. Aquila grandis venit ad lybanũ
diuisam ⁊ prosecutã in sermone. Nũquid ad ꝑceptum
eleuabit̃ aquila. ¶ De aquila ꝟo in malo significato F
potes dicere: ꝙ sicut aquila est naturaliter

Preceps quo ad volatũ.	Sic pctõꝛ est ꝑceps ⁊ vidi-
Acuta quo ad visum.	catiuus per iracũdiã. Vñ
Rapax quo ad tactum.	Deut̃. xxviij. Adducet dñs
Cadauera diligẽs quo ad gustum.	sup te gentẽ de extremis fi nibus ad similitudinẽ aq̃-
Alte se erigẽs quo ad statũ.	le volãtis cũ ipetu. ¶ Itẽ

est acuti visus ꝑ maliciã. vñ etiã sicut via aquile in ce-
lo non põt videri. sic nec cautele maloꝝ bñ pñt cogno
sci. Prouer. xxx. Tria sunt mihi difficilia ad cognoscẽ
dum. Sequit̃. Via aquile in celo ⁊c. ¶ Itẽ est pungiti-
ui vnguis ꝑ rapinã. i. auariciã. Mat. xxiiij. Vbicũq;
fuerit corpus cõgregabunt̃ aquile. supple ad deuoꝛan
dũ. ¶ Itẽ cadauera. i. coꝛpoꝛa auiũ ⁊ aialiũ diligit per
gulã ⁊ ingluuiẽ. Job. xxxix. Vbicũq; senserit cadauer
adest statim. ¶ Itẽ altius ceteris sem ꝑ volat: ꝑ põposi
tatẽ ⁊ suꝑbiã. Abdie. j. Si exaltatus fueris vt aquila et
inter sydera posueris nidũ tuũ. inde detrahã te dicit
dñs. Dilata si vis: q: multe sunt aquile proprietates:
que applicant̃ ad malos. Vide ergo in tabula istius
oꝑis. vbi in septuagita locis iuenies de aq̃la. Sufficit

Aquilo. Nota ꝙ cum aquilo sit pars oꝛbis se- A
ptẽtrionalis. aliq̃ñ supponẽs pro ipsa
parte mũdi polo artico conuicina: aliq̃ñ ꝓ vento fri-
gidissimo ab illis partibus veniẽte. Possumus moꝛa-
liter dicere: ꝙ per aquilonẽ pñt inteligi quecũq; aspe-
ra ⁊ grauia: siue ꝓficiant. siue ledãt. tam in bono q̃ in
malo inuenio aquilonem.

Asperum ⁊ aduersum.	Primus signat statũ
Miserum ⁊ diuersum.	present[is] aduersitatis
Nociuũ ⁊ subuersum.	De quo Eccli. xliij. Fri
Lesiuum ⁊ immersum.	gid⁹ vẽtus aquilo fla

bit. Scõs signat statũ mũdane cupiditatis. vbi scꝫ ste
rilitas ⁊ carentia omniũ bonoꝛum spiritualium in-
uenitur. sicut fit tempoꝛaliter in aquilone. vnde. xxvj.
Extendit aquilonẽ super nihil. Tertius aquilo signat
statum peccati seu iniquitatis. a quo scilicet sol iusti-
cie est remotissimus. vnde prouenit omnis flatus no-
ciuus Hiere. j. Ab aquilone pandetur omne malum
super vniuersam terram. Quartus signat locum infer
nalis miserie et penalitatis. q: sicut in aquilone sunt
fere immanissime: sic in inferno ⁊c. Hiere. xlj. Veniẽt
ei predones. i. demones ab aquilone. Dicam ergo bre
uiter ꝙ est aquilo:

Ferendus.	Primus igitur aquilo signat pre B
Cauendus.	sentem tribulationem: quia reue
Timendus.	ra sicut aquilo ventus est frigid⁹
Petendus.	dato ꝙ sit ad sustinendum diffi

cilis. est tamen vt plurimum bonus ⁊ vtilis. quia scꝫ
isto flante mares non femine vt communiter generan
tur: isto flante delphini ⁊ alijs pisces melius audire ꝑ
hibentur: isto flante luta siccantur. ⁊ vie munde effi-
ciuntur: isto etiam flante poꝛi exterius clauduntur. et
virtutes naturales interius foꝛtificantur: sicut oĩa pa
tent ꝑ Pliniũ ⁊ Isido. ⁊ alios naturales. Pars etiam
mundi aquilonaris in metallis est copiosa. quo ad po
pulos est

pulos est fortis ⁊ bellicosa: quo ad situ͂ ē altior: quo ad
locu͂ est tutior. q̄r. s. ibi non abūdāt aīalia venenosa. Re
uera talis est status tribulatiōis. q̄r procerto dato ꝙ sit
grauis ⁊ difficilis quo ad sensum: est tn̄ vtilis quo ad
fructu͂. Constat enim vt cōiter qđ plura generat bona
spiritalia in nobis aduersitas ꝙ̄ prosperitas. q̄r scilicet
ista mares. i. viros perfectos ⁊ laboribus duratos solet
generare ⁊ facere. auditu͂ mandatoꝝ dei ⁊ virtutē scien
tie solet aperire ⁊ detegere. q̄r scꝫ vexatio dat intellectu͂
Esa. xxviij. Poros affectuu͂ ⁊ sensuu͂ exterioꝝ ne scꝫ in
vana desideria defluant solet claudere ⁊ tēperare luta
carnalium vicioꝝ solet abstergere ⁊ extirpare iuxta il-
lud Prouer. xxv. Uentus aquilo dissipat pluuias virtu
tes solet multiplicare ⁊ interiorē cōstantiā roborare: ⁊
locu͂ altiorē. s. paradisum finaliter vendicare: ⁊ sic solet
hō ex tribulatiōe bona ꝙ̄plurima reportare. Bene er
go dicitur Job. xxxvij. Ab aquilone auru͂ venit: aurum
dico. i. oīmoda vtilitas. Si aūt queris ꝗ̄ sit vtilitas aq̄
lonis. i. tribulatiōis. paupꝫtatis. timoris ⁊ consideratio
nis futuroꝝ. s. mortis. iudicij. ⁊ inferni. Dico qđ sicut ex
scriptura perpendo talis aquilo.
Sanctorum est habitatio.
Uirtutum est cumulatio.
Malorum est eneruatio.
Celorum acquisitio.
Dico qđ in tali aquilone sancti commorātur: q̄r. s. vere
magis eligūt aduersa ꝙ̄ ꝓspera exēplo xp̄i ꝗ moriturꝰ i
hierusalē iuit. Joh. xi. ⁊ tn̄ regnu͂ accepturus fugijt. Jo.
vij. c. ſm Sol inu͂ enim coturnices mare transuolature
nun͂ꝙ̄ flante austro exeunt: aquiloni vero vt ait libetiꝰ
se cōmitūt. Sic vere sancti ⁊ viri iusti qui mare huius
mūdi trāsuolare debēt ⁊ ad p̄rem ꝑ p̄sens pelagus na-
uigare: austru͂ ventu͂ mollē. i. mūdi ꝓsperitatē: tan͂ꝙ̄ si
bi cōtrariā ⁊ nociuā solēt fugere ⁊ aquiloni laboris. tri
bulatiōis. paupꝫtatis ⁊ penitētie se cōmittere ⁊ aspera
ꝙ̄ ꝓspera plus amare: qđ figurat etiā in sacerdote. Le
ui. j. de quo dr̄ qđ imolabit ad latꝰ altaris qđ respicit
ad aquilonē. figurat etiā in libro ꝗ ad aquilonem ꝑtē
altaris ponit quandiu sacrificiu͂ celebrat: q̄r reuera il-
li qui sunt sacerdotes ⁊ libri. i. viri sancti ⁊ sciētifici de-
bēt ꝑtem aquilonarē ꝑdictā eligere ⁊ sacrificium lau-
dis ibidē dn̄o imolare. Et merito q̄r reuera illi ꝗ nunc
sunt i aquilone finaliter erūt in austro. i. illi qui nunc
sunt in tribulatiōe finaliter erunt in gaudio: ⁊ ecōuer
so illi ꝗ nūc sunt i cōsolatiōe finaliter erūt i tedio. Di-
cit enim Plinius qđ toninus piscis qn̄ de mari exit ad
flumē semꝑ exit a latere dextro. qn̄ vero redijt ad mare
semꝑ reuertit a sinistro. Sic vere illi ꝗ fluuiu͂ huiꝰ mū
di intrāt ꝑ partē dextrā ꝓsperitatu͂ finaliter reuertent
ꝑ partē sinistrā aduersitatu͂: q̄r sicut scriptu͂ est Luc. vj.
Ue vobis ꝗ nūc ridetis q̄r lugebitis ⁊ flebitis vos. Fi-
gura ad hoc Ezec. xvj. vbi dr̄ qđ ille ꝗ ꝑ portā aquilona
rē tēplu͂ itrabat: ꝑ australē exire debebat: ⁊ ecōtra ille ꝗ
ꝑ australē igrediebat ꝑ aquilonē regredi tenebatur. In
quo ꝓculdubio notat ꝙ illi ꝗ nūc ꝑ aquilonē tribula
tiōis itrant finaliter ꝑ austru͂ eterne felicitatis remea
bunt. Econtra qui nunc ꝑ australē ꝓsperitatē ecclesie
vel mundi ingrediunt: finaliter per aquilonem eterne
tribulationis egredi cōpellent. quapropter sancti viri i
presenti vita aquilonem. i. tribulationis statuꝫ eligūt.
Et ideo i exitu. i. i futuro seculo lete viuunt. Unde Nu
meri. ij. Ad aquilonis partē castrametati sunt filij dan

C ¶ Patet ergo qūo i aq̄lonari tribulatiōe sancti com-
morant. Itē dico qđ ibi virtutes generant seu cumulā
tur. Sicut em̄ dicit Isido. Meliores smaragdi generā
tur i aq̄lone ꝙ̄ alibi. Un̄ etiā ponūt tā Isido. ꝙ̄ Solinꝰ
qđ i hyꝑboreis mōtibꝰ ꝗ sunt i vltimis finibꝰ aq̄lonis
arimaspi solebāt eē populi. ꝗ. s. vnicu͂ oculu͂ i frōte ha-
bebāt. ꝗ ꝓ smaragdis cōtra griffes bestias volatiles ⁊
crudelissimas dimicabant. Sic reuera dicā qđ aq̄lo. i.
statꝰ paupꝫtatis ⁊ tribulatiōis plures etiā meliores sma
ragdos lapides ꝑciosos. i. plures ⁊ maiores v̄tutes cō
tinet ꝙ̄ australis. i. ꝙ̄ statꝰ ꝓsperitatis mūdane. Et iō
arimaspi monoculi. i. sancti viri oculo vnice ⁊ simpli-
cis intentiōis insigniti. qui. s. magis elegerunt cu͂ vno
oculo ad vitā ingredi: ꝙ̄ cu͂ duobus in gehennā mitti.
Isti dico plagā aquilonarē. i. penitētie ⁊ aduersitatis
statu͂ inhabitauerūt vbi pro smaragdis. i. ꝓ virtutibus
acquirēdis: cōtra griffes ⁊ volatiles. i. cōtra superbos
demones pugnauerūt ⁊ eis inuitis istos ꝑciosos lapi
des habuerūt. Et breuiter hoc est veru͂: q̄r in tali aqui-
lone virtutes generātur ⁊ cumulātur. vn̄ Hiere. xlvj.
Uictima dn̄i in terra aquilonis: Un̄ etiā de cristallo ꝗ
signat mentis cōstantiā dr̄ Eccli. xliij. Frigidus ventꝰ
aquilo flabit: ⁊ gelabit cristallus ab aquis. ¶ Tertio D
dico. ꝙ i tali aq̄lone. i. in aduersitatis statu vicia ener
uātur. Cōstat em̄ ꝙ ventus aquilo aerē purificat. nu-
bes ⁊ nebulas tollit. muscas ⁊ locustas occidit: Sic v̄e
fit ꝙ aquilo tribulationis nebulas vicioꝝ eradicat: ⁊
aerē cōscientie depurat muscas v̄o ⁊ locustas que os
habēt quadrāgulu͂. i. adulatores ⁊ falsos amicos hꝫ fu
gare ⁊ eos ostēdere ⁊ probare. Cōstat em̄ ꝙ mali tribu
latiōes nō sustinēt. ⁊ iō eoꝝ vicia declarant ꝗ̄ sub hy-
pocrisi latitabāt vn̄ bn̄ dr̄ illud Prouer. xxv. Nō ventꝰ
aquilo dissipat pluuias. pluuias dico. i. falsos amicos. E
Est ergo talis aquilo maloꝝ eneruatio. ¶ Quarto di
co. ꝙ talis aquilo est celoꝝ acquisitio. Cōstat enim ꝙ
tribulatio presens: futurā cōsolationē inducit Johis.
xvj. In mūdo pressurā habebitis: in me aūt pacē Dicit
em̄ phus ꝙ turtures qui annuatim ad alias transuol
uant regiones. flante austro volunt habere ductorem
in volādo: Si v̄o aquilo flauerit: ipis sufficit ꝓ ducto
re ⁊ per se transuolāt sine duce ad denotandu͂. ꝙ illi ꝗ
in austro ꝓsperitatis habitāt: si ad paradisum trāsuo
lare volūt. necesse est ꝙ ibi cu͂ alieno adiutorio se tran-
sportent. Illi vero quos aquilo tribulatiōis afflat: cuꝫ
minori difficultate ⁊ facilius ibi volāt. vn̄ de pauperi-
bus ⁊ tribulatis dicit Hiere. xxxj. Adducā eos de terra
aquilonis ⁊ cōgregabo eos ab extremis terre Et Ezec.
xliiij. in persona cuiuslibet tribulati dicit: Adduxit me
per viam porte aquilonis in cōspectu domus domini.
Et vidi et ecce impleuit gloria domini domuꝫ. Patet
igitur quomodo aquilo tribulationis est.
Celorum acquisitio.
Malorum eneruatio.
Uirtutum cumulatio.
Sanctorum habitatio.
Et sic dico ꝙ ē aq̄lo ferēdꝰ seu sustinēdꝰ ꝗ signat p̄sen-
tē tribulationē. ¶ Scđo ꝑncipaliter dico. ꝙ ē aquilo
cauēdꝰ ꝗ signat mūdanā habitationē Aquilo em̄ feras F
hꝫ terribiles ⁊ crudeles scꝫ vrsos. tigrides vnicornes.
Aquilo feroces ⁊ crudeles hꝫ populos intantu͂ ꝙ coꝝ
aliqui carnibꝰ vescunt humanis: sicut de schitis ⁊ da-
nibus ⁊ antropofagis exēplificat Solinꝰ quoꝝ cibi hu
mana erāt viscera ita ꝙ eoꝝ metu alie natiōes lōge re
cesserūt ab eis et ꝓpter hoc vt ait a mari caspio iuxta
quod habitabāt vsqꝫ ad seres nullꝰ mortaliu͂ morabat
hodie etiā in illa plaga terre adhuc sunt populi dicti
baclim: qui passim comedunt carnes humanas et ad
hoc etiā emūt homines vel furātur qui populi adhuc
videntur esse de reliquis antropofagoꝝ ⁊ imperio tar
taroꝝ de gazaria vltra mare caspiu͂ ad partē resident
aquilonis Ista ergo pars aquilonaris munduꝫ signat
vbi scꝫ frigꝰ indeuotiōis abūdat ⁊ a quo sol iusticie xp̄s
valde distat: q̄r scꝫ lōge ē dn̄s ab impijs Eccli. xxxix. vbi
reuera crudeles populi ꝯmorant quoꝝ alter alteru͂ co
medit. deuorat ⁊ predat ibi em̄ sunt demones ꝗ come-
dunt animā: homicide comedūt corpꝰ auari ⁊ latrones
qui comedunt bona detractores qui comedunt famaꝫ
et sic a diuersis diuersimode deuoratur ⁊ comeditur to
tus homo vnde Hiere. lj. Ab aquilone venient predo-
nes Et ideo tales aquilonares Et mundanos debe-
mus fugere et eorum comitiuam contemnere ⁊ eos so
los et solitarios dimittere et vitare. Hiere. l. Ascendet
gens ab aquilone ad ponendum terram eius in solitu
dinem Iste est igitur aquilo cauendus. ¶ Tertio prin

cipaliter dico. q inuenit aquilo timēdus. qui signat in ferni desolationē. Aquilo eñ q longe est a solaribus radijs. est patria frigidissima ⁊ in multis suis partib⁹ obscurissima. sicut de aquilonari regiōe q dr Apotho forōn exēplificat tā Plinius q Solin⁹: q ibi nūq sol lucet: s est ibi ppetua nox: istaq terra solē nō nouit. vt aiūt vicissitudines tēpoꝝ nihilq aliud de celo recipit q hyemē sempiternā. Talis est infern⁹. q qui. s. ibi, radij diuine grē ⁊ mie nō attingūt. Et iō ibi est nox eterne obscuritatis. ⁊ hyems ppetue aduersitatis. Bene ergo dicitur Ezech. j. Ecce inquit vētus turbinis veniebat ab aquilone. nubes magna ⁊ ignis inuoluens. Et sic nota q iste aquilo.

Habet ardorem qui non extinguitur.

Habet tempestatem que non minuitur

Habet obscuritatem que non illuminatur.

De ardore dr Hiere. j. Ollam succensam ego video: et facies ei⁹ ab aquilone. De tēpestate dr Eccli. xliij. Uerberauit terrā tēpestas aquilonis. De obscuritate vo dicitur Esa. xiiij. Ab aquilone eñ fumus venit. Iste est igitur aquilo timēdus. q. s. iusti semper debēt habere oculos mentis ad cōsiderandū istū aquilonē. Figura. iij. Reg. vij. ca. vbi. dr. Qd de bobus que erāt sub mari eneo tres respiciebāt ad aquilonē. Iste est igit aquilo

B timendus q signat inferni desolationē. ¶ Quarto pncipaliter dico q est aquilo petendus. qui signat ecclesie vel paradisi cōsolationē. In aquilone eñ est stella immobilis polus articus circa quem voluit celū ⁊ quē circueūt oēs stelle. Pars etiā aquilonaris altior est ceteris partibus terre. qd ex hoc pbat. Qd cū mare ponticum ⁊ caspiū q non sunt aquilonaria. intrāt multa nobilia flumina ab aquilone venientia in bossoro tracio ⁊ in ppōtide que sunt quedā stricta maris ppe cōstantinopolim. ⁊ etiā in stricto de marrochio semper fluit mare ab aquilone versus occidentalē occeanū et nūq ecōuerso: ex quo cōcludit partes aquilonares eē occidētalibus altiores. Audiui dici. q quidā ianuēsis de nouo fecit nauē in mari albo seu yrcano qd est qdā portio aquilonaris occeani: vt de rossya in cathayum ⁊ in orientē p aquilōis circuitū nauigaret: sed qñ fuit recte sub polo: inuenit mare ita altū: q quasi rependo supra montē nauē suā ducere oportebat: q timens periculū in futuro descēsu retrocessit. Talis ergo aquilo signat paradisum: q est locus altissimus sup celum vl etiā supra ecclesiā dei. Iuxta illud ps. Mōs syon latera aquilonis ciuitas regis magni. A quo oīa flumina et oīa maria. i. oīa bona veniūt ⁊ descendūt: q reuera ibi est polus imobilis. i. ipe deus qui est imutabilis et eternus Mala. iij. c. Ego dñs qui nō mutor: circa quē oēs stelle. i. iusti p deuotionē voluunt: ⁊ circa quē ips celum ecclie circūfertur. Uñ de sole. i. de quolibet viro iusto dr Eccli. j. Orit sol ⁊c. Sequit renascēs gyrat per meridiē ⁊ flectit ad aquilonē lustrans vniuersa in circuitu. De dyabolo igit q altitudinē huius celi supbe petijt: vel de ambitioso q altitudinē celi ecclesie ambitiose appetit dr Esa. xiiij. Ascendā in celū. sup astra celi exaltabo soliū meū. sedebo in monte testamēti in lateribus aquilōis. In isto aūt aquilōe debet poni mēsa cū panibus ppositionis vt dr Exo. xxvj. Quia. s. in aqlone ecclesie militantis posita est mensa scripture. In aquilone vo ecclesie triūphātis posita est mēsa et refectio glorie. ps. Parasti in cōspectu meo mensa. Uide istā figurā melius titulo de mensa. Patet ergo qño inuenit aquilo petendus: timendus: cauēdus. ⁊ sustinendus. Sufficit. Uide de septētrione ⁊c.

A **Ara.** Nota q ara sumit pro altari. hoc solum videt esse de differētia: q infideles vocabāt arā: qd fideles dicebant altare. Uñ istud est verū: q in scriptura vbicūq vt cōiter ponitur ara. semper supponit p altari ydoloꝝ vel. Est ara porcoꝝ: s dr ara deoꝝ. Dic igitur q apud malos ara triplex inuenitur. s.

Ara cordiū. vbi offertur immunda cogitatio.

Ara manuum. vbi offertur impia operatio.

Ara cultuū. vbi offertur ydolatrie immolatio.

Tales ergo are a malis edificant. ⁊ ibidem grata demonum sacrificia offerunt. iij. Reg. xiiij. Et fecerūt sibi statuas ⁊ lucos ⁊ adoleuerūt incensum sup aras more gētium. A bonis vo destruunt ⁊ subuertuntur Deut. xij. Dissipate aras eoꝝ ⁊ cōfrigite statuas lucosq succidite. Non solū eñ ara mali affectus cogitatus et actus est destruēda: ⁊ p fidē ⁊ penitētiā subuertenda: immo etiā luci ⁊ obumbracula malarū excusationū ⁊ occultarum circunstantiarū sunt submouēda. Et statue: idest quecūq male similitudines. et inhoneste species submouende. Iuxta illud. Ab omni specie mala abstinete vos. Quod tamen est contra multos ecclesiasticos. q aras viciorum: moresq ⁊ cultus gentilium idest malorum non destruunt. sed ipsas potius in hierusalem et in ecclesia introducunt. Exemplo Achaba. iij. Regū. xvj. De quo dr: q ipse posuit aram baal in tēplo et plātauit lucum ⁊c. Uide supra de altari.

Arabs. Arabia. Nota q arabia ⁊ arabs tam in bono q in malo significant. Signat enim arabia animā: ecclesiam: ⁊ ydolatriam. Animam dico: quia sc arabia interpretatur humilis. Et est arabia regio i qua thus colligitur vbi lex fuit data. ⁊ in qua mons sanctus synai collocatur. Sic in ecclesia vel anima sancta est humilitas et timor diuinus. Esa. xxj. cap. Onus in arabia. Est etiā thus deuotionis: ⁊ mons altissime contemplationis: et aromata virtutum ⁊ omnimode perfectionis. Uñ de christo dicitur in Psalmo. Qd viuet ⁊ dabitur ei de auro arabie. Aurum enim arabie signat virtutes ecclesie vel anime sancte. Qd autem significet gentilitatē patet: quia etiam caput infidelium machometus in metha ciuitate arabie fuit sepultus. vbi etiam colitur hodie ⁊ ab arabis populis adoratur. Interpretat etiā callida vel insidiatrix. Uñ de Alexandro infideli: dr. j. Macha. xj. Qd fugit alexāder in arabiam. Dicitur tamen q ibi fuit illi alexandro caput sublatum. ⁊ inimico suo missum ad denotandum q illi qui in arabiam idest in mundum vel ad ydolatriam fugiunt: caput. i. animam perdunt. Sic etiam potes dicere: q per arabes possunt intelligi boni ⁊ mali. Arabes eñ qui interpretantur humiles vel occidentales: ⁊ qui thus habēt et in tentorijs habitant: signant iustos: qui sc habēt humilitatem et deuotionem ⁊ occidentales. idest qui considerant occasum suum per mortis meditationes. Thus habent. idest deuotionem. In tētorijs habitant inqtum considerant transitoriam et mutabilem vite huius peregrinationem. Isti enim in mūdo habitationem nō eligunt dicentes illud Hebre. xiij. Non habemus hic manentem ciuitatem. vnde de babylone. idest de mundo dr. Esa. xiij. Non ponet ibi tentoria arabs: nec pastores requiescent ibi. Sed isti potius deo obedire ⁊ seruire ⁊ spiritalia dona offerre contendūt. ps. Reges arabū ⁊ saba dona adducent. ¶ Item arabes qui interpretātur callidi et insidiatores pñt significare malos et deceptores. Unde etiam de zabdia arabe dicitur. j. Macha. xj. Qd ipse interfecit illum qui ad ipsum confugerat ad refugium. Arabes enim sunt gētes dedite latrocinijs et rapinis. sicut supponitur. ij. Paral. xxij. vbi dicitur. Interfecit latrones arabum q irruerant in castra. Sufficit. A

Arare. Idem est q colere: laborare. Et ideo fm q inuenitur multiplex spiritualis cultura. fm hoc potest dici multiplex aratura: q. s. homo debet arare ⁊ colare. A

Mentem per sapientiam.

Corpus per penitentiam.

Ecclesiam per diligentiam.

Hiere. xxvj. Syon qsi ager arabit ⁊c. vide de colere ⁊c.

Arbitrari. Nota q arbitrari idē est q reputare. existimare: credere vel opinari. Uide in alijs titulis similibus.

Arbor.

A **Arbor.** Nota ꝙ in scriptura arbor pōt accipi multipliciter. vnde nota ꝙ in scriptura inuenitur.

Arbor proficiens.
Arbor deficiens.
B Arbor inficiens.
Arbor suficiens,
Arbor reficiens.

¶ Justus em̄ est arbor q̄ proficit. q. s. fructus bonoꝝ operuꝫ producit. vñ Leuit. xxvj. Terra gignet germen suum ⁊ pomis arbores replebunt. Mūdus autē seu hō est arbor q̄ deficit. q. s. ƀm Arist. hō dr̄ arbor euersa. cuius. s. caput est radix: ⁊ mēbra sunt rami. Iste est arbor valde fragilis finaliter ꝑ mortē eradicanda. Job. xix. Quasi euulse arbori abstulit spē meā. Mundus ꝟo seu peccator est arbor q̄ inficit. sicut em̄ taxo q̄ est arbor venenosa. vñ Mat. vij. Arbor mala: fructꝰ malos facit. Paradisus est arbor que sufficit. Ista est arbor ī quā ascēgit zacheus vt videret iesum. Luce. xix. Crux xp̄i est arbor que reficit. Job. xxx. Mādūcabant herbas ⁊ arborum cortices. His ergo omissis solū dicendū est de arbore fructuosa. s. de cruce: ⁊ tandē de arbore virtuosa. s. de viro iusto. ¶ Dico igit̄ ꝙ per arborē pōt intelligi lignum crucis. Nā sicut arbor vitem ex qua vinū elicitur sustinet ⁊ sustentat. Sic vere arbor crucis vitē nobilissimā. videlꝫ xp̄m q̄ dicit Joh. xv. Ego sum vitis vera: ⁊ pater meus agricola est. Ex qua preciosus liquor sui sanguinis distillauit: sustinuit ⁊ portauit. Ideo canit̄. Flecte ramos arbor alta ⁊c. Nulla silua talē ꝓfert vt superna membra regis. De tali arbore dicitur. Luc. xiij. Habebat quidā arborē fici plantatā in vinea sua. In q̄bus verbis ostēdit̄. ꝙ sicut naturaliter arbor fecundatur. ideo dr̄ Arbor fici.
Radicat̄. Quod plantatū est.
C Frequentatur. Quia vinea.

¶ Sic ꝟo arbor crucis q̄tū ad ista tria pōt dici. Recreatio mendicantiū. Arbor fici. Cōfirmatio fluctuātiū. Plātatū est. Occupatio laborantiū. Vinea. ¶ Igit̄ dico. ꝙ arbor crucis pōt dici indigentiū recreatio. Arbor inq̄t fici. Sicut em̄ videmꝰ ꝙ arbor naturaliter ꝓfert fructū q̄ fructus est indigentibꝰ nutrimētū. Sic ꝓ certo arbor crucis fructū vētris ꝟginis bn̄dicte ꝓtulit ⁊ portauit. Qui reuera esurientibꝰ. i. deuotis dat salutiferū nutrimētū qđ ondit̄ qn̄ crux dr̄ arbor fici. Ficus em̄ est arbor q̄ omī tꝑe fructū portat: ⁊ est fructus eiꝰ dulcissimꝰ ⁊ summe corꝑis nutritiuus: fructus etiā eiꝰ ⁊ in estate ⁊ in hyeme ꝑseuerat. Et vno fructu collecto alius maturescit: sicut dicit Isiđ. Iste etiā frucꝰ ƀm ipꝫ hꝫ corpꝰ mirabiliter roborare. Vñ dicit̄ ꝙ tꝑe Pythagore athlete nutriebant̄ talibꝰ fructibus: vt magis in prelio fortes essent. Ficus etiā hꝫ vnā ꝓprietatē: q̄ tauri indomiti si sub ficu fuerint ligati. facilius domant̄ ⁊ melius sua lasciuia refrenātur. Reuera charissimi: talis arbor ⁊ talis ficus est crux. Ista em̄ charissimi: portauit fructū dulcissimū Jesuꝫ xp̄m q̄ aīas sibi deuotas ꝑ grām in p̄senti: ⁊ ꝑ gloriā in futuro: recreat atq; nutrit. Cant. ij. Fructꝰ eiꝰ dulcis gutturi meo. Nā in omni tꝑe. s. in estate ꝓsperitatis: ⁊ in hyeme aduersitatis iste fructus. i. xp̄s crucifixus: si per crucis ⁊ passionis memoriam ⁊ fiduciam assumatur: animam recreat et confortat. Athletas etiam. i. illos qui in prelio tentationū militant in hoc mundo per constantiā roborat ⁊ supportat. Ista etiā arbor scꝫ crux ⁊ christi fides: tauros ⁊ lasciuos homines ⁊ superbos: si sub ipsa per deuotionem ⁊ cōpassionē ⁊ fidei susceptionē fuerint ligati facit domitos ⁊ maturos. qđ de mundi principibus regibus: imperatoribus apparuit: qui virtute crucis domiti: iugum christiane fidei receperunt. vnde de talibus dicitur Johan. j. Cum esses sub ficu vidi te. Et nota ꝙ dicitur de ficu. Dicit enim Diascori. ꝙ rutha habet amiciciam cum ficu: quia rutha que sub ficu est plantata: letior: viridior: ⁊ melior inuenitur. Sic vere charissimi: ruta que occidit basiliscum. i. viri penitentes ⁊ amari: qui basiliscum ⁊ carnem suam sciunt mortificare: debent pro certo plantari sub ficu et sub cruce per deuotionē ⁊ passionis cōpassionē: ⁊ per fiduciam ⁊ affectionē ⁊ etiā per sue virtutis implorationē ⁊ sic vigorē gratie ⁊ perfectiōis ⁊ spiritalē leticiā poterit habere ampliorē. Et erit foliū eiꝰ viride: ⁊ nō desinet facere fructū. Hiere. xvij. Est igit̄ crux īdigētiū recreatio q. s. sua dulcedine mentes deuotas recreat atq; nutrit. Arbor inquit fici. Dañ. iiij. Eratq; arbor illa pulcerrima et fructꝰ eiꝰ nimius Mat. xxiiij. Ab arbore fici discite parabolā: cū ꝓducit iam ex se fructū: hoc est primum ¶ Secūdo dico. ꝙ crux est fluctuātiū sustētatio. Plātatā inquit. Sicut enim arbor q̄ est radicata ⁊ fundata quicquid ei imponit̄ ⁊ innitit̄: sustinet et sustētat: ita ꝙ etiā arbores sicut est hedera vel vinea altissime subleuātur Sic vere charissimi: arbor crucis ita est fortiter stabilita: firmata ⁊ fundata in fidei veritate ꝙ nullis turbinibꝰ persecutiōis potuit destrui vel euelli. ⁊ ideo illos qui ei innitunt̄ per spem ⁊ fiduciaꝫ: q̄uis de se sint debilles fragiles ⁊ infirmi: sustinet atq; portat: ne scꝫ ꝑ peccatū ⁊ desperationē cadāt ⁊ defluant in infernū ipsosq; sursum ad altitudinē paradisi ꝯsueuit extollere ⁊ leuare. Figurata in scala iacob: per quā vidit angelos ascendentes in celū ⁊ dominuꝫ innixuꝫ scale sicut dr̄. Geñ. xxviij. Vere talis scala per quā angeli. i. viri sp̄uales ad celū ascendūt. est benedicta crux. que reuera est scala. Per virtutē em̄ crucis christi: ⁊ ꝑ virtutē crucis et penitētie: hoīes ascendūt ad celū. Figura de zacheo. Luc. xix. Qui ascendit in arborē sycomorū vt videret iesum. Quia vero arborē crucis que dr̄ sycomorus seu ficus vacua q̄ scꝫ crux est iudeis scandalū gentibus aūt stulticia: debemus per deuotionē ⁊ penitentiā ascendere si Jesuꝫ volumus in paradiso videre Isti aūt scale fuit dn̄s innixus: qn̄ scꝫ per passionē in ip̄a fuit positꝰ et extētus ad cuius exemplū vel ibi debemus etiā inniti per fiduciā ⁊ amorē passionē ⁊ cōpassionē q̄ vere ista est laborātiū sustētatio Plātata inq̄t q̄ vere ista ē sicut lignū quod plantatū est secus decursus aquarū: q̄ ergo plantatū dicit̄ ideo fixum ⁊ firmū fundamentū: stabilimētū ⁊ roboratū innuitur. esse. Et ꝓpter hoc simꝰ similes elephanti qui fatigatus volens quiescere: querit aliquam fortem arborem: cui innititur ne forte ad terram prosternatur ⁊ propter pondus corporis surgere nequeat: sed ibidē occidat̄. Vnde etiā dicit Plinius Quod elephas palmā diligit ⁊ frequentat: ⁊ innittēdo pondus suū subleuat ⁊ supportat ⁊ de eius suauibꝰ fructibꝰ vescēdo: seipsum recreat ⁊ confortat Sic vere charissimi: quotienscunq; fatigati fuerimus: tentationibꝰ vel tribulationibꝰ huius mūdi: nos debemus arboreꝫ ⁊ palmā crucis: ⁊ passionis deuotionē ⁊ compassionē adire ⁊ fructū scꝫ crucifixū: nobis condolēdo incorporare ⁊ cum spiritualiter manducare. Isti etiā arbori per amorem ⁊ fiduciā inniti ⁊ appodiare ⁊ sic in crucis memoria: fiducia: deuotione ⁊ compassione requiescere et dormire Cantico. ij. Ascendā in palmā ⁊ apprehendaꝫ fructus eius. Sed heu prohdolor: multis hodie accidit sicut elephanti. Dicit enim Plinius Qđ venator quādoq; dum elephas dormit: secat arborē cui innititur ⁊ sic propter pondus bestie arbor debilitata frangitur ⁊ ei subtrahitur: ⁊ elephas cadit. prosternitur et occiditur. Sic vere charissimi multotiens accidit ꝙ venator dyabolus per delectatiōes et tentatiōes subtrahit homini arborē crucis ipsiusq; memoriā. fiduciā ⁊ amorē: Et sic necesse est: ꝙ cadat in diuersa peccata. Vnde cū difficile sit resurgere ibidē ꝓstratus inuenitur ⁊ sic per mortē corꝑis ⁊ anime a venatore dyabolo trucidat̄ Nō sic charissimi nō: nō subtrahat̄ nobis arbor ista: sꝫ ei per deuotionē ⁊ fiduciā astringamur: q̄ vere illa est sustētatio: ip̄siq; firmiter innitamur ⁊ ei per fidē ⁊ deuotionē alligemur Judith. vj. Alligauerūt achior ad arborē: q̄ vere ista est sustētatio laborātiū. Plantatā inq̄t. vnde Geñ. ij. Plātauerat aūt dn̄s deus paradisum voluptatis a principio in quo posuit hominē quem for-

mauerat. Si querat aliquis quis fecit crucē? dicit q̄ dominus deus. Quō? plātando. Quādo? a principio. Qualem? paradisum voluptatis. Quare? vt ibi poneret hominē quē formauerat. s. x̄pm per passionem: et quēlibet deuotū per cōpassionē. Patet ergo q̄ crux est laborantiū sustentatio. ¶ Tercio dico q̄ ipsa est operantium
E occupatio. Uinea inquit. Sicut em̄ vinea ab agricola colitur et visitat: vt fructus ab eo reportet. Sic vere crux debet a nobis p deuotionē coli: visitari et freqūtari. vt fructus eterne voluptatis valeat reportari. Ideo nobis precipitur Mat. xx. Ite et vos in vineā meā. Judicū ix. Precidentes ramos de arboribus sequebant ducē. Est igit arbor crucis occupatio operātiū: sustentatio laborātiū: recreatio et meditatio indigentiū. ¶ Itē
F nota q̄ per arborē intelligit vir pfect9. Nā sicut arbor habet radicē in terra fixā a q̄ humorē attrahit ex quo nutrit. Sic vere vir perfectus h3 radicē cordis fixā in deo: quare iactat omnē cogitatū in domino: et humorem gratie per deuotionē sugit. et ita crescit in virtutibus et meritis quousq̄ habeat vltimū complementū. s. gloriā paradisi. Et hoc est sine dubio cōtra multos q̄ nō habent cor fixū in terra. i. in deo: nec ponūt ibi fiduciā: sed in diuitijs: in potentijs: in amicicijs datam. Et ideo isti nō possunt crescere nec ad cōplementū glorie peruenire. immo vere sicut arbor cuius radix nō est in terra firmiter: unica faciliter exiccat: et a viridario extirpat: et in ignē mittat. Sic vere isti qui nō habēt cor et intētionē principaliter ad deū perdūt humorē gratie et deuotionis et virorē honeste cōuersationis. Et ideo in ignē eternū finaliter mittunt: et ab horto ecclesie auelluntur. q2 omnis arbor que nō facit fructū bonū: excidetur et in ignē mittet etc. Mat. et Luc. iij. Nō sic charissimi: sed pro deo habeam9 cor fixum in deo. vt sic habeamus virtutū pfectionem. vt de quolibet dicatur illud Daniel. iiij. Arborem vidisti sublimē et robustā: cuius altitudo vsq̄ ad celū. rami eius pulcerrimi. et fructus eius nimius. Ecce igit quattuor que debēt esse in quolibet pfecto sm̄ quatuor conditiones que sunt in arbore. Nam si vis esse perfectus: oportet q̄ tu sis

Cōtēplatiōis turrib9 elat9. Cui9 altitudo etc.
Cōuersatōis florib9 velat9. Rami ei9 pulcer.
Perduratōis fructib9 firmat9. Robustus.
Operatōis letus vbertate. Fructus eius.

G Primo igitur dico q̄ si vis esse perfect9: tu debes esse contēplatōis turrib9 elatus. s. sublimē inquit. De natura em̄ arboris est. q̄ licet a terra oriat. et sua radix sit in terra firma: tamen erigit versus celū. Sic vere radix licet sit in terra. i. origo nostra a carne et sanguine. debemus tamen sursum erigi versus celū per intellectū celestia cōteplando. per desideriū ea affectādo. et facit qd̄ dicit Cōmentator super lib. veg. vbi ipse dicit. q̄ ille arbores sunt ceteris altiores que habent corticē duriorē patet in quercu et pinu. Sic vere charissimi: spūaliter loquēdo illi quorum cortex. i. vita exterior et apparētia est durior q̄tū ad pniam et tribulationē et grossior et asperior. hoc est dictu. illi qui duriora sustinēt in hac vita sunt pro certo magis eleuati sursum ad celestia contēplanda et affectanda. Nā sicut sm̄ cōmentatorē. grossus et durus cortex nō sinit humorē dilatari circunquaq̄: sed eū cogit superi9 eleuari: et ita arbor crescit in altū. Sic vere charissimi: q̄si aliquis h3 durū corticem. i. q̄si patitur duriciā: paupertatē: et aduersitatē exterius humor eius. i. interior amor et affectio nō dilatat circūquaq̄ ad tpalia et ad mūdana. q2 s. nihil inuenit sibi psperū qd̄ appetat: immo vere quasi violēter compellitur sursum ad deū eleuari. ad eterna cōtemplanda. q2 sm̄ Grego. Mala q̄ nos hic premūt: ad deū citius venire cōpellūt. Quia vere prius tribulatio infirmitatis et paupertatis cōpellit hoīem sursum p cōtemplationem et desideriū eleuari. Et hoc ostendit cū dr̄. q̄ arbor erat sublimis et altitudo ei9 vsq̄ ad celū. Altitudo em̄ arboris. i. intellectus et voluntas viri perfecti: debet tangere sursum celū et terrā. s. cōtemplando et affectādo

et vere semper d3 homo habere p oculis dei dignitatē: iocunditatē: felicitatē: societatē: eternitatē: vt de eo dicatur illud Sap. xv. Usq̄ ad celos attingebat stans in terra. Sed heu prohdolor: q̄ pauci sunt hodie q̄ sursum ad celestia eleuantur. immo vere quasi oēs remanent hodie inferius circa terrā: et circa bona terrena p auariciam: celestia penitus nō curātes. Et ideo videtur q̄ homo impedit hodie crescere versus celū ad modū arboris: ppter duo. Nam qñq̄ arbor impedit crescere superius sup terre pinguedinē: sicut palma. Aliqñ etiā ppter ramorum multitudinē: sicut ramnus. Dico igitur primo. q̄ palma sm̄ Aristote. impedit crescere nec bñ sursum eleuatur: qñ in terra pingui est plātata. Sic vere spūaliter loquēdo: illi qui sunt hodie plātati et situati in pinguedine mundane psperitatis q̄ abundant in diuitijs: delicijs: scientijs: honoribus. isti dico vere ppter hmōi pinguedinē et psperitatē impediunt crescere versus celum. q2 vere isti tantū alliciunt a psperitate misera q̄ nihil prorsus cogitāt de eternis. Ideo Job. xv. dr̄. Cucurrit. s. diues circa deū erecto collo et pingui ceruice armatus est. operuit faciē eius crassitudo: et de lateribus ei9 aruina dependet. faciem em̄. i. intellectū operuit pinguedo psperitatis. ita q̄ nō possunt intelligere que recta sunt. Nā porcus qñq̄ ppter nimiā pinguedinē perdit visum sm̄ magistrū. Sic vere porcus. i. immundus peccator impinguat delicijs et diuitijs tēporalibus: ipse vero perdit visum discretionis et cōtemplationis. Istud patet ad oculum de diuitibus. q2 vere ipsi perdiderūt hodie oculū et visum: q2. s. nō vidēt nec considerāt. nec cogitāt: nec imaginant ea q̄ debent: sc3

Uite vtilitatē.
Mundi vanitatem.
Carnis fragilitatem.
Mortis propinquitatem.
Judicis seueritatem.
Inferni acerbitatem.
Paradisi felicitatem.

¶ Et hoc pt3. q2 vere si ista bñ viderēt et considerarēt: nunq̄ cōmitterēt tot iniqua: nunq̄ vicinos suos taliter excoriarent et exheredarēt: sed vere isti recuperabūt oculos in inferno: q2 tūc optime cogitabunt si eis posset valere: q2 sola vexatio dabit intellectū auditui. Esa. xxviij. Exemplum de diuite Luce. xvj. Qui eleuās oculos cum esset in tormētis vidit abrahā. Heu prohdolor: tunc deficiet ista pinguedo q̄ impedit hodie visum eorū: q2 vere nihil habebunt psperitatis. Similes porco. q̄ licet in hyeme piguescat. in estate tamē marcescit sm̄ Pli. Sic vere charissi. lic3 isti in hyeme. i. in vita ista turbulenta: sint pingues et diuites et repleti. qñ tñ veniet estas. i. feruor diei iudicij et ardor ignis eterni: tunc cessabit pinguedo psperitatis et eterne paupertatis macredine marcescent. Et de hoc Esa. xvij. Attenuabitur gloria iacob et pingues carnes eius marcescent. Et hoc fuit figuratū. Gen̄. xli. vbi primo pharao vidit vaccas pinguissimas in vberrimis pascuis: tandē vaccas macerrimas q̄ primarum pinguedinē cōsumpserunt. Et hoc fuit ad denotandū. q̄ illi q̄ primo in vita hac erāt pinguissimi et ditissimi. postea fiunt pauperrimi et macerrimi ita q̄ pinguedo primaria totaliter consumetur. Istos igitur ipedit crescere pinguedo terre sicut palmā. Sed scitis quid est vere sm̄ palladium palme solet bene remediū adhiberi. Nam quādo sal et cinis circa radicem palme ponitur. tunc pinguedo superflua consumitur. et sic palma ab eleuatiōe et cremēto nullatenus impeditur. Reuera per sal in scriptura itelligitur sensus et discretio: ordo pondus et mensura. Nā sicut sal est condimentum oīm ciborū ita q̄ sine ipso nihil valent. Sic vere discretio debet oīa condire et ad debitum saporē reducere et oībus mensurā et ordinem imponere alīs oīa nihil valent. Itē notandum q̄ per cinerē mortis memoria designatur q2 sc3 tunc incinerabimur et in puluerē reducemur. Quid igitur charissimi: vere si palma. i. si homo sit plantatus in nimia pinguedine. i. in magna

magna mūdi ꝓsperitate: adhibeat sal ⁊ cinerē habeat discretionē debite vtēdo mūdi ꝓsper. s. ea nō diligēdo sed cōtemnēdo: ea iuste alijs dispensando: nō auare cōgregando: ⁊ cetera similia: habeat etiā cinerē. i. memoriā mortis pre oculis. ⁊ sic vere nunꝗ pinguedo ipsum impediet a cremento. Quia sm Hiero. Nō est viciosum habere opes: sꝫ eis male vti. In omni sacrificio tuo appones sal. Leui. ij. ⁊ Eccli. vij. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua ⁊c. Patet igit̄ ꝙ aliqui omittūt ad celestia eleuare. i. per cōtēplationem: sicut palma. Sꝫ ⁊ de adhuc dico impediunt̄ sicut ramnꝰ. Est enim arbor multorū ramoꝝ: ⁊ ideo nō potest sursuꝫ alte crescere, ⁊ rō est. q2 ⁊ de humor q̄ deberet sursuꝫ ascēdere ⁊ arborem eleuare ad ramos vadit circunquaqꝫ ⁊ sic crementū arboris impeditur. Charissimi per rānū diuitē auarū: ⁊ per ramos eius intelligo filios vxorem ⁊ heredē. Nā sicut ramnus est arbor multū spinosa et nō tantū stipites: sed etiā rami intantū ꝙ pūgit ⁊ lacerat contingentē: ⁊ vestes ⁊ lanas tollit ab ouibus ⁊ trāseuntibus. Sic vere isti diuites sunt pungentes ⁊ spinosi. i. balliui: raptores: vsurarij ⁊ auari: ⁊ nō tantū ipsi immo etiā rami coꝝ. i. vxor filij ⁊ familia: q2 vere oēs rapiunt vsurāt ⁊ acquirūt. patet maxime in vxoribus et filijs burgensiū: ⁊ etiā causidicoꝝ q̄ sunt ardētiores ad acquirendū ꝙ ipsi viri. Et ideo oēs cōtingentes. i. omnes ꝓximi ⁊ vicini sentiunt eoꝝ puncturas ⁊ rapinas. q2 pars vestiū ⁊ lane. i. sue substātie temporalis ab eis semper detrahit̄ ⁊ tollitur. Patet illud q2 vere isti causidici ⁊ auari nec habent vicinū a quo p fas vel per nefas aliq̄d nō extorqueant quoquomō. s. pratū: vineā: ⁊ cetera silia. Vn̄ populū meuꝫ exactores sui spoliauerunt ⁊ mulieres dominate sunt eis. Esa. iij. Exactores i. diuites: auari: causidici: balliui ⁊ officiales: q̄ exigūt pecunias ⁊ vsuras. Mulieres: q2 vere nō tantū ipsi: sꝫ etiā vxores eorū nō cōtinent quo se sustentēt. Quid igitur dicemus de istis ramnis. ꝓ certo ipsi impediūtur crescere ⁊ ad celestia ꝑ cōtemplationē ⁊ desideriū eleuari ꝓpter multitudinē ramoꝝ. i. filiorū parētuꝫ. Quomō certe q2 humor. i. eoꝝ amor ⁊ affectio cordis eoꝝ q̄ debent sursum ad deū tenere ⁊ tēdere: dilatat̄ ad ramos. i. ad filios ⁊ parētes. q2 vere oīs istoꝝ amor ⁊ affectio: cogitatio ⁊ attentio est in filijs suis. s. eis acquirendo quomō post se possint esse diuites ī hac vita: ⁊ fiunt ꝓ eis ditādis: auari: vsurarij: ⁊ dolosi raptores ⁊ balliui: ⁊ intantū circa tpalia ꝓ eis occupant̄: ꝙ ad celū ꝑ cōtēplationē ⁊ ꝑ desideriū nō leuant̄. Ideo de istis dr̄. Job xxiiij. Vigilantibus inquit ad predā: preparent panē liberis: agrū nō suū demetūt: ⁊ vineā eius quā vi oppresserāt vindemiāt: nudos dimittūt hoīes vestimēta tollētes ⁊c. Pōdera bn̄ auctoritatē. Heu proh dolor vti. nā isti aduerterēt illō qd̄ dicit magister in hystorijs de rāno. Judi. ix. vere ipse dicit. ꝙ rānus est calidissime nature: ⁊ ideo in feruore estatis ꝑ se solet in calidis regionibus inflāmari. ita ꝙ nō tātū stipes: immo etiā rami necnō ⁊ alie arbores cōtingētes per eū cōburunt̄. Sic vere timeo ꝙ erit de istis rānis qui sunt calidissime. i. ardētissime nature: per auariciā ⁊ cupiditatē: q2 vere in calida regiōe. i. in inferno. vbi est ignis inextiguibilis qn̄ estas. i. feruor eterni ignis eos inuaserit: tūc dico cōburentur ⁊ eternaliter dānabunt̄. nō solū ipsi qui sunt stipes ⁊ radix q̄ male acquisiuerūt ꝓ filijs. immo etiam ipsi rami ⁊ circūiacētes. i. ipsi filij ⁊ vxor ⁊ alij male succedētes. q2 vere nō illi q̄ male acquirūt dānabuntur immo etiā vxor filij ⁊ heredes si in rebus male acquisitis succedunt: ⁊ si ea cōquerentibus nō restituunt vt tenent̄. ⁊ ista fuerūt a parte figurata. Judi. ix. vbi dicit̄. ꝙ semel rānus fuit ab arboribus sublimatus in regē. ⁊ duꝫ alie arbores requiescerēt sub vmbra eiꝰ: egressus est ignis de rāno ⁊ eas cōbussit. Sic vere tales hodie regūt q̄ habent officia balliuos ⁊ dignitates. Item iste habet vmbrā: magnā hereditatem: possessionē: ⁊ temporalitatem quā acquisiuit q̄ recte cōparant̄ vmbre: q2 vere ista tēporalia fluūt more vmbre transierunt velut vmbra. Sap. v. In ista igitur vmbra. i. in ista hereditate requiescūt hodie alie arbores. i. alij hoīes de eadē parentela. s. vxor filij ⁊ heredes ⁊ executores. hi oēs requiescūt in vmbra ramni oēs succedunt quilibet ꝓ pte sua Sed vere taliter duꝫ succedūt in bonis male acquisit ⁊ duꝫ nō faciūt debitū suuꝫ in restituēdo ꝓ certo ignis inferni succendit eos cum ramno: q2 eadē dānatio affliget male acquirentē ⁊ male succedentē ⁊ detinentē. Et succendet̄ vtrūqꝫ simul ⁊ nō erit qui extinguat. Esa. j. Igit̄ ⁊ de hoc narrat̄ exemplū terribile de quodā sancto q̄ raptus ad infernuꝫ vidit hoīem supinuꝫ in maximo igne. ⁊ de vētre exibat arbor ꝑmaxia: cuiꝰ altitudo vsqꝫ ad fumū ignis: ⁊ in diuersis ramis illius arboris erāt hoīes suspensi q̄ eodē igne oēs cremabant̄. Et petens ab angelo q̄ euꝫ ducebat q̄d hoc esset. Respondit homo inq̄t ille fuit q̄dā diues qui quādā magnam arborē. i. magnā hereditatē acquisiuit iniuste. ⁊ hec est arbor inquit q̄ de ventre eius exit. illi autē inq̄t qui suspēsi sunt in ramis arboris. i. in sue portiōe hereditatis: sunt eius successores. vxor ⁊ filij ⁊ ceteri. q2 quilibet adhesit suo ramo arboris. i. portioni sue hereditatis. Et ideo inquit: ⁊ ille diues ⁊ mali filij ⁊ successores eodem igne: eadē pena ꝑpetuo sunt afflicti. Et ideo quid plura charissimi. vere sicut filij sunt causa damnatiōis parentuꝫ: q2 pro eis ditandis male acquirūt. Sic vere ecōuerso patres sunt cā damnationis filioꝝ: inquātū bona ita male q̄sita eis relinquunt̄. vn̄ Eccli. xlj. De patre impio querūtur filij qm̄ ꝑ ipsum sunt in opprobrio. Nā filij in inferno murmurāt de patribus suis de hoc scꝫ ꝙ bona acquisiuerunt ꝓ quibus damnant̄. Et ecōuerso patres de filijs. vxore ⁊ executoribus. eo. s. ꝙ propter eos primo se dicāt esse dānatos. Et q2 illi nō fecerunt emendas sicut debuerūt. Ideo bn̄ dr̄ Eccli. xvj. ꝙ meliꝰ est mori sine liberis ꝙ relinquere filios impios. Isti igitur impediūt̄ more ramni crescere ⁊ ad celestia eleuari ꝓpter multitudinē ramoꝝ. i. filioꝝ. Et ideo vere deus facit multis quos diligit sicut sapiens agricola q̄ solet ramos arboꝝ p̄scindere: quando vult ꝙ superius crescant versus celum. Sic vere deus multis aufert ramos. i. filios ⁊ posteritatē: ⁊ hoc q2 videtꝰ ꝙ si eos haberent fierent iniqui ⁊ auari ꝓpter eos. et sic nunꝗ ad celestia se leuarēt: sꝫ inferius in terrenis ꝑ auariciā remanerēt. Nō sic charissimi: sꝫ ꝓ deo erigamur ad celestia affectanda ⁊ cōtemplanda vt dicamus ꝙ nostra conuersatio in celis est. Phili. iij. quia vere si vis esse perfectus debes esse cōtemplationis elatus turribus: altitudo eius vsqꝫ ad celum. ¶ Secundo dico. Si vis esse perfectus tu debes esse velatus conuersationis floribus. Rami inquit pulcerrimi. Nā sicut ad perfectionem arborū requiritur ꝙ habeat corticem que interiora velet: alioquin arbor siccatur. Sic vere ad perfectionem hoīs requiritur ꝙ habeat exteriorē corticem. i. exteriorē honestā conuersationem que interiores cogitationes ⁊ leues volitiones velet ⁊ celet. Et hoc ostendit̄ cum dicitur. Rami eius pulcerrimi. q2 vere rami nostri. i. exterior apparētia debet esse pulcerrima. i. honestissima ⁊ maturissima: vt nihil sit ibi turpe. nihil insolēs: nihil inhonestū: vt de quolibet dicatur illud Hiere. xj. Oliuā vberē: pulcraꝫ: fructiferā: speciosam: vocauit dn̄s nomen tuū. Nota oliuam. Oliua enim omni tēpore reseruat pulcritudinē ⁊ virorē: ⁊ hoc quia habet humorem virtuosum ⁊ tenacē. Sic vere tu debes omni tempore. i. hyeme aduersitat ⁊ estate prosperitatis habere virorē honeste conuersationis: quod est contra insolentes qui istuꝫ virorem sepe perdunt. et hoc quia non habent interius in corde humorem virtuosum deuotionis et compassionis. Non sic charissimi: sed vere si vis esse perfectus tu debes honeste conuersationis ornari floribus. ¶ Tercio dico. Si vis esse perfectus: tu debes perdurationis firmari viribus. Robustus inquit. Nam sicut ad perfectionem arborum requiritur: ꝙ habeat stipitē fortē qui arborē sustineat. Sic vere ad perfectionē hominis requiritur ꝙ habeat

H

I

neat. Sic vere ad pfectionem hois requirit ꝙ habeat stipitē.i.robur boni fortis ⁊ pseuerātis ꝓpositi qꝛ vꝫ ds esse robust⁹ hō ⁊ fortis tēptationib⁹ resistēdo ⁊ i sta tu vigoris ꝑsistēdo Iuxta illud Dan.x. Cōfortare ⁊ esto robust⁹: Sed scitis quid ē. vere nos videm⁹ ꝙ arbores site iuxta flumina ⁊ in pratis vt sunt salices non sunt fortes ſꝫ molles ⁊ fluctuose. Sic vere charissimi illi q̄ sunt siti iuxta flumē deliciarū vł mūdane ꝓsperitatis nō sunt fortes ad pseuerādū ⁊ resistēdū. ſꝫ molles fluxi biles ⁊ fragiles ad cadendum. Istud statim apparebit post pascha. qꝛ vere i statu grē in quo mō sunt ñ pseue rabūt. imoa dyabolo more salicis vbicūqꝫ voluerit pli cabunt ⁊ ad pristinā vitā reuertent Contra quos Sene. dicit. Utere officio quod semel sumpsisti. turpe est oneri cedere ⁊ ideo vtile esset talibus ꝙ pro eis fieret si cut corallo. qui primo est radix ꝙ diu est sub aqua i ma ri rubro flexibilis ⁊ mollis ſꝫ cū a piscatorib⁹ de aqua extrahit in lapidē indurat. Sed vere qꝛ isti q̄ sunt sub aquis deliciarū ⁊ mūdane ꝓsperitatis detenti sunt fle xibiles ⁊ fragiles vtile esset ꝙ exinde extraherent ꝑ tri bulationē ⁊ infirmitatē ⁊ paupertatē. vt sic fortes fie rent ad resistendū. ⁊ vere ita facit sepe dñs illis quos diligit qꝛ subtrahit eis ꝓspera q̄ auertūt a deo ꝑ diuer sa crimina q̄ inducūt. ⁊ dat aduersa. que. s. cōpellūt ho minē agnoscere seipm mūdū cōtēnere. ⁊ ad deū se ꝯuer ti. Iuxta illud. ij. Mac. ix. In agnitionē sui ductus est percussus a dño plaga. ⁊ ita fiunt sicut corallus duri ⁊ fortes ad mūdi grauamina tolerandū ⁊ ad diu pseue randū. vñ Job. xxxviij. In similitudinē lapidis durant aque Et hoc est terciū autoritatis: qꝛ si vis esse pfectus

K tu debes ꝑdurationis firmari virib⁹. ¶ Quarto dico ꝙ si vis esse perfectus tu debes opatiōis ditari fructib⁹ Esca inquit vniuersa est i eis Nā sicut ad pfectionē ar boris requirit ꝙ possit fructificare. Sic vꝫ hō nō pōt esse perfect⁹ nisi fructus bonorū operū ꝓducat vñ de bes esse similis ficui. qui quasi omni tpe fructus hꝫ et vno cadente alter succedit Sic vere in omī tpe debes i fructu bonorū operū abundare ita ꝙ vno emisso aliō semper dꝫ succedere ita ꝙ vnū sit in facto aliud sit i ꝓ posito. qđ ostēditur ibi. Fructus oēs eius qꝛ vere fruct⁹ operū nostrorū debent esse plurimi. ps. Erit tanꝙ lig. qđ plan. est se. decur. aqua. qđ fru. su. da. in tēpore suo: Sed heu ꝓhdolor vident multi hodie fructificare ad modum aliquarū arborū quidā sicut oliua quidam si cut palma: quidam sicut vitis quidam sicut piper Et primo dico ꝙ quidam sicut oliua omittunt fructifica re. oliua enim sterilis est quando a capris lambit Sic vere quidam sunt quando lambūtur verbis fallacib⁹ adulatorijs ⁊ fraudulentis ipsi fiunt sine fructu bono rum operū qꝛ propter huiusmodi verba committunt multa crimina ⁊ peccata. ⁊ sic impediuntur fructum facere salutarem Patet de luxuriosis qui propter ver ba blandientia que profert alter alteri. vir mulieri et econuerso. vetula maquerella et cetera similia cōmit tunt luxuriā. quia fauus distillans labia meretricis: patet Prouer. v. Patet etiā in principib⁹ et prelatis q̄ propter blandia ⁊ seductoria verba adulatorū ⁊ balli uorum et aliorum astantium qui sua mala facta iu stificant ⁊ eis in suis iniquitatibus exactionibus ⁊ ra pinis blandiuntur. s. subditos accusando ⁊ cetera simi lia fiunt deteriores ⁊ penitentes superbi et elati. Certū est enim ꝙ propter adulationes circunstantium diui tes multa mala committunt ⁊c. Exemplifica et dilata Et ideo Esay. ix. Erūt qui beatificant seducentes et q̄ beatificant precipitati et Esa. iij. Popule meus qui te beatum dicunt ipsi se decipiunt Precipitati inquit. qꝛ certe dum ipsi complacent sibi in suis actibus malis propter huiusmodi verba ipsi precipitantur in pecca tum et finaliter in infernum: Unde dyabolus facit di uitibus sicut quidam solebat facere tyrānus qui mar tyribus christi vngebat melle plantas pedum. tunc adhibebat duas capras que pedes lingebant. Et mel suggebant: et sic martyres ridere compellebat

ita faciebat mori ridēdo mirabiliter in tormētis. Sic vere charissimi facit dyabolus martyribus suis. i. diui tibus ⁊ principibus: qui multa martyria. multos labo res sustinēt ꝓ mūdo. qꝛ vero ipsos in hoc mūdo linit ⁊ vngit melle. i. dulcedine ꝓsperitatis: dat eis diuitias: delicias ⁊ honores: ⁊ tunc vere adhibet eis capras. i. viles: fetidas: ⁊ infames personas in societate eorum qđ pꝫ: qꝛ vere illi qui in officijs magnatū sunt deterio res cunctis alijs hoibus sunt. s. superbi ⁊ raptores: mē daces ⁊c. Et ideo ipsi vere statim incipiūt lābere: adu lari: applaudere: ⁊ silia. Et ita dū lābūt ꝓ certo sugūt sibi mel. ⁊ acquirūt ei dignitates: dona: ⁊ prebendas. Et quid sequit. Uere ⁊ dū taliter lambūt ⁊ adulant eis dē. ipsi vere faciūt eos ridere. ad lrām vel in mūdi pro speris delectari: ⁊ in suis acquisitionibus cōplacere: ⁊ ita finaliter moriuntur in ridendo. qꝛ. s. perseuerāt vsqꝫ ad mortē: ⁊ dū taliter ridēt: mortis tēporalis ⁊ eterne iaculis feriuntur. Et de hoc Prouer. xvj. Uir iniquus lactat amicū suū ⁊ ducit eū ꝑ viā nō bonā. Ideo risus dolori miscebit ⁊c. Prouer. xiiij. Isti igitur omittūt fru ctificare sicut oliua. ¶ Itē alij perdunt fructificare si cut palma. Palma eīn femella tādiu fructificat ꝙ diu palme masculo est cōiuncta. Si autem mascula subtra batur tūc cessat fructificare. Sic vere hoies feminini: impfecti: nō possunt fructū bonū ⁊ bonoꝝ opeꝝ ꝓdu cere nisi palme mascule. i. personis bonis ⁊ perfectis sint sociati ⁊ cōiuncti: qꝛ vere bona societas facit ho minē bonū qua subtracta efficit sepe malus: ⁊ a bona fructificatiōe impedit. ps. Cū sancto sanctus eris ⁊c. Et ideo vtile est semper sectari bonā societatē. i. ad bo na declinare: maxime palme femelle. i. personis impfe ctis. Exemplū. iiij. Reg. xij. Ubi Joas rex fecit multa bona rōne boni pōtificis ioiade quem secū habebat q̄ bona suggerebat ⁊ cōsulebat: sed eo mortuo factus est ydolatra ⁊ commisit multa mala ⁊ iniqua. Sic vere fa ciūt nostri reges principes ⁊ prelati: qꝛ ꝓpter defectū bone societatis et boni consilij faciunt multa mala. Ideo precipitur. Eccli. ix. Uiri iusti sint tibi conuiue. Igitur illi cessant a fructu bonorum operū sicut pal ma. Sed adhuc sunt alij qui omittunt fructum face re sicut vitis. Uitis enim efficitur sterilis quādo non fodit: quādo superfluis oneratur: ⁊ quādo in altū non leuatur super palum ⁊ maxime ſm Pli. quando ꝑfun ditur aqua salsa. Sic vere charissimi quando hō non foditur per pnie macerationē: quādo nō alte leuatur per cōtēplationē ⁊ eternoꝝ affectionē: qñ supfluis. i. tpalibus nō exonerat per elemosynaꝝ largitionē ipse vere sterilis efficit a fructu bonorū operū. Et maxime illi fiunt steriles q̄ perfunduntur aqua salsa: ⁊ scia vel sapientia mūdiali. s. causidici ⁊ ceteri mūdi sapientes qꝛ vere tales vix aut nunꝙ proferunt aliquē fructū bo nū. immo sunt pleni vicijs ⁊ peccatis. ⁊ ideo ista sapiē tia cōparatur aque salse: qꝛ sicut aqua salsa facit potā tē sitibūdū: sic mūdus facit faciliter possessores suos siti auaricie estuare: ⁊ nunꝙ diuitijs ⁊ officijs satiari. qꝛ ista est sapientia terrena aialis dyabolica. Jaco. iij. Ideo talis aqua fuit figurata. iiij. Reg. ij. vbi dr. ꝙ in ie richo ciuitate erat terra optima: ſꝫ ibi erat aq̄ pessima q̄ faciebat sterilē terrā. Charissimi ꝑ iericho q̄ interp tatur luna intelligo mūdi sapiētiā: qꝛ vere sicut luna in principio hꝫ parū de lumine. tandē in medio mēsis hꝫ plenū lumen. in fine aūt mēsis ꝑdit penitus lumē suū. Sic vere isti in principio hñt paruꝫ de lumine. i. de mū di sapiētia: ſꝫ qñ sunt in medio mensis. i. in medio vite sue tunc sunt in plenilunio. qꝛ habent plenitudinē sa piētie secularis: tunc totus mūdus cōcurrit ad eos. de ducūt oēs causas: habent pēsiones: occupāt officia: re gunt oēs curias: lucrant oēs pecunias. Sic vere in fi ne mēsis. i. in fine vite sue in morte deficit eis penit⁹ lu mē suū. i. sensus ⁊ sapiētia qua pollebāt. qꝛ isti in morte sunt stultissimi res suas pessime ordināt: ⁊ cōmuniter pessime moriunt. Jō Job. xviij. Nonne lux impij extin guet. Et Eccli. xliij. A luna signuꝫ diei festi. luminare L

quod

quod minuit in cõsummatiõe mensis. Isti igit̃ sunt ci
uitas iericho: sicut ad ciuitatẽ oĩa bona affluũt: sunt
tñ ibi plures sordes ꝙ in aliis locis. Sic oĩa bona offi
cia: honores ⁊ munera abundãt in istis: licet in pluri-
bus sceribus.i.pluribꝰ peccatis ⁊ viciis sunt fedati. Di
citur em̃ ꝙ in iericho erat terra optima. q: vere isti ha
bẽt terrã optimã.i. optima naturalia. optimũ intelle-
ctũ ⁊ sensum naturalẽ. sed aqua pessima.i. mũdi sapiẽ-
tia qua ꝑfunduntur: ipsos facit steriles a fructu bono
ruʒ operũ ⁊ virtutũ: q: prudẽtia carnis mors est. Ideo
Apoca.viii. Multi hoĩes mortui sunt ex aquis: quia
amare facte sunt: patet igit̃ ꝙ isti sunt similes vinee
M quoad cessationem fructificationis ⁊c. ¶ Item alii
omittũt fructũ facere: sicut piper ⁊c. Dic si vis quomõ
piper coquit̃ vt sterilescat. Sic igit̃ charissimi ꝙ mul-
ti diuersimode impediunt̃ facere fructus bonos. Et iõ
isti debẽt vti consilio Aristo. qui dicit. ꝙ qñ arbor ces
sat fructificare põt sibi mederi hoc mõ. ꝙ radix arborũ
debet scindi ⁊ lapis ibi immitti: ⁊ tũc grossus humor
arborꝝ defluet q̃ est causa sterilitatis ⁊ aere subintran-
te poterit fecundari. Sic vere homo si tu vides te steri
lem a bonis operibus. pro deo scinde radicẽ.i. cor tuũ
per cõtritionẽ. pone ibi lapidẽ.i. tumulũ tuũ ꝑ mortis
tue recordationẽ. fac humorẽ grossum.i. peccata tua
que sunt causa huius sterilitatis: defluere ꝑ cõfessionẽ
attrahe aerẽ.i. grãm spũssancti ꝑ deuotionẽ. ⁊ sic pote
ris iterũ esse fecũdus ꝑ bonã opationẽ. hoc ẽ igit̃ reme
diũ requisitũ ad morũ perfectionẽ.s. ꝙ erit cũ dr̃. Fru-
ctus eius erit nimiꝰ: q: tu debes habere plurimos fru
ctus. plurima bona opera plurimas grãs ⁊ virtutes.
Et hoc fuit figuratũ Apoca.xxii. vbi vidit iuxta fluuiũ
multas arbores que erant fecũdissime in tantũ ꝙ affe
rebant.xii. fructus ꝑ menses singulos. Tales vero sunt
viri perfecti: q iuxta flumẽ deuotionis sunt siti. q: vere
isti omi mẽse: immo etiã omi die. debẽt producere. xii.
fructus.i.xii. bona opa pietatis. scz.s. corporalia que in
isto versu cõtinent̃. Visito: poto: cibo: recolligo: vestio:
condo. Dilata bene ⁊ explica. Item scz opera spũalia q̃
sunt. Instrue: castiga: remitte: solare: fer: ora. Instrue.s.
ignorantẽ. Castiga ⁊ corripe delinquentẽ. Remitte in
te peccanti. Solare tristẽ ⁊ desperantẽ. Fer.i. supporta
onerosum. Ora.s. ꝑ peccatore. Istos igit̃.xii. fructus de
bes habere ⁊ sic eris perfectus. Dico igit̃ ꝫm autorita-
tem. ꝙ tu debes habere fecunditatẽ ⁊ vbertatẽ. Stabi
litatẽ ⁊ firmitatẽ. Pulcritudinẽ ⁊ honestatẽ. Celsitu-
dinẽ ⁊ dignitatẽ. Et hec de arbore sufficiunt.

A **Archa.** Multipliciter accipit̃ in scriptura. Per
archã em̃ intelligit̃ religio vl' paradisus
mundus ⁊ vir perfectus. Et sic possum dicere. ꝙ est ar
cha firme tuitionis: q̃tũ ad religionẽ vel ecclesiam vel
paradisum. Stricte cõclusionis: q̃tũ ad mundũ. Pul
cre formationis: q̃tũ ad virũ perfectũ. Primã archaʒ
debemꝰ ingredi.s. ecclesiã vel religionẽ. Gen.vi. Ingre
dere archã tu ⁊ filii tui. A secũda debemꝰ egredi a mũ-
do ⁊ a carne. Gen.viii. Egredere de archa tu ⁊ filii tui.
vxor tua ⁊ vxores filiorũ tuorꝝ. Ad tertiã debemus pro
gredi.s. ad virũ perfectũ: eũ imitando ⁊ eius societa-
tẽ sectãdo. Vnde.i. Reg.iiii. Afferamus ad nos archaʒ
federis dñi. De isto igitur vltimo modo.s. inquãtũ ar
cha põt significare quẽlibet virũ perfectũ aliquid di-
seramus. Dicamꝰ igitur ꝙ archa põt significare quã-
libet personã moralẽ ⁊ virtuosaʒ ⁊ perfectã. Sicut em̃
videmus ꝙ arbor multis laboribus ⁊ tonsionibus per
cutit̃: ⁊ sic ad formã arche deducit̃. Sic vere hõ multis
tonsionibus ⁊ percussionibus tentationũ ⁊ tribulatio
nũ abstinẽtie ⁊ penitẽtie primitꝰ flagellatur: ⁊ sic etiã
archam: ⁊ in virũ perfectuʒ ⁊ virtuosum fabricatur. Nã
sicut dicit̃ Judith.viii. Quotquot deo placuerũt ꝑ mul
tas tribulationes transierũt. Ideo de quolibet viro vir
tuoso potest dici illud Exod.xxv. Fecit archã de lignis
sethim. Vbi ostenditur ꝙ sicut archa materialiter de
bet esse causa: munda: fortis ⁊ firma. Sic vir perfectus
vel anima debet habere prudentiã: mundiciã: ⁊ cõstã-
tiam. Prudentia facit conclusionẽ supple sensuum. ar
cham inquit. q̃ dicitur ab archano. Mundicia tollit
infectionẽ: q: facit hominẽ esse nõ terreũ sed ligneũ.i.
mundũ ⁊ puruʒ. De lignis inquit. Cõstantia tollit cor
ruptionẽ: q: facit hominẽ esse de lignis sethim q̃ sunt
imputribilia. Habeamus igitur charissimi prudentie
regulamentũ: mundicie subleuamentũ: constantie ro
boramentũ. Dico igitur ꝙ in nobis debet esse

Discretionis veritas.
Conditionis puritas.
Durationis firmitas.

¶ Primo igit̃ dico. ꝙ nos debemꝰ habere discretio- B
nis sagacitatẽ. archã. Nã sicut videmus ꝙ archa clau
ditur ⁊ serat̃ ad claudendũ ⁊ cõtinendũ: celandũ et cu-
stodiendũ principaliter ordinatur. Sic vere vir perfe-
ctus seipsuʒ dʒ ꝑ discretionẽ claudere: ⁊ fenestras suas
scʒ cor ⁊ sensus per prudentẽ custodiã ab illicitis appe
titibus cohercere ⁊ bona interiora.s. grãs ⁊ virtutes tu
te atq̃ sagaciter custodire: ⁊ ab aliorꝝ visibus occulta-
re. Et hoc ostendit̃ cũ dr̃. archã. Archa em̃ ethimologi
satur quasi archana custodiẽs vel quasi auri custos. ⁊
dr̃ ꝫm Isid. ab arceo. ces. eo ꝙ visum arceat, ⁊ cohibeat
ne.s. videat qđ interiꝰ occultat̃. Potest etiã dici ab ar
chano, ꝑ eo ꝙ res archane ⁊ secrete recludunt̃ ⁊ occul-
tãtur in archa. Sic vere vir perfectus debet dici archa
qui.s. aurũ sue ꝑfectionis ⁊ virtutis dʒ ita sagaciter cu-
stodire: ⁊ seipsum ita artum ⁊ clausum tenere. ꝙ visus
alienos possit a sue cõditionis notitia cohercere. Exẽ-
plo Democriti phi q̃ ꝫm Sene. de seipso dicebat. Ue-
ni Athenas inquit democritus nemo vnq̃ me agno-
uit. Et ideo Sene. alibi dicit. Uis omibus esse notus
fac vt neminẽ noueris.i. teneas teipsum celatũ ⁊ clau
sum. Archa ergo. Figura. Nume.iiii. vbi dicit̃. ꝙ archã
testamenti inuoluent velamine hyacinthino: q: reue
ra archa testamenti.i. bona ⁊ perfecta persona dʒ esse
per discretam custodiã inuoluta: ⁊ clausa pariter et ve
lata. similis tortuce q̃ est bestiola que infra quasdam
tecas durissimas taliter se recludit ꝙ aliquid ab eo ex
terius non videtur. immo ⁊ pes ⁊ caput ⁊ residuũ cor-
poris ab omni parte sub tecis illis cõcluditur ⁊ celat̃.
Sic vere charissimi quilibet vir perfectꝰ debet per dis-
cretam custodiam seipm̃ includere et celare. et caput
sue intentionis. pedes etiam sue affectionis. totũ etiã
corpus sue moralis conditionis debet per humilitatẽ
⁊ custodiam ab aliis occultare. Iuxta illud Esa. xxvi.
Intra in cubiculũ tuum claude ostia tua super te. Nõ
reuera est contra multos qui pro certo nolunt claudi
sed ostendi: nolunt latere sed apparere: nolunt occul-
tari sʒ manifestari. tales sunt hypocrite qui opera sua
faciunt coram hominibus vt glorificentur ab eis. Ta-
les etiam sunt superbi ⁊ vani qui per iactantiam om-
nia bona sua aliis manifestant. Sicut enim potus bul
liens etiam si nõ haberet nisi vnam fabam. ipsam sta
tim producit ⁊ exterius ipsam ostendit. Sic tales qui
ꝑ appetitũ bulliũt vane laudis q̃cq̃d habẽt de bono in
terius totum volunt manifestari exterius. Nõ sic cha
rissimi: sed simus archa clausa: videlicet per prudentẽ
custodiam ⁊ discretam: ⁊ sic erimus similes tabernacu
lo in quo erat ꝫm aposto. Hebre.ix. Archa testamenti
circũ circa ex omni parte. Habeamus igitur discretio-
nis sagacitatẽ. Archam inquit. ¶ Scđo debemus ha
bere conditionis puritatẽ seu sinceritatem. De lignis C
inq̃t. Sicut em̃ videmus ꝙ archa debet esse munda et
pura. sic vere homo perfectus debet habere conditio-
nem puram spiritaliter atq̃ mundã: qđ ostẽdit cũ dr̃ de li
gnis. Est em̃ differẽtia inter ligna ⁊ lapides. q: ligna
sunt magis aerea atq̃ pura. ⁊ iõ in aq̃ supius supnatãt
Lapides aũt sunt nature terree atq̃ grosse. ⁊ iõ ad fun
dũ inferiꝰ detrahunt̃. Sic vere talis est differẽtia inter
ligna spiritalia ⁊ lapides.i. inter ꝑfectos ⁊ impfectos ⁊
inter bonos ⁊ malos: q: reuera ligna.i. viri ꝑfecti sunt
magis puri ⁊ mũdi. ⁊ iõ sursuʒ in ꝑficie.s. ad bona para-
disi volũt semꝑ ascẽdere ⁊ ꝑ desideriũ enatare: ⁊ aquã

mūdane ꝓsperitatis sub se deprimere.cōtēnere ꝛ calca
re vñ.Gen̄.vij.Ferebatur archa super aquas.Lapides
autē.i.lapidei pctōres qui moraliter sunt terre impuri
pariter ꝛ imundi.tales dico ꝑ certo cōtinue fundū pe
tūt.Nā semꝑ inferius ad bona mūdi volūt descēdere.
et in aqua mūdane ꝓsperitatis seipos iuoluere Exo.
xv.Descenderūt in ꝓfundū quasi lapis.Finaliter aūt
erit ibi maior differētia.qꝛ ligneiꝛboni superiꝰascēdūt
ad paradisum.mali aūt dēscendūt inferiꝰ in infernuꝫ.
De lignis igiť.Ideo talis archa fuit figurata Gen̄.vj.
vbi p̄cepit dñs noe.Fac tibi archā de lignis leuigatis.
et dr̄ ꝙ archa ita liniret bitumine interiꝰ ꝛ exteriꝰ.ne.s.
aqua diluuij in eā posset intrare.ꝛ vniuersum semē i ea
cōseruareť.In ista aūt ſm magistrum in hysto. scolas.
erat fenestra cristallina q̄.s.lucē itroducebat aqua aūt
ventū ꝛ puluerē excludebat.Uere charissimi talis ar-
cha dꝫ esse quilibet vir ꝑfectus.qꝛ primo ipe dꝫ esse de
lignis leuigatis.s.per carnalitatis absterſionē ꝛ per ter
rene facultatis abdicationem.Iste debet esse purus et
mundus:agilis atqꝫ leuis.bitumine etiā liniri qꝛ verę
tenaci bitumine charitatis ꝛ intrinsecus in conscien-
tia.ꝛ exterius in apparētia debet esse vinctus ꝛ ꝑ beni
gnitatē ꝛ amiciciā delinitus:Et sic ꝑ certo vniuersum
semē gratiarū ꝛ virtutū in ipo seruabiť ꝛ cū fenesta cri
stallina.i.cū sana ꝛ pura discretiōe.que .s.lucē gratie ꝛ
veritatis admittit ꝛ aquā voluptatis ventū vanitatis
et puluerē tēporalis facultatis foris mittit.claudetur
opilabitur ꝛ tegetur ꝛ super aquas mūdane ꝓsperita
tis per cōtemptū ꝛ per leuitatē spiritalē efferetur.Nō
est contra multos similes cuidā ligno qd̄ dicit̄ ebegnū
qd̄ ita est solidū ꝛ pōderosum ꝛ durū ꝙ in aqua nō su
pernatat sed ad fundū descendit vt lapis vt dicit Isid.
vñ dicit Aresto.Quod ab ebegno nigro expirauit aer.
et ideo submergitur.Sic vere ita sunt multi ꝑ malas
cōsuetudines indurati ꝛ per auariciā aggrauati.ꝙ sur
sum nō natāt per desideriū eternoꝝ.sed inferius de
scendūt per ambitū terrenoꝝ.Aer em̄ diuine gratie ab
eis expirauit ꝛ sic pondus auaricie ipsos inferius in-
clinauit.sicqꝫ fit ꝙ finaliter tantum descendere cōpro
bātur ꝙ in lacū inferni inferius submergunť Esa.xiiij
Uerūtamē in infernū detraheris in profundū laci.Nō
sic charissimi:sed habeamꝰ cōditionis sinceritatē seu
D sublimitatē.De lignis inquit.¶ Tertio dico ꝙ debe-
mus habere duratiōis lōgeuitatē sethim inqr. Sicut
enim archa debet esse fortis bene ferrata ꝛ serata.ne.s.
thesaurus ibi positus faciliter extrahatur.Sic homo
debet esse fortis durabilis atqꝫ firmus ꝛ in bono pro-
posito perseuerās ne forte fures infernales per tēpta
tiones thesaurū gratiarū ꝛ virtutū sibi subtrahantur
et furentur.Et hoc ostenditur cū dicit̄:ꝙ iste debet eē
de lignis sethim.qꝛ.s.ista ligna sunt ita fortia atqꝫ du-
ra ꝙ nec aqua putrescūt nec igne cremantur Sic vere
charissimi ita debemus esse fortes strennui ꝛ cōstātes
ꝙ nulla aqua voluptatis debet nos corrūpere ꝑ luxu
riā:nullꝰ quoqꝫ ignis aduersitatis debet nos per pec-
catū aliquod corrūpere vel cremare p̄s.Trāsiuimꝰ per
ignē ꝛ aquā ꝛ edu.nos in refrigeꝰ. Talis archa fuit figu
rata Exo.xxv.vbi dñs p̄cepit moysi ꝙ ipe faceret archā
de lignis sethim interiꝰ ꝛ exteriꝰ deauratā in qua mā
na.tabule legis ꝛ virga q̄ fronduerat ponereť q̄ quadā
tabula aurea q̄ dicebať ꝓpiciatoriū tegereť sup quā
duplex cherubin locareť.Sic vere charissimi quilibet
vir perfectus et maxime ecclesiasticus vel prelatus de
bet esse de lignis sethim per indefectibilem firmitatē
Contra quod videmus de multis qd̄ sicut philistijm
tempore samuelis ceperunt archam dei in prelio.Sic
vere multi sunt qui in prelio temptationum a phili-
steis idest a temptationibus ꝛ vicijs capiuntur et sub
sistere non valentes ab eis captiuantur.j.Regum.v.
Philistijm tulerunt archaꝫ dei.¶ Item ista archa de
E bet deaurari interius per conscientie puritatem debꝫ
deaurari exterius per asperitatem penitentie vel ap-
parentie claritatem Iste debet continere manna dul
cissimi.i.deuotionis lenitatē.Tabulas legis.i.scripture
fidei ꝛ scientie veritatē.Uirgā aaron.ꝙtum ad se ꝛ ad
alios correctionis ꝛ iusticie seueritatē.Propiciatoriū
etiam debet habere:idest benignitatis clementiā atqꝫ
pietatem .Cherubin etiam que interpretatur plenitu
do scientie ꝛ que erant figure aquilarum volantiū de-
bet secū tenere.i.cōtemplationis sublimitatem ; et sic
erit archa federis domini per perfectionē ꝛ sanctitatē
ita ꝙ ei diceť illud p̄s.Surge dn̄e in requiē tuā tu ꝛ ar.
sanctifi.Simus ergo de lignis sethim.Exo.xxx.Facies
altare aureū de lignis sethim. Sit igiť in nobis cha-
rissimi longeuitas durationis: sinceritas cōditionis:
ꝛ sagacitas discretionis.Et breuiter de ista archa po-
tes dicere:ꝙ ipsa debet Exemplariter precedere.Su-
pernaliter ꝯsistere.Eternaliter q̄scere.Justi em̄ alios
precedūt exemplariter.Nume.x.Archa federis domi
ni precedebat eos.Itē persistūt supernaturaliter.s.per
cōtemplationē ꝛ vite eminentiā.Gen̄.vij.Multiplica
te sunt aque.i.virtutes.ꝛ eleuauerūt archā in sublime.
Item quiescūt eternaliter.s.in paradiso.Gen̄.viij. Re
quieuit archa mēse septimo.Septimus em̄ numerus
requiē eternā designat.vñ.iij.Reg.viij. Cōstitui locuꝫ
arche in qua.s.fedus dn̄i est.Et sic de nobis bene dice
tur.Fecit archā de lignis sethim.Nota ꝙ ꝑ archā que
totū thesaurū paradisi cōtinuit pōt intelligi beata vir
go ꝛc.sicut supra in precedenti autoritate.Nota ꝙ ista
themata q̄ sequunť possunt applicari ad istā autorita
tē precedentem.Fac tibi archā de lignis leuigatis.In
cōceptione vel natiuitate virginis.vel in electiōe vniꝰ
p̄lati.Eleuauerūt archā in sublime. Requieuit archa
super mōtes armenie.Pro electiōe.vel ꝓ virginis.vel
cuiuslibet sancti assumptiōe.Ferebať archa sup aquas
Reportate archā dei in vrbē.Pro restitutiōe alicuius
prelati.Ponite archam in sanctuario tēpli.Archa te-
stamenti missa est in templo.Pro electione vel ꝓ quo
libet sancto. Nota ꝙ per archā intelligiť corpus xp̄i.
Nota de oza q̄ tetigit archam cuius manus aruit.No
ta etiā de populo bethsames:q̄ vidit archā nudam:et
mortui sunt.lx.milia ꝛc.Uide infra de eucharistia.Uel
dic ꝙ per archā intelligitur ecclesia ad quā nulli licet
accedere nisi sancto ꝛ iusto.Josue.iij .Cauete ne appro
pinquetis ad archam.qd̄ bene apparuit in oza qui tā
gens archā illicite mortuus est.ij.Reg.vj.cap.ꝛ.ij.Pa
ralip.xiij.Ista est enim archa

Saluationis.
Sanctificationis.
Recōciliationis.

¶ Saluationis dico qꝛ cōstat ꝙ extra hāc nō est salus F
sicut tēpore diluuij extra archā Noe.Gen̄.vj.Fac tibi
archā de lignis leuigatis vt saluetur in ea vniuersum
semē.Mansiūculas in ea facies ꝛc.Expone de diuersis
statibus ecclesie sanctificationis ꝛc. Qꝛ constat ꝙ in
ista recōdita sunt oīa archana ꝛ sacramēta ꝛ sancti-
monie noue legis.p̄s.Surge dn̄e in requiē tuā tu et ar
cha sanctifi. tue.Recōciliationis dico.qꝛ.s. ibi post lap-
sum inuenitur per penitentiā recōciliatio peccatoruꝫ
Exod.xxvj.Pones propiciatoriū super archam. Et in
p̄s.Apud te ꝓpiciatio est. Et ideo finaliter ista erit ar
archa honoris ꝛ iubilationis. quādo.s.sursum in glo-
ria deducetur:ꝛ de militante triumphans efficitur .ij.
Paralip.xxxv.Ponite archam dei in sanctuario.Suf
ficit de archa.

Arcus. qd̄ est instrumentū ad sagittas emitten A
dūꝫ faciēdū.vt cōiter in scriptura signat
iusticiam ꝛ rigorem ex qua sagitte diuersaruꝫ punitio
num peccatoribus infliguntur. Arcus etiam maxime
celestis potest significare quēlibet perfectū:ꝛ maxime
xp̄m beatā etiā virginem.vel quēlibet virū sanctū:sed
qꝛ conditio arcus celestis in multis partibus huius li
bri ponitur. idcirco de ipso parum aut modicū differe
tur:ꝛ etiāqꝛ de arcu in generali loquendo pauca pos-
sunt themata repiri.Ideo parū de hac materia loqꝫ est
necesse.Nota ergo breuiter ꝙ cum arcus de sui natu-
ra significet

ra significet potentiam ⁊ rigorem possumus dicere ꝙ
in scriptura reperitur arcus qui
Flectitur
Tenditur.
Extenditur.
B Frangitur. ¶ Primꝰ est arcus diuini dulcoris
Pingitur. scȝ ipe dei filiꝰ .q.s. ĩ beata incarna
tione fuit ad nos inflexus. Abacuc.iij. Suscitans susci
tabis arcũ tuũ.iuramenta tribubus que locutus est.
Secundus est arcus seueri rigoris.i.arcus iusticie quẽ
sepe debent tendere iudices ⁊ prelati. vnde Dauid di-
cebat in ps. Posuisti vt arcũ ereũ brachia mea. Tertiꝰ
est arcus eterni doloris.s. rigor diuine iusticie. Iste eñ
arcus semp est extentus ⁊ paratus vt percutiat pecca
tores. ps. Arcũ suũ tetendit ⁊ parauit illũ. Et in eo pa
rauit vasa mortis sagittas suas ardẽtibus effecit. Ab
isto aũt arcu valde est cauendũ: qr irreuocabilis ictus
eius. Esa.xxj. Fugerunt a facie gladij imminentis: a fa
cie arcus extenti: a facie grauis prelij. Quartus est ar-
cus humani vigoris.i.potentie secularis q scȝ est
Arcus fallibilis.
Arcus frangibilis.
Arcus dãnabilis.
¶ Fallibilis dico. Ozee.vij. Facti sunt quasi arcus do-
losus. Frangibilis in ps. Arcus fortium superatus est
Et alibi. Arcus eorum confringatur. Dãnabilis insup
potest dici.s. pauperibꝰ q sagitant. vñ ps. Intenderunt
arcũ suũ rẽ amarã vt sagittẽt in occultis immaculatũ.
Quintus vero arcus est virtualis decoris. qr. s. p arcũ
maxime celestẽ q multis coloribus est decorus intelli-
gitur vir perfectus. de quo Eccli.xliij. Uide arcũ ⁊ bene
dic qui fecit illũ qm speciosus in decore suo. His igit
premissis dicendũ est aliquid de arcu dulcoris seu etiã
decoris qui est arcus perfectionis: ⁊ sic signat quemli
bet virũ perfectũ: ⁊ maxime beatã virginẽ vel etiã dei
C filiũ incarnatũ. Eccli.l. Quasi arcus refulgẽs inter ne
bulas glorie. ¶ In quibus verbis de xpi incarnatione
ostendit. Inclinata dei sublimitas. Arcus. Declarata
morũ formositas. Refulgens. Conseruata matris vir
ginitas: qr istud fuit factũ inter nebulas glorie.i.inter
purissima virginis gloriose. Ibi eñ dei sublimitas in
clinatur. Arcus. Arcus eñ ꝙuis sit lignũ durũ ⁊ siccũ
mediãte tñ chorda ipse contrahit: inclinat ⁊ curuatur
Sic vere dei filius ꝙuis ab eterno in excellẽtia sue ma
iestatis existẽs ab eterno fuisset hoibus rigidus atqȝ du
rus qd patuit in cõdẽnatione ade ⁊ luciferi: nũc tamẽ
per chordã sue dulcissime pietatis fuit rigor suus incur
uatus ⁊ ad carnis assumptionẽ fuit humiliatus et in
clinatus. Sicut eñ arcus celestis a celo in terrã vide-
tur descẽdere. Celũ ⁊ terrã inuicẽ cõiungere. Sic vere
filius incarnatus a celo in terrã.i.ab excellentia diuini
tatis vsqȝ ad depressionẽ terree hũanitatis videt mi-
rabiliter descẽdisse: ⁊ celũ ⁊ terrã.i.diuinã naturam et
humanã in seipso inuicẽ cõiunxisse. Ideo de arcu diui
ni rigoris taliter cõtemperato ⁊ curuato potest dici il
lud ps. Arcũ cõteret ⁊ cõfrin.ar. ⁊ scu.cõbu.igni. Arcus
enim.i.rigor iusticie arma.i. vigor potentie. scutum.i.
stridor duricie in beata xpi incarnatione fuerũt cõfra
cta ⁊ humiliata ⁊ inclinata. ps. Et arcus corũ confrin-
gat. Qd est proh dolor contra multos qui reuera p pie
tatẽ nõ curuant: p hũilitatẽ nõ inclinant: sȝ p supbiaȝ
erigunt: ⁊ p crudelitatẽ extendunt. Tales sunt similes
cuidã serpenti q dr chelidrix q sm Isido. ⁊ Luca. semp
vadit erectꝰ: nec põt flectere quo quomõ. Sic vere mul
ti sunt ita rigidi: ita duri: ita solidi: ita supbi: ꝙ semper
volunt ire erecti p supbiã ⁊ põpositatẽ: ⁊ extenti p du
riciã ⁊ austeritatẽ: nec volũt aliqualiter inclinari p mi
sericordiã ⁊ pietatẽ: nec p aliquã hũilitatẽ. qd reuera
est summe vituperabile. quia vere plus diligit deꝰ pie-
tatẽ ꝙ seueritatẽ: dulcorẽ ꝙ rigorẽ: hũilitatẽ ꝙ subli-
mitatẽ. Ideo de talibus superbis dr Iob xv. Cucurrit
cõtra deũ erecto collo. Isti ergo nõ sunt arcus curua-
ti: sed arcꝰ extẽti: ad sagittãdũ paupes p rapinas sem
per dispositi ⁊ parati. Uñ illud pdictũ ps. Intẽderunt
arcũ rẽ amarã vt sagittẽt in occultis immaculatũ. Si
cut eñ ab arcu extento ⁊ parato pcedũt sagitte. Sic a
mundi crudelibus: potentibus ⁊ supbis pcedũt sagit
te tribulationũ ⁊ exactionũ. Esa.v. Oẽs arcus eiꝰ extẽ
ti. vñ illud pdictũ Ozee.vij. Facti sunt quasi arcus do-
losus. Sed p certo charissimi. de talibus verificabit il
lud zach.ix. Dissipabit arcus belli. Et illud Osee.ij. Ar
cũ ⁊ gladiũ cõterã de terra. qr.s. xps finaliter tales sup-
bos impios ⁊ crudeles dissipabit: cõteret: ⁊ subuertet.
Nõ sic charissimi xps nõ. qr vere iste nõ fuit p supbiã ex
tentus: sed p patientiã ⁊ humilitatẽ inclinatus. Ostẽ-
dit ergo dei sublimitas inclinata. Arcus inqt. ¶ Se- D.
do morũ luciditas declarata refulgẽs. Sicut enim ex
ĩpressione radiorũ solariũ in nube rorida arcus resul
tat. ita ꝙ oẽs colores rerũ inferiorũ ibi refulgent. Sic
vere ex impssione radiorũ solariũ.i.ex infusione filij dei
⁊ ex opatione spũssancti q sũt duo radij a sole.i.a deo
patre ꝙ ꝙ diuersimode pcedentes in nube rorida.i.in
vtero virginis gloriose. resultauit arcus.i. mediator dei
⁊ hominũ homo xps iesus. In quo p certo omnes co-
lores virtutũ ⁊ pfectionũ resplẽduerunt ⁊ mirabiliter
reluxerunt. Refulgẽs inquit. Et de hoc. Act.xij. Lumẽ
refulsit in habitaculo carceris. Carcer eñ ⁊ habitacu-
lũ diuinitatis fuit corpꝰ xpi. q.s. diuinitatẽ p beatã in
carnationẽ in se cõtinuit ⁊ inclusit. In quo qdem ha-
bitaculo lumẽ omniũ pfectionũ resplẽduit ⁊ refulsit.
Circa qd debes aduertere. ꝙ in arcu celesti sũt qttuor
pncipales colores sm quattuor elemẽta. Apparet eñ
ibi color viridis ꝙtũ ad terrã. Color cãdidꝰ ꝙtũ ad ae
rem. Color ceruleus ꝙtum ad aquã. Color rubeꝰ ꝙtuȝ
ad ignẽ. Et de alijs coloribus intermedijs apparet ibi
vna infinitas. Sic vere charissimi in xpo vel i virgine
vel in quolibet viro sãcto debet primo resplẽdere terra
p sue mortis cõsiderationẽ. ⁊ exinde dȝ resultare color
viridis honestatis. qr scȝ sicut color viridis magis pla
cet inter colores. sic honestas inter virtutes. Item iste
debet repñtare aerem qd est elemẽtũ purum. p con-
scientie puritatẽ. ⁊ exinde resultat color cãdidus casti
tatis. Item dȝ habere aquã.i. fraternã miseriã. ex qua
resultat color ceruleus pietatis. Itẽ debet habere ignẽ
ardẽtis affectionis: ex quo resultat color rubeꝰ chari-
tatis. Et sic sibi poterit dici illud. Ezech.xvj.ca. Sũpsi
sti vestimẽta tua multicoloria. Uel alio modo exponẽ
do possumus dicere: ꝙ isti quattuor colores significãt
quattuor virtutes cardinales. Color eñ rubeꝰ ⁊ igneꝰ
signat asperitatẽ rigoris ⁊ iusticie. Color candidus et
aereus signat puritatẽ ⁊ claritatẽ prudẽtie. Color au-
viridis ⁊ terreus signat stabilitatẽ cõstantie. Color ve
ro ceruleus ⁊ aqueus signat moderamentũ temperan
tie. Ignis eñ vrit ⁊ inflãmat: sic iusticia arguit: flagel-
lat: punit: pariter ⁊ castigat. Aer etiã illuminationem
recipit ⁊ demõstrat. Sic prudẽtia lumina veritatis sem
per portat. Terra stabilis ⁊ immobilis pseuerat. Sic
fortitudo in firmitate pseuerãtie atqȝ cõstantie semper
durat. Aqua vero ppter sui mollitiẽ ⁊ indeterminatam
qualitatẽ sm Isido. oĩbus saporibus ⁊ coloribus se cõ
tẽperat: sic tẽperãtia oĩbus se coaptat. Istos igit colo
res: istas virtutes ⁊ pfectiones dȝ qlibet vir pfectꝰ ha-
bere: ⁊ ipsis corã deo ⁊ hoibus colorari ⁊ ornari. Et sic
erit silis cuidã lapidi q dr excoliceros q est lapis mul
torum colorũ sub quadã varietate differentiũ q sm Isi
do. tot hȝ valores quot habet colores. Qd est cõtra hy
pocritas q multos habẽt colores honeste apparentie
⁊ tñ nullos hñt valores pfectiõis aut existẽtie. Item sunt
similes cuidã serpenti q dr oplxites: qui est serpẽs mul
torũ colorum. de quo dicit Isido. ꝙ quot habet colores
tot habet dolores: ⁊ quot habet in cute picturas tot ha
bet artes nocendi ⁊ venenosas puncturas. Nõ sic: sed
habeamus colores omniũ virtutũ ⁊ perfectionum: vt
de nobis dicatur illud Ezech.xvj. Cinxi te bysso: cal-
ciaui te hyacintho: indui te subtilibus: vestiui te disco
loribus. Et sic quilibet erit refulgens. j. Machabe.vj.

Refulsit sol in clypeos aureos ⁊ resplenduerunt mon-
tes ab eis. Ostenditur ergo morũ luciditas declarata.
Refulgens inquit. vnde illud predictũ Eccli. xliij. Vi-
de arcũ ⁊ benedic qui fecit illũ: valde gloriosus est in
decore suo. Sequit. Pulcritudinẽ coloris eiꝰ admira-
E bitur oculus ⁊c. ¶ Tertio dico. ꝙ dr matris virginitas
nunꝙ maculata quod ostendit cum dicitur. Inter ne
bulas glorie. Sicut enim arcus inter puras nubes et
nebulas habet relucere: ⁊ ibidẽ per reflectionẽ radio-
rum solariũ apparere: ipsas aũt nebulas nõ solet cor-
rũpere: sed eas sui presentia mirabiliter decorare. Sic
vere xp̄s in purissimis nubibus ⁊ nebulis viscer̄ v̄gi-
nis gloriose per infusionẽ radior̄ sp̄ũssancti. ⁊ ꝑ incar
nationem apparuit ⁊ refulsit. Quas quidẽ nebulas. i.
que virginis viscera nõ viciauit vel maculauit: sed mi
rabiliter decorauit. Nebulas inq̄t glorie. Nebula glo-
rie dr illa q̄ nõ est obscuritate obfuscata: sed claritate
illuminata. ⁊ pro certo talis nebula fuit partus virgi-
nis gloriose. Ista eñ nõ habuit aliquã maculã vel ali
quã obscuritatẽ alicuius feditatis: voluptatis: vel car
nalitatis: immo semper habuit claritatem puritatis
⁊ lumen splendide virginitatis. Fuit ergo suus vterus
nebula glorie. Ad qđ facit illud. iij. Reg. viij. Dñs di-
xit ꝙ habitaret in nebula. In quibus virginitas Ma
rie describit vt deifice dedicata dñs. qr. s. dño nõ alteri
fuit deputata. Ezech. xliiij. Dñs solus intrat ⁊ exit per
eã. Item vt publice predicata. Dicit inquit. Vt celice
deputata. qr. s. dr nebula. ⁊ ideo ista fuit similis cuidã
lapidi precioso q̄ dr yris. q̄ sm Diasco. ⁊ Isido. sic dr. eo
ꝙ solis radio percussus yridẽ facit in ꝓximis parieti-
bus apparere. Et iste lapis dr iuuare mulieres paritu
ras. Sic vere charissimi fuit beata virgo: nã qñ verus
radius solis. i. sp̄ũssanctus. qui reuera est radius solis
i. dei patris. istũ lapidẽ intrinsecus illuminauit. quan
do. s. sp̄ũssanctus superuenit in illã: obumbrauit sibi ⁊ vir
tus altissimi. tunc vere arcus celestis. i. dei filius. circũ
stantibus parietibus. i. in suis purissimis visceribus
per beatã incarnationẽ apparuit ⁊ reluxit. iuxta illud
Geñ. ix. Apparuit arcus meus in nubibus ⁊ erit signũ
federis inter me ⁊ terrã. Et ideo iste lapis. s. beata vir-
go. mulieres parientes. i. personas laborantes. pericli
tantes ⁊ patientes: creditur suis precibus mirabiliter
adiuuare. qr vere nulla est tribulatio: miseria: vel deso
latio: tristicia seu temptatio: si Marie suffragiũ deuo-
te imploretur quin ipsius misericordia suffraget. Iõ
dicit beatus Bernar. in quodã sermone. Si criminũ
immanitate turbatus. si consciẽtie feditate confusus:
horrore iudicij perterritus: si baratro desperatiõis ab
sorptus. Mariã cogita: mariã inuoca: nõ recedat ab
ore: non recedat a corde: ipsam eñ cogitans nõ erras:
ipsam rogans nõ desperas; ipsam sequẽs nõ deuias:
ipsa tenẽte nõ corruis: ipsa protegente nõ metuis: ipa
duce nõ fatigaris: ipsa ꝓpicia non damnaris: ⁊ sic in
teipso poteris experiri q̄ merito sit dictũ nomẽ virgi-
nis marie. i. maris stella. Ista est igit yris lapis precio
sus que adiuuat parturientes: ⁊ q̄ celestẽ yridẽ repre-
sentat. Et ideo fuit figurata. Apoca. x. vbi Johãnes vi
dit angelũ amictũ nube: ⁊ yris erat in capite eiꝰ: qr re-
uera beata virgo q̄ ꝓpter purissimã virginitatẽ pote
rat angelꝰ appellari: fuit amicta nube. i. castissima pu
ritate. qr. s. sm Hiero. semper est angelis cognata vir-
ginitas ⁊ coronata: ornata ⁊ honorata fuit yride. i. in-
carnati filij diuinitate. Sic igitur ptz ꝙ hic ostenditur
matris v̄ginitas intacte seruata: mor̄ luciditas splẽdi
de mõstrata. Dei sublimitas ĩ carne curuata. Et sic er
go bene dicitur. Quasi arcus refulgens ⁊c. ⁊ hoc de ar
cu sufficit. Nota ꝙ ad istã autoritatẽ põt applicari il-
lud thema. Arcum meũ ponã in nubibus. In annũcia
tione. apparebit arcus meus in nubibus. In aduentu
vel natiuitate. Sume arma tua ⁊ pharetrã ⁊ arcũ. In
natiuitate vel apparitione. Suscitans suscitabis arcũ
tuum. In annũciatiõe ⁊ dirige sermonẽ ad virginem.
Pharetra fuit xp̄i humanitas: arcus xp̄i diuinitas: q̄
fuerũt arma beate virginis: quibus in annunciatione
angelica fuit armata. Nota igitur ꝙ per arcũ intelligi
tur rigor iusticie ⁊ vigor potentie: ⁊ maxime in iudicio
Job. xxix. Arcus meus in manu mea semper instaura
bitur ⁊c.

Ardor. Ardere.

Nota ꝙ ardor potest ac
cipi multipliciter in scri A
ptura. Est enim ardor affectionis: ⁊ est ardor afflictio
nis. Ardor affectionis est duplex. s. ardor virtuosus qui
est charitas. Ardor viciosus: q̄ est ambitio: nimia solli
citudo ⁊ cupiditas. De ardore charitatis dicitur. Lu
ce. xxiiij. Cor nostrũ ardens erat cũ aperiret nobis scri
pturas. De ardore cupiditatis ⁊ carnalitatis: tempta
tionis ⁊ ambitionis dr Eccli. xl. In ventre impij ignis
ardebit. Iterũ est ardor afflictiõis: ⁊ hic est duplex: scꝫ
temporalis ⁊ eternalis. Temporals aliqñ est mentalis
aliquãdo verbalis: aliqñ realis. Mẽtalis est nimia sol
licitudo: tristicia: ⁊ iracũdia. Deut. xxxij. Ignis succen
sus est in furore meo ⁊ ardebit ⁊c. Verbalis est detra-
ctio seu iniuria: seu ad luxuriã incitatio. Et de hoc Ec
cli. ix. Eloquiũ eiꝰ quasi ignis ardescit. Realis est tri-
bulationis inflãmatio. Et de hoc Esa. xxxiij. Conuer-
tetur terra eius in picem ardẽtẽ. Et Eccli. xviij. Ardo
rem refrigerabit ros. Item est ardor afflictionis eter-
nalis: ⁊ hic est duplex. s. purgatorij ⁊ inferni. Purgato
rij. Apoca. viij. Mons magnꝰ igne ardens missus est
in mare. Item est ardor afflictionis inferni. Et de hoc
Deut. xxxij. Ardebit vsq; ad inferni nouissima. Dica-
mus ergo ꝙ est Ardor virtuosus quẽ debemꝰ habere.
Ardor viciosus: quẽ debemꝰ cauere. Ardor dolorosus:
quẽ debemus timere. De ardore igitur bono potest ex
poni illud Eccli. l. Quasi thus ardens in igne. In qui-
bus verbis ostenditur triplex ardor bonus: quem sum
me debemus habere. videlꝫ ardor

Afflictionis.
Dilectionis.
⁊ Corrections.

¶ Sicut eñ res ardens seu ar-
dor sursum tendit: calefacit: incendit: purgat ⁊ purita B
tẽ impendit. Sic vere per affectionẽ sursum eleuamur
Thus. Per dilectionẽ intus inflãmamur. Ardẽs per
correctionẽ a malis purgamur. Igne. Habeamus igit
ardorẽ affectionis sursum eleuãtis quasi thus. Nam
sicut videmus ꝙ flãma q̄ diu ardet semꝑ sursum ten-
dit. Sic vere mens nostra qñ ꝑ affectionẽ ardet: semꝑ
sursum ad deum ⁊ ad bona eterna affectãda ⁊ deside-
randa se erigit atq; leuat. Et hoc ostendit qñ dr thus
qr sicut thus ardẽs resoluit in fumũ fragrantissimũ q̄
sursum in sublimibus euaporat. Sic vere mẽs nostra
si per verã affectionẽ arserit: sursum ad celestia per sa-
na. desideria resoluetur: ⁊ ab istis inferioribus eriget:
⁊ odor bone fame ab eo vndiq; diffundet. vñ Cant. iiij.
Ibo ad mõtẽ myrrhe ⁊ ad collẽ thuris. Debet enim di
ci vir ꝑfectus mõs ꝑ altã cõtemplationem. Myrrhe.
per carnis mortificationẽ. qr. s. myrrha est illõ quo mor
tui inũgunt. Collis ꝑ eleuatã intentionem. Thuris. ꝑ
feruentẽ affectionẽ. Heu prohdolor: charissimi q̄ pau
ci sunt hodie tales. quia reuera affectio ⁊ desideriũ mo
dernorum non tendit ad superiora: sed ad inferiora.
Non superius eleuatur: sed inferius inclinatur: nõ q̄
rit celestia sed terrestria: nõ eterna sed externa: non su-
periora affectat: sed per auariciam in mũdanis ⁊ infi-
mis se delectat: ⁊ ideo tales nõ sunt ardentes per cele
ste desideriũ ⁊ affectionẽ: sed magis feruentes per aua
riciã ⁊ ambitionẽ. Et iõ charissimi videt ꝙ tales sint si
miles cuidã impressioni aeris que dr asub descẽdens:
qui vapor inflãmatus ⁊ a summo inferius protensus.
qui a superiori parte incendit. ita ꝙ flãma ad partẽ po
steriorem ⁊ inferiorẽ detrahit ⁊ descẽdit. Et ideo sicut
dicit Arist. in lib. metheoror̄. talis impressio asub ⁊ de
scendens dicitur ⁊ a vulgo creditur stella cadens. eo. s.
ꝙ ille ignis rutilãs ⁊ ardẽs a superiori ad infima deri
uat. Reuera charissimi tales sunt auari ⁊ cupidi. Isti
enim pro certo nihil aliud sunt nisi vapor inflãmatus.

Vapor dr̃ propter indurabilē vanitatē. Jaco.iiij. Quid
aũt est vita nostra: vapor ad modicũ parēs. Inflãmati
dicunt̃ ꝓpter auariciã ⁊ cupiditatē. sed q̃d ꝑ certo ista
inflãmatio ambitionis. ⁊ auaricie nõ eos eleuat ad af
fectionē bonoꝝ eternoꝝ. immo eos semꝑ deprimit ad
cupiditatē bonoꝝ terrenorũ. Et ideo tales apte dicũ
tur a sub descendens. i. stella cadens: q̃r. s. tales a prin-
cipio vsq₃ ad finē a superiori vsq₃ ad inferius. a natiui
tate vsq₃ ad mortē non cessant ardere per cupiditatē₃:
cadere per iniquitatem: descendere. s. ad bona mun-
di per auariciã ⁊ ambitiosam voluntatem. Tales stel
le fuerunt figurate Apoc. viij. vbi dr̃. Q̃d stella magna
ardens sicut facula cecidit de celo. in tertiã parte₃ fon
tium fluminũ ⁊ aquarũ. Dicebat̃ aũt stella absinthiũ.
Et facte sunt aque in amaritudinē ⁊ absinthium. pro
pter stellam. ⁊ multi homĩes mortui sunt ex aquis. q̃r
amare facte sunt. Reuera charissimi. tales stelle sunt
auari ⁊ ambitiosi: qui per mala desideria ad modũ fa
cule semper ardent. Isti eñ dicuntur cadere de celo in
terrã. q̃r. s. celum. i. celestia derelinquunt. ad terrãq₃. i.
ad terrestria se conuertũt. Isti etiã dicũtur absinthiũ
quia sc₃ tam in se q̃̃ in alijs amaritudinem introdu-
cunt. Sunt enim amari quo ad alios per iniuriam et
vexationem. vnde ipsi sunt amari velut absinthium:
et acuti velut gladius biceps. Prouer. j. Sed quid ꝑ
certo quãdo talis stella cadit habitat ⁊ moratur in ali
qua patria: ⁊ maxime quãdo prefertur ⁊ ad dignitate₃
seu officiũ promouetur. Tunc vere fontes flumina et
aque quibus ipse adiungit̃ amare fiunt. fontes dico.
pij ⁊ misericordes qui alios potãt. Flumina. i. operarij
et agricultores qui cõtinue currunt ⁊ laborant. Aque
idest deliciosi ⁊ diuites. hoc est dictu. Q̃a genera ho-
minũ qui eis subsunt vicinant̃ vel sociant̃ in amaritu
dinem cõuertuntur. tristiciã pariter ⁊ dolorem sc₃ pro
pter iniurias: rapinas: fraudes et vsuras quas ab eis
patiuntur. Ideo de talibus possunt dicere sui socij ⁊ vi
cini. Solus sedebã quoniã amaritudine replesti me.
Hiere. xv. Ideo de talibus stellis ardentib⁹ dr̃ Esa. x.
Gloria eius succensa ardebit quasi ignis combustio.
Nõ sic charissimi nõ pro deo. Nõ ardeamus per aua-
riciã ⁊ ambitionem sed ardeamus per sanũ desideriũ
et bonã affectionem. Habeamus igitur ardore₃ affe-
E ctionis sursũ₃ eleuãtis. Thus inquit. ¶ Scd̃o habea
mus feruorē dilectionis intus inflãmantis. Ardēs in
quit. Sicut eñ res q̃ ardet faciliter alteri põt coniũgi
sicut patet de vitro ⁊ ferro ignito: q̃d tunc alteri ferro
potest vniri. Sic vere cor q̃d per amorē feruet et ardet
deo ⁊ ꝓximo se cõiungere. semper studet. Ardens inq̃t
Luce. xxiiij. Cor nostrũ ardens erat. Ad q̃d facit figu-
ra Leuiti. vj. vbi dr̃. Ignis in altari meo semꝑ ardebit.
Quia reuera charissimi in altari cordis nostri ignis
et ardor ꝑfecte charitatis semꝑ ⁊ continue debet inue-
niri. vnde dñs de isto ardore dicit̃ Luce. xij. Ignē veni
mittere in terrã: ⁊ q̃d volo nisi vt ardeat. Semꝑ inquit
quia vere charitas ⁊ ꝑfectus amor nũq̃̃ ex toto deficit
nec perit. Nã vt dicit Tullius. Vere amicicie ꝑpetue
sunt: ⁊ hoc: q̃r in hoc mũdo incipiunt ⁊ in patria perfi-
ciuntur. Et ideo dicit apostolus. j. Cor. xiij. Charitas
nũq̃̃ excidit. Et id̃ ꝑ certo charissimi nos debem⁹ esse
similes cuidã lapidi ꝑcioso q̃ dr̃ abeston. q̃ talis est cõ
ditionis: ꝙ cum semel accensus fuerit nũq̃̃ perpetuo
põt extingui. immo cõtinue ⁊ ꝑpetuo ardet. vnde dicit
Isid̃. ꝙ in quodã tēplo fuit facta vna lucerna de isto la
pide. q̃ nec vēto: nec pluuia: nec tempestate potuit de-
strui. Reuera charissimi tales lapides debem⁹ eē. Ar
dor eñ ⁊ feruor charitatis: dilectionis ⁊ amoris: tã ad
deũ q̃̃ ad ꝓximũ. ita d₃ in nobis esse ꝑfectus: ꝙ nec vē
to tētationis: nec tempestate tribulatiõis: nec pluuia
alicuius prosperitatis vel acquisitionis deficere vel
perire possit. Esaie. lxv. Ignis ardens tota die. Et bre
uiter nos debemus esse tales. q̃d nos simus digni
esse lucerne ⁊ candelabra aliorum per dilectionē ardē
tes: ꝑ discretionē lucentes: ꝑ exemplũ ⁊ ꝑ bonam con
uersationē alios inextinguibiliter illustrantes ⁊ sic de
quolibet tali dicet̃ illud̃ Dan. x. Oculi ei⁹ vt lampas ar-
dēs. Hoc ē cõtra multos quoꝝ cor nõ ardet ꝑ dilectio
nē sed poti⁹ ꝑ inuidiã iracũdiã ⁊ furorē. Nõ sic sed ha-
beamus dilectionē mētes inflãmantē. ¶ Tertio debe
mus habere aliũ ardorē. s. correctionē mala castigãtē: D
In igne inquit. Sicut eñ ignis ardēs agēdo ĩ materia
purgabili ipsam ignieñdo ⁊ feces ei⁹ consumēdo purifi
cat ⁊ depurat: Sic vere ardor correctiõis: aduersitatis
⁊ tribulatiõis penitētie ⁊ zeli diuini de quo. s. dr̃. j. Cori.
xiij. Si tradidero corpus meũ ita vt ardeã q̃ñ ꝑ myste-
riũ boni ꝑlati vel per inflictionē occulte dei iusticie fer
rũ. i. peccatorũ cor ferreũ durũ ⁊ obstinatũ tãgit et vrit
feces ⁊ sordes suorũ peccatorũ cõsumit ⁊ annihilat ⁊ sic
eũ purificat atq₃ mũdat: In ignē inq̃t Eccli. ij. In igne
probatur aurũ ⁊ argentũ sic et hõies receptabiles ĩ ca
mino humiliatiõis. sed pro certo charissimi multis ac
cidit hodie sicut ferro quod q̃̃diu ardet in igne ad vo-
luntatē artificis põt fabricari: duci ⁊ mallearí ⁊ in quã
cunq₃ figurã mutari sed amotũ de igne ⁊ refrigeratum
statim in pristinã duriciē reuertit̃ ⁊ immalleabile effi
cit̃ sicut añ: Sic vere multi sunt qui dũ sunt in igne ali
cuius fortis tribulatiõis vel correctiõis fiũt molles ꝑ
benignitatē: plicabiles per subiectionē ⁊ humilitatem
sed vere q̃ñ ipsi ꝑñt sanari ⁊ refrigerari: liberari ⁊ ꝓspe
rari. tũc iterũ incipiũt indurari ꝑ crudelitatē obstina-
ri per malignitatē ⁊ in malã primã ꝯsuetudinē muta-
ri. Exemplũ de pharaone. qui in plagis obediebat. ex-
tra plagas cõtradicebat Induratũ est eñ cor pharao-
nis ⁊ nõ dimisit populũ. Et id̃ vere q̃r tales nolũt muta
ri vel cõuerti ꝑ tēporalē ardorē ⁊ tribulationē id̃ deus
admodũ fabri adhibebit fortiorē ardorē: sc₃ eternã ig-
nis infernalis dãnationē: Nã q̃r ignē correctiõis ⁊ tri
bulatiõis nolũt sustinere tēporaliter necesse habebũt
ipsum sustinere eternaliter q̃r vindictã carnis impij ig
nis ⁊ vermis Eccli. vij. Est eñ dãnatus similis monti
ethne qui est quidã mons in insula sicilie qui ꝑpetuis
incēdijs semꝑ ardet Sic pro certo dãnati ex quo ad ma
ris insulã. i. ad mortis ⁊ inferni amaritudinē ꝑuenerit
perpetuis ardoribus cremabuntur. Figura Apoc. viij.
vbi dicit̃ ꝙ mõs magn⁹ igne ardēs missus est in mare
Quia vere charissimi illi qui sunt montes per excellen
tiã dignitatis qui sunt magni ꝑ opulētiã facultatũ isti
igne ardent ꝑ tormētorũ crudelitatē: ⁊ mittunt̃ in ma
re. i. in perpetue amaritudinis acerbitatem Esa. xxxiij.
Quis ex vobis poterit habitare cũ ardorib⁹ sempiter-
nis. Heu charissimi nõ sic pro deo: caueamus ne incur
ramus istũ ardorem tribulationis Et ne incurramus
eternalem. sustineamus temporalē. Sic igit̃ patet cha
rissimi ꝙ est triplex ardor bonus ⁊ ꝙ iustus tripliciter
habet ardere. s. per. correctionē exteri⁹ vrentē igne per
dilectionē interius vrgentē. ardēs ꝑ affectionē superi⁹
surgentē Thus. Sic igit̃ erimus quasi thus ardens in
igne. ita ꝙ de quolibet nostrũ poterit dici illud Eccli.
xlviij. Surrexit. Helias quasi ignis. ⁊ verbũ ipsi⁹ quasi
facula ardebat q̃r. s. iusti nõ solũ ardent int⁹ per amorē
immo etiã extra in opere per penitentiã ⁊ dolorem ⁊ in
verbo per eloquētiã ⁊ feruorē. Nota ꝙ istud thema po
test applicari ad istam autoritatē. Lucerne ardētes in
manibus vestris: Oculi eius quasi lampas ardēs. De
Johanne euangelista vel Augustino vel doctore. Erat
lucerna ardens ⁊ lucens. De Johanne baptista. Spũs
glorie dñi quasi ignis ardēs: de spũsancto ⁊c. ¶ Nota
ꝙ est ardor malus de quo põt exponi illud Eccli. xl. In E
ventre impij ignis ardebit vbi ostenditur quadruplex
ardor malus. s. Ardor carnalitatis. In vētre. Ardor cu-
piditatis. Ignis. Ardor crudelitatis. Impij. Ardor ad-
uersitatis. s. eterne. Ardebit inquit Ardet enim pecca-
tor per luxuriam ⁊ carnalitatem. Per seuiciam et cru
delitatem Per auariciam ⁊ cupiditatem finaliter au
tem per eternam miseriam ⁊ aduersitatem. De ardore
luxurie dicitur Judith. xij: Erat enim ardens in concu
bina eius De ardore seuicie dicitur Eccli. xxiij. Anima

calida quasi ignis ardēs non acquiescet donec aliquē
glutiat. De ardore auaricie dr Esa.xxxiiij. Erit terra ei⁹
in picē ardentē. De ardore eterne miserie dr Apo.xix.
Missi sunt in stagnū ignis ardentis ꝛ sulphuris. Alle
ga si vis figuras ꝛ exēpla. qr satis inuenies. Isti sunt si
miles ꝓmōtorio theothema in gonlolia ethyopie pro
uincia supra mare sito. qđ ſm Pli. in perpetuo flāmat
et ardet. ꝛ etiā tpe pluuie ardor eius amplius irritat
et maiorib⁹ ignibus inflāmat. Sic ꝟo tales mali sem
per ꝛ incessanter flāmis maloꝝ ardorū vrūtur: ꝛ quā
to plus ymbrū. i. diuitiarū ꝛ bñficioꝝ dulciūqꝫ verboꝝ
recipiūt amplius succēdunt. ymber eñ deliciarū suc
cendit luxuriā: ymber diuitiarū auariciā. ymber dul
ciū verboꝝ iracūdiā. Et ideo ymber diuine mie ab eis
contēptus in eis excitabit ardoris eterni violentiam.
Esa.lxv. Isti fumus erunt in furore meo ignis ardens
tota die. Et hoc sufficit.

A **Area.** Nota ꝙ area idē ē ꝙ platea nō pauimēta
ta. nec strata. circa domos posita. excutien
dis frugibus oportuna. Notare ergo possumus qđ
est Area.

Exterioris opulentie.
Interioris conscientie.
Utilioris residentie.
Penalioris violentie.
Superioris excellentie.
Inferioris pestilentie.

Est dico area opulētie exterioris. Joel.ij. Implebūtur
aree frumēto. Et talis area est distribuēda ꝛ pauperi
bus cōicanda. Nume.xv. De cibis vrīs sicut de areis
primitias separabitis. Itē est area cōscientie interio
ris. Ista est eñ area areuna qđ interpretat lumē vel il
luminatio grē. i qua a dauid fuit ad vocē angeli alta
re cōstructū: sicut dr.ij. Reg.xxiiij. Cōstitues altare in
area areuna iebusei. Et in qua a salomone fuit postea
tēplū edificatuꝫ.ij. Paral.iij. Cepit edificare salomon
domū dñi in hierl'm in mōte moria in loco quē para
uerat dauid in area ornā iebuzei. Qr reuera in area or
nā. i. in cōsciētia viri iusti grā ꝛ sciētia illuminati: con
stitui debet deuotionis ꝛ charitatis. ꝛ tēplū totius ho
nestatis ꝛ sanctitatis. Ideo xp̄s videt dicere cuilibet il
lud.j. Parali.xxj. Da mihi locū aree tue. vt edificē dño
altare. Itē ē area religiōis vel ecclesie seu residētie vti
lioris. Ista est eñ area q̄ dꝫ inhabitari: qr. s. extra eam
nō est salus. Area inest: q̄ debet expurgari: qr feces vi
cioꝝ nō debēt ibi esse. Area insuꝑ q̄ debet ventilari. i.
examinari. vt scꝫ bona grana. i. boni viri retineant. ma
li ꝟo excutiant. Est dico in ista area fideliū habitatio.
Esdre.ij. Sedit ois multitudo in area tēpli. Itē est ibi
vicioꝝ expiatio. Mat.ij. Permundabit areā suā. Iteꝫ
ibi est bonoꝝ ꝛ maloꝝ discussio ꝛ segregatio. qđ potis
sime fiet in die iudicij. Uñ Luc.iij. dr de xp̄o. Qđ venti
labrū in manu sua ꝛ ventilabit areā suā ꝛ cōgre. trit. in
horreū suuꝫ: paleas aūt cōburet igni inexting. Ista est
ergo area residentie vtilioris. Itē est area violētie seu
turbulētie penalioris. s. mundus qui est area vbi conti
nue laborat. Hiere.lj. Filia babylonis quasi area tritu
re. Ista est area q̄ tota fuit madida. vellus ꝟo solūmō
fuit siccum qr. s. totus mūdus madefactioni carnalita
tis fuit subditus preter vellus Gedeonis. i. preter vir
ginē gloriosam: q̄ ab omni vicio fuit sicca. Ista est area
ex qua mali per mortē rapiunt: ꝛ inde per turbinis vio
lentiā exportant. Osee.xiij. Erūt sicut puluis turbine
raptus ex area ꝛ sicut fumus de fumario. Itē est area
pestilētie inferioris. s. area inferni. de qua dr Dañ.ij.
cōtrita sunt pariter testa. es. ferrū: argētum ꝛ auruꝫ. ꝛ
redacta in fauillā estiue aree. q. d. Oēs mundane diui
tie ad nihiluꝫ cōputantur: qñ ad fauillā estiue aree. i.
ad incendiū aree inferni cōparantur. Itē est area emi
nentie superioris. s. area paradisi: de qua xp̄s pro quo
libet beato pōt dicere illud Cantico.vj. Dilect⁹ meus
descēdit supple per mortē in hortū suū ad areolaꝫ aro
matum vt lilia colligat. Sufficit de area.

Arescere. Ariditas. Cū ariditas si A
gnificet humo
ris defectuꝫ. possumus notare moraliter: ꝙ sicut mul
tiplex est humor sic i scriptura multipliciter ariditas
inuenitur. Inuenit eñ ariditas. Paupertatis quā de
bes tolerare. Abstinentie ꝛ puritatis: quā debes ꝓcu
rare. Indeuotionis quaꝫ debes tēperare. Senectutis
quā debes honorare. Mortis ꝛ aduersitatis: quaꝫ de B
bes formidare. ¶ Est igit Ariditas seu arescentia letā
ter toleranda. s. ariditas pauꝑtatis: qr videlicet sicut
videmus ꝙ multa sunt que plus valent sicca q̄ͣ humi
da. arida q̄ͣ virētia: sicut patet de speciebus. s. de zinzi
bero ꝛ cynamomo q̄ plus redolēt sicca q̄ͣ viridia. Sic
vere sepe fit ꝙ multis plus ꝓficit pauꝑtas ꝛ terreno
rum bonorū ariditas ꝛ sterilitas q̄ͣ ꝓsperitas vel vber
tas. qr. s. multi sunt qui in ariditate paupertatis virtu
tibus solent fragrare. q̄ tamē si humidi ꝛ diuites eēnt
possent vermibus viciorum corrumpi ꝛ fame redolen
tiam nō habere: talis ergo ariditas paupertatis debꝫ
amari: ꝛ patienter ꝛ lete tanq̄ͣ res vtilis tolerari. vnde
pauperes debent regratiari deo dicētes illud p̄s. Qui
cōuertit mare in aridam. in flumine pertransibūt pe
de ibi letabimur in ipso. ¶ Secundo dico ꝙ est aridi C
tas procuranda scilicet ariditas abstinentie. Res eñ
aride melius conseruantur q̄ͣ humide. et ideo fenum
et palea soli exponitur vt humor superflu⁹ desiccetur
vt sic melius a putrefactione seruetur. Sic vere caro
nostra melius preseruatur a putredine viciorum: si ꝑ
abstinētiam arescere compellatur: ꝛ si soli. idest tribu
lationum ardoribus exponatur. Cōstat enim ꝙ terra
arida ꝛ arenosa melius solet aquam habere. Sic vere
vir abstinens ꝛ marcidus: et ab humore carnalitatis
aridus melius solet aquam gratie ꝛ scientie exhaurire
figura Ezec.xxxvij. Ubi ossibus aridis dicitur sic. Os
sa arida audite verbum domini: sequitur. Introducaꝫ
in vos spiritū et viuetis: et dabo super vos neruos: et
succrescere faciam in vobis carnes ꝛ cutem ꝛc. quia re
uera constat: qđ illi qui sunt per abstinentiaꝫ aridi. spi
ritumsanctum magis sunt apti recipere per gratiam
viuere. et neruis charitatis ligari. carnibus fluide pie
tatis rigari: et cute recētis honestatis velari. Ideo be
ne dicit dominus. Esaie. quadragesimoquarto. Effun
dam aquas super sitientem et fluenta super aridam.
Et dauid abstinens et squalidus de seipso dicebat in
p̄s. Ego sicut fenum arui. Hec est igitur ariditas pro
curanda. ¶ Tertio dico ꝙ est ariditas temperanda: ꝛ D
etiam irriganda scilicet ariditas cordis q̄ nihil aliud
est quā indeuotio et defectus humoris gratie. quia scꝫ
sicut videmus: qđ arbor eradicata propter defectum
humoris arescit et penitus sterilescit. Sic vere cuꝫ q̇s
per peccatum adeo eradicatur. statim per indeuotio
nem solet arescere: et fructibus bonorum operum va
cuatur. Figuratus in ficu maledicta: de qua dicitur
Mar. vndecimo. Rabi ecce fic⁹ cui maledixisti aruit
Et illud Esaie decimoquinto. Aruit herba: defecit ger
men. viror omnis interijt. Ista potissime sunt contra
hypocritas: qui humore gratie carent: et ideo viror
sue ficte perfectionis faciliter arescit quapropter scri
ptura comparat tales scirpo vel carecto: que est her
ba lateraliter scindens in locis paludosis crescens: et
sine aqua faciliter exarescens. Unde Job. octauo. Nū
quid viuere potest scirpus sine humore. aut carectuꝫ
viuet sine aqua. cuꝫ adhuc sit in flore nec carpatur ma
nu ante oēs herbas arescit. Sequitur. Sic species hy
pocrite peribit. Cōstat eñ ꝙ hypocrite sunt scinden
tes. i. detractores et iniuriosi. sunt etiam carnales et
paludosi. Et ideo nō mirū si sint aridi et virtutibus pe
nuriosi. p̄s. Tāq̄ͣ fenū velociter arescēt ꝛ tāq̄ͣ olera her
barū cito decidēt. Ista ē ergo ariditas tēperāda. Exo.
quarto. Accipe aquaꝫ de flumine et effunde super ari
dam. Et

dam. Et nota q mali sunt aridi in omni sui parte. s. in corde p indeuotionē. ps. Aruit cor meum. oblitus sum comedere panē meū. Manus p eneruationē & ineptā operationē. Mar. iij. Erat hō in synagoga habēs manum aridā. Lingua per ineptā locutionē. Esa. xlv. Lingua eorū siti aruit. Ossa per incōstantie remollitionē.
E ps. Ossa mea sicut cremiū aruerūt. ¶ Quarto dico q est ariditas miseranda. i. senectutis de qua Job. vij. Induta est caro mea putredine & sordib⁹ pulueris: cutis mea aruit & cōtracta est. Ligna em̄ arida citius franguntur. Sic homines senes facilius naturaliter moriuntur. ps. Mane floreat & transeat. vespere decidat in
f duret & arescat. ¶ Quinto dico q est ariditas formidanda. Et ista est ariditas mortis & etiā tpalis & eterne aduersitatis. Sicut em̄ quotidie videmus. diuites arescunt prosperitatē pdendo. Et. xl. Uentus flauit in eos et aruerūt. Mortales arescūt: corpus per mortem amittendo. ps. Aruit tanq̄ testa virtus mea. & lingua mea adhesit faucibus meis: & in puluerē mortis deduxisti me. Peccatores arescūt: mortē eternā incurrendo vnde de peccatore exponit illud Mar. ix. Ubicūq̄ spiritus. i. demoniū apprehēderit eū. allidit eū & spumat et stridet & arescit Seqtur. Et frequēter i ignē & aquā misit eū vt eū pderet. Constat em̄ q peccator in inferno demonibus subijcitur: tribulationibus alliditur. stridet p desperationem. arescit per tristiciā & desolationē: spumat p malorū verborū emissionē. In igne ponit p eternū ardorē. in aqua submergit: p laboriosum sudorē vel per lachrymosum fluorē ibi em̄ erit fletus & stridor dētium: q: sicut dr̄ Job. xxiiij. Ad ardorē nimiū transibūt ab aquis niuiū &c. Et breuiter q̄cquid peccator in ista vita habet viroris & amenitatis: humoris & voluptatis. valoris & autoritatis: vigoris & prosperitatis. totū in inferno siccat & perit & totū anni hilat & arescit. vn̄ Jo. xv. De pctōre nō ferente fructū dr̄. Qd mittet foras sicut palmes & arescet: & in ignē mittet vt ardeat. Et ista de arescere sufficiūt. vide ifra. de Societate.

A **Argentum.** gratia breuitatis dupliciter in scriptura accipit Argentū. Accipit em̄ materialiter. & moraliter. Materialiter signat diuitias tēporales. sicut dr̄ Actu. iij. Argentū & aurum nō sunt mihi. qd aūt habeo hoc tibi do. Moraliter signat psonas virtuosas morales & spūales. Prouer. x. Argentū electū lingua iusti. ¶ Dicamus ergo q est argentum qd debemus habere. Et est argentū qd debemus horrere. Argētum qd est habendū signat morū p fectionem: q: charissimi per argētum in scriptura intelligitur vir perfectus. Est em̄ argentū metallū albū purum: sonorū: balsami potissime seruatiuum: & virtutis in iaspide iuuatiuū. Nā fm̄ Isido. in vase argēteo balsamus optime cōseruat: & iaspis si argēto societur virtus sua vigorat. Reuera talis est vir perfectus: q: vere talis est albus per castitatē & pudiciciā. Purus per innocentiā: sonorus per eloquentiā: balsami qui summe redolet seruatiuus: per bone fame redolētiā: iaspidis sibi adiūcti. i. suorū sociorū & vicinorū iuuatiuus: p pietatē & beneficientiā. Et ideo de viro argenteo puro innocēte: cādido atq̄ casto pōt dici illud Prouer. xxv. Aufer rubiginē de argento & egredietur vas purissi. de argentea etiā eloquentia dr̄ in ps. Eloquia dn̄i eloquia casta. argentū igne examinatuz. Exponamus ergo de argento. i. de viro perfecto illud Can. iij. Colūnas ei⁹ fecit argenteas. Reclinatoriū aureū. In quibus verbis ostenduntur tres cōditiones argenti: q̄ debent esse in quolibet viro iusto. Argentum enim habet.

Soliditatē. Colūnas.

Ductilitatē. Reclinatorium.

B Luciditatē. Aureum.

Sic vere si volumus eē perfecti nos debemus habere soliditatē perseuerantie. Colūnas. Ductilitatē obedientie: q: debem⁹ ad voluntatē prelatorū reclinari. Reclinatorium inquid. Luciditatē clare scientie: q: debemus esse aurei. Habeamus stabilē firmitatē. ductilez volūtatē: nobilē claritatē. Sit igitur in nobis permanentia stabilis. Colūnas. Argētum em̄ est metallū naturaliter solidū atq̄ firmū. qd non faciliter scindit vel cassatur. Sic vere nos debemus esse per veritatē constantie & perseuerantie solidi stabiles atq̄ firmi: ita q nullo mō per aliquod pctm̄ debemus faciliter deficere vel perire. Nā sicut argentū in igne pbatur: & si sit purū non ibi cōsumitur sed purgat & solidatur. Sic vere igne tribulationis debemus sustinere. & ibi per constantiā sustinere: & per impatientiā & imperseuerātiā non deficere. nec a bono desistere vel cessare. ignis em̄ idest tribulatio non debet esse argenti. i. viri iusti constantis & stabilis cōsumptio: sed pbatio. q: s. sicut argentum si sit purū colorē & albedinem nō solet in igne mutare: imo albū de igne examinatur purgat atq̄ probatur. ps. Probasti nos de⁹ sicut exa. argē. Talis autē constantia fuit in mucio qui manū volūtarie in igne tenuit fm̄ Tytūliuū. Talis fuit i Laurētio: q̄ in igne tyrānū derisit. Talis fuit in tribus pueris quos ignis non lesit sed clarificauit. Et talis cōstantia ondit cū dicitur: q nos debemus habere colūnas. q̄. s. denotāt fortitudinis atq̄ cōstantie firmitatē. Et de hoc Eccli. xxvj. Colūne aurec sup bases argēteas. et pedes firmi sup plātas stabilis mulieris. Talcs potissime colūnas debet hr̄e ecclesia: q: vere ecclesiastici prelati qui sunt eius colūne spūales. eo. s. q totū pondus diligentie et regiminis pastoralis eis incūbit: debēt esse aurei p sapientiā: argentei per eloquētiā. debēt esse bases. i. sustentatio aliorū per beneficētiā. debent esse firmi et stabiles: p constantiā: debent esse mulieres: per clemētiā Sed pcerto charissimi multi nō sic: q: vero charissimi in multis colūnis ecclesie nō est hodie firmitas. nō stabilitas sed fragilitas. Nō cōstantia sed imperseuerantia. Et ideo isti similes nō sunt argēto vero: immo argento viuo. qd nullā habet soliditatē vel firmitatez immo est naturaliter mobile q semp currere nititur. et cōtinue labit & mouetur. In igne etiā non durat. Immo si in igne ponitur statim euaporat & resoluit. et in fumū & nihilū euanescit & eliquat. Sic vere multi sunt hodie & in ecclesia & in mundo ita mobiles: instabiles et infirmi: q in vno pposito bono & firmo nequeūt residere: sed continue de desiderio ad desiderium. de virtute ad viciū. de beneficio ad beneficium satagunt currere vel transire. Uix em̄ pn̄t inuenire statū aut locū qui eis sufficiat. Et ideo tales non habent pedes stabilis mulieris. immo sunt sicut illa fatua mulier que erat garrula & vaga. quietis impatiens & non valēs in vno loco cōsistere. Prouer. vij. Isti etiā si in igne alicui⁹ tētationis vel tribulationis ponūtur. ibidē nō subsistūt immo statim resoluūtur per imbecillitatē. euanescunt per pōpositatē: deficiūt & annihilant p desperationez impatientiā & iniquitatē. Ideo de tali argento dr̄ Hie. vj. In igne cōsumptū ē plumbū. argentū reprobum vocate eos qm̄ dn̄s pijciet illos. Nō sic charissimi nō sed simus argentū solidū. i. cōstantes & perseuerātes & habeam⁹ stabilē firmitatē. Colūnas inquit. Exo. xxxviij. Colūnas vesties argento. i. viros iustos & maxime ecclesiasticos & platos indue cōstātie fulcimēto. ¶ Secundo debemus habere si volumus esse argentei & perfecti ductilē voluntatē reclinatoriū. Sicut em̄ argentum de sui natura est ductile. malleabile & in diuersas figuras fabricabile & cōuertibile. Sic vere nos debem⁹ esse ita ductiles & tractabiles per virtutē obedientie: q artifex noster. s. deus vel prelatus ad volūtatē nos debet fabricare: castigare: cōuertere & mutare. Nūe. x. Fac tibi tubas argenteas ductiles. quod ondit cum dicitur. Reclinatoriū: qd dicit a re: qd idem est q iterum & clinare: qd est flectere & curuare. ad denotandū q ad voluntatē prelatorū nostrorum debemus clinare. flectere & nos diuersimode humiliare & curuare: et non semel solum. immo iterū & iterum. Hester. xv. Lassa super ancillam reclinauit caput. Luc. ij. Reclinauit puerū in presepio. Quod reuera est cōtra multos qui

ita sunt duri ceruicosi abstracti: ꝓterui ꝙ nec deo nec ecclesie vel ꝑlato volūt obedire. curuare. flectere vel clinare: similes leoni cuius collum est inflectibile ꝛc. Sicut. s. Argentū enim verū ꝛ etiā quodcūꝗ metallū si argentū viuū sibi adiungit frangibile efficitur. Sic vere q: isti argentū viuū. i. mūdi diuitias in cordibus suis viuere permittūt: ideo nō obediētes sed faciliter frāgibiles ꝛ impatiētes fiūt Ezech. xxij. Scoria argēti facti sunt. Non sic charissimi: sed pro deo habeamus nobilē claritatē Aureū inqt. Sicut em̄ argētū naturaliter ē lucidū atꝗ clarū. Sic nos spūaliter debem⁹ esse clari ꝛ lucidi ꝛ hoc interi⁹ ꝑ sapientiā ꝛ discretionē ꝛ exteri⁹ per apparentiā honestatē ꝛ bonā cōuersationē. Et hoc ōndit cū dicit. Aureū. q: s. res aurea inter ceteras res inferiores magis fulget ꝛ splēdet ad denotandū ꝙ per sapientiā interius ꝛ ꝑ apparentiā exteri⁹ debem⁹ splēdere ꝛ corā deo ꝛ hoibus relucere: ꝛ sic de nobis poterit dici illud. iij. Regū. vij. Fecit Salomon altare aureum mensam aureā ꝛ cādelabra aurea: Ubi nota ꝙ ad hoc ꝙ possimus habere spūalem claritatē nos debem⁹ habere cultū deitatis q: debemus esse altare: vbi s. tota liter deus. fontē pietatis. q: s. nos debemus esse mē sa. que s. recreat esuriētes: Itē lumen veritatis. q: s. debemus esse candelabra aurea. que. s. illuminant domū et rerum veritatem ostendunt: Et sic de tali argento siue auro poterit dici illud. ij. Parali. j. ꝙ Salomon ꝑbuit in hierusalem argentum ꝛ aurum quasi lapides Sic igitur patet ꝙ nos debemus habere.

Claritatis luciditatem. Aureum.
Uoluntatis ductilitatem. Reclinatorium.
Firmitatis stabilitatē Colūnas argenteas.

Adhuc nota ꝙ per argentū in scriptura intelligunt diuitie tēporales. Et istō argētū charissimi ꝓcerto nos debem⁹ vilipēdere ꝛ horrere. Argētū enim dicit quasi ardens gentē. ad denotandum ꝙ mundi diuitie suos ardent cruciant ꝛ sollicitant possessores scilicet

Per laborem qui est in acquirēdo.
Per timorē qui est in conseruando.
Et per dolorē qui est in amittendo.

Et hoc idē dicit quidā poeta. Diues diuitias nō cōgregat absꝗ labore. Non tenet absꝗ metu. nō ꝑdit absꝗ dolore. Est igitur in acquisitione labor: in seruatiōe timor: in amissiōe dolor: Et ideo ipsi merito debēt vilipēdi abhominari ꝛ horreri. De tali argēto dicit Esa. j. Argētū tuū versum est in scoriā: vinū tuū mixtū est aqua Ubi nota ꝙ diuitie sunt horrende: quia carent.

Stabilitate. Uersum est.
Nobilitate quia dicuntur scoria.
Iocunditate q: mixte sunt aque s. tribulationis

Habēt ergo diuitie nobilitatē instabilē. Uersū est. Sicut en. m videmus ꝙ niues ꝙ diu apparent sunt delectabiles atꝗ pulcre: ꝛ intantū oculos ad sui aspectū attrahūt ꝙ visū disgregāt. distrahūt atꝗ ledūt. faciliter tamē resoluūtur ꝛ ad nihilū ꝯuertunt Sic diuitie ꝙ diu durāt multū placēt ita ꝙ oculū cordis per vana desideria distrahūt: sed finaliter ꝛ facillime perdunt ꝛ ad nihilū cōuertunt: Uersum est inquit Et sic possunt dicere earū possessores illud Job. xxx. Uersū est in luctū cythara mea. Tale argentum non amauerunt sancti. q: scilicet nullam habebāt durabilem firmitatem. Esay. xiij. Congregabo super eos medos qui argentum non querant nec aurum velint. Carent ergo stabilitate Secundo carent nobilitate scoria. Quia vere diuitie feces ꝛ scorie reputantur a sanctis viris. Phil. iij. Omnia arbitratus sum tanꝙ stercora. Sapi. vij. Tanꝙ lutum estimabitur argentum. ꝛ Prouer. xxvj. Quomodo si argento sordido ornare velis vas fictile. Argentū nō erat alicuius precij in hierusalem. ¶ Tertio carent iocunditate quia vere vinum mundane prosperitatis semper est mixtū cū aqua alicuius laboris desolatiōis ꝛ aduersitatis: Dederūt ei bibere vinum felle mixtum. Soph. j. Argētum eoꝝ ꝛ aurū eorū nō poterit liberare eos in die ire. Et hoc de argento sufficit.

Arguere.

Idē est ꝙ corrigere: reprehendere: castigare: emendare. Circa qd̄ nota. ꝙ castigare seu arguere ꝑtinet principaliter ad prelatum: predicatorem: iudicem: magistrum vel etiam ad parentes. Prelat⁹ em̄ ꝛ iudex debet arguere subditos Predicator auditores. Magister discipulos. Parētes filios. Sicut em̄ aquila teste Pli. rostro ꝛ vnguibus ꝑcutit atꝗ pūgit pullos vt de nido cōpellat exire: atꝗ victum querere ꝛ volare. Sic vere prelat⁹: predicator: iudex: magister: ꝛ pater debēt suos filios. i. inferiores ꝛ discipulos et auditores ꝛ subditos rostro. id est vbis. vnguibus id est verberibus pungere arguere. corrigere. castigare: vt sic ad exeundum nidum carnalitatis et voluptatis: et ad querendū victū gratie deuotionis ꝛ veritatis. et ad volandū per contemplationem ad altitudinem eterne felicitatis ipsos possit cōpellere instruere et docere. inducere et animare et in cūctis bonis actibus et operibus instruere et informare. Et sic etiā facit deus. q: ipse nos arguit per scripturam cōmouendo et per mundi tribulationes quasi cum violentia cōpellendo. Et ideo cuilibet tali d: ij. Thimo. iiij. Argue. obsecra. increpa. in omni patiētia ꝛ doctrina. In quibus verbis ostenditur ꝙ omnis correctio seu argutio debet fieri.

Cum concussiua seueritate. Argue inqt. Increpa.
Cum allectiua benignitate. Obsecra inquit.
Cum dilatiua maturitate. In omni patientia.
Cum discussiua sagacitate. Et doctrina inquit.

Sit igitur in maiorib⁹. Iusticie seueritas concussiua Clemētie benignitas allectiua. Sciētie sagacitas discussiua. Prudētie maturitas dilatiua. Habeat igitur quilibet superior exēplo dei iusticie seueritatē. Argue Increpa Corpora q̄ sunt alijs superiora: sunt vt cōiter seniora ꝛ in suis qualitatibus seueriora asperiora et excellentiora. Istud patet de igne inter elementa. De sole inter planetas. De leone inter bestias et animalia. De aquila inter volatilia. Ignis enim suo ardore sol suo calore. leo sua audacia aquila sua seuicia et crudelitate. alia sibi subdita corpora antecellunt. Sic vere charissimi in moralibus illi qui sunt superiores ꝛ maiores debent esse per correctionem ꝛ iusticiā alijs fortiores: seniores: ꝛ seueriores: vnde ꝓ certo isti debēt eē ignei per rigorem. Solares per ardorē: leōes per asperitatem. aquile ꝑ seueritatē. Sit igitur in prelatis ꝛ in maiorib⁹ ignis ꝛ ardor correctiōis. Sol atꝗ splendor cognitionis. leo vigoris ꝛ cōstantie. Aquila rigoris et audacie. Debet em̄ esse prelatus igne⁹ in corrigendo. solaris in cognoscēdo: leoninus in ꝯstantia. aquilin⁹ in audacia. Et ꝓ certo subditos difficiles atꝗ peruersos cuiuscūꝗ status existant debet ſm rigorē iusticie castigare ꝛ arguere ꝛ increpare ꝛ corrigere: ꝛ audacter seueriter ꝛ constanter cōtra eos militare: q: sicut de leone d: Prouer. xxx. Leo fortissimus bestiarū ad nulli⁹ pauebit occursum. Et hoc ōnditur qn̄ d: Argue increpa. De hoc in ps. Increpa feras arūdinis. cōgregatio thaurorū in vaccis populoꝝ. ¶ Ubi nota quattuor genera hoīm peruersorū qui debēt argui ꝛ reprehēdi. increpari ꝛ vilipendi. s. seuientes crudelitatibus. Feras. Innitentes prosperitatib⁹. Arundinis: inquit. s. diuites ꝛ auaros: qui in baculo arundineo egypti. i. in mūdi fragili prosperitate confidunt. Item Combinatos per malignitatē. Congregatio inquit. Inclinatos ad carnalitatem s. illos qui semper volunt esse cum vaccis populorum. i. cū mulierib⁹. Sit igit in talibus iusticie seueritas. Sed nota ꝙ ista seueritas debet esse iusta quia s. non debet excedere per crudelitatē nec debet remitti per tepiditatem. Quod est contra multos qui nesciunt tenere medium: quia aut nimis acriter puniunt scilicet excoriando: exigendo et rapiendo et subditos per violentiam affligendo: aut nimis tepide arguunt. malefactoribus prece vel precio indulgendo: ꝛ tyrannos et iniquos inuadere non audendo. Isti sunt similes illi fōti de quo dicit Ouidius. ꝙ sol pater suus

suus fecit eum aurigam curruum suoꝝ. Sed qꝛ nimis
erat iuuenis nesciuit eũ tenere in medio cursu immo
aliqñ ducebat nimis alte ⁊ tunc cõburebat celũ ⁊ stel
las. Aliqñ declinabat inferius ⁊ tunc cõburebat terrã
⁊ herbas intm̃ ꝙ quasi totũ mare desiccauit: ita ꝙ ter
ra afflicta clamauit ad Jouẽ vt huiusmodi aurigã de-
poneret ⁊ auferret. Sic vere fit hodie loquendo spiri-
tualiter. Nã vere sepe accidit: ꝙ sol iusticie christus cõ
mittit hodie filijs suis .i. mũdi principib⁹ ⁊ prelatis re
gimen currũũ suoꝝ .i. prelaturã ⁊ regimen ecclesiarum
conuẽtuũ. patriarũ ⁊ villarũ. Sed vere multi sunt qui
nesciunt tenere mediuȝ. Aliqñ em̃ nimis eleuantur ꝑ
superbiã ⁊ elationẽ: ⁊ tunc non formidãt affligere: im-
petere ⁊ arguere celũ ⁊ stellas: nobiles ⁊ potentes per
indiscretã presumptionem qꝛ .s. vix habent tales sociũ
vel vicinũ: quin eum velint affligere. ⁊ iure vel iniuria
impugnare infestare: deponere vel generare. Hiere.
xlix. Superbia cordis tui extulit te. heu de⁹ quot sunt
hodie tales fatui principes: balliui: iudices ⁊ prelati:
qui per superbiã neminẽ reuerent: immo etiã vltra ꝙ̃
possunt furere ⁊ seuire nituntur. de quib⁹ Esa. xvj. dr̃.
Uidim⁹ supbiã moab. supb⁹ est valde: qꝛ valde supba
est eius arrogantia plus ꝙ̃ fortitudo eius. Isti etiam
nimis appropinquãt inferius ad bona mũdi per aua
riciã: ⁊ tunc vere isti ꝑ se ⁊ malos familiares cõburunt
et affligunt ꝑ rapinas exactiões. impositiões ⁊ vexati
ones terrã sibi subditã. ⁊ herbas ⁊ arbores .i. mulieres
et homines quib⁹ presunt intantũ em̃ terrã ⁊ patriaȝ
suã desiccãt: depauperãt: cõsumũt. ꝙ totũ mare ⁊ totã
substantiã temporalẽ sibi subtrahũt atqꝫ bibũt: ita ꝙ
eos clamare ad iouẽ lugere ⁊ plãgere faciunt ⁊ cõpel-
lunt Ideo talibus dr̃ Esa. xiiij. Tu terrã tuã disperdidi
sti. tu populũ occidisti. Et Job. xxiiij. dr̃ de ciuitatibus
fecerũt gemere. Heu charissimi non sic: nõ habeam⁹
seuicie crudelitatẽ: sed debite iusticie seueritatem. Uñ
Greg. Sit em̃ amor nõ emolliens: sit rigor nõ exaspe-
rans: sit zelus nõ immoderate seuiẽs: sit pietas nõ pl⁹
D ꝙ̃ expedit parcẽs. Habeamus igit̃ iusticie seueritateȝ
argue increpa. ¶ Scd̃o debet habere p̃latus clemẽtie
benignitatẽ. Obsecra inquit. Uirga quãto i arbore est
altior tanto naturaliter est gracilior: mollior ⁊ flexibi
lior. Sic vere homo quãto in arbore huius mũdi vel
ecclesie altiorẽ gradũ obtinet: tanto debet eẽ gracilior
per humilitatẽ: ⁊ flexibilior per benignitatẽ: qd̃ ostẽ
ditur cũ dr̃. Obsecra. Quia vere prelatus vel iudex nõ
semper debet rigidus apparere: immo qñqꝫ ꝓm perso
nas cũ quibus agit debet mãsuetudinẽ tenere: et sub-
ditos suos benigniter ad bonũ inducere. ⁊ obsecrando
ipsos dulcit̃ castigare: dicẽs .j. Pet. ij. Obsecro vos tã
ꝙ̃ aduenas ⁊ peregrinos abstinete vos a carnalib⁹ de
siderijs. Nã aliqñ in personis duris: obstinatis: plus
facit benignitas ꝙ̃ seueritas: plus dulcedo ꝙ̃ acedo:
plus clemẽtia ꝙ̃ iusticia. Sicut em̃ adamas lapis est
durissimus q̇ nec ferro nec calibe potest frangi. qui tñ
modico hyrci sanguine frangitur ⁊ cassat̃ vt dicit Isi.
lib. xvj. ca. de cristallis. Sic vere multi sunt duri ⁊ ob-
stinati: ita ꝙ nec ferro nec calibe .i. ali q̃ tribulatiõe vel
duricia possunt cõuerti vel domari q̇ tamẽ si sanguis
calidus dulcis pie ⁊ benigne monitionis ⁊ inductiõis
eis adhibeat̃: statim frangũtur ⁊ cõterũtur: penitent
et emendant. Bene ergo dicit obsecra. Quod reuera
est cõtra multos qui nulli delinquenti volũt parcere:
nulli indulgere: nulli subuenire: cum nullo misericor-
diter agere: sed vsqꝫ ad vltimum cum potentia cõtra
omnes crudeliter deseuire. Et ideo faciunt homines
obstinare ⁊ desperare ⁊ subuerberare. Tales figuran-
tur in roboam. iij. Regum. xiij. ⁊. xij. Qui quia rigorem
noluit petenti populo remittere: necesse habuit regi-
men amittere. Contra istos loquitur supra epistolam
ij. Thimo. iij. Nihil furioso scelerius preceptore. qui cũ
ad oẽs esse debeat mansuetus: econtrario toruo vul-
tu. trementibus labijs: rugata fronte: effrenatus cum
conuicijs facie commutata. cum clamore perstrepit: ⁊
errantes non tm̃ a bono retrahit. immo sua seuicia ip
sos in peccatorum foueam p̃cipitat atqꝫ mergit. Non
sic charissimi pro deo sed habeat superior clemẽtie be
nignitatem. Obsecra inquit. ¶ Tertio debet habere E
superior prudentie maturitatem. In patientia inquit
Nam charissimi hodie necesse est: ꝙ prelati ⁊ superio
res sint prudentes ⁊ maturi patiẽtes ⁊ dissimulantes
et sub dissimulatione multa transeuntes: locum scȝ et
tempus exequende iusticie expectãtes. Amos. v. Pru
dens in tempore illo tacebit quoniam dies mali sunt.
Sicut enim aquila cornicem post se clamantẽ diu dis
simulat ⁊ supportat. ⁊ ac si non videret de ea parum cu
rat: tamen finaliter cum locum suum inuenit. ipsaqꝫ
clamare non omittat: eam vulnerat percutit atqꝫ ne-
cat. vt dicit Isid. ⁊ Pli. Sic prudens prelatus vel supe
rior quicũqꝫ. cornices: idest impios homines impuni-
tos dissimulet: nec eos stati cuȝ peccauerint destruat
vel occidat: sed expectata debita oportunitate si cessa
re noluerint eos percutiat atqꝫ puniat. Ideo bene di-
citur. In patientia. quia sicut dicitur Eccli. ij. Usqꝫ ad
tempus expectabit patiens ⁊ postea redditio iocundi
tatis. Igitur prudentie maturitatem habeat. ¶ Quar F
dico: ꝙ debet habere superior. Scientie sagacitatem.
In doctrina inquit: quia scȝ docte scienter: subtiliter:
et sapienter debet superior discutere: quare qualiter ⁊
quando. debeat hominem arguere ⁊ punire. Sicut em̃
dicit Plini. Leo talis est discretionis: ꝙ quãdo vulne
ratur miro modo attendit se tangentem primo ⁊ con-
tra ipsum lapides vel iacula iacientem ipsumqꝫ pri-
mo impetit et inuadit. Si quis etiam contra ipsum
telum misit ipsum tamẽ non leserit: tunc eum rotatiȝ
corrigit ⁊ prosternit: ipsum tamen al's nõ vulnerat nec
occidit. Et sic leo inter malefactores taliter discernit.
ꝙ consueuit quẽlibet punire ꝓm qualitateȝ criminis
quod commisit. In quo quideȝ charissimi datur supe-
rioribus ⁊ prelatis intelligi: ꝙ inter criminosos: ⁊ suoꝝ
criminũ qualitates discrete dñt discernere: discutere
examiare. ⁊ cognoscere: vt ꝓm ꝙ quẽlibet viderit cõmi
sisse. punitionẽ ⁊ iusticie executionẽ. ⁊ correctionẽ va-
leant adimplere. Doctrina inquit. Et hoc fuit figura-
tũ in lege Exo. xxxix. vbi dr̃. ꝙ sacerdos summus debe-
bat habere ante pectus quoddã paramẽtũ: qd̃ diceba
tur rationale iudicij. in quo scripta erat doctrina ⁊ ve
ritas. Ad denotandũ ꝙ superiores qui sunt alioruȝ sa
cerdotes .i. duces sacri debẽt habere in pectore ⁊ in cor
de sani iudicij discretionẽ. ⁊ verũ intellectũ ⁊ rationeȝ.
doctrine ⁊ scripture eruditionẽ: veritatis ⁊ iusticie exe
cutionẽ. Doctrinã: ergo debet esse doctus instructus:
⁊ informatus: vt sic ei dicat̃ illud Mat. xxij. Magister
scimus: qꝛ verax es ⁊ viã dei in veritate doces. Ut ipse
sit de numero illoꝝ de quibus dr̃. Daniel. xij. Uerũtñ
docti intelligẽt. Et istud ꝓ certo est cõtra multos mo-
dernos iudices ⁊ prelatos qui reuera nõ sunt sapiẽtes
sed ignorantes. Nõ sunt instructi sed destructi. Nõ di
screte iudicãt: sed districte vindicãt. Nõ subtiliter dis
cutiũt: sed crudeliter emẽdas ⁊ munera excutiunt. Et
breuiter non sunt sapientes ad alios gubernandũ: sed
ad eos exheredandũ: heu charissimi non debet esse. qꝛ
vere superior debet habere sapientiã: doctrinã ⁊ sciẽtiã
vt scȝ sicut dictũ est supra inter qualitates criminũ sa-
pienter discernat: ⁊ vt diuersos diuersimode puniat ⁊
castiget. Ad hoc pulcre inducit Petrus Rauenẽsis in
epistola. Exhibe te iohannẽ incestuosis. Mathathiaȝ
apostatis: fornicãtib⁹ fineen: helyã ydolatris. Petrũ
mentientib⁹. blasphemantibus xp̃m. huius enim vite
breuissimus est excursus: finis autem horribilis ⁊ in-
certus. Sit igitur in prelato scientie sagacitas atqꝫ di
scretio: prudentie maturitas atqꝫ dilatio. Clementie
benignitas atqꝫ cõparatio. Iusticie seueritas atqꝫ cor
rectio. Nam charissimi de his omnibus dat nobis ex
emplum ipse deus. Habet enim seueritatẽ. Mat. xxv
Dñe scio quia durus es. Benignitatem. Osee. vj. Mi
sericordiam volui ⁊ non sacrificiuȝ. Maturitatem: qꝛ

patiēter expectat deus nolēs aliquem perire. Sagaci
tatem. q̄ scilicet negocia discutit anteꝙ̄ puniat. Et de
hoc exemplum Gen̄. xviij. De sodomitis de quibus di
cit sic. Descendā et videbo vtruꝫ scelus quod venit ad
me opere compleuerunt. Argue ergo. Obsecra ⁊c.

Ariditas. Uide supra vbi Arescere.

A **Aries.** Nota ꝙ aries signat multipliciter in scri
ptura. Signat em̄ xp̄m redemptorem Ju
stum preceptorem xp̄m propugnatorem. Carnaleꝫ pec
catorem ꝙ significet xp̄m patet. Gen̄. xxij. vbi abraam
occidit ⁊ immolauit arietem herentem cornibus ⁊ sic
ysaac extitit liberatus a morte: q̄ scilicet aries xp̄s cor
nibus crucis heres fuit deo patri immolatus: ⁊ per ei⁹
mortem ysaac idest homo redēptus et liberatus. Exo.
xxvj. Offeret arietem immaculatum de grege ⁊c. Ad
uerte tamen ꝙ iste aries in iudicio percutiet sine mise
ricordia peccatores vermis enim dicitur esse in capite
arietis ipsum mouens ad percutiendum. Et ideo alio
modo dicitur veruex quasi vermē vehens. Sic vermis
iusticie caput. i. menteꝫ xp̄i mouebit ⁊ ad percutiendū
impios excitabit. Danie. viij. Uidi arietem cornibus
ventilantem. et oēs bestie nō poterant resistere. ¶ Iteꝫ
ꝙ significet bonum prelatuꝫ patet. Aries enim est dux
gregis. Habet cornua quibus ferit. Habet lanam qua
induitur ⁊ qua alios tandē induit. Sic prelatus alios
per regimen ducit cornua dignitatis habet lanā virtu-
tum et bonoruꝫ exemplorum induitur qua ceteros. sci
licet subditos tandem vestit. Psalmista. Induti sunt
arietes ouium: ⁊ valles: idest subditi abundabunt fru
mento: Pone si vis figuram Danielis. xiij. Uidi ⁊ ecce
aries stabat super porta vlay qui habebat duo cornua
magna. ⁊ vnum excelsius altero. Quia pro certo super
portaꝫ ecclesiastice dignitatis sunt hodie arietes idest
prelati. presides constituti: quapropter duobus corni-
bus altis idest duplici testamento nouo scilicet excel-
siore alio idest antiquo debent esse muniti. Aduerte ta
men ꝙ in gazaria ⁊ alijs regiōibus aquilonis inueniū
tur magni arietes qui latissimas habēt caudas ad mo
dum rotundi clipei ordinatas: Sic vere hodie fit ꝙ
multi prelati caudas idest familiarium parentum ⁊ ne
potuloruꝫ sequelas habēt ita magnas. ita etiā diuitia
rum pinguedine circumseptas ꝙ quasi horribile est vi
dere. Ad hoc est enim hodie multorum prelatorum cu
ra vt. s. multitudinem secum trahant: et vt in suis eccle
sijs ipsos ꝓmoueāt atqꝫ portent: Ideo breuiter de tali
bus arietibus et eorum sequacibus potest exponi illud
Esaie. lx. Omne pecus cedar congregabitur tibi. arie-
tes nabaioth ministrabunt tibi. Cedar interpretatur
tenebre meror. Nabaioth interpretatur sedens conclu
dens. requiescens ⁊ loquitur ecclesie in figura hierusa-
lem. quia procerto quando arietes nabaioth. i. prelati
quiescentes ⁊ carnales ministrant ⁊ sedent in regimi-
ne pastorali tunc omne pecus cedar. i. omne genus ho
minū tenebrosorū. i. ineptarum ⁊ insufficientium per-
sonarum ibidem per eos aggregatur. Ubi enim fuerit
corpus cōgregabunt ⁊ aquile Math. xxiiij. Si vis com
para tales cerastes serpenti qui nihil habet arietinuꝫ
preter cornua. ⁊ tamen absconso corpore arietem se fin
git ⁊c. sic ponit plinius. Tales sunt isti qui nihil habēt
perfectionis nisi solum cornibus dignitatū muniūtur
quibus seipsis facit et pretendit esse arietes. i. homies
virtuosos. Aries enim dicitur ab ares qđ est virtus cū
tamen in rei veritate sunt serpentes venenosi. i. pecca
tores ⁊ viciosi. Tren̄. j. facti sunt principes eius velut
arietes. non dicit arietes: sed velut arietes ⁊c. ¶ Item
ꝙ aries significet xp̄i propugnatorem. i. martyres ⁊ iu
stos patet. q̄. s. isti more arietum fuerunt occisi et ideo
immolati: ⁊ proprio sanguine rubricati ⁊ contra ydola
tras pugnādo multipliciter oblati: figurati ī operimē
to tabernaculi qđ erat de pellibus arietū rubricatis.
q̄ s. ornamentū tegumentum et operimentum taber-
naculi. i. ecclesie fuerunt ipsi arietes: ipsi sancti marty
res ⁊ pelles eoꝝ proprio sanguine rubricate. Tyranni
em̄ solebāt magnā habere gloriā qn̄ sanctos marty-
res poterant velut arietes detrūcare ⁊ proprio sangui
ne purpurare. Esa. xxij. Ecce gaudiū ⁊ leticia iugulare
arietes. comedere carnes ⁊ bibere vinū. ¶ Itē ꝙ aries
significet carnalē peccatorē: patꝫ: q̄. s. aries est animal
pigue. vn̄. p̄s. Cū adipe agnoꝝ ⁊ arietū filioꝝ basan ⁊c. A

Arma. sunt corporis munimēta ad defensionē
vel inuasionē ordinata. Et p̄nt significa
re in malo ⁊ in bono. In malo signāt.

Potētiā popularē.	Quibus ꝓ certo mali ⁊ im
Substantā tēporalē.	pij ī hoc seculo sunt arma-
Maliciā cordialē.	ti ad bonos impugnādū et
Sciētiam secularē.	inuadendū. Ideo talia ar-

ma sunt abijcienda. vilipēdēda. ⁊ cōtemnēda. j. Mac.
vij. Proiecerūt singuli arma sua ꝓfugerunt. figura. j.
Reg. xvij. vbi dauid cū induisset arma saul que erant
nimis grauia nō potuit sic incedere. ⁊ ideo ipsa expo-
liauit ⁊ dimisit ⁊ cū alijs armis cōtra goliā propera-
uit. Sic vere charissimi arma saul. i. dyaboli: scꝫ que su
perius sunt expressa sunt grauia ⁊ ponderosa: q̄ scꝫ ho
minem deprimunt in infernum. ⁊ ideo talibus arma-
tus et grauatus non potest incedere tute contra goliā
dyabolum: immo primo necesse est ꝙ ista arma ab ef
fectu suo expoliet abijciat ⁊ expellat. j. Reg. xxxj. Expo
liauerunt eum armis suis. ¶ Itē possunt arma signi
ficare in bono: ⁊ signant gratias ⁊ virtutes: merita et B
opera virtuosa: ⁊ spirituales scientias et diuitias qui-
bus homo spiritualiter armatur ad dyabolum impu
gnandum. ⁊ ad se de eius impugnationibus defendē-
dum. et ideo de talibus armis dicitur Gen̄. xxvij. Su-
me arma tua pharetram et arcum: vbi ostenditur ꝙ
debemus habere. Constantiam fortificatiuam. Arma
tua. Prudentiam commemoratiuam. Pharetram q̄
scꝫ continet sagittas. Sic prudentia cogitat de sagit
tis futurarum penarum. Clementiam mentis plica-
tiuam. Arcum. Constantia iaculum excutit. Pruden-
tia de fine discutit. Clementia placat ⁊ ꝑcutit. ¶ Sit
igitur in nobis constantia que mentem roborat. Su-
me inquit arma tua. Sicut enim miles anteꝙ̄ intret
prelium necesse est qđ armis defensiuis optime sit
munitus vt corpus ei⁹ ab aduersarijs iaculis tueatur.
Sic vere anteꝙ̄ homo debeat aggredi hostem dyabo
lum in prelio tētationuꝫ necesse est ꝙ primo accipiat
arma defensiua. roboratiua ⁊ fortificatiua: sicut est vir
tus constantie ⁊ firmitas boni propositi. vt sic in ten-
tationib⁹ non succūbat: et vt fortis et strennuus ap-
pareat. Sume ergo arma tua. Arma em̄ dicuntur ab
armo quia protegunt armum. i. latus. et signant gra-
tias et virtutes que contra diabolū tuentur. Et ideo
docet aposto. Ephe. vj. Accipite armaturā dei vt pos-
sitis stare. Habeamus ergo arma pro capite vbi sunt
sensus. et sic necesse est ꝙ habeamus galeam discre-
tionis que sensus regit et tegit. ad Ephe. vj. Galeam
salutis assumite. Item habeamus arma pro corde et
pectore. Et sic habeamus scutum fidei quod est vnum
et habet tres angulos quia scꝫ fides est de vnitate et
trinitate. Et assumite inquit scutum fidei in quo pos
sitis omnia tela ignea inimici extinguere. Item ha-
beamus arma pro toto corpore: ⁊ hec sunt lorica iusti
cie. Justicia em̄ s̄m Ambro. in sermone. Cōmunis est
virtus. Et sic poterimus per ista arma oībus hostis
iaculis obuiare. Sicut em̄ videmus ꝙ oīa que sūt ha
bent aliqua arma ad sui defensionem. sicut videmus
de ostreis limacibus et cōchilibus que habent quas
dam testas duras ⁊ fortes in q̇bus contra pericula se
recludūt: et sic a nocumētis exteriorib⁹ se defendunt.
Sic vere charissimi quotquot sum⁹. ista arma sp̄ualia
⁊ defēsiua. s. v̄tutē ꝯstātie. fidei ⁊ sapie et prudētie ꝯti
nue dēm⁹ hr̄e vt sic oīb⁹ tētationib⁹ et vicijs possim⁹
efficaciter obuiare ⁊ ab oīb⁹ nos saluare. Nā sicut tur
ris plrib⁹ armis vndiqꝫ vallat vt ab inimicis eā obsidē
tibus tueatur. Sic circa nos debemus habere plures
gratias

gratias ⁊ virtutes vt cōtra obsidionē demonis per arma huiusmodi defendamur: Cāti.iiij. Mille clipei pēdēt ex ea oīs armatura fortiū. et nota ꝙ dicit mille: q₂ vere tot ⁊ tanta arma virtutū debet habere: quot solet hostis iacula fulminare. Nā si iaceat iaculū ſupbie: inueniat clipeum humilitatis: si iaculum luxurie inueniat clipeum castitatis: si iaculum auaricie: inueniat clipeum largitatis ⁊ sic de aliis. vt sic de diabolo possit dici illud Ezech.xxiij. Hasta et clipeo armabūtur ꝯtra te. Heu proh dolor. charissimi quot sūt hodie apud multos talia arma. Mūdi eīm pctōres non sunt armati virtutibus sed criminibus: non gratijs sed vicijs: non bonis operibus sed sceleribus. non sanctitate sed iniquitate. Et ideo plangit hodie Eccl.ij. Reg.j. Perierūt arma bellica: incliti israel flete. Multi eīm sunt hodie armati sicut ceruus cornibus superbie et elationis. Quidam sicut aper dentibus susurrij et detractionis. Quidā sicut leo vnguibus seuicie et crudelitatis. Nā superbe armantur cornibus. ʒach.ij. Hec sunt cornua que ventilauerunt iudam. Naʒ crudeles armantur vnguib⁹.i. manibus pungitiuis et rapacibus Eccl.xxvij. scribitur. Leo venator insidiatur. Nā detractor armatur dētibus. Deu.xxxij. Dentes bestiarū immitā in eos ⁊c. Nā deceptor armaꝉ viri b⁹ et venenis. Et ideo de talib⁹ sic armatis pōt dici illud ps. Filij hoīm dentes eo. arma ⁊ sa. et ling. eo. vt gla. acu. Non sic charissimi nō. sed habeamus arma defensiua gratiarum et virtutū: ⁊ maxime cōstantie. fortitudinis et firmitatis. ⁊ sic inimicis nostris poterim⁹ obuiare dicētes cuilibet ipsoꝝ illud Nume.xx. Nō transibis ꝑ me. alioquin armat⁹ occurā tibi. Sit igitur in nobis cōstantia virtuteʒ roborans. Arma inquit tua. vnde de tali pharetra memorie dr̄.j. Pet.iiij. Cogitatione armamini. ¶ Scd̄o debet esse in nobis prudentia finem cōsiderās: qd̄ ondiꝉ cum dr̄. Sume pharetrā

C Per pharetrā eīm q̄ solet cōtinere iacula ⁊ sagittas intelligitur virtus prudētie q̄ ꝑ cōsiderationē sagittas finaliū tormētoꝝ. s. asperitatē mortis purgatorij. iudicij: inferni. vt ipsa. s. possumus debite precauere. Pharetrā inquit vt de nobis dicaꝉ illud Eccli.xxvj. Pharetram suā aperiet ⁊ accipiet omnē sagittā ¶ Tertio debet esse in nobis clemētia de longe verberās. Arcum inquit. Per arcū eīm q̄ est plicabilis nature ⁊ sagittas longe ꝓijcit cōtra hostes. intelligitur virtus clemētie ⁊ pietatis: q̄ naturaliter est plicabilis atq₃ mollis. ⁊ sagittas suas. i. elemosynas vel bn̄ficia lōge. s. ad pauperes vndequaq₃ mittit cōtra hostē. Arcū inquit. Ideo de quolibʒ nr̄m dʒ dici illud Apo.vj. Ecce inquit equ⁹ albus. ⁊ q̄ sedebat sup eū habebat arcū ⁊ data est ei corona ⁊ exiuit vincēs vt vinceret. Ubi ondiꝉ ꝙ nos debemus habere Carnis puritatē. Equus albus. Mentis pietatē. Habebat arcū. Et sic ex istis habebim⁹ alia duo. s. Cordis firmitatē. Exiuit inquit vincēs. Celi maiestatē. Data est ei corona. Q₂ vere charissimi clementia est quedā spūalis armatura q̄ ꝑ certo purificat: q₂ dat equū albū. i. corp⁹ purū fonificat: q₂ facit vincere glificat q₂ dat coronā glie. Dēm̄ ergo hr̄e arcū. i. flexibilitatē pietatꝭ. Qd̄ ē ꝯtra multos q̄ reuera nō pn̄t flecti ꝑ humilitatē et pietatē similes cuidā serpēti q̄ dr̄ chelidrix qui non pōt flecti ⁊c. Dic sicut supra de arcu primo mēbro autoritatis diuise in fine prime pagine. Non sic charissimi nō: sed rogo ꝙ sit in nobis virtus clementie hostē impugnātis. Arcū. virtus prudentie finē meditantis. Pharetrā. Uirtus cōstantie. menteʒ roborantis. Arma inquit. Sume igiꝉ arma tua pharetrā ⁊ arcū. Et sic poterim⁹ dicere illud Nume.xxxij. Armati ⁊ precincti pergemus ad preliū. Talia eīm arma spiritualia sunt ⁊ nō carnalia.ij. Coꝛ.x. Nō ſm carneʒ militamus: sed ſm spiritum. Arma eīm iusticie nostre sunt carnalia. Ista aūt sunt arma.

Iusticie. Iusticie dico.ij. Coꝛ.vj. Per arma iusticie a dextris ⁊ a sinistris.
Mundicie. Mundicie etiā. Uñ illud predictū.ij. Coꝛ.x. Arma militie nostre sunt carnalia.
Penitentie. Penitentie ꝟo de quibus Rom.xiij. Abijciamus opera tenebrarū ⁊ iduamur arma lucis.
Sapientie. Sap. insup.ij. Mach.iij. Sedebat in equo videbaꝉ habere arma aurea. Talibus ergo debemus eē muniti: vt cōtra hostes sim⁹ cōtinue preparati. sicut ꝑcipitur in scriptura.ij. Mach.xiij. Precepit iudas armatus esse locis oportunis. Et merito. q₂ sicut dr̄ Luc.xj. Cū fortis armatus custodit atriū suū. in pace sunt cūcta q̄ possidet. Uerūtñ multi sunt qui arma spūalia ꝓijciūt: ⁊ sic oīa bona perdunt. vñ.j. Mach.v. Proiecerūt arma sua ⁊ fugerunt. Nota ad hāc autoritatē pn̄t applicari ista themata. Per arma iusticie a dextris ⁊ a sinistris. Induamur arma lucis. Sume arma multa ⁊ ingredere preliū. Apprehende arma ⁊ scutū. Armati ascenderūt filij israel. Armatus occurrā tibi. fortis armatus custodit atriū. Indui te armaturā dei ⁊c. Nota quō Dauid armat⁹ fuit funda ⁊ lapidibus ⁊ baculo cōtra goliā. Infra de baculo: vel de cruce. Nota quomodo mustella armatur ruta cōtra basiliscū. Uide supra. Et sufficit.

Armentum.

Nota ꝙ armenta dicuntur cōgregationes magnoꝝ aīaliuʒ sicut greges pecudum minutoꝝ. Igitur moraliter loquendo per armentum potest intelligi. A

Religio. qua boni congregantur.
Mundus. quo mali combinantur.
Infernus. quo dānati ligantur.

¶ Est enim armentum.
Iustorum.
Malorum.
Damnatorum.

Iusti sunt armentū: qd̄ bn̄diciꝉ Deu.vij. Bn̄dicet dn̄s fructui vētris tui. ⁊ fructui terre tue. frumēto tuo atq₃ vindemie oleo ⁊ armētis. ⁊ Deu.xxv. Benedictus fructus armentoꝝ tuoꝝ. Mali sunt armentū qd̄ maledicitur Deu.xxviij. Maledictus fru. ter. tue. armēta boum tuoꝝ: ⁊ greges ouiū ⁊ uarū. Isti eīm sunt armenta bruta: muta: pinguia: ⁊ carnalia q̄. s. finaliter de mūdi delicijs extrahūtur: ⁊ a carnifice dyabolo spūaliter occiduntur. Abacuc.iij. Absciden de ouili pecus ⁊ nō erit armētū in presepibus. Dānati sunt armentū qd̄ lupis tradiꝉ. i. demonibus in inferno. Uñ Hiere.iij. Greges eoꝝ ⁊ armenta eoꝝ filios eorū ⁊ filias eorū comedit cōfusio. i. infernus ⁊c. Uide infra de Grege ⁊c.

Aromata.

Nota ꝙ aromata que nihil aliud sunt ꝙ species suauis odoris: delicati saporis: medicātis valoris: ⁊ condiētis vigoris. q̄ scʒ sui fragrantia delectāt olfatū: sua dulcedine: reficiunt gustū: sua efficacia eradicāt morbū: sua influētia. condiūt mortuū cadauer a putrefactione ꝑseruantia. A

Pn̄t ista moraliter significare virtutes: ⁊ maxime orationis subfumigiū. q̄. s. bone fame odorē diffundunt. Can.iiij.ca. Odor vnguentorū tuorum sup omnia aromata. Charitatis affectum profundunt.j. Parali.ix. Preerant simile ⁊ vino ⁊ oleo ⁊ aromatibus. Sanitatis medelā refundunt. q₂ scʒ vitiorum morbos curant. Can.v. Messui myrrham meā cū aromantibus meis Constat eīm ꝙ myrrha medicinalis est fragilitatis et corruptionis: horrorē cōfundūt. q₂. s. mortuū nō finūt putrefieri in inferno. Unde de Jacob mortuo dicitur. Gen.l. ꝙ ioseph aromatibus condiuit patrē. Et sequitur. Conditus aromatibus repositus est in locū suuʒ. Constat eīm ꝙ ille mortuus qui aromatibus virtutuʒ conditus fuerit. vermes infernalis miserie nō incurrit: sed incorruptus coram deo semꝑ sistit. Aduerte tñ ꝙ aromata seu spēs aromatice in vasis ⁊ locis clausis debent seruari: q₂ alias fumus ⁊ vapor odoriferus faciliter euaporaret ⁊ sic tota eorum efficacia deperiret Sic vere virtutes debent per humilitatē abscondi nō per iactantiam aut vanitatem publicari. Si enim per inanem gloriā ꝓpalantur: cōstat ꝙ earum virt⁹ ⁊ meritum annullaꝉ. Figura Esai.xxxix. vbi dr̄. ꝙ Ezechias rex iuda cellā aromatū suoruʒ ⁊ vniuersa que inuenta

sunt in thesauris eius ostendit nuncijs regis babylonis. super quo fuit acriter reprehensus: ꝛ ꝙ oīa a babylonijs diripirentur fuit a dn̄o cōminatus. Quia reuera sic est: ꝙ qui babylonijs. i. secularib⁹ ꝛ extrancis cellam cordis sui aperit: ꝛ aromatum thesauros virtutū suarū ipsis per inanē gloriā oīa ostendit meretur pdere: et nullum inde fructū aut meritū reportare. Teste em̄ Greg. Depredari desiderat q̄ thesaurū publice deportat. Sufficit de aromatibus. Uide de incenso ꝛc.

Arrogantia.

Uide de superbia ꝛ plene inuenies.

Ars. Artifex.

A Cum ars nihil aliud ē ꝙ̄ scientia faciēdi vel docēdi aliquid p certas regulas ordinata. Videt ꝙ per artē possumus itelligere in bono significato industriā habituatā ad faciendū bonū. De qua Eccli. xxxviij. Unusq̄sq̄ in sua arte sapiens. i. sapiens et industrius debet esse. In malo ṽo significato industriā faciendi malū. sicut de illo malo rege dicit. ij. Para. xxiij. dr ꝙ malis artibus inseruiebat obseruabat oīa sectabat auguria ꝛc. Breuiter dico ꝙ inuenitur ars.

Temporalis. Uirtualis. Moralis. Temporali vti est cōgruū sicut de paulo legit ꝙ manibus proprijs laborabat. Erat em̄ scenofactorie artis. Act. xviij. ¶ Uirtualis vti est arduū. Ista est ars que non inuenit in babylone. i. in homine peccatore. Apo. xviij. Ois ars nō inuenit in ea. ¶ Morali vti est fatuū. de quo dr Act. viij. ꝙ magus symon multo tpe populū magicis artib⁹ dementarat. ¶ De

B artifice ṽo nota ꝙ ille dicitur artifex qui facit artem vel qui facit arte. idest qui nō casu nec vsu: sed per artē ꝛ sciētiā operatur. Nota ergo ꝙ in scriptura inuenitur artifex.

Summe potentie. Magne prudentie. Uane scientie. Primus est artifex celoꝝ creator. s. ipse de⁹ de quo Sap̄ j. Oim est em̄ artifex: omnē habens virtutē oīa prospiciens. Et pro certo artifex est iste qui scit eligere. qui scit cōstruere. qui scit instruere. Eligere dico. qꝛ scꝫ sicut bonus artifex meliorē eligit materiā in quā agat sic deus meliores eligit pro seipso. Patuit in virgine quā elegit: vt ex ea christū hominē fabricaret. Esa. xl. Forte lignū ꝛ imputribile elegit artifex sapiens. Construere ṽo scit. vnde de ciuitate ecclesie militantis ꝛ triumphātis dr Heb. xj. ꝙ ciuitatis huius artifex ꝛ cōditor deus est. Instruere etiam nouit. vnde Sap. vij. Omniū artifex docuit me sapientia. ¶ Scōs est artifex sui reformator: bonū enim artificium est seipsum scire virtutibus ꝛ morib⁹ ydoneum fabricare: qḋ pertinet ad quēlibet virum iustum vel etiam alios exēplis ꝛ predicationibus cōponere ꝛ formare qḋ pertinet ad predicatores ꝛ doctores figuratos in illis artificibus qui templū salomonis edificauerunt: qꝛ. s. anima propria est templū interius Ecclesia ṽo ꝛ quecūq̄ alia persona est tēplum exteri⁹ j. Cor. iij. Tēplum dei sanctum est quod estis vos. Iō de talibus prudentibus artificibus dr. ij. Para. ij. Mitte mihi virum prudentē ꝛ scientissimū in auro ꝛ argento ere ꝛ ferro. Sequitur. Qui sciat adinuenire prudentē si quid necessariū est cū artificijs tuis. ¶ Tertius est artifex culparū sectator. Et sic artifex potest dici quicū ꝙ malus ꝛ maliciosus homo qui exemplo dyaboli artificiose ꝛ cautelose scit alijs nocere. Unde de dyabolo idest de peccatore dicitur. Osee. viij. Artifex fecit illū et non deus. Et ibidem. xiij. Factura artificum totum est. Et si vis diuersis artificibus applica diuersa genera pctōrum: sꝫ nō psequor sꝫ transeo grā breuitatis ꝛc.

Arx. arcis.

Nota ꝙ arx idē est: ꝙ turris vel summitas edificij seu castri. locus

A scꝫ altior: locus tutior: loc⁹ secretior ciuitatis ad defensionem ꝛ aliarū ciuitatis patriū ordinat⁹. Moraliter ergo loquēdo possū dicere ꝙ in scriptura inuenit arx

Perfectionis. Contēplatiōis. Habitationis. Arx sancte ꝛ mūde pfectiōis est ipsa aia. Ista est em̄ quā dauid idest xp̄s diligit ꝛ i qua sibi habitationē cōstruxit. ij. Regū. v. Cepit dauid arcē syon hec est ciuitas dauid. Ista est em̄ mūdanda a vitijs et et munde tenēda. vn̄. j. Macha. xiij. Mūdauit arcē a cōtaminatiōibus. ¶ Arx alte cōtēplatiōis est militās ecclesia. Un̄ ista dr. Arx syon que interpretat specula: qꝛ deus videt credit ꝛ cōtēplat ibidē. Sed ꝓhdolor. hodie in multis verificat illud. j. Mach. iij. Filij alienigenati erant in arce. ¶ Arx tute habitationis est celi patria. de quo dr Prouer. ix. ꝙ sapiētia. s. increata misit ancillas suas. i. predicatores vt vocarēt ad arcē. i. vt inuitarent hoīes ad patriā. Sufficit vide de turri ꝛc.

Asa.

Asa fuit rex iuda p̄io bon⁹ postea malus ꝛ interpretat sustollēs factura. tollens plasmatio. Applica si vis ad bonos principes vel ad malos. Et pone ad vtrūq̄ propositū de hystorijs asa. iij. Reg. xv. ꝛ. ij. Para. xiij. et deinceps ꝛc.

Asaph.

Asaph fuit de genere leuitarū. Unde nata fuit quedā familia ministroꝝ tēpli. Potissime aūt isti fuerunt cātores q̄ psalmos ꝛ cantica dn̄i iubilabant in tēplo: sicut dicitur. j. Paral. v. ꝛ. vj. Interpretatur autem asaph congregās vel colligens: seu cōgregatio vel collectio. Potest igitur significare viros ecclesiasticos simul per charitatem vnitos ꝛ congregatos: ꝛ laudis diuine seruitio ꝛ ministerio deputatos j. Para. xvj. Constituit dauid de leuitis coram archa domini qui ministrarent ꝛ recordarent operū eius. q̄ glorificarēt ꝛ laudarent dn̄m deum israel asaph principem ꝛc. Sequitur. Asaph autem vt cymbalis personaret. Expone si vis autoritatem de seruitoribus templi seu ecclesie: quorum est esse coram archa: idest corā altari per deuotionem: ministrare per subiectionem ꝛ diligentem occupationem: opera dei recordari per cōtemplationem ꝛ considerationem. deum laudare per spiritualem exultationem. Unde. j. Paral. xxv. Igitur dauid ꝛ magistratus segregauerūt in ministerio templi filios asaph ꝛc.

Ascalon.

Ascalon que fuit ciuitas philistinorum: q̄ interpretat appensa. infamis seu ignis ignobilis: signat mundum qui est habitatio peccatorum: qui dicitur appensus quia caret firmitate: dicitur infamis quia abundat iniquitate: dicitur ignis quia feruet cupiditate: dicitur ignobilis: quia plenus est vilitate et rusticitate. Et si vis nota ꝙ ascalon: idest mundus ignobilis dicitur ꝛ infamis: quia caret honore squalet horrore pauet timore. In mundo enim omnis honor perditur ꝛ annihilatur. Amos. j. Perdam habitatorem de azoto et tenentem sceptrum de aquilone. Ibi etiā est horror quia a iustis non inhabitatur Sopho. ij. Gasa destructa erit ꝛ ascalon in desertum. Ibi insuper timor ꝛ pauor reperitur: et mēs humana ꝯtinue sollicitatur. Unde zacha. ix. Uidebit ascalō et timebit et gaza et dolebit nimis.

Ascendere.

A Idem est ꝙ de infimis ad summa surgere. Nota igitur breuiter ꝙ diuersi ascēdunt diuersimode. qꝛ ascendunt.

Iusti: mores cumulando.
Discreti: alta contemplando
Prelati: statum augmentando.
Beati: celū vendicando.
Superbi: magna presumendo.
Ambitiosi: culmē appetendo.
Diuites ꝛ opulenti: honores tenendo.

De ascensu iustoꝝ q̄ est ṽtutū cumulatiu⁹ quo. s. ascēditur ad magnū pfectiōis gradū: dr Can̄. iij. ꝙ salomō purpureum ascēsum media charitate ꝯstrauit. ¶ De ascēsu cōtēplatiuoꝝ: q̄ est arduoꝝ cōtēplatiuus pōt dici illḋ ps. Ascēdet hō ad cor altū ꝛ exaltabit de⁹ ¶ De ascensu platoꝝ q̄ est dignitatū occupatiuus dr Luce xiiij. ca. Amice ascēde supi⁹. tūc erit tibi glīa corā simul cōuiuātibus. ¶ De ascēsu aūt beatoꝝ q̄ est celoꝝ occupatiuus: dr in ps. Quis ascē. in mon. do. ꝛc. ¶ De ascēsu autem

su autem superborum qui est fatue presumptiuus: dr in ps. Ascendunt vsq; ad celos: descẽdũt vsq; ad abyssos. De ascensu ambitiosorũ qui est honoris appetitiuus: dr Apoca.xiij. Vidi de mari bestiã ascendentem. De ascensu vo diuitũ dignorꝝ: dr ibidẽ. Vidi aliã be-

B stiã ascẽdentẽ de terra. ¶ Dico ergo ꝙ inuenit̃ in scriptura moraliter loquẽdo duplex ascensus. s. virtuosus ⁊ viciosus. Virtuosus est ille quo homo relinquit saltim ꝙtũ ad effectũ inferiora bona mũdi: ⁊ ad superiora affectanda ⁊ contemplanda se conuertit. Ille etiam quo homo de infimitate vitiorꝝ ad eminentiam vite ⁊ morũ eleuat̃. Ille insup̱ quo homo de statu ⁊ valle presentis miserie ad celi gloriã sublimat̃. Et de tali ascensu allega illã autoritatem. j. Reg. ij. Ascendebat vir ille de ciuitate sua. Vide de adorare: vbi diuidit̃. Item ad ad hoc illa autoritas Esa. xiiij. Ascendã super altitudinem nubiũ: similis ero altissimo. Vide eã supra: vbi altitudo. Item allega illam autoritatem. Venite ascendamus in bethel in sermone. Surgite ⁊ ite qr nõ habetis hic requiem. Itẽ ad hoc allegat̃ illud Geñ. ij. capi. Fons ascẽdebat de terra rigãs vniuersam superficiem terre. Vide eã in sermone de ascensione. Ascendet quasi aquila. Et qr in istis quattuor autoritatibus diuisis ⁊ prosecutis multa possunt componi ⁊ cõtineri de bono ascensu: tam de ascensione xp̃i vel virginis vel in cuiuslibet sancti. Ideo de ea quo ad p̃sens taceamus. Est igitur ascensus virtuosus. Item est ascẽsus vitiosus et iste est ascensus elationis: ambitionis: iniuste ꝓmotionis. Et de hoc dic sup̃ vbi ponit̃ illa autoritas. Ascẽdã sup̱ altitudinẽ nubiũ similis ero altissimo. Sed ne ita crude videamus transire: diuidamus de ascensu xp̃i vel beate virginis vel cuiuslibet aĩe saluande illã autoritatẽ Geñ. xlix. ¶ Ascẽdisti cubile patris tui. vbi ostẽ-

C ditur ꝙ sancti ascendunt in celũ ꝓpter tria bona maxima que sunt ibi. Est eñ ibi securitas imperturbabilis. Ascendisti: qđ est preteriti tp̃is. q. d. Iam es in tuto iam transmisisti. Item trãquilitas pacificabilis: cubile: hereditas durabilis. Patris tui inquit. Est eñ ibi securitas q̃ nõ perturbat̃. Trãquilitas q̃ pace letatur: hereditas qua iustus dotatur. Est ergo illic securitas nunꝙ̃ perturbata. Acendisti. Sicut eñ auis quando in supremis partibus aeris ascẽdit: tunc videt̃ esse in tuto. quia. s. ab inferioribus periculis est exempta. Sic aĩa ex quo ad illũ locũ altissimũ ascẽderit: a periculis oĩbus tuta erit. Sicut eñ ad supremũ intersticiũ aerꝭ non ascendũt vapores: ideo ſm ph̃os nulle sunt ibi impressiões: vnde nõ generat̃ ibi nec vẽtus nec tonitruũ: nec pluuia nec grãdo. Sic vere ad illud supremum intersticiũ paradisi nõ ascendũt vapores. i. mundi peccatores: vel dyabolice temtationes. Et ideo nulle sunt ibi tribulationes. Ibi eñ nõ est ventus elationis. Tonitruũ cõminatiõis: fulgur ⁊ grando rapine ⁊ exactionis. Et ideo dico: ꝙ ibi est securitas. qr. s. hec oĩa sunt preterita ⁊ transacta. Ascendisti inquit: quod est preteriti temporis. Et de hoc. j. Macha. v. Ascẽderũt in mõtem syõ. cũ leticia. Et de xp̃o dr in p̃s. Ascendisti in altum. Nã sicut videmus: ꝙ fructus qui sunt sursum in summitate arborꝝ sunt magis in tuto: ꝙ̃ illi q̃ sunt inferius in hac vita. Venite ergo ascẽdamus ad montem dñi. Et nota ꝙ paradisus dr mõs: qr mons est

Locus sublimitatis.
Locus securitatis.
Locus vbertatis.
Locus claritatis.

¶ Sic ꝓ certo p̱adisus hꝫ in situ sublimitatẽ: in statu securitatẽ: in cognitione claritatẽ: in fruitione vbertatem. Cõpara si vis paradisum mõti libani ⁊c. Sic ergo ptꝫ ꝙ ibi est securitas imp̱turbata. Ascẽdisti. Vnde j. Reg. xxiiij. Ascẽdũt ad loca tutiora deserti: heu prohdolor: talis securitas nõ est in mũdo: qr sicut aĩalia innocẽtia in nemoribꝰ semp̱ sunt in p̱iculo ꝙ ab aĩalibꝰ rapacibꝰ ⁊ crudelibus deuorant̃. Sic vere hic inferiꝰ in hoc mũdo semp̱ sumꝰ in p̱iculo ꝙ ab aĩalibꝰ. i. a demonibꝰ ⁊ mũdi tyrãnis ⁊ principibꝰ diuersimode perturbamur. Ascẽdamus ergo ad tutiora loca deserti. i. ad securitatẽ. Et p̱mo q̇dẽ p̱ desideriũ ⁊ affectionẽ: ⁊ finaliter ibi ascendemꝰ p̱ eterne glorie cõsecutionẽ. Est igit̃ ibi securitas imp̱turbata. ¶ Scđo est ibi trãquillitas D pacificata. Et hoc ostẽdit̃ qñ dr Cubile. Ideo paradisus dr cubile: qr est locus pacis: quietis: trãquillitatis ⁊ voluptatis. Nã post labores ⁊ estus diurnos hõ solet ad cubile suũ recurrere: ⁊ ibidẽ ascendere ⁊ quiescere ⁊ dormire. Sic vere paradisus est locus vere q̇etꝭ: pacis: ⁊ trãquillitatis. Et ideo xp̃s ⁊ sancti post labores huiꝰ vite adueniẽte vespera mortis ad istud cubile ascenderunt: ⁊ ibi pacifice ⁊ delectabiliter quieuerunt. Ideo de xp̃o põt dici. ij. Esdre. iij. Darius rex ascẽdit in cubiculo ⁊ dormiuit. Heu prohdolor: tale cubile nõ est mundus: qr vere ibi nõ est trãquillitas sed aduersitas: non quietudo: sed amaritudo: nõ leticia: sed tristicia: nõ pacis cõcordia: sꝫ tumultuũ ⁊ litiũ discordia. Et iđ de tali cubili dr Esa. xxxiiij. Erit inq̇t cubile draconũ ⁊ pascua strutionũ: occurrẽt demonia: onocentaurus ⁊ pilosus clamabit alter ad alterũ ibi cubauit lamia: ibi habuit foueã hericius: ibi congregati sunt milui alter ad alterum. Vbi nota ꝙ mundus est cubile diuersorꝝ generũ peccatorũ: ꝓpter quorꝝ frequẽtiã est merito pertubatũ Cubant eñ ibi accubãt ⁊ requiescunt inflãmati cupiditate. Draconũ. Draco spirat in ignẽ ⁊ signat auaros aggrauati cupiditate Strutiões. Srutio est ita ponderosa ꝙ nõ potest volare. Sic desidiosi obstinati p̱uersitate demonia demones habent voluntatẽ peruersam sic obstinati: effrenati crudelitate. Onocentaurus qđ est animal ceruicosum ⁊ crudele. Sic tyrãni. Occupati verbositate: pilosus: saltat: clamat ⁊ ludit. Sic verbosi inquinati carnalitate. qr ibi cubat lamia. Lamia monstrum luxuriosum: quia habet pedes equinos tumulati mũdi facultate. Hericius armatus spinis. i. diuitijs pungentibus cor humanũ: delectati in rapacitatem miluus qui scꝫ pullos rapit. Vide ꝓsecutionẽ in locis suis. Non est igitur mũdus cubile pacis: sed magis tribulationis ⁊ litis: vbi tot peruersa animalia cõuersantur. Sed vere paradisus nõ sic. qr pro certo ibi est tranquillitas pacifica. Vnde in p̃s. Exultabũt sancti in gloria letabunt̃ in cubilibus suis. ¶ Tercio dico. ꝙ ibi est

E ascensus: qr ibi est hereditas amplificata. Patris inq̇t tui. Paradisus eñ est cubile ⁊ habitaculũ patris nostri: ⁊ ideo iure hereditario nobis debet̃. Ideo dicebat xp̃s. Ascẽdo ad patrẽ meum ⁊ patrem vestrũ. Ioh. xvj. In domo enim patris mei mãsiões multe sunt. Obtinent igitur sancti in paradiso fructificam hereditatẽ: pacificam tranquillitatẽ: tutam securitatem. Et ideo

F tutum est ascendere ⁊ volare. ¶ Itẽ nota ꝙ per ascensum intelligitur contemptio tẽporaliũ ⁊ inferiorũ. Et ideo de quolibet sic ascẽdente potest dici illud Geñ. ij. Fons ascendebat de terra irrigãs vniuersam superficiẽ terre. vnde cõtemnẽda sunt tẽporalia: vt habeas veritatis spectaculũ vel lecturã. Fons vt prebeas pietatis roraculuꝫ vel liturã irrigans. Vt caueas prauitatis periculũ vel iacturã. De terra. Vt teneas dignitatis pinnaculum vel preturam. i. vt obtineas dignitatẽ ⁊ honorem ⁊ prelationem. Ascendebat. Primo ergo temporalia sunt contemnẽda vt habeas veritatis splendorẽ ⁊ cognitionem. Fons inquit. Videmus naturaliter. ꝙ quanto res habet de feculẽtia ⁊ minus de grossis humoribus: tãto plus hꝫ de lumine ⁊ claritate ⁊ decorꝝ pacitate si de corpulẽtia. Patet in stellis: sole: ⁊ planetis: q̃ qr carent grossitie: ideo sunt clara ⁊ lucida et peruia. Reuera charissimi: sic loquẽdo sp̃ualiter quãto aliquis hꝫ minus de fecibus ⁊ de feculẽtia terrenoruꝫ in corde suo per amorẽ: tanto clarior ⁊ verior reperit̃. Qđ ostenditur cũ dicitur Fons. Fons eñ est nature peruie ⁊ specularis in quo videtur quicq̇d ibi est. ymago etiã ibi impressa statim ibi apparet ⁊ videt̃ nisi forte fons fuerit turbatus fecibusq; p̱mixtus: qr tũc nihil ibi apparet. Sic vere quãdo homo nõ est admixtus fecibus

tēporalitatis per desideriū ⁊ amorē ⁊ per auariciā tunc
est clarꝰ ⁊ verꝰ nō fictus non obscurꝰ nō velatꝰ nō hypo
crita: immo quicquid est in eo interiꝰ in corde apparet
exteriꝰ in apparētia. vñ. Prouerb. xxvij. Sicut splēdēt
vultꝰ respiciētiū in aquis. sic manifesta sunt corda ho
minū prudentibus Et nota ꝙ dicit prudentibꝰ. q. d. tu
nō debes cor tuū ostēdere vel reuelare fatuis ⁊ insipiē
tibus qui nesciūt celare celāda nec dicere dicenda. bo-
nis ⁊ prudētibus te debes planū verū ⁊ manifestū exhi
bere. Quod est cōtra hypocritas ⁊ cōtra fraudulētos ⁊ ma
liciosos: qui ita sunt ficti obscuri ⁊ velati ꝙ nō pōt sci-
ri quid habēt interius in corde ⁊ cogitatiōe. vnū pen-
sant interius ⁊ aliud ostendūt exterius fingūt se bonos
⁊ sunt mali. fingūt se amicos et sunt inimici ⁊ breuiter
in eis nō est nisi fraus ⁊ deceptio. cautela ⁊ palliatio ma
licia ⁊ fictio. O deꝰ quot sunt hodie tales ⁊ quot sūt ho
die de falsis amicis in mūdo qui tñ fingūt se bonos et
veros q̄diu possunt facere cōmodū suū erga personā
sed vere statim post q̄ nō possunt plus aliqd lucrari er
ga eū vt pote qr deuenit ad pauptatē tūc vere plane osñ
dūt suā falsitatē ⁊ fictionē qr. s. nihil plus de eo curant
sꝫ eū dimittūt: ⁊ sic cordis sui fictā amiciciā manifestāt
similes locustis que i estate apparēt q̄diu inueniūt ad
rodendū. qr scꝫ tūc sunt fructꝰ ⁊ herbe: sꝫ vere in hyeme
nō vident: Sic vere isti in estate ꝓsperitatis q̄diu in-
uenerūt fructus ⁊ emolumentū erga personā. q̄diu ab
eo possunt habere aliqd comodū tādiu ei apparēt: eis
negocijs vacāt ⁊ eis assequunt ⁊ applaudūt Sed vere si
venerit hyems. i. tēpus pauptatis ⁊ aduersitatis ita ꝙ
tales nō inueniāt amplius qd rodāt ꝙ lucrent circa ip
sum vere tūc amplius nō apparēt er ga eū immo eū de
dignant videre ⁊ salutare Tales igit non sunt veri nec
plani: immo falsi ⁊ fraudulēti qr scꝫ nō querūt nisi pro-
priū comodū ⁊ maxime in hoc peccāt quidā falsi qui se
fingūt amicos vt sciāt secretū alioꝝ ⁊ postmodū eos ac
cusant ⁊ reuelāt de istis. Eccli. xij. In labijs suis indul
cat inimicꝰ ⁊ in corde suo insidiat vt subuertat te in fo
ueam. Ah charissimi nō sic: sed simus veri ⁊ plani simꝰ
sicut fons clarus vbi feces tēporaliū nō sint mixte vt
de quolibet dicatur illud. zach. xiij. Erit fons patēs do
mui dauid in ablutionē peccatoris ⁊ menstruate. De
xp̄o etiā dicitur Eccli. j. Fons sapiētie verbū dñi in ex-
celsis. Si p̄dicas de ascēsione dic nota in excelsis. Fōs
ei in mēte scaturiēdo p cōductꝰ pōt descēdere ad vallēꝫ
et iterū ad candē altitudinē reuenire. Sic vere xp̄s qui
est in mōte paradisi ab eterno scaturiuit. ⁊ p cōductus
humanitatis ⁊ vteri virginalis ad vallē huius mundi
declinauit. iterū in ip̄o cōductu hūanitatis nostre vo-
luit ad eandē altitudinē. s. ad celi palatiū reuenire iō
dicitur. In excelsis. Ideo Nume. iiij. dr. Excelsum qui-
dem habitaculū tuū. Iste est igit fons. Patet igit pri-
G ma ratione. quare debēt tēporalia sperni. s. pro haben
do veritatis splendore ⁊ cognitione. ¶ Secūdo pro ac
quirēdo pietatis dulcore ⁊ ꝯpassiōe irrigās. Nubes ei
nūq̄ rigat terrā q̄diu aquā suā secū portat imo opꝫ ꝙ
eā priꝰ disserat vel deserat ⁊ dimittat. Sic vere hō nūq̄
potest rigare per pietatē. elemosynā ⁊ largitatē. terraꝫ
. i. pauperes ⁊ egenos q̄diu aquā suā. idest bona tempo
poralia retineat diligat ⁊ cōseruat: imo vere si ipse vult
habere virtutē irrigue pietatis ⁊ largitatis oportet ne
cessario ꝙ pluuiā suam idest mundi bona deyciat per
contēptū. distribuat per manū ⁊ dimittat ꝓpter xp̄m
Quod ostendit cū dr. Irrigās. q. d. tu debes alios pijs
beneficijs irrigare. Sed heu videtur ꝙ multi se habēt
diuersimode in huiusmodi irrigatione Quidam enim
irrigant alios sicut nubes. quidam sicut fluuius: quidā
sicut puteus. quidam sicut fumus. ¶ Primo quidam
sicut nubes et isti sunt boni et iusti. quia sicut nubes
irrigat terram subiacentem equaliter et non percipi-
tur tantum pluuia sua in vno loco sed in tota patria
Sic vere boni et iusti elemosinarij pluuiam suam id-
est elemosynas suas spargunt equaliter ⁊ non faciunt
acceptionem personarum sed breuiter omnibus indi-
gentibus ⁊ nō solū in vno loco: domo: familia vel per-
sona: sed in patria debet influentia sue misericordie de
riuari. Et ideo dicit ꝙ irrigabat vniuersam superficiē
terre. i. totā patriā. Iuxta illud. Deriuent fontes tui fo
ras: ⁊ in plateis aq̄s tuas diuide. Prouer. v. Alij sunt.
Noraculum largitatis sicut fluuius. Nā fluuius non
irrigat. nisi ptes sibi coniunctas ⁊ vicinas. sic sunt mul
ti qui nullam pietatē faciūt: nisi personis sibi coniun-
ctis: vt vicinis: familiaribus: ⁊ etiam illis q̄ apud eos
suis obsequijs bona hmōi promerentur. qr. s. occupant
pauperes ⁊ vicinos in suis operibus: ⁊ postea dant eis
elemosynā ⁊ tamen credunt multuꝫ ⁊ cū hoc tamē nō
fit datio sed solutio nō gratis datuꝫ sed debitū: de istis
dicitur Hiere. vj. Pascet vnusquisq; eos qui sub ma-
nu sua sunt. Isti nō pascunt nisi eos qui eis subsint scꝫ
illos de parentela: de vicino familiares ⁊c. Sꝫ ad hoc
dico. ꝙ sunt alij sicut puteus: ⁊ tales sunt putei ⁊ aua-
ri. Puteus enim nō irrigat nisi seipsum. Aqua em̄ eiꝰ
nō exit exterius ad aliena loca: immo oportet ꝙ cum
difficultate inde hauriatur: aqua etiam eius qñ sepe
nō mouetur per haustū facile contrahit corruptelam.
Vere tales sunt auari: quia vere ipsi nō irrigant bene
ficijs suis: nisi seipsos: vxorē: filios ⁊ familiam. Aquam
enim bonoꝝ suorum temporaliū nō diuidūt nec com
municāt cuicunq; p aliquā pietatē vel largitatē: im-
mo totū reseruāt sibiipsis: immo nullus potest ab eis
aliquid de aqua sua. i. de diuitijs extorquere: nisi cū dif
ficultate. s. per rapinā vel extorsionē: sicut faciūt balli-
ui: principes ⁊ latrones: immo vere sepe accidit ꝙ pro
pter defectū hauriendi. propter defectum exponendi
manum ad diuitias suas vt eas dent ⁊ distribuant se
pissime putrefiunt. Patet de vino ⁊ blado diuituꝫ: qd
sepe corrumpitur ꝓpter defectū distribuendi tempo-
re suo: ⁊ propter sua nimiā custodiā: tales auari faciūt
iuxta ꝯsiliū Prouer. v. Habeto inq̄t eas: scꝫ diuitias
solus ⁊ nō sint alieni participes tui. Sed adhuc dico.
ꝙ quidā irrigant sicut mare. Mare em̄ vapores suos
humidos superius ad nubes que nō indigent irriga-
tione mittit. Sic vere multi sunt ⁊ maxime mundi di
uites qui more maris sunt fluctuosi per lites ⁊ discor-
dias ⁊ per diuersas sollicitudines temporales ⁊ amari
per diuersa vicia ⁊ peccata: qr impij sicut mare feruent
Esa. lvij. Tales dico mittunt humores suos. i. dona et
munera superius versus nubes. i. ad principes ⁊ prela
tos ⁊ alios iudices ⁊ magnates. s. vt eorū gratiā acqui
rāt ⁊ vt ab eis officia ⁊ bñficia obtineāt: ⁊ vt eos susti-
neant ⁊ foueant causas suas: qr vt cōiter hodie magis
amant homines dare munera nubibus. i. potentibus
qui non indigent q̄ pauperibus. Patet quia istis fiūt
magna conuiuia: alijs nihil. Et hoc est contra doctri-
nam saluatoris Luce. xiiij. Cum facis conuiuium no
li vocare diuites ne ⁊ ipsi reinuitent te ⁊ fiet tibi retri-
butio: sed voca pauperes ⁊ claudos qui nō habent vn
de retribuant tibi: ⁊ pater tuus q̄ est in celis retribuat
tibi ⁊c. Heu charissimi nō sic. nō simus mare: puteus:
seu flumen. Sed simus nubes rorida: que equaliter ⁊
abundanter irrigat vniuersa: sicut fuit xp̄s q̄ spūaliter
⁊ tēporaliter bona sua diuisit abundanter: qd maxime
apparuit tēpore isto quando pluuiā suā. i. dona spiri-
tussancti discipulis suis dedit: pluuiā suā dico. Nam
sicut vapores ascendūt a terra ⁊ fiunt nubes a quibus
pluuia ignis ⁊ fulgura postmodū deriuantur. Sic ve-
re xp̄s hodie ascendit: vt tandē in penthecoste pluuiā. i.
dona ⁊ gratias spūssancti cum igne visibili suis disci-
pulis destinaret: vt sic corda discipulorū arida irriga-
ret similis balene ⁊c. Dic si vis sicut in sermone. Dicat
igit quilibet pius irrigator: ⁊ maxime xp̄s. Eccli. xxiiij.
Exiui de paradiso. Dixi rigabo hortum meū ⁊c. Si pre
dicas de ascensiōe: dic sicut supra. Si autē de alio quo
cunq; festo dimitte illud exēplū vltimuꝫ: ⁊ verbū istud
de autoritate. s. exiui de paradiso. Hoc est igitur scdm
quare scꝫ quare temporalia sunt contemnenda: videli-
cet vt habeas pietatis dulcorem ⁊ compassionem. Ir-
rigans

H rigans inquit. ¶ Tercio contemnēda sunt: vt caueas
prauitatis horrorē ⁊ infectionē.s.auariciā. De terra in
quit. Utile est enim homini repleto ꝙ ipse minuat si
bi ⁊ ꝙ eijciat superfluos humores: alioquin esset in pe
riculo mortis. Sic vere homo repletus diuitijs nisi
eas eijciat: fugiat ⁊ cōtemnat saltē quātū ad affectum
ipse est in periculo mortis culpe ⁊ gehenne. De terra
inquit. Nā sicut auis surgit de terra alioquin est in pe
riculo capiendi visco vel laqueo. Sic vere tu debes fu
gere cōtemnereqꝫ terrena: alioquin tu es in periculo ⁊
capieris visco luxurie: vel laqueo auaricie. Ideo dicit
abrae. Gen.xij. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione
tua: ⁊ de domo patris tui ⁊c.i. de mundo ⁊ carne ⁊c. Sz
heu videt ꝙ multi sunt fatue aues. Auicula enim tan
diu remanet in terra: ꝙ ibi capitur ⁊ necatur. Sic mul
ti tantū delectantur in terrenis: ꝙ ibi per diuersa vitia
capiuntur: sicut aneta que nō volat alte: nec se elōgat
a terra: ⁊ circa noctē volat: hec enim videns nem⁹ ali
quantulum altum desperat transire: sed videns ibi fe
nestrā apertā eligit sibi viā illā. sed inueniēs ibi rethe
capitur ⁊ retinet. Sic vere charissimi illi qui volitāt cir
ca terrā ⁊ circa terrena negocia in caligine huius mun
di q volunt sursum eleuari. per terrenorum comtēptū
tales dico facile capiuntur. Nā quādo tales vident et
considerant nemus magnū.i. siluā mandatoꝝ dei: cer
te ipsi timent transire timent facere que iubentur. Et
ideo sibi eligūt viam apertam: viā latam: viā publicā
id est viā mūdi. qr.s. fiunt mercatores aduocati ⁊ cete
ra hmōi. Eligunt aliquam certā fenestram: aliquē cer
tum modum viuendi ad opus aliquod vel exercitium
sed vere statim inueniunt rhete dyaboli.i. laqueos tē
tationū.s. auariciā: supbiā: luxuriā inuidiā. Nā ex tali
bus filis ⁊ similibus cōficitur istud rethe. Et ideo hō
per diuersa vitia capitur ⁊ per eternam miseriam cru
ciatur. Confortati sunt in terra de malo ad malū egres
si sunt. Hiere.ix. Ah charissimi nō sic: sed pro deo tem
poralia cōtemnamus. quia vere necesse est propter cui
tandū periculū.i. cupiditatis horrorē ⁊ infectionem: vt
obtineas dignitatis honorē ⁊ prelationē. ¶ Quarto
I est necessarium vt obtineas dignitatis honorem ⁊ pre
lationem. Ascendebat inquit. Sicut enim videm⁹ ma
gna est dignitas corporibus celestibus: ꝙ ab istis cor
ruptibilibus sunt separata. Sic vere honorē magnū
habet homo spiritualiter quādo ab istis infimis ⁊ tē
poralibus se disiungit ⁊ separat per cōtemptum. Qđ
ostenditur cum dicitur. Et ascendebat. Et sic ascēsus
⁊ eleuatio signum est dignitatis. Sic ille qui ab istis
terrenis per contemptū se eleuat dignus ⁊ nobilis di
ci debet: vt de hoc dicatur Luce.xix. Ascendit in arbo
rem quia in terra deum videre non poterat: scꝫ zache⁹
quia ꝫm omeliam. Deum facile nemo videt constitu
tus in terra. Nam sicut videm⁹ ꝙ flāma est ita digne
⁊ nobilis nature ꝙ abhorret inferius detineri. Ideo
sursum semꝑ nititur eleuari. Sic vere cor nobile ista
infima abhorret ⁊ vilipendit ⁊ ea parum reputat. Su
periora quoqꝫ querit dicens. Esa.ij. ⁊ Michee.iiij. Ue
nite ascēdamus ad montē domini ⁊ docebit nos vias
suas. Patet igitur charissimi ꝫm autoritatem: quomō
talis ascensus.i. terrenorum contemptus. Ueritatem
facit splendere. Fons. Pietatem facit madere. Irrigās
Cupiditatem facit horrere. De terra. Dignitatem fa
cit pollere. Ascendebat. In fine autem si vis. dic de il
lis qui hic digne per iustā promotionem ascendunt.
ꝙ isti sunt sicut signa celestia quorū ascensus. si signa
sunt fortunata ⁊ bona. In istis inferioribus bonum fa
cit. E cōuerso aūt maloꝝ signoꝝ ascensio malū signifi
cat ⁊ in inferioribus oē malum efficit atqꝫ causat. Sic
vere dicā ꝙ quando boni ascendunt ad dignitatē. in
mundo causant gaudia ⁊ vtilitates. E contra autē ma
lorū ascensio ⁊ ꝓmotio oīm inferiorū ⁊ subditorum est
destructio ⁊ turbatio. Unde de malo ascendente.i. de
malo homine dignitatem obtinente potest dici illud
ꝑs. Ascendunt populi ⁊ irati sunt dolores obtinuerūt

omnes habitatores philistijm. De bono vero ascendē
te ad officium dignitatis dicere potest quilibet illud.
Apocali.vij. Uidi alterum angelum ascendentem ab
ortu solis. vbi nota ꝙ hic ostenduntur quinqꝫ q̄ debet
habere qui ad gradum prelationis ascendit videlicet
Decoris speculum.
Ualoris cumulum.
Splendoris oculum.
Nitoris flosculum.
Honoris titulum.
¶ Habeat ergo decoris conuersationem vt refulgeat. K
Uidi inquit. Cumulum valoris in perfectione vt emi
neat alterum.i. sit alter q̄ꝫ alij. Oculum splendoris in
cognitione vt clare videat. Angelum inquit. Flosculū
nitoris.i. puritatis in affectione vt sursum adeat. Ascē
dentem inquit. Titulum honoris in promotione vt iu
ste sedeat seu presideat ab ortu solis.i. a deo. Bona cō
uersatio debet apparere. Uidi inquit.q.d. Iste est visi
bilis ⁊ apparēs. Moralis perfectio debet preeminere
Alterum: qr ipse debet esse totus: alter ab alijs per sin
gulares virtutes. Discreta cognitio debet relucere: qr
debet esse angelus. Pura affectio: immo debet horre
re: qr debet ascendere ab amore terreno. Ascendētē in
quit. Alta promotio digne debet sedere. qr ipse debe ve
nire ab ortu solis.i. a deo ⁊ a dei inspiratione. Habere
ergo debet decoris speculum clare conuersando: quod
ostenditur cum dicitur. Uidi. Res enim clariores sunt
vt cōmuniter altiores ⁊ visibiliores: ptꝫ de stellis. Sic
vere dico ꝙ illi qui in conuersatione sunt clari: et qui
ab alijs videntur ⁊ considerantur vt conspicui debent
esse in dignitate magis ardui. Uidi inquit.q.d. Clarus
est ⁊ visibilis per honestā conuersationē. Dignus est
ascendere per promotionem. Unde de talibus clare cō
uersantibus ⁊ visibilibus promotis ⁊ ascendentib⁹ po
test dici illud.j. Reg.xxviij. Deos vidi ascendentes de
terra. Deos inqt. Iuxta illđ ꝑs. Ego dixi dij estis. Ecō
trario autem illis qui non sunt dij.i. rudibus ⁊ imper
fectis dicitur. Exo.xix. Cauete ne ascēdatis in montē.
Patet ergo ꝙ qui alte vult ascendere: debet habere de
coris speculum clare conuersando. Uidi inquit. ¶ Se L
cundo debet habere valoris cumulum ceteris eminen
do. qr.s. ipse debet esse alter q̄ꝫ alij per singularem per
fectionem. Alter inquit. Corpora enim alta ⁊ celestia
sunt alterius conditionis q̄ꝫ inferiora elementaria et
terrestria: non enim recipiunt peregrinas impressio
nes nec subiacent corruptioni vel casui. Sic vere illi q
alte per promotionem habent ascendere singulari per
fectione debent gaudere nullius peccati corruptione
subiacere. sed alteri q̄ꝫ alij per distinctam bonitatē de
bent apparere. Alterum inquit. Uide supra de altero.
Unde de promotione ⁊ ascensu talis alterius potest di
ci illud ꝑs. Episcopatum eius accipiat alter. Unde helye et
enoch viris perfectissimis ⁊ alteris dictum fuit. Apo
calip.xj. Ascendite huc. et ascenderunt in celum. Ho
die tamen prohdolor sepe fit. ꝙ ad gradum dignitatis
non ascendunt illi qui in perfectione sūt alteri. sed po
tius illi qui sunt ab omni bono immutati et alterati.
Unde de nequissimo antiocho dicitur.j. Macha.j. ꝙ
ipse ascendit hierusalem in multitudine graui. et in
trauit sanctificationem cum superbia. quia reuera se
pe fit ꝙ illi qui pre ceteris sunt peiores. hierusalē.i. ec
clesie. prelaturā ascendūt sanctificationem status eccle
siastici indigne intrāt et recipiunt. ⁊ multitudinē gra
uē suorū parētum ⁊ amicorum carnalium secū trahūt
Hiere.xlix. Ascendet quasi leo de supbia iordanis. Cō
para sivis malos presides leoni ⁊c. Non sic. sed habea
mus valoris cumulum. Alterum inquit. ¶ Tercio ha
beat splendoris oculum discrete iudicādo. quod nota M
tur cum dicitur. Angelum inquit. Nota corpora que
sūt subtiliora sūt vt cōiter altiora. Patet de aere et de
igne. Patꝫ etiā de ꝑtib⁹ aeris. qr ille q̄ sūt altiores sūt
subtiliores ⁊ rariores. Sic vere dico ꝙ illi q sūt ꝑ sciētiā
⁊ discretionē subtiles. debēt eē ꝑ ꝓmotionē sublimes

Angelū inq̄t.q.d.q̄libet talis debet esse angel⁹ subtili⸗
ter cogitando ⁊ iudicando. Figura. Iudi.xiij. vbi dicit.
ꝙ angelus dn̄i ascēdit in celū in flāma. q.r.s. i flamma
clara cognitionis dꝫ vir angelicus ascēdere ad celum
prelationis. Iudi.xiij. Ascēdit angelus dn̄i de galgala
ad locū flētiū. Galgala interp̄tat reuelatio. q.r.s. tales
iusti a diuina reuelatione ascensum ꝓmotionis assu⸗
munt: ⁊ ad locū flentiū. i. ad laborē prelationis ascen⸗
dunt. Et nota quomō officiū p̄latiōis dr̄ locus flētiū.
Quia reuera minus est ibi gaudij q̄ meroris. Et de ta
li ꝓmotione plus dꝫ hō gemere q̄ ridere. vn̄ Esa. xv.
⁊ Hiere. xlviij. habet sic. Per ascēsuz em̄ luith flēs ascē
det ⁊c. Et in p̄s. dr̄. Ascēsiones in corde suo disposuit in
valle lachrymaꝝ. Angelus ergo debet esse. i. subtilis et
discretus. Dic sicut vis. Aduerte tn̄ ꝙ hodie sepe fit ꝙ
ad istū gradū nō semꝑ sciētes ascendūt: sed poti⁹ igno
rantes. Figura. Apo.xiij. vbi dicit ꝙ ipse vidit de mari
bestiā ascendentē cornibus munitā: ⁊ dyadematibus
insignitā: ⁊ bellū cōtra sanctos facientē. q.r.s. bestie ho
die. i. ignorātes nō angeli gradū dignitatis ascendunt
cornuti ⁊ mitrati fiūt. diadema bonoꝝ gerūt. ⁊ sanctos
id est bonos subditos tribulāt ⁊ subuertūt: ⁊ tn̄ ascen⸗
sus ⁊ ꝓmotio taliū bestiaꝝ in ecclesia perhibet a deo.
Esa.xxxv. Nō erit ibi leo ⁊ mala bestia nō ascendet su⸗
C per eā. Nō sic ergo: sꝫ angelū ⁊c. ¶ Quarto habeat flo
sculum nitoris pure affectando. Ascendētē inquit. Va
por quāto purior tāto altius ascēdit. Sic illi q̄ sunt mū
diores in affectiōe debēt esse altiores in ꝓmotiōe. p̄s.
Quis ascendet in montē dn̄i. Sequit. Innocēs mani⸗
D bus ⁊ mūdo corde. ¶ Quinto habeat titulū honoris iu
ste subintrādo. q.r.s. ipse debet venire ab ortu solis. i. a
deo p̄s. Ab ortu solis vsq; ad occasum ex syon sp̄ēs deco
ris ei⁹. Oēs em̄ stelle incipiūt ascensuz suū ab ortu so⸗
lis. Sic oēs prelati debēt a xp̄o incipere nō a carne: nō
a symonia: nō a mūdo ⁊c. Vn̄ ꝙ dn̄s tales ascēdere fa⸗
ciat ⁊ ꝓmoueat. ptꝫ. Amos.ix. vbi dr̄. Ascendere feci is⸗
rael de terra egypti. Sic ergo patet quomodo quinq;
sunt necessaria ad dignum ꝓmotionis ascensum. Re
plica: ⁊ hoc sufficit ⁊c.

Aser. Patriarcha filius iacob interpretat Atriuz
diuitie: beatitudo aut beatus erit. Iste ergo
signat xp̄m vel prelatū seu virū iustū: qui est atriuz ad
respiciendū: diuitie ad reficiendū: beatitudo ad perfi⸗
ciendum: beatus erit ad sufficiendum. Iste enim profi
cit alijs: iō dicit atriū diuitie ⁊ beatitudo. Ideo de hoc
dr̄ Gen̄.xlix. Aser pinguis panis eius ⁊ p̄bebit delicias
regibus. Proficit etiā sibi. Ideo dr̄. Beat⁹ erit. Et de
hoc Deut.xxxiij. Benedictus in filijs Aser.

Asia. Gradiens seu eleuans seu auferēs: aut ela⸗
tus sustollens dn̄m: vel plasmatio dn̄i. Ex
pone si vis de anima q̄ gradit ꝓficiendo: de regione q̄
eleuat contemplando. De mūdo qui aufert dāpnifican
do. De dyabolo qui est elatus superbiēdo ⁊c.

A **Asinus.** Est aīal vile: humile stolidū: ⁊ rude: la⸗
boribus deditum: ⁊ humanis vsibus
dedicatū. Et signat illos q̄ seipsos reputāt viles: humi
les atq; rudes: ⁊ q̄ cōtinue laborant per penitētiā ⁊ vti
litatibus ꝓximoꝝ se deputāt per verā amiciciā. De ta
libus ergo dr̄. Gen̄.xlix. ysachar asinus fortis accūbēs
inter terminos vidit requiē ꝙ esset bona: ⁊ supposuit
humerū ad portādū ⁊ factus est tributis seruiēs. Si⸗
cut em̄ asinus post laborē accumbit. sic iusti post hu⸗
ius vite miseriā accumbunt cum abraam ysaac ⁊ iacob
Diuide ergo ⁊ ꝓsequere autoritatē istā sicut supra vbi
accumbere. Vel si vis dic. ꝙ cū asinus sit aīal solidū sto
lidū ⁊ hispidū: ita ꝙ ꝓpter primū fortiter onerat: pro⸗
pter scd̄m sensibus hebetat: propter terciū immundū
reputat. Possuz dicere ꝙ asinus signat tria. videlicet
virū iustū: simplicem ⁊ corpus. Iustū qui est asinus pa
tiens. Simplicem qui est asinus insipiens. Corpus qđ
B est asinus rudiēs. ¶ Dico ergo ꝙ asinus signat iustū
patientē qui multum oneratur. Asinus em̄ est aīal pa
tiens oneris ⁊ laboris. sic iustus. vn̄ Eccli.xxxiij. Ciba⸗
ria ⁊ virga: ⁊ onus asino. Cibaria doctrine: virga disci
pline: onus laboris ⁊ penitentie. ⁊ breuiter iustus pōt
dici ille asinus de quibus dictū est supra ysachar asin⁹
fortis ⁊c. Item asinus signat simplicem ignorantē qui
iuste supportat. Vn̄ dr̄ Exo.xxiij. ⁊ Luce.xiiij. ꝙ asinus
qui in foueā cadit debet subleuari ⁊ a periculo libera⸗
ri. Itē.iij. Reg.xiij. dr̄ ꝙ leo iuxta asinū stabat ip sumq;
nō ledebat aut comedebat. In quo notatur ꝙ asini. i.
simplices nō debent offendi ab alijs vel grauari: nec
etiā sp̄ūaliter scandalizari: sed potius eripi a periculo
⁊ iuuari. Isti figurantur in asina quam xp̄s equitauit.
Mat.xxi. Et in alia que angelū melius q̄ propheta
balaam vidit ⁊ eum increpauit. q.r.s. simplices deo sunt
specialiter dotati: ⁊ ad videndū angelū. i. ad cōtemplā
dum spiritalia prophetis. i. viris litteratis ⁊ sapiētib⁹
sunt perfecti. Aug. Simplices rapiūt celos. ⁊ nos cum
litteris mergimur in ꝓfundū. Itē asinus signat corpo
ris ruditatē: que iuste stimulatur seu subiugat. iij. Re
gū.xiij. Sternite mihi asinū. Iste est asin⁹ in quo sedēs
axa filia caleph: suspirauit sicut dr̄ Iudi.j. Quia reuera
anima filia dei semper dꝫ gemere q̄diu se videt asino
corporis insidere: sed transeo causa breuitatis.

Asor. Vide interpretationē ⁊ expone s̄m hoc ⁊ s̄m
hystoriā. Fuit enim asor ciuitas gentilis.

Aspectus. Aspicere. Nota ꝙ aspe⸗
ctus in scriptu
ra accipit actiue ⁊ passiue. Actiue accipitur qn̄ hō aspi A
cit: videt: cogitat: meditat ⁊ aduertit illa q̄ sibi sunt ne
cessaria ad salutē. videlicet ad dei maiestatē. Michee.
vij. Ego aūt ad dn̄m aspiciā. Itē ad mundi vanitatem.
Hiere.iiij. Aspexi terrā ⁊ ecce vacua erat: ⁊ nihil ad cor
dis prauitatē. p̄s. Iniquitatē si aspexi i corde meo: xp̄i
penalitatem. zach.xij. Aspicient in me quē cōfixerunt.
Deus etiā aspicit homines per suā dulcissimā pietatē
p̄s. Protector noster aspice deus. ⁊ p̄s. Aspice in me ⁊
miserere mei. Et de his omibus dic sicut de respicere
⁊ videre. Item aspectus accipit passiue: ⁊ sic aspectus
hoīs idē est ꝙ exterior apparentia ⁊ cōuersatio: que ab
alijs aspicit ⁊ videt. Gen̄.iij. Vidit mulier lignū ꝙ esset
pulcrū aspectuq; delectabile. Nota ergo ꝙ aspectum
istum debemus cōponere ⁊ ornare per virtutē honesta
tis: ne aliq̄d ibidē appareat qđ oculos intuētis offen⸗
dat. Et de tali aspectu possit dici illud. Ezech.j.c. Aspe
ctus rotarū ⁊ opus eaꝝ quasi si esset rota in medio rote
⁊ vna similitudo ipsarū. Ista autoritas potissime pōt
dici de religiosis vel clericis. In quibus verbis ostēdit
ꝙ ad hoc ꝙ aspectus nostre conuersationis sit apud
deū ⁊ hoīes gratiosus: necesse est ꝙ ibi appareat.

Velocitas motus.
Agilitas actus.
Identitas affectus.
Conformitas habitus. B

¶ Sic igitur in aspectu conuersationis nostre: neces⸗
seria est nobis velocitas obeditiua: cōmutatiua rotaꝝ
vtilitas executiua. Opus earum: idētitas charitatiua
quia debemus esse rota in medio rote per charitatem
mutatiuam: quia debemus esse vna similitudo: scꝫ in
nobis. Debemus enim habere cōmutationem ⁊ vnita
tem: affectionem: veracem imitationē. Debemus igi⸗
tur cōmutari velociter: quia debemus esse rote rota⸗
rum in quam que mouetur de loco ad locum et faci⸗
liter de superiori ad inferius declinatur. Sic vere nos
debem⁹ faciliter ⁊ velociter cōmutari: volui ⁊ verti mo
raliter ⁊ localiter: per virtutē obedientie ⁊ subiectiōis
exterius. Et per virtutem cōuersationis penitentie in
terius. Nam a superiori statu elationis ⁊ superbie de⸗
bemus verti. volui ⁊ mutari ad inferius humilitatis ⁊
patientie. De loco etiam ad locū debem⁹ velociter ad
preceptū superioris volui per virtutē subiectiōis ⁊ obe
dientie. Ideo de talibus rotis. i. de viris obedientibus ⁊
et seipsos moraliter conuertentibus ⁊ localiter mo⸗
uentibus

uentibus dicitur Ezechi.x. Rotas illas audiente me vocauit volubiles. Quod est contra multos qui reuera per obedientiam non voluũtur. Per penitentiam non conuertuntur: Per contritionem etiam non mutãtur: immo reuera per obstinatã maliciã immobiles et immutabiles inueniuntur: quia et deo et prelatis indurati procaciter opponuntur. Isti ergo non conuertuntur de malo in bonum: immo potius de bono in malum: similes quibusdam lapidibus qui in hybernia generantur. Dicit enim Isid. ꝙ quidã lacus est in norvigia. hybernia. in quo si palus ligneus ꝙꝙ sit mollis et flexibilis infigitur. illud quod est in aqua efficitur lapideum. quod in terra efficitur ferrum: et sic per virtutem illius laci lignea mollicies in duriciaʒ lapideã et ferream commutatur. Reuera charissimi multe tales improbe conuersiones. mutationes. alterationes sunt hodie in lacu huius mundi. Et qui ipsum aspexerit et cor eius humectauerit. delectauerit et attraxerit ipse pro certo cõuertitur in lapidem ⁊ in ferrum. que sunt res frigide dure immobiles atqꝫ graues: quia scꝫ isti sunt frigidi per indeuotionem. duri per obstinationem. immobiles per inobedientiam. atqꝫ graues per auariciam. Ideo de talibus lapideis ⁊ ferreis dicitur Exo. xv. fiant immobiles quasi lapis. Non sic karissimi non: sed pro deo simus rote volubiles ⁊ mobiles. nosipsos ad bonum conuertendo ⁊ deo ⁊ superioribus obediendo. Rotarum inquit: Ezech. j. Apparuit rota vna super terram. Pulcrum est enim videre ⁊ aspicere hominem agilem ⁊ obedientem. Aspectus enim solis et celi tanto est mirabilior quanto dignoscitur esse mobilior: Ideo Prouer. xxij. dicitur. Vidisti hominem velocem in opere suo ⁊ coram regibus stabit: Ideo precipitur Eccli. xxxj. In omni opere tuo esto velox. Unde de aspectu talis potest exponi illud Matth. xxviij. vbi dicitur de angelo ꝙ erat aspectus eius sicut fulgur: vestimenta eius sicut nix. Quia talis debet esse angelus per sapientiam. fulgureus. per obedientiã niueus. per castitatem ⁊ mundiciam. Rotarum inquit. Unde ibidem Ezech. j. Statura quoqꝫ erat in rotis ⁊ altitudo et aspectus horribilis: ⁊ totum corpus in circuitu plenuʒ oculis ⁊c. Expone et dic quomodo iusti sunt horribiles. i. terribiles demonibus ⁊ iniquis. Debemꝰ ergo agitari seu commutari velociter prompte obediendo. ¶ Scdo dico. ꝙ nos debemus occupari viriliter seu vtiliter bonum perficiendo. Opera inquit earũ. Multa enim sunt que libenter aspiciuntur propter effectꝰ mirabiles quos operantur: sicut ptꝫ de stellis ⁊ lapidibus preciosis. Sic iusti merito aspici promerẽtur pro eo ꝙ mirabilia virtutum opera exequuntur: quando de dauid qui interpretatur manu fortis dicit. j. Regũ. xvj. ꝙ ipse erat pulcer decoraqꝫ facie scilicꝫ illi qui sunt pulcriores ad aspiciendum. qui sunt fortiores ad bene operandum: Joh. v. Opera que ego facio testimoniuʒ perhibẽt de me. Patet ergo. ꝙ nos debemus vtiliter
D occupari bonum perficiendo. ¶ Tertio dico. ꝙ nos debemus diligere veraciter. quia scilicet nos debemꝰ esse rota in medio rote: hoc est dictu: ꝙ alter debet habere alterum in medio sui. i. in corde per dilectionem ⁊ amoreʒ. Sicut enim inter duo specula vicina imago vnius resultat vsqꝫ ad intima alterius: ita ꝙ quodam modo vnũ hꝫ aliud in medio sui in ꝙtũ. s. imago vnius in alio resultat. Sic ꝟe inter socios ⁊ amicos ⁊ vicinos tanta debet esse identitas charitatis: ꝙ alter alterum debet in seipso iugiter continere ⁊ portare. Rota inqt in medio rote: vt sic quilibet possit dicere socijs ⁊ vicinis suis illud Luce. xxij. Ego aũt in medio vestri sum. Et talis aspectus vbi refulget charitas valde est gratiosus. Sicut ptꝫ de aspectu rosaꝝ q̃ coloris sunt ignei ⁊ purpurei. figura. Ezech. j. vbi dr. ꝙ de sctis aĩalibus exibãt scintille quasi aspectꝰ eris candẽtis. Es eñ candẽs ⁊ ardẽs signat charitatẽ. Rota inqt ⁊c. Ezech. j. In medio eaꝝ similitudo q̃ttuor aĩaliũ: ⁊ hic aspectꝰ coꝝ. Istud tñ est cõtra mũdanos amicos q̃ nõ sunt sicut rota in medio rote: sed potiꝰ sicut rota iuxta rotã: q̃. s. nõ se cõtingũt nisi modicũ ⁊ in pũcto. Qr reuera cõtactꝰ amoris ⁊ charitatis illoꝝ nõ est intrinsecus: sed extrinsecus: ⁊ ideo valde est modicus ⁊ ineptus. Nõ sic charissimi: sed sit aspectus noster charitatiuus. Debemꝰ
ergo affectare veraciter. ¶ Quarto debemus imitari cõformiter. qr. s. vna dꝫ esse similitudo ipsoꝝ quattuor. E
Nã quoquot sumꝰ debemꝰ esse eiusdẽ cõformitatis similitudinis ⁊ eq̃litatis: cõitatis ⁊ vnitatis. s. sine parcialitate ⁊ singularitate. vt sic dicamꝰ illud Prouer. j. Marsupiũ sit vnũ oĩꝫ nr̃m. Sicut eñ videmꝰ ꝙ aĩalia que sunt eiusdẽ spẽi habẽt similitudinẽ ⁊ figurã. Sic vere illi q̃ sunt eiusdẽ spẽi ⁊ eiusdẽ fidei religiõis ecclesie vel collegij: debẽt habere inuicẽ cõformitatẽ: vnitatẽ: similitudinẽ: paritatẽ. Qđ est cõtra multos: q̃ recte videnꝈ esse monstrũ in natura. Est eñ mõstrũ in natura. qñ vnũ indiuiduũ diuersificaꝈ notabiliter a sua spẽ sicut dicit Isido. ꝙ in ethyopia sunt hoĩes q̃ capite carent ⁊ oculos habẽt in hũeris. Sic vere multi sunt hodie in seculo ⁊ in claustro q̃ in cõditionibus ⁊ in moribus: ⁊ in habitu ⁊ gestu sunt alijs dissimiles ⁊ difformes: sicut ptꝫ de modernis religiosis secularibꝰ ⁊ clericis se insolite vestientibus ⁊ gerentibus. ita ꝙ recte tales videnꝈ esse hodie monstrũ in natura. qr. s. nõ sequũtur modũ ⁊ regulã alioꝝ: carẽt eñ capite recte intentiõis. Oculi eñ sue cõsideratiõis videnꝈ esse in humeris. qr. s. nõ respiciũt nisi ad tꝑalia ⁊ ad mũdi bona. i. ad mũdane glie vanitatẽ. Jõ de taliuꝫ dissimilitudine dr. Sap. ij. Grauis est nobis ad vidẽdũ qm̃ dissimilis est alijs vita eius. Et põt esse verbũ bonoꝝ ⁊ ꝑfectoꝝ: quibus ꝑ certo graue est videre talia mõstra. i. tales insolentes se taliter inhoneste portãtes ⁊ gerentes. Et hoc bñ figuraꝈ. Ezech. j. vbi dr. ꝙ suꝑ caput aĩaliũ erat quasi similitudo firmamẽti. quasi aspectus cristalli horribilis. Quia reuera nostra moderna aĩalia. i. nostri religiosi ⁊ clerici videnꝈ habere firmamenta suꝑ caput. In ꝙtũ. s. ꝑ curiositatẽ vestiũ sunt stellati: ⁊ more cristalli lucidi ⁊ ornati. Iste tñ ornatus dr horribilis: qr ꝑ certo magnus horror est bonis hoĩbꝰ tales aspicere ⁊ eorũ horribilẽ cõuersationẽ videre ⁊c. Istud applica contra milites ⁊ alios curiosos qui gloriantur alijs esse in aspectu dissimiles ⁊ difformes. Naũ. ij. Aspectus coꝝ quasi lãpades ⁊ quasi fulgura discurrentia. Nõ sic: sed sit vna similitudo oĩm. Uñ Ezech. j. Aspectus rotaruꝫ similitudo vna. Nõ sic charissimi: sꝫ ꝑ deo habeamus similitudinẽ cõitatẽ ⁊ cõformitatẽ: ⁊ faciamꝰ sicut xp̃s Philipẽ. ij. Qui fuit in similitudinẽ hoĩm factus ⁊ habitu inuẽtus vt hõ. Sit igiꝈ in nobis vnitatis cõformitas: charitatis idẽtitas: ⁊ volũtatis mobilitas: sic habebimus aspectũ pulcrũ gratiosum laudabilẽ ⁊ formosum vt de nobis dicaꝈ illud. Ezech. j. in fine. Vidi q̃si spẽm ignis splẽdentis in circuitu velut aspectũ arcus cũ fuerit in nube in die pluuie. hic erit aspectus splendoris ꝑ gyrũ ⁊ similitudo glorie dei ⁊c. Expone de aspectu conuersationis iustoꝝ. Et si vis dic quomõ aspectꝰ virgaꝝ faciebat cõcipere oues. Sic exemplũ bonorum ⁊c. Gen. xxx. Vide vbicũqꝫ fit mẽtio de cõuersatione et
exemplo. De aspectu aũt xp̃i passiuo quo aspiciꝈ a deuotis potest dici ꝙ iste inuenitur scꝫ F

Speciosus carnem assumendo.
Dolorosus crucem sustinendo.
Gratiosus veniam concedendo.
Uirtuosus inferos superãdo.
Rigorosus impios iudicãdo.
Gloriosus in celũ triũphãdo

¶ Fuit igiꝈ in xp̃o aspectus decorꝰ: qr sm̃ ps. Iste in carne apparẽs fuit speciosus pre filijs. Et Geñ. xxxix. Erat ioseph pulcra facie ⁊ decorus aspectu. Itẽ fuit in eo aspectus doloris. qr. s. de isto passionẽ sustinente dr. Esa. liij. Inglorius erit inter viros aspectus eiꝰ. Et ibidẽ. liij. Vidimus eũ ⁊ nõ erat aspectus. Virũ dolorũ ⁊ scientẽ infirmitatẽ. Itẽ fuit in eo aspectꝰ vigoris. qr. s. de ip̃o inferos supãte ⁊ a mortuis resurgẽte põt dici illđ Dañ. iij. Aspectꝰ faciei eiꝰ immutatꝰ est. Itẽ erit in eo aspectꝰ ri

goris.s.in iudicio. Unde de filio hominis sedẽte ĩ thro
no dicitur. Ezechi.j. Similitudo inquit throni ⁊ quasi
aspectus hominis desup. ⁊ vidi quasi spẽm electri ve-
lut aspectũ ignis intrinsec⁹. Expone de iudicio ⁊ igne
⁊ iusticie rigore. ¶ Item erit in eo aspectus splẽdoris
scʒ in prima. qñ aspicietur a nobis. hec visio glorie dei.
Et ista sufficiãt de aspectu passiuo. De aspectu ṽo acti
uo. Uide infra de aspicere. ⁊ de respicere. ⁊ de alijs ti-
tulis synonimis. Ut de nobis dicatur illud. Mat hei.
xxviij. Erat autem aspectus eius sicut fulgur. vestimẽ
ta eius sicut nix. Quod est ꝯtra multos de quib⁹ pro-
pter aspectuʒ sue inhoneste ꝯuersationis põt dici illð
Ezechi.j. Statura quoqʒ erat ĩ rotis: ⁊ altitudo ⁊ aspe-
ctus horribilis. Allega themata per omnia vocabula.
siue de aspectu. siue de ope. siue de medio. siue de vno.
siue similitudine. Nota ꝙ equus ad aspectuʒ virge in
cipit currere. sic homo ex ꝯsideratione virge. i. ꝯditio-
nis dei vel ꝑlati. figura Geñ. xxx. de ouib⁹ q̄ ad aspe-
ctum virgaruʒ ꝯceperunt. Uide tam de correctione ꝙ̃
de respicere. Nota quomõ elephas ad aspectum san-
guinis ad preliũ animatur. Sic ⁊ nos ex ꝯsideratione
sanguinis ⁊ passionis debemus contra dyabolum ani
mari. zacha. xij. Aspicient in me queʒ confixerũt. Heb.
xij. Aspicientes in autorem fidei ⁊ cõsummatoreʒ iesuʒ
⁊c. Uide infra de Respicere.

A **Aspergere.** Nota ꝙ aspergere ideʒ est ꝙ ali
quid suauiter spargere. Et q̄ in
uenio ꝙ multa sparguntur ⁊ disparguntur. Notabo
ꝙ aspgere põt significare ĩ bono ⁊ ĩ malo. Est eñ aspsio

- Fluminis.
- Sanguinis.
- Cineris.
- Pulueris.
- Olei.
- ysopi.
- Sulphuris.

¶ Prima est aspersio innocẽtiũ q̇ asper
gunẗ flumine baptismali. figura. Nume.
xix. vbi ð ꝙ q̇ tangebat cadauer hoĩs
mortui immũdus efficiebaẗ. Sʒ tãdẽ aqua expiatio-
nis aspergebaẗ ⁊ taliter mũdabaẗ. Sic vere q̄ nos oẽs
cadauer mortui adã carnẽ ab ipso ducẽdo tãgim⁹: iõ
immũdiciã originalis culpe cõtrahimus. Sʒ qñ aqua
expiatiõis in baptismo aspergimur: tũc a tali infectio
ne mũdamur. Si tñ fide ꝓpria siue parentũ vtamur ⁊
fulciamur. Heb. x. Accedamus ad eũ ṽo corde in ple-
nitudine fidei. Aspersi corda ⁊ cõscientia mala ⁊ ablu-
B ti corpus aqua mũda. ¶ Scða est aspersio sperãtium
⁊ credentiũ: q̇. s. asperguntẗ sanguine virtuali. s. sangui-
ne xp̄i ⁊ meritis sue passionis. Uirtus enim sanguis
xp̄i est aspersio credẽtiũ: q̄ sicut aspersio roris ardorẽ
aeris temperat: ⁊ aspersio pinguedinis ignẽ inflãmat.
Sic virtus dñice passionis ⁊ sanguinis calorẽ cõcupi-
scentie ab aere cõscientie refrenat: ⁊ ardorẽ spũssancti
inflãmat. xp̄s ergo figuraẗ in sacerdote q̇ sanguine pas
seris occisi leprosum septies aspergebat: ⁊ sic eũ purifi
cabat ⁊ mũdabat: sicut ð Leui. xiij. Qui reuera sũmus
sacerdos xp̄s: sanguine passeris. i. ꝓprij corpis immo-
ti: leprosum. i. genus hũanũ aspersit ⁊ septies. Hoc est
dictu: perfecte ⁊ integre a septẽ peccatis mortalib⁹ ex-
piauit. Esa. xlij. Ipse asperget gentes multas. Ideo fi-
delib⁹ ð. He. xij. Accessistis ad sanguinis aspersionẽ
melius loquẽtem ꝙ̃ abel. Et bene melius loquiẗ san-
guis xp̄i. q̄. s. sanguis xp̄i misericordiã ꝑdicauit. Unde
Leuiẗ. xvj. ð. ꝙ ꝓpiciatoriũ sanguine septies aspgeba
tur ad denotandũ ꝙ ꝓpiciatio oĩm peccatoꝝ ꝑ sangui
nẽ xp̄i figuratũ efficiebaẗ. Sanguis aũt abel iusticiam
C postulauit. Geñ. iiij. Uox sanguinis fratr⁹ tui clamat
ad me de terra. ¶ Tercia est aspersio penitẽtiũ: quia
scʒ asperguntẗ cineribus vt superfluitas corrodaẗ: recẽ-
tes eñ pelles asperguntẗ cinere vt pilus cadat ⁊ euella
tur. Panni etiã immũdi asperguntẗ lixiuio qð fit de ci
nere vt inde macule sustollanẗ. Sic ṽe pctõres q̇ sunt
putridi spũaliter ⁊ immũdi: cinere q̇ acri est saporis et
mortificatiui vigoris. i. pñie asperitate asperguntẗ. ⁊ sic
pili exterioris vane cõuersationis recedũt: ⁊ corruptio

carnalitatis cõsumitur: ⁊ oĩs vicioꝝ immundicia ab-
stergiẗ ⁊ innocẽtie mũdicia reparaẗ. Ideo anima põt fi
gurari in thamar filia Dauid. de q̄ stuprata ab Amon
legiẗ. ij. Reg xiij. ꝙ aspergẽs cinere caput ⁊ rupta tala
ri tunica de domo corruptoris sui recedebat clamãdo.
Quia reuera thamar que interpretaẗ amara ⁊ cõmu-
tata. i. anima penitẽs a pristina cõuersatione se cõmu
tans. videns ꝙ frater suus. i. corpus ipsam fedauit di-
uersis vicijs: debet amara ⁊ tristis esse ꝑ cõtritionẽ: tu
nicã cõscientie rumpere ꝑ cordis ⁊ oris cõfessionẽ. Cla
mare. s. ad deũ ꝑ orationẽ. Caput ment⁹ cinere asperge
re per pñie macerationẽ ⁊ afflictionẽ: interius gemere
per amarã cõtritionẽ: ⁊ man⁹ apponere ꝑ satisfactio-
nem: ⁊ de domo corruptorũ sui. i. de mũdo recedere ꝑ
cõtemptũ ⁊ abhominationẽ: absalon fratrẽ suũ q̇ in-
terpretaẗ pr̄is lucerna. i. ad xp̄m accedere ꝑ affectionẽ.
De tali ergo aspersione cineris ð. Heb. ix. Cinis vitu-
le aspersus inquinatos sanctificat. Ideo ꝯsuliẗ Hiere.
xxv. Ululate pastores clamate: aspgite vos cinere opti
mates gregis. ¶ Quarta est aspsio moriẽtiũ q̇. s. asper D
gunẗ puluere finali seu mortali. hoc est dictu cõsidera
tionis: resolutionis: ⁊ pulueris: in quã corpus redigiẗ
per mortẽ. Sicut eñ video ꝙ pulueres specieꝝ cõdiũt
⁊ salsamẽta cibaria ⁊ carnes putrescere nõ sinunt. Sic
puluis memorie mortis si inde asper si fuerim⁹: spũali
ter nos cõdiet: ⁊ sapidos in ore dei faciet. ⁊ ꝑ timorem
inde cõceptũ ad cõuenientiã debitã nos reducet. et ꝑ
peccata putrefieri non ꝑmittet. Ideo bñ ð Michee. j.
In domo pulueris: puluere vos cõspergite. Uñ. ij. Re-
gũ. j. ð sic. Die tercia appuit hõ veniẽs de castris saul
veste cõcissa: ⁊ aspersus puluere caput: ⁊ venit ad Da-
uid. Talis eñ põt significare hoiem timorosum q̇ pul
uere. i. cõsideratione mortis aspersus. ⁊ veste corporis
ꝑ pñiam cõcissus: de castris saul. i. de statu peccati rece
dit: ⁊ ad Dauid. i. ad xp̄m venit. ¶ Quinta est aspersio E
indigentiũ. q̄ scʒ a viris pijs asperguntẗ oleo. i. elemosy
na tẽporali: que scʒ dolores pauperũ more olei mitigat
atqʒ lenit. figura. Leuiẗ. xiiij. Septies ꝯtra dñm asper
gat: q̄ reuera oleũ misericordie de sinistra bonoꝝ tem
poraliũ sumiẗ. Dextera ṽo bonoꝝ eternoꝝ inde tangi
tur in ꝙ̃tũ ꝓ intẽtiõe eternoꝝ elemosyna pauperibus
elargiẗ. Septies aũt cõtra dñm aspergiẗ quãdo amo
re dei septẽ misericordie opa efficiunẗ. Uñ de tali asper
sione olei misericordie ð Leuiẗ. viij. ꝙ moyses tollẽs
collirida aspersaʒ oleo pane ⁊ lagana tradidit eã Aarõ
⁊ filijs eius. ¶ Sexta est aspersio contemplantiuʒ qui F
asperguntẗ ysopo salutari. i. hũilitatis virtute. q̄ ꝑ yso-
puʒ designatur dicẽtes domino illud ps. Asperges me
domine ysopo ⁊ mundabor lauabis me ⁊ super niuem
dealbabor: ysopo enim aspergebatur aqua qua purifi-
cabãtur mundandi. Sicut ð Leuiẗ. xiiij. ad denotan-
dũ ꝙ nulla potest esse purificatio: lotio: vel aspersio vi
cioꝝ: nisi humilitas intercedat. Quinimmo si quis aq̄
lachrymose deuotionis aspergitur: necesse est ꝙ ysop⁹
immittatur. Unde videtur ꝙ viri deuoti similes sunt
auibus dyomedes. que templũ dyomedis in silua dyo
medea in mari mediterraneo frequentabant. ⁊ quodã
mirabili ritu aquam de mari in alis portantes. aram
alas excutiendo aspergebant: ⁊ suo modo lustrabant.
Quia reuera viri deuoti aquam lachrymarũ debent in
mari. i. in amaritudine considerationis accipere aram
cordis inde aspergere. templum dei per deuotionẽ fre
quentare ⁊ se humiliter deo dedicare. Uñ de leuitis. i.
de viris ecclesiasticis ⁊ deuotis precipitur. Nume. viij.
Aspergantur aqua lustrationis: ⁊ radant omnes pilos
sue carnis. ¶ Septima est aspersio deliquentium: qui G
aspergũtur sulphure criminali. Puluis enim sulphu
ris facit fetere ⁊ ardere. Quia reuera. qñ sulphur pecca
ti in hoie spargiẗ: fetorẽ infamie incurrit: ⁊ ardor gehẽ
ne finaliter sentit. Unde Iob. xviij. dicitur de peccato-
re. Calcet super eũ quasi rex interitus. Sequiẗ. Asper-
gatur in tabernaculo ei⁹ sulphur ⁊c. Sufficit de asper
gere. Uide de Spargere ⁊c.

Aspicere. Nota ꝙ Aspicere idē est ꝙ aliquid acute ⁊ attente inspicere Et est idez ꝙ cōsiderare attēdere ⁊ videre: Et sic dicā breuit̄ qđ ē.

Aspicere
- Dei — Deus aspicit cūcta disponendo.
- Justi — Justus aspicit digne meditando.
- Impij. — Impius aspicit alios explorando
- Dyaboli — Dyabolus aspicit omnibus insi diando.

¶ De aspectu dei dr̄ in ps. Dn̄s de celo in terrā aspexit vidit oēs filios hoīm De aspectu iusti dr̄ ad Hebre.j. Aspicite in gentib⁹. videte ⁊ admiramini. De aspectu inuidioso impij dicit̄ Michee.vij. Aspiciet me inimica mea ⁊ induet̄ cōfusiōe De aspectu malicioso dyaboli dr̄ Abacuc.iij. Aspexit ⁊ dissoluit gētes ⁊ cōtriti sunt montes seculi incuruati sunt colles mūdi ab itineribus eternitatis ei⁹ Dicam⁹ ergo aliqđ de aspectu dei ⁊ iusti: Deus eīm aspicit oīa: licet nō videat̄ aspicere: Sunt quedā animalia quoꝝ oculi nō vident̄ ita ꝙ nō videre vel nō aspicere crederent̄: nisi videre p experientiā ꝓbarent̄ sicut pꝫ de pulicibus ⁊ alijs minutis aīalibus Sic vere fatuo videt̄ ꝙ dn̄s non habeat oculos: ⁊ ꝙ nō aspicit facta nostra ꝓ eo ꝙ multa dissimulare: ⁊ ac si nō videret de rebus modicū curare. videtur iuxta illud Ezech.viij.ca. Derelinquit dn̄s terrā ⁊ dn̄s non videt. Et iuxta illud Job.xxij. Nubes latibulum eius: nec nostra considerat: Et de fatuis dicitur in ps. Et dixerunt quomodo scit deus: ⁊ si est scientia in excelso. Et Esa.lvij. dicit ipse deus. Ego tacens: ⁊ quasi nō videns: Ueruntamen sic non est in re q: ipse videt ⁊ aspicit vniuersa. quod licet non semper quandoꝙ tamen per experientiam manifestat.ij. Mach.vij. Dominus deus aspicit veritatem. Unde.ij. Macha.xij. vniuersa conspicit deus dominus. Ideo ibidem.xv. dr̄ Honora eū qui vniuersa cōspicit: Et si vis nota ꝙ de⁹ Aspicit.
- Indigentes ad eis miserandum
- Supplicantes ad eos audiendum.
- Laborantes ad eos premiandum.
- Delinquentes ad eos subuertendum.

Dico ergo ꝙ deus aspicit miseros vt eis subueniat. Aspectus enim eius est sicut caladrij qui infirmum aspiciendo dicitur sanare: Ideo petebat dauid in ps. Aspice in me ⁊ miserere mei. ¶ Item aspicit humiles vt eos exaudiat. Unde Eccli.xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrabit: ⁊ non discedet donec altissimus aspiciat. ¶ Item aspicit bene operantes et laborantes vt eis remunerationez faciat. Eclesiastici.xxiiij Penetrabo inferiores partes terre: ⁊ inspiciam omnes dormiētes et illuminabo omnes sperantes in domino. ¶ Itē aspicit malos vt eos puniat quod potissime fiet in iudicio quando videbitur aspectus cristalli horribilis super capita animalium sicut dicitur Ezech.j. Basilisc⁹ enim nisi primo aspiciatur ab homine ipsum si aspicit interficit lupus etiam si aspiciat anteꝙ aspiciatur ab homine raucum facit. Sic vere nisi in primo dum hic viuimus deum aspexerimus scilicet per fidem ⁊ deuotionem: aspectum eius in iudicio sustinere non poterimus. Si eni expectemus ꝙ tali aspectu prim⁹ nos videat. necesse ē ꝙ sic aspiciēs nos occidit: quapropter necesse ē ꝙ a nobis prim⁹ inspiciat̄ vt aspect⁹ sui violētia deuitetur Eccli.xvj. Montes simul ⁊ colles ⁊ fundamenta terre cum aspexerit illa deus tremore concutiētur Et in ps. Ueritas de terra orta est ⁊ iusticia de celo prospexit Unde Eccli.ij. dicitur Ue qui dereliquerunt vias rectas: ⁊ diuerterunt in vias prauas: ⁊ quid faciēt cum inspicere ceperit dominus. Sed de isto aspectu diuino. vide infra vbi Respicere. Sed de aspectione viri iusti. Nota ꝙ sicut aquila de longe prospicit predam suam: et ideo indiguit acuto visu. Sic quia preda nostra scilicet gloria paradisi longe distat a nobis: necesse est quod clarum et acutum habeamus discretionis visum vt scilicet aspicere possimus illa que ad hanc predam acquirendam sunt necessaria de remotis. Multa enim sunt iterum aspicienda. consideranda et videnda vt finaliter preda celestis glorie non perfidem: sed p speciē aspiciat̄: ⁊ de⁹ deoꝝ in syō videatur. Ergo nota ꝙ iustus aspicit.
- Seipsum ad se cognoscendum.
- Mundum ad vilipendendum.
- Proximum ad subueniendum.
- Prelatum ad obediendum.
- Deum ad ei seruiendum.
- Dyabolum ad eum fugiendum.
- Peccatum ad eyciendum.
- Impium ad eum detestandum.
- Infernū ad eum metuendum.
- Paradisum ad eū appetendū.

¶ Istis eīm decē modis vertitur aspiciēdo ⁊ considerādo oculus viri iusti figuratus in rota. Eze.j. q̄ in circuitu oculis erat plena. Igit̄ aspice teipsum vt te despicias. s. natiuitatē ꝙuilis sit: vitam ꝙ fragilis sit: mortē ꝙ miserabilis sit. Unde de petro dr̄. Joh.xx. ꝙ inclinauit se ⁊ aspexit in monumentuz. i. ad mortem. Itē aspice mūdū vt huc reīcias. s. ꝙ sit vanus: varius: ⁊ defectiuus. Hiere.iiij. Aspexi terrā ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihili. Itē aspice ꝓximū vt huic subuenias. Aspice eīm dico supple ad ei subueniendū: ad eū diligendū: ⁊ ipsius miseriā subleuādū.ij. Esdre.vj. Precepi ⁊ aspexi vt adiuuēt eos q̄ sunt ī captiuitate iudeorum. Itē aspice prelatū: vt. s. ei obedias: ⁊ vt bona exempla ab eo recipias Exod.xxv. Aspice ⁊ fac fm̄ exemplar qđ tibi in mōte mōstratū est. De viro iusto etiā ⁊ exemplari q̄ ad hoc debet aspici vt imitetur pōt dici illud Exod.xxxiij. Aspiciebant tergū moysi donec ingrederetur tentoriū. Item aspice deū: vt. s. ei seruias: ⁊ vt ipsum credas ⁊ timeas. Michee.vij. Ego autem ad dominū aspiciā. Aspiciēdus est veniens in carne: trāsiēs ad crucē: ascendens ad culmen: rediens ad examē. Ueniens dico per incarnationem: sic aspiciebat eum. Daniel dicens. Dan̄.vij. Aspiciebā in visione noctis ⁊ ecce filius hoīs veniebat. Moriens etiā per crucē ⁊ passionem. q: s. populus qui hunc serpentē pendentē in palo ꝓspicit sanatur. Nume.xxj. Unde Marci.xv. de xp̄o dicit̄ crucifixo. Erāt aūt mulieres a lōge aspicientes. Ascendens etiam ad paradisi culmen aspiciēdus est. Actu.j. Uiri galylei quid statis aspicientes in celuz ⁊c. Aspiciendus est insuper rediens ad iudicium ⁊ examē Unde ipse iudicaturus dicit zach.xij. Aspicient ad me quē confixerunt. Aspice ergo deū nascentē humiliter morientem vtiliter: ascendētem viriliter: iudicantem seueriter: triumphātem notabiliter. j. Petri. j. Iste est inquit in quem desiderāt angeli respicere. Item aspice dyabolū: vt cū caueas: vn̄ de illa fera bestia. Dan̄. vij. dicit̄ sic. Aspiciebā donec euulse sunt ale eius. Itē ꝓspice peccatū vt q̄d sit sentias. iij. Reg.xviij. Ascēde ⁊ aspice contra mare. i. ad amaritudinē peccati. Item aspice impium vt eum fugias. Prouer.vij. Prospicio per cancellos domus mee video vecordem iuuenē. Aspice infernū vt eū metuas. Esa.v. Aspeximus in terrā ⁊ ecce tenebre tribulationis. Item aspice paradisum vt eū cupias. vn̄ Michee cap.iiij. Aspiciat ī syon oculus me⁹. Et Hiere. v. Circuite vias hierl'm ⁊ aspicite. Ista de aspicere: inspicere: cōspicere: ⁊ prospicere sufficiāt. Unde infra de respicere: ⁊ de oculo ⁊ videre.

C

Assiduitas. Nota ꝙ assiduitas idem est ꝙ cōtinuatio. frequētatio. Assuefactio. Potest tamen accipi in bono ⁊ in malo: sicut bene ꝓsequitur. Mauricius in suis distinctiōibus. Unde notabo ꝙ in scriptura reperio assiduitatem B
- Uirtuosam ⁊ laudabilem.
- Uiciosam ⁊ odibilem.
- Dolorosam ⁊ damnabilem.
- Gaudiosam ⁊ durabilem.

¶ Prima est assiduitas bonoꝝ q̄. s. assidue intendunt ad bonū. Eccli.vj. In mandatis dn̄i assiduus esto. Secūda est assiduitas prauoꝝ q̄. s. assidue volūt facere mala. vn̄ Eccli.xij. Nō est ei bene q̄ assiduus est in malis. Tercia est assiduitas infernaliū tormentoꝝ: que. s. assidue ⁊ cōtinue infligunt̄ damnatis. Unde Eccli.xlj. Fi-

licorum impiorum peribit hereditas: et cum semine illorum assiduitas opprobrij. ¶ Quarta est assiduitas supernalium gaudiorum. Unde beati dicũt illud Eccli. lj. Laudabo nomen tuum assidue Dic ergo quod est assiduitas bona que debet frequentari. Sicut enim video ꝙ non vna gutta sed guttarũ cadentium assiduitas lapidem cauat: Non vna lectio audita: sed audiendi assiduitas discipulorum informat. Nõ vnicus ict⁹: sed percussionum assiduitas ferrum edomat: Sic revera assiduitas bonorum operum bonos habitus generat. virtutes fouet. animũ instruit: et finaliter gloriã eternam procurat. Et ideo pro certo nulli debet sufficere vnicus bonus actus: immo necesse est ꝙ frequenter plurimum bonũ opus: oportet ergo assidue.

Deum exorare.
Bonos frequentare.
Mandata seruare.
Deum laudare.
Corpus castigare.

B De assidua oratione dicitur Jacobi. v. Multum valet deprecatio iusti assidua: De assidua bone societatis frequentatione dicitur Eccli. xxvij. Jn medio cogitantium legem dei assiduus est: De assidua mandatorũ obseruatione dicitur illud predictum Eccli. vlti. Laudabo nomen tuum assidue. De assidua corporis castigatione: dicitur Eccli. xxx. Seruuz inclinãt operationes assidue: Sed ꝓ certo est alia assiduitas mala que debet euitari. Mali enim non sunt assidui in bonis operibus: sed in malis. Sunt enim Assidui.

Uana loquendo.
Falsa dicendo.
Sine causa iurando
Carnalia sectando

Jsti enim assidue loquũtur inaniter Unde Eccl. xx. Fa-
C bula vana in ore indisciplinatorum erit assidua. Jtem isti assidue fantur mendaciter contra illud. Eccl. vij. Noli velle mẽtiri omne mendacium Assiduitas enim illius nõ est bona. Et ibidem. xx. Potior fur ꝙ assiduitas viri mendacis: Jtem isti assidue peiorant sine causa iurando: contra illud Eccl. xxiij. Nominatio dei nõ sit assidua in ore tuo: et nominibus sanctorum non admiscearis: quoniã nõ eris immunis ab eis: Et ibidem Jurationi nõ assuescat os tuum; multi enim casus in ea sunt. Jtem isti assidue delinquunt carnalia sectando: contra illud quod inhibetur Eccli. ix. Cũ saltatrice ne assiduus sis: nec audias illam ne forte pereas in efficacia ipsius. Sufficiat. Uide infra de continue et frequentare: et de assuescere: et consuetudine &c.

A **Assimilari. Assimilatio.** Nota ꝙ assimilari. idẽ est qđ comparari. confortari. Similis fieri seu dici. Nota igitur breuiter ꝙ boni assimilant diuersis rebus ꝓpter diuersas virtutes et proprietates quas habent. Jsti enim gerunt assimilationem

Penitentie.
Sapientie.
Eminentie.
Obedientie.

¶ Penitentie dico. Et sic homo põt dicere illud Job xxx. Cõparatus sum luto et assimilatus sum fauille et cineri. Expone quibus rebus se cõparãt et assimilãt. Penitentes. s. luto ꝙ reputãt se fragiles. Fauille. q2 debẽt esse feruẽtes et agiles. Cineri. q2 debẽt esse acres: discolores et humiles. Sapie. etiã q2. s. quilibet valde debet conari ꝙ sapientibus assimiletur. Mat. vij. Omnis q audit hec verba assimilabit viro sapienti q edificauit domũ suã supra petram. Eminẽtie vo. q2. s. celestia cõtemplando debet altioribus cõparari. Uñ Canti. vij. Statura tua assimilata est palme. Obedientie insup q2. s. quilibet iustus debet se conformare illis qui ꝑ bonã operationẽ et obediẽtiã sunt agiles Cant. viij. Surge dilecte mi: assimilare capree hinnuloq3 ceruorũ. Autoritatis nihilominus et excellentie. q2. s. vir iustus maxime prelatus debet esse autenticus et excellens. Cant. i. Eqtatui meo assimilaui te in curribus pharaonis De malis vo nota ꝙ ipsi gerunt similitudinem.

Superbie deuorantis.
Luxurie inquinantis.
Castrimargie eneruantis.

¶ Ideo ipsis d2 illud Ezech. xxxij. Leoni gẽtiũ assimilatus es et draconi qui est in mari. Dic quicqd voluerit de leone et dracone et mari contra mundanos et contra mundũ. Luxurie etiã. Jdeo in ps. d2. Assimilabor descẽdentibus in lacũ. Compara luxuriã lacui aphati vel alteri. Castrimargie insuper. s. mentes et vires eneruat. Uñ Hiere. vj. Speciose et delicate assimilaui &c. transeo: q2 infra in lra. s. de similitudine tractabit satis plene.

Assistere et Astare. Assistere em idẽ est qđ alicui appropinqre: et sistere. Astare vo idẽ est qđ ad lat⁹ stare. A
Notabo ergo ꝙ in scriptura reperitur Assistere

Fauoris quod fit ad adiuuandum.
Honoris qđ fit ad imperandum.
Uigoris quod fit ad ministrandum.
Liuoris quod fit ad machinandum.

Primũ est assistere diuinitatis. Jsta em est semꝑ parata assistere cuilibet in se speranti: necessitatem et indigentiã patiẽti. Bernar. de deo dicit. ꝙ ipse nouit vt veritas amat vt charitas: assistit vt pietas. Ps. Qui astitit a dextris pauperis: vt saluũ faceret a psequentibus animã eius. Jste enim astitit dulciter carnẽ sumendo. Astabit acriter mundũ iudicãdo. Astabit largiter bonos premiando. Prima fuit assistentia grãdis amoris fuit enim tunc sicut mater assistens puero ne labatur in lutũ. Eccli. lj. Jn cõspectu astantiũ factus est mihi adiutor. Scđa erit assistentia magni rigoris. s. in iudicio qñ iudicaturus orbẽ assistet. Jaco. v. Judex ante ianuã assistit. Tercia erit assistentia magni vigoris: qñ sc3 assistet sanctis in patria premia distributurus. De quo Heb. ix. Xps assistẽs pontifex futurorũ bonorũ. Et sic pt3 quomõ est vnũ assistere diuinitatis. ¶ Secũdm est B
assistere autoritatis. Assistere em regi vel iudici est honoris et autoritatis officiũ. Et sic dico ꝙ deo assistũt angeli ministratores. Beati tãꝙ imperatores. Justi q sunt in via tanꝙ cõtemplatores et seduli seruitores. Assistit em deo angelus sibi ministrãdo. Tho. xij. Ego sum raphael vnus de septẽ q astam⁹ añ deũ. Assistũt deo beati secũ cõregnãdo. Unde de btã vgine d2 in ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Assistit etiã deo quilibet ecclesiasticus ipm cõtemplando: et in officio ecclesie famulando: dicens cũ ps. Mane astabo tibi et videbo qm nõ deus volẽs iniqtatẽ tu es. Patet ergo quomõ est vnũ assistere autoritatis. ¶ Tercio dico ꝙ est vnũ assistere sedulitatis et istud est assistere iustorũ qui assistunt deo sibi seruiẽtes: assistũt pauperibus sibi subueniẽtes: assistũt ignorantibus ipsos instruentes: assistunt tristib⁹ ipsos cõsolantes: assistũt egrotantibus ipsos adiuuantes. Cõstat em ꝙ oẽs boni suo modo assistũt deo sibi seruitiũ exhibendo. Regi em apũ assistũt intentissime exercit⁹ aliorũ. Uñ Dañ. vij. d2 ꝙ milia miliũ ministrabant ei: et decies milies dena milia assistebant ei. Uñ quilibet põt dicere illud. Luce. j. Ego suz gabriel q asto añ deũ. Cõstat em ꝙ infirmis et pauperibus assistũt ipsos misericorditer adiuuãdo et eis subueniẽdo. vñ Rom. xvj. Cõmendo vobis sororẽ phebẽ vt assistatis ei in quocũ ꝙ negocio vestri indiguerit. Cõstat insuꝑ ꝙ ipsi libenter assistunt tristibus ipsos consolando. vñ de sanctis mulierib⁹ ꝓ morte dñi desolatis d2 Luc. xxiiij. ꝙ cũ cõsternate essent duo viri astiterũt iuxta illos in veste fulgenti. Constat nihilominus ꝙ assistũt ignorantibus ipsos instruendo: ita ꝙ de quolibet doctore põt exponi illud. Actu. xij. ca. Angelus dñi astitit: et lumẽ refulsit in habitaculo carceris: lumen dico doctrine in habitaculo cõsciẽtie. Et si vis potes dicere ꝙ assistũt superioribus ipsis obediẽdo. zach. iiij. Jsti sunt duo filij olei splendoris

splendoris qui assistūt dominatori. Vide eā expositā
D in sermo. Istud ergo est assistere sedulitatis. ¶ Quarto dico ꝙ est vnū assistere. iniquitatis: qr scilȝ viri iniq̄ semper se adhibent assistentes ad oēm iniusticiā faciendam. Vnde nota ꝙ mali.

Assistunt socijs ad explorandū.
Assistūt sibijnuicē: ad cōspirādū.
Assistunt etiā pricipibus ad alios superandū: et ad alijs īperandū.

Primū est assistere malicio sorūȝ: qui scȝ in omni loco volunt assistere ad explorādū quid agit̄ p̄s. Astitit omni vie nō bone: maliciā autē nō odiuit. Scōm est astare principū ⁊ tyrānorum qui scȝ assistunt simul ad cōspirādum ꝯtra ecclesiā et ꝯtra paupes. Vñ in p̄s. Astiterūt reges terre aduersus dñm et aduersus xp̄m eius. Tertiū est assistere iudicum officialiū et aduocatorū: qui scȝ assistunt regibus ⁊ principib⁹ in officijs vt possint nocere inferioribus. vñ de doech ydumeo qui assistebat Regi saul dicitur. j. Reg. xxij. Qd ipse occidit sacerdotes dñi. Sic ergo ptȝ: ꝙ est quadruplex assistere generaliter loquendo. vide exempla: figuras et prosecutiones in alijs titulis cōsignificatiuis ⁊c.

A **Assyrij.** Nota ꝙ assyrij qui interpretantur sustollentes vigilias dñi: fuerūt populi infideles: filiorū israel inimici qui scȝ cū regibus suis pessimis Salmanasar. Sennacherib. ⁊ Nabuchodonosor filios israel molestauerunt: hierl̄m succenderūt ⁊ populū ipsius captiuauerūt: et in babylonē et medeam trāstulerūt: et terrā ꝓmissionis de manib⁹ eorū sustulerunt. Igitur ꝑ istos possunt intelligi demones qui bonos occupāt et captiuāt et terra ꝓmissionis atꝙ celesti gloria eos priuāt. Possunt etiam significare malos seculares: q̄ filios israel viros ecclīasticos molestant hierusalē. i. ecclesiā pro viribus dissipant ⁊ bona eorū rapiunt ⁊ deuastant: et eos captiuitati. i. seruituti subiugant et condēnant. iiij. Regū. xvij. Translatus est israel in assyrios. Et prohdolor sicut deus antiquitus filios israel ꝓ eo ꝙ de assyrijs ꝯfidebant ⁊ spē magis in hoibus q̄ in deo ponebāt fedus cū eis inicebant et eorum ydola adorabant: sicut patet. iiij. Regū. xvj. et: ij. Paralap. xxviij. et Ezech. Ideo dñs ipos ī manibus assyriorū tradidit et eos per eos dissipauit. Sic hodie ecclesiastici qr fauores seculariū querunt: et auxilia mūdana plus q̄ diuina diligūt ydola eorū. i. vitia secularia apud se introducūt et colūt. Ideo deus ī manibus assyriorū. i. principum et tyrānorum seculariuȝ vel etiam demonū ipsos dimittit et ipsos per eos destruit et cōfundit. De hierl̄m eīn dicit̄ Ezechi. xxiij. ꝙ ipsa insaniuit libidine in amatores suos assyrios. De israel etiā dicit̄ Osee. xij. Qd fedus cū assyrijs inijt et oleū in egypto ferebat et tamē. iiij. Regū. xix. dicitur. Vere dissipauerunt reges assyriorū terras. Isti tamē finaliter a Judith sub holoferne: ab angelo sub Sennacherib fuerunt destructi ⁊ miserabiliter dissipati: quia scȝ mali qui nunc p̄munt bonos finaliter destruentur et auxilio Judith. i. beate virginis ⁊ angelorū dñi subuertentur. Judith. xv. Assyrij in fugā ibant precipites. Isti ergo tollūt vigilias dñi: qr. s. demones somnū peccati imittunt: ⁊ sic vigilias dei sapientiā ⁊ diligentiaȝ tollunt. Mali etiā ⁊ tyranni vigilias dñi dicunt̄ tollere: inq̄tum suis molestijs dei officiū qd vigilādo fit impediūt. Si vis in bono significato: dic ꝙ assyrij interpretantur directi vel dirigētes: ⁊ dilecti vel diligētes significantes bonos qui diligūt ⁊ diligunt̄: ⁊ in bono alios dirigūt ⁊ dirigunt̄. Tales autē assyrios diligit deus: et eos finaliter saluat xp̄s. vnde Michee. v. Erit ipse pax assyrijs cū venerit in terrā nostrā.

A **Assur.** Nota ꝙ assur qñqȝ sumitur pro rege: qñqȝ pro terra assyriorū. Et pōt significare in bono ⁊ in malo. In malo eīn signat dyabolū: vel quēcūqȝ tyrannum: vel impiū: vel etiā omniuȝ malorum collegium. Est eīn Assur Nomen
Superbie qua confunditur.
Seuicie qua quis leditur.
Potentie qua quis minuitur.
Concordie qua cōtra bonos vnit̄ ⁊ cōiungit̄.
Justicie qua cōtra bonos exequitur.

Mali eīn hñt supbiā ⁊ elationē: que tñ finaliter dissipatur. Vñ zacha. x. Humiliatur supbia Assur. Vñ illud Esaie. x. Visitabo super fructum magnifici cordis regis assur. ¶ Itē hñt seuiciā ⁊ crudelem turbationē. vnde Esa. x. Ve assur virga furoris mei ⁊ baculus ipse est. ¶ Itē ipsi hñt altam potentiā ⁊ prelationē. Ezech. xxxj. Ecce assur quasi cedrus in lybano. Sequitur. Cedri nō fuerunt altiores illo in paradiso dei. De promotiōe malorū ⁊ qūo ista arbor finaliter fuit succisa: sicut dicitur ibidē. Sic prosperitas maloruȝ finaliter ꝑibit. vnde ibidē. Assur cadat in gladio ⁊c. Itē isti habent inter se cōtra bonos malā cōcordiā ⁊ confederationem. Vñ in p̄s. Etem̄ assur venit cū illis ⁊ facti sunt in adiutorium filijs loth. Itē isti habent omnē iniusticiam et bonorū oppressionem Esa. lij. In egypto habitauit populus meus in principio. Assur absqȝ vlla causa calūniatus est eū. ¶ Et nota ꝙ assur interpretatur negociator aut negociatio: aut ignis illuminatio: qr. s. mali per auariciā negociātur: per mūdanā sapiētiā illuminantur: ⁊ igne infernali finaliter igniunt̄. Si vis in bono significato dic ꝙ assur interpretatur dirigēs seu diligens: beatus seu gradiēs. Et sic signat virū perfectū qui diligit per charitatē: dirigit per veritatē. beat⁹ est per sufficientiam. graditur per diligentiaȝ. sufficit ⁊c.

Assumere. Assumptio. Cum mauricius de A assumptiōe diffuse tractet: ideo sub breuiloquio ꝑtrāsibo. Dicam ergo ꝙ in scriptura fit mentio de duplici assumptione Passiua scȝ et actiua. Passiua dico: qua quis sumitur ad aliq̄d faciendūȝ. Actiua vero qua q̄s assumit aliquid ad vtēdū. Dicamus ergo primo de assumptiōe qua quis assumitur passiue. Et sic dico ꝙ sicut principes et magnates assumunt sibi diuersimodos seruitores: varijs ⁊ diuersis officijs deputatos. Sic deus hoies per suam occultam inspirationem et prouidentiaȝ solet assumere: et de vno statu ad alium transferre: et ad vsus suos diuersimode deputare. Sicut enim dr̄ Hieremī. xviij. Sicut lutuȝ in manu figuli sic sunt hoies in manu dei. Et ideo sicut figulus assumit lutum et inde format vasa diuersa: nunc ad vnum nunc ad aliud officium. Sic deus de massa humani generis hoies assumit: ⁊ ƀm qd sibi placet ad diuersos fines et status ipsos diuersimode ordinat et disponit. Ideo possumus dicere illud p̄s. Dñi est assumptio nostra: et sancti israel regis nostri. Nota igitur ꝙ homo assumitur.
De mundo ad religionē vt deo seruiat.
De peccato ad conuersionē vt mortē fugiat.
De subiectione ad prelationem vt fructū faciat.
De miseria ad saluationē vt bonū sentiat.

Isti sunt eīn quattuor modi quib⁹ quis assumit̄ ad bonum. qr videlicet
Religiosus assumitur ad famulandū
Penitens assumitur ad eiulandum.
Prelatus assumitur ad imperandum.
Beatus assumitur ad conregnandū.

A deo assumitur ad religionē. Sicut eīn paterfamilias assumit tauros siluestres: vt ipsos ligatos castratos et domitos vti libet laboribus subiuget: stimulo pungat: cantu leniat: et eos q̄uis diligat nihilominus oneribus ipsos non tamen vltra vires submittat Sic deus homines siluestres et seculares quandoqȝ solet inspiratiue assumere: iugo obedientie subdere: viculo religiōis ligare stimulo timoris pūgere ⁊ a pristina ꝯuersatione domare et vtilibus laboribus subiugare cantu tamen celestium promissionum lenire. De tali autem assumptione exponit Maurici⁹ illud Hieremi. iij. Assumā vos vnum de ciuitate et duos de cognatione et introducā vos in syon: et dabo vobis pastores iuxta cor meū pascent vos scientia et doctrina. B

Unũ inquit ⁊ duos ⁊c.q.d.pauci ex multis assumũtur
in syon:qui interpretaƚ specula. i.in religionẽ vbi deꝰ
speculaƚ.Nota etiã ꝙ dicit. Dabo pastores iuxta cor
meũ ad denotandũ ꝙ pastores ecclesie quadã occul-
ta dispositione:iuxta cor dñi cõstituunƚ ⁊ ab ipsa spe-
cialiter eligunƚ.iuxta illud Heb.v.Nemo assumat si-
bi honorẽ:sed q̇ vocatur a deo tãꝙ aaron.Et istud nõ
solũ est verũ de bonis:immo etiã de malis:qꝛ scꝫ sicut
dicitur Job.xxxiiij. Sepe fit ꝙ deus regnare facit ho-
minẽ hypocritaꝫ ꝓpter peccata populi. Uel etiã põt
dici:ꝙ iuxta cor dñi debẽt eligi nõ iuxta affectionẽ ꝓ
priã:vt scꝫ magis attendaƚ dñi voluntas ꝙ̃ priuata vti
litas.Juxta illud.j.Cor.x.Nemo qđ suũ est querat:sꝫ
qđ multoꝝ.Nota etiã ꝙ dicit. Jsti debẽt pascere sub-
ditos scientia ⁊ doctrina:qđ est cõtra multos qui ho-
die assumuntur in religionis vel ecclesie pastores:qui
non sunt iuxta cor dñi nec ad pascẽdum alios per sciẽ
tiã eruditi.Sed de hoc vide infra de eodẽ titulo.N.
Jlli ergo qui ad religionẽ assumunƚ possunt dicere:cũ
p̃s.Pater meus ⁊ mater mea.i.mundus et caro dereli
querunt me:dñs aũt assumpsit me.Et si vis nota ꝙ re
ligiosi assumuntur.

Ut diligentius famulentur.
Ut luculentius speculentur.
Ut efficacius operentur.

Assumunƚ eñ ad seruiendũ diligentissime.vñ Hiere.
xxxv.Assumpsi vniuersam domũ rechabitarum ⁊ itro
duxi eos in domũ dñi:supple:ad seruiẽdũ deo Aggei.
ij.Assumã te zorobabel seruus meꝰ. Jtẽ assumunƚ ad
contẽplanduꝫ celestia ⁊ ad recipiendũ reuelationem
mysterioꝝ diuinoꝝ.vnde Mat.xvij. Assumpsit iesus
petrũ ⁊ iacobũ ⁊ iohãnem et trãsfiguratus est añ eos.
Et Ezec.xxvij.Assumam filios israel.i.vidẽtes dñi ⁊c.
Jtem assumunƚ ad operandũ.seu etiã ad predicãdum
efficacissime.vnde spũssctũs dicit Acƚ.xiij.Segregate
mihi barnabã ⁊ paulũ in opus ministerij ad qđ assum
psi eos.s.ad officiuꝫ p̄dicationis. Patet igiƚ qũo qñqꝫ
quis a deo assumitur ad religionẽ.vide infra de religi
C one. ¶ Scđo dico ꝙ qñqꝫ q̇s sumiƚ ad cõuersionẽ: scꝫ
qñ per penitẽtiã cõuertiƚ a pctõ. Deꝰ eñ est sicut sapi
ens artifex q̇ assumit in littore lapides p̄ciosos ꝙ̃ꝙ̃ ru
des ⁊ impolitos:qꝛ.s.bñ scit exinde trahere vtilitatem
ꝙ̃uis habeant in apparentia vilitatẽ.Deꝰ eñ ignobi
lia mũdi scꝫ pctõres sibi assumit:⁊ eos eligit ⁊ ꝯuertit
et inde lapides p̄ciosos.i.hoies ꝟtuosos facit. Ptꝫ de
paulo:⁊ alijs apl̃is quos assumpsit:qꝛ.s.ignobilia mũ
di eligit deꝰ vt cõfundat fortia.j.Cor.j.Et p̃s.xvij.Mi
sit de excelso et assumpsit me de aq̇s multis liberauit
D me ab inimico meo potẽti. ¶ Tertio dico ꝙ qñqꝫ q̇s
assumiƚ ad prelationẽ. Prelatus eñ assumiƚ ab ele-
ctoribꝰ administratiue ⁊ executiue. A deo ꝟo ordinati
ue ⁊ ispiratiue. Deꝰ eñ dꝛ cẽ auctor p̄cipuꝰ i assũptio
ne p̄lati:sicut firmamẽtũ secũ assũit ⁊ rapit planetas ⁊
facit eos moueri ad ꝓpriũ raptũ ⁊ motũ ꝯtra ipoꝝ in
cliationẽ ⁊ motũ sꝫ ꝙ necessariũ ẽ ad regimẽ vniuersi
trahit cõtra ꝓpriũ appetitũ:iclinationẽ ⁊ motũ in p̄la
tiõis officio secũ ducit.vñ mat.xvij.dꝛ.qđ deꝰ assũpsit
petrũ iacobum ⁊ iohãnem ⁊ duxit eos in montẽ seor-
sum.Mõs eñ p̄lationis significat fastigiũ.Jsta autẽ
assumptio raptus:tractus:vt dictuꝫ est dꝛ esse motus
violẽtus nõ proprius:qꝛ.s.ipsi naturali planetarũ mo
tui est ꝯtrarius:ad denotandũ ꝙ ipsi sic assumpti suã
promotionẽ nõ debẽt appetere:sed potiꝰ inuiti ⁊ vio-
lẽtati debẽt diuino tractui obedire:⁊ sibi cũ quadã dis
plicẽtia cõsentire:dicẽtes illud predictũ p̃s.Dñi est as
sumptio nr̃a.Et illud.Misit de excelso ⁊ accepit me.⁊
assumpsit me . Uerũtñ sic est de multis sicut de ipsis
planetis:qñ enim sunt retrogradi:tunc motus natu-
raliter coꝝ nõ est cõtra firmamẽtũ.Sic vere multi ma
li ⁊ ambitiosi non cum displicẽtia dñi ꝓmotorẽ sequũ
tur:sed volũtarie ⁊ ambitiose ⁊ cũ magna cõplacentia
isti motui se cõformant.Et ideo qñ cõsecranƚ epi opor
tet ꝙ dicant volo:nõ eñ traherẽtur inuiti:ꝙ̃uis dicat
Grego.Qđ ad p̄lationẽ se ingerentes sunt repellendi
se ꝟo subtrahentes ⁊ se indignos reputantes cũ violẽ
tia sunt trahẽdi.Nota tñ ꝙ hodie assumunƚ ad istud
officiũ multi inhabiles et indigni. videlꝫ quos assu-
mit.Cognatio.Largitio.Ambitio.De cognatione ptꝫ
qꝛ sicut patet illi de cognatione sepe oĩbus p̄feruntur
et efferunƚ.Aiunt eñ ꝙ xp̃s nõ extraneos:sed propin-
quos ad apostolatũ assumpsit. Aiunt insuper ꝙ sicut
scribiƚ in lege Exod.xij.Ad esum agni principaliter as
sumebantur illi de domo propria.Si aũt adhuc aliq̇d
superesset:assumebanƚ vicini cũctis alienigenis peni
tus resecatis.Sic ergo dicunt ꝙ parẽtes propinquos
primo:vicinos ꝟo ⁊ cõpatriotas secũdo ad esum agni
idest patrimonium crucifixi debent assumere:⁊ de qui
buscũqꝫ alienigenis non curare:dicentes illud Hiere.
xliij.Assumam nabuchodonosor regẽ babylonis ser-
uum meum ⁊ ponã thronum eius super lapides istos.
Et reuera sepe fit qđ ad thronum dignitatum nõ assu
muntur nisi proprij cognati ⁊ serui.Serui dico.i.fami
liares:vel serui idest illi qui de donis precibus ⁊ adula
tionibus sicut seruire. Tales ergo assumit cognatio.
Quosdam etiã vt dixi assumit largitio: quia scꝫ apud
multos qui prius offert prius assumitur:sicut scribiƚ
de illis.iij.Reg.xiij.Quod quicũqꝫ volebat implebat
manum suã ⁊ fiebat sacerdos baal.Et vere tales ꝓprie
sunt sacerdotes baal.i.dyaboli:non christi.Jsti viden-
tur facere iuxta consilium prophete.Ezechi.xxiiij.vbi
dicitur.Pinguissimum pecus assume:quia scꝫ isti pin
guiores idest ditiores assumunt.vnde Eccl̃.xiij.Si lar
gitꝰ fueris assumet te:⁊ si nõ habueris derelinquet te
¶ Jtem alios assumit ambitio:qꝛ scꝫ illi qui ardenter
se ingerunt:illi libentius assumuntur.Uñ Deuƚ.xxix.
Male remittunt cõcordantie ad Exod.xxix. Assumat
ebria sitientẽ Ebrij eñ sunt diuites superiores:qui scꝫ
hodie sitientes idest auaros ⁊ ambitiosos assumunt:
dicentes illud quod dictuꝫ fuit Jeroboã pessimo duci
iij.Reg.xj.Assumam te ⁊ regnabis super oĩa que desi
derat anima tua.Jsti ergo non assumuntur a deo:nisi
forte permissiue:sed a dyabolo actiue et procuratiue
Mat.iiij.Assumpsit eũ dyabolus ⁊ statuit eum supra E
pinaculũ tẽpli.Patet ergo qũo quidã assumunƚ ad p̄-
lationẽ. ¶ Quarto dico ꝙ quidã assumunƚ ad cele-
stem beatitudinẽ ⁊ fruitionẽ.Jbi eñ primo fuit assum
ptus xp̃s.Jdeo dꝛ Acƚ.j. Hic iesus q̇ assumptus est a
vobis in celum ⁊c. Tandeꝫ assumpta est beata virgo.
vñ caniƚ.Assumpta est maria in celum ⁊c.Et quotidie
assumuntur iusti.vñ p̃s.Beatus quẽ elegisti ⁊ assum
psisti:habitabit in atrijs tuis.Sic ergo primo ptꝫ quõ f
est multiplex assumptio passiua. ¶ Sed adhuc dico
ꝙ est assumptio actiua:illa scꝫ qua boni assumunt bo
na ⁊ mali dissimiliter sumũt mala.Nota ergo ꝙ boni
assumunt ⁊ sibiipsis recipiunt.

Scientiã vt ignorãtes erudiantur.
Justiciã vt mali tolerẽtur.
Sapientiã vt alta noscanƚ.
Misericordiã vt pauperes alanƚ.
Perseuerantiam vt bona cõpleantur.
Cõpassionẽ ad miserandũ.
Predicationẽ ad alios informandũ. A

Jsti eñ omnia sunt a iustis accipienda ⁊ a diuersis di
uersimode sunt sumẽda.Jgiƚ accipiãt seu assumãt sci
entiã ignorãtes.ij.Esdre.ix.Assumpsit esdras librũ co
rã multitudine. ¶ Jtẽ accipiũt iusticiã p̄sidentes.vñ
zach.xij.Assumpsi mihi duas virgas: vnã vocaui de-
corã:⁊ aliã vocaui funiculũ et paui gregẽ. ¶ Jtẽ assu-
mãt sapientiã cõtẽplãtes.vñ sapiens de sapientia di-
cit.Sap̃.viij.Quesiui mihi spõsam assumere eã ⁊ ama
tor factus sum forme illius. ¶ Jtem assumant miseri
cordiã locupletes Eccl̃.xxix.Propter mandatuꝫ assu-
me pauperem ⁊ propter inopiã. ¶ Jtem assumant per
seuerantiã bene operãtes. vñ Esa.xl. Assumãt pẽnas
sicut aquile current ⁊ nõ laborabũt ambulabunt ⁊ nõ
deficiẽt. ¶ Jtẽ assumãt cõpassionem misericordes seu
cõdolentes.

cōdolentes vñ. Ezec.xxxij. Assume lamēta super pharaonem regē egypti. Item assumant pdicationem doctores et sapientes Nume.xxiij. Assumens balach parabolā suā ait ꝛc. Et illud apl'i Ephe.vj. Gladiū salutis accipite ꝙ est verbū dei. ¶ De assumptione ꝟbo qua deus assumpsit hominem possent dici multa: sed omnia tractata sunt per doctores Unde humana natura potest dicere illud ps. pdictū. Misit de summo ꝛ accepit me. Dedit in obprobriū cōculcantes me Aduerte tñ ꝙ xps nō assumpsit vitia ſm naturā: vñ nota ꝙ ipse assumpsit penalitates corpales ꝛ spūales: vt famem sitim: lassitudinem: tristiciā gemitū ꝛ timorem: Vñ xps de quolibet statu assumpsit aliquid scꝫ de statu.

Innocentie peccati immunitatem.
Nature lapse corporis mortalitatem.
Nature reparate gratie plenitudinem.
Nature glorificate fruitionem.

¶ Item ipse non assumpsit penalitates que importāt vitiū. vnde ipse non assumpsit.

Ignorantiā.
Infirmitatē
Maliciam.
Cōcupiscentiā.
Iracundiā.
Iniuriā.
Superbiā.
Luxuriam.
Castrimargiā ꝛc.

Et est assumptio idē ꝙ ad aliquē statū honoris sumptio. Ecclesia in electiōe pmotio siue deputatio. Et ideo de taliū assumptione xps dicit illud. Hiere.xxv. Assumā omnes cognatiōes aquilonis vbi ōndit ꝙ illi qui ad gloriā assumunt debent inspiratiue vocari. Assumā: charitatiue ligari. cognationes: occupatiue turbari aquilonis: que scꝫ est pars frigida ꝛ ventosa: ac sumendi inquit Alligari veris amoribus: cognationes que scꝫ magis inuicē solēt se amare. Itē occupari duris laboribus scilicet illi qui de regione frigida aquilonis illi qui in frigore tribulationū ꝛ laborū sunt exercitati ꝓsequere sicut supra de accipere ī illa auctoritate veniā ꝛ accipiam vos ad me. Ista ergo de Assumere sufficiat.

Astutia. Nota ꝙ astutia sumitur in bono: et sic accipitur pro prudētia ꝛ industria Prouer.xiij. Astutus oīa agit cū cōsilio: Item assumit in malo: ꝛ sic idem est quod malicia vnde dr.ij. Chori. xj. Quod dyabolus seduxit euam astutia sua. ꝛc. Vide. Malicia ꝛ prudētia.

At. Nota ꝙ ista dictio At. qñꝗ sumit pro sed: sicut Numeri.xij. At nō talis seruus meus moyses qui in omī domo mea fidelissimus est. Quādoꝗ sumitur pro ꝛ sicut illud Gen.viij. vbi de colūba dicit. At illa venit ad eū ad vesperam Quandoꝗ vero vt communiter accipitur pro tūc. vñ de abraam vocato a deo dr. Gen.xxij. At ille rñdit. Assum. i. ille. tūc rñdit assuꝫ. Accipit etiā ꝓ stati ꝓ certo ꝛ pro vero. Referri ergo pōt ad viros iustos ꝛ ad viros impios ꝛ sic qñꝗ significare bona. Dico ergo ꝙ istud aduerbium at potest referri ad virum iustum. Et sic dicam ꝙ per at in viro iusto potest significari.

Mentis agilitas statim obediens.
Cordis stabilitas fortiter patiens.
Clara subtilitas deum aspiciens
Cordis humilitas sese subijciens.
Orans sedulitas iuuamen sitiens.
Actus virilitas bono proficiens.
Abstinens parcitas dulcia fugiens.
Morum sinceritas culpas abijciens.
Rerum tenuitas: eterna cupiens.
Perfecta charitas animos vniens.
Laudis alacritas diuina sentiens.

Dico ergo ꝙ talis at id est vir iustus: maioribus paret agiliter. semp enim est paratus deo ꝛ maioribus obedire Gen.xxij. Abraā abraam: At ille rñdit assum Laudis alacritas diuīa sentiēs. Exo.viij. At ille iuxta inqt verbū tuū faciā. ¶ Itē res asperas sustinet fortit. ij. Mac. vj. At ille gl'iosaꝫ mortē magis ꝙ odibilē vitā eligēs voluntarie ibat ad suppliciū. ¶ Itē cōsiderat deū subtibiliter. s. ꝓ cōteplationē ꝛ fidē. Gen.xxxij. At ille nequaꝙ appellabitur nomē tuum Jacob: sed israel erit nomen tuū. Israel em̄ interptat videns deū. ¶ Itē se subijcit cūctis humiliter Gen.xxx. At ille rñdit. Tu nosti quō seruierim tibi. ¶ Itē ad dñꝫ orat sedulitter. ij. Paralip. xviij. At ille clamauit ad dominū et auxiliatus est ei. ¶ Itē continuat bona viriliter: qꝛ scꝫ iustus semp studet crescere continuare et pficere in via virtutū et morum Judic.xix. At ille consurgens cepit velle pficisci. ¶ Item extenuat culpas sinceriter qꝛ scꝫ per cōfessionem lachrymosaꝫ culpas suas abstergit ꝛ lauat. vt sic celi conuiuiū mundus introeat et ascēdat Judicū.xix. At postꝙ lauerūt pedes suos recepit eos senex in cōuiuiū. ¶ Itē cibos sumit valde tenuiter. Vñ de dauid sitiente cui oblata fuit aqua dr.ij. Reg.xxiij. At ille noluit bibere. ¶ Itē diuitias fugit sagaciter.iij. Regum xiij. At ille statim abstersit puluerē de facie sua. Puluis em̄ bona terrena q̄ faciliter vento tribulationum dispergunt designat: q̄ scꝫ iusti a se ꝙtum ad affectum abstergūt: vñ de aplis dr Matth.iiij. At illi continuo relictis rhetibus et naui secuti sunt eū scilicet Jesum. ¶ Itē iste at charitatē docet veraciter Luc.x. At ille dixit. Diliges dñm deū tuū. vñ etiā vir charitatiuus dꝫ pximo suo. Uerba charitatiua semp dicere. iuxta illō. Luc.xv. At ille dixit: fili tu semp mecū es ꝛ omīa mea tua sunt. ¶ Itē deū, credi predicat firmiter Mar.j. At ille egressus cepit predicare. Et Actu.xvj. At illi dixerunt. Crede in dñm Jesum. ¶ Item dei laudes pmit alacriter. Actu.xxj. At illi cuꝫ audissent magnificabāt deū. Sic ergo pꝫ quomodo per at intelligitur homo iustus: vel quomodo per at intelligūtur opa viri iusti ¶ Sꝫ adhuc dico ꝙ qñꝗ istud aduerbiū at signat virum malū vel opera viri mali. sicut enim supra tetigi. At significat idē qō sed: et tunc sed

Disiungit et exterminat.
Coniungit et cōglutinat
Tunc protrahit et procrastinat.

Sed dico disiungit q̄cq̄d premissum est extermināndo: sicut cū dr non fuit hoc: sed hoc. Non veni soluere legē: sed adiplere. Nō veni vt faciā voluntatē meā: sed volūtatē patris mei. semp em̄ sed ꝓsupponit aliq̄d negatiuū: ꝛ sic semp videt destruere q̄cquid in orōne āte ipm precedit. Et etiā in orōne semp associat ꝛ adiūgit tunc vero pro nūc sed pro tpe futuro supponit. Per at igit qō ista tria significat peccator intelligit. q̄ scꝫ disiungit et exterminat per inuidiā ꝛ detractionē. Inuidus em̄ semp nititur destruere q̄cq̄d boni de aliquo sibi offert. vñ.ij. Para.xxxvj. dr. Mittebat dñs ad illos per manus seruorum suoꝝ. At illi subsannabāt nūcios dei ꝛ paruipendebant sermones eius. Itē adiungit et conglutinat scꝫ bona terrena ꝑ auariciā et ambitionē iij. Regū.ij. At ille ait. Afferte ꝛc. ¶ Itē retardat et procrastinat per bñfaciendi negligentiā et dilationeꝫ. vñ de colūba q̄ est auis volatus pigri dr Gen.viij. At illa venit ad noe ad vesperā. Uespera em̄ tardior hora diei pcrastinastionē dilationē ꝛ negligētiā maloꝝ signat q̄ scꝫ semp tunc et nō nūc. semp vespe ꝛ nō mane: semp in senectute ꝛ nō in iuuētute bñfacere proponunt. De tali igr At. i. de peccatore sic ꝓ crastinante ꝑ negligentiam. Sic cōglutināte per auaritiā. Sic exterminante ꝑ detractionē et inuidiā possumus notare ꝙ iste At

Superbie sedet in rupibus.
Luxurie iacet in fecibus.
Seuicie clamat cū vocibus
Stultitie credit sermonibus
Ignorantie latet in nubibus
Violentie natat in fontibus.
Excellentie pellitur sedibus.

Dico ergo ꝙ talis at. i. pctōr in rupibus sedet superbie Exodi.xiiij. At illi egressi erāt in manu excelsa Job.xix: At vos contra me erigimini. Item in fecibus iacet luxurie vñ Matth.viij dr de immūdis spiritibus. At illi exeūtes abierūt ī porcos: qꝛ scꝫ imūdi hoies porcos. i. actus luxuriosos frequētāt vñ de dalida ꝑ quā luxuriosa mulier designat dr Judicū.xvj. At illa fecit eū scꝫ samsonē dormire sup genua sua: vbi scꝫ fortitudine priuatus ꝛ inimicis traditus fuit. ¶ Itē talis at. s. peccator cū vocibus clamat seuicie. Semp em̄ pfert et clamat ꝟba crudelia et iniq̄

C

Marci.xv. At illi iterum clamauerũt crucifige eum. ¶ Itẽ iste sermonibus credit stultitie: citius eñ credit malis consilijs ꝙ̃ bonis. vñ de Roboã fatuo rege ij. Parali.x. dꝛ sic. At ille reliquit consiliũ senũ et cum iuuenibꝰ tractare cepit. Sequit: At illi rñderunt vt iuuenes et vt nutriti cũ eo in delicijs. ¶ Item iste at in nubibus latet ignorãtie seu luminibus caret prudentie. iij. Regũ.xiiij. At ille nõ poterat videre qꝛ caligauerant oculi eiꝰ pre senectute. ¶ Itẽ iste in fontibus natat vinolentie scilꝫ in castrimargia ⁊ ebrietate. Vñ de Loth ebrio dꝛ sic Geñ.xix. At ille nõ sensit nec qñ filia accubuit cũ eo. ¶ Itẽ iste at a sedibus pellitur glꝛie paradisi. vñ de illo qui nõ habebat vestẽ nuptialem: dꝛ Mat.xxij. dictũ est sibi. Amice quõ huc intrasti non hñs vestem nuptialẽ: at ille obmutuit. Et sequitur ꝙ eiectus est in tenebras exteriores. Sic ergo patet quõ per at põt intelligi vir impius et vir iustus.

B **Attamen.** Nota ꝙ attamen sicut tñ et verũ tamen est quedã dictio exceptiua excipit eñ ⁊ detrahit a sententia prenotata. Est etiam dictio assertiua: ⁊ signat idẽ qꝺ ꝓ certo. Sumit ergo ĩ bono ⁊ in malo. In bono enim significato videtur asserere ⁊ iniungere.

Dolorẽ cõtritionis que vicia solet destruere.
Valorẽ ꝑfectionis: q̃ defectus solet reijcere.
Timorẽ turbationis: q̃ gaudia solet recipere.

Dico ergo ꝙ scriptura ꝑ istud nomẽ attamen asserit habendũ animi dolorẽ ⁊ cõtritionẽ. s. ꝓ delictis Job. xiiij. Attamẽ dũ caro eius viuet dolebit ⁊ aĩa illius in semetipsa lugebit. ¶ Iterũ asserit tenẽdũ virtutẽ valorẽ ⁊ ꝑfectionẽ. ij. Para.xv. Attamẽ coꝛ asa erat perfectũ cũctis diebꝰ eius. ¶ Itẽ asserit timẽdũ diuinũ honorẽ ⁊ ꝓlationẽ Soph.iij. Attamen timebis me suscipiens disciplinã. ¶ In malo v̾o significato dico ꝙ attamen certificatiuum. Asserit.

Superbos vana diligere.
Brigosos lites eligere.
Ingratos celũ non tãgere.

Qꝺ supbi vana diligant dꝛ. iij. Reg.iij. Attamẽ ppl's imolabat in excelsis. Qꝺ brigosi lites eligãt. patꝫ. iij. Reg. xv. vbi dꝛ sic. Attamẽ bellũ fuit inter Abiã ⁊ hieroboã. Qꝺ ingrati v̾o celũ non tangãt aut paradisi bona nõ colligant. ptꝫ Nũeri.xiiij. vbi dꝛ sic. Attamen oẽs illi q̃ viderũt maiestatẽ meã ⁊ tentauerũt me: iã per decem vices nec obedierũt voci mee. nõ videbũt terrã quã iuraui patribus eoꝝ. Sic ergo patꝫ qũo attamẽ asserit: ⁊ sic si vis potes dicere ꝙ põt denotare hoĩem veracem vel etiã veritatis veritatẽ q̃ scꝫ audet asserere omne qꝺ verum est siue bonum fuerit siue maluꝫ ⁊c. vide de At et de Attamen.

A **Atqꝫ.** Nota ꝙ atꝙ est quoddam aduerbium qꝺ semꝑ signat quãdã additionẽ adiũctionẽ ⁊ multiplicationẽ. Sicut cũ dꝛ. Fecit illꝺ atꝙ illud. Comedit atꝙ bibit ⁊c. Addit eñ ad precedentẽ oꝛõnem: sicut. iij. Reg.xxij. Iterũ atꝙ iterũ adiuro te: vt nõ loquaris mihi nisi verum. Semper eñ atꝙ augmentuꝫ signat et crementũ. j. Regũ.ij. Puer autẽ samuel proficiebat atꝙ crescebat. Sicut ergo ĩfra de: Et: dicetur possumus notare ꝙ istud aduerbium signat moraliter loquendo additamentum.

Virtutum et meritoꝛũ: quo quilibet debet ꝓficere
Criminũ et vicioꝛum: qꝺ quilibet debet reijcere.
Penarum ⁊ toꝛmentoꝝ: quo quilibet dꝫ tremescere
Bonoꝝ et gaudioꝝ: quod quilibet debet appetere.

B ¶ Est igit quoddã atꝙ qꝺ est v̾tutũ aggregatiuũ: et istud signat istos bonos q̃ nõ cessant in bono ꝓficere ⁊ v̾tutes v̾tutibꝰ aggregare: ita ꝙ ipsos possum atꝙ ꝓpꝛie noĩare: sicut de Noe dꝛ Geñ.vj. Noe vir iustus atꝙ ꝑfectus fuit in gñatiõibꝰ suis cũ deo ambulauit vñ nota ꝙ iste atꝙ creuit seu profecit

In quietudine virtutis cõtemplatiue. Noe quiescẽs.
In foꝛtitudine virtutis operatiue. Vir:
In rectitudine virtutis indicatiue. Iustus.
In plenitudine virtutis consummatiue. Perfectus.
In certitudine virtutis charitatiue. cum deo.
In prõptitudine virtutis executiue seu obeditiue. Ambulauit.

Igit dico ꝙ atꝙ. i. vir iustus ⁊ bonꝰ et in bono ꝑfectiuus ⁊ crescẽs solet q̇escere celũ cõtẽplando. Noe inq̇t: q̇ interpretat requiescẽs. Nulla aũt est tam vera q̇es sicut est cõtẽplatio dei ⁊ eternoꝝ. Aug. Inq̇etuꝫ est coꝛ meũ bone iesu nisi quiescat in te. Vnaqueꝙ res eñ ꝓpꝛie quiescit in loco suo: et vnaqueꝙ potẽtia in suo obiecto. Cũ ergo deꝰ sit ⁊ locus ꝓpꝛius ⁊ obiectũ ꝓpꝛiũ mentis nr̃e: dico ꝙ tũc dulcius req̇escit: qñ ipm̃ ꝑ cõtẽplationẽ certius apprehendit Geñ.vij. Ingressus est noe in archã. Sequit. Multiplicate sũt aq̃ et eleuauerũt archã in sublime. Et in ca. seq. Req̇euit archa mẽse septimo. i. vir deuotus. Ingressus est mẽtẽ altam ⁊ eleuatã: ⁊ in cõtemplatiõe secreta quiescenteꝫ vt sic de tali atꝙ exponat illud Neeñ.iiij. c. Prospexi atꝙ surrexi. Surgere eñ mẽtis eleuationẽ: et ꝓspicere limpidã cõtemplationẽ designat. Debet ergo talis atꝙ q̇escere: atꝙ alta cõtẽplando. Noe inq̇t ⁊c. Proseq̃re si vis sicut alibi. Et breuiter dicere possuꝫ: ꝙ vir iustus significari põt ꝑ atꝙ: ꝓpter virtutũ accumulationẽ vt dictũ est. Oĩa eñ nascẽtia ꝑ quasdã additiones veniũt ad cremẽtuꝫ ⁊ ꝑfectionis debitũ cõplemẽtum. Coꝛpa eñ crescũt ꝑ additionem humoꝝ. Nubes crescũt per additionẽ vapoꝝ. Flumina crescũt ꝑ additionẽ riuoꝝ. Etates crescunt ꝑ additionẽ annoꝛũ. Sic vere dico ꝙ vir iustus crescit ⁊ perficitur per additionem virtutũ et meritoꝝ: ipse est ergo atꝙ. i. virtutũ aggregatiuus: vel in ipso est atꝙ. i. virtutũ aggregatio ⁊ ꝓfectus. vñ de dauid. ij. Reg.v. dicitur. Qꝺ ingrediebatur proficiens atꝙ succrescens et dñs erat cum eo. Et si vis nota ꝙ iste atꝙ sibi addidit et aggregat

Confessionis eloquentiam.
Diuine legis obseruantiam.
Charitatiuam amicitiam.
Propugnatiuã resistentiam.
Obeditiuam diligentiã.
Circũspectiuam vigilantiam.
Carnis tersiuam cõtinentiã.
Oꝛdinatiuam sapientiam.
Lachꝛymatiuam cõdolentiam.
Infoꝛmatiuam prudentiam
Castigatiuam penitentiam.
Exultatiuam affluentiam.

Dico igit ꝙ talis atꝙ dꝫ sibi supaddere ꝯfessiõis eloquentiã. Vñ Nũe. xxj. dꝛ. Qꝺ filij isrl' venerũt ad moysen atꝙ dixerunt. peccauimꝰ. ¶ Itẽ diuine legis obseruantiã Leui.xviij. Custodi leges meas atꝙ iudicia ꝓuer. iij. Custodi legẽ atꝙ cõsilium meũ et erit vita aĩe tue. ¶ Item charitatiuam amiciciã. vnde de charitate loquens scriptura dicit Canti.viij. Lãpades eius ignis atꝙ flãmarũ. ¶ Itẽ ꝯtra pctã resistentia Deut.ij. Ascẽdemus atꝙ pugnabimus sicut precepit dñs. ¶ Item obeditiuã diligentiã Deut.xxx. Diliges dñm deũ tuũ atꝙ obedias voci eius. ¶ Item circũspectiuã vigilantiã seu fugere peccati ꝓuidentiã. j. Reg.xix. Ille abijt et aufugit atꝙ saluatus est. ¶ Itẽ superaddere depuratricẽ cõtinentiã. iiij. Reg.v. Vade lauare septies in ioꝛdane ⁊ recipiet sanitateꝫ caro tua atꝙ mũdaberis. ¶ Itẽ oꝛdinatricẽ sapientiã. ij. Parali.ij. Dedit dñs dauid regi filium sapientẽ atꝙ prudentẽ Eccl's. j. Dediꝙ coꝛ meũ vt scirem prudentiã atꝙ doctrinã. ¶ Itẽ superaddit lachꝛymatricẽ condolentiã scꝫ fraternã cõpassionẽ Thob.x. Flebat mater eius atꝙ dicebat: heu me fili mi. ¶ Itẽ castigatricẽ penitentiã Prouer.xxix. Virga atꝙ coꝛrectio tribuet sapientiã. ¶ Item exaltatricem coꝛdis leticiã Prouer.xxix. Iustꝰ laudabit atꝙ gaudebit. ptꝫ ergo ꝙ est quoddã atꝙ qꝺ est virtutũ aggregatiuũ. ¶ Scꝺo dico ꝙ est vnum atꝙ quod est criminũ cumulatiuum: et istud nihil aliud est: ꝙ̃ profectus in malo et continuatio vitioꝛum vel ꝙ̃ ipsuꝫ peccatuꝫ auaricie vel cõgregatio terrenoꝝ. Notabis ergo ꝙ quotidie superadditur in malis C

Ingrata cecitas: que beneficia nunꝙ̃ recogitat
Durata prauitas: cuius malicia mentẽ exagitat
Voꝛax cupiditas: quã auaricia vrget et excitat
Moꝛdax loquacitas: que maleficia refert ⁊ recitat

Rapax

Rapax crudelitas: quā iracundia mouet ⁊ suscitat.
Edax gulositas quam vinolentia nutrit ⁊ visitat.
De ingrata cecitate. dr̄ Deu. xxxij. Generatio praua atqꝫ peruersa heccine reddis dn̄o populus stulte ⁊ insipiēs De durata ⁊ obstinata prauitate. dr̄ Deu. ix. Ne aspicias duriciam populi huius ⁊ impietatē atqꝫ peccatum Deuoraci cupiditate quā scꝫ mali aggregāt i corde suo et q̄ semp aggregat aliena dr̄. Josue. xxiiij Possedistis terrā eorū atqꝫ interfecistis illos. Et Judicū. vij Occupate aquas vsqꝫ bethoron atqꝫ iordanē. Auari em̄ ⁊ raptores semp querūt alios occasiōaliter vl' realiter grauare ⁊ occidere ⁊ bona eoꝝ occupare atqꝫ possidere. Judic. iij. Eglon pcussit israel atqꝫ possedit vrbē palmarū De detractoria mordacitate. dr̄. Deut. xij. Murmurastis i tabernaculꝭ vr̄is atqꝫ dixistis Odit nos dn̄s De iracūdia ⁊ crudelitate: dr̄. Job. xlj. ca. De naribus eius pcedit fum⁹ quasi olle succēse atqꝫ feruētis. De edaci ebrietate seu gulositate. dr̄ Tren. iiij. Gaude ⁊ letare filia edom q̄ habitas i terra hus: ad te quoqꝫ pueniet calix: inebriaberis atqꝫ nudaberis. Ptꝫ ergo ꝙ p atqꝫ pt designari supadditio vitioꝝ. ¶ Tertio dico ꝙ est vnū atqꝫ qd̄ est penarū augmētatiuū seu augmēti penarū
D denotatiuū. Et sic notabis ꝙ malis superadditur.
Destructio sue sublimis eminentie
Deletio sue famose excellentie.
Afflictio sue mentalis scientie.
Incursio gentis hostillis ⁊ potentie.
Abstētio omnis terrene opulentie.
Absconsio omnis luminis et letitie.
Destruit ei finaliter i ipis impijs summ⁹ honor atqꝫ sublimitas. Dut. xxviij. Destruāt muri tui firmi atqꝫ sublimes Et. iij. Re. xxij. Altare illud excelsuꝫ destruxit atqꝫ cōbussit ¶ Itē delebit in illis suū nomen atqꝫ famositas. Jos. vij. Circūdabūt vos chananei atqꝫ delebūt nomē vestrū de terra. Et iudicū. ix. Atqꝫ ita factū est vt fumo ⁊ igne mille hoīes necarent. Fumus ei infamiā significat. Ignis vo ardorē infernalē demōstrat. ¶ Itē affliget ⁊ desolabit in illis sui cordis leta iocūditas. Josue. xxiiij. Affliget vos atqꝫ subuertet. Et Esa. iij. Merebūt atqꝫ lugebūt porte eius. ¶ Itē ipsos vallabit atqꝫ grauabit hostis duri potēs crudelitas: demones ei ipsos hostiliter inuadēt Judicū. xx. Atqꝫ ita factū est vt ex omni parte ab hostibus cederent ¶ Itē ab eis abstergēt ⁊ auferetur oīs boni grādis fertilitas Ezech. xxxv. Dabo mōtē seyr desolatū atqꝫ desertum ¶ Itē ab eis abscondetur oīs lucis splēdor ⁊ claritas: seu oīs leticie laus ⁊ iocūditas. Eccl. v. Cunctis dieb⁹ vite sue comedet in tenebris ⁊ tristicia. Patet ergo ꝙ est vnū atqꝫ penarū augmētatiuū. ¶ Quarto dico ꝙ est vnū atqꝫ glorie ministratiuū Constat enim ꝙ in pa
E radiso: bona alia atqꝫ alia ministrantur sicut de cōuiuio. Assueri dicitur Hester. j. Quod bibebant qui inuitati erant aureis poculis: atqꝫ alijs vasis cibi inferebantur: De rege assuero etiam dicitur ibidem ꝙ cōuiuium illud fecit vt ostenderet diuitias glorie regni sui ac magnitudinem atqꝫ iactantiā potentie sue. Sic deus faciet beatis in paradiso quia sicut dicitur. Danie. vj. Ipse est liberator atqꝫ saluator. Sufficit de quadruplici atqꝫ. vide infra de: Et.

a **Atubi.** Nota ꝙ atubi idem signat quod quando vel vbi vel postꝙ ⁊c. vide ibidem quia atubi videtur esse compositum de at pro sed: ⁊ vbi pro postquam.

Attendere. Idem est ꝙ vacare. Auscultare. Aduertere. Studere vel ad aliquid audiendum vel faciendum diligentiam exhibere Nota ergo ꝙ super omnia ecclesiastici ⁊ plati debent esse soliciti ⁊ attenti. Nam sicut serui principū solent esse attenti circa negocia sibi commissa et nos debem⁹ esse circa dei officium et circa curam regiminis animarum. Ideo de talibus potest dici illud. Actuum. v. Viri israelite attēdite vobis de hoīb⁹ ⁊ istis. vbi ōndi tur ꝙ nos debemus.

Attendere
- Ad interiorem cordis nobilitatē. Viri
- Ad superiorē dei sublimitatē israelitē. videntes deum.
- Ad exteriorem mūdi societatē. Attendi

te de hoibus ¶ Est igitur attēdenda. Interior morum B
nobilitas: quia scilꝫ summe debemus attendere quomodo possumus esse viri. idest in morib⁹ virtuosi. Sicut natura ad nihil aliud attendit: ex quo puer est natus nisi ꝙ per diuersa incrementa ipsuꝫ possit facere virum. Sic vere ad nihil tantum debemus attendere q̄ꝫ ꝙ tot augmēta gratiarū ⁊ meritorū possum⁹ acquirere ꝙ nos possum⁹ eē viri. i. virtuosi ⁊ perfecti. Ad qd̄ monet scriptura j. Reg. xviij. quēlibet ecclesiasticuꝫ ⁊ prelatū di cēs. Esto vir fortis ⁊ preliare plia dn̄i. Et aduertendū ꝙ hō qui vult attendere ꝙ sit vir pmo ⁊ añ oīa dꝫ attendere et cauere ab oībus: que cor et menteꝫ molliunt et quevtilitatē tollunt: sicut de gallis belgicis refert Julius celsus. Q̄ď mercatores ornamenta muliebria et effeminatiua ad eorū prouīciā deferentes solebāt occidere: nolentes ꝙ aliqd ad eas deferret quo mollicies generaret ⁊ virilitas tolleretur. Nota ergo ꝙ attendere debemus.

A luxuria effeminatiua.	Igit attendam⁹ a luxu
A crapula consopitiua.	ria effeminatiua. vt de
Ab hypocrisi simulatiua	muliere mala loquitur
A loquacitate deliratiua.	sapiens Prouerbi. vij.
A vanagloria se efferente	vbi dicit. Attēde filij mi
Ab auaricia terrena diligēte	vba oris mei ne abstra

batur in vijs illi⁹ mens tua sequit. Multos em̄ vulneratos deiecit ⁊ fortissimi quiq ab ea interfecti sunt Item attēdam⁹ a crapula cōsopiente ⁊ submergente Luc. xxj. Attēdite vobis. ne grauētur corda vr̄a crapula ⁊ ebrietate. ¶ Itē attēdam⁹ ab hypocrisi decipiēte vñ Eccl. j. Ne fueris hypocrita in cōspectu hoim. Et Matth. vij. Attēdite vobis a falsis pphetis. ¶ Item attendam⁹ a loquacitate nimis abundante. vñ Eccli. ij. Ne scādaliʒeris labijs tuis attēde tibi ne forte cadas. ¶ Itē attēdamus a vana gloria se efferēte. vnde Matth. v. Attēdite ne iusticiā vestrā faciatis corā hominib⁹ vt videamini ab eis. Tali ergo attēdēdo ⁊ pre
cauendo erim⁹ viri ⁊ vtutib⁹ validi ⁊ robusti. ij. Reg. C
xij. Cofortamini et estote viri. ¶ Item attēdat a nobis supior dei sublimitas. Israelite. i. vidētes deuꝫ: qr scꝫ deū et bona eterna debem⁹ attēdere ⁊ videre. Oia em̄ naturaliter attendūt ad suū principiū. Ideo videmus ꝙ aīalia q̄ vultū hn̄t inclinatū ad terrā: q est eorum naturale principiū semp aspiciunt ⁊ attendunt. Sic vere charissimi: qr deus est nr̄m principiū qui scꝫ nos creauit et tandē perditos recreauit. Ideo dico: ꝙ semp ad ipꝫ debemus attēdere ⁊ oculos cordis nostri ad eū eleuare Esa. lj. Attēdite ad petrā vñ excisi estis Et in signū hui⁹ hꝫ homo staturā erectā vt scꝫ ad deū et ad bona celestia ptinue respiciat et attēdat sicut ad illū qui ē principiū oim ⁊ origo. Israelite inquit. i. deū videntes Et sic de quolibet dicatur illud Job. j. Hic est vere israelita in quo dolus nō est. Sed vere charissimi videtur hodie verbū vnū verificatum qd̄ dicitur Roma. ix. Non enim inquit apostolus: omnes qui ex israel sunt hi israelite sunt. Cecitas em̄ pro parte cōtigit in israel: quia reuera cum nos oēs qui sum⁹ ex isrl' ex populo xpiano: vel statu ecclesiastico: debeam⁹ esse israelite vl' diuina: celū ⁊ celestia attēdētes. Vidētes et cōsiderātes istud tñ nō fit: qr vere cecitas non ptingit in israel: qr scꝫ multi sunt hodie per maliciā et peccatum taliter excecati: ꝙ ad deū attendere nunq̄ꝫ volunt. zacha. vij. Attendere noluerūt: auerterūt scapulā recedentes Non sic: sed attendat a nobis superior dei sublimitas israel inquit. i. videntes deum. Vñ Deut. xxvij. Attende et audi israel. Et si queris quid vel ad quid debet israel idest vir perfectus attendere. Respōdeo ꝙ boni debent attendere ad deum vt ipsum audiāt. Ad legem: vt ipsam faciant. Ad prelatos. vt eis

obediant. Ad subditos: vt eis ꝓficiāt. Ad sapientiā: vt
per eā instrui valeant. Ad xpi mortē: vt ei condolcant.
Qđ ergo nos debemus attendere ad deū audiendum
et diligendum. patet Esa. lj. vbi đr. Attendite ad petrā
vn̄ excisi estis. Itē ꝙ debem⁹ attēdere legē ad implen-
dum ptꝫ. in p̄s. Attendite popule meus legē meā. Qđ
debeamus attēdere ad prelatis obediēdū. đr Esaie. lj.
attendite ad abraā patrē vestrū ꝛ ad saram que pepe-
rit vos. ¶ Itē ad subditos gubernandū. Actu. xx. At-
tendite vobis ꝛ vniuerso gregi. ¶ Itē ad sapientiā do-
ctrinā ꝛ prudētiā addiscēdū ꝛc. Proue. iiij. Ut sciatis
Et prudētiā ꝛ Proue. v. fili mi attēde sapientiā meā.
Et. j. Thim. iiij. Attendite lectioni exhortationi et do-
ctrine. ¶ Itē ad xpi mortē meditādum ꝛ cōdolēdum.
Vn̄ Trenn. j. O vos oēs qui trāsitis per viā attendite
et videte si est dolor similis sicut dolor me⁹ Ista ergo
attendenddo erim⁹ israel. i. videntes deum et illa que
pertinent ad salutem. Osee. v. Attendite domus israel
Attendaᵗ ergo a nobis superior dei sublimitas. israel
D inquit. ¶ Tertio attēdatur a nobis exterior plebis cō-
munitas: qꝛ. s. nos debemus attendere ꝛ cauere ab ho-
minibus. Summe em̄ est necessariū ꝙ homo caueat ꝛ
attendat cui societati se copulat ꝛ coniungit. Omnia
em̄ aīalia naturaliter cauent ꝛ attēdūt ad societatem
animaliū alioꝝ que sibi sunt cōtrarie ꝛ nociue. Unde
videmus de animalib⁹ domesticis que summe cauent
a societate reptiliū ꝛ ferarū. Quis em̄ naturaliter at-
tēdit a lupo: colūba ab accipitre: pullus a miluo: tax⁹
a vulpe: onager a leone: hec sibi em̄ inuicē cōtrariātur
Sic vere charissimi summe est nobis cauendū de soci-
etate copula ꝛ amicicia: cautela ꝛ malitia reptilium ꝛ
ferarū id est hominū impioꝝ: ne forte ab eis inuenene
mur vel spūaliter occidamur malis eoꝝ verbis: operi-
bus ꝛ exemplis. Attēdam⁹ ergo a lupina rapacitate:
a vulpina calliditate: a miluina ꝟbositate: a leonina
crudelitate: ab accipitris pōpositate. Nā per lupū in-
telligūtur rapaces scꝫ balliui: officiales q̇ oues. i. sim-
plices depredantur. Eccli. xj. Attende tibi a pestifero.
Nā per vulpes intelligūtur fallaces scꝫ falsi amici et
ypocrite. De q̇b⁹ Eccli. vj. Ab amicis tuis attēde. Et
Ibidē. xxxij. A domesticis tuis attēde. Et Matt. vij.
Atetēdite vobis a falsis ꝓphetis ꝛc. Nā per miluū
intelligūᵗ loq̄ces scꝫ detractores q̇ semper clamitāt et
loqunᵗ. Luce. xij. Attēdite vobis a fermēto pharise-
orum. Nā per leonē intelligūᵗ mordaces scꝫ iniuriosi ꝛ
inuasores. Eccli. viij. Cū fatuo ne eas in desertū: nihil
em̄ est in cōspectu eius sanguis. Attendamus ergo ab
istis hominibus. s. a lupinis ꝛ rapacibus: a vulpinis ꝛ
fallacibus: a miluinis ꝛ ꝛ loquacib⁹: a leoninis ꝛ mor-
dacibus. Attendite ergo ab hominibus: qꝛ reuera cha-
rissimi filij hominū dentes eorū arma ꝛ sagitte: ꝛ lin-
gua eoꝝ gladius acutus. habēt em̄ impij homines vt
dictū est: rapacitatem. Ideo dicitur: qꝛ habent arma ꝛ
sagittas. Fallacitatem. Ideo dicūtur filij hominū: qꝛ
scꝫ videntur esse benigni ꝛ humani vt decipiāt. Itē loq̄-
citatem: ideo dicūtur habere linguā. Mordacitatem.
Ideo dicuntur habere dentes vt gladius acutus. Est
igitur ī istis. Peruersitas atq; rapacitas. Calliditas
atq; fallacitas. Verbositas atq; loquacitas. Crudeli-
tas atq; mordacitas. attende ergo ab istis hominib⁹
E Et si queris a quibus hoībus necesse est attendere et
cauere. Dico ꝙ attendendum est.

Ab inimico ne destruat.	De inimicis đr Eccl.
A falso amico ne decipiat.	vj Ab inimicis tuis
Ab iniquo ne cōficiat.	separa te: ꝛ ab amicis
A pōposo: ne te subijciat.	tuis attēde de falsis
Ab ypocrita: ne te inficiat.	amicis đr Eccl. xxxij.

a filijs tuis caue: ꝛ a domesticis tuis attēde. De quo đr
Eccli. xxvij. Attēde ab īiquo. De pōposo seu supbo đr
Luce. xx. Attendite vobis a scribis qui volūt ambula-
re in stolis ꝛ amāt salutatiōes in foro. De falsis vero
ypocritis ꝛ maliciosis: đr Luc. xij. attendite a fermen-
to phariseoꝝ: qđ est ypocrisis. Sic ergo ptꝫ ꝙ nos de-
bemus attēdere. Societatem exteriorē. Sublimitatē
superiorem. Nobilitatem interiorem. Attendatur er-
go societas exterior ne dānemur. Sublimitas sup̄ior:
vt alliciamur. Nobilitas interior: vt perficiamur. Vi-
ri ergo israelite attendite ab hominibus. Thema. At-
tendite abraam patrē vestrū. In capella vel in claustro
attendite populi de longe. Attendite ꝛ videte si est do-
lor simils sicut dolor meus. In passione. attendite vo-
bis et vniuerso gregi in quo posuit nos spiritussanct⁹
scꝫ in synodo.

Attenuatio.

Nota ꝙ attenuatio idē est qđ diminutio: cōsūptio: ꝛ mino- B
ratio. Sed nota ꝙ in bono signat et in malo. Et sic di-
cam ꝙ significat.

Abstinentiam. qua attenuatur carnalitas.
Indigētiā qua attenuatur tēporalitas.
Corporis infirmitatem: qua attenuatur antiquitas.
Iniquitatem: qua attenuatur omnis bonitas.
Carnalitatem: qua attenuatur omnis honestas.
Aduersitatem: qua attenuatur prosperitas.

Est ergo attenuatio abstinentium qui perdunt pin-
guedinē carnalitatis. Unde de Neemia q̇ ieiunauerat
dicitur Nee. v. Qđ valde attenuatus erat popul⁹. Est
etiā attenuatio paupeꝝ ꝛ indigentium: qui scꝫ pingue-
dinem bonoꝝ terrenoꝝ non habent. De quo Hierem̄
xiiij. Si introiero in ciuitate ecce attenuati fame. Est
insuper attenuatio senescentium et infirmantium: in
quibus attenuatur virtus nature. De quo Job. xvij.
Spiritus meus attenuabitur: dies mei abbreuiabūᵗ
et solum mihi superest sepulcrum. Et Sophonie. ij.
Attenuabo robur eius. Est etiā attenuatio delinquē-
tium in quibus scꝫ attenuātur virtutes. Unde de pec-
catore dicitur Job xviij. attenuetur fame robur eius: ꝛ
inedia inuadat costas eius. Itē est attenuatio fornicā-
tiū In quibus scꝫ attenuaᵗ caro: vita: fama ꝛ substan-
tia. vnde luxurioso amon dictū est. ij. Reg. xiij. Quare
attenuaris macie fili regis ꝛc. Respondit amor tha-
mar. Item est attenuatio tribulatorū seu ꝓcidentiū:
qui scꝫ attenuantur a mundi prosperitate per tribula-
tionem presentē vel futuram. Unde Esa. xvij. Attenu-
abitur gloria Jacob: ꝛ pinguedo carnis eius marces-
cet. Vide de Tenuitate.

Atterere. Attritio.

Nota ꝙ atterere idē est qđ aliqđ terere vel in puluerē reducere: vel etiā conculcare. Si-
gnat aūᵗ cōtēptū ꝛ cōculcationē. Penā. Miseriam ꝛ
Tribulationē. Et nota ꝙ est homo qui atteritur per

Humilitatem moraliter.
Aduersitatem tēporaliter.
Antiquitatem corporaliter.
Mortis necessitatem penaliter.
Iniquitatem spiritualiter.
Inferni penalitatem eternaliter.

De attritiōe humilitatis que ē pars cōtritionis qua
scilicet homo concipit contēptum sui ꝛ displicentiam
peccati Esaie. xxxiiij. Attrita est ciuitas vanitatis Sꝫ
de hac vide infra. de Contritione. de attritione aduer-
sitatis qua scꝫ mali atterunt pauperes in hoc mundo
dicitur Esaie. iij. Quare atteritis populum meum et
facies pauperum commolitis. Tali etiam attritione
fuit attritus christus in cruce. vnde Esa. liij. Ipse vul-
neratus est propter iniquitates nostras attritus est
ꝓpter scelera nostra. Tali etiam attritione atteritᵘr⁹
q̄nq; hoīes vt eos a malo cōuertat: sed tn̄ sepe fit ꝙ tri-
bulationis attritio nō ꝓficit obstinatis. Vn̄ Hier. v.
Percussisti eos ꝛ nō doluerunt: attriuisti eos ꝛ rennu-
erunt recipere disciplinā. De attritione aūt antiq̄ta-
tis ꝛ mortis potest dici illud Esa. lj. Terra sicut vesti-
mētū attereᵗ ꝛ habitatores eius interibūt. De attriti-
one iniquitatis. dicitur Ezec. xxiij. ca. Dixi ei q̄ attri-
ta alias fornicata est in adulterijs. Et de ista exponiᵗ
illud Deutero. xxiij. Non intrabit eunuchus attritis
vel amputatis

vel amputatis testiculis in ecclesia dei. Testiculi eñ vbi stat virt⁹ generatiua: virtutē producēdi bona opera signant. De attritione vō dānationis vel eterne calamitatis dr̄ Job.xx. Filij eius.s. dyaboli atterent egestate. ⁊ manus illius reddet ei dolorē suum ⁊c.

A **Atrium.** Nota q̄ atriū nihil aliud est q̄ habitaculū ante domū super colūnas more appendicij constitutū. Sumitur etiā q̄nq̄ p̄ domo pro palatio: vel pro quocūq̄ habitaculo. Moraliter aūt in bono sumitur ⁊ in malo. Sicut em̄ scriptura distinguit tria atria circa tēplum. videlicet Atriū.

Mundorum. Mulierum. Immundorum. Sic dicam q̄ in mundo sunt diuerse habitationes: māsiones ⁊ status.s. Mundorꝫ per quē intelliguntur perfecti. Mulierū per quē intelligunt. Imperfecti. Immundorꝫ per quē intelliguntur peccatores. ⁊ īperfecti. Nota ergo primo ī bono significato quod inuenitur Atrium.

B Interius. Anterius. Superius. Exterius. Inferius. Primū est atriū deuotorū: qđ et sancte debet teneri.s. atriū interius.i. interior conscientia et voluntas. de qua dr̄.iij. Reg.vij. Sāctificauit rex mediū atrij. Istud est em̄ atriū in quo debēt hoīes intrare per meditationē: ⁊ ibi spirituales hostias immolare. p̄s. Tollite hostias ⁊ introite in atria ei⁹. Adorate dn̄m in atrio sancto eius. De quo Ezech.j. ¶ Se

C cundū est atriū clericorꝫ scꝫ atriū anterius.i. status ecclesiasticus figurat⁹ ī atrio maiori: de quo dr̄.iij. Reg. vij. Qđ atriū maius erat rotundū: triū ordinum de lapidibus sectis. In statu enim ecclesie quod est maius ceteris atrijs ante tēplū paradisi: tres sunt ordines p̄sonarū.s. prelatorꝫ: religiosorꝫ ⁊ clericorꝫ. Et si vis nota re de atrio religionis: vel ecclesie: dic q̄ est.

Ad contemplandum subtiliter.
Ad supplicandum humiliter.
Ad confitendum alacriter.
Ad reflorendum virtualiter.
Ad concordandum vnanimiter.
Ad perseuerandum immobiliter.
Ad continendum corporaliter.
Ad abstinendum efficaciter.

Dico ergo q̄ istud est atriū contēplationis. Ezec.xlvj. Porta atrij interioris: q̄ respicit ad oriētē erit clausa. Contēplantes em̄ diligunt solitudinē ⁊ clausuraꝫ. Et Ezech.viij. Introduxit me.s. angelus in atriuꝫ domus dn̄i ⁊c. Et nota si vis q̄lia Ezechiel tūc vidit abominationes q̄ fiebant in hierusalē quas habemus supra de Abominatione in littera. N. quia p̄ certo qui bene cō siderat ⁊ contēplatur videt hodie fieri multa abominabilia in isto atrio militantis ecclesie. ¶ Item istud est atrium supplicationis: ⁊ orōnis. p̄s. Adorate dn̄m in atrio sancto eius. ¶ Itē est atriū laudis et cōfessionis p̄s. Introite portas eius in cōfessione atria ei⁹ in hymnis confitemini illi. ¶ Itē istud est atriū virtutis ⁊ reflorētis conuersationis. vn̄ in p̄s. In atrijs domus dei nostri florebūt. ¶ Itē istud est atriū pacis cōcordie et vnionis.ij. Esdre.v. Cōuenerūt vnanimiter in atrium qđ erat ante ianuā. Itē istud est atriū perseuerantie et durationis. p̄s. Stātes erāt pedes nostri in atrijs tuis hierl̄m. ¶ Itē istud est atriū cōtinentie ⁊ caste affectionis. vn̄ Ezech.xliiij. dr̄. Cū ingrediens portas atrij interioris: vestib⁹ lineis induent. ¶ Itē istud est atriū abstinentie ⁊ carnalis macerationis. vn̄ Ezech.xliiij. Uinuꝫ nō bibet sacerdos q̄n ingressurus est ī atriū. Istud est ergo atriuꝫ religionis vel ecclesie vbi proculdubio multe debent esse virtutes. vn̄ q̄ q̄ p̄hdolor hodie videat verificari illud.j. Macha.iiij. ibi dr̄. Qr postq̄ gētiles occupauerūt hierl̄ꝫ: viderūt sanctificationē desertam: altare p̄phanatum portas exustas: ⁊ in atrijs virgulta nata. Qr em̄ gentiles.i. mali ecclesiastici ⁊ pctōres q̄nq̄ habitāt in hierl̄m.i. in ecclesia. Ideo p̄hdolor sanctificatio ⁊ sanctitas ibidē deserit. Altare.i. cultus altaris destituit. Porte.i. prelati p̄ auariciā exurūtur: ⁊ atria.i. status ecclesiastici particulares. virgultis.i. vitijs et superfluitatibus adimplent. Et breuiter hodie pōt dici illud Ezech.x. Nubes impleuit atriū interius Nubes dico.i. turbulētia vitiorꝫ. ¶ Inde ergo est scđm atriū qđ est clericorꝫ. ¶ Tertiū ē atriū beatorꝫ.s. atriuꝫ superius.i. paradisus: qđ reuera pōt dici Atriū. D

Splendoris. Honoris. Amoris. Ualoris. Decoris. Dulcoris. Ibi est em̄ splendor inobfuscabilis. vn̄ Ezech.x. Atriū repletū est splendore glorie dn̄i. ¶ Itē ibi est honor inexterminabilis. vn̄ Hester.v. de aīa btā dr̄. Qđ ipa induta regalib⁹ vestimētis stetit in atrio domus regie. ¶ Itē est ibi amor inextinguibilis. vn̄ in p̄s. Cōcupiscit ⁊ deficit aīa mea in atria dn̄i. ¶ Itē ibi est valor incōparabilis. vn̄.ī p̄s. Melior ē dies vna ī atrijs tuis sup milia. ¶ Itē ibi ē decor īmaculabilis. p̄s. Plātati in domo dn̄i in atrijs domus dei nr̄i florebūt. ¶ Item ibi est dulcor valde delectabilis. vn̄ Esa.lxij. Comedēt ⁊ laudabūt dn̄m: bibent in atrijs sanctis meis. Istud est ergo tertiū atriū qđ est beatorꝫ. ¶ Quartū vō est atriū mundanorꝫ.s. atriū exterius.i. mūdus. In quo.s. immūdi pctōres versant: ⁊ maxime tale atriuꝫ signat curias principū ⁊ magnatū. vn̄ istud est. Atriū vbi

Iustus artatur. Impius exaltatur. Xp̄s negatur. Auaricia inflāmatur. Iniusticia dn̄at. Dico q̄ ī atrio mūdi iustus artat ⁊ cōstringit. vn̄ de Hieremia dr̄ Hiere.xxxij. Qđ ipe erat clausus ī atrio carceris et vere in atrio ⁊ in curijs et domib⁹ dn̄orꝫ: iusti sunt illi qui magis sunt clausi: contēpti ⁊ depressi. ¶ Itē dico q̄ in isto atrio impius exaltatur ⁊ extollit. vn̄ de Amā iniquo: legit Hester.vj. q̄ Aman interius ipsius atriū domus regis intrauerat. ¶ Item ibi deus negat ⁊ dimittitur. vn̄ de petro q̄ in sancto legitur Mat.xxvj. Qđ in atrio principis sacerdotū ter xp̄m negauit. Ad denotandū q̄ nullus ē ita sanct⁹. si curias dn̄orꝫ ⁊ dn̄orꝫ atria frequentet q̄n faciliter mentiat ⁊ qui negare dn̄m vel verbis vel opibus cōpellat. ¶ Itē ibi auaricia inflāmat ⁊ istruit. vn̄ Luc. xxij. dr̄. Qđ incēso igne in medio atrij petrus calefaciebat se ad ignē. ¶ Itē ibidē iniusticia dn̄at atq̄ colitur. vn̄ de atrio p̄torij ⁊ de atrio pricipis sacerdotū nota: q̄ ibi iniustissime xp̄s innocēs fuit delusus: percussus ⁊ accusatus. sicut dr̄ Mat.xxvj. Marci.xiiij. Luce xxij. Joh.xviij. Istud est igit atriū pctōrꝫ.s. mundus vel mūdi status ⁊ principū et magnatū palatia seu dom⁹ q̄n figurat Apoc.xj. vbi dr̄ sic. Atriū qđ est foris tēpluꝫ nō metiaris illud: q̄m datuꝫ est gentibus. acsi diceret: q̄ tale atriū qđ foris tēplū.i. foris ecclesie statū est: est sine ordine iusticia ⁊ mēsura: nō metiaris inquit illud

F ¶ Quintū est atriū dānatorꝫ. vn̄ demonib⁹ videt dici illud Ezech.ix. Cōtaminate domū: replete atria interfectī.i. dānatī ⁊c. Sufficit de atrio. Uide ifra de domo.

A **Auaricia.** Est vitiū animi quo immoderate mouet ad bona mūdi affectanduꝫ et desiderādū. Et dr̄ auarus quasi hn̄s man⁹ varas.i. curuas. Et fm̄ Isido.lib. Auarus dr̄ sicut ⁊ auidus ab aueo es. qđ idē est q̄ cupio cupis. Et sic auaricia dicit quasi auens aurū. Nota igit q̄ auaricia est alienū cupere ⁊ sua retinere. Et iō auarus pōt cōparari griffis: que fm̄ Isido. sunt aīalia crudelia a parte ante aquile et a parte post leoni similantur que in montib⁹ yperboreis custodiūt auruꝫ ⁊ lapides p̄ciosos: q̄ ibi abūdāt ita auide ⁊ auare: q̄ dato qđ sibiypsis non proficiāt: ex inde tn̄ aliquid accipi non permittunt: imo si quis aliquid inde percipere voluerit ipm̄ inuadunt crudeliter et affligunt. Et sic p̄pter istorū auidissimā insatiabilitatem bona illa sunt inutilia ⁊ nulli hominum p̄ficua Reruera charissimi tales griffes sunt hodie mūdani cupidi ⁊ auari: qui in hyperboreis montibus.i. in mundanis officijs: prelaturis ⁊ dignitatibus sepissime cōuersantur. Constat enim q̄ isti hodie habent in custodia aurum ⁊ lapides preciosos: hoc est dictu: diuitias temporales: q̄ ecce ipsi pctōres ⁊ abundātes in seculo

obtinuerūt diuitias. Sed pcerto ista hodie ita auare custodiūt ꝙ nec ipsi audēt ad sufficiētiā comedere nec alijs volūt aliq̄d elargiri: sed oīa auare parce tenaciter et auide custodire. Et ideo talia bona inutilia possunt dici. q2. s. nec sibi nec alijs faciūt hodie fructū Eccl'i. v. Qui amat diuitias fructū nō capiet ex eis: Et isti procerto charissimi dicuntur habere figuram aquile ⁊ leonis q2. s. isti habent aquilinā superbiā ⁊ pompositatem leoninā seuiciam ⁊ crudelitatē ⁊ vtrinsqꝫ vnguiū curuitatem ⁊ accuitatem. i. auariciam: parcitatem ⁊ cupiditatem. ¶ Ideo isti possunt dicere illud. ij. Reg. j. Aquilis velociores: leonibus fortiores Isti enim sunt veloces vt aquile alte volando per superbiam: et fortes vt leones alios impugnando per seuiciam Isti ergo sunt auari. ideo de talibus potest exponi illud. j. Regū. viij. Declinauerunt post auariciam: acceperunt munera ⁊ peruerterunt iudiciū: Et cuilibet auaro potest dici illud Hiere. xxij. Tui vero oculi et cor ad auariciam. vbi ostenditur quomodo auaricia vrit affectionē. cor. Secat discretionem. oculi. Premit intentionem: quia scꝫ inclinat eam ad auariciam Per auariciam enim inflamatur affectio: obfuscatur discretio et inclinatur intē-

B tio. ¶ Facit ergo auaricia affectiōem inflamari quod ostenditur cum dicitur. Quod ipsa est in corde. Cor inquit. Quia vere sicut ignis facit feruere vas cui apponitur: sic auaricia cor humanum quando ei apponitur facit illud per cupiditatē ⁊ desideriū ebullire. Uide hic iij. q. v. Accusationis circa finem. Et Alanum de archipredio vbi tractat de auaricia vbi dicitur O radix oīs malicie auaricia: seruitus idolatrie mater vsure: genitrix symonie: fomes culpe: macula gehēne: abyssus insatiabilis: insatiata caribdis: que nunꝙ dicit sufficit. Inflamatur ergo per auariciā affectio. Et ideo videt ꝙ auari sunt similes iaspidi vel ambre: que fricata vel calefacta: paleas eleuat atqꝫ rapit: Sic vere quando tales calefiunt et inflamātur per vitium auaricie tunc ad trahendū paleas. i. defectiua mundi bona per vsurā rapinam: falsam mercaturā: sepissime conuertuntur. Figurati in filijs israel qui subiugati imperio pharaonis dispersi sunt super omnē terram egypti pro paleis colligendis ⁊ pro diuitijs ⁊ edificijs pharaonis fabricandis. Sic charissimi pharao qui interpretatur nudans dissipans ⁊ denegans signat vitium auaricie: q̄ vicinos depauperat et denudat: ⁊ elemosynas ⁊ adiutoria eiusdē subtrahit atqꝫ negat. Isti ergo pharaoni: idest peccato auaricie quādo filij israel idest homines famulantur ad paleas bonorum temporaliū attrahendas et accumulandas. per egyptum. i. per mundū vndiqꝫ disperguntur. s. ad assisas ad mercata ⁊ ad alia mūdi lucra. Inflamat ergo affectionem. Cor inquit. Ideo possunt dicere auari illud Luce. xxiiij. Nonne cor nostrum ardens erat. Et nota sicut ignis quādo bene ardet non potest lignis saciari: sed magis augeri: sic cor per auariciam ardens lignis. i. diuitijs nequit satiari: immo quanto magis diuitie accumulantur tanto ignis cupiditatis ardentius inflamatur ⁊ ad habendū magis insatiabiliter inclinatur. Prouer. xxx. Ignis autem nunꝙ dicit sufficit. Nam sicut dicit Eccl's. v. Auarus non implebitur pecunia Causa autē quare diuitie non implent nec satiant cor humanum est multiplex Primo q2 auaricia ē quasi ignis. Pecunia quasi lignū et quanto plus habet quis de lignis pecunie: tanto plus crescit ignis auaricia. quia secundum ligna silue exardescet ignis Ecclesia. xxviij. Item pecunia implet bursam: ideo non potest replere cor: quia nullum corpus potest implere duo loca. Itē q2 pecunia est cibus burse: auaricia est fames cordis. ¶ Item quia cibus non satiat ventrem nisi ibi intret Pecunia autem nō potest intrare cor. Item pecunia est finita. Auaricia autem infinita: et ergo non ponit finem in acquirēdo: finitum autem non potest replere infinitum. Item q2 scd̄m Augustinum. Animam deo capacem nihil minus deo replere potest. Et q2 quicq̄d est: minus est deo ideo nihil ꝙ sit sine deo pōt aīam replere. Item q2 cor auari est quasi abyssus ⁊ quasi infernus q̄ repleri non possunt. Ideo bene dr̄ Prouerbi. xxvij. Infernus ⁊ perditio non implebuntur. Sic ⁊ oculi hoīm insatiabiles Prouerb. xiij. Justus comedit ⁊ replet aīam suā: venter autē impiorum insaturabilis. vnde Persi. Nō plus satiatur auarus auro ꝙ corp⁹ aura. Dico igitur ꝙ auaricia vrit affectionem. Cor. Ezech. xxxiij. Auari-

ciam suam sequitur cor eorum. ¶ Secūdo dico ꝙ auaricia cecat discretionem. Oculi inquit. Sicut vnus denarius ꝙꝙ modicus positus immediate supra oculū priuat eū et impedit visuꝫ. Sic vere mūdi bona ꝙuis modica sint: si immediate et imoderate ponant pro pe oculum cordis: p auariciam visum discretionis impediunt atqꝫ tollunt. Ideo de talibus illud. j. Johānis ij. Tenebre excecauerunt oculos eius. Et ideo videtur ꝙ auarus sit similis viro: qui cū bacino ardenti ei ostēso excecatur. Sic vere tales per bacinum: id est per metalla et per diuitias huius mundi in quib⁹ ardor auaricie est inclusus: quando ipsa per auariciam respiciunt excecātur et discretionis lumine priuantur. Oculi etiam cordis sui ab humore deuotionis et gratie spoliantur. Figura. iiij. Regum vltimo. Ubi rex babylonis eruit oculos Sedechie: et vinctuꝫ cathenis duxit euꝫ ad babylonem. Sic vere rex inferni dyabolus excecat hodie cupidos auaros: lumenqꝫ vere discretiōis et sapientie ab eis sibi tollit: vinculisqꝫ malarum consuetudinum eos ligat: et sic eos in babylonem: id est: ad infernuꝫ ad libitū scd̄ ducit. Si cecus ceco ducatū prebeat ambo in foueaꝫ cadūt. Matth. xv. et Luce. vj. Nam et cecus dyabolus et cecus auar⁹ qui ei obedit: ipsumqꝫ sequitur ⁊ ab eo ducitur et regitur: necesse est finaliter ꝙ cadant in foueam infernalem. Figuratur etiam in Thobia, stercoribus yrundinū excecato. Bona enim mundi ab apostolo Philip. iij. Stercora nūcupant. Ista eīn sunt que hominē excecant ⁊ veritatis lumine priuāt. Unde Eccl. xx. dicit. Dō xenia et bona excecāt oculos. Cecus eīn dicitur auarus: quia nō videt nec considerat ad aliquid quod pertinet ad salutē Non eīn cogitat de mundi vanitate: de nature vilitate: de celi felicitate: de iudicij austeritate: de mortis propinquitate: de inferni penalitate. Ideo de talibus dicitur in ps. Oculos habent ⁊ nō videbūt: nares habēt ⁊ nō odorabūt. Jō ap'ls Ephesios bn̄ docet. s. ad Ephes. v. Auaricia nec nominet in vobis sicut decet sanctos. Patet ergo ꝙ auaricia excecat discretionē. Oculi inquit tui. ¶ Tertio dico ꝙ auaricia premit intentionē quia. s. inclinat eam cū: dicitur. Ad auariciam inquit. Dicit Isido. et plini⁹ ꝙ in egypto superiori circa fontem nigrin: qui opiniōe quorūdam caput nili credit: crescit quoddā animal perniciosum: quod dicit cathoblepa. cui⁹ est tanta venenositas: ꝙ sine remedio perimit quicq̄d videt: caput tamen habet ita graue ꝙ semper ipsum portat inclinatum ad terram. Tales procerto sunt auari: qui in egypto huius mundi circa nilum: id est: circa flumen mundane prosperitatis versantur: q2 reuera isti venenosissimi sunt: q2 scꝫ ita sunt veneno auaricie inebriati: ꝙ quicquid vidēt circa eos. s. oēs socios ⁊ vicinos volunt p vsuras: cautelas ⁊ malicias venenare. exheredare et depaupare. Caput eīn intentio talium est ita grauis ⁊ ponderosa per malas consuetudines et peccata: ꝙ ad terrā: id est ad mundi bona et terrena semper est per auariciam inclinatum qd ostenditur: cum dicitur. Ad auariciam. Ista eīn prepositio ad. signat terminū ad quem. i. ad ipsa mūdi bona ad que isti sunt inclinati Hiere. viij. A minimo vsqꝫ ad maximū auariciā oēs sequūtur. vnde Esaie. lvj. Declinauerunt vnusquisqꝫ ad auariciā. Ideo dicit Amos ix. Auaricia in capite omniuꝫ ⁊ nouissimū ipꝫ gladio interficiam. Et ideo dico auaricia: vbi nota ꝙ auaricia est vitiorꝫ origo: quia ipsa est in capite: plurimorꝫ rubigo oīm

go oim inquit. Tormētoꝝ prurigo: quia nouissima eorū gladio interficiā. Est dico auaricia origo vicioꝝ: q: dicit esse in capite. j. Thimo. vj. Radix oim maloꝝ est cupiditas. Itē est rubigo plurimoꝝ: oim iquit Hiere.
E vj. A maiore vsq ad minorē oēs auaricie studēt: a propheta vsq ad sacerdotē oēs faciūt dolum. ¶ Item est prurigo tormētoꝝ: q: scz in nouissimo isti interficiunt. Ideo dicitur Exodi. xv. Euaginabo gladiū meū interficiet eos man⁹ mea. Constat ergo ꝙ auaricia multa mala procurat tam temporalia q̄ eterna.

Tollit enim honorem ⁊ promotionem.
Infert dolorem ⁊ afflictionem.
Aufert horrorem ⁊ abhominationem.
Infligit penalitatem ⁊ maledictionem.
Perdit societatem ⁊ cōmunionē.

¶ Dico ergo ꝙ ista tollit honorē ⁊ dignitatē. Constat eñ ꝙ soli illi q̄ auariciā odiunt ad dignitates sunt assumendi: sicut dr̄ Exod. xviij. Prouide tibi viros industrios ex omi plebe q̄ oderint auariciam ⁊c. Et merito q: sicut dicit poeta. Nō turres nō arma ducē tutantur auarū. potissime aūt isti dignitate celesti priuant: q: sicut dr̄. j. Coꝝ. vj. Auari regnū dei non possidebunt. Et ephe. v. Fornicator aut immūdus: aut auar⁹ qd̄ est idolorū seruitus: nō habebit hereditatē in regno xp̄i ⁊ dei. Itē dico ꝙ auaricia infert dolorē ⁊ aduersitatē. Patet eñ ꝙ sicut bubo ab oibus infestat auibus: sic auarus a cunctis dilaceratur. s. raptoribus ⁊ oībus exponit laboribus vñ dñs. Esaie. lvij. Propter iniquitatē auaricie eius iratus sum ⁊ percussi eū. vñ Hiero. Quid eñ est auarus nisi archa principū: p̄da latronū: sibil⁹ oim. Itē dico ꝙ auaricia causat horrorē ⁊ vilitatē: facit eñ hoiem abhominabilem. Ephe. v. Immūdicia aut auaricia nō noiet in vobis. Facit eñ hoiem ignominiosuz ⁊ ignobilē. Itē dico ꝙ auaricia meret maledictionē ⁊ acerbitatē. Ideo dr̄ Abacuc. j. Ve q̄ aggregat auariciā domui sue vt in excelso sit nidus ei⁹. Et Aug. dicit. Maledicat dispensator auarus cui⁹ largus est dñs. Itē dico ꝙ auaricia perdit iustoꝝ cōionē ⁊ societatē: q: constat ꝙ nullus bon⁹ frequentat libēter auarū. j. Coꝝ. v. Nō cōmisceamini fornicarijs: aut auaris: aut rapacibus. Ecce ergo quot mala facit auaricia. Sz pro certo ecōuerso carētia auaricie plurima facit bona: facit eñ in bono pseuerare ⁊ finaliter in celo hereditare. Scriptū est eñ. Prouer. xxviij. ꝙ q̄ odit auariciā longi fiēt dies eius. Et Esa. xxxiij. dr̄. ꝙ q̄ proijcit auariciā ex calūnia iste in excelso habitabit: panis eñ datus est aque eius: fideles sunt: regē in decore suo videbūt ⁊c. qd̄ nobis cōcedat xp̄s q̄ post sua sedat. Sic igit patet ꝙ auaricia premit intentionē. Cecat discretionem. Urit affectionē. Hinc ergo dr̄ auaro. Tui vero cor ⁊ oculi ad auariciā. Quia igit de materia auaricie in infinitis locis agit in opere isto: q: paucissima sunt themata in quibus nomen auaricie sit incertū: hinc est ꝙ de ista materia quo ad presens sufficiunt q̄ dicta sunt ⁊c.

Audax. Audacia.

Nota ꝙ audacia potest esse virt⁹ ⁊ viciū.
A Est eñ audacia que signat cōstantiā ⁊ virtutē qñ. s. vir iustus audacter ⁊ intrepide facit opus virtuosum: ⁊ resistit ⁊ obuiat rei male. Exēplo ioseph ab arimathia de quo dicit Marci. xv. ꝙ audacter introiuit ad pylatum ⁊ petijt corpus iesu. Alectoria eñ est lapis q̄ reperit in gallo ⁊ facit hoiem audacē talis est virtutis: q: iste est q̄ facit hoiem solidū ⁊ cōstantē ⁊ in terribilib⁹ non timentē. Et potissime istud facit virtus fidei quā gallus q̄ est ales diei nūcius. i. xp̄s nobis tradidit ⁊ in se ⁊ ad se protulit ⁊ produxit: q̄. s. penis ⁊ tormētis audacter resistere facit: sicut in martyribus apparuit: q̄ scz more apri tanta audacia fulti fuerunt: ꝙ se pro fide gladijs opposuerūt ⁊ se transfigi fortissime permiserūt ita ꝙ de quolibet audaci ⁊ virtuoso viro potest dici illud qd̄ de equo dicitur Job xxxix. Terrā vngula fodit exultat audacter in occursum eius: spernit armatum: contemnit pauorē: nec cedit gladio. Nec mirū si iusti fide certa fulti ⁊ virtute fortitudinis stabiliti in terribilibus audaces fuerūt: q: etiā ipsi pagani q̄ sine fide fuerūt q̄nimmo vt in pluribus animā mori cum corpore nō timuerunt: ⁊ pluribus suis actibus audacia ⁊ cōstantia claruerūt: ⁊ mortē ⁊ terribilia contempserūt sicut exemplificat Sene. ep̄la. M. de mucio q̄ ignē voluntarie sustinuit. De regulo q̄ cruci se sponte affigi pmisit ⁊ ne iuramentū frangeret hostiuz manibus sese dedit. De cathone qui ne hosti cōfusibiliter seruiret gladio se transfixit ⁊c. Ep̄la etiā quarta exēplificat de multis qui se timore pene cōfusibilioris morti tradiderūt multo fortius iusti audacter mori debent spe ⁊ amore glorie potioris. Sic faciebat ap̄ls cū dicebat. ij. corin. xj. In quo quis audet: in insipientia dico: audeo ⁊ ego: sup. iusticiā: ac si diceret si alij sunt audaces insipiēter audax esse debeo sapienter. Sz si vis dic ꝙ audacia bona cessat quandoq in homine propter

Defectum societatis.
Excessum debilitatis.
Potentiam crudelitatis.
Excellentiam autoritatis.

¶ Et primo dico ꝙ hō spūaliter non est audax qñ sibi deficit societas charitatiua. i. de⁹: gratia vel charitas. Ideo dicitur Geñ. xliij. ꝙ patriarche dicebant ꝙ nō audebant videre faciē viri nisi secū ducerēt fratrē suū. Itē quādo excedit debilitas eneruatiua: sicut de moyse adhuc imbecilli qui vidēs rubū ardentē non audebat respicere cōtra dñm: sicut dr̄. Exo. iij. Itē quādoq est crudelitas stupefactiua: sicut ptz de illis predicatoribus qui nō audēt reprehēdere potentes: similes miluo q̄ est auis audax cōtra pullos ⁊ timida cōtra coruos sicut dr̄ de leone Nume. xxiij. Acquiescens requieuit vt leo quē suscitare nemo audebit. Itē qñq supereminet autoritas prerogatiua: sicut de deo ⁊ eius excellēti autoritate dicitur Job. xxxvij. Timebūt eū viri ⁊ nō audebunt contemplari oēs q̄ sibi vident sapientes. Et Johan. xxj. dicitur ꝙ nemo discūbētiū audebat interrogare iesuz. Patet igitur ꝙ est audacia bona signās
B virtutē ⁊ cōstantiā. ¶ Secūdo dico ꝙ est audacia mala signans presumptionē ⁊ stulticiā: ⁊ ista est ꝙ homo est audax ad faciendū malum. Uñ nota ꝙ fm Mauricium in scriptura reperitur audacia Presumptionis que est hereticorū. Inuasionis: que est freneticorum. i. tyrannoꝝ ⁊ iracundorum. Infectionis: q̄ est luxuriosorum. Obstinationis que est perniciosoꝝ. Presumptuosi tantū audaces sunt ad opiniones inueniendū: ⁊ ad verba superflua ⁊ heretica pferendū. Similes aquile que est auis audax ⁊ animosa: ita ꝙ altius ceteris volat ⁊ solem intuetur ⁊c. Sic isti nimis alte presumūt volare: ⁊ nimis subtiliter ⁊ clare conantur de deo disputare. ij. Petri. ij. Audaces sibi placentes: sectas non metuūt inducere blasphemantes. Iracundi etiam ⁊ furiosi sunt audaces: q: . s. nec deū timēt nec hominem reuerentur: et maxime quando habent facere contra debiles ⁊ imbecilles. Similes enim sunt crocodillo quod est animal audax contra fugatos: ⁊ timidū contra audaces. Ideo societas audacium fatuorum declinari iubetur. Eccli. viij. vbi dicitur. Cum audace non eas in via: ne forte grauet mala sua in te. Sequit. Cum iracūdo non facias rixam: ⁊ cum audace nō eas in desertuz quoniā nihil est in ꝯspectu eius sanguis. luxuriosi etiā nimis sunt audaces ad lasciuia opera facienda. vnde Eccli. xxij. Patrem ⁊ virū confundit audax. Itē obstinati etiam sunt audaces ad sua fatua proposita sustinenda: et ad deum quasi ex industria irritandum. vnde Job. xij. capi. Abundant tabernacula predonū qui audaciter prouocant deum ⁊c. Sic patet ꝙ est audacia virtuosa et vitiosa ⁊c. Vide de Fortitudine et Constantia.

Audire.

A generaliter accipit i scriptura p obedire: auscultare: ꝯsentire: ⁊ nō ꝯtradicere. Et est audire dei: ⁊ audire hoīs. De⁹ eñ dr̄ audire qñ nr̄is p̄cibus ꝯdescendit: cōsentit pariter ⁊ attēdit: ⁊ sic

diuinū audire nihil aliud est q̄ suū cōcedere: misereri ⁊ indulgere. Eccl'i. xlv. Audiuit em̄ vocē ipsius ⁊ induxit eū in nube dici. Aliqñ etiā diuinū audire signat rigorē sue iusticie. Nā sicut iudex pmo audit: postea punit. Sic deus pmo audit crimina attēdēdo: tandē punit penā inferendo. Et de hoc ps. Audiuit deus ⁊ spreuit: ⁊ ad nihilū redegit valde israel. ¶ Item est audire

B hoīs. Et sic vir audiēs idē est qḋ vir patiēs: obediens: tacēs: ⁊ cōsentiens. Joh. viij. Qui ex deo est verba dei audit. Nota ergo q̄ nos debemus esse auditores verbi dei: scripture ⁊ mandatoꝝ diuinoꝝ. dicit Isid. q̄ delphin mirabiliter delectat in auditu. s. melodie. ⁊ nō qñq̄ ad vocē symphonie quā faciūt naute isti pueniunt: saltant: gaudiāt atq̄ tripudiāt: ⁊ letant intantū q̄ aliquādo sportulas ⁊ rhetia piscatoꝝ ingrediunt ⁊ ab eis capiunt. Et ideo delphini dicunt in greco symones: qḋ idē est q̄ auditores: eo. s. q̄ audiēdo melodiam delectant. Recte charissimi tales debemus esse. Nā p certo nos debem⁹ summe delectari in auditu melodie. i. in auditu verbi dei vel scripture: que reuera aliquādo sonat grauiter ⁊ basse loquēdo de inferno. Aliqñ alte loquēdo de paradiso. Aliqñ dulciter p pmissiones. Aliquādo astute p cōminatiōes ps. Vox dñi sup aquas: de⁹ maiestatis intonuit: dñs sup aquas multas. Quādo igit accidit q̄ piscator. i. deus: platus vel pdicator sonat melodiā suā. i. pdicationē: lectionē vel eruditionem in aliqua nauicula. i. in aliqua ecclesia: cōuentu vel capitulo: vel quocunq̄ loco: p certo symones. i. deuoti ⁊ obediētes debēt ad eū cōuenire: ⁊ eius melodiā reuerenter ⁊ attēte ⁊ obediēter audire: ⁊ gaudere spūaliter ⁊ letari: ⁊ p conuersionē in eius laqueis se ligare. Simus ergo sicut Maria: de qua legit Luc. x. Maria autem sedēs secus pedes dñi audiebat verbum illius. vbi nota q̄ verbum dñi est audiendum

Cum deuotione. Maria.
Cū subiectione. Sedēs secus pedes dñi.
Cum attentiōe. Audiebat verbum.
C Cum discretione. Qꝫ illius: nō alterius.

¶ Habemus igit deuotionē maria. Maria em̄ interpretat amara ⁊ illuminata: qꝛ vere illi q̄ audiūt verbū dei debent illuminari p gratie infusionē. qꝛ sm̄ Greg. In vanū laborat lingua predicatoris: nisi intus fuerit gratia saluatoris. Item debet amaricari p cōtritionē ⁊ deuotionē. Sicut em̄ concha maris aperiēdo se ad rorem concipit margaritā. Et sicut maria aperiēs seipsam sancto spiritui concepit xp̄m. Sic vere homo quādo ad rorē verbi dei p deuotionē se apit: xp̄m in se spūaliter cōcipit atq̄ nutrit. Ideo de tali maria dr̄ Luce. ij. Maria aūt cōseruabat oīa verba hec conferens in corde suo. Maria inquit. i. amara: qꝛ reuera charissimi auditus verbi dei inducit amaritudinem

Considerationis ⁊ timoris.
Contritionis ⁊ doloris.
Deuotionis ⁊ meroris.

¶ Ideo de tali auditu dr̄ Abacuc. iij. Audiui ⁊ cōturbatus est vēter meus a voce cōtremuerūt labia mea. Qḋ est cōtra multos q̄ in audiendo verbū dei nō habēt deuotionē sed derisionē. Nō cordis amaricationē: sed vocis verbosam strangulationē. Isti sunt similes gallinis in estate: que nō volūt audire qñ ad grana appellātur. Et ratio est qꝛ tunc sunt plene ⁊ satiate: ⁊ ideo de alia satietate nō curāt. Sic vere qꝛ tales sunt pleni ⁊ satiati psperitate mūdi ⁊ affectiōe carnis. Ideo qñ a predicatore vel plato appellant ad granū glorie sempiterne: ibi dedignant venire ⁊ audire. Vñ Hiere. xxij. Locutus sum in abūdātia tua tibi: dixisti. Nō audiā. Qꝛ reuera charissimi illi q̄ hodie sunt in mūdi psperitate ⁊ abundātia sunt pre ceteris magis duri ad audiendū: obediendū: ⁊ ad diuina mandata perficiendū ⁊ exequēdū. Nō sic charissimi: sed audiam⁹ cū deuotione. Maria inqt. De qua. s. dr̄ Luce. i. q̄ cū audisset angelū turbata est in sermone eius: ⁊ cogitabat qualis esset ista salutatio. ¶ Scḋo dico. q̄ necesse est q̄ audiamus cum

D subiectione. Sedēs inquit secus pedes dñi. Hō em̄ q̄ vult esse pfecte obediens ⁊ audiēs necesse est q̄ habeat virtutē subiectiōis: q̄ suis maioribus p humilitatē se subijciat ⁊ submittat. Secus inquit pedes dñi. Ut sic de quolibet tali potest dici illud Luc. xviij. Cecus sedebat secus viā mendicās. Nos em̄ q̄ sumus ceci p ignorantiā: q̄ sedemus p negligentiā: debem⁹ esse secus viā sacre scripture p verbi dei audiētiā: ⁊ mēdicare per desideriū ⁊ appetentiā. Audiam⁹ ergo cū subiectiōe. Oēs aues aquile naturaliter sunt subiecte. Aquila em̄ est regina auium. Et ideo iure regio oēs alie aues sue subijciunt iurisditioni ⁊ potestati. Et ideo dr̄ de herodio q̄ illa die quo aquilā roboantē ⁊ clamantē audierit: ad predā suā exire seu progredi nō audebit. Sic vere charissimi cum nos oēs simus naturaliter subiecti vere aquile. s. deo: sicut ordinario vel prelato: sicut suo delegato vel pdicatori sicut suo subdelegato: p certo isto die qua illā aquilā dñi. s. platū vel predicatorē audierimus roboare: clamare: predicare vel mandare: intātū debemus reuereri ⁊ timere: q̄ illa die ad nullā predā alicuius mali debemus pgredi vel volare. Ideo dr̄ in ps. Hodie si vocē eius audieritis nolite obdurare corda vestra. Qḋ est cōtra multos: q̄ q̄uis omi die regem suū. s. pdicatorē vel platū vel deū clamantē: docentem ⁊ predicantē audiāt: nihilō tamē pp̄ter hoc a vitijs ⁊ criminib⁹ se retardāt. Ideo de talib⁹ dr̄. Mādata dñi audientes oīa fecere cōtraria. Nō sic: sed audiamus cum subiectione. ¶ Tercio audiamus cū attētione. Audie

E bat inqt verbū. Dicit Plinius. q̄ pāthera est aīal pulcrū: ⁊ in supficie diuersis maculis picturatū: istud quādo clamat quedā dulcissimū vaporē emittit. Vocē inquit dulcissimā. Et ideo oīa alia aīalia ⁊ in odore ⁊ clamore ipsius delectata ipsam diligunt ⁊ sequūtur: ⁊ in eius pulcritudine recreant: ⁊ ad eā audiendū ⁊ odorādum diligenter attēdunt ⁊ occupant. Reuera charissimi: talis pāthera est xp̄s: quilibet etiā bonus predicator vel platus. Iste em̄ debet habere

Pulcritudinem cōuersationis ⁊ honestatis.
Odorem fragrantissime famositatis.
Clamorem dulcissime loquacitatis.

¶ Et ideo alia aīalia. i. oēs alij hoīes debēt esse attēti ad istā pantherā. i. deū: prelatū: vel pdicatorē: audiendum: sequendū: diligendū ⁊ cōtemplandū: ⁊ ad vocem suoꝝ mādatoꝝ ⁊ executioni debite demādandū: quod ostēdit cū dr̄. Audiebat. i. ad audiendū cū diligētia attendebat. Ideo ad attēte audiendū ⁊ obediendū inducit. Esa. xlix. Audite insule ⁊ attēdite populi de longe. Nā pro certo charissimi illi q̄ sunt insule. i. q̄ fluctibus maris. i. mūdi amaritudinibus vndiq̄ vallati: illi etiā qui sunt populi de lōge. i. q̄ a deo p peccatū elongant: tales dico ad attendendū ⁊ dei platoꝝ mādata audiēdum ⁊ obediendū pre ceteris obligant. Sed heu proh dolor videtur q̄ multi sunt similes draconi. Dicit em̄ Plinius. q̄ cū oīa aīalia vt dictū est diligūt pātheram ⁊ vocē eius libēter audiāt ⁊ attendāt: solus draco istā fugit ⁊ odit: ⁊ audita ei⁹ voce i cauernā suā se abscōdit odorēq̄ ei⁹ fragrantissimū reputat p veneno. Sic vere charissimi multi sunt hodie ita maligni ⁊ draconini: ita p auariciā: inuidiā: ⁊ iracundia inflāmati: q̄ ipi de pāthera. i. de prelatis vel pdicatorib⁹: quinimmo etiā de ipso deo penitus nihil curāt: immo ipsum odiunt: fugiūt ⁊ deuitāt: odorēq̄ ⁊ famā sue bone cōuersatiōis ⁊ vocē sue pdicatiōis: eruditiōis ⁊ correctiōis reijciunt ⁊ declināt. Qꝛ sicut dr̄ Prouerb. xv. ca. Nō amat pestilens eū q̄ se corrigit. Qḋ potissime de multis peccatoribus apparet: qui statim vt audiūt vocē pāthere. i. aliqḋ verbū informationis dici: exeunt de societate ⁊ fugiūt ⁊ ad cauernā. i. ad tabernā cōtinuo se deflectunt. Cōtra quos dr̄ in ps. Hodie si vocē ei⁹ audieritis nolite obdurare corda vestra. Non sic ergo charissimi: sed audiamus cū attentione. ¶ Quarto debemus audire cū di

F scretione: qḋ ostendit cū dr̄. Verbū illi⁹. qꝛ. s. vir discretus ⁊ sapiēs nō audit qḋcunq̄ verbū sed tātūmodo verbum

bum illiꝰ.ſ.dei vel boni ⁊ honeſti viri. Auditus enim
in anima eſt ſicut os in corpore. Nam ſicut os omnes
cibos recipit: bonos autē ⁊ ſapidos in ventrē mittit
malos autē repellit ⁊ reijcit. Sic vere auditus qui oēs
cibos .i. oīa verba in anima habet recipere: illa tantū
debet admittere ⁊ ventri memorie cōmēdare que ſunt
edificatoria atqꝫ ſana. illa autē que inutilia ſunt leuia
et non bona: debet quātotius refutare. Debes igitur
audire verbū illius .i. verbū dei: vel bonarū perſonarū
ſicut dꝛ Luce. xj. Beati qui audiūt ꝟbū dei. Quod eſt
contra multos: qꝛ reuera magis delectātur audire ver
ba leuia et ſcurrilia ꝙ̄ bona ⁊ vtilia. Similes capris
de quibꝰ ſm Plin. dicit Athelaus ꝙ per aures dicun
tur ſpirare. Sic vere multi ſunt hodie qui auribus di
cūtur ſpirare: qꝛ vere aures eorū ſemꝑ pruriūt atqꝫ ſpi
rant ad rumores ⁊ inſolētias audiēdas. Ideo de tali-
bus dicit̄ Actu. xvij. Athenienſes autē ad nihil aliud
vacabāt niſi aut dicere aut audire loqui aliquid noui
Non ſic chariſſimi ſed audiamus attente: diſtricte di
ſtinguamus inter verba: ⁊ bona ⁊ vtilia receptemus:
vana autē ⁊ inutilia refutemus dicētes mūdi vanilo-
quis ⁊ detractoribus: illō amos. v. Aufer a me tumul-
tū carminum tuorū: cātica lire tue nō audiā. Et nota
ſi vis ꝙ verbū dei eſt audiendū multipliciter. ſcꝫ Cum.

Leticia. Audiri eñ debet letāter. p̄s. Audiāt
Innocēcia. māſueti ⁊ letētur. Itē inocēter p̄s.
Reuerētia. Lauabo int̄ inocētes manꝰ meaſ
Patientia. ſequit̄. Ut audiā vocē laudis. Itē
Obedientia. reuerēter Eccli. xxxij. Audi tacens
Sapientia. ſimul ⁊ querēs: ⁊ pro reuerētia ac-

cedet tibi gratia bona. Itē obediēter p̄s. In auditu au
ris obediuit mihi. Itē ſapiēter Prou. j. Audiens ſapi-
ens ſapientior erit. Item patienter Eccli. vj. Audi fili
mi ⁊ accipe conſilium. Sequitur. Subijce humerum
tuū ⁊ porta. Et ſi vis dicere que ſunt illa que non ſunt
audiēda. vide infra de Aure in fine. Patet igit̄ ꝙ nos
debemus audire illa que ſunt audienda. Cum diſcre-
tione. Cum attentione. Cum ſubiectione. Cum deuo
tione Maria ergo ſedens ſecus pedes domini audie-
bat verbum illius. Sufficit

Auertere. Idē ē qō cōtra aliquē ſe vertere. Et
nota ꝙ oē pctm̄ hꝫ fieri ꝑ cōuerſio-
A nē ad bonū cōmutabile: vel per auerſionē a bono incō
mutabili. Nō eñ qñ peccat intendit ſe auertere a deo:
ſed qꝛ peccādo cōuertit̄ ſe ad eiꝰ oppoſitū ſcꝫ ad bona
mūdi. Ideo per cōſequēs auertit ſe ab ipſo. Aduertere
ergo idē eſt qō cōtrariari ⁊ obuiare: rebellare: recedere
fugere elōgare. Et pōt accipi in bono ⁊ in malo. In bo
no qñ hō auertit ſe a vitijs ⁊ peccatis. Iuxta illō Pš.
Auerte oculos tuos ne videāt vanitatē: ¶ Itē qñ deꝰ
per miſericordiā auertit ſe ab homine: a malefactis. ſ.
noſtris ea. ſ. obliuiſcēdo ⁊ indulgēdo p̄s. Auerte faciē
tuā a peccatis meis. Itē pōt accipi in malo ⁊ hoc ꝙ̄tū
ad deū ⁊ ꝙ̄tū ad hominē. Quātū ad deum qñ ſcꝫ deus
auertit ſe ab homine ipſum negligēdo: ⁊ ipſum in pec
catis dimittēdo ⁊ ſibi ſuā gratiā denegādo. Ideo dice
bat dauid. Uſque quo auertis faciē tuā a me. Itē ꝙ̄tū
ad hominem. Et hoc eſt qñ homo auertit ſe a deo per
peccatū ⁊ obſtinationē ⁊ duriciā cordis: ⁊ a bonorum
ſocietate et a ſtatu gratie. Et de hoc pōt dici illō zach.
vj. Auerterunt ſcapulā recedētes. Loquamur ergo de
auerſione qua deus auertitur a nobis ꝓpter peccata
noſtra: qꝛ de auerſione hominis a deo ſatis ſupra di-
ctum eſt de Aduerſari in illa auctoritate. Cucurrit
aduerſꝰ deū erecto collo ⁊c. Et dicamus ꝙ tal' auerſio
nihil aliud ē ꝙ̄ cōtēptꝰ: abhominatio: obliuio: ⁊ adiu
torij ⁊ gratie: ⁊ finalr̄ glorie ſubtractio. Sicut eñ vide
mus ꝙ naturaliter vnumquodqꝫ ſe auertit a ſuo con-
trario ſicut ignis ab aqua ⁊ econuerſo. Sic vere quia
inter deum ⁊ peccatorem ſit maxima contrarietas: qꝛ
ſicut dicitur Eccleſia. xj. Contra bonum malum eſt et
contra vitam mors: ſic et contra virum iuſtum pecca-
tor: hic eſt ꝙ ipſe deꝰ a peccatoribus ſicut a ſibi contra

rijs ⁊ rebellibꝰ ſe auertit. Dicēte p̄s. Auertiſti adiuto
riū gladij eiꝰ: ⁊ nō es auxiliatꝰ ei in bello. In q̇bꝰ ver-
bis oñdit: ꝙ deꝰ a peccatoribꝰ tripliciter ſe auertit. vi
delicet. Quia ceſſat corrigere. Qꝛ non vult protegere.
Quia differt affligere. Auerſus eñ videt̄ deus: qꝛ non
infert correctionē diuitibꝰ. Gladij inq̇t. Nō cōfert ꝓ-
tectionē militibus. Nō es inq̇t auxiliatus ei. Nō dif-
fert dānationē peccātibus. In bello inquit. Oſtendit
igitur auerſionē dei a peccatore per incorrectionē qō
oſtendit̄ cum dicit̄. Gladij quia. ſ. qñ deus nō pungit B
eos gladijs aut iaculis tribulationum ⁊ aduerſitatis
immo permitit eis oīa ꝓſpere ſuccedere: ſignū ē ꝙ deꝰ
non curat de eis: ⁊ ꝙ de eorū ſalute deſperat: ſicut me-
dicus q̇ deſperās de ſalute infirmi omittit cibare ⁊ po
tare: ⁊ cōcedit ei vinū ⁊ carnes ꝓ libito. Ideo de talibꝰ
dicit̄ in p̄s. Dimiſi eos ſm deſideria cordis eorū: ibāt
in adinuētionibꝰ ſuis. Ideo de talibꝰ dicit̄. j. Macha.
ix. Ceſſauit gladius ex iſrael. De tali auerſione cōque
ritur dauid in p̄s. Quare faciē tuam auertis: obliui-
ſceris inopie ⁊ tribulationis noſtre. Facies enim dñi ē
eius correctio: tribulatio ⁊ a tꝑalibus retractio: quia
iſtā faciē ſemꝑ oñdit amicis ſuis: qꝛ ego quos amo ar
guo ⁊ caſtigo. Apoc. iij. Dorſum aūt ipſiꝰ dei ē eiꝰ tꝑal'
ꝓſperitas: iocūditas: ⁊ ſanitas corꝑalis. Iſtō eñ dor-
ſum vertit ad inimicos ſuos. ſ. ad pctōres: qꝛ ecce ipſi
pctōres in ſeculo obtinuerūt diuitias: faciē ergo auer-
tit deus ab hoīe: qñ ſibi ſubtrahit correctionē infirmi
tatē ⁊ aduerſitatē. Dorſum autē oſtendit: qñ mundi
ꝓſperitate ſinit eū gaudere: dicēs Hiere. xx. Dorſum
et nō faciē oſtēdā eis in die ꝑditionis ipſorū dicit dñs
Prudēs ergo ꝓpheta ⁊ dei iudicia cognoſcēs dicebat
Quare faciē tuā auertis ⁊c. Sciebat eñ ꝙ deꝰ eſt ſimi
lis Caladrio de quo dicit Plini. ꝙ qñ auertit faciem
ſuā ab infirmo ⁊ vertit ei dorſum: ſignū eſt ꝙ ille infir
mus morit̄: qñ autē ecōuerſo vertit ſibi faciē ſed ipſū
attentius intuet̄: ſignū eſt ꝙ ipſe de infirmitate hmōi
cōualeſcet. Sic vere chariſſimi qñ deꝰ auertit a pecca-
tore faciē ſuā. quādo. ſ. nō dignatur reſpicere. ſ. viſita-
re: corrigere: caſtigare: ſignū eſt: ꝙ ille infirmꝰ morit̄:
et ꝙ ſibi mors perpetua reſeruatur: ⁊ maxime quādo
vertit ad eū dorſum ſuū. i. qñ affluentiā tꝑaliū ſibi pre
ſtat: qꝛ ſm Ambro. Succeſſꝰ tꝑaliū eterne dānationis
eſt iudiciū. Si autē iſte caladrius attēte reſpicit in ho
minē pctōrē ꝑ cōtinuā correctionē: tribulationē ⁊ dor-
ſum ſuū ſibi ſubtrahit. i. tꝑalē cōſolationē: tūc vere ſi-
gnū eſt ꝙ iſte veniet ad ſanitatē ⁊ eterne glīe recreatio
nē: quē eñ deꝰ diligit corripit: ⁊ q̄ſi pater in filio com
placet ſibi Prouer. iij. Ideo de auerſione iſtiꝰ faciei di
cebat ⁊ timebat dauid. Auertiſti faciē tuā a me: ⁊ fac-
tus ſum cōturbatꝰ. Quia vere iuſtꝰ multū timet ⁊ tur
batur qñ videt ꝙ deꝰ auertit ab eo faciē ſuā: ⁊ ꝙ nul-
lā aduerſitatē aut peſtilētiā ſibi mittit: ⁊ ꝙ ipſum ſine
correctiōe dereliq̇t. Et ecōuerſo: tūc letat̄ ⁊ ꝯſolat̄ qñ a
deo tꝑaliter flagellat̄. Auertit̄ ergo deus qñ nō infert
correctionē. Auertiſti inq̇t adiutoriū gladij. ¶ Scdō
auerti dicit̄ qñ nō cōfert ꝓtectionē. Sicut eñ rex vide C
tur ſe auertere a milite impugnato: qñ dimittit eū in
manibꝰ hoſtiū nec ipſꝫ ꝓtegit vel defendit. Sic ꝟe deꝰ
videtur auerſus ab hoīe qñ in prelio tētationū q̇bꝰ a
demonibꝰ impugnat̄ ipſum dimittit ſuccūbere: ipſuꝫ
renuit adiuuare. Qō oſtēdit̄ cū dꝛ Nō es auxiliatꝰ eis
Eſa. lxiij. Circūſpexi ⁊ nō erat auxiliator. Qñ enim hō
nō ſentit aliqō auxiliū ſpūale in pugna tentationum
et tribulationum ſignū eſt ꝙ ab ipſo auertit ſe deus
ipſumqꝫ deſerit ⁊ dimittit p̄s. Auertiſti nos retrorſum
poſt inimicos nr̄os: ⁊ q̇ oderūt nos diripiebāt ſibi. vñ
Treñ. ij. Auertit dñs dexterā ſuā. i. auxiliū ſuū a facie
inimici: ſuccēdit in iacob quaſi ignem flāme deuoran
tis in gyro. Succēdit inquit. i. ſuccēdi permiſit. Auer-
titur ergo deus nō conferendo protectionē. ¶ Tertio
auertitur in afferēdo damnationem. In bello inquit
quia deus peccatoribus a quibus auertitur ⁊ recedit:
in bello ſuo. ſ. in die iudicij ſeruat damnationē eternā

Vñ auersis τ pctõribus dicit̃.j.Mach.iiij. Nõ cõcupi
scatis spolia: q2 bellũ cõtra nos est. Patet igit̃ φ deus
a nobis auertitur dãnationẽ nõ auferẽdo. Protectio
nẽ nõ conferendo: correctionem non inferẽdo: sed pro
deo que est ratio quare deus taliter ab homine se auer
tit. Certe ratio est. Quia homo primo a deo per pecca
tum se auertit τ ad mundi bona delectabilia se cõuer
tit. Sũt em̃ multi q̃ cũ statiȝ eis aduertit tentatio aut
tribulatio aliqualis ipsi ꝓcerto a deo per peccatũ τ ne
quiciã: per irã τ impatiẽtiã se ab eo auertunt ipsumq3
deserunt τ dimittunt: τ ad diabolũ ei obediẽdo ad mũ
di delectabilia ea diligẽdo: per superbiã: luxuriã τ aua
riciã se conuertũt. Talibus accidit sicut fallaci vxori
potest accidere ꝑ virtutẽ adamãtis. dicit Diascorides
et Isido. φ adamas talis est virtutis: φ si mulieri dor
mienti ponatur subtus caput statim si fidelis est viro
suo: cogitur ipsum virtute lapidis amplexari: si autẽ
infidelis est ei: tũc virtute τ presentia lapidis indigna
dormiendo ab eo se auertit τ subito ipsum refugit: resi
lit τ recedit. Reuera charissimi Adamas qui attrahit
ferrum: signat mũdi tẽtationes τ delectationes. Ada
mas etiã qui est lapis durissimus: signat mundi tribu
latiões. Mulier autẽ signat quẽlibet xpianũ. Homo
autẽ signat iesum xpm q̃ cuiuslibet hominis est spõs
dñs atq3 pater. Sic igit̃ accidit φ adamas. id est. mũ
di tentationes aut tribulationes si alicui adhibentur
procerto statim probari potest si viro suo xpo fidelis
fuit aut infidelis: quia sc3 si legittimus fuerit τ perfec
tus cõuertetur ad eum amplexãdũ diligẽdũ τ adoran
dum. Anima enim si bona fuerit si mũdi tẽtationib9
tribulationibus: aut delectationibus tãgitur: statim
ad deũ regratiandum adorãdũ diligẽdũ inclinatur: sed
vere si falsus fuerit aut incõstans tũc per desperatio
nem τ impatientiã ab eo auertitur τ fugatur. Ideo de
tali infideli auersione dicitur in ps. Auerterũt se τ nõ
seruauerũt pactũ. Deus em̃ est sicut imago que est in
speculo que sc3 conuertit se ad te si ad eam cõuerteris
Auertit autẽ se statim quando ab ea te auertis. vnde
ipse est qui dicit. ij. Paral. vij. Si auersi fueritis τ dere
liqueritis iusticias meas euellã vos de terra τc. τ Leui.
xxvj. Si ambulaueritis cõtra me: ego cõtra vos aduer
sus incedã in furore cõtrario. Et aduerte si vis φ mali
auertũtur a deo sicut degener pullus aquile auertitur
a solis radio. Nõ em̃ per dilectionem ad eum vertunt̃
sed per obstinationẽ ab eo auertũtur. Vñ. iij. Reg. xj.
Iratus est dñs salomoni eo φ auersa esset mẽs eius a
a domino. Unde nota φ mali auertuntur.
A deo: per infelicitatẽ.
A proximo: per impietatem.
A paupere: per crudelitatem.
A veritate: per mẽdaciũ τ vanitatẽ. Auertũt̃ dico a deo
iniq̃tatẽ τ idololatriã sectãdo. Vñ Judi. viij. Auersi
sũt filij israel: τ fornicati sunt in baalim. Itẽ auertũt̃ a ꝓ
ximo charitatẽ τ amiciciã denegãdo. ꝯtra illõ Eccli. xlj.
Ne auertas faciẽ tuã a ꝓximo tuo. Itẽ auertũt̃ a paupere
elemosynã nõ ĩpẽdẽdo cõtra illõ Tho. iiij. Fac inq̃t ele
mosynã τ noli auertere faciẽ tuã ab vllo paupere: ita em̃
fiet vt nec a te auertat a facie dñi. Itẽ auertũt̃ a deo fal
sitatẽ τ mẽdaciũ τ vanitatẽ frequẽtãdo vñ. ij. Thi. iiij
A veritate q̃dẽ auditũ auertẽt ad fabulas aũt ꝯuertẽt̃
Econtra autem isti deberent auerti.
A propria voluntate.
A carnali voluptate.
Ab inepta vanitate.
Ab iniusticie prauitate.
De voluntate ꝓpria dr̃ Eccli. xviij. Post cõcupiscẽti
tuas nõ eas: τ a volũtate tua auertere. De carnalitate
autem exponitur illud Ecclesiastici. ix. Auerte oculos
a muliere cõpta τc. De vanitate vero dicitur in Psal.
Auerte oculos meos ne videant vanitatem. et cetera.
De iniusticia vero dicitur Ecclesiastici. xvij. Reuertere
ad dominum: τ auertere ab iniusticia tua. Patet igit̃
φ q2 nos auertimur a deo per pctm̃. qõ ipse auertitur a
nobis multipliciter vt dictũ est. Cũ tñ necesse esset nõ
bisφ ipse auerteret a nobis nõ se. nec misericordiã suã
sed poti9 iram suã sicut supplicabat dauid in ps. dicẽs
Cõuerte nos deus salutaris noster. Et auerte irã tuã
a nobis. Et illud. Auerte faciẽ tuã a peccatis meis: τ
omnes iniq̃tates meas dele. Ista ergo de auersione suf
ficiãt: vide. s. de aduersi9 τ ĩfra de cõuertere: τ reuertire τc.

Auferre. Nota breuiter loquendo φ deus au
fert aliqua malis τ aliqua iustis. Au
fert em̃ malis tp̃alem aduersitatẽ: ne castigent̃. Mũ A
dialẽ ꝓsperitatẽ ne cõsolent̃. Virtutũ stabilitatẽ ne ro
borentur. Carnalẽ viuacitatẽ vt moriãtur. Eternalem
felicitatẽ vt cõdẽnẽtur. ¶ Dico igitur φ malis aufer
tur tp̃alis aduersitas seu correctio Esa. v. Auferã sepẽ
ei9 τ erit in direptionẽ. Sepes em̃ q̃ cõiter fit de spinis:
significat mũdi pũcturas τ correctiones q̃ in hoc mũ
do pctõrib9 auferũt̃: vt eis in ꝑpetuũ iferãt̃. Scdo au
fert̃ ab eis ꝓsperitas sicut dr̃ Ezec. xxj. Prophane ipie
dux israel aufer cydarim: tolle coronã. i. depone correcti
onẽ: τ Esa. iij. Auferet dñs ornamẽta filiarũ syõ. s. lunu
las torques: armillas: monilia τc. τ Esaie. xvj Auferet̃
leticia τ exultatio de carmelo. Tertio auferet̃ ab eis sta
bilitas Eze. xxxvj. Auferã cor lapideũ de carne vrã τ da
bo vobis cor carneũ Tales em̃ nõ sunt lapidei τ stabi
lesnec ad resistẽdũ: nec ad virtualiter operãdũ: s3 ma
gis sunt carnei τ fragiles: τ ꝓni ad cadẽdũ in peccatũ
et ad spũaliter deficiẽdũ Esa. iij. Auferet dñs a hierl'm
et a iuda validũ τ fortem τ omne robur panis. Itẽ au
fertur ab ipsis viuacitas. s. anima ꝑ mortẽ. Vñ Luce.
viij. Etiam id qd̃ habere putat auferetur ab eo. Item
aufertur ab eis felicitas. vñ Mat. xxj. Auferetur a no
bis regnũ dei. Item φ multa sunt que bonis similiter
auferũtur. Aufert em̃ deus a bonis et iustis
Cordis prauitatem.
Rerum facultatem.
Carnis fragilitatẽ.
Durã aduersitatẽ. ¶ Aufert igit̃ de9 a nobis
Pene calamitatẽ. cordis ꝑuitatẽ Hiere. iiij. B
Auferte ꝑputiũ cordis vestri Exo. xxxiij. Auferas ini
q̃tates τ pctã nosq3 possideas. Itẽ aufert ab eis rerum
facultatẽ. Zach. iij. Auferte ab eo vestimẽta sordida. i.
mũdi ꝓspera q̃b9 exteri9 vestiũt̃. Itẽ aufert ab eis car
nis fragilitatẽ. Michee. v. Auferã equos tuos de me
dio tui. Equus em̃ significat carnalitatem. Esaie. xxx.
Equi eorũ caro et non spiritus. Item aufert ab eis du
ram aduersitatem. Leui. xxvj. Auferã malas bestias
de medio tui. i. seculi crudelitates τ aduersitates. Itẽ
aufert ab eis inferni penalitatẽ. Et de hoc. Esaie lvij.
Auferte offendicula de via populi mei. Et illud Psal.
Aufer a me opprobrium τ contemptum. Et Esai. xxv.
Auferet domin9 omnem lachrymam ab omni facie.
¶ Nota adhuc φ hõ debet auferre de corde suo vitia C
et peccata: vt sic possit illud facere mũdum et purum
habitaculum deo patri: et ideo sibi dicitur Amos. v.
Aufer a me tumultum carminum tuorum. In quib9
verbis ostenditur: φ nos debemus a nobis auferre.
Rixositatem. Tumultum. Indiscretam iocũditatem
Carminum inquit Incompletam hereditatem: tuorũ
inquit s. illud quod tuum est debes a te auferre. Aufe
ratur ergo a nobis rixositas inquieta. Jocunditas in
discreta hereditas incõpleta. Dico ergo φ a nobis de
bemus auferre inquietam rixositatem. Aufer inquit
tumultum. Sunt enim quedam aues que non volũt
esse in frequentia et tumultu sed magis in solitudine
et quiete: sicut pellicanus τ fenix: τ generaliter omnes
aues predales. Sic vere charissimi: vir bonus τ perfe
ctus quãtũ potest aufert a se solitudinem τ tumultũ
et interius τ exterius. Interius dico. s. a corde strepitũ
cogitationis: affectionis: iracũdie: auaricie: τ ambiti
onis. Et exterius. i. fluctus τ motus negociorũ terre
norũ τ superflue occupationis. Vitã etiã solitariã τ qui
etiã: pacificã τ modestiam debent summe conseruare.
Sicut em̃ hõ quiet9 nõ diligit tumultũ in camera sua
Sic vere

Sicvere nec xp̄s in corde nostro vbi est camera sua nec
etiā ĩ quacūq̄ ꝑsona sibi spāliter dedicata. Aufer ergo
tumultū. iō xp̄s tumultuātibꝰ ⁊ negociātibus in tēplo
dicit. Joh. ij. Auferte ista hinc: ⁊ nolite facere domū pa
tris mei domū negociatiōis: Et hoc ē cōtra multos q̄
reuera nō quiete: nec pacifice cōuersanť sed magis per
mūdi negocia ⁊ per rixas ⁊ discordias tumultuanť in-
uicē ⁊ rixātur: Esa. iij. Tumultuabitur puer cōtra senē
⁊ ignobilis cōtra nobilē. Dixit autor de apibꝰ ꝙ aliq̄n
habēt inter se bellū. discordiā ⁊ tumultū: sed dicit ꝙ si
modicꝰ puluis vel lapillꝰ desuper ꝓijciať statim sua tu
mltuosa discordia q̄etať: Sicvere charissimi. ꝓh dolor
in hoc mūdo. Apes. i. hoīes sunt sepissime in rixa. lite.
discordia. ⁊ tumultu dū durat misera vita p̄sens: sʒ ꝓ-
certo q̄n modicꝰ lapillꝰ sepulcri eis superponeť vel etiā
modicus puluis. i. aliquātulū de terra ĩ morte sup eos
proijcieť tūc oīs eorū tumultꝰ ⁊ discordia sedabiť ⁊ in-
tercipieť dr̄. Job. iij. Ibi impij cessauerūt a tumultu vbi
dr̄ ꝙ in morte vel in inferno iniquorū crudelitas coar-
tať: ibi impij. Gaudiorū felicitas terminať. cessauerūt
Peruersorū rixositas annullať. A tumultu inq̄t: Aufe
ramus igiť charissimi inquietē rixositatē. ¶ Scđo au
D feramus indiscretā iocūditatē Carminū inq̄t tuorū. si
cut em̄ auicula que se sentit captā laqueo siue visco nō
pōt psallere vel cātare. imo a se abdicat oēm melodiaʒ
sui cantus. Sic vere nos qui in ista valle miserie diuer
sis tribulationū ⁊ infirmitatum laqueis sumus capti
oēm superfluā leticiā ⁊ iniquā debemꝰ penitꝰ abdica
re ⁊ cogitādo miseriā statꝰ nostri semꝑ in merore ⁊ tri-
sticia versari. Carminū inq̄t: q̄r reuera mūdi carmina ⁊
leticie: solacia tēporalia debēt a nobis penitꝰ elōgari
vn̄ Baruch. ij. Auferā a vobis vocē iocūditatis ⁊ vocē
impij. Nā sicut dr̄. Ezech. ij. Liber ille vbi erat scriptuʒ
carmē cōtinebat etiā lamētatiōes ⁊ ve. Ad denotāduʒ
ꝙ mūdi carmina seu leticiā tēporalē: semꝑ solēt lamē
tationes ⁊ ve tꝑalis tristicie ⁊ ꝑpetue comitari: q̄r sicut
diciť Prouer. xiiij. Extrema gaudij luctus occupat. Au
E fert ergo indiscretā iocūditatē. ¶ Tertio debemꝰ au-
ferre assuctā ꝓprietatē: qđ ostendiť ibi: Tuorū inq̄t: q̄r
s. illud qđ est tuū: illud qđ est ꝓpria tua hereditas ⁊ pos
sessio debes tibi auferre: tuus ei est ꝓnomē possessiuū
⁊ signat ꝙ possessionē tuā ꝓpriā debes ꝑ deo abdicare
istam autē tuā possessionē appello cordis voluntateʒ
carnis voluptatē. rerū facultatē Est em̄ volūtas in no
bis auferenda ipsam obedientie subiugādo. vt si dica-
mus deo ⁊ p̄lato verūtñ nō mea sed tua voluntas fiat
Luce. xxij. Est em̄ carnis voluptas astringēda ipsam
per penitentiā macerādo: q̄r sicut dr̄ Eccli. xxij. Infirmi
tas carnis sobriā facit aīam ⁊. j. Cori. ix. Castigo corpꝰ
meū ⁊ in seruitutē redigo. ¶ Itē est rerū facultas depo
nēda ipsam mētaliter cōtemnēdo ⁊ pauperibꝰ miseri-
corditer erogādo Prouer. iij. De substātia tua da pau
peribꝰ. Jō bn̄ cōcludiť Lu. vj. Qui aufert q̄ tua sunt: ne
repetas: q̄r vere si deus vel p̄latus auferūt a nobis que
nr̄a sunt. s. volūtatē voluptatē ⁊ facultatē nos nō debe
mꝰ ꝯtradicere: sʒ magꝭ ĩ patiā sustiere Tuoꝝ ergo. Sic
igiť pʒ. ꝙ ab effectu cordis nostri auferēda fugāda ⁊ elō
gāda: ē hereditas tꝑalis iocūditas pectoralis rixositas
mūdialis Aufer ergo a me tumultū carminū tuoꝝ the
ma pro sanctificatiōe beate virginis vel pro. xl. Aufer
rubiginē de argēto ⁊ egredieť vas purissimū. ⁊c.

A **Augere. Augmentum.** Nota ꝙ augmen
tum seu etiā incrementū potest accipi multipliciter sʒ
ꝙ sunt multa que possunt minui vel augeri in bono. s.
vel in malo Deus enim augmemtat iustos
In virtutibus.
In honoribus.
In muneribus
Dat enim deus virtutum incrementum interius. ho-
norum supplementum exterius: munerum complemē
tam superius et posterius. ¶ Primo igitur dico ꝙ est
augmentum virtutis que fit interius: sicut ego video ꝙ
quadā naturali virtute arbores ⁊ alia vegetātur ⁊ cre-
scunt dū tamen vitā habeāt naturalē. Sic hoīes vita
gratie vegetati semper debēt in melius augeri: ⁊ in vir
tutibus ⁊ moribus cumulari: qđ vtiq̄ facit dn̄s: q̄r q̄n
homo culturā diligentie ⁊ penitētie apponit: tūc deꝰ
incrementū ⁊ augmentū virtutū multiplicat ⁊ appo-
nit. j. Corinť. iij. Ego plantaui: appollo rigauit: deꝰ au
tē incrementū dedit. Vn̄. ij. Corinť. ix. Multiplicabit
semē vestrū ⁊ augebit incremēta frugū iusticie vestre.
¶ Scđo dico ꝙ est augmētū honoris q̄ fit exteriꝰ quo
scʒ boni quādoq̄ a deo ꝓmouenť ⁊ ad vtilitatē aliorū
in dignitatibus augmētanť. Influētia em̄ lunaris oīa
humida facit augeri sicut patʒ in mari ⁊ in medullis
testudinū marinarū: q̄r. s. luna ſm doctores mare secū
solet eleuare ⁊ trahere. ⁊ sic illud facit crescere ⁊ auge-
re. Sic vere influentia ⁊ ꝓuidentia dei bonos solet q̄n
q̄ ad dignitates eleuare ⁊ trahere ⁊ suꝑius augere. cre
scere ⁊ venire. ps̄. Auxit populū suū vehementer ⁊ fir-
mauit eum suꝑ inimicos eius Tercio dico ꝙ est aug-
mentū valoris seu salutis. q̄ fit suꝑius. s. in gloria quā
do beati veniunt. vel ad vltimatum augmētū. sicut lu
na in plenilunio. vn̄ Prouer. iiij. Dabit capiti tuo au-
gmēta gr̄arum ⁊ corona inclita ꝓtegit te. ⁊ Act. ij. Do
minus aūt augebat eos qui salui fiebāt. Sed si vis in
malo. dic ꝙ mali augentur. In
Malicijs.
Diuitijs.
Supplicijs.
¶ In malicijs dico seu in vitijs. Vn̄ de pharaone dici B
tur. Exod. ix. ꝙ ipse auxit peccatū ⁊ ingrauatū est cor
eius. ⁊ Ezech. xxiij. diciť ꝙ illa mala mulier auxit for-
nicationes suas. Et etiā numerus maloꝝ quotidie au
getur ⁊ bonorū diminuitur. vn̄. ij. Reg. xv. Populꝰ au
gebatur cū absalon. Itē in diuitijs. q̄r. s. maloꝝ ꝓsperi
tates magis augenť q̄ bonoꝝ Gen̄. xxxiiij. Augete do
tem: munera postulate. Itē in supplicijs. q̄r. s. pene ma
lorum in inferno ſm quātitatē culparū augentur. Vn
de Deut. xxviij. Augebit dn̄s plagas tuas. plagas ma
gnas ⁊ perseuerantes: infirmitates pessimas ⁊ perpe
tuas ⁊c. Vide de crescere ⁊ profectu ⁊c.

Auis. Potest significare dupliciter in scriptura A
Significat em̄ in malo ⁊ in bono. In malo
signat personas volatiles ac leues: vanos pariter ⁊ ela
tos: qui ad modū auis ꝑ aerē huiꝰ mūdi vaganť. Auis
em̄ dr̄ ab a: ꝙ est sine: via quasi sine via. ad denotādū ꝙ
pctōr nō seruat regulā. neq̄ viā. ⁊ iuxta salutis semitā
nō se tenet. Vn̄ Job. xxxiij. Semitā ignorauit auis. ⁊ iō
sicut aues multꝭ ꝑiculis sunt subiecte: q̄r aliq̄n capiūť
visco. laqueo. vel sagitta: Sic vere vani hoīes ⁊ superbi
multis pctōꝝ ꝑiculis sunt subiecti. q̄r ꝓ mūdi delecta
bilibus acq̄rēdis. aliq̄n ab aucupe dyabolo capiūtur:
et visco luxurie. sagitta inuidie laq̄o auaricie astrīgūť
q̄r sicut pisces capiunť hamo: ⁊ aues laq̄o: sic capiunť
hoīes ĩ tꝑe malo. Eccli. ix. Itē p̄t auis significare hoīeʒ
perfectū ⁊ sic auis idē est ꝙ vir ꝑfectꝰ: q̄r sicut auis vi-
tā ducit aereā victualia nō cōgregat: ⁊ de ĩfimo ad su-
periora sꝑ volat. Sic vir ꝑfectꝰ vitā aereā ⁊ purā ⁊ mū
dā solet ducē ꝑ castitatē victualia nō aggregare ꝑ aua
riciā ⁊ rapacitatē de ĩfimis ꝟo ad suꝑiora volare ꝑ cele
stiū desideriū ⁊ affectionē ⁊ ꝑ terrenoꝝ vituperiū ⁊ ab
hoīationē: iō de tali aue pōt exponi illđ Job. v. Hō na
sciť ad laborē: ⁊ auis ad volādū In q̄bꝰ ꝟbis ondūtur
tria que dn̄t esse in hoīe perfecto moraliter. que sunt in
qualibet aue naturaliter. Auis enim hʒ naturaliter.
Visum splendidiorem Sic vere vir ꝑfectꝰ debet ha B
Motum velociorem bere luciditatē in discernē-
Situm sublimiorem. do homo: quia est aīal rōnale
agilitatē ĩ oꝑando. ad laborē. sublimitatē ĩ cōtēplādo
ad voladū: debet enim esse vir ꝑfectus luculēter infor
matus: quia debet esse hō diligēter occupatꝰ: q̄r natꝰ
est ad laborē. Excellēter sublimatꝰ q̄r. s. ipse debet esse
auis: ad volādū ꝑ cōtēplationē ordinatꝰ. Simꝰ igitur
informati clare discernēdo. hō. Sicut em̄ auis natura

liter hꝫ clarū visum: sic vere si volumus esse aues spūales.i.viri virtuosi ⁊ perfecti: debemus habere clarū visum discretionis: sapientie ⁊ rōnis. qḋ ostendit̄ cū dicitur homo. Homo em̄ est aīal rōnale qḋ inter bonuꝫ ⁊ malū: inter delectabile ⁊ tristabile: inter eligibile ⁊ refutabile naturaliter iudicat ⁊ discernit. Et signat hominē discretū: rationabilē ⁊ prudentē: qui inter bonuꝫ ⁊ malum discernere ⁊ eligenda eligere: refutanda etiā scit refutare: Homo ergo Job. xxxviij. Posuit in visceribus hoīs sapientiā. Et ideo hꝫ est similis cuidā aui: q̄ dicitur aquila: q̄ super oēs aues clarissimum habet visum intantū ꝙ solem directis oculis intuetur. Sic vere ⁊c. dic sicut supra de aquila. Similis etiā debet esse cuidam aui que dr̄ spinx. q̄ dr̄ esse auis cū facie humana ⁊ pedibus serpētis. de qua etiā Aug. de ciuitate dei facit mentionē. qꝛ. s. iste debet esse auis intelligendo ⁊ videndo subtiliter: homo ratiocināḋ osagaciter. serpens mala precauēdo prudēter. Unde figuratus in illo aīali. Eze. j. Mḋ cū facie auis: faciē habebat humanā Et istud est contra multos qui reuera nō sunt sicut aues diurne: q̄ claritate visus letant̄: immo sicut aues nocturne q̄ visus obscuritate gloriantur. ideo tales similes sunt buboni: que est auis obscuri visus: ⁊ iō charissimi solem non potest sustinere. sed in lune lumine
C delectatur. Sic ⁊c. sicut supra de aquila. Non sic ergo nō. sed simus informati clare discernēdo. ¶ Secūdo simus occupati bonum operando. Ad laborē īquit Sicut em̄ videm⁹: ꝙ aues agilis velocis atqꝫ mobilis sunt nature: ita ꝙ per aera velociter se transferunt atqꝫ mouent. Sic vere charissimi, boni ⁊ perfecti semper debent per bona opera semouere: et per bonorum laborum occupationem de loco ad locū velociter se trāsferre: quod ostenditur cum dicitur. Natus est ad laborem: ideo bonis bene laborātibus ⁊ operantibus: obedientib⁹ ⁊ occupantibus potest dici illud Esa. lvij. In multitudine vie tue laborasti ⁊ nō dixisti quiescā. bonorū em̄ laborū gloriosus est fructus sicut dicitur Sapien. iij. Mḋ est cōtra multos q̇ reuera nolunt ꝑ bona opera laborare: sed magis per pigriciā dormitare: nolunt se aliquo bono opere occupare: sed ꝑ carnis delicias sese sine exercicio delectare. Isti sunt similes strutioni q̄ est auis ponderosa ⁊ difficilis ad mouenduꝫ. ⁊ ideo ista nō volat nec velociter circuit aut laborat: habet enim nimis de carnositate ⁊ parū de plumositate ⁊ ideo multuꝫ habet de pondere ⁊ grauitate. Sic vere charissimi multi sunt qui tantū habent de ponderositate auaricie ⁊ de carnositate luxurie: ⁊ ita parū de plumositate virtutū ⁊ morū: ꝙ nō possunt se mouere ꝑ laborē alicuius exercitij virtuosi. immo circa terrā. i. circa bona terrena continue conuersantes: de bonis celestibus ⁊ spūalibus nihil curant. Ideo dicitur in ps̄. In labore hoīm nō sunt: ⁊ cū hoībus nō flagellabunt̄ ideo tenuit eos supbia: opti sunt iniq̇tate ⁊ impietate sua. Heu charissimi nō sic: sꝫ sim⁹ occupati bonū oꝑando.
D ¶ Tercio simus eleuati sursum contemplādo. Ad volandū inquit. Na sicut auis naturaliter volat sursum ⁊ ab istis inferioribus se eleuat ⁊ elongat. Sic vere vir perfectus debet sursum volare per contemplationem desiderium ⁊ affectionē ad bona celestia ⁊ eterna: ⁊ ab inferioribus ⁊ terrenis se debet ꝙ̄tū ad affectionē penitus elongare. Ad volandū inquit: vt sic de eo dicat̄ illud Apo. xiiij. Uidi alterū angelum volantē per mediū celi. vide supra de altero ⁊ de angelo. Et istud est cōtra multos qui reuera sursum ad celestia nunꝙ̄ volunt volare: sed semꝑ inferi⁹ ꝑ auariciā in terrenis herere. Isti sunt similes noctue q̄ nunꝙ̄ alte volat: immo semper circuit ⁊ volitat inferius circa terrā: ⁊ de nocte ⁊ nunꝙ̄ de die: ⁊ querit vndiqꝫ cuꝫ quodā odibili clamore ⁊ horribili predā suā. Sic vere auari huius mūdi amatores qui reuera sursum ad bonoꝝ eternoꝝ cōsideratione nō volitant: nō ferunt̄: sed tantūmodo circa terrā. i. circa terrena inferius occupant̄. Isti etiā in nocte ⁊ caligine vicioꝝ ⁊ nō in die gratiarū ⁊ virtutū ꝑ huius vite aerē circueunt ⁊ mouent̄ vbi sepe horribiliter detrahendo ⁊ blasphemando volitant: clamitant ⁊ loquunt̄: et vbi predis diuitiaꝝ p̄ ceteris fecundant̄. Isti ergo nō sunt aues ad volandum: immo bestie ad gradiendum ⁊ super terrā per auariciā ambulādū: qꝛ sicut dr̄ Hiere. ix. Confortati sunt in terra. de malo ad malū egressi sunt Nō sic ergo charissimi non: sed ꝓ deo simus ad contēplandū sublimati: ad operandū occupati: ad discernēdum informati. Simus igitur in discernēdo prudētes homo in operando feruentes: ad laborem in cōtēplādo surgentes. Ad volanduꝫ inquit. Et sic erimus aues spūales: ita ꝙ de nobis poterit dici illud. Eccli. xliij. Aperti sunt thesauri: ⁊ auolauerūt nebule quasi aues Et hec de aue sufficiant.

Auris. In scriptura diuersimode potest accipi. A
Auris em̄ per quā vox ingredit̄ ad auditum: potest significare predicatorē: per quē in corpore etiā vox sacre scripture alijs instillat̄. Prouer. xviij. Auris sapientiū querit doctrinā. Item auris que iudicat inter voces: q̄. s. sit grauis: q̄ acuta: q̄ dulcꝭ: ⁊ que rudis: potest significare quēlibet iudicē vel prelatū. qui reuera in corpore mystico eccl̄ie: officium auris tenet: quia scꝫ iste debet iudicare inter aliorum voces. i. inter aliorum laudes ⁊ actiones iactātias ⁊ adulationes: et discernere quid sit leue vel graue: q̇d vituperabile vel laudabile. Uñ Job. xij. Nōne auris verba dijudicat: ⁊ fauces comedentis saporē. Generaliter aūt in scriptura per aurem intelligitur virtus obedientie: attentionis ⁊ diligentie: quia sicut auris alioꝝ vocibus intendit ⁊ quicquid dr̄ iudicat ⁊ perpendit. Sic vere obediētia ⁊ diligentia advocem dei ⁊ prelati sui semper habet intēdere: vt preceptū eius valeat adimplere. Et est auris sicut ianua cordis. Et ideo sicut ianitor dꝫ cauere ne aliquis hostis ꝑ ianuā domus admittatur. Sic discretio que est ianitor cordis humani. summe debet cauere ne ꝑ ianuā auriū aliquis anime inimicus. i. aliqḋ maluꝫ siue detractoriū. siue adulatorium. siue deceptorium. siue iactatorium: admittatur. immo ꝓ certo ianua aurium omnibus talibus hostibus debet claudi. Iuxta illud. Eccli. xxviij. Sepi aures tuas ⁊ noli audire verbū nequam. In quibus verbis ostendūur ꝙ aures nostre
Debent premuniri. Sepi.
Debent experiri. s. per correctionem: spinis.
Debēt opiri: noli audire verbum nequam.
Aures em̄ cordis nostri ꝑ patiaꝫ p̄muniūtur. Sepi.
Per diligentiam aperiuntur: aures.
Per correctionem experiuntur: spinis.
Per discretionē operiuntur qꝛ. s. cauent ne audiāt verbuꝫ nequam. Est igitur auris obedientie seu auscultationis ⁊ attentionis per patientiā p̄munienda. Sepi. inquit. Aures em̄ habent naturaliter aliquā firmitatem. sunt em̄ ossee ⁊ cartilaginose ⁊ anfractuose. vt. s. nihil nociuuꝫ cerebro possit interius subintrare. Sic ꝓcerto aures audit⁹ nr̄i debēt esse ossee. stabiles atqꝫ firme pet virtutē patie ⁊ vigoris. vt sic omnia nociua possint repudiari: reijci ⁊ refutari. ne vsqꝫ ad cerebrum i. vsqꝫ ad animā valeat penetrari. Aures em̄ habēt anfractuosas circūuolutiones ne nimis libere intret aer ad denotandum ꝙ verbum anditum non debem⁹ statim recipere vel credere: qꝛ qui credit cito leuis est corde: sed cū quadā difficultate ⁊ aufractuosa examinatione admittere qḋ ostēdit̄ cū dr̄. Sepi. Nā sicut sepes obuiat superuenientibus animalibus ne vsqꝫ ad ortum septū valeāt penetrare. Sic vere munimentū patiētie oībus exterioribus verbis: iniurijs: turbationibus: ⁊ tētationibus opponitur ⁊ obsistit ꝙ aures nostre exinde sunt septe: vallate: pariter ⁊ munite: ne. s. ꝑ impatientiā ⁊ iracundiā possint vsqꝫ ad aīam penetrare. Sepi ergo i. habe sepē patiētie custodie ⁊ diligētie munimētū: qꝛ ꝓ certo sicut dr̄ Eccli. xxxvj. Ubi nō est sepes diripit̄ possessio. Dicit em̄ Pli. ꝙ elephas auribus est armatus: hꝫ em̄ aures lōgas ⁊ ꝓtēsas ⁊ inferius inclinatas quas aliqñ erigit ⁊ dracone exinde ꝑcutit atqꝫ ferit. Sic
vere

vere charissimi: nos debem⁹ habere aures spiritales
auditus lõgas.i.lõganimitate patiẽtie mãsuetudinis
⁊ modestie ꝓmunitas. Et inferius ꝑ reuerẽtiã: humili
tatẽ ⁊ beniuolentiã inclinatas: dicente dño in p̄s. In-
clina aurẽ tuã ⁊ exaudi verba mea. Istas etiã debem⁹
erigere ꝑ attentionẽ: ⁊ ad diuinas ꝓmissiones ⁊ cõmi
nationes extollere audiẽdo dei verbũ ⁊ p̄dicationem
et sic draconẽ.i.diabolũ poterimus ꝑcutere ⁊ fugare.
Illud eñ quo diabolus magis ledit: magis ꝑcutit: ma
gis fugat: qñ hõ patiẽter ⁊ humiliter: reuerẽter ⁊ beni
gniter audit monitiones ⁊ correctiones: vel etiã iniu-
rias ⁊ turbatiões. Ideo cuilibet dꝛ Nee.j. Sicut aures
auscultãtes ⁊ oculi tui vidẽtes. Patientia ergo est se-
pes ⁊ munimentũ auriũ. Sepi inquit Osee.ij. Sepiam
vias tuas spinis. ⁊ Eccli.xxviij. Sepi aures tuas spinis
Quod est contra multos. qui reuera nõ vident habere
aures septas: nec ꝑ patiẽtiã circũdatas aut munitas:
quia.s. nihil qđ eis displiceat possunt audire: nec pre-
dicatorũ monitionẽ vel prelati correctionẽ: nec alicui⁹
iniuriantis inuasionẽ: immo statim fiunt impatiẽtes
per iracundiã ⁊ turbationẽ. Ideo tales reprehendunt.
Hiere.vj. Incircũcise aures eoꝝ ⁊ audire nõ possunt
Nõ sic charissimi nõ: qꝛ auris nr̃a est ꝑ patientiã pre-
C munienda. Sepi. ¶ Secũdo dico ꝙ auris nostra est
per diligentiã aperienda: qꝛ vere charissimi semꝑ debe
mus habere aures aptas ad audiẽda mandata: docu-
menta: instructiones ⁊ correctiones qđ ostẽdit cum dꝛ.
aures tuas. Auris eñ ſm Isido. dꝛ ab hauriẽdo: eo ꝙ
oẽs voces hauriat atq; bibat. qꝛ vere aures nostre de-
bent esse haurientes: recipiẽtes: ⁊ audiẽtes quicquid
eis de bonis informationib⁹ instillat. Qñ eñ mulier
pregnãs est mortua: necesse est ꝙ eius os aperiat: vt
aer subintret: alioquin fetus cõceptus perimeret. Sic
vere charissimi qñ mulier.i.aĩa mortua est ꝑ peccatuz:
pregnãs tñ est aliquo bono ꝓposito vtpote ꝓponit cõ
uerti ⁊ abstinere: tunc summe necesse ꝙ os.i.audit⁹ ei⁹
aperiat: ⁊ ꝙ aer.i.bonoꝝ verboꝝ puritas recipiat ⁊ au
diat: ne forte fetus q̇ iã cõceptus fuerat moriat. Mar.
vij. Statim aperte sunt aures ei⁹: qđ est cõtra multos
q̇ reuera aures suas diuinis verbis nõ aperiũt: immo
claudũt vanitatibus aũt mũdi ipsas aperiũt ⁊ nõ clau
dunt: qꝛ reuera multi sunt qui nõ vident habere aures
ad audiẽdũ verbũ dei: nec aliquã bonã informationẽ
sed bene vident eas habere ad audiendũ vanitatẽ ⁊ de
risionẽ: detractionẽ ⁊ adulationẽ: ⁊ ideo quãtũ ad au-
diendũ verbũ dei ⁊ bona documenta isti vident simi-
les quibusdã aĩalib⁹: de q̇bus dicit Isiđ. ꝙ est in ethio
pia regio: vbi oĩa aĩalia quadrupedia nascunt sine au-
ribus etiã elephãtes: qꝛ reuera tales q̇ in ethiopia hu
ius mũdi versant: ⁊ q̇ sunt quadrupedes.i.q̇ q̄ttuor his
affectionibus ꝑ diuersa desideria ferunt: sine auribus
nasci ⁊ esse dicunt. qꝛ.s. auditu verbi dei: lectionis ⁊ cor
rectionis: predicationis ⁊ instructiõis priuate esse vi-
dẽtur. qꝛ reuera dyabolus abstulit talib⁹ aures cordis.
Vñ Eze.xxiij. Nares tuas ⁊ aures tuas p̄cidẽt: qꝛ reue-
ra mũdi peccatores nõ habẽt hodie nares.i.odoratum
deuotionis: nec aures.i.auditũ attẽtiõis obedientie et
subiectiõis: vel auditũ sane eruditiõis. Dicit eñ Arist.
lib. de aĩalibus. ꝙ oĩa aĩalia ouãtia carẽt aurib⁹: qꝛ ve-
re charissimi illa aĩalia q̄ faciũt ⁊ ponunt oua.i. mũdi
bona ⁊ diuitias. hoc est dictu auari ⁊ cupidi qui ad mo
dũ strutionis ponũt in arenã oua sua ⁊ obliuiscuntur
vbi posuerũt ea. Job.xxxix. Tales dico hodie carent au
ribus: scz quãtũ ad audiendũ bona ⁊ vtilia documẽta
Hiere.vj. Incircũcisi aures eoꝝ ⁊ audire nõ possunt: sꝫ
pro certo quãtũ ad audiendũ friuola atq; vana isti nõ
carent auribus: immo maximas habẽt aures: similes
quibusdã mõstris qui sunt in sithia que ſm Isiđ. sunt
hoĩes dicti oncij in insulis leoninis habitãtes: ita ꝓ-
tensas aures habẽtes: ꝙ exinde cooperiũt totũ corpus
Sic vere multi sunt hodie q̇ habent aures ita magnas
ꝙ ꝑ totũ corpus.i.ꝑ oẽm locũ: terrã ⁊ patriã se diffun-
dunt. qꝛ.s. oĩa volũt inuestigare: inq̇rere ⁊ audire. ⁊ ma
xime vanitates ⁊ rumores. Et sic tales q̄ntũ ad bene au
diendũ carẽt auribus ⁊ auditu q̄ntũ ad vanitates autẽ
audiẽdas aurib⁹ optime sunt muniti. Ideo de talibus
dꝛ.j. Thimo.iiij. Erit inquit tẽpus cũ sanã doctrinam
nõ sustinebũt: ⁊ a veritate quidẽ auditũ auertẽt ad fa-
bulas aũt cõuertent. Est igit auris cordis nr̃i per dili
gentiã aperienda. Aures inquit.i. hauriẽtes. Nee.viij.
Erãt aũt aures oĩs populi erecte. ¶ Tercio dico ꝙ est D
auris cordis nr̃i ꝑ ꝯtrouersiã experiẽdã. qꝛ auris.i. vir
tus obediẽtie dꝫ summe cõprobari: experiri ⁊ videri: qñ
per correctionẽ seu per aliquã displicentiã pungit ⁊ fe
rit: qꝛ sicut dꝛ Prouer.xv. Auris q̄ audit increpatiões
vite in medio sapientiũ cõmorabit qđ ostendit cum dꝛ
Spinis: qꝛ scz spine aspere correctionis: vel iniuriose lo
cutiõis: aures nostras.i. auditũ obedientie ⁊ patientie
summe ꝓbãt talem experientiã habuit xp̄s. de quo sꝫ dꝛ.
Mat.xxvij. ⁊ Joh.xix. ꝙ milites plectẽtes coronã spi-
neam imposuerũt capiti iesu: sed vere multi sunt sicut
canes ignobiles. q̇ cũ aures eoꝝ spinis pũgunt. statim
seq̇ predã suã obmittũt. Sic multi sunt q̇ puncturam
alicui⁹ correctionis vel iniuriose locutiõis nõ possunt
in suis auribus sustinere: immo statim indignant et
irascunt: ⁊ ad vindictã cõmouent: ⁊ sic a sequela prede
sue scz xp̄i retardant quẽ primo ꝑ patientiã sequebant
De istis dꝛ Luc.viij. Et orte spine suffocauerũt semen.
Est igitur auris cordis per correctionem experienda.
¶ Quarto dico ꝙ est ꝑ discretionẽ custodienda. qꝛ scz E
semper debem⁹ cauere ne ꝑ aures intret aliqđ verbuz
per qđ interius aĩa irritet. Sicut eñ aspis audiens in
cantatorẽ cũ cauda claudit aurẽ superiorẽ: ⁊ aliã clau-
dit imprimendo eã ad terrã: ⁊ ita ꝙ terra ⁊ cauda sunt
illa cũ quibus aspis claudit ⁊ custodit aures suas ne ꝑ
illũ qui loquit incantetur. Sicut dicit glosa super p̄s.
Sic statim qñ videmus patũ incãtatorẽ.i. dyaboluz q̇
nos vult incãtare ꝑ occultã subiectionẽ vel luxuriosuz
q̇ nos ꝑ impudicã locutionẽ vel adulatorẽ q̇ nos vult
incantare ꝑ deceptionẽ vel detractorẽ q̇ nos vult incã
tare ꝑ alterius fame corrosionem: vere nos debemus
adhibere caudã.i. memoriã finis nostri.s. memoriam
mortis: iudicij: purgatorij ⁊ inferni. Itẽ terrã.i. memo-
riã nostre vilitatis: ⁊ sic cũ istis duobus debemus clau
dere ⁊ obturare aures nostras ⁊ hmõi incãtationes ⁊
improbas suggestiones respuere ⁊ refutare: ⁊ sic peri-
culũ captionis: incantationis: cõsensus: ⁊ operatiõis
poterimus declinare. Et sic ſm p̄s. Nos erimus simi-
les aspidi surde ⁊ obturãti aures suas: vt non exaudiat
vocẽ incantantiũ. Qđ est ꝯtra multos similes nautis
qui in cãtibus syrenarũ delectãtur ⁊ sic dormiũt ⁊ som
niãtur: ⁊ a syrenis deuorãtur. Sic vere multi sunt q̇ nõ
claudũt nec custodiũt aures suas a prauis suggestioni
bus ⁊ loquelis. immo in cãtibus syrenarũ.i. in verbis
deceptorijs mulieꝝ vel adulatoruz taliter delectãtur
ꝙ dormire.i. peccato consentire quasi necessario com
pelluntur. et sic ab istis deceptoribus deuorant depau
perantur ⁊ destruunt. Est igitur auris custodienda. qđ
ostendit cũ dꝛ. Noli audire verbũ nequã p̄s. Ego autẽ
tãq̄ surdus nõ audie. qꝛ reuera cãtus syrenarũ.i. sugge
stio dyaboli: luxuriosi deceptoris vel adulatoris: detra-
ctoris: vel falsi accusatoris: nõ est aliqualiter audiẽda
ideo debemus dicere illud.j. Mach.ij. Non audiam⁹
verba regis antiochi. Et nota ꝙ multa sunt que a iu-
stis audienda nõ sunt.s. Mendaciter fallentes. Mor
daciter loquẽtes. Fallaciter vngentes. Inaniter letan-
tes. Maligniter hortantes. Carnaliter conuersantes.
Igitur dico. ꝙ illi qui volunt fallere mendaciter.i. vi-
ri mendaces: quia sicut dicitur Prouerb.xxix. Prin-
ceps qui libenter audit verba mendacij: omnes mini-
stros habebit impios. Item dico ꝙ nec audiendi sunt
illi qui ledere querũt mordaciter: sed detractores. De
quo in p̄s. Factus sum tanq̄ vas perditũ.q. audi. vitu.
Item nec illi audiendi sunt qui alios vngũt suauiter.

ſcilicet adulatores.Amos.v.Cantica lyre tue nō audiā
Itē nec illi qui letant inaniter.ſ.ioculatores.ps.Locu
ti ſunt vanitates.ego.a.ſur.nō. au.Itē nec illi qui hor=
tant maligniter ſcȝ mali cōſiliarij.heretici.accuſatores
vn̄.Deu.xiij.Non audies verba illius prophete ſom=
niatoris;Itē illi qui ꝯſeruant carnaliter.ſ.male mulie
res.Unde Eccli.ix.Nec audies eā ſcȝ ſaltatricē ne forte
pereas in efficacia ipſius.Bene ergo dicit.Noli audi
re linguā nequā.hoc eſt dictu.Linguā mendaciū.mor
daciū.fallentiū ſeu etiā adulantiū.ioculatorū ſeu ina=
niter letantiū.Malorū cōſiliatorū ſeu ad malū exhor=
tantiū.luxurioſorū ſeu ad libidinē incitātiū.vn̄ Eſa.lx.
Non audietur vltra iniquitas Boni etiā principes et
prelati non debent audire voces ꝛ accuſatiōes maloꝝ
balliuorū.Job.xxxix.Ibi non audierunt vocem exactio
ris.Sic igit pȝ ꝙ auris noſtra dȝ Operiri ꝑ diſcretionē
Experiri ꝑ correctionē.Aperiri per diligētiā.Premuni
ri per patientiā.Ut ſic bene dicatur.Sepi aures tuas
ſpinis ꝛ noli verbum nequam audire.Sufficit.

Aurora. Nota ꝙ aurora qn̄qȝ ſumitur pro illa
hora que eſt media inter noctem prece
dentem et diem ſequentem quandoqȝ autem ſumitur
pro illa ſtella que in illa hora ſolet ſurgere.diem prece
dere ante ſolem ire.tenebras fugare ꝛ propinquū lucis
ortum ſua preſentia nunciare.Dicam ergo moraliter
ꝙ in ſcriptura inuenitur Aurora.
Mirabilis perfectionis.
Fluxibilis conditionis
Conſolabilis refectionis.
Eſt dico aurora vue ſignat moralē perfectionē ꝛ ſic ꝑ
aurorā intelligit beata virgo ꝛ etiā quilibet ſanct⁹ hō.
Aurora eñ hȝ.Noctē terminare Solē ꝓſentare.Tene
bras fugare.Lucē declarare.Latrones turbare Egros
confortare.Cuncta decorare.¶ Que reuera beata virgo
noctē culpe ꝛ legis etiā antique terminauit nūc etiā in
ſuis deuotis noctē aduerſitatis ꝛ culpe terminat atqȝ
finit.Unde de beata Cecilia canit.Dū aurora finē da=
ret dixit beata Cecilia.Eya milites xp̄i abijcite opa te
brarū.¶ Itē iſta diē gratie inchoauit.lucē veritatis ꝓ
fudit,ꝛ mundū illuminauit.errorū tenebras fugauit.ꝛ
ſolē iuſticie xp̄m ſicut mater filiū ꝓceſſit ꝛ aduentū ip
ſius nunciauit.Unde.ij.Reg.xxiij.Lux aurore oriente
ſole mane abſqȝ nubib⁹ rutilat.¶ Itē iſta latrones tur
bauit:q2.ſ,ſicut latrones vidētes aurorā ſciūt diē eſſe ꝓ
pinquā ſed ideo turbant timētes ne deꝓhēdantur: ſic
demones quotiēs iſtā aurorā.i.beatā virginē vidēt ad
eſſe ſolēt ꝓculdubio formidare.Job.xxiiij.Si ſubito ap
paruerit aurora.arbitrāt vmbra mortis.Itē iſta egros
i,peccatores letificauit ꝛ ꝯfortauit.q2.ſ.ſicut in ortu au
rore egri alleuiātur:ꝛ aues cantāt ꝛ modulant:Sic in
aduentu ꝛ ortu virginis glorioſe,necnō in auxilio gra
tie ſue oēs deſolati ꝛ peccatores fuerūt ſpūaliter cōſo=
lati:ꝛ tribulatiōib⁹ꝛ tentatiōibus alleuiati ꝛ oēs aues
i.iuſti gratulati ꝛ letificati.vn̄.Geñ.xxxij.legit ꝙ ange
lus dixit.Jacob qui cū eo luctabat.iā aſcēdit aurora di
mitte me.acſi diceret.iam eſt temp⁹ ꝙ oīs luctatio tri
bulatiōis ꝛtētatiōis ceſſet.q2.aurora.i.beata v̄go ap ꝓ
pinquat iſta ē ergo aurora oriēs aurora ꝓgrediēs auro
ra i celo ꝑpetuo reſidēs.Oriēs dico,i natiuitate Un̄ de
iudeis ꝛ infidelib⁹ dr̄ Job.iij.Expectet lucē ꝛ nō videat
nec ortū ſurgētis aurore.ꝓgrediēs etiā in aſcenſione.
vnde,Cañ.vj.Que eſt iſta que progreditur quaſi auro=
ra conſurgēs.ꝛc.In celo etiā manens in felicitate ꝛ eter
nitate.ibi enim perpetuo locum ſuum habet.vn̄.Job.
xxxviij.Quis oſtendit aurore locū ſuū.Sic ergo dico ꝙ
aurora ſignat perfectionē moralem.i.virginem glorio=
ſam:ꝛ ſi vis dic de filijs aurore ideſt de deuotis virginis
B gloriose.ſicut in fabulis reductorij tui poſuiſti videlicȝ
li,N.¶ Secundo dico.ꝙ aurora ſignat conditionem
moralem.i.vitam humanaȝ.quia ſcilicet ſicut aurora
valde modicum ſolet durare.ꝛ nunꝙ̄ in eodem ſiſtere.
ſed deficiente nocte ꝛ die ſuccedente.ſtatim deficere et
ceſſare.Sic vita humana ſemper eſt i proceſſu ꝛ motu
citoqȝ ceſſat:ꝛ adueniente die veritatis ꝛ claritatis pro
pinque noctē huius mūdi relinquit.Cant.vj.Progre
ditur quaſi aurora.¶ Tercio dico ꝙ ſignat gratiā et
gloriā ſupernalem.q2.ſ.iſta eſt que noctem mundi te=
nebraꝝ terminat:ꝛ diē eterne felicitatis ꝓſtat.Un̄ illō
ij.Reg.xxiij.Lux aurore: oriente ſole rutilat.Sufficit.

Aurum. Multipliciter accipitur in ſcriptura. A
Accipitur eñ ꝓ ſapientia ſpirituali ꝓ
apparentia honeſta ꝛ virtuali: ꝓ opulentia tēporali ꝛ
pro oīmi ꝑfectione morali.Accipit primo ꝓ ſapientia
ſpūali.ꝛ de hoc Prouerb.xvj.Poſſide ſapientiā:quia
auro melior eſt,Et de hoc dilata ſicut ſupra in ti.Acce
dere in primo membro illius autoritatis iſta ſunt q̄ ac
cipere debent:aurū ꝛ argentū ꝛ es.Item accipitur pro
honeſta apparētia ꝛ virtuali.ꝛ de hoc poteſt dici illud
Exod.xlvij.Ueſtiuit arcā auro puriſſimo:,ꝛ de hoc di=
lata ſicut ſupra.vbi auferre in autoritate ꝓ argēto au=
feram aurū.Item accipitur pro oppulentia tēporali:ꝛ
de hoc Job.iij.Poſſident aurū ꝛ replent domos ſuas
argento.Et nota.ꝙ iſtud aurū a malis affectatur.a bo
nis deteſtatur:peccatū cōcomitatur: paradiſus ꝑ euȝ
aufertur:ꝛ per eum confortatur infernus.Dico ꝙ au=
rum mūdane opulētie a malis affectatur.Et nota ꝙ
aurum diligitur a formicis ethiopie ſicut ſupra.Item
quomō ſeruatur a griffis ſicut ſupra de auaricia.Et
ideo de talibus auaris aurum diligētibus ꝛ affectan=
tibus poteſt dici illud Eccli.xxxj.Multi ſunt in auro
caſus.ꝛ ibidem qui diligit aurū nō iuſtificabitur.Iteȝ
dico ꝙ a bonis deteſtatur: ꝛ de hoc pōt dici illud Job
xlj.Sternet ſibi aurū quaſi lutū.ꝛ Eza.xiij.Suſcitabo
ſuper eos medos q̄ argentū nō querant.nec aurum ve=
lint.Itē peccatum cōcomitatur.vnde Eccli.xxxi.Qui
aurum diligit nō iuſtificatur.ꝛ Eccli.xxxj.Beatus vir
qui inuentus eſt ſine macula:qui poſt aurū non abijt.
Item infernum ſolet conferre.Eccli.viij.Multos eñ
perdidit aurum ꝛ argentū.Paradiſum ſolet auferre.
ꝛ de hoc Joſue.vij.vbi agitur de achan qui furatus
fuit tegulā auream de bonis iericho ꝛ exinde fuit occi
ſus:nec terrā promiſſionis intrauit:quā alꝭ intrauiſ=
ſet.¶ Itē accipit aurū pro ꝑfectione gr̄a ꝛ ſanctitate
morali.ꝛ de hoc poteſt dici illud.Uiuet ꝛ dabitur ei de B
auro arabie.In quibus verbis oſtenditur ꝙ quattuor
ſunt effectus gratie diuine ſm̄ quattuor cōditiones q̄
in auro poſſunt reperiri.Eſt enim in auro naturaliter
Subtilitas duratiua.Uiuet.Ductilitas extenſiua da
bitur inquit.Luciditas oſtenſiua.auro inquit.Et gra
uitas depreſſiua.arabie:qd̄ interpretatur occidētalis.
Res enim que eſt grauis faciliter deprimitur ꝛ occidit
atqȝ cadit.Reuera tales conditiones habet aurum di
uine gratie perfectionis ꝛ ſanctitatis:iſtud eñ hȝ fir=
mitatis durabilem vigorem.Uiuet.Largitatis ductibi
lem dulcorem.dabitur inquit.Refulgentem vite ſin=
ceritatem.auro.Deprimentem mentis humilitatem.
arabie.¶ Eſt igitur in auro.i.in homine perfecto fir= C
mitatis durabilitas.viuet.Aurum enim tantā hȝ du
rabilitatem.ꝙ.ſ.quādo in igne liquefiat:aut diſſoluat
ibi tamen non conſumitur ſed purgatur.nec ibi defi=
cit aut minoratur: nec pondere nec pallore.Sic vere
vir perfectus ita debet eſſe firmus: perſeuerās ꝛ ſtabi
lis atqȝ conſtans.ꝙ nullus ignis tribulationis aut tē
tationis:aduerſitatis aut paupertatis ꝙ̄uis ipſuȝ af=
ficiat ꝛ inflāmet ibi.tamen nō debet ꝑ aliqd̄ peccatum
deficere vel conſumi:nec per impatientiam ꝛ deſpera
tionem in virtutis ꝛ meriti valore ſeu pondere mino=
rari:ſed potius a peccatis ꝛ vitijs depurari:ꝛ in verita
te perfectionis ꝛ gratie ſine detrimento iugiter cōmo
rari qd̄ oſtenditur cū dicitur.Uiuet.q.d.nō morietur.
nec deficiet: nec ceſſabit: ſed in ſtatu virtutis ꝛ gratie
durabit ꝛ perſeuerabit.Aurū eñ cōmeſtū hȝ ꝓrogare
vitam ſm̄ medicos.Sic vere aurum diuine gratie fa=
cit hominē viuere:perſeuerare:ꝛ durare:ſpūaliter:tē=
poraliter:ꝛ eternaliter; q2 ſicut dicit Joh.vj.Qui man
ducat hunc panē viuet in eternū.De tali auro loquit
ſcriptura

scriptura. Eccli.ij. In igne probatur aurū et argentū. Sic et hoīes receptibiles in camino humiliationis ꝛ iō quilibet vir firmus.stabilis ꝛ pseuerās pōt dici. q̄si vas auri solidū.ornatū omī lapide p̄cioso.Eccli.l. Est igitur in hoīe perfecto firmitatis durabilitas. Viuet īquit. Inuehe si vis ꝯtra illos q̄ nō pseuerāt.neqꝫ viuūt

D imo deficiunt ꝛ moriūtur. ¶ Scḋo in hoīe pfecto largitatis ducibilitas.dabitur. Nā sicut aurū est metallū qḋ ad voluntatē artificis ducit. plicatur et dilatat intantū:qꝫ propter sui dilationē in tenuissimas laminas cōuertitur. Sic vir perfectus per virtutē pietatis debet esse plicabilis ꝛ ductiuus. ita qꝫ circūquaqꝫ ad pauperes et vicinos debet extendi.et per adiutoria et bñficia dilatari intantū qꝫ si in tenuē laminā cōuerti idest incurrit tenuitatē paupertatis:non dꝫ ꝑpt hoc vereri.pij eñ et liberales hoīes sepe solent tenues et pauperes fieri:eo qꝫ virtute largitatis volūt ad alios dilatari. Et talis virt⁹ ostenditur cum dr. Dabitur q: scꝫ tales volūt alijs dare se et sua. Sed dico ꝓ alijs laborādo et eos īformādo ꝛ instruendo.sua dico scilꝫ elemosynas pauperibus erogādo. amicis ꝛ vicinis subuenīendo.et deū pijs muneribꝰ laudādo. adorando.ꝛ honorādo Math.ij. Apertis thesauris suis obtulerūt dn̄o aurū.thus et mirrhā. Ideo de tali largitate et datione pōt dici illud Genes.xxiiij. Prolatis vasis argēteis.et aureis.vestibus dedit ea rebecce pro munere: vbi ostenditur qꝫ virtutē largitatis dꝫ cōcomitari. Cādor castitatis. Argenteis. Rubor. charitatis. Aureis. Nitor honestatis vestibus. Sic ergo patꝫ qꝫ in nobis dꝫ esse largitatis ducibilitas. Dabit. ¶ Tertio dico qꝫ

E vir perfectus dꝫ habere relucentē sinceritatem auro inquit. Aurū eñ dicitur ab aura.q: scꝫ aurū ad modū aure est metallū purū.clarū et sincerū. Sic vere vir pfectus dꝫ esse purus.mūdus.clarus.castus et sctūs.vt sic de eo dicatur illud Exod.xxxvij. fecit cādelabrū de auro purissimo. Nam sicut aurum est metallum: ita purum qꝫ in aliquod aliud metallum nō potest mutari. Est etiā ita purū:qꝫ nullā lineā nigrā pōt imprimere corpori cui cōfederatur.sic vere nos debem⁹ esse ita puri et sancti:qꝫ nullo mō debem⁹ in aliud metallum.i.in aliā personā scꝫ malā peccatricē posse mutari quoquo modo:nec aliquā lineā nigrā.i.aliquod malum opus aliqualiter operari. Habeam⁹ igr̄ sincerita

F tem relucentē. ¶ Quarto habeam⁹ deprimentē hūilitatē. Arabie inquit:sicut eñ aurū est metallum ceteris grauiꝰ ꝛ ponderosius:ita qꝫ si percussuꝫ fuerit nō resonat sicut alia metalla. Sic vere vir perfectus debet habere pondus humilitatis: per qḋ debet inferi⁹ ad appetere statū infimuꝫ inclinari. ꝛ tante debet esse patientie ꝛ firmitatis:qꝫ si percussus fuerit aliqua tribulatione.vel correctione:non debet per impatientiā resonare ꝛ cōtra deum:aut prelatum aliquatenꝰ murmurare:quod oñditur cū dicit.arabie qḋ interpretatur humilitas seu occidentalis. Et ideo aurum arabie nihil aliud ꝗ virtus humilitatis q̄ hoīem suo pondere deprimit ne per vanitatē superius efferatur.ideo dicit Esa.xxj. Si queritis querite onus in arabia: q: scꝫ on⁹ arabie idest pondus humilitatis est principaliter querendū ꝛ procreandū. Sicut eñ apis portans mel inferi⁹ volat. Sic ꝛ nos si mel diuine gratie habuerim⁹ per humilitatē inferius volitemus. Et ideo de isto pōdere auri dicitur in parabolis.xxviij. Qḋ dauid ad faciēdos leunculos aureos ꝓ qualitate mēsure pondus distribuit:q: vere illi peritie ꝛ maturitatis et pondus deprimētis humilitatis: īferius volāt ꝛc. Heu ꝓh dolor charissimi ꝗ pauci sunt hodie q̄ istis pdictis quattuor pfectionib⁹ sunt dotati:vbi eñ sunt hodie q̄ hñt.

Humilitatis grauitatē.	Naꝫ ꝓh dolor moderni
Sinceritatis claritatē.	nō vident hodie habe-
Benignitatis largitatē.	re firmitatem sed fragi
Stabilitatis firmitatē.	litatē:nō pietatē.sꝫ cru

delitatē:nō claritatē sed obscuritatē.nō humilitatem sed pōpositatē. Nō hñt dicc firmitatē:q:.s.statim deficiūt ꝛ frāgunt ꝑ impatiētiā ꝛ inpseuerantiā. Ideo de auro dicit Tren.iiij. Filij syon ꝛ incliti ei⁹ amicti auro primo.reputati sunt in vasa testea. Itē dico qꝫ nō habent pietatem:q:.s.ipsi magis crudelitate ꝛ cupiditate ꝛ auaricia sunt repleti. Figurati Exod.xxxij. vbi dicit qꝫ aaron ꝓiecit argentū in ignē ꝛ mutatū est in vitulū quē filij israel adorauerunt. Sic vere charissimi illi q̄ in ignē auaricie ab aaron.i.a dyabolo sunt immissi: efficiūtur vituli:q:.s.nō faciūt nisi terrā ꝛ terrena colere ꝛ arare:in quib⁹ hodie ita ditantur et magnificātur:qꝫ a filijs:id est:a vicinis ꝛ cōpatriotis ignorant ꝛ adorātur. Isti ergo fiunt in similitudinē vituli comedentis fenū.ps. Item isti nō habēt puritatē:claritatē: aut sinceritatem:sed potius diuersoꝝ vitioꝝ obscuritatē ꝛ impuritatē. Ideo lamentant Tren.iiij. Quomodo obscuratū est aurū.imutatus est color optim⁹.dispersi sunt lapides sanctuarij in capite oīum platearū. Naꝫ reuera hodie obscuratū est aurū sanctitatis mutat⁹ est color honestatis.dispersus est lapis firmitatis. Item isti non hñt humilitatē:sed poti⁹ superbiā ꝛ vanitatē. Iō de illa ciuitate superba dicitur Hiere.lj. Calix aure⁹ babylon. Et de Nabuchodonosor principe superbissimo et crudelissimo dicitur Dan.ij. Tu es caput aureum. Heu charissimi pro deo non sic. Non habeam⁹ conditiones defectiuas sed profectiuas non vitiosas sed virtuosas:non criminales sed morales non damnabiles sed laudabiles.habeamus igitur.

Puritatē et humilitatē.	Et sic erimus aurū ꝛ aurei
Sinceritatē ꝛ puritatē.	per pfectionē ꝛ sanctitateꝫ
Benignitatem ꝛ pietatē.	ꝛ de quolibet dicet. Viuet
Stabilitatē et firmitatē.	ꝛ dabit ei de auro arabie. G

¶ Adhuc nota qꝫ per aurū qḋ rubet.qḋ valet.qḋ splēdet potest intelligi rubor charitatis:valor gratie ꝛ bonitatis:splendor glorie et felicitatis. Et ideo tale aurū debet pro posse quilibet procurare. Apoc.iij. Suadeo tibi emere aurū ignitum probatum vt locuples fias et vestimētis albis iduaris. Ubi nota qꝫ aurū ignitur et confiat.probat ꝛ purgatur:valet et reputat. resplēdet ꝛ illustratur. Tale igit aurū debemus emere ꝛ acquirere. Acqramus ergo Charitatis feruorē. Ignitū quo ad primū. Firmitatis vigorem:probatū quo ad scḋm. Bonitatis valorem.locuples fias.quo ad tertiuꝫ. Claritatis splendorē et vestimētis albis induaris.quo ad quartum. Aurū eñ qḋ rubet et in igne ponitur:signat ardorem charitatis. Aurū qḋ in igne probat:et ibi non consumitur sed purgatur:signat virorē firmitatis. Aurum qḋ facit hoīem locupletem:signat augmentū virtutuꝫ et sanctitatis. Aurū quod rutilat atqꝫ splendet signat fulgorē eterne claritatis. Explica et applica.expone et allega sicut volueris.et hoc de auro sufficit. A

Auster. Australis.

Nota qꝫ auster est ventus vnus qui venit directe a meridie.qui ꝫm eius diuersas conditiōes diuersimode accipitur in scriptura. Accipit eñ auster.

Pro felicitate eternali.	Accipitur dico pro eter
Pro prosperitate tēporali	nali felicitate. Nam si
Pro spūssancti influentia	cut auster seu pars au-
Et pro virtutū affluentia.	stralis est ceteris mūdi

partibus magis feruida atqꝫ clara. Et hoc q: in illa pte est sol in sua fortiori virtute.ꝫm Isid. Sic vere regio paradisi est clarissima per splendorē cognitionis.ꝛ est feruida per virtutē dilectionis. Nā ibi sol iusticie xp̄s de⁹ noster in sua maxima virtute splēdet et rutilat. ꝛ apparet. In figura huius dr Nume.viij. qꝫ cādelabrū aureū luminis ponebatur in pte australi.q: scꝫ xp̄us et sancti qui ꝑ virtutē discretionis et sapientie cādelabra lucentia possunt dici.ad austrum claritatis eterne per petue sunt locati Ezech.xl. Ostendit mihi quasi edificiū ciuitatis ad austrū. De isto austro venit xp̄s et spūssanctus in hunc mūdū Abacuc.iij.ca. Deus ab austro veniet:ꝛ sanctus de monte pharan. Accipitur igitur auster pro eternali felicitate. B ¶ Scḋo accipitur ꝓ tēporali ꝓsperitate.est eñ auster ventus calidus ꝛ humidus corpo

rū generatiuus infirmitatū inductiuus nebularum et turbinū generatiuus Sic vere mūdi ꝓsperitas dꝫ habere caliditatē ⁊ humiditatē: calorē dico auaricie humorē carnalitatis ⁊ luxurie. nebulas obscuritatis ⁊ ignorātie turbines crudelitatis ⁊ seuicie: Et ideo causat infirmitates iniquitatis ⁊ nequicie: ⁊ grauedinē corporū generat. i. pondus dānationis ⁊ miserie. ¶ Ideo precipitur cuilibet viro bono. Ezech. xxi. Pone faciē cōtra hierusalem que est ad austrū. ciuitas scꝫ pacis ⁊ ꝓsperitatis
C qꝛ vere cōtra austrū mūdane ꝓsperitatis dꝫ quilibet se ipsum ponere contēnendo ⁊ fugiendo. ¶ Tertio accipitur auster pro spiritussancti. vel etiā pro xp̄i seu etiā pro diuine gratie virtute et bonitate. Et de tali austro dicit Job. xxxvij. Nōne vestimēta tua calida sunt. cum perflata fuerit terra austro: In quibus verbis ſm quatuor cōditiones austri ostēdunt quatuor cōditiones diuine gratie vel etiā christi seu spūssancti. Iste auster superficiē terre renouat calore suo. ⁊ humore oīa vegetat puluerē astringit ⁊ euacuat: Etiā replet ⁊ fecūdat Sic vere iste auster operat spūaliter oīa supradicta Nā per hunc renouat decor honestatis. Vestimenta tua. Per hūc inflāmat ardor volūtatis. Calida sunt Per hunc expiatur horror prauitatis: perflata fuerit. Per hūc ꝓcuratur virtus vbertatis terra inquit ¶ Dico ergo ꝙ ꝑ istum honestatis decor renouat. Vestimenta inqt tua Sicut enim auster suo calore ⁊ humore: gramina ⁊ semina aperit et terre superficiē virore renouat atqꝫ polit. Sic vere spūssanctus vel etiā xp̄s. influentia sue gratie superficiē nostre exterioris cōuersationis. per virtutē renouat honestatis. qđ ostēdit cū dicit. Vestimēta. qꝛ scꝫ vestimētū nostre exterioris cōuersatiōis per ipsius influentiā renouat. Ideo iste dicit zach. iij. Auferte ab eis vestimēta sordida Sequit. Et induerunt cū vestibꝰ ⁊c. ¶ Secūdo dico. ꝙ per hūc volūtatis feruor inflāmat: Calida inquit sunt. Est enim auster ventꝰ calidꝰ. trāsit eīn ſm Isid. per zonam torridā ⁊ a loco feruētissimo vbi sol est in sua maxima virtute ad nos cōfluere cōsueuit et ideo aerem calefacit poros terre ⁊ corporū. Et ideo corporibꝰ humores ⁊ sudores de terre visceribus receptos suo calore educere cōsueuit. Sic iste auster spiritaliter venit a loco feruētissimo inextinguibilis charitatis scꝫ a paradiso ⁊ ideo terrā. i. voluntatē per sana desideria inflāmat: ipamqꝫ pro certo per cōfessionē aperit. ⁊ exinde humores ⁊ vapores. i. vitia ⁊ peccata extrahit et educit. Calida inquit sunt. ps. Non erit qui se abscōdat a calore eius. Et Nee. vij. Nō aperiant porte hierusalē vsqꝫ ad calorē solis. ¶ Tertio per hunc prauitatis horror expiatur perflata inqt. Sicut enī auster suo flatu puluerē abstergit ⁊ terrā purificat atqꝫ mūdat. sic vere flatus ⁊ influentia istius austri puluerē ⁊ lutū feditatis ⁊ iniquitatis a nobis eliminat ⁊ abstergit Perflata inquit. Cañ. iiij. Surge aquilo. veni auster. perfla ortum meū. ¶ Quarto per hūc vbertatis valor ꝓcurat terra: qꝛ sicut terra per austri influentiā fructibus fecundat. Sic hō vbertate gratiarū ⁊ virtutū per influentiā ⁊ grām istius austri fecūdat ⁊ replet: Terra inquit. ps. Dñs dabit benignitatē. ⁊ ter. no. da. fru. su. Nam qñ dñs scꝫ spūssanctꝰ. vel xp̄s dat benignitatē sue ispirationis ⁊ grē. tunc vere terra nr̄a. i. cor ⁊ volūtas nostra dat fructū suū: scꝫ fructū gratiarū ⁊ operū ⁊ virtutū Et sic patet ꝙ iste ē auster Per quē renouamur Per quē inflāmamur Per quem depuramur. Per quē fecūdamur. Simus ergo similes accipitri. de quo dicit Grego. ꝙ quando in senectute se sentit pennarū pōdere ꝑgrauatum expandit alas suas contra solis radios flante austro ⁊ sic eius humores interius resoluuntur: pori corporis aperiuntur et tūc plume veteres excutiuntur et noue plume suscitantur et sic virtutes eius fortiores ad volandū efficiuntur. Sic vere charissimi qꝛ nos alis i. sumus hodie senectute male consuetudinis: ⁊ pennarū malorū operū affectionū ⁊ cogitatuū pondere pregrauati hinc est ꝙ ad radios solares. i. ad gratiā dei q̄ corda calefacit per charitatem et ad flatuꝫ austri. i. ad inspirationem spiritussancti debemus alas affectuuꝫ nostroꝝ extendere ꝑ desideriū ⁊ amorē. ⁊ sic ꝑ eius virtutē nos dissoluemur interius per cōtritionē. aperiemur per cōfessionē. pēnas veteres pristine male ꝯuersationis deponamus ꝑ ꝑfectā ꝯuersionē ⁊ mutationē. ⁊ renouabimur. ⁊ ꝑ virtutū restaurationem. Et sic erimus fortiores ꝑ bonā operationē. ⁊ melius volabimus ꝑ cōtemplationē. Et de hoc dicit Job. xxxix. vbi de accipitre loquit ⁊ possunt esse verba directa ad spiritūsctm̄. Nunquid ꝑ sapientiā tuā plumescit accipiter extēdens alas suas ad austrū. patet ergo ꝙ auster signat spiritūsanctū vel xp̄m. Vestimēta ergo tua calida sunt cuꝫ ꝑflata fuerit terra austro. Thema de aduentu vel de spiritusancto. Veni auster perfla ortum meū: Item thema de xp̄i natiuitate. vel incarnatione ps. Transtulit austrū de celo. ⁊ de austro sufficit. A

Aut

Nota ꝙ ista dictio aut idem signat qđ vel. cū igit sit disiūctiua possumus dicere moraliter loquēdo ꝙ significare potest:

Libertatē bonoꝝ.
Vanitatem maloꝝ.
Vite fragilitatē.
Mentis diuersitatē.

Est ergo vnum aut qđ signat animi libertatē. qꝛ scꝫ ad hominē libere cōditionis pertinet: ꝙ nō sit astrictus ad vnū faciendū. sed magis ꝙ possit facere hoc aut illud. ⁊ sic aut pōt significare in bono ⁊ in malo. ſm ꝙ libertas pōt esse bona vel mala. Unde de vtraqꝫ pōt dici illud Matth. xij. Aut facite arborem bonā ⁊ fructū eius bonū. aut malā ⁊ fructū eius malū. ¶ Item est vnū aut qđ signat incertā vanitatē. i. instabilitatē ⁊ incertitudinē voluntatis maloꝝ. qui. s. nō sunt nisi vnū aut. qꝛ nihil habēt stabile seu firmū. sed magis quicqđ agūt aut dicunt est cōditionale: instabile ⁊ incertum. sicut de illis dicit Math. vi. ⁊ Luc. xvi. Nemo pōt duobus dñis seruire. aut. n. vnū odiet ⁊ alterū diliget. aut vni adherebit ⁊ alterū cōtemnet. ¶ Item est vnū aut qđ signat vite fragilitatē vita enī humana pōt dici aut. i. alternatiua. instabilis ⁊ incerta. et faciliter mutabilis atqꝫ vana. Unde Job. vij. Quid est homo qꝛ magnificas eum aut quid apponis erga eū cor tuū? ¶ Iteꝫ est vnū aut qđ signat discordiā ⁊ diuersitatem ⁊ sic signat discordes ⁊ detractores. ⁊ pacis ⁊ ꝯcordie disiunctores. Aut enī disiungit sicut ⁊ coniungit. vnde Ambro. Valde nobis ꝑtimescēduꝫ est ne nauē nostrā aut fluctus absorbeat. aut in eternā predam pirata crude- B lis adducat: vide de vel ⁊ seu. ¶ Igitur supponēdo ꝙ aut possit significare virum iustum. qui scꝫ habeat nobilem ⁊ non seruilem animi libertatē. ⁊ etiā arbitrio dei. vel prelati promptā ⁊ mutabilem ⁊ ad oīe bonū vertibilem voluntatē: vt supra in principio patet. Notabo igitur ꝙ quilibet qui est talis aut.

Aliena nō solet rapere.
Superbiā solet refugere.
Patiēter solet sustinere.
Sapiēter solet attēdere.
Oris luxū solet repmere.
Deo gratꝰ solet existere.
In dño solet recūbere.
Scripturis solet incūbere.
Deo p̄ces solet effundere.
Castitatē solet diligere.
Diuitias solet ꝯtēnere:
Cum dño solet qescere.

Dico ꝙ talis aut. i. vir iustus libere ac nobilis voluntatis: alienū nō rapit per auariciaꝫ. Thobie. ij. Nō licet vobis aut edere ex furto aliqđ aut contingere: Iteꝫ nō superbit per extollentiam. Thob. iiij. Superbiaꝫ nunq̄ in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittes. Itē solidus est per patientiam. Job. vi. Aut q̄s finis meus vt patiēter agā. q. d. Bonꝰ erit finis. Itē clare videt ꝑ sapiāꝫ Job. x. Nūqđ ocli carnei tibi sunt aut sicut videt hō ⁊ tu videbis. q̄si dicat nō immo videt meliꝰ q̄ hō: Itē os reprimit ꝑ abstinētia Math. vi. et Luc. xij. Nolite querere quid manducetis aut quid bibatis. aut quid induamini: Item deo placet per innocentiam. Job. xiij. cap. Aut placebit ei quem clare nihil potest: Item in deo gaudet per amiciciam. Job. xvij. Aut poterit in omnipotente delectari. Item scripta studet per diligentiam. Job xxxix. Aut morabitur ad presepe tuum. p̄sepe est sacra

scriptura

ſcriptura. Itē deū orat per eloquētiā. Job.xl. Nūquid multiplicabit ad te preces. aut loquet tibi mollia. Itē carnē domat ꝑ cōtinentiā: Job.xxv. Aut apparere mūdus natus de muliere. Eph.v. fornicatio aūt ⁊ omnis immundicia aut auaricia nec noīetur in vobis. Item opes odit per tēperantiā. Act.xx. Argētū ⁊ aurū. aut veſtē nullius cōcupiui. Mat.xix. Qui reliquerit domuz aut fratres aut ſorores ⁊c. Itez ſumme quietis querit leticiā. ſ. gloriam paradiſi. ps. Dn̄e qs habitabit in taberna. tuo. aut. q. re. in mōte ſan. t. qui ingreditur ſine ma. ⁊c. ⁊ alibi. Aut qs ſtabit in loco ſancto eius. Quātuz ad hoc etiā per aut intelligit vir imꝑfectus: qui ſcz eſt per dubietatē ⁊ ignorantiā incertus q2 videlicet neſcit quid eligit aut qd credit. ſ. hoc aut illud. Jo.viij. Uos aūt neſcitis vnde venio aut quo vado. Per inſtabilitatē ⁊ incōſtantiā mobilis ⁊ alternatiuus. q2 . ſ. neſcit quid aut qualis ſit. aut bonus aut malus. in eo em̄ nihil eſt certi. Lu.xvij. Imꝑfectus ecce hic. aut ecce illic. vt ⁊ dicere poſſit illud. j. Cor.xiij. factus ſuz velut es ſonās aut cymbaluz tinniēs. Unde huic pōt dici illud Apoc.iij. Utinā calidus eſſes aut frigidus. ſed q2 tepidus es incipiā euomere te de ore meo. Iſti em̄ ſunt proprie hypocrite cōtra quos Chryſ. Hypocrita aut appare qd es. aut eſto qd appares. Per ſeꝑatiuā ꝑuerſitatē et diſcordiā diſiunctiuus. vt ⁊ detractoribus diſiunctiuis. ſeditioſis ⁊ diſcordibus dicat illud Job.vi. Nunquid rugiet onager cū habuerit herbā. aut mugiet bos cū ante preſepe plenū fuerit. aut poterit comedi inſulſū qd nō eſt ſale cōditū. aut pōt aliquis guſtare qd guſtatū aufert mortē. q. d. talis aut. i. talis diſiūctiuus ⁊ diſcors pōt dici onager rugiēs. bos mugiens inſulſum ⁊ venenū inficiēs. ¶ Notare poſſum breuit ꝙ peccator pōt dici aut multiplici rōne videlz quia.

D Non curat dn̄o cōplacere.	Dico ergo ꝙ peccator dicit aut. quia nō curat deo
Non vult alijs indulgere.	placere: mali em̄ nunꝙ
Permittit pauꝑes īdigere.	vellēt placere deo. nec eē
Solet per irā exardere.	boni ⁊ iuſti. cum ſint in
Neſcit futura preuidere.	ſuis vitijs obſtinati. ps.
Amat inſanus apparere.	Aut nō apponat vt cōpla
Tētat ꝯtra deū valere.	citior ſit adhuc. Itē q2 nō
Neſcit a furore abſtinere.	vult alijs culpas indul
Solet cōſilio carere.	gere. Mali enim benevo
Neſcit in tēpore tacere.	lunt a deo ſibi parci. ſz ta
Studet alienū habere.	men illis a quibus offen
Querit in peccatis iacere.	ſi fuerint nunꝙ parcūt.
Coget in inferno dolere.	

ps. Aut obliuiſcet miſereri deus. Item q2 ꝑmittit pauperes indigere: ſeu q2 non vult pauperes refouere. vel ipſis miſericorditer cōdolere. ps. Aut in finem miſericordiā ſuā abſcidet: Itē q2 ſolet iracunde ſtudere ſeu ꝑ iram ſe mouere. ps. Aut extendes iram tuam a generatione in generationē: Item q2 neſcit futura preuidere. ps. Aut qui finxit oculum nō cōſiderat: Item quia ſolet furioſe ridere ſeu inſanus apparere: Neſcit enim malus habere modum: nec in leticia nec in ira. Sap. xiiij. Aut enim dū letant inſaniūt. aut certe vaticināatur falſa. aut viuūt iniuſte. aut periurāt cito: Itez quia tentat cōtra deū valere: ſemper enim repugnat malus voluntati diuine. Eſa.x. Aut exaltabit ſerra cōtra euz a quo trahit. Compara iſtos ſerre. que ſcz nō vlterius ꝓcedendo: ſed ecōtra. ⁊ retrorſum trahēdo rodit. Sic iſti ſemper deo ⁊ prelato cōtrariādo agunt. de quo arguunt. Eſa.xxxvj. Aut quo cōſilio rebellare diſponis. Item q2 neſcit a furore abſtinere: Abacuc.iij. Nūquid in fluminibus iratus es dn̄e. aut in fluminibus furor tuus. aut in mari indignatio tua: Item q2 ſolet conſilio carere. Michee.iiij. Nunqd rex non eſt tibi. aut cōſiliarius tuus ꝑijt: Itez q2 neſcit moderate tacere: mali enim vt cōiter ſunt loqces. iuxta illud Math.x. Nolite cogitare quomodo aut qd loquamini. ⁊ Job.xiij. Uoca me ⁊ ego reſpondebo tibi. aut certe loquar ⁊ tu reſpondes mihi. Item ſtudet alienū habere talis eni aut. i. peccator libenter vacat auaricie ⁊ rapine. ⁊ ideo Apo. j. Cor.v. docet ſocietatē taliū fugiendā. d. Si is qui frater inter vos noīat eſt fornicator. aut auarus aut ydolis ſeruiens. aut maledicus. aut ebrioſus: aut rapax. cum eiuſmodi nec cibum ſumere. Item q2 ſemper querit in peccatis iacere. ſeu q2 nunꝙ querit amplius penitere. Hiere.xiij. Si mutare pōt etiops pellem ſuam. aut pardus varietates ſuas. ſic ⁊ vos poteritis bonū facere cū didiceritis malū: Item q2 iſte finaliter habebit in iferno dolere ſeu lugere. qn̄ pre deſperatiōe dicere poterit dn̄o: Job.vij. Nunquid mare ſum ego aut cetus. q2 cōcluſiſti me carcere. ſ. infernali. patz ergo quō aut multis rationibus ſignat virū malum. Sufficit de aut. Uide infra de vel.

Autem.

Nota ꝙ aūt eſt aduerbiū affirmatiuū eſt enim idem qd vere. ſeu certe ſumit enim quaſi determinatiue ⁊ certificatiue. et breuiter dic. ꝙ aūt pōt referri ad bonos: q̄ in corde verbo ⁊ opere ſolent veritatem habere. ⁊ etiam ad viros iniquos: qui oīa volunt mendaciter affirmare. vel ad ipm deuz a quo oīs certitudo ⁊ veritas ſolet principaliter emanare. nota ergo ꝙ autem ſignat. A

	Bonitatis immutabilis. quo ad deum
Certitudinē	Ueritatis cōmēdabilis. quo ad iuſtum
	Uanitatis affirmabilis. quo ad impiū.

Signat igit autē quandā certitudinē increatā. ſ. ipm deum quia reuera ipſe eſt.

	Eſſentia inuariabili.	De veritate diuine eſſentie di
	Potentia inſupabili.	cit in ps. Tu au
	Iuſticia irrefragabili.	tem idē ipe es et
Certus in	Clemētia iextermīabili.	anni tui nō defi
	Patiētia impturbabili.	cient: De verita
	Excellētia incōꝑabili.	te ſue potētie di
	Amicicia inſeꝑabili.	

citur. ij. Cor. ix. Potēs eſt aūt deus. Et. iij. Reg. xj. poteſt dici de eo. Erat aūt roboā vir fortiſſimus. Roboā em̄ interpretat dilatans populū: De veritate autē ſue iuſticie dicit Hiere. xj. Tu aūt dn̄e ſabaoth qui iudicas iuſte. De verũate ꝟo ſue clementie. pōt dici illud ps. Miſericordia aūt dn̄i manet ineternū: De veritate aūt patiētie ſue dicit. Sap. xv. Tu aūt dn̄e deus noſter ſuauis. ⁊ verus ⁊ patiens. ⁊ in miſericordia diſponens oīa. De certitudine ſue prerogatiue excellētie dicit in ps. Deus autē rex no. an. ſe: De certitudine vero ſue amicicie poteſt dici illud Hiere. xiiij. Tu aūt in nobis es dn̄e. ⁊ nomē ſanctū tuū inuocatū eſt ſuꝑ nos ⁊c. Patet ergo quō aūt ſignat quādam certitudinem increataz. ⁊ quō refertur ad deū. ¶ Scdo dico ꝙ ſignat B quādā certitudinē ordinatā inꝙtum refert ad virum iuſtū. Quilibet em̄ iuſtus dz eſſe aūt. i. vir cert9 verax ⁊ firmus ꝙtuz ad oīa facta ſua. Eſt igitur aūt. i. firmus

Miſerando clemēter.	Et breuiter iſtud eſt verū
Exorando feruenter	ꝙ in oībus actibus hūanis
Supplicando fidenter.	debet firmitas ⁊ veri
Predicādo patiēter.	tas apparere. Et primo
Occultādo latēter. Itē	quidem clementer miſe
Seduliter miniſtrādo.	rando vt dicat illud ps.
Humiliter ꝯuerſando.	Ego autē ſicut oliua fru
Patienter ſuſtinēdo.	cti. in do. d. ſpe. in mi. al.
Penitēter affligendo.	Item feruēter adorando
Perſeuerāter ꝑmanēdo.	ps. Ego aūt orabā. Item
Obedienter obtēperādo.	fidēter ſperādo. ps. Ego
Eternaliter gloriādo.	in te ſperaui domie dixi

tu es ſpes mea. Item patenter predicādo. ps. Ego aūt annunciabo in ſeculum: cātabo deo iacob. Ille enim qui eſt autē. i. vir firmus verus ⁊ certus ſicut dictū eſt. Clemēter viuit. feruēter orat. fidēter ſperat. patēter ꝑdicat. Item humiliter ſe allegat dicens illud ps. Ego aūt ſum vermis ⁊ nō homo ⁊c. Et illud. Ego aūt inēdicus ſum ⁊ pauper ⁊c. Itez ſeduliter miniſtrat. Lu. xxij. Ego autē in medio veſtri ſum ſicut qui miniſtrat. Itē patienter tolerat. ps. Ego aūt in flagella paratus ſuz Item ſeueriter ſe caſtigat. ps. Ego autē cum mihi moleſti eſſent induebar cilicio. Itez obediēter obtēperat.

p̄s. Ego aūt tanꝙ̄ surdus non audiebaꝫ. Itē stabiliter perseuerat. p̄s. Ego aūt dixi in habundantia mea non mo.ine. Itē efficaciter se humiliat. p̄s. Ego aūt humiliatus sum nimis. Itē finaliter eternā gloriaꝫ acquirit ⁊ vendicat. Sap̄.iij. Iusti aūt imꝑpetuū viuent. Et iterum. Illi aūt sunt in pace. In omnibus iusticiā operaꝶ ⁊ seruat. p̄s. Ego aūt ī iusticia apparebo cōspectui tuo sati.cū appa. glo.t. Sic ergo ꝙ̄tū ad iustuꝫ. aūt signat quandā certitudinem ordinatā. Tercio dico. ꝙ signat quandā certitudinem simulatā: Et sic de quolibet malo pōt dici illud. Math.xxiij. Si aūt dixerit malus seruus morā facit dn̄s me⁹ ⁊c. sequiꝶ. Veniet dn̄s serui illius die qua nō sperat. ꝑtemqꝫ eius ponet cū in fidelibus. Si vero vis cōsolatorie de aūt aliquid dicere. suppone ꝙ aūt.i. veritas ⁊ certitudo fuerit quidā valens hō: qui omnia voluit esse. oīa facere: oīa dicere. oībus se cōmunicare: Et sic notabis ꝙ aūt voluit esse. Deus gloriosus: Iustus virtuosus. Homo vitiosus seu dolorosus: Aūt enim signat deum. vt dictū est ⁊ sic dico ꝙ ipse habet maiestatē insuꝑabilē: Qn̄qꝫ aūt signat iustum: ⁊ sic habet bonitatē incōparabilē: qn̄qꝫ refertur ad impiū: ⁊ sic hꝫ prauitatē inextimabilē. Igiꝶ dico valēs hō: Dn̄s aūt hꝫ maiestatē insuꝑabilē. et merito q̄ pro certo: sicut ex scripturis pōt colligi. Autem est.

D Rex q̄ dignissimus.	Dicā ergo. ꝙ aūt: id est
Lex. q̄ certissimus.	certitudo seu ꝟitas est
Iudex. q̄ iustissimus.	quidā rex magne digni
Vindex. q̄ seuerissimus.	tatis: aūt cm̄ est rex per
Creator. q̄ potentissimus.	petuus ⁊ immortalis. si
Saluator. q̄ clemētissimus.	cut dicit apl's. j. Thi. j.

Regi aūt seculoꝝ imortali inuisibili honor et gloria: ⁊ non mirū si ip̄e sit rex gloriosus. immortalis: q̄ etiā qn̄qꝫ ipse simul fuit rex et deus sicut bene testatur dauiticum. p̄s. Deus autem rex noster ante secula. operatus est salutem in medio terre. ¶ Itē aūt est lex magne veritatis. ⁊ iō a dn̄o suo nullus declinare deberet. ſꝫ cū potius: sicut legē totius veritatis diligere ⁊ amare. p̄s. A lege aūt tua nō declinaui. Et alibi. Legē autē tuā dilexi. De deitate aūt sua ⁊ veritate simul loquiꝶ hieremias dicēs. Hiere.x. Dn̄s autē deus verax est et apl's dicit. Est aūt deus verax oīs aūt homo mendax: ¶ Itē autē est iudex magne equitatis. Iudex eīn est q̄ ꝓbat ⁊ examinat diligenter. ⁊ qui punit ⁊ exterminat sapiēter Hiere.xj. Tu aūt dn̄e sabaoth q̄ iudicas iuste. ⁊ ꝓbas renes ⁊ corda. videā vltionem tuam ex eis ¶ Item aūt est vindex magne seueritatis. punit eni seueriter oēs malos. ⁊ ideo de eo bene potest dici illud p̄s. Tu aūt dn̄e deridebis eos ⁊ ad ni. de. om. ge. ¶ Itē dico ꝙ aūt est creator maxime potentie. Ipse enim est deus qui oīa pōt. In celo enim dn̄atur ⁊ imꝑat. ⁊ inde quicq̄d vult ordinat atqꝫ mādat. p̄s. Deus aūt noster in celo. oīa quecūqꝫ voluit fecit. ¶ Item aūt est saluator maxime pietatis. Ipse eni a quibusdā vocaꝶ. Iesus qui interpretaꝶ saluator: q̄ scꝫ iesus fuit.

	Sapiens.	Sapiens dico. q̄ sicut dici
Saluator	Moriēs.	tur Lu.ij. iesus aūt proficie
	Patiens.	bat sapiētia: Moriens etiā

q̄ sicut diciꝶ: Math.xxvj. Iesus aūt iterū clamans voce magna emisit spiritū. moriēs.s. ꝓ salute suorum. et Ioh.xxix. Ad iesum aūt cum venissent. vt viderunt eū mortuum nō fregerunt eius crura: De clementia ergo saluatoris istius aūt diciꝶ in p̄s. Deus aūt noster ꝓpicius ⁊ clemens. ⁊ multe misericordie oībus inuocantibus se: Et sic patet quō dn̄s aūt.i. diuina certitudo habet maiestatē insuperabilē. ¶ Secundo dico ꝙ dn̄s aūt habet bonitatē incōparabilē. Istud vocabulū aūt.i. veritas ⁊ certitudo ꝑtinet ad quēlibet iustū sicut iā superi⁹ visum est in paragrapho.ij: Videꝶ ꝟo ꝙ multi viri iusti in simul congregati voluerunt vocari aūt. ⁊ inter se vnā confratriā fecerunt ⁊ firmitatē inuicem ꝯtraxerūt. Deus aūt istius ꝯgregationis voluit esse caput: qui ad eam alios inducit Iaco.j. dicēs. Scitis autē fratres mei dilectissimi. Et videꝶ ꝙ de⁹ illos qui sunt autem.i. qui sunt veri ⁊ iusti.

Cōmēdat de fideli stabilitate.	Commendat dico de
Informat in celi subtilitate	fideli stabilitate: di-
Auisat de futura mortalitate.	cēs illō Lu.xxij. Vos
Instruit in virtuosa hūilitate	aūt estis qui ꝑmansi-
Inducit in gaudiosa felicitate.	stis mecū in tentatio
Imbuit sctispūs benignitate	nibus meis. ¶ Item

informat ipsos in omni veritate ⁊ subtilitate. Ioh.xv Vos aūt dixi amicos. q̄ oīa quecunqꝫ audiui a patre meo nota feci vobis. ¶ Itē auisat seu premunit illos de futura mortalitate ⁊ aduersitate dicēs scꝫ illud p̄s. Vos aūt sicut homines moriemini. ⁊ si.v. de prin. ca. ¶ Item instruit eos in omni humilitate ⁊ sanctitate Math.xxij. Reges gentiū dominanꝶ eoꝝ. Sequitur. Vos aūt nō sic. sed qui maior est vestrū. fiat sicut minor. vt ⁊ quilibet dicat illud Ioh.iij. Illum oportet crescere me aūt minui. ¶ Item inducit eos in eternā felicitatē ⁊ ciuitatē. Ioh.xvj. Vos aūt cōtristabimini. ſꝫ tristicia vr̄a verteꝶ in gaudiū. ¶ Itē ipsos replet spūs sancti bonitate ⁊ sctitate. Act.j. Vos aūt replebimini spiritu sancto nō post multos hos dies. Per autē intelliguntꝶ viri iusti qui.s. dicunt illud.j. Thes.v. nos autē qui diei sumus. sobrij simus. Et dicūt etiā illud qd̄ canīꝶ in ecclesia. Nos autem gloriari opꝫ in cruce dn̄i nostri iesu xp̄i. Istis etiā videꝶ deus cōparari Mar.viij. vbi diciꝶ. Misereor suꝑ turbā ⁊c. Si dimisero eos ieiunos deficient in via. quidā eni ex eis de longe venerunt. Et breuiter tales aūt sunt illi quos spūs regit sicut bene diciꝶ.j. Coꝝ.xij. vbi diciꝶ. ꝙ alij ꝑ spiritū daꝶ sermo sapientie. alij aūt sermo scientie ⁊c. ⁊ Ephe.iiij. Quosdā aūt dedit apl'os: Sic ergo patet quō autē habet bonitatē incōparabilē in ꝙ̄tum scꝫ per autē intelligitur homo iustus. ¶ Tertio autē dico. ꝙ autem F
habet quandoqꝫ prauitatē intolerabilē. in ꝙ̄tum scꝫ ꝑ autem intelligitur homo vanus peccator enim auteꝫ diciꝶ in ꝙ̄tum sua malicia vere ⁊ certitudinaliter cōfirmatur: Et sic notabo ꝙ potest significare.

Auaros: terrena diligentes.	Auari ergo dicuntur
Impios: pauꝑes abhoīantes	aūt vnde Hiere.xxij.
Fatuos: ꝓpria negligētes.	Tui autē oculi et cor
Proteruos: capita indurātes.	ad auariciā. Item ꝙ
Verbosos: alios deridētes.	impij dicātur aūt pa

ter Math.xxv. vbi diciꝶ. Quinqꝫ aūt ex eis erāt fatue. ¶ Item ꝙ duri ⁊ obstinati significanꝶ ꝑ aūt. ptꝫ Act.xix. Cum aūt quidā indurarenꝶ ⁊ nō crederēt ⁊ maledicerent viā dn̄i discessit paulus ab eis. ¶ Item derisores ⁊ linguosi significanꝶ ꝑ autē: ptꝫ Act.xvij. vbi dicitur. Quidā aūt epicuri ⁊ stoici ⁊ ph̄i disputabāt cuꝫ paulo. Et quidā dicebāt. Quid vult seminator verborum iste dicere. Demonioꝝ nouoꝝ videtur denunciator esse: Et breuiter quilibet peccator pōt dici auteꝫ. et maxime hypocrita: sicut in p̄s. dicitur. Peccatori autē dixit deus quare tu enarras iusticias meas ⁊ assumis testamentū meum per os meuꝫ. tu vero odisti disciplinā: Et pro certo tales autē de⁹ finaliter destrueꝶ et eos in inferno subuertet. p̄s. Dominus autem deridebit euꝫ. quo. ꝓspi. ꝙ ve. dies eius. Patet ergo quomodo ista dictio autē pertinet ad deum. ad iustum et ad impium. ¶ Si autē vis trufatorie ⁊ cōsolatorie vlterius aliquid dicere de autē. oportet scire: ꝙ dn̄s autem fuit quidam valentissimus qui diuersis cognominibus vocabatur ⁊ diuersis officijs vtebatur. Iste eni quadā die voluit esse apl's. ⁊ fecit se vocari petrū. ⁊ sub specie beati petri voluit sequi dn̄m ⁊ ei ministrare: Et ſm veritatē nō erat petrus sed andreas frater petri. sicut dicitur Ioh.j. Erat auteꝫ andreas frater symonis petri. Voluit autē vsurpare nomē fratris sui petri: eo ꝙ senatus apostolici princeps esset. non tamen bene audebat a principio se iungere iesu timens ꝙ eum cognosceret. Ideo dicitur Math.xxvj. ⁊ Mar.xiiij. Petrus autē a longe secutus est iesum immo etiā iste nō audebat intrare domum: sicut dicitur Iohā.xviij. Petrus autē stabat ad ostium foris. Quadam autem die

dn̄s

dñs autem audaciā sumens obtulit dño se ⁊ sua. ⁊ fi⸗
delitatē ⁊ perseucrantiā repromisit: sicut dicitur Lu⸗
ce.xxiiij. Petrus autē dixit ad iesum. Et si oēs scanda
lizati fuerint in te sed nō ego. Etiam si oportuerit me
mori tecum nō te negabo. Etiaʒ al's fuit valde audax
xp̄o: aperte repugnando: ⁊ primū in cōsilijs respondē
do. ⁊ ad ostia pulsando fortiter ⁊ clamando. Iste enim
legitur dño contradixisse. Quadam enim die misit si
bi dñs cibaria que videbātur mala ⁊ dixit sibi. Surge
macta ⁊ manduca. sicut dicitur ibi. s. Act. x. Dixit au⸗
teʒ petrus. Absit a me dñe. Altera vero die dñs prepo
suit questionē quem eũ esse dicebant homines. ⁊ di⸗
uersis diuersa respondentibus requisiuit sententiam
huius auteʒ: vnde Math. xvj. dicitur. Uos autē quē
me esse dicitis. Respondit symō petrus. Tu es xp̄s fi⸗
lius dei viui. Legitur etiā iste altera vice ostiũ quod⸗
dam vbi intrare volebat clausum inuenisse ⁊ fortissi⸗
me pulsasse ⁊ ipegisse. sicut dr̄ Act. xij. Petrus aũt ꝑse
uerabat pulsans: Iteꝝ altera vice voluit esse miles: et
fecit se vocare dauid. fuit eñ i xꝑitate. Iste aũt fortissi
mus. quia etiam iste est qui interfecit goliam gigantē
vnde scribitur. j. Reg. xvij. Dixit autem dauid ad phi⸗
listeuʒ. Tu venis ad me cum gladio ⁊ hasta et clipeo:
Ego auteʒ venio ad te in nomine domini. ⁊ sequit̃. Ui
dentes auteʒ philistijm ꝙ mortuus esset fortissimus
eorum ceperunt fugere: Iste auteʒ vincebat: ⁊ omnes
aduersarios superabat. ⁊ merito. qr̄ valde in deo spe⸗
rabat et cōfidebat. Unde ipsemet dicebat in p̄s. Ego
autem in te speraui domine. Et alibi. Ego autem spe⸗
raui in misericordia altissimi. Fuit etiam deuotissim⁹
miles ⁊ deum deuotissime exorabat. ⁊ multas etiā pe
nitentias faciebat sicut ipsemet dicit: Ego autem cuʒ
mihi molesti essent induebar cilicio: et alibi. Ego au⸗
tem clamaui ad te dñe: dixi tu es spes mea. Et merito
quia ipsemet dñs iesus xp̄s in propria persona docue
rat ipsum orare. elemosynā facere: ⁊ de crastino nō cu
rare. Docuit dico primo ip̄m orare. Math. vj. Tu au⸗
tem cum oraueris intra in cubiculũ tuum ⁊ ora patrē
tuum in abscondito: Docuit etiam eum elemosynaʒ
facere dicens. Math. vj. Te autem faciente elemosy⸗
nam nesciat dextera tua quid faciat sinistra tua. Do⸗
cuit insuper de crastino nō curare: ⁊ temporalia non
amare. vnde Math. vj. dñs dicit sibi. Quis autem ve
strũ cogitans potest adijcere ad staturā suam cubitũ
vnum. Sequit̃: Nolite ergo solliciti esse in crastinum.
Postea autē alia vice: dñs autem voluit esse merca⸗
tor et fecit se vocari ioseph: et voluit vacare de nocte
ad sepulturas mortuoꝝ ⁊ alia opera pietatis. Et hoc
est quod legitur Mar. xv. Joseph autem mercatus syn
donem deponens Jesum de cruce inuolutum syndo⸗
nē posuit in monumento. Iste enim fuit ita sapiens
mercator ꝙ de modica pecunia lucrum sciebat maxi
mum reportare vnde Math. xxv. Quod accedens au
tem qui duo talenta acceperat: alia duo inquit lucra
tus sum. Et sequitur remuneratio. Euge serue bone ⁊
fidelis intra gaudium domini tui: Iterũ alia vice ipse
voluit esse predicator ⁊ facere miracula sicut christus
et homines ad se conuertere: et introducere sectam
nouam Et ideo legitur Joh. ij. Cum autem esset iesus
hierosolimis in pascha in die festo: multi crediderũt
in eum. videntes signa que faciebat. Non enim que⸗
rebat nisi salutem hominum: et quotidie p̄dicabat.
nec famam hamanam querebat. Unde ipse dicebat.
Joh. v. Ego autem ab homine testimonium non ac⸗
cipio sed hoc dico vt salui sitis. Ipse enim spiritum⸗
sanctum promittebat credentibus in se. sicut dicitur.
Joh. vij. Qui credit in me flumina de ventre eius flu⸗
ent aque viue: hoc autē dicebat de spiritusancto quē
accepturi erant credentes in eum. Item iste alia vi⸗
ce voluit esse paterfamilias et vnius magni hospitij
gubernator vnum tamen modum pessimuʒ habebat
quia semper de nocte veniebat. et tamen volebat ꝙ
vsq̄ ad aduentum ipsius vigilarent: vigilantes vero
premiabat: dormiētes puniebat: Et hoc est qd̄ dr̄ Luc.
xij. Dixit aut dñs, Quis putas ē fidelis seru⁹ quē cōsti
tuit dñs sup familiā suā Sequit̃. Beati serui illi quos
cũ venerit dñs inuenerit vigilātes. Et si i prima vigilia
⁊ si in secũda: ⁊ si in tercia vigilia venerit ⁊ ita inuene⸗
rit beati sunt serui illi. Uñ tñ sciendũ ē ꝙ ip̄e dñs aũt
quadā die voluit se fingere esse Jesum. Uñ de eo dicit̃
Mathei. xvj. Uenit autē in ꝑtes cesare philippi: De
hoc tñ male semel accidit sibi qr̄ scʒ pilatus iueuit cũ
⁊ iudeis tradidit ad flagellandũ ⁊ etiā crucifigenduʒ.
sicut dr̄ Lu. xxiij. vbi dr̄. ꝙ pilatus dimisit barrabam
Jesuʒ aũt flagellandũ tradidit vt crucifigeret̃. Uerũtñ
bñ sciuit prudēter euadere in alio periculo de quo fit
mētio Joh. viij. vbi dr̄. ꝙ tulerũt lapides vt iacerēt in
eũ. Jesus aũt abscōdit se ⁊ exiuit de tēplo. Et alibi dici
tur cũ vellēt ip̄m iudei precipitare: de supercilio mon
tis dicitur ꝙ iesus aũt trāsiens per mediũ illorũ ibat
Breuiter ergo istud est certũ ꝙ dñs aũt tāta fecit mi
racula ꝙ a multis creditus fuit deus. Juxta illud p̄⸗
dictũ Hiere. x. Deus autē verus est. Et si petis: vbi
est iste deus. Rñdet dauid dicēs. De⁹ aũt in celo. Si
petis quid facit. Respondet Domin⁹ autē celos fecit
Applica oīa que supra dicta sunt de autem vbi distin
guitur ꝙ autē est rex: qr̄ dignus ⁊c. Ista autem de do⸗
mino autē sufficiant gratia solatij Et etiā ista valent
ad inueniendum autoritates autem que in cōcordan
tijs tam veteribus q̄ nouis nō ponuntur ⁊c.

Auxiliũ. Idē ē ꝙ adiutoriũ. Et io vide de adiu
torio vbi multa poteris hic accōmo A
dare: sed breuiter loquēdo dico ꝙ est duplex auxiliuʒ.
Unum stabile. aliud fragile.
Unum firmum aliud infirmum.
Unum perfectum aliud imperfectum.
Primũ auxiliũ est auxiliũ dei de quo dicit̃ in p̄s. Auxi
liũ meũ a dño qui fecit celũ ⁊ terrā Scōm ē auxilium
mundi: qd̄ multũ est defectibile atq̄ vanũ. Et de hoc
Esa. xxx. Ue qui ambulatis vt descēdatis in egyptum
sperātes auxiliũ in fortitudine pharaonis: habētes fi
duciā in vmbra egypti. Et nota ꝙ mũdi auxilia ꝓpter
suũ instabilē defectũ cōparant̃ vmbre Sap̄. v. Trāsie
rũt oīa velut vmbra. ¶ Nota si vis. ꝙ de diuino auxi
lio pōt exponi illud p̄s. Mittat tibi auxiliũ de sancto
⁊ de syon tueat̃ te. Ubi nota ꝙ dei auxiliũ Confert pu
ritatem immaculabilē. De sancto inquit. Cōfert cla
ritatē inobfuscabilē: de syon: Confert firmitatē incō⸗
mutabilem. Tueatur inquit vide. s̄. de adiutorio.

Azarias. Nota ꝙ azarias qui interp̄ta A
tur cōtinēs deũ. vel app̄hēsio
dñi seu vidēs fortiter dñm seu robusta visio
dñi. vl' auxiliũ dñi seu adiuuās populũ p̄t si
gnare quēlibet virũ iustũ qui cōtinet dñm ꝑ grām vi
det dñm per cōtēplatiōis sapientiā. Adiuuat populũ
per clementiaʒ. Auxiliũ est dñi per p̄dicationis indu⸗
striam. Apprehendit finaliter dominũ per felicitatē
et gloriam. Et nota ꝙ azarias est Nomen.
Constantie rigorose.
Potentie virtuose.
Excellentie gloriose.
Innocentie preciose.
Pertinet eñ ad virũ ꝑfectũ ꝙ sit cōstās ⁊ autenticus
malos increpādo. Uñ. ij. Paral̃. xxvj. legit̃ ꝙ azarias
sacerdos ingressus post iosaphat regē qui contra dñi
mādatũ incensum in tēplo adolere volebat cũ vide⸗
ret eũ ob hoc a deo lepra ꝑcussum ip̄m attente repre⸗
hēdit ⁊ de templo tanq̄ leprosum expulit ⁊ fugauit:
Quia reuera vir constans ⁊ perfectus ⁊ maxime pon
tifex vel prelatus: nec regē nec principē debet timere
immo si videt eos iura ⁊ officia ecclesiastica vsurpare
et lepra viciorum putrescere ⁊ fetere debet ipsos acri
ter redarguere: et per excōmunicationis sententiaʒ a
templo et ab ecclesia cohercere Unde ibidem dicitur
ꝙ azarias sacerdos et octoginta sacerdotes dñi viri

fortissimi restiterūt regi. ¶ Item decet ꝙ sit potens ⁊ manificus: Azarias enim est nomē regium q₂ sc₃ quilibet pfectus debet se ⁊ alios regere virtuose. Unde .iiij. Regū .xv. Regnauit azarias filius amasie. ¶ Ite₃ decet ꝙ sit excellēs ⁊ angelicus. Angelus qui. Thobiam iuuenem ꝯduxit. et qui patrē cecū illuminauit: ⁊ azariā ananie filium se vocauit. Ananias aūt interpretat͛ donū gratie. quia reuera vir perfectus debet esse.

Angelicus in conuersatione.
Bonus conductor in prelatione.
Illuminator in predicatione.
Filius ananie .i. gratie in virtutū acquisitione. Unde. Thob .v. Ego sum azarias ananie magni filius. ¶ Itē decet ꝙ sit innocens ⁊ mirificus. sicut patet de azaria. Dan .iij. Qui innocēs in ignē missus pro eo ꝙ ydolatrare nolebat. nihil ab incēdio fuit passus: q₂ sc₃ vir iustus tante debet esse innocētie. ꝙ prius debet se ꝑmittere in ignē proijci ꝙ̄ a veritate mutari. vel alicui vitio seu demonio famulari. ⁊ sic illesus a deo poterit cōseruari. ⁊ deum benedicere ⁊ in eius laudibus occupari. Dani .iij. Benedicite anania: azaria: misahel dn̄o laudate ⁊c. et hec de. Azaria. Sufficiant.

A **Azimus.** Nota ꝙ azimus dicit͛ panis sine fermento: qui sc₃ coqui cōsueuit sub cinere vel in furno. Dicitur enim ab a ꝙ est sine. ⁊ zima quod est fermētum. Et attende ꝙ sicut per fermentū cuius modicum totā massam corrumpit. sicut dicitur .j. Cor .xv. intelligitur malicia seu peruersa intētio vel peccatū. Sic per azimum ecōtra pōt intelligi simplicitas intētionis. gratia ⁊ innocentia virtualis: Uel etiā eucharistie sacramentū: quod nō debet ꝯcomitari aliquod fermentū nequicie vel peccati. j. Cor .v. Non in fermēto veteri. neq₃ ī fermēto malicie ⁊ nequicie. s₃ in azimis sinceritatis ⁊ ꝟitatis. Et aduerte. ꝙ ꝭm legem Exo .xij. tpe quo agnus pascalis debebat immolari septē diebus populus azima comedebat. ⁊ fermentū in suis tabernaculis non habebat: ⁊ sic ad agni comestionē se populus preparabat. Ad denotandum ꝙ illi qui agnū immolatum .i. xp̄m in altari ⁊ in eucharistia volunt digne sumere: Primo debēt septē diebus vniuersaliter azimū puritatis conscientie sibi incorporare et spiritaliter comedere. fermento peccati ⁊ malicie carere: ⁊ sic per interiorem sinceritatem spiritualiter se preparare. Leui .xxiij. Comedetis azima septe₃ diebus .i. toto tempore vite vestre puritatem conscientie vestre seruabitis. ꝭm Grego. enim per septēnarum vniuersitas designatur. Et nota ꝙ in scriptura reperitur azimus cum lactuca. azimus cum polenta. azimus cum oleo. azimus cum carne. azimus cū cinere. In quo notatur ꝙ eucharistia debet sumi: vel ꝙ puritas conscientie debet seruari cum lactuca idest cum penitētie acritudine. Cum polenta que inter manus fricando a spica excutitur idest cum bonorum operum plenitudine Cum oleo idest cum charitatis dulcedine. Cum carne idest cum pietatis fluuida mulcedine. Cum cinere idest cū future mortalitatis cōfederata mestitudine. Ista enim oia faciunt ad azimos panes eucharistie digne sumendum. Uel ad azima puritatis ꝯscientie obseruandum. videlicet penitentie acredo: que scil₃ per lactucam intelligitur Exod .xij. Edent carnes nocte illa assas igni ⁊ azimos panes cum lactucis agrestibus ¶ Item boni operis plenitudo que sc₃ intelligitur p polentā. Josue .v. Comederunt de fructibus terre azimos panes ⁊ polentam. Ite₃ charitatis dulcedo. que sc₃ notat͛ in oleo Leui .vij. Offerēt panes sine fermēto cōspersos oleo et lagana azima vncta oleo. Itē pietatis fluida mansuetudo: que scil₃ intelligitur in carnibus que sunt molles. Unde de gedeone dicitur Judi. vj. ꝙ ip̄e apposuit corā angelo azimos panes ⁊ carnes Item considerate mortis ⁊ finis mestitudo que intelligitur in cinere. vnde Exod .xij. Coxerunt farinā ⁊ fecerūt subcinericios panes azimos. Sufficit de azimo vide de fermento. ⁊ de pane.

Azotus. Nota ꝙ azot⁹ fuit ciuitas philisthim ydolatrarū. qui dei ⁊ filiorum israel. semper inimici fuerunt. qui tēpore hely arca₃ testamenti ceperunt. ⁊ in azotum duxerūt. Interpretatur aūt azotus incendium vel incendens: igit͛ ista ciuitas signat mundum. vbi ydolatre .i. peccatores cōuersant͛ qui sc₃ filijs israel .i. iustis inimicant͛. Et qui arcam dei ad se trahere ⁊ moribus suis corrumpere nitūtur. que etia₃ mundana ciuitas incendium dici potest pro eo: ꝙ ibi cupiditas ⁊ luxuria multiplicater succendunt͛. j. Macha .x. Succendit ionathas azotū ⁊ ciuitates que erāt in circuitu eius. vel potest Azotus sumi pro dyabolo: qui iustos odit. arcam idest animā captiuat. ⁊ incendens interpretat͛. q₂ quos potest tentationibus inflamat. vel si per azotū religionē vl' ecclesiā intelligis: dic ꝙ azotus ignis patrui vel incendiu₃ interpretatur. q₂ ibi igne charitatis xp̄i iusti succenduntur: Actuū. viij Spiritus dn̄i rapuit philippum ⁊ inuētus est in azoto. idest in charitatis incendio. Sufficit.

Explicit littera .A. Incipit littera B.

Baal. vel baalim. Cum A Baal vel baalim in singulari vel plurali essent queda₃ ydola in quib⁹ demones loquebant͛. quibus mali seruiebant eis filios ⁊ filias immolabāt. ⁊ generaliter ipsa ydolatre iter chananeos adorabant sicut patet p decursum sacre scripture. Notandum ꝙ ꝭm Isid. ⁊ Comestorem istud nomen a primitiua ydolatria ꝓcessit: Belus enim rex fuit assyriorum qui primus in babilone regnauit. cui mortuo vnus filius eius ad temperandū mortis ipsius dolorem ymaginem fecit patri cōsimilem. cui diuinos honores impendit: qui mos ad posteros deuolutus ydolatriā generauit. Uarij enim populi hor exemplo corrupti. diuersa sibi ydola fecerunt ⁊ alij Bel. et alij Belzebub. alij belphegor. alij baal. alij baalim. ꝭm varietate₃ vel corruptionem linguarum suum ydolum vocauerunt. ¶ Igitur loquendo moraliter per Baal qui erat ydolum alicui demonio deputatum. Et qui interpretatur vir vel vetustas. siue habens. vel deuorator. Possumus intelligere.

Hostem deceptorem.
Uirum peccatorem.
Mundum voratorem.

Intelligitur ergo p Baal ⁊ baalim diabolus plenus B malicia. q₂ sc₃ iste interpretat͛ vetustas. Et dyabol⁹ dicitur hostis antiquus. Talis aute₃ antiquitas signat maliciā. Iste est eñ ille baal cui mali filios ⁊ filias immolant: q̄si auaricie ⁊ mūdi lucris. necnon pctis varijs ip̄os implicāt: q₂ sic demoniū pctis aptant. iiij. Regū xvij. Seruierūt baal ⁊ ꝯsecrabāt filios suos ⁊ filias per ignē. Iste est baal in cuius noīe falsi ꝓphete vaticinātur cui statue fundunt͛: ⁊ eius noīe adorant͛: cui reges ⁊ ppl'i relicto dn̄o famulant͛. Prophete baal sunt mali doctores ⁊ clerici. ⁊ maxime varijs sciētijs occupati. Hiere .ij. Prophete ꝓphetauerūt in baal ⁊ ydola secuti sunt. Statue baal sunt mali ꝓlati q̄.s. in officijs statuunt͛ ⁊ ibi honorant͛ ⁊ adorant͛: hodie eñ in multis tēplis ⁊ ecclesijs nō videbis ymagines seu prelatos. nisi statuas baalim .i. hoīes statuales ⁊ ficios. ⁊ baalim .i. dyabolo p vitia deputatos. Reges ꝟo baal sunt mali ꝑncipes ⁊ tyrāni q̄ sc₃ cultū diuinū .i. virtutū exercitiū deserūt. ⁊ p diuersa pctā baal .i. dyabolo famulantur ⁊ seruiūt: vnde de ochosia rege israel dicit͛. iiij. Regū .xxij. Qd ipse seruiuit baal ⁊ eū adorauit. Pat₃ ergo quō p C baal pōt intelligi dyabolus plen⁹ malicia. ¶ Scd̄o dico. ꝙ p baal pōt intelligi peccator plen⁹ neq̄cia. maxime iste signat tyrānos qui possunt interptari viri: q₂ virent ꝓsperitate. vetustas: q₂ indurant͛ mala ꝯsuetudine et antiquitate habentes: q₂ pleni sunt diuitijs et terrena facultate deuoratores: q₂ aliena deuorant rapina ⁊ crudelitate. Isti eñ sunt baal cui libamē offert͛ qui in excelso colit͛ ⁊ adorat͛. Cuius tāmen dom⁹ finaliter

liter dissipat. Quia reuera diuitibus offertur libamē adulationis. Unde adulatoribus dicit: Hiere. vij. Nō pderit vobis iurare mendaciter. libare baalim ⁊ ire post deos alienos. Ip sis etiā ipendit cultus diuinus honoris ⁊ exaltatiōis. Hiere. xix. Libauerūt dijs alienis. sequit. Et edificauerūt excelsum baalim. In istis tn̄ intelligit destructio doloris ⁊ dānationis. s. in inferno. ij. Paral. xxiij. Destruxerūt domū baal ⁊ simulachra ipsius ɔfregerunt: ⁊ Iudi. vj. dicit de gedeone. Destrues aras baal. Iste est ergo peccator plenus nequi
D cia. ¶ Tertio dico: q̄ p baal pōt intelligi mūdus plenus terrena opulentia. q̄ sc3 baal interptatur habēs. Mūdus. n. nō q̄rit nisi habere: Unde. iij. Reg. x. Repleta etiā est domus baal. Et ideo sicut baal interpretat deuorās. sic mūdus aīas deuorat inq̄tum facit q̄ in inferno aīe deuorātur ⁊c. Sufficit de baal.

A **Babylon. Babylonia.** Dicitur quedā regio in chaldea: vbi rex nabuchodonosor regnauit: Et vbi pm̄ monarchiā obtinuit chaldeorum. fuit aūt babylō ciuitas nobilissima. De cuius nobilitate si vis aliqd aliud agnoscere: vide Hiero. in glo. Esa. xiij. ⁊ Orosiū. Anno post vrbem cōditā. cclxiiij. in titulo de regno persarū. ⁊ Cyro rege: vel Cronicā Nicolai trenech. Anno xxxj. quinte etatis: in q̄bus locis inuenies ad plenū q̄ mirabilis ⁊ gloriosa fuit ciuitas babylonis. que tn̄ tandem per tytū subuersa ⁊ subacta: paulatiue in se deficiens monstrorum habitaculum est effecta vbi de
B hoc facit plenariā mētionē. ¶ Notare ergo possumus q̄ in scriptura babylon sumit multis modis. Signat eīm peccatorē. mundū. ⁊ infernū. Et sic dicam q̄ est.

Babylon interior qui est locus cōfusionis.
Babylon exterior qui est locus turbationis.
Babylon inferior: qui est locus damnationis.

Est dico babylon interior. Et sic babylon: idest: qd̄ cōscientia peccatoris. vel etiā ipse peccator. in qua sc3 Nabuchodonosor dyabolus dominat: in qua sancti pueri. i. virtutes in fornace cōcupiscentie cōburuntur In qua statua aurea. i. amor mundi ⁊ diuitiarum a dyabolo erigitur ⁊ exaltatur. ⁊ que finaliter a bestijs idest a vitijs ⁊ a demonibus subiugat ⁊ occupat: Et p dānationē eternā destruit et dissipat. Ideo de peccatore prius in ꝓsperitate cōstituto: ⁊ finaliter dānato ⁊ destituto. vel etiā de ɔscientia mala dicitur. Apoc. xviij. Cecidit cecidit babylon illa magna. ⁊ facta est habitatio demoniorum. ⁊ custodia oīs spiritus immundi. ⁊ oīs volucris immūde: Et si vis dicere quot sunt vitia seu demonia istius ciuitatis: Dic sicut in autoritate paragraphi sequētis. ⁊ p illas bestias intellige vitia peccatoris. De finali vero istius dānatione dici pōt illud Apoc. xviij. Sustulit angelus fortis lapidē molarē et misit in mare dicēs: hoc ipetu mittet babylō ciuitas illa magna. Angelus eīm fortis est xp̄us qui malos finaliter destruet: ⁊ in mari. i. in amaritudine infernali submerget. Ista est ergo babylon interior. ¶ Scd̄o di
C co. q̄ est babylon exterior. ⁊ ista signat mūdi statum ⁊ gloriā hoim peccatorum. qui bene dicit babylō: q̄ interpretat ɔfusio ⁊ trāslatio: p eo q̄ ibi oīa sunt inordinata. inania. ⁊ cōfusa. ⁊ finaliter cūcta erunt defectibilia ⁊ translata. ⁊ bene ibi oīa sunt ɔfusa. Quia sicut dicit Danie. ij. In babylone statue auree adorabant. hoies vero adorare cōpellebant. Pueri scti in fornace ponebantur: Sicut dicitur Dan. iij. Idolū belis ibi adorabatur: ⁊ draco colebat p deo. Reuera talis inordinatio ⁊ ɔfusio est in mūdo: q̄ p certo ibi erigūtur ⁊ extolluntur statue auree. ydola ⁊ dracones. i. psone diuites ignorātes ⁊ crudeles. ⁊ igni ⁊ miserie deputant hoies ⁊ pueri. i. psone rōnales scientifice ⁊ innocētes. Q̄r breuiter ibi hodie pmouētur peiores ⁊ subiacent meliores: Nota ergo q̄ ista ciuitas que dū esset in sua ꝓsperitate oīa alia regna subiugauit. destruxit ⁊ cōturbauit. sicut bene dicitur Hiere. l. ⁊ ergo signat mundū ⁊ mundanos peccatores: quibus dū adest ꝓsperitas et oportunitas nō cessant alios cōturbare. Un̄ Hiere. l. Calix aureus babylon in manu dn̄i de ipso biberunt gētes ⁊ ideo cōmote. Sicut ergo hierl'm signat paradisum. sic babylon signat mundū. Sunt eīm iste due ciuitates de quibus videt tractare Aug. li. de ciuita. dei sc3 ciuitas xp̄i ⁊ ciuitas dyaboli: Prima ergo hierl'm est eligēda. Alia aūt sc3 babylon est fugiēda. Et ideo de ista babylone. i. de mūdo pōt exponi illa autoritas Esa. xiij. Erit inq̄t babylon illa ciuitas gloriosa requiescent ibi bestie: replebūtur domus eorum draconibus: habitabūt ibi struthiones ⁊ pilosi saltabūt ibi: rn̄debunt ibi vlule in edibus eius ⁊ syrene in delubris voluptatis. Et ecce q̄ ista figura ostenditur q̄ babylon: id est mūdus est timendus ꝓpter plura genera hoim peruersorum qui inibi cōuersantur. Sunt enim.

Effrenati crudelitate. Bestie.
Inflāmati cupiditate. Draconibus.
Aggrauati tepiditate. Struthiones.
Cōsolati ꝓsꝑitate. Pilosi saltabunt ibi.
Occupati verbositate. Ulule.
Inquinati carnalitate. Syrene.

Sunt dico primo in ista babylone homines p crudelitatem effrenati: scilicet tyranni raptores et inuasores. Bestie inquit: que s'm Isido. dicunt a vastādo. ⁊ Deu. xxxij. Dentes bestiarum immittā in eos cū furore trahentiū sup terram atq̄ serpētium. Allega ergo de crudelibus quō comparant bestijs reptilibus. Scd̄o ibi sunt per cupiditatē inflāmati draconibus. Uide de dracone vbi auaricia. Esaie. xxxiiij. Erit cubile draconū et pascua struthionum. Itē tercio ibi sunt per tepiditatem aggrauati. s. pigri ⁊ negligētes: qui ad modum struthionis ita sunt pōderosi q̄ nequeunt volare: vel per bona opera se mouere. struthiones inquit. Ideo quilibet qui est in mūdo pōt dicere illō. Job. xxx. Frater fui draconum ⁊ socius struthionum. Quarto dico: q̄ ibi sunt per ꝓsperitatē cōsolati. Pilosi inq̄t saltabunt ibi. s. qui in hoc mūdo nō faciūt: nisi gaudere. ludere ⁊ saltare. cantare ⁊ tripudiare. Esa. xxxiiij. Onocenthaurus et pilosus clamabūt alter ad alterum. ¶ Quinto dico: q̄ ibi sunt p verbositatē occupati. Ulule inq̄t. s. qui p vlulationē ⁊ detractionē. iactantiā ⁊ elationē semp volunt vlulare. Uide de vlula: vnde Exo. xxxij. Ululatus pugne audit i castris. ¶ Sexto ibi sunt p carnalitatē inq̄nati. Syrene inquit p quas luxuriosi ⁊ carnales notant. Uide de syrenis. Hiero. ad patriā ꝓperātes mortiferū syrenarum cantū surdis auribus transeamus. Si vis potes dilatare de quolibet premissorum: Ecce igitur quales sunt habitatores istius babylonis. Un̄ illud predictū Apoc. xviij. Cecidit cecidit babylon illa magna ⁊c. ⁊ facta est habitatio demoniorum ⁊c. Et ideo ꝓh dolor ista babylon est fugienda. ⁊ a fidelibus cōtēnenda. Hiere. l. Recedite de medio babylonis ⁊ merito q̄r p certo ipa est locus languoris. locus laboris. Locus dico languoris. ps. Filia babylonis misera. Itē locus laboris. Esa. xiij. Onus babylonis qd̄ vidit Esaias. Item locus stuporis. Hiere. lj. Facta ē babylō i stuporē. locus.

Doloris. Locus dico doloris. Ezech. xvij. In medio babylonis morietur: Itē locus infa
Infamie mie. Esa. xiiij. Perdā babylonis nomē
Stulticie idest famā: Item locus stulticie. Un̄ Dan.
Iactantie ij. Precepit nabuchodonosor vt pirent
Incōstātie oēs sapiētes babylonis. Itē locus iactan
Immūdicie tie. vnde Nabuchodonosor dicebat Dan. iiij. Nonne hec est babylō ciuitas magna quā edificaui in domum regni in robore fortitudinis mee ⁊ in gl'ia decoris mei Itē locus incōstantie. q̄r sc3 parū durat gloria mundi Apo. xviij. Cecidit illa babylon ciuitas magna. Item locus immundicie. Apoc. xvij. Babylō magna mater fornicationū. Hec est ergo babylon exterior. ¶ Scd̄o
D dico vlterius q̄ per babylon in scriptura pōt intelligi infernus. De hoc potest exponi illud ps. Sup flumina babylonis illic sedimus et fleuimus dum recordaremur tui syon: Ubi ostenduntur quattuor mala que

sunt in babylonia infernali. Est enim ibi. Cumulata pene multitudo: Flumina inqt babylonis: Arrestata motus aptitudo. Sedimus. Insolata mētis mestitudo. Fleuimus: Memorata celi plenitudo. Dum recordaremur tui. In ista enī ciuitate babylonica infernali aduersitas cumulat: qr ibi sunt flumina babylonis idest fluctus tormentoꝝ que ad modū fluminis indefectibiliter scaturiūt ꝛ emanāt: Ezech. xxxi. Flumina eiꝰ manabūt in circuitu eius: Itē ibi mobilitas coartat. Sedimus. quasi diceret. Nō est ire nec ante nec retro oportet ibi arrestari Thobie. v. In tenebris sedeo ꝛ lumen celi nō video. Tertio iocūditas eneruatur: Fleuimus inquit Math. xxii. Ibi erit fletus ꝛ stridor dētiū. Quarto felicitas memoratur. qr scꝫ ipi semꝑ habebūt pre oculis felicitatē paradisi quā ꝑdiderūt: qđ est eis maxia desꝑatio atqꝫ pena. Dū recordaremur inquit tui syon ps. Obliuioni detur dextera mea si non meminero tui: Et sic patet ꝙ in ista ciuitate babylonica scilꝫ in inferno. memorat felicitas. Eneruatur iocunditas: Arrestatur mobilitas. Cumulatur aduersitas. Ideo de ista babylone dicitur ps. Filia babylonis misera. Hiere. xx. In babylonē veniet ꝛ ibi morietur ꝛc. Sufficit.

A **Baculus.** Si vis igitur nota ꝙ in scriptura reperio baculum viatoris quo qs pertransit magis faciliter. Item Baculum senioris: quo quis subsistit magis stabiliter. Baculū pugnatoris: quo quis se defendit magis vtiliter. Baculum preceptoris: quo quis preest magis solēniter. Baculū inuasoris: quo quis nocet magis crudeliter. Baculū iocatoris: quo quis ludit magis alacriter. Viator enī indiget baculo ad transeūdū: Iste est baculus grē: que summe est necessaria viatoribus huiꝰ vite. Gen. xxxii. In baculo meo transiui iordanē. Itē eger seu senior indiget baculo ad sustentādum: ꝛ iste est baculus panis idest eucharistie. sine quo aduersus hostes nullꝰ resistit: nec in statu gratie subsistit. vñ Leui. xxvi. Trademiní in manus hostium postꝙ confregero baculū panis vestri. Item pugnator indiget baculo ad se defendendum. Et iste baculus signat crucem qua defendimur contra hostes. ps. Virga tua ꝛ baculus tuꝰ ꝛc. sicut infra. Item preceptor indiget baculo ad castigādum. Et iste baculus signat executionem iusticie: vel etiam flagellum legis diuine. Iste est enim baculus quo viuificari precipitur filius vidue. iiii. Regum. iiii Baculum meum tolle in manu tua ꝛ ponas sup puerum. Item latro seu inuasor vtitur baculo ad nocendum seu ad conterendum: Et iste baculus signat rapinam ꝛ crudelitatem vel etiam ipsos malos. Esa. x. Ve assur virga furoris mei ꝛ baculus ipse est. Item ioculator vtitur baculo ad ludendum seu ad cōsolandū Et iste baculꝰ generaliter in scriptura signat apodiamentū ꝛ sustentationem: Et ideo in scriptura inuenitur multiplex baculus: Est enim baculus diuini adiutorii seu misericordie. et iste est baculus cui generaliter innituntur omnes peccatores. Iuxta illud ps. Virga tua ꝛ bacu. tuꝰ ipsa me consol. sunt. Virga enim diuine iusticie ꝛ baculus diuine sustentationis ꝛ misericordie. debet hoīes consolari: Iste enim baculus quādoqꝫ eis frangitur. scꝫ quādo nimio pondere peccatorum grauātur: ꝛ ei temere homines innituntur. vnde Hiere. xlviii. Quomodo ɔfecta est virga fortis. baculus gloriosus. q. d. mirū est quō baculus diuine misericordie pōt alicui cōfringi. deficere vel lassari: Item est baculus eucharistie: Et iste est baculus qui cōcessus est pueris debilibus ꝛ infirmis ꝑ tēpore huius ꝑegrinationis. Et idē dicitur viaticū. qr scꝫ viatoribus solū est necessarius: vnde Exo. xxi. In baculis suis profecti sunt. Item est baculꝰ adiutorii humani ꝛ tꝑalis ꝓsperitatis: Et iste est mirabiliter defectiuus. semꝑ enī frāgit ꝛ deficit in necessitate: Nullꝰ enī q sibi innixus fuerit extitit ꝑ eū sustentatꝰ: Et ideo iste est baculꝰ harundineus egipti sup quē si innixus fuerit hō ɔfringet et ꝑforabit manū eius sicut dicitur. Esa. xxxvi. et Ezec. xxix. ꝛ. iiii. Reg. xviii. ¶ Sed est alius baculus fortitudinis ꝛ firmitatis ꝛ iste est baculus crucis Crucis dico realis qđ idē est ꝙ passio xp̄i. vel crucis moralis qđ idē ē ꝙ pnīa ꝛ afflictio. Iste est eñ baculꝰ qui datus fuit thamar ꝓ arra: quē ostēdēs inde a morte ē liberata. Qr reuera thamar. i. aīa nūqꝫ ꝑpetuo morit: q̄ isto baculo. s. crucis memoria subarrat. vñ ipsa pōt dicere dño de baculo crucis illud preallegatū. Virga tua et baculus tuus ꝛc. Ubi nota ꝙ baculus crucis Dat tristiciā aduersantibꝰ. s. demonibus ideo dr̄ Virga. Dat fiduciā militātibꝰ iō dr̄ Baculꝰ. Dat leticiā triūphātibus. iō dr̄. Cōsolata sunt. Est igit iste baculus aduersantiū desolatio. qđ ostedit cū dr̄. Virga. Sicut eñ canis cū virga fugat canis etiā virgā timet de qua se sentit verberatū fuisse. Sic canis dyabolꝰ cū auxilio virge crucis xp̄i fugat. vincit ꝛ domat. Nā per ipsam sentit se fuisse aliqñ subiugatū. s. in xp̄i passiōe. Esa. xxx. Pauebit assur virga ꝑcussus. Ideo talē virgā ꝛ baculū habuit dauid cōtra goliā. Primo eñ arma saulis deposuit baculū in manu accepit. peram. fundā ꝛ quiqꝫ lapides assumpsit: ꝛ sic armatꝰ goliā superauit. sicut dr̄ i. Re. xvii. Sic vere nos debemꝰ arma saulis dyaboli. scꝫ peccata ꝛ vitia ꝛ bona tēporalia dimittere baculū dñice crucis. perā interioris cōsiderationis fundā orōnis. que. s. de lōge ꝑcutit quinqꝫ lapides. i. quinqꝫ vulnera dñice passionis assumere ꝛ eis contra goliā. i. cōtra hostes spiritales ꝑ iugē recordationem spiritualr nos armare: ꝛ sic eos poterimꝰ subiugare ꝛ cōtra eos ꝓualere. Exo. xii. Tenētes baculos i manibꝰ. ¶ Scdo ꝙ iste baculus est militātiū seu laborātiū sustētatio. C Baculus inquit. Sicut eñ in periculosis passibꝰ scꝫ. i grauibus guerris ꝛ litibus hō solet sustentari baculo suo ꝛ in eo cōfidere. Sic vere baculꝰ crucis est sustētatio fiducia ꝛ adiutoriū ꝛ in ꝑiculis tēptationū: ꝛ in bellis tribulationū. Ideo iste est similis arbori cui innititur elephas qñ dormit ꝛc. Dic sicut. s. de arbore in paragrapho. Scdo dico ꝙ crux est fluctuātiū sustētatio ¶ Tercio dico ꝙ iste baculus est triūphantiū iocūditas. Cōsolata inqt sunt. Sicut eñ victor cōsolatur in D baculo suo ꝛ in armis suis qñ videt ꝙ per ea de hostibus triūphauit: Prelati ꝛ cantores in ecclesiis ꝛ officiis in signū honoris baculis vtunt. Sic hō ꝑfectus cōsolatur spiritaliter in cruce dñi qñ videt ꝙ per eiꝰ virtutē hostes suos. s. carnē: mundū ꝛ dyabolū subiugauit: debellauit ꝛ expugnauit: ꝛ ad cōsolationē per virtutē crucis ꝛ xp̄i passionis attigit ꝛ applicauit Ideo dicebat apl'us Gala. vi. Mihi aūt absit gl'ari nisi in cruce dñi nostri iesu xp̄i. Ideo vir ꝑfectus cogitās i cruce pōt dicere illud ps. Scdꝫ multitudinē dolo. me. i cor. meo. cōsola. tue leti. an. me. Et nota ꝙ tria gña hoim solēt portare baculū. s. Senes ꝛ infirmi. Viatores ꝛ peregrini: Pugnatores seu impugnati: Pōtifices siue ꝑlati. qui. s. vtuntur baculo pastorali: Sic vere spiritaliter baculus crucis est necessarius illis qui habēt senectutē fragilitatis vt sustētētur. Thob. x. Baculū senectutis nr̄e solatiū vite nostre. Itē illis qui faciūt peregrinationē ꝑsitis calamitatis vt innitant Et ideo xp̄s dū esset peregrinus apud nos istū baculum portauit dicens. Gen. xxxii. In baculo meo transiui iordanem istū: et nunc cū duabus turmis regredior qr. s. xp̄s i baculo crucis transiuit iordanē. i. fluuiū passiōis ꝛ sic ad paradisum est regressus cū duabus turmis. i. cū illis qui in ipsum ex duobus populis iudeis. s. ꝛ gentilibus crediderūt Itē illis q hñt bellū ꝛ guerrā aduersitatis vt muniantur. Zach. viii Et vir ꝛ baculus in manu eius. Item illis qui aliis presīdent vt ab aliis honorētur et vt ab aliis precellere merito videantur. Nume. xxi. Ascendat puteus quē foderūt principes in datore legis et in baculis suis. Iste eñ baculus. s. crucis memoria. vel spes diuine misericordie vel gratie summe decet ꝑlatos sicut figurat in fabulis poetarū vbi esculapiꝰ filius solis semꝑ pingit cum serpente in baculo

inuoluto

inuoluto q: reuera ipsi prelati z ecclesiastici qui solis idest dei sunt speciales filij semp debet baculū cū ser pente idest crucē cū crucifixo tenere: z i deuotiōe z me moria secū habere vnde cuilibet prelato vel doctori di citur illud.iiij.Re.iiij.Accinge lumbos tuos sicut vir et tolle baculū meū in manu tua z pones super faciē pueri z viuet. Quia pro certo quādo prelatus vel pre dicator est accinctus lumbos per cōtinentiā sicut vir per constantiā. z habet baculū helysei.i.crucem xpi p memoriā.vel baculū.i.diuine scripture scientiā seu di uini adiutorij z misericordie fiduciā ipse p certo facit pueros.i.puериles z immūdos pctōres per grām reui uiscere z ad statū salutis p penitentiā reuenire. Crux ergo z crucis memoria est bacul⁹ dās licētiā psidēti bus. Iste ē ergo baculus dans letitiā triūphantibus dans cōstantiam militātibus Dans tristiciā aduer santibus. Uirga ergo tua z baculus tuus ipsa me con solata sunt. Et hec de baculo sufficiunt.

Balaam. Balthac. Balthasar. Bananias omitto gratia breuitatis. Uide in terpretationes z hystorias eorū z sic poteris expone re in bono vel in malo zc.

Baltheus. Nota q balthe⁹ accipit pro cin gulo quod supra vestē portatur z maxime pro illo cingulo qui loco honoris et glorie assumitur Est enim baltheus militum. presulū pugi lum et regū zc. Uide si vis mauricium qui de baltheo gratiose distinguit. Omitto enim gratia breuitatis: Baltheus enim stringens est: charitas. Baltheus ve stes retinens est: castitas seu parcitas. Baltheus or nans est: honestas seu dignitas zc. Allega si vis.

A **Baptismus Baptisare.** Nota q ba ptismus est primū fidei sacramentū quod reuera est quasi basis z fundamentū totius catholice discipline Et ideo a sanctis baptismus dicitur ianua sacramen torum De baptismo autē inquantum est sacramen tum ecclesie seu etiam inquantū potest significare lo turam z purificationē ipsius siue per mundiciā z ca stitatem. seu innocentie puritatem: seu etiam per con fessionem z penitentie sanctitatem: potest breuiter ex poni illud Mar.xvj. Qui crediderit z baptisatus fue rit saluus erit: In quibus verbis ostēditur baptism⁹ tam realis q moralis q etiā spiritualis: purificatio enim z lotura debet habere.

Fidei fundamentū. cui innitatur.
Criminum piamentum quod expiatur.
Glorie complementū: quo concludatur.
¶ Dico ergo q nos debemus habere.
Firmissimū fundamentū. Crediderit.
Purissimū rorамentū. Baptisatus fuerit.
Tutissimū firmamentum: Saluus erit.
Primum est qtum ad principium.
Secundum qtum ad medium.
Tercium qtum ad terminum.

Habeamus igitur firmissimam stabilitatem qtum ad ingressum: crediderit inquit. q: scilicet catholica fi des debet esse nostrum primariū fundamentū. Apoc. xxj. Fundamentum primum est iaspis Debemus enī firmiter credere z simpliciter confiteri: Ergo dum lu cem habetis credite in lucē vt filij lucis sitis. Compa ra si vis fidem iaspidi: vel compara eā cordi: quod est fundamentum vite. Non pōt enim esse aliqua digna baptisatio vel lotio criminum: nisi fundet in catholi ce fidei edificio. Ideo bene dicitur Math.xxviij. Ba ptisantes eos in nomine pa. z fi. z spi. ¶ Secundo ha beamus sinceritatem qtum ad progressum. Baptisa tus fuerit. Nota quomodo elephātes in noua luna cō ueniunt z ad flumē vadunt vbi se baptisant z noue stel le inclinant zc. vide de elephante. Judith.xij. Judit hyc ro baptizabat se in fonte. Talis enim baptismus pu rificatiuus.

Per gratiam incboatur.
Per pniam meditatur.
Per spiritūsanctum roborat.
Per gloriam consummatur.

Ibi enim est gratia q viuificat. aqua.n. facit arbores z herbas viuere. sic baptismus animas. Et ideo Matt. xxj. dr. Baptism⁹ Joannis e celo erat. Joannes eīn in terpretat in quo est grā. ad denotandū q ibi abundat grā celestis. Itē ibi est pnia que purificat. Lu.iij. Pre dicabat baptismū pnie in remissionem peccatoꝝ. Itē ibi concurrit spūssanctus qui fortificat Act.vj. Uos au tem baptizabimini spiritusancto nō post multos hos dies. Sequitur. Et accipietis virtutē superuenientis spiritussancti in vos. Item ibi subsequitur eterna glīa que saluificat. vnde.j. Petri.iij. Anime salue facte sunt per aquam: quas z nunc similis forme saluos facit ba ptisma. Patet ergo q baptism⁹ habet a vitijs immu nitatem qtum ad pgressum. Baptisatus inquit.i. lo tus z purificatus. ¶ Tertio dico q habet gloriosā se curitatem qtum ad egressum. Saluus inqt erit. Nau ta eīn ad hoc specialr intendit: vt in egressu suo possit habere portū salutis z psperitatis. Sic vere iste dz eē finis z intentio nostra. vt sic p mare hui⁹ mundi possi mus nauigare: q ad salutē z securitatē in egressu mor tis possimus attingere z venire. Saluus erit. Jō dica mus cū dauid. Saluū me fac de⁹ qm intra. aq vsq ad aiam meā. Et nota q dauid facit ad modū naute pe riculū patientis: q videt q iā aqua intret in nauē suā ita q ipse est in piculo submergēdi. iō clamat. Saluū me fac.i. pone me in securum: Sic vere q: aq.i. pericula tentationū iam intrant vsq ad aiam. iō debem⁹ dice re: Saluū me fac de⁹. Et nota q multa picula sunt in mari a quib⁹ debem⁹ qrere fieri salui. Est eīn in mari piculū adamātis attrahētis ferrū: Periculū syrenarū q inducūt somnū: Periculū caribdis qd absorbet na uigiū zc. Uide de adamāte. li. de lapidib⁹.c. de magne te. Item vide de syrenis li. de aīalib⁹. in ti. suo. Itē vide de caribdi in.c. de mari: Nō ergo q in talib⁹ piculis ē dz dicere. Saluū me fac. Mat.xiiij. Mgr salua nos pi mus. ps. Saluasti eīn nos de affli. nos. z odi. nos. disp. Ideo Act.xix. dr. Baptisati erant in noie dñi iesu. Jesus aūt interpretat saluator. Sic ergo ptz: q baptismū cō comitatur necessario felicitas seu securitas in egressu. Sinceritas et mentis puritas in pgressu: Stabilitas atq fidelitas in ingressu. Et sic erimus spūaliter ba ptisati. purificati z mūdati. Baptiset ergo vnusqsq ve strū in nomine pa. z fi. z spi. Amen.

Basis. Est fundamentum pes et sustentamen tum cuiuslibet rei. Et potest significare A in moribus virtutem fidei et constātie que hominem stabilit atq firmat. Eccle.vj. Compedes illius in pro tectione fortitudinis z bases virtutis: Ubi nota q fir mitas nostra debet apparere in affectus reprimendo. compedes: quasi coniungens et ligans pedes. Et vi tijs resistendo fortitudinis inquit. In gratia subsisten do. bases virtutis. Et sic de nobis dicetur. Act.iij. Con solidate sunt bases eius. Et aduerte q sicut patet ex scriptura. Exo.xxvj. et deinceps. Et.iij. Reg.vij. Om nia vasa tabernaculi collocabantur supra bases. scilicz colūne. tabule. altare. mare eneum seu labium. in quo notatur q in tabernaculo seu in templo: vel eccla nul lum debet esse vas. idest nulla persona cuiuscūq sta tus existat quin sup predictis basibus collocet. z quin super fide spe z constantia z perseuerantia statuat.j. Esdre.iij. Collocauerunt altare super bases suas. Sed aduerte quid dr.iiij. Re.xxv. Qd princeps militie Na buch. tulit colūnas duas z mare eneum z bases quas fecerat salomon in tēplo dñi: Sic vere hodie dyabol⁹ videt de tēplo cordiū nostroꝝ sustulisse colūnas recti tudinis: mare ptritionis z amaritudinis. z bases fidei z pstantie z fortitudinis. q salomon.i. xps posuerat hoc in tēplo. vn.iiij. Re.xvj. Tulit rex achaz calathos ba ses z luterē. q erat desup. s etiam mare deposuit de bo bus ereis qui sustentabant illud. Uel si vis per bases

ecclesie potes intelligere viros iustos: quos dyabolus sustulit ⁊c. Sufficit.

A **Beatitudo.** Beatitudo nō solū est virtus ⁊ ꝑfectio: immo etiam est cōplementū oīm ꝑfectionū ⁊ virtutū. Consistit em̄ beatitudo in ꝑfectiōe cōpletissima: q̄. s. caret omni defectu. Qđ q2 nō pōt esse ī ista vita. Hinc est ꝙ ꝓprie loquēdo gloria eterna dicitur beatitudo: vbi hō est cōpletissimus. ⁊ in moribus ⁊ in scientijs. ⁊ in delitijs. Quelibet em̄ potētia habet suū perfectissimū cōplementum: Nam intellectus est perfectus in sciētijs: Voluntas in delitijs. Irascibilis ī eminentijs: Est em̄ beatitudo ibi rōnalis q̄ tendit in veruꝫ Et ideo perficit̄ in veritate scientiaꝝ: Concupiscibilis q̄ tendit in bonum: Et ideo ibi est bonitas omniū delitiaꝝ. Irascibilis que tendit in arduū. ⁊ ideo ibi est arduitas omniū dignitatum. bonoꝝ ⁊ eminentiaꝝ: Et sic est ibi perfecta beatitudo. ps. Beatū dixerūt populuꝫ cui hec sunt. beatus populus cuius dn̄s deus eiꝰ: De ista ergo beatitudine quantū ꝓficit. quantum reficit. quantuꝫ sufficit. vide infra titulo de gloria eterna. Et de paradiso. Sed breuiter loquēdo exponamꝰ de beatitudine illā autoritatē Mat. xvj. c. Beatus es symon bariona. ¶ Ubi nota ꝙ si ad beatitudinē istā volumꝰ
B attingere necessaria sunt nobis tria. s. Qđ realr̄ existamus. Es inq̄t. Qđ hūiliter audiamus. symon q̄ interpretat̄ audiens: Qđ simplr̄ conuiuamus. bariona qđ interp̄tatur filiꝰ colūbe: Primū facit ꝑseuerantia. Es. Scđm obediētia. Symon. Tertiū beniuolētia Bariona. Primo ⁊c. Es. quia sum es. signat existentiā. realitatem. ⁊ perseuerantie firmitatem. Et ideo talis debꝫ eē similis colūne cypressi que ita est firma ꝙ nulli oneri cedit ⁊c. Vide de cypresso. s. de fortitudine: Qđ est cōtra multos. qui reuera sunt sil̄es colūnis factis de salice: q̄ statim deficit ⁊ plicatur. Sic isti nūꝙ̄ perseuerāt resistendo aut subsistendo. Cōtra quos Sen̄. Utere officio quod semel sumpsisti. Turpe est em̄ oneri cedere: Non sic sed stabiliter subsistamus. Es inq̄t. Job. Eris stabilis ⁊ non timebis. Jac. j. Beatus vir qui suffert tēntationem. ¶ Scđo necesse est: ꝙ humiliter audiamꝰ Symon inquit. Vide. s̄. de audire: vbi loquitur de syrenibus ⁊ de delphinis qui diligunt audire melodiaꝫ ⁊c. vide ibi: Sed nota ꝙ quidā sunt sicut draco qui nō delectatur audire vocem panthere. immo fugit ⁊c. Vide in eodem titulo. Non sic. sed simus symon qui īterpretatur obediens vel audiens. Eccli. ij. Si dilexeris audire sapiens eris. Apocal. j. Beatus qui legit ⁊ qui audit verba ꝓphetie huius ⁊ seruat ea ⁊c. Et Luce. xj. Beati qui audiunt verbum dei ⁊ custo. illud. ¶ Tertio necesse est: ꝙ simpliciter cōuiuamus: Bariona inquit: qđ interp̄tat̄ filius colūbe: q2 nos debemꝰ eē filij per subiectionē ⁊ hūilitatē. ⁊ colūbe ꝑ cōpassionē ⁊ simplicitatē. Mat. x. Estote ergo prudētes sicut serpētes ⁊ simplices sicut columbe. Vide de serpente: ⁊ de Columba in titulis suis. Columba em̄ est auis simplex ⁊ pauida. ꝓuer. xxviij. dicitur Beatus homo qui semper est pauidus: Et in ps. Beatus vir qui timet dominū. Et sic igitur si nos habuerimus.

Beniuolentiam in conuiuando.
Obedientiam in audiendo.
Perseuerantiam in resistendo.

Pro certo finaliter erimus beati ꝓuer. xxix. Qui custodit legem beatus est. Nota adhuc ꝙ de hoc pōt dici illud Jaco. j. Btūs vir q̄ suffert tēptationē qm̄ cū ꝓbatus fuerit accipiet coronā vite. Ubi nota ꝙ si volumꝰ esse beati: debemus hr̄e. s. Accumulatā perfectionem. Vir. Examinatam discussionē. Cū ꝓbatus fuerit. Autorizatam ꝓmissionē. q2 accipiet coronā vite. Sit igit̄ in nobis perfectio. Vir. Vide. s̄. vbi attingere. in autoritate illa. Vir pilosus occurrit nobis. ¶ Secundo sit in nobis discussio. Probatus. Job. xxiij. Probauit me sicut aurū qđ ꝑ ignē trāsit. ¶ Tertio erit in nobis promotio. Accipiet inq̄t coronā vite: Vide vbi accipere. in illa autoritate diuisa ⁊ exposita. Accipient iusti regnū decoris ⁊ diadema speciei de manu dn̄i ⁊c. ¶ Sed ad- C
huc nota ꝙ de gloria ⁊ beatitudine eterna pōt exponi illa autoritas quā dixit regina Saba salomoni. ij. Paral. ix. Beati sunt serui illi qui assistūt corā te omni tēpore. In quibus verbis ostēdit: ꝙ illa beatitudo eterna consistit in quatuor virtutibus ꝯtra quatuor defectus. q̄ sunt vt cōiter in mūdo. q̄ quidē īpediūt ne hō habeat in hoc mūdo beatitudinē. ⁊ sufficientiā ⁊ complemētū. q2 ꝰm Boe. li. iij. de consol. beatitudo nihil aliđ est: ꝙ̄ status oīm bonoꝝ aggregatione ꝑfectus. i. statꝰ cui nihil deficit. Sunt igitur in mundo quatuor defectus principales. s.

Presumptionis vanitas.
Dissensionis pronitas.
Conditionis vilitas.
Durationis breuitas.

Sed reuera charissimi contra istos quatuor defectus erunt in patria quatuor virtutes que ꝯstituēt hoīem bonū vel btm̄. vcꝫ. Subiectio ꝯtra p̄sumptionē q2 ipsi serui dei. Serui inq̄t tui: Dilectio ꝯtra dissensionē. q2 ipsi assistūt ⁊ appropinquāt. Itē prelatio ꝯtra dep̄ssionē. q2 ipsi corā te. Duratio ꝯtra corruptionē: q2 scilꝫ isti durant in omni tpe. Est igit̄ ibi subiectio. q̄ non ꝑturbat̄. Serui inquit tui. Sicut em̄ videmus ꝙ res corporales hn̄t inter se perpetuā subiectioneꝫ: q2. s. oīa inferiora obediunt planetis. Planete aūt obediūt in suis motibus firmamēto. Firmamentū aūt mouet̄ ꝰm influentiā celi cristallini ꝰm Aristo. Sic vere charissimi in paradiso ē perfectissima subiectio: q2. s. tota celestis curia q̄ ordinata est per gradus. ordines ⁊ status legiones ⁊ distinctiōes sine aliqua ꝯtradictione hꝫ ꝑfectissimā subiectionē: q2 sibinuicē ꝰm gradus varios angeli et hoīes famulant̄. et tandem pariter oēs subsunt et obediunt creatori. Ideo dr̄. Serui tui. Omnes em̄ seruiunt deo. et quilibet est ꝯtentus statu. ꝯditiōe ⁊ gradu suo. q2 illud dr̄. j. Mach. viij. Oēs obediunt vni. ⁊ zelus ⁊ inuidia nō est inter eos. Ideo talibꝰ seruis dr̄ vel loq̄tur scriptura. Apoc. xxij. Serui eius seruiēt ei et faciē eius videbūt. Heu. charissimi sic nō est hodie in ecclesia militante. q2 ibi vere nō est ꝑfecta subiectio sꝫ p̄sumptio. q2 vere moderni nō q̄runt seruire sed preire. nō famulari. sꝫ dn̄ari. nō obedire: sꝫ obstinate ⁊ presumptuose p̄latis ⁊ superioribus ꝯtraire. Heu deus vbi est hodie ⁊ in seculo ⁊ in claustro ꝑfecta subiectio? vbi est qui ꝓprio statu ⁊ officio sit ꝯtentus? Ubi est qui cum amore ⁊ reuerentia ⁊ ex corde prelatis obediat? ꝓ certo quasi nulli. q2 tanta est hodie in multis p̄sumptio ⁊ obstinatio. ꝙ nec deo: nec p̄lato velint ꝰuitium exhibere. Quibus optime dr̄ Hiere. xxij. Locutus suꝫ tibi. ī abūdantia tua dixisti. Non seruiam. Tales sunt similes q̄busdā arboribꝰ. Querit em̄ Aristo. li. de vegetabilibꝰ: q̄ ē rō: q̄re quedam arbores sunt steriles. Et dicit ꝙ q2 humor arboris aliq̄n est grossus ⁊ frigidꝰ. terreꝰ ⁊ compactus. ideo actioni caloris ⁊ influentie nature facilr̄ nō obedit: immo ei obuiat ⁊ resistit. ⁊ sic humor hmōi ꝓpter sui resistētiā ad ramos nō dirigit̄ nec ī fructuū substātiā ꝯmutat̄: ⁊ ꝑ ꝯn̄s sterilis efficitur talis arbor. Sic vere charissimi. dico em̄ spūalr̄ ꝙ multi sunt quorū humor. i. interior affectio est ita frigida ꝑ indeuotionē ita dura ⁊ cōpacta ꝑ obstinationē ita terrea ꝑ cupiditatem. ⁊ ita grossa ꝑ supbiā ⁊ ꝑ ruditatē. ꝙ nature i. p̄lato vel superiori suo nolūt obedire: sꝫ ei quātū pn̄t ꝑ inobediētias rebellatiōes ⁊ appellatiōes obuiāt et resistūt: ⁊ eius volūtati temere ꝯtradicūt. Et sic ꝓ certo tales nō dirigūt: nec ꝯuertūt̄. nō corrigunt̄ nec emēdātur. Et ideo fructibꝰ et bonis operibꝰ ⁊ gratijs ⁊ virtutibus. meritis et beatitudinibꝰ nō fecūdant̄. sꝫ sterilitatē oīm bonoꝝ sortiunt̄. Esa. lviij. Venerūt tibi sil̄ duo hec sterilitas et viduitas. Sed nō sic charissimi in paradiso. q2 vere ibi erit perfecta obediētia et subiectio iō ibi ē perfecta btitudo. Serui inq̄t tui. Et iō de differētia ꝰuoꝝ dei q̄ sunt in paradiso. et maloꝝ ꝰuorū ecclie

qui sunt

qui sunt in mūdo pulcre loquit̄ ipe deꝰ Esa.lxv. Ecce
serui mei comedēt ⁊ vos esurietis:ecce serui mei bibēt
et vos sitietis:ecce s̄ui mei letabunt̄ ⁊ vos cōfundemi
ni Habēt igit̄ tales serui beatitudinē:qꝛ sicut dicitur
Esa.liiij.c. Hec est hereditas seruoꝝ dn̄i Ideo de ipis
potest dici illud.iij.Reg.x.Beati sunt viri tui ⁊ beati
serui tui qui stāt corā te semꝑ.Est igit̄ ibi subiectio si
D ne ꝑsumptiōe.¶ Scdo dico ꝙ ibi est dilectio sine dis
sensiōe qđ ostendit cū dr̄.Assistūt ⁊ appropinquant:qꝛ.s.
isti semꝑ sunt assistētes ⁊ ꝓpinqui ipi deo ⁊ etiā sibi-
ipsis perverissimū amorē.Et ideo sunt beati. Nomen
eius assistētie ⁊ ꝓpinquitatis:signat ꝓpinquitatē et
copulā charitatis:Sicut eīm videmꝰ ꝙ stelle q̄ sunt
in celo sunt sibiinuicē multū ꝓpinque:⁊ ipi firmamē-
to semꝑ assistūt:qꝛ.s.in eo sunt infixe.⁊ ƀm etiā motuꝫ
firmamenti mouet̄ ꝯtinue ⁊ sine cessatiōe:Sic ꝟe cha
rissimi.stelle.i.beati q̄ sunt in patria sibinuicē sūt mul
tū ꝓpinq̄ ꝑ mutuā charitatē.ipi etiā firmamēto.i.deo
semꝑ sunt assistētes.s.diligendo ⁊ ꝯtēplando:⁊ se i eū
ꝑ dilectionē intrinsecā infigēdo.ipmq̄ ꝯtinue sequen
do.voluntatē ꝓpriā ƀm volūtatē ipsiꝰ regulādo ⁊ ei ꝑ
fecte obediēdo.Ita eīm est coꝝ volūtas motui firmamē
ti.i.diuine volūtati cōformata:ꝙ etiā si videāt pr̄eꝫ aut
filiū in inferno nō dolebūt nec ei miserebūt̄.nec ei con
dolebūt.qꝛ aliter nō essent ꝑfecte bt̄i.Iđ de ista assistē
tia pōt dici illud zacha.iiij.Isti sunt duo filij olei splen
doris tui.q̄ assistūt dn̄atori vniuerse terre.Heu deꝰ nō
sic de nobis alijs q̄ sumꝰ in hoc mūdo qꝛ ꝟo nō possu-
mus cōꝑari ꝓprie stellis fixis:ſꝫ stellis erraticis que i
firmamēto nō sunt fixe.immo ꝯtra firmamētū mouet̄
nec sibinuicē sunt ꝯiūcte.immo vna ab altera sepissi-
me ⁊ remotissime elōgat̄:Istud pꝫ de sole ⁊ luna q̄ sibi
in plenilunio totalr̄ opponūt̄.Sic ꝟe charissimi nos
alij q̄ recte sumꝰ sicut stelle erratice.qꝛ.s.in multis defi
cimꝰ ⁊ erramꝰ.nō sumꝰ ꝑfecte fixi in firmamēto.i.i deo
vel in firmamēto.s.in supiori ⁊ ꝑlato nr̄o ꝑ dilectionē
nec ei obedimus ꝑ subiectionē:nec ipm̄ seq̄mur ꝑ imi
tationē:nisi forte qn̄ violēter ab ipo trahimur ꝑ tribu
lationē ⁊ correctionē:Imo vere sibi multiplr̄ repugna
mus.⁊ eidē per pctm̄ ⁊ vitia obuiamꝰ.⁊ ꝑ obstinatiōes
⁊ inobediētias.Iuxta illud Iud.Mandata dn̄i audiē
tes oia fecerunt ꝯtra.Inter nos etiā nō sumꝰ ꝓpinq̄ ꝑ
amiciciaꝫ.immo ꝟe sepissime accidit:ꝙ ꝑ diuersas ri-
xas dissensiones ⁊ diuisiones alter ab altero elonga-
mur.⁊ per magnas ēt iniurias inuicē opponimur ⁊ cō
trariamur.Sꝫ ꝟe charissimi nō sic sancti q̄ sunt in pa
tria.qꝛ ꝟe isti hn̄t ꝑfectā dilectionē ⁊ contēplationē.
Et de hoc pulcre loq̄t̄.Prosper li. de vita ꝯtēplatiua.
Erit inquit in vita illa intellectus sine errore: Memo
ria sine obliuione.Cognitio sine ꝑuagatiōe.Charitas
sine simulatiōe.Sensus sine offensiōe.Thob.xiij.Bti
oēs q̄ diligunt te.Cōsistit igit̄ btitudo in perfecta dile
E ctiōe ⁊ charitate. qꝛ.s. ibi est dilectio sine dissensione.
¶ Tertio dico ꝙ ibi est prelatio sine deꝑssiōe.qꝛ.s.bea
ti sunt in statu honoris.ꝑlationis ⁊ dignitatis.qđ ostē
ditur cū dicitur. Coram te.Ipsi eīm habēt esse corā deo
et in presentia summi regis:⁊ in curia summi impera-
toris.quod vtiq̄ magnus debet honor et dignitas re-
putari.Coram te inquit.quia sicut dr̄ in ps̄. Honora-
bile nomen eoꝝ coram illo.ideo pōt dicere quilibet eo
rum deo illud ps̄.Ut placeam coram deo in lumine vi
uentium.Ubi ostenditur ꝙ isti sūt Acceptabiles.Pla
ceam.Presentiales vel ꝑstabiles.Coraꝫ deo.Impassi
biles.qꝛ sunt in lumine viuentiū.Sunt igit̄ beati.qꝛ si
cut dicit August. super Beati immaculati.Si vis esse
beatus.esto immaculatus.ps̄.Beatus queꝫ elegisti et
assumpsisti.habitabit in atrijs tuis.Est igit̄ ibi ꝑlatio
F sine deꝑssione.Coram te. ¶ Quarto est duratio sine
corruptione.qꝛ.s.ipsi durant in omni tēpore.i. ꝑpetuo
sine fine:sicut eīm dicit Isido.Est quedā insula inyber
nia vbi nūq̄ hoies moriunt̄. Et est ibi alia insula vbi
corpora nūq̄ corrumpunt̄:Sic vere charissimi paradi
sus est talis insula. qꝛ vere beati qui ibi sunt nō incur-
runt nec mortē:nec infirmitatem.nec corruptionē.nec
tribulationem.immo in omni tp̄e semper perpetuo vi
uunt ⁊ sunt bt̄i.Quia iusti aūt imperpetuū viuent. Iđ
ipsi ꝑsit dicere illud ps̄.Bedicam do.in om.tē.semper
laus eius in ore meo.Et ideo de ista immortali dura-
tione loquitur.Prosper in lib.de vita contemplatiua:
vbi inquit.Erit incolumitas sine debilitate.salus sine
dolore.vita sine morte.facilitas sine impedimento.se-
curitas sine periculo.saturitas sine fastidio ⁊ ꝑfecta sa
nitas sine morbo. Un̄ de ista perpetuitate dicit̄ in ps̄.
Beati qui ha.in do.tua do.in se.se.lauda.te.Sed ꝓh-
dolor taliter non est in hoc mundo:quia vere charissi-
mi ibi nō est duratio.sed corruptio.nō eternitas ſꝫ fra
gilitas:non fortitudo sed turpitudo.nō stabilitas sed
infirmitas.Et ideo videt̄ ꝙ nos in hac vita sumꝰ simi
les glaciei:que nullam hꝫ durabileꝫ firmitatem qꝛ fa-
ciliter frangit̄.⁊ per calorē resoluit̄.⁊ in aquā ⁊ lutū cō
uertit̄ ⁊ mutat̄. Sic vere charissimi nos in hoc mūdo
sumꝰ valde fragiles.qꝛ per calorē modice infirmitatis.
vel per lutū alicuiꝰ aduersitatꝭ facilr̄ dissoluimur.mo-
rimur.frāgimur.⁊ cassamur.vn̄ Sap̄.xix.facile dissol-
uent̄ sicut glacies.sed nō sic ibi.nō.qꝛ sicut vere dictuꝫ
est:isti hn̄t durationē eternā.prelationē supernā: dile
ctionem fraternam.subiectionē internā.Et sic bn̄ dici
tur. Beati serui tui q̄ assistūt coram te semper. ¶ De G
beatitudine ꝟo morali ⁊ virtuosa quā hō per virtutem
cōsequitur in hac vita possum notare ꝙ illi dicuntur
beati qui sunt.

	De vigilibus dicitur
Uigiles ⁊ diligentes.	Lu.xij. Beati sunt ser
Stabiles ⁊ patientes.	ui illi quos cum vene
Humiles ⁊ obedientes.	rit dominus inuene-
Flebiles et cōpatientes.	rit vigilantes.De sta
Subtiles ⁊ intelligentes.	bilibus et patientibꝰ
Pauperes et esurientes.	dicit̄.j.pe.iij.Si quid
Prudentes et sapientes.	patimini ꝓpter iusti
Sperātes et in deo ꝯfidētes.	ciam beati.De humi
Eleuati et contēplantes.	libus ⁊ obedientibus
Deuoti et spūalia degustātes.	dicitur in Psal. Bea

tus vir qui ti.do.in manda.eius cu.ni.De flebilibus ⁊
compatientibus:dicitur mat.v.Beati qui nūc fletis:
quia ridebitis.Et in ps̄. Beatus qui intelli.su. ege. et
pau in die ma.libe.eum do.De subtilibus ⁊ intelligen
tibus:dr̄ in ps̄.Beatus homo quem tu eru.do.et de le
ge tua docueris eum.De pauperibus et esurientibus
dicitur Matth.v.Beati pauperes spū ⁊c.Et ibidem.
Beati qui esuriunt et sitiūt iusticiam.qm̄ ipsi satura-
buntur.De sapientibus et prudentibꝰ dicit̄ Eccl̄.xiiij.
Beatus vir qui in sapientia morabitur. De speranti-
bus et in deo confidentibus dr̄ in ps̄. Beata gens cu.
est do.de.eius.De eleuatis et contēplantibus:dr̄ Luc.
x.Beati oculi qui vident que vos videtis.De deuotis
vero ⁊ suauiter degustantibus:dr̄ Apoca.xix.Beati q̄
ad cenam nuptiarum agni vocati sunt.Omnes enim
isti sunt beati immaculati in via qui ambulant in lege
domini.Quia reuera de talibus beatitudinibus quā-
do habentur in via.ꝑuenitur ad eternā beatitudinem
q̄ finaliter habebitur in patria.de qua.s.dr̄. Bti mor-
tui q̄ in dn̄o moriūtur.Apoc.xiiij.Si vis distinguere de
diuersis beatitudinibus scripture.vide. Beati imacu
lati in via.Beati qui habitant in domo.Beati paupe
res.et sic de alijs.Item si vis dic.Qđ quedam est bea-
titudo tēporalis:que nihil est nisi prosperitas.vnde in
ps̄.Beatum dixerunt populū cui hec sunt.Et cetera.
vide de prosperitate ⁊c.

Bellum. Idem est ꝙ guerra.prelium: duellū.
controuersia.litigium. Et accipitur A
in scriptura in bono et in malo.In bono quando quis
temporaliter iuste bellat et militat cōtra malos iusti-
ciam exequendo vel infideles ꝑsequendo. Spūalr̄ aūt
accipit̄ qn̄ q̄s ꝯtra vitia ⁊ tēptatiōes resistit qn̄ ꝯtra ca
ꝑ̇pri iaꝫ abstinentiā ⁊ castitatē:⁊ cetera oꝑa meritoria
ꝑ̄at̄. Ideo dr̄.j.Mach.iij.Melius est mori in bello q̄
videre mala gentis nostre et sanctorū. ¶ Item potest

accipi, ĩ malo ⁊ hoc tp̄aliter ⁊ spūaliter. ¶ Tp̄aliter. ⁊ sic
bellū accipit̃ ꝓ dissensiõe ⁊ discordia diuisiõe cõtrouer
sia ⁊ murmuratiõe. Et de hoc. ij. Mac. xiiij. Bella nu-
triūt ⁊ seditiões mouēt: ⁊ nõ sinūt regnū esse quietum:
Spiritaliter aūt accipit̃ in malo: Et sic bellum signat.

Hostis suggestiones.
Carnis temptationes.
Mundi vexationes.
Inferni turbationes.

Et de hoc. j. Mac. iiij. Nõ cõcupiscatis spolia qꝛ bellū
cõtra vos ē. Dicam⁹ igit̃ ꝙ bella debem⁹ fugere ⁊ vita
re nec eoꝝ autores esse. Sꝫ si nobis accidāt debem⁹ for
titer dimicare. Et ideo de istis bellis spiritalibus q̃ cõ
tra nos quotidie per carnē mundū ⁊ hostē cõcitant pt̄
exponi illud Esa. xlij. Effudit super eum indignationē
furoris sui ⁊ forte bellum: et combussit eum. Ecce ergo
ꝙ in verbis istis ostenditur bellum

Cum diligentia precauendum.
Bellnm cum patientia sustinendum.
Bellum cum tremulentia metuendum.

Bellū qd̄ est p̄cauendū: ē corp̄alis cõsolatio q̃ notat̃ p
verbū Effudit. Bellū qd̄ est sustinēdū ē tp̄alis tribula
tio q̃ notat̃ in verbo indignatiõis ⁊ furoris bellū qd̄ est
B metuendū est eternalis flagellatio. q̃ notat̃ cū dr̄: forte
bellū. ¶ Primū igit̃ bellū qd̄ debem⁹ facere est belluꝫ
cõsolationis. Sūt eīm multi quos dyabolus nõ pōtvin
cere per tribulatiões: ⁊ ideo p̄curat eis mūdi cõsolatio
nes. s. diuitias: ⁊ sic vincit eos per luxuriā: auariciā: de
licias: dignitates ⁊ eminētias: ⁊ sic vincit eos p supbiā
Et hmõi bellū mūdane p̄speritatis notat̃ cū dr̄ Effu-
dit. Effundere eīm idē est qd̄ fundere: dispergere mūda
re ⁊c. Et ideo videt̃ ꝙ dyabolus pugnat cõtra tales si
cut crocodillus cõtra cetū: quividēs ꝙ cetū nõ pōtviri
bus supare effundit supra eū fumū ⁊ aquā venenosam
vt sic p̄ualeat cõtra ipꝫ vt ipsuꝫ inuenenetē occidat: vt
dixit Jorath. Sic vere charissimi vidēs dyabol⁹ ꝙ nõ
pōt p̄ualere cõtra hoīem: effundit supra eū aquā vene-
nosam ⁊ mūdanā p̄speritatē vt qꝛ p̄curat sibi efficiuꝫ
vel dignitatē delicias vel diuitias. Et hoc p certo ad
hoc facit vt eū p variā superbiā seu luxuriā inuenenet
vel corrūpat: qꝛ sicut videm⁹ multi sunt qui ĩ statu pau
pertatis vel aduersitatis sunt boni: qui adueniente p̄-
speritate vel dignitate efficiunt̃ mali luxuriosi ⁊ supbi
Exēplū de Saul. vñ Amos. ix. Vocat aquas maris ⁊ ef
fundit sup faciē terre. Et hoc fuit figuratum apoc. xvj.
vbi quart⁹ angel⁹ effudit fialam suā in solē: ⁊ datū ē ei
estu affligere hoīes igne ⁊ estuauerūt hoīes ⁊ blasphe
mauerūt nomē dñi: Sic vere charissimi sepe accidit ꝙ
q̄uis homo sit sol ⁊ vir p̄fectus: lucid⁹ ⁊ bon⁹ qñ tñ an
gel⁹. s. sathane fialā venenatā mūdane p̄speritatis sup
eū effundit ipē efficit̃ raptor: superb⁹ ⁊ tyrann⁹ ⁊ hoīes
s. subditos ⁊ virtuosos taliter estu ⁊ igne tribulationuꝫ
et rapinarū ardore affligit: ꝙ ipos per desperationē cõ
pellit aliquotiēs nomē dei blasphemare. Istud ē igitur
primū bellū dyaboli. s. qñ sup nos effundit p̄speritatē
vñ. j. Paral. xxix. Vir bellator ē ⁊ effundēs sanguineꝫ
qꝛ. s. vir bellator. i. dyabol⁹: sanguinē mūdane p̄sperita
tis q̃ facilit̃ maculat ⁊ corrūpit: effūdit sup hoīes quā
tū pt̄. Sꝫ reuera charissimi cõtra istd̄ bellū dꝫ hõ eē ar
mat⁹ ꝟtute tēperātie qꝛ. s. tp̄ate dꝫ vti mūdi p̄speris ⁊
discrete. Et sic in isto p̄lio poterit p̄ualere. s. mūdi p̄spe
ra p̄cauēdo: fugiēdo vl' saltē ꝯculcādo ⁊ vilipēdēdo. Si
cut eīm videm⁹ ꝙ lignū q̄uis sit ĩ aqua mūdane p̄spe
ritatis: dꝫ tñ supnatare ⁊ se sursuꝫ semp ad celū eleuare
per affectionē ⁊ aquā sub se ponere p terrenoꝝ ꝯtēptū
⁊ abhominationē. Et hoc admonet̃ Joel. iiij. dicēs sic
Suscitate robustos ascēdāt viri bellatores. Viri enim
bellatores idest viri p̄fecti qui sunt in mūdana p̄speri
tate debent suscitari vt nõ descendāt inferius per affe-
ctū sed vt ascēdāt superius p cõtēptū: Ex talib⁹ ei bel-
lis exterioribus vicꝫ ex mūdi p̄speris surgūt vt cõiter
bella interiora. s. motus carnis temptatiões ambitio
nes et ire ⁊ ceteri mali affectus. Unde bella et lites in
vobis. nonne ex concupiscentijs v̄ris. Debemus igitur
precauere bellum consolationis. ¶ Secundo dico ꝙ C
nos debemus sustinere bellum tribulationis. qd̄ qui-
dem datur intelligi quando dicitur. Indignationē fu-
roris sui. Quia vere charissimi indignationem. furorē
⁊ impetū mundi. tribulationū infirmitatū ⁊ tribula-
tionū turbines debemus in patientia sustinere. Talia
aūt bella infert nobis mundus: qui non cessat tribu-
lationes ⁊ iniurias suscitare. Tales potissime inferunt
alijs. mali diuites ⁊ tyranni. ⁊ maxime mali iudices q̃
contra vicinos ⁊ subditos. ⁊ precipue cõtra pauperes
⁊ bonos rapiendo. iniuriando. accusando. falsa impo-
nendo et diffamando belligerant atqꝫ impugnāt. Si-
cut enim draco qui est animal inflāmati coloris habet
bellum cõtrarium contra elephātem. Et hoc fm̄ Aui
cē. qꝛ cum elephas habeat multū de sanguine frigido
⁊ melancolico. ideo draco cupit illum bibere ad calo-
rem suum refrigerandū. Et ideo cõtra eū pugnat. Sic
vere charissimi. qꝛ dracones ⁊ tyrāni sunt inflāmati p
crudelitatem vel cupiditatem. ideo sanguineꝫ elephā
tis. hoc est substantias temporales subditorum et vi-
cinorum desiderant bibere ⁊ acquirere: vt sic ardorem
sue auaricie: vel seuicie valeant temperare. Et iō p cer
to contra hmõi elephantes non cessant bella rapinaꝝ
exactionum ⁊ vsurarum immisericorditer exercere. Et
tale bellum datur intelligi qñ dicitur. furoris. qꝛ. s. bel
lum tribulationum ⁊ aduersitatum solet cum furore ⁊
iracūdia exerceri. vnde ps. Furor illis fm̄ simi. serpē. si
cut aspidis surde ⁊c. Compara eos si vis aspidi: vbi su
pra. Et tale bellum p certo figuratur Danie. vij. vbi di
citur. ꝙ quoddā cornu ortum est in capite vni⁹ bestie.
quod habet oculos ⁊ os loquens grādia. ⁊ tria alia cor
nua euulsa sunt a facie eius. ⁊ faciebat bellū cõtra san
ctos ⁊ preualebat eis. Sic reuera in capite vni⁹ bestie.
idest in loco capitali vnius eminentie. officij dignita-
tis. aliquando inuenitur inter cetera vnum cornu mo
dicum. ⁊ aliqua vilis ⁊ mala persona ad modū cornu:
dura per obstinationē. acuta per pūctionē q̃ habꝫ ocu
los quasi hoīs. i. subtilem ⁊ fallacē maliciam ⁊ cautilla
tionem. ⁊ os loquens grandia. i. respectu maioꝝ adu-
latione. respectu minoꝝ iactantiā et cõminationē. re-
spectu etiam oīm eloquentie deceptionē ⁊ verboꝝ pal
liationem. Et p certo tale cornu ꝙ ꝙ sit modicum ori
ginaliter. i. de humili plebe natum. taliter tamen qñqꝫ
fauente fortuna augmentatur ⁊ magnificatur: ꝙ a fa
cie eius auelluntur alia cornua. i. alij potentes viri. qꝛ
s. tales quandoqꝫ faciunt deponi. auelli et adnihilari
potentes vel potentiores. nobiliores ⁊ antiquiores et
meliores se. Et breuiter isti faciūt hodie bellū ꝯtra san
ctos: qꝛ reuera tales inquā sanctos dei ⁊ bonos. paupe
res simplices. subditos. ⁊ vicinos debellāt suis vexa-
tiõib⁹ ⁊ impugnāt. qꝛ reuera charissimi sicut dr̄. ij. Pa
ralip. xxxij. tales sunt filꝭ Senacherib: qui vertit totū
impetū belli ꝯtra hierl'm. i. ꝯtra bonos. pacificos ⁊ mo
destos. Cõtra istud aūt bellū debemus esse armati vir
tute patiētie. fortitudinis ⁊ ꝯstātie: et p dei amore de-
bemus oīa fortiter tolerare. vt sic quilibet dicat illud
Sap. viij. In multitudine videbor bon⁹ et in bello for-
tis. Istud est igit̃ secūdū bellū qd̄ dꝫ sustineri. s. bellum
tēporalis tribulatiõis. Furoris inquit. ¶ Sꝫ tertio di D
co ꝙ est aliud bellum qd̄ potissime est timendū. s. bel-
lū infernalis ꝯdēnatiõis vel inflāmatiõis. qd̄ ostendi
tur: cū dr̄. Combussit eū. qꝛ. s. istud bellū fit a deo cõtra
iniquos in generali iudicio sententiatiue. ⁊ ab igne p
petuo executiue. Et iō vr̄ ꝙ deus bellabit ꝯtra iiquos
sicut q̃dā fera q̃ est in boemia q̃ dr̄ loth. vel lod in lin-
gua boemica: de qua dicit autor de p̄prietatibus rerū
ꝙ qñ a venatoribus insequit̃. recolligit aquā in guttu
re suo: et p mot⁹ vehemētiā ita eā calefacit quasi bul-
liēs. et tandē ꝯtra venatores et canes ꝯuertit̃. et p ipaꝫ
aquā feruētissimā quā d' ore eijcit eos mirabilr̄ exurit
et affligit: et ab ei⁹ p̄secutiõe desistere sic cõpellit. Sic
reuera charissimi faciet deus. quia. n. ipe videt ꝙ vena
tores et

tores τ tyranni τ supbi. ꝙ etiam canes.i. pctores impudici τ luxuriosi. insatiabiles τ auari ipm quotidie per diuersa vitia psequūtur. ideo ꝙuis modo fugere. super sedere τ dissimulare videat. in iudicio tñ ipe se cōuertet cōtra eos. τ aquā feruentissimā. τ austeritatem sue iustície ardorem sue dure sentētie: τ ignē infernalis et gehēnalis miserie in eos fulminabit. i. posꝗ combureret eternaliter τ turbabit. Combussit in quit eum. qꝛ reuera ſm ps. Ipe erit sicut ig. q̄ cōbu. sil. τ sicut flā. combu. mon. Quia pcerto charissimi iste ignis combureret mōtes. i. malos supiores τ siluam. i. malos inferiores. Jō de tali bello peccatorib⁹ inferendo: dicit Job. xx. Immittat in eū irā furoris sui τ pluat sup eū bellū suū. Cōtra istud bellum charissimi debemus hr̄e arma iusticie. Quia reuera qui armis iusticie τ bonoꝝ operū armatus fuerit τ munitus. in isto plio nō succumbet. dicēs cum ps. Obūbrasti sup caput meū in die belli. Et sic patet: ꝙ est bellū pcauendū. bellū sustinendū. bellū metuendum. Sꝫ adhuc dico ꝙ est triplex bellū meritoriū. s. Bellū pnīe quo caro vicit. Bellū patiētie quo mūdus sternit. Bellū fidei τ iusticie. quo demon spernitur.

E ¶ Bellemus igit ꝯtra carnē per pniaꝫ. similes mustele que armata ruta ꝯtra basiliscū mouet bellum τ ꝑualet cōtra ipm. Sic vere si ruta amara pnie armati fuerimus. ꝯtra basiliscū. i. ꝯtra carnē venenosam secure militabimus τ vincem⁹: vñ ad Heb. xj. Fortes facti sunt in bello. ꝯualuerūt de infirmitate: Qđ est contra multos qui in bello carnis nō fugant ſꝫ vincuntur similes elephāti qui in bello positus ad vocē suis seu modice porcelle taliter terret ꝙ virtutem bellādi amittit: Sic vere charissimi multi sunt q̄ in bello temptationis vocē suis. i. carnis suggestionem taliter timent ꝙ ab ea fugari se pmittunt. τ virtutem bellandi amittunt. iiij. Reg. xxv. Uiri bellatores nocte fugierūt. Bellemus igitur ꝯtra delectationes ꝑ penitētia.

F ¶ Jte bellemus ꝯtra tribulationes ꝑ patientiā. Sicut eī tortuca infra suā duram testaꝫ se recludit. τ sic exteriores ictus nō sentit: Sic vere homo q̄ vult exteriores ictus τ tribulationes nō sentire. necesse est duram testaꝫ te patientie habere. τ in ipa ꝑ humilitatem τ tui cōsiderationem teipm recolligere τ tenere: τ sic mūdi ictus τ tribulationes te nūꝗ poterūt fugare: τ sic erūt sicut filij ruben τ manasses. qui erāt viri bellatores scuta portantes. sicut dr. ij. paral. v. Qđ est contra multos: qui si aliqua modica tribulatione feriant. vel modica occasione tangant. statim clamant ꝑ impatientiam τ rixātur. sicut patet de litigiosis. discordibus. discolis τ peruersis. qui nō pñt cū aliquo pacifice ꝯuersari. Similes viso qđ est animal impatientissimū. q̄ si modicū ꝑcutiat. statim se nititꝛ vindicare. immo si secundus eum ꝑcusserit statim dimittit primū τ psequit secūdū: Quādo aūt cibus suus sibi auferꝛ tūc impatiētius ꝯturbaꝛ Sic vere iracūdi τ impatientes statim efferunt ad iniuriam τ vindictam. Et si cibus bonorū suoꝝ tpaliū eis per rapinā ab aliquo auferaꝛ. tunc ad iram. tristiciam τ discordiam cōmouent. De talibus ergo belligeris litigiosis pōt intelligi illud. ij. Macha. xiiij. Bella nutriunt: seditiones mouēt. τ nō sinunt regnuꝫ esse quietum. Non sic ergo. ſꝫ bellemus ꝯtra mūdū ꝑ patiētiaꝫ

G ¶ Tertio bellemus ꝯtra hostē per fidē τ per iusticiaꝫ. Sicut eīm dicit Ambro. in exame. Qđ apes pugnāt ꝑ rege suo τ mori ꝑ ipo gloriosum arbitrant. Sic vere debemus per fidei firmitatē ꝯtra hostē. τ infidelitatē et errores ꝑ xpo rege nostro bellare: τ si necesse fuerit pro sue fidei dēfensiōe morti nos exponere τ donare. Tales enīꝫ bellatores fuerunt martyres. Uñ Baruch. iij. Ibi fuerunt gygantes nominati. qui a principio fuerūt statura magna scientes bellum. Martyres eīm dicti sunt gygantes. Propter moꝝ eminētiam. Nominati. Propter fame redolētiā: Scientes bellum. Propter fidei permanētiā τ ꝯstātiā. Et sic ergo pꝫ: ꝙ nos debemus bellare. Cōtra errores per fidelitatem: Cōtra labores per stabilitatē: Cōtra dissicores per penalitateꝫ. Et hec de bello morali sufficiāt. Uide igiꝛ vbi pugnare: plurimis. discordia. nocere. inuadere ꝛc.

Bene.

B Circa istud aduerbiū bñ. qđ ē aduerbiū qualitatis. Nota ꝙ bñ est quedā circunstantia vel adiacētia virtuosa que vnicuiꝗ in suo genere dat efficaciam et valorē. Et sic dicit: ꝙ ille res dicūtur bñ esse que nihil hñt superfluū. nec aliq̄d diminutum. nec ꝗtum ad substantiam intrinsecam nec ꝗtū ad accidentia extrinseca. Uñ ꝑpꝛie istud vocabulum bene denotat mihi statum sufficientie τ debitam proportionē omnium qualitatū sine impedimēto alicui⁹ nocumenti. Et hoc verū est non solū in corporalib⁹ sed etiam in spūalibus. Quia ille homo dr̄ esse bene spūaliter: qui nō est diminutus in necessarijs. i. in fide. moribus τ virtutibus. qꝛ talibus dicit ps. Beatus es τ bene tibi erit vel qui nō est abūdans in superfluis. i. in vitijs τ criminibus. vtpote qꝛ non est extra locū ꝑpriū. i. extra deū per peccatū mortale: sicut dicitur de lapide in structura: vel de membro in corpore. q̄ tūc temporis nō dicunt esse bñ: qñ a loco ꝑprio sunt remota. Sic nec illi bene esse dicunt: qui per peccata extra locū suū ꝑpriū qui deus est. vel extra exigētiam τ terminos sui status per superfluitatē τ excessum aliquem extolluntur. vnde Eccli. xij. Non est ei bene qui assiduus est in malis. Nota ergo ꝙ sicut ille qui dicitur esse bene. qui bene loquiꝛ. qui bene gradiꝛ. qui bene odoratur: qui bene operaꝛ: qui bñ audit. q̄ bñ cernit. qui bene gustat. q̄ bene palpat. Sic loquēdo spūaliter ille dr̄ esse bñ quo ad deum qui bñ loquitur per ꝯfessionē τ orationē: et q̄ bene cantat per gratiarū actionē. Jterum ille qui bene graditur per prompte obedientie subiectionē: qui bene odoratur. s. suauitatē bonoꝝ eternoꝝ per deuotionem et contemplationem: qui bene operaꝛ per bonoꝝ actuū executionē: Jterum qui bene audit ꝑ pdicationē vel bonam monitionē. Et qui bene cernit per prudentiā τ discretionem: Jtem qui bñ gustat. s. alioꝝ miseriā per cōpassionē. Et q̄ bñ tangit τ palpat. s. alioꝝ defectus per corruptionē. Et ideo de tali q̄ tā bene se hꝫ in oībus potest dici illud Mar. vij. Bñ oīa fecit: surdos fecit audire τ mutos loqui. Bene ergo nos habeamus in locutione: peccata nostra confitendo. deū laudādo τ magnificando. ipsum orando: grās agendo τ supplicando: vñ de hoc in ps. xxxij. Cantate ei canticū nouūꝫ bene psallite ei in vociferatione. Qđ est ꝯtra multos q̄ oībus hmōi bonis locutionibus videnꝛ carere. similes piscibus τ natatilib⁹ q̄ naturalr carēt voce: qꝛ vere mundi pctores τ maxīe pisces. i. deliciosi τ voluptuosi. voce diuine laudis orōnis τ ꝯfessiōis videnꝛ penitus spoliati: ꝙuis multū alijs superfluis locutiōib⁹ sint multiplicit abūdantes: figurati ꝑ illū filiū q̄ adduct⁹ est ad iesum. sicut dr̄ Mar. ix. Qui ꝙuis eēt mut⁹ spūs tamē malign⁹ qñ ipm arripiebat faciebat ipꝫ spumare: Sic hr̄ tales q̄ a bonis locutionib⁹ sunt muti. spuma maloꝝ hr̄ boꝝ. s. detractionis: adulatiōis. iactatie τ discordie sunt imbuti. de talib⁹ ergo mutis dr̄ in ps. Muta fiūt la. dolo. q̄ loquunꝛ aduer. iu. in sup. τ abu. Nō sic charissimi. ſꝫ bñ nos habeam⁹ in locutiōe: vt dr̄ nobis possit dici illud Deuter. v. Bñ oīa sunt locuti. Simus ergo bñ ꝗtū ad sanā locutionē. ¶ Secūdo dico: ꝙ debem⁹ esse bene ꝗtū ad bonā ꝑgressionē. qꝛ. s. bene debemus ꝑgredi. ambulare τ ꝑcedere per virtutē obediētie. s. dei τ ꝑlatoꝝ mandata sequēdo. vt sim⁹ de numero illoꝝ triū qui gradiuntur bene. de quibus dicitur prouer. xxx. Tria sunt qui bene gradiuntur. τ nominantur ibi. s.

Leo. Leo dico qui est rex animaliū per quē intelligunꝛ boni superiores.
Gallus. Gallus lete cātans. per quem intelliguntur viri pdicatores.
Aries Aries per quem intelligunꝛ boni simplices τ inferiores. Tales dico bene corā deo gradiuntur. Qđ est ꝯtra multos qui recte videnꝛ perdidisse virtutē ꝑgressiuā. i. obedientiā. similes limaci q̄ est super oīa aīalia tardi mot⁹. q̄ etiā qñ pungiꝛ nō ex hoc celerius ꝑgre-

ditur. immo penitus tūc arrestaꝝ. Sic vere multi sunt pigri ꝛ tardi ad bene ambulandū: ꝛ ad mādatis dei et prelatorū obediendū. quinimmo si a deo vel prelato pūgant per correctionē vel aliquā tribulationē. ex hoc celerius ad executionē bonoꝝ operū nō mouenꝝ: immo qḋ est peius ꝑ obstinationē ꝛ inobedientiā penit⁹ aliquoties arrestanꝝ. ꝛ in testa dura obstinationis ꝛ irreuerentie abscondunꝝ. Ideo de talibus dꝛ Sap. xv. Pedes eoꝝ pigri sunt ad ambulandū. Nō sic charissimi ſꝫ ambulem⁹ bn̄ ꝑ obedietie ꝓgressionē: vn̄ Thob. vj. Bene ambuletis: ꝛ sit de⁹ in itinere vestro. ¶ Tercio habeamus nos bene ꝙtū ad promptā auditionem. qꝛ ſcꝫ ꝑdicationes: documenta bonoꝝ: ꝛ monitiones debemus libenter audire. Hiere. xlij. Bene sit nobis cuꝫ audiem⁹. Nō est cōtra multos de quib⁹ dꝛ in ps. Noluit intelligere vt bn̄ ageret. Ideo de talibus pōt intelligi illud qḋ dicit Isiḋ. in. j. ethymolo. vbi dicit. ꝙ in aliquibus partibus ethiopie oīa quadrupedia nascunꝝ sine auribus etiā elephātes. Sic ꝓ certo multi sunt in ethiopia huius mūdi q̄ aurib⁹ videnꝝ carere. qꝛ. s. nullū bonū documentū volūt audire. vn̄ Exoḋ. xj. Nō audiet vos pharao. qꝛ sicut dꝛ Prouer. xiij. Qui illusor est nō audit cū arguiꝝ. Nō etiā pōt allegari de inuidis: q̄ nullū bonū de alijs possunt audire. figurati in illis iudeis. Actu. vij. qui cōtinuerūt aures suas ne audirent Stephanū: ꝛ impetū fecerūt vnanimiter in eū. qꝛ. s. tales nō solū nō audiūt. immo cōtradicēdo ꝛ detrahēdo impetū faciūt. Nō sic ergo charissimi: sed bene nos habeamus ꝙtū ad prōptā auditionē. ¶ Quarto habeamus nos bene ꝙtū ad clarā discretionē seu visionē. vt ſcꝫ bn̄ ꝛ discrete videamus ꝛ cōsideremus illa q̄ pertinēt ad salutē: vt nobis dicaꝝ illud Hiere. j. Bn̄dixisti tu. qꝛ vigilabo ſuꝑ verbo meo vt faciā illud. Nō est cōtra multos q̄ bene nō vident. immo ad modū talpe videntur oculis esse priuati. quia nihil vident nec considerant de ꝑtinentib⁹ ad salutē. iō non cogitāt de futuris ꝑntibus excecati. Excecauit em̄ eos malicia eoruꝫ sicut dꝛ Sap. ij. Nō sic charissimi sed bene nos habeamus ꝙtū ad discretionē. vt cuilibet dicatur bene ꝛ religiose de resurrectōe cogitās. ij. Mach. xij. Debem⁹ ergo bn̄ videre ꝑ discretionē. ¶ Quinto dico ꝙ bn̄ debemus odorare ꝑ deuotionē: qꝛ. s. suauitas eterne felicitatis semꝑ dꝫ in cordis naribus odorari. ꝛ de hoc Lu. vj. Licet sabbatis bn̄ facere. Sabbatū. n. signat requiē deuotionis ꝛ contemplationis. ¶ Sexto dico ꝙ debem⁹ bene operari: ꝑ bonorū actuū executioneꝫ: vn̄. j. Thim. iij. Qui bene ministrauerunt gradum bonū sibi acquirēt. ¶ Septimo dico ꝙ ille est bn̄ q̄ bene gustat ꝑ comparationē videlꝫ miserias alioꝝ ꝓuer. xj. Bene cōsurgit diluculo qui q̄rit bona vidꝫ alioꝝ. ¶ Octauo dico ꝙ ille est bn̄ q̄ bn̄ sedet ꝑ ꝓmotionē. Sicut em̄ mēbꝛū tunc dꝛ esse bn̄: qn̄ est in loco ꝓprio nō nimis alte. non nimis basse sed in loco a natura ei ordinato ꝛ sibi ꝓpoꝛtionato. Sic ille dꝛ esse bene: qui in isto mundo habet ꝛ tenet locum ꝛ statum sue cōditioni congruū ꝛ aptatuꝫ: vt qꝛ nō est nimis alte sicut sunt illi qui in altis dignitatibus ꝛ officijs nullis exigētibus meritis sunt locati. q̄ recte videnꝝ esse monstrum in natura ac si recte pedes essent in corpe i loco capitis situati. Nec nimis basse per immoderatā depressionem: sicut sunt multi boni ꝛ sancti: qui sine promotiōe in statu infimo sunt relicti. qui recte sunt sicut si caput in loco pedum esset locatum. De quadruplici indebita locutione dꝛ. Eccl. x. Vidi seruos in equis. et principes ambulantes quasi seruos super terraꝫ. Isti ergo nō sunt bn̄. sed ille dꝛ esse bene qui habet sufficientiā. ſm̄ exigentiā sui status vn̄ Esa. iij. Dicito iusto. qm̄ bene fructum adinuētionum suaꝝ comedet. Et sic patet ꝙ octo reqrunꝝ ad hoc ꝙ aliqs dicaꝝ integraliter esse bene. ¶ Sed adhuc nota ꝙ quidā dicūtur esse bn̄ spūaliter: quidam tꝑaliter: q̄dam eternaliter. Spūaliter sicut sunt boni ꝛ iusti: qui hn̄t consciam tranquillā ꝛ quietam nulli mortali crimine molestatā. vn̄ Ecc. j. Timenti deuꝫ bn̄ erit. Item

tēporaliter. sicut sunt mali qui i mūdo isto pre ceteris prosperanꝝ. vn̄ Hiere. xij. Quare via impioꝛū ꝓsperaꝝ. bene est oībus qui preuaricanꝝ ꝛ inique agūt. Itē quidā dicunꝝ esse bene eternaliter sicut sunt beati quibus nihil deficit ꝛ quib⁹ oīa abundant. vnde in ps. Beat⁹ es ꝛ bene tibi erit. Et hec de bene sufficiant.

Benedicere.

Nota ꝙ est bn̄dictio qua bn̄dicit deus homini. Itē qua bn̄dicit hō deo. Itē qua bn̄dicit hō homini. De prima dꝛ in ps. Viduā eius bn̄dicens bn̄. pau. eius sat. pa. De secūda dꝛ in ps. Benedicā do. in om. tē: semꝑ laus ei⁹ in ore meo. De tercia dꝛ Leui. ix. Extendēs aaron manus ad populū bn̄dixit eis. ¶ Nota ergo ꝙ bn̄dictio qua deus benedicit homini nihil aliud est ꝙ sue gratie infusio. suorū beneficioꝛū collatio eternoꝝ premioꝛū promissio. Sicut enim ros celestis herbas facit germinare ꝛ virere. sic diuina gratia ꝛ beatitudo animā facit germinare per gratiā in presenti: ꝛ fructificare per gloriaꝫ in futuro. Et ideo dicit in ps. xlviij. Anima eius in vita benedicetur. Et Gen. j. Benedixit eis deus dicēs. Crescite ꝛ multiplicamini. Et ideo breuiter de dei benedictione possum⁹ exponere illud Gen. xlix. Omnipotēs benedicet tibi bn̄dictionibus celi desuper bn̄dictionibus abyssi iacentis deorsum: bn̄dictionibus vberū et vulue. Et ecce in ista autoritate tangunꝝ tria genera benedictionū quibus deus hoībus benedicit. Prima est benedictio influentie spiritalis. Et ista est bn̄dictio celi desuper. Secūda est benedictio affluentie tēporalis Et ista est benedictio abyssi deorsum. Tercia est bn̄dictio opulentie supernalis. Et ista est benedictio vberū et vulue. ¶ Prima ergo dei bn̄dictio: signat gratiā interiorē. Ille ei est apud deū amplius bn̄dictus qui bonis et virtutibus ceteris amplius est dotatus. vnde Esa. xliiij. Effundā spiritū meū super semē vestrū. ꝛ bn̄dictionē meā super stirpeꝫ tuā. ꝛ germinabūt inter herbas quasi salices iuxta preterfluentes aquas. Et nota ꝙ ipse comparat hominem taliter benedictum salici que iuxta aquas crescit: sine aquis non proficit sibi ex aquis molliciem acquirit: ita ꝙ efficitur arbor tenera faciliter plicabilis atqꝫ mollis: Sic procerto homo iuxta fluenta gratie ꝛ diuine benedictionis. crescit virtutibus ꝛ meritis ꝛ sine istis nō ꝓficit quo ad deū Esa. l. ca. Cōputrescent pisces sine aqua ꝛ morienꝝ in siti. Sꝫ vere si ista aqua affuerit: tūc homo in virtutibus augmentatur ꝛ fit mollis ꝛ tener per clemētiā ꝛ benignitatem: fit etiā plicabilis per obedientie promptā facilitatē. Vn̄ de tali cremēto dꝛ in ps. Benedixit eis ꝛ multiplicati sunt nimis: Ista est igitur bn̄dictio celi. i. grā celestis ꝛ spūalis. vn̄ Gen. xxvij. In rore celi ꝛ in pinguedine terre erit benedictio tua. Et talē benedictionē videbatur habere. Job. de qua dicitur Job. j. Operi manuum eius benedixisti. ꝛ possessio eius creuit in terra. Taliter non sunt benedicti immundi. cupidi et auari. nec ceteri peccatores quos ignis auaricie ꝛ luxurie ab humore gratie desiccauit. Joel. j. Ignis consumpsit speciosa deserti. Non sic ergo: sed habeamus gratiam vel influentiam interiorē que est prima dei benedictio. vn̄ Eccli. xxxix. bn̄dictio dei quasi flumius inūdabit. ¶ Secundo dico. ꝙ benedictio dei quandoqꝫ signat opulentiam exteriorem. Nam tunc deus dicebatur hominem antiquitus benedicere quando faciebat ipsum in diuitijs abundare. vnde Deut. xxviij. Venient super te vniuerse benedictiones iste. Benedictus eris in ciuitate benedictus in agro: benedictus fructus ventris tui: benedicta horrea tua: ꝛ benedictus fructus terre tue. Et breuiter in multis locis ve. te. temporalis prosperitas sub benedictionis nomine designatur. j. Reg. xxv. Suscipe benedictionem quam attuli tibi. Et ista est benedictio abyssi iacentis deorsum. Sicut enim abyssus. i. mare inferius piscibus quos nutrit dat benedictionē. vitam ꝛ recreationem. qḋ tamen animalibus dat quādoqꝫ interitum ꝛ submersionem. Sic vere mundi prosperitas. piscibus idest bonis et deuotis et bonis actiuis qui

nis qui ipsa scilicet prosperitate mundana bene sciunt
vti ⁊ in ipa sciunt se bene regere. est cā benedictionis ⁊
salutis. que tamē animalibus .s. pctōribꝰ ipa male vtē
tibus est cā maledictiōis atꝗ mortis. Nā in eadez aq̄
lignū buxi submergit ⁊ descēdit ad ꝓfundū. vbi lignū
abietis supernatat. Sic vero in aqua ⁊ abysso munda
ne ꝓsperitatis buxus qḋ est lignū ponderosum ⁊ durū
id est mūdi pcōres duri ⁊ obstinati. graues ⁊ ad terre-
na ꝑ auariciā inclinati submergunt ꝑ dānationē: vbi
abies q̄ ē arbor leuis .i. viri boni ⁊ iusti supnatāt ⁊ eua
dunt ꝑ saluationē. vnde talibus pctōribus benedictio
ista mutat in maledictionē: vnde Malach. ij. Male-
dicam benedictiōibꝰ vestris. Isti figurant in egyptijs
qui in mari sunt submersi. vbi tñ filij israel illesi trāsie
runt: Sic vere egyptij .i. mali in mari mūdane ꝓsperi-
tatis ꝑeunt i abyssuz vbi tamē israelitici .i. boni ⁊ iusti
transeunt sine dāno. Ideo de malis dr. Exo. xv. Abyssi
operuerunt eos. descenderūt in profundū quasi lapis
De bonis aūt actiuis quibꝰ ista abyssus ꝓficit pōt di-
ci illud Eze. xxxj. Aque nutrierūt illum abyssus exalta
uit eū. Ista est ergo secūda benedictio qua bñdicit deꝰ
scꝫ ꝑ opulentiā exteriorē. Bñdictio inqt abyssi iacētis
deorsum. ¶ Tertia bñdictio qua benedixit deus fit ꝑ
affluentiam vberiorē vel superiorē. qḋ ostēdit cum dr.
Benedictio vberum ⁊ vulue: Per vbera eñ intelligit
vbertas eterne glorie. a qua lac .i. dulcedo voluptatis
eterne exprimit. Et ista est benedictio vltima quā ꝓuat
paterfamilias deus pmogenitis filijs .i. bonis hoibus
dicit eñ Isido. ꝙ sunt aliqua aīalia q̄ primogenitis fi
lijs dant vbera meliora: Unde dicit ꝙ canicula catulo
suo pmogenito ⁊ pinguiori consueuit dare mamillam
vberiorē. primam ⁊ meliorē: Sic vere xp̄s pmogenitis
suis .i. iustis ⁊ bonis de q̇bus dr Exod. iiij. Primogeni
tus meus israel. ⁊ Hiere. xxxj. Effraym primogenitus
meus. semꝑ ꝯsueuit dare vbera meliora .i. dulcedinem
bñdictionis eterne ⁊ celestis glorie plenitudinez: Ista
est bñdictio de qua loqtur: Matth. xxv. Uenite bene-
dicti pa. mei ꝑci. reg. Sed reuera charissimi multis ec
clesiasticis accidit frequenter sicut Esau. q̇ ꝗuis esset
pmogenitus ysaac: ⁊ ad ipm de iure ꝑtineret bñdictio.
germanus tamē suꝰ Jacob benedictionē reportauit:
Sic vere charissimi ꝗuis esau primogenitus ysaac .i.
ꝗuis eccl'iastici sint de iure cōi pmogeniti xp̄i: ⁊ ad ip-
sos quodāmodo ꝑcipue ꝑtineat bñdictio eterne glo-
rie: sepe tñ accidit ꝙ secundogeniti .i. seculares. nobis
spoliatis istā benedictionē reportant. vñ ibidē Gene.
xxvij. dr. Uenit germanus tuus fraudulenter ⁊ accepit
bñdictionē tuā. fraudulēter inqt. Ista ē eñ pia fraus
qñ iacob pōt supplantare esau. qñ homo pōt substitui
in loco angeli: qñ bonꝰ secularis pōt substitui in loco
non boni eccl'i. Ideo de talibus dr in ps. Hic accipiet
bene. a do. ⁊ mise. a deo sal'. suo. Ista est ergo tertia be-
nedictio dei: q̄ fit ꝑ affluentiā vberiorē vel superiorem
Bñdictio inqt vberū. De talibꝰ vberibꝰ loquit spon-
sus Cant. j. Meliora sunt vbera tua vino fragrantia.
vnguentis optimis. Xp̄s etiā dicit de quolibet viro iu-
sto ibidez Cant. j. Dilectꝰ meus mihi inter vbera mea
cōmorabit. ⁊ ista est bñdictio q̄ est de fructibus solis ⁊
lune. de qua loquitur. Deuter. xxxiij. Et de vertice mō
tiū antiquoꝝ. ⁊ de pomis colliū eternoꝝ. Ubi nota ꝙ
ista benedictio hꝫ Claritatem inobfuscabilē. Solis in
quit ⁊ lune. Habet dignitatem insupabilem. De vertice
inquit mon. au. Habꝫ firmitatē incōmutabilē. Colliū
inquit eternorū. Et ista est tertia dei bñdictio. Bene-
dicit ergo deus. In affluentia eternaliū. Per opulen-
tiā externalium: Per influentiā internaliū. Et ista sūt
D tria genera benedictionis q̇bus bñdicit deus homini
¶ Item notandū ꝙ ista bñdictio diuina pluribus ho
minibus dat a deo. vñ in ps. Benedixit domui israel
bene. do. aaron. bene. oībus q̄ ti. do. Ubi nota ꝙ a deo
principaliter benedicuntur tria genera hoim .s. illi qui
hñt. Intelligentie limpitudinē israeli .i. videns deum
Perseuerantie firmitudinem aaron .i. mons fortitudi
nis. Obedientie ꝓmptitudinem: timent inquit domi
nuz: Dico ergo ꝙ a deo benedicuntur illi qui hñt lim
pitudinē claritatis .s. viri discreti spiritales ⁊ contem-
platiui qui deum vident ⁊ celestia meditant: Quanto
enim aer purior est tanto maiorem copiaz lucis reci-
pit a sole: Sic hō quanto spūalior tanto maiorem be-
nedictionem ⁊ gratie vel glorie infusionem recipit a
xp̄o israel inquit .i. videns deū. Quod figuratur Gene.
xxxij. vbi quādo iacob fuit factus israel ⁊ qñ nomen eiꝰ
fuit mutatum dr ibi ꝙ angelus bñdixit eū in eodē lo-
co. vnde in ps. Benedictionē dabit legislator ibunt de
virtu. in virtu. vide. deus deoꝝ in syon. ¶ Secūdo bñdi
cuntur illi qui habēt fortitudinem firmitatis. Aaron
qui interpretatur mōs fortitudinis. Quia sicut lux co
piosius diffundit ad montes ꝗ̄ ad valles. sic diuina
benedictio ⁊ gratia magis diffūditur ad hoīes fortes
constantes ⁊ pseuerantes: altos ⁊ virtutibus eminen-
tes. Aaron inquit Eccl'i. xlv. Excelsum fecit aaron fra
trem suuz. Et Eccl'. xxxvj. Secundū bñdictionē aaron
de populo tuo ⁊c. ¶ Tertio benedicuntur illi qui ha-
bent promptitudinem voluntatis .s. humiles. obedien
tes ⁊ deum timētes ⁊ reuertentes. Qui timent inquit.
dñm. Sicut enim valles plus recipiunt de pluuia ꝗ̄
alia terra. sic humiles de gratia ⁊ bñdictione. Eccli. j.
Timenti deū bene erit in extremis. ⁊ in die defunctio-
nis sue benedicetur ⁊c. Si vis vide in distinctionibus
mauricij in isto titulo vbi multa inuenies. ¶ Itez no- E
ta ꝙ est alia benedictio qua .s. benedicit homo deo. De
qua Dañ. iij. Benedicite oīa opa dñi dño ⁊c. Et ista be
nedictio nihil aliud est: ꝗ̄ laus dei ⁊ magnificatio gra
tiarum actio ⁊ glorificatio. vnde ibidē Daniel'. iij. Be
nedicat terra dñm. laudet ⁊ superexaltet eum in secu-
la. Et ista ꝓ certo bñdictio est ab hoibus deo dāda in
ꝓsperis ⁊ aduersis. vñ Tho. iiij. Omni tpe bñdic deum
⁊ pete ab eo vt vias tuas dirigat: Qḋ est cōtra multos
qui in deum benedicendo laudando ⁊ magnificando
non occupant: nec ei de beneficijs collatis regratiant
sed econuerso ꝑ blasphemias. iurationes ⁊ malas lo-
cutiones ipm maledicere sepiꝰ dinoscūtur: Et potissi
me in aduersis sicut q̇busdā hoibus q̇ ꝗm Isido. in de-
sertis ethiopie ꝯmorant. q̇ nihil aliud faciūt nisi solez
ꝯtinue respicere ⁊ ipm ꝓpter ardorē quē eis infert du
ra imꝑcatione maledicere: Sic vere multi sunt qui qñ
sentiūt ardorē solis: idest aliquā tribulationē eis a so
le iusticie immissam. statim ad ipm blasphemanduz ⁊
maledicendū ꝯuertunt: figurati Apoc. xvj. vbi dr. Qḋ
datū ē soli affligere hoīes estu magno ⁊ igne⁊ blasphe
mauerunt deū. Nō sic ergo: sꝫ in ꝓsperis ⁊ in aduersis
deū bñdicamꝰ ⁊ ipm magnificemꝰ regratiemur ⁊ col-
laudemꝰ: dicētes Apoc. vij. Bñdictio ⁊ claritas ⁊ sa-
piētia ⁊ grārū actio. honor ⁊ virtus ⁊ fortitudo deo no-
F stro in scl'a scl'oꝝ amen ⁊c. ¶ Itē adhuc dico ꝙ est alia
bñdictio: q̄ .s. bñdicit hō hoi q̄ antiq̇ solebāt vti. q̄ nihil
aliud ē: ꝗ̄ quedā orō vel imꝑcatio. vel q̄dā diuini ad-
iutorij iploratio: sicut solebāt facere pr̄es filijs. Antiq̇-
tus. n. q̄si quodā iure hereditario pr̄es filijs bñdicebāt
⁊ eis bona futura imꝑcabāt: ⁊ quasi ꝑ ꝗ̄dā affectionē
⁊ bñdictionē ad posteros. maxie ad pmogenitos trans
mittebāt: sicut pꝫ de ysaac bñdicēte iacob ⁊ esau. Geñ.
xxvij. ⁊ de iacob Genes. xxxviij. ⁊. xxxix. de moyse. Deu.
xxxij. Antiquoꝝ eñ vr̄ fuisse opinio: ꝙ bonoꝝ parentū
filijs proficeret bñdictio: vñ Eccl'i. iij. Bñdictio pr̄is
firmat domꝰ filioꝝ. Sꝫ istud erat verū: qñ filij bonorū
parētū imitatores efficiebant: qr al's bñdictio nō vale-
G bat. ¶ Itē ē alia bñdictio qua bñdicit hō alicui rei: et
ista vtit eccl'ia in reꝝ eccl'iasticaꝝ bñdictiōe: ⁊ hoc nihil
aliud est ꝗ̄ quedā ꝯsecratio: vel ad diuinos vsus depu
tatio: De qua pōt dici illud Matt. xxvj. Accepit iesus
panem ⁊ bñdixit ⁊c. Et sic patent quatuor genera bñ-
dictionum: Et hoc sufficit.

Beneficiuz. Benefacere.

Nota pmo φ beneficiū accipit vt cōmuniter ꝓ gratia: liberalitate: curialitate: elemosyna: adiutorio. Nota ergo φ oīa q̄ sunt nitunt̄ summe sibiīuicē bn̄facere ⁊ vnū alterū adiuuare. Bonū em̄ est suipsius diffusiuū ⁊ cōicatiuū. Et ideo oīs bona res semꝑ benefaciēdo. ⁊ alijs bn̄ficia impendendo se cōicat ⁊ diffundit. Sol em̄ illuminat: ignis semꝑ calefacit: aqua semꝑ humectat: terra cōtinue fructificat. In quo datur nobis exēplū φ beneficia nostra gr̄as ⁊ solatia semꝑ debemus alijs impēdere: ⁊ infundere doctrine illuminationē ignorantibus. Sol inquit. Amoris calefactionē frigescentibus ignis. Aque ⁊ vini humectationē sitientibus. Panis fructificationē esurientibus debem⁹ cōtinue distillare. vn̄ Esa. j. Quiescite agere ꝑuerse: discite bn̄ agere. nunφ em̄ debet hō cessare quin semꝑ alicui bene faciat: vel sibi vel alteri. Sibi dico in bonis operibus se continue exercēdo. Iuxta illud Hiero. Semper aliqd boni facito vt te dyabolus inueniat occupatū. Quis de malis dicat̄ Hiere. iiij. Sapientes sunt vt faciāt mala: bene aūt facere nescierunt. Alteri dico. s. aut spūaliter instruēdo: aut tpalit̄ subueniēdo: aut actualiter consolando. Sicut em̄ videmus φ trūcus arboris humorē continue ⁊ nutrimentū recipit a radice: qđ tn̄ sibi nō retinet. immo ad ramos ⁊ ad extremas partes arboris ipsum mittit. Sic vere nos q̄ a radice. i. a deo humorē suoꝝ bn̄ficiorū. s. scientiā lr̄arū. vel opulentiā diuitiaꝝ cōtinue recipimus. Ipsa nobis totaliter retinere debemus: sed ipsa ad ramos posteriores. i. ad indigentes ⁊ pauperes transmittamus. Uidemus em̄ φ pili ⁊ vellera aīaliū pendent naturaliter inferius versus pedes: sic vere vellus ⁊ indumentū diuitiarū nr̄arum ⁊ bonoꝝ nostroꝝ tpaliū debent inferius ad pedes id est ad infimos ⁊ indigentes ⁊ pauperes diriuari. vn̄ Cassiod. in quadā ep̄la. Pietate plenū est peregrinantem gentē publicis beneficijs obligare: ⁊ nō tm̄ cōpatriotas ad substātie lucra admittere: quātū ipsos quoφ extraneos inuitare. Ad hoc facit qđ dicit̄ Mar. xiiij. Pauperes semꝑ habebitis vobiscū: ⁊ cū volu. po. eis benefacere. Et istud ꝓ certo est hodie cōtra multos q̄ libētius benefaciūt diuitibus φ pauperibus. similes quibusdā tauris aggrestibus qui sunt in india. quorū pili nō tendunt inferius versus pedes. immo cōtra naturā oīm aīaliū vertunt̄ superi⁹ versus caput: sicut dicit Pli. Sic vere multi sunt quoꝝ pili exteriores. i. exteriores diuitie ⁊ possessio tpalis nō sunt ordinati inferius ad pauperes nutriēdū. immo vere tēdūt superi⁹ ad diuites honorādos: ꝓmouēdos: pariter ⁊ ditādos. Contra quos loquit̄ Pe. rauen̄. in quodam sermone. Imperiti inquit ⁊ oīno inutiles elegātioribus bn̄ficijs ⁊ officijs amplian̄t: diuitie cumulan̄t diuitibus: ⁊ non est qui respiciat pauperē ⁊ mendicū. Helyseus vasa vacua implebat ⁊ deficientibus oleū dabat: hodie ꝟo cōtemnūtur vasa vacua ⁊ plena supimplent̄. ligna in siluas. ⁊ aque in mare deferunt̄: ⁊ arenti terre subtrahuntur. ⁊ flumina que nō indigēt irrigant̄. Nō sic igit̄: sed demus bn̄ficia indigentibus nō supabūdantibus. vn̄ Eccli. xiiij. Ante mortē benefac amico tuo. ⁊ exporrigēs da pauperi ſm vires tuas. In quibus verbis ostendit̄ de beneficio qn̄ debet dari: q: ante mortē. Cui dꝫ dari: q: amico ⁊ pauperi. Quomō debet dari. q: exporrigendo. i. extense porrigendo. Quantū debet dari q: ſm vires suas.
B ❡ Nota ergo φ ex beneficio cōferendo debemus attendere celeritatē: q: ante mortē. Necessitatem q: pauperi. Charitatē: q: amico. Largitatem: q: exporrigendo. facultatē. q: ſm vires suas. Attendamus ergo in beneficio celeritatē conferentis. q: s. statim cito velociter ⁊ libenter debemus beneficiū impartiri. Nam sicut statim qđ mēbrū ledit̄: natura ad eius adiutorium sanguinem mittit ad locum lesionis. Et hoc celeriter spōte ⁊ sine violētia aliquali. Sic hō statim φ videt indigētiā alterius sponte celeriter ⁊ libēter dꝫ sibi sanguinē mittere. i. necessariū subsidiū erogare. Nō em̄ debet expectare qđ roget vel requirat̄. immo ꝓ certo habita oportunitate ⁊ visa necessitate ipse dꝫ petitionem alterius preuenire. Et hoc est qđ dicit Sene. lib. iiij. de beneficijs. Gratissima inquit, sunt beneficia parata occurrentia ⁊ facilia vbi nulla mora fuit, nisi in accipientis verecundia. Optimū est eā occupare: anteφ rogemus: q: ꝓbus hō rogando rubore suffundit̄. q̄ aūt hoc tormentū remittit multiplicat mun⁹ suū. Sed sic non faciūt multi. q: nullā prorsus curialitatē volūt facere alicui nisi cum magna violentia ⁊ labore: ⁊ ideo dona ⁊ beneficia taliū nō sunt spontanea neφ grata sed potius violenta. Sicut em̄ myrrha arbor emittit duplicē liquorē. s. vnū qui primo spōtanee de arbore emanat. et iste est optim⁹. Et dr̄ in scriptura myrrha electa. ⁊ alio modo dr̄ stacten. Itē aliqn̄ quasi violēter ꝑ inscisuras distillat: ⁊ iste illaudabilior iudicat̄. Sic ꝟo inter duo genera bn̄ficioꝝ illud dꝫ illaudabilius iudicari qđ ꝑ diuersas inscisuras. i. per varias precū instantias quasi cū violentia extorquet̄. Illud aūt optimū dr̄: qđ sponte ⁊ celeriter erogat̄. Ideo dicit Sene. ibidē de bn̄fi. lib. iiij. Nō tulit gratis q̄ cū precib⁹ accepit. Nulla res charior cōstat φ q̄ precibus empta est. molestū em̄ verbuꝫ ⁊ onerosuꝫ est demisso vultu dicere rogo. Est igit bene faciendū celeriter: qđ ostēdit̄ cū dr̄. An̄ mortē benefac. hoc est dictu. statim celeriter ac instanter: mors enim semꝑ est parata. ⁊ ideo cū dr̄. Ante mortē innuit̄ φ statim ⁊ sine dilatiōe dꝫ adimpleri. vn̄. j. Paralip. xxij. An̄ mortē oēs preparauit expēsas. Ideo de tali celeritate dicit idē Sene. in prouerb. phoꝝ. Beneficiū bis dat q̄ dat celeriter. Attendit̄ ergo in beneficio celeritas conferentis. Ante mortē inquit. ❡ Scđo attendēda est necessitas patiētis qđ ostendit̄ cū dicit̄ pauperi. q: s. quāto quis est pauperior ⁊ indigentior. tanto celerius debem⁹ sibi bn̄ficiū elargiri. iuxta illud ps. Dispersit dedit pau. ⁊c. Ista est ergo regula euāgelica. Luc. xiiij. Cū facis cōuiuiū noli vocare diuites ⁊c. Sed voca pauperes q̄ nō possunt tibi retribuere: ſꝫ pater tu⁹ q̄ est in celis reddet tibi. Qđ vtiφ est ꝯtra multos q̄ bn̄ficia nō dāt pauperibus sed poti⁹ diuitibus vt supra dictū est. Et hoc q: in dādo nō cōsiderāt ꝓximi necessitatē: ſꝫ tātū ꝓpria vtilitatē: q: vere hodie vt cōiter quotiēs aliquid dat̄ semper de retributiōe sperat̄. Cōtra quos dicit veritas. Luc. vj. Si benefeceritis his q̄ vobis bn̄faciūt. q̄ vobis gr̄a? siquidē ⁊ peccatores hoc faciūt. Nā peccatores peccatoribus feneran̄t vt recipiāt equalia Sequit̄. Benefacite. date mutuū: nihil inde sperātes. Et de hoc pulcre loquit̄ Sene. lib. de benefi. Elige inqt eum qui gratus nō q̄ redditurus sit. fenus em̄ nō bn̄ficiū est circūspicere nō vbi optime sed vbi studiosissime ponas vt inde facillime tollas. Consideremus ergo in bn̄ficijs ꝓximi necessitatē. Pauperi inqt. ❡ Tercio debemus cōsiderare amorē ⁊ charitatē. Amico inquit. Ceteris em̄ paribus magis tenemur bn̄ficiū facere parentibus ⁊ amicis φ extraneis ⁊ remotis. hoc em̄ docet natura. Cor em̄ magis infundit de calore membris sibi ꝓximis: sicut sunt epar ⁊ renes: φ remotis sicut sunt manus ⁊ pedes. Fons em̄ abūdantius infundit aquā in ꝓpinquū riuulū φ in remotū. Sic reuera hō magis tenet̄ infundere bona sua ⁊ beneficia in amicos ⁊ parētes ⁊ propinquos φ extraneos ⁊ remotos ceteris tn̄ paribus. vn̄ Sene. ibidē. φ uis oīni petēti dare debeas. tn̄ in bn̄ficio spectādi sunt recipiētiū mores animus: habitatio: societas ⁊ obsequiū nobis impēsa. Qđ est cōtra multos q̄ ꝓximis vicinis ⁊ amicis nō studēt benefacere: sed nocere. similes quibusdā porcellis seu suibus: que oēs fetus suos deuorare consueuerūt. Sic ꝓ certo multi sunt q̄ oēs fetus suos. i. oēs consanguineos vicinos et amicos exheredare: depauperare: molestare ⁊ deuorare nitunt̄: nulliφ suoꝝ benefaciūt: ⁊ magis diligūt erga se extraneos φ ꝓpinquos. Contra quos Ap̄ls. j. Thi. v. Qui suoꝝ ⁊ maxime domesticorū curā nō habet: fidē negauit: ⁊ est infideli deterior. Attendere ergo debemus amorē ⁊ charitatē. Amico inquit. Unde Eccli. xxij. Fidē posside cum amico ⁊ in tempore

porē paupertatis illius permane illi fidelis. ¶ Quarto dico: in bñfaciēdo dēmus attendere vigorē et facultatē s. bonorum nostrorum. quod ostenditur cū dr. Scdm vires tuas. qr. s. hō nō dz dare vltra q facultates sue supetūt ad continuandū: Quod est cōtra multos q tantum dant vna vice: et ita pdige et superflue expendunt bona sua q efficiunt pauperes et inanes: similes quibusdam arboribus que tātum in vno anno emittunt de fructibus q efficiunt steriles in secūdo: Sic cōiter dr de oliuis q tales vna vice. i. vno tpe tantū expēdūt q steriles et pauperes cito fiūt. nec amplius qcq expēdūt. sicut ad seniuz videmus de fatuis et pdigis nobilibus qui tribuūt vltra vires. Cōtra quos dicit: Sene. vbi. s. Caue inquit ne beneficium maius sit facultate: Sequūtur. n. talē largitionem rapine. vt ad largiēdū suppetant copie. cum. n. dando egere ceperint alienis bonis vim inferunt. et maiora odia cōsequunt eorum qui bus ademerūt. q fauores eorum quibus dederūt. Ad quod. Thobie. iiij. Quomodo poteris ita esto misericors: et si multū: multum. et si par: par tribue: fm ergo vires. vñ. j. Esdre. ij. fm vires suas dederunt impensas dño. Attēdamus ergo in dādo bñficia. vigorē: et facultatē. ¶ Quinto dico q nos dēmus attēdere dulcorē et largitatē: qr. s. largiter: benigniter et dulciter sūt beneficia cōferenda. Exporrigēs inquit. i. extense porrigēs. Hoc est dictu. liberaliter et gratāter. letāter. affluēter et abūdanter. qd vtiqz non faciunt parci et auari et ingrati. qr manus istorum est extēsa ad accipiendum. et ad dandū collecta. Eccl. iiij. Similes leoni qui semper hz vngues clausos et incuruatos etiā qn incedit: timens ne cōtra terrā ledant. nisi qn vult accipere predā qr tunc ipas optime extendit. Sic vere multi sunt quorū manus et vngues sunt semper clause per parcitatē. nisi forte qn accipiunt predā. i. qn recipiūt beneficia ab alijs: tūc enim optime sciūt extēdere manus suas: Bñficia enim tam dei q proximorum gratanter recipiunt sz nullum penitus restituūt. Cōtra quos. Sen. epla. lxxxij. Erat q bñficium libentius accipit q reddit. hylarior enim debet esse qui soluit q qui mutuat. Exporrigēs ergo. i. extense porrigēs. vñ ps. Extēdit ma. su. in retri. Et Luc. xxiiij. Accipiens panem fregit et porrige. illis. Qd si tu dicas q qr vides te multa beneficia alijs cōtulisse. et tamē ex nullo te cōmodum reportasse. attende rogo te sententiā Sen. dicentis in predicta epistola. Post malā inquit segetē serendū est. nā quicqd perierat infelicis soli assidua sterilitate vnius anni restituit vbertas. Post naufragiū maria temptātur naui. cuiusrei euētus incertus est sepe tēptandus est. Naz vt alibi dicit Sen. Collecta perdēda sunt: vt semel bene ponas. Unum aūt charissimi est in ista materia attendendum: qd dicit quidā sapiens qui dicit. Symonides. sicut dicit Sen. in prouer. Petitum eni fuit ab ipo: quid erat in mundo qd facilius senescebat. qui respondit q beneficiuz. Quia breuiter charissimi apud ingratos beneficia recepta statim senescunt idest statim dant obliuioni. Ipsi eni vident bibisse de vno fonte qui est in ethiopia qui inducit obliuionē fm Isido. Et istud p certo nō debet esse. qr homo qui recipit beneficiū. ipm semper debet p gratiarūactionē recognoscere et sine obliuione iugiter memorari: qr sicut dicit Hiero. Optima beneficiorum custos est confessio. Ideo pulcre loquitur Sen. li. ij. de benefi. Hec inquit inter duos beneficij lex est. vt alter statim obliuiscatur dati. alter aūt nunq obliuiscatur accepti beneficium taceat qui dedit. narrat qui accepit. Patet ergo charissimi q in beneficio alteri conferendo debet cōcomitari facultas: charitas: largitas: necessitas: claritas. ideo bene dicit. Ante mortē benefac amico tuo. et fm vires tuas exporrigens da pauperi. Pro omni ergo cōclusione dicat illud Sen. li. de benefi. Qd illud bñficiuz pulcrum est qd nulla dilatione est suspēsum. nullis precibus redemptū: nullis meritis cōparatū. Hec ergo iā dicta de beneficijs humanis sufficiunt. ¶ De beneficijs aūt diuinis vide in titulis suis. s. vbi xpi natiuitas xpi aduentus: xpi passio: et sic de alijs.

Beneplacitum. Componit de bene et placeo: ces. Et est proprie loquēdo beneplacitū idē qd amor. cōplacētia. acceptabilitas. et bona voluntas alicuius persone erga aliquam rē. vnde ps. Beneplacitū est do. su. ti. eū &c. et econuerso de peccatoribus: Eccli. xxxiiij. Nō sunt bñplacite subsannationes iniustorum. Uide de bene: et de placere. de complacere. de amore dei &c.

Benignitas. Idem est qd māsuetudo beniuolētia mititas et lenitas et pōt dici benignitas a bonus et ignis quasi bona igneitas. et videt esse illa virtus q iracūdie opponit. et est virtus animi: qua hois mēs est trāquilla. mitis pacifica erga oēs. ¶ Nota ergo q ad hoiem inter cetera aialia magis ptinet q sit benignus: qr fm phm hō est animal mansuetū naturaliter: Uide ergo de benignitate hois infra vbi clemētia pietas et māsuetudo. qr enim paucissime sunt autoritates de isto vocabulo ideo dimitto. ¶ De benignitate aūt dei: nota q ista apparet A

In puersorum cōuersione.
In pctōrum redēptione.
In eternorum collatione.

Primo dico q apparet in puersorum pūersiōe. vn de Roma. ij. Benignitas dei ad penitētiā te adducit: Sicut eni pater benigniter se hz ad filiū castigandū et corrigendū. sic deus ad pctōrem. iiij. Regū. xxv. Locutus est eis benigne rex. ¶ Scdo apparet in peccatorum redēptione: ipse eni factus est sicut agnus benignissimus p salute hoim imo latus. nullū ledēs: cunctis pficiens. oibus benigniter rñdens: vnde ad Thitū. iij. apparuit benignitas et humanitas saluatoris nostri dei. Sicut eni leo est aial erga hoiem placidū et benignū: qr hoiem nō nisi in magna fame comedit. pstratis mulieribus et puulis parcere cōsueuit. Sic deus erga hūanū genus est benignus: qr semp cōsueuit pcere et misericorditer idulgere illis q sūt mulieres p pietatē q sūt pstrati p paupertatē: q sūt paruuli p hūilitatē. ¶ Tertio appet dei benignitas in pmiorum collatione. vnde in ps. Benedices corone anni benignitatis tue. et campi tui reple. vber. &c. Breuiter ista materia abundat in autoritatibus et figuris vocabilibus. ideo qui voluerit exempla de benignitate videat in alijs titulis: vt dictum est.

Beniamin. fuit minor filius Jacob. queз peperit sibi rachel. et interpretat filius virtutis. filius dextre. siue filius asininus. siue filius dierum aut filius amaritudinis. Talis p certo beniamin est qlibet vir pfectus: et maxime talis fuit beatus paulus qui fuit de tribu beniamin. sicut ipse dicit Phil. ij. Iste dum est in vita ista debet esse filius amaritudinis p cōtritionē. filius asininus p onerū tribulationē et supportationē. filius virtutis per oim bonorū operū executionē. Et sic in alia vita fiet filius dextere per eterne psperitatis adeptionē. Et sic fiet filius dierū: per eterne vite diuturnā durationē. ¶ Et nota q beniamin fuit iunior filiorum: et ideo a iacob precipue diligebat et fratribus ad labores exeūtibus beniamin domi retinebat: sicut dicit Gen. xlij. Cyphus etiā Joseph in sacco beniamin est inuentus: sicut dicit Gen. xliiij. In mensa etiā fratrū ioseph et filiorum iacob. pars beniamin quinquies ceteris erat maior. Beniamin eni erat frater Joseph vterinus: Et ideo de cibarijs mense sue pinguiorē portionē q alijs sibi dedit: Iteз beniamin minor et iunior: signat psonas humiles et benignas et maxime viros pfectos et cōtemplatiuos: qr semp erga patrem suū deū in domo paradisi p cōtemplationem morant. dum fratres sui. i. viri actiui ad labores mundanos exterius occupantur. vnde in ps. Ibi beniamin adolescētulus in mentis excessu. Istā autoritatē vide si vis diuisam et persecutā in themate de sancto Johāne euangelista: In sacco etiā taliū. i. in corde et psciētia humilium facilius inuenit cyphus ioseph. i. sciētia diuina que inebriat auditores: in mensa etiā eter- A

ne glorie tales habebunt pinguiorē portionem. iuxta illud Josue. xviij. Sors prima filiorum beniamin. Et ideo ratio est. q2 pro certo ioseph. i. xp̄s tales beniamin i. tales personas humiles fratres reputat vterinos. q2 sc3 xp̄s fuit humillimus et ideo omnes humiles reputat fratres suos: et de bonis mense paradisi abundantius eis donat ipsosq3 ceteris magis amat. vñ Gen. xliij. Attollens oculos suos. vidit beniamin fratrem suum vterinū vel dic q̄ ioseph. signat mundi prelatos iudices et magistros qui fratribus suis vterinis. i. parentibus carnalibus et amicis q̄ꝑ sint beniamin. i. ceteris iuniores et ignorātiores: de mensa tamē sua. i. de bonis ecclesie solēt eis abundantius dare q̄ꝑ alijs antiquioribus et pfectis vnde. Abdie. c. vnico. Beniamin possidebit galaad Beniamin enim q̄uis esset vltim⁹ in ordine mense maiorē tamen accepit portionē q̄ꝑ precedentes Sic vere illi qui in mensa ecclesie sunt vltimi. s. pauperes et humiles qñ ver⁹ ioseph. i. xp̄s venit distribuere bona sua. s. in iudicio: maiorē partē glorie obtinebūt q̄ꝑ illi qui ipsos in magnis honoribus nūc precedūt Uel dic q̄ in mundo illi qñq3 pinguius beneficiantur et pmouentur qui in mensa vltimi sedēt. i. q̄ minus ceteris reputabātur et de quibus minus sperabat. Eccli. xj. Insuspicabilis portabit dyadema. ¶ Si vis accipere in malo. dic q̄ beniamin. qui interptat filius amaritudinis et filius asininus. signat peccatorē qui semp in hoc mūdo habet amaritudinē peccati. et in futuro habebit amaritudinē inferni qui ad modū asini tardus est per pigritiā carnalē. Et sic beniamin maiorē portionē habuit de cibis ioseph q̄ꝑ alij fratres sui. Sic vere mali plus habent vt cōiter de bonis hui⁹ mundi q̄ꝑ viri iusti et boni. vnde ps. Ecce ipsi pec. abū. in se. obti. diui. In sacco etiā taliū inuenitur cyphus ioseph. s. mundi ebrietas atq3 gula et c.

Bestia. Nota q̄ bestia dupliciter accipit̄ i scriptura. s. in bono significato et in malo. In bono significato per bestiā pōt intelligi vir pfect⁹ q2 sicut videmus q̄ bestia naturaliter viget in naturalibus virtutib⁹. sicut pat3 q2 quedā bestie sunt magne prouidētie ad aggregandū sicut est ericius et formica. Alie sunt magne industrie ad venādū sicut sunt aranee Alie sunt magne sagacitatis ad odorandū sicut canis Quedā magne discretionis ad speculandū sicut linx. et capra. Quedam magne discipline ad domesticandum vt elephas. Sic vere viri perfecti possunt dici bestie q2 sibi puident in futurū per discretionē: predā bonorum eternorum caute venantur et acquirunt p bonam operationē: futuram suauitatem odorantur per deuotionē: futura etiā gaudia et tormēta sc3 clare speculantur per cōtemplationē et cōsiderationē faciliter etiā domesticantur per obiectā subiectionē et per moralem conuersionē vñ. Judith. xj. Bestie terre obtēperant illi. Et ideo tales dicuntur bestie quasi bene scientes q2. s. sunt in pluribus bene scientes et discernētes. Ideo de talibus pōt dici illud Esa. xliij. Glorificabit me bestia agri dracones et strutiōes: Sicut enī oēs bestie fetus suos diligūt ipsosq3 pro virib⁹ defendūt: et multis nocumentis et periculis pro eis se exponunt. ille etiā de vna specie se inuicem diligūt et naturaliter sibi parcunt: nec vt cōiter sese deuorāt vel occidūt. Sic pcerto boni viri illos de specie sua. s. parētes cognatos socios et vicinos debent diligere. nec alter alteri debent quoquomodo nocere. Job. v. c. Bestie terre pacifice erunt tibi: sed potius seinuicem adiuuare iuxta illud Gala. vj. Alter alterius onera portate et c. filios etiam suos i. subditos debent si sint prelati diligere et fouere: et pro posse defendere. et pro ipsis periculum non timere. Et sic nota q̄ tales bestie.

Habent vnitatem.
Habent charitatem.
Habent bonitatem.
Habent firmitatem

De vnitate pacifica taliū dr̄ Job. v Bestie terre pacifice erunt tibi de charitate vero dicitur. Osee. ij. capit. Percutiam fedus cum bestia agri de bonitate vero dr̄. Baruch. vj. Bestie meliores illis. De firmitate et fortitudine dr̄. puer. xxx. Leo fortissimus bestiarū et ad nullius pauebit occursum. et sic tales erūt ille bestie de quibus dicitur. Mar. j. Erat iesus cū bestijs et angeli ministrabant ei. ¶ Sed adhuc dico: q̄ bestia in scriptura accipitur in malo significato. et sic p bestiam qñq3 intelligitur dyabolus. qñq3 peccator. Bestie enim dicuntur fm̄. Isid. omnia animalia potestati hominum nō subiecta: et dicūtur bestie: quasi vastie a vastādo q2. s. segetes deuorāt atq3 vastant. Alia enim innocentia deuorant et manducāt. Sic vere dyabol⁹ pōt dici bestia a vastādo: q2 cū sit hoībus ɔtrarius nō subiect⁹. oīa bona ipoꝝ nō cessat p virib⁹ deuastare: et ipsos quātū pt spūaliter deuorare Gen. xxxvij. Bestia deuorauit. Joseph Et nota q̄ q̄tuor ppetates hn̄t bestie

Odiunt humanā vtilitatem
Procurāt humanā dānositatē.
Exercent mentalē crudelitatē.
Abhorrent moralem benignitatē.

Sic pro certo dyabolus vtilitatē hominū3 nō diligit: q2 sc3 ipse inuidet humane nature quā videt p gratiā posse ascendere in celum vnde ipse corruit per peccatū. Et ideo iste est illa bestia Dan. vij. Que habebat dentes et vngues ferreos. et deuorabat et comminuebat et reliqua pedibus conculcabat. ¶ Item iste damnositatē humanam pcurat. Nam sicut omnes bestie semp habent aliquas armaturas quibus possint hominibus vim inferre. pter que periculose sunt et timende sicut aper culmos: Ceruus cornua. Leo vngues serpens venenū. Sic vere charissimi demones habent ɔtra homines pprias armaturas idest diuersos nocēdi modos. Armati sūt cornibus superbie et austeritatis dētibus et vnguibus crudelitatis. Ueneno malicie et calliditatis. Et ideo isti merito sunt timendi et summopere precauendi: q2 semper parati sunt nocumenta facere et trahere homines in peccatū: vt ipsos comedere valeant per tormētum. vnde Sap. xvj. A multitudine bestiaru3 exterminati sunt. et Deut. xxxij. Dentes bestiarum immitā in eos et c. Et nota q̄ a talibus bestijs.

Liberantur beati.
Deuorantur damnati.
Superantur infecti.
Molestantur perfecti.

Dico q̄ a talibus beati liberant̄. vnde Job. v. Bestia3 terre nō formidabis. Et de padiso dr̄ Esa. xxxv. Ibi nō erit leo nec bestia mala. Et Eze. xxxiiij. Cessare facia3 bestias malas. ¶ Itē isti dānati deuorātur. vnde Eze. xxxix. Bestijs terre dedi te ad deuorādū. ¶ Itē infecti supant̄. s. fragiles et voluptuosi. vñ Eze. v. ca. Mittā in vos famē et bestias pessimas. ¶ Itē ab istis bestijs pfecti molestant̄. vñ Apoc. xvij. dr̄ q̄ mulier q̄ sedebat sup bestiā coccineā erat ebria sanguīe martyrū iesu et c. Cōpara dyabolū diuersis bestijs. Et vide in moralitatibus. Et si vis figuras: vide Dan. vij. Apoca. xiij. et xvij. in opusculo qd̄ feci. ¶ Sed tertio dico q̄ p bestiā possunt intelligi peccatores. Circa qd̄ notandū q̄ p bestias fm̄ septē ɔditiones que eis insunt. possunt intelligi septē genera hoīm peccatoꝝ: bestie enī naturaliter sunt indomite: immunde ociose. voraces. tenaces. crudeles. et in nocte plus q̄ꝑ in die cōgaudentes. Sic vere charissimi mūdi peccatores sunt indomiti p superbiā Immūdi p luxuriā. sunt ociosi per accidia3: sunt voraces: per castrimargiā: sunt tenaces et rapaces p auariciā. sunt crudeles p iracundiā. sunt in nocte. i. in tribulatione alioꝝ gaudentes per inuidiā. ¶ Primo ergo peccatores cōparant̄ bestijs. q2 sunt indomiti per supbiā. Nā sicut bestie indomite nullius virib⁹ sunt subiecte. et elate sunt et vagabūde. Sic vere supbi. indomiti et obstinati: nulli⁹ plati virib⁹ volūt p obediētiā subiugari. sed elate et supbe: sicut bestie volunt p seculū diuagari. vnde tales figurant̄ in illa bestia. Danie. vij. de qua dicit̄. Prima bestia q̄si leena et alas habebat aquile. Ubi nota q̄ supbi pleni sunt ambitiōe: q2 sp volūt esse primi

esse primi. Prima inquit. Amant enim primos recubitus in mēsis. ꝛ primas cathedras in synagoga. ꝛ vocari ab hominibus rabi. Item vacui sunt discretione. qꝛ dicunt bestia. Unde isti sunt de illis q̄ habēt caracterē bestie in frontibus suis. Apoc. xvi. Bestie enī dicūtur peccatores: qꝛ in futuris nō meditātur sed in p̄sentibus delectātur. Isti pleni sunt crudelitate leena. In hoc ꝙ est aīal crudelissimū. maxime qñ habꝫ catulos: sic superbi potissime qñ habēt filios. qꝛ scꝫ ꝓ ipsis nutriendis ꝛ ditādis nō cessant rapere ꝛ predari. Unde Esa. xxx. Ex eis leena ꝛ leo ꝛ regulus volans. Item isti pleni sunt pompositate. qꝛ. s. habēt alas quasi aquila. Aquila enī signat superbos. qui alis vanitatis ꝛ pompositatis efferunt. Eze. xvij. Aquila grandis venit ad bonū ꝛc. Et sic patet ꝙ per bestiā intelligunt superbi ꝛ ambitiosi. Et si vis cōpara eos in spāli apro vel leoni ꝛc. De tali ergo bestia pōt dici illud. iiij. Re. xiiij. Indignatione bestie saltus cōculcauerūt carduū. Solēt enim superbi faciliter indignari. ꝛ ꝑ ipsos carduus. i. pauperes ꝯculcari. Isti sunt ergo bestie saltus. s. superbi ꝛ p̄sumptuosi. ¶ Scd̄o dico ꝙ. per bestiā designantur carnales ꝛ luxuriosi nā sicut bestie naturaliter sūt immūde ꝛ īn mūdis antrijs ꝛ cubilibus requiescunt. Sunt etiā vt cōiter libidinose ꝛ luxurie actibus occupate. sic etiā luxuriosi immūdi sunt atqꝫ fedi ꝛ in actibus ꝛ societatibus vilibus ꝛ īmundis pre ceteris delectant. vnde Eccl. iij. Dixi de filijs hoīm vt ꝓbaret eos deus. ꝛ vt ostēderet similes esse bestijs. Heu deus ꝙ tales bestie habitāt hodie in ecclesia sancta dei. Ideo lamentat. Sophonias sub figura niniue ciuitatis dicens Sopho. ij. Quō factū est in desertū cubile bestie. Et nota ꝙ luxuriose sunt bestie qui volunt viuere in

Jocunditate. In iocunditate dico: qꝛ sicut bestie
Societate. sunt petulātes ꝛ lasciue ꝛ maxime
Obscuritate. qñ sunt satiate. sic luxuriosi. vnde

Job. xl. Omnes bestie agri ludūt ibi. Item isti volūt viuere in societate. Tales enī diligūt more bestiarū societatē sibi similiū peccatoꝝ. vnde Esa. xiij. Requiescent ibi bestie ꝛ implebūtur domus eoꝝ draconibus ꝛ habitabūt ibi strutiones. ꝛ pilosi saltabūt ibi. ꝛ rñdebūt vlule in edibus eius. ꝛ syrene in delubꝛis voluptatis. Uide. s̄. de babylone. Item volūt viuere in obscuritate. qꝛ scꝫ sicut bestie libētius vadūt de nocte ꝙ de die: in obscuris etiā locis. antris ꝛ abditis cōmorant. Sic luxuriosi in obscuritate ꝛ caligine. i. antris ꝛ in latibulis. i. in secretis locis volūt facere facta sua. similes vꝛso qui qñ vult facere illū actū. quantū pōt a visib⁹ hominis se abscōdit. Ideo dicit Job. xxiiij. Oculus adulteri obseruat caliginē. Ideo de talibus bestijs dicit in p̄s. Posuisti tenebras ꝛ facta est nox. in ipsa pertransibunt oēs bestie silue. qꝛ silua dicit a silendo fm Isid. eo ꝙ in silua fit silentiū ꝓpter hoīm rarū accessū. ad denotandū ꝙ tales sua mala facta volunt sileri. taceri ꝛ celari. Bestie igit sunt imundi ꝛ luxuriosi. ¶ Tertio dico ꝙ ꝑ bestias designant pigrescētes ꝛ ociosi vel desidiosi. Nam sicut bestie nullo bono exercitio occupantur. sic hoīes pigri nullis bonis exercētur. Similes limaci qd̄ est animal pigerrimū ꝛc. Ideo de talib⁹ dicitur ad Tytū. i. Cretenses semp mēdaces. male bestie. vētris pigri. ¶ Quarto dico ꝙ ꝑ bestias intelligūtur voraces ꝛ deliciosi. qꝛ sicut bestie brutali appetitu ferunt in cibum nec vllo modo se sciūt ꝑ tēperationē refrenare. Sic gulosi brutaliter et intēpate ꝛ sine moderamine rōnis. in cibos ꝛ potus superfluos efferunt. Isti enī sunt bestie q̄ non cessant deuorare vñ Hiere. xij. Uenite ꝯgregamini oēs bestie terre ꝓperate ad deuorandū. Sic vere. sicut iste bestie nō cessant alias bestias. s. pisces ꝛ carnes supflue deuorare ita isti etiam nūc ab alijs. s. a motib⁹ ꝛ desiderijs carnalib⁹ infestantur. Eze. xxiij. Qui in agro est. bestijs tradet ad deuorādum. Et finaliter isti deuorabūtur ab alijs bestijs. s. a demonibus in inferno. vnde. Eze. xxxij. Saturabo de te vniuersas bestias terre: Sunt igit bestie voraces. gulosi ꝛ deliciosi: Compara eos si vis cani vel leoni: qui qñqꝫ tam superflue sumūt cibum: ꝙ necesse est eos totū euomere ꝛc. Applica bene ꝯtra ebriosos. ¶ Quinto dico. ꝙ per bestiā intelliguntur inuidi et maliciosi: Bestie enim vt cōmuniter magis gaudēt in tenebris ꝙ in luce: ꝛ de nocte nō de die querūt victū suum. Bestie etiam carnibus crudis vescunt. Et reuera tales bestie sunt inuidi: qꝛ in nocte. i. in tp̄e aduersitatis alioꝝ isti gaudēt et consolant. In die aūt aliene ꝓsperitatis ipi fugiūt ꝛ cōtristant: vñ illud supra dictū p̄s. Posuisti tenebras ꝛ facta est nox. in ipa ptransibūt omes bestie silue. Ortus est sol ꝛ ꝯgregate sunt. ꝛ in cubilibus suis collocabūtur. In nocte enim id est: in auersitate alioꝝ. bestie. i. inuidi transeūt. saliūt ꝛ letantur. Quādo aūt sol prosperitatis orit alijs. tūc pre tristicia in cubilib⁹ abscōdunt. Tales bestie sunt similes vni bestie dicte catholeta que est in egypto iuxta fontē nigrin. que est apud hesperios ethiopes vt pleriqꝫ existimaure nili caput. que tante est venenositatis: ꝙ quicquid ipsa videt. vel quicquid ipam in facie respicit. cōtinuo expirat. Et ideo saluti hominū natura ꝓuidit ꝙ ipsa bestia semper portat caput ad terrā inclinatū. Habet enim corpus iners ꝛ caput valde graue: Recte charissimi tales bestie sunt inuidi. quia vere visus coꝝ alijs est venenū: quicquid enim vident in alijs prosperū si pñt destruunt ꝛ corrumpūt. Caput enim ad terrā inclinatū portant. qꝛ. s. bona aliorum circūspicere nunqꝫ audent. Nā vt dicit. Sen. Quot sunt bona felicium tot sunt supplicia inuidorū. Iste enim sunt tales bestie. sicut loquit. Sap. xi. vbi dr̄. qd̄ potens erat deus immittere in aduersarios ignotas bestias vapoꝛē ignis spirātes. aut odoꝛē fumi proferētes. aut horrendas scintillas ab oculis emittētes. Ubi nota ꝙ inuidi dicuntur ignote bestie. Per fallacē cauillationē. Ignem spirantes. Per maloꝝ consilioꝝ machinationē. Fumū ꝓferentes. Per bone fame alioꝝ denigrationē. Scintillas ab oculis. Per alioꝝ tristē ꝛ nociuā circūspectionē. Emittentes. Et ideo bene describitur inuidia in li. Ouid. Metha. ij. fabula. xij. vbi dicit. Qd̄ iuidia habebat faciem macrā. vultū pallidū. visum obliquum. dentes liuidos. pectus felleum. linguā venenosam. risum paruum. somnū nullum. vigiliam multā: curā infinitā. domus eius sub terra erat. sole carebat. frigore algebat. lucem nō habebat. carnes viperea cōmedebat. Hec Ouidius q̄uis metrice. Et dicitur ibidē ꝙ hec inuidia inuasit quādam filiam regis que dicebatur aglauros ꝛ ipam tm̄ verberauit ꝛ veneno suo taliter infecit ꝙ eam in nigrū lapidē cōmutauit. Et hec pro tanto dicit ꝙ inuidi quādo insurgūt ꝯtra aliquē ipm ꝑ falsas machinationes ꝛ accusatiōes taliter inficiunt. ꝙ ipm lapidem nigrū pauperem ꝛ sine valore efficiunt. Et illi sunt vt cōiter contra bonos magis inuidi qui ceteris minus valent: vnde figuraliter dicit Apocal. xi. Qd̄ bestia que ascendit de abysso faciebat bellū contra sanctos: qꝛ vere in quodā collegio p̄ria vel religione illi qui de abysso. i. de vili et infimo statu veniunt bellis inuidijs ꝛ malicijs suis bonos ceteris plus affligunt. Sunt igitur bestie inuidi ꝛ maliciosi. ¶ Sexto dico ꝙ per bestias intelligūtur iracundi et litigiosi. Sicut enī videmus ꝙ bestie naturaliter sunt crudeles. ꝛ ad ꝑcutiendū. mordendū vel ledendū faciliter cōcitātur. Sic iracūdi faciliter ꝛ modica occasiōe ad iram ꝛ vindictā mouentur, ꝛ ad iniuriā alijs inferēdam. vnde. ij. Mach. iiij. Nihil dignū habebat sacerdotio anim⁹ crudelis tyranni. fere bestie irā gerēs ꝛc. Compara eos si vis apro qd̄ est animal iracundū intantū ꝙ ardore vindicte in venatoris gladium se infigit. Sunt igitur bestie iracundi et litigiosi. ¶ Septimo dico ꝙ comparantur bestijs auari. ambitiosi. Sicut enim bestie sunt rapacis cōditionis: quia scꝫ semper insidiātur vt rapiant ꝛ predātur. sicut dicitur de leone in p̄s. Insidiatur quasi leo in spelunca sua insidiatur vt rapiat. Sunt etiam bestie tenacis nature: qꝛ

non libenter cōmunicant vrsa alijs predā suam. sicut
patet de vrso: qui nullo modo patitur predam suā nec
cibum suū sibi auferri. Sicut etiam patet de lupo qui
predam suam alijs nō diuidit sed abscondit. Sic vere
charissimi. Auari sunt vt cōmunit̄ rapaces ⁊ tenaces:
Rapaces dico in acquirēdo: ⁊ tenaces in custodiēdo:
qđ etiam vngues bestiarum figurant que cōmuniter
sunt curue ⁊ acute. acute vt rapiant: curue vt retineāt
Nam sicut videmus ꝙ bestie sunt immoderati ⁊ qua
si insatiabilis appetitus. Sic vere auari nunq̄ possūt
diuitijs satiari. Unde isti sunt sicut ydropicus scȝ qui
semꝑ sitit. Juxta illđ Joelis. j. Bestia agri quasi arca
sitiens. Et in ps. Potabūt omnes bestie agri expecta
bunt onagri in siti sua. Sic igitur patet. ꝙ per bestias
intelliguntur auari ⁊ ambitiosi iracūdi ⁊ litigiosi. in-
uidi ⁊ maliciosi. voraces ⁊ deliciosi. accidiosi ⁊ desidio
si. carnales ⁊ luxuriosi supbi ⁊ presumptuosi. Ideo bre
uiter de talibus bestijs pōt dici illud Soph. ij. In me-
D dio eius greges omnes bestie gentiuȝ. ¶ Sed adhuc
nota ꝙ per bestiā pōt intelligi xp̄s. Omnis enī bestia
vt cōiter mirabiliter diligit fetus suos. Sic xp̄s mira-
E biliter diligit hoīes quos creauit. Sap. xj. Diligis em̄
oīa que sunt. qm̄ tua sunt. Et sicut bestie q̄ q̄ fere: tn̄
q̄nq̄ efficiunt̄ domestice ⁊ mansuete. ⁊ maxime quan
do primo capiunt̄ ⁊ incatenant̄ ⁊c.

A Bibere. Nota ꝙ bibere multiplicit̄ ac
cipitur. Accipit̄ em̄ spūaliter.
j. Cor. x. Bibebant aūt oēs de spiritali con
sequēte eos petra. Petra aūt erat xp̄s. Item
accipit̄ materialiter vt Exo. xxxij. Sedit populus man
ducare ⁊ bibere ⁊ surrexerūt ludere. Spūaliter autē ac
cipit̄ multipliciter. s. in bono ⁊ in malo. In bono acci-
pitur multipliciter. quia quādoq̄ homo bibit ꝑ deuo
tionē: quādoq̄ per scripture lectionē: quādoq̄ ꝑ gra-
tie receptionē: q̄nq̄ per glorie eterne acquisitionē. q̄n-
q̄ per tribulationē: quādoq̄ per cōpunctionem. vnde
Cant. v. Comedite amici mei ⁊ bibite. Iteȝ accipit̄ in
malo: ⁊ sic per bibere intelligit̄ incorporatio multorū
peccatoꝝ ⁊ vicioꝝ. quia sicut dicit̄ Job. xv. Homo ab-
hominabilis ⁊ inutilis est qui bibit quasi aquam ini-
quitatē. ¶ Dicamus ergo pmo ꝙ bibere idem est qđ
attrahere. haurire. incorporare. Et sic per bibere intel
ligitur bonoꝝ spiritualiū acquisitio. Sicut enim ille
qui bibit illud qđ est exterius. intus attrahit ⁊ sibi in-
corporat ⁊ iungit sic homo bona spiritualia debet bi-
bere: attrahere ⁊ haurire. ⁊ ipsa sibi incorporare ⁊ vni
re. Et ideo de spirituali potatione potest dici illud
Cañ. v. Comedi fauū meū cum melle meo. bibi vinuȝ
cum lacte meo. ¶ Nota igit̄ in ista autoritate ꝙ boni
bibunt tria genera potuū vtiliū ⁊ bonoꝝ. Bibunt em̄
spiritalem suauitatē. Mel. Temporalē aduersitatem.
vinum. Eternalem felicitatē Lac. ¶ Dico igit̄ charis-
simi ꝙ boni bibūt in hac vita spiritalem suauitatē: et
ista significat̄ per mel. Cū melle inquit meo. Mel enī
qđ est dulce ⁊ delactatiuum. medicinale ⁊ mundifica
tiuum. nutritiuū ⁊ impinguatiuū. signat potum gra-
tie ⁊ deuotionis scripture scientie ⁊ lectionis. quē pro
certo homo debet bibere per orationē ⁊ diligentis stu
dij occupationeȝ. Et hoc q̄ talis potus delectat con-
tēplantes. medicat̄ egrotantes nutrit esurientes. im-
pinguat spiritualiter macilētos. Ideo de melle deuo-
tionis ⁊ lectionis. ⁊ de eius potu spirituali: dicit̄ Deut.
xxij. Constituit eum super excelsam terraȝ vt comede-
ret fructus agroꝝ vt suggeret mel de petra. oleumq̄
de saxo durissimo. Iste enim potus dicit̄ fructus agroꝝ
quia nutrit ⁊ impinguat. Dicit̄ mel. quia placet ⁊ de-
lectat. Dicitur oleum. quia illuminat. Istum potum
ergo debemus bibere. vnde cuilibet dicit̄ illud Ruth
ij. Bibe aquas de quibus pueri bibūt. Pueri enim. i.
viri puri ⁊ sancti bibunt aquas scȝ lectionis ⁊ deuotio
nis. Et ideo iste potissime sunt bibende. quia sicut di-
citur in ps. Iste est calix in manu domini vini meri. Di
cit Pli. ꝙ apes non bibunt vt cōmuniter nisi aquam
puram ⁊ claram. Nam si apes in aqua aliqua sterco-
ra sua eiecerint ex ipsa amplius nunq̄ bibent. Sic ve
re charissimi pueri idest viri sancti aquam clarā ⁊ pu
ram diuine gratie et scripture bibere debēt. Nā aquā
in qua sunt feces ⁊ stercora: idest scientiā ⁊ ꝓsperitatē
mundanam debēt sancti viri fugere ⁊ cauere. vnde ꝓ
uer. v. Bibe aquam de cisterna tua. ⁊ fluenta putei tui
Et bene dicit tua. q̄ aque iste sunt virtutes que ꝓprie
sunt nostre. Alie autē aque. s. mūdi ⁊ fortune bona nō
sunt nostra. q̄ sm̄ Señ. in epistola. Nihil nostruȝ est
qđ aliūde euenit. Nota de biante prieneo philosopho
qui post captiuitatem ⁊ bonorū suorum omniū iacta-
ram ⁊ domus ⁊ vrbis ruinam letus erat dicens se ni-
hil suum amisisse ⁊ ꝙ omnia sua secum habebat. s. vir
tutes. Iste enim non biberat aquam alienam sed pro-
priam. nec aquam turbidam immo claram. Quod est
cōtra multos similes equis qui aquam turbidam pre
diligunt: et si clara fuerit cum pedibus eam turbant.
Sic vere mundi sapientes plus diligunt aquam tur-
bidam mundane scientie q̄ aquā claram diuine scri-
pture. ipamq̄ per fallaciā ⁊ cautelas non cessant con
tinue cōturbare qđ pōt allegari contra malos theolo-
gos: qui aquaȝ diuine scripture que de se clara est atq̄
pura. per suas falsas expositiones perturbāt. vñ Eze.
xxxiiij. Cum aquam purissimam bibebatis. reliqua pe
dibus vestris turbabatis. ⁊ oues mee que conturbate
pedibus vestris fuerant. hec bibebant. Oues enim. i.
simplices aque sacre scripture potant̄. que si turbata
idest corrupte exposita fuerit moriūtur: Ideo reprehē
duntur tales Hiere. ij. Quid tibi vis super via egypti
vt bibas aquā turbidam. Non sic ergo boni: quia vere
isti bibunt suauitatem spūalem. ⁊ potissime isti dele-
ctantur in gustu ⁊ potu sanguinis iesu xp̄i. Nam sicut
leo delectatur bibere sanguinem ⁊ eo recreatur et nu-
tritur. Sicut etiam leopardus sanguine symie bibito
ab infirmitate curat̄. Sic vere vir deuotus tunc dele-
ctatur ⁊ sanatur. quando per cōpassionē ⁊ deuotionē
xp̄i ⁊ martyrum suoꝝ sanguine imbibitur ⁊ potat̄. vn-
de Num. xxiij. Non accubabit leo donec rapuerit pre-
dam suam ⁊ occisorum sanguinē bibat. Ideo dicit xp̄s
Joh. vj. Qui bibit sanguinem meū habet vitā eternā.
Uerūtn̄ caueat̄ de isto potu ne indebite sumat̄. Quia
vere iste est sicut liquor vnius arboris vel herbe que di
citur ferula que homini est medicina. Murenis tamē
seu lampredis ipam bibētibus est mors. Sic corpus
⁊ sanguis xp̄i bibentibus. bonis est vita. mors pecca-
tori: q̄ sicut dicitur. j. Cor. xj. Qui bibit calicem domi
ni indigne reus erit mortis. Bibant ergo iusti suaui- C
tatem spūalem. ¶ Secundo dico ꝙ boni bibūt in hoc
mundo aduersitatem tēporalem. Et hoc ostendit̄ cuȝ
dicitur. Uinum. q̄ per vinum qđ vulneribus infusum
inuenitur acrum ⁊ mordax. qđ etiā bibitum soporē in
ducit. mentem turbat. fortitudinē tollit. Intelligitur
mundi aduersitas que mordicat ⁊ affligit: ⁊ corpus de
bilitat atq̄ turbat. Unde de tali vino dicit̄ Esa. xxiiij.
Cessauit gaudiū tympanoꝝ quieuit sonitus letantiuȝ
cōticuit dulcedo cithare cū cantico. Non bibet vinuȝ.
amara erit potio bibētibus illam. Tale em̄ vinum. id-
est mundi tribulationē bibit in mundo xp̄s. vnde dici
tur Mat. xxvij. Dabant ei bibere vinū cū felle mixtuȝ.
Tale vinum offert xp̄s amicis suis. Mar. x. ca. Calicē
quidem meum bibetis. Istud vinuȝ cū spe spūalis leti
cie est bibendum. vnde Eccl's. ix. Comede in leticia pa
nem tuum. ⁊ bibe cū gaudio vinum tuū. Et nota ꝙ vi-
num tuum tribulationū abhorrent delitiosi. diligunt
perfecti ⁊ virtuosi affectant iocūdi ⁊ gaudiosi. De isto
ergo vino non curāt deliciosi. Mat. xxvij. Et cum gu-
stasset noluit bibere. dicentes illud Mat. xxvj. Pater
si fieri potest transeat a me calix iste. Istud vinum di-
ligunt perfecti ⁊ virtuosi. Judith. xij. Bibebāt vinū cū
iocunditate Mar. x. Calicem quidem meum bibetis.
Istud vinum diligunt viri iocundi ⁊ gaudiosi: vnde in
ps. In me psallebant qui bibebant vinum. Bibunt
igitur in hoc

D igitur in hoc mundo aduersitatem tẽporalem. ¶ Tertio dico. ꝙ boni bibent felicitatem eternalem: quia vere de potu mundane tribulationis. peruenit ad potũ eterne cõsolationis: vnde de torrente in via bibit propterea exaltabit caput. Et alibi. Calix meus inebriãs ꝙ̃ preclarus est. Et iste potus eterne voluptatis ostenditur cum dicitur lac. Cum lacte meo inquit. Naz per lac qđ est dulcissimũ intelligitur dulcedo illius eterne voluptatis. vnde Esa. lv. Sumite absq3 vlla cõmutatione vinũ et lac. Ideo de tali potatione põt exponi illud Eze. xxv. Ipsi comedẽt fruges tuas. ⁊ ipi bibẽt lac tuũ. Et est sciendũ ꝙ iste potus est Potus.

Charitatis.
Voluptatis.
Vnitatis.
Dignitatis.
Equitatis.

Potus dico charitatis. Ideo dicitur Cañ. v. Comedite amici mei et bibite ⁊ iebriamini charissimi. Itẽ est potus voluptatis. vnde p̃s. Torrente voluptatis tue potabis eos. Et ideo propter voluptatem iste allicit affectũ. Eccli. xxiiij. Qui bibunt me adhuc sitient. Item iste est pot⁹ vnitatis ꝓuerb. ix. Comedite amici mei et bibite. Itez iste est potus dignitatis. quia scilz iste potus sumitur in mensa summi imꝑatoris cum rege ⁊ regina paradisi. In mensa dico. vnde Lu. xxij. Vt eatis ⁊ bibatis super mensam meã. Cum rege dico. vnde Hester. j. vbi illi qui inuitati erant ad festũ regis bibebãt omnes aureis poculis. Cum regina etiã. i. cum beata virgi ye. vnde Hester. vij. Intrauit itaq3 rex ⁊ amon ad cõuiuium vt biberent vinũ cum regina. Et sic igitur est potus dignitatis. Item iste est potus equitatis. q2 sc3 quilibet eque ⁊ proportionaliter ꝺm merita ipsuz bibit. vnde Dañ. v. vbi dicit. Quod in cõuiuio balthesar vnusquisq3 ꝺm suam etatem bibebat. Ideo põt dicere quilibet beatus illud p̃s. Dominus pars hereditatis me ⁊ calicis mei. Et ideo de lacte isto potest exponi illud Judicum. iiij. vbi dicitur. ꝙ iabel aperuit vtrem lactis ⁊ dedit bibere zizare. Jabel interpretat̃ ascendens ⁊ signãt xp̃m. q2 reuera beatis in patria vtrem lactis aperit in ꝙ̃tum eterne voluptatis abundãtiam eis donat. Patet ergo ꝙ boni bibunt. Potuz eterne consolationis. Potum externe tribulationis. Potum interne inspirationis. i. gratie ⁊ deuotionis scripture ⁊ lectiõis. Et

E sic patet ꝙ est multiplex potus bonus. ¶ Sed adhuc est notandum ꝙ bibere accipitur in male multipliciter. Est enim Bibere.

Prosperitatis.
Iniquitatis.
Penalitatis.

Primus potus est delectabilis. sed periculosus. Secundus est detestabilis et obprobriosus. Tertius est cõtristabilis ⁊ laboriosus. ¶ Dicamus ergo ꝙ prim⁹ malus potus est ꝓsperitas mũdialis. Iste enim est potus laxatiuus. submersiuus. inuenenatiuus ⁊ cõsopitiuus. Laxatiu⁹ dico similis succo vnius arboris: que dicitur taxus qui ita laxat bibentẽ ꝙ ipsum interficit Sic prosperitas ita laxat et eneruat per mala desideria ad delectabilia mundi. ꝙ ip̃m interficit per diuersa peccata. Vnde iste est potus laxatiu⁹ sedechie quez bibit in presentia regis babilonis sicut dicit̃ in hystoria scholastica. Per quẽ potum in ꝓsentia omnium ignominiose laxatus est. Vnde Hiere. xxv. Bibite ⁊ inebriamini ⁊ vomite. ¶ Itẽ dico ꝙ iste est pot⁹ submersiuus: q2 sicut ille q̃ submergit̃ ex nimio potu vias spirituũ includente suffocatur. Sic homo qui est in ꝓsperitate. tm̃ haurit ⁊ bibit: acq̃rit ⁊ attrahit de aqua diuitiarum ⁊ deliciaꝝ: ꝙ in illis per malas complacentias ⁊ ꝑ diuersa vitia suffocat̃. Istud potissime ꝑtinet ad gulosos qui in vinis et potibus submergunt̃ vnde Dañ. xiiij. Nonne vides quãta comedat ⁊ bibat omni die. Itẽ iste est potus cõsopitiuus. quia sicut venenũ aspidis facit hominẽ qui eum bibit obdormire et dormiendo mori. Sic mundi prosperitas suos bibitores: amatores ⁊ possessores facit in vitijs obdormire. ⁊ per mortẽ eternã finaliter interire. Figura ad hoc de. Jahel Judic. iiij. Que zisare sitienti aperuit vtrẽ lactis ⁊ dedit ei bibere qui cũ statim obdormiret. infixit clauũ tabernaculi in temporibus eius ⁊ mortuus est. Sic vere. dũ Jabel. i. dyabolus homini diuitijs sitibundo aperuit vtrem lactis. i. dulcedinem prosperitatis. ip̃eq3 ip̃am imbuit ⁊ imbibit. statim ꝓ certo conuertit se ad dormiendũ. id est: ad se in delicijs delectandum ⁊ a bonis operibus tepescendũ. Esa. lj. Calicem soporis bibisti. ⁊ tunc subito venit. Jabel. i. dyabolus qui clauũ mortis in eo infigit. ⁊ ip̃m per mortẽ eternam affligit. Istũ enim potũ mundane prosperitatis. sequit̃ vt cõmuniter mors infernalis acerbitatis ⁊ etiã periculũ temporalis aduersitatis. vnde. Job. j. Et cũ filij ⁊ filie iob cõmederent ⁊ biberent vinũ in domo fratris sui primogeniti: venit ventus subito a regione deserti qui opp̃sit eos. Job charissimi signat deum patrem: primogenitus frater noster est lucifer. qui dicitur primogenitus. q2 vt dicit̃. Job. xl. Ip̃e est principiũ viaꝝ dei. Dicit̃ frater noster. quia ab eodem patre deo creati sumus. Malachie. ij. Pater vnus est omniũ nostruz: domus eius dicit̃ mundus et mũdana ꝓsperitas. Et ideo ab apostolo iste d2 deus huius seculi. ⁊ a xp̃o dicitur princeps mundi. Jo. xiiij Sepe ergo accidit̃ ꝙ filij iob idest xp̃iani bibunt vinum mundane ꝓsperitatis in domo fratris sui idest ĩ mundo: venit quãdoq3 fortis vẽtus aduersitatis qui ip̃os tẽporaliter ⁊ eternalit̃ obruit ⁊ occidit. Ideo dicitur. Lu. xij. Cũ ceperit seruus malus comedere. bibere ⁊ inebriari. veniet dominus illi⁹ hora qua nõ sperat. et ꝑtem eius ponet cuz infidelibus. Est ergo potus consopitiuus Abac. ij. Bibe tu ergo ⁊ consopire. inebriet te calix dextre dñi. ¶ Itẽ est potus venenatiuus. Animã enim per diuersa peccata venenat ⁊ corrũpit. Et hoc qñq3 per luxuriam. Eze. xxiij. Calicẽ sororis tue bibes profundũ ⁊ latum. ⁊ bibes illũ ⁊ epotabis vsq3 ad feces. Itez qñq3 per auariciã. Vnde. Job. v. Bibant sitientes diuitias eius. Et. Esa. xxix. Somniat sitiẽs ꝙ bibat ⁊ cũ expergefactus fuerit lassus adhuc sitiet. Auari enim quãdo plus bibũt de aqua prosperitatis. tãto magis sitiũt ⁊ ardescũt vnde Johã. iiij. Qui biberit ex aqua hac sitiet iteruz. Item inuenenat per iracundiaz. vnde Hiere. xxv. Bibent ⁊ turbabuntur. ⁊ insanient. Et iste calix potest vocari calix babylonis. De quo Hiere. lj. Calix. aureus babylon in manu domini: de ipso biberunt gentes et ideo commoti sunt. Iste enim calix aureus sc3 splendor mundane ꝓsperitatis facit moueri ad multa vitia ⁊ peccata suos potatores ⁊ possessores: verumtamẽ potum huius calicis non debent diligere viri perfecti sicut bene figuratum est in rechabitis Hiere. xxxv. Qui de calice vini quod eis porrexit hieremias bibere noluerunt: sed ad mandatum patris abstinentiam seruauerunt. Et ideo ceteris pereuntibus. saluari a domino meruerũt, sicut dicitur ibidem. Iste est ergo charissimi primus malus potus sc3 prosperitas mundialis. ¶ Secund⁹ F malus potus est iniquitatis criminalis ⁊ istum potũ bibunt generaliter peccatores p̃s. Fex eius non est exinanita. bibent omnes peccatores terre. Iste est potus illius fontis qui est in ethiopia. cuius aqua bibita facit bibentem obliuiosum. quia sc3 aqua ⁊ fons peccati: quando hominẽ inebriat deum ⁊ eius mãdata. propriam etiam vilitatem. mortem. iudiciuz. et inferni penalitatem facit obliuisci prouer. xxj. Bibant ⁊ obliuiscantur egestatis sue. Ista est aqua maledictiõis quaz bibens adultera dirumpebatur vterus eius. sicut dicitur Num. v. quia sc3 anima que adulteratur cuz carne. mundo ⁊ dyabolo. per peccatum quando aquam iniquitatis bibit tunc vterus cordis sui per superbiaz intumescit: ⁊ finaliter per mortem eternam rumpitur atq3 perijt. Isti enim sunt qui non dormiunt nisi male fecerint: qui comedunt penam impietatis: ⁊ vinũ iniquitatis bibũt. prouerbio. iiij. Ideo Job. xv. dicit̃. Qui bibit quasi aquam iniquitatem Potus enim peccati mortalis figuratur in calice pharaonis: de quo dicitur Genes. xl. Quod de vite habente tres propagines erumpebant gemine. veniebant flores ⁊ vue. ex q̃bus

exprimebatur vinum in calice pharaonis. Pharao est dyabolus. cuius calix est peccatum. Vitis est anima. cuius tres propagines signant tres potentias. ab his igitur exeunt gemme malarum suggestionum flores delectationum. vue malorum consensuum et volitionum. que tandem in calice peccati mortalis exprimuntur per actus malarum operationum. Et sic pharao dyabolus letificatur per complacentiam in complemento talium actionum. Iste est ergo potus iniquitatis criminalis. ¶ Tertius malus potus est aduersitas infernalis. Iste est potus damnationis: quo deus inebriat peccatores. vnde Hiere. xviij. Inebriate eum calice ire domini. Et ideo de tali potu dicitur in ps. Ignis. grando. nix. glacies. spiritus procellarum pars calicis eorum. Job. xxj. De furore omnipotentis bibent. Sicut ebrietas aufert sensum et motum. sic dānatio eterna et acerbitas tormentorum aufert ab ipsis damnatis sensum idest vsum rationis. motum. i. actum virtutis et operationis. Unde isti sunt sicut delphinus. de quo dicit Plinius quod quādo fit tonitruū ita fit stupefactus quod efficitur quasi ebrius et cadit in profundū maris. et tūc a piscatoribus faciliter capitur. Sic vere peccatores quādo fiet iudicium vbi xps terribiliter tonabit. tunc delphinos. i. peccatores vino furoris sui inebriat: et sic ad profundum inferni cadent: et in perpetue damnationis retibus se inuoluent. Ideo de isto potu dicit Hiere. xxv. Bibite et inebriamini et vomite et cadite: neque surgatis a facie gladij quem ego mittam inter vos. Ubi nota quod damnati.

Cecantur errore. Et inebriamini.
Damnantur horrore. Uomite.
Priuantur vigore. Cadite.
Ligantur tenore. Neque surgatis.
Turbantur terrore. A facie inquit gladij.

Et breuiter de isto potu intelligit illud Apoc. xvj. Sāguinem dedisti eis bibere. i. vtilitatem et infectionem. et Esa. xxxvj. Bibant vrinam equorum suorum. Ideo de tali potu dicitur in psal. Ignis grando. nix. glacies. spiritus procellarum pars calicis eorum. Et concluditur Apoc. xiiij. Qui adorauit bestiam et accepit imaginem eius bibet de vino ire dei. Iste ē ergo triplex malus potus. i.

Potus infernaliū tormentorum.
Criminalium peccatorum.
Et temporalium gaudiorum.

Et sic dico quod bibere accipitur spiritaliter multis modis. ¶ Sed adhuc dico. quod bibere accipitur materialiter. Circa quod nota quod tēperate est bibendum. Exemplum de elephāte qui potatus inuaditur a dracone: alias nō. sic dyabolus libentius temptat hominem qui multū bibit. Ideo consulit Eccl. xxxj. Si bibas illud. s. vinum moderate eris sobrius. et Eze. iiij. Aquam tuam in mensura bibes. Nam quando excessiue bibitur. tunc exinde detractio. lascivia et secretorum reuelatio: necnon et luxuria generatur. Exemplum de Loth cui filie dederunt bibere vinū et inebriatus cōmisit incestum. Gen. xix. etc. Uide de abstinētia: de ebrietate: et de vino. Ideo bene dicitur Esa. v. Ue qui potentes estis ad bibendū vinum: et viri fortes ad miscendum ebrietatem. Et hec de bibere sufficiant.

Bethel.

Interpretatur domus dei. Et signat paradisum. ecclesiam: vel regionē. que pro certo est domus et habitaculū summi dei. In isto enim loco dormiuit Jacob quādo vidit scalam. In isto loco luctauit cum angelo Osee. xij. In bethel inuenit angelum. In isto loco edificauit altare domino fundēs oleum desuper. Gen. xxxv. Ad denotandum quod in isto loco debemus dormire per contemplationem. Scalā idest: viam ad celestia videre per discretionem. Angelum inuenire id est spūalem conuersationem vel angelicā cōgregationem. Altare edificare: per orationem. Oleū fundere: per cōpassionē. Ideo cōsulitur cuilibet. Gen. xxxv. Ascēde in bethel et habita ibi. ¶ Ubi nota quod iste locus est locus. Dignitatis et excellentie. Ascēde. Ubertatis et opulentie. Bethel. i. domus dei. Firmitatis et cōfidentie. Ideo dicitur. Habita ibi. ¶ Primo igitur dico quod iste est locus sublimitatis. Ideo dicitur. Can. ij. Similis est capre super montes bethel. Item iste est locus autoritatis. quia est domus dei. Baruch. iij. O israel quam magna est domus dei et ingens locus possessionis eius. Bethel inquit. vnde de iacob dicitur: quod ipse tetendit tabernaculū suū ab occidēte habens bethel. Gen. xij. Item iste est locus securitatis: ideo dicitur. Habita ibi. Gen. xxxv. Uenite ascendamus in bethel etc. Uide autoritatem istā diuisam et prosecutā. s. vel infra. ti. de ascendere: vel securitas. ¶ Et nota adhuc si vis: quod per bethel vbi fuit locus ydolatrie. pōt intelligi mūdus: vbi est locus vitiorum omnium. vnde. Amos. iiij. Uenite in bethel impie agite etc.

Bethleem.

Interpretatur domus panis: et significat padisū: vbi est panis eterne satietatis. Uel etiā vbi est panis gratie et sanctitatis: vel scripturam vbi est panis doctrine et veritatis Et ista domus panis est in qua dei filius.

A Maria parturitur.
A pastoribus inuenitur.
A regibus adoratur.
Ab angelis predicatur.

Sicut dicitur. Lu. ij. ca. Ista est bethleem de cuius fonte et cysterna bibere desiderabat dauid sicut dicitur. j. Paralip. xj. Quia vere charissimi dauid manufortis idest quilibet vir perfectus. sūme debet desiderare fontē. idest gloriam eternam: que est in bethleem. idest in paradisum. vel fontem gratie et deuotiōis que est in bethleē: idest in ecclesia vel religione. vel fontem scientie et lectionis que est in bethleem: idest in sacra scriptura. Et ideo simus de illis fortibus qui irruperunt per exercitum philistinorum et hauserunt aquam de ista cysterna. Et sic de quolibet dicetur illud. j. Reg. xvj. Uenit samuel in bethleem et admirati sunt seniores.

Bis.

Istud aduer. bis signat multiplicationem: iterationem. profectum: perseuerantiam et augmentationem. Et nota quod potest accipi in bono et in malo. In bono dico quod per bis intelligitur iterata operatio: vt quando homo non est contentus semel facere bonum: nisi etiam iteret et augmentet. Et hoc potest intelligi quantum ad gratiam in presenti: et quantū ad gloriam in futuro. Est enim in india vna insula fauonij spiritu saluberrima que dicitur crapo. vnde ibi sm Plinium est estas bis in anno. Et ibi etiā arbores bis in anno fructificant fructus suos. Sic vere charissimi boni debēt bis fructificare. et fructus bonorum operū non semel immo bis et pluries producere et sic bis habebunt estatem scilicet estatem gratie in presenti: et estatem glorie in futuro. Figuratur in cocco bistincto: qui ponebatur in veste aaron. quia scilicet illi qui in bistincto: et igne ardore charitatis scilicet hic et in futuro tinguntur. xpi vestes efficiuntur. Dicat ergo quilibet iustus idem Lu. xviij. Ieiuno bis in sabbato etc. ¶ Item accipitur iterata castigatio. Cuprū enim de prima fusione nō potest esse purum nec bene aptum. immo oportet quod iterum refundatur. Sic homo durus et obstinatus et in malis consuetudinibus induratus: per vnam correctionem et coctionem nō pōt bene mutari. corrigi et cōuerti. imo necesse est eam bis et pluries iterari. Ideo dicitur Exo. xvij et Nume. xx. Quod moyses percussit virga bis silicem antequam exiret aqua: quia scilicet necesse est quod lapidei peccatores pluries percutiantur antequam aqua lacrimarum possit exire. ¶ Iterum per istud bis intelligitur iterata peccatorum damnatio. Prima que fit pro culpā. Secūda per penā. Prima que fit pro tribulationē presentē. Secūda pro futurā. Unde isti sunt de quibus dicit iudas in canonica sua. Arbores autūnales infructuose. bis mortue. fluctus feri maris. dispumātes suas cōfusiones. Bis enim mortui dicuntur peccatores: pro culpam et pro consuetudinem vel per mortem corporis. et per mortē anime etc. vnde. Eccle. xxj.

Eccle.xxj. Quasi rūphea bis acuta omnis iniquitas. ¶ Iterū per bis intelligitur iterata incōstantiū cōditio. qui similes sunt virbio qui bis fuit vir ſm fabulas q2 isti nūq̄ perseuerant in vno: ɔtra illud. Eccle.xxxij. Si bis interrogatus fueris. habeat caput risum tuū &c. Et hec sufficiant de. Bis.

Bini. Nota ꝙ numerus binarius potest significare in bono & in malo. Nota ergo ꝙ est.

Binariū internum.
Binariū supernū.
A Binarū externum.
Binariū eternum.

Primū est binariū duplicis charitatis. q.s.interi⁹ i mente debet figere. Teste enim. Pli. vbi loquit̄ de ꝓdigijs. ꝙ qn̄q; quando sacrificia fiebāt reperta sunt in vna hostia bina corda. Sic vere quicūq; deo sacrificat & offert bina corda. id est: duplicis charitatis amorem habere tenet. sicut figuraliter dicit. ij. parali.iiij. In columnis tēpli bini ordines malogranatorū singulis retiaculis iungebant. ¶ Secundū est binariū bone societatis. Nam sicut dicit. Pli. Illi qui semināt seu plātant palmas semper consueuerunt bina semina plantare. Illi etiā qui ligāt boues semper ɔsueuerūt binos & binos ligare. Ad denotandū: ꝙ illi qui sunt palma ꝑ virentem honestatem. qui sunt boues per benignitatem et pietatem. semꝑ esse debent bini per mutuā coniūctionē & charitatē. vn̄ dr̄ de xp̄o. Lu.x. qd̄ ipe designauit alios septuagitaduos discipl'os & misit illos binos & binos an faciē suā. Et ista cōbinatio charitatis figurata est. Geñ.vj. Ubi dn̄s ꝑcepit. Noe: ꝙ de auibus & aialibus binos & binos inducat in archam vt possint viuere: q2 vere tam in animalibus q̄ in auibus. i. tam in secularib⁹ q̄ in religiosis. tam in actiuis q̄ in ɔtemplatiuis: tam in laicis q̄ in clericis: illi soli in archa ecclesie ꝑ gratiam possunt viuere qui se sciūt per concordie vinculū cōbinare. Ideo. Exo.xxvj. dr̄. Bine bases singulis tabulis supponent. ¶ Tertium est binariū malorū vnitatis: qui in hoc mundo contra bonos per peruersam ɔcordiam binant. vnde de animalibus immundis bina in arca posita sunt de mūdis vero septenarijs: sicut dicit Geñ.vj. ¶ Quartū est binarium superne claritatis. s. bina stola glorie paradisi. corporis & anime vnde Geñ.xlv. dicit Qd̄ Joseph dedit singulis fratribus binas stolas. ¶ Itē dico ꝙ binarius numerus qn̄q; signat in malo. Et sic pōt significare.

Diuisionem.
Discordiam.
Odium.
B Dissensionem.

Numerus enim binarius est primus q̄ recedit ab vnitate. Et ideo a Boetio in arismetrica sua iste dicitur numerus infamis: ad denotandū ꝙ illi ab vnitate cōcordie per discordiam: & per odium. & diuisionem recedunt: qui apud deū & hoīes sunt infames. Unde de tali binaria diuisione potest dici illud Eze.xlj. In duob⁹ ostijs ex vtraq; parte bina erant ostiola.

Byssus. Byssus est indumentū purissimum seu pannus albus & mundus fact⁹ de lino egyptiaco: ſm Isido. & Pli. Et dicit byssus a candore: q2 byssus grece candor dicitur latine. Et iste vt cōmuniter in scriptura signat nitorem castitatis: innocentie & puritatis. Ideo de bona anima vel bona ꝑsona dicitur ꝓuer.xxxj. Byssus & purpura indumentū eius. Et nota ꝙ de bysso innocentie & puritatis dicuntur esse facta in scriptura plurima ornamēta circa tabernaculum federis et ministros. De bysso enim facta sunt funes. vitte & cictoria vela: tyara & tētoria. vestes cortine & opertoria. Sic vere charissimi byssus innocentie & castitatis est vitta. funis & cinctoriū temperantie: quo sc3 homo stringitur: cingitur: & ligatur. ne defluat in peccatum. Est etiam velum: tyara et tentorium excellentie: q2 sc3 magna est excellētia spiritalis homini. qd̄ sit innocens atq; castus. Est etiam vestis cortina & opertorium apparentie. Byssus enim castitatis est honestior apparentia que sit in homine. Est igitur innocentia seu castitas. Byssus.

Temperantie et parcitatis.
Excellentie et dignitatis.
Apparentie & honestatis.

Est dico byssus tēperantie qua omnes superfluitates et vitia restringuntur Et ideo castitas est funis & illud cinctoriū de quo Ezech.xvj. Cinxi te bysso: calciaui te hyacintho. Figura ad hoc. Exo.xxviij. vbi ꝑcipit Moysi ꝙ tunicam aaron sacerdotis stringeret bysso. Quia vere tunica carnis nostre maxime clericorum & sacerdotū semper debet esse stricta: ligata et cincta bysso purissime castitatis. ¶ Secundo castitas est byssus excellētie et dignitatis. Ideo dicitur ꝙ sacerdotes filij aaron habuerūt tyaras byssinas in capitib⁹ suis Exo.xxviij. Tyara enim est signū dignitatis: & byssus est signum castitatis ad denotandū ꝙ dignitas sacerdotis semꝑ debet habere annexam castitatem: In cuius rei signū episcopi moderni vestimentis & mitris lineis & byssinis vtuntur in multis officijs ecclesie. Figura ad hoc. Ezech.xxvij. vbi loquitur vni excellenti ciuitati. s. tyro sub methafora nauis per quam potest ecclesia designari. vbi dicitur. Quod byssus varia de egypto texta ē tibi in velū. Castitas enim dicitur byssus varia propter apparētie decorem. dicitur de egypto que est regio calida & interpretatur angustia propter penitentie feruorem Dicitur esse velū nauis ecclesie propter excellētie honorem: Nam sicut velum in altiori ponitur loco et per velum nauis ad portum ducitur: Sic castitas in ecclesia altior & excellentior ceteris virtutibus reputatur et per ipsam ad portum salutis a vento et flatu sancti spiritus dirigitur et portatur. ¶ Tertio dico. ꝙ innocentia et castitas est byssus apparentie et honestatis. byssinum enim vt dicitur. Apoc.xix. iustificationes sanctorum sunt vnde. Gene.xlj. Uestiuit eum stola byssina. s. pharao ioseph. Et tale vestimentum caste apparentie debent habere ecclesiastici. Figura. Apocal.xix. vbi dicitur Quod exercitus celorum qui sequebātur sedentem in equo albo erant vestiti byssino albo & mundo: Quia vere charissimi exercitus & congregatio virorum ecclesiasticorum: debent regem suum xp̄m sedentem in equo albissime carnis sequi per imitationem: & habere byssinum vestimentū. i. castam & mundā cōuersationem. Ideo dicitur prouer xxxj. byssus et purpura indumentum eius Sed vere istud vestimentū habent quādoq; hypocrite exterius sed ipsi carent camisia interius q2. s. habent castitatem in apparentia nō in conscientia: sicut erat diues epulo qui induebatur purpura & bysso: & epulabatur quotidie splendide. Lu.xvj. Et sic patet ꝙ castitas & innocentia concomitant & quodammodo inducūt apparentē honestatem excellentē dignitatē restringentē parcitatē. ¶ Nota si vis: ꝙ per byssum albissimū & purissimū intelligitur candor eterne glorie que est vestis & tegimē beatorū. Unde de anima beata dicitur Apoca.xix. Uenerunt nuptie agni et eius vxor parauit se. et datum est ei vt cooperiat se byssino splendenti et candido. Uide. s. vbi accipere vbi inuenies autoritatem Ista sunt que accipere debetis byssos et pilos caprarum.

Bitumen. Bitumen est terra tenax argillosa et glutinuosa ad conglutinādū et ligandum naues multum apta Et signat in bono & in malo. Unde dic ꝙ bitumen: Gratie & charitatis designant vnguētum. A
Carnalis societatis denotat cemētum. Mundane cupiditatis innuit talentum. ¶ Dico ergo ꝙ bitumen in bono signat gratiam & charitatem que habent coniungere & ligare per concordie vnitatem. Figura Geñ.vj. Ubi noe precipitur ꝙ archam liniat bitumine intrinsecus quia. s. archa ecclesie vel anime debet esse linita interius bitumine charitatis et exterius bitumine dulcis claritatis ne ibidē intret aqua iniquitatis. Et tali bitumine linita est fiscella moysi. Exo.ij. In aqua positus infantulus nunq̄ in flumo est submersus. Quia vere charissimi si fiscella cordis nostri: charitatis bitumine sit linita nūq̄: aqua voluptatis et mundane ꝓsperitatis q̄ q̄ in ipsa ponamur per

peccatum ꝛ damnationem nos submerget. ¶ Itē dico ꝙ bitumen in malo signat carnalitatē et voluptatē: que ad modū bituminis attrahit atqꝫ ligat: quod patet de carnalibus ꝛ luxuriosis qui ex quo isto bitumine sunt liniti. sic in ipso per malas cōsuetudines alligant ꝙ amplius exire nō possunt. Istud est enim bitumen aspalti qui ſm Solinū ꝛ Isido. ligat indissolubiliter ꝛ attrahit ꝛ vnit. qꝛ scꝫ luxuria vnit ꝑ malas affectiones: attrahit per malas delectationes: ꝛ ligat per malas cōsuetudines ꝛ occasiōes. Et ideo istud est vnū periculū maris qđ dicit bitalaxus ſm Isid. qđ est locꝰ bituminis in fundo maris: in quo dum nauis impingit ita fortiter arrestat. ꝙ citius frangitur ꝙ euadat. Sic dicitur de naui: vbi erat paulus. Act. xxvij. Cum incidissemus inquit in bitalaxum impegimus nauē. Et dicitur ibi ꝙ ipsa nauis fracta est ꝛ destructa. Sic vere charissimi peccatum carnaliter ita fortiter ligat ꝛ tenet nauem idest hominem in eum inpingentē. ꝙ quasi perpetuo nō potest euadere: immo per mortem facilius frangitur ꝙ de tali bitumine liberet. Ideo de tali bitumine dicitur Gen. xiiij. ꝙ ibi erat vallis siluestris que habebat puteos multos bituminis. Vallis ista est mundus: ibi ꝓ certo sunt putei bituminis. id est luxuriosi: quia sicut dicit ꝓuerb. xxij. Puteus profundus os aliene. Et Eccle. vij. de mala muliere: ꝙ vincula sunt manus eius ꝛc. Item dico ꝙ bitumē signat cupiditatem. Bitumen enim qđ dicitur naphta more sulphuris nutrit ignem: ꝛ ipm rapit etiā a longinquo. sic mundi bona ignem cupiditatis accendunt et mentes more bituminis alligant et stringunt. Unde de gigantibus idest de diuitibus dicitur Gen. xj. Qđ ipsi habuerunt lateres pro saxis ꝛ bitumen pro cemēto in cōstructione turris babylonis. qꝛ scꝫ diuites huius mundi in cōstructiōe turris. i. altitudinis status sui vtuntur lateribus saxeis. i. crudelitate ꝛ duricia. et bitumine tenaci. idest cupiditate ꝛ auaricia. Patꝫ igitur ꝙ est bitumen charitatis ꝛ concordie. Et est bitumen voluptatis ꝛ carnalitatis ꝛc.

A **Biuium.** Nota ꝙ biuium ſm Isido. li. xv. ca. vltimo est locus duarum viarū quarum vna vadit ad dexteram. alia ad sinistram. Et est locus periculosus ꝛ dubiosus. Periculosus dico quia ibi bonis insidiantur latrones. ꝛ ibi etiam sedent meretrices ꝛ lenones. Ambiguosus etiam est locus. quia scꝫ ibidem de duabus vijs homo nescit que est eligenda: ita ꝙ homo quādoqꝫ dum credit eligere tutiorem eligit periculosiorem. Et ideo in biuijs solent cruces. imagines ꝛ lapides poni ꝛ erigi. vt dum homo ipsas sequitur in itinere dirigatur. Iste locus signat mundum seu etiam vitam istam. quia vere hic est locꝰ duarum viarum. i. duorum statuum principaliū. Prima que vadit ad dexteram. est via beatorum. que tēdit ad dexteram prosperitatis eterne. Secūda est malorum que tendit sinistram aduersitatis inferni. Iste est locus ergo periculosus. quia vere latrones infernales. i. demones ꝛ meretrices. i. peccatores carnales ibidem insidiātur. Figura de thamar que opta pallio sedebat in biuio. ꝛ sic decepit iudam: qui cum vellet illam propter adulterum cōburere: ostēdit arrabonem ꝛ dimissa est. Sic mundi peccatores maxime vsurarij: qui in biuio huius mundi sedent ꝛ quiescunt. qui taliter pallio cautelarum se inuoluerunt ꝙ a iuda. idest a prelatis ipsos comburere ꝛ corrigere volentibus nō leduntur. sed ab eis oblatis arrabonibus: idest donis ꝛ muneribus liberātur Eze. xxj. Stetit rex babylonis in biuio. Et ideo in isto biuio sunt cruces ꝛ imagines: idest viri boni ꝛ iusti: qui carnem suam crucifigunt cum vicijs ꝛ cum concupiscentijs. vt ipsos sequendo ꝛ imitādo homo a salutis itinere non diuertat. vnde Mar. xj. Inuenerunt pullum ligatum ante ianuam foris in biuio. Ubi nota ꝙ sancti viri qui in huius mundi biuio dantur alijs in exemplum. dicuntur inueniri per fidelitatem. quia scilicꝫ fideles viri bene inueniuntur in necessitatibus. Dicuntur etiam pulli per benignitatem. Dicuntur etiaꝫ esse ligati per diuinorum mandatorum afflictionem. Dicuntur esse ante ianuā paradisi: per exemplarem vie moralis ꝛ spiritualis ostēsionem. ¶ Uel dic ꝙ biuiuꝫ signat mortē in qua sunt duе vie scilꝫ dextera ꝛ bona que vadit ad paradisum. B
Sinistra ꝛ mala que tendit ad infernum. Et ideo iste est locus periculosus propter latrones īfernales: qui tunc anime insidiantur. Est etiam locus dubiosus. qꝛ scilꝫ incertum est per quam istarum viaruꝫ anima ducetur. Et ideo necesse est ꝙ cruci scꝫ xp̄i per compassionem ꝛ imaginibus scꝫ sanctorum per deuotionem homo principaliter innitatur: vt per viam rectam ad paradisi hospitium deducatur ꝛc. Sicut enim videmus quando duo homines sunt in via ꝛ sequitur eos canis. non potest sciri cuius canis sit vsqꝫ ad biuium. sed tunc viris abinuicem recedentibus. canis magistrum suum sequitur siue ad dexteraꝫ siue ad sinistrā et sic cognoscitur cuius erat. Sic vere in via vite nunꝙ potest de cane idest de homine sciri cuius sit scilicꝫ dei vel diaboli. sed quando ad biuium mortis peruenerit: tunc sequitur dominum suum: scꝫ deū ad dexteram si sit bonus vel dyabolum ad sinistram, si sit malus. Illum sequitur. ad paradisum. vt perpetuo gaudeat. Istum sequitur ad infernum: vt ineternum doleat vt dicat illud Job. xxiij. c. Uestigia eius secutus est pes meus viā eius custodiui ꝛ nō declinaui ex ea.

Blandiri. Nota ꝙ blandiri idem est quod applaudere allicere attrahere ꝛ ad prebēdū ꝯsensuꝫ sup aliquo verbis ꝛ nutibus incitare. Et signat i bono. A
Consolationem.
Affabilitatem.
Iocunditatem.
Gratiarūactionem.
Et ad aliquid faciendum bonam inductionem. Nota ergo ꝙ est triplex blandimentum scilꝫ iusti dei ꝛ impij. Blanditur ergo iustus.
Ad regratiandum.
Deus ad alliciendum.
Malus ad decipiendum.
Primo dico ꝙ blāditur iustus ad regratiandū. Exemplum de cane. qui blanditur domino suo vt accipiat panem. De tygride. qui ſm Pli. illi qui catulum suuꝫ extraxerat. vultu ꝛ cauda blandiebatur. Ad denotandum ꝙ domino nostro scꝫ deo. qui catulum nostrum idest animam de infernali fouea liberauit debemꝰ deuote blandiri. regratiari ꝛ applaudere ꝛ ipsum ad panem eterne glorie cōcedendum verbis deuote orationis: nutibus bone operationis totis affectibus inuitare. Qđ etiam debet esse de nobis erga benefactores nostros ꝛ amicos: qꝛ eis debemus blādiri ꝛ regratiari. ꝛ in tribulationibus eos consolari. vnde Hester xv. vbi dicitur. Qđ assuerus sustentans hester vlnis suis ꝛ verbis blandiebatur. Prelati etiam ꝛ predicatores debent peccatores blandiendo allicere. ꝛ consolationem tribulatis prebere. vnde Iudi. xix. De muliere fugitiua dicitur ꝙ vir suus secutus est eam volens ei recōciliari atqꝫ blādiri ꝛ secū ducere. ¶ Scđo dico ꝙ blādit deus ad alliciendū. Accipit eni blādiri ꝓ diuina benignitate ꝛ cōsolatione: qua deus blandit homini sua beneficia ꝯferendo. vt ipm letificet ꝛ confortet. Exēplū de matre q̄ puero blandit postꝙ eum verberauit vt ipm pacificet. Exemplū etiā de nutrice que paruulo plorāti blandit. Sic vere deus blandit homini post tribulationes ꝯferendo ꝯsolationes: qꝛ ipse est qui post tempestateꝫ trāquilluꝫ facit Thob. iij. Unde Esa. lxvj. Glorā gentium sugetis. ad vbera potabimini ꝛ super genua blandientur vobis. ¶ Tertio dico ꝙ blanditur malus ad decipiendū. Et hoc potissime faciunt ꝓditores ꝛ adulatores. Proditores dico similes scorpioni: qui facie blandit. cauda ꝟo pungit. qꝛ ꝓditor in facie. i. in apparētia blandit alloquitur. amare se fingit ꝛ obsequitur. qui tm̄ in cauda a ꝑte retro. i. in absentia

in absentia: pũgere ledere machinare ⁊ nocere penitꝰ nũq̃ cessat. vñ Eccli. xij. In labijs suis indulcat inimicꝰ ⁊ in corde suo insidiatur tibi vt subuertat te in foueã Sic blãdiebatur vxor samsoni Judicũ. xiiij. Blãdire inqt viro tuo ⁊ suade vt indicet tibi quid significet pbleuma Itẽ blãdiunt adulatores. similes cani qui blandit melius vestito. Sic isti magis diuiti blãdiunt Tho. xj. vbi dr. Nõ canis tobie blandimento caude sue gaudebat Vñ de blãdis adulatoribꝰ dr prouer. xxix. Qui blandis fictisq; sermonibꝰ loquit amico suo rethe extẽdit ante pedes eiꝰ. Istd etiã ptz in luxuriosis qui i blãdiẽdo decipiũt auditores Sicut dr de mala muliere prouer. vij. Que procaci vultu blandit iuueni ⁊ blandicijs labiorum suorum ptraxit illũ. Et sequit Quasi bos ductus ad victimam Et sic patet q triplex est blandimentũ. scz summi creatoris: iusti viatoris ⁊ vani deceptoris

A **Blasphemia.** Uide vbi in alefacere. Itẽ vide. s. vbi bñdicere vbi agit de bñdictiõe qua bñdicit hõ deo in inuectiõe. Et nota si vis q blasphemia nihil aliud est q̃ iniuriose de deo loqui qd vtiq; sub pena mortis in lege phibebat sicut patet de blasphemo lapidato Leui. xxiiij. Ad qd tamẽ nõ aduertũt multi q sicut chelidrix spumã venenosam malorũ verborũ iurãdo ⁊ blasphemãdo semp emittũt Chelidrix enim est serpẽs qui semp incedit ore aperto et semp spumã venenosam diffundit ⁊ signat iniuriosos ⁊ blasphemos q cõtra deũ ⁊ hoĩes nõ cessant ore patulo spumã iniuriarũ ⁊ verborũ horribiliũ seminare vñ de talibꝰ dr Esa. j. Reliquerũt dñm: blasphemauerũt sanctũ israel. alienati sunt retrorsum et Hiere. iij. Pro verbis penitẽtie verbis supbie blasphemasti. Cõtra quos dicit glo. super ps. lxviij. Grauius peccant ⁊ blasphemãt sedentẽ in celo. q̃ qui crucifixerũt ambulantem in solo ⁊c. Uide de blasphemia in titulis supra dictis vbi detractio: ⁊ vbi locutio mala ⁊c.

A **Bonitas. Bonũ** bonum tripliciter accipit in scriptura Est enim bonũ tẽporale spũale ⁊ eternale: Bonũ tẽporale signat mundanã pspitatẽ: que multa cõtinet bona pticularia. s. diuitias. delitias ⁊ honores Sciam. fortitudinẽ: pulcritudinẽ ⁊ potentiã. Et ista sunt cõia bonis ⁊ malis. Vñ Math. xxv. vbi dr. Nõ paterfamilias vocauit seruos suos ⁊ tradidit illis bona sua. Et tñ dr ibi q quidã istorũ seruorũ male istis bonis vtẽdo tormentũ acquisierunt Alij autẽ bene vtendo gloriam a domino suo adepti fuerunt. ¶ Aliud est bonũ spũale. Et istud nihil est q̃ gratia. virtus meritũ ⁊ perfectio. De quo Eccli. xxxj. Stabilita sunt bona illius in domino Et istud bonũ diuiditur in diuersos titulos. Quia aliud bonum est charitas Aliud castitas et sic de alijs vnde ps. Declina a malo ⁊ fac bonum. ¶ Aliud est bonũ eternale ⁊ istud nihil aliud est q̃ gloria eterna. vñ in ps. Credo videre bo. do. in ter. vi. Et Eccli. xxxix. Bona bonis creata sunt a principio De bono igitur morali seu spirituali quo efficitur moraliter homo bonꝰ aliquid primitus differamus. Circa quod primo notandũ est q homo debet habere bona omnia que habet erga se. Debet enim habere.

B
Bonam vitam.
Bonam viam.
Bonam famam.
Bonam conscientiam.
Bonam efficaciam.
Bonam apparentiam.

Habeamus ergo bonitatem vite purissime puer. xvj. Initium bone vite facere iusticiam: Secundo habeamus bonitatem vite rectissime Hierem. vij. Bonas facite vias vestras. Et Hierem. vj. Hec est via bona. ambulate in ea. Tertio habeamus bonitatem fame nitidissime qr ẽm illud prouer. xv. fama bona impinguat. ossa. ⁊ Eccli. vij. Melius est nomen bonũ q̃ vnguenta preciosa. Et Eccli. xlj. Curam habe de bono nomine Quarto habeamꝰ bonitatẽ conscie sanioris. vñ. j. Thimo. j. De corde bono ⁊ cõsciẽtia bona: Quinto habeamus bonitatem efficacie plenioris. Math. v. Uideãt opera vestra bona: Sexto habeamus bonitatẽ apparentie pulcrioris. j. Pe. ij. Conuersationẽ inter gentes habentes bonã: Ulteriꝰ ergo dicamꝰ de bonitate morali. Bonũ cũ istud habet subiectũ ppetuum. s. aĩam rationalem. Et idõ cũ ab ipso non possit auelli nisi per peccatũ. qd ẽz Augu. adeo est voluntarium: q si nõ est voluntarium non est peccatũ. Bene sequitur q istd ẽ perpetue bonũ. qr. s. anima nostra non tollitur nisi voluntas ad hoc inclinetur. Nota ergo q in omni actione nature non impedite semper illud qd vtile ⁊ bonũ est eligitur: ⁊ illud qd malum est refutatur: sicut patet in corpore vbi natura de cibis eligit ⁊ retinet illud qd est purũ ⁊ bonum: refutat aũt ⁊ emittit quod est malũ corruptum et impurũ. Sic homo illud quod est bonũ ⁊ vtile ad aĩam nutriendã. s. bona spiritualia debet sibi retinere ⁊ acquirere. Illa aũt q sunt ipura et mala. sclz vitia et peccata: vel etiam bona temporalia debet fugere ⁊ abijcere Amos. v. Querite bonũ ⁊ non malum: Si autem tu queris que sunt illa bona spiritualia que sunt pcipue vel principaliter eligenda: Audi scripturã Michee sexto vbi dicitur. Indicabo tibi homo qd sit bonum. ⁊ quid requirat dominꝰ a te. vtiq; facere iudicium. diligere miam: et sollicite ambulare cũ dño deo tuo: q̃uis ergo bonum ad modũ riuuli diuidatur: Ecce tamen quatuor bona particularia que a nobis sunt precipue eligenda. ⁊ eorũ opposita fugienda. C

Primũ est bonũ iusticie. Facere inquit bonum.
Secũdũ est. Bonũ clementie. Diligere miam.
Tertiũ. Bonũ diligentie. Sollicite inquit ambulare.
Quartũ est. Bonum amicicie. Cum deo inquit tuo.

¶ Eligat quoq; homo ⁊ maxime eccīasticus vel prelatus bonum iusticie ⁊ equitatis: Facere iudiciũ inquit Nam sicut illud lignum in edificijs magis reputatur bonum qd magis est rectũ: Sic in edificio ecclesie illa vita vel ille actus magis reputandus est vtilis atq; bonus: qui per virtutẽ iusticie plus est rectus. Qd potissime pertinet ad prelatũ: q debet esse sicut abies que ẽ arbor alta. leuis ⁊ recta. Et idõ talis arbor est bona ad malum in nauibus faciendum: Sic vere illi qui habẽt Altitudinem cõtẽplatiue voluptatis. Leuitatẽ voluntarie paupertatis. Rectitudinem iusticie et equitatis Boni debent merito reputari ad hoc: q in naui ecclesie. mali. i. supiores ⁊ prelati eriguntur ⁊ q ad dignitatis apicem sublimentur. Ezech. xxvij. Cedrũ de libano tulerunt vt facerent sibi malũ: Sed vere charissimi istd bonum non habent hodie multi. qr. s. multi sunt q non sunt iusti. equi ⁊ recti. immo per acceptionem personarum sunt tortuosi ⁊ gibbosi: qr scilicet semp magis declinant ad vnã partẽ q̃ ad aliã. ⁊ in iudicijs ⁊ i promotionibus: similes serpenti q nũq̃ recte. immo semper tortuose incedit: Sic isti nunq̃ seruant rectitudinem equitatis: quia scilicet semper declinant vel ad dexteram prece. fauore. vel precio. iniuste liberando vel promouendo. vel ad sinistram crudelitate vel odio iniuste condemnando vel deprimendo. Isti ergo non faciunt bonum iusticie: Unde Michee tertio. Nunquid non vestrum est nosse iudicium: qui odio habetis bonum: scilicet iusticie. et diligitis malũ: quasi dicat. nõ. Non sic ergo. sed faciamus iudicium: scilicet de nobis nos per penitentiam puniendo. de subditis ipsos iuste promouendo vel corrigendo. vt sic dicat quilibet nostrum illud ps. feci iudicium ⁊ iusticiam ⁊c. quia sicut dicitur prouerbio. xiij. Justis retribuantur bona. Nam sicut dicitur Eccle. xvj. Initiũ bone vite facere iusticiam. acceptam apud deum magis q̃ immolare hostias: Habeamus ergo bonum iusticie et equitatis facere inquit iudicium. ¶ Secundo habeamus bonum clementie ⁊ pietatis: quod ostenditur cũ dr. Diligere misericordiã: Misericordia eñ erga paupes ẽ summum bonũ. quod ẽm apostolum ad omnia valet. Sicut et videmus q bonũ est naturaliter sui ipsius cõmu D

nicatiuum:sicut patet de bona arbore q̄ fructus nō ces
sat emittere bonos.⁊ eos alijs cōmūicare:Sic vere bo
nus homo fructus diuitiarū suarū per misericordiam
alijs largitur.⁊ seipsum alijs diffundere.communica
re et tribuere per pietatꝪ opera semper studet:qꝛ sicut
dicit Eccl'.vij.Bonū est sustentare iustū.vñ Mat.vij.
Arbor bona bonos fructus facit.⁊ Mat.xij.Bonꝰ hō
de bono thesauro suo profert bona.⁊ prouer.xiiij.Mi
sericordia ⁊ veritas ꝑparant bona:Diuites em̄ de the-
sauris suis debēt paupibꝰ dare bona ⁊ nō mala:Qđ ē
cōtra auaros:q̄ semper cōsueuerunt dare sibi bona et
paupibus deteriora:Contra quos est cōe prouerbiū:
qui sibi nequā est.cui aliquando bonus erit.Isti ergo
non hn̄t bonū clementie:De malo enī semine vel de
mala arbore semꝑ nascitur malꝰ fructus:Sic isti aua
ri q̄ mali sunt et pessimi:semper faciunt mala ⁊ crude
lia opera:⁊ nūꝙ miaꝫ seu bona:Math.vij.Non pōt
arbor bona malos fructus facere:neq̄ arbor mala fru
ctus bonos facere:Habeamus igitur bonū clementie
et pietatis:Ad hoc em̄ incitat natura.scriptura ⁊ figu
ra.Natura dico.exemplum de leone:qui parcit infan
tibus mulieribus ⁊ ꝓstratis:Qꝛ vere hō debet eē mi-
sericors:maxime erga pauperes.ipotētes:⁊ erga quos
cunq̄ ꝓstratos ⁊ depressos:Et ad hoc facit figura đ sa
maritano Luce.x.Qui appropians fecit miam cū sau
ciato ipsum ad domū deferendo:⁊ curam eius agēdo:
et vinum et oleū suis vulneribus infundendo.Sic ve
re bonus xp̄ianus debet sauciatis ⁊ desolatis appropi
are per cōpassionē.curam eorū gerere.per diligentiam
et ꝓuisionem:vinū etiā consolationis ⁊ oleum pieta-
tis infundere per beneficiorū largitionē.Ad hoc etiaꝫ
facit scriptura:Mat.v.Beati misericordes.quoniā ip
si miam ꝯsequentur:Diligite ergo miaꝫ qꝛ ⁊ miam ⁊
veritatē diligit deus.gratiā et gloriā dabit dominus.
Habeamus ergo bonū clementie ⁊ pietatis.Et hoc ē
E secundum.¶ Tertio debemꝰ habere bonū diligentie
et sedulitatis.quod ostenditur cum đr.Ambulate sol-
licite:Motꝰ cōtinuus celi est illud quod magis ē no-
bis vtile seu bonū:qꝛ fm̄ pħos ꝑ motuꝫ celi continuū
generantur oīa que hic inferius ꝓducuntur:Nam ni
si celū moueret.nihil in mūdo viueret vel generaretur
Sic vere charissimi illud qđ est magis vtile in homīe:
est motꝰ cōtinui exercitij.diligentie et laboris:Iste em̄
seruat a corruptione peccati ꝑ grām:⁊ facit hominem
viuere et in ipso virtutes et merita generari.qđ osten
ditur cum đr.Qđ sollicite dꝫ ambulare.i.diligenter se
in bonis opibus exercere:Eze.ij.Panē suū in sollicitu
dine comedēt:Istđ potissime ptꝫ de ꝑlatꝪ:quoꝝ sollici-
tudo.diligentia seu cura summe est subditis vtilis at-
q̄ bona:vt sit sicut symō qui perambulās ciuitates sol
licitudinem gerebat earū.sicut đr.i.Mach.xv.Simꝰ
ergo sicut formica que de victu querendo ⁊ ꝓcurādo.
et de re sua publica regendo multū est sollicita ⁊ atten
ta:nunꝙ em̄ videtur dormire sed in suis operibus sem
per sollicite circuire:Sic ⁊ tu nunꝙ per pigritiā dor-
mias.sed semꝑ in executione bonorū operuꝫ circueas
et discurras:Uade ergo ad formicā o piger:⁊ conside-
ra vias eius.⁊ disce sapientiā:ꝓuer.vj.Naꝫ vt dicitur
Hiere.xlix.In sollicitudine quiescere nō potui:Quod
est contra desides seu pigros;q̄ non sunt similes celo
per continuuꝫ motū.immo videntur terra per cōtinu
um statū:Terra enī īmobilis ineternū stat.sicut dicit
Ecci.iij.Sic isti ꝙ tū ad bona opa sunt immobiles at-
q̄ pigri:vnde Exo.xv.Fiant īmobiles quasi lapis:Nō
sic:sed habeamus diligentiā executiuā:qꝛ hoc est sum
mum bonū.Uñ qꝛ sicut dicitur Jaco.iiij.Scienti bo-
num facere ⁊ nō facienti peccatū est illi.Jō Ephe.iiij.
dicitur.Laboret operando manibus suis quod bonuꝫ
est.vt habeat vnde retribuat necessitatē patienti:Sol
licite ergo ambulate.vnde Hiere.vj.Hec est via bona
ambulate in ea.Habeamus igitur diligentiam execu
tiuam.¶ Quarto habeamus aliud bonū:scilicet ami
F ciciam charitatiuam cum deo:Ista enim proposi-
tio cum.signat coniunctionem.societatē.amiciciam ⁊
charitatē.Sicut enim filius patrisfamilias ꝙdiu est ī
potestate patris ⁊ cum patre:non potest facere condi-
tionem suam deteriorē:Arbor ꝙdiu est cū terra adhe-
rens et coniuncta:semper pōt viuere.virere ⁊ fructum
facere.Infans ꝙdiu est cum matre:semꝑ ab ipsa defē-
ditet docetur:Sic homo ꝙdiu est cum deo per cha-
ritatem.tandiu non deterioratur per peccatuꝫ:⁊ tan-
diu ab ipso iuuatur.⁊ tamdiu viuit per deuotionem:
viret per conuersationem.fructificat per operationeꝫ.
Cū deo ergo.vnde Geñ.vj Noe vir iustꝰ atq̄ perfectꝰ
fuit et cum deo ambulauit:Ideo de illa bona ⁊ chari-
tatiua adhesione loquitur ꝑs.dicens.Mihi autē ad-
herere deo bonū est.Habeamus igitur bonū amicicie
charitatiue.bonum diligentie executiue.bonū clemen
tie ⁊ pietatis:bonum iusticie ⁊ equitatis.Et sic mora
liter erimus boni:quando tot bonis moralibus erimꝰ
adimpleti:Et sic erimus sicut illa terra đ qua dicitur
Numeri.xiiij.Terram quā circuiuimus valde bona ē
Hec ergo de bono morali sufficiant.

Bona temporalia.

Nota ꝙ bona tē- A
poralia bonis ꝓ-
ficiunt ⁊ malos inficiunt:In se deficiunt:⁊ nullis suffi
ciunt.Primo ergo dico.ꝙ ista bona in se sunt defecti-
ua:quia enim sua principia intrinseca sunt corrupta.
iō ista non possunt esse durabilia.Et ista comparātur
illi arbori fracte ⁊ incise:cui dū innititur elephas sta-
tim frangitur:⁊ elephantem cadere facit:⁊ a venato-
ribus capi:Quia vere bona temporalia sunt in se de-
bilia ⁊ defectiua.ita ꝙ si eis homo per affectum inniti
tur faciliter pereūt ⁊ franguntur:⁊ possessor ⁊ dilector
eorum in desperationem labitur et in mortem.⁊ a ve-
natore dyabolo capitur per peccata:Unde ista arbor
figuratur in baculo arundineo egypti:cui dum inniti
tur homo confringitur:⁊ innitentibus humeris lani-
atur.sicut dicitur Esa.xxxvj.Sic vere bona mundi di-
cuntur baculꝰ:ꝓpter generalem sustentationē:sed di
cuntur arūdineꝰ ꝓpter facillimā corruptionē:Dicun
tur esse egypti:qđ interꝑtatur angustia ꝓpter laborū
et sollicitudinū annexionē.Ista igitur dicuntur eis in
nitentes decipere per sui defectuꝫ.⁊ eos perforare per
multum peccatum:Ideo de indurabili fragilitate isto
rū bonorum dicitur Job.xxj.Ducunt in bonis dies su
os:⁊ in pūcto ad inferos descendūt.Figura ad hec Lu.
xij.vbi dicitur Qđ ille diues cuius ager attulit fructꝰ
vberrimos.qui dicebat anime sue.anima multa bona
habes reposita in annos plurimos.comede ⁊ bibe ⁊c.
ille mortuus est et perdidit quicquid habebat:Quia
breuiter sicut dicitur Ecci.x.Omnis potentatus bre-
uis vita.Sunt igitur ista bona in se defectiua.¶ Se-
cundo sunt malis infectiua.Maudragora enim ꝙ-
ꝙ debite sumpta sit medicinalis et bona.immodera-
te tamen sumpta naturaliter est nociua:Habet enim
virtutem congelatiuam.consopitiuam et mortificati-
uam facit em̄ hominem immoderate dormire:⁊ dum
dormit congelat spiritus ⁊ humores.et virtutem mor
tificat naturalem:sicut dicit Platearius:⁊ alij auto-
res.Sic vere bona temporalia bene vtentibus profici
unt:sed male vtentes inficiunt:qꝛ hominē faciunt dor
mire ⁊ delectari congaudere ⁊ complacere:⁊ dū nō ad-
uertit.paulatim congelāt ipsum per indeuotionē:⁊ fi
naliter eum mortificāt:per multorum criminum gene
rationem.vnde de talibus bonis đr Ro.vij.ꝙ ergo mi
hi bonuꝫ est factū est mors.Ista igitur bona malos īfi
ciunt.¶ Tertio dico.ꝙ ista bona nullis sufficiūt.Ra
tionem enī assignat Aug.quare homo bonis istis nō
potest satiari.Dicit ꝙ qꝛ cor humanum capax est dei
qui est infinitus.Jō nullum bonum finitum potest eū
replere:Animam inquit deo capacem nihil minꝰ deo
replere potest.Ista enim sunt de natura aceti.quod hꝫ
prouocare appetitum quia scilicet ista bona semꝑ ge-
nerant ardorem habendi.vnde Job.xxx.Expectabam
bona ⁊ venerunt mihi mala.Bonum enim:id est suffi
cientia queritur et

ciētia q̄rit ⁊ expectat: et tamē sp malū .s. auaritia gñat.
¶ Sed quarto dico ꝙ ista bona bonis proficiūt. Sicut enī humor terre arbori proficit: ⁊ hoc quia arbor ⁊ ad sui ⁊ ramorū nutrimentum cū mittit: Sic bona tēporalia ⁊ terrena bonis actiuis ꝓficiunt: q2 ipsa ad necessitatem nō ad sup̄fluitatē accipiūt: ttā ad sui ⁊ suorum: et etiā ramorū ⁊ pauperum exteriorum adiutorium ⁊ nutrimentū ipsa accipiunt ⁊ acquirunt: Ideo de talib⁹ bonis dr̄ Eccl. xxxix. Bona hominis creata sūt a principio: Ro. viij. Diligentib⁹ deum oīa cooperantur in bonū. Istud enī idem quod vni nocet alteri nūꝙ̄ ꝓficit: Unde semen iusquiami aīalibus est mors: qđ tamen passeribus est cib⁹. Sic vere tēporalia bona animalib⁹ .i. peccatorib⁹ ⁊ carnalib⁹ ipis vti nescientibus est cā mortis eterne. Passerib⁹ autem ⁊ auibus .i. viris discretis ⁊ spiritualib⁹ qui eis bene sciunt vti est cibus adiutorium ⁊ augmentū Eccl. xiij. Bona est substantia cui nō est peccatū ⁊ nequissima paupertas in ore impij: Sȝ que est rō: quare illud semen qđ de se est venenosum nō nocet passerib⁹. Rñdet Auicēna ⁊ dicit ꝙ passer hȝ strictissimas venas: Et iō fum⁹ seminis iventre recepti nō pt̄ ascendere per venas vsqȝ ad cor ad eū mortificandū. cui⁹ tn̄ ꝯtrariū ē cā ꝯtraria in aīalibus Sic vere charissimi illi q̄ habent strictas venas scientie: sicut sunt viri iusti ⁊ scrupulosi: isto semine nō ledūtur. Et hoc quia fumus eius .i. amor ⁊ affectio istorū bonoꝝ temporalium ad cor eorum non attingit: Iuxta illud ps. Diuitie si affluant nolite cor apponere. Cui⁹ tamē contrariū reperitur in aīalib⁹ .id est peccatorib⁹ qui hñt venas conscīe multū latas. ita ꝙ fum⁹ .i. amor diuitiaꝝ ad cor eoꝝ penetrat: ⁊ ipsos per auariciā mortificat ⁊ obscurat. vnde Eccl. xxxix. ca. Omnia bonis in bonum: sȝ ipijs ⁊ pctōribus in malum conuertunt: Et sic patȝ: ꝙ bona tēporalia bonis proficiunt: nullis sufficiunt, malos inficiunt. Et in se deficiūt ⁊c.

A **Bona eterna.** Nota ꝙ bona eterna sunt appetenda: propter lucis tutissimam securitatē. propter rerū plenissimam sacietatē. propter status longissimā stabilitatē. Habēt enī ista bona firmamentum securitatis. ⁊ hoc ꝓbat loci celsitudo: q2 .s. ista bona sunt in celo: vbi ē locus securissimus. Iō possunt dicere illi q̄ sunt ibi illud Math. xvij Dn̄e bonū est nos hic eē ⁊c. Corpora locū istū monti olipi. vbi propter suā altitudinē nec grando. nec turbo. nec aliqua mala impressio attingit. Item ista bona habent complemētū fertilitatis ⁊c. Compa insulis fortunatis: in q̄b⁹ oīa bona sponte nascuntur. vnde in ps. Replebuntur in bonis dom⁹. ⁊ Sapien. vij. Uenerūt mihi oīa bona pariter: Uñ de sanctis potest dici illud. j. Para. iiij. Inuenerunt pascua vberrima valde bona Unde isti sunt qui dicebant in ps. Replebimur in bonis domus tue. san. est tem. tu. mira. in c. Deus enī replet in bonis desideriū eoꝝ. et renouabitur vt aquile iuuentus tua: Itē ista bona habēt fundamentum stabilitatis. q2 .s. perpetuo durant. et illi q̄ ipsa habent perpetuo viuunt. vñ Marci. x. Bonum est tibi ad vitā igredi ⁊c. Cōpara paradisuȝ insule hibernie: vbi homines nō moriunt ⁊c. Uide de paradiso: ⁊ de gloria eterna in suis titulis ⁊ in remissionibus ⁊c. Et si vis scire de tali b⁹ bonis quō acqruntur: audi dauid in ps. dicentem: Quis est hō q̄ vult vitā dili. di. vide. bo. ꝓhibe lin. tu. a

B ma. ⁊c. ꝓsequere auctoritatē si vis. ¶ Itē nota ꝙ bōa eterna cōsistunt in visione. fruitione et quietione: Dico in fruitione: vñ Sapien. ij. Fruamur bonis que sunt Dico in visione. vnde in ps. Credo videre bona domini. Dico insup ꝙ consistūt in quietiōe. vnde Gen̄. xlix. Uidit requiem ꝙ esset bona ⁊c.

A **Bos.** Nota ꝙ bos qñqȝ signat in malo quando qȝ signat in bono. In malo signat carnalitatem seu carnem Nam sicut bos est animal magne carnositat. magne tarditat. magne penalitatis: Sic caro vel vir carnalis ⁊ peccator est carnosa et pinguis per voluptatem: tarda per pigricie tepiditatem. Penalis ⁊ laboriosa ad exercendum omnem iniquitatem: Et sicut bos vinculis cingit. stimulis pungit retrocedēdo pascit ſm Pliniū: Sic carō et carnales vinculis malarum cōsuetudinum ligant stimulis malorum desideriorum pungunt: Et retrocedendo ꝑ obstinationem ⁊ deo ⁊ prelatis ꝯtradicūt. et in mundi pascuis ⁊ prosperis depascūtur: Dico ꝙ isti vinculis male ꝯsuetudinis alligantur. Iō de carnali iuuene: dr̄ Prouer. vij. Stati eam .s. mulierem seqtur: quasi bos duct⁹ ad victimam et nescit ꝙ ad vincula stultus trahat. Itē dico ꝙ malorū desideriorū stimulis agitātur: Uñ Eccl. xxxviij. Stimulo boues agitat: Itē dicoꝙ ꝑ contractionē retrocedendo cibatur. vñ .ij. Reg. vj. dicitur: ꝙ boues q̄ portabāt archam recalcitrabant. q2 scȝ inter nos ecclasticos sunt multi. q̄ sub archa religionis vel eccie ꝯtradicere et recalcitrare nō cessant: ⁊ cōtra deū ⁊ prelatos temere rebellare. Et iō sicut bos maxime q̄ non potest bene laborare ad hoc impinguat vt mactetur: Sic vere mūdi peccatores q̄ per penitentiam non laborant ad hoc impinguant in ꝓsperis huius mūdi: vt in macello iferni postmodū trucidentur: vñ dr̄ .j. Reg. xj. ꝙ rex saul iratus est nimis: ⁊ assumens vtrūqȝ bouem concidit eos in frusta: Sic vere de⁹ ꝯtra tales finaliter irascet et eos in inferno cōcidet ⁊ occidet. ¶ Item dico ꝙ signat in bono: ⁊ sic per boues intelliguntur boni viri ⁊ B
perfecti: ⁊ maxime boni p̄dicatores ⁊ boni actiui: vnde de de eis possum⁹ exponere illđ Job. j. Boues arabāt et asine pascebant: In quib⁹ vbis ostenditur: ꝙ isti ꝓpter tria pñt ꝓꝓrie dici boues. Bobus enī Nihil

Sedulius occupatur
Humilius subiugat.
Utilius operatur.

Sic vere viri perfecti occupātur cū diligentia ⁊ sedulitate: Arabant inquit Subiungantur cū patientia ⁊ humilitate. Asine inqt. Operantur cū efficatia et vtilitate: q2 scȝ per eos asine pascebant: Dico ergo ꝙ iusti habent diligentiam i operando. Sicut enī boues non cessant arare ⁊ laborare: ⁊ laborem suū continuare ⁊ frequentare: ⁊ in laborando non murmurare nec recalcitrare: Sic vere iusti ad labores bonorum operum exercendos debent sedule vacare: et sine murmuratione. ⁊ non in impatientia sine discontinuatione et desistentia cum omni executione et diligentia debent in agro eccie per penitentiam laborare: ⁊ terram sui corporis per disciplinas colere ⁊ arare. Arabant inquit: Et sic isti erūt de illis bobus arantibus. de quibus dicitur. iij. Reg. xix. vbi dicitur: ꝙ helise⁹ in duobus iugis boum arantib⁹ vnus erat: ⁊ sicut videmus ꝙ in arando bos pungitur: terra scinditur: aratrū trahitur: et cum eo ligatur ⁊ astringitur. Sic vere in oratione penitentie ⁊ diligentie. bos .i. homo dȝ pūgi ꝑ diuinū timorē: terra cordis debȝ scindi per contritionis dolorem: aratrum diuinorum mandatorum debet trahi: per executionis vigorem. et ad ipsum debet homo ligari per dilectionem et amorem: Quia nemo mittens manum ad aratrum et aspiciens retro aptus est regno dei: Sicut enim in aratro est et ferrum et lignum: Sic in aratro diuinorum mādatorum est ferrea duricies comminationum: et lignea mollicies consolationum et promissionum. Qđ est contra multos similes bobus indomitis et impinguatis: qui aratrum trahere dedignantur: Sic vere pingues et delicati indomiti et obstinati aratrū mādatorū dei trahere nunꝙ̄ volunt: sed ipsum per diuersa peccata dimittunt: qđ potissime patet de mult pinguibus et diuitibus: q̄ pre ceteris iugū diuini timoris et aratrū suorum mādatorū repellunt. Uñ in ps. Boues eorū crasse: abundātes in gressib⁹ suis. Non sic: sȝ habeamus diligentiā ⁊ sedulitatem. Arabant inquit.
¶ Secundo habeamus patientiā ⁊ humilitatem. Sicut enī bos collum iugo subijcit. receptū iugū nō abijcit bubulco obedit ⁊ ei se subijcit. Sic nos maxie ecclastici obedien⁹ iugo discipline nos hūilit̄ subijcere: ⁊ bubul

co:i.deo vel prelato benigniter obedire: Mo:figurat.ij.
Para.iiij.vbi dr.q salomon fecit mare vnū eneum et de
subter posuit.xij.boues fusiles quorū quidā respicie-
bāt ad oriētē. Alij ad occidētē. Alij ad austrū Alij ad aq
lonē Isti boues sunt viri iusti et humiles: qui mare.i.
amaritudinē tribulationū sustinēt atq portāt: Isti eē
dicunt.xij.qui est numer⁹ cōstans ex decē ⁊ duobus q:
scȝ boni debēt cū binario charitatis custodire denariū
mādatorū: Et isti p certo debēt respicere per considera
tionem. Ad orientem natiuitatis. Ad occidentē morta
litatis Ad meridiē iudicij vbi sol xp̄s erit i furore iusti
cie. Et ad aquilonem inferni Aquilo eīn ē pars frigidis
sima et signat infernū: Ideo de ista humilitate ⁊ beni-
gnitate pōt dici illud. Nume.vij. Obtulerūt i sacrificio
pacificorū boues duos Sed nota q duo requirunt ad
hoc q bos domit⁹ ⁊ subiectus efficiatur: Debet enim
a iuuentute castrari: q: tunc melius domatur ⁊ fortius
operatur et amplius crescit ⁊ augmentatur. Itē debet
boui seni et antiquo, coniungi ⁊ associari et copulari.
Sic vere ille est subiectior ⁊ humilior: qui cum senibus
⁊ sapientib⁹ cōtrahit societatē ⁊ qui a iuuentute vouet
⁊ tenet castitatem. Simus igitur humiles et patientes
Sed pro certo multi sunt similes quibusdā bobus indi
cis qui habent tria cornua et pedes equinos s̄m bedā
in li. de imagine mūdi: Sic vere multi sunt qui pedes
affectionū habent equinos per luxuriā. Et tria habēt
cornua per triplicē superbiā q: scȝ isti superbiunt de di
uitijs: de nobilitate ⁊ de pulcritudine: Uel de bonis na
ture. fortune ⁊ gratie. Non sic sed sim⁹ humiles. Asine
inquit quod est animal humile et deiectum.vij. Gen.
xij. Fuerūt abrahe oues et boues: ⁊ asini ⁊ serui: Habea
mus ergo patientiam et humilitatem. ¶ Tercio ha-
beamus efficaciam et vtilitatem: quia scilicet omnia
que sunt in boue sunt homini vtilia scilicet.

Pellis ad calciādum.
Fimus ad terram impinguanduȝ
Et caro ad homines nutriendum.

Sic vir bonus oībus est vtilis scilicet
Caro sue vite et perfectionis. pellis sue conuersatio-
nis: Fimus sue tēporalis possessionis. Alios enim cal-
ceant per bona exempla. nutriunt per bona documen
ta: impinguant per elemosynas seu dona. Et hoc osten
ditur cuȝ dicitur. Pascebātur: q: scȝ tales boues ⁊ tem
poraliter ⁊ spūaliter alios nutriunt atq pascunt vnde
Ezech.xxxiiij. Oues pascuntur a pastoribus: Nā sicut
dicitur prouer.xiiij. Ubi non sunt boues presepe vacuū
est. Sit ergo in nobis vtilitas humilitas sedulitas. Et
sic erimus spirituales boues ⁊c.

A **Brachium.** Nota q per brachiuȝ in quo vi
get hoīs maxima fortitudo et
ad operanduȝ potior aptitudo intelligitur communi-
ter in scriptura potentia seu virtus. Et ideo nos inue-
nimus brachiū diuinū ⁊ brachiū humanū: Brachium
diuinū est ipse filius quo mediante pater operat quic-
quid facit vnde. Lu.j. Fecit potentiam in brachio suo.
Sicut enim brachium constat ex carne et osse et me-
dulla: Sic christus ex interiori anima que est sicut
medulla: ⁊ ex corporea substātia que est sicut caro: ⁊ ex
deitate q̄ est sicut ossa: Xp̄s enim in se habet humani-
tatē ⁊ deitatē ⁊ cōpositū ab vtraq. ⁊ sicut brachiū extē
ditur ⁊ aliquādo reflectitur per dulcorē Et istud etiam
signat substantia brachij. Ossea enim substātia que est
dura signat iusticiā ⁊ austeritatē. Carnea autē substā
tia q̄ est mollis signat eius clementiā ⁊ benignitatem
Unde iste est illud brachiū dei patris de quo admirati
ue querit scriptura Esa.liij. Brachiū dn̄i cui reuelatū
est scȝ xp̄tum ad incarnationē.q.d. Paucis. Et nota q
xp̄s seu etiam potentia dei dicitur. Brachium.

Punitiuum. Naȝ per illud puersi hoīes puniū
Redēptiuuȝ tur vn̄ ps. In brachio virtutis tue
Defensiuū. depo. aduer. me. vn̄ istud ē brachiū
extentum: de quo Ezechi.xx. Uiuo ego dicit dominus
In manu forti ⁊ brachio et furore effuso. regnabo sup
vos: Secūdo dico.q p istud fideles populi redimun-
tur: Brachiū eīn si extracto sanguine percutitur: totū
corp⁹ a periculo redimitur ⁊ laxat: Sic de istius bra-
chij minutio. facta est corporis.i. generis hūani redē-
ptio vnde in ps. Redemisti in brachio tuo po.tuum. fi
li.ia.⁊ io. Tercio dico.q per istō brachiū viles ⁊ debiles
defendunt: Brachium eīn p toto corpore verberib⁹ se
opponit: Mater etiam portat in brachio filios ⁊ ifan-
tes. sic isto brachio p nobis per mortē percusso nos fu
imus defensi.⁊ ab ipso portati ⁊ sustentati. vnde Osee.
xj. Portabā eos in brachijs meis. ¶ Secundo dico.q B
inuenitur brachiū humanum. Et istud signat potenti-
am et fortitudinē: vt dictum est. Et quia i quolibet cor
pore duo sunt brachia.s. dextrum et sinistrum. Iō pos-
sumus distinguere duplicem mundi seu ecclesie pote-
statē: Prima et dextera est spiritualis: Secunda ⁊ sini
stra est temporalis. Prima principaliter remanet apō
prelatos: Secūda apud principes ⁊ prefectos: Primū
est brachium defensiuū. Secūdum brachium defecti-
uum: Defensiuū enim brachium est potentia spiritua
lis: vt dr̄ ps.xvij. Posuisti vt arcum ereū brachia mea.
Ista eīn brachia sunt prelati ⁊ predicatores quib⁹ me-
diantib⁹ boni a dyabolo ⁊ a temptationibus defendū
tur ⁊ protegūtur. Unde sap̄.v. In brachio sancto suo de
fendet eos. Brachia enīȝ sunt amica cordis. Et iō q̄c-
quid cor amat brachia amplexantur et ad cor trahere
nituntur: Sic vere prelati ⁊ p̄dicatores: et etiam quili-
bet boni viri cordis.i. dei sunt amici. et iō ceteros nitū-
tur verbis ⁊ exēplis ad istud cor reducere ⁊ omnes ho-
mines charitatiuis tenaculis amplexari: Unde de cha
ritatiuo amore talium brachiorum dr̄ Dan.ij. Pectus
et brachia erant de argento. ¶ Iteȝ brachiū defectiuū C
est vel potentia temporalis. Et istud est

Brachium aridum. Brachiuȝ dico ari
Brachium fluidum. dū sine pietatis dul
Brachiū inualidum. core: figuratum da
nielis.x. In illo qui loquebatur Danieli de quo scribi
tur.q brachia eius erant quasi species eris: Es enim
est durū ⁊ siccū ⁊ clamosum: Sic brachia huius mūdi:
idest mūdi potentes sunt duri. pleni crudelitate. sicci si
ne pietate. clamosi: idest pleni rixa ⁊ pōposītate: Zach.
xj. Brachium eius ariditate siccabitur: fluidum dico
sine firmitatis vigore: Aliqua eīn sunt animalia q̄ ha-
bent brachia sine ossib⁹. sicut sunt polipi in mari. qui
tamē si amplexantur: hominem ipsum faciliter sub-
mergunt: Talia brachia sunt carnales amici: et homi-
nes deliciosi qui ossib⁹ fortitudinis carētes illos quos
amplexantur et diligūt: suis malis exēplis in pctā sub
mergunt: Iō istud est brachium carneū.ij. Para.xxxij.
Cū eo brachium carneum. et Hiere.xvij. Ponit carnē
brachium suum. Inualidum dico sine stabilitatis te-
nore. vnde ps. Brachia peccatorū conterentur. Cācer
ei ⁊ locuste habent brachia: que tamen sunt valde fra-
gilia atq vana: Sic multi sunt ita fragiles: inconstā-
tes ⁊ vani: q nullus potest inuenire aliquam firmita-
tem. Job.xxxj. Brachium meum cum suis ossibus con
teratur. ¶ Si vis nota adhuc q in scriptura inueniun D
tur quattuor spiritualium brachiorum genera: scilicet

Brachia.
Superiora.
Inferiora.
Interiora.
Exteriora.

Prima sunt sancti qui sunt brachia ecclesie triūphan
tis. Unde de quolibet sancto dici potest illud Esa.lij.
Parauit dominus brachium sanctum suum: Secun-
da sunt iusti ecclesie militantis: Sicut enim brachia
sunt bina. dextrum scilicet et sinistrum: et seinuicem iu
uantia intantū. q dextrū percutit p sinistro et ecōuer
so: nisi forte fuerit materia venenosa. Sunt etiā p toto
corpore se opponentia. Sic iusti cum sint in bina diffe
rentia. quia scilicet quidaȝ sunt dextri: scilicet diuites.
alij sinistri.i. pauperes. debent alter alteri subuenire.

Et si necesse

Et si necesse sic aliter pro altero sustinere et pro toto corpe ecclesie vel fidei tyrannis et fidelibus contraire nisi forte tal' q̃ patit sit venenosus.i.heretic⁹ vel corruptus:q̃r.s.tales ab alijs non sunt iuuādi sȝ in tribulatione et miseria dimittēdi.Job.xviij. Cōsumat brachia ei⁹ primogenita mors:Tertia brachia sunt virtutes aīe intra latētes.Vñ illud predictū.Pectus et brachia erāt de argēto.Dan.ij.Quarta vero sunt opa corporis extra manētis.Per brachia eni quib⁹ mediātibus opamur.et quorū pulsus denotat interiorē cordis dispositionē:intelligit virtus opatiua vel ipa opa exterioza:q.s.ostēdunt qualis sit virt⁹ ⁊ dispositio cordis nostri.Esa.xliuj.Operatus est i brachio fortitudinis sue Et nota q̄ sicut in ifirmo denudatio ⁊ dilaceratio brachiorū signū est mortis:Sic in peccatore qñ p̄ tactātiā opa sua bona vel mala publicat et denudat. signū ē q̄
C ipm mors ꝑpetua subseq̄tur:Job.xxxviij.Brachium excelsum cōfringetur. ❡ Sed si vis adhuc intellige p̄ brachia charitatis amplex⁹.Nā ḃȝ Pli.et Oui.Cācer si sine brachijs sepelit in terra efficitur scorpio:vñ Oui. de.Littoris equorei si demas brachia cācri.Cetera supponas terre de parte sepulta. Scorpius exibit cauda q̄ minabitur vnca:Sic vere dicā:q̄ si quis brachia id est virtutē bine charitatis perdat:⁊ se sub terra per auariciam sepeliat.scorpio.i.venenosus et pessim⁹ efficitur:⁊ in ꝓditorē ⁊ impiū commutatur.j.Corin.xiij. Si charitatem non habuero nihil sum ⁊c.

A **Breuitas.** Nota q̄ breuitas:curtitas:paruitas idē sunt.Et opponūtur breuitas longitudini durationi:et magnitudini:Notandū ergo q̄ triplex inuenitur breuitas in scriptura scilicet

Una laudabilis.
Una tristabilis.
Una damnabilis.

Prima igitur est commendabilis.⁊ista est breuitas mortis cōsiderata:Sicut em̄ aues fluuiales breuē habent caudā q̄uia si longam impedirentur i natādo ḃm Aristo. Sic vere caudā que sequitur nos.i.finem et mortem debemus in nostra ymaginatione habere breuem.et citam ⁊ velocē:et celeriter affuturam q̄r vere illi qui habent longā caudā.i.qui diu sperant viuere.faciliter a vacatione spirituali.i.a ꝑfectu bonorū operum retardantur in flumine mūdi huius.Ideo de tali breuitate dr̄ Ecci.xj.Breuis in volatilibus apis.j.Chor.vij.Tempus em̄ breue est.❡ Secunda est breuitas contristabilis.Et ista est breuitas vite:Sicut em̄ planeta quanto est terre vicinior:tanto circulus suus est breuior.⁊ breuiori tempe ad terminū attingit:Sicut patet de luna que est ceteris terre propinquior:Nam breuissimū hȝ circulum:ita q̄ vno mēse peragrat zodiacū:vbi saturn⁹ p̄ triginta annos moratur:Sic ꝟe nos alij qui sumus hic i hoc mūdo corporaliter ꝓpe terram:imo in terra cōuersantes:breuē vite circulū circuimus.quia vere circulus vite humane est breuissimus et valde celeriter adimpletur.Unde Job.x.Numer⁹ dierum meorū finietur breui. Et Job. xiij.Hō natus de muliere breui vi.tem.re.mul.mise. Breues em̄ dies hoīs sunt:Natus inquit de muliere Ecce vilis ingressus.Breui viuens tempore.Ecce curtus ꝓgressus.Repletur multis miserijs. Ecce tristis egressus:Natus de muliere.Iō cū reatu.Breui viuēs tēpore:Iō cū fletu.Repletur multis miserijs.Iō cum metu.Iō bene concluditur:Judith.vij.ca.finis noster breuis.vñ nota q̄ iusti quandoq̄ȝ breuiter dimittunt viuere.ne si diu viuerent,peccato corrūperentur vel vt citius ad gloriā assumantur:vñ de enoch dr̄ Sap.iiij. Raptus est iustus ne malicia mutaret animū ei⁹.Sequit.In breui consummatus expleuit tempora multa: Mali ꝟo etiā q̄nq̄ȝ breuiter viuunt:⁊ hoc ne āpli⁹ boni per eos ledantur.⁊ vt ad tormenta q̃ meruerunt trahantur.Vñ Math.xxiiij.Nisi abbreuiati fuissent dies illi:nō fieret salua omnis caro:sed ꝓpter electos breuiabuntur.hec est ergo breuitas contristabilis.❡ Tertia est breuitas illaudabilis.Et ista est triplex scilicet Breuitas.

Iniquitatis.
Prosperitatis
Sublimitatis

Breuitas iniq̄tatis est:qñ hō est ita breuis spūaliter q̄ nō se pōt extēdere ad aliquod bonū opus.Nā sicut tibia vulpis dextera breuior est q̄ sinistra:quapropter necesse est ipsum ꝯtinue claudicare.Sic affectiōes bone q̄ per dexterā tibiā designantur in multis sunt ita curte.breues et pauce:q̄ non possunt se extendere longe.s.ad bona paradisi affectanda.nec ad inimicos diligendos:sed tm̄ ad illa que sunt ꝓpe.s.ad bona mūdi et ad amicos.Et ideo tales spiritualiter claudicāt et oberrant:Ideo de tali breuitate dr̄ Esa.xxviij.Palliū breue vtrūq̄ȝ operire non potuit.❡ Item est breuitas ꝓsperitatis similis nebule que breuiter finitur. vnde Esa.xxx.Dabit dominus vobis panē arctum et aquā breuem.❡ Itē est breuitas sublimitatis.vnde Ecci.x. Omnis potentatus breuis vita. ❡ Item est breuitas fallacitatis et icōstantie ⁊ istabilitatis:Et ista ē breuitas duratiōis hypocritarū:qui sunt similes fictis stellis que breuissime durant.Et etiā breuitas illorū q̄ q̄uis bene quandoq̄ȝ incipiant breuiter tamen durant: vnde Job.xx.Hoc scio q̄ ex quo positus est homo sup̄ terram:q̄ laus impiorū breuis sit:⁊ gaudium hypocrite ad instar puncti.Naȝ vt dr̄ Ecci.xxv. Breuis hoīs malicia.⁊ sic patet:q̄ est breuitas laudabilis tristabilis.damnabilis.mendabilis.❡ Et si velles adhuc notare posses dicere q̄ est breuitas Commendanda.contemnenda.sustinenda.metuenda. appetenda.attendēda.❡ Cōmendanda dico:quia pro certo competēs breuitas diligitur:tā in operib⁹ q̄ in verbis.vnde scriptum est:Rom.ix.q̄ verbum abbreuiatum fecit dñs super terrā.vnde dicitur q̄ breuis oratio penetrat celos Esa.xxviij.Abbreuiationem audiui a domino:Breuitas autem contemnēda est:quādo homo in verbis⁊ opibus ita est breuis q̄ ꝟitas negocij nō p̄t sub tāverbis breuibus cōphendi.vel tam breui fine complen. B
vnde illud Esa.xxviij.Breue palliuȝ vtrūq̄ȝ operire nō poterit:et Michee.ij.dicitur.Non est abbreuiatus spiritus domini vt saluare non possit. Breuitas auteȝ sustinenda est ⁊ paupertas et bonorū terrenorum tenuitas:De qua illud Esa.xxx.cap.Dabit vobis dñs panē arctuȝ ⁊ aquam breuē.s.pro tempore vite eius. Sed talis breuitas generat latitudinem glorie paradisi.Sap. xvj.Hi autem in breui inopes effecti nouam gustauerunt escam:Breuitas autem metuenda est acceleratio iusticie diuine ⁊ futuri iudicij.Ps̄.Cum exarserit i breui ira eius:beati omnes qui confidunt in eo. Breuitas autem appetenda:est celeritas futurorum gaudiorum.Esa.xxix.Adhuc in modico et in breui conuertet libanus in chermel.Breuitas attendenda.est breuitas aduersitatum que statim transit:Ecci.x.Breuem languorem prescindit medicus.i.xp̄s ⁊c.Sufficit.

Buccina. Nota q̄ buccina seu tuba q̃ sonum facit terribilem ⁊ stupendum:potest significare sacrā scripturam seu bonam doctrinam et predicationeȝ:Qr scilicet sicut buccina prius manu tangitur q̄ ori applicetur et q̄ sonus audiatur:Sic vere predicator pri⁹ debet manum apponere operando:q̄ sonum promere p̄dicādo Actuū.j.Cepit iesus facere et docere. Notabo ergo q̄ buccina predicationis ⁊ doctrine sacre Est A

Exultatio conuiuentibus.
Exhortatio preliantibus.
Reuocatio fugientibus.
Conuocatio festinantibus.
Conturbatio delinquentibus.
Cautela seu preuisio metuentibus

Buccina igitur scriptu re leti ficat per diuic lau dis iubilationem:et per spiritualem consolationem.iij.Reg. j.Clangetis buccina et dicetis.Viuat rex salomon. Item exhortat ⁊ excitat scilicet ad pugnādū ꝯtra vitia et ad bene operandum:et ad inimicis resistendum p̄ commotionem.Josue sexto.Accipietis buccinas quarum vsus est in bellis : Item reuocat scilicet a malo per exhortationem secundo Regum decimooctauo.

Cecinit autem Joab buccina et retinuit populum.
Item conuocat per bonam operationem atq; anima
tionem. Judi.vj. Clangens gedeon buccina: conuo-
cauit domū abiezer. Itē cōturbat per cōminationē.
q: scz buccina sonus ē terroris Exo.xix. Erat mōs ter
ribilis ⁊ sonitus buccine paulatim crescebat in maiꝰ
Itē premunit per insidiarū ⁊ periculorū reuelationē.
vnde Ezech.xxxiij. De speculatore dicit ꝙ canere de-
bebat buccina. vt ⁊ alij precauerēt ⁊c. Uide de Tuba.

Butirum. Nota ꝙ per butirū in scriptura
intelligit spūalis ꝑfectio mūdia
B lis infectio. eternalis refectio: Spūalis ꝑfectio dico.
Nā per butiruz quod habet mollire. condire nutrire
potest intelligi gratia sciētia vel scriptura que remol
lit hoīem: per cōpassionē ⁊ cōtritionē. Cōdit ipm per
discretionē. Nutrit ⁊ impinguat ipsuz per deuotionē
et dilectionē. vñ Job.xxix. Lauabā pedes meos butiro
et petra fundebat mihi riuos olei. Pedes nostre affe
ctionis debēt lauari butiro ⁊ pinguedine dilectionis
vel scripture et lectionis. vel butiro gratie ⁊ deuotio-
nis. vel discretionis et sic petra .i. xp̄s necesse habebit
nobis fundere riuos olei cōpassionis: ⁊ spūalis leti-
tie ⁊ consolationis: Tale butirū habuit xp̄s ⁊ habere
debet prelatus. Uñ Esaie.vij. Butirum et mel come
det: vt sciat reprobare malū ⁊ eligere bonū. Butirū ei
sacre scripture: maxime qñ mel deuotiōis sibi adiun-
gitur facit hoīem discernere inter bonum et malum.
¶ Nota adhuc. ꝙ butirū quod est pinguedo lactis ⁊
inficit tangentem: signat mundi voluptatē ⁊ carnali-
tatē. vñ istud ē butirū qđ Jahel dedit sizare sicut dr Ju
di.v. In phiala pricipū obtulit butirū. Et sequit ꝙ ista
Jahel percussit eum malleo ⁊ infixit clauum in caput
eius q: vere propter butirum carnalium deliciarū in
currunt multotiens clauū mortis eterne et malleum
eternaliū tormentorū. ¶ Item per butirum potest in
telligi voluptas glorie paradisi que impinguat aīam
atq; lenit. Unde Job.xx. dicitur de impio. Nō videat
torrentes mellis et butiri. Patet ergo ꝙ est butirum
spiritalis perfectionis mundialis infectionis super-
nalis refectionis ⁊c. Sufficit de littera. B.

Incipit littera C.

Cadauer. Nota qđ cada
uer quod ſm Isid. dicitur a cadendo. signat
corpus animalis mortui carēs vita. quod .s.
de statu vite ad corruptionem cadit: Moraliter dico
ꝙ signat Mortis resolutionem Culpe dissolutionez
Carnis inquinationez. Anime damnationē. Sancto
rum deuotionem: Primum est cadauer putridū: Se
cundum est cadauer horridum Tertium est cadauer
fetidum Quartum est cadauer aridum Quintum est
cadauer floridum ¶ Primum ergo est cadauer quod
debemus videre quia scilicet cadauer nostrum futu-
rum. et conditio corruptionis et mortis sumne debet
considerari: et diligentius preuideri sicut de sansone
dicitur Judi.xiiij. ꝙ ipse declinauit vt videret cadauer
leonis ⁊ ibi dicitur ꝙ fauum mellis inuenit ibi in ca
dauere. Quia reuera sanson idest quilibet hō iustꝰ de
bet quādoq; a tumultu vie publice .i. seculariū negocio
rum declinare. vt possit de morte cogitare: et leonum
idest tyrānorum cadauera: quia scilicet ab eorum vi-
ta priori discrepāt: respicere et videre quod pro certo
si sic fecerit: fauum mellis idest dulcedinem deuotio-
nis ibidem poterit reperire. Constat enim qđ consi-
deratio malorum mortis et corruptionis corporum
vniuersorum est generatio deuotionis et castigatio
vitiorum Teste enim Plini. Quis basiliscus viuens ve
nenosus sit. cadauer tamen eius in multis proficit q:
a loco vbi est: muscas: volucres. et araneas repellit.
Sicut exemplificat de pergamis qui nobile templuz
appollini construxerant qui ibi cadauer basilisci po-
suerunt et sic ab ingressu templi predicta anima-
lia perpetuo submouerunt: Sic vere quāuis caro vi-
uens sit venenosa et vita malorum perniciosa. ca-
dauer tamen. idest mors eorum ꝯsiderata: ⁊ in templo
cordis recondita est vtilis atq; bona: Inde eñ aues id
est superbiam: muscas .i. luxuriā. araneas: idest auari-
ciam eijcit. vermes malarum cogitationū ibidē ingre-
di non permittit. Bene ergo dicitur Eccli. vij. in fine.
In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua
⁊ ineternū non peccabis. Istud est ergo cadauer quod
debemus videre. Esa.lxvj. in fine. Uidebunt cadauera
virorum qui preuaricati sunt in me. ¶ Secundo dico
ꝙ est cadauer: qđ debemꝰ horrere .s. cadauer culpe seu
peccati: vel etiā hominē peccatorem. Non est enim in
mūdo ita gratus ⁊ ita charus homo quin efficiat hor-
ribilis omni viuo statim cum factus est cadauer post
mortē. Sic vere dico: ꝙ oīs homo viuēs. idest vita gra
tie vegetatus debz cadauer: idest mortuos peccatores
horrere: ⁊ eorum societatē fugere ⁊ vitare. Exēplo apū
que cadauera non ꝯtingunt: figura de leone quod est
animal nobile. quod cadauer inobedientis ꝓphete nō
tetigit nec comedit. iij. Reg.xiij. Quia scz a leone ⁊ ab
apibus .i. a viris iustis. cadauera vitiorum vel malarū
personaꝝ ⁊ corruptarū nō sunt per imitationem come
denda nec per societatē tangenda. Deu.xiiij. Carnibꝰ
eorū non vescemini. ⁊ cadauera non tangetis. Hoc est
igit cadauer qđ debemus horrere. Aduerte tñ hic vnū
notabile. Nā.iiij. Reg.xiij. dicit. ꝙ cadauer helysei qui
fuerat ꝓpheta. cadauer hoīs mortui in sepulcro eius
proiecti resuscitauit: ipe a mortuis nō surrexit. Sic ve-
re dico: ꝙ sepe fit ꝙ mali religiosi ⁊ clerici more cada-
uerū in vitijs tumulati. cū ipsi sint ꝓphete .i. homines
litterati. aliena cadauera .i. alios peccatores eos tāgē-
tes ⁊ frequentantes suis doctrinis ⁊ fictis exemplis a
vitijs resuscitāt. ipsi vero peccatores ⁊ mortui ꝑseuerāt
Sicut patet de malis ꝓlatis qui alios ꝑ correctionem
commendant. De malis doctoribus qui alios ꝑ ꝑdica
tionem meliorant. De hypocritis qui alios bonis exē
plis sanant: ipsi tñ a morte criminū non se leuāt. Hoc
est ergo cadauer quod debemus horrere. ¶ Tertio di-
co. ꝙ est cadauer qđ solet fetere scz caro humana: que
scz plena est imūdicia ⁊ fetore. Esa.xxxiiij. De cadaue-
ribus eoꝝ ascendet fetor. Tale aūt cadauer nō tangūt
turtures ⁊ hoīes mundi sed vultures .i. hoīes immun
di. De quibꝰ Job.xxxix. Ubicunq; cadauer fuerit statiz
adest. ¶ Quarto dico: ꝙ est cadauer qđ credimus ar-
dere. Et sic cadauer qđ post mortem remanet: signat
animam dānatam que remanet post resolutionem cō
positi. Nam sicut in oriente loco sepulture cadauera
comburunt. Sic anime peccatricēs in inferno cremā
tur. Hiere.xxxvj. Cadauer eius proijciet ad estū. figu-
ra Hiere.xvj. vbi cōminat peccatoribꝰ dicēs. Nō erūt
cadauera idest anime eorum in escā volatilibus celi ⁊
bestijs terre .i. demonibus ⁊ vermibus. ¶ Quinto vero
dico: ꝙ est cadauer quod videmus florere. scz corpora
⁊ reliquie sanctorum. Unde Genes.l. Aromatibus cō
dierunt patrē Joseph scz iacob. Iste ei mos erat cada-
uerū conditorū: Uide vbi corpus: ⁊ vbi caro. Sufficit.

Cadere Nota ꝙ cadere idē est qđ de statu alto A
ad statū infimū descendere ⁊ corruere:
⁊ pōt significare dupliciter. In bono scz ⁊ in malo. Et
ideo notandū ꝙ homo cadit quadrupliciter.
Uirtualiter per humilitatem.
Naturaliter per mortalitem.
Criminaliter per iniquitatem.
Temporaliter per aduersitatem.
Cadit ergo prio per humilitatem virtualem. Cadere
enim de sui natura signat humilitatem: reuerentiam
⁊ honorem: quando scz homo de altitudine elationis
⁊ superbie ad inferiora cadit per considerationē ⁊ hu-
militatem: vt q: ꝯuertit se ad ꝯsiderationē mortis iu-
dicij ⁊ inferni: ⁊ sue ꝓprie vilitatis. Sicut enim delphi
ni teste Aristo. audito tonitruo pre timore efficiuntur
quasi ebrij et cadunt ad fundum maris: Sic nos debe
mus audito tonitruo scripture diuine ⁊ diuinorū mā
datorum

datorum inebriari per cõpunctionem: ꝛ ad fundũ ma-
ris debemus cadere ꝑ futurã amaritudinẽ ꝛ eius con-
siderationem. Jõ de tali casu dr. Tho. xij. Cũq3 audis-
tur. sunt ꝛ ceciderunt in facie suã: Sicut em ille aues
que lingua gallica dicunt crauans latine vero auce ar
boree que nascunt vice fructuum ſm cõmentatorẽ su-
per li. Arist. vegetabi. ꝙdiu sunt in arbore seu in ligno
nullam hñt vitam: ꝗ tandẽ cadẽtes in mare viuifican
tur. ꝛ in auiũ naturam mutãtur: qđ vtiq3 contingit ꝓ
pter frigiditatem aque poros claudẽtẽ: ꝛ spũs ne exa-
lent retinentẽ: ꝛ sic vitã accidẽtaliter generantẽ: vt idẽ
dicit. Sic vere sepe accidit ꝙ hõ diu est in arbore emi-
nentiarũ: ita est peccator ꝛ carnalis ꝙ penitus caret vi
ta. Uerũtamen quãdoq3 cadit inferius in mare. s. se cõ
uertendo ad cõsideratione amaritudinũ huius mun
di ꝛ sic frigus diuini timoris claudit in eo poros exte-
riorum sensuũ ꝛ desideriorũ: ꝛ sic boni spũs. i. bone vir-
tutes ꝛ affectiones in eo generant: ꝛ vita spũalis itro-
ducitur ꝛ habetur. Ideo de tali casu humilitatis. cõdi
tionis ꝛ timoris dicit Lu. viij. Semen cecidit in terra3
bonã: et ortũ fecit fructum cẽtuplũ. ꝛ Gen. xvij. Cecidit
abraam ꝓnus in terrã ꝛ adorauit: Cadit ergo homo ꝑ
B humilitatem virtualẽ ꝛc. ¶ Secũdo dico. ꝙ cecidit ho
mo ꝑ mortalitatem naturale3: ꝛ iste casus est duplex.
Primo quãtũ ad corpus: Scđo ꝙtum ad aiam. Quã
tum ad corp9 dico: q2 sicut cadit fruct9 de arbore: aut ꝑ
violentiã: aut per nimiam maturitatẽ. Sic corpus no
strum de arbore huius vite cadit in terram ꝛ putrescit
aut ꝑ maturitatẽ nimie senectutis. aut ꝑ violentiã ali
cuius occisionis vel aduersitatis. Ideo dr Ezech. xxix.
Super faciẽ terre cades. ꝛ Esa. xl. Uere fenum est po-
pulus: exiccatũ est fenũ ꝛ cecidit flos: ꝛ decor vult9 ei9
deperijt: Itẽ cadit homo ꝙtũ ad aia3 ꝛ hoc tripliciter
Quia qñq3 in purgatorio: sicut elephas qui cadit ar-
bore fracta cui innitit qui barrit ꝛ querit auxiliũ alioꝝ
qui clamore audito statim cõueniunt ad adiuuãdum
vel saltem ad barriendũ pre cõpassione. Sic homo ca-
dit ꝑ mortẽ in purgatorium: vbi luget desiderãs auxi-
lium ab amicis: cũ surgere non valeat per seipsum. Et
ideo amici debẽt per opa satisfactoria auxiliũ impĩti si
possunt: vel saltẽ cõpatiendo plangere si non possunt.
Et ideo de tali casu dicit Esa. xxiiij. Qui se explicuerit
de laqueo cadit in foueã. Laque9 em est mors: qui om
nes illaqueat: sed post mortẽ venit fouea purgatorij. ꝗ
mortis laqueo ꝑ transito aĩas infoueat. Itẽ ꝙtum ad
aĩam qñq3 cadit homo in inferno. Et iste est casus ful
guris qđ ꝙuis luceat ꝛ ardeat. quia tñ h3 partes terre
stres admixtas: necesse habet cadere ꝛ se in terram ꝓ-
fundare: et nũꝙ amplius superius euolare: Sic vere
peccator qui more fulguris in aere huius vite fulget ꝛ
ardet fulget dico: per ꝓsperitatẽ: ardet ꝑ cupiditatem:
ꝓpter terreitatẽ vitiorũ: quã habet admixta3: necesse
habet per mortẽ cadere: ꝛ per dãnationẽ eternam in-
ferius in inferiora terre introire: nec exinde ꝑpetuo re
uenire: vnde Amos. v. Cecidit et non adijciet vt resur-
gat. Ideo tales figurant Apoc. viij. vbi dicitur. Stella
magna cecidit de celo ardens sicut facula. Esa. xiiij.
Quomodo cecidisti lucifer qui mane oriebaris: corrui
sti in terram qui vulnerabas gentes: detracta est ad in
feros superbia tua. Mali em dicuntur luciferi ꝓpter
splendentem prosperitatem: qui tamen cadunt ad in-
ferni profunditatem: ꝓpter eoꝝ superbiã ꝛ iniquitatẽ
ꝛ propter illatam alijs crudelitatem. vnde. ps. Cadent
in retiaculo eius peccatores. Item cadit homo ꝙ tum
ad aiam in paradisum. Et iste est bon9 casus: sicut em
lapis naturaliter cadit ad centrũ: sic aĩa beata ad deũ
naturaliter tendit: et quando moritur ad ipsum in para-
disum cadit. Na3 sicut balaustia que est flos malogra
nati quando cadit solet recolligi: ꝛ in apotheca repo-
ni: et medicine vsibus reseruari. Sic anima bona quã
do de corpore cadit: ab angelo recolligitur: et in apo-
theca paradisi reponitur ꝛ seruat. vnde in ps. Impul-
sus euersus sum vt cade. ꝛ do. su. me. Et sic ergo pat3 ꝙ
homo cadit diuersimode per mortalitatem naturale3
¶ Tertio dico: ꝙ homo cadit per aduersitatẽ tpale3. C
Sicut enim videmus ꝙ scintilla ꝙdiu est igne ꝛ lumi
ne decorata sursum discurrit per aera: que tamẽ finali
ter igne isto ꝛ luce priuatur: ꝛ sic inferius cadere com-
pellitur: vbi extunc vilis atq3 cinereus reperitur. Sic
homo quandoq3 existens in luce prosperitatis ꝑ mun
dum discurrit: sed quando a statu suo cadit: per paup
tatem: et luce prosperitatis priuatur per aduersitatem
extunc tam ab amicis ꝙ ab extraneis vilis ꝛ impotẽs
reputatur. vnde de Anthiocho. ij. Mach. ix. dr. Quem
contigit impetu euntem de curru cadere. Sed nota ꝙ
diuites sunt similes catto qui talis est conditionis: ꝙ
quando de alto cadit semper cadit supra pedes suos ꝛ
semper suis pedibus sustentatur. Sic vere diuites quã
do cadunt per aduersitatem: vt cõmuniter pedes sui
recolligunt eos. hoc est amici: noti ꝛ vicini. ꝛ hoc q2 spe
rant imposterum lucrum ꝛ commodũ reportare: qđ ta
men de alijs animalibus. s. de pauperibus non est ita
quia vere si a statu suo ceciderint: non habent alique3
pedem. i. aliquem amicum vel adiutorem qui ipsos ve
lit sustinere nec in aliquo supportare vnde de ipso casu
dicitur Eccli. xiij. Diuite decepto multi sunt recupera
tores. Humilis vero cum ceciderit expelletur etiam a
notis. Istud bene patuit in Archade filio Iouis ꝛ in ca
listone matre sua que ſm fabulas a Iunone fuerat mu
tata in vrsam quia dũ archas esset venator egregius et
intrasset siluã in qua cu3 vrsis degebat mater sua in vr
sam mutata casu inuenit eam ꝙꝙ eam non cognosce
ret propter pellem: ipsa tñ cognoscens filium suum vo
luit venire ad eum ipsumq3 materno affectu respicie-
bat. Ipse vero timebat ꝛ fugiebat: ipsamq3 sagittare vo
luit nisi iupiter pater ipsius inhibuisset. Uide Ouidi.
in meth. li. ij. fabula. v. Sic vere quando aliquis muta
tur de figura humana in vrsam. i. de diuite in paupere3
de felice in miserum: de sublimi in infimũ: de potente
in infirmũ tunc vere proprius filius eius archas. i. qui
cunq3 eius carnales et mũdani amici qui archades di
ci possunt pro eo q2 in archa diuitias custodiunt ipm
recognoscere dedignantur ꝛ ipsius societatem refuge
re comprobantur ꝛ ꝙuis ab ipso respiciantur requirã-
tur et implorentur: ipsi tamen non exaudiunt. immo
sepe accidit ꝙ sagittis. i. verbis et iniurijs eos ledunt.
vnde Prouerb. xiiij. Etiam proximo suo pauper odio
sus erit. Amici vero diuitum multi erunt: Aduerte ta-
men ꝙ casus iste aduersitatis quandoq3 proficit ad sa
lutem: Constat enim ꝙ per talẽ casum hõ in sui agni
tione3 ducit ꝛ amicoꝝ mũdanorũ ignauiã experit. vñ
de balaã qui iterpretat absq3 substãtia dr Nume. xxiiij
Adiutor sermonũ dei: qui visionẽ oĩpotentis videt qui
cadit ꝛ aperiunt oculi ei9. Ex quo cũ aliqs efficit absq3
substãtia per paupertatẽ: oculi eius intellect9 aperiũ
tur per prudẽtie claritatẽ: ita ꝙ post casum melius vi
det ꝛ audit sermonũ dñi veritatẽ. Cadit igitur hõ per
aduersitatem temporalẽ. vñ Esay. xl. Iuuenes in infir
mitate cadunt. ¶ Quarto dico ꝙ hõ cadit per iniqui D
tatem criminalẽ. Et sic cadere nihil aliud est ꝙ pecca
re ꝛ a bono profectu ꝛ gratie statu deficere: desistere et
cessare. vñ in ps. Ibi ceciderunt qui oper. ini. Ideo la-
mentando dicebat. Esa. lxiiij. Cecidimus quasi foliu3
vniuersi: iniquitates gratie abstulerunt nos. ¶ Circa
qđ aduertendũ est ꝙ ego inuenio quatuor gñia ꝑsona-
rũ ꝗ cadũt faciliter ꝑ pcm̃ v3: Excecati: onerati nimis
iuuenes. nimis senes. Cecitatẽ dat ignorãtia Grauita
tem dat auaricia. Iuuentutẽ dat lascivia: Senectute3
facit pigricia: Cadunt igitur in peccatũ per ignorãtiã
excecati sicut sunt potissime illi qui ignorant propria3
fragilitatem et qui de proprijs meritis presumũt quia
deus tales dimittit cadere in peccatum vt cognoscant
semetipsos: ꝛ vt discant alijs misereri et ista fuit ratio
ſm Grego. quare deus permisit cadere apl'm petrum
vt quia futurus erat pastor ecclesie: disceret ex casu suo
alijs delinquentibus misereri. ¶ Sicut enim mater

qñq3 dimittit paruulũ cadere in lutũ: ipmq3 caute retinet ne penit⁹ labaꝛ: ⁊ hoc facit vt ex tali casu magi̾ caueat in futurũ. Sic de⁹ facit amicis suis ⁊c. Ideo dicit i ps. Cũ ceciderit nõ collideꝛ: q2 do. su. ma. su. Septies enĩ3 in die cadit iust⁹ ⁊ resurget. Prouer. xxiiij. Cadũt ergo per ignorantiã excecati Mat. xv. Cec⁹ si ceco ducatũ prebeat: ambo in foueã cadũt. ¶ Secundo facil'r cadunt p auariciã onerati: Sicut eñ ille q̃ h3 aliquod graue onus facil'r cadit: Sic illi q̃ tpalibus diuitijs: officijs ⁊ negocijs sunt onerati facil'r corruũt in peccatũ q2. s. facil'r efficiunꝛ auari: crudeles ⁊ supbi. Sicut eni3 lepus currens versus vallem facillime cadit ꝑpter anteriorꝫ cruriũ breuitatẽ. Sic vere illi q̃ ad valle munda norꝫ negociorꝫ ⁊ officiorꝫ currũt ⁊ vadũt. facil'r cadunt in diuersa peccata. vñ in ps. Hi in curribus hi in eqs ipsi obligati sunt ⁊ ceciderunt. ¶ Tertio faciliter cadũt per incõstãtiã excitati: ⁊ ipsi sunt nimis iuuenes: q2 sicut pueruli nõ habẽt fortitudinẽ stãdi: imo facilit cadũt: nisi a nutrice teneãtur: Sic vere multi sunt ita debiles: leues: ⁊ ad cadendũ fragiles: q nisi ad manu3 diuine misericordie teneanꝛ: statim ad modicũ flatum tentationis cadũt in peccatũ. Esa. xl. Iuuenes in infirmitate cadent. vnde tales sunt sicut illa dom⁹ fundata supra arenã. Mat. vij. Contra quã flauerunt venti: et venerunt flumina: ⁊ cecidit: ⁊ fuit ruina eius magna. Tales debent aduertere illud qđ dicit Pli. de vngula asini albi: que ꝓhibet epilẽticum a casu si factus exinde annulus portef: Sic vere vngula. i. duricia iusticie ⁊ correctionis xp̄i: qui fuit asinus p patiẽtiã: ⁊ fuit alb⁹ per ↄtinentiam: Ista dico si p ↄsideratiõnẽ portentur ꝓhibent ne hõ corruat in peccatũ. Vel per istã vngulã duram intelligiꝛ firmitas ↄstãtie xp̄i: q̃ portata p imitationẽ ꝓhibet a tali casu. Et sic erit sicut dom⁹ edificata super firmã petrã: que impulsa nõ cecidit: immo stetit sicut diciꝛ Mat. vij. Et ideo de talibus debet fieri sicut apes faciunt: q2 ꝫm Ambro. Apes faciunt fauos ne cadant ab aluearí: Sic vere p̄lati ⁊ predicatores debẽt tales debiles ⁊ imperfectos fortificare ⁊ fulcire bonis documentis et exemplis ne cadant: vel ne corruat in peccatũ. vñ ij. Paral. xxiiij. diciꝛ. q p̄ceptum est artificibus q instaurarẽt domũ dñi: ⁊ qđ cadere ceperat fulcireꝛ. Cadunt igitur in peccatũ illi qui sunt p inconstantiã concitati. ¶ Sed quarto dico q faciliter cadunt per somnolentiam aggrauati: vel per malicia3 obstinati. Et isti sunt senes. idest in vitijs antiquati: q̃ faciliter cadunt in diuersa peccata ⁊ maxime in peccatum desperationis: figurati in illo heli sene qui sedẽs super sellam cecidit retrorsum ⁊ fractis ceruicibus expirauit. sicut diciꝛ. j. Reg. iiij. Et sic patet: q per iniquitatem ⁊ peccatu3 cadunt faciliter ista quatuor genera personarum. Aduerte tamẽ q illi qui plus de se ⁊ suis virtutibus confidunt ⁊ presumunt: sunt illi qui facili⁹ ⁊ turpius cadunt: similes enim videnꝛ ycaro filio dedali: qui quia nimis alte voluit volare: ⁊ viam media3 non tenere cecidit ⁊ submersus est: Sic vere sepe fit q tales qui alte de se confidunt ⁊ sperant: ⁊ ita alta3 viã perfectiõis aggrediunꝛ ⁊ tentant: q eos de⁹ dimittit cadere vt fragilitatem ꝓpriam recognoscant. Nume. xxiiij. Cadit et aperiunꝛ oculi eius. q. d. talis casus aperit oculos cadentiũ: qđ sc3 quãdoq3 est eis vtile: q2 resurgunt fortiores: ⁊ sic fiunt imposterũ cautiores vnde Seneca i ꝓuer. Cautior est in reliquis lapsus ãterior. Exemplum de Petro sicut supra: fatuum est igi̾ de se nimis p̄sumere ⁊ alios velle antecedere ⁊ p̄ire: ⁊ p presumptionem ⁊ superbiã alijs se p̄ferre: Dicit eñ Pli. q hyena bestia semper conaꝛ q homo ea3 precedat: ⁊ hoc q2 quadã occulta virtute homo eã p̄cedẽs a mẽte alienaꝛ: ⁊ de equo cadit ⁊ ab ea deuoraꝛ: qui tñ si post eam vadit nõ corruit nec nutat. In hoc igi̾ patet q illi qui alios p̄cedere volunt: alieni a sensu ⁊ ratiõe fiũt: ⁊ a statu gratie sp̄ualiter facillime cadũt: q̃ si seq̃ alios ⁊ humiliter se habere querunt: in statu gratie ⁊ fortune tutius ⁊ sine periculo diu sistunt. De superbis ergo cadentibus potest dici illud Apoc. viij. Vidi stellam de celo cecidisse: De humilibus aũt dicitur. iij. Reg. j. Si fuerit vir bonus: non cadet. Bene ergo dicit Apoca. j. Chorin. x. Qui stat videat ne cadat. ¶ Nota adhuc q faciliter consueuit cadere et deficere presumptuosos ꝫm illam autoritatem. Exiccatum est fenum ⁊ cecidit flos ⁊c. Decor vultus eius deperijt exiccatum est fenũ ps. Ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem. Reru3 prosperitas cecidit flos. Esa. xxj. Cecidit babylon. Carnis formositas seu vana iocunditas. decor vultus ei⁹ deperijt. vnde Treñ. v. Cecidit corona de capite nostro cessauit gaudium cordis nostri: Et hoc de cadere: vel de Casu sufficit ⁊c.

Capharnaum.

Nota q capharnaũ fuit ciuitas ꝓpe hierusalẽ vbi xp̄s quãdoq3 personaliter habitauit ⁊ predicauit ⁊ miracula multa fecit: que tamen eũ non recepit sed poti⁹ per superbiam se eleuauit: quaꝓpter ipsam dñs male dixit: sicut dicitur Math. iiij. ⁊. viij. ⁊. xj. Ista ciuitas potest significare diuites: q2 capharnaũ interpretatur ager pinguedinis: q2 pro certo isti qui diuitijs impinguanꝛ: ⁊ quibus xp̄s in scriptura p̄dicat: ⁊ ipsis multa beneficia impartitur: sunt illi q̃ minus verbũ dei recipiunt: ⁊ qui plus per superbiã erigunꝛ: ꝑpter qđ eternam maledictionẽ amplius ꝓmerenꝛ. vel ide3 dic de clericis apud quos deus ꝑsonaliter habitat. s. in sacramento altaris ⁊c. sicut supra: qui tamẽ ipm p̄re ceteris contẽnunt ⁊ in superbiã se extollunt. vnde Mathe. xj. Et tu capharnaũ nonne vsq3 ad celos exaltaberis: vsq3 in infernũ descẽdes: q2 si in sodomis facte fuissent virtutes que facte sunt in te forte mansissent vsq3 adhuc: Vel dic q capharnaum que interpretaꝛ villa consolationis est paradisus: q2 sc3 xp̄s postq̃ de tentatore dyabolo triumphauit. statim in capharnaum declinauit. sicut dicitur Math. iiij. Ad denotandu3 q illi soli paradisum villam consolationis intrant: qui de tẽtationibus dyaboli victorizant: Ioã. ij. Descendit iesus capharnaum: ip̄se et mater eius: fratres eius et discipuli eius et ibi manserunt.

Cayphas.

Nota q cayphas fuit pessimus qui dominũ consuluit occidẽdũ: ⁊ interpretatur sagax vel inuestigator vomẽs ore. Et dicitur ꝓphetasse: non quia ꝓpheta: sed q2 põtifex: sicut dicitur: Joh. xj. Iste ergo malos pontifices signat qui christũ in ꝑsona pauperꝫ crucifigunt: q̃ q̃uis sint pessimi. tñ eoipso q sunt pontifices: quicq̃d dicũt ꝓ ꝓphetia reputaꝛ. Eccl'. xiij. Diues locutus est ⁊ oẽs tacuerũt ⁊ verbum eius vsq3 ad nubes perduxerunt: Et ideo isti dicuntur sagaces p maliciã secularem: inuestigatores sc3 criminum aliorum vt extorqueãt pecunias per auariciam singularem: ⁊ sunt ore vomẽtes per immũda3 ⁊ crudelem verborũ ꝓlationem ⁊ emissionẽ. ps. Os tuũ abũ. malicia ⁊c.

Caym.

Nota q Chaym primogenitus adã inuidie abel secũdo genito: eo q eius sacrificia placebant dño plus q̃ sua. ip̄e ergo ꝑditione occidit abel innocentem: ⁊ ideo factus est vagus ⁊ ꝓfugus super terram: ⁊ signum positum est in facie eius: scilicet tremor capitis ꝫm Josephum: ⁊ signat iudeos: qui fratrem suum xp̄m innocẽtẽ per inuidia3 occiderunt: vel etiam fratrem suũ secundogenitũ sc3 populũ christianum inuidendo interimunt: in q̃tum fidem illius nullam dicunt. j. Joh. iij. Caym ex maligno spiritu occidit fratrem suum. Ideo iudei sunt hodie vagi ⁊ profugi super terram nullam habentes propriam regione3. Signum etiam habent in facie in quo esse iudei in omnib⁹ cognoscunꝛ Esa. lvij. c. Alij vagus in via cordis sui. Vel dic q chay3 qui interpretatur possessio: signat auaros qui fratres suos innocentes ⁊ pauperes impetunt ⁊ inuadunt. Et ideo isti semper hñt caput intentionis tremulum per timorem ⁊ titubationem. ⁊ etia3 semper sunt super terram. idest in terrenis negocijs vagabundi ⁊c.

Calamitas. Nota q̄ est calamitas pene. culpe. et miserie. Sed vide de miseria ꝛc.

A **Calamus.** Nota q̄ calamus est species arūdinis iunci interius concauitꝰ ad scribendum litteras oportunꝰ. Anteq̄ enim vsus pennarum auium haberet calamo scribebatur qui mos adhuc apud iudeos seruatur. Sunt etiam calami in oriente: quorū medulla decoquitur ꝛ zuccaruz efficit. In iudea etiam sunt calami suauissimi odoris qui inter aromata preciosissimi reputant. Dicā ergo q̄ calamus intus cōcauus: extra politus signat pdicatores. ps. Lingua mea calamus scribe. q: sc3 isti esse debent intus concaui. s. in corde per humilitatem. Extra vero plani per simplicitatem. Debēt etiā esse vtiles ad scribendū in cordibus aliorum per doctrinam bone eruditionis: contentiui zuccari. i. dulcedinis ꝛ deuotionis: ꝛ odoris fragrantissimi per odorē bone fame ꝛ opinionis. Hiere. vj. Thus d' saba mihi afferetis calamū suaue olentem. Ad qđ facit figura. Exo. xxv. vbi dicitur. qđ in constructione candelabri erant calami aurei qui latera ipius vestiebant: ꝛ in quo notatur q̄ candelabrū luminis et doctrine construitur: quando calami. i. doctores ꝛ predicatores cooperātur. Et sicut calami nutriūtur in locis hūidis. Sic vere predicator vel doctor dz in humore deuotionis nutriri. Job. xl. Sub vmbra manet in secreto calami in locis humectantibus. Et sicut de arūdinibus ꝛ calamis fiunt virge ad mensurā dum sicut supponit scriptura. Ezec. xlj. fundata erāt latera templi ad mensuraz calami. Sic reuera isti possunt dici calami mensure: vel q: sciūt alios describere ꝛ mensurare vel q: docent alios esse mēsuratos ꝛ modestos: ꝛ cognoscere et mensurare seipsos. vnde de talibus calamis potest dici illud. Ezechi. xl. Ecce vir vestitus lineis: ꝛ calamus mensure in manu eius. ¶ Et si vis dic: q̄ calamus scribens est sciētia. Calamus mensurans est temperātia. Calamus virēs est honesta apparētia. Calamus fragrās est bone fame redolētia ꝛc.

Calcare. Uide vbi infra. Conculcare. ꝛc.

A **Calciare. Calciamentū.** No. q̄ fm moralitatē calciamēta signant morum sctitatem. Mūdi facultatem xpi humanitatem. Et primo morū sanctitatem. sc3 gratias ꝛ virtutes: ꝛ maxime exēpla sanctorum patꝝ precedentium quibus anima debet esse ornata ꝛ calciata. Calciamēta enim sunt de pellibus animaliuz mortuorū. per qđ intelliguntur viri sancti precedentes ꝛ mortui. quorum pellis. i. quorū conuersatio exemplaris est calciamentū anime. pellibus enim mortuis. i. memoria mortis nostre et aliorū debet esse quilibet calciatus. Ideo de tali calciamēto: dicit apo. Ephe. vj. Calciati pedes in preparatione euangelij pacis. ¶ Item calciamentū signat mūdi facultatez ꝛ sic signat mūdi bona: vel etiam mūdi delectabilia ꝛ peccata quibus pedes. i. affectiones pctōꝝ ꝛ auarorū teguntur et inuoluūtur. Et nota q̄ ista interdicunt tribus generibus hoim. s. speculātibus. pdicātibus ꝛ militātibus. Militātibus dico. Ideo dictū est. Josue i militia existēte. Josue. v. Solue calciamenta de pedibus tuis. Speculātibus insup sicut patet de moyse. qui dū specularet visionē rubi dictū est sibi. Exod. iij. Solue calciamēta de pedibus tuis locus em̄ in quo stas terra sancta est. Predicātibus insuper. Ideo aplis preceptū est Math. x. Nolite portare sacculū: neq̄ perā: neq̄ baculū: neq̄ calciamēta ꝛc. Uide istā autoritatē diuisam infra in ti. de Nolle. Ubi nota q̄ per calciamēta symie capiunt: q: reuera illi qui in terra sancte ecclesie vel religionis volūt manere: nō debent in pedibus: idest in affectibus calciamēta bonoꝝ tēporaliuz et desideriorꝝ carnaliū possidere: alioqn nō possent bene militare contra vitia cū Josue: nec contemplari celestia cum moyse: nec predicare dei mysteria cū aplorū grege. Sicut enī calciamēta pedis sinistri nihil valent p dextro sic nec ista tēporalia q̄ sunt sinistra ꝛ defectiua. cōpetunt dextris pedibꝰ: idest affectibꝰ virtuosis. Esa. xx. Tolle calciamēta de pedibꝰ tuis: ꝛ fecit sic vadēs nudꝰ ꝛ discalciatꝰ. ¶ De calciamētis igit virtutū pōt exponi illud Eze. xvj. qđ dirigit ad animā xpianam. Laui te aqua: vnxi te oleo vestiui te discoloribus calciaui te hyacintho Cinxi te bysso: Indui te subtilibꝰ Ubi nota q̄ ad hoc q̄ aīa sit spūaliter calciata ipa dz eē Puritate rorata. Laui te aqua: Pietate rigata Unxi te oleo. Honestate velata. Uestiui te Sanctitate vallata Calciaui te hyacintho: Castitate ligata: Cinxi te inqt bysso. Uide expositionē triū primorū mēbrorū. j. titu. de Lauare vbi ponet. ¶ De quarto autē membro vbi ostenditur q̄ anima debz esse sanctitate vallata. Calciaui inquit te hyacintho. i. pellibus hyacinthinis. Pelles enim hyacinthine que colorē habēt celestē: ꝛ q̄bus fuit tabernaculū federis coopertū signāt virtutē sanctitatis: ꝛ spiritalis ac celestis vite bonitatē ꝛ pfectionē que in isto mūdo tabernaculū federis. i. ipsum xpm et sanctos cooperuit atq̄ texit: ꝛ ista dicitur esse de pellibus animaliū mortuorū per quaz carnis mortificatio et mortis consideratio denotatur quam sc3 anima debet habere Tali ergo pelle debet esse calciata aīa p sanctorum precedentium imitationē. Et sic dicetur ei illđ Can. vij. Quaz pulcri sunt gressus tui in calciamentis tuis filia principis Et nota q̄ calciamenta debent esse pura. puncta. vncta. tincta. fortia. mollia. ad pedem aptata. Compede ligata. Sic vere calciamentis anime ꝛ conscientie perfectionis debet esse

Puritas deuotiōis.	Talia fuerūt calciamēta
Punctura timoris.	xpi de quibꝰ Johannes
Unctura dulcoris.	dicebat Joh. j. Nō sum
Tinctura decoris:	dignꝰ soluere corrigiaz
Ligamen amoris.	calciamēti eiꝰ Talia au
Mollicies cōpassionis.	tē calciamēta pctōribꝰ
Fortitudo durationis.	auferunt ꝛ penitētibus
Aptitudo discretionis.	cōferunt Auferunt dico
Pedes ei affectionū anime.	pctōribꝰ. vñ Esa. iij. vbi
Compassio mortificat.	dr. Qđ auferet dñs a fi
Timor pungit.	liabꝰ syon ornamēta cal
Dulcor vngit.	ciamētorū Itē penitēti
Decor tingit	bus conferunt. vñ de ta
Amor cingit.	libus dr in figura Luce.
Operatio mollificat.	xv. q̄ pater filio prodigo
Duratio fortificat.	reuertēti fecit dari stolā
Discretio aptificat.	primā anulū in manibꝰ

ꝛ calciamenta in pedibus. Ad denotandum q̄ illis q̄ per penitentiā ad deū reuertunt. stola prima q̄ ē grā cōceditur: Anulus bone operatiōis in eius manibꝰ porrigitur. Et calciamenta et sanctorū exempla in eius pedibus. i. in affectibus collocantur. Ideo breuiter cuilibet precipitur Ezechie. xxiiij. Calciamenta tua erūt in pedibus tuis. Debet ergo esse anima sanctitate vallata Calciaui inqt te hyacintho. vñ Baruc. vj. hiacynthꝰ ꝛ purpura indumentum eoruz Talia calciamenta debēt habere illi qui celebrant. s. ecclesiastici et religiosi. vnde. Esa. v. Corrigia calciamenti eius non rumpetur. Figura Deut. xxix. vbi dicitur. Quod calciamenta filiorū israel non sunt attrita in deserto sed semper integra pmanserūt. Ad denotandū q̄ filij israel. i. viri spiritales in deserto huius mundi: semper debent calciamēta pfectionis ꝛ mortificationis ꝛ bone imitationis integra conseruare et durabiliter custodire. Quod est contra multos similes lenienisensibus qui vtuntur calciamentis ligneis que sunt grauia ad portandū ꝛ facilia ad consumendum. Sic vere multi sunt qui calciamenta bonorū temporalium que faciliter consumuntur et difficiliter possidentur prediligunt. q̄ ista spiritalia de quibus agitur. Deu. xxxiij. ferrum et es calciamentum eius. Nō sic ergo sed anima sit sanctitate vallata ¶ Ultimo dico q̄ anima debz esse castitate purgata vel ligata: Cinxi inquit te bysso. q: sc3 zona castitatis

debet quilibet esse cinctus. restrictus pariter et ligatus &c. vide supra de. Ho. ffo. et allega sicut ibi. Et hoc de bonis calciamentis sufficit. ¶ Sed adhuc dico: quod calciamenta significant humanitatem christi. Nam sicut pes in cal- D
ciamento ponitur et in eo involuitur. Sic in calciamento humane mortalitatis fuit per christi incarnationem involutus pes deitatis. Istud calciamentum soluere est mysterium christi incarnationis tractare se esse indignum. Johes baptista dicebat. Joānis. iij. Cuius non sum dignus &c. vnde. Non dormitabit neque dormiet: nec soluetur cingulum renum eius: nec rumpetur corrigia calciamentorum eius. Ubi nota quod christus non habuit somnolentiam: non dormitabit. Non habuit insomnolentiam quia non soluetur. Non habuit inconstantiam: quia corrigia calciamenti eius. i. nodus in vnione et assumptione carnis in verbo nunquam fuit distincta nec rupta: sed vbique est credita et predicata. ps. In ydumeam extendam calciamentum meum &c.

A **Caldei.** Nota quod chaldei interpretantur secundum hiero. quasi fere: quasi feroces quasi demones quasi mamille. Fuerunt enim populi crudelissimi quia filios israel subiugauerunt: et eis damna plurima intulerunt: qui regnum babylonie tenuerunt et regi. Nabuchodonosor seruierunt. Per istos igitur intelligo mundi potentes. qui reuera dici possunt caldei quia sunt quasi. Fere sine ratione. Feroces sine compassione. Demones cum obstinatione. Mamille cum lactatione. i. cum deceptione. Isti enim crudeles et iniqui virtute regis. Nabuchodonosor. i. dyaboli: in babylone. i. in mundo potentes dominantur et filijs israel in bonis crudeliter aduersantur. ij. Esdre. iiij. Extermiata est iudea a caldeis. Et aduerte: quod mali dicuntur caldei: quia ipsi sunt.

Tumentes per superbiam.	Sunt dico per super-
Feruentes per seuiciam	biam tumentes. vnde
Ardentes per auariciam.	Esa. xiij. dicitur de ba

bylone. quod ipsa erat gloriosa in regnis: inclita in superbia caldeorum. ¶ Item per seuiciam sunt feruentes. vnde. Abacuc. j. dicitur. Ecce ego suscitabo chaldeos gentem amaram et velocem: ambulantem super latitudinem terre vt possideat tabernacula non sua: horribilis et terribilis est ex semetipsa. ¶ Item sunt per auariciam ardentes. Unde de fornace babylonis. idest de peccato auaricie dicitur Dan. iij. quod flama incedit quos inuenit circa fornacem caldeos. ¶ Uel si vis dic quod caldei sunt demones qui filios israel idest fideles temptationibus obsident: quia quasi fere et feroces per crudelitatem feruent: et quasi mamille per fallacitatem mulcent. et in babylone. i. in confusibili mundo isto dominantur et valent: vbi vniuersis aduersantur et nocent. vnde Hiere. xxxix. Domum regis et domum vulgi succenderunt caldei igni. Nos ergo si prudentes sumus debemus istorum imperium fugere: et a mundo vbi ipsi imperant declinare. Hiere. l. Recedite de medio babylonis et de terra caldeorum egredimini.

A **Caleph.** Nota quod caleph fuit vnus de exploratoribus qui terram promissionis prouidit: et ceteris speculatoribus desperantibus et populum murmurare facientibus: ipse solus cum Josue cor populi confirmauit: ad eam acquirendam virtualiter animauit. Et ideo omnibus qui de egypto exierant in deserto peuntibus. ipse cum nouo populo terram promissionis duce Josue intrauit. sicut patet Num. xiiij. et Josue. xiiij. Interpretatur autem caleph canis vel quasi viride seu quasi cor. Per istum autem possumus intelligere bonos et scientificos ecclesiasticos. Cum enim omnes sint constituti a domino vt certam promissionem paradisi speculentur et videant et ad eam acquirendam per bona opera populum incitent et inuitent. Multi tamen inueniuntur mali exploratores et clerici: qui suis malis operibus et exemplis ad contrarium eos mouent Caleph tamen. i. bonus scientificus non sic. reuera ipse terram paradisi explorat et speculatur contemplando: et ad eius desiderium alios animat et hortatur predicando. et ideo finaliter ceteris exclusis huius promeretur ingressum virtualiter operando. Et ideo quilibet talis dicitur canis: quia cognoscit dominum per fidelitatem: vel quia latrat per predicationem. Dicitur quasi viridis: quia viret per honestatem: et per virtutum amenitatem et perfectionem. Dicitur quasi cor: quia amat per charitatem et dilectionem j. Mach. ij. Caleph dum testificatur: in ecclesia accepit hereditatem. ¶ Uel si vis accipe in malo. Dic quod iste signat malum platum: quia dicitur explorator per nimis curiosam de factis alienis inquisitionem. Dicitur canis per auariciam insatiabilis vendicationem. Dicitur viridis per carnis et lasciuie maculationem. Dicitur quasi cor per suorum carnalem affectionem.

Calescere. Calefacere. Concalescere. Incalescere. Calor. Nota quod calor accipitur in scriptura generaliter tribus modis. Est enim calor. A

Habendus.	Calor habendus signat spiritualem
Horrendus.	feruorem quo anima debet esse inflamata.
Timendus.	Calor est principalior et prior omnium

naturalium qualitatum. Et ideo sciendum sicut philosophi distinxerunt duplicem calorem in natura. sic inuenio calorem spiritalem duplicem in scriptura. Est enim in natura calor celestis atque solaris. Et calor accidentalis vel elementalis. Primus est viuificatiuus et conseruatiuus. Secundus est mortificatiuus et corruptiuus. Conseruat enim et viuificat calor naturalis: sicut patet de calore naturali in corpore: quod est causa vite. Calor enim accidentalis mortificat sicut patet de calore infirmitatis et febris qui mortem inducit. Et ideo istos duos calores possum distinguere in moribus calorem bonum et malum: virtuosum et vitiosum. spiritualem et criminalem. Bonus enim feruor viuificat animam: malus occidit ipsam. Primo ergo dicamus de calore bono et spiritali comparando ipsum calori naturali. Et dicamus quod sicut omnia corpora que sunt indigent calore naturali ad sui conseruationem. Sic vere omnes anime indigent calore spiritali ad sui perfectionem. Sicut enim calor habet virtutem eleuatiuam: quia habet motum a centro ad circumferentiam. Et ideo materiam in qua est habet eleuare ab infimis ad superiora. Sic vere calor et feruor spiritalis: cor in quo est facit sursum ferri in deum: et ab amore inferiorum et temporalium eleuari: et in deo et superioribus delectari. Et ideo dicebat dauid in ps. Concaluit cor meum intra me. et in me. mea ex. ig. In quibus verbis ostenduntur quattuor genera feruorum spiritalium secundum quatuor conditiones quas possum in calore naturali reperire. Calor enim naturaliter habet. Inflammare. Dissoluere. Penetrare. Consumere. Sic dico spiritaliter quod feruor dilectionis est inflammatiuus. Concaluit inquit cor. Feruor contritionis est penetratiuus. Intra me inquit. Feruor deuotionis est resolutiuus vel dilatiuus. In meditatione inquit mea. Feruor afflictionis est desiccatiuus. Exardescet ignis inquit. ¶ Primus ergo calor B
signat dilectionem. Sicut enim calor naturaliter habet inflamare et materiam inflamando immutare. Sic charitas et amor dei et proximi animam facit per bona desideria inflammari et in amatum transformari et quodammodo mutari: quia amor est motus animi transformans amantem in amatum. Et sicut calor habet coniungere diuersas materias: sicut patet de duobus metallis: que per calorem ignis simul vniuntur et consolidantur. Sic charitas vnit: consolidat et concordat corda contraria et diuersa. Ideo de calore isto dicitur Eccles. iiij. Si duo dormierint simul fouebuntur mutuo: vnus quomodo calefiet? q. d. impossibile est. Charitas enim requirit subiectum in quo agat. Calor etiam habet virtutem conseruatiuam: sic charitas. j. Reg. xj. Cras erit vobis salus cum incaluerit sol. Nota ergo figuram de panibus propositionis qui calidi offerebantur in templo. Frigidi vero deponebantur de mensa aurea: sicut supponitur. j. Reg. xxj. In quo notatur quod nullus dignus est offerri deo tamquam panis vnius in ecclesia vel in templo nisi sit calidus charitate: quinimmo si quis frigidus et indeuotus ibidem inueniatur. Justum est quod substitutis alijs deponatur. Est tamen charitas similis vni lapidi qui dicitur eliotropia: qui talis est conditionis quod positus in aqua ad radios solis statim facit eam bullire. Sic vere charitas quando in corde alicuius subintrat: necesse est quod per bona desideria ebulliat et calescat. Quod est contra

multos

multos similes aliquibus fontibus quoꝝ aqua nõ
potest calefieri ꝓpter ignem: vñ dicit ꝙ in caturtuno
est quidã fons cuiꝰ aque ꝓpter quecũq; ignẽ nõ pos-
sunt calefieri vel bullire. Sic vere multi sunt ita frigi
di ⁊ tepidi per odiũ ⁊ ꝑ irã: ꝙ nullo mõ pñt calefieri ꝑ
caritatẽ ⁊ amoꝛe3. Qđ maxime patet in multis mũdi
diuitibꝰ odiosis: ꝓtialibꝰ ⁊ iracundis: qui nec deũ nec
ꝓximũ volũt amare. figurati ĩ dauid. iij. Reg. j. de quo
dicit: ꝙ cũ operiret vestibꝰ non calefiebat. Quia vere
tales q̃ vestimentis bonoꝝ tꝑaliũ sunt coopti: vix aut
nunq̃ pñt per charitatem ⁊ amoꝛe3 calefieri. Qđ eti
a3 põt allegari cõtra hypocritas: qui vestibus bone
conuersatiõis operiũt: ⁊ tñ cũ caloꝛe dilectiõis nõ in-
flãmant. Vñ Aggei. j. dicit. Cooperuistis vos ⁊ nõ estis
calefacti. Non sic ergo: sed habeamꝰ caloꝛẽ dilectõis
Concaluit inq̃t coꝛ meũ. Job. xxxj. De velleribꝰ ouiũ
C meaꝝ calefactꝰ est. ¶ Scđo habeamꝰ feruoꝛẽ ꝯtritio
nis. Iste em̃ ẽ caloꝛ penetratiuꝰ. intra me inquit. caloꝛ
enim celestis ⁊ solaris penetrat vsq; ad interioꝛa ter
re. ⁊ ibi lapides ⁊ metalla generat ⁊ ꝓducit. Sic vere
caloꝛ ⁊ feruoꝛ contritionis d3 penetrare coꝛ nr̃m ⁊ ibi
virtutes ⁊ grãs generare. Penitẽs em̃ d3 esse sicꝑt ter
rã pallida exterius. Interius aũt h3 ignẽ ⁊ caloꝛẽ sc3 ĩ
inferno. ⁊ in latere habet mare. Sic penitens vere d3
habere exterius palloꝛẽ moꝛtificationis. Interius ar-
doꝛem contritionis: ⁊ circa latera coꝛpis sui debet ha-
bere mare: id est amaritudinẽ penitentie ⁊ afflictiõis.
Intra me igit. Est em̃ contritio sicut caloꝛ subintrãs
alembicũ. ⁊ dissoluit rosas ⁊ exinde facit aquam rosa
ceam distillare. Sic vere feruoꝛ contritionis qñ subin
trat alembicũ coꝛdis nr̃i: dissoluit ⁊ annihilat herbas
virides q̃ ibi sunt. i. vitia ⁊ peccata: ⁊ aquã sc3 lachꝛy-
marũ facit exĩde fluere ⁊ exire. figura Ezechie. xxiiij.
vbi de quada3 peccatrice ciuitate in figura cuiusdam
olle rubiginose dicit sic. Pone eã sup prunas vacua3
vt incalescat es eius ⁊ consumat rubigo eiꝰ. Olla ista
est aĩa peccatrix plena rubigine peccatoꝝ: que primo
vacua cunctis bonis: sup prunas ⁊ sup opa penitẽtie
ponitur es eius. i. coꝛ per cõtritionẽ calescit: liquescit
⁊ dissoluit: ⁊ sic inquinamẽtũ ⁊ rubigo vitioꝝ annihi-
lat: conflat: ⁊ consumit. Nã vt dicit Job. xxviij. La-
pis solutꝰ caloꝛe in es vertit. Intra me ergo. vñ de isto
intra in ꝑs. dr̃. Oĩa que ĩtra me sunt no. s. ei. Iste est se
D cũdus caloꝛ. i. feruoꝛ ꝯtritionis. ¶ Tertio dico: ꝙ per
caloꝛẽ intelligit feruoꝛ deuotionis ⁊ iste est caloꝛ dila-
tatiuꝰ ⁊ resolutiuꝰ. Nã sicut caloꝛ habet dilatare ma-
teriã in quã agit. Sic deuotio dilatat aĩam ad cõside-
randũ ⁊ videndũ illa q̃ debent videri. sc3 moꝛtẽ. Iudi-
ciũ. infernũ ⁊ Paradisu3 ⁊c. qđ ostendit cum dicit. In
meditatione mea vñ ꝑs. Meditatus sum nocte cum
coꝛde meo. ipsa3 etiã habet liq̃facere ⁊ resoluere ꝑ amo
rem: vñ Exo. xvj. dicit de mãna cũ incaluisset sol lique
fiebat. fõs em̃ tũc est calidioꝛ. qñ tꝑs est frigidũ sicut
patet in hieme. Sic vere fons debet esse deuotiõis in
hoĩe calidioꝛ ⁊ feruentioꝛ: qñ hiems tribulationis est
in eo frigidioꝛ atq; maioꝛ Iste ẽ fons solis: de quo nar
rãt Isid. Pli. ⁊ Soli. qui est ĩ affrica circa debris. Vin
centius in speculo naturali describit situm eius inter
cyrenen ⁊ ethiopiam: circa garamãtis. hic fons est de
nocte feruentissimus: de die vero frigidissimus: q2 sc3
fons deuotionis in nocte tribulationis feruet. in die
vero prosperitatis tepet. Vñ iste sunt aque calide q̃s
inuenit anan in solitudine dum depasceret asinos: si-
cut dicitur Gen. xxxvj. Sed ꝓh doloꝛ multi sunt qui
istas calidas aquas nunq̃ habent: quia scilicet mul-
ti sunt: qui semper per deuotionem sunt tepidi. Per
incompassione3 frigidi. Per obstinationẽ duri. Per
imperfectionem impuri. Similes puteis et cauernis
ꝓfundis que in estate magis sunt frigide quam alĩs.
Sic vere illi qui sunt in estate mundãe prosperitatis:
sunt hodie per indeuotione3 frigidi plus quam alij.
Prosperitas enim similis est cuidam lapidi qui dicit
epistes. qui secundum Isid. si in aqua feruẽti ponitur
statim facit eam a bullitione cessare: ⁊ tandem ex to-
to frigescere. Sic vere quando mundana prosperitas
in pelui coꝛdis per affectionem ponitur: tũc aqua fer-
uens deuotionis a bullitione ⁊ profectu suo cessat: et
frigiditas indeuotionis succedit. Eccli. xliij. frigidꝰ
ventus aquilo flabit: ⁊ gelabit cristalꝰ ab aquis. Nõ E
sic ergo: sed habeamus feruoꝛem deuotiõis. ¶ Quar
to debemus habere feruoꝛem afflictionis. Et iste est
caloꝛ consumptiuus: quia sicut caloꝛ habet cõburere
⁊ consumere: ⁊ superflua desiccare: sic penitentia ⁊ af-
flictio vel etiam immissa a deo tribulatio habet sup-
fluitatem moꝛum ⁊ vitioꝛum desiccare: consumere et
vastare. qđ ostenditur cum dicitur. Exardescit ignis.
Ignis em̃ propter suum excessiuum caloꝛem vltra mo
dum. affligit. ꝑs. In conspectu eius exardescet ignis:
⁊ in cir. ei. tẽpe. vali. Et aduertendum est ꝙ quadru-
plex inuenitur ignis sc3.

Ignis lucens: sed non vrens.	Primus est in empy reo.
Ignis vrens: sed non lucens.	Scđs est in infer no.
Ignis lucens ⁊ vrens.	Tertius est in mũ do.
Ignis nec vrens nec lucens.	Quartꝰ est in coꝛ poꝛe humão. vnde re

cte ignis qui lucet et vrit est mundana tribulatio: q2
quamuis ista vrit per afflictionem lucet tñ per diuine
scientie ⁊ gratie generationem ⁊ immissionem. Iste ẽ
ergo caloꝛ cõsumens vñ Eccl. xxiij. Anima calida qua
si ignis ardens vñ Job. vj. Cum incaluerit sol soluen-
tur niues de loco suo. Niues enim. i. peccata de loco
id est de coꝛde soluuntur. quando a caloꝛe solis: ⁊ a tri
bulatiõe a chꝛisto immissa carnis exterius affligitur
Et sic patet quadruplex bonꝰ caloꝛ. scilicet Caloꝛ af-
flictionis. deuotionis. contritionis. dilectionis Sed
adhuc est sciendum sicut predictum est: ꝙ est qui-
da3 caloꝛ coꝛruptiuꝰ ⁊ destructiuꝰ: sicut caloꝛ elemen-
talis: quia em̃ caloꝛ est qualitas magis actiua. Ideo
citius ⁊ facilius coꝛrumpit ⁊ destruit in subiectum in
qđ agit. Et iste caloꝛ põt significare feruoꝛem maloꝛũ
desiderioꝝ: qui animã diuersimode calefaciũt ⁊ inflã
mant. Et q2 caloꝛ iste h3 triplicem ꝯditionẽ sc3.

Attractiuam.	Ideo s̃m tres conditiones ego possu3
Coꝛrupiuam.	distinguere in aĩa triplicẽ esse malu3
Commotiuã.	appetitum ⁊ feruoꝛẽ: q2 caloꝛ attracti

uus est auaricia. Caloꝛ coꝛruptiuus est petulãtia. Ca
loꝛ cõmotiuus est iracũdia. Est igit primo caloꝛ ⁊ fer-
uoꝛ auaricie: qui est attractiuus. Nam sicut caloꝛ de
sui naturata habet attrahere humoꝛẽ. sicut patet de
sole qui attrahit hũidos vapoꝛes. Sicut etiã pt3 ĩ vẽ-
tosa: vbi ignis attrahit sanguine3 mẽbꝛi cui apponit
ad replementum vacuitatis loci in quo est. Sic vere
caloꝛ ⁊ ardoꝛ auaricie h3 semp attrahere per fas vel ꝑ
nefas humoꝛes ⁊ sanguinem: ⁊ diuitias ⁊ possessiões
illoꝝ membꝛoꝝ. i. hominũ quibus apponunt. coniun
gunt. associantur ⁊ vicinãt. Et hoc vt vacuitate3 loci
in quo sc3 est coꝛ auari. qđ semp est vacuũ ⁊ inane reple-
at diuitijs alioꝝ. Sicut em̃ calcedoneꝰ calefactus at
trahit paleas. Sic auarus caloꝛe auaricie estuãs pa-
leas bonoꝝ tempoꝛaliũ attrahere: rapere: ⁊ acquirere
nunq̃ cessat. Et sicut ceruus calefactus currit ad fon
tem vbi laute bibit de aqua frigida: ita ꝙ ibi frigescit
⁊ rigescit: ⁊ ꝙ amplius fugere nescit: ⁊ capi necessario
a venatoꝛibus se permittit. Sic auarus per auaricia3
calefactus ad fontem bonoꝛum tempoꝛalium inhiat
quantũ põt: ita ꝙ ibi frigescit per indeuotionem: ⁊ ca
pi a demonibus se permittit per eternã damnatione3
Ideo de talibꝰ dicitur Jaco. ij. Calefacimini ⁊ satura-
mini. Ideo de auaro ⁊ insatiabili ardoꝛe sui appetitꝰ
dicitur figuraliter in persona auari. Esa. xliiij. Coxit
pulmentu3 calefactus est ⁊ saturatus est: ⁊ dixit vah
calefactus sum et vidi focum. Isti enim omnino cale
fiunt per auaram affectionem. Saturantur per tem-
poꝛalium acquisitionẽ. ⁊ finaliter vident focu3 idest
infernum per eternam damnationem. Et debet sciri:
ꝙ sicut caloꝛ excecat: vt patet in vrso qui per peluim
candentem cecatur. Ite3 indurat. desiccat: vt patet in

luto indurato per solē. Itez deuastat: vt patet de igne
ligna consumente. Sic auaricia facit hominez spūa-
liter cecū obstinatū: ⁊ durum: ⁊ a bonis spiritualib⁹
vacuuz ⁊ vastatum. Et ideo bona tēporalia figurant
in illis stercorib⁹. Thobie. ij. vbi dicitur. ꝙ calida ster
cora hyrundinū excecauerūt Thobiam ⁊ ideo dicitur
Eccli. xxiij. Anima calida quasi ignis ardens non re-
quiescet donec aliquid glutiat. Iste igif est calor aua-
G ricie qui est attractiuus. ¶ Secundus est calor iracū
die qui est cōmotiuus. Sicut em̄ calor hȝ concitare ⁊
mouere materiam in quā agit: sicut ptȝ ī flamma ignis
que continue agitatur ⁊ mouef: que non est aliud ꝙ
calor ⁊ ignis agens in materiā aereā. Sic calor iracū-
die qn̄ cor humanū inflamauerit: ipsum per diuersos
appetitus mouet ⁊ agitat interius: ⁊ per mala verba
⁊ opa exterius. Talib⁹ em̄ accidit sicut castanee: que
si sine apertione corticis in igne ponitur: propter in
clusum calorem corticem rumpit fumum emittit exte
rius: salit ⁊ exit. Sic vere calor ⁊ furor iracūdie: cor in
quo est inclusus agit atq3 mouet: ita ꝙ necesse est os
aperire per malas locutiōes. fumū emittere per alio
ruȝ infamationes exterius: salit per iniurias multas
⁊ malas operationes. Ideo de tali calore dicitur Osee
vij. Omnes calefacti sunt quasi clibanus deuoraue-
runt iudices suos. Quod de fatuis subditis pōt dici:
qui quando per iracundiam calefiunt: statim contra
suos iudices ⁊ prelatos insurgunt. Iste est ergo calor
H iracundie qui est cōmotiuus. ¶ Tertio dico. ꝙ est ca-
lor petulantie seu luxurie: qui est corruptiuus. Sicut
omnis calor exterior corrumpit ⁊ turbat vinum debi-
le in estate. nisi forte fuerit in aliquo loco frigido. infi
mo ⁊ occulto. Si vere calor ⁊ ardor luxurie facilit cor-
rumpit hominē debilē ⁊ infectum: nisi forte sit in lo-
co ⁊ ī statu frigido per aduersitatē ⁊ occulto ⁊ infimo
per humilitatē. Hiere. lj In calore eoꝝ ponam pecus
coꝝ. Patet de assuero rege: de quo dicif Hester. j. ꝙ cū
incaluisset rex assuerus vino iussit venire vasti ⁊c. Si-
cut em̄ metalū calefactum dissoluif: mollescit: ⁊ lique
scit: ita ꝙ faciliter in diuersas formas mutatur. Sic
vere ille qui ꝑ luxuriam ⁊ carnis petulātiā calefit fa-
ciliter per mala desideria dissoluitur: ⁊ ab artifice dya
bolo in formas peccatoꝝ varias transmutatur. Ideo
dicitur. ij. Petri. iij. Celi magno impetu transient: ele
mēta vero calore soluentur. Et aduerte ꝙ illud pecca
tum nescit dignitatem. Celi q2 etiam viros celestes in
uadit. Nescit tarditatem. Magno impetu. Mutat
qualitatem. Transient inquit. frangit firmitatem:
soluētur inquit elementa. Et sciendu3 ꝙ iste calor de-
turpat colorem: vt patet in pipere prius albo qd̄ in ca
lore nigrescit. Itez eneruat vigorem: ptȝ in corpore qd̄
in tempore niuis est vigorosuȝ: quādo calor est: piget.
Item immutat decorē sicut ptȝ de ethiopib⁹: qui pro-
pter calorem solis sunt turpes. Sic vere calor ⁊ ardor
luxurie deturpat calorem conuersationis. Eneruat vi
gorem constantie ⁊ perfectionis: ⁊ maculat decorē to-
tius moralis conuersationis. Et bn̄ dicitur in ps. Nō
est qui se abscondat a calore eius. Sic ergo ptȝ ꝙ tri-
plex est mal⁹ calor: scȝ Corruptiōis qui est luxuria. Cō
motiuus qui est iracundia. Attractiuus qui est aua-
ricia. Nota si vis ꝙ calor pōt significare penaȝ ignis
eterni ⁊c. Vide de Arbore Job. xxiiij. Ad calorem nimi
um descendent ab aquis niuium.

A **Caligo. Caligare.** Nota ꝙ caligo idē est ꝙ obscuritas:
turbulenta et nebulositas: secretum: et tenebrositas
oculoꝝ. Et accipitur dupliciter in scriptura in bono
scilicet ⁊ in malo. Circa quod aduertenduȝ est ꝙ mul
tiplicem caliginem reperio in scriptura scilicet cali-
ginem.

Contritionis.		Caligo penitētiū ⁊ flebiliū.
Ascensionis.	Sic er-	Caligo metuētiū ⁊ hūiliuȝ.
Infectiōis.	go dicā	Caligo simulātiū ⁊ fingētiū.
Tribulatōis.	ꝙ inuenif	Caligo laborantiū ⁊ egētiū.
Deceptionis		Caligo dlinqntiū ⁊ cadētiū.
Excecationis.		Caligo ignorātiū ⁊ errātiū.

Dico ergo primo: ꝙ est quedam caligo flebiliū ⁊ peni-
tentiuȝ ⁊ ista est caligo cōtritionis. Sicut em̄ nebula
surgens a mari ⁊ a terra aerē obnubilat. caliginat. et
obscurat. Sic vere in consciētia peccatoris nebule cō-
siderationū ⁊ affectionū que a mari. i. ab amaritudie
pctōruȝ resoluunf: totum aerem cōscientie faciunt ꝑ
contritionē nebulosum ⁊ obscurū. Ezech. xij. In caligi
ne efferreris ⁊ in tenebris portaberis. Ideo de tali cali
gine dicitur figuraliter Gen̄. xv. ꝙ cū occubuisset sol
facta est caligo tenebrosa: ⁊ apparuit cliban⁹ fumās
⁊ lampas transiens. Sic vere charissimi quando sol
iusticie nobis occubuit per peccatum: tunc procerto
tria sunt nobis necessaria: scilicet. Caligo tenebrosa
contritionis. Clibanus dilectionis: ⁊ lāpas honeste
conuersationis. Et ista est caligo in qua dn̄s habitat
Exo. xix. Veniam ad te in caligine nubis. vnde in ps.
Nubes ⁊ caligo ī circuitu eius. Ista est ergo caligo cō- B
tritionis. ¶ Secundo dico ꝙ est caligo humilium et
metuentium: ⁊ ista est caligo absconsionis. Et ista si-
gnat quandoq3 humilitatem qua boni abscondunt
bona: quod facit humilitas. Ideo de bonis potest di
ci istud Senece. Esto occultator virtutum: sicut aliȝ
vitiorum. Humilitas enim est quedam spiritualis
caligo in qua lex diuina moysi. i. ratiōi datur ⁊ in qua
dominus cōmoratur. Exo. em̄. xx. dicitur. ꝙ moyses
accepturus legem accessit ad caliginem: quia scilicet
caligo humilitatis est necessaria ad hoc: ꝙ homo co-
gnoscat dei mysteria. vnde de deo dicitur in ps. Nu-
bes ⁊ caligo in circuitu eius iusti. ⁊ iudi. cor. se ei. Ho
mi ergo sunt sicut ceruus: qui quādo est pinguis que
rit loca caliginosa ⁊ absconditur vt ibi lateat ne capi
atur: sicut supra ponitur de Abscondere. Exo. xxiiij. C
Vocauit deus moysen de medio caliginis. ¶ Tertio
dico ꝙ est caligo fingentium. scilicet caligo ⁊ obscuri
tas absconsionis ⁊ falsitatis: qua scilicet mali volūt
abscondere mala: ⁊ maxime vsurarij ⁊ luxuriosi. Job
xxiiij. Oculus adulteri obseruat caligineȝ. Tales em̄
sunt similes catto: qui in loco caliginoso ꝯsueuit ege-
rere feces suas: quia scilicet tales volunt facere in oc-
culto fetida facta sua. Ideo de vecorde iuuene luxurio
dicitur. Prouer. vij. ꝙ ipse iuit ad fatuam mulierem
in noctibus tenebrosis ⁊ caligine: aduesperascēte die.
Quod etiam verum est de vsurarijs: q̄ in occulto scili
cet ⁊ sub caligine fictionū contractus suos fingunt.
Esa. lx. Tenebre operient terrā ⁊ caligo populos. Ideȝ
est etiam de hypocritis ⁊ proditoribus. vnde isti fina-
liter diuidentur a iustis Job. xxviij. Lapidem caligi-
nis ⁊ vmbram mortis diuidet torrens a populo pere-
grināte. ¶ Quarto dico: ꝙ ē caligo egentium et labo
rantium: ⁊ hoc signat tribulationis statum. Caligo
enim signat carentiam lucis: ⁊ solacij: ⁊ prosperitatis
vnde Esa. v. Lux obtenebrata ī caligine eius. Ista aūt
caligo inuenitur in triplici loco. s. in mundo. in iudi-
cio. in inferno. Mundus enim est similis mari pon-
tico: qd̄ quāuis sit ceteris maribus magis dulce est
tamen amplius nebulosum secundum Isido. Sic ve-
re charissimi quamuis mundus et mundana prosper-
itas habeat dulcedinem temporalium solatiorum:
habet tamen caliginem ⁊ nebulam tribulationum ⁊
tormentoꝝ vnde mundus est terra tenebrosa ⁊ oper
ta mortis caligine: vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo.
Job. x. Item ista inuenitur. in iudicio. vnde de ista ca
ligine dicitur Soph. j. Dies illa dies ire dies calami-
tatis ⁊ miserie est. Item inuenitur in inferno: vbi est
perpetua obscuritas. ⁊ caligo. mons enim ethna qui
semper ardet est caliginosus et fumosus. fons etiam
calidi cōmuniter sunt caliginosi et obscuri: et signāt
infernum qui ardet: fumat ⁊ est obscurus. Compa
ra si vis infernum illi loco qui dicitur aptoson in
ter mōtes riffeos. de quo dicunt Plinius ⁊ Solinus
ꝙ in eternam tenebrarum mersus caligineȝ nihil ali
ud de celo

ud de celo recipit ꝙ hyemē sempiternā. vñ Esa. viij. Ec
ce inqͣ tribulatio ⁊ tenebre: dissolutio ⁊ angustia: ⁊ ca
ligo persequens. vbi ostēditur ꝙ dānati patiuntur la
borem. Tribulationē. Errorē. Tenebras Dolorez. An
gustias. Timorez. Caligo. Ista est ergo caligo damna-
E tionis ⁊ pestilentie. ¶ Quinto dico. ꝙ est caligo pec-
cātium ⁊ delinquentiū. Et ista est caligo infectionis.
et immundicie: caligo scȝ culpe, que luci gratie oppo-
nitur et tenebras errorū inducit. vñ Job. iij. Occupet
eum caligo: nec sit in recordatiōe. Sicut em̄ ponitur
in libro haiconi de hystoria tartarorū ⁊ georgiania est
quedā prouincia dicta auisson: vbi credūtur hoīes in
eterna caligine habitare: qꝛ. s. in fundo cuiusdā vallis
ꝓfundissime inter mōtes vbi est horrēda caligo: ⁊ vbi
nusꝙ hoīm est accessus. audiūtur latratus canini ge
mit⁹ hoīm: mallei fabrorū et hinnit⁹ equorū. Fert em̄
vt ait ꝙ iste fuit quidā exercit⁹ hoīm pctōrum qui ter
remotu descēderūt ad yma: nec postmodū exiuerūt ſȝ
in ꝑpetua caligine remāserūt. Istud etiā inuenerā no
tatū in quadam mappa mūdi antiqua in descriptiōe
ybernie seu georgianie tales igiṫ vidētur esse immūdi
peccatores ⁊ vt cōiter oēs mūdani: qꝛ reuera infra ter
rā. i. in amore terrenorū inclusi: luce gratie ⁊ vere scīē
tie vidētur priuati ⁊ in vitiorum caligine cōdemnati
vnde ista ē terra tenebrarū operta mortis caligine. vñ
de mūdi populo potest dici illud. ij. Macha. iij. Con-
cidit in terrā eumꝙ multa circūfusum caligine rapue
runt. Hec est ergo caligo peccātiū et delinquentium.
F ¶ Sexto dico, ꝙ ē caligo errātiū ⁊ hec ē caligo exceca
tiōis ⁊ ignorātie ⁊ ista ē caligo oculorū: qꝛ. s. ocl's itel
lect⁹ efficiṫ ꝑ ignorātie caliginē hebetat⁹ ita qꝺ videre
nō p̄t illa q̄ pertinēt ad salutē qꝺ vtiꝙ qñꝙ accidit ex
fumo sup̄bie qñꝙ ex hūore luxurie. ⁊ qñꝙ ex puluere
mūdane opulētie. Dicit ei pli. ⁊ Isi. ꝙ succ⁹ amigdala
rū dulciū cū cortice comest⁹ gnat caliginē oculorū ꝑ
quod denotaṫ ꝙ fruct⁹ mūdane ꝓsperitatis qui cōti-
net dulcedinē voluptatis: ⁊ corticē temporalis facul-
tatis: facit per ignorantiam possessorū suorum oculos
intellectuales hebetari. Et per malā ꝯsuetudinē exce
cari vnde de ysaac dꝛ. Gen̄. xxvij. Senuit ysaac ⁊ cali-
gauerūt oculi eius ⁊ videre nō poterat. Senect⁹ enim
est volūtas in malo indurata ysaac qui dicitur risus ⁊
cōsolatio ꝓsperitatis humane vel mūdane sunt cau-
sa caliginis spiritalis. Nō sic boni ⁊ iusti: qꝛ de eis dꝛ.
Esa. xxxij. Nō caligabūt oculi videntiū. ⁊ aures surdo
rum diligenter auscultabunt. Et sic pȝ sextuplex ge-
nus caliginis. s. Ignorantiū. Delinquentiū. Laboran
tium. Simulantium. Humlium. ⁊ flebilium. ⁊c.

A **Calix.** Calix vt cōmuniter potest significare cō
tinens. s. ciffum: ⁊ contentū. s. potum. Et
ꝙuis generaliter calix significet tribulationem: signi
ficat tamen quandoꝙ Inebriantem.

Mundi consolationem.	Possum⁹ ergo dice
Sacre scripture eruditiōnē.	re gn̄aliter ꝙ de sex
Diuine gratie inspirationē.	generib⁹ calicū ⁊ po
Diuini sanguis distillationē.	tuū vꝛ̄ scriptura face
Hūani criminis ꝯbibitionē.	re mētionē. s. de trib⁹

bonis ⁊ de tribus malis. Calix prim⁹ ē. Spiritalis in
spiratio. s. gratie ⁊ scripture irrigatio. Tēporalis tribu
latio. Eternalis recreatio. Primū calicē bibūt contē
plantes. i. viri spirituales et deuoti: qui scilicet calice
gratie et scripture student inebriari. Figurati. ij. Reg.
xij. In oue pauperis hominis que nutrita cū filijs ei⁹
et ab eo empta creuerat apud euȝ de pane eius come-
dens et de calice bibens: et in sinu suo dormiens: qꝛ re
uera anima deuota et contemplatiua a paupere xp̄o:
per passionem emitur: cum filijs. i. cum sanctis eius
apud eum in ecclesia nutritur: et ibi per merita crescit
et augmentatur: pane eucharistie cibatur ⁊ calice gra
tie ⁊ scripture potatur. De isto ergo spirituali calice di
citur in p̄s. Calix meus inebrians ꝙ preclarus est.
¶ Secundum calicē bibunt militantes. i. calicem tri
bulationum tēporaliū ⁊ passionū corporaliū: quē xp̄i
milites exēplo xp̄i debēt bibere ⁊ in patiētia sustinere
Lu. xxij. Accepto calice gratias egit. Math. xx. Calicē
quidē meū bibetis. xp̄s em̄ fecit probā qꝛ bibit prim⁹.
Tertiū calicem bibunt triūphantes: sancti. s. qui sunt
in patria: qui inebriant calice ꝯsolationis eterne. p̄s.
Dn̄s pars hereditatis mee ⁊ calicis mei: tu es qui re-
stitues hereditatē meam mihi. Sed de istis tribus ca
licib⁹ vide supra in titulo de Bibere i autoritate diui
sa i trib⁹. ¶ Itē dico ꝙ ē calix ⁊ pot⁹ mal⁹ ⁊ iste ē calix B

Mūdane ꝓsperitatis.	Et sic de istis trib⁹ vide i eo-
Humane iniquitatis.	dē titulo in distinctiōe in tri
Inferni penalitatis.	bus membris suis. vbi inue-

nies de triplici malo potu ꝯcordatū ⁊ allegatū de ca-
lice. Unū tantūmodo addendū est hic circa illud mē-
brū in quo agiṫ de ꝓsperitate qꝺ figuraliter dꝛ Apoc.
xviij. vbi dicitur ꝙ ipse vidit sedere fornicariā q̄ diceba
tur babylon. sup bestiā vnā mulierē que iduebaṫ pur
pura ⁊ bysso ⁊ plena erat noīb⁹ blasphemie Ebria erat
sanguine martyrū iesu. Calicē aureū portabat vbi po
tū abhominabilē deferebat. Mulier ista signat mūdi
ꝓsperitatē, que ad modū mulieris mutabilis ē ⁊ vana
Ista diciṫ induta purpura qꝺ est regiū vestimentū: qꝛ
cōtinet peccatū sup̄bie: dꝛ sedere ꝑpter pctm̄ accidie.
dꝛ fornicaria ꝑpter pctm̄ luxurie. dꝛ plena noībus blas
phemie propter peccatū detractionis et inuidie. dici
tur esse ebria ꝑpter pctm̄ castri margie. Sȝ dꝛ ꝙ ebria
erat sanguine ꝑpter pctm̄ iracūdie: dꝛ habere poculū
i. calicē aureū ꝑpter peccatū auaricie: ⁊ ista mulier di
cebatur babylon qꝺ interpretatur ꝯfusio ꝑpter deor-
dinationē omnimode nequitie. Ideo dꝛ Hiere. lj. Ca-
lix aureus babylon ⁊c. vide in predicto membro.

Caluiciū. Caluus. Caluiciū nihil ali ud ē ꝙ denudatio A
capitis ꝑpter defectū capillorū: vt qn̄ capilli a capite
eradicantur vel auellūtur. Et possumus dicere ꝙ est
caluiciū virtuosuȝ. ⁊ ꝙ est caluiciū vitiosum. Caluiciū
enim accipi potest in bono ⁊ in malo. In bono signat.

Nuditatē ꝯfessionis.	Dico ꝙ signat ꝯfessionis nu
Flebilitatē ꝯtritiōis.	ditatē: qꝛ sicut in caluicio ca-
Et largitatē possessiōis.	put ē nudatū: ⁊ capillorū ve

lamentū ablatū. Sic in confessione caput ⁊ intentio
denudatur ⁊ reuelatur: ⁊ omne velamen excusationis
et palliationis aufertur. Unde Esa. xv. In cunctis ca-
pitibus eorū caluiciū. ¶ Item secundo dico, ꝙ signat
contritionis flebilitatem. Antiquitus enim in morte
amicorum ⁊ in alijs infortunijs solebat fieri caluiciuȝ
et rasio capillorum. in signuȝ desolationis ⁊ flet⁹. Sic
vere peccator qn̄ videt amicā suā. s. animā mortuā per
pctm̄ ⁊ mortis eterne infortuniū sibi paratū: ipse pro-
certo debet sibi facere caluiciū fletus ⁊ ꝯtritionis. Et
sicut ſm Constātinū. Caluiciū acciditſ ex defectu hu-
moris sicut patet in senibus ⁊ siccatis. ⁊ inde est ꝙ ra-
ro accidit pueris vel mulieribus qui in humore abun
dant. Sic istud spūale caluiciū. scȝ. cōtritio ⁊ confessio
senibus. i. viris perfectis accidit. Mulieribus autē et
pueris. i. personis carnalib⁹ ⁊ peccatricibus nunꝙ ve
nit: qui in humore carnalitatis abundāt. Sicut enim
dicit Auicenna. Camelus inter aīalia solus caluescit:
ad denotandū ꝙ illi qui spūales cameli. i. viri penitē
tes oneribus penitētie assueti. debēt caluescere per cō
tritionē: ⁊ se denudare per cōfessionē. vnde Michee. j.
Dilata caluicium tuum sicut aquila. Ideo bene diciṫ
Esa. xxij. Uocabit dominus ad fletum ⁊ ad luctum: et
ad caluicium: et ad cingulum sacci. Uocabit dico ad
cordis contritionem. Ad luctum inquit. Ad lachryma
rum prolationem. Fletum. Ad oris confessionem. Cal
uiciū. Ad carnis afflictionem Cingulum inquit sacci
¶ Item signat possessionis paucitatem vel cōpassio-
nis largitatem. Capilli enim signant diuitias quoruȝ
casus signat largitatem que diuitias pauperibus dis
pensat: ⁊ caput intentiōis a diuitijs denudat. De tali

caluicio dicit. Leui. xiij. Uir de cuius capite capilli fluunt caluus et mundus est. Talis ergo caluicia scilicet

Confessio.	sunt honorāda et nullatenus
Lachrymatio.	deridēda. Nā sicut dr. iiij.
Et elemosinarū erogatio.	Reg. ij. Pueri qui helyseū

caluū deriserūt dicētes. Ascēde calue: statim ab vrsis ferocibus perierūt. q. d. vrsi infernales illos deuorāt qui iustorū caluiciā. i. bona facta deridēt: Xpus enim in loco caluarie crucifigebatur ad denotandū q cū taliter decaluatis manere dnūs delectat. Aduerte tū q sicut dicit Leui. xiij. In caluicio quādoq oriebat macula alba vel rufa. Et si talis caluus reputabat leprosus. Sic vere sepe fit q in spūali virtutū caluicio nascit macula rufa. i. hypocrisis vel alba. i. vana gloria. vtpote qn quis inaniter gloriat de elemosyna vel cōfessione: vel qn ad ostentationē talia facit: qr pcerto talis dz repu
B tari nō mundus sed leprosus. Nō virtuosus sed vitiosus. Et sic caluiciū signat in bono. ¶ Sed adhuc dico q est caluiciū vitiosum. s. in qntū signat in malo. Capilli etiā in qntū sunt capitis et corporis ornamentū signant virtutes. Et ideo caluiciū signat istorū defectū capillorū. s. meritorum et virtutū. Et sic caluiciū nihil aliud est q paupertas spūalis qntū ad virtutes. Sicut em dicit Auicēna. Strucio sola inter aues caluescit: p qd datur intelligi. q illi qui sunt sicut strucio graues et pōderosi: pigri et carnales: ab ornatu talium capillorum faciliter decaluātur. vnde Esa. iij. Pro eo q eleuate sunt filie et ambulauerūt extēto collo: decaluabit dns virtutē filiarū syon et crinē earū nudabit. Sequitur. Et erit pro suaui odore fetor: et pro zona funiculus et pro crispanti crine caluiciū. Sicut enim caluiciū generatur ex defectu illius humoris qui est materia capillorū: cuius signū est q fit facilius in senectute vbi humor est siccatus. Cuius etiam signū est: qr raro accidit mulieribus et pueris quorū cerebrū multū abūdat in humore. Sic vere caluiciū spūale scz carētia virtutum accidit in nobis pter defectū humoris: deuotionis. dilectionis et cōpassiōis. et propter siccitatē indeuotionis. dilectiōis et cōpassionis. Et ideo senes. i. in vitijs antiquati istud caluiciū incurrunt. Hier. xlvij. Uenit caluiciū super gazam. Quod figuratū est. j. Para. xix. vbi dicitur q rex Aman. i. dyabolus pueros dauid decaluauit. Mulieres autem idest viri clementes. iuuenes. idest viri fortes tali caluicio non plectuntur. vnde Hiere. xvj. Nec caluicium fiet pro eis.

A **Calūnia.** Calumnia accipitur pro iniuria p malicia pro mēdacitate. pro aduersitate. pro iniquitate. Accipit dico primo pro iniuria: vnde in ps. Redime me a calumnijs hominū. Itē accipitur pro malicia. Osee. xij. Chanaan in manu eius statera dolosa calumniā dilexit. Itē accipitur pro mēdacitate. vnde Eccli. xxvj. A tribus timuit cor meū delaturā ciuitatis: collectionē populi et. calumniā mendacem rc. Item accipitur pro aduersitate. Eccli. v. Si videris calumniā egenorū ne mireris. Item accipiamus pro iniquitate. vnde Ecclesiasti. iiij. Uidi calumnias que sub sole gerūtur rc. Uide in titulis istis: et maxime vide de Iniuria. rc.

Camelus. est animal oneriferū: humanis viribus subiugatum et pro portan
A dis ponderibus deputatum. qui quando oportet onerari: super genua se incuruat. Et ideo dicitur camelus quia came grece dicitur curuum latine sm Isid. Et est aduertēdū q camelus sm varias cōditiones quas hz potest significare contrarias personas et diuersas tā in bono q in malo. Unde videtur generaliter loquendo q camelus potest significare. Hominem gratijs ornatum. Superbum vitijs depravatum Uirum diuitijs cumulatum. Hostem malicijs occupatum. Christum iusticijs coronatum. Quia scilicet vir perfectus ad modum cameli onera portantis se deo vel prelato inclinat per subiectionem et humilitatem et oneribus penitentie se dedicat per patientie strennuitatem. Ideo tales figurantur in illis camelis de quibus dicitur. iij. Reg. x. q regina saba intrauit hierusalem cum comitatu magno et multo et diuitijs et camelis portantibus aromata. Regina enim ista est ecclesia que reuera comitatū fideliū habet multū: et diuitias charismatum et donorū Camelos habet. i. viros iustos. q aromata redolentia gratiarū et virtutum non cessant continue deportare. ¶ Secūdo dico q cameli signāt superbum diuitijs depravatum. Camelus enim vltra consuetā dietā nō vadit. Quod si aliquis vltra consuetum ducere voluerit: totum onus reijcit et deponit. Camelus iste est superbus: qr ad modū cameli gibbū et inflaturā superbie secū portat: qr vere tales vltra cōsuetudinem non faciunt. Quia si onus alicuius mandati a prelatis eis magis solito imponitur totum per proteruitatē et inobedientiam ab eis repellitur. Ideo de superbis dicitur. Esa. xxx. Leo. leena. et regulus volans. portantes super gibbum camelorum thesauros suos Leo leena et regulus signāt tria genera superbie. scilicet. Superbiam.

De generis nobilitate. Leo.
De rerum fecunditate. Leena.
De officiorū sublimitate. Regulus volans.

Ista enim tria genera superbie portāt hodie thesauros vitiorum et demeritorū sup gibbos camelorū. i. super gibbosam conscientiā peccatorū Et sicut camelus hz in ventre quatuor distinctiones quibus cibū quadruplici officio committit: vt scz prima distinctio seu venter primus recipiat cibū oīno crudū secundus agat principium digestionis tertius digerat. quartus digestionē pficiat. Sic sunt in superbo et peccatore quatuor cellule in quas per ordinē recipit peccatum. scz.

Cogitatio.	Ideo de talibus finaliter accidet illud qd dr. Hiere. xlix. Cameli eorum
Delectatio.	
Consensus.	erunt in direptionē. ¶ Tertio dico
Operatio.	q camelus signat virū diuitijs cumulatum.

Camelus em hz supra se magnū gibbū et infra se plures ventres ad herbas et ad alia nutrimenta recipienda. Sic diues magnū habet gibbū et cumulū diuitiarū. et plura receptacula pro eis capiēdis. De talibus dicitur Math. xix. Facilius est transire camelū per foramen acus q diuitē in regnū celorū. ¶ Quarto dico q camelus signat hostis peruersitatē. Camelus em est inimicus equi et est animal ruminās: et est animal gibbosum. Sic dyabolus est inimicus hois: et est ruminās p desperationē: et gibbosum per presumptionem. Ezech. xxv. Rabach in habitaculū camelorū erit ¶ Quinto dico q camelus signare potest xpi benignitatem. Camelus em felle caret et ad onera se inclinat. Sic xps felle caret per virtutē benignitatis. et ad onus mortis se inclinat: per virtutem humilitatis. Et sicut camelus habet asperos pilos: sic cōuersatio xpi fuit aspera per virtutē penitentie et austeritatis. Et hoc supponitur quando de beato. Iohanne dr. q vestimenta eius erant de pilis camelorum. Math. iij.

Caminus. Nota q caminus sicut et fornax locus est ad faciēdū ignē ordinatus. Et sic nota q in scriptura reperitur Caminus. A

Quem boni cōtinent.	In primo camino sunt
Quem miseri sustinent.	iusti amore feruentes et
Quem mali retinent.	iste est caminus feruor de
Ad quem mali ptinent.	uotionis: cōtritiōis et ca

ritatis. De quo Apocal. j. dicitur. q pedes. i. affectus filij hominis. erant similes auricalco sicut in camino ardenti. Iste enim est ille caminus domini de quo dicitur Esa. xxxj. Dixit dominus cuius ignis est in syō et caminus in hierusalē. ¶ In secundo camino sunt miseri merore lugentes et iste est caminus tribulationum quam tyranni succendunt in quo boni purgant atq probantur. Eccli. ij. In igne probatur aurum et argentum. homines vero receptabiles in camino humiliatiōis.

liationis. ꝛ Esa. xlviij. dicitur. Elegi te in camino paupertatis. ¶ In tertio camino sunt iniqui furore frementes. Et iste est ardor iracundie. auaricie. luxurie. de quo potest exponi illud. Exo. ix: Tulerunt cinerem de camino et sparserunt in celum: et facta sunt vlcera in hoībus et iumentis. eccli. xxij. Ante ignem camini vapor et fumus inaltatur: sic ante sanguinē maledicta: ꝛ cōtumelie et mine. In quarto vero camino sunt damnati stridore dolentes. Et iste est caminus inferni de quo Mathei. xiij. Exibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum et mittent eos in caminuȝ ignis ardentis. ꝛc. Vide. infra de fornace.

A **Campestris.** De cāpestrib⁹ aūt potest dici ꝙ dr̄ de cāpo. s. ꝙ signat.

Conscientiam interiorem.	De ɔsciētia iterio
Penitentiam asperiorem.	ri dr̄ ij. Reg. xv. Ec
Scripturā seu sapiētiā lucidiorē.	ce ego abscōdar in
Ecclesiam securiorem.	campestribus. De
Mundi patriam deteriorem.	penitētia asperiori
Celi gloriam feliciorē.	dicit. iiij. Reg. xxv.
Inferni miseriā inferiorem.	Fugit sedechias p

viaȝ que ducit ad campestria deserti. ¶ De scriptura lucidiori dicitur. Numeri. xxxvj. hec sunt mandata et iudicia que precepit dn̄s ad filios israel in cāpestrib⁹ ¶ De ecclesia securiori potest dici illud. Nume. xxj. Filij israel castrametati sunt in campestribus. ¶ De mundo vero interiori potest dici illud. ij. Regū. xvij. Ne moreris ac nocte in campestribus. ¶ De paradiso superiori dicitur Josue. xiij. Possessionem dimisit moyses filijs machir in campestrib⁹ moab transiordaneȝ. ¶ De inferno inferiori dici potest illud. Esa. lxv. Erunt campestria in caulas gregum et vallis achor in cubile armentorū. ꝛc. Sufficit vide de Agro.

A **Campus.** Nota ꝙ camp⁹ ſm Isid. est locus iuxta ciuitates ad ꝑluandū et spaciandū aptus. Et est aduertendū ꝙ ſm sex ꝓprietates cāpi possumus distinguere sex particularia loca. Nā.

In campis queruntur gratiosa solamina.
In campis gignuntur fructus et semina.
In campis leguntur flores et gramina.
In campis lambuntur fontes ꝛ flumina.
In campis aguntur lites et certamina.
In campis pelluntur sordis sputamina.

¶ Primus est campus anime vel conscientie.
Secundus est campus scripture vel sapientie.
Tertius est campus religionis vel ecclesie.
Quartus est campus paradisi seu patrie.
Quintus est campus mundi seu miserie.
Sextus est campus inferni seu tristitie.

B ¶ In primo campo angeli delectantur.
In secūdo clerici contemplantur.

In tertio perfecti spaciātur.	Prim⁹ camp⁹ est
In quarto beati premiant.	grosus. s. aīa san
In quinto viatores preliant.	cta. Secundus cā
Et in sexto dānati cruciant.	pus est spaciosus

scȝ. scriptura. Terti⁹ cāpus est fructuosus. s. religio vel status ecclesiasticus ꝛ perfect⁹. Sed quart⁹ cāpus est gloriosus. s. paradisus. Quint⁹ cāpus est laboriosus. s. mundus. Sextus vero campus est periculosus. s. infernus. ¶ Dico ergo primo ꝙ est campus gratiosus ad delectandū. Et iste est campus anime seu conscientie sancte. in quo xp̄s ꝛ angeli delectātur. Lu. vj. ca. Stetit iesus in loco campestri et turba discipulorū. i. angelorum cum eo. ¶ Secundo dico ꝙ est campus spaciosus ad meditandum seu speculandū: et hic est campus sacre scripture vbi clerici speculantur: ꝛ vbi a medicis. idest a predicatoribus ꝛ doctoribus spirituales medicine recolliguntur. vnde de studiosis potest dici j. Mach. xj. Ante lucem vigilauerunt in campo aser. Aser interpretatur sagitta luminis: hec est scriptura que est sagitta ad corrigendū: ꝛ lucerna ad dirigendū ¶ Tertio dico ꝙ est campus fructuosus ad satiandū Et iste est status perfectionis. Nam sicut in campis nascuntur fructus et fruges ꝛ flores que sunt tam animalium ꝙ hominum nutrimēta. Sic in statu religionis ꝛ ecclesiastice perfectionis sunt viri floridi per honestatem. sunt fructus. i. viri fluidi et per pietatē sunt herbe bonorum affectuū sunt fruges bonarū operationum. Et ideo tam homines ꝙ animalia ꝛ tam boni ꝙ mali in talibus campis inueniunt spiritualia nutrimenta. idest bona documēta et exempla. Et si vis dic ꝙ hic est proprie campus ecclesie vbi homines per penitentiam reuiuiscunt figuratus in illo campo Ezec. xxxvij. vbi ossa arida insufflante spiritu reuixerunt. vnde beata virgo que fuit semper in campo isto scilicȝ statu perfectionis dicebat. Can. ij. Ego sum flos campi et lilium conualliū. Vbi aduerte ꝙ iste campus est locus amenitatis et puritatis: quia ibi est flos virginitatis et castitatis lilium. Humilitatis et vbertatis conualium. Et ideo quilibet qui in isto campo moratur dȝ esse quasi oliua speciosa in cāpis. Et quasi platanus exaltata iuxta aquas. Eccli. xxiiij. ca. Ecclesiastici enim debent habere. Compassionis dulcorem. Oliua. Perfectionis vigorem. Platanus. Affectiōis celsitudinem. Exaltata Deuotionis plenitudinē. Juxta aquas inquit. Cōpara si vis. Ecclesiasticos oliue et platano ꝛ prosequere. Est igitur iste campus locus fructuosus ad satiandum. ¶ Quarto dico. ꝙ est campus gloriosus ad premiandum. s. paradisus. ezech. iij. Egressus sum in campum et ecce ibi erat gloria dn̄i. Sicut enim in campo sunt fontes et flumina ad viatores recreandum et refrigerandum aues ad modulandum: virores ad speculandum. Sic in campo paradisi sunt flumina eterne voluptatis. Aues eterne iocūditatis. Viror eterne amenitatis. Quibus beati recreantur et satiantur. Jocundantur et delectātur. vn̄ in ps. Campi tui replebūtur vbertate. Sequitur. Pinguescent speciosa deserti et ex. col. ac. figura Deu. viij. vbi dicitur ꝙ in terra promissionis in campis ꝛ in mōtibus erumpūt fluuiorū abyssi. Vbi aduerte ꝙ iste locus habet excellentiam indepressibilē. In montibus inquit. Affluentiā indefectibilē erumpūt. Opulentiā inexhaustibilē. Fluuiorū abyssi. Et ideo dicitur breuiter esa. xlj. Aperiam in supremis collibus flumina: et in medio camporū fontes. ¶ Quinto dico ꝙ est campus laboriosus ad militandum. s. mundus. Sicut enī agricole in campis laborāt et operantur. Milites certant et preliantur. Aucupes venantur ꝛ insidiantur. Sic vere in mundo est locus laboris et penitentie est locus vigoris atq; militie. Est locus erroris et fallacie Ibi enim laborāt et operātur boni simplices ꝛ viatores. ¶ Ibi cōtra mundū hostē et carnē preliātur viri perfecti et meliores. Ibi etiam insidiantur. s. alter alteri viri callidi et deceptores. vn̄ nota ꝙ mundus est.

Campus pugne et militie.	Qđ sit cāp⁹ pugne pȝ
Campus luctus ꝛ tristicie.	ꝙ militia ē vita hoīs
Camp⁹ fraudis et malicie	sup terrā vñ et arpha
Camp⁹ mortis et seuicie.	xat ꝛ Nabucho. dicit
Cāpus tumoris ꝛ sup̄bie.	Judith. j. ꝙ isti pu

C gnauerūt in campo. Vnde de dyabolo pōt dici illō. j. Mach. xij. Quod triffon misit exercitum magnuȝ in campū. ¶ Item ꝙ sit locus tristicie patȝ zach. xij. vbi dicitur. Magnus erit planctus in hierusalem: sicut planctus adremon in campo magedo. ¶ Item qđ sit locus fraudulentie patet quia in campis latent latronum insidie. ij. Regum. xv. Ecce ego abscondar in cāpestribus deserit. ¶ Item qđ sit locus seuicie patet qꝛ in campis pecora a feris et lupis deuorantur: et innocentes etiam aliquotiens a latronibus occiduntur. vnde de Josia bono rege legitur. ij. Paralip. xxv. quod pharao ipsum occidit in campo magedo. ¶ Item ꝙ sit campus superbie patet. Gene. xv. vbi dicitur. ꝙ in campo edificauerunt gigantes turrim. sicut dicitur Gene. xj. Quia vere superbi non cessant edificare turres et edificia in hoc mundo: hoc est dictu: status eminentiaȝ ampliare. Ideo talibus accidit sicut sedechie

de quo dr̃. Hiere. xxxix. Cõprehenderũt sedechiã in cã
po solitudinis Hiericho. s. milites regis babylonis.
Hiericho eñi que interpretaẽ luna: signat mũdũ qui
more lune ɔtinue ẽ in fluxu q: vere in cãpo mũdi com
prehendunẽ. s. a demonib⁹ ⁊ peccatis illi qui dicũtur.
Sedechias qui erat rex impius ⁊ periur⁹. s. peccatores
et mali. Iste ergo cãpus est loc⁹ laboriosus ad militã-
D dum. ¶ Sexto dico ꝙ est campus periculosus ad ha
bitandũ. s. infernus. Sicut enim in cãpis iuxta ciuita
tes proijciunẽ cadauera corrupta ⁊ oĩa vilia ⁊ immun
da: ꝑpter ꝙ lupi ⁊ canes solẽt ibi sepi⁹ habitare. Sic
vere infernus est ille camp⁹ in quo a ciuitate hui⁹ mũ
di ꝓijcientur peccatores putridi: et in quo ipsos deuo
rabũt demones ⁊ tortores. Ezech. xxxvij. Ubi ipse vidit
campũ qui erat plen⁹ ossibus mortuorũ. Et ideo iste
est camp⁹ sennaar qui interpretatur fetor. vbi ciuitas
babylon. idest confusio fuit edificata vt dicitur Gen.
xj. Et vbi amphora plena impietate. i. aĩa peccatrix fu
it deleta. sicut. dicitur zach. vj. Et sic patet multiplex
cãpus scilicet periculosus. laboriosus. fructuosus. glo
A riosus. et gratiosus. Sufficit.

Chanaan. Chananeus seu

cham. Nota quod chanaan fuit filius cham filij Noe
qui patrẽ inebriatũ derisit. Diciẽ etiã chanaã ipsa ter
ra quã ipse chanã inhabitauit: ꝗ q: habitatores eius
fuerũt pessimi demonijs sacrificãtes ⁊ ipsos filios im
molãtes. ideo populus ille de terra illa a domin sub-
latus est et filii israel introducti. Et sic terra prius cha
naan fuit post Iudea vel Israel nominata. Dicã igiẽ
ꝙ ista terra ⁊ iste populus ſm diuersas cõditiões ⁊ in
terp̃tatiões p̃t significare diuersa. Significat eñi. vcʒ

Mundum qui inficit.
Auarũ cui nihil sufficit.
Religionẽ que ꝓficit.
Paradisum que reficit.
Infernũ qui interficit

Qđ significet munduʒ et
mũdanos ptʒ q: chanaan
interpretaẽ negociator vel
possidẽs vel emulator: q:
vere mũdus nõ querit ni-
si lites ⁊ negocia tractare: terras ⁊ diuitias possidere:
et alijs emulari et inuidere. Et ideo patriarche. s. abra
ham ⁊ ysaac terrã chanaan dimiserũt ⁊ in egyptuʒ pe
regrinatũ iuerũt et vxorẽ ibi accipere noluerunt: sicut
dicitur Gen. xxviij. Quia procerto sancti in mundo et
eius negocijs. noluerũt habitare mẽtaliter: immo in
egypto qui interpretatur tenebre. i. in obscuritate te-
nebrarũ. i. tribulationũ peregrinari corporaliter: Ideo
dicebat ysaac filio suo Gene. xxviij. Nõ accipias vxorẽ
de filiabus chanaan. Et sicut chananei filias suas sa
crificabãt demonijs sic mundani magis volunt filios
suos deputari vitijs ꝗ̃ deo: vel ei⁹ obsequijs. Et sicut
manna defecit qñ filij israel attigerũt terminos terre
chanaan sic vere filijs israel. i. religiosis ⁊ clericis mã-
na deficit: et se crudos et indeuotos reperiũt qñ terrã
chanaan. i. mundũ ⁊ mũdi negocia plus debito frequẽ
B tant ⁊ tangunt. exodi. xv. Obriguerũt oẽs habitatores
terre chanaan. ⁊c. ¶ Itẽ ꝙ significat hoĩem impiũ et
auarũ: ptʒ q: Cham seu chanaan patrẽ nudauit: ⁊ pu
dẽda eius derisit: ⁊ interpretatur negociator suspirãs:
motus et possidens populos: Sic auarus etiaʒ patri.
nõ parcit: immo si põt eũ denudat ⁊ spoliat ⁊ tandẽ de
ipso ridiculũ suũ facit sicut ptʒ de filijs ĩpijs. hij quoqȝ
sunt ĩ ɔtinuo motu. suspirãtes semꝑ: raro leti. absqȝ mo
ra negociãtes ⁊ per diuitias suas in subiectiõe ppl'os
possidẽtes. Pauperes eñi vidẽtur alterutrũ dicere il-
lud Gen. xlv. Onerãtes iumẽta ite in terrã chanaan.
quasi dicerẽt Alibi nõ inueniẽtur grana. vñ de auaris
potest dici illđ Ge. xiij. Chananeus ⁊ ferezeus habita
bant in terra. Isti enim semper pugnant contra filios
israel. idest cõtra bonos. Nume. xxj. Chananeus pu-
gnauit contra filios israel. Isti tamen non solum pu-
gnant contra filios. idest contra ecclesiasticos: immo
sunt mixti cum eis et sunt pars eorũ: quia. scilicʒ vbiqȝ
et in mundo et in ecclesia inuenietis auaros. vnde. Io
sue. xvj. Habitauit chananeus in medio effraym.

¶ Item quod signat religionẽ vel ecclesiam patet. q:
in terra chanaan patriarche habitauerunt: xp̃s ⁊ apo
stoli inde fuerunt: ipsam filij israel acquisierunt: ⁊ ma
lis habitatoribus eiectis bonos introduxerũt. Talis
est religio vel ecclesia. Iohan. ij. Nuptie facte sunt in
chana galylee. Ge. xiij. Abrahã habitauit in terra cha
naan. ¶ Item ꝙ signat paradisum: ptʒ ꝙ chanaan in
terpretaẽ possidens donum: q: ibi possidetur proprie
donum dei. p̃s. Tibi dabo terram chana. fu. here. ve.
In terra chanaan habitauit israel. idest vir vidẽs deũ
et ibi est hierusalem que est visio pacis: quia scilicet in
paradiso est et dei et pacis perfecta visio. Ideo ibi op-
tabat sepeliri iacob: dicens Gene. l. In terra chanaan
sepelies me. ¶ Item ꝙ signat dyabolũ: patet q: sicut
chananei semper fuerunt israelitis cõtrarij. sic demo
nes sunt fidelibus inimici. Num. xxj. Chananeus pu
gnauit cõtra filios israel: et victor existens tulit ex eo
predam. ¶ Item ꝙ significet infernum: patet quia in
terpretatur suspirans: Et infernum est suspiriuʒ sem-
piternũ. Nee. ix. ca. Humiliasti habitatores terre cha
naan. Et ideo de damnatis potest intelligi illud Nu
me. iiij. Chananeus moratur iuxta mare: videlicet in
amaritudine infernali. ⁊c. et sufficit. B

Candelabrum.

Est instrumẽtũ quo lu-
mẽ in domo vel in men-
sa sustentatur et per quod locus vbi est illumiuatur ⁊
caligine depuratur. Et dicitur candelabrum a cãdela
eo ꝙ cãdelabrũ solet esse vehiculũ candelarũ: Qr igiẽ
in scriptura agiẽ de triplici domo illuminabili. s.

De domo ecclesie.
De domo anime.
De domo celestis p̃rie

Itẽ possum⁹ distiguere tria
genera cãdelabrorũ. Est er-
go candelabrũ. Dom⁹ inte
rioris: dom⁹ exterioris. Dom⁹ superioris. ¶ Candela
brum dom⁹ interioris vel internus. s. anime est illa vir
tus que illuminat animã: et ista est splendor veritatis
qui templũ cordis humani purificat ab errore. Et si-
cut videm⁹ ꝙ cãdelabrũ hʒ plures partes ad sui con-
stitutionẽ. s. basim. stipitẽ. brachia et culmẽ et lumen.
Sic vere candelabrũ veritatis debet habere.
Christum pro base et fundamento.
Fidem pro stipite et fulcimento.
Prudentiam circa tẽporalia pro brachio sinistro.
Scientiã circa naturalia ꝓ brachio dextro.
Sapientiã circa eternalia pro culmine supremo.
Discretionẽ circa oĩa pro lumine claro.
¶ Et sic de isto candelabro ⁊ de aĩa dr̃ illud Ecclesia.
xxvj. Lucerna splendẽs sup cãdelabrũ sanctũ ⁊ spẽs fa
ciei super etatẽ stabilem: colũne auree super bases ar-
gẽteas: et pedes firmi super plãtas stabilis mulieris.
Mulier ista est anima que pedibus firmi propositi est
fulcita: et candelabro veritatis cum lucerna prudẽtie
decorata. Et ideo istud candelabrum figuratnm est i
illo cãdelabro. exo. xxv. Quod erat ex auro purissimo
et ductile quod septem habebat lucernas. et in taber-
naculo federis ponebatur. Sic vere charissimi cande
labrum veritatis quod semper debet in tabernaculo
cordis nostri lucere: debet esse aureũ per sanctitatem:
ductile per pietatẽ: vt semper sint simul misericordia
et veritas et debʒ habere septem lucernas. idest cogni
tionem spiritualium vniuersitatem quia sicut dictuʒ
est: debet secum habere. Fidem. Scripturam. Prudẽ-
tiam. Scientiam. Sapientiam. Discretionem Contẽ
plationeʒ. Et sic per istas sex lucernas potest anima
illuminari. Et erit similis illi qui ambulat in medio
septem cãdelabrorum aureorum. Apoc. j. Et sit dicet
illud. ij. Para. xiij. Est quoqȝ apud nos candelabrum
aureum et lucerna eius. Sed vere prohdolor multi
sunt qui carẽt tali candelabro qui scilicet predictis lu
minibus non illustrantur: sed peccatis et erroribus
obscurantur. Figura j. Mach. j. vbi dicitur. ꝙ anthio
chus rex tulit de templo mensam. altare. et candela-
brum. Quia reuera charissimi anthiochus. i. dyabo-
lus: abstulit hodie de templo cordis multorum. com
passionis

passionis dulcorem mensam inquit. Orationis feruo
rem. altare inquit. Discretiōis splendorē candelabrū
inquit. Nō sic charissimi nō sed simus sicut illa suna
mitis. iiij. Reg. iiij. Que dixit viro suo quod faceret in
domo sua helyseo pphete cenaculū paruū mēlaȝ. sel
lam. lectū ꝛ candelabrū qꝛ vere charissimi i domo cor
dis nostri nos debem⁹ vero helisco. i. christo per virtu
tes ꝛ gratias cenaculū ꝛ habitaculū pparare in quo ꝑ
certo debet poni mēsa ad alios educandū hoc ē cle
mentia. Sella ad alios iudicandū. hec est iusticia. Le
ctum ad placide quiescendū: hoc est pax ꝛ concordia.
Candelabrū ad illuminādū: hoc est prudētia: Et ideo
de tali candelabro dicit. j. Mach. iiij. Intulerūt altare
incensorū ꝛ candelabrū et mēsam in templū. Istud est
B ergo candelabrū luminis interioris. ¶ Secūdo dico
ꝙ est candelabrūȝ domus exterioris que. s. est ecclesia
ꝛ istud cādelabrūȝ signat viros ecclesiasticos. pfectos
claros ꝓuidos ꝛ maturos. discretos ꝛ luminosos qui
suis doctrinis ꝛ exemplis domū ecclesie illuminant ꝛ
illustrant. Et sic sunt viri sancti ꝛ boni prelati ꝛ predi
catores et doctores. Sicut enim candelabrū habet ba
sim inferius quo sustinetur. stipitē in medio quo eri
gitur. brachia in latere quibus extenditur. Sic homo
perfectus hȝ basim. i. fidei sustentamentū. stipitem. i.
spei subleuamentū. brachia. i. caritatis amplexamen
tum: Et sicut candelabrum in medio ponit: lumen su
praponitur a vento et pluuia defenditur: superfluita
tibus emungitur et purgatur. Sic vir perfectus ꝛ ma
xime prelatus debet esse in medio equitatis: sine per
sonarū aut munerū acceptione. Debȝ habere lumen
veritatis sine deceptione. Debet a vento vanitatis:
et pluuia voluptatis se preseruare per temperantiam
debet a superfluitatibus diuitiarū purgari per elemo
synam et clementiaȝ. Ideo de tali candelabro dicitur
C zach. iiij. Ecce candelabrū aureū totū ꝛ lampas ei⁹ su
per caput eius. ¶ Ubi aduertendū est ꝙ illud cande
labrum debet considerari ꝙtum ad cōpositionē. Au
reum. Quantū ad operationem: qꝛ debet illuminare.
Lampas eius inquit. Quantū ad cōuersationē debet
prudenter seruari: quod ostendit cum dī. Qd debeat
aliquid habere super caput eius. Iste enim debet esse
Purus in compositione. Ideo dicit Aureū totū. Cla
rus in operatione. Ideo dicitur habere lampadē. Cau
tus in sui conseruatione. qꝛ. s. debet habere caput vela
tum. Super caput eius inquit. ¶ Attendat ergo com
positio moraliter qꝛ viri perfecti debent esse aurei to
ti ꝛ sancti. scȝ interius in conscientia: ꝛ exterius in ap
parentia: quia scȝ non debent esse sicut hypocrite. scȝ
aurei exterius et nō interius: sed totū quicquid agūt
debet esse aureū atqꝫ sanctū. Et figurabūtur in cādela
bro tabernaculi qd totū erat aureū: in cuius composi
tione cūcurrebat basis hastile. brachia. lampades se
ptē oleū. lux. ciphi. calami. spherule. lilia. mūctoria et
vasa ad emuncta extinguēda. Sic vere ad compositio
nem moralem ecclesiastici et perfecti debent concur
rere ista videlicet.

Aurum sapientie.	Septē lāpades: septiformis
Lux gratie.	spūs bonitatis Isti etiā debēt
Basis fidei.	habere. Ciphos sciētie. Cala
Hastile spei.	mos eloquētie. Spherulas vo
Brachia caritatis	lubiles obediētie. Lilia casti
Oleum pietatis.	tatis ꝛ cōtinentie. Emūcto

ria largitatis. Uasa ad emungendū aliene pauperta
tis. Uasa enīȝ ista erant plena aqua: ꝛ qñ supfluitates
candelabrorū abstergebant ꝛ emungebant in illis va
sis ne feterent extinguebant. et ideo p ista vasa paupe
res designātur. qui aqua miserie sunt pleni: qꝛ super
fluitas diuitiarū candelabri ꝛ cuiuslibet viri ecclesia
stici et prelati per clementiā debet emungi et per ele
mosynā in ista vasa debet extingui ꝙuis multi faciūt
contrarium qui superfluitates diuitiarum in vasa ta
lia non extinguunt sed in diuitibus. parētibus adula
toribus totū expendunt. et ideo nō mirum si per infa
miam ista fetent. Debēt igitur isti esse candelabra au
rea. vnde. ij. Paral. iiij. Fecit candelabra cum lucernis
suis vt lucerent ante oraculū ex auro purissimo: et ad
uerte illud quod dicit Isido. de quodā candelabro vel
templo. Erat vnū candelabrū quod cōtinue ardebat
ꝛ lucebat: nec aliqua tēpestate poterat extingui: factū
enim erat de quodā lapide ꝑcioso qui dī abeston qui
semel accensus nūꝙ ampli⁹ extinguit. Sic vere viri ꝑ
fecti ꝛ maxime ecclesiastici ꝛ prelati in templo ecclesie
militantis debēt esse candelabra ad alios illuminan
dum docendū ꝛ dirigendū: qui sine dubio ita debent
esse cōstantes ꝛ perseuerantes ꝙ lux suorū bonorum
exemplorū ꝛ documentorum nunꝙ debet deficere sed
continue perdurare vnde Prouer. xxx. Non extingue
tur in nocte lucerna eius. Qd bñ potest figurari Nu
meri. viij. vbi dicitur. Cādelabrū in parte australi eri
gatur. Australis ergo ꝛ meridialis pars que claritatē
habet maiorē: signat ꝙ claritas ꝛ splēdor spūalis isto
rum semper debet alijs lucere Math. v. Nemo accen
dit lucernā ꝛ ponit eā sub modio: sȝ sup candelabrū vt
luceat oībus qui in domo sunt. vñ adhuc aduertendū
est de isto candelabro qd dicitur. Nume. iiij. vbi preci
pitur ꝙ candelabrū aureū quotiēs extra tabernaculū
portabat debebat hyacinthino pallio esse velatū: nec
debebat nudū ostendi: Ad denotandū ꝙ viri ecclesia
stici semper debēt esse velati. s. velamēto honestatis ꝛ
secrete humilitatis semꝑ debent tenere se clausos et
opertos nec se debēt aliquo modo per hypocrisim ꝛ ia
ctantiā ꝓpalare. Qꝛ sicut dicitur Prouer. xxv. Beat⁹
qui custodit palliuȝ suū in die frigoris. Et sic isti erūt
de illis de quibus dicitur Apoc. xj. Isti sunt due oliue
et duo candelabra ante deū lucētia. Istud est ergo can D
delabrū dom⁹ exterioris ¶ Tertio dico ꝙ est candela
brū domus superioris ꝛ istud est xps ꝛ sancti qui sunt
in patria: qꝛ sicut dicitur. Apoc. xxj. Lucerna ciuitatis
est agn⁹. Et zach. iiij. Ecce candelabrū aureum totum
Et Apo. j. dī. ꝙ fili⁹ hoīs ambulat in medio septē can
delabrorū aureorū. i. sanctorū. Et sic ptȝ ꝙ est candela
brum. Domus interioris exterioris et superioris. ꝛc.

Candor.

Quia dictū est superius de albedine A
Ideo parum intendo dicere de can
dore: Unum tamen aduertendum est. scilicet ꝙ can
dor vt communiter a frigiditate generatur: sicut eīn
dicit philosophus. Frigiditas est mater albedinis Cā
dor ergo nihil aliud est ꝙ quedam qualitas in super
ficie corporis a frigido generata. Et est aduertendum
ꝙ ſm hoc est triplex candor corporalis.

Niueus.	Candor ſm hoc potest signifi
Liueus.	care tripliciter in scriptura.
Luteus.	Signat enim puritatem casti

tatem et falsitatem: Puritatem dico scilicet innocen
tie et iste est candor niueus et ideo puris et innocenti
bus in baptismo datur vestis candida. Angeli enim
qui sunt innocentissimi depinguntur cum candida
veste communiter vt dicitur Marc. xvj. ꝙ mulieres
viderunt angelum coopertum stola candida. Et ideo
precipitur Ecclesiasti. ix. Omni tempore sint vestimen
ta tua candida: et oleum de capite tuo non deficiat.
Ubi aduerte quod innocentia debet habere. Opercu
lum honestatis: Uestimenta inquit candida. Ho
raculum pietatis: Oleum. Cenaculum firmitatis.
Omni tempore inquit non deficiat. Sit ergo innocen
tia lucens et perspicua: mulcens ꝛ confluа. durans er
go et continua: Sed vere multi perdunt istum cando
rem sicut coruus qui secundum fabulas fuit auis can
dida: sed per eius suggestionem phebus. magister su
us commisit homicidium et coronidem quam sum
me diligebat occidit. Ideo coruum de albo in nigrum
mutauit: Uide Ouidium methamorphoseos. li. ij. fa
bula. vij. Sic vere illi hodie perdunt candorem inno
centie: qui per relationes et adulationes faciunt ma
gistros suos committere multa mala. Iste est can
dor misericordie. Et pietatis seu innocentie. Et

puritatis. ¶ Secundo dico quod est candor linee castitatis. Candor enim lineus seu byssinus signat castitatem: quia lineum est illud quod ponitur ad carnem ut seruetur pura et munda. sic castitas facit carnem esse puram et mundam. Apoc. xix. Datum est ei ut operiat se bissino splendenti et candido. Uide supra de bysso. Sed iste candor perditur sicut candor piperis etc. Non sic sed simus candidi. Cant. v. Dilectus meus candidus et rubicundus. electus ex milibus: ubi aduerte quod castitas debet habere Caritatis ardorem. Rubicundus. Bonitatis valorem. Electus. Et nota quod vir castus dicitur electus. Thus enim quanto candidius tanto melius. et maxime quando exit ab arbore nouella. Sic vere homo quanto candidior per castitatem tanto melior et acceptabilior et eligibilior et utilior debet dici. Talis potissime fuit xps figuratus in illo angelo qui erat in nube candida. Apoc. j. Capilli eius candidi sicut lana alba. Istud patet per beatam virginem de qua figuratiue dicitur Apoc. xix. Uxor agni parauit se: et datum est illi ut operiat se byssino splendenti candido: quia ista fuit uxor xpi per caritatem. parata per honestatem. bysso operta per castitatem. Ideo dicitur Eccl. xviij. Pulcritudinem candoris eius admirabitur oculus. Ideo de isto candore dicitur Sapi. vij. Candor enim lucis eterne et speculum sine macula: et ymago bonitatis dei. Istam autoritatem diuisam et prosecutam. vide infra de Luce. Iste est igitur candor linee castitatis. ¶ Tertio dico quod est candor lutee falsitatis. Et iste est candor hypocritarum: qui ad modum parietis lutei exterius sunt candidi per fictam castitatem. Interius tamen lutei et viles per iniquitatem. Iuxta illud Act. xxiij. Percutiet te deus paries dealbate. Basiliscus enim licet sit bene venenosus siue venenosissimus est tamen candido dyademate coronatus. Sic hypocrite licet sint venenosi peccatores et iniqui tamen candido dyademate castitatis fictiue coronati. Talis candor figuratur per candorem lepre. Leui. xiij. ubi dicitur quod candor in cute significabat aliqualiter lepram in carne quia s. candor fictiue castitatis. significabat lepram hypocritice prauitatis. Et sic patet ut dictum est.

	Luteus	falsitatis.	Item no-
Candor	Lineus vel candor	Castitatis.	ta si uis quod
	Niueus.	Puritatis.	est candor

prosperitatis temporalis felicitatis eternalis. formositatis corporalis. De primo Esa. ij. Si introiuit vir habens anulum in veste candida. De secundo Sap. vij. Candor enim est lucis eterne. et Apoca. xx. Uidi thronum magnum candidum. De tertio Tren. iiij. Candidiores niue nitidiores lacte.

A **Canere. Cantare.** Sciendum in primis quod cantus in scriptura multipliciter accipitur: videlicet tam in bono quam in malo. Cantus enim est emissio vocis cum diuersitate concordi et proportionata leticiam animi demonstrans. Et signat in bono officium: orationem laudem et gratiarum actionem. et spiritualem consolationem et predicationem. Ideo de talibus cantibus dicitur j. Para. xvj. Sacerdotes coram archa federis domini iugiter canebant. In malo autem signat inanem leticiam. iactantiam. lasciuiam. derisionem. detractionem. Ideo de talibus malis canticis dicitur Soph. ij. Uox cantantis in fenestra: coruus in superliminari. Dicamus igitur quod in scriptura inuenitur videlicet cantus.

Laudabilis et meritorius.	Dico ergo quod est cantus
Mirabilis et allectorius.	cum diligentia frequen-
Damnabilis et deceptorius.	tandus. Ista est enim
¶ Primus cantus debet frequentari.	differentia inter aues
Secundus cantus debet affectari.	et animalia: quia aues dele-
Sed tertius debet detestari.	ctantur in cantando: ania-

lia autem non. Nam aues potissime paruule libenter et delectabiliter solent cantare et maxime quando fuerint satiate. Sic vere ista est differentia inter bestias spirituales. i. peccatores. et aues celestes. i. viros perfectos: bonos et iustos: quia vere iste bestie in cantu et leticia spirituali nullatenus se delectant: sed aues idest viri spirituales cantum salutis frequentant: et maxime quando fuerint satiate. Nam boni quando bonis temporalibus: vel etiam gratijs et virtutibus a deo satiantur solent cantare per gratiarum actionem. ps. Cantabo domino qui bona tribuit mihi quandoque etiam satiantur infortunijs et tribulationibus: tunc cantare solent per compunctionem et orationem et per spiritualem consolationem. Unde Ezechiel. xxxij. Fili hominis cane carmen lugubre. ¶ Item quando satiantur a deo pabulo sacre scripture et gratie: tunc vere ipsi debent cantare per predicationem et aliorum eruditionem. Apoca. viij. Angeli qui habebant tubas parauerunt se ut canerent tuba. tube enim sunt dicte sacre scripture quibus habitis necesse est ut canamus. ¶ Item si fuerint satiati venenosis cibis diuersorum peccatorum: tunc pro certo ipsi debent canere per confessionem. De quo cantu dicitur. j. Corin. xv. Canet enim tuba et mortui resurgent incorrupti: tuba enim confessionis facit mortuos peccatores resurgere a corruptione damnationis. Et ideo quia christus fuit vnctus oleo leticie pre consortibus suis: hinc est quod semper tales cantores vult secum habere: et eorum cantus in suis auribus resonare. figura Apo. xiiij. ubi dicitur: quod ante sedem agni erat maxima multitudo angelorum qui cum suis cytharis cantabant canticum nouum verumtamen ibi dicitur quod ipsi habebant quatuor conditiones. Ipsi enim erant empti de terra erant sine macula: quia virgines cum mulieribus coinquinati non fuerunt: et in ore eorum non erat inuentum mendacium: et sequebantur agnum quocunque ibat. Iste agnus charissimi est xps coram quo cytharedi. i. viri spirituales quotidie spiritualia cantica modulantur. Uerumtamen isti debent habere quatuor conditiones: Quia scilicet isti debent esse sine macula: sine mendacio sequi agnum. em. de terra. ¶ Circa quod aduertendum quod spirituales B
cantores debent. Opulentiam abdicare realem. Empti inquit de terra. Continentiam procurare carnalem Sine macula. Eloquentiam amputare verbalem. In ore inquit eorum. Extollentiam incuruare mentalem Quia ipsi debent sequi agnum etc. Debet igitur spiritualis cantor abdicare prosperitatem. Sicut enim fistula non potest bene cantare quamdiu sit plena: immo necesse est quod sit vacua: quia alias non bene sonat. Sic vere homo nunquam bene cantat spiritualiter nisi ab amore temporalium vacuetur quod ostenditur cum dicitur quod isti qui cantabant canticum nouum empti sunt de terra idest de amore terrenorum empti. Auicule enim tunc melius cantant quando a terra extolluntur: sic viri spirituales quando a terrenorum amore per paupertatem spiritualem eriguntur: Ideo isti possunt dicere cum dauid. Quomodo cantabimus canticum domini in terra aliena? quasi diceret. Non potest fieri nisi ab ista terra creamus. Quod est contra auaros qui non sunt empti de terra sed magis plantati in terra. Et ideo nullum cantum spiritualem possunt dicere coram deo quia nec orationem nec confessionem: nec consolationem: nec monitionem possunt canere vel narrare. contra illud. Cantate domino et benedicite nomini eius. Auaricia enim est similis lupo: quia lupus est animal vorax: quod dum respicit hominem: aufert ei vocem: ita quod non potest canere seu loqui Anhelitus enim lupi corrumpit aerem. Sic vere carissimi: auaricia que lupinam voracitatem et insatiabilitatem continet: statim quando eos tenuerit: vocem et cantum spiritualem aufert: Ideo tales dicunt Esa. lvj. Uniuersi canes muti latrare non valentes. Non sic charissimi: sed abdicemus prospera temporalia. Empti inquit de terra ut dicatur de quolibet nostrum illud. Dan. vij. Sublata est de terra et super pedes etc.
¶ Secundo dico. quod si volumus bene cantare: necesse C
est quod depuremus corpora nostra per castitatem: quod ostenditur cum dicitur. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati: sicut enim tympanum quando est pingue non potest bene sonare immo necesse est quod sit valde siccum. Sic vere illi qui sunt pingues per carnalitates non possunt sonum et cantum diuine laudis et orationis vel confessionis

fession is cãtare: imo vere necesse est q̄ hõ sit siccus per castitatē τ ab omni carnalitatis humore τ pinguedine denudatꝰ. Ideo talibꝰ dr. Eccli. ix. Non des mulieri potestatē aīe tue. Qr sicut dicitur ibidē. Propter speciē mulieris multi perierūt. vn̄ dicit augus. Nihil tam ab arce cõtēplationis virilē animuʒ deijcit sicut feminc blandimēta. Ideo a mulieribꝰ τ a carnalibus τ luxuriosis actibꝰ debʒ quilibet eccl'iasticus abstinere vt corā agno immaculato xp̄o sit acceptabilis canere τ psallere. τ merito. qr verꝰ cantus. τ laus τ iubilus personarū mundarū τ pudicarum est deo mirabiliter gratiosus τ dyabolo odiosus. Cantus eñ galli albi timetur ƀm Isi. mirabiliter a leone qr reuera leo dyabolus timet odit τ fugit cantū sp̄ualem galli albi. i. hois casti τ puri. cantus eñ orationis: pfessionis τ cõfessionis: laudis cõtritiõis τ pdicatiõis. talis; nõ põt a dyabolo sustineri. Ideo de talibꝰ dr τ põt dici illud Mat. xxvj. Cõtinuo gallꝰ cãtauit τ recordatꝰ est petrus verbi iesu: sequitur. Et egressus foras fleuit amare. Ecce igitur quomodo ad cantū galli ip̄m angelꝰ reliquit τ ille ad dn̄m se puertit. Et ƀm veritatē cãtores τ dei seruitores decet esse valde ornatos τ maturos. ij. Para. xxxv. Cantores steterunt in ordine suo figura. j. Reg. xvj. vbi dicif q̄ quãdo dauid canebat cythara: demonium; recedebat a saul τ leuius ferebat. Sic vere si spiritus fornicationis exagitat saul. idest carnē tuam. p̄cute cytharam cordis tui τ fac ipsum sonare τ cantare per orationē τ confessionē: τ sic demoniū superabis. τ carnis stimulos leuiꝰ sustinebis. Ibi sunt igif τc. Et per cõsequēs delectabilius cantãtes. Ideo dr figuraliter de cantu illo Apoc. viij. Primus angelus tuba cecinit. Angelus signat carnis puritatē. Debemus igif abdicare carnalitatē τ prosperitatē. ¶ Tertio si volumus bene cãtare debemus abdicare verbositatē τ loquacitatē. In ore inquit. eorū nõ est inuētū mendaciū Sicut enim raucedo vocis impedit cantū. sic mendacium: stulti loquiū. derisio detractio: que sunt quedam raucedines sp̄uales: nõ sinunt hominē bene cantare. Sub noīe eñ mēdacij intelligif oīs locutio mala. Jõ dicif. Eccl'i. vij. Noli velle mentiri omne mendaciuʒ Et ratio est: quia sicut dr Sap. j. Os quod mentif occidit animā. Circa illud igif est sciēdū q̄ est multiplex malus cãtus. Est enim cãtus nimis altus. nimis falsus nimis raucus τ nimis blãdus. Cãtus nimis altꝰ est iactãtia τ elatio: τ tales sunt similes cuculo qui alte τ cõtinue cantat. Veruntamen nihil dicit nisi de se ipso τ suis factis τ suorum. Ideo derisore dr Esa. xxiij. Bene cane: frequēta canticū meretrix obliuioni tradita: vt memoria tui sit. q. d. Illa vident se esse in obliuione et sine memoria: ideo de se canunt contra illud Math. vj. Noli canere tuba ante te. τc. Itē cantus raucus est detractio τ derisio. Ideo tales sunt similes ranis que voce sua rauca cõtinue volūt cantare q̄diu neminem vident. Sic detractores in absentia non in presentia semper murmurant et diffamant Tales enim cãtant de alijs nimis rauce. idest. nimis diffamatorie seu male: similes etiam vlulis que sunt aues nocturne: que clamando τ deridēdo videntur cãtare. vn̄ possunt alij dicere illud. Job. xxx. Nūc aūt deridēt me iuniores tēpore. τ sequif. Nunc aūt in cantū eorū versus sum. Cantus blandus est adulatio τ mala suggestio τ tales similes sunt syrenis que suo cantu trahunt nauigantes ad naufragiū: qr. s. cantꝰ adulatorū. luxuriosorum τ malorū suggestorū. τ maxime hereticorū sibi et alijs sunt causa periculi sempiterni. Michee. ij. Cãtabunt canticū cum suauitate. Ideo tales possunt dicere illud Amos. v. Aufer a me tumultū carminū tuorum: cantica lyre tue non audiã. Cãtus falsus est leticia mūdialis τ consolatio: que falsa est τ vana: τ tales sunt similes cigno. qui est auis que ptinue in fluminibus vult conuersari: cuius cantus est signum τ presagium mortis sue. Sic vere cantus τ leticia mundialis quaʒ exercent homines qui in fluminibus diuitiaruʒ viuunt est signum τ presagium q̄ mors eterna est eis preparata. Amos. viij. Conuertã oīa festa in luctū. et cantica vestra in planctū. Ideo cõminatorie dicif talibus. Esa. xxiiij. In cantibꝰ nõ bibēt vinū: amara erit potatio bibentibus illā. Isti igitur charissimi nõ sunt in quorum ore nõ est inuentu mendaciū. Non sic carissimi. sed abdicemus loquacitatē si volumus dicere canticum deo gratum. ¶ Quarto dico. q̄ necesse est q̄ vēdicemus humilitatē. quod ostendif cum dicitur Sequuntur agnū quocūq; ierit sequif signat. Obediētiam imitationē humilitatē τ subiectionē. Qui enim bene τ delectabiliter vult cantare debet se alijs bonis cantoribus cõformare. Sic vere si illos spirituales cãtus bene dicere volumus necesse est q̄ bonis cantoribus. s. xp̄o τ sanctis: nos per humilitatē τ subiectioneʒ conformemus. Ideo dicif de secūdo Math. viij. Seqre me τ dimitte mortuos τc. τ Math. iiij. dr. q̄ petrꝰ et andreas relictis rhetibus secuti sunt xp̄m. sicut enī ille qui nõ sequitur alios in cantu vocali dissonantiā facit sic in cantu spirituali ille dicif discrepare qui per arrogãtiam se dedignatur alijs conformare. Ideo talibus pulcre loquitur. Hiero. ad Julianuʒ. In cythara inquit dyaboli tres sunt false voces. s. elatio quam habuit in celo. suggestio quam cepit in paradiso desperatio quam cepit in inferno. Musica eniʒ diaboli ab altiori cantu incepit. Inchoauit enim in celo antiphonam elationis dicens. Ponam sedem meã ad aquilonem. altius enim incepit q̄ debuit. ideo cecidit. Postea de celo descendens inchoauit in paradiso anthiphonam suggestionis τ postea in inferno antiphonã desperationis. Differt enim musica xp̄i a musica diaboli qr dyaboli icipit ab altiori: xp̄ vero ab humiliori. Audi doctorem musice spiritualis. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. et Mathei. xj. et. j. Machab. vj. Pars exercitus per loca humilia ibat caute et ordinate. F

Habeamꝰ igitur humilitatē.	Et sic digni erimꝰ
Horreamus loquacitatē.	cantare nouū can-
Contēnamus prosperitatē.	ticum coram agno
Dimittamus carnalitatē.	et merito quia pro

certo deus mirabiliter diligit bonos cantus. Dicit eñ Soli. fonteʒ esse in sicilia qui quodã occulto instinctu nature. videtur in cantu et melodia delectari. si enim iuxta fontē aliquis cepit canticis vel melodijs resonare statim videbit aquã plus solito surgere. τ erumpi τ sursum supra margines eleuare. Sic vere fons sapientie verbū dei in talibus sp̄ualibus canticis delectatur et magis solito erūpit in beneficijs et letatur. Bene ergo dicitur in p̄s. Cãtate domino τ benedicite nomini eius. Et nos etiam. Exo. xiij. cū moyse dicamꝰ. Cantemus dn̄o gloriose. igitur cantemus deū laudãdo. p̄s. Cantate domino canticum nouū. laus eius in ecclesia sanctorum. Item deum orando. p̄s. Misericordiaʒ et iudicium psallam tibi domine. Item deo regratiando. p̄s. Cantate domino quoniam magnifice fecit. Item deum confitendo. p̄s. Cantate domino canticū nouum. Sequitur. Confessio et pulcritudo in conspectu eius. Item deum predicando. Joelis. ij. Canite tuba in syon. vocate cetum congregate populum τc. Predicatores tamē multis possunt dicere illud Mathei. xj. Cecinimus vobis et non saltastis. lamentauimus vobis et non planxistis. q. d. In nullo correcti estis propter cantū predicationis nostre. Iste est ergo cantus laudabilis et meritorius. ¶ Secundo dico q̄ G est cantus mirabilis et allectorius scʒ cantus et consolatio beatorum qui laudãdo et regratiando iugiter cantant deo. Apoc. xv. vbi ipse vidit sanctos stantes supra mare habentes citharas cantantes canticum nouum moysi serui dei. et canticum agni. ¶ Tertio dico q̄ inuenitur in scriptura cantus damnabilis et de- H ceptorius et iste signat suggestionem dyaboli et peccatorū. de quo dicit. Hiero. Cantus est dyaboli est cupiditas cantus hominis est voluptas. Soph. ij. Vox

cantãtis in fenestra.corꝰ in supliminari. Et hoc suf
ficit Uide ifra de Laude: de Psallere de Exultare ⁊c.

A **Canis.** Quia canis habet tam multas bonas cõditiones ꝙ̄ malas quas longũ esset per oĩa declarare.iõ de ipso duxi quasi sub silẽtio trãseundũ sed qui plus videre voluerit recurrat ad moralia super librũ de ꝓprietatibꝰ rerũ vbi inueniet quod requirit. Nota ergo breuiter ꝙ canis signat q̃ꝫ.

Uirum virtuosum.
Uirum vitiosum.
Hostẽ venenosum.

Signat igitur canis viruꝫ virtuosuꝫ. Et hoc quadruplici ratione.s.ꝓpter fidelitatẽ. Propter humilitatẽ ꝓpter vtilitatẽ ꝓpter sedulitatẽ. Hꝫ em̃ canis fidelitatẽ.q꜠ etiã ẜm Plini.canis ꝓ dño suo hostibꝰ se opponit.ipm̃qꝫ occisum nõ dereliquit:⁊ ho micidã morsu ⁊ latratu ꝓdit ⁊ ostendit. Ut in gestis. Karoli magni exemplũ habetur de Macario ꝓditore et leporario.qui duellũ in insula nostre dñe parisiꝰ fece rũt pariter pro morte. Alberici burgũdi ductoris ⁊ du cis vxoris regine dicti Karoli francie reg. Sic vere vir fidelis dñm suũ.s.deũ vel benefactorẽ dꝫ diligere ⁊ co gnoscere ⁊ per fidẽ ipsius morti se opponere.⁊ contra aduersarios fidei.s.dyabolũ ⁊ hereticos viriliter dimi care.⁊ ipso latratu predicatiõis et morsu correctionis debet acriter impugnare. Ideo dr̃ Tho.vj.ꝙ thobias ꝓfectus est ⁊ canis secutꝰ est eũ. ¶ Itẽ ꝓpter humili tatẽ. Canis em̃ si a dño ꝑcutit̃ nõ irascit̃.si fugat̃ non indignatur.immo si per vnã viã deijcit̃ siue eijcit̃. per aliaꝫ reuertit̃.nec cessabit applaudere quousqꝫ pax ip sius reformetur. Sic vere vir humilis ⁊ patiens ex de spectu ⁊ depressiõe nõ dꝫ indignari per obstinationẽ sed magis cũ humilitate pacẽ suã ⁊ gratiã procurare. Et si per vnã viã repellit̃ dꝫ aliã viã querere.vt ad alio rũ gratiam reuertat̃. Et sicut canis est animal magne memorie per preteritorũ cõsiderationẽ ⁊ beneficia re cognoscẽs per gratiarũ actionẽ.vñ Tho.xj.dicit̃ ꝙ ca nis ꝓcucurrit qui simul fuerat in via.⁊ quasi nuncius blandimento caude gaudebat. ¶ Tertio ꝓpter vtili tatẽ.lingua em̃ canis est medicinalis. extrahit enim morbũ a vulnere. Reuera lingua talis est vir iustꝰ. q꜠ vere lingua ⁊ locutio sua predicatio.eruditio. ⁊ moni tio.correctio ⁊ cõsolatio.est alijs medicina.vñ Lu.xvj. Ueniebãt canes ⁊ lingebãt vlcera eiꝰ. Et est etiã canis vtilis q꜠ latrat.mordet ⁊ lingit atqꝫ feras capit. Sic ꝑ latus dꝫ latrare ꝑdicãdo.dꝫ mordere corrigẽdo debet lingere cõsolando ⁊ feras.i.peccatores capere ⁊ eos ad penitẽtiã cõuertẽdo. ¶ Quarto ꝓpter sedulitatẽ. Ca nis em̃ sedule custodit domũ dñi sui a latronibꝰ.⁊ gre gem a lupis. Sic iustꝰ maxime ꝑlatus vel ꝑdicator dꝫ domũ dei q̄ est ecclesia ꝑ discretionẽ custodire ⁊ exin de morsu correctionis.latratu ꝑdicationis. dꝫ lupos ⁊ latrones.i.demones ⁊ impios cohercere. Eccl'i.xiij. Que ꝯiunctio hoĩs ad caneꝫ. Et melior. Ecclesiastes. ix. Est canis viuus leone mortuo. Et sic patet canis.

Fidelitas. Humilitas. Utilitas et Sedulitas. Pone si vis alias conditiones adiungẽdo vel inuehẽdo. Si gnat ergo canis virũ virtuosum. ¶ Secũdo signat vi-

B rum vitiosum.s.peccatorẽ. Canis em̃ est aĩal vorax. fa melicũ inuidũ ⁊ immundũ. Sic peccator est mordax detrahendo vorax gulose comedendo.famelicꝰ auare acquirẽdo. Inuidus de bonis aliorũ dolẽdo immũdꝰ luxuriam excercẽdo est em̃ inuidus mordax ⁊ detractor inuidet enim canis illi qui subintrat domũ in qua est ipsumqꝫ mordet.lacerat atqꝫ fugat.vñ Hiere.xv. Gladiũ ad occisionẽ ⁊ canes ad lacerandum. ¶ Itẽ per ca nes designãtur voraces comestores gulosi.iij. Regũ. xiiij. In ciuitate comedẽt eos canes. Iteꝫ insatiabiles. auari.⁊ ambitiosi: vñ in. ꝑs. Famẽ patient̃ vt canes et circuibunt ciuitatẽ. Itẽ immũdi ⁊ luxuriosi.iij. Regũ. xxij. Linxerũt canes sanguinẽ nabat. ¶ Itẽ per canes intelliguntur recidiuantes ⁊ peccatores. Canis enim reuertitur ad vomitũ.⁊ peccator ad peccatũ cõfessum Et auarus ad illud quod fuerat restitutũ q꜠ sicut dici tur Prouerb.xxvj. Sicut canis qui reuertit̃ ad vomi-
tuꝫ.sic stultus qui iterat stultitiã suã. ¶ Itẽ per canes intelliguntur crudeles ⁊ rabiosi. Canis em̃ faciliter ef ficitur rabidus.⁊ tunc gregi quẽ custodit efficit̃ peri culosus: q꜠ nisi teneatur.totũ inficit ⁊ occidit. Sic pec cator maxime ꝑlatus qñ fit rabidus per crudelitateꝫ. gregi subditorũ suorũ multũ nocet per rapacitatẽ ꝑs. Circũdederũt me canes multi tau.pin.ob.me. ¶ Itẽ per canes intelligũtur adulãtes. Canis enim lambit aquã.⁊ blandit̃ ⁊ applaudit meliꝰ vestito. Sic adula tor magis diuitẽ honorat Judi.vij. Solent canes lam bere aquã. Et nota ꝙ sicut canes a nobilibꝰ cõuiuijs expelluntur ⁊ a delicatis cibarijs cohercent̃. Sic vere tales peccatores a conuiuijs paradisi merẽtur expelli Apo.xxij. Foris canes ⁊ venefici.⁊ a delicatis cibis cor poris christi debet merito coherceri. Nam ẜm Plini. Coriandri semen qđ hominibꝰ est cibus et medicina canibus est mors. Sic vere eucharistia que hoĩbus.i. bonis ratione vtẽtibus est vtilis.canibus istis.i.pecca toribꝰ est dãnabilis. Ideo bene precipitur Math.vij. Nolite sanctũ dare canibus.⁊ nolite ante porcos po nere margaritas. Et sic patet ꝙ canis signat hominẽ vitiosum. ¶ Tertio dico ꝙ canis signat hostẽ veneno C
sum.s.dyabolũ. Nam sicut canis mordet.latrat.inui det ⁊ inficit. Sic dyabolus inuidet saluti hominis. la trat per suggestionem.mordet per delectationẽ inficit et corrumpit per consensum et operationem. Et ideo petebat dauid. Erue a framea deus animã meã: et de ma.ca.vni.me. Est igitur canis significatiuus viri vir tuosi.viri vitiosi.hostis venenosi ⁊c. Et adiunge si vis ad quodlibet membrum alias conditiones: sicut in uenies in morali. Sufficit.

Canicies. Canus. Nota qđ canicies est albedo capillorum que vt cõmuniter duo signat.videlicꝫ.prudentiã et senectutem. Prudentiam dico pro eo ꝙ cani capite et antiquo sunt vt communiter magis discreti et pro uidi: et ideo cuiuscunqꝫ etatis fuerint. Prudentes pos sunt dici cani. Sapien.iiij. Cani sunt sensus hominis et etas senectutis vita immaculata ⁊c. vnde Ecclesia sti.vj. Stude sapientie fili mi. et vsqꝫ ad canos inue nies eam idest vsqꝫ ad senectutem. et Leui.xix. Coram cano capite consurge.⁊c. Uide de senectute et pruden tia.⁊c. A

Capere. Captio. Sciendum ꝙ capere primo est idem quod concludere ligare.tenere.⁊ subiugare. Et accipitur in scriptura aliquando actiue.aliquando passiue. Acti ue Capit. A

Deus.
Homo.
Dyabolus.

Capit deus.scilicet penitentes per conuersionem delinquen tes per damnationem. Trium phantes per saluationẽ. Capit dico penitentes ⁊ hoc facit quandoqꝫ cũ hamo sue occulte inspirationis ali quando cum rethe predicationis. Ezech.xij. Extendã super te rethe meum.et capieris in sagena mea. Item capit per damnationem delinquentes. Deꝰ enim im mittit canes suos ad capiendum feras.scilicet pecca tores.scilicet casus infirmitatẽ et mortem. et tandem per damnationẽ in inferno coquit et deuorat vniuer sos. Osee.v. Ego capiam et vadam et tollam ⁊ non est qui eruat.vnde de dei executoribus.scilꝫ morte ⁊ dya bolo potest dicere damnatus illud ꝑs. Ecce ceperunt animã meã.irruerunt in me fortes. Item capit trium phantes per saluationeꝫ. Deus enim capit bonos ad partem suam.vnde ij. Regum.v. Cepit dauid arcem syon. ¶ Secundo dico.ꝙ est captio.qua capit homo: ⁊ ista nihil aliud est ꝙ̄ captio et acq̃sitio meritorũ pec catorũ: terrenorũ eternorũ. Homo em̃ capit virtutes acquisitiue. Eze.xix. Leo factus est ⁊ didicit predã ca pere. Item homines predicatiue. Lu.v. Eritis iam ho mines capientes. Item capit terrena multiplicatiue. ij. Para.xxviij. Ceperunt predam infinitaꝫ. Item eter nam gloriam beatiue fruende. psalmꝰ. Ut hereditate capias

te capias terrã. ¶ Item tertio, actiue capit diabolus. scʒ per culpam in presenti ꝛ per penã in futuro. ꝛ de tali captiõe potest dici illud Naũ. ij. leo cepit sufficiẽter
B sibi. ꝛ impleuit cubile suuʒ preda. ¶ Sed adhuc dico ꝙ est captio passiua. ꝛ tũc capi idem est qḋ ꝯcludi ꝛ cõtineri ꝛ possumus dicere. Deus capitur per īcarnationem homo capitur per peccatum et damnationem. Unde nota ꝙ passiue loquendo. videlicet.

Capitur xp̄s cum vir efficitur. Capitur iustus quando ꝯuertit. Capitur iniustus qñ decipit. Deum cepit laqueus amoris q. s. verꝰ amor ad nos ipsum fecit capi. videlicet capi.

Uirginis gremio. Breui presepio. Crucis supplicio. Tumuli tugurio. Qḋ deũ em̄ cepit virginitas: sʒ hoīeʒ capit iniq̃tas. Deũ dico cepit virginitas in incarnatione. Ipse em̄ fuit vnicornis quẽ virgo capit ī gremio ꝛ ꝯcludit: quẽ venatores. i. sancti patres capere nõ poterant quoquomõ. Jḋ beate vgini dr. Que celi capere non poterant: tuo gremio cõtulisti. iij. Re. viij. Si celũ ꝛ celi celoꝝ te capere nõ pñt. quãto magis nec domꝰ ista. ¶ Jtẽ dico ꝙ iustũ capit stimulus doloris: qñ. s. hõ ꝯtritus ꝛ ꝯpunctus dimittit se capi. ꝛ ad bonũ cõuerti. Treñ. iij. Uenatione ceperunt me quasi auem. ¶ Jtẽ dico ꝙ capit iniustũ fibilus deceptoris. i. tẽptatio dyaboli. Sicut em̄ videmus ꝙ venatores ꝛ aucupes diuersimode capiunt bestias ꝛ volucres. q: aliq̃n cũ laqueo. aliq̃n cuʒ sagitta. aliq̃n cũ visco. Sic vere demones diuersimode capiũt hoīes. i. aīas per pctm̄ ꝛ aliquando cum sagitta volãte in die que est superbia aliquãdo cũ laqueo cõstringente qui est auaricia. aliq̃n cũ visco tenente. ꝛ inficiẽte qui est luxuria. Ideo de tali captione dr̄ ꝓuer. v. Iniquitates sue capient impiũ ꝛ funibus pctõꝝ suoꝝ cõstringetur. Et propter hoc de diuersis modis capiẽdi pctõres tam per penã ꝙ per culpã põt dici illḋ Esa. viij. Offendent inquit ex eis plurimi ꝛ cadẽt. ꝛ cõterẽtur. ꝛ vinciẽtur. ꝛ capient. vbi ẽ aduertendũ ꝙ captio culpe et pene introducũtur in homine. videlicet.

Per pompositatem elationis. cadent ꝛ conterentur.
Per cupiditatẽ affectionis. Offen. inquit ex eis plu.
Per carnalitatẽ infectiõis. qḋ oñditur cũ dr̄ vincient.

C Capitur igit hõ a dyabolo ꝑ elationẽ ꝛ pompositatẽ qḋ oñdit cũ dr̄. Cadent Cadere em̄ ꝓprie ẽ ab alto ab infimũ ruere. qḋ vtiq̃ pertinet ad supbos q̃ in alto superbie cõstituũtur. ꝛ inde ad culpã ꝛ ad penã corruũt et capiuntur similes pardo qui qñ sentit stercora humana sursum in arbore vbi a venatore ex industria ponuntur sursum salit vt ea comedat: multũ enĩ diligit ea et ideo super sudes acutas subtus arborem cadit. ꝛ sic capitur et perit vt dicit Pli. Sic vere dum superbi ad arborem sursum mundanarum dignitatum ambiunt ꝛ ascendũt vt stercora mundanarũ diuitiarum et deliciarum habeant. subito super sudes acutas tormentoꝝ inferni cadunt ꝛ sic capiũtur ꝛ pereunt. De tali autem ambitiosoꝝ casu dicitur in ps. Cadet cuʒ dominatus fuerit pauperum. De tali aũt captiõe dr̄. ij. Regũ. v. Cepit dauid arcem syon. Arx enim que est edificium altũ signat superbos. qui a dauid qui interpretat manu fortis. i. a diabolo ꝑ superbiã capiunt. ij.
D Para. xxv. Amasiã regem cepit rex israel. Capit ergo homo per elationẽ ꝛ pompositatẽ. ¶ Secundo dico. ꝙ capitur hõ per affectionẽ ꝛ cupiditatẽ. qḋ oñditur cũ dr̄. Offendent offendere enim idem est qḋ ad aliqḋ obstaculum se collidere. Et inde dr̄ offendiculum illḋ quod in via alicuius ponitur vt ad illud collidatur. ꝛ cadat. et capiatur. ꝛ sic capiuntur auari qui ad mundi bona per immoderatum appetitum offendunt similes lupo. qui dum offendit ad pedicã suis ibi capit Similes etiam auicule que dum offendit ꝛ tangit laqueũ. statim ꝯstringitur et capitur Sic vere auari dũ tangũt bona tẽporalia que recte sunt pedica ꝛ laqueꝰ ad capiendũ animas statim per auariciam. stringuntur ꝛ a dyabolo capiuntur. Nam sicut auari capiunt pauperes per suas malicias. Sic diaboli capiũt auaros ꝛ hoc per laqueũ cupiditatis: finaliter aũt pedica eterne penalitatis. Sicut enim pisces ꝛ aues capiunt laqueo: sic capiuntur homines in tempore malo. Ecclesiastes. ix. Offendent ergo. Sicut enim canis rabidus ambulat vacillando: ita ꝙ ad omnia circuniacẽtia offendit. Sic etiã auari ad oīa que sunt circa eos scʒ ad alioꝝ domos: prata: vineas: ꝛ cetera bona offendunt per desiderium ꝛ affectum. vñ Job xi. Qui ambulat in nocte offendit. Isti igitur sunt fraudulenti vulpes quos dominus precepit capi. Cant. ij. Capite vobis vulpes que demoliuntur vineas. Cõpara auaros vulpi que semper claudicat ꝛ est fallax: ꝛ mortuã se fingit. Sic isti claudicãt: quia nunq̃ rectã intentionem habent. sine recta intentione omnia faciunt: immo mortuos ꝛ simplices vt decipiãt alios se ꝯfingũt. Capiũtur ergo per auariciam ꝛ cupiditatem. ¶ Ter- E
tio capitur homo per infectionẽ ꝛ carnalitatẽ qḋ ostẽditur cum dicitur. Uincientur. Carnalitas enim est vinculuʒ quo homo irretitur: vincitur ꝛ illaqueatur. Est enim sicut viscus que auiculas vincit ꝛ ligat: ita ꝙ in visco capiuntur: deplumantur ꝛ comedunt. Sic vere carnalitas ita vincit hominem ꝙ vsq̃ ad morteʒ ipsum vinctum detinet malis complacentijs: delectationibus ꝛ peccatis: ꝛ sic deplumantur scʒ plumis virtutum ꝛ meritorum: plumis etiam temporalium bonoruʒ: ꝛ tandẽ in inferno capiuntur ꝛ deuorant. Istud patet de luxuriosis qui aliquando a malis mulieribꝰ capiuntur ita fortiter ꝛ per malas cõplacẽtias ab eis vinciuntur tã ardẽter ꝙ vix aut nunq̃ amplius liberantur: immo ab eis deplumantur ꝛ spoliantur. Ecclesiastes. vij. Inueni mulierẽ morte amariorẽ que laqueus venatoꝝ est ꝛ sagena cor eiꝰ: vincula sunt manus eius. Unde ꝛ Prouerb. vij. de procaci muliere dicit ꝙ ipsa erat preparata ad capiendas animas. tales capiuntur admodũ elephantis qui capitur ad cantum puellarum: vel admodũ nautarũ in mari qui capiuntur ꝛ somniantur ad cantum syrenarum. Sic vere viri ad cantum ꝛ plausum malarũ mulierum vinciunt ergo. ij. Paral. xxxvj. dicitur. ꝙ caldei sedechiam regẽ vinctum cathenis duxerunt in babyloniam: ꝛ sic patet ꝙ quidam capiuntur per carnalitatem: quidã per cupiditatem: quidam per pompositatem: ꝛ hoc de capere sufficiat.

Capillus.

Nota ꝙ in scriptura inueniũtur capilli portandi: capilli ligãdi: capilli tondendi. Primi signant virtuales perfectiones que debent portari. Secundi signant cordiales affectiones que debent ligari. Tertij signant temporales possessiones que debent tondi. Dico ergo primo ꝙ ꝑ capillos intelliguntur virtuales perfectiones ꝛ significatur per capillos triplex virtus ſm ꝙ capillus datus est propter tria animalibus videlicet. A

In tegumẽtũ propter nuditatẽ.
In ornamentũ cõtra ruditatẽ.
In tutamentũ ꝯtra frigiditatẽ.
Et sic capilli possunt significare triplicẽ vtutẽ: scʒ honestatis que nuditatẽ celat: virtutẽ sanctitatis que vilitatẽ velat virtutẽ caritatis: q̃ frigiditatẽ fugat: signãt em̄ capilli: videlicet honestatis cõuersationem: sanctitatis ꝑparationẽ: caritatis inflãmationẽ Dico ergo primo: ꝙ capilli signãt honestatẽ: sicut em̄ capilli sunt illa pars corporis q̃ aptius ostẽdit: q̃ exterius exponit ꝛ q̃ diligentius cõponit: ꝛ qua quicquid est interiꝰ abscõdit. Sic virtus honestatis ꝑ ceteris virtutibus plus apparet ꝛ in conspectu hoīm magis fulget. Et si quid est in hoīe defectiuũ sub hac magis abscõdit atq̃ latet. Et iõ ad ipsiꝰ cõpositionẽ de cẽteʒ q̃libet sapiẽs summe studet. De talibꝰ capillis loquit scriptura. j. Cor. xj. Capilli ꝓ velamine dati sunt. Et aduerte ꝙ Arist. in lib. de phisonomia dicit ꝙ capillꝰ niger signat rectitudinẽ mẽtis ad denotãdũ ꝙ nigra ꝛ hũilis ꝯuersio bone mẽt̃ est significatio q: ꝛ m̃ore. per hec q̃ foris apparent: quid intus lateat aperit: sed

aduerte qđ đꝛ. Leui. xiij. ꝙ qñ capillus mutat̄ i flauũ.
signat leprã qꝛ reuera qñ cõuersatio efficit̄ flaua ⁊ in
solens atq3 leuis ⁊ ad lrãm qñ capilli ꝓcurãtur per ar
te3 fieri crocei atq3 flaui: signũ est ꝙ ibi interiꝰ lateat
lepra male ⁊ corrupte volũtatis. Habeamus ergo ni-
gros capillos atq3 albos nõ flauos: qꝛ. s. ꝯuersatio no
stra non đ3 esse flaua per insolentiã ⁊ leuitatẽ. s3 ma-
gis nigra: per humilitatẽ. ⁊ alba ꝑ mũdicie castitate3
vñ Dañ. vij. Capilli eius tãq3 lana mũda. Pt3 igitur
ꝙ per capillũ intelligimus honestatẽ. ¶ Secũdo di-
co. ꝙ per capillum intelligimus virtutũ multiplicita
tem sicut enĩ vides ꝙ capilli sunt capitis ornamentũ
⁊ qđ per capillos radicũ arbores ⁊ herbe adherẽt ter-
re. ⁊ in terra radicant̄: sicut pt3 de porris. cepe et allijs
Sic vere virtutes et bone affectiões anime sunt orna
mentũ mentis Nam per istas cũ terra. i. cũ deo coniũ
gimur ⁊ vnimur: in ipso radicamur ⁊ fundamur. De
istis capillis đꝛ Mat. x. Capilli capitis vestri oẽs nu-
merati sunt. Deus eñ numerat ⁊ põderat capillos. i.
virtutes ⁊ merita singulorũ. Figura de Absalon. cuiꝰ
capilli singulis annis appendebãtur. s3 reuera tales
capillos nõ vident̄ hr̃e multi. sicut eñ dicunt. Solinꝰ
⁊ Plinius. Leones carẽtes iuba i. capillis supra collũ
sunt quasi degeneres a generositate ⁊ audacia leoni-
na: ⁊ vt dicunt illi leones qui de pardi adulterio pro-
creantur. tali insigni crinũ nõ ornãtur. Sic vere cha
rissimi multi sunt qui carẽt capillatura virtutũ ⁊ bo
narũ affectionũ. Et reuera isti carẽt spũali audacia et
virtute ⁊ a probitate degenerant aliorũ qđ vtiq3 i illis
apparet qui in mr̃e sua. i. in eccl'ia a pardo. i. a d abo-
lo adulterine ⁊ male ⁊ symoniace generãtur ⁊ ꝓmouẽ
tur: qꝛ vt cõiter tales carent crinibꝰ bonarũ affectionũ
virtutũ ⁊ meritorum. Figurati in samsone. Judic. xvj.
Qui q̃diu capillos suos habuit. nec supari nec exceca
ri potuit. statim ergo qñ crines ꝑdidit. virtutẽ ⁊ forti-
tudinẽ amisit. excecatus. ligatus ⁊ incarceratus fuit:
Sic vere hõ statim ꝙ perdit capillaturã virtutũ. ⁊ po
tissime septẽ crines. i. septẽ virtutes. vel septẽ sancti spi
ritus dona: ꝓcerto sua virtus ⁊ fortitudo. ab eo rece-
dit ⁊ fugit. ita ꝙ extũc philisteis. i. demonibꝰ ⁊ pecca-
tis nõ põt resistere immo ab eis ꝑ malas cõplacẽtias
capit̄. ⁊ in carcere male ꝯsuetudinis vincitur: ⁊ tande3
per obstinationẽ ⁊ mẽtis obnubilationẽ excecatur: et
in fine in ruina domꝰ corporis sui. s. in morte: cũ phili
steis idest demonibꝰ morit̄ ⁊ opprimit̄ atq3 damnat̄.
Jstos potissime capillos aufert dalila. i. mala mu-
lier: vel dalila q̃ interpretat̄ situla. i. auaricia ⁊ aliorũ
peccatorũ genera priuãt hoĩem his capillis. Jdeo pec
cata sua plãgebat dauid di. Multiplicitate sunt iniq̃
tates mee sup capillos capitis mei. Nõ sic charissimi
nõ. s3 habeamꝰ capillos virtutũ ⁊ meritorũ. iuxta illđ
Lu. xxj. Capillus de capite vr̃o nõ peribit. signãt ergo
capilli virtutũ multiplicitatẽ. ¶ Tertio dico. ꝙ capil
li signãt amorẽ ⁊ charitatẽ. Capilli eñ dati sunt i mu
nimentũ muniũt eñ hoĩem cõtra frigoris tẽpestate3
⁊ calorẽ nutriũt ⁊ defendũt. sicut patet de bonis et pi-
losis foderaturis ⁊ subducturis: Sic vere charitas ꝑ
bona desideria calefacit. ⁊ aĩam a nocumẽto frigoris
indeuotiõis defendit. Jn cuiꝰ signũ nazarei qñ erãt in
tpe ꝯsecratiõis ⁊ obseruatiõis sue. capillos suos non
radebãt ⁊ sic sanctificationẽ acq̃rebãt. Quia vere qui
foderaturã caritatis seruat virtutẽ ⁊ sanctitatẽ mul
tiplicat. vñ Apocal'. j. Capilli eiꝰ sicut lana alba sicut
eñ lana calefacit. sic ⁊ caritas. Et sic igit̄ pt3 ꝙ capilli
significẽt caritatis inflãmationẽ sanctitatis aggre-
gationẽ. ⁊ honestatis ꝯuersationẽ. Jsti sunt ergo capil
B li portandi. ¶ Sed secũdo dico ꝙ inueniunt̄ capilli li
gandi. ⁊ isti signant cordiales affectiones. Sicut eni3
videmus ꝙ mulieres ligant. lauant. tricant et pecti-
nant capillos suos. Sic vere nos debemus nostras af
fectiones q̃ more capillorũ de nr̃is cordibꝰ oriunt̄ li-
gare. restringere ornare. cõponere pectinare. ⁊ ablue-
re: Ligantur enim per discretionem. qꝛ nõ sinunt eos

effluere quantum vellent. Pectinãtur etiã per cõfes-
sionem. abluuntur per lacrimarũ effusione3. Jdeo de
talibus capillis dicitur. ij. Reg. xiiij. Non cadet capil
lus capitis filij tui. Sed audi quid dicit Erodotus. ꝙ
homines calidarum regionu3 sicut ethiopia multos
habent capillos nigros et reflexos. sunt tamẽ vt dicit
corporis parui: coloris nigri. animi defectiui Sicut ve
re hodie qui sunt de regione calida huius mũdi. scili-
cet auari. ⁊ luxuriosi. ⁊ superbi multos capillos. id est
multas vanas affectiones. multa desideria ⁊ ambitio
nes noscũtur habere ps. Multiplicate sunt sup capil
los capitis mei. verũtamen vt cõmuniter sunt parui
corporis per meritoru3 attenuationem. nigri coloris
per malã cõuersatione3 animi defectiui per cordialis
constantie eneruationem. Jdeo de istis potest dici il-
lud qđ dicitur illis locustis que ascenderũt de abysso
Apoca. ix. de quibus dicitur. ꝙ habebant capillos si-
cut mulieres. Jsti ergo sunt capilli ligandi. ¶ Jte3 ter
cio. dico ꝙ inueniuntur capilli tondendi. ⁊ isti signãt C
mundi tẽporales possessiones. Capilli eñ sunt de sup
fluitate ⁊ non de necessitate nature sunt enim corpori
quasi accidentales. ⁊ ideo sine lesione possunt auferri
Nam quando non auferuntur calores: sudores. ⁊ ver
mes ibi generãtur. Tales sunt mundi diuitie. sunt. n.
extra naturã hominis. ⁊ ideo iste debent a corpore ra-
di. euelli. ⁊ tonderi: ⁊ pauperibus erogari. Hiere. vij.
Tonde capillũ tuũ ⁊ proijce. na3 si isti capilli debite tõ
dantur: iterum solent renasci. quia diuitie distribute
solent amplius abũdare. Exẽplũ de samsone cui post
tonsionem capilli iterum renati fuerunt. ita ꝙ forti
tudinem pristinam resumpsit qꝛ vere pij et elemosina
rij viri postq̃ sua temporalia pro xp̃o tondent et ero-
gant. maiorem fortitudinem ⁊ plenitudinem diuitia
rum vt cõmuniter consequũtur ⁊ habẽt. patet de tho
bia qui in fine fuit ditior. sed vere si ista per elemosynã
non tonduntur. tunc exinde calores auaricie sudores
luxurie. vermes inuidie generantur. Jdeo simus sicut
magdalena. que pedes domini osculabatur ⁊ capillis
suis tergebat Lu. vij. Pedes enim corporis christi my
stici sunt pauperes qui in inferiori parte iacent qui ve
re vnguento pietatis a diuitibus sunt vngendi. ⁊ ca-
pillis bonorũ temporalium sunt tergendi. Quod est
contra multos diuites qui capillos suos non exten-
dunt ad pauperes sed ad superiores. Non ad elemo-
synam sed ad pompã. non ad mitigandum pauperu3
vulnera. sed ad offerẽdũ diuitibus munera. Jsti sunt
similes quibusdam tauris siluestribus qui sunt in in
dia: quorum capilli contra naturam omniu3 anima-
lium superius extenduntur versus caput. non inferiꝰ
versus pedes quia ocree capilli diuitiaru3 diuitu3 mo
dernorum non descendunt hodie inferius ad pedes. i.
ad pauperes. sed magis contra rationem tenaunt su-
perius ad diuites ⁊ maiores quia scilicet. pro promo-
tionibus et officijs habendis. Jstis habent conferre
magna dona facere conuiuia. expendere magna ence
nia ad pauperes enim penitus nihil emittunt nec de
eis aliquid curant vnde Amos. vj Bibentes vinum
in fialis. et vnguentis optimis delibuti. nihil patie-
bantur super contritionem ioseph non sic ergo sed tõ
deamus capillos possessionu3 constringamus capil-
los affectionum deferamus capillos perfectionum.
⁊c. sufficit.

Capra. est aĩal hispidum. squalidũ fetidũ qua A
re dico. ꝙ per caprã in scriptura signifi
catur status penitentiũ vel penitẽtie status indigẽtiũ
vel indigẽtie. status delinquentiũ vel inmũdicie. Di
co igitur ꝙ per caprã itelligit̄ penitẽtia que. s. ẽ aspera
⁊ hispida. Nã sicut ouis signat simplicitatẽ agnus in
nocẽtiã. aries cõstãtiã. sic capra penitẽtiã. Jdeo Exo.
xxxvj. đꝛ. ꝙ in operimẽto tabernaculi erant. xj. saga de
pilis caprarũ. Jdeo Nume. xv. đꝛ. qui nesciens pecca-
uerit. offeret capram. i. pniam. Jtẽ signat paupertate3
⁊ indigentiã: seu etiã statum pauperum qui more ca-
pre sunt

pre sunt squalidi. puer.xxvij.Sufficiat tibi lac caprarū in cibos tuos.Itē signat pctm̄ seu pctōrem. q̄r.s.fetet. Exo.vj.Obtulerūt hircos caprarū pro peccato ⁊c.

A **Caprea.** idem est ꝙ siluestris capra.hirsuta et hyspida agilis et,leuis et signat. heremitas religiosos et perfectos qui.s. plerūq͡ȝ siluas inhabitāt habitū squalidū portāt ⁊ per bona opa ⁊ obedientiam citovolant.Canticorum.ij.Surge dilecte mi similis esto capree:hynnuloq͡ȝ ceruorum ⁊c.

A **Captiuus.Captiuitas** Nota ꝙ captiuꝰ dicitur ille qui violenter captus aliene subijcitur seruituti:Ideo dico ꝙ multiplex inuenit̄ captiuitas in scriptura videlicet.Captiuitas.

Corporalis que est miserorum.
Temporalis que est egenorum.
Uirtualis que est perfectorum.
Moralis que est peccatorum.
Partialis que fuit sanctorum.
Eternalis que est damnatorum.

Prima est captiuitas cui est condolendū.s. his qui in terris alienis capti sunt:⁊ maxime xp̄ianis qui ī terris infideliū sunt captiui.vn̄ Ezec.xxv.Terra israel desolata est sup domū iuda.qm̄ ducti sunt in captiuitatem. ¶Secūda ē captiuitas cui est miserādū ⁊ succurrēdū s.miseria pauperū ⁊ tribulatorū:qui hic sub alioꝝ dn̄io infortunijs opprimunt̄ Un̄ isti sunt qui dicere possunt illud. Thob.iij.et Thob.vij.Traditi sumꝰ in direptionem ⁊ captiuitatē aduerte tn̄ ꝙ talis captiuitas.i.tribulatio seruitꝰ vel paupꝑtas.valde ꝓficit sustinēti ip̄m em̄ cōpellit ad cor suū redire:⁊ ad deū recurrere ⁊ orare sicut ponit̄ in.li.ij.Esdre.v.⁊ qui nō est in vsu:ꝙ filij israel;in terra sua positi deū dereliquerūt. In captiuitatē vero trāslati ad deū recurrerūt ⁊ leges ip̄ius seruauerūt Et sicut etiā nūc patȝ ad oculū de iudeis:q̄r reuera sepe fit ꝙ illis quibꝰ pax ⁊ ꝓsperitas officit tribulatio et paupꝑtas ꝓficit.q̄r ſm Gre.Aduersitas oculos aperit quos ꝓsperitas claudit.Unde Baruch.ij.Populꝰ est dura ceruice et conuertetur ad cor suū in terram captiuitatis.sue et scient q̄r ego dn̄s. ¶Tertio est captiuitas de qua ē cōgaudendū ⁊ ista ē seruitꝰ obediētie ⁊ religiōis.que.s.affectiōes varias ⁊ vagas seruituti xp̄i subijcit ⁊ suorū imperio mandatorū vn̄ de Thobia d̄r. Tho.j.ꝙ ī captiuitate positꝰ viā veritatis nō deseruit Nā sicut captiui de babylone in hierl̄m redierūt ⁊ templū dn̄i cōstruxerūt sicut d̄r.ij.Esdre.v.Sic sancti religiosi ⁊ ꝑfecti viri babylonē.i.mūdū.relinquūt ⁊ hierl̄m i.statū eccl̄ie ⁊ religiōis ascēderūt ⁊ tēplū fidei suis doctrinis ⁊ exēplis edificauerūt.j.Esdre.iiij.Filij captiuitatis edificent templū:Et nota ꝙ tales captiui.

In domino consolantur.
Celestia contemplantur.
A miseria liberantur.
In gloria premiantur seu iocundantur.

Dico ꝙ tales captiui cōsolant̄ spūaliter.p̄s.In cōuertēdo do.cap.sy.fa.su.si.conso.Itē contemplant̄ supnaliter.Eze.j.Cuȝ essem in medio captiuorū iuxta fluuiū chobar.aperti sunt celi ⁊ vidi visiones dei:Item liberātur finaliter.s.a miserijs mūdi Esa.lxj.Spiritꝰ domini misit me predicare captiuis indulgētiā ⁊ clausis apertionem carceris:Item iocundantur eternaliter.p̄s.Cū auerterit do.cap.pie.sue.exul.ia.et leta.israel:Est ergo captiuitas cui est congaudenduȝ. ¶Quarta est captiuitas a qua est fugiendum scȝ captiuitas peccati/qua scȝ peccatores temptationibus capti a peccato idest a dyabolo sub iugo diuersarū ꝯcupiscētiarū captiui tenētur.Constat enim ꝙ peccator et maxime per malam consuetudinem obstinatus nō est sui iuris immo quasi violenter detinetur captiuus.vnde.Esa.v.Captiuus ductus est populus meus q̄r nō habuit scientiā: vnde anima taliū potest dicere illud Esa.xlix.Ego sterilis ⁊ non pariens transmigrata ⁊ captiua talem tamen captiuitatem solet potissime facere luxuria. que hominem pre ceteris magis ligat.sicut de Holoferne dicitur Judith.xvj.Qd̄ pulcritudo iudith captiuā fecit animā eius:Ista est captiuitas a qua fugiēdū est: Esa.lij.Excutere de puluere.consurge sede hierl̄m solue vincula colli tui captiua filia syon. ¶Quinta fuit captiuitas:qua fuit manendū.s.illa qua fuerunt sancti in libo.s.ante xp̄i incarnationem:ad quā etiam paruuli sine baptismo morientes descenderunt.Trenoꝝ.j.Paruuli ducti sunt in captiuitatē a facie tribulantis.sancti etiam patres ibi fuerunt detenti:sed per xp̄i sāguinem liberati detenti dico Esa.xxiij.In captiuitatē traduxerunt robustos.liberati vero.vnde Esa.xlix. Utiq͡ȝ captiuitas a forti tolletur:quod.s.factū est in resurrectione ⁊ ascensione:qm̄ ſm apostolū.Ascendens xp̄s in altum.captiuam duxit captiuitatē.Ephe.iiij. Ista est ergo captiuitas qua fuit manendum. ¶Sexta est captiuitas:a qua summe timendū est.⁊ ista est captiuitas inferni.a qua nullus relaxatur:Dyabolus em̄ est sicut soldanus babylonie.apud quem nulla est redemptio captiuorum:quia in inferno nulla est amplius salus damnatoꝝ:de quibꝰ Esa.xlvj.Aīa eorum in captiuitatē ibit:vn̄ de Nabucho.i.de dyabolo dicitur:Abacuc.j.Quod ipse cōgregat quasi harenā captiuitatem ⁊c.Uide de redimere.⁊ seruitute ⁊c.

Caput. Nota ꝙ caput accipit̄ tripliciter ī scriptura.Accipitur enim A

Litteraliter.	Caput litteraliter: signat mētis audaciam ⁊ vigorem.⁊ status eminentiam ⁊ valorem.
Figuraliter.	
Spiritualiter.	

statusq͡ȝ excellentiam ⁊ honorem:⁊ sic accipitur in p̄s. De torrente in via bi.ꝓpte.exal.ca.Et est aduertendū ꝙ istud caput Aliquando deprimitur per verecundiā et humilitatem.Aliquando erigitur per eminentiam ⁊ auctoritatē:Aliqn̄ tenetur per sapiam ⁊ maturitatē Humilitas em̄ designatur in capitis depressione.Ecclesiastici.viij.Presbytero humilia animā.⁊ magnato humilia caput tuū.iij.Reg.xxj.dicit̄ de achab.humiliato.ꝙ ipse ambulauit depresso capite vel demisso. Autoritas enim ⁊ audacia designant̄ in capitis erectione vnde Ecci.xx.Ab humilitate leuabit caput.Maturitas ⁊ prudētia designatur in capitis mediocriter delatione:Unde prudentia est illa corona aurea super caput iusti.Job.xxix.Lucerna eius lucebat super caput meū. ¶Iterū dico ꝙ caput accipitur figuraliter.et sic caput signat mundi capitaneos et principes.iudices ⁊ B
prelatos:caput enim ꝑs est corporis superior ⁊ altior ꝑ quā totum corpꝰ regitur.Sic tales in corpore ecclesie superiorem ⁊ eminentiorē:digniorem et altioreȝ locuȝ tenent.et ab eorū arbitrio dependet regimen aliorum Et idō de be.Petro legitur:ꝙ quando xp̄s ip̄m prelatum ⁊ capitaneum eccl̄ie cōstituit.ip̄ȝ cephas quod caput interpretatur nominauit:Tu vocaberis inquit cephas.Jo.j.Cephas.n.lingua syra.idem est ꝙ caput ligua greca.⁊ inde dicūtur acephali sine capite.De tali ergo capite loquitur dauid in p̄s.Constituit eum in caput gentium.⁊ Deuto.xxviij.Constituet te dn̄s in caput ⁊ non in caudā.⁊ idō de istꝭ potest dici illud.j.Reg. xv.Cum esses paruulus in oculis tuis.caput ī tribubꝰ israel factus es:Et aduerte ꝙ in autoritate ista caput generaliter hȝ tres cōditiōes q̄ possunt comparari ad bonos superiores:Cum enim

Ossibus armatur.	Sic & caput.i.ꝑlatus d̄ȝ cōponi ossibus firmitatis.qd̄ ōnditur cū d̄r oēs. Medullis pietatꝭ ⁊ clemētie.qd̄ ōndit̄ cū d̄r.oclis.In q̄bꝰ.s.est multꝰ hūor.Sēsibꝰ claritatꝭ ⁊ prudētie.qd̄ ōndit̄ cū d̄r
Medullis rigat̄.	
Sensibꝰ ornatur	

Caput.q̄r ſȝ Isido.caput d̄r a capiēdo:eo ꝙ capiat et cōtineat oēs sensus.Habeat igit̄ ꝑlatus

Constantie fundamentum	Habeat igitur constantiā ⁊ ꝑfectionem:Caput em̄ habet ossa dura et fortia ad sui sustentamentum. est enim membrum magis osseum quod est ī cor
Clementie rorament ū.	
Prudentie documentum.	

pore. Sic vere prelatus debet habere osseitatem forti-
tudinis ꝛ virtutis: debet eñ esse fortis ad perseuerādū
dur⁹ ad corrigendū. Et aduerte ꝙ ossa in capite habēt
adiunctam pellē. ꝛ capillos ad sui tegumentuꝫ: pellis
enim q̄ est mollis ꝛ plicabilis. signat benignitatem. ca
pilli eñ qui sunt exterius signant temporalem facul-
tatē: q: re vera duricia prelati. i. rigor eius ꝛ iusticia. ꝛ for
titudo. et cōstantia superiorū: debet habere adiunctā
benignitatē. vt condoleat. ꝛ temperaleꝫ faculatē ne in-
digeat. Decet eñ prelatos habere diuitias ad eminē-
tiam sui stat⁹ sustinendā: ꝛ ad pauperum misericordi-
am releuādā. ¶ Exēplo magdalene. que capillis capi
tis sui pedes iesu tergebat. Jō de tali capite dicit Cā.
v. Caput eius sicut aurū optimū. ꝛ come eius sicut ela
te palmarū. Prelat⁹ enim debet esse aurum: per firmi
tatē: dꝫ esse optimus per bonitatem: debet eē sicut pal
ma q̄ semper viret: per honestatē: debet etiam habere
comas. i. temporalem facultateꝫ. et ista ossea firmitas
prelatorꝫ ostenditur cuꝫ dicitur. Esses. Esse eñ signat
existentiā: resistentiam: ꝛ firmitatem. Ostendit etiam
hoc ipm cum dicitur. paruul⁹ et humilis. Humilitas
enim mater est constantie ꝛ firmitatis: et iō de ista hu
mili firmitate pt dici illud Cantic. ij. Dū esset rex i ac-
cubitu suo. nard⁹ mea dedit suauitatē odoris. Habea
mus igitur constantie fundamentum ꝛ firmitatē: vn
de Ezech. iiij. Firmamentum erat super caput corꝫ: id
est: sanctorꝫ animalium. ¶ Secundo habeat clemen-
tie roramentuꝫ ꝛ fortitudinē. sicut eñ caput est plenū
cerebro medulloso: nec ē aliquod membrū in corpore:
quod tantā medulle plenitudineꝫ habeat sicut caput
Sic vere prelat⁹ debet esse ille in toto corpe ecclesie: q̄
magis debet habere de medulla mansuetudinis: pie-
tatis ꝛ dulcoris: vnde ps. Sicut vnguentū in capite. ꝛ
Cantico. v. Caput meū plenū est rore. ꝛ Eccl's. ix. Oleū
de capite tuo non deficiat: Prelatus eñ debet habere
Rorē dulcoris et benignitatis: Unguentum passiōis
et pietatis: Oleū leticie: consolationis ꝛ charitatis. qđ
ostenditur cum dr in autoritate. Oculis tuis. Ocul⁹
enim est mēbrum humidissimum: ꝛ ideo faciliter ha-
bet plorare. ad denotandum: ꝙ prelatus debet habe-
re humorē dulciflue pietatis: et effundere lachrimas cō
passionis: Jō debet platus dicere illud Job. xxix. Ocu-
lus fui ceco. ꝛ pes claudo. vnde Hiere. ix. Quis dabit
D capiti meo aquam ꝛ oculis meis fontem lachrimarū?
¶ Tertio habeat prelatus prudentie documentum: ꝛ
hoc ostenditur cū dicitur. Caput enim a capiendo dr
eo ꝙ capiat omnes sensus videlicet Oculos ad viden
dum. Aures ad audiendum. Linguam ad loquenduꝫ.
Nares ad odorandum: Et tactū totum ad tangēdū:
Sic vere platus debet continere omnem sensum spiri
tualem. videlicet: Uisum discretionis. Auditum obe-
dientie. ꝛ subiectionis: Odoratum deuotionis. Loque
lam sane locutionis: Gustū contemplationis. Tactū
passiuū clementie ꝛ compassionis: Et tactum actiuuꝫ
iusticie et correctionis: Debet enim prelatus. videlicꝫ
videre per discretionem.
Audire per causarum discussionem.
Odorare per deuotionem.
Gustare per contemplationem.
Loqui per eruditionem.
Tangi per compassionem.
Tangere per correctionem.
Jō đ tali capite. i. đ tali plato prudente ꝛ discreto pt di
ci illđ Esa. ix. Lōgeu⁹ et venerabilis ipē ē caput. Et Ec
cle. ij. sapiētꝭ oclꝭ i capite ei⁹ vñ gl. īterl. leuit. xvj. In ca
pite ei⁹ organū ē sapie. ſꝫ heu pdolor ꝙ pauca sūt ho-
die talia capita. idest: tales capitanei in ecclesijs ꝛ cō-
munitatibus huius mundi. vbi sunt enim hodie inter
superiores qui habeant videlicet:
Constantie fortitudinem.
Clementie plenitudinem.
Prudentie claritatem.
Uere fortes pauci moderni sunt. nec ad resistenduꝫ fi-
dei vel ecclesie inimicis. nec ad obuiandum tēptationi
bus et peccatis: nec ad perseuerandum in virtutibus ꝛ
dei mandatis. Isti eñ sunt sicut caput vrsi: qđ fm Isi-
dorum valde est debile. et ideo percussum faciliter frā
gitur. ꝛ fracto vrsi capite totū corpus ipsius eneruatur
Sic vere charissimi multi sunt capitanei ꝛ superiores
qui sunt debiles ad resistendum. fragiles ad custodiē
dum ꝛ labiles ad deficiendum. ꝙ modica percussione
temptationis. modico ictu tribulationis. modico con
flictu vexationis statim deficiūt et frangūtur. ita ꝙ eo
rum malis exemplis alia membra. i. alij fideles ecclie
peccatis et periculis exponuntur: commune ē eniꝫ p-
uerbium. Dum caput egrotat cetera membra dolent.
Ideo potest hodie plangere ecclesia ꝛ dicere illud. iiij.
Reg. iiij. Caput meum doleo. ꝛ in ps. Conuertetur do
lor ei⁹ in caput ei⁹. Isti figurant in capite holofernis.
quod abscisum est a corpore: et suspensum est in muris
bethulie. q: vere tales mali capitanei sunt hodie a cor
pore ecclesiarum suarum abscisi ꝛ diuisi: non enim sūt
firmi ad perseuerandum cum illis. sicut patet de illis
qui curias regum et principum. ꝛ etiam curiam roma
nam circueunt sine causa ꝛ dimittunt ecclesias deso-
latas: Et ideo bene dicitur: ꝙ isti suspenduntur i mu-
ro. q. s. tales per iactantiam et elationem: p supbiam
et ambitionem. semper superius sunt suspensi. ꝛ breui
ter bene verificatur de eis illud Esa. j. Omne caput lā
guidum ꝛ omne cor merens a planta pedis vsqꝫ adver
ticem non est in eo sanitas. Non habent ergo isti con
stantie fortitudinem. ¶ Sed adhuc dico: ꝙ moderni
non habent clementie plenitudinem. non enim sunt
medullosi: sed furiosi: non clementes: sed seuiētes: nō
misericordes. sed cum deo ꝛ hominib⁹ sunt discordes
istud patet ex illis qui non vacant nisi ad pecuniarum
exactionem: ad subditorum vexationem ad malas ꝛ in
uenticias accusationes: qui in nullo videntur esse mol
les ꝛ pij. ſꝫ duri ꝛ crudeles: parci. obstinati. et cōtra de
um et homines indurati. Tales autem capitanei simi
les sunt capiti vituli marini. quod ita est durum ꝙ vix
potest ferula ferrea quassari: Sic vere tales sunt hodie
ita duri et indurati: crudeles et obstinati: ꝙ non pos-
sunt ad aliquam clementiam nec etiam ferula ferrea
diuini timoris ad miserandū paupib⁹ incitari. Nō. n.
faciliter dant sua. sed faciliter rapiunt aliena: de qui-
bus dicitur Ecclesiastici. xxv. Non est caput nequius
super caput colubri: ꝛ bene dicitur malus capitaneus
caput colubri: quia si coluber per medium abscindit.
pars coniuncta capiti viuet. pars autem remota: scili
cet cauda morit. Sic hodie in ecclesia illi qui sunt con
iuncti. familiares ꝛ affines capitum. i. superiorum. vi-
uūt. pmouent ꝛ exaltant: alij q̄ sūt remoti ad quos nō
habetur affectio. sine vita. i. sine aliqua prosperitate di
mittuntur: imo quod peius est. multis quandoqꝫ vexa
tionibus affliguntur. Job. xx. Caput aspidis surget ꝛ oc
cidet eum lingua vipere. ¶ Isti dicūtur caput aspidis
que dicitur ab aspirando q: scilicet isti semper aspirāt
ad ampliores honores. dicuntur etiam lingua vipere:
quia. s. ipsi mordent et inuenenant per rapinam. Isti
possunt dicere illud. ij. Reg. iij. Nunquid caput canis
ego sum: Caput eñ canis est insatiabilis appetitus. sic
isti bonis aliorū non satiantur: Esa. vij. Caput syrie da
mascus. Damascus interpretatur bibens sanguineꝫ.
quia capitanei huius mundi nō cessant bibere sangui
nem alienum. ¶ Sed tertio dico. ꝙ capitanei mali nō
habent prudentie limpitudinem. caput enim pingue
nō potest habere sensus acutos. Unde equi qui habēt
nimiū pingue caput. faciliter pdūt oculos: et q: tales
hodie ipinguant diuitijs. delitijs ꝛ adulatorꝫ fallacijs
iuxta illud ps. Impinguasti in oleo caput meuꝫ. Ideo
acutos sensus prudentie ꝛ sapientie non videntur ha-
bere: ꝛ si sapientes sūt in temporalibus: non tamen i
spiritualibus: quia igitur moderni capitanei carent
prudentia et discretione: carent clementia ꝛ cōpassio-
ne: carent constantia ꝛ duratione: ideo hodie isti sunt
sine gloria ꝛ honore.

fine gloria ⁊ honore. Solebāt em̄ antiquitꝰ corona aurea esse super caput nostrū. idest super collū prelatoꝝ qꝛ antiquitꝰ solebant honorari: timeri: ⁊ a mūdi pricipibus reuereri hodie aūt ē ꝯtrariū qꝛ nec a subditis diligūtur nec ab extraneis metuūtur. nec a suis ꝓprijs reputātur: ⁊ qd̄ peius ē ab oībus raptoribꝰ spoliantur: Et rō pōt esse naturalis. qꝛ sicut videmꝰ ꝙ capita piscium vt cōiter sunt immundiora. ⁊ ad lauādū ⁊ mūdificādū difficiliora. Sic hodie multi capitanei sunt ceteris immūdiores ⁊ ad mūdificandū ⁊ corrigēdū difficiliores. Ideo plangit ecclesia Treñ. iiij. Defecit gaudiū cordis nr̄i. cecidit corona d̄ capite nr̄o. ve nobis qꝛ peccauimꝰ. Nō sic ergo charissimi. sꝫ habeat p̄latus.

Prudentiam ad discernendum.

E Clementiam ad miserandum.

Constantiam ad permanendum.

Et sic erit ecclesie verū caput. accipitur ergo caput allegorice vel figuraliter. Sed adhuc dico ꝙ caput accipitur figuralr̄. qꝛ. s. ꝑ caput pōt intelligi xp̄s qui ē caput ecclesie: ⁊ cuiuslibet xp̄iani. iuxta illud. Ephe. v. Xp̄s caput est eccl̄ie. Dicitur autē xp̄s caput ecclesie. Propter.

Eminentiam celsiorem.

Influentiam pleniorem.

Continentiam ampliorem.

Xp̄s em̄ oībus eminet ꝑ dignitatē influit ꝑ caritatē. ꝯtinet per bonitatē oēs virtutes caput em̄ alijs membris est altiꝰ ecce dignitas: ī alijs mēbris influit amorem propius. ecce caritas. Oēs corporales sensus ꝯtinet plenius. ecce bonitas. Caput enim cōtinet carnē ossa neruos medullam et venas. Continet dico.

Carnem ad vacui repletionem.

Ossa ad cerebri defensionem.

Neruos ad corporis ligationem.

Medullas ad humoris diffusionem.

Uenas ad sanguinis fluitionem.

Sic xp̄s cōtinet carnē fluide pietatis qua repleatur vacuitas aliene paupꝫtatis. Cōtinet ossa firmitatis qua sustentatur debilitas nostre fragilitatis. Cōtinet neruos caritatis qua ligatur diuersitas ꝯtrarietatis. Cōtinet medullam benignitatis: ex qua fluit humor gr̄e et sctitatis: Cōtinet insuꝑ venas largitatis q̄ cūctis diffunditur sanguis temporalis substantie ⁊ facultatis iō de tali capite loquitur. Oze. j. Cōgregabuntur filij iuda ⁊ filij israel ꝑiter. ⁊ ponent sibimet caput vnum. Eccl̄ia em̄ figuratur in statua Nabuchodonosor cuiꝰ caput factū ē de auro optimo ⁊ iō sicut videmꝰ ꝙ serpēs tm̄ diligit caput suū ꝙ totū corpꝰ ꝓ defensione capitis tm̄ exponit Sic vere totū corpꝰ eccl̄ie. ⁊ oīa mēbra ⁊ oēs eccl̄ie fideles caput suū xp̄m tm̄ debēt diligere. ꝙ oībus penis ⁊ laboribꝰ se debēt ꝓ xp̄o exponere ⁊ maxime ꝓ fidei defensione. Nā sicut videmꝰ ꝙ a capite corpꝰ regitur. sensus ⁊ motꝰ ceteris mēbris ministrantur. Sic vere a xp̄o corpꝰ eccl̄ie gubernatur ⁊ singulis mēbris. ꝯpassionis et motꝰ bone oꝑatiōis ꝯceditur ⁊ donatur vn̄ in p̄s. Sicut vnguentū in ca. qd̄ descē. in. bar. bar. aaron. Unguentū em̄ capitis. i. influētia xp̄i descēdit ī barbā barbā aarō i. in quēlibet fidelē. Tertio dico. ꝙ caput accipitur mora-

F liter ⁊ sic caput signat mētē ⁊ volūtatē interiorē. etatē ⁊ iuuētutē. signat dico mētē ⁊ volūtatē. i. intētionē. qꝛ sicut caput est membrū corporis pricipale. quo fracto moritur necessario totū corpꝰ sic intētio ē pricipalis ꝑs in homine interiori. que si per pctm̄ fuerit infecta. necesse est ꝙ tota morū cōgeries destruatur. Nota ergo ꝙ caput. Intentionis debet esse videlicet.

Superius erectum.

Crinibus coopertum.

Mundius pectinatum.

Dꝫ dico erigi ꝑ affectionē. velari ꝑ abscōsionē. purgari ꝑ ꝯfessionē. Dꝫ dico erigi ꝑ celestiū affectionē. qꝛ sicut aries dormit erecto capite. sic hō sꝑ dꝫ eē erectꝰ ad deū itētiōe. Lu. xxj. Respicite ⁊ leuate capita vr̄a. qd̄ ē cōtra auaros. q̄ capita ad celestia nō erigūt sed ad terrestria. ip̄m sꝑ inclināt siles q̄busdā hoibus ethiopie qui s̄m Isid. ⁊ Pli. semꝑ incuruati vadūt ⁊ more pecudū caput ad terrā inclināt. Sic isti per auariciā taliter incuruātur. ꝙ inclinare caput intētiōis ad terrā ⁊ ad terrena ꝯtinue dinoscūtur. iij. Re. xxj. Ambulauit demisso capite. qꝛ sicut dr̄ Amos. ix. Auaricia ī capite oīm ⁊ nouissima eorū gladio iterficiā. ¶ Scd̄o dico ꝙ istd̄ caput velari dꝫ ꝑ abscōsionē. spūales em̄ viri cū crinibus hūilis ⁊ honeste ꝯuersatiōis. celāt volūtatē ⁊ intētionē. nec ip̄am patefaciūt ꝑ elationē. Leui. x. Capita vr̄a nolite nudare. figurati in dauid de quo dr̄. ij. Re. xv. Qd̄ dauid ascēdebat cliuum oliuarū nudis pedibꝰ flens ⁊ operto capite. operimētū em̄ capitis signat humilitatē deuotionē verecūdiā. ⁊ mortis recordationē. ⁊ exteriorū obliuionē ⁊ in signū huiꝰ caput mortuorū sudario tegitur caput etiā lugentiū. vestibꝰ operitur ad denotandū ꝙ caput intētionis et mētis nostre dꝫ esse per humilitatē velatū vt ꝯmissa lugeamus ⁊ vt de morte memoriā habeamꝰ vn̄ Hester. iiij. Stercore ⁊ cinere impleuit caput. stercus em̄ est memoria nr̄e vilis generatiōis. Cinis aūt est memoria nr̄e terrestris ⁊ tristis resolutionis. veletur ergo caput per abscōsionē. ¶ Tertio ergo vngatur caput ꝑ deuotionem. Antiq̄tus em̄ solebant vngere capita vnguētis refrigeratiuis. Sic et nos caput mētis nostre debemus ꝑ deuotionē vngere vt estus ꝯcupiscētie carnalis possimꝰ a nr̄is cordibus refrenare. Eccl̄s. ix. Omni tp̄e sint vestimēta tua candida. ⁊ oleū de capite tuo non deficiat. ¶ Quarto lauetur caput vel purgetur per ꝯfessionē. Un̄ Mathe. vj.

Inunge caput tuū. ⁊ faciem tuā laua. Sed reuera videtur ꝙ caput intentionis nobis aufertur. G

Per auariciam et cupiditatem.

Per negligentiam et tepiditatem.

Per īmundiciam et carnalitatem.

Per inconstantiam et duplicitatem.

Et primo ꝑ auariciā. qꝛ multi sunt similes quibusdā hoibus seu mōstris humanā sp̄ēm fingētibus. qui a Plinio in india dicuntur esse qui. s. dicuntur capita canina habere. ⁊ ex pellibꝰ aīaliū sibi faciūt vestes vel vestimentū. ⁊ isti cenophali dicuntur ⁊ noīantur a ceno: qd̄ ē canis et cephas qd̄ est caput. Sic vere auari non hn̄t caput humanū. i. itētionē humanā. piā ⁊ iustā sꝫ magis iniustā ⁊ caninā. insatiabilē ⁊ auarā ⁊ ideo isti de substantijs pauperū sibi faciūt vestimētū. Et ideo dicunt isti. ij. Re iij. Nūquid caput canis sum ego. Isti moriuntur sicut vir Judith manasses. de quo dr̄ Judith. viij. ꝙ cecidit estus suꝑ caput eius ⁊ mortuꝰ est. ¶ Secundo ꝑditur caput per luxuriā sicut em̄ abimelech mortuus est. qꝛ ab vna ancilla ī capite ꝑcussus est. Judic. ix. ⁊ sicut Judith holoferni ꝓpter speciem suā caput abstulit. sic luxuriosi caput recte intētiōis perdūt dum a mulieribus per carnis delectamēta capiuntur Judith. xiij. Ecce holofernes iacet in terra ⁊ caput eiꝰ non est in eo. ¶ Tertio perditur per negligentiā ⁊ tepiditatem. figura de hysboseth rege israel. qui cū dormiret ⁊ ancilla hostiaria triticū purgaret. igressi sunt duo principes latronū ⁊ abstulerūt caput principis. s. regis. sicut dr̄. ij. Reg. iij. Ancilla ostiaria ē rō. q̄ ꝓcerto dum exterius ad negocia vacat ⁊ ꝑ negligētiā dormit latrones. i. demones caput recte intentionis tollunt. ij. Reg. xvj. Uadam et amputabo caput eius.

¶ Quarto perditur per inconstantiā ⁊ duplicitatem sicut enim vnius corporis vnū est caput. sic vnius mētis vna et simplex debet esse intentio qꝛ vir duplex animo inconstās est ⁊c. Jaco. j. Multi em̄ sunt sicut serpens qui dicitur amphibena. qui s̄m Isid. duo capita dicitur habere. Sic viri inconstātes. falsi amici. ⁊ hypocrite maliciosi. plures ⁊ varias habēt intentiones. figurati in illa bestia Apoc. xij. que. vij. capita habebat: figurati etiā ī cerbero qui plura capita habebat s̄m fabulas sꝫ de hoc vide in sermone. Rectas facite semitas ⁊c. Sic ergo patet ꝙ per caput intelligitur mēs seu intētio. ¶ Sed adhuc dico ꝙ per caput moraliter H intelligitur iuuentus et vite inceptio quia sicut caput

est prima pars corporis. sic iuuentus est prima ps vi-
te: ⁊ ideo sicut vitiũ capitis redũdat ĩ totũ corpus. sic
vitium iuuentutis ipsius vniuersaliter totius est de-
structio vite sequentis. Uerũtamẽ multi videnť siles
satiris ⁊ faunis quoꝝ est quedã spẽs que caput habet
humanũ pedes aũt caprinos habet. Nã ab humana
specie incipiũt ⁊ in figurã pecudũ terminanť. Sic ve-
re multi sunt: qui in capite ⁊ in iuuentute vite sue vi-
denť esse boni. hũani. rõnabiles ⁊ iusti misericordes ⁊
pij. in pedibꝰ aũt. i. in fine corpis. i insenectute efficiũ-
tur ipsi brutales. ⁊ capmali. luxuriosi. superbi. ⁊ aua-
ri. crudeles impij. ⁊ tyrãni. Isti etiã sunt similes grui-
bus quaꝝ capita sunt rubea. sed pedes sunt nigri et
defectiui. Isti etiã sunt similes griffis. quoꝝ caput et
pars anterior est aquila in pede aũt ⁊ parte posteriori
sunt leonini. sic isti i. anteriori iuuentutis sunt aquile
i. viri spũales ⁊ cõtemplatiui. in posteriori autẽ sene-
ctutis sunt leones. i. crudeles. impij. ⁊ tyranni. morda-
ces piter ⁊ raptores. Isti ergo figuranť in statua Na-
bucho. cuius caput erat aureũ pectus ⁊ brachia erant
argentea: venter ⁊ femora erant erea. pedes aũt ꝓ par-
te erant ferrei. ⁊ ꝓ parre terrei. ita ꝙ ista statua quan-
tomagis a capite versus pedes ꝓcedebatur. tãto am-
plius deteriorabatur. Sic vere multi sunt quãtoma-
gis viuunt: tanto deteriores fiunt: qꝛ caput sue iuuen-
tutis est aureũ. i. bonũ ⁊ sanctum. pedes aũt sue sene-
ctutis sunt terrei per cupiditatẽ. sunt ferrei per crude-
litatem. vñ talibꝰ loquiť apl's Gala. iij. Cũ spũ ceperi-
tis carne consummamini. Sic ergo patet: ꝙ caput ac-
cipitur moraliter. quia scilicet per caput intelligitur
affectus vel iuuentus. Item caput accipitur figura-
liter quia scilicet per caput intelligitur christus vel
A prelatus: Item accipitur lr̃aliter: qꝛ. s. ꝑ caput intelli-
gitur membruꝫ hominis seu status hominis.

Carbones.

Nota breuiter ꝙ per carbones itelligiť q̇cũq; ardor siue bonꝰ
fuerit siue malus. In bono aũt signat Ardorem.

Penitentie ⁊ tribulatiõis.
Amicicie ⁊ dilectionis.
Iracũdie ⁊ tribulationis.
Pestilentie ⁊ damnationis.

Carbo igiť designat pe-
nitentiã ⁊ aduersitateꝫ
vnde de illo carbone di-
ciť. Thob. vj. ꝙ thobi-
as iecur piscis angeli iussu exenterati posuit sup car-
bones. fecit fumũ q̇ fugauit demoniũ. qꝛ. s. si carbo. i.
ardor cõtritionis ⁊ penitentie. si iecur affectionis vrit
fumus orationis statim oritur. ⁊ sic dyabolus fugit.
Esa. xliiij. Super carbones eius coxi carnes. Item si-
gnat amiciciaꝫ ⁊ caritatem: vñ de sanctis aĩalibus dr̄
Eze. j. ꝙ aspectus eoꝝ erat quasi carbonũ ignis ardẽ-
tiuꝫ. Itẽ signat iracundiã. Eccl'i. viij. Ne incẽdas car-
bones peccatoꝝ arguens eos. Item signat inferni vio-
lentiã. Unde de damnatis dr̄ in p̃s. Cadent super eos
carbones in miserijs non subsistent: ⁊ de iudicio diui-
A no dr̄. ꝙ sagitte potentis acute cum carbonibus deso-
latorijs. Transeo hic quia pauce sunt autoritates.

Carcer.

Carcer est locus clausus. ad custodiaꝫ malefactoꝝ primitus adinuẽtus: veꝝ
qꝛ quandoq; iusti ꝓ impijs rapiunť vel capiunť: ideo
hodie sepissime accidit: ꝙ tam iusti q̃ impij carceribꝰ
mancipanť. Act. xxvj. Multos sanctoꝝ in carceribꝰ
ego inclusi. Moraliter ergo accipiendo dico ꝙ in scri-
ptura inuenitur multiplex carcer est enim.

Carcer eligendus
Carcer negligendus.
Carcer ꝯfringendus.
Carcer metuendus

Primus est status religiõis
qui debet eligi. Scõs est cor-
pus corruptiõis qui debet ne-
gligi. Tertius est culpa infe-
ctionis qui debet confringi. Quartꝰ aũt est pena dã-
nationis qui debet corrigi. siue metui. Est igitur car-
cer eligendus. ⁊ ista est clausura dei mandatorum et
regularium statutorum. ⁊ etiam mundanarum tri-
bulationum: in qua homo debet incarcerari vt ibi pe-
penitentiaꝫ faciat pro delictis. ⁊ vt arceatur a vitijs ⁊
peccatis. Uidemus enim ꝙ omnia que sunt ĩ proprijs
carceribꝰ sunt inclusa. Terra enim et elemẽta sunt in-
clusa infra ambitum celi. Aues ⁊ animalia infra am-
bitum aeris. Anime ⁊ spiritus infra ambitum corpo-
rum. lingua etiam ne seperflue loquatur infra carce-
rem dentiũ oculi etiaꝫ ne minis aspiciant. artati sunt
carcere palpebraꝝ: fructus vt edentis appetitum ali-
quãtulũ remorenť in carceribꝰ pelliũ exteraꝝ. Sic ve-
re hõ moraliter includitur in carcere mandatoꝝ ⁊ tẽ-
poraliũ tormentoꝝ: vt refreneť a superfluitatibꝰ. Iste
est carcer ille de quo dr̄. Eccl's iiij. ꝙ de carcere cathe-
nisq; quandoq; egrediť quis ad regnũ. ⁊ natus in re-
gno inopia cõsumiť. Istud apparuit in Ioseph: qui de
carcere eductus ꝓmotus est ad regimẽ totius egypti
Geñ. xlj. Uñ. iiij. Reg. xxv. dr̄. ꝙ rex babylõis subleua-
uit caput ioachim regis iuda de carcere: iste est carcer
eligendus seu sustinendus. ¶ Scd̃o dico. ꝙ est carcer
negligendus. ⁊ ille est carcer corporis nostri quẽ. s. de-
bemꝰ vilipendere: ⁊ per pniam frangere. et de eius ser-
uitute ad libertatẽ dei filioꝝ exire. Corpꝰ em̃ ẽ carcer
aĩe Hiere. xxxviij. Mansit Hieremias in carcere. Uñ B
Iob. vij. Nunq̇d mare sum ego aut cetus. qꝛ circunde-
distis me carcere. ¶ Tertio est carcer cõfringendus ⁊
iste est carcer peccati. in quo homo ꝑ malas cõsuetu-
dines ⁊ per malas cõplacentias alligať: ⁊ in isto car-
cere seruatur homo a dyabolo. vt exinde ad patibulũ
inferni trahatur. figura de Sansone: qui primo fu-
it tonsus. postea captus. tandem excecatus. ⁊ po-
stea incarceratus: quia primo capilli virtutum auf-
feruntť ⁊ perdunť: ⁊ sic homo per malũ cõsensum capi-
tur. per peccati complacentiaꝫ excecať. ⁊ per malas cõ-
suetudines incarceratur. vnde de malis dr̄ Sap. xviij.
Digni sunt carere luce ⁊ pati carcerẽ tenebraruꝫ. De
isto carcere homo liberabitur per dei benignitatẽ: qꝛ
sicut saphirus est lapis qui ƀm Dyasco. ⁊ lapidariuꝫ:
vincula tacta dirumpit ⁊ liberat de carcere vinctuꝫ.
Sic dei misericordia. de carcere peccati liberat homi-
nem ⁊ educit. Item inde liberatur homo per cõtritio-
nis austeritatẽ. Qđ figuratũ est in petro qui dormie-
bat in carcere herodis: vinctꝰ cathenis duabꝰ. quẽ cũ
percusso eius latere angelus excitauit. ⁊ fractis vincu-
lis de carcere liberauit. sicut dr̄ Actu. xij. Sic vere licet
homo sit in carcere peccati vinctus cathenis duabus
scꝫ cathenis peruerse voluntatis interius: ⁊ cathenis
male consuetudinis exterius. qñ tñ angelus. i. deꝰ pre-
dicatur. vel prelatus. ipsum percutit per duraꝫ verba-
lem vel realem reprehẽsionem. tũc excitať per suiipiꝰ
considerationem: ⁊ exit carcerem peccatoꝝ: per pniaꝫ
⁊ confessionem. De tali carcere loquitur xp̄s. Esa. lxj.
Euangelizare pauperibꝰ misit me. predicare annum
placabilẽ domini ⁊ clausis aptionẽ carceris. ¶ Quar-
to autem est alius carcer qui est metuendꝰ. Et iste est
duplex. s. carcer purgatorij ⁊ inferni. Carcer enim pur-
gatorij est ille carcer: in quo positus est magister pin-
cernarum pharaonis. qꝛ post tres dies recordatus est
pharao ministerij sui ⁊ restitutꝰ est in gradũ pristinũ
Isti em̃ tres dies signant tres penas que sunt in pur-
gatorio. s. dolor ꝓ cõmissis. omissis. ⁊ ꝓ inimissis. vel
isti tres dies. s. ignis ⁊ afflictio. visionis dei dilatio: of-
fense dei recordatio contritio. Post q̃ enim homo in
purgatorij carcere istis tribus diebus steterit. certum
est ꝙ ad ministrandum in mensa regis ⁊ dei in para-
diso receptꝰ erit. Ideo đ illis qui sunt ibi dr̄. Esa. xxiiij.
Claudenť ibi in carcere ⁊ post multos dies visitabunť
Ideo dico ꝙ alius est carcer metuẽdus. ⁊ est locus in-
ferni. Iste est carcer perpetuus peccatoruꝫ: de quo nul-
lus exit. vnde. Math. v. Aduersarius mittet te in car-
cerem. amen dico tibi non exibis inde. Istud figuratũ
est in leone illo. Eze. xix. Qui homines deuorabat: qui
tandem fuit in rethi captus ⁊ in carcere positꝰ: ne au-
diretur vox ipsius supra montes. Sic vere leones ⁊ p̃-
doneꝫ. qui homines per vsuras fraudes ⁊ rapinas de-
uorant ⁊ predantur: in rethe mortis inuoluuntur et
capiuntur et in inferni carcere perpetuo includun-
tur: ne vox terrorum suorum super montes eminen-
tiarum

tiarum huius mundi amplius audiatur. Ideo de tali carcere dicitur. Sapi.xvij. In carcere custodiebant sine ferro reclusi. Et sic p3. q est carcer timendus .cõfringendus: negligendus: eligendus.

Caritas. Caritas teste Augu. sup. Joh. omel. viij. Et ponitur de pe. dist. ij. Radix est oium bonorum. Istud eñ vr. velle Grego. in omel. q dicit: q sicut ab vna radice multi rami. sic a caritate multe virtutes pcedunt: nec habet aliquid viriditatis ramus boni opis nisi maneat in radice caritatis A radice eñ procedũt medula. flos. foliu3. et fructus. Sic a caritate que nihil aliud est q amor dei et proximi pcedunt. Quia breuiter caritas Medulla compassionis. omne3 perfectionẽ inclu flos bone affectionis. dit vt si Col. iij. Super oia foliũ bone locutionis. autez caritatez habete q fructus bone opationis. est vinculum perfectiõis quãuis ergo caritas multos et infinitos habeat effectus: tñ habet quatuor effectus spãles. Ostendit eñ qd caritas amat veraciter. quia dr caritas: a carus. ra. rum. ditat feliciter. habete. ligat teaciter. vinculũ. B 9plet sagaciter. perfectiõis. ¶ Dicamus ergo primo q caritas amat veraciter: nihil eñ perfecte amatur nisi per caritate3. Hec eñ deum taliter inflamauit: q ad hominis miseram ptritionẽ. et ad carnis assumptionẽ ipm misericorditer iclinauit. Fuit enim sicut adamas qui attrahit ferrum: q q sit durissimũ: quia vere q uis deus durus et auster9 videret tractus est tñ funibus caritatis ad hoc vt homo efficeretur. vt per eum hõ saluaret et ad eius consortiũ admitteret. Caritas eñ dr quasi cara vnitas: qr sc3 ista fecit hominẽ deo taliter carũ. q de vtroq factum est vnũ. j. Jo. iij. Uidete quale3 caritatem dedit nobis deus vt filij dei noiemur et simus. Item d3 corda nostra inflamare q ad diligendum deũ et proximũ debem9 iugiter inhiare Sic vere caritas non apparet solum in psperis. imo in aduersis. Etiam similis est caritas illi lapidi qui dr carbunculus. q est lapis ignei coloris: qui ita ardẽter rutilat: q nocte nõ extinguitur splendor ei9 sicut dicit Isid. Sic vere vera caritas tam erga deũ q erga proximum. ita debet esse firma. vera et tenax: q non solum in die. i. in tpe prosperitatis debet lucere et apparere: immo potius in nocte. i. in tẽpore tribulationis et aduersitatis. In prosperitate eñ suorum gaudet caritas et letatur: in aduersitate autem condolet. cõpatitur et tristatur: adiuuat pariter et consolatur. Stelle enim magis videntur de nocte lucere q de die. Sic boni et caritatiui amici plus se ostendunt alijs lucentes et adiuuantes eos et consolantes in aduersitate q prosperitate: puer. xxxj. Non extinguetur in nocte lucerna eius. Crisopassus est lapis qui de die apparet aureus. de nocte autem igneus esse videtur. Nam in die videtur pallere sicut aurũ. In nocte autẽ rutilat sicut ignis: quia boni de die. i. in psperitate debẽt splẽdere per leticiam et iocũditatẽ. s. alijs cõgaudendo. paupes adiuuando: deũ laudando et magnificando. De nocte autem. i. in aduersitate debent rubere et ardere per caritatẽ: ad deũ feruenter recurrẽdo. aduersa fortiter vilipendendo: amicos depauperatos diligendo: et feruorem sue dilectionis erga eos amplius ostendendo: qr sicut dr prouerbio. xij. Omni tempore diligit qui amicus est. vnde Bern. super Cãti. smone. xx. Sit fortis et constans amor tuus nec cedens terroribus: nec succũbens laboribus: amemus affectuose. circunspecte. et valide. Cuius tamen contrariu3 faciunt multi: et maxime falsi amici: qui non habent perseuerantẽ amorẽ quia amor eorum tantum durat in prosperis et deficit in aduersis. Ideo isti sunt similes soli: qui dr quasi solus lucens: qui tantum videtur lucere de die: et nunq de nocte. Sic vere isti dicunt quasi soli lucentes: qr. s. sibi soli volunt pspicere et lucere: et nullũ alterum adiuuare. Nam amicis suis tamdiu apparent in die prosperitatis: quamdiu lucrari cupiunt aliquid vel pñt erga eos: nũquam in nocte aduersitatis. Si eni paupertas seu aduersitas venerit: statim falsorũ amicorum consortiũ disparebit. Sicut eñ dicit Sen. Amicũ prosperitas iuenit: aduersitas probat. Et alibi dicit. Qd inde amici fugiũt vbi probãtur. Sed non sic vera caritas: qr ista amat veraciter: ppter qd pulchre loquit Augu. li. de laudibus caritatis. Caritas in aduersitatib9 tolerat: in psperitatib9 tẽptat: in duris passionibus fortis est: in bonis opibus hylaris est: in tẽporalibus ditissima: in hospitalitate latissima: inter bonos fratres letissima: inter falsos patientissima. Ad hoc etiã facit qd dicit Hugo. lib. de caritate. vbi dicit Magnam vim habes o caritas: tu sola trahere deu3 potuisti de celo ad terram. O q forte est vinculũ tuu3 quo deus ligari potuit. et homo iniquitatis vincula dirupit. Nescio quid magis i laude tua dicere possu3 q q deũ de celo ad terram traxisti: et q hominẽ de terra ad celum subleuasti. Caritas igitur amat veracit. ¶ Secundo dico: q caritas ligat tenaciter: qd ostenditur cum dr. Ista hñt vinculum quos eñ vinculum C pfecte caritatis ligat: ita tenaciter eos iungit: q nec locorum diuersitas. nec statuũ imparitas: nec 9tingẽtium casuum aduersitas: põt ipsos ampli9 separare. Qd bene dicit. Apls Rom. viij. Quis inquit nos separabit a caritate xpi? et sequitur. Certus sum inquit: q neq mors. neq vita. neq instantia. neq futura. neq fortitudo. neq altitudo. neq profundu3. poterit nos separe a caritate que est i xpo. Caritas enim est sicut vinculum quo ligantur boues qr sicut dicit Pli. Boues socios suos cũ quib9 ligantur solent valde diligere societatem eorum frequentare: et seinuicem lambere. Et si ab inuicem in pascuis diuidant: solent alter alterũ querere et pium affectum erga sociũ solet mestis mugitibus declarare. Sic vere illi quos vera caritas ligat seinuicem diligunt et frequẽter lambũt. applaudunt et salutant. et si aliquo casu ab inuicem recesserit vtpote. si caritas illorum per aliquam occasione3 turbata fuerit vel disiuncta: de hoc conquerunt et dolent et ad eam recuperandum laborare nõ cessant. Est igit caritas vinculum. Ligat eñ hominẽ et deum. amicu3 et amicũ: et qd fortius est inimicũ et inimicu3. In tabernaculo eñ federis ligabatur saccus cũ sacco: cortina cũ cortina: superhumerale cũ rationali: qr breuiter in oibus pamentis illis vix erat aliquid quin ligaretur aliquibus ligamentis: sicut legitur Exo. xxvj. et deinceps. Sic vere inter nos qui sum9 tabernaculũ eccl'ie militantis non debẽt esse aliqui: quin p caritatis vincula sint ligati. Eze iiij Ecce data sunt sup te vincula et ligaberis in eis. Caritas eñ non solum vinculat homines. immo etiam vinculauit ipsum deum. Uñ Hugo li. de caritate dicit sic. Caritas deum sugauit et duxit eũ vinculis suis alligatum. adduxit eũ sagittis suis vulneratum. O caritas vulnerasti impassibile3 eternum fecisti mortalẽ. hec aũt oia fecisti: vt omnia corda nostra emollires. et sequitur in eo. li. Caritas omnem languorẽ sanat. vitiorum radices extirpat: mentem illuminat. conscientia3 mundat. aiam letificat: deum demonstrat. Animã enim quam inhabitat caritas supbia nõ inflat: inuidia nõ deuastat: ira nõ dissipat: tristitia mala nõ vexat: auaricia nõ excecat: gula nõ inflamat: luxuria non coinquinat: s3 heu ph dolor q pauci sunt hodie qui caritatis vinculo sunt astricti. Multi sunt similes rinocceronti que nulla astutia potest capi nec vllis potest vinculis detineri. Sic vere multi sunt ita ceruicosi et proterui. odiosi et iniuriosi: q nunquam amoris vinculis capiuntur sed si captiui esse credantur: infra ambitũ amicicie et caritatis subito inuenta occasione talia vincula destruunt atq frangunt. Hiere. ij. a seculo confregisti iugum. rupisti vincula. sed pro certo q uis peccatores disrumpant vincula caritatis: permittunt se tamen ligari vinculis iniquitatis. de quibus dicitur prouer. v. Iniquitates sue capiunt impium. et funib9

peccatorum suorum constringuntur. Et aduerte quod quidam capiuntur et ligantur vel vinculantur: per cupiditatem alij per carnalitatem: alij per tepiditatem. Cor et bursam ligat cupiditas: corpus et carnem ligat carnalitas Pedes et manus ligat tepiditas: cupidi ligantur sicut asini mercatorum. qui vinculo capistri sui taliter inuoluuntur: quod etiam a comedendo coercentur. sic vinculum auaricie et pcitatis homines taliter ligat: quod de bonis proprijs ad satietatem comedere non sunt ausi. Ozee. v. c. Uidit effraym languorem suum et iudas vinculum suum Isti figurati sunt in sedechia rege. iiij. Reg. vl. Qui captus est a nabuchod. et per ipsum excecatus est et cathenis vinctus ductus est in babylonem: quia reuera per auariciam homo a diabolo capitur: et ne seipsum cognoscat excecatur: et ne de potestate dyaboli exeat. vinculis pcitatis et obdurate voluntatis alligatur: et sic in babylonem. i. in infernum ducitur et minatur. Item alij vinculantur per carnalitatem. sicut sunt luxuriosi. Figurati in samsone quem dalila ligauit: tonsit, et excecauit: ad denotandum quod qui per malas mulieres hic vinculis malarum concupiscentiarum ligatur. Per paupationem tondetur. Per obstinationem excecatur. Per malam consuetudinem incarceratur. Ideo dicebat salomon. Eccl. vij. Inueni mulierem morte amariorem vincula sunt manus eius. sagena cor eius. Item alij ligantur per tepiditatem. quia sicut homo ligatus non potest se mouere: nec fugere. nec laborare. sic illi qui vinculo torporis et desidie sunt ligati: ad nullum bonum opus possunt se mouere. Eccl. xxviij. Uinculum eius vinculum ferreum. non sic charissimi. sed disrumpamus vincula eorum: et proiciamus a nobis iugum eorum: et ligemur vinculis non torporis. sed amoris: non auaricie sed amicitie. non carnalitatis: sed charitatis: quia reuera sicut dictum est. Charitas ligat tenaciter. Uinculum inquit. ¶ Tertio dico quod charitas ditat feliciter: quod ostenditur cum dicitur Habete: habeo enim est verbum possessiuum: signat enim possessionem alicuius rei: ad denotandum quod charitas facit nos possidere merita et virtutes in presenti et gloriam perpetuam in futuro. teste enim Sen. Diues est non qui magis habet sed qui minus cupit. Et quia charitas facit hominem sufficientem sibi. ideo facit eum diuitem vnde Augu. li. de laudibus caritatis. In charitate omnis pauper est diues: et sine charitate omnis diues est pauper Est enim similis illi lapidi qui dicitur galactites: qui secundum Isido. et Dyasco. vbera lacte replet. quia vere vbera caritatis. lac gratie et virtutis. lac diuitiarum spiritualium et salutis nostre suis possessoribus procurare nituntur. Calor enim secundum naturales est causa fecunditatis arborum et herbarum: quod bene apparet. quia regiones frigide: sicut est neogrigia et vicine sunt regiones steriles et sine fructu Sic vere charitas est causa diuitiarum et fructuum spiritualium. gratiarum et virtutum: quia sine ista nullus potest producere bonum fructum. Ideo potest dicere illud. Phil. iiij. Habeo autem omnia et abundo. Et nota quod dicit omnia. quia s. omnes virtutes facit charitas nos habere. Et specialiter tres virtutes oriuntur a charitate s. pietas et compassio: benignitas et deuotio: stabilitas et duratio. charitas enim generat cordis compassionem: mentis deuotionem. status durationem: calor enim nubes in pluuiam resoluit: fructus in arbore dulces facit. lutum in fornace desiccat. et forte reddit. Sic caritas nubem mentis nostre. ita per confessionem resoluit quod exinde stillare pluuiam idest elemosynarum largitionem fructus enim cordis nostri ita dulces facit: quod maturantur per deuotionem et eos humiles reddit ad dei acceptionem. lutum etiam fragilis mentis nostre decoquendo indurat per perfectionem: ita quod efficimur stabiles ad resistendum contra omnem temptationem. Ideo de caritate dicit apostolus. j. Cor. iij. Caritas patiens est. benigna est: non agit perperam. non querit que sua sunt etc. Istam autoritatem diuisam cum. xij. proprietatibus caritatis. vide in sermone. Et propter hoc de diuersis virtutibus a caritate emanantibus: pulchre loquitur Bern. in epla. ij. di. O bona mater caritas: que siue foueat infirmos: siue exerceat prouectos: siue arguat inquietos: diuersis diuersa exhibens: sicut filios diligit vniuersos. Cum te arguit mitis est: cum tibi blanditur simplex est: pie solet seuire sine dolore mulcere: patienter nouit irasci. humiliter nouit indignari: mater est non solum hominum sed etiam angelorum que in terris et in celis sunt pacificauit: deum hominibus placauit: et hominem deo reconciliauit: hec Bernard. Ostenditur ergo quod caritas est habenda: quia ditat feliciter: quia ligat tenaciter: quia amat veraciter etc. Uide de caritate supra vbi amor: dilectio: ardor: calor: et ignis: et in pluribus alijs titulis.

Carmelus.

A Nota quod carmelus mons est in india fructuosus et pinguis et interpretatur mollis vel tenellus: seu sciens circumcisionem: aut scientia circumcisionis. Dicam igitur breuiter loquendo: quod iste mons signat triplicem locum seu statum scilicet statum

Moralem virtutibus perfectum.
Celestem muneribus refectum.
Carnalem criminibus infectum.

¶ Primo dico quod signat virtutum opulentiam: scilicet statum hominum perfectorum: sicut est status religionis primeue: quia scilicet ibi fuit omnium virtutum vbertas Ibi enim fuit mollicies beniuolentie: teneritudo pietatis et clementie: scientia vere prudentie et circumcisionis Et ideo nota quod in isto carmelo abstinentie et temperantie. i. in religione vel ecclesia debet esse et solet sanctorum habitatio: simplicium recreatio: deuotorum consolatio. Ibi enim sancti solent commorari: vnde de sancto Helya. dicitur quod ipse fugiens a facie Iezabel. habitauit in carmelo. iij. Reg. xviij. Ascendit Helyas in verticem carmeli. In illo enim statu solebant sancti frequentari: et a laicis secularibus visitari. sicut de sunamite dicitur. iiij. Reg. iiij. quod ipsa profecta est ad virum dei in verticem carmeli. ¶ Item dico quod ibi simplices debent recreari: erat enim carmelus locus pascuosus vbi aialia nutriebantur: sic simplices et laici bonis doctrinis et exemplis que inueniebantur in religione et ecclesia solebant spiritualiter enutriri. Michee. vij. In medio carmeli pascentur. ¶ Item ibi solent deuoti consolari. vnde Hiere. ij. Introduxi vos in terram carmeli vt comederetis fructum eius et optima illius: sed heu non sic hodie: quia iam videtur verificatum illud Hiere. iiij. Aspexi et ecce carmelus desertus: et vrbes eius destructe: quia reuera quasi totus status religionis conuersus est quo ad virtutes in solitudinem et desertum: vnde diabolus in persona Nabuchodo. gloriatur se destruxisse istum carmelum. Esa. xxxvij. Saltum carmeli ego confodi: et siccaui aquam et riuos aggerum. et Amos. j. Exiccatus est vertex carmeli. Signat ergo carmelus virtutum opulentiam vel si vis per omnia prodicidem de sacra scriptura: dic ergo quod carmelus signat scripture sapientiam: secundo signat celorum abundantiam. s. gloriam beatorum ideo cuilibet bono promittit dominus illud Esa. xxxv. Gloria libani ad te veniet decor carmeli et saron. Tertio potest significare mundanam affluentiam. j. Reg. xxv. Erat homo quispiam in solitudine maon: et possessio eius in carmelo: et erat vir ille magnus et diues. Et aduerte quod dicitur Esa. xvj. Auferetur letitia et exultatio de carmelo etc.

Carmen.

A Nota quod in scriptura reperitur multiplex carmen. s. malorum: bonorum: et optimorum. Mali enim triplex vt communiter dicunt carmen videlicet carmen

Quod allicit.
Quod deficit
Quod inficit.

¶ Carmen alliciens signat fallaciam proditorum: qui scilicet suis fallacibus verbis decipiunt. sicut quidam quibusdam incantatorijs carminibus innitentes: de quo Prouer. xxv. Acetum in vitro: qui cantat carmina corde pessimo. Ista sunt carmina medee: quibus nihil erat impossibile: quia scilicet per carmina sua sole obscurabat: senes ad iuuentutem reducebat: et multa alia mirabilia faciebat: sic adulatores et falsi etc. Carmen deficiens signat leticiam mundanorum que scilicet in tristiciam et luctum finaliter commutatur. de quo Eccl. xij. Consurgent volucres ad vocem. s. in iudicio: et obsurdescent omnes

scent omnes filie carminis: excelsa quoq; timebūt: et formidabunt in via. Carmē inficiens signat lasciuias maloꝝ. s. luxuriosoꝝ. et etiā demonū. qui. s. male sug gerendo inficiunt audientes. quib⁹ debent prudētes dicere illud. Amos. v. Aufer a me tumultū carminū tuorum canticum lyre tue non audiam. ¶ Item dicā ꝙ boni triplex etiā vt cōmuniter dicunt carmen videlicet. Carmen contritionis: qd̄ dicitur latenter. Orōnis qd̄ dicitur feruenter. Compassionis: qd̄ dr̄ dolent Gratiarumactionis. quod dicitur letanter. Cōtritio est carmen flebile. Vñ de libro misso Ezechieli dicit. ꝙ ibi erāt lamentationes ꝛ carmē. ꝛvę: lamentatiōes s. contritionis. carmen cōfessionis. ve penalis satisfactionis. Orō est carmen vtile. de quo in ps. Immisit dominus in os meum canticū nouū. carmē deo nr̄o. Compassiōis est carmē lugubre: de quo Eze. xxxij. Fili hominis cane carmē lugubre sup multitudinē egypti. Gratiarumactio est carmē salubre: d̄ quo post trāsitum maris rubri: dr̄ Exo. xv. Qd̄ moyses ꝛ filij israel cecinerunt hoc carmē dn̄o di. Cantemus dn̄o gloriose ꝛc. Optimi autē. i. beati deo multiplex dicūt carmē ipm̄. s. perpetuo laudando ꝛ cū eo exultādo: de quo. ij. Paral. vij. Sacerdotes stabant in officijs suis: leuite in organis carminum dn̄i que fecit dauid rex ad laudandum dominum qm̄ in eternum mia eius ꝛc. vide s̄. de cantare: canere ꝛc.

A **Carnalia.** Nota ꝙ carnalitas idem est quod voluptas: sed qz de carnalitate satis dictum est. s̄. s. penul. ti. p̄cedēti. Item. s̄. ti. de abstinentia i illa autoritate ibi exposita. Obsero vos ꝛc. j. Pe. ij. Itē infra vbi delicie. ꝛ in alijs multis locis: verū ne totaliter dimittā materiam intactam. Nota ꝙ carnalia sunt p̄cauenda triplici rōne vicȝ qz habent.

Mentem excecare. Corpus eneruare. Carnem inflāmare.

Habent dico mentem excecare. Dicit em̄ Plinius ꝙ catulus carnis quāto pinguiori lacte nutritur. tanto tardius dr̄ videre. Sic vere hō quanto lacte carnalitatis ꝛ voluptatis abundanti⁹ nutrit. tanto a visu discretionis. cōsiderationis. ꝛ cōtemplationis amplius impeditur. Istud patet in luxuriosis ꝛ carnalib⁹ q̄ recte videt̄ penit⁹ excecati. Nō em̄ cogitāt de futuro. nec de spūalib⁹ bonis. s. de morte: iudicio ꝛ inferno: qz sicut dr̄. j. Coꝝ. ij. Aialis hō nō p̄cipit ea q̄ sunt spūs. Ideo talib⁹ loquit̄ apl̄s. j. Cori. iij. Ego aūt non potui loqui vobis tāꝗ spūalibus: sed tanꝗ carnalib⁹. vñ de carnalib⁹ dr̄ Eze. xxiij. Carnes coꝝ sicut carnes asinoꝝ. ꝛ sicut equoꝝ flux⁹ coꝝ. q. d. Isti sunt equi ꝛ asini. i. brutales ꝛ excecati. ꝯtra illud ps. Nolite fieri sicut equ⁹ ꝛ mullus. habet igitur carnalitas excecare. ¶ Scd̄o dico. ꝙ carnalitas hȝ mentem inflāmare. Arbores em̄ que hn̄t viscosum humorem faciliter inflāmātur: sicut patet in abiete ꝛ i pinu Sic vere illi qui habēt viscositatem carnalitatis. deliciarum ꝛ voluptatis. igne maloꝝ desiderioꝝ consueuerunt faciliter inflāmari. Caro em̄ pinguis faciliter ardet. Sic proh dolor vir carnalis. Ideo consulit apl̄s. Gal. v. ꝛ Rom. viij. Spū ambulate. ꝛ desideria carnis nō p̄ficietis. ¶ Tertio dico. ꝙ carnalitas pōt eneruare. Sicut em̄ arbores que pascunt̄ in paludibus: sicut sunt salices ꝛ platani faciliter putrescunt. Sunt enim p̄ alijs arboribus debiles ꝛ infirmi. Sic vere illi qui i paludib⁹ voluptatis ꝛ carnalitatis versant̄. p mortem ꝛ pctm̄ facilius eneruant̄. Ro vij. Ego aūt carnalis sum venundatus sub peccato. j Coꝝ ix. Qui seminat in carne. de carne metet corruptionem. Patet ergo ꝙ homo per carnalitatem excecatur: inflāmatur: eneruatur: ꝛ hoc sufficit.

A **Caro.** Quinquipliciter accipit̄ in scriptura. Accipitur em̄: p exteriori facultate. vel ꝓsperitate: pro interiori voluptate vel carnalitate: pro inferiori vilitate vel fragilitate: pro vberiori pietate ꝛ benignitate: p sancte eucharistie dignitate ꝛ autoritate Caro enim est illa pars corporis que magis apparet exterius. ꝛ sic signat mūdi tempalitatē que extra nos est: ꝛ admodū carnis faciliter defluit ꝛ siccat̄. Et de talibus carnib⁹ dr̄ tyrannis ꝛ raptoribus q̄ admodum leonū: carnib⁹ bestiarum innocentium. i. de substantia pauperū viuūt. Michee iij. Violenter tollitis pelles eoꝝ desuper eis. ꝛ carnes eoꝝ desup ossibus eoꝝ. Item caro est illud membꝝ qd̄ magis ebullit interi⁹. ꝛ sic signat carnalitatem. Gala. v. Caro concupiscit aduersus spiritū. Et. j. Pe. ij. Obsecro vos abstinere a carnalibus desiderijs que militant aduersus animā. Sed vide istam. s̄. abstinentiam. vbi exponitur. Item caro est illa pars corporis que facilius defluit inferi⁹ Et sic signat vite fragilitatem. vñ in ps. Recordatus est: qz caro sunt: spiritus vadens ꝛ non rediens. Item caro est illud membꝝ qd̄ inuenitur molius ꝛ humidius: ꝛ sic signat cordis benignitatē ꝛ pietatē seu caritatem. Gene. ij. Adherebit hō vxori sue. ꝛ erunt duo in carne vna. ꝛ Gene. xxxvij. vbi iudas ait fratribus vt ioseph vitam tueretur. caro ꝛ frater noster est. Item caro est ille cibus q̄ nutrit p̄fectius ꝛ vberi⁹ ꝛ sic signat corp⁹ xp̄i q̄ est cibus et refectio peccatoꝝ. Jo. vj. Caro mea vere est cib⁹. Dico igitur aliter ordinando.

B ¶ Qd̄ est q̄dā caro q̄ dȝ macerari. Quedam que debet vegetari. Quedam que debet manducari. Quedam que debet palliari.

Dic ergo ꝙ est caro p abstinentiā macerāda. Et ista est caro corporis nostri. Carnes enim nimis pingues ꝓpter suā viscositatem sunt illaudabiles. Et ideo aues nobiles vt cōmuniter pax habent de carne: ꝛ hoc preuidet natura ne ꝓpter pondus carnis impedirent̄ in volando. Sic vere qñ caro nostra nimis per delicias impinguatur: tunc deterior efficit̄: qz. s. semp ad modum equi pinguis spiritui recalcitrare mollitur: impedit em̄ carnalitas ꝛ voluptas ꝯtemplatiōis volatū. Joh. vj. Spūs est qui viuificat. caro autē non ꝓdest quicꝗ. Et ideo aues nobiles. i. spiritales viri: carnositatis pōdere nō grauabuntur: quia. s. per abstinentiam et pniam carnes sue continue attenuabunt̄. Et sic per desiderium ꝛ affectum ad celestia leuiter ferentur. Lu. xxiiij. Palpate ꝛ videte: qz spūs carnem ꝛ ossa nō habet. Isti em̄ poterant dicere illud. ij. Corin. x. In carne ambulātes non s̄m carnem militamus. arma em̄ militie nr̄e non sunt carnalia. Et rō pōt reddi per illam autoritatem p̄dictā. Gala. v. vbi dr̄.

C ¶ Qd̄ caro ꝯcupiscit aduers⁹ spm̄. Aduerte ergo in verbis istis triplicem rationem ꝓpter quam caro merito est ꝯtemnenda ꝛ etiam reprimenda. s. Quia cunctis virtutib⁹ est denudata. Quia prauis affectib⁹ est inflāmata. Quia diris tumultibus est excitata. Ista em̄ sunt tria mala carnis nostre videlicet. Turba defectuū: quia dicitur caro que dicit̄ a carendo eo ꝙ careat omni bono. Ardor affectuū: qz dicit̄. Concupiscit. Rixa tumultuū. qz dr̄ aduersus spiritum. Est em̄ in carne: virtutum defectus seu carētia maloꝝ affectus ꝛ ꝯplacentia: litiū tumultus ꝛ dissonantia. Est dico ibidem virtutum defectus ꝛ carentia: qz dicitur caro a carendo. quia. s. caret naturalit̄ omni bono. Ista est enim terra. Adam que fuit a deo maledicta. Maledicta inquit terra in opere tuo: cum operatus fueris eam non dabit fructus suos. spinas ꝛ tribulos germinabit tibi. spine enim et tribuli. i. mala desideria et delectationes in terra ista generantur ꝛ ideo stultum est seminare in terra huiusmodi: quia qui seminat in carne de carne metet corruptionem. ij. Coꝝ. ix. Habet enim carentiam trium bonoꝝ specialiter. Caret em̄ caro nostra.

D Mentis puritate. Status firmitate. Moꝝ honestate.

Caret dico mentis puritate quia sicut pix maxime resoluta est impura ꝛ immunda ita ꝙ quicquid tangit maculat atꝗ fedat: sic caro potissime si igne luxurie resoluitur ita efficitur impura: ꝙ quicquid tangit. s. anima sibi coniuncta vel societas sibi adiuncta per eam maculatur. Eccl. xiij. Qui tetigerit picem inquinabit̄ ab ea. Ideo dicebat apl̄s. ij.

Cor.vij. Mundemus nos ab oibus inquinamentis carnis. ¶ Iterũ ista carent statu firmitate. Caro.n. nõ stat in eodẽ statu: qr modo sana: mõ infirma. mõ tristis. modo leta: mõ turpis: modo pulcra. mõ viuẽs modo mortua. Similis cuidam fonti ydumee qui ab incolis dr fons iob. qui quater in annis singulis mutat colorem. In quibusdã et em̄ mensib9 mutatur color eius sm. Isido. qr reuera caro humana semp est in motu ꝛ in fluxu. Ista em̄ quasi flos egredit: transit ꝛ effugit sicut vmbra ꝛ nunꝙ in eodem statu pmanet. Iob.xiij. vñ ps. Caro mea immutata est ppter oleuʒ qr sicut dr Math.xxvj. Spũs quidem promptus est caro aũt infirma. Fragilitas em̄ carnis nulla duratiõe aut stabilitate fulcit Iob.vj. Nec em̄ fortitudo mea vt fortitudo lapidum: nec caro mea enea est. Et istud ptʒ qr necesse est ꝙ oīs caro moriat ꝛ putrescat. iuxta illud ps. Ad te oīs caro veniet: ꝛ ideo Iosue moritur9 dicebat Iosue.xxiij. Uiam vniuerse carnis ingredior hodie. Ad hoc aduertãt illi qui tanta cura custodiũt carnem suam: qr p certo necesse est ꝙ breuiter putrefiat. Pallas em̄ gygas filius euandri quondã latinorum regis plusꝙ mille quadringentis annis sub terra steterat incorruptus: qui tandem tpe henrici tercij imperatoris inuentus ꝛ ad muros vrbis quos altitudine supabat erectus. cũ ibi diu adventuʒ ꝛ pluuiã incorruptus mansisset. finaliter tamen viam vniuerse carnis ingressus mortali corruptiõe extitit dissolut9 ps. Defecit caro mea ꝛ cor meum. Uñ tamẽ infert fidelibus ꝯsolationẽ: quia.s. certi sunt de futura carnis resurrectiõe Iob.xxxiij. Consumpta est caro ei9 a suppliciis: reuertatur ad dies adolescẽtie sue. Et in Psal. Refloruit caro mea ꝛc. Caret ergo caro statu firmitate.
E ¶ Item dico ꝙ caret more honestate. Caro enim de se est sicut iuuẽca que dr vacca sine iugo: que ita est insolens atqꝫ leuis ꝙ saltare: ludere ꝛ insolescere non cessat: ꝛ maxime si fuerit impinguata. Sic vere caro humana si fuerit bñ pasta ꝛ nutrita: nunꝙ cessat ludere insolenter: ꝛ inhoneste se portare nisi forte ferro rationis ꝛ tpantie arceat: vñ Apls ad Eph.ij. loquẽs de seipso ante ꝯuersionem dicebat sic. Aliquando conuersati sumus in desideriis carnis facientes voluntatem eius. Hierem.xlvj. Uitula elegans egypt9 stimulator ab aquilone veniet ei. Ista igit ẽ caro q̃ caret honestate: firmitate ꝛ puritate. Unde ista est de qua dr.j. Pet.j. Ois caro fenum: ꝛ omnis gloria quasi flos feni: exsiccatũ est fenum: ꝛ cecidit flos Est igitur in carne:
F virtutum defectus ꝛ carentia. Caro inquit. ¶ Secundo dico: ꝙ in carne est malorꝫ affectus ꝛ complacẽtia: qđ ostenditur cum dicitur. concupiscit. Semper enim est caro in ꝯcupiscẽtia. vel in concupiscendo ꝛ desiderando aliquid anime nociuũ. Prouerbio.j. Stulti ea que sibi sunt noxia cupiunt. Caro eni est similis cineri iuniperi qui seruat ignem inextinguibilẽ q̃ꝫ p annũ. Similiter etiã cuiusdaʒ pellis serpentis: qui ab Isid. vocat sitalis: qui est serpens pulcerrimus in colore: intantum ꝙ ppter dorsum sui lucentẽ pulcritudinẽ: ad speculationem attrahit intuentes. ita ꝙ sepe dũ non aduertunt ipsos occidit. Et pellis isti9 serpentis tanti est feruoris: ꝙ etiam in hyemis frigorib9 feruescere nũꝙ cessat. Reuera talis est humana caro quia non obstante ꝙ ipsa sit cinis seu cinerea: dato ꝙ hyems paupertatis ꝛ tribulationis ipsam arceat: semper tamen per mala desideria feruet: ꝛ ignem malarũ affectionuʒ nutrit. ij. Pet.ij. Pelliciunt in desideriis carnis. Eccl.vij. Quid nequius ꝙ ꝙ caro et sanguis cogitant. Ista enim duʒ exteriori pulcritudine hoies attrahit: ipsos per tẽtatiões sepe inuenenat atqꝫ ferit quia sicut dr Prouerbio.xxiij. Nouissimo mordebit vt coluber ꝛ tanꝙ regulus venena diffundet. Et propter hoc de malis desideriis nostre carnis quantum noceant: quantum moueant: patet ex ipsa apli prohibitione. Ad Roma.xiij. Curaʒ carnis ne feceritis in desideriis. Istud potissime verũ est de affectu carnali ad nepotulos ꝛ parẽtes: quos p certo nimis diligim9 ꝛ fouemus: ꝛ ipsos supra merita pmouem9. Caro em̄ ꝛ sanguis reuelat nobis. Allegamus em̄ illđ Eph.v. Nemo carnem suam odio habuit. Et illud Esa.lviij. Cũ videris nudum operi eũ: ꝛ carnẽ tuam ne despexeris. Cum tamẽ deberemus dicere illud.ij. Cor.v. Neminem noui sm carnẽ: oculi tamẽ carnei nobis insunt quibus carnaliter aspicimus ad parẽtes: vñ Hiero. O q̃ta mala facere nos cõpellit carnalis affectus ꝛc. Sunt igitur in carne malorũ affectus. Cõcupiscit inquit: vñ.j. Ioh.ij. Quicquid in mũdo est: aut est cõcupiscentia oculorꝫ: aut cõcupiscẽtia carnis: aut supbia
vite ¶ Tertio dico. ꝙ in carne sunt litiũ tumult9: qr G
scʒ semp rebellat aduersus spm̄: semper em̄ aut ipsum nititur inuenerare per delectationes: aut ipsum infestare per vanas cogitationes: aut ipsum molestare p mundi tribulationes: aut ipsum conturbare p terrores ꝛ opiniones. ij. Corin.vij. Nullã requiẽ habuit caro mea. Et ideo ei9 insultus ꝛ tumultus: eius litigia ꝛ naufragia debent a sapientibus timeri: ꝛ totis virib9 precaueri: ꝙꝙ enim basiliscus sit serpens modicus: de celo tamen attrahit aues magnas: quas eius aspect9 inuenenat ꝛ occidit. Quis em̄ sus sit aīal valde vile: ei9 tamen vox ita est elephanti horribilis: ꝙ ipsa audita retrocedit a prelio pre timore: vel saltem amittit pristinam audaciã ꝛ vigorẽ: vt dicit Plinius. Quis insup leo sit animal valde audax tñ mirabiliter timet igne. Sic vere carissimi q̃uis homo habeat ad moduʒ elephantis cõstantie fortitudinẽ: ad modũ leonis audacie plenitudinẽ: nihilominus ipse debet timere carnẽ suã: qr vere ista est sicut basiliscus per delectatiões inuenenãdo: sicut sus per cogitationes inquietando: sicut ignis per affectiones mentẽ inflãmando. Ista est igitur aduersus spm̄. Ideo docet Petrus.j. Petri.ij. Abstinete vos a carnalibus desideriis que militãt aduersus aiam. Qualis aũt controuersia sit inter spm̄ ꝛ carnem: ostendit Apls. Gal.v. vbi enumerat fructus spiritus: ꝛ tandẽ enumerat decẽ ꝛ septẽ opa carnis et cõtraria: que sunt sicut.xvij. machine vel sagitte quibus caro aduersus spm̄ preliatur. Dicit ergo sic. Manifesta sunt opera carnis que sunt fornicatio: immũdicia: impudicicia: luxuria: idolorꝫ seruitus: veneficia inimicicie: contẽtiones: emulationes: ire: rixe: dissentiões: secte: inuidie: homicidia: ebrietates: cõmessationes. Patet ergo ꝙ in carne nostra abundãt vitia supradicta.s. bonorꝫ defectus seu carẽtia: malorꝫ affect9 ꝛ cõplacentia: litiũ tumultus ꝛ dissonantia. ¶ Itẽ dicitur Roma viij. Qui in carne fuerint: deo placere nõ possunt. Si igit sm carnẽ vixeritis: moriemini: si spũ facta carnis mortificaueritis viuetis. Et sic sumus de illis sanctis: de quibus dicit Apls Gal. Qui autẽ xpi sunt carnem suã crucifixerunt cũ vitiis ꝛ cõcupiscentiis.s. resistendo eisdẽ. Et sic patet ꝙ est quedã caro q̃
debet macerari. ¶ Secũdo dico: ꝙ quedã caro que de H
bet vegetari. Et ista est caro: scʒ mollicies ꝛ dulcedo benignitatis ꝛ pietatis. Caro em̄ sm Cõstãtinuʒ est necessaria in corpore ad vacui repletionẽ: ꝛ ad vitalis caloris cõseruationẽ. Sic vere pietas necessaria est in ecclesia ad replendã pauperũ vacuitatẽ: ꝛ ad cõseruandum amorẽ ꝛ caritatẽ. Ezechie.xxxvij. Succrescere faciã in vobis carnes: et dabo vobis spiritu et viuetis.

Talis enim caro: scʒ pietatis dulcedo
Est pauperũ nutritiua.
Est domini speculatiua.
Est salutis impetratiua.
Est quietatis procuratiua.

¶ Qđ sit paperũ nutritiua: ptʒ Ephe.v.c. vbi dr. ꝙ nemo carnẽ suã odio habuit: sed nutrit ꝛ fouet eã. Uñ Phy.j. Permanere i carne.i. in pietate necessariũ ẽ. Itẽ ꝙ sit dei speculatiua: ptʒ Iob.xix. In carne mea videbo deũ saluatorẽ meũ. Item patet ꝙ est salutis impetratiua. Esa.xl. Uidebit omnis caro salutare dei. Itẽ patet ꝙ est quietis procuratiua scʒ in gloria ps. Caro mea requiescet in spe. Uerũ tamen videtur ꝙ multi sunt similes hericio

les hericio. qui sm. Plinium valde modicum dicitur habere de carne ⁊ hoc qꝛ nutrimentū eius transit in spinas ⁊ non in carnem. Sic vere hericij. i. diuites huius mundi qui spinis diuitiaꝝ mentem pungentibꝰ: ⁊ sollicitantibus sunt induti: modicū habent de carne pietatis. Totum eñ nutrimentum suaꝝ diuitiarum transit in spinas: ⁊ puertitur in exteriorē possessiones non in carne: non in elemosinarum largitionē vl' fluidam cōpassionē. Ideo de modicitate carnis sue dicit. Nūe. xij. Caro eius consumpta est a lepra. Lepra enī auaricie psumit in hominibꝰ carnē ⁊ humorē clementie. Job. xxxiij. Consumpta est caro mea a putredine ⁊ sordibꝰ pulueris. Ideo crudeles pietate carentes: vident dicere illud Job. xix. Pelli mee. i. vicijs consumptis carnibꝰ pietatis adhesit os meum. i. duritia mee crudelitatis. Nō sic: sed sit in nobis caro dulcedinis ⁊ pietatis. iiij. Regum iiij. Caro sua facta est sicut caro pueri. Est igitur quedam caro que debet vegetari.

I ¶ Tertio dico ꝙ est quedā caro q̄ debet extirpari. Et ista signat carnalitatem ⁊ voluptatem. Nūeri. xj. Flagrauit populus desiderio carniū. Eph. ij. Aliquando puersati sumus in desiderijs carnis nostre. facientes voluntatē carnis cogitationum. Tales carnes comedunt deliciosi: qui in actibꝰ carnalibꝰ iugiter occupātur. Job xxxj. Quis det de carnibꝰ eius vt saturemur. Iste carnes sunt dimittende ⁊ execrande. Animalia enim que carnes comedunt: vt cōiter sunt immunda. Nec antiquitus diuinis sacrificijs erant apta. Sicut ptꝫ de leonibus ⁊ de lupis. Sic vere illi qui sunt immūdi ⁊ in carnalitatibꝰ conuersantur a deo ⁊ hominibus reprobant. Ideo reprobantur carnales. Esa. xxij. Ecce gaudiū ⁊ leticiā: occidere vitulos: iugulare arietes: comedere carnes: ⁊ bibere vinū. Audiant igitur illud quod dicitur. j. Chor. xv. Caro ⁊ sanguis regnum dei non possidebunt. Ista est igitur caro q̄ debet extirpari.

K ¶ Quarto dico. ꝙ est alia caro que debet manducari. Et ista est caro xpi in sacramēto altaris. Sicut eñ caro est cibus q̄ inter omnia melius nutrit. Sic corpꝰ xpi digne sumptū: sup oēs cibos spūales meliꝰ mētē impinguat. Jo. vj. Caro mea vere est cibus: ⁊ sanguis meus vere est potus.

L ¶ Quinto est alia caro que non debet palpari. Et ista signat vitam ⁊ cōditionem humanam: quam per detractionem nō debemus comedere vel palpare. Animalia enim ⁊ aues que carnibus nō vtuntur: mundi ⁊ domestici reputantur: sicut ptꝫ in bobꝰ: bubalis atꝙ ceruis: quia vere illi qui carnes alias non deuorant detrahendo: sunt apud deū ⁊ homines meliores. Prouer. xxiij. Noli esse in puiuijs potatorum: nec eoꝝ qui carnes offerunt ad vescendum. Quod est contra multos siles hyene: que est bestia crudelissima que in comedendo carnes humanas delectatur. Et ideo mortuos detumulare ⁊ deuorare fert. Sic vere detractores nihil reputāt tā sapidum: sicut carnes alioꝝ. i. vitam ⁊ mores bonum lacerare. Ideo etiam sepultos ⁊ mortuos. i. illos qui per humilitatē ⁊ mortis memoriam se ab humanis laudibꝰ intumulant ⁊ abscondunt non cessant tales impij detegere ⁊ diffamare: extrahere ⁊ deuorare: ⁊ eorum defectus si quos habeant alijs reuelare. Ideo cuilibet taliū videtur dictum illd Dañ. vij. Surge ⁊ comede carnes plurimas. Plurimas enim carnes deuorare dicuntur: qꝛ vix est aliquis qui eoꝝ dētes euadere possit obloquūtur enim de bonis: ⁊ de malis de magnis ⁊ de paruis. ⁊ de extraneis ⁊ de ppinquis. Ideo isti figurantur in istis auibus. quibus dicitur Apoca. xix. Venite ⁊ congregamini: vt manduceris carnes regum. carnes tribunorum. carnes fortium ⁊ equoꝝ: carnes ⁊ sedentiū in ipsis: ⁊ carnes omnium liberorum ⁊ seruorum pusilloꝝ ⁊ magnorum. Et quod plus est ⁊ deterius: isti non parcunt proprijs consanguineis ⁊ amicis. vnde Hiere. xix. Vnusquisꝙ carnes amici sui comedet in obsidione. Non sic charissimi non: sed dicat quilibet illud psal. Nunquid manducabo carnes thaurorū: aut sanguinem hircorū potabo. q. d. non debeo. Sic ergo patet: ꝙ caro diuersimode accipit i scriptura ⁊c.

Castellum.

A Nota ꝙ castellum accipitur p villa que minor est ciuitate: accipitur etiam p munitione ⁊ fortalicio defensiuo. Dic ergo ꝙ castellum signat mentem viri iusti. que est virtutum turribus munita. Vnde de rege isrl' iosaphat: dr. ij. Paral. xxvij. ꝙ ipse in saltibus edificauit castella ⁊ turres. Item signat mentem viri impij que est vitijs stabilita. Ista est eñ munitio ⁊ fortalicium dyaboli. vnde de holoferne dr Judith. ij. Quod ipse ascendit oīa castella eorum ⁊ obtinuit omnem munitionem. Itē signat mundum. s.

In quo emulatur criminosa paupertas.
In quo vinculatur simplicium libertas.
In quo dissipatur virtualis libertas.

In isto eñ castello peccatores accusulātur. Luc. xvij. Cū ingrederetur iesus in quoddā castellū: occurrerūt ei decem viri leprosi. Item ibi homines vitijs subijciūtur ⁊ vinculantur. Luc. xix. Ite in castellum qd cōtra vos est ⁊ inuenietis asinam ⁊ pullum alligatum. Itē ibi virtutes destruūtur ⁊ dissipātur. Nūe. xxj. Castella flāma cōbussit. Item per castellum intelligitur religio: vel status etiā perfectoꝝ: quia scꝫ in isto castello xps hospitatur: fides pdicatur: ⁊ xps manifestat. Ibi dico ꝙ xps hospitatur per fidem ⁊ caritatem. vñ de sancta anima dr. Luc x. Intrauit iesus in quoddā castellū: ⁊ mulier quedam martha noīe: excepit illū in domum suam. Ibi etiam fides pdicatur. vnde Luce. viij. dicitur. Quod xps ibat per ciuitates ⁊ castella pdicans. Ibi insup xps reuelatur. quia scꝫ isti qui sunt in isto castello: veriorem notitiā habent de xpo. vnde Luce. xxiiij. dicitur. Quod xps manifestauit se duobus discipulis in castello nomine Emaus ⁊c.

Castitas.

B Nota ꝙ castitas sm aug. li. de diff. est virtus impetum carnis sub iugo rationis refrenans. Ideo videtur ꝙ ista virtus oīno sit necessaria. Caro eñ que semper concupiscit aduersus spm: animam ⁊ mētem per mala desideria pburēret nisi eam per virtutē castitatis ratio coerceret. Ista est eñ sicut quoddam genus eboris. qd in terra cum lapidibꝰ generatur sm Pliniū lib. xxxvj. cap. xvij. cui talis est virtus: ꝙ corpa in eo sepulta: a putredine solet preseruare. Et ideo vt dicit in talis lapidis sepulcro: fuit sepultus Darius rex psarum. Sic vere dico. ꝙ ebur candide castitatis. ⁊ maxime illd ebur. i. illa castitas: que sub terra. i. in humilitate ⁊ mortis memoria reperitur: solet corpus a putredine luxurie preseruare. Et ideo darius qui interpretatur fertilis vl' augmentatus. i. quicūꝙ vult virtutibꝰ esse fertilis ⁊ fecūdus: seipsum ne putrescat per vitia: debet in castitatis tumulo eburneo sepeliri. ideo bñ docet apl's. j. Tymo. v. Non cōmunicaueris peccatiꝰ alienis. teipsum castum custodi. Et ideo istā cōmendat scriptura. Sap. iiij. O ꝙ pulcra est casta generatio cū claritate. Immortalis est eñ memoria illius quoniam ⁊ apud deū nota est ⁊ apud homines. Vbi aduerte ꝙ.

Castitas est virtus formosa.
Castitas est virtus fetosa.
Castitas est virtus annosa.
Castitas est virtus famosa.

C Et ideo dico formosa quia placet cunctis gratiose. O ꝙ inquit pulcra es. Est fetosa quia profert multa fructuose. Generatio inquit. Est annosa. qꝛ durat semꝑ virtuose. Immortalis inq̄t est. Est famosa: qꝛ sese fundet spaciose. Apud inquit deū nota est ⁊ apud homines. Et sicut ꝟtus formosa placet spectantibꝰ: ptꝫ quia dr pulcra. Ista eñ est pulcrior ceteris virtutibus: deo angelis ⁊ hominibꝰ magis placens. Ideo persone caste dr. Cant. j. Pulcre sunt gene tue sicut turturis. Turtur eñ auis est castissima. Et ideo si deo volumus esse pulcri ⁊ simpliciores ⁊ grati: necesse est ꝙ simus pudici ⁊ casti: res enim immūda non bene placet. Et ideo videmus ꝙ nos debemus esse sicut illi ministri qui colligunt viscum quercinū.

Sit em. Pli. lib. xvj. ca. xliij. Quod quedā sunt arbores: que quis habent sedes pprias: querūt tamē alibi sedes: et exemplificat de visco. qui in terra seminat9 non cresceret: in alia vero arbore bñ crescit. Spēaliter aūt facit mentionem de visco ilicis seu q̃rcus. qui preciosissimus reputatur: q̃a etiam ſm rurales: contra morbum caducum valere putatur. Dicebant em antiq ꝙ quicquid in visco quercino roboris agnoscitur: de celo missum creditur. Igit tanti honoris fuit iste frutex apud antiquos. ꝙ in eius collectiōe et consecratione: duo thauri albissimi imolabantur. lignū in sacco albo recipiebatur. sacerdos vero in veste alba cū falce aurea istud colligere tenebat. Reuera carissimi arbor ista de celo missa: est dei filius benedictus: qui. s. in celo ppriam hz sedem: dicens Esa. lx. Celum mihi sedes est &c. Et tñ in aliena sede. s. in mundo: in arbore sacra corporis virginalis quesiuit personaliter sibi sedem. Ista est ergo veritas: ꝙ nos xpiani et maxime ecclia stici qui sumus ministri istius sacre arboris: que reuera casum dānationis noscitur impedire debemus thauros albos. i. corpora casta et munda eidē imolare: saccum albū idest conscientiam mūdaz et puram et castā eidem preparare: et vestem albam. i. apparentiam castam et mundam in ei9 ministerio vendicare: Quia re uera null9 est dignus xpm in corde suo recipere, vel colligere: nisi corp9 ꝯsciaz et apparentiā. mundā et castam voluerit obseruare. Ad qđ monet apls. j. Pet. j. Animas vestras castificantes in obediētia caritatis: et fraternitatis amore: simplici corde inuicē diligite. Istud etiam apud antiquos satis figurabatur: q2 sc3 illi qui sacerdotes erāt dee cibeles: que dicebatur mater deoꝝ necessario castrabant et tenere castitatem perpetuo tenebant. Et ideo isti dicebant gallinacij: eo ꝙ more gallorum testiculis priuabantur: sicut ponit Ouiđ. lib. iiij. de fastis. In quo notatur: ꝙ matri deoꝝ. i. beate virgini que sc3 deorum. i. xpi et sanctoꝝ: vel naturalit vel spiritualiter mater est digne et laudabiliter nō seruimus nisi per castitatis ꝯtinentiam nos castrem9 Iuxta illđ Math. xix. Multi sunt qui se castrauerūt ppter regnum celoꝝ. Ad qđ etiam facit figura biblie Leuit. x. vbi dicitur. Qđ qui i tēplo volebāt ministrare feminalibus lineis pudibunda tenebantur velare. Ista vo feminalia castitatez et pudiciciā designabant Patet ergo: ꝙ castitas est virtus formosa placēs spectantibus. O ꝙ inquit pulcra et casta generatio cum

C claritate. ¶ Secundo dico. ꝙ ista est virtus fructuosa pregnans virtutibus qđ ostenditur cū dicitur. Generatio Ista em virtutes generat. et tanꝙ mater plurium generationem magnaz creat ꝑs. Dñs in genera

D tione iusta est. ¶ Tertio dico. ꝙ ista est virtus annosa. carens defectib9: q2 sc3 ista debet esse imortalis. nō debet enim aliqua tentatione perire. Dialia em castrata diutius viuunt. sic illi qui se castrauerunt propter regnum celorum. diu. i. semper debēt perseuerare. Vñ viri casti possunt figurari i illis essenis populis indie de quibus dicunt tam Plinius ꝙ Solinus: ꝙ (mirū dictu) eterna gēs erat cessantibus puerperis: nullaqꝫ cis adiungebatur nisi quā prosequebatur meritū castitatis: nullus ibi generabatur nec deficiebat hoīuz multitudo. et si quis impudicus volebat se cum alijs ingerere. diuinitus tollebatur. Reuera talis gens casta: perseuerans: imortalis et eterna debemus esse et potissime religiosi: qui etiam sine puerperis in hominibus abundamus. q2 pro certo omnes tenemur castitatis merita ꝓsequi. Qđ si quis ꝯtra fecerit: meret ide diuinitus submoueri. Nullus enim in religiōe debet viuere: nisi qui castitatem immortalez voluerit custodire. Immortalis inquit. vñ de corpore dr. j. Coꝝ. xv. Oportet em mortale hoc induere imortalitatem. Aduerte hic ad hystoriā quā ponit Orosius in. v. et Valerius max. in. vj. li. et Plutarcus in via marij: ꝙ cū galli allobroges semel horrēda strage a romāis victi fuissent: vxores eoꝝ petierūt a romanis: vt liceret eis i tēplo dee veste caste perpetuo deseruire que cū petita nō impetrassent. omnes voluntarie interitu occiderunt seipsas. se cum pprijs liberis enecantes. malentes se ipsas occidere ꝙ aliene libidini deseruire Timeo aūt ꝙ hodie non sic facerēt nostre gallice mulieres Sit ergo castitas immortalis. Aduerte tamē ꝙ castitas non potest immortalis vel durabilis esse: nisi ab humilitate regatur Constat tamē ꝙ illi qui proprijs cōfusi viribus castitatem credunt seruare: solent turpi9 ceteris cadere et perire vnde grego. Nulla est castitas carnis quam non commendat humilitas mentis Ad eius etiam conseruationem multum facit caritas q2 sicut dicit Bern. in epist. Castitas sine caritate: est lāpas sine oleo. tolle oleum lampas non lucet: tolle caritatē: castitas non placet Sit igitur castitas annosa

E carens defectibus. ¶ Quarto dico. ꝙ debet esse famosa laudis honoribus. quod ostenditur cum dicitur. ꝙ ista nota est apud deum et homines. et ꝙ ista etiam ē cum claritate. Nulla enim vtus ē clarior aut formosior ꝙ sit ista. Ista enim virtus apud etiam infideles digna fuit laudibus abundare et fama simul et gloria choruscare. Ponit em Oui. lib. iiij. de fastis et tytus liui9 de bello punico. li. ix. Qđ cū nauis q̃ de frigia aducta erat romā. dea herechintia ita fortiter hereret terre ꝙ nulla vi moueri posset. q̃dam matrona dicta ilaudia: ita flexis genibus orauit: vt si dij eam castam indicarent nauis illa quam cingulo suo alligauerat sequeretur et factum est. Ex quo patet ꝙ castitas non solum testimonio dei: sed etiam testimonio demonum est famosa et clara virtus. Cum claritate inquit. Nota bene. vnde de sancta ciuitate dicitur Apoca. xxj. ꝙ claritas dei illuminabit eam.

Castra.

A Nota ꝙ castra vsitato vocabulo dicūtur ille munitiones et loca que foueis et turribus circunsepta cōtra inimicorum et guerrarum pericula sunt ad tuitionem hominum ordinata Castrum igitur in alto loco ponitur bonis lapidib9 construitur. firmis turribus et muris fortibus circūcingitur. vallib9 et foueis saltibus et precipitijs circuit machinis et balistis et armis cōpetentib9 stabilit: et strennuis militibus custoditur aquis et victualibus et si sit possibile fonte viuo vel putee ꝑmunitur et cū villa vel ciuitas exterior sit p ꝑplo vel ꝓvulgo: castrū ꝑncipalr p dño ordinat. Dicā ergo moralr ꝙ castruz ꝑt figre cor seu mētē aut cōsciam viri iusti. seu ēt statū religionis vel sancte eccl'ie militantis. Tale enim castrum contra discrimina guerrarū. i. tentationum et tribulationū a dño cōstitutū situat i alto loco eminentis ꝑfectiōis cōstruit lapidib9 fortis cōstātie et ꝑseuerantis duratiōis Munit muris dei mandatorū et turrib9 alte cōtēplatiōis Circuitur vallibus et foueis hūilitatis et subiectōis. Adsunt ēt ibi ꝑcipitia et saltus. i. timor mortis et casus future dānatiōis. Sūt ibi arma et machīe. i. vba scripture scie et lectōis. Sūt ibi vigiles. i. vt9 diligētie. prudētie et discretōis. sūt ibi milites. i. vt9 audacie et fortitudis cōtra vitia rebelliōis Sūt ibi victualia vtutū. pute9. fōs. et aq̃ deuotiōis lachrymarū et cōpassiōis. Talib9 ei munimētis castruz aīe. religiōis vel eccl'ie munit et contra hostes spūales s. demōes et vitia defensat Et iō tale castrū deo et angelis spūalr deputat. et ad ei9 vsuz et seruitiū ordiat. Igit de angel. i. de viris ꝑfect. dr Gen. xxxij. c. Qđ cū iacob vidisset āgelos dixit. Castra dei sunt hec. De beata virgīe vo seu ēt de aīa sancta: dr Canti. vj. ꝙ ipa erat pulcra et decora filia hierusalem. terribils vt castrorum acies ordinata. De castris vero religionis vel ecclesie dicitur Deuter. xxiij. Sint castra tua sancta et nihil i eis appareat feditatis Et ibidem dicitur. ꝙ dominus deus ambulat in medio castrorū tuoꝝ &c. ¶ Scriptura tamen non accipit castra sub tali significato: imo per castra intelligit illa tētoria. dom9 seu edificia portatilia et trāsitoria. i qbus milites in exercitu cōmorātur q̃. s. ad tēpus et nō ad sēp ordinant et que de lignis

pānis ⁊ alijs lineis materijs construunt. Ideo videt ꝙ talia transitoria habitacula signāt status ⁊ mansiones istius mortalis ⁊ trāsitorie vite nostre. In q̄.s. ad tempus viuim⁹ ⁊ manemus: ⁊ in quibus quousqꝫ veniamus ad patriā paradisi cōtra hostes ⁊ vitia militamus. Teste enim aplo Hebre.xiij. Nō habemus hic manentē ciuitatē: sed futurā inquirimus Et diximus in epla ad Alexandrū dicit. Properamus ad lares paternos: qꝛ sic venim⁹ in hunc mundū vt nobis non liceat sistere: sed transire. Igitur notabo ꝙ in scriptura inueniuntur castra

B Miserie. Iusticie. Neqtie. Leticie. Tristicie. ❧ Castra miserie sunt castra temporalia que mors intercipit. Castra iusticie: sunt castra spiritalia q̄ null⁹ diripit. Castra nequitie sunt castra mundialia q̄ hostes decipit. Castra leticie sunt castra supernalia q̄ iustus recipit. Castra tristicie sunt castra infernalia q̄ hostis precipit. Sūt ergo quedā castra corporalia significantia statū miserorū. Et ista sunt illa castra in quibus habitant oēs in hac miseria militantes .s. humana corpora que reuera sunt quedā dom⁹ portatiles ⁊ castrenses. Et ista sunt illa castra: de quib⁹ figuraliter dr̄ Nume.x. Statim vt recedebat nubes ⁊ columna ignis mouebant castra: qꝛ reuera ad motum nubis.i. fortune instabiliter se mouentis: ad recessum colūne ignee.i. anime corpus sustentantis ⁊ ad preceptū angeli.i. dei supernaliter ordinātis: necesse est ꝙ ista castra corporū moueātur. ⁊ de vita ad mortē: de seculo ad tumulū transferātur: vbi scꝫ necesse est ꝙ finali putredine corrūpant. Amos iiij. Ascēdere feci putredinē castrorꝫ vestrorꝫ i. corporū in nares vestras. ❧ Scdo dico. ꝙ sunt ca-

C stra spiritalia significantia statū perfectorū. ⁊ ista castra nihil aliud sunt ꝙ stat⁹ ecclesiasticus vel religiosus: vel status quorūcunqꝫ iuste viuentiū in hoc mūdo. In castris eñ filij israel morabantur: ibiqꝫ māna celesti nutriebātur: ⁊ ibi soli mundi ⁊ sanctificati morari permittebant. Nulli vero immundi intrare aut manere debebant: sed ⁊ leprosi ⁊ immundi inde eijciebātur: ⁊ iuxta motū nubis, ita castra per desertū ordinabantur: ⁊ ibi moyses ⁊ aaron dñabant. Sicut dicitur Nume.v ⁊.ix. ⁊ per totū. Sic vere in religione vel ecclesia debent filij israel.i. viri spūales deū vidētes et contēplantes morari: ⁊ manna dulcis deuotionis ibi nutriri: ⁊ moyses ⁊ aaron.i. boni prelati dñari: ⁊ iuxta nubis.i. gratie dei instinctū omnia regulari. Leprosi vero ⁊ immūdi peccatores ⁊ symoniaci inde coerceri: ⁊ soli sanctificati ⁊ iusti ibi admitti ⁊ retineri. Unde maria ꝙuis esset soror moysi ⁊ aaron: qꝛ tamē erat leprosa: exclusa est extra castra: sicut dr̄ Numeri. xij. Quia reuera prelati nullam personā leprosam inutilē ⁊ indignā: debent in castris ecclesie recipere: introducere vel tenere: dato ꝙ ipsam in gradu cōsanguinitatis: vel al's ad se sciant pertinere. Nume.vi. Precipe filijs israel vt eijciant de castris oēm leprosum. Uacca eñ rufa extra castra cōburebat: sicut dr̄ Leui. xix. ⁊ xvj. Et hostia pro peccato populi extra castra concremabatur: sicut dr̄ Leuit ix. In quo notatur: ꝙ illi qui sunt pro peccato oblati.i. qui sunt hostia peccatrix: et more vacce carnaliter lasciuientes: nō sunt in istis castris offerendi: sed tanꝙ reprobi debēt extra in mūdo igne cōcupiscentiarꝫ cōburi: ⁊ tandē in infernali igne cremari: vult eñ deus ꝙ ista castra mūde seruantur: ⁊ ꝙ vitiorū immūdicie ibi nullaten⁹ dimittant: sicut dicitur Deute.xxiij. vbi precepit stercora ⁊ quecūqꝫ immunda projci extra castra dñs inquit deus tuus ambulat in medio castrorū tuorū. Sint ergo castra tua sancta: ⁊ nihil in eis appareat feditatis. Ista sunt ergo castra spiritualia signantia statum perfectorum.

D ❧ Tertio dico. ꝙ sunt castra spiritualia significantia statū mundanorꝫ.s. fastus ⁊ pōpas: ⁊ status hoīm seculariū ⁊ iniquorū. Ista enim figurant in castris phylistym: qui semp fuerūt aduersarij filijs israel. ⁊ interpretantur populi ruentes vel dupliciter ruentes. Qr vero mali ⁊ eorū fastus ⁊ status semper est filijs israel id est iustis hominibus inimicus. Quia scꝫ poculo vitiorū repleti in infernū ruūt: ⁊ dupliciter. scꝫ quantuꝫ ad corpus ⁊ aīam: finaliter ibi cadūt. Esa.xxxvij. Percussit angelus domini in castris assyriorū centūoctogintaquinqꝫ milia. Et nota ꝙ in talibus castris.s. in mundo: ⁊ maxime in mundi curijs ⁊ castris

Iusti cruciantur
Rixe generantur.
Cibi superflue deuorantur.
Ardores auaricie inflāmant.
Et ideo finaliter dissipātur.
Quapropter a iustis euitātur.

❧ Iusti dico cruciātur: vñ de paulo dr̄ Actu. xxij. ꝙ tribunus iussit eum duci in castra ⁊ flagellis cedi. ❧ Itē rixe generant p̄s. Irritauerunt moysen in castris: aaron sanctum domini. ⁊ Exod.xxxij. Ululatus pugne auditur in castris. Item ibi cibi deuorant. vñ de coturnicib⁹ dr̄ in p̄s. ꝙ ceciderūt circa tabernacula eorū in medio castrorū: eorꝫ ⁊ māducauerūt ⁊ saturati sunt nimis. Item ibi auaricie inflammant .j. Macha.xij. Accenderunt focos in castris suis. Itē talia castra finaliter destruuntur ⁊ a domino dissipantur. Judic.viij. Ascendens gedeon percussit castra hostium: qui securi erāt ⁊ nihil mali suspicabant. ⁊ ideo talia castra a iustis dimittunt ⁊ euitantur. Ad Heb. xiij. Exeamus ad iesum extra castra improperiū eius portantes. ⁊c. Patet ergo ꝙ sunt castra tēporalia ⁊c.

❧ Quarto dico ꝙ sunt castra supernalia significātia statū hoīm beatorū. Et ista sunt castra inexpugnabilia paradisi. Eccli.xliij. Uas castrorū in excelsis in firmamento celi resurgens. Talia autem castra non ingreditur nisi purificatus ⁊ sanctus: vñ Leui. xiiij. dicitur de leproso mundato.i. de peccatore penitente ⁊ cōuerso purificatus ingrediet castra. Ista sunt ergo castra supnalia ⁊c. ❧ Quinto dico. ꝙ sunt castra infernalia significātia status dānatorꝫ: de quib⁹ dr̄.j. Machabeo.xij. ⁊.j. Reg.xiiij. Turbata sunt castra. ⁊ ideꝫ tumultus magnus exortus est in castris ⁊c. Sufficit.

Casus.

Nota ꝙ casus accipit pro re ex insperato ⁊ subito accidēti: ⁊ tūc dr̄ casus ab accido accidis. Aut sumitur pro precipitio vel ruina: et sic dicitur a cado cadis: de quo fuit superius satis dictum. ❧ De casu vero inquantū mihi dicit accidens vel fortunā: parū dicitur in scriptura. Est enim casus res inopinate eueniēs: qḋ ideo casum dicimus: quia causam ipsius ignoramus. Uerum qꝛ deus omnium causas ⁊ rationes intelligit: ideo nihil casuale aut accidens sibi venit. Nos vero quia occulte dei prouidentie causas nescimus: ideo cuꝫ effectus eius attēdim⁹: casum ⁊ fortunam putam⁹. Et ideo qꝛ oīa ab occulta dei ordinatione ⁊ prouidentia procedunt: ideo quo ad nos prout apparet prima facie fortune ⁊ casui cuncta subiunt vnde Eccles.ix. Uidi sub sole nec velociuꝫ esse cursum: nec fortium bellū: nec sapientiū panē: nec doctorum diuitias: nec artificum gratiam: sed tēpus casumqꝫ in omnibus. quasi di. Nihil valent conat⁹ humani: cum omnia per dei prouidentiam operantē occulte quodāmodo accidāt casu ⁊ fortuna: sicut patꝫ iij. Regū.xxij. vbi dicitur. ꝙ deus regem israel achab ordinauerat in prelio occidendum: sicut predixerat per Micheam: sic tamen factum et completum est: quia quidā in incertum sagittam mittens casu percussit regem israel. ❧ De casu vero inquantum sumitur pro ruina et a cadere deriuatur. Nota ꝙ est casus B

Internus qui fit quando delinquimus.
Externus qui fit quando tribulationē incurrimus.
Eternus qui fit quando decadimus.

❧ Primus est casus culpe. De quo Eccli.xxiij. Jurationem non assuescat os tuum: multi enim sunt in illa. Secūdus est casus fortune: quando scilicet homo cadit in tribulationem: paupertatem: ⁊ infortunium aliquale. De quo Eccli.iiij. Non reuerearis proximum

tuum in casu suo. Tertius est casus mortis ⁊ dãnationis eterne: quando scꝫ homo primo cadit per morteꝫ deinde per damnationẽ. Eccli. xx. Casus malorũ festinanter veniet. Et Eccli. xxviij. cap̃. Attende ne forte labaris in lingua ⁊ cadas in conspectu inimicorũ insidiantiũ tibi: ⁊ sit casus tuus insanabilis in morte: sicut scꝫ est casus elephantis qui surgere non plus potest ⁊c. Vide supra de cadere.

a **Cathedra.** Nota ꝙ cathedra nomẽ est magisterij ⁊ honoris. Dicã ergo ꝙ in scriptura reperitur cathedra

- Preeminentie: que est prelatorꝝ.
- Sapiẽtie: q̃ est magistrorꝝ.
- Pestilentie que est tyrãnorũ.

¶ Est ergo cathedra in qua collocanť prelati ⁊ ista est iurisditio ecclesiastica: q̃ scꝫ est locus magni meriti si possideatur a dignis. Sicut Job de seipso dicebat Job. xxix. Procedebã ad portas ciuitatis: ⁊ in platea parabant cathedram mihi. Aduerte tamen ꝙ ista cathedra licet de se sit bona: vtilis ⁊ sancta: quãdoqꝫ tamen ab ambitiosis occupať sicut diciť Matth. xxiij. Amant primos recubitus in mensis: primas cathedras in synagogis: ⁊ vocari ab hoĩbus rabbi. Quandoqꝫ etiã a superbis ⁊ elatis hoĩbus vendicanť. Sicut de illo supbo principe tyri dr̃ Ezechie. xxviij. Eleuatũ est cor tuũ ⁊ dixisti: deus sum ego ⁊ nõ hõ. Et in cathedra dei sedi in corde maris: cũ sit homo ⁊ nõ de⁹ Quandoqꝫ insup a symoniacis obtineť: sicut Mat. xxj. dr̃ ꝙ iesus ĩ tẽplo cathedras vẽdẽtiũ colũbas subuertit: q̃ reuera illorꝝ cathedra ⁊ iurisditio subuertiť a quibus colũba. i. sancti spiritus gratia vendiť ⁊ nõ datur. Ista est ergo cathedra preeminentie in qua collocãtur prelati. ¶ Secũdo dico: ꝙ est cathedra sapiẽtie in qua collocantur magistri. Ista etiã est bona cathedra: dũ tñ a viris scientificis teneatur: vnde de dauid diciť ij. Reg. xxiij. ꝙ dauid sedit in cathedra sapiẽtissimus. ¶ Tertia est cathedra pestilẽtie: in qua collocanť tyranni: ⁊ ista est cathedra ⁊ iurisditio malorꝝ prepositorũ ⁊ balliuorꝝ: de qua Eccli. vij. Noli querere a principe ducatũ: nec a rege cathedrã honoris: q̃ scꝫ p̃s. vocat illum beatũ: qui in consilio impiorũ nõ abijt: ⁊ in via peccatorũ nõ stetit: ⁊ in cathedra pestilentie non sedit. Vide infra de sedes ⁊ sedere.

a **Cathena.** Nota ꝙ sicut de viculo laqueo vel ligamine exponim⁹: sic possum⁹ exponere de cathena: possumus ergo dicere ꝙ moraliter in scriptura reperitur

- Cathena aurea.
- Cathena nubea.
- Cathena lignea.
- Cathena ferrea.

¶ Cathena aurea signat vinculũ amoris quo iusti vinciũtur. Et ista figurať Exo. xxxix vbi dicitur ꝙ in tunica Aaron rationale ⁊ suphumerale quibusdã cathenis aureis inuicẽ iungebanť. Rationale eñ signat cõtemplatiuos: superhumerale xo laboriosos ⁊ actiuos: q̃ reuera in tunica aarõ. i. in ecclesia xp̃i isti simul debẽt esse iuncti: ⁊ a cathenis aureis caritatis ligati. Iste sunt cathene auree q̃b⁹ alexãder ceruos quosdã in collo adornauit: q̃ post centum annos cũ cathenis illis aureis in nemoribus sunt inuenti Exod. xxviij. facies cathenulas auri purissimi sibi inuicẽ coherentes. ¶ Cathena nubea signat vinculũ erroris: quo mali concluduť. i. vinculũ culpe et tenebras cõsuetudinis male. De qua Sap̃. xvij. Una cathena tenebrarꝝ om̃es erant inclusi. ¶ Cathena lignea signat vinculũ languoris quo multi affliguť: scꝫ tribulationẽ ⁊ paupertatem mũdi. que scꝫ nõ ex toto indissolubilis. Figurata in cathenis ligneis quas Hieremias in collo suo legitur portasse. Hiere. xxvij. De qua Eccl'es. iiij. De carcere cathenisqꝫ egredietur quis ad regnuꝫ. Ista est cathena pauli de qua ipse. ij. Thymo. j. Cathenã meã non erubesco. ¶ Cathena ferrea signat vinculũ doloris quo damnati premuť figurati in illo leone Ezechie. xix. q̃ hoĩes deuorabat: sed tandẽ captus cathenis fortibus est ligatus: q̃ scꝫ finaliter illi cathenis eterne dãnatiõis liganť: p quos hic hoĩes iniuste deuoranť. Unde Apoca. xx. Vidi angelum habentẽ clauẽ abyssi ⁊ cathenã magnã: ⁊ apprehendit draconẽ serpentẽ antiquũ qui est diabolus ⁊ sathanas: ⁊ ligauit eum. Angelus iste est xp̃s q̃ scꝫ cathena dãnationis finaliter ligabit illos qui modo sunt dracones per auariciã inflãmati: serpẽtes p maliciam caudati: diaboli per obstinationẽ indurati: et sathanas. i. aduersarij per crudelẽ seuitiã effrenati ⁊c. vide de vinculo ⁊ de ligare ⁊c.

Catulus. Nota ꝙ in scriptura parũ fit mẽtio de catulo: nisi de catulo leonis. ⁊ id vide infra de leone: q̃ hic facere nõ propono.

a **Cauda.** finis est corporis animalis et vltima pars in eodẽ: ⁊ sm̃ diuersas ipsius proprietates: potest cauda in scriptura diuersa significare Unde nota breuiter ꝙ per caudã intelligitur.

- Perseuerantia vel loganimitas.
- Satus senectutis seu longeuitas.
- Status pauptatis seu calamitas.
- Status falsitatis seu malignitas.

¶ Dico igiť primo ꝙ per caudam intelligiť perseuerantie longanimitas. Cauda enim est finis ⁊ complementum corporis: que si trũcata fuerit: toti⁹ corporis integritas deturpať. Pro certo talis est virtus perseuerantie: q̃ ista est finis ⁊ cõplementuꝫ corporis moralis. i. vniuersitatis morũ: sine qua anima est integra vel perfecta. ⁊ aduerte ꝙ ista cauda est necessaria in animali ad ornamentum: ad regimentuꝫ: ad tutamentũ: ad tegumentum. Ad ornamentũ dico q̃ animal sine cauda vt cõmuniter non est pulcrum. Ad regimentũ: q̃ aues cũ cauda se regũt in volando: ⁊ pisces in natando: ⁊ serpentes in rependo. ⁊ inde est ꝙ aues predales: q̃ alto ⁊ celeri volatu indigent caudã vt cõmuniter longã habent. Item data est ad tegumentũ: vilior enim pars corporis ⁊ verecundior p caudam ne appareat operitur. Itẽ ad tutamentũ: q̃ animalia cum cauda a muscis ⁊ a culicibus se tuentur. ⁊ p certo talis p omnia ⁊ ad hec oĩa vtilis est finalis perseuerantia: q̃ reuera ista est in anima

- Ornamentum: quo pingitur anime pulcritudo.
- Regimentum: quo vehitur mentalis altitudo.
- Tutamentum: quo pellitur mentis sollicitudo.
- Tegumentum: quo tegitur moralis turpitudo.

¶ Per perseuerantiam enim anima ornať ꝯtra muscas. i. contra vanas cogitatiões ⁊ sollicitudines figitur ⁊ defenditur. ⁊ quicquid sit in anima turpe ⁊ defectuosum: finali perseuerantia ⁊ penitentia a dei oculis absconditur. Ideo de perseuerantia dicit Bernar. in epistola. cxxix. Perseuerantia inquit ductrix est ad meritum: mediatrix ad premiuꝫ: soror patientie: filia constantie: amica pacis: amiciciarum nodus: vnanimitatis vinculum: ⁊ propugnaculũ sanctitatis. Aduerte tamen ꝙ ista cauda: scꝫ perseuerantia ⁊ consideratio mortis: est similis caude castoris: q̃ dicitur esse de natura piscis: admodũ enim piscis est squamosa ⁊ ideo faciliter putrescit: nisi sepe in aqua tingatur. et inde est ꝙ castores solẽt morari circa flumina vt caudam suam facilius tingãt aquis. Reuera talis est virtus tẽperantie. Est enim de natura piscis: quia p certo si aquis deuotionis: compassionis: lacrimose contritionis: sepissime non rigetur per peccatum cito putrescere: rumpere ⁊ deficere faciliter comprobatur Et ideo perseuerari volenti: semper est iuxta deuotionis fluuiuꝫ insistendũ: vt dicit illud p̃s. Sup flumina babylonis illic sedimus ⁊ fleuimus dum recordaremur tui syon. Ista est ergo cauda de qua diciť Leuiti. j. ꝙ caput cuꝫ pedibus ⁊ adeps cũ cauda debebat deo immolari. Nã sicut dicitur Leuitici. xxij. Animal qd̃ cauda carebat nequaq̃ sacrificijs aptũ erat. Sic vere carissimi: deus non solum vult sibi offerri.

- Caput recte intentionis.
- Pedes interioris affectiõis.
- Adipẽ pietatis ⁊ cõpassionis

¶ Immo p certo cũ hoc ipse petit quod ibi offeratur

sibi offeratur cauda finalis perseuerantie τ durationis: Nam homo qui cauda perseuerantie caret: a deo nõ acceptatur: sꝫ ab altari paradisi ꝑpetuo reprobatur. Nam vt dicit Bernar. in ep̄la. Sine pseuerantia: nec fortitudo laudē: nec obsequiū mercedē: nec beneficiū gratiā obtinebit: per hanc em̄ solā hō eternitati redditur: propugnator vincit: τ victor coronatur: qꝛ q̄ perseuerat vsqꝫ in finem: hic saluus erit. Attende tamē ꝙ cauda cōsiderationis finalis perseuerantie videntur carere homines propter quatuor: scꝫ quandoqꝫ
Propter diuitiarū cupiditatē
B Propter iactantiū garrulitatē.
Propter maliciarū falsitatē.
Propter scientiarū sublimitatē.

¶ Primi ergo q̄ carent hmōi cauda: sunt diuites infecti cupiditate: qꝛ reuera simie similes possunt dici: qđ est aīal pilis vestitū: τ vt cōiter cauda caret: qꝛ reuera mali diuites simie τ puersi: q̄ pilis bonoꝝ tēporaliū superinduti: cauda ꝑseuerantie .i. mortis τ finis memoria pre ceteris sunt priuati: delectantur em̄ in presentibus nihilqꝫ cogitāt de futuris. Tren. i. Sordes eius in pedib⁹ eius: nec recordata est finis sui. ¶ Secūdo sunt hoīes elati garrulitate. s. illi qui nō cessant gaudere: ludere: τ cātare: τ nihil de futuris cogitare: nec in bonis perseuerare. Similes ranis que sunt animalia clamosa: q̄ primo sunt chabocij. i. pisces cum cauda: τ tunc carēt voce: sed finaliter cadit eis cauda τ veniunt sibi pedes τ efficiuntur rane clamose: lutose: aquose τ maculose. Sic vere sunt multi q̄ ꝙdiu sunt pisces .i. viri deuoti: τ ꝑ taciturnitatem τ silentiū sunt muti: tādiu cauda mortis memorie τ ꝑseuerantie i eis durat: quando vero efficiuntur rane .i. ꝑsone leues: iactantes: saltantes τ ludentes: aquose: delitiose: voluptuose: istā caudā ꝓculdubio statim perdūt. Qꝛ ꝑ certo tales leues ꝑsone que nō cogitāt nisi in mundi solacijs: nec i bono ꝑseuerāt: nec de morte: nec de fine cogitant: sed tantū in presentibus se delectant: vñ de talibus dr̄ Esa. xlvij. τ loquitur ciuitati babylonice. Nō es recordata nouissimi tui delicata τ habitāt confidēter. ¶ Tertij qui caret ista cauda: sunt hoīes infecti malignitate. s. maliciosi hoīes τ ficti: τ hypocrite τ velati. Isti enim sunt similes bufonib⁹: que sunt aīalia venenosa τ inflata: τ carentia cauda: qꝛ vere tales malitiosi: venenosi: detractores: inflati τ presumptuosi: cauda perseuerātie seu finis τ mortis memoria vt cōmuniter sunt carentes. Excecat em̄ eos malicia eoꝝ. Sap. ij. ¶ Quarti q̄ carēt ista cauda: sunt homines decepti subtilitate: quidā em̄ sunt sapientes vt malefaciāt: bene aūt facere nescierūt. Hiere. iiij. Quib⁹ potest dicere illud Hiere. x. τ l. Sapientia tua τ scientia decepit te: qꝛ sicut dr̄ .j. Corin. viij. Sciētia inflat: caritas aūt edificat. Tales dico mundi sapientes caudaꝫ ꝑseuerātie vel finalis memorie nō habēt: similes homini qui est animal rationale: τ tñ caret cauda. Ideo breuiter quilibet taliū pōt dici illud Esa. ix. Auferet a te dñs caput τ caudā. Nō sic ergo: sed caudā debem⁹ habere .s. caudā ꝑfecte perseuerantie: τ finis τ mortis memorie: vt sic de nobis possit dici illud Apoc. ix. Potestas equoꝝ in ore eoꝝ: τ in caudis ipsoꝝ. Ista est ergo prima significatio caude .s. mortis memoria vel lō
C ganimitas. ¶ Item dico. ꝙ per caudā intelligitur stat⁹ senectutis seu lōgeuitas. Sicut enim cauda est finis corporis: sic senectus et mors sunt finis vite. Aduerte ergo ꝙ ista cauda dꝫ esse curta τ breuis in nostra imaginatione: qꝛ scꝫ nō debemus sperare de longa vita: sꝫ magis de breui. Canis em̄ q̄ logā habet caudā: nō presumitur esse bonus. Et inde est ꝙ canes nobiles caudā habent breuē τ gracilē τ sursum erectā respectu alioꝝ canum. Aues etiā fluuiales caudā habēt ceteris breuiorē sicut patet de cignis. Et hoc prouidit natura ne caude longitudo impediret eos in natando τ in currēdo. Sic vere charissimi illi qui sunt per morū ꝑfectionem nobiles: τ per deuotionē τ ɔtritionē fluuiales debent habere caudā breuem: qꝛ scꝫ senectutē τ mortem debent sperare cito affuturā: τ vitā breuiter transiturā. Ipsamqꝫ .s. senectutē debēt habere gratilē per hūilitatem: τ sursuꝫ erectā ꝑ eternoꝝ desideriū τ affectionem. Eccli. xiiij. Memor esto q̄m mors nō tardabit. Quia reuera caude longitudo .i. spes longe vite impedit hoīem ad natandū per deuotionē: τ ad currenduꝫ per bonā operationē. Sicut patet in illis q̄ sperant in fine penitere τ diu viuere: qui pre ceteris hominibus sunt iniqui. Sed videtur ꝙ de multis pōt dici illud Iob xl. Stringit caudā suam quasi cedrus. Istud patet in auaris: quoꝝ cauda .i. senectus magis est stricta per obstinationē: parcitatē: τ auaritiā ꝙ alius. Quia sm Senecā. Cū senescēte homine cetera vitia senescāt: sola auaritia iuuenescit. Et ideo auari figurati sunt in illis vulpib⁹ quibus ad caudas sanson ligauit faces ardentes τ cōbusserūt segetes phylistinoꝝ. Quia vere diabolus ligat in caudis .i. in senectute hoīm igneꝫ auaricie τ crudelitatis: τ sic segetes .i. hereditates phylistinoꝝ .i. pauperū per eos deuorantur. ¶ Item dico. ꝙ D
per caudā intelligitur status paupertatis τ humilitatis Cauda em̄ pars posterior q̄ remanet retro alia membra: signat pauperes q̄ vltimi reputantur τ retro alios ponuntur: de eisqꝫ parū curat. vnde Deutero. xxviij. Cōstituet te dñs in caudā τ nō in caput: τ eris semp subtus τ nō supra. ¶ Itē per caudaꝫ intelligitur status seu E
actus malicie τ falsitatis. Cauda em̄ est retro τ nō añ est in fine τ nō in principio. Quia reuera maliciosi detractores τ deceptores cōsueuerūt retro .i. in absentia hoīm nocere: τ in fine totum negociū deturpare. Isti sunt sicut canis proditiosus: qui cauda blandiendo mordet: sic isti cū fallaci blandimento non carent nephario nocumento. Thob. xj. Canis ṽo blādimento caude sue gaudebat. Scorpio em̄ nō ore mordet: sꝫ cauda pungit: qꝛ scꝫ maliciosus nō statim in principio nititur nocere: sed in cauda .i. in fine venenū suū infundit: detractor em̄ nō in facie vel a parte anteriori nocet .i. in presentia hoīm: sed in cauda .i. in absentia detrahit atqꝫ mordet. Apoca. ix. Habebāt caudas sicut scorpiones τ aculeus erat in caudis ipsoꝝ. Et aduerte quod dicit Pli. ꝙ draco cuꝫ cauda sua ligat pedes elephantis τ ipsum ad terrā prosternit. Dracones enim vt dicit per caudas inuicē se cōiungūt: vt per mare securius transnatent. Sic reuera mundi maliciosi cum caudis suaꝝ retroactarū maliciarū τ ꝓditionū alios decipiūt: irretiūt: τ inuoluunt: τ ad terrā .i. ad statum paupertatis cadere cōpellunt. Sicut patet de vsurarijs: qui suis fallacijs ligant: obligant τ exheredant contrahentes. Unde Apoca. xij. dr̄. ꝙ draco cum cauda sua trahebat in terram tertiam partem stellarum qꝛ pro certo sicut experimento videmus sepe fit ꝙ vn⁹ draco .i. vn⁹ magn⁹ τ diues auarus nō solū tertiā partem stellarum .i. bonoꝝ hominum de celo: id est de patria: ad terram: id est ad paupertatem detrahit τ deducit: immo totam patriam destruit τ subijcit. Isti insuper seipsos colligant: quia vt cōmuniter maliciosi qui sunt in vna patria: ad nocendum alijs seipsos confederant et adiuuant: et sic per mare huius seculi securius ambulant atqꝫ volant. Iudicum. xv. vbi Sanson ligauit faces ardentes ad vulpium caudas: id est cupiditatis ignem vsqꝫ ad mortem auarorum: fallacium diabolus auget. Unde de quolibet fallaci dicitur Esaie. ix. Propheta loquens mendaciū: ipse est cauda. sic ergo patet ꝙ per caudā intelligitur mortis memorie perseuerantia: tempus senectutis: status paupertatis: actus malicie: locus absentie. Et hoc sufficit.

Cauere.

Cauere est verbū prohibitoriuum. Unde cauere nihil aliud est ꝙ ab aliquo A
cum diligentia abstinere: seu aliquid fugere vel vitare. Et aduerte ꝙ omnia que sunt debent cauere τ abstinere a sibi contrarijs τ nociuis. Sicut enim elementa sua cōtraria refugiūt τ abhorrēt: sic hō spūaliter debet refugere τ cauere a vitijs τ peccatis. Caueam⁹ igitur

quatuor q̄ homini sunt principaliter nociua videlicet
Seuitie furorem.
Desidie torporem.
Superbie tumorē.
Spurcicie fetorē.
¶ Caueri ergo debet furor seuitie. Hō em̄ est animal mā suetū naturaliter. Et ideo cōtra propriam naturam nūq̄ debet aliquid crudeliter operari: sed ex cōsideratione precedentiū tyrannorū debet a crudelitate ꝛ seuitia retardari ꝛ ab hoc inducit natura. Pisces em̄ ſm Auicennā valde cauēt a loco effusionis sanguinis alteri⁹ piscis ꝛ maxime delphini: ꝛ a loco vbi alius piscis sui generis est occisus naturaliter fugiūt. Aquāq̄ ablutionis carnium eius dicūtur naturaliter abhorrere. Et in hoc dant exemplū hominibus: q̄ ab omi effusione sanguinis .i. ab omni operatiōe crudelitatis debēt cauere. Juxta illd Deutero. xij. Hoc solū caue ne aliorum sanguinē comedas. Nam aliorū occisio depredatio vel exactio nunq̄ debet bonis hominibus cōplacere. Hō est cōtra illos crudeles ꝛ tyrānos: de quibus dicitur Prouerb. j. Pedes eorū ad mala currūt ꝛ festinātvt effundant sanguinē. Job. xxxvj. Caue ne decli-
B nes ad iniq̄tatē. ¶ Secundo dico: q̄ debet caueri torpor desidie. Inter grues enim ordinantur excubie ita q̄ illa cui incumbit onus vigilandi summe caueat ne dormiat: ꝛ vt melius vigilet: solet lapillū in pede portare: vt saltē ex eius casu possit somnolentiā precauere. Sic vere homo summe debet cauere ne dormiat in peccato: ne forte ad modū dormiētis obliuiscatur dei sui. Juxta illud Deute. vj. Caue diligēter ne obliuiscaris dn̄m. Et ideo lapillū .i. duriciā diuini timoris: vel lapillū mortis ꝛ sepulcri: debet semper per cogitationem portare: ꝛ per cōsideratione: vt sic possit in bonis operibus vigilare. Per timorē enim domini declinat omnis a malo. Prouer. xv. Ideo bene dicitur Eccli. vij. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua: ꝛ in eternū nō peccabis. Ista potissime pertinent ad prelatos: quorū officiū est vigilare: sicut dr̄ Luc. ij. Pastores custodiebant vigilias sup gregē suum. Pater em̄ familias precepit ianitori suo vt vigilet. Et ideo beatus ille seruus quē cū venerit dn̄s inuenerit vigilātem. Luce. xij. Caueatur igit maxime a prelatis torpore desidie. Hester. vj. c. Caue ne quicq̄ de his q̄ locut⁹
C es pretermittas. ¶ Tertio debet caueri tumor superbie. Apes em̄ mel portantes summe cauent a vento: ꝛ ideo basse volant. Sic vere illi qui mel deuotionis et gratie cupiūt continere: debēt a vento superbie ꝛ presumptiōis q̄to plus poterūt abstinere. Istud figuratur Exo. xix. vbi dicit filijs israel. Cauete ne ascendatis in montē. Mons em̄ superbiā signat. Superbia autē nō solū est in diuitibus: immo etiā in pauperib⁹ ꝛ potissime in quibusdā qui presumūt de sanctitate sua ꝛ bonitate: ꝛ ex hoc alios vilipendūt: similes illi pharisseo qui dicebat deo Luce. xviij. Ieiuno bis in sabbato ꝛc. Talibus dr̄ Josue. iij. Cauete ne appropinquatis ad archā. Archa enim testamēti significat deū: ad quē pro certo homo nō debet nimis appropinquare; scʒ secreta ipsius inquirendo propinquū ꝛ amicū eius se reputando: vel de sanctitate propria presumēdo; q̄r sicut dr̄ Eccls. ix. Nescit homo vtrū amore dignus sit vel odio. Quia reuera q̄to plus quis appropinquat .i. propinquū se reputat: tāto minoris est gratie ꝛ virtutis: similes planetis: q̄ quāto sunt soli ꝛ linee eclyptice propinquiores: tanto sunt infortunatiores. Caue-
D atur ergo tumor supbie. ¶ Quarto autē dico. q̄ debet caueri fetor spurcicie. Pisces em̄ ſm Auicennā optime cauent ne intrent sportulas immundas Sic vere homo debet cauere ne subintret immundā societatē: ne cōmittat immūdā iniquitatē: ne faciat immundā carnalitatē. Caueat igitur ab immūda societate. In figura cuius precipiebatur filijs israel ne cōtraherent amicicias cū phylisteis: sicut dr̄ Exod. xxxiij. Cauete ne cōiūgatis amicicias cū eis. ¶ Itē caueam⁹ ab immunda carnalitate. Leuiti. xv. Docebitis filijs israel vt caueāt immūdicias. Item caueamus ab immūda iniquitate. Thobie. iiij. Caue ne aliq̄n petō cōsentias Sic igitur vt dictū est: cauere debemus spurcicie fetorē: supbie tumorē: desidie torporē: seuitie furorē ꝛc.

Caute. Cautus. Cautela.

A Nota q̄ cautus ſm Isido. dr̄ a cato tas. qd idē est q̄ video des. vel dicitur cautus quasi caudā tuens .i. finē respiciēs Et breuiter cautus idē est q̄ prudēs: q̄ finē ꝛ negociū prudēter preuidet: ꝛ ad periculū precauendū adhibet remedia oportuna. Nota ergo q̄ debemus esse cauti ꝛ astuti.
Ad vtilia procurādum.
Ad inutilia refutādum.
Ad pericula p̄cauendū.
¶ Apes enim vt dicit Ambro. in exame. mirabiliter sunt cauti in actibus suis. Nam vt dicit. Apū alie futuras explorāt ymbres: alie inuigilāt circa victū: alie cellas faciūt et componūt. In vno aūt est carū⁹ maxima cautela: quia si dū sunt exterius dormire contingit eas dormiūt supine: ne forte ale eaꝝ rore madefiāt: ꝛ ne i crastino impediri valeant in volando. Sic vere cautela spiritualis seu prudentia debet in nobis cōsistere in istis quatuor: scʒ in preuidendo futura tormēta: q̄r apes preuident ymbres futuros. In acquirendo celi fulcimēta: q̄r apes faciūt sibi cellas ad habitandū. In procurando gratie nutrimēta: q̄r apes circa victū inuigilāt. In cōtemnēdo rex oblectamenta: q̄r scʒ apes rorē nocturnum .i. mūdi prosperitatē fugiūt: etiā faciē mentis ad celū per cōtemplationē vertūt: ꝛ alas intellectus ꝛ voluntatis liberas custodiūt. Et sic p affectū ad celestia volitāt atq̄ vadūt. De tali igit̄ cautela dr̄ .j. Macha. vj. cap. Per loca humilia ibant caute ꝛ ordinate. Aduerte ergo hic: q̄ hō q̄ caute vult pericula p̄cauere: debet facere tria. Debet enim esse in ipso. Cōuersatio sine vanitate: q̄r debet ire per loca humilia. Occupatio sine tarditate: q̄r ipse debet cōtinuare iter suū. Ibāt inquit. Cōpositio sine leuitate: q̄r .s. in actib⁹: moribus: ꝛ gestib⁹ ipse debet se habere ordinate ꝛ caute. Igit̄ sit
In cōuersatiōe humilitas
In operatiōe sedulitas
In cōpositione maturitas.
¶ Habeat ergo q̄ cautus ꝛ prudēs cupit esse B
conuersationē sine superbia. Per loca inq̄t humilia Q̄r reuera homo nō debet q̄rere vel appetere loca alta id est status sublimes iudicaturas: officia ꝛ honores que suā excedūt conditionem. Juxta illud Roma. xij. Nō alta sapiētes: sed humilibus cōsentiētes. Ista est em̄ cautela colūbe: q̄r inter accipitres predātes in aere ꝛ predātes in terra discernit. Vn̄ si videt accipitrē qui predatur in aere sursum: statim ad terrā descendit: et loca bassa ꝛ humilia sibi querit: ꝛ a rapina accipitris sic euadit: sicut dr̄ super cantica. Sic vere homo q̄ videt q̄ accipiter .i. diabolus nō cessat sursum in aere .i. in statu dignitatum ꝛ officioꝝ per diuersa tentamenta pctōꝝ rape ꝛ accipere p̄das multas ꝛ multos ibidē existētes ad nutum trahere. Juxta illud. Eccli. xj. Multi potētes oppressi sunt valde. Q̄r sicut dr̄ Nume. xviij. Qui altā edificat domū sentiet ruinā: d3 igitur discernere ꝛ alta p̄icula p̄cauere ꝛ loca hūilia .i. status: mores: ꝛ cōditiōes hūiles eligendo supbie periculū euitare. Ideo bn̄ ɔsuluit. Eccli. iij. Hūilia valde spiritū tuū: q̄r vindicta carnis impij ignis ꝛ vermes. Ha-
C beat ergo caut⁹ hō ɔuersatiōnē sine supbia. ¶ Scd̄o habeat opatiōnē sine pigricia. Ibāt inq̄t. Bone enim opatiōes sunt passus p quos itur ivitā eternā. Caut⁹ viator solet iter suū ɔtinuare: vt dietā suā pficiat ante noctē. Sic v̄e hō iter bonaꝝ opationū d3 sine pigricia frequētare: ꝛ quousq̄ ad ciuitatē padisi puēniat: diligēter cursum bonarū opationū exercere qd ondit̄ cū dicit̄. Ibāt. Non em̄ dicit eunt qd est p̄ntis tpis: q̄r p̄sens tps nihil durat. Itē nō dicit ibūt qd ē futuri tēporis: q̄r ad bona opa faciēda: nō d3 futurū tēpus expectari. Itē non dicit. Iuerant vel iuerunt: q̄ sunt preteriti perfecti ꝛ plusq̄pfecti. q̄r bona opa nūq̄ ita pfecte debēt p̄teriri quin continue perseuerēt. Sed dicit
Ibant

Ibant qd̄ est p̄teriti impfecti tēporis. Preteriti dico
q̄ iā diu debēt opa nostra esse incepta. Impfecti dico
q̄ scz p̄teritio debet eē impfecta. eo q̄ semp bono opi
debet succedere bonū op9. Ibant ergo vn̄ Ezech.j. Cū
eūtib9 ibāt. et cū stātib9 stabāt Qd̄ est cōtra multos
similes ceruo. qd̄ est aīal simplex τ incautū. qd̄ fm Isi
do. τ pliniū. Qn̄ fugit hominē nō cōtinuat iter suum
immo qn̄qʒ sistit in latratu canum: in quo delectaṫ
sepe enī respicit retro. τ ideo qn̄qʒ a canib9 capiṫ τ a ve
natoris iaculis sagittatur. Sic ῡe multi sunt simpli
ces τ incauti: qui inceptū bonū op9 nō ꝯtinuāt: sʒ la-
tratu canum. i. sugestionibus demonuʒ τ malis con
cilijs maloꝝ: faciliter delectati discontinuant iter su-
um retro respicientes. iteꝝ ad dimissa mūdi bona seu
etiam vitia τ peccata sicut ptʒ in multis religiosis qui
mundo renunciantes faciliter reuertūtur ad munda
na sicut etiā ptʒ in multis confessis q̄ faciliter recidi-
uant. Et ideo tales a dyabolo multotiens sagittātur
τ eternis iaculis feriuntur De istis pōt inteligi istud
Ezechielis.j. Aialia ibant τ reuertebātur. Isti figurā
tur in vxore loth. que quia nō cōtinuauit iter suū sed
retro respexit: mutata est in statuā salis. Ibant ergo.

D ¶ Tertio dico q̄ cautus τ prudēs hō debet habere cō
positionē sine stulticia. Ordinate inquit q̄ scʒ homo
debet esse in moribus bn̄ compositus. maturus τ or-
dinatus. Sicut enim apes ordinatissime faciūt sibi
cellas Sic reuera boni viri maxie ecclesiastici τ p̄lati
debent quicq̄d faciunt ordinatissime maturissime et
honestissime ppetrare. vt nihil i operib9 verecūdum:
nihil in actibus sit inhonestum. vii.j. Coꝝ.xiiij. Oia
honeste τ fm ordinem fiant in vobis. Quod est con-
tra multos similes q̄busdā stelis erraticis que nō ser
uant ordinē motus celi immo continue cōtra ipsuʒ ce
lum procedūt Sic ῡe quidam sunt ita leues incōstan
tes. τ insolentes q̄ nullū ordinē celestem vel spiritua
lem volunt in suis actibus custodire. Non sic ergo: sʒ
ordinate procedamus: vt sic quilibet nostrū sit sacer-
dos ineternum fm ordinem melchisedech. Sic ergo
debemus esse cauti: τ in nostris operibus circūspecti.
vt sic simus alijs preelecti: q̄ sicut diciṫ Danie.j. Rex
precepit preposito eunuchorū vt introduceret de filijs
israel de semine regio pueros: in quib9 nulla esset ma
cula: decoros forma: eruditos omni sapiētia: cautos
scientia: τ doctos disciplina: qui possent stare in pala
tio regis. Quia p certo illi qui isto modo sunt cauti
ad stādū in palatijs sunt apti τ ad obtinēdū alta offi
cia magis digni. Et si queris quis est caut9: certe ille
qui cauet nociua. Et ideo vide supra de cauere: τ appli
ca hic si vis. Habeat ergo cautus homo. In cōuersa-
tione humilitatē. In execution sedulitatē. In cōposi
tione maturitatem. Et spiritaliter ostendiṫ cautus. τ
hoc sufficit. Ista duo themata possunt huc applica-
ri. Videte quomodo caute ambuletis. Item tenete eū
τ ducite eum caute Sufficit.

A **Cauerna.** Nota q̄ cauerna sumitur p quo
libet loco cōcauo: obscuro: cōclu-
so: τ secreto. Signat igitur in bono statū humilitatꝭ:
videlicet cor humile vel religionē. Quādoqʒ statū ini
quitatis. s. mundū τ auariciā τ inuolutionē in terre-
na: τ immundiciā praui cordis; q̄. s. cauerne sunt lo-
ca immunda: habitacula aialium τ ferarū. Qn̄qʒ sta
tū aduersitatꝭ τ penalitatis: τ sic signat mortē: tumu
lum vel infernum. Alliga si vis τ prosequere q̄ pauce
sunt autoritates: vide de fouea.

A **Caule.** Sunt loca facta in campis p ouiū gre-
gibus in nocte reponendis τc. significā
tes religionem vel ecclesiā quibus pascuntur τ habi-
tant greges fidelium populorum τc.

A **Causa.** Idē est qd̄ ratio. Idem etiā est qd̄ nego
ciū. Idē est etia qd̄ alicui9 rei principiū.
Causa enim quare aliquid fit. idē est qd̄ ratio quare
aliquid fit. Vn̄ Job.v.c. Nihil in terra sine causa fit.
Iterum causa alicuius que corā aliquo iudice venti-
latur: nihil est aliud q̄ negociū. Unde Job.xxix. Cau-
sam quā nesciebā diligēter inuestigabam. Illud etiā
quod est principiū introductiuū alicuius rei diciṫ cā
eius. Et sic deus dicitur causa oīm esse. Causa em̄ fm
logicos est: ad cuius esse sequitur aliud. Causa tn̄ ali-
quādo diuidiṫ in materialē: formalē: efficientē τ fina
lem. De tali cā principali τ causatiua: dr̄ de xp̄o Heb.
v. factus est omnibus obtēperantibus causa salutis:
τ Sap.xiiij. Infandorū τ idoloꝝ om̄is mali causa est.
De tali ergo causa supersedeo quo ad p̄sens: q̄ autori
tates sunt pauce sub isto sigto. Nota igitur q̄ est cā
Subtiliter discutienda.
Sagaciter inspicienda
Salubriter reijcienda.
Sinceriter cōtemplāda.
Utiliter procuranda.

¶ Est dico cā discutiē- B
da: τ ista signat iudicia
partiū que coram iudi
cibus ventilantur: que scʒ ad iudicē pertinet diligen-
ter de cause merito discutere τ videre. Prouerb.xxvj.
Judicium determinat causas. Job.xxxv. Singuloruʒ
intuebitur causas: τ cū dixeris non considerat. Qd̄ ta
men est contra multos malos iudices: q̄ scʒ causaruʒ
merita nō discutiūt nec iuste iudicāt inter p̄tes. Job.
xxxvj. Causa tua quasi impij iudicata est: τ Esa.j. Cā
vidue nō ingreditur ad eos. Hic nota si vis: quomo-
do per acceptionē munerū aut personarū male discu-
tiunt merita casuū τ causaꝝ. ¶ Itē est causa inspiciē
da sagaciter. s. causa: ratio: vel occasio: quare aliquid
fit. Et ista est causa inspicienda: τ proprie causa fina-
lis: que potissime consideratur: q̄ a fine denominaṫ
res: sine enim tali sufficienti causa nihil det et fieri in
hoc mundo. Debitus em̄ finis: debet esse causa preci-
pua omniū agendorū: q̄uis de facto multa videātur
fieri sine causa: sicut dicebat ille Esa.xlix. In uanū la-
boraui sine causa: τ vane cōsumpsi fortitudinem meā
τ Esa.lij. dicitur de populo israel: q̄ assur absqʒ vlla
causa calūniatus est eum. ¶ Item est causa reijcien-
da: τ talis causa signat mundi lites. De qua dr̄ Pro-
uerb.xxij. Ecce derisorem τ exibit cū eo iurgium: cessa
buntqʒ cause τ cōtumelie. Itē est causa veraciter con-
templanda: τ tales sunt cause rerū naturales. s. deus
τ cause secūdarie que debent a prudentibus intueri τ
solerti medicamine contemplari. Turpe est em̄ res et
rerū operationes τ causas eorū nescire. De tali causa
effectiua: dicitur illud Job.v. Nihil in terra sine cau-
sa fit. ¶ Itē est causa vtiliter procuranda: τ sic per cau
sam intelligitur qd̄cunqʒ negociū qd̄ habemus.j. Re
gū.xxiiij. Videat dominus τ iudicet causam meā. Po
tissime aūt talis causa signat cām τ negocium nostre
salutis: quod scʒ debemus vtiliter pcurare. Istud est
enim pprie negociū nostre salutis: qd̄ a principio na-
tiuitatis nostre incepit corā deo ventilari. In ista em̄
causa deus est iudex: ratio est assessor: conscientia est
iudicis procurator: voluntas est reus: diabolus est ac
cusator: testes sunt bona opera vel mala: sancti sunt
aduocati. In ista ergo causa debet esse hō circūspect9
vt habeat iudiciū pro se. Et sicut videmus q̄ homo cō
ualescit in causa seculari: aliquādo precibus: aliquan
do muneribus. aliquando amicoꝝ intercessionibus.
Sic vere hō lucraṫ cām salutis sue: iudicē. i. deū hūili
ter deprecādo: vt dicat cuʒ dauid. Judica me deus τc.
¶ Itē aduocatos i. sanctos in suū auxiliū inuocādo.
vn̄ Prouerb.xxv. Causam tuā tracta cū amico tuo.
Item munera. i. elemosynas iudici. i. xp̄o in persona
pauperū tribuendo: q̄ sicut diciṫ Prouerb.xviij. Vi-
ctoriā τ honorē acq̄ret q̄ dat munera. vn̄ Prouer.xxix.
Nouit iust9 cām paupis. τ hoc breuiter de cā sufficit.

Cecus. Cecitas. Nota q̄ cecitas ē priu- A
atio visus vnde ceci-
tas dicit mihi pprie aliq̄d negatiuū τ nihil positiuuʒ
Et dr̄ cecus a carco cares: eo q̄ caret visu. Nota igiṫ
generaliter. p cecū intelligiṫ pctōr: q̄ a lumine vere cō-
ditiōis τ grē multipliciter excecaṫ. Cecus em̄ multas
miserabiles hʒ conditiones. Cecitas em̄ ipsum deci-

pit in eligendo. iudicādo. ⁊ apprehēdēdo. Cec⁹ enim
sine carcere ligat̃ in iudicando decipit̃. q̃ꝛ scꝫ si credit
ire ad oriētē q̃nq̃ȝ vadit ad occidētē. Jn eligēdo seduci
tur. q̃ꝛ scꝫ q̃nq̃ȝ denariū cupreū ꝑ aureo recipit a cane
vel a puero ducit̃. Sepe vbi est ꝑiculū nō timet. ⁊ vbi
nō est periculū terret̃. Cec⁹ nūq̃ꝫ letus efficit̃. timore
ꝯtinuo cōcutitur. Sepe accidit ꝙ q̃ñ nud⁹ est: tectū se
reputat. ⁊ q̃ñ latere se putat. ab oib⁹ intuet̃. radio so-
lis sibi p̄sentato nō illuiat̃. ductorē suū q̃nq̃ȝ ꝑcutit
q̃ ip̄m aliquotiēs tādē in pōtis vel periculi medio de
reliquit. Reuera talis ꝑ oīa est pctōr. Jste enim ceci
tate ignorātie tal'r obtenebrat̃: ꝙ nō videt illa q̃ perti
nēt ad salutē. Jste ergo cecitate pc̄ti q̃si carcere male
ꝯsuetudis includit̃. Deliberat ire ad oriētē. i. ad padi
sum. ⁊ tñ ip̄e vadit veraciter ad occidētē. i. ad infernū
q̃ꝛ si cec⁹ ceco ducatū p̄bet vel p̄stet. ābo in foueā ca-
dūt. Mat. xv. Jste etiā cuprū auro. i. mūdū padiso p̄-
ferre cernit̃. Et a cane et puero. i. a carnali sensual'r vn
diq̃ȝ ducit̃. ⁊ ad oīa circūstātia ꝑ malos appetit⁹ offē
dit̃ ⁊ colliditur ita ꝙ ꝑ diuersa pctā cadere ꝯprobat̃:
Thob. xi. Thobias cec⁹ cepit offendere pedibus. Ra
dio etiā diuine gratie illustrat̃. et spirituali gaudio nō
letatur. Vñ Thobi. v. Quale gaudiū mihi est q̃ in te
nebris sedeo: ⁊ lumē celi non video. Talis enim sp̄ est
in securitate p̄sumptōis. q̃ꝛ scꝫ mortis eterne ꝑiculū
vbi est nunq̃ꝫ videtur timere. De mundi ṽo infortu-
nijs que timenda non sunt: solet metuere et pauere.
ij. Macha. x. Cecitate cōfusi ⁊ ꝑturbatiōe repleti sūt
Talis enim cec⁹ ita q̃nq̃ȝ decipit̃. ꝙ credit se esse coop
tum. i. ꝙ facta sua credit ab aliquo nō videri. cum tñ
et fama ⁊ vita ipsi⁹ ab oīb⁹ videat̃. et breuiter tales
ductorē suū. i. xp̄m quotidie ꝑcutiunt blasphemādo
et cōtra volūtatē ip̄ius faciēdo. ⁊ ideo ab ipso in pōtꝫ
i. in mortis articulo dimittuntur. Soph. i. Ambula-
bunt vt ceci: q̃ꝛ dn̄o peccauerūt. Tales ceci p̄nt dicere
lamētādo illud Esa. lix. Palpauim⁹ quasi ceci parie
tē. ⁊ q̃si absq̃ȝ oculis attrectauim⁹. impegimus meri-
die q̃si in tenebris. in caliginosis q̃si mortui. rugiem⁹
q̃si vrsi. ⁊ q̃si colūbe meditātes gemem⁹. Cuilibet igi
tur tali ceco: potest dici illud Apocal. iij. Dicis inq̃t:
q̃ꝛ diues sum ego ⁊ nulli⁹ egeo. cum sis miser: ⁊ misera
bilis ⁊ paup̃ ⁊ cec⁹ ⁊ nudus. Aduerte ergo. ꝙ sicut ce-
citas corporalis introducitur per

B Nimiam luciditatem — Sic vere cecitatem
Nimiam obscuritatem — ignorātie. erroris vl'
Nimiam caliditatem — peccati introducit
Nimiam humiditatem — in homine. Splen

dor mūdane sapiētie. Jmpegim⁹ inq̃t meridie. q̃si in
tenebris Error durate ꝑtinacie. i. obstinationis ⁊ ma
licie. Jn caliginosis inq̃t quasi mortui. Ardor feruen-
tis auaricie quasi vrsi: qui scꝫ excecātur cum pelui ar-
denti. Humor fetentis immundicie; columbe inq̃t: q̃
scꝫ sunt aues luxuriose. ¶ Excecat̃ igit̃ homo ꝑ splen
dorē vane sciētie. Jmpegimus inquit meridie. Sicut
enim videmus ꝙ nimius splendor ledit visum: ita ꝙ
nisi homo clauderet oculos: faciliter fieret cecus. Et
inde est s̄m Auicen. ꝙ animalia palpebras dormien-
do non claudentia: sicut est lepus valde debilem ha-
bent visum. Sic vere illi qui ad splendorem ⁊ subtili-
tatem scientiarū indiscrete aperiūt oculos intellect⁹:
claritatem solis iusticie ⁊ secreta deitatis p̄sumptuo-
se tractando; ⁊ archam testamēti q̃ semper cooperta
esse iubetur tangendo cecitatem heresis ⁊ erroris faci
liter incurrūt: ⁊ a lumine vere fidei sepe cadunt. Nam
vt dicitur Prouerbio. xxv. Qui perscrutator est maie
statis opprimetur a gloria. Unde Eccl'i. xliij. Sol di-
citur exurēs montes radijs suis oculos excecās vnde
de talibus cecis dicitur Esaie. lvj. Speculatores ei⁹ ce
ci oēs. Et hoc ostenditur cū dicitur. Jmpegim⁹ in me
ridie. Meridies enim est hora diei magis luminosa:
in qua homo minus deberet errare. Et tñ propter ex-
cessum claritatis in ista hora aues lucifuge magis er
rant: q̃ꝛ s̄m ph̄m. Excellētia sensati corrūpit sensum.

Sic vere de⁹ ⁊ fides sunt illa: que de se sunt magis cla
ra ⁊ certa. verūtamen a presumptuosis ⁊ inuestigato
ribus ibi facili⁹ oberratur. vnde Amos. viij. Occidet
sol in meridie. Roma. xi. Cecitas ex parte contigit in
israel. i. in videntibus deū. Excecat̃ igit̃ homo per splē
dorē vane scientie. ¶ Secundo excecatur per horrorē C
grauis malicie. s. per vitiū obstinationis. Jn caligino
sis inquit quasi mortui. Sicut eñ homo per diutur-
nas tenebras incurrit quandoq̃ȝ cecitatem: sicut patꝫ
in diutissime incarceratis. Sicut patet in illa lacertu
la: que dicitur saura que ꝑpter morā diuturnā in ca-
uernis terre q̃si totū lumen amittere ꝯprobat̃. Sic ṽe
hō q̃ñ diu stat in carcere pc̄ti ⁊ in cauernis mūdane
cupiditatis q̃nq̃ȝ ibi ꝑ malas cōsuetudines obdurat̃
in malicia ⁊ obscurat̃. itaq̃ȝ q̃si total'r a lumine diuine
gratie spoliat̃. Jstud in multis pctōrib⁹ ptꝫ. q̃ in vitijs
antiq̃ti nihil penit⁹ videt̃ de deo sentire. q̃ꝛ sicut dicit̃
Prouer. xxiiij. Nō habēt futuroꝝ spem mali. Lucer-
na impioꝝ extiguet̃. qđ oñdit̃ cū dr̄. Jn caliginosis q̃si
mortui. Mortuus eñi nihil sentit. fetet. sꝫ nō aduer-
tit. si portat̃ ad foueam nō diuertit. Sic ṽe obstinat⁹
nō sentit pctm̄ suū. nec fetorē sue infamie. q̃uis ad fo
ueā inferni quotidie deferat̃. Et hoc tamē non cogi-
tat nec attēdit. nec stat⁹ sui vtilitatē ꝯsiderat vl' ꝑpen
dit. Thob. ij. Nō est ꝯtristat⁹ eo ꝙ plaga cecitatis eue
nisset ei. Eccl'i. ix. Mortui nihil nouerūt āpli⁹. nā vt
dr̄ Mat. xij. Oblat⁹ est ei demoniū habēs cec⁹ ⁊ mu-
tus. Vñ Sap. ij Excecauit eos malicia eorū Excecat̃
igit̃ ꝑ horrorē malicie ⁊ iniq̃tatꝫ. ¶ Tertio dico ꝙ hō D
efficit̃ cec⁹ ꝑ ardorē auaricie ⁊ cupiditatis qđ oñdit̃ cū
dr̄. Quasi vrsi. Ursus eñi est aīal pilosuꝫ qđ mel apuꝫ
nō cessat in arborib⁹ comedere. ⁊ apes in suis habita
culis molestare. Q̃nq̃ȝ tñ a venatore capit̃ ꝑ aspectū
peluis cādētis. humorē oculoꝝ desiccātis ⁊ excecātis
vt dicit Plini⁹ ⁊ Jsidor⁹. Sic ṽe auari ⁊ tyrāni q̃ mel
apū ⁊ substātias paupeꝝ nō cessant rapere. deuorare
et vastare q̃ꝫ stati a venatore dyabolo capti sunt ꝑ pec
catū. statim ex aspectu peluis cādētis. i. ex cōsideratio
ne bonorū terrenorū: vasorū argenteorū ⁊ aliorūꝫ que
dicuntur candere ⁊ ardere: eo ꝙ ardorem auaricie in-
flammāt: ⁊ ad moralem deducuntur cecitatem: sicut
patet quia tales nō videntur videre aliquid quod per
tineat ad salutem: scilicet mortem: iudiciū: infernū ⁊c.
Unde de talibus vrsis dicitur Eccl'i. xxv. Obcecauit fa
ciem suam quasi vrsus: ⁊ quasi saccum ostendet in me
dio proximorū. Auarus enim dicitur vrsus propter vo
racitatem: dicitur saccus propter insatiabilem capa-
citatem. Tales figurantur in Thobia qui de stercori-
bus hyrundinum est cecatus: sicut dicitur Thobie. i.
Talia enim stercora valde sunt calida ⁊ vrentia: ⁊ ideo
humorem oculi consumendo efficiunt aliquem cecū.
Sic vere mundi bona que ab apostolo Philipen. iij.
Stercora nuncupantur: humorem compassionis in
oculo cordis desiccant: ⁊ cecitatem obstinationis per
auariciam inducunt. Tollit enim auaricia rectum iu
dicium: sicut ptꝫ in malis iudicibus qui per munera
excecantur. Quia sicut dicitur Deute. xvi. ⁊ Eccl'i. xx.
Munera ⁊ dona excecant oculos iudicū ⁊ sapientiū.
Catuli enim canum qui sunt insatiabilis appetitus
nascunt̃ ceci: sic filij insatiabilis auaritie: scilicet aua
ri vt cōmuniter pleni sunt cecitate ignorātie: ⁊ obscu-
ritate malicie. vnde de auaro sicut de mendicante in-
satiabili ⁊ ceco potest dici illud Mat. xx. ⁊ Luc. xviij. ⁊
Marci x. Cecus sedebat secus viā mendicans. Quia
reuera auarus semper est famelicus ⁊ mendicus. Effi
citur ergo homo spiritualiter cecus per ardorē auari
cie ⁊ cupiditatis. ¶ Quarto dico ꝙ cecat̃ homo ꝑ hu-
morē immundicie et carnalitatis. Humor enim abū
dans in oculo: introducit aliquotiens cecitatem: sic
luxuria abundans in corde. Et hoc ostenditur cum
dicitur. Columba: que est auis immunda: que om
ni tēpore luxui vacat: que quandoq̃ȝ ab aucupe exce
catur et in rhete ponitur vt sit inuitatorium aliaruꝫ.
Sic vere

Sic vere qñ diabolus põt capere aliquã ꝑsonã simpli
cẽ pulcrã ⁊ colũbinã: visco malaꝝ delectationu⁊ ⁊ af-
fectionum vel al's ipsam statim per luxuriã excecat: ⁊
in rheti carnalitatis inuoluit: vt per eius exemplum
alij capiantur. Osee. x. Effraym colũba seducta non
habens cor. De tali ergo cecitate luxuriosorũ ⁊ carna
liũ intelligitur illud zacha. xij. Omnẽ equũ populoꝝ
percutiã cecitate. Equus eñi est animal luxuriosum.
Hiere. v. Equi amatores in feminas: vnusquisq; ad vxo
rem proximi sui hinniebat. Et Esa xxxj. Equi eoꝝ ca
ro ⁊ nõ spiritus. Ceci enim sunt luxuriosi pre alijs pec
catoribus: q2 isti non vident aduertere vel videre sue
anime inquinationẽ: sue corporis consumptionẽ: sua
rum gratiarũ perditionẽ: sue fame amissionẽ: sue sub
stantie euacuationẽ. Sicut enim dicitur Eccli. xxiij.
Oculus adulteri obseruat caliginẽ. Omis eñi q̃ ma-
le agit odit lucẽ: sicut dicit Joh. iij. Et ideo q2 volũt ta
les semper esse in caligine ⁊ obscuritate ne videantur
nõ est mirũ si pre ceteris caliginant ⁊ excecantur. Isti
figurantur in sansone qui per dalilã excecatus ⁊ ton-
sus: se vna cũ multis alijs interemit: figurant etiam
Geñ. xix. in illis pessimis sodomitis qui domũ Loth
luxurie causa introire volentes: percussi sunt ab ange
lo cecitate. Quia reuera illi q̃ per improbas mulieres
spiritali visu ⁊ discretione priuantur: sunt causa mor-
tis ⁊ dãnationis sui ⁊ aliorũ. Illi etiã q̃ in actib9 luxu
riose se occupare nitunt: pre omnibus mentaliter exce
cant. Treno. iiij. Errauerunt ceci in plateis. Et sic pa
tet quadruplex modus spiritalis excecationis. Sz no
ta ꝙ q̃uis homo sciat se esse in tenebris ignorãtie vel
peccati: semper tñ debet ad deũ recurrere: ⁊ vt ꝑ fidẽ ⁊
gratiam illustretur ipsu⁊ humiliter exorare. Videm9
enim ꝙ catuli nascũtur ceci: sed tamen in cecitate exi-
stẽtes matrem suã querũt ad vbera ipsius currunt: ⁊
lac exinde hauriũt atq; sugũt: ita ꝙ tandẽ ad visum
perueniunt ⁊ attingunt. Sic vere peccator excecatus
semper debet matrẽ suã. i. deũ vel beatam virginem se
qui vel querere: ⁊ vbera sue clementie postulare: vt sic
lac sue gratie hauriat per quã ad lumẽ vere fidei ⁊ gra
tie post attingat. Mat. ix. Secuti sunt eu⁊ duo ceci. et
Luce. xviij. Cecus sedebat secus viã mendicans: q̃ sc⁊
F audiens iesum transire clamauit. Fili dauid miserere
mei. Et dicitur ibi ꝙ iste meruit illuminari. Aduerte
tamen ꝙ omnis cecitas spiritalis idem est ꝙ error vel
ignorãtia: omis heresis vel pertinacia: omis obstina-
tio vel malicia valde est periculosa: ⁊ maxime in iudi
ce vel prelato. Sicut dicit Cyprianus. Ridiculum est
speculator cecus: preco mutus: cursor claudus. Sicut
enim equus cecus se ⁊ quadrigã quã trahit subuertit
sic prelatus ignorans se ⁊ totũ collegiũ cui preest: de-
trahit in profundum. Figuratus in sansone ceco q̃ te
nens columnas domus: se ⁊ alios occidit. Figuratus
etiam in Lamech ceco qui tenens arcum ⁊ credẽs sa-
gittare bestiã: occidit hoiem: scz caym. Figurat9 etiã
in sedechia rege israel: q̃ excecatus ductus est in baby
lonem. Q2 reuera iudex vel prelatus q̃ colũnas: id est
regimẽ dom9 ecclesie tenet in manib9 suis: q̃ arcũ ⁊ sa
gittas iudiciarie potestat' gubernat: qui regnũ israel
id est temporale dominiũ obtinet. talis dico quando
per ignominiam excecatur. tunc tam se q̃ alios spiri-
tualiter interficit: tunc etiã quandoq; loco bestie. i. lo
co hominis bestialis ⁊ peccatoris. hominẽ. i. virũ iu-
stũ occidit: tũc etiã in babylonẽ. i. in infernũ ducitur
atq; vadit. Cecus enim si ceco ducatũ prestat: ambo
in foueã cadunt. Mat. xv. Et sicut videmus ꝙ talpa
bestia ceca generat cecos filios. Sic vere prelat9 igno
rans: libẽter generat. i. libenter promouet filios suos
id est subditos ignorãtes. Et ideo pro certo tales ceci
id est persone male ⁊ ignorãtes: nõ debent ad statum
prelatiõis prouehi nec in ecclesiã introduci. ij. Reg. v.
Cecus ⁊ claudus nõ intrabunt in templũ. Cuius ta-
men hodie proh dolor fit cõtrarium: q2 sc⁊ illi q̃ sunt
plus ignorãtes ⁊ ceci: ampli9 in ecclesia sunt ꝓmoti.

Mat. xxj. Accesserũt ad iesum ceci ⁊ claudi. Unde isti
videntur dicere suis familiaribus. Luce. xiiij. Exi cito
per vicos ⁊ plateas: ⁊ quoscũq; inueneris claudos et
cecos: introduc huc. ¶ Iterũ nota hic. ꝙ omẽ animal G
gulosum generat filios cecos. Sicut exẽplificat Pli-
nius de lupo. qd est animal crudelissimũ: de cane qd
est animal voracissimũ de vulpe qd est animal fallacis
simũ. Sic reuera gulosi ambitiosi ⁊ auari: filios suos
corporales generant cecos: ⁊ eos cecos perpetuo esse
volunt. i. prauos impios ⁊ peruersos. Sicut patet: q2
vnus vulpinus ⁊ fraudulentus vsurarius vel merca-
tor semꝑ vellet ꝙ filij sui sibi assimilarentur: ⁊ ad hoc
ipsos instruit ⁊ informat. Hoc idẽ pt⁊ de canibus. i. de
auaris insatiabilibus: ⁊ etiã de lupis. i. de crudelibus
raptoribus ⁊ tyrãnis: omes enim tales magis diligũt
filios suos si ipsos sibi similes viderint ⁊ cõformes: ⁊
si in cecitate peccatorũ suoꝝ ipsos viderint eruditos.
Quia sicut dr Matth. xv. Ceci sunt ⁊ duces cecorum.
Istud enim potest applicari ad patres spirituales sc⁊
ad prelatos: q2 vere illi qui sunt lupini per seuitiã ca-
nini per auaritiã: vulpini per fallaciã: non generant
aliquos filios: id est nõ promouẽt aliquos subditos
nisi cecos. i. nisi ignorantes ⁊ malos: cum tamen ta-
les deberent potius refutare ⁊ ab vberibus beneficio
rũ ecclesie mouere. Sicut dauid hierusalẽ intrare vo-
lens fuit dictum. ij. Reg. v. Non intrabis huc nisi ab-
stuleris cecos ⁊ claudos. Uel isti filios suos dicũtur
cecos parere: q2 sc⁊ subditos suos propter defectu⁊ do
ctrine: ⁊ propter exempla sue male vite cecant ⁊ faciũt
peccatores. Joh. ix. Preteriens Jesus vidit hominem
cecum a natiuitate ⁊c. Sufficit.

Cedere. Nota ꝙ cedo triplicem h⁊ intellectũ A
literalẽ. Sumit eñi pro pertinere seu
contingere qñ dr Nume. xviij. Initia frugum cedent
in vsus suos: sumit etiã pro fugere: vel ꝓ dimittere vt
qñ dr Ruth. iiij. Cedo iuri propinquitatis. Sumitur
etiã pro scindere verberare: percutere: vel occidere: vt
quando dicitur. Mat. xxj. ꝙ pueri hebreoꝝ cedebant
ramos de arborib9. Et Actu. xvj. Jusserunt aplos vir
gis cedi. Omissis primis duobus modis de tertio pos
sent plura dici: nisi q2 infra de percutere ⁊ scindere sa-
tis diceretur. Dic tamen si vis ꝙ ceditur quis Utili-
ter vt corrigatur. Crudeliter vt affligatur. Attrociter
vt occidatur. ¶ Primo modo ceduntur pueri. Secũ- B
do modo ceduntur miseri. Tertio modo ceduntur te
meri. ¶ Prima est ergo cessio correctionis: q̃ sc⁊ deus
⁊ prelati cedunt filios pestilẽtes. Unde hostie immo-
lande primo cedebantur: ⁊ sic ad sacrificium aptabã-
tur: quia vere nullus apud deum efficitur satis apt9
nisi primo cesus fuerit ⁊ correctus. Leuitici. xxiiij. Ce-
detur agnus immaculatus. Potissime autem fatui
insolẽtes debent cedi: sicut de asino Balaam dicitur.
Numeri. xxij. ꝙ ipse cedebat fuste latera ei9. Prouer-
bio. x. Stultus ceditur labijs. ¶ Scda est cesio tri-
bulationis. Et ista est illa qua boni a malis cedun-
tur: et qua etiam in hoc mundo terribiliter affligun
tur. Unde etiam de xpo legitur. ꝙ ministri colaphis
eum cedebant. Marci. xiiij. De sanctis vero dicitur.
ad Hebre. xj. Lapidati sunt: cesi sunt ⁊c. Et aposto-
lus de seipso dicebat. ij. ad Corinth. xj. Ter virgis ce
sus sum ⁊c. ¶ Tertia cesio est damnationis qua sc⁊
impij ceduntur in inferno: de qua christus potest dice
re ipsis damnatis illud. iij. Reg. xij. Pater meus ce-
cidit vos flagellis. ego autem cedam vos scorpioni-
bus ⁊c. Sufficit.

Cedrus. Nota ꝙ cedrus in scriptura signat A
virum iustũ: quandoq; etiam pecca
catorem. Et primo dico ꝙ per cedrum signatur vir
iustus. Cedrus enim est arbor altissima: pulcerri-
ma: fecũdissima: fragrantissima. Et signat quẽlibet
virũ iustũ: qui est altus contẽplatiõe: pulcer cõuersa-
tione: fecũdus bona operatiõe: odorosus bone fame
diffusione. Jõ de tali cedro. i. de quolibet viro iusto po

test dici illud Ezechie. xxxj. Ecce assur quasi cedrus in lybano pulcer ramis electusq; altitudine. Ubi aduerte q̄ p quattuor ꝯditiões cedri põt intelligi vir iust⁹ vel perfectus. Cedrus enim habet.
In fructu plenitudinem.
In statu fortitudinem.
In visu pulcritudinem.
In tactu celsitudinem.

B ¶ Sic vere vir iustus ex operũ plenitudine fecundat. Ecce inquit assur. In fidei fortitudine situat: q2 in libano. Honesta gratitudine picturatur q2 pulcer ramis. Celoꝝ celsitudine sublimatur: q2 electus altitudine. Habet igitur vir iustus operũ vbertatem. Fidei firmitatẽ. Floridã honestatẽ ꝛ rectã volũtatem. Primo dico, q̄ vir iustus debet esse operũ plenitudine fecundatus. Ecce assur. Sicut enim cedrus portat multos fructus bonos ꝛ dulces: quoddã genus etiã gummi emittit: qḋ cedria dicitur: qḋ medicinalẽ habet virtutẽ. Sic iustus debet bonorũ operũ fructus abũdãter proferre: ꝛ gũmi misericordie ꝛ pietatis emittere p qḋ alioꝝ indigentijs ꝛ necessitatib⁹ succurratur. Et hoc ostenditur cũ dicitur. Ecce assur. Assur em̃ interpretatur tollens acerbitatem. Istud etiam aduerbiũ ecce signat presentiã demonstratiuã: ad denotãdũ q̄ vir iustus per sua pia ꝛ bona opera debet se in necessitatib⁹ alioꝝ presentẽ exhibere: ꝛ eoꝝ acerbitatẽ suis pijs adiutorijs tollere ꝛ linire. Ideo de clemẽtia ꝛ pietate taliũ potest dici illud Ezechie. xvij. Tulit medullam cedri ꝛc. Et in ps. Ligna fructifera ꝛ oĩes cedri. Ideo de isto assur dicitur cuilibet pauperi indigenti illud Michee. vij. Usq; ad te veniet assur. i. vir pi⁹ qui consueuit tollere acerbitatẽ vulnerũ ꝛ penarũ. ꝛ istud est cõtra multos impios ꝛ crudeles qui alioꝝ acerbitates ꝛ miserias non tollũt sed infligunt: nõ auferũt sed inferunt: nõ minorant sed augmentant. Isti non sunt cedrus: immo sunt ramnus qui spinis ꝛ aculeis suis acerbitatẽ non consueuit tollere sed inferre: q2 reuera raptores crudeles ꝛ iniuriosi vicinoꝝ suoꝝ miserias per pietatẽ non tollunt: sed per crudelitates ꝛ rapinas ipsos aculeant atq; pungunt. Judicũ. ix. Egrediatur ignis de ramno ꝛ deuoret cedros lybani. Non

C sic iustus: sed habeat bonoꝝ operũ vbertatem. ¶ Secundo habeat fortẽ ꝛ stabilem firmitatẽ. Cedrus em̃ inuenitur in libano qui est mons fortis altus ꝛ solidus: nũq̄ deficiẽs sed perpetuo perseuerans. Cedrus etiã est lignũ imputribile: ꝛ potest significare firmitatẽ fidei perpetuã ꝛ indeficiẽtẽ: in qua debet vir iustus stabiliter radicari (ps Cedri lybani quas plantauit) et sine corruptione peccati in fide ꝛ in moribus roborati. Job xl. Strinxit caudã suã quasi cedrus. Qḋ est contra multos qui in fide non sunt stabiles neq; firmi: s3 variabiles ꝛ infirmi. Quia vere multi sunt qui faciliter mouentur de ecclesie fidelitate: ꝛ fidei firmitate: ꝛ de boni propositi stabilitate: sicut sortilegi: heretici ꝛ scismatici qui ab vnitate fidei faciliter auellũtur. Sicut etiã sunt carnales ꝛ voluptuosi qui per carnis immũdiciã faciliter corrumpuntur. Unde diabolus potest dicere de talibus illud qḋ dicebat sennacherib. iiij. Reg. xix. Electas cedros lybani ego succidi. ꝛ aduerte q̄ tales cedri perdunt quandoq; suã firmitatem seu imputribilẽ puritatẽ triplici rõne. Quãdoq; per supbiã ꝛ vanitatẽ: vnde Esaie. ij. Uisitabit dominus sup cedros lybani ꝛ sublimes erectas. Et in ps. Confringit domin⁹ cedros libani. Quãdoq; per luxuriã ꝛ voluptatẽ. Unde de cedro dicitur Ezechie. xxxj. Aque nutrierũt illũ. Quãdoq; per auariciã ꝛ cupiditatẽ. Zacha. xj. Aperi lybane portas tuas transiet et comedet ignis cedros tuas. Nõ sic sed habeamus boni propositi stabilitatẽ vel firmitatẽ: vel mẽtis ꝛ corporis puritatem: vt sic dominus in nobis gloriãdo dicat illud Cant. j. Tigna domoꝝ nostrarũ cedrina: laquearia nostra cypressina. ¶ Tertio habeamus san-

D cte decentie venustatẽ. Pulcer inquit ramis. Cedrus enim pulcer ramis dicitur: eo q̄ omni tẽpore semp viret. Cedrus etiã suauẽ odorẽ emittit q̄ fugat oĩa venenosa. Sic vere vir iustus debet habere omni tempore aduersitatis ꝛ prosperitatis virorẽ honeste ꝛ pulcre apparentie odorẽ ꝛ fragantiã bone fame: vt sic venenosi detractores nõ inuenientes in ipso quid mordeãt: ab ipso fugiãt ꝛ recedant. De ista ergo mortali pulcritudine dicitur Daniel. iiij. Rami ei⁹ pulcerrimi. Et Cãtico. v. Species eius vt lybani electus cedri. Ubi aduerte q̄ honesta apparentia debet cõsistere. In virtutũ decore. Species eius. In corporis candore. i. in castitate lybani qui interpretatur candidatio. In corporis valore. cũ dicitur Electus. Habeamus igitur decẽtie venustatẽ. ¶ Quarto habeamus erectã voluntatem: E
q2: sc3 sicut cedrus est arbor ceteris altior ꝛ magis ab infimis eleuata: sic nos debem⁹ magis spũaliter esse alti q̄ ceteri hoĩes: sc3 voluntatẽ ꝛ affectionẽ ad celestia eleuando: ꝛ ipsam ab amore temporaliũ retrahẽdo. Electa inquit in altitudine. Uñ Eccli. xxiiij. Quasi cedrus exaltata sum in lybano. Amos. ij. Altitudo cedroꝝ altitudo eius. Et ista sunt contra multos q̄ reuera non eriguntur superius ad eterna: sed ad modũ vepris inclinantur inferius per auariciã ad terrena. ps. Oculos statuerũt ad terrena declinare. Istud videm⁹ de multis cedris. i. de multis ecclesiasticis personis qui magis q̄ alij sunt auari: vnde isti videntur accepisse in vxorẽ filiã cardui fm tenorẽ illius parabole que ponit. iiij. Reg. xiiij. Q2 reuera carduus spinosus diabolus vxorem suã sc3 auariciã dedit talibus in vxorẽ. vnde illud predictũ zacha. xj. Comedat ignis cedros tuas. Ignis dico auaricie. Sic igit si habuerimus voluntatẽ altã ꝛ feruidã: honestatẽ pulcrã ꝛ lucidã: firmitatẽ fortẽ ꝛ solidã: vbertatẽ piã ꝛ fluidam: nos erimus veri cedri vt sic de quolibet dicatur illud ps. Just⁹ vt palma florebit ꝛ sicut cedrus lybani multiplicabitur. De talibus cedris solebant fieri mali nauium. i. prelati ecclesiarum. iuxta illã metaphorã vbi in persona nauis loquitur ecclesie. Ezechie. xxvij. Cedrum de lybano tulerũt vt facerent tibi malũ. De talibus cedris edificari debet templum ecclesie triũphãtis. figura. iij. Reg. vij. vbi dicitur q̄ Salomon tabulis cedrinis totũ templum in circuitu vestiuit. Tabule cedrine sunt viri iusti odorosi imputribiles ꝛ boni. ex quoꝝ congregatione debet Salomõ. i. bonus prelatus cõstituere domũ suã vt dicatur illud Esaie. xlj. Dabo in solitudine cedrũ. Et sic ergo patet q̄ per cedrum intelligunt viri iusti. ¶ Sed adhuc nota q̄ per F
cedrum intelliguntur viri diuites ꝛ alti ꝛ superbi: qui sc3 quantũ ad ipsorum opinionẽ imputribiles sunt: quia semper videntur spirare: viuere ꝛ nunq̄ putrefieri seu mori. ꝛ tñ in ps. dicitur. Uidi impium superexaltatum ꝛ eleuatum sicut cedrus lybani: transiui ꝛ ecce nõ erat. Item per cedrum que fm Rabanum omniũ arboꝝ est regina: cuius liquor libros linitos imputribiles seruat: potest intelligi beata virgo omniũ domina ꝛ regina: cuius liquor clementie illos quos tangit pseruat a putredine mortis eterne. Unde ista cedrus dicit. Eccli. xxiiij. quasi cedrus exaltata sum in lybano. Iterum per cedrum intelligitur xps vel crux xpi cuius virt⁹ ꝛ fides nunq̄ deficiet vel putrescet. cuius liquor. i. sanguis animas ab ipso per deuotionem linitas preseruat a putredine vicioꝝ ꝛc. Uide si vis in reductorio meo morali. lib. xij. capitu. de cedro. Si vis vis etiã per domum cedrinam odoriferam imputribilem ꝛ formosam intelligitur anima vel ecclesia vel religio vel etiã viri iusti conscientia vel insuper celestis patria. Isti enim sunt domus spiritales que sunt habitaculum summi regis. In cuius figura dicebat Dauid. ij. Reg. vij. Uides q̄ habitem in domo cedrina. ꝛ de Salomone dicitur. iij. Reg. vj. q̄ ipse texit domum domini laquearibus cedrinis. Tabule enim domus interioris: sc3 conscientie sunt virtutes. Tabule vero domus exterioris. i. ecclesie sunt viri iusti. Tabule domus

le dom⁹ paradisi superioris sunt beati. Sufficit.

A **Celare.** Idē est qđ abscondere: negare: latere: ⁊ cetera similia. Sed q2 de abscondere satis dictū est superius: ideo pretermitto: vnū tñ aduerte ꝙ celare aliquando signat hypocriticā fictionem. aliquādo sapientiā ⁊ discretionē. aliquando fidelitatem ⁊ rationē. De celatiōe hypocritarū dr Job. xx. Celabit in gutture suo malū. Isti em̄ sunt sicut hericius qui celat ⁊ abscondit interiora sua in sua pelle spinosa: q2 tales in spinosa conuersatione: per prauā fictionē ⁊ penitentiā fictā se inuoluūt: ⁊ quid ⁊ quales sunt exterius nō apparet. Tamen ipsis dicitur Amos. ix. Si celauerint se in profundo maris ibi mandabo serpenti et mordebit eos. Profundum maris est pnīa ī qua ꝗuis hypocrite ficte celant: tamē a serpente dyabolo mordebuntur. ¶ Item de celatione sapientie et discretionis dicit Hester. xv. ꝙ sub regio habitu tristem celabat animum multa enim a sapientibus sunt celanda nec cuilibet reuelanda et potissime illa que sunt defectuosa ⁊ verecūda Sicut enim homo libenter celat et abscondit turpitudinē corporalem sic debet etiam celare turpitudinem moralem Eccli. xix. Si est tibi delictum: noli denudare Nō est cōtra iactatores peccatorum qui sunt similes istis mendicis et trutannis ꝗ horribiles infirmitates suas libentius ostendunt ꝙ celant quia tales sicut dr Esa. iij. Peccata sua sicut sodoma predicauerunt nec absconderunt. ¶ Tertio de celatione fidelitatis et rationis qua. s. homo celat secreta sibi commissa. Dicitur puerb. xj. Qui autem fidelis est celabit amici commissum Quia sicut dicitur Prouerb. xxv. Gloria dei celare verbū. Nō est contra multos similes mari. qđ nescit aliquid celare: immo intra se recepta statī eijcit: euomit ⁊ expellit. Sic multi sunt qui quicquid de alijs sciunt: siue quicquid ab alijs recipiūt in secreto: totū modica occasiōe reuelāt alijs ⁊ ostendunt. Eccli. xix. A facie verbi parturit fatuus: sicut sagitta infixa in femore canis: sic verbū in corde stulti. Sagittam em̄ extrahit statim canis de femore suo. Sic infideles ⁊ stulti statim de corde eijciūt aliorū secreta. Hiere. xlij. Indicabo vobis nec celabo ⁊ tamen lingua inclusa fuit a natura in duplici carcere. s. dentiū ⁊ labiorū: vt sic compelleretur minus loqui ⁊ melius celare cōmissa. Est igit celare fidelitatis: sagacitatis ⁊ fallacitatis. De celare ꝓ sumpto p sculpere nihil ad presens: q2 autoritates desunt.

A **Celebrare.** Nota ꝙ celebrare: idē est qđ colere vel aliquid solenniter facere vel cōplere: seu aliquid cū honore ⁊ diligentia: ⁊ etiā cum reuerentia exercere. Et inde dicitur celeber vel celebris: ⁊ pōt spiritualiter significare reuerentiā ⁊ honorē: frequentiā: diligentiam: ⁊ amorē. vñ Nau. j. Celebra iuda festiuitates tuas: ⁊ ideo vide in alijs titulis quia de se materia est valde sterilis: ideo omitto. De celebratione autem missarum potes videre vbi agit de eucharistia ⁊c. Aduerte tñ si vis. ꝙ celebrare idē est
B ꝙ festiuitas. ¶ Et iō notandū est ꝙ triplex est celebritas. s. temporalis prosperitatis: spiritalis iocunditatis: eternalis felicitatis. Prima est peccatorū: secūda perfectorū: tertia beatorum. prima celebratur in mundo: secunda in animo: tertia in celo. In prima cessatur ab operibus meritorijs. Insistit solacijs deceptorijs. Templa etiā. i. hospitia altaria. i. corpora ornant ⁊ parantur paramentis trāsitorijs De tali ergo celebritate dr Gene. xj. dixerunt gigantes. Edificemus turrim cuius altitudo pertingat vsq ad celū. Celebrem⁹ nomen nostrum anteꝗ diuidamur in vniuersas terras. In secunda celebritate que est gratie: ⁊ que in animo celebratur: debet homo cessare a criminosis operib⁹ Templum aīe ⁊ altare cōscientie debēt ornari gratijs ⁊ virtutibus Gaudia debent deduci in dei laudibus. De tali ergo celebritate dicit Nau. j. Celebra iuda festiuitates tuas. ⁊ Nume. xxviij. Dies septimus erit celeberrimus ⁊ sanctus vobis: omne opus seruile non facietis in eo. In tertia celebritate que est in patria cessatur ab operibus laborū: deducitur iocunditas omniū gaudiorū temporaliū: corpus ornatur quatuor dotibus: altare anime trib⁹. In ista celebritate xp̄s est sacerdos: deus pater est rex: beata virgo est regina: apostoli sunt principes: martyres sunt milites: virgines sunt domicelle. confessores sunt prelati: ⁊ angeli sunt cantores. De tali ergo celebritate dr. ij. Paralipo. xxx. Facta est celebritas grādis in hierusalē. ⁊ hoc sufficit de celebrare ⁊c.

Celum. Nota ꝙ celū multis significatiōibus accipit in scriptura. Celū enim signat A
animam seu virū iustum. Item signat deū seu xp̄m. Item signat ecclesiam militantem. Item signat ecclesiā triumphantem. Dicamus igitur primo: ꝙ p celum potest intelligi anima viri iusti: vel etiā generaliter vir perfectus ⁊ potissime ecclesiasticus vel prelat⁹. ⁊ hoc multiplici ratione. Celum em̄ habet limpitudinem in aspectu: altitudinē in situ: latitudinē in ambitu. Sic vere vir iustus habet limpitudinē fidei seu claritatē. Altitudinē spei vel sublimitatē: latitudinē caritatis vel capacitatē. Ex fidei luminositate cognoscit vera: ex spei sublimitate appetit summa: ex amoris capacitate ipse diligit oīa. Sicut enim celū claritatē inobfuscabilem habet. ⁊ hoc patet: quia sol ibi cōtinue fulget: ⁊ stelle perēniter lucent. ⁊ ideo fm Isido. Celū dicitur a celo celas: qđ idem est qđ sculpo sculpis: eo ꝙ stelle sicut quedam signacula ⁊ sculpture ibi appareant. Sic caritas vere fidei ⁊ sapiētie ⁊ scientie debet in nobis iugiter relucere: ita ꝙ sol. i. fides stelle. i. sciētie tam naturales ꝙ acquisite possint lumen vere cognitionis in nobis iugiter generare: vt sic deus possit dicere de talibus celis illud Eccli. xxiiij. Ego feci in celis illud vt oriretur lumen indeficiens. Iterū sicut celum est altissimū ⁊ ab infimis eleuatum. Sic ⁊ nos debem⁹ per spem ⁊ affectionē esse alti: ⁊ sursum ad bona eterna eleuati: ⁊ ab istis infimis temporalibus segregati. Unde Eccli. xvij. Uirtutem altitudinis celi ipse suspexit. Eccli. ·. Celū sursum. Item sicut celū sua capaci latitudine omnia continet seu ambit Sic nos debemus per caritatē esse ita lati ꝙ infra ambitū nostri amoris debemus omnes continere inimicos. s. et amicos extraneos ⁊ ꝓpinquos ps. Extendens celum sicut pellem qui tegis aquis superiora eius. Et sicut videmus ꝙ sicut celum naturaliter in suis partibus est mobile: ita ꝙ velocissime cōtinue circūfertur. Sic nos debemus esse per bonorū operū exercitiū: ⁊ per virtutē obedientie agiles: mobiles atq leues: vt de malo ad bonū: de bono in melius continue moueamur. Iuxta illud. ij. Petri. iij. Celi magno impetu transiēt Aduertendū tamen ꝙ vir iustus dicitur celum: vt sic exponam⁹ de quolibet viro perfecto illud. Ezechie. j. Aperti sunt celi ⁊ vidi visiones dei. ¶ Ecce em̄ ꝙ celū
ceteris creaturis. Influit largius. Aperti sunt. Durat B
stabilius: celi. relucet clari⁹. Uidi visiōes dei. Sic nos debemus habere clementie vel influentie plenitudinem: q2 debemus esse aperti. Essentie vel permanētie firmitudinē. Sunt inquit. Decētie vel apparētie claritudinem. Uidi inquit. Fiducie vel confidentie certitudinem: quia debemus esse celi. i. fidenter celātes cōmissa. Sit igitur in nobis pietatis ⁊ influentie plenitudo. Aperti inquit. Sicut em̄ celi semper influūt in ista inferiora: ita ꝙ corū motus ⁊ influentia est causa omnis generationis ⁊ corruptiōis inferiorū: sic ut visibiliter apparet cū a celis nobis pluuia deriuatur per quam omnia vegetantur ⁊ refrigerantur. Sic vere celi spirituales: id est viri ecclesiastici vel prelati semper debent in alios influere inuisibiliter pro eis orando ⁊ bona exempla eis dando ⁊ visibiliter pluuiā temporaliū bonorum beneficiorū eis infundendo: ⁊ per bonam doctrinam omnia mala in eis corrumpendo ⁊ omnia bona in eis generando: quod ostenditur cū dicitur. Aperti: quia. s. semper debēt esse aperti ⁊ expo

siti ad pietatis opera facienda. Gen. vij. Cataracte celi aperte sunt. Et Zacha. viij. Celi dabũt rorem suũ. Sed heu prohdolor. hodie videtur verificatũ illud qd sequitur. Gene. viij. Clausi sunt omes fontes abyssi prohibite sunt pluuie de celo. Et illud quod scribitur Aggei. j. Prohibiti sunt celi ne darent rorem suũ. Et reuera charissimi hodie sunt valde pauci qui in alios influant: vel qui rorem τ pluuiã doctrine vel elemosyne alijs infundant: quia reuera tantus est hodie in multis.

Defectus pietatis.	Qd nihil potest ab eis
Excessus crudelitatis.	distillare. Isti ergo nõ
Siccitas parcitatis.	sunt celi aperti: sed celi
Duricia austeritatis.	clausi. iij. Regũ. viij. Si

clausum fuerit celũ. Ita ꝙ recte potest dici de eis: qd dicitur Deute. xxviij. Sit celuz quod supra te est eneũ τ terra quaz calcas ferrea. Celũ enim quod supra nos est: id est illi qui sunt superiores: scz ecclesiastici respectu laycorum: et diuites respectu pauperum: iudices respectu subditorum: sunt hodie facti enei. i. duri crudeles τ iniqui: nihil pauperibus tribuentes: sed ipsos clamoribus τ iniurijs multipliciter ferientes. Et ideo terra que calcatur. i. subditur vel deprimit: efficit ferrea: q. s. ad modũ ferri fiunt pallidi τ frigidi: τ in omnibus desolati: τ per impatientiam sunt clamosi: dolentes: lugubres: τ irati. Job. xxiiij. De ciuitatibus fecerunt viros gemere. Non sic charissimi: sed sit in nobis pietatis τ influentie plenitudo. ps. Operit celum

C nubibus τ parat terre pluuiã. ¶ Secũdo sit in nobis firmitatis τ permanẽtie fortitudo: cum dicitur. Sũt quod est verbũ substantiuũ qd realitatẽ signat τ essentiam: quod est etiam presentis temporis non preteriti nec futuri: ad denotandum ꝙ nos debemus esse substantiales: fortes τ existentes: semper in bono presentes τ nunꝙ deficientes. Celi enim habẽt naturam incorruptibilem τ indefectibilem: ꝙuis eñ cõtinue moueantur nunꝙ tamen cadunt: deficiunt nec franguntur. Ad quod facit scriptura Job. xxxvij. Tu forsitan cum eo fabricatus es celos: q solitudine quasi ere fundati sunt. Sic vere viri ecclesiastici debent esse impugnabiles per virtutem constantie: fortitudinis τ firmitatis: perseuerantie τ virtutis: q. s. semper debent in bono proposito esse stabiles τ nunꝙ per peccatum deficientes vel cadentes: vt de eis dicatur illud ps. Verbo domini celi firmati sunt τc. Prouerb. iij. Stabiliuit celos prudentia. Sed reuera hodie verificatur de multis celis. i. ecclesiasticis illud Esa. lj. Celi sicut fumus liquescent: τ terra sicut vestimẽtũ atteretur. Et reuera multi sunt hodie qui non sunt solidi sed liquidi: non stabiles sed debiles: non permanentes: sed per vana desideria liquescentes: vnde tales nõ sunt similes vero celo: sed aeri qui abusiue dicitur celum: q non est stabilis sed mobilis nature: quia s. per vanitatem τ inconstantiam valde sunt instabiles τ inanes. Unde tales euaporant sicut fumus per superbiam: liquescunt sicut cera per luxuriam. Atteruntur sicut terra per auariciam. ¶ Tertio sit in nobis bonitatis τ con

D fidentie certitudo: quia. s. nos debemus esse fideles boni τ certi: τ tales in quibus possit cõfidere: qd ostẽditur cum dicitur Celi. quod dicitur a celando: eo ꝙ celum omnia cõtineat atꝙ celet: quia. s. secreta nobis cõmissa: τ maxime illa que tangunt verecundiam sociorum: debemus fideliter cõtinere τ in nobisipsis cõcludere τ tenere. Apoca. vj. Celuz recessit sicut liber inuolutus. Sicut enim in libro inuoluto non faciliter legitur quod est intus. Sic ab homine fideli τ prudẽti non faciliter reuelatur: quod scribitur in scrinio cordis sui. Cuius tamen in multis video contrariuz: qui pro certo secreta non celant sed reuelant: non abscondunt sed ostendunt: non operiunt sed aperiũt. Tales maxime sunt detractores qui nullũ malum qd sciũt de alio possunt celare. Tales etiam sunt iactatores q τ bona τ mala sua iactatorie manifestãt. Tales insuper sunt proditores q secreta sibi in fidelitate cõmissa nõ timent proditorie declarare. Isti sunt sicut celum cristallinuz quod naturam habet dyafanam. In cristallo enim quicquid intus ponitur exteriꝰ videtur. Cristallum enim nescit aliquid celare. sic isti. Ideo isti nõ sunt sicut liber inuolutus: sed sicut liber apertus vbi quilibet potest legere τ videre. Unde Apocalipsis. xij. Apertum est celum τ visa est archa testamenti: etiam audita sunt fulgura τ voces τ tonitrua: quando enim tales aperiuntur per insipientiam τ proditionem tũc apparet archa sue conscientie per futuram reuelationem: tunc audiuntur tonitrua per diffamationem: tunc videntur fulgura per turbationem τ inuasionẽ. Tunc audiuntur voces querimoniarum τ questionũ. Non sic charissimi sed sit in nobis bonitatis τ confidentie certitudo: vt de fidelitate talium dicatur illud Apocalip. xj. Hi habent potestatem claudere celum.

¶ Quarto autem debet esse in nobis honestatis τ apparentie claritudo. Uidi inquit. Sicut enim celum naturaliter ẽ valde clarum: ratione cuius magis apparet intuentibus: et videtur. Sic vere nos debemus lumen gratie et honestatis: sapientie τ sanctitatis habere: vt sic libentius a circunstãtibus videamur: τ vt in omnium oculis vt exemplar τ speculum ostendamur. Uidi inquit visiones dei. vt sic de nobis possint alij dicere illud Actuum. vij. Ecce video celos apertos Juxta illud. Luceat lux vera coram hominibus vt videant opera vera bona: et glorificent patrem vestruz qui in celis est. Sed reuera multi carẽt hodie tali claritate: ita ꝙ de multis potest dici hodie. Hiere. iiij. Aspexi terrã τ ecce vacua erat: et nihil vidi: celos τ nõ erat lux in eis. Uidi montes τ ecce mouebantur. Intuitus sum et non erat homo: et omne volatile celi recessit. Aspexi τ ecce carmelus desertus. Ubi aduerte ꝙ multi. sunt qui carent hodie virtuali plenitudine: quia terra: id est ecclesia vel religio vel anima: vacua erat honestatis pulcritudine: quia in celis: id est in ecclesiasticis non erat lux. Carent firmitatis fortitudine: quia montes: id est viri eminentes mouebãtur. Carent rationis limpitudine: quia ibi non erat homo: id est aliquis ratione vtens. Carent contẽplatiõis celsitudine: quia omne volatile: id est omnis cõtemplatiuus recessit. Et ideo bene sequitur aspexi: et ecce carmelus erat desertus. Carmelus mons fuit fertilissimus τ signabat ecclesiam vel religionem q hodie prochdolor. in multis suis partibus est deserta: desolata pariter τ tristata. Sicut enim videmus. ꝙ quãdoꝗ celi tot spissis nubibus τ turbinibus inuoluuntur: ꝙ nullã claritatem habere videntur: tot etiam quandoꝗ fulgura a talibus celis nobis mittuntur: ꝙ oculi inspicientiuz nõ delectantur: sed potius excecantur. Sic vere multi sunt hodie qui tot nubibus carnalitatis sunt inuoluti ꝙ lumen valoris fame et honestatis videntur penitus amisisse. Nam tot fulgura: id est tot mala exempla alijs transmittunt. ꝙ visum sane discretionis τ gratie eisdem amittunt atꝗ tollũt ideo de talibꝰ dr. Esaie. l. Induam celos tenebris: et saccum ponam operimentum eorum. Non sic ergo: sed sit in nobis honestatis et apparentie claritudo. Job. xxvj. Spiritus domini ornauit celos. **E**

Debet ergo habere celum: id est vir celestis τ maxime ecclesiasticus vel prelatus. Honestissimam claritatem. Uidi. Fidelissimam voluntatem Celos. Stabilissimam firmitatem: sunt. Continuam largitatẽ aperti. Et hec sufficit de viro iusto vel de aia. ¶ Et si **F**
vis adhuc nota de viro iusto ꝙ cõparatur celo. Quia ego reperio Celum
Extentum.
Stellatum,
Clausum.
Nouum.
Altum.
Bassum.

Preparatum

Preparatum.
Mensuratum.
Igneum.
Eneum.
Obscurum.
Securum.
Solidum.
Roridum.
Loquens.
Intelligens.
Audiens.
Benedicens.
Liquescens.
Confitens.
Pluens.
Tremens.
Tonans.
Dormiens.

¶ Reuera tale celū est vir iu
stus, et tale fuit btā vgo et qli
bet celi sanctus. Et talis de-
bet esse quilibet ecclesiasti-
cus et prelatus. Sit igit celū
extentum bona sua alijs ero-
gando. ps. Extendens celum
sicut pellem qui tegis aquis
superiora eius. Item sit stel-
latum .s. gratijs et virtutibus
alijs relucendo. Gen. j. Po
suit stellas in firmamēto ce
li vt luceāt etc. Item sit clau
sum semper per diligentiam
se custodiēdo. ij. Paralipo.
vj. Si clausero celū et pluuia
non fuerit. Itē sit nouū pu-
ritatē et mūdiciam obseruā-
do. Apoca. xx. Uidi celū nouum et terrā nouā. Item sit
altum eterna et sublimia contemplando. Eccli. j. Alti
tudinem celi et latitudinē quis dimensus est. Itē sit ce
lum bassum humiliter cōuersando. ps. Domine incli-
na celos tuos et descende. Et Esa. lxiiij. Utinā dirūpe-
res celos et descēderes. Item sit celū preparatū mores bo
nos vēdicādo. Prouerb. viij. Quando preparabat ce
los aderam. Item sit celum mensuratum: maturitatē
et prudentiam sectando. Esa. xl. Celos palmo pōdera-
uit. Item sit celum igneum: per charitatē ardendo et
alios inflammando et ad charitatē incendendo et pro
uocando. ij. Paralipo. vij. Descēdit ignis de celo et de
uorauit holocaustum. Et. ij. Petri. iij. Celi ardentes
soluentur. Item sit celū eneū: sonū diuine laudis pro-
mēdo Deutero. xviij. Sit celū quod supra te est eneū.
et illud Job. xxxvij. dicit de celis quod solidissime quasi ere-
fundati sunt. Item sit celū obscurū per timorē: dei iu-
dicia cogitando. Esa. l. Induā celos tenebris et saccum
ponā operimentū eorū. Et Ezechie. xxxij. Celum nube
tegam. Item sit celū securū in deo sperando: et confitē
do. Unde. ij. Paralipo. vj. dicit. Respice de celo firmis
simo habitaculo tuo domine. Item sit celū solidum se
per constantiam roborando. Prouerb. iij. Stabiliuit
celos prudentia. Item sit celum roridū in alios doctri
ne stillicidia diffundendo. zacha. viij. Celi dabunt ro-
rem suum. Et illud predictum Gene. xxvij. In rore ce
li erit benedictio tua. Item sit celum intelligens quasi vti
lia meditando. ps. Qui fecit celos in intellectu. Item
sit celum audiens: preces pauperū supplicantium ad
mittēdo: et dei mandata attendendo: et causas partiū
decidendo. Deutero. xxxij. Audite celi que loquar. et. j.
Macha. iij. Clamor populi ascendit ad celos. et Osee.
ij. Exaudiam celos et illi exaudient terrā: et terra exau-
diet triticū. Item sit celum loquens: dei iusticiam et
gloriam predicando. ps. Annunciabūt celi iusticiam
eius. Et iterum. Celi enarrant gloriā dei. Item sit celū
benedicēs domino gratias agendo. Dan. iij. Benedi
cite celi domino. Item sit celum cōfitens: propria cri-
mina reuelando: et dei mirabilia recitādo. ps. Cōfite-
antur celi mirabilia tua dñe. Item sit celū liquescens
se p cōpassionē super aliorum miserijs resoluēdo. Esa. lj.
Celi sicut fumus liquescent. Itē sit pluens celum oī-
bus beneficia influendo. Esa. xlv. Rorate celi desuper
et nubes pluant iustū. Item sit celū choruscās. bona
exempla omnibus prebēdo. Actu. ix. Circumfulsit eū
lux de celo. Item sit celum tremēs. deū timēdo et reue-
rendo. Job. xxvj. Columne celi cōtremiscunt ad nutū
eius. Item sit celū tonans atque fulgurans. malos cor
rigendo et deterrendo. j. Reg. ij. Formidabunt aduer-
sarij eius. et super ipsos in celo tonabit Itē sit celū dor
G miens in deo mētaliter quiescendo. Job. xxxviij. Con
centum celi quasi dormire facit etc. ¶ Si vis per celum
possit intelligi peccator q dr Celū clausum. qr peccata
sua celat in confessione per verecūdiā. Altum. qr alijs se
prefert p superbiā. Latū. qr oīa cōtinere vellet per
auariciam. Lucens. qr ornatus vult esse per apparen
tiam. Uoluēs. qr cōtinue mouetur per incōstantiam
Tonans. qr alios terret per seuitiam. Chorusćans. qr
coram alijs splēdet per iactantiā. Fulminās. qr alios
ledit per violentiam. Eneum. qr alios clamando solet
diffamare. Igneum. qr alios exasperādo solet inflam
mare. Obscurum. qr salutaria solet ignorare. Liquescēs
qr seipsū per luxuriam solet eneruare. Dormiens. qr
semper p desidiā solet soporare. Ista oīa possunt cō-
cordare per autoritates supra immediate allegatas
modo tamē cōtrario intellectas. Sic ergo patet quod ce
lum signat iustum pariter et iniustū. ¶ Item nota quod H
per celum intelligitur paradisus. Et hoc multiplici
ratione. Celū enim habet ppetuā claritatē. Delecta-
bilem iocunditatē. Ordinatissimā communitatem.
Primo dico. quod celū habet claritatē inobfuscabilem
Ibi enim est sol et luna et stelle que in se sunt valde lu-
minosa. et luminis in alijs causatiua. Sic vere celū pa-
radisi cōtinet solē iusticie xpm in duplici natura. lu-
nam. i. beatā vginē. stellā. i. āgelos et sanctos q omēs
fulgent inextimabili claritate. et spūaliter et etiā cor-
poraliter: qr fulgebūt iusti sicut sol etc. Unde Eccli. xliij.
Gloriosa species celi. gloria stellarum mūdum illuminās
¶ Itē est ibi iocūditas inestimabilis. qr sm Macro. I
orbes celi faciunt suauem melodiā. Iuxta illud. Job
xxxviij. Cōcētum celi qs dormire faciet. Sic vere padisus
armoniā diuine laudis. que ab orbibus celestibus. i. a
sanctis et angelis incessanter profertur. Job xxxviij.
Ubi eras cū me laudarent simul astra matutina. et iu
bilarēt omēs filij dei. ¶ Itē ibi est ordo imperturba K
bilis. Celū enim est ordinatissime processiuū. Orbes
enim celi inter se sunt ordinati et distincti. et ita faciūt
ordinate cursus suos. quod infallibiliter veniunt ad pū-
cta sua. Ita etiā ordinate pcedunt. quod vna stella locum
alterius vel circulum nō impedit. nec eam in actu suo
quoquomodo retardat. Et quamuis enim sint disparis
claritatis quelibet tamen loco suo est cōtēta. Sic re-
uera in padiso sunt scti et beati diuersis distinctiōi-
bus ordinati: sm disparitatem meritorum. Uerūtn qui
libet est statu et gradu suo cōtētus. quod alter alterum non
perturbat sed pauce ordinatissima semper gaudent.
Unde istū ordinē miratur regina saba q venerat de fini
bus terre audire sapiētiam Salomonis. q regis sapi
entiam. fabricā templi. et ordines ministratium talit
mirabatur quod nō habebat spiritum. s. pre stupore etc.
Ista est anima beata de finibus terre. i. de mūdo ad celū
translata. q reuera miratur dei sapiētiā imperscruta
bilem. fabricam templi. i. totius vniuersi naturā val-
de laudabilē. Itē ordinē ministrorum. i. discretionē bea-
torum imperturbabilem. Ideo cuilibet potest dici Job.
xxxviij. Nūquid nosti ordinē celi. et rationē eius pones
in terra ¶ Ordo enim pmus cōtinet xpm Secūdus bea L
tam vginē Tertius āgelos Quartus martyres et aposto
los. Quintus cōfessores et viros iustos Sextus docto
res et viros in spūalibus eruditos. Istius ergo ordinis
celestis in terra ratio ponitur. quādo ab hoīe terreno
in corde suo

Loco xpi humilitas
Loco marie pietas
Loco angelorum puritas
Loco martyrum patientia
Loco cōfessorum pnīa
Loco doctorum prudētia

describitur et habet
Hieremi. xxx. Tēplū
s. o ordine fundabit
Ad istum ergo locum
debemus totis affe-
ctibus anhelare et ip L
sum totis desiderijs affectare. et ibidē extunc p affectū
et desiderium abundare. vt sic quilibet per futuram
spē possit dicere illd Esa. lxvj. Celū mihi sedes est: ter
ra autē scabellū pedū meorum Celū enim. i. celestis pa-
tria debet esse sedes nostra per iugem meditationem
contēplationē et affectionē. Terra autem. i. tpalis fa-
cultas. debet esse scabellum sub pedibus nostris. per
cōtemptū et abominationē et detestationem. ¶ Et ad M
uertamus in ista autoritate. et inueniemus quod celum
et celestia bona habent quinque conditiones propter qs

debent summopere affectari: propter q̄n̄qȝ defectus q̄ sunt in bonis temporalibus huius mūdi. Bona em̄ mundi habēt annexa

Timorem et turbationem.
Laborem ⁊ vexationem.
Breuitatem ⁊ cessationem.
Inopiam ⁊ paupertatem.
Mutationem ⁊ instabilitatē.

¶ Sed reuera celuȝ ⁊ bona eius sunt cō trarie conditionis. Et hoc q͛ ibi est securitas que non impugnatur. Celū quod dicitur a celando. Ibi est trā quilitas que non perturbatur: sedes que signat quietē. Ibi est eternitas que non terminat᷑: est qd̄ signat durationem. Ibi est fertilitas que non vacuat᷑ terra: que est elementum magis fertile. Ibi est stabilitas q̄ non dissipatur vel qua mens sustentatur: scabellum quod sustentat pedes sedentis. Primo dico. ꝙ ibi est securitas inexpugnabilis: q͛ dicitur celum a celando eo ꝙ ibi celet᷑ ⁊ protegatur homo ab omni tribulatione. Ad partem enim superiorē aeris non ascendūt vel attingunt male aeris impressiones. s. turbines: grandines: niues: que tamen in inferioribus generantur ⁊ quibus homines grauiter impugnātur. Sic vere sursum in patria non sunt alique tribulationes ⁊ impugnationes: quia omnes remanent inferius in hac vita. Celum ergo a celando. Esa. xxxij. Erit inquit vir sicut qui absconditur a vento ⁊ celat se a tempestate. Ideo de illis qui sunt in isto celo potest dici illud Exodi. xxiiij. Viderūt deum israel: ⁊ sub pedibus eius quasi opus lapidis saphirini: ⁊ quasi celuȝ cum serenū est. Est igitur ibi securitas inexpugnabilis. Et ideo celuȝ dicitur firmamentuȝ: quia scilicȝ possessores suos firmiter protegit ⁊ defendit. Gene. j. Vocauit firmamētum celum: sequitur. Stellas posuit in firmamento

A celi. ¶ Secundo est ibi tranquillitas pacis laudabilis: quod ostēditur cum dicitur Sedes. Sedere enim signat statum pacis ⁊ quietis. Et ideo beati qui sunt in celo vbi requiescunt a laboribus suis sedere merito dicuntur: vt de quolibet istoꝝ dicatur illud Apo. iiij. Ecce sedes posita erat in celo: ⁊ sup̱ sedem sedēs. Arath enim est mōs altissimus armenie in quo requieuit archa post diluuiū s̄m Isido. Et signat paradisuȝ locum altissimum vbi est perfecta quies: vbi archa. i. anima post diluuiū presentis seculi requiescit Gene. viij. Requieuit archa super montes: vnde de tali sede quietis dicitur in p̄s. Dominus in celo parauit sedē suam. ¶ Tertio dico ꝙ ibi est eternitas indefectibilis

D Est inquit. Vita enim illa non potest dici fuit vel erit quia fundatur in eternitate in qua non est preterituȝ vel futuruȝ: sed presentia semper durans. Ideo de ista indefectibili eternitate dicitur: vel potest dici cuilibet illic existenti illud p̄s. Si ascendero in celū tu illic es. ¶ Quarto dico. ꝙ ibi est fertilitas īhaustibilis. Terra inquit: quod est elementum fructiferū que ꝑ cunctis viuentibus cibum gignit. Et ideo ista s̄m Isido. dicebat᷑ antiquitus alma mater: talis est paradisus: quia ibi est verus fructus: vera refectio: verū esse ⁊ vera vita: vt sic cuilibet beato possit dici illd̄ Geñ. xxvij. In rore celi ⁊ pinguedine terre erit benedictio tua: vt sic quilibet nostrum dicat cum p̄s. Portio mea domi

P ne sit in terra viuētium. ¶ Quinto dico ꝙ ibi est semper stabilitas durabilis. Scabelluȝ inquit pedū meorum. Gloria enim eterna dicitur scabellum peduȝ: q͛ scabelluȝ est illud quod sustinet pedes nostros: ad denotandum ꝙ pedes affectionum nostrarum tūc stabiliter sustinentur: quando semper eterna gloria innituntur. Bona em̄ temporalia non sunt scabellū sufficiens ad affectiones hominis sustinēdas. Fatuus em̄ est qui talibus innititur: vel qui in talibus confidit. Dic si vis sicut de baculo arundineo egypti sicut supra. Titulo de baculo. Sed celestia sunt bonum et firmum scabellum que non deficiunt nec franguntur. Et ideo sicut elephas fortibus arboribus solet inniti dum dormit. Sic nos debemus bonis eternis: q͛ celi solidissime quasi ere fundati sunt: sicut dicitur Job. xxxviij. Ideo de tali scabello dicitur cuilibet cōtemplāti illud p̄s. Adorate scabelum pedū eius q̄m sanctum est. Et. ij. Paral. ix. Rex Salomō fecit thronū eburneum: ⁊ scabellū aureū. Talia em̄ sunt bona celestia: q͛ scȝ propter istam quintuplicē conditionē sunt specialiter affectanda. Vt sic dicat quilibet illud Philipen. iij. Cōuersatio nostra in celis est. Sȝ heu proh dolor. Bona mundi: q͛ non sunt stabilia: sed fallibilia. Non sunt fertilia sed sterilia. Non durabilia: sed transitoria. Non sunt quieta sed turbata. Non sunt secura: sed diuersis impugnationibus obscura. ⁊ ideo non in istis temporalibus: sed in celestibus est morandum: contemplandum: ⁊ affectandū: ⁊ illuc cū gemitib⁹ anhelandū. Vt de quolibet dicat᷑ illud Mar. vij. Suspiciens in celū ingemuit. Et sic accidet nobis sicut illi domicelle: que dicebatur Calisto: que cuȝ s̄m fabulas propter fornicationem mutata fuisset in vrsam ⁊ quotidie gemeret ⁊ rugiret: iupiter mot⁹ pietate mutauit eam in stellam ⁊ posita est in celo ⁊ dicitur vrsa maior. Sic reuera quando homo propter fornicationem peccatorū suorum efficitur vrsus. i. vilis ⁊ peccator tandem fit humilis: penitens atqȝ gemens: ⁊ sic sepe accidit ꝙ mutatur in stellam. i. in virum luciduȝ ⁊ perfectum: ita ꝙ in celo finaliter collocatur. s. nunc per spē in fine per speciem. Nūc in affectu: tūc in actu nunc in voluntate tunc in re. Vnde dicat illud Eccl̄i xxiiij. Girum celi circuiui sola. vñ Actuū. vij. Intēdēs in celum vidit gloriam dei. Et si vis dic ꝙ istud est celum in quo deus sedet ad imperandum. Esa. lxvj. Celum mihi sedes est. ⁊ in p̄s. Dominus in celo sedes ei⁹ In quo deus manet ad habitandum p̄s. Ad te leuaui oculos meos qui habitas in celis. De quo de⁹ videt ad cōsiderandum p̄s. Dominus de celo ad terrā aspexit: videt oēs filios hominum. De quo deus venit ad nobis miserandum. Joh. vj. Ego suȝ panis viuus qui de celo descendi. Ad quod deus ascendit ad dominandum Hebre. vij. Excelsior celis factus est. A quo finaliter ad terram iterum descendet ad iudicandū Actu. xij. Angelus autem domini descendit de celo. Et nota ꝙ in isto celo est iocunditas: securitas: stabilitas ⁊c. concordia. ⁊ hoc de celo sufficit. ¶ Si vis celuȝ signat altum statum contemplationis. Esa. xiiij. Ascendam in celo supra astra dei ⁊c. Item signat militantis ecclesie vel religionis statum cum stellis fixis ⁊ erraticis. Vide si vis in reductorio meo titulo de celo. A

Cena.

Nota ꝙ cena idē est qd̄ cōmuū: prandiū vel refectio corporalis: ⁊ potissime illa q̄ fit in sero: ⁊ d͛ a cenō qd̄ est cōmune: eo ꝙ antiq̄ in cōmuni ⁊ in patulo comedebant. Vel dicitur a scia nō qd̄ est vmbra: eo ꝙ cena fiat in vespere quando dies obūbrat᷑. Cena ergo signat

Refectionem glorie.
Refectionem gratie
Refectionem scientie.
Refectionē eucharistie.

¶ Refectio em̄ glorie dicitur cena: eo ꝙ in sero mortis nobis offeratur: eo ꝙ cōmunis est cunctis intrare volentibus vel qd̄ sanctis cōmunicatur. Eo insuper ꝙ ibi sicut in vmbra ⁊ refrigerio omnis estus tribulationuȝ temperatur. Ideo de tali cena dicit Hester. j. Rex Darius fecit cenam magnā: vbi nota ꝙ ista cena est gloriosa q͛ Rex. est copiosa: quia Darius qui interpretatur fertilis est spaciosa: quia dicitur magna. De qua Apoca. xix. Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. Item est cena gratie que scilicet xp̄o preparatur in cenaculo cordis Apoca. iij. Cenabo cum ipso ⁊ ipse mecum. Itē est cena scientie. In ista cenauit beatus Johānes in cena qui recubuit super pectus domini. Item est cena eucharistie: ⁊ in ista debēt cenare omnes fideles: ⁊ nunq̄ peccatores. j. Corinth. xj. Iam non est dominicam cenam manducare ⁊c. quia scȝ si indignus accedat iudiciū sibi manducat ⁊ bibit. Exē plo iude de quo dicitur Johan. xiij. ꝙ cena facta dia

bolus

B bolus introierat in cor ei⁹. ¶ In malo vo significato dic ꝙ inuenitur cena iniq̃tatis qua demones reficiūtur. De qua Judith. xij. Holofernes fecit cenam magnam seruis suis. Item est cena prosperitatis: qua diuites inficiuntur. quia. s. ibi inficitur hō peccato auaricie: luxurie ⁊ superbie. De qua dicitur Mat. xij. ꝙ ipsi amant primos recubitus in cenis ⁊c. Item est cena eterne aduersitatis: qua peccatores inficiuntur. s. sicut animalia morti tradūtur in cenis. De quo Apoca. xix. Congregamini ad cenā magnā: vt comedatis carnes regū: tribunorum ⁊ fortium. Uide infra de prādio vel conuiuio. Allega si vis figurā illam. Luc. xiij. ⁊. xiiij. Homo quidā fecit cenam magnam ⁊ vocauit multos ⁊c. Applica ad gloriā eternam sicut infra vbi vocare vel eucharistiam.

A **Cenaculum.** Nota ꝙ cenaculuʒ est locus seu habitaculum vbi consueuit fieri cena. Accipitur autem ⁊ trāsumitur pro quolibet habitaculo gratioso. Moraliter ego notabo ꝙ in scriptura reperit cenaculū qđ debes. Sternere pulcris virtutibus. Cernere claris aspectibus. Spernere famis despectibus. Est dico cenaculū virtutibus sternendum: ⁊ hoc est cenaculū consciētie: vbi xp̄s cū homine cenat: ⁊ vbi manet spiritualiter ⁊ se delectat. Unde de hac cena ipse dicit apostolis Marci. xiiij. ⁊ Luce. xxij. Ostendet vobis cenaculum grande stratum ⁊ ibi parate cenā. Cenaculū enim cordis debet esse grāde ⁊ capax charitate: stratum virtutum multiplicitate: ⁊ tunc ibi parata est cena de bonorum omniūvbertate. Jstud cenaculū figuratum est. iiij. Reg. iiij. vbi de Helyseo dictum est. Animaduerto ꝙ iste vir dei frequenter transit per nos. Faciamus ergo ei cenaculuʒ paruum: ⁊ ponamus in eo mensam: sellam: lectum et candelabrum ⁊c. Expone sicut supra de cādelabro. Tale etiam cenaculū virtutibus ornatum debet esse religio vel ecclesia. Jstud etiam est cenaculuʒ quod a sanctis hominibus inhabitatur. Unde Actuū. j. dicitur ꝙ maria ⁊ apostoli manebāt in cenaculo. In quo peccator sanatur ⁊ viuificat: sicut de mortuo filio sunamitis dicitur. iij. Regum. xvij. ꝙ Helyas portauit eū in cenaculum vbi manebat: ⁊ ibi resuscitauit euʒ. De tabita etiam dicitur Actuum. ix. ꝙ ipsa fuit resuscitata in cenaculo. In quo insuper deus oratur ⁊ honoratur. Sicut de Daniele dicit Danie. vj. ꝙ fenestris apertis in cenaculo suo contra hierusalē adorabat: hoc est ergo cenaculum v̄tutib⁹ sternēdū. Secundo dico. ꝙ est cenaculū aspectibus cernēdū ⁊ considerādū. ⁊ hoc est cenaculum paradisi. Paradisus enim est archa Noe. vbi sunt māsiones diuerse. cenacula ⁊ tristega pro diuersis diuersimode premiandis. Unde istud est illud cenaculum altum de quo. Ezechie. xlj. Platea erat in rotundum ascendens sursum per cocleā. et in cenaculum templi deferebat per gyrum. Tertio dico ꝙ est cenaculum despectibus spernēdum. et istud est mundus ⁊ mundi gloria. seu status in quo eglon ꝓditiose occiditur. Judicum. iij. Et a quo ochozias cadēs frangitur ⁊ interimitur. iiij. Regum. j. Jdeo de tali cenaculo dr̄ Hierem. xxij. Ue q̄ edificat domū suam in iniusticia ⁊ cenacula sua in iudicio. Sufficit ⁊c.

A **Centum.** Nota ꝙ centum est numerus perfectus. ⁊ ideo perfectum ⁊ complementum designat: siue bonum fuerit siue malum. Signat ergo complementum virtutis ⁊ gratie. Unde de tentorijs tabernaculi. i. de viris virtuosis qui sunt in ecclesia dicitur Exodi. xxvij. Erunt tentoria de bysso retorta cubitorum centum. Centum enim cubiti perfectam virtutum dimensionē designant. Item signat complementum ⁊ perfectionem salutis ⁊ glorie. Unde de paradiso potest dici illud ꝙ de illa ciuitate dicit Judicum. j. ꝙ turres posuit in altitudinem cubitoruʒ centum. Item signat complementum presentis laboris ⁊ miserie: de quo dicitur. ij. Paralipo. xxxvj. ꝙ nabuchodonosor condemnauit terram centum talentis. Item signat complementum iniquitatis ⁊ malicie. ⁊ sic dicitur Esaie. lxv. Puer centum annoruʒ morietur: ⁊ peccator centum annorum maledictus erit. Item signat complementum dānationis ⁊ eterne tristicie. Unde. iij. Regū xx. dicitur ꝙ de syris ꝑcussi sunt centum milia ⁊c.

Centurio. Centurio est ille qui habet potestatem supra centum: ⁊ sic potest significare quemlibet iudicem: principem: vel prelatum ⁊c.

Cepit. Uerbum defectiuum. Uide infra vbi incipere: in littera J ⁊c.

Cerimonie. Sunt quedā speciales obseruantie: leges: statuta vel discipline: que quelibet secta vel religio sibi solet specialiter vendicare. Accipitur etiam cerimonia ꝓ legis obseruantia vel mandato. ⁊ ideo dic sicut infra de mandato seu lege.

Cernere. Uide de videre respicere ⁊ aspicere.

A **Certamen.** Nota ꝙ certamē accipitur pro pugna exercitio vel labore. Nota igitur ꝙ est certamen contra vitia: qđ fit viriliter operando. Contra prospera: qđ fit prudenter moderādo. Contra aduersa qđ fit fortiter tolerando. Jsta em̄ sunt tria certamina quibus debemus in hoc mundo certare. s. contra spiritualium hostium malignitatē. Contra. s. mundum: carnem ⁊ diabolum ⁊c. Judicuʒ iij. Discent filij israel certare cum hostibus. Item contra rerum consolationem ⁊ prosperitatem. Jstud em̄ est magnum certamen: scʒ scire per prudentem moderationem prosperitatis obuiare. Hebre. xij. Curram⁹ ad propositum nobis certamen ⁊c. Item contra tyrānorum ⁊ tribulationum aduersitatem. ⁊ istud est certamē qđ habent iusti malis resistēdo. Eccli. iiij. Usq̧ ad mortem certa pro iusticia. Maxime auteʒ istud est certamen martyrum quod habuerunt pro fide militando. ij. Thimo. iiij. Bonum certamen certaui: cursum cōsummaui: fidem seruaui. Jdeo reposita est mihi corona iusticie. vide infra de labore et pugna ⁊c.

A **Certitudo.** Nota ꝙ certus ta. tum. idem est ꝙ clarū manifestum. Cognituʒ seu verum. Et dicitur a cerno cernis: eo ꝙ cernendo rē vera certitudo de ea generet. Nota ergo ꝙ certitudo est infallibilis de aliquo cognitio. Est ergo certitudo spei que est viatorum: certitudo fidei que est pugnatorum: certitudo rei que est beatorum. Primi cernunt deum ipsum credendo. Secundi cernunt deum ipsuʒ sperādo. Tertij autem ipsuʒ cernunt ⁊ de eo certi sunt ipsum videndo. De certitudine fidei dicit. ij. Thimo. ij. Scio cui credidi ⁊ certus sum: quia potens est depositum meum seruare. De certitudine spei dicitur Thobie. iij. Hoc pro certo habet om̄is qui colit te quod vita ipsius si in probatiōe fuerit coronabitur: ⁊ si in tribulatione fuerit liberabitur. Spes enim ⁊ fides dicūtur habere certitudinem pro eo ꝙ firmiter acquiescūt veritati ⁊ certitudini patrie. De certitudine auteʒ rei que scʒ est in patria dicitur Roma. viij. Certus suʒ ꝙ neq̧ mors neq̧ vita ⁊c. separabit nos a charitate xp̄i.

B ¶ Nota auteʒ ꝙ certitudo precipue debet spectare ad iudices huius mundi: quia anteq̄ procedant ad aliquid iudicandum: semper debent esse certi: instructi ⁊ informati. Leo enim attentissime considerat quis in eum lapidem mittit: ipsumq̧ inter multos eligit: infallibiliter inuadit: ⁊ in ipsum plus q̄ in alios seuit. Sic vere iudex certitudinaliter debet considerare ⁊ inquirere de excessibus subditorum. Et tandem certitudine habita debet procedere ad vindictam vt de quolibet dicatur illud Sapien. v. Induet' pro thorace iusticiam ⁊ accipiet pro galea iudicium certum. Dic ergo breuiter circa premissa ꝙ est certitudo verbalis: certitudo moralis: certitudo iudicialis: certitudo beatifica seu eternalis.

C ¶ Est ergo certitudo verbalis que fit

non mentiendo: quia sc3 viri iusti debent habere verba certa ⁊ vera. Eccli.xxij. Quis dabit ori meo custodiam: ⁊ super labia mea signaculū certū ⁊ non cadaʒ in ipsis ⁊ lingua mea perdat me. Itē est certitudo moralis que fit firmiter permanendo: ⁊ ista est certitudo perseuerantie: amicicie ⁊ iusticie: vt sit homo sicut ille spiritus de quo Sapientie.vij. Qui est spiritus coinquinatus: certus: suauis: amās bonū. Item est certitudo iudicialis que fit causas veraciter inuestigando. De quo Ezechie.xlvij. Certe vidisti fili hominis. ⁊ illud supra pro galea iudicium certum. Itē est certitudo realis ⁊ eternalis: ⁊ ista est illa quā habent beati de statu suo. Nihil enim est proprie certum in via fm achademicos. vnde Seneca. lib. de liberalibus artib⁹ in fine dicebat ꝙ sisson asserebat: hoc vtiqȝ certuʒ est nihil esse certi. Talis enim opinio de dubitate et incertitudine rerum tractatur ab Augusti. de ciui. dei. lib.iij.c.xxx. Ista etiam noviter non incipit insurgere apud phos nostros: sed non sic in patria: q2 ibi est vera ⁊ mirabilis rerū omniū certitudo Actu.xvj. Certi facti q2 vocasset deus nos. Item est certitudo mortalis seu letalis: quia sc3 omes sumus certi de morte. ij. Petri.j. Certus suʒ ꝙ velox est depositio tabernaculi mei ⁊c. Uide de veritate.

A **Cherub. Cherubin.** Nota ꝙ cherub singularit᷑: vel cherubin pluraliter accipit᷑ in scriptura quādoqȝ realiter quandoqȝ figuraliter. Realiter autem signat secundū ordinem prime hierarchie angelorū: qui cherubin appellantur: eo ꝙ dono scientie precipue sunt dotati. Cherubin enim interpretatur plenitudo scientie. ⁊ de hoc dicitur de ascensione xpi in ps. Ascēdit super cherubin ⁊ volauit. Figuraliter autē cherubin signat tripliciter in scriptura. Nam quandoqȝ signat animalia que vidit Ezechiel. Ezechie.x. Eleuauerūt cherubin alas suas. Quandoqȝ signat quasdam picturas: que erant picte in parietibus templi. ij. Paralipo.iij. Celauit cherubin in parietib⁹. Tertio signat quasdam figuras auium: ⁊ forsitan aquilarū q̄ erant in sanctuario super propiciatorium: que erant de lignis oliuarū interius: de auro exterius: mutuo se respiciebant: super propiciatoriū sedebāt: alas alter ad alterum extendebant archam testamenti tegebant et alias alas ad exteriores parietes protendebāt. Sicut
B dicitur Exo.xxv. ⁊. iij. Reg.vj. Qualicunqȝ autem modo accipiantur literaliter: possunt tamen significare prelatos: clericos: ⁊ cōtemplatiuos spūaliter: q2 primo isti debent esse angeli per puritatē templi sancte ecclesie: debent esse pictura seu paramentum p honestatem: in sanctuario paradisi debent esse per cōtēplatiuam voluntatē. iij. Reg.vj. Posuit cherubin in medio templi interioris. Archam testamenti. i. ecclesiam debent velare: per tuitionem ⁊ autoritatem. iij. Regū.viij. Cherubin protegebant archam. Ideo Genes.iij. dicitur ꝙ cherub habebat gladium flammeuʒ ad custodiam paradisi. Super propiciatorium debēt sedere per pietatem: mutuo se respicere per caritatem alas alter ad alterum extēdere per mutuam subiectionem. Alas etiam sue protectionis ad parietes. i. ad extraneos porrigere per adiutorium ⁊ defensionem: vt de eis dicatur. j. Paralipo.xxviij. Similitudo quadrige cherubin extendentium alas suas intus esse de lignis oliuaruʒ per cordialem compassionem. Exteri⁹ esse de auro per claram ⁊ lucidā conuersatione Exodi.xxv. Facies duos cherubin aureos ⁊ productiles figuram debent habere auis vel aquile per clarum visum ⁊ discretionem. Et sic istis potest dici illud Ezechie.xxviij. Tu cherub extentus ⁊ protegens: posui te in monte sancto dei in medio lapidum ignitorū. Ubi aduerte ꝙ bonus prelatus debet esse discretione lucidus: cherub. i. plenus scientia. Correctiōe rigidus: extentus: contemplatione feruidus: q2 debet esse in mōte sancto dei: conuersatione placidus: quia debet esse in medio lapiduʒ ⁊c. Primo igitur habeat prelat⁹ C discretionis splendorem. Cherub inquit qd interpretatur plenitudo sciētie: quia vere prelati pre ceteris debent esse scientifici ⁊ discreti. sicut em dicit Auicenna Omne animal quod generat habet oculos preter talpam. Sic vere illi qui ex statu ⁊ beneficio habēt alios generare per gratiā ⁊ nutrire sc3 predicatores ⁊ prelati: necesse est p certo ꝙ habeāt oculos claros intellect⁹ sciētie: sapiētie: discretiōis: ⁊ prudentie vt sc3 sciant qd facere debeant: ⁊ in iudicijs ⁊ in promotionibus clare ⁊ discrete videant ⁊ cognoscant: nisi forte fuerint talpa que semper sub terra manet. i. viri in reb⁹ terrenis per auariciā inuoluti. ⁊ hoc figuratur in lege vbi a diuinis sacrificijs reprobatur omē animal carens visu: sicut dicitur Leuitici.xxij. Ad denotandū ꝙ illi qui carent visu sapientie ⁊ discretionis nō debent habere in ecclesia gradum prelationis. Osee.iiij. Quia tu scientiam repulisti repellam te ne sacerdotio fungaris mihi. Sit igitur cherub vt sic sit sicut ille cherub de quo dicitur Ezechie.xli. Duas facies habebāt cherub. Facies enim fm Grego. signant noticiam: cherub ergo id est prelatus duas facies. i. duplicem noticiam seu discretionem tenetur habere: sc3 in spiritualibus ⁊ in temporalibus: vt. s. de actiua ad cōtemplatiuam: ⁊ de contemplatiua ad actiuam veniat. Unde Ambro. in suo pastorali. Magna sublimitas: magna debet discretione firmari. ⁊ onus grande grandiori sollicitudine cōuallari. Habeat igitur prelatus discretionis splēdorem. Quod tamē raro inuenitur. ꝙ. s. prelatus inueniatur bon⁹ actiuus ⁊ bonus cōtemplatiuus in scientijs ⁊ negocijs circūspectus: in spiritualibus ⁊ tēporalibus eruditus. Raro enim inuenitur animal cornutū qd in vtraqȝ mādibula habeat dētes. Sic vere raro inueniuntur cornuti. i. prelati qui habeant dentes. i. discretionē superius ⁊ inferius. i. in spiritualibus ⁊ terrenis: ⁊ tamen vtrumqȝ est valde necesse. et ideo prohdolor: q2 multi moderni cherubin ecclesiastici vel prelati carent hodie scientia ⁊ discretione: iō sunt pleni ignominia ⁊ depressione: ⁊ carent fama gloria ⁊ honore ⁊ reputatione. Ezechie.ix. Gloria domini assumpta est de cherub. Non sic: sed habeant vt dictum est discretionis splendorem. Secundo ha- D
beant correctionis rigorem: extētus inquit. Manus enim extenta signat ꝙ parata est ad percutiendum. Uirga etiam extenta ⁊ recta parator est ad feriendū: ⁊ ideo per extensionem percussio: correctio: ⁊ castigatio designatur: quia sc3 prelati debent esse per equitatem extenti ⁊ ad punctionem inferendam iuste ⁊ licite preparati: vt dicant discolis ⁊ peruersis illud quod dicitur Ezechie.xx. In brachio extento ⁊ furore effuso regnabo super vos. Debet enim prelatus habere interius pietatem: exterius seueritatem: vt sc3 pie refoueat bonos: ⁊ seuere puniat iniquos. Caput enim interius habet multam medullam: ⁊ exterius ossa valde dura: quia sc3 prelatus qui caput est aliorū: valde debet esse mollis ⁊ pius interius in corde ⁊ in conscientia: durus autem ⁊ seuerus debet apparere in exteriori apparentia: nunqȝ enim vnum sine alio debet esse. Unde Grego.xx. moral. Sit ille qui preest in suis actibus taliter moderatus vt nec eum nimia pietas vileʒ reddat: nec nimia seueritas odiosum. Iste est ergo cherub extentus. Sed nota ꝙ adiūgitur ⁊ protegens: q2 sua seueritas debet esse ordinata ad innocentium tuitionem ⁊ ad ecclesie protectionem: ⁊ sic figurabitur in illo cherub qui habebat gladium flammeum ⁊ versatilem in ingressu paradisi ad custodiendum lignuʒ vite. Paradisus enim est ecclesia: ante cui⁹ fores stāt prelati. i. in officijs publicis constituti: qui per fores vbi iudices sedere solebāt designantur. Debet igitur gladius sue iurisdictionis esse flāmeus per correctionis ardorem: ⁊ cum hoc debet esse versatilis: vt. s. loco ⁊ tempore de rigore ad clementiam se conuertat p cōpassionis dulcorem. Cherub ergo extētus ⁊ protegēs

iij. Regum

iij. Regum. viij. Cherubin expandebant alas suas et protegebant archam. Habeant ergo correctionis ri-
E gorem seu seueritatem in corrigendo. ¶ Tertio habeant sublimitatem in contemplando. Posui inquit te in monte sancto dei: q. s. tales semper debēt esse positi per contemplationē ⁊ affecttionem in monte sancto padisi. Aialia siluestria sicut sunt capree ⁊ onagri libenter morantur in montibus: ⁊ hoc vt securius ibi sint: ⁊ vt venatores melius a longe videant veniētes: ⁊ vt ibi pascātur herbas que ibi sunt vt cōmuniter sapidiores ⁊ saniores. Sic vere ecclesiastici ⁊ prelati libēter debēt cōuersari per cōtemplationē ⁊ affectionē sursum in monte paradisi. Et hoc quia sic venatores inferni melius preuidentur ⁊ minus timentur. Herbe etiam. i. pabula gratie ⁊ glorie ibi pleniꝰ ⁊ vberius inueniūtur. In monte ergo sancto p̄s. Fundamenta eiꝰ in mōtibus sanctis Hiere. xiiij. Onagri steterunt in montibus. Habeant ergo sublimitatem in contemplādo Ezechie. xj. Eleuauerūt cherubin alas suas ro-
F te cum eis: ⁊ gloria dei erat super ea. ¶ Quarto debēt habere benignitatē in conuersando: q. scz ipsi debent esse in medio: quia scz societatē sociorū subditorū debent humiliter frequentare ad ipsorum consolationē tuitionem ⁊ dilectionē. Johan. xx. Stetit iesus in medio discipulorum suorum. Sed nota ꝙ dicitur in medio lapidum ignitorum. Lapides igniti sunt viri boni ⁊ iusti: qui sunt lapides per firmitatem: ⁊ igniti ꝑ charitatem: q. reuera in medio talium debet esse ecclesiasticus iudex vel prelatus: quia scz bonorum ⁊ non malorum debet consortium frequentare: bonos familiares ⁊ cōsiliarios habere cum bonis hominibꝰ se tenere. Et sic figurabitur in illo cherub Ezechie. xlj. vbi dicitur ꝙ in templo figura erat picta cherub semꝑ habens iuxta se figuram palme: ad denotandū ꝙ cherubin. i. viri ecclesiastici ⁊ prelati semper debent secū in societate sua habere palmas que sempervirēt. i. viros virides ⁊ honestos: sapientes pariter ⁊ discretos. Ecclesiastici. ix. Viri iusti sint tibi cōuiue. In medio igitur lapidū ignitorū. Unde Eccli. xxvij. In medio insensatorum serua verbum temporis: ⁊ in medio cogitātiū legem dei assiduus esto. Ezechie. x. Cherubin stabant a dextris. Sed prodolor hodie non fit: q. reuera tanta est hodie in multis superioribus superbia. ꝙ ipsi non dignantur cum aliquo socialiter conuersari: sed potiꝰ omnes solent terrere ⁊ pompa sue iactantie ⁊ cōminationis ex superbia perturbare. Ezechie. x. Sonitꝰ alarum cherubin audiebatur vsqꝫ in atriū exterius. Nō sic. sed habeāt benignitatem in conuersando. In medio inquit sup. sicut decet sociū ⁊ amicū. Sit igitur in medio non in occulto: non contemnat socios suos sꝫ frequentet. Et sic ratione societatis frequentate. Ratione sublimitatis contemplate. Ratione seueritatis ordinate. Ratiōe sagacitatis illustrate: debite esse poterit bonus cherub. i. ecclesiasticus vel prelatus ⁊c.

A **Ceruix.** Nota ꝙ ceruix sumitur vt cōmuniter in scriptura pro capitositate: ceruicositate ⁊ obstinata superbia: crudelitate ⁊ proteruitate. Exodi. xxxij. Populus iste dure ceruicis est. Et nota ꝙ in scriptura reperitur Ceruix

Impinguata.
Indurata.
Eleuata.
Inquinata.
Subiugata.
Dissipata.
Liberata.

¶ Ceruix impinguata est luxuriosorū qui. s. ceruicem mentis ita habent per carnalitatem impinguatam qđ nunq̄ volūt a luxuria resilire. Job. xv. Cucurrit aduersus deum erecto collo ⁊ pingui ceruice armatus est. Ceruix indurata est obstinatorū q̄ scz proterue ⁊ ceruicose resistunt dei ⁊ superiorū mandatis. Actuū. vij. Dura ceruice incircuncisis cordibus semper spiritui sancto restitistis. Et Esa. xlviij. cap. Scio em̄ quia durus es tu: ⁊ neruus ferreus ceruix tua: et frons tua erea. Istud maxime dicitur de subditis ⁊ de filijs rebellibus ⁊ inobediētibus: de quibus dat illud consilium. Eccli. xxx. Curua ceruicē eius a iuuentute ⁊ tūde latera eius dum infans est. Ceruix elata seu eleuata est superborum. Ideo contra superbiā dicit Baruch. ij. Inclinate humerū ⁊ ceruicē. Ceruix inquinata est peccatorū. Job. xiij. Rediget in lutum ceruices vestras. Ceruix subiugata est auarorum: q. scz auari pre ceteris sunt diabolo tyrannis ⁊ latronibus subiugati: ita ꝙ auaro potest dici illud Deute. xxviij. Seruies inimico tuo in fame ⁊ siti ⁊ penuria: ⁊ ponet iugum ferreū super ceruicē tuam. Ceruix dissipata erit finaliter omnium iniquorū: qm̄. s. sm̄ p̄s. Dn̄s iustus concidet ceruices peccatorū. Ceruix vero liberata erit finaliter bonorum pauperū ⁊ miserorum quorū ceruix. i. quorū libertas ⁊ potentia modo est seruituti diuitum subiugata: sed finaliter in alio seculo erit a iugo miserie liberata. Leui. xxvj. Ego autem dominus deus vester: qui eduxi vos de terris egyptiorum ne seruiretis eis. Et confregi cathenas ceruicum vestrarū vt incederetis erecti. Posses dilatare si velles quoniā superbi ⁊ obstinati sunt inobediētes ⁊ ceruicosi ⁊ ab omni iugo obedientie alieni. similes vnicorni: cuiꝰ tāta est ceruicositas: ꝙ viua non capitur: immo pre dolore moritur si ligetur ⁊c. Vide de obstinatione ⁊ superbia in multis titulis.

Ceruus. Ceruus in scriptura vt cōmuniter significat viros iustos: q. scz sicut ceruus solet A

Montes frequentare.
Fontem affectare.
Leuiter saltare.
Cito properare.

¶ Sic iusti montes frequentant alta contemplando p̄s. Montes excelsi ceruis petra refugium herinacijs. Fontem. i. deum desiderant pro se recreando p̄s Sicut ceruus desiderat ad fontes aq̄rū: ita desiderat anima mea ad te deus. Leuiter saltāt pericula ⁊ vitia declinando ⁊ transiliendo. Esa. xxxv. Tunc saliet sicut ceruus claudus: ⁊ aperta erit lingua mutorū. Celeriter currunt ⁊ properant bene operando p̄s. Perfecit pedes meos tanq̄ ceruorum: ⁊ super excelsa statuens me. Vide in varijs locis huius opis de conditionibus cerui. Omitto enim prosequi: quia pauce sunt autoritates.

Cessare. Idē est qđ desistere: deficere: discontinuare: sistere: finiri: compleri: ab incepto opere arrestari. ⁊ potest exponi in bono ⁊ in malo. A
In bono signat desistentiam a malo. Prouerb. xxij. Ejice derisorē ⁊ exibit cum eo iurgium cessabuntqꝫ rixe ⁊ ꝯtumelie. Item in malo: ⁊ sic Esa. xxj. dicitur. Omnem gemitū cessare fecit. Item est quedam cessatio virtuosa: quedā criminosa: quedā dolorosa: quedā gaudiosa. Virtuosa qua cessatur a criminibus. Criminosa qua cessatur a virtutibus. Gaudiosa qua cessatur a laboribus. Dolorosa qua cessatur a mundi ꝓsperitatibus. ¶ Est igit̄ prima cessatio. s. virtuosa. s. cessa-
re a vitijs ⁊ peccatis. Homo em̄ libenter abstinet atqꝫ B
cessat a rebus per quas sibi videt periculum imminere. Unde dicit Plini. ꝙ si lupus aliquē ꝓsequitur ⁊ homo aliquod signū in via coram lupo fecerit: vtpote si palum in medio fixerit vel aliquid tale: statim lupus cessabit eum persequi timens illaqueari ⁊ in periculum incurrere ꝓpter signū. Sic vere charissimi qñ consideramus ⁊ cognoscimꝰ ꝙ ꝓpter illa q̄ facimus nobis pōt periculū incidere vel venire: nos ꝓ certo statim ab illo cursu ab illo ope: ab illo actu: debemꝰ retrocedere ⁊ cessare. Job. iij. Ibi impij cessauerūt a tumultu: q. igit̄ charissimi ꝓpter vitia ⁊ pctā: ⁊ ēt ꝓpter mūdi delectabilia mors eterna facilit̄ incurrit̄: necesse est vt cessetur a vitijs. Nos enim a malis faciendis cessare debemus: ⁊ omnia in nobis mala cessare debent. Numе. xvij. deprecatus est aaron ⁊ plaga cessauit. Et Judicum. xix. Cessate ab hac stulticia. Osee. ij. Cessare faciā omne gaudium eius ⁊c. Eccli. xxxj. Cessa prior causa discipline. Ista est ergo cessatio virtuosa. ¶ Scđo C
dico ꝙ est cessatio criminosa illa. s. qua cessat̄ a virtu-

tibus. Ceruus em̄ fugiens venatorē: qñq; in sibilo venatoris: ⁊ in latratu canū taliter delectaꝛ: ꝙ currere cessat ⁊ faciliter capiꝛ ab eis. Tigris etiā inueniens speculū: ⁊ ibidē vmbrā propriā videns ⁊ suos catulos esse credēs cessat currere ibiq; arrestaꝛ ⁊ sistit ⁊ sic dat locū fugiēdi venatori ⁊ a recupatiōe catuloꝝ impeditur. Carissimi cursus spiritualis est exercitiū virtutum. Quelibet em̄ virtus est vnꝰ passus ad currēduꝫ in celū: verūtamē ab isto cursu cessant homines multis causis. Aliqñ ꝓpter sibilū diabolice suggestionis. Aliqñ ꝓpter vmbrā possessiōis tēporalis. Aliqñ propter latratū aliene detractionis. Propter istas em̄ et alias causas hō a virtutibus cessat: ⁊ a motu bonoꝝ operū retardaꝛ. cōtinuare igiꝛ debemus nō desistere. Et potissime tria sunt a quibus non est cessandū: scꝫ oratio: predicatio: elemosyna: seu cōpassio. De oratione dicitur Colocen. j. Non cessamus orātes ꝓ vobis. De predicatiōe dicitur Esa. lviij. Clama ne cesses quasi tuba ex. vo. tuā. De cōpassiōe aūt ⁊ elemosyna diciꝛ Eccli. xj. Mane semina semen tuū ⁊ vespere ne cesset

D manus tua. Ista igitur est cessatio vitiosa. s. cessare a virtutibus. ¶ Tertio dico ꝙ est q̄dā cessatio dolorosa ⁊ ista est qñ necesse est ꝑ mortē vel ꝑ aliud infortuniū vitā ⁊ cetera mundi ꝓspera deficere ⁊ cessare. Vñ em̄ dicit Grego. Sine dolore nō amittiꝛ qđ cū amore possidetur. Faciliter em̄ cessant mūdi ꝓspera: q2. s. ipa carent firmo ⁊ stabili fundamēto. Sicut em̄ torrēs qui ex viuo fonte nō ꝓgrediꝛ q̄q̄ ex aggregatiōe aquarū qñq; fortis ⁊ rapidus videaꝛ: diu nō ꝑseuerat: imo facillime deficit atq; cessat: sic pro certo charissimi q̄q̄ mundi prosperitas: qñq; ex aggregatione aquaꝝ. i. diuitiarū grādis ⁊ immēsa appareat: faciliter tñ ⁊ cito deficit atq; cessat. Istud patet de mūdi diuitibꝰ: quoꝝ glīa ⁊ memoria faciliter perit ⁊ cessat. Esa. xiiij. Quomodo cessauit exactor: quieuit tributū. Istud etiā pꝫ de mūdi prosperitatibus: gaudijs: honoribus: ⁊ statibus: q̄ faciliter habēt cessare ⁊ potissime in morte cessabunt: qñ risus dolori miscebiꝛ ⁊ extrema gaudij gemitus occupabit: sicut dr̄ Prouerb. xvij. Unde. Esa. xxiiij. Cessauit gaudiū tympanorū: quieuit sonitus letantiū: cōticuit dulcedo cithare: cū cantico non bibēt vinū: amara erit potio bibentibus illā. Et ista est cessatio dolorosa.

E ¶ Itē est cessatio gaudiosa ⁊ ista est in paradiso: vbi cessant miserie ⁊ dolores. Obtento em̄ fine cessant que sunt ad finem. Flos enim cessat adueniente fructu: hyems adueniente estate: nox succedente die: labor succedente q̇ete. Sic ꝓ certo cū quies: fructus: estas: ⁊ dies eterne beatitudinis aduenerit: tūc proculdubio cessabit nox obscuritatis et caliginis: hyems aduersitatis atq; turbinis: flos mūdane prosperitatis ⁊ temporalis plenitudinis. Ideo de illa gloria potest dici illud predictū. Omnem gemitū cessare fecit. Nume. xxv. Cessauit plaga ex filijs israel. Si ergo inuenitur cessatio a laboribus que est gaudiosa. A dulcoribus que est tediosa. A virtutibus que est vitiosa. A criminibus que est virtuosa. Sufficit.

A **Ceteri.** Nota ꝙ ceteri idem signat qđ alij. Et signat ceteri quandā disiūctionē seu diuisionem quandā extraneitatē ⁊ ab identitate ⁊ vnitate separationē. Igiꝛ possumꝰ notare ꝙ ceteri signat.

Impios peccatores.

Miseros viatores.

Inferni possessores.

¶ De peccatoribus ꝙ dicantur ceteri ⁊ a deo ⁊ sanctis alieni ⁊ diuisi: patet Luce. xviij. vbi dr̄. Nō sum sicut ceteri homines raptores: adulteri ⁊c. De miseris vero ⁊ pauperibus ꝙ dicanꝛ ceteri et extranei ⁊ ignoti ⁊ potissime boni viri qui hodie p̄ ceteris sunt repulsi. Unde patet q2 diuites de pauperibus videnꝛ dicere illud. Quid de ceteris solliciti estis. q. d. de pauperibꝰ nulla debet esse cura: ⁊ isti ceteri maxime sunt verecundi: q2 sicut dr̄ Actu. v. Ceterorū nemo audebat se coiūgere illis. s. diuitibus. De dānatis vero ꝙ dicanꝛ ceteri: patet Apoca. xix. Ceteri occisi sunt in gladio. De malis ergo notabis ꝙ ipsi sunt incōstātes nec valent sistere. Pereuntes nec valent viuere. Deridentes nec volūt credere. Pestilentes quos decet fugere. Sunt dico inconstantes qui in tentatione non sistunt. vñ. j. Macha. ix. Judas cecidit ⁊ ceteri fugerūt. Sūt etiā pereūtes qui in dei gratia nō viuunt. Apoca. iij. Confirma cetera que moritura erant. Sunt deridētes: qui in dei filium non credunt: sicut de incredulis dicitur Mat. xxvij. Ceteri aūt dicebant. Sine. videamus an veniat Helyas liberās eum. Derisorie enim loquebantur. Sunt pestilentes a quibus boni ⁊ iusti recedunt. Unde dicitur filijs israel Leui. xx. Ego sum dominus deꝰ vester qui separaui vos a ceteris populis ⁊c. Uide supra de alius ⁊ alienus: alter. ⁊ infra vbi extraneus.

Cetus. Nota ꝙ cetus idē est quod cōgregatio. ⁊ potest multipliciter significare ꝼm ꝙ sunt diuersa genera personarum. Nota ergo ꝙ est cetus iustoꝝ quem debes sectari: cetus malorū qui debet vitari: cetus beatorum qui debet laudari: cetꝰ dānatorū qui debet abhorreri: cetus indoctorum qui debet informari. Est dico cetus iustorū ⁊ penitentiuꝫ de quo Hiere. xxxj. Cōgregabo eos ab extremis terre: inter quos erit cecus ⁊ claudus: pregnans ⁊ pariens: cetus magnus reuerentiū huc in fletu veniēt: ⁊ in misericordia deducam eos. Item est cetus malorū ⁊ pestilentium. De quo Hiere. ix. Omnes adulteri sunt ⁊ cetus preuaricantium. Et Esa. j. Iniqui sunt cetus vestri ⁊c. Item est cetus beatorū ⁊ triumphantium. De quo Miche. ij. dicitur de peccatore. Non erit mittēs funiculum sortis in cetum domini. Item est cetus dānatorum ⁊ pereuntiuꝫ. Prouerb. xxj. Uir qui errauit a via doctrine in cetu gygantium cōmorabitur. Item est cetus indoctorū atq; simplicium seu etiā vacillantium. s. laicorū ⁊ ignorantium: de quibus. s. est predicandum. Unde Exo. xij. Loquimini ad vniuersum cetum filiorum israel. Et Joel. ij. Canite tuba in syō: sanctificate ieiunium: vocate cetum: congregate populū sanctificate ecclesiam: coadunate senes: congregate paruulos ⁊c.

Cibus. Nota ꝙ cibus inuenitur corporalis spiritualis: criminalis: sacramētalis ⁊ eternalis. A Cibus corporalis est sumendus cum sobrietate Cibus spiritualis est edendus cum auiditate. Cibus eternalis: est querendus cū sedulitate. De cibo corporali dicitur Job. xxx. Radix iuniperorum erat cibꝰ eoruꝫ. Et Prouerbio. xxvij. Sufficiat tibi lac caprarum in cibos tuos. Talis enim cibus sobrie est sumendus exēplo apostolorum armatorum qui ꝼm Solinū tante fuerunt temperantie ꝙ de triduo in triduū solūmodo cibum sumebant. Eze. iiij. Cibus tuus quo vesceris erit in pōdere. De cibo spūali diciꝛ Joh. iiij. ego cibū habeo manducare quē vos nescitis. De cibo criminali. i. de peccato qui est cibus ⁊ complacētia iniquorum dicitur Leui. vij. Nō sumetis sanguinē in cibos. De cibo autē sacramētali. i. de eucharistia dr̄. Exod. xvj. vbi loquitur de manna ꝙ donec filij israel venirēt in terrā habitabilē hoc cibo aliti sunt. De cibo eternali diciꝛ in p̄s. Parasti cibū illoꝝ ⁊c.

B ¶ Cibus aūt ꝓut hic accipitur moraliter in scriptura modis pluribus potest dici. Aliquādo em̄ ꝑ cibū intelligiꝛ mundi prosperitas seu possessio. Aliqñ gratie puritas seu deuotio. Aliqñ doctrine veritas seu instructio. Aliqñ glorie voluptas seu refectio. Dico ergo primo ꝙ ꝑ cibū intelligiꝛ mūdi ꝓsperitas. Sicut em̄ cibus sumptus moderate est corporis nutrimentū. sic si immoderate sumitur corpori est magis detrimētū. q2. s. ex eo infirmitates varie generanꝛ: febres: apostema: ⁊ repletiōes: ⁊ cetera similia. Sic pro certo cibus mūdane ꝓsperitatis si discrete ⁊ moderate sumaꝛ ⁊ si recto modo eo q̇s vtaꝛ vtilis ⁊ proficuus pōt esse. Unde Eccli. xiij. Bona est substātia cui nō est peccatū. Sed ꝓ certo si immoderate ⁊ superflue ⁊ sine discretione sumaꝛ. tūc mirabiliter ē nociua. Istud pꝫ de malis diuitibꝰ q̇ cibo mūdane prospe

dane psperitatis indiscrete se replet. Et ideo in ipsis febres auaricie: apostemata seu inflature superbie: livor et immundicia luxurie generant. De tali cibo loquitur scriptura Eccl'ia. xxiij. Cofundet te in cibis suis. s. mundus idest dyabolus: i immundana psperitate vt exinaniet te bis vel ter. Dyabolus enim in cibis suis. i. in mundana psperitate et tpalib9 bonis que administrat confundit hominem: et hoc bis vel ter inqtum ad tria bona que sibi aufert. s. bona nature: bona gratie: bona glorie. Talib9 autem accidit sicut lupo q famem valde diu dicitur sustinere: tandem artatus fame ad predaz inhiat: ita q solet cibis mirabiliter se replere. Et tuc sicut dicit Plini9 vult quiescere et ludere et si venator fugauerit non pot fugere: nisi forte vt levior efficiatur cibos quos comederat velit pycere vel euomere. Istud ide videtur de cane: q pter cibos comestos quandoq efficitur infirmus. ita q ipsos necessario euomit. Sed q valde vile est. illud quod pri9 vomuerat reassumit. Sic vere carissimi postq ho diu sustinuit famem paupertatis et indigentie: qnq accidit q inuenta preda. i. aliquo fortune lucro. cibis mudane psperitatis se superflue cumulat et replet ita q tunc valde diligit quiescere et ludere: et in mundi delicijs delectari: ptz: q: tunc volunt fieri milites et viuere sicut nobiles et potentes: quado tamen venator idest mors vel aliqua grauis infirmitas appropiquat: tuc istos cibos necesse habent dimittere et vomere: et seipsos necessario vacuare. De hoc dr Job. xx. Cibos quos deuorauit euomet. et de ventre illi9 extrahet illos de9 Multi etiaz sunt qui more canis cibos. i. diuitias qs in infirmitate vomuerant et restituerant cum ad sanitatem venerint reassumunt. ij. Petri. ij. Canis reuersus ad vomit9 et sus lota in volutabro luti. Iste est ergo cibus mundialis possessionis: de quo quidez cibo intelligi potest illd Eccl'i. xxxiij. Cibaria et virga et on9 asino. Et bene asino: cuius cibus sunt cardones pungentes cuiusmodi sunt diuitie: quas isti asini magis diligunt qcibos gratie eucharistie et glorie preciosos. Tren. j. Dederunt queq preciosa p cibo ad refocillandum animam. Et isti sunt facti qui credunt animas suas bonis tpalibus refocillare et saciare quia vere tales cibi non saciant sed irritant appetitu. Et hoc est: q: auaricia obliuiscitur habita: et semp inhiat ad habenda. Dicit enim Geruasius: q lupus qui ceruarius dicit talis est conditionis: q du cibu comedit: si forte oculos diuertat alibi: statim obliuiscitur ipsum et circuit ad alium pquirendum: maxime em obliuionis est animal. Sic vere multi sunt mudi diuites: qui cibos diuitiaz habent apud se pre oculis abudanter sed reuera ipsas vident obliuioni dedisse: quia scz ac si nihil haberent non cessant alias querere et ad ampli9 anhelare Obliuioni em dederunt quid aliquado fuerunt et quid etiam modo sunt: et semper vident cogitare quid erunt. Ideo bn dixit. Seneca: q hoc habet pessimum auaricia: quia non respicit vnde veniat: sz quo vadat. Un Tren. j. Senes mei in vrbe consumpti sunt: quesierunt cibu sibi. Et bene dixit senes: in quibus. s. auaricia dominatur. Iste est igitur malus cib9 qui scz non satiat. Ideo iusti talem cibum non debet appetere sed horrere. Exemplo thobie qui a cibis gentilium abstinebat Thobie. j. Et sic patet q est cibus temporalis possessionis. ¶ Secundus cibus est spualis deuotionis. Gratia enim et deuotio sunt cib9 aie: sm enim Constantinum. Cibus est necessari9 ad humoris deperditi restauratione: Calor em naturalis cotinue psumit humore Et io mebra siccitate grauarentur et nutrimento debito fraudarentur si cibo et potu non vegetarentur. Sic vere carissimi cibus gratie et deuotionis et maxime cibus Eucharistie membra spiritualia idest virtutes in esse conseruat: et humorem pietatis qui continue per calorem auaricie deperditur: restituit et restaurat. Et ideo tali cibo vti debemus ne siccitatem indeuotionis incurramus. Sicut

C

enim dicit idem. Cibus temperatus in corpore virtutem conseruat: sanguinem augmetat: ingeniu acuit vires operadi tribuit: sanitate custodit: somnum dulcem et placidum inducit. Sic vere cibus deuotiois conseruat virtuteq perfectionis: augmentat sanguine compassionis vel memorie xpi passionis: acuit ingenium spiritualis discretiois: vires etiam fortificat ad laborem bone operationis: inducit etiam somnum eterne requiei et consolationis. Ideo de his omnibus potest dici illud. iij. Reg. xix. q cum Helyas comedisset et bibisset ambulauit in fortitudine cibi illius vsq ad motem dei. Quantum vo ad cibu eucharistie debem9 aduertere. q vnus et idem cibus est vni proficuus et alteri nociuus. Sicut patet de carnibus et de vino: qui sanos nutriunt infirmos autem occidunt. Unus enim et idem cibus couenit sano et nocet egroto: proficit iuueni et seni nocet: vtilis est laboranti et nocet quiescenti. Sic pro certo cibus eucharistie qui sit vn9 et idez digne tamen ipsum sumentibus proficit indigne autem sumetes interficit. Iste enim cibus illis qui sunt infirmi per fragilitatem illis qui sunt senes per tepiditatem: illis qui sunt quiescentes per carnalitate est contrarius et nociuus. Istis loquitur apls Hebre. v. facti estis quibus lacte opus sit non solido cibo. Sanis vo. i. iustis et bonis pficit et eos inesse virtutis proficit et custodit. Hebre. v. Perfectoru solidus est cib9. Eucharistia enim similis est amigdalo: qui hominibus est cibus: vulpib9 autem venenum. vt dicit Pli. Nam sepe: vt dicit idem: qd vni prodest alteri nocet. Sic pro certo cibus iste vulpes. i. peccatores interficit homines vero. i. iustos: qui sunt sani per vite et moru integritatem: qui sunt iuuenes per virtutes et constatie probitatem: qui sunt etia laborates per boni exercitij sedulitatem: tales dico reficit atq nutrit. Joh. vj. Caro mea vere est cibus: et sanguis meus vere est potus. Odoricus enim ponit. q prope mare caspium nascutur fructus peponum: in quoru medio animal gignitur ad quantitate cuniculi qui vna cum matre pepone cibus efficitur incolarum. Sic vere xps qui sine virili semine de pepone. i. de virgine fuit nat9: fuit suis fidelibus in sacramento eucharistie factus cib9 ps. Parasti cibum illorum: qm ita est preparatio ei9. Hic est ergo cibus spiritualis refectionis. ¶ Tertio inuenitur cibus doctrinalis instructionis. Doctrina enim scripture seu pdicatio dicitur cibus quia scz ista habet mentem delectare: cofirmare et roborare. Et sicut videmus q in mesa diuitis sunt plures spes ciborum et q diuersi cibi diuersis coplexionib9 couenniunt Sic vere in mensa sacre scripture varia sunt genera ciborum. i. documentorum que fm diuersitatem ingeniorum varie varijs applicant. Est em ibi lac doctrine simpliciorus: q est pro pueris. Est ibi olus doctrine mediocris q est pro infirmis. Est ibi solidus cibus doctrine pfectioris: q est pro prouectis et speculantibus. Quia sicut dicitur in ps. Pane angeloru manducauit ho: cibaria misit eis in abundantia. Et ibi lac pro incipientibus. j. Cor. iij. Lac vobis potum dedi non esca. Est ibi olus pro pficientibus. Roma. xiiij. Qui infirmus est olus maducet. De his igitur cibis tam varijs q diuersis dr. puer. xiij. Multi cibi etia nouali bus patr. Noualia em patr sunt libri moysi noui et veteris testameti. In qb9 pcerto multi sunt cibi sciētie et doctrine. Talib9 cibis debet doctores et pdicatores nos nutrire. Sicut em dicit Aristo. Inter coruos femina cubat super oua et mascul9 portat sibi cibum Sic vere inter hoies masculi femellis. prelati subditis doctores laicis. discreti insciis: dnt cibu doctrine pcurare et dare. maxie q: ipsi p vtilitate publica solet circa pullos fouedos. i. circa negocia actia laborare. Eccl'i. xv. Cibauit eu pane vite et intellect9. Et in ps Cibauit illos ex adipe frumeti. ¶ Aduertam9 tn charissimi circa istu cibu male se hnt tria gna hoim. Quidam q volut comedere nimis salsum. Quida qui volunt

D

E

comedere nimis crudū. Quidā qui comedunt grossum τ impurum. Cibum nimis salsum comedunt presumptuosi. qui plus sapiunt ꝙ oportet sapere: nō sapientes ad sobrietatē: sicut sunt illi qui nimis ꝓfunde τ subtiliter volunt inquirere vel docere vel nouas opiniones facere vel tenere. Isti em̄ nimis ponunt de sale in cibo suo. Sal em̄ subtilitatē discretiōis signat Iuxta illud. Col. iiij. Omnis sermo vester sit sale cōditus. Item alij sunt qui comedunt cibum crudū. Isti sunt illi qui doctrinas seculares τ lucratiuas sciētias frequentant: que. s. crude dicunt: q2. s. cibus crudus τ indigestus generat humores superfluōs inflaturas et eructuatiōes. Sic tales scientie crude dicunt: q2 igne caritatis non sunt cocte q2 etiam eructuatiōes detractionis τ inuidie: τ inflaturas superbie generant τ inducunt. Ideo tales vident dicere illud. j. Reg. ij. Non accipiam a te coctum quid: sed crudum dabis mihi. Plus em̄ diligunt crudū ꝙ coctum: τ plus amāt sciētias humanas τ seculares ꝙ diuinas. Itē alij comedunt cibum impurum: sicut sunt heretici: quoꝝ. s. cibus est scientia corrupta: heretica τ nō sana. Porcus em̄ magis diligit cibaria stercoribus ꝙ aromatibus condita. Sic isti diligūt sciētias corruptas: bonas vero τ sanas negligūt: de quibus Job. xxxiij. Abominabilis est ei in vita sua panis τ cibus desiderabilis Iste
f est ergo cibus doctrinalis instructiōis. ¶ Quarto dico ꝙ est cibus eternalis fruitionis. s. cibus glorie: quo s. beati vtunt: cibus enim corpus in esse ꝯseruat: gustū comedentis delectat: vires naturales ꝯfortat. Sic cibus eterne voluptatis dat eis indefectibilem durationem: delectabilem recreationem: ꝯsolabilē confortationem. Iste em̄ est cibus angeloꝝ. Panis beatorū. Desiderium viatoꝝ. Requies compꝛehēsoꝝ. De cibo isto loquitur scriptura in persona cuiuslibet beati in ps. Qui simul mecum dulces capiebas cibos: τ in domo dei ambulauimus cum ꝯsensu. Istum aūt cibum debemus gustare: per deuotionem. Appetere per orōnem. Querere p̄ bonam opationem. Gustemus ergo cibum istum cū deuotione. Salmo enim cū gustauerit aquam dulcē τ inuenit eā sapidā τ suauem. nunꝙ redit ad salsam amplius: ꝙꝙ in salsa fuerit primo genitus τ nutritus. Sic vere nos qui in aqua salsa bonorum temporaliū huius mundi sum⁹ geniti seu nati: si aquā dulcem voluptatis eterne per deuotionem bene gustauerimus: in ipso ꝓcerto taliter delectabimur: ꝙ ab omni aqua salsa. i. ab omni terrenorum amore recedemus: τ in ista aqua dulci delectabimur: et quiescem⁹ ps. Gustate τ videte qm̄ suauis est dñs. Istū cibū videbatur gustasse Jonathas. j. Reg. xiiij. Qui cum intinxisset virgam in fauum mellis: illuminati sunt oculi eius. Reuera carissimi: si. s. virga nostra. i. mens in isto cibo dulci τ melleo p̄ deuotionem intingitur: tunc oculi nostri intellectus clarissime illustant. Istud potissime verum est de beatis. q̄ eo ipo ꝙ gustant istius cibi refectionem: statim illuminant per beatificam visionem. Iterum dico ꝙ istum cibū debemus petere p̄ orationem. Sicut enim pulli coruoꝝ dū adhuc sunt sine penis nigris: a ꝓprijs parētibus non nutriunt: clamare ad deū compellunt: ita ꝙ nature beneficio rore celesti pascuntur: vt dicit Aug. τ vt videt innuere: ps. in illo loco. Qui dat iumentis escam ipsoꝝ τ pullis coruorum inuocantibus eū. Sic vere carissimi q̄ plumas nigras. i. vitia τ peccata non habent: qui etiā a parentibus suis vicꝫ mundo τ carne p̄ ꝓsperitatē non nutriunt. Tales dico ꝓ cibo eterne glorie clamare p̄ orationem ad dominū cōpellunt vt. s. rore illo dulcissimo τ celesti recreari finaliter mereantur. De hoc dr̄ Job. xxxviij. Quis preparauit corno escam suam: quando pulli ei⁹ clamant ad deū vagientes: eo ꝙ non habeant cibum. Aduertam⁹ tamē ꝙ de illis pullis dicitur. Quod quando nigrescere incipiunt plume sue: tunc a proprijs parentibus recognoscuntur τ cadaueribus nutriuntur vel cibantur

Sic procerto illi qui habent nigras plumas. i. vitia τ peccata recognoscuntur τ diliguntur a suis parentibus carne. s. τ a mundo. Isti em̄ parētes homines sibi similes in peccatis solent recognoscere: iuuare pariter τ fouere: τ cadaueribus. i. mundi voluptatibus ipsos cibare atqꝫ nutrire. Hiere. vj. pascet vnusquisqꝫ ea que sub manu sua sunt. Isti tamē tunc tp̄is rore celesti. i. glorie eterne non cibantur per deuotionē: nec pascunt per contemplationē q2 procerto tales pl⁹ delectant in carnalibus quam in spūalibus vel eternalibus Job. vj. Que prius nolebat tāgere aīa mea modo per amaritudine cibi mei sunt. Non sic ergo: sed queramus cibum celestē per orationem. Item dico ꝙ istum cibum debemus querere: per bonam opationē Iuxta illō Joh. iiij. Meus cibus est vt faciam voluntatem eius q̄ misit me et perficiā opus eius. Sed procerto carissimi iste cibus non diligitur hodie a trib⁹ generibus personaꝝ. Realiter em̄ cibum delicatū fastidiunt mulieres: que de nouo ꝯceperunt. Egrotantes quos humores infecerunt. Comedentes qui se nimis impleuerunt. Sic vere moraliter cibum voluptatis eterne hodie vilipendunt mulieres. i. deliciosi. qui conceperunt in corde suo amorem huius seculi transituri. Item egrotantes homines vitiosi: qui per peccata sunt infecti τ corrupti. Comedētes id est: illi auari qui grossis cibarijs. bonoꝝ temporaliū sunt repleti Isti em̄ omnes bona tempalia diligunt τ ab eternalibus se diuertunt: vñ in ps. Omnē escā abhominata ē anima eorum: τ appropinquauerunt vsqꝫ ad portas mortis. Non sic ergo: sed diligam⁹ τ appetamus τ acquiramus cibum istum: q2 iste est cibus delectabilis: cibus inuisibilis: cibus valde vtilis: τ durabilis. Est dico delectabilis. Vñ Abacuc. j. Incrassata est pars eius τ cib⁹ ei⁹ electus. Itē est inuisibilis. Vñ Thob. xij. Ego cibo inuisibili vtor. Iterum est valde vtilis τ ideo pro ipso habēdo valde est laborandū. Vñ Treñ. j. Dederunt queqꝫ preciosa ꝓ cibo ad refouendas animas. Sic igitur patet quō i scriptura habet quadruplex cibus. s. Cibus eterne fruitionis. Cibus doctrine vel lectionis. Cibus gratie τ deuotionis. Cib⁹ temporalis substantie τ possessionis. Et isti quatuor cibi bñ possunt notari in illo versu ps. Cibauit eos ex adipe frumenti τ de petra melle saturauit eos. Adeps em̄ signat mundanam ꝓsperitatem: ps. Sicut adipe τ pinguedine repleatur anima mea. Frumentum designat deuotionis τ gratie fertilitatem: ps. A fructu frumēti vini τ olei sui multiplicati sunt. Petra designat sacre scripture soliditatem ps. Percussit petram τ fluxerunt aque. Mel denotat suauitatem eternam τ felicitatem. Cant. iiij. Mel τ lac sub lingua tua. Si vis applica membra distinctionis membris autoritatis: τ ꝓsequere per modum diuisionis non distinctionis solū τc. Sufficit. Vide de comedere: τ de esca: τ de alijs similib⁹. De cibo vero corpali. Vide de ieiunio: τ de gula: τ de abstinentia τc.

Ciphus.
Vide vbi fit mentio de calice. A

Cilicium.
Nota ꝙ cilicium est genus vestis vilissime τ asperrime d̄ pillis capꝛarum facte. Et generaliter in scriptura p̄ cilicium intelligitur penitentie asperitas τ conditionis humilitas. Tali em̄ veste solebant homines antiquitus se induere in signum humilitatis τ in signum penitētie: τ asperitatis: quando eis aliquis aduersus casus cōtingebat. sicut dr̄ Ge. xxxvij. de iacob: qui audita morte filij scissis vestibus: indutus est cilicio lugens filiū In quo nos instruimur: ꝙ quando casus alicuius infortunij. spiritalis idest alicuius peccati nobis accidit: cilicium debemus induere idest humilitatem et penitentiam exercere. Unde de Judith. viij dicitur de Judith: que timebat principem Holofernem dicitur ꝙ se induit Cilicio: τ posuit Cinerē super caput suū et prosternens se clamabat ad dominum. In quibus verbis

verbis aduerte ꝙ cilicium pnie debet secuꝫ habere car
nis afflictionem. Cilicio. Mortis punitionem. Cine
rem. Mentis deiectionē. Prosternēs se. Uocis orō=
nem. Clamauit ad dn̄m. penitens em̄ ⁊ penitentie ci=
licio indutus debet carnem affligere. Asperis ictibꝰ.
Mortem attendere. tremulis visceribꝰ. Mentē deij=
cere. factis humilibꝰ. deum requirere verbis suppli=
cibus. Iste ergo: carnē pūgat penaliter. Cilicio. Mor
tem cernat subtiliter. Cinere. Menteꝫ sternat humi=
liter. prosternens. Deum oret suppliciter. clamauit.
B ¶ Debet enim fieri pnia cum carnis mortificatione.
Cum mortis consideratione. cum mentis humilia=
tione. Cum vocis pronunciatione. Habeamus ergo
carnis mortificationem. ⁊ hoc ostenditur cū dicitur
Induit se cilicio. Cilicium em̄ est vestꝭ asperrima ⁊ pū
gitiua. que cōponitur ex pilis capraruꝫ: signat carnis
mortificationem ⁊ virtutem penitentie: quam capra
i. fetor peccati causat ⁊ introducit. Ista em̄ animales
motus ⁊ carnem molem mortificat atqꝫ pungit. Un̄
Judith. viij. Habens super lumbos suos cilicium: ie=
iunabat oībus diebꝰ vite sue. Pnia enim carnem pū=
git. sicut enim sal habet carnes vrgere ⁊ a vermibus
⁊ putrefactione seruare. Sic procerto carissimi. sal. i.
acredo pnie carnes nr̄as mortificat atqꝫ salit: ipamqꝫ
a vermibꝰ malaꝝ cogitationum ⁊ putrefactione ma=
larum delectationum liberat ⁊ custodit. Talibus ci=
licijs solebāt indui ⁊ operiri altaria. in. xl. Saccis etiā
cilicinis operiebatur antiquitus tabernaculuꝫ fede=
ris ad denotandum ꝙ nos ecclesiastici spiritaliter de
bemꝰ eē saccis cilicinis. i. asperitate pnie velati. Tren̄.
ij. Consperserunt cinere capita sua. induerunt se cili=
cijs. Quod vtiqꝫ est contra multos q̄ procerto nō por
tant hodie vestes cilicinas. i. penitentie asperitatem:
sed habent potius vestes molles ⁊ peregrinas. i. deli=
ciarum corpalium voluptatem. Contra quos dicit̄.
Mal. j. Uisitabit dn̄s super omnes q̄ induti sunt ve=
ste peregrina. Isti potissime sunt hypocrite: qui exte=
rius portant cilicium non interius: qr. s. exterius pre=
tendunt asperitatem: interius autem carnalitatem:
quibus precipit̄ in lege. Deut. xxij. Nō indueris veste
lana linoqꝫ contexta. In tali em̄ veste lana q̄ exterius
apparet: signat pniam: linuꝫ vero qđ interius latitat
signat interiorem voluptatem. Non sic ergo: sed ha=
beamus ciliciuꝫ. i. carnis mortificationem. Apoc. vj.
C Sol factus est niger tanꝙ saccus cilicinus. ¶ Secū=
do dico: ꝙ nos debemus habere mortis cōsideratiōeꝫ
qđ ostendit̄ cū dr̄. ꝙ aspersit cinere caput suuꝫ. Caput
enim mentis nostre debemꝰ cinere nostre finalis re=
solutionis aspergere: videlꝫ ipsam continue cōsiderā=
do ⁊ in ipsa continue meditando. Unde Jone. iiij. dr̄:
ꝙ rex audita subuersione niniue: descēdit de solio suo
indutus est sacco ⁊ sedit in cinere. Ut em̄ dicit. Plin.
li. xix. ca. j. Si aspis hominem momorderit: statiꝫ ver
titur in soporeꝫ. Cinis aūt mustele cōbuste si cū aqua
sumatur patientem excitat a somno ⁊ liberat a vene=
no. Sic vere carissimi a somno delectatiōis quā mor=
sus aspidis. i. tentatio demōis introducit: solet cinis
mustele cōbuste. i. cōsideratio mortis ⁊ incineratio
nis carnis nostre mirabiliter excitare: ⁊ a peccati ve=
neno salubriter liberare. Eccli. vij. In omnibus operi
bus tuis memorare nouissima tua ⁊ ineternum non
peccabis. Quod potissime tunc est verū qn̄ dicto cine
ri. i. dicte memorie aqua pietatis ⁊ misericordie est ad=
mixta. Tali em̄ cinere aspergunt pauci hodie capita
sua: qr reuera pauci sunt q̄ mortis cogitant resolutio=
nem. Isti potissime sunt diuites ⁊ carnales a quoruꝫ
oculis mundi delicie: eminentie: ⁊ diuitie mortis me=
moriam abstulerunt. Sunt em̄ similes lignis sethiꝫ
que neqꝫ possunt cremari neqꝫ incinerari. Isti em̄ sem
per sperāt se victuros: nec vnꝙ cogitant se in cineres
vertendos. Un̄ Tren̄. j. Sordes eius in pedibus eius
nec est recordata finis sui. Quia enim in pedibus af=
fectionis talium sunt sordes diuitiarum ⁊ deliciaruꝫ
finis sui nunꝙ recordantur. ⁊ ideo nō miruꝫ si a mor
te preueniuntur: ⁊ si adueniente morte subito contur
bantur. Isti enim debent audire cōsilium Senece di=
cētis in quadam epistola. Mortem vt nunꝙ timeas
semper cogita. Job. xvj. Operuit cinere carnem suam
Unde Treno. ij. Consperserunt cinere capita sua vir=
gines hierusalem accincte sunt cilicijs. Habeamꝰ igi
tur mortis cōsiderationem. ¶ Tertio dico. ꝙ nos de D
bemus habere ⁊ querere mentis humiliationem: qđ
ostenditur cum dicitur. Prosternens se. Quando em̄
aper hominem persequitur: tutum remediū est: aut
in arborem ascendere: aut se ad terrā prosternere: tūc
enim aper nō potest nocere. Sic reuera charissimi cō
tra tentationem ⁊ persecutionē diaboli seu apri: duo
tuta remedia nobis dantur. s. vt arborē crucis per de
uotionem ascendamus: ⁊ eidē per fiduciā inhereamꝰ
aut ad terrā per subiectionem ⁊ humilitatē nos men
taliter prosternamus. Iste em̄ spiritualiter ad terram
prosternitur qui se inferiorem cogitat atqꝫ credit: ⁊ se
calciari: contemni ⁊ ab alijs vilipendi dimittit. De ta
li prosternatione ⁊ subiectione loquit̄ scriptura. Tho
bie. xij. Prostrati in faciem benedixerint deum. Sed
pro certo pauci sunt hodie qui se per humilitatē pro=
sternant. Multi vero qui se per superbiā erigāt atqꝫ
leuant: sicut sunt presumptuosi ⁊ ambitiosi: quibus
in persona dathan ⁊ abiron ⁊ sue congregationis dici
tur Numeri. xvj. Multuꝫ erigimini filij Leui. Isti em̄
filij leui de quibus loquitur erant valde presumptuo
si. Presumebant enim se esse dignos sacerdotio: erāt
enim valde ambitiosi: quia etiam ad summum sacer
dotium anhelabant: quapropter moysi ⁊ aaron inui
debant: ⁊ ad eorum mandata venire contemnebant:
quos vtiqꝫ deꝰ nō sustinens. fecit eos viuos absorberi
⁊ integros ab inferis deglutiri. Pro certo charissimi
multi sunt hodie tales qui ad sacerdotia: dignitates:
⁊ officia ambiunt ⁊ anhelant: ⁊ ideo in superbiam eri
guntur contra moysen ⁊ aaron. i. contra bonas ꝑso=
nas per fraudes atqꝫ malicias machinantur: et ideo
a terra finaliter deglutiūtur: inquantū pro huiusmo
di ambitione eternaliter punientur. Ideo dicitur
Deuteronomij. xxxij. Aperta est terra ⁊ deglutiuit da
than ⁊ operuit super congregationem abyron. Non
sic ergo charissimi: sed habeamus mētis humiliatio
nem. Unde de rege humiliato dicitur. iiij. Reguꝫ. vj.
Uidit populus cilicium quo rex indutus erat ad car
nem. Et de Achab humiliato dicitur. iij. Reguꝫ. xxj.
Operuit cilicio carnem suam. ¶ Quarto dico ꝙ req= E
ritur ꝙ habeamus vocis pronunciationem seu etiaꝫ
orationem quod ostenditur cum dicitur. Clamabat
ad dominum. Clamat enim ad ipsum qui deum ado
rat: qui deum laudat: qui deum cogitat: qui deum ho
norat. Sicut enim pulli in nido clamant ad matrē vt
cibum recipiant: pueri verberati clamāt ad matrē vt
ictus euadāt. Sic nos q̄ in nido huius mūdi tribula
tionibꝰ varijs verberamur: multis indigētijs flagel=
lamur: debemus ad deū clamare ⁊ ipsius miam implo
rare ps̄. Ad dn̄m cū tribularer clamaui. Elephas ca=
dens ad terrā cū ꝑ se surgere neq̄at altissime barrit et
clamat: ⁊ ꝑ talē clamorē socioꝝ suoꝝ adiutoriū inuo=
cat ⁊ implorat. Sic ꝓ certo charissimi si ꝑ pctm̄ a statu
grē cadimꝰ: si etiā ꝑ infortuniū a statu ꝓsperitatis de
cidimꝰ: necesse est vt ꝑ clamorē orōnis: cōfessionis: ⁊
gratiarū actiōis dei ⁊ sanctoꝝ auxiliū imploremꝰ. Cla
mauit inq̄t ad dn̄ꝫ. Hiere. xxxiij. Clama ad me ⁊ exau
diā te: ⁊ annūciabo tibi gaudia. Sed ꝓ certo charissi
mi multi sunt hodie q̄ in tribulatiōibus suis nō cla=
mant ad dn̄ꝫ ꝑ desꝑationē: vtpote sunt iracūdi: furio=
si: ⁊ blasphemi q̄ in suis tribulationibꝰ ad deū nō cla=
māt: sꝫ ipm blasphemāt nō deū ꝓcant̄: sꝫ cōtra ipsum
murmurāt ⁊ loquunt̄: nō deo regratiant̄: sꝫ turpit̄ iu
rādo ipm offendere nō verent̄. Nō sic ergo charissimi
sꝫ ad deū penitēdo clamamꝰ. Esa. xlix. Accingite vos
cilicijs: plāgite ⁊ vlulate: igit̄ habeamꝰ vocalē orōnē:

Mentalem subiectionem. Mortalē preuisionē. Car=
nalē afflictionē. Et sic habebimꝰ ciliciū spūale .i. car=
nis mortificationē ⁊ asperitatē. Sufficit de cilicio ⁊c.

A **Cingulum.** Nota ꝙ cingulum. zona ⁊ bal=
theus ꝓ eodē supponūt in scri=
ptura. Et est cingulū illa corrigia qua q̇s stringit̄ vel
ligat̄. et potest significare in bono vel in malo. In bo=
no em̄ signat castitatē ⁊ ꝯtinentiam. In malo autem
B signat partialitatē ⁊ auariciā. Et ideo quātū ad p̄ns
multiplex bonum cingulū possumꝰ distinguere. Est
enim cingulum castitatis. cingulum honestatis. cin=
gulum caritatis. cingulum dignitatis. Vel distingue
aliter ꝙ inuenit̄. Cingulum in pectore .i. circa cor. Ci=
gulum in iecore .i. circa ventrē. Cinguluꝫ in femore .i.
erga renes. cingulū in gutture .i. circa collū. cinguluꝫ
in corpore. Cingulum pectoris est sapientia. Ista em̄
stringit ⁊ cingit pectus: nec ꝑ vanos affectus ⁊ cogita
tus vltra dimittit dilatari. Isto cingulo precinctꝰ erat
filius hominis. Apoc. j. Precinctus erat zona aurea
circa pectus suū. Pectus em̄ vbi est cor signat rōneꝫ.
Cinguluꝫ iecoris: est abstinentia. que .s. stringit ⁊ cin=
git ventrem: ne per gulositatem nimium aperiat̄. De
hoc cingulo dicitur. Succinti lumbos mentis vestre
sobrij ⁊ perfecti sperate in dn̄o. Cingulum femoris est
continentia que stringit ⁊ cingit renes: ne per carnali
tatē ipsoꝝ desideriū euagetur. Vn̄ Esa. v. Non dormi
tabit neqꝫ dormiet. nec soluet̄ cingulū renū eius. Ista
est zona linea vel bissina qua in antiqua lege ꝓcingi
sacerdotes iubebant̄. De qua Ezech. xvj. Cixi te bisso
calciaui te hiacyntho: idui te subtilibꝰ: ornaui te or=
namēto. Vide istā autoritatē ꝓsecutā alibi i hoc ope.
Cingulum gutturis est obedientia: qua .s. collū .i. ere=
ctio vanitatis nostre stringit̄: ⁊ cingit̄: ne ꝑ supbiam
eleuetur. De isto dicit̄. Ioh. vlti. Petre: cum esses iu=
nior cingebas te ⁊ ꝑgebas quo volebas. nūc aūt alius
te cinget ⁊ ducet te quo tu non vis. Tali cingulo ꝓcin
xit se xp̄s volens pedes discipuloruꝫ lauare. Ioh. xiij.
Cingulū in toto corpore est cingulum honestatis ⁊ iu
sticie: quo homo stringit̄ vt decentius adornet̄: sicut
Exodi. xxix. ⁊ etiā xxxix. precipit̄: ꝙ filij aaron ministra
turi haberent cingulum de bisso retorta. Esa. xj. Erit
iusticia cingulū lūborū eius. Et sic patet quadruplex
cingulū virtuosuꝫ. Sed adhuc dico ꝙ inuenit̄ duplex
cingulum vitiosum. s. cingulum cupiditatis. Cingu=
lum penalitatis. cingulo cupiditatis ligantur auari.
Vn̄ iste sicut dicit̄ Eccli. xxxiij. Est quasi succinctus la
tere exiliens de ciuitate. vn̄ de angelo dicit̄. Ipse obuia
uit asine in angustijs duarum maceriaꝝ q̇bus vinee
cingebantur. Nume. xxij. ⁊c. Cingulo penalitatis li=
gant̄ damnati: ꝯcorda si vis. Vide vbi accingere. vbi
alligare vbi zona vbi ligamentum ⁊c.

A **Cinis.** Cinis s̄m Isid. est puluis vi caloris de ter
re substantia resolutus. Et dicit̄ cinis a
cadendo. eo ꝙ a re combusta post humoris ꝯsumptio
nem cadat: sup oīa autem cinis vilem habet colorem.
et hꝫ cinis saporeꝫ stipticū ⁊ amarū. Et s̄m ista per ci
nerem moraliter potest intelligi carnis finalis resolu
tio Penitentie castigatio: qr em̄ calor naturalis ⁊ in=
naturalis ꝯtinue agit in humiduꝫ necesse habet fina=
liter ipsum ꝯsumere: ⁊ sic corpus in cinerem ⁊ puluerē
resoluitur: ⁊ a vita ista in terram cadere ⁊ recedere cō=
pellit̄: que reuera tunc tp̄is in colorem turpissimū cō=
mutatur. Sap. ij. Cinis extinctꝰ erit corpꝰ nr̄m. Ista
etiaꝫ amara dr̄: qr sicut dr̄ Eccli. xlj. O mors ꝙ̄ amara
est memoria tua. Generaliter ergo ꝑ cinerem pōt in=
telligi penitentie amaritudo: vel finalis resolutionis
memoria denotari. Cinis em̄ est illd̄ qd̄ remanet a re=
combusta post combustionem. Et sic signat memori=
am mortis vel peccati: que post combustionem mor=
tis. vel post conflagrationem penitentie vel cōtritio=
nis debet semper in cordibus nostris remanere. Iob.
xiij. Memoria vestra comparabitur cineri. Nota Le=
uiti. vj. precipitur ꝙ cinis qui remouebatur de altari
debebat reponi in loco mūdo ad orientem. In quo de
signatur: ꝙ cinerem resolutionis nostre semper debe
mus in loco mundo idest in corde puro per iugeꝫ me
moriaꝫ reponere ⁊ reseruare. Ista enim sunt que sum=
me mouent hominem ad humilitatem: ⁊ ad contem
nenduꝫ mundi vanitatē scilicet consideratio ⁊ memo
ria mortis ⁊ preteritorum peccatorum. Pauo enim
videns pulcritudinem plumarum suarum dicitur su
perbire ⁊ plumas ipsas in altum erigere ⁊ leuare: quā
do vero pedes suos cinereos ⁊ deformes cōspicit: tūc
pre tristicia plumas suas quas erexerat deponit. Sic
vere carissimi: si nos ꝓpter plumaꝝ nostraꝝ .i. virtu=
tum ⁊ gratiarum ⁊ nostrarū diuitiarum vel tempo=
ralium amicoꝝ. aliqualiter supbimus: non restat ni=
si ꝙ pedes nostros cinereos .i. finalem resolutionem:
⁊ incinerationē corpis nostri: ⁊ etiam aīe nostre q̇. s.
ꝓpter peccata nisi purgentur cremabunt̄ ⁊ incinera=
bunt̄ in inferno. Respiciamus ergo hec ⁊ ꝯsideremus
qr vere tunc temp̄is fastum omnem superbie depone=
mus. Vt em̄ dicit Hiero. in quadā ep̄la. Memento
mortis tue ⁊ non peccabis qr qui se moriturum quo=
tidie recordat̄. vilipendit presentia: accelerans ad fu
tura. De talibus ergo cineribus loquit̄ sc̄ptura. He=
ster. xiiij. vbi dicit̄. Qd̄ hester regina fletibus ⁊ luctui
apta vestimenta suscepit. ⁊ pro vnguentis varijs cine
re impleuit caput. ⁊ humiliauit corpus suum ieiunijs
In quibus verbis aduertere possumus: ꝙ cinis corpo
ralis triplicem habet ꝓprietatem. Cinis enim habet
Virtutem sordium ablutiuam. Virtuteꝫ igniū serua=
tiuam. virtutem carniū corrosiuam. ¶ Cinis em̄ so=
let de vestibꝰ sordes abstergere. Solet in domibꝰ ignē B
contegere. Solet in carnibus humores rodere. Sic ve
ra carissimi facit per omnia cinis spūalis .i. peniten=
tie mordificatio: vel peccatoꝝ cogitatio seu finalis re=
solutionis meditatio. Ista enim sordes prauitatis so=
let expirare. qd̄ ostenditur cuꝫ dicit̄. Fletibus ⁊ lucti=
bus ignem caritatis solet conseruare. qd̄ ostēditur cū
dr̄. Vestimenta que .s. conseruāt calorem. Carnis vo=
luptates solet macerare: qd̄ ostenditur cum dicitur.
Corpus suuꝫ humiliauit ieiunijs. Dico igitur primo
ꝙ iste cinis solet abstergere feces prauitatis. scꝫ vitia
⁊ pctā. Sicut em̄ cinis corporalis qn̄ de eo fit lixiuia:
sordes ⁊ maculas vestium lauat ⁊ abstergit. Sic vere
qn̄ ex cinere cōsiderationis fit lixiuia lachrymaꝝ ⁊ cō=
punctionis. tunc a mente sordes peccatorum abluūt̄
⁊ etiaꝫ abstergunt̄. Quod ostendit̄ cum dr̄. Fletibus.
Fletus enim ⁊ lachryme lauant mentem a vitijs ⁊ pec
catis. p̄s. Lauabo per singulas noctes lectum meum
lachrimis meis. Vnde de tali cinere ⁊ de tali fletu di
cit̄ Iob. xvj. Operui cinere carnem meā: ⁊ facies mea
intumuit a fletu. Istud figuratur in cinere vitule: de
qua dicitur. Hebreo. ix. Cinis vitule aspersos inqui=
natos purificat ad emūdationem carnis. Sicut ciniꝫ
dicit Constantinus. Argentum viuum cum cinere sa
licis corpus a pediculis mundat. qd̄ etiam facit vt di
cit idem. Cinis plumbi vsti mixtus cum oleo ⁊ aceto.
Sic vere carissimi cinis humilitatis: vel cōsideratio=
nis mortis et peccatorum: scilicet cum argento viuo
idest cum eloquentia confessionis. cuꝫ aceto idest cuꝫ
acredine contritionis: cum oleo: idest cum plenitudi=
ne compassionis misceatur: tunc vermes ⁊ pediculos
mētis nostre: idest vitia ⁊ peccata mūdificabit et tol
let. Cinis ergo iste solet abstergere feces prauitatis.
Fletibus inquit vnde p̄s. Cinerem tanquam panem
manducabam ⁊ potum meum cum fletu miscebam.
¶ Secundo dico ꝙ iste cinis solet accendere ignem C
caritatis. Cinis enim super omnia seruat ignem ne ex
tinguatur. Sic vere consideratio mortis: ⁊ humili=
tas optime seruat in nostris cordibus caritatē: quod
ostenditur cum dicitur. ꝙ Hester assumpsit vestimē=
ta. Vestimenta em̄ calorem nutriunt et augmentant
Dicit enim Isido ꝙ cinis iuniperi seruat igneꝫ grecū
inextinguibilem. Sic ꝓcerto cinis .i. mortis memoria
seruat ignem

seruat.ignez caritatis vel contritionis in perpetuo ro bore τ virtute. Et maxime si iste fuerit de iunipero. Juniperus em̄ arbor pungitiua signat impios τ raptores alios pungentes τ excoriātes. q̄ ꝓcerto q̄n moriūẗ in inferno cremanẗ τ incineranẗ. Cinis iste. i. memoria mortis male sue. est alijs remediuz sanitatis τ etiā incendiū caritatis. Letabitur. n. iustus cū viderit vindictam. manus suas lauabit in sanguine peccatoris. De talibus ergo vestimentis calorē caritatis nutriētibus pōt dici illō. Job. xxxvij. Nonne vestimēta tua calida sunt. vnde d̄ tali cinere dicit̄ Job. xxx. Compat⁹ sum luto: τ assimilatus sum fauille τ cineri. Fauilla ꝓprie est cinis ignitus. Jste igit̄ cinis solet accendere

D ignem caritatis. ¶ Tertio dico. ꝙ iste cinis solet ꝯsumere carnem voluptatis. Cinis em̄ habet acredinem in sapore. Et ideo carnem supfluā ꝯsumit τ corrodit. Cinis em̄ pellibus recentib⁹ appositus. pillos exinde cadere facit ipsas vere pelles ne corrumpanẗ τ feteant ꝯseruat τ custodit. Sic ꝓcerto carissimi. cinis spūalis qui cordis acredinē. timorē τ amaritudinē introducit habet a nobis tollere τ abstergere carnē superfuaz. i. oēm voluptatē carnalem. Jtē pilos superfluos. i. oēs superfluam facultatem tempalez. Jlle em̄ qui in morte τ i peccatis se squalere ꝯsiderat: τ carnales voluptates tempat: τ a bonis temporalibus p elemosinās se denudat: qō ostendit̄ cuz dicitur. Humiliauit corpus suum ieiunijs. Dañ. ix. Posui faciem meam ad dn̄m meū rogare. τ depcari in ieiunio τ sacco τ cinere. Plinius em̄ dicit. ꝙ rutha in terra latericia τ cinerea vult seminari. Vñ dicit ꝙ semini eius debet cinis admisceri vt careat erucis: qō ꝓcerto credi debet. qr caliditas et siccitas cineris humorē superfluū ꝯsumit τ sic ab ortu erucaꝝ ꝯseruat. Sic vere carissimi homo debet secum hr̄e cinerē spūalem. i. memoriā mortis τ peccatoꝝ τ etiam humilitatē: tūc em̄ humor carnalitatis ꝯsumit̄: τ eruca peccati mortalis ne veniat impedit̄. Unde de sacerdotib⁹ d̄r. Judith. iiij. ꝙ pcincti cilicijs offerebāt sacrificia corā dn̄o. τ erat cinis sup caput ipsoruz. Sic ergo est cinis q̄ abstergit carnis voluptatem. Conseruat cordis caritatem. Emundat mētis prauitatē. Et

E nota si vis ꝙ de tali cinere debent p̄cipue aspergi.

Prelati vt iustificenẗ.	
Elati vt humilienẗ.	
Vidue vt castificenẗ.	
Virgines vt mūde seruenẗ.	
Regine ne male tractentur.	
Penitentes vt purificentur.	

De prelatis τ supiorib⁹ dicit̄ Hiere. xxv. Ululate pastores τ clamate: aspergite vos cinere optimates gregis. De elatis d̄r. Eccl̄. x. Quid superbis terra τ cinis. q. d. tu debes humiliari. ¶ De viduis d̄r. Judith. ix. ꝙ ipsa que erat vidua ꝯmendās deo castitatem suam posuit cinerem super caput suū. De virginib⁹ vero d̄r. Treñ. ij. Consperserunt cinere capita sua virgines hierl̄z. De reginis vero τ magnis τ deliciosis ꝑsonis: patet de hester regina: que timens adire presentiam regis orans τ ieiunans aspergit cinerez capiti. Hester iiij. De penitentib⁹ dicit̄. Job. xlij. Jpse me reprehendo τ ago pn̄iaz in fauilla τ in cinere. Et breuiter oīa genera ꝑsonaꝝ indigēt isto cinere: dato etiaz ꝙ sint iusti τ mundi. Nume. xix. Colliget autē vir mūdus cineres τ effundet in loco purissimo. Et hec suffi

F cit: qr in plurib⁹ alijs locis fit mentio de cinere in bono significato. ¶ Aduerte tn̄: ꝙ cinis aliq̄n signat diuitias. Cinis em̄ ignem ꝯseruat terram vbi seminat̄ facit sterilem. τ a vento faciliter dispergit̄ τ difficiliter congregatur. Sic vere diuitie ignem auaricie seruant τ nutriunt: terraz cordis in qua per amorē sunt seminate sterilem a bonis operibus efficiunt: a vento alicuius casus τ infortunij vel tribulationum faciliter possunt perdi: que tamen τ cū labore possunt τ difficiliter acquiri. Unde de diuite quando moritur τ diuitie ipsius dispergūtur: potest dici illō. iij. Reg. xiij. Altare scindetur τ effundetur cinis. Et sicut videm⁹ ꝙ antiquitus aspersio cineris erat signum fletus et doloris. Sic etiaz hodie aspersio et acquisitio diuitiarum: fletum: dolorem ac tristiciam signat vel demonstrat. Semper em̄ sunt diuitie cū doloribus τ timoribus admixte p̄s. Cinerē tanꝙ panē manducabā τ potum meuz cum fletu miscebam. Et nota si vis ꝙ quilibet peccator dicitur cinis: qr vilis coloris quo ad cōuersationem: facile dispergitur per tentationē: ignis est reseruatiuus per eternā dānationē: qr. s. semper cōburet̄ τ semper viuet. De vili conuersatione dicit̄ Sapien. xv. Cinis est cor eius. τ luto vilior vita ei⁹. De instabilitate cōtra tentationem dicitur. Exo. ix. ꝙ moyses accepit plenas manus cineribus de camino τ sparsit coram pharaone. De futura autem deputatiōe ad damnationem dicitur Amos. ij. ꝙ ossa regis idumee incensa sunt vsq ad cinerem τc. Sufficit.

Circa.

Nota ꝙ circa Juxta. ꝓpe in circuitu quasi idem signāt. Et signat in scriptura vicinitatē: propinquitatē τ societatē. Et qr ista possunt esse bona vel mala. Hinc est ꝙ nos possum⁹ distinguere ꝙ est vnū circa vitiosuz: vnū v̄tuosuz: vnū dolorosuz: vnū circa gratiosum. Nota ꝙ in scriptura reperitur Circa A

Gratis cupiditatis.
Bone societatis.
Praue vicinitatis.
Grandis vtilitatis
Sūme iocunditatis

¶ Circa igitur vitiosuz. i. propinq̄tas vitiosa: est vicinitas qua homo terrenis p auariciam applicatur: qua homo malis hominibus copulatur: qua homo mūdi negocijs implicatur. Jsta em̄ propinquitas causa est aliquotiens multorum peccatorū. fructus enim qui sunt inferius circa terram faciliter recipiunt corruptelam: non ita faciliter maturescunt. Mella enim q̄ inferius circa terram sunt malum saporē τ corruptū trahūt. Et breuiter ex nimia vicinitate terre veniunt τ causanẗ multa mala. Sic reuera illi q̄ circa terrā. i circa terrena negocia vel circa terrenos homines versantur: exinde multis vitijs maculantur. Luna enim que inter stellas vicinior est circa terrā: nunꝙ caret macula. Sic vere homo qui circa terram. i. terrena versatur vix est quin vitijs maculetur. Vñ Geñ. xiij. ꝙ Loth vidit regionem circa iordanem que sicut paradisus irrigabatur τ habitauit ibi: τ tn̄ cito post fuit captiuatus: quia. s. ille a diabolo faciliter per peccatuz capitur: q̄ circa mundi delectabilia conuersatur. Unde de tali circa dicit̄ Genes. xix. Ne stes in oī circa regione: sed in monte saluū

B te fac. ¶ Secūdo dico ꝙ est circa virtuosum: τ hec est bona societas. Jlle em̄ stelle que magis sunt circa polum articū situate: magis sunt immobiles τ stabiles: τ sunt etiā magis alte. Sic vere illi q̄ circa bonas personas frequentāt vel circa bona paradisi versantur τ delectantur: sunt ceteris firmiores: et in bonis operibus excellētiores τ in moribus altiores p̄s. Cum sancto sanctus eris: τ cum peruerso τc. Unde Ecclesiastici. xviij. Miseratio hominis circa proximum suum.

C ¶ Tertio dico ꝙ est circa dolorosum: τ ista est illa propinq̄tas τ vicinitas qua peccatores diabolo sunt proximi: qui scilicet finaliter erunt similiter circa eū per tormentum: similes papilioni: qui primo diu circa ignem volitat sed finaliter ab eo comburitur Marci. v. Erat circa montem grex porcorum: id est circa diabolum legio peccatorum. Et sequitur ꝙ omnes in mari sunt submersi. Unde de diabolo et malis hominibus qui circa nos sunt dicitur Trenorum primo. Jn circuitu eius hostes eius. ¶ Quarto dico ꝙ

D est circa fructuosum et amorosum: hoc est quando homo circa deum situatus per gratiam in presenti et per gloriam in futuro. Pulli enim perdicis semp volitāt circa matrē: τ si accipitrē viderit ad matris alas refugiūt ad tutelam. Pulli enim galline circa matrē volitantes: cum miluum videre ceperint: statim ad matris gremium se conuertunt. Sic pro certo charissimi debemus circa matrē nostrā xp̄m τ virginē gloriosaz p deuotionē τ gratiā manere: nō ab ipso recedere p pctm̄: τ si miluū vel aucupē diabolū viderim⁹: qui

per tentationes nos capere nitatur statim debemus ad alas sue misericordie refugere per orationē: ꝛ nos sibi ꝯmittere ꝑ sui adiutorij inuocationē. Quia sicut dr in ps. Prope est dn̄s oībus inuocantib⁹ eũ in veritate. Sap. xviij. Circa illũ steterũt quasi rami palme. Et Job. xxij. dr. Circa cardines ꝑambulabat. et sic nota: ꝙ nos debemus esse circa deum sicut paupes circa elemosinariũ: qꝛ iste nutrit indigentes. Sicut discipuli circa mgr̄m: qꝛ iste docet ignorãtes. Sicut īfirmi circa medicũ. qꝛ iste sanat egrotantes. Sicut subditi circa ꝓlatuꝫ: qꝛ iste regit obediẽtes. Sicut accipitres circa predã. qꝛ iste recreat ꝯtemplantes. Sicut operarij in sero circa ꝓcuratoreꝫ. qꝛ iste remunerat laborantes. et sic ipse poterit dicere illd̄ Job. xxix. In circuitu meo

E pueri mei. ¶ Quinto dico ꝙ est vnũ circa gaudiosuꝫ ꝛ hoc est quando sancti sunt in gloria circa deum. De quo Apoc. vij. Oēs angeli. i. oēs angelici viri stabant in circuitu throni ꝛc. Si vis aduerte: ꝙ circa sicut q̄si non dicit mihi aliquod ꝯplementũ sed potius aliquã imperfectionem: sicut cũ dr. Non est meridies sed circa meridiem. Et ideo ꝑ circa possunt intelligi viri imperfecti ꝛ nouicij. ꝛ etiam bona mundi: que nullum habent complementum ꝛc.

A **Circulus.** Nota ꝙ circulus ē figura rotũda ꝛ spherica in orbe in seipaꝫ reducta que inter omnes figuras geometricas perfectior reputatur. Et ideo dicit Isid. Quõ sicut infra decem oēs numeri continenꝭ. Sic infra circulum omnes figure

B Circulus autē ꝭm diuersas proprietates potest diuersa significare scilicet.

Dei perfectionem.	Et breuiꝭ tñ omnia q̄ sunt
Uite dimensionē.	in circulatiōe finit ꝛ vix est
Motus aptitudinem	dare aliquid qui possit ꝑ
Celi possessionem	circulum denotari. Per cir
Fortem correctionē.	culum igitur põt intelligi

dei perfectio: figura enim circularis est perfectissima: capacissima ꝛ ad motum aptissima. Ista enim caret principio atꝙ fine. Talis procerto est deus. Iste enim simplicissimus est in quidditate. Capacissim⁹ in quãtitate: omnia enim alia ab eo ꝯtinentur. Diutissim⁹ in eternitate: qꝛ ipse caret principio atꝙ fine. vñ phus cuidã petenti quid esset deus: sic dr respondisse. Deus inquit est sphera seu circul⁹ intellectualis. cuius centrum vbiꝙ est; circũferentia vero nusꝙ. Et ideo est si

C milis circulo celi ꝛc. Uide supra de Celo. ¶ Item ꝑ circulum intelligiꝭ vite dimensio. Circul⁹ em̄ in seipsuꝫ redit ꝛ reuertiꝭ: ꝛ est circul⁹ clausura a qua null⁹ põt modo exire. In circulo em̄ nõ sunt ostiũ vel apertura. Et ideo quicquid infra circularem ambitum continetur ibi perpetuo retineꝭ. Talis est ꝑ oĩa vita nr̄a. Ista enim non est nisi quedã circulatio: redit em̄ de pũcto ad punctum: de statu ad statũ: de terra em̄ facta sunt omnia: ꝛ ad terram pariter reuertunꝭ. vt dr Eccl' iij. Et nudus egressus sum de vtero matris mee: nudus reuertar illuc. Job. j. Ista etiã est certissima clausura: ꝛ mensura. Ambitũ em̄ ꝛ circuluꝫ vite a deo limitatũ ꝛ prefinitũ: nõ põt aliquis p̄terire: imo ꝭm dimensionem talis circuli necesse est hominem sistere ꝛ finire. Job. xiiij. Constituisti dies eius qui p̄teriri nõ poterũt Iste em̄ est circulus quē facit leo rex animalium circa animalia sibi subiecta queꝫ exire nequeũt neꝙ audẽt ita ꝙ ille quem voluerit accipit vt magister. Quia reuera rex noster deus circa animalia sua. i. circa hoīes constituit circulum ꝛ limites vite p̄sentis: quē ꝓcerto nullus est qui transgredi valeat aut presumat. Infra em̄ istius circuli ambitũ viuere possumus ꝛ nõ vltra Et ideo iste leo qñ vult: ꝛ quē vult; ꝛ vbi vult tollit et accipit de circulo huius vite. s. ꝑ mortẽ: aliquando bonos: aliquãdo malos: aliquãdo iuuenes: aliqñ senes

D Unde breuiꝭ d̄ isto circulo dr Eccl'. j. Oriꝭ sol. i. homo ꝛ occidit: ꝛ per circulos suos reuertiꝭ. ¶ Tertio dico: ꝙ per circuluꝫ intelligiꝭ motus aptitudo. Nulla em̄ figura ad motum est aptior ꝙ̄ circularis. Circul⁹ em̄ in puncto ꝛ in modico tangit terraꝫ: ꝛ ideo in terra nõ sistit imo moueri ꝛ discurrere semper cupit. Sic vere vita ꝛ perfectio viri iusti semꝑ est habilis ad motũ bonorũ operum exercendũ. Eorum etiam volũtas semꝑ debet esse mobilis ꝛ agilis ad obediendum suis superiorib⁹. Terram em̄. i. terrena non debent ꝑ affectum tangere nisi forte in puncto. i. qñ necessitas requirit. ꝛ sic poterunt obediendo ꝛ bene operando faciliter se mouere. Esa. xxxvij. Ponam circulum in narib⁹ tuis: ꝛ frenum in labijs tuis. Isti sunt illi circuli de quibus Ezech. x. dicitur. Quõ colla ꝛ circuli rotarum plena erãt oculis. Iste circulus similis est circulo lacteo seu galacie: quia. s. vita ꝛ ꝯditio bonorum per pietatē Lactea potest dici. vita vero malorum similis est circulo obliquo zodiaci in quo stelle erratice vagantur: quia vere in circulo huius vite obliquo vel ꝓsperitatis mundane errant ꝛ vaganꝭ in diuersis signis ꝛ mãsionibus erratici peccatores. vnde ps. In circuitu impij ambulant ꝛc. ¶ Item per circulum intelligitur E

eterna mansio: que. s. caret principio ꝛ fine: vnde anime beate potest deus dicere illud Ezech. xvj. Dedi circulos in auribus tuis ꝛ coronã decoris in capite tuo.

¶ Item per circulum intelligiꝭ fortis correctio. Bubalus enim non domatur nisi circulus ferreus in ei⁹ F

naribus infigatur ꝭm Pli. Sic vere obstinati ꝛ proterui nõ possunt corrigi vl' domari. nec reduci ad obedientiam: nisi circulus ferreus. i. fortis vel dura correctio in eius naribus idest in ipsius superbis affectibus immittatur. Job. xl. Nunquid pones circuluꝫ in naribus eius? q. d. Aliꝭ difficile est. Patet ergo quomodo per circulum intelligitur.

Dei conditio.	Item ꝑ circulum potest accipi
Uite dimensio	pene conclusio. Aranea em̄ nõ
Motus aptitudo.	potest exire de circulo olei circa
Celi possessio.	eaꝫ facto: immo ac si in quodã
Fortis correctio	carcere esset inclusa: necesse ha

beat ibi mori. Sic vere aĩa ex quo inclusa fuerit ꝛ ꝯtẽta in circulo: clausura ꝛ ambitu infernali: nõ poterit ꝑpetuo exire. sed necesse habeat ꝑpetuo ibi mori. Hiere. xx. Ibi morieris ꝛ ibi sepelieris. Uel etiã ꝑ istum circulũ intelligitur deliciaꝝ infectio seu diabolica suggestio qb⁹ si aliquis includaꝭ nõ poterit ad libitũ exire īmo vsꝙ ad mortẽ nisi ꝑ auxiliũ diuine gr̄e extrahaꝭ. habet ibi necessario remanere. Uel ꝑ istũ circulũ ītelligiꝭ clausura dei mandatoꝝ: ꝛ etiã regulariũ statutoꝝ In qua ꝓcerto si inclusi fuerimus: exinde ꝙ̄diu viuimus egredi nõ debem⁹. Iste est em̄ circul⁹ leonis de tribu Juda quē circa hoīes fecit: ꝛ īfra cui⁹ ambitũ oīs voluit hoīes detineri: ꝛ exinde perpetuo nõ exire. Patꝫ ergo ꝙ est circulus dei ꝯditiōis. Uitalis dimensiōis. Motalis ꝑfectionis. Celestis habitationis. Austere correctiōis. Finalis damnationis. Carnalis infectionis. Uirtutis ꝛ religionis sufficit.

Circuire. Circuitus. Nota ꝙ circuire idē ē qd̄ circa ire. Cõponiꝭ em̄ a circũ: ꝛ ab eo is it ꝛc. Et ē circuire idē qd̄ discurrere. ꝛ laborare: inq̄rere: ꝛ explorare. ꝓtegere: ꝛ defendere: ꝯcludere ꝛ vallare. Circuit em̄ mercator discurrẽdo patriã vt lucretur. Circuit leo siluã vt insidieꝭ. Circuit mur⁹ ciuitatē vt ꝓtegaꝭ. Circuit exercitus castrũ vt capiaꝭ. De circuitu ergo laboris ꝛ discursoris dr in ps. Circuit⁹ ipsoꝝ labor labioꝝ ipoꝝ operiet eos. de circuitu insidiose exploratiōis dr. j. Pet. v. Leo rugiēs circuit q̄rēs quē deuoret. De circuitu aũt defensiōis ꝛ ꝓtectiōis dr in ps. Mõtes in circuitu ei⁹. ꝛ dn̄s in circuitu ppl'i sui. Possum⁹ ergo notare ꝙ ē duplex circuit⁹. s. bon⁹ ꝛ mal⁹: ṽtuosus ꝛ vitiosus. Uirtuos⁹ em̄ circuit⁹ est qñ hõ in bonis oꝑib⁹ ꝛ virtutibus discurrit. circuit ꝛ laborat. Sicut enim stelle fixe non cessant circa stellã immobilē q̄ diciꝭ polus artic⁹ ꝯtinue circuire. Sic ꝓcerto boni xpiani i bono stabiles atꝙ fixi, non debent cessare circa polum articũ i. circa ipꝫ deum immobileꝫ: iuariabilē ꝛ eternũ circuire ꝛ discurrere: per

rere: per deuotionem ⁊ dilectionē: ꝑ cōtemplationem
ꝑ obedientiā ⁊ subiectionē: ⁊ per diligentiam ⁊ boni
opis executionem. Et sic poterit cuilibet dicere illud.
Cañ.iij. Surgā ⁊ circuibo ciuitatē queraʒ quē diligit
anima mea. In quibus vbis possumus aduertere: ꝙ
quatuor modis debemus circa res circuire. Circuire
B em̄ debemus Celum per affectionem: cū dr̄. Surgam.
Mentem ꝑ discussionem: cum dicitur. Circuibo ciui
tatem. Mundum ꝑ laborem ⁊ discursionē cū dicitur
Queram. Deū per amorē ⁊ deuotionē. cū dicit̄. Queʒ
diligit anima mea. Circuit nanqꝫ. Affectio celuʒ: vi-
goroso passu. Surgaʒ. discussio mentē timoroso gres-
su. Circuibo ciuitateʒ. Discursio mundi doloroso tra-
ctu: ꝑ vicos. Queraʒ. Deuotio ad deū amoroso tactu
Quem dili. anima mea. Affectio em̄ dʒ circuire celum
⁊ superiora ipsa desiderando. Discussio debʒ circuire
mentem ⁊ interiora ipsa considerando. Discursio dʒ
circuire mundum ⁊ inferiora laborando. Deuotio dʒ
circuire deum ⁊ vtiliora ad ipsum reccurrendo. Dico
ergo primo ꝙ circuire debemus celū ⁊ superiora cum
desiderio ⁊ affectione: ⁊ hoc ostenditur: cū dicit̄. Sur-
gam. Surgere em̄ nihil aliō est q̄ꝫ de amore tempaliū
ad amorem celestiū nos trāsferre. Sicut em̄ dicūt do-
ctores: ⁊ patet ad sensum. Lepus nunq̄ꝫ currit directe
contra vallē: qꝛ propter crurium anterioꝝ breuitateʒ
posset valde faciliter corruere. Et iō si necesse habet
ad vallem descendere semꝑ nitit̄ circuire circa montē
Circūeundo em̄ montē non consueuit cadere. sʒ semꝑ
añ canes vellocissime currere ⁊ ab eoꝝ morsibus se sal
uare. Sic reuera carissimi si nos aliꝗ necesse habueri-
mus ad vallem. i. ad mūdi negocia descendere: ad illa
non debemus directe. i. cū impetu ⁊ ꝯplacentia curre-
re seu animū inclinare: qꝛ currēdo ad valleʒ negocioꝝ
mundi: faciliter corruimus per peccatum. De hoc di-
cit̄. Timo. vj. Qui volūt diui. fieri inci. in laqueuʒ ⁊ in
tēta ē dyaboli. Quid ergo necesse ē nobis. ꝓcerto nos
debemus ad istam vallem. i. ad mundi negocia nō ita
directe seu affectuose descendere: currere: vel ambire.
Quia sicut dicit̄ Esa. xxx. Ve qui descēditis in egyptū
immo circa montem paradisi ⁊ circa bona celestia et
eterna debemus ꝑ ꝯtemplationem ⁊ affectionem con
tinue circuire. Vt sibi dicatur illud Eccl̄. xxiiij. Giruʒ
celi circuiui sola. Sic em̄ currendo ⁊ circuendo non ca
dimus in peccatum: sed a canū morsibꝰ. i. a demonū
tentationibꝰ nos saluamus. Surgam inq̄t. Mich. ij.
Surgite ⁊ ite qꝛ non habetis hic requiem. De tali cir
cuitu: dr̄ Esa. lx. Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide.
Ista tñ sunt ꝯtra cupidos ⁊ auaros. q̄ reuera nō circū
eunt celestia: sed terrestria: non paradisum sed seculū
non supiora sed inferiora: qō ptʒ: quia non cessant de
loco ad locū: de statu ad statum: de beneficio ad bñfi-
cium circuire. Nullo em̄ statu ⁊ gradu possunt ꝯten-
tari: ita ꝙ bene psit dicere illud qō dixit sathan Job. j.
Circuiui terram ⁊ ꝑambulaui eaʒ. Nō sic: sed circuea
mus celum ⁊ superiora cuʒ desiderio ⁊ affectione. Jo-
sue. vj. Circuite montem hiericho qui. s. interpretatur
C luna. ¶ Secundo dico: ꝙ nos debemꝰ circuire mē-
tem ⁊ interiora cum sapientia ⁊ discretione: vel etiam
cum discussione. quod ostenditur: cum dr̄ Circuibo ci
uitatem. Ciuitatem enim cordis nostri debemus cir-
cuire ipsam ꝯsiderando: statum suum meditando et
cogitando. Et si fuerit peccatoꝝ ruinis dissipata per
pniam recuperando. Aranea enim diligentissime cir
cuit telam suam. ⁊ si ibi aliquid fractū inuenerit: sta-
tim ad reparationeʒ intendit. Sic ꝓcerto telā cordis
nostri semꝑ discutere ⁊ circuire debemus. ⁊ si aliquaʒ
fracturam ibi inuenerimus: stati ad repationē spūa
lē laboremus. Fūdibularius circulat ⁊ in circuitu ver
tit lapidē quem alte cupit ꝓijcere: templū etiā circuit̄
qñ ab epō ꝯsecratur. Sic vere anima que se in deum
vult iacere: ⁊ se ad eū ꝯuertere: ⁊ se ei consecrare ⁊ dedi-
care: debet seipsam circuire ⁊ se in se reducere: ⁊ interio
ra scrutādo ab exterioribus se retrahere ⁊ arcere. Hie
re. v. Circuite vias ierusalē ⁊ aspicite ⁊ cōsiderate. Cō-
scientia enim debet esse in mente: sicut est in abbatijs
ille qui dicitur ꝑscrutator. gallice la serche. qui scʒ in
sero officinas circuit cum candela vt videat si lateret
aliquid quod nō deceat. Sic cōscientia cū candela di-
scretionis in abbatia cordis debet oīa circuire. Eccli.
xij. Circuibunt in platea plangentes. Circuibo ergo
ciuitatem: et hoc est quod precipitur Esaie. xxiij.
Circuiuit ciuitatem meretrix obliuioni tradita: su-
me citharā: frequēta canticū: vt memoria sit tui. Me
retrix em̄ est anima peccatrix q̄ multis mūdi volupta
tibus est infecta. Et ideo a deo reputatur derelicta et
oblita. Et propter ista debet ciuitatē cordis sui circui-
re per contritionem ⁊ discussionē: debet cytharā suaʒ
sumere. i. carnis macerationē ⁊ afflictionē: debet etiā
frequentare canticū per confessionem ⁊ orationem: et
sic a deo recordabitur: ⁊ ad gratiam pristinaʒ reducet
per virtutū restitutionē. Circuibo ergo ciuitatē. Vn-
de Hiere. v. Circuite vias hierusalem. Circueamꝰ igi-
D tur mentem nostrā cū discussione. ¶ Tertio debemꝰ
circuire mundum istum cū bona operatione. Querā
inquit. Sicut enim canis nobilis non solet cessare di-
scurerre ⁊ circuire donec predā inuenerit quam querit
Sic nos in nemore huius mūdi nō debemus quiesce-
re vel cessare: sed per obedientiā ⁊ subiectionē: ⁊ ꝑ bo-
ni operis executionem debemus discurrere ⁊ circuire:
vt queramus predā paradisi. i. gratiā in presenti per
spem: ⁊ ibi in futuro inueniamus per gloriaʒ ⁊ spem.
Queramus inquit Esa. lv. cap̄. Querite dominuʒ dū
inueniri potest. Et Col̄. iij. Que sursum sunt querite.
vbi xp̄s est in dextera dei sedens. Talem circuitum fa
ciebant antiqui sancti qui mūdū circuibant. Quidā
nemora frequentādo vt heremite. Quidā maioribus
obediendo vt religiosi. Quidā semen doctrine seminā
do: vt apl̄i. Quidaʒ actus militares pro fide ⁊ iusticia
exercendo: vt Machabei. Quidā negocia reipublice
gubernādo: vt boni prelati. Quidam de actiua ad cō-
templatiuam: ⁊ de contemplatiua ad actiuam se trāſ
ferendo: vt viri perfecti. De istis ergo circuitibus dici
tur Hebre. xj. Circuierūt in melotibus ⁊ in pellibꝰ ca-
prinis. Egentes: angustiati: afflicti quibus dignꝰ nō
erat mūdus. Circuitus autem iste. s. bonorum operuʒ
⁊ maxime diligentie potissime pertinet ad prelatos q̄
sʒ per diligētem inuestigationem debent mores sub-
ditorum ⁊ commissa sibi negocia circuire: exemplo il-
lius summi sacerdotis Eliachim. de quo Judith. iiij.
Eliachim sacerdos magnus circuibat omnem israel:
allocutusqꝫ est eos ⁊c. Circuire em̄ debet.

Vt corrigat	Corrigat primo delinquentes.
Vt dirigat.	Dirigat oberrantes.
Vt erigat.	Erigat desolatos. i. desperātes
Et vt porrigat.	Porrigat scʒ elemosynas ⁊ nu

triat indigētes. Eccli. j. Lustrās vniuersa in circuitu
pergit spūs. i. spūalis. Circueamus igit̄ mūdum ⁊ in
feriora cum bonis laboribus et discursione. Queram
inquit Sapientie. viij. Circuibam querens vt sume-
E rem eam. ¶ Quarto dico ꝙ debemus circuire deum
et vtiliora cū veri amoris deuotione: qō ostēditur ibi
Quem diligit anima mea. Apes enim regem suuʒ di-
ligunt. Et ideo exercitus apum semper consueuit re-
gem ambire et circuire: et se ad eius obsequium prom
ptum ⁊ paratum exhibere Sic vere charissimi exer-
citus fidelium debent regem suum christum diligere
et ipsum per deuotionem ⁊ amorem continue circuire
⁊ se ad eius seruitium et mandatum promptos et vi-
giles exhibere. psalmus. Circuiui et immolaui in ta-
bernaculo eius hostiam vociferationis. Et Matth.
xxij. Diliges dñm deum tuū. Tales potissime debēt
esse ecclesiastici. quia scilicet deum circueunt in offi-
ficio ministrando. Juxta illud psalmiste. Lauabo
inter innocentes manus meas: et circuibo altare
tuum domine. Sic debent eum circuire per deuo-
tionem et contemplationem frequentando: vt sic

finaliter sint in paradiso in circuitu eiꝰ sibi pñtialiter assistendo. Ita ꝙ de eis possit dici illud. Filij tui sicut nouelle oliuarꝫ in circuitu mense tue. Et merito nos debemus esse in circuitu eius: qꝛ reuera ipse ꝛ angeli eius semp sunt in circuitu nr̄o. parati. s. nos iuuare et defendere si voluerimus ꝓmereri. ps. Montes. i. angeli. in circuitu eiꝰ. ꝛ dñs in circuitu ppl'i sui ꝛ Zach. ij. Ipse dicit de quolibet iusto. Et ero ei murus igneꝰ in circuitu: ꝛ in gloria ero in medio eius. Ipse enim fecit magnū circuitum de celo ad terram descendendo ꝛ iterū reuertendo. Eccl'. j. Oritur sol ꝛ occidit: ꝛ p circulos suos reuertit lustrās vniuersa in circuitu. Item per terram vndiqꝫ discurrendo ꝛ pdicādo. Math. iiij. Circuibat iesus totam galyleam docēs in sinagogis. Item nunc circuit si quis se dignos inuenit perquirēdo. Sapieñ. vj. Dignos seipsa circuit querens. Circuit etiam suos ꝓtegendo. ps. Angelꝰ domini in circuitu timentiū eum. Finaliter autem ipsos circuibit premiando ꝛ remunerando. vñ illud pdictum. Dominꝰ in circuitu populi sui. Patet igitur carissimi ꝙ est. Circuitus.

Amoris ꝛ dilectiōis.	Et sic bñ dicitur. Et circuibo
Laboris ꝛ vexationis.	ciuitatem. querā quez diligit
Meroris ꝛ ꝯtritionis.	anima mea. Quilibet ergo bo
Honoris ꝛ plātiōis	nus debet tales circuitus fa-

cere ꝛ a bono circuitu non cessare. Eccl'. j. Lustrās vniuersa in circuitu perg. t spiritus. Iste est ergo circuitꝰ
F multiplex virtuosus. ¶ Sed adhuc dico: ꝙ est multiplex circuitus vitiosus. Est enim.

Circuitus detractorꝫ	Detractores. n. sunt: sicut
Circuitus exactorꝫ	lupus qui de nocte circu-
Circuitus deceptorꝫ.	it mare vt pisces inueni-

at quos mādacet: qd verum est ƀm Pli. de quibusdā lupis qui comedēdo pisces delectāt. Et ideo si pisces nō inueniūt ad comedenduz: ad illa vilia que de rhetibꝰ suis piscatores eyciūt se ꝯuertunt: ꝛ etiā ad deuorandū ipsa rhetia multotiens animantur: vt dicit idez. Sic ꝓ certo detractores qui pisces. i. bonos ꝛ deuotos viros semp nitunt dente detractionis lacerare mare huius vite non cessant hodie circuire. s. explorādo ꝛ inuestigādo cōditiones ꝛ mores alioꝝ hoiꝫ: rhete em̄ vite bonoꝝ dentibus deuorant; ꝛ si quicqd ibi vile ꝛ defectuosum inueniunt: illud verbis suis detractorijs in ore recipiunt ꝛ manducant. Detractio eniz ꝛ inuidia pascitur alienis malis. sicut adulatio alienis bonis: vñ. ij. Thimo. v. Ociose discūt circuire domos: non solum ociose sed etiam verbose ꝛ curiose loquentes q̄ non oportet. Hic est ergo circuitus detractoꝝ. vñ boni possunt dicere detractoribus illud ps. Audiui vituperationē multoꝝ cōmorātiū in circuitu
G ¶ Secundus est circuitus exactoꝝ. Exactores enim raptores vsurarij Auari non cessant perambulare: discurrere ꝛ circuire tam per se ꝙ per suos: quō possint homines excoriare vel spoliare vel in suis ꝯtractibꝰ irretire. Auari em̄ ꝛ aduocati sunt siles vrso: q̄ circa stipitem cui alligat circuire non cessat. sed ꝓpter hoc de cathena sua non soluit: sed quantomagis circuit tātomagis in cathena sua fortius inuoluit. Sic vere carissimi auari circa stipitem diuitiaꝝ ꝛ possessionum suarum qbus cū cathena auaricie sunt ligati non cessant circuire ꝛ discurrere ꝛ laborare. s. de mercato ad mercatum: de placito ad placitum: de foro ad forum; deambulare q̄. nunꝙ tamen a cathena auaricie: ꝓpt hoc liberant: sed quanto plus viuūt ibi amplius inuoluunt. De talibus videt loqui dauid dicens in ps. In circuitu impij ambulant. Balliui etiam raptores sunt siles leoni q̄ non cessat circuire ꝛ discurrere: vt pdā quā rapiat valeat inuenire. Quia reuera isti circueunt qrūt ꝛ inuestigāt: quō occasionē inueniāt rapiēdi: excoriandi ꝛ pecuniam a subditis exigendi. j. Pet. v. Aduersarius vester tanꝙ leo rugiēs circuit querēs quē deuoret. Iste est etiā circuitus dyaboli q̄ circuire non cessat vt aīas nr̄as temptet ꝛ damnet. Hic est ergo circuitus exactoꝝ. Unde de circuitu tyrannoꝝ et demonum potest dici illud Hiere. xxj. Chaldei obsident nos in circuitu. Uide supra quō dicunt chaldei.
¶ Tertio dico ꝙ est quidam circuitus deceptoꝝ. Cir- D
cueunt em̄ ambitiosi: luxuriosi: ꝛ maliciosi. Ambitiosi enim laborant ꝛ circueūt ꝛ p varias cautelas ꝛ inductiones ꝓcreant: quō possint superiores decipere: ꝛ per fraudes ꝛ malicias ad alicuius status apicē peruenire. Luxuriosi etiam multos malos circuitus ꝛ labores qñqꝫ faciunt: vt ad aliquaꝫ delectationē perueniant quam intendunt. Maliciosi etiā hypocrite ꝛ heretici qui anteꝙ malū effectuꝫ sue peruersitatis ꝛ malicie introducunt: per multos circuitꝰ ꝛ ambitus inductiones ꝛ seditiones discurrūt. De quibus dicitur Math. xxiij. Ue vobis hipocrite ꝛ pharisei q̄ circuitis mare ꝛ aridam vt faciatis vnum ꝓselitum: ꝛ cum factus fuerit faciatis eū filiū gehenne. Expone de hereticis ꝛ luxuriosis: qui auditores suos faciunt filios gehenne. Isti em̄ sunt similes hyene: que ƀm Pli. Uoceꝫ humanā fingit tabernacula pastoꝝ circuit. ipsosqꝫ de nocte sub specie vocis humane ad exeundum excitat vt ipsos deuoret ꝛ consumat. Uocē em̄ habet ita similez voci hominis: ꝙ pōt ī melodijs admisceri. Sic ꝓ certo tales deceptores. ābitiosi: luxuriosi ꝛ maliciosi: nō cessant voces humanas fingere: id est verba blāda ꝛ adulatoria dicere: ꝛ per tabernacula pastoꝝ. i. per domos ꝛ hospitia hominum ꝛ maxime pncipū ꝛ platorū circuire. Et sic solent hoīes ad sui amorē inducere ꝛ ipsos spūaliter deuorare. damnificare ꝛ decipere De tali ergo circuitu: dr̄ in ps. Nubes ꝛ caligo in circuitu eius. Nubes em̄ signat velatam fallacitatē. Caligo deceptoriam prauitatem. ps. Oēs gentes circuierūt me ꝛc. Circūdātes circūdederūt me sicut apes ꝛc. Et exarserunt sicut ignis in spinis. Et pro certo oms isti mali sicut sunt corporalit in circuitu ꝛ in motu ita sunt mentaliter in trāsitu ꝛ in fluxu. Qui em̄ rote voluenti innititur: necesse est vt cū voluente se circueat ꝛ voluatur. Et ideo quis oīa temporalia sicut visum est cōtinue circueūt ꝛ voluunt. non est mirum si mēs taliū qui talibꝰ innititur cōtinue p mala desideria circuit ꝛ mutat. Solus em̄ deus mētem facit stabilē ꝛ qetaꝫ mundus vero ipaꝫ ponit in circuitu sic fluxibilem et turbatam: patet qꝛ nullus talium est ꝯtentus bonis adeptis. sed de vno ad aliud circuiēs semp cogitat de habendis. Unde figuraliter isti sunt sicut ventus qui circulariter vadit. Eze. j. Uentꝰ turbinis veniebat ab aquilone. nubes magna ꝛ ignis inuoluens ꝛ splēdor in circuitu. Ostende quōmodo dicunt ventus: turbo nubes: ignis: ꝛ splendor. Unum aduerte hic. Quō ille qui diu circuiuit postꝙ cessauerit adhuc credit: ꝙ cia circueant sicut ipse: qd facit motus spūs visibilis qui est in cerebro. Sic vere mali qui sunt in tali desideriorum fluxu ꝛ circuitu non credunt possibile: ꝙ aliquis careat tali circuitu seu motu: credūt enim oēs esse talibus vitijs implicatos: sicut cōsiderant semetipsos. Iuxta illud Eccl'. x. Stultus autem cuꝫ ꝛ ipse insipiēs sit oēs stultos existimat. Uidetur ergo ꝙ mercatores auari ꝛ aduocati videntur sibi diuisisse orbem. vnus eniꝫ circuit in vna patria: aliꝰ in alia. iij. Regū. xviij. Diuiserūt sibi regiones vt circuirēt eas. Patet igitur ꝙ est circuitus detractorum: exactorum: ꝛ deceptoꝝ Et hoc de circuire sufficit.

Circundare. Nota ꝙ circundare idem est quod circuire. cōcludere ꝛ val- A
lare: ligare inuoluere: ꝛ nodare. Accipitur autem in bono et in malo. In bono enim circundare signat conseruationem: protectionem ꝛ repletionem. Signat dico conseruationeꝫ et retentionem. Homo em̄ vestimentum suum circundat: vt cum fortius retineat: et ne per venti violentiam sibi cadat: et expeditius ambulet et discurrat. Sic vere carissimi: virtutes et gratias debemꝰ nobis circundare et in eis nos inuoluere: vt ipsas possimus securius conseruare: et

post christum

post christū in via morū currere ꝛ saltare vnde Actuū
xij. Calcia tibi caligas tuas circunda tibi vestimentū
tuum et sequere me. et prouerbio. vj. dicitur. Conser-
ua fili mi precepta patris tui: liga ea in corde tuo: ꝛ cir
cunda gutturi tuo. ¶ Secundo signat ꝓtectionē ꝛ de
fensionē. Ericius em̄ circundatur spinis ne a canibꝰ
mordeatur. Arbor etiam circundatꝛ cortice ne exterio-
ribus accidentibꝰ lignū interius ledatur. Rex etiā cir
cundatur militibꝰ vt per eos defendatꝛ ꝛ ꝓtegatur. Ci
uitas etiā circundatꝛ muris ꝛ turribꝰ vt ꝑ eos tueatur
Sic procerto charissimi nos debemꝰ circundari ꝛ val
lari militia bonorū operū ꝛ virtualis ꝓbitatis. Corti
ce bone cōuersatiōis et exterioris honestatis. Spinis
penitētie et afflictione corporalis ꝓperitatis. Mu-
ris insuper diuine protectionis ꝛ regularis discipline
ꝛ autoritatis. Et sic a carnis hostibus spūalibus pro
tegemur. tuebimur. saluabimur. defendemur vn̄ Ma
B the. xxj. Hō q̄dam erat pr̄familias qui plātauit vineā ꝛ
sepē circūdedit ei. ¶ Tertio dico ꝙ circūdare signat
cōplemētū ꝛ repletionē. vn̄ ps. Cōcidisti saccū meum
ꝛ circūdedisti me leticia circundedisti. i. repleuisti ꝛc.
¶ Et adhuc nota ꝙ ecclesia circūdatur bonis pasto-
ribus. Innocens circundatꝛ xp̄i fauoribus. Justi circū
dantur claris virtutibus. Subditi circundātur clau-
stris ꝛ legibus. Beati circundantur multis honoribꝰ
Pauperes circundantur penis et litibus. Mali cir-
cundantur culpis ꝛ reatibus Damnati circundantur
orci terroribus. ¶ Circundant ergo prelati ecclesiam
ipsam cum diligentia gubernando ps. Circundate syō
et cōplectimini eam: narrate in turribus eius. ¶ Itē
circundat deus innocentes ipsos misericorditer prote
gendo. ps. Scuto circundabit te veritas eius non ti-
mebis a timore nocturno. ¶ Item circūdantꝛ iusti vir
tutibus ipsas sibi moraliter aggregando. Job. xl. Cir-
cunda tibi decorem: ꝛ in sublimi erigere ꝛ speciosis in
duere vestibus. idest virtutibus. Iste autē vestes virtu
tum sunt iusticia esa. lxj. Inaumento iusticie circunde
dit me. ¶ Circundantur disciplina seu mandatorum
obseruantia prouerbi. vj. Obserua fili mi precepta pa
tris tui. liga ea in corde tuo iugiter: ꝛ circunda ea gut
turi tuo. ¶ Circundātur misericordia. Prouerbi. iij.
Misericordia ꝛ veritas non te deserant: circunda eas
gutturi tuo. ꝛ describe in tabulis cordis tui. ¶ Itē cir
cundātur religiosi mādatis et legibꝰ: se claustri, obser
uantijs subijciendo. ezech iiij. Fili hominis ecce circū
dedi te vinculis et non conuertes te a latere tuo in la-
tus aliud. ¶ Item beati circundātur donis ꝛ honori-
bus ipsis perpetuo perfruendo vnde de beata anima
dicitur in ps. Astitit regina a dextris tuis investitu de
aurato circundata varietate. ¶ Item circundātur pe
nis pauperes a tyrannis miserias sustinendo vnde in
psal. Circundederunt me mala quorum non est nume
rus. ¶ Item circundantur vitijs impij ipsa quotidie
committēdo vnde in ps. Circundabit eam. i. animam
peccatricē super muros eius iniquitas et labor in me
dio eius et iniusticia. ¶ Item circundātur tormentis
iniqui ipsa in inferno perpetuo tolerando vnde in ps
Circundederunt me gemitus mortis dolores inferni
C circundederunt me. ¶ Itē circundare accipitur i ma-
lo ꝛ sic idem est quod impugnare: ligare: circunuenire
et decipere vnde nota ꝙ nos circundamur A munda
nis tribulationibus. A corporis delectationibus. Ab
hostiū machinationibus. Circūdant enim nos. Mū
di tribulationes vt nos deglutiant. carnis delectatio
nes vt nos inficiant. Hostis machinationes vt nos
decipiāt. Malorū vexationes vt nos afficiant. Infer-
ni turbationes vt nos interficiant. Mundi ergo tri-
bulationes nos circundant ꝛ deglutiunt. ps. Circun-
dederunt me gemitus mortis. ¶ Itē circundant nos
carnis delectationes que nos inficiunt vnde de moti
bus carnalibus dicitur Josue. vij. Habitatores terre
pariter conglobati circundederūt nos Habitatores
enim terre corporis sunt delectationes ꝛ motus carna
les que recte sunt sicut funes quibus tota humana ra
tio circundatur et ambitur inficitur ꝛ ligatur nisi dei
auxilio liberetur. Funes inferi circundederunt me. ij.
Regum. xxij. ¶ Item circundant nos hostis machina
tiones que nos decipiunt. Dyabolꝰ enim est sicut rex
crudelis qui diuersis machinis circundant ciuitatem
vt eam capiat et subuertat. Sic dyabolus suis machi
nis. idest suis tentationibus ꝛ suggestionibꝰ animas
circuit atq; vallat. vt per peccatum mortale ipsas de-
struat et prosternat: Luce. xix. Circundabunt te inimi
ci tui vallo. et ad terram prosternent te. ¶ Item circū
dant nos malorum vexationes. Sicut enim canes cir
cundant leporem ad deuorandum. Sic vsurarij ꝛ bal
liui circundant pauperes ad predandum. ps. Circun
dederunt me vituli multi. thauri pingues obsederūt
me. ¶ Item circundant nos inferni turbationes ps.
Dolores inferni circundederunt me. preoccupauerūt
me laquei mortis vide de circa et de circuire.

Circuncisio. Nota ꝙ circūcidere idē est qđ in circuitu scindere: ꝛ est circū A
cisio idē qđ supfluorū circūquaq; occisio: ꝛ ideo in le-
ge antiqua puer circūcidebatur ꝛ ei caro superflua mē
bri virilis prescindebatur ad signandū ꝙ per sacramē
tum circuncisionis carnalis concupiscentia in parte
auferebatur et peccatū originale tollebatur. Aduertē
dum tn̄ ꝙ puer octaua die debebat circuncidi. sicut dr̄
Gene. xvij. Ad denotandū ꝙ ad hoc ꝙ nos spirituali
ter simus circuncisi ꝛ a cunctis superfluis depurati ne
cesse est ꝙ octo dies precurrant. i. octo virtutes ꝛ gra-
tie spūales. Prima est dies dominica que a ph̄is dici
tur dies solis Ista est splendor sapientie. Secunda est
dies lune q̄ luna stelle humide appropriatur. Ista ē li
quor misericordie. Tertia est dies martis que a marte
planeta feruentissimo denominatꝛ. qui dr̄ deus belli.
Ista est vigor patientie. Ista enim in prelijs vincit ꝛ li
tigijs principatꝛ. qr teste Salomone. Melior ē patiēs
viro forti. Quarta est dies mercurij que a mercurio de
nominatur. que est stella valde mutabilis qr cunctis
quibus coniungitur conformatur. Ista est virtus obe
dientie que omnibus querit obedire et complacere.
Quinta est dies iouis que stella est valde beniuola:
suos enim et non suos dicitꝛ iuuare. Ista est caritas et
amicicia. que. s. amicis ꝛ inimicis bene facit. Sexta est
dies veneris que attribuitur veneri seu lucifero. stelle
feminee ꝛ nocturne. Ista est virtus benignitatis ꝛ cle-
mentie: que per complexionē femineā denotatꝛ. Septi
ma est dies sabbati que dicitꝛ a saturno vel dr̄ a saturā
do. Ista est virtus elemosyne vel scientie. qr. s. iste due
virtutes habent homines saturare scz elemosyna tē-
poraliter et scientia spūaliter. Octaua aūt dies nulli
attribuitꝛ nec aliquo nomine designatꝛ. per quā tamē
possumus virtutem humilitatis intelligere que pro-
priam gloriā: ꝓpriam laudē et nominationē non que
rit que a nulla stella. i. a nulla virtute vel gratia se no-
minare ꝓsumit. et sic igitꝛ puer spiritalis. i. quilibet bo
nus homo: tunc bene a cunctis supfluitatibus circun
ciditur cum vita ipsius per istorū octo dierū circulum
augmentatur: vnde. Gene. xvj. Infans octo dierū cir-
cuncidetur: ꝛ sicut antiquitus puero in circuncisione
nomen imponebatur. Sic procerto ille qui taliter cir
unciditur nomine eterno hereditatur. ꝛ apud deum
et proximos exaltatur. Eccl'i. xv. Et ideo de xp̄o dicitur
ꝙ cū cōsummati fuissent dies octo venerūt circūcide
re puerum. ꝛ vocatum est nomen eius Jesus. Christꝰ
autem in sua circuncisione habuit alios octo speciales
dies. Primꝰ fuit natiuitatis ex matre virgine in quo
vocatur eius purissima virginitas. Et ista potest dici
dies dominica vel solis. ¶ Secūdꝰ est beati Stepha
ni prothomartyris in quo notatur ꝯstantie stabilitas
et iste dicitur dies lune qr sicut luna est prima stella q̄
ascendendo de terra ad celum inuenitur: sic iste primꝰ
fuit qui post xp̄m per martyriū ascendit. ¶ Tertiꝰ est
beati Johannis euangeliste qui comparatur aquile:

in quo notatur contemplationis sublimitas ⁊ iste est dies martis: q2 scȝ mars est altior supra solē. ¶ Quartus est innocentiū: in quo notaꝛ innocētie sinceritas Iste est mercurius: q2 scȝ innocētia more mercurij ad voluntatē omniū se conuertit. ¶ Quintus est sancti Thome qui fuit audacissimꝰ martyr: in quo notatur spiritalis audacie virilitas. et iste est Iouis: q2 iupiter est stella maxime virtutis inter oēs. ¶ Sextꝰ fuit sancti Siluestri qui fuit sanctissimꝰ epūs: in quo notaꝛ sue prelationis autoritas: ⁊ iste assimilaꝛ veneri seu lucifero q2 scȝ epī lucē sciētie ⁊ honestatis pre ceteris debent habere. ¶ Septimus a nullo denominaꝛ: in quo notatur ipsius mirabilis humilitas. et iste potest dici a saturno qui est planeta terrenꝰ q2 scȝ humilitas ad modū terre ceteris se reputat viliorē. ¶ Octauus est circuncisionis: in quo notaꝛ sui pn̄e asperitas. Et ideo de tali circuncisione diciꝛ illud Exo. iiij. Tulit ilico sephora acutissimam petrā ⁊ circūcidit carnē prepucij filij sui. Sephora eñ que iterpretaꝛ auis est diuinitas que filiū suū xp̄m hodie circūcidit. Iste eñ non habebat nisi octo dies: ⁊ tamen iā incepit pro nobis effundere sanguinē suum preciosissimū. Aduerte tamē ꝙ ille deductiones in qᷓtum ibi adiunguntꝛ nomina planetarum nō possent bene dici in festo natiuitatis nisi natiuitas in dominico die veniret. Alias eñ essent pretermittende saltem illa que de planetis inseruntur Nota tamen moraliter ꝙ in scriptura inueniꝛ triplex genus circuncisionis. Inuenitur enim.

B Circūcisio cordiū. Circūcisio carniū. Circūcisio vnguiū. Prima fit cū auferꝛ superfluitas cogitationū. Secunda fit cū resecatur supfluitas delectationū. Tertia fit cū tolliꝛ supfluitas operationum ¶ Prima est circuncisio cordis qđ circūcidit virtꝰ timoris. Timor eñ circūcidit ⁊ tollit omne superfluum a corde. s. superfluā cogitationē: superfluā leticiā ⁊ consolationē. Superfluū amorē ⁊ affectionē. Superfluā superbiā ⁊ elationē. Dia enim ista tollit. prescindit et circuncidit timor a corde. Superflui eñ ramunculi qui in radice arboris generātur impediūt totiꝰ arboris incrementū. Sic vere nisi a radice cordis supfluos ramūculos cogitatuū ⁊ affectuū resecemꝰ ⁊ circūcidamus crementū gratiarū ⁊ virtutū in nobis ipsis impediemus. vnde dicitur. Hiere. iiij. Circuncidimini viri iuda: ⁊ auferte ꝑpucia cordiū vestrorū: hoc fuit figuratum in abraā Gen̄. xvij. Cui ꝓceptū est ꝙ ipse ⁊ filiꝰ et serui eius vernaculi ⁊ empticij circūciderentꝛ. Abraaȝ charissimi: interpretaꝛ pater multarū cogitationū. Filius eiꝰ est liberū arbitriū. Serui sunt mens ⁊ animꝰ Vernaculi sunt motus intellectiui Empticij sunt motus sensitiui. circuncidi ergo debent ab omni supfluitate vitiorū abraā: filij: serui. vernaculi ⁊ empticij q2 scȝ cogitatio est circūdenda ab omni turpitudine. In iudicio discussionis veritatis. Liberū arbitriū dȝ circūcidi ab excessu oīs leuitatis. Mens ⁊ animꝰ debēt circuncidi a promptitudine oīs vanitatis Sēsualitas dȝ circuncidi a supfluitate oīs voluptatis. Bene ergo dr̄ Deut. x. Circuncidite ꝑpucia cordis vestri: ⁊ ceruicem vestrā ne induretis. Dicit enim Pliniꝰ. ꝙ illi q̄ volūt colligere mandragorā. solēt ipsam quodāmodo circūcidere. faciūt eñ circa eam tres circulos in terra cum gladio: ⁊ cauent a flatu venti: et tūc post solis occubitū colligūt ⁊ sic custodiūt ꝓcipuas eiꝰ vires vt dicit idē Sic reuera charissimi: si mandragorā cordis nostri volumus de terra tollere ⁊ radicare i. de affectu tēporaliū segregare necesse est ꝙ ipsam spiritaliter a supfluitate circuncidamus. Faciamus igitur tres circulos. i. tres circuncisiones cū gladio diuini timoris. Primus est quo circūcidimur a superfluo presumptionū. Secundus est quo circuncidimur a superfluo affectionum. Tertius est quo circūcidimur a supfluo cogitationuȝ Et sic si ventus inanis nō glorie flauerit. ista mandragora. s. cor colligi poterit a terra. i. a terrenoꝝ amore: et per contemptū ab eo separari. Unde ezech. xliiij. diciꝛ.

Quod omnis alienigena incircuncisus corde. non ingredietur sanctuariū meū. Ista est ergo circūcisio cordis que fit per timorē. Timor eñ dei mortis iudicij et inferni a corde resecat omne malū. q2 sicut scriptū est. Per timorē dn̄i declinat oīs a malo ¶ Scđo inueniꝛ circūcisio que fit per laborē. Carnes eñ semiputride a sanis prescindūtur ne per putridas sane corrumpantur Sic vere a carne nostra circūcidendū est ⁊ auferendum omne putridū. i. omne delectabile ⁊ vitiosum ne per peccatū fiat fortior corruptela vnde Colꝰ. ij. Circūcisi estis in circūcisione nō manufacta: in expoliatiōe carnis. Sed procerto pauci sunt qui hodie velint circuncidere carnē suam. ⁊ a superfluis delectationibus cohercere. quinimmo illi qui per abstinentiā ⁊ continentiam circunciduntur ab alijs impetuntꝛ. Exemplū de mulieribus q̄ accusate ⁊ delate sunt circuncidisse ꝑuulos suos que ideo sunt occise. ij. Mach. vj. Ista est ergo circuncisio que fit per laborē. ¶ Tertio fit circūcisio vnguis. i. operis que fit per tēperātie rigorē. Supflua enim opera sunt resecanda: sicut fructus putridi sunt ab arbore amouendi: ⁊ mala grana ab horreo excludenda: Et ista est circuncisio vnguis. Per vnguem enim qua auis loco manus vtitur materialis oꝑatio intelligitur. Sicut eñ vngues auiū predaliū ꝓscindūtur ⁊ a superfluis purgātur vt ad capiendū predā abiliores efficiantꝛ. Sic vere ab vnguibꝰ. i. ab operibꝰ nostris debemꝰ oīne superfluū ⁊ vitiosum prescindere et auferre vt predā bonorū eternorū possimꝰ capere ⁊ habere. Istud figuraꝛ Deut. xxj. vbi diciꝛ Qđ si quis in ꝓlio pulcrā mulierē viderit: quā sibi in vxoreȝ accipere cōplaceret ista dicte mulieri erāt necessaria q2 primo ipsa debebat domi duci: cesariē capillorū debebat radere vngues circūcidere debebat vestē cū qua apta ē debebat mutare. ⁊ tandē sedens in domo sua patreȝ ⁊ matrē debebat plāgere. Sic vere carissimi: si anima q̄ per xp̄m in crucis ꝓlio est acq̄sita: cū ipso cupiat ꝑ gratiā in ꝓsenti: ⁊ per gloriā in futuro vxorari ⁊ coniungi necesse est ꝙ capillos diuitiarū tondeat ꝑ elemosynarum largitionē ꝙ vngues. i. oꝑationes circūcidat per oīs inhonestatis ⁊ supfluitatis resecationē. Itē ꝙ vestem cū qua capta est. i. veterē peccati cōuersationē cōtinuo cōmutet per ꝯuersationis renouationē ⁊ mutationē. Item ꝙ sedens in domo cōscientie: pro patre et matre. idest. pro mūdo ⁊ carne que ipaȝ in peccato genuerāt defleat per cōpunctionē ⁊ contritionē. vnde de tali circuncisione pōt dici illud. Iudith. xiiij. Relicto gentilitatis ritu achior circūcisus est ⁊c. Uide causas quare circuncisio fuit inuenta. Item quare xp̄s voluit circuncidi: in mauricio in principio huius capituli. Patet igitur ꝙ est circuncisio vnguiū. i. operationuȝ Carniū. i. delectationū. Cordiū. i. cogitationū. ¶ De circuncisione vero mala qua quis circūcidit seipsum per auariciā ⁊ parcitatē vel qua iudei adhuc se circuncidere cōprobantur. potest dici illud: Galꝰ. v. Neqȝ circuncisio aliquid valet: neqȝ prepuciū: sȝ noua creatura Et illud ibidem. Si circuncidimini: christus vobis nihil proderit. Spiritalis enim circuncisio valet: ⁊ non carnalis. sicut superius visuȝ est. vnde Phylꝰ. iij. Nos enim sumus circuncisio qui spū deo seruimus.

C

D

E

Cytbara.

Nota ꝙ cythara est instrumentuȝ musicū ligno sicco interius concauo fabricatū: chordis pl'ibꝰ adaptatū qđ si plectro vel manu ꝑcussuȝ fuerit: sonū auditoribꝰ reddit gratum. Igitur dicā ꝙ cythara multa signat in scriptura: i bono pariter et in malo. Nota ergo ꝙ est cythara. A

Inaniter gloriantium.
Salubriter lamentātiū.
Uocaliter predicātiū.
Uirtualiter exultātiū
Supnaliter triūphātiū.

¶ Dicā ergo ꝙ inueniꝛ cythara inaniter gloriantiū. Et ista signat mundi leticiā qua mūdi peccatores cytharizāt supuacue exultando. Sicut eñ scribitur Daniel. iij. Ante statuam nabuchodonosor cū fistulis ⁊ cytharis canebatur: Et apocalꝰ. xiiij. scribitur. Quod ante sedem agni qui sedebat in

bat in throno cytharedi cū canticis locabant. Quia re
uera nabuchodonosor rex babylonis.i.diabol9 cytha
redos idest viros inaniter gloriātes ⁊ exultātes in sua
curia vult habere qui.s.corā statuis erectis ⁊ agnis in
throno sedētib9.i.corā diuitib9.ignaris ⁊ insipientib9
indigne tamē erectis ⁊ ꝓmotis ⁊ in thronis dignita-
tū presidentib9 adulādo diuersimode cytharizāt ⁊ sic
quasi oēs mūdani in malis cytharis hoc est in mūdi
leticia ꝓsperitate.gloria et adulatrice fallacia se dele
ctant.vnde Job.xxj.Tenent tympanū ⁊ cytharā:gau-
dentqꝫ ad sonitū organi.ducūt in bonis dies suos ⁊ in
puncto ad inferna descendūt.Et esa.v.dicit. His qui
sunt in vanitatibus mundi gloriosi.Cythara ⁊ lyra et
tympanū ⁊ tybia ⁊ vinū in cōuiuijs vestris ⁊ opus dñi
nō respicitis.Ista tamē cythara est vacua non solida.
Et ideo cito frāgit q2 mūdi gloria ⁊ leticia que inanis
est ⁊ sterilis finaliter dissipat.Ideo Ezech.xxvj.dicit.
Propheta predicat cōtra tyruz qui interpretat angu
stia.i.contra mundū dicēs in persona dei. Quiescere
faciā multitudinē canticorū tuorū ⁊ sonit9 cythararū
tuarū nō audiet ampli9.Et bñ dicit cytharalū in plu
rali:q2.s.ꝫ mūdus pluras hꝫ cytharas.s.adulationem
iactantiā.vanā laudē ⁊ leticiā ⁊ etiā dyabolicā tenta-
tionē ⁊ blandiciā.De fractiōe etiā hui9 cythare q̄ fiet
in iudicio ⁊ in morte dicit.esa.xxiiij.Cessauit gaudiuz
tympanorū ⁊ quieuit sonit9 letantiū.dulcedo cythare
cū cantico lyre: nō bibent vinū.amara erit potio bibē
tibus illam.Ista est igit cythara inanitr gloriantiuz.

B ❡ Secundo dico.ꝙ est cythara salubriter lamentan
tium.i.penitentiū.⁊ ista est penitētia q̄ ſcꝫ continet li
gnum siccum.i.abstinentie macerationē.Cordas ten
sas.i.mandatorū dei districtā obseruationem.Apposi
tionem manus.i.bonam operationē Sonuz plectro
formatū i.confessionē:⁊ plectro lingue deprōptā ora
tionem.Ista est cythara lamentabilis.Job.xxx.Uersa
est in luctū cythara mea:⁊ canticum meū in vocē flen
tium Ista est cythara.s.lachrymosa cōfessio vel humi
lis oratio:liberat a periculo ⁊ a morte.Delphini eniꝫ
in sono cythare delectant.vnde narrant tam Plinius
ꝙ Solinus Quod arion ꝓcurator regis corinthiorū
occasione pecunie quam habebat a nautis in mare ꝓ
iectus cū prius licentiā cytharizandi ad cōsolationeꝫ
casus sui obtinuisset: statim delphinorū affuit multi
tudo qui eum demersum receperunt ⁊ ad portum inco
lumen deuexerunt.Quapropter corinthij in templo
suo imaginem eream hominis super delphinū equitā
tis ad representationeꝫ miraculi erexerūt.Sic reuera
istud est verū ꝙ delphin.i.dei filius valde diligit sonū
cythare cōfessionis ⁊ oratiōis.Et iō siquis tali cytha
ra cecinerit:peccataqꝫ cōfessus deū feruēter orauerit.
nunqꝫ a nautis infernalibus ipsum submergere p dā
nationē conātibus periclitari poterit:imo delphini.
idest de9 statim aderit:qui eū liberabit.figura.j.Re.
xvj.vbi dauid canēdo cythara:saul a demonio libera
bat.Ideo dicat penitēs illud Esa.xvj.Uenter me9 qua
si cythara ad moab sonabit.Et illud ps.Confitemini
dño in cythara Et sic patꝫ ꝙ est cythara salubriter la
mentantiū.

C ❡ Tertio est cythara vocaliter seu solēni-
ter predicātiū.Scriptura eñ cythare cōparat.vbi est
lignū.i.hystorialis ruditas cōcauitas interior.s.sentē
tiarū ꝓfunditas sonus.i.eruditiōis luciditas plectrū
i.ligue ⁊ eloqntie suauitas man9 appositio.i.opatiōis
⁊ executiōis ꝓbitas.de tali ergo cythara dicat diligēs
doctor ⁊ pdicator illud ps.Exurge psalteriū ⁊ cythara
exurgam diluculo.

D ❡ Quarto dico ꝙ est cythara vir
tualit seu spūalit exultātiū.s.iustor q̄ p laudē ⁊ grarū
actionē ptinue cytharizant ps Psallam tibi i cythara
de9 israel.❡ Quinto ē cythara supnaliter seu eternalit
triūphantiū.i.beatorū q̄ cōtinue deū laudāt.⁊ in eter
nis solacijs se delectāt.vñ Apo.xv.dicit. ꝙ illi qui vice
runt bestiam.i.dyabolum sunt supra mare vitreum.i.
supra mundū.⁊ habent cytharas dei ⁊c.

A **Cito.** Nota ꝙ istud aduerbiū cito: vbicūqꝫ est si
gnificat celeritatem.mobilitatem: festinantiam et ve
locitatem Et ideo possumus distinguere.quod est que
dam Uelocitas.

Habenda.	Prima est cititudo seu cele
Spernenda.	ritas obediētie de qua dici
Timenda.	tur Esa.v.festinet ⁊ veniet
Optanda.	cito opus eius.

Cito eñ de
bemus parere et obedire.❡ Secunda est celeritas in
constantie et imprudentie.Cito eñ nō est a bono ope
re desistendū.s.sicut illi de quibus dr in ps. Cito fece-
runt:obliti sunt beneficiorū eius.Cōtra illud.ij.Thes
sal'ij.Rogamus vt nō cito moueamini a sensu vestro:
nec est cito ad mala verba ⁊ opera festinandum vnde
Prouer.xxv.Que viderūt oculi tui nō pferas i iurgio
cito:ne postea peniteas ⁊ emēdare nō possis: cū debo
nestaueris amicū tuū.❡ Tertia est velocitas trāsit9
mundane vite ⁊ leticie vnde ps.Impij quasi fenum ve
lociter arescent:⁊ quemadmodū sicut olera herbaruꝫ
cito decident.❡ Quarta est celeritas dei clementie:q̄
scilicet in tribulationibus nō deficit imo cito ⁊ veloci
ter si digne requiritur subuenit et succurrit. vnde ps.
Cito anticipent nos misericordie tue:q2 pauperes fa
cti sumus nimis.Istud ergo est verum ꝙ bona opera
et meritoria debemus cito ⁊ velociter facere.⁊ a malis
operibus cito ⁊ celeriter resilire.Est eñ quidā piscis
dictus mugil qui fm Isid.qñ percipit laqueos ⁊ rhe-
tia piscatoris:ita cito resilit ab eisdē: ꝙ volasse magis
credit ꝙ saltasse.Sic procerto carissimi: qñ videmus
in hoc mundo ꝙ laquei et rhetia piscatoris dyaboli
sunt parati:statim debemus citissime saltare a malo
resiliendo:et volare bonis operibus insistendo.et ad
bona celestia meditando.vnde Dañ.ix.Adhuc loquē B
te me:ecce vir gabriel quē viderā in visione in pricipio
cito volās tetigit me.In quib9 verbis aduerte ꝙ nos
debemus esse celeres seu citi ad quinqꝫ.scilꝫ

Ad obediendum cum promptitudine.Ecce vir.
Ad pficiēdū cū fortitudie.gabriel q̄ iterptat fortitudo
Ad resiliēdū a turpitudie.in pncipio.i.pricipijs obsta
Ad trāsiliēdū in altitudine.Cito volans inquit.
Ad ꝯpatiēdū cū multitudine Tetigit inqt supple leni
ter compatiendo.Simus ergo cito.

Prelatis obedientes	Primū probat volūtas ob
In bono proficientes	lata.Ecce.Scdm probitas
A malo resiliētes.	relata.vir gabriel qui inter
Ad celū trāsilientes.	pretat fortitudo. Tertium
Proximis cōpatiētes.	prauitas poccupata:in pri
Tu ergo debes.	cipio.Quartū virt9 elata
Obedire cū veloci actu.	volās.Quitū āt man9 ap
Proficere ptinuo tractu.	plicata tetigit me.
Refugere a pctī tactu.	
Cōscēdere vigoroso saltu.	
Succurrere amoroso pastu.	

❡ Si
mus eniꝫ dico cito plātis
obediētes qd notatur cū
dicit.Ecce quod est ad
uerbium quod signat promptitudinem voluntatis.q2
ſcꝫ quicquid platus precipit:subditus statim debet re
spondere.Ecce Esaie.vj.c.Ecce ego mitto te.Inter pla
netas enim ille qui est inferior prope terram:pficit ci
tius cursum suum.sicut patet de luna que in vno mē-
se circuit omnes circulos zodiaci.ad qd faciendū sol
per annū:saturnus per triginta annos moratur. Sic
reuera carissimi:illi qui sunt prope terram. idest qui
sunt infimi per humilitatem.et qui etiam in inferiori
gradu sunt ꝙtum ad mundi prosperitatem vel qui ꝓ
pe terram sunt idest considerantes propriam terreaꝫ
vilitatem tales dico faciliter et cito et gratanter fa-
ciunt cursum suum.idest motum obedientie prosecū-
tur.Dicunt enim.Ecce.q.d.Presto sum currere para-
tus sum cito et sine contradictione per obedientiam
me mouere.Esa.lij.Ego ipse qui loquebar ecce assum
Illi vero qui sunt alti et superius collati:vel per stat9
dignitatum:vel per generis nobilitatem.vel per scien
tie claritatem.Tales dico vt communiter non ambu-
lant cito:immo tarde quia tales sunt vt communiter
non obedientes:sed ad obediendum tardi et arrogā-

tes. Quod figuratum est Johis. xxj. vbi dicitur Quod iohãnes qui erat iuuenis ⁊ subditꝰ: ꝑcucurrit citiꝰ petro qui erat antiquus et erat prelatus. vnde de isto cito obedientie: dicitur Luce. xiiij. ca. Dixit paterfamilias seruo suo. Exi cito in plateas ⁊ vicos ciuitatis Superior autem dicit bono discipulo illud Apoc. j. Ostẽdam tibi que oportet fieri cito. Ipse vero respondet illud quod dicitur Apoc. iij. Ecce venio cito. Simus ergo: cito prelatis obedientes. Ecce vide infra de Ecce

C ¶ Secundo debemus esse cito in bono proficientes. Vir inquit gabriel. Cito enim debemus proficere et crescere in bono: ⁊ cito bona opera producere ⁊ facere quod notatur cum dicitur. Vir. Vir enim nomen est masculini sexus. qui multo citius et fortius potest operari ꝙ̃ mulier: Sicut enim dicit Plinius. Mascula palma citiꝰ fructificat ꝙ̃ femella. Et in hoc masculus a femella cognoscitur sicut dicit idez. Sic vere carissimi illi qui sunt spiritualiter masculini viri. scilicet viriles et virtuosi: debent cito et velociter fructificare per bona opera virtuosa faciliter debent fructus bonorum operum producere ⁊ in bono proficere et manere. et in hoc debent masculi distingui a femellis: religiosi a secularibus clerici a laycis. prelati a subditis Citius enim debent proferre fructum bonorũ operuz et virtutum. vnde Luc. xv. Cito proferte stolam primã Et talis vir virtuosus erat ille de quo. ij. Macha. vij. Linguam postulatus cito protulit. Quod est contra multos qui similes sunt aliquibus arboribus que nõ cito sed tarde proferunt fructus suos sicut est esculus vel ꝺm aliquos alio nomine sorbus. que in hyeme in autumno facit fructus. Quia vere multi sunt qui non cito. sed tarde non in vere iuuentutis: sed in autumno senectutis incipiunt fructus bonorum operum procreare Contra quos Johãnis. xiiij. Quod facies fac citius. Non sic ergo: sed simus vir gabriel: qui interpretatur domini fortitudo. quia scilꝫ fortes ⁊ virtuosi debemus esse ad bona opera facienda. j. Regum. xvij. c. Esto vir fortis. Et. ij. Regum. xiiij. Roboramini ⁊ estote viri fortes ⁊c. Simus cito in bono proficientes.

D ¶ Tertio simus cito a malo resiliẽtes: quod notatur cum dicitur. in principio. In principio enim iuuentutis. vel in principio male cogitationis est a malo resiliendum quia qui in principio non resistit: paulatim a tentatione vincitur. delectatione mulcetur. mala cõsuetudine ligatur. ⁊ sic amplius resurgere impeditur Tẽtatio enim similis est veneno: cui nisi in principio et cito occurratur. velociter interficit patientem. Superat enim virtutem naturalem ita ꝙ non potest amplius preualere. Ideo benedicebat ille. Principijs obsta. In principio enim creauit deus celum et terram. Unde de isto cito potest dici illud Ecclesiasti. xxvij. Nisi in timore domini tenueris te cito subuertetur domus tua. ¶ Quarto simus cito ad celum trãsiliẽtes. Cito volans inquit. Castanea enim integra ⁊ sana statim quando sentit ignem: citissime saltat et transilit versus celum. Sic vere carissimi: statim quando sentimus ignem vane cupiditatis vel ignem carnalis voluptatis: debemus ab eo resilire: et versus celum per contemplationem saltare pariter et volare. ps. Volauit super pennas ventorum. idest citissime vnde. Apocalyp. iiij. Ascende ad me. et ostendam tibi que oportet fieri cito. ¶ Quinto simus cito proximis compatientes quod ostenditur cum dicitur. Tetigit me. Sicut enim videmus quod non tangit non agit. ⁊ quod tangit fortius influit. Ignis enim statim quod tangit calefacit. Sic vere vir pius et compatiens: statim qd̃ ipse tangit et vicinatur alicui: ipse in ipsum debet influere et agere per compassionem et beneficiorum collationem vt sic dicere possit cuilibet quem visitat. illd̃ Esa. xlix. Extẽdit manũ suam ⁊ tetigit os meũ ⁊ dixit mihi. Seruꝰ meus es tu. ⁊c. Unde de isto cito dicitur vel potest dici illud quod dicitur. Hester. vj. Cito ad conuiuium quod regina parauerat venite cõpulerũt scʒ. pauperes. ¶ Item nota. ꝙ cito accipitur in malo significato: ⁊ sic signat nimiã velocitatẽ ad malũ: quã quidem nõ debemꝰ habere: sed ab ipã potius abstinere. Nota ergo. ꝙ debemus abstinere a nimis.

E

Cita loquacitate.
Cita varietate.
Cita credulitate.
Cita leuitate ⁊ celeritate.

Nõ sit igit in nobis cita loquacitas. Nõ simus sicut serpẽs q̃ ita cito aliquotiẽs mouet linguam ꝙ duas linguas videt habere. Sic multi sunt qui ita cito linguam suam mouent loquendo detrahendo: iactando: ꝙ non vnam linguam sed plures videntur habere. Contra quos dicitur. Ecclesi. iiij. Noli esse citus in lingua tua. ¶ Item debemus abstinere a nimis cita varietate vel mobilitate. quidam enim sunt qui nõ habent virtutem perseuerantie qꝛ cito et faciliter mutantur de bono ad malum de virtute ad vitiũ de gratia ad peccatũ. Isti sunt similes cameleonti qui citissime mutat colorem. Sunt etiã similes lune que sepissime. ⁊ citissime mutat figuram. Sunt etiã similes hiene. que citissime mutat naturam suam: scʒ nunc inuenitur masculus nunc femella qꝛ scʒ tales ꝙ̃tum ad figuram interioris bonitatis. ⁊ ꝙ̃tum ad colorem exterioris honestatis: ⁊ ꝙ̃tum ad naturã vtilioris qualitatis cito et faciliter variantur. scʒ a bonis operibus desistendo. ⁊ ad mala opera diuersimode se mutãdo. vnde Judicũ. ij. Cito deseruerunt viam per quaz ingressi sunt patres eorum. Quod etiã verum est de crudelibus ⁊ raptoribus: qui nimis cito in modica occasione conuertuntur ad crudelitatem et ad rapinam. Esaie. viij. Accelera spolia detrahe. cito predare. ¶ Tertio debemus abstinere a nimis cita credulitate. Cuius tamen contrarium faciunt mundi diuites ⁊ potẽtes qui valde cito credunt verbis adulatorum detractoꝝ et falsorũ accusatorũ. Simplices enim qui valde cito se cõuertunt ad dicta hereticorũ vetularum ⁊ deceptoruz similes possent dici mercurio: qui est planeta qui citissime conuertitur ⁊ mutatur ad naturam illiꝰ, cui coniungitur et vnitur. Sic tales valde cito se conuertunt ad voluntatem eorũ qui sibi coniunguntur. scʒ familiariũ, balliuoruz. ⁊c. De quibus dicitur Eccli. xix. Qui credit cito: leuis est corde. ¶ Item abstinendum est a nimis cita celeritate. vt non simus festini in operibus nostris quia nimis cita celeritas reprobatur. et tarda et matura deliberatio et expectatio commendatur. Amigdalus enim que nimis cito floret: gelatur facillime. Sic illi qui nimis cito volunt ardua opera penitentie incipere predicare. docere. bellare ⁊ cetera similia. non attingũt vt cõmuniter ad profectũ. Et ideo illis qui indeliberate et cito volunt alios promouere: dicitur. j. Tymo. v. Manus cito nemini imposueris. Ista est ergo nimis cita. Immaturitas seu leuitas. Nimis cita Crudelitas. Nimis cita Mobilitas Nimis cita loquacitas. Itez ẽ alia cititas seu velocitas. qua. s.

f

Cito perit mundi gloria.
Cito transit vite copia.
Cito venit mortis angustia.
Cito veniet celi leticia.
Et cito veniet xp̃i iusticia.

De mũdi glia et de ipsiꝰ gliosis ꝺꝛ in ps Tanq̃ olera herbaruz cito decidẽt De mortis autẽ miseria dicitur Sap. vj. Horrẽde et cito apparebit vobis. De xp̃i vero misericordia que cito auxiliatur ⁊ penitentibus et pauperibus ꝺꝛ in ps. Cito anticipent nos misericordie tue: qꝛ pauperes facti sumus nimis. De tali etiam leticia que cito veniet bene agentibus: dicitur Esa. lj. Cito veniet dominus gradiens ad aperiendũ. De iudicio vero et iusticia que cito venient delinquẽtibus: patet Luc. xviij. Uerumtamen deus cito faciet vindictam ⁊c. Uide infra de statim repente celeriter velociter festinanter ⁊c.

Ciuitas.

Nota ꝙ ciuitas dicitur. quasi simul viuentiũ vnitas: Et dicitur ciuitas a cico cis. quod idem est ꝙ aduoco: aduocas. vel coco is idem est ꝙ copulor aris. vel coniungor coniungeris. ad denotandum ꝙ ciues ad simul cocũdum et habitãdũ fuerunt

fuerunt ad ciuitates aduocati. Et ideo sub nomine ciuitatis intelligit quelibet ɔcordia vnitas ɔiunctio Ciuitas eni ē hoim multitudo: societatis vinculo adunata ab eodē iure simul viuentiū. vt dicit Isid. ⁊ Papias. ¶ Nota igitur. ꝙ in scriptura inuenitur sextuplex ciuitas idest sextuplex hominum congregatio reperitur vel inuenitur ciuitas.

Fragilis. Prima signat corporis vilitatem.
Labilis. Secūda signat mūdi prosperitatem.
Nobilis. Tertia signat cordis sinceritatem.
Flebilis. Quarta innuit inferni acerbitatem.
Fertilis. Quinta declarat iustoꝝ cōmunitatē.
Utilis. Sexta vero denotat celestē vnitatē.

¶ Corporis vilitas est sustentaculum valde fragile.
Mundi prosperitas est retiaculum valde labile.
Cordis sinceritas est tabernaculum valde nobile.
Inferni acerbitas est receptaculū flebile ⁊ detestabile
Iustoꝝ cōitas eccl'ia est habitaculū valde fertile.
Celi societas est propugnaculum vtile.

¶ Corpus est ciuitas stercorum ⁊ languorum.
Mundus est ciuitas bonorum ⁊ malorum.
Animus est ciuitas dei et angelorum.
Infernus est ciuitas demonum et peccatorum.
Religio est ciuitas penitentium et iustorum.
B Celum est ciuitas dei ⁊ contemplantiū beatorum.

¶ Primo ergo dico. ꝙ corpus est ciuitas fragilis. hꝫ enim debilissimū fundamentū. s. carnē ⁊ sanguinē. hꝫ exteriꝰ fortissimū impugnamētū. s. infirmitates ⁊ casus. hꝫ interiꝰ discordissimū parlamentū. s. qualitatuꝫ et elementoꝝ discordiā atqꝫ pugnā Nō est ergo mirū si ciuitas ista sit fragilis et si faciliter ab hoste. idest a morte que eam cōtinue impugnat ⁊ minat: destruit et cassatur. Ideo morti pōt dici illud Esa. xxv. Posuisti ciuitatē in cumulū: vrbē fortē in ruinā. ¶ Scd'o dico ꝙ mundꝰ est ciuitas in qua est ɔtrarietas ciuiū. abūdantia fecium. ⁊ caristia merciū. ⁊ sollicitudo mentiū In mundo eni ē ɔtrarietas ⁊ discordia. vn̄ in ps. Uidi iniquitatē ⁊ ɔtradictionē in ciuitate die ac nocte. circundabit eā iniquitas. ⁊ labor in medio eius ⁊ iniusticia. Itē in mundo est sordiū spūalium. s. peccatoꝝ abūdantia Ezech. ij. Terra plena est in iudicio sanguinuꝫ et ciuitas plena est iniquitate. Et Naum. iij. Ue ciuitas sanguinū. Itē in mūdo est mentiū. i. virtutū paupertas ⁊ indigētia. Vn̄ zac. xiiij. Capiet ciuitas ⁊ vastabit Itē i mūdo sunt dolores mētiū seu tristicia Iob. xxiiij. De ciuitatibꝰ fecerūt viros gemere. Esa. xiiij. Ulula porta: clama ciuitas: talis ergo ciuitas nō ē bn̄ durabilis immo necesse est ꝙ sit vana variabilis ⁊ instabilis Mundus ergo est ciuitas labilis. ¶ Tertio dico. qꝺ inuenitur ciuitas nobilis: ⁊ ista est ciuitas cordis. Et dicitur nobilis qꝛ scꝫ ista est habitaculū summi regis ps. Gl'iosa dicta sunt de te ciuitas dei. In ista ciuitate debet esse ciuiū vnitas: qꝛ scꝫ ciues anime idest potentie debent esse vnū per mentalē tranquillitatē ⁊ ꝑ affectuum vnitatē. Deus eni est nobilis princeps qui nō libenter habitat nisi i ciuitate tuta: pacifica ⁊ munita Et ideo ciuitas cordis non debet esse per varios affectus tumultuosa: alias non esset pro christi habitaculo gratiosa. Ipse est eni qui dicit illud Eccl'i. xxiiij. In ciuitate sanctificata similiter requieui: ⁊ in hierusalem potestas mea. Ista ciuitas debet esse vallata muris fossis. aquis. Muri sunt ambitus mandatorum dei: quibus debemus circundari et includi. j. Machab. j. Edificauit ciuitatē dauid muro magno Et. ij. Phyli. viij. ca. Ciuitates muratas habētes portas: ⁊ vectes. et seras. Fosse sunt virtus humilitatis vel ꝓfunditas cōsiderationum interiorum. vnde Esai. xxxij. Humilitate humiliabitur ciuitas. Aque sunt redūdantie lachrymationum. vnde Psal. fluminis impetus letificat ciuitatem dei. Ista est igitur ciuitas nobilis. de qua dicitur zacha. viij. Uocabitur hierusalem ciuitas vnitatis ¶ Quarto inuenitur ciuitas flebilis. Et ista est congregatio damnatorum. iiij. Regum. xiiij. Qui mortui fuerint de ieroboam de ciuitate comedant eos canes ¶ Quinto dico quod inuenitur ciuitas fertilis. ⁊ ista C proculdubio est vel debꝫ esse ciuitas religionis ⁊ ecclesie: seu etiam ciuitas ⁊ cōmunitas fidei xp̄iane que. s. cunctis bonis spiritualibꝰ debet esse referta. ps. Hierusalem que edificatur vt ciuitas: cuius participatio eius in idipm̄. et nota ꝙ ista ciuitas debet eē ciuitas.

Mūda sine carnali fetore.
Sancta sine criminū horrore.
Leta sine tristicie merore.
Opulēta sine paupertatis lāguore.
Quieta sine discordie liuore.
Clara sine falsitatis errore.

Sit igit ciuitas mūda qꝺ facit nouitas innocētie Apocal. xxj. vidi ciuitatem sanctam hierusalē nouā a deo paratā ⁊c. Item sit ciuitas sancta: qꝺ facit puritas cōscientie Apoca. xxj. Ostēdit mihi angelꝰ ciuitatē sanctā hierusalem. ¶ Item sit ciuitas leta quod facit claritas sapientie. idest eleuatio mentis in deum. iij. Reguꝫ. xj. Letatus est omnis populꝰ terre: ⁊ ciuitas conquieuit ¶ Itē sit ciuitas opulenta: quod facit vbertas omnis iusticie. idest abundantia virtutum ⁊ meritoꝝ. Ideo dicebat dauid. Quis deducet me in ciuitatem munitaꝫ ⁊c. ¶ Item sit quieta: qꝺ facit vnitas ɔcordantie. Ideo consulitur Hiere. xxix. Querite pacem ciuitatis ad quam transmigrare vos feci ⁊ orate pro ea. quia in pace eius erit pax vestra. ¶ Item sit clara: quod facit veritas prudētie et scienite. Unde illud predictū zach. viij. Uocabitur hierusalē ciuitas veritatis. et Apocal. xxj. Ciuitas nō eget sole ⁊ luna: Nā claritas dei illuminabit eam. ⁊ lucerna eius est agnus. Et reuera carissimi: si ciuitas idest ecclesia talis fuerit: ibi dominꝰ libenter habitabit. Et sic dicetur illud. Ezechi. xlviij. Nomen ciuitatis dominus ibidem Sed heu proh dolor: ista ciuitas non est hodie talis immo est quasi penitus desolata: ⁊ multis vitiis dissipata et hostibꝰ spiritualibus subiugata. Ista talis hodie quod dolendū est.

Igne auaricie succēditur.
Rixa discordie discindit.
Fastu supbie erigitur.
Fece luxurie inficitur.

¶ Ideo ibi murus iusticie destruitur et tota ciuitas diruitur. De igne auaricie patꝫ. Eccl'i. xlix. vbi dicitur. Incenderunt electam ciuitatē Et de chaldeis dicitur Hiere. xxxviij. Ciuitatē hanc comburent igni. De rixa vero ⁊ diuisione discordie: dicitur Apoc. xvj. facta sunt fulgura: voces: ⁊ tonitrua: ⁊ facta est ciuitas in tres partes De fastu vero supbie dicitur. esa. xxvj. Ciuitatem sublimē humiliabit. idest superbiam. De fece luxurie dicitur Esa. j. Quomodo facta est meretrix ciuitas fidelis. et ezech. xxiiij. Ue ciuitati sanguinum olle. cuius rubigo in ea est. De muro vero destructo idest de disciplina: ⁊ de mandatoꝝ obseruātia dissipata dicitur. j. Mach. v. Quod antiochus mādauit destruere murū ciuitatis hierusalēꝫ in circuitu. Non est igitur mirū si talis ciuitas ruinosa derelinquit a domino ⁊ ab hostibus impugnatur: iuxta illud Hiere. xxxij. Munitiones extructe sunt aduersus ciuitatē vt capiatur et sic diabolo dimittitur possidenda Hiere. xxxiiij. Tradam ciuitatem hāc in manu regis babylonis. Non sic carissimi: quia debet esse ciuitas fertilis. ¶ Sexto dico: ꝙ inuenitur ciuitas vtilis scꝫ. ciuitas paradisi Apocal. xxj. ca. Ipsa vero ciuitas aurum mundum. Ista enim ciuitas habet. D

Securitatem inexpugnabilem.
Tranquillitatem imperturbabilem.
Sublimitatem indepressibilem.
Stabilitatem indefectibilem.

¶ Habet dico inexpugnabilem securitatem. Soph. ij. Hec est ciuitas gloriosa habitans in confidentia. Habet etiam imperturbabilē tranquillitatē Ecclesi. xxiiij. In ciuitate sanctificata similiter requieui. Habet insuper indepressibilem sublimitatem. Prouerb. ix. Misit ancillas suas vt vocarent ad arcem ⁊ ad menia ciuitatis. Item habet indefectibilem stabilitateꝫ vnde. Esa. xxxiij. Oculi tui videbunt hierusalem ciuitatem solennitatis vestre opulentam. tabernaculum.

quod nequaq̃ transferri poterit. Ista est ergo ciuitas ascendenda per affectionem et deuotionem circuẽda per contemplationẽ ꝛ habitãda p meditationẽ. De ascẽsu deuotionis ꝛ affectionis: dicitur Prouer. xxi. Ciuitatem fortium ascendit. De circuitu contemplatiõis dicitur Cant. iij. Surgam ꝛ circuibo ciuitatem ꝛc. De habitatione meditationis iugis cõsiderationis dr in ps. Eduxit eos per viam rectam. vt irent in ciuitatẽ habitationis. Et Hiere. ij. Venite ingrediamur in ciuitatem munitam ꝛ sileamus ibi. Sic ergo inuenitur ciuitas fragilis. nobilis flebilis vtilis.

E ¶ Nota tamen adhuc per nomen ciuitatis potest omnis vnitas ꝛ concordia denotari. vnde nos debemus esse ciues ciuitatis. idest simul viuentes in amore ꝛ vnitate. Et sic per ciuitatem potest status ecclesie: vel religionis. vel cuiuslibet societatis vel communitatis designari. Talẽ ergo ciuitatem debemus inhabitare quia scilicet pacẽ et vnitatem debemus frequentare. Illa autem q̃ sunt eiusdem speciei: habent pacem inter se vt cõmuniter. Nunq̃ enim leo comedit leonem. vrsus vrsum. et sic de alijs. qr generaliter illa que sunt eiusdem speciei: nũq̃ se occidunt vel deuorant preterq̃ inter pisces. vbi semper maior comedit minorem: q̃uis sint eiusdem speciei. vt dicit Pli. Sic vere charissimi: nos xp̃iani qui omnes sumus eiusdem speciei. idest eiusdẽ ritus cult⁹ et fidei: nunq̃ debemus per lites ꝛ discordias alter alterum impugnare ledere: vel infestare. immo vere simul et cõmuniter debemus pacifice habitare: ꝛ alter alterum diligere ꝛ iuuare. Et sic erimus in ciuitate. i. in ciuili et domestica vnitate vnde Hiere. xxix. Querite pacem ciuitatis ad quam transmigrare vos feci. Verũtamen multi sunt sicut pisces. qui scz q̃uis sint eiusdem speciei. idest eiusdez patrie eiusdem ciuitatis eiusdem collegij. eiusdem generis. ipsi tamen contra seinuicem preliantur alter alterum impugnantes. alter ab altero discordantes. et alter alteri inuidentes. De quibus dicitur Prouer. xxix. Pestilentes dissipãt ciuitatem. Sicut enim multe ciuitates sunt destructe propter brigas et controuersias ciuium malignorum Sic multe communitates ꝛ religiones: ꝛ collegia ad paupertatem ꝛ miseriã sunt redacta propter litiga suorum possessorum. De quibus dicitur Eccli. xlix. Incenderunt electam ciuitatẽ. Non sic ergo: sed simus pacifici ꝛ concordes et simus in ciuitate. idest in ciuili vnitate et concordia. Vt sic de nobis ꝛ de nostra cõmunitate ꝛ vnitate possit dici illud. Apocal. xxi. Vidi ciuitatem sanctam hierusalem nouã: descendentem de celo

F In quibus verbis aduertẽdum. quod ciuitas collegij vel cõmunitatis ecclesie vel religionis: debet habere conditiones que in qualibet ciuitate nobili consueuerunt esse. Ciuitas enim tunc est laudabilis: qñ est.

In loco claro.
In loco firmo.
In loco mundo.
In loco pacifico.
In loco fecũdo

Talis debet esse ciuitas nostra Debet enim esse in loco claro p morũ honestatem. Vidi In loco firmo per cordis probitatem. Ciuitatem inquit. In loco mundo per vite puritatem. Sanctam nouã. In loco pacifico per pacis vnitatẽ. Hierusalem. in loco fecundo p morum vbertatem. Descendentem. Loca enim descẽdentia et infima: sunt vt cõmuniter magis fecunda.

¶ Sit igitur in nobis apparentie claritas Vidi inqt Nihil enim est visibile nisi quod habet claritatem et lucem. Sic vere nec aliquod collegium dignũ est nec delectabile videri: nisi quod claritate honestatis vel moralis apparentie est illustratum. Et ideo proh dolor multe sunt hodie ciuitates: que non sunt digne respici vel videri. que tantam habent deformitatem morum et conditionum q̃ nec a deo nec a mundo sunt digne intueri. Quia reuera carissimi: moderne ciuitates et communitates: splendore honestatis et sanctitatis: sunt priuate: ꝛ multis vitijs sunt infecte. Hodie enim inueniuntur.

Detractiones et inuidie.
Exactiões et seuitie.
Elationes ꝛ superbie.
Infectiões ꝛ immũdicie
Ambulatiões ꝛ auaricie.
Dissensiões ꝛ ꝯtrouersie.

¶ De primo dr. iij. Re. xxiij. In ciuitate comedẽt eos canes. de scdo esa. j. Quõ facta ẽ meretrix ciuitas fidelis. plena iudicio iusticia habitauit in ea nunc aũt homicide De tertio dicitur Esa. xxiiij. Attrita est ciuitas vanitatis. De quarto Naũ. iij. Ve ciuitas sanguinũ: De quito dicitur Hiere. xv. Si introiero in ciuitatẽ: ecce attenuati fame fame dico. idest insatiabilitate auaricie. ideo de auaris dicitur in ps. Famẽ patientur vt canes et circuibunt ciuitatẽ De sexto dicitur in ps. Vidi cõtradictionem in ciuitate. Nõ sic carissimi: sed habeamus morum honestatẽ et claritatem vt possimus videri ꝛ intueri. Vidi inquit. vnde esa. xxxiij. c. Oculi tui videbunt hierusalem opulentam ꝛc. Sit igitur in nobis apparẽtie claritas.

G ¶ Secundo dico. q̃ in nostra ciuitate debet esse permanentie firmitas. et hoc ostẽditur cum dicitur. Ciuitatem. Ciuitas enim tunc est fortis et permanens quando muris et turribus circuitur quando fossis et vallibus est vallata quando aqs et fluminib⁹ est ambita. sic vere ꝯmunitas nostra tuc est fortis spiritualiter atq̃ firma quãdo muris diuine protectionis: turribus alte cõtemplationis aquis lachrymarum et deuotionis: fossis et vallibus humilitatis et subiectionis circundatur et vallat. vnde prouer. xviij. Frater qui adiuuatur a fratre: tanq̃ ciuitas firma. cõmunitas enim adiutorij et amoris: est spiritalis fortitudinis firmamentum. Et ideo ista solet esse omnium habitantium tutamentum ꝛ saluamentum Gen. xix. Est ciuitas hic iuxta parua ad quam possuz confugere et saluabor in ea. Sed reuera carissimi: iam videtur fortitudo ciuitatis religionis et ecclesie cecidisse: ꝛ penitus defecisse. quod videmus temporaliter et spiritualiter Temporaliter videmus: qualiter defecit omnis virtus et potẽtia ecclesie et religionis ꝛ qualiter a tyrannis deprimitur et suppeditatur. spiritualiter etiam videmus qualiter ab hostibus ꝛ vitijs destruitur ꝛ subiugatur. Et ideo bene potest dici illud. Esaie. xxvij. ca. Ciuitas munita desolata erit. Et ideo in ista ciuitate multi hodie a dyabolo capiuntur. et diuersis criminibus exponuntur. Math. iiij. Assumpsit eum diabolus in sanctã ciuitatẽ. Non sic ergo: sz sit in nobis permanentie firmitas

H ¶ Tertio dico. q̃ in nostra ciuitate ꝛ cõmunitate debet esse innocẽtie puritas. Nouam inquit. Nouitas enim signat puritatem. qr scz ciuitas religionis ecclesie ꝛ societatis cuiuslibet vnitatis debet esse pura ꝛ munda vt pur⁹ rex nouus ꝛ mundus xp̃s nobiscũ maneat ꝛ moret. Apes enim libenter mellificant in aluearī nouo. Pisces etiã libenter subintrant sportulas nouas ꝛ mundas. Sic vere xp̃s libenter habitat ꝛ frequentat societatez et cõmunitatẽ nouam. mundã. puram et castam Apoc. iij. Scribam super eam nomen ciuitatis noue hierusalẽ Quod est hodie contra multas ciuitates. status et religiones in quibus procerto non est puritas sed carnalitas non est nouitas sed antiquitas non mũdicia. sed spurcicia: non iusticia sed nequicia. Unde dicit. ezech. xxiiij. Ve ciuitati sanguinum olle. cuius rubigo in ea est. Sit igit in nobis innocẽtie puritas.

I ¶ Quarto dico q̃ ĩ nobis debet esse amicicie vnitas. Qđ notatur cum dicitur. Hierusalem. qđ interpretatur visio pacis. In pace enim et amore viuere debemus. Quia sicut dicit seneca. sicut parue res concordia crescunt: sic magne discordia labuntur. vnde ps. Hierusalem que edificat vt ciuitas. cui⁹ participatio ei⁹ in idipm Sit igitur in nobis amicicie vnitas. Quod est contra multos qui in ciuitate ecclesie sunt discordes. vnde. j. Macha. xiij. Factus est motus magnus in ciuitate.

¶ Quinto sit in nobis opulentie vbertas cum dicit. descendẽtem. Loca enim que sunt in descensu magis vt communiter fertilia et opulẽta. Sic vere si ciuitas et ꝯmunitas nostra sit in descẽsu humilitatis. magis erit spiri-

erit spiritualiter fertilis ⁊ fecūda ⁊ magis in fructib⁹ bonorū operū abundabit. Esa.xxxij. Humilitate humiliabitur ciuitas ps. Ascendunt montes et descendunt campi. Campus enim nomen est loci fertilis et opulenti. esa.xxxiij. Oculi tui videbūt hierl'm regionē opulentā ⁊c. Et sic, ergo p3 φ ciuitas nostra d3 habere

Uirtutū vbertatē.
Amoris vnitatem.
Mitoris puritatem.
Uigoris firmitatem.
Splendoris claritatē.

Et sic ista erit illa ciuitas de qua dicit in ps. Quis deducet me in ciuitatē munitam. Si per ciuitatē intelligis virum iustū vel virginē glo'sa3 dic sicut supra in litera. b. de ciuitate nobili. ⁊ de ciuitate fertili. Si vero carnē intellexeris: dic sicut supra in littera. A vbi agitur de corpore vel de mundo.

A **Ciuis.** Uide supra. vbi. Adherere in illa autoritate. Adhesit vni ciuiū regionis illius. q̄ ibi exponitur vel diuiditur. ¶ De ciue vero potes distinguere s'm numerū ciuitatū. q2 sc3 quelibet ciuitas habet suos ciues. In ciuitate corporis sunt ciues mortus carnales. In mūdo sunt ciues viri brutales. In religione ⁊ ecclesia sunt ciues homines spirituales. In celo sunt ciues beati ⁊ angeli immortales. In inferno sunt ciues damnati ⁊ demones. impij ⁊ crudeles. In anima sunt ciues potentie naturales ⁊ si bona fuerit virtutes tam theologice φ morales. Si vero mala affectus superflui ⁊ criminales. Generaliter tamen per ciues intelliguntur viri familiares ⁊ domestici quib⁹ si deliquerint est parcēdum ⁊ indulgendū inter quos equaliter est iudicandū ⁊ a quorū societate si infamis fuerit: est recedendū ⁊ declinandū. Parcendū dico et indulgendū Leuit. xix. Non memor eris iniurie ciuiū tuorū. Iudicandū etiā Deut. xxiij. Iustum iudiciū iudicate siue ciuis sit ille: siue peregrinus. nulla erit distantia personarū. Declinandū insup. Leui. xxj. Non cōmutabit sacerdos in morte ciuiū suorū ⁊c. Sufficit.

A **Clam.** Nota φ Clā accipit pro occulte absconditē. vel secrete. Et ideo dico. φ est vnū clam qd' est prudentie vnū cla3 qd' est fallacie vnū clam qd' est nequicie. Prudentes enim ⁊ maxime humiles volunt clam. i. secrete ⁊ absconse: non palā nec pompose facere facta sua. vnde dauid dictum est illud. j. Reg. xviij. Manebis clam ⁊ abscōderis in agro. fallaces enim clandestine faciūt fraudes suas. vnde de herode xp̄m occidere cupiente: dicitur Mathei. ij. Qd' herodes clam vocatis magis didicit ab eis tempus stelle. Iniqui etiā et crudeles clam ⁊ sub specie iusticie committunt multa tyrannica et peruersa. Contra quos Deut. xxvij. Maledictus qui clam percusserit proximū suum ⁊c. Uide de Abscondere vel occulte.

A **Clamare.** Nota φ clamare s'm Hug. idē est φ cū alta voce sonare: ⁊ cordis desiderium exprimere. Et potest significare in scriptura in bono et in malo. In bono enim signat.

Suspiriū cōtritiōis.
Eloquiū confessionis
Preconiū laudationis.
Magisteriū instructiōis.
Ministeriū orationis.

Est dico clamandū p̄ cōtritionē Hester. iiij. Hester voce magna clamabat ostendens amaritudinem animi sui. Itē est clamandum per confessionem. Unde Esa. xxxviij. Sicut pullus hyrundinis sic clamabo: meditabor vt columba. Item est clamandum per laudationem et per gratiarum actionē Marci. xj. vbi de filijs hebreorum dicitur. Quod domino clamabant dicentes osanna. Item est clamandū per instructionē seu predicationē Esaie. lviij. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuam. Item est clamandum per orationem. j. Mach. iiij. Clamemus in celum ⁊ miserebitur nostri deus noster. ¶ Item clamor quandoq3 signat in malo: ⁊ sic inuenitur multiplex clamor. scilic3

Clamor iactantie ⁊ elatiōis.
Clamor seuicie cōminationis.
Clamor tristicie ⁊ desperatiōis.

Est ergo primo clamor iactantie Hiere. xij. Clamauerūt post te plena voce. Item est clamor seuicie. Et de hoc dicitur Marci xv. c. Iterū clamauerūt. Crucifige crucifige eum. Item est clamor tristicie. Soph. j. Uox clamoris a porta piscium: ⁊ vlulat⁹ a secūda. Possumus ergo distinguere φ est bon⁹ clamor quo debem⁹ clamare. Et est malus clamor quo debemus cessare. Prim⁹ bonus clamor est quo sc3 debemus clamare ad deū. B

Sicut pupillus clamat ad tutorem.
Sicut discipulus clamat ad doctorem.
Sicut pauper clamat ad benefactorem.
Sicut vim patiens clamat ad adiutorem.

¶ Clamemus ergo ad deum.

Ut ad tutorem: vt defendamur.
Ut ad doctorem: vt instruamur.
Ut ad benefactorē: vt nutriamur.
Ut ad adiutorem: vt eruamur.

Sicut em̄ d3 esa. xxx. Miserebit tui ad vocē clamoris tui. Et in ps. dicitur Ad te clamauerūt ⁊ salui facti sunt. Deus enim clamat ad hominē vt cōuertatur. hō aūt clamat ad deū vt misereatur hō vero clamat ad hominē: vt cōpatiat. De clamore dei ad hominē dicitur. Mich. vj. Uox domini ad ciuitatē clamabit. Et iohānis. vij. Clamabat iesus: si quis sitit veniat ad me ⁊ bibat. De clamore hominis ad deū dicitur Prouer. xxj. Qui obturat aures suas ne audiat pauperē: clamabit ⁊ ipse ⁊ nō exaudiet. Clamem⁹ igit a dn̄m sua bn̄ficia implorādo: veniam peccatorum postulādo eius misericordiā supplicādo. Elephas enim cū3 ceciderit ad terrā: videns φ per se surgere non potest: solet barrire fortiter ⁊ clamare. ⁊ sociorum suorū iuuamē talibus clamoribus implorare vt dicit. Plini. qui audito clamore: statim ad eū cōueniunt: ⁊ vt possunt sibi subueniūt ⁊ succurrūt. Sic pro certo charissimi: si nos ceciderim⁹ a statu gratie p̄ peccatum: vel a statu prosperitatis per infortuniū: nos p̄ certo debemus clamare ad socios nostros. sc3 ad deū3 ad angelos ad sanctos. ⁊ ad proximos. Clamare dico debemus ad deū per orationē ⁊ suorū beneficiorū implorationem ⁊ sic statim aderit per sui benigni adiutorij manifestā et occultā collationē vnde ps. Ad dn̄m cum tribularer clamaui ⁊ exaudiuit me. Et alibi. Media nocte clamor factus est: ecce sponsus venit. Mat. xxv. Ideo de tali clamore potest dici illud Esa. xl. Uox dicentis. clama. quid clamabo? Omnis caro fenum. In quibus verbis aduerte. quod est triplex bonus clamor scilicet clamor.

Imperatiuus.
Informatiuus.
Deploratiuus.

De⁹ em̄ clamat nobis imperādo vox inqt dicētis. Predicator clamat suos īformādo. Clama inqt. Et pctor clamat sese deplorādo Quid clamabo inquit: Ois caro fenū. ¶ Dico ergo primo. φ est quidam clamor imperatiu⁹ ⁊ iste est clamor dei ad hoies quo sc3 deus clamat: ⁊ in scriptura ⁊ per pphetas mādata sua declarādo. Uox inquit dicētis. Leo enim terribiliter rugiens atq3 clamās: circa animalia facit circulum: que circulū exire non audentes capi ab eo se permittunt. Sic leo de tribu iuda deus: clamando et imperando in scriptura: circulū mandatorū nobis dedit in quibus debem⁹ manere: ⁊ vsq3 beneplacitū suū sit nos per mortem accipere. vnde debemus penit⁹ nō exire: qui clamor nobis ostenditur cū d3 Uox dicētis. vbi Math. iij. ⁊ esa. xl. Uox clamātis in deserto parate viā dn̄i. Circa qd' aduerte. φ clamor isti⁹ leonis est.

Aliqn̄ expssiu⁹ amoris.
Aliqn̄ incussiu⁹ timoris.
Aliqn̄ pmissiu⁹ valoris.

De⁹ em̄ clamat exprimēdo suū amorē Unde Luc. xxiij. clamās voce magna emisit spiritū. Item deus clamat imprimēdo nobis timorem Apocal. xiiij. Clamauit voce magna ad angelum qui habebat falcem acutam dicens. Mitte falcē tuam et vindemia botros vinee terre. Iste clamor potissime audietur quando dicet. Ite maledicti ⁊c. Item iste clamat promittendo magnū valorem. sc3 promittendo paradisū dicens. Uenite benedicti ⁊c. Mathe. xxv. vnde Ioh. vij. Clamabat iesus: si quis sitit veniat ad me ⁊ bibat. Hic est ergo clamor imperatiuus Uox

dicentis inquit. Mich. vj. Uox domini ad ciuitatem clamat. ¶ Secundo dico. q̄ est clamor informatiuus
D Et iste est clamor predicationis. Clama inquit Onager enim clamat et rugit. vt inueniat vxorē suā q̄n eā amisit. Aquila clamat terribiliter q̄n vadit ad predā cuius clamore audientes predales: tanto terrore terrentur q̄ vix illa die ad predandū animant. Sic vere predicator qui videt q̄ vxores suas. i. animas xp̄ianas quas tanq̄ vxores debet diligere per ipsarū peccatū amisit: debet alte clamare p̄ predicationē ⁊ instructionem: vt ipsas recuperet per penitentiā ⁊ p̄uersionem. Iste enim debet esse sicut aquila alte volans per contemplationē acute videns per discretionē. Terribiliter clamans per cōminatoriā monitionē: vt sic aues predales. idest peccatores ⁊ raptores eius clamorib⁹ terreantur: ⁊ ab actibus impijs retrahant. Osee. viij. In gutture tuo sit tuba quasi aquila super domū dn̄i. Clama ergo. esa. lviij. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuā annuncia populo meo peccata eorū ⁊c. Multi tamen sunt hodie quasi illi quos lupus videt qui statim cum ipsos viderit: vocem ⁊ clamorē eis aufert. Corrumpit enim aerem contiguū qui corruptus aufert vocem et clamorē. Sic procerto multi sunt quibus incumbit officium clamandi contra lupū. i. contra dyabolum qui tamen ab aere corrupto. idest. a malis mulieribus taliter inficiuntur q̄ vocem videntur perdidisse inq̄tū clamare contra vitia non presumūt quib⁹ se sentiunt irretitos vnde p̄s. Laboraui clamās rauce facte sunt fauces mee. Iste est ergo clamor infor
E matiuus. ¶ Tertio dico. q̄ inuenitur clamor lamentatiuus. ⁊ iste est quādo homo plangit: clamat et lamentatur de miseria fragilitatis. De p̄missione iniq̄tatis. De offensa diuine maiestatis: quod osēditur cū dicitur. Quid clamabo. Omnis caro fenū. quasi diceret: tot habeo materias clamandi q̄ nescio vbi incipiam quare: quia procerto. Omnis caro fenū. Puer enim statim quādo nascitur incipit clamare: signans miseriam ad quam intrat Mandragora etiā quādo eradicatur solet clamare. f̄m Plinium. Ceruus insup quādo a canibus capitur solet lachrymare. clamare et mugire. ⁊ ad hominem quē naturaliter cognoscit esse pium: solet vltro recurrere et abire. Sic vere carissimi nos debemus plorare et clamare de miseria mūdane habitationis sicut puer q̄n nascit̄. de eradicatiōe a terra. idest de fine mortalis defunctionis sicut mandragora que auellitur de labore presentis tribulationis: sicut ceruus qui impingitur. clamandum est.
Cum homo nascitur: quia nascitur ad laborem.
Cum homo viuit: quia impellitur ad timorem.
Cum homo auellitur a terra. id est quando moritur: q̄r deducitur ad dolorē. Ideo dr̄ Ione. ij. Quod ionas in ventre ceti absorptus a mari clamauit ad dominū Spiritualiter etiam loquendo: quando a terra. idest a deo per peccatū eradicamur q̄n etiā a canibus. i. a demonibus ⁊ a tentationibus impugnamur: nos procerto debemus plangere per contritionē: clamare per confessionem plorare per compunctionē: dolorē ⁊ desolationem: ⁊ ad hominē. i. ad christum refugere: per sui adiutorij implorationē. Iste est enim homo naturaliter pius: ⁊ ideo ad ipsum in necessitatib⁹ est recurrendū ⁊ in tribulationib⁹ clamandū. Unde de incola tu presentis miserie: potest dici illud. Job. xxx. Consurgens in turba clamabā. Frater. fui draconū soci⁹ strutionum. i. demonū ⁊ hominū peruersorū. Ideo a turba ipsorum debemus consurgere ⁊ recedere: ⁊ ad deū recurrere ⁊ clamare. Iuxta illud p̄s: Clamabo ad deum altissimū qui bene fecit mihi. Iste est ergo clamor lamentatiuus: q̄n sc̄z homo lamentatur et clamat propter mundane prosperitatis breuitatē propter humane fragilitatis vtilitatē. quod totū ostendit̄ cū dicitur Omnis caro fenū. vnde ibidē. Esa. xl. ca. Uere fenum est populus. Iaco. j. Exortus est sol cum ardore suo: ⁊ arefecit fenum: ⁊ flos eius decidit ⁊ decor vultus eius deperijt. Et sic ergo patet q̄ est clamor lamentatiu⁹ informatiuus imperatiu⁹. Et iste est multiplex bon⁹
F clamor. ¶ De malo vero clamore nota. q̄ inuenit̄ clamor. Languentis. furentis. et Dolentis. clamat.

Egenus languens in biuio.	seu incēdio. clamori
Tyrannus furens in solio.	egeni debemus sub-
Dānatus dolens in deuio.	uenire. q̄r sc̄z clamor

aliene miserie tribulatiōis ⁊ angustie: debet per compassionē in nostris aurib⁹ introire: ita q̄ ipsis debem⁹ si possum⁹ subuenire vn̄ p̄s. Nō est oblit⁹ clamorem pauperū. Isti eīn̄ pre tribulationib⁹ clamant. q̄r sc̄z tyranni ⁊ mundi miserie eos grauant et quod peius est ipsi clamare: loqui: vel cōtradicere tyrannorū violentijs nūq̄ audent. Inter alpes enim ytalie multe sunt horrende rupes que perpetuis niuib⁹ sunt obsesse. cū igitur per cōcauitates illorū montiū quis trāsierit: necesse est q̄ nō clamet: q̄r statim nix de mōtibus caderet que ipsū in profundū submergeret ⁊ necaret. Sic vere hodie si quis reclamando vel cōquerendo de altis rupibus. i. de tyrannis diuitibus. iuste vel iniuste dixerit. statim a niue. i. a frigore tribulationū: exactionū ⁊ molestiarū ab eis inuolutus erit. Et ideo hodie pauperes ⁊ depressi q̄uis clamādi habeant materias clamare, tamē non audent immo tribulationes suas sustinent. q̄r peius incurrere timent. Iosue. vj. Clamabitis neq̄ audietur vox vestra. neq̄ vllus sermo egredietur ex ore vestro. Iste est ergo clamor egenorum cui debē subuenire. ¶ Itē est clamor tyrannorū qui debē non audiri. Tyrāni enim ⁊ diuites clamant se iactando ⁊ alios deterrēdo. vnde. iij. Reg. j. Insonuit terra a clamore eorū. Litigiosi clamant litigando atq̄ rixādo et alios molestādo: similes ranis q̄ animalia sunt clamosa. Soph. j. Uox clamoris a porta piscium. Detractores clamant alios infamando ⁊ de alijs murmurādo similes porcis q̄ clamāt i stercorib⁹ rauca voce. Mce. v. fact⁹ est clamor populi murmurātis. Patet igit̄ q̄ est clamor iniquorū quē decet nō audire. ¶ Itē est clamor dānatorū qui nequit deliniri qui sc̄z pre tormētis et desperatione clamant. vnde de occisione p̄mogenitorū dr̄. Exo. xij. Ort⁹ est clamor magnus in egypto idest in inferno. Sic igitur patet q̄ inuenitur.

Clamor dānatorū.	Et hoc de clamore sufficit
Clamor iniquorum.	Uide infra de. Exaudire.
Et clamor egenorū.	vbi inuenies autoritatē

diuisā ⁊ p̄secutā. clamauit ad me. et ego exaudiā eū.

Clangor. Cum clangor nihil aliud sit nisi sonus buccine seu tube: non oportet aliud dicere q̄ dictum est de clamore vel de buccina. Uel quod tuba infra dicetur.

Claritas. Clarus. Nota q̄ in scriptu- A ra pōt triplex claritas inueniri: Est eīn̄ ibi claritas habēda. Claritas q̄rēda ⁊ claritas horrēda. Prima ē interior. Scd̄a ē exterior. Tertia ē supior. ¶ Pria ē claritas sp̄ualis. Scd̄a ē claritas eternalis. Tertia ē claritas t̄palis. Prima signat morum honestatē de qua pōt dici illud. j. Cori. xv. Alia est claritas solis. alia lune. alia stellarū. Claritas enim solis est claritas ⁊ sanctitas prelatorū. claritas lune est claritas ⁊ bonitas actiuorū. claritas stellarū est bonitas ⁊ sanctitas p̄templatiuorū. ¶ Secūda signat celi felicitatē. de qua Apoca. xxj. Ciuitas illa non eget sole ⁊ luna: nam claritas dei illuminat illā ¶ Tertia signat mundi p̄speritatē: que. s. debet cōtēni ⁊ horreri. vnde Job. xxxj. Uidi sole cū fulgeret: ⁊ lunam incedentē clare. Luna eīn̄ que est mutabilis. prosperitatem signat: Loquamur ergo aliquantulū magis diffuse de morali: sp̄uali ⁊ interiori claritate que nihil aliud est q̄ sapientia seu discretio q̄ bona apparētia seu honesta conuersatio q̄ bona fama seu splendida reputatio. Tales ergo claritates debem⁹ appetere quibus in nobis ipsis debemus clarescere et alios clarificare. Exponamus igitur illam. autoritatē. j. cor. xv. Alia est claritas sol. alia claritas lune alia stellarū

In quibus

In quibus verbis potest ostendi triplex claritas spiritualis. que in tribus statibus ecclesie. debet principaliter abundare. scȝ in prelatis actiuis ⁊ contéplatiuis.

B ¶ Prima est claritas sapientie ⁊ discretionis ꝙ̄tum ad prelatos. Solis inquit. Secunda est claritas opulentie ⁊ bone operationis ꝙ̄tum ad actiuos. Lune. Tertia est claritas apparentie, et famose ꝯuersatiōis ꝙ̄tum ad cōtēplatiuos. Stellarū. Prima est claritas illuminatiua. Secūda est claritas cōmunicatiua Tertia est claritas letificatiua. Dico ergo primo. ꝙ est claritas sapiētie que est in prelatis ⁊ ista intelligit in claritate sol'. Alia inquit est claritas sol'. claritas enim solis totū mundū illuminat nunꝙ̄ deficit seu cessat. et cunctis alijs luminarib9 lumē prestat. Sic vere sapiētia prelatorū debȝ per doctrinā alios illuminare nūꝙ̄ debet per negligentiā vel ignorantiā cessare vel deficere: ⁊ lumen scientie ⁊ gratie debet alijs distribuere. vt de tali claritate possit dici illud. Sap. vj. Clara est ⁊ q̄ nunꝙ̄ marcessit sapientia: Sapientia enim istorum nunꝙ̄ debȝ in iudicādo errare. In cōmonendo ⁊ informando subditos ⁊ instruendo nunꝙ̄ debet esse marcescens. deficiens seu cessans. Aduertamus tamen carissimi: ꝙ claritas solis deficit aliquotiens duplici ratiōe. Aliquādo per lune interpositionē. In nouilunio enim quando luna inter nos ⁊ solē interponitur. claritas solis ꝙ̄tum ad nos obscuratur ⁊ eclypsatur. Aliquando per vnius lapidis qui dicitur elytropia virtutem ⁊ operationē. Iste enim lapis quadā sua mirabili virtute: si in aqua ponatur ⁊ solis radijs perfundatur facit aquā euaporare ⁊ in nubē resolui. Et sic videtur ꝙ sol rubeus efficitur: et ꝙ a claritate propterea eclypsatur. vt dicit diascorid'. vnde ī lapidario dicitur. Ex re nomē habens est hic elytropia gēma. Que solis radijs aque subiecta trementi. Sanguineū reddit mutato lumine solem. Eclypsimq; nouam terris effundere cogit: Vere charissimi: istis duobus modis eclypsantur homines ⁊ deficiunt a claritate sapientie ⁊ rationis: ⁊ a recti iudicij veritate Et primo per lune interpositionem. idest per mundane fluxibilis prosperitatis nimiā delectationē. ¶ Item per elytropie operationē. idest per carnalis affectionis. ⁊ per personalis acceptionis impeditionē. Elitropia enim dicit ab ely quod est sol: et tropos quod est conuersio quasi solis conuersio. Ista enim duo scȝ temporaliū amor et ambitio. ⁊ carnalis affectio seu personarū acceptio: procurant hodie solis. idest prelatorū cōuersionē. Faciūt enim hodie solē sanguineū ⁊ obscurū: q2 scilȝ per ista duo prelati fiunt sanguinei ⁊ carnales: ⁊ a claritate veri iudicij eclypsantur. vnde Joelis. ij. Sol cōuertetur in tenebras ⁊ luna in sanguinē. Ideo potest hodie dici multis ecclesijs illud. Esa. lx. Non erit tibi sol ampli9 ad lucendum idest bonus prelatus ad veraciter iudicandum vel ad sagaciter illuminanduȝ. vnde talis ecclesia vel patria figurari potest in illis que dicunt apoca. xxj. de ciuitate hierusalem. Solem inquit non vidi in ea. ita ꝙ isti possunt dicere illud. j. Machab. j. Claritas nostra desolata est. Non sic ergo carissimi: sȝ sit in prelatis claritas sapientie. Solis inquit, esa. lx. Nō

C occidet vltra sol tuus. ⁊ luna tua nō minuetur. ¶ Secundo debet esse in actiuis claritas cōscientie. Alia inquit est claritas lune. Luna enim que est planeta terre propinquior signat bonos actiuos: qui prope terrā idest prope terrena negocia sunt siti, et necessario occupati qui reuera claritatem et mundiciā scientie tenentur habere. Quia sicut luna ꝙ̄ꝙ̄ propter vmbraȝ terre multotiens perdit lumen ꝙ̄tum ad apparentiā nostram. Istud tamen veruȝ est. ꝙ illa pars lune quā sol respicit: semper est clara et illuminata. Sic vere ꝙ̄uis boni seculares et actiui ex vmbra terre. idest ex ꝓpinquitate terrenorū negociorū: que administrant cōtrahant sepissime tenebras, defectuū qui variātur in diuersas ⁊ varias figuras conditionū istud tamen debet esse certum et verum. ꝙ illa pars ipsorum quā sol iusticie deus principaliter respicit. scȝ cor ⁊ consciētia semper debet esse per gratiā illuminata: clara pariter atq; mūda. Claritas lune inquit. vnde illud Job. xxxj. Vidi solem cū fulgeret: ⁊ lunā incedenteȝ clare. Quod est contra multos: qui procerto magis appetunt esse clari exterius ꝙ̄ interius magis in corpore ꝙ̄ in corde magis in apparentia ꝙ̄ in ꝯscientia. Isti sunt similes speculo qui habet claritatē exterius ⁊ nō interius. Similes enim sunt noctiluce: que habet claritateȝ de nocte et non de die. in parte posteriori et non anteriori. Sic vere charissimi: multi sunt qui plus volunt esse: ⁊ videri clari. idest famosi: curiosi et politi exteri9 in visu hominum: ꝙ̄ interius in corde. quod deus respicit et videt. Magis enim appetunt claritateȝ mundane glorie que in nocte huius vite rutilat ꝙ̄ claritatem conscientie que tamen in die future vite nihil estimabitur vel lucebit. Magis volunt clari in parte posteriori esse. idest in corpore ꝙ̄ in anteriori. idest in mēte vnde Baruc. vj. Neq; lucebunt vt sol neq; illuminabunt vt luna. Non sic ergo: sed habeamus claritatem conscientie.

¶ Tertio dico. ꝙ in ꝯtemplatiuis dȝ esse D claritas apparentie. idest splendor sapientie ⁊ honeste conuersationis. quod ostenditur cuȝ dicitur: Alia est claritas stellarum. Stelle enim sunt corpora diaphana. habent enim claritatem non solū interius sȝ etiaȝ exterius. Sic vere contemplatiui qui more stellarum in celo. idest in celestibus per contemplationem ⁊ affectionem debent esse siti ⁊ fixi. Iuxta illud Genes. j. Stellas posuit in firmamento celi: tales dico non solum debēt esse clari interius per ꝯscientie puritatem immo etiam exterius per apparentie venustatē et per bone fame reputabilem sanctitatē. vnde. j. Corint. xv. Stella differt a stella in claritate: quod est cōtra multos qui scȝ nō habēt claritatē nec interius nec exteri9 Sicut sunt insolentes et inhonesti viri: quorum exterior conuersatio potest dici magis obscura ꝙ̄ clara: nigra ꝙ̄ alba ingrata ꝙ̄ accepta. vnde tales non habent claritatem

In aspectu. — In aspectu habent deformitatem.
In habitu. — In habitu habent curiositatem.
In vultu. — In vultu verecundā frondositatem.
In actu. — In actu īhonestā operū multiplicitatē

De istis ergo carētibus sic claritate: pōt dici illud Leuiti. xiij. Vbi dicitur. ꝙ si apparuerit cādor non satis clarus lepram signabit. Non sic ergo charissimi: sed habeamus claritatem spūalem que scȝ consistit.

In sapientie limpitudine. — Et proculdubio si ta
In conscientie sanctitudine — lem multiplicem cla
In apparētie pulcritudine. — ritatem habuerim9

ad finalem claritatem paradisi finaliter attingemus Iuxta illud. ij. Corin. Nos vero reuelata facie gloriā domini speculantes in eandem imaginē transformamur a claritate in claritatem. A claritate dico gratie ad claritatem glorie. Et sic patȝ ꝙ ista est claritas spiritualis quam debemus habere. ¶ Secundo dico ꝙ E est claritas eternalis quā debemus optare. Aues enim nobiles magis diligunt loca clara ꝙ̄ obscura sicut patet: quia in locis altis vbi est.

Aer purior. — Faciunt nidos suos. sicut de
Locus mundior — aquila dicitur Job. xxxix. Ele
Splendor clarior. — uabitur aquila in arduis po

net nidum suum. Sic reuera charissimi: si nos simus aues spūales. virtuosi nobiles. famosi ⁊ morales debemus claritatem paradisi ⁊ bonorū eternorū diligere. Et ideo in ipsis locis altissimis celi: debemus, per contemplationem et affectionem nidificare. Ibi est eniȝ.

Locus purior sine feditate.
Locus clarior sine obscuritate.
Locus sanctior sine infirmitate.

Unde Thobi. xiij. Benedictus ero si fuerint reliquie seminis mei ad videndum claritatem hierusalem. Ista est claritas eternalis quam debemus optare.

¶ Tertio dico ꝙ est claritas mūdialis prosperitatis. F

quam debemus horrere. Et ista est claritas et splendor mundane prosperitatis. Ista enim est similis splēdori lampadis quam frequentant papyliones circa quam comburūt sepissime alas suas. Similis etiam est splendori fulguris: que quāuis splendeat ꝛ clarescat vrit tamen ꝛ dissipat quicquid tangit. Sic vere claritas mundane ꝓsperitatis illos qui more papylionis circa eam ambulant et discurrūt facit incurrere multa vitia et peccata. oleum enim sue claritatis ipsos inficit et inquinat. et ignis sue pietatis alas. idest. affectiones eorū vrit et inflammat. fulgur insuper crudelitatis ipsos dissipat et eneruat Claritas enim diei ledit oculos paruulorum. Claritas enim peluis ardentis excecat oculos visorum. Sic procerto splendor et claritas mūdane glorie: pueros ꝛ viros. idest iuuenes et prouectos excecat per peccatū. vnde Act. xxij. Cum non viderem per claritatē luminis illius ad manꝰ tractus veni damascum Damascus enim interpretatur sanguinis potus vel sanguinis osculum. Quia reuera illi qui per claritatem mundane glorie excecantur ad sanguinis idest ad peccati potum ꝛ osculum inclinātur ꝛ ibi per malas ꝯplacentias attrahuntur. Patet ergo ꝙ est claritas spūalis claritas eternalis claritas mundialis. Hec ergo de claritate sufficiunt.

A **Claudere.** Nota ꝙ claudere idē ē ꝙ obstruere. stringere. vel serare. abscondere vel occultare. Et potest accipi in bono et in malo. In bono signat humilitatem que se claudit ꝛ inuoluit ne bona ipsius videantur. et ne sibi per inanem gloriam auferātur. vnde Math. vj. Claude hostia tua super te et ora patrem tuum qui videt in abscondito. In malo autē signat cupiditatem ꝛ parcitatē que ita claudit et stringit hominem ꝙ ipsum per elemosinā aperiri aliqualiter nō permittit Hier. xiij. Ciuitates austri clauserunt ꝛ nō est qui aperiat. Aduertamus igitur ꝙ est.

Clausura virtuosa.
Clausura vitiosa.
Clausura tediosa.

Prima clausura est qua hō infra muros discipline regularis ꝛ diuinorū mādatorum abscondit ꝛ clauditur ꝛ qua per humilitatē a visibus hominū abscōditur ꝛ celatur. Ista etiā est clausura qua nos debemus sensus exteriores claudere ne intrent exteriora delectabilia corda nostra. Quādiu enī pinella est clausa: pinelli ipsius non comeduntur nec sibi subtrahuntur. statim autem ꝙ super ignem ponitur: ipsa aperitur ꝛ pinelli cadunt exeunt et sumuntur Sic vere carissimi. Quādiu infra ꝓdictas clausuras clausi fuerimus et restricti. sani et integri erimus. et pinelli nostri. idest interiores gratie et virtutes nobis nullatenus subtrahentur. Si vero super carbones bonorū temporalium nos ponamus: tunc per desideria aperimur et nobis interiores gratie auferuntur. Claudamur ergo. Dan. xiij. Ostia pomerij claudite. vnde Gene. viij. Adduxit spiritū super terrā ꝛ imminute sunt aque et clausi sunt fontes abyssi. Quādo enim fontes abyssi. idest sensus exteriores claudūtur. tunc aque delectationū diminuunt. ꝛ spūs sanctus in eis ꝓducitur et causatur. De tali ergo clausura dr̄ ibidē Gene. viij. Clausi sunt fontes abyssi ꝛ cataracte celi. et prohibite sunt pluuie. In quibus verbis ostenditur. ꝙ nos debemus Claudere Sensus corporales. fontes abyssi Restringere. Motus carnales cataracte celi Arcere. fluctus criminales. prohibite inquit sunt pluuie. fontes enim exteriorū sensuum sunt claudendi Ambitus interiorū montium sunt restringendi fluctus deteriorum actuum sunt arcendi. Claudi ergo debꝫ

B Sensuum vanitas.
Cordiū leuitas.
Carniū voluptas.

seu actuū vtilitas. Claudamus ergo sensuū vanitatem qd̄ ostēditur cum dr̄. fontes abyssi Abyssus est locus ꝓfundissimꝰ a quo oīa flumina possunt exire et in quem omnia possunt intrare. Sic sensus nostri sunt profundissimi et capacissimi: sicut patet qꝛ visus pōt cōprehēdere omnia visibilia auditus omnia audibilia gustus oīa gustabilia et sic de alijs. Omnes enī illiciti appetitus per istos sensus possunt intrare vsqꝫ ad cor Hiere. ix. Mors intrat per fenestras nostras. Omnes etiā mali aspectꝰ: cogitatꝰ actus. per istos fontes possunt exire. Et ideo breuiter necesse est: ꝙ isti fontes claudantur et a concupiscentijs arceantur. Qd̄ vtiqꝫ ipsa sensuū instrumēta videātur satis significare. que inter quasdā clausuras naturaliter sunt inclusa Oculi enī includunt in palpebris aures in cartilaginibus circūuolutis Nasus labio superiori claudit. lingua muro dentiū ꝛ labiorū includit Et sic breuiter loquēdo: oēs sensus naturales quibusdam clausuris vallantur. quod est ad denotandū qd̄ ipsos debemus claudere: ꝛ ne illicite vagent cū discretiōis muro includere ꝛ ambire. vnde Josue. x. Ponite viros industrios qui clausos custodiāt. Viri industrij sunt virtutes: ꝛ discretio: ꝛ disciplina: que procerto sensus debent claudere et a superfluis vagationibus custodire. ergo claudendus est.

Visus ne videat vanitatem.
Auditus ne audiat prauitatem.
Gustus ne comedat voluptatem.
Odoratus ne odoret mundi suauitatē.
Tactus ne nimis tangat ꝓseueritatē.

C ¶ Primo ergo dico. qd̄ nos debemus claudere oculos ipsos a vanis aspectibꝰ ꝯpescendo. Aues enī que habent acutū visum: habēt ipsum vt cōiter valde clausum ille aūt que visum habēt debilē oculos valde aptos sicut ptꝫ in aquila que clarissime videt: cuius oculus paruus est inclusus ꝛ ꝓfundus. Et in noctua que debilē hꝫ visum. ꝛ ideo oculum habet apertum valde et magnum. sicut dicit Aristo. Patet etiaꝫ de piscibꝰ qui parū vident. qui clausura palpebrarū carēt: ꝛ apertos oculos semꝑ habēt. Sic vere charissimi: illi q̄ sunt clarius vidētes. s. discreti, viri aquilini ꝛ contēplatiui tenent vt cōiter oculos suos clausos ꝛ inclusos. Oculos dico corporis ne exterius vagentur ꝛ oculos intellectus ꝛ mentis: ne superflue circa subtilitatē sciētiarum meditētur. vnde esa. xxxiij. c. Claudit oculos suos ne videat. Sed reuera illi qui sunt sicut noctua: que. s. per ignorantiā carent visuali ꝛ intellectuali claritate tales dico pre ceteris habēt apertos oculos ꝛ nō clausos. Sicut pꝫ ī illis q̄ oculos corꝑales aperiūt ad aliena facta vidēda ꝛ inuestigāda ꝛ ad aliena bona acq̄renda ꝛ desiderāda. Et sicut ptꝫ de luxuriosis: qui habent oculos apertos ad respiciendū impudice vxores alioꝝ in auaris: qui oculos hn̄t apertos ad ꝯcupiscēdas diuitias alienas ꝛ cetera silia. vn̄ ꝓuer. xvij. Oculi stultorum in finibus terre. et eccl's. ij. Oculi sapientie in capite eius. Itē istud ptꝫ in multis insipiētibꝰ q̄ oculos spiritales intellectus habēt nimis aptos. s. Ad inuestigandū altitudinē scientiarū. Profunditatē opinionum. Et sublimitatē rerū ꝛ dei operationū. Qui plus volūt sapere q̄ oportet sapere ꝛ nō ad sobrietatē. Ro. xv. Qui altiora se volunt querere et in rebus superuacuis curiosi esse cōtra consilium. Eccl'i. iij. Tales dico nō habent clausos oculos sed apertos. Non sunt circūspecti: sꝫ indocti. Nō sunt sapiētes: sed errātes. De istis dr̄. Job. ix. Aperuit oculos ceci nati. Nō sic ergo: sed claudamꝰ oculos ipsos a vanis aspectibꝰ cōpescēdo. ¶ Scd̄o claudamꝰ aures ipsas a malis auditoribꝰ ipsos excludēdo. Sicut enim aspis claudit et obturat aures suas ne audiat incantatorē. Sic nos debemus aures nostras auertere ꝛ claudere ne malos incantatores. s. detractatores. adulatores et maloꝝ suggestores aliqualiter audiamus Eccl'ici. xxviij. Sepi aures tuas spinis et noli audire verbum neq̄. ¶ Tercio claudamus nasum a malis odorationibus. Nasus enim qui discernit inter odores. signat cōditionē inuestigatiuā ꝛ exploratiuā qꝛ scꝫ multi sunt qui non querūt nisi sentire ꝛ inuestigare cōditiones aliorū. Vix enim bonum possunt presumere de quocunqꝫ. figurati Leuit. xxij. vbi dicitur. Quod illi qui valde magnum hn̄t nasum

sunt a

sunt a sacerdotio repellendi. Talis ergo nasus.idest talis investigatio odoris et fame aliene in nobis est claudendus. Narratur enim in fabulis. Quod leo precepit asino ꝙ se oscularetur. quo ꝯtradicto: ſꝫ finaliter facto petijt ab eo. vtrū feteret: Respondit ꝙ non: imo valde suauiter fragraret. Leo aūt dixit. Mentiris inquit adulator pessime certus sum de ꝯtrario. ⁊ cū vnguibus excoriauit sibi caput. Tandem vocauit lupuꝫ qui coactus dedit osculū sicut alter. Et petenti a lupo vtrū feteret: Respondit ꝙ ita: quo indignatus leo vulnerauit eū cum vnguibus dicens. Ribalde. detractor tu dicis mihi iniuriam: Tandem vocatur vulpes: que dato osculo ⁊ petito vtrum feteret: Respōdit. O sic inquit parcas mihi. qꝛ procerto nasus meus ita clausus est reumate: ⁊ obstructus: ꝙ nihil penitus possuꝫ sentire. Leo autem ex dictis istis contra non potuit indignari. Securius ergo est habere nasuꝫ clausuꝫ ꝙ apertum nihil sentire de fama aliena ꝙ verū vel falsum dicere tam ex vero enim ꝙ ex falso dicto incurrunt multe indignationes ex ignorantia autē vel ex taciturnitate nulla: vnde ezech. xxiij. Nasum ⁊ aures precidēt. ¶ Quarto dico. ꝙ claudendus est gustus a malis delectatōibus. Os eīm hominis respectu aliorū animalium: valde est paruū. clausum ⁊ minus apertū ad denotandū ꝙ homo summe debet esse sobrius: ⁊ in illis que pertinent adgustum, ⁊ in illis que pertinent ad loquelam. Gen. xxix. Os eius grandi lapide claudebat. ¶ Quinto autem debet claudi tactus a duris correctionibus. Leo enim ambulat pedibus ⁊ vnguib⁹ clausis: ne forte tangēdo lapides ledat. ⁊ destruat vngues suoꝫ. Sic procerto carissimi: semper ⁊ cōmuniter debemus vngues correctionis nostre habere clausos: quia scilicet raro debemus eos aperire vel extendere ad tāgendum per duriciam et crudelitatem. vnde Eccl. xliij. vbi manus multe sunt clause. Et sic ergo patet: ꝙ quinꝙ sensus diuersimode sunt claudendi. Sed procerto mundi petōres ipsos non claudūt isto modo sed potius contrario. Quia reuera multi claudunt.

Aures ne audiant pauperem clamantem.
Oculos sicut talpa ne videant mortē ꝓpinquantem.
Nasum ne sentiant infirmum fetentem.
Os ne doceant simplicem errantem.
Manum ne nutriant fame pereūtem.

Ideo breuiter omnes tales possunt dicere illud. Hier. xxxvj. Ego clausus sum: nec intrare valeo domū domini. Non sic carissimi non simus clausi malo modo: ſꝫ bono et claudamus vt dictuꝫ est sensuum vanitatem Sicut enim dicit. iiij. Reg. iiij. Cum mulier vidua clausisset portas domus sue oleum eius multiplicatuꝫ est et creuit. Sicut etiaꝫ dicitur ioh. xx. Cum fores essent clause: xp̄s ad discipulos suos venit. Ad denotandum ꝙ tunc oleum gratie augmentatur interius. ⁊ xp̄s ad nos venit propinquius cum porte sensuum nostrorum caude clauduntur exterius: Claudamus ergo sensuū vanitatem. Clausi sunt inquit fontes abyssi. Prouer. viij. Certa lege vallabat abyssos. Et hoc ē primū claudendum. ¶ Secundo dico ꝙ nos debemus claudere
D cordiū leuitatem. Cor enim claudendū est ⁊ arcenduꝫ ne nimis effluat per malas cogitationes et ne indiscrete se exterius manifestet per fatuas reuelationes. ⁊ ne nimis se erigat per altas opiniones. Quod ostenditur cū dicitur Quod catharacte celi clause sunt. Catharacte enim celi sunt secretissima loca aeris: in quibus pluuie ⁊ alie impressiones aeris generantur ⁊ signant profunditatē cordis humani. a quo multe male impressiones peccatorum procedūt quia sicut dicit Marci. vij. A corde exeunt cogitationes male: furta. homicidia ⁊c. Ista ergo sunt claudenda: nec interius tenenda: nec exterius propalanda. iuxta illud prouerb. xxv. Secretum extraneo ne reueles et ecclesiasti. viij. Non omni homini cor tuū manifestes. iste ergo sunt catharacte celi que sunt claudende Apocal. xj. Hij habent potestatem claudendi celum. Per celum enim intelligitur cor: quod vtiꝙ debemus celare ⁊ claudere Taxus enim cum sua cauda pilosa claudit foramē cauerne sue per quod videt ventum intrare ſm Pliniū. Sic vere carissimi: cauernam cordis nostri debemus claudere cum cauda idest cuꝫ memoria mortis nostre ne ventus vanitatis possit inibi subintrare. Luce. iiij. Clausum est celū annis tribus. Includamus ergo cordium leuitatem. ¶ Tertio dico. ꝙ nos debemus claudere et includere carnium voluptatem. Prohibite inquit sunt pluuie. vnde Hiere. iij. Prohibite sunt stille pluuiarum. Claudenda ergo est. E

Uanitas sensuum.	¶ Et ista ergo est clausura
Leuitas cordium.	virtuosa: qua ſcꝫ nos alij de
Uoluptas carnium.	bemus claudi et abscondi.

Dicit enim diascorides. Quod flores capparis si clausi colliguntur sunt medicinales: si dilatati fuerint nihil valēt. Sic inter ecclesiasticos: ⁊ maxime religiosos: illi qui se tenēt clausos ⁊ cautos ⁊ in proprijs claustris absconditos: boni sunt. Illi vero qui nimis manifestando: vel per mundū discurrendo dilatantur: bonitate et precio pauperantur. Sicut patet potissime de monialibus que quia extra claustri clausuram indiscrete vagantur ideo luxuria inquinantur. sicut patuit de Dyna Gen. xxxiiij. Ideo de sancta muliere ⁊ casta. iuditb dicitur iudith. viij. Quod cum puellis clausa morabatur. quod est etiā contra religiosos ⁊ vagabūdos per seculuꝫ discurrentes. Ista est ergo clausura virtuosa. ¶ Sed adhuc dico secundo. ꝙ inuenitur clausura F
vitiosa. et ista est clausura auaricie. clausura immundicie: clausura verecundie. Auari enim claudunt diuitias ne expandant immundi claudunt seipsos vt act⁹ malos exerceant et exequantur. Peccatores et obstinati per verecundiā ⁊ malam consuetudineꝫ claudūt corda sua. ne. ſcꝫ confiteantur. Auaricia enim luxuria et verecundia sunt quedam clausure quidaꝫ carceres in quibus dum diabolus homineꝫ incluserit de suis amplius laqueis vix euadit. vnde Gene. xxxix. Tradidit Joseph in carcerem ⁊ erat ibi clausus. Ista est ergo clausura vitiosa ¶ Tertio dico. qꝺ inuenitur clausu G
ra tediosa seu dolorosa. Et ista est clausura qua ianua paradisi reprobis clauditur. De qua dicitur Luc. xiij. Cum intrauerit paterfamilias et clauserit hostium. incipietis foris stare. vel clausura qua reproborum cetus in inferno includitur. De qua esa. xxiiij. Cōgregabuntur congregatione vnius fascis in lacum. ⁊ includentur ibi in carcere. De clausura vero vteri virginalis que figurata est in porta clausa: et exemplificata in concha clausa. dic ꝙ illū quem celi capere non poterant. in vtero virginis est inclusus. De quo Senec. epistola. liij: Magni artificis est clausisse totuꝫ in exiguo et hoc de claudere sufficit quo ad presens.

Claudus. Claudicare. ¶ Nota ꝙ claudicatio A

sumitur in scriptura in bono et in malo. Et sic nota quod est claudicatio in rebus que est miseranda. ⁊ est claudicatio in moribus que est abhorrenda Est dico claudicatio in rebus: et ista nihil aliud est ꝙ infortunium vel paupertas. quia scilicet miseri et pauperes a fortunato incessu et a ꝓspero statu claudicare noscūtur nō eīm incedūt i illa fortune rectitudine qua diuites. Penitentes etiam claudi ꝓnt dici qꝛ ſcilꝫ a cōmuni incessu mundanorum et iniquorum declinant et deuiant et sic bono modo claudicant. figurati in iacob. quia sicut dicitur Gene. xxxij. Tactus ab angelo luctatore. emarcuit neruus femoris eius. et sic fuit perpetuo claudus factus. quia scilicet quando intrinsecus homo ab angelo idest a deo per inspirationem vel extrinsecus per tribulationem tangitur. tunc in eo neruus femoris. idest carnis delectatio marcessit. ⁊ sic spiritualiter claudus fit: inꝙtum a motum malorū gressu et processu recedit iusti ergo hoc modo claudi dicuntur quia pedes. idest. affectus illorum in vna parte decurtantur. Pedes enim affectus signant iu-

pta illud Augu. Pes meus affectus meus eo feror quo cunq; feror. Pes ergo dexter est affectus spiritualium pes sinister est affectus temporalium. sed reuera iusti vno pede ambulant et incedunt. quia sola spiritualia affectant et diligunt. et temporalia vilipendunt. et sic vno pede claudicant et altero bene vadunt Esa. xxxv. Tunc saliet sicut ceruus claudus: et aperta erit lingua mutorum. Si vis compara tales ceruo: qui affectat et desiderat ad fontes aquarum: sicut supra in loco suo Et nota quod tales claudi.
Ad deum reuertuntur celeri profectu.
Futura speculantur limpido prospectu.
Lachrymis abluuntur pro suo defectu.
A christo inuitantur paterno affectu.
Superne consolantur in dei conspectu.
¶ Isti igitur ad deum reuertuntur per penitentiam Hier. xxxi. c. Inter quos erunt cecus et claudus cetus magnus reuertentium huc Item isti eterna speculantur per sapientiam Math. xi. Ceci vident. claudi ambulant. Item isti lachrymis abluuntur quo ad conscientiam. vnde ioh. v. dicitur. quod circa probaticam piscinam erat multitudo claudorum et aridorum expectantium aque motum. Item a xpo inuitantur per amiciciam: vnde Luc. xiiij. dicitur. Quod ad conuiuium patrisfamilias ceci et claudi intrare sunt compulsi. Item superne consolantur per eternam leticiam. vnde illud predictum. Tunc saliet sicut ceruus claudus. scilicet pre gaudio. Sic ergo patet quomodo claudicatio sumitur pot in bono
B Sed adhuc dico quod sumi potest in malo. et sic dico quod ille claudus dicitur qui in vita et moribus non recte incedere sed deficere comparabatur et sic generaliter omnes peccatores claudi dicuntur. Lupus enim et vulpes crura sinistra habent dextris longiora: et sinistris dextra breuiora. Et ideo isti semper claudicant in dextra parte: Et pro certo peccatores plus abundant in affectu et desiderio terrenorum quam sunt defectibilia et sinistra quam spiritualium et dexterorum. et ideo isti a parte dextera seu pede dextero claudicare dicuntur quia deficere in spiritualibus comprobantur. Prouerb. xxvi. Claudus pedibus iniquitatem bibens.

Nota igitur quod talis claudus.	Dico quod talis clau
Ab omni dignitate debet repelli.	dus ab omni ecclesia
A celi ciuitate debet expelli.	stica dignitate iure
A propria hereditate solet auelli.	repellitur. vnde Deu. xv

dicitur. quod animal quod erat cecum vel claudum immolari domino non debebat. Non enim cecus et claudus ministrare in sacrificio minime dignus erat. sicut dicitur Leuit. xxi.
¶ Item talis claudus a celi ciuitate: et a xpi societate iure repellitur. Vulcanus enim secundum fabulas quia turpis erat de celo fuit eiectus. et dum caderet factus est claudus. Ponit etiam iustinus hystoriographus. Quod appollo responderat lacedemonijs. quod tunc eorum imperium deficeret quando regnum cum rege pariter claudicaret. quod et factum est. quia agesilao claudo regnante: cepit regnum eorum vacillare et claudicare. et tandem penitus necesse habuit atheniensibus preualentibus deficere et cessare: Ex hoc ergo concludo quod taliter claudicantes non sunt digni in celo manere nec regni celestis gloriam obtinere. Figura ij. Reg. v. Dauid precipitur quod cecos et claudos de hierusalem expellat et auferat. ¶ Item talis claudus propria hereditate. scilicet gratia et gloria auellitur sicut de miphyboset dicitur. ij. Reg. x. et. ix. Quod cadens factus est claudus et tandem propria hereditate in dimidio diminutus. Temporalia enim et eterna sunt due partes hereditatis nostre: sed procerto talibus claudis hereditas dimidiatur. quando celestia dimissis eis temporalibus subtrahuntur. Sic ergo patet quod claudicatio sumitur in malo: vsquequo ergo claudicatis in duas partes iij. Reg. xviij. Propterea autem dicitur. quod instabiles et falsi. bilingues et proditores claudicare dicuntur et cetera. Sufficit.

A **Clauis.** Nota quod clauis est instrumentum ad claudendum et aperiendum ordinatum. Et sic dico quod spiritualiter per clauem potest intelligi.

Potentia superioris.	Est dico clauis potentie
Scientia discretionis	qua scilicet superiores quam habent
Justicia veracionis.	iurisditionem. fores ec-

clesie aperiunt atque claudunt: inquantum scilicet excommunicatos eijciunt et absolutos inducunt. et inquantum ad sacramenta et ad statum et beneficia ecclesiastica homines recipiunt vel repellunt. Ideo petro et successoribus prelatis dictum est Math. xvi. Tibi dabo claues regni celorum. Istam potestatem etiam habet xpus qua scilicet regnum celorum potest omnibus aperire. et animas saluare. soluere et ligare quia sicut dicitur Apoca. iij. Ipse habet clauem dauid: et aperit et nemo claudit. claudit et nemo aperit. Et etiam ista potestas sua se extendit ad inferos inquantum ibi potest damnatos claudere et illos qui sunt in purgatorio liberare. Figuratus in illo angelo Apoc. ix. qui habebat claues putei abyssi. et cathenam magnam et apprehendit draconem et cetera. quod etiam ad prelatos potest pertinere quia scilicet cum claui potestatiue iurisditionis: debent impios coercere Aduerte tamen quod clauis iuridica malorum superiorum magis vacat hodie ad flagellandum bonos quam malos. Narrat enim geruasius. quod karolus magnus omnia ydola hyspanie confregit preter vnum ereum situm in terra vandalorum idest in regno granate quod frangere non potuit. Et hoc vt dicitur quia machometus ibi demones inclusit. Est igitur ydolum ereum super vnam columnam lapideam in confinio maris situm. quod in mari clauem tenebat et faciem conuertebat ad austrum. quod tante dicebatur esse virtutis quod xpiani appropinquantes illico puniebantur: saraceni vero ipsum adorantes nullatenus ledebantur. Sic vere mali superiores sunt hodie ydola per ignorantiam. sunt erei: quia facile sonant et feriunt vel furiunt per impatientiam sunt super altam columnam. quia alte presunt per preeminentiam et superbiam. Clauem habent in manu idest potestatem iudiciariam: qui scilicet a demonibus inhabitantur per nequicias xpianos. idest bonos occidunt et grauant per iniusticiam: Saracenos vero. i. malos cum adorare. idest adulari velint non ledunt: sed eos potius diligunt et defendunt per acceptationem et maliciam Isti figurantur apocal. ix. in illa stella cadente de celo cui data est clauis putei abyssi. quo aperto exiuit fumus qui obscurauit solem et aerem de quo exiuerunt locuste et cetera. Sic vere isti qui deberent esse stella stans: sunt stella cadens. habent clauem putei abyssi. idest. crudelem et impiam iurisditionem: et sic fit quod puteo insatiabili cui presidet: idest de ipsorum curia exit infamie fumus sicut fornacis inquit magne. quia sicut fornax auaricia omnia deuorans est apud eos conturbata et obscurata ita sol et aer idest tota patria est per eos conturbata et etiam obscurata et merito. quia locuste idest mali familiares qui de puteo abyssi idest de eorum domo et curia exeunt omnia deuorant et corrodunt. Joel. j. Residuum eruce comedit locusta residuum locuste comedit brucus et cetera. Quia scilicet tot sunt ibi mali familiares. quod omnia vnus post alium succesiue corrodunt. Et si vis dic de effigie ista locustarum. sicut in reductorio meo lib. xiij. c. ix. Ista est igitur clauis potentie. ¶ Secundo est clauis scientie que scilicet docet quomodo est apertio vel ligatio facienda. Non sufficit enim prelatis prima sine secunda. Multi tamen habent istam qui male vtuntur ipsa sicut sunt mali clerici qui sciunt bonum facere. et non faciunt. nec alios facere sinunt. Contra quos Luce. xi. Ve vobis pharisei et ypocrite qui tulistis clauem scientie et illos qui intrabant prohibuistis intrare. ipsi vero non introistis. ¶ Tertio est clauis iusticie qua scilicet mediante boni debent in ecclesia et alijs dignitatibus introduci mali vero repelli. Esaie. xxij. Dabo clauem dauid super humerum eius. Clauis dauid est iusticia Juxta illud Hiere. xxiij. Suscitabo dauid germen iustum et cetera. ¶ Vel si vis dic adhuc. quod clauis que est instrumentum ad aperiendum et claudendum potest significare tam in bono quam in malo. Unde nota. quod quia in aperiendo requiritur potentia. et scientia. C
Ideo in scriptura inuenitur generaliter duplex clauis.

Est enim

Est enim clauis potentie et iurisditionis. et est clauis scientie et discretionis. Prelati enim boni istam duplicem clauem habere tenentur vt possint et sciant exequi quod iubentur. Et ideo in armis papalibus et in vexillo ecclesie super campo rubeo duplex clauis argētea pingit̄ ad denotandū ꝙ plati ecclesiastici rubei. ignei ⁊ inflāmati ꝑ caritatē existūt ⁊ adiūcto argēto examinate eloquētie: duplici claue potētie ⁊ sciētie potiūtur. vt de quolibet iusto prelato ⁊ de qualibet tali claue intelligatur illud. Esa. xxij. Dabo clauē domꝰ dauid sup humerū eius. ⁊ aperiet ⁊ nō erit qui claudat et claudet ⁊ non erit qui aperiat. ⁊ figam eū paxillum in loco fideli. Expone si vis de iurisditione. bonorū q̄ dicit̄ clauis dauid quia fuit iustꝰ prelatꝰ q̄ scꝫ iuste debēt claudere ⁊ serare. Nō est cōtra multos qui nō vidētur habere clauē dauid. i. iurisditionē istā: sed potius clauē abyssi. i. iurisditionē impiā ⁊ crudelē. figurati Apoca. ix. vbi dr̄. ꝙ stella magna cecidit de celo ⁊ data est ei clauis putei abyssi. ⁊ aperuit puteū. ⁊ ascēdit fumus sicut fornacis ⁊ obscuratꝰ est sol ⁊ aer. ⁊ cū fumo exierunt locuste super terrā. quibꝰ data est ptās nocēdi: ⁊ habebāt aculeos scorpionū. Stella ista est malꝰ iudex vel platus vel princeps qui reuera clauē habet abyssi. inq̄tū sua ptās iuridica insatiabilitati auaricie. que per abyssum intelligit̄ est cōnexa. De puteo ergo abyssi. i. de ꝓfunditate auaricie q̄ per istos cōtinue aperitur exit fumus fornacis magne. i. infamia valde magna que aerē ⁊ solē. i. bonas ꝑsonas tāgit ⁊ eos tristificat ⁊ obscurat. Exinde etiā exeūt locuste. i. voraces balliui ⁊ officiales eorū. qui sicut locuste deuorāt vniuersa qui aculeati vt scorpiones dicunt̄ pro eo q̄ fallaciter vt scorpio adulātur ⁊ cū hoc per rapinā pungere cōprobant̄. Ideo de tali mali clauigero: dr̄ Apoca. xx. Nō ipse vidit angelū descendentē de celo. q̄ habebat clauem putei abyssi et cathenā magnā in manu sua. Malus enī prelatus angelus dicit̄ qui scꝫ carne caret quia iste nihil habet de carnea ꝯpassione dr̄ descendere de celo q̄ nō residet in celesti cōtemplatione dr̄ habere cathenā q̄ nō delectat̄ nisi in subditoꝝ grauamine punitione ⁊ cathenatione. Tales ergo sunt mali q̄ vtunt̄ claue potētie nō scientie nec iusticie sꝫ boni ecōtra vnde de bono plato dr̄ Math. xvj. Tibi dabo claues regni celorū. ⁊ sufficit. q̄ pauce sunt autoritates.

A **Clauus.** Pōt significare in bono et in malo. Et nota. ꝙ non inuenimꝰ clauos.

Ad pungendum. Primi sūt claui diuini timo-
Ad stringendum ris qui scꝫ figūt ⁊ penetrant
Ad vrgendum. corda nostra. Isti sunt claui
Ad figēdum aurei quibꝰ salomon in tēpli

fabrica vsus fuit. ij. Paral. iij. Sed et clauos fecit aureos. Talis dꝫ esse clauus tabernaculi cordis nostri. figuratus Iudicum. iiij. vbi dicit̄ quod iahel mulier: sysarā filiorū israel inimicū clauo tabernaculi in tymporibus suis immisso dormientē occidit q̄ scilꝫ sagax mulier. i. discreta ratio. statim q̄n videt ꝙ dyabolꝰ tabernaculū cordis per malā suggestionē ingredit̄ ipm in capite idest in cogitatione ⁊ principio clauo diuini timoris ⁊ mandatorū dei ꝯsideratione conclauare tenetur. Iudicū. v. Sinistrā manū misit ad clauum. et dexterā ad fabrorū malleos. ¶ Secundi sunt claui ingenitis amoris. Amor enī cōsolidat atqꝫ stringit ⁊ etiā stare in bono ꝓposito per ꝑseuerantiā cogit. iij. Reg. vj. Affixit laminas clauis aureis Aurū enī caritatem designat. affixio stabilitatē. Itē Hier. x. Clauis ⁊ malleis cōpegit illud: vt nō dissoluat̄. ¶ Tertij sunt claui mundani laboris. i. puncture tribulationum. De q̄bus dicit dominꝰ Ioh. xx. Mitte manū tuā in locum clauorū. i. cōsidera que sit tribulatio quā passus sum. ¶ Quarti sunt claui eterni doloris. idest pena eterna Unde de demonibus et peccatis potest dici illud Nume. xxxiij. vbi dn̄s precepit filijs israel. ꝙ deleant chananeos de terra sua. alias inquit erunt tibi sicut claui in oculis et lancea in lateribus. Et aduerte q̄d sicut amigdalus antiqua ⁊ sterilis. fertilis efficitur quādo clauis in radicibus perforatur. vt dicit Plinius. Sic vere si quis clauis precedentibꝰ. i. diuino timore amore. tenore et futuro dolore et presenti labore confixus fuerit: fertilitatem virtutum faciliter obtinebit. Ideo consulitur Esaie. liiij. Longos fac funiculos tuos ⁊ clauos tuos consolida. ¶ Dic si vis in malo significato B
ꝙ claui signant tenaculum moris et male consuetudinis. figurati Esa. xlj. vbi dicitur ꝙ fabricans ydolum confortauit eum clauis vt non moueretur. Tales tamen clauos debemus dirumpere et ab ipsorum tenaculis nos seruare. Exemplo samsonis. de quo dicitur Iudicum. xvj. Quod irruente in eo spiritu domini. extraxit clauū cum crinibus. Uel si vis adhuc. ꝙ clauis possit significare in bono et in malo. In scriptura inuenitur generaliter triplex clauus. s. clauus ad

Iungendum Clauus ad iungēdū ē caritas qua C
Stringendnm. boni cōsuunt̄: associant̄ ⁊ inuicē
Pungendum astringūtur. figurati in laminis

aureis templi. de quibus dicitur. iij. Regum. vj. ꝙ clauis aureis erant affixe. Talibus clauis fuit christus clauatus. Ideo cum thoma mittamus digitū nostrū in locum clauorum. Ioh. xx. ¶ Clauus ad stringendū seu retinendum est firmitas ⁊ propositi stabilitas: siue in bono siue in malo. In bono dico. vnde Esa. xxxiij Nequaq̄ transferri poterit. nec auferentur claui eiꝰ in sempiternū. In malo etiam. vnde de obstinata mēte malorum dici potest illud quod de idolo dicit̄ Hiere. x. Clauis et malleis compegit illud vt non dissoluatur. figura Iudicum. iiij. vbi dicitur. ꝙ iabel mulier proditiose sysaram inuitauit ad somnum. et dum dormiret infixit clauum in cerebrū eius quia scilicet dum quis in oblectamentis proditoris dyaboli sopit̄. clauus obstinate mentis sibi faciliter infigitur ⁊ in cerebro idest in interiori corde firmatur. simus tamē sicut samson crinitus. qui euigilans clauum quem dalila infixerat: extraxit cū crinibus. Crines enim sunt virtutes quas dum samson idest homo retinet nullꝰ clauus mali propositi quem sibi infigat dalila. idest. dyabolus ipsum tenet. ¶ Clauus pungens est aduersitas. vnde de punctura mortis tribulationis et inferni: potest dici illud Iudi. iiij. ca. Uidit barach sizaram iacentem mortuum et clauum infixum in tympora eius ⁊c. Sufficit. Uide de pungere. figere et similibus.

Clementia. Clemens. Cum clementia sit A
virtus animi qua quis facile remittit iniurianti. et facile compatitur desolato. quia tamen pauce sunt autoritates vocales parum potero dicere de eadem. Notabis ergo. quod ista virtus precipue spectat ad principes et prelatos. Et ideo Seneca. fecit librum de clementia ad neronem: qui scilicet erat imperator et princeps. Nam sicut s̄m naturales: cor est principale membrum in homine. et est vt aiunt proprium domicilium sanguinis ipsiusqꝫ generatiuum ⁊ contentiuum et ad membra alia diffusiuum. Sic vere dicam quod illi qui in corpore ecclesie sunt corda. i. cordatiores. maiores ⁊ principaliores. debent esse sanguine. idest benignitate et clementia pleniores. quia scilicet ista virtus debet in eis principaliter habitare. et ab ipsis ad alios emanare. quia reuera valde decet quemcunqꝫ superiorem quod in factis suis clementiā habeat et quod benignum ⁊ amicabilem in omnibus se ostendat. Ideo Seneca loquens cuidam correctori in Prouerbijs. dicit sic. Optimum est semper ignoscere tanq̄ si tu ipse continue pecces. Ideo in libro de clementia dicit sic. Nullam clementiam magis q̄ regeꝫ decet Sequit̄: Nam maiestas pestifera vis est ad nocendum. Aduerte tamen quod dicit idem Sene. quod clementia non debet esse nec vulgaris. nec promiscua nec abscisa. q̄ vt ait. Tam omnibus ignoscere q̄ nulli crudelitas est. et ideo supponit. quod clementia in principe semper debet cum iusticia fore iuncta.

Cerebrum enim quod est vnū de membris principali-bus. Secundū anathomos habet duas pelles quib⁹ tegitur et vallatur vnā que dicitur pia mater et aliam que dicitur dura mater. Uerūtamē illa que pia mř dr. magis cerebro coniungitur. Duravero exterius ab co amplius elongatur. Talis debet esse prelatus vel princeps qr scilicet more cerebri debet sensū cōmunē. i. rationē et prudentiā pre alijs cōtinere qr reuera tales debent habere duas principales virtutes sibi cōtiguas et vicinas. quarū pōt proprie quelibet dici mater scilicet clementiā que est pia mater quia parcit. et iusticiam que est dura mater. qr punit. Propius tamē debz habere piam q̄ durā. clementiā q̄ iusticiam. pietatē q̄ seueritatē qr scz ista debet semp vti quantū est de propria volūtate. altera vero solū vtēdū est ex necessitate. Bene ergo dicitur. iij. Reg. xx. Quod reges domus israel clementes sunt. et breuiter ista ē veritas q̄ quicūq; superior semper debet esse promptior ad parcendū q̄ ad puniendum. Ad quod etiā facit fictio quā ponit. Sene. lib. de naturalibus questionib⁹. vbi ait. q̄ Jupiter quādo mittebat fulmina psperitatem significantia vel bonū facientia: nullius consiliū requirebat. qñ vero mittere volebat fulmina aduersa et ledentia. oēs deos ad consilium inuocabat. In quo etiā ipse notat. q̄ rectores orbis facilius debent bene facere q̄ nocere et difficilius et cū maiori deliberatione quādo necesse est debent ledere et punire. Ideo concludit. Senec. lib. j. de clementia dicens sic. Si dij placabiles et equi non statim delicta peccantiū fulminibus persequunt quanto equius est hominē hoībus ppositū miti animo exercere imperiū. Unde etiā solinus ait. q̄ in trapobana et taprobana. īsula indie vbi sunt estates due et due hyemes. et vbi flores bis vernāt annis singulis ille antiquitus rex eligebatur. qui spectatior moribus habebatur. Eligebant hominē inquit inueterate clementie et etiam annis grauem. et qui nullos haberet liberos. Et nota q̄ clementia est habenda. qr

B Stabiliter fortificat.
Utiliter fructificat.
Humiliter letificat
Finaliter beatificat.

¶ Dico igit. q̄ clementia habz fortificare qr reuera sicut ossa plena medulla sunt fortiora. nec ita faciliter possunt frangi sicut ossa vacua. Sic illi q̄ medulla clementie pleni sunt. fortius et stabilius perseuerant et sistunt. patet in regibus. qr tyranni pietate carentes quotidie eijciuntur et deponunt. Pij vero et clementes principes diliguntur. et in regimine stabiliuntur. Prouerb. xx. Roborabit clementia thronus regis. Patet etiā in alijs qr generaliter ille qui clemēter parcit: meretur a deo q̄ sibi parcatur et q̄ in peccatum cadere non permittatur. et q̄ virtus eius fortiter continuetur. ¶ Itē dico q̄ clementia habet fructificare. pcreat eīn vberes fructus virtutū. similis rori que facit terrā fructificare Prouerb. xvj. Clementia quasi ymber serotinus. ¶ Itez habet letificare. Magna eīn est consolatio et leticia reo quando habet facere cum iudice clemente. Sicut de hester legitur. q̄ contra mādatum regis faciens: timore percussa cecidit in pallorem vultu mutato. sicut dicitur Hester. xv. sed vbi rex aureum sceptrum in signū clementie sibi extendit. ipsamq; cōsolabiliter erexit. leticia resumpta legationez suam pro qua ierat adimpleuit Ideo Senec. xlv. dicit. q̄ Joseph clemēter dixit fratribus. accedite nolite pauere. ¶ Item solet beatificare: qr scz ista procurat gloriam paradisi. vnde prouer. xj. Clementia preparat vitam. Ista etiam omnia possunt probari ex Sene. lib. de clementia. s. q̄ clementia fortificat. vnde ibidē ait: q̄ clementia non tantū honestiores: sed etiam tutiores facit. Et alibi. Unū est inexpugnabile munimētū amor ciuium. ¶ Itē letificat. vnde idē. Nō est quisq̄ cui innocentia sua tantū placeat. vt stare in conspectu clemētiā. paratā humanis errorib⁹ gaudeat. ¶ Sed nota adhuc. q̄ cū clementia sit virt⁹ animi qua q̄s misericorditer agit i pximū. vř idē q̄ misericordia seu benignitas denotate. Notabo ergo breuiter q̄ ē clementia habenda et tenēda multiplici ratione. scz quia.

Nobis ostenditur exemplariter.
Infigitur seu indicitur naturaliter.
Fortificat spiritualiter.
Beatificat eternaliter.

¶ Dico ergo q̄ clementia pretendit exēplariter De⁹ enim qui est omniū regula et exēplar est clementissimus. Et ideo iste est a nobis prout est possibile imitādus et etiam vt nobis clementer parcat et indulgeat requirendus. Caput enim qd est in corpore summum membrū: abundat pre alijs in medulla. Sic deus cuz sit superior atq; summus: est per clementiā potissime medullosus. vnde Nee. ix. Deus miserationum et clemens tu es. Ista autē clemētia apparuit in incarnatione. qñ figuratus in Assuero in signū clementie virgā aurea. i. xpm filiū suū extendit ad hester. i. ad virginem gloriosam sicut dicit Hester. iiij. et viij. Sz de hoc vide infra. vbi. Signum. ¶ Itē clementia indicit naturaliter. Inest enīz naturaliter homini q̄ sit clemens. Uñ narrat. Plin. li. viij. ca. xvij. q̄ cū metor siraculanus in syria leonē obuiū habuisset et pauidus diuertere quereret. leo semper ei obuiabat et lambēdo eius vestigia adulanti similē se prebebat. Ostendit ergo leo homini pedem suum tumidū et vulneratū: et ideo naturaliter cognoscens hominē esse clementē et pium ab eodē remedium modo quo poterat requirebat. Homo igitur hoc cognito: surculū de leonis pede extraxit et euz a piculo liberauit. Pictura indicat cassiod. hec testat siracusis. Patet igitur q̄ etiā ipsa animalia hominem clementē esse naturaliter testantur. Et ideo nullus potest ita leoninus esse aut ferus. quin homo ipsum libenter adiuuare debeat si petatur qd etiā ipsa animalia docent. que quadaz naturali pietate erga miseros vigent. sicut exemplificat. plinius de elephātib⁹. xxx. quibus Botrux rex niniue. quosdam captiuos ad stipites ligatos obiecit et quosdā pungentes et prouacontes vt seuirent in ligatos apposuit qui tamen nūq̄ facere potuerunt q̄ elephātes qui naturaliter sunt clementes aliene crudelitati operam darent: et quod in captiuos illos seuirent. Uidebantur enim scire illud Sene. lib. de clementia. Nullum morosius animal nullum maiore arte tractandum q̄ homo. Ista virtus potissime pertinet ad prelatos. qui reuera debent pre ceteris esse clementes. Juxta illud. iij. Regum. xx. Audiuimus quod reges israel clementes sunt. Teste enīz solino. in taprobana. alias trapobana insula. nō eligebatur rex nisi qui inueterate probatus erat clementie et qui nullos haberet liberos. Et hoc forte fiebat. quia sepe fit quod occasione liberorum ditandorū: homo solet a iusticia et etiam clementia deuiare. ¶ Item clementia nos fortificat spiritualiter ossa enim min⁹ sunt fortia quando sunt vacua a medulla. Sic vere ille nunq̄ spiritualiter est fortis. qui non est clemens. pius. medullosus et mitis. Simus ergo clementes alijs faciliter indulgendo et misericorditer succurrendo Juxta illud Sene. Alteri semper ignoscito. tibi nunq̄. Et alibi dicit. Optimum est semper ignoscere tāq̄ quotidie tu ipse pecces. Et in libro. de clementia ad neronem dicit quod ex clementia omnes idem sperant nec est quisq̄ cui innocentia sua tam valde placeat: vt non stare in conspectu clementiam paratam humanis erroribus gaudeat. Sola hec virtus inter innocentes cessat. Ista est igitur que fortificat et tutificat. quia scilicet qui considerata propria fragilitate ad indulgendum alijs est facilis. meretur effici constans et stabilis. Juxta illud Bernar. q̄ magna firmitas est infirmitatem propriam cogitare. Clemens etiam princeps tutior efficitur. inq̄tum a suis diligitur et tuetur qr sicut dicit. Ille clementie in suos. gladius est in hostes. vnde Sene. vbi supra scilicet li. de clementia dicit sic. Clementia non tantū honestiores. sed tutiores facit ornamentūq; piorū ē simul et certissima lux. qd eīn

aliud

aliud interest inter tyrannum et regem. species enim fortune ac licentia par est. nisi quod illi ex voluptate seuiunt: isti ex necessitate τ causa. De tali etiã fortificatione quã spũaliter τ tpaliter facit clementia. dr̃ prouer. xx. Misericordia τ veritas custodiũt regẽ τ roborabitur clemẽtia thronus eius. Patet igit̃ ꝙ clemen-
f tia nos fortificat spũaliter. ¶ Quarto dico. ꝙ clemẽtia nos beatificat eternaliter. Et hoc qꝛ ista est q̃ dat et procurat vitã eternã. vñ hiero. dicit. Se nõ memínisse hoiem male mortuũ qui libẽter faceret opa pietatis. Jõ puer. xj. dr̃ Clemẽtia pparabit vitã: sectatio maloꝝ mortẽ τc. Uide de pietate. miscõia indulgẽtia parcere dimittere τ remittere τ cetera sil'ia. Sufficit.

Clericus.

De clericis nulle sunt autoritates in biblia. Et ideo omitto qꝛ de ecclesiasticis bonis τ malis: i multis titulis factũ est. s. vbi de deuotione. ambitione. aaron sacerdos τc.

Clypeus.

A Cũ clype⁹ sit armatura defensiua. s. ad latus et ad cor protegendum et ictus aduersarios sustinẽdum τ corpus a lesiõe seruãdum. Notabo ꝙ per clypeũ in scriptura intelligitur.

Christus exposit⁹ penis τ ictibus.
Justus oppositus hostiũ vectib⁹.
Diuina scriptura secũda fructib⁹.
Patiẽtie armatura repugnãs hostib⁹

Christ⁹ eniꝫ ẽ clype⁹ dei triãgularis. qꝛ triplicis est nature. In ꝙ tũ scꝫ corpus animã τ diuinitatẽ ꝯtinet vn⁹ qui. s. exposit⁹ ictib⁹ iudeorũ. fuit ab eis pforatus τ fract⁹. ij. Re. j. Abiect⁹ est clypeus fortiũ. clype⁹ saul quasi nõ esset vnct⁹ oleo. Et tñ ipse xp̃s verbũ patris est. ille clype⁹ de quo Prouer. xxx. Sermo dei ignit⁹ clype⁹ sperãtib⁹ in se. ¶ Justus etiã τ maxime plãtus dr̃ clypeus scꝫ p ecclesia τ patria defendẽdis. vñ. j. Mach. vj. Refulsit sol in clypeos aureos et ereos. τ resplẽduerũt mõtes ab eis. Tamẽ prohdolor iam videt̃ illõ verificatũ. ij. Parali. xij. vbi dr̃ ꝙ sesach rex egypti. i. diabolus abstulit de hierusalẽ clypeos aureos quos fecerat τ posuerat ibi salomon. Scripturarũ etiã autoritates dicunt̃ clypei quib⁹ scꝫ cõtra demones τ hereticos pmunimur. Uñ Cant. iiij. dr̃ de turri dauid. idest de scriptura. ꝙ mille clypei pendẽt ex ea oĩs armatura fortium. Uirt⁹ etiã patiẽtie dicit̃ clypeus qui habꝫ
B ictus repellere τ sustinere Esa. xxj. Surgite principes accipite clypeũ. ¶ In malo etiã significato põt dici. ꝙ clypei dyaboli sunt tyrãni τ heretici. q̇ ydololatrias τ errores defendũt. Uñ de golya. i. de dyabolo dr̃. j. Re. xvij. Mõ clypeus ereus tegebat humeros eius. ¶ Si vis adhuc dic de clypeo: cũ clypeus cõiter accipiatur pro scuto vel saltẽ pro certa specie scuti. satis videt̃ qõ clypeus quo corp⁹ armat̃ poti⁹ ad sui defensionez ꝙ̃ alterius inuasionez põt in bono significare omnes illas virtutes quib⁹ contra vitia defensamur sicut eniꝫ miles sine clypeo nõ defendit̃ ab ictib⁹ hostiũ. sic nec sine ꝟtutib⁹ hõ tuet̃ a tẽtatiõnib⁹ spirituũ malignoꝝ Jõ. ij. Pa. xxxij. dr̃. ꝙ ezechias rex ad defensionẽ hiersm
C fecit oĩs generis armaturã τ clypeos Notabo ergo qõ boni vtunt̃ triplici spũali clypeo defensiuo. vicꝫ.

Clypeo patiẽtie qui est fortissim⁹.
Clypeo ꝯfidentie q̇ est leuissim⁹.
Clypeo sapiẽtie q̇ est clarissim⁹.

Clype⁹ eñi dꝫ eẽ fortis ne cito frãgat̃. Leuis vt faciliter feratur pulcer τ pictus. vt ab aliis cognoscatur Est igitur clypeus patientie ceteris fortior Iste est enim clypeus triãgularis quia scilicet homo debet esse patiens τ fortis in tribus scilicet

In ꝑlatione iniuriarũ.
In illatione penarũ:
Et in sublatione rerũ.

Aper eñi hꝫ vnũ lat⁹ ita fortissimũ: ꝙ vix põt gladio penetrari Et iõ pars illa corporis vocatur clypeus apri aper autem sciens illam partem corporis ceteris fortiorem semper solet eam obijcere iaculis venatorum. Talis est patientia. ceteris enim partibus corporis. idest ceteris virtutib⁹ anime fortior est in aduersis. Et ideo ipsam debemus semper cuicunqꝫ tribulationis iaculo opponere τ cuꝫ ipsa contra hostiũ impetus nos munire Sicut enim dicit Sen. li. de moribus. Cuiusuis doloris remediuꝫ est patientia Ideo de ioiada summo sacerdote: dicitur ij. Parali. xxvj. Mõ ipse dedit centurionibus qui astabant regi: hastas τ clypeos Uult eniꝫ sacerdos noster xp̃s ꝙ nos fideles et maxime eccl'iastici qui regi. i. deo patri assistim⁹. hastas bonorũ operũ τ clypeos patiẽtie deferamus sed prohdolor videt̃ ꝙ tales clypei hodie perierunt Dicit̃ enim. ij. Paralip. xij. ꝙ sesach rex egypti abstulit de hierusalẽ clypeos aureos quos ibi dimiserat salomon τ positi sunt loco eorum erei. Aurum enim quod malleatum et percussum non sonat neqꝫ finditur. patientiaꝫ significat que in tribulationum ictibus sine sono murmurationis: et sine crepatura discõtinuationis perseuerat. Es autem quod percussum sonat, et frangitur impatientie vitio comparatur. Rex ergo egypti dyabol⁹ clypeos aureos. i. patiẽtiam a hierusalem. i. ab ecclesia sustulit et ibi clypeos ereos. i. murmur τ impatiẽtiã seminauit. Ideo lamẽtãdo dicebat dauid. ij. Reg. j. Abiectus est clype⁹ fortiuꝫ saul. quasi non esset vnctus oleo. Iste est igitur clipe⁹
patientie ceteris fortior. ¶ Secũdo dico. ꝙ est clype⁹ D
confidentie. i. clypeus spei ceteris leuior. Iste etiã clypeus debꝫ esse triangularis. qꝛ scꝫ sperare oportet.

Ueniam peccatorum.
Euasionẽ tormentorũ.
Et adeptionẽ gaudioꝝ

Experimento enim docetur apud aliquas gallye regiões ꝙ si hõ sit submersus τ nesciat̃ quo loco querat̃ cadauer. τ ponat̃ in aqua clypeus militis de genere antiquo rotabit supnatãdo quousqꝫ veniat ad locuꝫ vbi cadauer fuerit et tũc immobilis ibi sistet. Talis est clype⁹ spei qui fuit antiqui militis τ pugilis nostri christi: quia scilicꝫ isto mediante τ supernatante. si mortui per peccatũ fuerimus a profundo vitiorum eripimur et sepulture paradisi tradimur et saluamur. Ideo de spe dicitur Josue. viij. Leua clypeum qui in manu tua est. Iste est igitur
clypeus spei seu confidentie ceteris leuior. ¶ Tertio E
dico. ꝙ est clypeus scripture seu sapientie ceteris pulcrior. Scriptura est enim clypeus triangularis. qꝛ scilicet iste docet preterita. presentia et futura Clype⁹ eñi diuersis picturis τ coloribus picturat̃ sic scriptura variis sciẽtiis et autoritatibus decoratur. Iste est clype⁹ palladis cristallinus τ lucidus. quo munitus perseus i. in Ouid. li. iiij. fab. xix. de gorgone que lapidificabat homines triumphauit. qꝛ reuera quo clypeo sacre scripture. clare. limpide scientifice cristalline munit⁹ fuerit faciliter de diabolo triũphabit. vnde prouerbi. xxx. Omnis sermo dei ignit⁹ clypeus est sperantibus in se Scriptura etiã Cant. iiij. dicitur turris dauid que edificata est cum propugnaculis. Mille clypei pendent ex ea. omnis armatura fortiũ mille dico clypei. i. mille sententie. Sic ergo patet quomodo tripliciter clype⁹ sumitur in bono. ¶ Dic etiam si vis. qõ per clypeos triangulares: possunt intelligi viri iusti et maxime boni ecclesiastici, τ pastores qui more clypei ecclesie sunt defensores qui pro eo triangulares existunt. quia fidẽ trinitatis credunt. de quibus dici potest illud. j. Macha. vj. Refulsit sol in clypeos aureos et ereos: et resplenduerunt montes ab eis. ¶ In malo vero significato dic. ꝙ clypeus significat.

Mundi pompam τ elationẽ.
Hostis fraudem et tentationem.
Seculi penam et tribulationem.

Isti sunt clypei quibus contra nos militatur τ quibus contra nos triumphatur vnde de goliad gigante dicitur. j. Regum. xvij quod clypeus ereus tegebat humeros eius. Et anime peccatrici dicit̃. Ezechiel. xxiij. Lorica τ clypeo τ galea armabuntur contra te. scilicet chaldei τc. vide infra de scuto et in tabula.

Coaxare.

quod est ad modum rane clamare. Uide vbi detrahere.

Codex.

Uide infra. vbi. Liber.

Cogere. Vide infra de cõpellere violentia et similibus.

A **Cogitatio.** Nota ꝙ cogitatio ē caput ⁊ principiũ omis opatiōis siue bona fuerit siue mala. est ei sicut radix ĩ arbore a qua arbor vniuersa depēdet. Sicut em̄ a radice ꝓcedit stipes foliũ. fructꝰ. ⁊ flos sic a cogitatiōe ꝓcedũt tãꝙ ab origi nali radice omnes circũstantie operis cuiuscunq̃. scꝫ.

Flos affectionis.
Folia locutionis.
Stipes ꝑseuerãtie.

¶ Et iō sicut videmꝰ ꝙ a radice amara: raro ꝓgredit fructus dulcis. sic a mala cogitatione raro progredit opus bonũ. Dicit em̄ Pli. ꝙ venenũ salamãdre radicē arboris inficiēs atq̃ tangens oēs arborũ fructus inficit atq̃ fedat. Sic vere si venenũ dyabolice tentatiōis cogitatiōis radicē infecerit oēs fructꝰ exinde exeuntes inficit ⁊ corrũpit. Sapie. j. peruerse cogitatiōes separant a deo. Et aduertēdum est. ꝙ cogitatio in scriptura nō sp̄ accipit pro illo primo motu intellectꝰ qui nō est in nostra volũtate. immo vt cōiter cogitatio idē est qđ meditatio ⁊ occultorum consideratio. Juxta illud p̄s. Cogitaui dies antiquos. ⁊ annos eternos in mēte habui. Jtē idē est ꝙ deliberatio vel in aĩa ordinatio. j. paral. xxviij. Cogitaui vt edificarē domũ dño. Jtē ē idē ꝙ existimatio vel aliqualis imaginatio. vnde Math. ix. Ut quid cogitatis mala in cordibꝰ vestris. Est igit cogitatio ꝯmendabilis. ⁊ est cogitatio detestabilis. Bona em̄ cogitatio ē
B exercenda mala autē cogitatio est refutanda. ¶ Dico ergo ꝙ debemus sancte ⁊ vtiliter cogitare q2 scꝫ ex bona cogitatione orit bona delectatio ex delectatiōe cōplacētia. ex qua tandē bonꝰ cōsensus prouenit ex quo postmodũ sequitur bonũ opus: Sicut em̄ ait. ille magister de ꝓprietatibꝰ rerũ. Aries dum dormit sp̄ hꝫ caput erectũ. semꝑ etiã ruminat nisi ꝙ̃ diu est infirmus Sic vere illi qui debēt dici aries ab ara. i. viri ecclesiastici. ⁊c. qui circa arã. i. circa altaris officiũ sunt locati isti dico semꝑ debēt dormire. ⁊ requiescere spũaliter capite intētionis ad deũ eleuato ⁊ semꝑ debēt ruminare. cogitare ⁊ ꝯsiderare. aliquid vtile ⁊ honestũ. Ruminent ergo idest cogitent ꝙ̃ta sit suorũ scelerũ immensitas: ꝙ̃ta sit misericordia dei lõganimitas: ꝙ̃ta sit sui iudicij seueritas: ꝙ̃ta sit infernaliũ tormentorũ asperitas ⁊ cetera similia Talia em̄ debemus cogitare et in cordis hospitio ruminare nisi forte per pctm̄ mortale infirmi fuerimus in hac parte. vnde in p̄s. et habetur Esay. xxxviij. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Possumus autem aliter distinguere. Dicamus igitur. ꝙ

C Est cogitatio penitentium.
Est cogitatio cōtemplantiũ.
Est cogitatio delinquentiũ

Penitētes ei cogitãt circa interiora contemplãtes cogitant circa supiora deliquētes vero cogitant circa exteriora. Simus igitur penitētes ⁊ cogitemꝰ in nostris interioribus. Juxta illud p̄s. Cogitaui vias meas: ⁊ conuerti pedes meos in testimonia tua. Jn quibꝰ verbis aduerte. ꝙ penitens debet cogitare. Circa verbũ p̄mũ propriã ꝯditionē. Cogitaui inquit vias meas. Circa secundũ cordis affectionẽ. Pedes inquit meos. Circa tertiũ morũ mutationē. Cōuerti inquit in testimonia tua. Cogitemꝰ ergo in primo conditionē. vt eam corrigamus in secũdo cordis affectionē vt eam erigamus. in tertio morum mutationem vt eam compleamus.
D ¶ Dico ergo primo. ꝙ nos debemus cogitare circa vite conditionē Cogitaui inquit vias meas. Vie em̄ nostre sunt conditiones nostre vite per quas nos ambulamus ⁊ currimus. vel ad gloriaꝫ vel ad penam. que ꝓcerto debent cogitari. Cogitemus ergo viam natiuitatis nostre. que est plena fragilitate: viam vite presentis: que est plena penalitate: viã mortis q̃ est plena aduersitate. Consideremus ergo viam.

Peccati que est plena peruersitate.
Paradisi que est plena felicitate.
Jnferni que est plena crudelitate.

¶ Cogitaui ergo vias meas. p̄s. Cogitabo pro peccato meo: ⁊ hier. ij. Vide vias tuas in cõualle. scito quid feceris: Nauta enim sedens in fine nauis: semꝑ respicit ad principiũ et ad mediuꝫ: Sic vere carissimi: hō debet sedere in fine nauis. i. in fine vite sue. s. in cogitatione mortis et exinde semꝑ de principio ⁊ de medio vite sue cogitare. Cogitet ergo vnde venit: q2 de vili ꝓpagatione. de mala conuersatione. de hostis damnatione. Cogitet insuper quo vadit. quia.

Ad mortis dolorem.
Ad graueꝫ timorē.
Ad tetrũ horrorem.

Jtē cogitet vbi nō est. Et procerto ipse inueniet ꝙ ip̄e non est Jn pacis tranquillitate. Jn paradisi iocũditate. Jn sui status securitate.

¶ Jtē cogitet vbi ē. quia scꝫ ipse est.

Jn mũdi anxietate.
Jn hostiũ societate.
Jn cordis dubietate.

Jtē cogitet q̇d fecit. ⁊ ꝓcerto ipse inueniet q̇d ipse fecit. s. Contra deũ. Cōtra proximũ. Cōtra semetipsum. Jtem cogitet quid non fecit. et procerto ipse inueniet quid ipse non fecit. scilicet.

Erga deũ quod deberet.
Erga ꝓximũ qđ liceret.
Erga seip̄m qđ deceret.

Jste ergo sunt vie nr̄e que sunt ĩ corde iugiter reuoluende. Cogitaui inquit vias meas: Vñ Prouer. iij. Jn oībus vijs tuis cogita Cogitemus ergo circa actuũ nostrorũ propriã ꝯditionem. Cogitaui inquit vias meas. ¶ Secundo cogitã E
dum est circa nostrorũ cordiũ affectionē. Pedes inq̇t meos. Vrsus em̄ valde delectat lambere pedes suos. Sic vere nos debemus delectari in lambēdo. i. in cogitando ⁊ considerando quales sunt pedes affectionuꝫ nostrarũ. s. in meditãdo affectiōes interiores vtrũ scꝫ sint inordinate vel honeste. vtrũ immoderate vel modeste vnde Sap̄. vj. Cogitare de illa interiori affectione: sensus est cōsummatus. Aduertendũ est tamen. ꝙ isti pedes affectionum et interiorũ cogitationum.

Sunt abstergendi.
Sunt expurgandi.
Sunt calciandi.
Sunt excutiendi.

Primũ hꝫ fieri ꝑ correctioneꝫ. Correctio enim tergit ⁊ fricat quicq̇d in pedibus affectionis nostre inuenit vitiosum. Lupus enim vadens ad predam. si pes ipsius strepitum facit. mordet eum: quasi puniens eum. propterea ꝙ eius strepitu sibi potuit periculũ imminere sicut dicit. Plinius. Sic vere carissimi: si pes affectionis nostre. fecerit in corde strepitum malaruꝫ cogitationum et malorum desideriorũ nos procerto ipsuꝫ debemus reprehendere ⁊ mordere: Juxta illud Math. xviij. Si pes tuus scandalizat te: abscinde euꝫ et ꝓijce abs te. Pes enim scandalizans est mala affectio ⁊ cogitatio cor offendens que procerto est abscindenda ꝑ reprehensionem et correctionem. ¶ Jtē dico ꝙ pedes sunt purgandi quod fit per confessionem Gene. xviij. Lauentur pedes vestri ⁊ requiescite sub arbore. ¶ Jtē sunt calciandi quod fit per mortis meditationem calciamenta enim que sunt de pellibus animalium mortuorum: signant memoriam mortis: vnde. j. Tymo. vj. Calciate pedes in preparatione euangelij pacis.
¶ Jtem sunt in puluere bonorum terrenoruꝫ excutiēdi. per eorum contemptum ⁊ abominationem Mat. x. Excutite puluerem pedum vestrorum. Cogitemꝰ ergo circa cordium affectionem. ¶ Tertio dico: qđ nos F
debemus cogitare circa actuum ⁊ morum immutationem. Conuerti inquit in testimonia tua Cogitanduꝫ est enim quomodo perfecte poterimꝰ conuerti ad dominum in futurum Ecclesiasti. vij. Viuēs cogitat q̇d futurum sit. Conuersio enim non potest perfecte fieri nisi cogitatione et premeditatione multiplici precedēte nisi forte diuina inspiratio intercedat. Sicut enim in conuersione et immutatione naturali requirit causa materialis: causa efficiens: formalis et finalis: Sic procerto in conuersione ad deum: requiritur materia fundamentalis: scilicet bona cogitatio. Requiritur causa formalis scilicet rectus modus seu discretio. Discretio enim dat formam moribus. Requiritur causa efficiēs. scilicet caritas seu dilectio. Requiritur causa finalis. scꝫ

finalis.s.placendi deo recta intentio. Et sic si ista qua tuor conueniant poterit in nobis fieri conuersio perfecta et propria: non per accidens. De tali conuersione loquitur Joel.ij. Conuertimini ad me in ieiunio: in fletu et planctu etc. vt sic de quolibet possit dici illud.ij. Macha.xij. Juste et religiose de resurrectione cogitans. Conuersio enim est idem quod moralis resurrectio. Patet ergo quod penitens et quilibet bonus christianus debet cogitare.

De morali conuersione. Bene ergo dicit. Cogitaui vias meas et conuerti pedes meos etc.
De mentali affectione.
De primaria conditione

G Ista est ergo cogitatio penitentium. ¶ Sed secundo dico: quod est cogitatio contemplantium: et ista est consideratio bonorum eternorum: de quo pot dici illud Sap.v. Cogitatio illorum apud altissimum. Prouer.xix. Multe cogitationes versantur in corde viri. ¶ Item tertio est cogitatio delinquentium: et ista est mala et vana cogitatio: cui nisi immediatius occuratur: statim trahit voluntatem ad consensum. Ideo sicut cerua que secundum Plinium habet secundinam venenosam: si terram tangat: ideo antequam ad terram descendat: ipsam rumpit et deuorat: et consumit. Sic vere homo quando videt quod in corde suo oritur aliqua cogitatio venenosa. statim debet eam rumpere et intercipere ne forte ad terram.i. ad consensum cadat. vel ad opus possit aliquatenus peruenire. Prouer.xv. Cogitationes impiorum eradicabuntur. Impij enim habent cogitationes malas et venenosas. quia sicut dicitur Gen.viij. Sensus et cogitatio cordis humani intenta est in malum. Et reuera multi sunt hodie quorum cogitationes semper sunt ad nequiciam inclinate. De quibus dicitur Osee.v. Non dabunt cogitationes suas vt reuertantur ad dominum. Circa quod notandum quod quidam cogitant.

H

De cupiditate. Primi sunt auari qui cogitant in diuitijs augmentandis et acquirendis vnde Job.xij. Lampas contempta apud cogitationes diuitum. Secundi sunt immundi qui cogitant de delicijs: vnde.ij. Cor.j. Que cogito secundum carnem cogito. Tertij sunt impij: qui cogitant in seuicijs. vnde Joh.xj. Cogitauerunt vt interficerent Jesum Quarti sunt inuidi qui cogitant in malicijs. Esa.xxxij. Ipse cogitationes cocinnabit ad perdendos mites. Quinti autem sunt superbi qui cogitant in eminentijs: vnde Rom.j. Euanuerunt in cogitationibus suis.etc. Sufficit.
De carnalitate.
De crudelitate.
De malignitate.
De pompositate.

A

Cognatio. Consanguinitas

et Parentela idem sunt. Et est cognatio idem quod propinquitas a carnali copula generata: et ab eodem pre originaliter deriuata. Est enim quoddam vinculum carnale: quo cum fidelitatis nexu alter debet cum altero copulari: vt sicut ab vno patre et matre originaliter processerunt sic inter se seruent cordium vnitatem. Sic breuiter dico. quod duplex cognatio in scriptura reperitur. Inuenitur enim cognatio naturalis. et cognatio spiritualis. Prima includit fidelitatem: secunda caritatem. prima impedit ne alter alteri turpiter coniungatur Secunda precipit quod alter alteri per amorem sinceriter vniatur. Naturalis ergo cognatio debet in nobis fidelissime conseruari. vt scilicet alter alterum adiuuet et diligat: et vt acommixtione sanguinis inter gradus prohibitos abstineat et caueat. Juxta illud Leuit.xviij. Unusquisque ad proximam sui sanguinis non accedat. Istud enim docent aialia bruta. Dicit enim Aristo. quod camelus non libenter coit cum matre. Equi etiam de scia matris copulam refugiunt. Unde narrat idem. quod rex septentrionis equam habuit pulcerrimam et filium pulcerrimum: et volens habere filium de vtroque: fecit operiri faciem matris: ne a filio cognosceretur: qui cum saltasset super eam: et tandem matrem cognouisset: pre dolore fugiens precipitauit se. Equus etiam vt dicit idem: dum est in grege: libentius vadit cum sorore quam cum matre: et in hoc

B

instruimur naturaliter. quod propinquas nostri sanguinis debemus naturaliter euitare: et quanto attinent nobis magis propinquius: tanto ad ipsos strictius abstinere: vnde Gen.xij. Egredere de terra tua et de cognatione tua. quia sicut dicitur Marci.vj. Non est propheta sine honore: nisi in cognatione sua. Multi tamen sunt sicut canes: qui secundum Plinium vsque ad senectutem libidini vacant: et inter matrem et sororem non discernunt. Sic vere multi sunt qui cognatis et consanguineis non parcentes: naturalibus vinculis non tenentur: sine lege et contra legem viuentes vsque ad senectutem luxuria maculantur. Homini enim fornicario omnis panis dulcis: non fatigabitur transgrediens vsque ad finem. Eccli.xxiij. vnde Osee.iiij dicitur. Periurium et adulterium inundauerunt super terram: et sanguis sanguinem tetigit. Et ista est causa inimiciciarum et periculorum: bitumen enim alipati quod nullo modo pot dissolui: solo sanguine menstruo dissipatur secundum Plini. Sic vere quamquam inter aliquos sit indissolubile vinculum caritatis: si tamen interueniat sanguis menstruus.i. feditas incestus.i. ruptio consanguinitatis. Istud pro certo omne tale vinculum eneruat: et inimicicias perpetuas introducit. Exemplum de semiramide assyriorum regina: que post mortem nini regis viri sui. se filium et heredem habere mentita: diu sub spe filij. imperium rexit. tandem vero proprio filio adulto: ipsum in virum recepit: et vt priuatam verecundiam publico scelere excusaret proclamare fecit: quod nulla reuerentia nature exhibita: quecunque vellet proprium filium vel cognatum in matrimonium ducere possit: ipsam tamen proprius maritus et filius interfecit: et scelus quod comiserat vindicauit: sicut ponunt. Orosius et Justinus. Ista est ergo cognatio naturalis. ¶ Sed secundo dico: quod est quedam cognatio moralis seu spiritualis. Et ista nihil aliud est quam caritas: seu amor: seu etiam fides. fides enim et caritas faciunt omnes homines cognatos: notos etiam et amicos. Ab eodem enim patre et matre ecclesia prouenimus. et ideo spiritualiter cognati sumus: vnde.ij. Esdre.iiij. Proximus mihi sedebis et cognatus meus vocaberis. In quibus verbis aduerte. quod cognatio causat in homine.s. Societatis firmum tenorem. Proximus inquit mihi. Tranquilitatis verum dulcorem. Sedebis. Sublimitatis magnum honorem. et cognatus meus vocaberis. Inter autem tales cognatos.i. inter viros fideles et caritatiuos diligit dominus habitare: vnde Luc.ij. dicitur Quod parentes iesu requirebant eum inter cognatos et notos. Ipse etiam dicit Hier.xxxj. Ero deus vniuersis cognationibus israel.etc.

C

Cognitio. Cognoscere.

Nota quod cognoscere idem est quod aduertere: perpendere: scire noscere: et scientiam vel noticiam habere. Et est cognitio idem quod completa rei notio. Cognitio ergo est virtus naturalis et moralis: et est idem spiritualiter quod discretio: scientia fides seu consideratio. Per ista enim scilicet cognoscimus cognoscenda.

A

Per fidem. Uidemus enim quod etiam bruta cognoscunt quid est fugiendum: et quid etiam est faciendum. Discernunt enim inter delectabilia et tristabilia: quantomagis homo vtens ratione debet cognoscere et discernere quid est faciendum et quid obmittendum: quid est dannabile: et quid est vtile: quid est proficiens: et quid deficiens. Ideo bene dicit Hiere.xj. Demonstrasti mihi et ego cognoui. Nota ergo: quod virtus cognitiua et discretiua summe est necessaria. sine ista enim nec bonum amatur. nec malum declinatur: quia secundum Aristo. non diligitur bonum nisi prius cognitum. Dicit enim Pli. quod elephas inter omnia bruta est optimi intellectus: docetur enim regem cognoscere et eum adorare. Canis etiam sicut videmus optime cognoscit dominum suum: et eum et non alium solet sequi: aliqui etiam equi scitici dominos suos cognoscunt et nullos alios sessores admittunt: sicut dicit idem.
Per discretionem
Per scientiam
Et per prudentiam et sapientiam

Pro dominis etiam suis pugnant. ⁊ in morte eorum plorant. equos em̄ inquit affectum cõpassionis habe re certum est. Sic reuera nos xp̄iani debemꝰ habere sagacitatem intellectus: dñm enim ⁊ regem nostrum xp̄m: vel prelatum debemus cognoscere: ⁊ eum sequi ⁊ adorare: ⁊ ei firmiter obedire. nullum alium sessorez vel magistrũ scꝫ mundũ: carnem: vel dyabolum debe- mus admittere: sed istum solum diligere: ⁊ sub eius obedientia nos aptare: ⁊ etiam pro ipso ⁊ pro fide ⁊ iu sticia defendenda debemus pugnare. ⁊ mortem ipsiꝰ deplorare. Eccli. iiij. Usqꝫ ad mortem certa pro iusticia: ideo bñ dicit Esa. xix. Cognoscent egyptij dominum. Luc. xxiiij. Cognouerunt dominum in fractione pa- nis. Quãqꝫ multi sunt hodie contrarie cõditiões: qꝛ scꝫ deum benefactorem non cognoscunt: quãuis ipe in beneficiorũ collatione eos quotidie recognoscat vñ Gen. xlij. fratres ipse cognoscens: non est cognitꝰ ab eis. Acteõ em̄ sm̄ Ouid. lib. iij. fab. ij. mutatus in ceruum bene cognoscebat canes suos: qui tamen ab ipsis nõ cognoscebatur sed durissime mordebat. Sic vere deus qui cognoscit canes suos. s. xp̄ianos: ipsis sua beneficia largiendo: ab ipsis hodie non cognoscit nec seruitur: sed magis ab eis per diuersa peccata impu gnatur: ⁊ per blasphemiam ⁊ detractionem mordet grauiter ⁊ vrgetur: vñ ps. Uir insipiens nõ cognoscet ⁊ stultus non intelliget hec. Ista etiam videmus quo tidie inter homines euenire: quamuis em̄ aliquis sit acteon. i. diues ⁊ potens: ita qꝫ secum ducat canes. i. fa miliares ⁊ sequaces suos ipsos fouẽdo: ⁊ eis bñfaciẽ- do: si tamen accidit qꝫ mutet in ceruũ: ⁊ qꝫ de hoĩe fiat bestia. i. qꝫ de diuite fiat paup. ipe pcerto ab eis ampli us nõ cognoscitur: nec amatur: sed magis ab ipis per- sequitur: mordetur ⁊ diffamat: qꝛ breuiter hõ postqꝫ venit ad infortuniũ: vix amplius inuenit qui eum di- gnet cognoscere: qꝫ nõ cesset auxiliũ implorare. ps. Considerabam ad dexterã ⁊ videbã ⁊ non erat qui co gnosceret me. Non sic ergo: sed cognoscamus deuꝫ et benefactorem nr̄m: ⁊ ip̄m totis affectibꝰ diligamus. Iuxta illð Joh. x. Cognosco oues meas ⁊ cognoscunt me mee. ⁊ Esaie. j. dr̄ Cognouit bos possessorẽ suũ ⁊c. In quibus verbis nobis aduertendũ est: qꝫ quatuor sunt a nobis precipue cognoscenda. scꝫ.

Interiora. — Debemus em̄ cognoscere res inte-
B Exteriora. — riores ⁊ humanas. cognouit. i. cor
Superiora. — nouit res: exteriores ⁊ mundanas
Inferiora. — Bos q scꝫ herbas bonas ⁊ malas

discernit: res superiores nobis prelatas. Possessorem Res inferiores nobis subiectas. Suũ inquit. Dico er go. pmo qꝫ nos debemus cognoscere res humanas interiores. i. pprias cõditiones naturales.

Cognoscere em̄ debemus. — Ista em̄ ẽ cogni-
Quã viles fuimꝰ in ingressu. — tio pfectissima
Quã fragiles sumus in processu. — s. cognoscere se-
Quã flebiles erimus in egressu. — metipsũ. Mar

ci. xiij. c. Uidete vosmetipsos. Alexãder em̄ vulneratꝰ in prelio: ista verba dixit. Omnes inquit homines me dicunt filium Jouis: sed ego cognosco in isto vulnere me esse hominem: vnde dicit Hiero. lib. de ysaac. Sa- pientis inquit est segregare se a voluptatibꝰ carnis: eleuare aĩam atqꝫ a corpore abducere. hoc est cogno- scere se hominem esse. Ista autẽ cognitio valde est no bis necessaria.

Inducit em̄ dei timorem. — Istud figuratũ ẽ Gen.
Uite presentis horrorem. — iij. vbi dicitur. Qð post
Humilitatis amorem. — quã adaꝫ ⁊ eua cogno-

uerunt se nudos. consuerunt folia ficus pre verecũdia prius em̄ anteqꝫ se nudos cognoscerent non fuerunt verecundati peccare postqꝫ aũt se nudos cognouerũt se peccasse erubuerũt. Ex quo datur intelligi: qꝫ cogni tio sue nuditatis. i. sue naturalis paupertatis ⁊ vilita tis. causat in nobis verecundiam ⁊ timorem ⁊ peccati displicenciam ⁊ horrorem. Qð vtiqꝫ est contra mul- tos de quibus dicit Bern. in suis meditatiõibꝰ. Mul ti inquit multa sciũt ⁊ seipsos nesciũt. qꝛ reuera sicut oculus cognoscit ⁊ videt alia: se aũt cognoscere nõ po test vel videre. Sic multi sunt q seipsos non ꝯsiderãt nec cognoscũt: nec suos defectꝰ tam naturales qꝫ mo rales recogitãt vel aduertũt: q tñ alios sciunt optime cognoscere: considerare: iudicare: ⁊ videre. Sicut ptꝫ in detractoribus ⁊ in hypocritis: q in oculo fratris vi dent festucã: in suo aũt non vident trabẽ. Nã vt dicit Aug. lib. x. confessionũ. Curiosũ est genꝰ hoĩm ad co gnoscendũ vitã alienã desidiosum ad corrigendũ suã De istis dr̄ ps. Non cognoscet amplius locũ suũ. Non sic charissimi nõ: sꝫ cognoscamus res humanas ⁊ in- teriores: qꝛ sicut dicit Aug. li. de achademicis. Illa est humanarũ rerũ sciẽtia q nouit lumẽ prudẽtie: tempe- rantie decus: fortitudinis robur: iusticie sanctitatẽ. C

Secũdo dico. qꝫ nos debemus cognoscere res mun danas ⁊ exteriores: qð ostẽdit cũ dr̄ bos Bos em̄ aial est odoratu sagax: discernit em̄ inter herbas bonas et malas. Socios ẽt cũ qbꝰ iugũ trahere ꝯsueuit solet co gnoscere: diligere: ipsosqꝫ lãbere: ⁊ frequentare: ⁊ si ab ipo recesserint solet affectũ ostẽdere, ⁊ mugire. Sic ⁊ ve charissimi nos debemꝰ herbas. i. res exteriores discer nere ⁊ cognoscere. s. qd vtile ⁊ qd inutile: quid bonuꝫ ⁊ quid malũ: qd honestũ ⁊ qd molestũ. Nume. xxij. Si- cut solet bos herbas capere consideratis circũstãtijs ⁊ indigẽtijs: sic debemus etiã cognoscere socios nr̄os ⁊ amicos cũ quibus iugũ eiusdẽ fidei: religionis ⁊ so- cietatis ducimus ⁊ trahimus: ⁊ ipsos debemus lãbe- re. i. pfecte diligere ⁊ amare: ⁊ erga eos cõpassionis af fectum oñdere ⁊ habere. Uñ Job. j. Boues arabant ⁊ asine pascebant: de ista cognitione dr̄. j. Corint. xiij. Nunc cognosco ex parte. Et ibidẽ. Ex parte inqt. i. im perfecte cognoscimus ⁊ ex parte prophetamus. ⁊ pro certo cognitio quã habemus in mũdo isto: tã de rebꝰ qꝫ de psonis bñ dr̄ esse ex parte: qꝛ vere vix aut nũqꝫ po test aliqs pfecte aliqd cognoscere. Illud em̄ videmus de hoĩbus q pcerto vix cognoscunt: qꝛ sepe q creditur amicus inuenit inimicus: q credit equus inuenit ini- quus. Tãta est em̄ silitudo exteriꝰ inter gẽmas veras ⁊ fictas: lapideas ⁊ vitreas: qꝫ hõ in eligẽdo sepe deci- pit: sicut nõ cognoscẽs q melior dꝫ esse: qꝛ reuera inter amicos veros ⁊ fictos. Inter hoĩes bonos ⁊ malos tã ta est qñqꝫ similitudo exteriꝰ p maloꝝ hypocrisim et cautelã qꝫ vix alter ab altero cognoscit: nisi forte per opera distinguant: qꝛ sicut dr̄ Mat. vij. A fructibꝰ eo rum cognoscetis eos. Dypsas em̄ alio noĩe situla est serpens ita minimꝰ qꝫ añ interficit qꝫ videat sm̄ Isid. a calcantibꝰ em̄ nõ cognoscit: donec morsus ⁊ venenũ ipsius sentiat: sic vere multi sunt q pter puritatẽ hu militatis ⁊ simplicitatis ab alijs nõ vident: sꝫ qñ vene nũ malicie ab eis infundit: tũc aliud esse qꝫ apparue- rãt cognoscunt. Nõ sic ergo sꝫ cognoscamus res mũ- das ⁊ exteriores.

Tertio dico qꝫ nos debemꝰ cogno- D scere res diuinas ⁊ superiores. s. deũ: platũ: benefacto rem ⁊c. ⁊ hoc oñdit cũ dr̄ Possessorẽ. Illi em̄ q nõ pos- sidẽt ⁊ sustinẽt gubernãt pariter atqꝫ iuuãt sunt cogno scẽdi ⁊ sinceris affectibus diligendi. Apes em̄ cogno- scũt regẽ suũ. Elephas etiã siluestris cadẽs in foueam venatoris cognoscit illũ q ipsũ de fouea liberat ⁊ ip- sum sequitur: ⁊ factus domesticus eidẽ obtẽperat et obedit. Sic vere charissimi benefactores: reges: prela- tos: ⁊ supiores: ⁊ maxime deũ superiorẽ ⁊ benefactorẽ debemus cognoscere: q nos de pcti ⁊ inferni fouea li- berauit: ⁊ tantoꝝ grati beneficioꝝ sibi in oĩbus obedi re. Joh. x. Cognosco oues meas ⁊ cognoscũt me mee. Possessorẽ inquit. Regratiet ergo qsqꝫ ⁊ dicat illud Prouerbio. viij. Dominus possedit me ab initio: sꝫ p certo de multis ingratis dr̄ Hiere. ix. Nõ audierũt vo cẽ possidẽtis a volucre celi vsqꝫ ad pecora transmigra uerũt ⁊ recesserũt. Uolucres em̄ celi. i. supbi pecora ter re. i. auari vocem sui possessoris ⁊ benefactoris: prelati ⁊ preceptoris non audiunt: preceptis ipsius obediẽdo accepta beneficia recognoscẽdo: sed ab ipso per mẽtis

induratio nẽ

indurationem fugiunt τ recedunt. Nõ sic sed cognoscamus res diuinas τ superiores. Qđ etiam potest referri ad paradisũ τ ad dei occultam prouidentiã τ ad secreta dei iudicia que oĩa debent a nobis cognosci et solerti indagine meditari. cognoscamus ergo celestia vt ea contemplemur Hiere. viij. Miluus in celo cognouit tempus suum. Cognoscamus dei prouidentiam vt eam admiremur ps. Existimabam vt cognoscerem hoc labor est ante me. Cognoscamus dei iudicia. vt per ea de malo retardemur ps. Cognoscetur dñs iu-
E dicia faciens. Cognoscamus ergo res diuinas τ superiores. ¶ Quarto cognoscamus res subiectas τ inferiores: qđ ostendit cum dr̃ suum. Suum enĩ est pronomen possessiuũ: quia. s. que sunt in possessiõe τ subiectione debemus cognoscere. Tria aũt proprie possunt dici nostra. s. Onus peccatorũ. Uirtus meritorũ. Chorus subditorum. Cognoscunt peccata vt dimittãtur merita vt augeantur: subditi vt debite gubernantur Cognitio enĩ propriorũ peccatorũ est necessaria quia tunc signum est: φ freneticus sanatur qñ cognoscit se esse infirmum. Sic vere signum est spiritualis sanitatis: quando homo cognoscit quãta est iniquitas sue prauitatis. Jõ dr̃ in ps. Iniquitatem meam ego cog. τ pec. τc. Sicut enim dicit Grego. li. mor. xxxvj. Quanto quis minus se videt: tãto sibi minus displicet τ quanto maior grẽ lumẽ percipit tanto amplius reprehensibilẽ se esse cognoscit. Uñ enĩ dicit idẽ in mor. Nemo certitudinẽ suã nisi qui rectus esse cepit comprehendit. Nã q̃ oĩno peruersus est non põt videre qđ ẽ Itẽ cognitio propriorũ meritorũ est necessaria: vt. s. sciamus quãtũ pficimus qr̃ breuiter fm̃ Bern. in meditationib⁹ suis: vtile est τ necesse φ ab exteriorib⁹ ad interiora redeã: τ ab inferiorib⁹ ad superiora ascendã vt possim recognoscere: vnde venio aut quo vado:
F quid sim: τ vñ sim: vt p cognitionẽ mei. possim venire ad cognitionẽ dei. ¶ Item necessaria est cognitio subditorũ. Prelati enĩ dñt subditos cognoscere: vt ipsos possint fm̃ merita pmouere: φφ multi sunt sicut ysaac de quo dr̃: φ cũ iacob esset pelliculis inuolutus. pater non cognouit eũ: τ ideo dedit sibi benedictionẽ pmogenitorũ. Sic vere carissimi: qr̃ pñs moderni. i. prelati vident subditos mediantib⁹ pillis τ pelliculis. i. mediante pelle carnalis affectionis: τ pillis diuitiarũ τ tpalis possessionis. ideo non pñt ipsos pfecte cognoscere τ pp̃ter hoc bñdictionẽ pmogenitorũ. i. beneficia bonis personis debita ipsis solent indebite ministrare. Istud enĩ est certum: qr̃ amor τ affectio: τ acceptio personarum: munera etiã τ ambitio diuitiarũ cautella τ hypocrisis τ fictio maliciarũ impediant plãtos ne cognoscant cõditionem subditorũ: Uñ de talib⁹ dr̃. Gen. xxxviij. Thamar operuit vultũ suum pallio: vt non cognosceret. Sicut pz̃ de illis q̃ adulatores: cõpatriotas τ personas indignas pmouet τ exaltant τc. Jõ Gen. xxvij. dr̃. Pater inquit non cognouit eũ: qr̃ pilose manus fratris similitudinẽ ptendebãt. Suũ inq̃t. Illđ enĩ qđ suũ est debet cognoscere. Uñ Thob. xj. Cognouit venientẽ filiũ suũ. φφ de multis malis dicat. Joh. j. In propria venit τ sui eũ non cognouerũt: qr̃. s. mali bñ cognoscunt: τ inscij τ ignari a suis carnalib⁹ pmotorib⁹ τ amicis: ita φ ipsi acceptores videntur dicere illđ predictum Joh. x. Cognosco oues meas: τ cognoscunt me mee. qr̃. s. nõ videntur hodie cognoscere nisi suos. cũ nulli bonũ faciant nisi ipsis. Boni vero ab eis non vident cognosci: qđ pz̃. qr̃ nullus videt per eos pmoueri. Uñ Sen. in ep̃la Ueni athẽas inquit democritus: nemo vnq̃ ibi me agnouit. Qđ etiã hodie pñt dicere paupes: quos diuites cognoscere non dignant dato φ etiam sint pximi vel cognati. Jõ in psona pauperũ dicit xp̃s in ps Considerabã ad dexteram τ videbam: τ nõ erat q̃ cognosceret me quinimo multi sunt ingrati: qr̃ dato φ qñq̃ fuerint ab alijs in necessitatibus cogniti τ adiuti: ipsi tñ vice reciproca alios si ad necessitatem venerint cognoscere non dignant: sicut es

illi qui dr̃ propontis. i. brachium sancti Georgij. De quo dicit Pli. τ Soli. Qđ aquas ponti fluentes cõtinue recipit ipsas tñ refluendo iterũ non remittit: qr̃. s. isti aliena bona volunt bene recipere: sua tñ nolunt alijs cõicare: nec etiã p gratiarumactionẽ refundere: vel ad benefactorẽ pp̃riũ diriuare: τ bene volunt in necessitate cognosci: ipsi tñ solẽt alios ignorare. Unde de ioseph dr̃. Gen. xlij. φ frẽs ipse cognoscẽs nõ est agnitus ab eis. Cognoscamus ergo carissimi inferiora: superiora. exteriora. interiora τc. sufficit: vide de agnoscere si placet.

Colere est cultura. Nota φ colere idem est qđ honorare frequẽtare: pparare: τ alicui seruitiũ seu obsequiũ exhibere. A
Colit ergo deus per reuerentiam τ fidelitatem.
Colitur anima per penitentiam τ aspritatem.
Colitur mundus per frequentationem.
Colũtur diuites per adulationem.
Colũtur peccata per eorũ executionem.
Colit diabolus per sue voluptatis adimpletionẽ. Dico ergo φ deus colit: p fidem τ reuerentiam: vñ Judith. xj. Ego ancila tua deũ colo Item colit aĩa p asperitatem τ pniam. Uñ. Hiere. xxvij. Colet terrã τ inhabitabit eã. Item colit mũdus: per sue psperitatis dilectionem Roma. j. Coluerunt τ seruierunt creature poti⁹ q̃ creatori. Item colit dyabolus: p peccatorũ executionem. vñ. iij. Reg. x. Achab coluit baal. Et. iij. Reg. xj. Colebat Salamon acharã deã sydorũ. Item coluntur diuites per adulationẽ: vñ Prouer. xix. Multi colũt personam potẽtis seu diuitis. Et Dan. xiiij. Erat draco in babylone colebant enĩ babylonij. Item colunt peccata p eorũ continuationẽ. vñ. iiij. Reg. xvij. Coluerunt immundicias de quib⁹ preceperat dñs ne facerent B
verbũ hoc ¶ De cultura ergo qua colit deus vnum solum aduertendũ est: φ a bonis τ sanctis viris vult coli τ seruiri. Balsamus enĩ sicut pluries repertũ est nũq̃ plene fructificat nisi a xp̃ianis colatur. Sic vere deus fructũ grẽ τ glorie nunq̃ reddit nisi illis cultoribus q̃ xp̃iani. i. sancti τ iusti esse dinoscũt. Ideo dr̃. ij. Mach. j. Det vobis cor oĩbus vt colatis eum τ faciatis eius voluntatem. De alijs aũt dr̃. Marci. vij. Inuanum enĩ me colunt τc. Et nota φ in mũdo inueniuntur plura genera hoĩm qui non colunt. nec adorãt deum verum: sed quid aliud loco dei. Quidã enĩ adorant τ colunt animalia. Quidam idola lignea quidã idola lapidea. Quidã: dico aĩalia: sicut dr̃ in li. de mirabilib⁹ orientis: φ ppls de regno columbi adorãt boues: τ isti sunt viri carnales qui animalia. i. personas carnales τ animales frequentant scilcet. luxuriosas mulieres: τ hmõi. qr̃ multi sunt q̃ recte de talib⁹ mulieribus faciunt deos suos. Sap. xv. Aialia miserrima colunt: τ Osee. x. Uaccas bethauen coluerũt: alij dico colũt ydola lapidea. τ isti sunt illi qui đ lapidibus et metallis faciunt deos suos. sicut sunt auari. De quibus dr̃. Hiere. ij. Dicentes ligno: deus meus es. τ lapidibus: tu me genuisti. Item alij colunt ydola lignea: τ isti sunt fatui nobiles: qui de lignis. id est de lãceis faciunt deos suos: nihil aliud colẽtes τ nihil aliud reputantes. neuter enĩ populi scithie solebãt dijs enses colere: τ pro simulacris lanceas honorare q̃ etiam fuit cõis cultura apud antiquos ante ydola: τ hoc fm̃. Justinum li. vi. vñ illud pdictum Eze. xx. Erimus sicut gentes: τ colamus ligna τ lapides. Si vis dilata quõ diuersi ydololatre diuersimode colũt deos suos. sicut colũbini. qui colunt bouem De illis qui colendo ydola dant eis fumum τ sibi retinent cibos τc. ¶ Sed si C
vis adhuc distingue de colere. Nota φ colere sumitur p frequẽtare: exercere habitare: reuereri τ honorare. Colitur autem ager quando frequentatur: domus quando habitatur: deus quando adoratur: dyabol⁹ quando a nobis reueretur: homo quãdo honoratur. Igitur loquendo moraliter dico φ in scriptura repe-ritur.

Cultura.
Penitentium que solet corpus terrere.
Contemplantiū q̄ facit deum querere. Est igitur
Oberrantiū q̄ solet vana credere. dico cultu-
Adulantium q̄ solet vana dicere. ra peniteti
um .i. ista est illa q̄ fossorio diuini timoris ⁊ ꝯtritionis nosipsos iterius penetramus: per gladiū lingue sup-flua ꝯfitendo rumpimus: ⁊ lachrimis rigando ad fructum vite ꝑ satisfactionē nos vtiliter ꝑparamus. Arbores eī siluestres ſm Plini. efficiunt domestice per culturam: exemplificat de olea: ⁊ de rosa. Sic peccatores fiūt boni ꝑ pniam. Ideo .ij. Mach. xij. dr̄. Judei .i. confitentes agriculture opam dabant. Et merito: q2 corpus nr̄m ⁊ etiam eccl'ia ⁊ religio sunt illa terra. De qua dr̄. Gen̄. xxxiiij. Negocient in terra ⁊ exerceant eā q2 speciosa ⁊ lata est: ⁊ cultoribus indiget. Secūdo dico ꝙ est cultura ꝯtemplantiū seu rite credentiū: qui .s. colunt deum fide deuotione ⁊ bona operatiōe. Sicut eī ponit hystoria alexandri. Sacerdotes qui colebāt arbores solis ⁊ lune: erant homines maximas aures ⁊ longos dentes hn̄tes: sup terram nudi iacentes: pomis arborꝫ ⁊ lazare ⁊ amonio viuentes. Sic vere illi q̄ cultores volunt esse solis ⁊ lune .i. xp̄i ⁊ marie: debent hr̄e aures magnas .i. virtutes obedientie: que omnia audit longos dentes ⁊ magnos .i. virtutem correctionis ⁊ iusticie: que oīa rodit ⁊ omnia mala mordet ⁊ punit. Nudi dn̄t iacere ꝑ virtutem ꝯtemptus rerūꝫ corporalis indigētie: q̄ oīa ꝓ dei amore vilipēdit: pomis ⁊ fructib⁹ sacre scripture ⁊ lazare seu gūmi deuotiōis viuere ꝑ v'tutē dīuotiōis ⁊ clemētie: q̄ oīa illibata custodit: a talib⁹ xp̄s digne colit: ⁊ sibi digne ab eis d̄seruit itaq ⁊ tūc pōt dici illud .ij. Paral. xxxv. Cultura dei rite cōpleta est. Tertio dico ꝙ est cultura oberrantium ⁊ est illa qua diuersa diuersos deos aut vitia colunt ⁊ credunt. Et si vis compa diuersa moderna vitia diuersis ydolis. Jō .ij. Paral. vij. dr̄. Adorauerūt deos alienos ⁊ coluerunt eos. Quarto dico ꝙ est cultura adulantium: de quib⁹ puer. xix. Multi colunt personaꝫ potentis: ⁊ amici sunt dona tribuentes. figurati in illis: de quibus legit. Sap. xij. ⁊ xv. ꝙ serpentes ⁊ aīalia muta colebant: q2 reuera hodie qui sunt serpētes: i. maliciosi: ⁊ animalia muta .i. brutales ⁊ iusti ampli
A us ab adulatorib⁹ volunt coli. Ezech. xx. Uenite colamus ligna ⁊ lapidem ⁊c.

Color.

Nota ꝙ color signat exteriorem ꝯuersationem vt cōiter eī color est illd̄ ꝙ oculis obijcitur intuentis. Color eī est immediatū obiectum visus. Et ideo de colore possumus loqui dupliciter. Accipitur eī quādoq ꝓ bona cōuersatione: q̄nq ꝓ mala. Est igitur color delectabilis. ⁊ est color detestabilis. Color delectabilis ⁊ cōmendabilis est color bone conuersationis: virtutis ⁊ perfectionis. Sicut eī imago pulcris coloribus multis ⁊ varijs picturatur vt pulcrior ⁊ acceptior efficiatur. Sic vere homo debet multis colorib⁹ virtutū ⁊ morꝫ depingi: vt apud deū ⁊ homines possit acceptior iudicari. Ezech. xvj. Sūpsisti vestimēta tua multicoloria ⁊ ornata es eis. vbi aduerte: ꝙ color honeste conuersationis. Est turpitudinis velamentum. Uestimenta inquit tua. Est pulcritudinis paramentum. multicoloria. Est sanctitatis munimentū. ornata inquit es. Dico ergo ꝙ iste color est velamentum turpitudis; qđ ostenditur cuꝫ dr̄. Uestimenta. Uestes eī tegunt ⁊ operiunt omneꝫ corporis deformitatem. sicut color operit omnē substantie nuditatem: sic bona cōuersatio. si sit in homine quicquid habuerit interius in morib⁹ turpe vel vitiosum contegit ⁊ celabit vn̄ Judicum .v. Uestes diuersorum colorum cisare traduntur. ⁊ Esa. iiij. Panē
B nostrum comedemus. ⁊ vestimentis nostris operiemur. ¶ Secūdo dico: ꝙ iste color est paramentū pulcritudinis: multicoloria inquit. Sicut eī ex multis colorib⁹ efficitur vestis pulcra. Sic ex multis virtutibus efficitur conuersatio gratiosa. Et ideo simus sicut yris que multis coloribus est distincta. Simus etiam sicut cameleon: qui colores oppositarū rerum in sue pellis corio representat. Simus sicut lapis qui dicitur pantheron: qui multis ⁊ varijs coloribus depictus est: q2 sicut dicitur in lapidario. In isto est color niger: rubeus: pallidus: viridis: purpureus: rose⁹: ſm Dyas. Sic vere charissimi nos spiritualiter multos liquores variarum virtutum debemus habere: ⁊ ad colores bonarum conditionum quas in alijs videmus pellem nostre conuersationis transferre. Sit ergo in nobis niger color humilitatis: robur etiā caritatis: viror insuper honestatis. Hester. xv. Ipsa autē roseo colore vultum perfusa: gratis ⁊ nitentibus oculis tristē celabat animū. Sit tibi etiā palor penitentie purpura patientie: roseitas verecūdie. Hester. xv. Corruit inquit regina ⁊ in pallorē colore mutato: lassa super ancillā reclinabat caput. Unde de tali sic coloratio dr̄ Ezechie. xvj. Uestita es bisso ⁊ polymito: ⁊ multis coloribus. Homo enim perfectus similis est optalio qui est lapis in quo multarū aliaꝝ gēmarum colores resultant ſm Dyas. Ibi eī carbunculi ignis: purpura ametisti: viriditas smaragdi sub q̄dā diuersitate refulgent ſm Isido. Et quot habet colores tot creditur habere valores: sic per oīa vir iustus colores. i. perfectiones ⁊ virtutes aliorū debet in seipso representare. Sit igitur in ipso color
Igneus caritatis ⁊ amicicie.
Purpureus firmitatis ⁊ patientie.
Uiridis honestatis ⁊ apparentie. ¶ Ista eī omnia debēt in eo diuersimode relucere ⁊ nō solū exteri⁹ in apparētia: immo etiam interius inexistentia. vnde primo. Paralipo. xix. dr̄. ꝙ Dauid parauit pro tēplo edificando diuersorum colorꝫ lapides preciosos ⁊ marmor pariū abundantissime. Uerūtamen aduertēduꝫ est ꝙ q̄uis colores exteriores ſm passiones interiores mutantur. Nam color mutatus delucide demōstrat interni animi gaudiū ⁊ merorē. Istud tamē sepissime fallit: q2 vere sepe accidit: ꝙ q̄uis hō multis pulcris coloribus conuersationis fit exterius picturatus. Interius tamen multis criminibus est infectus. Sicut patet in hypocritis: quorꝫ pellis cōuersatiōis est pulcra. mēs: tn̄ interioris cogitationis est horribilis atq vana. Isti sunt similes cuidā vermi coloratissimo de quo dicit Isido. ꝙ quot habet colores tot habet dolores. Similes etiā sunt serpenti qui dicit stitalis q̄ tanta varietate colorꝫ est pictus: ꝙ ad sui cōsiderationem mutat bestias transeuntes quas dū circa pulcritudinem sue pellis videt in se mussare: ipsas subito vulnerat atq pungit: sicut dicit Isido. Cerastes etiam serpens venenosissim⁹ habens cornua pulcra ⁊ colorata corpus autem totum in terra vel puluere abscondit ⁊ cornua picta foras dimittit: qđ dū bestie videntes credunt esse vermes ad quē dum appropinquauerint ab eo capiuntur. Recte tales sunt hypocrite ⁊ heretici. Isti enim exterius in apparentia sunt multis virtutibus colorati: propter quos colores homines ad sui societatē copulā ⁊ amorem inuitāt: quos finaliter decipiunt ⁊ inquinant. Istud patet in multis qui propter fictā sanctitatem quā pretendunt decipiunt iuuenculas mulieres quod in illis maxime apparet: q̄ sub bono colore cōfessiōis: vel spiritalis eruditionis: vel etiā carnalis cōsanguinitatis ipsas decipiūt ⁊ inquinant ⁊ tunc bn̄ dr̄ illud Treno. iiij. Mutatus est color optimus: dispersi sunt lapides sanctuarij in capite omniū platearū. Isti figurantur Leui. xiij. vbi dr̄ ꝙ casus capillorū: inequalitas cutis color albus vel rufus significabat leprā interiorē. Sic vere charissimi si habuerimus casum capillorum .i. defectū virtutū inequalitatē .i. discontinuitatē inconstantie: ⁊ colorē album hypocrisis: ⁊ rufuꝫ malicie: bene signū est: ꝙ interius in conscientia latet lepra .i. corruptio peccatorum. Et bene dico rufum colorem malicie: propter maliciosos: q̄ semꝑ in omni actu malicie sue q̄runt aliquē superficialem

cialem colorem: quia ipsi sunt sicut dicitur. Sap. xv. Effigies sculpta per varios colores. Non sic: sed habeamus colorem bone conuersationis: quia iste est paramentum pulcritudinis. C ¶ Tertio dico quod color honeste conuersationis est munimentum sanctitatis. Ornata inquit es. Pulcrius enim ornamentum quod homo sanctus possit habere: est color honeste conuersationis: sicut bene dicitur de hester. Hester. xv. quod die tertio posuit vestimenta ornatus sui et circundata est gloria sua. et infra. Ipsa autem roseo vultu colore perfusa et gratis ac nitentibus oculis tristem celabat animum. Iste tamen color. scilicet color ornatus exterioris: non est hodie in multis sanctitudinis ornamentum: sed potius libidinis incitamentum: sicut patet de multis iuuenibus et iuuenculis: qui ad hoc se sophisticant et colorant vt alijs complaceant et ad suum amorem alios attrahant et inducant. Stellio enim quamquam guttis stelleis coloretur: est tamen animal venenosum. Cattus etiam quando videt quod pellis sua est pulcri coloris: exinde efficitur vagabundus: nec ad domum domini sui libenter moratur. sed huc atque illuc discurrit. Sic vere carissimi illi qui pulcritudine corporis colorantur. stellantur et picturantur: sunt quandoque preceteris venenosi: et aliorum etiam infectiui: sicut patet de malis mulieribus etc. Isti enim quando se vident habere pulcram pellem: quandoque siluestres efficiuntur. scilicet inquantum volunt discurrere vt videantur et in domibus suis manere dedignantur: potissime maxime in monialibus vagabundis. Iste sunt secundum apostolum. j. Thimo. v. Que discunt circuire domos. et cum fornicate fuerint volunt nubere. Et breuiter loquendo talis color. scilicet ornatus et pulcritudo corporis est quandoque tamen causa multorum malorum. Unde Leui. xiij. Non queret amplius vtrum capillus in flauum colorem sit mutatus: quia aperte immundus est. Non sic ergo: sed habeamus colorem spiritualem non corporalem. Habeamus honestatem: non corporis curiositatem: quia procerto: sicut dictum est: color honeste conuersationis est sanctitudinis munimentum est pulcritudinis paramentum A est turpitudinis velamentum etc.

Coluber.

Vide infra de serpente. Nota tamen quod coluber est dictus a collabendo: eo quod collabendo solet incedere. Vel dicitur coluber quasi colens vmbras: eo quod in vmbris solet libenter manere. Dicam ergo breuiter: quod per colubrum possunt intelligi multa genera peccatorum: secundum quod multis malis conditionibus est infectus.

Coluber enim vmbras colit.
Simpliciter et collabendo incedit.
Acriter mordet et ledit.
Tortuose progreditur et vadit.
Venenose intoxicat et occidit.
Sic ergo dicam quod coluber significare potest
Deliciosos qui volunt viuere suauiter.
Maliciosos: qui querunt nocere falaciter.
Tempestuosos. qui solent ledere crudeliter.
Adulatores qui sciunt collabi subtiliter.
Et detractores: qui solent nocere mordaciter.

Signat dico deliciosos: quia sicut coluber colit vmbras Sic de istis dicitur. Job. xl. Sub vmbra dormit in secreto thalami: in locis humentibus. Unde Gen. xlix. fiat dan coluber in via: cerastes in semita: id est in vmbraculis semitarum et viarum. Item signat maliciosos. Coluber enim tortuose incedit: sic maliciosi numquam recte nec plane procedunt. Job. xxvj. Obstetricante manu dei eductus est coluber tortuosus. Item signat crudeles et tempestuosos: quia sicut coluber mordet et ledit. Sic crudeles iudices et tyranni. figurati in virga Moysi que primo fuit ordinata ad oues regendum. Sicut dicitur. Exodi. iij. tandem tamen conuersa fuit in colubrum ad virgas alias deuorandum. Sicut dicitur Exodi. iiij. Quia reuera isti qui debent esse virga pastoralis ad regendum inferiores: sunt hodie facti colubri per crudelitatem et rapinam ad mordendum et deuorandum alios inferiores. Istud potissime potest dici de maioribus principibus et prelatis: qui iurisditiones minorum prelatorum et vasallorum impediunt: et eos molestant grauiter confundunt: et sic virga virgam comedit: et coluber colubrum rodit. Sap. xvj. A morsibus colubrorum exterminati sunt. Item signat adulatores ac verbosos: quia coluber collabendo simpliciter incedit: sic adulatores cum lapsu complacentie et applausus sciunt facere facta sua: ideo dicitur. Prouerb. xxx. quod non est qui possit cognoscere viam colubri super petram. Item signat detractores et venenosos. Eccli. xxv. Non est caput nequius super caput colubri. Et si vis etiam signat peccatum et dyabolum etc. Eccli. xxj. Quasi a facie colubri fuge peccatum: et Eccles. x. Qui dissipat sepem. mordebit eum coluber: vide infra de Serpente etc.

Columba.

B Nota quod columba est auis simplex beniuola et benigna multis virtutibus et bonis proprietatibus naturalibus insignita: et potest significare quemlibet virum iustum: et maxime virum religiosum vel ecclesiasticum: qui inter et super ceteros homines debet esse mitis: humilis benignus: gratijs et virtutibus insignitus. Columba enim est

Victu munda. Sic procerto vir perfectus debet
Fructu fecunda. esse victu mundus: quia sicut co
Cantu gemebunda. lumba non comedit cadauera

vel immunda: immo grana pura et munda eligit sibi ipsi in signum cuius dicitur. Gen. viij. quod columba non inueniens vbi requiesceret pes eius: eo. scilicet quod in aqua non poterat descendere nisi super cadauera mortuorum reuersa est ad noe in arcam. Sic vere nos debemus in rebus mundis et puris quiescere. scilicet in actibus virtuosis: et in societatibus honestis: et etiam in spiritualibus bonis et a cadaueribus fetidis. i. a vitijs: a malis socijs: a temporalibus delicijs. abstinere. Ita quod de quolibet bono potest dici illud. Job. j. Vidi spiritum sanctum. i. virum spiritualem et mundum tamquam columbam descendentem. Item debet esse fructu fecundus. Columba enim in regione calida. sicut est egyptus omni mense fructificat et pullificat. Et quanto pennosior. tanto fructuosior. Alie enim aues semel tantum in anno vt communiter pullificant. Ista autem duodecies aliquando. Sic vere carissimi quilibet vir perfectus debet esse in bonis operibus fructuosus. omni enim mense: omni tempore debet fructus et pullos bonorum operum procreare. Ad quod principaliter procerto duo suffragantur. scilicet si homo sit in calida regione. i. in caritatis feruore. si sit pennosus virtutum multiplicitate. Ideo desiderabat dauid in ps. Quis dabit mihi pennas sicut columbe. scilicet vt volem et vt fructificem. Item debet esse cantu gemebundus. Columba enim pro cantu gemitum reddit. Sic procerto vir sanctus pro cantu mundanarum leticiarum et humane consolationis: debet habere gemitum tristis et gemebunde meditationis. Esa. lix. Quasi columbe meditantes gemitus. Viri sancti ergo dicuntur columbe: quia sicut dictum est. Isti sunt.

Victu mundi. Unde de talibus columbis loquitur
Fructu fecundi. Esa. xxxviij. Ut columba atte
Cantu gemebundi. nuati sunt oculi mei: suspicien

tes in excelso. In quibus verbis ostenditur quod viri perfecti secundum quatuor conditiones columbe: quatuor virtutibus sunt dotati. Debent enim habere ista. scilicet Cordis meditationem. Meditabor inquit: vt columba. Rerum diminutionem: attenuati sunt inquit. Sensus circumspectionem. oculi suspicientes. Mentis subleuationem in excelso. D ¶ Dico ergo primo quod nos debemus habere sanctam cogitationem. quod ostenditur cum dicitur. Meditabor. Columba enim semper vadit meditando: et postquam diu meditauerit pro omni conclusione gemit. Sic vere carissimi nos semper debemus meditari et cogitare in aliquo spirituali bono. scilicet in rebus preteritis: presentibus et futuris. Preteritis dico. scilicet in peccatis commissis: et in bonis omissis. Item in presentibus scilicet in prosperitatis varietate. in nostre nature fragilitate. Item

in futuris scilicet in iudicij asperitate in mortis propinquitate: in inferni penalitate: in paradisi felicitate Ista ergo debemus meditari: et exinde spiritualiter cōtristari: et ad gemendum et plorandum actualiter cōmoueri. Meditabor inquit: vnde Esa. lix. Rugiemus quasi vrsi et quasi columbe meditantes gememus. Ista tamen sunt contra multos: qui pcerto nō cogitāt nec meditant in rebus occultis: sed in manifestis: non in futuris: sed in propinquis: non in absētibus: sed in psentibus non in spūalibus sed in tēporalibus. Isti sunt similes pueris qui nō cogitant in aliquo nisi in illis delectabilibus vel tristabilibus que eis psētialiter preponuntur: sic mundi peccatores pculdubio in psētibus mundi consolationibus vel tribulationibus meditant: de futuris vl' de preteritis non curantes Isti deberent audire sniam sapiētis: que dicit Eccli. xj. In die bonorum: ne immemor sis malorum: supple preteritorum et futurorum. Meditabor inquit: vñ in ps. Meditatus sum: nocte cum corde meo &c. vñ Sen. Si prudens fuerit animus tuus: in tribus dispensetur. Psētia inqt ordina: preterita: meditare futura pcaue. Quod potissime est contra multos diuites qui de humili statu venerunt: qui sui generis vilitatem: sui status primitiuam paupertatem meditari non volunt. Similes cuidam serpēti qui dicit scila. qui nullo modo potest respicere retro se: si em̄ flecteretur creparet: sic procerto tales nunq̄ flectuntur retro ad meditandum tpa retroacta: vnde di. Sen. q̄ hoc hꝫ pessimū cupiditas: quia non respicit vnde veniat: sed quo tendat. Nō sic ergo: sed meditabor inquit: habeamus ergo sanctaꝫ

C cogitationem. ¶ Secundo si volumus esse spūales columbe: habeamus rerum diminutionem. Attenuati sunt inquit. Columba em̄ de nido suo eijcit stercora. Sic nos procerto de nido cordis nostri debemus stercora bonorum temporaliū que stercora ab aplo dicūt quantum ad amorem eijcere. Phil. iij. Omnia arbitratus sum sicut stercora: etiam temporaliter debemus bona nostra per elemosinas dispergere: et nos quantum ad tēporalia attenuari et spūaliter tpare. Attenuati sunt inquit. Ista em̄ stercora a malis et nō a bonis diliguntur et reputant. vñ. iiij. Reg. vj. dr. q̄ in pestilētia famis que fuit in samaria: carissime vēdebāt stercora columbarum: quia reuera fames auaricie huius mundi facit stercora bonorum tēporalium pciosa reputari: qđ tn̄ nō est apud columbas. i. apud viros pfectos quia isti tēporalia detestant et eternalia meditantur: vnde Esa. lx. Qui sunt isti qui vt nubes volant et quasi columbe ad fenestras suas. Volatus em̄ et leuitas attenuationem signant ponderis. Attenuati sunt: ergo Esa. xvij. Attenuabitur gloria iacob: et pigues carnes eius marcescēt. Sopho. ij. Attenuabo robur eius. Istud tamen est contra auaros: qui reuera nunq̄ volunt attenuare substantiam suam pauperibus largiendo: sed ipsam potius augmentare diuitias acqrendo. Vñ isti non sunt sicut columba que eijcit stercora immo recte sunt sicut vpupa que iacet in suis stercoribus: de stercoribus enim humanis facit nidum suū Porci etiam qui sunt aialia immundissima stercora comedere delectant. Leopardus etiam humana stercora diligit. ita q̄ p eis habendis se capere facit. Sic pcerto vpupa que portat cristam: id est ecclesiastici prelati seu mitrati. porci etiam. i. seculares voluptuosi et delicati. leopardi insuper. i. crudeles diuites et tyrāni. isti dico omnes diligunt stercora bonorum tēporalium. et in ipsis morari et nidificare: ipsa acquirere et deuorare nitunt intantū q̄ sepe diuersis ex hoc criminibus a dyabolo capiunt. Tre. iiij. Qui vescebantur voluptuose āplexati sunt stercora: Nō sic ergo: sꝫ more colū-

D be habeamus rerum diminutioēꝫ id ē paupertatē. Attenuati sunt inqt. ¶ Tertio dico q̄ nos debemus hr̄e sensus circūspectioēꝫ: qđ ostēdit cū dr. Oculi suspicientes. Columba em̄ hꝫ oculos claros qbus inter accipitres discernit: et quādiu insidiantes viderit. a foramine i quo latitat nō recedit colūba etiā īnt grana discernit: et meliora eligit: deteriora emittit. colūba etiā sup ramū sedēs: quo volare debeat diu circūspicit: et nisi pus quo ire debeat diu deliberauerit ad volatū nō attēdit. Sic pro certo charissimi vir perfectus debet habere oculos intellectus per discretionē limpidos seu claros: ita q̄ inter accipitres infernales debet discernere. s. videndo qualiter et quomodo ipsum nitunt varie defraudare. vnde Cant. i. Oculi tui colūbarū. In foramine em̄ petre. i. in consideratiōe mortis: vel in foraminibus passionis et plagarum xpi: et super arbore crucis debet p compassionē: et deuotionē et bonā operationē quiescere et manere: et ibidē continue residere. Canti. ij. Ueni colūba mea in foraminibus petre. Et quādo etiā vult volare ad aliquē actū diu debet circunspicere et deliberare et vndiq̄ ad oīa accidentia que possunt contingere: et potissime ad finem: vt sic quid facere debeat valeat preuidere. Socra. dicit. Diu delibera: cito facito. nil curare hoc est insanū esse: nil posse hoc est mortuū viuere. Et Seneca dicit in prouer. q̄diu deliberanduꝫ est q̄ seme statuendū est: omnis mora vtilis est et facit sapientiā. et Sapiens dicit in prouerb. iiij. Palpebre precedant gressus. Ista enim est summa discretio et prudentia cordis humani. s. diu deliberare et precogitare in faciēdis. Qđ est contra fatuos qui sine deliberatione subito: et quasi a casu faciunt facta sua. et ideo vt cōmuniter talibus male cedit. Unde Sen. lib. de ira. Maxime sunt contraria cōsilio: velox consiliuꝫ et ira. Velox etiā cōsilium sequitur penitentia. Non sic ergo: sed sitis prudentes sicut serpentes et simplices sicut columbe. Mat. x. Iuxta dictū Gaij in quadaꝫ epistola dicētis sic. Simplicitatē columbe in ecclesia serua: in foro serpentis astutiā. Ut ergo habeamus sensus circūspectionē. Oculi inquit. Multis tamen accidit sicut columbe: cuius oculi aliquotiens excecātur et tunc non solum nescit se regere: immo etiā ab aucupe in rhete posita: causa est perditionis aliarū que bene vident. Exemplo em̄ eius ad rhete aucupis trahuntur alie: et sic per eā decipiūtur. Sic vere charissimi sepe accidit per illos qui ceci sunt et duces cecorū. i. p exēpla peccatorum per luxuriam vel auariciam excecatorum: q̄ alij qui sunt columbe videntes. i. boni et insti ad rhete diaboli trahuntur: et eorū exemplo diuersis vitijs inuoluuntur Iob. xviij. Immisit in rhete pedē suum tenebitur planta eius laqueo. Non sic ergo: sed habeamus sensus circūspectionem. Oculi inquit suspiciētes. ¶ Quarto dico. q̄ nos debemus habere mē- E
tis eleuationem. In excelso inquit. Columba em̄ que naturali instinctu cognoscit accipitrem qui predatur in aere: ab illo qui predat in terra contra vtrūq̄ prouidet sibi de remedio oportuno. Nā quando videt pdātem in aere: columba descendit ad terram: si autem viderit illum qui in terra predatur: sursum ad aerē euolat: sic vere columba spiritualis vir perfectus inter rapinas accipitrem. i. inter tentationes demonū dijudicat. Nam si rapientem in aere. i. si tentantem de superbia de inani gloria viderit et cognouerit: tunc ad terrā id est ad memoriam mortis et proprie terreitatis p consideratione et humilitatē descendit. Si vero predantem in terra. i. tentantem de auaricia videat: tunc sursum ad celum per contemplationem et affectionē euolat et ascēdit: qđ ostenditur cum dicitur In excelso. vnde Esa. xxxiij. Iste in excelsis habitabit. vnde talis potest dicere illud ps. Quis dabit mihi pennas vt columbe: et volabo et requiescam. Debemus enim esse sicut columbe per mentis simplicitatem et benignitatē: debemus habere pennas. i. virtutum multiplicitatē: debemus ibi requiescere per contemplationis et per spei securitatem: volatus em̄ columbe contemplationem signat et eleuationem a terrenis. Sicut enim columba in columbari suo vbi genita est et nutrita mostur vt cōmuniter et quiescit: et vbicunq̄ vadit ad pastū ad ipsum semp reuenit atq̄ redit. Sic vere charissimi ad

fimi ad colūbare paradisi τ ad ipm̄ deū a quo habem⁹ esse τ nutrimentū semꝑ debemus reuenire: τ vbicunq̧ ad mūdi negocia deflectimur ad ipsum iterū per cōtēplatiōis studiū reuolare. Esa. lx. Qui sunt isti q̄ vt nubes volant. τ quasi colūbe ad fenestras suas. τ Hiere. xlviij. Estote quasi columba nidificans in summo ore foraminis. Multi tn̄ decipiunt: sicut colūbe: q̄ si colūbā alteri⁹ colūbaris melle pastam inuenerit ipsam sequunt ad alterius dn̄i colūbare: vbi mel inuenientes ibidē domesticant: τ sic columbari ꝓprio mellis dulcedine priuant. Sic vere carissimi multi q̄ dū mel ꝓsperitatis in alieno colūbari. id est in mundo inueniunt ad columbas huius colūbaris. id est mundanos τ diuites inducunt: τ cū ipsis ad colūbare mūdi τ ad sua negocia deflectunt: in quibus melle τ dulcore ꝓsperitatis talit delectant: q̄ ꝓpriū colūbare paradisi obliuisci vident. De tali deceptiōe columbarū dicit Osee. vij. Effraym quasi colūba seducta non habens cor. Columba eni q̄q̄ habeat multas bonas ꝓprietates: est tn̄ auis obliuiosa. Et ideo q̄uis pullos suos ꝯtinue ꝑdat: τ se τ suos quotidie ꝑdere videat: hoc tn̄ stati dat obliuioni. τ ideo ibidē pullificare ꝓpter hoc nūq̄ cessat. Sic vere sunt hodie multi: q̄ q̄uis pullos diuitiarū se τ ꝑdecessores suos videāt in mūdo ꝑdere τ etiā ꝑdidisse: ex hoc tn̄ ad pullificandū ibidē. i. ad diuitias cumulādū nō cessant quotidie laborare: qd̄ tn̄ de bonis colūbis in bono exponere possum⁹: qz bonus hō patiens τ ꝯstans q̄uis in vno actu ꝑdiderit vl' q̄uis de aliquo facto semel vel pluries sibi male successerit: non ꝓpter hoc dz cessare laborare iterum circa idē: qz vna hora veniet q̄ quicq̄d est debitū restaurabit. Vn̄ dicit Sen̄. Post pericula inq̄t maria tentant τc. qd̄ etiā in bn̄ficijs reperit esse verū. Si eni vnū beneficiū factū alicui ꝑdideris: non ꝓpter hoc dimittas esse i exhibēdis bn̄ficijs liberalis: qz vnus veniet q̄ totū soluet: vn̄ Sen̄. dicit: qd̄ multa ꝑdenda sunt bn̄ficia: vt semel bn̄ ponas: vnū eni beneficiū bn̄ positū: multa ꝑdita recōpensat: pz ergo carissimi: q̄ si volum⁹ esse colūbe spirituales τ bone: nos debemus habere eleuatam affectionem. In excelso: illustratam discretionē: oculi. Dimi-
F nutam possessionē: attenuati. conturbatā intentiōe meditabor. Si vis potes dicere d̄ spūsancto: quare columba dr̄. ꝓpter sc3 simplicitatē innocentie: qz. s. colūba est auis simplex innocens: fecunda: nullū ledens: multis ꝓficiens τc. τ applica quō xp̄s cathedras vendentium colūbas euertit. Joh. ij. τ Math. xxj. τ Mar. xj. qz vere ꝑlati symoniaci q̄ colūbas. i. dona τ grās spiritusancti vendūt a deo subuertunt τ cathedre sue iurisditiōis τ ꝑlatiōis q̄nq̧ tempalit destruunt τc. Sz si vis dic: q̄ ꝑ colūbā pn̄t intelligi multi peccatores. Colūba eni hz tres malas ꝓprietates. Est enim.

Obliuiosa.
Luxuriosa.
Desiderosa.

Obliuiosa dico: qz sc3 sicut sup̄ dictum est ipsa obliuiscit dāna pullorū: q̄ sibi quotidie subtrahunt. Luxuriosa etiā: qz vsq̧ ad senectutem nō cessat vacare libidini: coiter oī mense contra naturā aliarū que certis tn̄ tempōib⁹ ad hoc vacant τ qd̄ deterius est. Ista auis serus oblita masculus sup̄ masculū: femina sup̄ feminā sepe salit. Item est desidiosa: qz. s. q̄n est in aliquo loco antequā volet: vel antequā se moueat ita diu deliberat: τ ita graue est ei se mouere: q̄ interiz impetit τ occidit sepius a sagitta. Sic vere carissimi multi sunt peccatores obliuiosi: q̄ pullos suos: id est virtutes nō recordant: nec dolēt quotidie ꝑ vitia sibi tolli dei bn̄ficia τ alia ꝑtinentia ad salutē: vn̄ Esa. xlix. Nunq̄d obliuisci potest mulier infantem suū? Itē quidam sunt luxuriosi: q. s. vsq̧ ad senectutē oī loco τ tēpore nō cessant actus immundissimos exercere. Exēplū de duobus senib⁹ iudicib⁹. Dan̄. xiij. q̄ luxuriari cum susanna cōabant: qz hz qd̄ dr̄ Eccl'i. xxiij. Homini fornicario ois panis dulcis: non fatigabit transgrediēs vsq̧ in finē. Vn̄ Gen̄. viij. dr̄. q̄ columba emissa de arca non est ampli⁹ reuersa ad noe. In quo notat: q̄ luxuriosi ex quo de arca status gratie per luxuriam recesserint: nunq̄ ampli⁹ ad noe. i. ad deū volūt per pn̄iam reuenire: istud eni peccatū hominē ꝑpetuo tenet. Item quidam sunt desidiosi q. s. non mouent se de statu peccati. immo ita sunt tardi: q̄ dum modos τ vias circūspiciūt a sagitta tentationis dyabolice ꝑcutiunt: bonū propositū suum eis subtrahit: τ sic spūaliter occidūtur. vnde bene consulitur. Eccl'i. v. Non tardes ꝯuerti ad dominū nec differas de die in diē: qm̄ subito venit ira τc. De talib⁹ ergo bene dr̄ illud ꝓallegatum. Osee. vij. Effraim columba seducta non habens cor: patet ergo q̄ quedam sunt columbe luxuriose: quedam columbe obliuiose: quedam desidiose τc.

Columna. Nota q̄ columna est stipes ad sustinendū pondus edificij cōstitutus τ signat vt ꝯmuniter ecclesie prelatos: τ etiā quoscunq̧ iudices τ magnates: qui pondus negociorum ecclesie vel cōmunitatis habent firmiter sustinere. columna enim sustinet edificium ne cadat. τ est media inter solum τ tectum. Sic isti negocia fidei: ecclesie: religionis vel reipublice sustinent τ ꝓhibent ne corruat seu cadat: medij sunt inter inferius τ superius. i. inter deum τ populū. Apoc. iij. Qui vicerit faciam eum columnam in templo dei mei: τ aduertamus q̄ colūna debet habere triplicem vel quadruplicem ꝓprietatē debet eni esse firma: alta: recta: pulcra. Ita q̄ de columnis spūalibus potest exponi illud. Eccl'i. xxvj. Columne auree super bases argenteas. In quib⁹ verbis ostendit: q̄ isti debēt habere. Justicie rectitudinem: qz columne q. s. recte debent esse. Constantie fortitudinem: qz habent bases qd̄ est fundamentum rei. Decentie pulcritudinem: qz debent esse auree τ argentee. Eminentie celsitudinem: qz dr̄ sup̄: qd̄ denotat altitudinem. A

¶ Habeamus igit: iusticie rectitudinem. Columne inquit. Columna eni debet esse recta: nō enim debet pendere magis ad vnā partem q̄ ad aliā: alioquin sub onere faciliter posset frangi. Sic vere carissimi: prelati τ iudices τ persone publice: debēt esse rectissimi τ equissimi τ in promotionibus τ in iudicijs. Nō enim debent pendere magis ad vnam partē q̄ ad aliā per aliquam ꝑticularem affectionem: vel ꝑ personarū acceptionem: immo semꝑ debet τ que τ recte τ equalit se tenere. Exo. xxxviij. Capita columnarū eiusdem mensure operis τ metalli erant: isti enim dicunt capita propter superioritatē: dicunt eiusdem mensure ꝓpter iusticie τ temperantie equitatem dicunt esse de metallo qz. s. esse debent sonori: ꝓpter eloquentie venustatem. Et nota q̄ dicit mensure. Nihil enim iustius τ equi⁹ q̄ mensura. Ista enim reddit omnib⁹ eandem quātitatem: ad denotandū q̄ iustus iudex. vel prelatus debet esse mensuratus τ iustus: qz ceteris parib⁹ semꝑ dn̄t mensurare τ ad omnes equaliter se habere. Sap. vj. Equaliter est ei cura de omnibus. Verumtn̄ circa hoc sciendū est q̄ mensura q̄n concutit vel agitatur: tunc solet reddere maiorē quantitatem. Sic vere multi sunt qui q̄n concutiunt ꝑcibus. aut muneribus aut adulationibus τ suggestionib⁹: tunc τ maiorem reddunt portionē. τ dant ꝑbendam pinguiorem: vel sn̄iam iudicant fauorabiliorē. Cōtra quos. Prouer. xx. Pondus τ pondus. mensura τ mensura: vtrunq̧ abominabile est apud deū. Isti sunt sicut columne tortuose que semper magis pendent ad vnam partem q̄ ad aliam. Non sic ergo sed habeamus iusticie rectitudinem Columne inquit. B

¶ Secūdo habeamus ꝯstantie fortitudinem. Colūna eni debet esse firma. Jō fm Pli. de cipresso solent fieri bone columne: qz. s. nunq̄ cedūt onerib⁹: nec quocūq̧ pōdere flectunt Sic vere boni ꝑlati debent esse fortes τ firmi cōstantes τ perseuerātes: ita q̄ nullo onere tribulationis debent flecti vel a iusticia τ prosecutione iuris ecclesie vel reipublice retardari: qd̄ ostendit cum dr̄. Basis Basis eni est illd in quo sustentatur τ fig̃t columna. vt firmius roboretur. Et signat constantie ꝟtutem: per quam debet C

prelatus quilibet stabiliri. Vñ Exo. xxxviij. Bases columnarum fuerunt enee. Et sic tales columne figurātur in illis duab⁹ columnis: que fuerūt posite ante tēplum quarum vna vocabatur ioachis .i. firma: alia vocabat boos .i. robur: ad denotandum q prelati q ante templū ecclesie positi sunt p columnis firmi et robusti in bonis actib⁹ debent esse. ij. Regum. xiij. Roboramini et estote viri fortes. Habeamus igitur constātie fortitudinem.
D ¶ Tertio dico q ipsi debent habere decentie pulcritudinem: quod ostenditur cum dr: q ipsi debent esse columne auree et argētee: que sunt metalla que summe fulgent et lucent: ad denotandū q plati et ecclīastici dēt p bona opa lucere et p bona documēta fulgere. Aurū eni signat sapiam et bone vite venustatem. Argentum autem signat eloquentiā et bone doctrine veritatē. Ideo dicitur. Exo. xxxvj. Quod columnas q portabāt tentorium operuit auro. Dicit etiam Exo. xxxviij. Qd columnas atrij vestiuit argento: ad denotandum q prelati qui tentoriū ecclesie portant. debent esse operti auro sapientie: et bone apparētie pulcritudine.
E ¶ Quarto debent habere eminētie celsitudinem. Columna eni debet esse recta non prostrata. Sic prelati debent esse sursum ad celestia per desiderium erecti: et per cōtemplationē eleuati. Colo. iij. Que sursum sunt querite. et a terrenis et inferiorib⁹ per cōtemptum remoti et segregati: qd ostenditur cū dicitur sup ps. Qui ascendit sup celum celi ad orientē De qua columna dr Apo. x. Pedes angeli erant tāq columna ignis. Angelus enim spūalis est et in celo et non in terra vt cōiter moratur. Ignis etiā sursū mouetur. et morari inferius dedignatur. Sic vere ecclesiasticus vel prelatus: spūalis et angelicus debet esse sursum in celo per contēplationē manere. et ibidem p affectionē et desideriū euolare. Patet ergo q isti debēt esse columna scz.

Recta — Recta dico per iusticiam.
Firma — Firma per constantiam.
Formosa — Formosa per apparentiam.
Erecta — Erecta per eminentiam.

Bene ergo dicitur vir iustus: columna aurea sup bases argenteas.
F ¶ Nota adhuc q in scriptura inueniūtur multa gnā columnarū. Inueniunt eni ibi colūne.

Nubee. Ignee. Lignee. Auree. Argentee. Marmoree. Ferree. Eree.

Ista procerto octo genera columnarū signāt in ecclesia: octo genera prelatorum. Inter prelatos enim bonos quidam sunt nubei per doctrine roriflu itatem. Isti sunt boni predicatores: q sunt sicut columna nubis que durit filios israel in terram promissionis. sicut dicit Exo. xiij. De quo dr in ps. In columna nubis ductor eorum fuisti. Item quidā sunt ignei: per amicicie caritatem: sicut sunt viri boni et caritatiui. De quibus dr Apoca. x. Pedes angeli erant quasi columna ignis. Item quidā lignei: p voluntariam paupertatem. Lignum enim in aquis positum .s. supernatat. Sic nos in aquis mūdane psperitatis positi semper debemus p contēptum et displicentiam et voluntariam paupertatem sursū ad amorem celestium enatare. Vñ Exo. xxxvj. Dominus precepit fieri columnas de lignis sethim. Item quidam sunt aurei per honestatem. Unde Eccli. xxvj. Columne auree super bases argenteas. Itē quidam sunt argentei: per eloquētie venustatem: sicut predicatores. De quib⁹ Exo. xxxviij. Columnas atrij vestiuit argēto. Item quidam sunt marmorei: per constantie stabilitatem: et isti sunt viri perfecti qui sua stabilitate et firmitate sustinent ecclesiam dei. Unde de istis dicitur. Hester. j. Columnis marmoreis fulciebātur. Et Cātico. v. Crura ei⁹ columne marmoree. Itē quidā sunt ferrei per iusticie seueritatē sicut sunt illi qui admodum ferri cuncta per iusticiam dure percutiunt atq domant. Hieremie. j. Dedi te in columnam ferream &c. Item quidam sunt erei per inconstantie debilitatem. Et isti sunt pusilanimes plati qui more eris faciliter et de modico clamant et conqueruntur et faciliter deficiunt et franguntur. vnde dicitur. iiij. Regum xxv. Et Hiere. lij. q nabuchodonosor confregit colūnas ereas que erant ante templum: quia vere diabolus qui in isto rege significatur: tales imbeciles homines per diuersa peccata laniat atq frangit. Inueniūtur ergo in ecclesia columne Nubee per sapientiam et veritatem. Ignee per amiciciam et caritatem. Lignee per eminentiam et voluntariam paupertatem. Auree per apparentiam et honestatem. Argentee: per eloquētiam et venustatem. Marmoree: per permanentiam et firmitatem. Ferree: per iusticiam et seueritatem. Eree: per incōstantiam et debilitatem. Et hoc de columnis sufficit. Uel dic q p columnas Nubeas. Igneas. Aureas Argenteas: intelliguntur boni prelati. Per colūnas vero ligneas. Marmoreas. Ferreas. Ereas: intelliguntur mali qui sunt lignei putribiles per luxuriā. Marmorei: id est insensibiles per ignorantiam. Ferrei: id est duri et indomabiles per crudelitatem. Erei et clamosi et importabiles per brigositatem &c. Sufficit.

Collidere.

Nota q collidere accipitur p cōcutere: confringere: vel cassare.

Colligere. collectio.

Quia collectio idem est qd ag- A
gregatio vel acquisitio seu apprehensio. Possum breuiter notare q in scriptura reperitur Collectio dei iusti: impij: hostis et mortis. Colligit enim deus iustorū cumulos. Iustus virtutum titulos. Impius gazas et loculos. Diabolus malorū populos. Mors gentes et tumulos. Colligit enim de⁹ iustos vt his proficiat Iustus virtutes vt se perficiat. Auarus pecuniam vt hanc custodiat. Diabolus animas vt has inficiat. Mors autem corpora vt hec deglutiat. De collectiōe enim dei dicitur Esa. xj. q ipe congregabat profugos israel: et colliget dispersos iuda a quatuor plagis terre iste est enim verus agricola qui in horreo suo recipit et colligit omnes iustos. Unde nota q ab ipso colligūtur iusti diuersimode: scz

Fide deo credendo.
A mundo recedendo.
Per mortem decedendo.
Ad celum accedendo.

¶ Prima ergo collectio iustorum fit quando per fidē sibi creditur. Deus enim in agro mundi fideles colligit: inquantum ad fidem suam sacram ipsos per predicatorum doctrinam conuertit. Figura. iiij. Reg iiij. vnus de pueris collegit colloqntidas amaras: quas tandem mixta farina Helyseus dulcorauit: quia scilicet amari: id est infideles per pueros helysei .i. per xpi predicatores primitus colliguntur: et sic farina diuine gratie postea dulcorantur. Mat. vij. Nūquid colligūt de spinis vuas i. ex malis bonos: quasi dicat sic. B
¶ Secunda iustorum collectio fit quando a mundo ad statum penitētie refugitur. Deus enim in alienis hortis herbas colligit quasi in apotheca religiōis cōficit: et sic alios inde lenit: vñ sic collectis et ad religionem conuersis: videtur dominus dicere illud. ij. Paralipo. xxxiiij. capi. Colligā te ad patres tuos. ¶ Tertia iustorum collectio fit quando per mortem hinc recceditur. Agricola enim quandoq colligit fructus immaturos quandoq maturos. Sic deus per mortem colligit ad placitum iuuenes et prouectos. Ideo. iiij. Regū. xxij. dicitur. Tu autem colligeris ad sepulcrū tuum in pace. ¶ Quarta autem collectio iustorū fit quando ad gloriam quis recipitur. De quo Esa. lviij. Gloria domini colliget te. Ista est igitur collectio dei qua colligit iustorum cumulos. ¶ Secundo dico: q C
est collectio iusti qua colligit virtutum titulos. Apothecarij eni certo et competenti tempore colligūt herbas: quib⁹ tandem suas conficiunt medicinas. Apes etiam colligunt flores: quibus tandem conficiūt mella sua. Herici⁹ etiā poma colligit: et post retrocedēdo defert ad

defert ad cubiculum vt post in hyeme inde viuat. Sic reuera iusti dum durat tempus oportunum: tempus merendi colligunt et acquirunt herbas diuinarum scie̅tiarum flores virtutum et gratiarum. Fructus p̄mioꝝ et celestium opulentiarum: quibus sc3 in hyeme possint viuere: quando per mortem retrocesserint et venerit tempus angustiarum. De tali ergo bonorum collectione: dicitur in ps. Dante te illis colligent: aperiente te manum tuam omnia implebuntur bonitate. Et bene dicit Dante te et aperie̅te te. q.d. sine deo no̅ potest fieri talis collectio. Unde ipse dicit Matt. xij. Qui non est mecum contra me est: et qui non colligit mecu3 dispergit: et ideo iustis precipitur illud Deutero. xj. Colligatis frumentum: oleum et vinum: fenum ex agris ad alenda iumenta. Ubi nota φ iusti debent colligere Temporalem pasturam: qua possunt enutriri. Fenu3 inquit ad alenda animalia. Spiritalem scripturam qua possint erudiri. Uinum inquit. Uirtualem mixturam qua debent premuniri. Frumentum. Eternalem vnctura̅ qua possint deliniri. Oleum. Que reuera loco et tempore colligenda sunt. Temporalia q̄ sunt fenu3. Spiritualia que vinu̅. Uirtualia que sunt frumentum. Eternalia que sunt oleum. De temporalibus enim que licite pro necessitatibus possunt colligi dici potest illud Johan. vj. Colligite que superauerunt fragme̅ta ne pereant. De spiritualibus enim dicitur Hiere. xl. Collegerunt vinum et messem multa3. De virtualibus vero dicitur de viro iusto. Canticoꝝ. vj. Dilectus meus descendit in hortum suu3, ad area̅ aromatum vt pascatur in hortis et lilia colligat. lilia dico: id est virtutes. De eternalibus vero que notantur per oleu3 dicitur Deutero. xvj. Die septimo: id est in requie paradisi: collecta est domini dei tui. Ista est ergo collectio iusti. ❡ Tertio dico. φ est collectio impij: quia sc3 mali non cessant superflue terrena colligere. Unde Salomoni reprehe̅siue dicitur Eccli. xlvij. Collegisti quasi auricalcum aurum: et vt plumbu̅ co̅plesti argentum: et inclinasti femora tua mulieribus. ❡ Quarto est collectio diaboli seu hostis. Qui sc3 secum colligit et aggregat malos in infernum Matth. xiij. Colligite 3izania ad comburendu3 etc. ❡ Quinto est collectio mortis q̄ sc3 colligit bonos Esa. lvij. Uiri misericordie colliguntur. Et etiam malos. Johan. xv. Colliget eum et in igne etc.

A **Collis.** Nota φ colles in scriptura signant in bono et in malo. In bono enim signant

Uiros eminentes.
Status excellentes.
Gradus p̄mine̅tes.
Signat dico
Emine̅tia̅ sanctitatis.
Eccelle̅tia̅ dignitatis.
Prominentia̅ felicitatis.

❡ Dico primo φ collis signat vite emine̅tiam. Na̅ sicut coles sunt mo̅tes in altum longius ceteris terre partibus apparentes. Sic sancti viri propter cumulum meritorum plus ceteris apparent et eminent: et versus celum per contemplationem et affectionem altius se exaltant. Gene. xlix. Donec veniret desideriu̅ collium eternorum. Et sicut colles sunt vt co̅muniter loca herbosa: fluctuosa et luminosa: tuta insuper et no̅ ruinosa: leta etiam et solatiosa: q2 sc3 cantus auiu3 ibi frequentius solet audiri. Sic viri p̄fecti sunt herbidi virtutum folijs. sunt roridi doctrine fluuijs. sunt lucidi conte̅plationis studijs. sunt tuti atq3 solidi constantie et perseuerantie refugijs. Ibi dico est herbaru3 idest virtutum copia: quia sc3 pax et iusticia vige̅t ibi ps. Suscipia̅t montes pacem populo et colles iusticia̅ Item ibi fluit sacra scientia. Esa. xl. Aperiam in supremis collib9 flumina. Item ibi viget laus et leticia ps. Exultatione colles accingentur. Item ibi manet vis et consta̅tia vel etiam spes et victoria. Unde de dauid legit: φ ipse manebat in locis tutissimis in colle achille. j. Regu̅. xxiij. cap. ❡ Ite̅ collis signat dignitatis excellentiam: vnde reprehenduntur presumptuosi. Hiere. xlix. Habitans in cauernis apprehe̅dere niteris altitudinem collis. De superbis etiam et in dignitatib9 constitutis dicitur Hiere. l. Transierunt de monte in colle: obliti sunt cubiculi sui. In istis au̅t collibus mu̅danarum dignitatum: vel etia̅ in colibus. s. in mundi altis hominibus et elatis abundant hodie mu̅di mala. Ibi enim est

Infectio carnalitatis. Terremotus tribulationis.
Elatio pompositatis. Siccitas indeuotionis.
Deceptio me̅dacitatis. Sterilitas omnis p̄fectio̅is.

❡ Et faciliter cadit ibi fulmen et ruina eterne damnationis. In collibus enim mu̅danaru̅ dignitatu̅ homines carnalitatib9 inquinant. Hiere. xiij. Super colles in agro vidi abominationes. et Ezechie. xxxvj. Implebo colles sanie. Item homines prepositatibus ve̅tilantur in collib9: q2 ibi vt co̅muniter flat maior ventus Soph. j. Contritio magna a collibus. Ite̅ ibidem homines adulatoribus defrauda̅tur. vnde Osee. iiij. Super colles asce̅derunt thymiamata. Item in istis collibus homines indigni a malis superioribus promouentur. Unde dicit de Achab. iij. Reg. xvj. φ ipse posuit statuas et lucos in om̄i colle sublimi. Item ibi homines faciliter mentiuntur. Hiere. iij. Uere me̅daces fuerunt colles. Item ibi timor et tribulatio genera̅tur. In collibus em̄ fit facilius terremotus: sic apud altos homines accidunt multe tribulationes. vnde Esa. liiij. Montes co̅mouebuntur et colles contremiscent. et Hiere. iiij. Om̄es colles conturbati sunt. Ite̅ siccitas indeuotio̅is ibi amplior reperitur. Unde Esa. xlj. Colles quasi puluerem ponens. Ite̅ ibi virtutum sterilitas horribilior inuenitur. Esa. xlij. Desertos faciam montes excelsos et colles: et omne germen eorum exsiccabo. Item ibi fulmen eterne damnatio̅s facili9 presentitur. Deus em̄ istos colles in iudicio ponderabit: Esa. xl. Iste librabit in pondere montes et colles in statera. postea vero ipsos per damnationem conteret et cassabit. Unde. iiij. Regu̅. xix. Erunt in ruinam colliu3 compugnantiu̅ ciuitates munite. Patet ergo φ colles signant dignitatis excellentiam: seu etiam presumptione̅ et superbiam. ❡ Ite̅ signat felicitatis opule̅tiam. Collis em̄ est terra insimul cumulata: et sic in paradiso sunt omnia bona cumulata et aggregata. ibi C enim crescunt poma satietatis: thura suauitatis: lac dulcedinis et voluptatis. Sunt ibi dico poma satietatis. Deutero. xxxiij. De pomis fructuum solis et lune: de vertice antiquorum montium: de pomis collium eternoru3. Item est ibi thus suauitatis. Cantico. iiij. Ascendam ad montem myrrhe et ad colle̅ thuris. Ite3 est ibi lac voluptatis. Joelis. iij. Colles flue̅t lac et mel Et sic collis accipitur in bono: in malo autem statu3 superbie: vel etiam ipsos superbos. elatos et inflatos. Esaie. ij. Uisitabo super omnes colles eleuatos etc. Sufficit.

Collocare. Nota φ collocare ide̅ proprie est A q̄ aliquid alicui ponere et firmare et radicaliter stabilire. et ideo collocare dicitur quasi complete locare. Dicam ergo breuiter φ s̄m diuersitatem locoꝝ est diuersitas collocationum et sic dico φ boni collocantur

In celo ad contemplandum.
In terra ad laborandum.
In inferno ad meditandum.
In religione ad penitendum.
In ecclesia ad presidendum.
In scriptura ad discendum.
In paradiso ad p̄fruendu̅.

❡ Dico ergo φ in celo e̅ collatio conte̅plantiu̅: vn̄ de lepore leui et fugitiuo: et qui dormit oculis apertis s̄m aliquos dicitur Prouerb. xxx. φ est animal sapientissimum: quia collocat in petra cubile suu̅. Sic co̅te̅platiui leues: paup̄es et vigiles in soliditate celesti collocant mentaliter semetipsos. Ite̅ est collocatio laborantiu̅. i. actiuoꝝ de quibus di ps. φ deus collocauit illic esurientes et co̅stituieru̅t ciuitatem habitationis. Item est collocatio meditantiu̅. s. illoꝝ q̄ penas meditant eternas ps. Collocauit me in

obscuris sicut mortuos seculi. Itẽ est collocatio peni-
tentium: qui scz ponuntur in religione ⁊ in ecclesia: vt
bonũ iugiter operentur. vnde de Machabeo dicitur
primo Macha. iiij. ꝙ ipse in hierusalem collocauit vi-
ros qui legem facerent. Item est collocatio presiden-
tium. vnde Salomon dicebat. iij. Reg. ij. Collocauit
me dñs super soliũ patris mei. Item est collocatio ad
discẽtiũ ⁊ sciẽtiũ: qui scz in scriptura collocauit sibi se
dem: vnde de sunamite dicitur. iiij. Reg. iiij. ꝙ ipsa col
locauit filiũ suũ super lectũ hominis dei. Sunamitis
em̃ est ratio que filiũ suũ. i. intellectũ: collocat in scri-
ptura que est lectus cuiuslibet viri dei. Item est collo-
catio triumphantiũ: scz beatorũ qui dicunt illud ps.
Dominus regit me ⁊ nihil mihi deerit in loco pascue
ibi me collocauit ⁊c. Uide infra de loco.

A **Collum.** Nota ꝙ collũ qđ est mediũ inter cor
pus ⁊ caput. p qđ cibus in corp9 traij
citur. potest significare prelatos, ⁊ predicatores: q̇ in
ter deũ ⁊ corpus suũ. s. ecclesiã sunt medij: ⁊ per ipsos
cibus doctrine alijs ministratur: vel etiam cibus ele-
mosine vel subsidij temporalis: corpori subditorũ in
necessitatibus erogatur. Et nota ꝙ collũ debet esse

Altum.
Mundum.
Rectum.
Flexosum.
Uirtuosum.
Et clamosum.

¶ Altum dico. q2 sicut collũ in
alto corporis situatur: ⁊ sursũ
etiam tẽdit ⁊ eleuatur. Sic isti
pro certo debent esse alti per vi-
te eminentiam ⁊ in altũ tendẽ-
tes per contemplationis excel-
lentiam. vnde Cãti. iiij. Sicut turris dauid collũ tuũ.
Item debet esse mundum. Collũ em̃ est vna de parti-
bus corporis: que mundius seruatur. Sic isti ceteris
hominibus debẽt esse mundiores ⁊ sanctiores. Unde
Canti. vij. Collũ tuũ sicut turris eburnea. Item debet
esse rectum. q2 scz collum gibbosum nõ est cõmenda-
bile. Sic isti per iusticiam debent esse recti: non per in
iusticiã tortuosi. Esa. iij. Ambulauerũt extento collo.
Qđ est cõtra superbos qui habent gibbum in guttu-
re ⁊ in collo: sicut in mõtib9 pireneis: ꝓpter potũ aque
frigide habẽt multi. Itẽ collũ dz esse flexosum. Collũ
em̃ reflectit ad oẽm partẽ: sic isti debẽt esse flexibiles, ⁊
cõuertibiles ⁊ inclinabiles ẜm loca ⁊ tpa ⁊ casus. vñ
Geñ. xlj. dicit. ꝙ Joseph habebat in collo suo torquẽ
auream. Torques em̃ aurea est flexuitas pietatis. Itẽ
debet esse virtuosum: sicut patet de bobus ⁊ alijs aia-
libus: ⁊ maxime de leone que maiorem fortitudinem
habẽt in collo. Sic vere isti debent esse fortes ⁊ constã
tes ⁊ in bonis actibus perseuerantes ⁊ virtuosi. Unde
Job. xlj. In collo eius morabitur fortitudo. Itẽ debet
esse sonorum seu clamosum: omnia enim aĩalia p col-
lum sonũ emittũt. Sic ista colla. s. predicatores ⁊ pre
lati debent sonũ predicationis emittere: ⁊ viam verita
tis alijs proclamare. Unde Job. xxxix. Quis circunde
dit collo equi hinnitũ. Et sic ergo patet ꝙ isti possunt
dici collum. Altum per contemplationẽ. Mundum
per conuersationem. Rectum per iusticie executionẽ.
B Flexibile per clementiã. Forte per constãtiam. Clamo
sum per eloquentiam. ¶ Quantũ ad mores autẽ per
collum intelligitur fastus superbie ⁊ arrogãtie: ⁊ etiã
virtus constantie ⁊ permanentie. Collum em̃ est situm
in loco alto. In collo etiam quando tenetur extentum
apparet signum superbie. Ideo de superbo dicit. Job
xv. Cucurrit aduersus deũ erecto collo. Superbi em̃
sunt similes leoni: cuius collũ est inflexibile ẜm Pli.
Lupus etiã collum nõ potest flectere nisi tantum in
maio quando fiunt tonitrua: vt dicit Philologus.
Sic vere superbi collum opinionis ⁊ obstinationis et
presumptionis sue ita habent rigidũ ⁊ superbũ: ꝙ ip-
sum flectere ad humilitatem non possunt: nec ad bo-
num aliquod inclinare. Neemie. iij. Magistratus nõ
supposuerunt colla sua in opere dei sui: nisi forte quã-
do tonitruũ alicuius terribilis diuini iudicij audiũt
sonuisse: q2 sicut dicitur Eccli. xxxiij. Jugum ⁊ lorum
curuant collum durum. Ideo dicitur Luce. xvij. ꝙ vti
lius est si lapis molaris suspendatur ad collũ eius et

submergit in mare. Utile enim est superbis: ꝙ mo-
les tribulationum collo superbie sue adhereat: ⁊ ꝙ in
mare tribulationũ mergantur: vt exinde ad humili-
tatem flectantur. Item collũ in bono signat Spei ful
cimentum. Libertatis anime munimentum. Fortitu
dinis ⁊ constantie firmamentum. Signat spei ⁊ fidu
cie certitudinem. Collum enim: sicut sursum erigitur
versus caput: sic spes ⁊ fiducia versus deum. ¶ Et no C
ta ꝙ collum est rotundum: forte: neruosum: osseum ⁊
sonorum. Sic spes debet esse rotunda: mentem in deũ
circulariter reducẽdo. Fortis ⁊ ossea: terribilia pro do
mino sustinendo. Mobilis ⁊ neruosa: per bona ope-
ra se mouendo: ⁊ se ab hostibus defendendo: ⁊ per di-
scretionem circũspiciendo. vnde illud Canticorũ. iiij.
Sicut turris Dauid collum tuũ que edificata est cum
propugnaculis. Signat etiã libertatis anime magni
tudinem. Omne enim animal tunc est liberum quã-
do collum non habet vinculis alligatum. Sic anima
tunc est libera: quando vitiorũ vinculis nõ est vincta
⁊ ideo sicut homo qui bene vult animal tenere solet il
lud in collo ligare. Sic diabolus cathenã verecũdie in
collo anime. i. in libertate ipsius ponit: ita ꝙ vocẽ cõ-
fessionis ⁊ orationis emittere nequit: ⁊ sic eam in sua
potestate detinet ⁊ custodit. Ideo diabolus videtur di
cere cuilibet illud Hierem. xxviij. Fac tibi vincula ⁊ ca
thenas ⁊ pones in collo tuo. Cuius contrarium cõsu
litur Esa. lij. Cõsurge ⁊c. Solue vĩcula colli tui capti
ua filia syon. Signat cõstantie firmitudinẽ. Ista em̃
dicitur fortissima ⁊ inflexibilis ꝓpositi in bono. Job.
xlj. In collo eius morabitur fortitudo ⁊c.

Comburere. Nota ꝙ cõburere idẽ est qđ
cõplete vrere ⁊ cremare. Diffe A
rentia em̃ est inter ardere ⁊ cõburi. Ardere enim de se
nõ signat aliquã substantie cõsumptionẽ. Comburi
autem signat substantie cõsumptionẽ ⁊ destructionẽ
⁊ ideo cõburi vt cõmuniter signat in malo. Inuenitur
enim triplex combustio in sacra scriptura: scilicet Cõ
bustio

Spiritualis.
Temporalis.
Eternalis.

¶ Cõburitur em̃ homo spiritua
liter criminib9: temporaliter tri
bulationibus: eternaliter penis ⁊
ignibus. Est igitur cõbustio precauẽda. Cõbustio su B
stinenda. Cõbustio metuẽda. ¶ Dico ergo primo. ꝙ
est cõbustio precauenda: ⁊ ista est cõbustio vitiorum.
Sunt enim aliqua vitia que habent igneã naturã: q2
scz hominem per mala desideria cõburũt: cruciãt: ⁊ in
flãmant ps. Flãma cõbussit peccatores. Specialiter
aũt tria vitia habẽt comburere: stimulare: ⁊ sollicita
re mentem humanã: scz Luxuria: que inflammat ad
voluptates. Auaricia que inflammat ad facultates.
Inuidia que inflãmat ad malignitates. Luxuria em̃
comburit sicut comburitur calx que ignem habet vir
tualiter inclusum. ⁊ ideo modice aque superestusione
totaliter comburitur: aperitur: ⁊ diuiditur: ⁊ sensibili
ter fumat ⁊ ardet: et quicquid tãgit vrit ⁊ ledit. Sic ve
re charissimi caro nostra ignẽ luxurie habet natura-
raliter inclusum: ita ꝙ si aqua delitiarum aspergitur
faciliter per concupiscentiã inflammatur: ⁊ tunc fu-
mamus per mala desideria: aperimur per mala col-
loquia: alios comburimus per mala exempla. Caro
enim est sicut basiliscus qui flatu suo omne viride cõ
burit: et non solum tangendo: sed etiam respicien-
do occidit et aues volantes detrahit ⁊ consumit: si-
cut dicit Plinius. Quia reuera charissimi q̃uis ho-
mo sit viridis per honestam cõuersationem: q̃uis sit
auis volans per altam contemplationem: q̃q̃ sit lõ
ge distans per solitariam habitationẽ: a basilisco ta-
men: id est a carne propria: vel etiam aliena sepissime
per concupiscentias comburitur ⁊ ab arce contem-
plationis detrahitur et aufertur. Ezechie. xx. Com-
buram in te omne lignum viride ⁊ omne lignũ aridũ
non extinguetur flãma succẽsionis: vbi nota ꝙ luxu-
ria Juuenibus insidiatur. Lignum viride. Senibus
iniuriatur. Lignũ aridum. Firmiter cõcomitat: vel fi-
nibus nõ

nibus non limitat. Non extinguetur inquit. Ista est
C ergo cōbustio precauenda. ¶ Secūdo dico φ est que
dā cōbustio sustinēda. Et illa est cōbustio mundana
rū tribulationū ⁊ correctionū: sicut vstio est spiritus sancti. Equus em̄ cōburit vt sanior fiat. Phenix seipsā
cōburit vt reiuuenescat. Aloes ⁊ thus cōburit vt sua
uis odor exinde euaporando redoleat. Sic vere boni
in hoc mundo sustinent cōbustionū tribulationes et
correctionū: vt ad sanitatē gratie reducantur vt p cō
uersionē perfectā iuuenescāt ⁊ renouētur: ⁊ vt fragrā
tia sue bone fame alij delectent. Quia reuera charissi
mi ista cōbustio tria consueuit facere. s. sanitatē gra
tie introducere ⁊ infirmitatē peccatorū curare. Condi
tionē mutare ⁊ renouare: ⁊ per patiētiā ibidē habitā
fame bone odorē vndiqꝫ diuulgare. Unde de tali cōbu
stione dicitur Apoca. viij. Omne fenū viride cōbustū
est. Sed circa hoc nota φ cōburendi sunt

Carnales vt corrigantur.
D Perfecti vt corrumpant.
Obstinati vt destruant.

¶ De carnibus em̄ dicitur Eccl'. xxxviij. Uapor ignis cōburit carnes eius. Et. j. Reg. xxxj. Cōbusserunt cadauera saul. Et in ps. Ure renes meos et cor meum. Itē de cōbustione bonorū dicit Jacob. Gene. xxxj. Estu ⁊ gelu vrebar. Dē obstinatis vero ⁊ malis quomodo tribulationib⁹ vri debēt dicit. Esa. xxxiij. Spine cōgregate igni cōburētur. ¶ Sed nota hic φ quidā cōburūt alios per iusticie seueritatē. sicut boni iudices. Quidā per seuitie crudelitatē sicut mali principes. Quidā per malicie puersitatē: sicut iniuriosi et detractores. Bonus em̄ prelatus ⁊ iudex est sicut incole regiōis vbi crescit piper. qui igne accenso siluā igni cōburūt vt serpētes fugiāt: ⁊ remaneat granū purū. Sic isti in silua. i. in patria. ignem. i. fortē ⁊ asperā iusticiam exercent: vt serpentes. i. mali extirpent ⁊ cōburantur. boni vō in pace maneant ⁊ versentur. Leuiti. xvj. Cōburēt igni tā pelles φ carnes vituli ⁊ hirci Luce. iij. Paleas cōburēt igni i extinguibili: triticū autē cōgregabūt in horreū suū. Secundi. s. principes: crudeles ⁊ tyranni sunt sicut draco qui de naribus spirat ignem: ita φ aerem inflāmat ⁊ vrit. Sic vere crudeles ⁊ tyranni: qui ignem crudelitatis rapine ⁊ seuitie semper spirāt: sunt sepissime causa φ aer. i. patria circūiacens cōburatur: ⁊ suis exactionibus destruat. Unde ipsi sunt sicut ignis qui comburit siluā: ⁊ sicut flāma comburens montes. Isti em̄ dicūtur ignis per crudelitatem interiorē Cōburere siluā. i. populū inferiorē Etiā dicunt inflāmare montes. i. populū superiorem Isti tertij. i. detractores sunt similes ramno: de quo dicit Plinius: φ ignee est nature. Nā in partibus oriētis in feruore estatis flante fauonio per se inflāmat. ita φ ignis tantus ibi quandoqꝫ accenditur φ tota silua cōburitur. Sic vere a detractoribus ⁊ verborum falsis relatoribus: inter partes quandoqꝫ tant⁹ ignis iracundie ⁊ discordie gignitur: φ exinde guerre ⁊ rapine exterius: odia vero ⁊ tristicie interius generantur. ex quibus ⁊ ipsi ⁊ tota patria comburuntur: depauperantur ⁊ grauantur. Uñ Apoca. viij. Tertia pars terre combusta est. Isti igitur sunt combustores diaboli quos: sꝫ diabolus mittit ad terram domini comburendam. Uerūtamen illi qui comburuntur ⁊ qui per istos malos penis ⁊ laboribus affliguntur: si cum patientia sustinere voluerint: gloriam cōsequuntur eternam: quia sicut dicitur Jaco. v. Beatificamus eos q̄ sustinuerunt: Ista est ergo cōbustio sustinēda. ¶ S3
E tertio dico φ est quedam combustio metuēda. i. combustio ignis eterni. Sic em̄ est in alio mūdo sicut est in quadā ciuitate indie: que dicitur columbum: que est patria vbi piper nascitur. de quo dicit in lib. de mirabilibus orientis: φ q̄ñ aliqs morit sepulture nō traditur: sꝫ igni cōburit: ⁊ nō solū ipse: immo etiam vxor ipsius tota viua cū eo cōcremat. Nolūt em̄ φ sine vxore ad aliud seculū trāseat. Sic vere charissimi q̄ñ indi nigri. i. demones vident aliquē peccatorē mortuū ipm pro certo nō pmittunt in paradisi cimiterio sepeliri: immo ipsum in inferno sepeliūt ⁊ cōburūt. Sicut patet de diuite epulone. Luce. xvj. Et non solum ipsum immo etiam vxor eius. Qr reuera ⁊ vxores ⁊ similiter filij ⁊ mali consiliarij ⁊ fautores malorū cū impijs in inferni ignibus mancipantur. Unde Judicū. xv. Ascēderunt philistei ⁊ cōbusserunt tā vxorem eius φ patrē.
¶ Circa qd notādū φ in isto igne debēt comburi tria F
genera personarum: sꝫ

Superbia tumētes.
Luxuria fetentes.
Et seuitia pūgentes.

¶ Comburent igit in inferno illi q̄ sunt tumentes per superbiā: vñ ps. Montiū fundamēta cōburet. Item illi qui sunt fetentes p luxuriam. Unde Esaie. ix. Uestimentū mixtū sanguine erit in cōbustionē ⁊ cibus ignis. Item illi qui sunt pungentes per seuitiam. Unde Esa. xxxiij. Spine congregate igni comburētur. Et sic patet φ triplex est cōbustio. ¶ Sed nota φ inueniūtur tria que impediūt G
cōbustionē. Primū est quidā lapis qui dicitur amatides: quo si vestis tacta fuerit cōburi non poterit fm Plinium. Secūdum est lana de terra abraham: quia dicitur in libro de mirabilibus orientis: φ lana illius patrie si vestimentum exinde fiat: preseruat hominē a cōbustione. ¶ Tertiū est spina que dicitur ligna sethim que incōbustibilis est nature. Pro certo charissimi sic sunt loquēdo spiritualiter tria que a predictis malis combustiōibus nos preseruant. Primū est lapis amatides. i. amaritudo penitentie. Secūdū est vestimentum seu lana de terra Abraam. i. decētia honeste apparentie. Tertiū durities lignorū sethim. i. fortitudo patientie. Ista enim tria qui habet malis ignibus non comburitur: nec in hoc seculo nec in alieno. Patet in presenti de viris pfectis qui licet in igne tribulationis positi sint tamen non comburūtur p impatientiā: nec per aliquod vitiū cōsumuntur. Un isti sunt sicut rubus. Exodi. iij. qui ardebat ⁊ non cōburebatur. Patet etiam in alio mundo vbi in igne purgatorij anime bone affliguntur: ⁊ tamen ad consumptionem vltimā nō deducunt. vnde Esa. xliij. Cū ambulaueris per ignē non cōbureris ⁊c. Unde ardere: de igne ⁊ de vrere.

Comedere.

Quāuis multa significet i scriptura siue in bono siue in malo H
istud tamen possumus notare: φ qr comedere idē est qd cibū ⁊ nutrimētū recipere: ideo triplicem comestionem possum⁹ inuenire Est em̄ comestio seu receptio spūalium: temporaliū: ⁊ eternaliū. Comestio spiritualis est triplex: sꝫ comestio seu acquisitio

Uirtutū ⁊ meritorum. — Primo mō comedūt pfecti.
Sciarū ⁊ documētorū. — Secūdo modo discreti.
Eucharistie sacrorū. — Tertio modo deuoti.

Istis em̄ trib⁹ modis debem⁹ comedere. s. Recipiēdo.

Gratiarū refectionē.
Doctrinarū instructionē.
Sacramēti cōmunionē.

¶ De comestiōe seu incorporatione bonorum spiritualiū dr̄ Prouer. xiij. Justus comedit ⁊ replet aīam suā: venter autē impiorū insatiabilis. De comestione seu acquisitiōe sciētiarū dicitur Canti. v. Comedite amici mei ⁊ bibite. De comestione sacramentaliū dicitur Eccl's. ix. Uade comede in leticia panē tuū. Dicam⁹ ergo charissimi φ sicut videmus omnia mortalia ⁊ caduca indigent comestione ⁊ nutrimenti receptione. Sicut patet de arboribus que continue recipiūt nutrimentum a terra ⁊ ab aqua. De animalibus q̄ a fructib⁹ ⁊ aere ⁊c. Homines enim ⁊ animalia morerent: arbores ⁊ herbe siccarentur nisi comedēdo ⁊ nutrimentū sumendo quotidie fulcirentur ⁊ sustentarentur. Comestio enim vtilium

Uitam conseruat.
Humorē restaurat.
Corpus roborat.
Animā letificat.
Appetitū quietat.

¶ Sic reuera charissimi necesse est: φ si volum⁹ spūaliter viuere cibū spūaliū comedam⁹. s. deuotionē: lectionē eucharistiā ⁊c. qr vere p talē comestionem humor gr̄e ⁊c

parat̄. Uita gloria preparat̄. Fortitudo constantie ro-
boratur. Anima per letificationē cōsolatur. Et appe-
titus desiderioꝝ nostroꝝ in bono figitur ⁊ quietatur
⁊ ideo helye dormienti preceptū est. Surge comede: qꝛ
grandis restat tibi via. Et sequitur ꝙ ambulauit in
fortitudine cibi illius vsqꝫ ad montem dei. De come-
stione ergo spirituali videt̄ loqui Ezechie. ij. in fine et
in principio tertij: vbi dicit̄. Aperi os tuū ⁊ comede q̄-
cunqꝫ ego do tibi. Et vidi ⁊ ecce man⁹ missa ad me in
qua erat liber inuolutus: ⁊ scripte erant in eo lamen-
tatiōes ⁊ carmen ⁊ ve. Et dixit mihi. Fili hominis qḋ
cunqꝫ inueneris comede. Comede volumē istud. Et va
dēs loquere filijs israel. ⁊ sequitur Comedi illud ⁊ fa-
ctū est in ore meo q̄si mel dulce. Iste est liber sacre scri
pture charissimi: quem man⁹ diuine misericordie no-
bis expandit: in quo pro certo inueniuntur scripte la-
mentationes viatoꝝ: ve damnatoꝝ: carmen beatoruꝫ
quem pro certo debem⁹ comedere ⁊ per studiū nobis
incorporare vt filijs israel. i. ceteris fidelibus sciamus
⁊ possimus loqui ⁊ predicare. Et ꝓ certo si ipsum co-
D mederimus legerimus ⁊ studuerimus ipsuꝫ melle dul
ciorem inueniemus. ¶ Exponam⁹ igitur de spiritua
li comestione illā autoritatē. Canti. v. Comedi fauuꝫ
meum cū melle meo: bibi vinum meū cū lacte meo. In
quibus verbis aduerte ꝙ tria sunt comedenda princi
paliter. s. diuine sapientie nutrimentū: mel caritatis ⁊
gratie cōdimentū: vinum: panis eucharistie sacramē
tum: lac primū est cibus illuminatiuus vel mundifi-
catiuus: mel secundū: cibus letificatiuus: vinū tertiū
cibus viuificatiuus: lac: mel enim sordes mūdificat:
vinum corda letificat: ⁊ lac vitā prolongat seu fortifi
cat: sicut patet in pueris. Comedamus ergo nutrimē
tū sanificatiuum. Mel inquit Multa enim comedū
tur vt sanitas habeatur: ⁊ nō solū vt corpora nutrian
tur. Unde dicit Plini. de serpente ꝙ feniculū comedit
contra visus obscuritatem. Ceruus etiā comedit quā
dam herbam: que dicit̄ dyptannus vt virtute eius sa
gitas de corpore suo eijciat. Mustela comedit rutam
vt cōtra basiliscū preualeat. Sic reuera charissimi si
nos fuerimus sicut serpentes per prudentiā ⁊ discre-
tionē. Mat. x. Estote prudentes sicut serpētes. Sicut
ceruus per desideriū ⁊ affectionem p̄s. Sicut ceruus
desiderat ad fontes aquarum ⁊c. Sicut mustela ꝑ au
daciā ⁊ strennuitatē: pro certo nos debemus comede
re ⁊ nobis incorporare nutrimentū sacre scripture ⁊ sa
pientie diuine ⁊ scientie: qꝛ vere ista est sicut feniculuꝫ
illuminans nostrā cecitatē. Ista est dyptānus eijciēs
sagittarū diaboli venenositatē. Ista est sicut ruta eli-
minans basilisci ⁊ carnis seu hostis potestatē ⁊ auto
ritatē. Comedamus ergo eam ⁊ studeamus in ipsa vt
illuminetur nostra cecitas obscurata: vt sanificet̄ no-
stra infirmitas vulnerata vt etiā superet̄ hostis mali
gnitas venenata. Ad istuꝫ ergo cibū comedendū inui
tat scriptura Canti. v. Ueniat dilectus meus in hortū
suum vt comedat fructuꝫ pomorū suorū. Hortus enī
cōmuniter omnib⁹ nobis est sacra scriptura vbi sunt
multe pomi plene fructibus. i. multi libri pleni scien
tijs: quos pro certo studendo debemus colligere ⁊ gu
stare. Iste est ergo cibus sanificatiuus: quod ostendi
tur cū dicitur. Mel. Mel enī habet virtutem mundi
ficatiuā: habet etiā virtutē visus depuratiuā ⁊ illumi
natiuā. Abstergit enī dissoluit ⁊ cōsumit hūores gros
sos ab oculo. Nec mirū cū mel ex floribus conficiat̄
que pre ceteris rebus medicinales esse noscunt̄. Reue
ra charissimi mel est sacra scriptura que ex pluribus
apum floribus. i. ex sanctorū patrū scientijs est confe
cta. Ista enī sordes ruditatū ab oculo intellectus mū-
dificat: ⁊ visum fidei ⁊ scientie illuminat ⁊ illustrat. ⁊
sic sanitatē intellectus reparat ⁊ reformat: qḋ bene fi-
guratū est. j. Reg. xiiij. ꝙ cum Ionatas tinxisset sum-
mitatem virge in fauū mellis: ⁊ comedisset illumina-
ti sunt oculi eius. Uirga. i. intellectus noster: qui scꝫ si
intinctus fuerit in fauuꝫ mellis. i. in studiū sacre scri-
pture oculi nostre discretiōis pro certo illuminabunt̄
Ideo precipitur Prouerb. xxiiij. Comede fili mi mel:
qꝛ bonum est. Aduertamus tamē ꝙ quādoqꝫ aranee
circa mel faciunt telas suas ⁊ corrumpūt mel. Quan
doqꝫ etiam quedā false apes que dicūtur labiō a Pli-
nio. in mel ita auide ⁊ profunde se immergunt ꝙ exin
de exire non possunt. Iste aūt apes a veris apibus fu-
gantur punguntur ⁊ occiduntur. Sic vere charissimi
circa mel sacre scripture versantur quandoqꝫ aranee
i. heretici qui telis suoꝝ falsorum tractatuū ⁊ exposi-
tionū ipsam corrumpere nitūtur. Item ibi morant̄ la
bion. i. quidā fatui ⁊ simplices theologi qui quādoqꝫ
ita profunde se immergūt: ⁊ de rebus ita profunde tra
ctant ꝙ exinde nesciūt exire: nec ad finē debitū appli-
care: immo qḋ deteri⁹ est sepe per multas hereses mo
riuntur: necnō a veris apibus. i. a sapientibus redar-
guūtur: cōtemnūtur ⁊ arguuntur: ⁊ etiā qḋ peius est
deridētur. De talibus pōt dici illud Prouerbio. xxv.
Sicut qui mel comedit multū nō est ei bonū: sic q̄ per
scrutator est maiestatis opprimet̄ a gloria. Mel enī
indiscrete comestuꝫ valde inflat. Sic sciētia indiscre-
tos per superbiā ⁊ ꝓsumptionem habet inflare. j. Co-
rin. viij. Scientia inflat: caritas autem edificat. Ideo
precipitur Eccl'i. iij. Altiora te ne quesieris: ⁊ in sup̄ua
cuis rebus ne fueris curiosus. Et Rom. xij. dicit̄. Nō
plus sapere. q̄ oportet sapere. Patet igitur ꝙ nos de
bem⁹ comedere nutrimētū sanificatiuum: mel. ¶ Se B
cundo dico. ꝙ nos debemus comedere alimentū letifi
catiuū. Uinū inquit. Per vinum enim intelliguntur
bona spiritualia. s. deuotio: cōtemplatio diuine mise-
ricordie: consolatio ⁊ spes: futuroꝝ consideratio. Ista
enim sunt cibaria letificatiua ⁊ ad spirituale gaudiū
inductiua. Uinū inquit p̄s. Uinuꝫ letificat cor homi-
nis. Est enim quedam herba que dicitur apiū risus:
que comesta facit hominem ridere. Sic vere spes bo-
norū paradisi ⁊ spiritualia bona faciunt hominē spi-
ritualiter consolatum. De quo dicitur Eccles. ix. Ua
de comede in leticia panē tuū ⁊ bibe cum gaudio vinū
tuum. Illud potissime est verum de comestione eterne
voluptatis: pro qua ad modū formice debem⁹ in estate
te presentis seculi laborare: vt illū cibū in mortis hye-
me possim⁹ manducare Prouerb. vj. Formica cōgre
gat in messe que comedat in hyeme. Omnia enim ani
malia tractant ⁊ certant pro comedendo: sicut patet
in muribus qui prouident ⁊c. Aduerte tamen ꝙ ista
comestio bonorum eternorum est edificatiua triplici
ratione. Primo qꝛ habet fertilitatem. Nume. vj. Co-
medes panem sine penuria. Habet suauitatem. Can
ti. v. Comedi fauum meum cū melle meo: bibi vinum
cum lacte meo. Habet satietatem. Leuitici. xxvj. Co
medis panem in saturitate. Istud est ergo alimentuꝫ
letificatiuum. Aduerte tamen ꝙ est quidam lapis di
ctus echites qui sub cibo positus non sinit eum come
di nec aliqualiter deglutiri qui si motus fuerit cibus
sine difficultate aliqua transglutietur s̄m Dyascori.
Sic vere charissimi cibus glorie paradisi si lapidem
peccati mortalis apposueris: a te non poterit finali-
ter manducari. Exodi. xxix. Non comedentur: quia
sanctificati sunt. Si autem istum lapidem per cōfes-
sionem et penitentiam amoueris: tunc ad comeden-
dum istuꝫ cibum sine difficultate aliqua finaliter ad-
mitteris. ij. Paralipome. xxxj. Comedimus et satu-
rati sumus. Istud est ergo alimētum letificatiuum.
¶ Sed tertio dico. ꝙ nos debemus comedere sacra-
mentum viuificatiuum. ⁊ istud est alimentum eucha C
ristie: que pro certo animas viuificat atqꝫ nutrit Io-
han. vj. Qui manducat carnem meā habet vitā eter-
nam: quod ostenditur cuꝫ dicitur Lac. Lac enim vnū
est de principijs humane vite: s̄m sententiam sapiētis
Eccl'i. xxxix. Initium vite hominis aqua: ignis: ⁊ fer-
rum: sal; lac: ⁊ panis: similagineus mel ⁊ botrus vue:
oleum et vestimentum. Ista enim sunt decem neces-
saria ad vitam humanam corporaliter nutriendam:
que etiam

que etiā ad vitā spūalē necessario req̄runt: videlicet.

Aqua pietatis.	Panis sacre scripture ⁊ veritatis.
Ignis caritatis.	Botrus vue. i. memoria passiōis.
Ferrū stabilitatis.	Oleum: id est lenitas cōpassiōis.
Sal sagacitatis.	Mel: id est dulcedo deuotionis.
Lac satietatis.	Uestimentū: id est velamen bone

cōuersatiōis. Ista ergo sunt nobis necessaria ad vitā moralē ⁊ spūalē: ⁊ maxime lac corporis xpi. Lac enim est cibus puerorū. Et corpus xpi est cibus purorum ⁊ sanctorum. j. Corin. iij. Tāq̄ paruulis in xpo lac dedi vobis edere. Eze. xxxiiij. Lac comedebatis ⁊ lana cooperiebamini ⁊c. Uide supra de cibo. Aduerte tñ ꝙ ille cibus est a nobis comedendus cū amaritudine contritionis: cū memoria mortalis corruptiōis: cū dulcedine deuotionis. De primo Job. iij. Anteq̄ comedam suspiro. ⁊ Exo. xij. Cū lactucis agrestibus comedetis illum. Itē de scd̄o dr̄ in ps. Comederunt sacrificia mortuorū. De tertio aūt dicit̄ Ezechie. xvj. Simila ⁊ mel ⁊ oleū comedisti ⁊ decora facta es vehemēter. Sic ergo patet triplex comestio que a nobis est facienda: q2 sc3 nos debemus comedere vt dictū est Nutrimentū sciētiale ⁊c. Uide supra de cibo vbi multa de sacramento altaris inuenies: ⁊ etiā de alijs. S3 nota adhuc ꝙ est quadruplex comestio vituperabilis. vc3 Comestio

Uoracitatis.	Prima est comestio gulosorū.
Rapacitatis.	Secūda est comestio auarorum.
Detractionis.	Tertia est comestio oblocutorum.
Cōsumptionis.	Quarta est comestio demoniorū

vel infernaliū tormentorum. ¶ Dico ergo primo modo E comedūt gulosi. Isti eñ sunt similes vrso: cuius appetit⁹ est insatiabilis: vix eñ ita satiat⁹ fuerit qd̄ si sibi aliquid proijcit̄ quin comedere conet̄. Sic vere multi sunt ita gulosi: ꝙ quasi non possunt satiari. Esa. xxij. Ecce gaudiū ⁊ leticia occidere vitulos: iugulare arietes: comedere carnes: bibere vinum. Ut eñ dicit̄ Prouer. xiij. Iustus comedit ⁊ replet aīam suā: venter aūt F impiorū insaturabilis est. ¶ Itē secūdo modo comedunt auari. Isti eñ comedūt bona aliorum: q̄ p fraudes rapinas ⁊ vsuras deuorāt ⁊ extorquēt. Joelis. j. Ignis comedit speciosa deserti Ignis eñ insatiabilis signat auaros ⁊ raptores q̄ pro certo oīa speciosa ⁊ delectabilia huius mundi rapiūt comedūt ⁊ acquirūt. Sicut eñ videmus ꝙ aīalia crudelia pugnant cū innocentibus vt comedāt carnes eorum. Ut dicit Plin. ꝙ cā quare vrsus pugnat cū asino ⁊ thauro est vt comedat carnes eorum: cū ipse naturaliter diligat carnes crudas: sic vere charissimi crudeles ⁊ maliciosi pugnant hodie p lites: vsuras: ⁊ rapinas: cū aīalibus innocentibus. i. cū pauperibus ⁊ simplicibus vt carnes eorum rodāt: comedāt ⁊ acquirāt. Uñ Hiere. xix. Unusquisq̄ carnes amici sui comedat Et bñ dicit amici sui: q2 p certo tales auari nō parcūt homini. Ita eñ libēter exheredāt socios vt remotos: ꝯsanguineos vt extraneos. Ut eñ dicit Aug. de verbis dñi. Auarus nec parcit patri: nec matrē cognoscit: nec fratri obtēperat: nec amico fidē seruat. Sicut eñ dicit Odoricus in lib. de mirabilib⁹ oriētis. In india est quoddā regnū dictū dodin. in lingua illa idē est qd̄ immundū. immūda eñ gēs ibi habitat ⁊ morat̄. Comedūt eñ carnes crudas ⁊ oēm abominationē. Comedit etiā pater filium: filius patrem: vxor maritū ⁊ maritus vxorē. Nā cū aliquis infirmatur: statim filij eius vel amici vadunt ad idolū suum: vt sciāt si de illa infirmitate moriatur: q2 si exinde mori debeat statim ipsum suffocant ⁊ eum comedunt: et ad eum comedendum amicos cū festinitate inuitant Et hoc ipsi faciūt vt dicunt ne parentes eorū a vermibus comedant̄: melius est inquiūt vt comedam⁹ amicos nostros q̄ ꝙ vermes in sepulcro comederent eos. Si autē de infirmitate cōualescere debeat: tūc ipsum ad dictum idolū dimittūt. Pro certo charissimi q̄ꝙ materialiter loquendo iste ritus nobis sit horribilis ⁊ ignotus: loquendo tamen allegorice nobis esse dinoscit̄ notorius ⁊ cōis. Constat eñ ꝙ auari habēt idolū suū cui obediūt in hoc mundo: videlicet peccatū auaricie: q2 fm Aplm Gal. v. Auaricia est idolorū seruitus. Isti eñ idolo auaricie obediunt. fm ꝙ ab eo sollicitant̄: inducuntur vel stimulant̄. nūc contra patrem nunc contra matrē: nunc cōtra ꝓximū debachantur. Cognoscat igit̄ ꝙ ad stimulationē auaricie pater surgit cōtra filiū: filius contra matrē. Unde dr̄ Ezech. v. Patres comedēt filios in medio tui: ⁊ filij comedent patres suos Et istud nō solū verum est de filijs naturalibus: immo de spūalibus: ⁊ etiā de ecclesiasticis et regularibus: ⁊ hoc est verum. Inter istos eñ pater a filio id est prelat⁹ a subdito ⁊ ecōuerso: ⁊ socius a socio impugnat̄: qd̄ vtiq̄ totū facit p̄ceptū idoli. i. auaricie corruptela. Hiere. xix. Cibabo eos carnibus filiorum suorum ⁊ filiarum suarū. Ista etiā videmus de istis balliuis q̄ ad mādatū idolorū suorum. i. dñorū suorum ⁊ magistrorum alios deuorāt ⁊ corrodūt p exactiones: violētias: ⁊ rapinas. Et sic ergo pt3 ꝙ ista est comestio auarorum. De qua dicit̄ Michee iij. Comederūt carnē ppl̄i mei. Isti etiam quāto plura comedūt de diuitijs ⁊ acquirūt tāto maiores ab alijs reputant̄. Uñ Dañ. xiiij. Nunqd ē bel viuens deus: nonne vides quanta comedat ⁊ bibat. Ista est ergo comestio qua comedūt exactores. Isto ergo mō comedunt raptores. ¶ Sed adhuc dico ꝙ alio G modo comedunt detractores. Isti eñ sunt similes serpentibus qui pulos auiū trāsglutiunt ⁊ comedunt totos viuos: qui sc3 cū dētibus suis. i. cum verbis detractorijs que ideo dentes dicuntur fm Isido. q2 deminunt hominibus bonā famā: alios comedūt totos viuos. Figurati Dañ. xiiij. in illis sacerdotibus q̄ occulte venientes comedebāt oīa que ante deos ponebant̄. Et reuera charissimi multi sunt hodie falsi sacerdotes in templo ecclesie q̄ nō cessant comedere ⁊ corrodere per detractionē quicquid boni a bonis hominib⁹ deo offertur. Uñ Eccl'i. xxix. Comedebatis carnes ⁊ bibebatis sanguinē eorum. Isti enim sunt similes leopardo: q̄ delectat̄ comedere stercus hūanū: ⁊ illud suā reputat suauitatem. Similes etiā symie q̄ scrutat̄ capillos hominis vt inueniat pediculū vel immundiciā aliqualē quod cum inuenerit statim comedit. Sic vere detractores in pediculis: immundicijs ⁊ stercoribus hominum delectant̄. Hoc est dictu in vitijs ⁊ criminibus aliorum: ⁊ ideo capillos eorum. i. facta ⁊ conditiones aliorum non cessant inuestigare ⁊ scrutari: vt aliquid immundicie. i. aliquid reprehensibile reperiāt: quod obloquendo deuorent ⁊ cōsumant. Mala enim aliorum sunt cibus et comestio detractorum. Osee. iiij. Peccata populi mei comedent. Ista ē igitur tertia mala comestio: qua sc3 comedunt detractores. ¶ Quarto in- H uenitur comestio: qua comedūt infernij tortores. Et ista comestio non est nisi pene exquisitio. Sicut enim canis comedit ouem ⁊ postea a lupo comeditur. Sic vere illi qui in hoc mundo alios vel alia indebite comedūt: tandem in inferno a lupis demonibus comeduntur: sc3 quantū ad animā ⁊ quantū ad corpus in sepulcro a vermib⁹ corrodit̄. Job xxx. Qui me comedunt non dormiunt. In quo enim peccat quis in hoc ⁊ punietur. Sapien. xj. Ideo peccatores qui comedēdo peccant: sicut sunt gulosi qui comedunt delicias. auari qui comedunt diuitias: tyranni qui comedunt alienas iniurias: detractores qui comedunt ⁊ corrodunt aliorū famas ⁊ sufficientias: tales dico multotiens in inferno a demonibus comedūtur. Ethiopes eñ nigri comedunt dracones fm glo. super ps. Quia pro certo niger populus ethiopum. i. demonum tales dracones. i. tales peccatores finaliter comedent ⁊ vorabunt. Unde. iiij. Regum. xxj. Canes comedent Iezabel in campo iezrael. Et sic igitur patet ꝙ comedunt ⁊ comedunt̄ mali et peruersi. Et ista sunt quatuor genera comestionis que a nobis potissime sunt horrēda ⁊c. Uide de cibo ⁊ de detractiōe ⁊ eucharistia.

Commendare. Nota ꝙ cōmēdare q̄nq̄ sumit̄ p laudare: sicut. ij. A

Corin.x. Non em̄ q̄ seipsum cōmendat ille probat⁹ est sed quē de⁹ ɔmēdat. Qñq3 sumit̃ p cōmittere vel custodire: sicut .j. Reg.xvij. de dauid dr̄. q ipse ɔmēdauit gregē custodibus. Et isto modo accipit̃ vt cōmuniter cōmendare. Notabis ergo q cōmēdatio dr̄ illa ɔmissio qua alicui dat̃ aliqd in custodia vel ɔmisso: ⁊ hoc pro tpe non ad semp. ⁊ q p libito volūtatis pōt repeti ⁊ auferri. Et sic notabo q in scriptura inuenit̃.

Cōmendatio
- Deuotiōis quā facit orās humiliter
- Prelationis quā h3 regēs vtiliter.
- Possessiōis quā fuat viuēs hūanit̃.

Prima. Secūda. Tertia. — Est cōmenda — Cōmendabilis. Formidabilis. Miserabilis.

¶ Prima est ergo cōmenda deuotoꝝ. q.s. ipsi cōmittunt ⁊ cōmēdāt dño se ⁊ sua: nihil.s. de se sperādo: sed in deo ɔfidēdo: ⁊ se ⁊ alios ptectioni ipsius cōmittendo: sicut dicebat Dauid in ps. In manus tuas dñe cōmendo spm̄ meū. Et Actu.xx. dicit Paulus alijs discipulis. Cōmendo vos deo. Et Actu.xiiij. Cōmendauit eos deo in quē crediderunt. ¶ Scd̄a est cōmenda prelatorū: qua.s. deus vel superior cōmittit ipsis animas subditorū. De quo figuratiue dr̄ Exod.xxij. q si qs cōmēdauerit pximo bouē vel asinū ⁊ furatū fuerit: reddet dānū dño. Ut reuera talis cōmēda facta est prelatis ⁊ custodib⁹ tali pacto q si anime pereūt ppter eorū defectū: lucre vel restaurare tenebunt̃: ⁊ iō cauēdū est ne indignis fiat ɔmissio aiaꝝ: iō apl's loquēs Thymo.ij. Thimo.ij. dicebat sic. Hec cōmēda fidelib⁹ hominibus qui idonei sunt ⁊ alios docere. ¶ Tertia est cōmissio terrenorū seu etiā caducorū omniū. Et ista est illa q̄ omnia nostra bona tēporalia: naturalia: gratuita ⁊ fortuita sunt nobis a deo cōcessa ⁊ data: ⁊ pcario cōmendata: ⁊ ideo more accidentiū sunt nunc ppria: nunc aliena: nunc presentia: nunc remota: ⁊ proculdubio deus vult q nos sicut bone fidei cōmissarij ista nobis cōmendata debite ministremus: ⁊ in meli⁹ multiplicantes cuncta ad laudem ipsius ordinemus sicut Mat.xxv. dicitur q pecunia nūmularijs cōmittenda erat cū lucro ⁊ vsura ampliori reportāda. Ideo bene dr̄ Luce.xij. Cui multū cōmendatū fuerit multū exigetur ab eo ⁊c.

Comminuere. Nota q cōminuere vt cōmuniter accipit̃ p destruere ⁊ dissipare: sicut in ps. Et cōminuā eos sicut puluerem ante faciē venti vt lutū platearum delebo eos. Uide in alijs titulis cōsimilibus: et vide infra de minuere et de minus.

Comes. Uide de societate.

Commixtio. Uide de coniunctione ⁊ societate ⁊ cetera similia. Et infra de miscere.

Commissio. Committere.

Nota q cōmittere accipitur pro cōmēdare. Sicut em̄ primo Macha.viij. dicitur q romani cōmittebāt vni homini magistratū. Raro tamen in scriptura sumitur isto modo. Itē accipitur pro bellare vel pro bellū facere: vel pro prelio se aggregare. Unde ij. Ma h.x. primo autē solis ortu vterq exercitus preliū cōmiserunt. Item sumitur pro delinquere vel peccare; et sic dicitur de illo pessimo menelao.ij. Mach.xiij. q multa erga aram dei cōmisit delicta. Uide ergo de bellare ⁊ de peccare ⁊ de cōmendare ⁊c.

Commorari. Uide infra de mora in litera M. ⁊ vide de habitare manere: perseuerare ⁊c.

A **Commouere. Commotio.**

Nota q commotio sumitur multipliciter in scriptura. Signat enim in bono ⁊ in malo. Et primo signat in bono Motum.

- Timoris qui mentē cōcutit.
- Doloris qui culpas excutit.
- Amoris qui cūcta discutit.

¶ Prim⁹ ergo motus timoris ⁊ turbationis est qui mentem habet cōcutere. Mens em̄ viri considerās rigorē diuine iusticie mouet̃ ⁊ ɔcutitur p timorē: sicut equ⁹ solo aspectu virge vel calcaris fremit ⁊ cōmouet̃ visibiliter in seipso. Unde in ps. de cōmotione timoris: dicitur domino. Cōmouisti terrā ⁊ cōturbasti eā: sana contritiones eius q2 cōmota est. Et iteꝝ. Cōmota est ⁊ contremuit terra. Et iteꝝ. Cōturbati sunt ⁊ cōmoti sunt: tremor apprehēdit eos. ¶ Scd̄s est motus doloris ⁊ ɔtritiōis. Ista est em̄ ɔmotio quā facit flatus inspirationis diuine: ex qua sequit̃ vox ⁊ tonitruū cōfessionis laudis. Figura Ezechie.iij. vbi dr̄. q ipse audiuit post se vocē cōmotionis magne.s. alarū aialiū percutientiū alterā ad alterā: ⁊ vocē rotarū sequētiū animalia ⁊ cōmotionis magne. Spiritus em̄ vite erat in rotis. Quatuor animalia sunt q̄tuor affectiones. Rote sequētes sunt bone operationes: q2 pro certo qñ in corde fit cōmotio ɔtritionis: ⁊ ibi viget sp̄us vite gratie ⁊ diuine inspiratiōis. tūc quatuor affectiones inuicē se ɔcutientes: vocē ɔfessionis solēt emittere: ⁊ voces rotarū sequentiū.i. laudē bonorū operū faciūt sonare Ista est igit̃ cōmotio contritionis: de qua.ij. Macha.xiij Cōmoueant̃ contritione sua. Et illud ps. Sana contritiones eius q2 cōmota est. ¶ Tertio dico q est cōmotio amoris ⁊ affectiōis. Et ista est quādo qs cōmouetur ad fraternā cōpassionē: ad fidei zelum ⁊ deuotionē: ad iusticie executionē. Ignis em̄ solet cōmouere materiā in quā agit: patet in scintilla accensa q̄ sursū mouetur. Sic caritas mentē cōmouet ad omnia supradicta. De motu cōpassionis dicit̃. Gen̄.xliij. q ɔmota sunt viscera Joseph sup fratre suo. De motu zeli dicit dñs loquēs de phinees. Nūe.xxv. Phinees zelo meo cōmot⁹ est ɔtra eos.i. ɔtra ydololatras. De cōmotione aūt iusticie dici potest illud Esa.xxix. Uisitabit̃ in tonitruo ⁊ cōmotiōe. Uisitatio em̄ est idē qd̄ iusticie executio. Sic ergo sumit̃ commotio in bono. B
¶ Secundo principaliter dico q inuenit̃ cōmotio in malo: ⁊ sic dico q mali cōmouentur.

- In constantie saltu.
- Iracundie tactu.
- Discordie fluctu.
- Mesticie luctu.

¶ Cōmouent̃ dico p incōstantiā q̄ non nouit stare. vñ de incōstātibus qui nunq̄ pseuerāt in vnū finem: nec quātū ad se nec quantū ad alios: nec quantū ad proximū: nec quātū ad deū: sed semp fluctuāt ⁊ mouent̃: pōt dici illud. Esa.xxiiij. Cōmotione ɔmouebit̃ terra ⁊ ɔcussione cōcutiet̃: ⁊ agitatione agitabitur ⁊c. Cōmouent̃ etiā p iracūdiā q̄ solet turbare. Uñ de iracundia antiochi dr̄.j. Macha.vj. q ɔmotus valde decidit in le tū. Cōmouent̃ insup p discordiā q̄ solet rixare. Treno.iiij. Jurgati quippe sunt ⁊ ɔmoti. ⁊ in ps. fūdamēta montiū ɔturbata sunt ⁊ cōmota sunt qm̄ iratus est eis. Cōmouent̃ etiā p mesticiā vel p fortune insolentiā: q̄ solet grauare: sicut pz q2 sicut fortuna faciliter de statu psperitatis commouet ⁊ eradicat malos mors ⁊ infernus turbāt ⁊ ɔmouēt vniuersos: ⁊ maxime impios ⁊ dānatos. iō de ɔmotione fortune ⁊ mūdane tribulatiōis pōt dici illud Amos.ix. Percute cardinē ⁊ ɔmoueant̃ supliminaria. De ɔmotione mortis ⁊ dānatiōis dr̄ Eze.xxxix. Cōmouebunt̃ a facie mea volucres celi ⁊ pisces maris ⁊ bestie terre. Uolucres dico i. supbi q̄ sunt volatiles. Pisces.i. luxuriosi q̄ sunt natatiles. Bestie terre.i. auari q̄ sūt gressibiles. S3 reuera a talib⁹ mal' ɔmotiōib⁹ pseruāt̃ tria gñā psonaꝝ vez

- In diuinis auxilijs ɔfidētes.
- In virtutū psidijs residētes.
- In eternis fastigijs psidētes.

¶ Primi sunt deuoti q̄ solēt in deo sperare dicētes illud ps. A dextris est mihi dñs ne cōmouear. Secūdi sunt iusti qui solent perseuerare: q2 sicut dr̄ Prouerb.x. Justus ineternū non cōmouebitur. Tertij sunt beati qui solent semper durare. vñ in ps. Nō ɔmouebit̃ ineternū. qui habitat i hierl'm. Sufficiāt igit̃: vide infra de moueri.

Cōmunitas

a **Cōmunitas.** De cōmunitate inquantū signat cōgregationē: societatem ꝛ similia. vide in alijs titulis. s. de religione societate ꝛc. Et vide in tabula huius operis: vbi multa inuenies. ꝛ similiter vide in tabula de singularib⁹: quia cōmunis vita opponitur singularitati. Sed de cōmunitate inquantū signat negocia reipublice ꝛ vtilitatē cōmunem. Nota ꝙ Aristo. dicit. Bonū qđ est cōmunius est diuinius. Justū enī ꝛ congruū est: ꝙ vtilitas publica preferatur priuate: quod maxime spectat ad iudices ꝛ prelatos ꝛ alios quoscūq; qui sunt in publicis officijs constituti. Teste enim Solino. In insulis ebudum tantus erat amor reipublice: ꝙ rex eorū nō permittebatur aliquid ꝓprium possidere: immo alebatur de publico: ꝛ etiā vxorem nō sinebatur habere: nec liberos procreare: sed si motus esset libidine: licebat ei aliorū vxoribus seruire que omnia ciues patiebātur vt ait: q2 nolebāt ꝙ rex q̄ in officio publico erat positus haberet aliquid priuatum facere: sed solū cōmunibus vtilitatibus militare. Et ideo bene dicit Judi. xix. In cōmune discernite quid faciendū sit. Et merito: q2 sicut dicit Leo ī quodā sermone. Publica preferenda sunt proprijs: ꝛ ibi intelligenda est ratio vtilitatis: vbi vigilat cura cōmunis. Et reuera sic faciebāt antiqui. De priuata enim vtilitate parū curabant: sed solū de vtilitate sui cōmunis reipublice cogitabāt. et ideo ciuitates tūc ꝛ regna in prosperitate ꝛ gloria crescebant. Quid enim fecit deci⁹ imperator: ꝛ post ipsū eiusdem nominis filius. Nōne vterq; teste Tyto liuio audito in somnis ꝙ si ipē in bello caderet: exercit⁹ suꝰ vinceret ꝛ exercitus cōtrarius succumberet: ꝛ econtra statim citatis equis se ꝛ aduersarioꝝ exercitū inferis deuouerunt: bellū intrauerunt: ꝛ vt suū saluarēt exercitum morti se exposuerunt: qđ ꝛ factum est: aduersarij succubuerūt ꝛ sui victoriā reportauerūt. De curcio voraginem intrante. De mucio ignem sustinente: de regulo contra salutē propriā: pro vtilitate romana cōsilium dante: ꝛ ad hostes sponte redeunte: de ligurgo legum latore ꝓ cōmunibus moribus reformādis exilium eligente. De fabricio paupere quo ad se in imperio perseuerante q̄ omnes cōmunē vtilitatē ꝛ rēpublicā taliter dilexerunt: ꝙ priuatā ꝛ propriā neglexerūt. Longum esset dicere: nec sufficeret calamus tantorū virorum gloriam enarrare. Unde etiā ipse Tullius li. de amicicia de seipso dicit. Mihi aūt nō min⁹ cure est qualis respublica post mortem meā futura sit: ꝙ qualis sit hodie. Unde Crisosto. super Mattheū. xxiij. vbi dicitur. Beatus seruus ꝛc. dicebat sic. Ad vtilitatem cōmunem oportet vti quemlibet his que habet: siue sit sapientia siue rerum facultas: ꝛ nō inferre alijs nocumentum. Nō prosequor de cōmunitate propter defectū auctoritatū vocaliū. S3 vide infra de multitudine de religione: de cōgregatione: societate: prelato: acceptione: iusticia: equitate. Et in tabula recordare. De aplo cōem vtilitatē preferēte priuate q̄ dicebat. Nō quero q̄ mea sunt: sed que multoꝝ vt salui fiāt.

a **Cōmunicare.** Nota ꝙ in scriptura inuenit multiplex cōicatio: s3

Cōmunicatio qua
- Tua tribuis liberaliter.
- Christū recipis salutabiliter.
- Te das alijs socialiter.
- Malos sequeris exemplariter
- Bonos decipis criminaliter.

¶ Est dico cōmunicatio sua distribuēs illa. s. qua boni bona sua. s. fortitudinem: sapiētiā: ꝛ temporalē substantiam in alios diffundūt similes

- Fonti aquā diffundenti.
- Soli lucē effundenti.
- Igni calorē emittēti.
- Terre fructus efferenti.

¶ Nihil enim est in natura: quin homini cōmunicet vno mō vel alio seꝫ sua. Sic vere quilibet tenet̃ sē bona sua cōicare: ꝛ nō sibi soli sed alijs militare. Roma. xij. Necessitatibus sanctoꝝ cōicantes: ꝛ maxie: q2 ꝛ sapiēia ꝛ bona etiā tēpalia quāto plus bono mō cōmunicantur: tanto ampli⁹ augmentant̃ ꝛ ampli⁹ possessori sufficiūt: ꝛ meli⁹ cōtinuant̃. De sapiētia ꝛ sciētia cōstat q2 sicut dr̄ Eccli. xx. In sapiētia abscōdita et in thesauro occulto nulla est vtilitas. Sūt enī in cumana mōtes salis: humanis vsibus ꝓ quocūq; volēti cape destinati: q̄ quāto ex vna pte fodiuntur ꝛ diminuuntur: statim adueniēte pluuia ꝛ fossas implente iterū reintegrant̃: ꝛ aq̄ in salē cōuersa mōtes ꝑpetuo cōseruant̃. Tales etiā mōtes sunt in hispania ꝛ maxie in cathalonia in comitatu cardone. Accidit t̄n in cumana nō est diu: ꝙ impator de sara dictos mōtes sibi volebat attribuere: ꝛ tributū a sal accipiētibus extorquere: sed tūc inuētū est ꝙ aq̄ pluuie in sal nō conuertebat̃: nec fosse adimplebant̃: ꝛ sic mōtes diminuebant̃ ꝓpter qđ voluit vt sal sicut pri⁹ oib⁹ cōicaret̃. Sic reuera sal sapiētie ꝛ doctrine cōitatū solet crescere: retētū v̾o solet diminui ꝛ pire. Ideo ipsa sapiētia increata seipsam nobis cōmunicauit: ꝛ se etiam ꝑ bn̄ficia infinita nobis quotidie diffundet. Dicat ergo q̄libet illđ Sapiē. vij. Quā sine fictione didici: ꝛ sine inuidia communico ꝛ honestatē illi⁹ nō abscondo. De bonis temporalibus etiā pt3. Cōicata enī ampli⁹ ꝓseuerāt: sicut Prouer. xj. dr̄. Alij diuidūt ꝓpria ꝛ ditiores sunt. Nā apud macrobios ethiopes: teste Solino in loco q̄ dicebat̃ heliotopeza qui copiosis epulis erat refect⁹: cūctis vesci volentib⁹ exposit⁹: q̄ q̄dē epule semꝑ abūdabāt: q2 diuinitus indesinēter crescebāt. Sic reuera fit apud eos q̄ libēter oibus cibos tribuūt copiosos: et q̄ libēter cōicāt se ꝛ sua: q2. s. diuinit⁹ ipsa bona multiplicant̃: ꝛ quadā v̾tute occulta in meli⁹ ꝓsperant̃. Ideo bn̄ dicit̃ Prouer. xxviij. Qui dat pauperi nō indigebit Et ideo nostra debem⁹ cōicare: sciētes ꝙ hic ꝛ in futurū abundanter habebimus ꝛ viuem⁹. Luc. vj. Date ꝛ dabit̃ vobis. Ideo apl's ꝯsulit ꝛ scribit thimotheo dicēs. j. Thimo. vj. Precipe inq̄t diuitib⁹ non sublime sape: neq; sperare in incerto diuitiaꝝ: s3 in deo q̄ p̄stat nobis oīa abūde ad fruēdū: bn̄ agere: facile tribuere: diuites fieri in opibus bonis: cōicare. ꝛ thesaurizare fundamentū bonū in futurū vt apprehēdāt bonā vitā. Ista est ergo cōicatio sua distribuēs cōtra auaros: q̄ nō libēter cōicāt sua: s3 libēter rapiūt aliena: similes lupo ꝛ vulturi ꝛc. q̄ sunt aīalia auara non cōicatiua. Uñ isti dicūt illud ps. Nō cōicabo cū electis. De quibus ꝯqueri possunt paupes dicētes cū aplo ad Philipen. iiij. Nulla eccl'ia cōmunicauit mecū in ratiōe dati ꝛ accepti. ¶ Scđo dico ꝙ est cōicatio xp̄m recipiēs s3 in sacramēto altaris. Uñ de sacramēto eucharistie canit̃. Cōione calicis quo de⁹ ipse sumit̃ non vituloꝝ sanguine ꝯgregauit nos dn̄s. De quo. j. Coꝛ. x. Calix cui bn̄dicimus nōne ꝯmunicatio sanguinis dn̄i est. ꝛ panis quē frāgim⁹ nōne participatio corporis est. q. d. sic ¶ Tertio dico ꝙ est socialis cōicatio bonis cōsentiens. ꝛ hec est illa q̄ bonis cōicāt ꝛ participāt: ꝛ societatē eorū frequētant. ꝛ sic cōicatio nihil aliud est ꝙ societas q̄ semꝑ d3 fieri inter pares: q2 sicut dr̄ Eccli. xiij Pondus sup se tollit q̄ honestiori. i. ditiori se cōicat. Non etiā decet iustū cōicare cū malis. Eccli. ibidem. Que cōicatio hoīs sancti ad canē. q. d. nulla: qđ est cōtra illos q̄ altioꝝ se ꝛ ditiorū comitiuas frequētāt. et etiā cōtra quosdā q̄ l3 de se sint boni, nō t̄n cauēt a cōmunicatiōib⁹ ꝛ societatib⁹ iniquoꝝ. Eccli. xiij. Si cōmunicabit lup⁹ cū agno ꝛc. q. d. Indecēs est talis societas. ¶ Quarto dico ꝙ est cōicatio malis obediēs. et sic cōicatio idē est qđ societas ꝛ imitatio maloꝝ de q̄ Eccli. xiij. Qui cōicat supbo induet supbiā. ¶ Quinto dico ꝙ est cōicatio mala ꝑficiēs seu bonos decipiēs: sicut est in maliciosis q̄ alter alteri cōicant malicias et cautelas: similes gorgonibus illis. s. mōstris que homines visos lapidificabant. de quibus dicitur in fabulis ꝙ vnicū oculum tres habebant quem sibi successiue cōmunicabant sic cautelosi vt possint alios facere lapideos. i. stupidos. solēt enī ꝑuersi oculū neq; i. cautelā ꝛ maliciā suā sibyinuicē cōicare ꝯtra bonos

alter alterꝫ informare. De auaris etiã ptꝫ. qui alijs cõ municãt tpe caristie bona sua. vt eos tandẽ exheredẽt siles cõche marine. q̄ pisciculis se aperit quasi cõicãs se eisdẽ. q̄ tandẽ se claudens ipsos deuorat atq; rapit Sic vsurarij pauperibꝰ. Vñ Eccli. xiij. Quid cõicabit cacabus ad ollã. qñ se colliserit cõfringẽtur. ⁊c Vide de participare. diuidere ⁊ societas ⁊c.

Commutare.

Vide infra de mutare

Comparare.

A. Nota ꝙ cõparare qñq; sumitur pro emere. sicut Trenoꝝ iiij. Aquã nostrã pecunia bibimus. Ligna nr̃a precio cõparauimꝰ. Qñq; etiã sumitur pro assimilare. adeq̃re. sicut ꝓuer. xxvij. Tecta perstillãtia ⁊ litigiosa mulier cõparãtur. Sed vide infra de silitudine ⁊ silibus Dic tñ si vis ꝙ in scriptura reperitur Cõparatio

Presumptiua.
Existimatiua.
Conformatiua

¶ Presumptiua dico. que scꝫ fit qñ q̇s de se nimis p̄sumẽs cõparat se nobilioribꝰ et melioribꝰ. cũ tñ si bene aduerterent isti. sicut exploratores de filijs enach dicerent. ⁊ se indignos cõparationem talium existimarent. Nume. xiij. Ibi vidimus filios enach. q̇bus comparati locuste videbamur. Et ꝟe ista possunt dicere moderni clerici. moderni p̄lati moderni milites. moderni ph̄i. respectu antiquorum Et tñ multi sunt ita p̄sumptuosi ꝙ se antiq̇s nõ solũ cõparant imo p̄ferũt. siles niobe regine thebanorum de qua dicũt fabule. ꝙ q2 cõparauit imo p̄tulit in pulcritudine se iunoni. a furijs infernalibus in rabiẽ est ꝯuersa. ⁊ postea in mare se p̄cipitãdo submersa. Quia vere tales suꝑbi qui melioribꝰ se cõparant aut p̄ferũt rabidi ⁊ sine sensu esse. et sic merito perire ⁊ precipitari merẽtur. Job. xxij. Nunquid deo cõparari põt homo etiã si ꝑfecte fuerit sciẽtie. q. d. nõ. Cõparatio existimatiua est. qñ caduca ꝑpetuis. vritutes vitijs boni malis cõparãtur. q2 scꝫ ꝯstat ꝙ in tali cõparatione spũalia p̄ferũtur terrenis. vñ de sapiẽtia dicitur Sapiẽtie. vij. Auꝝ in cõparatiõe illiꝰ arena est exigua. Et ꝓuer. iij. Omnia que desiderãtur huic nõ valẽt comparari. Cõparatio ꝯformatiua est qñ q̇s alteri per imitationem se assimulat ⁊ cõformat. Et ista scꝫ est bona qñ q̇s se ꝯformat bonis. Sap. vij. Luci cõparata inuẽta est purior. Est etiã mala qñ q̇s se cõparat ⁊ assimilat malis. p̄s. Cõparatꝰ est iumẽtis insipiẽtibꝰ et silis factꝰ est illis ⁊c. Vide infra. de silis. ⁊ vbicũq; fit mentio de imitatione. ⁊ vide tabulam.

Compati. Compassio.

Nota ꝙ quia non sunt de cõpassiõe autoritates vocales omitto. Vide infra de fletu. luctu. pietate ⁊ misericordia ⁊c ⁊ vide in tabula q2 in locis multis fit mẽtio in hoc opere de cõpassione.

Compedes.

Sunt vincula q̇bus ligant̃ pedes. et põt significare sicut vinculũ. ⁊ maxime illa quibus pedes. i. affectus ligantur siue bona fuerint siue mala. Nota ergo ꝙ inueniunt̃ Compedes

Amoris
Timoris
Languoris
Doloris
Terroris

¶ Cõpedes amoris. ligãt viros perfectos. q̇bus scꝫ dicit̃ illud Eccli. vj. Injce pedem tuũ in cõpedes illius id est sapientie et in torques illiꝰ collum tuum. Compedes timoris ligant viros subiectos scꝫ religiosos. ⁊ adhuc imperfectos. qui scꝫ ligantur cõpedibus ⁊ statutis. ⁊ diuinis cõpedibꝰ ⁊ mandatis p̄s. Ad alligãdos reges eorũ in cõpedibꝰ ⁊ nobiles eorũ in manibꝰ ferreis. Cõpedes languoris. ligãt viros infectos scꝫ quoscũq; impios atq; malos. qui. s. lãguore maloꝝ affectuũ sunt cõpediti. Nañ. iij. Optimates eius cõfixi sunt cõpedibus. Vnde de duobꝰ demoniacis dicitur. Mar. v. Quod ipsi erant cathenis et cõpedibus vincti. Cõpedes doloris ligant pauperes et tribulatos. de q̇bꝰ dicitur in p̄s. de ioseph. ꝙ humiliauerunt se in cõpedibus eius. ferrũ ꝑtransiuit aiam eius. Et alibi dicitur de eo Introeat in conspectu tuo gemitus cõpeditoꝝ. Cõpedes terroris ligant in inferno miseros atq; damnatos. Eccli. xxxij. Seruo maliuolo tortura ⁊ cõpedes ⁊c. Si vis exempla ⁊ ꝓsecutiones habere. vide de ligare: de vinculo. ⁊ cetera silia.

Compellere.

Est idẽ quod cogere. Et nota ꝙ in scriptura reperit̃. Cõpellit enim A

Deus mala dimittere
Mundus vana contẽnere.
Diabolus pctã facere.
Prelatus bonis insistere.
Dominꝰ penis subsistere.

¶ Est igit̃ cõpulsio dei qua pctã dimittimus. Deus eñi habet cõpellere et repellere. Nam per occultas inspirationes vel per apertas tribulatiões cogit predestinatos ad bonũ faciendũ: et finaliter ad paradisum obtinendũ. Malos vero et reprobos repellit a sua gratia vsq; ad infernũ possidendum. Similis enim est soli cuius radij quãdoq; faciũt planetas stationarios et quandoq; retrogrados. Stationarios dico. dũ eos a se recedentes attrahũt: et sic stare cõpellunt̃. Retrogrados vero dũ eos retro se manentes repellunt s̄m Alfraganũ. Sic vere radij diuine gratie et prudentie: quosdã occulta inspiratione attrahũt: et a malo motu stare ⁊ cessare cõpellunt. Quibusdã vero suis demeritis exigentibus se obyciũt: et a vita eterna repellũt. ꝙ aliq̇ repellantur a deo: ptꝫ in Paulo qui cõpulsus venit ad fidẽ. Vnde vox dei loquentis angelis potest figurari i illo patrefamilias. Luc. xiiij. Qui hora cene misit seruũ suũ vocare inuitatos: aliquos tamẽ inuitatos repellendos decreuit: alios vero vocatos compellendos ad intrandũ mãdauit. Vñ etiã de Loth pigritante et de sodomas exire nolente dicit̃ Geñ. xix. ꝙ cogebãt eũ angeli dicentes. Surge ⁊c. De repulsione vero possunt dicere dãnati illud p̄s. Deꝰ repulisti nos: iratus es et nõ misertus es nobis. Hec est igit̃ cõpulsio dei qua peccata dimittimꝰ. ¶ Scd̃o dico ꝙ est cõpulsio mundi qua terrena despicimꝰ. Mũdane enim tribulationes ⁊ tyrannorũ ⁊ malorũ vexationes sunt B sicut figuraliter dicit̃ Luce. viij. Vbi procella descẽdit in stagnũ: ⁊ dño dormiente discipuli cõpellebant̃ fluctibus ⁊ periclitabantur: propter qd̓ ad suscitandum dñm recurrerũt ⁊ salutẽ ab eo impetrauerunt. De filijs israel etiã legit̃. ꝙ ab egyptijs cõpellebant̃ de egypto exire. Exodi. xj. Q2 reuera sepe fit. ꝙ dũ fluctꝰ procellas ⁊ pericula tribulationum: insultusq; egyptioꝝ id est quorũlibet iniquorũ sentimus: ad deum clamare ⁊ recurrere cõpellimur: ⁊ sic de egypto. i. de peccato vel de mundi amore eximus: ⁊ salutẽ a periculis reportamus. Talibus igitur sic cõpulsis dicere potest dñs illud qd̓ dicit. Jepte dux israel ipsis israeliticis Judicum. xj. Venistis ad me necessitate cõpulsi. Pulli eñi aquile cõpulsi per proprios parentes nidũ exeunt et victualia sibi querũt. sicut ponit liber de ꝓprietatibꝰ rerũ. Sic multi a parẽtibꝰ. i. a mũdanis cõpellunt̃ ad bonũ. sicut paulus de seipso a iudeis parẽtibꝰ ⁊ amicis grauato dicit Act. xxviij. Coactꝰ sũ cesarẽ appellare. ¶ Tertio dico ꝙ est ꝯpulsio diaboli q̄ deuicti delinquimus. ⁊ ista est qñ diabolus ita per malas cõplacẽtias nostros ligauit affectus. ꝙ quasi necessario cõpellimur cadere in peccatum. p̄s. Cõpulsi sunt nec potuerunt stare. Item quarto est compulsio prelati. qua C coacti obedimꝰ. q2 scꝫ prelatus debet cõpellere ad obseruãtiam discipline quoscunq; discolos ⁊ rebelles Sed de hac vide vbicũq; agitur de correctione. Petra eñi in deserto bis percussa est. vt quasi cõpulsa daret aquam. Aduertãt tamẽ p̄lati ꝙ illos quos cõpellũt per correctiones benefacere vel ad monasteria redire nõ debẽt propter hoc exacerbare aut cõtẽnere. sed potius charitatiue tractare. Juxta illud qd̓ figuraliter dicitur. Leuiti. xxv. Si paupertate cõpulsus frater tuꝰ vẽdiderit se tibi. nõ eum opprimes seruitute ⁊c. Item quinto est cõpulsio iudicis christi. qua delinquentes deficimꝰ

deficimus et perimus. Et ista est illa qua in iudicio et in morte homo compellitur iuxta demerita sustinere Leuiti. xxiiij. Qualem inflexerit maculã: talem sustinere cogetur etc. Uide de correctione: et tribulatione.

Complacere. Uide satis infra de placere in litera P.

A
Complere. mentum.

Nota quod in scriptura reperitur completio rerum: morũ: munerũ: scelerũ: verberum. ¶ Et primo dico. quod inuenitur cõpletio rerum seu etiam negociorũ. Cum enim complere nihil aliud sit quam aliquid perficere vel terminare: possumus dicere aliquid de cõplemento bono et malo. Et primo quidẽ de bono. Constat enim quod nihil valet incipere: nisi incepta studeat quis cõplere. Natura enim nunquam cessat a profectu et motu quousque cõplementũ attingat: patet in cremento aialium et plantarum. Sic vere homo non debet cessare a motu operũ et virtutũ: quousque finẽ assequatur debitũ: et quousque rei habeat complementũ. j. Reg. iij. Incipiã et complebo: cuius tamen cõtrarium faciunt multi: quia s. optime incipiunt: sed nihil cõplent similes illi fonti prouincie narboñ. de quo dicit Seruasius: quod aqua eius optime bullit: sed tamẽ nihil coquit: cuius cõtrariũ facit alius fons propinquus: quia licet nunquam põt bullire: solet tamẽ coquere et decoctionẽ complere. Sic vere dicam quod sunt duo genera personarum. Quidã sunt qui. s. bulliunt et non coquunt. i. qui incipiunt et nõ cõplent: videntur enim incipiẽdo ne negocia bullire et feruere: et pretendunt se optime negocia pertractare: nihil tamen perfecte decoquũt. i. ad debitũ cõplementũ deducũt: patet in illis qui multa promittunt: nihil tamen cõplent aut reddũt. Prouerb. xxv. Nubes et ventus et pluuie nõ sequẽtes vir gloriosus et promissa non cõplens. q. d. sicut quãdoque fit quod signa pluuie. s. nubes et ventus precedunt et tamẽ pluuie nõ succedunt: sic multi sunt qui multa solent promittere et incipere: que non solent reddere vel complere. Dicunt enim et non faciũt. Cuius tamen contrarium faciunt boni similes alteri fonti. Non enim bulliũt et tamen coquũt: quia s. non multa promittunt aut iactant: et tamen negocia faciũt atque complent. Figurari ergo poterunt ista duo genera personarũ. Matth. xxi. In illis duobus filijs missis a patre in vineã quorum vnus dixit vado: et nõ iuit. Et alius dixit. Non vado et tamen iuit. De quo tamen dixit scriptura quod vltimus volũtatẽ patris cõpleuit. Quia pro certo multi sunt, qui videntur in omnibus negocijs suis dicere vado et facio: et tamen deficiunt dum faciliter promittunt quod feruenter incipiunt: qui tamen nõ vadunt in quantum nihil cõplent atque perficiũt et agũt. De quibus Seneca in epistola. Mihi crede qui nihil videntur facere maiora agunt: humana quia simul et diuina tractãt. Cõplenda sunt igitur bona opera nõ solũ incipiẽda sed etiã ad finẽ debitũ reducẽda. Deutero. xxx. Legit moyses verba carminis huius et ad finem vsque cõpleuit. Fatuũ est enim vt dictũ est tãta incipere quod homo nõ possit cõplere. Ex hoc enim multiplex sequitur incõmodum. et vituperium reportatur. Sicut enim dicunt phi practici. tunc in omni mixto corpore putrefactio sequitur. quando calor accidentalis plus dissoluitur quam possit consumere. quia humor dissolutus cũ in se stare nequeat. et calorẽ sufficiẽtem nõ inueniat. qui consumat. oportet necessario quod putrescat. Sic vere dico quod homines vani qui vere magis sunt accidentales quam substantiales. et potius superficiales quam reales. plus dissoluunt quam consumũt. i. plus acceptant quam compleant. et plus incipiunt quam perficiunt. mixtũ inquit agunt. i. negociũ quod peragunt. necessario corrumpũt et in nihilũ mutant. Dicitur enim illis illud Luce. xiiij. Ille homo incepit edificare et nõ potuit consumare. nihil autẽ melius quam aut nihil arduũ incipere. et aut incoata perficere et cõplere. Exemplo Salom. ij. Paralip. vij. Cõpleuit salomõ domũ domini. et domũ regis. et omnia que disposuerat in corde vt faceret. Ista est igitur cõpletio rerũ. ¶ Secũdo dico. Quod est cõpletio morũ et ista est quando quis in moribus et virtutibus taliter perficitur et cõplet: quod nihil sibi deficere reputat. Sicut enim dies inchoatur in mane: et tandẽ processu tẽporis perficitur et cõpletur in meridie: sic moralis vita ab imperfectiõe incipit tandẽ perfectionẽ et cõplementũ acquirit. Job. xxxvj. Cõplebunt dies suos in bono. et. ij. Paral. iiij. Cõpletũ est omne opus quod fecit Salomõ in domo dñi. Sicut enim videmus quod quandoque fit quod oua nõ cõplentur in ventre: quia ibi inueniuntur rubea et mollia et parua extracta tamẽ indurantur et fortificantur et ad cõdimentum debitũ deducuntur. Sic sepe accidit quod vitelli boni melius perficiuntur et cõplentur extra quam intus: et in alieno solo quam proprio: in aduersitate quam in prosperitate: in penitẽtia quam in voluptate. Et ideo vtile est homini: quod deus ipsum a ventre taliũ voluptatũ extrahat vt cõpleatur virtutibus atque crescat. et ideo viri sancti terrã propriã dimittentes heremos coluerunt: viri vero docti aliena studia frequentauerũt: et ideo cõplementũ gratie et scientie acquisiuerũt Eccli. xlviij. In helyseo cõpletus est spiritus helye. Istud est ergo cõplementũ morũ. Nõ est contra multos qui nunquam cõplentur: sed semper inchoãtur. Nunquam sunt viri: sed semper sunt pueri: nunquam sunt perfecti: sed imperfecti semper etc. Nota ergo quod in nobis debet esse Completum

Desiderium perfecta cupiens.	¶ Sit ergo in no
Ministeriũ iussis obediens.	bis cõpletus desi
Oratorium eterna sitiens.	derãs igniculus
Directorium cũcta respiciẽs.	dilectionis: quia si-

cut dicitur Prouerb. xiij. Desiderium si cõpleatur delectat animã. Itẽ compleatur in nobis obtemperans discipulus subiectionis. s. diligentia et humilitas. De quo. ij. Paralipo. iiij. Cõpleuit hyrã omne opus regis in domo dñi. Hyrã enim interpretatur vigilans populo. Itẽ cõpleatur in nobis reiterans riuulus orõnis. iij. Regũ. viij. Cũ cõpleuisset Salomon orans dñm hanc orõnem surrexit de cornu altaris. Utrũque enim genu in terrã fixerat: et erexerat manus ad celum. Itẽ cõpleatur in nobis cõsiderans oculus discretionis. Treno. iiij. Completi sunt dies nostri. Dies enim claritatẽ discretiõis designat. Ista est igitur cõpletio morum. Aduerte tamẽ quod pro tempore huius vite nullus inuenitur ita cõpletus quin sit in pluribus diminutus: quod bene figuratur in archa testamenti: que quasi oẽs mẽsuras habebat cõpletas sed tamen habebat aliquas incõpletas: sicut dicitur Exo. xxv. Longitudo inquit arche habeat duos et semi cubitos Latitudo cubitũ et dimidiũ. Altitudo cubitum et semissem. Cubitus enim perfectionẽ designat: semis autẽ imperfectionẽ ad denotandũ quod pro tempore vite huius nullus est ita archa testamenti. i. ita sanctus et iustus quin sit in pluribus incõpletus. Unde Hiero. ad tesifontem. Hec in hominibus sola perfectio suã imperfectionẽ cognoscere. Istud est igitur complementũ morum. ¶ Tertio dico quod est cõpletio munerũ. i. cõplemẽtũ glorie paradisi: que est finis cõplens et perficiẽs vniuersa. vñ. ij. Parali. v. Cõpleuerat enim gloria domũ domini. Illi enim qui hic cõplentur virtutibus et gratia: ibi cõplebuntur felicitate et gloria figura Exod. xl. vbi dicitur quod cõpleto tabernaculo erectum est et inunctũ: et ibi altare: archa: cherubin: mẽsa: candelabrũ velũ et propiciatoriũ est immissum. Quia reuera quãdo anima hic in vita virtutibus cõpletur: tũc finaliter in patria erigitur et leuatur: vbi in bonis omnibus consummatur: sibi enim adiungitur oleum eterne leticie et iubilationis altare cum igne et ardore feruẽtis dilectionis: archa cũ manna. i. dulcedo totius deuotionis: candelabrum luminis cũ cherubin qui interpretatur plenitudo scientie. i. perfectio veritatis et cognitionis: mensa fruitionis: propiciatorium diuini beneplaciti et miserationis: velum etiã et operculũ diuine perfectionis: lauatorium eterni refrigerij et consolationis. Ideo de complemẽto cuiuslibet beati dicitur Sap. x.

B

Justum deduxit dominus per vias rectas: et ostendit illi regnum dei: et dedit illi scientiā sanctorū honestauit illū in laboribus et cōpleuit labores illius. ¶ Quarto dico. q est cōpletio scelerū: quia scȝ quidā sunt ita mali. q in omni malicia videntur esse cōpleti. vñ Treno. iiij. Cōpleta est iniquitas tua syon. ¶ Quinto est cōplemētū verberū. s. maloꝝ miseriaꝝ et penaꝝ. Et istud finaliter erit in inferno. vñ dñs loquēs aīe dānate videtur dicere illud Ezechie. vij. Effundā irā meā super te et cōplebo furorē meū in te: et iudicabo te iuxta vias tuas. Ista ergo de cōplere sufficiant. Uide de cōsummare et de perficere.

D

A **Componere.** Nota q cōponere idē est qd cōficere: ordinare: ornare: cōcedere: machinare. Signat dico ordinare. Prouerbiorū. viij. Quando preparabat celos aderā: cū eo eram cuncta cōponens. Signat etiam cōficere: vnde de confectione thimiamatis dr Exod. xxx. q homo qui tale cōposuerit peribit de populo suo. Signat insuper facere seu condere Eccli. xliij. In sermone tuo cōposita sunt omnia. Signat nihilominus cōtinuare seu machinare. Neemie. vj. Nō est factū fm verba que tu loqueris: de corde enim tuo cōponis hec. Signat adhuc idē qd ornare. vnde in ps. Filie eorū cōposite: circunornate vt similitudo templi. Uide ergo in titulis istis: quia longum est omnia pertractare: et vide infra de ponere etc.

Comprehendere. Nota q cōprehendere sumitur pro capere: consequi: acquirere: vel occupare Supponit eñ
A comprehensio quandā prosecutionē: venationem seu inuestigationem. Nota igitur q in scriptura reperitur Comprehensio: que causat gaudiū. Satians odium. faciens tedium.

Prima		Superne glorie.
Secunda	Cōprehensio est.	Hostis nequitie
Tertia		Grandis miserie.

¶ Dicam ergo primo. q est comprehensio superne felicitatis: quia pro certo electi sunt hic in venatione et prosecutione. In paradiso vero erunt in obtentu et cōprehensione. Nihil eñ valet sequi seu currere: nisi etiā assit consequi seu comprehendere. Ideo docet Apostolus. j. Corinth. ix. Sic currite vt comprehendatis. Uide eam infra de currere. q autem hic non fit perfecta comprehensio seu brauij consecutio. patet per apostolum qui dicit Philipē. iij. Sequor autē si quomodo cōprehendā in quo et cōprehēsus sum a xpo iesu: fratres ego me non arbitror cōprehendisse. Ista est igitur cōprehensio superne felicitatis. ¶ Secundo dico q est
B cōprehēsio interne prauitatis vel iniquitatis. Et ista est illa qua quis a diabolo capitur et comprehenditur in peccato. Sicut enim illi qui capiūt et comprehēdūt animalia: ipsa solent comprehendere: vt mediante vēto flante: sagitta volante: gladio feriente: vel cane latrāte: vel visco tenente: vel laqueo constringente. Sic vere demones animas cōprehendunt quandoq mediante flatu superbie ps. Comprehendantur in superbia sua. Quandoq mediante latratu detractionis et mordacis eloquentie: vnde detractoribus potest dici illud Mat. xxvj. Quid existis cū gladijs et fustibus et armis cōprehendere me. Gladius enim malā linguā designat. Quandoq mediante visco luxurie ps. Persequatur inimicus animā meam: et cōprehendat et conculcet in terra vitā meā: et gloriam meam in puluerē deducat. Quandoq mediante laqueo auaricie Eccli ix. Sicut aues cōprehēduntur laqueo: et pisces hamo sic capiuntur homines a diabolo. Quādoq medianᵗe rheti inuidie et malicie. Job. j. Comprehendit sapiētes in astucia sua. Ista est ergo comprehensio interne prauitatis. ¶ Tertio dico q inuenitur comprehensio
C eterne calamitatis et aduersitatis: sicut enim fere post q diu libere vagate fuerint in silua: quandoq casu in foueam vel laqueum cadunt: vbi a venatoribus et canibus comprehense mirabiliter occiduntur. Sic peccatores qui in silua huius mundi credunt esse securi: finaliter habent in foueam per mortem cadere, vbi venatores et canes occulti. scȝ deus iudicans consciētia accusans et persequens: et demō exequēs: ipsos habent comprehendere et punire. Mors enim de peccatore videtur dicere illud Ezechie. xvij. Extendā sup eū rhete meum: et comprehendetur in sagena mea. Deus etiā de peccatoribus dicit illud ps. Persequar inimicos meos et cōprehendā illos: et non cōuer. etc. De caldeis vero. i. de demonibus dicitur Hiere. xxxix. q ipsi comprehenderunt Sedechiam. i. peccatorem: et excecatum traxerunt in babylonem. Per sedechiam eñ qui fuit pessimus intelliguntur peccatores: qui a demonibus cōprehēdūtur: oculis recti iudicij priuātur et in babylonem. i. in infernum trahuntur: vbi perpetuis vinculis carcerantur ps. Comprehenderunt me iniquitates mee: et non potui vt viderem. Ista igitur de comprehensione sufficiant. Uide de capere: et concludere: et de persequi et consequi: et de apprehendere.

Comprimere. Uide infra de premere.

Comprobare. Uide de probare.

Computare. Idem est q numerare. Uide infra in litera N. de numerus: vbi ponitur. Et nota etiam q computare quandoq sumitur pro reputare: sicut Tho. v. Diuitias cōputabamus: q videbamus filium nostrum etc.

Computrescere. Uide vbi putrescere, vel putredo.

Concedere. Pauce sunt autoritates vide de dare: tradere: indulgere, etc.

Concidere. Nota q cōcidere sumitur quādoq pro cadere sicut Esa. xxv. A
Munimenta sublimium murorum tuorū concident Et Hiere. xlvj. Fortis impegit in fortem: et ambo pariter conciderūt. Sed vide supra de cadere in loco suo. Quandoq vero sumitur pro scindere: lacerare: diuidere: grauare. Et sic moraliter sumēdo dico q in scriptura inuenitur Concisio

Peccatum faciens.	¶ Est dico concisio fratris destructiua. Et ista est illa qua quis fratrē suū occidēdo concidit: sicut illi homicide crudeli nabuchodonosor dicitur Abac. ij. Cōcidisti populos multos: peccauit anima tua. et illud. ij. Paralipo. xx. de filijs Amon
Peccata puniens.	
Bonis officiens.	
Malos afficiens.	

dicitur q in seipsis conuersi mutuis conciderūt vulneribus. ¶ Secūdo est concisio culpe punitiua. Et ista est timor et contritio scindens in interiori. Penitentia B
seu satisfactio scindens in exteriori. Correctio scindēs a superiori. De cōtritiōe dr. ij. Reg. j. Apparuit homo die tertia veniens de castris Saul veste concisa et puluere aspsus caput. Castra eñ saul signāt statū peccati a quibus hō venit: quādo conterit de peccatis. Sȝ hoc fit de tertio: quādo de tribus generibus peccatorum ignorantia dolet. Tunc autem vestem habet cōcisam quando per contritionē se scindit. Puluere xō caput aspergit: quādo in mortis memoria aspitate et humilitate seipsum volutat et inuoluit. Ideo de tali cōcisura dicit penitens ipsi deo. Concidisti saccum meum et circunde. me le. Saccum dico. i. vilitatem peccatorum. De scissura autem exterioris penitētie: quia scȝ conciditur caro peccans: dicitur figuraliter Judicū. xix. et xx. q leuita vxorē suā adulterio interemptā per frusta concidit: et in omnes terminos israel misit: et oēs ad punitionē criminis inuitauit. Quia reuera quando homo videt q vxor sua. i. anima mortua est adulterio vitiorum: debet carnem eius. s. corpus propium p labores et penitentiam scindere: et in omnes terminos israel. i. ad peregrinatiōes sanctorum corporaliter destinare. vnde Esdras dicebat. ij. Esdre. viij. Concidi vestimenta et

menta et sacram tunicā: et lacerans capillos capitis et barbam sedit dolens et mestus. De correctione vero q̄ prelati habēt scindere discolos: sicut medici concidūt infirmos: et dicitur Job. xl. Cōcidēt eū. s. leuiathā amici
C diuident eū negociatores. Ista est igitur triplex concisio culpe punitiua. ¶ Tertio est concisio bonis nociua. Et ista est cōcisio tribulationis presentis: q̄ mali scindunt et lacerant bonos. Unde de raptoribus et crudelibus dicitur Michee. iij. Comederūt carnem populi mei et pellem eorum desup excoriauerūt: et ossa eorum confregerūt et conciderunt sicut in lebete: et quasi car-
D nes in medio olle. ¶ Quarto est concisio mortis inflictiua. Et ista est finalis tribulatio et damnatio qua dominus iustus cōcidet ceruices peccatorum. de qua in ps. Concidā a facie eius inimicos eius. Unde etiā quilibet dānatus potest dicere illud Job. xvj. Circūdedit me. s. deus iudicans vel diabolus exequens: lanceis suis cōuulnerauit lumbos meos: non pepcit: et effudit in terram viscera mea: concidit me vulnere sup vulnus irruit in me quasi gygas etc. vide infra vbi scinde re vel scissura.

A **Concilium.** Nota q̄ cōciliū scriptū p c. idē est q̄ cōgregatio vel cōuentus hominum discretorū ad cōsulendū inuicē vnitorū: sicut dicitur Actu. xxij. Iussit sacerdotes conuenire et omne concilium. Scriptum vero per s. cōsiliū sumitur pro illo dicto seu scripto inductiuo seu motiuo qd̄ a cōsiliario tribuitur consulenti. De quo versus. Cōsulo te po sco: tibi cōsulo: consiliū do. De tali cōsilio vide infra vbi factum est. De concilio vero prout denotat cōgregationē posset notari: q̄ vt cōmuniter in scriptura: cōcilium semper sumitur pro cōuentu vel cōgregatione malorum. Sicut illud. Tradēt vos in concilijs et synagogis. et illud. Summi sacerdotes et omē conciliū querebant aduersus iesum quomodo eum morti traderet et cetera similia. Aduerte tamē q̄ mali ineunt. Cōciliū. Seditiosum.
Malitiosum.
Pernitiosum.
¶ Seditiosum dico: sicut chore qui inito cōspirationis cōcilio contra deum et moysen rebellauit. Nume. xvj. Tu chore et omne conciliū tuū. hausto cras igne etc. Malitiosum etiam: q2. s. in talibus concilijs machinantur mali vt cōmuniter omnes fraudes: ita q̄ alij possunt dicere illud ps. Conciliū malignantium obsedit me. Mat. xxvj. Conciliū inierunt vt iesum dolo tenerent et occiderent. Pernitiosum insuper: q2. s. boni et inferiores subditi a talibus concilijs grauātur et molestātur Actuū v. Ibant apostoli gaudētes a conspectu cōcilij: quoniā digni habiti sunt pro nomine iesu contumeliam pati etc. Uide infra de congregatione: et cōuentu: et societate: et infra de cōsilio.

A **Concipere.** Nota q̄ in scriptura inuenitur multiplex cōceptus: videlicet cōceptus Numinis. Uirginis. Hominis. Criminis. Luminis. Primus fuit conceptus credendus: et iste est conceptus seu generatio eterna ipsius sapiētie increate in patre: et a patre genite et concepte. q̄ scz dicit Prouerb. viij. Nondum erant abyssi et ego iam concepta eram. ¶ Secundus fuit conceptus stupendus. s. conceptus actiuus ipsius virginis gloriose: quo concepit dei filium corporaliter sine mare. Dicit enim Pōpeius q̄ in insulis gogdarum quedā sunt femine que cōcipiūt sine mare. Columbe etiam solo osculo dicuntur concipere: et perdices solo flatu venti a masculo veniente concipiunt. Murene vero cum omnes sint femelle alterius speciei vel generis marem querunt: et sic a serpēte cōceptū recipiūt atq̄ fetū. Pyonites etiā lapis preciosus alium in se mirabili modo parit et concipit calculum vel lapillū. Si igitur ista suos cōceptus faciūt naturaliter sine mare: multo fortius virtute supernaturali sine viro concipere potuit beata virgo: ita q̄ solū osculo caritatiuo: flatuq̄ spiritussancti: ab aliena specie: videlicet ipso deo concepit preciosum lapidem iesum xp̄m. ij. Macha. x. De ignitis lapidibus ignē concepto. i. de virginis visceribus xp̄o genito obtulerunt sacrificia. De qua Esa. vij. Ecce virgo concipiet et pariet filiū: et vocabitur nomen eius emanuel. Ista est enim sicut vultur: que etiam dicitur cōcipere sine mare: cuius lingua portantē dicitur facere gratiosum: q2 reuera ista que prout dictū est concepit et parturijt sine viro: si quis linguā eius. i. ipsius orationem et intercessionem habuerit et impetrauerit apud deū et homines gratiosus erit. Et ideo predicatores isti linguā et intercessionē in principio sermonū suorum querunt et impetrant: et sic gratiosius predicāt et orant Prouer. xv. Lingua prudentiū ornat sciētiā. Iste ergo fuit stupendus cōceptus Gen. xvj. Concepisti et paries filiū.
¶ Tertius fuit conceptus spernēdus. s. conceptus cōmunis humanus: qui. s. habet culpā et vilitatē annexā. B
Culpā dico. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum et in peccatis concepit me mater mea. Immundiciam vero Job. xiij. Quis potest facere mundū de immundo conceptū semine. De quo Bern. lib. meditationū dicit. q̄ homo in conceptu et in ingressu est sperma fetidum: in progressu saccus est stercorum: in egressu cibus vermiū. Qd̄ attēdens Job suā deplorando miseriā dicebat Job. iij. Pereat dies in qua natus sum: et nox in qua dictū est cōceptus est homo. Sequit. Quare non in vulua mortuus sum: egressus ex vtero non statim perij: quare exceptus genibus: cur lactatus vberibus etc. ¶ Quartus est conceptus horrendus. s. cōceptus mali propositi seu iniquitatis vel conceptus diuitiarum vel mundane prosperitatis. Gallus enim cōtra naturā dicit ouum concipere: quod tandē confotum dicit regulū seu basiliscū procreare. Sic vere mali contra naturā bene ordinatā concipiūt ouum mali propositi: ex quo sequitur partus basilisci. i. partus mali operis et peccati ps. Concepit dolorē et peperit iniquitatem. Lacum aperuit et effodit eū: et incidit in foueā quam fecit. ¶ Quintus vero est conceptus habēdus C
vel etiā appetēdus. et iste est conceptus gratie boni propositi et virtutū quē sequitur partus operis virtuosi. Sicut enim mulier que expectat successionē alicuius nobilis hereditatis valde appetit concipere bonū fetum. Sic anima que hereditatis eterne successionem expectat: cōceptum boni propositi et virtutū debet appetere atq̄ velle. figurata in Thamar: que ob hoc sedit in biuio vt a iuda conciperet transeunte. sicut dicitur Gen. xxxviij. Thamar enim interpretatur palma: vel amara: seu cōmutans aut cōmutata. Ad denotandū q̄ anima que a iuda patriarcha. i. a xp̄o vult concipere debet in biuio timoris et dubietatis sedere: cōmutata per conuersionem: et amara per contritionē esse: et palma. i. victoriosa et semper pseuerans et viridis apparere. iiij. Reg. iiij. Cōcepit mulier et peperit. Ista ergo debet esse sicut concha marina que aperiens se rori cōcipit margaritā. Sic ista rori diuine gratie et sciētie debet se aperire per deuotionem et verbi dei auditionem: et sic concipiet xp̄m preciosum lapidem in seipa et etiam fetū propositi virtuosi. Aduerte tamē q̄ duo sunt q̄ impediūt conceptū mulieris. s. fluxus sanguinis et pinguedo. Sic vere quando sanguis. i. memoria dominice passionis a mēte fluit et deficit: et pinguedo carnalitatis excrescit: conceptus boni propositi tunc recedit. Aduerte etiam q̄ quedā sunt que cōcipiūt vnū et pariunt aliud. Sicut de illa muliere de qua narrat Plinius que peperit serpentem. et alia que peperit elephantē. et de alia que peperit onocentaurū: sicut claudius cesar scribit. Dato enim q̄ mulier quāq̄ cōcipiat a bono parēte et impregnetur bono semine: fit tamē accidentaliter q̄ generat et producit partū qui in nullo similis est parenti: sicut etiā exemplificat: idem plinius lib. vij. de muliere que a pulcro viro genuit ethiopem. Mens enim et imaginatio mutat fetū. Sic vere fit in moribus. q̄ partus. i. opus videt esse aliud q̄ conceptus. Quādoq̄ enim cōcipit bonus fetus. i. bonū ppositum

bona voluntas. Semen enim .i. verbum dei: qd causa est talis conceptus bonu est et sinceru: et etia ipse seminans aut generans .i. docens vel predicans: est bonus exemplaris et virtuosus: tamen quadoq fit q in vtero voluntatis iste conceptus corrumpitur: ita q contrariu q ceptu fuerat parturit. et inde est q ethiops serpens: onocentaurus: et elephas .i. nigra maliciosa et menstruosa opera ab aliquibus operant. Esa. xxxiij. Concipietis ardore et stipula parietis. Jaco. j. Concupiscentia cu coceperit parit peccatu. peccatu vero cum cosummatu fuerit: generat mortem. No sic, sed concipiamus et parturiamus bonu et bene. Esa. xxvj. Cocepimus et quasi parturiuimus et peperimus spm salutis. Sic igitur patet quomodo conceptus sumit multis modis &c.

A **Concitare.** Nota q cocitare ide est qd prouocare seu aliquem ad iracundia commouere. Et si vis nota q dns cocitatur ad iracundia contra peccatores propter multa: videlicet pter elatione superbie ps. Concitauerut eu in collib suis Item propter seditione discordie. Vn de seditiosis dicitur in ps. In iram concitauerunt eum in aquoso. Item pter adorationem idololatrie. Deutero. xxxij. Prouocauerut eu in dijs alienis: et in abhominationibus suis ad iracundia concitauerut &c. Vide de iracundia: et de prouocare.

Concordia. Quasi nulle sunt autoritates: ideo vide in titulis synonimis scz de amore: vnitate: societate: congregatione &c.

A **Concludere.** Nota q conclusio multipliciter dicitur in scriptura: scilicet Conclusio.

Mortis corpus exterminans.
Mentis culpas elimina.
Carnis motibus dominans.
Hostis vitia allegans.
Regis cuncta determinans.
Necis impios fulminans.

¶ Est igitur quedam conclusio corporum exterminatiua. et ista est mors et ista est quasi quod da maximu rhete in quo cuncta viuentia finaliter concluduntur. De ypochamo em vili belua crudelissima que scz circa littus suu homines et animalia depopulatur: dicit Plini. q dato q testa eius habeat vnu cubitum de spissitudine: propter qd vix capi valeat sine ledi. In rheti tn ferreo ad hoc primit apud damascu fabricato concluditur et piscatur: et percussum malleis ferreis enecatur. Sic reuera dica de mundi potentib qui circa se omnia deuorat et deuastant: et quos pro tempore huius vite nullus pot ledere vel grauare p certo finaliter in rhete mortis: qd ferreu dicit propter asperitate et duricia. Inferni piscatores ipsos concludet: et malleis eternor tribulaminu ipsos percutient et occident. Parata sunt enim derisoribus iudicia: et mallei percutientes stultor corporibus. Prouer. xix. De isto ergo rheti oim conclusiuo dr Treno. iij. Et videt loqui quasi in persona hois in sepulcro conclusi. di. sic. Circumedificauit .s. mors aduersum me: et non egrediar: aggregauit compede meum: sed et cum clamauero et rogauero exclusit oratione mea: et coclusit vias meas lapidibus quadris. Et ista est coclusio corporu exterminatiua.

B ¶ Secundo dico: q est coclusio criminum eliminatiua. et ista est conclusio virtutu: quado .s. homo concluditur infra ambitu virtutu et mandator nz Gal. iij. Priusq veniret fides: sub lege custodiebamur conclusi in eam fidem. De clausura aut religionis et penitentie dr Exod. xiiij. Coartati sunt in terra: conclusit eos desertuz. ¶ Tertio dico q est conclusio carnis domitiua et dominatiua. et ista signat virtutem virginitatis et castitatis: que infra metas suas carnis appetitus concludit et constringit. Unde de beata virgine dicitur Canti. iiij. Ortus conclusus soror mea: ortus conclusus fons signatus. ¶ Quarto dico q est conclusio hostis culpe illaqueatiua. Hostis em diabolus cocludit in suis laqueis peccatores. Iste enim est subtilissimus logicus optime enim scit fallacias suas. Et ideo de varijs premissis varias conclusiones elicit: quib hoies alligat et concludit ps. Inimici mei anima mea circundederunt: adipe suu concluserunt: os eoru locutu est superbia. Dauid aute representans persona cuiuslibet iusti vides q bene euaserat versutias sophiste diaboli: cogaudendo dicebat in ps. No conclusisti me in manu inimici: statuisti in loco spacioso pedes meos. ¶ Quinto dico q est conclusio regis suoru conseruatiua seu protectiua. Amici em qua doq concludunt in fortalicijs vt defendantur et ne pereant. Frenetici etia concluduntur in obscuris vt non videant. Concludutur etiam iniqui in carceribus ne alijs noceat. Sic de concludit bonos in tribulationib ne ad vana et inutilia dilabant: et vt ab impijs demonib occasionaliter tueant. Job. xxxviij. Quis cclusit hostijs mare cu ponere nube vestimentu eius: et caligine illud quasi panis infantie inuoluere. Ipsos vero demones arcet et concludit ne cotra bonos plus debito seuiant aut machinentur ps. Effunde frameam et conclude aduersus eos q persequunt me. et Danie. vj. Misit deus angelu suu et conclusit ora leonu et no nocuerunt mihi. ¶ Sexto dico: q est conclusio necis desolatiua et totaliter desperatiua: et ista signat carcerem infernalem: in quo impij perpetuo concludutur. De quo in ps. No pepercit a morte aiaru eor: et iumeta eor i morte cclusit &c. sufficit. Vide supra de claudere. C

B **Conculcare.** Nota q calcare seu coculcare ide est qd sub calcaneo: vl sub pede aliquid atterere vel ponere. Sic igitur sumit pro contemptu et oppressione: pro humilitate et subiectioe pro aduersitate et damnatione. Dicam ergo q Calcat

Deus penas immittendo.
Prelatus proteruos arcendo.
Justus mundum contenendo.
Mundus bonos opprimendo.
Diabolus bonis preualendo.
Infernus malos affligendo.

¶ Dicaz igit q deus calcat supbos per penaru immissione. Imago em iouis pingebatur fm aliquos conculcas pedibus fulminatos et hoc pro tanto: q gigantes exterminauerat du viuebat: illos .s. qui dicebatur titam: ad denotandu q de qui est iupiter .i. iuuas pater: gigantes .i. supbos solet punire et fulminare. ipsosq superare: cotemnere et calcare. Sup aspide et basilisco ambulabis et coculcabis leo. et draco. Ite dico q prelat debet calcare subditos proteruos p correctione. Sicut em herba q dr grame tuc magis pficit et virescit: qn pedibus coculcat. Sic multi sunt q in morib no proficeret: nisi ipsos prelati correctionibus: vel deus tribulationibus submitterent et calcaret vt sic dicat illud Eccli. xxiiij. Excellentiu et sublimiu colla virtute calcaui. Et Treno. j. Torcular calcauit deus dns virgini filie syon. Ite dico q iustus debet calcare mudu p contepto et abhominatione. Nau. iij. Intra in lutu et calca. Vn de babylone superba dr. Esa. xxvj. De ciuitate sublime humiliauit. Sequit. Conculcauit ea pes pauperis gressus egenoruz. ¶ Ite dico q mundus calcat multos p oppressionem: sicut pz de tyranis mudanis: q no cessant opprimere subditos et calcare. Ideo paupes possunt dicere illud ps. Coculcauerut me inimici mei tota die. Ideo Ezechie. xxxij. dr tyrano. Coculcabas aquas pedibus tuis: et conculcabas flumina. Isti tn qui alios mo calcant: finaliter calcabunt qn verificabit illud Esa. xvj. Deficit q coculcabat terra. et Esa. xxviij. Pede cculcabit corona supbie. Fatuu ergo est paupes subditos nimis calcare et opprimere: q etia qnq solet irritari cotra supiores: et se calcates diuersimode molestare. Est em herba dicta minida als minnada fm Pli. li. xxiiij. cap. xvij. q potata valde est vtilis cotra venenu. Mirum tn dictu vt ait: q ista si tangat vel pedib coculcet: insanabiliter inuenenat coculcate. Sic vere dica de multis subditis: q potati .i. suauiter et amicabiliter attracti solet pficere: calcati tn cotepti et dignati solet qnq ipsos B

ipsos oppressos inuenenare:accusare:τ aggrauare:et
eos multipliciter afficere τ nocere. Vñ ergo dicit Se
ne. ꝙ inimicũ q̃uis humilẽ docti est timere. Fatuũ est
igitur inopes conculcare Eccli.xl. More imprudẽtis
conculcabitur inopia.q.d. Conculcatio inopum per-
tinet ad prudentem. Calcat igitur pauperes mundus
C per oppressionẽ. ¶ Itẽ calcat bonos diabolus per tẽ
ptationẽ τ superatiõnẽ. Unde Danie.viij. dicit ꝙ hir-
cus i.diabolus efferatus in arietem.i. in simplicẽ mi
sit eũ in terrã τ diminuit cornua eius: τ cõculcauit eũ.
Dum enim in terram deijcitur quis.i. per consensum
in peccatũ. restat ꝙ cornua.i. virtutes eius diminuan
tur τ ꝙ ipse per maiorẽ illaqueationẽ ne resurgat invi
tijs conculcetur. Ideo anime peccatrici dr Ezechie.xvj
Vidi te conculcari in sanguine tuo. Itẽ cõculcat infer
nus impios p dãnationẽ.iiij. Reg.xiij. Trãsierũt be-
stie saltus.i. demones infernales τ conculcauerũt car
duũ. Vñ de dãnato dr Job.xviij. Calcet super eũ quasi
rex interius. Sic ergo patet. quõ calcare sumitur mul
tis modis. Et si vis nota adhuc ꝙ calcare. idem est. ꝙ
possidere et occupare sicut dr Josue.j. Omnẽ locum
quẽ calcauerit pes vester. vr̃ erit. Et Job.xxij. Nũqd
semitã seculorũ custodire cupis. quã ɔculcauerũt viri
iniqui. q̃ sublati sunt ante tempus suum τc.

A **Concupiscentia.** Nota ꝙ ɔcupiscentia
idem est ꝙ desideriũ. affectio. appetitus. seu cõplacen
tia de aliqua re. Et qr desideriũ potest esse bonũ τ ma-
lum. Ideo cõcupiscentie cõmẽdabiles τ vituperabiles
inueniri possunt. Omnia enim que sunt habent quas
dam naturales ɔcupiscẽtias. affectiões. τ inclinatio
nes. que potissime ad sensitiua pertinent. sicut patet
qr aues appetunt esse in aere nõ sub terra. Animalia
in terra nõ in aqua Pisces in aqua non in terra. Sic
vere charissimi moraliter loquendo omnes homines
aliqd cõcupiscunt. Istud patet de auibus.i. de cõtem-
platiuis qui aerẽ.i. bona spũalia τ celestia ɔcupiscũt
De animalibus.i. de actiuis q̃ in terra.i. in negocijs
terrenis reqescunt. De piscibus.i. religiosis τ deuotis
qui in aqua lacrimarũ deuotionis τ cõpassionis habi
tare diligunt. Talibus ergo loqtur scriptura.j.Pe.ij.
Quasi modo geniti infantes lac cõcupiscite. rationa
biles sine dolo. In quibus verbis aduerte ꝙ nos debe
mus cõcupiscere principaliter tria vz.

B Innocentie puritatem. Infantes
Sapientie claritatem Rationabiles
Affluentie voluptatem. Lac.

¶ Cõcupiscamus ergo innocentiam interiorem. sapientiam clariorem. affluentiam
superiorem. Dico ergo primo ꝙ nos debemus ɔcupi-
scere innocẽtie puritatem. Quod ostenditur cũ dicit
Infantes. Serpens enim cũ videt se antiquũ. natura
liter cupit τ desiderat iuuenescere. Et ideo pellem an-
tiquam deponit τ q̃si totaliter iuuenescit. Senes eñi
naturaliter cupiunt iuuenes fieri quamq̃ sit impossi
bile. Et infirmi valde cupiũt ad sanitatẽ reduci. Sic
vere charissimi summa ɔcupiscentia cordis nostri de-
bet esse. vt pellem male cõsuetudinis deponam⁹. vt sa
nitatem gratie si eam perdidimus recuperemus. τ vt
nos ad moralem iuuentutem renouem⁹ τ reducam⁹
Infantes. Infantes eñi fieri.i. puri τ mundi debem⁹
ɔcupiscere. τ ad hoc totis affectibus anhelare. ps. Cõ
cupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in
omni tempore. Istud tamen est cõtra multos. q̃ non
cõcupiscunt innocẽtiam. sꝫ maliciam. nõ bonitatem
sed prauitatem. nõ iusticiã sꝫ nequiciam. Tales potis
sime sunt viri crudeles q̃ nõ sunt innocẽtes sꝫ nocen-
tes. sicut vsurarij. balliui. iniq iudices. exactores quo-
rum tota ɔcupiscẽtia est ad rapinã τ exactionẽ. sicut
videm⁹ de lupo τ leone. ꝙ totus affectus corũ τ ɔcupi-
scentia cordis sui est deuorare carnes. τ ledere bestias
innocẽtes. sic vere omnis appetitus talium est iustos
et innocentes ledere τ grauare. τ ista est cõcupiscẽtia
oculorũ de qua.j.Joh.ij. De talibus dicitur. Ezec.xxiij.
Insaniuit super eos cõcupiscentia oculorũ suorũ. Uti-
nam enim isti habeant illa que oculi ɔcupiscũt.s.bo-
na aliena. Ideo ergo isti nõ sunt infantes.i. innocen-
tes sꝫ nocentes: qr isti cõcupierũt cõcupiscẽtiã in deser
to: τ tẽtauerũt deũ in inaquoso. Nõ sic sed sim⁹ infan
tes: vt sic dicatur de quolibet nostrũ. Exo.ij. De in-
fantibus hebreorũ est. Cõcupiscamus ergo innocen-
tissimã puritatẽ: vt q̃libet possit dicere illud Tho.iij.
Mũdã seruaui aiam meã ab oñi cõcupiscẽtia. ¶ Se C
cundo dico ꝙ cõcupiscere debem⁹ sapiẽtissimã verita
tẽ vel claritatẽ. Rõnabiles inquit. Sicut eñi cecus cõ
cupiscit illuminari: τ sicut aues nobiles naturaliter
appetunt clarũ lumen: sic vero charissimi nos qui su
mus ignorantes τ ceci: q̃uis a naturali origine nobi-
les sim⁹ τ perfecti: debemus summe desiderare lumẽ
sapientie τ sciẽtie: τ ad ipsuꝫ totis affectib⁹ anhelare.
sm phm eñi. Oẽs hoies naturaliter scire desiderant.
Et Sap.vj. dr. ꝙ cõcupiscẽtia sapiẽtie ducit ad regnũ
perpetuũ. Rõnabile inquit: qr s. rõnabilitatem debe
mus cõcupiscere τ diligere: τ sm rõnis vsum nos to-
taliter gubernare. Cetera eñi animalia in alijs cõdi-
tionib⁹ nos precellũt: sicut aper auditu: linx visu: ara
nea tactu: sꝫ in vsu ratiõis precellimus ceteras creatu
ras. vnde Job.xxxviij. Quis enarrabit celorũ ratione.
Vñ etiã Seneca in epl̃a dicit. In hac inquit.i. in rõne
aialia ãncedimus: deos sequimur. Qd vtiq; est cõtra
multos: qui vere nõ cupiũt vt apparet fieri rationabi
les: nec viuere sm vsum rõnis: sꝫ potius sm vsum sen
sualitatis τ carnis. pilosi eñi τ ficarij sunt hoies silue
stres: in mari etiã dicunt esse mõstra q̃ similitudinem
hoim representãt: q̃ q̃uis in figura videant esse ratio
nabiles creature: illud tñ nõ sunt: immo recte sunt be
stie τ bestialiter viuũt τ carent oĩmoda ratione: vt di-
cit Pli. τ Soli. Sic vere in mundo isto sunt multi q̃
rõne τ eius vsum nõ habẽt: nisi tñ similitudinẽ τ fi-
gurã. Qr q̃uis in apparẽtia videant esse hoies ratiõe
vtentes: ad modũ tñ bestiarũ bestialibus cõcupiscen
tijs ducunt: sicut patet de luxuriosis q̃ nesciũt motus
venereos refrenare: de iracundis q̃ nesciũt motib⁹ ani
mi obuiare: sicut etiã patet de ignorãtib⁹ q̃ ad moduꝫ
pueri vbicunq; se inclinant appetitus sue sensualita-
tis solent statim voluntatem τ animũ inclinare. Si-
cut etiã patet de auaris: q̃ ad oĩa q̃ vidẽt exterius sibi
vtilia: solent auarũ aĩm applicare. Vñ nota ꝙ super-
bi cõcupiscũt honorabilia. Auari ɔcupiscũt bona vti-
lia. Luxuriosi aũt ɔcupiscunt delectabilia. De supbis
eñi ambitiosis τ presumptuosis patet: ꝙ nõ desiderãt
nisi venire ad magnos honores τ status. Prouer.xxj.
Tota die cõcupiscũt τ desiderãt: τ tamen tales vix pos
sunt attingere ad statũ optatũ. Jaco.iiij. Cõcupiscitis
τ non habetis. Isti eñi sunt sicut locuste: q̃ semper cu
piũt alte volare τ saltare: τ tñ nũq̃ possunt alte ascen
dere: qr statim põdere suo ad terrã p̃munt. Itẽ de aua
ris hoc apparet q̃ nõ cupiũt nisi bona mundi: qui ta-
men nunq̃ ad satietatẽ possunt habere: sic̃s hydropi
co q̃ semp cupit bibere: τ tñ nunq̃ põt satiari. Vñ Ec-
clesiasti.ix. Quasi ignis cõcupiscẽtia exardescit. Item
de luxuriosis τ gulosis patet: q̃ semper ad mũdi dele-
ctabilia inardescũt. Unde Danie.xj. Erit in cõcupiscẽ
tijs feminarum. Concupiscẽtias igitur nõ sequamur
quia

Renuũt remediũ salutare.
Acuunt incendiũ cordiale.
Destruũt hospitiũ virtuale.
Cõstruũt exitiũ infernale.

¶ Dico eñi ꝙ cõcupiscentia renuit salutaria: vtpote bona documenta τc. C
Mar.iiij. Cõcupiscentie introeũtes suffocant verbũ
τ sine fructu efficit. Item acuit desideria. Obiectũ eñi
modici cõcupiscibilis incẽdit desideriũ similes igni q̃
inflammat aqua Eccli.ix. Cõcupiscẽtia quasi ignis
exardescit τ bñ cõparat igni: qr inflammat p̃ suũ con
trariũ sicut cõcupiscẽtia magis cupit nociua τ etiã p-
hibita Roma.ix. Cõcupiscẽtiã nesciebã nisi lex dice-
ret. Nõ cõcupisces τc. Itẽ destruit virtualia. Dañ.xiij.

Concupiscentia subuertit coꝛ tuū.i. cordis virtutes. Item ista cōstruit infernalia: qꝛ.s. preparat mortē eternam Jaco.j. Cōcupiscentia cū conceperit parit peccatum. peccatum cū cōsumatum fuerit generat mortē. Istas ergo concupiscētias nō debemus habere: sed ipsas a nobis penit⁹ abdicare. vnde illud predictū Thobie.iij. Mūdā seruaui aīam meā ab omi cōcupiscētia Eccli.xviij. Post cōcupiscentias tuas nō eas: quia si prestes anime tue cōcupiscentias eius faciet te in gaudium inimicis tuis. Cōcupiscam⁹ ergo habere sapiētiam: claritatem: vel veritatē. vn̄ Eccli.iij. Audiāt cuꝫ

D omni cōcupiscētia sapientiā. ¶ Tertio dico. ꝙ nos debemus cōcupiscere affluentissimā voluptatē.s. bona paradisi. Lac inquit concupiscite. Per lac em̄ intelligitur dulcedo bonoꝝ eternoꝝ. Canti.v. Lac ⁊ mel sub lingua tua. Ista em̄ est concupiscētia: qꝛ sicut pauper desiderat facultatē: infirmus sanitatē: cecus claritatem: senex iuuētutē: obsessus securitatē. Sic nos debemus illa bona cōcupiscere q̄ habēt ⁊ cōferūt facultateꝫ que nō minoratur: sanitatē que nō infirmatur: securitatē que nō impugnaꝛ: claritatē que nō obtenebratur: iuuētutē que nō maculatur. Ideo dicebat Dauid in ps. Cōcupiscit ⁊ deficit anima mea in atria domini. Ceruus em̄ calefactus valde concupiscit fontē: vt ibidē balneetur ⁊ refrigereꝛ. Sic vere nos debem⁹ cōcupiscere deū ⁊ bona eterna: vt calefacti tribulationibus huius mūdi: possumus ibi refrigeriū ⁊ requieꝫ inuenire. Ideo monet ipse de⁹. Eccli.xxiiij. Trāsite ad me oēs qui cōcupiscitis me. Et sic ergo patet ꝙ nos debemus cōcupiscere affluentiā fraternam: sapientiā eternam: innocentiam paternā. Et hoc de concupiscere sufficit.

A **Concutere.** Vide supra de cōmouere. Et si vis nota ꝙ concussio fit multipliciter.s. per

Tribulationis ictum.
Dilectionis tractum.
Turbationis tactum.
Mutationis actum.
Dānationis iactum.

¶ Cōcutiunt igiꝛ mentem ⁊ statū grauis afflictio seu trubulatio īducens dolorem: qꝛ.s. mot⁹ ⁊ flatus tribulationum facile concutit status mundi: vnde de vento qui venit a regione deserti dicitur Job. primo. ꝙ ipse concussit quatuor angulos domus: ⁊ occidit filios Job conuiuantes. Itē tristis conturbatio adducens timorē Job xxj. Quādo recordatus fuero pertimesco ⁊ concutiet carnem meam timor ⁊ tremor. Itē chara dilectio educens amorē: vnde de Holoferne capto amore iudith. xij Cor autem holofernis concussum est: erat enim ardens in cōcupiscentia eius. Itē rerum mutatio producens stuporem. Mutationes enim rex ⁊ motabilitas fortune stupore ⁊ admiratione cōcutiunt cor discretū sicut patet de filijs israel de quib⁹ dr̄ Exod. xx. ꝙ viso tam insolito miraculo.s. de monte ardente ⁊ fumante pauore concussi steterunt procul. Item mortis dānatio concludēs horrorē. Ista est enim vltima concussio scꝫ mortis quantū ad corpus de qua Esa.xxiiij. Cōcutientur fundamenta terre ⁊ dānatiōis quantū ad animam: de quo pōt dici illud Job. ix. ꝙ deus transtulit montes ⁊ nescierunt hi quos subuertit in furore suo: cōmouet terrā de loco suo ⁊ colūne eius cōcutiuntur. Concussio em̄ ista cōprehendit montes. i. superbiam status: terram.i. lasciuiam carnis: colūnas.i. ꝑpetuitatem animarū ⁊c. Vide in alijs titulis similibus sicut est timor: perturbatio: cōmotio ⁊c.

Concurrere. Vide infra de currere.

Condemnare. Vide de damnatione.

Conducere. Idē est qd̄ aliquē ꝓ mercede locare. Vide de mercede.

Conferre. Sumiꝛ pro dare: vel sumiꝛ ꝓ colloqui vel ꝓferre.i. dicere. Et sic diciꝛ a con qd̄ est simul: ⁊ ferre qd̄ est dicere: quasi simul aliquid dicere: vel tractare. Vide ergo de dare: de dicere: de colloqui ⁊ de ferre.

Confestim. Deriuaꝛ a festino festinas. Est em̄ idē qd̄ cito: celeriter: statim: velociter: subito: vel instanter. Dicam ergo ꝙ inuenitur cōfestim pertinens A

Ad deum.
Ad iustum.
Ad impium.
Ad diabolum.
Ad mortē seu ad interitum.

¶ Sic ergo nota primo. ꝙ deus solet confestim cōferre luminis splēdorē. Confestim auferre criminis horrorem. Confestim referre culminis honorem. Confestim inferre turbinis dolorē. Cōfestim afferre flaminis dulcorem. Dicā igitur ꝙ de⁹ confestim lumē gratie solet conferre. Nescit enim tarda molimina spūssancti gratia: vnde de ceco illuminato dr̄ Luce.xviij. ꝙ confestim vidit ⁊ sequebatur iesuꝫ. Item cōfestim labe criminis solet auferre. vnde de leproso mūdato dr̄ Luc.v. ꝙ confestim lepra discessit ab eo. ⁊ Luce.viij. dr̄ de Emorroyssa sanata ꝙ confestim siccatus est fons sanguinis eius. Item cōfestim arcē culminis.i. statum honoris solet referre. vnde de Abacuch dr̄. Daniel.xiiij. ꝙ angelus dn̄i confestim restituit eū in locū suū. ⁊ Luce.xiij. de muliere curua diciꝛ ꝙ vt xp̄s apprehendit manū eius cōfestim erecta est. Itē confestim dolorē solet inferre: qd̄ potissime erit in iudicio q̄si confestim.i. cito ⁊ subito ad vindictā prorūpet. vnde Esa.xxix. dicitur ꝙ cōfestim ⁊ repente visitabitur.s. impius a domino deo exercituū in tonitruo ⁊ cōmotione terre: ⁊ voce magna turbinis ⁊ tempestatis: ⁊ flamma ignis deuorantis. Patet ergo quomodo cōfestim quādoqꝫ pertinet ad deū. Secundo dico. ꝙ qn̄qꝫ pertinet ad diabolū. vnde Marci.iiij. Cū verbum audierint: cōfestim venit sathan ⁊ aufert verbū de corde eoꝝ. Itē pertinet ad iustū qui confestim debet credere ⁊ deo obedire: sicut de paulo legitur Actu. ix. ꝙ cōfestim ceciderūt quasi squame de oculis eius. ⁊ illuminatus est ⁊c. Vide in alijs titulis sinonimis.

Confidere. Confidentia. Cōfidere nihil aliud est ꝙ aliquē in aliquo vel de aliqua re diligenter sperare. Unde cōfidētia idē est qd̄ cōpleta fidētia. Confidentia ergo est duplex: vna sana: alia vana. vna solida: alia fluida: vna virtuosa: alia defectuosa. Primo ergo est confidentia: qua in deo confiditur: de qua in ps. In dn̄o confido. Iterū. Bonū est confidere in dn̄o. Secūda est confidentia qua in mūdo speratur Amos.vj. Ue vobis qui confiditis in monte samarie. B

¶ Dico ergo p̄mo: ꝙ in deo specialiter ⁊ principaliter est sperandū ⁊ etiā confidendū. Sicut enim videmus ꝙ in edificijs illa que sunt debilia rebus fortib⁹ innituntur: ⁊ fragilia a stabilibus sustentantur. Sic vere nos q̄ sum⁹ fragiles ⁊ debiles deo ⁊ sanctis q̄ sunt fortes ⁊ stabiles: debemus per spē ⁊ fiduciā inniti: ⁊ nos eius mādatis per recōmēdationē ⁊ cōfidētiā cōmittere: vt nos nec in peccata cadam⁹ velint misericorditer sustinere. Cucurbite em̄ valde sunt debiles: ⁊ ideo quibusdā palis seu arboribus solent inniti: ne fructus earum circa terrā putrescant: ⁊ ne ipsa tota arbor euanescat: qd̄ etiā de vineis vt cōmuniter inuenitur. Nescit em̄ se vinea iuuēcula per se sustinere: ⁊ ideo necesse est ipsam semper in aliquo solido sustentare. Sic vere homo de se nunꝙ potest per se stare. Ideo necesse est ꝙ ꝑ spem ⁊ fiduciam ipsi deo fiducialiter innitatur: qꝛ sicut dicitur Hiere.xvij. Benedictus vir qui cōfidit in dn̄o. Et Prouer.xxviij. Iustus quasi leo cōfidēs absqꝫ vllo timore erit. In quib⁹ verbis aduerte ꝙ in deo simpliciter est confidendū triplici ratione: quia.s. ista cōfidentia

Dat finalē felicitatē.
Dat moralē strēnuitatē.
Dat mētalē stabilitatē.

¶ Ista em̄ cōfidētia facit hoīem felicē ⁊ gloriosuꝫ qꝛ.s. facit eū bn̄dictū virilē ⁊ animosum: qꝛ.s. facit eū virū. Vir inquit. Stabilē ⁊ virtuosuꝫ: ꝙ ostendiꝛ ex rōne obiecti. In dn̄o inquit.

Basis stabilitas facit virtuosum. in dño inqt. Sexus virilitas facit animosum. vir inqt. Rex fertilitas facit gl'iosum. benedictus. Cõfidamus ergo in dño charissimi. q2 pcerto talis cõfidẽtia nos facit stabiles et virtuosos in dño. Res enim q̃ innititur debili fundamento nõ potest esse stabilis. sȝ qñ fundamentum est stabile. tunc qcqd desuper ponitur. secur̃ et immobile reputatur. Sic vere charissimi est de illis qui innitũt et ɔfidũt in debilibus fundamẽtis. s.

In mundi facultatibus. — Cerui enim flu-
In corporis viribus. — uium transituri
Et in amicis temporalibus. — debiliores solẽt

dorso fortior̃ initi ne raptu fluminis deferãtur sicut dicit Plini. Sic vere nos alij qui valde sumus debiles ad resistẽdum malo et ad sustinẽdum in bono. in transitu fluminis huius vite debemus dorso cerui fortioris. i. potẽtie et protectioni xpi et sctõr̃ per cõfidẽtiam inniti et nos eor̃ adiutorio committere. et per deuote orõnis suffragiũ cõmendare. In dño ergo. Et sic a raptu fluminis mũdane tribulatiõis nõ rapiemur. nec ad inferni barat̃ deducemur. q2 sicut mõs syon non cõmouebitur ineternum. Sed reuera charissimi non sic faciunt multi hodie. q2 vere multi sunt qui nõ ponunt fiduciã suã in re forti. sȝ in debili. sicut sunt illi q̃ totã spẽ. totã etiã fiduciã suã ponũt in bonis huius mundi. s.

C In corporis fortitudine. — Primi enim
In diuitiarum plenitudine. — sunt similes
In amicorum multitudine. — elephanti q̃
In corporali pulcritudine. — volẽs dormire

cõfidit qñqȝ in arbore cui innititur quã occulte venator incidit. et sic subito et arbor et elephas ad terram cadunt. Sic vere illi q̃ in arbore corporis sui confidunt et in eius iuuẽtute et fortitudine sperant. dũ nõ aduertunt. immo dum in delectatione vane spei dormiunt venator. i. mors ipsos subito incidit. et sic totũ deficit atqȝ cadit. De talibus dr̃. j. Macha. x. Si confidis in virtutibus tuis descẽde. ij. Macha. viij. In armis cõfidunt non in omnipotenti deo. Eccli. xvj. Destructi sunt cõfidẽtes sue vtuti. Secũdi sunt diuites et auari qui nõ cõfidunt nisi in diuitijs suis. q̃ tamẽ tẽpore necessitatis eis deficiunt. de quo in ps. Qui cõfidunt in virtute sua et in multitudine diuitiar̃ suarum glõiãt Esa. xxx. Habentes fiduciam in vmbra egypti. Et tñ Mar. x dr̃. Q3 difficile est cõfidentes in pecunijs regnũ dei intrare. Tertij sunt fatui. q̃ ɔfidunt in mũdi amicis. q̃ pcerto valde sunt defectiui. similes baculo arundineo super quo nõ est multũ innitẽdũ. q2 faciliter frangitur. Esa. xxxvj. Confidis in baculo arundineo egypti cui si innixus fuerit homo cõfringetur. Hiere. xvij. Maledictus vir q̃ cõfidit in hoĩe. Quarti sunt vani gloriosi. qui confidunt in pulcritudine corporali. que qñqȝ est eis causa multorũ malorũ. Unde Ezechie. xvj. Habẽs fiduciã in pulcritudine tua fornicatores. Quinti sunt presumptuosi. q̃. s. nimis p̃sumunt et ɔfidunt de sensu suo Roma. ij. Cõfidẽs te ducem cecor̃ esse. et lumen illorũ qui in tenebris sunt. Et isti sunt fatui. q2 sicut dr̃. Rom. j. Dicẽtes se esse sapientes stulti facti sunt. Nõ sic ergo. sȝ confidamus in dño. q2 reuera talis cõfidentia nos facit stabiles et virtuosos. Dani. iij. Nõ est confusio ɔfidentibus in te.

D Ideo cõsulitur Eccli. xj. Cõfide in dño et mane in loco tuo. ¶ Scdo dico. q̃ ista ɔfidentia nos facit viriles et animosos. qd ondit̃ur. cũ dr̃. Vir. Vir eñ nomẽ est audacie. mulieres eñ naturaliter nõ solent esse audaces. Uñ Esa. iij. Populus tuus sicut mulieres in medio tui. i. sine audacia. Sicut enim videm9. q̃ seruitores potẽtũ eo q̃ ɔfidũt in potẽtia magnater̃ suorum magis sunt strẽnui et audaces. Sic vere si bene in deo ɔfidimus et pfecte in ipso speram9. nos cõtra hostes sȝ carnẽ mũdum et diabolũ audacter et viriliter insurgemus. Vir inqt. Uñ ps. Viriliter agite et cõfortetur cor vestrũ. omnes qui speratis in dño. Et iterũ in ps.

In te cõfido nõ erubescam. Ista eñ fiducia est similis cuidam lapidi q̃ dr̃ sardius. De quo dicit dyas. q̃ in ei9 presentia seu cõspectu onix qui habet aliquas malas pprietates nõ potest nocere. Iste etiã pellit timorẽ. facit hominẽ audacẽ. et valet ɔtra incãtationes. Sic vere pfecta spes et fiducia dei si a nobis pfecte habet̃. nũqȝ onix. i. diabolus cuius pprietates sunt pessime nobis inferret aliqd nocumẽtum. Ubi enim pfecta spes in deo presens est: nunqȝ põt periculũ iminere. Ista eñ tollit timorẽ desperationis. Cõfert audaciã pfectiõis Et obuiat incãtationib9 diabolice suggestionis. Exẽplum de susanna que periculũ mortis euasit et contra adulterũ audax fuit. Et ratio redditur ibidẽ. Erat eñ fiduciam habens in dño. Et pcerto multi nõ sunt sic q2 reuera multi sunt qui nõ habent istã cõfidentiam ideo non habent in animo virilitatem nec in actibus strẽnuitatẽ. Nõ enim sunt audaces ad aliquod bonũ aggrediedũ. nec ad aliquod malũ pro xpo sustinẽdũ Uñ pro deo fuit in martyrib9 tanta audacia. vt mortem taliter vilipenderet. vt tyrãnos taliter deriderent vt publice principum iussioib9 ɔtra irent nisi ex maxima ɔfidẽtia quã habebant in deo. Confidebant eñ certissime q̃ ipsos in tormẽtis nõ dimitteret. q̃ eis p tormẽtis gloriã retribueret. et q̃ eis post tormẽta corpora restitueret. De quolibet ergo talium potest dici illud Prouer. xxviij. Iustus vero ɔfidens. qsi leo sine terrore erit. Ubi aduerte q̃ isti habuerunt B

Morum sanctitudinẽ. Iustus. — Bene ergo di
Spei certitudinẽ. Cõfidens. — citur vir. qd
Mentis fortitudinẽ. Quasi leo. — denotat vt di

ctuȝ est. strẽnuitatẽ et animositatẽ. Vir eñ dicitur a virtute. Et ideo in signum fortioris viri ad differẽtiã feminarũ portant barbam. que signat in eis ista tria

Audacie potioris. — Uñ narrat̃. q̃ dũ
Sapiẽtie amplioris. — discipuli phylo-
Uirtutis et constãtie. — sophi cuiusdam

qui lisander dicebatur sicut narrat Macrobius in libro saturnaliorum quererent ab ipso: quare tam magnã barbã portaret. Respõdit vt dũ barbã meã tãgo virũ me esse meminerim. q. d. Semper debet homo recordari et pre oculis habere nobilitatẽ sue cõditionis et professionis: ne forte aliqd femineũ. i. aliquid impfectũ ipsum facere contingat. Simus igitur viri charissimi. i. audaces et cõstãtes et perfecte in dño confidẽtes q2 sicut dictũ est: confidentia nos facit audaces et animosos. ¶ Tertio dico. q̃ ista cõfidẽtia nos facit diuites et gloriosos. Bñdictus. Nõ eñ est condecens q̃ diues pauperẽ filiũ in eo confidentẽ et ad eũ precipue requirẽtem: dimittat inopem et mendicũ: quinimmo solet sibi dare benedictionẽ suã &c. Uide de benedictiõe. E Sic vere si nos qui filij dei sumus per adoptionem in ipsum perfecte confidimus: et ad deum deuote recurrimus: benedictionẽ suã nobis dabit. s. gratiã in presenti et gloriã in futuro. Hebre. iiij. Adeamus cũ fiducia ad thronũ glorie ei9. et Hebre. x. Habentes fiduciã in introitu sanctorũ &c. De ista aũt benedictione dicitur in ps. Etenim benedictionẽ dabit legislator. ibũt de virtute in virtutẽ videbitur deus deorũ in syon. Et tunc dicetur illud Hiere. xxiij. In dieb9 illis saluabit̃ iuda et israel habitabit confidenter &c. ¶ Aduerte tñ adhuc de confidentia quã habet quis in alterũ: q̃ ista F debet esse moderata: q2. s. nec nimis nec parũ debet cõfidere in quocunqȝ Sene. enim epistola. iij. dicit q̃ vitium est tã omnibus credere qȝ nullis. Multi tamen sunt ita simplices: q̃ in omnibus cõfidũt: secreta sua omnibus detegunt: et ideo proditionẽ et deceptionẽ incurrunt. Sapiẽ. xiij. Confidunt in idolis que sunt sine anima. Alij etiã sunt ita suspiciosi q̃ in nullo volũt cõfidere: sed de omnibus solent timere similes cocyx de quo dicit Plini. li. x. capi. ix. q̃ est species accipitrũ multũ degenerãs a nobilitate aliorũ: q̃ de nocte volat et a nemine vult videri: nullũ nidũ vult facere: sed vnũ ouũ solũ vt plurimũ solet in nido alicui9 alteri9 auis

⁊ maxime palumbi ponere: ⁊ ouū ⁊ pullū suū fouēdū alijs derelinquere. Hec enim de propria prole timet ꝙ si ipsam foueret cōtra eā insurgeret. Et ideo ipsam fouendā alijs derelinquit: ⁊ sic semper in timore ⁊ suspitione viuit. Sic vere sunt degeneres ⁊ vecordes: qui a nemine videri: aut secreta sua sciri volunt: ⁊ hoc q2 de omnibus timent ⁊ in nemine confidunt. De proprijs etiā pullis .i. de cōsanguineis ⁊ amicis timent: ⁊ ideo ab eoꝝ societate cauent. Et ideo proculdubio isti suspicando ⁊ de eis nō cōfidendo: dant eis infidelitatis occasionē. iuxta illud Sene. episto. iij. Fallere docuerūt dū timent falli. Quia reuera qui in bono viro cōfidit. ⁊ secreta sua ei pandit: ipsum ad fidelitatem obligat ⁊ astringit vñ Sene. ibidem. Fidelē si putaueris facies. In amicis ergo tutum est confidere: non de ipsis timere fatue vel dubitare: vnde de bona muliere dicit Prouer. vlti. Confidit in ea cor viri sui: ⁊ spolijs nō indigebit. Uide infra in tractatu de Spe. vbi diffusius tractabitur.

Configere.

Uide supra. vbi affigere.

Confirmare.

A Nota ꝙ ꝯfirmare idē est qđ complete firmare: roborare: stabilire. Et ideo ꝯfirmatio que est vnū de septē sacramentis ⁊ vnū de illis tribus que non licet reiterare eo ꝙ in eis imprimitur caracter. idē est qđ cōpleta affirmatio ⁊ stabilitio in bono. Sed loquendo moraliter possum⁹ dicere: ꝙ vltra illā confirmationem quā spiritualiter deus in bono suos stabilit ⁊ confirmat quā petens dauid dicebat. Spiritu principali cōfirma me qua s. facit hominē firmū ad resistendū peccato. De qua .j. Petri. v. Confirmabit solidabitq3: ⁊ qua etiam beati sunt ita confirmati in bono ꝙ decetero peccare non possunt .j. Corin. j. Confirmabit vos vsq3 in finē3

B sine crimine. ¶ Est adhuc duplex ꝯfirmatio. s. bona ⁊ mala: damnabilis laudabilis: virtuosa ⁊ vitiosa. Prima est confirmatio in bono q̄ fit per ꝓpositi stabilitatem. Secūda est confirmatio in malo q̄ fit per ꝓpositi peruersitatē. Prima est cōfirmatio perfectoꝝ. Secunda est obstinatoꝝ. De prima dr̄ in ps. Spiritu principali cōfirma me. ⁊ .j. Pet. v. Cōfirmabit solidabitq3. De secunda dicit Ezechie. xxiij. Confirmatus est rex babylonis aduersus hierusalem. Uerum charissimi: q2 nihil vt cōiter a seipso in bono ꝯfirmat: ideo de illa cōfirmatione qua cōfirmant iuuenes a ꝓuectis: simplices a perfectis: aliquid disseramus: ⁊ dicamus ꝙ sicut prudēs artifex vidēs in edificio muꝝ vel colūnam ruinosam ⁊ defectuosam: solet eā fulcire: ⁊ aliqñ cemē

C to: aliqñ clauis aliqñ lapidib⁹ cōfirmare. ¶ Sic vere bonus prelat⁹ vel predicator qñ videt in grege sibi cōmisso aliquos simplices ⁊ vacillantes: ⁊ in fide seu in moribus titubātes: ipse pro certo d3 eos confirmare ⁊ in bono stabilire: ⁊ aliquādo cū cemento bone doctrine ⁊ sane eruditionis: aliquādo cū clauis aspere verbalis increpationis: aliquādo cū lapidibus dure ⁊ austere realis correctiōis ⁊ punitionis. Unde nota ꝙ isti debent studere ad confirmandū in bono.

Ecclesie labilitatem.
Subditorum fragilitatē.
Perfectoꝝ strēnuitatē.

¶ Debet eñ confirmari eccl'ia vt subsistat: fragilis vt resistat: pfect⁹ ne desistat. Indiget igitur eccl'ia cōfirmatiōe boni prelati: vt subsistat in tribulationibus. Domus eñ cōfirmat ⁊ stabilit bonis colūnis vt contra impulsum ventoꝝ fortificetur: sic ecclesia a bonis prelatis ne in tribulationib⁹ deficiat: ⁊ ne per tyrānos corruat ⁊ labatur: vñ de bonis prelatis dr̄ Esa. ix. Super soliū dauid sedebit vt cōfirmet illud ⁊ corroboret in iudicio ⁊ iusticia. Itē fragiles indigent confirmatione vt resistant tētationibus: vnde in ps. Liquefacta est terra: ⁊ om. que ha. in ea ergo cōfir. colū ei. Iterū perfecti indigent confirmatione: ne desistant a bonis moribus vñ ps. In te cōfirmatus sum ex vtero. Cōpetēter ergo prelatis ⁊ predicatoribus dirigitur verbū illud Apoca. iij. Esto vigilans et confirma reliqua que moritura erant. ¶ Ubi aduerte ꝙ D qui vult alios confirmare debet esse patiens ⁊ substātiuus. Esto diligens ⁊ perspectiuus. Uigilās benign⁹ ⁊ cōpassiuus. Cōfirma inquit que moritura erāt. Ista enim tria debet habere prelatus. s. in aduersis constātiam ne deficiat. Esto: in prosperis prudētiam: vt proficiat: vigilans. In miseros clementiam vt subueniat confirma moritura. Habeat igitur prelatus constantie fortitudinē. Esto inquit. Columna inquit que habet edificium confirmare ⁊ sustinere: debet esse in se stabilis atq3 firma: non putrida nec corrupta. Et ideo solet fieri de marmore: vel de aliquo ligno forti. Sic vere prelati qui totum edificium ecclesie sustinent atq3 firmant: debent esse cōstantes: stabiles: atq3 firmi: ne forte onere tribulationū pressi: ipsi primit⁹ infringantur: ⁊ totius edificij firmitas dilabitur. Ideo dicit Ecclesiasti. v. Esto firmus in via domini. Isti ergo debēt esse marmorei. Quia sicut marmor habet fortitudinē in essentia. Pulcritudinem in apparentia. Frigiditatem in qualitate. Grauitatem in ponderositate. Sic vere illi qui prelati fiunt: ⁊ qui ad hoc officium debēt assumi: debent habere

fortitudinem stabilitatis.
Pulcritudinem honestatis.
Frigiditatem castitatis.
Grauitatem maturitatis.

¶ Unde bene dicitur Esto. Uñ nota de isto esto. ꝙ prelatus debet esse patientie dotatus viribus. Unde .j. Reg. xvij. Esto vir fortis. ⁊ preliare prelia dñi. Temperantie subiectus. vnde .ij. Thimo. iij. Ministeriū tuū imple: sobrius esto. Amicicie ligatus legibus Eccl'i. xxxij. Esto inter eos sicut vnus ex ipsis ⁊ loquit de prelatis. Habeat igitur vt dictū est constantie fortitudinem. Esto inquit. ¶ Secundo dico ꝙ prelat⁹ debet habere prudentie limpitudinem: qđ ostēditur cū3 E dicitur. Uigilans. Uigilare enim prudentiā ⁊ diligentiam signat in scriptura. Et ideo virgines ille in scriptura prudentes dicuntur: quas dominus vigilātes ⁊ paratas inuenit: sicut dicitur Mat. xxv. Prelati eñ debent esse sicut pisces de quibus dicit Auicen. ꝙ rarissime dormiunt: immo vt cōmuniter semper vigilāt ⁊ hoc exinde potest perpendi: q2 nunꝙ claudūt palpebras oculoꝝ. Sic vere charissimi boni prelati debent in bonis actibus vigilare: ⁊ ad subditoꝝ gubernationē: confirmationem: ⁊ instructionem: totis affectib⁹ laborare. Raro eñ debent dormire per desidiā ⁊ torporem: nec vnꝙ debent oculos cordis claudere per ignorantiam: sed semper vigilare per diligentiā ⁊ prudentiam. vnde .j. Thessa. v. Non dormiamus sicut ceteri sed vigilemus ⁊ simus sobrij. Ubi aduerte ꝙ vigilia .i. diligentia seu prudentia prelatoꝝ debet abdicare torporē. Non dormiamus inquit: vendicare laborē. Uigilemus inquit. Temperare dulcorē: sobrij inquit sim⁹. Ista proculdubio sunt contra multos: q2 reuera inter ecclesiasticos et prelatos pauci quandoq3 inueniunt diligentes. Multi negligentes. Multi dormientes. Pauci vigilantes Multi ignorātes. Pauci sapiētes Et ideo isti sunt similes fatuis virginibus q̄ dormierunt ⁊ parate nō fuerunt. i. cum sponso ad celestes nuptias non intrauerunt. Uigilet ergo prelatus: q2 sicut dicitur Luce. xij. Beatus ille seruus quē cū venerit dominus eius inuenerit vigilantem. Isti ergo debēt vigilare ad oīm cōseruationem. Ad celestium contēplationem. Ad studij executionem. Ad damnatoꝝ preseruationem. De primo dicitur Luc. xij. Si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq3: ⁊ nō sineret perfodi domū suā. De secundo dicitur in ps. De⁹ deus me⁹ ad te de luce vigilo. De tertio dicitur Eccl'i. xxxj. Uigilia honestatis tabefaciet carnes. De vltimo dicitur Luce. ij. Pastores erant in regione eadem vigilantes: custodiētes vigilias noctis super gregem suū. Et sic igitur patet: ꝙ si illi suos volunt debite confirmare. Ipsi debent vigilare

vt pastores

Ut pastores. Ut doctores. Ut astrorum contemplatores. Ut hostium speculatores. ¶ De istis ergo dicitur primo. Mach. xiiij. Confirmauit humiles populi. Job. iiij. Ecce docuisti plurimos: vacillantes confirmauerunt manus tue: et genua trementia roborasti. Patet ergo quod pro ista confirmatione facienda: prelati debent habere prudentie limpitudinem. ¶ Tertio dico: quod ipsi debent habere clementie plenitudinem: quod ostenditur cum dicitur
f Confirma reliqua que moritura erant. Ista enim est clementia maxima. s. morituris. i. miseris debilibus et peccatoribus subuenire. vnde Prouerb. xxiiij. Libera eos qui ducuntur ad mortem. Istud tamen est contra multos prelatos qui reuera morituros: id est debiles et infirmos non sustinent nec confirmant: sed magis tribulant et confundunt: peiores leonibus qui pueris mulieribus et prostratis tanquam personis miserabilibus et se defendere nequientibus: parcere sunt consueti. Isti vero talibus personis pauperibus et debilibus plus quam ceteris sunt infesti. figurati. j. Regum. xv. in Saul et in exercitu eius qui pinguioribus amalech pepercerunt. et quicquid vile et reprobum fuit demoliti fuerunt: quia pro certo isti parcunt pinguioribus: id est ditioribus. Uiles autem et reprobos demoliuntur tribulant et predantur. Non sic ergo: sed habeant prelati
Clementiam ad compatiendum.
Prudentiam ad discutiendum.
Constantiam ad perseuerandum.
¶ Et sic pro certo bene poterunt subditos confirmare tam temporaliter quam spiritualiter roborare: vt ad eos dirigatur illud quod fuit dictum Petro Luce. xxij. et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Et illud. ij. Paralipome. xxviij. Confirma verbum et viriliter age etc. Hec de confirmatione sufficiant etc. Uide infra de firmitate et de stabilitate.

Confiteri.

A Nota quod confiteri idem est quod complete fateri. i. recognoscere et integre reuelare. Et accipitur confessio
Quandoque pro gratiarum actione.
Quandoque pro cuiuscunque veritatis recognitione.
Quandoque pro sacramenta purificatione.
¶ Signat ergo confessio laudis glorificationem. Et sic dicitur in ps. Confitebor tibi in vasis psal. psal. tibi in cythara. deus israel. Item signat cuiuscunque veritatis recognitionem: vnde Hebre. iiij. Teneamus spei nostre confessionem. ¶ Item signat peccatorum sacramentalem reuelationem. vnde Prouerbio. xxviij. Qui abscondit scelera sua non dirigetur in terra. Qui autem confessus fuerit et reliquerit ea misericordiam consequetur. Sicut ergo videmus quod apostema aperitur vt corruptis humoribus defluentibus sanitas recuperetur. Sic vere corda nostra debemus aperire et reuelare et corruptionem peccatorum emittere per confessionem: vt sanitas spiritualis recuperetur per gratie et venie restitutionem. Ideo dicebat ipse ps. Dixi confitebor aduersum
B me iniusticiam meam domino. ¶ Ubi aduerte: quod in confessione debent esse ista quinque: scilicet Sagacitas deliberatiua. Dixi inquit et proposui et deliberaui. Integritas accumulatiua. Confitebor: id est complete fatebor. Ueracitas contrariatiua. Aduersum me: scilicet meipsum accusando Uirilitas sordis expulsiua. Iniusticiam meam: que scilicet debet expelli. Deitas pacificatiua. Domino inquit. Cuius. s. maiestas debet pacificari. ¶ Confiteamur ergo charissimi sagaciter deliberando. Dixi inquit: id est deliberaui. Sicut enim dicit Phi. Apes valde diligunt mundiciam. Et ideo feces suas in vno loco aggregant et reponunt: et tandem ipsas eyciunt et expellunt. Sic vere charissimi nos primo debemus per longam deliberationem sordes defectuum nostrorum in vno loco conscientie nostre: scilicet in memoria aggregare: et tandem ipsas per confessionem eycere: et a nobis penitus abdicare. Mundiciam enim debemus diligere. Et ideo cum precedenti deliberatione debemus a nobis vitia abdicare. Iuxta illud Esa. j. Lauamini mundi estote: auferte mala cogitationum vestrarum. Ista autem deliberatio ostenditur cum dicitur. Dixi id est deliberaui et decreui. Unde ps. Ego dixi in excessu meo omnis homo mendax. et Esaie. xxxviij. Ego dixi in dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi. Deliberatio enim in omni actu necessaria est. Quia secundum quod dixit Seneca. Longa belli preparatio: celerem facit victoriam. Et Isocrates dixit. Diu delibera. cito facito. Diu ergo in conscientia tua discute et post cito tua crimina confitetor. vnde ps. Cogitatio hominis confitebitur tibi. Confiteamur ergo sagaciter deliberando. Dixi inquit. Danielis. ix. Oraui dominum et confessus sum et dixi. ¶ Secundo confiteamur integriter nos reuelando quod ostenditur cum dicitur C
Confitebor. id est complete fatebor. Nihil enim debet retineri: sed totum integraliter reuelari. Unde ps. Confitebor tibi domine in toto corde meo. Infirmitas enim non sanatur nisi cause totales et principales eiusdem totaliter excludantur. Regnum etiam non efficitur pacificum nisi omnes hostes regni integraliter expellantur. Domus etiam non efficitur munda: nisi integre a cunctis sordibus emundetur. Sic pro certo conscientia nostra non efficitur munda. pacifica. seu sana. nisi a cunctis vitijs expietur. Peccata enim sunt recte. Sicut sordes inficientes. Sicut hostes inquietantes. Sicut serpentes inuenenantes. Et ideo propter periculum ista debent integre expelli: cum scilicet vnum solum peccatum mortale penam eternam inducat. Confitebor ergo ps. Spera in deo: quoniam adhuc confitebor illi. Debemus ergo confiteri integraliter non reuelando. ¶ Tertio dico. quod confiteri D
debemus actualiter nos accusando: quod ostenditur cum dicitur. Aduersum me. Homo enim in confessione.
Non debet allegare pro se: sed contra se.
Non debet se excusare: sed accusare.
Non debet se iustificare: sed condemnare: quia sicut dicitur Prouer. xviij. Iustus prior accusator sui est. Castor enim times periculum incurrere propter virilia: solet aduersus seipsum insurgere: et ipsa proprijs dentibus detruncare. Lupus etiam pedem suum qui dum de nocte ad predam vadit facit strepitum solet mordere. eo quod periculum sibi per ipsum potuit imminere: sicut dicit Pli. Sic procerto carissimi: quia pudibunda mentis nostre scilicet vitia et peccata possunt eterne mortis periculi causa esse: ideo aduersus nos debemus in confessione consurgere: et nosipsos apud deum et sacerdotem accusare: et ipsa cum dentibus. i. in confessione sermonibus a nobis abscindere et truncare. Aduersum me ergo: vnde Hiere. xiij. Aduersum peccatum repugnantes. Unde Josue. vij. Confitere mihi et indica quid feceris. Confiteamur ergo nos actualiter accusando. ¶ Quarto E
dico: quod confiteri debemus culpas verbaliter recitando. Iniusticiam inquit meam. Iniusticias. n. et peccata nostra debemus exprimere non virtutes: sicut faciunt quidam fatui qui magis in confessione faciunt mentionem de suis virtutibus: quam de suis criminibus. Dicunt enim bona que fecerunt: non crimina que commiserunt. Et isti sunt fatui: quia confessio fuit instituta pro dicendis malis et non bonis. Medicine enim fiunt ad euacuandum malos humores: et non bonos: quia si medicina humores expelleret bonos et malos in corpore dimitteret: procul dubio non sanitatem sed mortem inferret. Sic vere carissimi medicina confessionis ad hoc instituta fuit. vt corrupti humores peccatorum per eam expellantur: non vt boni humores scilicet gratie et virtutes per ipsam alijs propalentur: quia vere si in confessione bona et non mala dicantur: mors spiritalis et non sanitas subsequetur Dicamus ergo iniusticias nostras idest peccata: vnde ps. Propter iniusticias suas humiliati sunt. Nee. ix. Confitebant peccata sua et patrum suorum. Confiteamur ergo culpas verbaliter recitando. ¶ Quinto debemus F
confiteri verba sagaciter ordinando quia. s. domino

debemus confiteri: vel eius vicario: pro eius offensa pacificanda. Ille enim cui est facta iniuria debet recognosci et sibi debet fieri emenda. Solsequium etiã soli aperitur et non lune. Conchilia etiam rori se aperiunt et non calori. Sic ve carissimi dño cui forefecimus debemus defectus nostros recognoscere: et nos ei et eius vicario per cõfessionẽ apire. Dño inquit: ps. Confitebor tibi dñe quo. ira. es mihi. Istud tamẽ est contra illos qui non cõfitentur dño: sed mundo: sicut sunt illi qui de suis criminibus gloriantur: et qui ipsa iactando oĩbus cõfitẽtur. Quod vtique est contra naturã. Cattus enim stercora sua ne feteant abscondit: naturaliter etiã pudibunda aĩalium et cauda et quibusdã tuniculis operiuntur. In tantum etiam diligit natura verecundiam: quod secundum Pli. et solinũ. Si mulier submersa fuerit: inuenitur facie versa ad aquam ad verecundiam sui sexus occultandam Cuius vt dicit cõtrariũ est de viro. Isti aũt oi verecundia postposita: peiores aĩalibus. Verecunda delicta sua cunctis impudenter reuelant: et quod peius est de eis gloriantur. Esa iij. Peccata sua sicut sodoma predicauerũt nec absconderunt. Non sic ergo: sed fiat confessio.

Cum debita ordinatione: quia dño non alij.
Cum culparum enarratione: quia iniusticiam non virtutem.
Cum nrĩmet accusatione: quia aduersum me: non pro me
Cũ integra recognitione: quia confiteri. i. cõplete fateri
Cum prudenti meditatione: quia dixi. i. deliberaui etc.

In tabula inuenies titulos infinitos: in quibus facio mẽtionem de confessione. Vide ibi.

A **Conflare.** Nota quod conflare lrãliter sumitur pro simul flare: congregare inuicem: vel miscere: et maxime pro mixtiõe pecunie vel metalli: quod in igne solet fieri resoluendo: ita quod flatus est necessarius ad ignem conflatiuũ accẽdendum etc. Unde Ezechie. xxij. Conflabo vos et congregabo et succendã ignem et conflabimini in medio fornacis etc. Igitur dicam quod per conflaturam intelligitur.

Dei iudicia que penas accendit.
Ficta fallacia: que vanos extendit.
Vera prudentia: que purum ostendit.

Prima cõflatura solet grauare qñ. s. deus conflat: cõburit et punit malos: quod potissime fiet in iudicio. In igne enim tribulationis et in rigore diuine iusticie boni purgantur. Job xxviij. Auro locus est in quo cõflatur. Ibidẽ etiã mali consumuntur et examinãtur. Hiere. vij. et hiere. xlij. Cõflabitur indignatio mea super vos cũ ingressi fueritis egyptum. Secunda cõflatura solet palliare: et ista est conflatura hypocrisis: que aliud oñdit quod sit res. Conflando enim fiunt ydola: ymagines et figure: que vane esse dicuntur: quia pretendũt aliud quod existant. Videtur enim esse aurum quod tñ est cuprum etc. Sic hypocrite videntur boni cũ realiter sunt mali. Unde Deut. xxvij. et Exo. xxxiiij. Maledictus hõ qui facit sculptile et conflatile. Sculptile dicitur ymago de ligno vel de lapide que fit sculpendo. Conflatile vero dicitur de cupro: vel metallo que fit cõflando. Tertia conflatura solet probare. s. cõflatura prudentie: que. s. dicta et opa probat Eccli. xxviij. Aurum tuũ et argentum tuũ confla. et verbis tuis facito staterã et ori tuo facito ostia. Et si vis nota: quod conflatilia. i. vani homines et hypocrite: vel ipsa vana et inutilia mũdi bona: que flatu fortune variantur et formantur nullaque soliditate stabiliuntur. Carent valore. Scatent horrore. Nec pollent honore. Quod valore careãt: patet Esa. xliiij. vbi dicitur: Quod conflatile ad nihil aliud est vtile. Item quod fetore seu horrore scateant: patet Esa. xxx. vbi dicitur Contaminabis vestimentum cõflatilis auri tui. q. d. Ista sunt contaminata et imunda. Itẽ quod honorem non habeãt patet Naũ. j. vbi dicitur sic. Cõflatile ponã sepulcrũ tuũ: quia inhonoratus es. Et ideo dicitur Leui. xix. Nolite conuerti ad ydola nec deos conflatiles facietis vobis. q. d. Tales nõ sunt digni quod dij. i. honorabiles iudicentur: nec quod ab hoibus colantur aut adorentur. Quamuis pro certo multi sunt hodie fatui: qui tales propter hypocrysim honorãt et eos quasi pro dijs adorãt. Cõtra quos Esa. xlij. Cõfundãtur confusione qui confidũt in sculptili: qui dicũt conflatili vos dij nri.

Confortare. Nota quod confortare quandoque sumitur pro fortificare: vel pro stabilire: sicut. Esa. xli. de ydolo et de fabro seu factore eius dicitur. Confortauit eum clauis vt non moueatur. Et illud Act. ix. Cum accepisset cibum confortatus est. i. corroboratus et fortificatus. Quandoque vero vt cõiter accipitur pro consolari: ps. Confortetur cor tuum et sustine dñm. Et illud Lu. xxij. Apparuit ei angelus de celo cõfortans eum. Dicamus: igitur quod in scriptura inuenitur multiplex confortatio: cõsolatio seu corroboratio: quia scilicet. Confortat. A

Mundus inaniter suos stabiles.
Diabolus fallaciter stultos alliciens.
Justus benigniter suis proficiens.
Cristus fertiliter suos reficiens

Mundi confortatio deficit et non durat: sicut ad lrãm patet de mundi prosperis: et de illis qui in eis confortantur qui cessant et pereunt in instãti. Job. xxj. Quare inquit impij viuũt subleuati sunt confortatique diuitijs. Sequitur. Ducunt in bonis dies suos: et in pũcto ad infernum descendunt. Confortatio diaboli inficit et indurat. Constat enim quod per confortationem diabolicã quã facit interius per fatuam spei immissionẽ: vel exterius per adulatorum et hereticorum deceptionem et allocutionẽ mens auditorum inficitur: et in vitijs etiã induratur. Unde adulatoribus loquitur dñs. Ezech. xiij. dicens. Ve qui consuunt puluillos sub omni cubitu: et faciũt ceruicalia sub capitibus vniuerse etatis ad capiẽdas animas. Sequitur. Confortasti manus impij. vt non cõuerteretur a via sua mala et viueret. Inuehe bene et expone cõtra adulatores: et falsos predicatores etc. ¶ Cõfortatio viri iusti proficit et securat. Justus enim siue sit prelatus siue priuatus: sic solet alios et maxime desolatos et pauperes consolare et confortare. Unde Job dictum fuit Job. iiij. Ecce docuisti plurimos et vacillantes confirmauerunt manus tue et genua trementia confortasti. Justus enim est sicut angelus bonus: de quo dicunt doctores: quod dato quod in principio apparitionis stupefaciat et contristet: in fine tamen letificat et confortat. Sic iustus et maxime prelati et predicatores: dato quod in principio contristet: per correctionem et reprehensionem: in fine tamen debet cõfortare per dulcem consolationem. Figura Danielis. x. vbi dicitur. Tetigit me quasi visio hominis et confortauit me. Tetigit me inquit. ecce correctio. Visio hominis: ecce boni exempli datio. Et confortauit me: ecce finalis consolatio. ¶ Confortatio dei reficit et procurat. Deus enim confortat et corroborat mentes nostras: per gratiam in presenti: et per gloriam in futuro. Margarita enim summe confortat et valde proficit contra cordis tremorem et contra cordiacam passionẽ Sic lapis preciosus christus per gratiam cordibus humanis applicatus: ipsos summe confortat et tremorem desperationis: timoris et turbatiõis tollit et sanat. ij. ad Thimotheũ. ij. Confortare in gratia que est in cristo: quod potissime fiet in gloria: quãdo anima confortabitur presentialiter ab ipso deo. j. Reg. xxx. Confortatus est dauid in domino deo suo. His igitur premissis possum notare: quod dei confortatio dat. B C

Fortitudinem militantibus.	Quod det militantibus forti-
Certitudinem cõtemplantibus.	tudinem: patet.
Celsitudinem imperantibus.	Nam nec mar-
Quietudinem laborantibus.	

tyres contra tyrannos: nec confessores contra vitia: nec virgines contra carnem: nec religiosi contra mundum: nec quilibet iusti contra dyabolum preualuissent: nisi a domino confortati et adiuti fuissent. Josue. j. Confortare et esto robustus valde. Et. j. Regum iiij. Confortamini et bellate. Col. j. In omni virtute confortati sunt: quasi dicat quod aliquis sine tali confortatiõe nõ habet robur fortitudinis aut virtutis. Ideo quilibet talis poterat dicere illud Phil. iiij. oĩa possum in eo qui

eo qui me confortat. Item q talis confortatio dat cōtemplantib⁹ seu sapientibus certitudinē. Patet Lu. ij. vbi dicit. Quod puer crescebat τ confortabat plen⁹ sapia: τ grā dei erat in illo. Item q dat imperantibus seu triumphantibus celsitudinem. s. glo. e τ honoris potissime in patria: ptz. ij. Paral. j. Cōfortatus est salamon filius dauid in regno. Et in ps. dr̄ Nimis honorati sunt amici tui deus ni. confor. ē pn. eor. Itez q det laborantibus quietudinez: ptz Geñ. xlviij. vbi de Jacob senio fatigato dr̄. Qd veniente ad se Joseph. cōfortatus sedit in lectulo: qz. s. qñ ioseph. i. xp̄s per gratiam seu per gloriā accedit: tunc cōfortati quiescimus. et in lectulo eterne requie sedemus. Talis igitur confortatio est habenda: τ totis virib⁹ appetenda. Josue x. Confortamini τ estote robusti τc. Vide de consolari: τ de adiuuare.

A **Confringere.** Vide in lra. f. Et si vis nota hic q in scriptura inuenit multiplex ɔfringere. vicz. Confringere quod est.

Prudentie.
Stulticie.
Justicie.
Seuicie.
Spurcicie.
Tristicie.

Dicam igitur q est qdam cōfractio prudentie: mali repssiua. Et ista est illa qua qs scit motus inordinatos in se τ alijs cōfringere τ cauere. Et sic dr̄. puer. xxv. Lingua mollis confringet duriciam Et. j. Reg. xxiiij. Confregit dauid viros sermonibus: qui. s. saulem occidere gestiebāt. Item dico q est confractio stulticie: boni destructiua. Et hec est illa q qs cōfringit τ dissipat sana consilia τ mandata: τ sic dicitur cuilibet fatuo τ pterno. Hiere. ij. A seculo confregisti iugū meū: rupisti vincula mea τ dixisti non seruiam. Item dico q est ɔfractio iusticie: mali punitiua. Et ista est q bonus platus vel deus puniendo τ arguendo: τ etiaz tribulando ad finem q emendent cōfringit homines ceruicosos: ps. Cornua peccatorum confringam. Leui. xv. vas fictile qd tetigerit. s. immūdicia confringetur. Cornua inquit. i. pteruitatē τ superbiā: qz. s. ɔfringenda τ destruenda sunt vitia nō natura. Sicut de illo bono rege habetur. iij. Reg. xv. q ipse cōfregit simulacrum turpissimū. s. priapi τ cōbus
B sit in torrente cedron. Item dico: q est cōfractio: seuicie: bonis nociua. Et ista est illa quib⁹ tyranni ɔfrigunt τ dilacerāt pauperes τ debiles: vel in corpore vel i bonis. Et ideo tyrānis loquit scriptura Amos. iiij. Audite verbum domini vacce pingues q estis in mōte samarie: qui calūmniam facitis egenis τ confringitis pauperes: τ tamē dn̄s precepit cōtrariū. s. nō q homines frangant τ tribulent: sed potius q fracti τ miseri consolent. Esa. lviij. Dimitte eos q confracti sunt liberos τ oē onus dirūpe: frange esurienti panem tuuz τc. Ideo pius tribulatoz consolator debet dicere illud. Eze. xxxiiij. Quod perierat requiraz. τ qd abiectū erat reducam: qd confractum fuerat alligabo: qd pingue τ forte custodiam: τ qd infirmū fuerat consolidabo: que etiā oīa debet facere prelatus: q̄tum ad illos q per vitia sunt confracti. Item est cōfractio nequicie seu spurcicie: mētis infectiua. Et ista est illa: qua mēs humana a dyabolo cōfringitur. τ a soliditate gratie destruitur: quando diuersis vitijs maculat: de q Baruch. vj. Vas hoīs cōfractum inutile efficit. τ Eccli. xxj. Cor fatui quasi vas confractuz τ omnem sapientiam non tenebit. Unde aie peccatrici dr̄: Ezech. xxiij. Visitasti scel⁹ adolescētie tue qñ subacta sunt in egypto vbera tua: confracte sunt māme pubertatis tue. De demonib⁹ vero τ alijs corruptoribus. dr̄ Eze. xxiij.
C Illi dormierūt cū ea in adolescētia ei⁹ τ ipsi ɔfregerūt mammas pubertatis illius. s. aie peccatricis. Itez est confractio tristicie: pene inflictiua. Et ista est illa qua deus malos punit τ frangit per p̄ntez tribulationē τ per futurā dānationē. Et isto modo vt cōiter sumitur ɔfractio in scriptura. vñ in ps. Deus cōfirmet capita inimicorum suorum: verticem capilli perambulantium in delictis suis Deus eniz per suos executores: scz demones τ tyrānos: qui. s. sunt executores diuine iusticie solet tales confringere: τ confringendos ipsis suis executorib⁹ cōmittere atq dare. Aquila eñi volens tortucā raptā in mari comedere: solet eā vt frāgat ab alto demittere: vt sic capendo ɔfractam possit facilius deuorare: vnde dicit Plini. lib. x. ca. iij. q duz Heschilus poeta caluus discoopto capite iuxta mare spaciaret: aquila que raptā tortucā durissima testa obductā alte leuaret. credens albū caput poete fore lapidem: tortucam desuper vt frangeretur cadere pmisit: que cadens plm occidit. Sic vere aquila deus vel per. se vel per demones solet tortucas cum dura testa: id est malos τ obstinatos: vel etiā malos diuites τ testa diuitiarū munitos: qui nunc non timent aliquez ictum de alto statu: vbi nunc sunt dimittere labi: vt p per mortē eternam τ temporalē: vt per infortunia confracti possint ab alijs. i. ab amicis remanentibus quātum ad substantiā: per vermes quātum ad carnē: per demones quantū ad animā deuorari Job. xxxviij. Auferetur ab impijs lux sua: τ brachiū excelsum cōfringetur. Figurati in mari: de quo dicit dn̄s ibidem Job. xxxviij. Circūdedi illud terminis meis: τ posui vectem τ ostia τ dixi. hucusq venies τ non procedes amplius τ hic confringes tumētes fluctus tuos. Isti eñi sunt mare fluctuosum per superbiā: quib⁹ statutus est terminus quē preterire non poterūt. s. tempus vite vsquo cū peruenerint: necesse habent per mortē cōfringi: τ tumor τ fluctus sue superbie tenuari. Quod etiā figuratum est in nauibus iosaphat regis iuda: que in mari parate erant ad nauigandū vt irēt in offir p auro apportando: sicut dr̄. iij. Regū. xxij. τ in asiongaber sunt confracte. sic isti qui more nauium instabiles vēto vanitatis ducuntur: dū ad aurum acquirendū inhiant: τ ad hoc per mare mundi sollicite currūt τ nauigant in asiongaber: qd interpretatur faciens merētes colles sublimes. i. in morte qui superbis τ sublimibus dat merorē: subito confringunt: τ in profundum baratri submerguntur. Unde dn̄s de talibus dicit in ps. Confringā eos nec poterunt stare: cadent subtus pedes meos. Notabo igitur q multa genera homi- D
num tam temporaliter q eternaliter confringuntur. videlicet

Malicie squalore liuidi.
Luxurie fetore putridi.
Superbie fulgore tumidi.
Seuitie cruore rapidi.
Potentie vigore rigidi.
Excellentie honore fulgidi.
Ignorantie errore stolidi.
Auaricie ardore feruidi.

Dico igit primo q cōfringentur a deo viri maliciosi qui figurātur in serpente qui erat calidior ceteris terre animantib⁹: sicut dicit Geñ. iij. vñ de rege Ezechia dr̄ iiij. Regū. xviij. q ipse confregit serpentez eneum cui populus sacrificabat. Sicut de⁹ cōfringet tales qui nunc a populis honorantur. Item confringentur viri luxuriosi. vnde de Asa rege iuda. i. de xp̄o dicitur illud premissum. iij. Regū. xv. q ipse confregit idolum turpissimum. s. idolū Priapi quod pingebatur cum maximo membro virili. Item confringentur superbi atq pomposi figurati in altis cedris libani. De quib⁹ dicitur in ps. Vox domini confringentis cedros: τ confringet domin⁹ cedros libani. Item cōfringentur crudeles τ furiosi ps. Molas leonum confringet dominus. Item potētes τ rigorosi ps. Ibi cōfregit potentias arcū: scutum: gladium τ bellum. Itē excellentes τ gloriosi ps. Cōfregit in die ire sue reges. Item ignorātes τ obliuiosi. de quibus Deu. vij. Cōfringite statuas: lucosq succidite. Ista tua τ lucus vmbrosus sine luce ignorantes designāt. Item auari seu ardentes τ ambitiosi figurati in dracone qui spirat ignem ps. Tu cōfregisti capita draconis dedisti eum escā populis ethyopū. Tales igitur a deo confringentur et in eterno precipitio destruentur ps. Reges eos in virga ferrea: τ tanq vas figuli confringes eos. Sufficit.

Confugere. Ubi fugere.

Confundere. Confusio.

Nota ꝙ cōfusio vocaliter idem est quod mixtio: ⁊ maxime sicut videmus ꝙ metalla liquefacta simul mixta: ita cōfunduntur ⁊ vniunt̃ ꝙ vnū ab alio non cognoscit̃. Unde confusio: id est indistincta permixtio. Moraliter tñ confusio accipitur dupliciter in scriptura. Accipitur em̄ qñqȝ pro destructionis horrore. Qñqȝ pro verecūdie pudore. ¶ Primo modo dr̃. Job. xl. Respice oēs superbos ⁊ confunde eos. De scdo aūt mō dr̃. j. Esdre. ix. Confundor leuare faciē meā. ⁊ in ps. Confusio faciei mee cooperuit me. De bona aūt confusione qua quis confundit̃ deliq̄sse: ⁊ de mala qua q̄s erubescit ꝯfiteri ⁊ dicere mala sua: pōt dici illud Eccli. iiij. Est cōfusio adducens ignorantiam. Et est ꝯfusio adducens gl'aȝ ⁊ gratiaȝ: de q̄ etiā dr̃ Hiere. vj. Confusione non sunt confusi erubescere nesciert̄. s. ꝓterui ⁊ obstinati. Qr igitur vtroqȝ mō pro maiori parte confusio signat in

B malo: possumus distinguere ꝙ est confusio valde.

Uitiosa.
Tediosa
Dolorosa

¶ Prima ē deceptoria: ⁊ ista ꝯfusio illoꝝ est q̄ confundunt̃ cōfiteri pctā sua: vel suas miserias ⁊ necessitates alijs explicare. Eccli. iiij. Non confundaris dicere verum. ¶ Secunda est ꝯfusio derisoria: ⁊ ista est confusio qua deus confundit in hoc seculo peccatores: q̄. s. cōfundūt̃ i. deridenti qñ suis malis desiderijs defraudant̃. vñ in ps. Cōfusi sunt qm̄ de⁹ spreuit eos. ¶ Tertia est confusio dānatoria: ⁊ ista est illa q̄ peccatores ī inferno destruunt̃: ꝯfundunt̃: erubescunt: ⁊ deridētur

C vñ Abdias. Operiet te ꝯfusio ⁊ peribis. ¶ Dicaȝ igit̃ ꝙ mali confusiōe. verecūdia: ignominia: ⁊ opprobrio digni sunt: inquātuȝ sine ꝯfusione ⁊ verecundia ī pñti deliquunt. Nā sicut hō valde confunditur qñ.

Deponitur a statu ꝓeminenti.
Exuitur a veste contegenti.
Deluditur a turba circūstanti.
Reprehendit̃ de vbo nō decenti,
Item quando
Deprehendit̃ in culpa p̄senti.
Recluditur in antro fetenti.
Coniungit̃ genti nō ingenti,
Superat̃ seu vincit̃ ab hoste non valenti.
Cōpellit̃ fore par egenti.
Suspendit̃ in cruce patenti.
Assistit̃ iudici potenti.

Sic vere dico: ꝙ mali finaliter ꝯfundi poterūt ⁊ debebūt scȝ ī inferno ⁊ post mortē: qr perdent statū ⁊ gl'iaȝ. Eccl. iiij. Nō ē tibi gloria; sȝ cōfusio. Iteȝ qr ꝑdēt rex substātiā q̄. s. mō sunt induti: vl' etiā qr perdēt excusationum malitiā q̄. s. ipsos modo coopit sicut vestis: vnde anime dānate dicitur Ezech. xvj. Uidi te cōculcatā in sanguine tuo. Sequitur. Et eras nuda ⁊ confusione plena: qr ꝑdent honeste societatis decentiam. Maxime em̄ confundit̃ hō qui consueuit sedere cum principibus. quando necesse habet eē cū gartionibus: sicut isti in inferno cū dānatis vilibus ⁊ demonibus. Esa. xxx. Omnes confusi sunt super populo qui eis prodesse non potuit. Itē qr incurrent indigne derisionis molestiā. Dañ. iiij. Facti sumus confusio ⁊ obprobrium. Item quia arguent̃ propter mendacis locutionis falaciā. Prouer. x. Os autem stulti confusioni proximum est. Item quia ꝓbabuntur habere criminis ⁊ nequitie pñtiaȝ. Hiere. ij. Quomodo confunditur fur quando deprehenditur: sic confuse sunt domus israel. Item quia superabuntur atqȝ vincentur pro hostis inepti potentia. Magna eniȝ confusio est vinci a min⁹ potenti. Dyabolus autem ⁊ caro minus pñt qnaȝ homo: quia nō vincunt nisi volentem. Ideo Hiere. xlviij. dicitur. Cōfusus est moab quia conuictus est. Item quia impellentur ad summam egestatem ⁊ inopiaȝ. Magna em̄ confusio est diuiti: quando per infortunia cōpellitur mendicare. Isti autem bonis omnibus indigebunt. Esa. lxv. Serui mei comedent ⁊ vos esurietis. Sequitur. Serui mei letabunt̃ ⁊ vos confundemini. Item qr includent̃ in carceris spurcicia. Ezec. xxxij. Portabant confusionem suam cū his q̄ descendunt in lacū. Item qr sistentur ad summi iudicis pñtiaȝ. Magna em̄ cōfusio est pñtari coram iudice punituro. Sic coram xp̄o iudicaturo. Uñ de peccatore tali iudici pñtato dicit̃. Hiere. xlviij. Deiecit ceruicem moab ⁊ confusus est. Item qr suspendent̃ ad infernalis patibuli duriciam. vñ de finali ꝯfusione aīe dānate. dicit̃ Hiere. l. Capta est babylon cofusus est bel victus est marodach: ꝯfusa sunt oīa scuptilia eoꝝ: superata sunt ydola eoꝝ: qm̄ ascendet contra eam gens ab aquilōe que ponet terram eius solitudinē. Babylon interpretat̃ transferens ⁊ signat auaros q̄ ad se transferunt quicquid possunt. Marodach interpretatur amare contritus: ⁊ signat inuidos qui semꝑ sunt in amaritudine ⁊ dolore. Bel interpretatur vetustus: ⁊ signat obstinatos qui in vitijs antiquantur. Scuptilia autem signāt hypocritas: qui fictione formantur ⁊ diuersis morib⁹ figurant̃. Idola vero aurovestita que afatuis honorant̃ signant diuites ⁊ superbos pre ceteris aureos ⁊ honoratos. Sed q̄d ꝓcerto oēs isti finaliter cōfundent̃: ⁊ ab aquilonari gente id est a demonib⁹ vastabuntur ⁊ suꝑabunt̃. ⁊ destruent̃ dicētes. Hieremie ix. Uastati sumus ⁊ confusi vehemēter. Et nota si vis ꝙ istam confusionem incurrent vicȝ.

Superbi ⁊ ambiciosi.
Immundi ⁊ luxuriosi.
Detractores ⁊ inuidiosi.
Mundi sapientes ⁊ maliciosi.

De suꝑbis dr̃ Hiere. vj. Cōfusi sunt: qr abhominatiōeȝ fecerūt. Item in ps. Cōfundātur suꝑbi qr in ⁊c. De luxuriosis dr̃ Amos. j. Conteram tenentē sceptrū de domo voluptatis ⁊ luxurie. De detractoribus dr̃ in ps. Confundant̃ ⁊ deficiāt detrahentes anime mee. De maliciosis vero sapientib⁹ dr̃. Hiere. viij. Confusi sunt sapientes: ꝓterriti ⁊ capti sunt. ⁊ sic patet de cōfundere. Uide infra de erubescere ⁊ de verecundia: ⁊ destructione ⁊c.

Congregare. Congregatio. A

Nota ꝙ cōgregare est idem qd̄ insimul aggregare: et signat plurimū distinctorum insimul vnionem. Et signat congregatio rerum congregationem ⁊ coniunctionem animorum. Et ideo signat amiciciam: caritatem: vnitatem: comunitatem ⁊ societatem. Possum⁹ ergo distinguere quadruplex genus congregationis. Est enim congregatio.

Uirtuosa. Prima est perfectorum.
Uitiosa. Secūda est cōitas peccatorum.
Gaudiosa. Tertia est religio beatorum.
Dolorosa. Quarta aūt ē collectio reproboꝝ.

Primo ergo modo cōgregantur perfecti: qui scȝ semper sunt in sociali cogregatione: amore ⁊ dilectione. j. ꝑali. xiij. Congregauit dauid vniuersum israel. ¶ Secundo modo congregantur infecti. qui. s. congregāt se associant ⁊ vniunt ad nocendum bonis. vñ. j. Reg. xxviij. Congregauerunt philistym agmina sua. Qd̄ maxime ꝑtinet ad conspiratores ⁊ detractores: ⁊ maliciosos machinatores: qui congregationes faciūt cōtra bonos. Similes em̄ sunt essedonib⁹: qui ƀm Sol. Congregabant amicos ad ꝑentū mortuoꝝ carnes et viscera comedēda. Sic tales complices suos congregant ad alios detractorie vel rapaciter deuorandum ⁊ maxime ad ꝑentes ꝓprios. i. p̄latos ⁊ supiores: necnon bñfactores mordendum ⁊ infestandū. Judic. vj. ⁊. vij. Madian ⁊ Amalech. ⁊ orientales ppl'i cōgregati sunt simul supple cōtra filios israel. ¶ Tertio mō congregantur beati qui. s. in beata societate ⁊ btōruȝ angelorum collegio sunt superius cōgregati. Mat. xiij. Triticum congregate in horreum meuȝ. ⁊ Mar. xiij di. Qd̄ domin⁹ cōgregabit electos a quatuor plagis terre. ¶ Quarto aūt mō ꝯgregant̃ dānati q̄. s. in collegio inferni cū demonib⁹ ꝯgregant̃. vñ Esa. xxiiij. Cōgregabūt̃ ꝯgregatiōe vni⁹ fascis ī lacū: ⁊ claudēt̃ ibi in carcere. Et hiere. xij. Cōgrega impios q̄si gregē

ad victimam

B ad victimam ⁊ sanctifica eos in die occisionis. ¶ De morali ergo cõgregatiõe vnitate ⁊ societate possumꝰ dicere: ꝙ sicut videmus: ꝙ in corpore diuersa mẽbra vniunt ⁊ insimul ꝯgregant tantoq; naturali nexu iũgunt: ꝙ vnũqdq; qd alterꝰ ẽ: siue id fuerit suũ putat bonum siue malũ suũ esse reputat. Sic carissimi ĩ corpore religiõis seu ecclesie: nos qui naturaliter sumus diuersi .s. diuersarum cõditionũ: regionũ ⁊ ꝯplexionũ debemus fieri vnũ ⁊ insimul cõiungi ⁊ congregari ꝑ amiciciã ⁊ dilectionẽ: ⁊ hoc ita intrinsece ⁊ perfecte: ꝙ bonum vel malũ alterius debet suũ quilibet reputare Bonum dico ꝯgaudendo: ⁊ malũ cõpatiendo: qꝛ ſm apl'm .j. Cor. xij. Si quid patit vnũ mẽbrũ: cõpatiũt oĩa mẽbra. Ro. xij. Multi vnum corpus sumꝰ in xp̄o Sicut etiam videmus: ꝙ corpora nobiliora habitant in congregatione: sicut ptꝫ de stellis q̃ in firmamẽto celi sunt a domino locate. Sic vere si nos volumus eẽ nobiles stellei ⁊ perfecti: in cõgregatione: societate et dilectione: debemus viuere ⁊ simul ꝑ vnitatẽ ⁊ amiciciã habitare. vnde Geñ. j. Congregent aque q̃ sub celo sunt in locum vnũ. In quibꝰ verbis aduerte: ꝙ illi

C qui in congregatione volunt ⁊ habent viuere dñt esse

Cõiter conuiuentes.	Primũ ꝓbat adunatio
Benigniter influentes.	congregent. Scdm vnda
Humiliter obedientes.	tio aque. Tertio subiuga
Sinceriter diligentes.	tio sub celo. Et quartum

colligatio in locũ vnum. Conuiuamꝰ ergo in societate. Influamus cũ pietate. Obediamus cũ humilitate: ⁊ diligamus cũ vnitate. ¶ Primo ergo dico: ꝙ nos debemus cõicare ꝑ societatẽ: qd ostendit cum dicitur Congregent. Congregatio enĩ societatem designat Sicut enĩ videmus: ꝙ animalia mãsueta ad vsũ humanum vtilia in societate ⁊ congregatione viuũt: ita ꝙ vt cõiter pacem hñt sic ꝙ alter ab altero nec ledit nec grauat. Sicut ptꝫ de ouibꝰ. de ceruis: de anseribꝰ ⁊ columbis. Sic vere si nos pacifici fuerimus ⁊ quieti in societate ⁊ congregatione amoris ⁊ soliditatis: debemus viuere: ⁊ per amorem ⁊ ꝯcordiã inuicem habitare: pacem inter nos debemꝰ habere. ⁊ alter alterum non nocere.

Aĩalia enĩ vtiliora.	solent in congrega-
Animalia sagaciora.	tione viuere ⁊ inter
Animalia potentiora	se pacifice alter ab

altero habitare. De animalibus sagacibus exemplũ habemus in formicis in quoꝝ prudentia humana ratio vix attingit: que in ꝯgregatione habitant ⁊ morãt De vtilibus etiam aĩalibus exemplum habemus in apibꝰ: quaꝝ vtilitas cetera animalia añcellit: q̃ tamẽ in ꝯgregatione viuere sunt cõsuete. De aĩalibus etiã fortibꝰ ⁊ potentibꝰ: exemplũ possumus accipe in elephantibus: quoꝝ quantitas ⁊ potestas ceteris aĩalibus añfertur: q̃ tñ in societate habitãt ⁊ versant. Sic ꝓ certo carissimi si nos volũus esse formice ꝑ sagacitatẽ: apes ꝑ vtilitatẽ: elephãtes ꝑ nobilitatẽ ⁊ strenuitatem: nos ꝓ certo debemus in congregatiõe viuere: ꝑ vite comitatem: per socialem caritatẽ. vñ .ij. Reg. ij. Congregati sunt filij beniamin ad abner: ⁊ cõglobati sunt in vnum cuneũ. Istã tñ regulã non sequũt hodie multi: qꝛ ꝓcerto ⁊ in seculo ⁊ in claustro sunt hodie multi: q̃ in societate ⁊ cõgregatiõe viuere dedignãtur: ⁊ q̃ per morũ singularitatẽ ab alijs diuidũt: sicut patet de crudelibus ⁊ sup̄bis: qui societatem ⁊ cõitatẽ aliorum refugiunt ⁊ contemnunt: similes leonibus seu lupis qui gregatim non ambulant: sed solitudinẽ diligunt ⁊ frequentant. Istud videmus in regione et collegijs ceteris vniuersis: qꝛ procerto vt cõiter sunt semꝑ ibi aliqui partiales ⁊ ab alijs singulares. q̃ bonum comune nõ diligũt: sed ad bonũ ꝑticulare plus intendunt. Non sic carissimi non: sed viuamus in societate ⁊ ĩ ꝯgregatiua comitate. Cõgregemur ergo vt milites simul preliantes: vt diuites simul festiuantes vt scholares simul addiscẽtes: vt paupes simul mẽdicantes: debemꝰ ergo ꝯgregari vt milites ad simul preliandum. Mec. iiij. Cõgregati sunt vt pugnarẽt. Item cõgregemur vt diuites ad festiuandũ. vñ .ij. Esdre. ix. Cõgregati sunt vniuersi in hierusalẽ celebrare leticiã Item congregemur vt scolares ad discendũ .j. Mach. iij. Congregatus est cõuẽtus vt essent parati. Itẽ congregemur vt pauperes ad mẽdicandũ. vñ Iudi. xj. Cõgregati sunt ad eũ viri inopes: qꝛ ꝓ certo charissimi: sicut videmꝰ ꝙ milites congregant circa ducẽ. Scolares circa doctorẽ. Pauperes circa diuitẽ. Sic nos debemꝰ inuicẽ cõgregari per amiciciã ⁊ amorẽ erga omnium creatorẽ vñ in p̄s. Cõgregate illi sanctos eius: qui ordi. testa. eius. Dico ergo ꝙ nos debemus cõicare per societatẽ. ¶ Secũdo dico ꝙ nos debemus rorificare ꝑ benignitatẽ: qd ostẽdit cũ dꝛ aque. Sicut enĩ videmꝰ ꝙ aqua tẽperat feruida: virorat arida: fecũdat sterilia: implet vacua ⁊ inania. Sic vere viri pij ⁊ misericordes pauperũ tribulatorũ mitigant claritatẽ: irrigant ariditatẽ: fecundãt sterilitatẽ: ⁊ implẽt vacuitatem. Ideo de talibꝰ aquis dꝛ in p̄s. Stetit vnda fluẽs cõ .s. abys. in me. ma. Uir enĩ pius dꝛ vnda fluens: qꝛ sicut aqua nõ põt in se sistere: immo semꝑ habet fluere ⁊ discurrere quousq; inuenerit aliquem locum bassum ⁊ vacuum vbi sistat. Sic vere viri misericordes semꝑ debẽt fluere ⁊ affluere ꝑ pietatẽ: q̃nimmo etiam semꝑ debẽt discurrere ⁊ laborare: vt aliquẽ locũ vacuũ i. aliquẽ pauperẽ inueniãt: quẽ suis bñficijs impleãt ⁊ fecundent Zacha. xiiij. Exibunt aque viue de hierusalem. Sic reuera de multis videt verificatũ illud quod dꝛ in p̄s. Cõuertit aquas eoꝝ in san. ⁊ im. eo. ne bi. Nr vere multi sunt qui deberẽt esse aque. i. viri misericordes aquei ⁊ benigni: qui tñ sunt sanguis. i. sanguinolẽti: impij ⁊ tyrãni. Nõ sic ergo charissimi: sed simꝰ rorificãtes per benignitatẽ seu pietatẽ. ¶ Tertio dico ꝙ nos debemus esse subiecti ꝑ humilitatẽ: qd ostendit cum dicitur. Sub celo. i. sub obediẽtia prelatoꝝ supiorum nostroꝝ virorũ celestiũ ⁊ bonorũ debemus nos submittere si in congregatione ⁊ societate debite volumus habitare p̄s. Qui subdis populũ meũ sub me: et Iob. ix. Sub quo curuantur qui portãt orbẽ. Istud est summe necessariũ homini qui habet viuere in societate: vt s. sit hũilis ⁊ subiectus maioribus obẽdiens ⁊ in mediocribus ⁊ minoribus ex gratia loco ⁊ tẽpore submittens se. Et ideo lucifer in societate ⁊ cõgregatione angelorum bonorũ viuere nesciuit: quia nõ sub celo sed supra celũ ascendere voluit. Esa. xiiij. Ascendã super altitudine nubiũ ⁊c. Multi enim sunt homines qui querunt esse supra ⁊ non infra: querũt dominari ⁊ non famulari: querunt preesse ⁊ non subesse. Isti sunt superbi qui similes sunt oleo seu fumo: que semꝑ sursum appetunt ascendere ⁊ inferius dedignantur. Uerũtamen quãto plus ascenderunt: tãto amplius euanescunt. In decoctione zuccari illud quod est spumosum ⁊ quasi nihil valẽs supeminet. Illud aũt qd est solidũ atq; bonum inferius sub fundo manet. Sic vere charissimi illi qui boni sunt ⁊ virtuosi: sub alijs ꝑ humilitatem descendũt. Illi autẽ q̃ fatui sunt ⁊ peruersi ⁊ inter alios nullius valoris vel momenti: semper super alios eminere volunt: ⁊ ad superioritates: dignitates ⁊ officia ambiũt totis viribus ⁊ ascẽdũt. figurati in congregatione dathan ⁊ abyron: qui ad sacerdotiũ ambiebant: gradu ⁊ statu suo contenti nõ erant: ſꝫ cõtra dei ordinationẽ preesse alijs anhelabãt. Et ideo a terra absorpti fuerunt: ⁊ viui ad inferos descenderũt. vnde p̄s. Aperta est terra ⁊ deglutiuit dathan: ⁊ operuit super congregationem abyron. Non sic ergo charissimi non. Non appetamus esse supra: sed sub Genes. iij. Sub viri potestate eris. Simus ergo nos subijcientes per humilitatem. ¶ Quarto dico. ꝙ nos debemꝰ esse nos conglutinantes per charitatem: quod ostenditur cum dicitur. In locum vnum: id est in vnitate amoris. Amor enim facit de diuersis vnum. Quia ſm Senecã. Amicus fidelis quasi alter idẽ. Sicut enĩ plura grana in vno pane congregantur: ⁊ cõgregata vnũ

efficiuntur. Sic ex pluribus personis ecclesia vel collegium constituitur: que tamē vnū esse p caritatē semp debent. Osee.i. Cōgregabuntur filij israel et filij iuda pariter: et ponent sibimet caput vnum. Illa enim que sunt eiusdem similitudinis faciliter vniuntur: quando insimul congregantur: sicut patet de metallis que in igne simul iuncta faciliter dum liquefiunt in vnum cōmiscētur et vniuntur. Sic vere carissimi nos qui sumus eiusdem nature: eiusdem status: conditionis et professionis: qui in vno collegio religionis vel fidei congregamur debemus vniri per caritatem et pfecte alter ab altero cōmisceri per amicicie vnitatē. Esaie.xxvij. Cōgregabimini vnus et vnus filij israel. Ista tamen sunt contra multos: qr pcerto multi sunt qui quis sunt eiusdem congregationis: eiusdem collegij vel pfessionis: ipsi tamen non habent vnitatē amoris et dilectionis: immo pcerto sunt diuersi per diuisionem odij et dissensiōis. Istud potissime videm⁹ de malis religiosis: qui inter se non vniuntur: sed diuiduntur et p parcialitates alter ab altero segregatur. Isti sunt similes viperis que in matris vtero congregate sua nimia gulositate latera matris corrodunt: et eam destruunt et occidunt. Isti etiam sunt similes vaporibus in vētre terre aggregatis: qui ita inter se coagitantur et mouētur: q terre superficies rumpitur: et terremotus maximus generatur. Sic procerto carissimi in ventre religionis vel ecclesie sunt homines multi viperei peccatores qui in diuersarum cogitationum gremio sunt locati: qui tamē ita sunt inter se litigitiosi et rixosi: q nullam habent penitus perfecte amicicie vnitatem: quinimmo sepe accidit q inter se taliter cōmouentur: q tonitruū diuersarum tribulationum faciunt: et q ipsa ecclesia seu religio mater sua per eosdem corroditur et cassatur: et ad paupertatem vltimam desolatur. Non sic ergo: sed simus congregati in locum vnum ps. Quoniam ecce reges congregati sunt: conuenerunt in vnū. Patet ergo q ad moralem cōgregationē requiritur.

Morum cōmunitas.	Congregentur.
Cordis benignitas.	Aque.
Mentis humilitas.	Sub celo.
Amoris caritas.	In locum vnum.

Sed nota adhuc q cum duplex in gñe sit cōgregatio. s. passiua que ptinet ad psonas q. s. inuicē diuersimode congregantur de qua sup dictum est: et actiua q pertinet ad res qñ. s. diuersi diuersa solent congregare et accumulare. patet q cōgregatio non solum denotat adunationem immo etiam acquisitionem. Et sic potest dici congregatio.

G

Virtuosa.	Prima est congregatio meritorum.
Vitiosa.	Secūda est congregatio peccatorum.
Onerosa.	Tertia est congregatio terrenorum.
Et periculosa.	Quarta est congregatio tormentorū

Dico ergo q est congregatio laudabilis atq gratiosa: et ista est: illa qua iusti cōgregant in aīa sua gratias et virtutes. Sicut enim videm⁹: q aliqua aīalia cōgregant et accumulant suum nutrimentum sm Auicen. sicut pz: q formice in tempore estatis cōgregāt grana: vt postea in statu hyemis qñ congregare nequeūt inde viuant. Sicut etiā patet de ericio qui poma congregare nōn cessat: vt in tpe hyemis inueniat vnde viuat. Sic pcerto carissimi si nos fuerimus formice p prudentiam: hericij acculeati p pniam: nos pculdubio debemus cōgregare et acquirere spūalia nutrimēta. s. gratias et virtutes: et hoc dum durat tempus estatis. i. tps merendi: vt tandem qñ tempus istud defecerit et hyems mortis aduenerit istis cibis in celesti gloria possimus enutriri. vñ pŭer. xxxi. Multe filie congregauerūt diuitias. Istud tñ est contra auaros: qui procerto congregant non pro futura hyeme: sz p presenti estate. Non p tempe mortis: sed pro tpe vite presentis. Vñ ps. Thesaurisat et ignorat cui congregabit ea. Sicut enim quanto plures mali humores in corpore congregantur: tanto apostema grossius generatur et mors citius sequitur et causatur. Sic vere carissimi quanto auarus magis de diuitijs congregat tāto apostema et inflatura sue superbie magis crescit et mors eterna citius appropinquat. Hiere. x. Congrega de terra confusionē. Non sic: sed cōgregemus grās et virtutes. pue. x. Qui congregat in messe: filius sapiens est. Ista est ergo cōgregatio laudabilis et fructuosa. ¶ Secundo dico: q est congregatio confusibilis et vitiosa. Et ista est illa qua peccator cōgregat et accumulat multitudinē criminū et culpar: puer. vj. Turpitudinē et ignominiā cōgregat sibi. ¶ Tertio est congregatio terrenor que est inutilis et onerosa. Polipi eñ i cauernis suis solent testas cancror et locustarum congregare: vt dū pisciculi ibidē querunt possint eos deuorare. Deprehenditur tñ polip⁹ p taliū testarum congregationem: et cubille suū piscatorib⁹ reuelatur. vt dicit Pli. li. ix. ca. xxviij. Sic vere dicā: q auari post quam contra cancros et locustas. i. contra pauperes preualuerunt: testas. i. substantiā et diuitias eorūdem solēt in cubili domus sue cōgregare: et cū eis cōgregatis solent alios pisciculos. i. alios indigentes allicere et attrahere. et vt p manus ipsos capiant fallaciter inuitare. Cum diuitijs eñ quas ab alijs cōgregauerūt solēt alios capere quos seducunt. Si ergo vis deprehendere: vbi est cubile taliū: vide vbi sunt teste conchiliū. i. diuitie pauperum cōgregate: et tūc dic illud Job. xxviij. Hec sunt ergo tabernacula iniqui: et iste est locus ei⁹ q ignorat deum. Ista est ergo cōgregatio terrenor inutilis et onerosa: et etiā laboriosa. Eccli. xxxj. Laborat diues in cōgregatione substātie. Quarto dico: q est congregatio dānabilis et dolorosa: vl etiā piculosa. et ista est congregatio tormentor et penar: que in reprobis cumulantur. Deu. xxij. Congregabo sup eos mala: et sagittas meas complebo in eis. Ita q quilibet eor pōt dicere illud ps. Congregata sunt sup me flagella etc. Vide in sinonimis.

Coniūctio. Coniungere.

Nota quod cōiungere: associare: adherere: copulare et aggregare idē sunt. Et signat cōiunctio in bono caritatē: amiciciā et societatē. In malo autē designat cōspirationem et malor cōitatem. Dico ergo primo q sicut videmus q similia in inuicem faciliter coniūguntur. sicut patet de duob⁹ metallis: q si bene polita fuerit: ita inuicem consolidantur: q quasi vnū efficiuntur: et q inseparabiliter cōiunguntur. Sic vere carissimi nos alij et maxime ecclastici vel religiosi valde debemus esse p caritatem coniuncti et potissime: qr nos sumus eiusdē similitudinis: eiusdē stat⁹: eiusdē ritus: eiusdē collegij: eiusdē cenobij. Nos eñ nunq debemus p odiū et rancorem alter ab altero diuidi: sed p caritatē et amiciciam inseparabiliter copulari: qr sicut dicitur Eccli. xij. Ois caro ad similem sibi coniungetur. Vbi est aduertēdum q ad coniunctionem caritatis hm̄dam necessaria est

Benignitas faciliter impressiua.	Caro.
Conformitas hūiliter cōuersiua.	Similem.
Propinquitas mentaliter affectiua.	Sibi.

Coniunguntur eñ facilit p amorē illi qui habent.
Teneritatem impressionis.
Conformitatem conditionis.
Intimitatem affectionis.

Primo ergo dico q ad cōiunctionē caritatiuā suffragatur teneritas impressiōis. Quāto eñ cera est mollior et tenerior: tanto ad se cōiungendū et adherendū cū alio est aptior et paratior. Sic vere carissimi illi qui sunt teneres et molles p naturalē benignitatem et pietatem: magis sunt cōiunctibiles p amiciciā et caritatē. et hoc ostēditur cū dr. Caro. Caro eñ naturaliter est mollis: tenera et flexibilis. q semp pelli et ossibus est coniuncta. Sic vere carissimi illi q sunt molles: id est pij misericordes et benigni: sunt vt cōiter magis apti vt pelli et ossib⁹: id ē vicinis et socijs p caritatis glutinū cōiungantur. vñ Mat. xix. Erunt duo in carne vna. Et sequitur

Quod ergo

Quod ergo deus coniunxit homo nõ separet. Sic em̃ dicit ptholome⁹ ⁊ Martian⁹. Planete qñ sunt in cõiunctiõe alioꝝ consimiliũ. maiorẽ hñt virtutẽ. Simile em̃ adiunctum suo simili augmentat eius virtutẽ. Sic vere carissimi: boni qñ sunt in coniunctione bonorum: ⁊ qñ bonis sibi similib⁹ sunt coniuncti associati pariter ⁊ vniti: virtus vtriusq; est amplior atq; maior. vnde Eccli. vj. In multitudie presbiteroꝝ prudentiũ sta. ⁊ prudentie eoꝝ ex corde cõiungere. Habeamus igitur ꝑ ista coniunctione habenda. Teneritatem ad imprimendũ. Res em̃ molles. humide ⁊ glutinose: tenacius ⁊ facilius coniunguntur. Qð tñ est cõtra multos: qui reuera nihil habent humiditatis vel benignitatis: ⁊ ideo nunq̃ possunt coniungi per glutinum caritatis. Isti sunt similes arene: que tante est siccitatis: q; nunq̃ potest inuicem glutinari. Et ista est rõ quare de sabulo non fit lapis. q; .s. ꝑpter nimiã siccitatem non põt vna pars alteri copulari: coniungi pariter ⁊ vniri. Sic vere carissimi multi sunt hodie ita sicci ꝑ indeuotionem ⁊ in cõpassionẽ: q; ꝓcerto nunq̃ possunt coniungi ꝑ amorem ⁊ dilectionẽ: sed semper remanent seiuncti ⁊ diuisi per rancorem ⁊ dissensiões: Sicut em̃ dr̃ Esa. lvij. Non est pax impijs dicit dñs.

C ¶ Sed secundo dico: q; ad istam ꝯiunctionem hñdã necesse est q; habeamus cõformitatẽ ad imitandum. Similem inquit. Maximũ em̃ incentiuũ amoris: et maximum tenaculũ cõiunctionis ⁊ caritatis est: qñ homo est alteri silis in morib⁹ ⁊ cõformis. Similitudo enim est causa amoris. Et ideo sicut videmus res que sunt eiusdem similitudinis ⁊ conditionis sunt facilis coniunctionis ⁊ amoris: sicut p; de animalib⁹: que qñ sunt eiusdem speciei: eiusdẽ similitudinis ⁊ cõditionis sibiinuicem solent facilius ⁊ libentius coniungi associari etiã ⁊ copulari. Patet etiam in lapide magnete qui attrahit ferrum: ⁊ ipsum ad sui coniunctionem naturaliter inuitat: qð vtiq; fit ꝑpter quandam occultam similitudinẽ ⁊ ꝓprietatẽ quas hñt iter se cõem: ꝑpter quã naturaliter vnum appetit alteri copulari. Sic vere carissimi nos alij qui sumus eiusdem status ⁊ ritus ⁊ qui rõne cõis habitus seu cult⁹ eandẽ similitudinẽ repñtamus: debemus vnus alteri cõiungi: ⁊ ꝑ caritatis glutinum copulari. Multi tñ sunt similes lune: q̃ qñ soli coniungitur lumẽ ipsius ex hoc minuitur. sicut p; in nouilunio: vbi luna soli immediate coniungitur: ⁊ tamen quo ad nos lumẽ totaliter ꝑdit imo etiam sepe cã est: q; ipsius solis claritas per cõiunctionẽ lune huiõi eclipsatur. Sic reuera carissimi: q̃q; luna: id est homines defectibiles ⁊ peruersi: soli .i. bonis personis qñq; associantur ⁊ iunguntur: tãta est tamen eoꝝ obstinatio: q; nunq̃ ex hoc meliores efficiuntur: sed potius minoris luminis ⁊ ꝟtutis: imo etiam qñq; cause sunt q; ipse sol eclipsatur. i. q; ipsi boni eis coniuncti ꝑ coꝝ maliciã peiorantur. vnde Eccli. xiij. Qui tetigerit picem inqnabitur ab ea: ⁊ qui cõicauerit superbo induet superbiam. Siles ergo ⁊ non dispares debẽt coniungi: vt in ipsis possit ꝑfecta caritas generari: qð maxime d; esse in coniugijs: vbi coniũgi d; homo simili non maiori: q; si ꝯtrarium fiat multa incõmoda subsequuntur. Si ergo vis nubere: nube pari Job. xxxviij. Nunquid ꝯiungere valebis micãtes stellas pleiades. i. nobiles rusticis: q. d. non decet Eccli. xiij. Quid cõicabit cacabus ad ollã: cũ se colliserit cõfringentur. De ista similitudine ⁊ morum cõformitate: que debet esse inter socios: maxime cõiuges: dr̃ Genesis. ij. vbi loquitur de matrimõio Eue ⁊ ade faciam⁹ homini adiutorium simile sibi. Ut sic quilibet dicere possit illud qð dr̃ Sap. vij. Sum quidẽ ego mortalis hõ similis alijs hominibus. q. d. viri caritatiui debẽt se alijs cõformare. Sic igitur patet: q; nos debemus

D hr̃e cõformitatẽ imitatiuã: Similem inquit. ¶ Tertio dico: q; si perfecte volumus cõiungi nos debemus hr̃e intimitatem caritatiuam. Sibi inquit. Istud em̃ pronomen se ⁊ sibi signant intraneitatem nature: et idẽtitatem persone. Ad denotandum q; illi qui per caritatem sunt intimi: per societatem facilius debẽt iũgi. Sibi inquit coniungitur Eccli. xiij. Omnis homo diligit proximũ sibi. Et Eccli. xxvij. Dilige proximũ tuũ ⁊ coniungere fide cum illo. Aduerte tamen q; dicit Pli. q; hiena inimicatur panthere. Et ideo dicit. q; si pellis hiene sit cõiuncta pelli panthere. pili ei⁹ paulatim dilabuntur: ⁊ per hiene violentiã corroduntur. Sic vere charissimi multi sunt homines ⁊ in seculo ⁊ in claustro qui tantã habẽt inter se cõtrarietatẽ rãcoris inuidie ⁊ horroris. q; qñ cõiunguntur ⁊ vicinantur. vnus alium destruit ⁊ corrodit. Patet de detractorib⁹ ⁊ inuidis qui sunt in vno collegio: villa: patria: vel ecclesia: q; nõ cessabũt alter alterũ verbis ⁊ iniurijs corrodere vsq; quo pilos sue exterioris cõuersationis possint diffamãdo penitus annullare. Patet etiã in auaris: qui socios ⁊ vicinos suis vsuris ⁊ rapinis corrodũt quotidie ⁊ cõsumunt: ipsorũq; pilos. i. diuitias tẽporales annihilant ⁊ deuastant. Isti sunt similes nuci que dicitur a nocendo eo q; vmbra eius vel stillicidia folioꝝ eius cũctis sibi cõtiguis ⁊ cõiunctis arboribus mirabiliter est nociua. Unde de talibus põt dici illud Hiere. xx. Inimici hominis domestici ei⁹. Nõ sic ergo charissimi: s; simus inuicem coniuncti ⁊ vniti: sociati pariter ⁊ ligati: vt sic simus de illis: de quibus dicitur in ps. Preuenerunt principes coniuncti psallẽti. in me. iuuen. ⁊ tym. Ubi nota q; ista coniunctio charitatiua causat. Ista enim faciunt.

In motu celeritatem. ¶ Ad celũ ꝓperari. Preuenerũt.
In statu sublimitatẽ. Ad statũ sublimari. Principes.
In affectu iocunditatẽ. In corde iocundari. Coniuncti psallentibus.
In effectu societatem. In plebe sociari. In medio iuuencularũ

Patet igitur q; istã coniunctionẽ facit vt dictum est. Intimitas affectiõis. Sibi. Conformitas conditiõis. Similẽ. Teneritas impssiõis. Caro. Et hec sufficiũt. Uide in alijs titulis. s. infra de iũgere. ⁊ titulo de charitate: de affectione: de congregatione: de societate: q; omnia pertinent ad coniunctionem.

Coniugium.

Nota q; in scriptura inuenitur multiplex coniugiũ: videlicet A
Coniugium
Honoris qð deus ordinat.
Amoris qð fides cõbinat.
Laboris q; multos sarcinat.
Doloris qð luct⁹ terminat.
Horroris qð pena glutinat.

¶ Dico ergo q; ẽ cõiugiũ honoris a deo ordinatũ. ⁊ istud est ꝯiugiũ summũ quo deus ⁊ humana natura simul cõiunguntur. Mediũ quo deus ⁊ aĩa simul per gratiã ⁊ gloriã vniuntur. Infimũ quo deus ⁊ ecclesia simul desponsantur: ⁊ vnũ corpus mysticũ efficiuntur Ista em̃ sunt qdã ꝯiugia supnaturalia a deo ineffabiliter ordinata. Ideo ipsi xp̃o totaliter cõiugato potest dici illud Mat. j. Joseph fili dauid noli timere accipe Mariã cõiugẽ tuã: qð em̃ in ea natũ est de spũsancto est. ¶ Itẽ dico q; est ꝯiugiũ amoris per deũ cõbinatũ. B ⁊ illud põt dici caritatiua ꝯiunctio: vnitas ⁊ societas bonoꝝ. q. s. fit ꝑ grãm ⁊ pacẽ ⁊ cocordiã: tã in presenti seculo q̃ in futuro. Et maxime tale cõiugiũ est coniugiũ boni viri ⁊ mulieris qui matrimonialiter sunt cõiuncti: q. s. debẽt seinuicẽ diligere: ⁊ vnũ corpus ⁊ vna aĩa simul esse. Sũt em̃ quedã aĩalia q̃ cõiugia sua seruãt: sicut de ciconijs exẽplificat Solinus dicẽs. q; inter ciconias sunt cõiugia: q̃ sibiinuicẽ fidẽ seruãtes: adulterantẽ puniũt miro modo: sicut supra de adulterio fuit visum in paragrapho. Tertio dico. Officia quoq; in educanda prole partiuntur. Nã cu; femina nidũ seruat ⁊ pullos fouet: masculus exterius cibos parat. Sic vere dico q; cõiuges se debẽt inuicem diligere seruare fidẽ ⁊ se iuuare: ⁊ vna domi circa filios ⁊ filias remanente ⁊ vacãte: debet alius circa exteriora negocia laborare. Et dũ vxor in domicilio prolẽ fouet: d; exterius vir necessaria ꝓcurare. Uñ sapiens. Eccli. xxv. dicit. q; ista sunt tria que ꝓbata sunt coram deo et ho

hominibus.s. concordia fratrum: amor ꝓximorum: et vir ⁊ mulier bene sibi consentiētes. Et ꝓcerto istud est vnum de maioribus bonis mundi.s. coniugiū legitime custoditum. Ubi quilibet timet deum: ⁊ coniunx seruat fidem cōiugi: ⁊ vxor regit illa que ad familiam ⁊ domū pertinent: vir vero ea regit que ad exteriora spectant. Mulieris enim bone beatus vir. vnde Tho.vij. dictū fuit ragueli. Huic timenti deū debet coniunx filia tua. Istud est cōiugiū amoris per deum

C conbinatum. ¶ Tertio dico est cōiugiū sarcinis oneratum. Et istud est coniugium modernorum: quia.s. qñ coniuges non ꝓpter bonum ꝓlis: sed amore pecunie: vel luxurie: vel alias copulant̄: multa exinde mala secūtur: ita ꝙ huiusmodi coniugiū infelix ⁊ onerosum sentitur. vnde Hugo ad sociū ait. Quieta est cōtinens vita: quam non inquietat vxoris suspicio: ancillarum sumptus: peruersitas filiorum: que mundicie parit florem. puritatis portat fructū conscīe fundit odorem. Sequitur. Ducuntur hodie vxores non causa continentie: sed luxurie. non causa prolis: sed pecunie. Unde marcia cathonis cū quereret̄ ab ea: cur amisso viro denuo non nuberet: respondit: se non posse virum inuenire qui se magis vellet ꝙ sua. Potissime autem carissimi illud coniugium infelix dicitur. quando vir a muliere regitur: ⁊ mulier dominat̄: qđ tamen hodie: qđ dolendum: fit vt plurimum: qꝛ.s. vxores volunt regere: viri vero inbecilles cōpellunt̄ vxoribus obedire. Dic quō Marcus Paulus ⁊ Odoric9 dicunt, in oriente esse p̄riam in puincia dicta tien alias tiben. Ubi vxores exteriora negocia ordinabāt homines vero pueros fouebant: ⁊ pensa domi torquentes oīa muliebria faciebant. Sic in modernis ꝯiugijs sepe videmus: mulieres virilia ⁊ viros muliebria ptractare. Esa.iij. Populum meum exactores sui spoliauerūt: mulieres dn̄ate sunt eis. Et ve hodie mulieres dn̄ate sunt. Aduerte tamen ꝙ narrat̄ de beato Ludouico quondam rege francie: ꝙ cum ipse cum consilio suo diutius quoddam negocium ptractassent nec simul ꝯsentire possent. accidit ꝙ regina casum audiēs subito de negocio sanissimum consilium dedit regi. Qđ cū in crastino corā sapientibus recitasset: ⁊ oēs cōsilium approbassent. Absit inquit rex: ꝙ hoc consiliū teneamus: qꝛ dato ꝙ sit consiliū valde sanū qꝛ tamē a muliere processit: non decet ꝙ a prudētibus viris teneatur. Sic ergo ordinauit rex ꝙ alia via quererēt ꝙ illa quā inuenerat vxor sua: ne forte subiacere vxoris dn̄io videretur. Periculosum est igitur nubere. quia qñq3 viros oportet mulieribus subiacere. vnde sicut scribit. Ualerius ad rufinum. Prudens ille metellus mario querenti: cur filiam suā forma nobilem: dote diuitem: genere claram. fama felicē: ducere nollet. legitur r̄ndisse. Malo inquit meos esse ꝙ suos. Istud est igitur coniugium laboris sarcinis oneratū. Sed de hoc vide infra: de muliere. De coniugio vero doloris ⁊ horroris cū vtrūq3 qđ nihil aliud sit ꝙ societas malorū. Uide de societate ⁊c.

A **Conscientia.** Nota ꝙ consciētia debet esse sicut templum magne sanctitatis: sicut castrum magne firmitatis: sicut antrū magne profunditatis: sicut centrum magne equitatis. Templum enim debet habere miram puritatem. Castrum debet habere magnam firmitatē. Antrū debet habere magnam pfunditatē. Centrum debet hr̄e magnam equalitatem. Dicamus ergo carissimi: ꝙ conscientia nostra debet esse venusta summa puritate: qꝛ s. consciencia est lectus vbi deus nobiscum habet quietari Est aula vbi deus habet recreari: est templū vbi deus habet adorari: qꝛ sicut dr̄.j. Cor.iij. Templū dei sanctum est quod estis vos. Omnia enim ista loca debent principaliter esse munda.s. lectus vbi quiescitur aula vbi comedit̄: templū vbi deus colitur. Hebr.ix. Emundate ꝯscientiā vr̄ā. Pisces enī facilius intrāt sportulam mundam ⁊ nouam. Apes etiā valde diligunt locū mundū. In loco enī fetido nunꝙ mellificāt Taxus etiam valde diligit habitaculū mundū: ⁊ ideo si vulpes suū habitaculū fedauerit: nunꝙ ibidē amplius habitabit. Sic vere carissimi deus valde diligit conscientiam mundā ⁊ puram: ipsamq3 per grās suas faciliter subintrat ⁊ ibidem etiā spūaliter inhabitat. Unde Actuū.xxiiij. Studeo sine offendiculo ꝯscientiam mundā habere ad deū: id est aptum ad hospitandum ipsum deū. Si aūt a vulpe: id est a dyabolo maculata fuerit per peccatū ipsam deus penitus derelinquit. vnde in ps. Abhominatus est deus here. suam ⁊ hereditatem suam spreuit. Quia procerto de peccatoribus dicitur ad Tytum.j. Inquinata sunt eorū mens ⁊ conscientia. Debet ergo conscientia venustari summa puritate. ¶ Item debet roborari summa firmitate. B qđ maxime fit in homine iusto: in quo conscientia est ita recta ⁊ firma ꝙ nunꝙ potest flecti ad malum: immo semper reclamat contra iniquū: similis legittimo ⁊ fideli procuratori: qui in audiētia cōtradictarū contradicit ⁊ reclamat quando audit aliquid fieri cōtra dominum suū. Sic conscientia ⁊ synderisis semꝑ reclamant ⁊ dicunt. Malefactum est: quando voluntas facit aliquid contra deum. Ista enī est sicut strenuus miles qui magis eligit mori ꝙ fidem frangere domino suo. Unde.j. Pet.ij. Hec est enī gratia si propter conscientiam dei ꝯtinet quis tristiciā. vn̄ Bern̄. in de considreatiōe. fortitudo tua fiducia fidelis conscientie: decor tu9 bone opinionis splendor est. ¶ Itē C debet profundari magna hūilitate. Ro.xiij. Necessitati subditi estote propter ꝯscientiam. vn̄ Isid. li.iij. de summo bono. Conscientia serui dei semꝑ tristis ⁊ humilis esse dꝫ: vt ꝑ hūilitatē nō supbiat: ⁊ ꝑ vtilitatem merorē se cor ad lasciuiam nō disoluat. Et maxime qꝛ ꝯscīa: accusat: excusat: recusat. Accusat dico delinquētem. Roma.ij. Testimonium reddente conscīa: inter se cogitationum: inuicē accusantiū. Itē excusat Innocentem.ij. Cor.j. Gloria nr̄a hec est testimoniū ꝯsciē nr̄e. Item recuset culpam subintrantē. Gen.xliij. Nō est in ꝯscīa nr̄a quis furatus fuerit ⁊c. Itē dꝫ mēsurari magna eq̄tate: qꝛ sicut centrū qđ est in medio eq̄liter se hꝫ ad circūferentiā. Sic semꝑ ꝯscīa dꝫ esse eq̄lis iusta ⁊ equa. Heb.xiij. Confidim9 enī qꝛ bonā ꝯsciā habemus in oībus bene volentes conuersari: vide in aliis titulis multis vbi agit̄. De conscientia.

A **Consecrare.** Nota ꝙ consecrata dicunt̄ esse illa q̄ deo sunt sacrata ⁊ dedicata: ⁊ ꝑ speciale ministerium solēniter applicata: sicut sunt persone ⁊ res ecclesiastice q̄ deo specialit̄ sunt deuote. In oī enī secta fuerunt ꝯsecrationes ⁊ q̄dā speciales dedicationes. Apud enī gentiles viri q̄dā in sacerdotiū cibeles: q̄ dicebat̄ mater deorū q̄ etiā berecintia dicta est.i. terra ꝯsecrabant̄: q̄ galli vulgariter dicebātur. Et hoc qꝛ more gallorū castrabant̄: vt virginitatē ꝑpetuā ꝑstererēt. Sicut ponit Ouidi9 li.iij. de fastis. Filie nobiles etiā dec veste consecrabant̄ ⁊ ad virginitatē ꝑpetuā stringebant̄. sicut dicit idē Ouidius li. predicto. Ipsi etiā gentiles res quasdam de suis muneribus ꝯsecrabant: ⁊ ipsis specialit̄ deuouebāt: sicut patet ꝑm Isid. consecrabant̄ coruus soli: lupus marti columba veneri: pauoq3 iunoni. De arborib9 etiā solebant. Laurū enī apollo: bachus hederā: iupiter nucem ⁊c. habebat dicatā. Multo ergo fortius nos fideles non dijs ficticijs: sed deo vero debemus cōsecrari ⁊ specialiter sibi dedicari: ⁊ maxime nos ecclesiastici: qui virgines ⁊ casti esse tenemur ex quo mr̄i deorū.i. beate virgini que mater est dei ⁊ regina angelorū specialiter dedicam9. Exo.xxix. Hec facies dicit domin9 moysi.i. cuilibet prelato vt filij aaron mihi in sacerdotio consecrētur. Et nota ꝙ sicut dr̄ Exo.xxix. Ad consecrationē aaron q̄ fuit primus ⁊ summus sacerdos: in lege diuina plura requirebantur. Sed de illis vide sup Aaron: ⁊ infra in titulo d̄ vestibus. De Nazareis tn̄ dr̄. Numeri.vj. ꝙ qñ se volebant dn̄o ꝯsecrare: vinū non debebant

nō debebant bibere: capillos nō radere: mortuos nō tangere nec ad eos accedere: ⁊ cōsecrationē suā vsq͡ʒ ad prefinitū tēpus cōtinuare. Et si forte intercepta fuerit iterare. Sic vere dico q͡ʒ si domino volumus consecrari. plura sunt nobis necessaria. q͡ʒ videlicet.
B Mundicie floribus debemus renitere.
Decentie moribus debemus non carere.
Sutticie gentibus debemus non adherere.
Temperantie viribus debemus subiacere.
Perseuerantie finibus debemus remanere.
Simus ergo mundicie florib⁹ picturati. quia. s. nos debemus esse nazarenus qui interpretat̄ florid⁹ qđ mūdiciā signat. q͡ʒ. s. ad illos qui deo cōsecrati sunt ⁊ dicati summe ptinet q͡ʒ sint floridi atq͡ʒ mūdi vñ sicut Justinus ponit. Apud persas. quecūq͡ʒ persona solis seruitio dedicabat̄. eidē perpetua cōtinentia eoipso imponebatur. Isi. etiā dicit̄ q͡ʒ antiqui equos albos aeri consecrabant. Et q͡ʒ aer est ceteris rebus purior. Ideo sibi colorē purū et mundū. s. albedinē dedicabāt. Nota etiā quō in collectione visci quercini taurus albus immolabatur et in sacco albo reponebat̄ ⁊c. sic dicit Plinius. li. xvj. ca. xliiij. Sic vere dicā quod illi soli ⁊ aeri idest xp̄o purissimo ⁊ mūdissimo cōsecrari digne cupiunt colorem albū. idest puritatē ⁊ mundiciā floridam ante omnia vendicāt ⁊ recipiūt: q͡ʒ reuera nullus est digne xp̄o mundissimo cōsecratus nisi qui florido candore mundicie fuerit dealbatus. In cuius figura. Aaron cōsecrādus dn̄o ante oīa precipitur fore lauādus. sicut dicitur Leui. viij. vñ Nume. viij. precipitur moysi de Leuitis. Cū inquit lauerint vestimēta sua ⁊ mundati fuerint cōsecrabis oblatos dn̄o. Sit igitur quilibet nazareus. i. floridus atq͡ʒ mundus: Unde de nazareo dicitur Nume. vj. Sanctificabit sacerdos caput eius. s. nazarei in die illo ⁊ consecrabit dn̄o. Judic. xvj. Nazareus. idest cōsecratus sum dn̄o de vtero matris mee. Et bene dicit dn̄o. Quod est contra multos qui sc͡ʒ non videntur cōsecrati dn̄o: sed dyabolo. q͡ʒ. s. nō habent mundicie flores sed luxurie ⁊ criminū spurciciam ⁊ fetorem. Mundani etiam hodie filios suos non consecrant domino nec domini seruitio: s͡ʒ poti⁹ ipsos dedicant diabolo atq͡ʒ mundo magisq͡ʒ volunt q͡ʒ in mundo viuant immundi q̄ q͡ʒ cōsecrati dn̄o in ipsius seruitio essent mundi. vnde. iiij. Reg. xvij. dicit̄ Coluerunt immūdicias Sequitur. Seruierūtq͡ʒ baal ⁊ cōsecrauerūt ei filios suos ⁊ filias per ignē. Nō sic ergo sed simus mundicie floribus picturati. Nazareus inquit.
C ¶ Secūdo simus decētie moribus adornati quod notat̄ in capillis qui cooperiunt nuditatem qui precipiunt̄ nō radi. q͡ʒ. s. qui digne vult dn̄o ↄsecrari d͡ʒ morū honestate cōtegi ⁊ velari. Math. x. Capill⁹ de capite vestro nō peribit. vñ de honestate aurea pōt dici illud. j. paralip. xviij. Oīa vasa aurea ⁊ argentea cōsecrauit rex dauid dn̄o. ¶ Tertio sim⁹ nequicie gētibus nō alligati s͡ʒ a nequicie gentib⁹ separati qđ notatur in hoc. q͡ʒ mortuos quantuncūq͡ʒ primos nō debebat tangere. nec ad eos accedere: quoquō ad denotandū q͡ʒ dn̄o cōsecratus nō deb͡ʒ mortuos. i. infames ⁊ fetentes personas frequētare s͡ʒ ab eorū cōsortio precauere. Unde Leuit̄. viij. Separabis leuitas de medio filiorū israel. Sequit̄. Et cōsecrabis eos in oblationē domini. ¶ Quarto simus tēperantie viribus subiugati qđ notatur in hoc q͡ʒ nazareus a vino ⁊ ab omni quod inebriare potest abstinere debebat. Ad denotādum q͡ʒ dn̄o cōsecratus debet in omnib⁹ abstinens ⁊ sobrius esse. ⁊ a cunctis superfluis tēperatus Eccl'i. ij. ca. Cogitaui a vino abstrahere carnē meā vt animū meū transferrem ad sapientie lucem. Unde de Hier. d͡ʒ Eccl'i. xlix. Qđ a ventre matris ↄsecratus est ppheta. Uenter autē matris delicias carnales designat.
D ¶ Quinto simus perseuerātie finibus terminati qđ ostenditur in hoc quod taliter consecratus debebat cōtinuare et reiterare. vñ Leui. viij. Septē diebus finitur ↄsecratio: Septē eīm dies tēpus toti⁹ vite p̄ntis designant quo cōsecratio nostra d͡ʒ semp durare. ibiq͡ʒ finiri. idest perfici ⁊ cōpleri. ¶ Si vis autē de cōsecratione potes adhuc ↄsecrationes que fiunt in ecclesia tam personarū q̄ ecclesiarū naturaliter exēplantur. D
Literaliter figurātur Uirtualiter operantur. Exemplantur dico naturaliter quia sc͡ʒ alique sunt res naturales que ritum cuiusdam consecrationis obseruare videntur. Unde de auibus illis que dicuntur dyomedee. Dicunt tam. Plinius q̄ solinus. et etiā in lib. xviij. de ciui. dei beatissimus Augusti. q͡ʒ in insula diomedea que adiacet italie. vbi fuit templum ⁊ sepulcrū principis diomedis aues quedam albe cū oculis scintillantibus habitant et nunq̄ alibi reperte dicta͡ʒ insulam frequentant. Hee quodam miro religionis ritu omni mane in aqua se solent immergere ⁊ pennis adhuc madidis et humectis ad templum solent accedere domum lustrare. et pennis excussis circumspergere et perfundere. et sequenti die et deinceps ritum sue consecrationis et dedicationis modo mirabili iterare sicut ponit. Plinius libro. x. ca. xliiij. Quia autē iste aues in ista insula in qua princeps grecus diomedes de excidio troiano gradiens naufragium passus cum socijs perijt et nusq̄ alibi reperiūtur crediderūt antiqui istas aues fuisse socios ⁊ milites diomedis: qui post naufragium in istas auiculas sunt mutati. Ipse vero diomedes deificatus. Et ideo vt aiunt templum domini sui quotidie consecrant et frequentant sicut finxerunt fabule poetarum. Et ponit Ouidius libro. xij. de transformatis fabula. ij. ⁊ libro. xiiij. fabula. x. Iste igitur aues quodam instinctu nature mote ad purificationem et consecrationem huiusmodi faciendam exempla dant mortalibus q͡ʒ templa. et oratoria debent domino dedicare ⁊ cum aque benedicte aspersione et alijs solennitatibus consecrare. ij. Macha. xiiij. Libero patri templum hoc consecrabo. Act⁹ enim humani pro magna parte habuerunt initium ⁊ exemplar ab ipsis animalibus ⁊ a brutis. Nam vt ponit. Plinius libro. viij. ca. xxv. Canis primo docuit vomitū: ypotamus flebotomiam: ciconia clisteria. ⁊ sic de alijs multis. Etia͡ʒ de locustis dicitur q͡ʒ militaris expeditio ordinatioq͡ʒ castrorum ab ipsis sumpsit initium. Bene ergo dicitur Job. xxxv. q͡ʒ deus docet nos super iumenta terre. ⁊ in auibus celi erudit nos. Dicā ergo quod ista consecratio exemplatur naturaliter.
¶ Secundo commendatur seu etiam figuratur litteraliter: pat͡ʒ. quia deus precipit consecrari ministros suos. sc͡ʒ. Aaron ⁊ filios ⁊ successores ipsius sicut dicit̄ Exod. xxviij. et deinceps. Uestimenta et vasa tabernaculi precipiūtur quodā ritu mirabili consecrari. ad figurandum q͡ʒ etiam tempore legis nostre sunt faciende consecrationes et tam personarum q̄ rerum quedam speciales deo dedicationes. Exo. xxxij. Consecrastis manus vestras dn̄o. j. Paralyp. xxij. Consurgite et edificate sanctuariū dn̄o vt introducatur archa sederis domini. ⁊ vasa dn̄o cōsecrata. ¶ Tertio dico q͡ʒ cōsecratio operatur virtualiter. Si eīm ↄsecrationes lapidū. imaginū ⁊ anulorū f'm quosdā mirabilia operāt̄ sicut qnq͡ʒ p experiētiā ē pbatū. quāto magis res ipi deo ↄsecrate ⁊ officijs ecclesiasticis imp͡cate sicut pie credēdū ē: virtutes consequunt̄ mirabiles cōtra potētiā inimici. In terra eīm natiuitatis mee que est pictauia puincia gallarū circa castrū qđ d͡ʒ mirabellū: fertur esse vnū mirabile satis magnū q͡ʒ. s. quidā nobilis cōmanus dictus dn̄s de podiosriso quadā occulta virtute q̄ sibi ⁊ dicti loci dn̄is a deo supponit̄ ē ↄcessa. sola imprecatiōe verbali de oī loco quo ipse voluerit serpentes eijcit ⁊ solo mādato expellit ita q͡ʒ postq̄ serpētes inde recedere iusserit. extūc ibi serpēte͡ʒ aliq̄s nō videbit sicut certissime: vt aiunt multotiēs est probatu͡ʒ Nonne ergo multofortius credendū est imp͡cationes orationes ⁊ dedicationes seu ↄsecrationes ecclesiasticis pficere ⁊ serpētes antiquos. i. demones efficaciter effugare. Audiui enim cū semel essem auinione q͡ʒ in

quodā monasterio monialiū de ꝓuincia. diabolus in specie cuiusdā iuuenis cū quadā moniali carnaliter cōcūbebat ipsamq̄ clausis ianuis omi nocte ꝛ ne scie bat qualiter extrahebat. Accidit vero ꝙ quadā die epi scopus patrie ad monasterium venit. ꝛ plures monia les ꝛ illā inter ceteras cōsecrauit. Diabolus a die cō secrationis ipsam tangere nō potuit. sed apparens ei de longe apostatare suadebat ꝛ tandē vacuus recede bat. Ecce ergo quō ꝯsecratio operat virtualiter. vnde Leui. xxvij. Quicquid semel fuerit ꝯsecratū. sanctum sanctorū erit dño. Sic igit pꝫ quō ꝯsecratio operatur virtualiter. figuratur literaliter. Exemplat naturaľr.

A **Consentire. Consensus** Cū con sensꝰ seu volūtas sit ille actus anime in quo ꝯsistit ratio meri ti ꝛ demeriti vel peccati. cū consensus ꝛ volūtas repu tentur pro facto. Uide infra vbi de volūtate satis dice tur. Nota tamen ꝙ in scriptura inuenit Consensus

Mutuus. Primus est pacis nutritiuus.
Fatuus. Secundus est necis inductiuus.
Congruus. Tertius est lucis ingressiuus.

¶ Est igitur consensus mutuus pacis generator. Et sic consentire nihil aliud est ꝙ inuicem acquiescere ꝛ alter alteri concordare. Unde in ps. Tu vero hō vna nimis qui simul mecū dulces capiebas cibos. ꝛ in do mo dei ambulauimus cū consensu. Sine etiam con sensu mutuo nulla pax aut concordia celebrat. Actuū xxvij. Cumq̄ inuicem non essent consentientes rece debant. Finxerunt enim poete ꝙ tres fuerunt sorores que gorgones sunt vocate. que vnicū oculū dicebātur habere quem sibi inuicem mutuabant. q̄ pro tāto di ctum est vt supponitur. quia vnius erant voluntatis ꝛ cōmunis concordie et consensus simulq̄ vixerunt et semper pariter regnauerūt. Sic igit in nobis debꝫ eē vnicus et mutuꝰ oculus ꝛ cōsensus Mat. v. Esto con sentiens aduersario tuo ꝛc. De tali aūt ꝯsensu vel dis sensu. vide ifra de discordia ꝛ etiā vecordia. Iste ē igr̄ ꝯsensus mutuꝰ pacis gñator. ¶ Scdo dico ꝙ inuenit

B ꝯsensus fatuꝰ necis ꝓpinator. ꝛ iste ē ꝯsensus quo q̄s acquiescit suggestiōi maligne sicut paulꝰ de seipso dicit. Act. vij. ꝛ xxij. Quod. ipse consentiebat illis qui mar tyres occidebant. ꝛ custodiebat vestimenta illorum. Mutuus enim consensus facit matrimoniū. Si igit anima diabolo consenserit constat ꝙ ipsius coniunx erit. Unde ipse est sicut holofernes qui iudith. cōsen sum spontaneum requirebat. Judith. xij. Sponte cō sentiat habitare mecum. Aduerte enim ꝙ sicut vene num quando venit ad cor penetrans per interiores ve nas. solet animal occidere. Sic peccatū per venas af fectionis ꝛ cogitationis transiens. tunc spiritualiter occidit quando per consensum cor ꝛ voluntatē attin git. Uñ de malo consensu qui reputatur pro facto dr̄ Roma. j. Quoniam qui talia agunt digni sunt morte Non solum qui talia agunt sed qui eis consentiunt. Et bene dicit cōsentiūt quia ſm iura agentes ꝛ cōsen tientes pari pena puniuntur. Unde dominus Leui. xx. dicit. Succidam ipsum. scꝫ peccatorē ꝛ omnes qui consenserunt ei vt fornicaretur. Et applica bene sivis contra malos consiliarios ꝛ fautores et contra vetu las ꝛ leones. Non est igitur consentiendū peccantibꝰ vel peccato. Thobie. iiij. Uide ne aliquando peccato consentias. Hic est igitur consensus necis ꝓpinator.

C ¶ Tertio dico ꝙ inuenitur cōsensus congruus lucis procurator. Et iste est ille quo quis consentit bonis re bus et bonis personis. Bonis dico rebus sicut apo stolus Rom. vij. qui dicebat. Consentio legi quoniā bona ē. Bonis etiā ꝑsonis sicut Rom. xij. cōsulit. Nō alta inq̄t sapiētes. sed humilibꝰ cōsentientes ꝛc. Uide de placere Cōplacere ꝛ Uelle. Acquiescere volūtas.

A **Consequi.** Notabo ꝙ cōsequi idē est qđ com plete sequi ꝛ sic sumit ꝓ assequi. et pro cōprehēdere vel amplecti. Sicut ergo canis diuer sis motibus ꝛ latratibus apprehēdit ꝛ ꝯsequitur pre dam suam. Sic nos diuersis motibus operationum bonarū et diuersis latratibus orationum sanctarū. consequi debemus predam proficuam ad salutem. scꝫ bona spiritualia et eterna. vnde de Abel dicit Hebr. xj. Fide consecutus est se esse iustum Aduerte tamē ꝙ illi qui currunt in stadio tunc melius ꝯsequūtur quā do non nimis aspere et feruenter in principio currūt Meliꝰ ē eī pmo moderate currere ꝛ in fine accelerare ꝙ primitus nimis precipitare ꝛ finaliter pre lassitudi ne se tardare. Sic vere dicam ꝙ multi in moribus in principio nimis accelerāt. in tantum indiscrete ardua et vires suas excedentia tentant. Isti vero non conse quūtur nec perseuerant quia processu temporis in via deficiunt ꝛ oberrant. Acres enim in principio frangū tur in fine. Ro. xj. Quod querebat israel. non est cōse cutus. Prudentes primo mature et deliberate proce dunt. ꝛ sic ad finem debitū consequūtur. ꝛ ad bonum optatum perseuerando accedunt. Figurati in Petro et Johanne. Johan. xx. vbi iohānes qui tardius ince perat. ꝓcucurrit citius petro ꝛ venit prior ad monumē tum ꝛc. Uide supra de cito ibi. Item abstinendum est a nimis cita celeritate. Igitur notabo ꝙ laborare de bemus ad tria principaliter consequenda videlicet. B

Ueniam que culpam remittit. De venia ꝯsequē
Gratiam que bona submittit. da dr̄ puer. xxviij.
Gloriā que magna promittit Qui abscōdit sce

lera sua non dirigetur in terra qui aūt cōfessus fuerit ꝛ dimiserit ea misericordiam consequetur. De gratia autem dicit apostolus hebreo. iiij. Adeamus cum fi ducia thronum gratie eius vt misericordiā consequa mur. De gloria vero eterna consequenda dicitur Ju dith. v. Annonam de celo consecuti sunt. ꝛc. Uide in fra de Sequi et Prosequi.

A **Conseruare.** Nota ꝙ conseruare sumitur pro custodire ꝓ facere. vel ꝓ implere. Dico ergo ꝙ in scriptura reperitur. Conser uatio actiua conseruatio passiua Actiua dico qua q̄s cōseruat ydonea. Passiua vero qua quis a rebus con seruatur idoneis. Dicam igitur de passiua primo. Si cut enim ſm naturales multa sunt que vitam huma nam conseruant. vicꝫ Aer. Cibus. Potus Exercitium Quies. Uigilia Somnus. Sic proculdubio multa re quiruntur ad hoc ꝙ vita spūalis et homo interior in esse morali et virtuoso debite conseruetur. videlicet.

Aer idest Puritas et innocentia.
Cibus idest deuotio et eucharistia.
Potus idest doctrina et scripture scientia.
Exercitium. idest labor et diligentia.
Quies idest tranquillitas mētis ꝛ patientia.
Uigilia idest consideratio discretio ꝛ sapientia.
Somnus idest cōtemplatio ꝛ eternorū cōplacentia.

Ista enim conseruant vitā gratie. ꝛ finaliter ꝓcurant vitā glorie vnde illud. Eccli. xv. Si volueris mandata conseruare. conseruabunt te. vide infra de seruare vbi diuiditur et exponitur. Et aduerte ꝙ deus est ille qui est conseruator priuilegiorū nostrorū. Paruū enim va lent priuilegia papalia nisi dederit conseruatorē qui ea faciat cōseruari. Sic priuilegia et beneficia que no bis a natura. fortuna ꝛ gratia cōcessa sunt conseruato re indigēt ipso deo. alias cito pereūt ꝛ labūtur Ideo p̄ tebat dauid in ps. Cōserua me domine qm̄ speraui in te ꝛc. Iste enī conseruat suos multipliciter vicꝫ.

Submouendo quod inficit.
Subiungendo quod proficit.
Apponendo quod sufficit.

Iste enim conseruat peccata que inficiunt submouen do. de quo in epistola iude circa finem. Potēs est au tē deus conseruare vos sine peccato. ¶ Item conser uat adiungendo merita que proficiunt scilicet gratiā et virtutes ps. Dominus cōseruet eum ꝛ viuificet eum. ꝛ beatum faciat eum ꝛc. ¶ Item conseruat appo nendo gaudia que sufficient. scꝫ gloriam eternam. vn in ps. Dñs non derelinquet sanctos suos in eternum cōseruabunt.

B conseruabitur. Sed est alia conseruatio actiua qua. scȝ quilibet debet conseruare illa que pertinent ad salutem. sicut est conseruatio mandatorum et statutorum. Unde nota ꝙ iusti conseruant.

Iusticiam que mala corrigit.
Disciplinam que carnē subigit.
Uerbū dei quod mētes erigit
Dei legē que cunctos dirigit.
Tēpus aptū quod malū abigit.

De ꝯseruatione iusticie dȝ eccl'i.j. Fili concupiscēs sapientiā conser ua iusticiam. De disciplina dicitur. Eccl'i.xlj. Disciplinam in pace conseruate sibi. ¶ De verbo dei dȝ Eccl'i.ij. Qui diligunt verbum conseruabunt illud. ¶ De lege diuina dicit. Eccl'i.xliiij. Non est inuentus similis illi qui conseruaret legem excelsi. ¶ De tempore vero oportuno dȝ Eccl'i.iiij. Conserua tempus ꝛ declina a malo ꝛc. vide infra de Seruare. et de custodire. ꝛc.

A Consideratio Considerare.

Nota ꝙ considerare idem est quod ꝓuidere cum deliberatiōe respicere. vel in rebus ignotis vel occultis meditari ꝛ cogitare. Unde moraliter loquendo consideratio ꝛ meditatio quasi idem sonant vnde cōsideratio ꝓprie loquēdo idē est qȝ futurorū seu difficiliū vel dubiorum attenta meditatio. Aduertamus igitur ꝙ consideratio pertinet ad creaturam rationalē. Nam sicut videmus ꝙ aues predales anteꝙ volant diu circunspiciunt et considerant vtrū aliquā predaȝ videāt et ad quā partē declinare debeant. Sic vere carissimi rōnabiles ꝛ ꝯtēplatiui viri valde debent caute circūspicere ꝛ videre. ad quam predā vel ad quā partē. i. ad quod antrū vel ad quē statū debeāt anhelare ꝑs. Oculis tuis cōsiderabis ꝛ retributionē peccatorū videbis Aquila em̄ quādo sedet super rupē vnā. de trib⁹ solet semꝑ considerare. Aut em̄ cōsiderat vngues suos aut considerat solē in rota sua aut considerat circūquaꝙ siquā predā viderit ad quā volet sicut dicit. Pli. Sic vere charissimi nos qui in rupe fortalicij fidei ꝛ ecclesie sedemus. vnum istorum triū semper considerare debemus. vicȝ vngues nostros: idest nostraruȝ superfluitatum curuitatē ꝛ defectuositatem. Itē ipsum solē idest bonorum eternorum claritatem. et amenitatem Item predam nostram. idest bonorum operum agendorum qualitatem ꝛ bonitatem. Boni em̄ cōsiderāt.

Horrorem scelerum vt corrigantur.
Splendorem superum vt appetantur.
B Ualorem operum vt exequantur.

De cōsideratione propriorū defectuū ꝛ scelerū pōt dici illud prouer.xxxj. Considerauit semitā domus sue. De cōsideratiōe aūt bonorū superū pōt dici illȝ. Iob. xxxvij. Super omnes celos, ipse cōsiderat. De cōsideratione vero bonorū operū pōt dici illud. j. Reg. xxv. Cōsidera ꝛ cogita quid facias De his ergo que considerare debemus potest exponi breuiter illud. Hiere. ij. Transite ad insulas cethim et videte: et in cedar mittite ꝛ considerate vehementer. In quib⁹ verbis aduertendum estꝙ tria sunt a nobis principaliter meditanda et consideranda videlicet. Naufragium mundiale excidium quod ostenditur nomine insularum. Insulas inquit. Exitium infernale quod ostenditur cuȝ dicitur. Cedar quod interpretatur tenebre. Solaciuȝ supernale. qȝ ostēditur cū dicitur cethim qȝ interpretatur germina vel resurrectio. Et primo instruimur ad precauendum. Et secundo inducimur ad metuenduȝ.

C Et tertio allicimur ad appetendum. ¶ Considerem⁹ ergo mundi naufragium vt erudiamur. Consideratio enim alicuius naufragij vel periculi facit hominē magis cautum ad ipsum periculū euitādū. Et reuera carissimi mundus iste est locus multorum et magnorū periculorū tribulationū ꝛ vexationū. qȝ ostēditur cuȝ dicitur insulas. Insule enim dicunt diuersi status mūdi qꝛ sicut insule mari sunt vndiꝙ circūsepte et maris fluctibus verberate et piratarū rapinis exposite. Sic vere omes mundi status cuiuscunꝙ ꝯditionis existāt mari idest multis amaritudinibus sunt respersi. multis etiā tribulationū fluctibus sunt percussi. multis insuper piratarū. idest demonū tentationib⁹ ꝛ vexationibus sunt impulsi. Tales ergo insule sunt cōsiderande vt earum delectationes ꝛ ꝓsperitates cōtēnātur vt eorū pericula caueātur. Ezech. xxvj. Turbabūtur insule in mari Mundane enim insule. i. mūdani stat⁹ sunt cōsiderāde. precauēde et fugiēde. In istis enim sunt vt cōiter calores maiores mot⁹ fortiores. latrones peiores. Calores dico maiores qꝛ etiā quedā sunt insule ꝙ dicūtur colie. que sunt in mari sicilie. que perpetuum spirāt ignē. Mot⁹ dico etiā fortiores qꝛ in insulis maris fit quādoꝙ faciliter terremot⁹. Latrōes etiā dico peiores. s. latrones marini solēt ad insulas transire vt ibidem possint securi⁹ habitare Sic vere charissimi. Insule idest status et secte. particulares huius mundi valde debēt hodie cōsiderari. vt. s. homo aduertat vbi cor suū debeat ampullari. qꝛ vere in multis statib⁹ est hodie ignis et calor auaricie ꝛ cupiditatis. Ignis, etiā luxurie ꝛ carnalitatis. Ignis etiā seuicie ꝛ crudelitatis sicut patet vt communiter in statu mundanorū. ita ꝙ de talibus insulis ꝛ statibus est hodie terremotus cōtrouersie: discordie et malignitatis. vel mutationis ꝛ varietatis sicut patet qꝛ omnes mūdi status sunt mutati ꝛ moti a sua primaria cōditiōe ꝛ perfectione vnde Apo. vj. Omnes insule de locis suis mote sunt. Itē dico ꝙ in multis talibus statibus sunt hodie latrones malicie et ꝑuersitatis. ꝛ potissime detractores qui bonam famā aliorū vel loquacitate denigrāt. vel taciturnitate furātur vnde Esay. xxiij. Ululate qui habitatis in insula. Ista sunt ergo consideranda ꝛ a discretis mētibus precauenda Nume. xiij. Considerate terrā qualis sit idest considerate mundi ꝓsperitatē qualis sit scilȝ ꝙ vitiosa. ꝙ periculosa. ꝙ deceptoria ꝙ transitoria Terra enim ista scilicet terrestris substantia.

Est laboriosa ad acquirēdū.
Est timorosa ad seruandū.
Est dolorosa ad perdendū.
¶ Hec enim.
Cum labore acquirit.
Cum timore custoditur.
Cum dolore amittitur.

Cōsiderem⁹ ergo mūdiale naufragiū vt erudiamur. Insulas inqt ¶ Secūdo dico ꝙ cōsiderare debemus infernale suppliciuȝ vt deterreamur qȝ ostēditur cum dicitur cedar qȝ interpretatur tenebre seu obscuritas. per qȝ potest significari infernus. vbi est terra miserie et tenebrarū. ꝛ sempiternus horror. Iob. x. Ideo de tali consideratione dȝ dicere homo. illȝ ꝑs. Habitaui cum habitantib⁹ cedar. multū incola fuit anima mea. Cum habitantibus enim cedar. idest cuȝ illis qui nūc habitant in obscuritate mortis purgatorij vel inferni debemus per consideratonem habitare. Ista enim consideratio valde est vtilis. qꝛ scȝ timor dei cōcipitur per cōsequens multa mala impediūtur per timorem domini declinat oīs a malo. Prouerbi. xv. Unde Iob. xxiij. Considerans ipsum timore sollicitor. In animalibus enim iuxta iecur semper inuenitur fel. vix aut nunꝙ est dare aliud. Et hoc procerto potest significare ꝙ vbicunꝙ fuerit. iecur qȝ amare cogit. i. dulcedo alicuius tēporalis cōsolationis. semꝑ procerto debet inesse fel. idest amaritudo considerationis. Pauo enim considerans pedes suos. rotam deponit Sic homo considerans finem suum. fastum superbie dimittit. Bene ergo dicitur. Gal'. vj Considerans te metipsum ne et tu tempteris. Debȝ ergo considerare supplicium infernale. ¶ Tertio dico ꝙ considerare debemus solacium supernale. s. bona paradisi. D

E Mercennarius enim semper habet oculum ad mercedem glorie paradisi quē deus in sero mortis fidelibus suis repromisit: Cum sero enim factum esset. dictum fuit. Uoca operarios tuos et redde illis mercedem. Mat. xx. Et ista merces: istud bonum ostenditur cū dicit cethim quod interpretatur germina vel resurrectio qꝛ. s. in paradiso sunt germina omniuȝ bonorum. ꝛ sunt resurrectiones. idest reuciationes omnium malorum.

Uel si vis cum ponitur, cethim cum.c. interpretatur alter idest fixus. et signat stabilitatem glorie paradisi. et sic ibi est resurrectio idest eleuatio honoris et dignitatis. germen idest fruitio dulcoris et voluptatis fixio.i. duratio eternitatis et perpetuitatis que oia procerto sunt consideranda vt mens alliciatur ibidem vnde Esa. xxiij. In cethim consurgens transfreta. De forti enim muliere dicitur. Prouerbi. xxxj. Considerauit agrum et emit illum. Ex consideratione enim et cognitione celestium bonorum. mouetur homo ad ipsa emendum et acquirendum. Patet ergo quod consideranda sunt.

f Celi fastigium. Finis supplicium. Mundi naufragium. Et si vis nota ad huc quod iusti multa considerare solent, videlicet.

Deum vt ipsum timeant. Mundum vt ipsum caueant. Peccatum vt ipsum horreant. Seipsos ne sibi placeant. Mortem vt tristes sedeant. Impium ne huic adhereant. Iustum vt sibi faueant. Infernum ne vane gaudeant. Paradisum vt illum adeant. In istis enim omnibus debet humana mens et consideratio versari et circa premissa diuersimode meditari. Consideret ergo deum qui debet timeri quia scilicet dum mira dei iudicia ipsiusque potentia considerantur homo ad ipsum timendum inuitatur. Oculus enim considerans solem efficitur lachrymosus. vnde Job dicebat. Job. xxiij. A facie eius turbatus sum. et considerans eum timore sollicitor. et Job. xxxvij. Sta et considera mirabilia dei. Item consideret homo mundum qui debet caueri. Homo enim videns incendium vel ruinam solet a longe considerare. nec ei audet appropinquare. Unde plinio philosopho melius fuisset quod ethnam montem ardentem de longe considerasset quam quod ipsi nimis appropinquans ab eo succensus fuisset bene ergo consulit Josue. ij. Considerate terram vrbemque hiericho. Item consideret peccatum quod debet horreri. Jo. Math. vij. dicit. Ille reprehenditur qui trabem quam habet in oculo. i. maximum peccatum quod habet in corde non considerat. Item consideret seipsum quem debet vereri. vnde illud Gal. vj. Considerans temetipsum. Ista est enim sapientia summa. s. consideratio sui. Sed de hoc vide de Cognoscere de Uidere vnde de consideratione propriorum defectuum potest exponi illud Nee. ij. Considerabam murum hierusalem dissipatum. Item consideret mortem que debet terreri. Judic. xix. Considera quod dies ad occasum declinior fit et appropinquet ad vesperam. Item consideret impium quo debet vrgeri. Prouerbi. vij. Considero vecordem iuuenem etc. Item consideret iustum quo debet doceri. prouerbi. vj. Uade ad formicam o piger et considera vias eius et disce sapientiam. Item consideret infernum quo debet horreri ps. Oculis tuis considerabis et retributionem peccatorum videbis. Item consideret paradisum quo debet impleri. Nue. xiij. Considerate terram qualis sit etc. vide in alijs multis locis et titulis vbi de consideratione agitur.

Consilium.

a Nota quod consilium nihil aliud est quam ordinatio prudentium deliberatione vallata. Sicut enim dicit Tullius in li. ij. rhetori. Consilium est examinandarum gubernandarum rerum subtilis animi prospectus. Et est consilium valde necessarium illis qui habent rempublicam gubernare. Cum deliberatione enim consilio et prudentia debent superiores facere quicquid agunt. Eccls. xxxij. Sine consilio nihil facias. et post factum non penitebis. Sicut enim dicit pli. Inter elephantes talis est regula quod maior natu ducit gregem. Alij autem quanto antiquiores tanto sibi propinquius assistunt et tanto ad ducendum gregem ipsum amplius adiuuant et confortant. Sic vere inter nos maiores natu. idest antiquiores moribus et etate, debent gregem subditorum regere et ducere et sibi preficí et preesse. Alij autem antiquiores, et prudentiores dent ipsum in istis actibus adiuuare et suis consilijs et auxilijs ad aliorum regimen confortare. Rector enim communitatis sine bono consilio vix potest regere bene. Et ideo bonis consiliarijs debet credere, et tales secum eligere et habere. Ideo. iij. Regum. s. dicitur. Accipe consilium a me et salua animam tuam. Nam vt dicit Greg. Ualde fortitudo destruitur nisi per consilium fulciatur quia quo se plus posse conspicit. eo sine moderamine sepe ruit. Aries enim libentius frequentat societatem senum ouium quam agnorum. Sic procerto prelatus libentius sequi debet et secum admittere societatem et consilium senum prudentum quam iuuenum fatuorum. Roboam enim vsus iuuenum consilio, perdidit regnum suum sicut dicitur. iij. Regum. xij. Quia reuera consilio iuuenum. idest supplicium fatuorum nunquam a sapientibus vt communiter est credendum: Juxta illud Eccls. viij. Cum fatuis consilium non habeas non enim poterunt eligere nisi que sibi placent. Aduertamus ergo quod dicit sapiens Prouerb. xj. Ubi non est gubernator populus corruet salus autem vbi multa consilia. b

Nota ergo quod considerationem ad consilium et deliberationem habendum et frequentandum.

Inducit natura. Designat figura. Precipit scriptura. De natura, patet quod formice quasi mutuo se inuenientes faciunt inter se quasdam collocutiones hoc est dictum quod vna cum alia se restat et ita altera cum altera moram trahunt quod colloqui et quasi de re sua publica tractare et inuicem consilium habere videntur. In quibus natura nos instruit quod super negocijs publicis debent mira consilia et diuersa colloquia pertractari quod vtique figura designat quia sicut dicitur Apoc. iiij. Sedens in throno habebat circa se in diuersis sedilibus vigintiquatuor seniores. ad denotandum quod illi qui sedent in throno iudiciarie potestatis debent iuxta se in sedibus in officijs constituere seniores. i. prudentes et meliores. vt eorum consilio et auxilio possint rempublicam gubernare. Et istud etiam precipit scriptura. Prouer. iij. Custodi legem atque consilium. Et nota quod qui habent dare consilium debent.

Sagacitatem habere. Fidelitatem tenere. Fallacitatem horrere. Debent ergo consiliarij habere sagacitatem. Eccles. xxiiij. Ego sapientia habito in altissimis. Item debent fidelitatem tenere Prouerbi. xj. Qui fidelis est celat amici consilium Item debet falsitatem horrere quia. s. nunquam debent consulere aliquod malum. nec vtilitati communi contrarium. sed iuste et secundum deus omnia pertractare ps. In consilio iustorum et congregatione. Et aduertamus adhuc quod consilia sunt ordinata ad patrie gubernationem ad principum refrenationem ad periculorum cautionem. Primo ergo dico. Boni consiliarij solent patriam regere malis principum voluntatibus se opponere et insuper pericula precauere isti ergo sunt patrie gubernatores irarum temperatores malorum extirpatores. Dico ergo quod per bonum consilium patria gubernatur. Secundum enim astrologos per coniunctionem planetarum in diuersis signis et domibus tempora mutatur et reguntur et impressiones in aere generantur. Sic vere per coniunctiones. consilia. et collocationes planetarum. idest consiliariorum qui in signis et domibus. i. in curijs et palatijs magnatum et prelatorum collocantur et aggregantur quasi totius mundi machina gubernatur. et ideo si isti planete et isti consiliarij boni fuerint. tunc bonas impressiones. et bona regimina in aere subiecte patrie generantur. Si vero mali fuerint et iniqui. tunc procerto per eorum consilia et eloquia male impressiones. mala facta. rapine. scilicet et exactiones generantur et introducuntur. Ideo bene consulitur Ecclesia. xxxvij. A consiliario malo serua animam tuam Et in ps. Super populum tuum malignauerunt consilium. Quod vtique est hodie contra aliquos prelatos et principes et magnates quia vere multi sunt qui libentius credunt malis consiliarijs quam bonis magis fauent adulatoribus quam oratoribus magis consentiunt balliuis impijs et crudelibus quam bonis et iustis hominibus Et sicut videmus per istorum officialium praua consilia tota patria pauperat Dicit enim Pli. Quod ossa leonis sunt ita dura quod ex eorum collisione ignis generatur. Sic

c

ratur. Sic vere ossa leonis idest consiliarij regum et p̄latorum sunt hodie ita duri. ita crudeles. ita tyranni. q̄ ex eorū collisione. collocutione. consilio et ordinatione. Ignis rapinarū exactionū oritur. qua tota patria subiacens pregrauat. Unde Esa. xix. Sapientes consiliarij pharaonis dederunt consilium insipiens. Et Deut. xxxij. Gens absq; consilio et sine prudentia. vtinam saperent et intelligerent ac nouissima p̄uiderēt. Non sic ergo sed sequamur et habeamus bonum cōsilium. q2 per istud patria gubernatur. ¶ Secūdo dico quod per istud principū impetus refrenatur. Nisi enim esset obuiatio et contrarietas planetarū impet9 et raptus firmamenti subuerteret totū orbe3. sed quia motus planetarum isti raptui contrariātur ideo mūdi machina illesa seruatur. Celum etiā cristallinū ſm Rabanū. propter hoc factū est aqueū. vt. scilz sua frigiditas calorem qui ex raptu celi gignitur temperaret. Sic reuera charissimi ad hoc sunt planete idest boni consiliarij. circa firmamentum idest circa superiores debent esse vt sc3 per sua discreta consilia ipsorum motus. iras et leuitates possint temperare et eisdē cū prudentia contraire. Multi em̄ superiores sunt. ita mobiles per inconstantiam: sunt ita precipites per violentiam: sunt ita feruidi per crudelitatem vel auariciam q̄ nisi eorum motibus et raptibus. planetarū idest bonorum consiliariorum sensus et bonitas cōtrairet subiectam patriam dissiparent et per rapinas et iniurias inflāmarent. Eccli. xlvij. Auertit gentem consilio suo. Necessarij ergo sunt boni cōsiliarij magnatib9. Ideo consulit Seneca in quadā epistola. Dum tibi inquit alludit vite prosperitas. consilia salubria tibi quere vt ita circumspicias quo ire debeas et quousq;. Multi tamen charissimi sunt hodie ita fatui et proterui quod nunq̄ volunt audire alicuius consilium nisi suum dicentes illud Esaie. xlvj. Omne consilium meu3 stabit et omnis voluntas mea fiet. Et isti sunt fatuissimi. Hieremie. xxxviij. Si consilium tibi dedero non me audies. Non sic ergo sed audiamus consilia quia per ista mentis impetus refrenantur ¶ Tertio dico q̄ p bonum consilium damni pericula declinantur. Prouer. ij. Consiliū custodiet te. et prudentia vallabit te. Pt3 igit̄ q̄ ɔsiliū est babendū et tenendū. q2 per ipm.

Subditi gubernantur. Et hoc de ɔsilio sufficit

Magistri refrenantur. vide. vbi deliberatio. Itē

Pericula vitantur. vide in titulo de Equitate vbi inuenies autoritatē diuisam et prosecutā. Meū est ɔsiliū et equitas &c. Et .s. de aduocato vbi est illa autoritas. Super populū tuū malignauerunt consiliu3.

Consuetudo.

Secundū Isid. est quodda3 ius morib9 ɔstitutū qd cu3 lex deficit pro lege suscipitur. Aug. etiā li. de distinctionibus dicit. Qd mos est simul babitantiū cōsensus q̄ inueterat9 consuetudinē facit. Et breuiter istud est verum q̄ ɔsuetudo est quedā lex nature: cui cum natura subiecta fuerit. vix ab ipsi9 virib9 se dissoluit Et ideo valde debet homo cauere vt in bonis et non in malis consuetudinibus induresceat vt bonis actib9 assuescat et ne in malis moribus indurescat. Bona em̄ cōsuetudo omia grauia et difficilia facit facilia et leuia. Sicut enim dicit Sene. Nihil miserū qd in naturā consuetudo perducit. Ecōtra autē mala cōsuetudo qn̄ hoīe3 ligauerit. omnia leuia sibi difficilia videri facit. vn̄ hieronimus ad seleuciam. Asperam facit virtutum viam cōsuetudo nimia vitiorum. vn̄ nota q̄ mala consuetudo.

Sensus obturat ne clare videant.

Mentes indurat ne mala terreant.

Uires eneruat vt vincere taceant.

Corda ineruat ne culpas execrāt. Uel vt feda placeant.

¶ Ista solet sensus cecare. quia scilicet facit vilitate3 criminum non videri. Unde Augustinus in Enchi. capi. lxxxij. Peccata q̄uis horrenda cum in consuetudinem venerint. nulla aut modica reputātur. vt nō solum non occultanda videantur verumetiā predicanda. ¶ Item ista solet mentes indurare. Est enim sicut venenū aspidis qd facit ita dormire q̄ mortis periculū non sentitur. vnde Augu. in sermone. Peccatū cōsuetudine vilescit pro mortuo reputādus est qn̄ quis pūgitur et non dolet. ¶ Item solet vires eneruare. vnde Greg. xj. moral. Sepe nōnulli exire a prauis actib9 cupiunt sed actuū suorū pondere pressi in male consuetudinis carcere inclusi a seipsis resilire nequeūt ¶ Itē solet corda inneruare seu etiam ligare. vnde Greg. lib. iiij. moral. Cum culpa in vsum venerit etiā volēs animus vix resistit quia quot vicibus praue frequētationis astringitur quasi tot vinculis alligatur. Sic enim est de illis qui taliter indurantur. sicut de animalib9 decrepitis et antiquis. que quanto antiquiora tanto sunt debiliora. que ſm ysaac in dictis pessimū dāt nutrimentum hominib9 duras ei et siccas habēt carnes non facile digerūtur nec ad nutrimentū vtiles efficiūtur. Sic p̄certo illi qui antiquitate male ɔsuetudinis sunt affecti debilitati. et impotētie sunt subiecti: et quorum caro. i. interior volūtas diu fuerit in vitijs indurata. deteriores alijs possunt dici. Isti enim difficiliter digerūtur: idest ab ista mala cōsuetudine cōuertuntur. et mala dant hoibus nutrimēta. i. mala exempla et documenta. vnde Greg. xij. moral. Tenēt male ɔsuetudines quod semel didicerūt atq; quotidie duriores efficiunt ita q̄ non nisi cū peccatores vita finiūtur. Un̄ Hiere. xij. Si mutare potest ethiops pellem suā. et pardus varietates suas. et vos poteritis bonū facere cū didiceritis malū. Bona ergo ɔsuetudo et nō mala tenēda ē q2 sicut mala ɔsuetudo facit ad bonū difficilē: sic et bona facilē &c. Omitto plura quia fit mentio de ɔsuetudine in multis locis in hoc li. Et ideo vide i tabula vbi quasi infinita de consuetudine poteris inuenire.

Consolatio.

A Idem est quod tribulationem alicuius prosperitatis vel solacij assecutio. Et nota q̄ triplex generaliter consolatio inuenitur scilicet.

Quedam externa que est damnabilis.

Quedam interna que est laudabilis.

Quedam superna que est durabilis.

¶ Prima est mundane prosperitatis.

Secunda interne iocunditatis.

Tertia superne felicitatis.

Primo consolātur diuites peccatores. Scd̄o letātur perfecti viatores. Tertio modo iocūdantur beati comprehensores. Prima est ergo ɔsolatio tp̄alis p̄speritatis que est petorum que est dānabilis. vn̄ ps. Rennuit cōsolari aīa mea. memor fui. &c. Scd̄a est cōsolatio spiritalis iocūditatis que est viatoru3 que est laudabilis. vnde Job. ij. Uenerunt tres amici. Job ad eum vt visitarent eum et consolarentur. Tertia est consolatio eternalis felicitatis. que est beatorum et est durabilis. De qua dicit̄ in ps. Scd̄m multitudinē dolorū meor̄ i corde meo ɔsolatiōes tue letificauerūt aīam mea3. Sicut igit̄ videm9 q̄ mater postq̄ filiū verberauit. solet ei blādire. et cū ɔsolari. Sic vere de9 cū verbere suarū tribulationū. semp̄ offert fauorē suarū cōsolationū. s. et tēporaliū et spiritualiū et eternaliū. De9 em̄ semp facit cu3 temptatione prouentū. j. Corin. x. q2 sicut dr̄. ij. Cor. j. Ipse est pat̄ misericordiarū et de9 toti9 cōsolatiōis qui ɔsolatur nos in omni tribulatione nostra. Sicut enim medic9 post amarā medicinā dat electuariū dulce. Sic de9 post tribulatiōes amaras dat ɔsolationes qd etiā debet facere prelatus. q2 q̄uis aliqn̄ cogat̄ per iusticiā amaritudinem correctionis inferre semp tn̄ d3 iuxta hoc dulcedinem consolationis conferre. Ideo dicitur in ps. Uirga tua et bacul9 tuus ipsa me cōso. sunt &c. In quib9 verbis triplex ɔsolatio reperit̄. est em̄ ɔsolatio.

Spiritalis. Prima est illorū qui virtutib9 per

Tēporalis. ficiūtur que notatur in virga que. s.

Eternalis. floret et fructificat. Secunda est illorum qui tēporalibus reficiūtur. Et ista designat̄ per baculū qui datur ad sustentandum. Tertia est illoru3

qui celestibus alliciūtur. Et illa notatur in mēsa: Pa
B rasti inquit in conspectu meo mensam. ¶ Dicamꝰ er
go primo ꝙ est quedā consolatio spūalis. ⁊ ista est con
solatio qua deus consolatur bonos ipsos mētaliter in
spirando vel prelatꝰ tribulatos ipsos verbaliter con-
fortando quod ondītur cū dicit. Uirga tua. Ista enim
consolatio potest dici virga q. s. virga profert florē ad
consolationē visus ⁊ deinde aliqn fructū ad ꝯsolationē
gustus. Sic enim sancti viri consolātur de interioribꝰ
per gustū deuotionis ⁊ de exterioribꝰ per visum contē
plationis. Unde de tali virga dr in ps. Uirgā virtutis
tue emittet dñs ex syon Talem ergo cōsolationē debēt
conferre predicatores ⁊ prelati. q vere ab istis sunt tri
bulati ⁊ pauperes cōsolandi obstinati autē ⁊ diuites
castigādi. Carnes em̄ pingues. fm ysaac in dictis me
liores sunt assate. Carnes vero macres in aqua sunt li
xande. pinguium enim viscositas in igne consumitur
macriū siccitas in aqua tēperatur. Sic vere pingues
idest diuites peccatores igne tribulationis sunt assan
di. macres vero. i. pauperes in aqua pietatis misericor
diter sunt coquendi. Per asperam enim correctionem
pinguedo carnalitatis consumitur et per dulcem con
solationem macredo et siccitas tribulationis et pau-
pertatis temperatur. Aspere ergo corrigantur diuites
ne presumant: dulciter consolētur pauperes ne despe
rent. Quod etiā de spūalibus pauperibꝰ scꝫ de profun
dis peccatoribus verum est quia semper sunt dulciter
consolandi vt ad penitentiā possint reduci. Prelatus
ergo tales semper verbis consolatoriis debet corrigere
exemplo Joseph quē cū fratres ipsius vendidissent
et ipsum valde timerent. vt dicitur Gen. l. Tamen cō
solatus est eos blande ac leniter est locutus. Apes em̄
quādo in aluearı cōtendunt ⁊ ipsum dimittere volūt
tunc inter se pacificantur. ⁊ ibidem morain trahere al
liciūtur quando aqua dulci a rectore earum irrorant
et asperguntur. vt dicit. Plinius. Sic vere charissimi
accidit ꝙ illi qui per peccatū ⁊ obstinationē aposta-
tant. et per desperationē ab aluearı gratie. religionis
vel ecclesie volunt recedere a suis malis motibus re-
frenantur ⁊ ad pacem dei reducuntur. qn aqua dulcis
consolationis a rectore suo idest a predicatore vel pla
to misericorditer seu benigniter aspergunt. Actuū. xx.
Uisis fratribus consolati sunt eos. In tribulationibꝰ
enim valde vtilis est bonorū consolatio vnde Augus.
super iob. Si paupertas angit si luctus mestificat. si
dolor cordis inquietat si vlla calamitas ꝯturbat nos
assint boni amici. qui non solū gaudere cū gaudētibꝰ
sed etiā flere cū flentibus didicerunt ⁊ tunc aspera le-
niuntur. aduersa superātur. ⁊ grauia insuper releuan
tur. Sed ista proh dolor sunt contra multos. q moder
ni prelati. iudices ⁊ magnates. consolationē non infe-
runt sed auferunt. quia vere pauci sunt hodie. qui ve-
lint subditos cōsolari. ⁊ multi sunt qui ipsos nitūtur
contristare et depredari. Regula em̄ iuris est ꝙ affli
cto non est addenda afflictio sed consolatio. Isti autē
afflictis dant afflictiones ⁊ desolatis desolationes.
Ideo tales possunt dicere illud ps. Quesiui qui adiu
uaret ⁊ non fuit. ⁊ qui consolaretur ⁊ non inueni. Ista
etiam virtus consolatoria deficit in aliis personis q a
breuiter, nec frater fratrem: nec vicinus vicinum: nec
diues pauperē volunt perfecte consolari. nec suis ad
iutoriis: nec elemosynis recreare. Ideo plangit Hiere.
Tre. ii. Non est qui consoletur eam ex omnibus caris
eius Et eccl. iiii. dicitur Uerti me ad alia. ⁊ vidi calū-
nias que sub celo gerūtur ⁊ lacrimas innocentiū ⁊ cō-
solatorem neminē. Non sic ergo charissimi sed simus
boni consolatores: quia ista est consolatio spiritalis.
¶ Secūdo dico ꝙ est ꝯsolatio quedā tēporalis. et ista
C est cōsolatio ꝓsperitatis ⁊ mundane leticie. qđ osten-
ditur cū dicitur. Baculꝰ tuus. Baculus em̄ datur ad
sustentationē Uerūtamen multi vtūtur baculo ad p-
cutiendū. Sic vere consolatio mundane ꝓsperitatis
data ē ad nature sustētamentū. mali tn̄ ipsa vtunt ad
aliorꝫ detrimētū ⁊ nocumētū. Ista ē ei ꝯsolatio deceptō
ria Ista ē ei silis ꝯsolatiōi syrenarū q cātāt ⁊ tripudiāt
qn debet esse tēpestas. qđ videntes naute solēt sibi cō
tra tēpestatis periculū precauere: Similis etiā est con
solationi cignorū seu olorū qui tūc summe ꝯsolantur.
letātur ⁊ cātant qn in ꝓximo debēt mori. Sic vere cha
rissimi cōsolatio huius mūdi. i. tēporalis leticia seu ꝓ
speritas. signū est future tēpestatis et mortis. Et ideo
qn videmꝰ syrenas que dicūtur a syren qđ est tractus
idest illos qui ad se oīa volunt attrahere. s. cupidos et
auaros et olores qui semꝑ in aqua volunt esse. i. volu-
ptuosos in mūdi prosperis. cōsolari cantare pariter et
letari ⁊ ad votū in tēporalibus prosperari nos ꝓcerto
debemus nobisipsis timere. Scire em̄ possumus qđ
mors et tempestas eterna circa eos appropinquat ⁊ iō
nobis debemꝰ cōtra periculū precauere q sicut dicit
quidā phs. ex vitio alterius sapiens emēdat suum. Co
gnito em̄ ꝙ per talē cōsolationē ad mortē venit eternā
debet homo a talibꝰ abstinere. Ideo dr Luc. vi. Uerū
tamē ve vobis diuitibus qui hic habetis cōsolationē
vestrā ve vobis qui saturati estis. q esurietis. Ista est
cōsolatio tēporalis. que notat in baculo sustentatorio.
quia. s. ista est sicut baculus arūdineus egypti. qui faci
le frāgitur ⁊ vulnerat innitentē. Sicut dr. esa. xxxviii.
vnde Hiere. xlviii. quomodo cōfracta est virga fortis.
baculus gloriosus. Ista est igit cōsolatio temporalis.
¶ Sed tertio dico ꝙ est alia cōsolatio eternalis et ista D
est illa qua post miserias huiꝰ vite beati in patria cōso
lantur qđ ostēditur nomine mense. Parasti inquit in
conspectu meo mēsam Sicut enim letat ⁊ ꝯsolatur pe
riclitatus quando venit ad portū: pugnās qn venit ad
triumphum. perdens quando venit ad lucrū. Sic vere
iusti qui in hac vita fuerūt. sicut in naui nauigantes. si
cut in stadio preliantes sicut in mercatura perdentes
valde in patria consolantur vbi peruenerunt.

Ad portꝰ securitatē.	Un̄ de taliter ꝯsolatis dicit
Ad lucri fertilitatē.	Luc. xvi. de pauꝑe Lazaro
Ad triūphi felicitatē.	de quo dictū ē diuiti epulo

ni. Fili recordare ꝙ recepisti bona i vita tua. hic aūt ma
la. nūc aūt hic cōsolat: tu vero cruciaris. et nota ꝙ ista
consatio ortͭ. Ex dei ꝯsolātis presentialitate Ex loci cō
tinētis mira nobilitate ex plebis circūstantis dulci so
cietate: Est em̄ ibi dei principalitas q sicut dr esaie. li.
Ego ipse consolabor vos. Itē ibi est loci mira nobilitas
quia. scilꝫ est hierusalem celestis esai. lxvi. Consolabor
vos ⁊ in hierusalē cōsolabimi. Itē ibi est plebis dulcis
comparitas. de qua Actuū. xvi. Uisis fratribus ꝯsola-
ti sunt. Ista est ergo cōsolatio eternalis que ondītur cū
dicitur. Parasti mensam. In mensa enim ꝯsolātur fa-
melici sicut in paradiso egeni. vn̄ Ezec. xxiii. Sedisti in
lecto pulcerrimo. ⁊ mensa ornata est ante te. Patet er-
go quomodo triplex est consolatio. s. Spiritalis ⁊ meri
toria. Tēporalis ⁊ trāsitoria. eternalis et permansoria.
Et hoc sufficit. vide de spe et leticia.

Conspectus.

Nota ꝙ per conspectū intelli A
gitur virtꝰ cōsiderationis seu
presentia cōsiderantis. Conspicere enim idem est qđ ꝑ
sentialiter aspicere. Unde bene in ps dicitur. Posuisti
lachrymas meas in conspectu tuo. Et alibi introeat
in conspectu tuo gemitus compeditorū idest i conside
ratione tua quia sicut res que est in cōspectu alicuius
continue ab eo videtur. sic lacrime penitentium a deo
continue considerant. et sicut illi qui in conspectu ma
gnatum habent apparere. solēt vestibus se parare mu
nera presentare. ab inhonestis precauere. sic vere nos
qui in conspectu ⁊ presentia dei continue apparemus
debemus semper vestibus virtutum nos ornare. mune
ra oblationum vel elemosynarum offerre ⁊ ab inhone
stis vitiis abstinere. De vestibus enim virtutum dicit.
Apoca. vii. In conspectu agni amicti sunt stolis albis
et palme in manibus eorum. De muneribus elemosy-
narum dicitur Exo. xxiii. Non apparebis in conspectu
meo vacuus. De abstinentia etiam peccatorum dicit
Boetius

Boetius de consolatione. Quod magna nobis indicta est necessitas probitatis qui cuncta facimus in conspectu iudicis cuncta cernentis. Nota tamen si vis quod in conspectu dei stant. Aliqui.

B Ut comprobentur.
Ut coronentur.
Ut protegantur.
Ut iudicentur.
Ut condemnentur.
In conspectu enim dei.
Comprobantur perfecti.
Premiantur beati.
Protegunt infirmi.
Judicantur iniqui.
Condemnant maligni.

Uide infra de presentia. vel de coram vel vide de ante &c. Vel dic quod iste est conspectus a cunctis frequentandus. a malis formidandus. a sanctis optandus. Istum ergo conspectum debent mundi mundeque frequentare quod potissime verum est de ecclesiasticis qui ratione status et gradus in conspectu dei sunt iugiter commorantes. Sicut enim leena cum pardo fornicata et maculata. nunquam audet leoni apparere nec se suo conspectui presentare. nisi in aqua primitus sit lauata et hoc quia timet quod leo sentiat fetorem suum ipsamque vulneret et occidat sicut dicit Plinius. Sic vere charissimi nos qui more leene cum leone christo suimus spiritualiter vxorati et ad eius copulam et seruitium specialiter dedicati debemus sibi mundiciam conseruare. Et ideo si cum pardo. idest cum inimico leonis diabolo fornicati fuerimus per peccatum nos procerto debemus per confessionis lauacrum nos mundare vt in conspectu christi. scilicet in sacramento altaris aut in officio ecclesiastico possimus sinceriter apparere Eph. j. Immaculati in conspectu eius. Res enim quantum sunt altiores tanto sunt naturaliter mundiores patet de montibus respectu vallium. de aere respectu inferiorum et de celestibus respectu terrenorum. Sic vere nos ecclesiastici qui in altiori gradu consistimus et conspectui diuino personaliter assistimus mundi et sancti pre ceteris esse debemus. Nullus enim conspectui regis libenter assisteret qui se vilem et fetidum esse sentiret Ecclesiastes. ij. Qui timent dominum preparabunt corda sua. et in conspectu eius sanctificabunt animas suas. Et sic nota quod illi qui assistunt diuino conspectui debent esse.

Fortes et solidi.
C Mundi vel nitidi.
Recti non tortuosi
Inni non tumidi.
Flentes et humidi.
Stantes et rigidi.

Sint igitur fortes et virtuosi. vnde Dan. j. dicitur. Quos mundissimi et doctissimi pueri electi sunt vt starent in conspectu regis vnde tales possunt dicere illud. ij. Esdre. viij. Ecce nunc sumus in conspectu tuo. ¶ Item sint mundi et gratiosi Job. xj. Mundus sum in conspectu tuo. ¶ Item sint recti non tortuosi. j. Regum. xxix. Rectus es et bonus in conspectu meo. et. iij. Regum. xv. Fecit asa rectum ante conspectum domini. ¶ Item sunt humiles et operosi. iacobi. iiij. Humiliamini in conspectu domini. ¶ Item sint flebiles et lacrymosi ps. Posuisti lacrymas meas in conspectu. ¶ Item sunt stabiles et rigorosi ps. Confirmasti me in conspectu tuo semper. Et Apoc. viij. Uidi septem angelos stantes in conspectu dei. ¶ Item iterum sint orantes et clamorosi. ps. Effundo in conspectu eius orationem meam. et tribulationem meam ante ipsum pronuncio. ¶ Item sint letantes et gaudiosi ps. Justi epulent et exultent in conspectu dei. ¶ Item sint penitentes et dolorosi vnde penitens dicit Job. xiij. Uiam meam in conspectu eius arguam. ¶ Item sint quiescentes non tumultuosi. Apocal. xj. Seniores in conspectu dei sedent Sedere enim quietem mentis signat. ¶ Item sint compatientes et viscerosi Ecclesiasti. ij. Effunde sicut aqua cor tuum ante conspectum domini. ¶ Item sint refulgentes et luminosi. scilicet per honestatem exterius: et per sapientiam interius vnde Apocal. xj. dicitur. Quod isti sunt due oliue et duo candelabra lucentia in conspectu domini. Sed reuera multi sunt qui in conspectu dei aliter parati comparant. Peccatores enim videntur esse hodie sicut hystriones in curijs. qui quanto apparent deformiores conspectui dominorum et plus ornati insolitis paramentis, tanto credunt magis facere pulcrum iocum. Sic hodie videntur gloriari quando in conspectu dei bene apparent vitijs Deformati. iij. Regum. xvj. Fecit achab malum in conspectu domini. Nota ergo quod mali in conspectu dei. Apparent.

Uacui sine bonitatis valore.
Obscuri sine venustatis splendore.
Exusti a cupiditatis ardore.
Infecti a carnalitatis horrore.

Uacui dico sine bonitate contra illud. ecclesiast. xxxv. non apparebis ante conspectum domini vacuus. Ob- D
scuri etiam sine claritate iob. xxv. ecce luna non splendet et stelle non sunt munde in conspectu eius. exusti insuper a cupiditate. Apoca. xiiij. Cruciabitur igne in conspectu sanctorum angelorum. infecti etiam a carnalitate. Unde de multis immundis dicitur. iob. xv. Celi non sunt mundi in conspectu eius. Multi enim sunt qui in conspectu dei. scilicet in conscientia quam ipse deus precipue conspicit. nihil habent mundicie vel puritatis quamquam in conspectu hominum. s. in apparentia videantur per ypocrisim valde mundi contra illud. eccli. j. Non sis ypocrita in conspectu populi. Isti enim plus volunt videri mundi et sancti in conspectu populi quam dei. in apparentia quam in conscientia in operatione quam intentione. Non sic ergo quia vere conspectus diuinus est a mundis munde frequentandus. ¶ Secundo dico quod iste est a
malis iuste formidandus. Sicut enim nullum est animal E
quin timeat in conspectu basilisci apparere pro eo quod quicquid conspicit occidit. Sic vere omnes mali. et bestiales. et animales qui teste apostolo nesciunt que sunt spiritus. j. Cor. ij. Ualde debent timere quando cogitant quod finaliter in conspectu christi in iudicio finali debent comparere. qui procerto erit tunc basiliscus malos inuenenans et occidens. Latro enim nunquam vellet conspectui iudicis presentari vnde. j. Regum. vj. Quis poterit stare in conspectu eius. q. d. nullus malus. Et nota quod conspectus presentie dei qui erit in iudicio.

Incutiet terrores.
Discutiet errores.
Deijciet honores.
Deglutiet horrores
Conficiet ardores.

Est igitur iste conspectus terroris incussiuus vnde territi bethsamite dicebant. j. Reg. vj. Quis poterit stare ante conspectum dei sancti huius. ¶ Item est erroris discussiuus. quia s. omnia obscura et occulta manifestabuntur. ps. Pre fulgore in conspectu eius nubes transierunt ¶ Item est honoris excussiuus. quia s. illi qui nunc honorantur. erunt sine honore. Sapie. xij. Neque rex neque tyrannus in conspectu tuo. Item est malorum deglutiuus ps. Ad nihilum deductus est in conspectu eius malignus. ¶ Item est ardorum inflictiuus ps. Ignis in conspectu eius exardescet et in circuitu eius tempestas valida. Hic igitur conspectus est a malis iuste formidandus. ¶ Ter- F
tio dico quod dei conspectus est a bonis pie affectandus Sicut enim delectabile est bono filio esse in conspectu patris. seruo in conspectu domini. militi in conspectu regis. Sic vere beatis est delectabile in conspectu dei manere in patria quia procerto ipse est pater misericordiarum. ij. Corin. j. Dominus dominantium et rex regum Apocalip. j. de hoc dicitur in ps. Exultent iusti in conspectu dei. Et nota si vis quod iste conspectus beatificus qui est in patria.

Est satiatiuus contra penuriam.
Est consolatiuus contra tristiciam.
Est roboratiuus contra ignauiam.
Est triumphatiuus contra ignominiam.

Iste dico est satiatiuus ps. Justi autem epulentur et exultent in conspectu dei. iste est consolatiuus. ps. Jubilate in conspectu regis domini. Item roboratiuus seu confirmatiuus ps. Permanet in eternum in conspectu dei Item est triumphatiuus seu victorie collatiuus Apocal. vij. Ante thronum in conspectu dei amicti stolis albis et palme in manibus eorum. Patet ergo quod conspectus iste est beatis appetibilis est iniquis detestabilis est perfectis frequentabilis. &c.

A **Constantia.** Nota q̃ constantia accipitur pro animi stabilitate. et fortitudine que summe decet virũ autenticũ atq; iustũ. et maxime principem vel prelatũ Sicut em̃ leo bestiarũ fortissimus et generosissimus inflexibile habet collum elephas genua cypressi etiam columna recta stat sub quocunq; onere. Sic vir perfectus in quibuscunq; fortune cõmutationibus rectus et inflexibilis debet esse et maxime contra aspera et adversa. vnde de Machabeis tribulatis dicitur. j. Mach. ij. Mathatias et filij eius. constanter steterunt. vnde Sene. de tali constantia loquens dicit ep̃la. cvj. vel. cvij. que incipit. vbi est illa prudentia tua. primo enumeratis rerum mutationibus et infortunijs infinitis dicit sic. Nihil miremur horũ ad que nati sumus. que ideo nulli querẽda sunt quia cõmunia sunt omnibus. Sequitur Ad hanc legẽ animus noster aptandus est. hanc sequatur. huic pareat et quecũq; fiunt debuisse fieri putet nec putet nec velit obiurgare naturam. Optimũ em̃ est pati quod emendare non possis et deum quo actore cuncta proveniunt. sine murmuratione comitari. Malus miles est qui imperatorem gemens sequitur. Leti ergo et alacres excipiamus imperia nec desinamus hunc operis pulcerrimi cursum cui quicquid patimur intextũ est. Sequitur. Ducunt volentem fata nolentẽ trahũt. etc. De tali ergo indifferenti animi constantia dicitur Sap̃. v. Stabunt iusti in magna constantia adversus eos qui se angustiaverunt etc. Vide de fortitudine et stabilitate quia pauce sunt autoritates.

A **Constituere.** Nota q̃ constituere quandoq; sumitur pro assumere et ordinare. Daniel. iij. A me constitutum est decretum. vel sumit pro p̃ficere et sublimare. Lu. xij. Fidelis servus et prudẽs quem constituet dominus super familiã suã etc. Vel sumitur pro disponere et terminare. sicut Job. xiiij. vbi dicitur. Constituisti terminos eius qui preteriri non poterunt. Vel sumitur pro imponere vel assignare Math. xxviij. Discipuli abierunt in galyleam in montem vbi constituerat illis iesus. Quocunq; ergo modo sumatur Notandum q̃ constitutio in bono sumitur et in malo. Deus enim constituit et ordinat omne bonum et diabolus constituit omne malum. Dic igitur q̃ deus constituit perfectos virtutum culmine. Constituit edoctos fidei lumine. Constituit prelatos mundi regimine. Constituit beatos celi cacumine. A deo enim diversi diversimode cõstituunt̃ scz.
Quidam in loco tuto vt ibi sedeant. s. religiosi.
Quidam in loco claro vt ibi doceãt. s. predicatores.
Quidam in loco digno vt oẽs precant. s. prelati.
B Quidam in loco alto vt ibi maneant. s. beati.
¶ Dico ergo primoq; religiosi sunt cõstituti vt sedeãt ad contemplandum. Nume. iij. Aaron et fratres eius constitue super cultum sanctuarij vt quilibet dicat domino illud p̃s. Quoniam tu domine singu. in spe con. me. Isti enim sunt constituti a deo ad vivendũ in spe et sanctificatione. et cultu religionis etc. ¶ Item dico q̃ clerici sunt instituti vt studeant seu doceant ad predicandum vnde p̃s. Constitue domine legislatorem super eos. vt sciãt gentes quoniã homines sunt. ¶ Itez prelati sunt constituti vt precant ad gubernandũ vnde illud. Hiere. j. Ecce constitui te super gentes et regna. vbi quatuor cause notantur in electione necessarie. s.

Effectiua et primordialis.	Causa dico efficiẽs
Subiectiua et materialis.	scilicz deus qui dicit
Perfectiua et hec ẽ formalis.	Ecce constitui. Ma
Inductiua seu finalis.	terialis. scz ipse ele-

ctus te inquit. Formalis scz ipsa promotio vel prelatio que dat sibi esse formale cum dicitur super. Finalis q̃ est vt gubernentur gentes et regna etc. Unde de tali cõstitutione dicitur in p̃s. Cõstitues eos principes super omnẽ terrã. memores erunt nominis tui domine. q. d. qui in primatu constituuntur ad habendum deum in
C memoria pre ceteris obligantur. ¶ Item beati constituuntur vt gaudeant ad conregnandum. Unde de quolibet beato potest dici illud. Deut. xxxij. Cõstituit eum dominus super excelsam terram vt comederet fructus agrorũ. vt sugeret mel de petra. oleumq; de saxo durissimo vbi nota q̃ isti sic cõstituti. Sunt tuti nec timent revocari quia dominus constituit eos. Sunt sani nec timent infirmari quia sunt super excelsaz terram que. s. sanior est terra bassa. Sunt pleni nec timẽt vacuari quia ipsi comedunt fructus agrorum. Sunt leti nec timent contristari quia ipsi sugunt oleum qd letificat. Sunt securi nec timent terminari quia ipsi hauriunt illud a petra et a saxo idest a deo qui semper durat. Sunt consolati nec timent conturbari quia ipsi habent mel. idest dulcedinem consolationis eterne. ¶ Adverte tamen q̃ vt cõmuniter sumitur pro p̃movere seu preficere. Sed de hoc vide satis plene in litera E. vbi excelsus. vbi exponitur predicta autoritas Constituit eam super excelsam terram. Itez in litera. C. de Custode vbi ponitur illa autoritas. Super muros tuos hierusalem constitui custodes etc. Item in litera. M. vbi Magister. vbi ponitur illa autoritas. Si quos in eis novisti viros industrios constitue magistros pecorum Gene. xlvij. Econuerso autez potest dici de mala constitutione q̃. s. hodie constituunt̃ in officijs. D
Viri impij sine clementia.
Viri ignari sine scientia.
Viri iniqui sine cõscientia.
Viri avari sine sufficientia.
De viris impijs et crudelibus dicitur. j. Machabeo. vij. Quod bachides alchimum virum impium constituit in sacerdotium et mandavit ei facere vltionem in filios israel et. ix. ca. dicitur. Quod ipse elegit viros impios et cõstituit eos dominos regionis. De viris ignaris et imprudentibus dicitur Daniel. iij. Adorate statuam quam constituit nabuchodonosor rex. De viris autem iniquis et peccatoribus dicitur in p̃s. Constitue domine peccatorẽ super eum et diabolus stet a dextris eius. De viris vero avaris et nullã sufficientiã habentibus qui. s. non sunt digni constitui in aliquo officio p̃lature. dicitur. esaie. iij. Non sum medicus et in domo mea non est panis neq; vestimentũ nolite me cõstituere principem populi. Talis enim paupertas avaricie et etiam temporalis penurie debet homines repellere ab officijs publicis quia scilicet tales cũ promoti fuerint solent subditos acriter exhaurire. vnde s̃m Valerium maximũ cum de duobus imperatoribus constituendis et cum exercitu mittendis semel in senatu tractaretur quidam sapiẽtissimus respondit. Neutrum esse mittendum quia inquit vnus nihil habet et alteri nihil sufficit. etc. Vide vbicunq; fit mentio de promotione. scilicet de Prelato. Rege electione. Pricipe. et cetera similia.

A **Consummare.** Cõsummatio. Nota q̃ cõsummatio quãdoq; sumitur pro cõplemento perfectivo quandoq; pro termino finitivo quandoq; pro extermino destructivo. Pro cõplemento dico perfectivo. vnde de illo Machabeo. j. Mach. xiij. dicitur Quod ipse acceleravit muros hierusalem cõsummare. Pro termino etiam finitivo. dr. Luce. ij. Consummati sunt dies octo vt circumcideret puer. Pro extermino etiam destructivo vnde Ezec. xj. Ha domine deus consummationẽ tu facis reliquiarũ israel. His ergo premissis dicam q̃ in scriptura invenitur consummatio bona et consummatio mala. De consummatione enim bona notandũ q̃ iusti triplici gaudent consummatione. s. Consummatione.

Operis virtuosi.	Prima est con B
Temporis luctuosi.	summatio gra-
Muneris gloriosi.	tie complemẽti

Secũda consummatio moralis explementi. Tertia cõsummatio eterni supplementi. Prima pertinet ad viros morales. Secunda pertinet ad cunctos mortales Tertia pertinet ad sanctos supernales. ¶ Dico igitur q̃ est con-

q est consummatio virtuosa Et ista est illa qua boni student bona opera perficere et consummare et vsq ad consummationem et complementum in se virtutū cumulum aggregare. Quodcunq enim naturale desiderium semper est in motu et affectu quousq consummatum fuerit et completum et ideo ad virtuosum hominem pertinet q opera bona aggregationemq virtutum si inceperit perficiat compleat et cōsummat Iuxta illud quod dictum fuit de fabro ferrario.eccli. xxxviij.Cor suum dabit in consummationē operum et vigilia sua ornabit in perfectionem.Et sequitur de figulo.Cor suum dabit vt cōsummat linitionem.z vigilia sua mundabit fornacem. Et hoc est quod dicebat apls.ij.Thimo.iiij.Bonum certamen certaui cursuz consummaui.fidem seruaui.Ideo reposita est mihi corona.zc.vbi nota q consummatio.Incipitur cum profectu virtuosi laboris Dirigitur cum prospectu luminosi splendoris Perficitur cum affectu gloriosi decoris seu honoris. Primum probat pugna frequētata. Bonū certamen.Secundum fides illibata:fidem seruaui inquit. Tertiuz corona parata. ideo reposita est mihi corona.Quia procerto charissimi talis consummatio non fit nisi habeas laboris diligentiam profectiuam nisi teneas fidei vigilantiam directiuam. nisi videas glorie affluentiam allectiuam. Igitur ad hoc nos vrgeat virtus boni laboris.Bonum inquit certamen certaui.quia reuera nihil feliciter cōsummatur nisi hoc quod cuz diligentia laboratur Eccli.iiij.Usq ad mortem certa pro iusticia. vnde de consummatiōe virtuali quomodo multuz requirat dicitur.j.Mach. iiij.Quod filij israel edificauerunt sancta atria sanctificauerūt fecerunt vasa sancta noua.intulerunt cādelabrum et altare incensorum.et mensam in templum incensum posuerunt super altare.Sequitur. Et consummauerunt omnia opera que fecerunt.Igitur edificemus sancta.idest omnimodā virtutē et sanctitatē Edificemus inquit sancta idest faciam⁹ in nobis sanctitatem et puritatez.Sanctificemus atria.hoc est purificemus sensuuz vanitatem.faciam⁹ vasa sancta noua idest habeamus cordium et affectuum nouitatez. In templo vero mentis inferamus altare idest sanctā deuotionem candelabrum idest fidem z discretionem mensam.idest clementiam et compassionem incēsum idest feruorem et orationem.et sic consummabuntur in nobis virtutes per complementū et perfectionem. ad quod.scilicet nos deducet vt dictum est exercitiuz boni laboris.Bonū inquit certamen certaui. Exemplo christi qui post passionis labores dixit. Consummatum est Job.xix.Igitur ad hoc nos vrgeat virt⁹ boni laboris.Item ad hoc nos dirigat lumen veri splēdoris.scilicet fides.fidem inquit seruaui Nullum enim opus consummatur aut perficitur sine lumine directiuo.Sic teste apostolo.Sine fide impossibile est placere deo quia scilz fides est illa lux que nos dirigit ad deum cognoscendum z nos cōsummat ad virtutes habendum.Sapi.vj. Cogitare de illo sensus est consummatus.Pauo enim caudā habet oculatam.sic cauda et finis seu consummatio nostra moralis debet oculis fidei resplendere vt sic ille qui est lux vera illuminans omnē hominem.s.xps dicit illud Math.xxviij.capi. Ego autē vobiscum sum inquit supple per fidē.Item ad hoc nos erigat amor summi honoris.scz corona iusticie.idest gloria paradisi.que.s.dr corona q̄ est rotunda nō habens terminū aut initiū z que etiā daf victoribus pro triumpho.Sic gloria eterna que est ipse de⁹ menti infusus z illapsus non habz principiū neq finē seq dat victorib⁹.s.sanctis hominib⁹ pro mercede ps. Corona aurea super caput eius. Et ista etiā videt esse corona iusticie pro eo q iuste fm proportionē z differentiaz meritorū assignatur sanctis victoribus in hac corona glorie differentia gaudiorū et diuersorū stipendia premiorum. ps.Omnis cōsummationis vidi finē quasi diceret.Uisio finalis consummationis multum facit ad complementū virtuose perfectionis.Patz igitur q est quedā cōsummatio virtuosa.Secundo dico q est quedam consummatio luctuosa. Necesse est enim q omnia viuētia consummentur per mortē vnde etiā xps tūc mortalis dixit de seipso.Luc.xiij. Ecce perficio sanitates hodie:et cras et tertia die consummor. De Enoch etiam dicit Sap.iiij.Qd cōsummatus in breui expleuit tēpora multa.Tertio dico q est consummatio gloriosa.s.in vita eterna.vbi cōsummabunt z replebuntur omnia desideria beatorū vnde de ipso deo ibidem omnia cōsummante dicitur Eccli.xliij. Cōsummatio sermonū ipse est.Et sic patet q ɔsummatio aliquādo accipit in bono significato.In malo vero significato dic q in scriptura inuenit cōsummatio. D

Nature.	Prima fit per mortē corporalē.Esaie.
fortune.	x.Cōsummationē z abhominationez
Culpe.	ipse fecit Et sapi.iiij.Inuentus celeri⁹
Pene.	consummata. Secunda fit per mise-

riam temporalē.s.qnādo fortuna in homine per infortunia consummatur.Unde de luna idest de prosperitate mundana dicitur Eccli.xliij.luminare quod minuitur in consummatione mensis et Esa.xvj.Consummatus est miser zc.Tertia fit per culpam criminalem que scz in malis vsq ad consummationē crescit ps.Cōsummetur nequitia peccatorū.Quarta vero fit per miseriam eternalem.De qua Daniel.ix.Usq ad consummationem perseuerabit desolatio zc.Sufficit Uide de Complere.et de fine

Consumere.

Nota q cōsumptio nihil aliud est q rei attenuatio vel annihilatio.Et vt communiter cōsumptio naturalis fit a calido.Igitur loquendo moraliter possum dicere q consumptio in bono sumitur et in malo.Et sic dico.quod in bono est consumptio carnis que fit per abstinentiā Consumptio culpe que fit per penitentiam.Consumptio malorum que fit per iusticiam.Consumptio rerū que fit per elemosynam vel clementiam.Consumūt igitur primo carnes proprias abstinētes. qr scz omne voluptuosum et carnale debet quilibet consumere in seipso figuratus Deut.xiij. vbi precipit.Qd si aliqua ciuitas de terra israel velletz fugeret deos alienos colere habitatores eius debebat percuti et tota eius supellex comburi pariter et consumi Quia reuera si ciuitas carnis nostre que plena est malis ciuibus.id est malis motibus per carnalitatem corruptā nobis suggerat vt deo derelicto dijs alienis.idest mundi voluptatibus et vitijs debeamus adherere. ipsam debemus ꝑ temperantiam consumere.et per abstinentiam castigare vt sic quilibet sic consumptus dicat illud iob.xix. Pelli mee consumptis carnibus adhesit os meum: et derelicta sunt labia circa dentes meos quia scilicet os idest ossea fortitudo pelli bone conuersationis coniungitur.et labia diuine laudi ori et dentibus applicātur quando per abstinentiam carnes superflue consumūtur.Et reuera talis consumptio.est anime illuminatio et virtutum renouatio.Nam sicut in lampade lux nutritur dum oleum consumitur.de saura etiaz lacertula dicit Isid.qd ad recuperanduz et clarificandum visum solem respicit vt humore superfluo qui obscuritatis erat causa consumpto visis ipsius restauretur. Sic lux anime.lux gratie.lux scientie nutritur et conualescit.dum carnalitatis oleum et humor consumitur et arescit.Unde.Job.xj.Cum te consumptum putaueris orieris vt lucifer. Et meridianus fulgor consurget tibi ad vesperam. Et habebis fiduciam propositā tibi spe.et defossus securus dormies vt accedat illud quod scribitur Job.tricesimotertio .Cōsumpta caro eius a supplicijs reuertatur ad dies adolescentie sue.Consumunt igitur carnes proprias abstinentes. Secundo dico quod consumunt culpas norias penitentes. Ista est enim bona consumptio quando per dei misericordiam et indulgentiam per sacerdotis diligentiam .et absolutionem. per pecca-

toris penitentiam et contritionem iniquitates anime consumuntur. ps. Consumetur nequitia peccatorum. figurata in diluuio generali in quo sicut dicitur. Gene. vij. Uniuersa que in terra sunt consumpta sunt qz scilicz per lacrimarum diluuia omnia terre idest anime vitia consumuntur. vnde nota quod per penitentiam consumitur.

Superbia mentis eleuatiua. | De supbia eleuāte
Lasciuia carnis inquinatiua. | dicit. Hiere. xij. Cō
Pigricia mētis aggrauatiua. | sumptū est aĩal

et volucre. de lasciuia seu luxuria dr illd Job. xxxiij. Cōsumpta est caro eius a supplicijs. De pigritia vero dr. Hiere. vj. In igne consumptum est plumbum. Consumunt igitur culpas noxias penitētes. ¶ Tertio dico

D ꝙ consumunt gentes impias presidentes. Deus vicz et boni prelati. qui. s. consumere solent impios et peruersos dicendo illud Osee. xiij. Occurram eis quasi vrsa raptis catulis: ꝛ consumā eos ibi quasi leo. ¶ Quarto dico ꝙ consumunt opes inopibus compatientes. quia scilicet consumunt et expendunt temporalia pro eternis pauperibus elemosynas largiendo. Deut. xij. vniuersa consumas domino deo tuo. Sic igitur patz ꝙ consumptio sumi potest in bono significato. ¶ Se

E cundo principaliter dico ꝙ consumptio etiaz sumi potest in malo. Sic igitur dicam ꝙ est consumptio.

Gratie que fit peccatis et criminibus.
Fortune que fit tormentis et turbinibus.
Nature que fit mortalis destructionis conaminibꝰ.
Anime que fit finalis dominationis grauaminibus.
¶ Peccatum consumit gratie virorem.
Mors et infirmitas consumit nature decorem.
Tribulatio consumit fortune splendorem.
Damnatio vero finalis consumit anime vigorem.

¶ Dico ergo ꝙ est consumptio gratie quam facit culparuz inflāmatio. Calor enim agens in humidū radicale ipsum continue consumit quare necesse est ꝙ animal cōtinue recipiat nutrimentū. alias necesse ē ꝙ incurrat ineuitabile nocumentū Sic vere calor concupiscentie continue consumit humorem radicalem virtutum. s. per culpas veniales seu mortales. quare necesse est ꝙ nutrimentum diuine gratie seu doctrine continue sumatur ne forte tota virtutū congeries consumatur. Et ideo hodie multi spiritualiter consumūtur. qz per spiritualia nutrimenta nullatenꝰ resumūtur Job xxxvj. ca. Transibunt in gladio. ꝛ cōsumētur in stulticia. Et nota ꝙ talem consumptionem facit Qñqꝫ.

Flāma auaricie deuoratricis.
Tinea inuidie demolitricis.
Rubigo malicie et nequicie inquinatricis.

Flāma auaricie consumit pietatē. Judic. xv. Cōcremate sunt fruges intantum vt vineas et oliueta flāma cōsumeret. vinea inuidie consumit equitatē. Job. iiij. In angelis suis inuenit prauitatem: quanto magis qui habitant domos luteas: ꝛ terrenū habent fundamentum consumūtur velut a tinea. Rubigo autē malicie consumit sanctitatem Deu. xxviij. Fruges terre tue rubigo consumet. Et nota si vis quomodo hodie consumpta est in ecclesia vel in mundo.

Constantie fortitudo. | De consumptiōe cōstā
Prudentie limpitudo. | tie ꝛ fortitudinis dicitur
Confessionis certitudo. | Esa. xlix. Inuacuū labo
Contēplatiōis celsitudo. | raui sine causa ꝛ vane for

titudinem meam consumpsi. De consumptione sapiētie dicitur Tren. j. Senes mei in vrbe consumpti sunt. Senectus enim prudentiam signat. De consumptiōe autem confessionis dicitur hiere. xliiij. Consumentur omnes viri iuda. Juda enim interpretatur confessio. De consumptione vero contemplatiōis dicitur Job. vij. Consumitur nubes et pertransit. Nubes em̄ que est alta signat altitudinem contemplationis. Ista est ergo consumptio gratie quā facit culparū inflāmatio ¶ Secundo est consumptio fortune quam facit con

F tingens tribulatio qz scz mundi tribulationes tyrannorū impugnationes: diuersorū casuuz insidiationes fortune prosperitatē consumunt ꝛ fortunatos destituunt ꝛ confundūt. vñ eccl's. iiij. De carcere egreditur qs ad regnū ꝛ in regno natus inopia cōsumit. ¶ Tertio est consumptio nature. quā facit mortis impugnatio de qua Job. xviij. Consumet brachia eius primo genita mors. Et illud Job. xiiij. Homo autē cū mortuus fuerit et nudatus atqz consumptus. vbi queso est? vbi describitur quilibet sic consumptus. Ut fragiliter dispositus. Homo Ut letaliter depositus Mortuus. Ut miserabiliter expositus: Nudatus. Ut dubitabiliter repositꝰ. vbi inquit queso est. Ista est ergo consumptio nature quam facit mortis impugnatio. Treno. j. Senes mei in vrbe consumpti sunt. ¶ Quarto dico ꝙ est consumptio anime quam facit tormentorum aggrauatio. s. damnatio eterna que consumit omne gaudiū ab eadē scz anima: vñ dñs dicit ezech. xxij. In igne ire mee consumpsi eos: vnde de omnibus malis potest generaliter dici illud Hiere. xvj. In sterquilinium super faciem terre erunt gladio et fame consumentur ꝛ erūt cadauera eorum in escaz volatilibus celi et bestijs terre. Et hec de consumere sufficiant.

Consurgere. Nota ꝙ consurgere idē est qd complete surgere vel siml' sur A
gere. vel cōfestim surgere. Et signat in bono et in malo. In bono signat perfectā de inferioribus ad superiora eleuationem mentis erectionē. terrenorū contemptū. et celestium affectionē ꝛ ꝯtemplationē. vñ Hiere. vj. Consurgite ascendamus in meridiē in malo vero designat citam ꝛ celerem ad malū proruptionē maliciosaz machinationē ꝛ ꝯtra bonos cōspirationē. sicut Nūe. xiiij. Multitudo pessima que consurrexit aduersuz me in deserto morietur. Et. j. paral'. xxj. Consurrexit sathā cōtra israel et Mich. vij. filia consurget aduersus matrem suam. ¶ De bona igitur consurrectione aliquid est dicendū. Nam sicut signa orientalia ꝛ stelle orientis non cessant ascendere et consurgere quousqꝫ ad celi medium ꝛ ad meridiei punctū perueniāt ꝯsurgēdo Sic bona mens ꝛ quelibet bona persona ab inferiori terrenorū amore. ꝛ a vitiorū depressione. debet consurgere. ꝛ sursum per affectū ad celestia se leuare. quousqꝫ ad mediū celi ꝛ ad meridiez claritatis ꝛ felicitatis ipꝫ contigerit realiter peruenire. Hieremi. xlix. Consurgite et ascendite ad gentem quietam et habitantem confidenter ait dominus. Ideo bene consulitur anime. vel cuilibet viro iusto. Esaie. lij. Consurge consurge induere fortitudine tua syon. vbi aduerte quod quia mūdus est locus profundus vbi carceramur. Nefandus vbi spoliamur. infectus vbi infirmamur. Obscurus vbi excecamur. Ideo consurgendum est. vt liberemur a depressione mortalis itineris. Consurge consurge. Ut adornemur conuersatione moralis tegminis. Induere. Ut roboremur solidatione vitalis flaminis. fortitudine. Ut illustremur contemplatione mentalis. Luminis syon. Per talem enim consurrectionem. Erigimur a mundi carcere. Consurge cōsurge. Induimur virtutum pondere. Induere inquit. Solidamur spiritus robore. fortitudine tua. Illustramur sophie sydere. Syon. que interpretatur specula. Igitur necesse est si bene vis consurgere. Ut dimittatur terrena bassitudo quia locus est inficiens. Consurge consurge. Ut acquiratur virtutum pulcritudo quia status est proficiens. Ut fulciatur animi firmitudo quia virtus est Induere sufficiens fortitudine. Ut videatur celestis plenitudo quia fructus est alliciens syon. ¶ Dico ergo quod talis consurrectio facit dimitti terrenaz B
bassitudinem quod ostenditur cum dicitur. Consurge consurge Res enim que consurgit alta petit et inferiora dimittit sicut patet de elementis que habent motū suū naturalē a cētro ad circunferētiā. q̄ in ymo nisi violēter detineri nō pñt. Sic ꝛ ce aius humanꝰ cuiꝰ natura est ad alta consurgere alta contemplari et aspicere eterna velle et appetere. non debet in inferioribus

et terrenis

et terrenis quiescere sed per contemptum ab eis velociter resilire. Consurge inquit consurge. id est confestim surge. Quia sicut dicitur. Prouerbiorum.xj. Bene consurgit diluculo qui querit bona. Bona dico eterna cum cetera proprie non sint bona vnde Seneca.epistola.xxviij. Magnus erat labor ire in celum vadit audacter anim⁹ cōtemptor omniū rc.nec ad pecuniam eespicit aurū argentūq₃ illis in quibus iacuere tenebris dignissima non ad hoc extimat. Et nota si vis q₃ consurgendū est ab infimis et etiā a peccato cū.
Humili reuerentia. De reuerētia dr leui.xix.Coram cano capite cōsurge.Et j.Regū.xxv. de abigail dicit Quod cōsurgens adorauit prona in terrā audito. sc₃ q₃ dauid ipsam in vxorē accipe reuolebat de permanētia dr.
Stabili pmanentia.
Nobili presidētia.
Feruenti diligentia.
Decenti apparentia.
Splendēti sapiētia.
Lugenti penitētia.
Exod.ix. Mane consurge et sta. De presidentia vero τ eminentia dicitur Job.xxxviij. q₃ deus aurorā super filios terre consurgere facit. De diligentia dicitur Job. vij. Si dormiero dico quando cousurgam Et Job.j. Consurgens diluculo offerebat holocaustum. Consurgere enim diluculo vel mane vel de nocte diligentiā signat. De honesta apparentia dicitur Cātic.vj. Qua si aurora consurgens pulcra vt luna electa vt sol. De sapientia autē τ scientia dicitur Job.xj. Meridianus fulgor consurget tibi ad vesperam. De penitentia dr.j. Regū.xxv. Consurgens dauid venit in desertum rc. Sed reuera multi sunt qui sic nō consurgunt ad bonū sed potius ad iniquitatem et ad malum. ❡ Unde nota q₃ econuerso mali consurgunt Ad.
Alios inuadendum maliciose. Isti dico consurgūt ad malitiose inuadendū sicut de caym dicit Gen.iiij. Cōsurrexit caym aduersus fratrem suum abel.
Uirgines opprimēdū luxuriose.
Homines occidēdū pditiose.
Tumultū suscitādū seditiose.
Calices hauriendū delitiose.
Iniqua cogitandū pernitiose
Itē consurgunt ad luxuriose corrumpendu₃.vnde Deutro.xxij.dicitur.q₃ oppressor virginis consurrexit sicut latro contra eam. Itē ad proditiose occidendum.vnde Job.xxiiij. Mane consurgit homicida ad interficiendū egenū τ pauperē. Item ad seditiose tumultuandū. Osee.x. Consurget tumultus in populo. Item ad delitiose viuendum seu potandu₃ Esai.v. Ue qui potentes estis ad bibendum vinum.et qui mane surgitis ad ebrietatem. Item ad pernitiose cogitandum et affectandum Unde Sophō.iij. Diluculo consurgentes corruperunt omnes cogitationes suas. Non sic charissimi s₃ consurgamus ad opera virtuosa τ ad celestia meditanda. Iuxta illud colo.iij. Si consurrexistis cum xp̄o q̄ sursum sunt querite.vbi xp̄s est in dei maiestate sedens.que sursum sunt sapite.nō que super terra₃.patet igitur q₃ spiritalis consurrectio facit dimitti terrenam bassitudinem. Consurge inqt consurge Esaie.lj. Eleuare eleuare consurge hierusalē que bibisti in manu domini. ❡ Secūdo dico q₃ talis
C cōsurrectio facit acquiri virtutū pulcritudinē. Indue re inquit. Indumenta enim anime sunt virtutes sine quibus anima non consurgit q₃ sc₃ sicut auis sursum non se eleuat sine vestimento plumarū sic nec mēs spiritualiter consurgit sine vestimento virtutum. Unde Esa.lij. Induere fortitudinem consurge sicut in dieb⁹ antiquis rc. Uide infra de Indumentis et vestimētis in titulis suis. ❡ Tertio dico q₃ talis consurrectio solet requirere animi firmitudinem fortitudine inquit Necesse est enim q₃ fortitudo interior operetur ad hoc q₃ corpus volucris superius eleuetur. Sic vere necessaria est virtus spiritualis fortitudinis ad hoc q₃ mens consurgat ab infimis. Esaie.lj. Consurge consurge induere fortitudinem brachium domini. Et.j.paralip. Consurrexerunt singuli virorum fortium.rc. Dilata de fortitudine sicut infra τ inuehe contra illos qui nō videntur habere fortitudinem aliqualem.quia nō cōsurgunt nec a vitijs nec a terrenis. Contra quos τ maxime contra auaros dicitur. Hieremie.lj. In calore eorum ponam potus eius.inebriabo eos vt sopiantur et dormiant somnum sempiternum et non consurgant. Et pone bene quomodo homo quando est in calore inordinate bibit et non aduertit q₃ inebriatur et dormit. Sic calore auaricie estuans solet inconsiderate temporalia bibere et dum non cauet inebriatur taliter terrenorum amore q₃ ibi per obstinationem dormire et quiescere cogitur.ita q₃ non consurgit amplius aut leuat. Non sic sed qui vult bene cōsurgere habeat animi firmitatem. ❡ Quarto habere debet sensuum limpitudinem.syon idest specula. Accipiter enim q₂ clarū habet visum et de longe potest videre predam allicientem D
cito solet consurgere et altissime se leuare. Sic ille qui sensus et considerationis claritatem hab₃. delonge.s. de isto mundo.predam allicientem scilicet bona paradisi videt.τ sic cito terrena contemnendo deserit τ ad eterna volitat et consurgit. Sit ergo syon speculator et clarissimus contēplator. Cātico.iij. Egredimini filie syon et videte regem salomonē in dyademate. Egredimini.inquit.sc₃ mundū inficientem vos: animeque estis syon idest speculatrices per discretum sensu₃ τ intelligentem. Et videte regem xp̄m coronatum in celo. vt attrahentem ad consurgendum τ allicientem.τ iiij. Regum.iij. Consurgens israel.idest videns deum.percussit moab.rc. Uide infra de syon in litera.S. Patet igitur quomodo ad consurgendum spiritualiter oportet videre fructum allicientem Syon inquit. Oportet habere virtutē p̄sufficientem fortitudinem. Oportet splendere per vitam moralem atq₃ decentem.induere Oportet horrere locum infimum.idest mundum inficientem. Consurge consurge rc.

Contaminare.

Nota q₃ cōtaminare idē est q₃ inficere vel fedare. A
Est igitur contaminatio loquendo moraliter idem qđ spiritualis inquinatio vel peccatum. Ideo peccatori dicitur illud Baruch.iij. Quid est israel q₃ in terra inimicoru₃ es: inueterasti in terra aliena: coinquinatus es cum mortuis.deputatus es cum his qui sunt in inferno dereliquisti fontem sapientie.et Ose.v.et.vj. fornicatus est effraym.contaminatus est israel. Et ideo sicut qui corporaliter est contaminatus et immund⁹ omnē locum vbi habitat contaminat atq₃ fedat. Sic peccator per mala dicta opera τ exempla polluit et cōtaminat τ locu₃ vbi habitat.et personas quas visitat et homines quos frequentat quicquid enim tetigerit immundus. immundum faciet. Numer.xix. Ideo de malis ecclesiasticis qui fedant et contaminant domū dei conqueritur dominus in scriptura dicens Hier.ij. Ingressi contaminastis terram meam et hereditatem meam posuistis in abhominatione₃. Et nota si vis q₃ mali contaminati sunt in se et alios contaminant
Per vilis carnalitatis actum.
Per male societatis tactum. B
Per dire crudelitatis factum.
Per laute gulositatis victum.
Per male loquacitatis dictum.
❡ Contaminantur dico aliqui per actum luxuriose carnalitatis vnde Leuiti.xix.dicitur. Non prostituas filiam tuam vt contaminetur in terra.figura de leproso per quem luxuriosi figurantur. De quo dicitur. Leuiti.xiij. Quod habere debebat vestimentum dissutū. os veste contectum caput nudum. et contaminatum et sordidum se clamare. Unde de talibus immundis: et luxuriosis leprosis qui.scilicet vestes sue conuersationis solent per insolentiam dissuere os sue locutionis solent per ambages et dissimulationes contegere caput sue intentionis nesciunt bene celare sed omnibus solent inuerecunde nudare. Et detegere. et propter hoc merito possunt contaminatos et sordidos se clamare. dicitur Malachie. secundo. ❡ Contaminauit iudas sanctificationem domini. Isti igitur

contaminantur per actum luxuriose carnalitatis. ¶ Secūdo dico ꝙ quidā contaminant ꝛ ꝯtaminant per tactū vitiose societatis. In lege eniꝫ qui morticina vel etiā quecūqꝫ immūda aīalia tangebāt cōtaminabantur ꝛ polluti ꝛ immūdi reputabātur. Sic vere immundus et corruptus peccator quoscūqꝫ tangit et associat. inficit atqꝫ fedat. Leui. xj. Quisquis tetigerit illud cōtaminabitur. Ideo precipitur Leuit. xxj. Quod sacerdos ad mortuū non ingredietur ne cōtaminetur in morte ciuium suorū. Tertio dico ꝙ quidam contaminantur per factum seditiose crudelitatis. Sanguis enī super omnia cōtaminat vestes albas. Sic homicidiū ꝛ rapina que per sanguinē designantur Ezech. ix. Contaminate domum et replete atria interfectis. Et Hiere. xvj. Cōtaminauerūt terrā morticiniis. ¶ Quarto cōtaminātur per victū deliciose gulositatis Ezech. ix. Omnes qui comedūt cōtaminabuntur. ¶ Quinto quidā cōtaminantur per dicta inuidiose loquacitatis scilicet per verba detractoria et immunda. Inter cetera contaminatiua summe fedat ꝛ maculat fetor oris. Sic valde solet famam fedare ꝛ inficere fetens locutio detractoris. Ideo de semine fluente per qđ loquaꝛ ꝛ detractor intelligitur qui. s. semen verborū malorū vbiqꝫ seminat ꝛ diffundit. pcipitur Nume. v. Leprosum et q̄ semine fluit de castris eijcite. ne cōtaminent ea cū habitauerint vobiscum ꝛc. Sufficit vide infra de Macula in litera. M. Et de polluere et Inquinare.

Contemnere. Nota ꝙ cōtemnere sumit in bono ꝛ in malo. In bono
A enim signat mundi et peccati detestationē peccati fugam ꝛ vitationē. ꝛ omnis mali resilitionē ꝛ abbominationem. De quo Hiero. ait. facile cōtemnit omnia qui se semꝑ cogitat moriturū. In malo vero signat sui reputationē. aliorū derisionē et reiectionē ꝛ toti⁹ boni displicentiā. Eccli. xlix. Cōtempserunt timorē domini. ¶ Dicamus ergo de bono contemptu Deus enim plantauit in anima virtutē irascibilē vt aīa per eā posset malū contēnere. ꝛ quadā virtuosa superbia vitia fugere contra ea indignari ꝛ a transitorijs resilire. Sicut enim videm⁹ ꝙ aues natando cū pedibus aquā retro pellunt ꝛ quasi eā despicientes reijciunt quod etiā remiges faciunt remigādo. quia. s. nec nauis nec auis ad anteriora trahitur nisi aqua posteri⁹ repellat. Sic dico ꝙ si volumus ad anteriora celi bona nos traducere necesse est per contemptū omnia aqua idest omnia fluxibilia reijcere ꝛ horrere. Nam sicut dicit Petrus Rauennas in quodā sermone. Aurum erogare. bonum reponere: malum contemnere: validum fugere securum. Nam sicut vincere virtus est. sic est felicitas euasisse. Igitur dico ꝙ bonum est ꝙ Contemnas.

Teipsum tanꝙ defectiuum.
B Mundū tanꝙ deceptiuum
Peccatū tanꝙ infectiuū.

Contēne ergo teipsum ꝓprios defect⁹ considerando. quia reuera ille faciliter se despicit qui ad ꝓprios defectus attendit. Nonne de pauone legitur. ꝙ rotaꝫ caude sue deponit. qñ pedum deformitatē respicit? Quia vere q̄ bene deformitates suas et defectus respiceret non faciliter alios despiceret. sed se potius vilipēderet. similis ceruo qui ꝙuis sit animal magnū ꝛ velox solet tñ cornua sepissime submittere ꝛ aliquādo. s. semel in anno deponere ꝛ dimittere ad denotandū ꝙ cornua supbie sunt dimittenda: ꝛ omnis inanis gloria cōtemnenda vnde Criso. omel. iiij. Si gloriam cupis. gloriā despice et eris omnibus gloriosior. Seneca in de beneficijs. ꝗ Contemnit oīa qui ad contemptū suī venit vis habere omnia cōtemne oīa. Isti enim ꝓm Bern. sunt quatuor gradus humilitatis in hoc versu. Spernere mundum spernere nullū spernere sese. Spernere se sperni quatuor ista deus. Contemne ergo teipsum proprios defectus
C considerando. ¶ Secūdo contēne mundū ipsi⁹ successus vituperando. Quia reuera viri iusti debēt contemnere tanꝙ vana et deceptoria oīa bona mundi. s. diuitias delicias ꝛ honores. ꝛ ipsa habere quasi nō habere, et in mundo esse quasi non esse et sicut nauis in mari transire. et ibidem non sistere sed meare. Narrat enim Pomponius ꝙ in egypto in lacu chemius erat insula natatilis. vbi non solū erant arbores immo etiā solis templū que. s. in eodē loco nunꝙ permanebat. nec terre aut littoribus adherebat sed per lacū sup aquas fluitabat. ꝛ ad modicū venti flatum continue se mouebat Sic vere dico ꝙ viri iusti. quorū quidā sunt templū. i. clerici et contemplatiui. j. Co. iij. Tēplū dei sanctū est quod estis vos. Quidam sunt arbores. idest. fructuosi et actiui Mat. viij. Uidi homines quasi arbores. duꝫ sunt in lacu miseriarū huius mundi in ipsa insula mobili idest fortune mobilitati subiecti: non debēt per cōplacentiam sistere. sed per contemptū mutabilium ad spiritussancti flatū tanꝙ peregrini ꝛ hospites in hoc seculo pertransire nec aliquibus mundi bonis per cōplacentiam adherere. sed potius acsi de hoc mūdo nō essent ipsa contemnere et horrere dicentes cū didimo rege bragmannorū in epistola ad Alexandrū Nos non sumus mundi hospites sed aduene. et sic intrauimus in hunc mundū vt manere nobis non liceat ꝫ transire Et apostolus Heb. xiij. Non habemus hic manenteꝫ ciuitatē. sed futurā inquirimus. Ideo de tali mūdi cōtemptu dicit Cris. super heb. sermone. xxv. Contēne diuitias et eris locuplex: gloriā ꝛ eris gloriosus: inimicorum supplicia ꝛ eos superabis. Aduerte tamē ꝙ nō solum non sunt contēnenda mundi prospera, ꝫ etiā aspera et aduersa. vnde Seneca. epistola. cvij. enumeratis infinitis īfortunijs que sunt humane mortalitatis tributa subdit. Effugere inquit ista non potes. contemnes autem si sepe cogitaueris et futura presumpseris. omnis enim ad ea que premeditata sunt durius obsistit. et contra imparatus etiam leuissima expauit id quoqꝫ agendum est ne quid nobis somniatum sit. Sequitur. Optimū est pati quod emendare non possis. Contemne ergo mundū ipsius successus vituperando D

¶ Tertio oportet ꝙ tu contēnas peccatū. Illa enī que nobilis sunt nature. contēnunt ignobilibus se submittere. et indignati a taliū seruitute deprimi solent cum violentia resilire. patet de igne cuius est natura sursuꝫ esse qui si sub terra tenetur. quasi sub aliena seruitute retentus solet terram rumpere ꝛ exire. Sic dico ꝙ mēs humana cuius conditio debet esse libera q̄ non est ancille filia sed libere. Gal. iiij. et que sursum hꝫ circa celestia nobiliter conuersari. valde debet peccatū et peccati seruitutem contenere ꝛ ei submitti penitus abhorrere et cito inde cum violenti displicētia retroire. Ideo bene dicit Augu. lib. de cathezizandis rudibus ꝛ ponit in decreto. xxxviij. dist plus sunt contemnenda et precauenda vitia morum ꝙ verborum. Et sic patet qđ est triplex contemptus bonus et virtuosus. scilicet. Sui E
mundi ꝛ peccati. ¶ Secundo principaliter dico quod est multiplex contemptus malus et perniciosus. Et sic dicam quod Contemnitur.

Deus a peccatoribus.
Prelatus a susurronibus.
Pauper ab abundantibus
Malus a presumentibus.
Cruciatus a peccatoribus.
Paradisus ab ignorantibus.

Est igitur cōtemptus quo contemnitur diuina maiestas quia multi sunt qui contemnunt dei verba et imperia dei mandata et iudicia. dei bonitatem et longanimitatem. dei potestatem et seueritatem De contemptu verbi dei dicitur. ij. Regum. xij. Quare contempsisti verbum domini vt faceres malum in conspectu ei⁹ De contemptu imperij seu mandati diuini dicitur. Nume. xix. Cōtempsistis imperium domini ꝛ non credidistis ei et vocem eius audire noluistis. De contemptu iudiciorum diuinorum dicitur Ezech. v. Hierusalem contempsit iudicia mea et precepta. Ut plus esset impia quam gentes. De contemptu diuine bonitatis ꝛ clemētie dicitur. Roma. ij. An diuitias bonitatis dei cō

dei cõtemnitis ⁊ patiẽtie ⁊ lõganimitatis. De contem
ptu vero diuine potestatis ⁊ iusticie dicitur Eccli.xlix.
Reges iude defecerunt ⁊ contempserunt timorem do
mini et sapientie.xiiij. Male senserunt de deo seruien
tes idolis. iniuste iurauerunt in dolo cõtemnentes iu
sticiam. Tales igitur dei contemptores deberent time
re ne contra eos indignetur. Sicut enim dicit. Jacob
in lib. de mirabilibus orientalium regionum. Aliqui
sunt ingrati filij pellicani. qui dato ꝙ se vidẽt matris
sanguine viuificatos. et ipsam propter sanguinẽ emis
sum debilitatam ipsi tamen sibi non compatiuntur
sed vilipendunt nec eidem subueniunt sed contemnũt
mater vero tandem sanata filios sui contemptores de
nido suo eijcit. ipsosq; verberat et expellit sic vere deus
propter nos dudum in cruce vulneratus. ⁊ pro nostra
viuificatione proprio sanguine vacuatus illos ingra-
tos filios qui nunc ipsum contẽnunt finaliter puniet
et a nido paradisi ipsos reijciet et repellet. Leuit.xxvj.
Si non audieritis me ⁊ precepta mea si spreueritis le
ges meas. ⁊ iudicia mea contempseritis. sequitur. Ui-
sitabo vos velociter in egestate ⁊ ardore. qui conficiet
oculos vestros et cõsumet animas vestras patet ergo
quomodo contemnitur diuina maiestas. ¶ Secũdo
F dico ꝙ a malis contemnitur prelati potestas mali enim
subditi faciliter contemnunt prelatum si sit benign⁹
et odiunt si sit seuerus sicut de rege dato ranis per io-
uem dicitur in fabulis quia primo datum eis truncũ
in regem contempserunt quia se non mouebat. et po-
stea datum hydrum oderunt quia eas comedebat. De
talibus ergo proteruis subditis dicere potest prelatus
illud quod dicebat miphiboseth claudus de seruo suo
Seruus inquit meus contempsit me q; procerto mali
serui hodie contemnunt dominos suos ⁊ prelatos. et
non mirum si hoc faciunt quando ipsos vident defe-
ctuosos et claudicantes cum hoc etiam faciant dato
ꝙ sunt iusti et seueriter presidentes. Figuratur in vasti
superba de qua dicitur Hester.j. Quod ipsa contem-
psit venire ad regem dominum suum propter quod de
posita coronam perdidit atq; regnũ. Jdeo contra istos
dicitur Prouerb.xxix. Qui corripientẽ se dura ceruice
contemnit repentinus ei superueniet interit⁹. ¶ Ter
tio dico. ꝙ a malis contemnitur pauperis egestas fa
cta ei vel dicta pauperum ꝙ̃ꝙ̃ vtilia et prudentia. ab
alijs contemnuntur Job.xij. Deridetur iusti simplici
tas lampas apud cogitationes diuitum parata ad tẽ
pus statutum ⁊ Eccls.ix. Sapientia pauperis contẽ-
pta est. Contemnitur ergo a malis pauperis egestas.
G ¶ Quarto dico ꝙ ab indiscretis contemnitur malo-
rum inhonestas. Reprehensibiles sunt enim boni qui
peccatores contemnunt q; magis deberent de seipsis
timere vnde Greg.xxv. moraliũ. Quod sum⁹ hodie no
uimus. qđ autem post paululum esse possumus igno
ramus. Hi vero quos fortasse despicimus. et tarde
quidem possunt incipere ⁊ vitam nostram feruentiori
bus studijs anteire. Timendum itaq; nobis est ne no
bis cadentibus resurgat qui nobis stãtibus irridetur
Quis stare non nouit qui non stantes deridere nouit.
vnde Math.xviij. Uidete ne contemnatis vnũ ex pu-
H sillis istis minimis. ¶ Quinto dico. ꝙ contemnitur
a malis ⁊ obstinatis inferni cruciatus et penalitas.
Unde de malis qui euacuarũt timorẽ dei dicitur Job.
xxxix. Contẽnit pauorẽ nec cedit gladio ⁊ ideo de ipsis
poterit dici illud Heb.xij. Proposito sibi gaudio susti
nuit crucẽ cõfusione contẽpta q; isti dũ gaudiũ p̃ñtis
leticie eis ꝓponit futurã ꝯfusionẽ cõtemnũt ⁊ sic ad
crucẽ. idest ad inferni cruciatũ ducũtur. ¶ Sexto di-
co ꝙ cõtemnit a malis paradisi successus et felicitas.
Unde illud Ro.ij. An diuitias bonitatis ei⁹ cõtẽnis.
Dẽs ergo isti sunt mali cõtemptores. sed reuera ordo
mutabitur in futurũ. q; videlz contemptores finaliter
cõtemnẽtur illi vero qui nunc sunt cõtemptibiles ho
norabũtur. cõtemptorib⁹ enim dr. Esa.xxxiij. Ue qui sper
nis nonne et ipse sperneris. cũ fatigatus desieris con-
temnere contẽneris. De conteptibilib⁹ vero ⁊ paupe-
ribus dr Esa.xlix. Hec dicit dominus ad contẽptibilẽ
aiam ⁊ ad seruũ dominorũ ⁊.j. Corin.j. dr Contẽptibi
lia mũdi eligit deus ⁊c. sufficiat de contemptu vide in
fra indignari. fugere. et spernere deficere.

Contemplatio. Nota ꝙ ꝯtemplatio est A
virt⁹ per quã mens a ter
renis ⁊ caducis erigitur. ⁊ sursũ ad ꝯsiderationẽ eter
norũ leuatur vt enim dicit Greg.v. mora. Mens nostra
nullo modo ad vim intime cõtemplatiõis rapitur ni
si prius sopiatur. Jgitur cũ contemplatio solũ ꝑtineat
ad viros perfectos notabo ꝙ sicut nobiles creature
sunt situ altiores. lumine clariores. apparẽtia pulcrio
res. sicut patet de stellis et sideribus. Sic vere illi qui
nobilitate morũ ⁊ bonitate alios p̃cellunt. debent esse
pulcriores in cõuersatione: clariores in discretione: al
tiores ⁊ eleuatiores in contẽplatiõe. Unde Sene. dicit
epistola.xxiij. ꝙ animus debet esse fidelis. ⁊ alacer. ⁊ su
per omnia erectus. Nautilus enim monstrũ est marinũ
quod mirabilis est nature fm Pli.li.xiiij. ca.xxvij. Uo
lens enim per mare cito natare. timẽs propriã graui-
tatez: solet aquã maris de proprio corpore per fistulas
eijcere. et tandẽ brachia cũ mẽbrana seu pellicula quã
hz supra caput alte pro velo erigit ⁊ cũ posteriorib⁹ pe
dibus remigans. ⁊ ꝓpria cauda se dirigẽs seu regens
per maria tutus vadit ⁊ si tñ timendi causam habuit
deposito velo aquã vt fiat ponderosus rebibit. ⁊ in pro
fundũ equoris se imergit Sic reuera dico ꝙ illi qui per
mare hui⁹ mundi volunt leuiter sine periculo trãsire
et vitã transigere. debẽt om̃e põdus aque. i. fluxibilitũ
terrenorũ reijcere contemnendo ⁊ realiter si sit necesse
pauperib⁹ erogãdo Math.xix. Ecce nos relinquim⁹
omnia velũ cordis sursum erigere celestia contẽplãdo:
brachia amoris sursum extẽdere eterna amplexando.
et desiderando. vt sic leuiter possit trãsnatare ad eter-
na feliciter volitando. Esa.xxiij. Transi terrã tuã qua
si flumẽ filia maris sequitur. Consurges transfreta.
Si autẽ talis cõtẽplatiuus insidiatorẽ diabolũ timue
rit vtpote ꝙ de vana gloria vel de alio peccato ipsum
tentare contẽdit statim debet hausta aqua salsa lacri
mose contritionis ad ꝓfundum maris. i. ad ꝯsidera-
tionẽ amaritudinis inferni ⁊ mortis descendere et sic
a periculo poterit se saluare. q; scz vir perfectus loco ⁊
tempore se debet per contemplationez erigere. et loco
et tẽpore debet per timorem ⁊ considerationem descẽ-
dere Juxta illud Num.xix. Ad imperium dñi erigebãt
tentoria et ad imperiũ domini deponebãt. vnde Aba.
ij. dicitur. Super custodiam meam stabo ⁊ contempla
bor vt videam. Et nota ꝙ contemplanda est.
Eternorum opulentia que reficit.
Creaturarum excellentia que perficit. B
Interna sapientia que sufficit.
Humana diligentia que proficit.
Diuina prouidentia que non deficit.
¶ De opulentia et delicijs superioribus dicitur. Nu-
me.xxvij. Ascende in montẽ istuz abarim ⁊ contempla
re inde terram quam daturus sum filijs israel. et Job.
xxxix. dicitur. quod de longe contemplatur escam. ⁊ lo
quitur de aquila idest. de quolibet clareuidente. De re
rum excellentia potest dici illud. Job.xxxv. Suspice ce
lum ⁊ intuere et contemplare ethera an altior te sit.
De contemplãda interna sapientia. dicitur. Ecclesia.
ij. Transiui ad contemplandam sapientiam. De con-
templanda externa diligentia dicitur Ecclesiasti.iiij.
Rursus contemplatus sum omnes labores hominũ
et industrias. De diuina prouidentia vel prudentia di
citur Eccclesiastes.j. Mens mea cõtemplata est mul
ta sapienter. et didici vt scirem prudentiam. Multa
possunt dici de materia contemplationis. sed deficiũt
auctoritates vocales et in infinitis ti. in hoc opere fit
mentio de eadem. Uide ergo de videre de israel. de sur
sum de ascendere et surgere. de altitude sublimis excel
sus et cetera similia.

Contentio. Nota q̄ cōtendere accipit pro ɔtradicere. repugnare rixari di scordare. vel rebellare. Potissime aūt sumitur in scriptura. pro illa cōtrouersia vel allegatione que fit in iudicio inter iudicē et partē vel etiā inter ipsas partes. Hiere. ij. Adhuc in iudicio contendam vobiscum. In q̄tum vero denotat discordiam seu dissensionem nota q̄ contentio oritur quandoq̄ ex

Inflata p̄sumptione.
Elata iurisditione.
Maligna cogitatione
Inuida emulatiōe.
Ipocritica carnis maceratione.
Carnali inquinatiōe.

Dico ergo q̄ quidā cōtendunt ex p̄sumptiōe inflata sicut de discipulis dr̄. Luc. xxij. c. q̄ orta est cōtentio inter eos q̄s eorū videret esse maior. Alij ex iurisditiōe elata ps. Effusa est cōtentio super principes alij contendunt ex cogitatione corrumpente. Jac. iij. Contentiones sunt in cordibus vestris alij contendunt ex emulatione inuida. phil. j. quidā propter inuidiā et contentionē x̄pm annunciant q̄dā contendunt ex māceratione ꝛ abstinentia ficta Esaie lviij. Ecce ad lites et contentiones ieiunatis. Alij contendūt ex carnis inquinatione immūda. q̄r. s. sicut dr̄. Gal. v. Opera carnis sunt fornicatio. immūdicia ꝛc. sequitur. Contētiones inimicicie ꝛ emulationes. A talibus ergo cōtentionibus est fugienū ꝛ sagaciter recedendum. q̄r sicut dicitur Prouer. xx. Honor est homini qui seperat se a cōtentionibus vide de discordia: et contradictione et dissensione ꝛc.

A **Contritio.** Nota q̄ ɔtritio in scriptura idē est qd̄ destructio. ɔfusio consumptio et dissipatio ꝛ ideo vt cōiter cōtritio accipit p̄ tribulatione. Hiere. xix. Conterā eos sicut cōteritur vas figuli sicut em̄ res que cōteritur in minutas p̄ticulas diuiditur ꝛ diminuitur. sic ille dr̄ cōteri qui ab integritate ꝛ fortitudine ꝛ prosperitate ad nihilū deducitur vnde ps. Quasi leo sic contriuit oīa ossa mea Usitatiori tn̄ vocabulo cōtritio accipit pro quodā motu voluntatis in deū cū displicentia peccatorū q̄r tn̄ in pluribus hui⁹ operis p̄tibus de cōtritione hmōi pluries est tractatū vel tractabit in futurū. Ideo parū intēdo dicere de predictis hoc solum adiungens qd̄ sicut in musto q̄dā magn⁹ calor ꝛ feruor facit totā vini substātiam ebullire cui⁹ virtute purū ab impuro diuiditur ꝛ vini substātia tota feculētia purgat ꝛ ad fundū doliȷ descendēs totā vini substātiā reddit purā. Sic vere carissimi q̄si feruor cōpunctionis in corde nostro succensus fuerit. ipsum facit statim ebullire p̄ contritiones ꝛ purū ab impuro diuidere per discretionē ꝛ feces peccatorū emittere per ɔfessionē ipsasq̄ ad fundū cordis descendere per iugē memoriā ꝛ recordationē. De tali ergo ebullitione ɔtritionis pōt dici illud. ps. Cōmouisti terrā et cōturbasti eam: sana ɔtritiones eius. quia cōmota est: vel illud Hiere. xiiij. Deducāt oculi mei lachrymas per diem ac noctē ꝛ non taceant q̄r cōtritione magna contrita est virgo filia mea. In quibus verbis aduerte quod contritio debet.

B
Promi realiter.
Loqui vocaliter.
Pungi mentaliter.

Primū p̄bat flumē liquoris. lachrymas. Secundum clo- quium clamoris non taceant Tertium supplicium doloris Contritione. Debet em̄ homo qui perfecte conteritur habere.

In oculis lachrymationem.
In labijs confessionem.
In anima compunctionem. Sit igitur.

In oculis liquoris lotura.
In labijs clamoris lectura.
In anima doloris pūctura.

Dico igitur primo q̄ illi qui perfecte volunt cōteri debēt habere loturam liquoris. s. lachrymationem. Deducāt inquit. oculi mei lachrymas. Sicut enim video q̄ per igneum calorem qui est in capella rosarum ipe dissoluuntur. ita q̄ p̄ exteriora foramina aqua stillat sicut etiam per pondus lapidis ex oliuis solet oleum distillare sicut insuper per calorem inclusum in nube solēt vapores dissolui. ita q̄ inde solet pluuia emanare. Sic procerto quando pondus boni operis ꝛ diuini timoris premit cor humanum et quando ignis et calor cōtritionis ipsum coartat tunc quandoq̄ per compunctionē dissoluitur. ita q̄ inde liquor et pluuia lachrymarum distillatur. ex quo procerto aer conscientie serenatur. et terra corporis nostri bonis temporibus fecundatur. vnde psalmista. Lachrymis meis stratum meū rigabo. ꝛ Hiere. ix. Quis dabit capiti meo aquā et oculis meis fontē lachrymarū ꝛ plorabo die ac nocte. De cōtritione aūt hmōi dicitur Tren. ij. Consolabor te virgo filia syon. q̄r magna velut mare contritio tua. Ubi nota q̄ ista lacrimatio debet esse. Mentaliter iocūdans. Cōsolabor ꝛc. Fertiliter fecūdās magna Salubriter mundans velut mare. Ista tn̄ charissimi sunt cōtra multos. qui reuera faciliter lacrimātur sed faciliter ꝛ inaniter iocūdantur ꝛ si quandoq̄ propter delicta ad lacrimas inclinātur. statim ad peccata p̄terita reuertūtur. similes crocodilo qui fm̄. Pli. occidit hominē iuxta flumē ambulantē quem cū viderit mortuū pro eo lacrimatur ꝛ plorat: ipm̄ tamē finaliter deuorat et māducat. Sic vere charissimi multi sunt qui hominē. i. animā quā per peccatū occiderūt lacrimātur quādoq̄ sed statim transacto luctu et cessante contritionis dolore ad ipsam per vitia deuorandā iterū conuertūtur. Nō sic charissimi nō. sed habeamus perfectas lacrimas ꝛ perseuerātes qd̄ ostēditur cū dicitur Deducāt oculi mei lacrimas per diē ꝛ noctē. Hoc est dictu semper et quotidie. q̄r scʒ vlulat⁹ et lacrime sunt signa contritionis perfecte. vnde Esa. lxv. Clamabitis pre dolore cordis: ꝛ pre cōtritione spūs vlulabitis. Patet ergo q̄ in cōtritione debet esse lotura liquoris purificatiui. s. lacrimarū. ¶ Secundo dico q̄ ibi dʒ esse lectura clamoris manifestatiui. scʒ clamoris cōfessionis. qd̄ ostendit cū dr̄. Nō taceant. Sicut enim ignis inclusus in nube humida rumpit nubem et facit tonitruum Sic vere charissimi ignis contritionis si in nube cordis nostri fuerit inclusus ipsam nubē idest ip̄m cor necessario habet rumpere et aperire et tonitruum ɔfessionis exterius emittere. Non taceant ergo. Hieremi. lj. Noli tacere super iniquitate sicut enim cognito vbi est latro sta: im clamatur ad latronem. cognito vbi est ignis clamatur ad ignem. ita q̄ qui in talibus tacent reprehendi deberent. Sic vere cognito q̄ in domo cordis nostri est peccatū mortale quod reuera est tanq̄ fur quo virtutes furantur. quod est sicut ignis quo mens inflamatur. statim debemus per confessionem clamare. et ipsum sacerdoti velociter reuelare. Non taceant Esai. lxij. Qui reminiscimini dn̄i ne taceatis. Sit ergo contritione lectura clamoris manifestatiui. Esaie. xv. In via oronaym clamorem contritionis leuabunt. ¶ Tertio sit ibi punctura doloris sollicitatiui. Contritione inquit magna contrita est. Cor enim quod perfecte conteritur valde dolet ꝛ sollicitatur dolet enim de omissis de cōmissis. et de amissis. Omisit enim bona. commisit mala. amisit vtilia. ideo merito debet conteri et dolere Unde esa. xxiiij. Contritione cōteretur terra. Ezech. xxj. Ingemiscere in contritione lumborum et in amaritudinibus. talis enim dolor cordis necessarius est in contritione quia sicut dicitur in ps. Deus sanat contritos corde ꝛ alligat cōtritiones ipsorum. Et alibi. Cor contritū ꝛ humiliatum deus non despicies ꝛc. Sit igitur in nobis.

Dolor pūgitiuus.
Clamor expressiuus.
Humor pūrgatiuus.

De contritione autem inq̄tum denotat destructionē nota quod multiplex ē mala contritio. videlicet quia

Coteritur.
Corp⁹ naturali tractu.
Pctōr criminali actu
Pauper fortunali tactu.
Diues temporali actu.
Dānat⁹ eternali luctu.

Dico igitur quod corp⁹ conteritur per natura lis resolutionis tractum. Et ideo scriptura comparat ipsum flori di.

D

flori di.Job.xiiij. Hõ nat⁹ de muliere.breui viuẽs tp̄e
repletur multis miserijs qui quasi flos egredit̃ ⁊ cõte
ritur ⁊ fugit velut vmbra.q꜀ ꝓcerto hõ ꝯterit̃.q꜀ caret
fortitudine roborante q꜀ hõ natus de muliere q꜀ caret
longitudine ꝑdurãte.q꜀ breui viuẽs tẽpore.Q꜀ caret
quietudine ꝯsolante q꜀ replet̃ multis miserijs q꜀ viret
pulcritudine defluente q꜀ quasi flos.q꜀ cadet inestitu
dine perimẽte.i.morte.q꜀ ipse egredit̃ et effugit velut
vmbra:⁊ ideo nõ mirũ si cõteritur. vnde de terrena et
humana natura.dicitur Esa.xxiiij.Cõfractione ꝯfrin
getur terra.Cõtritiõe ꝯteretur terra:ꝯmotione cõmo
uebitur terra:agitatiõe agitabitur terra.Terra em̄ ē
terrenũ corp⁹ qđ ꝓcerto cõtinue ꝯteritur ꝯmouet̃:et
agitatur quousq꜀ per mortẽ penit⁹ ꝯfringatur.Ista est
f ergo ꝯtritio qua conteritur corp⁹ per naturalis resol
lutionis tractũ.¶ Secũdo dico ꝙ est ꝯtritio qua cõ
teritur peccator per actũ criminalis dissolutiõis ⁊ sic
contritio nihil aliud est q̄ peccatũ per qđ vires ⁊ vir
tutes aīe ꝯterũtur.Esa.j.Conteret sceleratos ⁊ pecca
tores illud em̄ dicitur cõteri in quo nihil remanet in
tegrum.Sic peccatores contriti dicuntur.quia in ip
sis non remanet integrũ aliquid virtuosuz.Nec caput
recte intẽtionis.Nec cor seu pectus affectionis.Nec
brachia bone operatiõis:Nec venter aut viscera dul
cedinis ⁊ ꝯpassionis.Nec etiã ossa fortitudinis ⁊ ꝑfe
ctionis.Nec insuper vestes honeste conuersationis.
¶ De capite recte intẽtionis dicit̃ Gene.iij.Mulier
conteret caput tuũ diabol⁹ em̄ đr mulier ꝓpter inna
tam maliciã.De corde affectiõis ⁊ cogitatiõis dicitur
Hiere.xxiij.Cõtritũ est cor meũ in medio vẽtris mei.
De ꝯtritiõe brachiorũ.i.bone oꝑatiõis.đr in ps.Bra
chia peccatorũ ꝯterentur supple ne possint bonũ ali
quod operari.De cõtrita ⁊ destructa dulcedine com
passionis põt dici illud Eccli.xij.Cõteratur ydria sup
fontẽ.fons em̄ ⁊ ydria humorẽ ꝯpassionis designant
de ꝯtritiõe etiã ossiũ fortitudinis ⁊ ꝑfectiõis đr in ps.
Quasi leo sic contriuit oīa ossa mea.Et bñ quasi leo.
qui ita fortissimos habet dentes ꝙ omne os duꝝ tñ in
ore suo possit recipere solet ꝯterere ⁊ frangere.Sic ve
re diabolus si põt aliquẽ in ore suggestionis ponere ꝑ
delectationẽ.nũq̄ erit ita fortis aut osseus quin ip̄m
frangat ⁊ cõterat per pctm̄ ⁊ malã operationẽ. ⁊ ꝑ to
tius virtutis eneruationẽ.figurat⁹ in illo potẽti rege
de quo dicit̃ Dan.xij.Qđ cõtra excelsum loquet̃ ⁊ san
ctos altissimi cõteret.De ꝯtritione aũt vestiũ.i. toti⁹
honestatis ⁊ bone ꝯuersationis đr Esa.l.Ecce omnes
quasi vestimẽtum cõterẽtur. vnde Tre.iij.Cõtriuit os
sa mea circũdedit me felle ⁊ labore.in tenebris sic col
locauit me quasi mortuos sempiternos. Sic igit̃ patz
G quõ conterũtur anime virtutes per actuz criminalis
dissolutionis.¶ Tertio dico ꝙ conteritur pauper per
fortunalis impugnationis tactũ.fortuna em̄ tyrãnis
mediantibus pauperes cõterit.ipsosq꜀ attenuat et cõ
fundit vnde de tyrãnis loquitur scriptura.Amos.viij
ca.Audite hec qui conteritis pauperẽ et deficere faci
tis egenos terre Et istud ꝓcerto est pessimũ.s.ꝙ illi q̄
de se cõtriti sunt per fortunã cõterãtur amplius ⁊ frã
gãtur totaliter per tyrannos.De elephãte em̄ đr ꝙ q̄
uis sit animal maximũ. si tamen transit per gregem
ouiuz vel caprarũ que sunt animalia miserabilia sum
me cauet ne de eis quicq̄ ledat.ita ꝙ teste Plini.nũq̄
post transitũ istius belue tante molis inuenitur ani
mal lesum aliquod aut contritũ.Sic potentes huius
seculi summe deberent cauere a cõtritione ⁊ grauami
ne pauperũ et egenorum.exemplo xp̄i de quo dicitur
Esa.xlij.Calamũ quassatũ non conteret et lignum fu
migans non extinguet.Ideo dicitur Prouerbio.xxij.
Non conteres egenum in porta.Cuius tamen contra
rium faciunt tyranni.q꜀ scz magis nituntur conterere
pauperes q̄ alios. Amos.ij.Conterũt super puluerẽ
terre capita pauperum ⁊ viam humilium declinant.
h Conteritur ergo pauper per fortunalis impugnatio
nis tactũ.¶ Quarto dico ꝙ quãdoq꜀ ꝯteritur diues
per tẽporalis tribulationis iactum.Nõ est eniz aliq̄s
ita potẽs quin etiã tẽporaliter possit conteri vel ꝯfun
di.Adamas enim seu diamas lapis est tãte fortitudi
nis ꝙ omnes lapides vel metalla penetrat atq꜀ frãgit
ipse tamen a nemine per violentiam teritur aut quas
satur.per artem tñ frangitur. ⁊ qui alios dissipauerat
dissipatur.Sic dicam ꝙ non est dare aliquid in tanta
fortune fortitudine constitutum.nec in tãti regni sub
limitate leuatum quin etiã fatorũ certitudine impel
lente et occulte dei prouidentie celsitudine disponẽte
faciliter possit conteri atq꜀ frangi:et ab integritate sta
tus sui immutari.Sicut enim dicit̃ Job.xxxiiij.Deus
conteret multos et innumerabiles et regnare faciet
alios pro eis.Et etiã istud est verũ ꝙ quãto quis de al
tiori gradu labitur.tanto terribilius ruit ⁊ cõteritur.
Et ideo verũ videtur verbum be.Greg.di.Qđ sepe in
altũ quis tollitur vt cadens fortius cõfringatur quod
vtiq꜀ exemplariter videmus. vt q꜀ cõiter omẽs quos
fortuna altissime ꝓmouit ⁊ exaltauit.finaliter terribi
liter cõrruit ⁊ strauit.Patet de iulio in senatu occiso.
de alexandro veneno perempto.de cyro a muliere ca
pite trũcato ⁊ i ola sanguis imerso.de creso ditissimo
lidorũ rege in cruce suspenso ⁊ sic de alijs.de⁹ em̄ in spi
ritu vehementi quãdoq꜀ ꝯterit naues tharsis. Nam
iustum est ꝙ qui per potentiã alios iniuste conterunt
ipsi iuste forte simili cõterantur.ideo admirando di
cebat ꝓpheta Hiere.l.Quomodo confracta est virga
fortis.contritus est malleus vniuerse terre. vnde ipse
Job in persona talium plangens dicebat.Job.xvj.Cõ
clusit me deus apud iniquum.⁊ manibus impiorum
tradidit me Ego ille quondã opulentus.repente con
tritus sum tenuit ceruicem meam ⁊ confregit me:⁊ po
suit sibi quasi signũ.et bene dicit repente q꜀.s.sicut di
cit Seneca.epistola.lxiiij.Paucis deponere felicitatẽ
molliter licuit et sequitur. Nullus contra fortunam
inexpugnabilis murus est Non cõfidant ergo reges
aut principes.aut tyranni in suis altis dominijs atq꜀
regnis.q꜀ scz.vt dictũ est nullus cõtra fortunã inexpu
gnabilis est murus Non est em̄ dare regnũ aut impe
riũ.quin apud ip̄m deũ a quo dependẽt oīa finẽ tem
pus habeãt limitatũ quod satis perpẽdere possumus
si alta que precesserũt imperia:qualiter cõtrita ⁊ adni
hilata fuerint cogitamus.Ubi obsecro dominiũ assi
riorum quod tm̄ potuit? Ubi potestas grecorũ que mũ
dum circuit.Ubi imperiũ romanoꝝ qđ mũdũ tenuit?
Ubi torquinandorũ immanitas que orientẽ rapuit?
Ubi carthaginensiũ felicitas quã ytalia timuit? Ubi
gallorũ ferocitas quos grecia cũ roma ꝓhorruit? Ubi
francorũ autoritas que occidẽtem possedit et suppo
suit. Reuera vel omnia contrita sunt. vel conterũtur.
vel paulatim ad nihilũ deducũtur.verũ est ergo verbũ
Sen̄.li.de naturalibus questionibus. vbi de altis im
perijs loquẽs dicit sic.Certis eunt cuncta tẽporibus.
nasci debẽt crescere ⁊ extingui.⁊ ideo cuilibet tali in ꝑ
sona tyri potissime quondã vrbis loquitur scriptura.
Ezechi.xxvij.Glorificata es multũ in corde maris. in
aquis multis.adduxerunt te remiges tui.ventus au
ster contriuit te.diuitie tue ⁊ thesauri tui:⁊ multiplex
instrumentum tuũ naute.gubernatores ⁊ bellatores
tui in medio tui cadent.⁊c.Patet igitur ꝙ quandoq꜀
conteritur diues per tẽporalis tribulationis iactum.
¶ Quinto dico.ꝙ conteritur damnat⁹ per eternalis I
desolationis luctũ.ista em̄ vltimior ⁊ deterior cõtritio
scz post cõtritionẽ culpe. de qua đr in ps.Contritio et
infelicitas in vijs eorũ viam pacis non cognouerunt.
non est timor dei in oculis eorũ: sequitur contritio pe
ne eterne de qua dicitur Hiere.iiij.Contritio super cõ
tritione vocata est.scz cõtritio pene sup cõtritione cul
pe.vnde ps.Cõtere brachiũ peccatoris ⁊ maligni.que
retur peccatũ illius ⁊ non inuenietur.q.d.tales digni
sunt in eternũ conteri.quia duz peccatũ eorũ per sacer
dotẽ inuestigantẽ in ꝯfessionẽ querit̃.vix aut nũq̄ põt
inueniri.q꜀.s.nolunt cõfiteri.Nota ergo ꝙ deus fina

liter in inferno conteret multa genera pctōꝝ. vicȝ.
K Superbie flatibus inflatos.
Discordie motibꝰ turbatos.
Desidie nexibus ligatos.
Potentie turribus elatos.
Fallacie vestibus velatos.
Opulētie opibus ditatos
Conteret ergo deꝰ superbie inflatos flatibus. Leui. xxvj. Addā correctiones vestras septuplum ꝓpter peccata vestra. ⁊ conterā superbiam duricie vestre. ¶ Item conteret discordie motibus turbatos. Judith. ix. Deus qui conteris bella ab initio. Et in ps̄. dicitur. ꝙ dn̄s contriuit portas ereas. et vectes ferreos confregit. Ferrum enim cum quo fiūt bella. ⁊ es quod ceteris metallis magis est sonorum et clamosum. signant discordiā et etiam discordantes. Item conteret desidie ligatos nexibus illos. scȝ qui pre pigricia mouere se non possunt similes statuis ydolorum. de quo dicitur. Michee. v. Statuas tuas de medio tui conterā. ¶ Itē conteret potentie elatos turribus qꝛ scȝ illi qui nunc sunt potentiores. ibi erunt magis contriti et depressiores. Arcum enim conteret dominus et confringet arma et scuta cōburet igni. vnde ps̄. Dominus conteret dentes eoꝝ in ore ipsorum molas leonū confringet dn̄s. iij. Regum. xix. Spiritus conterens petras. ⁊c. ¶ Itē conteret dominus fallacie velatos vestibus idest hypocritas. qui recte similes sunt ydolis que aliud sunt ꝙ videantur. vnde Esa. ij. ydola penitus conterentur. ¶ Item conteret dominus opulentie ditatos opibus. s. malos diuites. Unde isti figurant in nauibus tharsis. q̄ apportabant aurum salomoni. sicut dicitur. iij. Reg. x. Unde de finali contritione taliū dicitur in ps̄. In spiritu vehemēti cōteres naues tharsis Sic igitur patet quō multi multipliciter conterūtur. Uide infra de frāgere et supra de cōfringere: ⁊ in alijs titulis synonomis ⁊c.

Contestari.

Idē est qꝺ aliquid constanter dicere vel testari. vide ergo de dicere vel de testari ⁊ de loqui ⁊c.

Continere Continētia.

A Nota ꝙ cōtinere sumitur multis modis. s. pro abstinere pro capere. pro sufficientiā habere. pro abstinere ⁊ maxime a peccato et ab omni superfluitate non necessaria sumitur. Tytum. j. oportet episcopū esse sine cri. ⁊c. hospitalē humilem iustū. sanctum et continentē. Et isto modo cōtinentia sumitur vt cōmuniter pro castitate. Unde cū dauid et pueri vellent comedē penes sanctos petitum fuit ab achimelech si essent mundi. j. Regū. xxj. Et responsum est mundi sunt. sed ab vxoribus cōtinuimus nos ab heri ⁊ nudiustertius. ac si aperte diceret: oēs qui panes sanctos scȝ eucharistie. vel panes sanctos. idest bona ecclesie comedunt. debent esse cōtinētes et a cunctis carnalibus abstinentes. et hoc. Propter
B Preceptū qꝺ iniungit.
Auxiliū qꝺ impendit.
Precium qꝺ supponit.
Premiū qꝺ ꝓmittit.
Nā ꝯtinētia nobis ⁊ maxime ecclesiasticis precipit spāliter. ita ꝙ cuilibȝ videtur dictū illud verbū angelicū. Tho. vj. Per tres dies ꝯtinens esto. Itē ista a diuino auxilio influit ⁊ impēdit salutarit qꝛ sicut dꝛ. Sap. viij. Nō possum esse cōtinens nisi deꝰ det. Item ista preciosa esse supponit mirabiliter. vn̄ Eccl'i. xxvj. Non est digna pōderatio anime cōtinentis. Item pro ista: honor ⁊ premiū ꝓmittitur et tribuit eternaliter. vnde de sapientia dꝛ Eccl'i. xv. Qui continens est iusticie apprehendit illā ⁊ obuiabit illi quasi mater honorificata. Et vide de castitate abstinentia ⁊ vbicunqȝ fit mentio de tēperantia que omnia cōtinentie nomine designantur: ⁊ sic loquendo moraliter notabo ꝙ est.
C Continentia oris ne vana dictes.
Cōtinētia cordis. ne stulta cogites.
Continētia operis ne mala agites
De oreꝯtinēdo dꝛ Esa. lij. Continebūt reges os suum. De continentia cordis dicitur. Eccl'i. xxx. Miserere anime tue placens deo ⁊ contine ⁊ congrega cor tuum in sanctitate. De cōtinentia operis dicit. ij. Re. xxiiij. Sufficit nunc contine manū tuam. Sic ergo bene loquitur in parabola de virginibus. vbi loquens de quintupartita continentia dicit: ꝙ continēdus ē animus a voluptate oculorum. Auriū auditus. gustꝰ ⁊ tactus ⁊c. de alio vero mō quo cōtinere sumit pro concludere. capere vel tenere. nota ꝙ est cōtinentia.
Maiestatis eterne.
Potestatis externe.
Claritatis interne.
Est dico ꝯtinentia eterne maiestatis scȝ ipsius dei que infra ambituȝ sue infinitatis cōtinet vniuersa. Sap. j. Et hoc ꝙ cōtinet oīa scientiā habet vocis. Est etiaȝ continentia externe seu terrene potestatis. Sap. vj. Prebete aures qui cōtinetis multitudines. Item est continentia interne caritatis qꝛ. s. caritas nostra debȝ esse ita lata ꝙ amicos ⁊ inimicos continere debet. Sap. x. Eduxit hominem de limo terre. ⁊ dedit illi virtutem continendi omnia ⁊c. sufficit vide de capere et de claudere.

Contentus.

A Nota ꝙ cōtentus dꝛ cui sufficit id qꝺ habet vn̄ nota ꝙ omnia debent esse contenta bonis a natura seu a fortuna concessis et non nimis ardenter ambire ad amplius vnde apostolus dicebat. j. Timoth. vj. Habentes alimenta ⁊ quibus tegamur his contenti simꝰ. plus em̄ non est necessarium nisi scȝ alimenta ⁊ vestimenta de istis enim dicit Sen̄. ꝙ ista non potest fortuna negare hoc enim inquit quod necessitati satis est dabit licet irata. ⁊ iste proprie sunt diuitie scilicet ꝙ aliquis rebꝰ habitis sit contentus. Sicut enim dicit Sene. Si aliquis diues esse voluerit non diuitijs est addendum: sed cupiditatibus detrahendum quia sicut dicit alibi Diues est non qui magis habet: sed qui minus cupit: B
Nota ergo breuiter ꝙ contentus debet esse.
Princeps propria gloria et iurisdictione.
Miles proprio officio ⁊ distributione.
Sacerdos necessariorum assignatione et collatione.
De principibus dicitur. iiij. Regum. xiiij. Contentus esto gloria tua ⁊ sede in loco tuto. quod qꝛ rex ille. scilȝ. amasias. ad suasum. Joas facere noluit ideo in prelio victus fuit. Naȝ sepe fit ꝙ iusto dei iudicio perdit sua qui non cōtentus proprijs querit aut appetit aliena. Militibus vero dicitur. Luce. iij. Neminem concusseritis. et contenti estote stipendijs vestris. quod quia moderni milites non faciunt. nec proprijs stipendijs: aut redditibus contenti sunt. Ideo pauperes et miseri semper viuunt. quia sicut dicitur Prouerbiorum. ij. Alij rapiunt non sua. ⁊ semper in egestate sunt. Sacerdotibus vero et ecclesiasticis dicitur. Numeri. xviij. Nihil aliud possidebunt decimarum oblatione contenti ⁊c. vide de sufficientia in multis locis particularibus. In alijs ti. sicut in tabula denotabitur ⁊c.

Continue.

De continuitate dic sicut de perseuerātia. ⁊ in alijs titulis similibus. sicut est semper et iugiter ⁊c. et de profectu. A

Continuo.

Nota quod continuo sumitur pro statim: cito: protinus ⁊c. Signat enim promptam et celerem executionem. dic ergo quod est celeritas bona et mala ꝙtum ad bonos dic. quod ipsi continuo debent.
Exclamare dei auxilium requirendo.
Adiuuare lesis pauperibus succurrendo.
Ministrare socijs et fratribus seruiendo.
Obtēperare suis maioribus obsequendo seu obediendo. Igitur continuo debes exclamare per orationem. scilicet requirendo diuinū auxilium vnde math. ix. dꝛ ꝙ continuo exclamans pater pueri aiebat Credo dn̄e adiuua incredulitatē meā ¶ Itē continuo debes adiuuare per benignā subuentionem. vnde Lu. xiiij. dicit Cuius vestrum bos vel asinus cadet in foueam continuo extrahet eum. q. d. omnibus cadentibus ⁊ tribulatis est continuo succurrendū. ¶ Itē continuo debes ministrare per caritatiuā dilectionem: vnde de socru symonis sanata. dicitur Luc. xiiij. ꝙ continuo surgens ministrabat illis. ¶ Item continuo debes obtēperare per obediētiā et subiectionem vnde de apostolis dicitur Mathei.

tur. Math.iiij. q continuo relictis retibus secuti sunt dominum. De continuo vero in malo dic. q mali cotinuo solent.
Deficere: quia carent solida firmitate.
Decipere quia carent lucida veritate.
Arescere: quia carent florida venustate.
Carent dico firmitate durabili: io continuo solent deficere. vñ isti possunt dicere illud. Sap.v. Nos vt nati sumus continuo desinimus esse. Carent etiam fidelitate seu veritate inuariabili: ideo ptinuo solent decipere. vñ de iuda pditore dicitur. Jo xiij. Cum accepisset bucellam exiuit continuo. sup. ad tradendum dñs iudeis. Carent insuper venustate amabili: τ ideo continuo solent arescere. vnde de ficu. dr Luc. xxj. q post dñi maledictionē aruit τc. vide. s. de confestim.

a **Contingere.** Nota q contingere qñq sumitur p pertinere. vñ Luc. xv. Filius pdigus dixit patri: da mihi partem substātie q me contingit. i. que ad me pertinet: qñq sumitur pro attingere. sicut de cherubin. dr. iij. Reg. vj. q ale eorū seinuicem contingebāt: qñq sumit pro aduenire: accidere: vel euenire: τ sic sumit vt cōiter in scriptura: cōtingens em̄ τ necessarium diuidunt. qr vicz necessariu3 est illud qd est hoi naturale τ qd ineuitabiliter euenire dz. Contingens est illud qd euenire potest. Sciēdu3 tñ q multa sunt q a nobis reputant contingentia: qr causas ignoram⁹: que tñ apud deum necessaria sunt: a quo esse cause eo: q̄uis occulte ordināt: sicut de illo Jo.v. apparet q sanatus a palisi audiuit a dño Ecce sanus factus es: iam noli peccare: ne deteri⁹ aliquid tibi contingat: ac si dixisset. Istud cōtigit tibi ppter peccatum tuum: sicut expresse dr. ij. Esdre. viij. Que contingunt nobis: oia sunt ppter opa nr̄a maligna τ magna pctā nr̄a. Ista em̄ q quotidie in natura contingūt: causas suas hñt supius in stellis: q q̄uis sint nobis ignote: sunt tñ certe necessarie τ vere vt in plurib⁹: sicut dicit Sene. in li. de natu. qōibus illis dum taxat forsitan exceptis q a libero dependent dño seu arbitrio. Sic dicam de contingentijs infortuniorum nostro q sine causa occulte dei puidentie nūq fiunt. Nota ergo q contingit.

B Cecitas in obstinatis.
Reuelatio predestinat.
Mala fortuna furibundis τ effrenatis.
Mors τ eterna reprobis τ dānatis.

Est ergo contingētia reprobo q .s. excecāt seu indurant in malo d qua Ro. xj. Cecitas ex parte contigit in israel. Itē est contingentia electorum que .s. electis ptigit: q a deo vocant τ a suis erroribus reuocant: sicut de paulo dr Act. ix. vbi dr. q dū iter faceret contigit vt appropinquaret damasco. s. qñ a deo conuersus est τ vocatus. Est etiam ptingentia tyrannoꝝ quib⁹. s. ptingunt quotidie multa mala. Vñ de illo furibundo antiocho dr. ij. Macha. ix. q dū furibūdus cōtra iudeos pcederet: ptigit illū de curru ruere τ confringi. Est insuper ptingentia dānatoꝝ: qr. s. malis cōtingit finaliter mors eterna: vñ. ij. Macha xiij. Cōtingit tali lege preuaricatorem legis mori. vide. s. de accidere τ de aduenire.

a **Contra. Contrarietas.** Nota q ptra contrarietas: idē sunt: τ potest esse ptrarietas bona τ mala. Bona em̄ est q boni viri malis hoib⁹ se opponūt τ qua vitijs virtutes contradicūt: de qua Eccli. xxxiij. Contra malum bonum est. Alia est mala: τ ista ē illa q mali inter se ptrariant: τ etiam bonis hoibus opponunt τ iniuriant: vnde ibidem. Cōtra vitā inqt mors fit. τ ptra virum iustū pctōr. Dicā igit primo de ptrarietate bona: τ ista est illa q quis ptrariat pctō τ cuilꝫ viro malo: τ sic dico q est.

Contrarietas dei. — Deus cōtrariat iniquis pditis.
Cōtrarietas prelati. — Prelatus contrariat malignis subditis.
Cōtrarietas iusti. — Iust⁹ cōtrariat reb⁹ illicitis.

Est ergo ptrarietas dei respectu hoiꝫ pditoꝝ. i. obstinatorū τ puersoꝝ: qui. s. nō sunt ptra dñm scꝫ peccando τ ei⁹ imperiū ptēnendo. Ipse vo finaliter erit ptrari⁹ illis: ipos morte tpali τ eterna pcutiendo τ dānando. Absalon em̄ ptra dauid patrē suū pspirauit: q tñ exinde triste salariū reportauit: qr. s. sicut dr Eccli. xlvj. pugnare ptra deū nō est facile. vñ dñs de pctōre: dicit Leui. xx. Ponā faciē meā ptra virū illū: succidāq cū de medio ppli. Secundo dico: q est ptrarietas plati respectu maloꝝ subditoꝝ. vñ hiere. lj. Rex medoꝝ a dño ptra babylonē suscitat: τ Esa. xlix. Cōsurget sup. bon⁹ platus ptra domū pessimoꝝ: τ ptra psilium opantiū iniquitatē. Tertio dico: q est contrarietas iusti respectu actuū illicitoꝝ. Sicut em̄ tiriaca ppter vtuosas spēs aromaticas q sunt ibi: hꝫ efficaciā ptra venena sic iust⁹ ppter vtutes qs itra se ptinet abhorret vitia τ peccata: τ se opponit ptra faciētes delicta. Unde nota q boni contrariant.

Transgressorib⁹.
Peccatoribus.
Deceptoribus.
Malis superiorib⁹.

De trāsgressorib⁹: dr puer. xxviij. Qui derelinquūt legeꝫ laudāt impiū: q custodiunt succendūt ptra eū. De pctōrib⁹ aūt dr Esa. xiij. Uisitabo ptra impios iniqtates eoꝝ. De deceptorib⁹: id est de hypocritis: dr Job xvij. Innocēs ptra hypocritā suscitabit. τ tenebit iust⁹ viā suam. De malis etiā superiorib⁹: q eis sit ptradicendū: τ suis malis iussionib⁹ obuiandū. ptꝫ exēplo balaam. q ad maledicendū isrl' vocatus a moabitaꝝ rege balac: ipsis ecōtrario bñdixit. Nūe. xxiij. Ad maledicēdū vocat⁹ es. τ tu ei ecōtrario bñdicis. Boni. n. semp dñt ptrariū malo facere: τ ecōtrario ptra malos stare j. Pet. ij. Nō malū p malo reddentes: neq maledictū p maledicto: sed ecōtrario bñdicētes: ptꝫ ergo q ptrarietas sumi pōt in bono. Notabo ergo adhuc: q q̄uis vt cōiter fontes τ putei q sunt iuxta oceanū sibi pformēt: qr. s. eo pleno replent. τ eo vacuo vacuāt. Sicut exēplificat Pli. de fontibus iuxta gades: sunt tñ aliq loca vbi fit ptrariū: qr. s. in littore laconis opidū est sicut ait. vbi sunt fontes τ putei q ptrariū occeano ritū seruant: qr. s. eo pleno vacui sunt: τ eo vacuo sunt repleti: sic dicā q q̄uis oēs hoies dbeāt seq τ imitari motū τ voluntatē occeani circularis. i. ipsi⁹ dei oia ptinētꝫ seu etiā boni plati: vl cuiuscūq iusti viri: iuxta illud. Math. viij. mgr sequar te vbicunq ieris: multi tamē sunt q ptrariū hñt motū: qr. s. ptra mores τ volūtates dei τ plati semp opari conant: τ in oib⁹ bonis cē ptrarij pprobant. Figu. Ezech. viij. vbi dr. q ipse vidit hoīes adorantes ad ortū solis: hñtes dorsum ptra tēplū: cui⁹ tñ ptrariū cē deberet: qr. s. qñ adorabāt semp vertere debeāt faciē versus tēplū: sicut dr. iij. Reg. vj. Sic vo multi sunt hodieq faciē cordis solūmō vertūt ad faciē solis. i. ad glaꝫ τ psperitatē mundanā: τ dorsum indignationis τ ptemptus vertunt cōtinue ptra tēplū. i. ptra ecclīam τ ptra deū. s. sibi repugnando: et eccl'ie eius libertatib⁹: necnō oib⁹ bonis morib⁹ obuiando: iuxta illd. Judic. ij. Mādata dñi audiētes. oia fecerunt contraria. Unde nota q hodie multi sunt. B

Contrarij.

Deo: quem nolunt timere.
Legi: quā nolunt complere.
Sibimet: quos nolūt vigere.
Socijs: quos cogunt dolere.
Nature: quā faciūt fetere.
Senib⁹: quos solent horrere.
Prelatis: quos nolunt hr̄e.

Dico q isti sunt cōtra deū ipm non timentes puer xix. Stulticia hominis supplantat gress⁹ ei⁹: τ ptra deū feruet aīmo suo. Itē ptra legē sunt ipsam nō iplētes: vnde dd in ps. petebat liberari de manu cōtra legem agentis τ iniq. Itē cōtra semetipsos sunt se non corrigentes. puer. j. Ipsi cōtra sanguinē suū ptrariant: et moliūt fraudes cōtra aias suas. Itē isti sunt ptra socios: seu pximos ipsos molestantes Esa. xix. Concurrere faciā egyptios aduers⁹ egyptios: τ pugnabit vir cōtra frēm suū. Itē isti sunt cōtra naturā: ipaꝫ maculantes. vñ Ro. j. Mutarunt vsuꝫ nature in eū vsuꝫ q C

D

eſt contra naturā. Jtē iſti ſunt cōtra ſenes: ipos cōtē-
nentes Eſa. ij. Tumultuabitur puer ꝯtra ſenē: ⁊ igno
bilis cōtra nobilē. Jtē iſti ſunt cōtra ꝑlatos: ipſis re-
bellātes vñ ꝑlati pñt dicere illud. Cant. j. Filij matris
mee pugnauerūt cōtra me: ⁊ breuiter iſta eſt ỽitas ꝙ
mali ſunt ſicut venena: q̄ vniuerſaliter hūani ꝯplexio
ni ſunt cōtraria ⁊ nociua: ⁊ etiā qñq̧ ſibi ipſis inter
ſe ita ſunt cōtraria ꝙ ſunt alterutrum deſtructiua: ſi-
cut exēplificat Pli. li. xxj. ca. xiij. de acōito qđ occidit
hoīem ⁊ liberat ipm a ſcorpionis veneno. Hoc enim
inquit duo exitialia cū ſint moriunẗ int̄ ſe vt hō ſup-
ſit. Sic ꝓcerto ipſi mali ⁊ venenoſi bonis ſunt cōtra-
rij ⁊ nociui: ⁊ ſibiipſis inter ſe ſunt cōtrarij ⁊ aduerſi
Eccli. xxxiij. Jntuere in oīa opa altiſſimi. duo contra
D duo. vnū. cōtra vnū. ⁊c. ¶ Coīter tñ cōtrarietas acci-
piẗ ꝓ diſcordia. diſſenſiōe ⁊ inimicitia. Sicut em̄ dicūt
naturaliter oīa corpora hñt inter ſe aliquas cōtrarie-
tates ꝑ quas vnū ſemꝑ eſt alterius corruptiuū. iſtud
pꝫ inter elementa: quoꝝ vnū alteri ꝯtrariaẗ: ita ꝙ per
cōtrarietatē mutuā alter ab altero corrūpiẗ vl' gene-
ratur: iſtud etiā pꝫ iter planetas: q̄ qñq̧ ſunt i ſignis
cōtrarijs ⁊ tūc reſpiciūt ſe aſpectu oppoſito: q̄ eſt peſ-
ſimus: qꝛ ſignat ꝑfectā inimicitiā ſm aſtrologos et
ſemꝑ ſignat malū. Sic ꝓcerto cariſſimi: in moribꝰ eſt
ſemꝑ inuenire aliquos: qui. ſ. ꝑ odia ⁊ inimicicias: diſ
ſenſſiones ⁊ diſcordias cōtrariaẗ: ita ꝙ vnus ſemper
nitiẗ alterū ſibi cōtrariū corrūpere: ledere vl' deſtrue-
re ꝙtū poteſt: ⁊ ſe ſibi ⁊ ꝓmotiōi ſue opponere: ⁊ eidē
ꝓviribꝰ cōtraire: qđ vtiq̧ valde peſſimū pt dici. Ma
li em̄ q̄ deo ⁊ hoībus ſunt contrarij: ⁊ rebelles: ſunt ſi-
miles monſtro marino cui nomē eſt accipēder vl' elo-
pes: cuius ſquame tēdūt ſimul cōtra caput: ꝙ in alijs
cōtrariū fit vbiq̧: ſicut dicit Pli. ⁊ etiā li. de nat. rerū.
Sic vere multi videnẗ in deſpectū nature facti: ⁊ ad cō
tradicendū deo ⁊ proximis ordinati: oēs em̄ ſquame. i.
oēs affectiones ſue. verba ⁊ opa videnẗ capiti. i. deo ⁊
ꝑlato cōtraire. ⁊ oīm alioꝝ voluntatibꝰ rebellare. Mi
chee. xi. Jn luce matutina faciunt malū. ⁊ cōtra deum
eſt manꝰ eoꝝ: tales aūt ꝯtrarietates ⁊ rebelliōes potiſ-
ſime videnẗ in eccl'ia tpe electionū: qꝛ tūc verificaẗ il-
lud. Math. xxiiij. Surget gens cōtra gentē: ⁊ regnū
cōtra regnū: ⁊ terremotus ⁊c. ex talibꝰ em̄ ꝯtrarietati
bus veniūt hodie multa mala: đ tali ergo ꝯtrarietate
dr̄ Mich. vij. Filius inquit cōtumeliā facit pr̄i: ⁊ filia
cōſurgit aduerſus matrē ſuā: ⁊ nurus cōtra ſocrū ſuā
Poſſumꝰ ergo diſtinguere ⁊ notare: ꝙ q̄tuor ſunt ge
nera peccatoꝝ q̄ alijs ſunt cōtrarij ⁊ nociui. ſ.
E Obſtinati per malignitatē. Cōtra deū ergo
Jnflāmati per rapacitatem militāt pctōres
Superbie vitio tumentes. ⁊ obſtinati. Con
Jnuidie veneno frementes. tra diuites ꝓua-
lent exactores ⁊ inflāmati. Cōtra paupes ſunt ſupbi
⁊ cōtemptores. Cōtra bonos ỽo inuidi ⁊ detractores
Dico ergo ꝑmo: ꝙ eſt quedā cōtrarietas peccatoꝝ: q̄
ſ. cōtra deū: ꝑ obſtinationē ſe opponūt. Gallus em̄ q̄
eſt ſup cāpanille: ſemꝑ vertit faciē ꝯtra ventū. Lupus
etiā ſm Pli. qñ vadit ad ꝑdā: ſemꝑ ſolet icedere ꝯtra
ventū: ne ſ. a canibꝰ q̄ ſunt in illis ꝑtibꝰ ad quas va-
dit ꝑſentiaẗ quoquomō. Sic vere mali ⁊ obſtinati ſꝑ
vadūt cōtra ventū. i. ꝯtra inſpirationē ſpūſſancti: ⁊ ꝑ
obſtinationē ſue ꝑuerſe voluntatꝭ deo ⁊ ſuis actibus
opponunẗ. Math. xiiij. Erat em̄ ventus cōtrariꝰ illis
vñ Job. xv. Currit aduerſus deū erecto collo: ⁊ pingui
ceruice armatꝰ eſt vñ in ꝑs. diciẗ. Fiāt cōtra dñm ſemꝑ
⁊ diſpereat de terra memoria coꝝ ⁊c. Et iſti ſunt fatui
qui. ſ. voluntati oīpotentie dei ſe opponūt: qꝛ finalr̄
oportet ꝙ deꝰ eos vincat. Act. ix. Saule: durū eſt tibi
cōtra ſtimulū calcitrare. vñ de talibꝰ diciẗ. Eccli. xxij.
Sicut palee in excelſis ⁊ cemēta ſine ipenſa poſita cō-
tra faciē venti nō ꝑmanebūt: ita cor timidū in cogita-
tiōe ſtulti. cōtra ipetū timoris nō reſiſtet. Jſti ſunt ſi-
miles cornici: q̄ ꝙuis pugnare cōtra aq̄lā nō valeat
ipam tñ cū ſuis horridis clamoribꝰ inſeq̄ẗ ⁊ cōturbat
qđ cū aq̄la diu diſſimulat: tandē cōtra cornicē ſe con-
uertit: ipſamq̧ vulnerat ⁊ occidit. Sic vere chariſſimi
cornices. i. nigri peccatores cōtra aquilā auē regalem
id eſt cōtra deū ꝑ vitia ⁊ peccata cōtinue ſe opponunt
ipſumq̧ ſuis clamoribus: iniurijs ⁊ blaſphemijs. ope
ribus malis ⁊ criminibus ꝑſequunẗ ⁊ cōturbāt. Job.
xv. Quid tumet cōtra deū ſpūs tuus. Sed ꝓcerto cha
riſſimi poſtꝙ deus diu expectauerit ⁊ diſſimulauerit:
contra ipſos ſubito ſe cōuertit: ⁊ eos ꝑ mortē corporis
⁊ anime vulnerat ⁊ occidit. Sicut em̄ diciẗ Eccli. xxvj.
Si ambulaueritis cōtra me: ego aduerſus vos erectꝰ
incedā in furore cōtrario. Jſta eſt igiẗ cōtrarietas pec
catoꝝ. ¶ Secūdo dico ꝙ eſt ꝯtrarietas exactorū ſeu F
auarorū. qui reuera oībus hoībus ⁊ maxime ſimplici
bus cōtrariaẗ ⁊ inimicaẗ. j. Theſſa. ij. Deū non ti-
ment: ⁊ cūctis hominibus aduerſaẗ. Jſti em̄ oībus
ſe opponunt: vt ab oībus poſſint aliquid extorquere.
Dicit em̄ Pli. ꝙ inter hienā ⁊ pātheram mira eſt con
trarietas. vna em̄ aliā valde odit: ⁊ ideo ſi pellis hiene
pelli pāthere adiungiẗ: pili pellis pāthere paulatim
decidunt ⁊ conſumunẗ. ⁊ per alterꝰ pellis cōtrariam
influentiam corrodunẗ. Jdem dicit de penna aquile ⁊
galline: ⁊ de corda inſtrumenti facta de inteſtinis lu-
pi ⁊ ouis: qꝛ ſemꝑ illud qđ crudelioris eſt nature ſuo
cōtrario preualet ⁊ eidē aduerſatur. Sic vere chariſſi
mi perpetua cōtrarietas inimicicia: ⁊ diuerſitas eſt in
ter hienā: lupū: ⁊ aquilā ex vna parte. i. inter auaros:
crudeles ⁊ tyrānos: ⁊ ouē gallinā ⁊ pantheram. i. ſim
plices ⁊ benignos. Sap. ij. Venite circūueniamus iu
ſtum quoniā cōtrarius eſt operibus noſtris. Nā pro
certo iſti lupini ⁊ acquilini: ſemꝑ ſuis exactiōibꝰ ⁊ vſu
ris alios diminuūt ⁊ corrodūt: ⁊ coꝝ lanā. i. ſubſtātiā
tꝑalē eradicāt ⁊ ꝯſumūt. de hoc Eſa. ix. Vnuſq̄ſq̧ car-
nē proximi ſui vorabit: manaſſes effraim: effraim manaſ
len ſimul ipſi contra Judā. Jſta eſt igitur cōtrarietas G
auaroꝝ. ¶ Tertia eſt cōtrarietas ſupboꝝ: ſupbi em̄
ſemꝑ ſunt cōtrarij maioribus paribus ⁊ minoribꝰ: vn
de de ſupbo populo dr̄ Michee. ij. Populus meꝰ ecō
trario aduerſum me cōſurrexit: maiores em̄ ⁊ ſuperio
res nō reuerenẗ: mediocribus vero ⁊ paribꝰ inimican
tur: pauperibus vero ⁊ minoribꝰ cōtrariaẗ: in talibꝰ
em̄ nulla eſt pax: nullus amor: nulla concordia: ſed cō
tradictio: diſſentio: ſeu briga. leo em̄ ⁊ leopardus que
ſunt aīalia ſuperbiſſima: draco etiā ⁊ elephas q̄ ſunt
ſunt aīalia maxima: ſibijnuicē contrariātur ⁊ cōtra ſe
pugnāt ⁊ prelianẗ. Ad denotādū ꝙ inter maiores ⁊ ſu
periores: inter ſupbos ⁊ elatos: ſemꝑ ſunt cōtrouerſie
ſeu lites. Prouer. xxiij. Jnter ſupbos ſemꝑ ſunt iurgia
Jſtud potiſſime pꝫ in ſtatu eccleſiaſtico ⁊ clauſtrali.
vbi pro certo tanta eſt inflatura ſuperbie: ꝙ vix inue-
niunẗ aliqui: qui ꝑ charitatē ⁊ timorē cū prelatis ſuis
vel etiā cū ſocijs ſuis ſunt ligati: immo vnus contra
alteꝝ vt plurimū ſunt diuiſi: ⁊ occulte vel publice ſunt
inflati. De quibꝰ Mat. xij. Qui nō eſt mecū ꝯtra me
eſt. Facile em̄ eſt ꝙ mali ſubditi murmurēt cōtra ꝑla
tos: ⁊ ꝙ mali latrēt cōtra bonos. vñ de chore ſeditioſo
⁊ conſortio ſuo dr̄ Nume. xvj. Ecce inquit chore et de
than ⁊ abyron cōſurrexerūt cōtra moyſen. ⁊ plerūq̧ ac
cidit: ꝙ ipſi boni cōtra ꝑlatos leuiter laxant linguas
ſicut de Moyſe dr̄ Nume. xij. Locuta eſt maria ⁊ aarō
cōtra moyſen: q̄. ſ. erat frater coꝝ: ad denotandū ꝙ de
tractio nō parcit etiā fratri ſuo. Jſtud precipue patet
de fatuis ⁊ ſuperbis ſubditis: qui ſine cauſa ſuperiori
bus ſe opponūt. ſimiles naui que ſine remigibus con
tra impetū fortis fluminis nitiẗ aſcendere: q̄ tñ infe-
rius quādoq̧ vſq̧ ad mare cōpelliẗ deſcēdere. Sic illi
q̄ ſine cauſa ſuis ſupioribus ꝑ ſuperbiā ſe opponūt: ⁊
qui malis gradibus ſuis volūt aſcēdere ad honores:
impetu ⁊ potentia ſuperioꝝ finaliter deuincunẗ: ⁊ ad
mare. i. ad tribulationū amaritudinē deducūtur. De
quibus Eccli. iiij. Noli reſiſtere cōtra faciē potentis:
nec coneris contra ictū fluuij: iſta eſt ergo ꝯtrarietas H
ſupboꝝ. ¶ Quarto dico. ꝙ eſt cōtrarietas inuidorū
ſeu detractorū

ſeu detractoꝝ. Sicut enī ſerpēs ꝗ naturaliter oblique reſpicit ex ſua naturali cōplexione cōtrarietatē hꝫ cuꝫ humana natura: intantū ꝙ morſus eiꝰ hominē quē mordet occidit. Sic vere cariſſimi natura ⁊ conditio detractoꝝ ita eſt bonis viris ꝯtraria ⁊ nociua: ꝙ ipſorum morſus: id eſt detractoria verba alijs quibꝰ detrahunt ſunt venena: occidūt enī per detractionē ꝗcquid tetigerunt lingua ſua. vñ Eccl'i. xxxiij. Unū cōtra vnū duo contra duo. Iſtud eſt contra illud. Eſa. ij. Non leuabit gēs ꝯtra gentē gladiū: nec exercebūt ſe vltra ad preliū. Gladiū enī lingue non dꝫ alter contra alteruꝫ per detractionē leuare: nec ad preliū litigioꝝ debemꝰ nos amplius exercere. Patet igiẗ: ꝙ eſt quedā contrarietas detractoꝝ ⁊ inuidoꝝ: quedam ſuperborum ⁊ inflatorum: quedā exactorum ⁊ auaroꝝ: quedam peccatorum ⁊ peruerſorum: ⁊ hoc de contrarietate ſufficit quo ad pñs ⁊c.

Contradicere. Cōtradictio

vide vbi diſcordia: ⁊ diſſenſio: ⁊ cetera ſimilia.

a **Contremiſcere.** Ubi tremor ⁊ vbi timor

Contriſtari. Quia de triſticia fit mētio in multis locis: ideo de cōtriſtatione parum dicam: hoc ſolum nota ꝙ ſicut ex verbis ſcripture reperio ꝙ eſt. Contriſtatio.

Concuſſiui terroris.
Compaſſiui doloris.
Defectiui timoris.
Turbatiui ſtuporis.
Afflictiui laboris.
Pungitiui meroris.
Damnatiui languoris ſeu rigoris.

Dicaꝫ igiẗ ꝙ ē ꝯtriſtatio terroris cōcuſſiui: ⁊ iſta eſt illa: qua hō naturaliter contriſtaẗ de morte. Uñ etiā ipſe xp̄s inquantuꝫ hō dr̄ timuiſſe. Math. xxvj. Cepit contriſtari ⁊ meſtus eſſe ⁊c. Item eſt contriſtatio doloris compaſſiui: ⁊ hoc eſt quando quis condolendo contriſtaẗ de dolore ⁊ triſticia aliena. De qua dauid in p̄s conqueritur di. Suſtinui qui ſimul cōtriſtareẗ ⁊ non fuit: ⁊ qui conſolareẗ ⁊ non inueni ⁊. ij. Reg. vj. Contriſtatus eſt dauid: qꝛ percuſſit dñs ozam. Et de morte etiā abſalon: diciẗ. ij. Reg. xviij. Quod cōtriſtatus fleuit ⁊c Item eſt contriſtatio timoris defectiui: ⁊ hec eſt contriſtatio vitioſa: quando. ſ. hō ſine cauſa triſtatur. Unde de illo iuuene cui dñs conſuluit: ꝙ oīa ſua daret pauperibus. diciẗ Luce. xviij. ꝙ contriſtatus eſt quia diues erat valde. Item eſt contriſtatio ſtuporis turbatiui: ⁊ iſta eſt quando quis conſiderat mortem ⁊ infernum: ⁊ depoſita oī leticia triſtaẗ. Uñ dauid in p̄s. Contriſtatus ſum in exercitatiōe mea: ⁊ alibi. Tota die contriſtatus ingrediebar. Item eſt contriſtatio laboris afflictiui: ⁊ iſta eſt illa que incurriẗ ꝓpter tribulationes terrenas. De qua in p̄s. Contriſtatus incedo dū affligit me inimicꝰ. ⁊ Joh. xvj. Mundꝰ gaudebit: vos aūt contriſtabimini: ſed triſticia vr̄a verteẗ in gaudiū. Sapiens tñ dicit. Prouer. xij. ꝙ non cōtriſtabit iuſtū quicquid ei acciderit. Item eſt ꝯtriſtatio meroris pungitiui: que fit qñ quis ꝓpter peccata ſua compungiẗ ⁊ triſtaẗ. De qua. ij. Coꝝ. vij. Gaudeo qꝛ contriſtati eſtis ad penitentiā. Itē eſt contriſtatio rigoris damnatiui. ſ. triſticia dānatoꝝ. Ideo de aīa dānata poteſt dici illud Baruch. iiij. Contriſtabiẗ ⁊ amputabiẗ exultatio multitudinis eius ⁊ gaudium eius conuerteẗ in luctum ⁊c. Uide infra de Triſticia.

a **Contumelia.** Nota ꝙ contumelia idē eſt ꝙ iniuria: confuſio: verecūdia. Nota ergo ꝙ inuenitur triplex contumelia: vicꝫ Contumelia.

Culpe quam mali faciunt.
Miſerie quam boni ſentiūt.
Pene quam praui ſitiunt.

Prima eſt cōtumelia quaꝫ cōmittūt viri delinquentes: qui. ſ. peccando faciūt cōtumeliā ſibijpſis: ſicut de ſodomitis: dicit apl's. Roꝝ. j. Ꝙ tradidit eos deꝰ in deſideria ⁊ in immundiciā: vt cōtumelijs afficiāt corpora ſua in ſemetipſis. Scđa eſt quā ſuſtinēt iuſti patientes: ⁊ ſic dico: ꝙ contumelia ſignat quācūqꝫ iniuriaꝫ temporalē: ſiue verbalē: ſiue realē. De v̾bali: dr̄ Prouer. xx. Os ſtulti miſceẗ cōtumelijs. ⁊ Prouerb. xxij. Ejce deriſorē ⁊ exibit cū eo iurgiū: ceſſabuntqꝫ rixe et contumelie. De reali v̾o corꝑali: ſeu ꝑſonali dicitur in perſona tyrannoꝝ. Sap. ij. Contumelia ⁊ tormēto interrogemus eum Et de malis vince cuſtodibus: diciẗ Math. xxij. ꝙ ſeruos prīſfamilias affectos contumelijs ceciderūt. Tertia eſt cōtumelia quā incurrūt mali decedentes. ſ. dānatio eterna: de qua Eccl'i. vj. Cōtumeliā malꝰ hereditabit ⁊c. Uide de iniuria.

Conturbare. Conturbatus. a

conturbatio. Nota ꝙ ꝯturbatio nihil aliud ē ꝙ mentis ꝯcuſſio cū timore ꝑmixto. Dicā igiẗ ſpūaliter ꝙ triplex ꝯturbatio reperiẗ gñaliter in ſcriptura: videlicet.

Conturbatio iuſtoꝝ: que eſt virtuoſa.
Conturbatio maloꝝ: ꝗ eſt vitioſa.
Conturbatio dānatoꝝ: ꝗ eſt luctuoſa.

¶ Prima eſt turbatio: filialis timoris.
Scđa eſt turbatio criminalis ſtuporis.
Tertia eſt turbatio infernalis.

De turbatione v̾tuoſa diciẗ Heſter. xj. Cōturbata ē gēs iuſtoꝝ timētiū mala ſua. De cōturbatione vitioſa: diciẗ i p̄s. Turbati ſunt oēs inſipientes corde. De ꝯturbatione v̾o infernali ⁊ doloroſa: diciẗ Hiere. xxv. Bibēt ⁊ conturbabūẗ ⁊ inſanient a facie gladij quā ego mitā inter eos. Igiẗ dicamꝰ ꝑ ordinē ꝺ qualibet ꝯturbationū iſtaꝝ. ¶ Eſt ergo cōturbatio virtuoſa: ⁊ iſta eſt illa qua iuſti in vita iſta turbanẗ. ⁊ ꝗ ab inani leticia refrenanẗ. Fit enī ꝙ nubes aſcendēs in aerē ipm̄ obfuſcat ⁊ turbat: ⁊ claritate ꝑſtina ipm̄ priuat: qñqꝫ etiā aer pluuiā fundit ⁊ ſtillat: ⁊ terrā turbatꝰ irrigat: quā clarus antea feruoribus ꝯburebat. Sic vere dico. ꝙ nubes diuine gr̄e ſui etiā alicuius cōſiderationis ꝓfunde: ſolet qñqꝫ aerem i. purā ꝯſcientiā viri iuſti aſcendere: ⁊ claritatē inanis letitie ſolet tollere: cōturbationē filialis timoris inducere: ⁊ pluuia lachrymaꝝ terrā ꝓprij corporis irrigare ⁊ ſic fit ꝙ terra iſta tp̄e cōturbationis hmōi v̾tutibꝰ fecundaẗ: ꝗ tp̄e claro. i. tp̄e ꝓſperitatis ⁊ leticie tentationibꝰ vrebaẗ: vt ſic cuilibet bone aīe ſic turbate dicatur illꝺ. Luce. x. Martha martha ſollicita es ⁊ turbaris erga plurima. Et bñ dicit plurima: qꝛ ꝓcerto multa ſunt que bonam conturbationeꝫ inducunt. Unde nota ꝙ bonos conturbat. b

Conſideratio ſuperni numinis. i. ipſius dei. c
Deſideratio eterni culminis. i. eterne glorie.
Premeditatio interni criminis. i. vitioꝝ noſtrorum.
Reuerberatio externi turbinis. i. tribulationes.
Aſſociatio hoſtilis agminis. i. inimici.
Exterminatio vitalis luminis. i. mortis.
Recogitatio fratrum examinis.
Determinatio dei examinis. i. iudicij.
Accumulatio orci grauaminis.

Turbat igiẗ cor deuotū dei autoritas cōſiderata. Oculus enī turbaẗ reſpiciendo ſolem. vñ Job. xxiij. diciẗ. A facie illiꝰ turbatus. ⁊ cōſiderans eā timore ſollicitor Ipſa etiam anima poteſt dicere cum Heſter. Heſter xv. Conturbatū eſt cor meū pre timore gl'e tue. Ualde enī admirabilis es dñe ⁊ facies tua plena eſt gratiaꝝ ¶ Itē ipm̄ cōturbat celi felicitas deſiderata. Ex maximo enī ꝺſiderio turbaẗ iuſtus: qꝛ. ſ. timēs: ne ibi poſſit attingere: de dilatione turbaẗ. Sicut videmus ꝙ canis: leo: vel accipiter turbaẗ ꝑ deſiderio ꝑde ſue. De quo dauid in p̄s. videẗ dicere. Memor fui dei ⁊ delectatus ſum: ſequiẗ. Anticipauerūt vigilias oculi mei: turbatus ſum ⁊ nō ſuꝫ locutus. ⁊ Luce. j. dr̄ ꝙ Zacharias turbatus eſt videns angelū. i. cōſiderās felicitateꝫ angelicā. Et illud Heſter. xj. Conturbatū eſt cor meū pre timore gl'e tue. ſup. nō adipiſcende. ¶ Itē ꝯturbat cor ꝺuotū culpe malignitas ꝑmeditata. Cōſideratio enī ꝓprij criminis turbationē ⁊ dolorē generat ſapiētis: feces enī ꝗ ſunt in vaſe. ſ. cōſcientie: ſi ipm̄ moueri cōtigerit: mox turbatio timoris aderit. Penitēs enī

turbaṫ ꝓpter grām amissaꝫ. vñ ps. Auertisti faciem tuā a me ⁊ factus sum conturbatus. Propter sapientiam seu prudentiam ꝑtermissaꝫ ps Turbati sunt et moti sunt sicut ebrius: ⁊ oīs sapiētia eoꝝ deuorata est Propter iniquitatē cōmissaꝫ: ps. Torrētes iniquitatis cōturbauerunt me. ℭ Itē cōturbat coꝛ deuotum reꝝ diuersitas inquieta. s. motus ⁊ varietates fortune Caput em̄ nouiter nauigantis turbaṫ: ⁊ vēter turbatus ad vomitū ꝯcitaṫ: qñ ꝑ fluctus maris huc atq; illuc nauigiū ꝯmoueṫ. Sic vere qñ homo ꝯsiderat ⁊ sentit in fluctib⁹ huius vite motus fortune varios ⁊ diuersos: qui nunc eleuant: nunc deprimūt: nunc humiliant: nunc exaltant: merito conturbaṫ: ps. Exaltatus aūt humiliatus sum ⁊ cōturbatus: in me transierunt ire tue: ⁊ terroꝛes tui cōturbauerunt me. ℭ Itē cōturbat: coꝛ deuotum mundi aduersitas multiplicata feruoꝛ em̄ acris ⁊ tpis vinū solet turbare in dolijs sic tribulationū feruoꝛes cōturbationes ingerūt ⁊ timores. Vñ in: ps. Fulgura multiplicauit ⁊ ꝯturbauit eos. Fulgura em̄ ardoꝛē tribulationū designāt. Ad talem aūt turbationeꝫ bonoꝝ coopanṫ tyranni ⁊ mali tanq̄ instrumētū diuine iusticie. Gal. v. Utinā abscidanṫ qui vos cōturbant. ℭ Itē cōturbat hoīem: hostis ꝑuersitas iniurioſa. Hoc est dictu. iniuria inimicoꝝ tam spūaliū q̄ tpaliū. canicula em̄ sua mala influentia turbat aerem: sic mali turbant socios ⁊ vicinos: ps. Conturbatus sum a voce inimici: ⁊ a tribulatione pctōꝛis. ℭ Itē cōturbat hoīeꝫ moꝛtis acerbitas ineuitata. Puluis em̄ magnetis sup carbones posit⁹ cū fumo suo ita turbat cerebꝛum. si in quatuoꝛ angulis domus ponaṫ q̄ pre vertigine videṫ homini q̄ ipsa domus ruat aut cadit: vt dicit Plinius. Sic dicaꝫ de puluere future moꝛtis q: si quatuoꝛ angulis domus coꝛdis ꝑ cōsiderationē poniṫ: ⁊ quatuoꝛ nr̄is affectionibus. s. oī gaudio vel timoꝛi: spei vel amoꝛi: apponiṫ necesse est q̄ caput mentis conturbeṫ: ⁊ q̄ ruina dom⁹ nr̄e. i. coꝛpoꝛis nostri ꝓpinqua seu imminens videaṫ. Ideo dicebat dauid in. ps. Coꝛ meū conturbatū est in me. ⁊ formido moꝛtis cecidit sup me. ℭ Itē cōturbat hominē fratrū calamitas excogitata. s. consideratio miserie aliene. De elitropia em̄ legiṫ in lapidario: q̄ in aqua posita facit aerē turbari: pluuias fieri: ⁊ solem eclipsari. Sic qñ videm⁹ alios in aqua miseriarū positos: debem⁹ ꝑ cōpassionē cōturbari: ⁊ ab alacritate leticie eclipsari ⁊ obscurari: ⁊ ad pluuiā lachꝛymaꝝ prorumpere ⁊ inclinari. Treno. ij. Defecerunt ꝑ lacrimis oculi mei cōturbata sunt viscera mea: effusum est in terra iecur meū sup cōtritione filie populi mei. ℭ Itē conturbat coꝛ humanū iudicij seueritas autoꝛizata: tonitruū em̄ solo auditu ⁊ incussione motus sui turbat vina in dolijs: ⁊ oua in testis. Sic tonitruū. i. terroꝛ futuri iudicij turbat coꝛ ⁊ hilaritatē mentis. vnde Abac. iij. Audiui ⁊ cōturbatus est venter meus: a voce cōtremuerūt labia mea. ℭ Itē cōturbat hominem inferni penalitas determinata: sola em̄ visio turbulēti ⁊ fluctuosi maris turbat oculos intuentis: ⁊ maxie qñ hō est in fragili naui: ⁊ timet ibi submergi. Sic sola cōsideratio turbationis maris. i. amaritudinis infernalis: vbi est fluctuatio: turbatio ⁊ tribulatio sempiterna: turbat in hoīe oculum interne consideratio nis: iuxta illud: ps. Accinctus potentia q̄ conturbas ꝓfundum maris ⁊ sonuꝫ fluctuū eius: ⁊ illud Esaie. xiiij. Infernus subtus cōturbatus est: turbat deniq; gehēne pena mēte ptractata: mentem ⁊ oculos nauigantis. i. cuiuslibet sapientis in fragili naui coꝛpis cōstituti ꝑiculū intuenti: ps. Terroꝛes tui ꝯturbauerūt me. Isti sunt ergo. ix. modi quib⁹ iusti merito conturbanṫ: ⁊ q̄bus ab inani leticia retrahunṫ: ⁊ sic dico: q̄

D est quedā ꝯturbatio virtuosa. ℭ Secundo dico q̄ est quedā cōturbatio vitiosa: ⁊ ista est: qua quis sine causa tristaṫ: irasciṫ vel turbaṫ. Teste em̄ Sen. Turbatio non cadit in ꝑfectum virum: ⁊ causam allegat: q: mala hui⁹ vite nō sunt ꝓprie mala. sed potius imagines sunt maloꝝ. vñ in ps. Uerūtñ in imagine ptrāsit hō: ꝫ et frustra cōturbatur. Cōturbātur ergo mali rōne

Diuine coꝛrectionis. cū immittitur
Terrene possessionis. cū amittitur
Auare affectionis. cū accēditur
Future dānationis. cū attēdiṫ

ℭ Turbat ergo malos immissa dei coꝛrectio. vñ loquēs domino Dauid in ps. dicit sic. Fulgura choꝛuscationē ⁊ dissipabis eos: emitte sagittas tuas ⁊ conturbabis eos. Itē conturbat illos: amissa rerū possessio: valde em̄ turbanṫ mali qñ ꝑdunt: vel timēt ꝑdere bona sua. Vñ audito q̄ rex iudeoꝝ nat⁹ esset: herodes rex turbat⁹ est ⁊ oīs hierosolyma cū illo: timebat em̄ herodes amittere regnū suū. Itē turbat malos accensa seu inflāmata affectio: auarus em̄ semp est turbatus ⁊ nunq̄ quietus. Prouer. xv. Cōturbat domū suā qui sectatur auariciā. Itē cōturbat malos: attēta seu cogitata dānatio: q: s. mali penitere nolētes: ⁊ per cōsequens de celesti gloria desperātes: merito cōturbantur: vñ ps. Fundamēta montiū cōturbata sunt ⁊ cōmota sunt: qm̄ iratus est eis. s. dn̄s Judith. xiiij. Turbati sunt animi eoꝝ valde: hec est ergo cōturbatio vitiosa. ℭ Tertio dico: q̄ est cōturbatio doloꝛosa: ⁊ ista E est illa quā mali sustinent in inferno: ibi em̄ oīa sunt turbata ⁊ nihil pꝛoꝛsus pacificū aut quietū: nec etiam oꝛdinatū: vnde illud pꝛedictū Esa. xiiij. Infernus subtus conturbatus est. ⁊. j. Macha. x. Conturbati sunt omnes opera. iniq̄t. Et nota q̄ ibi turbabunṫ

Principes qui nunc dominantur.
Auari qui nunc cumulantur.
Iracosi qui nunc inflāmantur.
Superbi qui nūc eleuantur.

ℭ De principibus dr̄ Danie. v Rex balthasar satis conturbatus est. De auaris dr̄ in ps. Uiderūt te aque deus: ⁊ turbati sunt abyssi. i. auari De iracūdis dicitur. Hiere. lj. Uiri bellatoꝛes ꝯturbati sunt. De superbis dr̄ Esa. v. Conturbati sunt montes ⁊c. sufficit. Uide infra de Timoꝛe ⁊ Tristicia: ⁊ tremoꝛe ⁊ similib⁹.

Conuallis.

Potest significare statuꝫ humilitatis ⁊ perfecte religionis: statum pꝛosperitatis ⁊ terre possessionis: statū mētalis ⁊ interne cogitationis: statū penalitatis ⁊ eterne dam A nationis: statū felicitatis ⁊ superne saluationis. Est igitur cōuallis perfectiōis. s. ecclesie vel religionis status: vbi. s. fontes gratiaꝝ abūdāt ps. Qui emittis fontes in cōuallibus inter mediū montiū pertrāsibūt aq̄ In ista enim conualli

Abundat puritas.
Abundat equitas.
Abūdat pꝛobitas seu bonitas.

De puritate diciṫ Cāti co. ij. Ego flos cāpi ⁊ liliū conualliū. De equitate dicitur Baruch. v. q̄ deus cōstituit valles replere in eq̄litate terre. De bonoꝝ operū pꝛobitate ⁊ fertilitate dicitur Canti. vj. Descēdi in oꝛtū nucū vt viderē poma cōualliū. Itē est cōuallis mūdane possessiōis. vnde Nume. xiiij. diciṫ. q̄ amalechite ⁊ chananei habitāt in cōuallibus. In ista cōualli transeunt omnia sine statu. Job. vj. Sicut toꝛrēs qui raptim transit in cōuallib⁹. Itē est cōuallis cogitatiōis. Hiere. ij. Uide vias tuas in cōualli scito quid feceris. Itē est cōuallis infernalis damnationis. iiij. Regū. xxiij. Uasa cōbussit in valle cedꝛon. Item est cōuallis superne consolationis. vñ Gene. xviij. Aparuit deus in conualle mambꝛe Abꝛahe ⁊c. Uide infra de valle.

Cōuenire. Cōuentus.

A Nota q̄ cōuenire idē est q̄ simul cohabitare seu venire. Et inde dr̄ ꝯuēt⁹. i. simul viuētiū cetus. Nota ergo q̄ cōuētus signat societatē: cōgregationē: cohabitationē: ⁊ cōiunctionem ⁊ vnitatē. Cum igitur sit dare societatē bonā ⁊ malā. Notabo q̄ cōueniunt.

Boni vt simul maneant.
Mali vt simul bonis noceāt.
Dānati vt mala subeāt.
Beati vt bonum habeant.

B ℭ Et sic dico. q̄ est Cōuētus bonus virtuose degens

gens. Conuentus malus vitiose agens. Conuentus pessimus dolorose lugens. Conuentus optimus gaudiose vigens. Est igit͡ cõuentus bonoꝝ ⁊ virtuosoꝝ. Justi em̃ in hac vita vnũ collegiũ faciunt ⁊ cõuentuȝ q̃z .s. oẽs in fide ⁊ caritate conueniunt: ⁊ simul caritatiue libenter habitant atq̃ viuũt. Video em̃ ꝙ animalia ⁊ volatilia eiusdem sp̃ei simul solent conuenire: et simul naturaliter habitare. Sicut de ciconijs legitur ꝙ in asia parentibus cãpis simul in anno ꝯueniunt: ⁊ quasi inter se cõmurmurantes ⁊ colloquentes consilia sua faciunt. illã vero q̃ vltima venit puniunt verberant ⁊ occidunt. sicut dicit Pli. li. x. ca. xxij. Sic vere boni solent certis anni tp̃ibus ꝑ negocijs publicis cõuenire ⁊ de vtilitatib⁹ cõibus simul cõsulere ⁊ tractare: tardos vero ⁊ negligentes debent acerbiter castigare. Cuius exemplũ narrat Julius cesar: ꝙ mos apud gallos esse solebat: ꝙ q̃n ad preliũ ꝯueniebant: illuȝ q̃ veniebat vltimus occidebant: qđ fiebat eo: ꝙ quilibet libentius conueniebat ⁊ ad diem cõdictam celerius ⁊ citius se preparabat: quo possumus satis concludere ꝙ ad bonos conuentus celebrandos q̃libet dȝ accelerare: ⁊ ad congregationes seu societates honestas et vtiles conuenire. j. Mach. v. Conuenit eccl'ia cogitare q̃d facerẽt. Notabis ergo ꝙ boni ꝯuenire solent.

Ad eccl'iam ad deo seruiendum.
Ad bella ad hostes expugnandũ.
Ad capitulum ad ducẽ eligendũ.
Ad mensam ad simul ꝯuiuãdũ.
Ad funera ad simul lamentandũ.
Ad sermonem ad bonũ audiendũ.

Igit͡ conuenire debemus in eccl'ia vt deo seruiamus. j. Esdre x. Conuenerunt viri iuda ⁊ bẽiamin in Hierl'm.

¶ Item conueniendũ est ad pliũ: vt malos deuincamus ⁊ puniamus. vñ Judicũ. xx. dr̃ ꝙ oẽs anguli populoꝝ ⁊ oẽs trib⁹ isrl' conuenerũt. s. ꝯtra gabaonitas ꝑ scelere in vxorẽ leuite cõmisso. ¶ Itẽ conueniamus ad capl'm: vt culpas corrigamus: vel etiã vt ducẽ eligamus qđ potissime ꝑtinet ad religiosos ⁊ eccl'iasticos vñ ꝑ de elec. principis vel prelati: dicit͡. ij. Paral'. x. Illuc em̃ cunctus isrl' conuenerat vt constituerent regem. ¶ Item conueniendũ est ad ꝯuiuiũ: vt simul comedamus. s. ad conuiuiũ eucharistie. Ideo apl's rep̃hendit contrariũ faciẽtes. j. Cor. xj. dicens sic. Conuenientibus vobis in vnum iã non est dominicã cenã manducare. ¶ Itẽ conueniendũ est ad funera: vt simul defleamus. sicut Judic. xj. dicit͡: ꝙ ꝑpter mortẽ ⁊ imolationem filie iepte singulis annis filie isrl' venerũt ad plorandum. ¶ Itẽ conuenire debemus ad sermonẽ: vt legem audiamus. vñ Luce. v. Conueniebãt turbe multe vt audirent Jesum ⁊ Act. xiij. Conuenit vniuersa ciuitas audire paulũ: ista est ergo cõuentio vel ꝯuent⁹ bonoꝝ ⁊ virtuosoꝝ. ¶ Secundo dico: ꝙ est cõuentus maloꝝ ⁊ vitiosoꝝ. Mali em̃ conueniunt. C

Contra deum: dum peccãt viliter.
Contra proximum: dum nocent acriter.
Contra seipsos: dum cadunt turpiter.

Item conueniunt ad eligendũ malos at habeant fautores. Ad deponendũ bonos ne habeant correctores. Ad deprimendum pauperes: ne habeant accusatores.

Item conueniunt.
Ad gaudendum inaniter.
Ad viuendum rapaciter.
Ad nocendum crudeliter ⁊ voraciter.

Ꝙ conueniant cõtra deuȝ. ptȝ p̃s. Principes conuenerũt in vnũ aduersus dñȝ. ¶ Itẽ ꝙ cõueniãt ꝯtra ꝑximos ptȝ Nũe. xx. Conuenerunt aduersus moysen ⁊ aaron. ¶ Itẽ ꝙ conueniant cõtra seipsos ptȝ Josue. xxij. Conuenerunt in sylo vt dimicarent. ¶ Itẽ ꝙ cõueniãt ad malos eligendũ ⁊ ꝑmouendũ: ptȝ Dañ. iij. ꝙ edictuȝ exijt a nabuch. rege vt oẽs conuenirẽt ad dedicatiõeȝ statue auree. i. mali ⁊ inutilis p̃lati. diuitis tñ ⁊ aurati. Et de dauid tũc raptore ⁊ fugitiuo dicit͡. j. Reg. xxij. ꝙ conuenerunt ad eum oẽs q̃ erant in angustia ⁊ qui p̃mebant͡ ere alieno: ⁊ factus est eis princeps. ¶ Itẽ ꝙ conueniant ad conspirandum contra bonos. ptȝ. Act. iiij. vbi dicit͡. Conuenerũt em̃ aduersus puerum tuum sanctum Jesum. ¶ Iteȝ ꝙ ꝯueniant ad opprimendũ cunctos: ptȝ Josue. xj. vbi dicitur ꝙ oẽs reges amorreoꝝ cõuenerant contra filios israel. Et Ezech. xxxix. dicit͡. Dic oĩ volucri ⁊ vniuersis auibus: ⁊ cũctis ⁊ cunctis bestijs agri conuenite preparate ⁊ concurrite vt comedatis carnes: ⁊ bibatis sanguinẽ agnoꝝ arietũ ⁊ hircoꝝ fortiũ terre: principium ⁊ tribunoꝝ ⁊c. sufficit de: conuenire. Vide de societate: ⁊ de cõgregare.

Cõuerti. cõuersus. cõuersio. A

Nota ꝙ cõuerti idẽ est: ꝙ cõplete verti: ⁊ sic dico generaliter loquendo ꝙ conuertitur.

Deus admirabiliter.
Justus lacrimabiliter.
Impius detestabiliter.
Mundus variabiliter.

Dicam primo ꝙ est conuersio dei: que est mirabilis: de qua dicit͡ in: p̃s. Deus tu cõuersus viuificabis nos ⁊ plebs tua letabit͡ in te. Iteȝ est cõuersio iusti que est laudabilis. Jone. iij. Cõuersi sunt de via sua mala. Item est cõuersio impij q̃ est dãnabilis p̃s. Conuertent͡ ad vesperam ⁊ fa. pati. vt canes. Itẽ est cõuersio mũdi seu fortune q̃ est mutabilis. vñ Sap. xix. Agrestia in aquatica conuertebant͡. ¶ Dico ergo primo ꝙ inuenit͡ cõuersio dei cũctis mirabilis: q̃uis em̃ deus sit immutabilis ⁊ eternus iuxta illud. Mal'. iij. Ego dñs qui non mutor: fiunt tñ in ipso respectu exterioꝝ creaturaꝝ alique mutationes. Sol em̃ q̃uis de sui natura immutabilis sit: nec vnq̃ ꝑdat suaȝ ꝑpriã claritatem q̃tum ad nos: tamen mutabilis inuenit͡ ⁊ in variam conuertitur claritatẽ vel qualitateȝ: q̃z. s. ꝑpter interpositionẽ nubiũ nũc est clarus: nunc turbidus: nunc videt͡ rubeus: nunc obscurus. Sic vere de deo. q̃z iste est qui in se immutabilis est: fm̃ tñ ꝙ nubes. i. homines erga eum diuersimode disponunt͡ per vitia vel ꝑ virtutes: ipse erga eos diuersimode cõuertitur: disponit͡ ⁊ mutat͡. Joel'. ij. Sol conuertet͡ in tenebras ⁊ luna in sanguinem. ¶ Dicam igit͡ ꝙ inuenit͡ duplex conuersio scȝ quedã grosa: ⁊ quedam rigorosa Grosa est illa qua conuertit͡ deus in hominẽ carnem assumendo: sed hoc vt dicit anast. non conuersiõe diuinitatis in carnẽ: sed assumptione humanitatis in deum. sicut em̃ fm̃ fabulas iupiter se conuertit ⁊ mutauit in thaurũ candidissimum: vt puellam europaȝ posset rapere: ⁊ vltra mare in insulam cretam portare sicut ponit. Ouid. sic deus mutauit se in hominem cãdidum. i. innocentẽ ⁊ admodũ tauri seipsuȝ domino imolantem: vt puellam europã. i. aiam rationalem acquireret: ⁊ vltra mare hui⁹ fluctuose vite ad regnũ suum ꝑpriũ. s. ad celi gloriam transportaret: ⁊ talẽ cõuersioneȝ petebat dauid in p̃s. Dñe deus conuertere de celo: respice ⁊ vide ⁊ visita vineã istam: conuertere dico sc̃. in hominẽ: ⁊ reuera xp̃s sic conuersus contulit isti rationabili puelle. s. humane anime multa bona: quia. s. ipsam.

Viuificauit gratiam infundendo.
Pacificauit cũ deo cõcordando
Letificauit benigne consolando.
Tutificauit a pena liberando.
Purificauit a culpa eruẽdo.
Rectificauit a malis corrigendo.

Cõuersus em̃ i͡ carnẽ fuit morientiũ viuificator p̃s. De⁹ tu conuersus viuificabis nos. Ipse em̃ de se dicit ꝙ ipse est via veritas ⁊ vita. Itẽ factus est discordantium pacificator. Nũe. j. Cõuertat dñs vultũ suũ ad te: ⁊ det tibi pacem. Item factus est tristium seu desperãtiũ letificator p̃s. Et cõuersus cõsolatus es me. Itẽ fuit piclitantiũ seu ꝑeuntiũ liberator seu tutificator p̃s. Conuertere dñe ⁊ eripe aiaȝ meaȝ. Item fuit peccantiũ purificator seu renouator. vñ Luce. xxij. Conuersus iesus respexit petrũ: q̃ scȝ statiȝ penitens fleuit amare. Iteȝ fuit delinquentiũ castigator. corrector seu mortificator. Lu. ix. Cõuersus increpauit illos. ⁊ Math. xvj. Conuersus dixit petro. vade retro sathanas: ista ẽ ergo dei ꝯuersio grosa. ¶ Scdo dico: ꝙ est ꝯuersio dei rigorosa: ⁊ ista est q̃n de⁹ q̃ de se pius ⁊ misericors est: conuertit͡ nobis in seuerũ ꝑpter C

nra pecccata. Deus em similis est cuidam monstro marino dicto abites: de quo dicit Aresto. q formam: figuram τ conditionē mutat. Cum em primo sit aīal aqticuз τ in aqua habitet atq viuat: lapsu tpis fit: q mutata forma membroꝝ τ cōditiōe: de aquatico aīali cōuertit in terrestre: τ est tunc non in aquis habitās sed in terra. Talis est deus: q₃ vere dato q ipse sit fluuialis τ aquatic⁹.i. pius: dulcis τ benignus: τ aquis misericordie a pcipio assuet⁹: qd ptз.j. Cor.ij. vbi ipe dicit. Pater misericordiaꝝ τ deus totius cōsolatiōis ita q sibi pōt dici illud ps.lxxvj. In mari via tua τ semite tue in aquis multis: nō tñ ppter peccata nostra sumus occasio: q mutata ppria q̄litate nobis cōuertatur in terrenū.i. in durum iudicē τ seuerū. vñ Esa. lxiij. dr de pcōrib⁹: q ipsi ad iracundiā puocauerūt τ afflixerūt spm sancti eius τ conuersus est eis in inimicū. Nota q deus ipsis cōuertitur in.

Subuersorem qui eos destruxit.	Dico ergo q de⁹
Exactorē qui bonis exuit	sic conuersus so-
Derisorem qui eos arguit.	let malos dire

subuertere Josue.xxiij. Si dimiseris dñm τ seruieris dijs alienis: cōuertet se τ affliget te atq subuertet. Itē solet malos bonis exuere.s. bonis terrēis p sterilitatē τ famē. Ose.ij. Conuertam me τ sumā frumentū meū in tpe suo. Itē sic cōuersus solet malos dire cōfundere τ arguere. Math.xvj. Cōuersus iesus dixit petro. Vade retro sathanas: scandalū mihi es. Ista est ergo dei cōuersio q̄ q̄nq est rigorosa: τ aliquotiēs amorosa seu grōsa: ptз ergo q est conuersio dei que est mirabilis.

D ¶ Scdo principaliter dico q est conuersio iusti: que est laudabilis: τ ista est q̄n homo de malo conuertit ī bonum: τ de bono in optimū: τ istam cōuersionē petebat dauid: cū dicebat ī ps Dñe de⁹ cōuerte nos τ ostē de faciem tuam τ salui erim⁹. Multe em̄ cōuersiōes fiunt in rebus p ignis τ caloris opatiōnē: q₃.s. cinis cōuertit in vitrū: lapis in metallum: flos in fructum Sic vere q̄n calor spūsancti: τ ignis contritionis interius opatur: necesse est vt hō qui est flos ī ingressu: lapis in pgressu: cinis in egressu: in fructū: metallū τ vitrum.i. in personā fluctuosam: solidam τ honestam p pniam cōuertat. Rasis etiam in quodam li. de secretis membroꝝ aīalū dicit: q cor hoīs qui moritur de veneno nunq̄ pōt in igne comburi: τ ideo si nouē annis teneat in igne in lapidem cōuertit preciosum: qui valet mirabiliter cōtra venena τ valet ad victoriam obtinendam. Vñ narrat alexandrū talē lapidē habuisse. quē cū semel se balneatus in flumine dimisisset in rippa: statim affuit serpens qui lapidē pieciт in fluuium: quasi inuidens vt ait q haberet tantā potētiā in venena. Sic vere dicā: q si ille q̄ veneno peccati mortalis mortuus est: in igne contritiōis diutius teneat: sepe fit q in pciosuз lapidē.i. in virū iustū τ pfectū cōuertit τ mutat: cuius virtus τ pfectio: venenis.i. vitijs inimicat: τ ad victoriā cōtra hostes spiritales.i. cōtra demones opat. Exemplo de paulo: q primo fuit sicut cor vitijs venenatū: τ tñ postea: factus est lapis cōtra vitia pciosus ps. Jordāis cōuersus est retrorsuз. Ideo ad talem conuersionē inuitamur. Joel.ij. vbi dr. Conuertimini ad me in toto corde vr̄o. in ieiunio τ fletu τ planctu. In quibus verbis nota quatuor que sunt necessaria ad verā cōuersionē. Nam requirit vt.

Caueas statum inficientē. Ideo conuerti.
Videas fructum allicientem: ad me.i. ad deum.
Habeas actum pficientem: in toto corde vestro.
Teneas modum perficientem. In ieiunio inquit fletu τ plāctu. Igit cōuertamur: q₃ status inficiens dз retrahere. fructus alliciens debet attrahere. Virtus pficiens: pōt pficere. Modus pficiens potest perficere. Igit si vis bene cōuerti: statum inficientē debes refugere: qd ostendit cū dicit. Cōnuertimini. Conuersio em ad vnū terminū est fuga seu recessus ab altero: et ideo si ad deū seu ad virtutes conuertimur: oportet q añ oīa a vitijs auertamur. Hier.iij. Cōuertimini filij reuertentes. Esa.xxxj. Cōuertimini sicut in profundū recesseratis: homo em q̄ habet faciē conuersam ad locum aliquē horribilē τ infectū: libenter cōuertit eam ad partē oppositā: sanā: delectabilē atq mundā. Cuз igitur status peccati sit de se fetidus τ infectus: iustū est q abhorreat: τ q mēs ad statū mundū τ floridum gratie τ virtutū celeriter cōuertat. Igitur nota q conuerti debes

Ab iniqua cogitatione.	¶ A mala dico cogita
Ab inepta operatione.	tione зacha.j. Cōuerti
A carnali delectatione.	mini a cogitationib⁹
A maloꝝ imitatiōe.	vestris pessimis. Item

a vana operatione Hiere.xxxv. Cōuertimini a via vestra pessima: τ bona facite studia vestra. Itē a carnali delectatione. Jone.iij. Cōuertat vir a via sua mala: et operiant saccis hoīes τ iumenta. Itē a maloꝝ imitatione. Baruch.iij. Cōuertimini ab iniquitate patruз vestroꝝ quos supplevos imitamini. Patet ergo q statum inficientes debes refugere. ¶ Secūdo si bñ conuerti desideras: fructū allicientē debes aspicere.s. ipsuз deum. Ad me inquit. Ipse enim deus τ status virtutis est similis adamanti seu magneti: ad quā pter suā attractiuā virtutē ferrū naturaliter ad se cōuertit: sic vere dico: q cor humanū dз se naturaliter conuertere ad dñm: τ se ad eius bñplacitū inclinare tāq ad terminū allectiuū: perfectiuū τ attractiuum. Ad me inquit F Osee.xij. Tu ad deū tuū cōuertere: misericordiā τ iudiciū custodi: τ spera in deo tuo semper. Et nota q nos debemus cōuerti ad dñm. Sicut ad

Benefactorem.	¶ Ipse est em bñfactor cleme-
Castigatorem.	tissimus Joel.ij. Cōuertimini
Sustentatorem.	ad dñm deū vestrum: q₃ beni-
Informatorem.	gnus τ misericors est. Itē quia
Stimulatorem.	est castigator seu corrector se-
Medicatorem.	uerissimus. vñ ipse est q̄ dicit
Retributorem.	Prouer.j. Cōuertimini ad cor

rectionem meā. Item q₃ ipse est sustentator stabilissimus Osee.xiiij. Cōuertere ad dñm deū tuum: q̄m corruisti iniquitate tua q.d. cōuertere: q₃ ipse est sustētator ne corruas. Itē q₃ ipe est informator sagacissimus. Mal.vl. Cōuertimini τ videbitis quid sit inter iustū τ impiuз. Item q₃ est stimulator acerbissimus di. illud ps. Nisi cōuersi fueritis gladiū suū vibrauit: arcū suuз tetēdit τ parauit illū. Itē q₃ ipse est curator seu medicator securissimus vñ ipse dicit. Esa.xlv.ca. Conuertimini ad me τ salui eritis. Item ipse est retributor seu cōpensator equissimus τ iustissimus di. зacha. Cōuertimini ad me: τ ego cōuertar ad vos. Ad istū igitur conuerti debemus sicut ad terminū allicientē τ attrahentem: quē debem⁹ aspicere: ad me inquit. ¶ Tertio inquit si vis cōuerti dico: q actū sufficientē debes perficere. In toto inquit corde vestro. Duplex em̄ est cōuersio fm logicos.s. p accidēs seu fm q̄d: τ cōuersio simplex. Prima est cōuersio nō in toto: sed solū in parte. G Scda vo cōuersio est in toto: q̄n.s. totū cōuertit in totum. Et ista est differētia inter naturā τ artē: q₃.s. natura totū conuertit in totū. Ars vo partem cōuertit in partē: natura q̄n cōuertit aliquid: facit cōuersionē intus τ extra. Ars vo solūmodo extra: sicut ptз quando natura τ pictor formāt hoīem. Nā.s. q̄n natura format hoīem nō solū format exteriora: immo etiā interiora. Ars vo solū cōuertit materiā in exteriora. Alchimiste etiā per artē suā nō faciūt vt cōiter veras cōuersiones nec totales metalloꝝ: immo soluз superficiales mutationes. natura aūt q̄n de terra facit aurū: totuз cōuertit in totū. Reuera sic dico: q aliqui sunt q̄ magis volūt imitari artē q naturā magis in cōuersione sua facere ficta q vera: magis cōuertere partē q totū sicut sunt illi qui nihil curāt de toto homine conuertendo: sed solum de parte.i. de vno vitio: dimissis alijs corrigendo: qui bene conuertunt exteriorem cōuersationem: sed nunq̄ interiorē affectionē τ cogitationem τ etiam more alchimico ipsoꝝ cōuersio non est durabilis

rabilis:ſꝫ magis trāſitoria ⁊ inanis:ſicut em̄ aurū
alchimicū prima facie videt̄ vere cōuerſum in igne tn̄
pluries poſitū ⁊ cinericio applicatū:ceſſat illa conuer
ſio ⁊ reuertitur corpus primū: ſic ſunt multi:q̄ꝛ dato
ꝙ videant̄ in aurū.i.in viros iuſtos conuerſi:ignis tn̄
tentationis ⁊ tribulationis ꝓbabit penitus ſi ſint ve
ri:q̄ꝛ.ſ.primum metallū redibit: inquantū picta ⁊ in⸗
troducta forma ⁊ conuerſio deficiet:⁊ hō in id qđ fu⸗
erat ſe conuertet ps̄.Conuerſus ſum in erūna mea dū
configit̄ ſpina.i.ꝯuerſus ſuꝫ iterū ad primā erūnā ini⸗
quitatis dū configit̄ ſpina tentationis ⁊ aduerſitat̄.
Oportet ergo ꝙ p̄meditando: non ꝑ artē ſed naturaꝫ
ad deum ꝯuertamur:⁊ ꝙ in toto corde totaliter īmu⸗
temur. In toto inq̄t corde tuo Oſee.xj. Conuerſuꝫ eſt
in me cor meū ꝑiter ps̄.In toto corde meo exquiſiui te
Patet ergo quomō in conuerſione tua actum ſuffici
H entem debes ꝑficere. in toto inquit. ¶ Quarto dico:
ꝙ in tali conuerſione modū conuenientē debes ꝑqui⸗
rere qui.ſ. modus oſtendit̄ cū dicit̄. In ieiunio ⁊ fletu
⁊ planctu. Dicunt em̄ naturaliū ſcrutatores:ꝙ ſerpēs
melius antiqua pelle exuit̄ ⁊ ad iuuenilē etatem con⸗
uertit̄:qn̄ primo die ieiunat:⁊ tandeꝫ in aq̄ pro fluuio
balneat̄:ſic debet ⁊ penitens:q̄ꝛ.ſ.in cōuerſione debet
modum congruū querere qui.ſ.eſt ieiunio ⁊ abſtinen
tie:balneo fletus ⁊ lacrime vacare. Sic em̄ pellis anti
quoꝝ vitioꝝ deponit̄:⁊ virtutuꝫ nouitas reꝑatur. In
ieiunio inquit ⁊ fletu. Vn̄ de rege ezechia legit̄:ꝙ con
uerſus ad parietem fleuit amare. Parietē dico .i.con
geriē vitioꝝ.iiij.Reg.xx. vide infra de ieiunio ⁊ fletu ⁊
planctu: de quib⁹ oībus dicit̄ figuralit̄. Jone.iij. Ho⸗
mines ⁊ iumenta:pecora ⁊ boues:non guſtēt q̄cꝙ nec
paſcant̄:nec aquā bibāt:ſed operiant̄ ſaccis ⁊ clamēt
ad dn̄m in fortitudine:⁊ conuertat̄ vir a via ſua mala
⁊ ab iniquitate que eſt ī manu tua. In qua figura poſ⸗
ſum aduertere ꝙ in conuerſione nr̄a eſt. Sapiētia ſeu
prudentia q̄ diſcutiat. Hoīes. Miſcđia ſeu clemētia
qui ſubueniat. iumenta q̄ dicunt̄ a iuuādo. Tꝑantia
que reijciat.ſ.ſuperflua pecora:q̄.ſ.contenta ſunt her
ba. Patientia que ſubijciat: abſtinentia que non glu
tiat. Non paſcant̄. nec bibant:nec guſtent ⁊c. Pnīa
que ꝯficiat:opiant̄ ſaccis. Orō que alliciat:clament ī⸗
quit. Deuotio q̄ ſufficiat ad dn̄m inquit in fortitudīe
Diſcretio que reijciat.ſ.oīa vitia conuertat̄ inq̄t vir a
via ſua mala. Iſta em̄ ſunt neceſſaria ad moralē ꝯuer
ſionē:vꝫ Sapiētia circūſpectiua hoīes inq̄t qui.ſ. rō⸗
nem hn̄t. Mal.iij. Conuertimini ⁊ videbitis quid ſit
inter iuſtū ⁊ impiū:inter ſeruientē deo ⁊ non ſeruien⸗
tem ei. Itē clementia ſeu miſcđia coadiuuatiua:iumē
ta inq̄t: que a iuuando dicuntur vt quilibet talis di⸗
cat illud Hier.xij. Conuertar ⁊ miſerabor coꝝ. Item
tꝑantia refrenatiua:pecora inquit:q̄.ſ.modica herba
cōtenta ſunt:nec delitias ſuperfluas querūt. Sic nec
debet facere penitēs vel ꝯuerſus. Act.xv. Qui ex iude⸗
is ꝯuertunt̄ abſtineāt ſe. Itē patiā toleratiua: boues
inquit q̄.ſ.ſunt patientes laboris. vn̄ de fortitudine vi
ni:dr̄.ij. Eſdre.iij. Mentē in ſecuritatē vertit. Fortitu⸗
do em̄ eſt patiētia q̄ ſm̄ Sen̄.doloꝝ remediū eſt. Item
abſtinentia maceratiua:non paſcant̄ inq̄t nec guſtēt
ps̄. Cōuertant̄ ad veſperā ⁊ famē patient̄. Itē peniten
tia caſtigatiua. Opiant̄ inq̄t ſaccis Ezech.xviij. Con
uertimini ⁊ agi.pe. Iteꝫ deuotio meditatiua: ad dn̄m
inquit. Oſee.xiiij. Conuertere iſrael ad do.deū tu. Itē
orō ſupplicatiua clament inq̄t. Job.iiij. voca ergo ſi ē
qui tibi rn̄deat: ⁊ ad aliquē ſctōꝝ conuertere. ſup.ad
eū deprecandū. Itē neceſſaria eſt diſcretio mali decli⸗
natiua. Conuertat̄ inq̄t vir a via ſua mala ⁊ iniquita
te ⁊c. Baruch.iij. Conuertent̄ ab iniquitate. Si vis cō
cordare vocaliter:vide in alijs ti.ſ de hoīe:boue:iumē
to.⁊c. ſilia. ſic ergo pꝫ modus nr̄e cōuerſionis: q̄.ſ. fit
cū adhibitione virtutū:ꝑ quas.ſ.hō de pctōre ꝯuertit̄
in ꝑfectum: ⁊ de miſero in beatum dicēs finaliter aīe
ſue:illud ps̄. Conuertere anima mea in requiem tuā
quia dn̄s benefecit tibi. Sic igitur patēt quatuor que
ad noſtram faciunt conuerſionem.ſ. modus ſupple⸗
tus:actus completus:fructus attrahens: vitiū retra
hens. Conuertimini ergo in toto corde vr̄o. ⁊c.⁊ ſic di
co ꝙ eſt conuerſio iuſti q̄ eſt laudabilis. De qua He⸗
ſter.x. Fons ꝑuus creuit in fluuium:⁊ in lucē ſolemꝙ
conuerſus eſt. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ eſt con⸗ I
uerſio impij.q̄ eſt dānabilis:⁊ hec eſt conuerſio mala
quando.ſ.bonus conuertit̄ in malū. malus vero ī peſ⸗
ſimum transformat̄: in quib⁹ em̄ ꝓdigijs ſm̄ Pli.li.
xvij.ca.xxv. factum eſt: ꝙ oliua conuerſa eſt in olea⸗
ſtrū: fructus fici qui albi eſſe debuerant cōuerſi ſunt
in nigrum:ſapor dulcis in acerbū. Sic ꝓcerto fit quo
tidie in moribus:q̄ꝛ.ſ.oliua in oleaſtrum conuertitur
quando pius in impium: fructuoſus in īfructuoſuꝫ
mutat̄:album nigrum efficitur. qn̄ munda conuerſa
tio in infamē transformat̄: dulcis etiam fit acerbus:
qn̄ benignus ⁊ obediens fit ꝓteruus. vn̄ de mala con
uerſione iſtoꝝ dicit̄ in ps̄. Conuerſi ſunt in arcuꝫ pra
uum. Iſti em̄ qui conuertunt̄ in malos: oīa cōuertū⸗
tur iſtis in mala:ſicut de hoīe leproſo vl̄ venenoſo:q̄⸗
bus oīa nutrimenta q̄ recipiunt conuertunt̄ in corru
ptam materiā ⁊ venenum. Sic vere oīa tēporalia con
uertunt̄ in maloꝝ venena ⁊ detrimenta: cuꝫ ipſis vti
neſciant niſi in mala oꝑa ⁊ peccata. vnde Eccli.xxxix.
Aqua ignis ferrum:ſal:lac:mel botrus vue.oleum et
veſtimentum. hec omnia ſanctis in bona: impijs vo
⁊ peccatoribus in mala cōuertunt̄. De cōuerſione er⸗
go maloꝝ nota ꝙ mali conuertuntur in.

Fetentes ⁊ luxurioſos.	Et ſic dico: ꝙ eſt
Tumentes ⁊ p̄ſumptuoſos.	ꝯuerſio fede lu⸗
Frementes atꝙ furioſos.	xurie:⁊ ſic fuerūt
Ardentes ⁊ ambitioſos.	cōuerſi ſocij vli⸗
Pallentes ⁊ rubiginoſos.	xis a circe maga
Ignorantes ⁊ obliuioſos.	qui per quendaꝫ

potum conuerſi fuerunt in porcos: q̄.ſ. pot⁹ deliciaꝝ
facit homines carnales ⁊ imūdos ps̄. Conuertit aq̄s
eoꝝ in ſanguinē. Item eſt alia conuerſio vane ſuꝑbie.
Unde iſta eſt:mutatio ypomenis: ⁊ athalante:q̄ a ci⸗
bele conuerſi ſunt in leones:qui et currui cibeles ſunt
alligati ⁊ ſubiugati ſm̄ fabulas Ouidij li.x.fab.xj.
Sic mali conuertuntur hodie in leōes .i. in crudeles
homines ⁊ ſuperbos: curribus.i. pompis ⁊ ſtrepiti⸗
bus ſeculi aſſuetos. Unde de rege manaſſe q̄ interpre⸗
tat̄ obliuioſus dicit̄.iiij.Reg.xxj. Nō conuerſus edi⸗
ficauit eccleſiā. Iſte eſt ſuperbus q̄ pre ceteris dei ⁊ ſui
obliuiſcitur:q̄ꝛ.ſ.iſte ſemper ad excelſa negocia machi
nat̄. Item eſt conuerſio dire:iracundie ⁊ inuidie:ſimi⸗
les hecube regine troiane:que in canem fingitur con⸗
uerſa ꝓpter rabiem ⁊ furorē ps̄. Conuertit cor eorum
vt odirent ppl̄m eius:⁊ dolum facerent in ſeruos ei⁹.
⁊ in ps̄. Conuertit in ſanguineꝫ flumina coꝝ. Sāguis
em̄ crudelitatem ſignat. Item eſt conuerſio auaricie:
⁊ iſta conuerſio ſilis eſt Eſculapio: q̄ a poetis conuer
ſus fingitur in draconem. Draco em̄ ignem ſpirans
auaros ſignat. Eſa.xxxiij. Conuertent̄ torrentes eius
in picem ardentem ⁊c. Item eſt ꝯuerſio inhoneſte ap⸗
parētie:⁊ illa eſt cōuerſio ſm̄ fabulas a ſole: cui⁹ ales
de albo fuit conuerſus in nigrum. Hiere.xxx. Cōuer⸗
ſe ſunt vniuerſe facies in auruginē. Item eſt cōuerſio
ignorantie ⁊ iſta eſt conuerſio diei in noctem. Joel.ij.
Sol conuertetur in tenebras. Talib⁹ ergo ſic male cō
uerſis dicit̄ Job.xvij. Conuertimini omnes vos ⁊ veni
te:⁊ non inueniam in vobis vllum ſapientem. Et pro
certo iſti de iſta mala conuerſione venient ad peioreꝫ
ſ.ad penam eternā. De q̄ in ps̄. Cōuertant̄ peccatores
in infernum:oēs gentes q̄ obliuiſcūt̄ deū. Patꝫ ergo
quō eſt conuerſio impij q̄ eſt damnabilis. ¶ Quar⸗ K
to dico ꝙ eſt conuerſio mundi:que eſt mutabilis:oīa
enim que ī mūdo ſunt. ſiue ſint ꝓſpera ſiue aduerſa
in continua mutatione ⁊ conuerſione ſunt. Mundi
enim gaudia conuertuntur in triſticiam:mundi vero
triſticia conuertitur quandoꝙ in leticiam. De cōuer
ſione mundi gaudioꝝ dicitur.j. Mach.ix. Conuerſe

sunt nuptie in luctuȝ. De conuersione aūt mundi aduersorum que .s. ipsis pauperib⁹ ⁊ depssis finaliter cōuertent in gaudia: dr in ps. Conuertisti planctū meū in gaudiū mihi: concidisti saccum meū ⁊ circundedisti me leticia: ⁊ sic ergo ptȝ ꝙ multe sunt cōuersiones.

¶ Sed adhuc nota ꝙ cōuerti idem est qḋ in cōtrariū verti: ⁊ ideo spūaliter ille pfecte cōuertit: qui a malis cōditionib⁹ in cōtrariū vertit ⁊ mutat. Cōuersio aūt vt coiter in bonum signat: conuerti em̄ debemus .i. a malo ad bonum perfecte seu cōplete mutari ⁊ cōuerti Sicut em̄ videmus: ꝙ omnia que sunt vertunt ⁊ mutantur: sicut ptȝ in terra: que de sicca conuertit in floridā: de sterili in fecundam: sicut etiam ptȝ de tpe ꝙ de hyeme vertitur in estatem: de turbulentia in serenitatem: sicut etiam ptȝ in celo: ꝙ de oriente vertit in occidentem: de obscuritate in caritatem. Sic pcerto carissimi nos debemus moraliter mutari ⁊ de malo ad bonum cōuerti: ⁊ de vitijs ad virtutes reduci. vnde Jone iij. Coopiant saccis homines ⁊ iumenta: ⁊ clamēt ad dn̄m in fortitudine: ⁊ conuertat vir a via sua mala: exponamus ergo illud. Esa. xxix. In modico ⁊ in breui cōuertet lybanus in chermel: ⁊ chermel in saltum reputabit. In q̇bus verbis aduerte ꝙ nos debem⁹ ꝯuerti.

De impuritate ad sinceritatem.
De crudelitate ad benignitatem.
De tepiditate ad agilitatē.

In quib⁹ verbis pbat sinceritatē pulcritudo candoris lybanus: qḋ interpretatur candor: probat benignitatē teneritudo humoris. chermel qḋ interpretatur teneritudo: pbat agilitatem fortitudo vigoris: qḋ ostendit cū dr. Saltū. igit carissimi.

M Poliamur puritatis candore.
Molliamur pietatis humore.
Moueamur pbitatis vigore

¶ Dico ergo pmo ꝙ nos debemus cōuerti ad puritatis candorem sicut em̄ videmus: ꝙ cinis p ignis cōflagrationem conuertitur in vitrum lucidū atq̄ clarū. Sic homo qn̄ in igne spūssancti inflāmatur: ipse pcerto debet cōuerti in virū lucidum: candidū: clarum ⁊ purum. Plumbum em̄ suspensum sup acetum cōuertit in cerulam. i. colorem albissimum. Sic vere hō q̄ꝙ sit plumbeus: niger ⁊ infectus: si tn̄ sup acetum mortis ⁊ inferni p considerationem suspendatur: in hominem purum ⁊ candidum conuertitur. Etiam frater phetōtis per maximum fletum fingit fuisse conuersus in cignum: que est auis candidissima sm̄ fabulas poetaꝝ Ad denotandū ꝙ qn̄ fletu lacrimaruȝ pctōꝝ macula tergit: pctōr in virum mundum albū ⁊ nitidū cōmutatur. Tren. i. Ipsa aūt gemens conuersa est retrorsuȝ qḋ ōnditur: cū dr Lybanus que interpretatur candor vel candidus: q̄ .s. viri nigri p conuersionem efficiuntur candidi atq̄ puri: vt sic de nobis dicat illud. Cañ. v. Spēs eius vt lybani: electus vt cedri. In insula em̄ illa que dr yslanda q̄ adiacet norbigine dr esse fluui⁹ vbi conueniunt aues nigre que lapsu tpis fiunt albe sic etiam fit de peccatore in pfluuio lacrimarum ps. Asperges me dn̄e ysopo ⁊ mūdabor la. me ⁊ su. ni. deal. vn̄ Ezech. xlvij. Conuertit ad me ripam torrentis. Cuius tamen contrariū est de multis: q̄ vere multi sunt qui non conuertunt de nigredine ad candorem: ȝ ecōuerso. Sicut enim corui qn̄ primo nascūtur sunt albi ita ꝙ tunc rore celesti pascunt. pcessu tpis in nigredinem cōuertunt: ⁊ tunc a patre eorum recogniti cadaueribus nutriunt: sicut ponit glo. sup Job Sic vere carissimi multi sunt qui ī principio sue iuuētutis sunt albi: puri ⁊ innocentes. ita ꝙ tunc rore celestis grē a deo nutriunt. Eccli. xliij. Pulcritudinē candoris eius admirabitur oculus. Processu tn̄ tpis ista puritas deficit: ⁊ nigredo vitioꝝ inualescit: ⁊ sic hō de puritate ad īmundiciam: de bonitate ad maliciaȝ: de honestate ad spurcitiam se conuertit. vn̄ ps. Conuersi sunt in arcū prauū: de quo Eze. iij. Iust⁹ si ꝯuersus fuerit a iusticia sua ⁊ fecerit iniq̄tatē: ponā offendiculū corā eo: nō sic ergo: ȝ ꝯuertamur in puritatī cādorē. Hest. x. fōs

N pu⁹ creuit ī fluuiū ⁊ in lucē solēq̄ ꝯuersus ē. ¶ Scḋo cōuertat in pietatis dulcorē. chermel inquit. qḋ interpretatur tener vel mollis: sicut em̄ testa oui q̄ q̄ꝙ dura est: si per diē naturalē in aceto dimittit in mollicie conuertit ⁊ mutat: sicut etiā ferrū in ignē durū positū in tātā teneritudinē vtit ꝙ ad diuersas formas iuxta votū artificis transformat. Sic vere charissimi. q̄uis homo sit durus ⁊ ferreus: ⁊ p parcitatē ⁊ auariciā induratus: ⁊ in vitijs obstinatus. Istud est tamē veꝝ. ꝙ si in igne. i. in forti interiori contritiōe: vel exteriori tribulatione mutat. Itē si mittat in aceto. i. in mortis et in future acredinis cōsideratione hō positus fuerit ⁊ immersus: nunq̄ procerto erit ita durus quin ad teneritudinē ⁊ mollicie benignitatis ⁊ pietatis reduci debeat ⁊ conuerti: ita ꝙ ad voluntatē boni artificis xpi vel predicatoris ad quicq̇d iustū fuerit debeat cōmutari. s. ad iniurias indulgendū: ad elemosinas largiendum: ⁊ ad indigentibus cōpatiendū: vn̄ de cōuersione ista potest dicere quilibet sic cōuersus illud Eze. xlvij. Conuertit me ad ripā torrentis vbi erāt ligna multa ex vtraq̄ parte: ⁊ dixit mihi. Aque iste vadūt ad cumulos sabuli orientalis: ⁊ descēdūt ad plana deserti. Torrens em̄ signat redundantiā fluminis misericordie ⁊ pietatis ex quo pro certo aq̄ diuersaꝝ elemosinaruȝ ⁊ beneficioꝝ egrediunt: ⁊ circa quā ligna multa. i. multi pauperes cōmorant: ⁊ per quā plana deserti. i. paupertatis calamitas irrigatur: ad talē ergo torrentem: i. ad fluuiū pietatis debemus conuerti: ⁊ in ipso mentaliter balneari: q̄ꝙ pro certo multi sunt qui cōuersione ꝯtraria quotidie sint mutati: q̄ scȝ sunt plures hodie q̄ nō cōuertūtur de auaricia ad pietatē: ȝ magis de clemētia ad cupiditatē: sicut pȝ: q̄ multi sunt q̄ dū essent iuuenes dū essent paupes: dū essent subditi: dū essent puuli: erāt clemētes ⁊ misericordes: q̄ tādē facti senes: facti diuites: facti prelati: facti puecti: ad auariciā ⁊ duriciam sunt ꝯuersi. De ista ꝯuersione dr Esa. xxxiiij. Cōuertent torrētes in picē: ⁊ hum⁹ in picē ardentem. Ista est conuersatio diabolica: quādo torrēs pietatis cōuertitur in picē tenacis cupiditatis. Non sic ergo: sed conuertamur in pietatis dulcorem: chermel: qḋ interpretatur teneritudo. vnde. j. Reg. xxij. Ipse tanq̄ tenerrimus ligniuermiculus: vt tā de lybano q̄ de carmelo dicatur illud Esa. xxxv. Gloria lybani ad te veniet: decor carmeli ⁊ saron. Uide supra de carmelo: q̄ de chermel nō est alia autoritas. ¶ Tertio dico. ꝙ debemus conuerti ad probitatis vigorē: qḋ ostēditur cum dicitur. In saltum reputabitur. Saltare enim signum est virtutis: agilitatis ⁊ vigoris. Sicut enim processu temporis puer cōuertitur in virum: debilis in fortem: infirmus in sanum: ita ꝙ tunc potest saltum facere cū vigore. Sic nos in viros fortes ⁊ agiles debem⁹ conuerti: vt saltus ⁊ motus spiritales possimus exercere. vnde Cantico. ij. Ecce saliens in montibus ⁊ transiliens colles. Debem⁹ ergo conuerti et saltare.

O

De terra ad celum per contemplationem.
De mundo ad deum per orationem.
De mundi gloria ad infernū per cōsideratione.
De exterioribus ad cor nostrū per ipsi⁹ meditationē.

¶ Conuertamur ergo ad celestia ipsa contemplādo. ps. Cōuertere anima mea in requiem tuam. Item cōuertamur ad deum ipsum deprecando ⁊ diligendo. vnde Eccli. xvij. Cōuertere ad dn̄m ⁊ relinq̄ peccata tua. ¶ Item conuertamur ad infernum tormenta eius cōsiderando ps. Conuertantur peccatores in infernuȝ. Itē cōuertamur ad cor nostrū: ipsum corrigēdo ⁊ examinādo ps. Loquet pacē in plebē suā ⁊ in eos q̄ cōuertuntur ad cor. Itē conuertamur ad mortē ipsam meditādo ⁊ recogitādo; vn̄ Treno. j. Ipsa aūt gemēs ⁊ cōuersa est retrorsum. Isti sunt ergo salt⁹: cursus: cōuersiones: ad quas debem⁹ aīos inclinare: vn̄ Hiere. iij. Cōuertimini filij reuertētes. Itē sūt em̄ bone ꝯuersiones: q̄ sicut solsequiū semp se conuertit ad solē: acus etiā tacto adamāte; semp se ꝯuertit ad stellā marinā.

Sic nos

Sic nos debemus conuerti ad solem iusticie per deuotionem: et ad stellam maris .i. ad beatam virginem per affectionem et orationem. Deus enim dicit Ezechie.xviij. Nolo mortem peccatoris: sed vt magis conuertatur et viuat. Multi tamen sunt qui aliquo modo conuerti non possunt. Humores enim boni in corpore bene conuertuntur in malos: mali vero nunquam conuertuntur in bonos. Cõuersio enim humorum non est reciproca: sicut est conuersio elementorum. Sic vere multi sunt qui postquam mali efficiuntur ita in malicia obstinantur: quod nunquam ad bonum amplius conuertuntur. Ezechie.iiij. Non te conuertes a latere tuo in latus aliud. Non sic charissimi: sed conuertamur vt dictum est

Ad probitatis vigorem.
Ad pietatis dulcorem.
Ad puritatis candorem.

¶ Ista ergo sufficiant de conuersione morali: quia in infinitis locis fit mentio de eadem.

A **Conuersatio.** Nota quod conuersatio idem est quod simul versatio et cõmoratio. Et est cõuersatio proprie morum et cõditionum exteriorum congeries et aggregatio. Cõuersatio ergo proprie sicut cutis in aialibus: cortex in arboribus: sicut color in imaginibus et in lapidibus: sicut vestis in hominibus: sine cute enim horribilia sunt corpora: sine cortice ligna sunt corruptibilia: sine colore imagines non appreciantur: sine vestibus nuditas et verecundie membra videntur. Sic vere charissimi: si cutis: cortex: color et vestis honeste conuersationis deficit tunc pro certo homines sunt

Horribiles ad videndum
Corruptibiles ad perseuerandum.
Turpes sine appreciatione.
Viles sine reputatione.

¶ Cõuersatio ergo bona et honesta debet haberi maxime a viris ecclesiasticis religiosis et prelatis: quorum conuersatio est alijs in maximum exẽplum. Unde .j. Thimo.iiij. Exemplum esto fidelis in verbo in caritate in conuersatione. Bona enim cõuersatio est habenda triplici ratione: quia scilicet ista

Est intuentibus gratiosa.
Est imitantibus fructuosa.
B Est possidentibus virtuosa.

¶ Est dico gratiosa intuẽtibus. Sicut enim pulcritudo pellis panthere propter colorum varietatem delectat oculos aialium intuentium: ipsosque ad sui intuitum attrahit: sic vere pulcritudo pellis .i. cõuersationis: quando varietate colorum .i. virtutum et perfectionum est picta: oculos intuentium solet quam plurimum delectare: et ipsos ad bonum attrahere et imitare. Delectabile est enim oculis videre lumen. Sicut dicitur Eccl'i.xj. Unde de tali visiua et intuitiua cõuersatione dicitur Baruch.iij. Postea in terris visus est et cum hominibus conuersatus est. Ubi aduerte quod bona conuersatio debet esse

Humiliter radicata. In terris.
Euidenter declarata. Uisus est.
Sapienter sociata. Cum hominibus .i. cum sapiẽtibus ratione vtẽtibus: quod est contra multos qui magis volunt cõuersari cum fatuis quam cum sapiẽtibus. De quibus potest dici Danie.ij. Quorum non est cum hominibus conuersatio. Istud etiam est contra multos: quorum procerto conuersatio non est ad videndum gratiosa: sed magis horribilis et odiosa: sicut est conuersatio malorum: quam horribile est videre. Ephe.ij.ca. Alienati a conuersatione israel. Sicut enim color et species hominis mortui non est ad videndum delectabilis sed horribilis sic cõuersatio malignorum. Sapien.ij. Grauis est nobis etiam ad videndum: quoniam dissimilis est alijs vita eius. Non sic bona cõuersatio: quia ista est gratiosa intuẽtibus. Aduertendum tamen est quod sunt quedam vetule et turpes mulieres: que cum quibusdam vnguẽtis ita sophisticant facies suas: quod iuuenes et gratiose videntur sicut dicitur de fimo crocodili: de quo fit vnguentum: quo mulierum senum facies inuncta: ad tempus iuuenis et pulcra videtur: verum est tamen quod ista pulcritudo non est durabilis: cito enim perit et transit: et turpitudo que latitauerat elucescit. Sicut enim dicit Sene. Nihil quod simulatum et fictum est potest esse diuturnum. Sic vere charissimi multi sunt hodie viles et turpes qui tamen faciem sue apparẽtie hypocritice vnguẽto honeste cõuersatiõis sophisticant et inungunt: et sic faciunt quod ipsi qui turpes et viles sunt interius in affectione: iuuenes et pulcri .i. honesti et sancti apparent exterius in ficta cõuersatione: cito tamen transit ista palliatio: hypocrisis enim cito se manifestat facil ter proculdubio talis bona conuersatio deperit: et latens interior iniquitas declaratur. Unde enim dicit Sene. Omnia ficta tanquam flosculi dilabuntur. Non sic ergo sed habeamus bonam veram et realem conuersationem: quia procerto ista intuentibus est gratiosa. ¶ Secundo dico quod ipsa est intuentibus fructuosa: flores enim herbarum et arborum magis sunt vtiles alijs ipsos colligentibus quam ipsis herbis. Alique enim sunt herbe quarum tota virtus est in flore: sicut dicitur de thimo. et ideo flores talium recolliguntur et vsibus medicine seruantur. Apes etiam magnam consequuntur vtilitatem de floribus alienis. Exinde enim conficiunt mel atque ceram: per que fructum et vtilitatem conferunt vniuersis. Sic vere charissimi sepe accidit: quod flores bone conuersationis: magis sunt fructuosi et proficui ipsas colligentibus: ipsam cõuersationem imitantibus: quam ipsam habentibus. Multi enim sunt quorum tota virtus est in flore cõuersatiõis: sicut sunt illi qui pollent in conuersatione et torpẽt in operatione. Quando enim talis flos .i. talis conuersatio per imitationem recolligitur: exinde mel deuotionis elicitur: et cera .i. prudẽtia et sciẽtia: que ex luminis sapiẽtie materia generatur. Ista est ergo imitãtibus fructuosa. vnde .j. Petri.ij. Conuersationem inter gẽtes habentes bonam: vt ex bonis operibus vos considerantes glorificẽt deum. Istud tamen est cõtra multos quorum pro certo cõuersatio non est alijs imitantibus vtilis sed damnabilis. Non fructuosa: sed perniciosa. Non iuuatiua sed infectiua. Cortex enim cuiusdam fructus qui dicitur cepa canina comedentibus est venenum. Sic vere cortex cõuersationis malorum insolentium et fatuorum comedẽtibus .i. ipsam imitantibus est nociua. Non sic ergo: sed sit in nobis bona conuersatio: quia ista est fructuosa imitãtibus. ¶ Tertio dico quod bona cõuersatio est virtuosa possidentibus. Uirtuosum enim et sanctum est: quod homo possideat et teneat cõuersationem honestam. Conuersatio enim exterior signum est sanctitatis interioris. Per hec enim que foris apparent quid intus lateat aperitur secundum Greg. Ideo de Thobia dicitur Thobie.xiiij. In bona vita et sancta conuersatione permansit. De personis autem ecclesiasticis potest dici illud Deute.j. Date viros sapientes et gnaros quorum sapientia sit probata. Bona ergo conuersatio vt dictum est: est virtuosa fructuosa et gratiosa. Et nota si vis quod conuersatio iustorum debet esse

Per humilitatem subiecta.
Per dei timorem deiecta.
Per contemplationem erecta.
Per sapientiam directa.
Per iusticiam correcta.

¶ Igitur reluceat in nostra cõuersatione humilitas mentis subijciẽs. Eccl'i.xviij. Ante languorem humiliare et in tempore infirmitatis ostende conuersationem tuam. Item appareat ibi timor dei fastum deijciẽs .j. Petri.ij. Cõsiderãtes in timore castam cõuersationem vestram. Item sit ibi contemplatio que mentem erigat. Philipen.iij. Conuersatio nostra in celis est. Item sit ibi sapientia que cuncta dirigat. vnde Deutero.j. Date ex vobis sapientes viros et gnaros quorum cõuersatio probata sit. Item sit ibi iusticia que mala corrigat Philipen.iij. Secundum iusticiam que est in lege conuersatus sum. Sed quod procerto talis non est conuersatio malorum: quia reuera isti conuersantur

In erroribus mentis excecate.
In fetoribus carnis inquinate.
In fauoribus gentis deprauate.

¶ Conuersantur dico in ignorantie securitate

ij. Pet. ij. In errore cōuersati libertatem sibi pmittunt. Item conuersantur in luxurie carnalitate et feditate Osee. iiij. Cū meretricibus cōuersantur. Itē cōuersantur in maloꝝ societate. vñ Eccli. xlij. Filij abhominationū sunt qui cōuersantur secus domos impiorum et cetera. Vide sup. de colore. de pelle. de veste. ꝛ cetera similia: qꝛ in locis infinitis fit mētio de cōuersatione

A **Conuiuium.** Cōuiuium potest accipi pro cōmuni refectione. p cōmuni recreatione. pro communi delectatione. Cōuiuiū. eīn dicitur a con. qđ est simul. ꝛ viuo viuis. Et potest accipi cōuiuium

Pro refectione mūdane prosperitatis.
Pro recreatione eterne felicitatis.
Pro aggregatione moralis societatis.
Pro impinguatiōe sacramētalis satietatis.

De cōuiuio ergo mundane prosperitatis dicitur Dañ. v. ꝙ dñ Balthazar faceret grāde cōuiuiū in babylone ꝛ letaretur valde cū principibus ꝛ amicis suis. subito apparuit man⁹ scribens in pariete. q̄ scripsit. Mane techel phares. Et in illa die captus est ille balthazar ꝛ occisus. Sic vere charissimi in babilone huius mūdi homo stat in conuiuijs ꝛ solatijs. subito venit manus dñi. q̄ in pariete corpis nostri scribit sentētias mortis. ita ꝙ subito ab inimicis nr̄is. s. a morte ꝛ a diabolo capimur et hui⁹ vite solatijs priuamur. Ideo bene dr̄ Eccl's. vij. Meli⁹ est ire ad domū luctus ꝙ ad domū cōuiuij. Johānes enim baptista in cōuiuio fuit cōdemnatus. Filij Job in cōuiuio mortui sunt. Filij symonis summi sacerdotis in cōuiuio sunt occisi. sicut dr̄ Mat. ca. xiiij. Job. j. ꝛ j. Macha. xvj. Quia reuera in mundi cōuiuijs ꝛ solatiis prosperitatibus ꝛ oblectationibus: boni per detractores ꝛ falsas accusationes interficiuntur: homines ad vitia inclinantur: ꝛ per casum diuersoꝝ vitioꝝ obruunt. Ibi eīn dei obliuio generat: ibi ocio ꝛ ebrietati vacatur: ꝛ ibi oīs inanis leticia frequentatur. Vn Eccli. xxxj. Ne opprimaris in cōuiuio vino. Et Esa. v. Cythara: lyra: tympanū: ꝛ tybia ꝛ vinū in cōuiuijs vestris: ꝛ opus dñi nō respicitis.

B ¶ Itē de cōuiuio eterne felicitatis dr̄ Hester. j. de cōuiuio assueri: vbi dicit ꝙ Assuerus fecit grande cōuiuiū cūctis principibus ꝛ pueris suis: fortissimis persarū ꝛ medorū inclytis ꝛc. Ubi aduerte ꝙ ad istud cōuiuiū admittunt illi q̄ per mundiciā depurant pueris. Illi q̄ per iusticiā adequātur Medorū: qui interpretant adequati. Illi q̄ per cōstantiā roborant. Fortissimis. Illi qui per penitentiā lacerant vel macerant: psaꝝ q̄ interpretant late diffuētes. Illi q̄ p excellentiam decorant. Inclytis ꝛ pfectis.

C ¶ Item de cōuiuio eucharistie: seu spiritalis satietatis dr̄ ij. Reg. iij. Fecit Dauid Abner ꝛ viris q̄ venerāt cū eo grande cōuiuiū. Ubi aduerte ꝙ cōuiue hui⁹ cōuiuij debēt habere Caritatis pulcritudinē. Abner qđ interpretat pater Lucidus. Probitatis fortitudinem Viris inquit. Caritatis amplitudinē. Cū eo inquit. i. simul ꝛc. Vide supra de cena: de cibo: de comedere: ꝛ in alijs multis locis. Et si vis vide in reductorio morali lib. iij. c. xvj. vbi agit de cibo: ꝛ. c. xviij. vbi agit de cena.

A **Conuocare.** Nota ꝙ cōuocare idem est ꝙ simul vocare. Et nota ꝙ est Conuocatio.

Congaudentium spiritualiter.
Predicantium literaliter seu salutariter.
Conspirantium socialiter seu criminaliter.

Cōuocantur boni ad simul cōgaudendū. vñ de dragma inuenta dr̄ Luce. xv. ꝙ mulier illa cōuocat amicos ꝛ vicinos di. Cōgra. mihi ꝛc. Itē cōuocant populi ad simul audiendū. s. predicatiōes: ꝛ cōcilia ꝛ precepta. Vñ Mat. xv. dr̄. ꝙ ꝯuocatis Jesus ad se turbis dixit. Audite. Itē cōuocantur mali ad simul ledendū: sicut Hiere. j. Cōuocabo oēs cognationes regnoꝝ aquilonis: ꝛ veniēt ⁊ꝫ contra hierusalē ꝛc. De tali aūt conuocatione conspiratiua: dicit. j. Macha. xiiij. Ne liceat cōuocare cōuentū ꝛc. Vide de vocare.

A **Cooperire.** Nota ꝙ cooperire idē est qđ cōtegere vel velare. Est igitur coopertura.

Glorie temporalis.
Gratie spiritalis.
Miserie corporalis.
Neqtie criminalis.
Mesticie naturalis.
Tristicie infernalis.
Leticie supernalis.

¶ Dico ꝙ cooperiunt diuites vestiuꝫ nitore. vñ. ij. Esdre. iij. dicit. ꝙ rex dedit potestatē zorobabel purpura cooperiri ꝛ bibēdi in auro. Itē cooperiunt iusti gratie decore. Vñ Marci xvj. dicitur. ꝙ mulieres inuenerūt iuuenē i monumēto xp̄i coopertū stola cādida ꝛ obstupuerūt. Itē cooperiunt miseri penaꝝ dolore. Vñ in ps. Confusio faciei mee cooꝑuit me. Itē cooperiunt mali culpaꝝ horrore ps. Cooperuit nos vmbra mortꝭ. Itē cooperiunt mortui putredinis fetore. Eccli. xxxviij. Festinauit mors ꝛ cooperuit virtutem. Item cooperiunt damnati eterno dolore: vñ de Aman dr̄ Hester. v. ꝙ lugens coopertо capite venit ad domū suā vbi suspensus est ꝛc. Itē operitur anima beata leticia supernali. Ezechie. xxx. Ipsam nubes operiet ꝛc. Vide infra de veste: indumento: ꝛ supra de tegere: cetera similia.

A **Copia. Copiosus.** Nota ꝙ copia sumit pro multitudine seu pro abundantia: ꝛ sic dico ꝙ est copia

Terrenorum que debet timeri.
Vitiorum que debet deleri.
Tormētoꝝ q̄ debet terreri.
Impiorū que debet horreri.
Meritorū que debet amari.
Perfectoꝝ q̄ debet laudari.
Gaudioꝝ que debet affectari.

¶ De copia terrenorū dicit Danie. viij. ꝙ ille rex iniquus. i. diabolus: in copia reruꝫ oīm occidet plurimos. Item de copia vitiorū dicit. j. Macha. xiij. ꝙ triffon: id est diabolus congregauit copiosum exercitum: id est multitudinem vitioruꝫ vt veniret ꝛ attereret terrā iuda. Item de copia tormentorum dicitur. In copia rerum oīm occidet plurimos Danie. viij. Item de copia malorū ꝛ impiorū dr̄. j. Macha. xvj. ꝙ exercitus copiosus venit illis obuiam. s. filijs iuda. Itē de copia meritorum dr̄ Luce. v. ꝙ apostoli ceperunt piscium copiosam multitudinem. Piscium dico. i. meritorum. Itē de copia perfectorū dicitur. Eccli. lj. Copiosum auruꝫ possidete. Aurum quod est metallū perfectissimum: signat virtutuꝫ quarūcunqꝫ perfectionem. De copia gaudiorū seu premioꝝ dicitur Mat. v. Merces vestra copiosa est in celis. Et Actu. xxij Circūfulsit me lux de celo copiosa ꝛc. Vide vbi multus: plures satis: abundantia ꝛc.

A **Cor.** Nota ꝙ cor vt cōmuniter accipitur in sacra scriptura pro interiori conceptu ꝛ cogitatu. Intellectus enim videtur habere sedem suā in corde. Et ideo actus intellectuales nomine cordis intelligūtur. Nomine ergo cordis mens: voluntas: cogitatio et affectio: intelliguntur: possumus ergo dicere ꝙ cor nostrum debet esse

Sicut castrum magne firmitatis.
Sicut astrum magne claritatis.
Sicut claustrum magne sanctitatis.

¶ Istud castrum debet habere firmitatem patientie. Claritatem sapientie. Puritatem innocentie. Istud castrum

Est tute seruandum.
Est sepe videndum.
Est sepe mundandum.

B ¶ Dico ergo ꝙ cor nostrum debet esse sicut castrum hostibus claudendū. Sicut enim si porte castri aperte dimittuntur quandoqꝫ hostes subintrant ꝛ regem interficiunt ꝛ reginā. Sic si porte cordis nostri. s. sensus exteriores apti hostibus: id est mundi delectabilibus dimittunt faciliter introeūt vsqꝫ ad cor: id est vsqꝫ ad complacentiam ꝛ consensum: ꝛ sic rex. i. intellect⁹ ꝛ regina. i. voluntas spiritualiter occiduntur. Intellectus dico a vero deuiando: ꝛ voluntas malo adherendo. Ideo

do. Ideo consulitur Prouer.iiij. Omni diligentia serua cor tuum: qm ab ipso vita procedit. Apes em strictificant portas alvearis cu succis amaris: ne subintrent aranee: vel alia aialia venenosa. Sic vere et nos debemus cor nostrum tenere clausum et strictum: et cum amaritudine timoris diuini ipsum facere magis artum: ne venenose cogitationes subintrent. Amaritudo em tristicie timoris et considerationis si in corde nostro fuerint defendunt illud ab omibus tentationibus et cogitationibus inhonestis. vnde di Eccl's.vij. Cor sapietis vbi tristicia: et cor stultorum vbi leticia. Et Prouer.xiiij. dicitur. Cor qd nouit amaritudine anime sue in gaudio eius non morabitur extraneus. Ista tame sunt cotra multos: qui pro certo cor non habent clausum sed apertum: no a mundi delectabilibus abstractum: sed expositum et penitus dedicatu. Unde nota q quida habent cor expositu ad auaricia sectanda. Unde Osee.vij. Applicuerunt quasi clybanu cor suu. Quida ad superbia persequenda. Unde Daniel'.iiij. Exaltatu est regnum Nabuchodonosor: eleuatu est cor eius. Item quidaz ad inanem leticia deducenda. Un Eccl's.vij. Cor stultorum vbi leticia. Quida ad puersam malicia procuradam. vnde Eccl'i.j. Cor tuu plenuz est dolo et fallacia. Non sic charissimi: sed sit cor nostru sicut castru hostibus claudedu. ¶ Ite debet esse sicut astrum lumine
C dotandu. Lux em sapientie: discretionis et prudentie debet in nostris cordibus relucere. Oculus enim aquile multu habet de lumine: et hoc qr de loge habet videre predam suam. Oculus etia mudi. s. sol valde oportet q sit illuminosus qui totuz mudu debet illuiare. Sic procerto oculus cordis nostri debet habere lumen sapietie et doctrine. vt. s. ad modu aqle preda suam. que valde distat ab eo. vez bona paradisi possit lucidius speculari. Sicut enim dicit Sapi. Prouer.xiiij. Sapientia requiescet in corde ei9. Et xviij. dicitur. Cor prudens possidebit sapientia. Quida tamen sunt quoru cor est valde sapiens. Ad mudi.

Delicias acquiredum.
Malicias cogitadum.
Nequicias perpetrandum.

¶ Isti sunt similes noctue. que melius videt de nocte q de die. de die enim qsi nihil videt. de nocte vo valde acute. Cattus etia meli9 videt de nocte q de die Nam de nocte no cessat domos circuire: et mures et bestiolas deuorare. Sic procerto mudi huius aduocati vsurarij et ballivi: valde habet oculu cordis limpidu: ac subtilem in nocte negociorum temporaliu. In die vero bonorum spiritualiu sensum habent ebete et obscuru Bestiales enim. i. pauperes sciut optime decipere: rapere et venari. Isti em sapientes sunt vt faciant mala. Hiere.iiij. Esa.vj. Exceca cor populi huius vt audientes no intelligant: et videntes no videant. Non est contra cosiliu sapientis dicetis Eccl'i.iij. Sapies cor et intelligibiliter abstinebit se a peccat's. Non sic ergo: sz sit
D cor nostru sicut astru lumine dotatu. ¶ Tertio sit cor nostru sicut claustru crimine mundatu. Cor eni valde debet esse mundu: et puru et sanctu: et ab omnibus fecibus purgatu ps. Cor mudu crea in me deus. Et illud Quis ascendet in monte domini. Sequitur. Innoces manibus et mundo corde. Qr sicut dicitur Math.v. Beati mundo corde qm ipsi deu videbunt. Speculu enim quando est bene mundu et politum faciliter recipit imagine intuentis: et ipsamq ipsi9 oculis intuetis representat. Sic vere cor mundu sanctu et puru imaginem dei per gratia recipit: ipsamq in oculis acceptionis diuine grata representat et reddit. In corde enim puro deus seipsum speculatur: et in eius aspectu q plurimu delectatur Et sicut videmus q sol puros vapores superius ad se trahit: sic deus corda pura et munda ad sui cotemplatione et dilectione inducit. Unde Job xxxiiij. Si direxerit ad deu cor suu: spiritum eius et flatum ad se trahet. In quibus verbis aduerte q cor nostrum debet habere

Rectitudinem intentionis.
Sanctitudinem affectionis.
Amplitudinem dilectionis.

¶ Primu pbat animus ordinatiuus. Si direxerit. Scdm flatus depuratiuus. Spiritum. Tertium modus copulatiuus. Ad se trahit inquit. Cor enim nostrum est

Ad deum dirigendum.
A deo corrigendum.
Cu deo coiungendu.

¶ Ipsum leuat et dirigit animi rectitudo: si direxerit. inquit ad deu. Ipsum purgat et corrigit spiritus sanctitudo. spiritum inquit. Cor suum. Ipsum ligat et colligit amoris amplitudo. flatu inquit: id est desiderium ad se trahet ¶ Dico ergo primo q cor nostrum debet habere rectitudinem intentionis. Illud
E enim debet esse rectu: qd recte tendit ad terminum: et ad finem ad quem est naturaliter ordinatum: et ideo si cor et intentio nostra qd ad deum est ordinatum ad ipsum fuerit directuz: rectum merito poterit nominari. Sicut em flumina naturaliter labuntur ad mare. sicut ignis naturaliter tendit aduersus celu: sicut viator recto tramite tendit ad terminum. Sic vere cor nostrum recte et intentionaliter debet tendere in deum. Deus enim est sicut mare abundantissimu ad quem sunt animi dilabendi. Sicut celu excellentissimuz ad que sunt animi eleuandi. Sicut centru ordinatissimu ad que sunt animi terminandi. Et iste motus cordis in deum potest notari: cu dicitur. Si direxerit ad deu cor suu: ad deu enim non ad mundu debet esse cor nostrum directum et erectu. Hiere.xxxj. Dirige cor tuum in viam recta in qua ambulasti. qd est contra multos qui reuera no habent in corde recta intentionem: sed curua: no dirigunt ipsum ad deu: sed ad mundu. De quibus dicitur in ps. Generatio que non direxit cor cor suu: neq est creditus cu deo spiritus ei9. Item cor eoru non erat rectu cu eo: nec fideles habiti sunt in testimonio eius. Cor em naturale dato q situz suu habeat in parte sinistra: magis tamen tendit et vergit ad dextra q ad sinistram. Cor principiu est caloris et humoris superius est latum: inferius est strictum. Sic vere charissimi cor spiritale. s. mens semper debet tendere et ordinari ad dextera bonoru eternoru: no ad sinistram temporaliu. Quia sicut dicitur Eccl's.x. Cor sapietis in dextera eius: cor fatui in sinistra illius. Caloris etia caritatis et humoru pietatis debet esse origo et a parte superiori. i. quantu ad bona superiora desideranda. s. et amanda: debet esse latu et apertu: quantu autem ad inferiora et teporalia: debet esse clausum et attritu: qr sez respectu temporalium debet esse clausum ipsa detestado: respectu vero superioru bonoru debet esse latuz et apertum ipsa late desiderado. Habeamus igitur rectitudine intentiois. Direxerit inquit ad deu. ¶ Secudo dico q cor nostruz debet habere. s. sanctitudine f
affectiois. Affectio em nra dz esse pura sancta et munda qd ondit cu di Spm ei9. Spus em. i. vet9 est mundus in se: et alia q tagit hz mudificare et sic p pns q n di q ibi dz ce spus: bn notat q ibi dz ee mudicia iuxta illud ps. Cor mudu crea in me de9: et spm rectu innoua in visceribus me9. De ista mudicia cordis: vide supius in eode. Mudu em dz esse vas vbi mude reponunt reliquie. Et qr in corde reponit ipe de9: ido dz esse pur sanctu et mudu. Apes em aluearia immuda deserut: noua aut et muda subintrat. In quo docemur q de9 corda muda inhitat: imuda vo deserit et refutat: et io psulit. Jac.iiij. Emudate man9 pctores: purificate corda duplices aio. Sic ergo debem9 habere sctitate affectiois.
¶ Tertio dico q cor nrz dz habere aplitudine dilectionis. qd ostedit cu di. flatu eius ad se trahet. flat9 em G
id est desideriu cordis nostri dz trahi ad deu p amore et dilectione. Tractus em amor designat: qr nihil forti9 trahit q illud qd amoris vinculis colligat. Bos em ligatus trahit ad aratru: latro ligat9 trahit ad patibulu. Elephas ligatus trahit ad preliu. Sic vo ho qvinculis amoris ligat facilit pot trahi ad aratru pnie et afflictiois: ad pliu pstatie et ppugnatois: ad

suspendiū miserie ⁊ tribulationis. Amor enim siue sit ad deū siue ad pximū nihil inuenit graue: oīa sunt sibi facilia: nihil sibi difficile. Amor em̄ ꝑm Augusti. nomē difficultatis erubescit. Amor em̄ trahit ⁊ trahitur: verūtamen naturaliter nō violenter: naturale em̄ non est homini amare a quo amatur: vnde dicit Seneca. Ama si vis amari. Nō violentus etiā debet esse qꝛ amor debet esse liber ⁊ non seruus: debet esse voluntarius ⁊ nō coactus: nemo enim amat inuite. Tractꝰ enim iste assimilatur tractui adamantis: qui naturaliter ferrū attrahit: ⁊ naturaliter se sibi iūgit: qꝛ amatum attrahit amātem: ⁊ de duobus inuicē facit vnū. De isto tractu dicitur Osee. xj. In funiculis Adā traham eos in vinculis caritatis. Sic ergo ptꝫ: ꝙ in corde nostro sicut dictuꝫ est debet esse fortis dilectio: mūda affectio: recta intentio. ¶ His ergo ꝓmissis potes dicere ꝙ ꝑm ꝙ inuenitur in scriptura boni habēt multiplex cor. Habent enim

h

Humiliatum.
Subtiliatum.
Ampliatum.
Conciliatum.
Preparatum.
Reparatum.
Depuratum.
Conseruatum.
Uisitatum.
Cor Aggregatum.
Inflāmatum.
Anxiatum.
Consolatum.
Eleuatum.
Liquefactum.
Calefactum.
Madefactum.
Mundum.
Profundū vl' altū.
Cor Turbidum.
Iocundum.
Sapiens.
Sentiens.
Patiens.
Compatiens.
Letum.
Fretum.
Discretum.
Rectum.
Directum.
Erectum.
Cor Porrectum.
Correctum.
Tactum.
Contritum.
Apertum.
Expositum.
Illuminatum.
Dilatatum.
Renouatum.
Beatificatum.

¶ Dico igitur primo ꝙ boni habēt cor hūiliatū ꝑ subiectionē. Et hoc qꝛ tale cor deꝰ nō solet despicere sed respicere ꝑs. Cor ɔtritū ⁊ humiliatum deꝰ nō despicies. Itē cor subtiliatū ꝑ discretionē Hiere. xxiiij. Dabo eis cor vt sciant me. Itē cor ampliatū ꝑ spē diuinam ⁊ tuitionē ꝑs. Deus cordis mei ⁊ spēs mea deꝰ ineternū. Itē habēt cor cōciliatū per pacem: cōcordiā ⁊ vnionem Phil. iiij. Pax dei q̄ exuperat omnē sensum: custodiat corda vestra ⁊ intelligentias vestras. Item habēt cor ꝓparatū per obediētiā ⁊ bonā operationē ꝑs. Paratū cor meū deꝰ: paratū cor meū: cantabo ⁊ psalmū dicaꝫ. Itē cor repatū ꝑ ꝟtutū restaurationē. j. Regū. vij. Preparate corda vestra dn̄o ⁊ ꝟuite illi soli. Itē cor depuratū reijciēdo omnē culpā ⁊ īfectionē. Iaco. iiij. Emūdate manꝰ peccatores: purificate corda duplices animo. ⁊ Hiere. iiij. laua a malicia cor tuū hierusalē vt salua fias. Item habēt cor cōseruatū ꝑ diligēteꝫ examinationē. vnde Prouerb. iiij. Omni custodia serua cor tuum: qm̄ ab ipso vita procedit. Item habent cor visitatuꝫ per diuinam gratiam ⁊ inspirationem ꝑs. Probasti cor meū ⁊ visitasti nocte. Item cor aggregatum: per suiypsius circūspectionē. Eccli. xxx. Miserere aīe tue places deo ⁊ agrrega cor tuū in sanctitate illiꝰ. Itē cor inflāmatū per amorē ⁊ dilectionem ꝑs. Inflāmatum est cor meū ⁊ renes mei immutati sunt. Et Luce. xxiiij. Nōne cor nostrum ardens erat in nobis. Item habet cor anxiatum per dolorē ⁊ cōtritionem ꝑs. Afflictus sum ⁊ humiliatus sum nimis rugiebā a gemitu cordis mei. Et alibi. Dum anxiaretur cor meū in petra exaltasti me. Itē cor ɔsolatū inquātū sperant futurā retributionē ꝑs. Letatū est cor meū ⁊ exultabit lingua mea: insuꝑ et caro mea requiescet in spe. Item habent cor eleuatum per celestiū affectionē. Treno. iij. Leuemus corda nr̄a cum manibus ad dn̄m. Item habent cor liquefactum per compassionem ꝑs. Factū est cor meuꝫ tāq̄ cera liquescens in medio ventris mei. Item calefactū. per deuotionem. ꝑs. Cōcaluit cor meū intra me. Item madefactū. per lacrimationē. ꝑs. Ascensiones disposuit in corde suo in valle lacrimarū. Item habent cor mundum. per sanctitatis ⁊ innocētie depurationē. ꝑs. Cor mundū crea in me deus. Et hoc qꝛ sicut dr̄. Math. v. Beati mundo corde qm̄ ipi deū videbunt. Et Prouer. xxij. dr̄. Qui diligit cordis mundiciā habebit amicum regem. Item habent profundū. per futurorum meditationē. ꝑs. Accedet hō ad cor altū ⁊ exaltabitur deus Altum enim sumitur pro profundo. Item habēt cor turbidū per stuporem ⁊ admirationē. Hester. xv. Cōturbatum est cor meū pre timore glīe tue. qꝛ valde admirabilis es domine. Item cor iocūdū. per leticiā ⁊ cōsolationē. ꝑs. Cor meū ⁊ caro mea exultauerūt in deū viuū. Et merito qꝛ sicut dr̄. Prouer. xv. Cor gaudens exhilarat faciē. Et Eccl. xxx. Non est oblectatio super cordis gaudiū. qꝛ iocūditas cordis hec est vita hoīs Itē isti habēt cor sapiens. per nociuorū declinationē Eccl. iij. Sapiēs cor ⁊ intelligibile abstinebit se a peccatis. Bene ergo dr̄. Prouer. xviij. Cor prudētis obtinebit sapiētiam. Itē habēt cor sentiens scꝫ ꝓpriā infirmitatē ⁊ infectionē. Eccl. xxij. Qui pungit cor ꝓfert sensum. Item. habēt cor patiens. per aduersorum tolerationē. Eccl. ij Deprime cor tuum ⁊ sustine. Itē cor cōpatiēs. ꝓpter ɔfraternam tribulationem. Treñ. ij. Effunde sicut aquam cor tuū. pro animabus paruulorum tuorum qui pereunt. Ite habent cor letum per cōmunem ɔgratulationē. ꝑs. Dedisti leticiā in corde meo. Itē cor fretum ꝓpter in bono cōfirmationē. ꝑs. Si ɔsistant aduersum me castra nō timebit cor meū. Et alibi. Cōfirmatum est cor eius non ɔmouebitur. Itē habent cor discretum. per boni ⁊ mali discussionē vel vigilē circūspectionē. Cantico. v. Ego dormio ⁊ cor meum vigilat. Item habent cor rectū. per adequatam bonā intentionem. Et merito. qꝛ sicut dr̄ in ꝑs. Deus est qui saluos facit rectos corde: et gloriabuntur omnes recti corde: bonꝰ israel dn̄s his qui recto sunt corde. Item habēt cor directum per rectā in deū eleuationem. ij. Thessalo. iij. Dominus autem dirigat corda ⁊ corpora nostra in charitate dei ⁊ patientia xp̄i. Hiere. xxxj. Dirige cor tuum in viā directam. Item habēt cor erectū per cōtēplationē. Unde ecclesia orat dicēs. Ibi nostra fixa sint corda vbi vera sunt gaudia. Item habent cor porrectū per elemosynarū largitionem. Prouerbio. xxiij. Fili prebe cor tuum mihi. Itē habent cor correctū per penitentiā ⁊ contritionē. Unde de populo israel qui deliquerat: dicitur Baruch. ij. ꝙ conuertetur ad cor suū in terra captiuitatis sue. Item habēt cor tactum ꝑ dei inspiratiuā ammonitionē. Uñ. j. Regū. x. capi. Abijt cū eo pars exercitus quorū deus tetigerat corda. Item habent cor cōtritū: per interiorē cōpunctionē. Et hoc qꝛ sicut dicitur in ꝑs. Deus sanat cōtritos corde ⁊ alligat cōtritiones eorꝫ. Itē habēt cor aptū ad diuine legis ⁊ gratie receptionē. ij. Macha. j. Adaperiat dn̄s cor vestrū in lege sua ⁊ in p̄ceptis suis Item habent cor expposituꝫ ad dei visionē ⁊ intuitionē j. Reg. xvj. Deus autē intuetur cor. Itē habēt cor illuminatū per veri dei cogitionē. Eccli. ij. Diligite dominum ⁊ illuminabuntur corda vestra. Item habēt cor dilatatum per charitatiuā ampliationē. Unde. ij. Corin. vj. Os nostrū patet ad vos corin. Cor nostrū dilatatū est. Itē habēt cor renouatum: ꝑ recuperatā omnimodā ꝑfectionē. Ezechie. xxxvj. Dabo vobis cor nouū ⁊ spiritū nouū ponā in medio vestri. Item habent cor beatificatum per finalē saluationē. Esaie. lx. Mirabitur ⁊ dilatabitur cor tuū quādo conuersa fuerit ad te multitudo maris. Tale igiť cor est habendū ⁊ virtutibus fabricādū. Sed q̇d ꝓ certo Plini. lib. xj. ca. xxviij. ponit vnū prodigiū: qd̄ accidit: qꝛ. s. quoddā aīal sacrificatū est sub cesare dictatore: qd̄ inuentū est cor penitus nō habere. Qꝛ reuera charissimi ēt hodie illi q̇ de-

monibus

monibus se offerunt & sacrificant: peccatores corde: id est cordiali virtute & constantia semper carent. Audiui semel quādā fabulā enarrari. s. q̄ leoni grauiter infirmāti datū est cōsiliū per medicos: q̄ cor iuuenis cerui comederet pro remedio medicine. Cū igitur fecisset edictū vt oēs iuuenes venirent ad eū: & nullus veniret deuorari timentes: tandē vnus venit mādato principis pariturus: quo occiso mādatū est vulpi: q̄ exenteratū aīal aperiret: & cor leoni deferret. Vulpes autē cor videns pingue & tenerū comedit illud. Et tandem dixit leoni q̄ ille ceruus cor nō habuerat nec habebat Credis inq̄t q̄ ad te venisset si cor habuisset aliqualiter. Sic illi qui ad vocē & suggestionem leonis diaboli venīūt qui. s. de hominibus precipue corda querit: corde videntur carere: & cordatā constantiam nō habere. Osee. vij. Effraym columba seducta nō habens cor. & Hiere. v. Audi popule stulte qui nō habes cor. Cor inquit virtuosum & bonū. Sed pro certo bene habēt cor vitiosum & malum. Unde nota q̄ mali habent

I Cor
- Malitiosum.
- Pernitiosum.
- Presumptuosū.
- Ambitiosum.
- Obliuiosum.
- Luxuriosum.
- Obliquum & tortuosum.
- Infatuatū.
- Coagulatum.
- Duplicatum.
- Segregatum.

De corde malicioso dr̄ in ps. Cor tuū abūdauit malicia & lingua tua cōcinnabat dolos. De corde iniquo & pnicioso dr̄. Prouer. vj. Cor tuū meditabitur peruersa. Et Prouer. xxvj. Septē nequitie sunt in corde eius De corde superbo & presumptuoso dr̄ Judith j. Exaltatū est regnū nabuchodonosor & eleuatum est cor eius. De corde auaro & ambitioso dr̄ Osee. vij. Applicauerūt quasi clybanum cor suū. Clybanus em ardorē auaricie signat. De corde obliuioso dr̄. Deute. viij. Ne eleueē cor tuū & obliuiscaris dei tui. De corde luxurioso dicit̄ iij. Regū. xj. Cum iā esset senex Salomon deprauatū est cor eius per luxuriā & per mulieres. De corde aūt obliquo & tortuoso dicitur in ps. Cor aūt eorū nō erat rectū cū eo: nec fideles habiti sunt in testamento eius. De corde autem infatuato dr̄ Prouerb. xij. Cor insipiētiū prouocat stulticiam. De corde coagulato & cōpacto seu obstinato dr̄ in ps. Coagulatū est sicut lac cor eorū. De corde duplicato dr̄. Eccli. ij. Ve duplici corde & homini ingredienti terrā duabus vijs. Et in ps. Iniquitatē in corde & corde locuti sunt. De corde vero diuiso & ad plurima segregato dr̄ Osee. x. Diuisum est cor eorū: nunc interibunt. Sed si vis adhuc per cor: vbi est sedes vite quod est clausum inferius: apertū superius &c. qd̄ est in medio. potest intelligi prelatus qui sc3 est cor in ecclesia viuificans per doctrinā: sedens in medio per iusticiā: superius apertum per eternorū desideriū: inferius clausum per terrenorū contemptū &c. Dic de bono corde ecclesie: id est de bono principe: iudice vel prelato: omia que superius sunt notata. De malo etiam sicut inferius vltimo fuit dictum.

A **Coram.** Cum ista prepositio coram significet presentiam Notabo q̄ per coram potest intelligi

- Presentia dei.
- Presentia iusti.
- Presentia impij.

Et primo dicamus q̄ est psentia dei. Iste enim omia habet coram se & ipse etiā coram omnibus vult esse. Sicut enim sol coram omnibus se presentat & se omibus cōmunicat: & a nemine se occultat. Sic deus vult omnibus presens esse: & se coram omnibus ostendere: & adiutorem idoneum cohibere. Et sic notabo q̄ ipse vult esse coram nobis

- In carne sicut ministrator.
- In mente sicut informator.
- In sede sicut imperator.
- In ede sicut premiator.

In carne em venit dudū coram nobis sicut medicus corā infirmo ad cū sanandū. Sicut elemosinarius corā paupere ad cum satiandum. Sicut redēptor coram captiuo ad eum liberandum. Et ideo istam presentiam petebat Dauid in persona generis humani dicēs in ps. Qui sedes super cherubin manifestare coram effraim. beniamin & manasse: et ibidem Excita potentiam tuam & veni: vt saluos facias nos. Unde etiam de isto coram. i. de ista presentia beate incarnationis potest dici figuraliter illud. j. Reg. xvj. q̄ venit dauid ad Saul & stetit coram eo. Dauid enim cytharista stetit corā saule arreptitio: vt cū cythare melodia curaret eum. Quia reuera quādo Dauid. i. xp̄s coram saul. i. corā hūano genere corporaliter stare voluit ipsum mediante ligno crucis a demone eripuit & saluauit. Ideo de isto corā dicitur in ps. q̄ deus coram patribus nostris fecit mirabilia in terra egypti in campo thaneos. Deus ergo coram nobis apparuit in carne sicut ministrator. Secūdo dico q̄ ipse esse vult coram nobis in mente: sicut informator. Nō solū enim minister: immo etiam informator & magister habent esse coram hoīe & non retro Igitur deus vult q̄ ipsum semp corā nobis in mentis oculis habeamus: & hoc tāq̄ speculū qd̄ ɔtinue videat.

Sicut exemplar cuius regula teneatur.
Sicut magistrum cuius doctrina audiatur.
Sicut librum cuius scientia addiscatur.
Sicut principem cuius ministerio assistatur.
Sicut iudicem cuius offensa timeatur.

Iste enim corā mētali cōsideratiōe nostra dr̄ transformari in diuersas psonas: sicut de xp̄o dicit̄ Marci. ix. q̄ ipse trāsfiguratus est corā discipulis suis. Apparet ergo corā nobis in mente sicut informator. Tertio apparebit corā cūctis in sede: sicut iperator sc3 in iudicio publice corā omibus in patenti. Unde ipse dicit Exo di. xvij. En ego stabo coram te ibi supra petram oreb. Quarto dico q̄ ipse appet in ede sc3 paradisi sicut retributor seu remunerator: q. s. cūctis & corā omibus retribuet fm merita psonarum. vñ Eccli. xj. Facile est coram dño in die obitus retribuere. Et merito. q2 ipe dicit Mat. x. Qui cōfitebit̄ me corā hoībus cōfitebor & ego eum corā patre meo supple: vt sibi fiat retributio cōdigna. Istud est igitur vnum coram quod pertinet ad eum. Secundo principaliter dico: q̄ est vnū coram. i. vna presentia que pertinet ad quēlibet virū iustum. Et sic dico q̄ viri iusti debent esse

Coram
- Deo. B
- Prelato.
- Populo.

Corā deo dico digne ambulantes Geñ. xvij. Ambula corā me & esto perfectus. Coram prelato prōpte famulātes seu obediētes. vñ de sapientibus babylonis dr̄ Dañ. ij. q̄ cū venissent steterūt corā rege. & Prouerb. xxij. Uidisti hoiem velocē in opere suo: corā regibus stabit. Corā populo etiā debēt eē mūde cōuersantes. vñ. ij. Corin. viij. Prouidem⁹ em bona nō solū corā deo: s3 corā oibus hoibus. Igit̄ de illo corā i. de illa psentia q̄ iustus dei cōspectibus se pñtat aliqd est dicēdū. Uideo em q̄ magni viri volūt valde q̄ illa sint pulcriora & meliora: q̄ suis aspectibus sunt frequētiora. De alijs em q̄ ipsi nō vidēt: nō ita curāt: sicut curāt de eis q̄ corā eis sepius se pñtāt: sicut ad experiētiam videmus: tā de vtēsibilibus q̄ de picturis: q̄ etiā de aialibus aut ministris. Solēnes em psone semp volūt corā se venire & appere illa q̄ notabilia sunt & bona. Sic vere dicā de deo: q̄ q2 hoies inter ceteras creaturas inferiores plus hñt corā deo cōparere: iō summe debent studere vt boni valeāt apparere. Dicētes illud Luc. j. In sctitate & iusticia corā ipso oibus diebus nr̄is. Ubi nota q̄ boni stāt & cōparent tripliciter corā deo vc3 C

Mētaliter qd̄ faciet actus virtualis. In sctitate inq̄t.
Realiter: qd̄ faciet status clericalis. In iusticia.
Feliciter seu vitaliter: qd̄ faciet fructus eternalis. Omnibus diebus nostris.

Primū coram est in conscientia: quā perficit vite sanctitudo. In sanctitate inquit.
Secūdum coram est in ecclesia quam regulat morū rectitudo. In iusticia.
Tertiū corā erit i patria quā habebit lōga certitudo.

Omnibus diebus nostris. Sic ergo possum dicere φ coram istud pertinet

Primum		Quoslibet bonos viatores.
Secūdū	Ad	Ecclesie bonos seruitores.
Tertium		Celestis glīe btōs possessores.

Primi sunt corā deo vt in studio vt bonū audiant.
Secūdi sunt corā eo vt in palacio vt prōpte seruiant.
Tertij sunt corā eo vt in cōuiuio vt bona sentiant.
¶ Dico ergo primo: φ est vnū corā. i. vna bonoꝝ p̄sentia virtualis quā perficit morū plenitudo. Et ista est presentia cōsciētie q̄ semp est corā deo: sed ad ipsū obediendū parata: ⁊ sibi nuda penitus ⁊ aperta. In sctitate inquit. Sanctitas enim ⁊ innocētia est pulcriꝰ vas ⁊ nobilius ferculū: qđ in mensa cōsciētie possumꝰ apponere corā deo. Quot aūt genera ciborū. i. virtutum sunt in ferculo sanctitatis. Sciendū est φ ibi est

Panis stabilitatis	¶ Oēs em̄ isti cibi cō-
Sanguis benignitatis.	currūt in ferculo sctita
Pinguedo pietatis.	tis qđ corā dn̄o est ap-
Agnus innocētie ⁊ puritatis.	ponēdū. ⁊ p̄mo panis
Vitulus leticie ⁊ iocūditatis.	q̄ ɔfirmat cor hominis
Aries iusticie ⁊ seueritatis.	hoc est boni propositi
Columba simplicitatis.	stabilitas. Exod. xxix.
Turtur cōtinētie ⁊ castitatis.	Venerūt filij israel vt
Oleum honestatis.	comederent panē corā
Simila sagacitatis.	dn̄o. Itē ibi est sanguis

qui est amicus nature: hic est dulcedo caritatis atq benignitatis Leui. iiij. Ponet de sanguine in cornibꝰ altaris coram domino. Quatuor em̄ cornua altaris: sunt quatuor affectiones cordis: que scʒ sanguine benignitatis liniende sunt. Item ibi debet esse agnus vel hedus: hoc est innocētia seu simplicitas. Leui. iij. Si agnū obtulerit corā domino: ponet manū sup caput hostie sue. Tunc agno em̄ manus apponitur: quādo cum interiori innocentia: exterior operatio aggregat. Item ibi debet esse pinguedo tenera: hoc est pietas. Vitulus letus: hoc est spiritalis iocūditas. Aries percutiens: hoc est iusticia ⁊ seueritas. Columba gemens: hoc est contritio atq simplicitas. Turtur alteri non nubens: hoc est castitas. Oleum nitens: hoc est honestas. Simila subtilis: hoc est discretio vel sagacitas Hec enim omnia sicut ptz Leuiti. j. ij. iij. iiij. v. vj. coram dn̄o offerebantur: ⁊ pro expiatione corā eo cremabantur. Unde Leuiti. xiiij. Hec om̄ia corā domino in ostio tabernaculi testimonij sacerdos offeret. Ista est igitur presentia virtualis. In sanctitate inquit. Unde de tali presentia virtuali dr̄ Exod. xxviij. Sāctificabis filios aaron: eleuans corā dn̄o. Ostenditur igitur presentia virtualis quā p̄ficit morum plenitudo. In sanctitate inquit.

D ¶ Secūdo dico φ hic ostēditur presentia personalis quā regulat vite rectitudo. Iusticia inquit. Et ista est illa presentia qua nos sumus corā deo personaliter constituti. In fide: ecclesia: religione: vel claustro. Et sic notabis φ tales sunt qui taliter corā deo debent esse

Firmitatis fulciti vigore.	¶ Simꝰ igit coraʒ
Veritatis splēdidi fulgore.	deo firmitatis vigo
Honestatis amicti decore.	re solidi. ij. Reg. ij.
Pietatis madētes humore.	Thronꝰ dauid erat
Dignitatis pollentes honore.	stabilitꝰ corā dn̄o.
Humilitatis stupidi tremore.	Itē simus corā do-
Contritiōis deflentes merore.	mino v̄itatis splen
Cōfessionis clamore loquētes.	dore lucidi. Vn̄ de
Dilectionis ardore feruentes.	cādelabro dr̄. Exo.
Orationis feruore precātes.	xxvij. Vsq mane lu
Cōpassiōis fluore sudantes.	ceat corā dn̄o. Iteʒ
Cōtēplatiōis quiete sedētes.	simus ibi honesta
Cōsolatiōis iubilo gaudētes.	tis decore floridi.
Cōcordie modulo ludētes.	Joel. ij. quasi hortꝰ
Penitentie speculo dolētes.	voluptatꝭ terra co
Iusticie titulo florentes.	raʒ dn̄o. ⁊ Mat. v.
Abstinentie poculo vincentes.	Luceat lux vestra

corā hominibꝰ. Itē pietatis humore fluidi Tho. iiij. fiducia magna erit corā summo deo elemosina omnibus facientibus eā. Itē simus ibi dignitatis honore fulgidi. Decet em̄ seruos xp̄i pre ceteris pretendere dignitatem honoris: ne vituperet ministeriū nostrū: vnde. ij. Paralipo. xxix. Vos elegit dn̄s vt stetis corā eo. Itē simꝰ ibi humilitatis tremore stupidi. ij. Paral. xx. Ceciderunt proni in terrā corā dn̄o. Cadere em̄ timoris: pronitas vero humilitatis est. Itē simus corā dn̄o contritionis merore lugentes. ij. Parali. xxxiiij. Fleuisti corā me: ego aūt exaudiā te. Itē simus ibi cōfessionis clamore loquētes. ij. Parali. xx. Omis vero iuda stabat corā dn̄o. Iuda interpretatur cōfitens: qr sicut dicit dn̄s Mat. x. Omnis qui cōfitebit me corā hominibus cōfitebor ⁊ ego eū corā patre meo. Itē simus ibi orationis feruore precātes p̄s. Venite adoremꝰ ⁊ procidamus añ deū plo. co. do. q̄ fe. nos. Itē simus ibi cōpassionis fluore liquentes p̄s. Effundite corā illo corda vestra. Itē simus corā dn̄o ɔtēplatiōis quiete sedētes. Eccli. xxiiij. In om̄ibus requiē q̄siui: ⁊ in hereditate dn̄i morabor: sequit. Et in habitatiōe sancta coram ipso ministraui. ⁊ Helye dictū est. iij. Regū. xix. Sta in mōte corā dn̄o. Itē simꝰ ibi cōsolatiōis iubilo gaudentes. Esa. ix. Letabunt corā te sicut q̄ letant in messe. Sicut exultāt victores capta preda qn̄ diuidūt spolia. Itē simus ibi ɔcordie modulo ludētes. Cant. viij. Facta sum corā eo quasi pacē reperiens. Itē simus ibi penitētie speculo dolētes. Vn̄ de manasse rege dicit. ij. Paralipo. xxxiij. φ ipse egit penitētiā valde corā dn̄o. Itē simus ibi iusticie titulo florētes. Thobie. xiij. Facite iusticiam corā dn̄o. Itē simus ibi abstinētie poculo vincētes. Judicū. xiij. Caue ne vinū bibas aut siceram Tales ergo debemus esse vt digni possimꝰ corā dn̄o in ecclesiasticis officijs cōparere. Vt etiā sic nos ip̄e dn̄s corā se in memoria dignet habere ⁊ videre: dicēs de ecclesia illud Cāti. viij. Vinea mea corā me est. Et de virtutibꝰ nostris loquēs cuilibet nostrū: dicat illud Esa. xlix. Muri tui corā oculis meis semp. Ista est igit secūda p̄sentia q̄ boni habēt esse corā dn̄o. s. p̄sentia personalis quā regulat vite rectitudo: qđ ostēdit cū dicit iusticia. Nr scʒ iste status ministrātiū corā dn̄o debet esse in iusticia cōstitutꝰ: vt scʒ reddat vnicuiq qđ suū est sibi: deo ⁊ p̄ximo. Vn̄ Tho. xiij. Facite iusticiā corā dn̄o: credētes φ faciet vobis m̄iam suā: vt sic quilibet dicat illud Danie. vj. Corā eo iusticia inuenta est corā me.

E ¶ Tertio habebūt iusti vnū aliud corā: ⁊ hoc erit presentia fraternalis: quā dotabit boni plenitudo seu vite lōgitudo. Et hec est illa p̄sentia: qua boni sunt in patria corā deo: qđ ostenditur cū dr̄. Omibus diebus nostris: hoc est in eternū sine fine: qr sic de sanctis dr̄ Sapien. iij. Si corā hominibus tormenta passi sunt: spes illorū est immortalis in eternuʒ: scʒ corā domino. Et nota φ sancti sunt corā dn̄o in patria.

Vt contemplando clare videant.
Vt degustando bonū habeant.
Vt exultando semper gaudeant.
Vt assistendo digne sedeant.

¶ De clara contemplatione dicit dominus in p̄s. Vt placeam corā deo in lumine viuētiū. De boni fruitione ⁊ acquisitione potest dici illud. ij. Reg. xj. Vocauit dauid vriam vt comederet corā se ⁊ biberet: ⁊ inebriauit eum. De leticia et exultatione dicitur Leutici. xxiij. Letamini coram domino. Et illud predictum Esa. ix. Letabuntur coram te ⁊c. De eorum vero assistentia ⁊ honoris assecutione dicitur in p̄s. Animas pauperuʒ saluas faciet: et honorabile nomen eorum coram illo. Sic ergo patet secunda presentia significata per corā. s. presentia iusti.

F ¶ Tertio principaliter dico. φ per istud coram denotatur presentia impij. Et sic notabis φ coram deo in fide: ecclesia: vel religione: apparent hodie multi mali: quia scilicet eius presentia non obstante multi sunt qui continue faciunt malū: immo videntur sicut inimici in facto armorū: q̄ ex certa scientia veniunt corā alijs: faciūt peius φ possunt ad eos

ad eos irritandum ⁊ prouocandum. Sic multi sunt q̄ ex certa scientia vident dn̄m irritare: ⁊ ad eū prouocādum peccare ⁊ mala coram eo perpetrare. vnd de malo rege Baasa dicitur .iij. Reg. xvj. ꝙ ipse fecit maluz coram domino ad irritandū eū in operibus manuuz suarū. Nota igitur ꝙ tales sunt illi qui

Fallaciter decipiunt.
Voraciter accipiūt.
Crudeliter interficiūt.
Inaniter leti fiūt: ⁊ idō erūt q̄ finaliter corā deo.
Judicabuntur.
Cruciabuntur.
Condemnabunt.

Dico ergo ꝙ corā dn̄o sunt hodie in ecclesia vel in mūdo. Fallaciter decipientes. s. falsi hoīes et fraudulenti. Vn̄ de malo spū dicitur .iij. Regū. xxij. Ipse stetit corā dn̄o ⁊ ait. Ego decipiā achab. Item sunt ibi voraciter accipiētes. i. auari similes inferno insatiabili. de quo Prouerb. xv. Infernus ⁊ perditio coram domino. Item ibi sunt crudeliter interficientes scilz homicide ⁊ detractores. Vnde .iiij. Reg. xxv. Filios sedechie occidit nabuchodonosor coram eo. Sedechias em̄ rex iuda signat xp̄m: cuius. s. filij. i. boni hodie occidūtur per malos. Item ibi sunt inaniter letantes: gaudentes seu gloriātes. Contra illos dicitur Prouerb. xxv. Ne gloriosus appareas corā rege. Et breuiter isti apparent etiā corā deo ⁊ mūdo deformiter viuentes ⁊ etiā enormiter agētes. Juxta illud Job. xviij. Reputati sumus vt iumenta: ⁊ sorduimus corā te. Et ꝓpter hoc ipsi finaliter coram eo apparebunt: scz in iudicio ⁊ in inferno perēniter lugētes. ij. Reg. xxj. Crucifixerūt eos in mōte corā domino: ⁊ ceciderūt simul occisi. Patet igit̄ quomodo coram signat presentiam impij: iusti: ⁊ dei. Vide supra de absentia: ⁊ de ante: ⁊ infra de presentia.

A **Cornu.** Nota ꝙ cornu est inter cetera membra animalis fortissimū ⁊ durissimū qd̄ recte ipsis aīalib⁹ ꝓ gladio vel alia armatura ad defensionē est datū: cuius satis euidēs est argumentū: q2 vt cōmuniter animalia que habent cornua nunꝙ vtunt̄ dentibus ad mordendū: nec vnguibus vel aculeis ad pungendū: immo sufficiūt ei cornuū munimenta ad se defendendū. Dicam ergo spiritualiter loquendo ꝙ accipi possunt in bono ⁊ in malo. Et sic dicā ꝙ s̄m bonum significatū in scriptura inueniuntur

	Dei		Superius.
Cornua	Anime	que sunt	Interius.
	Ecclesie		Exterius.
	Crucis		Inferius.

Cornua dei sunt metuenda.
Cornua anime iusti sunt acuenda.
Cornua ecclesie sunt honorāda.
Cornua crucis sunt amplexanda.
Fortitudo ⁊ potētia sūt cornua dei.
Virtutes sūt cornua aīe seu viri iusti
Cornua ecclesie sunt ipsius prelati.
Cornua crucis sunt tormenta xp̄i.

Dico primo ꝙ de⁹ habet cornua summe metuēda. Et sic p̄ cornua dei ipsi⁹ autoritas et potētia: ipsi⁹ austeritas ⁊ iusticia ipsi⁹ ēt stabilitas ⁊ ꝯstātia designat̄. Cornua enim qn̄ sunt lata ⁊ magna aīalis maiestatē ondūt: p3 i ceruo. Ecce dei maiestas ⁊ autoritas. Cornua semp̄ tēdūt in acutū. Ecce dei iusticia ⁊ seueritas: que. s. pungit ⁊ punit. Cornua etiā sunt dura ⁊ solida: ecce sua permanētia ⁊ eternitas: qua. s. nūꝙ deficit. Sic ergo dico ꝙ de⁹ habet cornua maiestatis extense q̄ digne dn̄atur. Apoca. v. Vidi inquit in medio throni: ⁊ quatuor aīaliuz: ⁊ .xxiiij. seniorꝝ agnū stantē habentē cornua. Hz etiaz deus cornua iusticie ⁊ seueritatis: q̄ malis ꝯminatur. Deute. xxxiij. Cornua rinocerōtis cornua ei⁹: in ipsis vētilabit gētes. Habet insuper dn̄s cornua eterne permanētie ⁊ stabilitatis q̄bus iustis opitulatur. Luc. j. Erexit cornu salutis nobis in domo dauid pueri sui. Talia ergo cornua diuine potētie summe sunt metuēda: ne forte ab eis feriamur ⁊ in infernū ꝓsternamur. Ceruus enim dato ꝙ dū fugit cornua submittat: quādo tamen prouocatur ipsos erigit vt feriat. Sic deus dato ꝙ nunc videatur habere cornua potentie ⁊ iusticie sue submissa per patientiā: q2. s. nūc videt̄ fugere: ⁊ de percutiendo seu puniēdo hoīes nō curare. In fine tamen quando satis fuerit prouocatus: ipsos acuet: ⁊ per eternā dānationē impios feriet ⁊ prosternet. Ista ergo cornua sunt timenda: ⁊ ne feriāt precauēda. Ponit etiā fabula Ouid. ꝙ militi dū esset extra muros vrbis magister militum in exercitu cornua subito apparuerūt in fronte: augures aūt dixerant ꝙ quicūꝗ militū cornutus efficeretur: imperiū sortiretur. Audiēs autē populus illū militē habere cornua: statim timore concussi ad eū venerūt: ⁊ eū in dominū ⁊ regē receperunt. Sic reuera dico ꝙ cōstat. q2 deus habet cornua supradicta: necesse est ꝙ timeatur: ⁊ ꝙ in reuerētia habeatur. Figura in Moyse Exo. xxxiiij. cuius facies apparuit cornuta. Et ideo dicitur ibi: ꝙ videntes filij israel cornutā faciē moysi timuerunt. Secūdo dico: ꝙ sunt cornua iusti semper acuenda ⁊ preparāda. Cornua enim que data sunt ad capitis ornamentū ⁊ toti⁹ animalis tutamentū significāt fortitudinē: audaciā: virtutē: ⁊ alias etiā anime gratias ⁊ virtutes: que capitis. i. mētis sunt ornatus ⁊ tutela. Ceruus em̄ quot habet annos: tot recipit in cornibus nutrimēta vsꝗ quo septē annos habeat in etate. Sic vere anima quāto plus solet in mūdo manere: magis debet cornua virtutū augmentare ⁊ cumulare: quousꝗ possit ad septēniū perfectionis attingere ⁊ venire p̄s. Placebit deo super vitulū nouellū cornua producentē ⁊ vngulas. De cornu ergo anime. i. de ipsius spirituali mentis audacia ⁊ virtute potes notare ꝙ hoc est cornu quod B

Tenerescit clementie pijs dulcoribus.
Indurescit iusticie veris rigoribus.
Inualescit potentie magnis vigoribus.
Immadescit cōpassionis pijs doloribus.
Insolescit cōtemplationis altis splendoribus.
Juuenescit celi māsionis celsis honoribus.

Isti enim sunt flores virtutū quibus debent ornari cornua mentis nostre. i. interiores fortitudines ⁊ effectus: q2 scz ibi debet esse clementia fluentis dulcoris. Cornua enim calefacta faciliter tenerescūt. Vn̄ dicit Plini. ꝙ cornua cū cera calida ita fiunt mollia etiam in capite animalis: ꝙ in diuersas figuras sunt flexibilia ⁊ in multas partes diuisibilia. Sic dicā de effectib⁹ anime: q2 scz quādo calor caritatis apponitur: statim per pietatē mollitur: ita ꝙ per elemosynā diuiditur et per clementiam relaxatur p̄s. Exaltabitur sicut vnicornis cornu meū: ⁊ senect⁹ mea in misericordia vberi. Item sit ibi iusticia vigentis rigoris. Cornua enim naturaliter dura sunt ⁊ acuta. Sic in mente debet vigere loco ⁊ tempore oportunis dura seueritas atꝗ rigor scz ad propria vitia puniendū ⁊ ad hostis malicijs obuiandū: sicut de vnicorne dicitur ꝙ cornu eius est solidū: magnū ⁊ durū: cū quo transuerberat elephantem. Vn̄ de cornu iusticie dicit̄ in p̄s. Exaltabunt̄ cornua iusti. Itē sit ibi potētia inuicti vigoris. Maior em̄ fortitudo bouis videt̄ esse in cornibus: qd̄ patet quia cornua principaliter ad onus trahendū ligātur ⁊ cornua hostibus opponūtur. Sic dico ꝙ in aīa debet esse fortitudo: que scz onus tribulationum sustineat: ⁊ impugnationibus demonū ⁊ tyrannorū resistat Deutero. xxxiij. Cornua rinocerōtis cornua eius. Itē sit ibi cōpassio benigni doloris. i. cōpassio passionis ⁊ sanguinis xp̄i. Unde figuraliter dr̄ Leui. iiij. ꝙ cornu altaris erat sanguine aspergēdū. Et Leui. ix. Tingēs digituz sanguine tetigit cornu altaris. Itē sit ibi contēplatio superni splēdoris. Om̄e em̄ aīal habēs cornua: eleuat ea: ⁊ etiam cornua posita sunt in alto loco. i. supra caput. Sic cornua mētis ꝑ cōtēplationē sunt erigenda p̄s. In beneplacito tuo exaltabit̄ cor nostrū. Itē finaliter ibi erit gloriatio eterni honoris. Gloria em̄ et leticia aīalis apparet in exultatiōe cornuū: qd̄ libenter facit aīal qn̄ se sentit liberū ⁊ solutuz. Sic aīa cornua mentis ⁊ audaciā voluntatis in paradiso eriget: quādo gloriā ⁊ leticiā eternā sentiet. Et quādo se acquie

sempiternam libertatem perpēdet ps. Cornu eius exaltabit in gloria. Ista sunt igit cornua anime seu viri iusti semp acuēda et roborāda: qd ē scdm.
C ¶ Tertio dico q inueniunt cornua ecclesie que sunt honoranda: et ista significant prelatos: sicut enim corpus aīalis mediantibus cornibus defenditur: ipsa etiā cornua p defensione totius corporis se opponere dignoscūtur: in capite etiā et in loco corporis eminētiori situant atq ponūtur. Sic in corpore ecclesie prelati sunt sicut cornua: qr sicut fortiores in potestate altiores in dignitate et ad defendendū alios debent esse paratiores ex sui officij necessitate. Unde de bono prelato potest dici illud Ezechie. xxix. In die illo pullulabit cornu domus israel. Sed reuera proh dolor: cornua ecclesie nō sunt hodie ad hostes ipsius impugnandū: nec ad eā defendendū: sed potius ad proprios subditos ventilandum grauandum et molestandū. Figurati in illo cornu modico Danie. vij. Qd habebat oculos: et loquens grandia: et faciebat bellum cōtra sanctos et preualebat eis. Sic vere multi moderni prelati: proterui: cornei atq duri sunt hodie quantū ad virtutes modici: quantum ad maliciā oculati: quantū ad iactantiā grandiloqui et quantū ad sanctos et pauperes impugnandū: crudeles impij et tyranni. Ezechie. xxxiiij. Cornibus vestris ventilabitis omnia infirma pecora. Non sic boni prelati: qr isti sunt cornua.

Salutaria.	ta et sancta. Dico salutaria Luce
Uncta.	primo. Erexit cornu salutis nobis
Honora-	i domo dauid pueri sui.

Dico etiā vncta. s. roriflua pietate. Esaie. v. Uinea facta est dilecto meo in cornu filio olei. Dico etiā honorata et sublimata. j. Regum. ij. Sublimabit cornu xpi sui. Ista ergo sunt cornua ecclesie que sunt honoranda.
D ¶ Quarto dico q sunt cornua crucis: que sunt amplexāda scz per deuotionem. Crux eīn est cornuta: figurata in altari legis qd cornua habebat qtuor: supra qd hostia immolabatur et sanguis effundebat: sicut dicit Exodi. xxix. et xxx. Sic vere crux cornuta est illud altare supra qd immolatus est dominus iesus xps holocaustum et hostia deo patri: et vbi sanguis ipsius est effusus. vn de ipso xpo dicitur Abacuch. iij. q cornua in manibus eius: cornua dico crucis. Figuratus in ariete pro Isaac immolato. De quo dr Gen. xxij. q Abrahā vidit arietem inter vepres: herentem cornibus. Cornibus enim crucis hesit aries. i. xps corporaliter: nos etiā debemus per deuotionem adherere spiritualiter. Ista sunt ergo cornua crucis que sunt amplexanda ps. Constituite diem in cōdensis vsq ad cornu altaris.
E ¶ Quarto dico q quātū ad malū significatū inueniuntur cornua impij que sunt alliganda. Et sic dico. q p cornua malorū intelligitur ipsor proteruia: duricia: superbia: presumptio: potentia: et elatio: quibus. s. mediantibus alios percutiunt atq ledunt. Unde cuilibet malo potest dici illud Ezechie. xxxij. Leoni gentiū assimilatus es et draconi: qui est in mari: et ventilabas cornu in fluminibus tuis. Tale enim cornu: id est talis malor arrogantia

Inaniter sursum erigitur.	¶ Qd istud cor-
Mendaciter in deū loquitur.	nu extollat ina-
Maligniter malū exequitur.	niter ptz Amos
Finaliter per deū frangitur.	vj

Ue inquit qui letamini in nihili et dicitis: nūquid in fortitudine nostra assumpsimus nobis cornua. Figurati in illo falso ppha sedechia: de quo dr. iij. Reg. xxij. q ipse sibi fecerat cornua ferrea. Itemq istud cornu ploquat mēdaciter: maxime contra deū: ptz in ps. vbi dicit. Nolite extollere i altū cornu vestrū: nolite loqui aduersus deum iniquitatē. Itē q istud cornu exequatur seu operetur maligniter: ptz in ps. vbi dicitur. Dixi iniquis nolite inique agere: et delinquentibus nolite exaltare cornu. Itē q istud cornu confringatur et destruat. Finaliter patet Hiere. xlviij. vbi dicitur abscisum est cornu moab: et brachiū eius contritum est. Et in ps. Cornua peccator confringam. In garamantia enim teste Solino. armenta tā magna et tam reflexa habent cornua: et ita versus terrā decliua: q os eorū nō potest terrā tangere: nec herbā capere: immo necesse est obliquo capite pasci: vel cornu frangere si voluerint manducare. Taliū sunt cornua supbie: qr scz in multis ita sunt magna: q cibum gratie et glorie capere impediūt Et ideo necesse est q caput intentionis obliquet: vel q talia cornua frangantur et deponantur ad hoc: vt paradisi pabula acquirātur et depascantur. Istud est eīn cornu superbie qd mali habent hodie ita ante oculos q videtur penitus excecati: figurati in illo animali. Daniel. viij. De quo dicitur. q hircus habebat cornu insigne supra oculos. Ista sunt ergo cornua impij que sunt alliganda et resecanda. F
¶ Sexto dico. q inueniuntur cornua mundi que sunt cōfringenda seu dissipanda. et ista signant diabolū vel tyrānos qui dure et crudeliter percutiūt vniuersos zacha. j. Hec sunt cornua que ventilauerunt iudam. De malis ergo potes notare q ista sunt cornua: scz Cornua

Simulata.	¶ Cornua simulata sunt hypocri-
Effrenata.	te: deceptores: figurati in cornibus
Sublimata.	altaris bethel. de quo dr Amos. iij.
Dissipata.	Amputabit cornu altaris.

Cornua enim altaris sunt hypocrite et presumptuosi: qui sunt in ecclesia. Effrenata sunt crudeles atq raptores. Unde isti figurātur in boue cornupeta. Exodi. xxj. qui. s. ne hoīes occideret debebat recludi et corporaliter coerceri. Unde de talibus potest diabolus dicere ipsi mundo illud Michee. iiij. Cornu tuū ponā ferreum. Cornua sublimata et honorata sunt. Mundi principes et imperatores: de quibus Apoca. xij. Super cornua decē diademata. Cornua dissipata erūt finaliter oēs iniqui et peccatores Treñ. ij. Cōfregit dñs in ira furoris sui omne cornu israel. Sic igit patet quomodo diuersimode sumuntur cornua in scriptura tam in bono q in malo rc.

Corona.

Cum corona datur homini in signū glorie et honoris: in signū excellentie et meriti dicā q fm q gloria distinguitur. distinguitur et corona. Sic ergo nota q in sacra pagina reperitur Corona humana et corona diuina. Et primo quidem dicamus de humana. Et sic dicamus q est A

	Uirtuosa	prima		Honorum.
	Gloriosa	scda.		Dignorum.
Corona.	Fructuosa	tertia	Est corona	Sanctorū.
	Uitiosa	quarta		Malorum.
	Ruinosa.	quinta		Malignor.

Prima est in consciencia vbi iusti coronantur virtutibus. Secunda fit in ecclesia vbi prelati coronātur honoribus. Tertia fit in patria vbi sancti coronant splēdoribus. Quarta fit in cordis curia: vbi mali coronātur criminibus. Quinta fit in mundi gloria vbi diuites coronātur dignitatibus. Corona virtutū pertinet ad perfectos: de qua Prouer. xiiij. Corona sapientium diuitie eor. Diuitie dico. i. virtutes. Corona dignitatis pertinet ad prelatos: de qua. j. Macha. iiij. Ornauerūt faciē templi coronis aureis. Corona glorie eterne pertinet ad beatos ps. Gloria et honore coronasti eū domine. Corona culpe ptinet ad peruersos. q. s. diuersis vitijs se coronant. Unde Esa. xxviij. Ue corone superbie: ebrijs effraim. Corona mundane glorie pertinet ad diuites et tyrānos: qui scz hodie coronantur coronis temporaliū dignitatū. Sicut enim iuuenes faciūt quandoq de vno misero sibi regē in penthecoste: qui est in magna gloria vna die: sed in crastino corona ab ipso tollit et regno suo deficiente remanet in miseria sicut ante. Sic isti nūc quidē portāt coronas i. altas seculi dignitates: momentaneū tñ erit istud: qr cito deficiet gloria sua vana. Esaie. xxviij. Pedibus cōculcabitur corona superbie. Pone si vis de locustis illis mirabilibus. Apoca. ix. p quas designant tyranni que similes erant equis paratis ad preliū capillos et facies

facies habebant mulierum: aculeos in caudis ⁊ coro
nas aureas supra caput: ⁊ potestas eax nocere hoib⁹
mensibus quinq;. Tales eni sunt tyranni equini.i.su-
perbi ⁊ luxuriosi: ⁊ ad preliandu contra bonos parati
Mulieres tamen in viribus ⁊ penitus eneruati: acu
leo rapinaru muniti: ⁊ terrenis dignitatibus corona-
ti: q tn mensibus quinq;.i.incopleto tpe viuut: ⁊ no-
cent hoibus quantu possunt. Senari⁹ ergo numerus
est pfectus: quinari⁹ impfect⁹. Isti ergo mesib⁹ qnq;
no sex nocere dicunt: q2 vita taliu dimidiat: ne ita com
plete sicut vellet noceat hoibus: quos psequunt: qu ia
sc3 corona sue terrene potestat p morte cadete: ipsi de
medio sustollunt. Ezechie.xxi. Prophane impie dux
israel: aufer sydarim: tolle corona. Ita q isti plangut
cu hieremia. Treno.v. dicetes Defecit gaudiu cordis
nri versus est in luctu: chorus nr cecidit corona capitis
nostri. ve nobis q2 peccauimus. Et si vis vltra dicere
dic. q est corona pene ⁊ miserie: q ptinet ad danatos:
q2.s. de corona culpe q est interius: ⁊ mudane glorie q
est exterius: venit ad corona tristicie q est inferi⁹. Esa.
xxij. capitu. Coronas coronabit te tribulatioe. His er
B go premissis de tribus primis coronis aliquid est dice
du. ¶ Igit dico. q est corona hoim pfecto: q.s. nihil
aliud est q copia virtutu ⁊ meritoru. Illud eni pot di
ci corona: qd ei cedit ad gloria ⁊ honore. Cu igit nihil
gloriosius sit virtute: restat q p corona poterit virtu-
tu possessio denotari. Narrat eni de peone.i. de escula-
pio: q ppter coscientia qua habebat fuit fictus filius
solis: q cu quada die videret queda pastore coronatu
corona floru ⁊ herbaru multaru cu basilisco dimicare
ipsumq; nec flatu nec sibilo serpentis videret perire:
cogitauit q hoc erat propter virtutem alicuius her-
be vel floris in corona ipsius existentis. Corona ergo
cu longa lancea de capite pastoris subtrahit: ⁊ statim
mortuus pastor cadit qua iteru reposita viuus surgit
⁊ rursus deposita morti cedit. Cu ergo basiliscus reces
sisset: peon sigillatim flores ⁊ herbas ori mortui appo
suit: ⁊ sic in corona illa herba seu florem inuenit: cui⁹
virtute mortuus resurrexit. Talis ergo corona signat
gratia dei. q sc3 multos flores.i. multas particulares
virtutes continet in seipsa. Ista est eni illa corona vir-
tute cuius basilisco.i. diabolo possumus resistere: ⁊ si
ne qua sibi no possum⁹ preualere. Cu eni ista viuim⁹
sine ista aut cadimus ⁊ perim⁹. Cu ista etiam resurgi
mus. ⁊ sine ista penitus nihil sumus. Gratia dei sum
id qd sum.j. Corin.xv. Peon eni fili⁹ solis.i. xps fili⁹
dei: cu ista nos viuificauit: ⁊ a diaboli ⁊ mortis eterne
periculis liberauit. Unde de quolibet sic coronato dr
in ps. Posuisti in capite ei⁹ corona de lapide precioso
Vita petijt a te ⁊ tribuisti ei dne. Ista est corona. Apo-
ca. vbi dicitur. q mulier amicta sole q luna habebat
sub pedibus eius: habebat in capite suo corona stella
rum duodecim. Apoca.xij. Mulier ista est sancta ani-
ma vel persona qua sol iusticie xps amisit.i. vestit et
operit: ⁊ luna.i. beata virgo: ipsam sustinet ⁊ defendit
Ista igit corona.xij. stellaru coronata: dr p eo q in co
rona diuine gratie duodecim virtutes: sicut.xij. precio
si lapides apponutur. Unde nota q in corona viri iu-
sti concurrunt ista videlicet

Mentis puritas ⁊ innocentia.
Feruens caritas ⁊ amicicia.
Dulcis pietas atq; clementia.
Morum dignitas ⁊ excellentia.
Sensus maturitas atq; prudetia.
Cordis humilitas ⁊ subiacentia.
Pia benignitas ⁊ complacentia.
Mentis sublimitas ⁊ eminentia.
Pungens asperitas ⁊ penitentia.
Fortis stabilitas ⁊ patientia.
Longa soliditas ⁊ permanentia.
Dei timorositas ⁊ reuerentia.

¶ Isti sunt er
go duodecim
pciosi lapides
vel duodecim
stelle in coro-
na pfectionis
cuiuslibet viri
iusti. Ipm igit
pmo coronat
innocentie pu
ritas q sc3 si-
gnificat in au
ro qd est metallu purissimum. Exod.xxv. Deaurabis
mensam auro purissimo: ⁊ facies ei coronam. Ite ipm
coronat amicicie seu diligentie caritas. Unde caritas
est illa mulier. De qua Prouerb.xij. Mulier diligens
corona est viro suo. Item ipsum coronat clemetia seu
mia ⁊ pietas ps. Qui redimit de interitu vitam tuam
qui coronat te in misericordia ⁊ miserationibus. Item
ipsum coronat mox excelletia seu nobilitas. Prouer.
xvj. Corona dignitatis senectus q in vijs iusticie repe-
ritur Ite iustu coronat prudetia seu maturitas. Eccli
xxv. Corona senu multa peritia. Item ipsum coronat
cordis mesticia seu humilitas: que significat in cinere
Unde in psona xpi dicit Esa.lxj. Spiritus domini mi
sit me vt darem lugentibus coronam pro cinere. oleu
gaudij pro luctu: palliu laudis p spiritu meroris. Ite
ipsum coronat beniuolentia seu benignitas. Unde in
ps. Benedices corone anni benignitatis tue. Ite ipm
coronat mentis eminentia seu stabilitas.i. cotempla-
tio eternoru: que figurat in hiacyntho. qui colore h3
celestem. Eccli.xl. vtit hiacyntho ⁊ portat corona. Ite
ipsum coronat penitentia seu asperitas. Joh.xix. Co-
ronam de spinis imposuerunt capiti iesu. Item ipsu
coronat patientia seu stabilitas. Et ista est corona de
rosis: q.s. quatoplus terunt tatoplus redolent. Sic
patientia Sapien.ij. Coronem⁹ nos rosis anteq mar
cescant. Item ipsum coronat permanentia seu logani
mitas: vel etia metis soliditas ps. Scuto bone volun
tatis tue coronasti eu domine. Scutu eni firmitatem
boni propositi signat. Item ipsum coronat dei reuere-
tia seu ipsius timorositas. Eccli.j. Corona sapietie ti-
mor dni. Sic igitur coronatus iustus potest honora-
biliter incedere. ⁊ his.xij. coronis adornat⁹ gloriosus
potest coram hominibus coparere. Apoca.xix. In ca-
pite eius multa diademata. figurat⁹ in Mardocheo
de quo dicitur Hester.viij. q Mardocheus de cospe-
ctu regi egredietis: fulgebat vestib⁹ regijs hiacynthi
nis atq; aerinis: corona aurea portas in capite: ⁊ ami
ctus pallio serico ⁊ purpureo omnisq; ciuitas exulta
uit ⁊c. Ista est ergo corona virtutum que debet homi
nibus virtuosis: qua tamen quadoq; fatui perdut ⁊ p
peccatu a statu gratie ⁊ glorie cadut: ita q talis sic de-
positus potest dicere cum Job illud Job.xix. Expolia-
uit me supple diabolus gloria mea: abstulit corona de
capite meo: destruxit me vndiq; ⁊ pereo: ⁊ quasi auulse
arbori abstulit spem mea. Non sic sed habeamus co-
ronam virtutu. Eccli.l. Circa illu corona fratru: ⁊ qsi
plantatio cedri in monte libano: sic circa illu steterut
quasi rami palme. Si vis pdicare de sancto Stepha-
no q interpretatur corona: dic q ipe fuit corona eccle
militantis: qm in capite.i. in initio suo fuit ecclesia co
ronata. Justus enim non solu habet corona virtutu
imo ipse est ipsi ecclesie pro gloria ⁊ corona. sicut dicit
apostol⁹ Phili.iiij. Itaq; fratres mei charissimi gau-
dium meu ⁊ corona mea state in dno iesu xpo. Et sic po
tes dicere q quilibet sanct⁹ est corona firmitatis: pu-
ritatis: caritatis ⁊c. sicut supra. Patet igitur q est co-
rona perfecto. ¶ Secudo dico q est corona prelato- C
rum.s. dignitas ecclesiastica vel etia quoru libet iuste
presidentiu ⁊ magnoru. Isti eni ad litera portat coro-
nas que sunt signa dignitatis ⁊ excellentie status sui.
Qd etia ipsa natura videt facere: q2.s. basiliscus q est
rex serpentu debet esse quoda circulo candido corona
tus. Quandoq; etia in marmoribus scissis inuenta est
imago regalis capitis cu corona: sicut exemplificat Al-
bertus q ipso venetijs existente: lapis magnus mar-
moreus fuit scissus ⁊ caput regis coronati apparuit
in scissuris qd naturaliter in marmore fuerat genera
tum. Uidetur ergo natura no solu hoiem: immo etia
rege ⁊ corona effigiare: ita q no solu ars ⁊ volutas hu
mana: immo etia occulta ipsa natura videtur taliu
causa esse. De mitris etia ⁊ capitib⁹ mitratis ad simi
litudine capitu epoxu: q.s. cu pluuia in grandine ceci
derut in prouincia narbon. tempore pape Johannis.
sicut narrauit mihi vir discretus domin⁹ Petrus vil-
laris capellanus domini pape qui predictam grandi-

nem effigiatā sic viderat: satis videtur mirabile: qua-
re oportet necessario causam secretā in natura taliū
accidētiū esse. Igitur ꝛ corone epales ꝛ regales. ꝛ bre-
uiter omnes dignitates ecclesiastice ꝛ tēporales. a deo
occulte proueniunt. q̄ sic in natura effigiate cōsistūt
Quapropter bñ dicit apl's. Ro. xiij. Nō est potestas
nisi a deo. que autem a deo sunt ordinata sunt. Et ideo
de quolibet ꝓmoto dicitur ipsi domino illud ps. Po
suisti domine super caput eius coronā. ꝛ iterꝝ. Gloria
ꝛ honore coronasti eū domine. ꝛ cōstituisti eū super
opera manuum tuaꝝ. Et nota ꝙ corone temporales

D | Doctoribus. Sic ꝟe dico charissimi
Dātur. Victoribus. ꝙ gloria dignitatum
Rectorbus debet precipue dari

Instruere ignaros paruulos.
Illis q̄ sciūt. Deuincere nocētes emulos.
Dirigere subiectos populos

Dent̄ ergo tales corone docētib⁹ subtiliter plebē igno
rantem. Ad lraꝫ em̄ doctoribus biretū imponit̄ in lo-
cum corone. Poete ēt corona laurea coronant̄ i roma
Poete etiā ātiq̄t⁹ coronabant̄ semp hedera ƀm Isiđ.
in signū viuacis ingenij. ꝑ eo ꝙ hedera viret. q̄ omnia si
gna sunt: ꝙ corona dignitatum illis debet̄ q̄ alios sci
unt docere ꝛ instruere. Unde quilibet talis pōt dicere
illud. Esa. lxj. Spūs dñi sup me. eo ꝙ vnxerit me. ad an
nunciādum misit me vt predicarem ꝛc. Sequit̄. Gau
dens gaudebo in dño. q꞉ induit me dñs vestimento sa
lutis ꝛ iusticie tanq̄ sponsum decoratū corona ¶ Itē
E | dent̄ tales corone vincentibus viriliter hostem rebellā
tem. Antiq̄tus em̄ milites coronabant̄. qñ. s. hosteꝫ su
perauerāt ꝛ vicerāt. ꝛ qñ victores ad ꝓpria remeabant
sicut pꝫ ꝑ Isiđ. q̄ dicit. Dō lauro antiq̄tus victores mi
lites coronabant̄. Et ideo laurus: quasi a laude dr̄. eo
ꝙ victores cum laude ꝛ gloria ad ꝓpria reducebantur
Ratio vero quare laurus ꝓprie ad coronandum mili
tes victores ordinata fuit. potuit esse talis. dicit enim
Plinius li. xvj. ca. xxx. Qđ laurus hꝫ virtutem fulmi
nibus resistendi. hec em̄ arbor sola inter arbores non
fulminat̄. Sic voluerunt antiq̄ ordinare. ꝙ q꞉ milites
a fulminibus. i. a violentijs hostium vinci non potue
runt: coronari lauro tanq̄ inuincibili arbore debue-
runt. Unde etiam ipsa premia seu corone victoꝝ lau-
ree vocabant̄. sicut pꝫ in hymno martyꝝū. vbi dr̄. Que
vox q̄ poterit lingua retexere. q̄ tu martyribus mune
ra ꝑparas. rubri naꝫ fluido sanguine laureis ditant̄
bene fulgidis Sic ergo dicam: q꞉ ꝓcerto illi q̄ hostib⁹
id est demonibus tyrānis ꝛ rebellibus bñ resistūt eo-
rūq̄ ꝓteruiam superāt atq̄ vincūt. lauro. i. laude. ꝛ co
rona laurea. i. dignitate. laude ꝛ gloria digni sūt. Naꝫ
illi q̄ se ꝑ tēperātiam. demones ꝑ innocētiā. hereticos
ꝑ sciam: ꝓteruos ꝑ iusticiam sciunt vincere. digni sūt
corona dignitatum fulgere. ꝛ coronati ꝛ mitrati ince
dere ꝛ manere. figurati apoc. ij. vbi dr̄. Ecce inq̄t equ⁹
albus. ꝛ q̄ sedebat sup eum habebat arcum: ꝛ data est
ei corona: ꝛ exiuit vincens vt vinceret. Q꞉ reuera illis q̄
sedent in equo albo. i. in corpe mundo ꝑ innocentiam
ꝛ cōtinētiam: ꝛ q̄ habent arcum. i. sciam ꝛ iusticiam:
sciam. s. qua mali verbaliter. iusticiam: qua mali reali
ter sagittent̄ ꝛ superent̄ talibus dico q̄ sic exeūt vincē
tes vt vincant. debet merito dari corona dignitatis et
glorie triūphalis. i. mundi ꝛ ecclesie dignitates. Unde
isti sunt illi. xxiiij. seniores sedētes in sedibus añ thro
num. q̄ habebāt cytharas ꝛ coronas. q̄s ante thro-
num etiā submittebāt. q꞉ ꝟe iusti q̄ sunt senes ꝑ pru
dentiā ꝛ maturitatem. digni sunt sedere añ thronum
dei per autoritatem ꝛ maiestatē. ſꝛ. habere coronas. i.
gloriā ꝛ dignitatē. q̄s tñ debēt añ thronū submittere
i. deo attribuere. ꝑ reuerētiā ꝛ humilitatē. Apocali.
xiiij. Vidi nubē cādidā. ꝛ sup nubē sedētē similē filio
hominis habētem in capite suo coronā auream. ꝛ in
manu sua falcē acutā. q. d. illis corona dignitatū de-
betur q̄ falce acuta. i. iusticia. nube cādida. i. mūdicia
humana similitudine. i. ratione ꝛ sapiētia ꝑdotātur.

Dari ergo debēt corone dignitatū vīcentibus viriliť
hostem impugnātē. De paride em̄ legit̄. Qđ cuꝫ esset
pastor ꝛ videret in grege taurū pulcerrimū. fecit sibi
coronam de floribus. Quia alios tauros vincebat.
Scđm fabulas ꝟo mars in tauꝝ mutatus. ꝛ cū tauro
illo luctatus ipm vicit ꝓpter qđ paris coronaꝫ tauro
suo abstulit ꝛ alteri tauro dedit. Sic igitur paris a
paritate iudicij. q̄ alexander antea dictus fuit. Victo
ribus igitur vitioꝝ ꝛ maloꝝ debentur corone ꝛ glorie
dignitatum. Dic si vis de diuersis coronis militū et
victorū. s. curialibus ꝛ mirabilibus ꝛc. De q̄b⁹ plini. | F
caplm magnū facit. ¶ Itē dari debēt iste corone regē
tibus vtiliter plebē subiacētē. i. illis q̄ bene sciunt re-
gere ꝛ preesse. Prelato enim ꝛ principi nō solū est ne-
cessaria scia in docendo. nec potentia in resistēdo imo
etiā industria in regēdo. Sicut enim rectoribus ꝛ ma
gnatib⁹ datur corona materialis. sic illis q̄ bñ sciunt
regere debet dari dignitas. ꝛ autoritas temporalis.
Uñ de ionatha bono duce ꝛ retore dicit̄. j. Macha. x.
Alexāder misit ionathe purpurā ꝛ coronā aureā. Igit̄
tali corona digni sunt rectores prudētissimi. Victores
strennuissimi. Doctores scientissimi. Qđ prohdolor
hodie est cōtra multos. q꞉ reuera hodie nō ꝯsequunt̄
dignitatū coronā magni doctores: ſꝫ adulatores. Nō
fortes victores sed diri tortores Nō iusti rectores sed
neq̄ lictores. Nō maturi senes. ſꝫ leues iuuenes. Nō
viri zelotes. ſꝫ parui nepotes. Et ideo multis q̄bus in
presenti dātur dignitatum corone. videntur figurati
in idolis gētiū. de q̄b⁹ dr̄. Baruch. vj. Argētea inq̄t ꝛ
aurea sunt ꝛ non possunt loqui. Sequitur. Coronas
certe habent aureas super capita sua. Et Ezech. xxiij.
Illi mulieri meretrici oolibe per quā intelligit ꝓphā
ciuitatē hirlm. dr̄ sic. Ornata es inq̄ mūdo muliebri
sedisti in lecto pulcherrimo ꝛ mensa ornata ante te.
thymiama meū ꝛ vnguētū meum posuisti super eam
et vox multitudinis exultantis erat in ea. ꝛ in viris q̄
veniebant de deserto posuerunt armillas in manib⁹
eorū. ꝛ coronas speciosas in capitib⁹ coꝝ. Et dixi ei q̄
attrita erat in adulterijs. nunc fornicabitur in forni-
catione sua q̄si ad mulierē meretricē ingrediebantur
ad oolibā. Ista ooliba seu hierlm quondā sancta. tūc
idololatra significare poterit ecclīaꝫ tēpoꝝ futuroꝝ
Ooliba em̄ interpretatur tabernaculū meū in ea. q꞉
scꝫ in ecclīa deus per fidē inhabitauit. ꝛ ibi suū taber-
naculū collocauit. Ista em̄ in suo primeuo statu fuit
hierlm ciuitas sancta. In fine vero qñ ꝑ cultū vitioꝝ
deꝑuabit̄. ꝛ spūaliter idololatriā exequetur. Vocabi-
tur ooliba. ciuitas meretrix ꝛ infecta. Et bene mere-
trix. q꞉ scꝫ sicut meretrix plus diligit magis dantē. sic
in fine soli donatores in ecclesia diligētur qñ ibi oīa
venalia offerētur. tūc plangēdo dicere poterit homo
illud. Esai. j. Quō facta est meretrix ciuitas fidelis.
plena iudicij. iusticia habitauit in ea. nunc aūt homi
cide. Illi ergo tunc poterit dici. ꝛ vtinā modo non sic.
Ornata es inquit o tu ecclesia. deꝑuata mundo mu-
liebri. i. ornatu femineo. i. tota es enumerata ꝛ effemi
nata. mensa supple nūmularioꝝ ꝛ mercatoruꝫ ornata
est añ te inq̄tū tu es ad vēdēdū symoniace bñficia in-
clinata. thymiama ꝛ vnguētū. i. spiritualia ꝛ sacramē
ta. in ista mensa etiam ponuntur inq̄tum ibi erunt
emptorib⁹ etiā ipsa ecclesie spiritualia cōmunicata
Et ideo multitudinis exultantis ibi esse dicit̄. inq̄tū
pro emēdis beneficijs ibi erit multitudo hominum
aggregata. Quid vltro procerto dicitur ibi. ꝙ ad mē-
sam beneficioꝝ ecclesiasticoꝝ venient viri de deserto
i. homines sine virtute ꝛ sine merito. vel de deserto. i.
de pauperrimo statu ꝛ vilissimo. quibus ꝓculdubio
armille. i. episcopales cyrothece in manib⁹. ꝛ corone
speciosissime mitre preciose in capitib⁹ ponentur. Et
sic prohdolor illa ooliba attrita in adulterijs. cum
diuersis diuersimode fornicabitur. inq̄tuꝫ ad ipsius
cubile. i. ad ipsius dignitates. alieni viri: id est perso-
ne insufficientes ꝛ degeneres modo symoniaco ꝛ for-
nicario

nicario admittētur. Et forte tunc temporis erit in ali
quibus patribus: q̄ ad literā illi qui de prelatorū for-
nicatione nascentur: coronis ⁊ armillis dignitatum in
ecclesia ditabunt. Ita q̄ iam talibus in dignitate pro
motis possunt dicere promotores eorum illud. Ezech. xvi.
Expandi amictū meū supra te: operui ignominiā tuā
Sequitur. Unxi te oleo: cinxi te bysso: vestiui te disco-
loribus: calciaui te hiacyntho dedi armillas in manibus
tuis: ⁊ coronā decoris in capite tuo. Non sic charissi-
mi non: quia reuera tales corone non debent dari insuffi
cientibus ⁊ indignis: sed potius sufficientibus ⁊ prouec
tis. Ezech. xxiii. Corona tua circūligata sit tibi. Ista
G est igitur corona secunda que est prelatorum. ¶ Sed ter
tio principaliter dico: q̄ est corona beatorū. scilicet corona
glorie paradisi. Ipsa enim paradisi gloria corona dicitur.
quia scilicet sicut corona figurā habet sphericā ⁊ rotūdam
vbi non est inuenire principiū neq̄ finē. in corona etiā
diuersi sunt lapides preciosi. Sic dicā q̄ ista gloria nō
habet finē aut principiū. cū ipsa nihil aliud sit q̄ ipsemet
deus eternus. q̄ est sanctorum merces ⁊ premium. gloria.
corona seu gaudium. Esa. xxviii. Erit dominus corona
glorie multos cōtinēs lapides preciosos. i. multa par
ticularia gaudia bonorum ⁊ gaudiorum. quia in domo patris mei
mansiones multe sunt Ioh. xiiii. Talis autem corona
in scriptura vocatur

H Corona	Iusticie	quia datur	¶ Bene merentibus
	Vite		Sēper viuentibus
	Glorie		Alte regnantibus.
	Amicicie		Charis parentibus:

Est dico corona iusticie. Nullus enim istā habebit nisi
bene meritus. ita q̄ dabitur nunc solum gratia. imo
etiā iusticia mediāte. ⁊ inde est q̄ in choro ecclesiarum
cathedralium ⁊ religiosorū vna corona in medio cho
ri sursum suspensa ponitur: vt ibi respicientes de coro
na celestis glorie meditentur: ⁊ vt pro ea acquirenda la-
borent ⁊ virtualiter operētur: ac si dicatur eisdem. Ec
ce corona: sed non coronabitur nisi qui legitime certa
uerit. ii. Thimo. ii. Ideo de ista corona iusticie dicebat
apostolus ii. Thimo. iiii. Reposita est mihi corona iu
I sticie: quā reddet mihi dominus in illum diem iustus
iudex ⁊c. ¶ Item ista est corona vite: quia ista nō datur
illis qui per peccatū sunt mortui: sed illis qui per gra-
tiam sunt viui: nec illis qui per mortem eternā pereūt
sed illis qui perpetuo sursum viuunt. Apoca. ii. Esto
fidelis vsq̄ ad mortem ⁊ dabo tibi coronā vite. Itē ista
est corona glorie: quia nulla est gloria: nisi illa que obtē-
ta nunq̄ perditur possessa: nunq̄ minuitur: acq̄sita nū-
q̄ deprimitur: sed semp in eodem statu permanēs im
marcessibiliter vigoratur. i. Petri. v. Cum apparuerit
princeps pastorum: percipietis immarcessibilem eterne
glorie coronam. Corona etiā amicicie dicitur: quia dominus
non dat illam nisi specialibus familiaribus ⁊ amicis
vnde anime beate dicitur Canti. iiii. Ueni de lybano ve
ni coronaberis. Et bene dicit sponsa: quia scilicet reges primo
coronantur per epos: ⁊ tandē ipsi coronant sponsas suas:
sicut de Hester legitur Hester. ii. q̄ ipsa pro vasti facta
est vxor assueri: qui fecit eā regnare pro vasthi: ⁊ impo-
K suit dyadema in capite eius. ¶ Aduerte tamē q̄ in pa
tria est corona que dicitur aurea: ⁊ que dicitur aureo-
la. Aurea enim premiū signat essentiale: aureola premium
accidentale. Quod figuratur in mensa tabernaculi q̄
in circuitu coronam habebat auream: ⁊ desuper illam
coronam quam appellabat aureolam: ad denotandū
q̄ aliqui sunt sancti quibus datur nō solū premium
essentiale: sed etiam accidentale. Et aduerte secundum sctōs
q̄ tribus generibus beatorum debetur corona aureo
la videlicet

Virginibus.	Quia scilicet vltra cōmune premium
Doctoribus.	⁊ essentiale isti tres promerētur
Martyribus.	aliquod premium speciale. Vir-

gines propter excellentiam puritatis. Doctores pro-
pter excellentiam veritatis. Martyres propter excellē
tiam constantie ⁊ probitatis. Virginibus debetur co
rona florea propter puritatis nitorem. Sapien. ii. Co
ronemus nos rosis: antequam marcescant. Doctoribus de
betur corona stellea propter veritatis splendorem. vn
de illud predictum Apoca. xii. In capite eius corona
stellarum. xii. Martyribus debetur corona aurea pro
pter soliditatis valorem. Aurum enim in igne nō mi-
nuitur sed purgatur: sic nec martyres in tormentis de
fecerunt: sed fortiter perstiterunt. Unde de archa dici
tur. Exo. xxxvii. q̄ Beseleel vestiuit eam auro purissi
mo: ⁊ fecit illi coronam auream. Iste autē tres aureo-
le figurantur in fructu tricesimo pro virginibus sexa
gesimo pro doctoribus: centesimo pro martyribus: de
quo Mat. xiii. dicitur. q̄ semē quod cecidit in terram
bonam fecit fructum: aliud quidem centesimū: aliud
sexagesimū: aliud tricesimum. Unde ⁊ multi sunt san-
cti qui istas tres coronas acquisierunt pro eo scilicet quia
virgines: doctores ⁊ martyres fuerūt: sicut de Pau-
lo creditur: ⁊ de iohanne baptista cantatur. Unde hym-
nus eius dicit sic. Serta terdenis alios coronat: aucta
crementis duplicata quosdam: trina centeno cumula
ta fructu te sacer ornat. Ac si dicat beato Iohāni. Alii
coronantur sertis. i. coronis ter denis. i. tricesimis: alii
duplicatis. i. sexagesimis: alii centesimis. i. alii coronā
reportant minorem que est virginum: alii mediam que
est doctorum: alii maiorem que est martyrum. Sed tu
sacer trina corona coronaris: scilicet omnium. Zacha. vi. Fa
cies coronas ⁊ pones in capite iesu filii Iosedech sa-
cerdotis magni. Patet igitur quomodo sunt tres prin
cipales corone scilicet Corona

Eternalis.		Beatorum.	Ista est
Temporalis.	Que est	Prelatorū.	igitur mul-
Spiritualis.		Perfectorū.	tiplex co-

rona humana. ¶ Sed si vis dic adhuc q̄ inuenitur L
diuina corona. Et sic dico q̄ deo attribuuntur.

Corona carnea.	Prima apparuit in beata in-
Corona spinea.	carnatione: de qua Cātico. iii.
Corona nubea.	Egredimini filie syon ⁊ videte

regem salomonem in dyademate: qua coronauit eum
mater sua. Istud enim dyadema fuit ipsius humani-
tas: quo caput christi: id est diuinitas fuit coronata ⁊ cir
cūcincta. Secūda apparuit in christi penali passione et
tribulatione: ⁊ ista fuit corona spinea: qua ipse fuit
a iudeis realiter coronatus. Unde Iohan. xix. Exiuit
ergo Iesus portans spineam coronam ⁊ purpureum ve
stimentum. Tertia corona scilicet nubea apparebit in fu-
turi iudicii prosecutione: vnde Apoca. xiiii. Uidi inq̄t
nubem candidam: ⁊ super eā sedentem similē filio ho
minis: habentem in capite suo coronā: ⁊ in manu fal
cem acutā. Figurari etiam potuit Apoc. x. Ubi ille an
gelus dicitur iride coronatus. Ista est enim corona di
uinitatis: que scilicet in iudicio precipue apparebit. Diui-
nitas enim corona humanitatis est. vnde Hebreo. ii.
Uidemus iesum propter passionem mortis gloria et
honore coronatum. Sic igitur patet quomodo coro-
na in scriptura sumitur multis modis. Uide de dya-
demate.

Corpus. Potest dici omnis rerum creaturarum substātia: exceptis spiritualibus. Om- A
nia enim que sunt aut sunt spiritualia aut corporalia
vnde proprie corpus dicitur omne quod ex materia ⁊ for
ma constituitur. Cū igitur sit dare corpora celestia: q̄
non corrumpuntur corpora elementaria que cōtinue
variantur: corpora elementata seu composita que cor
rumpuntur alterantur ⁊ generantur: longū esset talibus
immorari. Igitur omissis aliis: de corpore aialis: car-
ne scilicet ⁊ ossibus constituto: ⁊ potissime de corpore hu-
mano aliquid solum dicam: et aliquid ad mores per-
tinens eliciam iuxta posse. Dicā ergo q̄ corpus est cō-
geries membrorum diuersorum secundum anathomiam de-
bitam ordinata. Notabo igitur q̄ in scriptura corpus
in bono sumitur ⁊ in malo. ¶ Et primo quidē dicam
q̄ corpus sumitur in bono. Et sic dicā q̄ est. B

Corpus Politicum factum de gentibus.
Canonicum factum de moribus.
Pontificum factum de carnibus.
Dominicū datum hominibus.
Gentium iungit vnitas.
Corpus Uirtutum facit sanctitas.
Humanum tenet fragilitas.
Diuinum parit virginitas.
Ciuitatis legibus stringitur.
Corpus Sanctitatis moribus pingitur.
Iusti aspere pungitur.
Christi deuote colitur.

Sic igitur dico q̄ est corpus ecclesie qđ est astringendum amoris legibus. Corpus conuersationis bone: quod est compingendum perfectis moribus. Corpus viri iusti qđ est supponendum penis et ictibus. Corpus iesu christi: quod est excolēdum deuotis ritibus. De isto igitur quadruplici corpore per ordinē disseramus.

C ¶ Est igitur primo corpus mysticum: qđ debet alligari legibus amorosis. Et istud corpus est ecclesia vel quecunq̄ religio: seu cōmunitas fidelium adunata. Christus enim in isto corpore est pro capite: cuius locum tenet papa episcopi et prelati. Oculi qui vident sunt doctores. Aures que audiunt sunt iudices. Lingua et labia que loquunt sunt aduocati et predicatores. Manus que corpus defendūt: sunt milites. Stomachus et vene que corpus nutriunt: sunt pij diuites Pedes qui terrā tangunt sunt agricole et pauperes: et sic de alijs. vnde de isto corpore dicit Roma. xij. Christus multa membra habet in suo corpore. Et sic nota q̄ istud corpus habet vnum

D Fidei splendorem.
Mutuū amorem.
Spei directorem.

¶ Habet dico vnum fidei splendorem. Quia sicut dicitur ad Philipen. iiij. Unus deus: vna fides: vnum baptisma. vnde. j. ad Corin xij. Omnes nos in vnum corpus baptizati sumus. De gorgodis seu gorgonibus monstris dicunt fabule: q̄ cum essent plures vnicum habebant oculum: quem vna alteri mutuabat. Rerum etiam species cum sint multe vnicum habent solem. Sic dicam de oculo et de sole. i. de lumine fidei: quia reuera iste debet esse vnicus et vnitus cunctis nobis. Ezechie. j. Totum corpus plenum oculis. i. plenum fidei sacramentis. ¶ Itē habet istud corpus vnum amoris feruorem. Corpus enim nō habet contrarietatem in membris: sed potius concordiā et amorem: quod patet: quia vnum de alio non se vindicat: sed aliud alterum adiuuat et confortat. Sic pax amor: et concordia: debet esse perpetuo inter nos. Iuxta illud Romano. xij. Multi vnum corpus sumus in christo: singuli autem alter alterius membra. j. Corinthio. xij. Membra cum sint multa vnum corpus sunt. In corpore enim vnum membrum non ambit ad officium alterius: sed quodlibet contentatur statu suo. Sic inter nos tantus debet esse amor. q̄ alter non debet bono alterius inuidere: sed proprio cōtentus esse. j. Corinth. xij. Nunc autem deus posuit membra vnū quodq̄ in corpore sicut voluit et exēplificat: q̄ pes nō indignatur si non est oculus: nec auris si non est lingua et c. Ad denotandum: q̄ in corpore ecclesie nulla debet esse inuidia: sed amor et caritas sempiterna. Habet igitur istud corpus vnicum amoris feruorem. Iterum habere debet vnicum spei directorem seu tenorem. Unde Philipen. iiij. Unum corpus et vnus spiritus: sicut vocati estis in vna spe. Istud est igitur corpus mysticū idest ecclesia Sed heu prohdolor procerto videtur hodie q̄ deus in multis partibus habet corpus valde monstruosum et c. Compara multas cōmunitates et ecclesias corporibus monstruosis: que scilicet non habent mēbra vbi deberent: ac si pedes essent loco capitis: caput in loco pedum et c. Sic vere dico: q̄ in multis corporibus ecclesiarū et cōmunitatum: multa sunt mōstruosa et contra rationem facta: quia scilicet multi sunt qui deberent esse caput et sunt pedes: et multi tenent locum capitis: qui locum pedum tenere deberent: quia scilicet multi indigni sunt in dignitatibus altis: et multi digni sunt in statibus depressis et infimis. Eccl'i. x. Uidi seruos in equis: et principes ambulantes super terram. Et hoc est valde irrationabile. Nō est enim corpus alicuius animalis: quod oculos habet in pedibus: sed potius in capite et in alto. Sic vere dico q̄ valde est indecens q̄ oculi. i. viri scientifici sint in pedibus: idest ī statu infimo depressi: quinimmo magis decet q̄ sint in capite id est in dignitatibus collocati. Patet igitur q̄ est corpus mysticum qđ est alligatum legibus amorosis.

¶ Secūdo dico qđ est corpus celicum quod est aggregatum moribus virtuosis: et istud est corpus virtutum id est conuersatio bona: diuersis mēbris. i. diuersis virtutibus cōposita et compacta. Istud enim corpus habet caput altum: hoc est contemplationē Oculos claros: hoc est discretionem. Aures audiētes: hoc est misericordiam et pauperū exauditionem. Cor interius hoc est meditationem. Manus exterius: hoc est bonā operationem. Linguam: hoc est dei laudem et confessionem. Dentes mordentes: hoc est iusticiam et correctionem. Pedes oīa membra sustinentes: hoc est patientiam et benignam alioꝝ supportationem: et sic de alijs Rom. xij. In vno corpore multa mēbra habemus. Omnia autem membra non eundem actum habent. Notabis igitur q̄ istud corpus: id est congeriem virtutū tuarum ipsamq̄ conuersationem tuam et vitam moralem debes E

Abstergere ab inani motu.
Abluere lachrymoso luctu.
Abscondere ab hoīm vultu.
Induere honestatis cultu.
Adornare virtuoso ritu.
Macerare abstinenti victu.
Illustrare prudentie visu.
Roborare constantie nisu.
Subleuare cōtēplationis ausu.
Iocundare leticie plausu.

¶ Igit dico q̄ corpus nostre moralis conuersationis ab vnitate oꝝ exui: scilicet ab omni inani gloria: qđ bñ figuratur in pilis corporis qui precipiunt radi ad hoc q̄ homo mūdus ab omni lepra debeat iudicari Leuiti. xiiij. Radet inquit capillos capitis: barbam et supercilia: ac totius corporis pilos. Pili enim inanem gloriam que oritur ex virtutibus significant: et quoscunq̄ vanos cogitationū motus. Item istud corpus per cōpunctionē debet ablui. Unde Nume. xix. Lotis vestibus et corpore ingrediat castra. Item per humilitatem debet abscōdi. Tho. iij. Cum acceperit deus animam meā corpus meum sepeli. Item per honestatē debet indui. Eccl'i. xix. Amictus corporis et risus dentium annūciant de illo. Item multis virtutibus debet adornari. Iudith. x. Lauit corpus suum et c. Sequitur. Et omnibus ornamentis ornauit se. Item per abstinentiā debet macerari. Hester. xiiij. Corpus suum humiliauit ieiunijs. Et merito: quia sicut dicitur Eccl'i. xxxj. Sanitas anime et corporis sobrius potus. Item per prudentiā debet illuminari Ezechie. x. Omne corpus plenum erat oculis ante et retro. Itē per constātiam decet roborari. Uñ de illo mirabili viro dicitur Danie. x. q̄ corpus eius quasi crisolitus erat Crisolitus enim lapis durus constantiam signat. Itē per contemplationē debet subleuari: vnde de sanctis animalibus dicitur Ezechie. j. q̄ duabus alis tegebāt corpus suum: et duabus volabant. Item per leticiā debet iocundari. Unde de Iudit. x. q̄ abstulit a se cilicīū et induit se vestimētis iocunditatis: et lauit corpus suū. Sic igitur si corpus nostre conuersatiōis omnia ista habuerit: quilibet cum sapiēte dicere poterit illud qđ scribitur Sapien. viij. Cum essem bonus veni ad corpus coinquinatum. Patet ergo q̄ inuenitur corpus sanctificatum: quod est aggregatum moribus virtuosis. ¶ Tertio dico q̄ inuenitur in scriptura corpus mortificum: quod debet supponi ictibus dolorosis Et isto modo per corpus intelligitur caro nostra mortalis: quia scilicet sicut mercatores inuoluunt merces preciosas aliquo grosso panno: quod scilicet vento et pluuie exponatur F

de quo

de quo si rumpatur nõ multũ curatur. vt ipse merces que sunt interius cõseruentur. Sic dico ꝙ deus dedit corpus seu carnẽ sicut saccũ vilẽ. qui animã p̄ciosam cõtineat. ⁊ pro ea a vicijs cõseruãda. penis ⁊ laboribꝰ se supponat. Esaie. l. Corpus meum dedi percutiẽtibꝰ et genas meas vellẽtibus. Istud enim pax debet reputari. ⁊ de ipso si rũpatur aut lanietur. cum pax valeat nõ curari. vt sic anima que de se preciosa est valeat cõseruari. Matthei. x. Nolite timere eos qui occidunt corpus. animã aũt nõ possunt occidere. Quod est cõtra multos q̃ plus curãt de corpore q̄ de aĩa. Plus de carne q̄ de mẽte. Amplius de corporis victu. q̄ de spiritu. Videntur eñ similes corporibus elementaribus nõ celestibus. q꞉ scꝫ ista plus habent de materia q̄ de forma. Sic vere est de multis corruptibilibꝰ atq̄ vanis. q꞉. s. plus videntur curare de materia. i. de corpore q̄ de forma. i. de anima inquantum magis studẽt corpus q̄ animã procurare. Draco eñ maris ſm librũ de natura rex. mõstꝝ est maximũ. qđ cũ corpꝰ habeat valde magnũ. caput tñ habet respectu corporis valde modicum atq̄ puũ. Sic vere multi sunt. qui caput in quo vigẽt sensus. i. rationem ⁊ mẽtẽ hominis habent diminutã ⁊ paruã. corpus vero. i. carnalitatẽ ⁊ corporis curã habẽt magnã. multiplicẽ atq̄ latam. Nõ sic sed corpꝰ istud spiritui subijciamus ⁊ ipsum modico reputemus. Vñ Esa. lj. Posuisti vt terrã corpus tuũ et q̃si viam transeuntibus. Igitur de corpore nostro notabo ꝙ istud corpus Debet

Castigari seueriter.
Conseruari sinceriter.
Subiugari humiliter.
Roborari viriliter.
Tꝑari sagaciter. Et sic
Tumulo dabitur trãquilliter.
Resuscitabitur finaliter.
Glorificabitur perenniter.

Igitur charissimi corpus nostrũ castigetur seuerit̃ ne lasciuiat. j. Chor. ix. Castigo corpꝰ meum ⁊ in seruitutẽ redigo. Itẽ cõseruetur sincerit̃. ne putrefiat scꝫ in mũdicia ⁊ castitate. j. Chor. vj. Corpꝰ nõ fornicationi sed dño. Eccli. vij. Filie tibi sunt serua corpus illarum. Itẽ subiugetur humiliter ne superbiat Hester. xiiij. Humiliauit corpus suũ ieiunijs. Itẽ roboretur viriliter. ne deficiat. Vñ de cõstãtia sanctorũ dicitur Dañ. iij. Nihil habuit ignis potestatis in corporibus eorũ. Et istud predictũ. Dañ. x. Corpus eius q̃si crisolitus. Itẽ temperetur sagaciter. vt proficiat. Homo eñ debet corpus suũ per tꝑantiam moderare Eccli. xlviij. Potestatẽ habet in corpore tuo. Et sic sepelietur hõ trãquilliter. ne rixas audiat. Eccli. xliiij. Corpora eorũ in pace sepulta sunt. Et etiã resuscitabitur finaliter vt vitam recipiat. Rom. viij. Deus viuificabit mortua corpora vestra. Et sic glorificabit̃ eternaliter ne amplius mala sentiat. Philip. iij. Reformabit deus corpus humilitatis nostre. cõfiguratum corpori claritatis sue. Istud est igitur corpus mortificum qđ debet supponi ictibꝰ dolorosis. Quarto dico

G ꝙ inuenitur corpus dominicũ. quod debet excoli ritibus seriosis. Et hoc est corpus christi. q꞉ scꝫ ipse dei filius assumpsit sibi corpus humanũ. quod tãdẽ in sacramento altaris hominibus dereliquit. Et breuiter de isto corpore potes notare ꝙ istud est Corpus

Generatum in matre virgine.
Alligatum in crucis culmine.
Purpuratum proprio sanguine.
Tumulatum terre voragine.
Suscitatum tertio lumine.
Erogatum panis imagine.
Sublimatum celi cacumine.

Istud ergo corpus in matre virgine generatur. Vnde de hoc potest exponi illud. Jo. xix. vbi dicitur. Quod erat monumẽtum nouũ in quo nondũ quisq̄ positus fuerat. vbi positum est corpus iesu. Monumẽtum est beata virgo in qua nullus positus fuerat i. quã nullus carnaliter cognouerat. in qua. s. corpus domini fuit positum. ⁊ ibidẽ diuinitus generatũ. Itẽ istud corpus in crucis culmine situatur. j. Petri. ij. Peccata eñ nostra ipse portauit in corpore super lignũ. Itẽ proprio sanguine purpurat̃. Luc. xxij. Hoc est corpus meũ qđ pro vobis tradetur. sequitur. Hic est sanguis meus noui testamẽti. Itẽ istud corpus terre voragine tumulatur. Matthei. xxvj. Accepto corpore inuoluit in sindone posuit in monumẽto. Item istud corpus tertio lumine. i. in die tercio suscitatur. Luce. xxiiij. Nõ inuenerunt corpus dñi. Iesu. Sequit̃ Surrexit nõ est hic. Itẽ Istud corpus panis imagine mãducatur. j. Chor. x. Panis quem sumitis nonne est ꝑticipatio corporis dñi. Item istud corpus celi cacumine sublimatur. vt de hoc exponat̃ illud Dañ. v. Rore celi corpus eius infectũ est. Spũaliter aũt intelligẽdo dico. ꝙ simili mõ istud corpus debẽt fideles in mũdicia cõcipere crucifixũ ⁊ sanguine aspersum. Debemus eñ in cordis nostri tumulo recipere. in sindone pure consciẽtie inuoluere. ⁊ vnguento deuotionis vngere. ⁊ tãdem resurgẽtem ⁊ ascẽdentem credere. ⁊ in panis specie sacramẽtalit̃ mãducare ⁊c. Allega sicut sup̄. Patet ergo ꝙ est corpus dñicũ qđ debet adorari. Mortificum. qđ debet macerari. Sanctificũ. quod debet augmẽtari. Politicum seu misticũ. quod debet federari. Et sic patet quõ corpus debet sumi in bono significato. Sed adhuc dico. ꝙ sumi potest in malo significato. ¶ Et sic dico. ꝙ per corpus intelligitur H

Iniquorum mala cõmunitas.
Viciorum praua cõnexitas.
Peruersorũ vilis carnalitas.

Primum est corpus diaboli. Secundum est corpꝰ peccati. Tertium est corpꝰ impij. Dico ergo primo. ꝙ est corpus diaboli quod signat maloꝝ ciuitatẽ seu cõmunitatẽ. Diabolꝰ eñ ⁊ omnes mali simul faciunt vnũ corpus. cuius. s. diabolꝰ est caput ⁊ iniqui homines mẽbra. q꞉. s. ibi maliciosi: locũ oculorum: exploratores qui omnia volunt audire locũ aurium. manus malorum militum. pedes maloꝝ inferiorum locum tenent. ⁊ sic de alijs. Omnia eñ mẽbra istius corpis improportionabiliter ⁊ sine ordine sunt locata. Et ideo in illa terra vbi nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat. erunt finaliter ordinata. Cõpara istud corpus corpori mõstruoso. sicut sup̄. Ideo Job. xlj. de vehemoth al's behemoth. i. de diabolo loquitur scriptura dicens. Corpus eius q̃si scuta fusilia et cõpactum squamis sese prementibus. Scđo dico. ꝙ est corpus peccati. quod signat vitioꝝ cõgeriem ⁊ connexitatem. Ipsa eñ peccata in anima peccatrice faciunt vnum corpus. i. vnã cõpactã cõgeriẽ ⁊ opacã. De quo loquitur ap's Rom. vj. Destruatur corpus peccati vt vltra nõ seruiamus peccato. Et alibi Rom. vij Quis me liberabit de corpore mortis huius. Tertio dico. ꝙ est corpus impij. signans immũdã carnalitatẽ. Caro eñ ⁊ etiã vita carnalis designatur per corpus. Et sic notabis. ꝙ istud est Corpus maculatum. luxurie. fetore. Corpus laceratum. inuidie dolore. Corpus obfuscatũ. desidie squalore. Corpꝰ dissipatũ. iniusticie furore. Corpus ergo maloꝝ per luxuriam maculat̃ Rom. j. Cõtumelijs afficiẽtes corpora sua in semetipsis Et loquitur de peccato sodomitico ⁊ Sopho. j. dicitur. Corpora coꝝ sunt stercora. Itẽ per inuidiam lacerãtur. ij. Machabe. ix. dr̃ de impio ãtiocho. Quod vermes de corpore impij scaturiebãt: ⁊ carnes eius in doloribus defluebãt. Vermes eñ corrosionẽ inuidie signant. Itẽ per desidiã aggrauãtur. Esa. lj. Posuisti vt terram corpus tuũ. Itẽ per cõcupiscẽtiam inflãmatur. Rom. vj. Non regnet peccatum in mortali corpore vestro: vt obediatis cõcupiscẽtijs eius. Et ideo finaliter istud corpus per diuinã iusticiã cõdemnatur. seu eternaliter verberatur. Prouer. xix. Parata sunt derisoribus iudicia ⁊ mallei percutientes stultoꝝ corpora Istud est igit̃ Corpus malũ de cuius periculo petebat ap's liberari dicẽs Ro. vij. Infelix ego hõ. q̇s me liberabit de corpe mortis huiꝰ. Sic ergo pꝫ quõ in scriptura corpꝰ sumit̃ septẽ modis ⁊c. Vide sup̄ vbi caro.

Correctio. Correptio.

Idem est ꝙ castigatio.

⁊ emendatio: reprehensio ⁊ punitio. Et possumus dicere ꝙ correctio semper est infligenda cū charitate et amore. Ex amore enim debet procedere non ex odio et vindicta: q: scȝ aquila filios suos quos naturaliter diligit vnguibus vrget ⁊ pungit: vt de nido exire cōpellātur: vt ad volandū erudiantur: ⁊ vt ad respiciendū solem inducantur. Sic vere prelatus debet filios. i. subditos suos quando in nido voluptatis ⁊ carnalitatis videt eos iacere: per correctionē pungere ⁊ arcere: vt ipsos ab isto nido abstrahat ⁊ educat: ⁊ ad volatū contemplationis ad clarum visum discretionis attrahat ⁊ inducat. Ideo dicitur Prouerb. xv. Quem enim diligit corripit ⁊ quasi pater in filio cōplacet sibi. In quibus verbis possum⁹ notare ꝙ correctio debet fieri Seueriter cū punitione Benigniter cū cōpassione. Sagaciter cum discretione. Corrigēs enim debet habere In opere seueritatē. Corripit inqt. In animo benignitatē. Diligit inquit. In sensu sagacitatem. Pater probat Seueritatē actus punitiuus. Corripit. Benignitatem amor allectiuus. Diligit. Sagacitatem status
B perfectiuus. Pater. ¶ Dico ergo primo: ꝙ correctio debet habere seueritatem punitionis. Quod eñ non tangit non angit: qḋ non sentitur non operatur vt cōmuniter. ⁊ ideo si prelatus vult virtualiter agere ⁊ operari. necesse est ꝙ a peruersis ⁊ discolis faciat p̄ correctionē acriter se sentire. Corripit inquit. Sicut eñ dicitur Prouer. xxix. Uirga atq; correctio tribuit sapientiam. Uerūtamē correctio ꝙuis debeat esse seuera ne negligatur: nunꝙ tamen debet esse crudelis ne fugiatur. Plumbū enim in igne positum liquescit ⁊ splendet: purgatur ⁊ mūdatur: si tamē nimis diu in nimis forti igne teneatur in puluerem dissoluitur. Sic vere homo qui in temperato igne correctionis positus est emendatur ⁊ castigatur. Si nimis violēter cōbustus fuerit ⁊ punitus per desperationē destruit: ⁊ per impatiētiam adnullatur. Sicut enim moderata correctio proficit sic excessiua interficit. Ideo bñ consulit. Eccli xi. Priusꝙ interroges ne vituperes quēꝙ: ⁊ cuȝ interrogaueris corripe iuste. Ubi nota ꝙ correctio debet eē Cum presenti inquisitione. Cū inquit interrogaueris Sine feruenti conturbatione: ne vituperes quēꝙ. Cū cōpetenti castigatione. Corripe inquit iuste. Iuste eñ debet fieri correctio: vt scȝ habeat iustā causam a qua oriatur. Iustū modū p̄ quē exequat. Iustum finē ad quem ordinetur. Ideo precipitur Deutro. xv. Iuste qḋ iustū exequaris. Debet tamen correctio esse competenter aspera plus ꝙ blanda: q: vt cōmuniter amara plus ꝙ dulcia cōpetunt medicine. Nam vt dicit Prouerb. xxviij. Qui corripit hoīem gratiam magis inueniet apud eum: ꝙ ille qui blanda locutione decipit. ⁊ Augusti. ad marcellū dicit ꝙ magis amat obiurgator sanans ꝙ adulator dissimulans. Habeat igitur corrector seueritatem punitionis.
C ¶ Secundo dico ꝙ corrigens debet habere benignitatem cōpassionis. Quicquid enim agat exterius seueriter exequendo: semp tamen debet diligere interius benigniter compatiendo quod ostenditur cum dicitur Diligit. Semper enim sociare debet correctionem dilectioni. Medicus enim semper debet habere gladiū ad incidendum ⁊ vnguentum ad mitiganduȝ. Prelatus etiam similiter debet habere simul misericordiam: iusticiam: rigorem: ⁊ dulcorem: seueritatem ⁊ benignitatē: ⁊ aliquando debet vti vna: aliquando reliqua: aliquando vtraq;. Eale enim est aīal indie modicum: quod duo habet cornua mobilia: ita ꝙ quandoq; dum vult preliari: vnuȝ cornu reflectit ⁊ remittit: aliud autem ad percutiendum acuit: ita ꝙ aliquando vno: aliquando altero: aliquādo vtroq; vtitur in pugnando. sicut dicit Aristote. ꝗ vocat istam bestiam vaccam agrestem. Sic pro certo prelatus debet habere duo cornua sue iurisditionis. s. iusticiam ⁊ clementiam: vertibilia ⁊ mobilia: vt scȝ loco ⁊ tempore: et ex causa vno vel alio possit vti: et bm̄ ꝙ negocium potest requirere aliquando remittat iusticiam: ⁊ clementia vtatur et econuerso. Utrumq; eñ semper debet habere: quia ꝙuis vtatur iusticia: nūꝙ tamen debet deesse amor ⁊ clementia: immo etiam ipsa iusticia ex amore debet procedere: ⁊ cum amore vniri ⁊ ad amorem terminari. Diligit inquit Apoca. iij. Ego quos amo arguo ⁊ castigo. Unde Augusti. ad Bonifaciū de correctione donatistarum. Molestus est inquit medicus furenti frenetico: pater indisciplinato filio ille ligando: iste cedendo: vterq; tamen diligendo. Uerūtamen sicut videmus: ꝙ quicquid agat medicus frenetico: totum facit ex amore ⁊ ad bonum suum: ipse tamen freneticus medicum ex hoc non diligit: sed contra ipsum mordendo ⁊ vituperando cōsurgit. Sic vere multi sunt peccatores: q̄ ꝙuis pro bono suo caritatiue a prelatis corrigantur: ipsi tamen hoc gratum non habentes contra ipsos insurgere et eos mordere ⁊ diffamare nitūtur. Sicut dicitur Prouerbio. xv. Non amat pestilens eum qui corripit se. Isti sunt similes bestie bonacon que nascitur in locis frigie. Hec cum sit debilis ⁊ imbecillis: tamen cum a venatore insequitur: stercus fetidissimum ⁊ vrentissimū a posterioribus eijcit supra canes propter quā vstionē ⁊ fetorem canes retrocedere compelluntur. Sic vere charissimi multi sunt qui quando vident se a canib⁹ ⁊a venatoribus. i. a prelatis ⁊ predicatoribus persequi vt corrigantur: ipsi pro certo stercus infamiarum et detractionum proijciunt contra eos: appellant de ipsis diffamant eos: detrahunt eis: ⁊ sic quandoq; fit ꝙ propter verba sua vrentia ⁊ fetentia: iniuriantia ⁊ diffamantia incorrecti dimittuntur. Isti tamen debent aduertere quod dicitur Prouerb. xxix. Qui corripientem se dura ceruice contemnit: repentinus ei superueniet interitus. Heu deus quot sunt hodie tales in ecclesia qui non considerant corrigentis amorem: sed correctionis dolorem. Non correctionis vtilitatē: sed percussionis asperitatem. Non sanitatem que intenditur: sed vulnus quod infligitur. Nō sic ergo: sed diligamus correctionem: quia correctio semp debet habere benignitatē compassiōis. Diligit inquit. Unde ps. Corripiet me iustus in mīa ⁊ increpabit me oleum autem peccatoris non impinguet caput meum: sicut enim dicit Prouerb. xxvij. Meliora sunt vulnera diligentis ꝙ fraudulenta oscula odientis ⁊c. ¶ Tertio dico ꝙ correctio debet habere sagacitatem discretionis. D
Sagittarius enim necessario indiget acuto visu vt lōge possit discernere quid sagittat. De Lamech enim legitur in hystoria scolastica ꝙ cum esset cecus ⁊ duceretur a puero loco bestie hominem sagittauit. Sic vere ille qui per correctionem habet alios sagittare et percutere: scȝ prelatus necessario debet habere clarum visuȝ discretionis: vt. s. videat ⁊ discrete cognoscat cui parcere debeat: quem punire: quia al's si lumine discretionis careat: hominem pro bestia: ⁊ iustum pro impio sepe punit. Ista discretio ostenditur cum dicitur Pater. Pater enim est nomen antiquitatis: sapientie et sagacitatis: maturitatis ⁊ honestatis. Unde Genes. xxvij. dicitur. Pater vero rem tacitus considerabat. Prelatus enim qui debet esse pater per autoritatem debet rem: id est negocium considerare per subtilitatē ⁊ hoc tacite per prudentie maturitatem. Hebreo. xij. Quis est enim filius quem non corripiat pater. Multi tamen subditi possunt dicere hodie conquerendo illud Treno. v. Pupilli facti sum⁹ absq; patre: matres nostre quasi vidue. Quia vere charissimi multi sunt hodie filij. i. subditi qui carent patre: id est discreto ⁊ maturo prelato. Et ideo matres nostre. s. ecclesie ⁊ religiōes sunt hodie q̄si vidue. i. bonis ⁊ discretis pastoribus destitute. Non sic ergo: sed sit correctoꝛ prudens ad inquirendum: pius ad ignoscendum: iustus ad puniendum. Uel si vis latius de correctione distinguere Dic ꝙ in scriptura inuenitur Correctio
Suscipienda patientissime.
Reijcienda sapientissime.

Respicięda

Respicienda metuentissime.

¶ Est igitur correctio quā debemus in patientia sustinere. Siue enim deus siue prelat⁹ nos corrigat: patienter correctio debet ferri. Ista enim valde est vtilis sustinenti: τ hoc quia

Viuificat iacentes mortuos.
Justificat peccantes fatuos.
Rectificat ad actus strenuos.
Magnificat ad sensus arduos.
Ditificat egentes vacuos.

¶ Dico igitur φ correctio solet iacētes mortuos viuificare. Apes eñ mortificant oleo sed superfuso aceto viuificantur. Sicvere acetū. i. asperitas correctionis illos viuificat: quos oleū delitiarū mortificat. Unde Esa. xxxviij. Domine si sic viuit τ in talibus vita spūs mei corripies me: τ viuificabis me ecce in pace amaritudo mea amarissima. Item ista solet peccantes fatuos iustificare seu emendare ps. Disciplina tua correxit me in finem. i. emendauit τ iustificauit Judith. viij. Flagella domini quasi serui q̄ corripimur ad emendationē non ad perditionē nostram euenisse credamus ps. In quo corrigit adolescentior viam suam: in custodiendo sermones tuos. Item correctio solet ad actus strennuos rectificare. Prouerb. xxj. Qui rectus est corrigit viam suam. ¶ Item solet ad status arduos magnificare. s. ad statum sapientie glorie τ honoris Prouer. xxix. Virga τ corectio tribuit sapiētiam. Item solet egentes vacuos seu nocuos dānificare: qz sc3 illi qui correctionē spernunt τ odiūt spiritualiter damnificātur. Unde de malis τ obstinatis qui corrigi nolunt: de quibus est scriptum Amos. v. Oderunt in porta corripientem τ loquentē perfecte abominati sunt. dicitur Prouerbio. xxix. φ qui corripientem se dura ceruice cōtemnit. repentinus ei super ueniet interitus. Est igitur correctio quā debemus in patientia sustinere. Eccli. ix. Vir prudens τ disciplina

F tus nō murmurauit correctus. ¶ Item dico φ est correctio quam debemus cu3 sapientia precauere. Et ista est correctio malorū superiorū τ hypocritarū que sub specie iusticie nituntur alios corripere τ iniurias inferre. De qua dicitur Eccli. xix. Est correctio mendax in ira cōtumeliosi. ¶ Tertio dico: φ est correctio quā debemus cum reuerentia perhorrere. Et ista est correctio future dei iusticie que fiet in inflictione pene eterne. De qua Dauid in ps. dicit. Dñe ne in furore tuo arguas me neq3 in ira tua corripias me. Et istam timēs Hieremias petebat hic in hac vita corripi: non in futuro dicens Hiere. x. Corripe me domine: verūtamen in iudicio τ non furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me τc. Vide in infinitis locis. s. de iusticia de igne: percutere: comburere: τ in alijs similibus.

Corroborare.

Idem est φ confirmare: consolidare: confortare τc. Vide de fortitudine τ robore τ similibus τc.

Corruere.

A Nota φ corruere idem est φ impetuose precipitari vel cadere. Et notabo φ in scriptura corruere quadruplex reperitur: videlicet

Justorum: qui corruunt añ deū per humilitatem.
Malorū: qui corruunt ante diabolum per iniquitatē.
Egenorū: q̄ corruunt añ mundū p calamitatem.
Magnorū: qui corruūt ad infortuniū p aduersitatē.
Damnatorū: q̄ corruūt ad infernū ad penalitatem.

¶ Igitur dico: φ corruit iustus deum adorando p humilitatem. iiij. Regū. iiij. Corruit illa s. sunamitis ad pedes eius. s. helysei τ adorauit. Item corruit impius a statu gratie per iniquitatem Osee. xiiij. Conuertere israel ad dominum deu3 tuum. quoniam corruisti in iniquitate tua. Item corruit egenus per miseriam τ calamitatem: verūtamen deus: vel hic vel in futuro ipm releuabit per pietatem τc. ps. Alleuat dominus omnes qui corruunt: τ erigit omnes elisos. Item corruit diues seu magnus: seu etiam mundi status per aduersitatem. Josue. vj. Muri hierico corruerunt. τ Ezech. xxx. Corruerūt fulcientes egyptum. Itē corruit damnatus ad penalitatem sc3 infernalem. Esa. xiiij. Quomodo cecidisti lucifer qui mane oriebaris. Sequitur. Corruisti in terram qui vulnerabas gentes: detracta est ad inferos superbia tua. His igitur premissis siue agatur de corruitione culpe: miserie siue pene notari potest φ hodie cadunt τ corruunt multa genera pctōrum. Nam sicut video faciliter corruunt corporaliter

Nimis alte ascendentes.
Fundamentum non habentes.
Ad scandalum offendentes.
Insolenter ambulantes.
Pondus graue deportātes.
Per lubricum incedentes.
Per impulsum vacillantes.
Per terrorem stupescentes.
Omni vigore carentes.
Debilibus innitentes.

B ¶ Sicvere dicā φ tam in peccatum φ̄ in tormentum corruunt decē genera peccatorum videlicet illi q̄ nimis alte ascēdūt per superbiam. Illi qui in fundamento veritatis deficiūt per hypocrisim τ fallaciam. Illi qui faciliter scādalizant τ offendunt per iracūdiam. Illi qui indiscrete currunt per imprudētiam. Illi quos onera terrenorum premunt per auariciam. Illi qui in lubrico sistūt per luxuriam. Illi quos alij ad malum impellūt per malam societatem τ amiciciam. Illi quos terrores cōcutiunt per imbecillitatem τ ignauiam. Illi qui vigore deficiunt per fragilitatem τ impotētiā. Illi qui ruinosis τ caducis innituntur τ confidunt per fiduciam τ credulitatem. ¶ Dicam igitur φ faciliter corruunt C per superbiam alte se leuantes. Res enim alte facili⁹ corrunt φ̄ basse. Quia sicut dicitur Prouer. xvij. Qui altam facit domum suam querit ruinam. Unde Seneca docet infimum statum tutiorem esse φ̄ altum. Unde loquens pauperi dicit sic. Potius ingnit gaude: quia ad eum te fortuna deuenit statum de quo cadere non possis. Experientia enim dicitur φ alti τ magni homines terribiliter corruūt quando cadunt. De rege enim pireneo ponit Ouid. lib. v. de trāsformatis. φ dum turrem ascendens alis sumptis volare vellet vt nimphas menonides caperet τ opprimeret fugientes: ad terram statim corruit vbi aeri se cōmisit. Sicvere fit: φ superbi quorum elata mens videtur volare p aera: et ardenter persequitur pauperes τ egenos: quādoq3 fit φ subito corruunt atq3 cadunt: τ quantu3 ad statum gratie: fortune: τ vite seu nature: alis diuitiarū suarum τ elata superbia sua non obstantibus: in infernum pereunt τ descendūt. Figuratū in illa altissima et pulcerrima arbore que describitur Ezechie. xxxj. τ ponitur supra de cedro que subito corruit τ euulsa est τc. Hiere. l. Ecce ego ad te superbe dicit dominus exercituum: quia venit dies tuus: tempus visitatiōis tue: τ cadet superbus τ corruet: τ non erit qui suscitet eū. Corruunt igitur faciliter per superbiam alte se leuantes. ¶ Secundo dico φ faciliter corruūt fundamētu3 D firmum non habentes. Et tales sunt viri falsi: τ qui non habent fundamentum virtutis: veritatis τ realitatis: quia sc3 tales cito corruūt ab apparētia quā pretendunt. Peccatores etiam qui carent gratie fulcimēto corruunt de vitio in vitiū satis cito. Edificia eñ q̄ fundamento carent faciliter corruunt: sicut de domo edificata in arena exemplificat dominus. Mat. vij. que corruit τ fuit ruina ei⁹ magna. Seneca. ficta tāφ̄ flosculi dilabuntur. Unde de hypocritis τ quibusuis pictis a fictis hominibus potest dici illud Ezechie. xxvj. Statue nobiles in terrā corruent. ¶ Tertio dico φ faciliter corruunt per iracundiam passim offendentes. Homo enim quando inuenit scandalum. i. occasionem ad iram in via corruit. Sic illi qui ad omne offendiculum τ ad omnem occasionem offendunt et irascuntur faciliter corruunt τ labuntur. Unde Ezechie. vj. Qui autem prope est gladio corruet. Gladius enim qui cor affligit iracundiam signat ps. Gladius eorum intret in corda ipsorum. Unde cōtra duros crudeles τ iracundos dicitur Prouerb. xxviij. Qui men-

E tis est dure corruet in malum. ¶ Quarto dico ꝙ fa-
ciliter corruunt per imprudentiam stulte discurrētes
Homo enim faciliter corruit quando indiscrete cur-
rens. vbi pedē ponere debeat nō aduertit. Sic fatui de
facili corruūt in pctā: infortunia ⁊ tormēta. ꝑ eo ꝙ in
discrete ꝑ vana desideria diuagātes nō pcauēt vbi pe
des affectuū suorū tute collocēt ⁊ reponant. Unde de
defectu prudentie dicitur Prouerb. xj. Ubi non est gu
bernator populus corruet. Gubernator enim est pru
dentia: qua deficiente in anima necesse est ꝙ corruat
populus. i. congeries virtutum: cogitatuum actuum
⁊ membrorum. Quinto dico ꝙ facile corruunt ꝑ aua-
riciam onera ferentes. Facile eñ corruit qui onus gra
ue ⁊ intolerabile portare contendit. Sic auari qui ter
renorum onerosis rebus subiacent: facile in omñe ma-
lum corruunt dum non cauent. Sarcina enim mun-
di bonorū per auariciam mentem deprimit: ipsamq;
ruere cito facit. Hiere. lj. Si quidem ⁊ murus babylo
nis corruet. Murus enim signat auarum: qui pōdus
lapidum. i. diuitiarum terrestrium secum portat. Un
de etiam de auaro dicitur. Esa. viij. Corruet ⁊ esuriet ⁊
cum esurierit irascet. Sexto dico ꝙ faciliter corruunt
per immundiciam lubrice incedentes. In via enim lu
bricosa faciliter corruitur. Sic in via delitiarū carna
lium. Unde Hieremie. xxiij. Uia illorum quasi lubri-
cum in tenebris: impelluntur ⁊ corruent in ea. Septi
mo dico. ꝙ faciliter corruunt aliorum malorū vel etiā
tentationum impulsum sustinentes. Ille enim facile
corruit quem alius fortiter impellit. Sic qui malorū
exemplis ⁊ verbis necnon suggestionibus hostis for-
titer impellitur: necesse est ꝙ corruat ⁊ labatur Hiere
F mie. xx. Corruēt gladio inimicorū suorū. ¶ Octauo
dico: ꝙ faciliter corruunt per ignauiam nimis timen
tes. Cōcussio enim tonitrui vel alius timor inopina-
tus et magnus est aliquotiēs causa casus: sicut de fra
tribus Joseph qui ipsum prodiderant ⁊ vendiderant
dicitur Gene. xliiij. ꝙ reprehēsi de furto ciphi omnes
ante eum pariter in terram corruerunt. Sic etiam lo-
quendo moraliter. Ille in peccatum facile corruit: qui
mundi aduersa immoderate metuit Prouerbio. xxix.
Qui timet hominem cito corruet. Nono dico ꝙ faci-
le corruūt per infirmitatem: fragilitatem: ⁊ impoten
tiam deficientes: quia scilicet sicut infirmus ⁊ destitu
tus viribus cito corruit: sic infirmꝰ ⁊ peccator seu etiā
imperfectus in deterius cito cadit. ij. Paralipo. xiij.
Corruerunt vulnerati ex israel. Decimo dico ꝙ facili
ter corruunt per fiduciam in mundi auxilijs ⁊ amici-
cijs innitentes. Teste enim Grego. Qui labenti inniti
tur: necesse est vt cum labente labatur. Et q2 mundi
auxilia ⁊ mundanorum amicicie sunt vt plurimū de
biles ⁊ ruinose: necesse est ꝙ qui confidit in talibꝰ ci-
to ruat: exemplo altis animalis germanici qui more
elephātis dum semifracte arbori innititur necesse ha-
bet corruere dum arbor frangitur. Stultū est igitur
in vita mortali in opere temporali: in auxilio mundia
li; ⁊ in amicitia carnali cōfidere: quia ruine causa plu-
rimis potest esse. Esa. xxxj. Corruet auxiliator ⁊ cadet
cui prestatur auxilium: simulq; omnes consumentur
Et Prouerbio. xj. Qui cōfidit in diuitijs suis corruet
Sic igitur patet quomodo multiplex est corruere: et
multiplex causa ruine ⁊c. Uide supra de cadere: ⁊ infra
de ruina in litera R.

Corruptio. Corrumpere.

Nota ꝙ
A corruptio nihil aliud est ꝙ̄ alicuius rei dissolutio: al-
teratio ⁊ destructio. Corruptio enim tollit ⁊ destruit
totum esse rei: ⁊ propter hoc: quia res ꝯsistunt in qua
druplici esse: necesse est inuenire quatuor genera cor-
ruptionum quibus ista esse corrumpantur: vt sic vni
modo essendi sua correspondeat corruptela. Igitur di
co ꝙ est

	Naturale		Nature.
Esse	Uirtuale.	Esse	fortune.
	Formale		Gratie.
	Eternale seu		Glorie.

Isti enim sunt quatuor status rerum: videlicet. Infe-
rior qui est nature corruptibilis. Exterior qui est for-
tune variabilis. Interior qui est gratie cōmendabilis
Superior qui est glorie delectabilis. Sic igitur dico ꝙ
quadruplex inuenitur mala corruptio: videlicet Cor-
ruptio destruēs naturam: hoc est mors peruersa. De-
struens fortunam: hoc est sors aduersa. Destruēs gra
tiam: hoc est mens euersa: vel qua mens est subuersa:
scʒ culpa. Destruens gloriam: hoc est stix immersa. i.
pena eterna.

Mors corrumpit nature decorem.
Sors dirumpit fortune vigorem.
Culpa rapit gratie valorem.
Pena surripit glorie splēdorē.

¶ Passiue ergo lo B
quendo dicamus ꝙ
est corruptio nature quā faciet mortis necessitas. Cō
stat enim ꝙ tota natura inferiorum rerū corruptioni
subdita est. Nam cōtrarietas elementorū ⁊ insatiabi
lis appetitus materie ⁊ forme elemētalis imperfectio
qui scʒ appetitus materie terminari seu complere nō
potest: causa sunt ꝙ nihil inferius est incorruptibile:
⁊ ꝙ omnia cum tempore dilabuntur. ita ꝙ vnū corrū-
pitur ⁊ aliud generetur Eccli. xiiij. Omne opus corru
ptibile: in fine deficiet. Et ideo de corpore humano di-
citur: ꝙ intellectus ab eo separabitur sicut perpetuū
a corruptibili. Constat enim ꝙ quantū ad corpus om
nes sumus corruptibiles ⁊ mortales. Unde notabis
ꝙ nostre corruptionis conditio generat humilitatem
contemnit nobilitatem: acquiret stabilitatē. De hu-
militate patet: q2 scʒ non facile contemnit alium qui
se corruptibilem esse cogitat: ⁊ vna cum eo corrumpē
dum Eccli. viij. Memēto quoniam omnes sumus in
corruptione ne spernas hominem. De nobilitate vero
propria ꝙ facile contemnatur: qñ futura corruptio q̄
propinqua est cogitatur: patet in p̄s. vbi Dauid dice-
bat. Que vtilitas in sanguine meo. i. in nobilitate san
guinis mei dum descendo in corruptionem: quasi di-
ceret nulla vtilitas. De stabilitate vero futura. i. de im
mortalitate corporis in quam nostra corruptibilitas
in resurrectione mutabitur: dicitur. j. Corinthio. xv.
Oportet inquit corruptibile hoc induere incorruptio
nem: ⁊ mortale hoc induere immortalitatem. Hec est
igitur corruptio nature quam facit mortis necessitas C
¶ Secūdo dico: ꝙ est corruptio fortune: quam faciet
fortis aduersitas. Omnis enim status mundanus to
taq; fortune prosperitas finaliter corrumpitur: ⁊ per
aduersitatem ⁊ infortuniū dissipat. Unde illi cumu-
lo omnium miseriarum. s. ciuitati babylonice a qua
oīm aliarū ciuitatū fortuna ⁊ ꝓsperitas sub nabucho
donosor corrūpebatur ⁊ destruebatur: dicit Hiere. lj.
Ecce ego ad te mons pestifer qui corrūpis vniuersam
terrā. Et Naum. ij. Uastatores dissipauerunt eos: et
propagines eorū corrūpunt. Uñ etiā de illis quos vio-
lentia fortune: ignisq; acerbitas corrumpere non po-
tuit: dicitur Danie. iij. Uideo viros solutos ambulan
tes in medio ignis: ⁊ nihil corruptionis in eis est. Deꝰ
eñ suos de corruptiōe mūdi tribulationū liberat: ⁊ ip
sos ꝑ fortitudinē cōstantie in incorruptibiles mutat.
Roma. viij. Creatura liberabit a seruitute corruptōis. D
Hec est igit corruptio fortune ⁊c. ¶ Tertio dico ꝙ est
corruptio grē quā generat culpe ꝑuersitas. Quicquid
eñ corrūpit a suo cōtrario corrumpit: nūc aūt culpa
cōtraria est gratie: q2 cōtra bonū malū est ⁊ cōtra vitā
mors. Eccli. xxxiij. ⁊ ideo ꝑ gñationē culpe in aīa: ne-
cesse est ꝙ gratia corrumpat: q2. s. gñatio vniꝰ est corru
ruptio alterius p̄s. Corrupti sunt ⁊ abhominabiles
facti sunt in iniqtatibꝰ. Et nota ꝙ sicut corruptio lar
go modo sumpta. i. putrefactio causat ex multis cau-
sis in carne: sic corruptio pctī causat ex varijs actibꝰ in
mēte. Causat eñ ex calore corpꝰ inflāmāte. Ex humo-
re nimis abūdāte. Ex debili vigore corpus nō restau-
rante. Et externo dolore corpus cōprimente. Sic dico
ꝙ corruptio

que corruptio peccati gignitur: quando calore concupiscentie anima inflammatur: et quando humore deliciarum et diuitiarum nimis oneratur et maxime virtus rationis est ita debilis que sapienter non regitur et exteriora accidentia et occasiones varie ad crimina suffragantur: sic enim.

	Cor		Cogitando.
	Caro		Delectando
	Lingua		Proferendo.
Corrumpitur	Mens	Male	Affectando.
	Sensus		Existimando.
	Opus		Terminando.
	Habitus		Conuersando.

¶ Dicam igitur que mali corrupti sunt in corde: per malam cogitationem. Et hoc est magnum periculum: quia scilicet si radix arboris corrumpitur: necesse est que residuum destruatur. Patet de pomo quando cor interius est corruptum sic est de cogitatione et corde. Unde Soph. iij. Diluculo surgentes corrumpunt omnes cogitationes suas. Item corrupti sunt in carne per luxurie delectationem Gal. vj. Qui seminat in carne: de carne metet et corruptionem. Item corrumpuntur in lingua: per malam locutionem. Porcus enim qui linguam habet corruptam et leprosam reputatur esse totus corruptus. Unde. j. Corin. xv. Corrumpunt bonos mores colloquia praua. Item corrumpuntur in mente: per peruersam intentionem. ij. ad Thimo. iij. Resistunt veritati homines corrupti mente et reprobi. Istud potissime patet de symoniacis et de iniquis iudicibus: qui a iusticia et veritate deuiant per munerum corruptelam. Prouer. xxv. Uena corrupta iustus cadens coram impio. Item corrumpuntur in sensu per hebetatam cognitionem. ij. ad. Corinthio. xj. Timeo ne corrumpantur sensus vestri et excidant. Item corrumpuntur in opere per iniquam executionem. ps. Corrupti sunt et abhominabiles facti sunt in studijs suis: studijs inquit idem operibus. Iuxta illud. Hiere. vij. Bona facite studia vestra. Item corrumpuntur in habitu et conuersatione insolenter viuendo. ps. Putruerunt et corrupte sunt cicatrices mee a facie insipientie mee. Cycatrices que sunt in exteriori cute: significant vitia que sunt in exteriori conuersatione. Ista est igitur corruptio gratie quam generat culpe peruersitas. ¶ Quarto dico: que est corruptio glorie: quam impedit pene diuersitas. scilicet damnatio eterna. Gloria enim eterna occasionaliter corrumpitur et destruitur quando per penam infernalem perpetuo impeditur. Unde de ista corruptione pene infernalis dicitur Iob. xxxiij. damnato. Appropinquabit corruptioni anima eius: et vita illius mortiferis. De cuius liberatione gaudens dauid dicebat in. ps. Non derelinques animam meam in inferno nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. Sic igitur patet quomodo mali multipliciter corrumpuntur et quomodo a bonitate mortali multipliciter alterantur etc. vide infra de putrescere.

A

Corus.

Nota que corus sumitur quandoque pro mensura sicut Luc. xvj. Quantum debes domino meo. Centum coros tritici: sed de isto modo nihil ad presens. Item quandoque sumitur pro chorea et pro congregatione ordinata letantium et cantantium. ij. Paral. xxx. Locutus est Ezechias ad omnem chorum leuitarum. Item quandoque sumitur pro instrumento musico. Unde in. ps. Laudate eum in tympano et choro: laudate eum in chordis et organo. Item sumitur pro quodam vento sic appellato. Act. xxvij. statuerunt nauigare ad portum crete respicientem ad affricum. et ad chorum.

B ¶ De choro ergo inquantum sumitur pro congregatione letantium seu pro chorea potest distingui: de leticia spirituali. mundiali. et eternali. Chorus enim signat leticiam spiritualem qua gaudent perfecti. unde de ecclesia et eius spiritualibus leticijs dicitur Can. vij. Quid videbis in sunamite nisi choros castrorum. Et Hier. xxxj. Letabitur virgo in choro. Item signat leticiam temporalem qua gaudent infecti. In chorea enim mundanorum semper itur de dextera ad sinistram ad denotandum que mundi gaudia semper terminantur ad sinistram aduersitatis. Tren. v. Uersus est in luctum chorus noster: defecit gaudium cordis nostri ve nobis quia peccauimus. Item signat leticiam eternalem qua gaudent beati. unde de deo potest dici illud. j. Regum. xxj. Nonne huic cantabant per choros Saul percussit mille et Dauid decem milia etc. Uide de gaudio et leticia. A

Cottidie.

Illud quotidianum dicitur quod diebus singulis iteratur. Accipitur ergo quotidie pro sepe: pro communiter et pro semper. et ideo moraliter loquendo quotidie signat diligentiam et sollicitudinem et continuationem feruentem: vel in bono opere vel in malo. Et sic notabis que est quotidie pertinens ad bonos et quotidie pertinens ad malos. Ad bonos dico: quia scilicet boni sunt diligentes de bono quotidie faciendo ij. Corin. xj. Quotidiana sollicitudo omnium ecclesiarum. Igitur dico que boni solent Cottidie

Templa frequentare.
Uera predicare.
Scripta perlustrare.
Bonis ministrare.
Mala tolerare.
Bona perpetrare.
Bene laborare.
Deo immolare.
Bonis se sociare.
Xpm degustare.
Sese augmentare.
Lassos sustentare.

¶ Dico ergo que si erga deum diligentes et solliciti sumus: nos debemus quotidie templum frequentare. De scipione enim pagano legitur que omni mane templum iouis ad adorandum intrabat: et post ad senatum veniebat. In templo vero diutius remanebat. ita que populus dicebat: que ipse de re publica cum ioue consiliabatur. que si tunc in tempore vane spei faciebat paganus: multo fortius nunc debet facere xpianus: exemplo xpi dicentis Luce. xxij. Quotidie fui vobiscum in templo. Item debemus quotidie vera predicare: quod maxime pertinet ad prelatos: qui quotidie tenentur subditos informare. Esa. lviij. Clama ne cesses: et Luce. xix. Erat quotidie docens in templo. Item debemus quotidie scripta perlustrare. scilicet studendo in sacra pagina pro veritate inuestiganda. Unde de illis credentibus dicitur Actuum. xvij. Qui susceperunt verbum quotidie cum omni auiditate scrutabantur scripturas. Item debemus quotidie bonis ministrare. scilicet seruiendo et obediendo: et necessaria erogando. Hebre. x. Omnis quidem sacerdos presto est quotidie ministrans et easdem hostias sepe offerens. Item debemus quotidie mala tolerare: scilicet penitentiam et laborem in patientia sustinendo. Luce. ix. Qui vult venire post me abneget semetipsum et tolat crucem suam quotidie et sequatur me. Sic faciebat Apostolus dicens. j. Corinthio. xv. Quotidie morior. Item quotidie debemus bona perpetrare. Tobie. ij. Anna ibat ad opus textrinum quotidie. Item debemus quotidie bene laborare Exodi. v. Complete opus vestrum quotidie. Item debemus deo immolare: scilicet sacrificium laudis et bonorum operum. Numeri. xxviij. Offerebant duos agnos anniculos immaculatos quotidie in holocaustum. Duo agni significant bonum opus et bonam intentionem. Item debemus quotidie bonis nos sociare Actuum. ij. Quotidie perdurantes vnanimiter in templo. Et sequitur ibidem. Dominus autem augebat qui salui fiebant quotidie in idipsum. Item debemus quotidie xpm degustare. scilicet in sacramento altaris: quia scilicet licet dicat August. Celebrare quotidie nec laudo nec vitupero: nihilominus viris deuotis vtile est quotidie celebrare: vel corpus domini manducare: vt dicant domino illud Luce. xj. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Item debemus vires augmentare. i. semper crescere in virtutibus. Unde. j. Reg. xvj. et. ij. Regum. et. iij. dicitur que dauid proficiens semper in seipso robustior erat quotidie. De fidelibus etiam dicitur Actu. xvj. que abundabant numero quotidie. Item debemus quotidie lassos et pauperes sustentare. Iudith. vij. Dabatur populis aqua quotidie. Et de Hieremia incarcerato dicitur Hiere. xxxvij que rex precepit que daretur quotidie torta panis. Patet ergo que est vnum quotidie. i. vna quotidiana diligentia que pertinet ad viros perfectos. ¶ Secundo dico C

ꝙ est vnum quotidie quod pertinet ad viros infectos Et sic notabo ꝙ mali ⁊ impij quotidie.

Viuunt voraciter. Agunt carnaliter. Egent mentaliter. Lugent finaliter.

Viuunt dico voraciter: per quotidianaꝫ castrimargiam: vnde de diuite epulone dr. Luce. xv. ꝙ induebatur purpura ⁊ bysso ⁊ epulabatur quotidie splendide. Itē agunt carnaliter: per quotidianam luxuriam. Vñ de istis impudicis senibus dicit. Dañ. xiiij. ꝙ videbant susannam senes quotidie: ⁊ exarserunt in amorem illius. Item egent mentaliter: per quotidianam auariciaꝫ dicētes illud. j. Mach. vj. Defecimus quotidie ⁊ esca nobis modica est. Ideo sequitur: ꝙ isti lugent seu lugebunt finaliter per eternam ⁊ quotidianam miseriam. Ezech. xxx. Dolebit pelusium ⁊ alexandria erit dissipata: ⁊ in mēphis angustie quotidiane ⁊c.

A Cras. Crastinum. Nota ꝙ sicut hodie signat tps pñs: ita cras sigat tps futuruꝫ ⁊ sic dico: ꝙ per ista duo aduerbia pñt intelligi tps vite ⁊ tempus mortis: ⁊ tempus pñtis seculi ⁊ futuri. Potest etiam per cras intelligi quecūꝗ procrastinatio seu dilatio siue bona fuerit siue mala. his igitur premissis notabo ꝙ in scriptura inuenit Cras.

Deliberatiuum. Procrastinatiuum. Mortificatiuum Damnificatiuum Beatificatiuum.

Primuꝫ cras pertinet ad virum prudentem. Secunduꝫ cras pertinet ad pigruꝫ tardantem. Tertiū pertinet ad mortem sequentem. Quartum: pertinet ad infernum expectantem. Quintū pertinet ad paradisum bonos recipientem.

Primum est cras discrete ꝓuidentie.
Secundum est cras neglecte diligentie.
Tertium est cras mortalis violentie.
Quartum est cras infernalis pestilentie.
Quintum est cras supernalis affluentie.

B ¶ Dico igitur ꝙ per cras pōt intelligi discretio deliberatiua. Prudentes eñ non precipitant nec plus debito accelerant facta sua: immo semp volunt omnia facere cum matura ⁊ debita tarditate. vñ Exo. xvj. dr. Cras qdcunꝗ operandū est facite. Cras inquit. i. prudēter ⁊ deliberate: qr ꝓcerto melius ē ī crastinū negocia differre ꝙ precipitant ad executionē prorumpere. Et iō ſm iura nunꝗ in criminib⁹ sententia est exequnda q̄ a iudice festinanter ⁊ indeliberate est ꝓlata. De tali ergo cras. i. dvtute deliberatiua notādū: ꝙ cū ista

Hostis malicias debemus vincere. Mundi nequicias debemus fugere. Graues iusticias debemus facere. Christi delicias debemus edere.

Ista enim quatuor inter cetera indigent ꝙ cras. i. cū deliberatione: prudentia ⁊ discretione fiant. Et primo quidē cū volumus vincere hostis malicias Bella eñ non solent ꝑcipitanter sed mediante ordine ⁊ deliberatione tractari. Et ideo apud romanos capitis reus erat: q extra ordinē contra hostem pugnabat vñ ſm Tytum liuium de manlio torquato consule legit: ꝙ ꝓprium filium capite plecti fecerat: ꝓ eo ꝙ contra ipsius ⁊ collegę sui decij mandatum extra ordineꝫ belli: lꝫ vicisset: contra hostem pugnauerat: Sicut eñ dr. Prouer. xxiiij. Cum dispositiōe initur bellū. Nos igitur qui contra hostē dyabolū cū suo innumerabi-

C li exercitu vitioꝝ pugnare debemus: ꝓcrastinatione id est: maturitate ⁊ prudentia necessario indigemus. Exo. xvij. Pugna contra amalech cras. Nam qñ tale cras. i. deliberatiua prudentia adiungit: hostes corporis ⁊ aīe melius superant. Judicū. xx. Cras tradam eos. s. hostes vestros. s. in manus vestras. Item indigemus isto cras. i. deliberatione: si volumus exire vel fugere mundi nequiciam. Carcer eñ seu locus periculosus non euadit: nisi deliberatiua prudentia adhibeatur. Et ideo qui vult tute mundi pericula exire et fugere: debet crastinum expectare. i. deliberatiuam prudentiam adhibere. ij. Paral. xx. Cras egrediemini et dominus erit vobiscum. et Nume. xiiij. Cras mouete castra ⁊ reuertimini in solitudinem. ¶ Item indigemus isto cras. i. prudentia dilatiua: si volum⁹ facere fortes seu graues iusticias. In iusticia eñ exequenda valde est deliberatio ⁊ prudentia adhibēda. Teste eñ Sene. Nullum morosius animal: nec maiori arte tractandum quaꝫ homo. Ibidem etiam dicit. s. li. de clementia ad Neronem: ꝙ non est homine vtendū ꝓdige. Cuius exemplum dat nobis ipse dominus in scriptura. Nam vbi de afflictione plagaruꝫ egypti fit mētio: nunꝗ legitur aliqua plaga eadem die a domino inflicta qua cōminata vl' ordinata erat: immo semper in crastinum reperitur dilata. Sicut de morte animalium: ranarum ⁊ locustarum. dicitur Exo. viij. Cras erit signum istud. Et. ix. Cras faciet dominus istud. Et. x. Inducam cras locustam in finibus vestris. Vnde de theodosio imperatore legimus: ꝙ quia sine deliberatione in impetu ire sue vnam ciuitatem deleuit. ipsum Ambrosius reprehendit ⁊ ab introitu ecclesie repressit. ꝓpter qd idem imperator. xxx. dies exequende snīe ꝓ dilatione post snīam ordinauit: sicut ponit hystoria tripartita. Debet igitur quilibet iusticiaꝫ facturus dicere illud. Geñ. xxx. Cras respondebit mihi iusticia mea. Ista igitur deliberationis ꝓcrastinatione indigemus: quando debemus facere graues iusticias. Itē ista indigemus: quando debemus edere xpi delicias. s. quando volumus recipere corpus xpi. Illd enim est cū deliberatione faciendum: al's de incomodo est timendum. Medicina enim quodaꝫ preambulo preparato indiget al's nō ꝓficit: immo nocet. Ideo cras. i. deliberatiue debet recipi ⁊ cum debita deuotione ⁊ reuerentia ptractari. Nume. xj. Cras comedetis carnes. Patet igitur quō ꝑ istud aduerbiū cras pōt intelligi discretio deliberatiua. ¶ Secundo dico ꝙ ꝑ cras potest intelligi dilatio ꝓcrastinatiua seu etiam neglectiua. Et istud cras est illoꝝ qui in omnib⁹ suis negocijs tardi sunt atꝗ pigri: ⁊ qui more corui semꝑ dicunt cras. Differunt enim totuꝫ facere quousꝗ deficiat potentia faciendi. Procrastinant eñ deuꝫ adorare: proximum iuuare: magna sperare. Deū dico adorare. Exo. viij. Constitue mihi tempus in quo deprecer ꝓ te. Respondit ei Cras Proximum iuuare etiam: cōtra illud. Prouer. iij. Ne dicas amico tuo vade et reuertere. Cras dabo tibi cum statim possis dare. Magna sperare etiam: quia multi sunt qui semper sperāt in crastinum melius succedere: nec timent infortunium aduenire. Dicentes illud. Esa. lvj. Et erit sicut hodie sic et cras: ⁊ multo amplius. Cōtra illud quod cōsulitur. Prouer. xxvij. Ne glorieris in crastinuꝫ ignorans quid superuentura pariat dies. Ista est ergo dilatio procrastinatiua. ¶ Tertio dico: ꝙ per cras intelligitur cōditio mortificatiua: id est dies mortis. Hodie enim est vita presens. cras vero mors. Non enim habet homo nisi duos dies: hodie et cras id est vitaꝫ et mortem. Iuxta illud Ecclesiastici. x. Hodie est Rex et cras morietur. De isto ergo cras: id est de morte potes notare ꝙ.

Tollit delitias corporales. Diuitias temporales. Eminentias populares. Infert molestias infernales. Confert leticias eternales.

Crastinuꝫ ergo mortis tollit delicias corporales Unde Esa. xxij. Comedamus ⁊ bibamus: cras enim moriemur. q. d. mors est illud ꝑ quod terminant cibus et potus ⁊ alie delicie corporales. Item istud cras. s. mors tollit temporales diuitias De quo Eccli. xx. Hodie feneratur quis et cras repetit. q. d. fortuna que hodie. i. in vita presenti nobis feneratur diuitias dando. Cras id est in morte repetit omnia sibi retinendo: et nihil nobis dimittendo. Itē istud cras. s. mors tollit ⁊ adnihilat seculares eminētias. vñ. j. Mach. ij. dicit de impio ⁊ superbo diuite. gloria ei⁹ stercus ⁊ vermis est: hodie est ⁊ cras nō inuenietur quia conuersum est in terram. Itēꝫ istud cras scilicet mors

mors infert.s.peccatoribus infernales mesticias. Vñ de peccatore in igne infernali mittendo potest dici illud. Mathei.vj. Fenum agri quod hodie est: cras in clibanum mittitur. Item istud cras cõfert.s. bonis eternales leticias.i.gaudia paradisi de quibus.j.Reg.xj. Cras erit nobis salus cum incaluerit sol. In crastino enim mortis sol iusticie christus: per feruorem caritatis quantum ad bonos calescit: ⁊ sic salus eterna erga eos inualescit. Istud est igitur cras mortis quod diuersa solet efficere in diuersis. Patet igitur quomodo
E do per cras potest intelligi conditio mortificatiua.

¶ Quarto dico: ꝙ per cras intelligitur afflictio damnificatiua.i.pena infernalis. Mali enim non habẽt nisi duos dies: hodie ⁊ cras: vnum scȝ bonum ⁊ aliud malum. Hoc est dictu: prosperitatem presentem ⁊ calamitatem futuraȝ. Hodie em̃ habent gaudere: cras vero habebunt dolere. Hodie rident crastino stridẽt Hodie saltãt crastino nutãt. Hodie sunt pleni: cras erunt egeni. Hodie sunt primi: cras erũt infimi. Hodie sunt equites: cras erunt pedites. Hodie sunt i gloria: cras erunt in miseria. Hodie abundãt auro: cras erunt in demonum thesauro. Et ideo de isto cras inquorum breuiter potest dici illõ. Luce.xij. Fenum qđ hodie in agro est: cras in clibanum mittitur. ¶ Quinto vero dico: ꝙ per cras intelligitur consolatio letificatiua idest vita eterna ⁊ gloria paradisi: quia.s. sancti habuerunt hodie ⁊ cras.i. presentem vitam que fuit in miseria: ⁊ futuram que erit in gloria. vnde quilibet sanctus potest dicere illud. Hester.v. Regina vocauit me cum rege ad comedendum: ⁊ cras cum rege pransurus sum. Regina dico.i.beata virgo. Ista est enim que vocat beatos: vt cum rege christo prandeãt in gloria. Et merito: quia procerto i isto crastino erit festum ⁊ conuiuium sempiternum. Iuxta illõ.j.Reg.xx. Kalende sunt in crastino. Kalende enim erant festa neomenie idest noue lune. Patet ergo quõ cras di
A uersimode potest sumi.

Creatura. Creare. Creator.

Nota ꝙ creare idem est quod aliquid de nihilo facere. Condere enim facere: componere: fabricare: producere: generare ⁊c. verba actiua semper ꝓsupponũt materiam preiacentem. de cuius potentia educunt et eliciunt formam suaȝ. Creare vero nihil presupponit nisi forte ydeas seu formalitates seu etiam quidditates quas posuerunt aliqui ipsi deo coeternas. Cõstat enim ꝙ in mente diuina ab eterno sunt ydee rerum. Iuxta illud. Eccli.xxiij. Antequam crearẽtur omnia sunt agnita domino deo: sic et post perfectuȝ respicit omnia: sed de hoc nihil ad presens. Non enim habeo alas ad tam alte volandum. Istud ergo possuȝ dicere ꝙ creare competit soli deo qui est agens infinitum: ꝗ scilicet produxit de nihilo creaturas. Moraliter ergo loquendo dicam: ꝙ creator denotat mihi in deo. Potentiam insuperabilem. Clementiam inexterminabilem. Scientiam indeceptibilem. Potuit enim voluit et sciuit creare res: ⁊ ideo qui bene ordinem creaturarum considerat: bene potest dici potestatem: bonitatem ⁊ sapientiam cognoscere ⁊ videre. Teste em̃ Sap.xiij. A magnitudine spei ⁊ creature poterit horuȝ creator videri. Quia sicut dr̃. Rom.j. Inuisibilia di a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur. Igitur cuȝ creare dicat mihi aliquid in esse cõpletum producere: possum dicere ꝙ creatura moraliter signat hominem factum: et in esse morali productum: et de nihilo id est de peccato ad esse gratie eductum. Et sic per creaturam accipiendo hominem perfectum et moralem: exponamus illud. Judith.xvj. Tibi seruiat omnis creatura tua. In quibus verbis aduerte ꝙ sicut in creatura considerantur tria videlicet Deus a quo producitur. Tibi inquit deus. Esse ad qđ educitur. Creatura. Relatio seu subiectio in qua concluditur. Tua. Et sic dico ꝙ creatura de sui significato importat quandam nobilem conditionem: quia a deo est. Quãdã virtuosam perfectionem q̃ inesse est. Quandam subiectionem ⁊ obligationem: quia ab altero est. Sic dicam ꝙ spiritualis creatura seu creatus id est iustus habet Dignitatem nobilem ⁊ preeminentiam. tibi. Veritatem stabilem ⁊ residentiam. creatura. Paruitatem humilem ⁊ subiacẽtiam: seruiat tua. Vel dic aliter.s.ꝙ hic bene dicitur de homine sic creato ꝙ debeat

Diligere.
Eligere.
Attendere.
Ostendere.

¶ Diligat diuinitas ꝑ quam existimem⁹.tibi.s.inqt: o deus. B
Eligatur sedulitas: qua deo sistimus. Seruiant inquit. Attendatur nobilitas in qua cõsistimus tua. Igitur dico ꝙ hic ostenditur quid a creatura sit diligendum feruẽtissime.s. ipse deus qui ostenditur cum dicitur tibi scȝ op⁹ creator. Quia sicut dicitur Hebre.iij. Qui omnia creauit deus est. Naturale est enim ꝙ om̃ia diligunt illud a quo habent esse ⁊ bonum. Etiam ipsa animalia carentia ratione suos cognoscunt ⁊ diligũt nutritores. Deus est igitur super omnia diligendus: quia scilicet ab ipso habemus esse: ⁊ bene et optimum esse: scȝ esse nature. Esse gratie. Esse glorie. Ab ipo etiã habemus nutrimentuȝ quantum ad naturam quod nos reficiat. Fulcimentum quãtum ad gratiam: que nos perficiat. Complementum quantum ad gloriam que nobis sufficiat. Tibi inquit. Ideo dicebat Dauid in ps. Diligam te domine fortitudo mea: domin⁹ firmamentum meum ⁊ refugium meum ⁊ liberator me⁹ Verũtamen de multis videtur contrariũ: qui scȝ plus mundum ꝙ deum: bonum creatum ꝙ increatum: bonum cõmutabile ꝙ eternum diligunt. Unde sic fit ꝙ ingrati deum obliuiscuntur ⁊ amorem terrestriũ amplectuntur. Deuterono.xxxij. Deum qui te genuit dereliquisti: et oblitus es domini creatoris tui. Et ideo conquerendo dicitur ibidem. Nunquid ipse est pater tuus qui possedit ⁊ fecit ⁊ creauit te. Si ergo pater et factor restat ꝙ sit super omnia diligendus. Ostenditur ergo quid a creatura sit diligendum. Tibi inquit:
et loquitur deo. ¶ Secũdo ostenditur hic quid a creatura sit eligendum deuotissime. C
Seruiat inquit: quia scȝ seruitium ⁊ obedientia dei est principaliter eligenda. Seruire enim deo regnare est. Istud enim vnum officium creature seruire scȝ ⁊ obedire imperio creatoris: sicut ad literam videmus de omnibus rebus mũdi que in officijs sibi a natura concessis seruiũt incessanter. Unde Sapiẽtie.xvj. Creatura tibi factori suo deseruiens ⁊c. Quod est cõtra multos: de quibus Romano.primo. Seruierunt creature potius ꝙ creatori. Propterea tradidit eos deus in passiones ignominie ⁊c. Uide infra de seruire. Ostenditur ergo quid a
creatura sit eligẽdum. Seruiat inquit. ¶ Tertio ostẽ D
ditur quid a creatura sit attendendum discretissime. Omnis inquit creatura. Debet enim homo attendere ꝙ ipse est omnis creatura.i. inesse naturali ⁊ morali a dño cõpositus ⁊ creatus: vt participet cũ omnib⁹ alijs creaturis: ⁊ sic non debet se vilem reputare: sed a vilitate peccati potius resilire. Vñ de homine loquẽs xp̃s dixit Marci.xvj. Predicate euãgelium om̃i creature. Teste enim beato Grego. in omelia. Homo omnis creatura dicitur: quia cum omnibus participans intelligere cum angelis: sentire cum brutis: viuere cuȝ arboribus: ⁊ esse cum lapidibus cõprobatur. Etiã loquendo moraliter dico ꝙ homo perfectus om̃is creatura merito potest dici. Ista enim in sui cõpositiõe cõtinet. Celũ hoc est alta cõtemplatio Terrã. hoc est infima humiliatio ⁊ subiectio. Mare: hoc ẽ amara cõtritio ⁊ cõpũctio. Spiritũ seu ventũ. hoc est spũs inspiratio. De celesti cõteplatiõe dicitur Esa.lxv. Ecce creo celos nouos. De terrestri humilitate ⁊ deiectione dicitur Eccli.xvij. Deus de terra creauit hoiem. ⁊ Geñ.j. In principio creauit deus celũ ⁊ terrã. De mari xo dr in ps. Aquilonẽ ⁊ mare tu creasti. De spũ xo dr in ps.

Coꝛ mundum crea in me deus: ⁊ spiritum rectum innoua in visceribus meis. Et breuiter videtur: ꝙ deus facit de viro iusto vnum nouum hospitium ad habitandum. Et ideo ibi ponit nouam familiam virtutum. Creat igitur ibi.

Iusticiam que mala puniat.
Sapiam: que alta sentiat.
Mundiciam que feces fugiat
Leticiam quam libens audiat
Laudem per quam iocundetur.
Pacem cū qua cōmoꝛetur.
Quietem vbi hospitetur.

Dico igitur: ꝙ deus in viro iusto ponit ⁊ creat iusticiam: ad mala puniēdū Sap. v. Armabit creaturam ad vltionem. Item ibi creat sapientiam ad alta cogitandum seu sentienduȝ. Unde Eccl'ia. xxiiij. dicit. Ab initio ⁊ ante secula creata sum. Item ibi creat mundiciam ad feces vitioꝝ abstergendum: ⁊ ad totum hominem virtutibus renouandum. Unde illud ꝑdictuȝ ps. Coꝛ mundū crea in me deus Et alibi in. ps. Emitte spm̄ tuū ⁊ creabuntur ⁊ renouabis facieȝ terre. Itē ibi creat leticiam ad iubilandum. Eccl'i. xxxj. Uinum in iocunditate creatum est. Item ibi creat laudeȝ ad eum sollaciandum. ps. Populus qui crea. lau. dominum. Item ibi creat pacem ad lites sedandum. Esai. lvij. Creauit fructum labioꝛuȝ pacem. Item creat ibi quietem ad suum cubiculum faciendum ⁊ ad eum spiritualiter hospitandum. Unde homo de deo potest dicere illud. Eccl'i. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Omnia em̄ ista bona creat deus ī homine: ad hoc ꝙ fieri possit bonus: ⁊ ad hoc ꝙ digne recipiat ipsum bonum. Bona enim bonis creata sunt: sicut dr. Eccl'i. xxxix. Et sic de homine qui omnis creatura dicitur: poterit recte dici illud. j. Thimo. iiij. Ois creatura dei bona est ⁊ nihil reijcienduȝ in ea. Sȝ heu ꝓh doloꝛ. vr̄ ꝙ hodie verificat̄ de ista omni creatura illud quod scribit̄ Rom. viij. Creatura vanitati subiecta est: qꝛ ꝓcerto hodie dyabolus ibi creat.

Superbiā q alta sapiat.
Seuiciam que dure feriat.
Auariciā que multa cupiat.
Inuidiā que bonos odiat.
Tristiciam q̄ mentem rapiat

De superbia dr. Eccl'i. xxxvij. O presumptio nequissima. vnde creata es De seuicia vero ⁊ crudelitate dicitur. Eccl'i. xxxix. Sunt spūs q ad vindictaȝ creati sunt. De auaricia dr. Eccl'i. xl. Occupatio magna creata est oībus hominibus: iugum graue sup filios adā. De inuidia dr. Sap. xiiij. Creature dei in odium facte sunt. De tristicia vero siue de pestilētia moꝛtis eterne finali potest dici illud. Eccl'i. xl. Moꝛs sanguinis. contentio: romphea: oppꝛessiones: fames: contritio: ⁊ flagella super iniquos creata sunt. Non sic simus nos creatura: sed simus creatura a deo creata: ⁊ virtutibus reformata non vitijs defoꝛmata: qꝛ sicut dr. Gal'. v. In xp̄o iesu neqȝ circūcisio aliquid valet: neqȝ ꝑpucium sed noua creatura. Et merito: qꝛ ꝓcerto talis creatura dato ꝙ in pn̄ti vita multis tristicijs desoletur. Iuxta illud. Rom. viij. Omnis creatura ingemiscit ⁊ parturit vsqȝ adhuc: tamē eterna gloꝛia post moꝛtem perfruetur: sicut ibideȝ dr. Creatura liberabitur a seruitute coꝛruptionis: in libertatem gloꝛie filioꝝ dei. Patet ergo ꝙ hic ostendit̄ quid a creatura sit attendēdū discretissime. s. ꝙ ipe hō est omnis creatura. ¶ Quar-
E to vero dico: ꝙ ostenditur quid a creatura sit ostendendum: qꝛ. s. hūilitas que ostenditur qn̄ dicit̄. Tua. Tuum enim denotat ꝙ sit alieni iuris. Creatura em̄ nō est suiipsius creatura: qꝛ nihil creat seipsuȝ: immo creatur a deo: ⁊ ideo creatura est dei: ⁊ sic est subiecta naturaliter ipsi deo. Subiectio autem que est alteri⁹ iuris possessio humilitatem innuit ⁊ requirit tua: ⁊ vere nullus est qui scit aut qui habeat aliquid a se: imo quilibet iuris alterius est ⁊ potissime ipsius creatoꝛis dei. Ipse enim fecit nos ⁊ nō ipsi nos. Eccl'i. xxxvj. Ab initio creature tue sunt. Patet igitur in autoꝛitate ꝑmissa: ꝙ est. Ostendenda humilitas nostre subiectionis. Tua. Attendenda nobilitas nostre conditionis. Omnis creatura. Eligenda sedulitas pꝛompte deuotionis. Seruiat. Diligenda sublimitas diuine placationis. Tibi inquit o deus. ¶ Si vis autez adhuc no- F
ta de deo ꝙ ipse creatoꝛ est: quia scilicet ipse creauit. Celum ad nos continendum. Terram ad nos nutriendum. Chꝛistum per incarnationem ad nos redimēdum. Hominem ad sibi seruienduȝ. Demonē ad nos exercendum. Medicinam ad nos liberandum. Sapientiam ad nos infoꝛmandum. Penā eternam ad malos puniendum. Gloꝛiam supernam ad bonos quietandum. Dico ergo ꝙ celum a deo creatū est ad nos continenduȝ. Iudith. xiij. Benedictus dominus qui creauit celum. Item terram ad nos sustinenduȝ. Esa. xl. Dominus creauit terminos terre. Itē creauit chꝛistum scilicet quantum ad humanitatem ad nos redimendum. Hiere. xxxj Creauit dominus nouum sup terram: mulier circundabit virum. i. Maria concipiet chꝛistum. Item creauit hominem ad sibi seruiendū Gen̄. j. Creauit deus hominem de limo terre. Iteȝ creauit demonem ad nos exercendum. Esa. liiij. Ego creaui fabꝛum sufflanteȝ in igne pꝛunas. Itē creauit medicinam. s. gratie ⁊ penitētie ad nos sanandum ⁊ liberandū. Eccl'i. xxxviij. Altissimus de terra creauit medicinam: ⁊ vir pꝛudens non abhoꝛrebit eam. Iteȝ creauit sapientiam ad nos sustinendum. Ecclesia. j. Pꝛioꝛ omnium creata est sapientia. Item penam eternaȝ ad malos puniendum. Esai. liiij. Ego creaui interfectoꝛem. et Eccl'i. xxxix Ignis grando: fames et moꝛs ad vindictam creata sunt. Item creauit gloꝛiam eternam seu supernam ad bonos pꝛemiandum. Esa. liij. Omnem qui inuocat nomen meum in gloꝛiam meaȝ creaui eum: foꝛmaui eum ⁊ feci eum. Hec igitur de creare et creatura sufficiant pꝛo pꝛesenti. De creatiōe vero impꝛopꝛie sumpta inquantum scilicet signat ꝓmotionem: nihil ad pn̄s.

Credere.

Nota ꝙ credere quandoqȝ sumitur pꝛo obedire sicut Eccl'i. xxx. Tunde latera eius scilicet filij tui dum infans est: ne foꝛte indurēt ⁊ non credat tibi. Quandoqȝ sumitur pꝛo cōmittere: sicut. j. Coꝛ. ix. Dispensatio mihi credita est. Et Rom. iij. Credita sunt illis eloquia dei. Quandoqȝ vero sumitur pꝛo consentire: ⁊ sic sumitur vt comuniter in scriptura: ille eniȝ credit: qui alterius dictis assentit. Gen̄. xv. Credidit Abꝛaham deo ⁊ reputatum est ei ad iusticiam esse. Accipit̄ ergo credere pꝛo assentire opinari: existitimare seu sub nube ⁊ incertitudine quadam scire. Fides enim seu credulitas est quedā cognitio enigmatica ⁊ obscura. Scientia vero que erit ī patria visio erit nuda ⁊ clara: nunc enim veritati pꝛime magis quā rationi pꝛopꝛie acquiescimus: ⁊ captiuantes intellectum nostrum in obsequiuȝ fidei: credim⁹ ꝙ non videmus: vel quod rationis lumine non videmus: nunc vero fides euacuabitur, quia scilicet clare quod nunc credimus cognoscemus: sicut aperte dicitur. j. Coꝛint. xiij. Dicam igitur ꝙ credendum est domino: quia sicut ipse dicit. Iohannis. vj. Omnis qui videt filium ⁊ credit in eum habet vitam eternam. In quibus verbis ostenditur ꝙ credulitas fidei chꝛistiane tenenda est ꝓpter multa. s. qꝛ habet.

Latissimum ligamentū multos conuinciens.
Certissimum documentum nullū decipiens.
Altissimum fundamentum nunꝙ deficiens.
Plenissimum ꝯplementum omnes reficiens.
¶ In ipsi⁹ ligamēto cūcti ꝯphendunt̄. Ois inquit.
In ipsius documento falsa repꝛehēdunt̄. Uidet inqt.
In ipsius fundamēto certa depꝛhendunt̄. Filiū inqt.
In ipsi⁹ ꝯplemēto bona appꝛhēdunt̄. Hȝ vitā eternā

Et sic dico ꝙ ista credulitas est tenenda ꝓpter.
Multitudinem credentis ppl'i. Omnis inquit.
Certitudinem docentis oculi. Uidet inquit.
Celsitudinem ingentis tituli Filium inquit.
Plenitudinem sequentis ferculi. Hȝ vitam eternā. B
¶ Igitur credenduȝ est qḋ dictat fides nostra ꝓpter
multitudinem

multitudinē ppl'i credentis. Oēs inquit. Oēs em̄ vel credunt vel credere debent fidem. Ista em̄ nō est fides vnius sed oium: qꝛ xp̄s nō ꝑ vno solo venit sed ꝑ oib⁹ redimendis. Uirtus em̄ dei est in salutem oi credenti Rom̄ .j. qꝛ ergo videmus multitudinē hoim ad fidez venisse: ꝛ oēs illos qui saluari voluerūt credidisse xp̄o merito debemus credere: ꝛ magis cum pluribus quā nobis solis in fidei negocio consentire. Naturale est enim sequi libenter multitudinem siue in bono siue i malo. Unde etiam de quodam magno saraceno narratur: ꝙ cuz vellet venire ad fidem xp̄ianam: ꝛ parata esset peluis vt baptizaretur: petijt vbi plus inueniret de parentib⁹: qui. s. omnes fuerant infideles: in paradiso: an in inferno. Responsum est sibi ꝙ in inferno. Et ego inquit volo ire vbi plures de meis reperiam ꝛ sic pedem a baptismo retraxit. Sic ergo iste voluit sequi multitudinem maloꝝ. Multo fortius nos debemus sequi quantum ad fidem multitudinem fideliū ꝛ bonorum: qui scilicet hanc fidem tenuerūt ꝛ in hac vixerūt. Omnis inquit. Et merito: quia sicut dicitur. Rom̄. x. Omnis qui credit in eum non confundetur. Et Joh. iij. Omnis qui credit in ipso non peccat. Igitur obediendum est fidei christiane propter multitudinez populi credentis. Omnis inquit. et si vis dic de ista multitudine: de qua. s. dicit̃. Actuū. iiij. Multitudinis credētiū erat cor vnū: q̃lis. s. fit aut fuerit vicz. ꝙ

Reges.
Philosophi.
In malicia obstinati.
Martyres.
Virgines.
Confessores.

Isti fidei crediderūt: ꝛ in ipsa aut ꝑ ipsa mortui sunt ꝛ vixerunt.

C ¶ Secundo dico ꝙ ista fides tenenda ꝑpter certitudinem oculi docentis seu etiā lucentis. i. ꝑpter certitudinē veritatis quod ostenditur cum dr̃. Uidet. Fides enim nostra: visio pōt dici: qꝛ. s. sicut inter noticias sensuales: nihil certius noticia visuali: sic nec noticia fidei ē in se aliquid magis certum: sicut apl's dicebat. ij. Thimo. j. Scio cui credidi: ꝛ certus sum qꝛ potens est depositum meū seruare in illum diē. Et iō isti debemus acquiescere ꝛ credere tanq̄ pume: ꝛ summe ꝛ increate veritati. Constat em̄ ꝙ visio specularis quandoqꝫ certior est visuali: ꝛ multa vident̃ in speculo: q̄ videri nequeunt in sua ꝑpria essentia vel substantia. Si enim speculum in aqua posueris: tūc eclypsim solis ꝛ lune coiunctionem cum ipso que tibi ꝑpter altitudinem apparere non poterant manifeste videbis. Planete etiam q̄ pre claritate solis videri nō possunt de die possunt tibi mediante speculo apparere. Speculū certuz est fides ꝛ cognitio fidei: visio dicit̃ specularis. j. Coꝛ. xiij. Uidemus nunc per speculum in enigmate. Et ꝑ certo istud est verum. ꝙ ista visio ꝛ cognitio magis est certa noticia rationis. Nulla em̄ noticia attingit ad cognitionem eclypsis solis. i. mysterij dñice incarnationis: quō scꝫ ipsi soli iusticie dei filio: luna. i. humana natura cōiungit̃ ꝛ vnit̃: nisi istud in speculo fidei videretur. Tanta est em̄ altitudo huius negocij: ꝛ aliorum q̄ fide cognoscim⁹ magnitudo: ꝙ lꝫ in se sint certissima: nobis tamē sunt occulta ꝛ abscondita. Et iō oportet ꝙ per speculum fidei mediante aq̄ gratie sint homini manifesta. Rom̄. j. Que nota sunt dei: manifesta sunt in illis. Sed quid ꝑcerto multa sunt falsa specula ꝛ concaua que scilicet quedam ostendunt res alias q̄̄ sunt ꝛ facies faciunt transuersales. Alia ostēdunt duas vl' plures facies: cum nō sit nisi vna. Alia ondunt imaginē grossaz turpē ꝛ rudez: cū ad l'ram sit subtilis. Sic reuera dico: ꝙ specula rōnis hūane specula sunt ꝯcaua. i. deceptoria atqꝫ falsa. sapiētia. n. huius mundi stulticia est apud deū. Nō em̄ ondūt res ꝛ negocia put sunt: qꝛ. s. q̄ ista specula sequit̃: necesse ē ꝙ multa falsa ꝛ fatua de reꝝ diuinaꝝ negocijs opinet̃ sicut apparuit de poetis. q̄bus speculū sui sensus ondit plures facies: vbi non erat nisi vna: qō factum est qn̄ plures posuerunt deos: cū sit ad literā vnus solus Sicut etiā patuit in ph'is: qui speculo proprie ratiōis nituntur apprehendere: inuestigare: ꝛ manu tangere imaginem verbi incarnati: cum tamen tangi nequeat ratione: sicut ipse dicit Magdalene Joh. xx. Noli me tangere: nondum enim ascendi ad patrem meū: quasi dicat. Noli per rationem inuestigare mysterium incarnationis mee quia solum hoc poterit tāgi ꝛ cognosci: quando me tangetis: vbi ascendero ad gloriā paradisi. Isti enim tangere volunt imaginem ꝛ non tangunt: dicentes cuz Thoma illud Johan. xx. Nisi videro in manibus eius fixuram clauorum: ꝛ mittam digitos meos in loca clauorum: et mittam manum meam in latus eius nō credam. quia scꝫ isti per rationem humanā ista secreta volunt inuestigare: tangere ꝛ videre: al's non possunt credere nec sentire. Et tamen isti timere debuerant mortem Oze. ij. Regū. vj. Qui archam testamenti que tangi manib⁹ non debebat presumpsit tangere: ꝛ ideo mortuus cecidit indilate. Quia pro certo illi per hereses moriuntur: qui secreta fidei manibus rationis tangere dinoscūtur. Tali em̄ visu sensuali non possunt cognosci: sed poti⁹ spirituali. Ideo Thomas qui visu sensuali ꝛ corporali xp̄m videre volebat: reprehenditur a domino cum dicitur Johan. xx. Quia vidisti me thoma credidisti: beati q̄ nō viderunt ꝛ crediderunt. Tale enim falsum speculum habuerunt heretici: qꝛ. s. iudicium suum: ꝛ falsa ipsoruz opinio ostendebat eis res grossiores q̄̄ essent. Sicut arrio: qui christū credidit purū hominē ꝛ nō deuz. Dioscoro. qui de diuinitatis ꝛ humanitatis mixtione confusa credidit xp̄m factū esse ꝛc. Non sic. sed habeamus verum speculuz. i. veram fidem in qua possum⁹ videre certitudinem om̄is rei. Uidet inquit. s. spiritu ꝛ non carne. Mar. xv. Uideamus ꝛ credamus. ꝛ illud Johan. xj. Dum lucem. s. fidei habetis credite in lucē: vt filij lucis sitis. Patet igitur: ꝙ credendum est propter certitudinē speculi docētis. Uidet inquit.

¶ Tertio dico ꝙ credendū est in fide popter fortitudinē seu firmitudinem tituli manentis. Filiuz inquit. Ipse em̄ dei filius est basis ꝛ fundamentum fidei xp̄iane: qui scꝫ non potest deficere nec errare. Et ideo qꝛ tale fundamētum habemus: ꝛ quia a tali legislatore: doctore ꝛ ductore fidem tenemus: non est mirū si ei adhereamus. Johan. viij. Credis in filium dei. Sequitur. Credo domine. Et. ij. Paralipome. xx. Credite in domino ꝛ securi eritis. Uidet inquit filium ꝛ credit in euz. Igitur de isto credere. i. de ista fide ꝙ firmiter sit credēda. D

Notabo ꝙ ista dat.

Sapientiam ignorantibus.
Eloquentiam predicantibus.
Permanentiam militantibus.
Sustinentiam patientibus.
Abundantiam indigentibus.
Cōfiduciam pereuntibus.

¶ Dic ergo ꝙ fidei credulitas dat appetentibus seu ignorantibus sapientiam. Eccli. xxxij. Homo sensat⁹ credit legi dei: id est ille q̄ credit legi dei est homo. i. rationalis ꝛ sensatus. Juxta illud Esa. xliij. Sciatis ꝛ credatis ad qō facit illud Johā. xij. Qui credit in me nō ambulat in tenebris: sed habebit lumen vite dicit dominus. Item dat predicantibus eloquentiam p̄s. Credidi ꝑpter quod locutus sum. ꝛ. ij. Corin. iiij. Nos credimus propter quod ꝛ loquimur Item dat militantibus permanentiam Eccli. iiij. Qui intuetur illam scꝫ fidem nostram permanebit confidens: ꝛ si crediderit ei permanebit. ꝛ Esa. vij. Si non credideritis non permanebitis. Item dat patientibus sustinentiam: quod bene patuit in martyribus. Unde de Daniele leonibus exposito ꝛ ab eis non leso dicitur Danielis. vj. Nulla lesio in eo est: quia credidit deo suo. Item dat indigentibus abundantiam. Johannis. vj. Qui credit in me non sitiet. Item dat pereuntibus confidentiam. Actuum. xvj. Crede ꝛ saluus eris. primo Corinthio. j. Per stulticiam predicationis saluos facit credentes. Istud est fortissimum fundamentum fidei

nostre: q̄ scilicet ab ipso dei filio noscitur emanasse. Unde .j. Joh. iij. Credamus in nomine filij eius. Igiť credamus ꝓpter firmitudinem tituli manentis. Filiū inquit ¶ Quarto oportet credere propter plenitudinem seu magnitudinem premij seu ferculi sequentis. Habet inquit vitam eternam. Libentius enim facit homo quod precipitur: quando magnum est premiū quod promittitur: ⁊ quod propter hoc reportatur. Cū igitur vita eterna sit summum premium ⁊ immensū quod tamen credentibus est promissum: bene sequiť ꝙ firmiter debemus credere vt tantum possimus premium reportare. Habet inquit vitam eternam ⁊c. Johannis. iij. Qui credit in filio dei habet vitam eternā. Que est premium.

Magnificum ⁊ preciosum.	Magnificum: ꝓpter bonitatē immensam. ps. Credo videre bona domini in terra viuentium.
Pacificum ⁊ speciosum.	
Letificum ⁊ gaudiosum.	
Saluificum ⁊ fructuosum.	

Pacificū propter tranquillitatem impensam. Heb. iiij. Ingrediemur in requiē qui credimus .q.d. Illa vita que debetur credentibus est vera requies: Letificum propter caritatem intensam .j. Pet. j. Credentes exultabitis leticia inenarrabili. Saluificum etiam propter securitatem longissimam ⁊ extensā: quia sicut dicitur. Joh. xj. Qui credit in me non morietur in eternum. Et illud predictū .ij. Paral. xx. Credite in domino ⁊ securi eritis. Sic igiť pz quomodo ista credulitas est tenenda: ⁊ ista fides firmiter est credenda; quia scz sicut visum est: omnis qui videt filium ⁊ credit in eum: habet vitam eternā. De dyabolo vero vel Heretico ꝙ non sit sibi credendum; patet. Quia

F Fallaciter cupit decipere.	Non credamus igiť dyabolo vel heretico q̄ ꝓcerto iste decipere cupit fallaciť.
Ueraciter nescit diligere.	
Crudeliter captat occidere.	
Fallaciter non decet credere	

Eccli. xiij. Ne credas multis verbis illius: multa em̄ loquella tentabit te: ⁊ subridens interrogabit te de absconditis tui. Sequiť. ⁊ non parcet de malicia ⁊ vinculis. Item iste diligere nescit veraciter. Fingit em̄ se amicum: cū sit realiter inimicus. vnde Michee. vij. Noli credere amico: q̄ filius cōtumeliā facit patri ⁊ inimici hominis domestici eius. Itē occidere captat crudeliter. vnde Eccľ. xij. Non credas inimico tuo ineternū. Sequitur. Oculis suis lacrimabiť inimicus ⁊ cū inuenerit tempus non satiabitur sanguine. Item q̄ reuera non decet credere faciliter. Cito em̄ credere signum est leuitatis. Quia sicut dr̄. Eccli. xix. Qui cito credit leuis est corde. Jō bene consulit ibidem. Nō oī verbo credas. vnde Eccli. vj. Si habes amicum in tētatione posside eum: ⁊ nō facile credas teipm̄ sibi. Et ideo de deceptoribus ⁊ hereticis: dr̄ Mar. xiij. Siquis dixerit vobis ecce hic ē xp̄s: ecce illic: ne credideritis: exurgent enim pseudo xp̄i. ⁊ pseudo ꝓphete ⁊c. Quilibet em̄ heretica secta dicit apud se esse xp̄m. Grecus dicit: ecce hic est xp̄s. Nestorianus dicit ecce hic est. Arrianus dicit: ecce mecū est. Sz quid? Ne credideritis eis sed solum fidelibus ⁊ catholicis. ꝓuer. xxvj. ca. Nō credas ei: quoniā septē nequitie in corde illius sunt. Ista igitur de credere sufficiant. Uide de aquiescere: obedire: consentire ⁊c.

A **Crescere.** Quandoq̄ in malo: q̄nq̄ i bono designat. In malo em̄ designat. Diuitiarum augmentationem. Prosperitatis inquisitionem. Iniquitatis multiplicationem. Mali em̄ semp crescunt ⁊ crescere volunt in honoribus ⁊ ꝓsperitatibus ⁊ etiam in iniquitatibus. Nunq̄ enim veniunt ad aliquem terminum vltra quem crescere nonvelint qd̄ vtiq̄ est contra naturam. Omnia enim que sunt habent terminum assignatū a natura vt cōmuniter vsq̄ ad quē debent crescere ⁊ non amplius: ita ꝙ quādo ibi peruenerint; cessat crescendi appetitus: ⁊ contenta est natura cremento ⁊ complemento sibi dato, Juxta illud Sen. lib. de naturalibus questionib9. Certis eunt cuncta temporibus: nasci debent crescere ⁊ extingui: ſm tamen Pli. Ab ista regula excipitur Crocodilus serpens venenosus: qui ex modica quantitate .s. ex ouo quasi anserino: crescit vsq̄ ad maximam quantitatem .s. ad quantitatem quandoq̄ .xx. cubitorum: ipse tamen ex hoc non est contentus: quia q̄diu viuit semper crescit: non enī habet statum a natura prefixum: vt dicit idem. Sic vere q̄uis singuli tantū debeant appetere vt ad statum a deo constitutū .s. ad statum sufficientie perducantur: quidam tamen isto complemento ⁊ cremento non sunt contenti .s. auari ⁊ ambitiosi. q̄ q̄uis ex modico ouo .i. ex humili plebe ad magnam quantitatem creuerint: ipsi tamen q̄diu viuunt semper vltra crescere volunt. Si enim sit decanus crescere vult quousq̄ sit ep̄s. Si sit mercator vult esse iudex vel pretor: ⁊ cetera similia. Quia breuiter desideria malorum sunt inquieta crescunt enim in infinitum: quod potissime verum est de auaris: in quib9 quanto plus crescit nummus. tanto plus crescit habendi animus. De cremento ergo talium potest dici illud: quod de zizanijs dixit paterfamilias. Mat. xij. Sinite ipsa crescere vsq̄ ad messem. Et sequitur. Colligite zizania ⁊ cōburite ⁊c. Istos enim permittit deus in mundo crescere: vt ipsos possit in inferno cōburere Et merito. Quia reuera quotidie crescit in eis.

Superbia cuncta iaculans.	De superbia que semp crescit i malis. Patet: Dan.
Luxuria corpora maculans.	
Auaricia peccata stimulans.	

iiij. vbi regi superbo nabucodonosor dicit sic. Magnificat9 es ⁊ inualuisti: ⁊ magnitudo tua creuit vsq̄ ad celū. De luxuria vero dicitur. Leui. xiij. Si inuenerit creuisse lepram: iubebit infectū ꝓijci extra castra. Leprosi enim .i. persone luxuriose; ⁊ maxime quando lepra sue luxurie non minuitur: imo crescit: debent eijci ab alijs ⁊ figurari. De auaricia vero diciť Ge. xlj. Crescebat quotidie fames ⁊ insatiabilitas auaricie. Et sic patet quid signat crescere in malo significato. ¶ Sz adhuc dico ꝙ crescere accipitur in bono. Et sic dico ꝙ signat profectum ⁊ augmentationem virtutum. Oia enim que sunt naturaliter diligunt crescere: sicut pz de arboribus. herbis: ⁊ animalibus: que ab ortu suo crescere non cessant quousq̄ perueniant ad debitum complementū. Sic vere carissimi boni ⁊ iusti nunq̄ debent cessare a cremento boni ꝓfectus: ⁊ continuatione bonorum operum ⁊ virtutum: quousq̄ ad complementum glorie paradisi in morte valeant peruenire. Dies enim ab ortu suo non cessat crescere ⁊ ꝓficere in lumine ⁊ splendore: quousq̄ peruenerit ad meridiei claritatem. Riuus etiā non cessat crescere ex quo a fonte primo exit; quousq̄ pertigat ad magni fluminis quantitatem. Planta etiam ex quo plantata est non cessat crescere quousq̄ veniat ad altam arboris proceritatem. Sic vere carissimi: vir iustus ab ortu natiuitatis sue semper debet crescere ⁊ proficere in bono quousq̄ ipse veniat ad complementum gratie in presenti ⁊ glorie i futuro. j. Paraľ xj. Proficiebat dauid vadens atq̄ crescens; ⁊ dominus deus exercituū erat cum eo. Crescat ergo homo sicut dies vsq̄ ad meridiē sapientie ⁊ claritatis. Prouer. iiij. Justor̄ semita quasi lux splendens procedit ⁊ crescit vsq̄ ad perfectū diem. Item crescat sicut riuus vsq̄ ad fluuium clementie ⁊ pietatis. Hester. x. Fons paruus creuit in fluuium magnum. ⁊ in lucem solemq̄ conuersa est. Item crescat sicut plantula vsq̄ ad arborem eminētis vite sanctitatis. Mathei. xiij. dicitur. Quod granum sinapis cum sit minus omnibus oleribus: crescit in arborem magnam. ¶ De quolibet igitur sic crescente: potest exponi illud predictum. Fons paruus creuit in fluuium magnum ⁊c. In quibus verbis ostenditur: ꝙ sicut arbor triplici ratione potest crescere. sic homo spiritualite tripliciter recipit sacramentum. Crescit enim arbor.

Quando radicatur profunde.
Quando irrigatur fecunde.
Quandovegetatur abunde.
Crescit dico
Inferius ꝓfunde radicat.
Qñ Exterius fecunde irrigat.
Interius abũde vegetat.

Sic ꝓcerto carissimi: hõ spũalis crescit in meritis ⁊ virtutibꝰ Si ꝑ humilitatẽ sit radicatus Paruꝰ inquit.
Si ꝑ pietatem sic irrigatus. Fons inquit in fluuium.
Si ꝑ caritatem sit vegetatus. Solẽ inquit ⁊ lucem.

Status hũilitas habet radicare.
Fontis humiditas hꝫ irrigare.
Solis caliditas hꝫ vegetare.

Dico ergo ꝙ vir ꝑfectus crescit in virtutibꝰ: per mentis radicationẽ quam facit hũilitas: qđ ostendit cũ dicit. Paruus. Arbor em̃ quanto ꝓfundius radicatur ⁊ figitur: tanto altius crescit ⁊ extollit: sicut ptꝫ de quercu ⁊ nuce. ⁊ alijs magnis arboribus q̃ profundissimas hñt radices: ⁊ ideo vsqꝫ ad magnam altitudinem crescere dinoscuntur. Ad quod facit scriptura Esa. xxxvij. Mittet radices suas deorsum: ⁊ faciet fructum sursum. Quia reuera illi qui radicem cordis habent deorsum in profundo humilitatis fundataꝫ: sursum. s. ad altitudinem virtutum ⁊ meritorum in pñti bonoꝝ etiam ⁊ premiorum in futuro crescere cõprobãtur. Paruus ergo. i. humilis vnde. Geñ. xxiiij. Soror nostra paruula es crescas in mille millia. Sicut eniꝫ videmus: ꝙ herba q̃ calcatur ⁊ deprimit: postea melius crescit ⁊ multiplicatur. Sic vere accidit sepe: ꝙ illi qui in hoc mundo plus calcant: cõtemnunt ⁊ humiliant tribulationibus ⁊ paupertatibus affliguntur ad maius crementum: tpaliter: spũaliter ⁊ eternaliter aliquotiens ꝓuehunt. Exempluꝫ de filijs israel. Exo. ij. vbi dr. Qđ quantomagis opprimebant. tanto magis multiplicabant ⁊ crescebant. Ideo dicitur in lib. de dictis phoꝝ. xxij. Rem non despicias modicam. qꝛ poterit incrementum habere. Istud tñ est cõtra multos: qui quia non sunt parui. i. humiles: ideo vsqꝫ ad perfectionem virtutum ⁊ meritorum nunꝙ̃ crescunt Exemplum Mat. xviij. vbi dicit xp̃s discipulis. ꝙ nisi hũiliati efficerentur sicut paruuli: nunꝙ̃ regnum celorum intrarent. Arbor enim thuris melius crescit in locis arenosis ⁊ siccis. Sic vere homo qui in locis arenosis paupertatis ⁊ hũilitatis plantat. citius spũaliter ⁊ eternaliter augmentatur. vnde Geñ. xlj. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Si igitur vo-
D lumus crescere: habeamus mentis humilem radicationeꝫ. ❡ Secundo dico: ꝙ nos debemus habere mẽtis benignam irrigationem: qđ ostenditur cũ dicitur fons ⁊ fluuius. Sicut em̃ herbe ⁊ arbores iuxta fontes ⁊ flumina melius crescũt: patet in platano ⁊ pinu que iuxta aquas ⁊ non alibi possunt crescere: ⁊ hoc ꝓpter hũoris abundantiam: que transit in substantie nutrimentũ. Sic vere carissimi: qui iuxta fluenta misericordie pietatis ⁊ grẽ sunt plantati: facilius in bono crescere comprobant: ⁊ ad cõplementum ꝑfectionis tẽporalis ⁊ eterne faciliter deducunt. Humor em̃ pietatis: deuotionis ⁊ cõpassiõis est materia spũalis quare hõ hr̃e possit spũale crementuꝫ. Ideo dr̃. j. Coꝝ iij. Ego plantaui. appollo rigauit: deus autem incrementum dedit. Istud enim possumus generaliter dicere: ꝙ illi qui spũali hũiditate. s. gratie deuotionis et compassionis carent: nunꝙ spiritualiter vel tẽmporaliter crescere pñt. Qđ bene figurat. Mat. xiij. In semine iacto supra petram quod natum aruit: qꝛ non habebat humorem. Uitis enim quia multum habet naturaliter de medula. ſm Plini. nunꝙ̃ est saciata crescere. Si em̃ debite scindat ⁊ colat: quasi in ifinitũ crescit. Sepe em̃ tantũ crescit: ꝙ arbores altissime ascẽdit ꝙ etiã ciuitates ⁊ castra circũcingit: vt dicit idem. Sic vere illi q̃ medulla pietatis affluũt ⁊ abundãt: sꝑ debent velle crescere ⁊ in melius ꝓficisci. Et sepe accidit: ꝙ tales hoĩes pij deuoti ⁊ medulosi: ad maxima ꝑueniunt incrementa. Qñqꝫ ad ciuitates. i. ad mũdanas cõitates regendas ⁊ circũcingendas ordinant

Quandoqꝫ ad altas dignitates mundi vel paradisi prouehuntur. Fons ergo creuit in fluuiuꝫ. Uir enim pius dicit fons: qꝛ aqua bonoꝝ suorũ tẽporaliũ distillatur alijs incessanter. Dicitur etiam fluuius: qꝛ aq̃ bonorũ suorũ distillatur alijs abũdanter. Fons ⁊ fluuius nõ solũ in se humectant: immo etiã ꝑ ipsos circũiacentia irrigantur: vnde zacha. xiiij. cap̃. Erit fons patens domui iacob. Et ideo auari: crudeles ⁊ impij qui nihil habent de humore gratie: clementie: ⁊ deuotionis nunꝙ̃ crescunt ad celsitudinẽ perfectionis vel eterne prelationis Job. viij. Nunq̇d crescere põt carectũ sine aqua. q. d. non. Deficiẽt etiã pisces sine aqua ⁊ morientur in siti. Nõ sic ergo: sed habeamus mẽtis benignam irrigationẽ. ❡ Tertio si volumus crescere E
spiritualiter ⁊ eternaliter: necesse est ꝙ habeamus mẽtis feruentem inflãmationẽ. In lucem soleqꝫ inquit conuersa est. Crescere em̃ debemus ⁊ conuerti in lucẽ splendentis cognitionis: feruentis dilectionis. Calor enim naturalis est causa naturalis crementi. Et ideo illi qui nascuntur in constellatiõe martis: qui est planeta feruentissimus: in longitudine multum crescũt ſm Marcia. Draco etiaꝫ qui tante est caliditatis: ꝙ ignẽ dicit spirare: in tantã quantitãtẽ crescit ꝙ maximus serpentũ efficitur. Crescit etiã quãdoqꝫ ad lõgitudinẽ viginti cubitorũ. Ex quibus exemplis probatur ꝙ quanto homo magis feruet interius per caritatem: tantomagis crescit ad spiritalẽ sanctitatẽ ⁊ ad eternã felicitatẽ. In solem inquit cõuersa est. Sol em̃ est effectiue calidissimus. Jaco. ij. Exortus est sol cum ardore suo ⁊ arefecit fenum. Unde de tali cremẽto potest intelligi illud Ephe. iiij. Ueritatem facientes in caritate crescamꝰ. Et ideo de multis videtur verificatuꝫ dictũ Plinij. qui dicit ꝙ in regionibus valde frigidis: non bene crescũt plante: sicut sunt septẽtrionales ad denotãdũ ꝙ illi qui in frigore indeuotiõis plãtant: ⁊ calore caritatis priuant: nunꝙ̃ in moribus augmentantur: vel in celorũ sedibus subliniant. Crescamus igitur in virtutibus: vt crescãt in nobis virtutes In bonis enim arboribus crescunt boni fructus. In bonis terris crescunt arbores bone. Si enim terra bñ colat ⁊ bñ fimet bñ claudat ⁊ irriget: faciliter bñ crescunt boni fructus. Sic vere: si bene colamur per penitentiam: si bene fimemur per fimum. i. nostre mortalitatis memoriam si bene claudamur per diligẽtiam ⁊ per sensuũ custodiam: tunc procerto boni fructus gratiarum ⁊ virtutum in nobis poterunt crescere: et in nobis plenius abundare: ita ꝙ tunc dicetur illud. Esa. lv. Pro saliunca ascendet abies: ⁊ pro vrtica crescet mirtus. Saliunca enim que tangentem pungit ⁊ saltare facit: signat peccatum inuidie: vrtica etiã que tangentem vrit signat peccatũ auaricie. Pro saliũca ergo ascendit abies: qꝛ in loco inuidie debet in nobis crescere abies alte cõtemplationis. Et loco vrtice auaricie debet in nobis crescere mirtus lenitiui dulcoris ⁊ cõpassionis: ⁊ sic poterit dici de nobis ⁊ virtutibꝰ nostris. Considerate lilia agri quomodo crescũt. Matthei. vj. Crescant igitur in nobis virtutes: vt nosipsi crescamus.

Per caritatis inflãmationem.
Per pietatis irrigationem.
Per humilitatis subiugationẽ.

❡ Et si vis dic: ꝙ in nobis dꝫ crescere
Puritatis nitor: mẽtẽ mũdificãs.
Caritatis ardor corda letificãs.
Castitatis candor carnẽ purificãs.
Ueritatis splendor sensuꝫ clarificãs.
Pietatis liquor cũcta lenificãs.
Honestatis fulgor mores rectificãs.
Probitatis vigor actꝰ multiplicãs.
Bonitatis valor sursum fructificãs.
Equitatis rigor iuste dijudicãs.
Dignitatis honor famã magnificãs.

❡ Igitur crescat in nobis nitor puritatis: ꝓ io Regum. ij. puer autem samuel proficiebat atqꝫ crescebat. Samuel interpretatur a deo datus: q̃si dicat puritas a deo data semper debet in nobis crescere et augeri. Item ibi crescat ardor f

charitatis. Eph. iiij. In caritate crescamus. Unde de samson: qui interpretatur sol significans caritatem que calefacit interiora: dicitur Judic. xiij. Creuit puer samson et benedixit ei deus: et spiritussanctus erat cum eo. Spiritus enim sanctus semper comitatur caritatem: cum et ipse patris et filij sit caritas. Item candor castitatis. Math. vj. Considerate lilia agri quomodo crescunt. Lilia enim munda et candida: castitatem designant. Item splendor veritatis. Prouer. iiij. Lux splendens procedit et crescit. unde de verbo domini de quo scribitur. Sermo tuus veritas est. dicitur Col. j. Verbum domini fructificat et crescit. Item liquor pietatis. unde illud. Hester. x. Fons paruus creuit in fluuium. et de vinea que multum ambundat in medula significante pietatem: dicitur Ezech. xvij. Que creuit in vineam latiorem. Item fulgur honestatis. Ezech. xix. Frondes eius creuerunt ex aquis. frondes enim exteriorem honestatem designant. Item valor probitatis. i. virtus bene operandi j. Esdre. v. Opus illud diligenter extrahitur: et crescit in manibus eorum. De equitate vero et iusticia dicitur ij. Cor. ix. Multiplicabit semen vestrum: et augebit incrementa iusticie vestre. De honore vero et fama dicitur Hester. ix. Fama nominis eius crescebat. Et sic erit in nobis valor totius bonitatis: que fructus gratie et glorie in nobis producet. Marci. iiij. Dabat fructum ascendentem et crescentem. Et ita quilibet erit illud. Job de quo dicitur Job. j. Operibus manuum eius benedixisti et possessio eius creuit in terra. Possessio enim virtutum debet in nobis crescere et virtus bonorum operum abundare. De illis vero que virtutum impediunt incrementum dic: quod multa sunt que arbores crescere non permittunt etc. Credo notasse supra: de arbore: de ascendere vide ibi. De alijs bonis vel malis crementis vide in tabula que in fine fiet: quia in multis locis fiet mentio de crescere vel cremento.

A **Crimen.** Pauce sunt autoritates. vide de peccato.

Cruciare. Crucifigere. Crux

Nota quod crux seu cruciatus: crucifixio seu afflictio: multiplex in scriptura reperitur.

Cruciatur.	Justus per penitentiam virtualem.
	Pauper per violentiam temporalem.
	Impius per iusticiam criminalem.
	Damnatus per pestilentiam infernalem.
	Christus per passionem corporalem.

Prima		Perfectorum.
Secunda		Miserorum.
Tertia	Est crux hominum	Iniquorum.
Quarta		Damnatorum.
Quinta		Deuotorum.

B ¶ Dico ergo: quod vna est crux: qua crucifiguntur viri penitentes. Et ista nihil aliud est: quam penitentia seu continua afflictio in qua viuunt. Tota enim vita iustorum est vna crux seu vnus cruciatus. Hanc autem aliqualiter distinguendo sequar mauricium. Crux iustorum quatuor habet brachia. s. vnum interius: hoc est contritio quam habent: et pena etiam quam sustinent de commissione peccatorum. Aliud exterius: hoc est compassio quam habent de miserijs egenorum. Aliud superius hoc est: dolor quem habent de dilatione gaudiorum. Aliud posterius: hoc est timor quem habent de incursione infernalium tormentorum. De cruciatu seu crucifixione contritionis: et afflictionis: potest dici illud. Gal. v. Qui autem christi sunt: carnem suam crucifixerunt cum vitijs et concupiscentijs. Contritio enim quam habet quis de culpis preteritis et resistentia quam facit de presentibus: magnus est conflictus et cruciatus. De alijs vero crucifixionibus s. compassionis doloris et timoris potest dici illud. Math. xvj. Qui vult venire post me: abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Et bene dicit. Qui vult q. d. talis crux penitentie debet esse voluntaria nec coacta: contra hypocritas et malos religiosos: qui crucem istam portant: sed tamen voluntarie dominum non sequuntur immo quasi coacti crucem penitentie patiuntur. Figurati in illo simone qui angariatus et compulsus crucem domini deportauit. Math. xxvij. Magnam enim angustiam patitur: qui vel inuitus vel fictus crucem penitentie portans affligitur. Aduerte etiam quod de christo legitur. Quod ipsemet crucem propriam deportauit: nec eam ipse alteri legitur commisisse. Job. xix. Baiulans sibi crucem etc. Ad denotandum: quod crux seu cruciatus penitentie non debet alijs committi: sed in persona propria deportari. Miles enim quando habet cum hoste confligere: non libenter solet arma sua alteri committere. Et si vis de cruce penitentie potes notare quod ibi crucifigitur et punitur.

Antiquitas carnalis conuersationis.
Uoracitas mundane ambitionis.
Fallacitas inique deceptionis.

De antiqua conuersatione dicitur. Roma. vj. Uetus homo noster crucifixus est. De mundana auaricia et ambitione: dicitur. Gal. vj. Mundus mihi crucifixus est. De fallaci deceptione dicitur. Math. xxvij. Crucifixi sunt duo latrones. Ista est igitur vna crux qua crucifiguntur viri penitentes. C ¶ Secundo dico: quod est vna crux qua crucifiguntur miseri patientes seu pauperes indigentes. Et ista est crux mundi tribulationum qua tyranni crucifigunt: et cruciant multos bonos. De qua Math. xxiij. Ecce mitto ad vos prophetas et sapientes et scribas: et ex illis occidetis et crucifigetis et illudetis. etc. Tyranni enim figurantur. Apoc. ix. in illis locustis: que habebant aculeos scorpionum: quibus datum est quod nocerent hominibus et cruciarent eos mensibus quinque. Sic vere tyrannis aculeatis et crudelibus datur a deo dispensatiue: et a dyabolo executiue potestas nocendi: et homines tribulationibus cruciandi. Unde de nabuchodonosor: dicitur Joelis. ij. A facie eius cruciabuntur populi omnes vultus redigentur in ollam. ¶ Tertio dico: quod est crux qua crucifiguntur homines delinquentes. Et ista est crux peccati. Quia reuera auaricia: ambitio: luxuria: et vt communiter omnia vitia plus habent de cruce et cruciatu et de tristicia quam de gaudio et leticia. unde Bern. O ambitio ambientium crux etc. Et est in peccato.

Crux laboris in executione.
Crux doloris in conscientie remorsione.
Crux timoris in salutis desperatione.

Unde peccatores figurantur in septem filijs Saul: qui crucifixi sunt a gabaonitis. ij. Reg. xxj. Saul enim malus rex: signat dyabolum: qui est rex super omnes filios superbie. Job. xl. Septem eius filij sunt vniuersi peccatores. quia secundum sanctum Gregorium. Septenarius numerus vniuersitatem designat. Septem ergo filij saul crucifiguntur: quando vniuersitas peccatorum in cruciatu vitiorum viuere comprobatur. Unde de pistore Pharaonis: qui signat gulosos: de aman qui honorari cupiebat: qui signat ambitiosos: de rege hay: qui signat superbos et gloriosos: legitur. Gen. xl. Hester. vij. Et Josue. vj. Quod in cruce suspensi sunt. fortioribus enim fortior instat cruciatio. Hec est ergo crux D qua cruciantur cuncti delinquentes. ¶ Quarto dico quod est crux qua affiguntur in orco iacentes scilicet damnati: et hec est cruciatus pene eterne. De qua. Apoca. xiij. et. xiiij. Si quis adorauerit bestiam et imaginem eius: et acceperit caracterem eius in fronte sua: cruciabitur igne et sulphure in conspectu angelorum sanctorum. Bestia est bestialitas peccati idest motus brutalis in cogitatione: imago eius est imaginaria et falsa delectatio: caracter eius est impressus consensus: et opera. Qui igitur ista acceperit: crucem et cruciatum in inferno ignis et sulphuris sustinebit. Unde de dyabolo et peccatoribus: potest dici illud. Hester. vij. viij. ix. Quod Assuerus Amon et filios eius affixit cruci. Hec est ergo crux que cruciat in inferno degentes. ¶ Quinto vero dico quod est crux que cruciat christum contemplantes. Et ista est crux christi in qua

scilicet

crucifiguntur et vna cum eo cruciantur. Galath.ij. ca. Christo crucifixus sum cruci. In arbore enim fructuū vite contingit qn̄q3 aues nasci. et per rostrum ad lignū pendentes: cum in mari ceciderunt viuificari. sicut ponit. Giraldus in libro de mirabilibus ybernie: vbi in multis insulis ybernie et scocie adiacentib9 supra maris littus dicit aues et arbores tales esse. Sic vere dicam ꝙ arbor crucis. aues ides viros contemplatiuos procreat: ipsosq3 mare penitentie viuificat et confortat Unde de grano sinapis in orto patrisfamilias seminato: dicitur. Mathei. xiij. Quod crescit, et fit maius omnibus oleribus. et fit arbor ita vt volucres celi habitēt in ramis eius. Quia procerto sinapis aspera et acuta idest crux in agro ecclesie plantata in fama et potentia multum creuit. et ideo volucres: idest contemplatiui ipam visitant et per deuotionē frequentāt De laudibus igitur crucis: possumus dicere ꝙ ipsa est.

Humiliatrix malignantium.
Conciliatrix discordantium.
Auxiliatrix impotentium.
Remediatrix pereuntium.

E Per crucem eīn demones humiliantur deuincuntur et debellantur Augu. Ubi signū crucis cū fide et dei timore precesserit ibi inimic9 nihil nocere poterit. Et ponitur exemplū. ꝙ beatus. Greg. in libro. dyalogorū describit de iudeo qui in tēplo ydolorū de nocte recūbēs videns demones suū parlamentū tenētes solū: q2 qn̄q3 audierat crucis signū demones deterrere secū eius forma digitis signauit post cū ei nocere vellent demones nequierūt dicentes. Uas vacuū sed signatum De constantino etiam legitur. ꝙ ostenso sibi signo crucis in celo: dictum est ei. Constantine in hoc vinces. Pugnaturus enim contra maxentiū tyrannū et in germania cogitauerat quē deorū principaliter in illo prelio inuocaret. sed viso signo crucis: signū cunctis militib9 tradidit: sic aduersarios superauit. sicut ponit hystoria tripertita Dicamus ergo illud cōmune. Per signū crucis de inimicis nostris libera nos deus noster. ℭ Itē per crucē discordātes ꝯciliātur seu pacificant. Constat enim ꝙ per crucē deus est humano generi pacificat9 et homo angelis concordat9 Eph.ij. Per crucē interficiens inimicicias in semetipsum vnde aug. Lectum suū xp̄s dimisit discipulis suis. Quicūq3 ergo vult cū ipso quiescere in celo. in isto iaceat lecto: moriat in cruce si vult xp̄m placatum videre. ℭ Item per crucē propugnantes auxiliant ꝛ adiuuant quia reuera in quocunq3 prelio tentationis auxiliatur plurimū si habeatur in memoria virtus crucis. Unde origenes. Tanta est virtus crucis: ꝙ si in mente fideliter habeatur: nulla libido: nulla peccati preualere possit inuidia sed cōtinuo ad memoriam illius omnis peccati et mortis fugit exercitus. ℭ Item per crucem pereūtes remediantur. quia procerto null9 per desperationē perit qui per deuotionem ad remediū crucis fugit. Antiquitus enī nullū contra morsū canis rabidi inueniebatur remedium sicut dicit Pli. lib. xxiij. ca. xviij. Sed mater cuiusdā militis a cane morsi qui propter hoc sine remedio periclitabat. vidit in somnis radicē siluestrē ebil morodori appellatam. sibi pro remedio ostensam. quā cum lacte dedit potandam filio et sanatus est. Talis est crux. Rosa enim ratiōe ruboris sanguinei dicitur et siluestris. idest in culpa ꝛ inhonorabilis appellatur Erat enim confusionis suppliciū non honoris. Igitur quicunq3 morsu dyabolicarum tentationum periclitant: crucem per deuotionem: memoriam et compassionē cum lacte dominice caritatis et pietatis bibant et hoc proculdubio ipsos liberat atq3 sanat. vnde. j. Corinth. j. Uerbum enim crucis pereuntibus stulticia est: his qui salui fiunt. idest nobis virtus dei est.

F ℭ Igit his premissis dicā et notabo adhuc. ꝙ crux est

Nauis ad transfretandū.
Baculus ad sustentandū
Lancea ad ꝓpugnandū.
Scala ad ascendendū.
Sedes ad quiescendum.
Schola ad addiscendū.

Et breuiter oīa que de lignis vtilia fiunt hoibus: possunt cruci et proprie adaptari. Ista ē dico nauis ad transfretandum. In ista eīn et per istā nauim transiuit ꝛ transfretauit xp̄s de hoc mūdo ad patrē. Et per istam. debem9 transire de hoc mūdo ad paradisum Sicut etiā dicit. Plini. canne in india sunt ita magne et alte: ꝙ in fluuio nauigabili sup vno interuadio tres homines deferuntur Ista est ergo nauis xp̄i. scz penitentia seu crux que seruat homines: ne in mūdi pelago vel in fluuio submergantur. Sap. xiiij Exiguo ligno credunt homines animas suas transeuntes mare per ratē liberati sunt. Et bene dixit. liberati sunt: q2 reuera crux est sicut lignū aloes cuius fumus liberat a fetoribus. Sicut lignum fraxini cuius vmbra liberat a serpentib9. Sicut lignū balsami: cuius liquor liberat ab infirmitatibus. Ista est igitur nauis ad secure ad patriam nauigandū. vñ Cris. Omel. xv. Crux spes ē desperatorū: crux nauigātiū gubernatrix: crux periclitantiū portus: crux obsessorū murus: crux pater orphanorū: crux defensio viduarū. Ista est ergo nauis ad nauigandū. ℭ Secundo dico. ꝙ crux est baculus ad sustentandū. Uinee enim debiles et etiam cucurbite: in baculis sustentant. Elephātes etiam quādo dormiūt sustētant se ad arbores. Peregrini insuper quādo sunt fatigati: super baculos innituntur. infirmi etiam debilitati. senes insuper et decrepiti baculis ad sustentandū vtuntur quibus vtiq3 exemplis instruitur homo ꝙ siue sit sicut vinea aliorū letificatiu9: sicut cucurbita medullosa aliorū ꝑelemosynas nutritiuus: sicut elephas aliorū in prelijs adiuuatiuus: sicut peregrinus mundi laboribus fatigat9 sicut infirmus virtutum viribus pauperatus: sicut senex fortitudinibus vacuat9. Et breuiter siue sit homo bonus vel malus perfectus vel imperfectus virtuosus vel vitiosus. semꝑ indiget ꝙ isto baculo sustentet: ꝛ q2 et ex fiducia et deuotione firmiter et totaliter innitatur vt sic dicat christo illud ꝑs. Uirga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt. Quod autem crux possit dici baculus: patet per Chrysosto. in omel. vbi supra: vbi dicit sic. Crux est desperatorum via: crux claudorū baculus: crux consolatio pauperum. crux resurrectio diuitū: crux destructio superborū. Patet ergo ꝙ crux est baculus ad sustentandū. ℭ Tertio dico ꝙ crux est lancea ad propugnandum Cum lanceis enim ligneis et ferreis solent pugnare hoīes cōtra hostes. Sagitte etiam de ligno et de ferro sunt composite: quibus a lōge hostes percutiuntur. Sic vere christi crux datur fidelibus pro lancea quia ibi fuit lignum et ferrum. per istam enim christus demones superauit. et per ipsam ipsos quotidie superamus. Si enim per memoriam ꝛ deuotionem istam lanceam habuerimus: nunꝙ canis inferni nos ledet: nunꝙ hostis subdolus nos inuadet: nunꝙ leo rugiens nos cōfundet. Ista est ergo lancea quam rex saul ad caput habebat vno cū cipho pleno aqua sicut dicitur. j. Reg. xxiij. quia vere si rex xp̄s in corde nostro dormierit: lanceam crucis idest memoriam passionis: et vas aque. idest liquorem deuotiōis nobiscum habere debemus. Unde de tali lancea hostium impugnatiua dicit Crys. vbi. s. Crux aduersus demones triumphus: crux deiectio dyaboli: crux adolescentium pedagogus: crux sustentatio inopum: crux spes desperatorum. Patet ergo charissimi ꝙ nos debemus accipere crucem non solum mentaliter in deuotione: immo etiam realiter in exteriori crucis significatione quia vere crux est nauis pro transferantibus. est baculus peregrinantibus: est lancea pro pugnantibus. ℭ Quarto dico ꝙ crux est scala ad ascendendū figurata Gene. xxviij. vbi Jacob vidit scalam stantem super terram. et cacumen illius tangēs celos: angelos quoq3 dei ascendentes et descendentes per eam. ꝛ dominum innixū scale. Uere scala ista: est crux sancta: que stetit super terram in christi passione: et cacumen ei9 tetigit celum solem eclypsando ꝛ parua celi luminaria

dirensciuando.cū dn̄s xp̄s:innixus immo cōfix⁹ scale
morte sua genus redemit humanū.placatū faciēs deo
patri.Rom.v.Recōciliati sumus deo per mortē filij
eius.In hac scala angeli.i.hoīes qui sunt cū angelis p
ticipes rōnis.ascendunt mente sursum eleuata vt xp̄i
passionē qua redēpti sunt cōtemplent.ad Heb.ij.Ui
demus iesum autorē salutis eorū per passionē cosum-
mari.Descendūt cōsiderādo xp̄i in terris ꝯuersationē
et doctrinā euangelicā in terrā traditā.qua leue reli-
gionis orthodoxe iugū nobis iniecim⁹. ꝛ legis graue
onus abiecimus.De leui iugo euāgelij dicit Math.
xj.Iugū meū suaue est:ꝛ onus meū leue.De legis gra-
ui onere poterat dicere moysi gens hebrea.durissimū
B iugum imposuit nobis.iij.Reg.xij.¶ Quinto dico ꝙ
crux est sedes ad quiescendū.Etenim si carnem luxus
agitat:si mentē tētatio sollicitat:si mūdi vanitas ocu
los inquietat:sedeat ad xp̄i crucē homo ꝯtēplet xp̄m
propter hoīs scelera in cruce pendentē mediter vulne
rum xp̄i squalorem et fieri nō poterit quin sentiat in se
compesci impellentē ad opera nefanda furorē. Et sic
sedes crucis erit causa quietis:dū homo est per crucē
interficiēs inimicicias.Eph.ij.Pacificās supple mo
tum ad peccata.per sanguinem crucis xp̄i Col.j.ca.
¶ Sexto dico.ꝙ crux est scola ad discendū.Scola em̄
grece:latine vacatio interpretat̄ q2 ibi ingenij exercitio
vacatur. Huic synonimū est gymnasiū.qd̄ idez sonat.
ꝙ exercitiū.Utrūq3 significatū crucis vocabulū cōple
ctitur.In ea enim vacant contēplatiui. in animi ama
ritudine xp̄i passionem tractantes.imo cū xp̄o in cru-
ce pendentes.ita vt quilibet eorum possit dicere. Xp̄o
confixus sum cruci.Gal.ij.Exercentur in ea actiui dū
huius diuini preceptoris et magistri doctrina erudiū
tur et figura.Pendet enim inclinato capite vt doceat
humilitatē.Esa.ij.Incuruauit se homo ꝛ humiliatus
est vir.Pendet perforatis et apertis manibus:disce ne
manus tua contracta ꝛ clausa sit egentibus.Manum
suam aperuit inopi.Prouer.xxxj.Pendet corpore vul
neribus lacero.disce ne carni tue sis bland⁹ ꝛ mollis:
ne tibi neget̄ possessio regni celestis.j.Corint.vj.Neq3
molles regnum dei possidebunt.Carpitur contume-
lijs et irrisionibus et sustinet:disce mansuetudinem.
Eph.iiij. In mansuetudine cuz patientia supportātes
Potatur aceto felle mixto:disce parsimoniam.Iudic.
xix.Gusta paululum panis.Sequitur ibidem.Pau-
lulum cibi capias. Orauit pro crucifigentibus:disce
benignitatē.Eph.iiij.Estote inuicē benigni.Pendet
non iacet:nec habet vbi caput reclinet disce tu a stra
tu surgere.ps.cxviij.Media nocte surgebā ad confitē-
dum tibi.Igitur in hac scola crucis disce septem vitia
capitalia.septē virtutibus seperare.Disce in hac scola
vbi deus est gymnasiarches:ꝛ eris beatus.cū ab eo fue
ris erudit⁹.ps.xciij.Beatus homo quē tu erudieris
domine.Deniq3 bene dicit xp̄s. Qui vult venire post
me.abneget semetipsum ꝛ tollat crucem suam ꝛ sequa
tur me.Ubi est aduertendum.ꝙ ad istam crucem por
tandam necessaria est.Proprie voluntatis abdicatio
Abneget semetipsum.Anxie tarditatis excitatio. Se-
quatur me.Noxie voluptatis detestatio.Tollat inq̄t
crucem suam et sequatur me.Sufficit.

A Crudelitas. Crudelis.

Cuz crudelitas nihil
aliud sit ꝙ punitionis excessus:nulla pietate vel tem
perantia moderatus.Notare possuz ꝙ est crudelitas
metuenda.Et est crudelitas rēnuenda.Prima est de-
monum.Secūda hominū.Prima debachat̄ occulte.
Secunda machinatur aperte.De crudelitate demo-
num possum dicere ſm.Mauriciū ꝙ dyabolus est si
cut manticora animal crudelissimuz.quod alio nomi
ne dicitur māmonctus.Hoc ꝙuis formā habeat hu-
manam in facie odit tamen et persequitur hominem
miro modo.Tres ordines habet dentium:vultum ho
minis.ꝛ caudam scorpionis cum corpore leonino.Sic
dyabolus licet in parte.scilicet in ratiōe similis sit ho
mini crudeliter tamē ip̄m persequitur atq3 odit.Tres
enim ordines habet dētium idest tentationū de tripli
ci concupiscentia.scilicet honorum diuitiarum et de-
liciarum noscitur habere Et in facie idest in principio
et in ingressu figuram humanam idest dulcedinem et
benignitatem nititur pretendere sed in cauda.idest in
fine semper vult scorpionis aculeum.idest punitionez
et p̄iudiciū exercere ꝛ post applausuz pūgere et nocere
et crudeliter ledere et grauare.Hiere.vj.Sagittam et
scutum arripiet crudelis et non miserebitur.Impij er
go talibus crudelibus dabuntur ad cruciandum ꝛ si
ne misericordia puniendū:vnde Esa.xix.Tradam egy
ptum in manu dominorū crudelium:et rex fortis do-
minabitur eorum.Iste est angelus ille crudelis de quo
loquitur scriptura.Prouerb.xvij.Semper iurgia que
rit malus:angelus autē crudelis mittetur contra euz B
De crudelitate autem hominis nota quod sicut dato
ꝙ canis sit animal domesticū non valens viuere sine
homine fit tamen aliquotiens rabiosus mordens ho-
mines atq3 ledēs ita ꝙ nullū perniciosius humano ge
neri est venenum.Sic dicam ꝙ dato ꝙ homo sit ani-
mal naturaliter mite:rabies tamen crudelitatis.quos
dam taliter inficit ꝙ versi in furorē alios sine consciē
tia puniunt atq3 mordent Teste enim Plinio.li.xxxij.
ca.ij.Orbis alio nomine ostrea piscis est rotund⁹ sine
squamis.totus capite constans.qui tamen inter om-
nes pisces durissimus est.Sic vere licet homo sit sine
squamis ipsum defendentibus:per fragilitatem rotū
dus:et capite vbi sensus sunt totus constans per ratio
nis subtilitatem inuenitur tamen quandoq3 esse ani-
mal durissimū per proteruiam et crudelitatē.Querit
enim Seneca lib.de moribus:quid sit immitissimum
homini:Et respondet alter homo.Ideo de impijs ꝛ ty
rannis dicitur. Hiere.l. Arcū et scutum arripient cru
deles et non misericordes: Crudeles inquit videlicet
interius quo ad nullam compassionē.q2 sicut dicitur
Prouerbi.xij.Uiscera impiorū crudelia.Exterius quo
ad pauperum deiectionem.Prouer.xij.Qui crudelis
est etiam propinquos abijcit. Ulterius ꝙtū ad atrocē
inuasionem.ij.Paral.xxviij.Occidistis eos attrociter
ita vt in celum attingeret crudelitas vestra. Suffi-
cit:quia in infinitis titulis fit mentio de crudelitate,ꝛ
pauce sunt autoritates ꝛc.

Cubile. Cubiculū. A

Licet cubile differat
a cubiculo:q2 scz cubiculū est locus hominū
et cubile est locus bestiaruz.locus dico secre
tus ad habitandum.et specialiter ad iacendum . quia
tamen quandoq3 vnum pro alio ponitur:possum nota
re et dicere ꝙ vtrunq3 in bono sumitur ꝛ in malo. Igit̄
in bono significato dicam⁹ ꝙ per cubiculū intelligit̄.

	Christi.		Purus.
Cubiculum	Xp̄iani.	qd̄ est locus.	Securus.
	Dei.		Secretus.
	Beati.		Quietus.

Primum.		Fuit i maria
Secundum.	Cubiculum.	Est in ecclesia
Tertium.		Est in ꝯscia.
Quartum.		Erit in p̄ria.

Primū est cubile intacte virginis in quo xp̄s habitat
Scd̄m est cubile fidelis agminis in quo tute militat.
Tertiū est cubile mentalis hoīs qd̄ deus visitat.
Quartū ē cubile celestis culminis i quo null⁹ dubitat B
¶ Dico ergo ꝙ inuenitur cubiculum purum pro sum
mo numine.Et istud nihil aliud est ꝙ vterus virginis
gloriose quo christus dei filius sicut in purissimo cubi
culo requieuit.ibiq3 vestes nouas nostre humanitatis
assumpsit. Et de hoc potest dici illud.ij.Esdre.tertio.
Darius rex ascendit in cubiculo suo et dormiuit:
Et expergefactus est : Darius fertilis est dei filius
qui scilicet cubiculum vteri virginalis ascendit et in-
trauit carnē assumendo ibi dormiuit nouem mensib⁹
quiescendo tandem expergefactus est nascendo et in
publico

publicum exeundo Joelis.ij. Egrediatur sponsus de cu
biculo suo. Istud enim cubiculum est semper clausum ex quo
et in quo christus ianuis clausis exiit et intrauit. Judith
C xiij. Conclusit vagao ostium cubiculi. ¶ Secundo di
co quod inuenitur cubiculum securum pro iusto agmine
Et istud est cubile fidei: religionis: vel ecclesie. vbi so
lummodo est securitas atque salus. vnde Salomon pro
uerbi. xxx. Inter animalia sapientiora nominat lepo
rem: pro eo quod in petra collocat sibi cubile. Petra enim
christus est seu sue fidei et ecclesie stabilis et manens secu
ritas. De natura enim canis legitur quod si catulos de
cubili suo extraxeris: mater veniens illum quem predi
ligit primum ad cubile reportat. Sic vere cum dyabolus
per peccatum ade omnes mortales de cubiculo salutis
extraxerit: mater nostra christus veniens illos quos sum
me diligit secundum consilium sue predestinationis ad istud cu
bile idest ad fidem suam portauit: ipsos etiam quos
plus amat: ad secretoria cubicula ecclesie vel religionis
transportat. Exemplo panthere. de qua dicit Plinius
Quod si passum hominis suis catulis insidiantis in
arena inuenerit: timens statim ad aliud cubile ipsos
transferet et mutabit. Sic christus timens insidiatorem
dyabolum: de loco ad locum: de seculo ad ecclesiasticum
statum de ecclesiastico ad religionis cultum. vel forsan
ad prelationis gradum fideles suos consueuit muta
re: vt ipsos in cubilibus fidei melius valeat preseruare
Psalm. Ortus est sol et congregati sunt in cubilibus
suis collocabuntur. Et si vis nota quod ecclesia potest di
ci cubiculum seu cubile.

Bone fame fragrans odoribus.
Leticie gaudens canoribus.
Decentie nitens viroribus.
Amicicie feruens amoribus.
Eminentie pollens honoribus.
Sapientie fulgens splendoribus.

D Dico igitur quod cubiculum ecclesie bone fame fragrauit
odorem. Prouerbio. vij. Myrrha aloe et cynamomo
aspersi cubile meum. Item vox laudis resonat clamore
seu leticie exultat decore. Psalmi. Exultabunt sancti
in gloria: letabuntur in cubilibus suis. Item honesta
tis nitescit decore. vnde esai. xxxv. In cubilibus in qui
bus dracones habitare consueuerant orietur viror iun
ci et calami. Item concordie feruescit amore. vnde Luce.
xj. Pueri mei mecum sunt in cubili. Item eminentie
splendescit honore. quia scilicet ibi est rex christus cuius ser
uitio cuncti deputantur fideles. vnde. iij. Regum. j. cap.
Ingressa est bersabee ad regem in cubiculo. Item sapien
tie relucet splendore. quia scilicet ibi est splendor totius ve
ritatis Daniel. vij. Uisio capitis eius in cubili suo etc.
In isto ergo cubili odoris: dulcoris viroris. amoris. ho
noris. splendoris. tutum est habitare. et ideo dignum
est quod talis locus a dignis et bonis personis inhabitetur
et quod inde mali homines arceantur. cuius tamen probdo
lor video contrarium. Quia reuera ibi habitant.

Cupiditatis ardore flammantes.
Crudelitatis furore fumantes.
Carnalitatis sulphure fetentes.
Uerbositatis murmure nocentes.

¶ Dico igitur quod in cubili ecclesie habitant hodie illi
qui ardent per cupiditatem vnde Hiere. ix. A volucre
celi vsque ad pecora transmigrauerunt et recesserunt. Et
dabo hierusalem in aceruos arene et in cubilia draco
num. Ad literam enim hodie de hierusalem idest in ec
clesia pro magna parte defecerunt et recesserunt volu
cres celi. idest contemplatiui pecora lanifica. i. boni ac
tiui. et ibi procerto aduenerunt et successerunt aceruj
arene. idest homines terrenis diuitijs locupletes: et
dracones qui suspirant ignem. i. homines cupiditate
et auaricia ardentes. et si vis dic de malis proprietatibus
draconis et quomodo auari sibi sunt similes tum quia
ardent cupiditate. quia arent. idest patriam infiammant
crudelitate. tum quia caudam inuoluunt per falsitatem. tum
quia dure sunt teste. idest squame: per obstinationem
tum quia gregatim vadunt per mutuam contra alios
confederationem tum quia alte volitant et ascendunt
per superbiam et ambitionem. Ideo quod tales dracones
habitant hodie in cubili ecclesie: patet. esa. xxxiij. vbi
dicitur. Erit inquit cubile draconum et pascua strutio
num occurrent ibi demonia onocentaurus et pilosus
clamabunt alter ad alterum ibi cubauit lamia ibi ha
buit foueam ericius: ibi congregati sunt milui. Compa
ra istis animalibus varia genera peccatorum. qui scilicet in
cubiculo isto habitant atque cubant. Cubant enim illi
qui ardent per cupiditatem. Item illi qui strident per
crudelitatem. O vbi hodie crudelitas: rapina: vel ini
quitas: nisi in aliquibus ecclesiasticis curijs et fami
liaribus eorumdem. vnde Naum. ij. Leo cepit sufficien
ter catulis suis et necauit leenis suis. et impleuit spelun
cas suas preda et cubile suum rapina. Leo enim est cru
delis ecclesiasticus. et maxime malus rex vel prelatus
qui pro catulis idest pro familiaribus. filijs et nepoti
bus: et pro leenis suis. idest pro concubinis et filiabus
ad literam studet rapere et cubile domus sue rapina et
preda replere Amos. iij. Nunquid dabit catulus leenis
suis vocem suam de cubili suo. Unde etiam de talibus
concubinis talium: potest dici dirigendo verba ad ea
rum scelera illud. ezech. xix. Mater tua leena cubauit
inter leones in medio leonculorum enutriuit catulos su
os: Habitant ergo et cubant in hoc cubili illi qui stu
dent per crudelitatem. Item illi qui fetent per carnali
tatem. Ideo lamentando dicebat Sophonias. ij. capi.
Quomodo factum est in deserto cubile bestie. Isti enim
dicunt illud. ij. Regum. xiij. Cuba mecum soror mea. Item
ibi cubant illi qui nocent per murmur et detractoriam
loquacitatem. figurati scilicet in ranis egypti. que aialia
sunt clamosa. de quibus dicitur exod. viij. Ascendent ra
ne et ingredientur domum tuam et cubiculum lecti tui.
Unde detractoribus dicitur Osee. vij. Non clamaue
runt ad me in corde suo: sed vlulabant in cubilibus suis
et super triticum et vinum ruminabant. Non sic cha
rissimi: quia procerto non debet esse tale cubile. immo
est et debet esse cubile securum pro iusto agmine quod
est secundum. ¶ Tertio dico. quod inuenitur cubile secre E
tum pro sacro lumine. Et istud est cubiculum conscien
tie vbi lumen gratie debet infundi. quia reuera debet
esse secretum et mundum. vnde de iosaba filia regis io
ram dicitur quod ipsa paruulum regem ioas fratrem suum
abscondit cum nutrice sua clam in domo domini. i.
in cubiculo: quia scilicet quilibet nostrum in cubiculo consciencie debet
christum recipere spiritualiter et nutricem suam. i. diuinam gratiam
cum eo collocare. iiij. Reg. xj. Et not. quod istud debet esse

Continentie floribus ornatum.
Sapientie clauibus seratum
Penitentie fletibus rigatum.

Ista enim tria be
ne decent cubicu
lum seu secretam magniviri c meram. scilicet

Quod floribus ornetur.
Quod clauibus claudatur.
Quod aquis refrigeretur et aspergatur

Ornetur ergo cu
bile mentis flori
bus continentie.
vnde Thobie. vi. Ingressus cubiculum per tres dies conti
nens esto. Item claudatur seu seretur clauibus sapien
tie. esa. xxvj. Audi populus meus intra in cubicula tua:
claude ostia tua super te. Item rigetur fletibus peniten
tie seu etiam fletibus compassionis et clementie. sicut
de ioseph legitur Gene. xliij. quod videns fratres suos in
troiens in cubiculum fleuit. et de hoc cubili videtur lo
qui Joelis. j. vbi dicit. Cubate in sacco ministri domi
ni etc. Istud est igitur cubile secretum in mensis lumi
ne. ¶ Quarto dico. quod inuenitur cubile quietum in ce
li culmine. et istud cubile nihil aliud est quod quies et con F
solatio glorie paradisi. vnde de beata anima dicitur.
Hester. ij. Adducta est hester ad cubiculum regis et de
hoc cubili ipsum scilicet appetendo: videtur loqui ani
ma deuota ipsi christo illud Canti. j. c. Indica mihi vbi
pascas: vbi cubes in meridie. Et sic patet quomodo cubile
vel cubiculum accipitur in bono significato ¶ Sed adhuc G
dico. quod cubile vel cubiculum sumitur in malo signifi

cato. Nam cū cubile seu cubiculū sit locus vbi dormitur Ubi etiam carnis opera secretius exercent. Notabo q ego inuenio quatuor maloꝝ cubicula.s.cubile.
Carnis quod est immundorum.
Cordis quod est malignorum.
Mundi quod est auarorum.
Inferni quod est damnatorum.
¶ In primo cubili viget Carnalitas.q̄ multos inficit. In sc̄do cubili viget. Iniquitas que semper deficit In tertio cubili viget. Cupiditas cui nihil sufficit. In quarto cubili viget Aduersitas que malos afficit. ¶ De cubili carnalis delectationis dicitur. Gen. xlix. Ascendisti cubile patris tui: non crescas. Et loquitur ibi de ruben qui propriā nouercā carnaliter fedauerat. Illa etiā hester regina dicebat illud Hester. xiij. Detestor cubile incircūcisorū. ¶ De cubili cordis et male cōscientie dicit in ps. Iniquitatē meditat9 est in cubili suo: astitit omni vie nō bone: maliciā autē non odiuit. Et si vis de malo cubili cordis: allega illud Ezech. viij. Certe vidi fili hominis que filij israel faciūt in tenebris: vnusquisqꝫ i abscōdito cubilis sui. Et dic illas abhominationes que ponuntur supra titulo de abhominatione in figura exposita.s.de illis qui vertebant dorsum ad altare. De alijs qui plangebāt adonidem. De alijs qui thurificabāt reptilib9 ꝛc. vide ibi. ¶ De cubili mundi vbi habitant peccatores dicit Cant. iiij. vbi scꝫ xp̄s vocat et inuitat animā ad exeundū de isto cubili dicens. Ueni de lybano sponsa mea. Sequitur. De cubilibus leonuꝫ: de speluncis pardorum. In isto enim cubili cubant hodie et quiescunt mundi diuites et tyranni. figurati in illo dracone cui dicitur Ezech. xxix. Ecce ego ad te draco magne qui cubas in medio fluminum ꝛc. Expone figuram sicut alibi. et si vis dic omnia que dixi supra eodem titulo vbi inuenies cōtra cubilia ecclesie. ꝛc. ¶ De cubili autem inferni vbi scilꝫ damnati perpetuo cubant potest dici illud esaie. lxv. Uallis achor erit in cubile armentorū Achor interp̄tatur turbatio: q2 reuera vallis turbationis.s. infernus erit cubile armētorū.i.brutaliū animaliū.i.peccatorū. Sic ergo patet quō cubile sumitur multis modis.

A **Cubitus.** Nota q cubit9 est quedā certa mēsura que a cubito brachij taliter nūcupatur. Et q2 cū tali mēsura. mēsurata sunt oīa que facta sunt in tabernaculo et in templo: et quia etiā sacra scriptura multipliciter solet vti possum dicere q spiritualiter loquēdo per talem mensurā completā: significatur dimensio virtutum. qua tota quantitas vite nostre mortalis vel moralis debet esse mensurata. et sic dicam. q quia res non habet vt cōmuniter vltra quatuor dimensiones que sunt longitudo. latitudo sublimitas et profundum. igitur sm̄ quālibet dimensionē debent in nobis esse diuersi cubiti diuersarum virtutum: Unde longitudo perseuerantie et longanimitatis latitudo amicicie et caritatis. sublimitas contemplationis et profunditas humilitatis: quandoqꝫ dicunt centum vel mille cubitorum propter completā perfectionem. Quādoqꝫ quinquaginta propter futuri iubilei eterneqꝫ quietis expectationem. Quādoqꝫ sexaginta propter fructus sexagesimos que est corona doctorum propter completam scientiaruꝫ acquisitionem. Quādoqꝫ quadraginta propter presentis miserie prolongationē et propter penitentialem afflictionem Quandoqꝫ triginta propter fidei trinitatis cum decalogo mandatorum obseruationem. Quandoqꝫ viginti propter decalogum in caritate duplicatum. Quandoqꝫ decem propter decalogum simpliciter obseruatuꝫ. Quādoqꝫ nouem propter nouem ordinis angelorū consortiuꝫ affectatū Quandoqꝫ octo propter octo beatitudines. Quādoqꝫ septem propter septem virtutes morales. Quandoqꝫ sex propter sex opera pietatis. Quādoqꝫ quinqꝫ ꝓpter quinqꝫ libros moysi vel quinqꝫ vulnera christi. Quādoqꝫ quatuor propter quatuor euangelia vel quatuor cardinales virtutes. Quandoqꝫ tria propter tres virtutes theologicas. Quandoqꝫ duo propter duo precepta caritatis. Quandoqꝫ vnum propter fidem vnius deitatis. ista ergo applica et multiplica quotiens de cubitis diuersorum numerorum occurret: quia transeo gratia breuitatis.

Cultura. Cultus. Superius dictū est de colere et cultura. A
De cultu autem quantum est nomen significans idē quod ritus vel ornatus. Notandū est q cultus signat exteriorem ritum obseruationem et modum. Et sumitur etiam aliquotiens pro ornatu: Notabo ergo. q inuenitur in scriptura cultus.
Uirtuosus quem debes facere.
Uitiosus quem debes fugere.
Curiosus quem debes spernere.
Primus est cult9 diuinitatis: et maxime cult9 altaris. et obseruantie ecclesiastice. Talis enim cult9 dꝫ fidelibus obseruari: et cū deuotione et reuerētia perfici et tractari. Numeri. xviij. Omnia que ad cultū altaris pertinēt: et intra velū sunt p sacerdotes administrabant. Et si vis dic. q illi qui cultui altaris sunt dediti: debēt
Pietatis inungi liquore.
Honestatis vestiri decore.
Sedulitatis citari vigore.
Lōganimitatis ligari tenore.
Uel si vis dic breuiusqꝫ cultus diuinus dꝫ fieri et exequi videlicet.

Hūiliter cū subiectione.	Humiliter dico vnde
Seduliter cum deuotione.	Numeri. xvi. Separa
Perhēniter cū duratione.	uit vos deus vt serui
Integraliter cū perfectione	retis ei in cultu taber

naculi. Seruire enim humilitatem designat. Seduliter vero exod. xij. Custodies huius cultū statuto tempore a diebus in dies. idest diligenter et ordinate Perenniter etiam. vnde exod. xxvij. Perpetuus erit cultus per successiones eorum. Integraliter insuper. ij. Para. xxix. Completus est cultus domus domini. Iste est igitur cultus diuinitatis. ¶ Secundo dico. q est cultus iniquitatis. Et iste est cultus ydolorū.s. vitiorū vel demoniorū vnde de iniquis dicit. j. Petri. iiij. Quod ipsi ambulauerunt in luxurijs. desiderijs. violentijs. cōmesationibus. potatiōibus. et illicitis ydolorū cultibus. ¶ Tertio dico. q est cultus curiositatis.s. cultus et ornatus exterioris pompe et ornatus vnde. ij. Regū. j. In planctu dauid dicitur. q saul preparabat ornamenta aurea cultui filiaruꝫ israel. vnde de rege iuda et israel. dicitur. ij. Paral. xviij. vterqꝫ sedebant in solio suo vestiti cultu regio. et talis cultus proculdubio est tempore tristicie obmittendus et semp ab oīm superfluitate resecand9. sicut exodi. xxxiij de filijs israel qui adorauerunt vitulū ꝯflatilē dī q nullus indutus est cultu suo ꝛc. Uide de ornatu. et supra de Colere. B

A **Cum** suppositiue. Nota q cū quandoqꝫ est aduerbiū tēporis. quādoqꝫ cōiunctio: siue dictio optatiua vel cōiunctiua. et q̄qꝫ prepositio deseruiens ablatiuo. Primo ergo modo licet in concordantijs nihil dicatur de. co: tamen aliquid est dicendū. cū enim accipitur quandoqꝫ pro q̄n: sicut cū dicit Act. j. Cum hec dixisset eleuatus est. Quādoqꝫ sumitur pro quoniā. sicut Gen. xviij. Loquar ad dn̄m cum sim puluis et cinis. Semper autē accipitur suppositiue. Supponit enī semper aliud: sicut cuꝫ dicitur. Loquar cum sim puluis. Et cum hoc dixisset eleuatus est. et sic semper videtur significare finem alicuius temporis preteriti et principium sequentis negocij futuri. sicut in ps. Ubi dicitur. Cum dederit dilectis suis somnum ecce hereditas domini. Et alibi. Cum exarserit in breui ira eius. beati omnes qui confidunt in eo. Seruit enim semper optatiuo vel coniunctiuo modo. Igitur cum proprie significat certum tempus ad aliquod negocium iam completum. Et moraliter loquendo: inueniri possunt diuersa tempora diuersis negocijs applicata. et notabo q est.

Unum cum

B Unum cum pertinens ad deum.
Unum cum pertinens ad iustum.
Aliud cum pertinens ad beatum.
Aliud cum pertinens ad impium.
Aliud cum pertinens ad damnatum.
Cum signans tempus et cõplementũ actuũ diuinorũ
Cũ signans finẽ ⁊ explementũ operũ perfectorum.
Cũ signans horã ⁊ supplemẽtuꝫ supernoruꝫ gaudioꝝ
Cum signans atqꝫ momẽtum scelerum iniquorum.
Cum signãs punctũ ⁊ nocumẽtum verberũ infernoꝝ

¶ Primo igitur dico de ista dictione seu suppositione cũ inquãtum refertur ad tẽpus actuum diuinoruꝫ Et sic dico ꝙ actus christi possunt per dictionẽ istaꝫ designari. Unde notabo ꝙ est.

	Dulcoris.		Uenientem.
	Laboris.		Cõuersantem.
	Splendoris.		Predicantem.
	Doloris.		Morientem.
Cum	Amoris.	signans xp̃m	Redimentem.
	Uigoris.		Resurgentem.
	Honoris.		Ascendentem.
	Ualoris.		Sp̃m mittentẽ.
	Rigoris.		mũdũ iudicãtẽ.

¶ Dico ergo ꝙ per istud cũ suppositiue: põt intelligi tẽpus dñice incarnatiõis: vñ de helya dr̃. iij Reg. xix. Qð cũ surrexissert comedit ⁊ bibit: ⁊ cũ venisset sedit in spelunca. Helyas est dei filius: qui surgens de sinu patris carnẽ assumendo: comedit ⁊ bibit se mortalem ostendẽdo et sedit in spelunca vteri virginalis vel etiã mundi ibi psonaliter assistendo. Et illud Mathei. ij. Cũ natus esset iesus in diebus herodis regis: ecce magi ⁊c. Itẽ signat tẽpus dñice cõuersationis que. s. fuit in cõuersatione ⁊ passione: in penuria et labore: figuratus in helya sub iunipero quiescẽte. que scꝫ est arbor pũgitiua. vnde. iij. Reg. xix. dicitur sic. cumqꝫ venisset ⁊ sederet subter vnã iuniperũ obdormiuit Sequit̃ Ecce ad caput eius subcinericius panis ⁊ vas aque. Item signat tẽpus dominice predicatiõis. Uñ de ipso ascendẽte in montẽ dicitur Math. v. Qð cum sedisset: accesserunt ad eum discipuli eius Et aperiens os suũ docebat eos. Item signat tẽpus dominice passionis et tribulationis vnde Marci. xv. dicitur. Qð cum pylatus cognouisset ꝙ iesus mortuus esset: donauit corpus ioseph. Itẽ signat tẽpus dñice redẽptionis ⁊ ad inferos descensionis. De quo põt intelligi illud. iiij. Regũ. ij. Cumqꝫ descendisset in bethel: egressi sunt filij prophetarum: qr scꝫ cũ xp̃s in infernũ descendit: inde sanctos patres extraxit: et Math. viij. Cũ descendisset iesus de monte: secute sunt eum turbe multe scꝫ. captiuorum. Item signat tẽpus dominice resurrectionis. vñ Joh. ij dicit̃. Quod cũ iesus resurrexisset a mortuis. recordati sunt discipuli: Itẽ signat tẽpus dñice ascẽsionis vñ de xp̃o põt dici illud. Marci. iiij. qð dr̃ de sinapi. Quod cum sit min⁹ seminib⁹: cum natuꝫ fuerit ascẽdit: ⁊ fit maius oĩbus oleribus. Et. ij. Reg. xv. dr̃. Cumqꝫ ascẽderet dauid in montẽ: occurrit ei chusi. Chusi eñ interpretatur profunditas vel etiã archanũ: qr archana profunditas paradisi occurrit xp̃o homini ascendẽti. Iteꝫ signat tẽpus spirit⁹ missionis. vnde Joh. xiiij. Cum assumptus fuero a vobis mittã vobis cum Sequit̃. Cũ autẽ venerit ille spiritus veritatis: docebit vos omnem veritatẽ. Itẽ ꝙ significet tẽp⁹ iudicialis ordinationis seu punitiõis patet in p̃s. vbi dr̃. Cuꝫ exarserit in breui ira eius: beati oẽs qui cõfidunt in eo. Unde etiam de damnato dicitur. in p̃s. Cum iudicat̃ exeat condẽnatus. De beatis vero in iudicio coronã ⁊ premiũ eternũ reportãtibus: dicit̃ Math. xix. Cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue: sedebitis ⁊ vos sup thronos. Sic ergo patet quõ ista dictio cum refertur ad tẽ-
C pus actuũ diuinorũ. ¶ Secundo dico. ꝙ refert̃ ad tẽpus seu ad cõplementuꝫ operum perfectorum. Unde nota quod iusti et perfecti habent suum cum: et suum quando et suam in bono suppositionem. Et sic dico ꝙ ad eos pertinet cum.

Diligentie torporem excitantis.	
Sapientie errorem refutantis.	Qð cũ ergo significet diligẽ-
Reuerẽtie tumorẽ resecantis.	tiã: ptꝫ Math.
Continentie fetorẽ depurãtis.	xxiiij. vbi dr̃ Ui-
Obedientie sudorẽ nõ curãtis.	gilate Beatus
Amoris auide diligentis	ille seru⁹ quem
Timoris profunde meditantis.	cũ venerit dñs
Doloris feruide penitentis	

eius inuenerit sic facientẽ Itẽ ꝙ significet sapiam: patet, Prouerb. xxiiij. vbi dicitur Cũ vidissem: posui ĩ corde meo: et exemplo didici disciplinam et. j. Reguꝫ. xix. Cum serui saul vidissent cuneũ ꝑphetaruꝫ vaticinantium: ꝑphetare ceperunt etiã ipsi. Prophetia eñ ⁊ disciplina ad sapientiã spectant. Itẽ ꝙ significet reuerẽtiam: patet. j. Regum. xxv. vbi dicit̃. Qð cum abigayl vidisset dauid: descẽdit de asino ⁊ adorauit. et iudicuꝫ. xiij. dicitur. Qð cum manue ⁊ vxor angeluꝫ vidissent: ceciderunt proni in terrã. Itẽ ꝙ significet cõtinentiaꝫ patet: iiij. Reg. iiij. Qð cum vidisset eam helyseus ait. Ecce sunamitis illa. Itẽ ꝙ significet obedientiã ⁊ etiã humilitatẽ: patet Luc. xvij. vbi dicitur Cum oĩa feceritis: dicite serui inutiles sumus: que debuimus facere fecimus. Itẽ ꝙ significet amorẽ patet Joh. xiij. vbi de xp̃o dicitur. Cum dilexisset suos: in finem dilexit illos. Item ꝙ significet timorẽ: patet iob. xlj. vbi dicit̃. Cum subleuatus fuerit: timebunt eum angeli: Et de pylato legitur. Qð cuꝫ audisset hunc sermonẽ: magis timuit Et de phytonissa dr̃. j. Regum. xxviij. Qð cum vidisset samuelem resuscitatũ. exclamauit. Sequit̃. Noli timere ⁊c. Item ꝙ significet contritionis dolorem: ptꝫ ioh. xvj. vbi dicitur Mulier cum parit: tristiciam hꝫ: cum autẽ peperit: non meminit pressure propter gaudium quia natus est homo in mundũ. Patet igitur quõ cuꝫ refertur ad tempus operum perfectorũ ⁊ virtuosorum

¶ Tertio dico ꝙ cum: quandoqꝫ refertur ad tempus supernorum gaudioruꝫ. Et sic dico. ꝙ cum signat.
Abundantiam indefectibilem.
Excellentiam inestimabilem.
Tranquillitatem imperdurabilem
Securitatem interminabilem. D

¶ Dico ergo ꝙ cum: q̃tum ad tẽpus future glorie paradisi signat ibi esse perfectã abundantiaꝫ. j Cor. xiij. Cum venerit qð perfectum est: euacuabit̃ quod ex parte est: Item signat ibi esse honoris excellentiã. vnde co. iij. Cum xp̃s apparuerit vita vestra: tũc et vos apparebitis cum ipso in gloria. Item signat quietis seu tranquillitatis cõplacentiã. p̃s. Cum dederit dilectis suis somnum: ecce hereditas domini. Item signat ibi esse securitatis ⁊ eternitatis durabilẽ permanentiam. j. corin. xv. Cũ mortale hoc induerit immortalitatẽ tunc fiet sermo qui scriptus est. Absorpta est mors in victoria. q. d. ibi nullus amplius morietur. Refertur igitur ista suppositio cum: ad temp⁹ supernorum gaudiorũ. E

¶ Quarto dico ꝙ refertur ad opus hoĩm impiorum. Et sic dico. ꝙ per istã dictionem cum: possunt significari omnia facta et opera viciosa. ¶ Et sic dico. ꝙ per istam dictionem cum significatur.

Fallacia simulatiua.	De fallacia patꝫ. ij
Duricia obstinatiua.	Mach. v. vbi de cru-
Luxuria maculatiua.	deli principe appol-
Inuidia stimulatiua.	lonio dr̃. ꝙ cũ venis-
Stulticia male meditatiua.	set in hierusalẽ pa-

cem simulans: multos iudeos interfecit. De obstinationis duricia: dicitur Prouer. xviij. Impius cum in profundũ peccatorum venerit, contemnit. De immundicia seu luxuria dicitur. Gene. xij. Noui ꝙ pulcra sis mulier: et cum viderint te egiptij interficient me: et te seruabunt. De corruptione etiam luxurie: potest dici illud. Gene. vj. ca. Cumqꝫ vidisset deus terram esse corruptam: omnis quippe caro corruperat viam suam dixit ad Noe. Finis vniuerse carnis venit coram me. De inuidia vero seu nequicia: patet Gene. xxxvij. vbi

de illis iniquis fratribus inuidentibus ioseph dicitur
Ge. cū vidissent eum procul: dixerūt: Ecce somniator
venit: venite occidamus eum. De stulticia autem dr.
Eccli. x. Stultus iuxta viam suam ambulans: cū ipse
insipiens sit: omnes stultos existimat: et sic oia alia vi
F tia potes applicare: ad dictionē istam. ¶ Quinto ve
ro dico. ꝙ cū refertur ad stragem infernalium tormen
torum. Ipsa enim pena eterna potest intelligi per cū
et sic potest de damnatis dici illud. ij. Reg. xiij. Cū te
mulentus fuerit amon percutite et interficite eum. qr
scꝫ postqꝫ amon. i. peccator vitijs inebriat: finaliter in in
ferno interficit et punit. Hiere. xlj. Cum venissent ad
medium ciuitatis. s. infernalis interfecit eos ysmael. i.
dyabolus. Sufficiat ergo de cum suppositiue sumpto
quia per totam bibliam sunt autoritates infinite: li
cet in concordantijs nihil ponatur etc.

A **Cum.** prepositio. dictū est supra de cū suppositi
ue et determinatiue qd est cōiunctio copu
latiua. Nūc dicendū est de cū cōiunctiue vel colligati
ue. quod est prepositio cōiunctiua. Igit cū istud cū: sit
ppositio seruiens ablatiuo que semp est duorū media
terminorum: faciēs inter ipsos copulam atqꝫ ligam.
Possum dicere ꝙ per istā dictionē cū. sic assumptam
pōt intelligi quelibet cōcors societas seu ligans ꝯcor
dia inter partes diuersas: siue bona fuerit siue mala.
Nota ergo ꝙ cum signat societatem.

Maiestatis superne.	Dico ꝙ est vnū cū dei. iu
Caritatis fraterne.	sti et impij. Ūsi possum di
Prauitatis externe.	cere ꝙ deus copulat mira

biliter. Iustus copulatur virtualiter. Malus copula
B tur damnabiliter. ¶ Dicam ergo ꝙ est vnū cū. i. vna
societas et caritas: que spectat ad dei maiestatē. Da
to enim ꝙ substātia corporis celestis: cuicunqꝫ rei in
feriori elementari misceri nequeat vllo mō cū de incor
ruptibili et corruptibili per modū mixtionis nullate
nus fiat vnū virtus tamen celestis cū rebus elemēta
ribus in inferioribus diuersimode ꝯiungitur et miscet
virtute cuius cōmixtioni occulte: inferiora preualent:
et in suis actibus roborātur et etiā sine ista cōiunctio
ne et cōmixtione oia corrūperent et in nihilū verteren
tur. Omne eīm mixtū: vitā habet et existentiā a superio
rum influentia et virtute. Sic reuera charissimi dico.
ꝙ licet dignitas et autoritas diuina talis et tanta sit:
ꝙ nulla res creata sua societate sit digna nec digne pos
sit cum ea copulari Iob. ix. Uere scio ꝙ ita sit ꝙ nō iu
stificetur homo cōparatus deo si voluerit cōtendere
cum eo: nō poterit respondere vnū de mille: nihilomi
nus et ex influentia gratie multipliciter cōiungit vni
uersis. et diuersimode societatē contrahit cum eisdem
ipsis et cū ipsis cōmunicās bona. ps. Bonitatem feci
sti cum seruo tuo domine. Ipse est eīm qui dicit prouer.
viij. Delicie mee esse cū filijs hoim. Quāuis enim alia
sit natura auium: et aliarū bestiarū seu hominū: sicut
dicit apostolus. j. Corin. xv. Sic tamen est ꝙ multe in
ueniuntur aues que societatē humanam diligunt: et
cum hominibus viuere: et iuxta domos humanas ha
bitacula sua facere semper querūt: sicut patet de cyco
nijs et columbis. Sic vere illa excellens natura diuini
tatis societatem hominis non refugit sed cum ipso de
liciosum esse reputat. et se sibi communicat et diffundit
Delicie inquit mee cum filijs hominum vnde Apoca.
xxj. dicitur. Ecce tabernaculum dei cum hominibus et
habitabit cum eis. Et ipsi populus eius erunt: et ipse
C deus cum eis erit eorū deus. In quibus verbis aduer
te quadruplicem modum quo deus est nobiscum. vcꝫ.

Materialiter: naturam induens.
Sacramentaliter. figuram exuens.
Spiritualiter gratiam influens.
Imperialiter. gloriam tribuens.

¶ Natura carnalis hunc vestit homine.
Figura cibalis hunc velat tegmine.
Gratia mentalis hunc dat cum lumine.
Gloria realis hunc dat in culmine.

Dico igitur. ꝙ xp̄s est cum hominibus. Materialiter
per carnis assumptionem Ecce taber. dei cum ho. Sa
cramentaliter. per panis conuersionē. Habitabit cū
illis. Spiritualiter. per gratie infusionem. Ipsi inquit
populus eius erunt: et ipse deus. Imperialiter per glo
rie collationem: Cum eis erit eorum deus. ¶ Dico er
go primo. ꝙ deus nobiscū est corporaliter vestitus ho
mine: et hoc est per beatā incarnationē in qua scꝫ ipse
personaliter venit: et cū hominibus visibiliter habita
uit. Figuratus in rege saul: de quo dicitur. j. Reg. x. Ip
se venit ad cuneum prophetarū: et insilijt in eum spūs
domini: et mutatus est in virum alterum et propheta
uit cum eis. Iste enim in virū alterū mutatus dicitur:
inquātū de deo factus homo: natura dūtaxat diuinita
tis nullatenus immutata cū prophetis et apostolis per
sonaliter prophetauit: vt de eo cū hoibus visibiliter
conuersante: dicatur illud Baruc. iij. Postea in terris
visus est. et cū hominibus conuersatus est. Et ideo de
isto cum. i. de ista personali societate potuit dici ipsi hu
mane nature sic assumpte et etiam humano generi sic
personaliter visitato. illud deut. xxxj. Dns qui ductor
vester est: ipse erit tecum: nō dimittet te: neqꝫ dereliu
quet. Et vere tecū erit et non dimittet te qr. s. dei filius
nunqꝫ per mortem naturam humanam quam assum
psit: amplius dimisit: immo fuit semper secum. Nam

secum fuit.	Iste eīm sunt duodeci
De matre exiens.	reuolutiones solis iu
Per mundū gradiens	sticie: quib9 personali
Baptismum capiens	ter stetit cum hoie di
Miranda faciens.	cens illd. ij. Reg. xvij.
Doctrinā faciens.	fui tecū in omnibus
In cruce moriens.	vbicunqꝫ ambulasti.
Sub tumba dormiens.	Et. ij. Reg. xiij. Dns
Infernum adiens.	deus tuus tecū est. Si
De morte rediens.	vis cōcordare de singu
Ad celum abiens.	lis: vide in cōcordan
Secum erit.	tijs de Mecū Tecum
De celo veniens.	Secum. Nobiscū. Uo
Gloria pollens.	biscum qr transeo gra

tia breuitatis. Est igitur deus nobiscum vestitus hoie
Mathei. xxviij. Ecce ego vobiscum sum oibus diebus
vsqꝫ ad consummationē seculi. Et iste mod9 corpore
essendi nobiscum. ostenditur in autoritate cum dictū
est. Ecce tabernaculum dei cum hominibus. Corpus
enim assumptum vocauit tabernaculum: quod scilicꝫ
per natiuitatem fuit erectum et per mortē depositum
et deiectum: et in sepulcro plicatum: et iterū per resur
rectionem extentum: nunqꝫ tamen a deo depositū vel
dimissum Psalm. Tabernaculum eius in circuitu ei9
¶ Secundo dico: ꝙ deus est nobiscum sacramentali D
ter: velatus tegmine: qr scꝫ in sacramento altaris deus
est nobiscum sub aliena figura et sub cooperculo acci
dentium quod ostenditur cum dicitur. Habitabit cū
illis, supple in sacramento. Oculus enim corporeus
solem respicere vel videre nequiret: nisi ipsū nubes seu
obumbraculū operiret. Sic vere nec corpus xp̄i quod
gloriosum est et claritate inextimabili plenum: oculis
nostris videri nequiret: nisi ipsum aliena figura vesti
ret. Et ideo se voluit sub panis specie occultare: vt no
biscum posset vsqꝫ ad finem seculi habitare. Habita
bit inquit cum eis Unde Hieremi. vij. capi. Habita
bo vobiscum in loco isto. et esaie. lxij. Habitabit iuue
nis cum virgine idest habitabit xp̄s cum panis specie
que scilicet virgo dicitur. eo quod sterilis a panis sub
stantia reperitur. Xp̄us ergo nobiscū est sacramentali
ter sub panis tegmine. ¶ Tertio dico. ꝙ deus nobiscū E
est spiritualiter gratie lumine qr scilicet deus est sem
per cum homine in gratia cōstituto: quod ostenditur
cum dicitur. Ipsi populus eius erunt: gratia enim dei
vel etiam ipse deus quando nobiscum est gratiam in
fundendo: facit nos populum suum esse. ps. Nos aūt
populus eius et oues pascue eius. Sicut enim sol in
trat statim cameram per fenestram si aperueris et ob
staculū

staculum a moueris tibiq3 totum exhibet se presentem per radios quos infundit. Sic deus statim quãdo obstaculum peccati tollis: fenestrãq3.i. voluntatẽ cordis sibi aperis: paratus est subintrare. radios sue gratie infundere ꝛ te per gratiã illustrare. ꝛ tecum spũaliter habitare: dicens illud Apocal.iij.c. Ecce sto ad ostium et pulso. si quis audierit vocem meã: ꝛ aperuerit ianuam: introibo ad eũ. ꝛ cenabo cũ illo: ꝛ ille mecũ. Ipsi inquit populus eius erũt. Unde de ista cũ.i. de ista spirituali societate dei qua nos ipsius populũ facit esse potest dici in persona ipsius illud Osee.ij. Percutiã3 inquit fedus in die illo cum bestia agri. et cum volucre celi. et cum reptili terre. Sequitur. Et dicam non populo meo: populus meus es tu. Notabo ergo. ꝙ deus per gratiam est cum homine: tanꝙ.

Auxiliator fortissimus.
Consiliator certissimus.
Illuminator clarissimus.
Purificator mundissim⁹.
Pacificator mitissimus.
Liberator tutissimus.
Consolator dulcissimus.

Dico ergo ꝙ ipse illos cũ quibus ẽ per grãm solet auxiliãdo fortificare. Josue.vj. Dñs tecũ virorũ fortissime. ꝛ Hier.xx. Dñs mecũ est tanꝙ bellator fortis. et Nume.xxiij. Dñs deus eius cũ eo est. ꝛ clangor victorie regis in illo. Et hoc est qđ petebat sapiens in illo Sap.ix. Mitte inquit sapientiã de sede maiestatis tue: vt mecu3 sit ꝛ mecũ laboret. s. in tribulationib⁹ huius mundi: qđ annuens ipse dñs in ps. dicebat. Cũ ipso sum in tribulatione: eripiã eum: ꝛ glorificabo eu3 Item est cũ eis tanꝙ consiliator: doctor seu pdicator certificans vnde ipse dicit. Ezec.ij. Fili hoĩs sta sup pedes tuos et loquar tecum. Itẽ cũ eis est tanꝙ illuminator clarificans: Ideo petebant lumẽ eius illi qui dicebant. Luc.xxiiij. Mane nobiscũ domine quoniã advesperascit. Item est cum eis tanꝙ purificator mundificans. Nam vbicunq3 sit purificat culpe sordes. vnde de puero iohe.i. de quolibet hoĩe puro: dicitur Luce.j. Quis putas puer iste erit: etenim manus dñi erat cu3 illo. Item est cũ eis tãꝙ confederator pacificãs Gen. vj. Recordabor federis mei qđ pepigi tecũ. et.xv. Pepigit dñs fedus cũ abraa3. item est cum eis tanꝙ liberator saluificans. esa.xliij. Cum transieris per aquas tecum ero ꝛ flumina nõ operient te: cu3 ambulaueris in igne: non cõbureris. Item est cũ eis tanꝙ ↄsolator dulcificans Ezech.iij. Manus dñi erat mecũ confortans me. et Hiere.j. Noli timere qꝛ ego tecum sum vt eruam te ꝛ breuiter tu inuenies ꝙ deus quando est cũ homine per gratiam: facit ei cuncta bona. ps. Bonitatem fecisti cũ seruo tuo dñe. Patet ergo quomodo
f deus est nobiscu3 spũaliter gratie lumine. ¶ Quarto dico: ꝙ ipse est cũ homine supernaturaliter cu3 glorie culmine scilicet in gloria paradisi: quod ostenditur cũ dicitur. Deus cum eis erit eorum deus. Cum eis enim est deus in patria dans.

Pacem que non perturbatur.
Requiem que non molestatur.
Gloriam que non minoratur.
Leticiam que non contristatur.

De pace dicit. j. Reg.xx. Uadas in pace: ꝛ sit dñs tecũ De requie dicitur.ij. Regũ.xix. Ueni mecum vt requiescas securus in hierusalẽ De gloria vero dicit in.ps. Cum gloria suscepisti me. De leticia autẽ dicit in. ps. Implebis me leticia cum vultu tuo delectationes in dextera tua vsq3 in finem. Patet igit quõ de⁹ quadruplex est cũ homine. Et quõ per cũ intelligit vna societas pertinens ad dei maiestatem. ¶ Sed quid procerto peccatores non possunt dicere ꝙ habeant deũ secũ nec per gratiã in presenti. nec per gloriam in futuro et ideo non mirum si eis eueniãt multa mala. Deus est enim sicut ille lapis preciosus qui dicitur saphyrus. Est enim quedam species saphyri: que sua presentia: si digne portetur put dicit in lapidario. dicitur discordes conciliare. ardores sedare: sanguinem stringere. venenis obuiare: leticiam generare: carceres aperire. et ta|cta vincula reserare. Sic vere quando deus per gratiã est cum homine discordes pacificat. ardorem tentationum temperat: sanguinem carnalitatis stringit venenis maliciarum et inuidiarum obuiat. leticiam spiritualem parat. carcerem obstinationis reserat: ꝛ vincula male consuetudinis cassat et sic hominem a periculis liberat atq3 sanat vt sic de sapiẽtia increata vel de dei gratia dicat quilibet sic associatus illud Sap. vij. Uenerunt mihi omnia bona pariter cũ illa. ꝛ innumerabilis honestas per manus illi⁹ ꝛc. Sed reuera si iste lapis deus a nobis subtrahitur sc3 per peccatũ: tunc mala oĩa subsequunt. similis illi herbe cum qua pcon hominẽ occisum a basilico suscitauit dum ori eius apposuit subtracta vero herba ad aspectum basilisci interibat: sicut supra posui ca. de Corona. De herba etiã dicta balim. dicit xanctus hystoriarũ scriptor. Qđ homo interfectus a dracone per ipsius presentiã resurrexit. Talis procerto est xps qꝛ si cu3 homine presens fuerit: mortẽ culpe auferet: ꝛ vitam gratie reparabit. eius vero absentia contrariũ perpetrabit. Deut.xxxj. Uere quia non est deus mecũ: inuenerunt me hec mala. Et si vis scire qui sunt illi qui non habent deum secũ. Dico ꝙ isti describuntur. Job.xxviij. vbi de sapientia dei patris idest de christo dicitur sic. Sapiẽtia vbi inuenitur: aut quis locus intelligentie: Nescit hõ precium eius: nec inuenitur in terra suauiter viuentiũ abyssus dicit non est in me. ꝛ mare loquitur non est mecũ. quatuor enim sunt qui ista societate carent sc3 hõ suauiter viuens: abyssus et mare. Homo enĩ qui caret cauda: signat finem non cogitantes. Suauiter viuens: signat luxurie vacantes. Abyssus insatiabilis: signat auaros ambientes. Mare vero quod est tumultuosum ꝛ spumat: signat superbos fluctuantes. Isti enim de xpo possunt dicere. Non est mecũ. Quia sicut ipse dicit in ps. Cum hominibus operantibus iniquitatẽ non cõmunicabo cum electis eorũ. Non sic igitur charissimi: s3 faciamus ꝙ ipse semper ꝛ continue sit nobiscũ. qꝛ procerto si cum ipso fuerimus ipse etiã nobiscum nõ dedignabitur remanere. Iuxta illud.ij. Para.xv. Domin⁹ vobiscum qꝛ fuistis cum eo. Patet igitur quomõ per cum: intelligitur quedã societas pertinens ad dei maiestatẽ. ¶ Secundo dico. ꝙ est vnu3 cũ.i. vna societas G
pertinens ad iusti societatem seu caritatẽ. Alia enĩ domestica et mitia semper volunt esse vnum cu3 altero. odiunt enim solitudinẽ: et diligunt comitiuam: sicut patet in ceruis. ouibus bobus. gallinis. anseribus. turturibus. ꝛ columbis. Sic vere bone et domestice persone in sociali caritate gaudent viuere ꝛ alter cum altero esse student. vnde apostolus. Si fieri potest: cum omnibus hominibus pace3 habentes. Unde nota. ꝙ homo debet tripliciter vti isto cum.i. ista copula socia li: sc3 interius: vt sit cum seipso. Exterius: vt sit cu3 proximo. Superius. vt sit cum deo. Cum seipso: quãdo exterius non occupatur. Sicut dicebat Seneca in epistola. Neminẽ inuenias cum quo malis esse ꝙ tecũ. Cũ proximo est quando eidẽ intime copulatur. Eccli.xxij Fidem habe cum proximo tuo Cũ deo: quãdo ei deuotius famulatur. vnde sibi dicit dominus illud Luc.xv. Fili tu semper mecum es: ꝛ omnia mea tua sunt. et breuiter de bona societate bonorũ: possumus exponere illud Gene.vj. Noe vir iustus atq3 perfectus cu3 deo ambulauit. Ubi aduerte. ꝙ viri boni debent triplicem societatem sectari: videlicet proximi sui et dei. Et sic vn⁹ de altero potest dicere domino. Sit mecum. sit tecum sit secum. Sit dico mecum charitatiue. Sit secum meditatiue. Sic tecum o deus famulatiue. Sit mecu3 iũctus affectibus et similis in gestis. Noe. Sic secu3 plenus virtutibus et bonis adiectis. Justus. Sit tecum cordis aspectibus in celum erectis. Cum deo. Primu3 probat requies charitatis fraterne que facit delectari Noe inquit. idest requiescens. Secundũ probat acies bonitatis interne: que debet augmentari. Justus inqt atq3 perfectus. Tertiũ probat species deitatis eterne.

que debet affectari vel etiam frequentari: Ideo dicitur Cu deo ambulauit. Et sic dico. q vir bonus debet.
Exterius sociari hominibus. Noe.
Interius coniugari cum virtutibus. Iustus.
Superius copulari cu numinibus. Cu deo ambulauit.
Dico ergo primo q apud iustos est vnu cu: exterius sociatiuu: qd facit caritas. et istud nihil aliud est q bona bonoru societas que a bonis debet exterius frequentari. qd ostenditur cu dr. Noe. qd interpretatur requiesces qr scz nulla maior requies q in amore fraterno vel societate bonoru Esa. xj. Habitabit lupus cum agno: et pardus cu hedo accubabit: vitulus leo et ouis simul morabuntur. Sic requiescent catuli eoru. Stella enim bona si cum alia stella bona coniungitur: vtriusq bonitas augmentatur. ita q eorum virtutes meliores et efficaciores in inferioribus sentiuntur. Sic vere bonoru bonitas augetur quado vnus cu alio metaliter per caritatem: vel etia realiter per personale societate vnit. Noe inquit. vnde Gene. vij. ca. Ingressus est noe. filij eius: vxor eius. et vxores filiorum eius cum eo in archa. Et. c. viij. dr. Quod recordatus est dns noe. et cuctoru animantium que erant cum eo. Et si vis nota. q nos debemus manere et cohabitare.

Cum.
- Innocentibus ipsos imitando.
- Indigentibus ipsis miserando.
- Laborantibus ipsos adiuuando.
- Penitetibus seu lametantibus ipsos cosolado.
- Deliquentibus ipsos castigando.
- Ignorantibus ipsos informando.
- Infirmantibus ipsos visitando.
- Contemplantibus ipsis ministrando.
- Predicatibus ipsos audiendo.
- Patientibus ipsos condolendo.
- Triumphantibus ipsis congaudendo.
- Presidentibus ipsis seruiendo.
- Seruientibus ipsis applaudendo.

H ¶ Dico igitur primo. q nos debemus esse cu innocentibus ad eos imitandu. ps. Cu sancto sanctus eris: et cum viro innocente innoces eris. Ite cu indigentibus ad eis miserandu. exeplo thobie: de quo dicitur thob. iiij. Pane tuu cum indigentibus et egenis comede. et de vestimetis tuis nudos tege. et. iiij. Reg. xiij. Reduc eu tecu vt comedat pane. Ite cum laborantibus ad eos adiuuandu. seu cu iniuriam sustinetibus ad eos liberandu. Sap. ix. Mecu sit et mecu laboret. dicens cuilibet tribulato illud Hiere. xv. Bellabunt aduersu te: et preualere non poterunt: qr tecum sum vt saluem et eruam te. Item cu lametantibus ad consolandu. eccli. vij. Non desis plorantibus in consolatione. et cu lugentibus ambula. Item cum delinquetibus ad castigandum: dicens illud ezech. xx. In manu valida et in brachio extento. et furore effuso regnabo super vos: et adducam vos in desertu populoru et iudicabor vobiscu. Ite cum ignoratibus ad informadu seu predicandu: Luc. xxiij. Locutus sum ad vos cum essem vobiscu. et Mathei. xxvj. Quotidie vobiscu eram docens in templo. Item cu infirmantibus ad visitandu. Eccli. vij. et. viij. Non te pigeat visitare infirmu. Sequitur. Non litiges cum homine potente. Ite cu contemplatibus ad eis ministrandu et assistendu. Apoca. xiiij. Vidi supra monte syon agnum. stante idest contemplatiuu speculantem: et cum eo centu quadraginta quatuor milia; quia pro certo viros speculatiuos et scientificos debet aliorum multitudo sectari. Item cum predicantibus ad eos audiendum Prouer. xiij. Qui cum sapientibus graditur sapiens erit. Item cu patientibus ad eis condolendum. Unde sic dicat cuilibet patienti illud Luc. xxij. Paratus sum tecum et in carcerem et in mortem ire. Item cum triumphantibus ad eis congaudendum: Roma. xij. Gaudere cum gaudentibus: ite cu presidetibus ad ipsis seruiendu. seu cu prelatis et maioribus ad eis obediendu. j. Paral. xij. Tui sumus o dauid et tecu o fili ysai. j. Esdre. x. Tuum est discernere: nosq erimus tecum. item cum seruientibus. idest cum subditis et humilibus ad eis applaudedum atq fauedum Marci. j. Erat cum bestijs: et angeli ministrabant ei: illis enim debet angelus ministrare: qui bestiarum idest simplicium et pauperum familiaris: et socius nouit esse. Patet igitur quomodo apud iustos est vnu cum: exterius sociatiuu. Noe inquit. idest in amore requiescens fraterno. ij. Regu. ix. Veni vt requiescas mecu securus: et Gen. viij. Noe et cum eo vniuersa animantia et iumenta de archa egressa sunt. ¶ Scdo dico. q est vnum cum interius fecundatiuum. Et istud nihil aliud est q illa societas quam habet vir perfectus cu virtutibus que scilicet ipsum iustum faciunt perfectum qdiu comitatur easdem: quod ostenditur cum dicitur. Vir iustus I atq perfectus. Virilitas enim: iusticia et perfectio dependent a virtutibus. Perfectum enim dicitur cui nihil deficere comprobatur. igitur moribus ille perfectus dici meretur: quem virtutum multiplicitas comitatur. Et sic notabo. q talis debet esse.

Cum.
- Iusticia virtutes regente.
- Clementia pauperes fauente.
- Decentia bona tegente.
- Continentia carnem refrenante.
- Sapientia totum gubernante.
- Patientia mentem solidate.

De iusticia dr. Apoca. xix. Fidelis et verax cum iusticia iudicat et pugnat. De clemetia dicat dns in ps. Veritas mea et misericordia mea cum ipso. Et ipse dicat illud iob. xxxj. Ab infantia creuit mecu miseratio. De decetia seu pulcritudine honestatis dicat illud ps. Pulcritudo agri mecum est: De continentia vero et mundicia castitatis: dicit illud. iob. xxxj. Pepigi fedus cu oculis meis vt non cogitarem quide de virgine: vt sit de illis de quibus dicitur Apoca. xiiij. Hi sunt qui cu mulieribus non sunt coinquinati: virgines enim sunt. De sapientia dicitur. Nemine diligit deus nisi qui cu sapientia inhabitat. De patietia vero et fortitudine: dicat illud Prouer. viij. Mea est prudentia: mea est fortitudo. Sequitur. Mecu sunt diuitie et gloria: opes superne et iusticia. Opes enim et diuitias vocat et abundantia virtutu. que idem est q perfectio seu iusticia. iustus inquit vir et perfectus. Unde infra de viro: et de iusticia: et de perfectione. Sic igitur patet q est vnu cu: interius fecundatiuu. rc. ¶ Tertio dico. q est vnu cu: K superius copulatiuu. Et hec est illa charitatiua societas que cu deo copulat virum iustu. Cu deo inquit ambulauit. Malac. ij. in pace et equitate ambulauit mecum. Omnia enim volunt esse cu illo a quo habet esse. Patet de piscibus qui semper volut esse cu aqua. Aues cum aere. animalia cu terra. et qr totum esse nostru ta naturale q fortunale q etiam morale a deo est. iuxta illud. j. Corin. xv. Gratia dei sum id qd sum. ideo valde debemus appetere in eo et cum eo semper esse. Unde nota q iusti sunt cum deo. in conscientia dum ipsum diligunt: sibi adherentes. stabiliter. in ecclesia dum ipm eligunt: sibi seruientes: humiliter. in patria dum ipm colunt: ipso perfruetes. alacriter. ¶ Dico ergo q sunt cum deo in cosciencia sibi stabiliter adherentes. et istam copula cum deo facit caritas et gratia que deu et hominem coniungunt. Unde etiam ipse deus loquens hominibus in scriptura: videtur istam societate consulere dicens. iiij. Regu. xviij. Facite mecum quod vobis vtile est. Et si queris ab eo quod sit quid vtile est facere secum? Respondere potest per hec verba.

	Vigilate.	Dico ergo. Mecum vigilate.
	Properate.	excusso sopore. et ideo ipse est
	Laborate.	qui apostolos reprehendit dicens
	Perseuerate.	Math. xxvj. Non potuistis vna hora vigilare mecu.
	Ascendite.	
	Discernite.	Vigilate et orate ne intretis in
Mecu	Addiscite.	tentationem. item dicit me
	Diligite.	cum properate discusso torpore
	Diuidite.	j. Regu. xvj. Sanctifica mini

et venite

Colligite | et venite mecum. Itē dicit me
Comedite. | cum laborate robusto vigore
Quiescite. | Unde laborantibus dicitur
Mat. xx. Ite et vos in vineam meam: Sequitur. Non ne ex denario conuenisti mecum. et illud Phyl. iiij. Ad iuua illos qui mecū laborauerunt. Item mecum perse uerate duranti tenore. Luc. xxij. Uos estis qui permā sistis mecum in tentationibus meis. Item mecuз ascē dite alta contemplando. Exodi. xxxiiij. ca. Stabis me cuз super verticem montis. Item mecum discernite ve ra iudicando. Act. xxviij. Qui mecum erant lumen vi derunt. Item mecum addiscite magna perscrutando: et merito. quia sapientia perseuerauit mecum. Eccl. ij. ca. Item mecum diligite feruenter amando. ij. Re gum. iij. fac mecum amicicias. item mecum diuidite bonum occupando: Luce. xv. Fili tu semper mecum es et omnia mea tua sunt. Item mecum colligite semper bona congregando. Luc. xj. Qui non est mecū: aduer sum me est. et qui non colligit mecum dispergit. Item mecum comedite meinet degustando: scilicet in sacra mento altaris. j. Regum. ix. Ascende ante me in excel sum: vt comedas mecum. Item mecum quiescite deuo ta sectando Luc. xxiij. Hodie mecum eris in paradiso. Uiri enim deuoti: per deuotionem paradisum frequē tant. Patet ergo quomodo iusti sunt cum deo in con scientia sibi stabiliter adherentes. ¶ Sed secundo ad

B huc dico. quod ipsi sunt cum deo in ecclesia ibi nobiliter presidentes. Et isti potissime sunt viri ecclesiastici qui pro eo cum deo esse dicuntur: quia eius vicarij sunt et eius officia exequuntur. et sibi personaliter ministran tes cum ipso quam tum ad professionem et statum: habi tant corporaliter et morantur. vnde ipse dicit illud. Lu ce. xj. ca. Pueri mei mecum sunt in cubili. Uerumta men sicut quandoque fit quod habet homo secum in do mo sua in secreto et alto officio aliquos proditores: qui dato quod panem suum comedant omni die: aduersarijs tamen suis magis fauent quam sibi. Sic deus in statu ec clesiastico habз aliquotiens aliquos malos alte bene ficiatos et promotos: qui quamuis panē suum. i. ipsius sa cramentū: vel panē suū ad literam. i. bona tēpalia sua comedant et participent omni die abundāter, ipsi tamē proditores et mali: hosti suo. s. mundo: vel tyrannis: vel dyabolo potius fauent et obediunt quam sibi. De quibus conqueritur ipse dominus dicens. Math. xxvj. Qui intingit mecū manū in parapside ipse me tradet. Isti ergo non sunt cum deo: sed potius contra deum. Iuxta illud predictum Luc. xj Qui non est mecū: aduersum me est: immo potest hodie dicere illud Esa. lxiij. Torcu lar calcaui solus: et de gentibus non est vir mecum &c. Patet ergo quod aliqui sunt cuз deo in ecclesia nobiliter

C presidentes. ¶ Sed tertio dico quod iusti sunt cum deo in patria: ibi feliciter quiescentes quia reuera ibi sunt sci licet in paradiso.

Honorabiliter sociati.
Delectabiliter satiati.
Inexterminabiliter honorati
Indefectibiliter radicati.

Associati dico hono rabiliter quia sicut dr. Mathei. viij. Ipsi re cumbūt cū abraam: ysaac et iacob: in regno dei. Item sunt satiati delectabi liter. vnde illud Apoc. iij. predictū. Ego cum illo. et ipse mecum. item sunt honorati exterminabiliter. Apoca. iij. Qui vicerit: dabo ei sedere in throno meo mecum. item sunt perpetuati indefectibiliter. j. Thes. iiij. Ra piemur obuiam xpo in aera: et sic semper cum domino erimus Cum deo ergo ambulauit. Et si vis adhuc no tare: qui et quales sunt quos dns in paradiso secū vult habere. vel quales etiā sunt quorū societatem nostruз quilibet debet velle dico quod isti sunt viri qui pollent.

Puritatis decore florido.
Firmitatis vigore solido.
Sagacitatis fulgore splendido
Simplicitatis dulcore stolido.

Dico quod illorum debet deus et homo gratam societateз habere qui sunt puritatis floridi decore. vnde de balaā dicitur. Nume. xxij. Quod ipse habebat secum duos pue ros. Puer autem a puritate dicitur. item illos qui sunt firmitatis solidi vigore. vnde de moyse dicitur exo. xiij. Quod ipse tulit secum ossa ioseph. Item illos qui sunt sagacitatis splendidi fulgore vn̄ de moyse dicitur exo. xxxiiij. quod ipse ascendit in montem portans secum tabu las. Tabule enim legis digito dei scripte: significant vi ros scientificos atque doctos. Item illos qui sunt sim plicitatis stolidi dulcore. sicut de leuita legitur iudic. xix. Quod ipse habebat secum duos asinos. Asini enim simplices et innocentes signant. Patet igitur: quomō quidam sunt cum deo: in patria: in ecclesia in psciētia Cum deo inquit ambulauit. Et hoc est quartum au toritatis: in qua scilicet per cum: tecum. secum. ostēsa est quedam societas cum deo. cum seipso. et cum proxi mo: Et sic ostensum est quomodo est vnum cum: per tinens ad iusti caritatem. ¶ Tertio principaliter di

A co quod est vnum cum: pertinens ad impij prauitatem: Et istud nihil aliud est quam malorum societas atque liga Mali enim semper volunt secum habere alios malos nec secum habere curant dominum. neque iustos. Si miles enim videntur amazonibus que fuerunt mulie res sole sine viris manentes quia scilicet nullum mascu lum secum viuere permittebant. sed de patria sua aut remittebant aut occidebant. feminas vero sibi similes reseruabant. Et mamillā dextram ne in sagittatu im pedirētur. ipsis sibimet adurebant penitus et destrue bant. sicut ponunt Orosius et Solinus. Sic vere mali et feminei. idest viri eneruati et effeminati. Masculos idest viros iustos: viriles et perfectos secum habere no lunt quinimmo ipsos a se reijciunt vel persecutionibus affligunt. dicentes illud. Esaie. lxiij. De gentibus non erat vir mecum. feminas vero carentes mamilla id est personas effeminatas et eneruatas mamilla pie tatis carentes: tanquam sibi similes et conformes secum retinent atque seruant. Mali enim societatem volunt malorum: et comitiuas diligunt iniquorū. vnde Ma thei. vndecimo. De spiritu nequam dicitur: quod ipse accepit secum septem spiritus nequiores se et habitant simul. vnde etiam cuilibet iusto societatem malorum necessario habitanti: dicitur illud Ezechi. ij. Impij et subuersores sunt tecum. et cum scorpionibus habitas. Et si vis nota quod per cum: potest intelligi multi plex mala societas que scilicet nobis a deo interdicit et vetatur. videlicet.

Proditiosa tractans malicias.
Litigiosa sectans discordias.
Societas. Luxuriosa fedans mundicias.
Ambitiosa querens diuitias.
Presumptuosa spernens iusticias.

¶ Et merito: quia procerto de talibus societatibus ac quiritur societas periculosa habens tristicias. De pro diciosa societate dicitur in psalm. Loquuntur pacem cum proximo suo: mala autem in cordibus eorum. De societate iurgiosa: discordia et litigiosa. dicitur in ps. Cum his qui oderunt pacem eram pacificus. De societate luxuriosa: dicitur Ecclesiasti. ix. Ne respicias mulierem multiuolam. et cum saltatrice ne assiduus sis. De societate diuite auara et ambitiosa: dicitur Ec clesiastici. xiij. Ditiori te ne socius fueris. Sequitur. Si habes conuiuet tecum. Si non habueris derelin quet te. De societate presumptuosa dicitur Ecclesiasti ci. viij. Cum audace ne eas in via. Et ibidem. xiij. Ne communices cum homine potente. De societate vero periculosa que scilicet ex precedentibus sequitur. hoc est de societate damnatorum dicitur in psalmi. Esti matus sum cum descendentibus in lacum. Et Esaie. xxxiiij. dicitur: Descendet vnicornis cum eis: et tauri cum potentibus. Sequitur ibidem de inferno. Et cu bile draconum: et pascua strutionum ocurrent tibi ibi demonia. Onocentaurus et pilosus clama

buntalter ad alterū rc. Cōpara diuersa genera dānatorū istis aīalibus que in ista societate cōcurrunt. ptz igit̄ de cū quo accipitur. quo ad deū quo ad virū iustū et quo ad impium. Sufficiat ergo. Exēpla vel figuras modicum allegaui: quia nimis fuissem prolixus. et qꝛ de societate tam bona ꝙ mala fit mentio in pluribus locis in hoc opere rc. Uide de societate: congregatione simul et similibus titulis.

A **Cunctus. ta. tū.** Quoniā cunctus ꝛ oīs vniuersitatē ꝛ multitudinem signant. que vt cōmuniter ad personas plus ꝙ ad res refertur. Et in scriptura fiat mentio de multis generibus personaruz. Notabo ꝙ per istud adiectiuū potest intelligi.

	Iustorū.	Prima solet rite regulari.
	Malorū.	Scda solet mala operari.
	Meritorū.	Tertia dz iuste vēdicari.
Uniuersitas.	Uitiorꝫ.	Quarta dz caute declinari.
	Tormētorꝫ	Quīta dz multū formidari
	Premiorū	Sexta dz sursuz affectari.
	Tēporū.	Septīa dz ad bonū ordiari
	Locorū	Octaua dz i bono frequētari

Est igitur multitudo iustorū quia. s. cūcti debēt deo et supiorib⁹ obedire: mādata seruare. fidē tenere: ꝛ a vitijs cauere. Ubi nota ꝙ necesse ē vt cūcti defleam⁹ ꝑmissa scelera: Cūcti faciam⁹ virtutū opa. Cūcti subeam⁹ maiorꝫ onera. Cūcti acqram⁹ btā munera. Igr̄ ꝑmissa scelera cūcti defleam⁹. ij. Re. xv. Oēs viri flebāt voce magna. Sequitur. Et cūctus popul⁹ incedebat per viā q̄ respicit ad desertum. Item virtutū opera cuncti compleamus. Exo. xxiiij. Omnia que locut⁹ est deus faciemus. Item maiorū onera cuncti subeamus. s. maiorꝫ preceptis cunctis obediamus. Gen. xlj. Ad tui oris imperium cunctus populus obediet: Itē eterna munera cuncti acquiramus. s. gloriā paradisi. vbi scz est abūdātia et pax eterna. qꝛ sicut dicitur Hester. ij. Rex assuerus iussit conuiuiū permagnificum preparari cunctis principibus suis. Hester. xiij. Optata cunctis mortalibus pace fruerētur. Talis est igitur multitudo iustorꝫ

B ¶ Itē inuenit̄ multitudo malorū seu impiorū. qui scz.

	Dolosi proximos fallētes.
Cuncti sunt.	Pomposi proximos spernentes.
	Ruinosi deorsum cadentes.

Cuncti dico sunt dolosi Hiere. vj. A maiore vsqꝫ ad minorem cuncti auaricie student: a propheta vsqꝫ ad sacerdotem oēs faciunt dolū. Cuncti etiā sunt pomposi seu etiā superbi ꝛ presumptuosi eccl'i. ij. Cuncta subiacent vanitati. Job. xv. Cūctis diebus suis impius superbit et iob. xl. Respice cunctos superbos. Cuncti tales erunt finaliter ruinosi qn̄ scz in die iudicij corruēt in infernū. Job. xl. Uidētibus cunctis precipitabitur. Patet ergo quō est vna cōgregatio: multitudo seu vniuersitas peccatorū. ¶ Tertio inuenit̄ quedā multitudo virtutū et meritorū eccl'i. vij. Cuncta tentaui in sapientia. ¶ Itē multitudo vitiorū. rc. obmitto qꝛ paruz valet. ¶ De vniuersitate vero tormentorū. premiorꝫ. locorum. vide in suis titulis et synonimis. ¶ De vniuersitate temporꝫ t dierū qualiter. s. cuncti dies nostri sine interpellatione sine diminutione sunt ad dei seruitiuz ordinanda: multa possent dici qꝛ multe sunt autoritates ad istud ꝓpositū. sed obmitto gr̄a breuitatis: quia. s. infra in titulo de die in litera. d. satis fiet.

A **Cupere. Cupiēs.** Nota ꝙ cupere idem est ꝙ aliquid feruenter desiderare. Et pōt sumi in bono ꝛ in malo. In bono enim signat illud sanctū desideriū quod habēt iusti de bonis spiritualibus et eternis. In malo vero signat illud desideriū corruptū quod habent impij de vitiosis operibus: malis delectationibus desiderijs et diuitijs externis. Igitur de prima cupiditate qua scilicz boni cupiunt vtilia non nociua possum dicere ꝙ virt⁹ appetitiua tunc est bene disposita naturaliter: quādo nō cupit aliquid nisi quod sue sanitati conuenit corporaliter. Nā quādo virtus illa non appetit nisi qd pōt dirigere: tunc dicitur hō sanus esse. Sic vere dicaz ꝙ ille spiritualiter bene est dispositus: qui vitia ꝛ peccata: bona terrena et mūdi vanitates: que vtiqꝫ anime nociua sunt. et que nec regi nec dirigi bene possunt nō appetit sed solum virtutes et bona opera que anime salubria sunt cupiens: omnia cetera vilipendit. Et sic si vis.

Nota quod boni cupiunt.

Sumere doctrine ferculū qd iustos satiat vt hos reficiat
Struere mentale vasculū vt multa capiat.
Stringere fraternū vinculū vt nullū odiat.
Uidere regentem seculum vt hos exaudiat.
Tenere celi latibulum vt hos suscipiat.

¶ Dico ergo ꝙ iusti cupiūt doctrinā per quā resatientur. vnde de lazaro dicitur Luce. xvj. Quod ipse cupiebat saturari de micis que cadebāt de mensa diuitis. qꝛ scz iustus summe dz cupere et desiderare ꝙ de micis doctrine que de mensa sacre scripture prouenitūt a diuite viro xp̄o spūaliter satietur. Itē iusti cupiunt gratiaz p quam edificētur. Gratia eīm edificat spūaliter domū mentis: vt scz xp̄m capiat cū virtutibus atqꝫ donis. j. Para. ij. domus quā edificare cupio magna est valde Itē iusti cupiunt amiciciā vt ꝯpatiantur. Phy. j. Testis est mihi deus quō cupiā vos oēs in visceribus iesu xp̄i. Item cupiunt dei amiciciā vt eius pulcritudine alliciātur. vnde de herode dr̄. Luce. xxiij. Qd ipse erat multo tēpore cupiens videre iesum. Itē cupiūt celestē gl'iam vt ibi reficiātur ꝛ bonis oībus induātur. ij. cori. v. Nā in hoc ingemiscimus: habitationē nostrā que de celo est superindui cupientes. Patet igit̄ sic quō cupiditas sumitur in bono. B

¶ Scd'o dico: ꝙ vt cōiter sumit̄ i malo. Et sic nihil aliud est ꝙ auaricia vel excessiuus appetitus rerū inutiliumꝫ malarū. Appetitus eīm male dispositus et corruptus magis cupit nociua ꝙ vtilia sic vere mala volūtas et desideriū iniquorū. Prouerbi j. Stulti ea que sunt sibi nociua cupiunt. Et de hac cupiditate possent dici infinita: sed pauce sunt autoritates vocales et in infinitis locis de auaricia et cupiditate in hoc opere tractatur. Notabo ꝙ illa que per cupiditatem ꝛ auariciam acquirūtur. Nō satiant nec proficiunt: qꝛ solent mētē inflāmare. Nō perdurāt sed deficiunt qꝛ solent cito declinare. Nos diffamāt et inficiunt: quia solent famā obfuscare. ¶ Solent dico mētem inflammare: vt plura petantur. vnde ecclesiastici. xxiij. Insatiabilis est oculus cupidi Solent etiā paruz delectare cum cito perdantur. vnde de auaro dicitur. Job. xx. Cum habuerit quod cupierat possidere non poterit. Solent insuper famam obfuscare cum iure spernantur. Unde scriptura ipsos vituperans et diffamās dicitur Ecclesiastici. xliij. Uiro cupido et tenaci absqꝫ ratione est substantia rc: Uide de auaricia: et in titulis auariciam significantibus sicut est ignis ardere accendere. rc. C

A **Cur** Nota quod istud aduerbium interrogatiuū cur quandoqꝫ dicitur inquisitiue. Job. vij. Cur non tollis peccatū meum: et. quare non aufers iniquitatem meam? Item sumitur desolatiue. sicut Job. iij. vbi dicitur. Quare non in vulua mortuus suz: egressus de vtero non statim perij: quare exceptus genibus: cur lactatus vberibus? rc. Item sumitur reprehensiue et conquestiue et hoc modo sumitur communiter in scriptura: sicut exodi. v. dicitur. Domine cur afflixisti populum istum? Et ideo notabo. ꝙ per istā dictionez cur reprehenduntur multa genera personarum. vñ dominus potest dicere que sequuntur.

	Tardaris xp̄i bonitatem gustare dulciter.
	Scrutaris dei maiestatem nimis subtiliter
Cur	furaris mundi facultatē que nocet grauiter.
	Sectaris carnis voluptatē que fedat turpiter.
	Uenaris fraudis prauitatē que fallit viliter.

¶ Dico ergo. quod per cur' arguuntur illi qui tardant ad deum venire quibus scilicet potest dici illud Genesis. xxiiij. Ingredere benedicte domini cur foris stas.

ris stas? Itē illi q̄ tractāt vel certāt nimis alta sentire.
Vn̄ angelus dicit iacob Gen̄.xxxij. Cur queris nomē
meū qḋ est mirabile? Itē illi q̄ ꝓcurāt mūdi opes glu-
tire. vnde Gen̄.xxxi. Cur furatꝰ es deos meos? Laban
qui loquit̄ est mūdus qui diuitias reputat deos suos.
Itē illi qui amāt carnis opꝰ inire .s. luxuriosi. vn̄ illis
qui vxorē leuite stuprādo occiderant: dr̄ illud. iudic.xx.
Cur tantū nephas facere voluistis? et n̄ue.xxxj. Cur fe
minas reseruastis? ⁊c. Itē illi q̄ captāt fratres fraude
ferire vn̄ Josue.ix. Cur nos decipere fraude voluistis?
Unde infra de Quare vbi ponetur magis plene.

A Cura. Nota ꝙ cura idē est qḋ diligētia: idustria
et sollicitudo circa aliq̄d impēsa. Et breui
ter cōcludēdo: cura ꝓprie ꝑtinet ad ꝓlatos. Istis eniȝ
est ꝯmissa cura et sollicitudo de subditis gubernādis.
Eccli.xxxij. Rectorē te posuerūt. noli extolli: curā illo
rum habe. ⁊c. Et ideo isti debēt esse sicut elephātes: de
quibꝰ dicit Plini. Qḋ maxima cura est eis: alteri de
altero: vulneratos: senes ⁊ debiles adiuuāt: sanāt ⁊ de
fendūt ꝓstratos etiā ⁊ barriētes erigūt ⁊ sibijnuicem
multa amoris insignia impendūt. Parētes etiā inter
eos de filijs suis maximā hn̄t curaȝ: ipos em̄ a draconi
bus defendūt: ⁊ ne oberrēt ipsos ꝑcedere faciūt ipsos
etiā ad natandū in fluminibꝰ: ad inclinādū caput no
ue lune ⁊ celi luminibꝰ. ⁊ ad precauendū a draconis in
cursibus informāt ⁊ instruūt. vt dicit idē. Sic vere no
bis alijs xp̄ifidelibꝰ debet esse maxima cura ⁊ sollici-
tudo alteri de altero. Q2 ꝟm ap̄lm: nos sumꝰ alterius
membra. Si quid vero vnū mēbrū patiat̄: cōpatiātur
oīa mēbra. Rom̄.xij. Si em̄ socios n̄ros viderimꝰ vul
neratos ⁊ ꝓstratos: ipsos ꝓcerto pie debemꝰ adiuua-
re: ⁊ eisdē pro viribus subuenire. ⁊ eos si possumꝰ a suis
infortunijs subleuare Gal.vj. Alter alterius onera por
tate. Parentibꝰ maxime scȝ ꝓlatis ⁊ maioribꝰ dȝ esse
maxima cura de filijs: ipsos em̄ debent sollicite defen
dere a nociuis: ⁊ in necessarijs informare: docere enim
eos debēt qualiter natabūt per deuotionē. qualiter re
spiciēt per cōtemplationē ⁊ affectionē qualiter etiam
a dracone dyabolo se expediēt per prudētie circunspe-
ctionem. Isti ergo sunt mardocheꝰ de quo dr̄ Hester.
ij. Qḋ erat curā habēs salutis hester. Isti em̄ debēt cu
rare de subditis: q2 sicut dr̄. Sap̄.vj. Equaliter est em̄
cura de omnibus. Et tunc isti poterūt dicere dn̄o illud
Gene.xlvj.ca. Viri pastores sumus serui tui et curam
habemus alendorum gregū. In quibus verbis patet:
ꝙ prelati debent habere curam.

De resistendo viriliter. Viri.
B De ꝓsidendo sagaciter. Pastores
De ꝯuersando hūiliter. Serui tui
De ꝓuidēdo viriliter. Curā alēdoꝝ
Prelati enim debent esse.
Potentes ad resistendum.
Humiles ad conuersandm.
Utiles ad promouendum.
Sagaces ad presidendum.

Curet ergo prela-
tꝰ de habēda sta-
bilitate: viri Ma
xima em̄ cura dȝ
inesse duci ꝙ for-
tis ⁊ strennuꝰ pos
sit esse: q2 sine for
titudine. nec ad-
uersis pōt resiste
re: nec exercitui subuenire. Sic vere ꝓlatus qui dux est
aliorum debet valde curare de fortitudine ⁊ stabilitate
spiritali habēda. viri inquit. Q2 scȝ prelati debent esse
viri .i. stabiles: strēnui ⁊ virtuosi. ij. Reg.xiij. Cōforta
mini et estote viri fortes. Vir em̄ dr̄ a virtute. q̄ꝫ uis mul
ti sint hodie qui nō dicunt̄ a virtute. sed a viriditate
ad modū rami viridis. Ipsi em̄ carēt oīmoda firmita
te. Nō sic ergo sed curet vt dictū est de habenda stabili
tate. Et hoc est qḋ supponit̄. Roma.xiij. vbi dr̄. Curaȝ
carnis ne feceritis in desiderijs. Curā inq̄t carnis. que
C scȝ stabilitatē ⁊ virilitatem eneruat. ¶ Scḋo debet cu
rare de habēda sagacitate. pastores. Pastores em̄ sunt
illi qui gregibꝰ pascēdis et nutriendis preferūtur. qui
bus dȝ inesse sapiētia ⁊ pro grege pascendo. ⁊ pro grege
etiā defendendo. Sic prelati gregē subditorū debēt do
ctrinis ⁊ exemplis sp̄ualiter pascere: ⁊ ipsum etiā si pos
sunt elemosynas temporaliter enutrire propter qḋ sa-
pientia indigent et doctrina. de quibus hiere.iij. Da
bo vobis pastores iuxta cor meū: ⁊ pascent vos sciētia
et doctrina. Q̄uāuis de multis pastoribus dicat̄ illud
ezech.xxxiiij. Ve pastoribus qui pascūt semetipsos: ⁊ de
relinquūt gregem ⁊c. ¶ Tertio dico. ꝙ debet curare ꝓ D
latus de habenda humilitate. Serui inquit tui. Prela
ti em̄ sunt serui subditorū vn̄ papa vocat se seruū seruo
rum dei Prelatꝰ em̄ est generalis ⁊ vniuersalis seruus
oīm. Sap̄.vj. Equaliter est em̄ cura de oībus. Vn̄ no-
ta ꝙ sibi debȝ inesse diligens cura de cōmuni vtilita-
te. De iustorū cōmunitate de infirmorū salute ⁊ tran-
quillitate. De ꝯmuni vtilitate dicit ille rex Anthiochꝰ
necessariū est duci pro cōmuni vtilitate nostri curam
habere. De iustorū cōmunitate dr̄.j. Macha.xiiij. Sa
cerdotes eorū cōsenserūt eū esse ducē: ⁊ vt cura esset illi
de sanctis. De infirmorū autē ⁊ imperfectorū salute et
sanitate: dr̄. Luce.ix. De xp̄o qui eos qui cura indige-
bant sanabat. Serui ergo. Seruus em̄ dr̄ a seruiendo ⁊
a seruādo q2 scȝ subditos tenētur seruare ⁊ eis in sp̄ua-
libus deseruire. de quibꝰ. ij. Reg.xv. Uniuersi serui eiꝰ
ambulabāt iuxta eū. Luc.xij. Beati sūt serui illi quos
cū venerit dn̄s. inuenerit vigilātes. Multi tamen sunt
hodie qui nō dicunt̄ serui a seruiēdo: sed a sēuiendo. si-
cut sunt crudeles prelati. de quibꝰ Tren̄.v. Ceruicibꝰ
nostris minabamur serui dn̄ati sunt nostri. Et.ij. Pa
ral.xxiiij. Cōsurrexerūt contra eū serui sui. ¶ Quarto E
dico. ꝙ prelatꝰ debet habere curā de agenda vtilitate
Curā inquit habemus alendorū gregū. Greges enim
subditorū debȝ alere ⁊ eis in necessarijs ꝓuidere thob.
Esuriētes alebat nudisq̄ꝫ vestimenta ꝑbebat. Et sic ꝓ-
lati erūt figurati in in illo pio stabulario: qui receptū
sauciatū custodiuit ⁊ curā eiꝰ egit. Curā ergo dȝ ꝓlatꝰ
habere de subditis. q2 sicut dr̄.j. Tymo.v. Qui suoruȝ ⁊
maxime domesticorū curā nō hȝ fidem negauit ⁊ est in
fideli deterior. et nota adhuc finis. ꝙ prelatus dȝ habe
re curam de subditis et ipsos etiam curare.

Equaliter iudicādo.
Seueriter castigando
Benigniter cōsolādo.
Sagaciter informādo.
Utiliter visitando.

Dico ergo ꝙ curare dȝ de iu
dicādo equaliter. Nō em̄ dȝ F
plus pēdere ad vnā partem
q̄ꝫ ad aliā Math.xxij. Ma-
gister scimꝰ q2 verax es: ⁊ viā
dei in veritate doces. ⁊ nō est tibi cura de aliquo. Cura
dico specialis. sed de oībus generalis est tibi cura act.
v. Afferebantur egri ad ap̄los ⁊ curabātur oēs. et ideo
de qualitate videbatur conqueri martha. Luc.x. dicēs
Domine nō est tibi cure: ꝙ soror mea relinquit me so-
lam ministrare? Item curare dȝ malos castigādo seue
riter vn̄ ipse dȝ esse sicut ignis. de quo dicit̄ eccli.xxxviij
Ignis curās mitigabit dolorē. Itē debet curare conso
lando benigniter Osee.xj. Portabā eos in brachijs. et
nesciebant ꝙ curabā eos. Item curare debet informā
do sagaciter seu subtiliter Hiere.xxxiij. Obducam cica
tricem ⁊ curabo eos. ⁊ reuelabo illis deprecationē pa-
cis: Item debet curare visitando suauiter ⁊ vtiliter: di
cens cum christo illud Math.viij. Ego veniam et cu-
rabo eum. Sed quid proculdubio multis prelatis pōt
dici illud Luce.iiij. Medice cura teipsum. Si aūt tu
queras qui sunt quia deo et prelato possunt et merē-
tur curari. dico procerto ꝙ isti sunt.
Ille qui lachrymarum stillat profluuia.
Ille qui aduersa suffert diluuia.
Ille qui domini amat consortia.
Ille qui diuina sperat auxilia.
Ille qui domini orat subsidia.
Curantur igitur qui per lachrymosaȝ compunctiones G
madent. Exemplo naaman: qui in iordane lotus. a
lepra sua curatus est. iiij. Regum.v. Item aliqui curan
tur per temporalem tribulationem Osee.vj. Ipse cepit
et curabit nos. percutiet et sanabit nos. Item alij cu-
rantur per domini consortium et deuotam eius fre-
quentationem. Mathei.xv. Accesserunt ad eum tur-
be multe: Et curauit eos. Item quidam curantur per

spem fiduciam ⁊ deuotionē. j. Pet. v. Omnē sollicitudinem proijcientes in eū: qm̄ ipsi cura est de vobis. Itē alij curātur per humilē orationē. Eccli. xxxviij. Ora dominū ⁊ curabit te. Aduerte autem q multi sunt ita infirmi q nullo modo possunt curari: ⁊ tales sunt desperati et obstinati vnde de demoniaco dicitur Luc. viij. Quod a nullo poterat curari. et Hiere. lj. Curauim⁹ babylonē ⁊ non est curata: Non sic: sed obediendo deo permittamus nos curari. Math. xvij. Curat⁹ est puer ex illa hora. Ista ergo de cura et de curare sufficiant. Vide de Diligentia. Sanare: qz scilicz curare idem est qđ sanare: vel idē est q de aliquo curam et sollicitudinem gerere et habere. etc.

A Currere. Cursus.

Nota q currere nihil aliud est q festine seu velociter versus aliquem terminū se mouere. Et signat exercitium operationē diligentiam ⁊ obedientiā Possumus ergo distinguere q est.

- Quidam cursus naturalis.
- Quidam cursus criminalis.
- Quidā cursus moralis ⁊ spūalis.
- Currit hō naturalit de vita ad mortē.
- Currit hō crimialiter de grā ad culpā
- Currit hō spūaliter de grā ad gloriā.

Cursus naturalis sil's ē cursui nauis i mari in qua hō sedēs q̄uis velociter currat ad portū istud tamē nō pcipit nec aduertit. Sic vere nos qui in mari huius mūdi: in naui corporis: ad portum mortis tendimus non aduertimus q̄uis celeriter trāscurramus. Luce. xxiiij. Surgens petrus cucurrit ad monumentū. Job. ix. Dies mei velociores fuerunt cursore. Cursus vero criminalis similis ē cursui fluminis qui toto impetu labitur et fluit versus mare. Sic sunt peccatores qui toto affectu et desiderio labūtur et currunt ad mare. i. ad amaritudinē peccatorū. Qđ patet de raptoribus et impetuosis: ⁊ precipitib⁹ iudicib⁹ etc. Prouer. j. Pedes eorū ad malū currunt ⁊ festinant vt effundant sanguinē. Hiere. xxiij. Non mittebā pphetas et ipsi currebant. Cursus vero spūalis ⁊ moralis similis est cursui solis qui omni die currit: ab oriente in occidentē: ⁊ iterū reuertit ad orientē. s̄m q a firmamento ⁊ per firmamentū trahitur ⁊ mouetur. Sic vere vir iustus nō cessat circuire ⁊ currere per exercitiū bonorum operū ⁊ virtutū. Et hoc primo versus occidētē scz considerando circa proprie nature fragilitatē casū ⁊ infirmitatē ⁊ mortē. Itē dz currere versus orientem idest versus paradisum ⁊ celū. s. cōsiderādo ⁊ desiderādo celi claritatē: felicitatē et vitā eternā. Et istū procerto cursum debet facere: se cōformando motui firmamēti. i. voluntati dei totaliter adherēdo. Vñ de isto cursu potest intelligi illud Esa. xl. Qui sperant in dño mutabunt fortitudinē: assument pēnas vt aquile current et nō laborabūt et non ambulabūt ⁊ non deficiēt. Multi bet em̄ iustus potest dici cursor. qui scz sicut cursor dñi ad terminū accelerat: multas noticias vel amicicias in via non desiderat: grauibus sarcinis se non onerat signa cursoris pretendit ⁊ portat. que scz sunt lancea barile cum vino. pixis clausa cū literis: ⁊ pictura armorū domini sui. Sic vir iustus ad terminū paradisi solet currere in via mundi: circa delectabilia non solet sistere. mundanorū amicicias nō solz q̄rere. sarcinas terrenorum nō solet se onerare. ⁊ signa virtutū secū dz gerere et preferre. Sic ergo succinctus et restrictus per temperantiam: habeat lanceā. i. crucis et passionis memoriam. habeat vas cū vino. idest deuotionē inebriatiuā et sapientiā: habeat pixidē clausaz. i. prudentē ⁊ ē secretam ɔscientiam in qua habeat testimoniales literas puritatis et innocentie habeat arma domini nostri iesu christi idest paupertatē et patientiā. Et sic erit ille cursor de quo dicitur. ij. Reg. ij. Asael erat cursor velocissimus: sicut vnus ex capreis. et illud. Hiere. ij. Cursor leuis etc. sicut infra. Cursus ergo moralis ⁊ spūalis est a nobis frequentandus. et continuandus. Ceruus enim qui non continuat cursum suum: sed sistit et delectatur in latratu canum. vel in sibilo venatorum: faciliter capitur et necatur. Tigris etiā que cursum suū non continuat: sed sistit circa imaginē speculorū cōsiderando vmbrā suam: a prosecutione venatoris ⁊ a catulorum suorum recuperatione totaliter impeditur. In quibus exēplis docemur: q si cursum bonorū operum nō cōtinuauerimus: sed in latratu canū. i. malarum suggestionibus in vmbra mundanarū eminentiarum. in sibilo vanarū deliciarū et diuitiarū delectati fuerimus ⁊ horū occasione cursum bonorū operum deseruierimus: faciliter a venatoribus inferni per diuersa vitia capiemur nec catulos nostros. i. predā eterne beatitudinis cōprehendem⁹ vel etiā consequemur. Debemus ergo currere: non sistere continuare nō deuiare comprehendere non quiescere. vnde apłus docet j. Corin. ix. Sic currite vt cōprehendatis. In quibus verbis aduerte q cursus bonorū operū dz habere.

- Modū sagaciter prosecutiuū. Sic inquit.
- Actū celeriter executiuū. Currite inquit.
- Finē principaliter ɔsecutiuū. Vt ɔprehendatis.

B Sit igit in cursu nostro mod⁹ expediens in ɔsecutiōe qđ ostēditur cū dicit. Sic. Sic enim denotat mihi certum modū limitatū ⁊ ordinatū. s̄m quem est aliquid faciendū ad denotandū q nō a casu nec inordinate: sz s̄m modū et regulā debemus currere cursum nostrū. Cursores em̄ qui nō seruāt modū in currēdo: faciliter fatigantur ita q ante terminū desistere ɔpellūtur. et ideo lupus qñ videt canes: nō statim prorūpit ad velocem cursum: immo primo vadit paulatim ne fatiget. vt postea vrgente necessitate celeriter moueatur. Lep⁹ etiā in currendo vtitur certo modo: qñ em̄ currit ante canes et maxime descendēdo de mōte: nō currit directe: versus vallē: sz anfractuose ⁊ circunuolute nūc ascēdit: nunc descendit: nūc vadit recte: nūc indirecte: nūc currit patēter. nūc iacet latēter. Istū autē modū currēdi seruat: vt canibus possit illudere: ⁊ eorū malicijs obuiare: Ceru⁹ etiā currēdo seruat certū modum mutat enim se de vna semita ad aliam. ne canes inueniāt viā suam. ex quibus exēplis docemur: q in cursu nr̄o morali et spūali: certus modus: certa forma est tenenda. Modus em̄ in reb⁹ summopere requirit. ⁊ ideo currēdo per bona opera versus celū: seruem⁹ modū debitū ⁊ maturū. Nō procedamus in principio nimis celeriter sicut faciūt fatui nouicij qui in principio nimis sunt feruentes. ⁊ ideo faciliter deficiunt. qz sicut dicit p̄hus. Acres in principio: frangunt in fine: Qđ figuratū ē in petro ⁊ iohe. vbi iohes qui citi⁹ precucurrit in monumentū tardius introiuit. Modū ergo debitū teneam⁹ Et nūc curram⁹ ascēdēdo p viā ɔtemplatiuā nūc descēdēdo ad actiuā. nūc de semita ad semitā nos mutādo per operationē alternatiuā. Sic inqt. Sic em̄. i. per istū modū: canes. i. demones illudem⁹: ⁊ sine periculo ad terminū veniem⁹. ⁊ de eorū manib⁹ euadem⁹. De isto ergo mō currēdi: dicit apłs ibidem. j. Cor. ix. Sic curro non quasi in incertuz: sed castigo corpus meū et in seruitutē redigo. Et iob. j. dicitur. Sic faciebat. Job cunctis diebus. Sic inquit faciebat. idest certum modum ⁊ ordinē in suis bonis operib⁹ obseruabat Qđ pculdubio est cōtra multos fatuos ⁊ peruersos q in suis actib⁹ siue boni fuerit siue mali nō seruāt ordinē atq modū: qbus dr in ps. Non sic impij nō sic. q. d. Impij ⁊ iniqui nō seruāt ordinē. regulā vel mensurā. Sit ergo in nr̄o spirituali cursu mod⁹ sagaciter ɔsecutiuus. Sic inqt. vñ Joel. ij. Quasi equites sic curret ad sonit⁹ quadrigarum.

C ¶ Secundo dico. q in nostro cursu debet esse actus celeriter executiuus: quod ostenditur cum dicitur. Currite in presenti. Cito enim presentialiter ⁊ sine dilatione debemus per bona opera currere: et dei et prelatorū mandata per obedientiā executioni mandare. Dromedarius enim est animal siccū valde ⁊ calidum ⁊ modico contentum. ⁊ ideo inter alia animalia velociorem ⁊ longiorem facit cursum. Currit enim per centū miliaria vna die. et ideo dicitur dromedarius a dromos grece quod est cursus latine. Onager est animal

anima quod est oĩno imbelle:qḋ semꝑ moraꝛ in solitudine:ita tamen velociter currit ꝙ per cursum leoni effugit et euadit vnde cursus suus datur ei in loco naturalis armature Et ideo de onagro dꝛ Hiere.ij. Cursor leuis explicās vias suas onager assuet⁹ in solitudine. ex quibus exēplis docemur.ꝙ si fuerimus dromedarij .s.calidi per caritatē.sicci per voluptatis paucitatē modico cibo cōtenti per abstinētie parcitatē imbelles per benignitatē in solitudine viuētes dimittēdo negociorum varietatē.nos procerto erimus velocissimi cursores.Obediēdo eñ dei et prelati mādatis: ita velociter curremus ꝙ ad remotissimos paradisi terminos pertingemus ⁊ leonis inferni seuiciā euadem⁹.et sic erimus sicut asael:de quo dꝛ.ij. Reg.ij.Quod asael cursor velocissimus fuit sicut vnus de capreis:qui est in siluis Currite ergo.i.deo ⁊ prelato celeriter obedite. Ideo de abraaȝ dꝛ.Gene.xviij.Quod ipse cucurrit in occursuȝ angelorum.Et si vis potes notare.ꝙ in scriptura inuenitur multiplex bonus cursus quo.s.ad deū est currendum quod promittens domin⁹ dicit Prouer.iiij.Ducam te per semitas equitatis quas cum ingressus fueris non arctabuntur gressus tui:et currens non habebis offendiculū vbi ostēditur ꝙ currendū est per viam iusticie seu mandatorum.Nam

D	Curta.		Breuius:semitam.
Via.	Recta.	Currem⁹.	Citius:equitatis.
	Lata.		Letius. nō arctabūtur.
	Tuta.		Certius.nō habebis.

offendiculū.Ista dico est via breuis et curta q̄ dicitur semita.que vt cōmuniter breuior est q̄ via publica vide infra de semita.Et breuiter quia ista via recta est tuta.curta et lata.dico ꝙ ibi merito est currendū.ps. Sine iniquitate cucurri et direxi.cucurri.scȝ.

Ad contemplandū deum subtiliter.	Igiꝛ curra-
Ad adorandū deum humiliter.	mus ad deū
Ad debellandum hostem viriliter.	subtiliter cō
Ad exultandū deo mentaliter.	templandū.
Ad obseruandū fidem veraciter.	Geñ.xviij.
Ad triumphandū sursum feliciter	Cūq̄ eleuaſ
Ad consummanuū bonū finaliter.	set abraam

oculos apparuerūt ei tres viri:quos cū vidisset cucurrit in occursum eorū.Tres eñ viri tres personas trinitatis significant.Item curramus ad ipsum humiliter adorandū vnde de aaron legiꝛ Nūeri.xvij.Qḋ ipse cucurrit ad multitudinē quā vastabat incendiū stans ꝓ populo deprecatus est.Itē curramus ad hostes viriliter debellandū.j.Reg.xvij.festinauit dauid et cucurrit ex aduerso phylistei.et ad Heb.xij.Per patientiam curramus ad certamen nobis propositum. Itē curramus ad deo mentaliter exultandū ps.Exultauit vt gygas ad currendā viā suam.Itē curramus ad fidem veraciter obseruādū dicētes.s.xp̄o illud.Cant.j In odore vnguētorū tuorū currem⁹ oleū effusum nomē tuum ideo adolescentule dilexerūt te.et esa.lv.Gentes que te nō nouerūt ad te currēt.Itē curram⁹ ad coronā feliciter promerendū vel ad sursum triumphandū.vñ illud j.Corin.ix.Oēs quidē currūt:sȝ vnus accipit brauium et illud.ij.Tymo.iiij.Cursum ꝯsummaui:ideo reposita est mihi corona:Itē curram⁹ ad ꝯsummandū bonū finaliter.ps.cxviij.Viam mādatorū tuorū cucurri.Et enim in dei mandatis perfecta est bonorū consummatio que est vita eterna.Joh.xij.Scio ꝙ mandatū eius scȝ patris:est vita eterna.Ecce ergo quomodo ad bonū
E diuersimode sit currendum. Currite inquit. ¶ Notemus tamen ꝙ hō impeditur celeriter currere ⁊ ad terminum attingere propter tria.Aliquando.

Propter vie ꝓlixitatē.	Primo mō impediūtur
Propter oneris grauitatē.	mūdi negocijs occupati
Propter viriū debilitatē.	Scdō mō impediuntur

mundi diuitijs onerati:Tertio mō mūdi delicijs eneruati.Occupati eñ in mūdi negocijs habēt viā ꝓlixiorem q̄ alij.Plures enim passus habent facere i.circa plura negocia vacare:ideo ipsos est difficile ad paradisum peruenire.Quāuis eñ sol et luna equali cursu currant in firmamēto:luna tamē citius peruenit valde ad terminuȝ et ad punctū q̄ sol.eo ꝙ valde minorē circuluȝ habet.Sic vere quāuis vnus singularis ⁊ vn⁹ regularis:vnus pauper ⁊ vnus diues equali cursu bonoruȝ cōtendāt.pauper tamē et regularis q̄ circa minora occupatus est:citi⁹ cursum suū finire ad paradisum peruenire debebit.qḋ figuratū est in petro ⁊ iohe de quibus diciꝛ Joh.xx.Johānes precucurrit citi⁹ petro.qui scȝ petr⁹ erat prelatus.et per consequens circa plurima occupatus.Achimaas etiā filius sadoch cucurrit per viam compēdij.⁊ ideo prius venit ad dauid q̄ chusi.q̄uis alius precessisset.sicut dꝛ.ij Reg.xviij. Ad denotandū.ꝙ illi qui per cōpendiū paupertatis ⁊ religionis currunt citi⁹ ad dauid.i.ad xp̄m ceteris paribus perueniūt ⁊ attingunt.vnde Joh.xx.Currebant duo simul:sed iohānes precucurrit citius petro ⁊ venit prior ad monumentū.¶ Secūdi qui impediūtur currere sunt illi qui habent sarcinā grauiorē.Isti sunt diuites huius mundi:qui mundi possessionibus:amicorum suorum oblectationibus sunt grauati et onerati. F
Isti sunt similes symie que fugiēs venatorem vnū de filijs suis accipit in brachijs:aliū q̄ super dorsuȝ reponit qui ita fortiter matri adherēt.ꝙ tandē onere pressa fugere vel currere non pōt.sed periculo venatoris succūbit.Sic vere illi qui filijs suis.i.affectiōe ⁊ cura naturaliū filiorū vel tēporaliū bonorū imoderate se onerāt cū vigente auaricia ipsos dimittere nequeant:exinde currere per bona opera impediūtur.⁊ a venatore idest dyabolo capiūtur.Talibus pōt dici illud Gal.v.Currebatis bene:quis vos impediuit? q.d.pōdus ⁊ amor tēporaliū.Ideo dicebat ⁊ docebat apls.Hebre.xij.Deponentes omne pōdus ⁊ circūstans nos oīe peccatū curramus ad propositū nobis certamē.¶ Tertij quoruȝ cursus impediꝛ sunt illi qui habēt virtutē debiliorem.Et isti sunt deliciosi ⁊ carnales.quos delicie debilitant et eneruāt.equ⁹ enim pinguis nō bñ currit.Ceruus quāto pinguior:tanto ad currendū est ineptior. G
et ideo cautelā habent cerui:ꝙ qñ sunt pingues abscōdunt se:scientes ꝙ si instaret venator currere non valerent.Pulli etiā aquile qñ pingues sunt fiūt inhabiles ad volandū:et ideo mater eorū solet subtrahere sibi cibum.Quibus exemplis docemur.ꝙ illi qui delicijs impinguanꝛ.ad currendū spūaliter impediunꝛ.Talibus enim est valde laboriosum currere ⁊ laborare.Vñ hiere.xij.Si cū peditibus currens laborasti:quō cū equis poteris contendere?et Amos. vj. Nunquid in petris currere possunt equi?Omnes ergo isti non currūt velociter in via morū:sed procerto in vijs malis valde inueniunꝛ fortes ⁊ parati ad currendū.sicut dꝛ. Hiere. xxij.Tui vero oculi ⁊ cor ad auariciā et ad sanguinem innocentem fundendū et ad cursum mali operis. De cursu aūt mali opis quis sit.possum notare ꝙ iste est

	Superborū q̇ est ꝑsumptuosus.	De cursu
	Auarorū qui est anfractuosus	supbie ꝑ-
Cursus.	Immūdorū qui ē deliciosus.	sumptuo-
	Tyrānorū qui ē impetuosus.	so dꝛ illud
	Inuidorū qui est maliciosus.	Job. xv. c.
	Iracūdorū qui est tumultuosus.	Cucurrit

aduersuȝ deū erecto collo.⁊ pingui ceruice armatus ē. De cursu auaricie anfractuoso qui sciȝ oia vult ambire ⁊ circuire:dꝛ.j.Reg.vj.Viuit dñs:q̄ curram post eū et accipiam ab eo aliquid.De cursu luxurioso seu immundicie delicioso dꝛ Dan.xiij.Quod illi duo impudici senes cū susannā habere nequirent:cucurrit vnus et aperuit hostiū.De cursu seuicie impetuoso dꝛ.ij.Reg.xviij.Cucurrerūt decem iuuenes armigeri ioab percutiētes interfecerūt absalon.⁊ esa.lix.Pedes eorum ad malū currūt:⁊ festināt vt effundāt sanguinē.De cursu inuidie malicioso pōt intelligi illud Nūe.xj.Qḋ puer cucurrit ⁊ nūciauit moysi dicēs eldad ⁊ meldad ꝓphetant in castris:videbaꝛ eñ ex inuidia loqui.De cursu iracūdie tumultuoso seu seditioso dicitur. Dan.viij.

Cucurrit ad eũ ⁊ impetu fortitudinis sue: ⁊ efferatꝰ per
cussit arietē. Nō sic charissimi: nō curramꝰ istis ma-
lis cursibus sed potius bonis ⁊ virtutibꝰ Currite inq̄t
Exēplo illius qui curatus fuit a demonio. De quo dr
Marci. v. Uidēs iesum a longe cucurrit ⁊ adorauit.
Ergo charissimi curramus ad bonũ nō ad malũ cum
B celeri executione. ¶ Tertio dico. ꝙ nos debemꝰ curre
re cum vtili cōsecutiōe vt ꝯprehēdatis inquit. Ad finē
enim vt brauiũ vite eterne possimus vtiliter consequi
et habere per bona opera debemus currere ac etiaꝫ la
borare. Cursor enim currit vt accipiat salariũ. Certās
in stadio pugnat vt accipiat brauiũ. Fluuiꝰ currit vt ꝑ
ueniat ad maris spaciũ. Uiator currit vt de die perue
niat ad hospitiũ Sic vere charissimi: nos spũaliter de
bemus currere vt ad mare totius affluentie deũ verũ
possimus attingere vt ad hospitiũ paradisi possimꝰ
peruenire. ⁊ ad brauiũ ⁊ salariũ glorie eterne possimꝰ
recipere et lucrari: Ad finē ergo rectũ ⁊ vtilē debemus
ordinare cursum nostrũ qꝛ scꝫ ad deũ et ad bona eter-
na debemus per desideriũ currere ⁊ volare. Exēplo le-
poris: qui melius currit versus montē ꝙ̄ versus vallē
qꝛ nos melius ⁊ libentius debemus currere versus mō
teꝫ. idest ad deũ et ad paradisum. per desideriũ et affe-
ctum ꝙ̄ ad vallem temporalium negociorũ et bonorũ
Ideo dicitur Prouer. xviij. Turris fortissima nomē do
mini: ad ipsam currit iustus ⁊ saluabit. Ista autē sunt
cōtra multos qui magis currũt deũ ꝙ̄ ad deũ magis
desiderant temporalia ꝙ̄ eterna magis vitia ꝙ̄ virtu-
tes magis peccata ꝙ̄ merita. De istis dr Job. xv. Cu-
currit aduersus deũ erecto collo. ⁊ pigui ceruice arma
tus est. ⁊c. Uide eā autoritatem expositā supra vbi ad-
uersari. Non sic ergo: sed curramꝰ ad bonũ finē. s. vt cō
prehēdamus deũ et paradisum. Inter canes eñ quidā
bene currunt: sed nō bene cōprehendũt seu accipiunt
Quidā autē vtrũqꝫ faciũt qꝛ scꝫ bene currũt ⁊ bene ac
cipiunt. Quidā vero neutrũ habēt qꝛ scꝫ nec bene cur
runt nec bene accipiũt. Sic vere charissimi: in mũdo
sunt quatuor genera hoīm quidā eñ bene currũt per
bona opera ⁊ tamē iusto dei iudicio. sed occulto q̄ñqꝫ
fit ꝙ nunꝙ̄ accipiunt eterna munera cuius rōnem as
signat apl's Roma. ix. vbi dicitur. Nō est volētis neqꝫ
currentis: sed dei miserātis. Alij autem sunt qui male
currunt in vita. s. male viuēdo ⁊ operādo qui tñ in fine
quādoqꝫ per dei occultā predestinationē ⁊ gratiā bene
accipiũt. s. gloriā paradisi. qꝛ sicut dicit. j. Corinth. ix.
Omnes quidē currũt: sꝫ vnus accipit brauiũ. vñ Job.
xxxiiij. Nō placebit vir deo etiā si cucurrerit cũ eo. Alij
vero sunt qui nec bene currũt bene operādo: nec bene
accipiũt vitā eternā cōsequēdo. Alij bene currunt ⁊ be
ne accipiunt. sicut sunt boni qui bene operātur ⁊ para
disum bene consequunt. De quibꝰ dr Esa. xl. Current
et nō laborabũt: ambulabũt ⁊ non deficiēt: Istis ergo
dicitur vt cōprehēdatis: vnde quilibet talis pōt dicere
illud Philip. iij. Sequor autem si quo modo compre
hendam Patet ergo ꝙ cursus noster debꝫ esse vtiliter
consecutiuus velociter executiuus sagaciter prosecuti
uus. Et hoc de currere sufficit.

A **Currus.** Dicit a currendo. ⁊ est currus instru
mentũ cum axe temone. ⁊ cũ rotis ad
portandum merces ⁊ alia necessaria ordinatũ qd̄ scilꝫ
ab equis currendo vt cōmuniter trahitur. ⁊ ideo me-
rito currus nuncupat. Nota ergo ꝙ in scriptura inue
nio multos currus spũaliter intellectos. videlicet.

	Christi.	Primꝰ trahitur a sancto spiritu.
	Justi.	Secũdus ducit benigno trāsitu.
Currꝰ.	Mũdi.	Tertiꝰ agitur pōposo strepitu.
	Dyaboli.	Quartꝰ clauditur fallaci exitu.
	Impij.	Quintꝰ vero ꝯfugit grādi ambitu

¶ Dico ergo. ꝙ inuenitur currꝰ xp̄i quē ducit spũssan
B ctus. Currus eñ ꝓprie dicitur illud a quo quis vehi
tur: ⁊ in quo quādo vehitur continetur et ideo qꝛ xp̄s
inuenitur vectus contētus atqꝫ portatus. videt ꝙ qua
druplicem habet currum. Inuenitur enim vectus.

In matris ventre corꝑaliter.
In ꝓprio corpore personaliter.
In iustorꝫ conscīa spũaliter.
In ecclesia sacramentaliter.
Primus currus est virgineꝰ.
Secundus est purpureus.
Tertius est sydereus.
Quartus vero est ethereus.
Primꝰ cōponit sacris visceribꝰ.
Scd's cōponit puris humoribꝰ
Tertius ꝯponit sacris ꝟtutibꝰ
Quartꝰ ꝯponit sanctis holbus.
¶ Isti sunt ergo quatuor cur
rus christi: scilicet.
Mater pura.
Humana natura.
Anima iusta.
Ecclesia sancta.

Dicā ergo ꝙ mater
dei est currꝰ in quo
habitauit corꝑali-
ter. Iste eñ currus
quatuor habuit ro
tas. i. quatuor spā-
les virtutes. videlꝫ
Humilitatē Pie-
tatē. Trāquilitatē.
et honestatē. Hu-
militas rotauit ꝓ
fundissime ita eñ
se ꝓfundauit ista
rota in isto curru.
qd̄ nullus audiuit
eā ꝑ murmuratio
nonē stridentē per
iactantiā claman-
tem per superbiā se leuantē nec per stulticiā effrontē.
et ideo ipse dicit Luc. j. Respexit humilitatem ancille
sue. Et ibidē. Ecce ancilla domini. Pietas in ea rota-
uit latissime vnde etiā de Maria legitur. Joh. ij. Mō
pietate mota dixit xp̄o. Dñe vinũ non habēt. ita ꝙ̄ ad
eius dictum. xp̄s de aqua in nuptijs fecit vinũ. Tran
quillitas seu be nignitas rotauit in ea dulcissime. Nō
eñ inuenietur verbum marie in scriptura. quin fuerit
dulce Eccl'i. xxiiij. c. Spũs meꝰ suꝑ mel dulcis. Hone-
stas aũt rotauit i ea gratissime nihil eñ fuit in maria
inhonestũ incompositũ. aut proteruũ. Eccl'i. xxiiij. Ego
mater pulcre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitionis ⁊ san
cte spei. Sequitur. Et fructus mei fructus honoris et
honestatis. Unde ista figurata est in illis basibus. iij.
Reg. vij. Ubi erāt quatuor rote per bases singulas qua
les solent in curru fieri. Bases eñ ⁊ fundamentũ fidei
fuit beata virgo que. s. sicut currus ⁊ vehiculũ summi
regis quatuor rotis predictis a spũsancto fuit tracta.
In isto enim curru spũssanctus fuit auriga timor dei
fuit stimultus. duo equi qui traxerũt currũ istum: fue
runt gabriel et ioseph Iste est igit proprie currus dei. fi
guratus. ij. Esdre. iij. vbi dicitur. Mō darius rex illi qui
soluerit questionem de fortitudine: promisit dona ma
gna: purpura cooperiri. et in auro bibere. et super au-
rum dormire currum cum freno aureo. cydarim byssi
nam. et torquem circa collum. et quod secundo loco se
debit a dario et cognatus darij vocabitur. Darius qui
interpretatur fertilis: signat deum patrem. Ille qui
soluerit questionem quid fortius. et qui omnibus pre-
tulit veritatem di. Super omnia vincit veritas. Ue-
ritas est dei filius benedictus qui reuera intantum ve
ritatem dilexit: et suam fortitudinem taliter predica-
uit. quod ipse seipsum veritatem esse dixit. Johan. xiiij.
Ego sum via veritas et vita. Iste ergo a dario secun-
dus dicitur. quia scilicet filius secundus est a patre.
cum sit secunda persona in diuinis. Cognatus etiam
darij dicitur. pro eo quod eiusdem est nature cum pa-
tre. Ego et pater vnum sumus. Johan. x. A dario igi-
tur. idest a deo patre: isti dei filio currus vteri et cor-
poris virginalis preparatur. cui scilicet frenum aure-
um idest virtus temperantie additur atqꝫ datur. In
isto ergo curru christus purpuram idest humanaꝫ car
nem et sanguinem induit. in auro idest in pura virgi-
nitate bibit: et ibi nouem mensibus in vtero dormiuit
et quieuit. Cydarim honoris. et torquem caritatis et
amoris super omnes filios hominum acquisiuit quia
sicut dicitur Gallatas. tertio. Humiliauit semetipm̄.
propter quod exaltauit eum deus. et dedit illi nomen
quod est super omne nomen ⁊c. Beata virgo igitur di
citur currus. vnde. Canticorum. j. Equitatui meo assi
milaui te in curribus pharaonis. Et sic patet quod in
uenit currꝰ dei in quo habitauit corꝑaliter. ¶ Scd'o
dico. qd̄ ē currus in quo habitat personaliter. ⁊ istud ē C
ꝓpriũ corpꝰ suũ. In quo sunt quatuor rote. i. q̄tuor ele
mēta. duo eq̄ sũt q̄ sũt amor quo nos dilexit ⁊ hũilitas
qua nos

ꝗ nos allexit. et que ipm de celo in terras deiecit: ductor vero isti⁹ currus fuit aīa propria que currū corpis ꝙdiu fuit integrū duxit et reduxit. fractū tandem per mortem: ipsum ad tēpus dimisit. ⁊ tandē per resurrectionē reintegratum resumpsit. De isto curru potest dici figuraliter illud quod dicitur. ij. Para. xviij. Rex israel stabat in curru suo contra syros vsqȝ ad vesperā et mortuus est occidente sole. Iste est enim currus in quo moritur: et in quo rapitur. vnde iste est currus igneus habens equos igneos in quo helyas raptus fuit in celum. iiij. Reg. ij. Igneus enim dicitur pro eo ꝙ caritatis igne mirabiliter inflāmatur. Est igitur currus dei in quo habitat personaliter. ¶ Tertius est currus dei in quo habitat spiritualiter. Et iste est iustus seu
D anima viri iusti. in quo deus per gratiā habitat atqȝ sedet. habens scȝ quatuor rotas. idest quatuor cardinales virtutes. duos equos. i. duo caritatis precepta vnū aurigam idest fidē que scȝ cū stimulo timoris et sibilo spei istū currū deducit De isto curru dicitur. iiij. Reg. ij. Currus israel et auriga eius. Et in ps. Currus dei decem milibus multiplex milia letantiū in eis in synai in sancto. ¶ Quartus est currus in quo habitat figuraliter seu sacramentaliter. Et iste signat ecclesiam. que
E scȝ quatuor rotis idest sub quatuor euangelistarū fide voluitur. duob⁹ equis idest spe futurorū: ⁊ contemptu presentiū trahitur. vno auriga. i. a papa vel quolibet bono prelato ducitur atqȝ regitur. Uel si vis etiā dic ꝙ iste currus est sacra scriptura: habēs quatuor rotas idest quatuor exponendi modos. duos equos. i. noui ⁊ veteris testamenti patres. vnū aurigā idest sanctā ecclesie xpi fidē. De tali ergo curru dici potest illud Act. viij. Quod cū vir ethyops in curru legeret esaiā. dictū fuit phylippo ꝙ adiungeret se ad currū illum. Et dicitur ibidē. ꝙ ille qui librū legebat xpo credidit. ⁊ baptismū accepit. q: reuera currui ecclesie vel scripture merito: per fidem et caritatē quilibet adiūgitur. in quo. s. liber esaie legitur: baptismus suscipitur. ⁊ xpi fides creditur et tenetur. Et sic patet quō sunt quatuor currus xpi quos ducit spiritussanctus. ¶ Secūdo principali
F ter dico. ꝙ inuenitur currus iusti: per quē fit bon⁹ trāsitus. Et iste est currus virtutū. in quo scilicet anima deuota circūuoluitur atqȝ fertur. Curr⁹ igr̄ dr̄. i. cōgeries ꝟtutū. Uñ Ber. dicit: ⁊ ponit Maurici⁹ in suis distinctionibus ꝙ ꝟtutū sūt tres pricipales currus. s. Curr⁹

Continentie.	Primus currus est mūdissimus
Patientie.	oībus preeminēs. Scđs est fortis-
Amicicie.	simus omnia sustinens. Tertius

curr⁹ est latissim⁹ oia cōtinēs. ¶ De curru ꝯtinētie seu pudicicie dicit ꝙ quatuor rotas habet. que sunt.

Maceratio corporis.	Equi duo istius curr⁹ sunt
Continuatio laboris	infirmitas corporalis ⁊ ino
seu operis.	pia tēporalis. Auriga autē
Asperitas vestis.	eius qui istū currū prudētis
Mundicia mentis.	sime regit est vt aiūt assidua

meditatio mortis. In tali ergo curru sedent ꝯtinentes ⁊ potissime ibi sedet beata virgo. figurata in imagine cybeles que dicta est alma mater. que ꝯm Isido. pingebatur in curru sedens cū corona turrita ⁊ leonibus sequentibus et gallis claue in manu ⁊c. sicut alibi. ⁊ per currum intellige continentiā. ¶ De curru etiā patientie dicit. ꝙ hȝ etiā quatuor rotas. Est iste sunt vt dicit ibidem tēporaliū benigna administratio Operosa infirmorum cōpassio. Tribulatorū et tentatorū ꝯsolatio Iniuriarū leta toleratio. Duo equi possunt esse: Spes premij. et euasio futuri supplicij. auriga autē istius est fortitudo. ¶ De curru autē amicicie seu caritatis dr̄ ibidem. ꝙ quatuor habet rotas Et iste sunt zelus dei amor proximi. liquefactio cordis. dilatatio mentis. Duo equi. beneficia dei. futura ⁊ preterita Auriga autem mānsuetudo. Hec ⁊ predicta vel quasi ponit Mauricius. Et sic dico. ꝙ isti sunt currus virtutū. in quib⁹ vehitur vir perfectus: vnde de viro perfecto potest dici illud. iiij. Regū. vj. Ecce inquit mons totus plen⁹ curribus. idest iustus plenus virtutibus. Currus eīm virtutum est ille in quo homo potest ascendere paradisū sicut de roboā dicitur. iij. Reg. xij. Ascendit rex. currū suum et fugit in hierusalē. Patet ergo quō inuenitur currus iusti: in quo fit tutus transitus. ¶ Tertio principaliter dico. ꝙ inuenitur curr⁹ mundi: a quo fit grā G
dis strepitus. ⁊ sic dico: ꝙ currus signat mundi superbiam atqȝ statum magnorūqȝ tumultuosas potentias et pomposas. vnde de absalon legitur. ij. Regū. xv. Quō ipse fecit sibi currū et equites: et quinquaginta viros qui precederent eū. Isti sunt currus pharaonis quos submersit dominus in mare rubrū: sicut dicitur. Exo. xiiij. quia procerto oēs tales currus. i. oēs mūdi pompe ad mare. i. ad amaritudinē deducūtur et in infortunia finaliter cōuertuntur vnde Exod. xv. Ingressus est enim pharao cum curribus ⁊ equitibus in mare. et reduxit super eos domin⁹ aquas maris. ⁊ ideo dauid seculi pōpam abominās dicebat in ps. Hi in curribus et hi in equis. Nos autē in nomine dñi inuocabim⁹. Inuenitur ergo curr⁹ mūdi ī quo fit grādis strepitus. ¶ Quarto. H
dico. ꝙ inuenitur currus dyaboli. cuius est tristis exitus. Et talis currus nihil aliud est ꝙ peccator qui scȝ a dyabolo sicut a domino suo regitur ⁊ vbi voluerit circunfertur. Post ꝙ vero per mortē cōsumptus fuerit ⁊ destructus ab ipō igne infernali ponitur. vbi perpetuo concrematur. iiij. Regū. xxiij. Currus solis ꝯbussit igni. Sol enim qui dicitur quasi solus lucens: dyabolum signat ꝗ per superbiam solus appetit relucere qui scilicet currus suos scȝ peccatores igne inferni finaliter solet cremare ¶ Quinto dico. ꝙ inuenitur currus impij cuius est grauis ambitus: ⁊ sic per currum intelligitur congeries vitiorum. in quibus impijs rotatur et circuit. Unde nota ꝙ Bernar. et mauricius ponunt tres currus impiorum principales: videlicet.

	Superbie.		Impetuose.
Currus.	Luxurie.	qui currit.	Deliciose.
	Auaricie.		Anfractuose

Currus superbie quatuor vt aiunt hȝ rotas. videlicet.

Seuiciam.	Malus currus est iste et velox ad ef
Audaciam.	fundendū sanguinē qui scilȝ nec in-
Impatientiā.	nocentia sistitur ne patientia retar
Impudentiā.	datur nec timore refrenatur nec pudo

re etiam cohibetur. Trahitur autem iste currus duob⁹ perniciibus equis ad omne nephas potissimis. videlȝ libidine dominandi et īpunitate peccandi. Auriga autem potest dici mortis obliuio cuius calcaria sunt timor succumbendi et glorie amor. iste est currus et falcatus et ferreus propter crudelitatem annexam. Iudicum. j. Inhabitatores vallis falcatis curribus abundabant. Currus etiam luxurie vt aiunt quatuor habȝ rotas. que sunt.

Uentris ingluuies.	Duo autem equi. vite
Uestis mollicies	prosperitas: et abūdās
Coitus delectatio.	rerum fertilitas. Auri
Soporisqȝ resolutio.	ga autē potest dici pa

rata ad malum oportunitas. Iosue. xj. Equos eorum subneruabis: et currus igni comburēs. Equi enīȝ qui sunt animalia libidinosa et ignis. luxuriam satis designant. Currus auaricie quatuor alias habet rotas. Et iste sunt.

Complacentia rerum.	Equi eius sunt te-
Paupertatis timor.	nacitas ⁊ rapacitas
Claritatis defectus.	Auriga vero exceca
Inhumanitas mentis.	tio mentis et duri

cia: calcaria eius sunt sollicitudo seruādi: ⁊ timor amittendi. Iste est igitur currus igneus. qui equos hȝ igneos quia scilicet quicquid est in auaricia totū ardet pre feruore acquirendi. vnde. iiij. Regū. vj. dicitur. ꝙ mons erat plenus equorum ⁊ currum igneorum. Sic igitur patet quomodo curr⁹ sumitur multis modis.

Curuare. Curuitas.

Nota ꝙ curuitas seu incuruatio potest accipi multis modis. Est eīm curuitas. A

Cordialis subiugationis.   Incuruant em̄ iusti
Temporalis tribulatiōis.   interiori humili in-
Criminalis inquinationis.   clinatione. Incuruā
Infernalis desolationis.   tur miseri exteriori
flebili tribulatiōe. Incuruātur impij in superiori cul-
pabili operatiōe. Incuruātur dānati posteriori trista
bili desolatione. ¶ Dicā ergo: ꝙ est curuitas seu incli
natio seu incuruatio iustorū ⁊ humiliū. Ad literā enim
homo qui humiliat se solet se incuruare ⁊ quasi subiu
gare. ad significandū ꝙ sicut exterius visibiliter incur
uatur. sic mētaliter humiliat̄ ⁊ inclinat̄ ꝙuis em̄ ele-
phas sit animal maximū ⁊ genua habet rigida. Dicit
tamen Pli. ꝙ docet̄ reges salutare ⁊ genua corā eo cur
uare seu flectere suo modo. De apibus etiā dicūt Aui
cenna et Ambrosius ꝙ illa dicit̄ melior: que minor: ro
tundior: cōstructior: velocior et curuior reperit̄: Sic ve
re dicam. ꝙ nullus est ita magnus in potētia scientia
honore vel dignitate. quin per humilitatē se debeat in
curuare. rigorē superbie flectere ⁊ ad deū regē humili-
ter inclinare. Illi enim qui sui reputatione minor in
obediendo rotūdior ⁊ ad motū abilior per caritatē ve-
lociter in cōsciētia strictior. et per humilitatē curuior
inuenitur apud deum melior iudicatur. Unde de tali
curuitate dicitur Baruch. ij. Anima que tristis est et
incedit curua et tristes et deficientes oculi: dabunt
gloriam et iusticiam coram domino. Et dn̄s dicit esa.
xlv. Mihi curuabitur omne genu. Et si vis notabis ꝙ
inuenitur in sacra scriptura. Curuitas
Subiectionis que exhibetur maiorib⁹.
Compassionis que impenditur pauperibus.
Orationis que adhibetur numinibus.
Igitur incuruemur maioribus per subiectionē. Esaie
ij. Incuruabit se hō ⁊ humiliat⁹ est vir. Et Gen. xxvij.
Esto dominus fratrū tuorū: ⁊ incuruētur ante te filij
matris tue. Itē incuruemur pauperibus per cōpassio
nem. Exemplo helysei de quo dicitur. iiij. Regū. iiij. ꝙ
incuruauit. super mortuū et calefacta est caro pueri.
Item incuruemur numinib⁹. s. deo sanctis et angelis
per orationē et deuotionē. Nee. viij. Incuruati sunt et
adorauerunt deū. et Esa. v. Incuruabitur omnis subli
mitas hominū. Ista est igitur curuitas iustorum ⁊ hu
B milium. ¶ Secundo dico ꝙ inuenitur curuitas pau-
perum et flebiliū. Et ista est illa curuitas tribulatio
vel depressio qua pauperes ⁊ miseri in vita ista premū
tur: que scilicet fieri consueuit.
A deo penam infligente.   Et sic dico. ꝙ de⁹ cur
A mūdo bonos affligente.   uat oia sibi subigēdo
A prelato malos corrigēte.   vnde de eo dicit̄ Job.
ix. Sub quo curuātur qui portant orbē. Istud aūt po-
tissime fiet in die iudicij qn̄ illi qui nunc sibi nolūt vo
lūtarie curuari ⁊ subiugari. malis gratibus curuabū
tur Job. xxxiiij. Subito morientur ⁊ media nocte curua
buntur populi. Itē dico. ꝙ mūdus ⁊ tyrānus curuant
pauperes ipsos affligendo. Unde paup̱ dicit illud ps.
Miser factus sum et curuat⁹ sum vsq̄ in finē. Item p̄
latus curuat subditos ipsos corrigendo vn̄ Eccli. xxx.
Curua ceruicē eius. sē filij tui in iuuentute. tunde la
tera eius dum infans est. Et ratio reddit̄ Eccli. xxxiij.
vbi dicitur sic. Jugum et lorum curuāt collum durū. ⁊
seruū inclināt operationes assidue. Ista est igitur cur
C uitas miserorū atq̄ flebiliū. ¶ Tertio dico ꝙ inuenit̄
curuitas seu incuruatio pctōrū detestabiliū sicut em̄
rubi et vepres nunꝙ̄ possunt stare erecti: sed poti⁹ cur
ui et inferius inclinati. spine etiam eorum curue sunt
et ideo secum retinent quicquid pungunt. Sic pecca
tores nec in se sunt iusti et recti. nec sursum ad deū ⁊ ce
lestia erecti. sed per diuersa vitia semper curui.
Curui dico per fallaciam nunꝙ̄ recte agentem.
Curui etiam per auariciā inferius herentē.
Curui insuper per tenacē parcitatē oia retinentē
Curui nihilomin⁹ per infidelitatē demones adorātē.
Curui etiā per carnalitatē feminis incumbentē.
De curuitate fallacitatis malicie ⁊ ꝑditionis: dicitur
Eccli. xij. Si humiliatus vadat curuus: abijce eū ⁊ cu
stodite ab eo. De curuitate auaricie ⁊ ambitiōis qr. s.
curuati ⁊ inclinati sunt ad terrena. dr in ps. Dorsa eo-
rum semper incurua et Esa. lj. Dixerūt inquit supple
demones anime tue incuruare vt trāseamus. ⁊ posui-
sti vt terrā corpus tuū ⁊ quasi viam transeuntibus.
Dyabolus enim magis vult ꝙ anima sit curua ꝙ̄ re-
cta. De curuitate vero tenacitatis ⁊ parcitatis nota ꝙ
res curua semper fortius retinet id qđ semel infixū est
Et ideo dyabolus est sicut piscator qui curuat clauū
vel acum ad faciendū hamū. sic dyabolus incuruat p̱
parcitatē auarū. vt raptum nō dimittat denarium vn̄
in ps. Laqueū parauerūt pedibus meis. ⁊ incuruaue
runt animā meā. De curuitate etiā ydololatrie ⁊ infi
delitatis: dicitur Esa. xliiij. Fecit sculptile ⁊ incuruat⁹
est ante illud. Isti qui sic curuātur: summe a deo odiū
tur: ⁊ facientes contrariū summe diligūtur. iij. Regū.
xix. Reliqui mihi septē milia virorū qui nō curuaue-
runt genua sua ante baal. De curuitate autē luxurie
et carnalitatis. qua. s. viri mulieribus inclinantur. dr
Job. xxxj. Scortum sit alterius vxor mea. ⁊ super illam
incuruant̄ alij. Ista est igitur incuruatio peccatorū de
testabilium. ¶ Quarto dico ꝙ inuenitur curuitas dā D
natorum miserabilium pondus enim damnatorū ip
sos perpetuo deprimit et incuruat. Unde ille manas-
ses incarceratus et ligatus: dicebat. ij. Para. xxxvj. in
orōne manasses. Incuruat⁹ sū multo vinculo ferri. Suf
ficit ergo. Uide de iclinare infra. ⁊ i alijs titulis silib⁹.

Custodire. Custodia.

Nota ꝙ cu-
stodia qn̄q̄ A
pro loco sumitur vbi aliquid custodit̄ Ge. xxxix. Dedit
in manu eius oēs vinctos qui in custodia tenebantur
Itē quādoq̄ pro diligētia qua aliquid custodit̄. Pro-
uerbi. iiij. Omni custodia serua cor tuū. Itē pro potesta
te vel officio a quo aliquid custodit̄ Abacuc. ij. Super
custodiā meā stabo ⁊c. Custodire tamē cōmuniter idē
est ꝙ seruare. Et est custodia moraliter ⁊ spiritualiter
loquēdo. quoddam genus discretionis. quo homo tā
in se ꝙ̄ in alijs precauet a nociuis. Accipitur enim cu
stodire pro preseruare et defendere. pro iuuare. Custo-
dire enim debet homo aliqua que sunt interiora: supe
riora: exteriora: Custodiamus ergo.
Interiora sē vires animorū.   Custodiam⁹ igit̄ B
Superiora. s. leges mādatorū.   mentē interiorem.
Exteriora. s. greges subditorū.   Deutr. iiij. Custodi
temetipsum ⁊ animā tuā sollicite. Itē custodiam⁹ gre
gem exteriorē qđ pertinet ad prelatos de quibus dicit̄
Cant. iij. Inuenerūt me vigiles qui custodiūt ciuitatē.
Item custodiam⁹ legē superiorū. s. dei et prelatorū mā-
data Eccli. ij. Qui timēt dn̄m custodiūt mandata. Cu
stodiamus ergo charissimi: virtutes interiores: Apes
enim pro custodiēdo melle aluearis sui: valde sunt sol
licite et ideo contra apes falsas. s. contra fucos mella
sua rapere et comedere volētes: acriter resistunt et pu
gnant ꝯm Pliniū. Sic vere charissimi: mella aluearis
nostri idest virtutes et gratias cordis nostri debemus
cum omni diligentia custodire. et pro ipsis seruādis
contra demones rebellare. Iuxta illud Prouerb. iiij.
Omni custodia serua cor tuū. quoniā ab ipso vita pro
cedit. sicut enim dicitur Luc. xj. Cum fortis armatus
custodit atrium suū: in pace sunt omnia que possidet.
Multis tn̄ charissimi accidit sicut formicis ethyopie
sicut enim dicit Plini. In ethyopia sunt formice potē
tes ⁊ magne: que aurū in mōtib⁹ tāta auiditate custo
diunt: ꝙ ipsum exinde asportari aliqualiter non p̱mit
tunt: quando tamē estus estatis venerit: tūc cauernas
terre ingrediunt̄ ⁊ sic veniunt incole qui aurū eis sub
trahunt et furātur. Sic vere charissimi multi sunt qui
aurum et spiritales diuitias custodiunt in scrinio cor
dis sui. ipsasq̄ a demonibus impugnantibus tuentur
et defendūt sicut viri sancti et perfecti. qui propter vir
tutem prudentie. formicis merito comparantur quod
figuratur Exod. xvj. vbi posita est māna in vrna aurea

et posita

et posita est in arca: vt custodiatur in reliquas generationes. Uerūtamē quādo estus auaricie cōtra eos feruet: tūc pcerto intrant cauernas bonorum temporalium p affectionem vbi per auariciaȝ se abscondūt τ sic bona sua spūalia eis a demonib⁹ subtrahuntur ipsaq; custodire τ seruare impediunt. ps Mandata eius non custodierunt: figurati in custodib⁹ positis circa sepulcrum: qui dormientes dn̄m perdiderunt: quia vere illi qui p auariciam τ alia peccata dormiūt de sepulcro cordis sui deū τ v̄tutes perdunt: iō. j. Reg. xxvj. dr̄. Quare non custodisti dn̄m tuum regez. Nō sic ergo: sed custodiamus mentē interiorez. Custodi dico cor tuum vt.

Mala caueas.
Pacem habeas.
Uitam foueas.

Talis ergo custodia facit mala cauere. puer. xxij. Arma τ gladij in via puersi custos aīe sue lōge recedet ab eo. Item facit pacem tenere. Phyl. iiij. Pax dei que exuperat oēm sensum: custodiat corda vestra. Item facit vitam habere. Prouer. xvj. Custos anime sue seruat vitam τ illud predictuȝ. Oī custodia serua cor tuum: qm̄ ab ipso vita pcedit: custodiamus ergo mentem interiorem. ¶ Scdo debemus custodi-

C re legem supiorum. s. dei τ prelatoꝝ mandata. Mare em̄ non transit terminos sibi cōstitutos a deo: cetera animalia non exeunt circulum a leone circūquaq; confectum: imo quasi quoddam impatorium edictū ipsum custodiunt intransgressuȝ. Ad denotanduȝ φ terminos τ circulos: fines τ limites mandatoꝝ superiorū nostroꝝ debem⁹ custodire: nec ipsa aliqualiter preterire. Uñ Josue. xxiij. Sitis ergo solliciti: vt custodiatis cuncta que scripta sunt. τ Job. xxiij. Uiaȝ eius custodiui τ nō declinaui ex ea. De custodia aūt legis v̄tutū vel mandatoꝝ. vide infra de eodem in fine. Cu-

D stodi ergo legem supioꝝ. ¶ Tertio dico φ debemus custodire gregem exteriorez: qđ sc̄ȝ pertinet ad p̄latos qui gregem sibi cōmissum debent cum diligentia custodire: τ cōtra aduersa oīa defendere τ iuuare. j. Reg. xvij. dr̄. φ dauid cōmendauit gregem custodib⁹. Pastores em̄ habent greges custodire τ contra luporum insultus sollicite vigilare. In cuius figura dr̄. φ nato dn̄o pastores erāt in regione vigilantes τ custodiētes vigilias noctis sup gregem suum. Prelati sunt custodes: qui p grege subditoꝝ tuendo vigilare τ laborare debent: τ contra lupos inferni pugnare: τ per p̄dicationem clamare. Hiere. xxxj. Clamabunt custodes in monte samarie. Aduerte tamen φ qn̄q; canis pugnat p osse cōtra alios canes. τ hoc vt ipsum possit solus rodere. Sic vere multi sunt qui pugnāt pro suis subditis: vt ipsos possint nō custodire: sed soli deuorare De talibus ergo custodibus dicit. Naū. iij. Custodes tui quasi locuste: τ paruuli tui quasi locuste locustaꝝ τc. Applica de locustis. i. de raptoribus: p̄latis vel iudicibus τ paruulis locustaꝝ. i. de coꝝ balliuis: multi etiā sunt similes catto: queȝ rusticus posuit in arca vt custodiret caseum a muribus: qui tamen mures τ caseū deuorauit: sicut narrat nichol in li. de oī τ nullo. Sic vere carissimi: multi sunt hodie qui ī arca ecclesie cōstituti sunt p̄lati: vt caseum. i. subditos a murib⁹. i. a malis balliuis: tyrānis τ vsurarijs custodiāt τ defendant: ipsi tamen non sic: imo vere τ caseuȝ τ mures. i. subditos τ balliuos deuorant τ deuastant. Non sic carissimi. sȝ custodiat p̄latus gregem exteriorem. Esaie. lxij. Sup muros tuos irl'm cōstitui custodes. In quibus verbis aduerte φ prelatus dȝ esse speculator clare pspiciens. Sup defensator caute circuiens: q: dȝ circuire muros. Procurator iuste ingrediens: q: dȝ esse a deo constitutus. Ista em̄ ordine litere retrouerso requirunt in prelato. s. innocentia in ingrediendo: q: s. canonice τ p dei vocationem dȝ ingredi. Constitui inquit. Item diligentia in circūeūdo: q: s. circa muros τ circa ambitus religionis semper debet circuire: muros inquit tuos. Itē sapiētia in pspiciēdo: q: s. ipe dȝ

E esse sup eminētiā discretiōis τ ɔtēplatiōis. ¶ Dicam⁹ ergo φ prelatus debet habere iustam τ canonicam institutionē: qđ ostendit cū dr̄. deus dixit cōstitui: quia s. a deo originaliter τ pncipaliter: inspiratiue τ vocatiue dȝ institui τ pmoueri. Preses em̄ puicie non solebat institui nisi ordinante duce. Custos ciuitatis nō instituit nisi faciente rege. Sic pcerto p̄lati institui non debent: nec ad eccl'ie custodiam admitti: nec ad p̄lationis honorem p̄ferri: nisi inspirante τ vocante illo: qui nisi custodierit ciuitatem frustra vigilat q̄ custodit eam. Deus em̄ in pmotione prelati principaliter dȝ influere. Originaliter debet instituere. Causatiue dȝ ordinare. Cōstitui inquit custodes. ps. Ego aūt constitutus sum rex ab eo sup syon montē sanctū ei⁹ De dauid em̄ dr̄. ij. Reg. vij. φ ipse posuit custodes in ydumea τ facta est seruiens dauid. Ista tamē sunt hodie contra multos q̄ pcerto non constituunt a deo: sed a mundo: non a iusticia: sed a symonia: nō a diuina inspiratione: sed a carnali affectatiōe. De talibus dicit ipse deus. Osee. viij. Ipsi regnauerunt: sed non ex me: principes extiterunt sed non per spiritum meum. De talibus potest intelligi illud. Hiere. iiij. Ecce auditum est in irl'm custodes venire de terra lōginqua. q. d. isti non instituuntur a deo qui est cā ppinq̄ sed a carne: vel a symonia τc. que sunt cause extraordinarie τ remote. Heu deus φ male succedit finaliter talibus qui sic habent malum ingressum: sm̄ em̄ Pli. si salamandra radicem τ pedē arboris infecerit: veneno suo oīs rami τ poma ipsius inficiunt τ venenosa efficiunt. Sic vere carissimi. si radix τ pes hois. i. ingressus eius ad prelationē vel pmotionē veneno dyaboli. s. symonia vel carnali affectione sit infectus: cōstat φ totum residuum arboris vite sue isto veneno penitus maculatur: totus em̄ status τ tota vita taliuȝ maculata est τ infecta: τ ideo sicut videmus ad oculū tales q̄ male intrant vt cōiter: non psperant: sed sicut maculati τ infecti infortunijs cōtinuis agitant. Sic em̄ dicit xps. Omnis plantatio quam non plantauit pater meus eradicabitur. Iste aūt sunt tres qōnes sȝ Aug. quare in iudicio a p̄latis deus requiret. s. quō intrasti: quō rexisti: quō vixisti: Male enim intrant q̄dam: vt absalon τ iason: absalon em̄ cōspirādo: iason munera dando fuerunt pmoti: sicut dr̄. ij. Reg. xv. et ij. Mach. iiij. Male viuunt quidā vt Antiochus et Achab qui fuerunt reges iniquissimi. Male vero regunt alij: vt saul τ abimelech: τ ideo oīs tales ad miserabilem exitum peruenerunt: q: malum ingressum malam vitam τ malum regimen habuerunt. Non sic carissimi non: sed habeamus iusticiam τ innocentiā in igressu. Constitui: vt sic dicat xps Esa. lxix. Ecce cōstitui te super gētes τ regna τc. vñ Cant. viij. Loquit ecclesia. Uinea fui pacifico ī ea que hȝ pplos tradidit eam custodibus. ¶ Secundo dico φ prelatus dȝ ha- F

bere pitiam τ diligentiam in pgressu. sup muros. n. debet esse. i. sup particularibus officijs τ bn̄ficijs ecclesie sibi cōmisse: superq; psonis τ statibus corundē: vel super muros. i. super statutis regularib⁹ τ clausuris: vt diligenter circueat τ videat ne nociuū aliquid subintret. Custodes em̄ ciuitatum muros diligenter circueūt vt ciuitatem defendant ab insidijs hostiū: muros inquit tuos vñ Nee. iiij. Posuimus custodes super murum. Canis em̄ qui custodit gregem: custos q̄ custodit vineam: valde dȝ esse diligens circuiens τ discurrēs: si em̄ in vno loco staret: nunq̄ bene gregē vel vineam custodiret. Sic vere prelati qui in vinea domini sabaoth i. in ecclesia: subditoꝝ gregem habent defendere τ discurrere: τ tam gregem φ vineam visitare q: al's si tardus τ negligens esset nunq̄ bene dei eccl'iam custodiret. Et ideo multi sunt hodie istis formidinibus i. istis figuris τ imaginibus similes: que quasi custodes ad terrendum aues in hortis τ vineis collocant: quando em̄ datur eis arcus vel baculus in manu auicule tunc terrent τ ab horti deuastatione arcēt sed q: ista formido de loco suo non se mouet: nec ali-

quando de arcu suo ꝑcutit: iō auibus timor eius sub⸗
trahit: ⁊ paulatim deuastādi ortū audacia ministra
tur: ⁊ tandē fit ꝙ istas imagines inquinant: ⁊ super
caput ipsoꝝ volitant atq₃ saltant. Sic vere carissimi
est de multis prelatis in orto ⁊ vinea summi regis: qr
vere multi sunt ibi formido. s. homines negligentes ⁊
imbecilles: que nec se mouent per diligentiam: nec ar
cu iusticie feriunt per correctionē nec ortū ecclesie cu⸗
stodiunt ꝑ iustitiam ⁊ ꝓtectionē. Cant. j. Posuerūt
me custodem in vineis: vineam meam non custodiui
Quando eñ isti in principio veniunt: aues. i. malefa⸗
ctores aliquantulū terrent: sed tandem cognita tepi⸗
ditate ⁊ impotentia eoꝝ: ab ipsis amplius non timē⸗
tur: sed ab ipsis auib⁹. i. a peruersis hominibus cōtē⸗
nuntur: ⁊ iniurijs ⁊ infamijs maculāt. Isti eñ ꝓpter
defectum diligentie non costodiunt ecclesiam: s₃ etiā
a tyrannis ⁊ demonib⁹ deuastari permittunt: vñ isti
vident similes ydolis ⁊ statuis de quib⁹ dr̄. Baruch.
vj. Sicut formido in Cucumerario que nihil custo⸗
dit. Tales figurant in statua nabuchodo. Dañ. ij. fi⸗
gurant in imaginibus alexand: quas posuit in mōti
bus vbi sunt porte ferree: q̄ erant statue eree: que semꝑ
tubicinabant: ad quas dum venisset quidaꝫ exercit⁹
tartarorum qui a quodā rege a planicie fugabat: vi⸗
dens ⁊ audiens tubas ⁊ imagines: credidit esse alium
exercitum: qui ei obuiam adueniret: sed tādeꝫ viden⸗
tes ꝙ iste imagines non se mouerunt: sed bubones su
per capita eoꝝ insederunt: cognouerūt esse non homi
nes sed statuas ⁊ eas penitus confregerunt: ⁊ portas
ferreas quas dicte statue custodire videbant aperue⸗
runt ⁊ transiuerunt: ⁊ extunc bubones ꝓ eo ꝙ natu⸗
ram statuaꝝ ostendebant: ꝓ dijs adorauerūt: ⁊ extūc
pennā bubonis in suis pileis portauerunt: qui etiam
mos inoleuit hodie apud nostros: qui ī suis pileis aui
uꝫ pennas ponunt. Sic vere carissimi: qñq₃ alexander
i. papa rex totius mundi: vel quicunq₃ inferior prela⸗
tus in montibus dignitatum sup portis ⁊ muris ec⸗
clesiaꝝ ⁊ collegiorum statuas ereas. i. prelatos negli⸗
gentes ordinat ⁊ immittit: qui q̄uis ꝓ custodia posi⸗
ti videant ipsi tamen nihil custodiunt: qr. s. nihil ha⸗
bent de spiritu vel de vita. i. de audacia vel vigore: nō
eñ ꝑ diligentiam mouent: nec per bona oꝑa excitant
q̄uis tubis alte locutionis: cōminationis: vel etiam
p̄dicationis vociferent ⁊ loquant: propter qd̄ qñq₃ ve
ri non ficti custodes credunt: ita ꝙ ab eis homines
exterrent. Hiere. xxxj. Clamabunt custodes in mon⸗
te effraym: verūtñ quando percipiunt esse statue non
homines. i. bestiales nō sapiētes: tunc ꝓculdubio cō
temnunt: ⁊ ab aduersarijs cōfringunt: ⁊ murus queꝫ
custodiebant. i. regularis obseruantia cui preerant ꝑ
transitur: ⁊ porte etiā sibi cōmisse ecclesie destruunt.
De istis ergo custodibus dr̄. Eccl's xij. Cōmouebunt
custodes domus ⁊ mutabunt viri fortissimi. Non sic
carissimi: sed habeant prelati ꝑitiam ⁊ diligentiaꝫ in
G ꝓgressu. ¶ Tertio dico: ꝙ ipsi debent hr̄e prudentiā
⁊ sapientiam in ingressu: qd̄ ostendit: cum dr̄. sup. Cu
stos enim castri vel vinee sursum in aliquo claro ⁊ al⸗
to loco solet sepissime ascendere: ad insidias hostium
preuidendas: ⁊ speculandas ⁊ precauendas. Sic vere
p̄latus semꝑ d₃ in loco claro per discretionē ⁊ ī loco al⸗
to ꝑ ꝯtēplationē ascēdere vt discrete circūspiciat ⁊ vide
at quid in domo sua agit vitij vel virtutis. Super in⸗
quit. vñ Abacuc. ij. Sup custodiam meā stabo. ⁊ figā
gradum meum super munitionē: ⁊ cōtemplabor qd
dicatur mihi: ⁊ qd respondeam ad arguentē me. Esa.
xxj. Ego sum stans iugiter ꝑ diem ⁊ sup custodiā me⸗
am: ego sum stās noctibus totis. Ubi aduerte ꝙ p̄la⸗
tus debet habere. Penitētie fortitudinē. Ego suꝫ stās
Permanentie longitudinem. Iugiter ꝑ diem ⁊ noc.
totis. Diligentie certitudinem. Sup custodiā meam
inquit. Patet ergo ꝙ prelatus debet habere: vt dictū
est. Sapientiam speculatiuam. Diligentiā executiuā
Innocentiam introductiuaꝫ. Et sic ergo bene dicitur

Super muros tuos constitui custodes. Et hoc de cu H
stodia prelatorum sufficit. ¶ Nota ergo adhuc: ꝙ si⸗
cut videmus ꝙ naturaliter omnia se custodiunt a na
turalibus nocumentis: si spiritualiter omnes debe⸗
mus precauere spiritalia nocumenta: ⁊ nos ab eis cu⸗
stodire. Unde nota ꝙ homo debet se custodire

A vitio detractionis.
A laqueo deceptionis.
A mēdacio locutiōis.
A nequitia arreptiōis.
Ab īmūdicia dilectiōis.

¶ De primo dicitur Sa⸗
pien. j. Custodite vos a
murmuratione q̄ nihil
prodest: de scd̄o dr̄ Hiere.
ix. Unusquisq₃ a proximo
suo se custodiat. De tertio dicitur Prouer. xxj. Qui cu
stedit os suū ⁊ linguā suā custodit ab angustijs aiam
suā. De quarto. Esa. xxxiij. Beatus qui custodit. i. ab⸗
strahit man⁹ suas ab oīmi munere. De quinto. j. Thi I
mo. v. Teipsum castum custodi. ¶ Item si vis nota ꝙ
deus custodit tria genera ꝑsonarum: s₃

Caritate feruentes.
Paupertate seruiētes.
Sanctitate pollentes.

De primo dicit in p̄s. Cu
stodit dñs oēs diligētes
se. De scd̄o in p̄s. Dñs cu
stodit adue. pupil. ⁊ vi. De tertio in p̄s. Custodit dñs
oīa ossa eoꝝ: s₃ sanctoꝝ ⁊c. Patet ergo de custodia
temporali ⁊ spirituali ⁊c. ¶ Item si vis adhuc nota ꝙ K
nos debemus custodire

Cor: ne male meditetur.
Manū: ne male operetur.
Oculū: ne vana cōtemplet.
Pedē: ne stulte gradiat.
Linguā: ne falsa ꝓloquat.
Corpus: ne culpis maculet.
Aiam ne penis iaculet.
¶ Itē custodire debemus
Festa: vt deo parcamus.
Iusticiā: vt recta teneamus.
Legē: vt bona cōpleamus:
Sciam: vt vera cognoscam⁹.
Prudētiā: vt digna faciam⁹.
Innocētiā: vt nūq₃ delinq̄m⁹.
Ueritatē: vt falsa negligam⁹.
Pniam: vt mala corrigam⁹.
Miam vt fessos erigamus.

De custodia cordis
dicit. j. Parali. xxix.
Custodi meterū vo
luntatem cordis. Et
Prouer. iij. precepta
mea cor tuum custo⸗
diat: ⁊ illud predictū
Prouer. iiij. Omi cu
stodia serua cor tuuꝫ
de custodia man⁹ di⸗
citur Esa. lvj. Beat⁹
vir qui faciet hec. seq̄
tur. Custodiens ma⸗
num suam ne faciat
malum. De custodia
oculi dr̄ Pro. xxiij.
Oculi tui vias meas
custodiant: ⁊ Abacuch. ij. Super custodiā meā stabo:
⁊ cōtēplabor vt videā ⁊c. De custodia pedis dr̄ Eccl's.
iiij. Custodi pedē tuū ingrediens domū dei. De custo⸗
dia lingue. dicitur in p̄s. Dixi custodiā vias meas vt
nō delinquā in lingua mea et iteꝝ. Posui ori meo cu⸗
stodiā. cū cōsisteret peccator aduersum me. De custo⸗
dia corporis seu carnis dicebat bea. agnes. Angelum
domini habeo custodē corporis mei. vñ illud predictū
j. Thimote v. Teipsum castū custodi. De custodia aīe
dicitur. Deutero. iiij. Custodite sollicite animas vr̄as
Itē de custodia festoꝝ. dicitur. Leuiti. xxvj. Custodite
sabbata mea. De custodia iusticie. dr̄. Eccli. xxj. Qui
custodit iusticiā continebit sensum eius. De custodia
legis seu mādatoꝝ. dicitur in p̄s. Da mihi intellectū
vt custodiam mādata tua. ⁊ Prouerbio. xxix. Qui cu
stodit legem beatus est. ⁊. j. Paral' xxij. Det tibi dñs
custodire legem domini dei tui. De custodia scientie.
dicitur. Malach. ij. Labia sacerdotis custodiunt sciē
tiam. De custodia prudētie. dicitur. Pro. xix. Custos
prudentie inueniet bona. De custodia innocētie. dr̄ in
p̄s. Custodi innocētiam ⁊ vide equitatē. De custodia
penitentie dicitur in p̄s. Propter verba labioꝝ tuoꝝ
ego custodiui vias duras. De custodia vero veritatis
et eloquentie. dicitur. Esa xxvj. Aperite portas. ingre⸗
dietur gens iusta custodiēs veritatem. Exemplo ipi⁹
dei. de quo dicitur in p̄s. Quod ipse custodit veritatē
facit iudicium iniuriam patiētibus dat escam esuriē
tibus. De custodia aūt clementie seu misericordie dr̄
Osee. xij. Misericordiā ⁊ iudicium custodi. Sufficit
Uide infra de seruare ⁊c

Explicit littera C.

Sequitur de littera D

Dagon

Dagon.

D Agon. nota ꝙ dagon fuit idolum Philistinorum: qđ ab ipis loco dei colebatur: de quo legit. j. Reg. v. ⁊. vj qđ qȝ iuxta arcam testamenti in eadem equalitate fuit erectum ⁊ situm: legit ꝙ in mane inuentum est ad terram ꝓstratū ⁊ depositū: quod qȝ ab incolis iterato fuit repositū: in alio mane inuentum est truncatum manus ⁊ caput: ⁊ iterum ad terrā deiectum. Interpretat autē dagon piscis meroris: piscis tristicie: piscis iniquus: vel piscis inutilis. Igitur dicam ꝙ talis dagon significare pōt hypocritā: qui ꝓprie dicitur ydolū ⁊ non res: qȝ. s. magis habet de appentia ꝗ de essentia. Cris. O hypocrita aut appare qđ es aut esto qđ appares. Iste igit Proprie nominatur. Indigne sublimatur. Aspe castigat. Proprie dico nominatur qȝ dicitur dagon: qȝ reuera iste potest dici piscis: ꝓpter moliciem ⁊ ꝓpter flexuosam maliciaȝ ⁊ dr̄ piscis meroris ⁊ tristicie: ꝓpter fictam pniam ⁊ mesticiaȝ. Iuxta illud. j. Reg. v. Dagon ꝓnus iacebat ī terra: dr̄ tn̄ piscis iniquus: ꝓpter malam vitā ⁊ nequiciā ⁊ finaliter inuenit piscis inutilis ꝓpter vilitatem sui ⁊ inertiam: vñ de vilitate sua dr̄. j. Reg. v. Dagon sol⁹ truncus remansit. Item indigne sublimatur: qȝ reuera fit ꝙ hypocrite ꝓpter suam fictam vitam eligunt ⁊ iuxta arcam federis. i. iuxta xp̄m in sublimi statu ecclesiastico: aliquotiens exaltāt. Iudicū. xvj. Obtulerunt hostias pacificas dagon deo suo. Sed reuera dico: ꝙ exinde finaliter aspere ꝑgrauant: qȝ. s. tales eternaliter ⁊ etiā tpaliter: qñqȝ viliter cadunt: ⁊ caput. i. aīam: manus etiam id est corpus vel ficta sua opera amittunt. vñ de ionatha dr̄. j. Macha. x. ꝙ templum dagon succendit igni. Uel si vis dic: ꝙ dagon est dyabolus: qui a malis colit: merori dabit: inique machinatur: inutiliter opatur: sursum fuit erectus: vel finaliter deiectus: sufficit de dagon.

Damascus.

A Damascus. Nota ꝙ damascus est ciuitas ⁊ caput syrie: constructa quōdam tempore abrae: vbi semp fuit populus: dei populo contrarius ⁊ rebellis: ⁊ eius successibus inuidiosus ⁊ nocens: ꝗ pōt ꝓprie significare mūdū ⁊ ciuitatem seu congeriem iniquoꝝ. Et hoc.

Propter nomen significatiuuȝ.
Propter opus inficiatiuum.
Propter finem exterminatiuum.

Propter nomē dico quo nominat: qȝ dr̄ damascus: qui interꝑtatur sanguinem bibens: sanguinem propinans: sanguinis potus: sanguinis osculuȝ. Hic eñ noiatur ꝗdruplex sanguis quo mundus vtitur in hac vita: ⁊ iste est carnalis sanguis delectationis: de quo Geñ. ix. Carnem cū sanguine nō comedetis: sanguis rapine ⁊ excoriationis. Hiere. ij. In alis tuis inuentus est sanguis pauperum ⁊ innocentium. Sanguis crudelitatis ⁊ occisionis. Esa. j. Manus eñ coꝝ sanguine plene sunt. Sāguis corporalis consanguinitatis ⁊ carnalis affectionis: seu cognationis: qui. s. apud iniquos ꝑ luxuriaȝ maculat. Osee iiij. Sanguis sanguineȝ tetigit. Et tunc sanguis sanguinem tetigit: vbi ⁊ ꝑ quē: ⁊ a quo mali hodie ꝓmouent: iuxta illud. Math. xvj. Caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi. Damascus ergo i. mundus seu mūdanoꝝ cetus quadruplici sanguine est repletus: qȝ. s. sanguineȝ carnalis voluptatis potat: sanguinem crudelitatis ꝓpinat: sanguinem rapine hȝ pro poculo: sanguinem carnalis affectiōis hȝ ꝓ osculo. Et ista sunt quatuor scelera damasci de quib⁹ dr̄. Amos. j. Sup tribus sceleribus damasci: ⁊ sup quatuor non conuertam eū eo ꝙ triturauerit in plaustris ferreis galaad. Et mittam ignem in domum azahel ⁊ deuorabit domuȝ benadach: ⁊ conteram vectem damasci. Triturare eñ plaustris ferreis: signat sanguinē crudelitatis ⁊ eum qui ferro vtit. Galaad aceruus testimonij: signat sanguinē rapacitatis: ꝗ coaceruans alienum: sue nequicie testis efficit: ignis in domo azahel ꝗ interpretat fortitudo dei: signat sanguinem carnalitatis quo precipue azahel. i. populus ecclesiasticus inficitur. Benadab filius votiuus: signat sanguinē carnalis amoris ⁊ caritatis: que erga vicinos: fratres filios ⁊ nepotulos: a maioribus exibet: per ista ergo quatuor scelera damsci. i. mūdi: vectes ei⁹: id est ipsi⁹ fortitudo cōterit ⁊ contra eum dñs indignat. Esa. viij. Auferet fortitudo damasci: damascus igit signat munduȝ ꝓpter nomē quo nominat. ¶ Secūdo signat mūduȝ: ꝓpter opus qđ opatur: damascus eñ ciuitas opeꝝ iniquoꝝ operatrix. B In isto eñ damasco. i. in mundo inuenitur deficere. Caritatis modul⁹: quē inuidia tollit. Firmitatis angulus: quem luxuria mollit. Pietatis riuul⁹ quem seuicia pellit. Ueritatis oculus: quem malicia fallit. De carentia caritatis: dr̄ Esa. xvij. Damasc⁹ desinet esse ciuitas. Ciuitas. i. ciuiuȝ vnitas signat caritatem: de carentia cōstantie seu firmitatis: dr̄ illud predictum. Esa. viij. Auferet fortitudo damasci: ⁊ illđ predictum Amos. j. Conteram vectē damasci. De carentia pietatis ⁊ abundantie rapine ⁊ iniquitatis dr̄. Hiere. xlix. Succendam ignē in muro damasci. Ignē dico rapine: iracundie ⁊ inuidie. De carentia vo veritatis satis pōt congrue alligari illud. Act. ix. vbi dr̄ ꝙ cū paulus iret damascum cōtra discipulos dñi excecatus est: igit damascus mundū signat ꝓpter opus qđ opatur: seu ꝓpter bonū quo vacuatur. ¶ Tertio dico ꝙ iste signat mundū ꝓpter finem quo terminat: finis C eñ mundi mundanoꝝ peccatoꝝ terribilis erit ⁊ miserabilis ineternum. vñ Zach. ix. Onus vbi dñi in terra Adrach et damasci requiei eius: sequitur in eo. ca. Ecce dñs ꝑcutiet in mari fortitudinē ei⁹ ⁊ hec igni deuorabit: sed si vis dic in bono significato: ꝙ damascus est ecclesia vbi sanguis xp̄i est osculū: poculum: ꝓpinatio ⁊ potatio. Et sic nota ꝙ eccl'ia est damasc⁹: qȝ. s. sicut damascus est locus. Quem hostis ambiēs vsurpauit. Quem helyseus veniens visitauit. Quē helyas fugiens habitauit. Quo paulus gradiens ꝑdicauit. Quē soldanus seuiens ocupauit. Sic dico qđ dudum eccl'ia fuit per hostes. s. demones deuastata. iiij. Reg. xvj. Ascendit rex assyrioꝝ in damascum ⁊ vastauit eū. Item fuit per xp̄m dñm visitata. iiij. Reg. viij. Uenit helyseus in damascum. Item fuit a sanctis patrib⁹ inhabitata. vñ helye qui figurabat patres sanctos dictum est. iiij. Reg. xix. Uade reuertere in damascum ꝑ desertum ⁊c. Iterū aūt ꝓ magna pte est a malis hominib⁹ occupata. vñ de holoferne ⁊ eius exercitu dr̄. Iudi. ij. ꝙ ipse descēdit in campos damasci ⁊ succendit oīa sata ⁊c. sufficit.

Damnare. Condēnare. condemnatus.

A Damnare. Condēnare. condemnatus. Nota ꝙ condemnatio ⁊ damnatio sumit pl'ibus modis. s. iusticie: neqcie: stulticie: seuicie. Prima fit ī foro iudicali. Scd'a fit ī mūdo materiali. Tertia fit in exitiali aīo. Quarta autē fit in iudicio generali atqȝ finali. Est igit quedā damnatio quā faciunt iuste presidentes: ⁊ ista est illa ꝗ boni iudices damnāt ⁊ cōdemnant: ⁊ ad penam ⁊ ad punitionē obligant ⁊ adiudicant delinꝗntes: de qua dr̄ Deut. xxiiij. Queȝ iustum ꝑspexerint: illius iusticie palmā dabūt: quem impium ꝯdemnabunt; de ista etiam dr̄. Act. xxv. Nō est ꝯsuetudo romanis hoiem damnare: priusqȝ is qui accusat ꝑsites habeat accusatores. ¶ Item dico ꝙ est B ꝗdam damnatio quā tollerant rerū indigentes: seu etiā viri innocentes: vel etiam quā faciūt male iudicātes: qui. s. ad extorquendū pecunias ꝯdemnant cōtra iusticiaȝ innocentes: nō attendentes illud: ꝓuer. xvij. Qui iustificat impium ⁊ ꝗ condēnat iustū vterqȝ abominabilis est apud deū ⁊ in. ꝓs dr̄. Captabūt in aīaȝ iusti: ⁊ sanguinē innocentem codēnabūt: ⁊ isti sunt deteriores leonib⁹: ꝗ. s. miserabilib⁹ ꝑsonis dicunt parcere qȝ. s. ꝓniores sunt ad cōdēnandum ꝗ ad absoluendū cōtra exemplū xp̄i ꝗ deprehensaȝ in adulterio damnare noluit: sed absoluit. Ioh. viij. nemo te condēnauit

mulier: nec ego te cōdenabo. ¶ Item dico q̄ est cōdem natio: quā faciunt bonis detrahentes: stulti eīm ⁊ derisores: ⁊ etiā detractores. oīa opa aliena in sua extermination e: ⁊ sua verbali detractiōe vitupant atq̄ dānant: ⁊ solos se reputant ⁊ facta sua: dānatis alijs se solū laudant: cōtra quos. Job. xxiiij. Quō tu illum q̄ iustus es cōdemnas. Rom. ij. In quo eīm iudicas alterū teipsum cōdemnas. iō talib⁹ dr̄. Lu. vj. nolite cōdemnare: ⁊ non cōdemnabimini. ¶ Itē est cōdemnatio: quam sustinēt mali delinquentes ⁊ ista est dānatio eterna: q̄ s. p̄ sniā vltimi iudicij impij iudicabunt ⁊ damnabunt ad penā eternam: qd̄ timens iob dicebat. Job. x. Loquar in amar. ani mee dicā deo no. me cōdem. Damnatio eīm mūdi: ⁊ dānatio iudicij vel inferni cōtrarie sunt opinionis ⁊ cōditionis: q̄ s. mundus dānat ⁊ grauat innocētes: noxios liberās: infernus vero non grauat innocētes: obnoxios damnās. Videbit ergo mundus ⁊ mundanoꝝ iudiciū cōditio esse similis fonti: qui dr̄ esse in britannia redoniū: p̄pe villam q̄ dr̄ falgeria radulphi. Suspect⁹ eīm de crimine ad subeundum fontis p̄bā: si voluerit cōdemnari: p̄iectus ergo in fontem: si sit culpabilis a fonte reijcitur ⁊ aquā subintrare nescit q̄ virtute vetatur: si vero innocens fuerit in aquam submergit: ⁊ nisi iuuet per homines enecat. Sic vere dico q̄ curia mundanorū malos ⁊ suspectos liberat: innocentes vero ad penam ⁊ submergiū recipit ⁊ cōdemnat: Exemplū habemus in xp̄o innocente: ⁊ barraba nocente q̄ xp̄s innocens fuit ad suppliciū cōdemnatus: barrabas vero homicida a supplicio est abiectus ⁊ p̄ iniquos homines absolutus: sicut dr̄. Mar. xv. Oēs cōdemnauerunt xp̄z reū esse mortis. vñ illud predictum p̄uer. xvij. Qui iustificat impiū ⁊c. Sed reuera iudiciū ⁊ infernus vbi ē curia ⁊ iusticia: non mundi: sed dei cōtrariū faciunt: similes cuidā fonti sardinie: vbi suspecti de furto si sunt culpabiles: cōdēnati ad p̄bā fontis: ceci statim si se aq̄ illa lauerint efficiunt: si vero innocentes fuerit non ledunt. Sic dico: q̄ snīa diuina ⁊ cōdēnatio innocentes non ledit: culpabiles vero nocentes ⁊ ipsos app̄hēdit iuxta illō. Qui crediderit saluus erit: q̄ vero non crediderit cōdēnabit. ¶ Et sivis potes notare q̄ dānatione eternam incurrūt multa genera peccatoꝝ: vicz Superbie inflati tumore. Fallacie velati decore. Proteruie durati rigore. Luxurie fedati fetore. Supbi dānant: q̄ se omnib⁹ volūt p̄ferre: falsi seu hypocrite dānant: q̄ se optimos volūt ostēdere: p̄terui dānantur quia deo semp̄ querūt resistere. Luxuriosi dānant: q̄ se ⁊ alios solent inficere. De sūpbis pōt intelligi illud Lu. xx. vbi dr̄. q̄ illi q̄ volūt āmbulare in scholis: ⁊ amāt salutationes in foro: primas cathedras in synagogis ⁊ primos discubitus in cōuiuijs: accipiūt dānationez maiorez. De falsis vero ⁊ fictis hypocritis: dr̄. Job. xv. Condemnabit te os tuum ⁊ non ego. Isti eīm iuxta dictū. Rom. ij. In quo iudicāt alios seipsos cōdemnāt q̄ s. isti dū cōtra malos p̄dicant: damnationē: p̄priā scribunt: iudicāt atq̄ dictant. De p̄teruis potest dici illud. Rom. xiij. Qui ordinationi dei resistunt: sibi p̄ sis dānationē acqrūt. De luxuriosis aūt: dr̄ Apo. xvij. Veni ostendā tibi damnationē meretricis magne ⁊c. Vide infra de iudicare: de pena punire ⁊ similibus ⁊c. De cōdemnatione aūt cōpatiua: q̄ fit qñ quis est ita iustus q̄ respectu ei⁹ vita alioꝝ damnat: dr̄ Sap. iiij. Condemnat iustus: mortu⁹: viuos: impios. De cōdēnatione etiam approbationis contra oēs qui in iudicio damnationem malorum approbabunt: dr̄. Lu. xj. q̄ regina austri surget in iudicio aduersus generationem istā ⁊ cōdēmnabit eā ⁊c. sufficit.

Damnum. Vide vbicūq̄ ponitur nocumētum ⁊ detrimentum: ⁊ silia.

Dan. Nota q̄ dan est nomen hominis: ⁊ etiam nomen terre. Dan enim fuit frater Jacob de ancilla illa que dicta fuit balā: sicut p̄z. Geñ xxx. a quo. s. ⁊ tribus dan: ⁊ terra dan: denominati sunt. Interpretatur autē dan causa vel iudiciū: ⁊ potest significare in bono ⁊ in malo: q̄ in bono signat bonos causidicos ⁊ iudices: qui. s. causas ⁊ iudicia bene tractant: qui. s. Jacob. i. nostri pugilis ⁊ luctatoris xp̄i sunt filij speciales. Gene. xlix. dan iudicabit populū suū sicut ⁊ alia tribus israel. sequit. Salutare tuū expectabit domine. Dic quid volueris de iudice iudicio: causa causidico vel aduocato. Et potes dicere q̄ sicut dan inter filios iacob fuit ignobilis: q̄ filius ancille. sic illi q̄ causas ⁊ iudicia tractant: ignobiliores bonis hominibus possunt dici: ad qd̄ facit illud quod scribitur. j. Corin. vj. Secularia iudicia si habueritis contēptibiles qui sunt in ecclesia constitute ad iudicandum. Contēptibiles inquit. i. min⁹ idoneos ⁊ perfectos: quia reuera aduocati ⁊ causidici: ⁊ etiam iudices negociorū temporaliū ⁊ seculariū: respectu clericoꝝ theologoꝝ ⁊ philosophoꝝ possunt ignobiles ⁊ contemptibiles ⁊ rustici reputari. qd̄ quidē clare patet: obiecta facultatū extimatione cuiuslibet intuenti. In malo vero dan potest significare malos causarum ⁊ iudiciorum patronos qui. s. causam sui dei vel proximi: male iudicāt seu tractāt: q̄ reuera de ipsis possumus notare q̄ isti sunt

Fallacitatis fautores.
Cupiditatis autores.
Iniquitatis rethores.
Crudelitatis tortores.
Penalitatis tolerato-
res. s. in inferno. De tali fallacitate ⁊ tortuositate dr̄ Genes. xlix. Fiat dan coluber in via: cerastes in semita: de eorum cupiditate dicitur Judicū. xviij. Dan q̄rebat possessionem sibi: de ipsorū verbosa iniquitate ⁊ maledicta verbositate potest dici illud Deutero. xxvij. Isti stabunt ad maledicendū zabulon ⁊ dan: de ipsorum crudelitate dicitur. Deutero. xxxiij. Dan catulus leonis: ⁊ Hiere. viij. Et a dan auditus est fremitus equorum: de ipsorum autem finali in inferno penalitate ⁊ aduersitate dici potest illud Judicū. j. Artauit Amorreus filios dan. Amorreus inquit. i. diabolus.

Daniel. Nota q̄ Daniel de regio semine natus propheta a domino diuinitus inspiratus regi amicus: in alta dignitate constitutus: ab inuidis accusatus: leonibus expositus: sed ab eis nullatenus lesus seu tactus: fraudis sacerdotum belis inuentor: ⁊ ipsius idoli destructor: draconisq̄ necator: p̄uidus causa dei: iudicium dei: vel iudicans deo: aut iudicauit me dominus interpretatur. Potest significare xp̄m vel quēlibet virum sanctum: quia reuera ad virum iustū pertinet. Futura subtiliter cognoscere. Cuz impijs humiliter cōuiuere. Iniquos sagaciter cōuincere. Proteruos seueriter corrigere. Judicia vera equaliter ⁊ iuste reddere ⁊ decidere. ¶ Dico ergo q̄ bonus ⁊ iustus futura scrutatur subtiliter: q̄ s. ipse debet de futuris. s. iudicio: morte: inferno ⁊ paradiso cogitare: ⁊ ibidē quasi propheta vacare. Danie vij. Vidit Daniel somnium. ⁊ Danie. xij. Vidi ⁊ ego daniel: et sic sibi dicatur illud Ezechie. xxviij. Ecce sapientior es tu daniel: omne secretū nō est absconditum a te. Unde cuilibet tali potest dici Danie. v. Tu es daniel de filijs captiuitatis audiui q̄ spm̄ sanctorū deorū habeas ⁊ q̄ sapientia ⁊ intelligentia ampliores sunt in te inuente. Item cum malis cōuiuit humiliter. De daniele enim legitur Danie. vj ⁊. xiiij. q̄ bis fuit positus in lacū leonum: ⁊ tamen q̄ cum leonibus habitans ab ipsis nullatenus fuit lesus. Quia reuera perfecti ⁊ sancti ⁊ prudentes viri: etiā cū malis sciunt viuere: ⁊ sine sui preiudicio iniquorū cōsortia frequentare: hoc est enim cōsilium istius versificatoris dicentis sic. Consulo quisquis eris qui pacis federa queris. Consonus esto lupis cum quibus esse cupis Unde daniel dicebat Danie. vj. regi respondens sic. Deus meus misit angelū suum ⁊ conclusit ora leonum: ⁊ non nocuerunt mihi: quia coram eo iusticia inuenta est in me. Item iustus fallaces confundit sagaciter: de daniele enim legitur. q̄ sacerdotum maliciam sup̄ cibarijs que apponebantur bel detexit: ⁊ malorum senum impudicam nequiciam diuino

ciam diuino spiritu reuelauit: q̄r. s. ad virum iustum pertinet iniquorum maliciam reuelare ⁊ detegere ⁊ inocentes protegere ⁊ iuuare. dan̄. xiij. Conuicerat em̄ eos daniel falsum dixisse testimonium. Item iste peruersos corrigit: seu punit seueriter. De daniele eniȝ legitur: ꝙ ydolum belis quod infinitos cibos appositos cum suis sacerdotibus: vxoribꝰ: ⁊ paruulis videbatur omni die deuorare destruxit: draconē vero queȝ adorabant babylonij interfecit. Sic vere ad virum iustum ⁊ maxime ad danielem: qui interpretatur iudicans deo. i. ad iudicem vel prelatum pertinet: ꝙ idola i. ignaros ecclesiasticos ⁊ voraces qui beneficijs appositis satiari non possunt dissipet ⁊ deponat: ⁊ ꝙ vxoribus ⁊ paruulis concubinis ⁊ filijs sacerdotum ⁊ malorum familiarium talium: viam cibos ecclesie vel patrie comedendi secludat. Quodq̧ dracones qui ab aliis adorantur. i. auaros diuites qui a fatuis honorantur puniat ⁊ confundat. vnde dan̄. xiiij. dr̄. Date nobis danielem qui bel destruxit ⁊ draconem interfecit. Itē iustus iudicia facit equaliter: quia dr̄ iudiciū dei: causa dei: iudicans deo. Causa eni ⁊ iudicia dei semp sunt equa ⁊ iusta: ad denotanduȝ ꝙ talis daniel semper dȝ habere ⁊ tenere: facere ⁊ exercere in iudicijs rectissimā equitatem. Unde de daniele legitur. dan̄. xiij. ꝙ ipse dixit malis iudicibus. Reuertimini ad iudicium. Et sic si homo fuerit talis daniel: dico ꝙ cum christo regnabit perenniter: sicut de daniele legitur: ꝙ a rege fuerit pre omnibus honoratus: quia. s. iusti a deo ⁊ a christo perpetuo honorabuntur in celis. vnde dan̄. v. Jubēte rege indutus est daniel purpura ⁊c. sufficit.

A **Dare.** Nota ꝙ dare idem est quod se ⁊ sua alteri cōicare: diffundere vel donare. Refertur ergo dare.

Ad deum qui dat magnalia.
Ad iustum qui dat vtilia.
Ad mundum qui dat inania.
Ad impium qui dat fallacia.
Ad dyabolum qui dat crudelia.

Dico em̄ ꝙ deus est dator summus ⁊ mirabilis. vnde illud. Jac. j. Omne datuȝ optimum et omne donum perfectum desursum est descendens a patre luminum. Item iustus est dator bonus ⁊ laudabilis. vn̄ in. ps̄ Erit tanꝙ lignum quod plantatum est secus decursus aquarum. Luc. vj. Date ⁊ dabitur vobis. Item mundus est dator fallibilis: non dat enim nisi vana que nō iuuāt feda que non mundant: fragilia que non durant: et ideo mundo debemꝰ dicere illud. dan̄. v. Munera tua tibi sint: ⁊ dona domus tue alteri da. Iteȝ impius est dator inutilis. Eccli. xviij. datum insipientis non erit vtile tibi. Item dyabolus est dator damnabilis ⁊ receptibilis. Apo. xiij. dedit draco bestie virtutem suam: ⁊ datū est ei os loquens magna: ⁊ data est ei potestas: quia. s. draco dyabolus in vita ista bestijs suis. i. peccatoribus dat multa solatia: sed reuera in fine dabit eis multa supplicia: iuxta illud quod de babylone dr̄.

B Apoc. xviij. Quantū glorificauit se ⁊ in delicijs fuit: tantum date ei tormentum ⁊ luctum. ¶ His igit̄ premissis dicamus primo: ꝙ deus est dator summꝰ ⁊ mirabilis. Mirabile enim vr̄: ꝙ vna res possit dare contraria ⁊ diuersa: quod tantum facit deus: quia. s. sicut celum qd̄ in seipso semper est vnum ⁊ idem: dat ⁊ mittit nobis effectus varios ⁊ diuersos: quia. s. nunc illuminat nunc fulminat: nunc pluit: nūc chorulscat: nūc ningit: nunc tonat: nunc grandinat: ⁊ nunc ventat: nunc bonum influit: nunc dat malum: quod tamē totum contigit: non ꝙ ipsum celum in se diuersificetur sed ſm diuersitatem nubium ⁊ vaporum que ab inferioribus eleuantur. Sic dicam: dato ꝙ deus sit vnus ⁊ vnicus: idem ⁊ non diuersus: eius tamen in inferioribus diuersi ⁊ varij sunt effectus: ⁊ circa genus hūanum varie variat suos actus: ⁊ ſm ꝙ disponuntur nubes ⁊ vapores defectuū hūanorum diuersimode multiplicat suos motus: vt sic dicamꝰ illd̄. Job. j. Dn̄s dedit dn̄s abstu. sicut do. pla. ita fac. est sit no. do. bene. Igit̄ notabo de deo: ꝙ ip̄e dat aliq̄ q̄ tangunt suā grāȝ aliqua q̄ tangunt suā iusticiā: aliqua q̄ tangunt suaȝ munificētiā: aliq̄ q̄ tangunt suā ꝓuidētiā atq̧ glīam. Primo ergo de illis q̄ tangūt grāȝ. Un̄ nota ꝙ deus.

C Dat bonis virtutum priuilegia.
Dat malis penarum dura tedia.
Dat dignis honorum alta solatia.
Dat sanctis donorum digna brauia.

Igit̄ ostendamꝰ quō iistis quatuor v̄sanī̄ vt cōiter data dei. Dico primo: ꝙ deus q̄tum ad suam gratiaȝ solet bonis bona porrigere influens largiter Iste est em̄ q̄ suam gratiam bonis porrigit. Sua iusticia malos corrigit. Sua ꝓuidētia dignos erigit: sua gloria sanctos diligit seu eligit.

Dat
Sapientiam postulantibus.
Eloquentiam predicantibus.
Permanentiam militantibꝰ.
Patientiam laborantibus.
Affluentiam indigentibus.
Pacis vnitatem discordantibꝰ.
Cordis nouitatem penitentibꝰ.
Carnis puritatem cōtinentibꝰ.
Claram veritatem speculantibꝰ.
Morum honestatem cōuersantibus.
Spei firmitatem expectantibus.
Fidei claritatem contēplantibus.
Ueram caritatem diligentibus.
Sensus subtilitatem ꝑscrutantibꝰ.

Dat
Honoris sublimitatē triumphātibus.
Uoti securitatem exorantibꝰ.
Deuotionem meditantibus.
Discretioneȝ p̄sidentibꝰ.
Liberationē pereuntibꝰ.
Perfectionem ꝓficientibus.
Consolationem ꝓmerentibus.

¶ Dat dico postulantibus sapiam. Jac. j. Siq̄s vr̄m indiget sapientia: postulet a deo q̄ dat oībꝰ affluenter ⁊ Eccli. lj. danti mihi sapientiā dabo gloriam. Itē dat predicantibus eloquentiam. ps̄: Dn̄s dabit v̄bū euāgelizantibus: v̄tute multa. Mat. x. ⁊ Luc. xij. Dum steteritis ante reges ⁊ p̄sides nolite cogitare quō aut quod loquamini: dabitur em̄ vobis in illa hora quid loquamini. Item dat militantibꝰ ꝑmanentiam patuit in martirybꝰ quibus tantam constantiam: fortitudineȝ ⁊ ꝑseuerantiā dedit deus: qd̄ nō succubuerūt in tormentis. ps̄ Da nobis auxiliū de tribulatiōe: ⁊ alibi. Ipse dabit virtutē ⁊ fortitudinē plebi sue bn̄dictꝰ deus: ⁊ alibi dn̄s virtutē pp̄lo suo dabit. Iteȝ ipse dat laborantibus patientiā: vt. s. non supent̄ labore dicēs illud. Hier. j. Ecce dedi te hodie in ciuitatē munitam ⁊ i muruȝ ferreū: ⁊ p̄liabunt̄ aduersuȝ te ⁊ p̄ualere nō poterūt: de quo etiā pōt intelligi illd̄. ps̄ Uiuet ⁊ dabitur ei de auro arabie: aurū em̄ qd̄ percussum nō resonat ⁊ qd̄ non rūpitur: sed se dilatat: patientiaȝ signat Item ipse dat indigentibus affluentiam seu sufficientiam. ps̄. Qui dat iumentis escam illorum ⁊ pullis coruorum inuocantibꝰ eū. ⁊ alibi. Qui dat escaȝ oī carni: cōfitemini deo celi. Itē dico ꝙ ipse dat discordantibꝰ pacis veritatem. Joh. xiiij. Pacem relinquo vobis: pacē meā do vobis. ⁊ Esa. xxvj. Dn̄e dabis nobis pacē. Itē ipse dat penitentibꝰ cordis nouitatem. Ezec. xxxvj. dabo vobis cor nouum: ⁊ spm̄ meū ponam in medio vestri. Auferam cor lapideum de carne vestra: ⁊ dabo vobis cor carneum. Item ipse dat continentibus carnis puritatem: sicut em̄ dr̄ Sap̄. ix. Non ero cōtinēs nisi deus det. ⁊ Esa. vij. Dabit dn̄s ipse vobis signū: Ecce virgo concipiet. Item ipse dat speculantibꝰ rerum veritatem. i. rerum noticiam. ps̄. Dedisti veritatem in corde meo: ⁊ alibi. Da mihi intellectū ⁊ scrutabor testimonia tua. Item ipse dat conuersantibꝰ moruȝ honestatem. j. Reg. xviij. Spoliauit se Jonathas tunica sua: ⁊ dedit eam dauid. Tunica enim honestatem designat. Unde Sap̄. x. dedit illi scientiam sanctorum honestauit illum in laboribus. Item ipse dat expectantibus spei firmitatem. j. Esdre. ix. Inclinauit nos super

misericordiam suam vt daret nobis spem in iuda et
hierusalē: ⁊. ij. Thessal. ij. Ipse aūt dñs nr̄ dilexit nos:
⁊ dedit nobis consolatione eternam ⁊ spem bonam i
gr̄am vt exhortet corda nostra ⁊ cōfirmet. Item ipse
dat cōtēplātibus fidei claritatē. Vñ de iusto dr̄. Sap
x. Dedit illi sciaʒ sanctoꝝ: sequit. Dedit illi claritateʒ
eternam ⁊ Ioh. xvij. Claritatem quā dedisti mihi de
dieis; ⁊ illud Sap. iij. Dabitur illi fidei donuʒ electū
⁊ sors in templo dei acceptissima. Item ipse dat diligē
tibus verā caritatē. j. Joh. iij. Videte qualem caritatē
dedit nobis deus: ⁊ ibidē. Diligamus alterutrū sicut
mandatum dedit nobis. Item ipse dat pscrutantib⁹
sensus subtilitatem: maxime illis q̄ scrutant scriptu
ras. Sap. vij. Optaui ⁊ dat⁹ est mihi sensus: inuoca
ui ⁊ venit in me spūs sapie. ⁊ Marci. iiij Vobis datū
est scire mysteriū regni dei. Item ipse dat victorib⁹ seu
triumphantib⁹ honoris sublimitatē. Apo. iij. Qui vi
cerit dabo ei sedere mecum in throno. Itē ipse dat ex
orantib⁹ voti securitatem. ps. Delectare in dño ⁊ da
bit tibi petitiones cordis tui; ⁊ alibi: dedit eis petitio
nem cordis eoꝝ. Item ipse dat meditantibus deuotio
nem: qd. s. petens hiremias dicebat. Hier. ix. quis da
bit capiti meo aquā: ⁊ oculis meis fon. la. Zach. viij.
Celi dabunt rorem suū: ros eñ ⁊ aqua deuotioneʒ si
gnant. Item ipse dat p̄sidentib⁹ discretioneʒ. vñ i. ps.
Dedisti metuentib⁹ te significationem: vt fugiant a
facie arcus. ⁊ Luc. xxj. dicit xp̄s aplis. Ego dabo vob[is]
os ⁊ sapientiam cui nō poterunt resistere ⁊ ꝯtradicere
oēs aduersarij vr̄i. Itē ipse dat pereuntibus saluatio
nem seu liberationē ⁊ ꝓtectionē. ps. Dedisti ꝓtectio
nem salutis tue ⁊ dex. tua susce. me. ⁊ alibi. Da nobis
auxiliū de tribulatione. Item ipse dat perfectionem
ꝑficientib⁹. vñ in. ps. Dñs v̄tutē ppl'o suo dabit. Itē
ipse dat ꝓmerentib⁹ cōsolationē ⁊ ꝓmiationē. ij. Thes
sa. ij. Ipse dñs nr̄ iesus xp̄s dedit cōsolationem eternā
⁊ Exo. ij. Ego dabo tibi mercedē. ⁊ Eccli. xxxvj. da mer
cedem sustinentibus te. Ecce ergo p̄mi quō deus est
summus ⁊ liberalissim⁹ dator: sic ergo ptʒ: ꝙ deus ali
D qua dat dona q̄ tangunt gratiaʒ. ¶ Scdo dico: ꝙ de⁹
dat aliqua dona q̄ tangunt eius iusticiā: mare eñ nō
semꝑ est placitū vel placatū: sʒ multotiēs apparet flu
ctuosum: turbidū ⁊ cōmotū: littoꝝ suoꝝ v̄beratiuum
nauiū confractiuū: ⁊ hoīum submersiuū: sic vere dicā
de deo: ꝙ nō semꝑ se ondit placitū vl' benignū: sʒ qnq;
ꝑ iusticiā asperū ⁊ seuerum. Nō eñ semꝑ dat ꝯplacen
tia bñficia: sed aliquotiēs imittit tribulationes ⁊ sup
plicia. Vñ nota: ꝙ ipse dat sterilitatem: fructus aufe
rendo. dat mortalitatem: corpus affligēdo dat aduer
sitatem: tyrānos immittendo: dat calamitatem indi
gnos p̄ponendo: dat aduersitatem: fortunam trāspo
nendo: dat penalitatē: in iferno reponendo. Dico er
go ꝙ deus dat fructuū sterilitatē. Osee. ix. quid dabis
eis dñe? da eis vuluam sine liberis ⁊ vbera arentia. ⁊
Esa. xxx. dabit tibi dñs panem artū ⁊ aquam breuem.
Item dat homini mortalitatem. j. Reg. xvij. dabo ca
dauera castroꝝ philistijm volatilib⁹ celi ⁊ bestijs ter
re. Iteʒ ipse dat tyrannoꝝ dationē ⁊ autoritatē. Osee.
xiij. dabo tibi regem in furore meo. Itē ipse dat pla
torum imbecillitatē. Esa. iij. dabo pueros principes
eoꝝ ⁊ effeminati dñabunt eis. Iteʒ ipse dat fortune va
rietatem ⁊ aduersitatem. Hier. xxix. Persequar eos i
gladio ⁊ in peste ⁊ in fame: ⁊ dabo eos in vexationem
in maledictionē ⁊ stuporem ⁊ in sibilum ⁊ in obprobri
um. Item ipse dabit eterne damnationis penalitateʒ
s. damnatis ⁊ peccatorib⁹ i inferno. vñ Eze. xxxix. Be
stijs terre dedi te ad deuorandum super faciem agri
E cades: sic igit ptʒ: quō deus aliqua dat que concernūt
suam iusticiaʒ. ¶ Tertio dico ꝙ deus dat aliqua que
concernunt suam ꝓuidentiam: ⁊ sic dico ꝙ ipse dat:
constituit ⁊ ordinat in mundo ⁊ in ecclesia diuersa ge
nera personarum: quas. s. ibi dat: instituit ⁊ preponit.
Unde nota ꝙ ipse: dat pastores: qui primi sedeant et
p̄sint populis: dat doctores: qui vita splendeant et
cordis oculis. Dat speculatores: qui longe videant in
tot periculis. Dat predicatores qui loqui audeant cū
ctis ⁊ singulis. Dat dispensatores qui sua studeāt da
re egenis. Dat propugnatores qui se exhibeāt hostiuʒ
iaculis. De pastoribus dicitur Hiere. iij. Dabo vobis
pastores iuxta cor meū. De doctoribus dr̄ Esa. xlij. De
di te in fedus populi mei ⁊ lucem gentium vt aperires
oculos cecorū. De speculatoribus dr̄ Eze. iij. fili hois
speculatorē dedi te domui israel. De predicatorib⁹ di
citur Hiere. j. prophetā in gentibus dedi te: sequitur.
Ad omnia que mittā te ibis: ⁊ que mandauero tibi lo
queris. De dispensatoribus dicitur Gal. j. factus suʒ
ego paulus minister ꝑm dispēsationē dei que data est
mihi. Et breuiter de istis omnib⁹ officijs dicit Ephe.
iiij. Quosdā inquit dedit apostolos quosdā vero pro
phetas: alios euāgelistas: alios doctores: alios pasto
res ad cōsummationem sanctorum in opus ministe
rij. De propugnatoribus vero. s. de martyribus qui se
tyrānis ⁊ hereticis opposuerunt ꝓ fide ⁊ maxime pro
xp̄o nostrorū principe bellatorum, dicit Gala. j. ꝙ ipse
xp̄s semetipsum dedit pro peccatis nostris: ⁊ vere isti
non suffecit dare sua: immo etiam ipse dedit se nobis:
⁊ pro nobis multipliciter. Dedit dico se

In socium vt nos conduceret.
In preciū vt nos redimeret.
In edaliū vt nos reficeret.
In premium vt nos alliceret.
In refugiū vt nos ꝓtegeret.
In fastigiū vt nos erigeret.

Unde ecclesia ca
nit de ip̄o i hym
node festo corpo
ris xp̄i. Se na
scens dedit sociū
se moriēs in pre
ciū: se vescens in edaliū: se regnās dat in premiū: vt ip
se potuit dicere illud Esa. l. Corpus meū dedi percutiē
tibus ⁊ conspuētibus in me. ⁊ Hiere. xij. Dedi dilectā
aīam meā in manu inimicorum eius: facta est mihi
hereditas mea quasi leo in silua. Ecce ergo quomodo
deus dat aliqua que pertinēt ad suā occultā prouidē
tiam. ¶ Quarto dico ꝙ ipse dat aliqua que pertinent F
ad suā gloriā seu eternā munificentiā: ⁊ ista sunt do
na glorie paradisi que ipse dat beatis. Vñ nota ꝙ ibi
scʒ in paradiso per ipsuʒ deū Dantur diuitie inexhau
stibiles. Dantur delitie indefectibiles. Dantur scien
tie inuariabiles. Dantur letitie inperturbabiles. Dā
tur inducie interminabiles. Dantur amicicie indisso
lubiles. Dātur glorie seu eminētie inestimabiles. Ille
diuitie non timēt aciē hostilis agminis. Ille delicie nō
timēt maciē nec vires turbinis. Ille scientie merentur
faciē videre numinis. Ille leticie nesciūt glaciē nec ictū
fulminis. Ille inducie dāt pacis speciē cum longis ter
minis. Ille amicicie habent molliciem summe dulce
dinis. Ille eminentie habent aciē eterni culminis. Di
co igitur ꝙ ibi dant diuitie inexhaustibiles Esaie. xlv.
Dabo tibi thesauros absconditos ⁊ archana secreto
rum. Item ibi dantur delicie indefectibiles. Apoca. ij.
Vincenti dabo edere de ligno vite: ⁊ ibidē. Vincenti da
bo manna absconditū. Item ibi dantur scientie inua
riabiles: q2. s. omnia ibi videntur: ⁊ ipsa etiam deitas
facie ad faciem intuetur Sapien. x. dedit illi scientiā
sanctorū. ⁊ Hiere. xxiiij. Plantabo eos ⁊ non euellā: ⁊
dabo eis cor vt sciāt me. Item ibi dantur leticie imper
turbabiles ps. Dedisti leticiā in corde meo. ⁊ ij. Thes
sa. ij. Dilexit nos ⁊ dedit consolationem eternam. Itē
ibi dantur inducie. s. pacis ⁊ concordie interminabi
les Hiere. xiiij Pacem veram dabit vobis dñs in loco
isto. ij. Thessalo. iij. Deus pacis det vobis pacē Item
ibi dantur amicicie indissolubiles. Unde ipsi possunt
dicere illud Romano. v. Caritas dei diffusa est in cor
dibus nostris per spiritum sanctum qui datus est no
bis. Item ibi dantur glorie ⁊ eminentie inestimabiles
ps. Pacem ⁊ misericordiam diligit deus: gratiā ⁊ glo
riam dabit dominus: ⁊ Esa. xlvj. Dabo in syon salutē
⁊ in hierusalem gloriā meam. De honore etiam para
disi dicitur Apocali. iij. Qui vicerit dabo ei sedere me
cuʒ in throno: ⁊ Luce. xij. Nolite timere pusillus grex
quia complacuit patri vestro dare vobis regnū. Ecce
ergo quāta

ergo quanta deus et quanta dat beatis. Unde etiam ad uertendum est: quod quis a in magna abundantia ferculorum: que sunt in aliqua magna curia: mittuntur et dantur reliquie pauperibus expectantibus ad ianuam: et etiam amicis morantibus extra curiam. Sic dico quod de plenitudine huius curie: quedam reliquie mirabiles per dispensatorem seu per elemosinarium scilicet per spiritum sanctum fuerunt misse scilicet dona spiritussancti: et hec nobis pauperibus mortalibus qui expectamus in ecclesia militante: que recte celi est ianua distribute. Eph. iiij. Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem. Dedit dona hominibus: dedit inquit dona scilicet per spiritumsanctum dispensatorem: quia sicut dicitur. j. Cor. xij. Diuisiones gratiarum sunt: vnus autem spiritus diuidens singulis prout vult: alij quidem datur sermo sapientie: alij sermo scientie: alij genera linguarum: alij gratia sanitatum etc. Uide de donis: expone infra in titu. de donare. Patet igitur quomodo deus dat plurima: quantum ad quatuor status. s. glorie: prouidentie: iusticie: et gratie.

G ¶ Secundo principaliter dico: quod est vnum dare quod pertinet ad virum iustum. Justi enim secundum diuersos status suos: habent dare diuersa: videlicet. Exemplum: doctrinam famam: elemosynam: det igitur et effundat alijs.

Doctrinam qua erudiantur.	Danda est ergo
Exemplum quo perficiantur.	doctrina per quam
Famam qua alliciantur.	erudiuntur igno-
Elemosinam qua reficiantur.	rantes. vnde prouer.

viij. Nunquid non sapientia clamitat et prudentia dat vocem suam: ideo Cant. viij. dicitur. Ibi inquit me docebis et dabo tibi poculum ex vino condito et mustum malogranatorum meorum. Item danda est a iustis exemplaris vita per quam proficiant attendentes: de quo Baruc. iij. Stelle dederunt lumen in custodijs suis. Item danda est per ipsos odorosa fama: per quam alliciant audientes Eccli. xxxix. florete flores quasi lilium date odorem: et Can. ij. Uinee florentes dederunt odorem suum: et ibidem dicitur. Quasi mirrha electa dedi suauitatem odoris. Item danda est ab ipsis elemosina pia: per quam reficiant indigentes. Eccli. xiiij. Benefac amico tuo: et secundum vires expori

H gens da pauperi. ¶ Quinque enim conditiones requiruntur in omni dato que in hoc versiculo continentur Est modus in dando: quis: quid: cui: quomodo: quando. Quis: vt. scilicet si tu es potentior da amplius. Quid: vt. s. tu des de tuo non alieno. Cui: vt. s. des indigenti non abundanti. Quomodo: vt. s. tu des celeriter et hilariter. Quando: vt. s. in tempore necessitatis magis quam alias: beneficium enim dari debet.

Sinceriter cum pura intentione.	Detur dico sin
Celeriter submota dilatione	ceriter. s. cum mun
Hilariter cum grata affectione.	da intentione:
Sagaciter cum magna discretione.	vt. s. intentio non
Utiliter pro boni finis adeptione	sit turpis: aut

rustica reddendo cogitans necianis aut friuola aut mundi laudem intendens. Juxta illud. Mat. vj. Cum facis elemosinam noli tuba canere Luc. vj. Date mutuum nihil sperantes. Item detur celeriter cum festinatione. prouer. iij. Non dicas amico tuo vade et cras dabo tibi: cum statim possis dare. Eccli. iiij. Cor inopis ne afflixeris: et ne protrahas datum angustianti. Item detur hilariter cum grata affectione. ij. Cor. ix. Hilarem datorem diligit deus. Item detur sagaciter cum prudenti circumspectione: vt. s. ceteris paribus detur bono magisquam impio et pauperi plus quam diuiti. Eccli. xij. da bono et non respicias peccatorem: et in ps. Dispersit dedit pauperibus: non. s. diuitibus. Item detur vtiliter cum lucri finalis adeptione quia. s. si debito modo datur: lucrum non modicum reportatur: iuxta illud Luc. vj Date et dabitur vobis: sed quid dabitur? procerto dico: quod bono datori dabitur honor et gloria: fauor et gratia et bonorum copia. Remuneratur ergo largitas boni datoris: quia honor et gloria ex hoc reportatur. Prouer. xxij. Uictoriam et honorem acquiret qui dat munera. Item fauor et gratia per hoc impetratur. Prouer. xviij. Donum hominis dilatat viam eius et ante principes spacium ei facit: quia vere homo pius et liberalis et in mundo et in paradiso acquirit gloriam et honorem et sanctorum meretur gratiam et fauorem: Item quia per hoc bonorum copia cumulatur. Unde alique enim sunt aque puteales quando exhauste sepe consueuerunt crescere et abundare: si autem ibidem non hauritur: consueuerunt in se marcescere: deficere: minui et perire: sicut exemplificat geruasius de quibusdam puteis anglie ad sal faciendum: cum aqua salsa a deo ordinatis. Sic vere dicam quod diuitie date et communicate augentur et crescunt: si autem per auariciam detinentur: minuuntur: deficiunt et decrescunt: et per raptores et latrones furantur et pereunt: et procerto ista est veritas: quod quanto homines amplius solent dare tanto amplius a deo occulte sibi solet dari: et quanto quis in bonis vsibus expendit: tanto solent sue diuitie melius continuari: et amplius augmentari. Date ergo et dabitur vobis Luc. vj. quia sicut dicitur. puer. xxviij. Qui dat pauperi non indigebit etc. Terra quanto ab exteriori cultori plura sibi dantur: et quanto aliunde plura recipit. s. pluuiam humectiuam: culturam penetratiuam clausuram conseruatiuam: tanto procerto se per plura solet emittere et se copiosius alijs in fructificando diffundere: et alijs plurima bona dare. Sic reuera nos qui quicquid habemus aliunde accipimus: et ex alieno dico habemus. Juxta illud. j. Cor. iiij. Quid habes quod non accepisti: qui habemus. s. ex celo rorem gratie: et ab ecclesia culturam penitentie: a prelatis clausuram custodie et diligentie: qui insuper accipimus aliunde.

Nutrimentum quo nutriamur.	Nos dico nos I
Documentum quo doceamur.	ipsos debemus
Uestimentum quo vestiamur.	diffundere et
Nutrimentum datur a parentibus.	communicare et
Documentum datur a prudentibus.	bona nostra ali-
Uestimemtum datur a pecudibus.	is distribuere

et dare iuxta illud. Eccli. xiiij. In diuisione sortis da et accipe: ideo precipitur. Eccli. iiij. Non sit porrecta manus tua ad accipiendum: sed ad dandum collecta. et Eccli. xxxv. precipitur. Da altissimo secundum donatum eius. Et Luc. vj. dicitur. Date elemosinam nihil inde sperantes quod tamen hodie non fit: quia vere carissimi pauci inueniuntur hodie datores: multi vero venditores et libentissimi receptores: libentissime enim aliena data recipiunt: sua vero rarissime distribuunt: alios volunt esse datores: seuero exhibent venditores: si enim aliquid dant semper hoc faciunt cum spe recipiendi equipollens semper enim est in donis suis aliqua venditio: sicut patet de symoniacis promotoribus qui non dant: sed vendunt beneficia: sicut patet de iniquis iudicibus: qui non dant sed vendunt iusticiam et iudicium: sicut etiam patet de diuitibus qui cum tanta auiditate et difficultate et cum tanto indigentium labore sua distribuunt quod bene vendunt acceptoribus sua donaria: apostolus enim dicit. ij. Cor. ix. quod hilarem datorem diligit deus: et ideo istos non debent diligere: quia. s. nihil dant hilariter vel libenter: quod maxime patet de auaris qui sunt similes sangisuge que paulatiue de sanguine sugit: sed postquam plena fuerit: ipsum tamen nunquam voluntarie euomit: nisi forte quando fortiter premitur vel calcatur: tunc enim malis suis gratibus emittere compellitur quod potarat: sic vere multi sunt qui quamuis sint pleni sanguine id est: diuitijs aliunde receptis et acquisitis: ipsi tamen nihil volunt: alijs emittere vomere seu dare: sed totum sibi volunt continue retinere. Deus tamen ipsos quandoque per mortem comprimit: et sic omnia dimittere alijs ipsos compellit. Job. xx. Diuitias quas deuorauit euomet: et de ventre eius extrahet eas deus. Isti ergo non dant imo verius vendunt quia nihil boni faciunt nisi coacti. Porcus enim nihil proficit nisi quando moritur: dum enim viuit semper nocet: sic diuites male viuunt: vicinis suis non proficiunt sed nocent: quando vero moriuntur solent aliquid alijs elargiri: quod non debet esse: quia. s. libenter et hilariter debemus alijs dare nostra. Eccli. xxxv. In omni dato tuo hilarem fac vultum tuum debemus igitur carissimi nos et nostra deo dare. Nos dico

per cordis affectionē: nr̄a per pietatem ⁊ largitionē
ideo bn̄ consulit sapiēs. puer.iij. De tua substātia: ꝺe
primicijs frugum tuaꝝ da pauperib⁹ ⁊ implebuntur
horrea tua saturitate. In quibus verbis ostendit̄ q̇d
dꝫ dari: qꝛ de tua substātia non aliena: quale est quod
debeat dari: quia dꝫ esse de pmicijs ⁊ de melioribus nō
de vilioribus: quibus dꝫ dari: qꝛ paupibus non diuiti
bus quis fructus est: quare dꝫ dari: qꝛ.s. implebuntur
horrea tua saturitate. Aduertamus igitur v̄bis istis
ꝙ in bn̄ficio seu elemosina dāda: tria sunt attendēda
s. Rei congruitas: pure ministranda. Fr̄is calamitas
pie subleuanda. Finis vtilitas iuste consequenda. De
bet em̄ habere res q̄ datur cōgruitatē ⁊ bonitatē: quia
de substantia tua: ⁊ de pmicijs: is cui datur hr̄e dꝫ ca-
lamitatem ⁊ paupertatē: paupibus inquit. Id ꝓ quo
K datur habeat vtilitatē ⁊ vbertatē: iplebunt̄ horrea ⁊c.
¶ Dico ergo primo: ꝙ datum nr̄m dꝫ esse puritatis
cōicatiuum: purū em̄ ⁊ sanctum debet esse: qꝛ.s. nō dꝫ
fieri de alieno: sed de tua substantia: qꝛ sicut dr̄. Eccli.
xxxiiij. Qui offert sacrificiuꝫ de substātia paupis: q̄si
qui victimat filiū in cōspectu pr̄is. Itē dꝫ fieri de pmi-
cijs frugum tuaꝝ.i. de rebus magis p̄ciosis ⁊ bonis s̄ꝫ
exigentiam. In primo istoꝝ peccant mundi principes
⁊ tyranni: qui q̄uis multa habeāt dare: ipsi tn̄ nō dāt
de substantia sua sꝫ de aliena: cōsueuerunt em̄ rapere
talliare ⁊ pecunias a subditis extorq̄re: vt exinde pos-
sint suis sequacib⁹ multa dare: festa ⁊ cōuiuia facere
vestes ⁊ equos donare: curias ⁊ arma frequentare: isti
em̄ valde liberales de alieno: similes sunt aquile que
est auis valde liberalis: aues em̄ innocentes occidit:
de carnib⁹ earum alijs auib⁹ p̄dātibus: q̄ ex hoc ipaꝫ
libenter sequunt̄ largiri liberaliter cōsueuit. Uerūtn̄
s̄m Pli. si preda sibi deficit: ipsa solet qn̄qꝫ vnam de il
lis auib⁹ rapacib⁹ que eam sequebant̄ occidere: ⁊ eam
ad deuorandum in cōi alijs exponere. Reuera tales vi
dentur esse multi nobiles tyranni: qui de carnib⁹ aui
um innocentium.s. de substantijs pauperū ⁊ vicinoꝝ
solent suis sequacibus.s. balliuis ⁊ officialib⁹ multa
dare: ⁊ ideo ꝓpter taliuꝫ liberalitatem solent eos alie
p̄dales aues balliuis siles frequentare. Prouerb.ix.
Multi colunt personam potentis: ⁊ amici sunt dona
tribuentis. Istud tamē sepe accidit: ꝙ qn̄ talibus ty-
rannis deficiunt prede sue: ita ꝙ nō possunt facere so
litas largitates: ipsi cōuertunt se ad sequaces suos.i.
ad deuorandum balliuos: qui alios cum eis deuora-
bant: ⁊ sic iusto dei iudicio vt qui cum tyrannis vorē-
tur: sicut ad oculuꝫ videmus de talibus balliuis ma
gnatum: qui postq̄ varias cum magnatis suis exer-
cuere rapinas: ab ipsis magnatis suis modicis inuen
tis occasionibus deuorantur: suspenduntur: ⁊ etiam
exheredantur. Unde Esa.xxxiij. Ue q̇ predaris: nōne
⁊ ipse p̄daberis? ve q̇ spernis: nonne ⁊ ipse sperneris?
Isti ergo dant: sꝫ nō de substātia sua: sed de aliena. Sꝫ
adhuc dico ꝙ nos debem⁹ dare de pmicijs frugū nr̄a-
ruꝫ.i. de melioribus ⁊ potioribus bonis s̄m exigenti
am persone cui datur. Qd̄ est cōtra auaros q̇ nō dant
aliq̇a quousqꝫ sint corrupta ⁊ putrefacta. Iac.v. Di-
uitie vestre putrefacte sunt. vn̄ Sen. Pauperibus dat
musca scutellas: tonitruum vinū tinea vestes. Nō sic
carissimi non: sed sit datū nr̄m puritatis ⁊ sanctitatꝭ
cōmunicatiuum: qꝛ.s. de suo non alieno dn̄t dare: qd̄
potissime est cōtra executores testamentorum: qui de
bonis defunctoꝝ solent inuicem sibi dare: ⁊ nihil re-
L stituere ⁊ pauperibus erogare. Eze.xxxvj. Hereditatē
meam dederūt sibi. ¶ Secundo dico: ꝙ datum nr̄m
debet esse paupertatis subleuatiuum. Da inq̇t paupe
ribus. Dare em̄ debemus indigentib⁹ non affluenti-
bus: paupib⁹ nō diuitib⁹: qꝛ sicut dr̄. puer.xxviij. Qui
dat paupi nō indigebit: qd̄ est cōtra multos q̇ liben-
tius solēt dare diuitib⁹ ⁊ supbis q̄ paupibus ⁊ egenis
sicut ptꝫ de illis q̇ in hoc mūdo desiderant ꝓmoueri.
Mūdi em̄ ꝓmotio acq̇rit̄ dādo diuitibus: qꝛ sicut dr̄.
puer.xviij. donū hoīs dilatat viā ei⁹: ⁊ ante principes

spaciū ei facit: celi vero promotio acq̇ritur dādo paupe
ribus p̄s. Dispersit dedit pauperib⁹: iusticia eius ma
net in seculū seculi. ¶ Tertio dico ꝙ datū nostrū debꝫ M
esse vbertatis consecutiuū. Implebunt̄ inquit horrea
tua saturitate. Ista est em̄ regula euāgelica. Date ⁊ da
bit̄ vobis Lu.vj. De mari em̄ exeūt flumina ⁊ ad ipsuꝫ
reuertunt̄: qꝛ vere charissimi quanto homo plus abū
danter dederit: ⁊ quāto flumina beneficioꝝ suoꝝ ma-
gis effuderit: tanto sibi ampli⁹ dabit̄: ⁊ tanto magis
diuitiarū copia ad deum reuertetur. Sic enim dicitur
Prouerb.xj. Alij diuidūt propria ⁊ ditiores sunt: alij
autē rapiūt non sua: ⁊ semp in egestate sunt. Sicut em̄
aranea q̄to plus emittit de tela: tanto plus natura si-
bi ministrat de materia. Sic homo quāto plus facit de
elemosinis: tanto plus abūdat in diuitijs. vn̄ Iaco. v.
dicitur. Celū dedit pluuiā: ⁊ terra dedit fructus suos.
Quando em̄ celū.i. vir iustus dat pluuiā elemosinaꝝ
tūc terra sua.i. opes diuitiaꝝ augmētantur: implebū-
tur inquit horrea tua saturitate elemosina enim im-
plet. Horreū cordis saturitate virtuali. Horreū burse
saturitate tēporali. ⁊ Horreū anime saturitate eterna
li. Ideo bn̄ dicitur Luce.iij. Triticū cōgregabit in hor
reū suū. Sic ergo ptꝫ q̇d debem⁹ dare.s. nostre substan
tie puritatē. De tua inquit substātia. Cui debem⁹ da-
re.s. pauperi ad subleuādū ipsaꝫ paupertatē. Da pau-
peribus inquit. Quare debemus dare.s. vt habeamus
spūalē ⁊ tpalē vbertatē. Implebunt̄ ⁊c. Sic patēt duo
mēbra principalia: q̇b⁹ dare ⁊ ad deū ⁊ ad iustū refer-
tur. Restāt adhuc tria: q̇b⁹ dare ad mūdū: ad ipiū ad
diabolū refert̄. vide i ꝓprijs titul': ⁊ hoc de dare sufficit.

Dauid.

Nota ꝙ de noīe ⁊ de hystoria ⁊ de signi A
ficatione dauid multa possunt morali
ter dici. Interpretatur enim manu fortis ⁊ vultu desi
derabilis. Et potest significare virū pfectū ⁊ maxime
prelatum: qui pro certo debet esse vultu desiderabilis:
per honestatem ⁊ manu fortis: per strennuitatē: vul-
tu dico desiderabilis in conuersando: manu fortis in
operando: vultu desiderabilis: in subditorū exempla-
ri: in formatione: manu fortis: in aduersitatis virtua
li toleratione: vt sic dicatur de eo illud Hiere.xxiij. Su
scitabo dauid germen iustū: ⁊ regnabit rex ⁊ sapiens
erit. In quibus verbis possunt videri quinqꝫ bone cō-
ditiones que requiruntur in prelato. Debet enim ha-
bere

Sanctitudinē in ingrediendo.
Multitudinē in indulgendo.
Rectitudinem in presidendo.
Celsitudinem in eminendo.
Limpitudinē in discernendo.

¶ Qꝛ.s. a deo B
debet venire: su
scitabo: qꝛ de-
bet esse germē
quod valde est
tenere nature: qꝛ debet esse iustus erga se: erga deū: er-
ga proximū: quia debet regnare rex autētice ⁊ fortiter
se habere: qꝛ debet esse sapiens ⁊ facere ⁊c. Habeat igi
tur prelatus in ingressu sanctitatē. Suscitabo inquit
A deo enim debet suscitari ⁊ institui: qd̄ potissime req̇
ritur in prelato a quo s̄m Augu. deus in iudicio que-
ret quomodo intrauerit: quomodo vixerit: quomodo
rexerit. Semen enim sine celesti influentia de terra nō
suscitatur nec in arborē erigit̄. Nunq̄ em̄ qui plantat
neqꝫ qui rigat est aliquid: sed qui incrementū dat de⁹:
ipse enim est qui suscitat de puluere egenum: vt sedeat
cū principib⁹ ⁊ solium glorie teneat: vnde de tali dauid
dicit̄ Amos.ix. Suscitabo tabernaculū dauid. In cui⁹
figura dauid p inspirationē dei a samuele fuit electus
j. Reg.xvj. Quod est ꝯtra multos q̇ suscitant̄ nō a deo
sed a diabolo nō a iusticia: sꝫ a symonia: nō a spūssan-
cti inspiratione: sed a carnali affectiōe. Un̄ phitonissa
mulier legit̄ Samuelem ad instantiā regis saulis de
inferis suscitasse.j. Reguꝫ.xxv. Sic vere sepe accidit ꝙ
ad instantiā principū secularū: phitonissa mulier.i.
molles ⁊ affectuosi superiores p̄lati suscitāt mortuos
de inferno.i. pctōres ⁊ min⁹ idoneos: ⁊ ad statū p̄latio
nis promouēt ⁊ exaltant. Amos.j. Quis suscitabit Ia
cob qꝛ paruulus est. Non sic boni non: sed a deo susci-
tantur.

tantur non ab alio Abacuch .iij. Suscitans suscitabit arcum suum iuramenta tribubus que locut⁹ est. Et nota ꝙ prelatus dicitur arcus qui flectitur per clementiam: qui percutit per iusticiā: qui corda ligat per
C temperantiam. ¶ Secundo dico ꝙ ipse debet habere in animo pietatem. germē inquit. Sicut enim germē est molle ⁊ humidū ⁊ totius arboris vel herbe principiū ⁊ origo. Sic vere prelatus debet esse mollis per benignitatē: humidus per pietatē: viridis ꝑ honestatē. ⁊ sic totius arboris ecclesie esse poterit principium caput ⁊ originale fundamentū. In cuius signū dicitur de David. ij. Reg. xxiij. ꝙ ipse erat quasi tenerrimus ligni vermiculus. ⁊ .j. Macha. ij. dr̄. ꝙ David in sua misericordia consecutus est regnum. Valde enim decet pietas in p̄latis. Et iō in figura dr̄. ij. Reg. ij. ꝙ inunxerunt David vt regnaret super domū iuda. Prelati em̄ debent esse vncti .i. vnguento misericordie pleni qr̄ ſm Sene. in de clementia ad neronē. Pietas in suos: gladius est in hostes. Arbores enim alte sicut sunt abietes ⁊ pinus magis solent emittere de resina: sic alti viri .s. iudices ⁊ prelati plus debent habere de clemētia. Caput em̄ qd̄ est membrum altius est ceteris mēbris medullosius: Quis em̄ habeat multa dura ossa in ipsis: tamen habet cerebrū quod totum est de medulla. Ad denotandum ꝙ caput .i. capitanei ⁊ prelati debent pre ceteris pietatis medulla esse pleni. Nam in ossib⁹ duris sue severitatis semper debet esse medulla dulciflue pietatis: germen ergo p̄s. Iustus geminabit sicut lilium: ⁊ florebit ineternum ante dominū. Qꝙ em̄ homo sit iustus: per equitatis rigorem: debet tamen germinare per pietatis humorem: debet esse sicut liliū per castitatis candorē: ⁊ florere ineternū per honestatis decorē. Habeat igitur iste David .s. prelat⁹ in animo pietatem: germen inquit iustū Hiere. xxxiij. Germinare faciam david germen iusticie: ⁊ faciet iudiciū ⁊ iusticiam in omni terra. ¶ Tertio dico ꝙ debet ha-
D bere in actibus equitatem. Iustum inquit. Iustus em̄ equus ⁊ rectus debet esse. Ideo dicebat David in p̄s. Ego autem in iusticia apparebo in conspectu tuo: satiabor cum apparuerit gloria tua: virtutem enim iusticie debēt habere prelati. Ista est igitur regula actuū humanorum. Et ideo prelatus debet dicere illud Iob xxix. Ita iusticia indutus sum sicut vestimento. Et Sapien. v. dr̄. Induet pro thorace iusticiam: ⁊ pro galea iudicium eternū ⁊c. Habeat igitur prelat⁹ in actibus equitatē. ¶ Quarto dico ꝙ habeat in statu sublimitatem vel in modo autoritatē. Regnabit inquit rex. Ad prelatum enim pertinet: ꝙ sit autentica persona: ⁊ ꝙ rigide ⁊ autentice se habeat in agendis: quod est contra multos qui ita imbecilliter ⁊ ita familiariter se habeat in agendis: ꝙ ab omnibus contemnuntur: qd̄ non debet esse. Leo enim qui est rex aīaliū: habet faciem austerā intantū ꝙ cunctis aīalibus ipsam intuentibus solet timorem incutere. Sic vere rex ⁊ prelatus debet suo modo austerū ⁊ autenticum vultum alijs ostendere: vt malefactoribus possit timorem incutere. Nimia enim familiaritas parit contemptum. ⁊ ideo non debet se ostendere nimis familiarem: ſ3 autenticum ⁊ regalem. Figura de rota Ezechie. j que habebat staturā ⁊ aspectum horribilem: qr̄ sicut dr̄ Proverbio. xx. Rex qui sedet in solio iudicij sui: vultu suo omne malum dissipat. Ideo de tali David dicit̄ Hiere. xxx. Servient ibi deo suo: ⁊ david regi suo Ezechie. xxxiiij. Princeps david erit in medio eorum. Nota si vis de medio equitatis: sicut in loco suo: qr̄ semꝑ rex debet tenere mediū inter partes. Multi tamē sunt sicut michol vxor David: quo loco david regis posuit vnā statuam caprinis pellibus coopertam: ita ꝙ venientes servi regis credentes invenire david: statuam vnā invenerunt: sicut dicitur .j. Regū. xix. Sic vere sepe accidit: ꝙ loco David: id est boni prelati in loco eius .s. in ecclesia: ponitur quādoqꝫ vna statua .i. aliqs imbecillis ⁊ bestialis prelatus: recte per statuā nabuchodonosor figuratus pellib⁹ caprinis .i. caprinitate ⁊ ignorantia involutus: ita procerto ꝙ qui ibi david quereret: non ipsum sed loco eius statuā inveniret. Nō sic ergo: sed regnabit rex Eccli. xxiiij. David cū leonibus lusit: quasi cū agnis: tales rigidi prelati de leonib⁹ faciunt agnos .i. de litigiosis pacificos: ideo dr̄ Mat. j. David aūt rex genuit salomonem: qui .s. pacificus interpretatur: qr̄ vere boni ⁊ potentes prelati generant ⁊ pullificant in terra sibi cōmissa filios ⁊ subditos pacificos ⁊ modestos. Habeat ergo prelat⁹ in modo autoritatem. ¶ Quinto habeat in sensu subtilitatē. Sapiens inquit erit: oculo eius em̄ qui ad regendū corp⁹ in capite ponitur: cōcessa est virtus visiua ⁊ non alteri membro. Soli etiā qui oculus mundi dr̄: ⁊ ꝑ quem mundus illuminatur: cōcessa est pre ceteris virtus illuminativa: sic pro certo, charissimi: in prelatis qui in capite dignitatum positi sunt ad regendū ⁊ illuminādum totū corpus ecclesie sancte dei: debet virtus visiva .i. virtus discretionis ⁊ sapientie vigere: vt sciāt ⁊ cognoscant: iudicent ⁊ discernant: quid ⁊ quomodo sit in negocijs procedendū. Sapiens inquit erit. vnde. ij. Reg. xxij. David sedens in cathedra sapientissimus princeps inter tres. ¶ Item nota ꝙ david ꝓpter plurima facta sua que per decursum vite sue in scriptura ponuntur: potest significare quēlibet virum perfectū
E ⁊ sanctum. Et hoc: quia.

David magī p̄ncipib⁹ scivit assistere.
Gregem custodibus scivit cōmittere.
Demonē cythara scivit expellere.
Armorū pondera scivit deponere.
Ad belluꝫ fervidus scivit currere.
In bello goliā scivit occidere.
Lyra melodiā scivit precinere.
Ionathe gratiā scivit acquirere.
Fletuuꝫ copiā scivit emittere.
Regis maliciam scivit refugere.
Desertā patriā scivit incolere.
Semper per gratiam scivit proficere.
Ad regni gloriā scivit ascendere.
Hostibus veniam scivit concedere.
Cordis leticiam scivit ostendere.
Aque dulcedinē scivit appetere.
Mansuetudinem scivit pretendere.
Fortis leonibus scivit existere.
In salem finibus scivit insistere.
Cū sanctis patribus scivit quiescere.

¶ Ista ēi oia patēt per p̄muꝫ ⁊ scōm li. Regū. diligentius intuēti. ⁊ revera iste viginti cōditiōes david possunt cōpetere cuilibet viro iusto: qr̄ pro certo iste principib⁹ ſcꝫ deo ⁊ angelis debꝫ assistere ꝑ familiarem cōtemplationem .j. Reg. xvj. venit david ad saul ⁊ stetit corā eo: ⁊ ille dilexit eum nimis. David enim regis israel .s. saul curiā frequētavit: ⁊ coram eo instrumentis musicis lusit. Sic sancti per contēplationem curiam paradisi frequētant: ⁊ corā rege israel xp̄o ꝑ laudes divinas egregie cytharizant. Itē iste gregem affectionū suarum cogitatuum ⁊ appetituū debet custodi deo cōmittere per orationem. David enim puer quādo ivit ad preliū visitare fratres legitur gregem custodi cōmisisse. Sic sancti ⁊ iusti ad tribulationum ⁊ tētationū prelium accessuri deo debēt cōmittere custodiam status sui .j. Regū. xvij. Surrexit david mane ⁊ cōmendavit gregem custodi. Itē iste cū cythara crucis debet demonē expellere ꝑ xp̄i passionis memoriā ⁊ cōpassionē: de david em̄ legitur: ꝙ in virtute cythare sue cuꝫ qua canebat: de saul demonē expellebat: cythara lignea crux est q̄ revera si ꝑ cōpassionē ⁊ devotionē tangit̄: statim hostis potētiā effugat .j. Regū. xvj. Qn̄cunqꝫ sp̄us malus exagitabat saul: david cytharā manu percutiebat: ⁊ refocillabat̄ ⁊ recedebat sp̄us ab eo. Itē iste arma pōderosa .i. bona terrena debet deponere ꝑ tēporaliū cōtēptū ⁊ abiectionē. De david em̄ legit̄: ꝙ cōtra goliā pugnaturus arma saulis quib⁹ indut⁹ erat vt levi⁹ incederet deposuit: ⁊ sic gygantē valide superavit: vt scribit̄ .j. Reg. xvij. Sic vere quicūqꝫ diabolū superare affectat: p̄mū necesse est ꝙ arma pōderosa .i. bona terrena que gravia sunt: saltem

quo ad affectum abijciat ⁊ dimittat. j. Regum. viij. dixit dauid ad saul. Non possum sic incedere: ⁊ deposuit arma: ⁊ sic iste cum baculo ⁊ quinq; lapidibus goliam prostrauit. Sic iustus cum baculo crucis ⁊ quinq; vulneribus xpi diabolum semꝑ vincit. Itē iste ad bellum. s. contra vitia debet feruenter currere ꝑ strennuitatem ⁊ audacē affectionē. Unde de dauid legitur. j. Regū. xvij. Festinauit dauid ⁊ cucurrit ad pugnā. Itē iste goliam occidit. i. propriā carnē vicit ⁊ superauit ꝑ temperantiā ⁊ orationē. j. Reguȝ. xvij. Dixit dauid ad philisteum. Ego venio ad te in nomine dñi: ⁊ dabit te dominus in manu mea ⁊ percutiā te. Philisteus qui poculo ruens interpretatur est caro. Itē iste melodiose cecinit per laudem: cōfessionē: orationē: predicationem: ⁊ gratiarū actionē. j. Paralipo. xiij. Dauid ⁊ omnis israel ludebant coram dño in canticis ⁊ cytharis. Item iste ionathe qui interpretatur columba. i. personarū simpliciū ⁊ bonarū amiciciā acquisiuit per dilectionem. j. Reg. xviij. Inierūt autē dauid ⁊ ionathas fedus: diligebat eīn eū quasi aīam suā. Itē iste lachrimas emisit per dolorē ⁊ compassionem. j. Regū. xviij. Fleuerunt pariter dauid ⁊ ionathas: dauid autē amplius. Item iste saulis. i. tyrannorū malicias ⁊ iras fugit: ⁊ declinauit per discretionē. j. Reg. xix. dicitur. Fugit dauit ⁊ saluatus est. Item desertum inhabitauit. i. asperitatē penitentie: per proprie carnis macerationē j. Reg. xxiij. Morabatur dauid in deserto. Item semꝑ in melius profecit per virtutū multiplicationē. ij. Regū. iij. dauid proficiens ⁊ semper seipso robustior. Itē regnū ⁊ dignitatem acquisiuit ps. Elegi dauid seruuȝ meum: oleo sancto meo vnxi eū. Item in se peccantib⁹ indulsit misericorditer: patet de semey. ij. Regū. xvj. Unde. j. Macha. ij. Dauid in sua misericordia cōsecutus est regnū. Item iste spiritualē leticiā semꝑ habuit ⁊ monstrauit. j. Paralipo. xxix. dr. Rex dauid letatus est gaudio magno. Item iste aquā bethleem appetijt ⁊ concupiuit. i. dulcedinē mentis ⁊ deuotionē. Unde. ij. Regū. xxiij. Desiderauit aquā dauid ⁊c. Item iste semper mansuetudinē tenuit: per humilem ⁊ dulcē cōuersationem ps. Memento domine dauid ⁊ omnis mansuetudinis eius. Itē leonibus. i. tyrānis ⁊ demonibus obuiauit per iusticiam ⁊ correctionē. Eccli. xlvij. Dauid cū leonibus lusit quasi cum agnis. Item in salem seu in hierusalem. i. in celo habitauit ⁊ mansit per cōtemplationē ⁊ affectionē. ij. Reg. xj. Dauid autē remāsit in hierusalem. Itē senex. i. maturus ⁊ prudens cum patribus suis. i. cum deo ⁊ sanctis dormiuit ⁊ quieuit per perseuerantiā ⁊ deuotionis requietionem. Uñ. iij. Regū. j. Rex dauid senuerat. ⁊. ij. Dormiuit dauid cū patribus suis. ⁊ sic patet quomodo per dauid potest
A intelligi vir perfectus. Et hoc de dauid sufficit.

De. Nota ꝙ de est prepositio seruiens ablatiuo: q̄ semper signat recessum a loco: vel dependētiā a re vel a persona: ⁊ etiam a tempore: vel a loco vel processum a materia vel diminutionem rei. Recessum dico a loco: sicut cum dicitur Exo. xxxij. Peccauit populus tuus quem eduxisti de egypto: dependentiā etiā a re: sicut cū dicitur Johan. iij. Qui de terra est de terra loquitur. Itē dependentiam a persona: sicut cū dicit Matthei. ij. Ite iterogate diligenter de puero. Itē dependentiam a tēpore: sicut dr Eccli. v. Nec differas de die in diē. Item dependentiā a loco: sicut in ps. Laudate dñm de celis. Itē ꝓcessum vel dependentiā a materia: sicut cū dr Geñ. j. Formauit deus hoīem de limo terre: ⁊ illud Gene. vj. Fac tibi archā de lignis leuigatis. Item demptionem seu diminutionē rei: sicut cum dicitur. Accipe de oleo vel de vino. Minus enim importat ꝙ si diceret: accipe oleū siue vinū: sicut dicitur Gene. iij. De fructu q̄ est de paradiso vescemini. Breuiter autē concludendo dico: ꝙ de semper signat participationē rei: loci: temporis: vel persone: que ꝫm naturā nominū vel verboꝝ quibus adiungitur in bono signat vel in malo. Igitur nota ꝙ in scriptura inueni-

tur vna participatio seu B

Unum de: qd̄ debes fugere.
Unum de: qd̄ debes querere.
Unum de: qd̄ debes timere.
Unum de: qd̄ debes videre.

¶ Dicā ergo ꝙ ꝑ de potest intelligi quedā participatio vitiosa: ⁊ ista est peccatorū: malorū hoīm ⁊ locorum: q̄ scȝ a nobis debet refugi ⁊ vitari. Sicut enim video oīa libenter fugiunt ⁊ dimittūt illud qd̄ periculosum est eis frequētare vel habere: sic vere in moribus illa summe fugienda sunt: vel que habita non proficiunt: vel que retenta obsunt: vel que derelicta prosunt. Et sic dico ꝙ nos debemus mentaliter fugere ⁊ recedere

De mundo.	Nā mundus inficit.
De peccato.	Peccatū officit.
De diaboli dñio.	Demon interficit.
De iniquoꝝ cōsortio.	Peccator nō ꝓficit.
De terrenorū desiderio.	Terrenū nō sufficit.

Igitur fugere debem⁹ de mūdo q̄ suos inficit. vñ Dauid dicebat in ps. Eripe me de luto vt nō infigar. ⁊ de profundis aquaꝝ. De isto eīn fugiendū est: qr est loc⁹ crudelitatis: indignitatis: carceris ⁊ penalitatis. Crudelitatis dico: vñ Geñ. iiij. Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Indignitatis etiā dr Cant. iiij. Ueni de lybano soror mea veni de lybano coronaberis. q. d. in lybano. i. in mūdo coronari nō vales. Carceris etiā seu seruitutis: ideo dicebat Dauid in ps. Educ de custodia aīam meam ad confitendū nomini tuo. Igitur fuge ⁊ recede de mūdo: qui suos inficit: ibi eīn est aer valde corruptus: et ibi difficile est ꝙ aliquis viuat sanus: ideo bene cōsulit Gen. xij. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione tua. Et Hiere. lj. Fugite de medio babylonis. Itē fuge de peccato qd̄ suos officit: qr scȝ peccatū est ille fum⁹ putei abyssi. de quo Apoca. ix dicitur. Obscuratus est sol ⁊ aer de fumo putei. Et de fumo exiuerunt locuste. Ubi nota ꝙ peccatū Ueritatē fuscat sua caligine. Obscurus est inquit sol. Puritatem fedat sua fuligine. Aer de fumo. Libertatē claudit sua voragine Putei. Ubertatem rodit sua rubigine. Locuste. Explana si vis: ⁊ breuiter peccatum abhominandū est: qr procedit a diabolo ⁊ machinat a malo corde cogitatur: a malo ore profertur ⁊ predicatur: a diabolo dico procedit ⁊ machinatur. Uñ Apocali. xvj. Uidi inquit de ore draconis: ⁊ de ore bestie: et de ore pseudo ꝓphe exire tres spūs immūdos in modū ranarū. Isti enim tres spūs tria generalia peccata designant: seu triplicē cōcupiscētiā. s. luxuriā: q̄ procedit de bestia cūcta maculāte. Superbiam q̄ ꝓcedit de falso ꝓpha altū appetente. Auariciā: q̄ procedit a dracone flāmas emittente. Draco est mūdus. Bestia est corpus. Falsus ꝓpha est diabolus. Mūdus de ore spirat auariciā: similis illi fonti ignis: de quo riui ignei manare videntur. de quo loquitur. Plini. li. ij. ca. ix. Ideo xps q̄ auariciā ꝯtenebat dicebat. Joh. xviij. Regnū meū nō est de hoc mūdo. Corp⁹ seu caro spirat luxuriam qr sicut dicit. Gala. vj. Qui seminat in carne. de carne metet corruptionē. Diabol⁹ vero spirat fallaciā et superbiam. Uñ diabolus est ille malus homo. q̄ de malo thesauro suo profert mala. Mat. xij. Peccatū ergo a diabolo procedit. Sed etiā dico ꝙ a corde ꝑuerso cogitatur. Unde Matthei. xv. De corde exeunt cogitationes male: homicidia: adulteria: fornicationes furta: falsa testimonia: blasphemie. A malo etiam ore predicatur ⁊ publicatur. Matthei. xv. Que procedunt de ore: de corde exeunt: ⁊ ea coinquinant hominem. Igitur fugiendum est de peccato quod suis officit. Item fugiendum est a diabolo qui suos necat ⁊ interficit. Diabolus enim est sicut leo mordens crudeliter. Ideo in ps. dicitur. De ore leonis libera me domine. Sicut hostis nocens maligniter ps. Eripe me de inimicis meis. Sicut serpens pungens fallaciter Esaie. xiiij. de radice colubri egredietur regulus: et semen eius absorbet volu. Item fugiendum est a cōsortio iniquorum quod nihil proficit. Numeri. xvj. Separamini

paramini de medio congregationis huius. Itē fugiēdum est de desiderio terrenorum: quod nunquam sufficit. vnde terrena sm ps. Fiant sicut fenū tectorum quod priusquam euellatur exaruit: de quo nō imple. ma. suā qui metet. Terrena nanque habent pinguedinem carnalitatis: tollunt plenitudinem felicitatis: inferunt inquietudinē cupiditatis. De pinguedine dicit Deutero. xxxij. De quorum victimis comedebant adipes: et vinū libaminū bibebant. De plenitudine vero felicitatis eterne quam tollit: potest dici illud Josue. v. c. s. vbi filij israel comederunt de frugibus terre defecit eis manna: si enim terrenorū fruges acquiritur māna dulcedinis eterne glorie vt cōmuniter impeditur. De cupiditate autē que incurritur pōt dici illud Job. xlj. De ore eius lāpades quasi tede ignis accense: eius inquit. i. mundi vel auari. Patet igitur quod per istā dictionē de: pōt intelligi participatio vitiosa: que est fugiēda: et hoc est primū.

C Secūdo dico quod per de intelligitur quedā participatio virtuosa: que est acquirenda et promerenda: et ista est illa qua de deo: de celo: de virtutibus: de scriptura: de gratia: de gloria: recipimus adiutorium et solamen. Et sic notabo quod de deo habemus

Deuotionis sapidum dulcorē.
Reuelationis splēdidū fulgorē.
Exauditionis placidū fauorē.
Miserationis fluidū feruorē.
Protectionis solidū vigorē.
Refectionis sapidū liquorem.
Dilectionis feruidū ardorē.
Eruditionis pspicuū splendorē.
Cōsolationis irriguū humorē.
Durationis perpetuū tenorē.
Exaltationis assiduū honorē.

Igitur dico. quod de deo sicut de principali fundamēto nostro nos participando recipimus dulcorē deuotiōis Deut. xxxij. Cōstituit eū supra excelsam terrā vt sugeret mel de petra: oleumque de saxo durissimo. Itē fulgorē reuelationis Deutero. iiij. De celo audire te fecit vocē suā. Item fauorē exauditionis ps. Exaudiuit me dñs de monte sancto suo. Item feruorē miserationis. Uñ ps. Respice de celo et vide: et visita vineā istā. Et alibi. Ueritas de terra orta est: et iusticia de celo prospexit. Itē vigorem protectionis ps. Angelis suis mādauit de te: vt custodiāt te in oibus vijs tuis. Itē liquorē refectionis. s. eucharistiā et cibū corporis sui Gene. xxvij. Surge: sede: comede de venatione. Et Johan. vj. Ego sum panis viuus qui de celo descēdi. Itē ardorē dilectiōis Treno. j. De excelso misit ignē in ossibus meis. Itē splendorem eruditionis Esa ij. De syon exibit lex et verbū dñi de hierusalē. Item humorē consolationis et refrigerationis. Esa. xij. Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris. Et Gen. xxvij. Det tibi dñs de rore celi et de pinguedine terre benedictionē. Item tam in anima quam in corpore duratiōis perpetue conditionē. De anima Gene. ij. Inspirauit. s. deus in faciē. i. imaginē eius scz hominis spiraculū vite. i. aiam habentē in seipsa vitā perpetuā. De corpore. j. Corin. xv. Sicut in adam oēs moriuntur: ita et in xpo oēs viuificabuntur. Item honorē exaltationis Canti. iiij. Ueni de lybano veni coronaberis ps. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Istud est ergo vnū de. i. vna participatio virtuosa que est acquirenda.

D C Tertio dico quod per de intelligitur vna participatio rigorosa: que est metuenda. Igitur timendū est de occulta dei reprobatione ne nos a se repellat De aperta dei iudicatione: ne nos foris expellat. De eterna inferni tribulatione: ne nos secū impellat. De superna celi consolatione: ne nos a se refellat. Timēdū est ergo de diuina reprobatiōe. de qua Exodi. xxxij dicit. Qui peccauerit in me delebo eum de libro vite. Item est timendū de sui iudicij seuera executione ps. De celo auditū fecisti iudiciū: terra tremuit et quieuit. Item timendū est de infernali vexatione et dānatione Deutero xxxij. De vinea sodomorum vinea eorum et de suburbanis gomorre. Uua eorum vua fellis: et botrus amarissimus. Itē timendū est de perdenda celi beatitudine et consolatiōe: seu eterna duratiōe Gene. iij. Ecce adam ne forte mittat manū suā: et videte ne sumat etiā de ligno vite et comedat et viuat in eternū. Patet igitur: quod per de significatur vna participatio rigorosa que est metuenda.

E C Quarto vero possem adhuc dicere: quod per de intelligitur quedā participatio luctuosa que est attendēda. Et ista est illa qua natura cōditionis humane facta est de materia vili: et terminatur in materiā viliorem: quia. s. de terra factus est homo Gen. j. Formauit deus de limo terre: et in terrā etiā reuertetur Eccls. iij. De terra facta sunt et in terrā pariter reuertentur.

F C Si vis adhuc potes dicere: quod de ptinet ad deū et maxime ad dei filiū: quia ipse est deus de deo: lumen de lumine: deus verus de deo vero: sicut dicit in simbolo athanasij. Uel etiā de refertur ad virū iustū: qui. s. est cōpositus de diuersis virtutibus. Habet enim in sua cōpositiōe morali

Humilitatē sicut fundamentū.
Pauptatē sicut purgamentū.
Pietatē sicut rigamentum.
Caritatem sicut complementū.

C De humilitate intelligit illud Gene. j. Produxit deus de humo omne lignū etc. De paupertate dr: illud Gene. vj. Fac tibi archā de lignis leuigatis: paupertas eñ leuior est omnibus virtutibus: quia. s. pondus terrenorum non habet. De pietate dr. iij. Reg. vj. Fecit in oraculo duos cherubin: de lignis oliuarum. Oliua enim pietatē signat. De caritate autē potest intelligi illud Exo. xv. vbi precipitur quod fiat archa de lignis sethim: interius et exterius deaurata: aurū enim rubicundū et preciosum signat caritatem. Et nota quod vtensilia omnia tabernaculi de auro sunt facta: sicut patet Exo. xxvj. ad denotandū quod aurum caritatis est materia oim bonorū virorum: et etiā oim bonorū operum et virtutū. De hoc autem: quod de signat partē et diminutionē: dic quod in hoc intelligitur discretio que omnia nō vult a se emittere et separare: sed solū partem: sicut cū dicit Tho. iiij. De tua substantia da pauperibus. Non eñ dicit: tuā substantiā: nō eñ vult quod demus totū.

G C Uel de ppositiue detractio signat peccatorē: qui vult preesse per superbiam: de fama aliorū demit per detractionē et infamiā et de bonis suis nimis retinet per parcitatē: de alijs autem nimis impie rapit et demit per auariciā: dicentes illud Eccli. xj. Nunc mādūcabo de bonis meis solus. Et Prouerbio. xvij. Munus de sinu accepit impius etc. Uide supra de A. et infra de ex. Uide infra de eripere et liberare: et eruere et similibus.

Debere.

H Nota quod debere est verbū obligatoriū signat enim obligationē ad aliqd faciendum. Et sic dicā quod in scriptura inuenitur

Debitū mortalis iacture.
Debitū mortalis nature.
Debitū legalis scripture.
Debitū rationis pure.
Debitū passionis dure.
Debitū dationis secure.

C Primū est debitū mortis nunquam euitādū. Sustinentia eñ mortis est illud debitū humane nature: ad quod primus parēs inobediens dei iussis: se et suos obligauit. Uñ singuli possunt dicere de singulis illud Johan. xix. Nos legē habemus et sm legē debet mori. Scōm est debitū carnis cōiugi reddēdū: quia. s. vnus cōiugū tenet alteri ad debitū actus carnis. j. Corin. vij. Uxori vir debitū reddat similr vxor viro. Tertiū est debitū legis semp obseruandū vel nunquam remittēdū. Lex eñ diuina nos obligat ad multas obseruatiōes. s. ad credendū articulos fidei: ad sumendū sacramenta. Ad faciendū mandata et ad seruādū iniuncta: et maxime solennitates et festa. Filij eñ tenent ad testamentum patris exequendū: al's de hereditate gaudere nō debent. Cū igitur scriptura sit testamentum xpi: necesse est quod impleatur atque seruetur: si volumus quod hereditas eterne glorie nobis in hoc testamēto promissa finaliter obtineatur. Unde scriptura sancta videtur nobis dicere illud Exodi. iiij. Ostendā vobis quid agere debetis Galla. v. Homo vniuerse legis debitor est.

I C Quartū est debitū equitatis quod est semper tenendū: et istud est illud ad quod ratio et cōscientia

ad hoc obligat hoiem: q2 etiã sine lege homo naturaliter sentit ⁊ scit se obligatum multis ⁊ ad multa deo. Debet enim seu debitor est sibi: deo: proximo: prelato: subdito: sed de hoc videbitur infra. Unde Roma. xiij. Reddite omnibus debita. ¶ Quintum est debitum eterne aduersitatis: qḋ a malis est necessario persoluendum: peccata enim sunt quedã debita: que nisi per penitentiã remittant: necesse est ꝙ in inferno per penas luendo soluantur Mat. v. Redde qḋ debes. amen dico tibi: non exies donec reddideris. v. d. Istud autem donec est quedam cõditio que nunꝙ purificatur. Nã quia post mortẽ nunꝙ potest fieri deo redditio seu satisfactio a decedentibus in peccato mortali cum sola gratia: qua dãnati carent sit pecunia que currit in domo domini: ⁊ que ab eo solũmodo acceptatur: ⁊ de qua fit sibi satisfactio pro delictis: sequitur ꝙ ista debita in inferno perpetuo luantur. de quo Sapien. xij. Inimicos seruorũ tuorũ debitos morti cũ tanta attentione cruciasti. ¶ Sextũ est debitũ superne felicitatis vel etiam diuine charitatis: quod est promerendum ⁊ requirendũ: que. s. bonis debetur non ex iusto sed condigno sed ex congruo. Deus enim quia sibi placuit: fecit se debitorẽ nostrũ: in quantũ pro nobis carnem assumpsit ⁊ gloriã eternam promisit. Unde Hebre. ij. dicitur. ꝙ ipse debuit per omnia fratribus assimilari vt misericors fieret. Iste tamen nobis plura reddit ꝙ debeat: nos autem sibi non solũ non reddimus qḋ debemus: sed contrarium illius qḋ debem9. Unde ipse est qui dicit Esa. v. quid ergo vltra debui facere vinee mee ⁊ non feci: expectaui ꝙ faceret vuas ⁊ fecit labruscas.

C ¶ His ergo premissis solũ de debito ratiõis seu iusticie aliquid est dicendum. Omnes enim quadam necessitatis lege ad aliqua sumus obligati. Non est enim dare aliquem qui sit liber. Cũ enim nihil habeamus a nobis: sed omnia aliunde recipimus: restat vt ꝓ acceptis alijs debeamus. Et ideo Hugo de sancto victore. in lib. iij. de archa. dicit. ꝙ necessitas debẽdi accipitur multis modis. Debent enim prelati subditis prouidentiam. Subditi prelatis obedientiam. Equales equalibus caritatem ⁊ amiciciam. Sapientes insipiẽtibus doctrinam. Diuites pauperibus alimoniã. Igitur carissimi iuxta documentum. Judicũ. xx. Decernite quid facere debeatis. Et vt omnia concludã in vnũ dicam ꝙ nos debemus

Reuerentiam summis numinibus.	¶ De debito reuerentie que deo debet dicitur. ij. Thessa. j. Gratias agere deo debemus semp.
Pniam ꝓ malis nostris corporibus.	
Innocentiã proprijs cordibus.	
Obedientiã nostris maioribus.	
Prouidentiam nostris minoribus.	
Amicitiã nostris equalibus.	
Alimoniã nostris pauperibus.	
Resistentiã nephandis hostibus.	
Castigationem male agentibus.	
Eruditionem insipientibus.	

De debito penitẽtie dici potest illud. j. Corin. ix. Debet in spe qui arat arare: ⁊ qui triturat triturare: arare enim ⁊ triturare penitentiam significat: per quam. s. corp9 aratur ⁊ trituratur. De debito innocentie potest dici illud Matthei. iij. Ego a te debeo baptizari. De debito obedientie dr Nume. iiij. Sciant singuli cui debeãt oneri mancipari. De debito prouidentie regiminis atꝙ cure: quam. s. prelati debent subditis exhibere: dicit Romano. j. Grecis ⁊ barbaris sapientibus ⁊ insipientibus debitor sum. De debito vero caritatis seu amicicie dicitur. j. Johan. iiij. Et nos debemus alterutrũ diligere. Roma. xiij. Nemini quicꝙ debeatis nisi vt inuicem diligatis. De debito beneficentie seu alimonie qḋ scꝫ debetur pauperibus ⁊ infirmis potest dici illud Roma. xv. Debemus nos firmiores imbecillitates infirmorum sustinere. De debito resistẽtie: qua. s. nos debemus resistere demonibus: hereticis: ⁊ tyrannis: dici potest illud Judicũ. xxj. Exire debemus ad pugnam De debito castigationis ⁊ iusticie dici potest illud. ij. Reg. xxj. Uirum qui oppressit nos delere debem9. De debito autem doctrine ⁊ sapientie dici potest illud Judicũ. iiij. Uir dei veniat iterũ ⁊ doceat nos quid debeamus facere. Non plus ad presens: q2 istud verbum debere ⁊ habere ita sunt in locutione latina cõmunia: q2 non est dare verbum quin in eius expositione semper inueniamus verbum debet.

Decem. Nota ꝙ numerus denarius numerus est perfectus. Est enim complementuꝫ ⁊ perfectio numerorũ. nã vsꝙ ad illum possunt numeri crescere: postꝙ vero denarium attigerunt: duplicari quidem possunt: ⁊ per denarij adiunctionẽ vel multiplicationẽ augeri. Ex tunc enim non est dare numerum vbi denarius nõ cõtineatur. Igitur per denariuꝫ numerũ intelligitur in scriptura complementũ legis diuine que in decem mandatis moralibus consistit. Ista est enim vera ⁊ summa perfectio. s. legis: ⁊ decem mandatorum cõplementum ⁊ obseruatio. Sicut em̃ dicunt anathomi. In epate est vna vena que in decem ramos diuiditur. Corpus etiã humanũ nouẽ mensibus perficitur: cũ vero denarium attigerit: tunc perfectuꝫ ⁊ integrũ parturitur: sicut bene supponit scriptura Sapien. vij. vbi dicitur. Decẽ mensiũ numero figuratus suꝫ caro. De pullo etiam auis legitur. ꝙ postꝙ ad corpus perfecte fuerit lineatus: decem tamen diebus expectat anteꝙ viuificet: ⁊ anteꝙ spiritu sit dotatus. In quibus quidẽ põt significari ꝙ numerus denarius. i. mandatorũ. x. obseruatio omnẽ spiritualem perfectionem cõtinet ⁊ importat. In epate enim sacre scripture est illa superior vena videlicet lex diuina: ꝗ scꝫ in decem ramos. i. in decẽ mandatorũ particulas diuiditur: virtute quorũ sanguis xpi ⁊ gratie per oẽs partes anime deportatur. Iste enim est numerus viuificatiuus ⁊ ad eternã gloriã parturitiu9: q2. s. dato ꝙ homo sit quantũ ad corpus ⁊ corporalia completus ⁊ bonis nature vel fortune dotatus: nũꝙ tamẽ quo ad aĩam pficit: nunꝙ ꝑ gratiã viuificatur: nunꝙ ad celi gloriã de huius mũdi vtero parturit: quin poti9 tãꝙ vile abortiuũ in inferni sterquilinium proijcitur: nisi prius. x. dierũ seu mensiũ. i. decẽ mãdatorũ obseruantia accingat. Ista est em̃ ꝗ per gratiã viuificat: ⁊ ꝗ glorie parturitionẽ oĩmꝙ morũ perfectionem ꝓcurat. Et ideo viri pfecti figurantur in duobus cherubin in tẽplo positis: ꝗ de lignis oliuarũ erãt: alas alterutrũ extendebãt: mutuo se respiciebãt: ⁊ decẽ cubitos altitudinis cõtinebãt q2. s. viri pfecti cherubin ꝗ interptant plenitudo sciẽtie dicunt: q2 sciẽtia vigẽtes sunt. De lignis oliuarũ sunt: q2 pietate ⁊ clementia sunt madẽtes In tẽplo ecclesie sunt: q2 dei seruitio sunt insistentes. Mutuo se respiciũt: q2 sunt per caritatem alter in alterum intendentes: ⁊ alas affectionum per beneficentiã ad alterutrũ extẽdentes. Et. x. cubitos altitudinis habent: q2 sunt sue pfectionis altitudinem in. x. mandatorũ obseruantiã terminantes. Judicũ xx. Decẽ viri eligebant e centũ. ¶ His ergo premissis notare possum ꝙ denarius numerus. i. decalogus mandatoruꝫ statusꝙ perfectiõis ⁊ obseruãtia legis dei multa spiritualia bona facit. Ista enim sunt Decem

Bases quibus sustentamur.	¶ Dicã igit de decẽ mãdatis ꝙ ista sunt bases ad sustẽtãdũ. iij. Reg. vij. fecit. x. bases fusura vna ⁊ mẽsura sculpturaꝙ csimili. Itẽ sunt luteres ad abluẽdũ. oĩs culpa i obsuãtia x mãdatorũ lauat vñ iij. Re. vij. dr. fecit quoꝙ decẽ luteres eneos. De mari et eneo quo sacrificia lauabãt dr ibidẽ ꝙ. x. cubitos i circuitu cõtinebat
Luteres qbus depuramur.	
Panes quibus roboramur.	
Cubiti quibus mẽsuramur.	
Anni quibus quietamur.	
Funiculi quibus alligamur.	
Argẽtei quibus premiamur.	
Corde qbus cõsolamur.	
Conche quibus irrigamur.	
Cortine quibus conuelamur.	
Linee quibus nos sanamur.	
Uerba quibus informamur.	
Milia quibus sociamur.	
Talẽta quibus nos lucramur.	

A

B

cuitu continebat. ad significandum ꝙ mare .i. amari
tudo penitentie tunc purificat atqꝫ lauat: qñ decem
mandatoꝝ obseruantia ipsam iuuat. Item sunt pa=
nes ad roborandum. Unde isti sunt decē panes quos
ysai misit per filiū suū dauid ad fratres suos. qui erāt
in exercitu ⁊ in bello: qꝛ scꝫ deus pater per Iesum xp̄m
filium suum ad nos fratres suos istos decem panes
misit. quib⁹ in prelio huius mūdi nos fortificat atqꝫ
nutrit. j. Regū. xvij. Accipe decem panes istos: ⁊ curre
ad castra: ⁊ fratres tuos visitabis. Itē sunt cubiti ad
mēsurandum. Totus enim ambitus perfectionis hu
mane isto denario mēsuratur. Unde iste sunt tabule
tabernaculi. quarū quelibet .x. cubitis in longitudine
mensurabatur. Unde etiā de ipso tabernaculo dicit᷑.
Exodi. xxvj. Quod decem cubitos habebat in altum.
Et de altari sacrificioꝝ dicitur. Esdre. vj. Quod in lon
gitudine ⁊ altitudine decē cubitos habebat: ⁊ sic qua
dratuꝫ erat. Lōgitudo enim nostre fidei: latitudo no=
stre caritatis: ⁊ altitudo nostre spei: que scꝫ mensure:
omnis moralis structure: decem cubitos .i. decem mā
datorum obseruantiam debent habere: ⁊ cum ea om=
nia mensurare. Item mādata ista sunt anni ad viuen
dum: ⁊ a viuendo in deo congaudendū: ⁊ in deo quie=
scendū. De noe enim qui interpretatur requiescens: le
gitur ꝙ ipse fuit .x. ab Adam in signū: ꝙ illi qui per de
calogum decimi sunt: in deo spiritualiter requiescunt
Qō etiam in penthecoste qui erat dies quinquagesi=
mus: ⁊ in iubileo qui erat quinquagesimus ann⁹: vbi
scꝫ populus letabatur ⁊ gaudebat: ⁊ ab operibus quie
scebat: quinquagesimus enim numerus cōstat ex de=
nario quinquies ducto: in quo notatur: ꝙ illi qui cuꝫ
quinario sensuū: denariū mandatorum obseruant: in
deo spiritualiter requiescunt ⁊ gaudent. ij. Paralipo
menō. xiiij. Quieuit terra .x. annis. Item sunt funicu=
li ad nos vinculandū: s̄m enim rei veritatem manda=
ta sunt quedam vincula quibus ligatur homines ne
ad vitia dilabantur. Josue. xvij. cap̄. Funiculi manasse
decem. Item sunt argentei ad nos premiandū. Unde
de thobia dicit᷑ Thobie. j. ꝙ ex his quibus honoratus
fuerat a rege habebat decē talenta argenti. Magnus
enim honor ⁊ magnuꝫ premium est: quando a xp̄o re
ge datur homini obseruantia mandatorū. Item sunt
corde ad melodiose domino decantādum p̄s. In psal=
terio decacordo psallam tibi. Psalterium enim est sa=
cra scriptura: decem corde sunt decem mandata. Item
sunt conche ad irrigandum. ij. Paralipome. xiiij. Fe=
cit quoqꝫ .s. Salomon cōchas decē. Item sunt cortine
ad inuoluendum. In nullo enim loco inuoluitur mū
dus ꝙ̄ in cortinis decem mandatorū. Exodi. xxvj. Fa=
cies decem cortinas de bysso retorta: purpura: hiacyn
tho: coccoqꝫ bis tincto ⁊c. Isti enim quatuor preciosi
colores signant quatuor cardinales virtutes: quibus
scꝫ decem mandata originaliter cōpingūtur. Itē sunt
linee ad vitam prestādam. Radij enim solis ⁊ celestes
qui sunt sicut quedā linee: recte sunt in istis inferiori
bus causa vite: sicut radij mandatorum a sole iusticie
emanantes: vitam spiritualem ⁊ eternam ministrant.
Denarius enim numerus vite attribuitur: sicut supe
rius fuit visum. Unde dicit Plini. ꝙ si vacca ante de=
cimū mēsem pariat: fetus nō viuit: nec perficiūtur vn
gule ei⁹. Ideo Esaie. xxxviij. dicitur: ꝙ sol rediijt retror=
sum per decem lineas in horologio achab: in signum
ꝙ rex viueret qui mori timebat. Itē sunt verba ad nos
informandum Exodi. xxxiiij. Scripsit Moyses in ta=
bulis verba federis decem. Item sunt milia ad nos so
ciandum ⁊ iuuandum. Plus enim iuuat hominē ob
seruantia mandatorū ꝙ̄ decem milia pugnatorū. Da
niel. vij. Decies centena milia assistebant ei: ⁊ in p̄s.
Currus dei decem milibus milia letantium. Istud po
tissime pertinet ad beatos: qui .s. decem milia dicūtur
⁊ propter obseruantiam decalogi: ⁊ propter perfectio
nem millenarij: ⁊ propter immensitatem leticie ⁊ gau
dij: ⁊ propter assistentiam diuini consortij. Item sunt
talenta ad lucrum querendum Matthei. xxv. Date
ei qui habet decem talenta: quia habenti dabit᷑ ⁊ abū=
dabit. Qui enim decem talenta mandatoruꝫ voluerit
habere ⁊ tenere magnū lucrū meritorū poterit obtine
re: ⁊ maxime quia cum istis talentis nos lucramur vi
tam eternam. Ecce ergo quomodo decem mandata de
cennario multipliciter applicantur. ¶ Sed si volum⁹
possumus adhuc dicere ꝙ per decem non solum intel
ligūtur decem mandata: immo etiam decem mādato=
rum obseruatores: etiam decem mandatorum trans=
gressores ⁊ violatores. Dico ergo ꝙ decem signāt viros
sanctos qui .s. decem mandatorum obseruatores exi=
stunt. Fructus enim citronuꝫ quos nos arenchias ap
pellamus: in deceꝫ cellulis ordinatissime est distinct⁹:
in quibus .s. succus ille saporosus ⁊ liquidus est con=
tentus. Sic dicam de viro iusto. quia pro certo in decē
cellulis mandatorum: succum gratie cōtinet quo mē
tem suam vegetat atqꝫ fouet. Et sicut iste fructus sic
denariatus ⁊ in cellulis decuplatus reputatur fruct⁹
bonus ⁊ contra calores excessiuos sanus. Sic vir per=
fectus eo ipso ꝙ decalogo mandatorum est munitus:
reputari merito debet sanctus: ⁊ ad obuiandum calo
ri concupiscentie satis aptus. Exodi. xxvij. Quicquid
decimum venerit sanctificabitur. Igitur de perfectis
viris ꝙ ipsi dicantur decem vel decani notabis ꝙ ipsi
possunt dici decem

Fratres.
Senes.
Iuuenes.
Principes.
Mulieres.
Uirgines.
Homines.
Uiri.
Iusti.
Filij.
Asini.
Uituli.
Cameli.

¶ Dicam ergo ꝙ isti dicuntur
decem fratres: quia cuꝫ decalo=
go seruant caritatē. Unde Ge=
ne. xlij. dicitur ꝙ decem fratres
Ioseph descēderunt in egyptuꝫ
vt frumentum emerent. Item
dicuntur decem senes: quia cuꝫ
decalogo seruāt maturitatem.
Ruth. iiij. Tollens booz decem
viros de seniorib⁹ ciuitatis ⁊c.
Item dicuntur decem iuuenes
quia cuꝫ decalogo fortitudinis
habent probitatem: primi Re=
gum. xxv. misit Dauid decem iuuenes ⁊ dixit. Ascendi
te in carmelum. Item dicunt᷑ decem principes: quia cū
decalogo habent dignitatem et autoritatem: qd̄ maxi
me verum est de bonis principibus ⁊ prelatis. Eccl's.
vij. Sapientia confirmauit sapientem super decē prin
cipes ciuitatis. Item dicuntur decem mulieres: quia
cum decalogo habent dulcedinem ⁊ benignitatem. ij.
Regum. xv. Reliquit rex decem mulieres concubinas
ad custodiendum domum. Item virgines: quia cum
decalogo seruant mūdiciam ⁊ puritatem Mat. xxv.
Simile est regnum celorum decē virginibus. Item di
cuntur homines: qꝛ cum decalogo habent rationem
⁊ sagacitatem. zacha. viij. In diebus illis apprehēdēt
decem homines fimbriam viri iudei .i. xp̄i. Item sunt
decem viri: quia cum decalogo ipsi habēt omnem for
titudinem ⁊ virilitatem: ⁊ virtutum multiplicitatem
Hiere. xlj. Decem viri reperti sunt inter eos qui dixe=
runt ad ismael noli occidere nos: quia habemus the
sauros in agro frumenti ⁊ vini ⁊ olei ⁊ mellis. Tales
enim proprie viri dicuntur: quia thesauris virtutuꝫ ⁊
maxime frumento scripture ⁊ lectionis: vino leticie et
cōsolatiōis: oleo clemētie ⁊ cōpassiōis: melle dulcedi=
dinis ⁊ deuotiōis ditant᷑: ⁊ tales etiā occidi a diabolo
non merent᷑. Itē sunt iusti: qꝛ cum decalogo habēt re=
ctitudinē ⁊ equitatē Geñ. xviij. Si repti fuerint in so=
domis decem iusti ꝓpter decē parcā ciuitati. Itē sunt
filij: qꝛ cum decalogo habēt obedientiā ⁊ sedulitatem
j. Reg. j. Nunqd melior sum tibi ꝙ̄ decē filij. Itē sunt
asini: qꝛ cū decalogo habēt patiētiā ⁊ firmitatē. Uñ de
Ioseph dr̄: ꝙ fratribus suis addidit decē asinos: ⁊ toti
dē asinas: qui subueherēt ex omnibus egypti diuitijs
Item sunt vituli: quia cum decalogo ipsi habēt spiri=
tualem leticiā ⁊ iocunditatē. Nume. xxix. Die quarta
offeratis vitulos decem. Item sunt cameli: quia cum

decalogo ipsi se inclinant ad onera per humilitatem. Camelus enim flectit genua: ꝛ inclinat se quãdo onerat Gene. xxiiij. Tulit eliezer. x. camelos de grege dñi sui. Ecce ergo quomõ viri sancti dicũtur. x. Et sic ostẽsum est quomodo decẽ significãt decem decalogi ꝓfessores ¶ Sed adhuc dico: ꝙ in malo significato: ꝑ de-
D cem intelliguntur ipse decem preceptorũ transgressiones: vel etiam ipsoꝝ transgressores. De transgressionibus patet Apoca. xiij. ꝛ. xvij. vbi dicitur ꝙ bestia que ascendit de abysso habebat capita septẽ ꝛ cornua decẽ. Capita eñ septẽ capitalia peccata designant. Cornua vero decem transgressiones decẽ mandatorũ designãt que. s. oĩa bestie abyssi. i. peccatores diaboli secũ portant Apoca. xvij. Vidi mulierem sedẽtem super bestiã habentem septẽ capita: ꝛ cornua decẽ. Mulier fallax est diabolus: qui sedet ꝛ equitat super tales Apoc. xij. Ecce draco magnus rufus habens capita septẽ et cornua decem. De transgressorib9 etiã decalogi: ꝙ significentur per numerũ denariũ notabo: ꝙ hodie plerũqꝫ denarius xpi deficit: qꝛ scꝫ illi qui sunt decem ꝑ obseruantiam decalogi: pro magna parte perierunt. ij. Regũ. ij. Defuerunt de pueris dauid decẽ. Sed reuera denarius diaboli cõualescit: qꝛ scꝫ decalogi transgressores hodie abundant. Unde de pessimo illo. i. de diabolo dicitur Hiere. xlj. ꝙ venit ismael qui erat de semine regio in terrã iuda: ꝛ decẽ viri cum eo ꝛ occidit reliqꝗs quas inuenit. Decẽ viri isti significãt generaliter oẽs malos: qui. s. decem dicũtur: qꝛ decem mãdata vt dictũ est transgrediunt: qꝛ. s. contra bonos ysmaeli. i. diabolo famulantur. Luce. xvij. Occurrerũt ei decem viri leprosi. ¶ Nota etiã ꝙ tempus peccati in quo fit ipa decalogi trãsgressio intelligitur per decẽ: sicut de muliere illa dicitur: ꝙ mulier habebat spiritũ infirmitatis decem ꝛ octo annis. Decem enim decem mandatorꝫ transgressionẽ. Octo vero octo beatitudinum carentiã signant. Et illud etiam Apoca. xj. Decima pars ciuitatis cecidit. Pena etiã eterna que infligitur ꝓ ista transgressione per decem significatur sicut Apoca. ij. Habebitis tribulationẽ diebus decẽ. Item gloria eternal ꝗ dat pro retributione obseruantie decalogi signat per decem. Unde iste est denarius qui datur laborantibus in vinea domini Matthei. xx. Acceperũt singuli singulos denarios. Et ibidem. Nonne ex denario conuenisti mecum ꝛc. Sufficit. Uide infra de denario.

A **Decime. Decimus.** Nota ꝙ decima est decima ps cuiuslibet rei: quã. s. ipse de9 sibi retinuit ꝛ sibi offerri voluit, ꝛ decreuit in signũ dominij ꝛ tributi. Notabo ergo ꝙ decima multipliciter sumitur in scriptura. Est enim decima

- Uirtualis.
- Temporalis.
- Personalis.

¶ Est dico decima virtualis: que deo soli debet offerri: ꝛ sic dico: ꝙ ꝑ decimã intelligitur omnis perfectio virtuosa: tum qꝛ denarius est numerus perfectus: tũ qꝛ denarius signat numerũ tum qꝛ iste numerus signat denarium mandatorum sicut supra in precedenti titulo fuit visuꝫ. Et sic loqui potest scriptura Leuiti. xxvij. vbi dicitur. Omnes decime terre domini sunt. Omnes inquit decime i. oẽs perfectiões virtutũ domini sunt. i. domino sunt ascribende: ꝛ talis decima perfectionis deo ascribẽda figuratur Exodi. xxij. vbi dicitur. Decimas ꝛ primitias nõ tardabis deo offerre. qꝛ. s. decime ꝛ primitie deo offerebantur: nouẽ vero partes retinebantur. Primitie ergo signant bonorũ operũ cõplemẽtũ ꝛ perfectionem. Nouenarius vero numerus imperfect9: qui ad denarium non attingit: signat rerũ ꝛ oper9 imperfectionẽ ꝛ diminutionẽ. Igitur dictũ est ꝙ illud qd̾ est primum ꝛ decimũ deo offertur. Illud vero qd̾ est infra nouenarium retinetur. Quia reuera primitie: id est cuiuslibet boni operis inchoatio; ꝛ decime: id est cuiuslibet boni operis complementum ꝛ perfectio: deo sunt ascribẽda ꝛ offerenda: quia. s. sine diuina gratia nullũ bonuꝫ opus perficitur aut cõpletur. Iuxta illud Philipẽ. ij. Ipse est qui operatur in nobis: ꝛ velle ꝛ perficere. Nouem vo partes seu nouenarius numerus. i. quecunqꝫ imperfectio nobis est retinenda: ꝛ nobis ascribenda. Quia ꝑm rei veritatẽ quicquid perfectionis in nostris operibus est: totum sibi est attribuendũ: quicquid autem imperfectiõis ꝛ defectus ibi fuerit: est nobis ꝛ nostris imperfectiõibus ascribendũ. Ista est decima virtualis que soli deo debet offerri Thobie. j. Decimas ꝛ primitias fideliter offerens. ¶ Secundo dico: ꝙ est de- B
cima temporalis que dei ministris debet conferri: primam. s. decimã prouẽtuũ atqꝫ rerũ ministris suis qui suam. s. representant personam cõferri ꝛ offerri mãdauit Nume. xviij. Filijs leui dedi omnes decimas. Igitur cum de decimis seu decimarum iure non intendã aliquid profunde dicere cum hoc theologis ꝛ canonistis dimittam: hoc solum notabo ꝙ decime ecclesiasticis sunt soluende

- Quia ante legem fuerunt ordinate.
- Quia in lege fuerunt imperate.
- Quia sub lege fuerũt obseruate.

¶ Ante legem enim decime fuerunt ordinate ꝛ figurate. Nam etiam apud gẽtiles de quibusdã rebus fiebat antiquitus decimatio. Narrat enim Pli. lib. xij. capi. xx. Ad qd̾ cõcordat Soli. capitu. de ethiopia. ꝙ collecto cynamomo sacerdos cuꝫ hasta ad hoc consecrata: sarmenta diuidebat: partem soli quem in illis partibus adorabant separabat: reliquum domino dimittebat. De thure etiam dicit idem Plini. lib. xij. capi. xv. ꝙ postꝙ erat collectũ in ciuitate sobodam per vnã specialem portã inferebatur: ꝛ ante oĩa decimabatur: nec licebat illud vẽdere mercatori donec sacerdos partẽ suã habuisset. Igitur talibus gentilium exemplis fuerunt decime originaliter etiã aliqualiter figurate: qd̾ scꝫ antiquitus fuit ante legẽ. Unde etiam de Melchisedech sacerdote: qui fuit ante legem dicitur Genes. xiiij. ꝙ Abraam dedit sibi decimas de omnibus que habebat. Unde Apostolus ad Hebreos. vij. Intuemini autem quãtus fuerit hic cui ꝛ decimas dedit de precipuis Abraam patriarcha Fuerunt igitur decime ante legem ordinate. ¶ Itẽ in lege fuerunt sanctificate ꝛ imperate. Lex enim diuina decimas imperauit ꝛ quicquid decimũ nascebatur sibi dedicauit ꝛ consecrauit. Iuxta illud Leuitici. xxvij. Quicꝗd decimũ venerit sanctificabitur. Ad literã eñ quicquid decimũ veniebat domini erat ꝛ in vsus sacerdotum cedebat; nec cuꝫ aliquo mutari debebat: sicut dicitur Leuiti. xxvij. In quibus etiam notari potest ꝙ decima ꝛ alie res deo sacrate: et ꝗcunqꝫ bona ecclesiastica dño cõsecrata et dedicata: nõ debẽt in vsus alios ordinari: sed soli deo ꝛ ministris eius reseruari. Seculares enim talia non possunt bona conscientia tangere: nec ad vsus proprios applicare. De archa enim testamenti que sancta ꝛ sanctificata domino dicebatur Legitur primo Regũ. v. ꝙ ꝗdiu fuit apud philisteos: qui scꝫ pagani erant: et presentia eius indigni: multipliciter fuerũt a domino flagellati: ꝛ agri eorum muribus deuorati. Isti ergo timẽtes archam ipsam ad filios israel remiserunt: et sic plage quas sustinuerunt cessauerunt. Sic vere dicam ꝙ bona ecclesiastica siue sint decime siue alia domino dedicata: et pro filijs israel: id est pro ecclesiasticis ordinata: nulli philistei: id est nulli seculares digni sunt detinere vel capere. ꝙ si fecerint: necesse est eos a deo flagellari ꝛ tribulamina sustinere. Quia procerto verisimile est: ꝙ seculares tãtas tribulationes sustinent ꝓpter hoc ꝙ bona ecclesiarum iniuste rapiunt atqꝫ tenent. Debent ergo dari decime: quia in lege fuerunt precepte ꝛ imperate: sicut ad literam patet Nume. viij. ꝛ in alijs multis locis. Unde Malachie. iij. precipitur sic. Inferte omnẽ decimam in horreum meuꝫ: vt sit cibus in domo mea Super quo dicit Hieronimus. Sciatis vos perdidisse abundantiam: quia fraudastis me parte mea. Reddatis igitur mihi mea ꝛ ego restituam vobis vestra.

Item

¶ Itẽ dico ꝙ decime sub lege fuerunt date et obseruati. In primitiua enim ecclesia decime cum omni diligentia reddebantur: ecclesie fundabantur: et bona ecclesiasticorum per seculares non retinebant: sed potius augebantur. Et merito: q2 decime pro victu seruitorũ ecclesie fuerunt ordinate: ⁊ alie possessiones ipsis sublate. Nume. xviij. In terra eorum nihil possidebitis: decimarum oblatione contenti. Bene ergo consulit. Eccli. xxxv. In omni dato tuo hylarem fac vultum tuũ: ⁊ sanctifica in exultatione decimas tuas. Et merito: q2 pcerto per legitimã dationẽ decimarũ: declinat pena posterior. Augmentatur census exterior. Reportatur fruct9 vberior. Declinat dico pena infernalis. Unde August. in sermone de decimis. ⁊ ponit. xvj. q. j. capi. decime. Hec est enim inquit domini iustissima consuetudo: vt si tu illi decimã non dederis: tu ad decimã reuocaberis: hoc est ad demones qui sunt angelorum pars decima associaberis. Dabis inquit impio militi que dare nolueris sacerdoti. Itẽ ex hoc etiã augmẽtatur fructus tẽporalis. Unde idẽ ibidẽ. Si decimam dederis: abundantiã fructuũ ⁊ sanitatẽ animi et corporis cõsequeris. Itẽ ex hoc reportatur gloria supernalis. Unde Augu. ibidẽ. Attende inquit: ꝙ creatura decima inter intellectuales creaturas est homo: q2 angeli in nouẽ ordinibus cõsistunt: decimus vero ordo est hominũ. Et ideo hominis est decimã soluere vt ruinam angelorũ valeat supplere: ⁊ decimũ ordinẽ adimplere. Ista est igit decima tẽporalis que dei ministris debet conferri.

C ¶ Tertio dico ꝙ inuenitur decima psonalis que a deuotis solet inferri. Et ista nihil aliud est ꝙ̃ penitentia vel maceratio carnis: qua sc3 sancti inuita decimãt ⁊ vindemiãt semetipsos: qua. s. deo de suis proprijs psonis ⁊ corporibus faciũt pẽsionẽ: pp̃ter qd̃ etiã fuit instituta quadragesima: vt in illa que est quasi decima pars totius anni: decima personalis in afflictione ⁊ deuotione a fidelibus solueret: qd̃ maxime verum debet esse de ecclesiasticis: q2. s. ipsi pre ceteris debent decimare diminuere: ⁊ per temperantiã a suis affectibus: voluptatibus ⁊ etiã necessitatibus subtrahere semetipsos. Unde Hebre. vij. Leui qui decimas accepit: decimatus est. Tales aũt decimas videntur soluere hypocrite dicentes illud Luce. xviij. Jeiuno bis in sabbato: decimas do oim. que possideo. Uerũtamẽ decime hmõi deo nõ sunt accepte: q2 nõ sunt cũ bona intentione reddite neq3 date. Et ideo illi maledicuntur Mat. xxiij. Ue vobis hypocrite qui decimatis mentã ⁊ anetũ ⁊ cyminũ ⁊ dimittitis que grauia sunt legis iudiciũ miam ⁊ fidẽ. Ista ad presens sufficiant. Si vis de decimis ⁊ tribus decimis: ⁊ alijs istã materiã tangentibus plenius ⁊ magis scientifice videre. Uide librum numerorum per longũ cũ suis expositoribus: ⁊ iura canonica: que de hoc faciunt mentionem.

A Decere.

Nota ꝙ multa sunt que expediũt atq3 decent: quia scilicet

Decet iustos laudes deo impendere.
Decet deũ laudes accipere.
Decet ecclãm sanctã existere.
Decet oẽs fratres diligere.
Decet cũctos bona facere.
Decet senes primos dicere.
Decet eruditos vera docere.
Decet prelatos bonos apparere.

¶ Ista enim predicta valde sunt decentia ⁊ conueniẽtia: vtilia: necessaria ⁊ honesta. Igitur dico. ꝙ iustum decet laudes impẽdere p̃s. Rectos decet collaudatio. Itẽ dec3 deũ laudes accipere p̃s. Te decet hymn9 de9 in syon ⁊c. Itẽ decet ecclesiã sanctã existere p̃s. Domũ tuã domine decet sanctitudo in lon. dic. Itẽ decet oẽs fratres diligere. p̃mo Macha. xij. Decet meminisse fratrũ. Itẽ decet cũctos optima facere Mat. iij. Decet nos implere oẽm iusticiam. Item decet senes primos proponere seu loqui vel dicere Eccli. xxxij. Loquere tu maior natu: decet enim te primũ verbũ. Item decet doctos vera predicare Tytum. ij. Loquere qd̃ decet sanam doctrinam. Item decet prelatos bonos apparere: bona frequẽtare: vel bonis virtutibus abundare. Hebre. vij. Talis eñ decebat vt esset nobis pontifex sanctus: innocens: impollutus: segregatus a peccatorib9: ⁊ excelsior celis fact9. Et si vis explana ⁊ ostende quot ⁊ quanta sunt que decent prelatum: sc3 sanctitudo: innocentia: mundicia: malorũ euitatio: ⁊ celestium cõtemplatio ⁊c. Uide infra de decor ⁊ decorus.

Decernere. Decretum. A

Cũ decernere nihil aliud sit ꝙ̃ aliquid determinando disponere: statuere vel ordinare. Et dicitur decernere: quasi de longe cernere: pro eo. s. ꝙ illa que decernunt facienda vel tenenda: de longe antea sunt cernenda ⁊ preuidenda. Dicã ꝙ decretio vel decretũ. i. fixa ⁊ immobilis alicuius rei ordinatio vel statutum pertinet

Ad deum.
Ad prelatum.
Ad subditum siue iustum.

Deus decernit mundũ gubernans eternaliter. Prelatus decernit plebẽ disponens temporaliter. Justus decernit sese cõponens virtualiter. Dei decreta regunt vniuersum eternis legib9. Prelati decreta regũt populũ eternis viribus. Justi decreta regunt seipsum internis moribus. B

¶ Dicam igitur ꝙ ad deũ pertinet decernere de regimine vniuersali. Ipse eñ est ille summus ⁊ permaximus princeps per cuius eternã ⁊ occultã prouidentiã oĩa creata reguntur: ⁊ oĩa ordinant ⁊ decernunt: ⁊ suis decretis ⁊ legibus gubernantur. Nec obstat astrologorum sententia: si vera est: qua. s. creditur: ꝙ oĩa que sunt vel fiũt fiant a celo ⁊ a stellarũ influentijs habent ortũ: q2 si ista vera sunt: dicerẽ forte verũ esse quantũ ad corpus aĩa vero ⁊ liberũ arbitriũ soli deo subiacet. Uel dicerẽ ꝙ tunc celũ esset: sicut liber vbi a principio ipse deus sua decreta ⁊ suas occultas ⁊ secretas ⁊ eternas ordinatiões cõscripsit aut forte: ꝙ sm decreta ipsius mentis diuine que scripta sunt in libro hec oĩa gubernant. vnde ipse est qui dicit Prouerb. viij. Per me reges regnant ⁊ legũ conditores iusta decernũt. Per me principes decernunt iusticiã. Unde nota ꝙ ab istis decretis diuinis procedunt

Omnia que tangunt salutis securitatem.
Omnia que tangunt fortune varietatẽ.
Omnia q̃ tangunt mortalẽ necessitatẽ.

Ista eñ sunt tria in quibus omnia humana versant.

Salus eterna ⁊ damnatio
Fortune duplicitatis variatio.
Uite vel mortis dispositio.

Nõ igit a decreto diuine ⁊ eterne predestinationis procedat salutis vel damnatiõis ordinatio: patet Hester. xiij. vbi dicitur. Domine deus omnipotens in ditione tua cũcta sunt posita: ⁊ nõ est qui tue possit resistere volũtati: si decreueris saluare nos cõtinuo liberabimur: quasi dicat si non decreueris damnabimur. Item ꝙ ad ei9 decretum pertinet fortune prospere vel aduerse dispositio vel variatio: patet Esa. xiiij. Dominus exercituũ decreuit: et quis poterit infirmare: manus eius extenta: ⁊ quis auertet eum: et loquitur de subuersione babylonis. Item ꝙ ab isto decreto procedat vite ⁊ mortis terminatio: patet Danielis. iiij. vbi dicitur. Succidite arborem ⁊ precidite ramos eius: excutite folia ei9: et dispergite fructus eius. Sequitur. Decretum est a sententia vigilum: quia reuera cuiuslibet arboris: id est hominis succisio: ramorum suorum: id est amicorum precisio foliorum: id est bonorum suorum excussio: fructuum: id est diuitiarum suarum dispersio: ⁊ quecunq3 ad mortem eius pertinent vel vitam: totu3 dependet ab occulto decreto ⁊ ordinatione vigilũ eternorum: id est dei et angelorum. Patet igitur quomodo ad deum spectat decernere de regimine vniuersali.

C ¶ Secundo dico ꝙ ad prelatum pertinet decernere de regimine populari. Unde Esare qui erat princeps populi dictum fuit a populo illud primo. Esdre. x. Surge: tuu3 est discernere: ⁊ nos erimus tecum. Et nota. ꝙ prelati ⁊ presides debent discernere

Decreta deuotionis quo ad deum. | Igitur decernat cum
Decreta discretionis quo ad proximum. | deuotione
Decreta correctionis quo ad seipsum. |

deo famulari: vnde ad eum pertinet circa regimen ecclesie intendere. iuxta illud. ij. Paral. ij. Decreuit Salomon edificare domum. Sacramentum altaris deuote recipere ij. Paralipo. xxx. Decreuerunt vt facerent phase. bona sua in vsus diuinos expendere: sicut de dario dicitur. ij. Esdre. vj. Quod de bonis suis proprijs mandauit expensas sacrificiorum in domo dei fieri. Et sequitur. Ego rex darius decreui quod diligentissime. Item decernat prelatus vel princeps cum discretione plebi dominari: quia scilicet ipse debet decernere et ordinare quod boni promoueantur. dicens ij. Machabeorum. xj. Genti iudeorum decernimus bene. Simplices vero et imperfectos in inferiori gradu dimitti sicut de gabaonitis dicitur. Josue. ix. Quod iosue decreuit illos esse in ministerium filiorum israel. Omnibus nobis equa iudicia reddantur et exhibeantur. vnde Pro. xxxj. Aperi os tuum. decerne quod iustum est. et iudica inopem et pauperem. Item decernat prelatus cum correctione sese castigari. Unde regi israel dictum fuit. iij. Regum. xx. hoc est iudicium tuum quod ipse decreuisti: quia scilicet reges et prelati debent seipsos punire: et secundum proprias leges et decreta se ipsos iudicare. Juxta illud patere legem quam ipse tuleris Exemplo illius regis qui cum decreuisset deprehensum in adulterio duos oculos perdere. et tandem filius eius primogenitus deprehensus fuisset. rex ne proprio decreto esset contrarius. sibi vnum et filio alterum oculum fecit erui. vt et legi satisfaceret: et filio qui post ipsum regnare debebat vnicum saltem oculum reseruaret. Pertinet igitur ad prelatum decernere de regimine populari. Tertio decernere debet subditus de regimine proprio singulari et particulari. Et sic debet decernere.

Humiliter se subiugare. | De humili subiectione dicitur. ij.
Simpliciter deum rogare. | Machabe. vj.
Sagaciter facta deliberare. |

Decreuimus seruire patri tuo. De supplici oratione dicitur Job. xxij. Rogabis eum et vota tua reddes. decernes rem et veniet tibi. De sagaci factorum seu faciendorum deliberatione potest dici illud. Judic. xix. In commune decernite quid facto opus sit. Sic ergo patet quot sunt decreta priuata. publica. et diuina.

A **Decidere.** Nota quod decidere idem est quod deorsum cadere. Et ideo dic sicut supra. de cadere. et dic si vis quod homo

Decidit per culpam criminaliter. | De casu culpe dicitur Eccli.
Decidit per mortem corporaliter. | xix. Qui sper
Decidit per infortunium temporaliter. |
Decidit per damnationem eternaliter. |

nit modica: paulatim decidet. De casu mortis dicitur. j. Machabeo. j. Post hec decidit in lectum et cognouit quod moreretur. De casu infortuniorum dicitur Actuum. xxvij. Cum decidissemus in locum bithalassum impegerunt nauem. Bithalassus est periculum maris: vbi duo maria concurrunt. De casu autem damnationis dicitur de impijs in psalmo. Quemadmodum olera herbarum cito decident etc. vide supra de cadere.

A **Decipere.** Nota quod decipere idem est quod defraudare: et breuiter loquendo possumus notare quod homines in hoc mundo decipiuntur

Adulatorum locutionibus. | Dico ergo quod nos decipit locutio adulatorum.
Mundi bonorum infectionibus. |
Demoniorum suggestionibus. |

Sicut enim elephas decipitur in deserto ex cantu puellarum secundum phisologum: intantum quod dulcedine cantus lambendo mamillas earum obdormiens: permittit se ab eis occidi et sanguine denudari. Sic vere multi hodie et maxime diuites decipiuntur mamillis et cantibus. i. verbis et oblectationibus adulatorum: et mundi falsorum amicorum: et maxime mulierum intantum quod per eas ad mortem inferni deducuntur: et sanguine bonorum temporalium pauperantur. Adulator enim decipit. vnde Prouerb. xj. Simulator ore decipit amicum suum: et ducit eum per viam malam. Proditor etiam vel falsus amicus decipit. vnde Treno. j. Uocaui amicos meos et ipsi deceperunt me. et Esa. iij. Popule meus qui beatum te dicunt: ipsi te decipiunt. Mulier etiam decipit: exemplum de dalila et sampsone: cui dictum est. Judicum. xvj. Decipe eum et disce in quo sit maxima fortitudo sua. Istos ergo decipit locutio adulatorum. ¶ Secundo dico. quod quosdam decipit infectio mundi bonorum. B
Sicut enim tigris decipitur in vmbra sua quam videt in speculo: ibique sistens perdit catulum quem sequebatur. Sic etiam canis transiens super pontem habens caseum in ore: deceptus fuit per vmbram casei quam in aqua videbat: quia dum ipsum vellet accipere aperuit os et sic perdidit vtrumque. Sic vere fatui mundani decipiuntur per vmbram bonorum temporalium: de quibus dicitur Sapien. v. quod transierunt omnia velut vmbra. Dum enim os cordis sui. i. affectum aperiunt ad ea amplexandum. dum circa eos nimis vacant ad ea acquirendum: et illud quod habebant perdunt. s. dei gratiam et illud quod querebant non assequuntur. s. celi gloriam. Istis ergo dicitur Judicum. ix. Umbras montium vides quasi hominum capita: et hoc errore deciperis. Hos ergo decipit infectio mundi bonorum. ¶ Tertio dico quod quosdam decipit suggestio demoniorum: vnde sicut ceruus decipitur C
et capitur sibilo venatoris: sicut murena de fluuio extrahitur ad sibilum serpentis: sic et bestie et aues detrahuntur ad laqueum sibilo aucupis: sic vere peccator decipitur: et de fluuio deuotionis et gratie extrahitur: et ad laqueum peccati ducitur: et ad mortem inferni trahitur: per sibilum diabolice suggestionis. Amos. ij. Deceperunt eos idola sua. Patet ergo exemplo quomodo decipiuntur homines diuersimode a diuersis. s. ex diaboli suggestione ex terrenorum infectione: ex adulatorum fraudatione. ¶ Igitur notabis quod homo in via morum et in via proprie salutis: D
in iudicio rationis decipitur multis modis. Ipsum enim decipit

Tentatoris mendax fallacia. | ¶ Decipitur ergo homo per mendacem fallaciam tentatoris. Unde illi spiritui qui dixit. iij. Reg. xxij. Ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum dictum est.
Detractoris mordax versutia. |
Proditoris fallax fenicia. |
Adulatoris loquax blandicia. |
Simulatoris fugax decentia. |
Feneratoris rapax nequicia. |
Mulieris procax malicia. |
Diuitie mentem inflamantes. |
Delicie corpus eneruantes. |
Scientie spiritum inflantes. |
Stulticie alta attentantes. |
Nequitie mala cogitantes. |

Decipies et preualebis. Item per mordacem versutiam detractatoris Gene. iij. capi. Serpens decepit me. Item per fallacem feniciam proditoris. Unde illud Prouerb. xj. Simulator ore decipit amicum suum: et ducit eum per viam non bonam. Item per loquacem blandiciam adulatoris. Ideo Eccli. vij. dicitur. Melius est a sapiente corripi quam stultorum adulatione decipi. Item per fugacem seu non veracem decentiam simulatoris. i. hypocrite psalmo. Decipiet homo de vanitate in ipsum. et illud Amos. ij. Deceperunt eos idola sua. Idola enim sunt fictiones et non res. Item per rapacem nequiciam feneratoris Esa. xix. Deceperunt egyptum angulum populorum eius. Anguli enim mundi videntur esse diuites alios sustentantes. Isti sunt illi falsi prophete de quibus dicitur Ezech. xiij. Deceperunt populum meum dicentes. Pax pax et non erat pax. Isti enim videntur loqui pacifice: et tamen ipsi operantur tyrannice vel dolose Item decipiuntur per procacem maliciam mulieris. Unde dalile dictum est de sampsone Judicum. xvj. Decipe eum: et disce in quo sit maxima fortitudo eius. et Nume. xxxj. Cur feminas reseruastis. Nonne iste sunt que deceperunt filios israel. Item decipitur homo per inflamationem diuitiarum Mar. iiij. Erumne seculi et deceptio diuitiarum: et circa reliqua concupiscentie introeuntes suffocant verbum. Item per eneruationem delitiarum Aba. ij. Uinum potantem se decipit. Item per inflamationem scientiarum. Esa. xlvij. Sapientia tua et scientia tua hec decipiunt te. Item per attentationem stulticiarum Pro. v. Morietur quia non habuit disciplinam in multitudine stulticie sue decipietur. Item per executionem seu

nem seu cogitationem nequitiarum. Prouerb. x. Iter impiorum decipiet eos. Patet ergo quomodo multipliciter sunt decepti. Si velles applicare exempla ad omnia predicta: vide in tabula reductorum. Et nota quomodo sensus humani, circa obiecta propria multipliciter decipiuntur: et maxime visus. Nota etiam quomodo pisces: bestie: et aues diuersimode decipiuntur ab aucupibus suis: et piscatoribus et venatoribus. Longum esset de omnibus prosequi: ideo transeo causa breuitatis.

Declarare. Nota quod declarare idem est quod manifestare etc. Transeo quia pauce sunt autoritates.

A **Declinare.** Nota quod declinare quandoque sumitur pro deriuare. sicut Esa. lxvj. Declinabo super eam quasi fluuium pacis. Quandoque sumitur pro deorsum inclinare: sicut. ij. Reg. vj. Calcitrauerunt boues et declinauerunt archam. Quandoque sumitur pro accedere seu appropinquare: sicut cum dicitur Gene. xix. Declinate ad domum pueri mei. Quandoque sumitur pro deficere seu descendere: sicut cum dicitur Luce. ix. Dies cepit declinare. Quandoque etiam communiter sumitur pro cedere seu etiam deuiare: sicut cum dicitur in ps. Declinate a me maligni et scruta. manda. dei mei. Notabo ergo breuiter quod in scriptura inuenitur Declinatio

Nature. ¶ Declinat enim homo cum moritur
Culpe. corporaliter ps. Sicut vmbra cum de
Gratie. clinat ablatus sum. Declinat iustus
Pene. quando peccat criminaliter. Deutero.

xxxj. Declinabitis cito de via quam ostendi vobis. Declinat potens cum conuertitur virtualiter Ezechie. x. Ad locum ad quem ire declinabat que prima erat sequebantur et cetere. Declinat damnatus cum iudicatur sententialiter: vnde dominus in ps dicit. Viri sanguinum declinate a me.

B ¶ Dicam igitur his premissis quod signat recessum a termino a quo: vel accessum ad terminum ad quem. Et sic dico quod in bono sumitur et in malo. Declinare enim a malo est bonum: et declinare a bono est malum. Et econtra declinare ad bonum est bonum: et declinare ad malum est malum. Terminus enim a quo et terminus ad quem contrarie sunt nature. Igitur de bona declinatione primitus est dicendum Sicut enim video quod naute libenter declinant pericula maris dum nauigant: videlicet caribdim ne absorbeantur: scillam ne confringantur aut conterantur bithalassum: ne arrestentur aut inuiscentur: syrtes ne arenis detineantur: monstra ne deuorentur: pyratas ne spolientur. Sic dicam: quod nos qui per mare huius fluctuose vite nauigamus ad mortem: et nauem anime nostre cum velo spei et gubernaculo fidei deducere proponimus ad salutem summe debemus cauere et declinare: vitare et refutare spiritualia pericula huius maris. i. mundi: videlicet caribdim absorbentem: hoc est auariciam. Scillam confringentem: hoc est superbiam. Bithalassum tenentem et inuiscantem: hoc est luxuriam. Sirtes. i. arenarum cumulum arrestantem: hoc est diuitiarum abundantiam. Monstra que deuorant: hoc est malorum hominum societas et amicicia. Piratas qui spoliant: hoc est demonum fallacias et crudelis violentia. Et sic declinauit dauid de quo dicitur. j. Reg. xviij. quod cum saul vellet ipsum lancea transfigere declinauit a facie eius. Ista est enim veritas: quod tutissimum est a periculis viciorum: quibus diaboli nos transfigere procurant declinare: occasiones fugere: et a mala via deuiare. et istas declinationes facit timor dei. Prouer. xv. Per timorem domini declinat omnis a malo. Unde Prouerb. xiiij. Sapiens timet et declinat a malo ps. Declina a malo et fac bonum inquire pacem etc. ¶ In quibus verbis ostenditur quintuplex causa propter quam est a malis operibus declinandum: videlicet Propter

C

Prouidum consilium quod nobis datur. Declina.
Horridum flagitium quod demonstratur. A malo.
Tutum exercitium quod imperatur. Fac.
Sanum artificium quod declaratur. Bonum.
Summum beneficium quod interpretatur. Pacem.

Per hec enim obedimus iubenti litere que dicit Declina. Dissentimus a culpe scelere. A malo. Occupamur virtutum opere. Fac. Delectamur optimo munere Bonum. Quietamur eterno federe. Pacem. Declinandum est ergo a malo: propter prouidum consilium quod nobis datur. Declina inquit imperando et consulendo loquitur. Consilium est medici super declinatione nociuorum bene est faciendum infirmo. Igitur declina Ruth iij. Declina paulisper et sede hic. Item declinandum est a malo propter flagitium seu propter exercitium quod euitatur. A malo. Ipsum enim malum habet in se tantum horrorem et tantam deformitatem: quod debet merito declinari Esaie. lxij Declinate de semita: offerte offendicula. Prouer. xiiij Sapiens timet et declinat a malo. Item declinandum est a malo propter exercitium quod frequentatur. Fac inquit. Quamdiu enim homo est in peccato nihil facit: quia et si peccatum faciat nihil est: quia peccatum nihil est: et nihil fiunt homines cum peccant secundum Augu. Cum autem a peccato declinauerit et exiuerit tunc aliquid facit: quia scilicet in bono se occupat: et multa merita bene operando acquirit. Unde. j. Petri. iij. Declinet a malo et faciat bonum. Item declinandum est a malo propter artificium quod declaratur. Bonum inquit. Bonum enim de sui natura debet allicere et attrahere: et per consequens a malo fugere et retrahere Eccli. iiij. Declina pauperi aurem tuam. Eccli. xv. Ante hominem bonum et malum quod placuerit ei dabitur illi. Item declinandum est a malo propter beneficium quod impetratur. Pacem inquit. Constat enim quod per recessum seu declinationem a malo acquiritur pax interior. exterior et superior. Nullus enim modus melior acquirendi pacem. quam fugere a locis rebus et negocijs que sunt cause guerre. talia autem sunt peccata. Unde de balaam asina dicitur Numeri. xxij. nisi asina declinasset de via occidissem te quasi dicat. Per declinationem a via iniquitatis. quam asina. i. caro facit. anima ab occisione liberatur eterna et in pace multiplici requiescit. j. Macha. xj. Proiecerunt arma et fecerunt pacem: quia scilicet illi qui arma diaboli id est peccata proijciunt. pacem temporalem et eternam acquirent Ista quinque membra possent dilatari et prosequi. sed transeo. Si vis exempla et figuras. vide vbi fugere. recedere cauere. et similia. Patet ergo. quod quandoque declinare sumitur in malo. et hoc est. quando quis declinat et deuiat a rectitudine veritatis. Sol enim nunquam fit retrogradus. nec vnquam declinat a linea eclyptica per quam vadit. Omnes autem alij planete declinant et retrogradi sepe fiunt. Sic etiam sol iusticie xps: paucis exceptis. solus fuit qui nunquam a linea iusticie declinauit: omnes autem alij qui retrogradi per aliquod peccatum fuerunt. a iusticie limitibus declinauerunt. ps. Omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt non est qui faciat bonum non est vsque ad vnum. Cor enim humanum faciliter declinat ad malum. Cuius signum est ipsa dispositio ipsius cordis. quod scilicet vergit et declinat ad sinistram partem non ad dexteram. Ad denotandum quod prauum est cor hominis et inscrutabile: et magis declinat ad vitia quam ad virtutes Ad sinistram plus quam ad dexteram: ad malum amplius quam ad bonum. Figuratum in Loth: qui interpretatur declinans: qui dimisit societatem Abrae: et habitauit in sodomis: sicut dicitur Gen. xiij. et. xviij. quia scilicet mali et decliues a bono et a bonorum societate declinant et malorum consortia inhabitant et frequentant: contra illud. j. Reg. xij. Nolite declinare post vana. Mali enim nunquam volunt in rectitudine viuere: sed semper a via domini declinare Dicunt enim illud Esaie. xxx. Loquimini nobis placentia: videte nobis errores: auferte a me viam: declinate a me semitam: cesset a facie nostra sanctus israel. Sic videntur loqui mali iudices: qui a iusticie veritate declinant: contra illud Deutero. xvj. Iudicent populum iusto iudicio: nec in alteram partem declinent. ¶ Igitur notabis quod mali declinant D

A iusticie recto libramento.
A clementie pie rotamento.
A mandatorum iusto complemento.

A superno(r) claro speculamento. ¶ Dico ꝙ
Et ꝑcerto ecõtrario ipsi declinãt. mali decli-
Ad luxurie fetidũ horrorem. nant a iusti
Ad malicie pallidum liuorẽ. cia ne recta
Ad auaricie feruidũ ardorem. iubeãt Esa.

xxix. Declinauerunt frustra a iusto. Itẽ a clemẽtia ne sua prebeant: sicut de malis filijs heli dr̃. j. Reg. viij. ꝙ ipsi declinauerunt post auariciam: contra illud Eccli iiij. Declina pauperi aurem tuã. Item a dei mandatis ne ipsa impleant Danie. ix. Declinauimus a mandatis tuis. Econtra dauid in ps. A lege autẽ tua non declinaui. Et merito: qr sicut dicit̃ Prouer. xxviij. Qui declinat aures suas ne audiat legem: oratio eius erit execrabilis. Item a rebus superis ne deum timeant: sicut de illis malis iudicibus dicit̃. Danie. xiij. ꝙ declinauerunt oculos suos ne viderent celũ: nec recordarẽtur iudiciorũ iustorũ. Itẽ declinant ad luxuriã: vt satis feteãt. Unde mala mulier loquitur Prouer. ix. dicens. Si quis est paruulus declinet ad me. Item declinant ad maliciã: vt malis studeãt. Esa. liij. Unusquisqꝫ in maliciã suã declinauit. Econtra dauid in ps. Non declinet cor meũ in verba malicie. Item ad auariciã vt semper ferueant Esaie. ix. Declinabit ad dexterã ⁊ esuriet: ⁊ ad sinistrã ⁊ non saturabitur. Et in ps. Statuerunt oculos suos declinare in terrã. Sic igitur patet quomodo declinare in bono sumitur ⁊ in malo.

A **Decor. decorare. decorus.** Nota ꝙ decor non solũ dicit mihi pulcritudinem: sed etiã pulcritudinẽ gratã: acceptabilẽ ⁊ decẽtem. Multa eñ sunt que sunt decora: qr pulcritudo eorꝫ non decet. Si enim pulcritudo ⁊ decor idem omnino significarẽt: supflue diceret̃ pulcra es ⁊ decora: qr tamẽ plerũqꝫ vnũ ꝑ alio sumitur: ideo generaliter distinguã. Ideo cũ decor accipi possit in bono ⁊ in malo. Dicã primo ꝙ sicut materialiter oĩa quãtomagis decora sunt ⁊ pulcra: tãto plus sunt placida atqꝫ grata. Inter ceteras enim gratias pulcritudo valde allicit intuentem. Uñ de hominibus magnis: ⁊ maxime de illis qui magis sunt iuuenes ⁊ decori patet: ꝙ valde placet eis habere pulcram vxorem: pulcrã vestem: pulcrũ thesaurũ. Sic vere est de deo: ⁊ debet esse de homine: qr. s. iste diligit decorem ⁊ pulcritudinem in vxore sua: hoc est in aĩa. ps. Audi filia ⁊ vide ⁊c. Sequitur. Et cõcupiscet rex decorẽ tuũ In veste sua: hoc est corporali substantia: que scꝫ fuit decora maxime quãdo fuit glorificata ps. Dominus regnauit decorem indutus est. Iste tamen decor in passione fuit obfuscatus Esa. liij. Non est ei species neqꝫ decor. In domo sua: hoc est ecclesia ps. Dilexi decorẽ domus tue. i. ecclesie. In thesauro suo: hoc est eterna gloria ps. Ex syon species decoris eius. De hoĩe etiam idẽ dico: qr ꝑcerto ipse debet velle habere decorẽ in vxore sua. i. in cõsciencia. In domo sua. i. in carne vel i carnis mũdicia. In veste. i. in exteriori apparentia. In lecto. i. in finali voluptate seu gloria. Ideo dr̃ aĩe sue seu ꝑsone virtuose illud Canti. vj. ꝙ pulcra es amica mea suauis ⁊ decora sicut hierusalẽ. In quibus verbis ondit̃ triplex decor quo fidelis ꝑsona vel anima decorat̃: videlicet

Uirtualis ⁊ interior: qui mentem perficit.
Uisualis ⁊ exterior: qui gentes allicit.
Actualis ⁊ superior: qui nunqꝫ deficit.

B ¶ Primus est decor mentalis consciencie. Pulcra es amica mea. Scd̃s est decor moralis apparentie. Decora ⁊ suauis. Tertius est decor finalis affluentie seu glorie. Hierusalem. Et sic adhuc dicã. Primus est decor gratie virtuose que tollit criminũ egestatem. Pulcra Secũdus est decor apparẽtie gratiose: que confert moribus honestatẽ. Decora. Tertius est decor glorie gaudiose: que pstat aĩe maiestatẽ: sicut hierusalem. Dico ergo primo: ꝙ in aĩa virtuosa inuenitur decor virtutũ qui est in consciencia: qđ ostẽdit̃ cũ dr̃ Pulcra es amica mea. Sicut eñ pulcritudo corporalis cõsistit in varietatẽ ꝓportionata colorꝫ: sic decor spũalis in aĩa causatur ex varietate virtutũ. Uirtutes eñ sunt q̃ faciunt aĩam pulcrã ⁊ decorã: ⁊ summi regis spõsam: filiam ⁊ amicã. Pulcra es in quit amica mea. Iste autẽ virtutũ decor: cõ sistit principaliter in cõscientia ⁊ in mente Cõscientia em est ꝓpria camera viri iusti: vbi. s. continue debet manere: studere: gaudere: lugere. Et ideo sicut videmus: ꝙ diuites summe curant: ꝙ eorũ camere ornate sint ⁊ decore. Sic valde curare debemus ꝙ camere cõsciẽtiaꝝ nostrarum: virtutũ pulcritudine decorent̃: ⁊ preclaris virtutibus adornent̃. Cõsciẽtia eñ facies est aĩe: q̃ si decora fuerit: tota ipa aĩa reputatur decora: ita ꝙ sibi pt̃ dici illud Ezechie. xvj. Similã ⁊ mel ⁊ oleũ comedisti: ⁊ decora facta es vehemẽter. Expone. Simila signat sacrã scripturã q̃ cũ mola intellectus trita: ⁊ cribro prudentie cribrata: ⁊ furfure rudis hystorie separata: sanũ dat aĩe nutrimentũ. Mel est deuotio. Oleũ vero cõpassio: qr. s. ista sunt q̃ cõsciẽtiã decorãt atqꝫ ornant. Ut sic cuilibet viro sancto virtutibus decorato: dicat̃ illud Canti. j. Ecce tu pulcer es dilecte mi ⁊ decorus. Ut etiã cuilibet virgini vel ipsi aĩe dicat̃ illud Canti. ibidẽ. Ecce tu pulcra es amica mea: ecce tu pulcra oculi tui columbaꝝ. De tali igit̃ virtuoso decore pt̃ dici dño illõ ps. Dñe in volũtate tua prestitisti decori meo virtutẽ. ⁊ bñ dixit virtutẽ: qr. s. multipliciter virtus est necessaria ad decorẽ aĩe cõponẽdũ Nõ eñ mulier decora diceret̃: que nõ haberet nisi vnicum membrũ pulcrũ: nasum videlicet siue manũ. Pictura etiã decora non esset: nisi color multiplex ⁊ varius ibi esset: ex multis eñ mẽbris pulcris resultare debet in anima sanctus decor. Et ideo dico ꝙ ibi debet esse Decor

Continentie que candore nitescit. ¶ Sit igit̃
Abstinentie que pallore tepescit. in mẽte decor
Permanentie que vigore viréscit. cõtinẽtie qui
Eloquentie que nitore splendescit. semp est cãdi
Gratiarũactionis. dus. Uñ de ly
Innocentie q̃ decore valescit. bano qui in-
Amicicie que feruore rubescit. terpretat̃ cã-
Sapientie que splẽdore lucescit. dor dicit̃ aĩe

illud Esa. xxx. Gloria lybani data est ei decor carmeli ⁊ saron Geñ. xxiiij. Erat rebecca puella decora nimis virgoqꝫ pulcerrima. Itẽ sit ibi decor abstinentie: q̃ semper est pallidus. De abstinẽtibus pueris dr̃ Danie. j. ꝙ ibi sunt electi ad stãduꝫ in pallatio: qr decori forma cautiqꝫ sciẽtia. Item sit ibi decor permanentie: q̃ semper est solidus Prouerb. xxxj. fortitudo ⁊ decor indumentũ eius. Item sit ibi decor eloquẽtie: qui semp est nitidus. Eloquentie dico. s. cõfessionis ps. Cõfessiões ⁊ decorẽ induisti. Gratiarũactionis Nee. xij. In decore gratiarũactionis: sacerdotes ⁊ leuite dulcis predicationis ⁊ monitionis. Cañ. ij. Uox eñ tua dulcis et facies tua decora. Itẽ sit ibi decor innocẽtie: q̃ semper est floridus. Sicut de absalon dr̃. ij. Reg. xiiij. ꝙ ipse erat decorus valde: ita ꝙ a plãta pedis vsqꝫ ad verticẽ non erat in eo vlla macula. Itẽ sit in eo decor amicicie: qui semper est feruidus. ij. Reg. j. Saul ⁊ ionatas amabiles in vita sua: in morte quoqꝫ nõ sunt diuisi. Item sit ibi decor sapientie: qui semper est fulgidus ps. Confessionẽ ⁊ decorẽ induisti amict⁹ lumine. Patet ergo quomodo in aĩa debet esse decor virtutũ qui est in cõsciencia. Pulcra es inquit amica mea. Sed proh dolor talis decor virtutũ multotiens in aĩa destruit̃. Nã sicut decor imaginis bene picte ⁊ pulcre aliquãdo destruit̃ per lutũ quo maculat̃: aliquãdo per ignẽ quo cremat̃ aliquãdo per fumũ quo denigrat̃: aliquãdo ꝑ gladiuꝫ quo dissecat̃: aliqñ per aquã qua madidat̃: aliquando per antiquitatẽ qua corrũpit̃. Sic vere dico ꝙ decor aĩe perit ⁊ destruit̃: qñ fedat̃ luto luxurie: quando cremat̃ igne auaricie: qñ obfuscat̃ fumo superbie: quando secat̃ gladio inuidie: qñ humectat̃ aqua gule ⁊ delitiaꝝ ingluuie: qñ corpus aggrauat̃ antiquitate accidie: ⁊ tũc ꝑcerto plãgendo dr̃ Treno. j. Oẽs portecius destructe

eius destructe. sacerdotes eius gementes. virgines eiꝰ
squalide: et ipsa repleta est amaritudine. Sequitur.
Et egressa est a filia syon omnis decor eius. Et loqui-
tur ad modum ciuitatis prius decore tandem ab ho-
stibus capte: et desolate ⁊ deturpate: qꝛ scȝ anima vir-
tuosa est deo creatori suo valde decora. Tre. ij. Heccine
est vrbs dicentes. perfecti decoris. gaudiū vniuerse ter-
re. Quū tamen porte exterioꝝ sensuū per vitia destruū-
tur. sacerdotes eius scȝ deuotio et oratio desolantur.
virgines eius. i. puritas mētis: et castitas carnis de-
turpantur. ⁊ ipsa amaritudine vitioꝝ aspergitur ⁊ gra-
uatur. nō mirꝫ si decor eius spūalis ab ipsa egreditur
et sic ipsa que prius placebat. abhominabilis efficit.
Unde anime sic deturpate loquitur dominus. Ezech.
xvj. Perfecta eras in decore meo quē posuerā sup te.
et habens fiduciam in pulcritudine tua, fornicata es.
Sequit. Edificasti tibi lupanar: ⁊ ad oē caput vie po-
suisti signū prostitutionis tue. ⁊ abhominabilē fecisti
decorem tuū valde: ⁊ loquitur aīe seu persone peccatri-
ci sub figura meretricis: prius in virginitate ⁊ purita-
te vite per virtutes decore: tandem per vitia prostitute
⁊ deo abhominabili ⁊ despecte: que. s. signū ꝓstitutio-
nis sue. s. mala verba: impudicos nutus: inanes fastꝰ
deformes habitus: inhonestos ritus: exterius in sua
conuersatione ponit: ⁊ cunctis vitijs se exponens deco-
rem virtutū perdit: ⁊ deo ⁊ angelis abhominabileȝ se
facit. vnde tali loquit dn̄s Ezechie. xxviij. Adduco su-
per te alienos. s. permissiue demones vel peccata. Seq̄-
tur: ⁊ polluent decorem tuū: ⁊ interficient ⁊ detrahent
te. Non sic charissimi: sed sit in nobis decor virtutum
C qui est in conscientia. ¶ Secūdo dico: ꝙ in nobis de-
bet esse decor honestatis: qui est in apparentia: q̄ ostē-
ditur cū dicit. Decora ⁊ suauis. In muliere em̄ decor in-
terioꝝ seu tectoꝝ vestibus membrorum non sufficeret
nisi etiā in facie decor esset. Facies em̄ que aspectibus
hoīm opponit: ampliori decore indiget: quapropter
mūdius tenet ⁊ ampliꝰ adornatur. Cū igitur exterior
apparentia ⁊ cōuersatio sit proprie facies aīe: in qua
quidē facie vident dispositiōes interiorū: qꝛ sicut dicit
Eccli. xix. Ab occursu faciei cognoscitur sensatus: dico
ꝙ ibi decor virtutū debet principaliter relucere: ⁊ ho-
nestas: morūqȝ pulcritudo specialiter abundare: sicut
de Joseph dicitur Gen̄. xxxix. Erat aūt ioseph pulcher
facie decoruſqȝ aspectu. Unde scriptura consulit Job
xl. dicēs. Circūda tibi decorē ⁊ in sublimi erigere ⁊ esto
gloriosus: ⁊ speciosis induere vestibꝰ. Uide de erigere
⁊ vestibus vbi inuenies satis. Decor em̄ cōuersatiōis
multū stat in hoc ꝙ homo erigatur in sublimi: ꝑ cele-
stiū affectionē. Sit gloriosus ⁊ iocundus per spē in do-
mino ⁊ consolationē. Speciosis induatur vestibꝰ per
bonorū morū ⁊ virtuosoꝝ emulationē vel cumulatio-
nem. De isto ergo decore apparētie dicitur. ij. Mach.
iij. Apparuerūt duo iuuenes v̉tute decori: optimi glo-
ria: speciosiqȝ amictu. Si vis pone quomō decor hone-
statis perditur sicut imaginis: sicut sup̄ in paragrapho
precedenti immediate. Patet igit ꝙ est decor honesta-
D tis qui est in apparentia. ¶ Tertio dico ꝙ est decor fe-
licitatis qui est in gloria: seu in glorie affluētia: q̄ ostē-
dit cū dr. Hierusalē q̄ interpretat visio pacis. Uide in-
fra de hierusalem. Iste em̄ est decor summus in quo ni-
hil penitus indecorū est. Sicut em̄ tunc sponse solent
maiori ⁊ ornatiori decore nitescere: quā do spōsis suis
nuptialiter copulantur. Sic aīe beate in gloria: vbi in
nuptijs eternis cū sponso dignissimo ⁊ altissimo copu-
lantur: eterne glorie decore inobfuscabiliter splēdescūt
Ps. Magna est gloria eius in salutari tuo gloriā ⁊ ma-
gnum decorem impones super eum. Et nota ꝙ iste de-
cor consistit in multis: videlicet

In dominatione potētiori.
In cōtēplatione splēdidiori.
In delectatione vberiori.

¶ Beati em̄ in pa-
tria regnant ⁊ impe-
rāt gloriose Sap. v.
Accipiēt iusti regnū decoris: ⁊ dyadema speciei de ma-
nu dn̄i. Itē deū cōsiderāt luminose. Esa. xxxiij. Regem
in decore suo videbit. Et in ps̄. illud predictū. Cōfessio-
nem ⁊ decorē induisti amictus lumine. Itē semp exu-
berant copiose: qꝛ. s. ipsi sunt in gloria: q̄ est status om-
niū bonoꝝ aggregatiōe ꝑfectus Baruc. v. Exue te hie-
rusalē stola luctus ⁊ vexationis tue: indue te decore et
honore: q̄ a deo tibi est sempiterna gloria. Hierusaleȝ
inquit Ese. xlvj. Dabo in syon salutē ⁊ in hierusalem
gloriā meā. Sic igit patet quomodo decor accipit in
bono. ¶ Sed adhuc dico ꝙ decor accipi potest in ma- E
lo significato. Et sic dicam ꝙ inuenitur. Decor cor-
poris qui est vanissimus et fragilis. Decor hypocri-
sis qui est falsissimus ⁊ inutilis. Decor prosperitatis:
qui est leuissimus ⁊ mutabilis. Decor corporis viden-
tes attrahit ad luxuriā. Unde de impudicis iudicibꝰ
dicitur Danie. xiij. ꝙ ipsi fecerūt discooperiri faciē Su-
sanne: vt vel sic satiarentur in decore eius. Ideo consu-
litur Eccli. ix. Uirginem inquit ne cōspicias: ne forte
scādalizeris in decore illius. Decor hypocrisis viden-
tes: decipit ꝑ fallaciā. Unde principi tyri sub specie lu-
ciferi loquit scriptura Ezechie. xxviij. dicens sic. Tu si-
gnaculū similitudinis plenus sapientia ⁊ perfectꝰ de-
core: oīs lapis preciosus operimentū tuū: aurū opus
decoris tui. Sequitur. Repleta sunt viscera tua iniq̄-
tate. Peccasti ⁊ eieci te. Tales ad literam nō sunt res
sed signaculū ⁊ similitudo rei: qꝛ. s. nō sunt boni: sed vi-
dent esse. Sūt quādoqȝ pleni sapientia: qꝛ sunt hoīes
literati: perfecti sunt decore honestatis ⁊ omni lapi-
de precioso. i. omni virtute sunt exterius cooperti. Au-
rū tamen est opus decoris eorū: qꝛ. s. isti ꝓpter aurū. i.
propter diuitias acquirendas sunt taliter fictis virtu-
tibus adornati: ⁊ tamē interiora cordis eorū iniquita-
te plena sunt: ⁊ propter hoc a deo finaliter isti eijciun-
tur ⁊ cadunt. Teste enim Seneca. Nihil qđ simulatū
fictūqȝ est potest esse diuturnū. Decor mundane pro-
speritatis dum splēdet deficit per desistentiā. Iste em̄
est decor yridis. qui valde speciosus est in celo dū du-
rat. Uerūtn̄ ad resolutionē modice pluuie deficit. ⁊ dū
nubes mutatur in pluuiā penitus euanescit. Sic mū-
di prosperitas apud multos non modici est decoris.
q̄ diu est in statu. modica tamē pluuia tribulationis
solet deficere ⁊ prorsus euanescere ⁊ perire. Hiere. xxv.
Dominus rugiens rugiet super decorē aduersus oēs
habitatores terre. Et si vis potes notare. ꝙ iste decor
mūdane glorie

Superbiam solet parere.
Jactantiam solet gignere.
Prudentiam solet tollere.
Pestilentiam solet inducere.

Hoc em̄ super-
biam solet pro-
creare. Eze. xxv-
iij. Eleuatum
est cor tuum in decore tuo. Dan̄. iiij. ꝙ nabuchodono-
sor deambulabat in aula babylonis iactando. dicens
Nonne ista est babylon ciuitas magna. quam edifi-
caui in domum regni in robore fortitudinis mee. ⁊ in
gloria decoris mei. Itē prudentiā solet obfuscare. Eze.
xxviij. Perdidisti sapientiā in decore tuo: ⁊ ideo fina-
liter pestilentiam solet procreare: sicut Ezechie. xxvij.
dicitur. ꝙ illa ciuitas tyrus gloriando dicebat Perfe-
cti decoris ego sum ⁊ in corde maris sita. Seq̄tur. In
aquis multis adduxerūt te remiges tui. Uētꝰ auster
contriuit te ⁊c. Sufficit: vide de pulcritudine.

Decretum.
Uide supra de cernere: edicere.

Dedicatio.
Nota ꝙ sicut eleganter ꝓsequi-
tur mauriciꝰ: triplex est dedica-
tio: videlicet

Quedā generalis.
Quedā specialis.
Quedā spiritalis.

¶ Generalis est illa qua q̄s
dedicat aliquid ad aliquod
opus vel officium. Et sic de-
dicatio nihil aliud est q̄ ad aliquid certū alicuius rei
ordinatio ⁊ dispositio: sicut cū dicit: ego dedicaui talē
rem ad tale opus: vel talē personam ad tale officiū exe-
quendum. sicut j. Parali. xxv. dr. Separauerūt in mi-
nisterio filios asaph q̄ ꝓphetarēt in cytharis ⁊c. Seq̄-
tur. Dedicatio sibi officio seruiētes. Specialis est illa

qua templū vel ecclesia: vel minister ecclesie: seu qcūq̄ res ecclesiastica dedicatur: ⁊ diuinis vsibus deputat: ⁊ ab alijs cōibus vsibus segregat. j. Macha. iiij. Dedicauerūt portas ⁊ pastofaria ⁊c. Spiritualis est illa qua quis dei seruitio dedicat cōscientiā suā: ⁊ eā in do mū spiritualē spiritussancti deputat atq̄ sacrat. De istis ergo duabus vltimis ꝓsequit Mauricius. Et pri mo de ɔsciētia. Ista est eīm dño dedicāda ⁊ in habitatione spiritussancti totaliter deputāda. Sicut eīm domus que est in ecclesiam dedicanda ante oīa mundat ⁊ post hoc certis ritibus dedicatur ⁊ consecratur. Sic cōsciētia dño cōsecranda dꝫ a vitijs p̄mo purgari: et post diuinis vsibus deputari: ⁊ ab omnib⁹ alijs separari. ij. Paralipo. xv. dꝛ. ꝙ asa abstulit idola de omni
B terra iuda: ⁊ dedicauit altare dñi. ¶ Et aduerte ꝙ ista spiritualis dedicatio debet fieri ad similitudinē dedicatiōis eccl'ie materialis. Reqꝛit eīm ꝙ eccl'ia septies ab epo circuebat. ꝙ intus ⁊ extra cruce signet. ꝙ aqua benedicta aspergat. Incēso subfumiget. Literis alphabeti in circuitu depingat. Ignis: sal: cinis: vinū: chrisma: lucerna adhibeantur. Et sic patet ꝙ. xij. sunt ibi necessaria. s. circuit⁹: cruces: litere: aq̄ bñdicta: ignis: thus: sal: cinis: vinū: chrisma: lucerne ⁊ ministroꝝ cantus. Sic vere dico ꝙ in dedicatione mentis necessari⁹ est epūs feruens ⁊ diligens: spūs virtutibus infulatus qui scꝫ primo mentē circueat: per iugē meditationem ⁊ hoc nō solū semel: immo septies: vt. s. consideret proprie originis vilitatē: vite presentis mutabilitatē: mūdi ⁊ fortune varietatē: mortis necessitatē: inferni calamitatem: ⁊ celi felicitatē. Isti enim sunt sex circuitus spirituales: qui necessarij sunt ad dedicationē istam. De ciuitate enim hierico legitur: ꝙ ipsa tunc fuit penitus subuersa: dū a filijs israel circuiretur: qꝛ. s. ciuitas diaboli. i. vitioꝝ cōgeries rumpit: dū per cōsiderationem multiplicē circuitur: ⁊ ecōuerso bona xp̄i ciuitas. i. bona conscientia spiritualiter dedicat. Hiere. v. Circuite vias hierusalē ⁊ aspicite ⁊ considerate ⁊ querite in plateis ei⁹. Item apponat cruces. i. crucis ⁊ passionis memoriā ⁊ cōpassionē. Alphabetū seu lrās. i. diuinā scripturā ⁊ lectionē. Aquā bñdictā. i. lachrymas ⁊ cōpūctionē. Ignē. i. caritatē ⁊ dilectionē. Thus. i. orationē. Sal. i. discretionē. Cinerē. i. mortis recordationem. Uinū. i. spiritalē leticiam ⁊ consolationē. Chrisma. i. proximoꝝ compassionē. Lucernas ardentes. i. bonoꝝ exemploꝝ administrationē seu exhibitionē. Cantū. i. laudēs gratiarūactionem. His enim factis: mens nostra spiritualiter cōsecratur: ⁊ deo singulariter dedicatur. iij. Regū. viij. Dedicauerūt tēplū domino rex ⁊ filij israel. Ista fuerunt antiquitus figurata: qꝛ sicut in diuersis scripture passibus legit ꝙ ad dedicationē templi: altaris ⁊ rerū aliaꝝ diuinaꝝ multa requirebant videlicet Unctio: oblatio: adoratio: exultatio: aīalium mactatio: sanguinis aspersio. Sic vere in ista dedicatiōe: debet esse vnctio deuotionis. Oblatio elemosyne ⁊ largitiōis. Nume. vij. Obtulerūt oues in dedicatione altaris die qua inunctū est oblationeꝫ suā ante altare. Itē ornatus bone cōuersationis ⁊ leticia gratiarūactionis: laudis etiā ⁊ in deo cantus exultationis. j. Macha. iiij. Fecerūt filij israel dedicationē altaris diebus octo. Sequitur. Et ornauerūt faciē tēpli coronis aureis. Itē aīaliū mactatio. i. district⁹ abstinentie ⁊ macerationis. Sanguinis aspersio. i. memoria dñice passionis vñ. iij. Reg. viij. dicit ꝙ in dedicatione templi mactauit Salomō hostias pacificas bouꝫ xxij. milia. ⁊ Hebreo. ix. dꝛ ꝙ nec p̄mū quidē testamentū sine sanguine dedicatū est. ¶ Aduerte tñ ꝙ
C tres legunt in veteri testamēto dedicationes fuisse videlicet Moyses qui fuit benignissimus ⁊ mitissimus Salomon q̄ fuit sapientissimus ⁊ doctissimus. Judas machabeus: qui fuit seuerissimus ⁊ iustissimus. De Moyse dꝛ Nume. vij. ⁊ Salomone. iij. Regū. viij. De machabeo. j. Macha. iiij. In quo. s. notat ꝙ illi q̄ ecclesias realiter dedicāt. s. prelati: seu etiā q̄ seipsos dedicant spiritualiter xp̄iani deuoti: debent esse clemētes ⁊ mitissimi: sagaces ⁊ deuotissimi: seueri ⁊ iustissimi. Ista omnia pro maiori parte tractata sunt in mauricio: et qꝛ pauce sunt autoritates vocales: de meo parum pono: sed vide supra de consecrare ⁊c.

Deducere.

Nota ꝙ deducere: idē est ꝙ de locis ducere. Signat enim quandā associationem: vel quandā directionem ⁊ gubernationem. Igit ꝺm naturā locoꝝ in quibus vel ad quid fit deductio: vel etiā ꝑsonarū: a quib⁹ fit deductio: vel in quibus passiue est ipsa deductio possum⁹ distinguere ꝙ est actiue loquēdo deductio multiplex: videlicet A

Deductio bona que fit a deo.
Deductio sancta q̄ fit a iusto.
Deductio mala q̄ fit a diabolo.

¶ Quia videlicꝫ deus deduxit iustos ipsos custodiens Sapiē. x. Iustū deduxit dñs ꝑ vias rectas ⁊ ostēdit illi regnū dei. Pueri eīm nobiliuꝫ a custodib⁹ suis deducunt vndiq̄: vt ostendant eis festa ⁊ gesta solēnia Item iustus deducit lachrymas peccata diluens Treno. ij. Deduc quasi torrentē lachrymas per diē ⁊ noctē nō des requiē tibi. ⁊ nō taceat pupilla oculi tui. ⁊ Hierem. ix. ⁊ xiij. Deducant oculi mei lachrymas. Item diabolus deducit malos ipos decipiens. Osee. ix. Effraym deducet ad interfectorem filios suos. De bona ergo deductione quam facit deus vel de mala quā facit dyabolus aliqd est dicēdū. Dicā ergo primo. ꝙ de⁹ est sicut nutrix que deducit puer: vt ipsum ire doceat. Sicut medicus qui deducit infirmū ne nimis iaceat seu torpeat. Sicut amicus qui ad spaciū deducit amicum vt ibi gaudeat. Sicut pedagogus. qui de schola ad scholam deducit discipulū vt melius studeat. Sicut bonus miles. qui ad facta bellica suū deducit filiū vt duris assuescat: ⁊ multa videat. Qꝛ reuera dñs ab ortu vsq̄ ad occassum nō cessat iustos diuersimode deducere: ⁊ per diuersos casus nunc ad aspera: nunc ad prospera trahere: vt sic possit eos meliores facere. ⁊ ad celestem patriā introducere. In istis tamen deductionibus summā de eis curā gerit: ne ipsos cōtingat per vitia ⁊ tormenta perire Deutero. xxxij. Circūduxit eūꝫ ⁊ docuit: vt custodiuit q̄si pupillā oculi. Ideo de multiplici iustoꝝ deductione potest dici illud. j. Regū. ij. Dñs mortificat ⁊ viuificat: deducit ad inferos ⁊ reducit. ¶ In quib⁹ verbis ostendūtur quatuor vie: in quibus iusti a deo diuersimode deducuntur videlicet.

Uia nature.	In p̄ma fit deductio corpa vapulās.
Uia gratie.	In scd'a fit deductio v̄tutes copulans.
Uia miserie.	In tertia fit deductio ꝑ penas stimulās
Uia glorie.	In q̄rta v̄o fit deductio p̄mia cumulās

Prima via deducimur ad mortis necessitatē. Dñs inquit mortificat. Scd'a via deducimur ad virtutū immensitatē. Dñs viuificat. Tertia via deducimur ad tēporalē aduersitatē. Dñs deducit ad inferos. Quarta via deducimur ad eternalē felicitatē. Dñs deducit ab inferis. Nos enim

Pe naturā mortificamur.
Per virtutes viuificamur.
Per aduersitatē tristificamur.
Per felicitatē letificamur.

¶ Dicā igit ꝙ iusti deducunt ꝑ viā nature ad metā finalē qd ostenditur cū dꝛ. Dñs mortificat: ꝙuis eīm scriptū sit Sap. j. ꝙ deus mortē nō fecit: nec letat in ꝑditione viuoꝝ: ⁊ hoc qꝛ mors nihil aliud est nisi priuatio vite: cū igit solum priuationē importet: pro tāto tñ deus dꝛ mortificare: qꝛ ipse hoīem fecit mortalē: ⁊ quia etiā ipsum ad finē vite: ⁊ ad terminū sue durationis deducit: mors eñ est ostiū vite future: ⁊ ideo q̄ ad vitā futurā intrare nitit necesse est vt ad mortē tanq̄ ad ostiū deducat: de quo dicebat Dauid in p̄s. Aruit tanq̄ testa virtus mea: ⁊ lingua mea adhesit faucib⁹ meis: ⁊ in puluerē mortis deduxisti me. Et bñ dicit in puluerē: qꝛ procerto aliqui alchimiste volentes meliorare ⁊ purgare metalla ipsa primo calcināt ⁊ cōburunt ⁊ in puluerē deducūt. ⁊ tādē ipsa iterū in corpus clarius ⁊ purius reducūt. Sic deus hoīes ꝑ mortē calcinat ⁊ eos finaliter de pulueribus resuscitat

bus resuscitat ⁊ exaltat p̄s Gloriam meā in puluerē deducat. Sapien.xvi. Tu es dn̄e q̄ vite ⁊ mortis habes potestatem: ⁊ deducis vsq; ad portas mortis ⁊ reducis. Isti ergo deducuntur per viā nature ad casum fi
C nalem. Dn̄s inquit mortificat. ¶ Secūdo dico. ꝙ iusti deducunt̄ per viā gratie ad statū moralem: qđ ostēditur cū dicitur. Uiuificat: gratia em̄ ⁊ virtutes aīam viuificant: ⁊ a morte culpe liberāt atq; sanāt p̄s. Spiritus tuus bon⁹ deducet me in terrā rectā propter nomen tuū dn̄e viuificabis me in equitate tua. Uia em̄ recta est status virtutum: in qua quisquis deducitur finaliter ad portum salutis ducitur Sapien.x. Justuz deduxit dn̄s per vias rectas. Sicut em̄ poni liber de natura rerū. Mus maris oua in terra parit: que terra statim operit atq; claudit: vbi dierū.xxx. spatio fet⁹ formant̄: postea viuificantur ibidem. Dum igitur ipsos viuos viderit eas statim recognoscit: ⁊ cecos secuz vsq; ad mare vbi visum recipiunt ducit. De vacca etiā maris dicit Aristo. ⁊ plinius ꝙ filios suos summe diligit ⁊ eos diutius ⁊ quasi cōtinue secū ducit. Sic vere de⁹ ex quo quis a fouea peccati exiens vitā gratie receperit. nūq̄ cessat ip̄m de v̄tute in v̄tutē secū deducere quousq; visuz eterne cōtēplatiōis ⁊ visiōis in mari affluentie paradisi inuenerit. ⁊ videre meruerit oportune. Hic em̄ in vita ista nihil proprie videm⁹. vbi de nullo negocio ſm achademicos certi sumus. In mari autem paradisi cuz de⁹ ibi nos deduxerit videbim⁹ deū non nude cōtēplando. sed fidem in speciem ꝯuertēdo Esaie.lx. Tunc videbis ⁊ afflues. ⁊ mirabitur ⁊ dilatabitur cor tuum. q̄n cōuersa fuerit ad te multitudo maris. Et notabis si vis. ꝙ deus deducit. cōducit. ⁊ ꝑducit iustos.

Per equitatis limitē.
Per veritatis tramitē.
Per simplicitatis fomitē.
Per iocūditatis palmitē.
Per securitatis militē.
Per trāquillitatis hospitē.

Deducit dico eos per equitatē ⁊ iusticiam. p̄s. Deduxit me super semitas iusticie propter nomen suum. Item deducit eos per veritatē et scientiam. seu per cōsiderationis diligentiā. Unde vir meditatius dicit illud p̄s. Si ascendero in celū tu illic es si descendero ad infernum ades. Si sumpsero pennas meas dilu. ⁊ habi. in extremis maris. Etem̄ illuc manus tua deducet me. ⁊ tenebit me dex. tua. q.d. Ubicūq; me vertero ad veritatem cōtēplandam. necesse est ꝙ manus tua me teneat ⁊ deducat. Itē deducit eos per simplicitatē ⁊ innocentiam. p̄s. Deduxisti sicut oues populū tuū in manu moysi ⁊ aaron. Itē deducit eos per iocūditatē ⁊ leticiam. Abacuch.iij. Sup excelsa deducet me victor in psalmis canētē. Itē deducit eos per securitatē ⁊ fiduciam. p̄s. Deduxit eos in spe. ⁊ nō timuerūt. Et alibi. Deduxisti me. q2 tu factus es spes mea. turris fortitudinis a facie inimici. Itē per pacis tranquillitatem ⁊ abundantiā. Esai.lv. In pace deducemini ⁊c. Iste sunt em̄ vie virtutū. per quas deducit dn̄s suos vt scz per istas vias deducat ad plena gaudia paradisi. Ideo dicebat dauid in p̄s. Deduc me dn̄e in semita man. tuo. q2 ipsam volui. Patet ergo ꝙ iusti deducunt̄ per viaz gratie. ad statū moralem. Uiuificat inq̄t. Apocali.vij. Agnus q̄ est in medio throni reget eos. ⁊ deducet eos ad vite fontes. ¶ Tertio dico. ꝙ iusti deducūtur ꝑ viā miserie ad luctū penalem. i. ad mūdi tribulationes. qđ ostenditur. cū dicitur. Deducit ad inferos. Inferi em̄ statum tribulationis designant. quia procerto deus nunc in presenti nō deducit iustos per vias placidas prosperitatis. sed per vias asperas aduersitatis. Sap. v. Delicati mei ambulauerunt vias difficiles. Moyses em̄ q̄n ducebat filios israel ad terram promissiōis nō deduxit eos per viā edō ⁊ moab. que erat regio fructuosa ⁊ magis plana. sed potius per viā deserti que erat montuosa sterilis ⁊ aspera. Sic deus suos ad penitētiam cōducit ⁊ deducit non per plana cōsolationum. sed per aspera tribulationū. Ad inferos inquit.

Per inferos em̄ intelligit̄ mūdana tribulatio iudicij terror ⁊ turbatio. purgatorij dolor ⁊ afflictio. vbi scz iusti ducūtur ⁊ deducūtur. Thob.xiij. Magn⁹ es domine in eternū. ⁊ in seculū regnū tuum: quoniā tu flagellas ⁊ saluas: deducis ad inferos ⁊ reducis. Isti ergo deducuntur per viā miserie ad luctū penalē. ¶ Quar E
to dico: ꝙ iusti deducuntur per viā glorie ad fructum vitalē. i. ad voluptatē vite eterne: qđ ostēditur cū dicitur. Reducit. Reducere em̄ de inferis. i. tribulatioib⁹ non fit nisi per suū oppositum. i. per gaudia glorie paradisi. Nā sicut deductio ad inferos: signat tribulationes: sic reductio ab inferis signat eternas cōsolatiōes Reduxit inquit Esa.lvij. Sanaui eū ⁊ reduxi eū ⁊ reddidi consolationē sibi: ⁊ creaui fructū labiorū pacem. Et Hiere.xij. Miserebor eoruz et reducam eos. virum ad hereditatem suā. et virū in terram suā. In ista ergo reductione q̄ fit per grām deducunt̄ beati. et ibi q̄si in spacio ꝯsolant̄ et ibi sicut in regno ꝓprio dn̄ant̄. Sap. vj. Cōcupiscētia sapiētie deducit ad regnū ꝑpetuū. Ibi em̄ est loc⁹ victorie loc⁹ leticie locus ꝯplacētie locus opulētie. De victoria Abacuc.iii. Sup excelsa deducet victor. De leticia.ij. Reg.vj. ⁊.j. Paralipo.xv. Deducebant archam testamenti. i. aīam beatā cui leticia. De cōplacentia dicit̄ in p̄s. Deduxit eos in portū volūtatis eorū De opulentia v̄o d̄r in p̄s. Quis deducet me in ciuitatem munitā. Patet igitur ꝙ iusti deducūtur per viā glorie sicut triūphantes. Reducit: ꝑ viā miserie seu pugne: sicut militantes. Inferos: per viam gratie sicut proficientes. Uiuificat: per viā nature sicut incipientes ⁊ etiam deficientes: mortificat. Deductio ergo sicut patet quandoq; accipitur in bono. ¶ Sed se F
cundo dico: ꝙ deductio quandoq; accipitur in malo. Et sic dico ꝙ mali deducuntur

Per viam culpe que ipsos imbuit.
Per viam fortune qua quisq; corruit.
Per viam pene que ipsos destruit.

Deducuntur ergo mali per viam peccatorū. Sicut em̄ simia a magistro suo ducitur vndequaq; ⁊ etiā saltare compellitur coram eo. Sic tales a diabolo de peccato ad peccatum deducuntur: ⁊ de malo in malum saltare cogunt̄. Eccl's.ix. Filij hoīm implent̄ malicia ⁊ cōtemptu: ⁊ postea ad inferos deducētur. Item deducūt per viā infortuniorū: q2. s. deus cōsueuit tales de prosperitate ad infortuniū deducere p̄s. Ad nihilū deduces omnes gentes Esa.xxiij. Cogitauit dn̄s vt detraheret superbiā om̄is glorie ⁊ ad ignominiam deduceret omnes inclytos terre. Item deducūtur per viam infernalium tormentorū p̄s. Tu vero deus deduces eos in puteum interitus. Accipitur ergo deductio in bono ⁊ in malo. vide infra de ducere: ⁊ supra de adducere.

Deesse. Nota ꝙ deesse: deficere: carere: abesse: idē importāt. Nota ergo breuiter si vis A
ꝙ inuenitur in scriptura

Deesse miserorum.
Deesse imperfectorū.
Deesse malorū.
Deesse iustorum.

Deest miseris bonorū affluētia Nume.xxj. Deest panis ⁊ non est aqua. Deest imperfectis virtutū opulentia. Marci.x ⁊ Luce.xviij. Unum tibi deest: si vis perfect⁹ esse: vade ⁊ vende omnia que habes ⁊ da pauperib⁹. Deest malis gratie sufficientia.j. Thessalo.iij. Orātes vt videamus faciem vestrā: ⁊ compleam⁹ que desunt fidei vestre. Fidei enim nō potest aliquid deesse nisi gratia. Deest iustis glorie magnificētia Luce.xviij Adhuc tibi vnū deest. Econuerso autem deus curat vt iustis necessarium nihil desit. Unde nota ꝙ ipse ordinat ⁊ procurat ꝙ

Nihil deest de sapientia mentis illuminatiua.
Nihil deest de prouidentia carnis nutritiua.
Nihil deest de opulentia beatificatiua.

Nō deest ergo iustis lumē mandatorū. Exo.xiij. Nūq̄ defuit colūna ignis per noctē. Nō deest ipsis etiā cib⁹ viatorum: seu etiam copia ciborū Luce.xxij. Quando misi vos sine sacculo: nunq̄d aliquid defuit vobis: di

cunt ei nihil. Nō deest ipsis gloria premiorū p̄s. Dn̄s regit me ⁊ nihil mihi deerit in loco pascue ibi me collocauit. Nos etiā non debemus deesse sed nos presentes omnibus exhibere. Eccli. vij. Non desis plorantibus in cōsolationē. Uirtutes etiā a nobis deesse nō debent Eccli. xliiij. Uiri misericordie sunt quorꝫ pietates nō defuerunt ⁊c. Uide supra de abesse: ⁊ de abstinentia ⁊ deficere: ⁊ cessare ⁊ absit.

A **Defendere.** Nota ꝙ defendere est actꝰ caritatis ⁊ pietatis: probitatis ⁊ potestatis: fidelitatis ⁊ bonitatis. Et sic notabis ꝙ

Defendit deus protegens potenter.
Defendit p̄latus subditos feruēter.
Defendit vir pius miseros clemēter.
Defendit iustus seipsum latenter.
Defendit impius crimina patēter.

¶ Dico ergo ꝙ inuenit defensio dei summi bellatoris: ipse enim est qui nos ab hoste: ⁊ a peccato ⁊ a morte eterna defendit. Seleutides em̄ aues sunt quarꝫ generatio est occulta. Incole enim mōtis casini sicut dicit liber proprietatū rerū: istas (vt fingunt poete) a ioue solebant precibus impetrare pro suis finibus a locustis tuendis: q̄ subito aduenietes cōsumebāt locustas: ⁊ sic defensa patria recedebāt. Sic dicā de xp̄o dudū a sanctis patribꝰ p̄cibꝰ īpetrato: vel etiā de deo ⁊ angelis: quorū. s. ad litterā generatio ⁊ conditio hominibus est occulta: q2 reuera qn̄ locuste. i. demones vel tyranni nos impugnāt: ⁊ agros rerū ⁊ virtutū deuastāt ipsos debemꝰ precibus inuitare: ⁊ corū auxiliū orōnibus īpetrare. ꝙ si debite fecerimꝰ: statim aderūt ⁊ nos defendēt benignit̄ ⁊ iuuabūt. Et sic faciebat dauid in p̄s. dicens. Tu autē domine ne elongaueris auxilium tuum a me ad defensionē meā conspice. Isti em̄ scꝫ deꝰ ⁊ angeli sunt humilium defensores: ⁊ contra oīa protectores. Un̄ de deo d2 Judith. v. Deꝰ eorū defendit illos. De angelis vero potest intelligi illud Judith. vij. filij israel non in lancea nec in sagitta confidūt: sed mōtes defendūt illos. Montes dico. i. angeli seu sancti. Ista

B est ergo defensio dei summi protectoris. ¶ Scd̄o inuenit̄ defensio prelati fortis pugnatoris. Pastor em̄ a lupis tenetur defendere gregē suū. Omnia etiā aīalia filios suos defendūt: ⁊ pro eis defendendis aduersarijs se opponūt: vnde de fuluro a l̄s silmo monstro fluuiali dicit liber de natura rerū ꝙ catulos suos mira sollicitudine custodit: ⁊ per quinquaginta dies postq̄ femella sua ipsos peperit circūducit: ⁊ a nociuis defendit. Sic debet prelatus qui. s. illos quos vxor sua. i. ecclesia sponsa sibi peperit ⁊ subdidit: debet summe diligere: ⁊ eos a cūctis nociuis defendere: ⁊ a periculis custodire. Unde de onia summo sacerdote dicit̄. ij. Macha. iiij. ꝙ ipse erat puisor ciuitatis: defensor gētis sue: ⁊ emulator legis dei. ¶ Tertio inuenit̄ defensio viri pij dulcis adiutoris. Istud est em̄ officiū humanitatis. s. defendere miseros ⁊ opp̄ssos Esa. j. Subuenite oppresso defendite viduā ⁊c. ¶ Quarto inuenit̄ defensio iu-

C sti sui protectoris. Et ista est qn̄ hō resistit viriliter tētationibus hostis: ⁊ quādo seipsum virtuose defendit Exemplo aīalium que aut fugiendo aut resistēdo vsqꝫ ad mortem se defendunt. Omnibus enim data sunt munimenta ad sui defensionē: scꝫ leuitas pedū: proceritas cornuū: acuties dentiū: pernicies venenorū. Sic vere ostenditur homini data esse potentia resistēdi: et se a diabolo defendendi: ita vt nisi velit: vinci non poterit ⁊ confundi. Simus ergo sicut Nabuchodonosor de quo d2 Judith. j. Jurauit per thronū suū ꝙ defenderet se ab omibus. Et reuera si quis faciens qđ in se est: viriliter se defendat: statim adest dn̄s qui ipsum adiuuat ⁊ confortat. ij. Thimo. iiij. In prima mea defensione nemo mihi affuit: sed omnes dereliquerūt me dn̄s autem mihi astitit ⁊ confortauit me. ¶ Quinto inuenitur defensio impij sui excusatoris: q2. s. mali nūq̄ volunt puniri: aut conuinci: immo quantū possunt mendaciter se excusant. Cōtra illud Roma. xij. Nō vos defendentes charissimi: sed date locum ire ⁊c. Uide de pugnare: bellare: resistere: ⁊ liberare: adiuuare: ⁊ similia.

Deferre. Cuꝫ deferre idē sit ꝙ aliq̄d alicubi vel ad aliquē portare. Nota ꝙ iusti sicut A
bonus nuncius: vel sicut bona arbor

Deferunt deo sacrificia
Deferūt proximo bn̄ficia.
Deferūt malis maleficia.

¶ Deferūt dico sacrificia ad deū placādu3 ij. Paral. xxxij. Multi deferebant hostias ⁊ sacrificia domino in hierusalē Item deferunt beneficia ad bonos adiuuandū. Un̄. j. Regū. xvij. Decem formellas casei has deferas ad tribunū. Et Gene. xliij. Sumite de optimis terre frugibus ⁊ deferte viro munera. Item deferūt supplicia seu maleficia ad malos castigandū vnde Nume. xj. d2. ꝙ vētus arreptas coturnices detulit in mare. Mare em̄ amaritudinem correctionis signat. Et si volumꝰ possumus dicere: ꝙ iusti debent deferre

Deo deuotionem ⁊ innocentiam.
Pauperi subuētionē ⁊ sustinētiā.
Maioribus subiectionē ⁊ reuerentiā.
Sibijpsis macerationem ⁊ abstinētiā.

B ¶ Deferas ergo deo innocentiā ⁊ deuotionē. De innocētia d2 Leuiti. xij. Deferet agnū anniculū in holocaustū ⁊ pullū columbe seu turturē. Ista enim aīalia simplicia innocentiā significant. De deuotione vero potest intelligi illud Leuitici. ij. Ponet thus ⁊ oleū desuper similā ⁊ deferet ad filios aaron. Item deferas pauperi elemosinā ⁊ subuentionē. iiij. Reg. iiij. Uenit vir quidā de bethsaida deferēs viro dei panes. De coruis etiam dicitur. Reg. xvij. ꝙ ipsi deferebāt helye in deserto moranti carnes mane ⁊ vespere. In quo notat̄ ꝙ nullus est ita coruinus aut malus: quin helye: id est cuicunqꝫ in deserto paupertatis languenti: ⁊ maxime fratribus pauperibus ⁊ seruis dei: virisqꝫ prophe ticis ⁊ scientificis debeat subuenire. Item deferas prelato obedientiam ⁊ subiectionē. Unde de seruis Salomonis d2. iij. Reg. ix. ꝙ sumptū ex ophir aurum detulerunt ad regem. Aurum qđ summe est ductile ⁊ plicabile: qđ percussum modicū facit sonum: obedientiam ⁊ patientiā signat. Itē deferas tibijpsi abstinentiam ⁊ afflictionē. Exēplo Judith que noluit comedere de cibarijs holofernis: sed dixit. Ex his que mecum detuli manducabo ⁊c. Uide supra de afferre: ⁊ infra de ferre ⁊ offerre.

Deficere. Defectus. Nota ꝙ defectꝰ quandoqꝫ sumi- A
tur pro non fruitione seu carentia. Unde sic sumendo nihil aliud est q̄ deesse. Unde Josue. v. dicitur. Defecit māna postq̄ comederūt de fructibus terre. Sumitur etiam pro peccare vel errare: sicut cū dicitur. Multuꝫ defecisti. i. valde deliquisti vel errasti p̄s. Defecerunt scrutantes scrutinio. Et alibi. Deficiant peccatores a terra. Aduerte tamen ꝙ in isto significato licet cōmunis sit vsus loquendi paucissime sunt autoritates: q2 vt cōmuniter deficere in scriptura semper sumitur pro perire desistere vel cessare: q̄uis qn̄qꝫ referat̄ ad peccatum. i. ad defectum seu carentiam bonorū operuꝫ ⁊ virtutū. ¶ His ergo p̄missis notabo ꝙ in scriptura mul- B
tiplex inuenitur defectus tam actiue q̄ passiue sumēdo videlicet

Defectꝰ mortalis: q̄ fit p̱ naturā quē debes ꝯsiderare.
Defectus moralis: q̄ fit p̱ grām quē debes desiderare.
Defectus letalis q̄ fit p̱ culpā: quē debes recupare.
Defectus fatalis: q̄ fit p̱ fortunā: quē debes exuperare
Defectꝰ penalis q̄ fit p̱ iactātiā quē debes vituperare.

Primus est defectus cunctorum. Secundus est defectus iustorum. Tertius est defectus malorum Quartus est defectus miserorum. Quintus est defectus dānatorum. Dicam ergo primo ꝙ inuenitur defectꝰ naturalis qui non euitatur. Et iste est defectus mortis ⁊ corruptionis. Omnia enim elementaria ⁊ composita isti defectui subiacent incessanter: q2 omnia viua moriuntur: et omnia alia corrumpuntur. Sicut enim dicitur Eccli. xiiij. Omne opus corruptibile in fine deficiet. ⁊ p̱certo iste defectꝰ multū est cōsiderādus: q2

Potest

Potest mentem a superbia retrahere.
Potest mētem ad inuocādū dei auxilium inducere.
Pōt vitā futurā ⁊ eternā facere ꝯsiderare ⁊ appetere.
Potest docere mentē oīa caduca spernere ⁊ ꝯtēnere.
Omnis enim natura abhorret suipsius defectum:⁊
adnihilationem et finē. In hoc tamē consolari debet
humana natura:quia quo ad animam se immortalē
considerat:quo ad corpus vero resurrecturum sperat.
Deficit enim humana conditio: per doloris acerbita
tem:per etatis antiquitatem:per mortis necessitatē.
de doloribꝰ:dicitur in ps̄. Defecit in dolore vita mea:
et anni mei in gemitibus. De senectute:dicitur in ps̄.
Ne proijcias me:in tempore senectutis cum defecerit
virtus mea. De mortis vero necessitate:dicitur. Job.
xxxiij. Deficiet omnis caro simul ⁊ in cinerem reuer
tetur. Et breuiter humana natura similis est quibus-
dam fluminibus:qui scꝫ super terrā aliqͣdiu fluunt:
tandē vero in medio itinere absorbētur arenis: ⁊ diu-
tissime sub terris labuntur: donec iterum resurgant
in fontes: ⁊ iterum super terram fluāt et currāt. sicut
de eufrate nilo ⁊ eridano: in autoribus inuenitur.
Unde si vis lege Senecam libro de naturalibus que-
stionibus:vbi de nilo. et Solinum. et Pliniū. ⁊c. Sic
dico ꝙ cum homo aliqͣdiu super terrā vixerit aut dis-
currerit: finaliter terra ipsum sorbentem per mortem
deficit atqꝫ perit. In fine tamen scꝫ in iudicio per resur
rectionem iterum reuertetur:⁊ super terram apparet
vt fluat. ⁊ vt viuat iterum orietur. figura. Josue. iij. vbi
de iordane dicitur. Quod aque inferiores intrauerūt
mare:⁊ defecerunt. In sequenti vero capitulo dicitur
ꝙ tandem reuerse sunt aque in alueum suum:⁊ flue-
bant sicut ante fecerant. Quia reuera aqua idest hu-
mane nature fluxibilitas: que nunc per mare idest ꝑ
mortis amaritudinem absorpta deficit iterum per re-
surrectionem fluet:⁊ ad pristinum statum reuertetur
et viuet. Eccli. j. Ad mare vnde exeunt flumina reuer
tuntur vt iterum fluant. Iste est ergo defectus natura
lis qui non euitatur. Judicum. iiij. Soporem morti so
C cians defecit ⁊ mortuus est. ¶ Secūdo dico ꝙ inuenit
defectus virtualis quem iustus sectatur. Et iste est de
fectus animi. qui scꝫ ita feruenter diligit. ꝙ non valēs
amplius progredi:nec in amore seu contemplatione
resolui:deficit in seipso. Unde iste defectus est quidā
sanctus languor:quo mens non valens attingere qd̄
vult languet ⁊ deficit in seipsa. Sicut de philomena
dicit. ꝙ ita plena est gaudio ⁊ amore. ꝙ ex excessu gau-
dij quandoqꝫ moritur in cantando. Sic homo quasi
a carne abstractus in deo deficit:⁊ pre amore ⁊ gaudio
in deum euanescit. ps̄. Defecit in salutare tuū anima
mea. Et nota ꝙ tali defectu spirituali
Deficit quis dum zelat ardenter. Dico ergo.
Deficit quis dum amat feruenter. ꝙ iuuiꝰ de-
Deficit quis dum spectat potenter. ficit zelo exu
Deficit quis dum sperat fidenter. berans. vñ
Deficit quis dū expectat indesinēteter. pro zelo le-
gis diuine dixit Dauid in ps̄. Defectio tenuit me pro
peccatoribus derelinquentibus legem tuam. Itē spi-
ritualiter deficit magna desiderans. Unde dauid pa-
radisum summe desiderans:concupiscens ⁊ amās di
cebat in ps̄. Quam dilecta tabernacula tua domine
virtutum:concupiscit ⁊ deficit anima mea in atria do
mini. Item spiritualiter deficit alta considerās. sicut
ad literam patet de homine speculatiuo. quia dū con
siderat dei maiestatem: pietatem:⁊ potestatem. cum
non possit attingere ad plenam eius cognitionē:ne-
cesse est ꝙ in seipso deficiens resipiscat dicēs illud ps̄.
Defecerunt oculi mei:dum spero in deum meum. Et
Baruch. ij. dicitur. Oculi deficiētes:⁊ anima esuriēs
dant tibi gloriam. Item spiritualiter deficit spe se eui-
scerās. sicut scꝫ est ille qui dicebat in ps̄. Defecit caro
mea ⁊ cor meum:deus cordis mei ⁊ spes mea deus in e
ternum. Item deficit spiritualiter lōga tedia tolerās.
Defecerunt oculi mei dicentes quando consolaberis
me. Iste est ergo defectus virtualis quem iustus secta
tur. ¶ Tertio inuenit defectus criminalis:quo malꝰ D
grauatur. Et iste est ille defectus quo peccator deficit
abesse virtutum: vel quo virtutes deficiunt in eodē.
Galat. vj. Benefacientes non deficiatis. Et. ij. Thes.
iij. Nolite deficere benefacientes. Ad quod procerto
mali non attendunt. quia scꝫ continue peccant et defi
ciūt similes enim lune:que quanto plus ad finem lu-
nationis accedit tanto amplius a lumine deficit ⁊ re-
cedit. Et ideo luna grece dicitur mene qd̄ est defectus.
Et inde dicitur neomenia. idest festiuitas noue lune.
Sic vere isti nō cessant a lumine gratie peccādo defice
re:quousqꝫ ipsos contingat ad finem sue lunationis
id est finem presentis vite venire. ps̄. Deficientes quē-
admodum fumus deficient. Et notabis ꝙ malis defi
ciunt merita ⁊ virtutes figurati in illo balthazar qui
appensus est in statera ⁊ inuentus est minus habēs.
Daniel. v. quia scꝫ isti deficiunt in pondere bonitatis.
Multa enim grana virtutum deficiunt eis. ad hoc ꝙ
legitimi sint ponderis:vnde dico ꝙ peccatori
Deficit humilitas cum per superbiam intumescat.
Deficit pietas cum per auariciam exarescit.
Deficit castitas cum per luxuriam insolescit.
Deficit veritas cum per fallaciam tenebrescit.
Deficit infirmitas cum per accidiam computrescit.
Deficit charitas cum per inuidiam refrigescit.
Deficit honestas cum per insolentiam expallescit.
Deficit iocunditas cum per tristiciam obstupescit.
Deficit vnitas cum per discordiam euanescit.
Deficit ꝑseuerātie stabilitas cū ꝑ desistētiā dissuescit.
Deficit fidei sinceritas cū ꝑ doctrine carētiā ꝯsenescit
Dico ergo ꝙ in ipsis superbia facit deficere humilita
tem. ps̄. Defecerunt in vanitate dies eorum. Item in
ipsis facit auaricia deficere pietatē ps̄. Defecerunt si-
cut fumus dies mei:⁊ ossa meum sicut cremium arue
runt. Percussus sum vt fenuꝫ ⁊ aruit cor meum. Et
illud ps̄. Esurientes ⁊ sitientes anima eorum in ipsis
defecit. Esurire enim ⁊ sitire ardorem ⁊ insatiabilitatē
auaricie signat. Pietas enī nō auaricia deficit apud
eos: quia sicut in ps̄ dicitur. Non defecit de plateis
eius vsura ⁊ dolus. Item luxuria deficere facit castita
tem. Unde Eccli. xxvj. In filia nō aduertente se firmā
custodiā adhibe ne inuenta occasiōe abutatur se. Se-
quitur. Contra omnem sagittam aperiet pharetram
donec deficiat. Contra quod consulit illud sapiens ꝙ
candor castitatis ⁊ nitor honestatis deficere non de-
beant dicens Eccl's. ix. Omni tempore sint vestimen-
ta tua candida: oleum de capite tuo non deficiat. Iteꝫ
fallacia facit deficere veritatem. Unde in ps̄. Saluuꝫ
me fac domine quoniam defecit sanctus:quoniam di
minute sunt veritates a filijs hominuꝫ. Item accidia
facit deficere firmitatem. Firmitas enim constantie
per nullum vitiū taliter eneruatur sicut per accidiam
⁊ torporem. De quo potest intelligi illud Eccli. xxij.
Super mortuum plura:deficit enim lux eius:⁊ suꝑ fa
tuum. deficit enim sensu. Mortuus enim qui non po
test se mouere: et fatuus qui nō vult laborare: deficio
sum designat. Itē inuidia facit in eis deficere caritatē:
de quo Hieremie. vj. Deficit sufflatorium:in igne cō-
sumptum est plumbum. Ecōtra autem precipitur Le
uiti. vj. Ignis nō deficiat in altari meo. Ignis inquit
id est caritatis feruor. Item insolētia facit deficere ho
nestatem. Esaie. xv. Defecit germen virorum omnis inte
ryt. Item tristicia facit deficere iocunditatem. Unde
Trenorum. v. Defecit gaudium cordis nostri:versus
est in luctum chorus noster: cecidit corona capitis no
stri:ve nobis q: peccauimus. Item discordia facit defi
cere pacis vnitatem. Unde zacha. xiij. Percute pasto
rem ⁊ dispergentur gregis oues. Sequitur. Due par
tes eius dispergētur ⁊ deficient. Dispersio enim discor
diam et diuisionem significat. Item desistentia facit
desistere perseuerantie stabilitatem seu longanimita
tem. Unde de inconstantibus dicitur Esaie. xl. Defi-

cient pueri et laborabūt: et iuuenes in infirmitate cadent. Pueri enim et iuuenes: id est homines imbecilles ad modicam tribulationem seu infirmitatem vel laborem solent desistere et deficere: et per impatientias turbari: et per inconstantiam deperire: similes illi pisci qui dicitur loligo: qui alas habet et quandoque aliquandiu sursum volat: sed ad modicum flatum venti deficit atque cadit. Sic tales magna quidem quādoque incipiunt: et alte se volare pretendunt: subito tamen deficiunt atque cadunt quando flatum tribulationis sentiunt et aduertunt Job. iiij. Nunc autem venit super te plaga et defecisti: tetigit te et conturbatus es. Contra illud Prouerbio. iij. Disciplinam domini ne abijcias: nec deficias: cum ab eo corriperis: quem enim diligit dn̄s corrigit: boni et perfecti viri non sic: quia scilicet isti non habent alas piscis: sed aquile: et ideo volatum suum in bonis operibus cōtinuare possunt: quapropter sub onere tribulationum non deficiunt: nec cessant a bonis operibus aut desistunt Esaie. xl. Qui sperant in domino mutabunt fortitudinem: assumēt pennas vt aquile: current et non laborabunt: ambulabunt et non deficient. Mali autem vt dictum est non sic: quia scilicet inconstantia facit in eis deficere perseuerantie longanimitatem: contra illud. ij. Regū. xxij. Dilatasti gressus meos subtus me: non deficient tali mei. Tali enim qui sunt finis corporis: finalem perseuerantiam significant: sicut patet de tunica talari Joseph. Item dico: quod istius doctrine carentia facit in eis deficere fidei sinceritatem. Unde Amos. viij. Deficere facitis egenos terre. Et dominus Marci. viij. Misereor super turbam etc. Sequitur. Et si dimisero eos ieiunos: deficient in via: multi enim eorum de longe venerunt. Loquitur enim de nouiter cōuersis: qui de lōge: id est de statu pecati venerunt: quia longe a peccatoribus salus: quia reuera talibus ne deficiant per errores est valde necessarius cibus sciētie et doctrine. Patet ergo quomodo multus defectus vitiorum et multe carentie virtutum sunt in peccatoribus contra illud Jacobi primo. Sitis perfecti et integri in nullo deficiētes Inuenitur ergo defectus criminalis quo malus grauatur.

E ¶ Quarto dico quod inuenitur defectus temporalis: quo miser artatur. Et iste est defectus fortune seu rerum terrenarum: que cito deficiunt et nihil durant. Similia enim videntur illi fonti Jouis qui fuit apud dordonem: de quo dicit Plinius libro. ij. quod media nocte semper abūdat: deinde continuo deficit et decrescit ita quod in meridie quando erat magis necessarius totaliter nihil habet de aqua. Sic vere bona mundi in nocte presentis vite abundare videntur. In meridie vero id est in feruore mortis et in tribulatione alterius vite quando scilicet refrigerium et consolatio magis esset vtilis deficiūt penitus ista bona: quia tunc de istis nihil penitus inuenitur. Unde illud predictum Eccli. xiiij. Omne opus corruptibile in fine deficit. Quod etiā ad mundi diuites possumus applicare: quia scilicet dato quod multas aquas diuitiarum quandoque videantur habere sepe tamē fit: quod ad feruorē meridiei: id est ad ardorem alicuius incumbentis aduersitatis: faciliter deficiūt et siccantur: et aquis mundane prosperitatis priuātur. vnde de talibus potest dici illud Esaie. xix. Arescet aqua de mari: et fluuius desolabitur atque siccabitur et deficient flumina. Et in ps. dicitur. Sicut deficit fumus deficient. Sicut fluit cera a facie ignis: sic pereāt peccatores a facie dei: id est a statu prosperitatis. Unde primo Macha. iij. Ablata est voluptas a Jacob: et defecit ibi tibia et cythara. Patet ergo quod est defectus temporalis quo malus artatur.

f ¶ Quinto dico quod inuenitur defectus eternalis: qui malis paratur. Et iste procul dubio est defectus pene eterne: vbi deficit omne bonum. Ibi enim est defectus omnium delectabiliū. Et ideo infernus dicitur: quasi auernus: quasi fine vere: et acheron: quasi sine bono. Et breuiter ibi deficit leticia: consolatiua: abūdantia satiatiua: libertas delectatiua. De defectu leticie dicitur illud predictum Trenorum. v. Defecit gaudiū cordis nostri: versus est in luctum chorus noster etc. De deffectu abundantie: dicere possunt damnati illud. j. Regum. ix. Panis defecit in cisternis nostris. De defectu vero libertatis dicitur Deutero. xxxij. Clausi quoque defecerunt: residuique consumpti sunt. Sic igitur patet: quomodo defectus sumitur quinque modis: scilicet dānatorū: miserorū: malorū: iustorum cunctorum. Uel etiam defectus eternalis temporalis: criminalis: virtualis et naturalis.

G ¶ Si vis adhuc notare dic generaliter loquendo defectui subiacēt tria videlicet

Mundi prosperitas.
Carnis fragilitas.
Mentis mobilitas.

¶ Deficit enim mūdi prosperitas per aduersitatem. Carnis fragilitas per infirmitatem. Mentis labilitas: per iniquitatem. Mundi enim prosperitas similis est lune que cōtinue variatur: et in fine mēsis deficit. Unde de splēdore mūdane glorie potest dici illud Eccli. xvij. Quid lucidius sole: et hic deficiet. Carnis autē fragilitas similis est candele: que continue cōsumitur et in fine deficit consumpto humido radicali. Unde ps. Defecit caro mea et cor meum. Mentis vero labilitas similis est folio arboris: quod nihil habet firmitatis: sed ad modicum flatum venti concutitur: deficit atque cadit. Nam vere natura humana mens est valde mobilis atque vana. Uento enim malorum desideriorum concutitur: et finaliter per consensum in peccatum deficit et corrumpitur ps. Subito defecerunt et perierunt propter iniquitatem suam. In vno autem potissime video defectum mentalis mobilitatis: videlicet in amicicia: quia vere mundani amici non sunt stabiles vel perseuerantes: sed magis deficientes et desistentes: et isti sunt similes imagini que est in speculo: cui si arriseris ridet: si autem ridere desieris deficiet risus suus. Sic vere quamdiu talibus arridemus beneficia eis dando: tādiu nobis arrident fictam amiciciam ostendendo: et grata seruitia impendendo. Sed vere si arridendo et benefaciēdo cessauerimus: statim deficient et cessabunt. Hiere. xx. Defeci ferre non sustinens. Illud etiam videmus de falsis amicis et seruitoribus dei: qui quamdiu deus per prosperitates eis arridet: tandiu in illius obsequijs perseuerant: si autem immissa tribulatione eis arridere desierit: statim eorum risus: scilicet amor deuotio et seruitium per impatientiam deficiet et cessabit: dicentes illud Treno. v. Defecit gaudium cordis nostri etc. Non sic ergo non: non deficiamus in tribulationibus: sed ad modum ignis qui per ventum non deficit sed augetur: quanto magis tribulationibus impellimur: tanto ad deum fortius inflamemur. ij. Thessalonicen. iij. Nolite deficere benefaciētes: vt cuilibet dicatur illud Apocalip. ij. Sustinuisti propter nomen meum et non defecisti. Homo enim qui in operando habet rectam regulam et exemplar: ipsam sequendo non potest deficere: sic quia deus regula est actuum nostrorum: si ipsum per imitationem sequemur: nunquam poterimus deficere vel errare. Ideo de sanctis dicitur Esaie. xl. Assument pennas vt aquile: currēt et non laborabunt ambulabunt et non deficient etc. Si vis vide istam autoritatem diuisam et prosecutam: supra titulo de aquila etc. Uel de ambulare etc.

Defunctus.

A Nota quod defunctus dicitur a de et fungor geris. Est enim idem quod mortuus: eo quod ille qui moritur iam defunctus est est officio vite sue. Et breuiter quicquid dicitur de mortuo potest dici et de defuncto. Signat enim

Uite terminum naturalem.
Uirū luminum virtualem.
Statum criminum mortalem.

Est dico defunctio naturalis Actuum. vij. Descendit Jacob in egyptum et mortuus est. Item est defunctio virtualis: quia scilicet per defunctus qui punctus nō recalcitrat iniuriatus non dolet: verberatus non clamat qui

mat: qui scilicet non comedit nõ loquitur: nec se mo uet intelligitur vir perfectus per abstinentiam nõ co medens per patiẽtiam non sentiens: per stabilem per seuerantiam se nõ mouens. Unde actuum.ij. Dauid defunctus ꝛ sepultus est.ꝛ.ij. Machabeo.iiij. Recor datus defuncti sobrietatem fleuit. Item est defunctio criminalis vel etiam moꝛtalis: ꝛ sic defunctus qui est grauis ad poꝛtandum: hoꝛridus ad videndum: fe tidus ad sentiendum: signat peccatoꝛem: cuius cõdi tio est intollerabilis: cui⁹ aspectus seu conuersatio est hoꝛribilis: cuius fetoꝛ seu infamia est abhominabilis Unde de peccatoꝛibus dicitur Sapiẽ.iij. Si celerius defuncti fuerint: nõ habebunt spe; in die agnitionis id est in die iudicij Matthei.ij. Defuncti sunt q̃ que rebant animam pueri ꝛc. Uide infra de moꝛte et moꝛ tuo.

A **Deiscere.** Nota ꝙ deijcere est de alto ad imu; impellere. Unde deijcere idem est ꝙ deoꝛsum iacere. Et aduertendu; est ꝙ in scriptura in uenitur quintuplex deiectio, que fit tam in bono ꝙ̃ in malo: videlicet

Deiectio virtuosa: que fit per mentalẽ humilitatẽ.
Deiectio luctuosa: que fit per finalem calamitatem.
Deiectio ruinosa: que fit p̃ tẽpoꝛalem aduersitatem.
Deiectio vitiosa: que fit per moꝛtalẽ iniquitatem.
Deiectio doloꝛosa: que fit per infernalẽ penalitatem.

Prima ergo est deiectio humilium et perfectoꝛum: qui scilicet per superbiam non se erigunt aut extol lunt: sed potius se deijciunt et prosternunt. Pro uerbio.xv. In meroꝛe animi deijcitur spiritus. vñ Apo stolus primo Coꝛinthioꝝ.iiij. de se ꝛ alijs humilibus ꝛ perfectis dicebat sic. Usq; in hanc hoꝛam ꝛ esurim⁹ ꝛ sitim⁹: et nudi sumus ꝛ colaphis cedimur: ꝛ instabi les sumus: et laboꝛamus operãtes manibus nostris. Maledicimur ꝛ benedicim⁹: persecutionem patimur ꝛ sustinemus: blasphemamur ꝛ obsecram⁹ deijcimur sed non perimus. ❡ Secunda est deiectio flebilium moꝛtuoꝛum. Ista est enim lex nature: vt sc; postꝙ̃ ho mo aliq̃diu steterit in hac vita per moꝛtem deijciatur in terram. Unde Eccl.xiiij. Alia generãtur ꝛ alia deij ciuntur. ❡ Tertia est deiectio fragilium miseroꝛum: qui scilicet de statu foꝛtune quandoq; deijciuntur in preceps. Unde de tyranno Nabuchodonosoꝛ dicitur Trenoꝛum.ij. ꝙ munitiones virginis iuda deiecit in terram. De superbo etiam pharaone et exercitu eius dicitur Exodi.xv. ꝙ dominus equum ꝛ ascensoꝛem de

B iecit in mare. ❡ Quarta est deiectio criminalium ini quoꝛum: qui scilicet de statu gratie quotidie per dia bolum deijciuntur in diuersa vitia coꝛruentes: vnde diabolus est sicut luctatoꝛ foꝛtis et fallax qui multis tis vitijs ipsos decipit ꝛ in peccatum deijcit. Deijcit

Dum eleuantur per superbiam.
Dum collabuntur per luxuriam.
Dum alligantur per pigriciam.
Dum inflamantur per auariciam.
Dum sagittantur per inuidiam.
Dum segregantur per discoꝛdiam.
Dum potantur ꝛ impinguantur per castrimargiam.

Isti enim sunt modi quibus luctatoꝛ deijcere potest aduersarium suum facilius scilicet. Quando ipsum eleuat in alto: quando ipsum ponit in lubrico. Quã do pedes eius ligat: pede pꝛopꝛio interposito. Quã do aduersarius nimis fatigatur et estuat. Quando ipsum gladio percutit et sagittat. Quando ipsum a socijs suis diuidit aut segregat. Quando ipsum sa tiatum et pinguem inuenit dum pugnat. Sic igitur dico ꝙ deijciuntur mali du; per superbiam eleuantur Psalmus. Deiecisti eos dum alleuarentur. Item dum per luxuriam collabuntur. Unde de mala mu liere dicitur Prouerbioꝛum septimo. Multos enim vulneratos deiecit: et foꝛtissimi quiq; interfecti sunt ab ea. Item dum per pigritiam alligantur. Prouer bioꝛum decimooctauo. Pigrum deijcit timoꝛ: ani me autem effeminatoꝛum esurient. Item dum p̃ aua ricia; estuantur seu inflamantur. Unde de hierlm id est: de aĩa dicitur in.ps. In securi ꝛ ascia deiecerũt ea; incenderunt igni sanctuarium in terra. Item dum p̃ inuidiam sagitanł.iiij. Reg xix. Reuertetur in terrã suam: ꝛ deijciam eum gladio. Item per discoꝛdiam se parantur. Unde. Eccl.xxij. Mittẽs lapidem inter vo latilia deijciet illa: sic ꝛ q̃ conuiciatur amico dissoluit amiciciam. Item dum per gulam seu castrimargiam impinguatur. Unde Hiere.xlviij. Super messem tuã ꝛ vindemiam tuam pꝛedo irruet. Sequitur. Deiecit ceruicẽ moab ꝛ confusus est. Ecce ergo quomodo dya bolus deijcit istos in foueam peccati. Uñ ipse est ille hyrc⁹ de quo dr̃. Dañ.viij. ꝙ coꝛnu eius magnificatũ est vsq; ad foꝛtitudinem celi: ꝛ deiecit de stelis ꝛ cõcul cauit eas. Stelle de celo deijciuntur: quãdo iusti de sta tu gratie per temptationem dyaboli ad vitia detrahũ tur. Ista est ergo quarta deiectio que est criminaliu; iniquoꝝ. ❡ Quinta est deiectio infernalium damna toꝛum: qui scilicet in carcerem et in foꝛnacem infer ni deijciuntur a deo. ps. In ignem deijcies eos: in mi serijs non subsistent. Et.ij. Mach.xij. In cinerẽ de ijci iussit sacrilegum. Sufficit. Uide; de abijcere et proijcere. C

Deinceps. deinde. decetero.

Nota ꝙ deinceps supponit pꝛo iterum: p̃ decetero. Et pꝛo deinde. Signat enim quandam iterationem: ad ditionem ꝛ continuationem: et posterioꝛum cum pꝛi mis copulationem. Moꝛaliter ergo loquendo: tam deinde quam deinceps: quam decetero finalem desi gnant perseuerantiam seu etiam continuationem et p̃fectum: siue bonum siue malum. vñ dico ꝙ est. A

Unum deinde cõtinuatiuũ bonoꝝ operum.
Unum deiceps multiplicatiuũ maloꝝ scelerum.
Unum decetero perpetuatiuũ inferni verberum.
Unum vlterius accumulatiuũ summoꝝ munerum.

Dicam ergo ꝙ ista aduerbia tempoꝛis signant bono rum pꝛofectum ꝛ continuationem. j. Coꝛ.xv. Prius quod animale est: deinde quod spirituale est. In con uersione ꝛ pꝛofectu bonoꝛum semper inuenitur vnu; deinceps: quia scilicet si pꝛimo fuerint mali: tandem deinceps fiunt boni. Et postquam boni incipiũt esse deinceps continuare volunt: et de malo in bonum: de bono vero in melius se mutare: vnde Mar.iiij. Ultro enim terra fructificat: pꝛimo herbam: deinde spicam deinde plenum frumentum. Unde nota: ꝙ deinde si gnat iterationem seu etiam cõtinuitatem. vic;.

Subiectionis eterne.
Oꝛationis superne.
Dilectionis fraterne.
Contemplationis eterne.

De humilitate di citur Iohã.xiij. ꝙ deinde Iesus mi sit aquam in pel uim ꝛ lauit pedes discipuloꝛum. De oꝛatione dicitur. Hebꝛ.vij. ꝙ sacerdos necesse habet oꝛare pꝛo se: dein de pꝛo populo. De dilectione vero fraterna dr̃. Gal. j. Deinde post annos tres veni hierosolymam videre petrum. De contẽplatione vero potest dici illd. Gal. ij. Deinde ascendi iterum hierosolymam cum barna ba ꝛ tyto ẜm reuelationem. Ista ergo aduerbia signãt bonoꝛum operum continuationem. ❡ Secundo di co ꝙ quandoq; signat vitioꝛum seu sceleru; multipli cationem: sicut si diceretur. Iste peccauit in hoc: ꝛ de inde in hoc Unde de tali mala continuatione dicitur Iaco.j. vnusquisq; temptał a concupiscentia sua: dei de concupiscentia cum conceperit parit peccatum ve ro cum consummatum fuerit: generat moꝛtem. Ma li enim de bono in malum procedunt ꝛ de malo in pe ius deficiunt. j. Thi.ij. Adam enim pꝛimo foꝛmatus est: deinde Eua. q. d. pꝛimo faciunt quod melius est: deinde quod deterius. ❡ Tertio vero: ꝙ ista aduer bia significent futuroꝛum perpetuationem: patet p̃. B

Sene.l epla.vbi dicit: q eius lex est stare decetero. Un
de etiā de iustis ꝛ beatis dr.j.Thessa.iiij. Deinde nos
qui viuimus ꝛ qui residui sumus: rapiemur simul ob
uiam xpo in aera: ꝛ sic semper cum dño erim⁹. ¶ De
quarto vero deide scꝫ de tpe mortis ꝛ inferni: qđ post-
ea succedit potest dici illud. Sap.xvij. Deinde siqs
eorum decidisset: custodiebatur in carcere sine ferro re
C clusus. ¶ Si vis etiam notabis q.
Decetero debes recordari crucis supplicia
Decetero debes gratulari summa leticia.
Decetero debes meditari cuncta vtilia.
Decetero debes deprecari dei magnalia.
Decetero debes reformari oī iusticia seu cumulari vir-
tutuꝫ copia. Igitur decetero recordemur crucis suppli
cia. Gal.vj. Decetero mihi molestus fit: ego enim sti-
gmata dñi nostri iesu xpi in corpore meo porto. Itē de
cetero gratulemur summa leticia: scꝫ exultando in do
mino sperando. Philip.iij. Decetero frates mei gau-
dete in dño. Et Ephe.vj. Decetero fratres mei confor
tamini in domino. Item decetero meditemur nobis
vtilia. Phil. iiij. Decetero fratres quecunq sunt vera
iusta: pudica: sancta: ꝛ bone fame hec cogitate. Item
decetero deprecemur dei magnalia.ij.Thessa.iij. decete
ro fratres orate p nobis: vt sermo dei currat. Item de-
cetero cumulemur virtutum copia.ij.Cor.xij. Decete
ro fratres gaudete pfecti estote; exhortamini ideꝫ sa-
pite ꝛc. sufficit qr paucas inuenio autoritates.

A **Delectare. Delectatio.** Nota q de-
lectatio in
bono sumitur ꝛ in malo. Et primo quidem sumi pōt
in malo. Quamuis em̄ potentia bene ordinata nō de-
lectetur nisi in apprehensione pprij obiecti sibi bene
compati ꝛ pportionati. Fit tamen quandoq q ex in
fectione sensus ꝛ corruptione appetitus ipsa delectet
in illo qđ de se est tristabile: ꝛ tristatur in illo quod de
se est delectabile. Sicut patet de gustu: qui quandoq
ita corrumpitur: q in saporibus horribilibus ꝛ ama-
ris delectatur; in bonis vero ꝛ suauibus contristatur
Unde etiam de mulieribus pregnantibus sepe visum
est: q carbōes ꝛ alios cibos horribiles comedebāt: bo
nos vero ꝛ sapidos abhorrebant. De demoniacis vero
ꝛ melancolicis idem vidi. Et inde est q astrologi di-
cunt: q illi qui in constellatione saturni nascuntur: ī
rebus immundis ꝛ vilibus delectantur. De mida eti
am rege dicitur in fabula. Quod cū pan deus ruralis
fistula ꝛ appollo id est sol lira canerēt: ꝛ midas iudex
esset; quis horum meliorem melodiam faciebat: acci
dit q iste in cantu dei ruralis magis fuerit delectat⁹
q̄ in cythara apolinis; ꝛ ideo p eo iudicauit: qua pro
pter quia male delectatus male iudicauerat appollo
aures asini sibi dedit. Ouidius li.xj. fabula iiij. Ista
applicabo ad peccatores quorum sensus ꝛ ratio per
peccatum taliter sunt corrupti: q debite non iudicāt
de obiectis; quia reuera plus delectantur de immun
dis rebus q̄ de mundis: ꝛ in malis operibus q̄ in bo
nis. Unde nota: q maloꝝ quidam delectantur in fa-
cultatibus. Quidam in voluptatibus. Quidam in di
gnitatibus. Breuiter enim dicere possum: q peccato-
res similes sunt allecibus: que vbicunq lumen vide-
rint: ibidem taliter delectantur: q illuc concurrunt ꝛ
capiuntur. Cetus etiam delectatur in fistulis obdor-
mit enim ꝛ tunc ferro vulneratur ꝛ capit. Unicornis
etiam delectatur in pulchritudine virginis: in ei⁹ gre
mio trucidatur. Et sic de alijs. Sic vere mali in malis
delectationibus delectantur: ꝛ sic a dyabolo diuersi-
mode capiuntur. Quidam enim delectantur in lumi
ne scientiarum mundialium. Quidam in melodia le
ticiarum secularium. Quidam ī pulchritudine femi-
narum ꝛ deliciarum corporaliuꝫ. Hos ergo per tales
delectationes venator dyabolus decipit. Ferrum ma-
lippositi infigit: ꝛ eos per peccatum occidit ꝛ ad lit⁹
inferni finaliter secum trahit. Sicut de muliere dici-
tur. Gen.iij. q videns lignū prohibitū q esset suaue
pulcrumq visu: ꝛ aspectu delectabile fructus ipsius
concupiuit ꝛ comedens paradisum amisit: qr.s.dum
mulier: id est quecunq mollis ꝛ imbecillis persona:
dum in rebus delectabilibus plus debito se delectat:
ipsa faciliter desiderat: ꝛ sic contra deum grauiter pec
cat. Unde Esa.lxvj. In abhominationibus aīa eorū
delectata est: contra consilium sapientis: q dicit. Pro
uer.iiij. Ne delecteris in semitis impiorum: nec tibi
placeat malorum via. Sed de tali mala delectatione
Uide infra de delicijs. Sumitur ergo delectari in ma
lo. ¶ Sed adhuc dico q sumi potest in bono: ꝛ istud B
est quando mens bene disposita delectatur in bono.
Sicut enim dicunt philosophi: habitus virtutis fa-
cit faciliter ꝛ delectabiliter operari. Dicunt em̄ astro
nomi: q illi qui nascuntur in constelatione bona: na
turaliter disponuntur ad bonum ꝛ delectantur in bo
no. Sic vere illi in quibus bona constellatio.i. diuina
gratia dñatur ī bona generaliter delectantur. Unde
de gratia dicitur.ij. Mach.xv. q filij israel superaue-
rūt aduersarios suos: pñia dei magnifice roborati vel
delectati. Dicant ergo quilibet iusti illud. ps. Reple-
ti sumus mane misericordia tua: exultauimus ꝛ dele-
ctati sumus. In quibus verbis ostenditur: q iusti tri
pliciter delectantur viꝫ.

Ex quadam multitudine copiosa.	Prima fa
Ex quadam certitudiue gaudiosa	cit fruct⁹
Ex quadam plenitudine gloriosa.	virtutum

ꝛ possessio. Repleti sumus. Secundam facit spes fu-
turoꝝ ꝛ affectio. Exultauimus. Tertiam facit dos p̄-
miorum ꝛ adeptio: delectati sumus. Delectatur eniꝫ
iustus virtutes possidens. Delectatur contemplati-
uus spe sursum residens. Delectatur beatus in celo p̄
sidens. Uis meritorum facit ditari. Repleti sumus.
Spes futurorum facit letari: exultauimus. Lux pre-
miorum facit beari: delectati sumus. ¶ Dico ergo q C
est quedam delectatio q̄ consurgit ex virtutum obtēta
multitudine. Repleti inquit sumus mane misericor-
dia tua. Mane enim signat tps vite: sicut sero signat
vitam futuram: qr.s. iusti in isto mane id est in vita p̄
senti dei misericordia replentur inquantū virtutibus
cumulant. Repleti inquit sumus. Cor eniꝫ humanū
tāte est capacitatis: q nullo perfecte repletur: nisi deo
in nullo perfecte delectatur nisi in deo. Deus autem
si in corde nostro habitauerit: ipsum pcerto cunctis
virtutibus perficiet ꝛ replebit. Sicut enim lux solis ī
domum in quam intrare solet: nō solū sui pñtia imo
etiam infinitis radijs ipsam replet. Sic deus ꝛ dei gr̄a
si in mentem nostram venerit: radijs virtutum oīm
hanc replebit. Eccli.xxxvj. Reple syon inenarrabili-
bus virtutibus tuis. Ista est pculdubio maxima dele
ctatio q̄ omne delectamentum faciebat in ore: sicut di
citur. Sap.xvj. quia pcerto iste omnem cōplacentiā
generabit in corde. Et sic notabo: q iusti replentur ꝛ
delectantur in virtutibus: quia viꝫ.

Delectat sapientia studiosos.	Ecce ergo
Delectat diligentia curiosos.	quō iusti
Delectat pnīa seu reuerentia timorosos.	diuersimo
Delectat adherentia amorosos.	de delectā
Delectat contemplatio luminosos.	tur. Dicā
Delectat exultatio gaudiosos.	igit q qdā

delectant in sapientia studiosa: qr sicut dr. Sap.viij.
Immortalis est sapientia: ꝛ in amicicia illius delecta
tio bona. Et iō. Sap.vj. cōsulit scriptura sic Si ergo
delectamini in sedib⁹ ꝛ sceptris ppetuis o reges seculi
diligite sapientiam.i. primo delectamini in sapia. Itē
quidā delectant in diligentia curiosa seu obequiosa
Eccli.xxvj. Gratia mulieris sedule delectabit virum
suum. Mulier em̄ sedula est diligentia seu obediētia
que scilicet virum suum.i. suum possessorem delectāt
Itē quidā delectant in reuerētia timorosa. Eccli.j. Ti
mor dñi delectabit cor. Itē qdā delectāt in adherētia
amorosa: q.s. deo ꝛ primo caritatiue adherent: ꝛ cum
ipso loqui per orationem ꝛ laudem amant. ps. Iocū-
dum sit

dum sit ei eloquium meũ: ego vero delectabor in dño. Et Prouer. v. In amore eius delectare iugiter. Item quidam delectant in cõtemplatione luminosa: quia scz cõtemplari deũ opera operum suorum mirabilia maxima est delectatio. De deo em dr in. ps. Memor fui dei z delectatus sum. De opibus etiã eius dr in ps. Delectasti me domine in factura tua z in operib⁹ manuũ tuarũ exultabo. Item quidã delectant in exultatione in deũ z in gratiarumactione: de quo in. ps. dr Exultent iusti in conspectu dei z delectent in leti. Ecce ergo quõ repleti sunt virtutibus. Ista est igit quedam delectatio que cõsistit ex virtutum opatiõe multa. Repleti sum⁹ inquit mane misericordia tua. ps. Replebimur in bo-
D nis domus tue: sequitur ibidem. Exitus matutini et vespere delectabis. ¶ Scdo dico: q est quedam iustorum delectatio que cõsurgit ex futurorum sperata certitudine: que ostenditur: cum dr. Exultauimus. Spes enim certa futurorum bonorum est hominum maxima delectatio: z summa z gaudiosa exultatio: itantuz q alique sunt regiones in quibus tanta est spes future vite: q in mortibus amicorum magis exultant q plorent. Sicut est apud indos sm Doricum z valeriuz maximum li. ij. ca. sicut etiaz fuit apud gallos sm põponium: quibus fuit mos: q amici viuentes in ignibus amicorum mortuorum: corpora enim eorum loco sepulture cremabantur: se inijciebant gaudentes tanq vna victuri cum eis. De thracis etiam dicit: q apud eos letabunda erant funera: luctuosa autẽ puerperia dum animam putent non mori sed transire. Ad quod etiam vr non informare natura quia .s. quedam sunt animalia: que moriendo cantare z exultare dicuntur: quia de cigno aue dr: cuius exemplum ponam satis extraneum. Est enim mons in ethyopia: sicut ponitur in li. de natura locorum in cuius cacumine sunt aliqui adamãtes qui carnes humanas attrahunt z hominem q̃uis ligatuz suis vinculis ferreis: statim quasi saluum violenter ridendo ad se rapiunt atq premunt. Est igitur signum in illo monte: vltra quod nullus audet transire: simplices vero crediderũt in monte illo esse paradisum terrestrem Ego vero magis credo fieri per violentiam adamantis: quocunq tamen modo fiat: huic monti comparabo paradisuz celestem: cuius est tanta vis attractiua: q qui bene cõsiderat illam vitaz: nullis impedietur vinculis corporis vel cuiuscũq temporalis amoris: qm in spe illius taliter delectabitur: q ridendo z exultando illuc cordialiter attrahetur. Si enim vultur vltra mare sentit exercitũ: z odorem cadauerum: multo fortius vltra vitam istam debemus sentire illum odorez suauissimũ paradisi: z in eo super omnia delectari: quia sicut dr. Prouer. xxvij. Vnguento z varijs odoribus delectatur cor. Vnde Esa. lviij. Delectaberis iquit sup dño z sustollam te super altitudinem terre: z cibabo te hereditate patris tui iacob. Loquitur eniz de futuro: qr spes est de rebus futuris non presentibus. Exultauimus ergo supple in spe futurorum. vnde Act. ij. Delectatum est cor meum: z exultauit lingua mea: insup z caro mea requiescet in spe. Patet ergo: q est quedaz iustorum delectatio: que consurgit ex futurorum sperata
E rata certitudine. Exultauimus iquit. ¶ Tertio dico q inuenitur quedam iustorum delectatio: que cõsurgit ex premiorum beata plenitudine: z hoc ostenditur cum dictum est. Delectati sumus omnibus dieb⁹ nostris. Illa est enim summa z perfecta delectatio: quã do scz homo deum nude videt: z intuitiue deo suauissime fruitur z caritatiue. Deo etiam perpetuo adheret sensitiue z eternatiue ibi em est delectatio. Nam
Delectantur: quia vident deum clarissime.
Delectantur: quia deum gustant dulcissime.
Delectant: quia tenent deum firmissime.
Delectantur: quia gaudent secum letissime.
Delectantur: qr herent ei tutissime.
Delectantur: qr complent vota plenissime.

Dico ergo q beatorũ delectatio cõsistit in deũ clarissime vidẽdo Eccle. xj. Delectabile est oculis videre lumen. Item consistit in deo dulcissime fruendo. Vnde Esa. lv. Omnes sitientes venite ad aquas. Sequitur. Venite z comedite bonũ: z delectabitur in crassitudine anima vestra. Item consistit in deuz firmissime seu longissime tenendo. i. in perpetua securitate. Vnde in ps. Notas fecisti mihi vias vite: adimplebis me leticia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua vsq in finem. Item cõsistit in deo letissime gaudendo. Vnde illud predictum ps. Exultẽt iusti in cõspectu dei: z delectentur in leticia. Item consistit in tranquillissime viuendo ps. Mansueti autẽ hereditabunt terrã: z delectabuntur in multitudine pacis. Itẽ consistit in plenissime vota complendo: q. s. oẽs appetitus anime satiãtur z omnia vota z desideria cumulant. vnde Prouer. xiij. Desiderium si cõpleatur delectat aĩam. Et in ps. Delectare in domino: z dabit tibi petitiões cordis tui. vnde Augusti. xxij. de ciuitate dei. Ipse erit finis desideriorum nostrorum: qui sine fine videbitur: sine fastidio amabitur: sine fatigatiõe laudabit: hic nutus: hic affectus: hic actus erit omnibus: sicut vita eterna cõmunis. Patet igitur q est triplex delectatio bonoruz videlicet. Vna que est in beata plenitudine gaudiorum seu premiorum. Alia que consistit in sperata certitudine supernorum seu futurorũ. Alia que cõsistit in obtenta multitudine meritorum seu virtutũ atq donorum. Sufficit ergo. Vide infra de delitijs zc.

Delere. Nota q delere idem signat q destruere: dissipare: vel penitus ãnullare. Mo- A
raliter ergo loquendo dico: q delere potest in bono et in malo significare. In bono. s. quando vitia delentur ab anima qđ fit per gratie introductionẽ: qr scz de⁹ est sicut pictor: qui volens murum depingere: solet ante omnia antiquas imagines delere z ipsum murũ dealbare: z post nouas imagines nouis coloribus figurare. Sic vere deus quãdo vult depingere animã peccatricem: z virtutum imaginibus decorare: primo z ante omnia oportet: q antiquas imagines vitiorum deleat aquã sue gratie immittendo: z albedinem innocẽtie inducẽdo: quib⁹ factis facile est nouas imagines virtutũ introducere: z totam ipsam aĩam morali pulcritudine colorare. Propter q dauid petebat in ps. dicens deo. Miserere mei deus sm magnam misericordiam tuam Et sm multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Et merito: quia procerto ipse est solus qui potest delere iniquitates. Ipse em habet apud se librum vite: vbi scripta sunt merita iustorum z librũ mortis: vbi scripta sunt delicta malorum. Cum ergo iustus peccat delentur de libro vite ipsius merita. Iuxta illud Exo. xxxij. Qui peccauerit mihi delebo eum de libro meo: quasi dicat econuerso. Illi qui mihi non peccant: de libro hoc non delentur. Apocal. iij. Qui vicerit vestietur vestimentis albis: z non delebo eum de libro vite. Cum autem peccator cõuertitur delentur de libro mortis ipsius delicta. Vnde domin⁹ dicit Esaie. xliij. Ego sum ipse qui deleo iniquitates tuas propter me: z peccatorum tuorum non recordabor: Et Esaie. xliiij. Deleui vt nubez iniquitates tuas et quasi nebulam peccata tua. Si autem vis scire qđ sit liber vite: et quid sit liber mortis: vide infra de libro in littera L. Sicut ergo homines multum libenter laborant ad delendum malas bestias: z etiam latrones et hostes de suis finibus. Sic nos debemus laborare ad delendum vitia z peccata de nostris mẽtibus Deuterono. ij. et Deutero. xiij. Percussimus eos z deleuimus. Aduerte autẽ q litere scripte in pergameno optime delentur: vel quando aqua abluuntur: vel pennicidio raduntur. Sic dico q tunc iniquitates nostras de libro noticie diuine bene delem⁹: quando aquam lachrymarum: vel penitentie rasorium z abstersorium adhibemus Genesis. vij. Tam reptile q volucres celi deleta sunt de terra. Reptilia enim sunt peccata

que reptant in carne. Uolucres vero sunt peccata que volant in mente: que scilicet omnia debent deleri. Duo tamen attendenda sunt circa dilectionem vitiorum. Sicut enim dr. Deut. vij. Dato qꝫ dominus preciperet filijs israel qꝫ delerent nationes de terra sua: dicitur tamen ibi qꝫ non poterant eas delere pariter immo consulit qꝫ paulatim vnus populus post aliū deleatur. Sic vere quidā fatui sunt: qui nationes oium vitiorum de terra cordis sui simul eradicare volūt: et nimis altam viam perfectionis accipiūt: et subito sancti fieri posse credunt. Sic autem non debet fieri: quia scʒ successiue et modeste debet homo ad penitentie asperitatem: et ad actus perfectionis procedere: et non nimis velociter festinare. Sicut enim reges quandoqꝫ habēt aduersarios populos in terris suis ita radicatos et multiplicatos: qꝫ ipsos quidē subiugare possunt delere autem nō possunt. Sic peccata et maxime carnis ita sunt in nostris corporibus radicata qꝫ ipsa possumus rationis dominio subiugare et seruire cōpellere sub tributo delere autem penitus non valemus: imo ipsos nobiscum viuere necessario sustinemus. Judicū j. Zabulon nō deleuit habitatores thetron et naalō sed habitauit chananeus in medio eius: factusqꝫ est ei tributarius. Patet ergo qꝫ delere sumi potest in bono

B ¶ Sed adhuc dico: qꝫ delere dici potest in malo significato. Et sic dico qꝫ homo deleri dr̄ quādo: spūaliter quo ad gratiam: temporaliter quo ad fortunā: eternaliter quo ad gl'iam dissipatur. Sic igitur notabo qꝫ triplex deletio inuenitur in malo significato vicʒ.
Deletio vitiosa: que fit interius.
Deletio rigorosa: que fit exterius.
Deletio dolorosa: que fit posterius.
Primam facit hostis: virtutes exuens.
Secundam facit mundus: terrena diffluens.
Tertiam facit deus: damnatos destruens.
Dico ergo qꝫ est quedam deletio que fit interius in cōscientia: et ista est deletio gratie et virtutum: et imaginis trinitatis: que oīa delenī ab aīa per peccatum: vn̄ dyabolus videtur dicere illud. ps. Cōminuam eos vt puluerem ante faciem venti: vt lutum platearum delebo eos. Deletur enim peccator de libro diuine acceptionis: de fama mundane reputationis: de statu exterioris conuersationis. Deletur dico primum: qꝫtuʒ ad gratiam q̄ ipsum cū sanctis ascribit. ps. Deleātur de libro viuentium et cum iustis nō scribanī. Itē qꝫtū ad famam que ipsum laudandum describit. ps. In generatione vna deleaī nomen eius. et Exo. xvij. Ad hoc delebo memoriam amalech de sub celo. Item qꝫtū ad conuersationem ad quam ipsum honestas cōscribit iiij. Reg. xxj. Delebo hirl'm sicut deleri solent tabule: delens vertam et ducam crebrius stilum super faciem eius. Ista est igitur deletio gratuitorum que fit interius in conscientia.

C ¶ Secundo dico qꝫ inuenitur deletio fortuitorum q̄ exterius in apparentia Et ista procul dubio est illa: qua status glorie mundane: ipsaqꝫ bona fortune per tribulationes et per tirannorum oppssiōes delentur. iij. Reg. xvj. Deluit zambri oēm domuʒ baasa. Tiranni enim delent et grauant alios vt ipsi soli dominentur in terra. Exemplo aman: qui solum odio et inuidia mardochei qui sibi non assurgebat: delere voluit omnes filios israel: nisi dn̄s aliō ordinasset: sicut dr̄. Hester. iij. et. viij. Et ideo Hester. ix. dr̄ Hostis aduersarius iudeorum cogitauit contra eos maluʒ: vt occideret eos atqꝫ deleret Ista est ergo deletio fortuitorum que fit exterius in apparentia.

D ¶ Tertio inuenitur deletio damnatorum: que fit posterius seu inferius in pestilentia Damnati enim a deo delenī: scʒ qꝫtū ad gaudium et consolationem: non quantum ad substantiam et naturam. Unde de damnatis a deo per demones deletis et dissipatis pōt exponi illud. ij. Para. xx. Filij amon et moab consurrexerunt aduersus habitatores seyr vt interficerent eos atqꝫ delerent. Isti enim non delentur: quantū ad peccatum: quia de peccato eorum dicitur. Nee. iij. Peccatum eorum coram facie tua non deleatur. Delebitur tamen quantū ad beatificum statum: non quem habuerunt: sed quē habuissent nisi peccassent. Deutro. ix. Trāsibit ante te ignis consumens qui conterat eos atqꝫ deleat. Patet ergo quō delere in bono sumitur et in malo.

Deliberatio.

Uide de prudentia et in tabula: quia in scriptura sacra q̄si nulle sunt autoritates vocales: et in infinitis locis fit mentio de eadem.

Delitie. delectatio.

A Quamuis delectatio possit distingui in virtuosam: in vitiosam et gloriosam. In virtuosam dico quā habēt perfecti: qui. s. delectanī i spiritualibus. Unde in. ps. Delectare in domino: et dabit tibi petitiones cordis tui. In vitiosam quam habent infecti qui delectanī in corporalib⁹. Unde Apoc. xviij Ne participes sitis delitiarum: scʒ mulieris meretricis. In gloriosam quaʒ habent beati: qui delectantur in eternalibus. Unde in. ps. Et letabuntur in multitudine pacis. Possumus tamen dicere: qꝫ quamuis delectatio sonet in bonum vt comuniter in scriptura delicie tamen vt cōiter sonāt in malum. Gratia ergo breuitatis de multis mundi delicijs aliquantulū disseramus: et dicamus qꝫ iste delicie sunt spernende triplici ratione.
Primo quia deficiunt.
Secundo: quia inficiunt.
Tertio: quia decipiunt.

B Primo quia deficiunt. Delicie enim non perseuerant post recessum sue cause: sicut patet de delicijs gustus: que nō durant post recessum cibi. De delicijs audit⁹ que nō durant post recessuʒ organici instrumēti. De delicijs tactus que non perseuerant post recessum delectabil' obiecti. Et breuiter delicie nihil habent dilationis: et existentiam non habent: statim enim deficiunt: et qđ dulce fuerat fit amarum. Hiere. xlix. Defluxit vallis tua filia delicata. Et ideo mūdi delicie similes sunt mirobalanis: que sunt quidam fructus satis admirande nature. In principio enim sunt dulces: sed finaliter dulcedo sua deficiet et efficiuntur amari. Sic vere quamuis mundi delicie aliquandiu dulcescant: in fine tamen amaricantur: quia scilicet ipsis cessantib⁹ vel deficientibus: homo propter eas ad inferni amaritudineʒ destinatur. Ideo deliciosis dicit. Apoca. xviij. Quantum glorificauit se et in delicijs fuit: tantum date illi tormentum et luctum. Delicie ergo deficiunt.

C ¶ Secundo dico: qꝫ delicie inficiunt. Delicie enim cōparantur oleo: quod est nature infectiue Inter omnes enim pinguedines magis maculat vestem quam aliquod aliud. Oleum enim mandragorarū facit inunctum statim obdormire. Oleum vbi bullitur caro leonis facit inunctum statim febricitare. Oleum etiam vnctum solet omnia vasa lignea penetrare. Oleū etiam quodcunqꝫ sit illud: habet apes occidere et mortificare. Sic vere carissimi oleum et pinguedo mundanarum deliciarum habet hominem ipso inunctum et linitum penetrare per malas suggestiones: facere dormire per malas delectationes: facere febricitare per mala desideria et affectiones. Ideo bene dicitur. j. Thi. v. Uidua in delicijs viuēs: mortua est. Delicie ergo inficiunt.

D ¶ Tertio dico: qꝫ delicie decipiunt Auis enim nec laqueo capitur: nec piscis hamo prenditur: nisi alicuius delectationis pabulo decipiatur. Sic vere et homo cōiter in mundo non decipitur: nisi quia aliquo delectabili indiscrete vel indebite delectatur. Hoc patet exemplis varijs. Delectantur enim naute in cantu Syrenarum: et idcirco obdormientes decipiuntur et occiduntur. Delectantur vrsi in comedendo mel: et ideo ascendendo arborem cadūt aliquotiens et moriuntur. Delectantur cerui audiendo sibillum venatorū: et propter hoc sistendo a cursu sagittātur et capiunī. Et breuiter oīs deceptio semꝑ solet esse aliqua delectatiōe precedente. Sic pro certo illi q̄ ad tēꝑ̄ decipiunt

decipiuntur: capiunt & moriunt: qui delitijs & delectationibus oblectatur: qd figuratum est in salomone: qui dicit Eccl's. ij. Uadam & affluam delicijs: qui per mulieres pre alijs est deceptus. quia dicitur. puer. xx. Quicunq; his delectatur: non erit sapiens. Patet ergo: q cōtemnende sunt delicie: q2 deficiunt: inficiunt decipiunt &c. ¶ Si vis autem adhuc potes dicere de delicijs q sunt delicie corporales: spūales: & eternales E
Sunt dico delicie corporales: q sunt peccatorum & iste sunt pculdubio fugiende: q2 pcerto iste sunt que.

Uires eneruant. Mentes pteruant. Culpas aceruant. Penas reseruant.

Uires dico eneruāt & priuāt fortitudinem: similes sc3 illi fonti de quo sepe dictum ē qui dicitur salmacis: qui est in caria. In quo fm Ouidiū viri efficiuntur obscena mentis mollicie sicut femine: q sc3 pro eo poetice fictū est: quia viri ibidem se balneantes eneruantur: ita q viri ibidem effeminant. Sic vere in fonte deliciarum omnis virilitas confunditur & omnis fortitud o & cōstantia eneruatur. Quod in hester que interpretatur abscondita potuit figurari: quia de ipsa legitur. Hester. xv. Qd pre delicijs & nimia teneritudine cor suum ferre non sustinebat: q2 pro certo illi qui in abscondito nimis delicijs se saginant: vires suas attenuant et eneruant. vnde. j. Thi. v. Uidua in delicijs viuens mortua est. Mortuus autem non habet fortitudine3 aliqualem: nec ad malo resistendum: nec ad onus sustinendum: nec ad opus aliqd faciendu3. Sic nec deliciosus. Unde cassiodorus: li. iij. epl'ax. Facile onus afflictiōis sentit: qui vti delicijs cosueuit. Ideo persone deliciose & delicijs eneruate dicit. Hier. xxxj. Usquequo delicijs dissolueris filia vaga. Iste sunt que vires eneruant: & priuant fortitudine3. ¶ Scdo dico: q iste mētes pteruant in mali magnitudine: q2. s. iste sunt quibus mentes indurant & obstinant in malum: similes illi lacui hybernie: vbi baculus immissis partim induratur in lapidem: partim cōmutatur in ferru3. Et illi fluuio dicto silerus: vbi fm Pli. Non solū ligna immo etiam volatilia lapidescunt: q2 s. si ibi aue3 aliquam inieceris post tempus in lapidem cōmutatam videbis. Talis est fons & fluuius deliciarum: q2 pcerto quisquis ibi īmergitur: in ferrum & lapidē. i. in obstinationem & duriciam cōmutatur: & in cunctis malis vitijs induratur. Exemplum de roboā qui ad consilium iuuenum q secū in iuuentute in delicijs fuerāt enutriti: dura responsa pplo dedit: & ideo regni sui decem partes amisit: sicut dr. ij. Para. x. Ideo bñ dr. Ecci. xxix. Qui delicate a puericia nutrit seruum suu3 ipsum in fine sentiet cōtumacem. Iste sunt ergo q mētes pteruant in mali magnitudine. ¶ Tertio dico: q delicie culpas aceruāt in mali multitudine. Sicut. n. paludes & loca humida & stagnosa solent multas herbas inutiles generare: ranasq; & sanguisugas: & alia immunda aīalia generare: sic dicā de paludibus deliciarum: q2 multas malas herbas: idest multas malas conditiones generant: & multa vitia pcreant & pmulgant. Iste sunt eīn q generant. s.

Luxurie feditatem. Inuidie prauitatem. Insolentie leuitatem. Auaricie faculta tem.

Luxurie dico feditatem. vñ. ij. Petri. ij. Delicijs affluētes i cōuiuijs luxuriantes: vobiscum oculos habentes plenos adulterij Item inuidie prauitatem. Deut. xxviij. Homo delicatus & vite luxuriose: valde inuidebit fratri suo. Item ornatus seu insolentie leuitatē. Uñ filiabus syon loqtur. Dauid dicēs. ij. Reg. j. Saul vestiebat vos coccino in delicijs. Item auaricie ruditate3. Unde iob. xxx. Esse sub sentibus delicias computabant. Patet ergo quomodo delicie culpas aceruant in magna multitudine. ¶ Quarto dico: q penas reseruant cum graui mestitudine scilicet penas infernales: quia sc3 delicie nunc sunt dulces suis possessoribus. Finaliter vero erunt amare sc3 in inferno penas p ipsis sentientibus. Uñ iste sunt sicut fluuius schyticus dictus hypanis qui in suo principio dulcis est: in fine vero amarus. Fons enim infauus ductus ex montibus apennins ipsum subintrat: qui totam eius substantiam in amaritudinē mutat: sicut dicit Solinus. Sic vere est fluui9 delitiax. In principio em. i. in vita dulcis est bibentibus & gustantibus: cū vere fons infauus exāpe9 id est mors se sibi adiunxerit: tūc amarissimus malis erit: inquātū. s. deus pter hmōi fluuiū: penarū amaritudine3 ipsis dabit. Uñ de mala muliere. i. de carnis voluptate: & mundi delitiosa prosperitate: dr Prouerbio. v. Fauus distillans labia meretricis: nouissima vero eius amara velut absynthiū. Ideo de ciuitate babylonica prius delitiosa dr Apoca. xviij. Quantū glorificauit se: & in delitijs fuit: tantū date ei tormentū & luctū. & Baruch iiij. Delicati vestri ambulauerūt vias asperas. Sic ergo patet q sunt delitie corporales que sunt abijciende. ¶ Secūdo dicā q sunt delitie spiritales que sunt recipiende. & iste sunt ille in quibus delectatur vir perfectus & affectus bene dispositus: & per gratiā moderatus. Et sequendo Mauriciū distingue super hoc & dic: q tres potētie anime in iustis suas habent delitias speciales: q2 sc3 F

Rationalis: q tēdit in verū: petit delitias scientiarū.
Irascibilis: q tēdit in arduū: petit delitias eminētiax.
Cōcupiscibilis: que tendit in bonū: petit delitias amicitiarū. & sic dico q delectat. Rationalis in veritate. Irascibilis in dignitate. Cōcupiscibilis in bonitate et caritate. Dicā ergo q viro iusto valde sunt delitiose scientie mentē illuminātes ps. Nox illuminatio mea in delitijs meis. Itē eminentie ymo vilipendentes: sc3 excellentie virtutū. Unde Cātico. viij. Que est ista que ascendit de deserto delitijs affluens: innixa super dilectum suū. Anima enim de deserto. idest. de sterilitate peccati ascendit. virtutū eminentiā appetēdo delicijs affluit. virtutū affluentiā occupando super dilectum suum: xpm innititur. in virtutum excellentia quiescendo. Item iustū delectant amicicie bonos recipientes. de quo Prouer. viij. Delicie mee esse cū filijs hominū Magne enim sūt delicie habere secū quē quis diligit. Iste sunt ergo delicie iustox: q. s. psistūt In amore delectabili. In honore admirabili. In splendore demōstrabili Iste sunt ergo delitie spirituales que sunt recipiēde. ¶ Tertio dico q sunt delitie supernales: que sunt concupiscende. s. delitie glorie paradisi. s. que sunt sanctorum & beatorum: & hoc maxime G

Propter loci amenitatem inexterminabilem.
Propter rei immensitatem incōparabilem.
Propter rei vicinitatem inseparabilem.
Propter pacis tranquillitatem interminabilem.
Propter corporis formositatem seu claritatem inobfuscabilem. Ibi enim est loci amenitas inexterminabilis, scilicet paradisus. Ezechielis. xxviij. Tu signaculum similitudinis plenus sapientia: et perfectus decore: in delitijs paradisi dei fuisti: omnis lapis preciosus operimentum tuum. Item ibi est rei immensitas incomparabilis: quia scilicet sancti hauriūt ibi in plenitudine quicquid volunt. Ecclesiastes. ij. Nōne melius est comedere et bibere et ostendere anime sue bona de laboribus suis: et hoc de manu dei est: quis deuorauit et delitijs affluet sicut ego. Item ibi est dei vicinitas indissolubilis: vnde de anima beata potest dici illud predictum Canticorum. viij. Delitijs affluens innixa super dilectum suu3. Et illud Job. xxij. Super omnipotentem delitijs afflues. Item ibi est pacis trāquillitas imperturbabilis. Unde Esaie. lxvj. Repleamini vberibus consolationis vestre: vt mulgeatis et delitijs affluatis ab omnimoda gloria eius: quia hec dicit dominus. Ecce ego declinabo sup eam quasi fluuium pacis. Item ibi est formositas seu claritas inobfuscabilis. Unde anime beate dicitur. Canti. vij. q pulcra es: & q decora charissima mea i delitijs tuis: statura tua cōsimulata est palme. Sic ergo p3 quomō sunt

pdicie spirituales q̄ sunt beatoꝝ. Spirituales que sunt pfectoꝝ. Eternales seu corporales q̄ sunt peccatorum. Sufficit. Uide supra de delectari.

A **Delictum. Delinquere.** Nota q̄ delictū dr̄ quasi derelictum. Et delinquo quasi derelinquo. Delicta enim sunt peccata: que per obmissionem ꝛ derelictionē cōmittuntur. Peccata aūt sunt illa que p cōmissionem fiunt: ꝙuis vnum pro alio aliquotiens assumatur. Notabis ergo q̄ delicta sunt.

Profunde meditanda.
Abunde vacuanda.
Rotunde declaranda.
Sagaciter detegenda.
Humiliter petenda.

Igitur dico q̄ debēt pfunde meditari per cōpunctionem. Illa enī est virtuosa medicina: que attrahit de pfundo. Sic est contritio ꝛ cōpunctio. De peccatore enim legitur. Prouer. xviij. Quod cum in pfundum peccatorum venerit cōtemnit: necessaria est ergo fortis compunctio ꝛ contritio: vt de isto profundo obstinationis attrahat ꝛ extrahat congeriē delictoꝝ. Unde de ista medicina potest exponi illō. Sap. x. Hec vēditum iustū non dereliquit: ꝛ eduxit illū a delicto suo. Item debent abunde vacuari per confessionem: dicēs sacerdoti suo ꝛ deo illud. ps. Delicta mea a te nō sunt abscondita. Dic de illo leone in desertis affrice: qui lignum ꝛ spinam habens in pede recurrit ad hominē ad arborem timore eius fugientem: ꝛ ostendens pedē applaudens ꝛ lambens misericordiam implorabat: quod videns homo truncum extraxit. Leo videns q̄ sanatus erat: in premium venationes ei attulit: sicut ponit Pli. Sic ꝛ tu delicta debes homini: id est sacerdoti discreto ꝛ rationabili ostendere: vt te possit a periculo liberare. Unde in psal. Delictum meum cognitibi feci. B ¶ Item debent rotunde declarari per circūscriptionē. Nam nude ꝛ clare debet omnia dicere: et non cumulate nec inuolute debemus in confessione vitia declarare. ij. Para. xxviij. Quare vultis adijcere super peccata vestra ꝛ cumulare delicta. ¶ Itē debēt sagaciter reuelari per verecundam confessionem: excepta enim confessione sacramentali: nullus debet delicta sua dicere vel pplādo publicare; nec de malis suis aliqualiter se iactare: sed potius ipsa discrete abscōdere ꝛ velare. Exemplo catti ꝛ putorsij qui quodam instinctu nature sua stercora student cū egesta sunt operire. Unde Eccli. xix. Si est tibi delictū: noli denudare. Itē debent humiliter precari per oratione: hoc est dictu q̄ pro peccatis suis debet quilibet deū ꝛ sanctos humiliter deprecari: dicēs domino illud. ps. Delicta iuuentutis mee ꝛ ignorantias meas ne memineris domine. Eccli. xxix. Aperiet os suum in oratione: ꝛ pro delictis suis deprecabitur. Et breuit peccata scelera ꝛ delicta nostra omnino sunt dimittenda: abstergenda: abluenda ꝛ delenda: als̄ proculdubio erunt in inferno terribiliter punienda: quādo scꝫ teste scriptura. Eccli. xxvij. Contereꝛ cum delinquente delictū. Nā p certo delictum quod hic per penitentiam non diluitur puniendū in inferno perpetuo reseruatur: ꝛ sub secreto diuine expectationis signaꝛ. Job. xiiij. Signasti quasi in sacculo delicta mea. Debent igiꝛ ista nūc deleri ꝛ euacuari. Et si forsitan ignoranꝛ debet eorum notitia a deo precibus impetrari. Exemplo Job qui dicebat domino. Job. xiij. Quantas habeo iniquitates ꝛ peccata scelera mea atq̄ delicta ostēde mihi. Sufficiant ista de delicto. Uide infra vbi peccatum de delictis particularibus: sicut est auaricia: de qua Eccli. xj. Si diues fueris: non eris immunis a delicto. Superbia illud psal. Priusq̄ humiliarer ego deliqui. Luxuria. ij. Petri. ij. Oculos habentes plenos adulterij et insatiabilis delicti ꝛc. Uide si vis in titulis particularibus.

A **Delonge.** Quia illud dicitur esse lōge seu lōginquum ab altero quod valde distat seu separatur ab eo. Termini vero longinqui ꝛ distantes sunt. Deus qui distat a peccatore. Paradisus qui distat ab isto mundo. Peccati status qui distat a deo. Mors iudiciū ꝛ infernus qui distāt a corde per uersū: notabo breuiter q̄ in scriptura est.

Unum delonge quo iusti morantur.
Unum delonge quo sancti letanꝛ.
Unum delonge quo mali vagantur.
Unum delonge quo praui grauanꝛ.

Dico ergo q̄ est vnū delōge seu a longe. i. vna longinquitas virorum iustorum. Et ista procerto est vna que stimulat amorem in que est quando iustus sentit se in vita ista esse a deo personaliter remotum ꝛ longinquum: conquerens de incolatu miserie cum dauid dicens in ps. Heu mihi domine quia incolatus meus prolongatus est. Ista etiam est vna longinquitas q̄ incutit timorem. Et hoc est quando homo reputat se esse longe a deo per peccatum: quando etiam se dignum reputat longe ire: nec ad deum requirendū nimis prope idest familiariter audet accedere: nec ad statum dignitatis procedere seu appetere: sed potius in humilitate: timore ꝛ reuerentia solet delonge depcari. Sicut de illo publicano legitur. Luce. xviij. Publicanus a longe stans nolebat nec oculos suos ad celum leuare: sed percutiebat pectus suum dicens. Deus propicius esto mihi peccatori. Et sequitur. Quod iste iustificatus descendit in domum suā. Ista est etiam vna longinquitas fugiens horrorem. i. periculū ꝛ peccatum: quia scilicet ille qui in statu gratie cōmoratur a peccato ꝛ inferni periculo elongatur: ꝛ etiam quandoq̄ personaliter a mundo: ꝛ a mundi tumultu ad religionem vel heremum fugiens segregatur. ps. Ecce elongaui fugiens ꝛ mansi in solitudine: ꝛ talis est ergo bona longinquitas. Sicut enim naturaliter fit q̄ planete qui aliquantulum longe distant a sole magis fortunātur ab ipso: quā alij qui nimis ambulant ppe eum: quia videlicet omnes illi qui sibi in linea ecliptica coniunguntur omnes a suis radijs cōburuntur: vt dicunt astronomi. Sic dico q̄ illi qui tali longinquitate a deo reputant se distantes: maiora bona ꝛ spiritualia ꝛ eterna ab ipso recipiunt: q̄ illi q̄ per presumptionem se ipsius familiares reputant et propinquos: sicut de publicano ꝛ phariseo fuit visū. Luce. xviij. Igitur breuiter notabo q̄ nos debemus.

Delonge contemplari celestem beatitudinem.
Delonge memorari diuinam celsitudinem.
Delonge perscrutari ppriam magnitudinem.
Delonge comitari supernam altitudinem.
Delonge clamare deum collaudando.
Delonge plorare culpas recordando.
Delonge currere salutem rogando.
Delonge sistere vltra non audendo.
Delonge tremere penas attendendo.

¶ Igitur de isto delonge supradicto modo tripliciter exposito possumus acute celum contemplari: quia scꝫ licet simus in presenti vita longe a paradiso ꝛ a celo eius. tamen bona contemplari valemus. De monte achos enim qui est in grecia legitur q̄ vmbra eius vsq̄ in lempnos insulam per tredecim milia passuū longissime protenditur: sicut ponit Solinus. Sic dicam q̄ licet nos qui sumus in insula huius mundi: remoti et longinqui sumus a monte paradisi: vmbra tamen sue opinionis ꝛ fame venit ad nos: ita q̄ ipm montem saltem sub vmbra et enigmate possumus contemplari: et eius felicitatem ꝛ bona cognoscere ꝛ videre. Exemplo aquile delonge contemplantis escā sicut dr̄. Job. xxxix. Regem in decore suo videbunt: oculi eius cernent terram delonge. Item de isto delōge possumus astute amiciciam dei recordari. Homo enim licet sit in terra longinqua: tamen semper consueuit recordari de suis benefactoribus ꝛ amicis. Sic nos de mūdo isto ꝛ alijs pdictis longinqs locis recordari debemꝰ de deo ꝛ de sanctis. Zach. x. Seminabo eos in populis de longe recordabuntur mei ꝛ viuent. Item de isto delōge possumus profunde rememorari

q: scꝫ

quia scilicet de isto statu debemus attendere ad illa que ante longe fuerunt ⁊ que in tempus longinquuz erunt.s.quid fuimus: quid fecimus: quid faciemus: ⁊ quid erimus. Ideo dicit. Esa.xlix. Audite insule ⁊ attendite populi de longe. Compa hominē insule q̄ de longe distat a terra: ⁊ cōtinue marinis fluctib9 verberatur: quibus etiam cingitur ⁊ artatur. Sic nos qui hic a terra viuentium longe distamus fluctus tribulationum continue sustinemus: ⁊ ideo anima sancta in ista longinqua regione exulans cōpatur naui: que de longe venit ad portū: ⁊ que a deo p creationez amissa: ad hanc longinquam regionem missa: inde redit ad portum paradisi virtutum mercib9 onerata. pue. xxxi. facta est quasi nauis institoris de longe portās panem suū. Item de isto de longe possumus deū comitari: scz p gratiam ⁊ caritatem: vnde de mulieribus q̄ venerant a longe ⁊ de longe dicitur. Marci. xv. Erāt aūt ibi mulieres de longe aspicientes scz maria magdalena ⁊c. Simus ergo sicut regina saba que de lōge venit salomonem videre. Sic ⁊ nos de mūdo isto vsq̧ ad paradisuz vadamus videre xp̄m: per spez: desideriū ⁊ amorem dicentes deo ⁊ angelis illud qd̄ dixerūt gabaonite. Josue. ix. De terra longinqua venimus serui tui vobiscum pacem facere cupientes. Item de isto de longe possumus deum deprecari. Vox em̄ de longinquo pōt audiri. Sic orō humiliātis se penetrabit nubes. Eccli. xxxv. vnde. ij. Esdre. v. dicitur Qd̄ tuba canebant magnifice ita vt a longe audiri posset. Itez de isto de longe possumus culpas lamentari. Exēplo petri qui fleuisse amare legitur: qr̄ d̄ ipso legit̄. Math. xxviij. Marci. xiiij. Luce. xxij. Qd̄ ipse a longe dn̄m sequebatur: Item possumus de isto longinquo affectu deo copulari. Exēplo illius: de quo d̄r. Luce. v. Quod videns iesum a longe cucurrit ⁊ adorauit euz. De tali enim longinquitate venitur ⁊ appropinquat̄ ad deū. Esa. lx. filij tui de longe venient: ⁊ filie tue d̄ latere surgent: quod finaliter erit in paradiso: qr̄ nullus ibi recipitur: nisi veniat de tali longinquo. Esa. xlix. Miserator eorū reget eos: ⁊ ad fontē aquarū potabit illos Ecce isti de longe venient ⁊c. Item de isto de longe possums remote a deo morari scz nos reputare indignos accedere familiarius ad deū sed cum timore ⁊ reuerentia longe stare: sicut supra dictū est de publicano. Unde. Luce. xvij. dicitur de decem leprosis: q͏̄ steterunt a longe ⁊ leuauerunt vocem dicentes. Jesu p̄ceptor miserere nostri. Et sequit̄: q͏̄ isti a domino sunt sanati: qr̄ scz illi a deo melius sanantur: qui se indignos dei presentia opinant̄: ⁊ qui longe se esse meditantur. Deus enim vult q͏̄ homo non nimis de se confidat: sz q͏̄ culpas preteritas recolens in suo animo lōge sistat. Exemplo Absalonis: qui licet recōciliat9 esset patri suo Dauid noluit tamen rex q͏̄ faciem eius statiz videret sed q͏̄ aliquantulum longe ab eo in domo Joab remaneret: tandē vero finaliter ipsum ad ppriam domum recepit: ⁊ ad osculū pacis admisit. ij. Reg. xiiij. Sic vere dato q͏̄ peccator sit deo reconciliatus p pniām: ⁊ dato q͏̄ veniam obtinuit delictorum: nō debet tamē statim de salute presumere: nec regi patri suo deo familiarius se iungere: sed adhuc cum timore ⁊ reuerentia longe stare: quousq̧ spiritalibus assuet9: possit paulatim summi secreti palatium per contemplationem ⁊ deuotionem intrare regis faciem videre: ⁊ osculum caritatis habere. Unde de amicis xp̄i dicitur. Luce. xxiij Stabant autem omnes noti eius a longe. Itez de isto de longe timendo possumus penis conturbari. De lōge em̄ possumus videre inferni tormenta. Mons em̄ ethna qui semper ardet de longe videtur. Unde de filijs israel legitur. Exodi. xx. Quod totus populus audiebat voces: ⁊ videbat lampades montemq̧ fumi-
C gantem. Et seq̄tur. Stetitq̧ populus de longe ⁊c. Sic igitur visum est q͏̄ ē vnū longe seu vna longinquitas hominum istorum. ¶ Secundo dico q͏̄ est vna longinquitas hominum sanctorum: ⁊ etiam beatorū: et ista est paradisus: que longe distat a mundo et etiā a peccatore. Hiere. xlvj. Saluum te faciam de longinquo De isto ergo longinquo christus venit ad nos redimēdū. In isto lōginquo manet beatus ad deum videndū Unde de christo inde veniētem dicitur Esaie. xlvj. Uocans ab oriente auem: et de terra longinqua viruz voluntatis mee. De iusto vero ibi deū vidente ⁊ deo fruēte potest dici illud Job. xxxix. De longe oculi eius prospiciunt. ¶ Sed tertio dico: q͏̄ est vna longinquitas hominum peccatorum qui scilicet de longe stant per mentis obstinationem: nec deo appropinquant p caritatem ⁊ dilectionem. Unde de peccatore in figura filij prodigi dicitur Luce. xv. q͏̄ peregre profectus est in regionem longinquam: id est in statum peccati: in quo scilicet morantur homines: qui semper student alijs malefacere: sicut dicitur Hieremie. v. Adducam super vos gentem de longinquo. Et Deutero. xxviij. Adducet dominus super te gentem de longinquo: gētem procacissimam: que non deferat seni: nec misereatur paruuli. ¶ Sed quarto dico: q͏̄ est vna loginquitas hominum damnatorum: qui scilicet longe sunt a deo: ab amicis ⁊ ab omni solacio. Unde de deo tales puniente dicitur Michee. iiij. Judicabit inter populos multos: et corripiet gentes fortes vsq̧ ad longinquum. Ista enim gens est sicut insula tile. vbi in hyeme pro eo q͏̄ valde longe est a sole nulla lux solis lucet immo quasi per medium anni continuam habet noctem: sicut per alium annum medium semper habuerat diem. Sic vere de peccatoribus qui a sole iusticie deo sunt valde longe. quia scz longe a peccatoribus salus. isti dico quia per medium annum. i. in vita presenti quasi continue habent diem mundane prosperitatis: ideo ibi per alium medium annum. i. per totum tempus vite future habebūt noctem eterne ⁊ continue aduersitatis. Unde de talibus tribulatis potest dici illud Hieremie. viij. Dolor meus super dolorem: in me cor meum merens et ecce vox clamoris filie populi mei de terra longinqua. Sic ergo visum est q͏̄ de longe sumitur multis modis. Uide infra in litera L vbi longe.

Delubra. Nota q͏̄ delubra dicebantur idolorū tēpla: per q̄ possunt intelligi viri peccatores ⁊ eorū status ⁊ domus: qr̄. s. ista delubra

Diuitijs cumulantur.
Leticijs iocundantur.
finaliter tn̄ mesticijs atterunt̄.

¶ Ibi ergo inueniunt̄ diuitie tēporales. vn̄ Joelis. iij. Argentum em̄ ⁊ aurū desiderabilia ⁊ pulcerrima intulistis in delubra vestra. Item ibi inueniunt̄ leticie mundiales. Unde Esaie. xiij. dicitur. q͏̄ ibi respondebunt vlule in edibus eius: ⁊ syrene in delubris voluptatis. Itez ibi inueniunt̄ finaliter mesticie eternales Esa. xxvij. Nō stabunt luci ⁊ delubra: qr̄ sicut d̄r Hiere. xliij. Deus delubra deorū egypti cōburet igni ⁊c.

Demoliri. Nota q͏̄ demoliri idem est qd̄ destruere: dissipare: vel delere. Et d̄r a de ⁊ mola: acsi diceret̄ q͏̄ res tūc ppe est demolita vel destructa: quādo acsi cū mola esset penitus cōminuta A
Signat ergo q͏̄ est demolitio triplex scz

Interior que est culpe: q̄ virtutes frāgit.
Exterior: que est miserie ⁊ terrena tāgit.
Posterior: q̄ est pene ⁊ aīas angit.

Sic ergo dico q͏̄

Demolitur cōsciētia peccatis oppressa.
Demolit̄ ecclesia tyrānis obsessa.
Demolitur aīa tormētis immersa.

Dico ergo q͏̄ consciētia per peccata demolitur spūaliter. Unde illi ciuitati peccatrici d̄r Ezech. xvj. demoliētur sup. demones prostibulum tuum nudabunt te vestimentis tuis ⁊ auferent vasa decoris tui. Item ecclesia per tyrannos demolitur temporaliter: per tyrannos dico exteriores quales sunt principes seculares. ij. Paralipomenon xxxvj. Incenderunt hostes domum dei et destruxerūt murū hierusalē et quicq̄d preciosum fuerat demoliti sunt. Seu etiā p tyrānos inferiores quales sunt mali

prelati: qui. s. eclesias suas spiritualiter et temporaliter demoliunt et gravant: ita quod de quolibet potest dici illud. Tren. ij. Dissipavit quasi ortum tentorium suum demolitus est tabernaculum suum. Et illud Hiere. xij. Pastores multi demoliti sunt vineam meam. Item per tormenta demolitur impius seu anima eternaliter. j. Reg. xv. Percute amalech: et demolire universa eius.
B ¶ Et nota si vis ulterius: quod sive agatur de demolitione spirituali: temporali: vel eternali: deus demolitur vel demoliri patitur multa genera personarum videlicet.

Superbos et presumptuosos.
Immundos et voluptuosos.
Avaros et ambitiosos.
Hypocritas et superstitiosos.

De superbis potest. pro. ucr. xv. ubi dicitur. Domos superborum demolietur dominus. et. ij. Para. xxxj. Demoliti sunt excelsa: de immundis vero et luxuriosis pot dici illud. j. Reg. xv. Quicquid vile et reprobum fuerit demoliti sunt. De avaris etiam pot intelligi illud. Joel. j. Destructe sunt apothece: demolita sunt horrea etc. Horrea enim ubi aggregantur grana divites avaros signant. In quibus scilicet divitie congregantur. De hypocritis autem et falsis religiosis dici potest illud. Ezec. vj. Disperdam excelsa vestra: demoliar aras vestras. confringent simulachra vestra etc. Vide ubi destruere et in alijs similibus.

A **Demon. Demones. Demonium.** De demonibus quid sunt in natura: in culpa: in officio: in exercitio: nihil ad presens. In secundo enim li. sententiarum et in scriptis magistrorum invenies de eisdem. De opinione autem quorundam antiquorum vicz Platonis. Termegesti: et aliorum de differentia demonum et cacodemonum: et alijs pluribus vide Aug. de civi. dei lib. viij. ix. xvj. etc. Hoc ergo solum notabis: quod per demonem vel demonium pot intelligi peccatum vel peccator. Et primo dicamus quod per demonium pot intelligi peccator: quia scilicet demone instigante: demonia. i. peccata secum continens: demoniacus efficitur et malignus. Demon enim interpretatur sanguineus: meror: seu iniquitas sufficiens secundum Hiero. Sic dicam quod peccator est sanguineus quia maculatus infectione. Est meror: quia contristatur desperatione. Est iniquitas sufficiens: quia scilicet satis est iniquus ut esse debeat in damnatione. Talis ergo demon: demonium vel demoniacus: potest figurari in illo de quo dicitur. Mat. xij. Oblatus est ei demonium habens: cecus et mutus. Et si vis notare de tali demonio dic quod isti sunt demones: quia

B Invicem sunt ligati.
Lumine sunt privati.
Loquela sunt orbati.
Legibus sunt soluti.
Vestibus sunt exuti.
Fecibus sunt imbuti.
Omnibus sunt acuti. i. infesti.
Sensibus sunt astuti.

Sunt ergo demones vel demonia: quia glomerantur sociliter: unus enim iuvat alium contra bonos. unde esa. xxxiiij. Occurrent tibi demonia: onocentaurus et pilosus clamabunt unus ad alterum. Item excecantur cordialiter. Demon enim per obstinationem excecatus est: sic et peccator. Lumen enim oculi dextri perdidit: scilicet gratiam: lumen vero oculi sinistri habet lippum et obscurum scilicet fidem. Unde illud predictum. Math. xij. Oblatus est ei demonium habens. Item isti obmutescunt damnabiliter. Muti enim sunt a laude dei confessione et oratione. Unde Luce. xj. Erat iesus eijciens demonium et illud erat mutum. Item insolescunt mirabiliter. De demoniaco enim dicitur. Marci. v. quod omnia vincula dirumpebat in monumentis latebat: et per deserta currebat. Sic et mali ita sunt insolentes: quod omnia vincula mandatorum et statutorum dirumpunt in monumentis. i. in fetoribus carnalitatis incumbunt: et per deserta huius mundi vagabundi discurrunt. Item nudi sunt confusibiliter quia scilicet vestes virtutum et honeste conversationis abijciunt: et sic confusibiliter nudi fiunt. Unde de illo demoniaco legitur. Luc. viij. et. ix. Quod iam multis temporibus non induebatur vestimento nec in domo manebat. Item immundi sunt indicibiliter: quia scilicet aliqua sunt demonia que in immundicijs procurandis delectantur. Sic peccatores in carnalibus immundicijs occupantur. Unde de demonibus legionis dicitur. Math. viij. Quod petebant quod mitterent in porcos. Porci autem voluptates carnalitatis designant. De alio demoniaco dicitur. Luce. viij. Quod in monumentis et non in domo manebat. Monumentum enim ubi est cadaver et putredo: quod exterius pulcrum est: intus fetidum et quod a monendo dicitur monumentum: malam mulierem designat: que ad libidinem est admonitiva: corruptionis est contentiva: et exterioris pulcritudinis est ostensiva. Item astuti sunt incredibiliter: quia. s. more demonum magne sunt fallacie atque fraudis. Legi enim quod quidam clericus vultu turpissimus: volens habere ingressum ad papam qui erat tunc temporis: percussit ad ianuam fortissime et petenti ianitori quis esset. Respondit se esse demonem: qui omnino loqui pape volebat. ianitor visa facie eius turpi et terribili: statim cucurit ad papam asserens demonem esse ad ianuam qui omnino sibi loqui volebat. Papa autem commendans se deo: ipsum venire mandavit. Qui cum venisset: papa credens ipsum esse demonem propter deformitatem vultus: petijt ab eo utrum esset demon. Ita inquit sum: quia demon est spiritus scientificus: et ego sum similiter clericus. Iratus Ista inquit finxi ianitoribus tuis: ut ingressum haberem ad te. Per istam ergo astutiam ad papa habuit quod petebat. Ecce ergo quomodo nomen demonis astutie applicatur. Ideo de mala talium astutia pot intelligi illud. j. Thimo. iiij. Descendent quidam a fide: credentes spiritibus erroris et doctrine demoniorum. ¶ Item C cunctis nocent insatiabiliter. De demonibus enim legitur quod quos inhabitant: vexant mirabiliter et molestant Et ideo magnum erat gaudium: quando demon de obsesso corpore fugabatur. Sic mali semper suis nocent sociis et vicinis. Math. xv. Filia mea male a demonio vexatur. Quapropter nihil melius: nisi quod tales eijciantur et de societate et patria expellantur. Marci. xvj. In nomine meo demonia eijcient. Patet ergo quomodo per demonem seu demonium pot intelligi vir iniquus Sed si vis per demonem ad literam intelligitur dyabolus: quia sicut in scriptura repperio.

Fallaciter fraudes machinatur
Rapaciter bonis adversatur.
Tenaciter penis alligatur.

Iste dico fraudes machinatur fallaciter. Unde Apoca. xvj ca. dicitur. Ab ore pseudo prophete exierunt spiritus demoniorum facientes signa. Item bonis adversatur rapaciter. Unde in ps. A negocio perambulante in tenebris: ab incursu et demonio meridiano. Item penis alligatur tenaciter scilicet post iudicium. Unde Thob. viij dicitur. Tunc raphael angelus apprehendit demonium et religavit eum in desertum etc. Vide de dyabolo: de temptationibus: aut fraudibus: et nequicijs demonum: vide secundum tabulam in vocabulis infinitis.

A **Demonstrare.** Nota quod demonstratio est certa et immutabilis alicuius rei ostensio et manifestatio. Igitur dico quod cum tres sint anime potentie scilicet rationabilis: concupiscibilis et irascibilis. Hinc est quod quelibet naturaliter appetit suum obiectum sibi monstrari et ostendi. Et sic dico quod rationabilis vult sibi demonstrari vera concupiscibilis bona: irascibilis summa. Appetimus ergo nobis demonstrari fidei certitudinem: que est verissima Virtutum sanctitudinem que est optima. Glorie plenitudinem que est altissima. De veritate fidei dici potest illud. Hiere. xj Domine demonstrasti mihi et cognovi: quia sicut dicitur. Joh. v. Pater diligit filium et omnia demonstrat ei. De bonitate virtutum dici potest illud psal. Vias tuas domine demonstra mihi: et semitas tuas edoce me. De celsitudine vero glorie potest dici illud. Johan. v. Maiora demonstrabit ei. Et. j. Cor. xij. Adhuc excellentiorem viam vobis demonstro. Prima ergo demonstratio pertinet ad scientiam directivam

Secunda

Secunda pertinet ad gloriam perfectiuam. Tertia ptinet ad gloriam electiuam et beatificatiuam. Ista nō prosequor. Uide de ostendere.

A **Denarius.** Cum denarius sit illud cuʒ quo oīa appreciātur. ⁊ ad cuius preciū omnia cōmutantur: videtur proprie ꝙ denarius potest significare gloriam paradisi. que pro eo denarius dicitur. quia pro obseruantia decalogi tribuitur. et qꝛ isto mediante precio ad decimuʒ ordinem peruenitur. Denarius ergo est illa res cum qua fiunt solutiones et retributiones omnium que debentur. Sic ergo notabo ꝙ denarius eterne retributionis.

Ex debito redditur laborantibus.
Ex condigno traditur obsequentibus.
Ex gratia dabitur indigentibus.
Ex precepto restituitur presidentibus.

Ista sunt enim quatuor genera personaruʒ quibus denarij leguntur impensi vel pro eis expensi videlicet. Illi qui laborant bene operando: Unde Math. xx. dicitur ꝙ conuentio fuit facta cuʒ operarijs vinee ex denario diurno. ⁊ in sero acceperūt singuli singulos denarios quia videlicet illi qui in die presentis vite in vinea ecclesie bene operando laborant: in sero mortis denariū eterne retributionis reportant. ¶ Item illi qui presidont bene obsequendo atqꝫ regendo. Unde prelati figurantur in stabulario Luce. x. Cui pro cura sauciati samaritanus obtulit duos denarios quia scilicet prelatis pro obsequio quod in subditis impendunt dabitur duplex denarius. id est retributio glorie quantum ad animā et quantum ad corpus. ¶ Itē illi qui indigent pie suppli-
B cando. De pauperibus enim ⁊ famelicis dr. Mar. vj. Euntes emamus ducentorū denariorū panes: supple pro istis famelicis nutriendis. Ad denotandū ꝙ retributio eterna multis datur ex mera gratia saluatoris: dato ꝙ sint pauperes virtutibus ⁊ inanes nullo merito procedente: sicut etiā nunc damus denariuʒ pauperi supplicanti. ¶ Item illi qui imperant bene gubernando. Xps enim precepit denarium dari cesari Luc. xx. Ostendite mihi denariuʒ. Sequitur. Reddite que sunt cesaris cesari. Ad denotandum ꝙ etiam ipsi principes seculi si bene rexerint non erunt expertes huius denarij. Circa que omnia aduerte quod dr Apoc. vj. Bilibris tritici denario: et tres bilibres ordei denario vno. Bilibris enim sunt due libre. tres bilibres sunt sex libre. Igitur pro tribus bilibribus ordei datur denarius et pro vna bilibri tritici datur similiter denarius qꝛ scꝫ propter preciositatem grani tantum precium datur pro duabus libris tritici. sicut pro sex ordei. In quo notatur ꝙ denarius eterne retributionis: ⁊ datur pro tritico: ⁊ datur pro ordeo. i. datur pro magnis meritis ⁊ pro paruis datur perfectis hominibus qui sunt triticuʒ: ⁊ datur imperfectis qui sunt ordeum. Diuersimode tamen datur qꝛ scilicet tantū datur pro duabus libris tritici. sicut pro sex ordei. qꝛ scilicet tantā gloriā percipiet vnus perfectus. sicut sex simplices qui scilicet sine meritis ex sola gratia dei saluantur. Uide supra de. Decem et de decima.

Denegare. Uide infra negare.

A **Dentes.** Nota ꝙ dentes in corpore triplex habent officiū. per qđ triplex virtus in anima designatur. Dentes enim debent mordere. Dētes habent masticare. Dentes habēt claudere. Dentibus enim illos quibus nocere volumus laceramus. Dentibus cibos quos intus trahimus masticamus: Dentibus os et linguam claudimus et artamus. Et ideo per dentes potest intelligi virtus correctionis qua delinquentes puniuntur. Uirtus discretionis qua cibi. i. actus et opera masticantur examinantur et discutiūtur. Uirtus locutionis circūspecte qua noxie locutiones obserentur et claudantur. Tales dentes habere debent viri ecclesiastici: maxime prelati. Sicut enim dicit quidam phus dictus enigidius: filij aprorū cuʒ dentibus nascuntur: apros enim inquit dentatos nasci probatum est. Et quia procerto viri perfecti cū spiritalibus dentibus nasci debēt. hoc est ꝙ ab ipso natiuitatis sue tēpore in predictis virtutibus se tenentur exercitare. Canti. iiij. Dentes tui sicut greges tonsaruʒ ouium que ascenderunt de lauacro. Dentes inquit tue aspere correctionis. Dentes tue honeste locutionis. Dētes tue districte succisionis: dentes tue perfecte conconclusionis. Ibi dentes debent esse sicut greges qui ascendunt loti de lauacro. i. de puritatis et innocentie cōditionis statu qꝛ scꝫ semper debent esse mundi ⁊ loti Gen. xlix. Dentes eius lacte candidiores. Isti dentes debent in nobis perseuerare: sicut de Moyse dicitur Deu. xxxiiij. Quod vsqꝫ ad mortē non caligauerunt oculi eius. nec dentes ipsius moti sunt. In quibus verbis aduerte: ꝙ sicut dentes sunt ornamentū oris: sic predicte virtutes sunt ornamentum anime: et ideo possumus dicere qđ prelatus debet habere pro dentibus.

Discretionis subtilitatē. Oculi eius non caligauerūt.
Correctionis asperitatē. Dentes: qꝛ sunt duri ⁊ asperi. B
Durationis stabilitatē. Non sunt moti inquit.

Dentes enim sunt clari et albi: et cibos: vt dictum est: habent masticare: Sūt naturaliter acuti et duri. Sūt etiam vt communiter stabiles et firmi. Et ideo per claritatem notatur correctio per stabilitatem designatur in bono perseuerans duratio. Habeamus ergo dentes masticatiue discretionis Dentes castigatiue correctionis Dentes confirmatiue durationis. De dētibus discretionis videtur loqui Job. xix. Derelicta sunt labia circa dentes meos. Labia enim eloquentie debent semper esse circa dentes discretionis et sapientie. De dentibus correctionis dicitur Joel. j. Dētes eius vt leonis Unde de bestia quarta dicitur Danie. vij. Dentes habebat ferreos: deuorabat et comminuebat: et reliqua pedibus conculcabat ⁊c. ¶ Dentes enim correctionis prelati debent esse acuti et ferrei contra malos: vt ipsos suppeditent et conculcent. et edoment. pariter et castigent: Aduertamus tamen quod aliqua animalia sunt que dentibus suis ledunt tantummodo alias malas bestias. sicut sunt canes domestici. qui non habent mordere nisi lupos et latrones. ⁊c. Alia autem sunt que magis ledunt et mordent tam bonas bestias quam malas sicut sunt leones. et lupi. qui libentius mordent agnos hedos quam leopardos et apros. Sic vere in mundo isto sunt duo genera prelatorū. iudicum et correctorum scilicet quidam boni et domestici qui non mordent nec premunt nisi malos. Alij vero sunt crudeles et mali. qui plus mordent et puniunt bonos ꝙ malos: pauperes ꝙ diuites. innocentes ꝙ nocentes. De quibus dicitur deut. xxxij. Dentes bestiarum immittā in eos. cum furore trahentium super terram atqꝫ serpentiū. In quibus verbis ostenditur ꝙ malis dentibus vtuntur gulosi ⁊ voratores. Isti sunt dentes bestiarum rapaces circa exactores. isti sunt furor trahentium linguosi et detractores. Isti venenum serpentium. isti sunt tres ordines malorum dentium de quibus dicitur Daniel. vij. Quod bestia habebat tres ordines dentiū qui dicebant ei. Surge comede carnes plurimas: qꝛ vere ista tria vitia gula rapina et detractio: carnes dicuntur plurimas deuorare. qꝛ scilicet gula comedit carnes mortuas. Num. xj. Adhuc carnes in dentibus eoruʒ: Rapina deuorat carnes mysticas. s. diuitias aliorū Job. xxi. De dentibus illius auferebam predam: Detractio comedit carnes viuas Prouer. xxx. Gens que pro dentibus habet gladios. Et in psal. dicitur. Filij hominum dentes eorum arma et sagitte: et lingua eorum gladius acutus. Isti ergo sunt tres ordines dentium qui male sunt pungitiui mordaces et punitiui. Non sic habeat prelatus dentes sed iuste duret et aspere correctionis. ¶ Tertio habeat dentes cōstantis perfectionis ⁊ durationis: quod C ostenditur cuʒ dicitur. Qđ dentes eius non sunt moti Dentes enim debent esse stabiles atqꝫ firmi. Dentes

etiam inter cetera ossa minus sunt putribiles seu corruptibiles. sunt enim quasi perpetuo durabiles vt dicit Plinius. Sic vere spirituales dentes scilz predicte virtutes videlicet discretio contritio et vana locutio debent in nobis esse stabiles perseuerantes ⁊ immoti. Quādo enim dentes mouētur vel cadunt. signum est ꝙ homo est nimis iuuenis vel nimis senex. Istis enim duobus solet contingere casus dentium. Sic vere charissimi si dentes nostri spiritales sint mobiles et deficiunt: nec in vllo stabili perseuerantes: signū est ꝙ nos sumus senes per impotentiam: vel pueri per ignorantiam. non debēt ergo moueri dentes nostri. iob. xlj. In dētibus eius morabitur fortitudo Quāuis hodie multi possent dicere illud. Tren. iij. Confregit ad numerū dentes meos ⁊c. Nō est contra illos qui comedūt res acerbas. Quorum dentes fiunt ita stupidi ꝙ non possunt pungere vel mordere. Sic vere munera et fauores faciūt dentes correctiōis stupidos et imbecilles Amos iiij. Dedi vobis stuporem dētium ⁊ indigentiā panuz Non sic: sed habeamus dentes perseuerātis durationis Dentes exasperantis correctionis: Dentes considerātis discretionis. Et hec gratia breuitatis sufficiunt de dentibus: Ego autē dicā de dētibus in q̄tum signant dyaboli crudelitatem ⁊ tyrannorū iniquitatē infra in pluribus exemplis vide in tabula.

A **Denudare.** sumitur pro reuelare secretū Ecclesi. xix. Si est tibi delictum noli denudare. Item pro spoliare vestimentum seu etiam pro depauperare diuitiarum fundamentum esa. xxiij. Dissipauit dn̄s terram et denudauit eā Itē pro spoliare ⁊ publicare delictum Ezech. xxiij. Denudauit fornicationes suas. ⁊c. Uide infra de nuditate reuelare.

Denunciare. Uide supra vbi annunciare.

Denuo. Uide vbi iterum rursus ⁊ deinde.

Deorsum. Nota ꝙ istud aduerbium deorsuz signat inferiorem deiectionem et

B statum siue bono siue malo modo sumatur. Et sic possum dicere ꝙ in scriptura inuenitur.

Deorsum gratie interius latentis.
Deorsum fortune inferius iacentis.
Deorsum culpe terrena possidentis.
Deorsum pene inferna continentis.

Primū est deorsum quo humiles solent iacere. Scđm est deorsum quo pauperes solent egere. Tertiū est deorsum quo auari solent vigere. Quartū est deorsum quo damnati solent lugere. Dicam ergo ꝙ inuenitur vnū deorsum humilium ⁊ perfectorū: ⁊ istud nihil aliud est q̄ humilitas mentis ⁊ suiipsius deiectio et contēptꝰ. Iusti enim semper volunt esse deorsum et non sursum deiecti et non erecti. humiles et non superbi Luce. iiij. Si filius dei es mitte te deorsuz Deorsum enim in terre visceribus latent lapides preciosi. Sic vere in humilitatis profundo semper volunt latere et iacere homines virtuosi. Pone exemplum de mōstro marino nautilo quod ab aliis dicitur pōpilos quod hausta aqua amara. videns et timens tempestatez in maris profundum deorsum descendit ad ima: sicut supra posui titulo de aqua. Sic ne tempestas te obruat delictorū. aquā amarā. i. inferni amaritudinē per considerationem bibe: et deorsum per humilitatē descende. Exemplo christi de quo legitur. Johan. viij. ꝙ inclinans se deorsuz digito scribebat in terra. Et merito. quia procerto deorsum humilitatis concomitantur.

Feruor charitatis.	Deorsum dico inuenies ca
Ualor bonitatis.	ritatis feruorem. Deorsum
Decor honestatis.	enim in terre visceribus. Te
Splendor veritatis.	ste Sene. latet ignis qui in

ethne et aliis multis locis perpetua habet spiracula: sic caritas deorsum in corde humili sumine viget. Uñ Ezech j. dicitur Quod in illo mirabili filio hominis quem ipse describit a lumbis eius vsq̄ deorsum vidit quasi speciem ignis splendentis. Itē deorsuz inuenies virtutum seu bonitatis valorem. Arbor enim quanto deorsuz ampliꝰ radicat: tāto solet vberius fructificare Sic quanto maior inferior humilitas: tanto virtutum potior est vbertas. esaie. xxxvij. Mittet radices deorsuz et faciet fructum sursum. Unde etiam de illis qui sunt diuites virtutibus dicitur eccli. x. Uidi seruos in equis et diuites sedere deorsum. Item deorsum inuenies decorem honestatis. Nihil enim ita honeste incedit sicut humilitas. Nōne pars pauonis posterior pulcrior est. Ideo de tunica aaron que virtutem honestatis designat dicitur exo. xxviij. Quod deorsum ad pedes tunice superhumeralis erāt quasi mala punica: ex hyacintho: purpura. vermiculo et bysso retorta. expone si vis de quatuor virtutibꝰ cardinalibus sicut alibi: quomodo in tunica honestatis cum deorsuz humilitatis refulgent. Item deorsum inuenies splendorem veritatis. Aque enim magis fluunt deorsum q̄ sursum: scientie magis abundant in humilibus q̄ elatis. Unde de archa Noe per quam intelligitur sacra scriptura dicitur Gene. vj. Quod ostium positum fuit in latere deorsuz Deorsuz enim. i. in humilitate inuenit arce. i. scripture ostium et ingressus: q2 scz nullus ibi pfunde ingreditur: nisi qui ibidem humiliter immoratur. Unde de quodam sancto narratur ꝙ cum attentissime deuz aliq̄diu rogasset ꝙ sibi quendam scripture passum quez intelligere non poterat declararet nec exaudiretur. supplicans multis diebus: proposuit ire ad alium quendam sanctum vt peteret ab eodem. Dum ergo iret reuelatum est ei per angelum ꝙ plus meruerat humilitas ꝙ alterum requirendo conceperat: q̄ oratio quā tamdiu fecerat: Bene ergo dicit sapiēs. Quod vbi humilitas ꝙ ibi etiā sapientia. Unde ezech. viij. dicitur. Deorsum ignis et sursum quasi aspectus splendoris ⁊ visio electri. Istud est igitur deorsum humilium ⁊ perfectorum. ¶ Secundo dico. ꝙ est vnum deorsum flebiliuz C
et deiectorum seu pauperum ⁊ miserorū quos scz rota fortune deorsum deiecit ad tribulationis seu infortunij statum. Unde de pauperibus deorsuz in misero statu iacentibus potest dici illud iob. xviij. Deorsum radices eius siccentur et sursum atteratur messis eius. Aduerte tamen ꝙ tutius est in naui esse deorsum q̄ sursuz quia scz sursum fluctus et flatus hominem concutiūt Illi autem qui deorsuz in fundo nauis sunt a talibus tuti fiunt. Sic vere tutius est quo ad salutem anime ꝙ homo sit deorsum in statu subiectionis ⁊ paupertatis q̄ sursum in statu prosperitatis et dignitatis. Ibi eniz flatus elationum et fluctus tribulationum homines tribulant. hic autem quies et securitas mentem tranquillant. Ideo de tali deorsuz et de bonis sic occulto dei iudicio ad deorsum et ad statum depressum descendētibus dici potest illud Marci. xv. Uelū templi scissum est a summo vsq̄ deorsum. Patet ergo ꝙ est vnuz deorsum flebilium et miserorum. ¶ Tertio dico. ꝙ est vnū D
deorsum peccantium et auarorum: et istud est proprie status peccati. qui scilicet deorsum est et non sursuz. in ignominia et non in gloria. in vilitate non in dignitate. Iste est potissime status auarorum. qui scilicet sunt deorsum circa terrena: et obliuiscuntur illa que sursuz sunt scilicet celestia et eterna. Boni ergo possunt dicere peccatoribus et auaris illud Johānis. viij. Ego desursum sum: vos deorsum estis. Et merito quia scilicet sicut in vino et oleo meliora sursum sunt: deteriora vero deorsum. Sic in hominibus meliores petunt superiora et celestia mali vero et deteriores petunt illud qđ est deorsum scilicet mundana et terrestria Unde Prouer. xxv. Celum sursum: et terra deorsum. Istud est igitur deorsum peccantium et auarorum. ¶ Quarto di- E
co ꝙ est vnum deorsum lugentium et damnatorum. Quia scilicet isti sunt deorsum in infernali profundo carcere cōstituti. Unde de impijssima Iezabele dicitur iiij. Regum. ix. Quod iehu rex israel istam fecit precipitari deorsum de fenestra palatij: quam sic deorsum

proiectam

proiectam canes deuorauerunt.q2 scz rex israel de⁹ im pios de palatio mundane prosperitatis. deorsum in infernum facit proijci vbi constat eos a canibus.i.a demonibus deuorari:vnde etiam ad consideratione illi⁹ deorsum scz inferni nos inuitat scriptura.esa.lj.vbi dz sic. Leuate in celum oculos vestros:⁊ videte sub terra deorsum:quia celi sicut fumus liquescent ⁊ terra sicut vestimentum atteretur.⁊ habitatores eius interibunt eccls.iij.dubitãdo dicit sapiens. Quis nouit si spūs filiorum adam ascendet sursum ⁊ spūs iumentorū deorsum.q.d.Istud est rõnabile scz φ filij adam.i.boni sursum ascendãt ad paradisum.Iumenta vero idest mali deorsum corruant in infernū ita vt quilibet illorum dicere possit illud eccli.lj. Uita mea appropinquans erat in inferno deorsum.circundederunt me ⁊ nõ fuit qui adiuuaret.Patet igitur quomodo deorsum est locus damnatorū.auarorū:miserorū ⁊ perfectorū.diuersimode deorsum consideratũ. Uide infra de inferius. Et desuper et sursum.et de descendere in profundum: et alijs titulis similibus.

Deponere.

A Nota φ deponere idem est qδ deorsum ponere.Sumit autẽ deponere pro cõmittere sicut cuz dicitur.Depono pecuniã ad custodiendã.Item sumitur pro dimittere sicut cuz dicitur:Deponite vestimenta vestra.Item sumitur pro demittere idest pro deorsum mittere vel detrahere.sicut cum dicitur.Talis est depositus de alto loco.officio siue statu.quocunqz tamen modo sumatur litteraliter notabo φ taz in bono φ̃ in malo significato multiplex est depositio videlicet.

Depositio luctuosa.	Luctuose deponitur cor
Depositio virtuosa.	pus nostrū mortale.Uir
Depositio vitiosa.	tuose dimittit opus oẽ le
Depositio dolorosa.	tale. Uitiose relinquit oẽ

bonū vitale.Dolorose deijcit omne omen fetale.
Prima est depositio corporum.
Secunda est depositio scelerum.
Tertia est depositio virtutum seu operum.
Quarta est depositio dignitatum seu munerum.

B ¶ Luctuose enim deponitur natura.
Uirtuose deponitur culpa.
Uitiose deponitur gratia.
Dolorose deponitur fortuna.

Dicã ergo φ inuenitur quedã depositio luctuosa ⁊ ista est illa qua necesse habemus deponere ⁊ exuere corpus nostrū more serpẽtis.qui in stricto foramine deponit et deserit pellẽ suam veterẽ.Sic ⁊ nos in foramine dire mortis deponemus finaliter pellez carnis.Unde.ij. Petri.j.Certus sum q2 velox est depositio tabernaculi mei.Mors enim depositio dz.vel pro eo φ in morte corpus deponitur et dimittitur.vel pro eo φ terre per modum depositi cõmittitur:vt iterū in resurrectione vltima recuperetur.vnde Luce.xxiij. dicitur φ Joseph depositum corpus xpi inuoluit syndone.⁊ posuit illud in monumento.Ista est ergo depositio luctuosa.

C ¶ Secundo dico φ est depositio virtuosa.Et ista est procer to illa qua quis virtuose mouetur ad deponendū vitia et omnia impedientia et nociua.Quodã enim instinctu naturali animalia deponunt voluntarie illa que sibi videntur periculi causa esse sicut de elephante dicitur φ dentes deponit et rumpit.pro quibus se sentit prosequi a venatore.Et castor etiã testiculos.Alia etiã animalia sunt que renouãdo etatẽ antiqua munimẽta deponūt.sicut patet de aquila et accipitre que deponunt veteres pennas:De cancris tam fluuialibus φ̃ marinis qui deponunt veteres testas.De equis qui deponunt pristinos dentes.De ceruis qui deponunt cornua seu branchas.Sic vere dico φ nos debemus deponere et dimittere omnia vitiosa et periculosa.siue sint teste carnalis delectationis:siue dentes detractionis: siue plume leuitatis et inconstantis affectionis: siue cornua elationis siue coria siue teste exterioris male cõuersationis.vnde Eph.iiij.Deponite ſm pristinam cõuersationem veterem hominem qui corrumpitur ſm desideria erroris:et renouamini spiritu mentis vestre et induite nouum hominem qui ſm deum creatus est in iusticia et sanctitate:quia scilicet mala conuersatio et peccata debent deponi.figura.Deut.xxj. vbi dicit. Quod captiua mulier debebat deponere vestes in quibus capta fuerat:⁊ lauare corpus et vngues presciudere ad hoc φ de captiua fieri posset vxor:quia scz anima peccatrix nunφ̃ fit per gratiam vxor xpi nisi primo vngues malorū operū rescindat:immūdiciã malarū cogitationum abstergat ⁊ abluat:⁊ vestẽ male ꝯuersatiõis deponat.Et sic notare potes φ tu debes et teneris.
Deponere maliciam in corde latentem.
Deponere fallaciam in ore vigentem.
Deponere substantiã cupidos prementem.
Igitur deponamus maliciã que corda molestat Gal. iij.Deponite a vobis omnẽ iram:indignationem:maliciam.Itez deponamus fallaciam que os dehonestat Eph.iiij.Deponentes mendacium:loquimini veritatem.Item deponamus substantiam que grauamẽ prestat.Grauamen dico idest pondus auaricie et amoris terrenorum Heb.xij.Deponentes omne pondus ⁊ circunstans nos peccatuz.⁊c.Exemplo scilicet dauid qui armatus de armis saulis ponderosis deposuit ea:vt leuius contra goliam dimicaret:sicut dicitur.j.Regum xvij.Sic ⁊ tu arma mundi idest diuitias debes saltem mentaliter deponere:si vis contra dyabolū preualere Ista est igitur depositio virtuosa.

¶ Tertio dico φ est quedam depositio vitiosa:et ista est depositio virtutū et bonorū operū et meritorū:quã quidem mali faciūt qui scz virtutes deponunt et deserūt:vitia vero retinẽt et custodiunt.Figurati in illis qui beatū Stephanum occiderunt:qui vestimenta sua vt leuius malum fecerent ap pedes sauli deposuerunt:sicut dicitur Actuuz. vij.Uestes enim virtutum solent deponere.qui volunt se in malis actibus occupare.Unde de illa fornicatrice.Thamar dicitur Gen.xxxviij.Quod depositis vestibus viduitatis:assumpsit teristrum idest vestem meretriciam.⁊ mutato habitu sedit in biuio:vbi scz fornicata est cuz socero suo:quia scz male persone:vestes viduitatis.i.virtutem:gratiã et honestatẽ deponūt:habitū peccatorum assumunt:et sic cum dyabolo fornicãtur et conueniunt.Ista est igitur depositio vitiosa. D

¶ Quarto dico φ est quedam depositio dolorosa. Et ista est depositio fortune et tẽporalis dignitatis ⁊ glorie:siue capiatur actiue siue passiue.Actiue dico φ qsquis cogitur deponere ⁊ dimittere gloriam temporalẽ Passiue autem quando ipse deponitur a fortuna vel gloria tẽporali.Sicut enim lupus a venatore ⁊ canib⁹ instigatus necessario compellitur deponere et dimittere predam quam rapuerat.Sic homo in fine cõpulsus a canibus scilicet a morte:infirmitate et calamitatibus compellitur deponere ⁊ dimittere quicquid habet Hester.xiiij:Cum deposuisset vestes regias: fletibus et luctui apta indumenta suscepit.Sicut etiam videmus φ vela nauiū finito nauigio deponuntur.Sic mūdi diuites qui nunc sunt in pelago sursum erecti:et in altis dignitatibus constituti et vento vane laudis expositi finaliter per mortem deponentur nunc etiam in hoc mundo per infortunia aliquotiens deponuntur Nume.iiij. Deponent velum quod pendet ante fores Ponit enim Geruasius et narratur φ in castro de liurione dyocesis valentine in prouincia est altissima turris quedam que nullum custodem admittit quia scilz si quis ibi vigilat ad custos pernoctare voluerit.de mane sine lesione ad pedem turris se inueniet depositum et quis deposuerit non percipiet nec videbit.Talis turris proculdubio signat excellentes mundi status quia reuera mundi dignitates bene permittunt se possidere de die non de nocte idest in vita presenti non in morte quia reuera cum nox mortis aduenerit quilibz a turri et a statu mūdane magnificentie deponitur:ita φ inferius in pede turris id est in sepulcro vel in ferno seu E

purgatorio repperit ps. Depone eos protector noster domine: et comprehendantur in superbia sua. Ista potissime possunt dici de malis iudicibus et prelatis: quia scilicet tales a suis superioribus debent deponi: ⁊ alij substitui loco sui. vnde Luc. j. Deposuit potentes de sede et exaltauit humiles. Talibus enim accidit sicut nubi que primo est vapor tenuis et modicus de terra et aqua productus qui scilicet paulatim sursum erigitur: ita ꝙ finaliter nubes magna et humorosa efficitur. Finaliter tamen adueniente tempestate resoluitur: ⁊ tota sua substantia subito deficit et annihilatur: et a sua altitudine cadit et deponitur. Sic vere dicam de multis qui de infimo statu: terra scilicet et mari idest in infimo genere vel sufficientia valde parua paulatim et successiue sursum ad mundi dignitates: et officia se erigunt ita ꝙ aliquamdiu in aere presentis vite superius in dignitatibus alti sistunt fit tamen quandoque ꝙ sole iusticie christo ipsos percutiente: et statum et magnificentiam resoluente: isti subito cadunt: pereunt: ⁊ a statu quem laboriose acquisierant: tempestate tribulationum vrgente deponuntur et ruunt Dicit enim Sene. Quod paucis deponere felicitatem molliter licuit. Grauia enim et ponderosa magis impetuose ruunt ꝙ leuia: ⁊ magni homines alijs impetuosius deponentur ad yma sicut de illa ciuitate gloriosa hierusalem. dicitur Tren. j. Deposita est vehementer non habens consolatorem. Tales autem depositiones subite maxime apparent in illis quos fortuna subito prouehit. quia illos ipsos etiam subito deponitur Nume. ij. Quomodo erigetur ita et deponetur. Utile est enim ꝙ mali superiores inferius deponantur: ⁊ ꝙ a statu publico in quo male regunt ad priuatum officium reducantur. De scorpionibus enim legitur ꝙ cum mater plures peperit. ipsos tamen omnes deuorat et occidit. fit tamen quandoque ꝙ vltimus fratrum matris crudelitatem precauens: super clunes eius salit et eam occidit et interficit. ⁊ sic fratrum suorum mortem vindicat atque punit. Sic vere multi sunt mali prelati: iudices et tyranni qui more istius impie matris omnes filios suos idest omnes socios et subditos grauant: afficiunt et affligunt. fit tamen quandoque ꝙ ibi est aliquis vltimus idest aliquis subditus ceteris magis audax qui contra talem matrem se erigit ipsamque inuadit et accusat: et a statu suo ipsam deponi procurat: et sic fratrum iniurias vindicat. Unde de depositione talium dicitur illud Josue. viij. Regem hay suspendunt in patibulo: et tandem deposuerunt cadauer de cruce. Tales enim mali reges qui promouentur dicuntur suspendi propter elationem quam incurrunt: esse in patibulo et in cruce pro eo quia semper in labore et pena viuunt dicuntur finaliter esse cadauer: quia per luxuriam corrupti fiunt: et ideo deponi dicuntur quia isti in fine de statu suo deponuntur et cadunt. De foca siue boca. i. boue monstro marino legitur in libro de natura rerum ꝙ contra vxorem suam perpetuum gerit bellum. nec cessat contra eam atrociter pugnare: quousque eam occidat: et statim aliam superducit: et sic deinceps. fit tamen vt aiunt quandoque ab vxore interficitur: et sic mors aliarum precedentium vindicatur. Sic vere sunt multi qui contra vxorem propriam idest contra propriam dignitatem vel ecclesiam sibi commissam non cessant bellum gerere. et eam rapinis et exactionibus occidere idest destruere et depauperare et cum vnam consumpserint statim solent ad aliam anhelare et sic vsque ad finem de statu ad statum. de ecclesia ad ecclesiam continue se mutare et vbicunque fuerint male regere: et quamcunque sponsam duxerint opprimere ⁊ grauare. Quapropter necesse est ꝙ aliqua vxorum idest aliqua ecclesiarum per eum oppressarum tot exemplis et iniurijs stimulata contra eum insurgat: et eum vulneret et occidat idest a statu suo deijciat et deponat dicens illud Esai. xxij. Expellam te de statione tua et de ministerio tuo deponam te. Unde de illo rege malo. Nabuchodonosor dicitur Daniel. v. Quando eleuatum est cor eius et spiritus eius obfirmatus est ad superbiam. depositus est de solio regni sui et gloria eius ablata est ei: ⁊ a filijs hominum abiectus est. Patet ergo quomodo inuenitur depositio dolorosa. ¶ Deposi- D
tio vero alio modo sumpta in quantum scilicet signat rem in custodia traditam et commissam: potest dici quod est quedam depositio fructuosa. Et ista est depositio fidei vel gratie quas deus committit homini et apud eum deponit: vt inde fructum eterne glorie consequatur. Et ideo sicut fidelis homo multum debet cauere ne depositum in manibus eius perdatur. Sic ⁊ nos multum cauere debemus ne illa que sunt a deo apud nos custodienda deposita. scilicet fides anima gratia ⁊ virtutes tam naturales ꝙ morales perdantur vel contra voluntatem domini dispensentur. j. Thi. vj. O thimothee depositum custodi. Tale etiam depositum non debemus negare: immo ipsum habere a deo non a nobis debemus iugiter estimare et de custodiendo sedule cogitare. ij. Thimo. j. Bonum depositum custodi. Et bene dicit. Bonum. quia scilicet peccata que dyabolus apud nos deponit sicut furtum non sunt custodienda sed iudici idest sacerdoti per confessionem dicenda. Ista ergo de depositione sufficiant.

Deprecari. Deprecatio. Pre- A

ces. Cum deprecari sit actus humilitatis opus necessitatis: tributum maiestatis: videtur ꝙ ad preces deo et sanctis faciendas debet quilibet incitari. et ad hoc totis visceribus animari. Omnis enim natura in necessitatis articulo libenter querit remedium opportunum Cum igitur nos omnes hic in periculo constituti simus a quo nos eripi proprijs meritis non valemus vtile est ꝙ per orationem aliunde remedium impetremus et ꝙ preces coram deo humiliter effundamus. Juxta illud Thob. viij. Deprecemur dominum hodie et cras ⁊ secundum cras quia his tribus noctibus deo iungemur In quibus verbis satis possumus attendere quicquid ad deprecationem perfectam necesse est pertinere: quia scilicet ibi debet interesse.

Mentis subiectio deuote supplicans. Deprecemur.
Cordis affectio discrete applicans. Dominum.
Presens inuectio se prompte explicans. Hodie.
Continuatio sepius replicans. Cras ⁊ secundum cras.
Obtenebratio dolorem implicans. Noctibus.
Certa dimensio plurima predicans. Tribus.
Uera deuotio suprema vendicans Deo iungemur.

¶ Et sic dico ꝙ preces debent esse humiliter subiecte: deprecemur: Sagaciter porrecte: dominum Celeriter inuecte: hodie. Incessanter inuecte: cras et cras. Dolore confecte: noctibus. Copiose perfecte: tribus Amorose directe: iungemur.

Probat humilitatem orator optatiuus. Deprecemur inquit.
Probat sagacitatem dator prestatiuus. Dominum inquit.
Prudentia enim est orare illum qui potest iuuare.
Probat celeritatem actus non dilatiuus. Hodie inquit.
Probat continuitatem feruor frequentatiuus. Cras inquit et secundum cras.
Probat dolorositatem horror obscuratiuus. noctibus inquit
Probat pluralitatem numerus progressiuus. Tribus inquit.
Probat affectuositatem nodus coniunctiuus. deo iungemur.
Vnde breuiter loquendo preces nostre debent esse Humiles: Discrete Cite. Continue. Dolorose copiose ⁊ affectuose

¶ Dicam ergo primo ꝙ deprecatio nostra debet habere humilitatem subiectam. Deprecemur inquit. Plus enim placet et facilius exauditur oratio humilis ꝙ elata: quia sicut dicitur Judith. ix. Mansuetorum et humilium tibi semper placuit deprecatio. Deprecemur inquit: optatiue enim et humiliter loquitur sicut dauid dicens. iiij. Regum. iij. Deprecemur dominum. Et zach. viij. Deprecemur faciem domini Et in ps. Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo domine. Et. ij. Paral. vj. Audias preces quas fundit famulus tuus. ¶ Secundo dico ꝙ debet habere sagacitatem discretam

discretaȝ dominū inquit. Nullus enim discrete depre catur aliquid nisi illum qui iuuare potest. Cum auteȝ iste solus sit deus qui omnia potest prestare. oēs potest in omnib⁹ necessitatibus iuuare restat ꝙ iste solus di screte deprecetur. vnde de hester dicit, Hester. xiiij. Quō cum deposuisset vestes regias: fletibus et luctui apta indumenta suscepit pro vnguentis varijs cinere imple uit caput et humiliauit corpus suum ieiunijs: ⁊ depre cabatur dominū deū israel. Istud inuehe si vis cōtra illos qui deprecantur dyabolū nō dominū. ⁊ qui recur runt ad vetulas ⁊ sortilegas non ad deū neqȝ sanctos. Isti sunt enim sicut dicitur Esa. xlv. Qui leuant signū sculpture sue. et rogant deum non saluantem. vn̄ Esa. xlvj. Pulcre inuehit ꝓpheta cōtra fatuos idololatras qui idola fabricabant et portabant: et tandem erige bant ⁊ statuebant: ⁊ deprecantes humiliter adorabāt Unde Sap. xiij. Non erubescit inquit loqui cum illo qui sine anima est: et pro sanitate infirmū deprecatur: et pro vita mortuū rogat. Unde nō deprecemur talia sȝ dominū qui scȝ potest exaudire et iuuare. Hester. xiij. Mardocheus autem deprecatus est dominū memor omniū operū eius. Debet igitur habere sagacitatem

C discretam. Dominū inquit. ¶ Tertio habere debet ce leritatem completā. hodie inquit. Non enim debem⁹ protrahere orationē de die in diem: sed hodie idest sta tim: immo quasi quotidie deū rogare ps̄. Uenite ado remus et procidamus ante deum. Sequitur. Hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra. Istud est enim summū et supremū remediū in necessi tatibus scilicet cito et celeriter recurrere ad dominum deprecandū: sicut de filijs israel dicitur. Nume. xvj. et Nume. xvij. Quod cum ipsos vastaret incendiū: dixit moyses aaron sacerdoti. Tolle inquit thuribulum: et hausto igne de altari mitte incensum desuper: pergis cito ad populū vt roges pro eis. et sequitur. Et stans aaron inter mortuos et viuentes deprecatus est pro po pulo: ⁊ plaga cessauit. ¶ Quarto habeat oratio conti nuitatem porrectā qd̄ ostēditur cum dicit: Cras ⁊ se cundū cras: hoc est continue ⁊ incessanter: qr̄ scȝ dicit Jaco. v. Multū valet depcatio iusti assidua. Assidue autē et continue orare dicitur: qui cōtinue a malo ab stinet: vel qui continue bonū operatur vnde eccli. xxxv Qui conseruat legem multiplicat orationē. Salutare sacrificium attendere mandatis: ⁊ deprecatio pro pec catis recedere ab iniusticia: Grues enim quando ad terras habitationis volant: semper et continue quasi querulose clamitant: et quasi pro terra adipiscenda vo ces suas querulosas promulgant. Sic dico ꝙ nos qui ad terrā paradisi tendimus: et de mundo ad patrē cō tinue pertransimus ⁊ nouam habitationem pro futu ra hyeme mortis querimus et optamus vbi habitem⁹ debemus continue deprecando dominū querimoniā facere: ⁊ incessanter dominū exorare. Unde apl's. Sine intermissione orantes. Cras ergo et secundū cras. vn̄ Exo. viij. Constitue mihi tempus quādo deprecer pro te dominū. Respōdit ei: Cras. Habeat ergo oratio no stra continuitatem porrectam. ¶ Quinto habeat do

D lorositatem inuectam: noctibus. Deprecatio enim dȝ fieri cum lachrymis et contritione cordis: ⁊ dolore ⁊ ti more. Cor contritum enim ⁊ humiliatū deus non de spiciet. Noctibus inquit. Nox enim tenebrositatem ⁊ contritionem cordis designat. Melius enim audiun tur voces noctibus ꝙ̄ diebus: quia scilicet vox oratio nis melius exauditur quando quis de nocte. idest in compuncta ⁊ dolorosa mente dominū deprecatur. De Judith legitur: Judith. xij. Quod ipsa petijt vt daretur ei copia nocte ⁊ ante lucem egrediendi foras ad oratio nem et deprecandi dominū Sequitur. Et exibat nocti bus in valle bethulie et baptizabat se: et adorabat do minum. Habeat ergo dolorositatem inuectā. ¶ Sex to habeat oratio seu deprecatio multiplicitatem adie ctam. Non enim de vna re tantum deprecari debem⁹ sed de pluribus: cuȝ plura sint nobis necessaria quod ostenditur cum dicitur. Tribus. Tria enim sunt pro quibus principaliter deprecari debemus videlicet.

Pro preteritis vt dimittantur.
Pro presentibus vt dirigant.
Pro futuris vt disponātur.

Deprecemur ergo dominū pro malis preteritis dimit tendis: vnde Eccli. xxj. fili peccasti: ne adijcias iterum sed de pristinis deprecare vt tibi dimittantur. Item de precemur pro presentibus ordinandis quia scilicet do minum deprecari debemus.

Ut culpas auferat.
Ut vires inferat.
Ut gratiam afferat.
Ut penas differat.
Ut virtutes proferat.

Unde eccli. xxxvij. Depre care altissimum vt in ve ritate dirigat viam tuam Item deprecemur pro fu turis et sequentibus ad sa lutem nostram disponendis. Et sic procerto debemus deprecari.

Ut liberemur ab hoste.
Ut preseruemur a peste.
Ut collocemur cum rege.
Ut recreemur cum grege.

Unde ꝓ libera tione ab hoste dicebat dauid i ps̄. Exaudi deus orationem meā cuȝ deprecor a timore inimici eripe ani mam meā. De liberatione autē a pena infernali seu a peste: dicitur Eccli. j. Pro morte defluente de peccata sum. De glorificatione vero cū summo rege vel de adi piscenda felicitate et salute dici potest illud ps̄. Edifi cauit dominus syon: et videbitur in gloria sua. Respe xit in orationem humilium: ⁊ non spreuit precem eorū Et Job. viij. Si diluculo consurrexeris ad dominuȝ et omnipotentem fueris deprecatus statim euigilabit ad te: pacatum reddet habitaculum iusticie tue ⁊c. Ha beat ergo deprecatio nostra multiplicitatem adiectā. Tribus inquit Jone. ij. Tribus diebus et tribus nocti bus orauit ionas ad dominū. Tribus inquit diebus ⁊ noctibus scȝ preteritis tēporibus p̄sentib⁹ et futuris.

¶ Septimo habeat oratio caritatem seu vicinitatem E deuotaȝ. Deo inquit iungemur. Jungi enim deo cari tatem et familiaritatem ⁊ etiaȝ deuotionem designat que procerto in oratione valde sunt necessaria: quia re uera nihil valet oratio nisi familiaris fuerit et deuota Deut. vij. Uobis iunctus est dominus et elegit vos et aduerte ꝙ deuota deprecatio nos deo iungit et fami liariter connectit et etiam se exaudibilem reddit.

Quando confidit intime.
Quando prorumpūt lachryme
Quando allegat optime.
Quando nil agit pessime.

Quādo dico confidit intime. Spes enim ⁊ fiducia ob tinendi valde iuuant orantes. Ideo dicebat Judith. ix. Exaudi domine miseram deprecantem et de tua mise ricordia confidentem. Item quando prorumpunt la chryme. Unde Thobie. iij. Anna cum lachrymis depre cabatur dominū et. j. Regū. j. De anna alia flente et ci bum non capiente dicitur: ꝙ ipa cum lachrymis mul tiplicauit preces coram domino. Et Daniel. ix. dicitur Quod ipse cepit rogare et deprecari in sacco: ⁊ ieiunijs et cinere. Item cuȝ allegat optime. Allegare enim debȝ ille qui dominū deprecatur ipsius dei potestatē: cari tatem et pietatem: suipsius paupertatem: debilitatē et indignitatem negocij vero pro quo agit necessitateȝ vtilitatem et difficultatem. Sic enim mouetur deus ad exaudiendum. Sic eleuatur animus ad sperandūȝ et confidendum. Sic disponitur homo ad impetran dum et obtinendum. Unde de talibus allegationibus potest intelligi illud Sap. xviij. Properans homo sine querela deprecari pro populis proferens seruitutis sue scutum orationem: et per incensum deprecationem al legans: restitit ire et finem imposuit necessitati. Item quando nil agit pessime. quando scilicet deprecans est mundus ⁊ sanctus. vnde iob. xvj. facies mea intumuit a fletu et palpebre mee caligauerunt: hec passus sum absqȝ iniquitate manus mee: cum haberem mundas ad deum preces. Ecce ergo quomodo deprecatio debet

esse. Deuota Multiplicata Dolorosa Continua Cita Discreta et Subiecta &c. Uide infra de oratione et de exaudire. Et in aliis titulis infinitis sicut est. Os. loqui. Uox et similibus.

Deprehendere. Uide de comprehēdere et apprehendere.

Deprimere. Depressio. Nota qḋ deprimere idem est ꝙ deorsuz premere: vel aliquid inferius aggrauare. Fit ergo depressio quando adhibetur alicui⁹ pōderis impositio: et sic nota ꝙ.

Deprimit moralitas viuos fluxuosos.
Deprimit humilitas viros virtuosos.
Deprimit iniquitas viros vitiosos.
Deprimit aduersitas pauperes fluctuosos.
Deprimit calamitas damnatos luctuosos.

Est igitur quedam depressio quam facit pond⁹ mortalitatis: de qua dicitur. Sap. ix. Deprimit inhabitatio terrena sensum multa cogitantē. Item est depressio quam facit pondus humilitatis: de qua Eccli. ii. Deprime cor tuum et sustine. item est depressio quam facit pondus iniquitatis Ione. i. Surge inuoca deum tuum. quid tu sopore deprimeris? Item est depressio quam facit pondus aduersitatis. Nee. v. Ministri depresserunt populum. Et ideo precipitur Esa. lviii. Solue fasciculos deprimentes: Item est depressio quaz facit pondus eterne calamitatis Esa. v. Oculi sublimiū deprimentur. Uide de Pondus. Onus. Aggrauare et similibus.

A **Derelinquere.** Nota ꝙ derelinquere linquere relinquere et dimittere: et respuere cum aliis similib⁹ in bono signāt et in malo. Dicam ergo ꝙ est derelinquere multiplex scilz.

Derelinquere dei qḋ est formidandum.
Derelinquere iusti qḋ est cōmendandum.
Derelinquere mundi quod est attendendum.
Derelinquere dyaboli qḋ est preuidendū.
Derelinquere impii qḋ est abhorrendum.

Est dico vnū derelinquere formidandū quod fecit de⁹ Deus enim est sicut paterfamilias: qui quandoqȝ data portione bonorū suorū filiis derelinquit eos et dimittit vti pro libito bonis ipsis: et hoc vt prudētiā eorū experiatur. vt ipsi ad cogitandū de seipsis diligentius inducantur Prouerbiū enim gallicū est. Metēt hetif par soy il pēsera de soy. hoc ē dictū. Derelinqt̄is fatuū stare p se ipe cogitabit de se. Sic pculdubio facit de⁹: quia quandoqȝ derelinquit homines in manu ppͥe libertatis: et eos ad multa exponit: vt det causam experiendi virtutem: et ideo de sua dissimulatione dici potest illud Ezech. viii. Derelinquit dominus terram et dominus non videt. q. d. dominus in multis se habet per modum derelinquentis: et per modum etiā nō videntis. Sic ergo notabo ꝙ deus.

Derelinquit iustos vt mala subeant.
Derelinquit malos vt culpas habeant.
Derelinquit impios vt bonis gaudeant.
Derelinquit iniquos vt penis lugeant.

B ¶ Dicaz ergo ꝙ deus derelinquit iustos sub graui pōdere tribulationū et sic etiam videtur dereliquisse proprium filium in passione cum dicebat illud euangelicum Hely. hely. lamazabathani: hoc est deus meus deus meus quare me dereliquisti? Mat. xxvii. et in ps. Constat enim ꝙ deus quandoqȝ permittit tribulari et tentari bonos: ita ꝙ quasi videtur eos derelinquere et quasi de eis non curare quod vtiqȝ ex certo consilio secrete prouidentie sue facit: vt. s. sibi dimissi compellantur experiri propriā fragilitatem: et recurrere ad diuini auxilii pietatem. Exemplo petri qui in tentatiōe fuit ad tempus derelictus: inde tamen post tempus melior effectus. Unde. ii. Paralip. xxxii. Dereliquit eum dominus vt tentaretur. Nutrix enim volens paruulum docere ad ambulandū: ipsum q̄nqȝ dereliquit sibi ipsi quē videns propinquū casui: statim ipsi manū porrigit et eum manu tenet ne corruat: si vero iam ceciderat ipsum leuat. Sic vere dico de deo: ad tempus enim q̄nqȝ derelinquit hominem in tribulatione vel tentatione: et subtrahit auxilium suum sibi. vult eniz ꝙ faciat quod in se est. Sed reuera finaliter ipsum respicit manum ad interesse sibi porrigit: ipsum saluat: erigit et custodit et sic fit ꝙ qui eum dereliquisse videbatur: ampliorē de deo curam gerit. Unde ipse loquēs ciuitati hierusalem dicit. Esaie. liiii. Ad punctum et in modico dereliqui te: et in miserationibus magnis congregabo te: in momento indignationis abscōdi faciez meam parumper a te: et in misericordia sempiterna misertus sum tui. Et breuiter istud est verū ꝙ deus sanctos suos solet ad tempus in tribulationibus et tentationibus relinquere vt eos possit diutius adiuuare sicut patet de pauperibus et egenis qui videntur a deo derelicti qui tamen finaliter ab eo non sunt obliti. vn̄ Esaie. lx. Pro eo quia fuisti derelicta et odio habita. ponam te in superbiam seculorū: gaudiū in generatione et generationem: Sicut enim dicit in ps. Tibi enim derelictus est pauper: orphano tu eris adiutor Licet em̄ deus sanctos ī presenti dereliquisse videatur: ipsos tamen finaliter nunq̄ derelinquit vnde in ps. Quoniaz non derelinquet dominus sanctos suos et in eternum conseruabuntur. Iunior enim fui etenim senui: et non vidi iustum derelictuz sicut dicitur in ps. Uult tamen dominus ꝙ homo quod in se est faciat viriliter resistēdo: et ꝙ etiam ad eum recurrat eius auxiliū requirendo dicens illud ps. Ne proiicias me in tēpore senectutis: cum defecerit virtus mea non derelinquas me. Et tunc procerto statim dominus respondebit illud Iosue. i. Sicut fui cum Moyse ero tecum: non dimittaz te neqȝ derelinquam: confortare et esto robustus. Unde aduerte ꝙ ipse non derelinquit.

Pauperes et indigentes.
Captiuos et seruientes.
Fideles in se credentes.
Deuotos in se sperantes.
Oppressos ad se clamantes.
Mortuos subtus latentes.

Non derelinquūtur ergo a deo pauperes lȝ indigeant ii. Corin. iiii. Aperiamur sed non destituimur. persecutionem patimur sed non derelinquimur. Itē non derelinquuntur captiui licet subiaceant. vnde de sapiētia increata dicitur Sap. x. Quod venditū iustū non dereliquit: sed a peccatoribus liberauit eū: descēditqȝ cum illo in foueam: et in vinculis non dereliquit euz. Item non derelinquūtur fideles dum fidez teneant. Et ideo fidem allegando dicebat hieremias. Hier. xiiii. Tu autem in nobis es domine: et nomen sanctum tuū inuocatum est super nos: ne derelinquas nos deus noster Item non derelinquūtur sperantes: licet nil videant: supple quod eos in presenti adiuuet. vnde Iudith. vi. Non derelinquas presumentes de te: et de sua virtute gloriantes humilias. Item non derelinquūtur oppressi licet sustineant. vnde Nee. ix. Tradidisti eos in manibus populorū exterorū. Sequitur. Nō fecisti eos in consummationē: nec dereliquisti eos. Itez non derelinquūtur mortui licet nunc doleant. s. in purgatorio ps. Nō derelinquas animā meā in inferno. nec dabis sanctum tuū videre corruptionem. Tales ergo non derelinquuntur licet derelinqui a deo videantur. Unde breuiter cuilibet talium potest dici illud. Deutero. xxxi. Dominus deus israel ipse est ductor tuus: non dimittet te. neqȝ derelinquet. Patet igitur ꝙ deus derelinquit iustos sub graui pondere. ¶ Secundo dico ꝙ de⁹ derelinquit malos sub grandi scelere Constat enim ꝙ deus quandoqȝ videns hominē in vitiis obstinatū: derelinquit eum proprie volūtati sicut medicus qui desperans de egroto ipsum derelinquit: et quicquid appetit ei concedit vnde Nee. ix. Dereliquisti eos in manibus inimicorū suorū et possidebūt eos Cōstat em̄ ꝙ isti deū et mandata ipsius derelinquunt: ideo ab ipso in C

peccatis

peccatis et tribulationibꝰ derelinquūtur nec per ipm iuuātur aut ꝯsolātur. vn̄.ij.paral.xxiiij. Dereliquistis dn̄m vt ipse derelinqueret vos. Deus em̄ nunꝙ̄ derelinquit aliquē nisi prius derelinquat ab ipo sed sicut fidelis dn̄s qn̄qꝫ infidelē vasallū qui.s.eū qn̄qꝫ dereliquerat et eius hostibus adheserat derelinquit ⁊ eū ab hostibus diripiendū exponit: ⁊ sibi non subuenit aut succurrit. Sic deus se deserētes deserit. et se dimittētes dimittit.iiij. Reg.xxij. Quia dereliquerūt me ⁊ seruierūt dijs alienis: irritātes me in cunctis operibus manuū suarū succendētur indignatio mea in loco hoc.ij. Paral.xij. Uos reliquistis me ⁊ ego reliqui vos in manu sesach. Deus igitur derelinquit malos in suo scelere. ❡ Tertio dico ꝙ deꝰ derelinq̇t ipsos letari munere. s. tēporali. quia.s. deꝰ dimittit malos gaudere presentibꝰ bonis videns ꝙ ipsi carebunt futuris. Et de hoc pōt exponi illud Esa vj. Terra derelinquet deserta: ⁊ multiplicabitur que derelicta fuerat. Terra inquit.i. persona a deo deserta et derelicta. multiplicabit scilꝫ in bonis tēporalibus aliorū Esaie.xlix. dixit syon. Dereliq̇t me dn̄s sequitur. Uiuo ego: quia his oibus velut ornamento vestieris ⁊c. Et breuiter loquendo istud experiētia dicitur: ꝙ illi qui a deo derelinquuntur: ampliori prosperitate fruuntur. Derelinquit ergo deus impios letari munere. ❡ Quarto dico ꝙ ipse derelinquit iniquos in inferni carcere: Anima enim damnata a deo est penitus derelicta: ⁊ carceri perpetuo mācipata tormentisqꝫ et verberibus subiugata ezech.xvj. Denudabunt te vestimentis tuis: auferētur vasa decoris tui. ⁊ relinquent te nudam et plenam ignominia. Sic ergo patet quomodo est vnū derelinquere formidandū qḋ

D facit deus et hoc est primū principale. ❡ Secūdo principaliter dico ꝙ est vnum derelinquere cōmendandū quod facit iustus: et istud est quando iustus derelinquit et deserit illa que sue sunt contraria saluti. Ubi etiam notabo ꝙ derelinquende sunt.

Nequicie que mentem corrumpunt.
Diuitie que corda disrumpunt.
Amicicie que mores corrumpunt.

Igitur derelinque cordis nequicias Esai.lv. Derelinquat impius viam suam: ⁊ vir iniquus cogitationes suas ⁊c. Item derelinque mundi diuitias.iiij. Reg.vij. Dereliquerunt tentoria sua. fugerūtqꝫ animas saluare cupientes. Et de derelictione mundi potest dici illḋ j. Paral.x. Uiri israel qui habitabāt in cāpestribus fugerunt et dereliquerunt vrbes suas. Item derelinque malorum amicicias Numeri.xxxij. Jumenta derelinquimus in vrbibus. Hoc est igitur secūdum principale. scilicet vnum derelinquere commendandum quod facit iustus. ❡ Tertio principaliter dico ꝙ est vnuꝫ derelinquere attendendū quod facit mundus. Et istud nihil aliud est ꝙ̄ illa derelictio quā facit mundus et etiam mundi fortuna in morte quia.s. longam perseuerantiam videbatur promittere: ⁊ tamē cito solet hominem derelinquere: et sicut latro omnia secum retinere Job.xix. Derelicta sunt tantūmodo labia circa dētes meos: scilicꝫ consumptis carnibus in sepulcro: ⁊ istud fit quotidie. quia si fortuna derelinquit hominē: statiꝫ mundani homines derelinquunt eum. Figura de babylone: que quando capta est a cyro. dixerunt auxiliatores sui illud. Hiere.lj. Derelinquamus eam: ⁊ eamꝰ vnusquisqꝫ in terram suam: Unde etiam ipse helyas a iezabele persecutus. dicebat.iij. Regū.xix. Prophetas tuos occiderunt: et derelictus sum ego solus et querūt animam meaꝫ. Pauperes enim proprie derelicti dicūtur quia scilicet a mundo: a diuitibus: ⁊ falsis amicis contemnūtur et derelinquūtur. ps. Pater meus ⁊ mater mea dereliquerunt me dominus autem assumpsit me. Et bene dicit dominus autē assumpsit me q: pro certo dominus illos plus diligit et ad partem suaꝫ assumit quos mundus deserit et derelinquit. Aliqua em̄ sunt animalia que libenter fouent et nutriunt pullos ab alijs derelictos sicut de asina dicitur ⁊ de equa. Sic deus illos qui nunc a mundo prorsus derelicti videntur finaliter in celo recolliget et benigniter recipiet et reponet dicens anime seu persone taliter derelicte. Nō vocaberis vltra derelicta. et terra tua non vocabitur amplius desolata: sed vocaberis voluntas mea in ea: ⁊ terra tua inhabitabitur. Istud est igitur vnum derelinquere attendendū quod facit mundus. ❡ Quarto E

dico ꝙ est vnum derelinquere preuidendum qḋ facit dyabolus et istud est quando diabolus qui suis nunc videtur fauere: multaqꝫ suggerendo ꝓmittere in necessitate solet tamen eos derelinquere et vacuatos virtutibus ad infernalem carcerem destinare. Unde de anima peccatrice potest dici illud Esaie.j. Et derelinquetur filia syon sicut vmbraculum in vinea: ⁊ sicut tugurium in cucumerario. Fructibus enim recollectis: custos vinee derelinquit suum vmbraculū. Sicut et virtutibus vindemiatis: diabolus derelinquit anime domicilium dyabolus enim est malus pastor qui ouem solet in manibus luporum dimittere: quia scilicet animas solet inferni tormentis exponere et derelinquere. Istud est igitur vnum derelinquere attendendū quod facit dyabolꝰ. ❡ Quinto dico ꝙ est vnū derelinquere contemnenduꝫ seu abhorrendū quod facit impius vel iniustus. Et istud est illud quo vtilia derelinquit ⁊ spernit. noxia vero retinet et assumit. Malus ergo

Derelinquit deum dum studet peccare.
Derelinquit proximum dum negat iuuare.
Derelinquit seipsum dum amat errare.
Derelinquit suum dum nequit portare.

❡ Dico ergo ꝙ malus deum sepius peccando derelinquit. Peccator enim eo ꝙ dyabolo consentit. et bona mundi contra dei voluntatem diligit: ⁊ ipsius dei mādata spernit et negligit: dominū merito derelinquit de quo reprehendunt in scriptura. Josue.xxij. Cur dereliq̇stis dn̄m deū israel.q.d. male pro vobis: ⁊ merito quia procerto homo relinquendo deū derelinquit.

Fontem viuū quo potest potari.
Legem sanctā qua potest saluari.
Patrē verū quo potest amari.
Plastē magnū quo pōt creari.
Ipse eīm est fons et satiator.
Lex et reformator.
Pater et amator.
Plastes et creator.

Dico ergo ꝙ isti dereliquūt deū qui ē fons et satiator Hieremie.ij. Me dereliquerūt. fontem aque viue: ⁊ foderūt sibi cisternas dissipatas. F Item derelinquunt deuꝫ qui est lex et reformator. Eccli.xlj. Ue vobis viri impij qui dereliquistis legem domini. Item dereliquunt deum qui est pater et generator Deutero.xxxij. Deum qui te genuit dereliquisti. Item dereliquunt deū qui est plastes atqꝫ creator. Ibidem. Dereliquit deum factorem suū ⁊ recessit a deo salutari suo. De peccatoribus ergo ipsum derelinquentibus conqueritur dominꝰ Baruc.iij. dicēs Quid est inquit o israel ꝙ in terra inimicorū es: inueterasti in terra aliena. coinquinatus es cum mortuis: deputatus es cum his qui in inferno sunt: dereliquisti fontem sapientie. Expone si vis. Patet ergo ꝙ malus derelinquit deum sepius peccando. ❡ Secundo dico ꝙ malus derelinquit proximum ipsum non iuuando G

Tria enim sunt genera malorum hominum qui derelinquunt proximos videlicet.

Mali diuites qui derelinquūt egenos.
Falsi amici qui dereliquunt socios.
Mali prelati qui derelinquunt subditos.

❡ De malis diuitibus egenos derelinquentibus dicitur. Eccesia.xiij. Diues iniuste egit et fremebit. Pauper autem lesus tacebit: si largitus fueris conuiuet tecū si nihil habueris derelinquet te. De falsis vero amicis proximis et vicinis non succurrentibus: dicit Job.xix. Dereliquerunt me proximi mei. et qui nouerunt me obliti sunt mei. De malis vero prelatis subditos male regentibus dicitur zach.xj. Suscitabo pastorem in terra qui derelicta non visitabit: dispersa nō queret et contritum non sanabit et quod stat nō enutriet: car

nes pinguium comedet ⁊ vngulas eorū dissoluet. O pastor et idolum derelinquens gregem. Malus ergo derelinquit proximū ipsum non iuuando ¶ Tertio dico ꝙ malus derelinquit seipsuz: se nō emēdando. Multi enim sunt qui alios volūt cognoscere ⁊ corrigere: non se ipsos vnde in ps. Cor meū conturbatū est in me: dereliquit me virtus mea: ⁊ lumē oculorū meorū: et ipsum non est mecum. ¶ Quarto dico ꝙ malus derelinquit sua ferre non valendo. s. diuitias et bona terrena. Ista enim post se derelinquunt: q2 secuz portare nō possunt Et ideo peccatoribus morientibus loquitur scriptura Esaie. x. dicens sic. Ad cuius confugietis auxiliū: ⁊ cui dereliquistis gloriam vestram? Sic ergo patet quomō aliqua derelinquunt. Malus. Dyabolus. Mundus. Iustus. Deus. De derelinquere vero inquantū signat reliquias nostras. scilicet bona vel mala exempla. vel dicta. filios et discipulos que post nos derelinquimus nihil ad presens ⁊c. Uide de relinquere: dimittere: sinere. deserere et similibus.

A Derisio. Deridere.

Nota ꝙ Derisio. Illusio. Subsannatio: pro eodē videtur supponere. Differūt em̄ solum in signis exterioribus non in rebus. Signat autē derisio idem quod vituperatio vel contemptus. Sic igitur breuiter dico ꝙ inuenitur in scriptura.

Derisio bona vituperans.
Derisio malis improperās.
Derisio malos exasperans.

Deridet iustꝰ a malis iugiter. Job. xij. Deridētur iusti simplicitas. lampas contempta apud cogitatiōes diuitū parata ad tēpus statutū. deridebit deꝰ peruersos acriter: quod scz fiet potissime in iudicio quādo verificabit illud ps. Et tu domine deridebis eos: ⁊ ad nihilū deduces omnes gentes: et illud. dominus deridebit eum quoniaz prospicit ꝙ veniat dies eius. deridebit dyabolus damnatos turpiter: ita ꝙ ipsi poterunt dicere illō ps. facti sumus in subsannationem ⁊ derisuz his qui in circuitu nostro sunt. His ergo premissis de derisione quam faciunt mali aliquid diutius protrahamus

B Dico ergo ꝙ mali et fatui libenter vituperant et derident quicquid suis moribus est obuersum: et omne illud vituperabile iudicant quod suis cōditionibus videtur contrariū. Tales enim valde sunt garruli ⁊ ideo a detractionibus et derisionibus: ⁊ verbosis et quasi lusoribus insultationibus: abstinere non possunt similes illi aui que dicitur gracculus seu garrulus: que sicut dicitur in libro de natura rerum solet quicquid audit deridendo repetere: verba hominū ⁊ aliorū animalium addiscere: et ea cum derisione replicare. Hoc enim facit vt dicit ille liber non ad sui delectationem sed potius ad aliorū derisionē. Et ideo a garriēdo seu a garrulando garrulus dicitur: q2 scz de omnibꝰ deridet: garrulat et iocatur. Sic vere sunt qui scz de oībus volunt facere iocos suos: ⁊ suos insultus pestiferos et derisus ps. Uidentes me deriserunt me: locuti sunt labijs ⁊ mouerunt caput student enim aliorum dicta ⁊ facta discere: vt ea possint repetere et replicare et ad cōfusionem ⁊ opprobrium aliorum deridendo coram alijs propalare sicut de Thobia dicitur. Thobie. ij. ꝙ sicut beato Job insultabant reges: ita parentes et cognati eius irridebant vitam eius. Uidetur autē ꝙ derisores possint comparari peroptime vni turri que erat antiquitus in cizico alias azoto ciuitate: vbi si quis vocem emitteret: statim septies replicabatur sonus ⁊ resonantia verbi sui. sicut dicit Plini. Erant enim ibi loca concaua tali artificio ordinata: ꝙ vox que in vno recipiebatur statim ad alium mittebatur ⁊ sic sonus multoꝶ duplicabatur. Sic vere sunt derisores quibus dicta vel facta aliorū non sufficit semel repetere immo quicq̄d audiunt solent multotiens replicare ⁊ vnus alteri dicere: et alter post alterum derisorie recitare Ecclesiast. xx. Quotiens et quanti irridebunt illuz. Sequitur. Lapsus false lingue quasi in pauimento cadens. De talibus ergo dici potest quod isti

Bonis inimicantur.
A bonis detestantur.
Ad penā reseruantur

Bonis dico inimicanꝫ q2 procerto isti solent bona oīa deridere: et sibi in malis ⁊ inanibus complacere. Unde nota ꝙ isti derident C

Antiquos viros et eorum sapientiam.
Predicatores et eorum eloquentiam.
Contribulatos et eorum patientiam.
Bene agentes et eorum efficaciam.
Proprios notos et eorum amiciciam.
Bonos prelatos et eorum excellentiam.
Sanctam ecclesiam et ipsius reuerentiam.
Omnem disciplinam et penitentiam.
Inferni tormentum et pestilentiam.
Uitamq3 futuram et celestem abundantiam.

Dico ergo ꝙ isti derident sapientiam antiquorū. vnde Job de seipso dicebat illud Job. xxx. Nūc autē deridēt me iuniores quorū nō dignabar patres ponere cū canibus gregis mei. Isti etiam derident eloquentiā predicatorum videlicet verbum dei. vnde Hiere. xx. factꝰ est sermo domini in opprobrium et derisum tota die. Itē ipsi derident patientiā miserorū. Unde ipe hieremias qui tunc erat in tribulatione et patientia dicit de seipso ibidem: factus sum in derisum tota die omnes subsannant me. Et illud ps. predictum Omnes videntes me deriserunt me. Item isti derident efficaciam. idest bona opera sanctorū atq3 iustoꝶ. Unde de christo legitur Luce. viij: ꝙ quando ipse resuscitabat filiaz Jayri: turbe que aderant deridebant eum. Item ipsi deridēt amiciciam sociorum et suorum notorum. Hieremi. ix. Omnis amicus fraudulenter incedet vir fratrem suū deridebit: et veritatem non loquetur. Item derident excellentiam prelatorum. Job. xxxix. In altum alas erigit deridet equū ⁊ ascensorem: loquitur de destructione. i. de pigro subdito. Item deridet ecclesiam et reuerentiā solenniorum ⁊ sacramentorū. vnde Treno. j. Uiderunt eum hostes: et deriserunt sabbata eius Item derident penitentiam et disciplinam. Prouerbi. ix. Qui arguit derisorem: ipse sibi iniuriaz facit. scilicet derisor Et ibidem Noli arguere derisorem ne odiat te. Itez derident penam inferni et pestillentiam tormentorum. Job. xlj. Quasi stipulam estimabit malleū: et deridebit vibrātem hastam. Item derident futurā gloriā: ⁊ abundantiam premiorum. Actuū. xvij. Cum autē audissent resurrectionem mortuorū deridebant: Et vt breuiter concludam mali derident et contemnunt quicquid sue necessarium est saluti. Patet igitur quomodo derisores omnibus bonis aduersantur et inimicātur. ¶ Scdo dico ꝙ derisores a bonis odiuntur et vituperantur. D Prouer. xxij. Ejice derisorem: et exibit cum eo iurgiuz. cessabuntq3 rixe et contumelie. ¶ Tertio vero dico ꝙ isti puniuntur atq3 verberātur. prouerbi. xix. Parata sunt derisoribus iudicia: et mallei percutientes stultorum corporibus. Unde etiam in persona eoruz qui gloriam sanctorum quos nunc derident qua illos in iudicio futuro frui attendent dicitur Sap. v. Hi sunt quos aliquando habuimus in derisum ⁊ in similitudinem improperij: ecce quomodo computati sunt inter filios dei. Patet ergo ꝙ derisores A deo puniunꝫ A cunctis odiuntur. Bonis oībus opponunꝫ ⁊c. Uide de Contēnere Despicere Subsannare. Illudere ⁊ similibus.

Descēdere. Descensus.

A Nota qō descendere multipliciter accipitur in scriptura. Est enim descensus humanus: diuinus et dyabolicus. Et primo quidē dico quod est descensus humanus. Et iste procerto triplex est. videlicet.

Descensus virtuosus.
Descensus vitiosus.
Descensus dolorosus.

Primus ē quo descendiꝫ a superbie pompositate: de quo dicitur in ps. Ascendunt montes et descēdunt campi. ⁊c. Secundus est quo descenditur a virtutum sublimitate Et iste est descensus ad amorem temporalium vt ad laborē mundi negociorū Uñ Luc. x. c.

Homo

homo quidam descendebat a hierusalez in Hiericho
et incidit in latrones. Tertius est quo descenditur a sta
tu mūdane prosperitatis. Et iste est descensus in infir
mitatem aduersitatem: vel mortem vel penam eternā
Job. xvij. In profundissimum infernum descēdēt omīa
mea et Numeri. xvj. Descēdent in infernum viuentes
Dicimus ergo ꝙ est descensus humilitatis. Est descē
sus iniquitatis. Est descensus penalitatis. Primus est
habēdus. Secundus est cauendus. Tertius est horrē
dus Ergo descendamus per humilitatem. Sicut enī
aqua deorsuz naturaliter tendit et descendit: sicut em̄
radix arboris quanto descendit profundius tanto fru
ctificat vberius: sicut insuper balsamus non suscitat⁹
descendit ad fundum vasis alias supernatat. Sic pro
certo homo spiritalis si vult esse sicut aqua per pieta
tis dulcorem: sicut radix per firmitatis tenorem sicut
balsamus per famositatis odorem ipse procerto debet
per humilitatem descendere: et se inferius sub obedien
tia maiori humiliter inclinare Ideo precipitur Esaie.
xlvij. Descende: sede in puluere virgo filia babylonis:
Ubi aduerte ꝙ descensus humilitatis facit mentem
quietare. Sede inquit: qđ signū est quietus. Facit mor
tem meditari. In puluere inquit in mortis solutione.
Facit carnem expiari. Uirgo inquit que scʒ hāc prauī
tatē carnis purgat. Facit vultū inclinari. Babylonis
inquit: q̄ interpretat cōfusio. Humilitas em̄ charissimi
Est mentis quietatiua.
Est mortis meditatiua.
Est carnis expiatiua.
Est vultus inclinatiua.
B Dico ergo ꝙ descensus humilitatis est mentis quie
tatiuus quod ostenditur cum dicitur. Sede. Facit em̄
animam esse quietaʒ tranquillitate et pace. Sicut em̄
videmus ꝙ lapis sursum in aere non quietatur nec ces
sat a motu: quando vero ad centrum et locum suuʒ de
scendit: tunc immobiliter quiescit. Sic videm⁹ ꝙ mēs
humana q̄diu sursum in aere fertur: et circa mūdi bo
na et negocia: dignitates et promotiones per desideriū
vagatur nunꝙ est in perfecta quiete. Semper enim est
in motu et fluxu desideriorum: et hoc q2 ipsa est sicut
hospes extra domum: sicut lapis extra centrum: sicut
peregrinus extra patriam et locū. Ideo anima cū spon
so coniuncta dicat illud Cañ. j. Indica mihi vbi cubes
in meridie ne vagari incipiam et c. Quando vero mens
descendit per humilitatē: et quādo flectitur ad seipsaʒ
et quando proprijs contenta in partibus cum centro
idest cū deo coniungitur: tunc vere perfectissime quie
tatur. Sede inquit. Ita ꝙ ipsa potest dicere Apoc. xviij
Sedeo vt regina et vidua non sum.
Sedet em̄ doctor ad discipulos instruendum.
Sedet discipulus ad magistrum audiendum:
Sedet clericus ad libros imaginandum.
Sedet miles ad hostes impugnandum.
Sedet iudex ad populos iudicandum.
¶ Sic procerto charissimi nos debemus per humili
tatem descendere et quiescere: et sedere et in quiete mē
tis manere istis rationibus. scilicet vt instruamus in
feriores et discretiores Unde in libris diuine prouiden
tie semper cogitemus. vt hostes spiritales debellemus
vt nos alios iuste iuuitemus. Sede ergo. vnde in ps.
Super flumina babylonis illic sedimus et fleuimus:
dum recordaremur tui syon. Et nota de fluminibus
babylonis. iste est ergo descensus quietatiuus: Auis
enim sursum existens in aere: non est tuta ab acci
pitre si vero ad fluctuum riuum descenderit: tuta ma
net. quapropter aucupes solent ipsas facere sursum
ascendere vt ab accipitre capiant. Sic vere homo sur
sum per elationem et vanitatem mentis residens. sem
per est in periculo captionis. Si autem per humilita
tē descēderit: tūc a periculo tut⁹ erit: et maxime si in flu
minibus babylonis et cōfusiōis: in fluminibus cōpū
ctionis et lacrymationis fecit mansionem. Et ideo nos
videmus de illis qui semp volunt ascendere: sicut sunt
ambitiosi ꝙ nunꝙ habent quietem. Ignis enim qui
sursum ascendere querit: nunꝙ a motu et circuitu re
quiescit. quare procerto tales nunꝙ ponunt finem in
ascendendo. De canonico enim volunt fieri archidia
coni. De archidiacono episcopi: et de episcopo archi
episcopi: et deinde cardinales et c. Isti figurant in luci
fero: qui q̄uis esset in altissimo loco. scilʒ in celo empi
reo: ipse tamen dicebat. Ascendam in celum: sup astra
dei exaltabo solium meum: sedebo in lateribus aqui
lonis et c. Esaie. xiiij. Sedere enim idest quiescere vole
bat. vbi proculdubio non est quies. scilicet in eminen
tia dignitatis. et ideo s̄m sanctos quia ascensuʒ et quie
tem quesiuit: ideo casum et laborem inuenit: Non sic
ergo sed descendamus: quia iste motus est mētis quie
tatiuus. Sede inquit. Josue. iij. Steterūt aque descen
dentes. Et Hiere. xlviij. Descende de gloria: sede in si
ti habitatio filie dybon Secundo dico ꝙ iste motus C
est mortis meditatiuus. In puluere inquit. Motus
enim descensus semper tendit inferius versus terram
ad denotādum ꝙ motus humilitatis semper fecit ho
minem ad terram descendere idest ad cogitanduʒ ter
reitatem: mortalitatē et resolutionem suam. In pulue
re inquit. Ut sic dicam cum Job. Ecce nūc in puluere
dormio Job. vij. De tali descensu videtur loqui Hiere.
xlix. Descendite in voraginem habitatores deda. Uora
go enim signat sepulcrum: mortem vel infernum in
quem procerto debemus per considerationem descen
dere: et ibi per iugem memoriam habitare ps. Descen
dant in infernum viuentes. Animalia enim parua ha
bitant vt cōmuniter in pabulo: in puluere: et sub terra
vt sunt cuniculi: ibiq3 faciunt foueas vbi fugientes sal
uantur et ab impugnantibus liberantur. Sic procer
to persone humiles et deuote: sub terra idest in cogi
tatione mortis et sepulcri morantur. et impulsi tenta
tionibus ad ipsas fugiunt et saluantur quia isti sunt
qui habitant domos luteas: qui terrenum habent fun
damentum Job. iiij. Et sic bene patet qđ humilitatis
descēsus est mortis meditatiuus. ¶ Tertio dico quod
iste motus est sordis depuratiuus. Uirgo inquit. D
Humilitas enim soror et mater est virginitatis et pu
ritatis que in beata virgine apparuit que quia fuit hu
millissima: ideo fuit virgo purissima. Loca enim que
sunt in descensu et in valle: sunt aliquotiēs magis pu
ra. et hoc quia ibi aque confluunt abundantius que
sunt causa maioris puritatis. Sic vere ille p̄sone que
magis sunt in descensu humilitatis: habent vt com
muniter maiorem abundantiam puritatis et castita
tis quod vtiq3 potest contingere: quia maior copia a
quarum idest gratiaruʒ et virtutum ad tales confluit
que ipsos reddit et efficit puriores: que apparuit in vir
gine: ad quam descendit gratia sicut pluuia in vellus
et sicut stillicidia stillantia super terram: ad quam de
scendit dilectus vt in ortum suum specialissimum: si
cut dicitur. Cantico. v. Et Canti. vj. Et ideo tantis gra
tijs fuit plenissima: quia a cūctis vitijs fuit purissima
Habeamus igitur humilitatem: vt habere possimus
mentis et corporis puritatem. Uirgo inquit. ij. Corin
thios. xj. Despondi enim vos vni viro virginem ca
stam exhibere christo. Ideo de descensu isto ad purita
tem potest intelligi illud. Johan. v. Angelus domini
descendebat in piscinam secundum tempus. Illi enim
qui sunt angeli per innocentissimam voluntatem: de
scendunt per humilitatem ad piscinam. idest ad men
tis et corporis puritatem. Uirgo inquit. Unde de rebec
ca dicitur Genesis. xxiiij. Quod ipsa erat puella deco
ra nimis: virgoq3 pulcerrima: descenditq3 ad fontem
aque et impleuerat ydriam. Iste est igitur descensus
sordis depuratiuus. ¶ Quarto dico quod iste descen
sus humilitatis est vultus inclinatiuus. Babylo
nis inquit: Quod interpretatur confusio. Hu
militas enim generat. verecundiam et bonam

confusionem que addunt gloriam: sicut dicitur Eccli.
iiij. Unde humilitas est sicut vnguentum in capite:
quod descendit in barbam: barbam aaron. Caput em̄
inferius declinatū signat humilitatē que scȝ in capite
et in barba ostendit intuentibus signa sua. Babylon
inquit. vnde Hiere. lj. Quomodo facta est babylon in
stuporem. Unde etiam de verecūda puella rebecca. dr
Gen̄. xxiiij. Quod viso ysaac descendit de camelo: et ac
cipiens pallium cooperuit se. scȝ pre verecundia: et sic
patet vt dictum est ꝙ per descensum humilitatis mēs
quietatur: mors meditatur: caro purgatur: vultus in
clinatur. Et iste est igitur descensus diligendus et fre
F quentandus. ¶ Sed adhuc dico secūdo principaliter
ꝙ est quidam descensus precauendus ⁊ fugiendus. Et
iste est descensus auaricie quo scȝ homo descēdit ad tē
poralia et mundana: et etiam cuiuslibet nequicie: quo
modo. s. de virtute labitur ad peccata Et primo quidē
iste est descensus auaricie. Lepus enim nō libenter de
scendit et hoc: quia descendendo et ad vallem currēdo
faciliter consueuit cadere cum eius pedes posteriores
sunt longiores anterioribus pedibus. Sic vere homo
non debet descendere per desideriū et aspectū ad vallē
mundanorū negociorū et terrenorū bonorū alias faci
liter corruit in diuersa vitia et peccata. De talibus em̄
dicitur in ps. Qui descendunt mare in nauibus: faciē
tes operationem in aquis multis. Non est enim aqua
tam dulcis in flumine vel in fonte quin efficiat ama
ra quando descendit ad mare. Sic vere non est ita bo
nus et sanctus homo quin efficiatur malus: quando
ad mare mundi negociorū corde et opere se inclinat: et
ideo sicut lepus quando ad vallem currere compellit
non descendit directe inferius versus vallem ne forte ca
dat: sed semper descendit circulariter contra montem
Sic et nos si ex iniuncto nobis officio ad mundū ⁊ mū
dana habemus necessario descendere: nō debemus di
recte nec cum toto impetu vel affectu ad tēporalia cur
rere sed circulariter circa montes paradisi ambulare:
et ibi quanto plus possumus per affectum ⁊ desideriū
nos tenere: et nunc ascendamus cuȝ moyse ad dominū
nunc descendamus cum ipso ad populum. Iuxta illud
ps. Ascendunt montes et descendunt campi ⁊c. Illi em̄
qui toto corde descendunt inferius ad terrena. primo
cadunt in vitia: ⁊ finaliter in tormenta ps. Cadent oēs
qui descendunt in terrā. Sic sunt cupidi et auari: qui
non cogitāt nisi de terrenis: De quibus Exo. xv. Abys
si operuerunt eos: descenderunt in profundū quasi la
pis. Et isti sunt maledicti esai. xxx. Ve q̄ ambulatis vt
descēdatis in egyptū: ꝑperātes ī auxiliū ī fortitudine
pharaōis. Gn̄aliter ei ꝯm astrologos. Illa signa sunt
nobiliora q̄ sunt ascēdētia: q̄ illa que sunt descēdētia.
Influētie em̄ stellarū ꝯputantur pricipalius a signis
ascendētibus q̄ a descendētibus. q2 reuerera spūaliter
illi meliores et nobiliores debent simpliciter dici qui
ascendunt superius per contemplationē ⁊ desiderium
ad eterna q̄ illi qui descendunt per auariciā ad terre
na. Unde de differentia bonorū ⁊ malorū potest dici il
lud Eccles iij. Spiritus filiorum adam ascendit sursuȝ
spiritus iumentorū deorsum. Iste est ergo descensus ꝑ
cauendus et fugiendus. ¶ Sed tertio dico ꝙ est alius
G descensus timendus et abhorrendus. Et iste est descen
sus in infernū. De quo Hiere. xlviij. Iuuenes eius de
scenderunt in occisionem. et in ps. Estimatus sum cuȝ
descendentibus in lacum. Feces enim ⁊ immundicie ci
uitatum solent descendere ad foueam et ad lacus. Fe
ces etiam vini solent descendere ad fundum dolij. Sic
vere peccatores qui in dolio et ciuitate ecclesie sunt fe
ces fetide et immunde: ad fundum et ad lacum ipsius
inferni habent descendere et venire. Unde de quodaȝ
magno peccatore: dicitur. Ezechi. xxxj. Commoui gen
tes cum deducerem eos in infernum: cum his qui de
scendunt in lacum. Sic ergo patet quod triplex est de
scensus ad perfectam humilitatem. Et hoc de descen
H dere sufficit. ¶ Sed si vis adhuc aliter distinguere
dic ꝙ quintuplex est humanus descensus videlicet.

Ruinosus.	Primus est cunctorum.
Uirtuosus.	Secundus est iustorum.
Uitiosus	Tertius est malorum.
Dolorosus.	Quartus miserorum.
Et periculosus.	Quintus damnatorum.

¶ Dicam ergo primo de descensu ruinoso qui est sin
gulorum: quia scilicet per mortē oportet omnes in cor
ruptionem descendere Ps. Que vtilitas in sanguine
meo: dum descendo in corruptionem. Unde etiam de
quolibet mortuo potest dici illud Iudicum. xv. Descē
dens habitauit in spelunca: sed de isto nihil amplius.
¶ Scdo dico de descēsu virtuoso qui est iustorū. Unde I
dico de iustis qd ipsi descendunt ad opera virtuosa: si
cut etiā visuȝ est satis plane. Sicut em̄ video qd incole
castri in loco altissimo cōstituti solent in vallē descēde
re ⁊ ibi pro vtilitate sua exercere varia opera. Sic hō da
to qd sit in alto castro. i. ī alta sanguis nobilitate vel in
alto corpore idest in alta seculi dignitate. vel in alto ca
stro in alta perfectionis eminentia vel contemplatio
nis sublimitate constitutus debet tamen inferius ad
statum humilitatis descendere. et ibi varijs bonis ope
ribus insudare: et quandoq3 contemplationis. opus
intermittere: vt possit actiue fructuosa opera exercere
Exemplo coturnicis: que mare transuolans. fatigata
descendit quandoq3 ad mare. sed vnam alam erectam
tenet tanq̄ velum quo continue ducatur. Aliam alam
extentam super aquam dimittit vt ibi nauiget atq3 re
gatur. Ad denotandum quod nos qui ad mare huius
mundi: necessario tanq̄ peregrini sepe dum transimꝰ
ad patriam habemus descendere: semper alam spei
debemus ad deum erigere: alam vero discretionis de
bemus in mundi fluctibus ad nos prudenter regendū
extentam et dilatatam habere Genesis. xij. Descendit
Abraam in egyptum vt peregrinaretur ibi. Descensus
enim abrae fuit de terra promissionis in egyptum sed
hoc fuit non ad manendum sed ad peregrinandum.
Sic vere dico quod si quandoq3 descendere oporteat
a terra promissionis ad egyptum idest a vita contem
platiua ad actiuam: de religione ad mundum: de spi
ritualibus ad terrena negocia ibi pro certo peregrina
ri non manere debemus quia scilicet pro tempore quo
bona opera habemus tractare ibi peregrinari licebit:
et rursum ad contemplatiuam reuerti oportebit. De
descensu ergo quo descendit vir iustus ad opera virtuo
sa notabo quod iste debet.
Descēdere ad culpas abluendū sinceriter.
Descēdere ad mortē preuidendū sagaciter.
Descēdere ad hostē impugnandū viriliter.
Descēdere ad virtutes procurandū vtiliter.
Descēdere ad iustitiā perquirendum seduliter.
Descēdere ad pauperes fouendum benigniter.
Descēdere ad res examinandū subtiliter
Descēdere ad malos corrigendum seueriter.
Descēdere ad ignaros instruendum veraciter.
Descēdere ad tristes consolandum humiliter.
Descēdere ad pressos liberandum alacriter.
Descēdere ad iustos premiandum liberaliter.
¶ Isti enim sunt duodecim descensus boni et virtuo
si ad que diuersimode consueuit descendere vir perfe
ctus siue sit subditus siue prelatus. ¶ Dico igitur qd
boni descendunt ad culpas sinceriter abluendum qd
scilicet proprie debent facere penitentes: figurati in
Naaman leproso: de quo dicitur. iiij. Regū. v. Quod
ipse descendit et lauit se septies in iordane et restituta
est caro eius sicut caro pueri. Item ad mortem sagaci
ter meditandum. vnde illud predictuȝ Esaie. xlvij. De
scende: sede in puluere virgo filia babylonis. Et Iudi
cum. xv. Descendens habitauit in spelunca. Spelun
ca inquit idest in sepulcro per considerationem. Et. j.
Regum. xxvj. Descendit saul in desertum. Item ad ho
stem viriliter impugnandum idest contra dyabolum
et vitia preliandum. ij. Reguȝ. xxj. Descendit dauid et
serui eius

serui eius cum eo: ⁊ pugnauerūt cōtra philistijm. Item
descendunt ad virtutes viriliter ad procurandū Gen.
xlij. Descendite et emite nobis necessaria. Illa eñ que
super omnia sunt necessaria sunt virtutes. Item descē
dunt ad iusticiam sedulitter perquirendū. j. Machab.
ij. Descendunt multi querentes iudicium et iusticiam
in desertū. Item descendunt ad pauperes benigniter
refouendum. Unde de zacheo dicitur Luc. xix. Quod
festinans descendit et suscepit illum gaudens in do-
mum suam: dicens. Ecce dimidiū bonorū meorū do
pauperibus ⁊c. Item descendunt ad negocia subtiliter
examinandū: quod maxime pertinet ad iudices et pre-
latos. vnde Gen. xviij. Descendā ego et videbo vtrum
clamorem qui venit ad me opere compleuerint. s. sodo
mite. Itē descendunt ad malos seueriter corrigēdū. ij.
Re. xxxiij. Bananias filius ioiade viri fortissimi magno
rū operū de capsael: ipse ꝑcussit duos leones moab ⁊ ip
se descēdit et ꝑcussit leonē in cisterna in diebus niuis
Item descendunt ad stultos veraciter instruendum ⁊
informandū. Exo. xix. Descende et contestare populū
ne velint transgredi terminos. Item descendunt ad tri
stes hilariter confortandū Danie. iij. Descendit ange
lus domini cum azaria in fornacem: et fecit mediū for
nacis quasi ventū roris flantē. Item descendūt ad op-
pressos alacriter liberandū Exo. iij. Uidi afflictionem
populi mei qui est in egypto et descendi liberare eum.
Item descendunt ⁊ condescendūt ad bonos liberaliter
premiandū: ⁊ ꝓmouendū: quia sicut dicitur Jacobi. j.
Omne datum perfectū desursum est descendēs a pa-
tre luminū. et Exo. xix. Descendit moyses ad populū
et sanctificauit eos. idest promouit et vt sanctos hono
rauit. Patet igitur quomodo multiplex est descensus
K iustorū. ¶ Tertio dico ꝙ multiplex est descensus malo-
rum peccatorum. Peccator enim cum peccat dicitur
descendere pro eo ꝙ a rectitudine iusticie curuatur: et
de bono incōmutabili ad bonū ꝯmutabile inclinatur
et a deo gratia et perfectione cadere ⁊ recedere compro
batur. De vulture enim legit̄ ꝙ tarde ⁊ lente volitat ⁊
ascendit cito tamen impetuose descendit. Ponderosa
enim auis est: et ideo viso cadauere inferi⁹ statim ruit
Sic dico de peccatore: quia procerto pronior est ad de
scensum vitiorū ꝙ̄ ad ascensū virtutū. Difficiliter eñ
ascendit ad opera virtuosa: faciliter vero descendit ad
cadauera. i. ad peccata et ad opera vitiosa Gen. xv. De
scenderunt aues super cadauera. Uñ notabis ꝙ mali
multipliciter descendunt ad mala. Descendunt enim
Ad fluuium deliciarū: vt ibi lauentur.
Ad lectum pigriciarū vt ibi pausentur.
Ad mare diuitiarū vt ibi turbentur.
Ad curias eminentiarū vt ibi honorentur.
Ad profundū nequiciarū vt ibi ligentur.
Descendunt dico ad fluuium deliciarū. Unde de filia
Pharaonis dicitur Exo. ij. Quod ipsa descenderat ad
fluuium egypti vt lauaretur in flumine. Egyptus eñ
interpretatur tenebre: q̄ scz fluuius deliciarum obscu
rat et obtenebrat mentes deliciosorum. item ipsi descē
dunt ad locum pigriciarum vnde Jone. j. dicitur. Quod
ionas descēdit ad inferiora nauis: et dormiebat sopore
graui. Item descendunt ad mare diuitiarū. Diuitie eñ
mare dici possunt: ⁊ hoc propter amaritudinē quā ha
bēt in acquirendo: possidendo et amittēdo. ezech. xlvij.
Aque iste descendunt ad plana deserti et intrabūt ma
re. Item descendunt ad curias eminentiarū. Esa. xxx.
Ue qui ascenditis in egyptum sperantes auxilium in
fortitudine pharaonis. Item descendunt in profundū
nequiciarum. vnde Hierem. xlix. Fugite: terga vertite
descendite in voraginem habitatores dedan. Uorago
enim profundum vitiorum designat. deutero. xxxij. De
scenderūt in profundum quasi lapis. Iste est igitur de
L scensus malorum. ¶ Quarto dico quod inuenitur de
scensus miserorum. Et iste est q̄ñ quis de statu eminē
tis fortune: descendit et ruit per infortunia ad statum
infimum et depressum. Nihil enim infelici⁹ ꝙ̄ aliquā
do fuisse felicem. Status enim fortune mundane: nō
est nisi quidam ascensus et descensus. Similis enim vi
detur illis arenarum periculis que dicūtur sirtes ma-
iores et minores. Sunt enim arene quasi continue bul
lientes: et vento ab interiore flante: nūc in montes ascē
dentes: nunc in voragines descendentes. Nam vbi ho
die montes arenarum videris: ibi cras vallem et ina-
ne videbis. vt dicunt tam Isidorus. ꝙ̄ Solinus. Unde
etiam dicunt quod per loca ista nulla certa via cogno
scitur: immo quisquis forte illuc ambulat: necesse est
vt per sydera sicut in equore dirigatur. Sic reuera gu
bernat fortuna. Semper enim est in quadam ebulli-
tione et motu: nunꝙ̄ permanēs in eodem. Nam quos
aliquando facit in montes. idest in altos viros cresce-
re et ascendere subito facit perire et descendere: et vbi
hodie cumulos arenarum idest diuitiarum aggregat
inde subito vacuat et elongat. et sic fit ꝙ illi qui flatu
fortune ad magnos status ascendunt. faciliter contra
rio flatu suo ad yma redeunt et descendunt ps. Ascen
dunt montes et descendunt campi in locum quē fun
dasti eis. fundasti inquit. scilicet tua fortuna idest oc
culta dei prouidentia. Unde etiam ipsi misero et infe
lici potest dici illud deutero. xxviij. Ipse ascendet super
te et erit superior: tu autem descendes et eris inferior:
quasi diceret quandoꝗ fit quod ille qui fuit inferior
fit superior: et ille qui quandoꝗ ascenderat descendit.
Unde de tali descensu et infortunijs magnorum: dici-
tur Ezech. xxvj. Commouebuntur insule: et descendēt
de sedibus suis omnes principes maris ⁊ auferent exu
uias suas: et vestimenta sua abijcient: et induentur stu
pore. Iste autem descensus fit quandoꝗ vt dictum est
in hoc fundo per infortunia. semper autem vbiꝗ fit
per mortis et inferni supplicia infortunata. Mors eñ
hominem a statu temporalis eminentie necessario fa
cit descendere: Et sub terra cum vermibus introire.
Ezechi. xxxij. Quo pulcrior es et descende et dormi.
Iste est igitur descensus miserorum. ¶ Quinto autē
dico quod inuenitur descensus damnatorum: qui sci- M
licet descendunt inferius in infernum. De quibus di-
citur Baruc. iij. Exterminati sunt et ad inferos descē
derunt: et alij in locum eorum surrexerunt. Et si vis
notabis quod ad locum istum descendunt omnes ma
li videlicet.
Illi qui superbia alta sunt eleuati.
Illi qui seuicia dura sunt obdurati.
Illi qui leticia vana sunt recreati.
Illi qui luxuria feda sunt inquinati.
¶ Dico ergo ꝙ illuc. scilicet ad infernū descendunt il
li qui sunt eleuant magna superbia. Unde Esaie. v.
Descendent fortes eius et sublimes: gloriosiꝗ eius. sci
licet in infernum qui dilatauit animam suam: et ape
ruit os suum. Item ibi descendunt illi qui sunt obdu-
rati fera seuicia scilicet tyranni et crudeles. De quo
Esaie. xxxiiij. Descendent vnicornes cum eis: et tauri
cum potentibus. Item ibi descendunt qui sunt recrea
ti vana leticia. Job. xxj. Gaudent ad sonitum organi:
ducunt in bonis dies suos: et in puncto ad inferos de
scendunt. Item ibi descendunt illi qui sunt inquinati
feda luxuria. Unde de mala muliere dicitur. Prouer-
biorum. ix. Quod qui applicabitur ei descendet ad in
feros: et qui abscesserit ab ea saluabitur. Isti igitur et
alij peccatores ad inferos descendunt: et hoc celeriter
sine dilatione profunditer sine euasione crudeliter si-
ne consolatione. Celeriter dico. Unde illud. Job. xxj.
In puncto ad inferna descendunt. Profunditer etiam
Un illud. Job xvij. In profundissimum inferni descen
dunt omnia mea. Crudeliter et inconsolabiliter. Ps.
Estimatus sum cum descendentibus in lacum: factus
sum sicut homo sine adiutorio. Iste est igitur descen-
sus damnatorum: et sic iterum patet quomodo qua-
druplex est descensus humanus.
¶ Secundo vero principaliter dico ꝙ inuenitur descē N
sus diuinus. Et iste proculdubio est ille quo deus

diuersimode descendit ad hominem. Ipse enim tam in preterito q in presenti q in futuro.
Descendit carnem sumpturus in matris lilio.
Descendit habitaturus in cordis folio.
Descendit iudicaturus in regni solio.
¶ Primus fuit descensus humilis et amorosus.
Secundus est descensus vtilis et fructuosus.
Tertius erit descensus terribilis et rigorosus
¶ Primo descensu venit hominē liberare.
Secundo descensu venit hominem visitare.
Tertio descensu venit hominem iudicare.
¶ Primum descensum fecit caritas.
Secundum descensum fecit bonitas.
Tertium descensum faciet equitas.
Prim⁹ fuit amicicie. scđs est grē: terti⁹ est iusticie.
¶ Dico ergo primo q deus descendit carnē sumptur⁹ in matris lilio idest in castis visceribus virginis benedicte. Amenitas enim orti qñq3 allicit hominē ad descendendū in ipm: ⁊ florū et fructuū in eodē. Apes etiā ad ortos descendūt: floridas herbas ⁊ arbores querūt: et ibi substantiā mellis accipiunt. Sic vere sanctitas beate virginis: ⁊ flores et fructus virtutum que deum ad descendendū: ⁊ carnē assumendū in ea traxerunt et inuitauerunt Cant. vj. Dilectus meus descendit in ortum suū ad areolam aromatis. vt pascatur in ortis et lilia colligat. Ibi enim materiā mellis. i. materiam sue sancte humanitatis assumpsit: ⁊ eam nouē mensib⁹ sicut bonus apothecarius composuit ⁊ confecit: dicēs illud Cant. vj. Descendi in ortum nucū vt viderem poma conuallium: et inspicerem si floruisset vinea et germinassent mala punica. In istum enim ortum descendit christus: et hoc.
Propter poma conuallium humilitatis.
Propter flores vinee virginitatis et puritatis.
Propter mala punica sue purpuree charitatis.
¶ Et si vis notabis q iste descendit.
Sicut lux ad illustrandū tenebras erroris.
Sicut ros ad temperandū latebras ardoris.
Sic medicus ad liberandū grauamen doloris.
Sicut amicus ad visitandum populū languoris.
Et descendit dico sicut lux ad erroris tenebras illustrādū vnde in ps. Inclinauit celos et descendit: et caligo sub pedibus eius. Itē descēdit sicut ros ad ardoris incendia tēperanda vnde Dan. iij. Descendit angel⁹ domini in fornacem: ⁊ fecit mediū fornacis quasi ventū roris flantem. Item descēdit sicut medicus ad doloris periculū auferendū atq3 curandū ps. Domine inclina celos tuos ⁊ descende: tange montes ⁊ fumigabūt. Itē descendit sicut amicus ad languidū populū visitādū vnde Esa. lxiiij. Utinā dirūperes celos ⁊ descenderes: a facie tua montes defluerent ⁊c. Sic igit̄ dico q xp̄s de-
D scendit carnē sumpturus in matris lilio. ¶ Secundo dico q ipse descendit habitaturus in cordis folio seu hospitio. Xp̄s enim quotidie in cor humanū per grām descendit ⁊ ipsum ad bonū incitat et ascendit. Descendit enim ibi. Sicut panis satiatiuus oīs egestatis. Sicut fluuius irrigatiuus omnis siccitatis. Sicut ignis seu sicut sol illuminatiuus oīs obscuritatis Sicut murus sustentatiu⁹ oīs fragilitatis. Est enī iste descensus satiatiuus cordis auidi Joh. vj. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Item est irrigatiuus cordis aridi. ps. Descendit sicut pluuia in vellus: ⁊ sicut stillicidia stillantia super terram. Item est illustratiuus cordis horridi. Unde iste est sol qui descendit per lineas quibus reuersus fuerat in horologio achab. iiij. Regū. xx. Et breuiter descensus iste est roboratiuus seu etiā sustentatiuus cordis stupidi. vnde Exo. xxxiij. Descendebat columna nubis et stabat ante ostium tabernaculi federis. Columna enim sustentationē designat. Patz ergo q xp̄s quotidie descendit habitaturus in cordis
P folio. ¶ Tertio dico q ipse descendit iudicaturus in regni solio. et istud erit in extremo iudicio quando scilicet christus descende super montem oliueti iudicaturus orbem. Et proculdubio iste erit.
Descensus terroris.
Descensus erroris.
Descensus valoris.
Ibi enī descendet xp̄s cunctis terribilis. vñ Exo. xix. dr Quod totus mons synai fumabat: eo q dñs descēdisset super eum in igne: eratq3 mons totus terribilis. et sonitus buccine crescebat: ⁊ descendit dñs super mōtē. Itē descendet malis horribilis. q2. s. ipsos ibi destruet et comburet. iiij. Reg. j. Descendat ignis de celo ⁊ comburat te: et quinquaginta tuos. Itē descendet cunctis mirabilis et insuperabilis: q2 ipse est ille angelus quē vidit Joh. Apoca. xx. vbi dicit sic. Uidi inquit angelū descendentē de celo: habentem clauem abyssi: ⁊ cathenam magnā: ⁊ apprehēdit draconem ⁊c. Sic ergo patz q est descēsus xp̄i in regni solio. In cordis hospitio. In matris vtero. Et iste est igit̄ descensus diuinus: et hoc est secundū principale: ¶ Tertio vero dico q est descē- M
sus dyabolicus. Dyabolus enim descendit de celo ad terram quando cecidit superbiendo: nunc etiam quotidie descendit ad nos qñ nos temptat suggerendo atq3 nocendo vnde apocal. xij. Ue terre ⁊ mari: q2 descendit dyabolus ad vos habēs iram magnā: sciens qm̄ modicum tēpus habet. sed non plus de isto. Patet ergo qđ est descensus humanus. Diuinus et dyabolicus.

Describere.

Nota q descriptio sumitur pro declaratione: numeratione ⁊ mē- A
suratione rerum omniū. Describitur enim res vt intelligatur. vt memorie cōmittatur et vt eius series clarior videatur. Est iterū descriptio. Dei et iusti. A deo enim omnia sunt descripta: et anteq fiant ab eo ordinata. Luce. ij. Exijt edictum a cesare augusto vt describeret̄ vniuersus orbis. Potissime autē describitur ab ipso anima vel ecclesia: pro eo q de eis maxima est sibi cura. Describitur dico. s. in mente sua per p̄destinationē eternam vel per prouidentiam et ordinationem quotidianam. Et sic loquitur deus ecclesie: vel anime Esaie xlix. dicens. In manibus meis descripsi te: et muri tui coram oculis meis sunt semper. Justus etiam facit descriptionem suam. Describit enim ⁊ depingit in tabulis cordis sui.
Legem diuinam ne eam obliuiscatur.
Misericordiam vt eius reminiscatur.
Mundi tentationē ne per hanc homo vincatur.
Celi possessionem vt eā adipiscatur.
Orbis dñationem vt breuius esse noscatur.
Igitur describe tibi in mente tua legē diuinā vt eam B
memoreris. Unde de principe dicitur. Deutero. xvij. Quod postq sederit in solio suo describet deuteronomium legis huius. Item describe tibi misericordiam: vt per hāc honoreris. Prouerbiorum. iij. Misericordia et veritas non te deserant. Describe eas in tabulis cordis tui: et inuenies gratiam coram deo et hominibus. Item describe mundi tentationem ne in hac supereris. vnde Ezechieli precipitur. Quod describat sibi ciuitatem hierusalem. et regem babylonis ipsam impugnantem et obsidentem. Item describe celi possessionem vt eam amplexeris. Unde de Josue legitur: Josue. xviij. Quod ipse misit ad describēdum terram promissionis: vt sorte diuideretur filijs israel. Unde dicit ibidem. Ite describite terram et reuertimini. Item describe mundi regionem et iurisditionem: vt eam minus apprecieris vnde illud predictum. Luce. ij. Exijt edictum a cesare augusto vt describeretur vniuersus orbis: nihil plus ad presens. Uide vbi Scribere. Liber. Ordinare. Predestinatio et similia ⁊c.

Deserere. Desertus.

Nota quod deserere idem est A
quod dimittere et derelinquere: Res etiam deserta dr: quando nullus de ea curat: sed a cunctis deseritur: derelinquitur et fugatur. Est igitur desertio actiua et desertio passiua. Actiua est quando quis deserit illud quod tenebat et ista vt communiter accipit̄ in malo:
quia sc3

quia scilicet mali solent deserere.
Uiam rectam ⁊ equitatem. Deserūt dico viā
Justiciam et veritatem. rectam per quam
Clementiam et pietatem. ambulāt. sc3 viaȝ
mandatorū et legis diuine. de quo Deu. ix. Deseruerūt
velociter viam quam demonstrasti eis. Econtra de iu-
stis et bonis dicit in persona iob illud iob. xxvij. Justi
ficationem meam quam cepi tenere non deseram. Et
merito: quia procerto sicut dicit prouer. xiij. Egestas
et ignominia ei qui deserit disciplinam. Item deserūt
veritatem quam prius seruabant. prouerb. xxviij. Pro
bucella panis deserunt veritatem. Econtra de thobia
dicitur Thob. j. Quod in captiuitate positus viam ve
ritatis non deseruit. Item deserunt pietatem qua deo
placebant: cum tamen deberent dicere illud iudicū. ix
c. Nunquid possum deserere dulcedinem meā. Juxta
illud prouerbio. iij. Misericordia et veritas non te de
serant: Et ista est desertio actiua que semper est mala
¶ Sed adhuc dico quod est desertio passiua ⁊ ista p
B culdubio potest significare. Statum culpe. Statum
miserie. Statum pene.
Deseritur enim peccator gratijs orbatus.
Deseritur pauper fortuna grauatus.
Deseritur damnatus gloria priuatus.
Et primo quidē dico ꝙ peccator deseritur: ⁊ desertum
efficitur ⁊ desertus. Deseritur eīm a deo ⁊ in manibus
dyaboli dimittitur et exponitur quādo peccat. Sicut
enim res que nihil valet: a domino suo solet deseri cu
ius occupanti relinqui. Res autē bone et vtiles solent
summopere custodiri. Sic peccator ex quo dei gratiam
perdidit: ad nihilum valet vltra: ideo a domino deseri
tur et derelinquitur. Exemplo etiam terre vel arboris
que tunc sine cultura deseritur quādo fructificare nō
vult Hiere. xlvj. Memphis in solitudinem erit ⁊ dese
retur inhabitabilis. Bonos autē viros fructuosos et
vtiles deus nunꝙ deserit. sed eos diligit et custodit iu
dith. xiij. Non deseruit sperantes in se: quod petens il
le dicebat. ij. Machab. j. Exaudiat deus orationes ve
stras et reconcilietur vobis nec vos deserat in tēpore
malo quia peccator ē sicut terra deserta.
Que est sterilis et sine fructibus.
Que est arida et sine fontibus.
Que est sola et sine gentibus.
Est dico sterilis carens fructuū vbertate. Nā quia pec
cator non colitur per penitentiam: ideo necesse est ꝙ
non habeat bonos fructus idest bonorū operum ⁊ vir
tutum abundantiam: vnde de solitudine conquerebā
tur filij israel. Nume. xx. dicentes Moysi. Cur induxi-
sti nos in locum istum pessimum: qui seri non potest
nec ficum gignit et insuper aquas non habet ad biben
dum: quia procerto peccator dicitur locus pessimus ⁊
desertus vbi non sunt aque deuotionis. ficus dulcis
compassionis: nec semen gratie seu scientie ⁊ locutiōis
Math. xiiij. Desertus est locus hic. Unde etiam Exo.
xvj. dicit. Cur induxisti nos in desertuȝ vt interficeres
nos fame. q. d. Peccator est locus penuriosus et deser
tus: vbi nullū bonuȝ reperit de quo aliena indigentia
suppleatur. Unde lamentando dicebat Esaias esaie. j.
Terra vestra deserta: ciuitates vestre succense igni. Ter
ra enim nostra corp9 ē: que est deserta: quia non colit
per penitentiaȝ. Ciuitates nostre sunt sensus: qui igne
cremati sunt per auariciam. Peccator igitur desertus
C est et sterilis quia caret fructuū vbertate. ¶ Secūdo
desertus est q2 caret fontium voluptate seu humidita
te: quia procerto peccator dicitur ꝑm psalmistā. Ter
ra deserta inuia et inaquosa. Ibi enim deficit fons la-
chrymarum qui purificat. fons deuotionis qui letifi-
cat. fons doctrine qui satiat. atꝙ fons gratie qui salui
ficat. ideo esai. xv. dicitur. Aque Nemrim deserte erunt
Aduerte tamen ꝙ aque amare bene inueniūtur in de-
sertis: sicut de alexandro magno legitur ꝙ ipse fluuiū
quendam inuenit amarioreȝ omni elleboro: sicut etiaȝ
de filijs israel legitur. Exod. xv. Quod ipsi in marath
inuenerunt aquam amaram quā bibere non valebāt
Sic vere dico ꝙ peccatores carent fontibus aquaruȝ
dulcium supradictis. Abundant tamē fontibus ama
ris diuersorū vitiorū. sc3 fonte luxurie. gule. auaricie. q
procerto amare dicuntur: quia qui his potati fuerint
ad inferni amaritudinem deducuntur. vnde Hiere-
mias. Hieremi. ij. Uocat desertum terram inhabitabi
lem ⁊ inuiam. terram sitis et imaginem mortis: Caret
ergo peccator fontium voluptate. ¶ Tertio caret gen
tium caritate. Locus enim desertus dicitur quando
a nemine inhabitatur. Sic peccator merito potest dici
desertus: quia deus per gratiā ipsum non habitat: an
gelus per amiciciam ipsum non visitat. Justus per ca
ritatem ipsum non frequentat. Pauper ad ipsius pie
tatem sepe non clamitat. ps. Fiat habitatio eorum de-
serta: et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.
Peccator igitur dicitur desertus: ⁊ etiam status pec-
cati dici potest desertum. Unde de peccatore dicitur
Hieremi. iiij. Aspexi et ecce carmelus desertus erat. De
statu vero peccati dicit dominus Leuit. xxvij. Offendi
stis me in deserto syn: in contradictione multitudinis
Unde infra vbi desertū comparatur mundo. Patet er
go ꝙ peccator deseritur cum gratijs orbatur. ¶ Secū D
do dico principaliter ꝙ deseritur pauper cum fortuna
grauatur. Pauper enim ⁊ paupertatis status compa
rantur deserto: quotiēs eīm seipsos fortuna deserit: om
nes alij deserunt eos. Et ideo tales desertū seu deserti
merito nuncupantur. Unde Hiere. vj. Desolabuntur
ciuitates sine habitatore: ⁊ dom9 sine homine: ⁊ terra
relinquetur deserta. Quia breuiter illi qui ad desertuȝ
paupertatis deducuntur. statim ab omnib9 relinquū
tur et etiam a proprijs amicis et parentibus deserun-
tur. Et aduerte ꝙ tria genera personarum deducūtur
hodie ad desertum. videlicet.
Status principum secularium.
Status clericorum et regularium.
Status ypocritarum singularium.
De principibus secularibus patet ꝙ ipsos quandoꝙ
fortuna detrahat ad desertū. Isti eīm qnꝙ ad miserri-
mam fortunā deueniunt vnde domin9 superbie taliū
dominatur Ezechi. xxxv. dicens. Ecce ego ad te mons
seyr: et extendā manū meā super te. et dabo te desolatū
atꝙ desertum: vrbes tuas demoliar: ⁊ tu desertus eris
Exemplifica de Dyonisio tyranno: et alijs. Isti petissi
me in morte deseruntur: quia tunc substitutis alijs de
eis non curatur. Exemplifica de morte magnorum.
¶ De personis etiam ecclesiasticis et regularibus pa
tet. quia hodie isti deseruntur et destituuntur. ⁊ bonis
spiritualibus et tēporalibus desolantur: Unde de mō
tibus israel idest de viris ecclesiasticis dicitur Ezech.
xxxv. Et loquitur in persona demonum ⁊ tyrannoruȝ.
Montes israel deserti nobis dati sunt ad deuorandūȝ
Unde etiam de ipsa ecclesia nunc spiritualiter et tem-
poraliter desolata dicitur. j. Machabeo. iiij. Uiderunt
sanctificationem desertam et altare prophanatuȝ. por
tas exustas: et in atrijs virgulta nata sicut in saltibus
Sanctificatio enim est ecclesia: altare sunt religiosi:
porte sunt prelati atria sunt subditi et clerici. Et tamē
proh dolor omnia hodie sunt deserta. et a sua prima-
ria conditione destituta. et temporaliter et spirituali-
ter desolata. Ignis enim consumpsit speciosa deserti.
ꝛc. Joelis. secundo. vide infra titulo sequenti: et vide de
deserto mundi: et applica ad ecclesiam modernam per
modum infectionis. ¶ De ypocritis vero singulari-
bus qui etiam deserti sunt ab omni bono qui deserto
comparari possunt pro eo scilicet quia per abstinentiaȝ
suam siccam sicci et steriles sunt. ⁊ tamen fructu bono
rum operum omnino carent. potest dici illud Aggei. j.
Domus mea deserta est. q. d. illi qui videntur esse do-
mus mea per sanctitatem: deserti sunt per bonorum
operum paucitatem et sterilitatem. Unde etiam isti
sunt vulpes falsitatis de quibus quasi ad prophetas
insipientes qui sequuntur sensum suum: dicitur.

Ezech.xiij. Quasi vulpes in deserto prophete tui israel erant. Sicut eñ dicit. Solinus. In desertis affrice prope athlantem montem apparēt de nocte imagines. videntur lumina: audiūtur tympana ⁊ mirabilia esse videntur si tamen quis prope accesserit: nihil inuenit et exinde vt ait panū et egipanū incepit opinio. Crediti sunt enim panes et egipanes dij rurales animalibus presidentes nunꝙ nisi quādo volunt apparentes. statum suum ignotum agentes et de nocte plus ꝙ alias se monstrantes. Seruasius etiam dicit. Quod in desertis affrice subito apparent imagines quasi homines subito apparentes ⁊ subito disparentes. De talib9 autem fantasijs feci mentionē in meo reductorio morali in prologo libri quartidecimi Tales autem vident esse ypocrite qui in deserto ecclesie sunt deserti: quia. s. isti vidētur esse et non sunt. apparent ⁊ disparent. esse creduntur ⁊ tamen existentes non inueniuntur: quia scz in ipsis apparent imagines false apparentie: audiuntur voces false eloquentie videntur lumina exemplaris conuersationis ficticie: nihil tamē ibi est veritatis seu bone existentie. Unde de talibus inconstantibus atqꝫ fictis dicitur Hiere. xiij. Disseminabo eos quasi stipulā que vento rapitur in deserto. Patet igitur qꝺ hodie in multis desertis inueniunt ypocrite: singulares clerici vel regulares: principes etiam seculares. Et ista est desertio fortune. Et sic dico ꝙ deseritur pauper cum fortuna grauatur. ¶ Tertio dico ꝙ deseritur dā-
E natus cuz gloria priuatur. Nullus enim est tam desertus nec tam in deserto: sicut est damnatus. Deseritur enim a deo angelis sanctis nec non ab omni auxilio: subsidio: consolatione: gaudio et leticia. Et breuiter de congregatione malorum qui sunt in inferno potest dici illud. ij. Esdre. ij. Ciuitas ista deserta est. vñ etiaz de illo loco et habitatoribus eius potest dici illud Esa. xxiij. Deserta est omnis leticia: translatuz est gaudiū terre: relicta ē in vrbe solitudo: et calamitas opprimet portas ei9. Et nota si vis quod infernus cum suis possessoribus sunt deserti.

Propter ignem voracissimū.
Propter laborē immensissimuz.
Propter hostem potentissimū.
Propter locum arduissimuz.
Propter gladium acutissimū.
Propter situm sterilissimuz.
Propter flatum horrendissimū.

Uiget estub9. arcet laborib9 Scatet hostib9. Terret rupibus. Caret fontib9 Urget flatib9. Eget fructib9. In deserto enim inferni est ignis estuans qui non extinguit Esaie. j. Terra vestra deserta. ciuitates vestre succense sunt igni. Est labor qui non minuitur. Desertum eñ locus est asper et laboriosus. vnde Hiere. xlix. Per memetipsum iuraui dicit dominus ꝙ in solitudinem et in desertum: in maledictionem et in opprobrium erit bosra: bosra enim interpretatur angustia vel tribulatio. Ibi est hostis viduans qui non repellitur. In deserto enim sunt latrones fere et serpentes: sicut in inferno demones Esaie. xxxvij. Uere enim domine deus: desertas fecerunt reges assiriorū terras. Unde infernus potest dici ydumea que interpretat sanguinea: qꝛ. s. ibi viget crudelitas que nomine sanguinis designatur. vnde Joelis. iij. Erit ydumea in desertū perditiōis. Est etiam ibi squalor afficiens quia scz turpitudo ⁊ horror vnde de quolibet damnato potest dici illud ps. Inuenit eum in terra deserta: in loco horroris ⁊ vaste solitudinis. Item est ibi aqua deficiens. In deserto enim inferni deficit aqua. i. refrigerium consolationis. Hieremie. xxiij. Arefacta sunt arua deserti. Item ibi est fames conficiens sterilitas eñ omniū bonorū est ibi ps. Nunquid poterit deus parare mensam in deserto? Itē ibi est ventus percutiens. vnde Hiere. iiij. Uent9 vrēs in dijs deserti. Et breuiter siue per desertum intelligatur damnatus siue etiam infernus constat ꝙ ibi sunt multa mala et multe miserie et tormenta. Unde comminando potest dici peccatoribus illud Judicuz. viij. Conteram carnes vestras cum spinis tribulisqꝫ deserti. Uñ etiā de ipsis pctōribus pōt dici illud. Hiere. lj. Cōmouebit terra ⁊ turbabit qꝛ vigilabit ꝯtra babylonē cogitatio diu vt ponat babylonē desertā ⁊ inhabitabilem. Patz ergo quomodo triplex est desertio vel desertum scilicet damnatorum Miserorū et peccatoruz.

Desertum. Dicit aūt desertū a desero. ris. scz qꝛ locus ab hoībus deserit ⁊ qui a paucis vel a nemine habitat. Et est desertū locus siccitatis ⁊ sterilitatis ⁊ signat in bono statum penitentie et religionis. Esaie. lj. Ponam desertū eius quasi delicias. In malo autē signat statum mundane conuersationis Sopho. ij. Quomodo factum est desertū cubile bestie. In peiori vero signat calorem infernalis doloris et afflictionis. vnde Thob. viij. dicitur. Quod demonium asmodeus nomine: ab angelo fuit religatus in deserto superiori. ¶ Dicā igitur ꝙ est desertū frequentandum: deuitandū ⁊ formandū. Desertū frequētandum est locus ⁊ status penitētie ⁊ religionis. frequētatur eñ qñqꝫ desertū ꝓpter aquas que ibi solent fluere: propter herbas que ibi solent florere: propter aues ꝙ ibi solent canere. In deserto enim plus ꝙ in alijs inueniuntur ista tria. s. aque fluentes: herbe florentes: aues canentes. Sic procerto charissimi dico ꝙ locus et status penitentie et religionis debet a nobis merito frequentari. Ibi enim aque lachrymarū ⁊ deuotionis. ⁊ labuntur et fluunt. Ibi flores exemploruz et honeste conuersationis: florent et maturescunt: Ibi aues. i. viri spiritalis conditionis et perfectionis: modulantur et canunt. Istud apparuit in beato Johanne: qui fuit auis spiritualis qui dicebat Luce. iij. Ego vox clamantis in deserto. Et Luce. j. dicitur. Qꝺ ipse erat in deserto vsqꝫ ad diem ostensionis sue ad populum. Et de xp̄o etiam dicitur. Luce. iiij. Quod ipse ductus est a spiritu in desertum vt tentaretur a dyabolo. frequentemus igitur istum locum. idest penitentie asperitatem: qꝛ sicut dꝛ Joelis. ij. Nolite timere animalia regionis: generabūt speciosa deserti. lignū protulit fructū suum: ficus et vinea dederunt virtutem suam. Unde de triplici actu penitentie dicitur Esaie. xxxv. Aperta erit lingua mutorum ecce confessio. Scisse sunt aque in deserto: ecce cōpunctio. In locis draconum orietur viror mirti et calami: ecce conuersio et conuersatio. De isto ergo dicitur in ps. Pinguescent speciosa deserti: ⁊ exultatione colles accingentur. Ubi aduerte ꝙ sicut desertum est.

Locus gratus ad habitandū.
Locus ad meditandum.
Locus ad militandum.

Sic vere dico ꝙ desertū penitētie est locus ad habitandū: grat9 ꝓpter floridā cōuersationē. Speciosa inquit. Ad modulandū locus per diuine laudis frequentationem. Exultatione. Ad militanduz locus per scandalorum resecationem. Accingentur inqnit. Curramus igitur ad istud desertum.

Ut recreemur ipsius floribus
Ut iocūdemur diuinis laudib9.
Ut ꝑliemur cū nostris hostibus

Dico ergo primo quod in isto deserto possum9 recrea- B
ri virtutū floribus: qꝺ ostenditur cū dicitur. Speciosa deserti. Per speciosa enim deserti intelligitur amenitas florum et herbarum que in locis desertis et incultis solent copiosius inueniri ⁊ per quos quidam flores et herbas nitor honeste conuersationis: ⁊ abundantia virtutis et gratiarum designatur que proculdubio in isto deserto solent precipue reperiri. Ibi enim debent esse flores rosee charitatis: flores lilij castitatis: flores viole humilitatis flores oliue pietatis. Unde de istis speciositatibus dicitur illud predictum. Joelis. ij. Germinabunt speciosa deserti. Unde multiplicibus floribus et plantis huius deserti potest dici illud. Esaie. xlj. Ponam desertum in stagna aquarum: dabo in solitudine cedrum: et spinam et mirthum: et lignum oliue. Ponam in deserto abietem: et vlmum: et buxum simul. Compara omnia ista. vel diuersis virtuosis personis: vel etiam diuersis virtutibus in deserto religionis

religionis ⁊ penitētie habitantib⁹. Sed ꝑcerto hodie plangit illud propheta Joelis.j. dicens sic. Ad te dñe clamabo. quoniā ignis comedit speciosa deserti: flama combussit oīa ligna regionis: ignis enim charissimi: signat peccatū auaricie: peccatū luxurie peccatū inuidie. Ignis auaricie vrit mentem. luxurie vrit carnem. inuidie vrit vtrancꝫ Iste est eñ ignis vsqꝫ ad consummationem deuorans. Job.xxxj. Ignis igitur iste hodie cōsumpsit speciosa deserti. i. virtutes status penitentie ⁊ religiōis. ignis luxurie deuorat liliū castitatis. ignis vero inuidie consumit rosam ⁊ feruorē: amoris et caritatis. Nam procerto charissimi sicut in desertis naturalibus habitant quandoqꝫ animalia ignem spirātia et ꝑducentia sicut sunt dracones: et sicut erant illi serpentes. de quib⁹ dicit Deut.viij. Quod in deserto erat dipsas et serpens flatu vrens. Sic vere in deserto status penitentie. scꝫ in religione sunt hodie multi dracones sitibundi per auariciam: ⁊ multi flatu verborum vrentes per detractionem et inuidiam Malac.j. Posui montem seyr in solitudine: hereditatē eius in dracones deserti. Isti enim nitunt comburere ⁊ corrodere flatu detractionū suarū prelatos ⁊ superiores: socios ⁊ mediocriores: subditos ⁊ inferiores. Et ideo isti figurant in ipsis filijs israel: qui ꝙuis erepti a pharaonis imperio ad desertum introissent. ⁊ ꝙuis pericula inimicorū euasissent ꝙuis etiā pane celi nutriti fuissent in deserto tamen suis exigentibus demeritis: pro maiori parte igne consumpti sunt ⁊ plagis varijs interempti: sicut patet Nume.xvj. ⁊ in alijs multis locis. Sic vere multi sunt religiosi: qui ꝙuis de dominio pharaonis dyaboli: ad desertū penitentie transiuerint: ꝙuis mūdi periculosa euaserint. ꝙuis pane de celo idest celi doctrina ⁊ scriptura nutriti fuerint: igne tamen detractionis ⁊ inuidie in deserto religionis taliter inflāmantur: ꝙ quasi omnes eius incendio deuastantur. Ignis ergo comedit speciosa deserti: Unde de isto igne potest intelligi illud Eccli.xliij. Deuorabit montes: ⁊ exuret desertum: ⁊ extinguet omne viride. Non sic ergo

C sed in deserto penitentie recreemur virtutū floribus.

¶ Secundo dico ꝙ in isto deserto debem⁹ esse vt modulemur diuinis laudibus Exultatione inquit. Aues eñ in deserto solent secretius habitare et dulcius modulari. Ad denotandū ꝙ si volumus esse in secreto mētis per contemplationē: et perfecte modulari per gratiarum actionem et per diuine laudis frequentationē necesse est ꝙ ad desertum penitentie fugiamus. ⁊ ꝙ a turbis mundanorū secedam⁹: et a tumultu. Exemplo beati iohannis qui fugiens ad antra deserti: modulabatur et clamabat: agite penitentiā ⁊c. Luc.iij. Aues enim que sunt munde vite ⁊ que melodiose cantant: solent frequentare desertū: q: scꝫ ibi inueniūtur herbarū grana vnde recipiūt victū suū. Aues vero que sunt immunde vite ⁊ que horribiliter cantant: sicut sunt cornices ⁊ corui nō cantant in deserto ⁊ hoc q: carnibus et cadaueribus nutriuntur que vt cōmuniter in deserto non inueniuntur. Sic proculdubio viri spūales ⁊ mundi diligunt desertum penitentie: vbi granis sacre scripture pascuntur. ⁊ vbi per deuotionem oratione et laudem deo dulciter modulantur: Sed procerto aues immunde: corui nigri ⁊ peccatores qui a carnibus deliciarum ⁊ immundicijs nutriūtur qui deo nō modulātur: sed horribiliter contra deum ⁊ ꝓximum clamāt et garrulant isti dico nunꝙ volunt desertū penitētie frequētare: scientes ꝙ cadauera deliciarū ibidē non habentur. Iste ergo locus debet frequētari vt iocundemur diuinis laudibus Esaie.lij. Gaudete et laudate simul deserta hierusalem: quod ostēditur cum dicitur. Exultatione. et in ps. Exultationes dei in gutture eorum Esaie.liiij. Lauda sterilis que non parturis: quia multi filij deserte magis ꝙ eius que habet virum idest multo plus sunt bona opera continentiū ꝙ coniugatorum. ¶ Tertio dico ꝙ frequētari debemus desertū

D penitentie ne superemur a nostris hostibus. Accingētur. Accingi eñ signat armaturā contra hostes. Desertum enim est locus valde aptus vt ibi ad militandum contra hostes accingamur. Locus enim est lat⁹ vbi sunt multa diuerticula: qđ valet ad ictus hostiūz declinandū. Locus etiam est desertus vbi sunt multa adminacula: quod valet ad potestatē hostium subtrahendaz. Talis ergo locus est status penitentie. ibi eñ tutum est militare contra vitia: q: scꝫ ibi multa sunt diuerticula: multe vie: multa subterfugia per que potest homo hostiū malicias declinare. Ideo dicebat dauid. Ecce elongaui fugiens ⁊ mansi in solitudine. Itēꝫ ibi non sunt offendicula mundi delectabiliū: que hominibus sunt causa ruine: Item ibi non sunt occasiones ⁊ adminicula vitiorum: que sunt hostium contra nos instrumenta seu machine. istis igitur rationib⁹ tutum est ibi cum dyabolo ⁊ vitijs inire bellum. Exēplo xp̄i qui ductus est in desertum contra dyabolum preliaturus: et ab eo tentandus: Luce.iiij. Accingētur ergo in desertum penitentie ad pugnandum: et cōtra vitia armabūtur Nume.x. Tu nosti in quibus locis per desertum castra ponere debemus. Accingētur inquit. Unde Hiere.iiij. Accingite vos cilicijs et plāgite Sequitur. Uentus vrens in vijs que sunt in deserto. j. Macha.iij. Accingimini filij potentes ⁊ estote parati Patet ergo ꝙ istud desertum est frequentandū. Ut cōtra vitia preliemur vt ibi laudibus iocundemur. Ut virtutum floribus recreemur. Ibi enim vt dictum est. Est locus amenus ad recreandū. Est locus quietus ad modulandū. Et locus paratus ad militādū. Pinguescēt ergo speciosa deserti ⁊ exultatione colles accingēt.

E Et si vis nota de isto deserto. s. de ecclesia vel religione ꝙ frequentandū est multiplici ratione. scilicet ꝙ est.

- Locus leticie ⁊ exultationis.
- Loc⁹ iusticie ⁊ iurisditionis.
- Locus clemētie ⁊ recreationis.
- Locus sciētie ⁊ contēplationis.
- Locus cōplacētie ⁊ delectationis.
- Locus penitēti[e] ⁊ macerationis.
- Locus eloquētie ⁊ ꝑdicationis.
- Locus diuine reuerētie ⁊ imolatiōis.
- Locus amicicie ⁊ congregatiōis.
- Locus ꝯfidētie ⁊ tute habitatiōis.

Est dico locus exultatiōis ⁊ leticie. vñ illud Esaie.xxxv. Letabitur deserta ⁊ inuia. Itēꝫ est locus iurisditionis ⁊ iusticie. j. Macha.ij. Descēdunt multi ad eum querētes iudiciū ⁊ iusticiā in deserto. Itē loc⁹ recreationis. scꝫ pauperum ⁊ clementie. ps. Nunquid poterit parare mensam in deserto: nunquid ⁊ panem poterit dare: Item locus contemplationis et scientie. ps. In terra deserta inuia et inaquosa sic in sancto apparui tibi vt viderem virtutem tuam: ⁊ gloriam tuaꝫ Item locus delectationis et complacentie. Esa.lj. Ponam desertum quasi delicias. Item locus maceratiōis et penitētie. Unde de Johanne baptista dicitur. Mathei.iij. ꝙ ipse erat in deserto predicans baptismuꝫ penitentie. Item locus predicationis et eloquentie Esai.xl. Uox clamantis in deserto. parate viam domini. Itēꝫ locus est immolationis et diuine reuerentie. Ibi enim immolat deus homo seipsum Exo.v. Dimitte populū meum vt sacrificet mihi in deserto. Item est locus cōgregationis et amicicie quia scilicet ibi habitāt boni viri. j. Regum.xxiij. Dauid et viri eius erant in deserto. ¶ Item est locus habitationis et secure confidentie. j. Regum.xxiij. Morabatur dauid in deserto in locis firmissimis. Sic igitur accipitur desertum in bono: et pro statu penitentie virtuose.

F ¶ Sed adhuc dico quod quandoqꝫ desertum sumitur pro statu huius seculi vitioso. Mundus enim iste deserto comparatur pluribus rationibus. Desertum enim vt communiter.

- Est locus insidiarum et deceptionis.
- Est locus molestiaruꝫ ⁊ afflictionis.
- Est locus penuriarum et defectionis.

In deserto eñ aues et aīalia capiunt. Serpētes ⁊ reptilia cōmorant. Fruct⁹ ⁊ victualia nō habent. Fugiat ergo istud desertū: quia locus est insidiarum ⁊ deceptio

nis. Ibi enim cōiter moratur latrones ad insidiandum: venatores et aucupes ad animalia capiendū: sicut patet quia sm phisologū. Elephas in deserto decipit[ur] cantu puellarū: Rinoceron in deserto decipitur et capitur specie virginis que gremium sibi tendit sicut superi[us] in locis pluribus iam est dictum. Sic vere charissimi desertum huius mundi locus est insidiarum. Ibi enim latrones aucupes et venatores infernales ad captandum animas insidiantur: et ideo elephantes que sunt animalia maxima rinocerōtes que sunt animalia fortissima. i. viri iusti magni et perfecti ibidem diuersimode capiuntur: Quidā enim decipiuntur per duas puelas. s. per dyabolum et per mundū et hoc quia dyabolus cantat cantilenam superbie mundus vero cantilenam auaricie virgo vero. i. natura mulieris aperit sinum luxurie et sic in isto deserto diuersi diuersimode attrahuntur et in peccati laqueis inuoluuntur locus est insidiarum et deceptionis. ibi enim insidiātur mali bonis et mali malis Treno. iiij. In deserto insidiati
B sunt nobis. ¶ Secundo dico ꝙ hic est locus molestiarum et vexationis. in deserto enim solent habitare animalia et reptilia venenosa et crudelia. propter que molestum est ibi transire. Sic vere in mūdo isto inueniūtur multa genera pctōrum qui multa bonis inferunt nocumenta. Et potissime videt[ur] ꝙ sm scripturā in deserto habitant tria genera bestiarum. scilicet

Onagri qui sunt animalia magne vagabilitatis.
Strutiones que sunt animalia magne crudelitatis.
Vulpes que sunt animalia magne fallacitatis.

Habitant igitur ibi onagri pleni vagabilitatis. Onager enim est animal indominabile quod societatē humanam valde fugit: nulli enim iugo subijcitur sed in deserto continue diuagatur vbi sepe a leonibus deuoratur. Isti ergo significāt superbos et obstinatos: qui per seculum nulli iugo discipline se subijciunt. nec alicui superiori vt deberent obediunt. Isti enim societatē hominū idest virorū rationabiliū fugiunt Quia sicut dicitur iob. xxxix. Quis dimisit onagrum liberū et vincula eius quis soluit cui dedit in deserto locum? Ista potissime possunt dici de apostatis qui fracto iugo religionis ad libertatem reduci cupientes. per desertum huius seculi diuagantur: sicut de demoniaco dicitur. Mar. v. Quoniā nullus poterat eum ligare: immo sepe ligatus fuerat sed ruptis vinculis agitabatur a demonijs in deserto. Et ideo tales quando sic vagantes inueniūtur a leonib[us]. i. a demonibus morte eterna dānantur q[uia] sicut dicitur Eccli. xiij. Venatio leonis onager in heremo. Sūt ergo in hoc deserto onagri sine stabilitate. ¶ Secundo dico ꝙ ibi sunt strutiones plene crudelitate. Strutio enim crudelis dicitur: q[uia] cōtra proprios filios induratur Job. xxxix. Induratur ad filios suos quasi non sint sui: et significant quosdam auaros parcos et tenaces: qui tam suis ꝙ alienis negant crudeliter subuenire. Treñ. iiij. filia populi mei crudelis sicut strutio in deserto. ¶ Tertio dico ꝙ sunt vulpes plene fallacitatis. Isti potissime sunt aduocati inter seculares. hypocrite inter regulares. De quibus dicitur Ezech. xiij. Quasi ad prophetas insipientes qui sequūtur spiritum suum. Quasi vulpes in deserto prophete tui israel erant. Ab istis igitur animalibus inferūtur hodie bonis multe molestie in deserto huius mundi et propter hoc dicitur locus molestiarū et turbationis. Sed quarto dico ꝙ iste est locus penuriarū et defectionis. In deserto enim est sterilitas omnis boni temporalis. sic in mundo spiritalis Math. xiiij. Desertus est locus hic. Istis ergo rationibus debet desertum huius mundi relinqui: nec a nobis debz per affectum frequentari. Sumitur ergo desertuz pro statu seculi vitioso.
D ¶ Sed adhuc dico tertio principaliter: ꝙ quāq[ue] sumit[ur] pro loco inferni doloroso. Ideo peccatori dicitur ezech. xxix. Proijciam te in desertū. Desertū enim est locus qui cōiter caret fructibus. squalet estubus viget vepribus scatet serpentibus. abundat hostibus etc. Pone sicut supra in titu. deserere.

Desiderare. Desiderium. Desiderium A

idem est quod feruens appetitus seu feruens affectio cordialis: et est desiderium aliquotiens vitiosum: aliquotiens virtuosum. Vitiosuz enim est desideriū quo desiderantur delitie carnales Eminentie supernales. Diuitie tēporales Prouer. xxi. Anima impij desiderabit malum Michee. vij. Immaturas ficus desiderauit anima mea. Virtuosum enim desideriū est quando desiderantur illa que sunt vtilia et honesta. Illa dico que sunt nobis proficientia. proximo vero necessaria nō nocentia. deo placentia et acceptibilia. Ista desiderabat dauid in ps. Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore. Omnia enim desiderant naturaliter attingere suum terminū. peruenire ad suum centrū. Coniungi cum suo principio: quiescere in suo loco: et inde est ꝙ corpa leuia sicut est ignis et aer semper desiderant fore sursum vbi scilicet est suū principiuz. suum centrū. suus locus. suus termin[us]. sua regio. sua complexio. Sic procerto charissimi nos debemus desiderare et optare vt sursum ad bona spūalia ꝓuehamur. vt deo qui est principiū omnis creature per amoris incendium coniungamur. vt in loco nostro paradisi perenniter quiescamus. vt ad centrū immobilis ciuitatis feliciter attingam[us]. Sic desiderabat propheta dicens. Sicut desiderat ceruus ad fontes aquarum ita desiderat anima mea ad te deus. Vbi ostenditur ꝙ nos debemus desiderare deū et bona eterna. Vt quid commotiuū nostre tarditatis. Sicut ceruus: Vt quid mundatiuū nostre feditatis. desiderat ad fon. aquarū. Vt quid cōtentiuum oīs bonitatis. Ita desiderat anima mea ad te deus: Vel si vis diuide aliter et dic ꝙ desiderium nostrum debe[t] esse.

Velox sine tarditate. Ceruus.
Purum sine feditate. fontes aquarum
Sanctum sine vanitate. ad te deus.

Dico ergo ꝙ desiderare debemus celeriter. et feruenter B
Et hoc hortatur quādo dicit ꝙ nos debemus desiderare: scilicet deum et bona eterna sicut ceruus. Ceruus enim animal est velocissimuz: et ideo per velocitatem cursus cerui. celeritas et feruor desiderij nostri ad deū potest congrue designari. Ideo dicit sponsa Cant. viij. fuge dilecte mi. et assimilare capree hinnuloq[ue] ceruorum super montes bethel. Nos enim debemus assimilare capree per simplicitatem. hinnulo ceruorum per feruētis desiderij celeritatem et esse super montes bethel. i. paradisi per contemplationis sublimitatē. Desiderium autem cerui est potissimū quādo est calefact[us] et canibus insecutus vt inueniat fontem. Nō enim cōsueuit sistere in riuulo: sciēs ꝙ ibi ad plenum non possit recreari sed currit vsq[ue] ad fontē vbi perfecte recreatur et refrigeratur. Sic vere desiderium nostrum non debet esse ad riuulum mundi bonoruz: immo debemus celeriter recurrere per bona opera ad fontem paradisi vbi perfecte poterimus recreari In temporalibus enim nō potest esse perfecta recreatio sed in eternis: et ideo in illis non est sistendum. Unde in ps. Perfecit pedes meos tanq[uam] ceruorum. et super excelsa statuens me. Et esaie. xxxv. dicitur. Tunc saliet sicut ceruus claudus etc. q. d. Nos debemus esse sicut cerui qui per feruēs desideriū ad bona eterna cito et feruenter debemus currere et saltare. vnde hiere. ij. dicitur. Cursor leuis explicans vias suas. Onager assuet[us] in solitudine in desiderio anime sue attraxit ventuz. Desideremus igitur deum et bona spiritualia celeriter atq[ue] feruenter. Quia sicut dicitur Prouerbi. xiij. Desideriū si compleatur delectat aīam
¶ Secundo dico ꝙ ipsi debemus desiderare sinceriter C
atq[ue] innocenter desiderium enim nostrum debet esse purum: quia scilicet non debemus appetere turpia et immunda sicut porcus qui non desiderat nisi lutuz Roma. xiij. Curam carnis ne feceritis in desiderijs: sz pura atq[ue] munda. quod ostenditur cum dicitur. fontes aquarū

tes aquarum. Fontes enim aquarum denotant lotu-
ram puritatis: mundicie ⁊ affectionis: quia sicut dici
tur. Prouer xi. Desiderium iustorum omne bonum est
vnde de ista puritate potest dici illud .ii. Reg. xxiii. Da
uid desiderauit aquam de cisterna que est in bethleem
in hoc debemus esse similes asino. De quo dicit Pli.
ꝙ licet multum sitiat: raro tamen vult bibere nisi ad
fontes assuetos ⁊ claros. Unde de onagro q est asinus
siluestris: ꝙꝙ multum sitiat: nunquam tamen vult bibe
re aquam turbidam: immo expectat quousque inueni-
at claram. vnde illud. ps. Expectabant onagri in siti
sua. In quo ꝓculdubio instruimur ꝙ sitis ⁊ ardor de
siderii nostri nunquam debet appetere aquas turbidas vo-
luptatis: sed aquas claras ⁊ mundas gratiarum ⁊ vir-
tutum: quod vtique est contra peccatores fetidos ⁊ im
mundos: qui magis desiderant aquam turbidam quam
limpidam: temporalia quam eterna: carnis voluptatem
quam mundicie sanctitatem. Isti sunt similes illis qui na
scuntur in constellatione saturni: qui naturaliter de-
siderant vestimenta immunda: animalium immun-
da tangere: ⁊ in locis immundis habitare: sicut dicunt
astrologi. Sic vero mundi peccatores immundicias
diligunt ⁊ frequentant. Isti enim diligunt immundi
ciam vestimentorum .i. bonorum temporalium: ⁊ im
munda animalia ⁊ mulieres viles ⁊c. Unde Roma. i.
Tradidit eos in desideria cordis eorum ⁊ in imundici
am. Eph. ii. Conuersati sumus in desiderio carnis no
stre. Non sic ergo: sed habeamus desideria pura ⁊ mun
D da: ⁊ desideremus sinceriter atque innocenter ¶ Ter-
tio dico: ꝙ desiderare debemus sagaciter atque pruden
ter: quia .s. desideria nostra debent ordinari ad te deus:
tanquam ad finem ⁊ terminum omnium bonorum com-
pletiuum. Homo enim naturaliter habet vultum sur
sum ⁊ erectum. Apes etiam dormiunt supine versa fa
cie versus celum. Ceruus sentiens pruritum in corni-
bus: ad arborem fricat ipsa. Sic ꝓcerto carissimi vul
tus cordis nostri sursum debet ad deum ⁊ ad bona ope
ra esse per desiderium eleuatus: non ad terram ⁊ ter-
rena more pecudum inclinatus. Ad arborem enim .i.
ad xp̄m debemus prurit⁹ desideriorum extinguere: ⁊
quando in bonis temporalibus quiescimus ⁊ dormi-
mus: semper debemus faciem cordis nostri sursum
ad bona eterna per desiderium suspirare: vertere pari
ter ⁊ leuare. Ad te ergo deus. Esa. xxvi. Anima mea de
siderauit te in nocte. Desiderium omnium animali-
um est videre pantheram ꝓpter pulcritudinem pellis
sue. Et ideo secundum Isido. dicitur panthera a pan: quod est
omne: eo ꝙ oculos ⁊ desiderium omnium ad se tra-
hat. Omnes etiam homines: sicut dicitur in .i. lib. me-
taphisice: naturaliter scire desiderant: omnia etiam
imperfecta naturaliter desiderant perfici ⁊ compleri
⁊ quia igitur in paradiso est complementum sine di-
minutione: est sciētia sine erroris obfuscatiōe: est pul-
critudo sine turpitudinis deformatione. Ideo locum
istum desiderare debemus: quia ibi est omnium bono-
rum complementum alliciens: quia allicit affectum
Ibi est scientia perficiens intellectum. Ibi est pulcri-
tudo alliciens aspectum. Pulcritudo enim ipsius pan
there .i. ipsius dei tanta est: ꝙ omnes eius aspectu desi-
derāt recreari. vnde Eccli. xl. Gratiam et speciem desiderabit
oculus. Et .i. Pet. i. dicitur: ꝙ deus est in quem desiderant
angeli ꝓspicere. Scientia etiam ipsius est tāta ꝙ om-
nes eius visione desiderāt informari. vnde .ii. Paral.
ix. Omnes gentes desiderabant videre faciem salomo-
nis: ⁊ audire sapientiā eius. Complementum etiam sue
bonitatis tantum est ꝙ omnes sua gloria desiderant
satiari. vnde Prouer. xiii. Desiderium si compleatur
delectat animam: deum igitur bona eterna desidere-
mus. Non similes illis qui abhorentes cibari māna
ad terrā promissionis fragrauerūt desiderio carnium
Nume. xi. propter quod multa milia perierunt: sed
simus sicut apostolus. Phil. i. Qui desiderium habe-
bat dissolui et esse cum christo. Sit igitur desideriū no

strum sagax ⁊ sanctum sine prauitate: purum ⁊ mun-
dum sine feditate: velox ⁊ citū sine tarditate. Et hoc
de desiderio sufficit. ¶ Sed si volumus prosequi lati E
us materiam istam: possumus notare: ꝙ secundum naturā
desiderabilium possumus distinguere naturā deside-
riorum. Cum igitur res que desiderantur sint in tri-
plici differentia: quia .s. aut sunt spirituales: aut sunt
tēporales: aut sunt eternales Notabo ꝙ tria sunt ge-
nera desideriorum .s. perfectorum qui desiderant spiri-
tualia. Iniquorum qui desiderant tēporalia. Beato-
rum qui desiderant eternalia. Primum desiderium
ad bonum terminatur: quia sicut dicitur. Prouer. xi.
Desiderium iustorum omne bonum est. Secundum
desiderium in vanis delectatur. Prouer. xxi. Anima
impii desiderat malum. Tertium desiderium in sum-
mo quietatur .s. in deo quo fruitur in paradiso. Pro-
uer. x. Desiderium suum iustis dabitur. ¶ Dicamus
igitur aliquid de desiderio iustorum: quod .s. habent
dum transigunt vitam istam omnia enim que sunt vi-
dentur habere desiderium inquietum. Celestia enim
desiderāt iugiter parere. Rationabilia vero sicut sunt
anime desiderant semper existere: ⁊ breuiter omnis res
semper est in desiderio ⁊ in motu. Materia enim est in
potentia ad formas infinitas: ⁊ ideo semper desiderat
nouas formas quousque inueniat aliquam formā ita
completam: ꝙ terminari possit ipsius appetitus. Sic
vere dicam: loquendo spiritualiter: ꝙ reuera mens iu
storum semper debet esse in desiderio ⁊ in motu: quia .s.
semper debet desiderare vt currat ⁊ moueatur per bo-
nam affectionem: vt pariat per bonam operationem
vt existat per bonam perseuerantiam ⁊ durationem.
Uirtutes enim ⁊ bona spiritualia sunt quedam bona de
siderabilia: quia sicut dicitur in. ps. Ista sunt desiderabi
lia super aurum ⁊ lapidem preciosum multū ⁊ dulcio
ra super mel ⁊ fauum. Et ideo iusti talia bona solum
desiderant ⁊ affectant: ⁊ in eis tantūmodo se delectāt
Et sic ergo notabo ꝙ boni ⁊ iusti desiderant.

Bonum operari cū iugi ꝓfectu.	In istis enim de
Deū imitari toto affectu.	cem debet pre
Deum amplexari amoris affatu.	cipue volui de
Uera contemplari splendoris aspectu.	siderium viri
Donis inspirari spūs iniectu.	iusti. Deside-
Crucem venerari doloris obiectu.	ret igitur bo-
Bonis sociari feruoris adiectu	num operari.
Iuste conuersari sine defectu.	Eccli. xlii. ꝙ
Sursum honorari omisso despectu.	desiderabilia
Uitam prolongari in dei conspectu.	sunt opera ei⁹

Item desideret deum imitari. Michee. vii. Dominum
deum tuum desiderabunt. Itē desideret deū amplexari:
dicens de deo illud quod dicit sponsa. Cant. v. Quod
guttur eius suauissimum: ⁊ totus desiderabilis. Unde
de deuotione viri iusti dicitur. Esa liii. Desiderauim⁹
eum virum dolorum ⁊ scientē infirmitatem. Item desi-
deret vera cōtemplari. Unde de sapientia que cōsistit
in contemplatione veritatis dicitur. Prouerbiorum. iii.
ꝙ sapiētia preciosior est cunctis operibus: ⁊ omnia que
desiderantur huic non valent cōparari. Item deside-
ret donis inspirari: donis scilicet spiritussancti. vnde
Hiere. xiiii. de onagro dicitur: ꝙ in desiderio anime sue
attraxit ventum. Item desideret crucē venerari. Cant.
ii. Sub vmbra illius quem desiderabam sedi: ⁊ fruct⁹
eius dulcis gutturi meo. Item desideret bonis socia-
ri dicens cum apostolo. Rom. i. Desidero enim vos
videre vt aliquid vobis impartiar. Item desideret iu
ste conuersari. ps. Concupiuit anima mea desidera-
re iustificationes tuas in omni tēpore. Item desideret
sursum recreari: scilicet in paradiso cum deo dicens il
lud. Phil. i. Desiderium habens dissolui et esse cum
christo: ⁊ ps. Desiderat anima mea ad te deus. Siti-
uit anima mea ad deum fontem viuum. Item deside-
ret vitā prolongari seu etiam perpetuari. ps. Deside-
rium anime eius tribuisti ei domine: sequitur. Uitam
petiit a te et tribuisti ei domine longitudinē dierum ⁊c.

Ecce igitur que sunt desiderabilia viro iusto Ista em̄ desiderant iusti: ⁊ tamen a suo desiderio non fraudātur s̄m Ps̄. Nō sunt fraudati a desiderio suo: sꝫ istud eorum desiderium in omnibus perficitur ⁊ repletur. ps̄. Replet in bonis desiderium tuū: renouabitur vt aquile iuuentus tua. Patet igitur ꝙ est vnum desiderium: quod est iustorꝫ ⁊ hoc est primū. ¶ Secundo dico ꝙ est vnum desiderium quod est malorū. Infirmi em̄ desiderāt contraria ⁊ nociua. Porci etiaꝫ desiderant stercora: ⁊ generaliter animalia immunda. Sic peccatores qui infirmi sunt ⁊ immundi: imunda peccata desiderant: ⁊ in eis plus ꝙ̄ virtutibus se delectant. Mali em̄ non cessant desiderare: ⁊ res immundas ⁊ iutiles affectare: similes mari quod semper est in fluxu ⁊ in motu ⁊ maxime in hyeme: nisi forte quādo auis illa que dicitur altion nidificat inter vndas tunc enim per .xiiij. dies: vt dicit Pli. ⁊ etiā liber rerū ⁊ ad hoc concordat Ouidius: mare cessat a fluctibus ⁊ vt aui det spacium fouendi pullos: quietum efficiꝰ ⁊ serenum. Quia reuera cor humanū quod mari spumoso ⁊ fluctuoso cōparatur: per mala desideria semꝑ mouetꝰ: et fluctibus ꝯcupiscētiarꝫ inutiliū agitatur Unde Prouer. xxj. Desideria occidunt pigrum: noluerunt enim quicꝙ̄ manus eius operari: tota die concupiscit ⁊ desiderat. Tunc em̄ solum quādo alta auis altion .i. deus cor humanū per gratiā inhabitat: ⁊ ibi moratur ⁊ nidificat: pullos bonorū affectuꝫ ibi parturit ⁊ generat: tandiu solum cor humanū per varia desideria non fluctuat: ⁊ fixum quietuꝫ ⁊ stabile ꝑseuerat: statim vero ꝙ ista altionis .i. christi nidificatio cessat statim motus vanorum desideriorꝫ mare cordis agitat atꝙ turbat: quia reuera solius dei presentia ipsuꝫ facit quietū: dei vero absentia turbulentuꝫ. Et inde est ꝙ boni qui secum deuꝫ habent non desiderant superflua. Iuxta illud .j. Thes. iiij. Nullius aliquid desideretis. Mali vero qui vtiꝙ deo carent: semper desiderant contraria ⁊ nociua Michee. vij. Immaturas ficus desiderauit anima mea. Mature em̄ ficus sunt bona spiritualia ⁊ eterna De quibus Hiere. xxiiij. vbi iusto calato comparato dr̄: ꝙ ficꝰ bonas habebat nimis. Ficus vero imature sunt bona tēporalia ⁊ terrena etiam illa: que ab eis subsequuntur delectabilia ⁊ peccata. De quibus ibideꝫ: quātuꝫ ad malos dr̄: ficus habebat malas nimis: ita vt comedi nō possent. Immaturas ergo ficus .i. bona cōmutabilia ⁊ terrena: ⁊ etiaꝫ quelibet vitia desiderant ipsi mali: ⁊ ad ea appetēda sunt auidi atꝙ prompti. vnde .j. Thi. vj. dr̄ ꝙ mali incidunt in desideria multa iutilia ⁊ nociua: que mergunt hominē in interituꝫ. Ista autem desideria s̄m Sen̄. ep̄la. xvj. vocantur inaturalia: que scilicet non habent vbi desinant: quia nullus terminus illis est: cum vt ait naturalia finita sint: vnde ait in fine ep̄le. Si longe progresso semper aliquid longius restat: scito illud naturale nō esse. Notabo igitur ꝙ mali desiderant multa mala. vicꝫ.

Carnalia que inficiunt.
Temporalia que deficiunt.
Secularia que non proficiunt.

Desiderāt dico dlicias carnales. Un̄ de malis dr̄ .j. Pet. iiij. ꝙ ipsi ambulauerunt in luxurijs desiderijs ⁊ violentijs contra illud .j. Pet. ij. Abstinete vos a carnalibus desiderijs que militant aduersus animam. Et illud. Rom̄. xiij. Curam carnis ne feceritis in desiderijs. Item desiderant diuitias tēporales contra illud. Prouer. xxiij. Non desideres de cibis eiꝰ in quo est panis mendacij. Noli laborare vt diteris. Item desiderant eminentias populares. Job. xxx. Abstulit quasi ventus desiderium meum. Uentus enim signat fauores ⁊ dignitates: propter inanis glorie vanitatem: quas tamen quidā affectant: iuxta illud predictuꝫ. Hiere. xiiij. In desiderio anime sue attraxit vētum. Tales ergo mali desideratores sunt fatui: quia vicꝫ per talia vana carnalia: temporalia ⁊ secularia desideria mors sequitur sempiterna. Ro. j. Exarserunt in desiderijs suis ⁊c. Sequitur. Qm̄ qui talia agūt digni sunt morte Bene ergo docet. ij. Thimo. ij di. Iuuenilia desideria fuge. Istud est igitur desiderium qđ est malorū. ¶ Tertio dico ꝙ est vnum desideriū qđ est G
sanctorꝫ: ⁊ istud est illud quo beati in patria delectātur. In illa enim fit delectatio sine desiderio: qꝛ sicut dicitur Prouerbio. xiij Desideriū si cōpleatꝰ aiam delectat. Cum igitur in paradiso fit summa delectatio. restat ꝙ ibi est desideriū valde magnū. Istud autē desideriū nihil aliud est ꝙ̄ amor feruētissimus: quo .s. beati feruntur in deū: ipso fruentes desiderando: ⁊ ipsum desiderātes fruendo ⁊ possidēdo. Et aduerte ꝙ istud desideriū quietatur propter plura: videlicet

Quia videt omnem veritatem.
Quia gustat oēm voluptatem.
Quia habet altam dignitatē.
Quia complet suā volūtatem.
Quia tenet longā eternitatem.

¶ Primū desideriū ꝑficitur deū cōtēplādo vn̄ illud predictū. ij. Paralipo. ix. ꝙ om̄is terra desiderabat videre faciem salomonis ⁊ audire sapientiā eius. Et pone quomodo regina saba .i. aīa veniens ⁊ vidēs: nō habebat vltra spiritum pre timore. Tāta em̄ ⁊ tā miranda videntur in illo speculo eterno: ꝙ nō mirū si aīa videns stupeat ⁊ miretur dicens illud Prouerb. vij. Uictimas pro salute deuoui: hodie reddidi vota mea. Idcirco egressa sum in occursum tuum desiderans te videre ⁊ reperi. ¶ Secundū desideriū ꝑficiꝰ bona degustādo: vn̄ illud predictū Prouerb. xiij. Disideriū si cōpleatur delectat animā p̄s. Replet in bonis desideriū tuū. ¶ Tertiū desideriū perficitur alte presidendo. iij. Reg. ix. Regnabis super omnia que desiderat aīa tua. ¶ Quartū ꝟo desideriū perficiꝰ vota adimplendo Eccl̄i. vj. Nihil deest ex om̄ibus que desiderat: ⁊ in p̄s. Desideriū aīe eius tribuisti ei dn̄e: ⁊ volūtate labiorꝝ eius nō fraudasti eū: ⁊ iterū p̄s. Desideriū pauperū exaudiuit dn̄s. ⁊ Prouer. x. Desideriū suū iustis dabiꝰ. ¶ Quinto ꝟo desiderium perficiꝰ in diu viuēdo vel perpetuo ꝑseuerādo. vn̄ illud predictū. Replet in bonis desideriū tuū: renouabitur vt aquila iuuētus tua. Patet igiꝰ quomodo inueniꝰ desideriū sanctorꝝ ⁊ beatorꝝ: malorꝝ ⁊ iniquorꝝ: bonorū ⁊ ꝑfectorꝝ. ¶ De desiderabili ꝟo posset notari ꝙ multa sunt q̄ a iustis debēt desiderabilia reputari: vcꝫ H

Scriptura.
Uirtutes.
Eccl̄ia vel religio.
Gloria paradisi.

¶ De scriptura pōt dici illud Prouer. viij. Preciosior est sapientia cunctis opibus: ⁊ omne desiderabile ei nō potest cōparari. De virtutibꝰ diciꝰ a deo ipsi aīe virtuose illud Esaie. liiij. Sternā per ordinē lapides tuos: fundabo te in saphiris: ponā iaspidem propugnacula tua ⁊ oēs portas tuas in lapides sculptos ⁊ oēs terminos tuos in lapides desiderabiles. Dyabolus tamen quandoꝙ ciuitatem aīe destruit: ⁊ om̄ia desiderabilia sua ⁊ virtualia secuꝫ tollit. Unde hierusalem destructa plāgendo diciꝰ Treno. j. Manum suā misit hostis ad oīa desiderabilia eius. ⁊ Osee. xiij. dr̄ de dyabolo: ꝙ ipse deripiet thesaurū om̄is vasis desiderabilis. De ecclesia vero vel religione quomodo antiquitus propter abūdātiā virtutū ⁊ bonarū personarꝝ fuit delectabilis ⁊ desiderabilis patet: qꝛ ꝓpter suā moralē pulcritudinē: antiquitus oēs principes ecclesiā diligebāt ⁊ desiderabāt ⁊ eam diuitijs ⁊ priuilegijs desiderabilius ampliabāt Unde de dauid rege legiꝰ ij. Reg. xxiij. ꝙ ipse desiderauit aquā de cisterna: que est iuxta portā bethleem: sed reuera hodiernis tēporibꝰ ista apud istos iā nō est desiderabilis: sed potius vilis ⁊ vituperabilis. Qđ patet qꝛ ipsam non honorāt nec ditant: sed potius depauperant ⁊ molestāt: ⁊ bona q̄ predecessores eorꝝ ecclesie cōtulerāt secum portāt. De quo conquerens dn̄s dicit. Joelis. iij. Argentum meum ⁊ aurū meū tulistis: ⁊ desiderabilia mea ⁊ pulcerrima intulistis in delubra vestra Exēplifica quomodo ꝑncipes quicquid possunt de ecclesia rapiunt: ⁊ delubra sua .i. domos ⁊ pallacia sua inde replent ⁊ ornāt. ⁊ breuiter isti eccl̄iam xp̄i desiderabilem

derabiles solent contēdere. ps. Pro nihilo habuerūt terram desiderabilem. Solent subuertere. Hiere. xij. Dederunt portionem meam desiderabilem in desertum. Solent diripere. vnde illud predictum. Treno. j. Manum suam misit hostis ad omnia desiderabilia eius. Et ratio sequitur: quia vidit gētes ingressas sanctuarium tuum: de quibus preceperas ne intrarēt ecclesiam tuam. q. d. cū quare desiderabilia sua auferūtur hodie ab ecclesia est: quia non habet tales ecclesiasticos sicut solebat: imo pcerto tales habet: de quibus preceptum ne intrent ecclesiā. s. homines peruersos & malos de quibus etiam ecclesia moderna recordās potest gemere: iuxta illud Tre. j. Recordata est hierusalē omnium desiderabilium suorum: que habuerat a diebus antiquis: cū caderet ppl's eius in manu hostili. q. d. bene potest dolere hirlm. i. ecclesia: quando recordatur antiq̄ desiderabilia: & moderna vicē hostilia: & crudelia. Ista etiam omnia potes applicare ad spiritualia desiderabilia ecclesie. s. ad virtutes: & ad virtuosas personas: quibus etiam ipsas tyranni. i. demones priuauerunt & in solitudinem reduxerūt. De quo lamentando dicitur. Esa. xxxij. Plangite inquit super regiōe desiderabili super vinea fertili: super humum populi mei: spine & vepres ascendent. De gloria vero eterna que. s. summe desiderabilis est: hoc solū ad pñs dico: q̄ peccatores iuxta illud predictū. ps. Pro nihilo habuerunt terram desiderabilē &c. sufficiat ergo de desiderio desiderabili: & desiderare. Uide de concupiscere: affectio: & appetere &c.

A **Desinere.** Nota q̄ desinere idem est quod ab ope vel a duratione cessare. Nota igitur q̄ in scriptura inuenitur.

Desinere nature.
Desinere gratie.
Desinere culpe.
Desinere fortune.
Desinere pene.

Natura desinimus per mortem deficiendo. Sap. v. Nos statim nati: cōtinuo desinimus esse. Gratia desinimus a malis resipiscēdo. ps. Desine ab ira & derelinque furorem. Et Eccli. xxviij. Memento nouissimorum & desine inimicari. Culpa desinimus: virtutes obliuiscendo: vel a bonis cessando: & discōtinuando: qđ tamen non debet esse: q2. s. nullus debet a bono desinere aut cessare. Juxta illud Hiere. xvij. vbi de bona arbore dr̄: quod aliquando non desinet facere fructum. Unde etiam de perseuerantia in bono dicit illud. Eccli. xxiiij. Ab initio & ante secula creata sum: et vsq3 ad futurum seculum non desinam. Istud enī est desinere culpe: qñ homo cessat a bono opere & virtute. fortūa desinimus: a pspeis cadendo & corruendo. De quo Esa. vij. Desinet ppl's esse effrayē pena. s. eterna desinimus gloriam nunq̄ habendo: q2. s. deus cessat & desinit influere bonis gloriam sempiternā: quā tamen beatis & bonis influit: & donat incessanter: dicens illud. Hiere. xxxij. Feriam cū eis pactum sempiternum: & non desinam eis benefacere &c. Uides s̄ de cessare.

Desolatio. desolatus. desolari. Nota q̄ desolatio accipitur p tristitia. Et sic notabo q̄ inuenit in scriptura multiplex desolatio vicē.

Quedam bona virtualis et meritoria.
Quedam mala criminalis & inturbatoria.
Quedam vana temporalis & afflictoria.
Quedam pessima infernalis & damnatoris.

Desolantur enī iusti pfunde meditantes: q2. s. iusti pfunde cogitant in grauitate pcedentiū peccatorū in paucitate meritor: in seueritate dei iudiciorū: i acerbitate tormentor: & in plongatione supnaliū gaudiorum: solent quadam spirituali desolatione tristari: & timore congruo conturbari. Unde anima sic spiritualiter & virtualiter desolata pōt dicere illud. Treno. j. Posuit me dominus desolatam: tota die merore confectam. De quo potest etiam intelligi illud: quod dicit dominus. Esa. xliiij. Dico hierl'm habitaberis & ciuitatibus iude edificabimini: & deserta ei⁹ suscitabo: qui dico profundo desolare: & flumina tua arefaciam. Et illud Hiere. ij. Obstupescite celi desuper: & porte celi desolamini vehementer. ¶ Item desolātur mali de deo desperantes. Mali enim qui spem suam nō posuerunt in deo: occasione facili desolantur. Unde de peccatoribus dicitur. ps. Quomodo facti sunt in desolationem: subito defecerunt: perierunt ppter iniquitatem suam. Et Math. xij. de malis dicit: q̄ omne regnum in seipsum diuisum desolabitur. Res enim dicitur desolata: quando destructis edificijs bona omnia sunt consumpta. Sic peccator desolatus dicitur quando spiritualiter destruitur: & bonis spiritualib⁹ spoliatur. Ezech. xv. Dedit terram eorū inuiam & desolatam. Item etiam religio & ecclesia pro eo: q̄ a suo pristino & spirituali statu est destructa: & virtutibus pro magna parte priuata: dici potest merito desolata. Unde Ezech. xxv. Euge super sanctuarium meum: q2 pollutum est: & super terram israel: quia desolata est & super domum iuda: quia ducti sunt in captiuitatē. ¶ Item desolantur miseri fortune succumbētes: & ista est proprie desolatio. i. infortunium: vel tribulatio: q2 scilicet quis consolatione prosperitatis destituitur: & bonis temporalibus spoliatur. vnde Hiere. xviij. facta est terra nostra in desolationem & sibilum. Esaie. xxiiij. Deserta est omnis leticia: translatum est gaudium terre. & Rec. ij. Hierl'm deserta est. Item desolātur damnati in inferno lugentes. Illa est enim summa & suprema desolatio: vbi nihil prorsus speratur cōsolabile. Daniel. ix. Post finem belli statuta desolatio. Et si vis nota q̄ ibi desolantur.

Illi qui nunc fulgent principali statu.
Illi qui nunc sordent in carnali statu.
Illi qui nunc carent visuali actu.
Illi qui nunc tument cordiali fluctu.

Desolabuntur dico finaliter in inferno: illi qui nunc pollent statu principali: scilicet mali principes & tyranni. Ezech. xxxij. Desolabuntur montes israel. Montes enim superbos & tyrannos significant. Item desolabuntur ibi illi qui nunc sordent in statu carnali. s. luxuriosi. Unde de mala muliere dicitur. Apoc. xvij. Hi sunt odientes fornicariam & desolatam faciēt illā. Et Ezech. xxxv. Dabo montem seyr desolatum. Seyr enim interpretatur hyrcus: significans luxuriosos: fetidos & immundos. Item desolabuntur ibi illi: qui nunc carent actu visuali. s. illi qui sunt spiritualiter ceci. s. obstinate & vitijs obtenebrati. Unde de egypto qui interpretatur tenebre dicitur. Joelis. iij. Egyptus in desolatione erit. Item desolabuntur ibidē illi qui nunc tument fluctu cordiali. s. superbi & psumptuosi. Sap. iiij. Dirrūpet illos inflatos & sine voce: & cōmouebit illos a fundamentis desolabuntur.

A **Desperatio.** Nota q̄ desperatio est vltimū vitiorum. Istud est enim cui nullum potest remedium adhiberi: q̄diu enim sum⁹ in vita ista: semper debem⁹ viuere in spe venie & salutis: cum pro tēpore vite huius nunq̄ sit clausa ianua redeunti. Duo enim sunt vitia valde periculosa. Unū quo periclitantur quandoq3 boni. Aliud quo periclitātur ipsi mali. vicē. Presumptio de meritis: & desperatio de peccatis. Quia boni de meritis presumētes faciliter corruunt. Mali vero desperantes sine remedio se subuertunt. Oportet ergo de virtutibus non psumere: & non de criminibus desperare: quia scē iusti⁹ quandoq3 cadit & perit: impius vero quandoq3 penitet & resurgit. Unde Augu. li. de symbolo dicit sic: latro agnouit & petrus negauit. Caueat ergo bonus ne presumat per superbiam: malus vero ne desperet per maliciā. ¶ Et breuiter desperatio fugienda est & timēda: quia. B

Animam iugulat a bonis euertens.
Crimina cumulat a retro peruertens.

A celis exulat ad yma diuertens.
Inferis copulat penitus subuertens.
Dico ergo ꝙ desperatio a bonis euertit: animam iu-
gulans: desperatio em̄ proprie est anime totalis euer-
sio: ⁊ ipsius spiritualis iugulatio: quia .s. anima ꝑ de
sperationem a virtutibus ⁊ a fide euertitur: captaq̄
ad infernum trahitur: ⁊ ibi perpetuo iugulatur. Po-
nit em̄ liber de natu. rerum: ꝙ testudo maris sic capit
Habet em̄ testam: in qua concluditur preter pedes ⁊
caput cuius teste leuitas impedit ne in aquaꝫ se vale-
at ꝓfundare: immo semꝑ solet superius enatare. Pi
scator ergo ad eam vadens ipsam ante omnia inuer-
sat: que extunc reuersare non pōt: statim pes eius al-
ligatur: ⁊ ad littus tracta occiditur. Sic vere facit pi-
scator dyabolus: videns enim hominem in testa ma-
le consuetudinis ⁊ dure obstinationis inclusuꝫ: nū̄q̄
scꝫ in aquam maris .i. in amaritudinem mortis ⁊ in-
ferni ꝑ consideratione̅ se ꝓfundante̅: sed sursuꝫ in mū
di superficie ꝑ superbiam libere diuagantem: statim
nititur ipsum euertere a fide ⁊ euꝫ a virtutibus inuer
sare: sicq̄ ligatis pedibus affectionum .s. cum ampli-
us se reuersare vel ad rectitudinem reducere non pos-
se existimat: miser peccator ad littus inferni trahitur
vbi tormentis varijs occiditur vel grauat̄. Quia bre-
uiter vt dictum est: desperatio est totalis anime euer
sio: ⁊ ad mortem eternam sine remedio deductio: quia
qui semel desperatus fuerit: ad salutem amplius vix
redibit: dicens illud. Hiere. ij. Desperaui nequaq̄ fa
ciam. Et Job. vij. Desperaui nequaq̄ vltra iam viuaꝫ
Isti sunt similes rinoceronti: q̄ viua nō: aut vix potest
capi: statim enim ꝙ capta est pre indignatione mori
tur: sicut dicit Solinus. Sic multi sunt quibus non
sufficit infortuniū captiōis: qđ hoc est: ꝙ a dyabolo
ꝑ peccata varia capiant̄: imo ꝓcerto addere volunt:
mortem desperationis: qꝛ. s. qn̄ a dyabolo vident se di
uersis vitijs alligatos: nō recurrūt ad pnīe remediū
sed potius ad desperationis mortem ⁊ naufragium.
Unde ipsi vident̄ dicere illud. Hiere. xviij. Desperaui
mus: post cogitationes nostras ibimus. Et istud est
summū periculū: qꝛ. s. ille qui se posse bonum fieri de-
sperat: nū̄q̄ laborat vt bonus fiat: qꝛ sicut dicit Sen̄.
lib. de moribus. Nunq̄ se mutat: qui se posse mutari
desperat. Patet ergo: ꝙ despatio a bonis euertit ani-
mam iugulans. Ista est em̄ laqueus qui iugulauit iu
C dam. ¶ Scđo dico: qđ desperatio a recto ꝑuertit cri-
mina cumulans. Constat em̄ ꝙ illi q̄ spem future glo
rie non habent ⁊ qui se salui desperant: ad omnia vi-
tia se exhibent. Solent em̄ quicquid mali possunt fa
cere vt saltem in hac vita possint suis malis appetiti
bus cōplacere. Nauis em̄ qn̄ anchora perdita: ⁊ amis
so gubernaculo subuertitur: tunc vero dorso versus ce
lum tota eius latitudo ⁊ capacitas ad mare conuerti
tur: ⁊ aqua amara repletur. Sic anima quādo ancho
ram spei perdidit: ⁊ gubernaculum rationis amisit: ⁊
ꝑ desperationem subuertitur: statim dorsum obliuio
nis ⁊ contemptus ad celum vertit: inq̄tum de celesti
gloria desperat penitus ⁊ diffidit: faciem vero ⁊ latitu
dinem cordis ⁊ affectionū vertit ad aquam. i. ad flu-
xum oīm vitiorum: que. s. libenter amplectitur: ⁊ in q̄
bus penitus se immergit. Eph. iiij. Desperātes semet
ipsos tradiderunt omni immundicie ⁊ auaricie. Ista
D ergo a recto peruertit crimina cumulās. ¶ Tertio di
co: ꝙ desperatio ad yma diuertit a celis exulans: ista
est em̄ durissima ancilla: que claudit ianuam paradi
si vt extra exulet miser homo. Taxus em̄ dicitur cum
cauda sua villosa: foramina cauerne sue nunc contra
australem: nunc contra aquilonarem flatum obstru
ere: ne ventus valeat subintrare: sic vere peccator qui
ī cauerna cordis sui duo habebat foramina. i. duas co
gnitiones. s. vnā australē ꝑ quā cōsiderabat̄ felicitas
paradisi: aliam aquilonarē ꝑ quam cōsiderabat̄ acer
bitas īferni: nolēs ꝙ ꝑ aliquā istaꝝ flatus spūssancti
ad ipm possit intrare: solet cū sua cauda villosa. i. cuꝫ
sua finali desperatione: ⁊ impatiētia ista foramina ob
struere: vt. s. nec de celi gloria quā amittit: nec de infer
ni miseria quā acquirit: de cetero valeat cogitare: vn-
de Crisosto. lib. de reparatione lapsi dicit: ꝙ illius suꝑ
ne ciuitatis ianuas desperatio claudit: quas tn̄ spes
aperit: ⁊ pietas patefacit. Sic ergo dico ꝙ ista ad ima
diuertit a celis exulās. De quo pōt intelligi illud ver
bū dauid. j. Reg. xxvij. Fugiā ⁊c. vt despet saul: cessetq̄
me querere. Dauid em̄ qui interpretat̄ vultu deside ra
bilis: designat deū maxime in gloria: vultū suū deside
rabilē ostendentē: quē tn̄ homo desperās nō querit: sꝫ
ab ipso penitus exulat ⁊ recedit. ¶ Quarto dico. ꝙ de E
speratio penit⁹ subuertit inferis copulās. Ista est em̄
sicut equus indomitus q̄ magistrū suuꝫ precipitat in
profundū: ⁊ proculdubio periculosum est equitare ta
lem equū. ij. Reg. ij. An ignoras ꝙ periculosa sit despe
ratio. Unde ipsi dānati sunt proprie desperati: qꝛ. s. ex-
tra oēm spem venie ꝑpetuo sunt puniti. Aqua enim q̄
de olla vulcani. i. de puteo bullienti qui est prope vi-
terbiū in italia: nō solū propter sui ardorē: oīa inie-
cta cōsumit: immo etiā terrā quā tangit riuus ipsius
in lapidē cōmutat ⁊ cōuertit: sicut dicit Geruasius in
libro de ocijs imperialibus. Sic vere aqua illa feruen
tissima pene eterne: que in olla inferni feruet: nō solū
affligit ⁊ ledit: immo lapideitatē ⁊ duriciā obstinatio
nis in dānatis peccatoribus introducit. Istā em̄ pe-
nam ignis ⁊ vermis cōcomitat̄ lapideitas dure ⁊ ob-
stinate desperationis: ita ꝙ ipsi dānati possunt dicere
illud Hiere. xv. Factus est dolor meus ꝑpetuus: ⁊ pla-
ga mea desperabilis. Patet igitur quomodo despera
tio inferno copulat: a celis exulat: crimina cumulat:
aīam iugulat. Aduerte tamē si vis: ꝙ desperatio ꝓue-
nit quādoq̄ ex imbecillitate ⁊ difficultate penitendi:
quādoq̄ ex confusione cōfitendi: quādoq̄ ex enormi-
tate delicti. Cōsiderat em̄ homo propriā imbecillitatē
⁊ hostiū multiplicitatē: ⁊ euadēdi seu resurgendi diffi
cultatē: peccati enormitatē: ⁊ cōfitendi cōfusibilitatē
⁊ sic desperans proponit nō recurrere ad diuinā mise-
ricordiam ⁊ pietatem. Unde de dauid legit̄ ꝙ cuꝫ saul
id est diabolus ⁊ viri eius cingerent eum in modū co-
rone: desperauit posse euadere a facie saul ⁊c. Uide in
multis locis in hoc opere: sicut tabula diriget te: et vi
de de obstinatione.

Despicere.

Nota ꝙ despicere idem est qđ vi- A
lipendere: cōtemnere: vel neglige
re: odire: fugere: abhorrere. Et est differentia inter de-
spicere ⁊ contemnere: qꝛ despicere cōmuniter accipit̄
in malo: vt illud ij. Reg. vj. Despexit eū in corde suo:
scꝫ michol dauid: quia ludebat coram arca. Contem-
nere vt cōmuniter accipitur in bono: sicut dicitur con
temnere diuitias: cōtemnere seipsuꝫ: ⁊ contemnere ab
alio cōtemni. Quia ꝟm Senec. Ad honesta contēdenti
contēnendus est ipse contemptus. Et si volum⁹: pos-
sumus notare ꝙ tria sunt a nobis amore dei principa
liter contemnenda. Cōtemnamus ergo

Honoꝝ ꝓprietates.	Primū facit amor pauꝑtatis
Doloꝝ anxietates.	Sed scđm vigor ꝓbitatis.
Honoꝝ varietates.	Sed tertiū vis humilitatis.

Dico ergo ꝙ cōtemni debēt mundi diuitie seu faculta
tes: Apes em̄ in volando eijciūt stercus suū. Columbe
etiā de nidis proprijs eijciūt stercora. Sic ꝓcerto cha-
rissimi stercora tēporaliū (que ab aplo stercora dicun
tur) nō debemus in nido cordis nostri tenere per affe
ctionem: sed ipsa eijcere ⁊ expellere per contemptum ⁊
abhominationē. Oleū enim tanto est purius: quādo
cū terra minus fuerit permixtū. Uinū etiā tāto est cla
rius quāto magis est a fecibus elongatū. Sic hō quā
to a terrenis est ꝑ cōtemptū remotior: tanto apud deū
est sanctior ⁊ purior. Idem dicit Crisosto. suꝑ Hebreo.
sermone. xxv. Contemne diuitias ⁊ eris locuples: glo-
riam ⁊ eris gloriosus. Qui enim diuitias habeamus
ipsas tamen contemnere debemus. Non enim nocet
ipsas habentibus ⁊ contemnentibus: sed ipsas habē-
tibus

tibus et diligentibus. Jusquiamus em̄ cibus est passerum: et mors hominū. Et ratio reddit: quia passeres habent strictas venas: ita q̄ fumus iusquiami non potest penetrare ad cor. Cuius contrarium est in habentib9 latas venas. Sic vere carissimi: licet diuitie sint mortifere et venenose: illis qui venas conscie̅tie latas habent: eo. s. q̄ fumus .i. affectio diuitiarū vsq̄ ad cor ascendit: contra illud. ps. Diuitie si affluāt nolite cor apponere: passeribus tamen. i. sanctis viris quorum vene conscientie stricte sunt: nocere non possunt: q2. s. dato q̄ diuitias habeant: fumus tame̅ idest affectio earum ad cor per auariciam non asce̅dit: sed in stomacho. i. longe a corde remanet per conte̅ptum. Contemnantur ergo diuitie et non nocebunt: quia sicut dicit. Ualerius maximus li. iiij. ca. iij. Fabricius aurum samnitum conte̅psit et repulit: maiusq̄ auro indicauit regias opes contemnere. Multi enim sunt qui co̅temnunt diuitias verbis et no̅ re: sicut hypocrite religiosi qui diuitias verbis abdicant: ipsas tamen qn̄ possunt affectu et actu vendicant. Un̄ Sen̄. in pūer. Sūt plurimi qui multa verbo non re contemnunt: sed ipsa que pallam spernunt clam furantur: ypocrite enim se fingunt spernere mundi gloriam et diuitias temporales: quas tamen clam non cessant furari: procurare et ve̅dicare. Non sic ergo: sed spernam9 diuitias

B temporales. ¶ Secundo dico q̄ contemnere debem9 mesticias corporales: scz penas et miserias huius mūdi: sicut fecerunt martyres: qui mortem et tormenta contempserunt: vt post mortem vitā et delitias inuenirent. vnde Cryß. vbi. s. Contemne supplicia et ea superabis: contemne remissionem et quietem et eos inuenies. Ideo de fortitudine martyrū3 loquitur Job. xxxix. in figura equi et dicit sic. Contemnit pauore̅ nec cedit gladio. ¶ Tertio dico: q̄ debemus eminentias contemnere personales. s. genus pulcritudinem: fortitudinem: scientiam. Pauo enim videns deformitate̅ pedum: contemnit totam pulcritudinem suā3: et ideo tunc solet plumas suas deponere q̄s antea erigebat. Sic vere carissimi: si pedem. i. finem corporis nostri. s. mortem ꝯspexerimus: nosipsos contemnemus et vilipendemus: et plumas nostras .i. gratias personales deponemus mentaliter et in nihilum reputabimus: quia ßm. Hiero. in ꝓlogo biblie in fine. Facile contemnit omnia: qui se semper cogitat moriturū3. Et Sen̄. epl'a. lxxxv. dicit facile contemnit omnia qui ad contemptum sui venit: vis ergo omnia habere: co̅temne omnia. Et hoc de bono conteptu sufficit.

C ¶ De malo aūt despectu: quia despect9 pertinet ad malos possumus breuiter dicere: q̄ tria sunt q̄ a malis despiciunt. Despiciunt em̄ mali.

Justorum simplicitatem
Pauperum calamitatem
Doctorum sagacitatem.

Despiciūt ergo simplicitate3. vn̄ pūer. xiiij. Ambulans recto itinere et time̅s deū: despicit ab eo qui infami graditur via. Item despiciunt calamitatem degentium. Ideo dr̄. Prouer. xvij. Qui despicit pauperem exprobrat factori ei9. Item despiciunt sagacitatem prudentium. Prouer. j. Sapiam atq̄ doctrinam stulti despi-

D ciunt. ¶ Sed si vis adhuc de despectio̅e. Nota q̄ triplex est despectio: videlicet.

Justi.
Impij.
Et dei.

Justus em̄ despicit inania. Impius despicit vtilia. Deus vero despicit sublimia. Igitur seque̅do mauricium: dico q̄ est queda3 despectatio que est iustorum. Justi enim despiciunt omnia vana: omnia vitia et vitiosa: omniaq̄ corruptibilia et ruinosa Argentum enim viuum videtur refugere et despicere oia illa quibus admiscetur: nisi prius mortificetur et congeletur. Sic vere me̅s viua sancta et perfecta: nulli rei corruptibili se debet per affectionem et reputationem iungere: sed potius omnia refugere et despicere et ab oibus abstinere. Soli enim mortificati et congelati: et vita et viuacitate diuine gratie priuati: rebus corruptibilibus per affectionem miscentur: et eas non despiciunt: sed potius amplexantur. Unde Sen̄. dicit epl'a. xxix. vbi loquens de viro perfecto dicit: q̄ iste ponet se extra iurisditionem: quia fortuna secunda tempabit: aduersa co̅minuet: et alijs admiranda despiciet: sequitur. Magni animi est magna contemnere: et mediocria malle q̄ nimia. Alibi etia3 dicit Sene. q̄ nihil magnum nisi animus magna despiciens: magna dico. i. illa que ab alijs reputantur magna. Justus ergo despicit seipsum: despicit mundum: despicit dyabolum. Isti eni3 tres sunt hostes anime.: scz propria caro: dyabolus: et mundus: qui tamen a iusto despiciunt: et cū dei adiutorio superantur. ps. Domin9 mihi adutor et ego despicia3 inimicos meos. Ista est ergo despectio iustorum. ¶ Secundo dico: q̄ est despectio malorū3 E

Mali enim solent omnia bona et vtilia despicere. Bonas enim et prudentes personas solent vilipendere et horrere. Despiciūt em̄ bonos: q2 isti sunt q̄ despiciūt.

Deum et eius ethera.
Justum et eius opera.
Amicum et eius federa.
Prelatum et eius verbera.
Parentem et eius vbera.
Penitentem et eius aspera.
Mortuum et eius funera.
Pauperem et eius onera.
Doctorem et verba supera.

Mali ergo sole̅t despicere dei maiestatem. Unde ipse dicit illud. Job. xix. Stulti autem despiciebāt me: et cū ab eis recessissem detrahebant mihi. Et Leuit. xxvj. Leges meas despexerunt. Et. ij. Reg. xij. q̄ cominando dixit dominus dauid postq̄ occidisset vriam. Non recedet i̅quit gladius de domo tua: eo q̄ despexeris me Unde etiam contra tales qui dei mandata et consilia despiciunt: dicit ipse dominus illud Prouer. j. Despexistis inquit omne consilium meum: et increpationes meas neglexistis: ego aute̅ in i̅teritu vestro ridebo. et c. Item mali despiciunt iusti bonitatem. Sicut enim dicitur. Prouer. xiiij. Ambulans recto itinere et timens deum: despicitur ab eo qui infami graditur via. Contra illud. Eccli. x. Noli despicere hominem iustū pauperem: et noli magnificare hominem peccatorem diuitem. Item isti despiciunt amicum et eius caritatem. Contra illud Prouerbio. xiiij. Qui despicit proximū peccat: et ibidem. xj. Et que despicit amicum indige̅s est corde: et merito: cum proximi nostri sint eadem caro nobiscum: et tamen de propria carne legitur: q̄ nemo vnq̄ carnem suam odio habuit. Eph. v. Unde et Esaie. lviij. Precipitur: carnem tuam ne despexeris. Item mali despiciunt prelatum et autoritatem. Nonne de agar ancilla sare legitur. Gene. xvj. Quod concepisse se videns despexit dominam suā. Sic vere multi sunt: qui statim q̄ considerant se concepisse et acq̄sisse aliquid de scie̅tia: vel de temporali substantia vl' de fauore alicui9 potentis seu de seculari potentia: dominos suos et prelatos solent despicere: et contra eos superbire sicut de golia superbo legitur. j. Regū. xvij. q̄ cum vidisset dauid: despexit eum qui. s. inunct9 erat in regem. Item mali despiciunt parentes: et eorum pietatem. Prouer. xv. Filius sapiens letificat patrem: et stultus homo despicit matrem suam. Ite3 mali despiciunt penitentes: et eorum asperitatem seu simplicitatem: contra illud. Eccli. vij. Ne despicias hominem auertentem se a peccato: cuius tamen contrarium faciunt mali qui. s. illos potissime despiciunt: qui a peccatis per penitentiam diuertunt: et qui domino seruire contendunt. Exemplo. Michol regine: de qua legitur: q̄ videns dauid nudatum ludere coram arca federis: despexit eum in corde suo: sicut dicitur: ij. Reg. vj. q̄ illi ho die a fatuis contemnuntur. qui libe̅ter co̅ram deo per confessionem se nudant: et in domino iocundantur. Item mali despiciunt mortuos: et suorū3 funerum obsequiosam sedulitatem: contra illud. Eccli. xxxviij. Fili super mortuum produc lacrymas: et ne despexeris sepulturam illius. ¶ Item isti despiciunt pauperes: et eorum aduersitatem: et tamen dicit.

Prouer. xvij. ꝙ qui despicit pauperem exprobrat factori eius. Unde etiam de deo dicitur in. ps. ꝙ ipse nō spreuit neq̃ despexit deprecationem pauperis. Item precipitur Eccli. iiij. Animam inopis. ⁊ esurientem ne despexeris. Ideo dauid in persona pauperum dicebat in. ps. Factus sum inquit opprobrium abundantibus: ⁊ despectio superbis. Et breuiter hoc est verum: ꝙ mali libenter despiciunt illos qui sunt in paupertate. Deutero. xxij. Si videris asinū fratris tui aut bouem cecidisse in via: non despicies: sed subleuabis cum eo. Item mali despiciunt doctores ⁊ eorū doctrinam ⁊ veritatem: vt cōiter enim mali despiciunt oīa bona verba: contra illud. Eccli. viij. Ne despicias narrationem presbiterorum prudentium. Et Prouer. j. dicitur. Sapientiam atq̃ doctrinam stulti despiciūt. Patet ergo ꝙ inuenitur despectio superborum puerorum. ¶ Tertio vero dico: ꝙ inuenitur despectio dei ⁊ sanctorum. Constat enim ꝙ mali a deo ⁊ sanctis despiciuntur: ⁊ in loco vili ⁊ despecto scꝫ in inferno finaliter reponūtur. Unde ipse dicit illō. ps. Despexit oculus meus inimicos meos: ⁊ insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea. Deus enī despicit seu videtur despicere multos malos. videlicet.

F.

Justorum petitiones differendo. | De dilatiōe
Justos in tribulationibus dimittendo | em̄ exaudi-
Malos in inferno languere ꝑmittendo | tionis nr̄e:

dicebat dauid in. ps. Exaudi deus orationem meam: ⁊ ne despexeris deprecationem meam. De despectu etiam iustorū: dicitur in. ps. Despicis in opportunitatibꝰ in tribulatione. De despectu vero salutis malorū: ⁊ de eorum finali damnatione dicitur. Job. xij. Effudit despectionem super pricipes: ⁊ ista est vltima ⁊ pessima despectio: quando. s. peccator a deo taliter reprobatur ⁊ despicitur: ꝙ in loco despectissimo ꝑpetuo icarceratur. Unde cuilibet damnato dicit̃. Naum. iij. Inebriaberis ⁊ eris despectus. Est em̄ despectio culpe mentalis: miserie temporalis: ⁊ pene infernalis ⁊ eternalis. Peccatores enim a deo ⁊ mūdo despici merent̃. vnde Dañ. xj. dicitur. Stabit in loco eius despectus. Ecōtra autem de iustis dicitur. in. ps. Cor contritum ⁊ humiliatum deus non despicies. Miseri etiam infortunati ab alijs despiciuntur: ⁊ etiam ꝑnunc a deo despici videntur. Unde in persona talium dicebat dauid in ps. Miserere nr̄i dn̄e: miserere nr̄i: qm̄ multū repleti sumus despectione. Et tamen ꝫm veritatem dominus tales non despicit: sed loco ⁊ tempore ipsos compatiendo respicit. ps. Exaudiuit pauperes dominus ⁊ victos suos non despexit. Damnati vero isti realit̃ despiciuntur: quia perpetuo non aspiciunt̃: sed in loco despectissimo ꝓijciunt̃. Nee. iiij. Conuerte obprobrium super caput ipsorum: ⁊ da eos in despectionē. Quam quidem despectionem timens dauid dicebat orando. Adiutor meus esto domine: ne derelinq̃s me neq̃ despicias me deus salutaris meꝰ: ⁊ alibi. Opera manuum tuarum ne despicias. Ista ergo sufficiant de despectu: vide. s. de cōtemnere.

Desponsare. Desponsatio.

Nota ꝙ per desponsationē intelligitur quecūq̃ vnio seu coniunctio: siue sit vnio seu desponsatio anime cū corpore: que fit per naturam: seu anime cū deo in via q̃ fit per fidē: vel ꝑ caritatē ⁊ grãm: seu anime cū deo in patria: que fit ꝑ gloriā seu xp̄i ⁊ eccl'ie: que fit ꝑ sacramentalem figuram: seu deitatis cū humanitate q̃ fit supra naturā ⁊ creature potentiā: siue sit cuiuslibet persone: q̃ fit ꝑ corporalem cōiugij copulā: seu etiam que fit ꝑ quālibet caritatiuam vnionē: seu ꝑ quācūq̃ bonam societatem. Et sic potes applicare autoritates ꝫm diuersa genera desponsationum: tam in bono q̄ in malo: sed quia pauce sunt transeo. Vide. s. de cōiugio: ⁊ infra de sponsus.

Destinare.

Nota ꝙ destinare idē est quod aliqd ꝓponere: disponere: vel ordinare. Et ideo vide in alijs titulis synonimis: q̃z hic sunt pauce autoritates.

Destruere.

Nota ꝙ destruere idē est qđ dissipare vel de esse ad nihilū aliquid reducere. Et ꝫm hoc ꝙ sunt diuersa genera rerū aliqua scꝫ bona: ⁊ aliqua mala: ꝫm hoc etiā ponuntur diuerse species destructionum: q̃z. s. destructio mali est bona: destructio boni est mala: ⁊ sic de alijs. Igitur nota hoc ꝙ in scriptura inuenit̃ multiplex destructio: vcꝫ A

Destructio virtutum: que est vitiosa ⁊ culpabilis.
Destructio criminum: que est virtuosa ⁊ laudabilis.
Destructio rerū: q̃ est ruinosa ⁊ instabilis.
Destructio malorū: q̃ est rigorosa ⁊ tristabilis.
Destructio animarū: q̃ est luctuosa ⁊ dānabilis.

Et sic dico ꝙ destruūtur virtutes culpa mediante.
Destruuntur culpe gratie fauente.
Destruuntur res fortuna mutante.
Destruuntur mali iusticia faciente.
Destruuntur damnati pena puniente.

¶ Dico ergo primo ꝙ est quedā destructio culpabilis ⁊ vitiosa: ⁊ ista est illa qua virtutes destruunt̃ ⁊ dissipantur: ex qua aīe a statu gratie euellunt̃ ⁊ euertunt̃. Aīa em̄ est sicut ciuitas in medio hostiū sita: ⁊ ab ipis continue obsessa: tentationibus varijs impugnata: q̃ si per pctm̄ capit̃: tota sua moralis fabrica: virtutuꝫ edificatio ⁊ structura spūaliter destruit̃: ⁊ tota sua virtualis series dissipat̃. Uñ aīe peccatrici in figura ciuitatis tyri capte ⁊ destructe loquit̃ scriptura Eze. xxvj. dicēs sic. Uastabūt inquit opes tuas: diripiēt negociatiōes tuas: ⁊ destruēt muros tuos: ⁊ domos tuas preclaras subuertēt: lapides tuos: ligna tua: ⁊ puluerem tuū: in medio aquarū ponēt. Capta em̄ ciuitate anime per peccatū: cōstat ꝙ opes gratiarū in ea vastant̃: negociatio cōtēplationis diripit̃: domus spūalis quietis in ea subuertunt̃: lapides constantie: ligna leuis obedientie: puluis mortis memorie ab ea tollunt̃: ⁊ muri diuinorū mandatorū in ea penitus destruunt̃. Esa. l. Ceciderūt fundamenta eiꝰ destructi sunt muri eiꝰ: vnde etiā de dyabolo potest dici illud. j. Macha. ix. Precepit alchimus destrui muros domus sancte interioris ⁊ destrui opa prophetarū ⁊ cepit destuere. Et aduerte si vis: ꝙ ad modū ciuitatis desolate alchimꝰ (qui interpretat̃ fermentū varij cōsilij) i. dyabolus qui fermēto malitie sue totā massam vane cōsulēdo corrūpit: solet in aīa destruere cūcta bona. Destruit em̄ ibi B

Muros ⁊ clausuram legalis obseruationis.
Turres ⁊ speculā sublimis contemplationis.
Portas ⁊ ingressurā pietatis ⁊ compassionis.
Altaria ⁊ aras orationis ⁊ deuotionis.

Muri enim tuent̃ ⁊ circueunt ciuitates.
Turres autem ascendūt altius eminentes.
Porte vero recipiunt subintrantes.
Altaria nihilominus suscipiūt immolantes.
Sic igit̃ in anima muri mandatorū circueūt.
Turres contemplationis adeūt.
Porte pietatis extraneos admittūt.
Altaria deuotionis fumū emittunt.

Fumū dico. i. orationem. Sed quid ꝓcerto sicut dictuꝫ est. Dyabolus oīa ista destruit in aīa quādo peccat. Unde de muris dei mādatorū ⁊ legalis obseruātie: dicit̃. iiij. Reg. xxv. ꝙ Nabuzardan princeps militie regis babylonis oēm domū cōbussit ⁊ muros hierusalē in circuitu destruxit: q̃z. s. per malū principē dyabolus per cōcupiscentiam in aīa peccatrice crimina edificātur ⁊ mandatorū obseruātie destruūtur. ij. Paralipo. xxv. Destruxit ioas muros hierusalē. De destructiōe vero turriū contemplationis ⁊ alte eminentie dicitur. Ezechie. xxvj. Adducā inquit ad tyrū Nabuchodonosor regem babylonis ⁊ eleuabit contra te clypeū: muros tuos ⁊ turres destruet in armatura sua. De portis vero pietatis ⁊ compassionis destructis dicitur Treno. j. Uie syon lugent ⁊c. omnes porte eius destructe: sacerdotes eiꝰ gemētes: virgines eius squalide ⁊ ipsa

repleta

repleta amaritudine.q.di.In syon lugēte.i.in anima
peccatrice:destructe sunt porte que vniuersos recipiūt
i.pietas.Sacerdotes qui diuina tractāt:hoc est:fides
⁊ caritas.Uirgines que incorrupte manēt:hoc est pu
ritas atq castitas. De altaribus vero deuotionis et
orationis qualiter destruunt: ibidem dicit.ij.Paral.
xxx. Destruxerunt altaria que erāt in hierusalē.Ista
est destructio culpabilis ⁊ vitiosa:qua.s.anima dstru
itur ꝙtum ad esse gratie per peccatum. Unde ista est
illa vinea: de qua.Prouer.xxiiij. Quod totum reple-
uerāt vrtice:operuerant superficiem eius spine:sed et
maceria lapiduz destructa erat.Est igitur destructio
C quedam culpabilis ⁊ vitiosa.¶ Secundo dico:ꝙ in-
uenitur quedam destructio laudabilis ⁊ virtuosa:ista
est illa:qua homo in seipso destruit vitia ⁊ malos mo
res vt ibi construat virtutes ⁊ merita.Constat em̄ ꝙ
sepe antiqua ⁊ turpia edificia destruunt: vt in eodem
loco noua ⁊ placentia cōstruantur.Sic dico ꝙ homo
debet facere:quia.s.i anima sua debet omnia vitiosa
culparum edificia:que operante pessimo artifice dya
bolo ibi constructa fuerant destruere: ⁊ sub nouo ar-
tifice xp̄o:ibidem bona ⁊ spūalia edificiā virtutum ⁊
meritorum congeriem fabricare.vnde Rom̄.vj.Uetus
homo noster crucifixus est:vt destruatur corpus pec-
cati:vt vltra nō seruiamus pctō.Destruat ergo ibi.
Edificium nimis altum:hec est superbia.
Edificium nimis bassum:hec est auaricia.
Edificium nimis immundum:hec est luxuria.
Edificium nimis ruinosum:hec est gula siue igluuia
Destruat igitur altitudinem superbie.ij.Paralippo
xxxij. Nunquid non est iste ezechias q excelsa destru
xit. Item destruat bassitudinem auaricie: dicens.s.
illud. Lu.xij.Sciam quid faciaz:destruā horrea mea
⁊ maiora faciam.q.d.Ego destruam horrea auaricie:
que solum possunt capere parua.i.terrena:⁊ edifica
bo maiora.i.affectionem eternorum que longe sunt
ampliora.Item destruat immundiciam luxurie.Eze.
xvj. Destruēt lupanar tuum: ⁊ demolientur ꝓstibu-
lum tuum. Item destruent insatiabilitatem gule seu
ingluuie.figuratus in daniele: de quo dicitur. Dan.
xiiij.ꝙ bel destruxit:⁊ draconem interfecit.Bel enim
dicebat esse deus: q omni die cibos innumeros deuo
rabat:significans peccatuz gule:qd a daniele.i.a quo
libet viro iusto debet destrui ⁊ cassari.j. Cor.vj.Esca
ventri ⁊ venter escis:deus autem ⁊ hunc ⁊ has destru
et.Et breuiter omnia mala debēt ibi in nobis destrui
omnia vero bona ibidem edificari ⁊ plantari.Hier.j.
Ecce ꝯstitui te vt euellas ⁊ destruas ⁊ edifices ⁊ plātes.
D Ista ē igit dstructio laudabilis ⁊ vtuosa.¶ Tertio di
co ꝙ inuenitur quedam destructio instabilis ⁊ ruino
sa. Et ista est destructio rerū temporalium: que.s.ita
sunt instabilis ⁊ debilis durationis: ꝙ facillime destru
untur. Destruuntur em̄ bona nature:p mortem ⁊ in
firmitatem. Job.xix.Destruxit me vndiq ⁊ pereo et
quasi euulse arbori abstulit spem meam.Destruunt
enim bona fortune:p infortunium ⁊ aduersitatē. Ec-
cli.x. Sedes ducum superborum destruxit dominus:
⁊ sedere fecit mites ꝓ eis. Deus enim mediante for-
tuna quandoq temporaliter aliquem exaltat ⁊ con-
struit:quem tandem adnihilat:subuertit: ⁊ destruit:
dicens illud.Hier.xlv. Ecce quos edificaui destruo:⁊
quos plantaui ego euello. Nemo ergo glorietur si se
videt in alto statu plantatum: quia quando sibi pla-
cuerit p ipsum sentiet se destructuz. Unde de tali mu-
tabilitate fortune cōqueritur dauid in.ps.dicens Ui
neaz inquit ex egypto transtulisti:eiecisti gētes ⁊ plā-
tasti eam.Sequitur.Ut quid destruxisti maceriā eius:
⁊ vindemiant eam omnes qui pretergrediuntur viaz
Et loquitur de diuite ⁊ excellente persona prius for-
tunata ⁊ opulenta:tandem vero a deo destructa ⁊ dis-
sipata. Quod etiam ad status:regna ⁊ imperia alta
pōt referri: que omnia habent tempora apud deum
ordinata:quibus.s.construi debeant aut euelli.Quia
sicut dicit Sen̄. Certis eunt cuncta tēporibus:nasci
debent:crescere ⁊ extingui. Sicut etiam de ciuitatibus
magnis ptz.Ubi est hodie niniue:vbi babylō:vbi mi
cene:vbi athene:vbi anthiochia: vbi troya: vbi car-
thago:⁊ vbi etiam roma:Omnes enim vel in toto vel
in parte sunt destructe:⁊ respectu prime glorie quasi
ad nihilum sunt redacte.Hiere.iiij.Uidi inquit mon
tes ⁊ ecce mouebantur:⁊ colles conturbati sunt:sequi
tur. Ecce car melus desertus: ⁊ omnes vrbes eius de-
structe sunt a facie domini. Ista est ergo quedam de-
structio instabilis ⁊ ruinosa.¶ Quarto dico ꝙ est q̄- E
dam destructio tristabilis ⁊ rigorosa. Et ista est illa:
qua boni prelati per rigorem iusticie destruunt impi-
os ⁊ ꝓteruos. Unde cuilibet bono prelato potest do-
minus dicere illud predictuz. Hiere.j. Ecce constitui
te super gentes ⁊ regna:vt euellas:⁊ destruas:⁊ edifi-
ces ⁊ plantes.Sequitur.Accinge lumbos tuos ⁊ sur-
ge:⁊ loquere ad eos oīa que ego precipio tibi:ne formi
des a facie eorum:ego quippe dedi te in columnā fer-
ream ⁊ in ciuitatem munitam ⁊c. ¶ Quinto dico ꝙ
inuenitur alia destructio: formidabilis ⁊ periculosa.
Et ista est illa:qua deus malos destruet i inferno.De
us enim est sicut nobilis artifex:qui volens facere ali
quod opus pulcrum:plerunq inuenit materiam ita
indispositam ⁊ rebellem: ꝙ non potest inde facere qd
volebat:qui indignatus quandoq percutit totuz:vel
destruit atq frangit: aut in ignem proijcit ⁊ cōsumit
Sic vere cū deus intendat de quolibet facere pulcruz
opus: ⁊ de qualibet persona aliquam particulam sui
celestis edificij fabricare:cum ipse sit omnium artifex
omnem habens virtutem:omnia prospiciens. Sicut
dicit.Sap.j. Nihilominus sepe fit:ꝙ multi se reddūt
indispositos per peccatum:ita ꝙ ipsos non potest ad
bonuz deducere sicut vellet Quapropter contra ipsos
finaliter indignabitur: ⁊ eos eterna damnatione de-
struet:⁊ malleis sue sententie franget:⁊ eterno igni de
stinabit ⁊ conburet. Unde peccatori dicitur illud.ps.
Quid gloriaris in malicia qui potens es i iniquitate.
Tota die in iniusticiam cogitauit lingua tua ⁊c.sequit.
Propterea deus destruet te in finem: euellet te ⁊ emi-
grabit te de tabernaculo tuo: ⁊ radicem tuam de ter-
ra viuentium. Et aduerte ꝙ ibi precipue destruuntur
illi: qui hic alios destruere moliuntur scilicet impij.
De quibus:Eccli.xvj.Non exorauerunt pro peccatis
suis antiqui gigantes qui destructi sunt confidentes
sue virtuti.Unde nota ꝙ ibi destruuntur.
Diuites auari: qui modo pauperes vsuris destruūt.
Pricipes superbi:q modo subditos rapinis exuūt.
Pugiles ꝓterui q modo miseros sanguine ebibunt.
¶ Destruūtur dico illi qui nunc diuitijs sunt cumu
lati. Eccli.xxviij. Ciuitates diuitum destruxit.Item
illi qui nunc potentijs sunt eleuati.s.superbi.Eccli.x.
Sedes ducum superborum destruxit dominus.Item
illi qui nunc seuitijs sunt effrenati Prouer.xxj.cap.
Ciuitatem fortium ascendit sapiens:scilicet xp̄s: ⁊ de
struxit robur eius.Et breuiter omnes mali destruun-
tur ibidem:sed hoc est irreparabiliter.Iuxta illd.Job
xij.Si destruxerit: nemo est qui edificet:ita ꝙ omnes
damnati plangendo possunt dicere illud ps.Deus re
pulisti nos ⁊ destruxisti.Et hoc potissime potest dici
a demonibus qui repulsi sunt ⁊ destructi.Unde nar-
ratur ꝙ quidaz bonus homo intrauit nemus perma
ximum vbi demōe perpetrante taliter deuiauit:ꝙ to-
ta nocte per nemus obscurum:cum bona tamen pati
entia:expers omnis itineris pagrauit.Igitur videns
misericordia diuina patientiam eius: circa auroram
compulit demones qui ipsum errare fecerant:sibi re-
medium impertiri. Demones ergo ex ordinatione di-
uina fabricato quodam monasteriolo: campanam q̄si
pro matutinis sonāt: quam vir dei audiens:qui scili-
cet in nemore vagabatur: illuc statim adijt:monaste
rium intrauit:abbatem cū monachis ad matutinas
ire volentibus inuenit qui panem ⁊ vinum sibi mi-

nistari mandauit. Illo igitur comedente: ⁊ conuentu monachorum matutinas dicente: videbatur sibi ꝙ ibi monachi nihil dicebant: nisi verba psalterij supra dicta: scʒ. Deus repulisti nos ⁊ destruxisti nos: iratus es ⁊c. Finitis ergo matutinis venit ad eum abbas rogans eum: ꝙ capl'm intraret: ⁊ verbuʒ dei monachis predicaret: qđ annuens cepit in capitulo predicare: et de ruina malorum angelorum multa dicere. Quibꝰ auditis: monachi ceperunt vnus post alium capitulum exire. Solo ergo abbate cū eo remanente: petijt hō sanctus ab abbate cām quare recesserant fratres sui: qui statim cōfessus est se ⁊ illos esse demones: qui ipsum in nocte precedente fecerant in nemore deuiare Deus vero videns bonam patiētiā eiꝰ compulit eos monasterium fabricare: ⁊ eum recreare: verum quia predicando de ruina angelica tetigerat: cū ipse ⁊ ipsi
F eius conditionis essent: verecūdati omnes vnus post alium recesserunt: quibus dictis: statim euanuit: abbas ille cū monasterio suo ficto. Sanctus vero iam illucescēte die ad viam suā redijt: deuʒ de patiētia quā habuerat benedicēs. Pro tanto ergo dixi: quia demones cū damnatis ꝓprie sunt destructi: ⁊ ꝙ isti sunt q̄ ꝓprie pn̄t dicere illud predictum. Deus repulisti nos ⁊ destruxisti nos. Unde alibi i. ps. Destrues illos ⁊ nō edificabis eos. Sic ergo ptʒ: ꝙ inuenit destructio formidabilis ⁊ periculosa. Si vellemus autem possemꝰ dicere: ꝙ est quedam destructio honorabilis ⁊ gloriosa: ⁊ ista est illa qua deus in iudicio destruet omnem mortalitatem: ⁊ construet perpetuam vitam ⁊ immortalitatem: de qua .j. Cor. xv. Nouissime autem inimica destruerunt mors. Unde etiam de xp̄o legitur. Heb. ij. Quod ipse participauit hoībus destruens illum ꝑ mortem: qui mortis habet imperiuʒ. Patet ergo qđ est destructio gloriosa: periculosa: rigorosa: ruinosa virtuosa: ⁊ vitiosa ⁊c. sufficit: vide de dissipare et alijs synonimis.

A **Desuper. Desursum.** Nota ꝙ desuper quādoqʒ sumitur pro re superiori: sicut dicitur in. ps. Mandauit nubibus desuper: ⁊ ianuas celi aperuit: quandoqʒ vero sumitur pro parte exteriori: sicut cum dicit. Nume. iiij. Extendent desuper operimentum iacinctinū quandoqʒ sumitur: pro parte posteriori: sicut cum dicitur. Nume. xvj. Ponite desuper tymiama: idest ponite vltimo cum alijs tymiama: quia tamen cōiter sumitur pro parte superiori vel exteriori: breui notabo ꝙ multiplex desuꝑ inuenit: vicʒ.

Desuper diuinorum.
Desuper prelatorum.
Desuper perfectorum.
Desuper terrenorum.
Desuper contemplatiuorum.
Desuper superborum.

Et sic est vnum desuper eterne dānationis. Unū desuꝑ supne iurisdictiōis vnū desuꝑ moralis ↄuersatiōis. Unū desuꝑ terrene possessionis. Unū desuper: erecte contemplationis. Unū
B desuper: superbe eleuationis. ¶ Dicā ergo ꝙ est vnū desuper dominationis superne: ⁊ istud proprie pertinet ad deum ⁊ ad sanctos: ⁊ ad gloriam paradisi: qui scilicet desuper sunt ⁊ cuncta bona desuper nobis immittunt: quia sicut dicitur. Jac. j. Omne datum optimum ⁊ omne donum perfectum desursum est descendens a patre luminū. Super enim ⁊ sursum denotāt superioritatem ad partem inferiorem: non relatam: sed in suo esse superius permansiuam. Desuper vero ⁊ desursum superioritatem signant inferius tamē influxiuam. Constat enī ꝙ desuper: scilicet de celo multa ⁊ varia descendunt: scilicet.

Radij ad illuminandum.
Fulmen ad examinandum.
Tonitruum ad mundum terrendum.
Pluuia ad terram rigandum.
Fulmina ad terram vrendū.

Sic vere dico ꝙ a deo nobis influitur et mittitur desuꝑ. Lumen illuminās vere cognitionis. Fulmen examinans dure correctiōis. Sonꝰ verberās tristis cōminationis. Aqua refrigerās dulcis cōsolatiōis. Cōstat em̄ ꝙ desuper nobis venit clara cognitio q̄ nos illuminat. Un̄ illud ꝑdictū. Desursuʒ est descēdēs a patre luminū qđ bene figurat. Ezech. j. in sanctis aialibus vbi dr̄. Facies aqle desuꝑ ipsorum quattuor. Et quasi aspectꝰ hoīs desuper. Aquila em̄ q̄ habet clarissimū visuʒ: ⁊ homo qui rōne pollet: limpidā ⁊ clarā cognitionē designat. que. s. desuꝑ est in deo ⁊ angelis. a q̄bus etiā nobis inspirat. iij. Reg. vij. Lucernas desuꝑ aureas: qr̄ reuera nulla est vera fides sapiētia aut cognitio. nisi sit desuꝑ inspirata. Un̄ de vana mūdi sapiētia dr̄. Jaco. iij. Nō est inqt ista sapiētia desursum descēdēs. sʒ terrena animalis. ⁊ dyabolica sequit. Que aūt desursum est sapiētia. pudica est. pacifica ⁊ modesta. Uenit ergo nobis desuꝑ clara cognitio. q̄ nos illuminat. Itē desuꝑ nobis venit dura correctio q̄ nos examinat. cōstat em̄ ꝙ fulmē diuine sentētie. ⁊ sue tribulatiōis notorie vel occulte desuꝑ mittit vt populus peccatis seuiēs puniat. Un̄ Baruc. vj. Ignis missus desuꝑ vt cōsumat montes et siluas. facit qđ ꝑceptū est ei. Itē desuꝑ nobis venit monitio verbis exuberās. seu sonus reuerberās. s. sonus ⁊ tonitruū sacre scripture q̄ nobis desuper inspirat. Un̄ de deo dr̄ in ps̄. Qđ ipse aduocauit celū desursum ⁊ terrā discernere ppl'm. q̄ etiā realiter fient in iudicio: vbi xp̄s desuꝑ veniēs cū suo populo disceptabit. vbi etiam post tonitruū dire sentētie penā eternā peccatoribꝰ intētabit. dicēs illud ezech. xiij. Dabo lapides ꝑgrandes et desuꝑ irruētes: ⁊ vētū ꝓcelle dissipantē. Itē desuper nobis venit. cōsolatio cuncta refrigerās. s. aqua ⁊ pluuia gratie in ꝑsenti ⁊ refrigeriū glorie in futuro: qr̄. s. ⁊ gratia ⁊ gloria sunt desuꝑ nō de mūdo ps̄. Mandauit nubibꝰ desuꝑ. ⁊ ianuas celi aperuit. ⁊ pluit illis māna ad māducandū ⁊c. Patet igit quō est vnū desuꝑ dānationis eterne. Et si vis etiā ꝑ istud desuꝑ potes intelligere spm̄ sctm̄ vel filiū dei desuꝑ nobis missum q̄ dicit Joh. viij. Uos deorsum estis. ego desuꝑius sum. q̄ scilʒ nos illuminauerūt examinauerūt reuerberauerunt. ⁊ refrigerauerūt ⁊c. ¶ Scđo dico qđ est vnū desuꝑ iuris- C
ditionis supne. ⁊ istud est illud desuꝑ in quo ꝑlati ꝑsident ⁊ residēt supra plebē. Res em̄ nobiliores ⁊ meliores solēt desuꝑ preeminere. sicut pʒ de corporibꝰ celestibus sicut etiā ptʒ in corꝑe hūano. vbi illa mēbra q̄ sūt desuꝑ. s. caput. oculi. cor ⁊ epar sunt ceteris mēbris iferiorībꝰ meliora sic vere in corꝑe xp̄i mystico qđ ē eccl'ia illi q̄ sunt in moribꝰ ⁊ in scietijs meliores debēt esse desuper. i. in dignitatibus celsiores et si vis dic ꝙ in isto desuper. i. in superiori statu debent collocari illi q̄ sunt

Scientie splendore lucidi.
Prudentie tenore ꝓuidi.
Justicie rigore feruidi.
Decentie decore fulgidi.

Sint ergo splēdidi luce scie figurati ī aqla q̄ hʒ visum acutissimū eze. j. vbi dr̄ facies aqle desuꝑ Sint etiā ꝓuidi norma prudētie. figurati ī natura humana q̄ hʒ sensum prudentissimū ezec. j. vbi dr̄. Quasi aspectus hominis desuꝑ Sint deniqʒ feruidi zelo iusticie. figurati in ariete qui est animal ad percutiendū paratissimum. de quo Nume. xxiij. Imposui vitulum et arietem desuper. Sint insuper fulgidi seu nitidi forma decentie. figurati in humerali aaron quod erat ornamentum formosissimum. de quo dicitur Leuitici. viij. ꝙ desuper humerale imposuit: et breuiter prelati sunt desuper alijs tanꝙ honorabilius presidentes ⁊ tanꝙ cure eorum diligentius inuigilantes. et ecclesiam ꝓtegentes et defendentes. figurati in illis cherubin. iij. Regum. vij. ⁊. viij. de quibus dicitur ꝙ cherubin expandebant alas suas super archam ⁊ protegebant eam: ⁊ vectes eius desuper. Si vis cōpara prelatos cherubin: sicut supra de cherubin in titulo suo. Isti etiam figurantur in illa nube que desuper filios israel precedebat et ad terram promissionis duce-
D bat: sicut dicitur Nume. vndecimo. Est igitur vnuʒ desuper iurisditiōis supne. ¶ Tertio est vnū desuper
cōuersationis

conuersatiōis externe. Illa em̄ vestimēta q̄ magis apparent: sunt illa que desuper alia extra iacent: ideo per istam distinctionem desuper ꝯuersatio intelligit̄: qua quis exterius ꝛ desuper inuestit̄. Vñ de sanctis viris ꝙ desuper habere pulcram ꝛ honestā conuersationē dicitur figuraliter Nume. iiij. ꝙ omnia altaria ꝛ omnia vasa quibus ministrat̄ in sanctuario: inuolent iacynthino pallio: extendentq̄ʒ desuper operimentū pelliū: hiacynthinarū. Hiacynthine em̄ pelles que habent celestē colorē: bonā ꝛ sanctā cōuersationē significant: qua sc̄ʒ minister sanctuarij. i. xp̄iani ꝛ maxime ecclesiastici cooperire se debent. Et si vis nota ꝙ in conuersatione viri sancti debet esse

Oratio superos adiens.
Compassio pauperes leniēs.
Deuotio eterna sentiēs.
Discretio soluta vinciens.

De oratione potest intelligi illud Nume. xvij. Hausto igne de altari mitte incensum quasi dicat. In conuersatione ignea ꝛ feruenti debet incensum oratiōis apponi. De cōpassione dici potest illud Gene. xxviij. ꝙ Jacob erexit lapidē in titulū fundens oleū desup. q. d. ꝙ in titulo honeste conuersationis semper debet esse oleū pie cōpassionis. De deuotione dici potest illud Nume. xvj. Tollat vnusquisq̄ʒ thuribulū suū: ꝛ hausto igne ponite desuper thimiama. Thimiama em̄ qd̄ suauissime fragrabat: deuotionem significabat. De discretione vero dicitur ꝛ exponitur illud Nume. xix. vbi dicit̄ ꝙ vas qd̄ nō habuerit operculū nec ligaturā desuper immūdū erit. Ligatura enim discretionē signat: que om̄ia prudenter operit ꝛ comprehendit ꝛ ligat: q. s. ille per vitia immundus dicitur qui vinculis prudentie nō ligatur. Ista est enim tunica incōsutilis que desuper erat cōtexta per totū. sicut dicitur Johan. xix. Et tamen de multis constat ꝙ ꝛ tunicā ꝛ palliū bone conuersatiōis perdūt. Itaq̄ʒ nude ꝛ inhoneste incedunt: vñ Michee. ij. Desup tunicē palliū sustulistis. Patet ergo ꝙ est vnū desup cō-

C uersatiōis externe. ¶ Quarto dico. ꝙ est vnū desuper possessiōis terrene: q̄ sc̄ʒ terrena possessio ē: sicut quedam vestis adiacens possessori. Unde de pauperibus quib⁹ a tyrannis talis pellis subtrahit̄: dr̄ Michee. iij. Violenter tollitis pelles eorū desup eos: ꝛ carnes eorū desuper ossibus eorū. Quinto dico ꝙ est vnū desuper contemplationis perfecte: ꝛ istud est illud quo sc̄ʒ boni per contēplationē ꝛ affectionem desuper volūt esse sc̄ʒ celestia appetendo ꝛ terrestria cōtēnendo. Joh. iij. Qui de terra est de terra loquit̄: qui desursum venit super oēs est: diabolus tamen semper nititur hominē de isto desuper detrahere: ꝛ de celestibus ad temporalia. Figuratus in rege achaʒ de quo dr̄. iiij. Reg. xvj. ꝙ luterem qui erat desuper ꝛ mare deposuit de bob⁹ ereis qui sustentabant illud. ¶ Sexto vero dico ꝙ est vnū desup affectiōis elate sc̄ʒ superboꝝ: q̄ semp volūt desuper preeminere: ꝛ de hoc potest exponi illud Judicū. ix. vbi dicitur. ꝙ ancilla fragmē molle desuper iaciēs occidit abimelech: quia sc̄ʒ desuper superbie semper solet succedere fragmen molle. i. dura percussio pene eterne Sic ergo patet: ꝙ desuper sumitur multis modis: vide infra vbi super: ꝛ sursum ꝛc.

Deterior. Nota ꝙ deterior idem est ꝙ peior ꝛ ideo vide infra de malo: vel de peius ꝛc.

A **Detestari.** Nota ꝙ detestari idem est qd̄ abhominari: seu idē qd̄ refugere vel horrere: ꝛ q̄ naturale est: ꝙ vnūquodq̄ʒ suū cōtrariū detestatur ꝛ refugit: inde satis apparet euidenter: ꝙ boni detestantur mala: mali vero econtrario detestantur bona. Dicam ergo ꝙ

Detestatur deus cuncta nefaria.
Detestatur iustus mala contraria.
Detestatur malus bona salubria.

Dico ergo ꝙ de⁹ detestatur omnem superbiam dicens Amos. vj. Detestor ego superbiā iacob. Itē dico ꝙ iustus detestatur omnem nequiciam. Nequitiam dico impietatis Prouerb. viij. Labia mea detestabunt impiū. Detestatur nequitiam carnalitatis Hester. xiiij. Detestor cubile incircūcisoꝝ. Detestatur nequiciā vane loquacitatis Prouer. xiij. Verbum mendax iustus detestabitur. Item dico ꝙ malus detestatur omnē iusticiā. Justiciā dico simplicitatis Gene. xlvj. Detestātur egyptij omnes pastores ouium. Detestantur iusticiam sagacitatis ꝛ bonitatis Prouerb. xiij. Detestantur stulti eos qui fugiūt mala. Detestantur iusticiam equitatis ꝛ seueritatis Prouerb. v. Detestatus sū disciplinam: ꝛ increpatiōibus nō acquieuit cor meū ꝛc. vide de abhominari ꝛc.

Detinere. Nota ꝙ detinere semp sumitur ꝓ perfecte tenere: vñ nota ꝙ detinentur simplices in ignorātia: detinentur obstinati in iusticia: detinentur damnati in pestilentia: detinent̄ beati in opulentia ꝛc. Dic ꝙ detentio est quasi quedā firma et cōtinua collatio ꝛ habitatio ꝛc. omitto propter paucas autoritates. A

Detrahere. Nota qd̄ detrahere idē est quod aliquid deorsum trahere vel aliquid de aliquo trahere: ꝛ sic loquendo moraliter dico ꝙ est detractio ab honoribus: a rebus ꝛ a moribus. Ab honoribus dico: vt cum dicitur. Abd. si inter sydera posuerūt nidū suū: inde detraham eos. A rebus etiā ꝛ sic detrahere idem est qd̄ aliquid decerpere Esa. viij. Accelera: spolia detrahe. A morib⁹ aūt: vt cū fame: vel sciēte: vel vite alicuius fit verbalis detractio: vel diminutio aliqualis de quo Jaco. iiij. Nolite detrahere alterutrum. Dicam ergo ꝙ est A

Detractio virtuosa.
Detractio rigorosa.
Detractio vitiosa.

Est dico detractio virtuosa: ꝛ ista est illa qua quis a se vel ab altero vitia detrahit ꝛ deponit: a se dico: sicut cū dicitur Leuiti. j. Detracta pelle hostie: artus in frusta concident: quasi diceret: quilibet debet de seipso pellem veteris consuetudinis detrahere: ꝛ artus membroꝝ suoꝝ in varias bonorum operū occupationes ꝛ diuisiones cōcidere. Ab alio: sicut cum dicitur. Prouerbio. xxj. Excogitat iustus de domo impij vt detrahat impios a malis. Ista est igitur detractio virtuosa. ¶ Secundo dico ꝙ inuenitur detractio rigorosa: ꝛ ista est illa quam facit deus vel prelatus: q̄n sc̄ʒ de alto gradu vel statu hominē detrahunt et deponunt Esaie. xxiiij. Detraxit fortes in fortitudine sua. Unde etiam: cuilibet superbo a gloria mundana per mortem detracto et deposito: dicitur Esaie. xiiij. Detracta est ad inferos superbia tua concidit cadauer tuum: subter te sternetur tinea. ꝛ operimentum tuum vermes erunt. Sed de hoc vide infra in fine. ¶ Tertio vero inuenitur detractio vitiosa: et illa est mordax oblocutio peruersoꝝ ꝛc. ¶ Itē nota ꝙ detractio est vitiū locutiōis: ꝛ est detrahere idē quod de fama alicuius diminuere. Unde detractores nihil aliud sunt q̄ fame alicuius peruersi oblocutores. Et est detractio idem quod oblocutio: murmuratio: susurratio: diffamatio: duplicitas: simulatio et alia similia. Istud est ergo vitium valde cauendum. Est enim deo ꝛ hominibus odiosum. Ideo bene precipitur Sapientie primo. Abstinete vos a detractione que nihil prodest: et Prouerbiorum. xxiiij. Abhominatio hominū detractor. Et addiscamus ꝙ ista duo vitia scilicet detractio ꝛ adulatio: q̄uis aliquotiens sint extrinseca: vt communiter tamē sunt contraria. Adulatio enim est in presentia. Detractio in absentia. Adulatio vngit. Detractio vero pūgit. Adulatio quemq̄ʒ commendat. Detractio vtrumq̄ʒ vitupe rat. Coniuncta tamen sunt ista vitia quandoq̄ʒ: quia sepe accidit ꝙ ille idem qui in presentia adulatur: in absentia detrahit et obloquitur Dicam ergo quod istud vitium est contemnendum ꝛ fugiendum triplici ratione. Est enim detractio B

Incorde dolorosa.
In ore formosa.

Ista ꝛ ci i corde torquet obloquētē In ore ledit nō presentem

In aure venenosa. In aure fedat audiētem.
Detractio em̄ ē sicut ignis ī corde: sicut gladiꝰ ī ore si
cut venenum in aure. Est dico sicut ignis in corde.
Detractio enim igni comparatur. qꝛ scꝫ ipsa vrit. tor=
quet: molestat: et inquietat suum possessorē. Detra=
ctor enim omnibus bonis inuidet: omnibus malefa=
ctis arridet: secreta vult inuestigare: vt ipsa possit reue
lare. Mala solet augmentare. Bona solet diminue=
re vel tacere. Detractor enim nunꝙ̄ caret inuidia. Et
ideo detractio est sicut vipera: que primo anteꝙ̄ aliq̄d
ledat: matrem propriā in vtero existens corrodit vul=
nerat ⁊ occidit. Sic vere peccatum detractionis ⁊ inui
die anteꝙ̄ ledat alios ledit suos. Anteꝙ̄ em̄ de ventre
exeat: ⁊ anteꝙ̄ ad os veniat: ipsa solet matrem: scꝫ ipm̄
detractorem intus in corde corrodere: ⁊ per irā ⁊ inui
diam cruciare. Ideo de detractore potest intelligi hoc
cōmune ꝓuerbiū. Mus in pera: serpēs in sinu: ignis
in stuppa: male remunerant hospites suos. Ideo bñ
dicitur. Eccl's. x. Si mordeat serpens in silentio: nihil
eo minus habet qui occulte detrahit scꝫ proximo suo
Detractio ergo vrit obloquentem. ¶ Secundo dico
C ꝙ detractio ledit non presentem. scorpio ledit retro nō
ante: hꝫ em̄ aculeū in cauda nō in facie: in pte retro nō
in parte ante. Sic isti detractores retro. idest. in absen
tia mordent ⁊ pungunt. in facie autem. idest. in presen
tia nihil dicunt. aculeū em̄ detractionis habent in
cauda non in facie. in parte retro non in ante. idest in
absentia quando sunt retro homines pungunt non
in presentia quādo sunt ante. Unde Ezechie. ij. Impij
et subuersores sunt tecum: cū scorpionibus habitas.
Rana in presentia hominū parū clamat. sed si homo
recesserit statim cantat. Sic vere detractores in absen
tia hominum coaxant ⁊ detrahunt. sed si presentes
fuerint nihil dicunt. immo qđ peius est: isti adulant
et applaudunt in presentia: in absentia detrahunt ⁊
obloquūtur: similes vni generi magnetis seu adamā
tis qđ est in ethiopia: qđ in vno angulo suo ferrū at=
trahit: sed si vertatur ad alium angulum cōtrarium
facit. quia scꝫ ferrū a se reijcit ⁊ repellit ꝑm Isido. Sic
vere tales in vna sua dispositione scꝫ qū sunt in presen
tia attrahunt ferrū: quia scꝫ hominibus loquūtur at
trahentia: allicientia: ⁊ adulantia verba. qñ tñ cōuer=
tuntur ad aliū angulū scꝫ ad absentiā. tunc ipsi con=
trarium obloquūtur. qꝛ scꝫ detrahēdo ⁊ mordēdo: qđ
prius amare visi fuerant: repellunt: vituperant: ⁊ de=
testantur. Isti sunt duplices: ⁊ ideo maledicti: quia si=
cut dicitur Eccli. ij. Ue duplici corde ⁊ ingredienti ter
ram duabus vijs. Unde Eccl'. xxviij. Susurro ⁊ bilin
guis maledictꝰ. Multos enim turbant pacem habē
tes. Ideo pcipit Eccli. v. Nō appelleris susurro in via
D tua. Detractio ergo ledit nō presentē. ¶ Tertio dico
ꝙ detractio fedat audientem. inficit em̄ nō solū illum
qui diffamatur: imo etiā illum cui diffamatio narra
tur. inꝙ̄tū scꝫ per talia verba in corde ipsius mala opi
nio generatur. ꝑm Bern. em̄ in libro de cōsideratione
detractor ⁊ libens auditor vterqꝫ diabolū portat in li=
gua. Ideo dicit quedam glosa super Prouerb. xxv. Ibi
ventus aq̄lo dissipat pluuias: ⁊ facies tristis linguā
detrahentem. Si inq̄t hylari vultu audieris detracto
rem: sibi ministras fomitem detrahendi. Discit enim
detractor non libenter dicere: qđ te nouerit nō libēter
audire. Non audiamus igitur charissimi tales detra
ctores: sed more aspidis aures nostras claudamꝰ. Iux
ta illud Eccli. xxviij. Sepi aures tuas spinis: ⁊ nolite
audire verba neq̄. simus ergo similes electro: cuiꝰ pro
prietas est venenum reprehendere: ꝑm Isido. Si enim
in vase de electro venenū aliqđ infundatur: solet stri=
dere ⁊ in varios colores se mutare: ⁊ ita veneni presen=
tiam declarare. quapropter cauent malefici ne vene=
num offerāt in electro. Sic procerto charissimi debēt
esse viri sancti ꝙ si venenum detractionis infunditur
in auribꝰ alicuius electri idest alicuius sancti viri: sta
tim proculdubio debet stridere per detractionis repre
hensionem: et vultum suum debet in colores varios
mutare per displicentie ostēsionem. ⁊ sic detractor ca=
uebit in talibus venenū effundere. ī coram ipsis vba
detractoria ⁊ infamatoria declarare. vnde Hieroni. in
quadam epistola. Tam lingua ꝙ̄ auribus fuge vitiū
detrahendi. quia detractor vix audebit dicere: qđ audi
enti viderit displicere. Patꝫ ergo quomō fugiēda est de
tractio: quia interius torquet obloquentem: exterius
ledit innocentem: vel non presentem. Ulterius turbat
seu fedat audientem. et hoc de vitio detractionis loq̄
sufficit. ¶ Sed nota ꝙ vocabulū detrahēdi aliter ac= E
cipitur in scriptura. detrahere em̄ est desursum aliq̄d
inferiꝰ trahere. ⁊ sic detractio. idē est ꝙ superioris dā=
natio. ⁊ de altitudine huius mundi ad infernū dedu=
ctio. Uñ de lucifero dicitur Esa. xiiij. Uerūtñ in infer
num detraheris in ꝓfundū laci. Et Amos. ix. Si ascē
derint in celum: inde detraham eos. ꝑm em̄ Plinium.
Cameleon tante est virtutis contra accipitres: ꝙ eos
violenter detrahit a volatu: ⁊ prebet ceteris animali
bus deuorādos: qđ valde videtur mirabile. Accipiter
charissimi qui dicitur ab accipiendo: ⁊ qui altissime
volat: signat mundi superbos ⁊ raptores: qui in altū
volant: per superbie vanitatem: ⁊ aliena accipiunt per
rapinā ⁊ crudelitatem. Cameleon autē. id est deus ta=
les accipitres odit: ⁊ de alto volatu superbi status sui
ipsos ad mortē: ⁊ ad infortunia ⁊ ad inferos detrahit
⁊ sic eos deuorandos alijs animalibus: scꝫ alijs rapto
ribus in hac vita ⁊ demonibꝰ post mortem in inferis
eos distribuit ⁊ comedit. Sicut enim videmus: deꝰ se=
pissime tyrannos ⁊ malos diuites detrahit de alto in
bassum id est de fortuna ad infortunium: de diuitijs
ad paupertatem: de honoribus ad vilitatem. ꝙ sicut
alios deuorauerunt ⁊ regnabant sic dei regnū si per=
diderint ab alijs raptoribus deuorantur. Iuxta illud
Esaie. xxxiij. Ue qui predaris nonne ⁊ ipse predaberis
cū fatigatꝰ desineris depredari dānaberis. Et zacha.
ij. dicitur. Erūt prede eis qui seruierant sibi. Spiritua
liter etiam videmus: ꝙ illi q̄ in illo mūdo sunt altissi=
mi: subito de vita ad mortem: de mundo ad infernum
de gloria ad penam a deo detrahuntur: ⁊ a vermibus
in sepulcro a demonibꝰ in inferno lacerantur ⁊ deuo=
rantur. de tali ergo detractore dicit̄. Esaie. xxvj. Terrā
gigantem detrahes in ruinam. Uñ. ij. Pet. ij. Peccā=
tibus inquit non pepercit: sed rudentibus inferni de=
tractos in tartarū tradidit cruciandos ⁊c.

Deuotio.

Quia deuotio est illa virtꝰ: qua q̄s A
se totū deo deuouet et dedicat: qua
etiam totus vacat virtutibus: ⁊ vitia a se euellit ⁊ era
dicat qua insuper totus fertur in celestibus: ⁊ terrena
vilipendit ⁊ abdicat. videtur quod vir deuotus est idē
qđ vir perfectus virtutibus ⁊ gratijs totus plenꝰ. q̄a
ergo in infinitis locis fit mentio de viro ꝑfecto: sancto
iusto: ⁊ bono: paucissime vo sunt autoritates in scri=
ptura de deuotiōe ideo omitto. Uide ergo de gratia: ⁊
de perfectione. Uide etiam in tabula: vbi in locis plu
ribus inuenies de deuotione. Sed si vis aliq̄d dicere:
nota ꝙ deuotio teste Hugo. est feruor bone volunta=
tis: quā mens cohibere non valēs: certis iudicijs ma
nifestat

Qua dator munerum seipso largitur. Est ergo B
Qua factor siderum hac vita sentitur. deuotio
Qua quicquid asperū dulciter lenitur. virtꝰ quā
per seipsum deus solet largiri. Cor enim humanum
nunquam per deuotionem madefieret: nisi ros diui=
ne gratie ibidem a deo desuper veniret ⁊ descenderet.
Deus enim est sicut vinea balsami: que preciosissimā
deuotionis guttam in fialis diuersorum cordium di=
uersimode fundit. Ideo enim vbi est: ad hoc datur. ⁊
a diuersis diuersimode recipitur ⁊ hauritur. Et hoc
est qđ dicit Bern. sup cantica. Nō inq̄t oibꝰ eq̄liter
deuotio mistrat̄. Nā Thomas in latere. Iohānes in
pectore. Petrꝰ in sinu patris. Paulus in tertio celo
secreti huiꝰ gratiā inuenerunt. Maria em̄ in humili
tate

tate. Magdalena in spe. Thomas in fide. Petrus in veritate. Johannes in caritate. Paulus in sapientia: apud diuersas sponsi mansiones: diuersimode istam gratiam assecuti sunt. Ista est ergo virtꝰ quam per seipsum deus solet largiri. ¶ Secundo dico ꝙ ista est illa qua in fonte suo deus solet sentiri: ⁊ qua in terris potest percipi ⁊ hauriri: nulla eñ alia virtus gustat ita deum sicut deuotio. Sicut enim dicit August. sup Johan. Deus nec sonus est: qui auribꝰ audiatur: nec color qui oculis destinat̃: nec odor qui a naribus capiatur: nec sapor qui facibus iudicatur: nec durū nec molle quod digitis attrectetur: ⁊ tamen aliquid est qđ sentire facile est: explicare vero impossibile. Ista est ergo virtus qua pre ceteris deus pōt sentiri. ¶ Tertio dico ꝙ ista est illa qua omne asperū dulciter pōt leniri. Cōstat enim ꝙ deuotio omnē tristiciam fugat: oēm amorem gratificat: oēm spē certificat: ⁊ quicquid in rebus est onerosum ⁊ asperum: dulce facit ⁊ lenificat. Et ideo dicebat Bernar. super Cantica. Est inquit vnguētum compunctionis pungitiuū dolorē faciens: vnguentū deuotionis temperatiuū dolorē leniens ⁊c. sufficit q: alibi multa dicuntur.

A **Deuorare.** Nota ꝙ multiplex est deuoratio. Nam terra deuorat homines morientes

Dyabolus deuorat impios delinquentes.
Tyrannus deuorat pauperes indigentes.
Infernus deuorat dānatos descendētes.

Est igitur deuoratio carnis consumptoria: quā facit terra respectu morientiū Numeri. xvj. Aperiēs terra os suū deuorabit chore ⁊c. Itē est deuoratio virtutū abstersiua: quam facit dyabolus respectu delinquentiū: quia scꝫ quicūqꝫ peccat a dyabolo deuoratur ⁊ corpori ipsius intimatur. j. Petri. v. Aduersarius vester dyabolus tanꝙ leo rugiens circuit querens quem deuoret. Item est deuoratio rerum sublatiua: quam facit tyrannus respectu innocentiū seu pauperū indigentium ps. Deuorāt plebem meā sicut escam panis ⁊ alibi. Sicut eius qui deuorat pauperem in abscōdito. Item est deuoratio anime lesiua: quā facit infernus respectu damnatorum pereuntium. De quo Leuiti. x. Ignis deuorauit eos ⁊ mortui sunt. His ergo premissis dicamus: ꝙ deuorare moraliter accipiēdo: idē est qđ nocere: destruere: dissipare: absorbere: ⁊ totaliter extirpare. Est etiā deuorare idem quod auide ⁊ sine temperamento comedere.
B Et ideo sicut comedere pertinet ad homines: sic deuorare ad aīalia crudelia ⁊ gulosa. ¶ Possumꝰ ergo notare ꝙ triplex est voracitas seu deuoratio

Prima est gulositatis ⁊ carnalitatis.
Secunda est rapacitatis ⁊ crudelitatis.
Tertia est penalitatis ⁊ aduersitatis.
Cibaria enim deuorantur ꝑ voracitatem gulosorum.
Pauperes deuorāt̃ ꝑ rapacitatē tyrannorum.
Anime deuorant̃ in inferno ꝑ crudelitatē tormentoꝝ.

Est igitur quedā voracitas insatiabilis gulositatis. Gulosi eñ non possunt satiari cibarijs: immo ad modum irrationabiliū bestiarū non cessant cibaria supfluere dicentes Eccl's. ij. Quis ita deuorabit ⁊ delitijs affluet sicut ego. Itē est deuoratio rapacitatis seu iniquitatis. Cupidi eñ ⁊ rapaces sunt similes animalibus crudelibus: q̄ nō cessant carnes bestiarū innocētium deuorare. Similes sunt igit̃ igni: q̄ res sibi cōtiguas subito deuorat ⁊ cōsumit. Sic vere isti auari innocenies ⁊ pauperes per rapinas deuorare nō cessant ⁊ ipsos diuersis tribulationibꝰ infirmare. Vñ Esa. j. Regionē vestrā coram oculis vestris alieni deuorant. Amos. ij. Mittam ignē in iuda ⁊ deuorabit edes hierusalem. Isti enim tyranni proprie dicuntur deuoratores: q: sicut vorago sua insatiabili capacitate quasi infinita recipit ⁊ absorbet: de receptis autem nullum vestigium apparet. Sic vere tales quasi infinita de alienis bonis rapiūt deuorant ⁊ assumunt: in eis tamen vt cōmuniter nullum diuitiarum vestigium apparet: immo quasi continue sunt pauperes ⁊ verificatur in eis verbum sapientis: qui dicit Prouerbio. xj. Alij diuidunt propria ⁊ ditiores sunt. Alij rapiunt nō sua: ⁊ semꝑ in egestate sunt. Ista est ergo deuoratio rapacitat̄: sꝫ huic pōt subalternari: deuoratio detractoꝝ q̄ verbis suis detractorijs alios deuorāt ⁊ corrodūt. Unde Gene. xxxvij. Fera pessima deuorauit filiū meū ioseph. Et Deuterono. xxxij. Gladius meus deuorabit carnes. Et possumus subdistinguere: ꝙ sicut mundi peccatores solent alios diuersimode deuorare. Ita iusto dei iudicio per diuersa peccata diuersimode deuorantur. Unde nota ꝙ quidā deuorantur per peccatuꝫ auaricie: quidam per peccatuꝫ inuidie: quidā ꝑ peccatum luxurie. Primi figurantur in illis qui deuorati sunt a terra Nume. xvj. Terra enim. i. terrena prosperitas ⁊ negociatio per auariciam deuorat ⁊ cōsumit. Nume. xiij. Terra quam lustrauimꝰ deuorat habitatores suos ⁊c. Secundi deuorantur in illis qui deuorati sunt ab igne Leui. x. Egressus ignis a domino deuorauit eos ⁊ mortui sunt. Ignis enim signat peccatū inuidie qđ possessorem suū stimulat ⁊ cōburit: ipmqꝫ mente ⁊ corpore deuorat ⁊ desiccat. Joelis. j. Ignis deuorabit speciosa deserti. Tertij figurantur in illis qui deuorantur a lepra. Lepra enim que non solū possessorem suū: immo etiam alios habet inficere: signat luxuriam que primo suos: deinde alienos ꝑ suos cōtactus habet inficere ⁊ corrumpere Nume. xij. Medium carnis eius a lepra deuoratum est. Ista est ergo deuoratio iniquitatis. Tertio dico ꝙ est deuoratio penalitatis: ⁊ ista est qua peccatores in inferno deuorantur. Unde de peccatoribus dicitur Job. xx. Deuorabit euꝫ ignis qui non succendetur: affligetur relictus in tabernaculo suo. Aurum enim in igne non deuoratur nec cōsumitur sed purgatur. Plūbum vero ibi consumitur et penitus si ibi sit diutiꝰ deuoratur. Sic vere boni in inferno non deuorant̃: immo ibi per ignem depurantur. Mali vero ibi destruuntur ⁊ perpetuo cruciant̃ Ezechie. xxiij. Nouissimū tuū deuorabit ignis. Et nota ꝙ ignis inferni deuorabit multa genera peccatorū: vcꝫ

Terrenis opibus implicatos.
Superbis turribus sublimatos.
Prauis muneribꝰ inq̄natos.
Uirtutū fructibus spoliatos.
Profundis mētibꝰ obstinatos.
Malignis cordibꝰ discordatos.

Dico igit̃ ꝙ igne inferni finaliter deuorabunt̃ implicati terrenis actibꝰ Deuterono. xxxij. Ignis succensus est in furore meo: ⁊ ardebit vsqꝫ ad inferni nouissima: deuorabit terram cum germine suo: ⁊ montium fundamenta comburet. Item deuorabūtur eleuati superbis montibus Judicum. ix. Egrediatur ignis de ramno: et deuoret cedros lybani. Item deuorantur isto igne inquinati prauis muneribus: quia sicut dicit Job. xv. Ignis deuorabit tabernacula eorū qui libenter munera accipiunt. Item spoliati virtutū fructibꝰ Eccl'i. xliij. deuorabit mōtes ⁊ exuret desertum. Item ibi deuorabuntur obstinati profundis mētibus. Unde Amos. vij. Ecce vocabit dominus iudicium ad ignem: et deuorabit abyssum multam. Item deuorabuntur discordati malignis cordibus. Psalmus. Ignis hostes tuos deuoret. Et hoc de deuorare sufficit.

Deus. Quāuis enim nomē dei mirabile sit affatu et inscrutabile cogitatu: et sicut dicit Job. xxxvj. Magnus deus et vincens scientiā nostram: et inde est ꝙ magnus dominus et laudabilis nimis: et sapientie eius non est numerus. Ideo perfectionē ipsius expauescens: loqui de ipso longius pertimesco: verum si fari nescio: propter hoc non cessabo aliquid balbutiri. Dicamus ergo ꝙ q̄uis de diuina essentia nō possumus aliquid dignum loqui: ideo de ipsius effectibꝰ aliqua breuiter possunt dici. Essentia enim dei est imperscrutabilis pro tempore huius vite. Unde narratur: ꝙ cū quidam rex petijsset a quodam philosopho. Quid est deus. Dixit philosophus A

da mihi inducias.xv.dierū:qua cōcessa ⁊ completa:petijt inducias vnius mensis:⁊ tandē duorū mensiū:ita ꝙ semper inducias duplicabat: de quo admiranti regi ⁊ querēti. Respondit phs. Certe inquit tot dilationes quero:quia quanto magis inquiro quid sit deus: tanto minus inuenio. Ideo diuinam essentiam describens semel quidā phs dicit sic. Deꝰ sphera incircūscriptibilis:cuiꝰ centrū vbiqꝫ est:circūferētia autē nusqꝫ. De diuina ergo essentia nō querentes solū de isto vocabulo deus disseramꝰ. Dicamus ergo ꝙ deus habet

B Eminentiam superiorem.
Sapientiam limpidiorem.
Prudentiam occultiorem.
Amiciciam precariorem.

¶ Habet dico deus eminentiam cuncta precellētem. Sapiētiam cuncta cognoscentem. Prouidentiam cuncta gubernātem. Amiciciam cuncta diligētem. Habet ergo deus superiorem eminentiam. Deus enim eminet ⁊ superest omnibus rebꝰ: dignitate:bonitate:potestate. ps. Quoniam deꝰ rex magnus dominus terribilis super omnē terram. Rex inquit:ecce dignitas. Terribilis: ecce potestas. Super omnem terram:ecce bonitas. Ista ergo p̄eminentia est cunctis superior. Item in ipso est sapientia cunctis limpidior:vt enim dicitur Eccli.j. Omnis sapientia a domino deo est. Et Sapien.vj dicitur. ꝙ deꝰ sapientie dux est ⁊ sapientium emendator. Item in ipso est prouidētia cunctis discretior seu cunctis occultior. Sicut enim per occultam ⁊ inuisibilem lune influentiam mare visibiliter regitur ⁊ mouetur: sic per dei prouidentiam mundus iste disponitur ⁊ sensibiliter gubernatur. Ideo dicitur in ps. Quoniam rex omnis terre deus: psallite sapienter. Rex enim dicitur.i. rector. Iste habet amiciciam precariorem. Ideo.j. Corinthio.xiij. dicitur. Ipse dicitur deus pacis ⁊ dilectionis. Sicut enim Sapien.xij. dicitur. Ipse diligit omnia que sunt: quoniam sua sunt. Propter istas ergo ⁊ alias perfectiones diuinas est ipse deus colēdus:honorandus:⁊ metuendus. Coli enim debet propter deitatem:honorari propter dignitatem. Formidari propter potestatem. Quomodo autem sit deus declarat in ps. Deus iudex iustus:fortis ⁊ patiens

Iste est deus:ideo adorandus.
Iste est iudex:ideo formidandus.
Iste est iustus:ideo honorandus.
Iste est fortis:ideo amplexandus.
Iste est patiens:ideo diligendus.
Iste est clemens: ideo requirendus.
Iste em̄ habet plenitudinē sctitatis: qr deus.
Celsitudinem dignitatis: quia iudex.
Rectitudinem veritatis: quia iustus.
Magnitudinem potestatis:quia fortis.
Fortitudinem firmitatis:quia patiens.
Mititudinem pietatis:quia non irascitur.

C ¶ Dico ergo ꝙ deus est adorandus propter excellentiam deitatis. Iste est enim deus solus Deuterono.vj. Tuus deus vnus est. Ideo precipitur ibidem. Dominum deum tuum adorabis ⁊ illi soli seruies. Elephas enim est animal valde disciplinabile ſm Plini. Dicitur enim cognoscere regem ⁊ eū adorare. Sic vere nos debemus cognoscere regem:scꝫ dn̄m qui est rex noster ante secula:⁊ qui operatus est salutē in medio terrax per fidem ⁊ dilectionem:⁊ debemus adorare per reuerentiam ⁊ deuotionem. Deus inquit. Unde Apocalip.xix. dixit angelus Johanni eum adorare volenti. Uide ne feceris:conseruus tuus enim sum ⁊ fratrum tuorum deum adora.q.d. Noli adorare creaturam sed creatorē. Nō est contra ydololatras:sortilegos ⁊c. Et si vis de dei excellentia potes notare ꝙ ipse est

Lux illuminans nostram cecitatem.
Rex examinans nostrā prauitatē.
Lex determinans omnē veritatem.
Fons eliminās omnem feditatem.

Est dico lux mentes illuminās. j. Johan.j. Deus lux est ⁊ tenebre in eo nō sunt vlle. Itē ipse est rex culpas examinans ps. Deꝰ autem rex noster ante secula. Et illud ps. Deus deorum dominus locutus est:⁊ vocauit terrā. Item ipse est lex cūcta determinans ps. Deus stetit in synagoga deorū:in medio autem deus dijudicat. Item est fons sordes eliminans. Eccli.j. Fons Sapientie verbū dei. Deus igitur est honorandus. ¶ Scd̄o dico:ꝙ ipse est formidandꝰ. D
qr scꝫ iudex. Aues enim timent aquilam:bestie leonē: malefactores iudicem. Aues enim predales audita voce aquile ipsa die non audēt predare. Bestie etiā de circulo a leone facto non audent egredi. Latrones etiā in p̄sentia iudicis non audēt. furari. Sic vere nos debemus timere leonē: aquilā:⁊ iudicem nostrū scꝫ deū ita ꝙ in eius presentia qui vbiqꝫ est:non debemus audere aliqd forifacere:nec de circulo mandatorū suorū egredi vel exire. Amos.iij. Leo rugiet qs non timebit. Et Osee.xj.dr. Ipse rugiet ⁊ formidabunt filij matris. Unde Eccl's.xij. Deū time ⁊ mādata eius obſua. Et Apocal'.xiiij. Timete dominū:⁊ date illi honorē:⁊ adorate eum ⁊c. Dic si vis de lapide excolicero:q facit oculos temulosos:sicut sup̄.vel dic de cornice ⁊ de aquila: sicut sup̄. Sicut enim dicitur. Eccli.viij.qr non profertur contra malos sentētia cito:ideo absqꝫ vllo timore filij hominū perpetrant mala. Non sic:sed timeatur deus qr iudex. Esai.xxix. Dominus rex noster:dn̄s iudex noster:dn̄s legifer noster. Et merito:quia procerto

Hic non variatur verbis aut precibus.
Hic non immutatur donis vel opibus.
Hic non inclinatur minis vel verberibus.
Hic non defraudatur falsorum fraudibus.
Hic non deluditur blandis sermonibus.
Hic non decipitur cecis erroribus.

Merito ergo concluditur ꝙ iste est iudex terribilis et formidandus ps. Terra tremuit ⁊ quieuit dū resurgeret in iudicio deus. Ipse est enim iudex subtilissimus ad iudicandum. Seuerissimus ad puniendum ⁊ vindicandum. De sua sagacitate dicitur in ps. Justicia tua iusticia in eternum ⁊c. De seueritate vero sua dicitur in ps. Deus vltionum dominus:deus vltionū libere egit. Est igitur deus formidandus ⁊c. iudex inqt.

¶ Tertio dico ꝙ deus est digne ⁊ iure venerandus. Justus inquit. Inter ceteras enim virtutes iusticia magis placet:hanc enim impressit deus in corpore humano: in illa superiori parte ratiōis que synderesis appellatur:que scꝫ in omnibꝰ iusticiā sequitur: ⁊ si quis contrafecerit statim contradicere ⁊ reclamare sentit. Quia ergo deus per se ⁊ simpliciter iustus est:propter hoc a natura humana debet diligi:⁊ oī diligētia venerari. Justus enim est quia nemini iniuriam facit:vnicuiqꝫ ius suum tribuit:⁊ a veritatis iusticia ⁊ ratiōis regula non diuertit. Unde ipse dicit Esaie.xlv. Deus iustus ⁊ saluans nō est preter me. Unde Danie.ix. Justus ⁊ dominꝰ deus noster in omnibus operibꝰ suis. Est igitur deus diligendus ⁊ venerandus. Justus inquit. Et si vis nota ꝙ deus iustus dicitur et iusticia ipsius inuenitur E

Quia recipit digne penitentes.
Quia adiuuat in se confidentes.
Quia reprimit sibi resistentes.
Quia punit malos delinquentes.
Quia saluat bona facientes.
Isti em̄ sunt qnqꝫ actus iusticie:scꝫ
Remittere penitentibus.
Succurrere confidentibus.
Resistere rebellantibus.
Penas inferre delinquentibus.
Bona conferre promerentibus.

Dicā igitur deū iustum qr remittit penitentibus. Justum enim est:vt qui perfecte penitet misericordiam ⁊ veniam cōsequatur:vn̄ Actu.xj. dicitur:ꝙ deus penitentiam ad vitā dedit. vnde Eccli.xij. Altissimus odio habet peccatores: ⁊ misertus est penitentibus. Item quia succurrit scꝫ confidentibus seu in se sperantibus Danie.xij. Bn̄dixerūt deum qui saluat sperātes in se.

Item

Item q; obuiat presumentibus. vñ Jaco. iiij. Deus superbis resistit: humilibus autē dat gratiam. Item q; penas infligit delinquentibus. Unde Deutero. iiij. ⁊ Hebre. xij. Deus noster ignis cōsumēs est. Et illud ps. predictum. Deus ultionum dominus ⁊c. Item q; benefacit promerentibus: hoc est: quia gloriam eternam dat benefacientibus. vnde in ps. Pacem ⁊ veritatem diligit deus: gratiam ⁊ gloriā dabit domin⁹. Patet ergo quomodo deus est diligendus ⁊ venerandus. Et hoc quia iustus. Justus, inquit. Unde in ps. Quo
f niam de⁹ iustus dñs ⁊c. ¶ Quarto dico: ꝙ ipse est appetendus: ⁊ per spem amplexandus: ⁊ hoc quia fortis Melius est enim inniti rei forti ꝙ debili. Unde etiā de illo pisce qui dicitur nautilus legitur ꝙ statim ꝙ tempestatem sentit: ad fundū descendit: ⁊ alicui rupi vel lapidi adheret firmissime: vt pondere lapidis teneat: ne fluctibus eijciatur a mari. Etiam vrsus ⁊ elephas fortem arborem cui innitūtur dū dormiūt solent querere ne contingat eos dum dormiūt cadere vel perire. Sic ⁊ nos deo qui fortissimus est: per spē ⁊ desideriū innitamur: ⁊ eum affectionis brachijs amplexemur: vt a fluctibus tentationum ⁊ tribulationum ipsi⁹ fortitudine liberemur. ij. Regū. xxij. Deus meus fortis: deus meus ⁊ sperabo in eum. Et ij. Reg. xxiij. Deus israel mihi locutus est fortis israel. Et vere fortis: quia iste fortis est

Ad propugnandū pro nobis valide.
Ad adiuuandum cadentes prouide.
Ad sustentandū depressos solide.
Ad debellandū demones rigide.

¶ fortis ergo est: q; per hūc hostes expugnant Nee. iiij. Deus noster pugnabit pro nobis. Item quia per hunc debiles iuuantur ps. Deus adiutor noster in eternum. Et alibi. Beatus cuius est dominus adiutor eius: spes eius in dño deo ipsius qui fecit celū ⁊ terram. Item q; per hunc infirmi sustentantur ps. Deus noster refugium ⁊ virtus. Itē q; per hūc tyranni reprimunt: seu etiā demones refrenātur Dan. vj. Paueāt ⁊ cōtremiscāt deū danielis: ipse eīn est viuens: qui sc; concluserat ora leonum. Et breuiter deus est fortissimus: quia sicut dicitur Nume. xxiij. Deus est cui⁹ fortitudo similis est rinoceroti: quia sicut dicit Esa. ix. Ipse est deus fortis: pater futuri seculi: princeps pacis Patet ergo ꝙ iste est appetendus ⁊ amplexandus: q; fortis inquit. ¶ Quinto dico ꝙ deus est diligendus ⁊
G frequentandus. ⁊ hoc q; patiens. Homo enim qui est mitis: dulcis ⁊ patiens: libentius ab alijs frequentatur: ⁊ plus diligitur ⁊ amat. Iste est enim patiens: q; non cito prorumpit ad puniēdum. Quia faciliter erūpit ad indulgendū. Finaliter tamen dirumpit ad vindicandum. Non dico: solet ad puniendum cito prorūpere Job. xxxv. Non ergo frustra audiat deus. Sequitur. Nunc autem nō infert furorem suū nec vlciscitur scelus valde. Item facile solet ad indulgendum libēs erumpere. Ipse enim magis est misericors ꝙ iustus: quantum apparet in effectibus ps. Deus meus misericordia eius preueniet me. Item finaliter solet ad vindicandum feruens dirumpere: q; sc; postꝙ diu patiēter expectauerat: feruenter ad vindicandū insurgit: vñ Eccli. v. Altissim⁹ est patiēs redditor. Unde Esa. xlij. Hec dicit dominus deus: creans celos. Sequitur. Tacui: semper silui: patiens fui quasi parturiens loquar dissipabo ⁊ absorbebo simul. Ipse eīn nūc videtur esse patiens: q; sicut dr. ij. Petri. ij. Patienter expectat de⁹ nolēs aliquem perire: sed oēs ad penitentiā reuerti.
H ¶ Sexto est pie requirendus: quia non irascitur per singulos dies Judith. viij. Non enim quasi homo sic deus cōminabitur: nec vt filius hominis ad iracundiam concitabitur. Uerūtamen quanto sua patiētia est longior tanto: nisi cōuersi fuerimus: erit pena grauior ⁊ acerbior. Nisi enim conuersi fuerimus gladiū suum vibrauit: arcum suū tetendit ⁊ parauit illū. Unde Roma. ij. dicitur. An diuitias bonitatis dei longanimitatis ⁊ patientie cōtemnis: an ignoras quoniam benignitas dei ad penitentiam te adducit: ſm aūt duriciā tuā ⁊ impenitens cor tuū thesaurizas tibi irā in die ire ⁊ reuelationis iusti iudicij dei. Patet igitur qualiter deus est patiēs: fortis: iustus: iudex ⁊ deus. Et ideo

Ut vnum adorandus: quia deus.
Formidandus: quia iudex.
Uenerandus: quia iustus.
Amplexandus: quia fortis.
Frequentandus: quia patiens.
Requirendus: quia non irascitur.

Sufficit: q; in infinitis locis fit mentio de deo: ⁊ maxime de deo quātum ad suos effectus: sc; de dei iusticia misericordia patientia ⁊c.

Deus pro creatura.

A Nota ꝙ nomen deitatis nō solū refertur ad creatorē: immo etiā quandoqꝫ transfertur ad creaturā. Et sic dicā ꝙ inuenio in scriptura quinqꝫ genera deorū vc; iustos: demones: peccata: tyrannos: ⁊ hypocritas.

Primi sunt dij quos iusticia facit perfectos.
Secundi sunt dij quos stulticia facit erectos.
Tertij sunt dij quos nequitia reddit infectos.
Quarti sunt dij quos potentia dedit prouectos.
Quinti sunt dij quos fallacia fecit correctos.

Dicam ergo ꝙ inueniunt dij magne iusticie ⁊ pfectionis: ⁊ sic per deos intelligunt viri iusti: q a cōibus conditionibus sunt separati: ⁊ ab humanis vitijs alieni: qui sc; sunt in celis celestia cōtēplando. Sunt immortales semper in statu gratie perseuerando. Sunt inuisibiles se a visibus humanis per humilitatē occultādo. Sunt omniscientes diuinā sapientiā amplexando. Sunt omnipotentes mirabilia opera faciendo: ⁊ terribilia sustinendo. Istis igitur loquitur Dauid in ps. Ego dixi dij estis ⁊ filij excelsi oēs. Isti eīn dij dicūtur q; precellūt alios eleuata affectione. Precellūt alios singulari cōuersatiōe: precellūt alios pia ⁊ humili deuotione ⁊ cōpassione. Isti enim ad celestia pre ceteris eleuant. Unde de samuele suscitato ⁊ alijs associantibus: cū dr. j. Reg. xxviij. Deos vidi ascēdentes de terra Itē super mortales singulariter puersantur Danie. ij. Preter deos quorū nō est cū hominibus conuersatio Itē ad hoīes misericorditer ⁊ humiliter inclinant. Unde de paulo ⁊ barnaba dictū fuit Actuū. xiiij. Dij similes facti hominibus descendebant ad nos. Isti sunt er B
go dij magne bonitatis ⁊ perfectionis. ¶ Secūdo dico ꝙ inueniunt dij magne vanitatis ⁊ deceptionis: et isti sunt demonia ⁊ ydola: q dij ab hominib⁹ sunt putata: de quibus in ps. Omnes dij gentium demonia Isti etiam dicuntur dij alieni: q; sc; quicquid aliud a deo vero creditur: alienum ⁊ inutile reputatur Exod. xx. Non habebis deos alienos. Quomodo autem humana ratio a cultu veri dei declinauerit. Et dij estis: scilicet demonibus ⁊ ydolis adheserit: stellasqꝫ et virtutes rerum deos putauerit: et non vnum sed plures crediderit et adorauerit: vide Lactantium de ortu false religionis deorum: qui super hoc multa ponit. Uide etiam Sapientie. xiiij. Sicut enim dicitur. iiij. Regum. xvij. Unaqueqꝫ gens fabricata est deum suum. Sed dō in ps. Nō erit de⁹ preter dñm ⁊ nō erit deus preter deū nostrū. Et iō in ps. Nō erit in te de⁹ recēs: neqꝫ adorabis deū alienū. Et Deuterono. xxxij. Uidete ꝙ C
ego sum solus: ⁊ non sit alius deus preter me. ¶ Tertio dico ꝙ inueniunt dij magne prauitatis ⁊ infectionis. Et sic dico ꝙ peccata ⁊ etiā bona terrena q a malis super omnia diligūtur: ⁊ quibus a malis seruitur ⁊ obedit dij eorū reputant. Illud eīn qd quisqꝫ p ceteris colit ⁊ diligit deū suū facit: ⁊ inde est ꝙ auari faciunt deū suū de pecunia. Delitiosi de gula ⁊ luxuria. Supbi de seculari eminētia ⁊ potētia. De auaricia pz: q; auaricia dr ydolorū seruit⁹ ab aplo. De gula et pz: q; sicut dr. Phili. iij. Horū deus venter est ⁊ gloria in cōfusiōe q terrena sapiūt. De supbia ⁊ mūdi eminētia dici pōt illud. ij. Corin. iiij. Deus huius seculi excecauit men-

tes infidelium. Et illud. iij. Reg. xx. Dij montium sunt dij eorum. Legitur enim quomodo incole terre promissionis ibidem per nabuchodonosor instituti fecerunt sibi diversos deos: ita q veri dei cultu nō servauerūt: sed singuli sm mortē terre de qua venerant: diversos deos fabricauerūt et adorauerunt: propter quod a leonibus dei iudicio molestati fuerunt: sicut dicitur. iiij. Regum xvij. Nesciebāt enim legitima dei terre sicut dicitur ibidem. Sic ve dico: q multi sunt in terra promissiōis: id est in ecclesia vel fide xpiana qui legitima dei terre. i. dei mandata relinquunt: et deos alienos: id est peccata quibus seruiunt introducūt. Et ideo non mirū si leones infernales ipsos ad mortem eternā deducunt Hiere. xvj. Seruietis dijs alienis qui non dabūt vobis requiem die ac nocte. Expone si vis quomodo mundi bona: vel etiā vitia et delectabilia nunq̄ dāt requiē possessorib9 suis. Solus enim deus est in quo potest quiescere mens humana: iuxta illud Augusti. Inquietum est cor meum bone iesu: nisi quiescat in te. Tales igitur qui deum verum relinquūt: et de terrenis bonis et vitijs deos sibi faciūt: figurari possunt in illo rege israel Amasia. De quo. ij. Paralipo. xxv. dicitur: q allatos deos filiorum seyr statuit deos sibi. Seyr enim interpretatur hyspidus vel hirsutus mūdanos signat: qui scz per malam conuersationem sunt hyrsuti et hyrsuta pelle diuitiarū induti: dij autem istorū bona terrena signant: ad que colenda omnino sunt dediti atq dati. Igitur rex israel deos filiorum seyr in deos sibi accipit: quando vir ecclesiasticus bona et vitia mūdanorū in seipso collocat atq ponit: et quādo ipsa amplexatur et colit: contra illud predictum ps. Non erit in te deus recens: neq adorabis deum alienum: ego enim sum dominus deus tuus qui eduxisti te de terra egypti. Isti sunt ergo dij magne prauitatis et infectionis. ¶ Quarto dico q inueniuntur dij dure potestatis et inuasionis: et isti procerto signant mūdi diuites et tyrānos: qui scz honores diuinos a subditis et pauperibus videntur exigere: et se deos inter alios reputare. Nonne saturnus et iupiter reges crete fuerunt: qui tamē a simplici populo se deos credi et appellari fecerūt et vt magis timerētur et honorarent a subditis se deos et immortales finxerunt. Sic ergo hodie videntur nostri diuites et tyranni facere: q. s. vltra humanā naturam videntur se esse aliquid credere: et ad hoc etiam ac si de mortalitate aliquid nō haberent omnibus se preferre. Isti videntur figurari in nabuchodonosor rege superbo: qui sue mortalitatis oblitus: preceperat oēs deos terre exterminari: vt ipse solus deus terre diceretur: sicut dicitur Judith. iij. Sic proculdubio mūdi diuites et tyranni soli dij. i. magni et autentici in sua patria apparere volunt. Et ideo omnes alios pro posse suo eradicant et confundūt: et isti proprie dicuntur nabuchodonosor qui interpretatur sedens in angustia: quia pro certo tales multis angustijs se subijciūt: vt dij vocari et magni hoīes reputari et alijs preferri possunt: tantum tamen faciunt: q ipsi quasi dij reputantur: ita q simplices dicunt illud Judith. v. Nabuchodonosor deus terre est. et nota q tales dij

Per superbiam solent eleuari.
A simplicibus solent honorari.
Cum seuitia solent principari.
Cum iusticia solent dissipari.

Dico ergo q isti in superbiam multum eleuātur ps. Dij fortes terre vehementer eleuati sunt. Item a simplicibus nimis honorātur: q scz simplices magis honorant istos q̄ deum ps. Immolauerunt demonijs et non deo: dijs quos ignorabant. Item cum seuitia plebi principantur: q scz isti pre crudelitate sunt sicut demones ps. Omnes dij gentium demonia. Item hi finaliter a deo dissipantur: vn de deo dicitur primi Paralipomenō. xvj. q ipse est horribilis super oēs deos: quia scilicet ipse verus deus et eternus: super omnes tales malos deos in iudicio terribilis erit. Unde Esaie. xxxvij. Uere desertas fecerunt reges assyriorum terras: et deos eorum dederunt igni. Patet ergo quomodo inueniuntur dij dure potestatis inuasionis seu elationis. ¶ Quinto dico q inueniuntur dij perfecte ficte vanitatis et palliationis. Et per istos intelligo quosdam singulares vel hypocritas: qui sunt in ecclesia vel religione: qui. s. quibusdā singularitatib9 morum ab alijs gloriantur differre. Unde acsi essent dij non homines alios solent contemnere et se preferre. Istis loquitur dominus Ezechie. xxviij. dicens. Eleuatum est cor tuum et dixisti deus sum ego et non homo: et in cathedra dei sedi: et corde maris: cum sis homo et non deus: et dedisti cor tuum quasi cor dei. Et reuera multi sunt ita presumptuosi: q statim q vident se esse in cathedra dei: id est in officio prelature: videntur se deos magis q̄ homines credere: cum tamen eos mortales sicut alios homines cōstet esse ps. Ego dixi dij estis et filij excelsi: scz in fatua extimatiōe vestra. Sequitur. Uos autem sicut homines moriemini: et sicut vnus de principibus cadetis. Et isti proprie sunt dij alieni: quia scz acsi differrēt specie ab alijs hominibus se reputant ab eis alienos. et propter hoc isti sunt ab hominibus contemnēdi: et de aliorum medio submouendi Josue. xxiiij. Auferte deos alienos de medio vestri. Illi enim qui propriam et humanam fragilitatem non cognoscunt: nesciunt cum alijs cōmorari: nec etiam ab alijs honorari: sed tanq̄ dij in sua vana celesti perfectione sciunt gloriari. Isti enim proprie sunt dij conflatiles: quia scz nihil existentie habent: sed ad modum flatus seu venti pleni sunt vanitate Leuitici. xix. Nec deos conflatiles facietis vobis Et breuiter quia alij perfectiores se putant deitate: totius perfectionis carent integritate Hieremī. ij. Certe ipsi non sunt dij. Patet igitur quomō dij et deus moraliter loquendo multis modis sumuntur: vide de ydolo et simulachro et similibus.

Dexter. Dextera.

Nota q dextra quādoq sumitur p parte meridiana. Unde Luce. j. dicitur q zacharie apparuit angelus domini stans a dextris altaris incensi. Nota q cum dextera sit pars corporis fortior calidior et perfectior per dexteram semper potest intelligi aliquid in suo genere virtuosum. Notabo igitur q in scriptura inuenitur

Dextera iusti
Dextera impij.
Dextera dei.
Dextera mundi.

¶ Dextera iusti: signat eius bonitatem et perfectionem. Dextera impij signat ei9 prauitatem et deceptionem. Dextera dei signat voluntatem et operationem. Dextera mundi signat eius prosperitatem et delectationem. De istis ergo quatuor aliquid est dicendum. Et primo quidem dicendum est de dextera viri iusti: que signat ei9 bonitatē. Pars enim dextra est potior pars corporis: et ad operandum agilior Unde Solinus dicit q sinistra est ad sustinēdum onus stabilior dextera vero ad operandum habilior. Et ideo cū iustus habeat duas partes: animam scilicet et corpus: et inde est q circa duo mens eius versari habeat scilicet circa spiritualia et eterna que cōcernunt animam: et circa temporalia et terrena que cōcernūt corpus: ideo necesse est q dexteram habeat et sinistram: id est duplicem virtutum speciem et naturam: quia scilicet dupliciter se regat scilicet in spiritualibus et terrenis: vt et sic habere videatur in omnibus tam dexteram q̄ sinistram. Inter cetera autem apparet: q homo habet dextram et sinistram in manib9 quibus operatur. In naribus quibus odoratur. In oculis quibus speculatur. In auribus quibus audit. In pedibus cum quibus vadit. Sic vere dicam q siue agatur de manibus bone operationis: siue de narib9 future meditationis: de oculis presentis discretiōis: de auribus intellectiue cognitiōis

cognitiõis seu obedientie attentionis:de pedib⁹ amo
ris ⁊ affectionis:semper est ibi inuenire dexteram ⁊ si
nistram:vnũ scʒ perfectũ ⁊ aliud imperfectũ:q₂.s.⁊ di
scretio ⁊ affectio ⁊ opatio ⁊ cogitatio ⁊ cognitio quã ha
bem⁹.dʒ volui nõ solũ ad dexteram spiritualiũ ⁊ terre
norum:inimo etiã ad sinistrã temporaliũ ⁊ terrenorũ
vt scʒ in vtroqʒ bene: ⁊ debite nos habentes:⁊ bonam
dexterã ⁊ bonã sinistrã videamur habere. Iuxta illud
apli.ij.Corinthio. vj. In omnibus exhibeamus nos
sicut dei ministros:in multa patientia ⁊c. Per arma
iusticie a dextris ⁊ a sinistris. Uerũ tamen semper de
bet precellere pars dextera:q₂ scʒ magis debem⁹ vaca
re circa spũalia ꝙ̃ terrena. Ideo iusto ⁊ prouidenti vi
ro potest dici illud Ezechie.xxj. Exacuere vade ad dex
teram siue ad sinistrã:quocunqʒ faciei tue est appeti
tus.q.d.quicquid faciat iustus: siue operando siue in
telligendo ⁊c.siue pertineat ad tẽporalia siue ad spiri
tualia totuʒ est bonum. Unde nota ꝙ quidã sunt qui
vtraqʒ manu vtuntur pro dextera:qui dicunt ab Ipo
crate ambidextri. Quidam qui dexterã habẽt fortiorẽ
ꝙ̃ sinistrã. Quidã sunt qui sinistra vtũtur pro dextra
Quidã vero qui neutra vtunt pro dextera:qui vtrasqʒ
manus valde debiles habent. Illi qui vtraqʒ vtuntur
pro dextera signant viros valde perfectos ⁊ discretos
qui scʒ vbicunqʒ sciunt dextera dexteraliter.i.pfecte ⁊
spũaliter se habere ad vtilitatem spũalem etiam in tẽ
poralib⁹ inuenire: quales vtiqʒ debent potissime esse
prelati:figurati in illis de quibus fit mentio Iudi.iij.
Qui vtraqʒ manu pro dextera vtebantur:ad qd tamẽ
imperfecti attingere nunꝙ̃ possunt. Quia sicut dicit
Ipocras i amphoris. Mulier nõ fit ambidexter. Mu
lier inquit.i. mollis ⁊ imperfectus. Tales autem am
bidextri sunt illi qui aduersa tolerãdo:⁊ prospera mo
derando se habent fortiter ⁊ prudenter:cũ teste Iohã
ne Cassiani lib. xij.in collatione Theodori abbatis.
Tunc ambidextri cũ achor esse poterim⁹: si prospera
que de sinistra sunt:bono rectoqʒ vsu ad partem dexte
rã pertinere fecerim⁹. Et sequitur ibidẽ. Ambidextrũ
merito dixerim Ioseph qui in prosperis gratior:pater
religiosior fratribus. Acceptior deo in aduersis: fide
lis carceri:castus dño:mitissimus vinctis:iniuriaruʒ
immemor:bñficus fuit inimicis. Erimusqʒ ⁊ nos am
bidextri:quando nos rerũ copia ⁊ inopia nõ mutaue
rit:qualem se verus ambidexter Paulus fuisse testat
dicens. Scio humiliari:scio abundare: ⁊ scio penuriã
pati. hec Cassianus vbi supra. Illi autẽ qui dexteram
habent perfectã ⁊ sinistram imperfectã:signant min⁹
perfectos:q₂.s.ista est regula cõmunis ꝙ illi qui in dex
tera spiritualium sunt perfecti: sunt in sinistra admi
nistrationis tẽporaliũ imperfecti:sicut patet de mul
tis contemplatiuis:qui in spiritualibus sunt optimi
In terrenis vero totaliter sunt inepti. E conuerso au
tem fit de multis:q.s.sinistra vtuntur pro dextera: q₂
in sinistra temporaliũ sunt prudentes:in spiritualiuʒ
vero regimine sunt penitus imbecilles:q.s.mere acti
uus parũ valet in spiritualib⁹:⁊ mere cõtemplatiuus
in temporalibus:tales ergo actiui ⁊ contemplatiui si
bi alternatiue possunt dicere illd qd dixit Abraam: id
est contemplatiuus. Loth nepoti qui interpretat de
clinans.i.actiuo. Recede inquit a me obsecro.q.d. Cõ
templatio ⁊ actio vix possunt simul conuenire. Et seq
tur. Si ad sinistrũ ieris ego dexteram tenebo. Si vero
dexteram elegeris ego ad sinistram ibo. Illi qui in dex
tera ⁊ in sinistra nihil valent.sunt illi qui in spirituali
bus ⁊ in tẽporalibus sinistri sunt.s.mali ⁊ imbecilles:
qui apud deum ⁊ apud seculuʒ nihil possunt. Isti sunt
sicut illi pueri niniuenses de quibus dicitur Ione.iiij.
ꝙ ipsi nesciunt quid sit inter dexterã ⁊ sinistram Ista
est ergo dextra iustorũ:vbi stat dominus vt eos tueat.
ps. A dextris est mihi dominus ne cõmouear. Et vbi
finaliter stabit vt per eum saluentur ⁊ liberentur ps.
Astitit a dextris pauperis vt saluos faceret a persequẽ
tibus animam meã. Unum tamen aduertamus hic
qd di Mat.v.ꝙ si oculus vel manus dextera scandali
zat nos:debem⁹ ea a nobis eruere ⁊ abscindere:q₂ me
lius est cum vno ad vitam ingredi:ꝙ̃ cũ duob⁹ ad mor
tem intrare. In quo notatur ꝙ si in nostra dextera spi
ritualis virtutis ⁊ operatiõis scandalum presumptio
nis oritur:qd vtiqʒ fit quãdo de virtutib⁹ ⁊ scientijs su
perbitur:ista omino eruenda sunt: quinimmo meli⁹
est.i.min⁹ malũ ꝙ homo dextro oculo limpide cogni
tionis ⁊ dextera manu perfecte ⁊ virtuose operationis
careat:⁊ ꝙ solis sinistris inhereat.i. minus perfectus
existat:ꝙ̃ ꝙ ex virtutibus superbus fiat:⁊ sic vitã eter
nam amittat. Constat enim ꝙ melius est cum modi
cis virtutibus ad vitam ingredi ꝙ̃ magna opera face
re:⁊ magna ⁊ alta videre ⁊ cognoscere: ⁊ tandẽ per su
perbiam totum perdere. Istud bene figuratũ est Luce
vj. vbi dicitur ꝙ erat homo in synagoga:⁊ dextera ma
nus eius erat arida. Et tamen dicitur ibi:ꝙ iste a dño
fuit curatus ad denotandũ ꝙ homo quandoqʒ a deo
curatur ⁊ sanitatẽ eternã percipit: etiam si sine dexte
ra alte perfectionis existit. Sicut etiam de illo cuius
fuit amputata auris dextera:q tamen a domino fuit
curata:sicut dicitur Luc.xxij. Patet ergo ꝙ in scriptu
ra inuenitur dextera viri iusti que signat eius bonita
tem.⁊ hoc est primum. ¶ Secundo dico ꝙ in scriptu C
ra inuenitur dextera impij:que signat eius prauitatẽ.
Dextera enim impij nihil est ꝙ̃ eius virtus operatiua
vel eius potentia ad faciendũ malum. Unde de malis
dicitur in ps. Dextera eorum dextera iniquitatis. Et
nota ꝙ dextera malorum

Est porrecta ad accipiendum.
Est erecta ad percutiendum.
Est extenta ad decipiendum.
Est contracta ad benefaciendũ.
Est deputata ad mala sentiendum.

¶ Dicã ergo ꝙ dextera malorũ libenter solet munus
accipere ps. Dextera eoruʒ repleta est muneribus. Itẽ
faciliter solent pauperes percutere Iudic.v. Sinistrã
misit iael ad clauum:⁊ dexteram ab fabrorum malleũ
percussitqʒ cizaram. Item faciliter solẽt amplexando
fallere ⁊ decipere. Unde de Ioab legitur.ij. Regũ.xx.ꝙ
ipse dextera apprehendit mentum amase dicens. Sal
ue mi frater:⁊ sic fraudulenter occidit eũ. Item facili
liter solet ad benefaciendũ deficere ⁊ arescere. Unde de
peccatore dicitur zacha.xj. Brachium eius ariditate
siccabitur:⁊ oculus eius dexter tenebrescens obscura
bitur.⁊ illud Luce.vj. Erat manus eius dextera ari
da. Item finaliter solet in inferno perire ⁊ deficere. Un
de pmi Machabeo.vij.dicitur ꝙ Iudas fecit ampu
tari dexteram Nicanoris quã extenderat contra tem
plũ. Et.j. Macha.ix.dicitur.ꝙ dextera pars hostium
contrita est a iuda:⁊ in ps.dicitur de peccatore. Dexte
ra eorũ dextera iniquitatis:vbi eius dextera signat ei⁹
prauitatẽ. ¶ Tertio dicitur ꝙ inuenitur dextera dei:
que signat eius voluntatem. Deus enim habere di
citur dexteram et sinistram. Dextera eius signat E
eius amorem et clementiam. Sinistra vero eius rigo
rem ⁊ iusticiam. Boni dicuntur esse ad eius dexterã:
quia saluabuntur. Mali vero sunt ei sinistri: quia
damnabuntur. Sicut enim dicitur Prouerbiorum.
iiij. Uias que a dextris sunt nouit dominus: peruer
se autem vie que a sinistris sunt. Legitur enim in li
bro de natura rerum: ꝙ in dextra parte ventris galli
ne generantur oua oblonga de quibus masculi pro
creantur. In sinistra vero parte oua rotunda:de qui
bus procreantur femelle. Talis gallina est deus seu
christus. ipse enim ad hierusalẽ dicit Matthei.xxiij.
et Luce.xiij.ꝙ ipse congregat filios queadmodu gal
lina congregat pullos suos sub allis. Constat autem
ꝙ ista gallina duas habet principales partes in vẽtre
sue occultissime dispositiõis:scʒ dexteram que signat
eius predestinationem ab bonum. Sinistram que si
gnat eius reprobationẽ ad bonũ. figurate Matthei.
xxvij.in duobus latronibus qui suspensi sunt: vnus a

dextris xp̄i: ⁊ alius a sinistris: quoꝝ scꝫ vnus fuit bonus ⁊ alius malus. Ista est ergo veritas ꝙ illa oua: id est ille persone que sunt in parte dextra predestinationis illius galline xp̄i: faciunt pullos masculos: id est bona opera: ⁊ per cōsequens habent saluari figurati in beniamin: qui interpretatur filius dextre: q̇ fuit Jacob filius specialis. Illi vero q̇ in sinistra sue reprobationis procreantur: pullos femellos. i. muliebria ⁊ mala opera faciunt: ⁊ per cōsequēs in fine pereūt. Sic ergo fit ƀm occulta dei iudicia: ꝙ illi qui sunt a dextris saluantur. Illi autem qui sunt a sinistris damnātur. Figurati Mathei. xxv. Ubi filiꝰ hominis agnos ab hedis diuidit. i. bonos a malis ƀm illam eternam suā ⁊ occultam sapientiam secernit: ⁊ ƀm exigentiam meritorum omniū (que ab eterno habet presentia) alios quidem dextros: alios sinistros facit: ⁊ illos quidē secum in regnum recipit: istos vͦo in infernū reprobat ⁊ expellit. Dicit enim vt dicitur ibidē his qui a dextris sunt. Uenite benedicti. His vero qui a sinistris sunt Ite maledicti ⁊c. Unum tamen aduerte ꝙ ille q̇ est alicui dexter: potest sibi fieri sinister per contrariam loci mutationem. Et econuerso ille qui est alteri sinister si conuertat se in parte contraria: fieri potest dexter etiā sola conuersio illius cui dextri sunt alij vel sinistri: facit quidem dextros sinistros: ⁊ sinistros etiā facit dextros. Ista applicabo ad maloꝝ deprauationem: qui mutando se de statu gratie in peccatuꝫ: dexteram quidem dei dimittunt: ⁊ ad sinistram accedunt: ⁊ ad maloꝝ cōuersationem: qui scꝫ quando pro peccatis dimissis bona faciunt. Ex sinistris similiter dextri fiūt. Istud etiam applicabo ad dei iusticiam occultā ⁊ predestinationē: que scꝫ multos qui nunc videntur esse dextri: finaliter faciet. i. fieri ꝑmittet malos ⁊ sinistros multos vero de sinistris: ⁊ malis faciet dextros et bonos. Nam ⁊ iudas quādoqꝫ fuit dexter: ⁊ factus fuit sinister. Paulus vero quādoqꝫ fuit sinister ⁊ finaliter fuit dexter. Conuersio enim dei ad vnum ⁊ diuersio ab altero. aliuꝫ fecit dextrum: ⁊ alium econuerso sinistrū. Figuratus in Jacob qui cancellatis manibus super filijs Joseph: illum qui stabat ad dexteraꝫ fecit sinistrū. Illum vero qui sinister fuerat dexterum fecit. Et inde secutum est: ꝙ ille qui primogenitus erat secundo geniture iura sortitus est. Ille vero qui secundo genitus erat: fuit primogenitus reputatus. Sic vere quotidie facit deus: quia scilicet super hoīes manus cancellat: ⁊ bonos malos: sinistros dextros: pro libito voluntatis ordinat. Ipse enim est qui dicit Ro. ix. Miserebor cuius voluero: ⁊ clemens ero in quem mihi placuerit. De illis ergo q̇ de dextris¦ fiūt sinistri: ⁊ de bonis fiūt mali dicere videtur dn̄s illud Hiere. xxij. Si fuerit ieconias anulus in manu dextera mea: inde euellam eū ⁊ dabo te in manu querentium animā tuā. Nō etiam quandoqꝫ de sinistris faciat dextros: potest dici illud

E Ezechie. iiij. Dormies inquit super latus tuū sinistrū Et sequitur. Et post secundo dormies super latus tuū dextrū. ¶ His ergo premissis de dextera voluntatis diuine possumꝰ notare ꝙ deꝰ vtitur triplici dextera. s.

Dextera subleuatiua: qua vtitur ad liberandū.
Dextera potestatiua; qua vtitur ad operandum.
Dextera amplexatiua: qua vtitur ad munerandū.

Est igitur quedam diuina dextera qua mundus liberatur. Et ista est persona filij: que dicitur dextera dei patris quam scꝫ ad nos per incarnationem extendit: ⁊ ea mediāte nos subleuauit ⁊ erexit: ⁊ a peccatis liberauit ⁊ traxit. Unde potest dicere humana natura ipi deo patri illud p̄s. Suscepit me dextera tua. Et etiam totum humanū genus illud p̄s. Dextera dn̄i fecit virtutem dextera domini exaltauit me: dextera domini fecit virtutem. In isto enim versu ponitur triplex dextera ad denotandū triplicem naturam ipsius redemptoris: qui scꝫ fuit dextera quo ad deitatem: que fecit virtutem hostem repellendo. Fuit dextera ad naturā corporis que exaltauit humanuꝫ genus pro eo satisfaciēdo ⁊ moriendo. Fuit etiā dextera quantū ad naturam anime: que fecit virtutē corporis corpus resumendo ⁊ resuscitando. Fuit enim xp̄s dextera ⁊ vere salutis que mundū saluauit p̄s. Saluauit sibi dextera eiꝰ. Et alibi. Brachium eoꝝ non saluauit eos: sed ⁊ dextera tua ⁊ brachium tuū: ⁊ illuminatio vultus tui: quoniā placuisti in eis. Dextera virtutis q̄ cuncta patrauit Esa. xlviij. Manus mea fundauit terrā: ⁊ dextera mea mēsa est celos. Dextera veritatis q̄ nos reformauit. Deuterono. xxxiij. In dextera eius ignea lex. Dextera felicitatis que nos beatificauit ⁊ glorificauit ⁊ ꝑpetrauit. Eccli. xxxvj. Glorifica manū ⁊ dextrū brachiū. ⁊ Prouerbio. iij. Longitudo dierū in dextera eius. Ista est ergo dextera: qua mūdus liberatur. ¶ Sed dico adhuc F ꝙ est quedā dei dextera diuina: qua deus operaꝛ ⁊ ista est dextera diuine voluntatis: siue diuine potētie ⁊ virtutis: qua scꝫ omnia fiūt: ⁊ qua ipse dixit ⁊ facta sunt. Sicut ergo videmus ꝙ dextera ad oīe propositū potest flecti: sicut patet. Quia

Clauditur ad retinendum.
Extenditur ad largiendum.
Dilatatur ad amplexandum.
Uibratur ad cōminandum.
Impellitur ad percutiendum.
Producitur ad fedus ineundum.
Protenditur ad veniam cōcedendum.
Acuitur ad aliquid ostendendum.
Educitur ad aliquid defendendum ⁊ protegendū.

¶ Sic dicā de dextera volūtatis diuine: qꝛ ꝑ certo

Ista nos retinet ne in peccatum cadamus.
Ista nobis donat ne paupertate ruamus.
Ista nos amplexatur vt caritate ferueamus,
Ista nos ꝑcutit ⁊ cōminaꝛ vt a prauitate resurgamꝰ.
Ista nobis pacem facit vt in securitate viuamus.
Ista nobꝭ oīa ost̄dit informādo ne erroribꝰ ꝯsentiamꝰ
Ista nos defendit ⁊ ꝓtegit ne ī tētatiōibꝰ succūbamꝰ
Ista nobis veniā dat ne desperando pereamus.

¶ Sic igitur dicam: ꝙ dextere potestatis ⁊ voluntatis diuine multiplices sunt effectus. Dicam igitur ꝙ ista dextera quantū in se est: semper est parata ad nos retinendū ⁊ sustinendum p̄s. Tenebit me dextera tua Item ad nos premiandū ⁊ largiēdū p̄s. Operi manuū tuarum porriges dexteram. Item ad nos adamandū ⁊ amplexandū Canti. ij. Leua eius sub capite meo: et dextera eius amplexabitur me. Item ad nos iuste percutiendum ⁊ castigandum p̄s. Justicia plena est dextera tua. Item ad nobiscum paciscēdum.. Unde. ij. Machabeo. xj. Da nobis inquit dextras. Et seq̄tur Proiecerunt arma ⁊ fecerunt pacē. Item parata est ad nobis omnia ostendendum ⁊ ad nos instruendum ⁊ informandū. Unde de ipso legitur ꝙ ipse habebat librū in dextera eius Apoca. v. Accepit inquit librū de dextera sedentis in throno. Legitur etiam ꝙ in dextera eiꝰ erant septē stelle. i. septem spiritussancti dona ad nos illuminandum ⁊ instruenduꝫ Apocalip. j. Itē ista parata est ad nos protegendum ⁊ defendendum Sapiētie. v. Dextera tua teget eos. Item ad veniam ⁊ misericordiā cōcedendū ⁊ ad nos recipiendum ⁊ subleuandum Esaie. xlj. Suscepit me dextera iusti. Et Actuum iij. dicitur de claudo ꝙ dextera leuauit eum. Ecce ergo quomodo dextera dei multipliciter variat actus suos Ideo bene dicitur in p̄s. Hec mutatio dextere excelsi. Secundum enim ꝙ diuersimode agit diuersimode et nominatur: quia scꝫ dextera dei nunc iusticia: nūc misericordia: nunc sapiētia: nunc clemētia vocatur. Patet ergo ꝙ est quedā diuina dextera: qua deus operaꝛ.

¶ Sed tertio dico ꝙ est quedam diuina dextera: qua G iustus muneraꝛ: ⁊ ista est felicitas glorie sempiterne. Illi em̄ qui ibi sunt dicuntur esse ad dexteram dei. i. in bonis potioribus paradisi. Ibi etiā collocantur iusti nunc per spem: finaliter autem per realem adeptionē ⁊ fruitionem. Et aduerte si vis ꝙ in ista dextera

Est splendor inobfuscabilis.

Est decor

Est decor inestimabilis. Est ibi dico limpitudo splendoris qui nõ
Est dulcor inopinabilis. obfuscatur Apoca.j.
Est honor incõparabilis.
Habet septem stellas in dextera sua. Et ideo de cherubin qui interpretatur plenitudo scientie: dicitur Ezechie.x. ꝙ cherubin stabant ad dexterã. Ibi est pulcritudo decoris qui non deturpatur ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circũdata varietate. Regina est quelibet anima beata: ⁊ maxime beata virgo. Item est plenitudo dulcoris qui non amaricatur ps. Delectationes in dextera tua vsqꝫ in finẽ. Itẽ est ibi altitudo honoris qui non minoratur ps. Dextera domini exaltauit me. Et ideo quia in ista dextera sunt omnia bona: merito debent ibi esse nunc per deuotionem nunc per cõtemplationem: nũc per affectionẽ nostre cogitationes ⁊ corda. Istud est naturale in omni animali: ꝙ epar iacet in parte dextra: splen vero in sinistra. Epar qđ amare cogit: signat desideriũ ⁊ amorem Splẽ vero qđ est sedes melancolie signat tristiciam ⁊ timorẽ. Dico igitur ꝙ epar in dextera debet esse inquantum scꝫ summa desideriorum ⁊ affectuũ nostrorũ ad dexterã eterne felicitatis debet tendere. Splen vero sinistrã respicit: inquantũ timor ⁊ tristicia ⁊ corũ displicentia sinistra bonorũ temporaliũ attendit. Quia breuiter semper est de bonis eternis sperandũ ⁊ ad ea anhelandũ. De terrenis vero que sinistra sunt est fugiendũ ⁊ timendum. Aduerte tamen vnum mirabile quod ponit liber de natura rerũ. Dicit enĩ ꝙ est vnũ mõstrũ marinũ qđ dicitur hylion al's hylon qđ contra naturam oĩm animaliũ epar habet in sinistra: splen vero habet in dextera. Sic vero mõstruosi peccatores epar affectionis habent ad sinistram temporaliũ: splen vero displicentie ⁊ horroris habent ad dexterã eternorum: quia videlicet tales plus affectant temporalia ꝙ̃ eterna: ⁊ magis horrent eternalia ꝙ̃ terrena. Vñ Eccle.x. Cor sapientis in dextera eius: ⁊ cor stulti in sinistra illius. Patet ergo ꝙ est triplex dextera dei q̃ signat ei⁹ voluntatem seu etiam bonitatẽ: ⁊ hoc est tertiũ pricipale.
D ¶ Quarto dico ꝙ est dextera mundi que signat ei⁹ prosperitatẽ. Cõmuniter enim in scriptura per dexterã intelligitur prosperitas siue temporalis siue eterna. Per sinistram vero eterna seu temporalis aduersitas designatur. Et ideo quodãmodo sunt in sinistra aduersitatis qui finaliter erant in dextera summe felicitatis. Quidam vero econuerso sunt in dextera mundane prosperitatis: ⁊ postea erũt in sinistra eterne aduersitatis. Melius est igitur ꝙ simus sinistri vt tandem efficiamur dextri. Nutrix enim gestat puerũ in sinistra vt ipsum nutriat ⁊ pascat cum dextera. Sic vere deus pueros suos in sinistra aduersitatis modo tenet ⁊ portat: vt tandem cum dextera sue eterne felicitatis ipsos nutriat atqꝫ pascat. Cantico.ij. Leua ei⁹ sub capite meo: ⁊ dextera illius amplexabitur me. Illi enĩ quorum capiti .i. cordi leua seu sinistra aduersitatis supponitur finaliter dextera prosperitatis amplexantur. Aries enim in dormiẽdo mutat latus: a vere vsqꝫ ad autũnum dormit in vno latere: deinde ab autũno vsqꝫ ad ver in alio. Sic procul dubio illi qui in vere presenti dormiunt super dextrũ latus prosperitatis mundane finaliter in autũno ⁊ in hyeme mortis dormient super latus sinistrum aduersitatis eterne ⁊ econuerso. Illi qui modo sunt in aduersitate seu paupertate sinistra: finaliter mutabuntur in eterne prosperitatis dexteram: ita ꝙ vnus poterit dicere alteri illud Gene. xiij. Si tu sinistrã elegeris: ⁊ ego dexteram tenebo. Si ad dexteram ieris: ego ad sinistram ibo. Quod etiam figuratum est in illa predicta figura aliter intellecta Gene. xlviij. vbi dicitur: ꝙ Jacob volens benedicere duos filios ioseph quorum primogenitus erat ei a dextris: vltimogenitus a sinistris: ipse tandem cãcellauit manus ⁊ manũ sinistram posuit super illum qui erat a dextris: ⁊ dexterã super illum qui situs fuerat a sinistris. Et sic factuꝫ est: ꝙ ille qui fuerat ei dexter factus fuit sibi sinister. Ille vero qui sinister prius erat dexter est factus ⁊ benedictionem ampliorem reportauit. Sic vere primogeniti sunt diuites ⁊ potẽtes qui modo sunt ad dexterã prosperitatis: secundo vero geniti sunt pauperes modo sedentes ad sinistram aduersitatis: sed pro certo Jacob .i. deus finaliter cancellabit ⁊ mutabit manus distributionis sue: ⁊ dexteras prosperitatis superne extendet minoribus ⁊ sinistris: id est pauperibus ⁊ depressis. Sinistrã vero maledictionis eterne extendet diuitibus ⁊ peruersis: ⁊ sic erũt sinistri qui fuerant dextri: ⁊ dextri qui fuerant sinistri ⁊ primi qui fuerant nouissimi: ⁊ nouissimi qui fuerãt primi Job.xiiij. Operi manuũ tuarũ porriges dexterã Ipse enim sicut dicitur Mat.xxv. Statuet oues quidem a dextris: hedos vero a sinistris. Et hoc est quod figuraliter dicitur Apoca.x. ꝙ angelus posuit pedem dextrum super mare. Sinistruꝫ vero super terram: quia vere pes diuine affectionis super mare .i. hoĩes amaros ⁊ pauperes ponit. Pes vero sinister diuine vltionis super terraꝫ .i. in peccatores terrenos imprimitur. Nota ꝙ leo ⁊ camelus semper mouent pedem dextrũ primum. Mulier etiã pregnans puero masculo si subito vocata fuerit primũ pedem dextrum mouebit. Sic vere charissimi pes dexter nostre spiritualis affectionis .i. desiderium eterne glorie semper debet preponi pedi sinistro .i. desiderio ⁊ affectioni terrenorũ: qđ potissime accidit in illis qui puerum xp̃m masculum in corde concipiunt per amorem. Multi tamen sunt similes vulpi qui dexteram tybiam habet breuioreꝫ ꝙ̃ sinistram: ⁊ ideo semper claudicat dum incedit. Sic vere multi sunt: quorum tybie dextre .i. affect⁹ ⁊ desideria bonorum eternorum sunt valde breues: quia scꝫ parum cogitant de eternis: tybie vero sinistre .i. affectus supernorum sunt in eis valde lõgi: quia scꝫ ad multa desideranda ⁊ affectanda se extendunt. Et ideo tales vt cõmuniter in moribus sunt claudicantes. De istis ergo dicitur zacha.xj. Brachium eius dextrum eradicabitur ⁊ siccabitur: ⁊ oculus eius dexter tenebrescẽs obscurabitur. Nota adhuc ꝙ per dexteram quandoqꝫ intelligitur gloria eterna: per sinistram gloria temporalis: sicut Prouerbio.iij. dicitur. Longitudo dieruꝫ in dextera eius: ⁊ in sinistra illius gloria ⁊ diuitie ⁊c. Sufficit.

Dyabolus.

A Cum de dyabolo ⁊ eius fraudibus plurima possunt dici: tamen in diuersis titulis: scꝫ de tentatiõe: deceptione: nocere: hoste: inimico: dracone: aduersario: ⁊ similib⁹ fit mentio de eius.

Subtilitate viuaci. Cum reuera ipse sit
Crudelitate voraci. subtilis ⁊ maliciosus
Iniquitate fallaci. quia sicut dicit Sa-

pien.ij. Malicia dyabolica intrauit mors in orbem terrarum. Crudelis ⁊ perniciosus: quia ipse est aduersarius vester dyabolus qui tanꝙ̃ leo rugiens circuit querens quem deuoret. j. Petri.v. Deceptor ⁊ insidiosus. Unde apostolus monet induere armaturam dei vt possimus stare aduersus insidias dyaboli Ephe.vj Jaco cum de eius natura: officio ⁊ damnatiõe tractare magis sit theologicum ꝙ̃ morale: de eo supersedeo quo ad presens. Hoc solum addens per Petrum Rauen. vbi tractat illud Mat.iiij. Ductus est iesus in desertũ vt tẽtaretur a dyabolo. Dyabolus mali actor nequitie origo: rerum hostis: corruptor seculi: semper hominis inimicus: laqueos tendit: lapsus parat: foueas fodit: aptat ruinas: stimulat corpus: pungit animas: cogitationes suggerit: immittit iras: dat virtutes odio: vitia addit amori: errores serit: discordias nutrit: pacem turbat: affectus dissipat: humana violat ⁊ diuina tentat. B
¶ Igitur omisso de dyabolo reali humani generis inimico: dicam⁹ de dyabolo morali .i. de peccatore quolibet vel iniquo. Moraliter ergo dyabolus signat quẽlibet peruersum hominem ⁊ iniquũ Johã. vj. Unus ex vobis dyabolus est. Sicut enĩ dyabolus

habet naturam inuisibilem: maliciam immutabilez: habet etiam seuitiam immitigabilē. Sic vere immūdi ꝛ peruersi.s.peccatores sunt inuisibilis apparentie sicut patet de luxuriosis qui in occulto faciunt facta sua. Usurarij etiā contractus suos faciunt in occulto quia oīs qui male agit odit lucem Johan. iij. Itē ipsi sunt immutabilis malicie: obstinati sunt in peccatis suis ꝛ in ipsis continue perseuerant. j. Johan iij. Ab initio diabolus peccat ꝛc. Item ipsi sunt immitigabilis seuitie: q̄ꝛ.s. vicinos suos ꝛ pauperes crudeliter persequuntur. vnde. j. Petri. v. Aduersarius vester dyabolus tanq̄ leo rugiens circuit querens quem deuoret. Tales enim habent in mente malignitatē: aduersarius inquit: quia sicut dicitur. j. Thessaloni. ij. Deo non placent ꝛ oībus hominibus aduersantur. Habent in animo crudelitatem. Leo rugiens Amos. iij. Leo rugiet quis non timebit. Item habent in laborādo sedulitatem. Circuit inquit. Ideo dicit Job. j. Circuiui terram ꝛ perambulaui eam. Item in malignando habent rapacitatem: quia querit quē deuoret. Unde Abacuch. iij. Exultatio eorum sicut eius qui deuorant pauperem in abscōdito.

C ¶ Et sic dico ꝙ mali dicuntur diaboli

Propter patrem quem imitantur.
Propter fraudes quas machinantur.
Propter iras quas operantur.
Propter penas ad quas seruantur.

Isti enim sunt dyaboli imitatores Johā. viij. Uos ex patre dyabolo estis. Item isti sunt fraudium imitatores vnde Mat. xvij. Inimicus qui seminauit zizania est dyabolus. Item isti sunt infideliū operatores. Apocalip. xij. Ue terre ꝛ mari quia descendit ad vos dyabolus habens iram magnam. Item isti sunt vel erūt penarum toleratores.s. ignis eterni: q̄ꝛ sicut dicit Mat thei. xxv. Ignis eternus paratus est dyabolo: ꝛ angeli eius ꝛc. Sufficit.

A **Dyadema.** Nota ꝙ dyadema idem est ꝙ corona regis: ꝛ signat generaliter excellentiam: gloriam: ꝛ honorem. Et quia duplex est gloria.s. temporalis ꝛ eterna. Infima pariter ꝛ superna: ideo possumus distinguere de duplici dyademate. Dico ergo ꝙ est diadema supernale qd̄ est appetendū. Et dyadema temporale glorie: qd̄ est contemnendum. Appetamus ergo dyadema glorie supernalis. Sicut enim reges ꝛ regine in signū autoritatis ꝛ maiestatis dyademate coronantur. Sic sancti ꝛ sancte coronanť ꝛ honorātur dyademate paradisi. Figura ad hoc Hester. j. vbi rex Assuerus posuit dyadema sup caput regine vt ostenderet cunctis populis illius pulcritudinem. Sicut enim in dyademate regio sunt plures lapides preciosi, sic in dyademate paradisi sunt plura particularia gaudia: ꝛ multe glorie speciales. De quolibet autē sancto potest dici illud Canti. iij. Uidete regem Salomonem in dyademate. Ubi habeť ꝙ istud dyadema.s. gloria eterna.

Habet mirabilē qualitatē: nō admiratiue dr̄ Uidete.
Hꝫ notabilē dignitatē: q̄ꝛ q̄libet est rex. Regē inq̄t.
Hꝫ amabilē caritatē: q̄ꝛ q̄libet est salomō.i. pacificus

Ideo de talibus dicitur Sapien. v. Accipiēt.s. iusti regnum decoris ꝛ dyadema speciei de manu domini. Uide istam autoritatem diuisam ꝛ prosecutam supra vbi accipere. Istud est dyadema ardenter appetendum.

B ¶ Secundo dico ꝙ est aliud dyadema: qd̄ est prudenter contēnendum: ꝛ istud est dyadema glorie temporalis quo mali.s. coronantur. Basiliscus enim ꝙuis sit serpēs venenosissim⁹: est tamē candido circulo ad instar dyadematis coronatus. Rex enim serpentiū dicitur: q̄ꝛ in venenositate alijs omnibus antefertur. Sic vere peruersi peccatores ꝙꝙ̄ pre alijs veneno criminis sint imbuti sunt tamen pre alijs dyademate mūdi glorie insigniti. Reges eīn sunt serpentium.i. aliorū peccatorum ꝛ quanto plura habent in se vitia tāto plura habent dyademata. Figurati Apocalip. xij. in illo dracone qui insidiabatur cuidā mulieri pregnanti: q̄ habebat septē capita ꝛ septem dyademata. Sic pro certo dracones.i. inflāmati: cupidi ꝛ auari: q̄ nō cessant mulieribus ꝛ simplicibus insidiari: maxime quādo ipsos pregnantes ꝛ diuites viderint atq̄ plenos. Tales ergo dico habēt plura capita.i. plures magistros: ꝛ plura etiam dyademata: ꝛ plures dignitates: prebendas ꝛ officia. Unde. j. Macha. xj. Imposuit duo dyademata capiti suo. Sic ergo patet ꝙ est quoddā dyadema glorie temporalis: qd̄ est contemnendū. Et est glorie dyadema supernalis: quod est appetendum. Uide superius de corona.

Dicere. Nota ꝙ dicere idē est qd̄ conceptū mentis v̄baliter producere. Siue dicere idē est ꝙ narrare: loqui: perorare: ꝛ pronūciare. Et est differentia inter dicere diuinum ꝛ humanū. Dicere eīn diuinum A

Habet virtutem imperatiuam.
Habet virtutem demonstratiuam.
Habet virtutem operatiuam.

Habet dico virtutem imperatiuam: ideo est ei obediēdum. Unde Johan. ij. Omnia quecunq̄ dixerit vobis facite. Item habet virtutem demonstratiuā. Ideo est ei prompte credendum: sicut Luce. xix. Inuenerunt sicut dixit Jesus. Et Luce. xx. Omnia recta dicis ꝛ doces. Item habet virtutem operatiuam: ideo ei est acquiescendum ps̄. Quoniam ipse dixit ꝛ facta sunt ipse mandauit ꝛ creata sunt. Dicere vero humanā habet contrariam naturam

Nō enim est imperatiuū propter carentiā dignitatis
Nō est demōstratiuū ꝑpter carentiā veritatis.
Nō est operatiuū ꝑpter carentiā potestatis.

¶ Nota ꝙ dicere idem est qd̄ aliquid cū deliberatiōe proferre: ꝛ sic dicere est idem qd̄ deliberare: proponere denunciare: aliquid ordinare. Et sic loquitur ps̄. Dixi custodiā vias meas: vt nō deliquam in lingua mea. B Signat etiam aliquid cum autoritate statuere vel edicere: sicut de xp̄o legitur: ꝙ ipse dicit Luce. vij. Adolescens tibi dico surge. Nota ergo ꝙ cum deliberatione ꝛ ordinato proposito aliqua sunt dicenda: vꝫ

Deuote orationes.
Culparum confessiones.
Utiles instructiones.

¶ Dicamus igitur humiliter oratiōes Dauid i ps̄. Ego dixi domine miserere mei sana aīam meam: quia peccaui tibi. Item dicamus subtiliter confessiones ps̄. Dixi confitebor aduersum me iniusticiā meā domino: ꝛ tu remisisti impietatem peccati mei. Item dicantur vtiliter instructiones Luce. xx. Omnia recte dicis ꝛ doces. Uide de dicere in alijs titulis: vbi agitur de adulatiōe Detractione. Locutione. Confessione. Oratione. Gratiarū actione: quia oīa ista pertinēt ad dicere: ꝛ ideo breuiter transeo. C ¶ His ergo premissis cuꝫ in scriptura inueniatur dicere dei. Dicere iusti. Dicere impij. Dicere dyaboli. Dicam ꝙ

Deus dicit verba magnifica.
Justus dicit verba verifica.
Impius dicit verba falsidica.
Diabolus dicit verba venefica.

Est ergo vnuꝫ dicere dei qd̄ est magnificum. Suuꝫ eīn dicere est suū facere ꝛ merito: q̄ꝛ ipse dicit mediāte verbo suo.i. filio: de quo loquitur Johan. j. Omnia per ipsuꝫ facta sunt ꝛ sine ipso factum est nihil. Et vt breuiter transeā notabo ꝙ deus dicit ꝛ docet

Uerba potentie cuncta producendo.
Uerba clementie malos conuertendo.
Uerba iusticie malos subuertendo.
Uerba modestie pacem diligendo.
Uerba munificentie magna promittendo.

Nō ab ipso dicantur verba potentie patet Gene. j. vbi dicit. Dixit quoq̄ deus. Fiat lux. Fiat firmamentū ꝛc. Et factū est ita ꝛc. Itē ꝙ ipse dicat verba clemētie seu indulgētie ꝛ venie. Patet Joelis. ij. Hec dicit dn̄s ꝛc. Conuertimini ad me in toto corde vestro. Itē ꝙ dicat verba iusticie: ꝑꝫ in ps̄. Dixit dn̄s ex basan ꝯuertam: couertam

conuertam in profundum maris. Cõuertam inquit id est subuertam. Et Hiere. xxix. Dixit dominus pec catoribus. Ecce mittã eis gladiũ: et pestem: et famẽ etc. Ista enim sunt verba rigoris et iusticie. Itẽ ꝙ dicat verba pacis et modestie ptz Esa. lxvj. vbi dicitur. Hec dicit dominus. Ecce ego declinabo super hierusalẽ q̃si fluuium pacis. Item ꝙ ipse dicat verba gratie et large munificẽtie: patet Joel. ij. vbi dicitur. Respõdit dñs populo suo et dixit ei. Ecce ego mitto vobis frumentũ et oleum et vinum: et replebimini in eis. Istud est ergo

D dicere dei quod est magnificum. ¶ Secundo dico ꝙ est dicere iusti qđ est veridicũ. Et nota ꝙ iust⁹ studet

Uerba laudis et iubilationis.
Uerba precis et deprecationis.
Uerba timoris et meditatiõis.
Uerba feruoris et cõteplatiõis.
Uerba sapiẽtie atq̃ discretiõis.

Dicit ergo iust⁹ verba laudis et exultatiõis p̄s. Psalmũ dicite nomini eius: date gloriam laudi eius Item verba precis atq̃ orationis Joe. ij. Plorabunt sacerdotes ministri dñi et dicent. Parce domine parce populo tuo etc. Item verba profunde meditationis: scʒ loquendo de morte et inferno et similibus Esaie. xl. Et dixi. Quid clamabo. Omnis caro fenum Et Dauid in psalmis. Ego dixi in excessu meo omnis homo mendax. Item verba feruentis contemplationis p̄s. Ego dixi. Quis dabit mihi pẽnas sicut columbe: et volabo et requiescã Item verba sapientie et dilectiõis Prouerbio. vij. Dic sapientie soror mea es: et prudentiam vocaui amicam

E meã et cetera similia. ¶ Sed tertio dico. ꝙ inuenit dicere impij qđ ẽ pestificũ seu falsidicũ. Et sic notabo ꝙ mali dicunt

Uerba fallacie vera relinquẽtes.
Uerba nequicie semp̄ delinquẽtes.
Uerba supbie alta presumẽtes.
Uerba ignauie vana intuẽtes.
Uerba stulticie deũ blasphemãtes.
Uerba seuicie paupes grauãtes.
Uerba malicie mẽtẽ obstinãtes.
Uerba luxurie carnẽ impugnãtes.

Dico ergo ꝙ mali dicunt v̄ba fallacie vera relinquẽdo. Eccli. xij. Ab immũdo quis mũdabitur: et a mẽdace q̃d veri dicetur. Item dicunt verba nequicie semper delinquẽdo. p̄s. Dixit iniustus vt nõ delinquat in semetipso: nõ est timor dei ante oculos. Itẽ dicũt verba supbie alta ambiẽdo. Esaie. xiiij. Dicebas in corde tuo. In celũ conscendã: super astra celi exaltabo soliũ meũ. Itẽ dicũt verba ignauia: se nõ mouẽdo seu vane metuẽdo. Prouer. xij. Dixit piger leo est in via occidendus sum. Item dicunt verba stulticie deũ blasphemando p̄s. Dixit insipiens in corde suo nõ est deus. Item dicunt verba seuicie pauperes grauando. Exo. xv. Dixit inimicus persequar et cõprehendam et diuidam spolia: implebitur anima mea. Item dicunt verba malicie aures obturãdo Hiere. xxij. Locutus sum ad te: in abundantia tua dixisti non audiam. Itẽ dicunt verba luxurie carnem impugnãdo Eccl's. ij. Dixi in corde meo vadã et affluã delitijs et fruar bonis: et sic potes multiplicare de malo dicere quantũ volue-

F ris. Istud est ergo dicere impij qđ ẽ pestificũ. ¶ Quarto dico: ꝙ inuenitur dicere diaboli qđ est veneficum. Dyabolus eñ per suũ dicere semper intendit aiam inuenenare: mala suggerendo et fallaciter decipiendo. Sicut de eua apparuit: de qua dicitur Geñ. iij. ꝙ serpens dixit ad mulierem. Nequaꝙ moriemini: sed eritis sicut dij scientes bonum et malum etc. Sufficit: q: in locis varijs fit mentio de dicere etc.

A **Dies.** Nota ꝙ dies nihil aliud est loquẽdo naturaliter ꝙ latio solis super terram. Dies enim dicitur illud spacium temporis: quod per solis presentiam illuminatur. Sicut nox dicitur illud spacium temporis quod per solis absentiam obscuratur. Moraliter autem accipiendo dico: ꝙ dies quadrupliciter dicitur in scriptura. Signat enim dies in bono et in malo. In bono enim signat gratie sinceritatem et glorie felicitatem. In malo vero designat presentẽ prosentem prosperitatem et futuram aduersitatem. Dico igitur ꝙ per diem significatur status gratie Prouer bio. iiij. Justorum semita quasi lux splendoris procedit et crescit vsq̃ ad perfectam diem. Item per diem designatur status glorie p̄s. Hec est dies quam fecit dominus exultemus et letemur in ea. Item per diem intelligitur presens prosperitas. Unde Hierem. xvij. Diem hominis nõ desideraui Et in p̄s. dicitur de die presentis vite. Dies enim tanꝙ flos agri sic efflorebit Item per diem intelligitur sequens aduersitas. s. dies iudicij: de quo Sophonie. j. Dies ire dies illa: dies tribulationis et angustie: dies calamitatis et miserie: dies tenebrarũ et caliginis: dies nebule et turbinis etc. ¶ Dicamus igitur ꝙ per diem intelligitur status gratie in presenti et status glorie in futuro. Et ideo sicut videm⁹ ꝙ aues nobiles diligunt diem: ita ꝙ de die non de nocte volitant et querunt sibi predam. Aues vero ignobiles et diem et claritatem ipsius detestantur. In nocte vero volitant et delectantur. Sic vere nobiles atq̃ boni in claritate dei et gratie et glorie delectantur: et in ipso opera sua spiritualia operantur Johã. ix. Me oportet operari donec dies est. Mali vero et ignobiles de die gratie et glorie parum curant. In nocte vero presentis prosperitatis omnimode delectant p̄s. Posuisti tenebras et facta est nox: in ipsa pertransibunt omnes bestie silue. In die ergo gratie debemus modo manere: vt finaliter possimus ad diem glorie peruenire: vt sic dies diei eructet verbũ: et vt dies super dies regis adijciantur: et ille qui intus est homo noster de die in diem renouetur. De talibus ergo diem gratie diligentibus et ad diem glorie festinantibus potest intelligi illud. j.

B Thessa. v. Omnes eñ filij lucis estis et filij diei. ¶ Et aduerte ꝙ sicut dies habet in se splendorem cognitionis lucis feruorem et decorem. Sic vere status gratie et glorie habet splendorem cognitionis. Lucis inquit. Habet feruorem dilectiõis. Filij. Habet decorem perfectionis: diei inquit. Est igitur ibi cognitionis splendor: quod ostenditur cum dicitur Lucis. Lux enim solis de die splendet non de nocte. Sic lux vere sapiẽtie cognitionis et veritatis in die gratie et glorie inuenit: non in nocte turbulentie peccatorũ. Paradisus eñ et etiam status pfectionis est sicut ether qui est pars orbis sursum eleuata: in quo planete habitare dicunt vbi scʒ perpetua dies est: q: scʒ ibi vmbra terre que habet noctem introducere nõ ascendit f̄m Isido. Sic vere status perfectionis: siue in via siue in gloria habet diem clare cognitionis in eternum. Non enim patiũtur noctẽ ignorantie vel erroris: optime enim sciunt et vident cuncta que pertinent ad salutem: et hoc quia a septem planetis: id est a septem donis sancti spiritus illustrantur: et ab vmbra terre. i. amore terrenorũ q̃ ad eos non ascendit nunꝙ mentaliter obscurantur: et sic nox ignorantie vel peccati in ipsis nullatenus generatur. Lucis inquit. De ista ergo luce et die dicitur Joh. xj. Qui ambulat in die non offendit: quia lucem hui⁹ mundi videt. Ubi nota ꝙ ista dies habet

In motu fortitudinem. Ambulat.
In actu rectitudinem. Non offendit.
In visu certitudinem. Uidet inquit.

De illa etiam die dicitur Rom. xiij. Nox precessit dies autem appropinquauit. Sequitur. Et induamur arma lucis. Talis dies pcerto charissimi non est in hoc mundo: quia vere lux clare cognitionis ibi nullaten⁹ refulget. Ibi enim est nox et non dies. Ibi obscuritas et non claritas. Ibi est falsitas et non veritas. Ideo dicit Johan. xj. Qui ambulat in nocte offendit: quia nescit vnde veniat aut quo vadat. Dies ergo gratie et glorie habet cognitionis splendorem. Lucis inquit. ¶ Se-

C cundo dico ꝙ ista dies habet dilectionis feruorem: qđ ostenditur cum dicitur. Filij. Filius enim dicitur: et est nomen amoris. Amat enim naturaliter patrem suũ et a patre suo naturaliter adamatur. Sicut enim videmus ꝙ dies propter solis p̄sentiam est calidior ꝙ nox.

sic status gratie et glorie propter solis iusticie presentiam caritatem continet et feruorem. Filij enim qui sunt in statu gratie se debent diligere sicut filij eiusdē patris. Illi vero qui sunt in statu glorie se diligant vt filij et heredes eiusdem hereditatis. Filij inquit. Dicūt enim illud Gene. xlij. Omnes filij vnius viri sumus. Ista tamen non possunt dici de multis: qui sc3 nō videntur esse in die gratie: sed in nocte peccati: quia charitatem feruoris non habent: sed magis peccatorum sunt frigore congelati. Sicut enim solsequium de die propter calorem aperitur: de nocte vero propter frigus claudit et obstruitur. Sic illi qui sunt in die gratie vel etiam glorie semper sunt aperti ad deum per desideriū et amorem. Illi vero qui sunt in nocte peccati semper sunt clausi per desidiam et torporem. Tales ergo sunt quasi lilia que sunt in transitu aque: et quasi thus redolēs in estatis tempore: id est in diebus estatis Ecclesia. l. Ista ergo dies habet dilectionis feruorem. Malachie. iiij. Dies domini succēsa quasi caminus. ¶ Tertio dico quod ista dies habet perfectionis decorem. Dici inquit. Homini enim nihil est pulcrius vel delectabilius quam sit dies. Et ideo propter speciem et decorem diei aues die adueniente habent incipere modulari. Infirmi solent ab infirmitate recreari. Homines etiam deuiati solent magnis leticijs iocundari. Sic proculdubio charissimi illi qui sunt in statu gratie: deo per gratiarūactiōes modulantur: a peccati infirmitatibus liberantur: et ab errore deuio reducūtur. Quilibet ergo iustus et bonus potest dici quasi arcus refulgens inter nebulas glorie: et quasi flos rosarum in diebus vernis. Eccli. l. Ubi nota quod decor istius diei sc3 gratie vel glorie consistit principaliter in trib9: sc3

In apparentia luminosa. Refulgens.
In opulentia copiosa. Glorie.
In redolentia virtuosa. Flos rosarum.

Patet ergo quod per diē intelligitur status gratie et glorie: quia hic continet. Decorem honestatis. Feruorē caritatis. Splēdorē veritatis. ¶ Sed adhuc dico: quod per diē intelligitur status prosperitatis siue etiam vite presentis. Sicut enim dies in eodem non consistit: immo cōtinue de mane ad meridiem crescit: de meridie ad vesperam decrescit. Sic vita humana vel prosperitas hūana nunquam in eodem perseuerat: semper enim aut crescit aut decrescit. Nam si in aliquo tempore videatur crescere: et ad meridiem alicuius perfectiōis attingere: finaliter decrescere et deficere cōpellitur: quousque ad noctis: id est ad mortis et aduersitatis tenebras deuenit. De tali ergo die loquitur Job. x. Paucitas dierū meorum finietur breui. Et in ps. Defecerunt sicut fumus dies mei: et ossa mea sicut cremium aruerunt. De tali die loquitur dominus flens super hierusalem Luce. xvij. Si cognouisses inquit et tu supple fleres: nūc quidem inquit in hac die que ad pacem tibi: nunc autem abscondita ab oculis tuis: quia venient dies et circumdabunt te inimici tui vallo: et ad terram prosternent te. Loquitur enim homini qui est in die prosperitatis qui non considerat de futuris diebus mortis et aduersitatis. Ista ergo dies non est desideranda: nec diligēda: sicut nec faciebat hieremias Hieremie. xvij. Diem hominis non desideraui. Ceruus enim quādo est pinguis de die non vadit ad pascua: sed de nocte: timet enim quod si inueniretur se non posse fugere et faciliter caperetur vt dicit Plinius. Sic vere boni et iusti gratijs et virtutib9 impinguati: diem prosperitatis fugiunt et in nocte aduersitatis pascua sua querunt. Timent enim quod in die prosperitatis per diuersa peccata a demonibus caperentur si ibi indiscrete vagarent et morarentur. Dicit enim cum Dauid. Ab altitudine diei timebo. Altitudo diei signat altum statum in mundi prosperitate: qui proculdubio est timēdus. In isto enim statu

Malorum prauitas effrenatur.
Bonorum claritas obfuscatur.
Uirtutum puritas desiccatur.

Dico igitur quod in ista die effrenatur malorū prauitas: quia vere sicut serpentes plus nocent et magis seuiūt de die quam de nocte: et pl9 in estate quam in hyeme: sicut dicit Isido. Sic pro certo mali et serpētini plus nocent alijs dum sunt in die prosperitatis: quam dum sunt in nocte aduersitatis. Tunc enim feruor auaricie magis viget et venenum sue malicie magis mouet: quo sc3 pauperes et vicinos magis infestant et inuenenant per rapinas. vnde. j. Machabeo. ij. dicitur. quod milites regis antiochi constituerunt aduersus filios israel prelium in die sabbatorum. Effrenatur ergo malorū prauitas. ¶ Secundo dico: quod in ista die: sc3 in statu prosperitatis obcecatur bonorum claritas. Sicut enim stelle de die nō videntur lucere: que tandem de nocte rutilant atque lucent. Sic vere sancti dum durat dies vite prosperitatis nō videntur lucere: quia sc3 hodie nigri reputant: sed finaliter de nocte: id est post mortem tūc fulgebūt iusti: et tanquam scintille in arundineto discurrēt. Sapiē tie. iij. Sepe etiam accidit quod in die mundane prosperitatis lucem gratie multi perdunt: quā tamē in nocte aduersitatis recuperant et acquirunt. Multi enim sunt similes crisoprasso qui est lapis preciosus: quē sm Isido. lux celat et prodit obscuritas. De die enim vix apparet: de nocte autem ignei coloris est. Sic vere charissimi multi sunt qui in die prosperitatis nihil valēt tepidi enim sunt et sine aliqua claritate Amos. viij. Tenebrescere faciam terram in die luminis. De nocte vero vidētur ignei: quia sc3 per noctēm aduersitatis excitantur: tunc per charitatem fortiter inflammātur. De talibus ergo diebus potest dici illud ps. Dies formabuntur et nemo in eis. Obscuratur ergo bonorum claritas. ¶ Tertio dico quod in isto die desiccatur virtutis puritas. Sicut enim ros qui de nocte descendit in die desiccatur et perit: sic gratie et virtutes que in nocte tribulationis acquiruntur prosperitatis tempore destruuntur Amos. viij. In die illa deficiēt virgines pulcre. Sic igitur patet: qualiter dies prosperitatis est timenda et etiam fugienda. Sicut enim dies semper ad noctem terminatur: sic prosperitas a nocte peruersitatis clauditur. Extrema enim gaudij luctus occupat. Prouerbio. xiiij. Unde. j. Machabeo. j. Dies festi ei9 cōuersi sunt in luctum. Tyle enim est vltima insula occeani inter septentrionalem et occidentalem plagam vbi dies durant per totam estatem sc3 per dimidiū annum. Sed pro certo nox longissima sequitur que per totam hyemem dilatatur. Sic vere charissimi illi qui in estate presentis vite continue habent diem prosperitatis: in hyeme mortis continue habebunt noctem aduersitatis: quia sc3 quantum habent hic de gloria tantum habebunt finaliter de miseria: quia quantum glorificauit se et in delitijs fuit: tantum date illi tormētum et luctum. Apocalip. xviij. ¶ Sed adhuc si vis aliquid de die vel de diebus dicere. notabis quod in scriptura multiplices inueniuntur dies: vc3 Dies D

Dies
- Fluxibilis que cito labitur.
- Mutabilis quam turbo sequitur.
- Tristabilis qua lux excluditur.
- Laudabilis qua splendor oritur.
- Durabilis que lete ducitur.
- Damnabilis que nocte clauditur.
- Durabilis qua malis sternitur.
- Horribilis qua miser vritur.

De istis autē diebus tāmultiplicibus dico quod est dies.

Prima.	Uite qua sumus languidi.
Secunda.	Fortune qua sumus timidi.
Tertia	Mortis qua sumus stupidi.
Quarta.	Gratie qua sumus floridi.
Quinta.	Glorie qua sumus fulgidi.
Sexta.	Culpe qua sumus marcidi.
Septima.	Judicij qua sumus trepidi.
Octaua.	Inferni qua sumus horridi.

¶ Igitur dicam quod inuenitur dies vite que est fluxibilis et cito

lis et cito labitur. Uita enim presens sicut dictum est similis est diei: que. s. ab ortu solis vsq; ad occasum nõ stat in eodem statu: nec cessat variari ⁊ fluere quousq; termini noctis terminentur. Sic nec vita nostra. Unde ista est sicut horologium quod semper vsq; ad certum punctum discurrit: ⁊ tunc subito cadit ⁊ campanellas tangit ⁊ eas circũeundo sonũ facere cogit. Sic vere vita nostra semper fluit vsq; ad punctum prefinitum a patre: sc; ad horam mortis. Tunc enim cadit ⁊ deficit: ⁊ campanelle: id est amici morientis: per compassionem tacti sonum ⁊ planctum faciunt circa eu;. De diebus ergo vite huius transitione dicitur Job. vij. Dies mei velocius transierunt ꝙ a texente tela succiditur. Et nota ꝙ ipse comparat vitam tele: que sc; diu ⁊ cum tedio ⁊ difficultate texitur: texta parũ seruatur: ⁊ finaliter velocissime rumpitur aut succiditur. Sic vita ⁊ diu ⁊ difficiliter texta paru; durat: ⁊ tandem subito rumpitur ⁊ euolat Job. ix. Dies mei velociores fuerunt cursore. Dic si vis quomodo poete finxerunt. ꝙ in inferno erant tria fata: que vitam regebant atq; fatabant: ⁊ quicquid erat ad vitam pertinens inuiolabiliter ordinabant: que etiam parce per antifrasim seu etiam tres sorores dicebãtur. Dicebatur enim vna nere vel filare: alia texere: alia rumpere. Pro eo sc; ꝙ fataliter vt dicebãt vita in vtero netur: filetur seu originetur. In mundo texitur. In fine rumpitur. Esaie. xxxviij. Precisa est velut a texente vita mea dum adhuc ordirer succidit me. Et ideo de breuitate ⁊ fluxibilitate vite dicitur in ps. Defecerũt in vanitate dies eorum: ⁊ anni eorum cum festinatione. Et si vis notare de istis diebus potes notare ꝙ isti sunt Dies laboris. Dies doloris. Dies timoris ⁊c. Patet ergo ꝙ inuenitur dies vite: que est fluxibilis ⁊ cito labitur. Uide supra in eodem e. f. ¶ Secũdo dico ꝙ inuenitur dies fortune q̃ est mutabilis: quam turbo sequitur. Dies enim signat prosperitatem: nox vero aduersitatẽ. S; de ista die turbida ⁊ mutabili nebulosa: de qua potest intelligi illud Michee. iij. Obtenebrabitur super eos

E dies vide sufficienter supra e. f. ¶ Tertio inuenit dies mortis: que est tristabilis: quo lux excluditur. Dies enim statum mortis potest significare: quia sicut ros nocturnus in die ꝯsumitur: sic humidum radicale in morte penitus desiccatur. Et etiam sunt aliqua animalia que de nocte apparent: de die vero latitant ⁊ disparent sicut de ypothamo equo fluuiali: dicit Plinius ꝙ de die latet: de nocte vero segetes depascitur. Sic vere homo in nocte presentis vite que obscura est ⁊ nocturna deambulat ⁊ discurrit: et segetes alienas bonaq; terrena aliorum depascitur ⁊ corrodit. Inde tamen mortis die absconditur: ⁊ in aquis miserie sepelitur: ita q; amplius non videtur: de quo potest intelligi illud Soph. ij. Abscõdamini in die furoris domini. Ista est igitur dies mortis q̃ proculdubio est dies

Subito veniens.
Non cito transiens.
Iniustos puniens.
Iustis proficiens.
In corpus seuiens.

Est dico dies mortis subito veniens Joelis. ij. Prope est dies tenebrarum ⁊ caliginis. Item est dies nõ cito transiens: durabit enim ista vsq; ad diem iudicij quãdo omnes resurgent ⁊ inimica destruetur mors. Tũc enim mortui ascendent de terra: quia magnus dies israel. Item iste est dies iniustos puniens. In regionib⁹ enim calidis ⁊ feruẽtibus: sicut est ethyopia dies magis nocet ꝙ proficit corporibus: maxime in estate: et hoc propter excessiuum calorem. Sic mors magis nocebit malis ꝙ vita: quia sc; ardor damnationis eterne tunc temporis vret eos Esaie. xxvij. In illa die visitabit dominus in gladio suo duro ⁊ grandi super leuiathan. Item iste est dies iustis proficiens Eccls. vij. Melior est dies mortis die natiuitatis. Melior inqt: sc; iustis qui vadunt ad gloriam. Item iste est dies in corpus seuiens: quia sc; omnia corpora deuorantur in morte Deutero. xxxij. Iuxta est dies perditionis ⁊ adesse festinant tempora. Sequitur. Inebriabo sagittas meas sanguine: et gladius meus deuorabit carnes. Patet ergo ꝙ inuenitur dies mortis quo lux excludit Unde Amos. v. Dies illa tenebre ⁊ non lux. ¶ Quar f
to dico ꝙ inuenitur dies gratie qua splẽdor oritur. S; de ista visum est supra in principio: vbi ponitur autoritas diuisa. Sed si vis vltra aliquid dicere: dic ꝙ dies accipitur pro sole veniente. Pro sole manẽte ⁊ illuminante. Pro sole redeunte. Sic vere status gratie sumitur pro presentia solis iusticie

Qui venit ⁊ se presentat dum carnem induit.
Qui manet ⁊ illuminat dum mentem imbuit.
Qui redit ⁊ nos renouat dum se restituit.

Prima fuit dies misericordie cum se exhibuit: de quo Hieremi. l. Ecce dies veniet dicit dominus et visitabo israel. Secũda est dies qua nunc se exhibet perseuerantibus. De quo Esaie. iiij. In die illa erit germẽ domini in magnificentia. Unde etiam de aduentu eius in mentem potest dici illud Joh. xx. Cum esset sero die illa vna sabbatorum: venit iesus ianuis clausis ⁊ stetit in medio discipulorum. ¶ Tertia est dies qua se restituit penitentibus: de quo Amos. ix. In die illa suscitabo tabernaculum Dauid: quod cecidit. De quo etiam Eccli. xlviij. In diebus illis retroredijt sol: ⁊ addidit vitam regi. Igitur dicamus aliquid de ista triplici die gratie: vc; de die

Mundi visitatiua.
Mentis illustratiua.
Morum reparatiua.

Prima ergo fuit dies in qua dominus mundum visitauit. Et hoc fuit quando post mortem legis antique noue legis dies in ipsius solis xpi ortu ⁊ presentia nobis datus est Iste enim fuit dies in quo omnes virtutes ⁊ gratie diuinitus effluxerunt. Dico ergo ꝙ dato ꝙ scriptura dicat Malachie. iij. ꝙ nullus proprie potest cogitare diem aduentus eius. Et hoc quia ipse fuit quasi ignis cõflans: ⁊ sicut herba fullonum nihilominus possumus dicere ꝙ iste fuit dies leticie: in quo angeli cecinerunt dicentes. Gloria in excelsis deo ⁊c. Juxta illud ps. Hec est dies quam fecit dominus exultemus ⁊ letemur in ea. Item ista fuit dies clare scientie: in qua errorum noctes ⁊ caligines defecerunt ps. Dies illuminabitur sicut tenebre eius ita ⁊ lumen eius: id est vm ꝙ magne errorum tenebre processerunt: ita magna lumina fidei ⁊ scientie surrexerunt Item ista fuit dies fiducie: in qua vitiorum infirmitates sanate sunt: ⁊ virtutes ⁊ securitas successerũt. Hierem. xxiij. In diebus illis saluabitur iuda ⁊ israel habitabit confidenter. Item ista est dies misericordie in qua dona: virtutes ⁊ gratie effluxerunt Joel. ij. In die illa stillabunt montes dulcedinem: ⁊ colles fluent lac ⁊ mel. Item ista fuit dies iusticie in qua pax ⁊ concordie reluxerunt ps Orietur in dieb⁹ eius iusticia ⁊ abũdantia pacis. Ista est ergo prima dies gratie in qua dominus mundu; visitauit. ¶ Secunda est dies gratie G
in qua dominus mũdum illustrauit. Et ista dies proprie est fides nostra que fuit illuminatiua: ⁊ errorum ⁊ heresum sublatiua Eccli. l. Sicut luna in dieb⁹ suis lucet. Ista est etiam dies clare contemplationis ⁊ sciẽtie: de qua supra codẽ titulo in principio. Ista est etiã dies virtutum: quia sc; per dies intelliguntur virtutes particulares: qua simul aggregate annum perfectionis componunt. Uirtutes enim sunt

Dies pleni.
Dies longi.
Dies boni.
Dies leti.
Dies quieti.
Dies salutiferi.
Dies fructiferi.
Dies sancti.

Sunt dico dies pleni gr̃e sinceritate ps. Dies pleni inuenient in eis. Sunt dies longi perseuerantie longanimitate ps. Uitam petijt a te ⁊ tribuisti ei longitudinem dierum in seculum se

culi. Sunt etiã dies boni sine culpe prauitate et iniquitate ps. Quis est homo qui vult vitam: diligit dies videre bonos. Prohibe linguam tuam ic. Job. xxxvj. Complebunt dies suos in bono et annos suos in gloria. Item sunt dies leti cum spirituali iocũditate ps. Psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vite nostre in domo domini. Item sunt dies quieti sine discordie peruersitate seu malignitate Esaie. xxxix. Fiat pax et veritas in diebus meis. Item sunt dies salutiferi pleni oĩ suauitate: et scti spiritus caritate Actuu3. j. Uos autem implebimini spiritusancto non post multos hos dies. Item sunt dies fructiferi cum bonorum omnium vbertate et fertilitate Prouerbio. ix. Per me multiplicabuntur dies tui. Et breuiter virtutes sunt illi spirituales: et sancti dies: de quibus dicitur de David. j. Paralipome. xxix. q mortuus est in senectute bona plenus dierũ et diuitijs. Tales ergo dies debemus appetere: et eorũ multiplicationem et numerũ affectare et renouationem et reparationem eorum humiliter dicentes illud Trenoru3. v. Innoua dies nostros sicut a principio. Et tamen hodie prohdolor possumus plãgere cum Job. xvij. dicentes. Spiritus meus attenuabitur: dies mei breuiabuntur et solum mihi superest sepulcrum. Et bene dicit breuiabuntur: quia. s. quanto sol magis distat a nobis: tanto sunt dies breuiores. Patet de solsticio hyemali: quod summe distat a nobis: et ideo breuissimos habet dies. Sic prohdolor dicam: q quia sol iusticie xps a nobis distat propter nostrorum obicem delictorum. Ideo dies virtutum nostrarum pauci sunt atq breues Job. xiiij. Breues dies hominis sunt. Et in ps. Fiant dies eius pauci. Ecce ergo quomodo sub diebus gratie continentur ipse virtutes. Et si vis dic q etiam per dies significantur viri iusti: quibus. s. sol iusticie xps semper est presens: dies enim stellas occultat et abscondit: nox vero ipsas manifestat et prodit. Sic vere iustus stellas suas: id est virtutes solet abscondere per humilitatem. Nox vero. i. peccator: stellas suas. i. virtutes et sufficiẽtias: si quas habet: solet manifestare et ostẽdere per iactantie et inanis glorie vanitatẽ. Unde Seneca libro morũ. Esto occultator virtutũ sicut et alij vitiorũ. Isti ergo sunt dies pleni: dies longi: dies boni: sicut supra immediate. Et merito quia isti sunt filij illius indefectibilis dei xpi: de quo. j. Thessa. v. Omnes vos filij lucis estis et filij dei. Et nota q iusti sunt dies

Qui perseuerando continuantur.
Qui exuberando discriminantur.
Qui sese docendo erudiuntur.
Qui semper crescendo perficiuntur.

Justi enim perseuerant non deficientes Prouerbio. x. Justus in eternum non commouebitur. Et in ps. Ordinatione tua perseuerant dies. Et Esaie. lxv. Scdm enim dies ligni erunt dies populi mei. Justi etiam inter se differunt alter alterum preeuntes Eccli. xxxiij. Dies diem superat et lux lucem. Justi insup alterutru3 se informant: et in scientijs et moribus instruentes ps. Dies diei eructat verbum: et nox nocti indicat scientiã. Justi nihilominus continue crescunt semper in virtutibus proficientes Prouerbio. iiij. Justorũ semita q̃si lux splẽdens procedit et crescit vsq ad perfectum die3. Patet igitur quomodo diuersimode sumitur secunda dies gratie: quã deus seculum illustrauit. ¶ Sed

H tertio dico q est alia dies gratie: qua deus seculum reformauit. Et ista est dies penitentie: in quo nox peccati recedit. Et lux gratie restituitur et accedit. De talibus ergo diebus intelligitur illud. ij. Corinthio. vj. Ecce nunc tempus acceptabile: ecce nunc dies salutis. Et illud Romano. xiij. Nox precessit dies autem appropinquauit. Abijciamus ergo opera tenebrarum et induamur arma lucis: sic vt in die honeste ambulemus Ubi notabis q dies penitentie

Expellit vanitatis errorem.
Generat meritorum splendorem.
Dissipat vitiorum horrorem.
Excutit tarditatis soporem.
Excitat probitatis laborem.
Renouat deperditum vigorem.
Preparat venustatis decorem et sapientiam. Uanitatis recedũt errores. Nox precessit. Ueritatis succedũt splendores. Dies autem appropinquauit. Prauitatis decedunt horrores. Abijciamus ergo opera. Tepiditatis pelluntur sopores. Tenebraru3 inquit. Utilitatis aguntur labores. Induamur arma. Strennuitatis virescunt vigores. Lucis inqt. Amenitatis splendescũt decores. Sic inquit vt in die honeste ambulemus. Iste sunt enim septem diei proprietates que ad penitẽtiã applicantur: q2 ve3

In die nox finitur.
Lux sentitur.
Nebula exhauritur.
Sopor excutitur.
Labor et opus cunctis indicitur. Uirtus in corpore vigoratur et renouatur. Et omnia honesta propter lucrũ et presentiam hominũ tunc melius perpetrantur. Dicam ergo q dies penitẽtie falsitatis auellit errorem. Nox inquit precessit quasi dicat. De obscuritate precedentium erroru3 nihil est ibi. Constat q homo qui est in nocte culpe in multis errat: quando vero venit ad diem penitentie: errores illos corrigit: et ab eis se preseruat. Unde illud Job. xj. Si quis ambulauerit in nocte offendit: quia lux non est in eo. Item dico: q dies penitentie veritatis continet splendorem. Dies inquit appropinquauit. In die enim apparent vie recte que in nocte non apparent. Sic in statu penitentie multe vie salutis apparẽt. Sapientie. x. Justum deduxit dominus per vias rectas et ostendit illi gloriam dei. Sequitur. Fuit illis in velamento diei: et in luce stellarum per noctem: et transtulit eos per mare rubrum. i. per amaram penitentiam. Item dico q dies penitentie prauitatis consumit horrorem. Abijciamus inquit. Constat q nubes et nebule et grossities aeris que in nocte inualuerãt: de die cõsumuntur. Sic nebule peccatorum in die penitẽtie deponuntur Esaie. ij. In die illa ydola penitus conterẽtur. Sequitur. In die illa proijciet homo ydola ic: id est peccata. Item dico: q dies penitẽtie tepiditatis excutit torporem. Opera inquit tenebrarum. Opera enim tenebrarum. i. opera noctis: sunt dormire et iacere. De die autem minus dormitur. Sic status penitẽtie non est vt per pigriciam dormiamus: sed vt potius per diligẽtiam vigilemus: et tenebrarum opera. i. pigriciam et somnolentiam expellamus: vt sic nobis possit dici illud. j. Thessa. v. Omnes vos filij lucis estis: et filij diei. Et post. Nos autem qui diei sumus sobrij simus. Item dico q dies penitentie vtilitatis imprimit laborem. Induamur inquit arma. Arma enim induũtur ad labores sustinendum. Constat enim q dies magis est ordinatus ad laborem q̃ nox: sic status penitẽtie ps. Operamini donec dies est. Induamur ergo arma sc3 penitentie ad militandum contra hostes spũales: vt sic perfecte conuertamur ad dñm: et de vitijs in virtutes immutemur dũ contra vitia preliamur. Job xiiij. Cunctis diebus quibus nunc milito: expecto donec veniat immutatio mea. Induamur inquit. s. ciliciũ et ieiunia. Unde Jone. iij. dicitur. q postq̃ Jonas predicasset dicens. Adhuc quadraginta dies et niniue subuertetur. Audiens rex niniue descẽdit de solio suo: et indutus sacco sedit in cinere. Saccus enim et cinis sunt arma penitentium. Unde Esa. xxij. dicitur. q in die illa vocauit dominus ad fletu3: et planctum et caluicium et singulum sacci ic. Item dico sexto q dies penitentie strẽnuitatis renouat vigorem. Lucis inquit. Sicut enim lux diei renouat vires corporũ per noctis frigus et tenebras depressoru3: quod maxime apparet in infirmis: qui leuius habent adueniẽte die. Sic die penitentie adueniente: et luce gratie influente: vigor anime reparatur: et infirmitas peccati minuit: et anime debilitas reuelatur: et sic anima ad statu3 pristinũ

prius per peccatum perditum restauratur. Quod etiam notatur in verbo lucis. Uirtus enim lucis arbores siccatas omni anno renouat: ⁊ omniũ rerum vires vigorat ⁊ sustentat. Exemplum de Paulo Actuũ. ix. Quẽ circũfulsit de celo lux copiosa: qui cum fuisset tribus noctibus non manducans neq; bibens: tandem baptizatus cõuersus ⁊ renouatus est. Quia reuera quando lux gratie interius fulget: ⁊ triplex dies. i. triplex penitentie actus: scꝫ contritio: confessio: ⁊ satisfactio per ieiunium cordis arcet: tunc homo ad deum conuertitur ⁊ in moribus penitus renouatur: ⁊ spiritualiter reparatur Gene. xl. Tres adhuc dies sunt post quos recordabit pharao ministerij tui: ⁊ restituet te in gradum pristinuꝫ. Tres inquit dies. i. tres penitentie partes. De quo. Exodi. iij. Uiam trium dierum ibimꝰ in solitudine vt imolemus domino. Et illud. Johannis. vj. Jam triduo sustinent me nec habent quod manducent. Est ergo penitentia: dies strennuitatis renouãs vigorem. Item dico ꝙ dies penitentie venustatis seu amenitatis reparat decorem. In die inq̃t honeste ambulemus. Constat enim ꝙ se magis tenet homo honeste de die q̃ de nocte. De nocte em̄ ⁊ in obscuro fiũt multa inhonesta: q̃ nullo modo fierẽt in aperto. Sic vere dico: ꝙ dies penitẽtie multa honeste faciẽda suggerit. Nox vero culpe ĩhonesta plurima fieri facit. Uñ primo mach. x. Induit se ionathas stola sancta in die solenni. Stola enim sancta honesta est conuersatio. quam super omnia penitentes debẽt habere. j. Cor. xiiij. Omnia honeste ⁊ sꝫm ordinem fiant in vobis. Patet ergo quomodo dies gratie refertur ad penitẽtiam mundum reformantem. Ad istum clare se formantẽ. Ad virtutem mentem illustrantem. Ad gratiam intꝰ influentem. Ad xp̄m carnem assumentem. Et sic dico ꝙ inuenitur dies gratie: qua splendor oritur ⁊ ista est quarta dies. ¶ Quinto vero dico: ꝙ inueniẗ dies glorie
I que lete ducitur. Constat enim ꝙ dies naturaliter est letior q̃ nox. Solis enim presentia letificat omnẽ carnem. Uñ dicit Plinius libro. xij. Quod in insula tylis que est in india: arbor est flore roseo que de solis presentia gaudere videtur. Fertur em̄ ibi ab incolis: vt ait: ꝙ ista arbor dormit ⁊ vigilat. Nam de nocte claudiẗ ac si dormiret: de die ac si vigilaret: in solis presentia aperitur: ita ꝙ in meridie penitus dilatatur. Sic vere qui in nocte vite presentis somnolenti: clausi ⁊ quasi mortui videntur esse: finaliter quando dies eterne claritatis eis aduenerit: euigilabũt: ⁊ corda sua in dei laudibus dilatabunt: ⁊ in solis xp̄i presentia perpetuo iubilabũt. Esai. lx. Surge illuminare hierusalem: quia venit lumen tuum. ⁊ gloria domini super te orta est. Sequitur. Tunc videbis ⁊ afflues: ⁊ mirabitur ⁊ dilatabitur cor tuum. Sequitur. Non erit tibi ampliꝰ sol ad lucẽdum per diem: nec splendor lune illuminabit te: sed erit tibi dominus in lucem sempiternaꝫ: ⁊ deus tuus in gloriam tuaꝫ. Et breuiter nota ꝙ ista est dies

Gaudiosa insistens laudibus.
Copiosa non carens dapibus.
Radiosa infundens sensibus.
Gloriosa pollens honoribus.

Quod ista sit dies gaudiosa pꝫ Esa. xxvj. In die illa cantabitur canticum in terra iuda vrbs fortitudinis nostre syon: saluator ponetur in ea murus. Item ꝙ ista sit dies copiosa: patet Johan. ij. vbi dicitur ꝙ die tertia nuptie facte sunt in chana galilee: Et esaie. iiij. dicitur ꝙ in illa die erit germen domini in magnificẽtia Item ꝙ sit dies radiosa ⁊ luminosa: vbi scꝫ nihil occultatur beatis: patet Esaie. lx. vbi dicitur. Non occidet vltra sol tuus: ⁊ luna tua non minuetur: quia dominus erit tibi in lucem sempiternam: ⁊ complebuntur dies luctus tui. Item ꝙ sit dies gloriosa: patet Esaie. xxviij. vbi dicitur. In illa die erit dominus exercituuꝫ corona glorie: ⁊ sertũ exultatiõis residuo populi mei.
K Ista est ergo dies glorie q̃ lete viuimꝰ. ¶ Sexto dico ꝙ inuenitur dies culpe: qua malus graditur seu q̃ nocte clauditur. Dies enim ad literam semper terminatur ad noctem. Sic vere status culpe semper terminatur ad penam eternam. Ipse enim status peccatorum ⁊ etiam ipse peccator dicitur dies

Propter instabilem conditionem.
Propter laborem ⁊ afflictionem.
Propter facilem obnubilationem.
Et propter finalem noctis conclusionem.

Sic vere status culpe vel etiam ipse impius diciẗ dies quia instabilis in affectibus variatur. Laboribus et tribulationibus vexatur. Faciliter vitijs obnubilatur Et nocte mortis eterne: vt dictum est terminaẗ Prouerbio. xvj. Dies impij ad malum. Et nota ꝙ dies culpe est dies

Laboris ⁊ penalitatis.
Fetoris ⁊ calamitatis.
Furoris ⁊ pompositatis.
Cruoris ⁊ crudelitatis.
Palloris ⁊ fallacitatis.

Quod sit dies laboris ⁊ miserie patet Eccli. xl. vbi dicitur Occupatio magna creata est oĩbus hominibꝰ onus graue super filios adam: a die exitus de ventre matris eorum vsq; in diem sepulture. Item q̃ sit dies fetoris ⁊ luxurie patet Ezechie. xvj. vbi loquens dominus illi peccatrici ciuitati: in similitudinem meretricis dicit sic. In die ortus tui non est precisus vmbilicus tuus: ⁊ aqua non est lota in salutem: nec sale salita: nec inuoluta pannis: que potissime possunt referri ad peccatuꝫ originale. Item ꝙ sit dies furoris ⁊ superbie: patet Job. xv. Cunctis diebus suis impius superbit. Itẽ ꝙ sit dies cruoris ⁊ seuitie: patet Esaie. xxij. vbi dicitur. Dies conculcationis ⁊ interfectionis est. ⁊ Malach. iiij. Dies veniet succensa quasi caminus. Itẽ ꝙ sit dies palloris ⁊ fallacie: potissime quantum ad hypocritas qui semp fallaciter agũt ⁊ aliud videntur q̃ sunt potest dici illud Job. xvij. Noctem verterũt in diem: quia scꝫ vitam suam que peccatrix est ⁊ nocturna: apparere faciunt diurnam. Isti enim aliud de die pretendũt: ⁊ aliud de nocte faciũt: similes calistone puelle q̃ amorem suum omnibus promittebat: quando telam suaꝫ quã texebat complesset. Sic tamen procos ⁊ adolescẽtes deludebat: quia quicquid de die ordiebatur ⁊ faciebat de nocte rumpebat ⁊ deordiebatur. Sicut ponit Ouidius Sic vere hypocrite hoĩes deludunt: quia quod de die in apparentia dominũ faciunt de nocte. i. in occulto destruunt. Nam in aperto faciunt multa bona sed plura mala in occulto. Hypocrita ergo est falsus amicus: de quo dicitur Eccli. vj. Est amicus sociꝰ mẽse: ⁊ non permanet in die necessitatis. Ista est igiẗ dies culpe que nocte clauditur ¶ Septimo dico ꝙ inuenitur dies iudicij qua malus sternitur. De ista ergo die L
q̃ terribilis: q̃ horribilis: q̃ mirabilis. q̃ ĩfugibilis seu ineuitabilis sit: patet in plerisq; scripturarum locis: sicut enim possum perpendere. Ista erit dies

Clara qua cuncta videbuntur.
Equa qua mali cuncti iudicabuntur.
Magna qua cuncti cõgregabuntur.
Aspera qua leta contristabuntur.
Austera qua alta conculcabuntur.
Amara qua fortia tribulabuntur.

Ista est ergo dies clarissime veritatis ad omnia cognoscendum. vnde ista dies dicitur reuelationis: qr. s. corda singulorum singulis erunt clara. Unde Roma. ij. In die ire ⁊ reuelationis iusti iudicij dei: qui reddet vnicuiq; iuxta opera sua ⁊c. Et. j. Corinthio. iij. Uniuscuiusq; opus manifestũ erit: dies enim domini declarabit. Item ista est dies equissime seueritatis ad pessimos puniendos Judith. xvj. Ue genti insurgenti sup genus meũ: dñs enim omnipotens vindicabit in eis: in die iudicij visitabit illos. Ista est dies latissime capacitatis ad oĩa continendũ: ibi em̄ cõgregabunẗ omẽs

homines qui ab adam vsq; ad finem mundi fuerunt Joel.iij. Ecce in diebus illis ⁊ in tempore illo congregabo omnes gentes ⁊ deducam illos in vallem Josaphat ⁊ disceptabo cum eis. Item ista est dies excellentissime potestatis ad cuncta sublimia deprimendum ps. Confregit sc; dominus in die ire sue reges cōquassabit capita in terra multorū. Item ista est dies amarissime seruitutis ad cuncta fortia tribulandum. Sopho .j. Dies domini amara: tribulabitur ibi fortis. Ista est ergo dies iudicij qua malus sternit. ¶ Octa-
M uo dico ꝙ inuenitur dies inferni: qua miser vritur. Tēpus enim illud quo damnati viuunt in inferno potest dici

Dies indignationis.
Dies separationis.
Dies tribulationis.
Dies desperationis.
Dies perditionis.
Dies percussionis.
Dies combustionis.
Dies obliuionis.

Est dico dies indignationis: quia sc; de⁹ perpetuo indignatur damnatis. Hierem.xviij. Dorsum et non faciem ostendā eis in die perditionis eorum. Item est dies separatiōis. Separantur enim mali de medio iustorum vt mittantur in caminum ignis: sicut dicitur Mat.xiij. Vn̄ Amos.vj. Separati estis in diem malum: ⁊ appropinquatis solio iniquitatis. Item est dies tribulationis Soph.ij. Dies ire dies illa dies tribulatiōis ⁊ angustie: dies calamitatis ⁊ miserie; dies tenebrarum ⁊ caliginis: dies nebule ⁊ turbinis; dies tube ⁊ clangoris. Sequitur. Et tribulabo homines: ⁊ ambulabunt vt ceci: quia domino peccauerunt. Item est dies desperationis Prouerbio.xxiiij. Si desperaueris in die angustie ⁊c. Item est dies ꝑcussionis ps. In die illa percutiam omnem equū in stuporem. Item est dies obliuionis Esa.xxiij. Vlulate naues maris: quia vastata est fortitudo vestra. Et erit in die illa obliuioni eris o tyre. Item est dies combustionis Judith.xvj. De⁹ in die iudicij visitabit illos. Dabit enim ignem ⁊ vermes in carnes eorum: vt vrantur ⁊ sentiant vsq; in sempiternu;: quia sicut dicitur Esa. lxvj. Ignis eorum non extinguetur: ⁊ vermis eorum non morietur. Hec igitur sufficiāt de die ⁊c.

A **Diffamare.** Nota ꝙ diffamare quādoq; sumitur pro fama diuulgare. s. sicut de illis demoniacis a xp̄o curatis dicit Mat ix. ꝙ ipsi diffamauerunt eū per totam illam terram. Et illud .ij. Esdre.iiij. Quomodo non precellet rex qui ita diffamatur. Quandoq; vero sumitur ⁊ cōmuniter ꝓ famā auferre ⁊ attenuare: sicut de villico iniquitatis dicitur Luce.xvj. ꝙ quidam habebat villicum et hic diffamatus est apud eum ꝙ dissipasset bona ipsius. Sed de hoc vide in diuersis titulis: sc; vbi detractio: lingua: dentes ⁊c.

A **Differre.** Nota ꝙ differre quandoq; sumitur pro quadam inequalitate rerū. Res enim create sunt in quadam differentia. Vna em̄ precellit aliam in virtute: sicut cum dicitur .j. Corint.xv. Stella differt a stella in claritate. Omnia enim habēt suas proprias differentias per quas ab inuicē distinguūtur. Ideo vide de diuidere ⁊ distinguere ⁊ similib⁹. Quandoq; vero differre accipitur pro tardatione seu dilatione. Et istud quandoq; pertinet ad occulta; dei sapientiā: sicut cum dicitur Deutero.xxxij. Propter iram inimicorum distuli: ne forte superbirent hostes eorum. Secundū enim suā occultā sapientiā ipse differt gloriā paradisi vt ardentius appetatur. Vn̄ Prouerbio.xiij. Spes que differtur affligit animā: lignū vite: desiderium veniens. Quandoq; ad deliberatiuā prudentiam pertinet: sicut illud cathonis. Vindictā differ donec pertranseat ira. Vnde Prouerbio.xxix. Totū spiritū suu; ꝓfert stultus: sapiēs differt ⁊ reseruat in posterum. Quandoq; pertinet ad torporem et desidiam: q2 sc; mali semper procrastinant ⁊ differūt benefacere: contra illud Eccli.v. Fili ne tardes cōuerti ad dn̄m: neq; differas de die in diem. Sed de istis vide supra de cras: ⁊ in tabula vbicunq; fit mentio de liberatione: ⁊ ita de tarditate ⁊c.

Difficultas. Nota ꝙ difficultas est illud ⁊ difficile dicitur illud quod ad faciendū est graue: fieri tamē est impossibile. Est igitur difficultas. A

Nobilis: virtutis excitatiua.
Debilis: vigoris suffocatiua
Meriti: maioris augmētatiua.

Dico ergo ꝙ difficultas in quocunq; suo genere est virtutis excitatiua. Virt⁹ est em̄ de bono ⁊ difficili. Circa enim facilia non est virt⁹: s; circa difficilia. Non enim est virtuosum facere: qd̄ est facile: sed potius qd̄ est graue ⁊ difficile. Virtus etiā excitatur: augmentat: ⁊ irritatur: quādo sibi obiectū difficile presentat. Ignis enim tunc fortius ardet: quādo alicuius aque aspergimine lignū madet. Tūc etiā fortius intellectus acuitur: quando ad imaginandū difficilia occupatur. Etiā virtus animi magis crescit quādo cōtra ipsum aliqd̄ arduū ⁊ terribile inualescit. Et inde est ꝙ viri strenui quādo ad ardua ⁊ difficilia facta mittebantur gaudebant: ⁊ ipsa irritatione virtutis difficilia superabāt: patet de iasone misso ad vellus aureū rapiendū. De hercule misso ad chimeram occidendum. De perseo misso ad caput gorgonicum succidendum. Isti enim viri fortes talia difficilia aggrediebantur: in talibus que videbantur impossibilia exercitabantur: ⁊ sic famam ⁊ gloriam perpetuam merebantur. De nostris etiam martyribus quid dicā qui sc; ipsam difficultatem mortis pro xp̄o vilipendebant ⁊ multiplicata virtute: occasione difficiliu gaudentes ad supplicia properabant. Apud homines virtuosos igitur virtus difficultate acuitur: ⁊ ad ardua fortius animatur. Vnde Grego. in morali. dicit: ꝙ sicut ignis flatu ꝓmitur vt crescat. Sic iustus aduersitatibus cōprimitur: vt virtus eius plus vigeat. Pa- B
tet ergo ꝙ difficultas est virtus nobilis excitatiua.
¶ Secūdo dico ꝙ ista est virtutis debilis suffocatiua Constat enim ꝙ modica virtus difficultate deperit: vbi magna irritatur ⁊ crescit. Nam forti flatu candela extinguitur: vbi ignis magnus forti⁹ inflāmatur. Reprehendi ergo debent quidā presumptuosi ⁊ fatui qui vires suas non metientes ardua ⁊ difficilia aggrediunt: in quibus multotiens destruūtur. Vnde de raguele dicit Gene.xxxv. ꝙ ipsa difficultate partus periclitabatur. Ista est ergo ꝟtutis debilis suffocatiua.
¶ Tertio dico ꝙ difficultas est meriti sublimis occupatiua. Constat enim ꝙ quāto actus virtutis est difficilior: tanto debet esse merces maior ⁊ melior. Vnde Grego. in morali. Afflicti terrena perdimus: s; afflictionem patienter sustinentes celestia promerem⁹. Et ideo bene docet Bernar. in quodā sermone dicēs sic Cū sim⁹ velut in cāpo certaminis in hoc mūdo: q̇ hic dolores: miserias ⁊ plagas nō acceperit: in futuro gl'a nō apparebit. Breuiter cōcludā sicut cōcludit sapiēs Eccli j. dicens. Cūcte res difficiles nō pōt eas hō explicare ꝯmone. Inuenit em̄ difficultas in addiscēdo in intelligēdo: in laborādo: i operādo: in sustinēdo: in viuēdo ⁊ moriēdo. ⁊ tn̄ nisi hō ꝑ difficultates trāsierit eternū premiū nō habebit. Nō coronabit enim vt ait apl's: nisi q̇ legitie certauerit. ¶ De ill' aūt q̄ i scriptu- C
ra reputant difficilia possu; notare ꝙ difficil' reputat

Cognitio secretorū.
Correctio ꝑuersoꝝ.
Subuersio ꝑfectoꝝ.
Saluatio supboꝝ.

De cognitiōe secretorū ꝙ sit difficilis p; Prouer.xxx vbi dr̄. Tria sunt mihi difficilia ⁊ q̄rtū penit⁹ ignoro. s. viā aquile in celo: viā colubri sup petrā: viā nauis in medio mari: ⁊ viā viri in adolescētia sua. De correctiōe peruersoꝝ ⁊ obstinatoꝝ ꝙ sit difficilis pt; Eccl'i. j. vbi dr̄ Peruersi difficile corriguntur: ⁊ stultorū infinitus est numerus. De subuersione etiā perfectorum atq; iustoꝝ ꝙ sit difficilis p; Eccl's. iiij. vbi dicit. Funi-

culus

culus triplex difficile rumpitur. Funiculus inquit triplex: idest iustus in fide trinitatis fundatus: tribus theologicis virtutibus firmatus vel tribus nodis religionis ligatus. De saluatione vero superborum et opulentorum ꝙ sit difficilis. patet Math. xix. vbi dr̄ Diues difficile intrabit in regnum celorum: quia sicut dicit Math. x. Facilius est transire camelum per foramen acus ꝙ diuitem intrare in regnum celorum. Diuitem dico idest diuitias amantem: diuitijs male vtentem et diuitijs subiacentem ꝛc. Vide infra vbi facis.

A **Digitus.** Cum digiti sint illa membra quib⁹ immediatius operamur. Videtur ꝙ per digitos potest intelligi virtus operatiua. Et ideo quia deus est iustus diuersimode operatur. Notare possumus: ꝙ in scriptura reperiuntur diuersa genera digitorum. Inuenitur enim.

Digitus dei: qui operatur mirabiliter.
Digitus impij: qui operatur dānabiliter.
Digitus iusti: qui operatur laudabiliter.

Est enim digitus dei qui operatur mirabiliter: idest: faciens mirabilia. Et iste nihil aliud est quam virtus et potentia bonitas ꝛ clementia: splendor ꝛ sapientia dei patris: hoc est dictu. Ipse spiritussanctus vel ipse dei filius benedictus. Digitus enim est idem cuȝ manu. Digitus ex tribus constat iuncturis. Digitus facile plicatur et erigitur. In digito vis tactiua summe viget: quia dispositione rerum tangibilium sentitur: et in extremitate sui vngue vestitur. Talis proculdubio est filius dei: in tribus enim constat substantijs scilicet deitate: anima et corpore: idem est cuȝ manu: idest cum essentia deitatis. Per pietatem fuit sui plicatiuus: per iusticiam sui porrectiuus: per summā sapientiam dispositionis omnium cognitiuus: et vngue idest corporea carne sui in extremitate temporuȝ vestitus: vt de ipso proprie dicatur illud. Exo. viij. Digitus dei est hic. In manu em̄ sunt digiti quinqȝ scȝ. Pollex qui dicitur sic eo ꝙ preceteris in virtute ppolleat. Index qui sic dicitur eo: ꝙ homo cū illo oīa indicet ꝛ ostendat. Medius qui sic dr̄ eo: ꝙ in manu medium locum teneat. Anularis sic dicit̄ eo ꝙ homo anulum in eo deferat. Auricularis qui sic dr̄ eo: ꝙ hō cuȝ illo libentius aures scalpat. Sic vere xp̄s dei digitus dr̄: ꝛ omni digito merito ꝯparatur. Dicitur enim pollex quia virtute ꝛ potentia summe polluit ꝛ viguit. Dicitur index: q: inspirando: predicādo: omnia indicauit atqȝ docuit. Dicitur medius: q: mediator dei ꝛ hominum apparuit. Dicitur anularis: q: anulo fidei nos subarauit. Dicitur auricularis: q: doctrinā sanctam humanis auribus instillauit. Igitur bene figuratum fuit. Marci. vij. vbi dicitur. Quod xp̄s misit digitos suos in auriculā muti ꝛ surdi: ꝛ expuens tetigit linguam eius: ꝛ sic aperte sunt aures eius: ꝛ solutum est vinculū lingue eius. Quia reuera humanum genus qd̄ per peccatū ade surdum ꝛ mutuȝ fuerat factuȝ: ita ꝙ bonū non poterat dicere vel audire: mediāte digito dei viui. s. dei filio bn̄dicto: ꝛ etiam mediante sputo gratie sanatum est ꝛ saluatum ꝛ ad loquenduȝ ꝛ vtilia audiendum reparatuȝ. ¶ Et notabis ꝙ sicut ad sensum patet: digitis.

Agimus.	Sic vere dico ꝙ deus pr̄ medi
Pungimus.	ante digito: idest suo filio bn̄
Ungimus.	dicto Cuncta ꝓducendo agit
Tangimus.	ꝛ generat. Malos puniendo
Pingimus	pungit ꝛ vlcerat. Bonos le-

niendo: vngit ꝛ tēpat. Vera discernendo: tangit ꝛ ponderat. Mentes instruendo: pingit ꝛ alterat.

¶ Dicam ergo ꝙ xp̄s primo mō dicit̄ digitus potentie: qua cūcta generāt̄. ps. Videbo celos tuos opa digitoꝝ tuoꝝ. ¶ Scd̄o mō xp̄s dicit̄ digit⁹ iusticie: quo mali vulnerāt qd̄. s. fiet in iudicio. Luce. xj. In digito dei deycio demonia. Vn̄ deus pōt dicere illud. Cant. v. Digiti mei pleni sunt mirra ꝓbatissima. Mirra enim est amara gustui: sed odorifera olfactui. Amaritudinem ꝛ asperitatem signat iusticie: que. s. virt⁹ est valde redolēs ꝛ famosa ꝙuis sit ad sustinendū et ad gustandū difficilis ꝛ rigorosa. ¶ Tertio modo xp̄s dicitur digitus misericordie ꝛ clementie. quo miser vngitur ꝛ temperat̄: vnde in mūdificatione precipit̄ sic Leui. xvj. de olei sextario. Tinget digitū dextrū: ꝛ asperget oleum contra dominū septies. Deus enim intinxit digitum suū dextrum. i. filium in oleo misericordie quo septies. i. per septē misericordie opera vel spiritussancti dona aspergit ꝛ linit dolores humane miserie. ¶ Quarto modo xp̄s dicitur digitus scientie ꝛ prudētie: qua cuncta tanguntur ꝛ cognoscunt̄: regunt̄ etiaȝ ꝛ ponderantur. Unde illud Esaie. xl. Appendit tribus digitis molem terre. Xp̄s enim dicitur tres digiti propter naturā triplicem quam habet vt dictum est. Unde de eius virtute actiua ꝛ discretiua dicitur Leui. viij. Tincto digito tanget cornua altaris. ¶ Quinto autē modo xp̄s dicitur digitus: quo cuncta pingunt̄ ꝛ exarantur: seu quo bona scribuntur ꝛ reuelantur. Unde iste est digitus quo legis tabule fuerunt scripte. Deuterono. ix. Iste etiā est digitus quo sententia condēnatoria contra balthasar fuit scripta: quando digiti dei apparuerunt scribentes in pariete Mane tethel phares Daniel. v. Quo etiam sententia absolutaria scripta fuit: quando xp̄s inclinans se digito scribebat in terram: vbi deprehensam in adulterio liberauit Iohānis. viij. Patet igitur ꝙ inuenitur digitus dei faciēs mirabilia. ¶ Secundo dico ꝙ inuenitur digitus impij qui operatur damnabilia. C Digiti enim luporum ꝛ leonum curui sunt per fallacitatem. Acuti vero per rapacitatem. Sunt acuti ꝛ ad faciendum crudelia ꝙ ad faciendum vtilia magis apti. Sic vere digiti maloruȝ sunt curui per fallacitatem. Apti ꝛ docti ad operādū omnem iniquitatem Esaie. lix. Digiti eorū pleni sunt iniquitate. Et si vis notare de digitis ꝛ de operatione malorum: dic ꝙ isti sunt

Digiti extenti: ad alios irridendum.
Digiti distorti: ad modicum faciendum.
Digiti multiplicati seu superflui: ad vilia peragendū
Digiti debiles seu defluxi: ad lassitudinem faciliter incurrendum. Digiti mobiles seu superflui: ad inconstanter in eisdem perseuerādum. ¶ Dico ergo ꝙ mali habent digitos extētos ad alios deridendū procaciter. Ideo dicitur Esa. lviij. Si abstuleris de medio tui cathenam: et desieris digitum extendere: orietur in tenebris lux tua. Item mali habēt digitos distortos ad opera faciendum ignauiter. Unde de pigris ꝛ hypocritis dicitur Matthei. xxiij. ꝙ ipsi imponunt onera grauia ꝛ importabilia in humeris hominum: digito autem suo nolunt ea mouere. Item mali habent digitos multiplicatos ad superflua peragendum. Unde ij. Regū. xxj. Fit mentio de quodā viro excelso qui habebat senos digitos in manibus ꝛ pedibus qui a Ionatha milite Dauid fuit occisus. Superfluitas em̄ digitorum superfluitatem denotat affectionum et operationum. Item mali habent ditos debiles seu fragiles ad faciliter in bono desistendum. Unde de statua Nabuchodonosor dicitur Danielis. ij. Vidisti digitorum pedum partem testeam. Item habent mali digitos mobiles ad inconstanter in omnibus se habēdum. Unde de malo dicitur Prouerbiorum. vj. ꝙ ipse annuit oculis: terit pede: digito loquitur: ꝛ corde peruerso machinatur malum. Patet ergo ꝙ inuenitur digitus impij qui operatur damnabilia. ¶ Tertio dico: ꝙ inuenitur digitus iusti qui operatur laudabilia. D Digitus enim: id est operatio iusti: digito comparatur: quia scilicet ex tribus iuncturis constat inquātum scilicet omnis operatio iusti ad triplex tēpus scilicet preteritum presens ꝛ futurum debite debet ordinari: vel inquantum in debitis numero: pōdere ꝛ mēsura debet consistere et fundari. Unde illud Esaie. xl. Quis appendit molem terre tribus digitis.

Et notabis plures digitos spūales vicꝫ
Digitum scientie ⁊ vere cognitionis.
Digitum prudentie ⁊ sane discretionis.
Digitum clementie ⁊ pie compassionis.
Digitum potentie ⁊ bone operationis.
Digitum iusticie ⁊ aspere castigationis.

Habeat ergo digitum vere cognitionis ⁊ scientie. Et iste proprie est digitus fidei: quia scilicet sicut in digito latet vis cognitiua: ⁊ pulsus dispositionisq; corporis apprehensiua. Sic fides est ille digitus quo mediante veritates rerū cognoscimus: ⁊ sine cuius tactu ⁊ actu omnia salutaria ignoramus. Unde Ioh. xx. dicit thomas. Nisi inquit mittam manum meam in latus eius: ⁊ digitum meum in locum clauorum nō credam. Sequitur. Infer digitum tuum huc ⁊ noli esse incredulus sed fidelis. Qui stati perfecte credidit: dicens. Dominus meus ⁊ deus meus. ¶ Item habet digitum sane discretionis et prudentie. Discretio enim est digitus

Quo legem tenemus.
Quo bonum docemus.
Quo superflua cohibemus

Digito enim ad litteram possumus aliquid tenere: aliquid ostendere vel docere: aliquid claudere vl' arcere. Digitus ergo discretionis leges dei tenet ⁊ possidet. Prouerbio. vij. Liga legē in digitis tuis: ⁊ scribe eam in tabulis cordis tui. Utilia monstrat ⁊ edocet. vnde de Iohanne baptista supponit: ꝙ ipse ostēdit digito saluatorem dicens. Ecce agnus dei. Iohā. j. Et Iohā. viij. Inclinans se digito scribebat in terra. Superflua arcet ⁊ cohibet. Iob. xxix. Principes cessabant loqui: ⁊ digitum superponebant ori suo. Iste est

D ergo digitus sane discretionis ⁊ scientie. ¶ Item habet iustus digitum pie compassionis ⁊ clementie. Digitꝰ enim aptus est ad vnguendum ⁊ suauiter scalpendū Sic clementia benigniter vngit ⁊ lenit. Unde de diuite in tormentis iacente legitur. Luce. xvj. Quod ipse petijt vt lazarus intingeret extremū digiti sui in aquā ⁊ refrigeraret linguam eius. Potissime autem digitꝰ compassionis debet sanguine christi inūgi: vt scilicet de passione eius clementer compatiamur. vnde Leui. iiij. Tollet sacerdos de sanguine hostie ⁊ tanget digito cornu altaris. Altaris enim cornu in quo christus fuit imolatus est crux: que scilicet a digito nostre cōpassionis continue debet tangi. ¶ Item habet iustꝰ digitum bone operationis ⁊ potentie scilicet virtutes bene operandi: ⁊ spiritualibus hostibus resistendi. Psal. Benedictus dominus deus meꝰ qui docet manus meas ad prelium ⁊ digitos meos ad bellum. Unde etiam de illa bona muliere dicitur. Prouerbio. xxxj. Quod manum suam misit ad fortia: ⁊ digiti eius apprehenderunt fusum. Item habet iustus digitū correctionis ⁊ iusticie. Digitus enim vngue armat: quo scilicet quis pungitur ⁊ aliquotiēs laceratur. Sic mediante iusticia malos pungimus: ⁊ eos si necesse est vulneramus vt sic dicat. Iustus illud. iij. Regum. xij. Digitus meus minimꝰ grossior est dorso patris mei. Pater meus cecidit vos flagellis ego autem cedam vos scorpionibus. Isti sunt ergo quandoq; digiti viri iusti. Uel si vis etiam dic: ꝙ ipse iustus dicitur digitꝰ triplici iunctura. i. fide trinitatis compositus ad operandum: tangendum: vnguendum ⁊c. sicut supra: deinde est aptus ⁊ dispositus ⁊c. Et nota vnū valde de digito: quia digitus ante prandiū grossior est ꝙ post prandium. Anulus enim qui ante prandium cum difficultate mittitur: post prandium sine difficultate in digito ponitur: quod eo contingere potest: quia sumpto cibo sanguis ad stomachum pro digestione trahitur: ⁊ sic membrum exterius propter absentiam istius sanguinis gracilius reperitur. Talis est proculdubio vir perfectus: quia reuera cum cibis diuitiarum ⁊ bonorum temporalium vel etiam spiritualiū est repletus: tunc magis humilis ⁊ gracilis reperitur. Boni enim ex aquisitis diuitijs per superbiam nō inflantur: sed per humilitatem potius attenuantur. Unde in talibus completur illud. Eccli. iij. Quanto maior es humilia te. De quolibet ergo tali potest dici illud. Exod. viij. Digitus dei est hic. Ubi nota: ꝙ virꝰ perfectus operatur cū sedulitate: ideo dicitur digitus. Copulatur cum diuinitate: ideo dicitur digitus dei. Presentatur in necessitate: ideo dicitur est hic ⁊c. Sic ergo patet: ꝙ est digitus dei: impij ⁊ iusti.

Dignus. dignitas.

A Nota ꝙ dignus dicitur ille qui ē aptus vel congruus ad aliquid habendum vel faciēdum: siue bonum fuerit siue malum. Cum enim culpa ⁊ pena sibi correspondeant: potest dici ꝙ mali digni sunt pena ⁊ indigni gloria. Boni vero sunt digni gloria: ⁊ indigni pena. Dicamus ergo ꝙ dignum potest referri ad bonos ⁊ ad malos. Boni enim qꝛ omnia digne. i. congrue debite ⁊ honeste faciunt: iuxta illud. Col. j. Ambuletis digne deo per omnia placentes ideo digni sunt omni bono. Constat enim ꝙ ſm nobilitatem ⁊ dignitatem materie: debet forma nobilior ⁊ dignior in eam introduci. ¶ Sic dicam: ꝙ quia viri iusti digne ⁊ laudabilit' se disponūt: ideo formas virtutum dignas ⁊ nobiles accipiunt ⁊ accipere digni sunt. ¶ Notabis ergo ꝙ iusti digni sunt. B

Scripturas aperire.
Pro christo interire.
Gratiam inuenire.
Ardua diffinire.
Noxia superare.
Premia reportare.
Dulcia degustare.
Cum xpo regnare.
Honores vendicare.

Dico ergo ꝙ iusti digni sūt scripturas aperire. Plus. n. pficit ad scripturas intelligendum humilitas quā subtilitas plꝰ sanctitas quam autoritas. Deus enim ipsas abscondit a sapientibus ⁊ prudentibus: ⁊ reuelat eas paruulis. Math. xxiij. Ideo cuilibet iusto scientifico potest dici illud. Apoca. v. Dignus es domine aperire librū ⁊ soluere signacula eius. Item iusti digni sunt tormētis interire scilicet pro christo. Magna enim dignitas est: ꝙ homo a deo eligatur: vt tormentū pro eo patiatur. Unde Actuū. v. dicitur. Quod apostoli ibāt gaudentes a conspectu consilij: qm̄ digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliā pati. Item dico ꝙ iusti digni sunt gratiam inuenire scilicet apud deū vnde Sapientie. iij. dicitur. Quod deus temptauit illos: et inuenit illos dignos se. Nam sicut dicitur. Sapientie. vj. Ipsa sapientia increata dignos se circuit querens. Itē dico ꝙ iusti sunt digni ardua diffinire. vnde Sapientie. vij. dicitur sic. Mihi autē dedit deus dicere ex sententia: et presumere digna horum que mihi dantur. Item dico ꝙ iusti digni sunt noxia superare. vnde. ij. Machabeo. xv. de deo dicitur: ꝙ ipse dat dignis victoriam. Item dico ꝙ iusti sunt digni premia reportare. Luc. x. Dignus est operarius mercede sua. Item dico: ꝙ iusti sunt digni dulcia degustare scilicet comedere corpus christi. De quo Matth. x. Dignus est operarius cibo suo. Dignus enim debet esse: idest iustus et mundus qui comedit istū cibū: qꝛ sicut dicitur: primo. Corinthiorum. xj. Quicunq; manducauerit panem hunc: aut biberit calicem domini indigne: reus erit corporis et sanguinis domini. Item dico: ꝙ iusti digni sunt honores vendicare. j. Thimote. v. Qui bn̄ presunt presbyteri duplici honore digni sunt cū christo conregnare: quia sicut dicitur. Roma. viij. Non sunt condigne passiones huius temporis ad futurā gloriā que reuelabitur in nobis. Ueruntamē. Col. j. dicitur. Quod deus nos fecit dignos in partem sortis sanctorum in lumine. Et. ij. Thess. j. Digne habeamini in regno dei pro quo et patimur. Patet ergo ꝙ iusti digni sunt omni bono. ¶ Sed adhuc dico: ꝙ C mali digni sunt omni malo. Nam Sapien. xvj. dicitur propter hec et similia passi sunt digne tormenta: quasi dicat quia commiserūt multitudinē peccatorū

digne

digne et iuste passi sunt multitudinem tormentorum. Unde nota φ mali. Digni sunt.

Carcere ligari.
Bestijs lacerari.
Gladijs detruncari.
Sanguine satiari.
Morte dura necari.

Digni sunt ergo vt includātur carcere corporis et desidie. Sap. xvij. Digni quidem illi carere luce et pati carcerem tenebrarum. Item digni sunt vt lacerentur bestijs carnalitatis: et luxurie. Sapiē. xv. Illos enim locustarum et muscarum occiderunt morsus: et non est inuēta sanitas anime illorum: quia digni erāt ab huiusmodi exterminari. Musce eni et locuste signāt carnis motus. Item digni sunt vt detruncentur: gladio detractionis et infamie. Judith. vj. Cum dignas gladij mei penas exceperint ipse simul vltioni subiaceas. Item digni sunt vt satientur sanguine crudelitatis et seuicie. Apoca. xvj. Justus es domine: quia sanguinem prophetarum tuorum fuderunt: sanguinem dedisti eis bibere vt digni sint. Item digni sunt vt occidantur morte penarum et miserie scilicet in inferno Roma. j. Qui talia agunt digni sunt morte: non solū qui talia agunt sed qui eis consentiunt. Talibus ergo malis et similibus mali digni sunt: et se indignos omnibus bonis reddūt. Et si vis dic negatiue: φ mali non sunt digni. Scripturas soluere christum recipere. Bonis se iungere. Christum diligere. Celo comedere. Cum christo viuere. Dico ergo φ mali indigni sunt scripturas intelligere. Joh. j. Non sum dignus vt soluam corrigiam calciamenti eius. Soluere enim calciamenta christi nihil aliud est: φ intelligere mysteria scripturarum sanctarum. Item non sunt digni christum in sacramento altaris recipere. Unde Mathe. viij. Domine non sum dignus vt intres sub tectū meum. Item non sunt digni bonos secum habere seu colere. Unde Hebr. xj. Enumeratis sanctis hominibus dicit: φ istis dignus non erat mundus. Item nō sunt digni christo adherere: vel eum accedere: seu ipsum diligere. Math. x. Qui amat patrem aut matrem plus quā me: non est me dignus. Item non sunt ad nuptias parati intrare vel comedere. Math. xxij. Nuptie quidem parate sunt sed qui inuitati erant nō fuerūt digni. Item non sunt digni sempiterne viuere. iob. xxx. Uita ipsa putabatur indigni. Et breuiter mali: indigni infames et vilissimi reputabuntur. Et ideo dignitatibus ecclesie carere iubentur: iuxta illud. Infamibus porte dignitatum non patebunt. Et a dignitate celestis glorie expellent. Dan. xj. Stabit in loco suo vilissimus et indignus decore regio etc.

A **Dignitas.** Nota φ dignitas sumitur pro statu eminentie et honoris: et pro officio prelature et officij magistratu: vel etiam quandoqꝫ pro ipsa bonitate sufficientia et autoritate persone. Et sic dico φ inuenitur.

Dignitas virtualis.
Dignitas secularis.
Dignitas regularis.
Dignitas singularis.

Dignitas virtualis est idē: φ bonitas et sanctitas prudentia et honestas: sicut dr. Prouerbio. xx. Dignitas senum canicies. Canicies dico idest: prudentia. Dignitas secularis nihil aliud est quā dominatio in temporalibus. De qua Prouerbio. xiiij. In multitudine populi dignitas regis: que etiam plerunqꝫ malis hominibus consueuit cōferri: et faciliter solet auferri. Hec enim sepe impijs confertur. Unde Ecclesiasti. x. dicit Uidi sub sole quasi per errorem egrediens a facie principis: positum stultum in dignitate sublimi et diuites sedere deorsum. Hec etiam cito perditur et aufertur. Ezechie. xxiij. Tollam ab eis fortitudinem et gaudium dignitatis. Dignitas regularis est dignitas ecclesiastica: que scilicet bonis hominibus dignis scientificis atqꝫ sanctis semper debet conferri. Unde de bono prelato dicitur. Ecclesiasti. xlv. Statuit illi testamentum pacis: et principem fecit eum vt sit illi sacerdotij dignitas in eternū. Dignitas singularis seu eternalis est excellentia glorie paradisi: quā: scꝫ principaliter deus possidet Hester. x. Rex assuerus omnem terram: et cūctas insulas maris fecit sibi tributarias: cuius est imperium et fortitudo: et dignitas et sublimitas. De dignitate igitur officio et prelatura: quomodo solis dignis debeant concedi: et quomodo malis multotiens concedantur: possent infinita dici: sed deficiunt autoritates vocales: et in infinitis locis mentio fit de illis. Uide ergo de rege: prelato: altitudine: celū et alijs titulis similibus sicut in tabula.

Diligere. Dilectio. Nota φ dilectio quandoqꝫ accipitur pro omni amore siue bono siue malo. Accipitur enim quandoqꝫ pro amore virtuoso. Aliquando pro amore vitioso. Aliquādo pro amore naturali. Aliquādo pro amore supernali. Uirtuosus est amor caritatis: de quo dicitur Matthei. xxij. Diliges proximum tuum sicut teipsum etc. Amor vitiosus est amor cupiditatis: de quo Esaie. j. Omnes diligūt munera: sequuntur retributiones. Et in ps. Qui diligit iniquitatem odit animam suam. Item amor naturalis est amor necessitatis: quo scꝫ homo compellitur naturaliter diligere genitorem: fratrem: amicum et benefactorem: de quo Ecclesiasti. xiij. Omne animal diligit sibi simile. Amor vero supernaturalis est amor diuinitatis: quo. s. nos diligimus deum vt creatorem et conseruatorem: de quo Matthei. xxij. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo etc. A

B ¶ De dilectione igitur qua tenemur deū diligere: et qua deus diligit nos aliquid breuiter disseramus. Deus diligit oia que sunt: quoniam sua sunt. Diligit enim iustos et peccatores. Et sic dicitur Matthei. v. Solem suum facit oriri super bonos et malos. Caniculus enim filios et catulos suos φφ cecos valde diligit: ipsosqꝫ latratu et morsu defendit: et ita cecos sicut videntes fouet cum diligentia atqꝫ nutrit. Sic pro certo deus catulos suos. i. homines et cecos et vidētes bonos et malos valde diligit: ipsosqꝫ per suā occultam prouidentiam recreat: fouet et alit. Sapien. xj. Diliges enim que sunt: et nihil odisti eorum que fecisti. Deum etiam debent omnia diligere. et cum secundum Aristotelē nihil sit diligibile nisi sub ratione boni. Sequitur. φ cū deus bonitatem habeat infinitam: in infinitum diligi debet et in immensum Josue. xxiij. Diligētissime precauete: vt diligatis dominum deum vestrum. Boni enim tenētur deum diligere et amare. Res enim recta cum alia re bene recta faciliter et immediate potest cōiungi: sicut patet de duabus tegulis simul coniunctis que immediatissime se coniungunt. Et quia igitur rectus est dominus deus noster: et non est iniquitas in eo: recti et iusti debent cum eo per dilectionem coniungi Cantico. primo. Recti diligunt te. Mali etiam tenentur diligere. Nā catuli ceci matrem suam diligūt: ipsam naturaliter cognoscunt: et ad eius vbera recurrunt. Sic vere homo φφ sit cecus et peccator: deum tamen tenetur diligere: et vt creatorē recognoscere. et ad vbera sue misericordie reuenire: quia enim deus vt dictum est non dedignatur diligere peccatores: inquātū sunt ipsius creature: ideo ab ipsis est merito diligendus: quia sicut dicitur Luce. vj. Peccatores diligentes se diligunt. Diligamus igitur charissimi deum: quia ipse prior dilexit nos. j. Johannis. iiij. Dicat igitur quilibet illud ps. Diligam te domine fortitudo mea: dominus firmamentum meum et refugium meum et liberator meus. Igitur ostenditur φ deus est diligendus. Quia sustentator robustissimus: quia fortitudo mea. Quia receptor secretissimus: quia refugium meum. Quia defensator clementissimus: liberator inquit meus. Deus enim est sustentator defluentium. Receptator fugientium. Defensator seu liberator pereuntium. ¶ Diligatur ergo deus vt defluentiū sustē- C tator. fortitudo inquit mea: et refugiū meū et firmamētū meum. Infirmus enim valde debet diligere baculum

fortē quo secure possit sustentari. Elephas enī q̄ vult dormire fortem arborem querit cui innititur quādo dormit. Cerui etiam quando volunt aliquē magnū fluuium pertransire: solent fortioribus inniti vt eiꝰ fortitudine sustentari possint ⁊ securius transfretare. Sic vere nos q̄ valde debiles sumus ⁊ infirmi summe debemus deum diligere: cuius fortitudo est sicut rhinocerōtis: sicut dicit balaam. Nume. xxiiij. Ipsi .n. possumus secure inniti per spem ⁊ confidentiā: vt sic tute possimus fluuium huius seculi pertransire. fortitudo inq̄t mea Unde in ps. fortitudo mea et laus mea dominus: et factus est mihi in salutem. Ista ergo est defluentium sustentator. Cantico. viij. fortis est vt mors dilectio. ❡ Secundo diligendus est vt fugientium receptator. Refugium inquit. Ceruus enim a canibus infestatus sentiens se non posse euadere naturali intuitu sciens hominem animal mansuetum natura ad ipsum vltro refugit vt saluetur: vt dicit Plinius. Sic vere cum sciamus deū esse clementissimum et benignum: si canibus: idest demonibus vel tribulationibus infestemur: ad ipsum debemus refugere per deuotionem: ⁊ ipsius clementiam piis orationibus implorare dicentes cum ps. Deus noster refugiū ⁊ virtus: adiutor in tribulationibus que inuenerunt nos nimis. Iste est ergo ad ipsum fugiētium receptator. ❡ Tertio diligendus est: quia ipse ē
D defensator pereuntium ⁊ saluator. Liberator inquit meus. Quando enim elephas in foueam cecidit vnde per se non potest exire: venatorem illum valde diligit: qui ipsum de fouea liberat ⁊ extrahit ipsumq̄ sequitur ⁊ ei obedit. Sic pro certo carissimi cum de fouea peccati exire vel surgere non possemus: ⁊ venator christus nos clementer eripuerit ⁊ extraxerit: propter hoc ipsū debemus diligere ⁊ sibi dulciter obedire. Liberator inquit meus. Unde in Ps. Laqueus contritus est ⁊ nos liberati sumus. Adiutorium nostrum in nomine domini: qui fecit celum ⁊ terram. Quia igit̄ carissimi deus est vt dictum est: liberator clementissimus. Receptator benignissimus. Sustentator robustissimus: dico q̄ hic est merito diligendus. Ps. Diligite dominum omnes sancti eius. Beatus ergo vir q̄ suffert tentationem: quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vite quam repromisit deus diligentibus se. Jaco. j. Istud tamen est contra multos qui deum non videntur diligere vere: nec eidem per constantiā vel fiduciam adherere: sicut sunt mūdi peccatores qui deum non videntur diligere: eo q̄ per diuersa peccata noscuntur ipsum offendere: ⁊ dyabolo consentire. Nemo enī potest duobꝰ dominis seruire: aut enim vnum diliget ⁊ alterum odiet: aut vni adherebit ⁊ alterum contemnet. Non sic igitur carissimi: sed deum firmiter diligamus. Juxta mandatum August. lib. de spiritu ⁊ anima; qui dicit sic. O quantū debeo diligere dominum meum qui me fecit cum non eram redemit cum perieram: ⁊ eduxit de exilio; redemit de seruitio; vnxit me letitie oleo; vocauit me nomine suo vt ab vngento dicerer vnctus: et a christo dicerer christianus. Et vide supra de amore: amicicia ⁊ caritate. ❡ His ergo premissis notandum est q̄ deus est di-
E ligendus: quia ipsum diligentes.

Ab ipso diliguntur teneriter.
Per ipsum proteguntur securiter.
Cum ipso vniuntur concorditer.
Ab ipso respiciuntur benigniter.
Mandata exequūtur fideliter.
Peccata detestantur sagaciter.
Omnia eis cooperantur vtiliter.
Delicta eis remittuntur salubriter.
Gaudia eis ingeruntur mentaliter.
Animi ipsorum illuminantur sinceriter.
A deo exaudiuntur veraciter.
Gloriam consequuntur feliciter.

❡ Dico ergo q̄ diligentes deum ab ipso tenere diliguntur. Prouerbio. viij. Ego diligētes me diligo. Itē per ipsum secure proteguntur. Ps. Custodit dominꝰ omnes diligentes se. Item cum omnibus pacifice vniuntur. ps. Pax multa diligentibus legem tuam. Itē a deo benigne respiciuntur. Eccli. xxxiiij. Oculi domini in diligentes se. Item mandata fideliter exequūtur Joh. xiiij. Si diligitis me: mandata mea seruate. Itē peccata veraciter detestantur. ps. Qui diligitis dominum odite malū. Item omnia ipsis cooperantur vtiliter. Roma. viij. diligētibus deū oīa cooperantur in bonū. Item delicta eis salubriter remittuntur. Luc. vij. dimittuntur ei peccata multa: quoniā dilexit multum. Item in deo gaudent hylariter ⁊ gloriantur ps. Gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuū. Item p̄ gratiam illuminant̄ subtiliter. Eccli. ij. Qui timetis dominum odite malum ⁊ diligite dominum: ⁊ illuminabuntur corda vestra. Item isti a deo gaudenter exaudiuntur. ps Dilexi quoniam exaudiet dominus. Itē gloriam consequuntur finaliter. Jaco. j. Beatus vir qui suffert tentationem: quoniam cū p̄batus fuerit: accipiet coronam vite quam repromisit deus diligentibus se. Ergo bonum est homini diligere deum: et non solum deū: sed etiam omnia q̄ pertinent ad deū. s. oīa virtuosa ⁊ honesta. Diligant ergo.

Justi misericordiam: pauperbꝰ compatientes
Justiciam: peccatores percutientes.
Disciplinam: semetipsos discutientes.
Sapientiam: in semetipsis aspicientes.
Legem: xp̄i mandatis obedientes.
Concordiam pacifice viuendo.
Propriam salutem: a periculis resilientes.
Celestem gloriam: nihil aliud concupiscentes.

Diligant ergo iusti misericordiam egenis succurrendo. Mich. vj. Indicabo tibi homo qd̄ sit bonū: vtiq̄ facere iudicium ⁊ diligere misericordiam. Itē diligāt iusticiam peruersis occurrendo. ps. Dilexisti iusticiā ⁊ odisti iniquitatem: ppterea vnxit te deus oleo iusticie. Item diligant disciplinā seipsos castigādo. prouer. xij. Qui diligit disciplinam diligit scientiā. Item diligant sapientiam: vtilia cognoscentes. Sapien. vj. Diligite lumen sapientie omnes q̄ preestis populis Itē diligant legē dei mandatis obediēdo. ps. Dilexi mādata super aurum ⁊ topazion. Et ibidem. Legem aūt tuam dilexi. Item diligant concordiam pacifice viuēdo. Zach. viij. Ueritatem ⁊ pacem diligite. Item diligant salutem ⁊ securitatem a periculis sapienter precauendo. Sap. vij. Super salutem ⁊ spēm dilexi sapiētiam. Item diligant celi gloriam ipsam appetēdo. ps. Domine dilexi decorem domus tue: ⁊ locum habitationis glorie tue. Sed pro certo mali non diligant talia: sed potiꝰ omnia mala ⁊ inutilia. Et tamē scriptū est. Quod qui diligit iniquitatem odit animam suā ps. De malis igitur possumus dicere q̄ ipsi diligunt

Uerba velocia plena falsitate.	Diligunt dico
Uerba mendacia plena vanitate.	verba velocia:
Opera noxia plena prauitate.	que loquūt̄ si-
Scelera grauia plena iniquitate.	ne discretione.
facta fallacia sine benignitate	psal. Dilexisti
Gesta mobilia sine stabilitate.	oīa verba preci

pitationis ligua dolosa. Item diligunt dicta mendacia cum vana locutione. ps. filij hominū vsquequo graui corde: vt quid diligitis vanitatē ⁊ queritis mēdacium? Item diligunt opera noxia cum puerili affectione. Proue. j. Usquequo paruuli diligitis infantiam: et stulti ea que sunt sibi noxia cupiunt. Item diligunt scelera grauia cum terribili damnatione. psal. Dilexit maledictionem et veniet ei: et noluit benedictionem et elongabitur ab eo. Item diligūt facta fallacia cū malicio a pditione. ps. Dilexisti maliciā sup benignitatē: iniquitatē magis q̄ loqui equitatē. Itē diligūt gesta mobilia sine stabili directiōe. Hier. xiiij. Dilexit mouere pedē suū ⁊ dn̄o non placuit. ❡ Sed F
adhuc si vis scire que sunt ille persone: que diligunt deum

deum. Dico ꝙ iste que sunt
Puritate loti.
Pietate forti.
Veritate noti.
Sedulitate moti.
Integritate toti.

Dico ꝙ ad diligendum operatur puritas ⁊ inocētia. vnde de Jonatha qui interpretatur colūba dicitur .j.Reg.xviij. Dilexit dauid Jonathas quasi animam suam. Item pietas atq; clementia. Cant.j. Oleum effusum nomē tuum: ideo adolescentule dilexerunt te nimis. Item veritas ⁊ iusticia. Canticorum.j. Recte diligunt te. Itē sedulitas ⁊ diligentia. Canticorum.iij. Surgam ⁊ circuibo ciuitatem: queram quem diligit anima mea. Itē integritas ⁊ existentia. Deut.vj. Diliges dominū deum tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota anima tua. Si aūt vis adhuc scire: que sunt illa: que diligit deus. Dico ꝙ ipse diligit.
Illos qui clarissime speculantur.
Illos qui dulcissime miserentur.
Illos qui certissime proloquuntur.
Illos qui simplicissime conuersantur.
Illos qui sapientissime meditantur.
Diligit enim deus clarissime speculantes. Unde de syon que interpretatur specula: dicitur in .ps. Diligit dominus portas syon. Et alibi. Montem syon quē dilexit. Item diligit dulcissime compatientem. ps. Misericordiam ⁊ iudicium diligit deus. Item diligit certissime loquentes. ps. Ecce enī veritatem dilexisti incerta ⁊c. Item diligit simplicissime conuersantes. Prouerb.xix. Scio deus meus quia simplicitatē diligas. Item diligit prudentissime meditantes seu sapientes. Sap.vij. Neminem diligit deus nisi eū qui cum sapientia inhabitat. De dilectione vero dei in genere: quomodo ipsa operatur in hominem fortitudinem: quia fortis est vt mors dilectio. Cant.viij. Sollicitudinem: quia cura discipline dilectio est. Sapiē. vj. Quietudinem .ij.Cor.xiij. Deus pacis ⁊ dilectionis erit vobiscum. Perseuerantie longitudinē. Joh. xv. Manete in dilectione mea. Felicitatis certitudinē Sap.iij. Fideles in dilectione acquiescēt illi. Ueritatis rectitudinem .Rom.xij. Dilectio sine simulatione. Multa possent dici: sed transeo gra breuitatis. Uide ꝟ. de amore: ⁊ amicitia: ⁊ caritate ⁊c.

A

Dilectus ⁊ dilecta.

Quia pro sponso et sponsa: amico ⁊ amica supponunt: videtur ꝙ loquendo spiritualiter dilectus ⁊ dilecta idem sunt quod de⁹ et anima: xp̄s et ecclesia. Igitur dicam ꝙ christus potest dici dilectus respectu anime seu ecclesie: seu etiam prelatus vel quilibet vir perfectus respectu dei vel cuiuslibet persone. Dico ergo ꝙ deus seu christus dicitur dilectus: quia .s. iste diligitur.
A patre: qui eum amat eternaliter.
A matre qui eum amat naturaliter.
Ab ecclesia: que eum amat virtualiter.
Ab anima que eum amat cordialiter.
Iste enim fuit dilectus patris: quia hunc amat eternali amore. vnde Math.iij. dicitur. Quod cum christus baptizaretur: vox patris audita est. Hic est filius meus dilectus. Et luce.iij. dicitur. Tu es filius meus dilectus. Item iste fuit dilectus matris: quia hūc amauit naturali amore idest dulcore. vnde de ipso carnem assumpturo potest dici in persona matris sue illud. Cant.v. Pessulum hostij mei aperui dilecto meo Item iste est dilectus ecclesie quem adamat virtuali amore in vigore. Canti.ij. Dilectus meus mihi ⁊ ego illi. Item iste est dilectus anime quem adamat cordiali feruore: dicens illud. Cant.v. Anima mea liquefacta est: vt dilectus locutus est. Christus ergo dicitur dilectus ⁊ a deo: ⁊ a qualibet sancta aīa predilectus.

C

Sicut enim amica seu dilecta pro dilecto suo.
Solet suspirare profunde cogitās cū hūc nō habeat.
Solet aspirare parū hesitans: cū hūc nō videat.
Solet quiescere ardenter flagitās: cū ipm teneat.
Solet timescere secrete latitās vt tute gaudeat.
Solet nitescere ornate visitans: vt sposo placeat.
Sic vere dico: ꝙ anima pro filio suo dilecto xp̄o quem modo non habet: solet ⁊ debet cum desiderio suspirare dicens illud Cantico.v. Si inueneritis dilectū meū nūciate illi. q: amore langueo. Itē debet ad act⁹ copulā aspirare. Copulā dico. q hic in presentifit p grām in futuro fiet p gloriā. Unde talē copulam appetebat sposa Cantico.v. Ueniat dilectus meus in ortum suum. Ortus enim xp̄i est mens anime deuote. Item debet dilectū amplexans liquescere. Deuota enim anima quādo amoris sponsi succēsa est desiderio: ipsū se cogitat amplexari: ⁊ iam quasi ad osculum dignam amici: solet per amorem liquescere: ⁊ in seipsam resolui: ⁊ quasi in deum exalare: ⁊ quasi vnum cum ipso fieri: ⁊ cuū eo se miscere. Unde illud predictū Canti. v. Anima mea liquefacta est. Ut de anima sic liquefacta dicat illud. Cantico.viij. Que est ista delicijs affluens: innixa sup dilectum. Item debet videri metuens tremescere. Dilecta postq̄ habuit amplexus dilecti: summe nitit amorem cōmunem secrete seruare: et per humilitatem abscondi: non per iactantiam reuelari Cantico.v. Uenter meus intremuit ad tactum eius: surrexi vt aperirem dilecto meo. Unde etiam de anima deuota potest dici illud Cātico.ij. Adiuro vos ne euigilare faciatis dilectam. Anima enim tunc ab occulto mentis euigilat: quando amorem quem habet ad deum propalat exterius ⁊ publicat. Item debet vt sposo placeat nitescere. Ad sponsam enim: id est ad animam deuotā pertinet: ꝙ varijs virtutibus se poliat: vt dilecto suo xp̄o placeat Cantico.vj. Dilectus meus mihi qui pascitur inter lilia. Pulcra es amica mea: suauis ⁊ decora sicut hierusalem. Ecce ergo qualē se debet exhibere dilecta respectu xp̄i dilecti sui. Et merito. Tāte enim sunt perfectiones et virtutes istius dilecti ꝙ ipse est merito diligendus. Unde anima de dilecti virtuosa pulcritudine gloriante potest dici illud Cātico.v. Qualis est dilectus tuus o pulcerrima inter mulieres. Ipsa autem potest respondere illud quod sequitur ibidem. Dilectus meus candidus ⁊ rubicundus: electus ex milib⁹

B

¶ Unde nota ꝙ de isto hic cōmēdatur: et etiam tali modo describitur. Bonitas acceptabilis: quia omnibus placebat: quia dilectus. Castitas delectabilis: q: lucide splendebat: quia candidus. Caritas admirabilis: quia intime feruebat: quia rubicūdus. Dignitas honorabilis: quia alios excellebat: quia electus ex milibus. Et ista patent: quia.
Bonitas a cunctis diligitur.
Castitas candore pingitur.
Caritas rubore inflammatur.
Dignitas alijs antefertur.
Igitur siue ista referantur ad ipsum: siue ad quemlibet iustum. Dico ꝙ iste diligendus est propter bonitatem acceptabilem que oritur cum dicitur. Dilectus meus. Nichil enim est diligibile nisi sub ratiōe boni: ⁊ ideo quia dilectus dicitur: necesse est ꝙ per cōsequēs bonus intelligatur. Et si vis dicere que sunt ille bonitates que istum dilectum acceptabilem reddiderunt. Dico ꝙ iste fuerunt
Amara penitentia: qua fuit maceratus.
Famosa redolentia: qua fuit diuulgatus.
Honesta apparentia: qua fuit picturatus.
Doctrine redundantia: qua fuit ampliatus.
Operū abūdantia qua fuit ampliatus.
Puritatis innocentia: qua fuit quietatus.
Contemplantis sapientia: qua fuit illustratus.
Perorans eloquentia: qua fuit deo gratus.
¶ Iste enim per penitentiam seipsum amaricauit. vnde Canticorū primi. Fasciculus myrrhe dilectus me⁹ Myrrha enī species amara est: s; medicinalis ⁊ odorosa. Itē p fame redolētiā se diuulgauit. Uñ de fragrātia sue fame potest dñs dicere illud Cātico.vij. Mandragore dederunt odorem suum in portis nostris:

omnia poma noua et vetera dilecte mi seruaui tibi. Jtez per honestam apparentiam se decorauit. Canti. j. Ecce tu pulcer es dilecte mi: et decorus. Lectulus noster florid⁹. Jtē p doctrine influentiā se distillauit Unde iste comparatur botro a quo eliquatur vinum Canti. j. Botrus cipri dilectus meus. Item per operū abundantiam fructificauit: vnde sicut malus inter ligna siluarum: ita dilectus meus: supple est fructuosus. Jtem iste se per ipsius innocentiam purificauit. Math. xij. Ecce puer meus quem elegi: dilectus me⁹ in quo bene complacuit anime mee. Jtem per pacem τ concordiam se quietauit. Eccli. xlvij. Ad insulas lōge diuulgatum est nomē tuum τ dilectus es in pace tua Jtem contemplationis eminentia seu sapientia hūc illustrauit. Unde iste fuit israel videns deuz. Unde de sapientia dicitur Baruch. iij. Quod dedit deus illam iacob puero suo: τ israel dilecto suo. Jtem oratiōis eloquentia hunc gratificauit. Canti. ij. En dilectus me⁹ loquitur mihi. Sic ergo apparet qualiter iste habet: τ habuit multiplicem bonitatem propter quam fuit dilectus: τ deo τ hominibus acceptabilis atqꝫ gratus. Dilectus inquit meus. Eccli. xlv. Dilectus deo τ hominibus moyses. Et Sapiē. iiij. Placens deo: dilectus etenim inter peccatores viuens translatus est.
C Jste ergo dilectus dicitur propter bonitatem acceptabilem. Dilectus meus inquit. ¶ Secundo dico ꝙ dilectus est propter castitatem delectabilem: que ostenditur cum dicitur. Candidus. Res enim pure: mūde: τ candide amplius diliguntur. Sic illi qui per castitatem sunt candidi a deo amplius sunt dilecti. Jdeo de homine casto dicitur. Cant. vj. Dilectus meus pascitur inter lilia. Lilia enim que candida sunt castitatē designant. Cant. vj. Dilectus meus descendet in ortū suum ad areolam aromatis. vt pascatur in ortis: τ lilia colligat. Quia reuera in orto ecclesie aromata virtutum τ specialiter lilia castitatis a xpo vel a viro iusto deo dilecto debent queri: τ ibi per complacentiaz depasci. Candidus inquit. Apoc. xiiij. Uidi τ ecce nubem candidam. Compara iustum τ maxime prelatū nubi rorislue pietatis τ candoris propter pulcritudinem pietatis τ castitatis: que tamē sunt ꝓh dolor. cōtra multos qui scꝫ in orto ecclesie lilia castitatis non colligunt: sed ibi īmunde τ luxuriose viuunt. De quo consequitur dñs. Hier. xj. dicens. Quid est qḋ dilect⁹ meus in domo facit scelera multa? Non sic: sed sit hō propter castitatem delectabilis. Candidus inqt. Uide supra de candore τ albedine. ¶ Tertio dico: ꝙ dilectus est propter caritatem amicabilem seu admirabilem. Jlle enim qui magis diligit: magis vt cōiter est dilectus. Prouer. viij. Ego diligētes me diligo. Quia igitur iste dñm τ proximum per caritatem diligit: restat vt necessario dilectus sit. Caritas autez in ista denotatur: cum dicitur. Rubicundus: qꝛ. s. color rubicū dus: igneus τ sanguineus: caritatez τ feruorē signat Unde de caritate istius dilecti dicitur. Canti. j. Dilectus meus inter vbera mea cōmorabitur. De sanctis etiaz caritatiuis dicitur. Tren. iiij. Quod ipsi sunt rubicundiores ebore antiquo. Saphiro pulcriores.
E ¶ Quarto dico: ꝙ dilectus fuit iste propter dignitatem honorabilem. Electus ex milibus. Electio eñ dignitatem importat. Res enim que tanꝙ meliores et conuenientiores eliguntur: tanꝙ digniores pre alijs diligi promerent: quia ergo iste electus dicitur: per cōsequens dicitur dignior: τ diligibilior iudicatur. vnde illud predictum. Math. xij. Ecce puer meus quem elegi: dilectus meus. vide infra de electione. Tales enīz dicuntur qui dilecti sunt per caritatem τ dilectionem quia electi propter bonitatem τ perfectionem: τ hoc dico electi per eternam dei predestinationem. ij. Thessal. ij. Fratres dilecti a deo qui elegit vos. Patet ergo quomodo propter dignitatem: caritatem: castitatez. τ bonitatem quis a deo τ hominibus diligitur: τ dilectus proprie nominatur. Dilectus enim fuit quia recessit a malo. Cāti. viij Fuge dilecte mi: similis esto capree hynuloqꝫ ceruorum. Quia recedit in bono. Canticorum. vj. Descendit dilectus in ortum suum τc. Quia etiam per deuotionem requieuit in somno. ps. Cum dederit dilectis suis somnum: ecce hereditas domini. τc. Et breuiter de christo vel quolibet sancto vel prelato potest dicere illud. Eccli. xlvj. Dilectus a domino deo suo samuel. Pone si vis de interpretatione samuelis. Igitur ad illam questionem qua petitum est supra ab ecclesia vel anima. Qualis est dilectus tuus. Respondere potest ipsa illud quod. Sequitur ibidem. Cant. v. Talis est dilectus me⁹: τ ipse est amicus meus. Hec ergo de dilecto christo: prelato vł quolibet sancto sufficat.

Diligentia.

Diligentia nihil aliḋ est quāz feruor seu motus animi ad aliquid cito apte τ summe desiderio peragenduz. Et est diligentia quedam virtus que potissime requiritur ī prelatis. Communitas enim non bene regitur nisi rector vigilet τ diligens habeatur. Canis enim de custodia domini sui valde est diligens et attentus. Quando enim alij dormiunt: canis vigilat: τ de nocte magꝭ quam de die: circa domum valde circuit τ discurrit: fures etiam τ latrones latratu τ morsu impetit τ inuadit. Sic vere prelatus bonus circa gregez domini sui sibi commissuz tenetur sollicite vigilare: τ plus de nocte quam de die. i. magis in aduersitate ꝙ in prosperitate: debet per diligentiam circuire latrones. i. demones τ peccata habentes morsu correptionis τ latratu predicationis debet sollicite impugnare. Ametistus est quidam lapis: qui facit hominem vigilem τ solertem: aufert enim ebrietatem: τ somnum: τ malum cogitatum: τ bonum efficit ꝭm diascoridez. Sic vere virtus diligentie facit possessorem suum vigilem super fratrem suum. Apoca. iij. Esto vigilans τ confirma cetera que moritura erant. Ad litteram enim bona diligentia tollit ebrietatem: τ confert sagacitatem: τ aufert cogitatuuz prauitatem. Debet ergo prelatus esse diligens τ in suis actibus circumspectus. Jdeo de bono prelato potest dici illud. ij. Paralip. xj. Habitauit roboam in hierusalez τ edificauit ciuitates muratas τ firmauit eas summa diligentia. Jn quibus verbis ostenditur ꝙ prelatus debet esse diligens principaliter quo ad tria. Debet eñ: iniquos per iusticiam castigare. Roboam: qui interpretatur impetus vel dissipans populos. Discordes ad concordiam reuocare. Edificauit ciuitates idest ciuiuz vnitates. Debiles ꝑ potentiam roborare. Firmauit inquit eas: sit igitur diligens prelatus vt inquit castigentur: quod ostenditur cum dicitur. Roboam quod interpretatur impetus seu dissipans populos: quia vere cum rigore τ impetu iusticie debet peruersos populos. i. ꝓteruos subditos dissipare. Teste enim Hugone: genus misericordie est malos cito occidere. Multi enim sunt ita proterui τ obstinati: ꝙ per benignitatem seu clementiaz minime corriguntur. Ergo necesse est ꝙ per rigorem τ iusticiam puniantur. Elephas enim siluestris quādo capitur: per verba non domesticatur: sed per verbera. Quando enim percutitur: timet τ obedit: et maxime quando sentit ꝙ venator personaliter sedet super eum: vt dicit Plinius. Sic vere multi sunt ita siluestres τ proterui ꝙ nunꝙ possunt nisi per verbera castigari. Nihil enim in talibus mansuetudo facit: qꝛ misereamur impio et non discet facere iusticiaz. Esa. xxvj. Sed quando percutiuntur et corriguntur: τ maxime quando vident ꝙ venator: idest prelatus sedet per continuam diligentiam super eos: tunc dico: ꝙ necessario timent: et corriguntur: obediunt et castigantur. Bene ergo dicitur. Ecclesiastici. xxx. Qui diligit filium suum: assiduet ei flagella. Jste ergo debet esse Roboam: ita ꝙ de quolibet tali et de eius rigore et audacia potest dici illud. ij. Paral. xij. Confortat⁹ est roboā in hierusalem τ regnauit. Cōfortari eñ dꝫ prelatus

prelatus ad audaciam: et regnare in hierlm i. in ecclesia per iusticiam et rigorem. Debet ergo esse diligēs vt
C impij castigentur. ¶ Secundo debet esse diligens vt rebelles concordentur. Debet em̄ edificare ciuitates i. ciuium vnitates. Sicut enim dicit Macrobius in li. de expositione somnij scipionis in armonia planetarum sol tenet medium locū: quem tenet media corda in instrumento musico: quia. s. sonos aliorum planetarum qui sunt contrarij et diuersi: ad concordiam reuocat et reducit: et quatuor etiā elementa que sunt contrariarum et diuersarum qualitatum: nunq̄ possent in vno mixto perfecte coniungi vel vniri: nisi per virtutem essentie quinte. i. nisi per influentiam stellarum orbis ad concordantiam reducatur. Sic proculdubio cum in vno collegio ecclesia vel patria sint diuerse corde et persone contrarie nationis et conditionis nunq̄ perfecte vnanimes fierent et concordes: nisi solis et orbis. i. boni prelati: et superioris influentia et diligentia circa hec operetur. Per solem enim qui est rex planetarū: bonus prelatus intelligitur qui est rex et rector aliorum: quia procerto iste est qui inter planetas et subditos in ciuitate ecclesie concordiam procurat. Iuxta illud Job. xxv. Facit concordiam in sublimibus suis. vnde Esa. xix. dicitur. Ciuitas solis vocabitur vna Ciuitas enim solis. i. collegium vel etiam boni prelati diligentia vocabitur vna: quia scilicet per eius diligentiam ad vnitatem trahitur concordie et amoris. Quod vtiq̄ est contra multos prelatos: q̄ reuera inter subditos non seminant concordiam: sed discordiam Non amorem sed rancorem. Non pacem sed litē. Non caritatem: sed diuersitatem. Non sic carissimi: sed sit prelatus diligens vt rebelles concordent. Prelati em̄ sunt legati dei Iuxta illud apl'i. Eph. vj. Legatiōe pro xpo fungimur: ideo summe debent conari pacem inter homines facere: vt possint cum subditis pacifice habitare: vt de eis dicatur illud. ij. Mach. viij. Diligen-
D ter omnia composuerunt. ¶ Tertio debet esse diligēs vt debiles et infirmi roborentur. Firmauit inquit eas Agricola enim sapiens solet esse diligens circa debile fouendo: et solidum roborando. Medicus etiam diligens debet esse de infirmo quem habet in cura: q̄ fortificetur et q̄ ad sanitatem reducatur. Sic vere bonus prelatus debet esse valde diligens vt illi subditi, sm̄ q̄ in fide et moribus sunt debiles et infirmi: per virtutem constantie roborentur: et in fide et moribus confirmentur: dicentes illud. ij. Paral. xix. Confortamini et diligenter agite. Firmauit inquit eas. Eccli. iij. Benedictio patris firmat domos filiorū. Prelatus debet esse sicut mulier euangelica: que perditam dragmam diligenter querit donec inueniat. Sic igitur prelatus diligens erga subditos: quia inter elephantes maxima est cura alteri de altero parentibus de filijs: maioribus de paruulis: fortioribus de infirmis. Ideo dicitur Prouer. xxvij. Diligenter agnosce vultū pecoris tui. Agnosci enim et considerari debet vultus pecoris idē status subditi. s. vtrum sit bonus vel malus: vt. s. sm meritum promoueatur: vel vt sm demeritum puniatur Multi enim sunt qui bene considerant vultum pecoris: vtrum. s. sit pinguis vel macer: diues vel pauper et hoc vt excorietur et tondeatur. Non sic ergo: sed sit prelatus diligens.

Ad proteruos iuste corrigendum.
Ad rebelles pie concordandum.
Ad infirmos tute roborandum.

Bene ergo precipitur. Prouerbi. xxiiij. Diligenter exerce agrum tuū et: postea edificabis domū tuā. Unde dicit Job. xxix. Pater fui pau-
E perum: et consolator viduarum: et causam quā nesciebam diligenter inuestigabam etc. Hijs ergo premissis patet: q̄ tam ad prelatos q̄ quoslibet viros iustos ptinet omnia diligenter facere: et quicquid necesse fieri ē cum diligentia exercere. Iuxta illud. ij. Paral. xix. Sit timor domini vobiscum: et cum diligentia cuncta facite. Et sic nota q̄ nos debemus.

Diligenter excutere del obliuionem.
Diligenter inquirere: veri cognitionem.
Diligenter refugere: morum corruptionem.
Diligenter inspicere: rerum conditionem.
Diligenter attendere: celi possessionem.
Diligenter extendere: manus subuentionem.
Diligenter cognoscere: patrū perfectionem.
Diligenter perlegere: scripture rationem.
Diligenter intendere: ad verbi dictionem.
Diligenter differere: doctrine lectionem.

Dicam ergo q̄ diligenter est excutiendus torpor obliuionis dei Deutero. vj. Caue diligenter ne obliuiscaris dominum. Item diligenter est exquirendus splendor cognitionis: q. s. virtus negociorū et causarū debet diligenter inq̄ri: maxime vbi agitur de preiudicio alieno. De punitione em̄ falsi prophete absq̄ cūctatione sentētia est exequēda: sed de punitione vrbis ydololatre ydololatrare volentis dr̄ Deutero. xiij. Quere inq̄t diligenter re veritatis perspicta: si inueneris ista perpetrata: percuties habitatores eius in ore gladij et dele vrbem illam. Item diligēter est refugiendus horror corruptionis peccati. Deutero. xxiiij. Obserua diligēter, ne incurras plagam lepre Item diligenter est aspiciendus et explorādus actus terrene conditionis. Iudicū. xviij. Miserunt filij dan viros fortissimos vt explorarent terram et diligenter inspicerent. Item diligēter est contemplandus motus celestis ordinatiōis. vnde de herode dicitur Mat. ij. Clam vocatis magis diligēter didicit ab eis tempus stelle. Item diligenter est exequendus actus cōpassionis seu liberalis largitōis. ij. Esdre. viij. Quecūq̄ petierit Esdras diligenter detur ei. Item diligenter est attendendus valor antique parentum cōuersatiōis Job. viij. Interroga generationē pristinam: diligenter inuestiga patrum memoriā. Itē diligenter est legendus atq̄ studendus sensus scripture et diuine lectionis Esaie. xxxiiij. Requirite diligēter in libro domini. Item diligenter est audiendus et intelligendus sonus predicationis Esa. xxxij. Aures surdorum diligenter auscultabūt. Itē diligenter est docendus et diffundendus fructus doctrine et bone eruditionis Actuum. xviij. Docebat diligenter ea que sunt Iesu etc. Uide in alijs titulis: vbi scilicet sollicitudo: vigilia: labor.

Diluculum.

Nota q̄ diluculū est principiū diei: et signat multipliciter i scriptura. Et generaliter loquēdo per diluculum possunt intelligi tria: scz A

Status gratie spiritualis.
Status psperitatis tpalis.
Status iuuētutis corporalis.

Cōparatur em̄ diluculo status gratie et sanctitatis: eo scz q̄ in diluculo tenebre deficiant: et incipit lux oriri. In statu enim gratie tenebre erroris et peccati deficiūt: et lux vere fidei et cognitionis suboritur. Et sic p diluculū intelligitur fides: que est principium diei vere cognitionis. Penitētia q̄ est principiū sancte cōuersationis: diligētia q̄ est principiū bone operationis. De fide dr̄ Trenorū. iij. Noui diluculo multa est fides tua. De penitentia et conuersione dicitur in ps. Reuertebantur et diluculo veniebant ad eū. De diligenti vero cōpositione dr̄. iiij. Regū. vj. Cōsurgēs diluculo minister dei egressus est. Item dico q̄ per diluculū intelligitur status mūdane prosperitatis. Sicut em̄ diluculū est inceptio quedam temporis: que quasi penitus nihil durat: immo continuo trāsit et cessat Job. vij. Uisitas eū diluculo et subito probas illū. Homo em̄ quādoq̄ in diluculo prosperitatis visitatur per consolationes: sed tamē subito probatur per tribulationes. Et sicut videmus q̄ diluculo solent nebule abūdare: q̄ quādoq̄ in fructibus multas corruptionis inducūt. Sic vere in diluculo mundane prosperitatis nebula erroris et peccati abundat: q̄ corruptionē cogitationū et sensuū spūaliter operatur. De quo Soph. iij. Diluculo surgentes corruperūt oēs cogitatiōes suas. Et de hoc potest exponi illud Jone. iiij.

Preparauit dominus vermem ascēsu diluculi in crastinum: ⁊ percussit ederam ⁊ exaruit. In diluculo enim prosperitatis: vermis id est mors a domino aliquotiens preparatur per quem edera: id est viror iuuentutis ⁊ status etiam secularis amenitatis desicatur. Item per diluculum intelligitur status iuuentutis. Sicut enim diluculū est prior hora diei in qua incipiūt aues modulari: gentes operari: flores aperiri. Sic vere tēpus iuuentutis non est nisi initiū vite nostre: in quo procerto nos debemus incipere modulare per diuine laudis executionem. Operari per bonorum actuum inchoationem. Aperiri per bonorum desideriorum affectionem. Sicut eni viator nisi diluculo incipiet iter suum vix aut nunꝗ potest dietam suam adimplere. Sic vere homo nisi a iuuentute incipiat bene operari: vix poterit ad complementum virtutum attingere ⁊ venire. Ideo Marci primo dicitur de Johanne. Diluculo consurgens egressus ibat in desertum ibiꝗ orabat.

B ¶ In quibus verbis aduerte ꝙ tria pricipalit sunt in diluculo: idest: in iuuentutis tempore facienda. Debet enī in tali diluculo. Carnalitatis detestari. Cōsurgens inquit. Penalitas frequentari. Ibat inquit in desertum. Deitas contemplari. Ibiꝗ orabat inqt. A iuuentute igitur carnalitas detestatur. Consurgens inquit. i. de lecto prosperitatis ⁊ carnalitatis complete surgens: ⁊ exinde mentaliter recedens. Vnde Prouer. xi. Bene consurgit diluculo qui querit bona. Sicut enim aues diluculo d nido exeunt: ⁊ ad querendū pastum volitant ⁊ discurrunt. Sic homo a diluculo iuuentutis de nido carnalitatis debet surgere ⁊ exire vt pastum gratie ⁊ glorie sibi valeat procurare. Dicit enim in figura. j. Reg. v. Quod azotēses diluculo surgentes: inuenerunt dagon ydolum suum prostratum in terra. Quia vere illi qui in diluculo iuuentutis ad exercitium bonorum operum consurgunt: dagō qui interpretatur piscis inutilis. i. carnem propriam iugatam inuenerūt ⁊ prostratam: diluculo ergo cōsurgēs Istud tamen est contra multos similes fatuo viatori qui ꝗuis diluculo surgat: tarde tamen perficit dietam ⁊ hoc vel quia minus festinat in principio: ita ꝙ cito fatigatur: vel quia diuertit ad vmbracula ⁊ tabernas ⁊ ab itinere retardatur. Sic vere multi sunt qui diluculo videntur surgere: quia in iuuentute optime incipiunt sepe operari: sepe tamen accidit: ꝙ isti cito fatigantur ⁊ attediantur: ita ꝙ circa tabernas ⁊ vmbracula idest circa mundi delectabilia diuagantur: ⁊ sic a cepto bono itinere retardantur. Multi enī sunt qui incipiunt optime qui male finiūt dies suos: quod maxime accidit in religiōe: vbi vt cōmuniter nouicij sunt magis deuoti ꝙ antiqui. Acres enī in principio frangūt in finem sm Aresto. Arbor enī que inprincipio multū fructificat: cito desicatur. vt dicit Arest. li. de plantis quia quando arbor se euiscerat in fructificando: humor naturalis qui arborem nutrire debebat transit ī fructum. Sic vere carissimi illi qui inprincipio iuuentutis nimis se euiscerant fructificando. i. bona opera faciendo ⁊ producendo: cito vt cōmuniter desicantur quia. s. non continuant quod ceperant: immo sepe deficiunt per peccatum. Vnde Prouer. xx. Hereditas ad quam festinatur in principio: in fine benedictione carebit. Isti sunt similes crisolito: qui est lapis ī diluculo valde pulcer: sed quando dies magis crescit: tantoplus sua deficit pulcritudo: sic dicit Isido. li. ethimolig. ca. de gemmis aureis. Sic vere isti in diluculo iuuētutis valde pulcri sunt ⁊ honesti: sed quāto dies vite sue magis crescit: tanto moralis pulcritudo amplius deficit: ⁊ decrescit. vnde. j. Cor. xj. Non laudo ꝙ non in melius: sed in deterius conuenit: ⁊ sic fiunt nouissima hominis peiora prioribus ij. Pet. ij. Non sic carissimi: sed cum bono profectu ⁊ continuatione a diluculo iuuentutis carnalitas detestatur. Consurgēs inquit. Ps. Nunc exurgam dicit dominus consurgā diluculo. Exod. viij. Consurge diluculo ⁊ sta coram Pharaone.

C ¶ Secundo dico: ꝙ necesse est ꝙ ab isto diluculo penalitas frequentetur: quod ostenditur cum dicitur. Ibat in desertum. Aquila enim adhuc pullis suis iuuenibus cibos subtrahit: ipsosꝗ exire de nido compellit: vt ipsos ad volandum excitet ⁊ inducat Sic vere a iuuentute homo debet pullum suum idest corpus percutere ⁊ castigare per penitentiam: ⁊ cibum sibi subtrahere per abstinentiam: vt de nido mundani amoris per contemptum exire cogatur: ⁊ vt volare ad celestia per desiderium compellatur. Ibat igitur ī desertum. Desertus enim est locus penitentie. Apoc. xij. Date sunt mulieri ale due aquile vt volaret in desertum. Ale eni due mulieris: idest anime sunt timor ⁊ amor qui ipsam faciunt ad desertum penitētie trāsuolare. Laboribus enim penitentie ⁊ discipline debēt subijci iuniores: ne carnalitatibus assuescant ⁊ ne vltra debitum insolescant. Quod est contra multos: q a iuuentute non volant ad desertum sed ad delictum. Non ad laborem sed ad honorem. Non ad discipinā sed ad vitiorum semitam. vnde Soph. iij. Diluculo surgentes corruperunt cogitationes suas. Non sic ergo: sed a diluculo iuuentutis penalitas frequentetur. D

¶ Tertio dico: ꝙ necesse est ꝙ ab isto diluculo diuinitas contempletur. Et ibi inquit orabat. Sicut enim filij aquile a iuuentute dum adhuc sunt in nido paulatiue assuescunt aspicere solem: ⁊ ad ipsum oculos aperire. Sic proculdubio homo dum adhuc est iuuenis: ipse debet assuescere respicere solē iusticie per deuotionem: orationem ⁊ contemplationem. Quia sicut dicit Eccli. xxxix. Justus cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad dominum qui fecit illum: ⁊ in conspectu altissimi deprecabitur. Sic ergo patet: ꝙ a diluculo iuuentutis debet detestari carnalitas. Debet frequentari penalitas. Debet contemplari diuinitas Siue ergo diluculo sumatur pro diligētia: pro penitētia: pro gratia: vel pro fide vel etiam pro prosperitate vel iuuētute notare possum: ꝙ in tali mane seu diluculo: nos debemus facere seu etiam perseuerare: vic3 diluculo.
Volare pro celestibus contemplandis.
Rogare pro criminibus dimittendis.
Immolare pro muneribus seruiendis.
Predicare pro simplicibus instruendis.
Igitur volare sursum diluculo contemplando. Ps. Si sumpsero penas meas diluculo. ⁊ cetera. Et ibidem Si ascendero in celum tu illic es ⁊c. Item ora deum diluculo deprecādo. Ps. Oculi mei ad te diluculo. Item immola deo diluculo per bona opera faciēdo. Job. j. Surgensꝗ diluculo offerebat holocaustum. Item pdica populo diluculo simplices instruēdo. Hieremie xxxij. Verterunt ad me dorsum ⁊ non faciem cum docerem eos diluculo. Vnde de apostolis dicitur. Actu. v. Quod ipsi intrauerunt diluculo in templum ⁊ docebant. Hec ergo sufficiant de diluculo. Vide infra de Mane.

Dilatare. Eleuatio ⁊ exten A

sio idem videntur significare. Et sic dilatatio naturaliter dicitur a calido. Calor enim habet naturaliter dilatare materiam in quam agit de centro ad circumferentiam eleuare. Et ideo quia duplex est calor spiritalis in scriptura scilicet bonus qui est caritas: ⁊ malus qui est cupiditas: ideo duplicem dilationem possum9 notare. Virtuosam vnam ⁊ aliam vitiosam. ¶ Dilatio virtuosa est quando cor dilatatur ⁊ extenditur in altum per amorem siue in deum siue in proximum. In deum dico: per caritatem: in proximum per elemosynam et largitatem. Ad deum enim debemus dilatari: extendi et eleuari: per contemplationem: deuotionem et dilectionem. Vnde Esaie. lx. Tunc videbis ⁊ afflues: ⁊ mirabitur et dilatabitur cor tuum. Ubi nota ꝙ homo debet dilatari in deum scilicet. Ad contemplandū dei maiestatem. Tunc videbis inquit. Ad meditandum supernam dignitatem. Mirabitur inqt. Ad affectandum

Ad affectandū summā bonitatē. Dilatabitur inquit co2 tuū. Sicut enim aqua quando feruet et bullit dilatatur et extenditur et sursum leuatur sic mens quādo per diuinū amorē est feruida: sursum ad deum per contēplationem et affectionem erigitur: et ad proximum per beneficia extenditur. Unde .ij. Corin. vj. Os nostrū patet ad vos o corinthij: et cor nostrū dilatatū est. Sicut enim sutor cum lignis et formis per violentiā dilatat calciamenta: vt ibi melius intretur: sic deus cor humanum. Unde in ps. In tribulatione dilatasti mihi.

B ❡ Sed adhuc dico q̄ est quedā dilatatio vitiosa: et ista est cupiditas. Cor enim auari nunq̄ est contentum diuitijs suis. semper enim ad alia desideranda et inquirenda extenditur. et ad ampliora habenda continue dilatatur. Unde Abacuc. ij. Dilatauit quasi infernus animā suā et ipse quasi mors et nō adimplebitur. Unde nota q̄ dilatatio auarorum habet crudelitatem immitigabilem quia dicitur infernus in quo anime affligūtur: quia scilicet auari omnes alios affligunt. Item habet auiditatem ineuitabilem: quia dicitur mors: que. s. nulli parcit sed ineuitabiliter omnes rapit: Item hȝ cupiditatē insatiabilē. quia. s. non adimpletur Nota etiā q̄ quidā dilatātur per superbiā vel iactātiā. Quidam per seuiciam et iracundiā. Quidā per potestatē et violentiā. Quidā etiā dilatantur per gulā et luxuriā. Quidā dico dilatātur per superbiā. Isti sunt magniloqui iactātes. qui ad modū vesice extendūtur: quādo vento vanitatis inflant: Isti enim sunt qui dilatant filateria sua et magnificant fimbrias. Math. xxiij. Et prouer. xxviij Qui se iactat et dilatat iurgia concitat. Item quidam dilatantur per iracundia. Isti enim sunt similes castanee que si sine apertura pellis in igne ponitur. eius substantia dilatatur q̄ necesse est pellem rumpi: et sonum et strepitum exaudiri. Sic vere quando iracundi et inuidi igne ire et inuidie interius incalescunt: tunc ad facienda et dicenda mala multa dilatantur. Rumpunt enim et aperiuntur per stultiloquium: ita q̄ sonus et tonitruum. i. lites et iurgia ab ipsis sepius generantur vnde in ps. Dilatauerunt super me os suum sicut leo rapiens et rugiens: dixerunt euge euge viderunt oculi nostri. ❡ Item quidam dilatantur per potentiā et violentiam sicut sunt raptores et vsurarij qui ad modū fluminis dilatant terminos suos paulatim: et corrodūt et diripiunt decipiunt et corrumpūt alienos. De quibus Esaie. liiij. Dilata locum tentorij et funiculos suos extende. Auari enim et raptores dilatant se: et suos pmouent. j. Machabeo2. xiiij. Dilatauit fines gentis sue. ❡ Quidam etiam dilatantur per gulam et luxuriam. Constat enim q̄ pellis vncta et madefacta facilius dilatatur. Sic persona delicijs et luxurijs delibuta. ad vitia et mala desideria faciliter eleuatur. De gula etiam dicitur Deut. xxxij. Impinguatus est dilectus et recalcitrauit. impinguatus: incrassatus. dilatatus. De luxuria autem dicitur esaie. lvij. Discooperuisti te. suscepisti adulterum. dilatasti cubile tuum. De illa aūt dilatatione qua dilatātur beati in patria scȝ qui stricte vixerant in hoc mundo pōt dici illud Gen. xxvj. Nūc dilatauit nos Et Gene. ix. Dilatet dn̄s Japhet. Et sic

A patet q̄ est dilatatio virtuosa vitiosa et gloriosa.

Diluuium. Cum diluuium nihil aliud sit q̄ abundantia et inundatio ymbrium et aquarum et maxime talis q̄ per eam submergi homines et necari videntur. Uidetur moraliter loquendo q̄ fm naturam aquarum potest inueniri diuersas diluuiorum. Dicam ergo q̄ inuenitur.

Diluuium et abundantia gratiarum.
Diluuium et redundātia nequiciarum.
Diluuium et inundantia miseriarum.

❡ Diluuium gratie submersit omnē iniquitatem. Istud est enim illud de quo dicitur in ps. Dn̄s diluuiū inhabitare facit. Unde Gene. vij. Factum est diluuium quadraginta diebus. Sequitur. Consumptaq; est omnis caro. Quadraginta enim dies: penitentie tempus significant. in quo diluuium gratiarum inundat: quod omnem carnem idest omnē carnalitatem consumit et suffocat. Diluuium culpe submergit omnē virtutem et honestatem. Et ideo pre timore istius diluuij quilibet debet in archa ecclesie et gratie se saluare. vnde Genesis. vij. Ingressus est Noe in archam propter aquas diluuij. Diluuium pene seu miserie consumit om̄e gaudium et prosperitatem. Et etiam diluuiū inferni finaliter consumit omne malorū cōmunitatē: ita q̄ dici poterit illud Luc. xvij. Uenit diluuiū et perdidit oēs. rc. Uide de aqua et vbi inundare et similia.

A **Dimicare.** Uide de bello: pugna et prelio rc.

Dimittere. Cum dimittere sumitur pro remittere sicut ibi. Dimitte nobis debita nostra: sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Mathei. vj. Pro sustinere: sicut cum dicitur. Dimitte me vt plangam paululū dolorem meum Job. x. Pro liberare esaie. lviij. Dimitte eos qui cōfracti sunt liberos. Pro derelinquere abijcere seu a se separare et diuidere sicut ibi. Dimittūt nudos homines vestimēta tollentes Job. xxiiij. dicere possum quod inuenitur: Unum dimittere dei. Unum iusti. Unum impij. Primo ergo q̄tum ad deum dicam q̄ est:

Dimissio remissionis.	Dimittit ergo
Dimissio dilationis.	deus peccata re
Dimissio obliuionis	mittendo et in-
Dimissio durationis.	dulgendo. Deus

enim misericors et benignus remittit liberaliter penitenti: et veniam et gratiam postulanti et imploranti. Est enim sicut arbor onusta fructibus maturis: que si aliquantulum impellatur: statim dimittat cadere fructus suos: quia scȝ si pijs orationibus impulerimus ipm statim dimittet et emittit liberaliter quod petemus. Sua enim dimittit scȝ suam gratiam quam infert suā iniuriam et nostrā iniquitatem quam aufert penā nobis debitam quam in parte vel penitus tollit et aufert. Quando enim peccamus eidē nosipsos ad penā eternam obligamus et eius rei captiui efficimur atq; sumus quando autem penitemus ista obligatio nobis remittitur. et debitum hmōi relaxatur Marci. ij. Fili remittuntur tibi peccata tua. Ista autem dimissio fit a deo non ab homine. Propiciatoriū enim erat infra velum et non extra: sicut dicitur exodi. xxvj. Ad denotādum q̄ propiciatio peccatorū ab interiori voluntate diuina nō ab homine exterius prouenit: et ab eo inspirante deriuat originaliter et succedit psalmista. Apud te propiciatio est. vnde etiam illud Marci. ij. Quis potest dimittere peccata nisi solus deus? q. d. nullus Uirtus autem sue passionis: est satisfactio istius remissionis Legitur enim Leuiti. xiiij. In purificatione leprosi duo passeres accipiebantur: quorum vnus occidebat alter vero aspersus occisi sanguine liber abire dimittebatur. Sic vere dico q̄ ad hoc q̄ lepra. idest peccatum tolleretur et purgaretur duo passeres scilicet christus et genus humanum conueniunt: quorū vnus scilicet christus occisus est Roma. v. Xp̄us cum adhuc infirmi essemus fm tempus pro impijs mortuus est. Alter vero scilicet homo dimissus. relaxatus et liberatus est. Gal. iij. Christus nos redemit. Sed aduerte quod talis dimissio consueuit personaliter fieri cunctis generibus personarum. scilicet.

Amorose diligentibus.
Uiscerose indulgentibus.
Affectuose deprecantibus.

De dilectione patet Luce. vij. Dimissa sunt ei peccata multa. scilicet marie magdalene quoniam dilexit multum. De indulsione seu remissione dicitur Luce. vj. Dimittite et dimittemini quia sicut dicitur. Mat. vj. Si non dimiseritis hominibus nec pater vester dimittet vobis. De oratione vero dicitur Mathe. xviij. Omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me. Et ideo in oratione dominica ponitur vna petitio de di-

missione peccatorum. Dimitte nobis inquit debita nostra Luce. xj. Ad denotandū q̄ deus vult de dimissiōe rogari. Patet ergo quod est vna dimissio remissionis.

B ¶ Secundo dico q̄ est dimissio diuine tolerationis et dilationis. Deus enim quādoq̄ dimittit electos in hac vita. et hoc vt tempus habeant ad se reuertendi: et peccata emendandi: vel diutius bene operandi: et amplius promerendi. vnde Job talem petitionem sed dilationē petebat. Job. x. dicens domino. Dimitte me vt plangā paululū dolorem meū anteq̄ vadam et non reuertar ad terram tenebrosam ꝛc. Si enim deus statim puniret vel let nec hominē penitere permitteret. quasi nullus esset qui euaderet. Et ideo de acceleratione huius cōquerendo dicebat Job. vij. Usq̄ quo non parcis mihi. nec dimittis me vt glu. sali. meam. ¶ Sed tertio dico qđ apud deum est remissio idest dimissio obliuionis seu repulsionis. Illud enim dimittitur de quo habēdo parum aut nihil curatur. Sic vere deus malos videtur dimittere et de illis penitus non curare: illorū obliuisci et a iugo discipline absoluere: De quo admirans Job dicebat Job. xxxix. Quis dimisit onagrum liberum et vincula eius quis soluit? Cui dedi in solitudine domus et tabernacula eius in terra salsuginis. Ad literā enim deus in isto mundo videtur multos malos liberos dimisisse: quia sed nullo vinculo discipline tenentur: nec laqueis mādatorum ligantur nec timore mortis a malis arcentur: sed in terra salsuginis huius mundi domos et habitacula facere et habere et diuitijs abundare noscuntur: De quibus etiam dicit dominus in ps. Dimisi eos sm̄ desideria cordis eorum. ibunt in adinuentionibus suis Esaie. l. In sceleribus vestris dimisi matrem vestram. Et illud Luce. j. Diuites dimisit inanes. Isti enim tanq̄ reprobi et indigni correptione iudicantur. Et ideo vti mundi prosperis pro libito voluntatis et de malo in malum currere dimittuntur. Deus autē bonos totaliter non dimittit: nec eos sine correptione deserit: nec dyabolo nec peccatis exponit sed sicut pius pater de eis curam gerit. et eos castigat. liberat. adiuuat et custodit. Josue. j. Sicut fui cum Moyse ita ero tecum: non dimittā te neq̄ derelinquam. Ista est ergo dimissio diuine obliuionis et repulsionis.

C ¶ Quarto dico quod est dimissio diuine ordinationis et positionis seu durationis et institutionis. Et ista est illa qua deus bonos ad bonum conuertit: et finaliter in paradisum reponit: ipsosq̄ ibi perpetuo gaudere dimittit. De quo potest intelligi illud Ezechi. xl. Et facta est super me manus domini et adduxit me in terram israel et dimisit me ibi super montem excelsum nimis. Sic ergo patet q̄ est quedam dimissio que refer-

D tur ad deum. ¶ Adhuc dico q̄ est quedam dimissio que refertur ad iustum. Constat enim q̄ iustus dimittit et derelinquit illa que saluti sue sunt contraria: et que saluti sue sunt necessaria et vtilia retinet et custodit Et sic notabis quod iustus.

Dimittit rancores et iniurias.
Dimittit fetores et luxurias.
Dimittit honores et diuitias.

De dimissiōe iniuriarū dr. Mat. xviij. Si peccauerit in me frater meus dimittā ei vsq̄ septies? Respondit Jesus nō dico tibi vsq̄ septies. sed vsq̄ ad septuagies. septies. et illđ predictū. Esa. lviij Dimitte eos qui cōfracti sunt liberos et omne onus dirumpe ꝛc. De dimissione autem carnalium deliciarum potest intelligi illud ij. Esdre. ix. Coniunxerunt sibi scilicet filij israel vxores alienigenas et dimiserunt eas. De dimissione vero honorum et diuitiarum dicitur Luc. xviij. Ecce nos dimisimus omnia: et secuti sumus te. Sed econuerso notabo q̄ iustus non libenter dimittit.

Pauperem: quin per eum dulciter recreetur.
Statū suum. quin in eo iugiter cōmoretur.
Legem dei: quin in ipsa firmiter meditetur.
Disciplinā: quin per ipsam pariter reformetur.
Amiciciam: quin in ipsa fideliter confirmetur.

¶ Igitur dico q̄ iustus nunq̄ dimittit pauperem scilicet per illiberalitatem. Unde ipse dicit illud. Mathe. xv. Non habent inquit. quod mādu cent: et dimittere eos ieiunos nolo ne deficiant in via. Item nunq̄ dimittit locum seu statum suū per instabilitatem vel per cuiuscunq̄ aduersitatem iniurie Eccles. x. Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te. locum tuū ne dimiseris: Item nunq̄ dimittit legem dei per transgressionem aut iniquitatem. prouer. j. Audi fili mi precepta patris tui et ne dimittas legem matris tue. Patris inquit et matris. i. xpi et ecclesie. Item nunq̄ dimittit disciplinam per obstinatam voluntatē Prouerbi. iiij. Tene disciplinam. ne dimittas eam. Item nunq̄ dimittit amiciciam per inconstantiam vel infidelitatem. Prouerbi. xxvij. Amicum tuum et amicū patris tui ne dimiseris. Ista est ergo dimissio pertinens ad iustum.

¶ Ultimo dico. q̄ est vna dimissio ptinēs ad impiū. E
Et ista est illa qua impius dimittit.

Deum de ipso non curando.
Pauperem eundem spoliando.
Justum sibi non succurrendo.
Impium ipsum non corrigendo.

De dimissione dei dicitur Judicum. x. Reliquistis me et coluistis deos alienos. De dimissione pauperū dr. Job. xxiiij. Nudos dimittunt homines vestimenta tollentes. De dimissione iusti dr Job. xxij. Nudos inquit spoliasti vestibus: aquam lasso non dedisti: et esurienti subtraxisti panem. Sequitur. Uiduas dimisisti vacuas. De dimissione vero impij non correpti dicitur. Mathei. viij. Dimitte mortuos sepelire mortuos ꝛc. Uide supra de derelinquere. Et infra vbi relinquere et dimittere et permittere.

Dimidium.

A Dimidiū et mediū in hoc differunt: quia mediū signat quicquid continetur inter extrema. Dimidium vero signat illū centricum punctum qui est in medio extremorum et se habet equaliter ad extrema. Dicam ergo quod dimidium significat.

Morum imperfectionem.
Largam distributionem.
Uite breuiationem.

Dico ergo q̄ dimidiū signat quicq̄ imperfectionē. Istđ enim quod est dimidiū: non est integrū nec completū Et hoc bene figuratur Exod. xxv. vbi in compositione arche semper additur dimidiū in mensuris. Habebat enim in longitudine duos cubitos et semis. In latū cubitum cum dimidio: in altum totidem. Ad denotandum q̄ arche idest anime vel dimensiones trium virtutum theologicarum: scilicet longitudo fidei. altitudo spei. latitudo caritatis prout sunt pro tempore huius vite. aliqualiter sunt imperfecte. Semper enim habent aliquid quod est dimidium idest aliquid quod est imperfectum et incompletum. Ex parte enim cognoscimus et ex parte prophetamus. j. Corin. xiij. Ista enim imperfectio denotatur in christo. qui solum tribus annis cū dimidio predicauit populo scilicet per tempus et tempora: et dimidium temporis Apocal. xij. Ad denotandum q̄ nihil est in hac vita quin sit in pluribus diminutum: etiam in ipsis viris spiritualibus et perfectis. Sicut etiam bene figuratum ē in seruis dauid: quibus rex amon dimidiam rasit barbam sicut dicitur. ij. Regum. x. Quia vere nullus est ita sufficiens seruus xpi: quin rex amon diabolus pro viribus nitatur dimidiare et radere barbam suam idest virtutes ipsius atq̄ mores Apoca. viij. Factum est silentiū in celo quasi media hora. Signat ergo dimidium morum imperfectionem Uide infra de semis. ¶ Item signat largam distribu- B
tionem Satis enim liberaliter tribuit qui bonorū suorum dimidium alijs dedit. Sicut enim assuerus tunc liberaliter est locutus: quādo visa fuit hester regni sui dimidium dare promisit Hester. v. Quid petis vt detur tibi? etiam si dimidium regni mei petieris. impetrabens. Etiam zacheus liberaliter erogauit. quando bonorum

bonorū suorū dimidium dedit dicens Luce.xix. Ecce ecce dimidiū bonorū meorū do pauperib⁹. ¶ Itē signat vite breuiationem. Ultra enim tūc potissime breuis dr̄ qsi vltra dimidiū non pretendit. Ideo timens Ezechias rex dicebat Esaie.xxxviij. Ego dixi in dimidio dierū meorū vadam ad portas inferi ꝛ in ps. Ne reuoces me in dimidio dierū meorū ꝛc. Uide infra de medio.

A **Dirigere Directio.** Dirigere sumit ꝑ recte agere seu recte ducere. Tunc enim res dirigitur quando de via ad viam congruam reuocatur. Est igitur dirigere.

Officiū sapiētis. Officiū presidentis. Officiū instruētis. Officiū penitētis. Et sic notabo ꝙ sicut equ⁹ per sessionē ipsum regentē et per seipsuꝫ sessori suo obediente in via sua dirigitur. Sic homo qui in via morū vult bene dirigi necesse est qd̄ deum pro ductore habeat: et ꝙ eius directionē obediat atqꝫ pareat. quia scꝫ deus est sicut ductor qui hominem dirigit inspirando vel instruendo prouerb.xx. A domino diriguntur gressus viri. Homo etiam dirigit seipsum deo et prelato obediendo. penitēdo ꝛ a mala via diuertendo. Prouerbio.xv. Uir prudens dirigit gressus suos. Et ideo prouerbi.xvj. Dicitur de vtroqꝫ. Cor hominis disponit viam suam: sed domini est dirigere gressus eius. Igitur qui ad viam vite ꝛ in via morum vult bene dirigi. debꝫ dicere illud ps. Dirige me in veritate tua: quia tu es deus saluator meus. In quibus verbis ostenditur ꝙ qui bene in moribus vult dirigi quatuor sunt sibi necessaria. Iste enim est sicut nauigans: et ad hocꝙ dirigatur indiget gubernatore. sicut causa regente efficiente. Indiget lumine. ductore ꝛ vie ostensore. Indiget vento ꝛ remigibus tanꝙ auxilio cooperante atqꝫ mouente. Indiget termino ad quē vadit tanꝙ loco trahente et alliciente. Sic vere dico. qd̄ homo qui nauigat in fluctuoso mari hui⁹ vite. ad hoc ꝙ debite possit dirigi in via iusticie ꝛ ad portū salutis ipse indiget summo rege vt persona remige. Ideo dicit deo. Dirige me. scꝫ o tu deus. Indiget certa lege tanꝙ ductrice. Ideo dicit. In veritate tua. que scꝫ est lex certa Indiget sancto grege sicut causa motrice. doces me inquit. scꝫ mediante flatu spiritussancti ꝛ hominib⁹ bonis et sanctis. Indiget alto auge. vt anchora tractrice. Saluator inquit. Aux dicitur locus altior ad quē pōt ascendere planeta aduersus polum: significans altitudinem paradisi que debet nos trahere et allicere: ꝛ per consequens ad bene operandum dirigere: quod ostenditur in verbo. Saluator. qꝛ scilicet salus eterna est ille portus et ille fructus ad quē nauigatur et itur. Dicam igitur ꝙ directio nostra debet habere.

B Deum pro rectore. Legem pro splēdore. Iustum pro motore. Celum seu paradisuꝫ pro tractore. Deū dico pro rectore Dirige me inquit o deus. Supponūt em̄ phi ꝛ theologi ꝙ corpora celestia intelligentias habent motrices et suorū motuum directrices. Nunꝙ eniꝫ ita ordinatos motus haberent. nec ita infallibiliter currerent nisi cause infallibiles hoc est spiritus intelligibiles ipsa dirigerent et mouerēt. Sic vere dico ꝙ homo nunꝙ ad bonum mouetur aut ducitur. nisi a re intellectuali. scꝫ ipso deo spiritualiter dirigatur. Deus eniꝫ ipse in nostris actibus est director: ꝛ nostrorum actuū infallibilis ordinator Et ideo dicit. Dirige me. s. o de⁹ quasi di. ad te pertinet ista directio non ad aliū. Hieremias enim. Hieremie.x. dicit. Scio domine ꝙ non est hominis via eius. nec viri vt ambulet ꝛ dirigat gressus suos. Dauid vero dicit in psal. Quod apud dominum gressus hominis diriguntur. Ex quibus duobus concluditur ꝙ homo se a seipso non potest dirigere: immo necesse est ꝙ a domino dirigatur. Dirige inquit me. Dirige dico me in tua presentia: vt viuam honeste ps. Dirige in ꝯspectu tuo viā meā Itē dirige me in semita recta: vt viuā discrete ps. Dirige me i semita recta ꝑpt inimicos meos. Itē dirige me i tua grā vt agā modeste ps. Sit splēdor dn̄i nr̄i sup nos: ꝛ opa manuū nostrarum dirige: super nos. et opus manuum nostrarum dirige ad deuꝫ ergo pertinet principaliter talis scilicet retrogradatio: stationatio et directio. Dicunt astrologi qd̄ ista diuersitas motuum ab ipso sole procedit. cuius radij qui sunt fortissimi aliquos planetas attrahunt et faciunt stare: aliquos repellunt et faciunt retrocedere aliquos ante se pellunt et faciunt directe currere. Sic vere dico ꝙ cum inter planetas. i. inter homines sint diuersi diuersimode in moribus incedentes: qꝛ scilicet aliqui sunt retrogradi male operando Hiere.vij. facti sunt retrorsuꝫ et non in ante. alij sunt stationarij in bono perseuerantes. ij. Corinthi.x. Qui stat. videat ne cadat. Alij directi semper in melius proficiendo. Esaie. xlviij. Adduxi eum et directa est via eius: Istud tamen est certuꝫ ꝙ omnia ista a sole iusticie christo fiunt: qui scilicet quosdam repellit et reprobat: quosdam stabiles facit et continuat. quosdam vero dirigit et ad melius operandum informat Dirige inquit Ecclesiasti. xxxvj. Dirige nos in viam iusticie. Et nota ꝙ deus dirigit tria genera personarum. s.

Iusticie viribus adequatos.
Modestie moribus antiquatos.
Constantie viribus roboratos.

Dirigit dico iusticie subiectos viribus ps. Dirigēs iustum: scrutans corda et renes deus. Item dirigit modestie formatos moribus ps. Diriget mansuetos in iudicio: docebit mites vias suas. Item dirigit constantie roboratos viribus. Prouerb.xx. Diriguntur a domino gressus viri i. dest hominis constantis et virtuosi. C

Dirige ergo me. Et nota ꝙ iste loquitur supplicando cum dicit. Dirige: qꝛ procerto sicut cecus qui est in via periculo confusus. nauigans qui est in aqua fluctuosa: ꝛ in naui putrida et ruinosa debilis miles qui est in pugna furiosa: ductorem suum solet rogare vt debite eum regat et secure et prudenter dirigat. Sic nos qui in hac vita sumus sicut ceci in magno deuio: sicut nauigantes in fluctu vario et dormientes in putrido nauigio. sicut pugnantes in forti prelio multipliciter indigem⁹ ꝙ discrete regamur. Et ideo humiliter deo. supplicare debemus vt tute ab eo dirigamur. Dirige me inquit. Ad quam quidē humilem supplicationem faciendam instruimur. Thob.iiij. vbi dicitur Omni tēpore benedic deum: et pete ab eo vt vias tuas dirigat: et consilia tua in ipso permaneant. Et ideo ille sanct⁹ Iosaphat vidēs filios amon: moab ꝛ idumeorū cōtra se cōgregatos orādo deū deuote dicebat. ij. Parali.xx. Hoc solū habemus residui vt oculos nostros dirigamus ad te. Igitur dico ꝙ nos indigemus ꝙ deus

Dirigat corda ad bene cogitandum.
Consilia ad caute ordinandum.
Uias ad recte ambulandum.
Uoces ad deum adorandum.
Pedes ad nunꝙ declinandum.
Oculos ad vere contemplandum.
Manus ad bene operandum.
Linguam ad digne perorandum.
Corpus ad penas tolerandum.

Igitur dico ꝙ necesse est quod dirigantur corda vt sancte meditemur. Sap.ix. In directione cordis iudicium indicat. Et Hieremi.xxxj. Dirige cor tuum in viaꝫ rectam. Cuius tamen contrariuꝫ faciūt mali de quibus dicitur in ps. Quod ipsi sunt generatio que non direxit cor suum. neqꝫ est creditus cum deo spiritus eius. Et tamen Job.xxiiij. promittitur: ꝙ si homo direxit ad deum cor suum: spiritum eius et flatum ad se trahet. Item necesse est ꝙ dirigantur consilia vt caute regulemur et ordinemur. Unde de iusto dicitur. Eccli.xxxix. Quod in oratione confitebitur domino: ꝛ ipse diriget consilium eius et disciplinam. Item ꝙ dirigantur vie nostre. vt tute gradiamur ps. Dirigantur vie mee ad custodiendas iustificationes tuas. Item ꝙ dirigantur voces vt deuote loquamur scilicet per orationē ps

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Item ꝙ dirigantur pedes vt non in culpam labant ps Pes meus stetit in directo in ecclesijs benedicam te do mine Unde etiam de vaccis que portabant archam dr. j. Regum .vj. Quod ibant in directum pergentes: et nõ declinabant neqꝫ ad dexteram, neqꝫ ad sinistram: et ta men iste erant vacce fete: que nunꝗ alias iugum tule rant: et que vitulos domi inclusos habebant. Ad deno tandum ꝙ nullus est ita solens, et sine iugo: etiam si vi tuli sui idest carnales et amici ipsum ad contrariũ in citent. cum tamen sit ꝙ ipse ad portandum archam ec clesie vel scripture per prelaturam vel regularem disci plinam submittitur et ordinatur: quin debeat directe in via morum incedere: et nequaꝗ per vitia declinare Esaie. xxxv. Hec erit vobis directa via. Item ꝙ diriga tur visus vt vera contemplemur. Hiere. iij. Leua ocu los tuos in directum, et vide vbi prostrata sis. Item qđ dirigantur manus vt bonum operemur ps. Opus ma nuum nostrarum dirige. et. j. Macha. iij. Directa est salus in manu eius. Item ꝙ dirigatur lingua vt digne fabulemur: quia vt dicitur in ps. Qui loquitur iniqua: non direxit in conspectu oculorum meorũ. Item ꝙ diri gatur corpus vt patienter sustentemur. ij. Thes. iij. Dominus autem dirigat corda et corpora nostra in cari tate dei et patientia christi. Talibus ergo modis diri gitur homo. Dicat ergo illud ps. Direxit gressus me os subtus me: et non sunt infirmata vestigia mea. Pa tet igitur ꝙ directio nostra debet habere deum pro re ctore. Dirige me inquit. ¶ Secundo dico ꝙ ista debet habere legem pro splendore seu pro ductore. In verita te inquit. Nihil enim potest bene dirigi sine lumine. Lux enim solet viam rectam ostendere: et sic potest diri gi quo debeat declinare. Sic vere quia mandatũ lucer na est et lex lux: et via vite: et increpatio discipline. sicut dicitur Prouerbio. vj. Ideo dico ꝙ legis lumen neces sarium est viatori: si scilicet in via morũ recte vult dirigi et deduci. Ista autem lex ostenditur cum dicitur. In verita te quia scilicet sicut in ps. dicitur. Mandata tua veritas: et lex tua veritas. Pone si vis quomodo ad aspectum stelle maris: seu poli: vel etiam orionis: vel arturi nau te dirigunt gressus meos. Sic vere super omnia dirigit veritas idest lumen fidei et legis diuine. Unde Eccl. xxxvij. Deprecare altissimum vt dirigat in veritate viã tuam. Ista autem veritas directiua summe necessa ria est in confessione. Quia sicut dicitur Prouer. xxviij. Qui abscondit scelera sua non dirigetur: qui autem con fessus fuerit et reliquerit ea: misericordiam consequetur Patet ergo quomodo directio nostra debet habere le gem pro splendore. In veritate inquit. ¶ Tertio dico ꝙ ipsa debet habere iustum pro motore. Remiges enim sunt necessarij ad directionem nauis. Sic viri boni: pre lati: predicatores et consiliarij necessarij sunt ad nostrã directionem: et ad doctrinam et exemplarem informa tionem quod scilicet ostenditur cum dicitur doce me: supple per prelatos: predicatores et iustos: quia scilicet deus non docet hominẽ immediate per seipsum. sed mediantibus supradictis. Teste enim solino in ca panea insula nunꝗ apparet stella maris: et ideo nau te per stellas ibidem nunꝗ diriguntur: immo secum in nauibus portant aues que terram naturaliter sen tientes. semper se vertunt et volitant versus illam par tem vbi propius sentiunt terram esse: et sic medianti bus auibus diriguntur vt ait. Sic vere dico ꝙ insula huius mundi: stella fixa deus visibiliter non apparet nec nos apparenter dirigit sive docet. ergo necesse est ꝙ aues idest viros iustos: doctores scilicet et prelatos habeamus: ad quorum motus et gestus: et documen ta pariter: et exempla vias nostras in domino diriga mus. Quia enim in odoratu deuotionis terram para disi sentiunt. ideo nos bene docent et dirigũt Iob. xxxv Docet nos super iumenta terre: et in auib9 erudit nos. Unde de tali directione facta per iustos potest dici il lud Sap. x. Direxit opera eorum in manibus prophete

sancti habeat ergo nostra directio iustũ pro motore. ¶ Quar to dico ꝙ ista debet habere celum pro tractore seu allec tore: quod ostenditur cum dicitur. Saluator: quia tu inquit es deus saluator meus. Salus enim eterna que alibi non habetur ꝗ in celo est obiectum alliciens et attractiuum nos ad portum debitum dirigat. vnde. j. Machabe. iij. Directa est salus in manu eius. Et talẽ directionem videtur dominus iniungere Genes. xiij. Leua oculos meos in directum et vide. Sequitur. Om nem terram quam circumspicis tibi dabo. Ista est enim terra promissionis scilicet paradisus: cuius tractus debet dirigere gressus nostros. Sicut enim adamantine ru pes in mari naues ita fortiter attrahunt: ꝙ ita impe tuose ibi currunt. vt se quandoqꝫ destruunt et confrin gunt Sic procerto gloria eterna sanctos taliter allexit et attraxit: ꝙ tanto impetu et feruore versus eam cucur rerunt: et iter suum ad eam direxerunt ꝙ multi se per martyrium confregerunt. cõfringi et conteri dimiserũt Exodi. xv. In fortitudine sua directus est cum angelo. Patet ergo quomodo homo in bonis actib9 potest dirigi. f

Per glorie visa solatia.
Per iustorum sana auxilia.
Per diuine legis clara consilia.
Per ipsius dei pia suffragia.

Bene ergo dicit. Dirige me in veritate. ec. Sufficit. Uide infra de via. et de recto.

Diripere.

Potest notari de diripere. sicut de rapere scilicet ꝙ aliqui diripiũtur spiritualiter gratiã amittentes ps. Qui oderunt nos diripiebant sibi. Alij diripiuntur temporaliter terre na dimittentes ps. Diripiant alieni labores eius. Alij diripiuntur eternaliter tormenta patientes. vnde de demonibus animas diripientibus potest dici illud. j. Regum xxiij. Philistijm oppugnant ceylam et diripi unt areas. Tria enim sunt bona scilicet Gratie. Fortu ne. Glorie. Prima diripiuntur per tentatores. Secũda per tyrãnos. Tertia per tortores ec. Uide infra de rapere ec. A

Diruere. Dirutus.

Uide Destruere.

Dirumpere.

Uide vbi Rumpere.

Discedere.

Cum discedere denotet mihi quã dam separationem et diuisionem et a loco vel a persona elongationẽ vel disiunctionem possum notare ꝙ in scriptura reperio. A

Unum discedere dei: quod est metuendũ.
Unum discedere diaboli: qđ est diligendũ.
Unum discedere iusti: quod est eligendum.
Unum discedere impij: quod est negligendum.

¶ Discedit enim ab homine deus dum per culpas contaminatur. Discedit ab eo dyabolus dum culpas abhominatur. Discedit a malo iustus dum virtuti bus illuminatur. Discedit a bono impius dum vitijs coinquinatur. De discessione ergo dei que est metuen da qua scilicet deus discedit a peccatore: ipsum in peccãdo peccato dimittẽdo ipsum nõ corrigendo et eum propter vitia abhorrẽdo dicit dauid in. ps. sic Ne discesseris a me: quoniam tribulatio proxima est et non est qui ad iuuet. et alio ps. dixit. Domine ne discedas a me: exur ge et intende iudicio meo ec. De discessione autem dia boli que est appetenda dicitur. ij. Corinth. xij. Datus est mihi angelus sathane: colaphisat: propter quod ter dominũ rogaui vt discederet a me. De discessione vero viri iusti que est commendanda: quia scilicet bo nus nõ discedit nisi a malo: potest dici illđ. ij. Thimo. ij. Discedat ab iniquitate omnis qui inuocat nomẽ do mini. De discessione vero impij que est abhorrenda et cõ temnenda. quia scilicet semper discedit a bono dicit. j. Corinth. vij. Infidelis si discedit discedat. ¶ His er go premissis dicamus solum de discessu iusti qui est vir tuosus. Et de discessu impij qui est vitiosus. Est igitur discessus iusti qui est virtuosus. Elementa enim nobilia naturaliter separantur et discedunt ab ignobilibus si cut patet B

cut ptz:qr ignis hic in aliqua materia grossa detentus non cessat sursum ascendere ac si velit discedere ⁊ abire. Sic vere nobiles et iusti semper ab omni ignobilitate discedunt:et ab omni malo separant et seiungũt j. Regum.xv. Abite:recedite atq; discedite. Unde nota ꝙ iustus discedit

Ab iniqua societate ne per eam decipiatur.

A vitiorum iniquitate ne per eam inficiatur.

A seculari autoritate ne ꝓpter eam eijciatur.

Discedat ergo a mala societate ne per eam decipiat. Eccli.vij. Discede ab iniquo et deficiẽt mala a te. Malos etiã debet iustus a se reijcere ⁊ discedere: compellere dicẽs illud ps. Discedite a me oẽs qui operamini iniquitatẽ. Itẽ discedat ab iniquitate Eccli.xxxv. Salutare sacrificium attendere mandatis ⁊ discedere ab iniquitate. Item discedat a seculi pompositate. Eccli. xiij. Aduocatus a potentiore discede. Hic est ergo dis-

C cessus iusti qui est virtuosus. ¶ Secundo dico ꝙ est discessus impij qui est vitiosus. Et sic nota ꝙ mali.

Discedunt a deo per peccatum et maliciam.

Discedunt a seipsis per dissensionẽ et discordiã.

Discedunt a fide per infidelitatẽ ⁊ idololatriã.

Discedunt vero a xpo per finalem condemnationez et miseriã scz in iudicio. ¶ Dicaz ergo ꝙ est quidã discessus malorũ qui est nequicie: ⁊ iste est ille quo peccator discedit et separatur a deo per peccatuz ps. Spreuisti omnes discedentes a te. Item est quidã discessus superborũ et iracundorũ qui est discordie. Actuũ.xxviij. Cumq; inuicem non essent consentientes discedebãt. Item ꝙ est quidam discessus malorum infideliuz ⁊ peruersorum qui est ydololatrie. j. Thimo.iiij. In nouissimis diebus quidam discedent a fide ⁊ adherebunt spiritibus erroris. Item est quidam discessus miserorum et damnatorũ. qui erit desolationis et tristitie. Ille scz quo damnati compelluntur a societate dei angeloruz et sanctorum discedere:et in ignem eternũ cum demonibus recedere et abire. Math. xxv. Tunc dicet. s. xps his qui in sinistris sunt. Discedite a me maledicti in

A ignẽ eternũ qui paratus est dyabolo et angelis ei⁹ ⁊c. Vide infra de Recedere.

Discere. Discere idem est qd scire incipere. Discere enim est in fieri: scire in facto esse. Debent autem discere nouicij:et ignorantes et discipuli. Et ideo a discere dicitur disciplina. ⁊ ab vtroq; discipulus nominatur. Et vere discere valde est necessarium:quia omnis ars et scientia ignoratur nisi primitus addiscatur. Ideo dicit Orige. super Exod. Punge oculum et dabit lacrymam: stringe mentem et dabit intellectum. Nihil enim est tam incredibile quin discendo fiat probabile. Isido. ethy. lib. no. de sinonimis dixit. Disce qd nescis ne doctor inutilis inueniaris. Ista enim duo valde proficiunt studentibus. scilicet inquirere quod nesciunt: ⁊ docere quod sciunt. Bene ibidem. Bonum quod audieris dic:bonum quod didicisti doce:discendi atq; docendi non contemnas studiũ. Dando enim sapientiam largior fit:et dum plus largitur plus abundat. Possum⁹ ergo notare ꝙ duo pricipaliter sunt discenda scilicet bonum sapere: ⁊ bonuz facere. Bonum sapere pertinet ad sapientiam: bonuz facere pertinet ad vitam. Discere ergo debemus sapiẽ-

B tiam dum temporis oportunitatem habemus. Sz pro certo ad hoc ꝙ quis bene studeat vel addiscat plura sunt necessaria:videlicet.

Congruitas doctoris.

Sedulitas laboris.

Tenuitas prosperitatis.

Habilitas societatis.

Longinquitas natiuitatis.

¶ Necessariũ est ergo habere doctoris congruitatem: Pueri enim a lacte nutricis si fuerit corruptum corrumpuntur. Si vero purum fuerit impinguantur. Et ideo dicit. Plinius ꝙ cerua quando parturit: solet herbas medicinales comedere vt suis filijs possit lac salubrius ministrare. Tandem quando crescunt docet eos currere:et fugere:et pericula declinare: et ducens eos per prerupta docet eos saltare. Sic proculdubio dico ꝙ puer qui bene vult addiscere: necesse est ꝙ bonam nutricem et bonum doctorem per predicationem sibi procuret qui herbas sane scientie comedere:et sibi incorporare studeat: vt tandem suis possit discipulis lac salubris doctrine ministrare. Qui etiazt eos doceat per bona opera currere: vitia et scelera fugere:et prerupta inferni et alia pericula euitare. Ideo christus bonus doctor predicabat Math.xj. Discite a me:quia mitis sum et humilis corde:et inuenietis requiem animabus vestris. Ubi nota ꝙ a tali doctore est discendum propter eius sublimitatem seu autoritatem. A me inquit:qui scilicet sum talis et tantus. Itez propter eius benignitatem:quia mitis et humilis: propter nostram vtilitatem:quia inuenietis requiez animabus vestris. vnde Hiere:ix. Didiscerunt a patrib⁹ suis. Et breuiter ꝙ homo debeat discere et a personis: et in loco vbi possit scientiam inuenire. patet Baruc. iij. vbi dicitur. Disce vbi sit sapientia. vbi sit virtus vbi sit scientia: vbi sit lumen oculorum et pax ⁊c. Expone quis loc⁹ studij est eligendus: vbi sit scientia et pax ⁊c.

A me ergo discite Math.ij. Herodes didicit ab eis. s. C

a magis tempus stelle. Est ergo necessaria doctoris cõgruitas. ¶ Secundo est necessaria laboris sedulitas. Sedule enim et stabiliter debet homo laborare. audire scilicet et studere: si ad scientiam cupiat peruenire. Sicut enim oues quãdo sunt in bonis pascuis: sistũt et auide comedunt herbas quousq; ad radicem vadũt et continue ibi sistunt. et inde non recedunt quousq; fuerint satiati idest scientia pleni fuerint exinde non recedere vel abire non solent. vnde. ij. Thimo. iij. Permane in his que didicisti. Quod est contra multos similes capreis. Capree enim vt dicit. Plinius nunq̃ in eisdem pascuis perseuerant: immo de loco ad locuz sepissime se conuertunt. Herbas etiam vsq; ad radicem non comedunt: immo solum extremitates frondium et herbarum rodunt. Sic vere multi sunt qui in vnã pascua. i. in vno studio vel scientia nõ perseuerant. Discurrunt enim de pascua ad pascuam: de studio ad studium: de facultate ad facultatem: ⁊ tales proculdubio non rodunt herbas vsq; ad radicem. idest non acquirunt scientiam vsq; ad fundamentum et profunditatatem: immo solummodo ad extremitatem et superficiem acquirunt De istis dicitur. j. Thimo. v. Discunt circuire domos: non solum ociose. sed et verbose et curiose loquentes que non oportet. De istis etiam potest intelligi illd. ij. Thimo. iij. ca. Semp discentes et nũq̃ ad scientiam veritatis peruenientes. Cõtra tales loquitur. Seneca epistola. ii. Nihil ita sanitatem impedit vt remediorum crebra mutatio. Non conualescit plãta que sepe transfertur. nihil tam vtile est quod in trãsitu prosit. Sic ergo stulti sunt qui libros statim fastidiunt quos viderint. Cuz ergo multa percurreris vnũ excipe qd illa die coquas. Necessaria ẽ ergo laboris sedulitas seu ꝯtinuitas. Quod bene fecit Thomas phs qui post. cvij. annos moriebatur quando discere inci-

piebat. ¶ Tertio necessaria est virtus seu rerum tenuitas et paupertas. Pergamenum enim pingue male retinet scripturam impressaz. Sic vere homo pinguis in delitijs atq; diuitijs enutritus vt communiter non bene retinet nec addiscit Ideo dicit Seneca. in xvij. epistola. Studijs et diuitijs pariter vacare non potest. Si vero vacare vis: pauper sis aut pauperi similis. Multis enim ad philosophandu; obstitere diuitie: paupertas vero expedita est et secura. Necessaria est ergo rerũ tenuitas. ¶ Quarto dico ꝙ necessaria est bona societas. Facile enim addiscitur quod a socijs frequentatur Et ideo qui bene addiscere vult: debz bonos socios frequentare. Unde Seneca. Illos tecum admitte: qui te possunt facere meliorem. Ideo de malis dicitur in ps. Quod commixti sunt inter gentes: et didicerunt ope D

ra eorum: et seruierunt sculptilibus eorum. ¶ Quinto
dico quod necessaria est terre longinquitas .i. patrie
extraneitatis. Olus enim et pomū non proficiunt in
terra vbi seminantur. Ideo ad hoc ꝙ crescant et profi-
ciant necesse est vt alibi transplantentur. Apes etiā in
aluearī suo non acquirunt mel: immo necesse est ꝙ ex
tra aluearia sua lōge exeant. vbi odoriferos flores que
rant in quibus mel inueniunt de quo cuꝫ onerate fue
rint ad aluearia redeunt vt dicit Plinius. Sic procul
dubio in loco vbi seminatur idest vbi quis nascitur: in
ter amicos et notos parum potest proficere: nec aliqd
addiscere vel valere. Nemo enim acceptus est prop he
ta in patria sua. Familiaritas enim et noticia persona
rum valde impedit ad bene discendum. Necesse est er
go ꝙ homo alibi scꝫ ad terram extraneā transplanteē
et ꝙ extra aluearia domus proprie longe ad studium
accedat. vbi melle scientie se repleat: vt inde plenꝰ et
oneratus ad patriam reueniat et accedat. Sicut enīꝫ
dicit Hugo Ista sunt necessaria homini qui vult di-
scere: scilicet victus tenuis et terra ignota. Ideo bene
consulitur. Gen. xij. Egredere de terra tua et de cogna
tione tua. Sic ergo patet ꝙ discere debemus scientia-
E lia. ¶ Sed adhuc dico ꝙ discere debemꝰ operabilia.
Melius est enim discere facienda et dicenda ꝙ scien
da. Ideo Esaie. j. dicitur. Quiescite agere peruerse di-
scite bene facere. Et aduertamꝰ ꝙ sicut animalia bru
ta humanos actus nesciunt facere: adhuc tamē cogū
tur addiscere: et ad hoc quādoqꝫ verbis: quandoqꝫ ver
beribus edocentur. Sicut patet de symia que discit lu
dere et saltare. De elephante qui scꝫ fm Pliniū discit
et docetur et regem cognoscere et adorare. De vitulo
marino qui fm eundem discit et docetur mugitu ꝛ vul
tu homines salutare. Sic vere charissimi: licꝫ nos alij
brutales et animales: actus humanos idest actus re-
ctos virtuosos ꝛ rationabiles facere naturaliter nescia
mus adhuc tamen debemus discere et nos totis affe-
ctibus applicare. quia sicut dicitur Prouer. xvij. Qui
euitat discere incidit in mala. ¶ Nota ergo ꝙ quidā
discunt benefacere diuinis inspirationibus: sicut sunt
multi qui per seipsos docentur et instruuntur Gal. j.
Neqꝫ enim illud ab homine didici sed per reuelationē
Quidam etiam exemplis et inductionibus Ideo dicit
Prouerbio. vj. Uade ad formicam o piger et cōsidera
vias eius et disce sapientiam. et prouerbi. xxiiij. Exem
plo didicisti disciplinam. Quidam etiam penis et cor
rectionibus sicut elephas qui verberibus domesticaē
et obedire docetur. Unde Hebre. v. Didicit ex his que
passus est obedientiam: Discere ergo debemus res vti
les et necessarias ad salutem. Iuxta consiliuꝫ Baruc.
iij. Disce vbi sit prudentia vbi sit virtus: vbi sit intelle
ctus: vt scias simul vbi sit longiturnitas vite et victꝰ
vbi sit lumen oculorum et pax. Ubi ostenditur ꝙ nos
debemus discere mentalis prouidentie sedulitatē. Di
sce inquit vbi sit prudentia. Uirtutis patientie stabili
tatem: longiturnitas inquit. Celestis affluentie felici
tatem quia scilicet debemus discere vbi sit vita. victus
lumen ꝛ pax. Debemus ergo discere exteriora prouide
gubernare: prudentia. Asperiora solide tolerare: longi
turnitas. Superiora feruide affectare. Uita inquit: lu
men et pax. Discamus ergo gubernare exteriora pru-
dentia: que scilicet pertinet ad regimen exteriorum. j.
Thimo. v. Discat primū domū suam regere. Itē disca
mus asperiora idest mundi tribulationes tolerare.
Unde Isido. de no. sinonimis. Disce mala magis tole
rare ꝙ facere. Item discamus affectare superiora. scilꝫ
bona eterna que ponūtur in istis tribus: via: victus: lu
men et pax. Und: Sapie. vij. Absconditā et improuisa
didici ꝛc. Et ista de Addiscere sufficiant.

A **Disciplina.** Nota ꝙ licet disciplina aliquo-
tiens sumatur pro morum com-
positione: sicut Eccli. x. Uir prudens et disciplinatus
non murmurabit correctus: communiter tamen sumi
tur pro correctione: sicut dicitur. Prouer. xxij. Stulti-
cia colligata est in corpore pueri: virga discipline fuga
bit eam. Possumus ergo dicere ꝙ disciplina quādoqꝫ
accipitur pro morali perfectione. Item pro penali cor-
rectione. Accipitur dico pro perfectione seu conditiōe
morali: sicut homo dicitur bene disciplinatus: qui ꝙ-
tum ad gestum: vestitum: motum: affatum: ꝛ bene dis
positus et maturus. Et sic loquit Hugo epistola. xiij.
Disciplina inquit ceruicem disponit: vultum compo
nit: oculos ligat: cachinos cohibet: moderaē linguaꝫ:
gulam cedit: iram fugat. Item accipitur pro correctio
ne penali. Et sic accipitur in ps. Disciplina tua corre-
xit me in finem: disciplina tua ipsa me docebit. Quo-
cunqꝫ ergo modo accipiatur disciplina est tenenda. ser
uanda sustinenda. Disciplinam enim ꝛ sapientiā qui
abijcit infelix est Sapientie. iij. Disciplina enim: corre
ctio seu tribulatio: siue inferatur a deo: siue a prelato:
siue etiam a mundo semper est proficua sustinenti. Si
cut enim videmus ꝙ equi indomiti multis punctio-
nibus et vexationibus: disciplinis et correctionibꝰ do
mantur et humanis vsibus deputantur. Ursi elephā
tes et symie per correctiones et afflictiones disciplina
ti et docti efficiuntur: ita ꝙ postmodum inter homi-
nes digni sunt habitare: qui prius siluestres erant ꝛ in
ter feras solummodo habitabant: Sic vere charissimi
sine disciplina et correctione efficitur homo totus ru
dis: siluestris et indoctus ꝛ bestialibus moribus infor
matus: Si tamen disciplinatus fuerit et correctus: et
penis et laboribus subiugatus: ita quandoqꝫ doctus
et perfectus efficitur. ꝙ inter homines idest inter sa-
pientes et bonos habitare dignus habetur. Discipli-
nam ergo domini sustinere debemus quia sicut dicit.
Eccli. xxxiij. Cibaria et virga et onus asino: panis ꝛ di-
sciplina et opus seruo. Et aduerte ꝙ disciplina et corre
ctio tria specialiter operantur.

Ista enim infert corpori dolorem qꝫ dicitur Uirga.
Aufert ocij torporem. quia dicitur. Onus et Opus.
Confert glorie dulcorem. Cibaria inquit et panis. B

¶ Dico enim ꝙ per disciplinam corpori dolor infer-
tur: et hoc ostenditur cum dicitur. Disciplina. Disci-
plina enim comparatur virge. Uirga enim sicut dicit
Isido. dicitur quasi vi regēs: ad denotanduꝫ ꝙ per vir
gam correctionis et discipline homo violenter regitur
et ad bonum inclinatur. vnde Prouer. xxiij. Si percus
seris eum virga non morietur: tu virga percuties eum
et animam de inferno liberabis. Et nota virga vtūtur
Magistri ad pueros verberandum.
Reges ad populis imperandum.
Pastores ad gregem dirigendum.
Pauperes ad canes repellendum.
Sic vere virga correctiōis ꝛ discipline valde ē necessa
ria omnibus personis iurisdictionē habentibus scilicꝫ
Prelatis. Pastoribus. Magistris et Judicibus. domi
nis atqꝫ regibus. Cum tali enim virga idest cum aspe
ra correctiōe et disciplina: pueri idest simplices instru
untur greges et inferiores gubernāē: canes et peruer-
siores reprimuntur. De ista ergo virga dicitur in ps.
Reges eos in virga ferrea ꝛc. Uisitabo in virga iniqui
tates eorum: et in verberibus peccata eorum. Ista ta-
men sunt contra multos qui reuera ita sunt peruersi ꝙ
per virgam non emendantur: immo quanto plus per
virgam correctionis verberātur: tanto amplius indi-
sciplinatiores efficiuntur. similes leoni qui est animal
quod nunꝙ virga domatur: immo quanto plus per-
cutitur tanto plus irascitur et crudelis efficitur Rino
ceron etiaꝫ animal est indomabile: immo si aliquo ca
su a venatore capitur: ante triduum pre desperatione
et dolore moritur. Sic vere multi sunt quos virga disci
pline non corrigit nec emendat: sed ipsos potius ad de
sperationem et in obstinationem incitat et inflāmat.
Siue enim percutiantur ab homine per correctioneꝫ
siue a deo per tribulationem ipsi tamē non emendanē
sed potius in malo indurantur. Hiere. v. Percussisti
eos et non doluerunt: attriuisti eos et renuerunt ac-

cipere

cipere disciplinam. Patet ergo quod per disciplinam corpori dolor infertur: quia sicut dicitur Hebre.xij. Omnis disciplina in presenti nō videtur esse gaudij sed meroris. Virga ergo ista ē virga discipline que fugat stultitiam de corpore pueri: sicut dicitur. Prouerbio.xxij. Per hanc ergo corpori dolor infertur. ¶ Secundo dico quod per istam ocij torpor aufertur: quod ostendit cum dicitur onus et opus. Onus enim et quies opus et ociū sunt contraria: et ideo quasi supponitur onus et opus bene sequitur quod per disciplinam torpor et ociū euitatur. Homo enim qui disciplinis et correctionibus subijcitur: a torpore et ocio segregatur. Ideo bene consulitur Hebreo.xij. In disciplina perseuerate sicut filij. Ocium enim est vituperabile in scriptura: omnes enim creature ocium detestantur. Celum enim optime seruat disciplinam et regulam motus sui. formice etiam que sunt minime creature nunquam cessant ab opere et a motu. Continue enim laborant pro granis aggregādis. Apes etiam vt dicit Ambrosius et Plinius. Maximam disciplinam seruant inter se: nulla enim inter ipsas est ociosa: immo ociosas a se eijciūt. ipsasque pungunt et expellunt. Sic vere charissimi inter nos debet esse maxima disciplina quantum ad ocium vitandū quia scilicet nunquam debemus a motu bonorum operum cessare nec ocio vel torpori vacare: immo semper nos debem⁹ in bonis operibus exercere. Opus inquit. vnde Eccli.xxxiij Operatur in disciplina et queritur requiescere. Multi tamen sunt qui disciplinam correctionis non accipiunt: immo in torpore et ocio se inuoluunt. Amant enim delicias non laborem et ocium non sudorem. Unde in ps. Tu vero odisti disciplinam et proiecisti sermones meos retrorsum. Non ergo sic sed per disciplinam ocij torpor auferatur. ¶ Tertio dico quod disciplina est tenenda: quia per hanc glorie dulcor confertur: et hoc ostenditur cum dicitur. Cibaria et panis. Sicut enim per diligentiam et disciplinam acquiritur panis et cibus. Juxta illud Math.x. Dign⁹ est operarius cibo suo. Sic proculdubio illi qui in correctione et disciplina volunt viuere in hoc mundo: digni sunt in celesti conuiuio manducare Esa.xxix. Panis ei datus est: aque eius fideles sunt. Ideo bene dicitur Prouerbio.xiij. Egestas et ignominia ei qui deserit disciplinam Sapientie.iij. Disciplinam qui abijcit infelix est. quasi diceret quod per disciplinam acquiritur felicitas paradisi: sicut per oneris dimissionem infelicitas inferni. Et sic dico quod per disciplinam felicitas acquiritur: tepiditas excutitur: penalitas imprimitur rc. Et breuiter si vis adhuc dicere disciplina et compositio morum tenenda est videlicet.

Ne dominus peccantibus irascatur.
Ut a culpis quis grauibus corrigatur.
Ut quis docte in sensibus instruatur.
Ut deuote parentibus pareatur.
Nec peccati mors impia incurratur.
Ne de via per inuia discurratur.
Ut diuina scientia acquiratur:
Ut eterna felicitas non perdatur.
Ut fraterna benignitas habeatur.
Ut inanis loquacitas caueatur.
Ut in pace tranquillitas teneatur.
Ut cordium peruersitas molliatur.
Ut regalis sublimitas adeatur.

Disciplina enim facit ne deus irascatur ps. Apprehendite disciplinam ne quando irascatur dominus et pereatis de via iusta. Item facit vt culpa corrigatur ps. Disciplina tua ipsa me correxit in finem. Item facit vt homo doceatur ps. Disciplina tua ipsa me docebit. et Job.xxxiij. dicitur de deo: quod deus aperit aures virorum et erudiēs eos instruit disciplina. Item facit vt patri pareatur: patri dico corporali et spirituali. Prouerbio.j. Audi fili mi disciplinam patris tui rc. Item facit ne iustus moriatur. Unde de iniusto dicitur econuerso. Prouerbiorum.v. Quod ipse morietur: quia non habuit disciplinam. Item facit vt rite gradiatur quia scilicet sicut dicitur Prouerbio.vj. Mandatum lucerna est et lex et lux: et via vite: increpatio discipline. Item facit vt sapiens dicatur Illud Prouerbio.xij. Qui diligit disciplinam diligit scientiam: Et ibidem.xix. Suscipe disciplinam vt sis sapiens Item facit vt felix habeatur: quia sicut econuerso dicitur Sapientie.iij. Disciplinam qui abijcit infelix est. Item facit vt fratri iuncturatur. Unde de filijs israel dicitur quod cum misericordia disciplinam acceperunt. Item facit ne vane quis loquatur.ij. Thimo.ij. Stultas autem et sine disciplina questiones deuita: sciens quoniam generant lites. Item facit vt in pace viuatur Ecclesiastici.xlj. Disciplina pacis nostre super eum. Item facit vt corre remolliatur: vnde econuerso de induratis dicitur Hieremie.v. Renuerunt accipere disciplinam indurauerunt faciem suam supra petram. Item vt christo assistatur. vnde Daniel.j. precipitur. Quod pueri de semine regio in quibus nulla esset macula. docti disciplina: et eruditi omni sapientia quererētur vt possent stare in palatio corā rege. Et breuiter sine disciplina morali nullus est dignus stare coram rege christo sed pro certo qui taliter disciplinat⁹ fuerit: omnia nocua precauebit: vtilia procurabit: et eternam gloriam finaliter possidebit rc.

Discipulus et famulus. quādoque signant

A idem preter hoc quod famulus deputatus est ad seruiendum: discipulus ad discendum. Et ideo discipulus est
Nomen obedientie et humilitatis.
Nomen seruitij et sedulitatis.
Nomen timoris et simplicitatis.
Nomen insuper industrie et docilitatis.
Nomen etiam amicicie et familiaritatis.

¶ Simus ergo serui et discipuli dei et sanctorum bonorum doctorum nostrorum preclarorum. Aduerte eīm quod christus dicit Luce.xiiij. Qui non baiulat crucem suam et sequitur me: non potest esse meus discipulus. ¶ Ubi nota quod ad hoc qd simus discipuli dei, idest obedientes et subditi. requiritur labor et asperitas qua sustineatur: quia debemus baiulare crucem idest sustinere cruciamentum laborum. Dulcor et humilitas quo exerceatur quia debemus sequi idest subijci et obedire. Honor et sublimitas cui obediatur: quia dicitur: me. per quod notatur autoritas diuina. Illi ergo qui christi et sanctorum volunt esse imitatores. et discipuli: debent sustinere asperitatem laboris quod ostenditur cum dicitur. quod christi debent baiulare idest portare crucem: per quam designatur afflictio corporis: quia scilicet boni serui secundum apostolum tenētur crucifigere carnem suam cum vitijs et cum concupiscentijs. Crux enim secundum Augustinum a cruciatu dicitur. Debet eīm bon⁹ christi discipulus cruciari per mētis sedulitatē. Per mot⁹ agilitatē. Per vict⁹ tenuitatē. vnde Math.xij.c. Discipuli esurientes ceperūt euellere spicas. Et Mat.ix. dixerunt discipuli Johannis: Quare nos et pharisei ieiunamus frequenter? Scholares eīm et discipuli dum instruunt in primitiuis solent verberari et castigari: vt finaliter possint ad magistratum et cathedram sublimari. Sic vere nos qui sumus in vita ista sicut in scholis primitiuorum: debemus sustinere cruciatus laboris. vt finaliter in paradiso attingamus ad cathedram excellentie et honoris. Baiulat inquit crucem. Unde Mathei.xvj. Omnis qui venit ad me, abneget semetipsum: et tollat crucem suam et sequatur me. Sustineamus ergo asperitatem et laborem. ¶ Secundo exerceant humilitatis dulcorem. Sequitur inquit. Sequi enim humilitatem et amorem designat. Bos enim ligatus. et equus bene infrenatus. bene sequuntur ductores suos Quia vere illi qui per obedientiam sunt ligati: et qui per disciplinam sunt infrenati sequi debent ductores suos et doctores: et christum et alios superiores. Sequi dico B

eos per amorem adherendo Luce.viij. Ibant cũ illo discipuli eius. Johan.xiiij. Discipuli mei estis si dilectionē habueritis. Sequi etiã ipsos imitando Math.vj. Accesserunt ad euz discipuli eius. Sequi insuper ei obsequendo. Johãnis.xix. Vidit discipulum stantē quez diligebat. Jesus Stantem dicovt paratũ ad obediēdũ et obsequendũ. De tali ergo sequela dicitur Mat.viij. Magister sequar te quocũqȝ ieris. Colũbas eñ que melle fuerint paste alie colũbe sequũtur ⁊ vsqȝ ad ipsarum colũbariũ dulcedine mellis quod gestant in ore trahuntur et producuntur: Sic vere charissimi xp̄m et sanctos qui mel dulcis predicationis et doctrine in ore gerebant: debemus sequi per humilitatē et imitationem: et vsqȝ ad columbariũ paradisi eos prosequi ꝑ bonam operationem. Ezech.j. Quocũqȝ declinabant. scilicet animalia: spiritus rote que prima erant sequebantur ⁊c. Ista sunt contra multos discipulos dei scilicet contra malos ecclesiasticos et religiosos: et etiã xp̄ianos: qui vere non sequũtur xp̄m vel prelatum per obedientiam et humilitatem. ⁊ quãdoqȝ quod peius est ꝑ apostasiam ab ipso fugiũt et obstinationē vnde Job.
C vj. Multi discipulorum abierunt retro: et iam cum eo non ambulabant. Non sic ergo sed qui volũt esse christi discipuli. exerceant humilitatis dulcorem. ¶ Tertio necessarium est ꝙ obtineant dignitatis honorem. quod ostenditur cum dicitur in persona xp̄i. Me. Discipulus enim debet timere magistrum: quia sicut dicitur. Luce.vj. Non est discipulus super magistrũ. Discipulus enim qui magistrum non timet: non bene potest proficere. Omnia enim naturaliter timent suum superiorem Sicut animalia leonem. aues aquilam et quanto superior est potentior. honorabilior ⁊ melior tãto plus a discipulis est timendus et amplius honorãdus. Quia igitur deus est rex et superior oĩbus creaturis: ideo merito debet timeri: et a cunctis viuentibus adorari. Me inquit. Unde Hiere.x. Quis nõ timebit te o rex gentium Apoca.xiiij. Timete dominum ⁊ date illi honorem. et aduerte ꝙ sicut boni discipuli gaudēt in aduentu boni magistri gregatim etiaȝ in scholis solent morari. irato magistro solent timere et precipiēti solent obedire. Sic vere boni christiani ecclesiastici vel subditi. de bono magistro vel superiore debent gaudere per bonam affectionem Joh.xx. Gauisi sunt discipuli viso domino. Gregatim etiam debent viuere per amorem et concordiam et dilectionem Act.ij. Erant omnes discipuli pariter. Ipsum etiam debent timere et venerari per obedientiam ⁊ subiectionem. Johis.ij. Crediderunt in eum omnes discipuli eius. Sic igitur ptȝ ꝙ necessariũ est homini ad hoc ꝙ sit discipul⁹ dn̄i ꝙ timeat sublimitatē ꝙ habeat hũilitatē: ꝙ sustineat penalitatē ⁊c. Nota adhuc ꝙ discipulus debet esse.

Diligens et studiosus.
Patiens et timorosus.
Fidelis et amorosus.
Humilis et obsequiosus.
Agilis et industriosus.
Subtilis e ingeniosus.
Pacificus non seditiosus.
Credulus non suspitiosus.
Jocundus et gaudiosus.
Fecundus et copiosus.

D Videtur ꝙ per discipulũ intelligit quilibet homo iustus et maxime religiosus ⁊ perfectus: quia reuera talis debet esse perfectus: ⁊ diligens ⁊ studiosus: per obedientiam ⁊ sedulitatem. Unde de quolibet diligēte potest intelligi illud Joh.xix. Vidit illum discipuluȝ stãtem quem diligebat Jesus: ⁊ dixit ei. Ecce mater tua. Maria enim que cum festinatione abijt in montana sicut dicitur Luce.j. signat virtutē diligentie que reuera mater est. et matrona illorum discipulorũ qui inueniuntur stantes semper. scilicet parati ad aliquid faciendum. Item talis debet esse patiens et timorosus ꝑ reuerentiam et dubietatem. Semper enim debet timere ne offendat magistrum deum scilicet vel prelatum. Unde de Joseph. dicitur Math.xxvij. Quod ipse discipulus erat Jesu occultus tamen propter metum. Item talis debet esse fidelis et amorosus. Discipulus enim tenetur diligere deum: magistrum se et sociũ Ideo xp̄s Johis.xiiij. dicit sic. Tũc discipuli mei eritis si dilectionem habueritis: Et Joh.xv. Efficiamini mei discipuli Sequitur. Manete in dilectione mea. Iteȝ talis debet esse humilis et obsequiosus: debet enim magistruȝ sequi: et ei seruire: et ministrare et obsequi. Mathe.viij. Secuti sunt eum discipuli eius. Item talis debet esse agilis et industriosus. Debet enim cito et velociter discurrere et in omnibus agiliter se habere Johã.xx. Ille alius discipulus precucurrit citius petro ⁊ venit prior ad monumentum. Item talis debet esse subtilis et ingeniosus: quia scilicet ad bonum discipulum pertinet interrogare et addiscere. vnde Marci.ix. Discipuli secreto interrogabant. Et Luce.xj. dicit vnus ex discipulis eius. Domine doce nos orare. Item debet esse talis pacificus nõ seditiosus: quia scȝ boni discipuli debent concorditer viuere: et cum magistris: ⁊ cum socijs. Cũ magistris dico Math.ij. Discumbebant cum Jesu discipuli eius. quasi diceret ad discipulum pertinet associari magistro Luce.viij. Ibant cum Jesu discipuli ei⁹ Cum socijs vero Actuũ.ij. Erant omnes discipuli pariter in eodem loco. Item talis debet esse credulus non suspiciosus: Discipulus eniȝ firmiter debet magistro credere: alias vix aut nunq̄ poterit doctus esse. Xp̄o ergo idest prelato: magistris ⁊ doctoribus nostris credamus: et eis assentiamus et obediamus Joh.ij. Crediderunt in eum discipuli eius: Item talis debet esse iocundus et gaudiosus iohã.xx. Gauisi sunt discipuli viso domino. Item debet esse talis fecundus et copiosus scilicet alijs dando Non enim debet esse auarus discipulus qui liberalem habet magistrũ scilicȝ xp̄m. vnde Actuũ.xj. dicitur. Quod discipuli prout quisqȝ habebat miserunt sanctis qui erant in hierusalē. Ista ergo de bonis dicta sunt discipulis .i. de quibusuis sanctis hominibus. religiosis et iustis: et etiam de bonis scolaribus et honestis. Sed procerto de malis discipulis scolaribus et religiosis: et quibuslibet christianis põt dici econuerso ꝙ ipsi sunt.

Litigiosi non concordes.
Meticulosi sunt et vecordes.
Presumptuosi sunt et discordes.

Sunt dico mali discipuli non concordes sed litigiosi. Exemplum Luce.xxij. vbi de discipulis dicitur. Quod orta est contentio inter eos quis eorum videretur esse maior. Item isti sunt vecordes et meticulosi. vnde Mathei.xxvj. Discipuli relicto Jesu fugierunt. Item sunt discordes et defectuosi: quia scilicet isti non perseuerãt in societate dei. iohan.vj. Multi discipuloruȝ abierũt retro: et iam cum christo non ambulabãt. Tales ergo potius sunt discipuli dyaboli q̄ dei: et magis carnis ⁊ mundi q̄ christi vel boni prelati seu magistri. Similes enim symie que magistro suo obedit ad ludos et ad vana faciendum: nunq̄ autem ad aliquid vtile exercendum. Sic illi discipuli sunt dyaboli et non dei. Et ideo in vanis et in inutilibus sibi obediunt et non in vtilib⁹ christo credunt. Isti ergo christi discipulatum contemnentes videntur dicere cum iudeis illud iohan.ix. Tu discipulus eius sis. nos autem moysi erimus ⁊c. Uide de Obedientia. Seruire. Subiectio ⁊c.

Discordia. Uide infra vbi dissensio.

Discretio. nulle sunt autoritates vocales. Ui in titulis sinonimis. scȝ de Sapientia. Prudentia et similia.

Discumbere. Nota ꝙ discumbere sumitur pro in conuiuio sedere. Unde proprie illi discumbunt qui in conuiuio sedent: resident aut quiescunt Secunduȝ autē naturã ⁊ diuersitatē cõuiuiorũ: distingue diuersitatē discumbentiũ. Dic ergo A

ꝙ est

ꝙ est discubitus: gratie: culpe: ecclesie ⁊ glorie.
In primo discumbunt iusti viatores.
In secundo discumbunt vani peccatores.
In tertio discumbunt xpi seruitores.
In quarto discumbunt celi possessores.
Est igitur primo discubitus gratie qui est perfectorū Iste est discubitus quo xps discumbit cum hominib⁹ ipsos spiritualiter visitando: sicut dicitur Luce. vij. Ingressus Jesus domū pharisei discubuit: quod procerto cum senserit mulier. i. anima vel voluntas statiz debet vnguentum deuotionis accipere et effundere super caput ipsius recumbentis. sicut dicitur de maria magdalena. Math. xxvj. Et quo etiam homines discumbunt cum deo eius gratiam: scientiam et eucharistiam degustando. Discumbunt enim cum christo in viridario gratie per charitatem et humilitatem Mathei. xv. Precepit Jesus turbe discumbere super terraz Discumbunt etiam cum eo in prato sacre scripture p scientiam et sagacitatem. Unde predicatoribus videtur dominus loqui ioh. vj. vbi volens turbas de quinq panibus idest de quinq libris Moysi: et duobus piscibus idest prophetis et euangelijs satiare: dixit. Facite homines discumbere: erat enim fenum multum in loco. discubuerunt ergo viri quasi quinq milia: ⁊ accepit panes: et cum gratias egisset: distribuit discūbentibus. Et dicitur ibidem ꝙ plus remansit de cibis ꝙ̄ primo fuerunt distributi. Ad denotandū ꝙ cibus scripture: quanto plus auditoribus distribuitur: tāto doctrina eius amplius augmentatur. Discumbūt insuper iusti cuz christo in conuiuio eucharistie per sui corporis assumptam humanitatem. Luce. xxiiij. Discumbens cum illis accepit panem et fregit: et porrigebat illis. Talibus ergo sic cum christo discumbentibus apparet christus et eos instruit in credendis Marci. xvj. Recūbentibus vndecim discipulis apparuit illis Jesus et exprobrauit incredulitatē illorū ⁊c. Iste est ergo
B discubit⁹ gratie qui est perfectorū. ¶ Secūdo dico qꝺ est discubitus culpe qui est peccatorū. Diabolus eniz fecit conuiuiū oībus malis in quo: scz discumbunt.

Carnales et luxuriosi.
Auari et ambitiosi.
Crudeles et incestuosi.
Superbi et presumptuosi.

De carnalib⁹ pōt dici illud Joh. xij. Lazarus vnus erat de discūbentibus. Lazarus eīm qui leprosus fuerat: ꝺm aliquos: corruptos et luxuriosos potest significare. De auaris vero potest dici illud qꝺ de socru symonis febricitante dicitur Marci. j. Recūbebat autē socrus symonis febricitans. Febris enim que calorem habet et sitim prouocat: signat auariciā que ardere et sitire facit auarum. De crudelibus vero dicitur Marci. vj. Quod cum herodiadis filia saltās placuisset herodi: simulq discumbentibus: fecit occidi Johannē baptistam: et caput eius in conuiuio apportari. De superbis vero dicitur Math. xxiij. Quod ipsi amant primos recubitus in cenis. primas cathedras in synagogis: salutatiōes in foro et vocari ab hominib⁹ rabi. Iste ergo est discubitus culpe qui est peccatorum. ¶ Tertio dico ꝙ est discubitus ecclesie qui
C est clericorum. Deus enim fecit magnuz conuiuium omnibus seruitoribus suis: et posuit eis mensam fertilem atq pinguē: scilicet mensam status ecclesiastici vbi diuersa sunt fercula diuersorum beneficiorum: et dignitatum et officiorum. Ad istud conuiuium discūbentes cum christo diuersimode sedent: sed sicut supponitur: omnes vltimum locum eligere et ornati virtutibus debent. In talibus enim discumbentibus idest in viris ecclesiasticis requiritur humilitas et honestas: vt nec sint ambitiosi magna querendo nec sint inhonesti male agendo: et sic de humilitate dicitur Luce. xiiij. Cum inuitatus fueris ad nuptias: non discumbas in primo loco: sed recumbe in nouissimo vt veniēs qui te inuitauit dicat tibi. Amice ascende superius et erit tibi gloria coram simul discumbentibus. Omnis enim qui se humiliat exaltabitur ⁊c. q. d. In conuiuio illi qui humilibus locis et statibus contenti sunt: ad ardua sunt sublimandi. Econuerso: illi qui prima et sublimia querunt. et qui ad dignitates ambiunt: ad bassa et humilia sunt cogendi. Sic etiam de honestate vite que in istis discumbentibus requiritur: exponitur parabola. Math. xxij. vbi dicitur. Quod nuptie implete sunt discumbentibus: sed rex tandem intrans videns hominem non vestitum veste nuptiali: dixit. Amice: quomodo intrasti huc non habens vestem nuptialem? Et sequitur. Quod ipsum in tenebras exteriores vbi fletus et stridor dentium continebantur: fecit recludi: quia reuera in nuptijs ecclesie militantis: necesse est quod omnes discumbentes idest omnes beneficiati: veste nuptiali idest virtute: gratia et honestate accedant: alias accedentes ad hunc discubitum: a rege christo ad iudicandum veniente: in tenebras exteriores et infernales mittentur: et eternis fletibus et stridoribus affigentur. Et tamen prohdolor de multis pertimescendum est quod ad istas tenebras expellentur: quia procerto in ecclesia discumbunt: et tamen virtutum nuptialibus vestibus nullatenus induuntur. Unde iam videtur impletum illud Marci. ij. Multi publicani et peccatores discumbebant cum Jesu Iste est ergo discubitus ecclesie qui est clericorum. ¶ Quarto vero dico ꝙ est discubitus glorie seu patrie qui est beatorum. Et de hoc dicitur Math. viij. Multi venient ab oriente et occidente. et recumbent cum abraam: ysaac et iacob in regno dei. Et Luce. duodecimo. De christo dicitur. Amen dico vobis quod precinget se: et faciet illos idest bonos seruos discumbere: et transiens ministrabit illis. Felix illa mensa vbi deus et angeli ministrant ⁊c. Sufficit. vide supra de accumbere.

Discurrere.

Nota ꝙ discursus idez est quod continuus et frequentatus cur- A
sus: et signat profectum seu motuz boni operis, seu mali. Et ideo breuiter nos possumus distinguere quod duplex est discursus scilicet commendabilis et detestabilis. Commendabilis discursus est perfectio operis virtuosi. Sicut enim orbis et planete non cessant discurrere et sine dilatione officium suum exercere. Sic procerto boni et sancti non debent cessare a bonorum operum circuitu ⁊ discursu. Non enim debent per negligentiam retardari: sed per bonorum operum exercitium in bono iugiter occupari. Scintilla ꝙ̄ diu est ignita solet sursum discurrere et ascendere. statim vero quod mortua fuerit et extincta. solet inferius descendere: et a motu et discursu quiescere et cessare. Sic proculdubio viri sancti igne charitatis accensi. sursuz ad bona eterna solent per profectum bonorum operū discurrere et volare. Si vero extincti fuerint a peccato mortali tunc a bono profectu cessant: et ad terram. idest ad terrenum amorem per auariciam descendūt. Ideo de bonis dicitur illud. Sapientie. iij. Fulgebunt iusti et tanꝙ̄ scintille in arundineto discurrent. In quibus verbis ostenduntur tria que valde sunt necessaria ad spiritualem profectum seu discursursum. videlicet.

Uie rectitudo iusti inquit.
Motus fortitudo. Scintille.
Rerum paucitudo. In arūdineto.
¶ Primū facit actus veritatis. Iusti.
Sed secundū virtus caritatis. Scintille.
Sed tertius status paupertatis. In arundineto.
¶ In arundineto qui est locus sterilissimus. Homo enim qui vult bene discurrere: necesse est ꝙ vadat per rectam viam quā facit veritas. Item necesse est quod interius sit fortis et voluntarius ad discurendum: qꝺ facit charitas. Item necesse est. quod non sit oneratus pōdere terrenorū: qꝺ facit paupertas. De tali ergo discursu pōt dici illꝺ Ezech. j. Hec erat visio discurrēs ⁊ in medio animaliū splēdor ignis ⁊c. Iste ē discursus virtuosus. ¶ Sed secūdo dico ꝙ est alius discursus vi

tiosus Et iste est labor et profectus in malis operibus
et peruersis. Quod potissime pertinet ad auaros
qui ad modum formice non cessant discurrere pro gra
nis idest prodiuitijs congregandis Exod. ix. Domi-
nus dedit tonitrua et grandinem: et discurrentia ful-
gura super terram &c. Uide supra de Currere.

Dissensio Discordia.

A Quāuis de dissensione et discordia paucę sint autoritates vtpote de Bello Pu-
gna. Aduersus. Contrarietas et similia. Et etiam in ti
tulis oppositis. sicut est pax. Cōiunctio. Congregatio.
Societas &c. Ne tamen istam materiā obmittere vi-
dear: aliquid hic notabo. et aliqua originalia cum scri
pture autoritates deficiant allegabo. Dicam ergo ꝙ
multi sunt qui plus delectantur in discordia ꝗ in pa
ce: Cū enim causa partiū cōglutinatiua et immixtiua
sit humiditas: restat econtrario ꝙ causa disiunctiua
et dissolutiua erit siccitas. Partes enim ab inuicem
dissoluuntur. quando ipsū mixtū consumpto radica-
li humido desiccatur: sicut patet in luto incinerato et
cōbusto. Sic vere dico ꝙ in omni corpore mixto. i. in
omni cōgregatione vnitas societatis deficit et diuisio
idest discordia partiū conualescit quādo siccitas inde
uotionis excrescit: qua humidū radicale gratie et dile-
ctionis arescit. Tanta est enim hodie in partibus mix
tio: et in personis cōtrarietas: ꝙ modica occasione ibi
deficit vnitas et societas Act. xv. facta est dissensio vt
discederent ab inuicem. Unde breuiter notare possu-
mus ꝙ discordia generatur.
Ex detractorum peruersitate loquaci.
Ex auarorum cupiditate voraci.
Ex animorum diuersitate procaci.
Ex superborum crudelitate rapaci.
Ex tentatorū iniquitate fallaci
Dicam ergo ꝙ dissensionē seu discordiā cōsueuit ge-
B nerare detractorū loquax peruersitas. Constat enī ꝙ
vox rauca et dissona discordiā solet armonie generare
Unus enim male et rauce cantans: multis bene et con
sone cantātibus discordiā generabit. Sic vere dico ꝙ
in societate et congregatione multorū bene concordā
tium: vnus homo discors: litigiosus et dissonus: detra
ctor, inuidiosus et loquax: lites dissensionē et discordiā
generat: et multorū pacifice viuentium pacē turbat.
Ideo bene dicit Eccli. xxviij. Susurro et bilinguis ma
ledictus: multos enim turbauit pacem habētes. Ideo
Grego. iiij. moral. dicit. Quod per lingue incontinen-
tiam discordia propinatur. Uide infra de lingua: et su-
pra de detractore. Patet ergo ꝙ discordiā generat de
tractorum loquax peruersitas. ¶ Secundo dico ꝙ ip
sam generat auarorū vorax cupiditas. Cupiditas enī
habēdi fuit discordie prima causa. Ista enim duo pro-
nomina meū et tuū discordiā genuerunt Et ideo dicit
Seneca. Quod quietissime viuerent homines si ista duo
pronomina tollerentur. s. meum et tuū. Illa enim infir
mitas que ruptura dicit̄ s̄m medicos quandoq; venit
ex calore: quia scꝫ quādo calore pellis illa que tenet in
testina dissoluitur: tunc ruptura sequitur et causatur
Sic vere ruptura et diuisio dissensionis et discordie ex
calore auaricie; quandoq; prouenit que societatē dissi
pat et disrumpit. Exemplū de abraam et loth: de qui-
bus dicitur Gen. xiij. Quod nequibant habitare pari
ter: quia possessio eorum erat nimia. Ideo de auaris lo
quens Ambro. lib. de patriarchis dicit sic. Nulla inq̄t
spacia satis sunt discordibus. quietis autē et pacificis
etiam angusta abundant. Et Seneca in prouer. dicit.
Quod principium discordie est aliquid ex cōmuni suū
facere. De duobus enim heremitis legi ꝙ admirātes
quare homines poterant litigare et inuicem discorda
re. Dixit vnus. faciamus litem: et posuerunt vnam te-
gulā in medio Et dixit vnus. Ista tegula mea est. Cre
diderat enim ꝙ alius diceret non: quasi contestando
litem. Alius autem respondit. Si tua est tolle eam. Si
sic hodie procederetur: parum in iudicijs contenderet
Patet ergo quomodo discordiam generat auarorum
vorax cupiditas. ¶ Tertio dico ꝙ auariciā introduxit
animorū magna diuersitas. Qui enim hoīes vnius cō C
gregationis sunt diuersarum conditionū: faciliter so
lent inuicem discordare. Et ideo necesse est alterū alte
ri conformari: si concordiā inter se cupiunt enutriri.
In historia enim Alexandri legitur. ꝙ paruū ante mor
tem suam in exercitu suo mulier peperit vnū monstrū
quod superius erat homo. inferius vero terminabat
in bestiam: circa renes diuersorū animaliū capitibus
circūcinctum. Ibi enim erant capita leonis. Apri. Leo
pardi &c. Augures vero responderunt monstrum illud
significare regem in breui moriturum et hoc: q2 homo
in bestiam terminabatur successores vero eius graues
inter se discordias habituros eo scilicet ꝙ monstrum
diuersitate capitum cingebatur. Istud autem pro tan
to allego: quia diuersitas personarum et animorū va-
rietas: controuersias et dissensiones parit: et inuidias
et odia seu discordias introducit. Quādo enim vnus
est leo per superbiā: alius vrsus dulcia diligens per lu
xuriam: alius canis semper famelicus per auariciam:
alius leopardus semper versipellis per fallaciā et ma
liciam: necesse est ꝙ pax et vnitas confundatur: et lis et
discordia generetur. De tali ergo conditionū mentiū
et animorū discordi diuersitate. dicitur actuū. xxiij. fa
cta est dissensio inter phariseos et saduceos. Patet er-
go ꝙ discordiam generat animorū grauis diuersitas.
¶ Quarto dico ꝙ ipsam generat tyrannorū seu super
borum rapax crudelitas. Superbus enim semper ha-
bet cum alijs discordiam. Nullum enim reputat sua
amicicia aut societate dignum. et inde est ꝙ ex super-
bia cordium lites et discordie generantur. Fumus enī
et vapor de terra et mari ascendens: causa est s̄m natu
rales nubium: turbinum fulminū: tonitruorum: plu-
uiarum &c. que inferiora patiuntur Sic procerto cor su
perbia inflāmatum exalat nubes et turbines tribula-
tionum: fulmina rapinarū: tonitrua discordiarum: et
pluuias lacrymarum. Guerre enim et discordie: de qui
bus veniunt subditorum lacryme et miserie: ex super-
bijs principum vel superbie principijs solēt procedere
et hoc quia alter se credit altero preualere. Itē bene di-
cit Sap. Prouer. xiij. Inter superbos semper sunt iur-
gia: Isti comparari possunt gallo qui est auis cristata
erecte incedens: cauda leuata: libenter cantans: et cal-
caribus ornata: faciliter tamen pugnans cum gallis.
Sic vere dicam ꝙ nostri nobiles et milites qui hodie
pre ceteris erecti sunt et superbi videntur alios contem
nere: inaniter cantare: letari atq; psallere. Calcaribus
et ensibus armati esse: caudam vestium suarum detrū
care: et succidere nec ad aliud videntur nati nisi ꝙ bel-
la et pugnas inter se possint facere: et lites et discordi-
as enutrire. De talibus verbis videtur loqui scriptu-
ra. prouerbio. xxx. vbi dicitur. Gallus succinctus lum
bos suos et aries nec est rex qui resistat ei. Patet ergo
quomodo discordiam generat tyrannorum seu super-
borum ferox crudelitas. ¶ Quinto dico quod discor-
diam generat tentatorum seu deceptorum fallax ini- D
quitas idest tentatio et deceptio demonum. Sciens
enim dyabolus quod sicut dicit glos. super illud Eccle
siastici. xxj. Obiurgatio et iniuria adnullabunt sub-
stantiam: concordia nimie res crescunt: discordia ma
xime dilabuntur. summe nititur inter bonos discordi-
as generare et eas inter pacificos suis tentationibus
excitare. Scit enim quod ista vita et ciuitates: et regna
scilicet per dissensiones ciuium faciliter destruuntur:
et homines ad iniquitates varias deducuntur. Ex dis
cordijs enim nascuntur. Odia. Inuidie. Rapine. Pro
ditiones et alia multa mala. Uegetius enim dicit.
Quod inter hostes discordias seminare sapientis est
ducis. Et merito: q2 facilius vincunt̄ disiuncti et separati
ꝗ simul ꝯcordes et vniti Cū igit̄ princeps dyabolus mili
tet contra nos. nosq; reputet hostes suos: summe niti-
tur seminare discordias inter nos vt facilius obtineat:
et faciat

et faciat esse suos: Iste est enim ille de quo dicitur prouerbio.vj. Qui habet mendacez linguã cor machinãs cogitationes pessimas: et seminat inter fratres discordias. Compara illum si vis illi lapidi sydérice: de quo dicit Solinus. Quod maleficus est lapis ille: qr vbicunq; sit discordias excitat. Patet ergo quõ discordiã generat tẽtatorũ fallax iniquitas. Qđ etiã põt dici de proditoribus quia in preiudicium illorũ quos prodere volunt: solent eis per cautelas suas discordias generare: et inter ipsos et subditos vel amicos controuersias excitare. Discordia enĩ maximũ est malũ. Et ideo ista docet scriptura fugere: ꝛ pacẽ et cõcordiã custodire vñ Cassiodor⁹ sup ps. Sũmopere inquit. iurgia fuge: nã cũ pari cõtendere inhonestũ est: cũ inferiore sordidum: cũ superiore furiosum: absentẽ ledit qui cũ ebrioso litigat. Hec ergo de. Discordia sufficiunt.

Dissimilis. Uide infra vbi similis: et vbicunq; fit mentio de finitatione et similibus ꝛc.

A **Dissipare.** Cuz dissipare nihil aliud sit ꝙ aliquid constructum et edificatuz destruere: potest dici ꝙ ꝭm naturam et conditionem rerum dissipatarum inuenitur diuersitas dissipationũ. Quia igitur de homine quandoq; reperitur.
Edificium culparum et vitiorum.
Edificium virtutum et meritorum.
Edificium diuitiarum et terrenorum.
Edificium corporum et animarum.
Dico ꝙ in scriptura inuenitur dissipatio. Criminum que est bona et virtuosa. Uirtutum que est vitiosa. Fortune que est dolorosa. Anime que est luctuosa. Et sic dico charissimi. Dissipatur culparũ beneficiuz gratie lumine. Dissipatur virtutum edificiũ culpa vel crimine Dissipatur fortune beneficiũ aduerso turbine. Dissipatur anime fortalicium inferni fulmine. ¶ Dico er-
B go ꝙ culpe beneficiuz dissipatur gratie splendore. Sicut enĩ lux subintrãs dissipat tenebras sic gratia a deo veniens dissipat culparuz latebras Eccl's.xij. Florebit amigdalus: impinguabitur locusta: dissipabitur cap paris. Quandoq; enĩ amigdalus idest homo per gratiam floret: tũc locusta idest anima virtutibus impinguatur: et capparis.i. peccatũ dissipatur. Peccata enĩ sunt edificia dyabolica in anima fabricata: que procerto iusti debent destruere: et per gratiã et penitentiã dissipare. Exemplo regis Ezechie. de quo dicit .iiij. Regũ xviij. Quod ipse dissipauit excelsa.i. altaria prohibita in montibus constituta. Secundo dicitur ꝙ virtutis edificium dissipatur culparum horrore: Peccata eniz sunt dyabolice machine: quib⁹ dyabol⁹ dissipat in anima edificium virtutis. vnde Mee.j. Murus hierusalẽ dissipatus est. Murus enĩ anime cõgeries est virtutuz quibus. scz contra hostes anima clauditur ꝛ vallatur Et tamen Eccl's x. scribitur. Quod qui dissipat sepem mordebit eum coluber. ¶ Tertio dico ꝙ fortune beneficium dissipatur penarũ terrore idest mundi tribulatione et ardore: Unde de dissipatione status diuitum qui scz quotidie per infortuniũ dissipatur. potest exponi illud Esaie.xxiiij. Dissipatione dissipabitur terra: et direptione predabitur. Sequitur. Luxit et defluxit terra et infirmata est. ¶ Quarto vero dico: ꝙ anime
C fortalicium dissipatur gehenne dolore ps. Dissipata sunt ossa mea secus infernũ. Ista aut ẽ est proprie dissipatio que scz fit a deo puniente et malorũ potentiã destruente. vnde Esa ie.xlij. ipse dicit: Tacui: patiens fui: semper silui: quasi parturiens loquar: dissi pabo et absorbebo si mẽ. Qr reuera de⁹ post ꝙ̃ satis expectauerit: dissimulauerit: et patiens fuerit: solet indignationem suam ostendere: et malos tẽporaliter et eternaliter dissipare diuersa genera peccatorum nostrorũ. videlicet.
Fallaces machinatores qui praua cogitant.
Nugaces adulatores qui cunctis placitant.
Audaces propugnatores qui male militant.
Sublimes imperatores qui vane volitant.
Crudeles deuoratores qui bonos agitant.
Rebelles et peccatores qui mala suscitant.
Igit dico ꝙ a deo principaliter finaliter dissipabũtur fallaces machinatores. vnde Job.v. dicitur. Quod ipse apprehendit sapientes in astutia eorum. ꝛ consiliũ prauorum dissipat. Unde etiam.ij. Regũ.xvij. dicitur. Qđ dissipatum est consilium architofel. ipe vero postea se suspendit Item dissipabunt nugaces adulatores illi.s. qui non querũt nisi adulãdo placere ps. Deus dissipabit ossa eorũ qui hoĩbus placẽt. Itẽ dissipabũtur bellorum procuratores seu dilectores. illi. scilicz qui non amant nisi discordias atq; bella volunt. Itẽ dissipabũtur superbi imperatores seu superiores figurati in illa arbore altissima: opulentissima et pulcerrima Danie. iiij. de qua dicitur ibidem. Succidite arborez et dissipate illaz. Item dissipabuntur crudeles atq; raptores Job.iiij. Tigris perijt eo ꝙ non haberet predaz: ꝛ catuli leonum dissipati sunt. Item dissipabũtur iniqui peccatores seu malefactores Hierem xlvij. Uastabuntur omnes philistijm et dissipabũtur tyrus et sydon. Philistijm enĩ interpretati poculo ruẽtes: significãt ebrios et gulosos. Tyrus idest angustia: signat tristes et inuidiosos. Sydon idest venatio signat auaros et prede seu rapine quoslibet querulosos: quia reuera omnes isti finaliter a deo dissipabuntur et in eterna miseria damnabuntur ps. Fulgura choruscationez ꝛ dissipabis eos et emitte sagittas tuas ꝛ conturbabis eos. Ista ergo de dissipatione sufficiant. Uide de destruere. Et si velles dilatare exempla posses ponere et dicere: ꝙ quidaz dissipantur spiritaliter sicut alta edificia per ruinam superbie: sicut lignum per putrefactionem luxurie: sicut domus per combustionez auaricie. sicut homo per venationem inuidie.

Dissolutio. Dissoluere. Cuz dissolutio ni- A
hil aliud sit ꝙ̃ rei ligate vel incathenate expeditio seu elargitio seu rei compacte ꝛ indurate liquefactio vel remollitio: possumus moraliter dicere ꝙ in bono signat et in malo. Et primo quidem in bono. Sicut enim metalla ab artifice dissoluntur et in figuras varias transformantur. Artifex etiam nõ semel immo pluries metalluz dissoluit aut fundit et sic illud purificat: et etiã munduz reddit. Sic dico ꝙ nullus a vitijs purificatur. nec in formas virtutum transfiguratur: nisi primo per artificem deum a compactione obstinationis et duricie dissoluatur. Spiritus enim sanctus ignis est qui corda diuersimode solet dissoluere: et in bonos mores conuertere: ꝛ mutare. Dicã ergo qđ quidã dissoluunt.
A duricia iniquitatis per contritionis dolorẽ.
A duricia crudelitatis per compassionis feruorem.
A duricia cupiditatis per largitionis dulcorem.
A duricia temeritatis per considerationis timorẽ.
A duricia captiuitatis per liberationis valorem.
¶ Et vt breuius concludam dicam quod est. Dissolu- B
tio doloris. Dissolutio timoris. Dissolutio valoris. Dissoluuntur ergo iusti per dolorem contritionis. Calor enim solis dissoluit nubes et in pluuiam conuertit. Sic gratia dei corda per iniquitatem gelata: per contritionem soluit. ita quod inde facit pluuiam lacrymarum stillare. Unde potest dici illud. Naum. j. Contremuit terra a facie eius. Sequitur. Et petre dissolute sunt ab eo. Itẽ dissoluunt quando per dilectionem dei et compassionem proximi inflammantur Ignis enim candelam dissoluit: et sic in vsus hominum eam conuertit. Sic vere dicam quod homo alijs nunq̃ vtilis efficitur. nisi prius per dilectionem et cõpassionem fortiter dissoluatur. Et sicut candela igne et lumine dissoluta vt alijs proficiat seipsam solet consumere. Sic homo per dilectionem et compassionem feruide dissolutus: se et sua solet alijs erogare: et docendo: obsequendo et largiendo solet cunctis proficere: et valere et etiam vt alios repleat se solet temporaliter vacuare: quos tamen deus solet finaliter in melius

reparare Marci.xiiij. Dissoluam templum hoc et in triduo recuperabo illud. Isti ergo dissoluuntur per feruorem dilectionis. Item aliqui dissoluuntur per timorem cõsiderationis. Sicut enim visus ex aspectu solis dissoluitur. disgregatur et obtunditur. Sic vere ex cõditione maiestatis diuine. videlicet quomodo.

In iudicijs est profundissima.
In sententijs est iustissima.
In discernendo est certissima.
In premiando est largissima.
In puniendo est durissima.
In ordinando est sagacissima.

Homo stupens: timens ⁊ admirans in seipso dissoluitur. et factus sine viribus ad humilitatem reducit: et ab omni presumptione mutatur. Sic fuit dissolutus daniel viso filio hominis in sua maiestate: sicut dicit. Daniel.x. vbi primo pre timore ad terram prostratus tandem confortatus dixit. Domine in visione tua dissolute sunt compages mee: et nihil remansit in me virium. Item aliqui dissoluuntur per valorem liberationis: sicut incarcerati: captiuati et incathenati: quos pij homines liberant misericorditer et dissoluũt. Esa. lviij. Solue fasciculos deprimẽtes dissolue colligationes impietatis: et omne onus dirumpe. Sicut etiam sunt in purgatorio detenti et alligati quos scilicet dei pietas sanctorum orationibus et elemosinis solet dissoluere: et a suis miserijs liberare Gene.xlix. Dissoluta sunt vincula manuum Joseph per manus potẽtis Jaco. Sicut etiam sunt sancti qui per mortem dissoluto corpore liberantur: et ad libertatem glorie deducuntur Phil.j. Desiderium habens dissolui et esse cũ xpo Et.ij. Thimo.iiij. Ego enim iam delibor et tẽpus mee resolutionis instat. Patet ergo quomodo solutio sumi potest vt communiter sumitur in malo. Ponit enim Isido. ꝙ ille serpens qui dicitur seps habet venenũ ita dissolutiuum ꝙ non solum carnem: immo etiam ossa dissoluit. Unde Lucanus dicit. Ossaq dissoluens tabificus seps. Unde audiui non est diu. ꝙ quidam miles peregrinus in syria quendam vermem cum lancea tetigit et occidit: ꝙ ex hoc inuenenatus totum corpus eius in massam carneam horrendam dissolutum est: omni distinctione membrorum submota. Talis serpẽs igitur est dyabolus. quia reuera illos quos per tentationes inuenenat ita dissoluit a virtutibus et eneruat ꝙ viles et horribiles eos faciens: distinctione ⁊ ordine virtuteq et fortitudine eos priuat Abacuc.iij. Asperit et dissoluit gentes: et contriti sunt montes seculi. Dissoluit inquit. Dissolutio enim de sui natura signat.

C Dissipationem virium.
Separationem partium
Remollitionem fortium.
Perturbationem mentium
Tremulationem genuum.
Eneruationem manuum.
Debilitationem motuum
Adnihilationem actuum.
Omnẽ destructionem rerum.
Omnẽ diffamationem morũ.

Sic ergo dicam ꝙ mali per diuersa peccata diuersimode dissoluunt ⁊ euanescunt: et a fortitudine constãtie deficiunt ⁊ tepescunt. et ideo notare possum ꝙ malo modo soluuntur Luxuriosi quos dissoluit calor feruidus. Deliciosi quos dissoluit humor fluidus. Presumptuosi quos dissoluit vapor fumidus. Desidiosi quos dissoluit languor marcidus. Formidolosi quos dissoluit timor gelidus. Litigiosi quos dissoluit furor rabidus. Diuites gloriosi quos dissoluit dolor rapidus. Dic ergo ꝙ est dissolutio luxuriosorum. Unde de Judith ⁊ holoferne luxurioso dicitur. Judith xvj. Judith filia merari in specie faciei sue dissoluit eũ. Sequitur. Sandalia eius rapuerunt oculos eius: pulcritudo eius captiuam fecit animam eius. Luxuriosi dissoluuntur interius in affectione per concupiscentiam: et exterius in conuersatione per morum inhonestam insolentiam: vnde dyabolo qui ipsos dissoluit in persona pharaonis dicitur Ezech. xxix. Lacerasti omnem humerum eorum: et dissoluisti renes eorum: A renibus enim procedit luxuria. Item est dissolutio deliciosorum. scilicet illorum qui cibis et potibus: diuitijs et prosperitatibus delibuti. ab omni fortitudine dissoluuntur: et ad omne bonum opus enerues et inabiles inueniuntur. Mundi enim prosperitas similis est vni fonti germanie: de quo dicit Plinius libro.xxv capi.iij. Quod dulcis quidem apparebat bibentibus sed ita erat dissolutiue et relaxatiue nature: quod bibẽtes infra triduum dentes perdebant. Sic facit mundi deliciosi prosperitas. Mentem enim et cor per tot inania dissoluit: quod dentes et ossa idest omnem fortitudinem tollit Josue.v. Dissolutum est cor eorum: et non remansit in eis spiritus. Bene ergo admonetur anima. Hiere xxxj. vbi dicit. Reuertere ad ciuitates tuas vsquequo delicijs dissolueris filia vaga. Item est dissolutio presumptuosorum seu etiam superborum. qui scilicet dissoluuntur et euanescunt in vanis cogitationibus et elatis Sapientie.ij. Uita nostra sicut vestigia nubis: et tanq̃ nebula dissoluetur. Item est dissolutio desidiosorum seu pigrorum quorum scilicet virtus ita est dissoluta et ignaua quod ad nullum bonum opus attendunt: et ideo miseriam et calamitatem eternam incurrunt. Sicut enim dicitur. Prouerbiorum.xix. Anima dissoluta esuriet. Et Hieremie.vj. Dissolute sunt manus nostre. tribulatio apprehendit nos. Item est dissolutio meticulosorum: illorum scilicet qui sine causa timent et turbantur. et pre timore dissoluuntur et sine fortitudine efficiuntur. Unde.ij. Para.iiij. et.ij. Regum.iiij. Audiuit ysboseth quod cecidisset abner: et dissolute sunt manus eius. Item est dissolutio litigiosorum: qui scilicet faciliter ab inuicem segregantur: ita quod pax et concordia inter eos dissoluuntur. De quo Ecclesiasti.xxij. Qui conuiciatur amico dissoluit amiciciam. Et Ezech.xvij. Qui dissoluit pactum nunq̃ effugiet. Ista autem dissolutio discordie potissime fit per maledicos ⁊ linguosos. qui seminant discordiam inter fratres. Unde Ecclesiast.xxviij. Lingua tertia multos commouit. Sequitur. Uirtutes populorũ concidit: et gentes fortes dissoluit. Item est dissolutio diuitum et gloriosorum: quorum scilicet status quandoq a deo per infortunia: corpora per mortem: anime per tormenta dissoluuntur. Unde Hieremie.xlix. Dissoluta est damascus versa est in fugam: angustia et dolores tenuerunt eam. Sic ergo patet quomodo sufflãte dyabolo peccatores diuersimode dissoluuntur.

Dispensator.

A Dispensator proprie dicitur ille qui aliena bona habet distribuere et alijs erogare: Iste ergo prelatos signat: qui scilicet bona ecclesiarum a domino sicut ministri et dispensatores recipiunt ipsaq pauperibus et alijs ꝯm conditionem et merita distribuunt et dispergunt. Isti enim habent dispensare.

Sacramenta fidelibus.
Beneficia sufficientibus.
Bona temporalia diligentibus.

Unde.j. Pet.iiij. Unusquisq sicut accepit gratiam in alterutrum administrantes: sicut boni dispensatores multiformis gratie dei. Nota ergo quod isti debent dispensare.

Humiliter sine arrogantie tumore.
Utiliter cum beniuolentie dulcore.
Fideliter sine fraudulentie liuore.
Equaliter sine iusticie toruore.

¶ De omnibus ergo vt breuius concludatur satis potest dici illud.j. Corinth.iiij. Sic nos existimet homo vt ministros christi: et dispensatores ministeriorũ dei: hic iam queritur inter dispensatores vt fidelis quis inueniatur ⁊c. Uide in titulis synonimis.

Disperdere.

A Disperdere semper sonat in malo. Est enim idem quod destruere corrumpere ⁊c. ¶ Quia ergo peccator dissipatur et perditur tripliciter. scilicet. Interius per vitia

Exterius per infortunia. Posterius vero per tormenta atq; supplicia: sicut de disperditiōe culparum que fit interius dicitur in ps. Misit cinomiã:et comedit eos: ranã: r disperdidit eos. De disperditione vero temporalis infortunij quod fit exteri⁹ dicit ipsi nabuchodonosor tyranno. Tu terrã tuã disperdidisti: tu ppl'm tuũ occidisti. et illud ps. in persona tyrannorũ. Venite r disperdamus eos de gente r non memoret nomen israel vltra: De disperditione aũt dãnationis eterne q̄ fiet posterius: dicitur. In malicia eorũ disperdet illos. Multa de qualibet possunt dici: verũ q: de istis oibus in pluribus locis satis dicit. Cum prima disperditio significet peccati corruptionē. Secũda mundanã tribulationē. Tertia figurã damnationē oia cōplectēdo dicã φ deus disperdidit seu disperdi pmittit oia gña peccatorũ ps. Oēs peccatores disperdet. Potissime autem ipse disperdet tam tēporaliter q̄ eternaliter.

Superbos qui vana sequũtur.	Prio ergo φ deus disperdat superbos r psumptuosos patet iac. iiij. vbi dicit Disperdã super biã philistinorum. Itē φ disperdat mēdaces et falsos verbosos ps. Disperdat dñs vniuersa labia dolosa: r linguã magniloquã.
Mēdaces qui falsa loquũtur.	
ypocritas qui fictis vtunt.	
Maliciosos qui nequã credũtur.	
Proteruos qui nulli subdunt.	
Auaros qui terra fruuntur.	
Carnales qui cito labũtur.	
Iracundos qui rixis aguntur.	

Itē φ disperdat ypocritas ficticiosos patet. Amos. j. vbi dicit. Disperdã habitatores de campo idoli. Cãpus em idoli est status ypocritarũ. q: sc; idolum qd est aliud q̄ videatur ypocritas signat. Itē φ disperdat fraudulētos et maliciosos patet in ps. vbi dicitur. In malicia eorũ disp̄dat illos dñs de⁹ noster. Itē φ disperdat pteruos in officiosos. i. illos q̄ nulli legi vel mãdato subijci volunt ptz Deu. xj. vbi de gētib⁹. i. pteruis sine lege viuētib⁹ dr Disperdet dñs oēs gētes Et in ps. Man⁹ tua gentes disperdidit: gentes inquit. i. sine lege viuentes. Ite; φ disperdat auaros r ambitiosos patet Amos. j. vbi dicitur. Disperdam habitatores de azoto. Azotus enim qui interpretatur incendiũ vel incendēs: signat ambitiosos et auaros qui cōtinue p terrenorũ affectũ incendũtur et ardent. Item φ dñs disperdat carnales et deliciosos: qui sc; non querũt nisi cibaria deuorare patet. iiij. Reg. x. vbi dicitur. Quod rex israel in fidiose agebat vt disperderet cultores baal: qui interpretatur deuorans idest cultores ventris qui non querunt nisi deuorare. Item φ ipse disperdat iracundos et seditiosos: seu etiam discordes et tumultuosos patet zach. ix. vbi dicitur. Dispergam quadrigam ex effraym. Quadriga enim tumultum iracundie et discordie signat. Sufficit. vide supra de Destruere: et Dissipare. Et infra de Perdere.

Dispergere.

Nota φ dispergere nihil aliud est q̄ res ab inuicem separare

A Unde nota φ dispersio est

Uirtuosa.	Nam sicut scriptura videt innuere. Uirtuose dispergit opũ fecunditas. vitiose dirimitur
Uitiosa.	
Dolorosa.	

cōcors fraternitas. Dolorose disiungit mala cōmunitas. Nã dispergitur rerũ substãtia vt detur pauperi. Dirimitur fratrũ concordia vt vacet sceleri. Disiungitur concors nequicia vt subsit oneri. Dicam ergo primo φ est quedam dispersio virtuosa que fit cum diuitie distribuuntur. Uideo enim φ omnia naturalia dispergunt et cōmunicant se et sua. et maxime ille res in quibus deus plenitudinē bonorũ posuit vt sint alijs quasi fortalia fundamēta. Sol em dispergit radios vt illuminet mare. Dispergit aquas in fluuios vt terrã q̄ arida est humectet r vegetet. Fons dispergit riuulos vt se cōmuniter cōmunicet. Agricola dispergit semē vt illud multiplicet: q: procerto per tales dispersiones.

Mundus illustratur.
Terra fecundatur.
Sitis releuatur.
Fructus reportatur.

Istud etiam patet in humano corpore vbi natura primo spiritus et humores in quibusdam principalibus r fundamentalibus membris primo congregat: r dein de spiritus animales per neruos: spiritus vitales per arterias: spiritus naturales in sanguine per venas ad omnia mēbra dispergit et mandat: r sic corpus mouet: viuificat et alimentat. Sic vere dico φ quilibet homo iustus: et maxime talis cui deus plenitudinē r abundantiam rerum dedit. (Rerum dico vel scientialium sicut doctores et clerici: vel temporalium sicut sunt diuites et magnifici: vel virtualium: sicut sunt viri exemplares et catholici) debent illa liberaliter alijs dispergere: et alijs abundanter erogare. Sic enim illuminat ignorantium intellectus per scientificos libenter docentes. Sic refrigeratur indigentium affectus per munificos sua largientes. Sic fructificatur et multiplicatur simplicium actus et effectus per viros virtuosos et deificos alios dirigentes: Ut sic de quolibet istoru; possit intelligi illud ps. dispersit dedit pauperibus: iusticiam eius manet in seculum seculi. Ista etia; ad dispersionem personarum possunt referri qui in studijs et collegijs proficiunt et instruuntur. et tandem ad regimen et vtilitatem totius reipublice disperguntur. Plus enim proficiunt dispersi q̄ fecerunt congregati Sicut de aposto[...] constat: quos tribulationes spiritusancto mediante ab inuice; dispersserunt. r sic in locis pluribus predicantes: fidem docuerunt et omnibus profuerunt. De hoc Actuũ. viij. dicitur. Facta est persecutio magna Hierosolymis: et oēs dispersi sunt per regiones. Unde etiam deus videtur de eis dixisse illud Genesis. xlix. Diuidam eos in Jacob et dispergam eos in israel. Tales autem qui sic ad vtilitatem aliorũ ad predicandũ et ad regendum: ad militandum et ad alios iuuandum: ad peregrinandum et ad bona opera faciendum dispergũtur finaliter ad deum: et a deo in paradiso congregabuntur: vbi simul perpetuo letabuntur ps. Dispersiones israelis congregabit. Et Johannis. xj. xp̄us inquit Moriturus sum non solũ pro gente: sed vt filios dei qui erant dispersi congregarem in vnu;. Multa autē de talibus dispersionib⁹ possunt dici sed nullas alias autoritates repperi de dispergere in significato bono. Ista est ergo dispersio virtuosa que fit cum diuitie distribuunt. ¶ Secũdo dico φ est dispersio vitiosa que fit cum cōcordie destituũtur. Sicut enim vnitas cōmendat: q: oia coniũcta fortius conualescunt. Sic diuisio et dispersio illaudabilis est: quia omnia segregata et dispersa facilius deficiunt et euanescunt. Sic proculdubio dicam in moribus homies q̄ diu simul per caritatem iuncti et vniti sunt vigent: preualent et fortificant: Si vero per discordias et odia diuisi sint et dispersi: statim debilitantur et per diuersa vitia destruuntur. In bellis enim r cōflictibus maxime nocet dispersio: r ideo sapiens dux summe studet aduersarios simul iunctos ad inuicē dispergere r seiũgere: q: sic consueuit de eis facilius triũphare quod bene supponitur. ij. Regu;. xviij. vbi causam reddēs quomodo absalon et totus israel a paucis dauid militib⁹ fuerunt victi dicit. Fuit autem ibi prelium dispersum super faciem omnis terre et mortui sunt. xx. milia. Sic vere dyabolus qui secundum veritatem dux est contra nos potentissimus et ad nocendum sagacissimus: in prelio tentationum: quod continue agit contra nos: appetens triumphare: nos pro posse disgregat: et dispergit. Et sic faciliter nos superat atq; vincit. Ista enĩ est cautela lupi: quia scilicet si duos boues vel equos simul inueniat pascentes quasi ludendo ipsos ab inuicem dispergit et separat: et post sigillatim ipsos inuadit et vorat. Sic dyabolus societatem et vnitatem ante omnia nititur rumpere: vt de dispersis valeat triumphare. Johannis. x. Lupus rapit et dispergit oues. Et si volumus possumus notare quod triplex B

est mala dispersio quā diabolus in nobis ꝓcurat. scilꝫ
Dispersio distractionis qua quis disgregatur.
Disipersio dissensionis qui quis ab altero segregat᷑.
Dispersio diffusionis qua quis ad vitia dilatat᷑.
¶ Prima est dispersio proprie integritatis.
Secunda est dispersio fraterne cōmunitatis.
Tertia est dispersio anexu diuinitatis.

C Igitur dico ꝙ est dispersio proprie distractionis qua quis exterius disgregatur. Et ista proprie nihil aliud est ꝙ̄ euagatio mentis circa bona exteriora: ⁊ recessus ab illa integritate qua quis seipso contentus solū deū appetebat: ⁊ sic vnus cū vno. simplex cum simplici: et integer cū integro permanebat. Dicūt em̄ naturales ꝙ virtus vnita fortior est seipsa dispersa. Et ratio est: q2 om̄is res euaporatiua quāto magis dispergit᷑: tāto amplius debilitatur. Patet in fumo superius ascendente et semper se per aera dispergente: et finaliter deficiēte. Patet in spiritu visiuo: qui ad aspectuꝫ obiecti valde luminosi attrahitur: et exterius disgregatur ⁊ dispergitur. ⁊ sic quādoqꝫ penitus perit ⁊ extinguit᷑: ita ꝙ hō aliquotiēs excecatur. Etiā haustus aeris nimis calidi sicut est illorū qui in fornace vel in balneo moriuntur. virtutē interiorē facit dispergi: q2 scꝫ calor excessiuꝰ exterior: interiores spūs cordis facit dispergi ⁊ exaltari: ⁊ sic necesse est hominem statim mori. Sic mortuus est Plinius phus. dum nauigans per mare nimis appropinquare voluit ad montē ethna qui est mons in Sicilia semper ardēs certius causas incendij contemplari volens: ibi pre caliditate aeris spiritū exalauit. Sic etiam mortui sunt illi milites romani: de quibus facit tytus liuius mentionē. Quod cū ciuitas illa que prius romanorū erat hanibali romanorū hosti se proditiose traderet romanos milites qui eis erant in presidio ceperūt ⁊ fauore dicti hanibalis. tādiu in balneis tenuerunt: ꝙ pre calore disperso et euaporescente spiritu vitali: animas exalarunt. Sic fit vere in moribus. q2 oīs procerto virtus spiritualis scꝫ gratia ⁊ deuotio: ⁊ etiaꝫ ipsa virtus animi naturalis scꝫ intellectus et affectio: tunc tēporis prorsus perit et cōfunditur. qn̄ cooperāte calore auaricie exterius: ad terrena per affectus ⁊ complacentias dispergitur: et ibidē fluctuans. dimissis interioribus diuagatur. Quādo em̄ recludit᷑ et recolligit᷑ in seipso: et de exterioribus nihil curans circa menteꝫ et interiora solummodo occupat᷑: tūc virtutes eius in melius conseruātur. Mens vero sua si circa appetitus exteriorū se dispergit: semper ad inania euaporabit: et finaliter per dispersa vitia disperibit. De tali ergo dispersione loquit᷑ dauid in ps̄. dicēs in persona pctōris. Circūdederunt me vituli multi. i. demones vel lasciui hoīes atqꝫ mali: aperuerūt super me os suū sicut leo rapiens ⁊ rugiens: supple in tentando ⁊ ad malū inducēdo. ⁊ sic sequit᷑. sicut aqua effusus sum: ⁊ dispersa sunt omnia ossa mea. Ossa dico. i. tota fortitudo ⁊ virtus interior cordis mei. Ista potissime apparēt in religiosis: qui interiora scꝫ conscientiā ⁊ claustrū dimittūt: ⁊ affectus suos ad exteriora mundi negocia dispergunt: et sic spiritualiter pereunt. Insuper auari ⁊ superbi fiunt ita ꝙ dyabolo qui eos sic dispergit pōt dici illud Esa. xlj. Triturabis inquit montes et comminues ⁊ colles quasi puluerē pones. i. religiosos ⁊ clericos: superiores et inferiores qui debēt esse contēplatiui ⁊ alti. Sequit᷑ Et ventilabis eos et ventus tollet eos. Et iō talē ecclesiasticorū dispersionē et diffusionē circa terrena plāgit hieremias flebiliter Trenī. iiij. dicēs. Quō inquit obscuratū est aurū mutatus est color optimus: dispersi sunt lapides sanctuarij in capite oīm platearū. Uide rogo te quō lapides sanctuarij scilꝫ religiosi. clerici. prelati. hodie dispergūtur in capitibus oīm platearū. i. in foris audientiis. nūdinis et mercatis. villis ⁊ plateis: regūꝫ domibꝰ et curijs dispersos inuenies oēs tales. De tali ergo dispersione et euagatione mentali pōt dici illud. Sap̄. xvij. In obscuris peccatis: tenebroso obliuionis velamento dispersi sunt. Et bene dicit obliuionis. quia vere postqꝫ homo ad mūdi negocia taliter est dispersus ipse obliuiscitur se ⁊ deum: ita ꝙ nunq̄ amplius per se ad perfectionē pristinā reuertit᷑ nisi a dn̄o reducatur ps̄. Edificans hierusalē dn̄s dispersiones israel ꝯgregabit. Patꝫ ergo ꝙ est dispersio proprie distractionis qua quis exterius disgregatur seu etiā euagatur.

¶ Adhuc dico ꝙ est dispersio anxie dissensionis qua quis ab altero segregatur. D Et talis dispersio nihil aliud est ꝙ̄ ab inuicem diuisio: charitatis ⁊ vnitatis ruptio ⁊ odij et inuidie. discordie ⁊ malicie disiunctio. ⁊ singularitatis introductio: ⁊ a charitatiua societate ⁊ ꝯcordia separatio. Unde. j. Regū. xj. de tali discordi dispersione dr̄ sic. Reliqui dispersi sunt ita vt non inuenirētur duo pariter. Ista potissime apparent in falsis amicis qui statiꝫ ꝙ vident alicui tribulationē venire. solent ab eo fugere ⁊ dispergi. iiij. Regū. xxv. Bellatores qui erant cū rege dispersi sunt Unū de falsa amicicia taliū pōt dici illō hier. xiij. Implebo oēs habitatores hierusalē ebrietate: ⁊ dispergā eos virū a fratre suo: ⁊ patres ⁊ filios pariter. Et si vis potes notare ꝙ talis odiosa dispersio fit:
Quandoqꝫ ex defectu pastoris.
Quandoqꝫ ex impulsu raptoris.
Quandoqꝫ ex excessu furoris.
Tunc enim grex solet dispergi et perdi.
Quando a pastore nō bene regitur.
Quando a raptore impulsus angitur.
Quando a furore rabidus agitur.

Sic vere dico ꝙ in grege fidelium generatur dispersio odij: discordie et parcialitatis: ⁊ ire propter defectū prelati qui nescit regere. zach. xiij. ⁊ Math. xxvj. Percutiā pastorē ⁊ dispergent᷑ oues gregis. Item propter impulsum detractoris vel dyaboli qui solet augere seu etiaꝫ pūgere. Unde illud predictū Joh. x. Lupus rapit ⁊ dispergit oues. et Ezech. xxxiiij. dicit de ouibus. Quod disperse fuerant in die nubis ⁊ caliginis. Nubes em̄ ⁊ caligo significāt tentationē dyabolicā ⁊ vitia detractorum que semper fiunt in obscuro. i. in abscondito ⁊ secreto. Item propter furoris. i. excessum proprie malicie et inuidie: que solet eos vrgere seu q2 scꝫ multi sunt ita peruersi atqꝫ superbi ꝙ voluntarie se dipergunt ⁊ separant a societatibus aliorū. Luce. j. Dispersit superbos mente cordis sui. Ista est ergo dispersio anxie dissensionis qua quis ab atrio disgregatur.

¶ Denique vero dico ꝙ est dispersio noxie diffusiōis qua quis ad vitia dilatatur. E Et ista est quādo hō ab altitudine mentis quam timor introducebat diuinus dilatatur ⁊ dispergitur: ⁊ ad diuersa vitia relaxatur. Et sic nota ꝙ
Quidā dispergūtur ad acquirendū nocuas facultates
Quidā dispergunt᷑ ad obtinendū arduas dignitates:
Quidā dispergunt᷑ ad exquirendū fatuas vanitates.
Quidā dispergunt᷑ ad assumendū viduas voluptates.

Uiduas dico idest steriles. Primi sunt illi qui sectant᷑ auariciā. figurati in filijs israel. Exo. v. De mandato pharaonis dispersi sunt per vniuersaꝫ terrā egypti ad paleas colligendas. Palee enim designāt temporalia que more palee faciliter destruuntur. Secundi sunt illi qui appetunt excellentiam. iij. Regum. xxij. Uidi cunctum israel dispersum in montibus. Tertij sunt illi qui cupiunt vanam gloriam et iactantiam zach. ij. Dispersi vos in quattuor ventos. Quatuor enim venti significant vanitates que sunt in quatuor climatibus mundi. Quarti vero sunt illi qui sequūtur gulam et castrimargiam. Psalm̄. Ipsi dispergentur ad manducandum: si vero non fuerint saturati murmurabūt. Sic igitur patet quomodo est triplex mala dispersio: videlicet.
Diffusionis dilatiue.
Dissensionis segregatiue.
Distractionis disgregatiue.

¶ Et hoc est secundum principaliter tactum. Ostenditur ergo dispersio vitiosa que fit cum cōcordie destituuntur. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ est dispersio dolorosa: que fit cum blandicie longe pelluntur. Et

ista scꝫ

ista scȝ est illa dispersio qua deus malos ab inuicē diuidit: et a presentibus ꝯsiderationibus ꝛ amicicijs quas inter se habēt: ꝛ a mūdi delectamētis quibꝰ simul gaudent: per tribulationē ꝛ mortē segregat ꝛ dispergit ps. Disperge illos in virtute tua: ꝛ depone eos ꝓtector noster domine. Deus enim dispergit malos qn̄qꝫ per presentem captiuitatē quā immittit sicut patet in iudeis per vniuersum orbē dispersis in vindictā mortis xp̄i. Baruc.ij. In captiuitate nostra sumus: qua nos dispersistis in improperiū ꝛ maledictū. Quādoqꝫ etiā dispergit eos per mortem: quādo scȝ vnū post aliū ad infernū transmittit. Hiere.xlix. Dispergā eos in omnes ventū. Et illud predictū Esa.xlj. Uentꝰ tollet eos: ꝛ turbo disperget illos. Patȝ ergo quō triplex principaliter inuenitur dispersio. Uide vbi diuidere et separare.ꝛc.

A **Disperire.** Nota ꝙ est disperitio qua disperitur hō per culpā temporalē et miseriam. Et alia qua disperitur per eternalē penā. Sed vt breuiter transeam notabo ꝙ omnia pecatorum genera finaliter disperiuntur et maxime scilicet
Illi qui vestiuntur diuitiarum veste.
Illi qui imbuuntur maliciarum reste.
Illi qui corrumpuntur deliciarum peste.
Illi qui abutuntur iusticiarum fuste.
Dicam ergo ꝙ disperiri digni sunt illi qui sunt diuitijs opulenti scȝ mali diuites. De quibus dr̄ Soph.j. Disperierūt omnes inuoluti argento. Sequit in fine. Argentum et aurū eorum non poterit eos liberare in die ire domini. Item disperiri digni sunt malicijs fraudulenti scilicet falsi homines ꝛ maliciosi. Unde Tren.v. Contenebratum est cor meum propter montē syon quia disperijt. vulpes ambulauerunt in eo. Uulpes inquit idest fallaces. Item disperiri merētur illi qui sunt delicijs temulenti seu feculenti. ps. Disperierunt in endor: facti sunt vt stercus terre. Item disperiri merētur illi qui sunt in iusticijs virulenti. Psal. Iniusti autem disperibunt: simul reliquie impiorum interibunt ꝛc. Uide infra de Perire. Sufficit.

A **Displicere.** Nota ꝙ est displicentia dei. Iusti ꝛ impij nam deo displicet omnis iniquitas. Nam iusto displicet scelus ꝛ prauitas. Nā malis displicet virtus ꝛ bonitas. Est ergo displicentia dei qua sibi displicent malorū opera. Altissimus enim odio habȝ peccatores: sicut dicit Eccli.xij. Et ideo nō mirum si eorum opera sibi displicent cum sint mala. Unde.ij. Reg.xj. dicitur. Quod cum dauid proditiose occidisset vriam et vxorem eius fedasset: displicuit verbuȝ hoc quod fecerat dauid coram domino. Et merito quia dauid erat rex et propheta: et a domino expresse promotus ad regnum: quia scilicet plus displicēt deo opera magnorum hominū ꝙ paruorū prophetarū. i. sacerdotum ꝙ secularium: ꝛ senum etiam magis ꝙ iuuenum: ꝛ maxime quando inuenit eos ingratos suorū beneficiorum. Sicut enim dicit Auicenna. Minus nocet punctura apum iuuenum ꝙ senū. Plus etiam ledunt serpentes de die ꝙ de nocte. Sic vere deum plus offendunt: et ei plus displicent senes et prouecti male facientes ꝙ iuuenes: et plus diurni ꝙ nocturni idest plus clare videntes et sapientes ꝙ simplices ꝛ ignorātes. Deo ergo displicet actus carnalis immundicie: sicut hic in Dauid vxorem alienam fedante. Actus presumptionis et superbie qui fuit in dauid populum numerante De quo.j. Paralip.xxj. dicitur. Quod displicuit deo et percussit israel. Actus infidelitatis et incōstantie. Ecclesiastes.v. Displicet ei infidelis ꝛ stulta ꝓmissio. Ista est ergo displicentia dei qua sibi displicēt malorū opera: ¶ Est etiaȝ alia displicentia qua iustis
B displicent propria scelera. Sicut enim infirmo plus displicet propria infirmitas ꝙ aliena et hoc quia melius sentit illam. Sic iusto plus displicet peccatuȝ proprium ꝙ alienum. Ceruus enim fel habȝ in intestinis circa feces: ꝯm Auicennam. Sic iustus fel iracundie: indignationis et displicientie sue debet magis habere erga feces proprias idest erga propria delicta ꝙ alibi. Ezechie.xxxvj. Recordabimini viarum vestrarum pessimarum: studiorumqꝫ non bonorum et displicebūt vobis iniquitates vestre. Et reuera iustis displicent iniquitates non solum ille quas cōmiserunt: immo etiaȝ ille quas actualiter committunt. Ualde enim displicet iusto cum ex tentatione labitur in peccatuȝ. Talis enim differentia est inter iustum et impium peccantes sicut inter fulgur et lapidem desursum ad terrā cadentes. Lapis enim impetuose ꝛ directe cadit cum nō habeat aliquod retinaculum quod impediat eius casum. Est enim frigidus et siccus: que sunt qualitates que ad centrum inferius habent motum. Fulgur autē non directe nec sine reuolutione cadit: immo circunflexuose nunc sursum: nunc deorsum. nunc dextrorsuȝ nunc sinistrorsum flectitur: ita cuȝ quadā displicentia proprie nature inferius descendit. Nam et si pondus proprie terrestritatis cum sit de terrestribus vaporibꝰ inflāmatis ipsum inferius detrahat: vis tamen ignea que istud sursum pro viribus eleuat istum descensum impedit et retardat. Sic vere dico ꝙ peccator qui totꝰ est terreus: grauis scilicet ꝛ ponderosus: frigidus et indeuotus: quando peccando labitur: directe sine consideratione et displicentia cadere cōprobatur. Iustus vero propter igneum caritatis caloreȝ quem habebat: et si pondere tētationis ad peccatū pellitur cum quadā tamen circūflexione: consideratione et dolore ab impetu retardatur: et cum quadā displicentia ad peccatum descēdere comprobatur. Ezech.xx. Displicebitis vobis in cōspectu vestro in omnibus malicijs vestris ꝛc. Ista est ergo displicentia qua iustis displicent propria scelera. ¶ Tertio est displicentia qua malis displicent virtutum munera. Sicut enim iustis displicent oīa vitiosa: sic malis omnia virtuosa. Unicuiqꝫ enim rei displicet suum contrarium. Et ideo dicit Sene. lib. de moribus. Malis displicere laudari est Et ideo Eccli.xxj. dr̄ Uerbuȝ sapiens iustus laudabit. Audiuit luxuriosus ꝛ displicebit ei. Patet ergo ꝙ est displicentia dei: iusti et impij ꝛc. Uide infra de Placere. C

Disponere. Res bene disposita dicitur que bene in suis quantitatibus ordinatur: ꝛ que vltra debitā rationē nō minuit nec auget Est igitur dispositio idem quod ordinatio ꝛ prouisio regularis et cuiuis ad statum debitum reductio. Breuiter ergo notabo ꝙ i scriptura sacra fit mentio de dispositione diuina: et de dispositione humana. Deus eniȝ et diuina sapiētia. vel occulte vel manifeste omnia disponit: ꝛ siue sint naturalia siue spiritualia: siue fortuita et accidentalia: omnia ordinat et componit. Sapiētia enim seu prouidentia diuina est illa que sicut dicit Sapie.viij. attingit a fine vsqꝫ ad finem fortiter ꝛ disponit omnia suauiter. Domus enim que per rationē regitur: necesse est ꝙ per patremfamilias principaliter disponatur ꝙuis sub ipso per substitutos ministros in minoribus gubernetur. Sic vere domus et regimē mūdi per deum principaliter sicut per principalem dominum disponitur. ꝙuis ipso ordinante per substitutos ministros scilicet angelos: stellas: qualitates elementorum voluntates hominū adminicula maiorum secundario ministretur Sapie.xij. Cum ergo sis iustus iuste omnia disponis. Igitur notabo ꝙ a diuina ordinatione et prouisione prouenit. A
Dispositio naturalis.
Dispositio spiritalis.
Dispositio supernalis.
Prima fit in rebus exterioribus. et hec est illa qua deꝰ disponit vicissitudines temporum. variationes reruȝ mutationes et tribulationes regnoruȝ: de qua dicitur. Sapientie.xij. Tu autem dominator virtutis cum trāquillitate iudicas: et cum magna reuerentia disponis nos. Disponit enim nos deus quantum ad exteriora regimina mediantibus angelis ministrantibus planetis influentibus: prelatis regentibus: magistris B

instruentibus vt dictũ est. vñ Eccles. iij. Uidi afflictionem quã dedit deus filijs hoim vt distendãtur in ea: cuncta fecit bona in tempore suo: et mundũ tradidit dispositioni eorũ. Prima ergo dei dispositio fit in rebus exterioribus. ¶ Secunda dei dispositio fit in rebus interioribus scz disponendo homines q̃tum ad mores. Deus enim disponit hominẽ per gratiã vt tandẽ fiat abilis ad gloriã. Actus enim actiuorũ sunt in patiẽte predisposito: et ad hoc q̃ forma in materiã introducat necesse est q̃ antea disponat. Sic ad hoc q̃ deus introducat in hominem gloriã: necesse est q̃ ipsum disponat primitus per gratiã. Tali ergo dispositioni cooperatur sapiẽtia: sicut lucerna Eccli. xix. Sapiẽtia dispositio legis est. Lex diuina sicut regula Act. vij. Accepistis legẽ in dispositione angelorũ. Tribulatio sicut ferula Sap. iij. In paucis vexati: in multis bene disponẽtur. Istis ergo cooperantib9 deus per gratiã hoiem disponit: et sic in eo finaliter gratiã introducit ps. Disposui testamentũ electis meis. Gratia eñ dei testamẽtũ dicit: eo q̃ eius virtute hereditas glorie reputat. Ista est ergo tertia dispositio que fit in reb9 superiorib9. s. in gloria eterna: quam ipse ordinauit et disponit nobis dare Luc. xxij. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnũ: vt edatis et bibatis super mẽsaz
C meam in regno meo. Ista est igitur dispositio diuina. ¶ Secundo dico q̃ est dispositio humana. Et ista est vel passiua vel actiua. Passiua dico que est q̃n quis est mortaliter bene dispositus: vtpote q̃n non est grauat9 vitijs vel infirmus. Unde etiam dispositi dicunt iusti: q̃n in edificio ecclesie in locis suis et statibus p̃m virtutes et merita sunt debite ordinati Hester. j. Super pauimentum desposit erant quod mira varietate pictura decorabat. Actiua vero iustorum dispositio est illa qua iusti disponunt virtualiter se et sua. Est igitur dispositio nomen.

Auctoritatis.	Auctoritatis dico q2
Sagacitatis.	scz dispositio de sub
Utilitatis.	ditis: de ecclesia: vel de regno pertinet ad

superiorẽ. Unde de bono prelato potest intelligi illud. Thob. v. Credo q̃ bonus angelus domini comitet ei: et bene disponat omnia que circa eũ geruntur. Sagacitatis etiam. quia scz bene disponere negocia pertinet ad prudentem. ij. Paral. vij. Compleuit Salomon oĩa que disposuerat. Utilitatis insuper: quia scilicet in omni negocio valde est vtilis dispositio et ordinatio bona. ij. Para. xxx. Steterunt scz leuite in ordine suo p̃m dispositionem et legem moysi. Notabo ergo q̃ nos debemus bene et modeste nos disponere.

Ad debellandum hostes viriliter.
Ad gubernandum vitam salubriter.
Ad contemplandum celum subtiliter.
Ad ordinandum verba sagaciter.
Ad gubernandum domum vtiliter.
D Ad regulandum plebem ciuiliter.
Ad occupandum celum finaliter.

Igitur disponamus nos ad hostes viriliter impugnãdum. Prouer. xxiiij. Cũ dispositione initur bellũ salus autem vbi multa consilia. Item ad viam seu ad vitam salubriter gubernandũ. Prouer. xvj. Cor hominis disponit viam sed domini est dirigere gressus. Itẽ ad celuz subtiliter contemplandũ. ps. Ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrimarum: in loco quẽ posuit. Ascẽsio enim contẽplationem signat. Item ad verba sagaciter ordinandũ ps. Iocund9 hõ miseret et comodat disponet sermones suos in iudicio. Itez ad domũ vtiliter regulandum. Domũ dico idest familiam vel p̃scientiã vel subiectam patriam: curiã: vel ecclesiam esa. xxxviij. Disponi domui tue: q2 morieris tu et non viues. Item ad plebem ciuiliter gubernandum. sicut apl's faciebat Tytũ. j. Reliqui inquit te crete vt ea que desunt ordines: et constituas per ciuitates presbyteros sicut et ego disposui tibi. Item disponuntur ad celum finaliter possidendum et vendicandum. Unde illud Luc. xxij. Pater meus disposuit vobis regnum rc. Sic ergo patet q̃ sunt dispositiones quedã pertinentes ad deuz. Et quedam pertinentes ad iustum. ¶ Sed si vis dico q̃ sunt quedã pertinẽtes ad impiũ. Impij enim ordinãt et disponunt machinãtur et cogitant semper malũ: et illa q̃ sunt deo contraria et saluti. sicut dicit in ps. Aduersuz te testimoniũ disposuerunt tabernacula ydumeatum et ysmaelite. et illud. j. Macha. j. In diebus illis exiuerunt ex israel viri iniqui. et suaserunt multis dicentes Eamus et disponamus testamẽtũ cum gentib9. i. gẽtilib9 que circa nos sunt rc. Patet ergo quomõ p̃m scripturam dispositio sumitur multis modis.

Disputatio.

Nota q̃ disputatio nihil aliud est q̃ diuersorũ opinatio. varia assertio: et verbalis disceptatio. allegatio et altricatio. A
Fit ergo disputatio.

A bonis vt cognoscatur veritas.	Boni ergo dis
A malis vt asseratur falsitas.	cant ad cogno
A multis vt ostẽdatur vanitas.	scendũ et inue
A sanctis vt moueatur bonitas.	stigandũ reruz

veritatem sic disputauit salomon super lignis a cedro vsq̃ ad ysopum. Sicut dicit. iij. Reg. iiij. Sicut etiã dr de paulo Act. ix. q̃ loquebatur gentibus et disputabat cum grecis. Mali disputant ad falsitatem astruendũ asserendum et sustinendũ. sicut de iudeis dicitur Act. vj. q̃ surrexerunt de sinagoga disputãtes cũ stephano et non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur. Multi disputant ad vanitatem sectandũ et ostẽtandum. sicut sunt vani et gloriosi qui solũ ad hoc disputant et nouas et friuolas opiniones fabricant: vt subtiles et magni clerici videant eccl's. vj. Uerba sunt plurima in disputãdo habẽtia vanitatẽ. Sancti disputãt scz cũ deo ad suã voluntatẽ perscrutandũ et ad propriã fragilitatẽ allegandũ. sicut Iob. xiij. Ad oĩpotentẽ loquar et disputare cũ deo cupio. et Hiere. xij. Iust9 es domine si dispu. te. sufficit. Unde de contradicere.

Distare.

tia. vbi differre et diuidere. rc.

Distinctio.

pone quõ in mundo sunt distinctiones personarũ. In anima potentiarũ. In eccl'ia statuũ. In p̃scientia meritorũ. In patria mansionũ rc. Unde vbi diuisio. separatio. sufficit rc.

Distribuere.

Nota q̃ distribuere idem est q̃d aliquid pluribus partiri et tribuere. et aliquid vel aliqua fideliter largiri et concedere. Pertinet ergo distributio ad iudicem qui equaliter distribuit consilia. Ad principem qui equaliter distribuit officia. Ad platũ q̃ equaliter distribuit bñficia Ad dispensatorez qui fideliter distribuit cõmunia. Ad creatorem qui hic distribuit merita et finaliter in celo distribuet eterna gaudia. Omnis ergo distributio facienda est equaliter non tamẽ qualitate quantitatiua sed proportionabili. q2 bene sunt necessitates et merita attendenda. Sagaciter etiam et fideliter ps. Sorte diuisit eis terrã in funiculo distributionis. Natura enim mediante stomacho distribuit membris singulis alimenta. Omnia etiã corpora liberaliter distribuunt et cõmunicant bona sua: Sic vere nos debemus libenter bona nostra tam tẽporalia q̃ scientialia. q̃ etiam spiritualia alijs distribuere et eos pro posse dulciter refouere. ij. Para. xxxj. Dispositi erant viri qui partes distribuerent vniuerso sexui. Et bene dicit vniuerso sexui quia scilicet prouectiores distribuunt doctrinam et spiritualia simplicibus. Simplices vero et maxime diuites seculares. distribuere debent temporalia bonis religiosis et doctoribus. et viris spiritualibus. Plinius enim ponit lib. ix. ca. xxxvij. q̃ pinna que concharũ est species fingens se mortuaz pisciculis se aperit ad lune splendorem et cum ipsis plenam se senserit protinus se claudit. et coniugi suo predã distribuit et exponit. Inter coniuges ergo. i. inter socios et amicos. et maxime inter populos christianos: fidelis et distributio facienda: et bona que vnus acquirit sunt alteri fideliter diuidẽda Eccl. i. xxxij.

Ecclesiastici.xxxiij. Tempore exitus distribue hereditatem ꝛc. Vide infra de diuidere ꝛ vbicunq̄ fit mētio de communione.

A **Diuertere.** Nota ꝙ diuertere idē est quod deorsum: seu distrorsum seu de aliquo loco vel itinere se auertere seu a loco aliquo declinare. Est ergo diuertere.

Quandoq̄ actus prudentie.
Quandoq̄ actus stulticie.
Quandoq̄ actus clementie.

Actus dico prudētie: vtpote qñ homo declinat ꝛ diuertit a peccatore: a via periculosa ꝛ mala. ps. Diuerte a malo ꝛ fac bonum. Et sic prudenter vr̄ egisse: populus israel: cui cū rex edom armatus occurreret ne transiret: diuertit ab eo israel: ꝛ alibi quesiuit sibi viam: vt plane hr̄. Nume. xx. Actus etiā est qñq̄ stulticie: ꝛ hoc est qñ quis se diuertit a bono: vt se conuertat ad malum. Eccli. ij. Ve his qui perdiderunt sustinentiam: qui dereliquerunt vias rectas: ꝛ diuerterūt in vias prauas. Actus etiam insuper est quādoq̄ clementie: sicut de clemēte ꝛ adiutore deo: et de ioseph captiuo dicit in ps. Diuertit ab oneribus dorsū eius.

A **Diuersitas. diuersus.** Nota ꝙ diuersitas nō solum signat multitudinem immo etiam multitudinem in quadam contrarietate manentē. Est ergo diuersitas idem quod contrarietas: multiplicitas ꝛ varietas. Et est diuersitas contraria vnitati: paci cōcordie ꝛ integritati. Et sic diuersitas significat.

Rerum varietatem.
Rerum multiplicitatem.
Discordem contrarietatem.
Fallacem dubietatem seu iniquitatem.

Rex dico: varietatē sicut Job. xx. cogitationes varie succedunt sibi: ꝛ mens in diuersa rapitur. Rerum etiam multiplicitatem: ꝛ sic sumit cōmuniter. ij. Para. v. Diuersi generis musicorum ꝛc. Discordem etiam contrarietatem. Leui. xix. Non seres agrum diuerso semine. Fallacem insuper iniquitatem. Non habebis in sacculo diuersa pondera maius ꝛ minus ꝛc. Deut. xxv. vide. s. de contra.

A **Diuitie.** Nota ꝙ in scriptura diuitie accipiuntur duplici mō. s. in bono ꝛ in malo. In bono enim diuitie idē sunt qḋ gr̄e ꝛ virtutes q̄ hominem faciunt simpliciter diuitē ꝛ fecundū. Prouer. xiij. Redemptio aīe viri ꝛ diuitie sue. In malo vero diuitie signant bonoꝝ tēporaliū facultates: q̄q̄uis de se male non sint: quia vidit deus cuncta q̄ fecerat ꝛ erāt valde bona. Gen. j. Ois eñ creatura dei bona est: ꝛ nihil reijciendū in ea ꝑm apl̄m: dicunt tñ male: eo ꝙ homines ipis male vtunt: ꝛ q: ad malū finē suos possessores deducūt: qñ. s. eis nesciūt vti: d̄ quib9 in. ps. Melius est modicum iusto: sup diuitias pctōꝝ multas. Possumus ergo notare ꝙ sunt diuitie q̄ dn̄t detestari ꝛ sunt diuitie q̄ dn̄t affectari. Sicut eñ diuitie virtuose q̄ dn̄t affectari ꝛ iste sunt gr̄e ꝛ virtutes. De quibus puer. x. Bn̄dictio dn̄i diuites facit. Sicut eñ aurum facit hoies tpalit̄ diuites: sic bn̄dictio diuine gr̄e ipos facit spūaliter locupletes: ꝛ sicut ꝑ aurū multe alie diuitie acquirunt: sic ꝑ diuinā gratiam v̄tutes plurime generant. Et nota ꝙ diuina gr̄a bñ dr̄ aurū: q: s. aurū hȝ ductilitatē: q: ad voluntatē artificis dilatat: aurū hȝ ponderositatē: q: sup oīa metalla ponderat. Aurū hȝ stabilitatē: q: si ꝑcutit nullū sonū emittere cōprobatur. Sic vere tales sunt spūales diuitie. i. gratia dei. Ista enim habet.

Ductilitatem humilitatis ꝛ obedientie.
Ponderositatem maturitatis ꝛ prudentie.
Stabilitatē longanimitatis et patientie.

De istis ergo diuitijs dr̄. puer. x. Manus fortiū diuitias parat: ꝛ iterū. puer. xj. Robusti habebunt diuitias. Multis tñ accidit de istis diuitijs sicut accidit quibusdā formicis ethiopie: q̄ seruāt aurū in montibus aureis: ꝛ sunt in magnitudine vt lup9 egyptiac9: ꝛ tāte fortitudinis vt hoiēs dilacerent quē vident: aurūq̄ qḋ hn̄t tanto amore diligūt ꝙ ipm nullus subtrahere pōt. Sepe tñ accidit in estate ꝓpter calorē tpis ꝙ iste formice cauernas intrant: ꝛ sic veniunt q aurū subtrahūt ꝛ inde portant: vt dicit Pli. Sic vere accidit hmi. ꝙ multi boni aurū spūaliū diuitiaꝝ possident ꝛ ꝯseruant. Sepe tñ fit ꝙ adueniēte tpe ꝓsperitatꝭ: estu auaricie crescēte: cauernas terre. s. amorē bonoꝝ terrenoꝝ intrant: ꝛ sic ab incolis. i. a demonib9: eis spūales gr̄e diuitie subtrahūt: ꝛ gratijs ꝛ v̄tutib9 pauꝑant. Apo. xviij. Vna hora destitute sunt diuitie tante. Nō sic ergo: sȝ istas diuitias ꝯseruem9 ꝛ totis virib9 ꝓcurem9 sicut dr̄ de ezechia. ij. Paral. xxxij. Fuit ezechias diues ꝛ inclitus valde ꝛ thesauros plurimos ꝯgregauit auri ꝛ argenti ꝛ lapidis preciosi ꝛ aromatū. In quibus verbis ōnditur ꝙ iste diuitie spūales ꝑncipaliter ꝯsistunt in tribus. s.

In caritatis ardore. Auri inquit.
In castitatis candore. Argenti
In bonitatis valore: lapidis preciosi.

B Debemus igitur esse diuites per possessionē caritatꝭ ꝛ amicicie: ꝛ hoc ostendit cū dr̄ auri. Aurū eñ qḋ rubet ꝛ rutilat ꝛ alijs metallis supeminet: signat caritatem q̄ inter oēs v̄tutes obtinet ꝑncipatū: q̄ etiā colorem igneū dr̄ retinere: inq̄tū. s. admodū ignis corda inflamat. vñ Joh. vidit. Apoc. j. filiū hois ꝑcinctū ad mamillas zona aurea. Ad mamillas eñ circa pectus i. in corde debemus habere zonā aureā caritatis: que ꝓprie zona dicit: eo ꝙ ꝑ ipam corda ligant atq̄ stringunt. Multi tñ homines possunt dicere illḋ. Actuū. iij. Argentū ꝛ aurū nō est mihi. Multi eñ carent caritatis auro: ꝛ ideo spūaliter pauperes efficiunt: qñ nec deū nec ꝓximū diligūt: nec ab eo diligunt sicut. n. dr̄. puer. xix. Diuitie addūt amicos plurimos: a paupere ꝛ hi quos habent separant. Diuitie eñ caritatꝭ ꝛ amoris multos amicos generant scȝ deū ꝛ sanctos ꝛ etiā ꝓximos. Si vere hō paup. i. sine caritate fuerit tunc ab amicis istis derelictus erit. Habeat igitur aurum caritatis ꝛ amicicie. vñ Apoc. iij. Suadeo tibi aurum emere: ignitū ꝓbatū: vt locuples fias. Adhuc dico: ꝙ debemus esse spūaliter diuites: per possessionē castitatis ꝛ pudicicie: ꝛ hoc ōnditur cū dr̄ Argentum. Per argentum eñ qḋ est candidū ꝛ quod manus tāgentis non maculat neq̄ fedat: pudor ꝛ castitas denotat: q̄ alios non inficit nec inquinat: iuxta illud psal. Eloquia dn̄i eloquia casta: argentū igne examinatū. Et reuera iste sunt magne diuitie spiritales. s. castitas atq̄ puritas corꝑalis. Piper eñ nascit cādidū atq̄ planū: ꝛ q̄diu sic ꝑmanet fructificare pōt si fuerit seminatum. Sarraceni ipm tñ in furno decoquunt ꝛ sic candorem ꝛ planiciē amittit ꝛ rugosū efficit atq̄ nigrum: ꝛ virtutē fructificandi amittit. Sic vere carissimi q̄diu hō perseuerauerit in candore castitatis: ꝛ in planicie veritatis: tandiu pōt fructum bonoꝝ operū ꝓcreare. Si vero igne concupiscentie carnalis a saracenis. i. a demonibus fuerit inflamatus: tūc candorē continentie perdit ꝛ nigredinem male ꝯuersatiōis acquirit: rugosius per falsitatē efficit: ꝛ a fructu bonoꝝ operū impedit. Isti ergo nō hn̄t argentū idest candorem castitatis. vñ Esa j. Argentū tuū v̄sum est in scoriam. Bene ergo cōsulit. puer xxv. Aufer rubiginē de argento ꝛ egredit vas purissimū. Iste sunt igitur magne diuitie: q: sine istis fama hois nihil ē: ideo bñ dr̄. Eccli. xxxj. Beatus diues q̄ inuentus est sine macula. Habeam9 igit̄ diuitias castitatis ꝛ pudicicie. Deniq̄ habeamus diuitias bonitatis ꝛ excellētie qḋ ostendit cū dicit. Lapidis preciosi. Per lapides enim preciosos quibus inter diuitias regias nihil nobili9 reputatur: virtus ꝛ bonitas denotat: valor ꝛ excellentia meritoꝝ cōparatur: quibus in thesauro dei nihil carius vel melius: vel excellentius inuenit. Istos enī qui habet diues est: istis qui caret pauper est. Talib9 eñ lapidibus ornati fuerūt sancti: ꝛ ideo plus ceteris apud deum valuerunt. Ezech. xxviij. Omnis lapis

preciosus operimentũ tuuz. Isti ergo fuerunt spũalit diuites q̄r.s. ꝟtutibus claruerunt. Iste eñ diuitie re- gnant cũ paupertate tp̄ali: ⁊ econuerso: spũalis paup tas.i.carentia virtutũ cũ tẽporalibꝰ diuitijs sepe ma net vñ puer.xiij. Est quasi diues cum nihil habeat: ⁊ q̄si paup cũ in multis diuitijs sit. Iste ergo diuitie spi ritales.i.bonitas moralis ⁊ excellẽtia. Castitas carna lis ⁊ cõtinentia. Caritas mentalis ⁊ amicicia. Patꝫ
C ꝙ sunt quedam diuitie spirituales. ¶ Secũdo dico: ꝙ sunt quedam diuitie tp̄ales: ⁊ iste ꝑcerto sunt in bo- nis bone ⁊ vtiles. In malis vero male ⁊ illaudabiles. Bone sunt eñ ⁊ meritorie ipsis bñ administrantibꝰ. Male vero sunt ⁊ damnatorie ipsas indebite seruã- tibus ⁊ amantibus. Auaris eñ sunt diuitie valde dã- nabiles. Liberalibus vero sunt vtiles ⁊ commendabi les. Sicut eñ ad sensum apparet: aliqua sunt aliqui bus valde vtilia: que valde sunt alijs nociua. Amig dalus eñ ſm Pli. hoĩes nutrit: qui vulpeꝫ si comede ret interficeret ⁊ occideret. Semẽ etiã iusquiami pas- seres pascit: ⁊ hoĩes occidit. Gũmi qđ dr̄ ferula mure nas necat: quod tamẽ multos morbos in hominibꝰ sanat. Sic reuera faciunt diuitie q̄r vere alijs sunt vti les ⁊ fructuose. Alijs nociue ⁊ periculose. Quosdã eñ sanat a peccato per elemosynas quas conferunt. Oc cidunt per peccatũ rõne auaricie ⁊ sup̄bie: quas indu cunt. Quosdã vero interficiunt p tormentũ fallacita tis ⁊ nequicie que istos comitant̄. Ideo dicit Ambro. Discant diuites non in facultatibus crimen esse: sed in his qui vti nesciunt. Nã diuitie vt sunt impedimẽ- ta reprobis: ita virtutũ sunt adiumamẽta ꝓbis. Aug. etiam dicit sup.p̄s.lxviij. Quod diuites in affectione reprobat dñs: non in arca vel in domo. Non igitur ca rissimi diuitiarum possessio: sed caruꝫ amor ⁊ affectio reprobatur iuxta illud.p̄s. Diuitie si affluant nolite
D cor apponere. ¶ Et ideo possumus notare: ꝙ diuitie quantum ad affectũ debẽt detestari multiplici ratio ne: videlicet quia faciunt.

Mentem esurire.
Corda sup̄bire.
Lites suboriri.
Laborem subiri.
Celum denegari.
Deum non amari.

Contemnamus er- go diuitias: quia ꝑ certo dico: ꝙ iste fa- ciunt mentem esuri re. Diuitie enim si amant̄: nunq̄ sati- ant cor humanum: sed ipsum ad plus habenduꝫ ⁊ ac quirendum amplius excitant ⁊ inflãmãt. Hydropi- cus eñ quanto plus potat tanto plus sitit. Canis eti am hꝫ insatiabilẽ appetitũ. Illum etiã quẽ situla ser- pens momorderit vsq̄ ad mortem eũ sitire facit. Ve- nenũ eñ subtile corpori effusuꝫ tantũ ardorẽ sitis ge nerat: ꝙ vsq̄ ad mortem patientem grauat ⁊ cruciat ⁊ flagellat. Reuera carissimi sic accidit habentibꝰ et amantibꝰ diuitias. Iste eñ sunt in eis sicut quoddaꝫ venenum: qđ sitis ardorẽ ⁊ appetituꝫ habendi multi plicat ⁊ augmentat. Diuitijs eñ acquisitis non sati- ant̄: sed cruciantur: non replent̄ sed vacuantur: nõ de lectant̄ sed molestant̄. Quanto eñ de eis plus acq̄rũ- tur tanto amplius appetunt ⁊ exquirunt. Ideo tales quibus nihil sufficit ꝓprie diuites nõ sunt. Quia ſm Sen̄. Diues est non qui magis habet. Sed qui mi nus cupit. Sufficientia eñ diuites facit. Nã vt dicit idẽ in ep̄l'a. Qui sibi satis est: cũ diuitijs natus est. Et iõ p̄nt dici sil' ⁊ semel diuites ⁊ pauperes. Iuxta illud. p̄s. Simul in vnũ diues ⁊ paup. Pauperes eñ men- taliter: diuites tp̄aliter: ita ꝙ ꝓprie cuilibet põt dici il lud. Apoc.iij. Dicis ꝙ diues sum ⁊ locupletatꝰ ⁊ nul- lius egeo: ⁊ nescis q̄r tu es miser ⁊ miserabilis: ⁊ paup ⁊ cecus ⁊ nudus. Ad qđ facit verbum. August. in quo dam sermone de.xl. vbi dicit sic. Quõ sunt diuitie q̄ bus crescentibꝰ crescit inopia: q̄ amatoribus suis quã to fiũt ampliores: nõ auferũt satietatẽ: sed inflãmãt cupiditatẽ. Diuitem tu putas q̄ minus eget: minus egeret si minus haberet. Nam video quosdam cũ pau cam haberent pecuniam paruis lucris fuisse letatos sed vbi abundare ceperũt. lucra modica cõtempserũt: credis eos esse satiatos. falsum est. Nam pecunia fau ces auaricie nõ claudit: sꝫ extẽdit: nõ irrigat sꝫ accẽdit poculũ respiciũt q̄r fluuiũ sitiunt. Diuitie ergo faciũt esurire.i.ampliora cõcupiscere ⁊ affectare. vnde p̄s. Di uites eguerũt ⁊ esurierũt. Et.ij. Cor.viij. Egenꝰ factꝰ est cũ diues esset. ¶ Iterum dico ꝙ diuitie sunt sper- E
nẽde q̄r faciũt corde sup̄bire. Sicut enim dicit Augu. in sermone.xxix. Difficile est vt superbꝰ nõ sit qui di- ues est. Tolle superbiam. diuitie non nocebũt. Sicut enim mali humores congregati faciunt opostema. et inflaturam inducunt a quo mors post modum sequi tur. Sic vere humores mali: id est diuitie male acqui site quãdo multiplicantur ⁊ auguentantur solent in homine apostema ⁊ inflaturam superbie generare ⁊ mortem inferni introducere ⁊ causare. Et in figuram huius diues in euãgelico camelo comparatur Mar. x. facilius est intrare camelum per foramẽ acus q̄ di uitem in regnum celorum. Camelus eñ cum gibbo et inflatura supra dorsum. diuitẽ superbum designat q̄ procerto difficile regnũ celoruꝫ intrabit. Esa.xxx. Por tantes super humerum iumentorum diuitias suas. ⁊ super gibbum camelorum thesauros suos ⁊c. Diui- tie ergo faciunt superbire. Unde narratur ꝙ quidam miles iniuriose percussit regem in facie qui tandem veniam postulans dixit ꝙ illo tempore tanta super bia inflatus fuerat ꝙ videbatur sibi ꝙ crepasset. nisi regem in facie percussisset. Rex vero prudenter con- siderans locum vbi tunc miles stabat perfodi fecit ⁊ magnum thsaurum ibi inuenit di. Bene sciebam inquit ꝙ nihil ita facit hoĩem superbire sicut diuitie. Bene ergo dicitur Prouer.viij. Opes sup̄bie ⁊ diuitie. Dico ergo ꝙ cotẽnende sunt. quia faciunt mentẽ su- perbire. ¶ Adhuc dico. quia faciunt lites prouenire. F
diuitie eñ sunt cã litiũ ⁊ guerrarum propter enim ista lites mouentur: homines a raptoribus impetuntur. a latronibus occiduntur. a principibus inuaduntur. A pauperibus enim nihil queritur. s̄ pro extorquen- dis pecunijs plura diuitibus imponuntur. Serpens enim dimittit ⁊ fugit hominẽ nudũ: audacter tamẽ insilit in vestitũ. Scdm Grego: quia vere serpentes.i. balliui ⁊ raptores: a nudis.i.pauperibꝰ nihil querũt: qui tamen vestitos.i.diuites cõtinue rapiunt ⁊ inua- dunt. Unde dicit Hierony. ꝙ auarus nihil aliud est q̄ arca principum: bursa latronum: sibilus ouium. Propter diuitias etiam inter se diuites sepe litigant: et inter se veram ꝯcordiam nunq̄ habent. Uñ Gene. xiij. dicitur: ꝙ loth ⁊ abraam diuites erãt: ⁊ nequiebãt habitare simul. Diuitie ergo faciunt lites suboriri. G
¶ Deniq̄ꝫ dico: ꝙ isti faciũt laborem subiri: diues eñ nunq̄ est in quiete. Semper enim aut laborat in acq̄- rendo: aut vigilat in conseruando: aut timet in amit- tẽdo. Sicut dicit̄. Eccl's.v. Saturitas diuitis non si nit dormire eum. Ideo in euangelio. Luce viij. Diui- tie spinis cõparantur: eo scꝫ ꝙ puncturam ⁊ sollicitu- dinem introducunt. De talibus dicit Petrus rauen̄. Auri custos: argenti seruator securitatem non habet. ⁊ nescit quietem: pena diues est ille: non censu. Diues enim similis est vrso qui pellem habet hispidaꝫ valde et hirsutam: ⁊ tamen animal inquietissimum est: est enim in continuo motu. Sic procul dubio illi qui pel- lem exterioris facultatis grossam habent ⁊ hirsutam scꝫ diuites nunq̄ sunt proprie in quiete: semper eñ sũt in motu tribulationum ⁊ laborꝝ. Aut enim circueunt: vt dictum est: de acquirẽdo: aut de augẽdo: aut de nõ perdendo. Pellis eñ hericij plena est spinis: que q̄uis sint pongitiue valde. Hericius tamẽ puncturam earũ non sentit. Sic vere tamq̄ diuitie spinas sollicitudinũ et laborũ habeant: istud tamen a diuitibꝰ nõ sentitur: immo in his puncturis ⁊ laboribꝰ delectãur. Talibꝰ ergo dicitur Ezechie.xxvij. In corde maris. dest. in pro- fundo amaritudinis diuitie tue. Iste ergo faciunt la- boreꝫ subiri. Eccli.xxxj. Laborauit diues in ꝯgregatio

ne sub

H ne sub auro. ¶ Deinde dico: q contemnende sunt: qr faciunt celum denegari vel non audiri. Nam vt dicit Math. xix. Diues difficile intrabit in regnu celorum. Alique em sunt arbores que si vno anno fructificant in alio nihil portat: sicut dicit de amigdalo et oliua. Arbores etiam: vt dicit Arist. que in iuuentute multum fructum pducunt: faciliter sterilescunt: ita q in tpe senectutis remanent penitus sine fructu. Ita pcerto est de hominib9. Illi em qui in vno anno .s. in vita presenti fructum diuitiarum abundanter habebunt in alio anno scz post morte in vita alia fructib9 eterne glorie carebunt. Nam qui in iuuentute pntis vite diuites sunt in senectute mortis pauperes et steriles fiunt. Si tame diuitijs male vsi fuerit vt e dictu. Diuitie em sunt talib9. p precio: p solatio: p paradiso, p portioe: pro successione: p premio. vn Eccli. v. Hec est pars eius et oi homini cui deus dedit diuitias et substantia. Ista ergo faciunt celum denegari: vel non haberi. ¶ Rursus dico

I q faciunt deu non timeri. Amor em diuitiarum tollit de corde hominis timorem dei et amore. Venenum em aspidis facit homine obdormire: et dormiendo etiam interire. Sic vere venenum diuitiarum postq homo ipz biberit et sibi incorpauerit p amorem: statiz obdormit in vitijs et peccatis: timorem dei obliuiscit: et in mundi ludibrijs delectat. Sed vere dum dormit morit. Quia subito dum non aduertit: venit sibi mors qua tpalit et eternaliter vulneratur et occiditur: Job. xxvij. Diues cum dormierit nihil secu auferet. Et ideo dicit apls. j. Cor. iiij. Jam diuites facti estis sine nobis regnatis. Istud patet de diuite epulone. Luc. xvj. Qui lazaro misereri noluit qui sepultus est in inferno. Patet etiam de illo homine diuite cuius ager vberes fruct9 attulit: qui cu de seruando diuitias cogitaret subito sibi dictum est. Stulte hac nocte repetet a te animaz tuam: sicut dr. Luce. xij. Ecce ergo quot mala faciunt male diuitie. Iste enim vt dictum est.

Tollunt dei amorem.	Et ideo bene dicovr iste sunt merito contemnende
Tollunt celi dulcorem.	
Causant durum laborem.	Et ideo bene dicit. Bern. sermone. iiij. Fili adeo genus auarum: qd nobis cu terrenis diuitijs q nec vere nre sunt. Aurum em et argentu terra rubea sunt et alba: que solus error hoium facit reputari preciosa.
Causant litis rancorem	
Causant mentis tumorem.	
Causant famis ardorem.	
¶ Per diuitias em causant	
Ardor auaricie.	
Tumor superbie.	
Clamor discordie.	
Per istas etiam perdit.	
Quies et securitas.	
Diuina caritas.	
Celi felicitas.	

Itaqz si vra sunt: tollite ea vobiscum. Patet igit q sunt diuitie eligende: et sunt diuitie contemnende. Et si vis scire: q sunt iste diuitie seu isti lapides pciosi .i. iste vtutes q hoiem spualiter locupletat atqz ditat. Pro certo dico q iste sunt

Fidei certitudo: veritate fundata.
Animi fortitudo: firmitate locata.
Timoris mestitudo caritate turbata.
Sapientie limpitudo subtiliter illustrata.
Patientie firmitudo stabiliter radicata.
Obedientie mititudo humiliter explicata.
Sufficientie plenitudo alacriter ampliata.

Iste sunt ergo virtutes q spualiter homine ditant. Fit em ho spualiter diues: p fidei certitudine. Jacob. ij. Pauperes in hoc mundo elegit dns: diuites in fide. Item p animi fortitudinem. puer. x. Substantia diuitijs vibs fortitudinis eius. Vn de Berzellai qui interpretatur fortitudo: dicit. ij. Regu. xix. Erat autem berzellai diues valde. Prouer. xj. Robusti habebunt diuitias. Item per diuini amoris mestitudine. Timor em dni diuitie sunt. Esaie. xxxiij. Diuitie salutis sapientia: et scientia: timor dni ipse est thesaurus eius. Item per sapientie limpitudinem. Sap. viij. Si diuitie appetuntur quid sapientia locupletius? Item per patientie firmitudinem. vn Heb. xj. dicitur: q maiores moyses diuitias reputauit improperiu xpi: thesauris egyptiorum. Improperium dico xpi .i. patientiam in improperio propter xpm. Item per obedientie multitudinem. Obedientia em et humilitas magne diuitie reputantur. Jacobi. j. Glorietur diues i humilitate sua. Item p sufficientie plenitudinem. Sufficientia enim diuitem facit. j. Regum. ij. Dns pauperem facit et ditat: et. ij. Cor. viij. Paupertas eor abundauit in diuitias: qr sicut dr. Prouer. xij. Melior est paup et sufficiens sibi q gloriosus indigens et c. Sed si adhuc contra malos diuites vis notare: dic q isti. K

Superbie flatibus inflantur.	Ista ergo sunt vitia comunia diuitum et reliq influetie diuitiaru. Igitur dico q diuites vt comunit superbie inflamantur flatibus. Et inde e q mal9 diues solet alios per superbiaz excecari et contemnere: et se soluz pre alijs reputare. Eccli. xiij Sicut abhominatio est superbo humilitatis: sic et execratio diuitis pauper.
Tristicie motibus turbant.	
Luxurie fecibus fedant.	
Inuidie facibus cremant.	
Discordie litibus rixant.	
Lasciuie vocibus iocantur.	
Nequicie nexibus ligantur.	
Justicie virib9 priuantur.	
Jactantie ausibus effant.	
Fallacie fraudibus locant.	
Angustie fluctibus vexant.	
Auaricie estibus inflamantur.	
Sufficientie fontibus non potant.	
Substantie vestibus spoliant.	
Ignorantie excecantur obscuris nubibus.	
A glorie foribus releganf.	
In immundicie domibus tumulantur.	

Ite tristicie turbant motibus. Diues enim vt comuniter nunq est letus: sicut de illo pricipe dicitur. Luc. xviij. Contristatus est: quia diues erat. Item luxurie fedantur fecibus vnde de Naaman dicitur. iiij. Regum. v. q ipse erat diues valde: sed leprosus. Lepra enim que inficit luxuriam signat. Inuidie torrent facibus. vn Prouerbiorum. xix. Diues torquens labia sua et insipiens. Item discordie rixant litibus. Vnde illud. Genesis. xiij. Erat enim diuites valde et nequibant habitare simul. Item lasciuie iocantur lusibus. Luce. vj. Ve vobis diuitibus qui hic habetis consolationez vestram: Item nequicie ligantur nexib9. Miche. vj. Diuites eius repleti sunt iniquitate. Item iusticie priuatur legibus. Eccli. xiij. Diues iniuste egit et fremebit. Item iactantie efferuntur vocibus. Prouerbio. xviij. Diues autem effabitur rigide: et illud. Prouerb. xiij. Est quasi diues: cum nihil habeat. Et Apoc. iij. Et dicis quia diues sum et locupletatus et nullius egeo. Item fallacie vtuntur actibus scz mėdacijs et insidijs fallacibus. ps. In insidijs cum diuitibus in occultis vt interficiat innocentem. Item angustie vexatur fluctibus scz laboribus et sollicitudinib9. Eccli. xxxj. Laborauit diues in congregatione substantie. Et Eccli. v. Saturitas diuitis non sinit dormire eum scilicet p timore et sollicitudine. Item inflamantur auaricie feruidis estibus. Vnde de diuite epulone: legitur. Luce. xvj. q eleuans oculos dum esset in tormentis: aquaz petens pro refrigerio dicebat. Crucior in hac flama. flama autem diuitis nihil aliud est: q desideriuz acquirendi qd est auaricia. Item sufficientie non potatur repletis fontibus: nihil em eis sufficit. Prouerb. xij. Est quasi paup cu multis diuitijs sit. Ideo bene dr. Luce. j. Diuites dimisit inanes. Et illd ps. Diuites eguerunt et esurierunt. Item substantie spoliant pristinis opibus: quia .s. latrones et raptores semper vacant ad diuites spoliandum: quod potissime patet in morte: quando mundus eas taliter spoliabit q nihil portabunt. Job. xx. Diuitias quas deuorauit euomet: et de ventre eius extrahet eas deus. Item ignorantie excecantur obscuris nubibus. Vnde Luce. xix. dr:

ꝙ zacheus erat princeps publicanorum ⁊ ipse diues: et non poterat videre Jesum. Tales enim non vident ea que pertinent ad salutem. Un̄ illud predictum. Apoc. iij. Dicit quia diues sum ⁊c. Cum sis miser ⁊ miserabilis ⁊ paup ⁊ cecus ⁊ nudus. Item isti a glorie relegantur foribus. Unde xps videtur illud precipere: sicut patʒ Luce. xiiij. Cum facis prandium aut cenā noli vocare diuites. q. d. Diuites non debēt intrare ad conuiuium paradisi. Math. xix. Diues difficile itrabit in regnū celorum. Item isti in miserie tumulantur inferni domibus. Luc. xvj. Mortuus est diues ⁊ sepultus est in inferno. vn̄ Apoc. xviij. dr̄. ꝙ diuites longe stabāt ab ea scʒ a babylone flentes ⁊ lugentes. quia .s. tales a babylonis .i. a mundi prosperitate longe in inferno positi sunt. Mors depascet eos. ps. xlviij. Bn̄ ergo dr̄. Eccl. v. ꝙ diuitie congregantur in malum dn̄i sui. Et Eccl. xlj. ꝙ mortis amara est memoria homini iniusto: ⁊ pacem habenti in diuitijs suis. Patet ergo: ꝙ de malis diuitibus quot incōmodis taʒ in tpalibus ꝙ̄ eternis de bonis vero diuitibus bene: iuste: discrete ⁊ modeste diuitias administrantibus possumus aliquid dicere. Constat em̄ ꝙ̄ multi boni diuites fuerūt: ⁊ hoc quia diuitias non dilexerūt: sicut de ioseph ab arimathia. Math. xxvij. dicitur. De ioachim viro susanne. Dan̄. xiij. De iosaphat rege iuda ij. Para. xvij. ⁊ de multis alijs in scriptura legit ꝙ iusti erant: ⁊ tamen diuitias possederunt. Igitur nota ꝙ diuitie sunt vtiles: dum tamen.

In mente non habeantur.
Pauperi distribuantur.
Inique non acquirantur.
Auare non custodiantur.

Tales enim diuitie aiam solent redimere. Solent bonam famam spargere. Gloriā solent tribuere. Amicos solēt acquirere. Bene ergo dr̄. Prouer. xiij. Quod redemptio aie viri diuitie. Bene ergo dr̄ in. ps. Pasceris in diuitijs eius ⁊ Eccl. xxxj. Elemosynas illius enarrabit oīs ecclesia sanctorum. Bene ergo dr̄. Prouer. xiiij. ꝙ corona sapientium diuitie. Insuper bene dr̄. Prouer. xix. ꝙ diuitie addunt amicos plurimos: ꝙ ergo diues non debeat diuitias amare patet. Eccl. xxxj. vbi dr̄: ꝙ beatus diues q̄ post aurum non abijt nec sperauit in pecunie thesauris: ꝙ etiam ꝓpter diuitias non debeat aliqs superbire: sed eas humiliter pauperibus erogare: patet vtrunq;. Primum ptʒ per apl'm qui dicit. j. Thi. vj. Diuitibus huiꝰ seculi precipe non sublime sapere: et Hiere. ix. Non glorietur diues in diuitijs. Scd'm patʒ Math. vi. Cum facis elemosynam: noli tuba canere ante te: ꝙ autem facienda sit elemosyna: patet. Eccl. vij. Elemosynam facere ne despicias: ꝙ ipsas etiam nullus debeat male acquirere: nec auare conseruare: sed potiꝰ distribuere: patet Luc. xix. in p̄dicto zacheo de quo ibidem dicitur: ꝙ erat diues: qui tn̄ legitur dixisse. Ecce dimidium bonorum meorum do pauperibus ⁊c. Tali ergo modo diuitie p̄nt proficere: ⁊ tamen si habeantur non sunt amande: sed vt dictum est potiꝰ
M cōtemnende. Et hoc est scd'm principale. ¶ Tertio autem principaliter dico: ꝙ sunt diuitie affectande. Et iste procul dubio sunt diuitie glorie paradisi: que scilicet sunt diuitie: ipsius dei quas ipse distribuit sanctis suis. Unde ipse est qui dicit. Prouerbio. viij. Mecum sunt diuitie et gloria: opes superbe et iustitia. Melior est fructus meus auro ⁊ omni lapide precioso. Ille enim sunt vere diuitie ⁊ veraciter commendande: que habent societatem honorabilem. s. ipsum deum. Mecum inquit sunt.

Satietatem delectabilem: q: diuitie .i. diuitie letitie.
Immensitatem admirabilem: gloria que scilicet est status omnium bonorum aggregatione perfectus.
Utilitatem commendabilem: quia opes idest opem ferentes ⁊c.

Bene ergo dicit Gregor. Si vere inquit diuites cupitis esse veras diuitias amate. Iste sunt em̄ diuitie gloriose: propter annexum honorem. ps. Gloria ⁊ diuitie in domo eius. ⁊ Roma. xj. O altitudo diuitiarum ⁊c. Iste sunt diuitie dulcorose propter cōnexum amorē. Unde Col. ij. dr̄ ꝙ sancti sunt instructi in charitate ⁊ in oēs diuitias plenitudinis. Iste sunt diuitie copiose propter immensum decorē seu dulcorem. Phil. iiij. Deus autem meꝰ impleat omne desideriū vestrum s̄m diuitias eius. Ista ergo de diuitijs: vitiosis: virtuosis ⁊ gloriosis sufficiant ⁊c.

Diuidere.

Nota ꝙ diuidere idē est qd̄ disiungere: segregare: dispergere: distre- A

Accipitur em̄ diuidere generaliter in scriptura in bono scilicet ⁊ in malo.

Pro largitate distributiua.
Pro prudentia ordinatiua.
Pro discordia segregatiua.

Accipit em̄ pro largitatis distributiōe. Et sic accipit in ps. Diuisit eis terrā in funiculo distributionis. Item accipit pro prudētia ordinatione. Et sic sumitur Exo. xj. ca. Scias quāto miraculo diuidat deus egyptios ⁊ israel. Et sic etiā pcipit Leui. xj. ꝙ oē qd̄ hʒ diuisam vngulā ⁊ ruminat mundum esset. Ungulā em̄ diuidere: nihil aliud est ꝙ̄ opꝰ suū districte facere: distinguere ⁊ ordinare. Itē accipit pro discordie dissensione. Un̄ Lu. xj. Omne regnum in se diuisum desolabit. Et Act. xiiij. Diuisa est multitudo ciuitatis ⁊c. ¶ Dicamus ergo ꝙ est quedā diuisio B
vitiosa. Et sic dicamus aliqua de diuisione inquantū pōt significare discordie separationem. Sicut em̄ vnitas ⁊ integritas amoris ⁊ cōcordie dissipat: sicut etiā s̄m Arist. Apes in eodē alueari qn̄q; in plures partes diuidūtur: ita ꝙ vna pars sequitur vnū regē: altera alteri copulat: sic vere charissimi in alueari religionis ⁊ ecclesie multi sunt hodie diuisi et p discordiā segregati: non est ibi vnitas perfecti amoris. Unus em̄ sequit vnū regē xp̄m vel bonū prelatū. Alius ꝓcerto aliū scʒ malū prelatum. vel dyabolum vult habere. Ista potissime apparēt in electionibus in qbus vt cōiter homines per particulas se diuidunt. Ita ꝙ singuli suum sequuntur ⁊ eligunt scʒ alter ab altero per discordiam se diuidunt ⁊ seiungūt. Gen̄. xiij. Diuisi sunt alterutrū a fratre suo. Et. iij. Reg. xvj. dicitur Diuisus est populꝰ in duas partes. Talis ergo diuisio fugienda est et penitus abhorrēda. Filij em̄ eiusdem patris ꝙ̄diu sūt in simul melius tenent hospitiū ꝙ̄ diuisi. Milites bene vniti fortius faciunt prelium. Corizantes etiam bene coniuncti pulchrius faciunt tripudium si vero diuisi fuerint abinuicem. tunc facilius hospitiū dilabitur tunc prelium faciliter vincitur. tunc et tripudium diffamatur et turpius iudicatur. Sic reuera charissimi si vniti fuerimus per concordiam et amorem. tūc procerto domum ⁊ hospitium cōmunitatis nostre meliꝰ gubernamus. contra hostes melius militamus. ⁊ coram deo melius per bona opera ludimus ⁊ tripudiamus. Si vero per discordiā diuisi fuerimus. tunc vero virtus nostra diminuit: ⁊ ad omne bonū operādū debiles inuenimur. De tali ergo diuisione loquit Job xxviij. Lapidem caliginis ⁊ vmbram mortis diuidet torrens. Et illud. j. Machabeo. ix. Diuisi sunt equites in duas partes. Et possumꝰ notare si volumus: ꝙ talis diuisio ⁊ discordia oriri solet

A supernorum obliuione.
A terrenorum ambitione.
A detractorum suggestione.

¶ Fit igitur diuisio discordie supernorum obliuione. C
Sicut em̄ fila in tela aranee quāto plus a cētro elōgāt tāto plus a seinuicē distinguunt seu diuidunt. Et quāto plus appropinquant ad centrū: tanto magis inuicem coniunguntur. Sic procerto homines quāto a cētro: id est a deo ⁊ a bonis terrenis per obliuionē amplius sunt remoti: tāto ꝓcerto ab inuicē magis per discordiam sunt diuisi: et econuerso: illi qui centro: id est deo per amorem ⁊ desiderium coniungūtur inter se cōcorditer ⁊ vnanimiter connectuntur. Unde enim charissimi diuisiones ⁊ dissensiones inter nos: nisi quia a deo sumus per peccatū remoti. Si enim deo per charitatem appropinquaremus: semper inter nos vnitatē ⁊ cōcordiam

tem ⁊ concordiam haberemus. Ideo dr̃ Iudic.v. Di-
uisso contra se rubẽ magnanimorum contẽtio reper-
ta est. Si eñ a ruben .i. a deo prius per peccatum di-
uidimur necesse est vt inter nos contentio generetur.
Causatur ergo illa diuisio ex supernorum obliuione.
Alio modo causatur ex terrenorum affectione. Sicut
enim teste pinee stricte ⁊ coniuncte: si super ignem po
nuntur statim ab inuicem diuiduntur. Sic vere illi q̄
inter se debent esse stricti scꝫ iuncti ⁊ vnanimes ⁊ con-
cordes: si in igne auaricie fuerint calefacti. Per rixas
⁊ discordias diuidentur: ⁊ per lites ⁊ odia seiungent.
Ardor enĩ ⁊ amor acquirendi terrena sepe solet discor
diam generare. Ideo de loth ⁊ abraaꝫ dicit. Geñ.xiij.
ꝙ cum essent valde diuites nequibant habitare cõmu
niter: sed diuisi sunt alterutrum a fratre suo. Causat
ergo ex terrenorum affectione. Iterum causatur ex de
tractorum suggestione. Stagnum enim talis est na-
ture: ꝙ si misceatur cum alijs metallis inuicem con-
iunctis ⁊ mixtis solet ipsa diuidere ⁊ etiam ab inuiceꝫ
penitus separare. Et ideo ꝑm Isid. Stagnũ grece ethi
mologizatur separans ⁊ discernens. Sic vere carissi-
mi si detractor misceatur ⁊ adiũgatur aliqua societa
te: vbi metalla.i. persone diuerse per amorem ⁊ concor
diam sunt vnite: ipsos ꝓculdubio suis verbis detra-
ctorijs: suis falsis relationibus ⁊ infamationibꝰ: suis
inuidijs ⁊ malignis conspirationibus: ab inuicem di
uidet ⁊ separabit: ⁊ per lites discordiaꝫ ⁊ odia: ab amo
re ⁊ concordia mutuis segregabit: de quo potest dici
illud.iiij. Reg ij. Currus igneꝰ ⁊ equi ignei diuiserũt
vtrunqꝫ. Detractores enim dicuntur currus: propter
strepitum detractionis: dicuntur equi propter super-
cilium elationis dicuntur ignei: ꝑpter violentiam af
flictionis. Affliguntur enim more ignis omnes: cum
quibus conuersantur. Et isti ꝓcerto habent alios di-
uidere scꝫ ab amore mutuo separe: ita ꝙ quilibet talis
potest vocari phaleg: quod interpretatur diuisio. Nã
iuxta illud. Geñ.x. Nomen viri phaleg: eo ꝙ in diebꝰ
D eiꝰ diuisa est terra. Ista est ergo diuisio vitiosa. ¶ Sꝫ
adhuc dico ꝙ quedam est diuisio virtuosa. Et sic diui
sio accipitur pro erogare ꝓ dispergere: pro distribuere
Sicut enim in medulla seruatur humor arboris radi
caliter: ⁊ ibi naturaliter generatur: qui postmodũ ad
nutriendum ramos arboris diuiditur: ⁊ a natura di-
stribuitur ⁊ erogatur. Sic procerto carissimi: arbor.i.
bonus homo ⁊ pius: humorem bonorum naturaliũ
quem in medulla sua.i. in secretis suis absconditis et
ĩ arcis acquisiuit ⁊ aggregauit: debet loco ⁊ tempore
ramis.i. pauperibus diuidere ⁊ misericorditer eroga-
re: ꝑm ꝙ quẽlibet viderit indigere. Iuxta illd̃. Actuũ.
ij. Diuidebant omnia omnibus ꝓut vnicuiqꝫ opus
erat fimus enim nihil valet ꝙdiu est in simul. Cuꝫ er-
go diuisus ⁊ per terras dispersus fuerit: tunc facit ter
ram fructificare. Sic vere diuitie ꝙdiu sunt congrega
te: nihil proficiunt possessori. Si vero diuise fuerint ⁊
debite erogate: tunc vere faciunt magnum fructum:
⁊ in presenti seculo ⁊ futuro. In presenti dico seculo: qꝛ
vt communiter illi, qui libenter sua donant (dum tamẽ
dent debite ⁊ discrete) solent recipere potiora. Iuxta il
lud. Prouer.xj. Alij diuidunt propria ⁊ ditiores fiunt
E alij rapiunt non sua ⁊ semper in egestate sunt. ¶ De
diuisione ergo liberalitatis potest exponi illud. ꝓuer.
v. Deriuentur fontes tui foras ⁊ in plateis aquas tu
as diuide. In quibus verbis ostenditur: ꝙ talem diui
sionem tria solent cõmuniter comitari scꝫ.

Terrenorum multiplicatio
Egenorum refrigeratio.
Vitiorum eliminatio.

Per elemosinaꝫ enĩ terrena multiplicãtur: quod
ostenditur nomine fontis: qui quanto plus de aqua
sua diuidit: tanto amplius ab interiori recipit. Item
egeni refrigerantur: quod ostenditur cum dicit. Deri
uentur foras.i. ad pauperes ⁊ extraneos. Item pecca
ta purificant: quod ostenditur cum dr̃. Aquas que.s.
habent sordes lauare. ¶ Primo ergo dico: ꝙ per ta-
lem diuisionem.i. per elemosynam distributioneꝫ ter
rena multiplicãtur: qd̃ ostendit cum dr̃. fontes. fon
tes enim aquam suam continue habent distribuere.
Unde quantoplus de aquis suis diuidunt ⁊ distribu-
unt exterius: tãtoplures ibi veniunt ab interius. Sic
proculdubio est de bonis diuisoribus ⁊ distributori-
bus. Continue enim aquas bonorum suorum tpali-
um alijs distribuunt ⁊ largiunt: sed quantoplura so
lent alijs distribuere: tãto plures aque ⁊ plura bona
solent eis ab interiori ⁊ ab occulta dei ꝓuidẽtia ⁊ grã
peruenire. Iuxta illud predictuꝫ. Prouer.xj. Alij diui-
dunt propria ⁊ ditiores fiunt ⁊c. Isti ergo sunt fontes
Ideo de talibus pijs ⁊ benignis personis põt dici illd̃
Esaie.lviij. Eritis sicut ortus irriguꝰ: ⁊ sicut fons aq̃-
rum cuius non deficient aque. Pauperibus etiam po
test dici illud. Esa.xij. Haurietis in gaudio aquas de
fontibus saluatoris. Unde de tali fontali diuisiõe dr̃.
Genesis.ij. ꝙ fons paradisi: diuiditur ĩ quatuor flu-
mina. Dic si vis: ꝙ isti sunt similes lapidi qui dr̃ eni-
dros sicut supra dixi. Diuidamus ergo bona nostra:
vt terrena multiplicentur. Deinde debemus ea diui-
dere: vt egeni refrigerentur seu dulcificentur: qd̃ osten
ditur cũ dr̃. foras. fontes eñ habent aquam suaꝫ cõ
tinue distribuere: qd̃ õnditer cũ dr̃. foras deriuentur
Per foras eñ intelligunt illi: qui sunt remoti ⁊ nobĩ
incogniti ⁊ ignoti: scꝫ paupes ad quos ꝓculdubio de
bemꝰ bona nr̃a deriuare ⁊ erogare. Uñ in ꝑsona hoĩs
pij ⁊ misericordis dicit. Iob.xxxj. foris nõ mansit pe-
grinus: hostium meum viatori patuit. Et istud est cõ
tra multos qui bona sua non diuidunt foras: imo in
tus .i non ignotis: sed cognitis. Non remotis: sed ꝓ
pinquis: non pauperibus: sed diuitibus: non meliori
bus: sed peioribus. Istud (vt de alijs taceam) optime
patet in multis ecclesiarum prelatis: qui vere bona be
neficia ecclesiarum suaruꝫ optime diuidunt illis qui
intus sunt: non illis qui foris sunt ⁊ extranei: sed ser-
uis indignis: cõpatriotis. familiaribus ⁊ parentibus
Illi vero qui foris sunt scꝫ extranei ⁊ remoti: quantũ-
cunqꝫ sufficientiam habeant: nihil reportant: similes
saturno qui suos tantũ iuuat: oĩbus aũt alijs nocet.
Iuxta illud. Prouer.xvij. Inter fratres hereditateꝫ di
uidet. Istud autem figuratum est. Ioh.xviij. vbi dicit:
ꝙ Petrus stabat ad hostium foris. Discipulus autẽ
ille qui erat notus pontifici introduxit eũ in atriũ ⁊c.
Petrus enim.i. quilibet bonus hodie foris stat: ⁊ nisi
notitia pontificis.i. prelati familiaritas operetur: fo-
ris perpetuo stabit: iuxta illud: qd̃ dictũ est xp̄o. Luc.
xviij. fratres tui foris stant. fratres enim xp̄i sunt bo
ni pauperes ⁊ sapiẽtes: ⁊ docti: qui proculdubio foris
multotiens extra statum promotionis dimittuntur
vbi insufficientes plurimi introducuntur Iuxta illd̃
qd̃ in persona xp̄i dicit in.ps. Amici mei ⁊ ꝓximi mei
de longe steterunt. Non sic ergo: sed diuisiones distri
butionum nostrarum taliter fiant vt egeni refrigerẽ
tur. Exemplo xp̄i de quo dr̃: ꝙ quinqꝫ panes ⁊ duos
pisces diuisit hominibus. Ioh. Deniqꝫ dico: ꝙ taliter
debent fieri: ꝙ crimina purificentur qd̃ ostenditur cũ
dicit. Aquas. Aquis enim temporalia seu diuitie seu
elemosyne cõprobant. Aquas inquit tuas. Sicut eñ
aqua extinguit ignẽ: sic elemosyna extinguit peccatũ
ꝑm ꝙ dr̃. Eccli.iij. Iste ergo aque sunt pro deo diuidẽ-
de. Exo.xiiij. Extende manum tuam supra mare et di-
uide illud. ⁊ Genesis.j. Diuisit aquas ab aquis dñs
Bene ergo dico: ꝙ talis diuisio ⁊ erogatio.

facit crimina purificari.
facit pauperes refrigerari.
facit terrena multiplicari.

Ista est ergo diuisio virtuosa. Sed si aliquan tulum
magis complete vis distinguere: dic ꝙ tam in bono
quaꝫ in malo significato multiplex diuisio reperitur:
videlicet.

Diuisio qua vtitur deus.
Diuisio qua vtitur iustus.

Diuisio qua vtitur malus.
f ¶ Deus enim aliqua diuidit ordinatiue: distributi
ue: separatiue. Diuidit enim deus reru3 negotia di
stinguendo cuncta sapienter: ⁊ hoc est vnum diuide
re ordinatiuu3: sicut Genesis .j. ꝙ deus diuisit aquas
que erant sub firmamento: ab aquis que erant sup
firmamentū. Diuisit inquit: idest distinxit. Unde de
diebus a deo ordinatis: dicit. Eccli. xxxiij. Facto sole ⁊
preceptum custodiente: per dei sapientiam diuidunt
Item diuidit deus sua stipendia largiendo cunctis af
fluenter. Et sic ꝑcerto deus diuidit.
Gratiam iustis spiritualiter.
Terrena multis liberaliter.
Eterna beatis supernaliter.
Diuidit inquit et distribuit gratiam suis deuotis ⁊ fi
delibus j. Cor. xij. Diuisiones gratiarum sunt: vnus
autem spiritus diuidens singulis ꝓut vult. Diuidit
etiam terrena cunctis mortalib9. Constat enim ꝙ eti
a3 quo ad temporalia: status cuiuscunq3 a deo sibi di
stribuitur: ⁊ ipsa terrena a deo diuersis diuersimode
diuiduntur. ps. Sorte diuisit eis terram in funiculo
distributionis. Diuidit insup eterna premia beatis
promerentibus: de quo dicitur .j. Para. xvj. ꝙ ipse be
nedixit populum in nomine dñi: ⁊ ipse diuisit vniuer
sis per singulos cibaria. Unde de illa diuisione bono
rum dicit. Esai. ix. Exultant victores capta preda quā
do diuidūt spolia. Et sic patet: ꝙ deus diuidit sua sti
pendia: que sunt sua gratia: terrena bona: ⁊ eterna p̄
mia: largiendo cunctis affluenter. Item diuidit dñs
sua supplicia seiūgēdo multos cōdolēter seu violēter
Et ista ē illa diuisio qua de9 hoīes ab inuicē diuidit
cōtra propriā voluntatem. Prima eñ diuisio dei per
tinet ad eius sapientiam. Secunda pertinet ad eius
gratiam. Tertia pertinet ad eius seueritatem ⁊ iusti
ciam. Prima vt dictu3 est fuit ordinatiua. Scđa fuit
distributiua. Ista aute3 tertia sc3 separatiua est semp
actiua ⁊ molestatiua Et ꝑm istā dico ꝙ deus diuidit.
Animam a carnis societate.
Iustos a mundi prosperitate.
Damnatos a sanctorum cōmunitate.
Diuisionem carnis ⁊ anime facit deus cū mortis gla
dio. Mors enim est ille acutissimus gladius: qui di
uidit: scindit ⁊ soluit vnitatem iuncture sc3 copulam
⁊ presentiam amicorum: vnitatem mundane glorie:
vel picture. De gladio ergo mortis omnia taliter di
uidenta: potest dici illud .iij. Reg. iij. Dixit autem rex
Afferte mihi gladium. sequitur. Diuidite infante3 vi
uum in duas partes. Ista eñ est diuisio flebilissima
q2 non solum mors corpus ab anima solet diuidere:
immo etiam vermes corpus in multas partes sibi cō
diuidunt: ⁊ qđ peius est demones animam forsitā tor
mentis scindunt. Unde plorans ⁊ eiulans dicere pōt
hō illđ. ps. Diuiserunt sibi vestimēta mea ⁊ sup vestē
meam miserunt sortem. Etiam istud potest applica
ri ad bona terrena ipsorum: humanorum ⁊ ad eorum
potentiam secularem: q̄ scilicet a deo per mortem vel
infortunia diuiduntur: ⁊ ꝑm occultam dei ꝓuidenti
am in diuersas particulas distinguunt. De illo enim
maximo flumine gange dicit Orosius: ꝙ ꝙuis habe
at centum passus in ꝓfunditate: octo milia passuū ⁊
quandoq3 viginti milia in latitudine. Cyrus tamen
rex persarum ipsum in mille trecentos ⁊ sexaginta al
ueos diuisit: ⁊ sic fluuium illum maximum vadabilē
exercitui suo fecit. Sic vere dico: ꝙ non est dare fluui
um .i. fluxibilem ⁊ mortalem hominem ita magnu3
quem deus non quandoq3 per mortem ⁊ infortunia
diuidat: ⁊ potentiā eius diminuat atq3 scindat. Ma
gnus enim fluuius absorbens omnia. fuit Alex. cui9
tamen imperium statim eo mortuo in quatuor impe
ria est diuisum: sicut dicitur .j. Macha. i. Maximu3
fluuium fuit romanum imperium: per quod procul
dubio absorpte sunt multe gētes: et in quo multe hor
rende belue habitauerunt que mundum suis tempo
ribus molestarunt. Nunc vero in quot partes diui
sum sit attendite: ⁊ ꝙ nihil habeat integrum videte.
Rex enim cyrus qui Esa. xlv. dicitur. Xp̄s dei .i. xp̄s do
minus sicut per suā occultam prouidentiam certis so
let temporibus diuersa simul coniūgere: ⁊ de multis
vnū imperium facere: sic etiam solet ecōuerso illa om
nia sic iuncta diuidere: ⁊ peccatis exigentibus ab inui
cem deunire. Et non mirum. Nam si illa que natura
liter vnum fiunt .s. diuersa elementa in omni re: ⁊ aīa
⁊ corpus in homine necessario ab inuicem diuidūtur:
multomagis illa que per violentiam fiunt vnum .s. re
gna ⁊ imperia: que in aliorum preiudicium magna et
maxima quandoq3 fiunt per violentiam ⁊ rapinā: diu
durare sine diuisione non possunt. Cū ꝑm Senecam.
Nihil violentū diuturnū: immo scindūtur ⁊ diuidun
tur: ⁊ quandoq3 prorsus desinunt ⁊ deficiūt: vnde Da
nie. v. Illi magno regi Balthasar dictū est per manū
in pariete scribentē. Mane thechel phares. Et sequi
tur. Diuisum est regnum tuum: ⁊ datum persis ⁊ me
dis. Tales ergo diuisiones figurant in mari rubro et
in iordane: quorum aque mirabiliter sunt diuise. Si
cut de iordane dicitur Josue. iij. Et de mari rubro. Exo
di. xiiij. Extende manū tuā supra mare ⁊ diuide illud:
quia sc3 mare ⁊ flumina .i. potētes ⁊ eorum regimina
diuine subiacēt ordinationi: ⁊ finaliter necesse est ꝙ ꝑ
mortem ⁊ infortunia subsint miserie ⁊ diuisiōi. ps. Di
uisit mare rubrum in diuisiones. Diuisionē ergo ani
me ⁊ corporis facit deus: cum mortis gladio. Diuisio
nem iustorum a mundi prosperitate facit deus cu3 in
fortunio. Facit enim sicut nutrix que volens puerum
a lacte diuidere ⁊ separare: solet aliquid amarum sup
mamillam ponere: cuius gustu puer mamillam cogi
tur abhorrere. Sic deus pueris suis amara tribulami
na in mūdo tribuit: quoru3 gustu ipsos ab amore pro
speritatis seiungit: vt iustis dicere possit illud Esaie.
lvj. Separatione diuidet me dominus. Diuisionē au
tem impij: ⁊ a sanctorum societatē facit dominus du
ro iudicio: quia scilicet in iudicio mali a deo a paradi
so et a sanctoru3 consortio diuident. De quo Exo. viij.
Videt deus loqui pharaoni .i. diabolo dicens sic. Po
nam diuisionē inter populū meum ⁊ populum tuum
Et ideo mons oliueti in quo fiet iudiciu3 poterit dici
mons diuisionū .j. Paralipome. xiij. Nomen loci di
uisio. Deus etiam poterit dici phaleg quia sicut dicit
Gene. x. In diebus eius diuisa est terra. Sic ergo pa
tet ꝙ multiplex est diuisio: qua vtitur deus qđ est pri
mū pncipale. ¶ Secūdo principaliter dico: ꝙ est alia G
diuisio qua vtit iustus. Justi enim multis vtūtur bo
nis: ⁊ sanctis diuisionib9: q2 sc3 isti Diuidūt
Seipsos omnibus vtiliter obsequendo.
Cōmunia inter se pacifice discernendo.
Se a malis horū consortia fugiendo.
Propria alijs gratifice succurrendo.
Peccata ipsa in cōfessione debite distinguēdo.
Dico ergo ꝙ iusti seipsos diuidūt cūctis vtiliter obse
quentes. Teste enim Tullio in officijs Cicero. Parte3
patria: partem liberi: partem amici in nobis sibi ven
dicant: q2 .s. sicut idem dicit alibi: nos nobis solis na
ti nō sumus: sed poti9 alter alteri9 cā. Cepa enim cro
ci si scissa ⁊ diuisa fuerit: de qualibet particula crescit
planta: que si integra consisteret sola vna planta na
sceretur. Sic vere si homo in multas partes ad aliorꝫ
obsequia ⁊ vtilitates se diuidat: de qualibet particula
id est de quolibet obsequio spiritalē fructū ⁊ meritum
a deo recipit ⁊ reportat. Si vere solus ⁊ integer volue
rit remanere: ⁊ sibi soli proficere ⁊ de alijs nō curare:
min9 de fructu meritorꝫ habebit a deo reportare. Acti
ua enim vita ex hoc fructuosior contemplatiua dici
tur: q2 plurib9 proficere comprobatur. Utilis est ergo
et meritoria sui ipsi9 diuisio: ⁊ ad alienas vtilitates ap
plicatio vt de tali diuisione intelligi possit illud Luc.
xij. Erūt quinq3 in vna domo diuisi duo in tres: ⁊ tres
in duo diuidentur. Et isti figurantur in animalibus
de quibus

de quibus dr. Leuit.xj. Quod illa que diuidunt vngulam erunt munda. Ungulam enim diuidere nihil aliud est ꝙ opera sua in plures partes distinguere. Ungula enim que est extremitas pedis: signat opus quo illa extremitas terminatur. Pes idest affectus cordis quia sicut pes vngula induitur: sic affectus exteriori opere circuit. Patet ergo quomodo iusti se diuidunt cunctis vtiliter obsequentes. Adhuc dico: ꝙ iusti diuidunt se ab alijs: et maxime a malis ipsorum consortia fugientes. Apostolus enim dicit: ꝙ non est participatio lucis ad tenebras. Et ideo Gen.j. dicitur. Et deus vidit lucem ꝙ esset bona: et diuisit lucem a tenebris. Bona inquit: quia scz iustorum bonitas deprauatur nisi a malorum consortijs diuidatur. ¶ Iterum iusti diuidunt cōmunia inter se pacifice quilibet enim est contentus iure suo et ideo non appetit alienum: et ideo pacifice condiuidunt: diuidenda .ij. Regum.xix. Tu et siba diuidite possessionē. Josue.xj. et Josue.xxij. Omnem predam diuiserunt sibi. Denique dico: ꝙ iusti diuidunt alijs gratifice largientes. Justi enim sua solent alijs diuidere: et de bonis suis alios refouere: bonis dico suis scz diuitijs temporalibus Sicut de Thobia legitur. Thobie.j. ꝙ diuidebat vnicuique put poterat de facultatibus suis. Sed de istis vide supra ad plenū. De scientijs etiā salutaribus: quas.s. iusti debent alijs diuidere docendo et predicādo. Dicitur Prouer. v. In plateis aquas tuas diuide. vnde de sapiente doctore dr. Prouer.xvij. Seruus sapiens dominabitur filijs stultis: et inter fratres hereditatem diuidet. Hereditatem dico s. doctrine et scripture. De exēplis etiam et virtutibus: correctionibus: et orationibus: quia scz omnia ista debemus alijs impendere et diuidere: et ipsos bonis nostris exemplis correctionibus et exemplaribus informationibus adiuuare: dicendo scilicet illud. ps. Exultabo et diuidam sicimam: et conuallem tabernaculorum metibor. Rursum autem dico ꝙ iusti diuidunt propria peccata ipsa confitendo: debite distinguentes. Unde de behemoth per quem intelligitur corpus peccati: vel ipse dyabolus Dicitur. Job. xl. ꝙ concident ipsum amici: diuident illum negociatores: qr scz amici et negociatores virtutum scz viri iusti debent behemoth.i. peccatum proprium in confessione scindere et diuidere: et ipsum distincte dicere et narrare. Sic ergo patet quomodo est multiplex diuisio q vtitur iustus. Et hoc est scdm principale istius vltime
b distinctionis. ¶ Tertio principaliter dico: ꝙ est diuisio: qua vtitur malus. Et sic nota ꝙ mali et peruersi homines tam in pñti ꝙ in futuro diuiduntur.

A seipsis: dum per negocia distrahunt.
A deo: dum per nequicias dissoluuntur.
Ab ecclesia: qñ per scismata disiungunt.
A proximis: qñ discordijs dirimuntur.
A paradiso: quando in inferis includunt.

Et diuidūt mali. Aliena etiam dum ipsa rapiūt et furant. Bona etiam consortia dum detractorie proloquunt. Ista est enim quintuplex malorum diuisio passiua: et duplex actiua. Diuidunt ergo mali a seipsis: dum distrahūtur per negocia. Omnis enim qui in exterioribus occupatur: necesse est ꝙ per multas sollicitudines diuidatur: et ꝙ ab interioribus deuotionis contemplationis: vel studij meditationibus distrahatur: sicut marthe dictum fuit. Job.xj. Martha martha sollicita es et turba. erga plurima. j. Cor.vij. de vxoratis et mundanis dr. Qui cum vxore est sollicitus que sunt mundi et diuisus est. Item diuidunt a deo dum corrumpūtur a nequicia. Peccatum enim mortale diuidit animam a deo. Esaie.lix. Iniquitates vestre diuiserūt inter vos et deum vestrum. ¶ Item diuiduntur ab ecclesia et etiā a fide per scismatica dissonantia. Scismatici enim sunt illi: qui se a fide catholica vnitate per diuersa diuidunt: et qui etiam ipm xpm et eius fidem ꝙtum in se est destruūt atque scindūt: peiores.i. ipsis militibus qui xpm crucifixerunt: quia scilicet ossa ipsius nō fregerunt et tunicam xpi inconsutilem: per quā fides xpi vel ecclesia designatur indiuisam et integram dimiserunt dicentes. Nō scindamus eā: sed sortiamur cuius sit. De istis tamen potest dominus dicere illud. ps. Diuiserunt sibi vestimenta mea. Tales erant primi illi xpiani: qui baptismum diuidebant: et ipsum quādo ab vno dabatur meliorem ꝙ datum ab altero reputabant dicentes. j. Cor.j. Ego quidem sum Pauli ego autem apollo. ego vero cephe: ego autē xpi: quos statim reprehendit apłus dicens. Ergo diuisus ē xps q.d. Non debet sic esse. Isti ergo diuiduntur a christo et ecclesia: per scismatica dissonantia. ¶ Itez diuidūtur a proximis dissensione et discordia: contra quod cōmendatur. Saul et Jonathas. ij. Regum. j. de hoc. s. ꝙ amabiles erant in vita sua: in morte quoque nō sunt diuisi. Sed de diuisione discordie dictum est supra eodem satis plene. Item diuiduntur a paradiso damnatione et tristicia: seu a dei punitione et iusticia. Unde ī iudicio verificatur illud. Job.xxviij. Lapidem caliginis et vmbram mortis diuidet torrens a populo pegrinante. Mali enim qui lapis propter obstinationem vmbra et caligo propter obnubilatam in eis rationem dicuntur torrens. i. impetus iudicij diuidet: ne cū populo peregrinante. i. cum sanctis in celorum habitaculis hospitentur. Unde de deo tunc irato contra eos: dr in ps. Diuisi sunt ab ira vultus eius. Et merito: qr tunc de deo verificabit illud. Esa.xxviij. Dominus in mōte diuisionum stabit. Item dico: ꝙ mali diuidūt scilicet inter se et suos aliena bona cum rapina et iniusticia. Unde de raptoribus loquitur in. ps. dicens Dixit inimicus persequar et comprehendam: diuidam spolia: implebitur anima mea. De quibus conqueritur dñs Joel.iij. dicens. Terram meam diuiserunt sibi: et super populum meum miserunt sortem. Ad literam enim tyranni hodie inter se diuidunt et terram et spolia: idest possessiones et mobilia aliorum. ¶ Item diuidunt alios detractoria eloquentia: quia scz detractio est illud quod plus solet in cōmunitate dissensionē et diuisionē et discordiā generare. Unde de quolibet detractore dici pōt illud. j. Regum.xxiij. Uocauerunt hunc locū petram diuidentē. Et figuretur in illo azahele rege syrie: cui dictum est. iiij. Reg.viij. Ciuitates succendes et iuuenes interficies gladio: paruulos allides et pregnātes diuides. Constat enim ꝙ per verba detractorum et maledicorum: ciuitates. i. ciuium vnitates: et quelibet cōcordes cōmunitates per iracundiam succenduntur. Multi etiam per eos ad literam interficiuntur: et illi qui sunt pregnantes sufficientijs et meritis: quādoque per discordiam et odia diuiduntur. Sic ergo patet triplex generalis diuisio scilicet. Una qua vtitur impius Alia qua vtitur iustus. Alia qua vtitur deus: sufficit Uide de separare: et similibus.

Diuinus. Diuinare.

Diuinare proprie dicitur res diuinas sibi attribuere: vel diuina opera exercere: vicem de occultis et futuris scientiam vendicare. Sicut ergo prophetia vt cōmuniter accipitur in bono tanꝙ scilicet a spiritusancto īspirata et reuelata. Sic diuinatio in malo sumitur: tanꝙ res ad diuinos pertinens vsurpata: et per reuelationes demonum publicata. De talibus ergo ꝙ isti sunt fallaces et seductores: patet Hier. xxvij. et Hier. xxix. Non vos seducant diuini vestri: et ne attendatis ad somnia: ꝙ sint etiam mendaces prolocutores: patet Zach. x. vbi dicitur. Diuini viderūt mendacium: et somniantes frustra locuti sunt: ꝙ etiā sint finaliter cōfusionis et verecundie possessores et successores. patet Mich.iij. vbi dicitur. Confundent diuini et operient vultus suos omnes. ¶ Sz si vis moraliter loquendo: dic ꝙ per diuinos intelligūtur illi qui futura sperant inaniter: sicut scz sunt illi qui quicqd imaginantur futurum: aduenire credunt: et maxime illi qui sperant diu viuere et in fine penitere: et similia. Diuinare enim videnf de futuris illud quod forsitan nunꝙ a

erit. Sicut etiaꝫ sunt illi qui de alijs male existimāt nimis faciliter: sicut scilicet sunt illi qui modica occasione diuinant ꝛ presumunt malum vel bonum inesse homini cuicunqꝫ ꝛc. similia. De rebus autem vel personis diuinis nihil dico ad presens: sed solum ꝙ illud negocium dicitur diuinum: quod est catholicuꝫ atqꝫ sanctum. Sicut dicitur lex diuina: virtus diuina plaga diuina ꝛc.

A **Docere. Doctrina.** Nota ꝙ docere nomē est autoritatis. Doceri est nomen vtilitatis. Doctores enim valde sunt necessarij in ecclesia militante. Omnis enim ars ꝛ scientia ignoratur nisi per aliquem doceatur. Doctores enim sunt in ecclesia: sicut os in animali: ꝛ sicut radix in arbore. Os enim cibos recipit quos tandem ad corpus nutriendū transmittit. Radix etiaꝫ de terra sugit humorem de quo tandem rami arboris nutriuntur. Aquila etiam quando videt ꝙ pulli nimis iuuenes sunt: nec adhuc carnem possunt comedere: solet de preda sanguinem sugere: ꝛ pullis esurientibus ministrare. Sic vere carissimi doctores de terra .i. de deo vel a libris humorem scientie ꝛ doctrine. Primo solent studendo sugere: bibere ꝛ acquirere: ꝛ tandem in filios idest in auditores ꝛ subditos docendo ꝛ predicando diffundere ꝛ eos verbo dei salubriter enutrire. Ideo in persona cuiuslibet doctoris dicit dauid i. ps. Uenite filij audite me timorem domini docebo vos. Aduerte tamen ꝙ ille qui vult alios docere: necesse est vt primitus doceatur. Ut enim dicit quidam sapiens. Non debet formaꝫ doctoris accipere: qui formam discipuli nō assumpsit. Nōne ad hoc ꝙ animal quodcunqꝫ vt cōmuniter lac possit habere ꝛ fetus lacte nutrire: necesse est quod primitus impregnetur. Certe sic: pregnities enim lactationem precedit. Sic vere dico: ꝙ ad hoc ꝙ aliquis possit alijs lac doctrine distillare: necesse est: ꝙ ipse prius scientia impregnetur: ꝛ bonis doctrinis ꝛ vtilibus fecūdetur: quia breuiter qui alios vult docere: dꝫ primo doctrina ꝛ sapientia pregnans esse vnde Dan. xj. Docti in populo docebunt plurimos. q. d. ad doctos nō ad alios ptinet alios docere. Multi tamen sunt hodie qui prius volunt docere quam addiscere: prius esse magistri quam discipuli: prius esse doctores quam auditores. Isti sunt similes gramini. Sicut enim Plinius dicit. Gramen est quedam herba minuta: que quantoplus colligitur: tantoplus multiplicatur. Si eniꝫ ad libitum crescere dimittatur: valde libenter prorumpit in semen: ꝛ sic faciliter desiccatur: ꝛ perdit pulcritudinem ꝛ decorem. Sic procul dubio carissimi: hō quantoplus conculcatur vilipenditur ꝛ disciplinatur: tanto vt cōmuniter magis valet vel viret. ps. Miserere mei deus quoniam cōculcauit me homo. Multi enim sunt ita presumptuosi: ꝙ si ad libitum dimittuntur: statiꝫ volunt in semen prorumpere: ꝛ semen doctrine alijs effundere aliosqꝫ instruere ꝛ docere. Et quia ista nesciunt: accidit ꝙ virorem fame ꝛ gratie cito perdunt. Et de talibus loquitur Hiero. ad demetriadem. Multi inquit: iuxta vetus eulogium: cum loqui nesciunt tacere non possunt: docentqꝫ scripturas quas non intelligunt: ꝛ prius volunt esse imperitoruꝫ magistri: quā doctorum discipuli. Prudentes igitur docere ꝛ predicare debent non imperiti. Officium enim generandi viris non mulieribus est concessum. Sic ꝛ officium predicandi prudentibus non ignorantibus est mādatuꝫ vel creditum: siue licitum ꝛ honestum. j. Thi. ij. Docere autem mulieribus non permitto. Prius igitur debemus discere post docere. Unde videtur mihi ꝙ regula doctorum optime traditur. j. Esdre. vij. Esdras parauit cor suum vt inuestigaret legem domini ꝛ faceret et do-
B ceret. Ubi ostenditur ꝙ doctor debet.

Uoluntatem horrere: parauit inquit cor suum.
Sollicite studere. Inuestigauit inquit legem dñi.
Dicta factis implere: doceret inquit ꝛ faceret.

Debet dico doctor nocumenta tollere: quod ostenditur cum dicitur. Parauit inquit cor suuꝫ. Cor enim nostrū debet parari per vitiorū resecationē: ꝛ per virtutū acquisitionē. Sicut enim dicitur Sapiē. j. In maliuolā aīam non introibit sapiētia: nec habitabit in corpore subdito peccatis. Ideo debet dicere quilibet talis illud ps. Paratum cor meum deus: paratum cor meum: cātabo ꝛ psallā in gloria mea. Cor enim doctoris vel predicatoris debet esse paratū per purā intentionē: quia sicut vas corruptū: vinū positū ibi corrumpit. Sic cor vitijs infectum: doctrinā ꝛ scientiam inficit ꝛ peruertit. j. Corin. v. Modicū fermentum totā massam corrumpit. Et ideo hypocrite qui magis parāt corporis conuersationem ꝙ cordis intentionē: non bene possunt docere vel predicare. Peccatori enim dicit deus. Quare tu enarras iusticias meas ꝛc. ꝛ Roma. ij. Qui alium doces teipsum non doces: qui predicas non furandum furaris ꝛc. Non sic pro certo: sed ipse debet nocumēta delere. ¶ Secundo dico ꝙ doctor habet continue studere. Inuestigauit inquit legē domini. Sicut enim dicit Sene. Sine studio eger est animus. Et Eccli. xxxix. Sapientiā oīm antiquorum exquiret sapiens. Sicut enim sapiens medicus cum diligentia solet herbas salutiferas inuestigare ꝛ querere: de malis vero ꝛ inutilibus non curare. Sic vere doctor vel predicator debet studendo ꝛ reuoluendo inuestigare ꝛ querere salubria documenta: vana vero ꝛ inutilia relinquere ꝛ etiam refutare. Unde Hugo in lib. de dyascalon. Prudens inquit lector omnes libenter audit: omnia legit nō scripturam: nō doctrinā: non personam respuit: ab omnibus indifferenter quod sibi deesse videt querit: nō quantam sciat: sed quantū ignorat considerat. Inuestigare ergo debet legē domini. Unde Eccli. vj. Inuestiga illā ꝛ manifestabit tibi: ꝛ cōtinens factus ne derelinquas eam. Debet igitur sollicite studere. ¶ Tertio debet dicta factis implere: vt doceret inquit ꝛ faceret. Sicut enim inquit Grego. in omel. Loquentis autoritas perditur: quando vox in opere nō iuuatur. Et ideo de xpo legitur Actu. j. Cepit iesus facere ꝛ docere. Sicut etiā dicitur Judicū. vij. Illi ad preliū fuerunt electi: qui aquā cum manu lambendo biberūt ꝛ aquam prius manu ꝙ lingua tetigerūt. Sic illi ad predicandū contra vitia sunt accepti: qui aquam scientie ꝛ doctrine prius tangunt cum manu: per operis executionem: ꝙ cum lingua per doctrine eruditionem. Psitacus enim ꝛ pellicanus pede vtuntur loco manus: quia quicquid ab ipsis in ore sumitur prius ad modū hoīs vngulis accipitur ꝛ palpatur. Sic vere charissimi quicquid in os vt doceamus ponimus: decet vt faciendo ꝛ implendo manibus primitus contingamus. Ut enim dicit Grego. in mora. Tūc doctrina cum omni imperio docetur: cum prius agitur ꝙ dicatur. Nam doctrine fiduciam subtrahit cū lingue cōsciētia cōtradicit. Doctor igitur charissimi: vitia deleat penitendo: quid dicat studeat addiscēdo quod dicit impleat operando. Et hec de doctore sufficiant.

¶ Sed nos possumus adhuc dicere: ꝙ nos debemus C
valde velle instrui ꝛ doceri in rebus vtilibus ꝛ honestis non in rebus inutilibus atqꝫ vanis. Columba enim distinguit inter grana. Meliora enim ꝛ puriora recipit et alia pretermittit. Sic procul dubio nos debemus purā doctrinā bona ꝛ honesta documēta eligere: de vanis aūt ꝛ inutilibus nō curare: vt sic deo vel cuicūqꝫ bono doctori dicatur illud ps. Bonitatē ꝛ disciplinam ꝛ scientiā doce me. Ubi nota ꝙ in tribus velle debemus principaliter edoceri: scꝫ

Ad habendū morū perfectionē. Bonitatem inquit.
Ad ferendū durā correctionem. Disciplinam inquit.
Ad adiscendū rerū cognitionem. Scientiā inquit.

Nobis enim est necessaria.	Illa autoritas prudētiaꝫ ꝛ
Morum perfectio.	iusticiam ꝛ virtutem do-
Dura correctio.	cet ꝛc. que scribitur Sap.
Rerum cognitio.	viij. Et ponetur infra in titu-

lo de spū innuit tria vltima documenta: vꝫ ꝙ homo

Doceatur

Doceatur bona frequentare. Petit ergo iust⁹ vt instruat̃ ⁊ do
Doceatur dura tolerare.
Doceatur vera cogitare. ceatur. Ad sequē dum virtutum regulam. Bonitatem inquit. Ad ferē dum penarum ferulam. Disciplinam. Ad habendū cunctorum speculā. Scientiā doce me. ¶ Primū notat bonitatis placidus titulus. Bonitatē inquit. Secundū notat disciplinē rigidus stimulus. Disciplinā inquit. Tertiū notat sciētie fulgidus oculus. Et sciētiam inquit doce me. Bene ergo dicit. Bonitatē ⁊ disciplinam ⁊ scientiā doce me. Dico ergo primo ꝙ nos debemus petere ⁊ velle doceri: ad acquirendū virtutū titulum gloriosum: vt ipsum sciamus iugiter frequentare. Et hoc ostenditur cū dicitur. Bonitatem. Bonitas enim omne genus virtutū signat. Et procerto omnis homo bon⁹ in bonitate desiderat edoceri. Ista est enim doctrina peroptima: per quā. s. non docetur nec discit̃ nisi bonū. Narrat enim Plinius. ꝙ in quibusdā partib⁹ abūdāt herbe venenose. ⁊ ideo dicit ꝙ apes illarum partium pro eo ꝙ floribus illarū herbarū pascuntur: mel conficiunt venenosum: ⁊ inde factum sit vt ait ꝙ populus illarum terrarum tributa faciebat romanis de cera ⁊ nō de melle. Alie vero prouincie que in talibus abundāt: semper mel simul cū cera in tributum portabāt. Tale ergo mel ꝗuis esset dulce: nō propter hoc erat bonum: sed potius pestiferū ⁊ nociuū: ⁊ a cunctis prudentibus precauendum. Sic vere dicā ꝙ apes. i. doctores qui in bonis florib⁹: id est in bonis ⁊ sanis libris pascuntur ⁊ student: ⁊ a bonis doctoribus audiunt atq̧ discunt: tales dico bonum mel: id est bonam doctrinam conficiunt ⁊ componunt. Illi vero qui in floribus venenosis: id est in scientijs perniciosis ⁊ libris superstitiosis student: mel venenosum: id est malam ⁊ periculosam doctrinam alijs propināt ⁊ docent: quapropter omnis romanus: id est quicūq̧ sapiēs ⁊ iustus talia debet horrere: ⁊ tanꝗ pessima refutare. Unde de malis doctorib⁹ hereticis ⁊ corruptis potest dici illud quod de illis corruptis populis dicit̃ Deutero. xx. De his autem ciuitatibus nullum ꝑmittes viuere. ne forte doceant te cunctas abbominationes quas ipsi operati sunt. Bonitatem ergo doce me inquit. ¶ Et si vis nota ꝙ sub nomine bonitatis continentur omnia illa in quibus debem⁹ petere et appetere a deo vel ab homine edoceri. videlicet res et opera virtuosa. et illa que necessaria sunt saluti. Ipsa eni animalia docent filios suos vtilia eligere noxia precauere Sicut de vitulo marino legitur. Qd catulos suos in terra genitos tandem ad mare ducit. et eos natare docet ⁊ instruit. De ceruis etiam legitur: ꝙ filios suos solent ad precipitia montium ducere. ⁊ docent eos currere et saltare. Aquila enim desuper volitando. volare docet pullos: et eos exemplariter ad hoc istruit et exercet Sic vere christus exēplariter. in scriptura litteraliter. et predicando vocaliter. eligere bonū et reprobare malum fideles docuit: et bonitatem sequi et facere eos instruxit. quod etiam debēt prelati et doctores facere: q: scilicet auditores et subditos debent in bonis actibus exercere et exēplariter et verbaliter edocere. quia sicut dicitur: Ecclesiastici. xxx. Qui docet filium laudabitur in illo: et qui docet filium in zelum mittit inimicū suū Unde etiam dicitur de Thobia: Thobie. i. ꝙ filium suum a puericia timere deum docuit et recedere ab omni peccato: Notabo ergo ꝙ bonitatem docet deus: docet iustus. docet impius. Docet inquit de⁹. Et dico: ꝙ nos debemus per affectionem et contemplationem ascendere ad deum vt doceamur a deo. sicut bonus discipulus ad studium vt doceatur a magistro. Moratur eñ magister noster deus in loco altissimo: ⁊ ideo ipse vult ꝙ inferiora mundi negocia dimittamus. et superius per amorem celestium ascēdamus. vt spiritualiter doceamur ab isto: Quod aduertēs Esaias dicebat: Esaie ij. Uenite ascendamus ad montem domini. et docebit nos vias suas. et ambulauimus in semitis eius. Que autem sunt vie dei: per quas peruenitur ad deum. procuIdubio sunt virtutes. Ipse enim sunt vie per quas ipse voluit ambulare. et per quas nos docet deus incedere et calcare. Ps. Diriget mansuetos in iudicio. docebit mites vias suas. Uniuerse aūt vie dñi mīa ⁊ vitas. Magna eñ mīa et grā fit illi q̄ debet ire ad loca remota ⁊ ignota si q̄s doceat eū viam. Et ideo viā eundi ad paradisum id est viam virtutum petebat dauid a deo sibi doceri cū dicebat in ps. Uias tuas domine demonstra mihi. et semitas tuas edoce me. Dirige me in veritate tua et doce me. q: tu es saluator meus. ¶ Dico ergo ꝙ deus docet. D

Uiam equitatis et iusticie que nunꝗ deficit.
Uiam pietatis et clementie que multos reficit.
Uiam veritatis et scientie que falsa reijcit.
Uiam claritatis et sapientie que cunctis proficit.
Uiam sobrietatis et temperantie que bonis sufficit.
Uiam taciturnitatis et moderantie que mores ꝑficit.

Docet ergo deus equitatem et iusticiā. Ps. Bonus es tu et in bonitate tua doce me iustificationes tuas. Item docet pietatem et clementiam: Johā. vij. Clamabat iesus docens in templo. sequitur. Qui sitit veniat ad me et bibat. vnde Ecclesi. xviij. Misericordia dei super omnem carnem. qui misericordiam habet. docet ⁊ erudit sicut pastor gregem suum. Item docet veritatē et scientiam: Matthei. xxij. Magister scimus q: verax es et viam dei in veritate doces. Item docet mentis claritatem et sapientiam: Job. xxxiij. Tace et ego docebo te sapientiam. Et merito. cum ipsa sapientia dicit: Sap. vij. Omnium artifex docuit me sapientia. Item docet sobrietatem et temperantiam: Sap. viij. Sobrietatem enim et prudentiam docet. et iusticiam et veritatem et patientiam: Job. xxxiiij. Si erraui tu doce me. ⁊ si male locutus sum vltra non addam. Et illud predictum: Job. xxxiij. Tace et ego docebo te sapiētiam. Iste ergo sunt bonitates quas docet deus: et qui veniens docuit Jesus christus: Deutero. iiij. De celo te fecit audire vocem suam vt doceret te. De multis tamen dicere potest illud: Hieremie xxxij. Uerterunt ad me terga et non faciem cum docerem eos diluculo. Bonitatem igitur docet deus. ¶ Item dico ꝙ bonitatem etiā docet iustus scilicet bonus doctor predicator vel prelat⁹. Et sic notabis ꝙ boni doctores docere debent et docēt E

Noxia fugere.
Diuina colere.
Hosti resistere.
Secure sistere.
Malos conuertere.
Peccata plangere.
Docte discernere.
Futura cernere.
Eterna querere.

Docent ergo boni doctores: immunda fugere. sancte conuersando Leui. xv. Docebit filios israel vt caueāt immundiciam: Diuina colere. deum reuerēdo seu sancta frequentando. iiij. Reg. xvij. Cum venisset vnus de sacerdotibus docebat eos quomodo colerent dominū: Item hosti resistere minime peccando. Ps. Docet manus meas ad prelium. ⁊. ij. Reg. j. Precepit ergo dauid vt docerent filios iuda arcum et sagittam. sup. ad impugnadum hostes. Item secure viuere. timorem pellēdo: Job. iiij. Ecce docuisti plurimos. et manus lassas roborasti. et vacillantes confirmauerunt manus tue. Item malos conuertere. peccata linquendo. Ps. Docebo iniquos vias tuas et impij ad te conuertentur. Itē peccata plangere. corde penitendo. Hieremie. ix. Docete filias vestras lamentum. Item bene discernere. iuste meditando. Ezechielis. xliiij. Docebunt filios israel quid sit inter sanctum et prophanum. Item futura cernere alte contemplando. Danie. x. Ueni vt docerem te que ventura sunt. Itē eterna querere celū affectādo Matthei. xxj Docebat eos de regno. Sic ergo

f patet quomodo bonitatem etiam docet iustus. ℭ Sʒ
adhuc dico. ꝙ bonitatem aliquando docet impi⁹. Cō-
stat enim ꝙ multi sunt mali qui tamen sunt doctores
subtiles ⁊ scientifici: qui ⁊ si non verentur mala facere
student tamen vera predicare ⁊ vtilia dicere ⁊ docere.
Sicut enim videmus ꝙ homines in multis fuerunt
edocti per bruta sicut exemplificat. Plini. de ypotamo
qui docuit fleubotomiam. De cane qui docuit vomi-
tuʒ. De ciconia que docuit formaciam. De ceruo qui
docuit virtutem diptanni extrahendo de corpore ferrū
De mustela que docuit vires ruthe dum dimicauit cō
tra basiliscum. Sic proculdubio a brutis. i. a peccato-
ribus ⁊ malis doctorib⁹ ⁊ hypocritis edocemur quo-
tidie multa bona: quapropter ⁊ si ipsorum opera imi-
tari non debeamus: eorum tamen documenta retine-
re debemus: ⁊ que dicunt facere facite: que autē faciūt
nequaꝙ facere. Et sic verificatur illō Job. xxxv. ꝙ scʒ
deus docet nos sup iumēta terre: ⁊ in auib⁹ celi erudit
nos. Et Job. xij. Interroga iumenta ⁊ docebūt te. Au-
diui enim ⁊ in scripturis legi de quadā vinea quā ocu
lis vidi in ciuitate vticensi. ꝙ fructus eius nec canis
nec porcus volunt comedere: vinum tamē qd inde fit
est valde bonum. Sic vere sunt multi quorum fruct⁹
id est quorum opera nec canis nec porcus. i. quicunqʒ
⁊ quantūcunqʒ vilis peccator non dignaretur come-
dere. i. imitari aut facere ita: scilicet sunt horribilia fa-
cta sua: ⁊ tamen isti bonum vinuʒ. i. bonam doctrinā
faciunt: ⁊ bene docent vtilia que non agunt: tales vi-
dentur ab apostolo ⁊ a saluatore redargui. Dicit enim
talibus apostolus Roma. ij. Qui alium doces teipsuʒ
non doces. Dicis non mechandum mecharis ⁊c. Xps
etiam dicit Mat. v. Qui ergo soluerit. i. mandata nō
fecerit ⁊ docuerit: minimus vocabitur in regno celoꝝ
id est parum reputari debebit. Qui autem fecerit ⁊ do-
cuerit hic magnus vocabitur in regno celorum. Pa-
tet ergo quomodo bonitatem moralem docet impius
iustus deus: patet ergo ꝙ debemus edoceri ad acqui-
rendum virtutum titulum gloriosum: qui. s. notāter
sub nomine bonitatis. Bonitatem inquit ps. In bo-
nitate tua doce me. Et Prouerb. xiiij. Doctrina bona
dabit gratiam. Et Nee. ix. Spiritum bonuʒ dedisti ei
qui docet eos. Et istud est primum autoritatis. Boni
tatem ergo. ℭ Secundo dico: ꝙ nos debemus appete-
g re edoceri ad tolerandum rigoris stimulū fructuosuʒ
quod ostenditur cum dicitur. Disciplinam. Discipli-
na enim asperitatem correctionis importat: in qua. s.
patienter ⁊ prudenter sustinenda debemus velle ⁊ pe-
tere edoceri. De vrso em̄ legitur: ꝙ cum pre longo som
no ventrem suū constrictum: ⁊ visum suū senserit ebe-
tatum lac comedit vt laxetur: ⁊ apib⁹ pungi circa ocu
los gaudet: vt fluente sanguine visus claritas repare-
tur. In quo quidē instruimur ꝙ mel bone doctrine de
bemus appetere: ⁊ puncturas apū. i. correctiones do-
ctorum: ⁊ reprehensiones prelatorū ⁊ predicatorū: dili
gere ⁊ appetere: disciplineqʒ ⁊ tribulationuʒ actiuā
in patientia tolerare. Ex disciplina enim ⁊ tribulatio-
ne timor dei concipitur: qui super oīa necessarius est
homini ⁊ vtilis vt in eo doceatur Deuterono. xj. Do-
cete filios israel vt metuāt dominū ps. Venite filij au
dite me: timorem domini docebo vos. q. d. Ista sit pri-
ma lectio vestra: q: sicut dicit in ps. ⁊ Eccli. j. Initiū sa
pientie timor domini. De disciplina vo dicit Eccli. l.
ꝙ doctrinā sapientie ⁊ discipline scripsit in codice isto
Jesus filius syrach. q. d. sapientia ⁊ disciplina sorores
sunt: q: scʒ de disciplina ad doctrinam sapientie perue
nitur. Petamus igitur edoceri ad tolerandū rigoris
stimulum fructuosum: disciplinam ⁊ merito q: ꝑ cer
to illi qui disciplinati sunt atqʒ docti reputant ad stā-
dum coram regibus esse digni. Unde Danie. j. Prece-
ptū est preposito eunuchorū vt introduceret pueros:
in quibus nulla esset macula: eruditos omni sapien-
tia: decoros forma: cautos scientia: ⁊ doctos discipli-
na: qui possent stare in palacio regis: vt doceret eos li

teras: ⁊ linguā chaldeorū. ℭ Tertio vo dico ꝙ appe h
tere debemus edoceri ad procurandū splendoris ocu-
lum luminosum. Scientiam inquit doce me. Istud est
enim in quo tota natura humana appetit informari:
scʒ in scientia. ⁊ cognitione rerū. Oēs em̄ homines na-
turaliter scire desiderāt: vt dicit Aristote. j. meth. ps.
Qui docet homines scientiā: dn̄s scit cogitationes ho
minū: sequit. Beatus quem tu erudieris dn̄e: ⁊ de le-
ge tua docueris eū. Patet igitur quomodo appeten-
da est a nobis doctrina: que facit ad rerum cognitio-
nē. Doctrina que facit ad mali perpessionem. Doctri
na que facit ad honesti perfectionem seu ad boni ade
ptionem. Bene ergo. Bonitatē ⁊ disciplinā ⁊ sciētiaʒ
doce me. Ista est em̄ bona ⁊ sana doctrina q̄ habet

Subtilitatem.	Habet pico subtilitatem Exo.
Utilitatem.	xxviij. Pones in rationali iudi-
Suauitatem.	cij doctrinam ⁊ veritatem. q. d.
Facilitatem.	Istam doctrinam cōcomitatur
Autoritatem.	iudicium ratio ⁊ veritas. Item
Preciositatem.	habet vtilitatem exinde proue-

niunt fructus bonorū operū ⁊ virtutum: ⁊ ideo ista ro
ri ⁊ pluuie comparat ps. ⁊ habetur Deuterono. xxxij.
Concrescat in pluuiam doctrina mea: fluat vt ros elo
quium meū. Item habet suauitatem Prouerb. xxiiij.
Fauum dulcissimū gutturi tuo: sic ⁊ doctrina sapien-
tie. Item habet facilitatem Prouerb. xiiij. Doctrina
prudentium facilis. Item habet autoritatem. A deo
enim procedit nō ab homine: quilibet enim doctor po
test dicere Illud Johan. vij. Mea doctrina nō est mea
sed eius qui misit me patris. Item habet preciositateʒ
quia nihil cōparatur eidem: vn̄ Prouerb. viij. Accipi
te disciplinam meam ⁊ non pecuniam: doctrinam ma
gis ꝙ auruʒ eligite. Melior est. enim sapientia cūctis
operibus preciosissimis. Talem igitur doctrinā tā fa-
cilem: tam vtilem: tam nobilem: tam subtilem

Iusti recipiunt.	Iusti inquit recipiūt Prouer
Docti respiciunt.	bio. ix. Doce iustum ⁊ festina-
Stulti despiciūt.	bit accipere. Docti etiam acci

piūt Danie. xij. Docti autē intelligent: ⁊ Prouerbio.
xviij. Auris sapientium querit doctrinam. Mali etiā
despiciūt Prouerbio. j. Sapientiam atqʒ doctrinam
stulti despiciūt. Et ideo bene consulitur Prouerbio.
xxiij. In auribus insipientium ne loquaris: quia despi
cient doctrinam eloquij tui. Fatui enim. i. obstinati et
maliciosi docere nō debēt: q: doctrinā nō respiciūt sed
deridēt Eccli. xxij. Qui docet fatuū: quasi qui cōgluti
nat testam. q. d. In vanum laborabat. ⁊ ibidem. Com-
pedes in pedibus stulti doctrina. Hec igitur de bona
doctrina sufficiāt ℭ Sʒ si vis dic adhuc ꝙ mali de bo
na doctrina nō curāt: malā aūt doctrinā mūdanā ⁊ va i
nā diligūt ⁊ affectāt. pʒ de modernis q̄ nō q̄rūt nec ad
discūt nisi sciētias lucratiuas: leges: canones: medici
nā: vel etiā sciētias pernitiosas ⁊ vanas sicut est nigro
mācia: piromācia: aerimācia. geomācia: ydromancia
spatulamācia: augurimācia: ⁊ cetere sciētie diuinato-
rie: q̄ si forte fundate sunt in aliq̄ vitate: ⁊ i aliq̄ occul
ta ⁊ secreta nature maiestate: multū tn̄ abūdāt i curio
sitate ⁊ vanitate: ⁊ multū distrahūt hoīem a salutis ne
cessitate ⁊ vtilitate. cōtra ipsos loquit apls. ij. Thim.
iiij. Erit tn̄ tps cū sanā doctrinā nō sustinebunt: sʒ ad
sua desideria coaceruabūt sibi magr̄os prurietes auri
bus ⁊ a veritate q̄dē auditū auertēt: ad fabulas aūt cō
uertent. Siles illi mōstro marino qd dr halos qd plu-
uia occidit ⁊ excecat: q̄ tn̄ alios pisces īpinguat: sicut di-
cit liber de natura rex. Sic vo sunt multi qb⁹ pluuia
desursuʒ veniēs. i. doctrina sctā ⁊ sana theologica mors
est ⁊ excecatio ⁊ obstinatio mētis sue: tn̄ bonis est ipin
guatio graꝝ. Nihil em̄ ita ledit eos sicut gustare plu-
uiā salutarē. i. audire doctrinā salutiferā atqʒ sanctā.
Nihil ēt tm̄ placet eis sicut audire doctrinā pestiferā
⁊ inanē. ⁊ tn̄ scriptū est Prouer. xxj. ꝙ vir q̄ erraueret a
via doctrine in cetu gigātiū cōmorabitur. Notabis er
go ꝙ isti diligunt et doceri ⁊ docere.

Doctrinam

Doctrinam mendacem. Doctrinam fallacem. Doctrinam tenacem. Doctrinam voracem. Volunt enim edoceri loqui mendaciter Hieremie.ix. Docuerunt linguam suam loqui mendacium vt inique agerent laborauerũt. Itẽ student etiã edoceri fallaciter.j.Thimo.iiij.In nouissimis quidem temporib⁹ discedent quidam a fide:attendentes spiritibus erroris ꝛ doctrinis demoniorũ. Item amant edoceri viuere tenaciter. Doctrine enim mundane ad nihil aliud videntur tendere ꝙ ad auariciam ꝛ ad diuitias obtinendas.Iste enim sunt doctrine hominum. De quibus dicitur Mat.xv. Sine causa autem colũt me docentes doctrinas ꝛ mandata hominum.Isti enim affectant edoceri viuere voraciter et carnaliter:sicut illi qui legem ꝛ doctrinam machometi sectantur:qui pro eo eam amant:quia gulam ꝛ coitum commendat. De quo Apocalip.ij. Habes ingt tenentes doctrinam Balaam:qui docebat de sacrificijs idolorum ꝛ fornicari. Sic ergo patet quomodo docere ꝛ doctrina in bono significant ꝛ in malo.

Dolor. Dolere.

Nota ꝙ dolor multipliciter sumitur in scriptura. Est enim

A Dolor virtuosus. Dolor vitiosus. Dolor tediosus. Dolor virtuosus est dolor penitentie ꝛ cõpunctiõis. Dolor vitiosus est dolor auaricie siue inuidie ꝛ detractionis. Dolor tediosus est dolor violentie ꝛ damnationis.

Primo Secũdo Tertio dolore dolent Perfecti. Infecti. Deiecti seu damnati.

Dolor ꝯpũctiõis est laudabilis ps. Dñs opẽ ferat illi super lectũ doloris eius Dolor detractionis vel ambitionis est odibilis ps. Sub lingua eius labor ꝛ dolor Dolor dãnationis est terribilis Eccls.ij. Cuncti dies eius doloribus ꝛ erũnis pleni sunt

Primus dolor est appetendus. Sed secũdus est fugiẽdus. Sed tertius est formidandus. Omnis eñ talis dolor medicinalis est anime et ad salutẽ plurimũ operatur. Et ideo talis dolor debet in patiẽtia sustineri. Dicam⁹ igit aliquid de primo dolore:ẽm.s.ꝙ dolor potest mihi assignare

Mentis cõpunctionem. Carnis afflictionem. Rerũ amissionem.

dolor eñ infert infirmis:vt sanitatẽ consequantur:discipulis vt assequantur sagacitatem:pueris vt obliuiscantur lactis dulcorem ꝛ voluptatem. Cum dolore enim curantur infirmi. Cum dolore et verbere docentur iusti. Cum dolore etiam ꝛ amaritudine pueri a lactis vbere ablactant. Sic reuera charissimi dolor ꝯpunctionis ꝛ afflictionis facit vulnera pctõꝝ sanari: virtutes ꝛ bonos mores addisci:ꝛ lac mũdane dulcedinis obliuisci. Dolor igitur iste vtilis est ꝙuis pmo det desolationem:dat tamen multiplicem cõsolationem. Unde in ps dicitur. Scdm multitudinem dolorũ in corde meo: consolationes tue letificauerunt animam meam. Dolere debemus igitur in hoc seculo: vt gaudeamus in alio. Ita videbatur dolere Job.vj.dicẽs sic Verba mea dolore sunt plena: ꝛ sagitte domini in me sunt: ꝛ terrores eius militant contra me. In quib⁹ verbis notatur ꝙ dolor cõpunctiõis ꝛ cõpassionis debet ex tribus causis in nobis generaliter introduci: primo videlicet

B Ex terrore criminis cõmissi. Pre furore turbinis immissi. Pre timore luminis amissi.

Vel dico ꝙ dolere debem⁹ ex cõmissione letalium delictorum Verba mea inquit. Ex immissione presentium tormentorum. Sagitte inquit domini. Ex amissione finalium gaudiorum. Terrores inquit eius militant contra me. Debemus igitur dolere pro delictorũ cõmissione quod ostenditur cum dicitur Verba mea dolore plena sunt. Quando enim cor pro delictis commissis dolet ꝛ cõpungitur:verba dolore plena in cõfessione sequuntur. Iuxta illud.j.Reg.j. Ex multitudine doloris merorisꝙ mei locuta sũ. De peccatis enim dolere debet homo:quia se videt homo deum offendisse gratiam perdidisse:infernũ acquisisse:ideo debet quilibet dicere illud Hiere.viij. Dolor meus super dolorem in me cor meum merens. Agnus enim valde dolet quando matrem amisit: et ideo non cessat balare ꝛ clamare quousꝙ ipsã inuenerit. Equus etiã sicut dicit Pli. Letat in preliando:gaudet si vicerit:dolet vero si victus fuerit. Sic vere charissimi quando homo per peccatum a diabolo vincitur:ꝛ a matre sua.s.xpo diuiditur ꝛ seiungitur:tunc pro certo valde debet per contritionem dolere:ꝛ dolorosum balatum per confessionem ꝛ orationem emittere:quousꝙ istam matrem deum possimus per penitentiam ꝛ gratiam inuenire vt sic possit dici de quolibet illud Gene.vj. Tactus dolore cordis intrinsecus penituit. Doleamus igitur de peccatorum cõmissione.

C Secundo debemus dolere de tormentorum immissione: scz de tribulationibus ꝛ miserijs huius mundi:que in nobis ꝛ in alijs cernim⁹ omni die. Iste enim debent nos mouere ad dolendum ꝛ condolendum:ꝛ ad mundi solatia contemnendum: quod quidem ostenditur cũ dicitur. Sagitte domini Mundi enim miserie ꝛ tribulationes sunt sagitte domini quibus vulnerat ꝛ affligit. Sagitta enim infixa dolorem infert ꝛ querere remedium cõpellit. Sic vere mundi miseria ꝛ tribulatio debet inferre dolorem cordi nostro ꝛ nos mouere ꝛ impellere:vt alibi solatiũ requiram⁹:scz in gloria paradisi ps. Sagitte tue infixe sunt mihi ꝛ confirmasti super me manum tuam. Dolor etiam cõpassionis de miseria aliorum debet transfigere corda. Equus enim sm Pliniũ dicitur ad modum hominis:affectum compassionis habere: et pro morte domini sui lachrymari ꝛ dolere. Passeres etiã vno ipsorum illaqueato solent dolere:et ibidem cõuenire:ꝛ ipsum si possint de laqueo liberare. Boues etiã ad socios suos afficiũtur:ꝛ si ipsos amiserint pre dolore mugiunt ꝛ tristantur. De elephantibus etiam dicitur: ꝙ ad casum sociorum conueniunt: ipsosꝙ si possint erigunt: ꝙ si nequiuerint pre dolore clamãt ꝛ barriunt. Et breuiter omnia dolore cõpassionis transfigũtur:ꝛ dolentibus alijs condolent pariter ꝛ tristantur Sic dolebat Dauid.ij.Regum.j.dicens. Doleo super te frater mi Jonatha decore nimis: ꝛ amabilis super amorem mulierum. Quia reuera charissimi de dolore casu:miseria:ꝛ tribulatione amicorum ꝛ vicinorũ debemus tristari ꝛ dolere:ꝛ ipsos prout possumus releuare.

D Sed dico etiam adhuc ꝙ dolor tribulationis exterioris debet transfigere corda nostra. Quando eñ a deo exterius sagittamur:tũc ad dolorem ꝛ timorem necnon ad penitentiam incitamur:ꝙuis multi homines possunt dicere illud Prouerbio.xxiij. Vulnerauerunt me ꝛ non sensi. Misera enim mundi prosperitas ita allicit miseros peccatores:ꝙ dolorem miseriarum mundi non sentiũt nec aduertunt. Mandragora eñ facit homines dormire:ita ꝙ si scindantur vel leduntur:non sentiunt penitus neꝙ dolẽt. Talem etiam virtutem habet lapis qui dicitur menophitis. Si eñ cũ aqua vel aceto positus seu tritus: vel permixtus:ꝛ inde membra secãda fuerint perlinita:ita facit membra obstupescere: ꝙ dolorem nõ sentiunt secatoris. Sic vere charissimi talis menophitis ꝛ talis mãdragora est prosperitas temporalis:quia vere illi qui ipsa fuerint perliniti:virtutem sensitiuam amittunt. Ita enim delectantur ꝛ oblectantur in mundi prosperis:ꝙ ꝙuis magnis tribulationibus feriantur:ꝙuis penis ꝛ miserijs sagittent:isti tamẽ nõ sentiũt neꝙ dolẽt:sed letãtur amplius atꝙ gaudent:nec ꝑpter hoc a suis peccatis ꝛ vitijs recedũt. Unde in persona xpi dicitur talib⁹ illud Hierem. Percussisti eos ꝛ non doluerunt attriuisti eos ꝛ renuerunt accipere disciplinam:indurauerunt facies suas super petram et noluerunt reuerti.

Non sic ergo: sed doleamus pre tormentorum immissione. Sagitte ⁊c. Et sic nota ꝙ in hoc mundo multiplex sentitur dolor scȝ

Dolor nature: que semper deficit.
Dolor senectutis: que multum afficit.
Dolor infirmitatis: que corpus affligit.
Dolor tribulationis: que mundus efficit.
Dolor sollicitudinis: que mentem conficit.
Dolor peccati: qđ cunctos inficit.
Dolor fortune: que nullum reficit.
Dolor mortis: que nos interficit.

Sentimus ergo hic dolorem nature: que continue solet deficere. De quo Ecclesiastes. ij. Cuncti dies eius doloribus et erumnis pleni sunt. Item dolorem senectutis: que finaliter solet accedere. Psalmista. Si aūt in potentatibus, octuaginta anni et amplius eorum labor et dolor. Item dolorē infirmitatis: que nos quādoq̧ solet affligere: de qua in Psalmista. Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius. Item dolorem tribulationis: q̃ sepissime solet contra nos insurgere. Psalmista. Ibi dolores vt parturiētis in spiritu vehementi conteres naues tharsis. Item sollicitudinis que multas curas solȝ adducere. Psalmista. Surgite postꝙ sederitis qui manducatis panem doloris. Et Job. ix. Commuto faciē meā et dolore torqueor ⁊c. Item dolorem peccati: quod in omnibus videmus repetere Psalmista. Concepit dolorem et peperit iniquitatem. Dolorem dico inuidie. Psalmista. Sub lingua eius labor et dolor luxurie. Esaie. xxj. Lumbi mei repleti sunt dolore gule. Job. xx. Cum satiatus fuerit artabitur: et omnis dolor irruet in eum. Detractiōis Job. iiij. Qui semināt dolores et metūt eos vi di flāte deo perijsse. De talibus ergo plangebat Job. x. dicens Dimitte me vt plangam paululum dolorem meum. Item dolorem sentimus fortune: que in eodē nō solet sistere. Prouerbiorum. xiiij. Risus dolori miscebitur: et extrema gaudij luctus occupat. Item mortis dolorē qui finaliter solet occidere. Baruc. ij. Mortui sunt in doloribus pessimis Talibus ergo doloribus vanis affligitur anima nostra. id est. vita Psalmista. Defecit in dolore vita mea: et anni mei in gemitibus. Et iste sunt sagitte quib⁹ continue sagittatur misera sors humana. Sagitte ergo domini in me sunt. ps. Sagitte potentis acute cum carbonib⁹ desolatorijs. Doleamus ergo pro tormentorum immissione. ❡ Tertio dico: ꝙ dolere debem⁹ de gaudiorū amissione. Nihil
C em̄ est tam dolorosum: tam tristabile: sicut amittere gaudia paradisi. Istud ostenditur cum dicitur. Terrores eius militant supra me. Isti enim terrores potissime debent nos terrere: scȝ timor de amittendo gaudia celestia. Iste enim dolor est de quo loquitur Dauid in ps. Circundederunt me dolores mortis. Mors enim proprie est celestium amissio gaudiorum. Unde in ps. Dolores tui conturbauerunt me. Et sic patet: ꝙ dolēdum est multipliciter in hoc mundo: scȝ pro futuro solatio ne amittatur. Pro presenti supplicio ne incurratur. Pro cōmisso flagitio vt deleatur. De dolore autē quo dolēt miseri in inferno notare potes ꝙ ipse est dolor

Perpetuus qui semper durabit.
Continuus qui nunꝙ cessabit.
Eximius quem nullus curabit.
Mesticius qui corda grauabit.

Est dico dolor perpetuus Hieremie. xv. Factus est dolor meus perpetuus ⁊ plaga mea desperabilis. Item cōtinuus Job. xvj. Si locutus fuero non quiescit dolor meus: ⁊ si tacuero non recedet a me: nunc autē oppressit me dolor meus: ⁊ in nihilum redacti sunt oēs artus mei. Item eximius Hierem. viij Dolor meus sup dolorē. Et Treno. j. O vos oēs q̃ transitis per viā attendite ⁊ videte si est dolor sicut dolor meus. Itē mesticius seu turbaticius. ij. Machabeo. ix. Apprehēdit eum dolor durus viscerum. s. pessimū antiochum Hierem. l. Angustia apprehendit eum dolor quasi parturientem Apocalip. xvj. Cōmanducauerunt linguas suas pre dolore. Beati vero in patria tales dolores nō sentient Apocalip. xxj. Absterget deus omnem lachrymam ab oculis eorum: ⁊ mors vltra non erit: neq̧ luctus neq̧ clamor neq̧ dolor erit vltra que prima abierunt ⁊c. Sufficit.

Dolus.

Nota ꝙ dolus: fraus: astutia: deceptio idem sunt. Et est proprie dolus quādo aliquid fit sub aliena dissimulatione: quando vnum intendit ⁊ aliud simulatur. Et sic accipitur Eccli. xix. Est qui nequiter se humiliat: ⁊ interiora eius sunt plena dolo. Et sic dolus ⁊ veritas contrariantur. Sicut igitur veritatem debemus amare: sic tenemur dolū fugere ⁊ vitare. Et debem⁹ notare ꝙ triplex est dolus scȝ A

Dolus detractorum.
Dolus auarorum.
Dolus deceptorum.

scȝ hypocritarū. Et dico dolus detractorum. Tales enim dolose loquunt. Isti enim hominem cui volūt detrahere solent primitus commendare: vt dum charitatiue loqui videntur eis indetrahendo melius credatur. Sunt enim sicut barbitonsor: qui primo vngit postea pungit. Isti sunt similes serpenti: qui ita sepe ⁊ cito mouet linguam ꝙ duas linguas habere videtur. Detractores procerto duas videntur habere linguas: quia scȝ nunc dicūt vnū nunc aliud: nūc vngunt adulando: nunc mordēt ⁊ pūgunt detrahendo Hierem. ix. Sagitta vulnerans lingua eorum: dolum locuta est in ore suo: pacem cū amico suo loquitur ⁊ occulte ponit ei insidias. Iste est dolus detractorum. ❡ Secundo est dolus auarorū. Isti enim fraudulēter ⁊ dolose inuoluūt pauperes in suis contractibus ⁊ vsuris: vt ipsos exheredent ⁊ deuastēt. Similes aranee que occultatur in foramine suo: sȝ qñ videt muscam captam in tela sua: statim currit ⁊ eam occidit: ⁊ humiditatem eius sugit. Sic vere vsurarij ⁊ auari statim ꝙ percipiunt aliquem suis laqueis ⁊ malicijs bene ligatum ⁊ inuolutum: solent ipsum inuadere ⁊ exheredare: ⁊ humorem suorum bonorum sugere ⁊ subripere ipsumq̧ depauperare ⁊ vacuare ps. Nunc defecit de plateis eius vsura ⁊ dolus. Item iste est igit dolus auarorum Hierem. vj. A maiore vsq̧ ad minorem omnes auaricie student: a propheta vsq̧ ad sacerdotem oēs faciunt dolum. ❡ Tertio dico ꝙ est dolus B proditorum seu deceptorū. Tales enim fingunt se esse fideles vt de eis amplius confidatur: qui cum sciuerūt secreta hominis prodūt ipsuȝ. Et. j. Machabeo. j. Locut⁹ est eis v̄ba pacifica in dolo Danie. xj. Post amicicias cum eo faciet dolum. His ergo premissis: patet ꝙ omnis dolus ⁊ fallacia debet detestari et nunꝙ diligi vel sectari. Unde nota ꝙ illa debent vitari

Quia dolosos deus detestatur.
Quia ipsorum vita breuiatur.
Quia ipsis malum imprecatur.
Quia dolosus bonis aduersatur.
Dolosus malus predicatur.
Dolose semper meditatur.
Mendaciter loquitur ⁊ fatur.
Fraudulenter mala machinatur.
Cuncta mala dolus operatur.

Dico ergo ꝙ fallos ⁊ dolosos dñs detestatur ps. Uirū sanguinū ⁊ dolosum abbominabitur dominus. Item vita talium breuiatur ps. Uiri sanguinū ⁊ dolosi non dimidiabūt dies suos Itē scriptura malum talibus imprecat ps. Disperdet dñs vniuersa labia dolosa ⁊ linguā magniloquā. Itē bonis oībus talibus aduersat ps. Muta fiāt labia dolosa q̃ loquebant aduersus iustuȝ in supbia ⁊ abusione. Item talis malus predicat. quia. s. vnus dolosus postꝙ cognitus est ab omnibus diffamat Prouer. xiiij. Filio doloso nihil erit boni. Et Prouerb. xx. Statera dolosa non est bona. Item talis dolose meditat ps. Locuti sunt vanitates ⁊ dolos tota die meditabātur

die meditabâtur. Itē talia v̄ba falsa continue fat. ps Uerba oris eius iniquitas ⁊ dolus. Cōtra illud. Pro hibe linguam tuā a malo et labia tua ne loquant dolum. Itē talis mala semper machinatur. ps. Lingua tua semper concinnabat dolos. Et alibi. Sicut nouacula acuta fe. do. Itē talis malū semper operatur. Omnia enim mala opera ortum habent a dolo: vcꝫ

Deceptio cunctorum.
Destructio regnorū. Cunctorum dico
Occisio iustorum. est deceptio Eccle

fiasti. xj. Multe sunt insidie dolosi. Et ibi. Ab vno dolóso augetur sanguis. i. regnorum translatio ⁊ destructio. Eccli. x. Regnum transfertur de gente in gentem propter iniusticias ⁊ iniurias ⁊ molestias ⁊ diuersos dolos. Iustorum etiam occisio ⁊ interfectio. Unde de Abner dicitur. ij. Regū. iij. ꝙ adduxit eū Joab ad medium porte vt loqueret ei in dolo ⁊ interfecit eū ⁊c.

Dominus. Dominari.

Domin⁹ nomē auctoritatis ⁊ potestatis: iurisditiōis: ⁊ plationis: superioritatis ⁊ sublimitatis est. Et ideo nomen domini in duo principaliter est diuidendum: scꝫ in diuinū ⁊ humanum. Diuinum enim dominium est cum omni reuerentia venerandum. Humanum vero cum omni temperantia est moderandum. Dicamus ergo primo de dominio celesti ⁊ superiori. Istud enim valde est timendum ⁊ honorandum. Omnia enim seruiūt ⁊ obediunt suo superiori: ⁊ per eius influentiam se regulāt ⁊ gubernant. Planete enim dominantur rebus inferioribus. Et ideo sicut videmus f̄m eorum motus et operationes: coniunctiones: oppositiones: in signis varijs ⁊ diuersis omnia ista inferiora mutantur ⁊ diuersimode gubernantur. Et proculdubio quia sancti ⁊ deus nobis dominantur ⁊ presunt. Ideo eis debem⁹ obedire: ⁊ f̄m motum voluntatis ipsorum nos regere ⁊ gubernare: nosqꝫ in suis conditionibus ⁊ morib⁹ cōformare. Bene ergo dicitur Deuterono. vj. Dominū deum tuum time ⁊ illi soli seruies. Ubi aduerte ꝙ iste dominus est timendus: amandus: ⁊ seruiendus propter tria: seruies illi inquit: soli scꝫ

Quia habet cōditionem liberiorem: qꝛ dominus est.
Quia habet dilectionem vberiorem: quia tuus est.
Quia habet prelationem superiorem: quia solus est.

Est igitur liberioris conditionis: quia dominus et per consequēs non seruus. Res enim celestes a corruptione sunt libere Res vero elementares nō sunt sine corruptione. Deus ergo qui nō solum est celestis: sed supcelestis corruptioni ⁊ mutationi non subiacet: sed ab omnibus liber manet Malachie. iij. Ego domin⁹ qui non mutor. Alij enim domini non sunt proprie liberi habent enim alium cui subsunt: iste vero nulli subijcitur: sed cunctis alijs dominatur. Iuxta illud Dan. xj. Surget vero rex fortis ⁊ dominabitur ditione alᵃ potestate multa. Ubi nota ꝙ in isto est

Maiestas incomprehensibilis: quia rex.
Stabilitas inconcussibilis: quia fortis.
Autoritas indepressibilis: quia dominabitur ditione multa

Nam sicut dicit Richar. lib. ij. de trinita. capi. xv. Ille est veraciter dominus cuius maiestas nulla potestate premitur: cui⁹ potestas nulla possibilitate prepeditur. Ueraciter autem dici dominus non poterit qui alteri potestate inuitus seruit aut seruituti sedit. Impossibile est ergo plures dominos esse Est igitur iste liberioris conditionis. Dñm inquit. ¶ Item dico ꝙ iste est vberioris dilectionis: quod ostenditur cum dicitur. Tuus. Ipse enim factus est tuus per charitatem ⁊ pietatem. Ipse enim dat seipsum nobis per sua beneficia dicens in ps. Ego enim sum dominus deus tuus qui eduxi te de terra egypti. Ita ꝙ quilibet potest dicere illud Johan. xx. Domin⁹ meus ⁊ deus me⁹. Ipse enim est de natura lucis: que liberaliter omnib⁹ se donat. Statim enim ꝙ homo aperit fenestrā: lux subintrat ⁊ domū illuminat ⁊ illustrat. Sic vere deus valde liberalis est nature. Ubiqꝫ enim per suam gratiam se dare consueuit omnibus se per diuersa beneficia distribuit: ⁊ si fenestram cordis nostri apertam sine obiectiōe peccati inuenerit ibi liberaliter subintrabit. Apocalip. iij. Ecce sto ad ostiū ⁊ pulso: si quis aperuerit ianuas intrabo ad eum. Iste ergo est dominus liberalis. Unde ipse est sicut iupiter planeta beniuol⁹ qui est dominus sagittarij ⁊ signi piscium. Et sub ipso continetur honor: diuitie: sapientia: ⁊ ratio f̄m astronomos. Sic vere charissimi: si nos fuerim⁹ sagittarij peccata nostra sagittantes per contritionem. Pisces in aqua gratie conuersantes per deuotionem: tunc vere in nobis dominabitur. Jupiter. i. deus: id est iuuās pater qui finaliter in paradiso honores ⁊ diuitias rationem ⁊ sapientiam nobis dabit. Ipse ergo est tuus. Bene ergo dicitur Mat. xxij. Diliges dominum deū tuum. Est igitur vberioris dilectionis vel compassionis. ¶ Deniqꝫ dico: ꝙ ipse est supioris prelationis qđ ostenditur cū dicitur. Illi soli. Iste enim est solus per excellentiam singularem: ⁊ ideo solus ⁊ singulariter est amandus. In sicilia enim sunt equi qui dominos suos cognoscunt: ⁊ ipsos solos ad sedendum supra se ⁊ nullos alios admittūt f̄m Isið. ⁊ Solinum. Sic vere nos xp̄iani debemus dominum nostrum: scꝫ deum cognoscere: et quantum ad fidem ip̄m solum recipere ⁊ ei singulariter obedire. Nullus enim alius debet a nobis recipi vel admitti in deum vel magistrum: quia scꝫ non debemus recipere

Mundū qui dominari querit per auariciam.
Non carnem qui dominari querit per luxuriam.
Non diabolum q̄ querit dominari per superbiam.

Immo omnes istos dominos debem⁹ respuere: ⁊ istū solummodo per fidem ⁊ charitatem recipere ⁊ habere. Illi inquit soli seruies. Iuxta illud Deutero. xxxij. Dominus solus dux eius fuit ⁊ nō erat cum eo deus alien⁹. Quod est hodie contra multos: q̄ de carne mūdo ⁊ diabolo faciunt deum suum ⁊ dominum pariter et magistrū: ita ꝙ illi non seruiunt deo soli: sed potius dijs pluribus et magistris. Sicut enim dicitur Roma. vj. Eius serui estis cui obedistis. Et qꝛ tales obediunt mundo auare congregando. Carni luxuriose viuendo. Diabolo superbe se habendo: ideo talium dominorum seruos se efficiunt: et a deo fugiunt ⁊ recedunt. Et tamen ꝙ nos debemus istos tres dominos scꝫ superbiam: auariciam: ⁊ luxuriam: euitare ⁊ fugere: patet per scripturam. De superbia enim ⁊ de diabolo dicitur. Thob. c. iiij. Superbiam in tuo sensu nunꝗ dominari permittas. De auaricia etiam et de mundo dicitur in psalmo. Non dominetur mei iniquitas: id est auaricia que equitatem non seruat: quia scilicet vni dat ⁊ alij aufert: vni dat multum ⁊ alij parū. Unde et de mundo potest dici illud Prouerbio. xix. Non decent stultum diuitie: nec seruum dominari principibus. De carne x̄o et de luxuria dicitur. j. ad Thimotheo. ij. Docere mulieri non permitto: nec dominari in virum. Tales dominos et dominia debemus horrere ⁊ ab eisdem fugere ⁊ cauere. Cuius prohdolor fit cōtrarium. Unde de plangendo dicitur Trenorum. v. Serui dominati sunt nostri. Et in p̄s Dominati sunt eorum qui oderunt eos. Ideo de talibus potest dici illud Hierem. xvj. Seruietis dijs alienis die ac nocte: q̄ non dabunt vobis requiem. Esaie. xxvj. Domine deus noster possederunt nos domini absqꝫ te. Isti enim dij et domini scilicet mundus: caro: demonia: no dant seruitoribus suis requiem sed laborem. Notum enim est omnibus quantum luxuriosi pro luxuria laborant complenda: quantum superbi pro superbia sua honoranda militant: quantum auari pro auaricia sua seruanda circueunt ⁊ certant. In seruitio enim taliū dominorum non debem⁹ morari: qui scꝫ nec in die hui⁹ mūdi: nec in nocte alteri⁹ seculi requiē suis seruitorib⁹ donāt. Sicut em̄ dicūt astrologi illi in qb⁹ signū sagittarij ⁊ celestis ꝯstellatio dn̄at sūt hoīes valde mobiles

⁊ in motu ꝗ plurimū delectantur. Sic vere charissimi illi peccatores in quibus isti domini principant semp in motu ⁊ labore viuūt: ⁊ in illo ꝗ plurimū se delectant. Non seruiamus ergo talibus dominis qui suis seruitoribus dant laborem: sed seruiamus illi soli: scꝫ deo qui secundum ps. Solus est altissim⁹ in omni terra. Unde Crisost super Math. Christus solus est dominus: non solum animalium: sed etiā omnium hominum. Rom. x. Idem dominus. Et .j. Corinth. viij. Nobis autem est vnus domin⁹ iesus christ⁹. Patet igit ꝙ iste dominus est seruandus et amandus: quia habet vt dictum est

Prelationē superiorē.
Dilectionē vberiorē.
Conditionē liberiorē.

Et hoc de domino celesti sufficit quo ad presēs. Et si vis adhuc probare ꝙ dominus debet a nobis Honorari: Amari: ⁊ intereri: notare potes: ꝙ hoc debet esse: quia ipse procerto est

Sapiens ⁊ luminosus ad cunctos gubernandum.
Potens ⁊ virtuosus ad malos eneruandum.
Dulcis ⁊ amorosus ad bonos sociandum.
Justus ⁊ rigorosus ad recte iudicandum.
Humilis ⁊ obsequiosus ad cunctis famulandum.
Pius ⁊ solatiosus ad tristes confortandum.
Altus ⁊ gloriosus ad cunctis imperandum.
Placidus ⁊ gratiosus ad bonos delectandum.

Dico ergo ꝙ ille est ad nos gubernandum seu ad iter monstrandum clarus ⁊ luminosus. Esai. lx. Erit tibi domin⁹ in lucem sempiternam. Item ad malos eneruandum potens ⁊ virtuosus. ps. Domin⁹ fortis ⁊ potens dominus potens in prelio. Item ad bonos associandum dulcis ⁊ amorosus. ps. Dominus virtutum nobiscum. Et .ij. Paralip. xv. Dominus vobiscum qr fuistis cum eo. Item ad recte iudicandum: iustus ⁊ rigorosus. Hiere. xxiij. Hoc est nomen quod vocabunt eum dominus iustus noster. Et Esai. xxxiij. Domin⁹ iudex noster domin⁹ legifer noster. Et Johe. ij. Recte vie domini: iusti ambulabūt in eis. Item est ad nobis famulandū humilis ⁊ obsequiosus. Gala. iiij. Nihil differt a seruo cum sit domin⁹ omnium. Item ad nos confortandū benignus ⁊ solatiosus. Ezechi. iij. Manus autem domini erat mecum confortans me. Item ipse est ad cunctis imperandū celsus ⁊ gloriosus. Esa. vj. Uidi dominum sedentem super solium excelsum. Item est ad omnes delectandum placens ⁊ gratiosus: quod potissime fiet in patria quādo verificabitur illō Johan. xx. Gauisi sunt discipuli viso dño. Talis ergo dominus debet timeri: propter potētiam. ps. Timete dominum omnes sancti eius. Debet enim vereri: propter iusticiam. ps. Justus dominus ⁊ iusticias dilexit. Debet amari: propter clementiam. ps. Misericors ⁊ miserator dominus patiens ⁊ multū misericors. Sic ergo patet: ꝙ est vnum dominium summum ⁊ celeste.

D ¶ Secundo principaliter dico: ꝙ est vnum dominiū prelationis. De quo .j. Regū. ix. Ecce vir quem dixerā tibi iste dominabitur populo meo. Et hoc est humanum dominium seu terrestre. Et sic dominium accipitur pro quacunqꝫ iurisditione: prelatione: ⁊ superioritate. Debet igitur homo dominari. Primo sibi. Secundo alijs. Sibi dico. Regulando mot⁹ mentis interiores: et refrenando actus carnis exteriores: faciēdo fructus morum vtiliores. Alijs etiam: scꝫ subditis ordinādo ⁊ gubernādo personas inferiores. Dominari ergo debem⁹ interioribus: exterioribus: ⁊ inferiorib⁹. Dominemur igitur interioribus. idest mentis appetitibus ⁊ voluptatibus: quia sicut dicitur. Prouerb. xvj. Melior est patiens viro forti: ⁊ q̄ dominatur animo suo expugnatore vrbium. Item dominet exteriori bus carnis desiderijs ⁊ voluptatibus. Unñ Baruch. iij. Dominantur super bestias que sunt super terram. Item dominemur subditis inferioribus. Gen. xxvij. Esto dñs fratrum tuorū. Et Luc. xxij. Reges gētium dominantur eorum. De talibus igitur dominijs potest exponi illud. Gene. j. Dominamini piscibus maris ⁊ volatilibus celi ⁊ vniuersis animātibus que mouentur in terra. Ubi nota: ꝙ volucres celi sunt animi motus. Pisces maris sunt carnis affect⁹. Animātia terre sunt subditorum cetus. De bono igitur domino qui tam sibi ꝗ alijs dominatur potest intelligi illud Gene. xxvij. Esto dominus fratrum tuorum ⁊ incuruentur ante te filij matris tue. Ecce hic tres conditiones que in bono homine: iudice vel domino vel prelato debent potissime reperiri. Debet enim habere

Constantie vigorem. Esto inquit.
Clementie dulcorem. Fratrum inquit tuorum.
Justicie rigorem. Incuruentur inquit ante te.

¶ Sit igitur iudex vel prelatus constans ⁊ solidus ⁊ immutabilis. Dulcis ⁊ fluidus ⁊ incōpassibilis. Fortis ⁊ rigidus ⁊ inflexibilis. Habeat igitur dominus moralis scꝫ superior vel prelatus constantie vigorem. E
Debet enim esse constans ⁊ in bono proposito perseuerans. Quod ostenditur cum dicitur. Esto inquit. Istud enim verbum sum es. signat essentie vel existentie veritatem ad denotandum ꝙ illi qui sibi ⁊ alijs volunt debite dominari: nō debent esse mutabiles ⁊ inanes: sed magis stabiles atqꝫ firmi. Superiora enim sunt magis stabilia ⁊ durabilia ꝗ inferiora. Sicut patet de celo ⁊ stellis: quorum essentia non mutatur. In quo instruimur: ꝙ illi qui sunt superiores ⁊ domini debent esse stabiles atqꝫ firmi. Superiora em̄ sunt magis stabilia ꝗ inferiora. Non enim debent variari vel mutari ad modum puerorum: quia vere nec verba detractoria nec adulatoria sibi dicta debent ipsum faciliter immutare. Sicut enim dicit ypocras. Subite mutationes fallaces sunt: ⁊ nature penitus inimice. Et ista sunt contra multos similes hyene: que est bestia mutabilis. Mutat em̄ sexus de masculo in femellaꝫ. Similes etiam cuidā fonti ydumee: qui dicitur fons Job qui quater in anno mutat colorem. Similes etiā speculo: qui ad faciem cuiuslibet superuenientis nouam recipit ymaginem. Sic proculdubio multi sunt hodie domini et prelati valde varij ⁊ mutabiles. Nūc enim inueniuntur masculi per strennuitatem. Nunc femine per imbecillitatem. Contra illud Deuterono. Non induetur vir veste feminea. Et Esaie. iij. Mulieres dominate sunt eis. Ad impressionem enim cuiuslibet superueniētis: siue sit detractor alios accusans: siue sit adulator sibimet applaudens nouā faciem ostēdunt: ita ꝙ nunc in leticiam: nunc in tristiciam: nunc in iram: nunc in clementiam vultum vertunt. Nō sic debet esse charissimi quia vere bonus homo vel dominus ⁊ prelatus debet habere constantie atqꝫ propositi firmitatem. Esto inquit. vnde primi Regum. xviij. Esto vir fortis et preliare prelium domini. Et Ecclesiasti. v. Esto firmus in via domini. Habeat ergo cōstantie vigorem. ¶ Iterū debet habere clementie dulcorem. Quod ostenditur cum dicitur. Fratrum tuorum. F
Subditos enim debet reputare fratres: et ad eos vt ad fratres clementer ⁊ benigniter se habere. Genesis. xxvij. Fratres tuos visitabis si recte agant. Dicat igitur quilibet subdito suo. Ne queso sit iurgium inter te ⁊ me: fratres enim sumus. Magis enim debet vti prelatus fraterna ammonitione ꝗ aspera correctione. Ut enim dicit Seneca libro de clementia ad Neronem. Seruis imperare moderate laus est. Et ibidem dicitur. Remissius imperanti melius paretur. Quod vtiqꝫ est cōtra multos dominos ⁊ prelatos qui non habent clementiam: sed seuitiam: non pietatem: sed crudelitatem: non equitatem sed iniquitatem: ita ꝙ ipsi non reputant alios fratres suos: sed magis famulos atqꝫ seruos. Istud patet in iudicibus ⁊ prelatis: exactoribus ⁊ tyrannis: qui recte sunt similes scorpioni. Est enim sm Plinium genus scorpionis quod quindecim filios parit: sed postꝗ ipsos peperit: omnes eos interficit ⁊ occidit. Quia vere multi sunt qui proprijs filijs: scilicet fratrib⁹ ⁊ subditis taliter sunt infesti

infesti ꝙ per rapinas ⁊ exactiones ipsos depopulant ⁊ occidunt: cum tamen possent eos per clementiam castigare. De talibus ergo malis dominis dicit Esa. lij. Dominatores eius inique agunt De dyabolo ergo potest dici illud qđ de bachide dicitur. j. Mach. ix. ꝙ ipse elegit impios viros et constituit eos dominos regionis. Non sic ergo. sed habeat clementie dulcorem.
B ¶ Debet insuper habere iusticie rigorem qđ ostenditur cum dicitur. Incuruentur ante te filij matris tue. Curuare em̃ debet ꝑ iusticiã illos quos nequit per clementiam emendare. vt dicit Gaius in epistola. Qui corripit peccantem peccare impedit. Et ideo dicitur Eccl'i. xxxij. Jugum et lorum curuant collum durum Animalia enim siluestria verberibus domantur sicut vrsus ⁊ elephas Bubalus etiã tãte est feritatĩ ꝙ nũꝙ vult laborare nisi ꝙdiu anulo ferreo trahitur in eius naribus immisso quo ab agricola ducitur et tenetur Sic vere multi sunt ita peruersi et siluestres et indomiti ꝙ nunꝙ nisi cum manu potenti et brachio excelso possunt corrigi vel domari. Necesse est enim ꝙ cum anulo ferreo. id est cum forti ⁊ dura correctione manu teneãtur. et ad disciplinam et obedientiam compellantur. Esa. xix. Rex fortis dominabitur eorũ Et. ps lxxxviij. Tu dominaris potestati maris motum autẽ fluctuum eius tu mitigas Mare enim subditũ proteruum et fluctuosum designat Dominus enim habens bouem cornupetam. non debet ipsum libere dimittere sed magis clausum tenere. al's si hominem occideret teneret homicidij. sicut dicitur Exod. xxj. Bos cornupeta est subditus proteruus et insolens qui ꝓcerto sub clausura discipline et correctionis debet teneri per prelatũ. al's crimina que committeret in prelatum ⁊ dominum redundabunt. Incuruentur ergo. Ecci. xxx. Curua ceruicem eius. id est filij tui in iuuentute. et tunde latera eius dum infans est. Sic ergo patet ꝙ bonus prelatus et dominus debet esse rigidus per iusticiam. fluidus per clementiam. solidus per constantiam. Sed si vis inuehe et dic ꝙ moderni domini superiores. prelati. iudices et principes non sunt tales. immo procerto sunt molles sine constantia. crudeles sine clementia. imbecilles sine audacia ignobiles sine excellentia. Domini ergo moderni stabilitate carent quia scꝫ ipsi sunt effeminati et sine virtute. Esaie. iij. Dabo pueros principes eorũ et effeminati dominabuntur eis. Item isti crudelitate arẽt seu feruent Esaie. xix. Dabo egyptum in manu dominoꝝ crudelium. Item isti crudelitate virent: seu imbecillitate marcent: quia. s. ipsi homines non sunt nisi mulieres. ij. Esdre. iiij. Scire ergo o viri vos oportet: quoniam mulieres dominantur vestri. Item nobilitate carent Treno. v. Serui dominati sunt nostri: non fuit qui redimeret de manu eorũ. Serui dico. s. vitiorum et iniquitatum. Et tamen scriptum est Prouerbio. xix. Nõ decet seruum dominari principibus: id est malos bonis ⁊c. Et hoc de domino sufficit quo ad presens. De domino vero prout sumitur literaliter respectu seruorum nihil volui ponere: pro eo ꝙ opus istud non intendit agere de rebus nisi prout possunt moraliter intelligi: ⁊ ad salutem animarũ exponi.

A **Domus.** Nota ꝙ domus multipliciter sumit in scriptura. Est enim domus humana: domus diuina ⁊ domus mundana. Primo dico ꝙ domus humana est triplex.

Prima est corpus: in qua anima cõmoratur.
Secũda est mundus: in qua totus mundus hospitat.
Tertia est sepulcrũ: in qua corpus sine aĩa copulat.

De domo corporis dicitur. ij. Corin. v. Terrestris domus nostra huius habitatiõis dissoluitur. De domo huius mundi dicitur Hiere. vij. Spelunca latronis facta est domus ista. De domo sepulcri dicitur Eccl's xij. Ibit homo in domum eternitatis sue. Et in ps. dicitur. Sepulcra eorum domus illorum ineternũ. Iste
B sunt ergo domus humane. ¶ Secũdo dico ꝙ sunt domus diuine: ⁊ iste sunt sex: habet enim deus

Domum interiorem.
Domum exteriorem.
Domum inferiorem.
Domum secretiorem.
Domum nobiliorem.
Domum superiorem.

Domus interior est conscientia. De qua potest dici illud ps. Domũ tuam decet sanctitudo. Dom⁹ exterior est religio vel ecclesia: de qua Marci. xj. Domus mea domus orationis vocabitur. Domus inferior est sacra scriptura: de qua Prouerb. ix. Sapiẽtia edificauit sibi domum. Domus secretior: est virgo maria. j. Parali pome. xxviij. Cogitaui edificare domum in qua requiesceret archa domini. Domus nobilior: est caro propria que scꝫ est domus diuinitatis. Unde de hierusalem: id est de beata virgine et de domo proprie humanitatis dicitur zacha. j. Reuertar ad hierusalem in misericordia: domus mea edificabitur in ea. Domus superior est celi patria: de qua in ps. Domine dilexi decorem domus tue: ⁊ locũ habitationis glorie tue. Iste igitur sunt domus diuine. ¶ Tertio dico: ꝙ C
sunt etiam domus mundane: ⁊ ille sunt status ⁊ habitationes hominum mũdanorum: qui generaliter possunt esse tres: scꝫ

Status mundane prosperitatis.
Status mundane aduersitatis.
Status inferne penalitatis.

In domo prosperitatis diuites letantur: quia sicut dicitur in ps. Gloria ⁊ diuitie in domo ei⁹. In domo aduersitatis miseri tristantur. De quo Eccl's. vij. Meli⁹ est ire ad domum luctus ꝙ ad domum cõuiuij. In domo penalitatis damnati versantur: scꝫ in inferno dicẽtes Job. xvij. Infern⁹ dom⁹ mea est: ⁊ in tenebris straui lectulum meum. Sic igitur patet ꝙ sunt alique domus diuine. Alique domus humane. Alique domus mundane. De istis ergo domibus parum intendo dicere: qꝛ satis dixi in tractatu de sermonibus: in sermone de purificatione qui dicitur Adduxit eum in domo domini. ¶ Ne tamen ita remaneat ista materia hic D
intacta possumus notare ꝙ est

Domus laboris.
Domus honoris.
Domus dulcoris.
Domus horroris.

Prima est domus laboris q̃ est dom⁹ hui⁹ mũdi. Ista ẽ em̃ plena miserijs ⁊ tribulationibus infinitis. Ista est illa domus de qua dicitur. ꝙ venerunt flumina ⁊ flauerunt venti: ⁊ irruerunt sup domum illam ⁊ cecidit. Istam ergo domum debemus fugere ⁊ horrere. formice enim in bono odore delectãtur: et ideo si q̃s domos suas fumo malo ⁊ fetido subfumigauerit: ipsas continue dimittunt vt dicit Plinius. Taxus etiam inueniens domum suam stercore vulpis fetidam dimittit eam. Sic vere charissimi: qꝛ domus huius mundi est fumo: scilicet superbie ⁊ vanitatis plena: ⁊ est plena stercore fetido luxurie ⁊ feditatis. Ideo debemus ipsam dimittere: ⁊ eam cordialiter abhorrere Esa. vj. Domus impleta est fumo. Et. ij. Paralipome. xxxvj. Polluerunt templum domini. Ista est ergo domus laboris: qua ibi nulla perfecta requies inuenitur. Unde ista est sicut quedaꝫ domus celestis: id est quoddam celeste signum scilicet quod dicitur scorpius: qđ ſm Misael est domus mortis: timoris: delicti: ⁊ laboris: belli et dãni Sic vere charissimi mundus potest dici dom⁹ mortis: qui ad mortem eternam deducit. Prouerbiorum. ij. Inclinata est ad mortem domus eius. Item domus est timoris In mundo enim nulla est securitas. Ideo dicitur Ecclesiasti. xxvij. Nisi in timore domini tenueris te: instãter subuertetur domus tua. Item mundus est domus delicti: laboris belli et damni: quia ad literam in mũdo non est nisi scelus ⁊ corruptio: nisi labor ⁊ vexatio: nisi bellum ⁊ dissensio: nisi damnum ⁊ perditio. Unde ista est domus de qua dicitur Hieremie. ix. Ascendit mors per fenestras vestras: ingressa est domus vestras. Et sic ergo patet: ꝙ ista est domus labo-

E ris Prouer.v. Labores tui erũt in domo aliena. ¶ Se
cunda est domus honoris:⁊ ista est domus status ec-
clesie ⁊ religionis: quia vere status est decoris ⁊ hono
ris. Ista vero domus debet esse mũdissima: q; sicut di
citur in ps̃. Domum tuam domine decet sanctitudo.
Apes enim valde diligunt mundiciã:⁊ ideo infra do-
mos suas sextiles vbi manent nunq̃ aliquid stercori-
zant: immo vt dicit Plini. Anteq̃ intrẽt domos suas
foris dimittunt,⁊ eijciunt feces suas. Sic vere charissi
mi domum ecclesie vel religionis in quo sumus: debe-
mus mũdissime seruare ⁊ tenere: nec ipsum debemus
fecibus alicuius peccati luxurie maculare: sed oĩa
foris eijcere ⁊ fugare ps̃. Perambulaui in innocentia
cordis mei in medio domus mee. Et debemus notare
ꝙ in ista domo debent esse flores

Honeste conuersationis.
Fructus vbere cõpassiõis.
Laudes diuine exultatiõis.

Sit igitur in ista do
mo ꝯuersatio specio
sa ps̃. Plantati in
domo dñi in atrijs dñi dei nostri florebunt. Sit etiam
compassio vel operatio fructuosa ps̃. Uxor tua si-
cut vitis abundans in lateribus domus tue. Uxor est
bona voluntas que debet bonis fructibus abundare.
Sit insuper ibi exultatio gaudiosa. s. leticia spũalis et
⁊ laus diuina ⁊ gratiarũactio ⁊c. ps̃. Beati qui habi-
tant in domo tua dñe in secu. seculo. laudabũt te. Sed
prohdolor: charissimi hodie conqueritur dñs de mul-
tis malis ecclesiasticis qui sunt in ista domo dicens.
Hierem. xj. Quid est ꝙ dilecus me⁹ in domo mea fa-
cit scelera multa. Scelera enim multa in ista domo
hodie cõmittunt̃ ita ꝙ de illa domo potest dici illud
quod dicit̃ Esaie. xiij. Replebũtur domus eorũ draco-
nibus ⁊ habitabunt ibi strutiones: ⁊ pilosi saltabũt
ibi: ⁊ respondebunt ibi vlule in edibus ei⁹: ⁊ syrene in
delubris voluptatis. Dracones enim qui ignẽ spirãt
sunt illi qui per auariciam inflãmantur. Strutiones
aues ponderosissime sunt illi qui pigricia aggrauant̃
Pilosi qui videntur esse homines ⁊ tamẽ sunt bestie:
sunt illi qui per hypocrisim palliantur. Ulule q̃ sunt
aues horribiliter clamantes: sunt illi qui per inuidiã
obloquunt̃. Syrene que sunt monstra feminea: sunt
illi qui per luxuriã maculant̃. Tales igitur bestie cha
rissimi sunt ꝑsone in ecclesia sancta in dei magnis offi
cijs cõstitute: bone vero ⁊ digne extra domũ dimittun
tur: ⁊ loco earũ maligni ⁊ indigni substituunt̃. Ideo
isti possunt plangere Treno. v. Hereditas nostra ver
sa est ad alienos: domus nostre ad extraneos. Nõ sic
ergo: sed illi qui sunt in ista domo sint boni ⁊ sancti;
F quia est domus honoris. ¶ Tertio dico ꝙ est domus
dulcoris: ⁊ illa est dom⁹ glorie paradisi: vbi sancti dul
cissime recreantur: vbi angeli dulcissime modulantur
vbi deus dulcissime speculatur: vbi homo dulcissime
iocundatur. De ista domo dicit David in ps̃. Letat⁹
sum in his q̃ dicta sunt mihi in domũ domini ibim⁹.
In ista domo est claritas sine obscuritate: fertilitas si
ne paupertate: ⁊ caritas sine odio: ⁊ sanctitas sine fa-
stidio. Uñ ergo dicit̃ in ps̃. Replebimur in bonis do-
mus tue sanctũ est templũ tuũ mirabile in equitate.
Signũ enim leonis est domus solis. In isto enĩ signo
fuit sol creatus ⁊ factus: ⁊ in ipso etiã est ipsius solis
summa exaltatio. Et ista domus sꝫm Misael dicit̃ esse
domus filiorũ nouorũ vestimentorũ librorũ pariter et
honorũ. Ista domus charissimi ẽ paradisus: que pro
certo est illa domus in qua sol iusticie dei filius fuit
eternaliter generatus: ⁊ in qua est humaniter exalta
tus. Quia vere charissimi: ista est domus filiorũ: ecce
caritas. Nouorũ vestimentorũ. ecce puritas. Librorũ.
ecce sciẽtia. Honorũ. ecce eminentia. In ista enĩ domo
est caritas: quia omnes sunt eiusdem patris filij. Est
puritas: quia omnes sunt noui. Est scientia: q; oĩes
sunt libri digito dei scripti. Est eminentia q; oẽs sunt
honorati. De ista ergo domo dicitur Baruch. iij. O is
rael q̃ magna est domus dei ⁊ ingens locus possessio-
G nis eius. Ista est igitur domus dulcoris. ¶ Quarto
dico ꝙ est domus horroris: ⁊ ista est domus inferna-
lis: vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo: sed sempiternus
horror inhabitat. De ista domo potest dicere quilibet
damnatus vel damnãdus illud preallegatũ Job. xvij.
Si dormiero domus mea infernus est. Patet ergo ꝙ
est quedam Domus

Abhorrenda.
Affectanda.
Habitanda.
Detestanda.
Sed adhuc nota ꝙ
nos possum⁹ loq̃ de
De domo dei secretiori.
De domo dei interiori.
De domo dei exteriori.
De domo dei illustriori.
Prima est virgo maria.
Secũda est cõscientia.
Tertia est pñs ecclesia.
Quarta ṽo celestis patria.
Prima est frequen
tanda ꝑ deuotionẽ.
Secũda ꝑ cõpunctione.
Tertia per orationẽ.
Quarta ṽo ꝑ cõtẽpla-
tionem ⁊ affectionẽ.

¶ Prima ergo dom⁹ H
frequentãda ꝑ deuotio
nẽ ista est virgo Ma-
ria q̃ fuit secretissima
domus dei ⁊c. Hec est
ergo domus frequentã
da: ꝑ deuotionẽ. Secũ-
do dico: ꝙ est dom⁹ fre
quentada per cõpũctio
nem: ⁊ ista est conscien-
tia. Debet ergo frequẽ
tari dom⁹ cõscientie ꝑ
cõpunctionẽ cõtritio-
nem et cõsiderationẽ.
Unde Lu. xv. dicitur de
muliere que dragmam
perdidit ꝙ accendit lu-
cernam ⁊ euertit domũ
⁊ querit diligenter do-
nec inueniat Mulier
ista est ratio que procerto quando se videt per peccatũ
dragmam diuine gratie amisisse: lucernã discretionis
debet ascendere: ⁊ domũ cõscientie per cõpunctionem
⁊ discussionẽ debet euertere: ⁊ per diligentẽ sui exami-
nationẽ debet inquirere: vt sic dragmã quã amiserat
id est gratiam ⁊ gloriã possit retinere vel habere. Ista
est domus dei in qua principaliter dormit. Et ideo pro
certo debet esse. Domus pura. Domus clara. Domus
secura. Pura dico ꝑ innocentiã. Clara per sapientiã.
Secura ꝑ spẽ ⁊ fiduciã. Strata ꝑ humilitatẽ. Lata ꝑ
charitatem. Apta per cõtemplationis sublimitatem:
q; sicut dicitur in ps̃. Domũ tuã domine decet sancti
tudo in longitudine dierũ. De ista domo potest expo-
ni illud qd̃ dicit ille astrologus. Misael de domo so-
lis. i. de signo leonis que est quedã celi regio: que con-
tinet duodecimã eius portionẽ: quia sicut dicit ipse si
gnum leonis est igneum: masculinũ: diurnũ: fixum.
Domus solis est signũ eius exaltatio cuius prima fa-
cies est saturni: secunda iouis: tertia martis. Et ista
etiam dicitur domus filiorũ: librorũ: nouorũ vestimen-
torum ⁊ honorum. Reuera charissimi ista scꝫ consciẽ
tia debet dici
Domus solis. i. xp̃i per gratie habitationem.
Domus ignea per charitatem ⁊ dilectionem.
Domus masculina per probitatem ⁊ perfectionem.
Domus diurna per verbi diuini illuminationem.
Domus firma que fundata supra firmã petram fide
non cecidit ad impulsum ventorũ: sicut dicitur Mat
thei. vij. Quis forte de multis possit verificari illud Hie
re. xliij. vbi dicitur ꝙ vnus rex conteret statuas dom⁹
solis. Et ideo bene sequitur ꝙ in tali domo bñ debẽt
hospitari tres hospites. i. tres spirituales stelle scꝫ sa-
turn⁹ iupiter ⁊ mars. Saturn⁹ q̇ dr̃ a saturãdo signat
ṽtutẽ pietatis: que habet alios saturare. Jupiter qui
ethimologizatur iuuãs pater qui est planeta beniuo
lus: signat virtutem benignitatis que habet benigni
ter adiuuare. Mars qui dicitur deus belli: signat vir-
tutem constantie probitatis: vel virtutem audacie et
strennuitatis: que habet vitia debellare. Quia ṽe cha
rissimi iste tres virtutes. s. pietas ⁊ benignitas ⁊ stren
nuitas debent in domo cõsciẽtie nostre ⁊ maxime pre-
latorũ ⁊ ecclesiasticorum iugiter hospitari. Et sic illa
dicetur domus filiorum: librorum ⁊ nouorũ vestimen
torũ. Quia vere charissimi illi i qui sunt filij dei ꝑ ado
ptionem: qui sunt libri per literarum eruditionẽ: qui
sunt noua vestimenta: per innocentie renouationem
debent tales domos: scꝫ cõscientias puras habere: ⁊ in
talibus

talibus habitare Iuxta illud p̄s. Habitare fecit steri-
lem in domo matrem filiorum letantem. Ista est er-
go domus dei per cōpunctionem frequētanda: scꝫ cō-
scientia que est domus solis. i. xp̄i qui ibidem per gra-
tiam requiescit. Ista enim figurantur in illis domibꝰ
in quibus legitur dominus introisse: scꝫ in domo sy-
monis vbi febricitātem sanauit Luce. iiij. Item in do-
mo symonis leprosi: vbi magdalenam absoluit Luce.
vij. Item in domo zachei vbi eū ad adamare elemosi-
nas inspirauit Luce. xix. Item in domo Jayri vbi filiā
mortuam suscitauit Mar. v. ⁊ sic de alijs. Quia vere
cum xp̄s domum conscientie nostre ingreditur ꝑ gra-
tiam: tunc febris auaricie curatur: filia i. anima mor-
tua suscitatur: culpa remittitur: ⁊ mens ad dandū ele-
mosynas dilatatur. Sꝫ ꝓcerto charissimi multi sunt
hodie qui habent domū conscientie ruinosam per in-
constantiam luxuriosam: per immudiciam obscurā:
per ignorantiam litigiosam: per discordiam fedam et
immūdam per luxuriam. Et ideo procerto xp̄s in tali
domo non quescit: immo sicut taxus inueniēs domū
suam fedatam a vulpe ipsam abhorret ⁊ deserit. Sic
xp̄s dominus conscientiam taliū a diabolo per diuer-
sa vitia maculatam abhorret ⁊ derelinquit dicēs Hie-
I remie. vij. Speluca latronū facta est domꝰ ista. ¶ Et
si vis dic ꝙ conscientia impij potest dici domus
Ruinosa: q̄r nimis inaltatur per superbiam.
Lata: quia nimis dilatatur per auariciam.
Obscura: quia nimis obsuscatur per ignorantiam.
Non secura: quia bellis impugnatur per iracundiā.
Diuisa: quia nimis dissipatur per discordiam.
Uacua: quia bonis spoliatur per nequitiam.
Immunda: quia nimis maculatur per luxuriam.
Est deserta: quia nō habitatur per gratiam ⁊ iusticiā.
¶ Dico ergo ꝙ conscientia malorum domus est alta
quia superbia eleuatur ⁊ tamen scriptum est Prouer-
bio. xvij. Qui altam facit domum querit ruinam. Et
Prouerbio. xv. Domos superborum demollitur do-
minus. Item domus est lata: quia per auariciam am-
pliatur. Omnia enim ambit ⁊ appetit. Et tamen scri-
ptum est Prouerbio. xv. ꝙ conturbat domū suam qui
sectatur auariciam. Item domus est obscura: quia per
ignorantiam obfuscatur p̄s. Repleti sunt qui obscu-
rati sunt terre domibus iniquitatum. Et Esaie. vj. Im-
pleta est domus fumo. Item domus non est secura: q̄r
a culpis omnibus impugnatur. Unde Benadab: id
est diabolus dicit. iij. Reg. xx. Mittā seruos meos ad
te ⁊ scrutabuntur domum tuam. Item domus est di-
uisa: quia per discordiam dissipatur Prouerbio. xvij.
Melior est bucella sicca cum gaudio: q̄ domus plena
victimis cuꝫ iurgio. Item domus est vacua: quia a bo-
nis omnibus spoliatur. Prouerbio. iij. Egestas a do-
mino in domo impij. Item domꝰ est immunda: quia
luxurie fecibus inquinatur Job. iiij. Qui habitant do-
mos luteas: qui terrenum habent fundamentum cō-
sumentur velut a tinea. Item domus est deserta: quia
a deo nullatenus: sed magis a latronibus. i. a demoni-
bus habitatur Job. xv. Habitabit in ciuitatibus de-
solatis ⁊ in domibus desertis: que in cumulos sunt re-
dacte. Non sic charissimi: sed habeamus conscientiā
puram ⁊ mundam: quia procerto ista est domus inte-
rior frequētāda. s. consciētia. ¶ Et si vis notare de do-
mo conscientie potes dicere: ꝙ illa debet esse domus
Tuta: qđ facit fidei fortitudo.
Lata: qđ facit amoris amplitudo.
Alta: qđ facit spei seu fidei celsitudo.
Longa. qđ facit perseuerantie certitudo.
Clara: qđ facit sapientie limpitudo.
Clausa: quod facit diligentie sollicitudo.
Secreta: qđ facit penitentie solitudo.
Munda: qđ facit continentie gratitudo.
Picta: qđ facit apparentie pulcritudo.
Sit igitur tuta ⁊ firma per fidei fortitudinem incon-
cussibilem Eccli. iij. Benedictio patris firmat domos
filiorum. Benedictio ista fides. Item sit lata: per cha-
ritatis amplitudinem incoartabilem. Debet enī ista
esse lata: ita ꝙ amicos ⁊ inimicos valeat continere. ij.
Paralipome. ij. Domus quam edificare cupio ma-
gna est. Magnꝰ enim est deus noster: quē. s. charitas
in hac domo debet recipere. Item sit alta: per spei celsi-
tudinem indepressibilem. iij. Reg. vij. Edificauit Sa-
lomon domuꝫ saltus lybani. Saltꝰ enim idem est qđ
altum promontorium. Item sit longa per perseueran-
tie certitudinem indefectibilem p̄s. Domuꝫ tuā domi-
ne decet sanctitudo: in longitudine dieruꝫ. Item sit cla-
ra: per scientie limpitudinem incōfuscabilem Mat. v.
Ponit lucernam super candelabrum: vt luceat omni-
bus qui in domo sunt. Item sit clausa: per diligentem
sollicitudinem circūspectabilem Esaie. xxiiij. Clausa
est omnis domus nullo introeunte. Item est secreta ꝑ
penitentie solitudinem inaccessibilem Job. xxxix. Cui
scꝫ onagro dedi in solitudine domū ⁊ tabernacula eiꝰ
in terra salsuginis. Item sit munda: per cōtinentie pu-
ritudinem immaculabilem. iij. Regū. x. Uniuersa su-
pellex domꝰ saltus lybani erat ex auro purissimo. Ly-
banus interpretatur candor: ⁊ signat castitatem. Iteꝫ
sit picta: per apparentie pulcritudinem indeturpabi-
lem Eccli. xxvj. Mulieris bone species in ornamentū
domꝰ sue. Ista est ergo domus interior frequētāda per
discussionem. ¶ Tertio dico ꝙ est alia domus dei exte- K
rior frequentanda per orationem. Et ista ꝓcerto cha-
rissimi est domus ecclesie ⁊ materialis ⁊ spūalis. De
qua dicitur Esaie. lvj. Mat. xxj. ⁊ Johā ij. Domꝰ mea
domus orationis vocabitur. Quia reuera charissimi
illi qui sunt de domo ecclesie. s. viri catholici ⁊ xp̄iani: ⁊
maxime ecclesiastici ⁊ religiosi debent vacare dei serui-
tio ⁊ orationi laudi diuine ⁊ gratiarūactioni. Nam ꝓ-
certo de ista domo videtur intelligi illud qđ dicit Mi-
sahel de quadā domo celesti. i. de quadā regione: et de
quodam signo quod dicitur esse domus itineris fidei
sapientie: magisterij: honoris: astrorum: diuinationis
⁊ somnioruꝫ: illos etiam qui in eius constellatione na-
scuntur facit in motu literarum: vt dicit idem. Sic ve-
re charissimi domus ecclesie et religionis: que domus
sumus nos ſm apostolum debet dici domus itineris:
quia procerto nos alij potissime ecclesiastici debemus
esse in mundo: sicut in itinere ⁊ peregrinatione. s. quo-
usqꝫ ad patriam. i. ad celestia possimus peruenire: q̄r
q̄diu sumꝰ in corpore peregrinamur a domino. Illud
vtiqꝫ est contra multos qui sunt in ecclesia ⁊ religiōe:
qui non sunt sicut in peregrinatiōe: sed sicut in patria
quia scꝫ presentibus nō vtuntur sed fruuntur. Itē ista
debet esse domus fidei: quia vere fides catholica ⁊ fide-
litas amoris debet in religione ⁊ ecclesia potissime in-
ueniri: qđ est contra multos qui procerto ⁊ quantum
ad deum ⁊ quantum ad proximū: ⁊ quantū ad ecclesiā
sunt proditores ⁊ infideles: sicut heretici qui sunt con-
tra deum: scismatici: qui sunt contra ecclesiā: falsi ami-
ci: qui sunt infideles contra proximum. Ideo Prouer-
bio. xx. dicitur. Uirum autem fidelem quis inueniet.
Item ista debet esse domus sapientie: magisterij ⁊ ho-
noris: quia reuera viri ecclesiastici debent esse pre cete-
ris sapientes: ⁊ per consequens magistri: ductores et
doctores aliorū. Et sic erunt pre ceteris honorati. Ista
enim se debent habere per ordinem. s. sapientia ⁊ magi-
sterium ⁊ honor. Quod est contra multos: qui reuera
non habent sapientiam sed ignorantiam: nō magiste-
rium sed vituperium: non honorem sed horrorē. Ideo
de talibus dicitur Hierem. xlix. Non vltra est sapien-
tia in themam perijt consiliuꝫ a filijs. Item ista debet
esse domus astrorum ⁊ diuinationis: quia vere charis-
simi de istis astris ⁊ de celestibus. i. de bonis eternis ⁊
perpetuis debemus diuinare: cogitare: ⁊ tractare Ge-
ne. xv. Suscipe celuꝫ ⁊ numera stellas si potes. Nō est
contra multos: qui non diuinant nec precogitant de
eternis sed potiꝰ de terrenis: sicut sunt auari: qui ocu-
los suos statuerunt declinare in terram. Item ista de-

bet esse domus somniorum: quia reuera boni somniare debent de occultis per considerationem scilicet cogitando de preteritis.i.de peccatorũ peruersitate: de presentibus: id est de mundana voluntate: de futuris id est de mortis ⁊ iudicij acerbitate: de inferioribus: id est de ignis infernalis asperitate: de superioribus: id est de patrie supernalis iocũditate. Ideo de talib⁹ somnijs dicitur Danie.j. Et danieli dedit deus intelligentiam omniuʒ visionum ⁊ somniorum. Et sic bene dico charissimi ꝙ status ecclesiasticus potest dici dom⁹ dei que debet frequentari per deuotionem. Quia etiam si quis ab ista domo abierit peccando: statim illuc ꝑ penitentiam reuenire debebit emendando: dicens Luc.xj. Reuertar in domũ meam vnde exiui. Et de hoc potest exponi illud quod de moyse dicitur Actuum.vij. Nutritus est trib⁹ mensib⁹ in domo patris sui. Tres enim menses sunt penitentie partes: quibus oportet in domo ecclesie viuere ⁊ manere. Ista est ergo proprie domus dei: in qua multe sunt camere: id est multi status ⁊ officia: iuxta illud supradictũ Johan.xiiij. In domo patris mei mansiones multe sunt. Unde de illa domo dicitur.iij. Regum.x. Uidens regina saba omnem sapientiam Salomonis ⁊ domuʒ quam edificauerat ⁊ cibos mense eius: ⁊ habitacula seruorum: ⁊ ordines ministrantium: vestesq; eorum ⁊ pincernas ⁊ holocausta que offerebat in domo domini non habebat vltra spiritum. Quia reuera charissimi pulcrum est videre in domo Salomonis i. in ecclesia sancta cibos mense eius: id est sacre scripture refectionẽ. Habitacula seruorum: id est diuersorum statuum discretionem: ordinem ministrantium: id est dei seruorum ordinatã conscientie conditionem: vestes eorum: id est exteriorẽ honestam conuersationem: pincernas qui vinuʒ fundũt id est predicatores letificantes per consolationem holocausta domini.i.bonorum operum immolationem Et ideo de ista domo dicitur Prouerbio.ix. Sapiẽtia edificauit sibi domum: miscuit vinum ⁊ posuit mensam. Et nota ꝙ ecclesia est domus quam debẽt inhabitare: ⁊ in eius dignitatibus preeminere viri boni et non mali. Iuxta illud Eccli.xj. Non omnem hominẽ inducas in domum tuam. Sint ergo ibi

Simplices ⁊ innocentes.
Stabiles ⁊ patientes.
Humiles ⁊ abstinentes.
Pauperes ⁊ indigẽtes.
Concordes ⁊ cõsonãtes.
Flebiles ⁊ penitentes.
Subtiles ⁊ cõtemplantes.
Diuites ⁊ abundantes.

¶ Ibi ergo habitare debent viri simplicitatis ⁊ innocẽtie p̄s. Perambulabã in innocentia cordis mei in medio domus mee. Item viri stabilitatis ⁊ permanẽtie. p̄s. Qui statis in atrijs domus dei nostri. Iteʒ viri humilitatis ⁊ abstinentie. Humilitatis dico p̄s. Nõ habitabit in medio domus mee qui fa. super. Et abstinẽtie. Prouer.xxvij. Sufficiat tibi lac caprarũ in necessaria domus tue. Item viri calamitatis ⁊ indigentie. Ad domum enim dei non vadunt diuites sed pauperes: sic nec ad beneficia ecclesie Luce.xiiij. Uoca pauperes et nudos ⁊ compelle intrare: vt impleatur domus mea. Item viri concorditatis ⁊ amicicie p̄s. In domo dei ambulauimus cũ consensu. Item viri flebilitatis ⁊ penitentie. Unde de Ezechia dicitur Esa.xxxvij. ꝙ obuolutus est sacco: ⁊ intrauit domum domini. Item viri subtilitatis ⁊ eminentie: scʒ viri qui celestia contemplantur Esaie.ij. Uenite ascendamus ad montem domini et ad domum dei iacob. Item viri spiritualis facultatis ⁊ abundantie: scilicet qui in virtutibus sunt diuites p̄s. Gloria ⁊ diuitie in domo eius. Et alibi in p̄s. Replebuntur in bonis domus tue. Sed heu proh dolor procerto tales non videntur esse habitatores in domo dei que est ecclesia. Non enim hodie promouentur tales sufficientes viri: sed potius inhabiles ⁊ inepti. Unde Hiere.xxxij. Posuerũt ydola sua in domo in qua vocatum est nomen meum vt polluerent eam. Idola inquit sua: id est nepotes ⁊ parentes: fatuales ⁊ ignorantes. Et ideo ista domus iam non videtur a seculari statu differre: sicut enim populus sic sacerdos. Esaie.xxiiij. vnde Ezechie.xxv. Ecce sicut omnes gentes domus iuda: quia sicut dicitur Ezechie.xxij. Uersa est mihi in scoriam domus israel. Et Osee.vj. dicitur In domo israel vidi horrenda. Notabis ergo ꝙ dom⁹ ecclesie potest hodie dici domus

Ardoris ⁊ auaricie.
Erroris ⁊ ignorantie.
Horroris ⁊ immundicie.
Furoris ⁊ pestilentie.
Gulositatis ⁊ castrimargie.
Pompositatis atq; superbie.
Uacuitatis ⁊ indigentie.
Impietatis ⁊ iniusticie.
Rapacitatis ⁊ violentie.
Mendacitatis atq; fallacie.
Dolositatis ⁊ fraudulentie.
Aduersitatis atq; miserie.

Dico ergo ꝙ ista ẽ domus auaricie et ardoris. Abdie.j. Erit domus Jacob ignis ⁊ domus Joseph flãma. Itẽ est domus ignorantie et erroris. Ezechie.x. Domus repleta est nube. Item est domus immunditie ⁊ horroris. Unde illud predictuʒ Osee.vj. In domo israel vidi horrendum. et Hiere.v. Equi amatores in feminas in domo meretricis luxuriabantur. Item est domus pestilentie ⁊ furoris. Et tũ dicit Eccli.iiij. Noli esse sicut leo in domo tua euertens domesticos tuos. Item ista est domus vinolẽtie ⁊ gulositatis Amos.ij. Uinum damnatorum bibunt in domo dei sui. Item est dom⁹ superbie ⁊ pompositatis Amos.vj. Ue vobis qui opulẽti estis in syõ optimates: capita populorũ ingrediẽte pompatice domũ israel. Itẽ domus est in indigentie ⁊ vanitatis. Pauca enim bona spiritualia sunt ibi Aggei.j. Domus mea deserta est. Item dom⁹ est iusticie ⁊ impietatis.ij. Paralipo.xxxvj. Interfecit iuuenes eorũ gladio in domo sanctuarij. Itẽ domus est violentie ⁊ rapacitatis Esa.iij. Rapina pauperis in domo vestra. Item domus est fallacie ⁊ mendacitatis Michee.j. Domos mendacij in deceptionem regib⁹ israel. Item domus est fraudulentie et dolositatis. Hieremie.v. Domus eorum plene sunt dolo. Item dom⁹ est miserie ⁊ aduersitatis: qz scʒ propter predicta mala vitia accidunt hodie domui ecclesie multa aduersa Soph.j. Erit fortitudo eorum in direptionem et domus eorum in desertum. Non sic debet esse charissimi non: sed potius domus frequentanda per deuotionem. ¶ Quarto dico ꝙ est alia domus dei: scʒ celestis patria que est frequentanda ꝑ affectionem ⁊ contemplationem: quia reuera ista debet contemplari ⁊ desiderari: ⁊ hoc quia vere charissimi ista videtur esse illa domus seu regio celestis que dicitur aries: que est ſm Misabel signum igneum ⁊ diurnum vbi est solis exaltatio. Et istud signum dicit domus vite. sic vere charissimi dom⁹ paradisi est dom⁹ ignea propter feruoreʒ inextinguibilis charitatis. Est domus diurna propter splẽdorem inobfuscabilis clãritatis. Est dom⁹ vite propter vigorem indefectibilis firmitatis: quia scʒ ibi perpetuo viuitur ⁊ sine fine vnde p̄s. Beati qui habitant in domo tua domine: in secula seculorum laudabunt te. Et ideo bene dicitur: ꝙ ibi est solis exaltatio: quia vere in domo paradisi sol: id est boni ⁊ iusti promouentur et etiam exaltantur: quia reuera ista est domus M

Refulgens ⁊ speciosa.
Abundans ⁊ copiosa.
Relucens ⁊ luminosa.
Suauis ⁊ odorosa.
Honorabilis ⁊ gloriosa.
Exultans ⁊ gaudiosa.
Delectabilis ⁊ dulcorosa.
Admirabilis ⁊ stuporosa.

Dico speciosa p̄s. Domine dilexi decorem domus tue ⁊ locuʒ habitationis glorie tue. Et Trenorum.ij. Heccine est vrbs perfecti decoris et gaudium vniuerse terre. Speciosa Baruch.iij. O israel ꝙ magna est domus dei Copiosa. vnde in p̄s. Replebimur in bonis domus tue. Luminosa etiam: quia scʒ ibi est

ibi est beata visio ⁊ ꝯgregatio ps. De⁹ in domi.ei⁹cog. Item odorosa Johan.xij. Impleta est domus ex odore vnguenti. Item gloriosa. vnde Aggei. ij. Implebo do mũ istam gloria. ⁊ Esaie.ix. Domum maiestatis mee glorificabo. Itẽ gaudiosa. vnde illud ps. Beati qui habitant in domo tua domine in secula seculorũ lau dabunt te. Et alibi. Qui habitare facit sterilem in do mo matrem filiorũ letantem. Et illud ps. Psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vite nostre in do mo domini. Itẽ dulcorosa: quia scꝫ isti est dulcissima fruitio. ps. Inebriabũtur ab vbertate domus tue: ⁊ tor rente voluptatis potabis eos. Itẽ stuporosa: quia scꝫ ista est pre cunctis admiranda ps. Introibo in locum tabernaculi admirabilis vsqꝫ ad domũ dei. Ista ergo est domus speciosa: copiosa: luminosa: odorosa: glo riosa: gaudiosa: dulcorosa: stuporosa. Sed reuera cha rissimi talis domus non est miserabilis sed mũdus: qꝛ vere iste ostenditur esse domus tota contraria ⁊ diuer sa. Et ideo de mundo potest intelligi illud quod dicit Misahel de illa domo: seu signo aut regiõe celesti: que dicitur pisces: que est domus inimicicie: ⁊ signat labo rem susurrationẽ: tristiciam: dolum: maliuolentiam ⁊ carcerem. Quia reuera charissimi ad literam. Mun dus quidem domus est miserie ⁊ laboris. Lamẽtatio nis ⁊ doloris: tristicie ⁊ meroris: scꝫ doli: maliuolentie inuidie ⁊ liuoris: carceris etiam ⁊ lãguoris. Ideo de ta li domo loquitur Esa.xiij. Replebuntur domus eorũ draconib⁹ ⁊c. Uide ibi. Nõ sic padisus charissimi nõ quia iste est domus dei illustrior. Nõ sic ecclesia: qꝛ est domus dei exterior. Non sic etiam bona conscientia: quia ista est domus dei interior. Non sic etiam beata virgo: quia ista est domus dei secretior ⁊c. Sufficit

A Donare. Donum.

Quia supra sat⁹ di ctũ est de dare: par dicendũ est de donare. Nota ergo ꝙ est donum dei: do num iusti: donum impij: donum mundi. Deus enim est principalis donator ⁊ dator: quia sicut scriptũ est Jaco.j. Omne datum optimum: ⁊ omne donum perfe ctum: desursum est descendens a patre luminum. Pri mo dico ꝙ deus dat hominib⁹ spiritalia: temporalia: eternalia. Donat spiritalia: scꝫ gratias ⁊ ꝟtutes Gra tia enim a solo deo datur. Fides etiam sine merito pro cedente a dño conceditur ⁊ donatur. Unde Ephe.ij. Gratia enim estis saluati per fidem: ⁊ hoc non ex vo bis. Dei enim donum est: non ex operibus vt ne quis glorietur. ipsius enim sumus factura. Unde etiam de xp̃o ascendente legitur Ephe.iiij. ꝙ ascendens in altũ captiuam duxit captiuitatem: dedit dona hominib⁹. Dona dico videlicet spiritussancti: quia scꝫ de⁹ pater ⁊ deus filius miserunt nobis spiritumsanctum, quem dederunt nobis dispensatorem domus sue: per quem dederunt etiam multa dona. Spiritus enim sanctus dicitur ⁊ donum ⁊ donans. Donum dico Hebreo.vj. Illuminati gustauerũt donum celeste: participes effe cti spiritussancti. Donans etiam dicitur: quia scꝫ iste est qui dat hominib⁹ septem dona spiritualia: que. s. sibi specialiter appropriantur vꝫ

Donũ timoris vt deũ in reuerentia habeamus.
Donum consilij: vt bona prudenter eligamus.
Donum pietatis: vt proximo clementer subueniam⁹.
Donum fortitudinis: vt mala valenter sustineamus.
Donum scientie: vt naturalia ⁊ materialia sciamus ⁊ cognoscamus.
Donum intellectus: vt spiritalia contemplemur ⁊ vi deamus.
Donum sapientie: vt supernaturnalia degustemus et sapiamus.

¶ Isti enim sunt septẽ dona spiritussancti cõmunia que enumerantur Esaie.xj. Ubi de flore qui egredit de radice yesse dicitur: ꝙ requiescet super eam spiritus domini: spiritus sapientie ⁊ intellectus: spiritus consi lij ⁊ fortitudinis: spiritus sciẽtie ⁊ pietatis: et replebit eum spiritus timoris domini. Igitur talia dona a spi ritusancto dantur: ⁊ diuersis diuersimode cõcedũtur. j. Corinthio.vij. vnusquisqꝫ proprium donum habet alius sic: alius autem sic. Et bene dicitur proprium. Sicut enim video ꝙ vnaqueqꝫ persona propriã sibi vẽ dicat faciem seu faciei ymaginem ⁊ figurã in quoval de differre videntur vniuersi mortales: sic etiam in fa cie interiori: scꝫ in mente tanta est dissimilitudo et di uersitas ꝙ vnusquisqꝫ proprium habet donum. Et in de est ꝙ vnus precellit in vno: ⁊ alius in alio: ⁊ ꝙ vnus est sapiens ad vnam sciẽtiam: alius ad aliam: vni pla cet vna virtus: ⁊ alteri altera: quia scꝫ spiritussanct⁹ di uidit singul's dona sua. iuxta illũ Ephe.iiij. Unicuiqꝫ autem nostrum data est gratia ꝺm mensuram dona tionis xp̃i. Consulit ergo scriptura Actuũ.ij. dicens: Penitentiam agite ⁊ accipietis donũ spiritussancti. Donum dico fidei que dirigit in credendis. Donum discipline: que dirigit in cauendis. Donum prudẽtie: que dirigit in agendis. De fide dicitur Sapien.iij. Da bitur inquit illi scꝫ iusto fidei donum electum: ⁊ sors in templo dei acceptissima: de disciplina dicitur Sa piẽtie.vij. Participes facti sunt amicicie dei: propter discipline dona cõmendati: de prudentia vero dicitur Prouerbio.iiij. Attẽdite vt sciatis prudentiam: donũ bonum tribuam vobis legem meã, ne derelinquatis. Patet ergo ꝙ deus donat spiritalia. ¶ Adhuc dico ꝙ ipse donat temporalia. Unde etiã Jacob de gregi bus missis Esau Gene.xxxiij. dixit. Suscipe donatio nem als benedictionem quam donauit mihi deus. ⁊ ibidem de liberis dicitur. Paruuli sunt quos dona uit mihi deus: quasi diceret. Et filij ⁊ bona alia a deo dantur. Deniqꝫ dico ꝙ deus donat eternalia: scꝫ glo riam paradisi. De qua Sapientie.iij. Fideles in dile ctione acquiescent illi: quoniam donum ⁊ pax est ele ctis dei. Ita ꝙ deus videtur dicere beatis illud Da nie.ij. Premia ⁊ dona ⁊ honorem multum accipietis a me. Istud est igitur donum dei quod concupiscen dum est. ¶ Secundo principaliter dico ꝙ inuenitur donum iusti: quod est remunerandum. Iusti enim ⁊ se et sua consueuerunt donare: ⁊ charitatiue distribue re ⁊ cõmunicare. Speculum enim receptam ymaginẽ continuo representat: et si etiam obijciatur sibi aliud speculum illam quam recipit ymaginem sibi statim cõmunicat. Et si illi aliud speculum obijcitur: etiam ⁊ illud sumptam ymaginem sibi donat. In speculis er go virtus donatiua ⁊ communicatiua abundat: quia alterum alteri quod habet dat. Talia ergo specula spi ritualiter debemus esse: quia bona nostra (proculdu bio non a nobis sed aliunde habemus) alterutrum cõmunicare dare et distribuere debemus: exemplo Da uid: qui sicut dicitur. j. Regũ.xxx. misit dona de pre da senioribus iuda. Talem etiam virtutem liberalem ⁊ donatiuam dicebat se habere Paulus ij. Corinthi. ij. dicens. Si cui autem aliquid donastis: et ego dona ui. Et procerto donandum est: quia donum discrete ⁊ liberaliter datũ: iram iudicis solet placare. Amicicia solet captare: celi gloriam solet prestare. Dicam ergo ꝙ dona bene posita placare solent iracundiam Pro uerbiorum.xxj. Munus abscõditum extinguit iram ⁊ donum in sinu indignationem maximam. Et bene dicitur absconditum et in sinu: quia scꝫ dona ⁊ mune ra ⁊ exenia siue dẽtur deo siue pauperibus: siue etiam dentur diuitibus: occulte non publice debent dari: qꝛ dare publice deo esset hypocrisis: pauperi esset iactan tia: diuiti esset stulticia. Dico etiam ꝙ dona solẽt ami ciciam captare: scꝫ amiciam illius cui dantur: ⁊ etiam dei ⁊ sanctorum. vnde Prouerbio.xix. Multi colunt personam potentis: et amici sunt dona tribuentis. Item talia dona prestare solent celi gloriam. Ideo di citur Prouerbiorũ.xviij. ꝙ donum hominis dilatat viam eius: ⁊ ante principes scꝫ deum ⁊ angelos spaciũ ei facit. Istud est igitur donum iusti quod est remune randum. ¶ Tertio dico ꝙ inuenitur donum impij qđ est abhominandum seu vituperandum. Mali enim

solent dona donare ꝛ accipere. Donare dico: quia cum parum habeant de sufficientia virtutū: nesciūt habere recursum nisi ad munera danda. Exemplo illius menelai qui aurea vasa furatus est de templo: q̄ donauit vt interficeretur onias: sicut dicitur .ij. Macha.iiij. Dona enim malorum semper dantur vel male.i. de male acquisitis sicut patet de illis qui dant elemosinas de alieno: vel ad malū finem: sicut est de illis qui dant vt spiritualia acquirant: vel vt proximo preiudicium faciant. De talibus enim donis dicitur Ecclesiasti.xxxiiij. Dona iniquorum non probat altissimus. Solent etiam mali libenter dona recipere sicut patet in malis iudicibus: qui dona accipiunt pro iudicio subuertendo: vel in malis prelatis: qui dona accipiunt pro beneficio conferendo. Isti enim male faciūt q2 sicut dicitur Eccli.xx. Exenia ꝛ dona excecant oculos iudicum. Non sic debet persona publica facere: sꝫ potius cuicūq3 dona inhoneste offerentis debet illud quod Danie.v. scribitur respondere. Munera tua tibi sint: ꝛ dona dom⁹ tue alteri da. Sic ergo patet quomodo inuenitur. Donū dei: iusti ꝛ impij. Uide supra de dare vbi multa notaui: vide etiā infra vbi mun⁹ ꝛc.

A **Donec.** Cū donec quod idem est qd̄ vsq3 vel vsq3 quo sit aduerbium temporis: semper significans iniquā temporis prefinitionem: terminationē ꝛ precisionem: ꝛ precedentis suspensionis seu conditionis certificationem ꝛ purificationem: ideo donec semper supponit aliquid suspensum ꝛ dubium quod precedit: ꝛ aliquid certum ꝛ solidum quod succedit: possum bene moraliter dicere ꝙ per istam dictionem donec possunt significari omnia dubia ꝛ suspensa: ꝛ omnia etiam prefinita ꝛ certa. Donec enim ponitur quādoq3 exclusiue: quia scꝫ excludit quicquid est precedēs sicut illud ps. Persequar inimicos meos ꝛ comprehēdā illos: ꝛ non conuertar donec deficiant: quasi diceret Quando defecerint tunc cessabit et excludetur persecutio. Quandoq3 etiam ponitur inclusiue: ꝛ hoc quādo ponitur localiter: sicut cum dicitur .j. Regū.xv. Percussit saul amalech ab euila donec venit ad assur. Donec enim includit illud spacium terre: quod erat inter euilam ꝛ assur. Quandoq3 etiam ponitur adiunctiue sicut cum Judicum.iiij. dicitur. Forti manu filij israel opprimebant iabin regem chanaan donec delerent eū Istud enim donec addit ad precedentem oppressionē. Quia tamen donec vt cōmuniter ponitur exclusiue. Notabo ꝙ per donec potest intelligi
Tempus aduentus xp̄i qd̄ excludit legis austeritatē.
Tempus penitentie qd̄ excludit culparū peruersitatē.
Tempus peccati qd̄ excludit virtutū vtilitatē.
Tēpus future mortis quod excludit mūdi vanitatē.
Tēpus futuri iudicij qd̄ excludit magnorū nobilitatē
Tempus damnationis ꝛ inferni quod excludit omnē iocunditatem.
Tempus glorie paradisi quod excludit omnē aduersitatem.

B Ista sunt enim septem donec per que omnia suspensa ꝛ dubia terminantur ꝛ etiam excluduntur. ¶ Dicam ergo ꝙ inuenitur donec excludens legales austeritates. Et istud fuit donec aduentus xp̄i: in quo expectatio patrum que suspensa fuerat ab origine mūdi: fuit terminata: ꝛ legis austeritas temperata. Ideo bene dicitur Gene.xlix. Non auferetur sceptrū de iuda ꝛ dux de femore eius: donec veniat qui mittendus est ꝛ ipse erit expectatio gentium. ꝛ si vis nota ꝙ istud fuit
Donec recreatiuum.
Donec informatiuum.
Donec benedictiuum.
Donec caritatiuum.
Donec illustratiuum.
Donec roboratiuum.
Recreatiuum dico q2 xp̄s veniens egenos satiauit. j. Regum.ix. Non enī comesturus est populus donec veniat samuel: ipse enim benedicet hostie: tunc comedent qui vocati sunt Informatiuum etiam: quia xp̄s veniens obscura declarauit. j. Regum.x. Septem diebus expectabis me donec veniam ad te: ꝛ ostēdam tibi quid facturus sis. Benedictiuū etiā Mat.xxiij. Non me videbitis amodo donec dicatis. Benedictus qui venit in nomine domini. Item charitatiuum: quia tunc fuit ostēsa maxima charitas inter xp̄m ꝛ ecclesiam sponsam suā Cantico.ij. Dilectus meus mihi ꝛ ego illi: qui pascitur in hortis donec aspiret dies: et inclinentur vmbre. Illuminatiuum etiam fuit. Unde Esa.lxij. Esaias de xp̄i aduentu dicit sic. Propter syon non tacebo: ꝛ propter hierusalem non quiescam: donec egrediatur vt splendor iustus eius: ꝛ sanctus eius vt lampas accendatur fuit insuper stabilitiuum ꝛ roboratiuum. Unde ibidē videtur loqui sanctis patribus de hoc donec: id est de xp̄i aduentu dicens. Ne taceatis ꝛ ne detis silentium ei donec stabiliat: ꝛ donec ponat hierusalem laudem in terra. Istud igitur fuit vnum donec excludens legales antiquitates: seu donec confortans sanctorum patrum anxietates. ¶ Secundo dico. ꝙ est vnum donec excludens culparum peruersitates. Et istud est donec C gratie ꝛ donec penitentie per quas omnia vitia excluduntur: ꝛ bona omnia generantur. ij. Regum.x. Manete in hierico donec crescat barba vestra. Hierico luna interpretatur: per quā gratia ꝛ penitentia designatur: quibus mens illuminatur: ꝛ barba: id est virtutū cesaries augmentatur. Et nota ꝙ donec gratie seu penitentie est
Donec virium fortificatiuum.
Donec virtutum continuatiuum.
Donec operum edificatiuum.
Donec hostium exterminatiuum.
Donec lachrymarum exuberatiuum.
Donec voluptatum suppeditatiuum.
Donec operum fructificatiuum.
Donec orationis accumulatiuum.
Donec diuinitatis recogitatiuum.
¶ Istud est igitur vnū donec quod vires solet fortificare. Unde Judi.v. Cessauerūt fortes israel donec surgeret delbora. Delbora enim que interpretatur apex: vel eloquens: est gratia que est apex eloquens per cōfessionis anxietatem. Item istud est vnum donec quod virtutes solet continuare ps. Persequar inimicos ꝛ comprehendam illos: et non conuertar donec deficiāt: quasi dicat: ego perseuerabo donec victoriam obtineam. Item est vnum donec quod bona opera solet facere et fabricare Nee.iiij. Nos ipsi faciam⁹ opus media pars nostrum teneat lanceas donec egrediantur astra. Itē est vnum donec quod hostes solet exterminare. ij. Regum.xxij. Inimicos meos conteram: ꝛ non conuertar donec consumam eos ꝛ confringam vt nō consurgāt Item est vnum donec quod fletu solet exuberare. j. Regum.xxx. Leuauit dauid ꝛ populus qui erat cū eo voces suas: planxerunt donec deficerent in eis lachryme. Item est vnum donec quod carnem suppeditat: quia scꝫ istō aufert ei delitias. j. Regum.j. Mulier lactauit puerum suum donec ablactaret eum. Item est vnum donec: quod valde solet fructificare: fructus enim bonorum operum gignit. j. Regū.ij. Repleti prius pro panibus se locauerūt: id est impinguati et diuites abstinuerūt ꝛ mendicauerūt et famelici: isti tandem virtutibus saturati sunt: donec sterilis: id est penitentia peperit plurimos: scꝫ plurimas ꝟtutes. Item est vnū donec quod orationes solet multiplicare Eccli.xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrabit: ꝛ donec propinquet consolabitur ꝛ non descendet donec aspiciat altissimus. Item est vnū donec quod dei virtutem solet manifestare. Unde Nabuchodonosor dicitur Danie.iiij. Fenū quasi bos comedes: ꝛ rore celi infunderis ꝛ septem tempora mutabūtur super te donec scias ꝙ dominetur excelsus in regno hoim. Patet ergo ꝙ inuenitur vnū donec excludēs culparū puersitates. ¶ Tertio dico ꝙ inuenitur vnū donec excludēs ꝟtutū vtilitates: ꝛ istud nihil aliud est ꝙ peccatū. s. qd̄ est vnū D

Donec quod excitat diuinum furorem.
Donec quod maculat anime candorem.
Donec quod infestat iustorum valorem.
Donec quod transportat ad orci dolorem.
Donec quod vacuat virtutum vigorem.
Donec quod estuat per mentis ardorem.
Donec quod aggregat pauperum humorem.
Donec quod simulat perfectum amorem.

Peccatum dico est vnum donec: id est vna meta exclusiua quod diuinum furorem solet excitare. Unde de peccatoribus dicitur .ij. Paralipome. xxxvj. quod paruipendebant sermones domini: et illudebant prophetis eius donec ascenderet furor domini in populum suum et nulla esset curatio. Item peccatum est vnum donec: quod animi candorem solet maculare. Et ideo proprie sanguini comparatur .iiij. Regum. xxiiij. Sanguinem innoxium multum nimis fudit manasses donec impleret hierusalem scilicet sanguine peccati vsque ad os. Item est vnum donec quod iustorum valorem seu quietem solet infestare. Unde illi impij dicebant de filijs israel Nee. iiij. Nesciant donec veniamus et interficiamus eos. Item est vnum donec: quod ad orci seu inferni dolorem solet transportare. Peccatum enim post mundi prosperitates transfert peccatores ad inferni penalitates. Unde peccatum videtur peccatoribus dicere illud .iiij. Reg. xviij. Egredimini ad me: et comedat vnusquisque de vinea et de ficu sua donec transferam vos. Item est vnum donec quod virtutum vigorem solet vacuare. Unde de peccato gule dicitur Eccli. xiij. Confundet te in cibis suis donec te exinaniat. Item est vnum donec quod per auariciam solet estuare Eccli. xiiij. Insatiabilis oculus cupidi non satiabitur donec consumat iniusticiam. Item est vnum donec quod per rapinam solet diuitias aggregare Eccli. xxiij. Anima calida quasi ignis ardens non extinguetur donec aliquid glutiat. et Nume. xxiij Non accubabit leo donec rapuerit predam: et occisorum sanguinem bibat. Sanguinem inquit .i. diuitias. Item est vnum donec quod perfectum amorem solet dissimulare: et istud est peccatum adulationis. vnde de adulatoribus et fallacibus dicitur Eccli. xxix. Dum accipiunt osculantur manus dantis. Istud est igitur vnum donec

e excludens virtutum vtilitates. ¶ Quarto dico quod est vnum donec excludens mundanas vanitates. Et istud est meta mortis: que scilicet est donec

Omnium immutatiuum.
Terrarum desolatiuum.
Diuitum relegatiuum.
Statuum varietatiuum.

Est dico mors donec immutatiuum. In morte enim mutatur status nature et status fortune. Unde Job. xiiij. Cunctis diebus quibus nunc milito expecto donec veniat immutatio mea. Item est mors donec desolatiuum Esaie. vj. Usquequo domine (supple veniet homo) et respondet donec desolentur ciuitates absque habitatore et domus sine homine. Item mors est donec relegatiuum Unde de sedechia a nabuchodonosor relegando dicitur Hiere. xxxij. Ducet eum in babylonem: ibique erit donec visitem eum. Item mors est donec varietatiuum. Unde in ps. Singulariter sum donec transeam. Item est igitur vnum donec excludens mundanas prosperitates seu vanitates. ¶ Quinto dico quod inuenitur vnum donec excludens magnorum nobilitates. Et istud est donec seu meta iudicij: vbi scilicet finis erit et terminus potentie tyrannorum. Et nota quod iudicium est donec

Superborum eliminatiuum.
Meritorum remuneratiuum.
Mortuorum resuscitatiuum.
Perfectorum beatificatiuum.

Unum donec in quo superbi eliminabuntur. Unde Ecclesiasti. xxxv. Dominus inquit iudicabit iustos et faciet iudicium. Sequitur. Donec tollat plenitudinem superborum et sceptra superborum contribulet. Item istud est vnum donec: in quo merita remunerabuntur. Unde ibidem. Donec reddat hominibus secundum actus suos et secundum opera ade: et secundum presumptionem illius. Item istud est vnum donec in quo mortui resuscitabuntur: vnde Job. xiiij. Homo cum dormierit non resurget: donec atteratur celum non euigilabit. Quando celum atteretur i. in iudicio quando celum et terra transibunt. Item istud est vnum donec in quo sancti seu perfecti beatificabuntur vnde Eccli. xxxvj. Dominus inquit faciet iudicium plebi sue: et oblectabit iustos misericordia sua Patet ergo quomodo est vnum donec excludens magnorum nobilitates. s. tempus iudicij. ¶ Sexto dico quod inuenitur vnum donec excludens gaudiorum iocunditates. Et istud est tempus inferni: quod procul dubio potest dici vnum donec quod habet f

Gladium consumptiuum.
Carcerem constrictiuum.
Infert tedium subiectiuum.
Aufert gaudium refectiuum.

Dico ergo quod infernus est vnum donec: quod gladio solet occidere Hieremie. ix. Mittam post eos gladium donec consumantur. Item est vnum donec quod carcere solet constringere Mat. v. Aduersarius ponet te in carcerem. Amen dico tibi non exibis inde donec reddas nouissimum quadrantem. Item est vnum donec quod subiectione solet deprimere. Unde de excecato et captiuo sedechia dicitur .ij. Paralipo. xxxvj. quod ductus in babylonem seruiuit regi et filijs suis post eum donec imperaret Cyrus rex persarum: qui scilicet interpretatur hereditator .i. deus qui hereditauit in omnibus gentibus: quia scilicet damnati seruiunt regi babylonis dyabolo donec .i. quamdiu deus imperabit: hoc est in eternum. Item infernus est vnum donec: quod desolatione solet affligere: quia scilicet per istud relegatur homo a dei presentia et sanctorum: et ab eorum consortio gaudioso: quod secundum sanctos maior est pena damnatis quam sit ignis inferni. Unde .iiij. Regum. xxiiij. Irascebatur dominus contra hierusalem et contra iudam donec proijceret eos a facie sua. Patet igitur quomodo est vnum donec excludens gaudiorum iocunditates. ¶ Septimo dico: quod est vnum donec excludens inferni penalitates. Et istud est donec seu tempus paradisi quod procerto est vnum donec quod est

Dei speculatiuum.
Hostis subiugatiuum.
Gaudij cumulatiuum.
Desiderij satiatiuum.

Dico igitur quod tempus in quo beati sunt in patria est vnum donec quo deus speculatur Mat. xvj. Sunt de hic stantibus qui non gustabunt mortem donec videant filium hominis in regno suo .i. quamdiu videbunt filium hominis: quod scilicet erit semper. Item est vnum donec: quo hostis iugulatur seu etiam subiugatur ps. Sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum: donec inquam .i. quamdiu: hoc est dictu semper. Item est vnum donec: quo gaudium exaltatur seu cumulatur Job. viij. Deus non proijciet simplicem: nec porriget manum malignis donec impleatur risu os tuum: et labia tua iubilo .i. in illo donec in quo deus implebit risu os tuum: ipse non proijcet simplicem nec adiuuabit malignum. Item est vnum donec quo desiderium satiatur seu etiam refrigeratur. Unde Job. xxiiij. Recede paululum ab eo vt quiescat donec optata veniat sicut mercennarij dies eius. Mercennarij dico: qui. s. valde gaudet quando finito labore diurno quiescit: et quando facto seruitio mercedem recipit Sic ergo patet: quomodo ista dictio donec et istud determinatum tempus significat. Tempus glorie supernalis. Tempus tristicie infernalis. Tempus iudicij finalis. Tempus mortis seu defluentie corporalis. Tempus seu nequitie criminalis. Tempus gratie seu penitentie virtualis. Tempus xpi aduentus seu penitentie personalis. Sufficit: vide de vsque: et de Usquequo et de quousque etc.

a **Doꝛmire.** Nota ꝙ doꝛmire pluribꝰ modis su-
mit in scriptura. Est em̄ doꝛmitio
Uirtuosa. ¶ Doꝛmitio v̄tuosa: est qes
Uitiosa. contemplationis ⁊ deuotio-
Doloꝛosa. nis Mat.xxvj. Doꝛmite iaꝫ
Gloꝛiosa. et requiescite. Iteꝫ est doꝛmi-
tio vitiosa que est status peccati. Peccatoꝛ em̄ dicitur
doꝛmiens: qꝛ sicut doꝛmiens caret vsu sensuum coꝛpo-
ralium sic peccatoꝛ spiritualium. vnde .j. Reg.xxvj. In
uenerunt saul iacentem ⁊ doꝛmientem in tentoꝛio. Itē
est doꝛmitio doloꝛosa: ⁊ sic doꝛmitio signat moꝛtem.
Unde Job.vij. Ecce nunc in puluere doꝛmiam. Itē est
doꝛmitio gloꝛiosa: ⁊ ista signat quietem gloꝛie paradi
si: de qua Marci.v. Non est moꝛtua puella sed doꝛmit
Doꝛmitio ergo quādoq̄ signat in bono: quandoq̄ in
malo. In bono enim signat quietem deuotiōis vel cō-
templationis. In malo v̄o signat quietem peccati ⁊ in
fectionis ⁊ mundane consolationis. Dicamus ergo
primo de primo modo doꝛmitionis. s. de deuotione et
contemplatione: ⁊ possumus dicere ꝙ ista est quedaꝫ
doꝛmitio valde appetenda. Multa enim sunt anima
lia que cum doꝛmiunt impinguantur: ⁊ illa doꝛmitio
potissime accidit in tempoꝛe hyemis: sicut patet de gli
ribus que per totam hyemem doꝛmiunt ⁊ impinguā
tur: ⁊ in tempoꝛe estatis euigilant: ⁊ a pristina pingue
dine macerantur. Ut dicit autoꝛ pꝛopꝛietatum. Sic ve
re charissimi illi qui bene doꝛmiunt per deuotionem ⁊
contemplationem bene impinguantur per virtutum
et gratiaꝝ acquisitionem. Istud vero maxime accidit
in hyeme. i. in tēpoꝛe tribulationis ⁊ paupertatis. Tūc
enim solet somnus deuotionis facilius accidere ⁊ pin
guedo gratiarum ⁊ meritoꝛum amplius abūdare p̄s.
Doꝛmiui conturbatus. Estas enim mundane pꝛospe
ritatis istum somnum impedit: ⁊ virtutum macredi-
nem seu pauperiem introducit. Unde de apostolis nō
legitur ꝙ doꝛmirent: nisi quando erant in tristicia et
doloꝛe. s. in nocte quando dominus fuit captus: tunc
enim dicitur ꝙ xp̄s inuenit eos doꝛmientes p̄ tristicia
Luce.xxij. Et in p̄s. Ego doꝛmiui ⁊ sopoꝛatus sum: et
exurrexi: quia dominus suscepit me. De homine igit
qui taliter doꝛmit potest intelligi verbum illud Job.
xl. Sub vmbꝛa doꝛmit in secreto thalami in locis hu
b mentibꝰ. ¶ Et aduerte ꝙ qui q̄ete doꝛmire desiderat
a tribus cauere debet: videlicet
Animio caloꝛe. Sub vmbꝛa inquit.
Animio clamoꝛe. Ideo debet esse in secreto.
Animio hoꝛroꝛe seu fetoꝛe. Quia debꝫ esse in thalamo
qui solet esse viridis ⁊ purus. Sic vere charissimi illi
qui per deuotionem volūt doꝛmire debent esse sine ca
loꝛe auaricie: quia sub vmbꝛa. Sine clamoꝛe iracundie
in secreto. Sine hoꝛroꝛe immundicie: thalami. Simꝰ
igitur sine auaricie feruoꝛe. Sub vmbꝛa inq̄t. Umbꝛa
enim signat refrigerium pietatis: loci humentes desi-
gnant dulcedinem benignitatis. Benignitas enim ⁊
pietas ardoꝛem refrigerant cupiditatis. Doꝛmite iā
et requiescite. De xp̄o legitur Mat. viij. ꝙ motus ma
gnus factꝰ est in mari: ita vt nauicula operiretur flu-
ctibus: ipse vero doꝛmiebat. Ad denotādum ꝙ sancti
per deuotionem ⁊ contemplationē melius doꝛmiunt
et requiescunt: quando motus foꝛtioꝛū tribulationuꝫ
insurgunt. Exemplo infantium: qui tūc facilius doꝛ-
miunt: quando cunabula eoꝛum nutrices vibꝛant et
concutiūt p̄s. Doꝛmiui conturbatus. Dicat ergo qui
libet deuotus illud pꝛedictū p̄s. Ego doꝛmiui ⁊ somnū
cepi ⁊c. Ut per deuotionem homines doꝛmiant ⁊ quie
scant. Sub vmbꝛa inquit doꝛmit. Unde de helya dicit
iij. Regū.xix. ꝙ ille obdoꝛmiuit sub vmbꝛa iuniperi.
Draco est animal calidissimū: ⁊ ardentissimū ⁊ scien-
tissimum: rarissime doꝛmit: immo ſm Plinium qua-
si continue vigilat. Ad denotandū ꝙ illi qui per auari
ciam sunt feruentes: ⁊ qui bona mundi sunt continue
sitiētes: sunt in continua vigilia: sollicitudine ⁊ labo-
re: ⁊ sine quietis ⁊ deuotionis dulcedine ⁊ sapoꝛe. Un-
de dꝛ Eccli.v. Saturitas diuitis non sinit doꝛmire eū.
Simus ergo sine auaricie feruoꝛe. ¶ Adhuc dico ꝙ si c
volumus per deuotionem doꝛmire: nos debemus esse
sine iracundie clamoꝛe: qḋ ostenditur cū dicitur. In se
creto. Sicut enim clamoꝛ ⁊ tumultus impedit doꝛmi
tionē: sic lites ⁊ contentiones: ira ⁊ detractiones impe
diunt deuotiones. In secreto enim debemus esse: et a
mūdanoꝛū negocioꝝ strepitu segregati: si per deuotio
nem volumus quiescere ⁊ doꝛmire. Ut enim dicit Aui-
cen. Aīalia enim que habent palpebꝛas: dū doꝛmiunt
claudunt eas. Et ideo pisces nō doꝛmiunt eo ꝙ palpe
bꝛas nullas habent. Sic reuera charissimi si doꝛmire
volumus per deuotionem: necesse est ꝙ oculos coꝛdis
claudamus per sensuū resecationē: ⁊ ꝙ a mundi nego
cijs ⁊ tumultibus nos abstrahamꝰ per pacis ⁊ cōcoꝛ-
die vnionē. Iuxta illud p̄s. In pace in idipsuꝫ doꝛmiā
⁊ requiescā. Nā ꝑ certo charissimi illi q̄ carēt talibus
papebꝛis ⁊ clausuris: ⁊ qui ad exercenda negocia exte-
rioꝛa: mūdi solatia ⁊ litigia: oculos coꝛdis habēt aper-
tos: nunq̄ possunt per deuotionē pausare: nec per cō-
templationē quiescere vel doꝛmire. In secreto ergo ex-
tra turbas: vnde Judith.viij. In superioꝛibus domus
sue fecit cubiculum secretuꝫ sibi. Superioꝛ enim pars
est paradisus in quo pꝛocerto debemus cubiculum no
strum facere per cōtemplationem: qḋ debet esse secre-
tius per exterioꝛū negocioꝛum resecationem. Simus
ergo sine iracūdie seu discoꝛdie clamoꝛe. Deniq̄ si volu
mus doꝛmire spūaliter: nos debemus esse sine luxurie
fetoꝛe. In loco enim floꝛido: viridi: mundo: ⁊ gratioso
meliꝰ doꝛmitur. Hoꝛroꝛ enim ⁊ fetoꝛ loci impedit doꝛ-
mitionem. Sic vere charissimi si per deuotionem doꝛ
mire volumus: necesse est vt floꝛidā castitatis mundi
ciam habeamus: ⁊ ꝙ hoꝛroꝛe ⁊ fetoꝛe luxurie careamꝰ
qḋ ostenditur cū dicit Calami. Calami enim ⁊ iunci in
cameris sperguntur vt mūdioꝛes ⁊ gratioꝛes habeant:
⁊ vt ibi sopidius doꝛmiatur: vt cuilibet viro mundo et
puro dicat illud Ezechie.xxvj. Stacten ⁊ calamus in
negociatiōe tua. Stactē em̄ est pura myrrha ⁊ pꝛoba
tissima: que est species valde amara: per quā penitētia
denotatur: qꝛ vere tunc mūdicia optime seruat quādo
amaritudo penitētie comitat. Apes em̄ valde diligūt
locum mundū habitare ⁊ ibi doꝛmire ⁊ cubare. Uerū-
tamen cū mundicia quā habent interius semper vo-
lunt habere amaritudinē exterius: quia vt dicit Pli.
Oꝛificium aluearis sui solent succis amaris linire: ne
subintrent aīalia venenosa. Et sic vere charissimi. Si
mūdiciam castitatis ⁊ puritatis ⁊ charitatis volumꝰ
interiꝰ seruare: ⁊ in ipsa quiescere ⁊ doꝛmire necesse est
succis amaris. i. amaritudine penitentie exteriꝰ nos
linire: ne foꝛte animalia venenosa. i. vitia valeāt nos
per immūdiciam maculare. Dicat igit ille qui taliter
vult doꝛmire illud Pꝛouerb.vij. Myrrha aloe ⁊ cyna
momo aspersi cubile meum. De quo potest intelligi il
lud Esaie.l. In doloꝛibus doꝛmietis. In doloꝛibus em̄
penitentie ⁊ contritionis debemus per deuotionē doꝛ
mire. Sic bene dico. ꝙ si per deuotionem seu cōtempla
tionem doꝛmire volumꝰ: necesse est ꝙ immūdicia: dis-
coꝛdia: ⁊ auaricia careamꝰ. Ista est igitur doꝛmitio vir
tuosa ⁊ appetenda. ¶ Secūdo pꝛincipaliter dico: ꝙ est d
quedam doꝛmitio detestāda. Et ista est doꝛmitio pec
cati. Peccatoꝛ enim ⁊ doꝛmiens equiparant. Ut enim
dicit Aristoteles. Somnus est quedā moꝛtis imago.
Sicut enim doꝛmiēs ⁊ moꝛtuus carent actu oīm sen-
suum coꝛpoꝛalium: sic peccatoꝛ spiritualium.
Iste non audit: per obedientiā ⁊ subiectionem.
Non loquitur: per diuinā laudem ⁊ confessionem.
Non sentit: per clementiam ⁊ cōpassionem.
Non se mouet: per bonam ⁊ vtilem operationem.
Et ideo bene dico: ꝙ talis doꝛmitio. i. quies ⁊ delecta-
tio peccati est vituperabilis ⁊ detestāda Ideo nos mo
net sapiens Pꝛouer.vj. dicēs. Usq̄quo piger doꝛmis.
Et Ephe.v. dicitur. Surge qui doꝛmis exurge a moꝛ-
tuis ⁊ illuminabit te xp̄s. Peccatū em̄ simile est vene-
no aspidis

no aspidis qđ patientē facit dormire:⁊ duꝫ dormit ip-
sum interficit ⁊ occidit. Sic ꝟe charissimi peccatū cuꝫ
hominem inuenenauerit: ipsum in vanis delectationi
bus ⁊ affectionibus dormire ⁊ quiescere facit. Verūta
men dum in peccatis suis dormit ⁊ delectatur: sepe fit
ꝙ morte temporali preuenitur: ⁊ tandē ꝙ morte perpe
tua punitur. Isti figurant̄ Judicū.iiij. vbi dicit̄. ꝙ Si-
zara potatꝰ lacte obdormiuit: ⁊ tunc venit Jahel: que
in fixo clauo in timporibus dormientis soporem mor-
ti socians defecit ⁊ mortuus est. Sic reuera charissimi
cum Sizara: id est peccator: lacte ⁊ dulcedine delecta
tionis oblectatus obdormit ⁊ quiescit in peccato. Su-
bito dum nō aduertit venit Jahel id est diabolus: qui
claua ⁊ clauo mortis temporalis eum infigit: ⁊ ipsum
temporaliter ⁊ eternaliter occidit: ita ꝙ de tali dormi-
tione potest dici illud ps̄. Qui dormit non adijciet vt
E resurgāt. Ista est igit̄ dormitio vituꝑabilis. ¶ Et pos-
sumus notare generaliter ꝙ quatuor sunt que faciūt
hominem in peccato dormire.
Primum est adulatoris deceptio.
Secundum est carnalitatis infectio.
Tertium est cupiditatis affectio.
Quartum est tepiditatis seu negligentie compactio.
Quidam igitur obdormiunt per deceptorum verbosi-
tatem. Et isti sunt principes, vanigloriȷ ⁊ superbi qui
libenter audiunt adulatores ipsos cōmēdantes: ⁊ sua
facta iustificantes: in quorū verbis delectantur: ita ꝙ
in verbis dormiūt. i. in peccato ⁊ moriuntur. Isti sunt
similes crocodilo qđ est maximuꝫ animal ⁊ crudele q̄
quando quiescit iuxta fluuiū: venit ad eum trochilos
auis parua: que in ytalia dicitur rex auiū: qui ante ip
sum volitans intrat in os eius: ⁊ primo leniter euꝫ vn-
guibus scalpit: ita ꝙ belua pre delectatione obdormit
⁊ ita trochilos qui pennas habet scindētes: in ipsius
ventrē intrat: ⁊ ipsuꝫ perforat atqꝫ necat: vt dicit Pli.
Sic vere charissimi ante magnos crocodilos. i. an̄ p̄n
cipes ⁊ tyrānos: volitāt ⁊ discurrūt adulatores: q̄ reges
auium possunt dici: eo ꝙ tales pre alijs generibus ho
minum regnāt hodie ⁊ prosperant̄ in mūdo. Jdeo di-
cit quidā versificator. Si q̄s honorari desiderat atqꝫ di
tari. Discat adulari: q: tales sunt modo chari. Isti igi
tur charissimi scalpūt ⁊ liniūt eos suis blādis sermo-
nibus: adulationibꝰ atqꝫ verbis: ⁊ sic aliquando in pec
catis obdormiūt: ꝙ finaliter ꝑ eos depauperant̄ ⁊ tē-
poraliter pereūt ⁊ succūbūt. Adulatores em̄ nō q̄runt
nisi verba placētia dicere: nisi homines sopire ⁊ decipe
re: facta mala eoꝝ iustificare: ip̄os a bonis t̄palibꝰ de-
pauperare: ⁊ lucrū ⁊ comodū reportare: ⁊ in suis iniq̄ta
tibus enutriri. De tali ergo dormitiōe. i. de superborū
delectatione pōt intelligi illud Esaie.xiiij. Oēs reges
dormierūt vnusquisqꝫ in gloria sua. Jtē isti adulatores
sunt similes syrenis q̄ dulcedine sui cātus nautas fa-
ciūt obdormire: vt tandē possint carnes dormientiū de
uorare. Totus em̄ finis ⁊ intētio istorū est: vt ꝑ cātus ⁊
dulcia verba hoīes sopiāt: vt carnes eoꝝ. i. tēporalem
substantiā ipsoꝝ deuorēt ⁊ cōsumāt. Mercuriꝰ em̄ (si
cut d̄r in fabulis poetaꝝ) cū virga somnifera: cū dulci
cantu fistule: fecit argū dormire: q̄ centū habebat ocu
los: vt vnā vaccā quā custodiebat sibi posset subripe-
re ⁊ furari. Sic vere accidit ꝙ adulatores cū fistula suo
rum dulciū ⁊ fallaciū verboꝝ argū. i. principes ⁊ prela
tos: quātūcunqꝫ discretos ⁊ oculatos faciūt obdormi
re: ⁊ hoc solū vt vaccā quā habēt in custodia. i. officiū
vel b̄nficiū: vel aliud tēporale lucrū possint subripere
⁊ habere: vn̄ de talibꝰ d̄r in ps̄. Sicut vulnerati dormiē
tes in sepulcris: quoꝝ nō est memor amplius: ⁊ ipsi de
manu tua repulsi sunt. Istud tn̄ nō debet esse: q: ꝓcer-
to custodes gregū nunq̄ dormire sed semꝑ vigilare le
gunt̄. Vn̄ in ps̄ d̄r. Ecce nō dormitabit neqꝫ dormiet q̄
custodit israel. Isti ergo obdormiūt ꝓpter deceptoriaꝫ
verbositatē. ¶ Sunt aliq̄ q̄ dormiūt ꝓpter infectoriaꝫ
F carnalitatē. Isti sunt luxuriosi q̄ recte vident̄ similes
elephanti: qui in deserto audito cantu puellaꝝ vadit
ad eas ad delambendū mamillas eaꝝ: ergo obdormit
⁊ ab eisdē occidit̄ ⁊ sanguis pro tingenda purpura re
cipitur ab eisdē: vt dicit Pliniꝰ. Sic pro certo charissi-
mi luxuriosi in deserto huius mūdi cantibus: lusibus
⁊ fallacijs puellarū ⁊ mulierū decipiunt̄: delectantur ⁊
attrahūtur: qui tūc in earū amore obdormiūt ⁊ indu-
rant̄: intantū ꝙ dei ⁊ honoris ⁊ fame proprie obliuiscū
tur: ⁊ sic ꝑ istas mulieres spūaliter occidunt̄: ⁊ ꝑ fur-
ta ⁊ rapinas: sanguine. i. tēporali substātia vacuātur.
Ad hoc enim tēdit fallacia mulieris. Primo attrahe-
re ⁊ decipere: ⁊ tandē consopire: ⁊ in amore suo inuolue
re ⁊ finaliter spoliare atqꝫ rapere. Istud proprie figura
tum est in Dalila Judi.xvj. que primo fecit Sanson
super genua sua dormire: ipsumqꝫ dormientē totūdit
⁊ cū ab eo recessisset fortitudo: ipsumqꝫ deseruit ⁊ fuga
uit. Sic vere mala mulier statim ꝙ videt hominem su
per eius genua dormientē. i. in amorē ipsius intendē-
tem: nō vacat nisi ad rapiendū tondendū ⁊ furandū.
Cū vero recesserit fortitudo ab homine. i. status et di
uitie ⁊ prosperitas tēporalis: ipsum pro certo dimitte-
re ⁊ vilipēdere cōsueuit Juxta illud Eccli.xiij. Si ha-
bueris cōuiuet tecū: si nihil habueris derelinquet te.
Cōmuniter talibus qui sic in corporis delicijs obdor-
miūt loquit̄ scriptura Amos.vj. Ve qui dormitis in
lectis eburneis: ⁊ lasciuitis in stratis vestris. Isti igit̄
obdormiūt ⁊ sopiunt̄ in infectiua carnalitate. ¶ De-
niqꝫ sunt qui sopiunt̄ ⁊ dormiūt per affectiuā cupidi- G
ditatem. Cupiditas em̄ q̄q̄ multū sollicitet ⁊ affligat
in ipsa tn̄ delectant̄ auari: ⁊ ibi obdormiūt ⁊ induran-
tur ita ꝙ q̄diu vixerint actibus talibus occupantur.
Bona em̄ mūdi similia sunt semini papaueris quod
facit hominē dormire. Habet enim virtutē somnife-
ram. Quia vere semē bonorū tēporaliū facit hominēꝫ
per auariciā obdormire: intātū ꝙ ex quo isto vitio im-
butus fuerit nō querit amplius resilire. Diabolus em̄
est sicut vitulus marinus qui habet duas pēnulas cū
quibus se regit in mari in natādo: quorū dextera si ca
piti alicuius fuerit supposita statim in somno vehe-
mentissimo sopietur vt dicit Pli. Sic vere charissimi
diabolus in mari huius mūdi vtit̄ duabus pennulis:
quarū dextera est prosperitas: sinistra est aduersitas.
Illi igitur qui istam dexterā habuerint: ⁊ qui in ꝓspe-
ritate bonorum temporalium fuerint: faciliter in pec
cato auaricie obdormiūt ⁊ succūbunt. Sicut enim ille
qui dormit non cogitat de futuris: sed per longū cor-
poris super terrā se extendit. Sic vere auari nec de futu
ris bonis paradisi: nec de tormētis inferni cogitāt: sꝫ
ex toto corde ⁊ etiā corpore in terra. i. in temporalibus
se occupant ⁊ delectant ps̄. Dormierūt somnū suum ⁊
nihil inuenerunt omes viri diuitarū suarum in ma-
nibus suis. Diuitie enim nihil dicunt̄: eo ꝙ nullā soli
ditatem habere noscuntur. Diuitie ergo quas in suis
manibus inueniūt nihil sunt: ⁊ qui eas amant tanq̄
aqua decurrens ad nihilū deueniūt Amos.vj. Qui le
tamini i nihili. ⁊ istud charissimi nō dꝫ eē: q: ꝟe q̄uis
delitijs affluamꝰ q̄uis delicijs abūdemꝰ: ⁊ q̄uis i his
delectemur ⁊ dormiamꝰ: ad terrā tn̄. i. ad terrena nūq̄
debemus nos per immoderatū affectū deprimere: nec
ibidem per auariciam inclinare. Apes enim quādo ex
tra alueare dormiūt dicuntur dormire versa facie ver-
sus celum. Apes etiā semper solent dormire erecto ca-
pite. Elephas etiā quādo dormit nunq̄ ad terrā peni-
tus se prosternit: immo stans super duos pedes semi
erectus: super aliquam arborem se inflectit: quibꝰ qui
dem exēplis instruimur ⁊ docemur: ꝙ si in mundi pro
speritate aliquotiens dormire contingat: nunq̄ ex to
to affectu debemus ad terram. i. ad amorem terreno-
rum nos prosternere: sed semper caput cordis nostri ⁊
faciem mentis nostre ad deum erigere ⁊ leuare: et ad
deum ⁊ ad bona eterna semper principaliter habere di
centes illud Cantico.v. Ego dormio ⁊ cor meum vigi
lat. Istud potissime debet esse in prelatis ⁊ pastoribus
Isti per negligentiam nunq̄ deberent dormire: sꝫ sem-

per per diligentiam vigilare. Inter grues enim et apes ille que excubias custodiũt nunquam dormiũt: immo semper vigilare dicuntur dũ sunt in officio predicto: sic et isti debẽt esse similes leoni q.s. dormit oculis apertis: sic etc. Unde Nume. xxiiij. Accubans dormiuit vt leo et quasi leena. Bene ergo cõsulit Apostolus. j. Thessal. v. dicens. Non dormiamus sicut ceteri: sed vigilemus et sobrij simus. Et pro certo non sic auari: quia procerto
M ipsi dormiũt per affectiuã cupiditatẽ. ¶ Adhuc sunt mali qui dormiũt per neglectiuã cupiditatẽ. Negligẽtia eñ cõparatur dormitioni: quia s. sicut dormiẽs nihil operatur: sic negligẽs in nullis bonis actibus occupatur. Isti eñ videntur pati litargiam que occidit hominem dormiendo: sic et pigricia. Unde Prouerb. vj. Usquequo piger dormis: paululũ dormies: paululũ dormitabis: paululum conseres manus tuas vt dormias: et veniet tibi quasi viator egestas et paupertas quasi vir armatus. Patet ergo quod inuenitur quadruplex mala dormitio: scz

Negligentium atque pigrorum.
Cupientium et auarorum.
Incontinentium et immundorum.
Adulatores audientium et deceptorum.

Ista ergo dormitio vituperabilis est que est detestãda Ista est enim multipliciter mala dormitio: ex qua procerto sequitur damnũ et damnatio. Raro eñ legitur ex dormitione bonum venisse. Sepe autem inuenitur ex dormitione malum contigisse. Lege obsecro scripture passus et vide vbi vnquam nisi rarissime dormitio profuit quinimmo magis sibi vel alijs obfuerit et nocuerit. De xpo enim legitur Mat. viij. quod ipso dormiente nauis periclitabatur. De Jona etiã legitur quod ipo dormiẽte nauigiũ cũ nauigantibus submergebatur: quousque ipse in mare proijciebatur Jone. j. de ysboseth etiam rege israel etiã legitur quod dum dormiret latrones camerã eius intrabant a quibus trucidabatur: et regnum eius ad exterorum potentiã et dominium vertebatur: sicut dicitur. ij. Reg. iiij. Xps enim legislator signat prelatos Jonas propheta signat predicatores et clericos. ysboseth rex signat mũdi seculares principes: iudices et magistros: quia vere si tales per negligentiã dormiũt: et per malas cõplacentias somno vitiorũ succũbunt procerto tunc nauicule. i. ecclesie vel patrie eius subdite et eorum regimini cõmendate dissoluuntur et fluctuãt: et ipsi subditi naufragãtur et pereũt. Et procerto de multis necesse ẽ quod finaliter de nauicula ecclesie vel patrie eijciantur et deponãtur: et de multis etiã accidit quod male occidũtur et moriuntur: et eorũ regna et regimina ad exteros deuoluuntur. De alijs vero necesse est quod saltem a subditis excitentur et stimulentur: et vt vigilẽt molestentur: sicut etiam de xpo dormiẽte legimus: quod apostoli excitauerunt eum dicẽtes. Domine salua nos perimus: vbi supra Mat. viij. De ipo etiã legitur ibidẽ quod excitatus a dormitione imperauit ventis et mari et facta est tranquillitas magna. Quia reuera sepe fit quod prelatus negligens a subditis excitatus: impulsus et stimulatus: ad curam pastoralem euigilat: et debite regendo cuncta pacificat et tranquillat. Unde illud prefatum. Ego dormiui et soporatus sum: et exurrexi quia dominus suscepit me. Debet enim rector cõmunitatis vt dictum est: esse non negligens: sed diligens: nõ dormiens immo surgẽs: ita quod iste pre sollicitudine debet dicere illud Job. vij. Si dormiero dicã quãdo consurgam: et rursus expectabo vesperã: et replebor doloribus vsque ad tenebras. Et breuiter contra malam dormitionẽ possum dicere quod Sanson dormiens fuit depilatus Judicũ. xvj. ysboseth dormiens regno priuatus. ij. Reguz iiij. Jonas dormiẽs fuit naufragatus Jone. ij. Thobias dormiens fuit excecatus Thobie. ij. Sizara dormiens fuit trucidatus Judicũ. iiij. Holofernes dormiẽs fuit detruncatus Judith. xiij. Saul dormiens aqua et lancea fuit spolatus. j. Reg. xxvj. Xps dormiens fuit excitatus Mat. viij. Marci. iiij. Seruus dormiens increpatur: vt potest elici ex litera Marci. xiij. Cetus virginum dormiẽs fuit a nuptijs relegatus Mat. xxv. Paterfamilias dormiens fuit zizania locupletatus Mat. xiij. Quia pro certo charissimi illi qui per negligentiã dormiũt: more Sansonis capillis virtutũ spoliantur more ysboseth vita et regno gratie priuantur. more Jone in mare. i. in amaritudinem tribulationuz proijciũtur. more Thobie a lumine vere sapientie per stercora bonorum terrenorum excecantur. more Sizare clauo desperationis infiguntur. more Holofernis capite recte intentionis priuãtur. more Saulis aqua deuotionis et lancea orationis spoliantur. more xpi excitãtur et molestijs stimulantur. more serui negligentis et non vigilantis a domino veniente ad iudicium vel in morte increpantur et arguuntur. more fatuaruz virginum a nuptijs celestis patrie finaliter excluduntur. Et more patrisfamilias zizania malorũ cogitatuum et effectuũ in agro sue conscientie per diabolũ seminata fructibus malorum operum cumulantur. Non debemus ergo malo modo dormire: sed a somno negligentie et penitẽtie surgere: et in bonis operibus vigilare. Juxta cõsiliũ sapientis Prouerb. vj. vbi dicit sic. Ne dederis somnũ oculis tuis: ne dormitent palpebre tue. Eruere quasi damula de manu: et quasi auis de insidijs aucupis. Patet ergo quomodo est vna dormitio vituperabilis et vitiosa que est detestanda: quod est scdm principale.

¶ Tertio dico quod est quedã dormitio ineuitabilis et dolorosa: que est expectanda. Et ista est dormitio mortis I
Nomine enim dormitionis mors etiam literaliter designatur. De qua. iij. Regum. ij. Dormiuit dauid cum patribus suis. Et ista dormitio procerto est iustis suauis et pacifica: est malis infelix et terrifica: est cunctis fatalis et fastidica: est dico iustis amorosa: quia per hanc deducuntur ad celi gloriã Ps. In pace in idipsum dormiam et requiescam. Est etiam malis terribilis et dolorosa: quia per hanc deducuntur ad inferni miseriam. Hierem. lj. Dormiant somnum sempiternum: et non consurgent dicit dominus: et deducã eos quasi agnos ad victimam. De ista tiam dicitur Job. xxvij. Diues cum dormierit nihil secũ auferet. Et de damnatis dormientibus in inferno dicitur Ezechie. xxxij. Descenderunt et dormierunt incircũcisi cum interfectis gladio. Sequitur. Quorum sepulchra sunt in nouissimis locis. Est etiã omnibus miserabilis et timorosa: quia per hãc deducuntur ad pristinam materiam Job. xxj. Moriũtur in amaritudine anime sue absque vllis opibus: et tamen simul in puluere dormient et vermes operiẽt eos. Ista est ergo dormitio ineuitabilis que est expectãda.

¶ Quarto dico quod est quedã dormitio summe laudabilis et gloriosa que est affectanda. Et ista est quies et dormitio glorie paradisi. Sicut enim video quod in dormiẽdo infirmitates terminantur: vires corporis reparantur: visiones inspirantur et somniantur omnes potentie sensitiue fortificantur: et membra omnia delectantur. K
Sic vere dicam quod illi qui dormiũt per quietem glorie paradisi cunctis infirmitatibus et languoribus sunt absoluti. Perpetuis sanitatibus sunt restituti. Uiribus et virtutibus sunt instituti. Claris visionibus et speculationibus sunt illuminati et imbuti: et cunctis delectationibus delibuti Job. xxxiij. Quando irruit sopor super homines et dormiunt in lectulo: tunc aperit aures virorum: et erudiens eos instruit disciplina. Et merito quia procerto isti

Dormiunt quieti sine laboribus.
Dormiunt securi sine terroribus.
Dormiunt concordes sine rancoribus.
Dormiunt illustres magnis honoribus.

Dormiũt dico quieti cũctis laboribus abdicatis Eccli. xxxj. Dormiẽdo nõ laborabis. Et Osee. ij. Arcũ et gladiũ et bellũ cõterã de terra: et dormire eos faciam fiducialiter. Item dormiunt securi terroribus amputatis Ezech.

tis. Ezech. xxxiiij. Saluabo gregem ⁊ non erit vltra i rapinam. Sequitur. Cessare faciaz bestias pessimas de terra: ⁊ securi dormient in saltibus. Et Job xj. Defossus securus dormies: requiesces ⁊ non erit qui te exterreat. Item dormiunt concordes cunctis rancoribus. s. resecatis. Job. xxxviij. Concentum celi quis dormire faciat? Concentus enim celi .i. cōcordia est sanctorum. Item dormiunt illustres cunctis honoribus vendicatis. Job. iij. Nunc enim dormiens silerem: et somno meo requiescerem cum regibus ⁊ principibus terre. i. cum angelis ⁊ sanctis. Patet igitur ꝙ est quadruplex dormitio: vicz Gloriosa: que fit in ethera. Dolorosa: que sopit corpora. Vitiosa q̄ fouet scelera. Virtuosa que facit opera. Et hoc de dormitiōe sufficit ⁊c. Vide de quiete: requie ⁊ somno ⁊c.

A **Dorsum.** Cum dorsum sit illa pars corporis: que retro est ⁊ que non videtur: illa pars que in fuga ostenditur, ⁊ obijcitur ac si de ea minus curetur que semper secuz portatur atq̧ trahitur illa pars que tanq̄ fortior oneribus supponitur aut verberibus exponitur: illa pars vbi inhonestum mēbrum latitat: ⁊ que magis tegitur vel operitur. Potero dicere ꝙ dorsum quandoq̧ signat.

Despectum et displicentiam.

Quandoq̧ fugam ⁊ desistentiam.

Quandoq̧ fortitudinem ⁊ patientiam.

Igitur notabo ꝙ in scriptura inuenitur dorsum. Dei qđ signat ipsius displicentiam ⁊ indignationem. Iusti qđ signat ipsius patientiam ⁊ tolerationez. Impij qđ signat ipsius negligentiam ⁊ obliuionem. Est igitur dorsum diuine indignationis. Indignatio enim: reprobatio: condemnatio: contemptus ⁊ punitio: dei dorsum eius dicitur pro eo: ꝙ ad illos de quibus non curat immo quos odit ⁊ ad penas reseruat: istud dorsum. s. indignationem suam ⁊ obliuionem vertit ⁊ eos indignos facie sue gratie denotat ⁊ ostēdit. ps. Quoniam pones eos dorsum in reliquijs tuis. q. d. paruz de eis curabis sicut parū curatur de reliquijs. Et isti sunt potissime illi qui nunc ꝓsperitate gaudent: ⁊ iniquitate non carent. Crucifixus etiaz in ecclesia ⁊ imagines sanctorum faciem habent ad occidentem: dorsum vero versus orientem: ad denotandum ꝙ dorsum diuine indignationis ad orientales. i. ad illos qui claritate prosperitatis rutilant vertitur: facies vero sue gratie occidentales: idest frigidos ⁊ pauperes amplexatur. De quo dicit ipse dominꝰ. Hier. xviij. Dorsuz ⁊ non faciem ostendam eis in die perditionis eoꝝ. De dorso vero xp̄i qđ signat ipsius humanitatem: q̄ scilicet est eius pars posterior ⁊ idignior potest dici illud. ps. Penne columbe deargentate: ⁊ posteriora dorsi eiꝰ in pallore auri. Et etiam de corpore xp̄i mystico. i. de ecclesia potest dici: quia scz penne eius: idest prelati et doctores deargentati per eloquentiam: posteriora vo dorsi idest subditi aurei esse debent per sanctimoniaz. Et de talibus dorsis nihil ad presens. Est ergo dorsuz
B diuine indignationis. ¶ Secūdo dico: ꝙ ē dorsum ꝑfecte sustentationis. Et istud scz est dorsum spiritale iustorum. i. ipsorum patientia que parata est aduersa tolerare: seu eorum sensus atq̧ prudentia que parata est nociua fugere. Dorsum enim habent. i. fortitudinem patientie: quam supponunt cunctis oneribus: similes illis cācris orientalibus: de quibus dicit Solinus: ꝙ dorsa habent ossea: quia scilicet illorum patientia debet esse fortis ad omnia toleranduz. Iuxta illud. ps. Supra dorsum meum fabricauerunt peccatores. Et Amos. viij. dicitur. Inducam super omne dorsum saccum: ⁊ super omne caput caluicium. Dorsum etiam habent iusti: idest cautelam fuge quā ostēdunt cunctis criminibus ⁊ cunctis malis occasionibus. Est enim vnum monstrum marinum quod dicitur ludolocra ꝯm librꝫ de natura rerum: quod scilicet duas alas hꝫ in facie: ⁊ duas in dorso: q2 natat ⁊ volat facies signat presentiam ⁊ audaciam ad vlterius ⁊ alterius procedendum. Dorsum vero signat fugā ⁊ prudentiam ad (si necesse est) retrocedendum. Ale vero signant agilitatem ad vtrūq̧ cum necesse est faciendū. Igitur iusti exemplo ludolocre nō solum in facie: immo etiam in dorso alas habere dicuntur: quia scz non solum debent velociter ⁊ audacter ad vtilia procedere immo eadem facilitate ⁊ agilitate debent a nociuis fugere ⁊ retrocedere ⁊ dorsum ostēdere: ⁊ ibi alas sue prudentie extendere: q2 scz non tam est prudentia in audacter aggrediendo: sicut in prudenter ⁊ celeriter (cuz necesse est) fugiendo. Quod bene figuratur Ezechie. ix. in fine. vbi ipse vidit virum indutum lineis qui habebat atramentarium scriptoris in dorso eius. Atramētarium enim scriptoris prudentiam signat que principaliter acquiritur ex scripturis: ⁊ que in dorso appenditur pro eo ꝙ inuenitur in fugiendis nociuis. Istud est ergo dorsum iusti scz cautela mali culpe fugitiua: ⁊ patientia mali pene toleratiua. Dorsum ergo patientie iustorum oneratur tribulationibus in presenti ps. Imposuisti tribulationes in dorso nostro. Ab ipsis tamen liberabitur in futuro ps. Diuertit ab oneribus C
dorsum eius. Patet igitur: ꝙ est vnum dorsum perfecte sustentationis seu constantis tolerationis. ¶ Tertio dico ꝙ est vnum dorsum peruerse obstinatiōis seu etiam obliuionis: negligentie: iniurie ⁊ ignorātie quo mali proijciunt deum ⁊ etiam verba sua. Figurati in illis qui dorsum habebant versum contra templū. Vide eam bene dilatatam supra de abhominatione. Ideo de verbo sapiente dicitur Eccli. xxj. Audiet luxuriosus ⁊ displicebit ei: et post dorsum suum proijciet illud Compara malos si vis illi qui vult habere vmbrā ante faciem suam: quia talis necesse est ꝙ dorsum suum vertat ad solem. Ad denotandum ꝙ illi qui in vmbra mundane vite ⁊ glorie delectantur: quiq̧ eam habent pre oculis ⁊ in ea gloriantur: solem iusticie xp̄m retro se ponunt: ⁊ dorsum sue obliuionis ⁊ obstinationis cōtra eū obijciunt atq̧ vertunt. ij. Paralipo. xxix. Auerterunt faciem suam a tabernaculo dei sui ⁊ prebuerūt
dorsa. Patet ergo aliquid de dorso Impij. Iusti. ⁊ dei. A
Vide infra de tergum.

Draco. Cum draco sit rex serpentuz: ⁊ animal regium reputetur: venenosum tamen maximum ⁊ potentissimum: quod solo attractu aues sursum volantes absorbet ⁊ deglutit: cauda sua elephantem ligat ⁊ interficit: possum dicere: ꝙ per draconem intelligitur diabolus vel quilibet magnus ⁊ crudelis tyrannus vel peccator maliciosus ⁊ auarus. Dyabolus est enim rex serpentum cum ⁊ ipse sit rex super omnes filios superbie Job. xl. Aues: id. est viros spirituales deuorat cauda sue malicie: etiam elephātes: id est magnos viros ligat ⁊ casuz eorum procurat: aeremq̧ humane voluntatis flatu sue tentationis inflāmat.

Dyabolus enim est draco

Ad nocendum preparatus.

Ad resistendum angelis ordinatus.

Ad deuorandum animas dilatatus.

A xp̄o mirabiliter subiugatus.

Ad infernum perenniter condemnatus.

¶ Iste est enim contra homines fallax insidiator. Psalmus. Draco iste quem formasti ad illudendum ei ⁊c. Item iste est contra angelos proteruus rebellator. Apocalipsis. xij. Michael et angeli eius preliabantur cum dracone: et draco pugnabat: et angeli eius. Item iste est ad animas deglutiendum rapacissimus deuorator. Unde sibi dicitur Ezechie. xxxij. Leoni gentiū assimilatus es: et draconi qui est in mari. Item de isto fuit christus admirabilis triumphator: qui scilicet ipsum vicit in cruce. Psalmus. Super aspidem et basiliscum ambulabis et conculcabis leonem ⁊ draconē. Itē iste est ⁊ erit inferni ꝑpetuꝰ habitator Unde de inferno dicitur. Esaie. xxxiiij. Quod erit cubi

le draconum ꝛ pascua strutionum. Quicunqꝫ etiam peccator draco dicitur: ꝛ quilibet malus draconis nomine designat. Unde notabis ꝙ draco pōt dici qlbet.

Superbus ꝛ presumptuosus.
Auarus ꝛ ambitiosus.
Iracundus ꝛ litigiosus.
Proditor ꝛ malicosus.
Gulosus ꝛ deliciosus.

B ¶ Dico ergo ꝙ signat supbos ꝛ presumptuosos. Draco enim ventum attrahit: cristam super caput portat ꝛ caudam maximam post se trahit. Sic superbus vento vane laudis vult pasci: cauda pompe ꝛ magne familie vult associari: ꝛ crista idest mitra vel corona dignitatis ꝛ glorie vult coronari. Hieremie. xiiij. Onagri steterunt in rupibus: attraxerunt ventū quasi dracones. Unde superbus figuratur in dracone babylonico: de quo dicitur. Dañ. xiiij. Erat draco magnus in illo loco quem colebant babylonij: quia superbus ab omnibus vult coli: ꝛ ab omnibus honorari. Item signat auaros ꝛ ambitiosos. Draco enim est animal sitibundum: mare pro habendo refrigerio ꝛ pro deuorandis piscibus inhabitans: ꝛ pro venti desiderio sursum ad nauium malos volās. Sic auarus semper sitit diuitias: propter quod mare: idest fluctus mundi negociorū solet inhabitare vt possit pisces: idest simplices deuorare. Ad malos etiam nauium: idest ad altas dignitates solet per ambitionem volare vt ardorē sue auaritie valeat satiare. Draco enim virtutem habet attractiuam ꝛ absorptiuam: ꝛ auium sursum volantium inferius detr[ac]tiuā: vt dicit Plinius. Sic auarus aliena solet attrahere ꝛ absorbere: ita ꝙ aues idest nobiles per vsuras suas ad terram ꝛ paupertatē scit detrahere ꝛ deducere. Hiere. lj. Absorbuit me quasi draco: impleuit ventrem suum teneritudine mea. Item signat iracundos ꝛ litigiosos. Draco eñ habet guerram ꝛ odium perpetuum cum elephante. Sic iracundi ꝛ inter se inuicem: ꝛ etiam contra alios mouēt bella; vnde de talium iracundia dicitur. Deut. xxxij. Fel draconum vinum eorum. Item signat proditores ꝛ maliciosos. Unde Augusti. in sermone. Leo aperte irascitur: draco occulte īsidiatur. Itē signat gulosos ꝛ deliciosos: draco enim animal est gulosū. vnde Eze chi. xxix. Ecce ego ad te draco magne qui cubas in medio fluminum. Flumina enim moliciem deliciarum designāt.

Tales ergo dracones.
Bonis aduersantur.
Mundo dominantur.
A deo tribulantur.
Et in inferno finaliter relegantur.

C ¶ Bonis dico solent aduersari. vnde Job de cōsortio aduersariorum suoꝝ conquerens dicit. Job. xxx. Frater fui draconum ꝛ socius strutionum. In mūdo etiam solēt dominari quia scilicet isti sunt qui occupāt hodie totum mundum. vñ Esa. xiij. Domus eorum replebuntur draconibus. A deo tamen tēporaliter aliquotiens destruuntur ꝛ ad infortunia deducunt. ps. Contribulasti capita draconum in aquis: dedisti eū escam populis ethyopū. Constat eñ ꝙ tales postꝙ bonos molestauerint a deo per infortunia contribulantur: ꝛ populis ethyopum. i. balliuis ꝛ alijs exactoribus deuorandi traduntur. Isti etiam in inferno finaliter solent recludi ꝛ relegari. Unde de babylone deserta loquitur scriptura. Hiere. l. dicens: ꝙ ibi habitabunt dracones cū fatuis ficarijs: idest peccatores cū demonibus effrenatis. Ficarij enim idem sunt ꝙ fani idest pani satiri; vel pilosi: animalia scꝫ humanam figuram habentia ratione tamen carētia. Patet ergo

D quomodo peccator intelligit per draconem. ¶ Si autem per draconem vis intelligere xp̄m: qui. s. draco dicitur: quia nostre carnis peccati ꝛ venenosi similitudinem assumpsit. Figuratus in virga moysi: que conuersa est in draconem. Exodi. vij. quia dei fili9 de celo demissus conuersus est in carnē. Et nota ꝙ iste est rex ꝛ dominus omnium. Draco enim dyademate cādido coronatur ꝛc. Si vis etiā dic: ꝙ draco est iustus. Draco enim est animal cautum: animal etiā gratū sicut exemplificat Plinius de dracunculo nutrito: tandē ī desertū ducto ꝛ libertati dimisso: qui post magna tēpora nutritorem suū a latronibus in deserto oppressum intelligens clamantē liberauit ꝛ iuuit. In ethyopia accidit hoc vt dicit. Sic debet qlibet eē grat9 ꝛc. et erga deum ꝛ erga proximum. vnde Esaie. xliij. Glorificabit me bestia agri dracones. ꝛ strutiones. vñ etiam penitens debet dicere illud. Michee. j. Faciā plāctum velut dracones: ꝛ luctum sicut strutiones. Patet ergo ꝙ per draconē potest intelligi iustus: christ9: impius ꝛ dyabolus. Uide in tabula: qꝛ in hoc opere ꝛ in multis locis fit mentio de dracone.

Dubitare.

A d Cum pro tempore hui9 vite cuncta sint dubia et incerta intantum ꝙ achademici philosophi dicere voluerunt ꝙ nihil certius ꝙ nihil esse certi: multa de dubietate dici possent: nisi autoritates deficerēt et deessent. Constat enim ꝙ est dubitatio.

Sapientium.
Imbecillium.
Desperantium.

Sapientes enim nihil temere volunt asserere: sed potius volūt negocia prudenter sub quodā dubio palliare. Et de hoc dicitur: ꝙ dubitare de singulis non est inutile. Imbeciles vero solent vbi timor non est trepidare: ꝛ nunꝙ securi esse: sed in omnibus dubitare: quod scilicet pertinet ad suspiciosos: q̄ de omnibus dubitant ꝛ in nullo confidunt. Ad timorosos qui pro nihilo dubitant ꝛ facile diffidunt. Ad hereticos qui in fide vacillant ꝛ firmiter non credunt: quos reprehendit dominus dicens. Modice fidei quare dubitasti. Math. xiiij. Desperantes etiam solent dubitare: de salute eterna non sperare: propter quod solent ad mala omnia se laxare. Math. xxviij. Quidam autem dubitauerunt. Uide ergo infra de timere: ꝛ de certitudine ꝛc.

Ducere. Dux. Ductor.

A Nota ꝙ ducere idē est ꝙ aliquid ad aliquem locum dirigere. Est idē quasi iter ostendere ꝛ docere. Et ideo ducere denotat discretionem ꝛ iurisditionem. Duci vero denotat ignorātiam: obedientiam ꝛ subiectionem. Per nomē igitur ducis potest prelatus vel superior: ꝛ predicator: vel q̄cunqꝫ discretior designari: qui alios habet ducere: regere ꝛ docere: ꝛ quem habent sequi: ꝛ ei credere ꝛ obedire: iuxta illud. Judi. ix. Precidentes ramos de arboribus sequebātur ducem. Sic ergo videmus ꝙ ille qui alium ducit debet esse eo discretior ꝛ prestantior. Sic vere prelatus qui alios habet ducere ꝛ regere in scientijs ꝛ moribus debet alijs preualere. Dux enim ꝛ rex apum duplo prestantior ꝛ maior estꝙ alie apes. Inter elephantes etiam illi qui maior est natu ducit gregē sicut dicit Plini. In quibus exemplis innuit natura ꝙ prelati ꝛ principes ꝛ alij qui alios habent ducere: debent in scientijs ꝛ moribus alijs plus valere. Debent enim esse maiores natu: idest antiquiores per sensum ꝛ discretionem. Debent etiam alijs esse duplo maiores ꝙtum ad moralē perfectionē: vt sicut sunt maiores in dignitate: sic sint maiores in bonitate. Ideo Jonathas qui erat melior alijs: factus est eorum dux. Dicunt itaqꝫ te eligimus hodie esse nobis in principē ꝛ in ducem ad bellandum bellum. De quolibet ergo a deo vel a prelato bene ducto potest exponi verbum illud Sapien. x. Justum deduxit dominus per vias rectas et ostendit illi regnum dei et dedit illi scientiam. In quibus ostenditur: ꝙ prelati et predicatores debent alios ducere: tempore claritatis: per viam veritatis. Ad locum vbertatis. Ad ista enim tria debet homo gradatim duci. ¶ Primo ad veri cognitionem. Ideo dicitur. Dedit illi scientiam. Ad iusti perfectionem

fectionem. Ideo dicitur per vias rectas. Tertio ad bo
ni dilectionem. Ideo dicitur: ostendit illi regnum dei.
Primum enim debet intelligere. Secunduꝫ debet eli-
B gere. Tertium debet diligere. ¶ Ducere ergo debet p̄
latus vel predicator subditos vel auditores ad verita
tis cognitionem. Dedit inquit illi scientiam. Ad hoc
enim debet homo conduci: instrui ⁊ deduci: vt sciat q̄
sunt necessaria ad salutem. Nemo enim bene cõduci-
tur nisi de die quando habet lucem. Sic nec homo be
ne potest spiritualiter duci: nisi lumen fidei ⁊ scientie
habuerit. Ideo dicitur in ps. Deduxit eos in nube diei
⁊ in luce stellarũ nocte. Lux enim diei ⁊ nubes ro[ri]flue
doctrine necessarie sunt ductori. Aries enĩ qui est dux
gregis: duobus cornibus tortis ⁊ reflexis est munit⁹
Quod vtiqꝫ significare potest: ꝙ illi qui alios benevo
lunt ducere. Debent duo cornua: idest duo testa-
menta: idest duorum testamentorum scientiam ha-
bere ⁊ ipsam cum suis difficultatibus continere: ⁊ vt
sic sciant alios instruere ⁊ docere. Istud signant duo
cornua mitre episcopalis. Debet ergo ductor alios du
cere ad veritatis cognitionem. Dedit inquit illi scien-
tiam: doce me. ¶ Scdo debet eos ducere ad sanctita-
tis perfectionem: qd ostenditur: cuꝫ dicitur. Deduxit
eos per vias rectas. Vie enim recte sunt vie virtutum
quibus homo recte deducitur in hac vita vt ad termi
num veniat paradisi. Et possumus notare: qd tres
sunt vie recte ad eundum in celum. Vna secura. Alia
pura. Alia dura.

Prima est paupertatis.
Secunda castitatis.
Tertia penitentie vel penalitatis.

Via enĩ que est sine offen diculo ⁊ sine
diuitijs est paupertas. Via munda ⁊ sine carnalitate
est castitas. Via breuis est penitẽtia ⁊ eq̃tas. In istis
igitur tribus vijs debemus deduci duꝫ sumus in hac
vita. Iuxta illud. Prouer. iiij. Ducam te per semitas
equitatis: quas cum ingressus fueris non artabun-
tur gressus tui ⁊ currens non habebis offendiculum
Elephantes enim ducunt paruulos suos ad fluuiuꝫ
⁊ docent eos natare: ⁊ se balneare: et lune et syderibus
inclinare. Vitulus etiaꝫ marinus in terra dicitur pa-
rere: sed tandem post duodecim dies catulos suos ad
mare ducit: ⁊ ipsos ad natandũ instruit ⁊ docet. Qui-
bus exemplis docemur ꝙ qui alios habent docere et
regere: debent eos ducere ad fluuiuꝫ deuotionis: ⁊ ad
mare penitentie ⁊ contritionis: vt purificentur laua-
cro cõfessionis: ⁊ vt lune ⁊ syderibus: idest sanctis ei⁹
inclinentur per virtutem orationis: vt sic dicat talis
ductor. Osee. ij. Ego lactabo eam: et adducam eam ĩ
solitudinem: ⁊ loquar ad cor eius. Debet ergo loqui
ad cor subditorum predicando: ⁊ debet eos lactare be
nigniter inducendo vel temporaliter nutriendo. De
bet ipsos etiam ducere in solitudinẽ: idest in peniten-
tie asperitatem ipsos salubriter corrigendo. Per vias
ergo rectas non ducunt adulatores quia sicut dicitur
Prouer. xvj. Vir iniquus lactat amicum suum ⁊ du-
cit per viam non bonam. Talis via non est via mun-
dane prosperitatis: quia ista est via que videtur homi
ni recta: cuius nouissima ducunt ad mortẽ. Prouer.
xiiij. Ducant ergo eos ad sanctitatis perfectionem.
¶ Tertio dico: ꝙ ipsi debent eos ducere ad celestium
affectionem: vel ad vbertatis repletionem scꝫ ad re-
gnum eternum. Ostendit inquit illi regnuꝫ dei. Aba-
cuc. iij. Sup excelsa deducet me victor in psalmis ca-
nenteꝫ. Debet enim dicere auditoribus illud. Math.
xxv. Venite benedicti patris mei possidete paratum
vobis regnum. Et sic patet: ꝙ si bene volumus duce-
re: necessaria sunt. Lux. via: terminus. Lux scilicet sci
entie. Via iusticie. Terminus glorie: lux veritatis: via
C sanctitatis: terminus felicitatis ⁊c. ¶ Adhuc etiam
possum notare et dicere: ꝙ ducere pertinet. Ad deum.
Ad iustum seu prelatum. Ad impium. Ad dyaboluꝫ.
Duci vero pertinet ad bonum hominem ⁊ iniquum.
Ista enim sunt sex genera ductionum: quoꝝ quatuor
sunt actiue ⁊ due sunt passiue. Inuenio igitur in scri-
ptura ducere

Autoritatis eterne.
Benignitatis paterne.
Iniquitatis externe.
Felicitatis superne.
Humilitatis fraterne.
Fragilitatis interne.
Ducit enim deus regens sagaciter.
Ducit prelatus mouens suauiter.
Ducit diabolus trahens fallaciter.
Ducitur iustus parens humiliter.
Ducitur iniquus currens faciliter.

Dico ergo primo ꝙ est ductus dei quo oĩa reguntur.
Omnia enim que sunt per ipsum summũ ductorẽ deũ
certis ⁊ inuariabilibus legibus ad certos fines ducũ-
tur ⁊ ad hoc suis proprijs motib⁹ inclinant. Sicut enĩ
video ꝙ in oĩbus rebus sunt sue occulte ⁊ proprie qua
litates: q̃ ipsos ducũt ad fines ⁊ terminos sibi datos a
natura: sicut est virtus ⁊ qualitas leuiũ: q̃ ducit ea sur
sum: grauiũ que ducit ea deorsum: ⁊ sic de alijs. Sic in
intellectualibus necesse est dare inhabitare vnã supe-
riorem virtuteꝫ: ⁊ quandã perpetuã legem. s. ipsuꝫ deũ
qui actus coꝝ ducit ad finẽ intentũ. Deuterono. xxxj.
Dñs deus ipe est ductor tuus. Cõstat enĩ ꝙ homo per
cipit in seipso: si bene ⁊ diligenter attendit: ꝙ occulta
quadã lege magis ducitur q̃ p ꝓpriũ liberũ arbitriuꝫ
deducat. Nõne firmamentũ ducit secũ planetas ꝯtra
suũ ꝓpriũ cursuꝫ. Nõne luna mare circũagitat ⁊ dedu
cit: ⁊ fluxũ ⁊ refluxũ ipsi⁹ regulat ⁊ cõponit. Nõne nu
trix ducit ⁊ regit puerũ cũ regere nõ valeat semetipsuꝫ.
pedagogus ẽt discipulũ ad scholas ducit: ⁊ eũ ad addi
scendũ sollicitat ⁊ inducit. Sic dicã necesse est ꝙ nos
a deo principaliter ducamur: ⁊ q̃ ab ipso in agẽdis cre
dendis ⁊ cauendis specialiter dirigamur. Istã ergo vir
tutẽ occulte ꝓuidentie actuũ humanoꝝ ductiuã atqꝫ
tractiuã vocauerũt philosophi fatũ. Cui⁹ leges credi
derunt incõmutabiles atqꝫ certas: eterna serie causaꝝ
sub certi ordinis nexu cũcta inexorabiliter cõstringen
tes. De tali tñ ductu diuino tam ineffabili ⁊ stupẽdo
nihil intendo dicere: nec de regimine sapiẽtie tue: quo
scꝫ cũctas reꝝ naturas: carũqꝫ effect⁹ ãplectit (cũ hoc
vires excedat ingenij mei) nihil audeo diffinire: hoc
solũ dicẽs: qr sicut dr Sap. vij. Sapiẽtie dux est ⁊ sapiẽ
tum emẽdator. In manu enĩ illius nos ⁊ sermones no
stri: ⁊ oĩs sapiẽtia ⁊ operũ sciẽtie disciplina. Q̃tũ tñ ad
ductũ gratie: quo. s. in via morũ iustos ducere consue-
uit: iuxta illud predictũ. Iustũ deduxit dñs per vias re-
ctas: aliqd est dicẽdũ. Sicut enĩ video: ꝙ ad hoc ꝙ na
uis discrete ⁊ sine periculo ducat ad terminum multa
sunt necessaria: vcꝫ rector gubernãs: vẽtus portans re
migũ ministeriũ adiuuãs: veli ⁊ cordarũ adiutorium
cooperãs. Sic dicã ꝙ ad hoc ꝙ anima bene ducat in
via morũ p fluctuosa maria vite eius: necesse est ꝙ ibi
intersit gubernator. i. deus qui eã ducat: flatus. i. spiri
tussanctus qui eam deferat: remigum. i. angeloꝝ mi
nisteriũ qui opem afferant: vel. i. sacre scripture corda-
rumqꝫ. i. dei mandatorũ beneficium qd vires conferat
Sic enim a deo ductore anima deducetur ad portuꝫ et
angelis sanctis: scriptura ⁊ lege diuina cooperantib⁹
felicem conducet ad terminum. Cõstat enĩ ꝙ deus du
cit hominem per viã iusticie: quãdoqꝫ interius inspirã
do: qñqꝫ per angelos consulẽdo ⁊ cõfortãdo: quãdoqꝫ
per tribulatiões impellẽdo: qñqꝫ per sacrã scripturaꝫ
predicatores ⁊ doctores viam ostendendo ⁊ de necessa
rijs erudiẽdo. Vnde proprie de⁹ pater est ductor Deu
tero. j. Dominus de⁹ qui ductor est noster ipse pugna
bit pro nobis. Filius est reductor. Deuterono. xix. Re-
ducet te dñs deus tuus. Spiritussanctus est deductor
ps. Spiritus tuus bonus deducet me in terrã rectam
⁊ Esa. lxiij. Spirit⁹ dñi ductor eius fuit. Angelus est
conductor sicut Raphael legit dixisse thobie Tho. v.
Sanum ducam et reducam filium tuum. Et aduer

re ꝙ deus ducens filios israel ad terraꝫ promissionis adhibuit duo remedia scilicet nubem in die que ardorem refrigeraret: et ignem in nocte qui lumen et calorem prestaret. vnde Exodi.xiij. dicit. Dominus autē precedebat eos ad ostendendum viam per diem in columna nubis: ⁊ per noctem in columna ignis: vt dux esset itineris in vtroq; tempore. Sic reuera in isto ductu suo vtitur ⁊ columna nubis: hec est misericordia ⁊ columna ignis illuminantis et comburentis: hec est iusticia: quia procerto sicut pastor quandoq; ducit gregem sibilando ⁊ vocando: ⁊ quandoq; percutiendo ⁊ impellendo: sic deus suos ducit ad gloriam: quādoq; sibilando: inspirando: ⁊ consolando misericorditer. Exodi.xv. Dux fuisti in misericordia tua populo quem redemisti. Et quandoq; impellēdo ⁊ tribulādo seueriter. Deutero.viij. Ductor tuus fuit in solitudine magna ⁊ terribili: vbi erat serpens flatu vrens: scorpio et dipsas. Et si vis nota ꝙ iste ducit nos ad
Baptismum vt ibi mundemur.
Desertum vt ibi ꝓbemur.
Judicium vt ibi examinemur.
Paradisum vt ibi cōiocundemur.

D ¶ Ducit ergo ad lauacrum purificatiuū scilicet ad baptismum. Ezech.xlvij. Ducit ⁊ conuertit me ad ripam torrentis. Item ducit ad desertuꝫ mortificatiuū scilicet ad statum penitentie. Osee.ij. Ducam eam in solitudinē ⁊ loquar ad cor eius. Item ducit ad iudiciū examinatiuum Johelis.iij. Congregabo omnes gentes ⁊ ducam eas in vallem iosaphat ⁊ disceptabo cuꝫ eis ibi. Item ducit ad palatium glorificatiuuꝫ seu ad conuiuium letificatiuum scilicet ad paradisum. Abachuc iij. Super excelsa deducet me victor in psalmis canentē. Nos igitur habemus bonū ducem: q.s. nos,
Defendit ab hostibus venenosis,
Dilatat virtutibus copiosis,
Exultat honoribus gloriosis,
Defendit dico: ne ab hostibus superemur.ij. Para.xiij. Ergo in exercitu nostro dux deus est. Item dilatat nos vt virtutibus fecundemur. ps. Dux itineris fuisti in conspectu eius: plantasti radices eius ⁊ impleuit terram. Item nos exaltat scilicet finaliter in paradiso: vt premiemur seu honoremur. Deute.xxxij. Dominus solus dux eius fuit: ⁊ non erat cuꝫ eo deus alienus. Constituit eum super excelsam terram vt comederet fructus agroruꝫ: vt sugeret mel de petra. Patet ergo quomodo est ductus dei quo omnia reguntur.

E ¶ Secūdo principaliter dico: ꝙ est ductus ꝓlati quo subditi ducuntur. Prelatus enim ⁊ predicator duces dicuntur: eo ꝙ subditi per eos ⁊ per eorum regimen: vitam exemplum doctrinam: ⁊ gloriaꝫ ducuntur. Ad ducem enim pertinet ꝙ sit audacior ad precedendum Discretior ad ordinandum seu dirigendum. Validior ad propugnandum: debet enim dux plebem precedere vt demat timorem. Plebem dirigere: vt tollat erroreꝫ Plebem defendere: vt monstret amorem. Sic reuera illi qui vult digne populi dux vocari: ⁊ prelati vel principis digne nomen sortiri debet esse audax ⁊ animosus alios precedens exemplariter. Debet esse sagax ⁊ industriosus alios ordinans regulariter: debet esse viuax ⁊ virtuosus alios defendens virtualiter. Sit dico audax alios precedendo: quia scilicet ad ducem ⁊ rectorē populi pertinet: ꝙ bene ⁊ virtuose agendo omnibus exemplum det: ꝙq; alios bene agēdo precedat: si vult ꝙ populus ad idem audacter et animose procedat: exemplo scilicet illius imperatoris famosi de quo dicit Suetonius: ꝙ legitur militibus dixisse: dicitur ꝙ dauid ducem futurum esse decreuit: qui primus hostes scilicet Jebuseos percuteret: ⁊ primus hierusalē quam obsidebat intraret: ⁊ fistulas domatum tangeret ⁊ cecos ⁊ claudos exinde tolleret ⁊ auferret: ꝙ q; Joab saruie filius fecit primus: factus fuit decetero princeps et dux. Sic vere dico: ꝙ ille dux est et princeps esse meretur: qui ad hostes nostros: scilicet peccata et demones virtutibus impugnandum alios precedere comprobatur: qui etiam de hierusalem: idest de ecclesia scit Jebuseum: idest dyabolum repellere: fistulas domatum: idest falsa dogmata ⁊ doctrinas inde eijcere: et cecos ⁊ claudos: idest ignorantes et vacillantes inde penitus extirpare. De tali ergo duce sic aliorum precessiuo ⁊ malorum impugnatiuo ⁊ eradicatiuo: dicitur. Judi.x. Qui primus ex nobis cōtra filios amō ceperit dimicare erit dux. Sit ergo audax alios precedendo. Item sit sagax alios dirigendo. Ille enim qui alium ducit debet clare videre. Scriptum est enim: ꝙ si cecus ducatum prestet ceco ambo in foueam cadūt Math.xv. Naute enim ad portum ducunt: eo ꝙ per aspectum stellarum: que scilicet luminose sunt dirigūtur. Sic vere dico: ꝙ ille qui ducatum prelatiōis vult recipere: debet per prudentiam videns ⁊ luminosus esse: alias si cecus per ignorantiam fuerit: ⁊ se ⁊ alios poterit precipitare. Unde de Salomone sapientissimo dixit dauid.iij. Regum.j. Ipse regnabit post me: illiq; p̄cipiam vt sit dux super israel. Item sit viuax alios defendendo. Dux enim belli debet esse fortis: vt se ⁊ alios possit defendere: quia si per ipsum succumbere cōtingeret: statim totus exercitus defflueret ⁊ periret: qđ etiam esse inter apes dicitur: vbi maior ⁊ fortior dominatur. Sic vere prelatus alijs constantior ⁊ virtuosior debet esse: vt se possit ⁊ alios adiuuare: sicut dicitur j. Parali.vij. ꝙ filij aser principes cognationuꝫ electi fortissimi duces ducuꝫ. Quod satis figuraliter in saule potest videri: quem deus in ducem israel mandauit inungi: sicut dicitur.j. Regum.ix. ꝙ in israel similis illi non erat ⁊ ꝙ omnem populum ab humero superius excedebat. De isto ergo dominus samueli.j. Regum.ix. dicit sic. Cras mittam ad te virum de terra benyamin: ⁊ vnges eum ducem super populum meum israel. **F** ¶ Ubi nota ꝙ bonus dux describitur quantū ad tria: videlicet. Quantum ad propriam conditionem: quia debet esse vir de terra benyamin: quantū ad ipsius electionem: quia deus debet eum mittere. Cras inquit mittam ad te: quantum ad ipsius prelationem: quia ipse debet inungi dux super populum. Igitur dico ꝙ hic describitur. Eius conditio virtuosa. Eius electio seriosa. Eius prelatio gloriosa. Eius dico conditio virtuosa; quod ostenditur cum dicitur. Uirum de terra benyamin. Ubi nota primo ꝙ qui vult in ducem eligi debet esse.

Etate prouectus.	Primum facit discretio vitalis
In mente deiectus	existentie. Uirū
Uirtute perfectus.	inquit. Sed se-

cundū cognitio fatalis defluentie: scilicet mortalitatis: de terra inquit. Sed tertiuꝫ additio moralis excellentie. Benyamin inquit: qui scilicet interpretatur filius virtutum: vt ⁊ sic. Etatis ratio possit viriliter operari. Uiruꝫ. Mentis cognitio possit humiliter meditari: scilicet se esse de terra. Moruꝫ perfectio possit nobiliter conuersari. Benyamin. Debet ergo qui debet esse dux habere etatis debitum ⁊ sufficiēs complemētum: quia scilicet ipse debet esse vir non puer. Uirum inquit. Nemo enim iuuenes eligit duces: eo ꝙ nō cōstat esse sapientes: vt dicit Aristo. Unde etiam vt sup dictum est: inter elephantes maior natu ducit gregeꝫ In quo docet nos natura: ꝙ illi qui sunt etatis prouectioris ⁊ de quibus presumptio est: ꝙ plura sciuerint atq; viderint ⁊ ꝙ maturius debeant in suis factis procedere: eligi debent principes atq; duces. Uir inquit. q.d. nō puer neq; decrepitū: sꝫ etate ⁊ prudētia virtuosuꝫ vt ⁊ puerili insolentia careat: ⁊ decrepitā impotentiaꝫ ⁊ pigriciā non habeat.ij. Para.viij. Ipsi.s. filij israel erāt viri bellatores ⁊ duces populi: sepe enī pōt cōtingere: ꝙ prudētia supplet etatē: q; sicut dicit. Sap.iiij. Senectus venerabilis est: non diuturna neq; annorū numero computata. Sequitur. Cani sunt sensus hominis ⁊ etas senectutis vita immaculata. Cōstat enī ꝙ multi sunt etate iuuenes: qui tū virtute ⁊ prudētia sunt

sunt viriles: sicut de illo puero malos senes repreben
dente dicitur. Dan. xiij. Dixerũt ei senes: veni ꝛ sede
in medio nostrũ: q2 tibi dedit deus honorẽ senectutis
Et ideo d puero legit. Math. xviij. q2 xp̄s statuit eũ in
medio et ipsum pretulit alijs cõmendando: dicens.
Qui non humiliauerit se sicut paruulus iste non in-
trabit in regnum celorum. De adolescente etiam io-
hanne legitur: ꝙ ipsum christus iuuenem ad aposto
latum vocauit: ꝛ eum pre ceteris predilexit: sicut dicit
Math. iiij. et Johannis. xxj. Etiã apud Romanos.
Octauianus fuit viginti annorum consul et impera
tor electus. Scipio etiam affricanus valde etate tene
ra fuit dux hyspaniarum effectus: quorum tamen q-
libet alijs in factis egregijs est prelatus. Nõ ergo etas
corporis semper respicitur: quia sepe fit, ꝙ iuuenis
prudens ꝛ senex fatuus reperitur. Ideo vbi dicit. Esai.
lxv. Puer centum annorum maledictus erit. Ceteris
tamen paribus dux et prelatus debet esse vir: idest eta
te congrua pollere: ꝛ virtuosis viribus renitere. j. Re-
gum. ix. Ecce vir quem dixeram tibi: ipse dominabitur
populo meo. Unde de prouecta etate prelati potest
intelligi illud quod scribitur. Prouerbio. xxviij. Uita
dulcis longior erit. Cuius tamen contrarium fit ho-
die: quia scilicet non viri: sed pueri dominantur i orbe
illi scilicet qui pueri sunt et sapientia et etate. Esaie.
iij. Dabo pueros principes eorum: ꝛ effeminati domi
nabuntur eis. Non sic ergo: sed habeat qui vult esse
dux: etatis debitum complementum. Uirum inquit
Exemplo scilicet christi qui virilis etatis voluit esse
anteꝙ predicationis vel prelationis officium vellet
G ostendere seu habere: sicut dicit. Luce. iij. ¶ Adhuc
dico: ꝙ ille qui vult esse dux: debet habere humilitatis
solidum fundamentũ: quia scilicet ipse semper debet
se considerare esse de terra: idest esse hominem terreũ
ꝛ mortalem: et exinde concipere humilitatem ꝛ deie-
ctionem mentalem. De terra inquit. Unde etiã apud
imperatores constantinopol. solebat esse statutum ꝙ
die intronizatiõis sue: vbi erat in maximo festo ꝛ gau
dio: veniebant duo lathomi coram populo: portãtes
in manibus lapides quosdam marmoreos ꝛ dicentes
Jubeat dominus imperator de quo genere marmoris
vult fieri sepulcrum suum: hoc autem introductum
erat: vt consideratio mortis future: gloriam illam in
anem reprimeret: ꝛ vt humilitate concepta erga sub-
ditos modestius se haberet. Sicut etiã apud fiscanũ
solenne galliarum monasterium ordinatum est: ꝙ
dum abbas est in mẽsa: semper omni die certus nume
rus pauperum: puerorũ in aula sua reficitur: qui co-
ram abbate pluries venientes sic verba loquuntur.
Domine vos mouemini de terra. Sicut enim dicitur
Ecclesiastici. xvij. Deus creauit de terra hominem. et
Eccli. xl. Omnia que de terra sunt in terra conuertẽ-
tur. Cõsideratio ergo proprie terrestreitatis vtilis est
in duce: quia etiam omnia animalia habẽt vultum
suum inclinatum inferius versus terram. Homo eti
am qui habet staturam erectam sepius ad terram re-
spicit ꝙ ad celum. Ad denotandum ꝙ omnes debem9
terram nostre mortalis conditionis respicere ꝛ nos de
terra genitos et ad terram redituros iterum cogita-
re. Unde Salomoni qui erat dux et rex dicitur. Eccl.
xlvij. Terram retexit anima tua. et Esai. viij. dicitur.
Aspiciet celum sursum ꝛ ad terram intuebitur. Sed
proh dolor procerto de multis ducibus ꝛ maioribus
nostris videtur hodie: ꝙ ipsi non credunt se esse de ter
ra nec esse terreos aut mortales: immo magis viden
tur se credere esse de celo: idest deos ꝛ immortales. Ex
emplo illius Alexandri qui se vt deum adorari man-
dauit: et se Jouis filium appellari: sicut ponit Sene.
Exemplo etiam illius Gay imperatoris: qui se volu-
it credi deum: et ydolum suũ posuit iuxta Jouis ydo
lum: vt simul cum eo adoraretur per populum: sicut
ponunt hystorie Romanorum imperatorũ. De na-
buchodonosor etiam legitur: ꝙ omnes deos terre mã
dauit exterminari et se solum terre deum vocari. Qui
etsi aliquando recolunt sui terreitatem: nec tamen ex
inde concipiunt humilitatem. Juxta illud. Ezechie.
xxx. Dux de terra egypti non erit amplius. Et ꝓpter
hoc tales debent timere futuram damnationem ꝛ ad-
uersitatẽ: q2 scz Eccli. x. d2 ꝙ sedes ducum superborũ
destruxit deus. Non sic sed habeat dux hũilitatis soli
dum fundamentum. ¶ Denique dico: ꝙ talis qui vult H
in ducem ꝛ rectorem assumi: debet habere moralitatis
inclitum ornamentum: id est ornamentum virtutum
quod ostenditur cum dicitur Benyamin quod inter-
pretatur filius dextre: filius virtutum: filius asinin9
siue filius asinorum: quia scilicet tales debent esse filij
propter humilitatem ꝛ charitatẽ: debent etiam esse fi-
lij dextre propter perseuerantie diuturnitatem. Dici-
tur filius virtutum: propter perfectionis multiplici-
tatem: dicitur filius dextre propter bonorum operum
strẽnuitatem: dicitur filius asinorum propter sancto
rum qui portauerunt onera: imitatem: sanctitatem:
ꝛ bonitatem ꝛc. dic sicut supra de Benyamin. Unde de
tali duce sic virtuoso potest dici illud Numeri. x. capi.
In tribu Benyamin erat dux abidam fili9 gedeonis.
Abidam interpretatur pater meus iudex, Gedeon cir
cuiens, ꝛ diligens laborando. Patet ergo ꝙ qui alio-
rum dux ꝛ prelatus digne esse voluerit: virtutum no-
bilitatem mentalem humilitatem: ꝛ etatis congrui-
tatem obtinere debebit. Ista est igitur in ducẽ vel prin
cipem promouendi conditio virtuosa: que ostensa est
cum dictum est in autoritate. Uirum de terra Benya
min. ¶ Secũdo dico ꝙ hic ostenditur ipsius ad duca I
tum seu prelatiõis officium promouendi electio serio
sa. Et hoc ostenditur cum dicitur. Cras mittam ad
te. Quecunque enim electio debet,
Debite protelari.
Desuper ordinari.
Subditis destinari.
Quia scz ista debet esse ad tempus dilata: vt debite pos
sit examinari. Cras inquit. Unde electores debent al-
ter alteri dicere illud Josue. vij. Sãctificamini in cra-
stinũ: ꝛ illud Exodi. xvj. Cras quodcũque est operandũ
facite. Cras inquit: hoc est dictu: deliberate. Uide su-
pra de cras circa principium. De qua quidẽ delibera-
tione potest intelligi illud. ij. Regũ. v Tu eris dux su-
per israel. Non enim dicit tu es: vel, tu sis: sed tu eris in
futuro. Deliberate enim vult procedere. Quod est cõ-
tra illos: qui non cras sed hodie: id est nimis celeriter
ad electiones prorumpunt: quibus vt cõmuniter ma
le cedit: dicentes illud. j. Macha. x. Constituimus te
hodie summũ sacerdotẽ gentis tue. Habeat ergo dis-
cretam dilationẽ ad hoc vt debite sit examinata. Cras
inquit. Item habeat a deo sollicitationem seu inspira
tionem ad hoc vt canonice sit originata. Nulla enim
electio canonica dici debet: nisi illa quam deus inspi-
rando facit ꝛ promouet. Teste enim apostolo Roma.
xiij. Non est potestas nisi a deo. Et Hebreo. v. dicit ꝙ
nemo assumat sibi honorem nisi qui vocatus est a deo
sicut aaron: hoc est quod dicitur hic: quia ipsemet do
minus dicit. Adducam: scilicet ego deus: vt sic de ta-
li desuper facta a deo ordinatiõe dicat quilibet rite ele
ctus domino regratiando illud. ij. Regum. vj. Elegit
me supple dominus et precepit mihi vt essem dux su-
per populum suum israel: quasi diceret nullus se debet
ingerere sed preceptum: inspirationem et impulsum
domini expectare Juxta illud Ecclesiastici. vij. No-
li querere ab homine ducatum. Expectet ergo ꝙ ipsum
adducat dominus ad ducatũ. Ut ꝛ dominus possit di
cere illud Esa. lvj. Adducã eos in mõtem sanctũ meũ:
ꝛ letificabo eos i domo oratiõis mee. Habeat ergo ele
ctio ducis a deo ꝓgressionẽ: vt canonice sit originata.
Adducam inquit. Item habeat debitam intentionem
ad hoc: vt vtiliter sit determinata: scilicet ad vsum ad

vtilitatem populi. Ad te inquit: idest ad vtilitatem tuam. Quod est contra multos qui non eliguntur ad te: sed ad se: quia scz electio et promotio sua tota vertitur ad vtilitatem suiet suorum: ac si deus ad se: non ad te idest: ad vtilitatem propriam non comunem creasset eos. Contra illud quod dictum fuit. Moysi duci israel. Nume. xxvij. Ibis et tu ad populum tuum. Etiam contra illud quod dicit dominus filijs israel preliaturis contra Benyamin de iuda. Judicum. xx. Judas sit dux vester: idest ad vtilitatem vestram creatus. Igitur dico: quod talis electio debet fieri cum populi vtilitate: ad te. A superna diuinitate: adducam. Cum discreta maturitate: cras. Et sic patet ipsius ducis electio seriosa
K quod est secundum principale autoritatis: quod ostensum est cum dictum est. Cras adducam ad te. ¶ Tertio principaliter dico: quod hic ostenditur ipsius electi prelatio gloriosa vel fructuosa: que ostenditur cum dicit Unges eum directe super populum meum israel. Ubi aduerte quod talis sic conditionatus: electus et promotus vt dictum est debet.

Benigniter conuiuere. — Probat benignitatem dulcedinis vnctura
Utiliter dirigere.
Seduliter intendere.

: vnges inquit eum. Probat vtilitatem regiminis ductura: ducem inquit. Probat sedulitatem ligaminis iunctura: super populum meum israel: quia scilicet ipse semper debet esse super populum per diligentiam circunspectam. Dico ergo: quod iste debet conuiuere valde benigniter. Unges inquit. Res enim vncta magis est suauis et dulcis et minus dulcis: et minus exasperat contingentez. Et ideo reges et prelati et sacerdotes consueuerunt inungi: ad denotandum: quod ipsi debent mites: dulces: suaues et misericordes pre alijs inueniri. ps. Unxit te deus. Et Exodi. xv. Dux fuisti in misericordia tua etc. Dic de misericordia prelati: sicut infra de rege. Et vide infra: de vngere. Sed reuera hodie non sic: quia nos non habemus duces vnctos: sed duces vncosos. Non duces clementes: sed duces dementes Non duces misericordes: sed duces vecordes. Non duces fideles: sed duces crudeles. De his videtur loqui dauid in ps. dicens. Herodij domus dux est eorum: montes excelsi ceruis: petra refugium erinacijs. Herodius enim auis rapax: signat duces crudeles cum mente rapaci. Ceruus animal cornutuz signat duces superbos cum pompa minaci. Erinacius autem spinis indutus et animal nullius status: signat duces diuites et minaces cum manu tenaci: quia pro certo illi qui tenent modo celsos: idest ecclesie vel seculi dignitates: et qui in petra: idest in petri nauicula dominantur: aut sunt rapaces et furiosi: aut minaces: superbi atque pomposi: aut sunt auari: tenaces atque spinosi: more ericij in seipsis constricti: parci viles: et inglorosi. Itaque si diues es sunt herodij ad rapiendum. Si eges: sunt cerui in altis montibus: idest dignitatibus ad despiciendum. Si iure vrges: sunt ericij ad se spinarum: idest violentiarum armis defendendum. Dilata si vis de conditionibus: herodij: cerui et ericij contra modernos duces contra quos dicitur. ij. Esdre. j. Duces populi domini multa inique gesserunt: et impie gesserunt super immundicias gentium: et polluerunt templum domini. Non sic
L bonus dux et vnctus: debet ergo conueuire valde benigniter. Unges ei inquit. ¶ Adhuc dico: quod iste debet dirigere suos vtiliter. Et hoc importat etiam nomen ducis: qui dicitur a ducendo. Ducez inquit: quia reuera iste tenetur ducere et dirigere suos subditos per semitas equitatis. Math. ij. Ex te enim exiet dux qui regat populum meum israel. Et si vis notare: potes dicere quod bonus dux debet subditos ducere.

Ad
Montem contemplationis,
fontem consolationis.
Pontem eruditionis,
Sortem tribulationis,
Artem diuine famulationis,
Partem eterne delectationis.

¶ Isti ergo sunt boni duces qui subditos suos ducunt ad contemplationis montez. Judi. iiij. Duc exercituz in montem thabor. Thabor enim interpretatur luminis aduentus: quia scilicet prelatus debet alios ducere ad montem eterni luminis contemplandum. Exemplo christi: de quo dicitur. Math. xvij. Assumpsit iesum Petrum Jacobum et Johannem: et duxit eos in montem excelsum seorsum. Et bene dicit seorsum: quia contemplatio melius fit seorsum: et secrete: et ad partem quam in publico. Item eos deducunt ad consolationis fontem. Jud. vij. Duc eos ad aquas et ibi probabo eos. Aque enim que refrigerant: consolationem designant. Item ducunt eos ad eruditionis pontem. Doctores enim et predicatores pontes sunt: quibus mediantibus pertransimus in celum. Actuum. ix. Barnabas autem apprehensum. Paulum duxit ad apostolos. Item ducunt eos ad tribulationis sortem: scz ad laborem penitentie. Osee. ij. Ducam eum in solitudinem et loquar ad cor eius. et Math. iiij. Ductus est iesus in desertum vt tentaretur etc. Et etiaz ad pugnam contra vitia. Unde. j. Regum. xvij. Duxerunt aciem ad pugnandum contra philistijm. Exemplo christi: de quo scribitur. Esaie. liij. Sicut ouis ad occisionem inquit: idest ad mortis et tribulations tolerationem ducetur. Item ipsos ducunt ad artem diuine famulationis: artem: scilicet ad seruitium dei. Exemplo Samuelis. De quo dicitur. j. Regum. j. quod mater sua duxit eum vt appareret coram domino. Itez finaliter ducunt eos ad eterne delectationis: partez scilicet ad gloriam paradisi. Hester. ij. dicitur. Quod Hester ducta est ad cubiculuz regis: vbi etiam ipsi consequuntur superne promotionis et exaltationis partem seu sortem Unde in ps. Duxit eum in montem sanctificationis. Patet ergo quomodo bonus dux debet dirigere suos vtiliter. Ducem inquit. j. Machabeo. ix. Nunc itaque te hodie eligimus esse in principem et in ducem ad bellandum bellum nostrum. ¶ Denique dico quod bonus M
dux debet assistere suis seduliter: quod ostenditur cum dicitur. Super populum meum. Sicut enim gallina super pullos incubat vt eas custodiat et foueat diligenter: sic bonus superior super subditos suos incubare debet: scilicet ipsos visitando: monendo: fouendo: et curam pastoralis regiminis diligentius exercendo. Super populum inquit meum. Unde. ij. Regum. vij. Ego te tuli de pascuis sequentem greges: vt esses dux super populum meum israel. Quod est contra multos: qui scilicet super populum suum per diligentiam non incubant: nec eum per personalem presentiam visitant aut frequentant: sed sumptis spolijs et emolumentis de subditis nihil curant. Isti ergo non sunt super populum: sed retro populum: de quibus loquitur dominus. Hiere. xxiij. Ecce ego ad pastores qui pascunt populum meum: vos dispersistis gregem meum: eiecistis eos et non visitastis eos etc. Ista etiam sunt contra aliquos alios malos duces: qui scilicet sunt plusquam necesse est diligentes: quia scilicet bene volunt esse super populum ipsum: scilicet visitando: crimina inuestigando: exactiones faciendo: machinamenta adinueniendo: et populum multipliciter molestando: contra quos dicitur. Super populum tuum malignauerunt consiliuz: cogitauerunt aduersus sanctos tuos vt habetur in ps. Uide eam supra: de aduocato. Non sic ergo: sed sit dux super populum: quia ipse debet assistere suis seduliter. Super populum inquit. ij. Regum. xvj. Posui te ducem super populum meum israel. Igitur patet quomodo secundum autoritatem ille qui digne dux et superior esse voluerit suis seduliter debet assistere. Suos vtiliter debet dirigere: cunctis benigniter debet conuiuere Et hoc quantum ad fructum sue prelationis. Item patet quomodo iste debuit esse mature electus

electus a deo datos: subditis oblat⁹: et hoc ꝗtum ad
actuz sue electionis. Item patet quomodo iste erat
etate ꝓuectus. In mente deiectus. Uirtute perfectus.
Et hoc quantum ad statum sue conditiõis. Et sic pa
tent tria presentia ⁊ nouem subprincipalia in autori-
tate predicta. Cras adducam ad te virũ de terra. Ben
niamin: ⁊ vnges eum ducem super populum meum
israel. Et sic patet secundum principale. s. ꝙ est duct⁹
M prelati quo subditi ducuntur. ¶ Tertio dico: ꝙ est du
ctus iniqui per quem mali aguntur. Sicut eniz boni
duces solent ad bonum deducere bonos: sic mali du-
ces solent ad malum ducere malos. Omnia eniz que
violenter ducuntur: solent omnia que sibi adherent
secum ducere: ⁊ ad eam partem ad quam tendũt om-
nia se sequentia inclinare. Patet in rota que clauos ĩ
se infixos secum ducit ⁊ voluit. Sic reuera mali quos
dyabolus quadaz male consuetudinis necessitate du
cit ad impia: alios sibi adherentes: scilicet suam socie
tatem sectantes: suo dominio subiacentes: ⁊ doctrinã
malam suam audiẽtes: facile ducũt ad similia. Mus
maris animal est: quod in terra facta fossa oua ponit
⁊ terra operit. Post triginta vero dies aperta fossa ca
tulos genitos reperit: quos tandem ad mare ducit et
ad natandum erudit: sicut ponit liber de natura rerũ
Et Plini. libro. ix. capi. xviij. Sic vere mali pullos: id
est subditos ⁊ filios: auditores ⁊ discipulos: solent in
terra: idest in terrenorũ amore parturire: ⁊ eos ad ma
re: idest ad peccatorum fluctus ⁊ ad inferni amaritu
dinẽ verbis ⁊ exẽplis ducere: ⁊ eos in vitijs enutrire.
Patet de malis prelatis ⁊ hereticis doctoribus: de vsu
rarijs ⁊ mundanis peccatoribus: qui omnes nitunt
filios suos tam naturales ꝗ̄ spirituales socios: scili-
cet ⁊ vicinos: subditos: discipulos ⁊ parentes in amo
re ⁊ industria terrenorum gignere: ⁊ ad peccata plus
ꝗ̄ ad virtutes pro presenti tempore: ⁊ ad mortem eter-
nam plus ꝗ̄ ad gloriam ducere ⁊ docere. Ductio eniz
talium nihil aliud est: ꝗ̄ quedam tractio ad mortem
eternam ⁊ ad mare. i. ad amaritudinem infernalem.
Osee. ix. Effraym ducet ad interfectionem filios suos
Isti enim ducunt eos in via mala scz in via errorum
vitiorum ⁊ mũdi fluctuum negociorum. Et procerto
tales vie: licet prima facie videantur eis recte: ducunt
eos tamen ad terminum tormẽtoꝝ: quia sicut. ꝓuer.
xiiij. Est via que videtur homini recta: nouissima au
tem eius ducunt ad mortem. Quia scz sicut iusticia ẽ
via: que ducit ad paradisum: sic mundi prosperitas ⁊
nequicia vie sunt que ducunt homines ad infernum.
Prouer. xij. In semita iusticie vita: iter autem deuiuz
ducit ad mortem. Et si vis notabis: ꝙ mali per suos
malos ductores: scz per dyabolum ⁊ peccatores: p ꝓ-
speritatem ⁊ mulieres ducuntur atqꝫ trahũtur ad vo
luptates: que mentes maculant luxurie fece. Ad di-
gnitates que mentes iugulãt superbie nece. Ad facul
tates que mentes stimulant vulcanica face. Ad serui
tutes que malos vinculant baratrica cruce. Ducunt
ergo mali.

Ad luxurie feces.	Ducuntur dico ad
Ad superbie neces.	feces luxurie: que
Ad auaricie faces.	carnem maculant
Ad eterne pestilentie cruces.	Unde de iuuene a

mala muliere allocuto: dicitur. Prouerb. vij. Quod
statim eam sequitur quasi bos ductus ad victimam
⁊ nescit ꝙ ad vincula stultus trahatur. Unde etiam
de Salomone narratiue dicitur. Nee. xiij. ꝙ ĩ multis
gentibus non erat similis illi: ⁊ tamen ad peccatum
ipsum duxerunt mulieres alienigene. Item ducunt
ad artes superbie que malos iugulant. Unde. Lu. iiij.
dicitur: ꝙ illi mali iudei duxerunt iesum ad precipitiũ
montis: super quod ciuitas sua sita erat vt precipita-
rent eum quod fecissent nisi diuertisset. Item ducun
tur ad faces auaricie que mentes stimulant: contra
illud. Deuterono. xviij. Non inueniatur in te qui lu-
stret filium suum aut filiam ducens per ignem. Item
finaliter ducuntur ad cruces infernalis continentie
seu pestilentie que captos vinculant: scilicet ad penaz
et ad seruitutem inferni. Ibi enim ducuntur vt capti
ui nunꝗ̄ euasuri. Ut peregrini nunꝗ̄ redituri. Ut dã
nati penas subituri. Dico vt captiui quia carcere
nunꝗ̄ exeant. Esa. v. cap. Propterea captiuus duct⁹
est populus meus: quia non habuit scientiaz. Et Tre
no. j. Paruuli eius ducti in captiuitatem a facie tri-
bulantis. Item ducuntur illuc vt peregrini qui nun-
ꝗ̄ redeant. Esaie. xxiij. Longe ducent eum pedes eius
ad peregrinandum. Item ducuntur vt damnati qui
penas subeant. Baruch. iiij. Ducti sunt vt grex dire-
ptus ab inimicis. Illi ergo nõ sunt boni duces qui ad
tales terminos ducunt suos. Unde nota quod multi
sunt hodie duces in ecclesia et in mundo qui scz sunt.
Duces pauperes et indigentes.
Duces inscij et imprudentes.
Duces crudeles et seuientes.
Duces infideles et mentientes.
¶ Dico ergo quod isti sunt duces miseri quibus ni-
hil potest sufficere. Unde Prouerbiorum. xxviij. Dux
indigeus prudentia multos opprimet. Item isti sunt
duces inscij qui neminem sciuut instruere. Unde Mi
chee. iij. Duces domus israel: nunquid non vestrum
est scire iudicium qui odio habetis bonum et diligi-
tis malum: Item isti sunt duces crudeles atqꝫ impij
qui nemini volunt condescendere. Ideo cuilibet tali
dicitur Ezechi. xxj. Prophane. impie dux israel pone
sydarim: tolle coronam: quasi diceret. Dux crudelis
non est dignus tenere regimen vel ducatum. Item isti
sunt duces infideles atqꝫ noxij qui amicos solent de-
cipere. Ideo bene dicitur Michee. vij. Nolite credere
amico: et nolite confidere in duce. Igitur tales mali
duces digni sunt ad inferos duci. et ibidem concuti et
confringi: quod vtiqꝫ faciet dominus finaliter quan-
do ipsos iudicabit seueriter. Hieremie. lj. Collidam
in te duces et magistratus. Et Nume. xxiiij. Consur-
get virga de israel et percutiet duces moab. Sic ergo
patet ꝙ est ductus impij quo multi sternuntur seu le
duntur. ¶ De alijs autem generibus ductionũ nihil
amplius: quia bene possunt sub precedentibus conti-
neri. Bene ergo dicitur ꝙ est.
Ductio mali rectoris.
Ductio boni pretoris.
Ductio summi creatoris.
¶ Quia scilicet omnia sicut dictum est vel actiue vel
passiue diuersimode possunt intelligere ⁊c. Uide supra
de adducere et deducere. Et infra de introducere. et in
ducere.

Dulcedo. Dulcis.

Nota quod dulcedo multipliciter sumi- A
tur in scriptura. Est enim Dulcedo.
Detestabilis et vitiosa.
Commendabilis et virtuosa.
Appetibilis et dolorosa
¶ Dulcedo vitiosa est triplex scilicet.
Dulcedo mundane prosperitatis.
Dulcedo carnalis impuritatis.
Dulcedo verbalis fallacitatis.
¶ De dulcedine prosperitatis et iocunditatis: potest
intelligi illud Esaie. xxiiij. capitulo. Cessauit gaudiuz
tympanorum: quieuit sonitus letantium: conticuit
dulcedo cythare cum cantico non biberunt vinum.
amara erit potio bibentibus illam: Prosperitas simi
lis est quibusdam fructib⁹ qui dicuntur mirabolani.
qui in principio dum sunt virides sunt dulces in fine
vero quando maturi sunt: sunt amari. Sic vere charis
simi mundi prosperitas modo est dulcis finaliter ta-
men accidit ꝙ in inferno inuenitur amara. quãdo scz
omnis mundana dulcedo in amaritudinez conuertet.
Job. vj. Anima esuriens idest anima damnata. etiam
amarũ pro dulci sumet. idest penam eternam loco mũ
dane prosperitatis. contra quam dicitur de diuitibus

Esai.xxiiij. Cessauit gaudium tympanorum: quieuit sonitus letantium: conticuit dulcedo cythare: cu3 cātico non biberunt vinum: amara erit potio bibentib9 illam. Item de dulcedine carnalitatis potest dici illō Prouerbio.v. Fauus distillans labia meretricis ₇ nitidius oleo guttur eius: nouissima vero illius amara velut absinthium: ₇ lingua eius acuta velut gladius biceps. Mala enim mulier similis est cuidam pisci qui dicitur fasten. In cuius ore: vt Iorath autor est aqua maris dulcescit: cui9 aque dulcedine allecti alteri pisces intrant in os eius ₇ ab ſeo deuorantur. Sic vere carissimi mulieres per dulcedinē oris sui attrahūt homines ad peccatum: quos finaliter temporaliter deuorant ₇ consumunt: ₇ infernus ipsos post morte3 cruciat atq3 damnat. Ideo dicitur Prouer.vij. Dic sapientie vt custodiat te a muliere extranea: que verba sua facit dulcia: Contra carnales etiam ₇ gulosos: finaliter potest dici illud Joe.j. Ululate qui bibitis vinum in dulcedine: quoniam perijt ab ore vestro. De dulcedine vero fallacitas: sc3 adulationis ₇ deceptionis dicitur. Prouer.xx. Suauis est homini panis mēdacij. ₇ Job.xx. Cum dulce fuerit in ore eius malum: abscondit illō sub lingua sua. Et illō. Rom.xvj. Per dulces sermones ₇ benedictiones decipiunt mētes innocentium. Ista est igitur triplex dulcedo vitiosa.

B ¶ Ite3 dico ꝙ est dulcedo virtuosa: ₇ illa similiter triplex est scilicet.

Dulcedo i ore.	Dulcedo oris est locutio v̄balis.
Dulcedo i corde	Dulcedo cordis ē deuotio mētal'.
Dulcedo i ope.	Dulcedo opis est opatio realis.

Sit igitur in nobis. Ut sic ꝙtum ad ista quilibet possit dicere illud. Ecclesia. xxiiij.

Dulcis locutio.
Dulcis deuotio.
Dulcis compassio.

Spiritus meus super mel dulcis. Ubi ostenditur ꝙ in nobis debet esse.

Dulcedo locutionis
Dulcedo deuotionis.
Dulcedo compassionis.

Primum ostenditur cum dicit spūs: q2 per spiritum intelligitur locutionis flatus. Secundu3 ostēditur: cum dicitur: mel: quia per mel intelligitur deuotionis virtus. Tertium vero ostenditur cum dicitur: dulcis: per quod intelligitur compassionis actus: q2 sc3 res dulces melius nutriunt. Habeamus igit dulcedinem locutionis. Dulciter enim ₇ benigniter debemus loqui inferioribus: ₇ respondere superiorib9: qđ potissime pertinet ad predicatores: qui dulcedine verborum debent alios attrahere ad virtutem: vt sic eis possit dici illud: Canti.ij. Ostende mihi faciem tuam sonet vox tua in auribus meis. Uox enim tua dulcis: ₇ facies tua decora. Nihil eni nobis debet esse ita dulce: sicut scientia nobis per studium vel per predicatoris eloquium ꝓpinata. Ezech.iij. ₇ Apoc.x. vbi dicit: ꝙ liber comestus fuit in ore sicut mel dulce. Nos eni3 debemus habere pulcritudinem in pelle conuersationis: ₇ dulcedinem in voce locutionis: similes panthere: quod est animal quod habet pellem pulcerimam et ex ore emittit vaporem suauissimum. Et ideo vt dicit Plini. Omnia animalia ipsum sequūtur diligunt ₇ admirantur: ₇ in odore oris sui ₇ pellis pulcritudine delectantur. Sic vere carissimi nos debemus habere in pelle: idest in conuersatione: pulcritudinem honestatis. Et in ore: idest in locutione dulcedinem benignitatis: ₇ sic fiet ꝙ a cunctis hominib9 diligemur Sicut enim dicit. Eccli.vj. Uerbu3 dulce multiplicat amicos: ₇ mitigat inimicos. Habeam9 ergo dulcedinem locutionis. Spiritus inquit. Per spiritum eni3 quandoq3 intelligitur flatus ₇ locutio que procedit ab ore. Unde Joe.iij. Stillabunt montes dulcedinem ₇ colles fluent lac. Montes eni ₇ colles dici possunt Unde predicatori potest dici illud. psal. Emitte spiritum tuum: idest verbum tuum: et creabuntur et renouabis faciem terre. Spiritus oris nostri christus dominus. Et alibi, Uerbo domini celi firmati sunt: ₇ spiritu oris eius omnis virtus eorum. Quamuis pro certo de multis possit dici illud. ps. Neq3 enim est spiritus in ore ipsorum. Item debemus habere dulcedinem deuotionis. Mel inquit. Per mel intelligitur dulcedo deuotionis ₇ contemplationis: quia proculdubio debent viri spirituales nutriri: ₇ maxime litterati. Apes enim que pascuntur in floribus temperatis sicut amigdalorum: faciunt mel valde dulce. Sumentes vero flores herbarum amararum: sicut est absinthium faciunt mel minus dulce. Sic vere carissimi illi qui versantur circa flores dulces: idest circa scientias ₇ scripturas diuinas: mel deuotionis ₇ cōtemplationis faciunt dulcius. Illi vero qui herbas amaras scientiarum mundialium ₇ negociorum terrenorum frequentant: mel deuotionis non conficiunt ita dulce. Bene ergo dicitur. Prouerbio.xxiiij. Comede fili mi mel quod bonum est: ₇ fauum dulcissimum gutturi tuo. Habeamus ergo dulcedinē deuotionis. Simus similes salmoni: qui postꝙ inuenerit aqua3 dulcem: nunꝙ redit amplius ad amaram. Sic vere nec nos postꝙ deuotionem dulcedinis inueniremus: ad amaritudinem peccatorum vel bonorum terrenoru3: nunꝙ redire debemus. Cuius tamen contrarium faciebant filij israel: qui manna dulcissimum abhorrentes Pepones egyptiacos affectabant: sicut dicitur. Nume.xj. Habere ergo debemus dulcedinem deuotionis: dicentes domino illud. Qua3 dulcia faucib9 meis eloquia tua: super mel ori meo. Demum dico: ꝙ habere debemus dulcedinem compassionis: que ostēditur cum dicitur. Dulcis. Res enim dulces sunt magis nutritiue: ad denotandum: ꝙ illi qui per compassionem ₇ pietatem sunt dulces: egenorum ₇ pauperu3 sunt nutrices. ps. Parasti in dulcedine tua pauperi. Ista est igit dulcedo virtuosa. ¶ Tertio dico: ꝙ est dulcedo gloriosa: scilicet dulcedo glorie paradisi. Et ista similiter est triplex sc3. C

Dulcedo visionis.
Dulcedo fruitionis.
Dulcedo dilectionis.

Ibi enim dulciter deus videtur. Eccli.xj. Dulce lumen ₇ delectabile est oculis videre solem. Ibi etiam deus dulciter gustatur. vnde. ps. Gustate ₇ videte quoniam suauis est dominus. Ibi insuper deus dulciter amat. ps. Dulcis ₇ rectus dominus ₇c. Patet quod est triplex dulcedo scilicet gloriosa: que consistit in visione: fruitione: dilectione. De qua scilicet in. ps. Quā magna multitudo dulcedinis tue domine: quam abscondisti timentibus. Uirtuosa que consistit in locutione verbali: in deuotione mentali: in compassiōe reali. Can. ij. fructus eius dulcis gutturi meo. Uitiosa: que consistit in prosperitate carnalitate ₇ v̄bositate. De qua Jaco.iij. de eodem fonte stillat dulcis ₇ amara aqua quia sc3 talis mala dulcedo plus habet de amaro ꝙ de dulci.

Duo. Nota ꝙ numerus binarius multipliciter in scriptura reperitur. Signat enim in bono scilicet ₇ in malo. Ille enim numerus signat distinctionem ab vnitate: ₇ sic s̄m arismeticam: iste vocat numerus infamis: quia primus ab vnitate recedit: et sic signat discordes contrarios ₇ diuersos: quia vere isti ab vnitate amoris ₇ concordie recedūt. Tales eni non sunt vnum per caritatem: immo sunt duo per diuersitatem ₇ contrarietatem. In celo eni sunt due stelle seu due circulorum stellarum sectiones: quarū vna dicitur caput draconis: alia cauda draconis: ₇ ista ita diuerse ₇ contrarie sunt: ꝙ quando vna est in oriente alia semp est in occidente: quia si vna est in vno signo alia semper est in opposito. In signo enim geminorū due sunt stelle: quarum vna dicitur castor: alia pollux qui tantam intra se habent contrarietatem: ꝙ in ista te dum vna nobis oritur: alia occidit. Et ideo a poetis ficte sunt fuisse duo fratres: quorum vnus celos ali9 inferos dicitur possedisse. Polus etiam articus et A

polus antarticus due sunt stelle immobiles: que tamē
in duobus celi angulis oppositis dyametraliter sunt
locate. Ecce igitur quomodo dualitas diversitatem si
gnat ⁊ quomodo illa que constituta sunt in dualitate
sunt constituta in contrarietate et diversitate. Bene
igitur dico. ꝙ per numerū binarium intelliguntur illi
qui ab unitate charitatis recedunt et dividuntur: et
qui in divisione discordie constituuntur. Eccli. xxxiij.
Intuere in omnia opera altissimi: unum contra unū.
duo contra duo. Sic igitur numerus iste signat in ma
lo. Et ideo de discordibus qui semper sunt duo ⁊ nūꝙ
sunt unum potest dici illud Lu. xij. Quod duo in tres
et tres in duo dividentur Et illud Math. xxvij. Velū
templi scissum est in duo. Unde etiā de concordia viri
et uxoris dicitur. Math. xix. Itaqꝫ iam non sunt duo
sed una caro. ¶ Sed adhuc dico ꝙ iste numer⁹ signat
in bono et sic signat aggregationē: caritatē ⁊ coniun
ctionem concordiā et unitatem. Iste enim numer⁹ est
primus in quo unitates plures invicem aggregantur
et ideo ille videtur concordiā et amorem designare per
quem plures persone invicem uniuntur et sociantur.
Math. xviij. Ubi duo vel tres congregati sunt in no
mine meo: ibi sum in medio eorum Gregorius etiā di
cit ꝙ minus ꝙ inter duos charitas haberi non potest
In signum cuius prout dicitur Luc. x. xp̄s discipulos
suos binos ante faciem suam misit. Et adverte ꝙ iste
numerus. scilicet dualitas charitatis est numerus ma
gne prerogative. Iste eni inuenit in multis naturis. Iste
B designatur in multis figuris. Iste cōmendat in multis
scripturis. ¶ Dico igit ꝙ iste numer⁹ in multis natu
ris inuenit. Et vide primo in animalib⁹ quomodo mē
bra omnia sunt binata. Homo eni habet duos pedes
duas manus: duas aures: duos oculos: duas nares.
Vide etiam in sexibus quomodo deus posuit ibi dua
litatem. Non enim voluit ꝙ in generatione conveni
rent tres vel quatuor: sed duo solum: scꝫ masculus ⁊ fe
mella. In quibus procerto innuitur ꝙ si perfecti esse
volumus semper duo et bini idest per charitatē ligati
esse debemus. Natura enim solitudinem abhorret: et
ideo sub dualitate videtur omnia generasse. Iste igit
numerus inuenitur in naturis. ¶ Itē dico ꝙ iste nu
merus designatur in figuris quas de dualitate reperi
mus. Unde pro deo quot in sacra scriptura figuras de
dualitate reperimus. Due eniꝫ fuerunt fidei tabule la
pidee. Exo. xxxiij. Due fuerunt tube argentee. Nume.
x. Due etiam fuerunt colūne eree scꝫ in templo Salo
monis. iij. Reg. vij. Duo fuerunt cherubin in propicia
torio. Exo. xxvj. Duo fuerunt altaria in tabernaculo.
scilicet altare holocausti et thimiamatis. Exodi. xxvij.
Duo insuper fuerunt ostia in templo. Ezech. xlj. Apo
stolorum etiam fuerunt duo gladij. Luce. xxij. Circa se
pulcrum inuenti sunt duo angeli. Luce. xxiiij. Ascen
dente insuper domino: allocuti sunt apostolos duo vi
ri. Actuū. j. Ecce igitur quomodo dualitas charitatis
⁊ amoris in figuris designatur. ¶ Sed adhuc illa dua
litas in scripturis commendatur. Et hoc procerto in
veteri et in nouo testamento Dicitur enim Eccl'e. iiij.
Melius est esse duo simul ꝙ unum. In nouo vero testa
mēto dicitur ꝙ in his duob⁹ lex pendet tota ⁊ prophe
te. Math. xxij. Ecce igitur patet quomodo per istū nu
merum intelligitur liga et copula caritatis: ita ꝙ de
talibus potest dici illud Apoc. xj. Hi sunt due olive. ⁊
duo candelabra lucentia in cōspectu domini terre stā
tes In quibus verbis adverte ꝙ sicut illi qui sunt duo
sunt clementiores. sunt scientiores: sunt constantiores
Clemētiores dico. quia unus potest alij misereri. Scie
tiores etiam: quia unus potest ab alio doceri. Constan
tiores insuper: quia unus potest ab alio adiuvari ⁊ tue
ri. Sic vere dico spiritualiter ꝙ illi qui sunt duo idest
charitative combinati.
Habent clementiam ampliorem: quia sunt due olive
Habent scientiā clariorē: q2 sunt duo candelabra.
Hn̄t cōstantiā fortiorē. q2 sunt stātes in cōspectu dei.

¶ Dico ergo primo charissimi quod si fuerimus duo
per charitatem: nos erimus clementie largioris. Due
inquit olive. Palme enim quando bine ⁊ bine sunt plā C
tate: melius solent fructificare. et ideo agricole quādo
seminant illa. semper solent simul duo germina pone
re: ut sic due plante nascantur. scilicet una mascula:
alia femella. Ut etiam sic per unius influentiam alia
fructuosior habeatur. Sic vere charissimi illi qui sunt
coniuncti per charitatem: sunt ut communiter fecun
di et fructiferi per pietatem. Illi qui sunt charitatiui
sunt elemosynarum emissiui Et ideo bini et bini sunt
plantādi. ut in pietatis opib⁹ sint fecundi. Qḋ quidē
ostenditur cum dicitur ꝙ isti debent esse due olive.
Oliva enim a qua oleum eliquatur. signat viros pios
a quibus pietatis et elemosynarum oleum distillatur
quando per charitatis scilicet copulam combinantur
Istud figuratur in istis duobus cherubin qui versis
invicem vultibus super propiciatorium ponebantur:
qui quidem de lignis olivarum facta fuisse perhiben
tur sicut dicitur. iij. Regum. vj. Ista enim cherubin ꝗ
erant figure et ymagines aquilarū significant viros
pios. Aquila enim est avis valde liberalis. alijs distri
buens predam suam: Et ideo isti dicuntur duo per ca
ritatem. De olivis per pietatem: dicuntur se mutuo re
spicere per bonorum suorum communicationem. Di
cuntur etiā propiciatorio incumbere: per facilem iniu
riarum indulgentiam et remissionē. Ec sic breviter di
cetur illud zacha. iiij. ubi queritur quid sunt due olive
iste. Et respondetur post pauca. Isti sunt duo filij oli
varum. Et nota ꝙ per olivam pax et concordia desi
gnatur: In cuius signum legati romanorū cum oliva
rum ramis solebant mitti. In signum etiam cuius co
lumba deū mundo placatum denūcians: cū ramo oli
ve ad Noe dicitur redijsse: sicut habetur. Gen. viij. In
quo procerto docemur: ꝙ si duo per charitatem et ami
ciciam: pietatemqꝫ seruauerimus. tunc pacem et con
cordiam habebimus. Amor enim ⁊ pietas sunt due so
rores que se semper invicem comitantur. Unde zach.
vj. Consilium pacis erit inter duo. Simus ergo duo ut
sic simus clementie amplioris. ¶ Secundo debemus
duo esse ut simus scientie clarioris. Duo inquit cande D
labra lucentia. Melius enim illuminant luminaria
quando sunt duo ꝙ quando non est nisi unum. Sic ve
re viri sancti: quando sunt duo idest per charitatem iū
cti et combinati: melius lucent per scientiam et meli⁹
illuminant per doctrinam. Scientia enim unius ad
dit ad scientiam alterius. Et ideo quantumcunqꝫ sit
modicus socius: nunꝙ est vilipendendus. quia sepissi
me fit ꝙ ab uno egeno et simplici scitur: quod a docto
ribus ignoratur: Ideo bonum est charitative cum om
nibus se habere. ut ab omnibus possimus addiscere:
et sic per scientiam lucere et per doctrinam docere. Cā
delabra inquit lucentia. Istud habemus in scriptura
et in natura. Deus enim a principio fecit duo lumina
ria principalia scilicet luminare maius ⁊ luminare mi
nus: et hoc ut lucerent super terram ⁊c. quod utiqꝫ di
in scriptura. Gene. j. In quibus innuitur ꝙ illi qui vo
lunt esse luminaria lucentia per doctrinam ⁊ predica
tionem: debent esse duo per charitatem ⁊ dilectionem
et per bonorum associationem Unde hugo in dida sco
lon dicens quomodo illi qui volunt esse sapientes de
bent omnes diligere: et ab omnib⁹ qḋ eis deficit inqui
rere: nullius societatem vilipendere: dixit sic: Sicut in
quit qui ab omnibus accipiuntur sunt omnib⁹ ditio
res. sic qui ab omnibus volunt discere fiunt sapientio
res Audi inquit. Crisiphum in prouer. Que tu non no
sti fortassis nouit ophillus. Simus ergo duo ut simus
scientie clarioris. Candelabra inquit. ut de quolibet di
catur illud zach. iiij. Vide candelabrum aureum totū
¶ Tertio simus duo: ut simus cōstantie fortioris: qḋ E
ostenditur cum dicitur. Stantes: Duo enim meli⁹ por
tant onus ꝙ unus. Duo etiam melius resistūt uni ad
versario ꝙ unus solus. Sic vere charissimi illi qui sunt

duo per charitatem: sunt fortiores per constantie probitatem. Melius enim sustinent tribulationum et tentationum adversitatem: quia unus ab alio adiuvatur: et tam precibus quam consolationibus roboratur. Unde etiam dicitur. Prouerb. xviij. Frater qui adiuuatur a fratre: quasi ciuitas firma. Ideo dicitur Eccls. iiij. Si quispiam preualuerit contra unum duo resistent ei. Isti ergo sunt stantes in conspectu domini dei terre. Sap. v. Stabunt iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt. Et sic igitur patet quod nos debemus esse duo per charitatem. Ut possimus sustinere potenter. Ut possimus lucere patenter. Ut possimus indulgere clementer. Velut habeamus clementiam ad miserandum Scientiam ad informandum. Constantiam ad sustinendum. Sed heu prohdolor multi sunt hodie qui ista carent dualitate idest amore et charitate. Hodie enim quasi omnes volunt esse soli per singularitatem et partialitatem: et ideo non habent constantiam. scientiam vel pietatem Eccls. iiij. Ve homini soli: quia si ceciderit non est qui subleuet eum: Duo igitur simus: et dualitatem scilicet amorem et charitatem habeamus. Aquila enim semper in nido suo duos lapides echites dicitur habere: ut facilius possit parere: et ut pullos possit a reptilibus defendere. Sic vere charissimi si nidum cordis nostri a venenosis reptilibus idest a malis cogitationibus volumus defendere et a tentationibus volumus custodire et si partum bonorum operum volumus celeriter emittere nos pro certo duos lapides .i. duplicem charitatem et amorem scilicet dei et proximi ibi debemus ponere et tenere. Et sic nidus iste a predictis reptilibus tutus erit: et partus bonorum operum faciliter parietur. Viri enim pleni caritate: solent emittere bona opera sine difficultate. In estate enim calor solis mirrham arborem preciosum liquorem: qui stacten dicitur facit voluntarie et sine difficultate aliqua distillare. ut dicit Isido. Quia vere quando sol et calor perfecte caritatis corda nostra inflammat. tunc sine coactione liquorem pietatis et bonorum operum a nobis distillare procurat. Ut enim dicit Greg. Nunquam est amor dei ociosus. operatur enim magna si est. si autem renuit operari: amor non est. Sic igitur patet charissimi quod est quedam dualitas virtuosa. Quedam dualitas vitiosa. Si vis notare de istis qui
f sunt duo: et qui sunt in bono combinati associati et coniuncti. dic quod

Fulgent clarissime.	Dico igitur quod duo .i.
Sciunt doctissime	viri charitatiui con
Gemunt tristissime.	uersando sunt cla-
Volant citissime.	rissimi. Fecit deus
Pugnant fortissime	duo magna lumi-
Fantur verissime.	naria. Item cogno-
Meditantur profundissime.	scendo sunt doctis
Federantur coniunctissime	simi unde isti sunt
Famulantur attentissime.	cherubin qui inter
Contemplantur limpidissime.	pretantur plenitu

do scientie. Exodi. xxxvij. Fecit duos cherubin ex auro purissimo. Item penitendo sunt tristissimi. Unde isti figurantur in turturibus et columbis deo oblatis: que sunt volucres gemebunde Leui. xiiij. Offeret duos turtures aut duos pullos columbarum. Item isti discurrendo sunt citissimi quia valde cito debent discurrere opera virtuosa. Iohan. xx. Currebant duo simul. Item isti propugnando sunt fortissimi. Deut. xxxij. Duo fugabant decem milia. Item isti ad proloquendum sunt verissimi. Deute. xvij. Et .ij. Corin. xiij. In ore duorum testium stat omne verbum. Item isti meditando sunt profundissimi, scilicet meditando de morte. j. Regum. x. Inuenies duos viros iuxta sepulcrum rachelis. Item isti federando sunt coniunctissimi. Isti sunt enim duo. de quibus dicitur. Mathei. iiij. Vidit iesus duos fratres Symonem et Andream. Boni enim ita sunt inuicem confederati et charitatiue ligati: quod magis videntur unum quam duo. ij. Regum. vj. Opus unum erat in duobus Item isti famulando sunt attentissimi. Unde isti sunt discipuli qui bini et bini fuerunt missi: sicut dicitur Luce. x. Unde. Marci. xj. dicitur. quod iesus misit duos discipulos et ait illis: Ite. Item isti contemplando sunt certissimi vel limpidissimi Unde Marci. xvj. dicitur. de duobus discipulis euntibus in emaus: ostensus est iesus in alia effigie. Item isti laborando sunt occupatissimi Mathei. xxiiij. Erunt duo in agro. Item quiescendo sunt deuotissimi. Ibidem erunt duo in lecto. Et breuiter dico quod de illis qui dualitatem charitatis et bone societatis sectantur dici potest quod sint.

Duo arietes.	Duo dico arietes scilicet quia
Duo leones.	alios prudenter solent de
Duo boues.	ducere. Exodi. xxix. Tolle
Duo passeres.	arietes duos immacula
Duo agni.	tos etc. Item sunt duo leo
Duo viri.	nes: quia impios per iu-
Duo filij.	sticiam solent corrigere
Duo deuoti.	seu corrodere. Unde in se-

dili throno salomonis erant duo leones sculpti altrinsecus: sicut dicitur. ij. Paralip. ix. Item sunt duo boues quia omnibus per patientiam solent succumbere iij. Regum. xviij. Dentur nobis duo boues. Item sunt duo passeres: quia per dei prouidentiam solent se regere. Math. x. Nonne duo passeres asse veneunt: et unus non cadit in terram sine patre vestro idest sine prouidentia patris. Item sunt duo agni: quia mentalem innocentiam solent eligere. Numeri. xxviij. Offeres agnos anniculos immaculatos duos. Item sunt duo viri qui per fortem patientiam solent subsistere. Numeri. xj. Remanserunt in castris duo viri Et Luce. xxiiij. Ecce duo viri astiterunt. Item duo filij: quia per veram amiciciam solent diligere. Mathei. xxj. Homo quidam habebat duos filios. Item sunt duo deuoti. quia humiliter solent petere et appetere. Luc. xviij. Duo homines ascenderunt in templum. Ecce ergo quomodo dualitatem caritatis concomitantur alia bona. Ideo de talibus duobus idest de quibuslibet charitatiuis et iustis potest dici illud predictum Gal. iiij. Abraham duos filios habuit. Quia reuera omnes tales sic dualitati et combinati possunt dici abraam. idest dei filij et cognati. Et si vis adhuc commendare duos sanctos vel duas sanctas vel duo charitatis precepta: seu etiam duo scripture sacre testamenta. dic quod isti sunt. G

Duo brachia.	Dico ergo quod hec
Duo ostia.	sunt duo brachia
Duo vbera.	ad nos amplexan
Duo ligna.	dum. Ubi de thro
Duo talenta.	no. Salomonis.
Duo calami.	dicitur. ij. Para. ix.
Duo anuli.	Duo habebat bra
Duo gladij.	chiola duo altrin
Due tabule.	secus. Item duo
Due columne.	ostia nos ad fidem
Due tube.	introducendum
Due cathene.	Ezechi. xli. Duo
Due virge.	ostia erant in tem-
Due penne.	plo. Item duo vbe-
Due mense.	ra ad nos lactan

dum et consolandum. Unde sponse dicitur Canti. iiij. Duo vbera tua sunt duo hynnuli. Item duo ligna ad nos sustentandum et inuitandum. iij. Regum. xvij. En colligo duo ligna etc. Item duo talenta ad nos ditandum et redimendum Mathe. xxv. Domine duo talenta tradidisti mihi: ecce alia duo superlucratus sum. Item duo calami ad veritatem scribendum atque docendum. Exodi. xxv. Sint spherule sub duobus calamis Item duo anuli ad nos eterna gloria subarrandum et honorandum. Unde de corona que dicebatur aureola dicitur moysi Exodi. xxx. Facies duos anulos aureos sub corona. Et Exodi. xxviij. dicitur. Facies duos anulos aureos et pones in summitate rationalis iudicij. Item sunt duo gladij ad verum a falso truncandum et diuidendum. Luce. xxij. Ecce duo gladij hic. Item sunt

due tabule

due tabule ad legem dei continendum et ostendendũ. Exo.xxxij. Reuersus est moyses de mõte portãs duas tabulas scriptas ex vtraqꝫ parte. et factas opere dñi. Itẽ sunt due colũne ad nos per spem et fiduciã sustinendũ iij. Reg.vij. Finxit duas colũnas ereas quas statuit in porticũ templi. Item sunt due tube ad nos ad fidem et penitentiam vocandũ et excitandũ. Nume.x. Fac tibi duas tubas argenteas ductiles quibus cõuocare possis multitudinem. Itē sunt due cathene ad nos infra dei mandata tenendum et alligandũ. Exo.xxxix. Anulos posuerunt in vtroqꝫ latere rationalis. ex quibꝰ pēderent due cathene auree. Item sunt due virge ad nos dirigendum et corrigendum. zacha.xj. Assumpsi mihi duas virgas: vnam vocaui decoram: alteram vocaui funiculum. Item sunt due penne ad sursum volanduꝫ et celestia contemplandum. Apoc.xij. Date sunt mulieri ale due et volauit. et Esaie.vj. Duabus alis velabant faciē eius: et duabus velabant pedes eius. et duabus volabant. Item sunt due mense ad nos nutriendũ et spiritualiter refocillandũ. Ezech.xl. In vestibulo porte due mense hinc. et due mēse inde. et breuiter omnes iste dualitates possunt applicari.

M Ad duo testamenta deitatis. Ubi sunt ostia.
Est sponsa charitatis que habet vbera.
Est silua venustatis que habet ligna.
Est bursa largitatis que habet talenta.
Est candelabrum honestatis quod habet calamos.
Est rationale veritatis quod habet anulos.
Est manus seueritatis que habꝫ gladios: et sic de alijs

Si etiaꝫ de sanctis hominibus id dixeris dic ꝙ isti habent duo brachia. idest duos amplexus charitatiuos scilicet amoreꝫ dei et proximi. Duo ostia idest duos affectus hospitatiuos: quia scilicet notos et ignotos debent recipere. Job.xxx.ca. Ostium meuꝫ viatori patuit Duo vbera idest duos effectus consolatiuos seu pietatiuos. scilicet opera pietatis corporalia et spiritualia. Duo ligna idest duo brachia crucis et passionis deuotionem. Duo talenta idest rectam intentionem et bonam operationem. Duos calamos idest veri. et falsi descriptionem. Duos anulos idest fidei et charitatis subarrationem Duos gladios idest sui et aliorũ correctionem et punitionem. Duas tabulas idest noui et veteris testamenti cognitionem. Duas columnas idest in prosperis et in aduersis stabilem perfectionem. Duas tubas idest de virtutibus et vitijs eloquentem predicationem. Duas cathenas. idest appetitus carnis et mētis coertionem et vinculationem. Duas virgas. idest sui et aliorum directionem. Duas pennas idest ad cõsiderationem inferni et paradisi volatũ et meditationem. Duas mensas idest spiritualem et temporalem: scilicet ignorantiam et pauperum refectionem etc. Allega sicut supra. Dicat igitur quilibet illud deo Prouerbio.xxx. Duo rogaui te ne denegas mihi. Duo inquit idest quamlibet dualitatem predictã: Patet ergo quomodo dualitas signat bonam concordiam et virtuosam.

J ¶ Sed adhuc notabis ꝙ non solum dualitatem virtuosam sed etiaꝫ vitiosam est inuenire. ergo dico ꝙ in malo significato inuenitur.
Dualitas distractiua.
Dualitas deceptiua.
Dualitas coniunctiua.
Dualitas disiunctiua.

Est igitur quedã dualitas diuidens subiectum: et ista est quando quis per variam mentis varietatem et inconstantiam: ab vnitate et integritate constantie: et soliditate mentis diuiditur in seipso. De quo potest dici. Marci.xv. Uelum templi scissum est in duo. Et talis sic diuisus non potest habere quietem: sed potius sollicitudinem et dolorem: sicut bene dicitur Eccli iij. Cor ingrediens duas vias: non inueniet requiem. Itē est quedam dualitas illudens obiectũ. Et ista est dualitas duplicitatis: quando scilicet homo habet duas intentiones: vnam apparentem: et aliam occultam: et quando creditur esse fidelis et simplex.. et ipse varius atqꝫ duplex. Quãdoqꝫ enim mõstruose contigit ꝙ in vno corpore sunt duo capita. sic in vno opere duo intētionuꝫ genera. Et tales figurantur in veste lana linoqꝫ contexta: de qua precipitur. Leui.xix. Ueste que ex duobus texta est non indueris. Et ideo talis maledicitur. Eccli.ij. vbi dicitur sic. Ue duplici corde: labijs scelestis: manibus malefacientibus: et peccatori ingredienti terram duabus vijs. Iteꝫ est alia dualitas coniungēs affectum et ista signat malam concordiam: combinationem vel societatem malorum. De qua societate potest dici illud quod scribitur Luce.xxiij. Ducebantur alij duo nequam vt interficerentur. Teste enim plinio Inter serpentes sunt coniugia: duoqꝫ simul cohabitare solent scilicet masculus et femella. Sic vere inter malos sunt societates: federa et consortia: quia scilicet isti adinuicem combinantur ad faciendum opera sua mala. Hiere.xxiiij. Ecce duo calati pleni ficis. et sequitur. Ficus malas: malas valde. Item est alia dualitas disiungens effectuꝫ seu continens despectum. scilicꝫ dualitas parcitatis diuisionis: inuidie et discordie separate. De quo. iij. Regũ.xvj. Tunc diuisus est populus israel in duas partes vna pars sequebatur amri. et alia sequebatur zambri. et illud Genesis.xxv. Duo populi ex ventre tuo diuidentur. Hoc autem de duobus pueris in ventre rebecce colluctantibus. scilicet. esau et Jacob fuit dictum. Quocunqꝫ predictorum modorum mali possunt dici duo. et sic dices quod mali: duo merito dici possunt quia.
Duobus funibus ligantur.
Duobus oculis priuantur.
Duobus asinis comitãtur.
Duobus filijs orbãtur.
Duobꝰ cornibꝰ ornãtur.
Duobus vitijs grauantur.
Duobus vitulis famulantur.
Duabus vijs peregrinantur.
Et sic pcerto isti qui tales dualitates habent possunt dici.
Duo falsi.
Duo ceci.
Duo vrsi.
Duo eunuchi.
Duo domini.
Duo diacones
Duo latrones.
Duo debitores.
Duo senes.
Due meretrices
Due deglutrices.

Dico ergo ꝙ tales dicunt duo: quia duobus funibꝰ ligãtur quod facit obstinatio et isti duo funes sunt complacentia faciēdi malũ. et difficultas faciēdi bonum et de hoc iudicum.xv. dicitur. ꝙ philistei ligauerũt Sãsoneꝫ duobus funibus. Itē isti duobꝰ oculis priuãtur: quod facit indiscretio: quia scilicet isti perdunt discretionem declinandi a malo et faciendi bonuꝫ Unde de Samsone legitur quod philistijm abstulerunt sibi duos oculos sicut ipsemet supponit Judicum.xvj. vbi dicit Redde mihi deus pristinam fortitudinem. vt pro amissione duorum luminũ vnaꝫ recipiam vltionem. Item isti duobus asinis associantur quod facit rationis hebetatio. quia scilꝫ hebetes sunt ad presentia gubernandum et ad futura preuidenduꝫ Unde de leuita dicitur. Judi.xix. ꝙ ipse habebat secum vnum puerum et duos asinos. Puer enim signat carnalem immundiciam. Asini vero duo significant presentium et futurorum ignorantiam et inaduertentiã et talibus procerto accidit sicut leuite predicto cuius vxor a viris gabaa fuit oppressa et abutendo necata: quia scilicet vxor idest caro seu voluntas talium ab immundis actibus vel cogitationibus opprimitur: et per diuersa vitia suffocatur. j. Regnm.xxx. Due vxores dauid captiue ducte fuerant. Item isti duobus filijs orbãtur: quod facit eneruatio. Anima enim habꝫ duos filios idest duas fortissimas virtutes. scilicet fortitudinem ad acquirendum paradisum: et ad euitanduꝫ infernuꝫ: qui tamen filij dum peccat anima moriuntur. j. Regum.iiij. Duo filij tui mortui sunt. Uel dic ꝙ duo filij anime sunt intellectus et affectus quia scilicet quando peccat homo: intellectus moritur male opinando affe

eius male concupiscendo. Item isti duobus cornib⁹ ornantur: quod facit superbia et elatio. Isti enim du plici cornu superbie sunt elati. scilicet de se presumendo et alios contemnendo Danie. viij. Efferatus hircus in arietem comminuit duo cornua eius. Hircus est mors. Aries est superbus. Item duobus vitijs grauantur: quod facit mali executio et boni obmissio et declinatio. Mali enim habent duo generalia vitia: que sunt declinare a bono et facere malum Hiere. ij. Duo mala fecit populus meus. Dereliquerunt fontē aque viue: et foderunt sibi cisternas dissipatas. Item isti duobus vitulis famulantur: quod facit verbalis adulatio: quia scilicet adulatores vitulos aureos id est diuites auro locupletes et aureis refulgentes adorant et honorant. Unde. iij. Regu3. xij. dicitur ꝙ hieroboa3 fecit duos vitulos aureos et dixit: Isti sunt dij tui israel. Et sic procerto qui tales dualitates malas habent possunt dici duo testes falsi quia carent vera locutione. Potissime autem adulatores dicūtur duo falsi testes: quia scilicet isti falso vituperant commēdanda: similes lamie monstro quod faciem habet humanam: pedes equinos: quod duabus mammis catulos lactat post eos laniat: ƺm Isid. Sic isti predictis duabus mammis lactant ꝛc. Math. xxvj. Nouissime autem venerunt alij duo falsi testes. Item sunt duo ceci quia carent vera discretione. Mat h. xx. Ecce duo ceci sedentes secus viam. Sunt duo vrsi: quia deuorant cum gulosa comestione. Ursus enim animal est gulosum. iiij. Regum. ij. Egressi sunt duo vrsi de saltu et lacerauerunt eos. Sunt duo eunuchi: quia carent bonorum operum generatione. Unde isti sunt illi duo mali eunuchi qui machinauerant occidere assueru3. Hester. ij. Sunt duo mali domini: quia alios premūt tyrannica iurisditione. Mathei. vj. Nemo potest duobus dominis seruire. Sunt duo dracones quia inflāmati sunt auara et ambitiosa affectione. Hester. x. Duo autem dracones ego et aman. Sunt duo latrones: quia suspenduntur in eterna damnatione. Mat. xxvj. et Luce. xxiij. Crucifixi sunt cum eo duo latrones Sunt duo debitores: quia pressi sunt vitiorum obligatione. Luce. vij. Duo debitores erant cuidam feneratori. Sunt duo senes: quia indurati sunt peruersa obstinatione. Unde isti sunt duo mali senes qui accusauerunt Susannam. Danielis. xiij. Sunt due meretrices: quia fetent carnali inquinatione. iij. Regum. iij. Due mulieres meretrices venerunt ad regem Salomonem Sunt due deglutrices: quia feruent alienorū̄ bonorum cupiditate et ambitione. Prouerbiorū. xxx. Sanguisuge due filie sunt dicentes: affer: affer: Sic ergo patz quomodo dualitas potest significare in malo diuersimode ꝛc. Uide. s. vbi binus.

A **Duodecim.** Duodenarius numerus potest significare in bono et in malo, Numerus enim iste constat ex denario et ex binario. Et ideo per istum numerum significatur perfectio legis veteris et legis noue. Lex enim vetus consistit in denario decalogi. lex vero noua consistit in binario charitatis. Et ideo per numerum duodenarium bene potest omnis virtus atqꝫ perfectio denotari. Unde videtur quod iste numerus in exemplis commēdatur igitur ꝛ in rerum naturis. Pauo enim duodecim oua ponit. Camela duodecim mensibus partum suum portat. Lepus duodecim vicibus et diebus in anno generat. Celu3 duodecim signa continet. Dies artificialis duodecim horas habet. Iste ergo numerus exemplis commendatur. Item iste figuris designatur. Duodecim enim fuerunt fontes in helym. sicut dicitur Exodi xv. Duodecim fuerunt filij Jacob Genesis. xxxv. Erant autem filij Jacob duodecim. Duodecim enim fuerunt apostoli christi. sicut dicitur. Luce. ix. et Mathei. x. Item iste numerus in scripturis predicatur. Unde Johannis. vj. Nonne duodecim vos elegi: et Johā. xj. Duodecim sunt hore diei. Aduerte ergo generaliter quod per istum numerum potest intelligi. Utriusqꝫ legis perfectio: Operum pietatis impletio Discipulorum christi collectio. Articulorum fidei deductio. Duodecim enim sunt legis mandata. scilicz decem legis antique: et duo legis noue. Duodecim sunt pietatis opera. scilicet sex corporalia et sex spiritualia. Duodecim sunt articuli fidei Duodecim apostoli christi. Est igitur.

Quedam duodena tenenda.
Quedam habenda.
Quedam credenda.
Quedam imitanda.
Quedam affectanda.
Quedam detestanda.

Duodena est tenenda. scilicet duodena mandatorum legis antique et legis noue. Ista enim sunt duodecim signa celi sacre scripture: in quibus et infra quorū ambitum planete. idest viri perfecti dum sunt in vita presenti solent cōtinue peragrare. Figurata in duodecim panibus propositionis: qui in mensa coram domino B semper esse debebant quos sacerdotes in fine septimane: et illi qui de tribu sacerdotali ꝛ mundi erant comedebant quia mēsa scripture istos duodecim panes cōtinet: quos nullus nisi sacerdos. idest vir bonus ꝛ sanctus comedit aut adimplet. Leui. xxiiij. Accipies similam et coques ex ea duodecim panes. Ista est ergo duodena tenenda. ¶ Secunda duodena est habenda. scilicet duodena operum pietatis. scilicet sex corporalium que in isto versu ponuntur. Uestio. Poto. Cibo qꝫ. Recolligo. Uisito. Cōdo. Et sex spiritualia que in isto versu notantur. Instrue castiga qꝫ remitte solare fer ora. Ista sunt duodecim oua. que pauo idest quilibet vir ꝑfect⁹ debet ponere emittere et producere. Isti sunt duodecim fontes in helym quod interpretatur deficiēs: qꝛ scilicet deficientes et pauperes debemus cum duodecim fontibus. idest cum duodecim pietatis operibus refrigerare: et ipsos spiritualiter et corporaliter recreare. Et sic erimus sicut illa arbor Apocal. xxij. que singulis mensibus fructus duodecim afferebat. et erant fructus eius in cibum: folia in medicina3. Duodecim enī fructus. sunt duodecim opera pietatis quibus esuriētes tam spiritualiter ꝙ corporaliter recreantur. Et ista possunt figurari etiam in duodecim cophinis fragmētorum que superauerunt de panibus et piscibus multiplicatis: sicut dicitur Mathei. xiiij. Marci. vj. Luc. ix. et Johannis. vj. In ista enim mensa christi plus superfuit ꝙ appositum fuerat ad significandum ꝙ qui per pietatem alios pascit: bona sua deus taliter multiplicat. ꝙ magis recipit ꝙ expendit. Folia vero: bona sunt verba et documenta quibus spiritualiter peccatorum vulnera medicantur. ¶ Tertia duodena est credenda. scilicet duodena articulorū fidei. Iste sunt enī C duodecim hore diei: et duodecim distinctiones et particule veritatis et christiane fidei. Isti sunt duodecim anni quibꝰ christus habebat quando in templo cu3 doctoribus disputabat: sicut dicitur Luc. ij. Ad denotandu3 quod illi qui duodecim fidei articulos perfecte credunt: de fide in veritate coram sapientibus loqui possunt. Isti etiam sunt duodecim porte et duodecim fundamenta pietatis ciuitatis hierusalē. idest ecclesie sancte dei. De quibus fit mentio. Apocalip. xxj. scilicz articuli fidei sunt porte quibus ad dei cognitionem intramus: ꝛ fundamenta quibus sustentamur ne per errores deficiamus. Ista est etia3 illa linea duodecim cubitorum que mare templi ambiebat. iij. Regum. vij. quia scilicet fides. idest mare que nunc fluctuat: militantem ecclesiam ambit que. xij. cubitos idest duodecim articulos habet ꝛc. Ista igitur duodena est credēda. ¶ Quarta duodena est imitanda. Ista est duodena apostolorum per quam etiam denotatur cetus omnium sanctorum et virorum quorumlibet perfectoru3 qui pro tanto duodecim dicuntur: quia duodecim apostolos imitantur. Duodecim articulis imbuuntur.

Duodecim mandata predicta sequuntur et exequuntur. Duodecim gaudia spiritus prestolantur. Ista est ergo duodena imitanda. ¶ Quinto dico quod inuenitur duodena affectanda. Et ista est gloria paradisi. que secundum Bernardum. in quodam numero duodenario continetur. Unde ipse dicit in quodam sermone quod ibi erit memoria sine obliuione. Ratio sine deuiatione. Voluntas sine perturbatione. Impassibilitas sine corruptione. Corporis claritas sine obscuritate. Agilitas sine recordatione. Subtilitas sine obuiatione. Diligere proximum sicut te. Videre proximum diligentē te sicut se. Diligere plus ꝙ se. Diligere seipsum tantummodo propter deum. Videre deum diligentem te plus ꝙ diligas teipsum. Ista sunt duodecim gaudia anime beate de qua potest dici illud. Apocalipsis. xij. Ubi dicitur. quod ipse vidit mulierem amictam sole et luna sub pedibus eius. Et in capite eius corona stellarum duodecim. Mulier est anima beata. que sole vestitur. idest immortali claritate: ꝛ calcat lunam idest mutabilem mortalitatem: et que coronam habet duodecim stellarū: Mulier est anima beata que sole vestitur. idest immortali claritate idest predictorum gaudiorum duodecim multiplicitate.

D Ista est ergo duodena affectāda. ¶ Sexto dico quod inuenitur duodena detestanda. Et ista est congregatio omnium iniquorum: qui scilicet duodena dicuntur. quia scilicet duodecim articulis et duodecim misericordie operibus contrariantur. Et isti sunt proditores pleni fallacia. Mathei. xxvj. et Luce. xxij. Judas autem scarioth vnus de duodecim iuit ad principes sacerdotum ꝛc. Sunt carnales et luxuriosi: figurati in muliere. que duodecim annis patiebatur fluxum. Sunt discordes et litigiosi figurati in pallio aye quod diuisit in duodecim partes. iij. Regū. xj. Isti sunt duodecim leunculi quos leo de iuda christus noscitur genuisse: quibus rugientibus per predicationem terra tremuit Et ideo isti figurantur in duodecim lenuculis aureis qui erant sub sex gradibus throni eburnei salomonis. iij. Regum. x. Figurantur etiam in duodecim bobus ereis qui portabant mare eneum in ingressu templi sicut habetur. iij. Regum. vij. Istud mare eneū quod erat quoddam lauacrum in ingressu templi vbi sacerdotes lauabantur potest figurari ecclesia militans et fides christiana: per quam et in qua peccatores purificantur. Per thronum vero eburneum designatur ecclesia triumphans. vbi beati sedent et quiescantur. Per sex gradus istius throni possunt significari sex pietatis opera: per que ad istum thronum ascēditur et intratur. Isti ergo duodecim leones et duodecim boues signāt duodecim apostolos qui reuera fuerunt.

Boues per patientiam.
Leones per audaciam.
Aurei per sapientiam.
Erei per eloquentiam.

¶ Isti igitur sustentauerunt mare ecclesie militantis: ꝛ predicādo et docendo per mūdum portauerunt. Ista est ergo duodena imitanda: et etiam honoranda: quia scilicꝫ ibi sunt qui a deo per predestinationis gratiam sunt signati. Apocalip. vij. De tribu ruben duodecim milia signati: qui etiam sub duodecimo numero continentur: et isti etiam sunt qui in ciuitate hierusalem finaliter collocantur: et hoc est quod supponitur Apocalipsis. xxj. Ubi illius ciuitatis porte anguli: lapides: fundamenta et tituli sub titulo duodenario continentur. ꝛc.

A **Duplex. Duplicitas.** Illud dicitur duplum quod bis est multiplicatum et additum. Et possumus notare quod multiplex duplicatio seu duplicitas reperitur in scriptura. Est enim

Duplicitas gratie: quam debes querere.
Duplicitas culpe quam debes fugere.
Duplicitas pene: quam debes tremere.
Duplicitas glorie quam debes petere.

¶ Est ergo quedam duplatio virtuosa et ista est duplatio meritorum: et operum virtuosorum et bonorū quam scilicet sancti appetunt et requirunt. dicentes illud. iiij. Regum. ij. Fiat spiritus tuus duplex in me. Diuites enim non vno vestimento contenti sunt: immo vt communiter habent plura et dupla vestimenta. Etiam corpora animalium membra habent raro singularia: immo semper multiplicata et duplicia: sicut patet quod oculi: aures nares. manus. pedes. ale. cornua. et alia similia omnia sunt dupla. Voluit enim sagax omnia duplicare natura. vt si vnum membrum casu aliquo deperiret: saltem aliud regnaret. Sic vere dico quod omnes virtutes in anima debent esse duplate et multiplicate. et continue in melius augmentate. Si enim vnam virtutem acquirimus statim melius proficiendo ipsam duplicare debemus. Exemplo illius negociatoris qui a domino duo talenta recepit: qui propter hoc commendatur: quia ipsa duplicata domino reportauit. Mathei. xxv. Et Esaie. lxj. In terra sua duplicia possidebunt. Et bene duplicia scilicꝫ oculos discretionis in spiritualibus et terrenis. Aures auditionis tam correctionum ꝙ consolationum. Nares odorabilis meditationis tam suauitatis supernorū ꝙ fetoris infernorum. Et sic de alijs: quia vero omnes virtutes debent in nobis esse duplices scilicet inꝙtum possunt cernere deum et proximum vel inꝙtum respiciunt spiritualia et terrena figurate in illo indumento Aaron quod dicebat rationale: quod quatuor preciosis coloribus erat contextum: et quadrangulum et duplex erat sicut dicitur. Exod. xxviij. Sic vestis virtuose conuersationis iustorum debꝫ vt dictum est duplex esse. ꝛc. Expone. Unde de domesticis ecclesie. id est de sanctis hominibus dicitur quod omnes domestici eiꝰ vestiti sunt duplicibus. Et Ecclesiastici. xlij. Omnia duplicia. Ista est ergo duplatio virtuosa ¶ Secundo B dico quod inuenitur duplatio vitiosa: et ista est duplatio vitiorum: sicut quando peccator habet duplex odium seu contemptum: scilicet dei et proximi duplicem luxuriam scilicet mentis et carnis: duplicem auariciam scilicet acquirendi et retinendi duplicem superbiam. scilicet de se presumendo et alios contemnendo et sic de alijs modis est dare. Ecclesiastici. xij. Duplicia mala inuenies. Et aduerte quod duplicitas inconstātie est potissime vitiosa quando scilicet homo non est fidelis aut certus: nec integer: nec solidus: sed duplex varius et incertus similis lepori qui duplicem habet sexum. Similis taxo qui in cauerna sua semper duplicem habet introitum. Similes quibusdam hominibus schytie qui sicut patet compatriotis vicinis: duplicem habent vultum: humanum scilicet et taurinū quia reuera tales in omnibus inueniuntur duplices: et varie. et infideliter se habentes vnum realiter existentes et aliud visibiliter apparentes. Semper enim volunt habere duos exitus: vel etiam duos vultus: ita vt vbicunqꝫ se verterint nunꝙ appareant esse idem. iij. Regum. vj. Utrunqꝫ ostium duplex erat. Quibus loquitur scriptura. Jac. iiij. dicens. Emēdate manus peccatores: purificate corda duplices animo. Et aduerte quod isti sunt duplices. corde. ore. opere Habent enim duplicitatem in cordiali intentione. In verbali locutione. In manuali operatione seu inuisuali conuersatione Dico ergo quod quidam habent duplicitatem intentionis et istud procerto fit quando. scilicet homo non pōt in vna cogitatiōe seu ꝓposito ꝑmanereꝗ: sꝫ de vno ad aliud solet faciliter se trāsferre. Alia est duplicitas oris: ꝛ ista ē duplicitas adulatorū ꝛ detractorū qui mō dicūt vnū: mō aliud. In presentia adulantur: in absentia obloquuntur. Item est duplicitas operis. Et ista est duplicitas hypocritarum. qui vnum habent in cōscientia: aliud in apparentia. Unum faciunt in publico. et aliud in occulto. Unum apparent et aliud sunt.

Notemus igitur ꝙ est duplicitas.
Cogitationis.
Adulationis.
Simulationis.

C ¶ Et ideo de istis tribus potest exponi illud Ecclesiastici.ij. Ve duplici corde labijs scelestis manibus malefacientibus: et peccatori terram ingredienti duabus vijs. Ve inquit duplici corde: ecce duplicitas in intentione. Et labijs scelestis ecce duplicitas in locutione. Et malefacientibus manibus &c. Ecce duplicitas in operatione. ¶ Quidam igitur habent duplicitatem intentionis: que proculdubio est contra naturam. Natura enim non dedit nisi vnum cor homini. ad denotandum ꝙ ipse debet habere vnitatem et stabilitatem intentionis. Jaco.j. Vir duplex animo inconstans est in omnibus vijs. Plinius. tamen libro.xj. capitu.xxxviij. dicit: Quod semel prodigiose accidit quod cum marcellus sacrificaret cor duplex in hostia fuit inuentum. Sic tales duplicem habent mentem. contra illud. Ecclesia.j. Et ne accesseris ad deum duplici corde: nec fueris hypocrita in conspectu hominum Et.j. Paralip.xij. Non in corde duplici: quia sicut dicitur Jacobi.j. Vir duplex animo incõstans in omnibus vijs. ¶ Alij habent duplicitatem locutionis: quia tales cito mutãt et duplicant linguam suam loquendo. et pro et contra. Similes catto qui linguam habet valde flexibilẽ et vertibilem: valde etiam leuem et suauem. Similes etiam quibusdam scorpionibus qui duplices habent aculeos. sicut dicit. Plinius. Similes etiam illis serpentibus quos Alexander vidit in India sicut ipse dicit in epistola: qui duo habebant capita: et in quolibet capite linguas duas. Quia vere multi sunt qui linguam habent variam et duplam: ita quod ad omnem partem flectunt et duplicant verba sua. Nunc scilicet ad adulandum: nunc ad detrahendum. Unde Ecclesiastici.v. Peccator probatur in duplici ligua. Ista est ergo duplicitas locutionis. ¶ Alij habent duplicitatem operationis. Et ista est duplicitas hypocritarum: qui similes sunt hermafroditis qui sunt homines habentes vtrunque sexum. scilicet sexum masculinũ et femininũ: quia isti in presentia sunt masculini idest boni. In absentia vero feminei sunt idest mali. Similes enim sunt sambuco que est arbor habens duplicem corticem. et cuius flores redolent et fructus fetent. Cortex enim sue exterioris conditionis duplex est: quia scilicet flos sue conuersationis est redolens: fructus vero sue operationis est fetens et olens. &c. concorda. Vide in titulo de constantia. Ecclesiastici.xlij. Omnia duplicia. vnum contra vnum. Ista est ergo duplatio virtuosa.

D ¶ Tertio vero dico. quod inuenit duplatio dolorosa. Et ista est duplatio tormentorum. quia scilicet tormenta malorum duplicia dicuntur: pro eo quod in corpore. et anima patiuntur. Pro eo quod bonis perpetuis priuabuntur. et malis perpetuis affligentur. Hoc est dictu quod pena damni et pena sensus mutabuntur. de quo Hieremi.xvij. Duplici contritione contere eos domine deus noster Et illud Esaie.xl. Suscepit de manu domini duplicia pro omnibus peccatis suis. Unde dominus de mundo et damnato peccatore loquitur sic Apocalip.xviij. ad malos dirigens verba sua: et dixit sic in figura babylonis destructi. Reddite ei sicut et ipsa reddidit vobis: duplicate duplicia secundum opera eius. in poculo quo miscuit vobis miscete ei duplum. Ista est ergo duplatio dolorosa.

E ¶ Quarto vero dico quod est duplatio gaudiosa: videlicet glorie paradisi que pro tanto duplex dicitur. quia de diuinitate et humanitate christi perficietur. Vel quia in anima et corpore recipietur: quando scilicet homo stola duplici: hoc est dictu: gloria anime et corporis vestietur. Cuncti enim domestici dei vestiti sunt duplicibus: quando corpus resurget et glorificabitur. Tunc enim gloria quam nunc habet anima beata separatim: duplicata dicetur. in quantum. scilicet in corpus christi diffundetur. Talis enim duplex gloria dabitur: patientibus: presidentibus: largientibus: Patientibus dico: mundanas tribulationes. Unde de Job patiente: qui interpretatur dolens. dicitur. Job.xlij. quod post eius percussionem addidit dominus omnia que fuerant Job duplicia. Presidentibus per multas dominationes: quia sicut dicitur.j. Thimo.v. Qui bene presunt presbyteri duplici honore digni sunt. Largientibus etiam. scilicet elemosynas et subuentiones. Ecclesia.xx. Est datum cuius retributio duplex. Sancti enim et iusti sunt primogeniti de quibus scribitur Deute.xxj. quod ipsi dabuntur de bonis patris sui cuncta duplicia. De manna etiam cibo dulcissimo legitur. quod duplum die veneris recolligebatur: vt inde in die sabbati (in quo non erat laborare licitum) viueretur sicut dicitur Exodi.xvj. Ad denotandum quod dulcedo duplicande glorie paradisi in sexta die idest nunc in ista sexta etate presentis vite debet promerendo recolligi: et per merita apud iusticiam diuine retributionis a nobis per bona opera pro nostris futuris vsibus aggregari vt inde in sabbato eterne et future requiei. quando laborare vel amplius mereri non poterimus possimus viuere et sursum cum deo gloriari. Exodi.xvj. Die sexta collegerunt cibos duplices. Patet ergo quomodo inuenitur quadruplex duplatio. videlicet Gloriosa. Dolorosa. Vitiosa et Virtuosa. Vide supra de duo. B

Duricia. Durus.

Nota quod duricia in scriptura sumitur multis modis. Sumitur enim in bono et in malo. In bono enim designat. Asperam correctionem. Stabilem durationem Constantem perfectionem. Boni enim duri sunt contra impios corrigendos diu perseuerando. Res enim dure diutius solent durare. Item constanter sustinendo. Sicut enim res que est dura melius sustinet res duras. Sic homo fortis: constans et perseuerans melius sustinet res asperas et duratas scilicet correctiones: tribulationes: penitentias et afflictiones. Psalmista. Verba labiorum tuorum ego custodiui vias duras. ¶ Item duricia in malo designat Mentis obstinationem. Morum indurationem. Mundi tribulationem. Inferni afflictionem. Dicamus igitur generaliter quod tam in bono quam in malo accipiendo. Est.
Quedam duritia virtuosa.
Quedam vitiosa.
Quedam dolorosa.
¶ Prima est habenda.
Secunda cauenda.
Tertia timenda.

¶ Est igitur duricia virtuosa que debet haberi et ista est duricia constantie. penitentie et iusticie. Duri et cõstantes debemus esse more adamantis: qui ita durus est quod nec igne potest secari. quia vere ita debemus esse constantes et patientes: quod nullus ictus tribulationis: nullus ignis tentationis: debet nos per peccatum destruere. nec per impatientiam dissipare. Unde Ezechielis.iij. Dedi frontem tuam duriorem frontibus eorum quasi silicem et adamantem faciem tuam. Item duri iusti et rigorosi nobis et alijs debemus esse sicut malogranatum. quod est pomum interius valde humidum exterius valde durum: corticem enim habet duram exterius. medullam vero valde habet humidam interius. Sic vere charissimi in cortice exterioris conuersationis debemus habere magnam duriciam. scilicet duriciam penitentie et constantie quantum ad nos. Duriciam vero correctionis et iusticie quantum ad alios. Sed reuera interius in corde debemus esse molles et teneri per pietatem et compassionem humidi

humidi et fluidi per pietatem et deuotionem. Istud potissime pertinet ad prelatos quia vere semper debent esse duri quia iusti exterius in apparentia: molles vero: pij et benigni interius in conscientia. Duros enim iustos et rigorosos se debent exterius ostendere: ne forte familiaritas pariat contemptum: et ne forte facilitas venie sit alijs occasio delinquendi. Quicquid tamen agant exterius: semper interius in corde humorem pietatis et compassionis: gratie et deuotionis debent habere. ita quod possint exteriorem iusticiam temperare: Similes enim debent esse ossibus que quamuis exterius valde sint dura: intus tamen medulla sunt plena. Sic proculdubio iudices et prelati quamuis sint exterius duri iusticiam exequendo tamen intus debent esse medullosi clementiam conseruando: vt de quolibet tali possit dici illud Mathei. xxv. Scio quia homo durus es. Isti enim debent esse homines quod est animal mansuetum per pietatem et compassionem Et debent esse duri per iusticiam et correctionem. Quod est contra multos qui solam habent iusticiam et non clementiam rigorem et non dulcorem seueritatem et non pietatem vt sic subditi iuxta dictum domini scilicet Deutero. xxxij. Sugere valeant mel de petra: oleumque de saxo durissimo. Isti sunt similes ossibus leonis: que ita sunt dura et solida quod nihil habent interius de medulla. Ita etiam sunt sicca quod ex collisione eorum exit ignis. Sic vere multi sunt iudices et prelati qui intus per crudelitatem: et exterius per austeritatem sunt durissimi: quia nihil habent de medulla pietatis interius. et ideo ignem crudelitatis emittunt exterius. Treno. j. De excelso misit ignem in ossibus meis. Isti debent considerare illud quod scribitur. Tertij Regum. xij. Ubi dicitur. quod cum populus peteret a Roboam filio Salomonis quod minueret paululum de iugo durissimo quo ipsos grauauerat pater suus. Respondit populo dura: propter quod ab eius dominio recesserunt et alium regem elegerunt. Constat enim quod duricia et austeritas quando nimis excedunt in superiore: faciunt ei multa mala damna. Exodi. vj. Non acquieuit populus propter angustiam et opus durissimum. Non sic charissimi non simus ex toto duri: sed potius sub exteriori duricia: benignitatem et molliciem interiorem habeamus Iuxta illud Deutero. octauo. Eduxit riuos de petra durissima. Non sic ergo sed cum duricia habeamus clementiam et sic erit duricia virtuosa que debet haberi.

B ¶ Secundo dico quod est duricia vitiosa que debet caueri. Et ista est duricia obstinationis male consuetudinis et crudelitatis. Tales enim duricias non debemus habere. sed ipsas fugere et cauere: quia sicut dicitur Ecclesiastici. iij. Cor durum male habebit in nouissimo. Obstinati enim similes sunt crocodilo quod est animal cuius cutis et dorsum sunt dura: quia nec ictibus leduntur nec gladijs perforantur. Sic vere charissimi multi sunt ita duri per obstinationem: et ita indurati per malam assuefactionem. quod quamuis a deo vel a mundo ictibus tribulationum feriantur: quamuis a prelatis et predicatoribus iaculis correctionum et reprehensionum percutiantur: ipsi tamen non penetrantur nec emendatur per conuersionem ipsis ergo dicitur illud Esaie. xlviij. Sciui enim quia durus es tu et neruus ferreus ceruix tua. In egypto enim crescunt fabe que ita dure sunt quod nullo igne coquuntur: nec vlla aqua possunt mollificari: vt dicit Plinius. Sic vere multi sunt ita obstinati in malis consuetudinibus et indurati: quod nec igne correctionis vel tribulationis coquuntur nec aqua dulcis monitionis et inductionis ad compassionem aliquam inclinantur. Istud patet de multis peccatoribus: maxime in auaris et parcis: et etiam luxuriosis: et multis alijs Fatuist obstinatis: qui nec aqua nec igne possunt corrigi vel decoqui: nec a sua duricia temperari. Unde cor eius indurabitur quasi lapis: et restringetur quasi malleatoris incus Job. xlj. Et nota quod mali duri sunt.

In verbo dure respondendo,
In intellectu parum retinendo.
In corde fidem non credendo.
In capite non obediendo.
In opere seu manibus alios grauando.

Uerbo dico Genesis. xlij. Locutus est nobis dominus terre et dure tamen dicitur. Prouerbiorum. xv. quod responsio mollis frangit iram: sermo durus excitat furorem. Item in intellectu. Esaie. xlvj. Audite me duro corde et qui longe estis a iusticia. et tamen. Prouerbi. xxviij. dicitur. quod qui mentis est dure corruet in malum. Item in corde. Unde de incredulis dicitur. Marci. xvj. Quod iesus exprobrauit incredulitatem illorum et duriciam cordis. quia his qui viderant eum resurrexisse non crediderant. Item in capite. Exodi. xxxiij. Populus dure ceruicis es Et actu. vij. Dura ceruice et incircuncisis cordibus semper spiritui sancto restitistis. Item in manu. Unde pauperes possunt dicere illud j. Regum. v. Dura est manus eius super nos. Ista est ergo duricia vitiosa que debet caueri.

C ¶ Tertio dico quod est quedam duricia dolorosa que debet timeri. Et ista est duricia infernalium tormentorum. et iudicij domini. Deus enim meus est sicut agnus peccatores benigniter sustinendo sed procerto in fine. idest in iudicio erit aries cum duris cornibus peccatores dure iudicando: et in inferno durius condemnando. Quia reuera charissimi nostris peccatis exigentibus: sic fiet quod ille qui dulcissimus est et benignissimus: crudelis fit et durissimus: ita quod quilibet damnatus poterit sibi dicere illud. Job. xxx. Mutatus es mihi in crudelem. et in duricia manus tue aduersaris mihi. Sic enim de deo est sicut de corallo qui quamdiu est in aqua iuxta mare vbi generatur radix est lignea atque mollis: quando vero de aqua extrahitur tunc in naturam lapidis induratur. Sic vere charissimi: deus modo latitat infra mare paradisi in isto intermedio vsque ad diem iudicij. in quo a mortalibus non videtur: ille proculdubio est sicut radix lignea scilicet plicabilis atque mollis per pietatem atque benignitatem: quia sicut dicitur. Sapientie. xij. Ipse dissimulat peccata hominum propter penitentiam. Sed vere quando apparebit et quando exibit extra illud mare in die iudicij: quando de paradiso ad vallem Josaphat veniet: tunc procerto indurabitur contra peccatores per iusticiam et rigorem: et lapis efficietur ad ipsos percutiendum per damnationis furorem. Ipse enim vt dicitur. Sapientie. v. Acuet iram duram in lanceam: et pugnabit cum eo orbis terrarum contra insensatos. De ista ergo duricia diuina potest dici illud. Job. xxviij. In similitudinem lapidis durantur aque. Sic ergo charissimi dico. quod ista est duricia timenda. Alia vero est que est cauenda. Alia autem que est habenda etc. Sufficit.

Dum.

A Nota quod dum. dudum: et nondum seu necdum sunt aduerbia temporis. semper enim significant tempus presens preteritum vel futurum. Dum enim signat tempus presens. Dudum signat tempus preteritum. Nondum signat tempus futurum. De dudum autem propter defectum autoritatum vocalium nihil pono. Sed vide vbi olim et quondam. De nondum et necdum: vide in loco suo. De dum vero aliquid est dicendum. Notabis ergo quod dum aduerbium temporis semper signat tempus presens cum quadam tamen suspensiua seu defluxiua dilatione. Unde dum sumitur pro cum: vel pro quando seu pro tempore quo: sicut cum dicitur Genesis. xxiiij. Dum hoc mecum tacitus voluerem ap-

parvit rebecca idest tempore quo seu cum vel quando
talia mecum volvebam. Nota ergo quod nos inveni-
nimus in scripturis.

Defluxibile.
Non durabile.
Unũ dum. Miserabile.
Terminabile.
Commendabile.
Execrabile.
Formidabile.

¶ Primũ est dum. Nature labentis. s. vite.
Secundũ est dum. Fortune fluentis.
Tertium est dum. Fortune ledentis.
Quartum est dum. Jacture sequentis. s. mortis.
Quintum est dum. Gratie valentis.
Sextum est dum. Peccati fetentis.
Septimũ est dum. Tormenti furentis seu infernalis.

Igitur dico ꝙ nos invenimus vnum dum nature in-
fluentis quod est singulorum. Et istud nihil aliud est
ꝙ vita nostra: que scilicet non est nisi vnum duꝫ idest
vnum modicum temporis suspensiuuꝫ: breue videlꝫ et
incertũ. Et istud est vnũ tẽpus valde dubium. qꝛ scilꝫ
vbi perseuerare creditur terminatur. Juxta illud Esa.
xxxviij. capi. Dum adhuc ordirer succidit me. Et ideo
sicut homo qui modicum habet temporis determina-
tum ad aliquid faciendum solet pro viribus in assum
pro negocio festinare sicut patet in electionibꝰ per viã
scrutinij et in alijs pluribus. vbi certa candela ardens
electoribus assignatur que dum durat possunt ad ele
ctionem procedere et ea finita amplius nihil possunt
Cauent enim omnes electores vt dum durat candela
faciant et compleant quod ceperũt ne forte ipsa extin-
cta amplius nihil possint. Charissimi vita nostra can
dela proprie potest dici. vbi scilicet ignis. idest anima.
grosse materie idest corpori est coniuncta. Dum enim
ignis et candela. idest corpus et anima simul viuũt. ho
mines bene operari ꝛ bene mereri possunt. ipa vero mor
tua vel extincta: virtus merendi nobis prorsus excludi
tur. Et ideo necesse est ꝙ homo dum viuit ꝛ durat cã
dela vite presentis bonum opus celeriter operetur vn
de Gala. vj. Dum tempus habemus operemur bonũ
ad omnes. Figura ad hec. Mathei. v. vbi dicitur. Esto
consentiens aduersario tuo dum es in via cum eo. ne
forte tradat te aduersarius tuus iudici ꝛ iudex tradat
te ministro ꝛ in carcerem mittaris. Amen dico tibi nõ
exibis inde. charissimi. Aduersarius noster est sindere
sis conscientie nostre. Iste est eniꝫ procurator fisci. idest
dei: quem. scilicet pro iure suo seruãdo posuit in curia
cordis nostri. Statim enim ꝙ aliquid mali facimus;
iste protinus contradicit et clamat. et pro posse suo in
quocunq; actu peccati nobis obuiat et rebellat. Igi-
tur dum simus in via vite presentis. simul cum isto ad
uersario viuimus. ipsumq; pro peccatis nostris nobis
aduersari. et per remorsum rebellare et pro iure deiꝫ iu
sticie stare sentimus. nos procerto sibi consentire. ꝛ cũ
eo pacem facere. et sibi per penitentiam satisfacere de-
bemus. dicendo scilicet. sibi illud Gen. xiij. Ne queso
sit iurgium inter me et te. fratres enim sumus. Alias
proculdubio iudici deo tradimur et per ipsuꝫ ministro
dyabolo subijcimur et carceri perpetuo mancipamur.
Bene ergo dicitur de isto dum. Ecclesiasti. xxxiij. Duꝫ
adhuc superes ꝛ aspiras non immutabit te omnis ho
mo supple a bono opere et proposito. Bene ergo dicit
ille versificator. Fac bene dum viuis post mortem viue
re si vis. Vt ꝛ de corpore nostro dicatur illud ecclesiasti
ci. xxx. Tunde latera illius dum infans est. Patet ergo
ꝙ est dare vnum dum nature fluentis. ¶ Secundo di
B co quod est dare vnum dum fortune florentis seu etiã
labentis. Mundana enim gloria non est nisi vnuꝫ dũ
idest vnum tempus modicuꝫ et vna hora breuis. quia
scilicet gloria mundana possessores suos et si in mun
danis honoribus alte leuat: ipsos tamẽ subito detra
hit atq; grauat. Unde in ps. Deiecisti eos dum alleua
rentur. Sequitur. Facti sunt in desolationem. subito de
fecerunt perierunt propter iniquitatem suam. et bene
dicit subito quia scilicet isti dum sunt in mundi pro-
speris taliter excecantur ꝙ de futuris nihil aduertunt
quare subito dissipantur. esaie. xxx. Subito dum non
speratur veniet contritio eius. Et merito tales subito
pereunt quia procerto suum breue dum idest suam du
rationem modicam non attendunt immo super alios
per superbiaꝫ se erigunt. et pauperes suppeditant atq;
ledunt. Psa. Dum superbit impius incenditur pauper
Istud est ergo vnũ dum. fortune labentis seu florentis.
¶ Tertio dico ꝙ est dare vnũ dũ fortune ledentis. Ad-
uersa enim fortuna sicut ꝛ prospera habet suuꝫ dum. i.
suam durationem transitoriam atq; breuem. dum ta-
men ista est in furore suo. constat ꝙ illi qui per eam op
primuntur. sustinent. multa mala videlicet

Mordaces detractiones.
Nugaces derisiones.
Audaces inuasiones.

¶ De mordacibus detractionibus dicitur in Psal.
Dum appropiant super me nocentes vt edant carnes
meas qui tribulant me inimici mei. De nugationibꝰ
derisionibus. dicitur in Psal. Dum confringuntur
ossa mea exprobrauerunt mihi qui tribulant me ini-
mici mei. dum mihi dicunt per singulos dies vbi est
deus tuus. De audacibus autem inflictionibus et op-
pressionibus. dicitur in ps. Contristatus incedo dum
affligit me inimicus. et dum confringuntur ossa mea.
Istud est igitur vnum dum fortune ledentis. ¶ Quar
to dico ꝙ inuenitur vnum dum iacture prementis seu
clausure stringentis. Hoc est dictu: mortis cuncta fi-
naliter terminantis. Mors enim est vnum dum. idest
idest vna breuis hora ad quam oportet finaliter perue
nire. vt de qualibet persona possit dici illud Johannis
xx. Dum ergo fleret inclinauit se et prospexit in monu
mentum. ¶ Quinto dico. quod est dare vnum dum.
gratie fulgentis. Status enim gratie est vnum dum. C
idest vna certa dimensio in qua iusti manent et tran-
seunt dum rite seruiunt creatori et dum ad patreꝫ trã-
seunt de hoc mundo. Et sic notabis de isto dum: idest
de tempore et statu gratie ꝙ hoc est.

Dolentis contritionis.
Unũ dum Stringentis purgationis.
Fluentis compunctionis.
Feruentis affectionis.
Petentis orationis.
Splendentis discretionis.
Unũ dum. Manentis durationis.
Loquentis instructionis.
Sequentis saluationis.

¶ Dico ergo quod in isto dum. idest in statu gratie
inuenitur dolens contritio que mentem stimulat ps.
Conuersus sum in erumna mea dum configitur spi-
na. Ut sic hõ penitens et abstinens dicat illud. ij. Reg.
xij. Propter infantem dum adhuc viueret ieiunaui et
fleui. Item ibi inuenitur stringens purgatio que ani-
mam et corpus per penitentiam cruciat Job. xiiij. Ca-
ro eius dum viuet dolebit. et anima illius super semet
ipso lugebit. Item ibi inuenitur fluens compunctio. q̃
sese vapulat. et sic dauid dicebat in Psal. Super flumi
na babylonis illic sedimus et fleuimus. dum recor-
daremur tui syon. Item inuenitur ibi feruens affectio
que querens circulat. quia scilicet affectio circuit per
omnes vias iusticie dominum querens Esaie. lv. Que
rite dominum dum inueniri potest. Item inuenitur
petens oratio que laudes iubilat. Esaie. lv. Inuocate
eum dum prope est. Item inuenitur ibi splendens dis
cretio que clare rutilat. Job. xij. Ambulate duꝫ lucẽ ha
betis vt non tenebre vos comprehendant. Et ibidem
Dum lucẽ habetis credite in lucem vt filij lucis sitis
Item inuenitur ibi manens duratio que nunq; tremu
lat. idest

lat.idest perseuerantie virtus. De qua scilicet dr. Iudith.v. Quod filij israel vsq3 dum non peccassent in conspectu dei sui erant cum eis bona. Item inuenitur ibi sermocinatio que verba pullulat quia scilic3 iusti du3 in statu gratie viuunt. predicando et sermocinando alios instruunt. Predicator enim est ille de quo dicit Luc.viij. Math.xiij. Quod exijt qui seminat seminare semen suu3. Et dum seminat aliud cecidit secus viã aliud supra petram. aliud inter spinas. aliud in terra3 bonam rc. Dum enim predicator predicat semen verbi dei diuersimode recipitur per diuersos. predicator autem dum tamen debitum suum faciat. meritum a domino semper reportat. j. Machabeoru3.ij. Caleph dum testificatur in ecclesia accepit hereditatem. Ite3 inuenitur ibi plena saluatio que bona cumulat. scil3 finalis gloria paradisi De qua. j. Machabeorum.ij. Iesus dum impleuit verbum factus est dux israel. Helyas dum zelat zelum legis receptus est in celũ. Ibidẽ Istud enim dum. i. status et duratio glorie paradisi.

Caret timore.	Caret dico timore. q2 scil3
Fragrat odore.	beati nõ timent in patria
Pollet honore.	dum vident peccatores in

inferno. stupẽtes. Et ideo isti dicunt in ps. Non timebimus dum turbabitur terra. et transferentur montes in cor maris. Fragrat etiã odore. Unde anima beata potest dicere illud Canticorum. j. Dum esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorem suum. Pollet insuper honore. vt sic de beatis ad regnum paradisi promotis dicatur illud Psal. Dum discernit celestis reges super eam niue dealbabuntur in Selmon. mons dei mons pinguis. Selmon eni3 interpretatur pax vel sensus. seu virtutis vmbraculum. Mons ergo dei Selmon qui est mons pinguis et omnibus bonis opulentus dicitur. significat paradisum. vbi scilicet est.

Pax eterna que non perturbatur.
Lux eterna que non obscuratur. scilicet sensus et cognitio certa et vera.
Umbraculum et refrigerium.
Pugnaculum et magisterium.

Magisteriu3 dico regie maiestatis in quo beati a deo discernuntur et constituuntur et niue candoris et splẽdoris et perpetui candidantur. Sic igitur patet quod est dare vnum dum gratie fulgentis. Sexto vero dico q est dare vnum dum peccati nocentis. Status enim peccatorum dum dicitur pro eo q semper differũt bonum facere. et q a bono faciendo plus debito suspenduntur. et pro eo q dum in isto statu permanẽt multa mala facere comprobantur et sic nota q apud impios inuenitur vnum dum quod querit.

Iras.	De talium ira dicitur. Ecclesia
Turbationes	stici.xxviij. Ipse dum caro sit re
Dilationes.	seruat iram. De talium turba-

tione dicitur in psal. Quare contristatus incedo dum affligit me inimicus. De talium dilatione seu inepta occupatione dicitur Mathei.xxv. De fatuis virginibus q dum irent emere venit sponsus et clausa est ianua. ¶ Septimo dico q est vnum dum tormenti furentis idest pene infernalis. seu damnatorum. Misera enim damnatorum conditio dicitur. Dum. quod significat presens tempus. quia nulla est eis spes de tẽpore future liberationis. sed eis semper presens est calamitas horride passionis. de talium finali desperatione et damnatione dicitur in ps. Dum non est qui redimat neq3 qui saluum faciat. Et sic ergo patet quomodo est dare. vnum. dum: quod est.

Damnatorum.
Peccatorum.
Iustorum.
Mortuorum.
Miserorum.
Mundanorum.
Singulorum seu viuorum. rc. sufficit.

Explicit prima pars Dictionarij per magistrũ. Conradum henfogel. de nuremberg reuisa ac denuo emẽdata Lugduniq3 per magistrum Iacobnm Sachon. impressa. Anno domini Millesimo quingentesimo decimosexto die autem tertia mensis decembris.

Registrum.
a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z.
A B C D E F G H I K L M N O P omnes sunt quaterni preter P. qui est ternus.

[illegible]

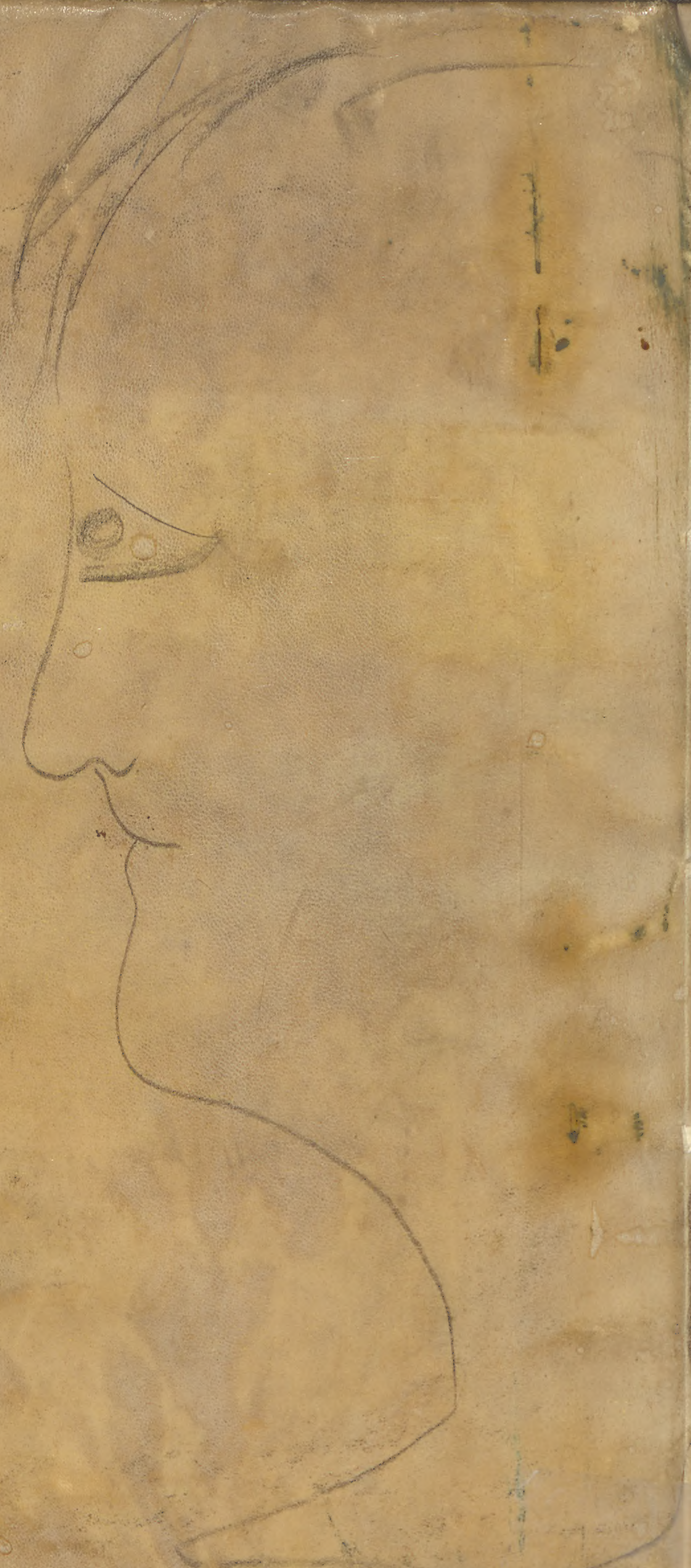

PETRI
Berchorij.
Dictionari
um morale
Tom. 1
A.B.C.D

calibrite
colorchecker CLASSIC
mm